Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Prima [-Quarta] pars operum Johannis Gerson

https://hdl.handle.net/20.500.14918/461883

Kast 1.
33

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

in cõcilio ipo nõ ꝑsideat /q̃nimo sit a termino initiãdi ꝯcilij ipo iure ab offi adminiſtratõe papat⁹ ſuſpenſus. nec ſibi a q̃q̃ ſub pena fautorie ſciſmatis quõlibz obediatur ¶Q; ſi infra annũ ante diẽ idicti ꝯcilij ꝯtingant ſupradicti caſus. vicz q̃ plures ſe gerãt ꝑ papa. vel q̃ vnus ꝑ metũ ſeu impſſionem eligãt. cẽſeant ipo iure tã gerẽtes ſe ꝑ papa q̃z electus ꝑ metũ ſeu impſſiõez /z cardinales ad dictũ ꝯcilij ꝓuocati. teneanq̃z in iſto ꝯcilio ꝓparere/ꝓſonaliꝫ cauſam exponere/z iudiciũ ꝯcilij expectare. ¶Q; ſi dicti caſibz occurrẽtibz ꝯtingat forte caſus aliqs q̃ neceſſariũ ſit locũ ꝯcilij mutare vel obſidionis vl guerre vl peſtis vel ſil'is. teneanꝫ nihilominus tã oẽs ſupdicti q̃z oẽs ꝓlati /ceteriq̃z q̃ ad ꝯcilij ire tenenꝫ ad locũ ꝓmiſſũ vt ꝑmittit q̃ ſit habil' ad concilij ꝓuenire. poſſitq̃z maior pars ꝓlatoz q̃ infra menſem ad locũ certũ decliauerit illũ ſibi z alijs ꝑ loco concilij deputare. ad quẽ ceteri cõuenire teneanꝫ ac ſi a ꝓncipio fuiſſet deputat⁹. ¶Cõcilij aũt vt ꝑfect cõuocatũ z ꝯgregatũ de hmõi ſciſmatis cã cognoſcẽs et i contũaciã electoz ſeu gerẽtiũ ſe ꝑ papa vl' cardinaliũ ſi forte venire neglexerint. litem dirimat/cauſamq̃z diffiniat/ac culpabiles i ſciſmate ꝓcurãdo ſeu nutriẽdo/vl' in adminiſtrãdo aut obediẽdo vel adminiſtrãtibz fauẽdo/ſeu ꝺ interdictũ ſupius eligẽdo. vl' calũniosos in allegãdo metũ etiã vltra ꝑdictas penas cuiuſcũq̃z gẽdus ſtatus ſeu ꝑminentie exiſtãt eccl'iaſtice vl' mũdane ſic puniat/vt vindicte rigoz trãſeat ceteris in exemplũ. ¶Ut aũt met⁹ ſeu impſſiõis moleſtia in electõne pape eo formidoſi⁹ euiteꝫ quo toti xp̃ianitati lamẽtabil⁹ eoz icuſſio ſeu factio ꝑpetret. vltra ꝑdicta ſpecialit⁹ duxim⁹ ſtatuendũ. q̃ ſi q̃s hmõi metũ vel impſſiõez aut violentiã electoribz ipis vel alicui eoz i electõe pape intulerit ſeu fecerit aut fieri ꝓcurauerit. vel factũ ratũ habuerit. aut in ꝺ ꝓſilijs dederit vel fauorẽ. faciẽtẽve ſciẽter receptauerit vel defenſauerit. aut negligẽs i exequtiõe penarũ inferi⁹ memoratarũ exiterit. cuiuſcũq̃z ſtat⁹ gd⁹ vl' ꝑminẽrie fuerit. etiã ſi impiali regali pontificali aut alia q̃uis ecclesiaſtica aut ſeculari ꝑfulgeat dignitate ill las penas ipo facto incurrat. q̃ in ꝓſtitutõe felicis recordatõis Bonifacij pape octaui q̃ incipit Felicis /ꝓtinenꝫ illis effectualiter puniaꝫ. Ciuitas ſo etiã ſi q̃ abſit vrbs romana fuerit vl' alia q̃uis vniuerſitas /q̃ talia facieti cõſiliũ vl' auxiliũ dederit aut fauorẽ. vel infra meſem ſaltẽ taliter delinquentẽ ꝓut tanti facinoris enormitas exegerit. et facultas ei affuerit nõ duxerit puniẽdũ/eoip̃ſo ſubiaceat eccl'iaſtico interdicto. Et nihilominus ꝑter dictã vrbẽ/pontificali z ſupra eoip̃o ſit ꝑuata dignitate/nõ obſtãtibz quibuſcũq̃z. ¶Uolum⁹ inſup q̃ in fine cuiuslibet cõcilij general' hoc decretũ publicẽ ſoleniter/necnõ quãdocũq̃z vbicunq̃z romani pontificis electio iminebit faciẽda/ante ingreſſum cõclauis legaꝫ et publice in timetur. ¶Finit

Sequit ſermo eiuſ

dem cancellarij factus in die circũciſionis dñi coram papa apud Taraſconã

a ¶Pparuit gratia dei et ſalnatoris nr̃i omnibz hoĩbz. erudiẽs nos vt abnegãtes impietatez z ſcl'aria deſideria/ſobrie et iuſte ac pie viuam⁹ in ꝟ ſeculo. et reliq̃ q̃ nunc audiuit ex ep'la ¶Pauli vas deuotio. ¶Quoniã apparuit gra dei et ſalnatoris nr̃i. adeam⁹ cũ fiducia thronũ gre ei⁹ vt miſericordiã ei⁹ ꝓſeqũmur et gr̃az i auxilio oportuno. Nam q̃ finis nr̃ ſup nos z nos ꝺbilitati ꝓfractiq̃z iacem⁹ in imo/z limo cõfigimur. confundaꝫ pelagiana hereſ q̃ gr̃az dei. p ſubleuatõe neceſſariã abnegare preſumit. ¶Rurſus q̃ de gratia dei ſmo habendus ẽ/z de noĩe ieſu/quẽ nemo ꝑt dicere niſi in ſpũſancto /vt ipe ieſus ſm nomẽ ſuum ſit nobis ieſus. vt ꝑterea ꝺdemnatos i curia iuſticie /gre nos curia ſuſcipiat. dũ interim ſedet in throno ſue gre/ꝑuſq̃z legitimũ tps ꝓparẽdi ꝑtereat/appellem⁹ ad curiã z thronũ gratie. illic nos ꝑſentem⁹ in cõfeſſiõibz vbi ſoror nr̃a mr̃ eſt einſdẽ gre et aduocata noſtra. que plane deſpicere nos nõ poterit. Caro enĩ et ſanguis nr̃ ẽ /z curie ſue iura defendet/iura gratie. Sed q̃s eſt iſte thron⁹ g̃ tie? Ille. pculdubio puer hodie circũciſus. cuius vocatũ eſt nomẽ ieſus. vt p ieſum g̃tia fieret ſicut lex ꝑ moyſen data ẽ vt ſaluaret mũdus ꝑ ipm. quẽ vidim⁹ plenũ g̃tia/imo gratiarũ. De⁹ me⁹ miſericordia mea inquit ꝓpheta. Et quid miſericordia niſi gratia ¶Sz dicet forſtaſſe timidior aliq̃s. Ego aptos habens oc'os cordis in lumĩe fidei z lucerna euãgelice ꝟitatis hodierne/intuor in hoc puero ſeueritatẽ diuĩe iuſticie ſeuerã valde. que etiã ꝓprio filio dei nõ pepcit/

q̃n cũ nuditati z frigori z duro vulneri dũ tenellus circũcidit exponeret. Et tu mihi apud ipm puerꝫ inuenire thronũ gre repromittis. Si in viridi hoc fecit deus. ſi in ocentiſſimo filio non pepcit in ſicco q̃d fiet/pctoribz ſeruis q̃liter ignoſcet. Quinetiam mater eius mater bñdicta q̃z oculis pctõres iſpiciet q̃ tota hodierni doloris ſui cauſa ſunt. qui totã ſue grãdis anxietatis materiã ꝑbuerũt/dũ ꝓpt eos vnigenitũ dilectiſſimũ ex acri vulnere cruentũ ex nuditate z frigore vagientẽ cognoſcit z dolentem? Et ꝟo quiſq̃s hoc dixerit ſciat nil tale timẽduz/ſatiſfactũ eſt iuſticie. ſatiata ẽ/non puniet bis in idipm eũ qui gr̃az huius pueri flagellati meruit/qui factus ẽa deo nob iuſticia atq̃z redemptio. in q̃ z ſi iuſticia appareat in eius attritõe. ꝓpter pctã nr̃a. ſupemineter tñ apparet gr̃a dei/qui vt ſeruũ redimeret tradidit filiũ ſm. pctoribz puniendum ¶Sz z tu ꝙgo dignißima nõ abhorre peccatorez ſine quibz nunq̃z fores tali digna filio. q̃ licet ex te genitus ẽ attñ nobis natus nobis datus. Audimus ergo cum fiducia te z filiũ tuũ. In q̃bus talis apparuit gr̃a dei vt tu mater dei fieres inueniẽdo gratiã apud deum/z ipe hõ filius dei diceret. Ita vt nõ dubitauerit Aug⁹. aſſerere /nullaz in reb⁹ p tps ortis maiorẽ iſta eſſe gr̃am/duz verbũ caro factũ eſt. De quo ꝟbo locuturus det ipe nobis gratuita benignitate verbum efficax z fructuoſum meritis z ꝓcibz tuis virgo gloriosa q̃ ab angelo vocata es gr̃a plena antonomatice z diuina ſalutatione quam repetimus dicẽtes Aue ⁊c. ¶Apparuit gratia dei z ſaluatoris nr̃i z reliqua Exhilareſce tu q̃ perieras. miſerãde homo erige aures/audi z gratias age/qm̃ apparuit gr̃a dei. datũ certe optimũ z donũ pfectum. qm̃ gr̃a dei vita eterna. z ſi dñs dat gr̃az/dabit z gl'iam. Nõ igiꝫ inuanũ hanc dei gr̃az accipias/nõ p ingratitudinem in huius anni ꝓncipio enceniũ tã inſigne pendas. Et attẽdas vigiliter q̃ non dixit apl's Apparuit ſapia dei/apparuit iuſticia dei/apparuit potentia. Illas q̃ppe magis extimeſcebat hõ reus ꝓditor z damnatus q̃z deſiderabat. Qm̃ ſapiẽtia accuſabat z non habebat locũ negatio nec valebat excuſatõ Adam vbi es ⁊c. Si voluerit mecũ ꝓtẽdere(dicebat Job afflict⁹) nõ potero rñdere vnũ p mille. Juſticia accuſatuz ꝺdemnabat z nõ inuẽiebaꝫ appellatio. q̃z audiſti vocẽ vroris tue ⁊c. Propꝛea idẽ Job verebatur oĩa opa ſua ſciẽs q̃ nõ parceret delinquẽti Hinc q̃z ẽ ꝓphetica ſupplicatio. Nõ intres in iudiciũ cũ ſuo tuo dñe. q̃z nõ iuſtificabitur in ꝺſpectu tuo oĩs viuẽs. Potẽtia deniq̃z accuſatũ z ꝺdemnatũ puniebat/z nõ erat euaſio. A facie man⁹ tue. i. potẽtie ego defeci/plorabat pſalmiſta. Et rurſus. Quiſ nouit ptãtẽ ire tue. et ꝑ timorẽ tuo irã tuã dinumerare? Et nẽo ẽ q̃ ꝺ manu tua poſſit eruere. Nõ g̃ q̃rebamus ſapiẽtiã accuſantẽ/nõ iuſticiã cõdemnantẽ. nõ potẽtiã executrõi ſentẽtiã demãdantẽ atq̃z ſeuiẽtẽ. Ubi ſeuiẽtem? Seuiẽtẽ nũc in celo ꝺ apoſtatas angelos. nũc in padiſo ꝺ pentes ꝓmos. nunc in turri babel ꝑ ꝓfuſiõez linguaz. nũc i terra p diluuiũ aq̃z multarũ. nũc in pentapoli peccatrice/ꝑ ſubuerſiõem puerſorũ. Tãdem in inferis q̃ incluſiõez oĩm. Sed ſolã gr̃az miſerãtẽ z abſoluẽtẽ petebam⁹. q̃ ſalui eſſem⁹/nõ ex opib⁹ iuſticie q̃ fecimus nos. Et hec hodie nob apparuit dũ celauit de⁹ potentiã in ifirmitate. ſapiẽtiã in infantia. iuſticiã in pietate/z circũciſiõis ſatiſfactõe Tanq̃z ipoſuerit de⁹ ſilẽtium eis/z dederit audientiã totã miſericordie. Ita ſupat⁹ oĩbus datur triũphus gr̃e. Et hec apparuit hodie nobis valde neceſſaria. Nã q̃d ageret/q̃ ſe ꝓteret hõ ꝺdenat⁹ in curia iuſticie/ſi nemi datus eſſz loc⁹ appellatõis ad curiam gr̃e. ſi nõ ſuparet miſericordia in diciuz? ¶Dicam⁹ iterũ q̃ ꝓus ſempiterna dei ꝓtus atq̃z diuitas (teſte apl'o) ex eis q̃ facta ſũt intellecta ꝺſpiciebaꝫ. ſicut antea dixerat ſapiens. q̃ ex magnitudie ſpecieꝫ z creature poteſt viſibiliter eaz creator agnoſci. Sed et ſapiẽtiã ei⁹ ex opib⁹ agnouit/q̃ exclamans dixit. q̃z magnificata ſũt opa tua dñe. oĩa in ſapia feciſti. Poterat quoq̃z dei beniuolentia vtcũq̃z agnoſci i rez dignãtiſſima cõſtuatõe et directõe in ſuos fines. ſicut potẽtia ex creatõe/z ſapiẽtia ex gubnatõne videbaꝫ. Quapropt̃ forte gr̃am appellat ſapiens nutricẽ omniũ. Sed ex reparatõe lapſi. ex recreatõe depditi. ex iuſtificatõne impij. maxime apparuit gr̃a dei. Nã q̃ gr̃a maior q̃ liberalior vl' dici vl' extimari potuerat/q̃z vt tãtũ daret de⁹ boĩ vt pauꝑ fieret. quiſ ꝟ crederet? ſi nõ ꝺſcius ſecretor dei Paul⁹ aſſereret. q̃z p nobis egen⁹ factus ẽ vt illi⁹ t opia diuites cẽmus. Gr̃a inſup̃ q̃lis mirabilior/q̃z vt talit ꝓpateret homi miſero deus. q̃ miſer fieret/obprobriũ z abiectõ ple

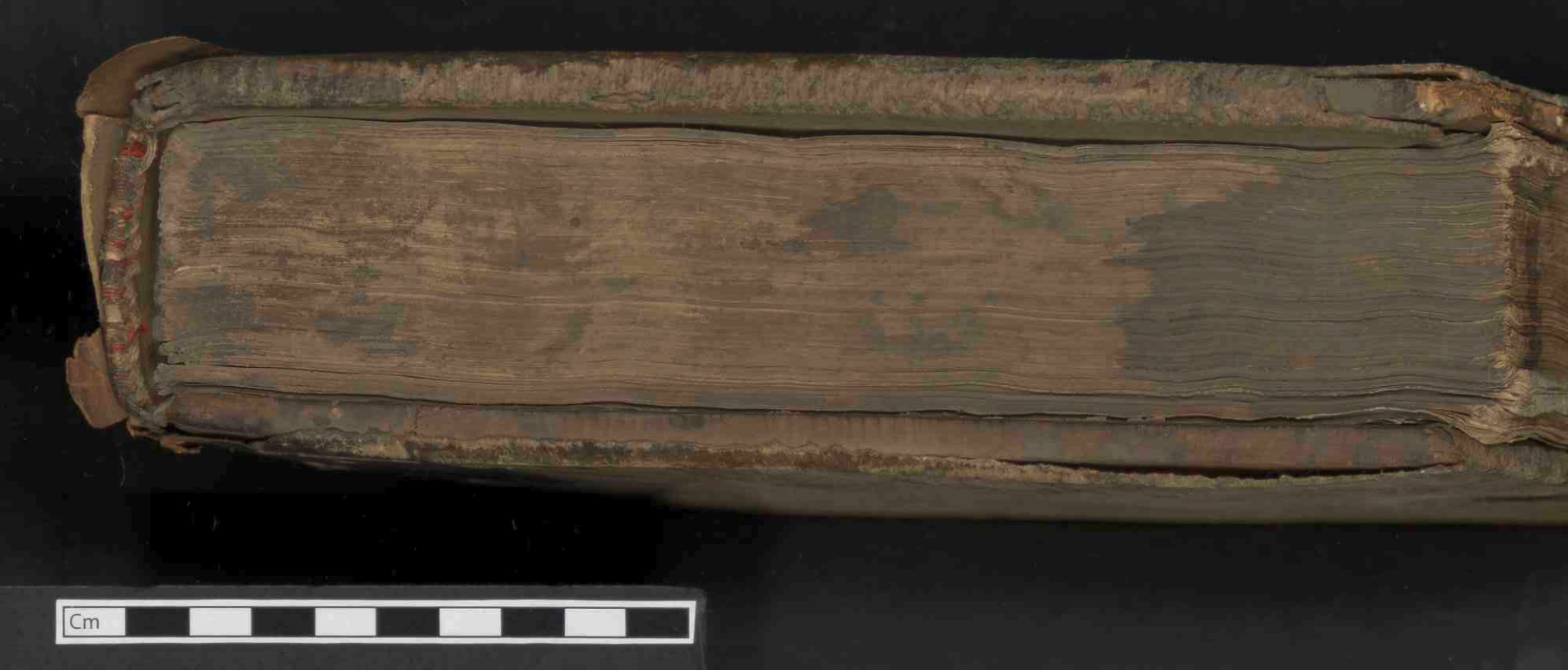
J. GERSON

OPERA

I

1494

THO
RAR
1 – 33. qu.

Cm

Cm

1 – 33.

C.
a.12
H 318

G. j. n. 14.

Al ante B

Inuentariū prom-

ptū eorū q̄ in operib⁹ ⁊ libris Johannis Berson christiani doctoris vl' tractant vel tanguñt. Bibliotheca FF Minorum Rinteln-Lindensium

Bbas noster

christus iesus xcij. I

a Abbas nr̄ christ⁹ ꝓstruxit nobis officinas ī cruce. Jbidē

Abbas quā ptātē absoluēdi hēat sup mōachos ⁊ nouicios. xxxiij. P.

Abbas suam potestatē absoluēdi delegare potest. Jbidem (D

Ab initio ⁊ añ secl'a creata sū exponit. xciij.

Abyssi septem in euangelū Johānis prīcipio. xciij. E. F.

Abyssus abyssū īuocat cē. mystice. lvi. L.

Abnegatōe q̄ttuor modis īspicit de⁹. xc/

Aborcū faciētib⁹ īuite ñ ḡuis pe/ (vij. F

nitentia p̄ fti publica dāda est xxxiij. H

Abrae coniugiū cui⁹ sit signū viij. y. x. y

Abrae egressus triplex significat incipientes cē. xlvi. R. O.

Abrogatio legū positiuaꝝ xxiij. E.

Abscondit de⁹ dulcedinez timentib⁹/ non reuelat lxxxij. R. liij. J

Absentiū vite detrahere/ aliq̄ñ oppositū exemptatōe diabolica puenit lxx. O.

Absentia dei dilecti ꝓdest xci. ⁊.

Absolutōis forma sacramētal'. de hac plu

Absolutōis forma hec est (ra. xxxiij. B

xxxij. F. xxxiij. J. xxxiij. D. xxv. B

Absolutōnis forma sufficiens et secura de peccatis ⁊ excōmunicatōib⁹ xxxiij. E

Absolutiōis forma sup excōmunicatōib⁹ ⁊ irregularitatib⁹ xxxij. B.

Absoluit a pena ⁊ culpa etiam in mortis articulo orans xxxij. B.

Absolutio ab excōmunicatōne etiā oblita valet ſm iuristas xxxiij. R

Absoluēs nō habēs ptātē absoluēdi q̄liter se habere debeat xxxiij. L. xli. J.

Absolutio defuncti an fieri possit et quō.

Absolutio q̄druplex. Jbidē (xxxiij. M

Absoluendi in foro ꝓsciētie ptātē an ꝑdat suspēsus vl' excōicatus a iure lxij. Z

Absoluere simplex sacerdos ab his nō pt. xxxij. F

Absolutō an differat a dispēsatōe xxxiij. R

Absolutiō iuridica nō req̄rit certā formaz verborum xxxiij. R.

Absolutio iudicial' potest fieri circa absentem etiam inuitū. Jbidē (xxxiij. S.

Absolutio pt fieri ab irregularitatis sn̄ia.

Absolutio ⁊ dispensatio circa irregularitatem differūt ſm canonistas xxxiij. R.

Absoluere q̄libz sacerdos ñ rligiosus quēlibz sacdotē an possit ō ꝓsuetudie. xxxiij. P

Abstinētia indiscreta pnicioſissima. xix. R xxxi. U. lxxxi. F

Abstinentia carthusiensiū ⁊ aliorū defenditur et laudatur xxxix. F.

Abstinere totaliter facil⁹ est q̄s vsuz moderari in desiderabilib⁹ xxxviij. ɔ.

Abstinentia q̄ de hac scribant. xxxix. F.

Abstinentia ꝑpetua carniū licita eē ꝑbat. xxxix. O (tas īmoderata. xxxix. R

Abstinētia īdiscreta piculosioꝝ ē q̄s edaci/

Abstinentia ne sit immoderata prudens rector attendat xxxix. S

Abstinentia ypocrital' reprehēdit. lxxi. L

Abstinētie singl'aritas sic sanabat in q̄dā

Abstractōnes docent (lxxi. D

lviij. U. lxvi. R. S. lxxxvi. O. U. cē.

Abstrahentiū nō ē mēdaciū. lx. O. lxiij. O

Abundantia aliquādo magis laboramus q̄s inopia xlvi. P.

Abuti omnib⁹ cōtingit xxxviij. y.

Achademici dicūt ꝫ scio q̄ nescio. xl. ⁊.

Acedia q̄ñ pctm̄ sit. xxiij. O. xxix. F. xxxij

Acedia. De hac ⁊ filiab⁹ ei⁹ (H.

xxviij. y. xxxij. E

Acceptio ꝑsonaꝝ peccatū xxiij. T

Accidentia vnius partis aliquādo denominat totū ꝓpositū lx. J.

Accōmodatio quid sit xxxv. J

Achor furāti religiosus puersus ꝓparatur

Acribologie in moralib⁹ vi/ (xxij. K.

tupabiles sunt. lxxxviij. K.

Actionum quinq; genera xxviij. H.

Actionem tria deprauant xxviij. H.

Actiones bone sunt malapunica li. D

Actiua vita ꝓtēplatiuā p̄cedat. lx. S. lxxii

Actiua ⁊ ꝓtēplatiua vite q̄t mo/ (ij. S

dis dicāt ⁊ q̄ sit eligibilioꝝ. xvi. ⁊. ɔ. xvij. A

Actiua vita q̄dā p̄cedit quedā comitat cō templationē xlix. L.

Actiuam vitā quis relinq̄re potest vt intēdat cōtemplatiue lxxiij. M.

Actiui contenendi nō sunt lxxi. J.

Actiui ⁊ ꝓtēplatiui sil'aliq̄ nūerāt. xlix. X.

Actualis attentio nō requirit in orōne sed sufficit habitualis xxxvij. X.

Actus amoris duo xcvij. ⁊.

Actus idem an possit esse meritoꝝ ⁊ pec/

BIBLIOTHECA CONVENTUS WERTHENSIS.

Bibliotheek MINDERBROEDERS WEERT.

MIN. CONVENTUS WERTH. SIG. SIGMUNDUS SIBERUS ET BIBLIOTHECAE

catum lxi.L.lxiij.D
Actus null⁹ intrinsece est bon⁹ vl' mal⁹ / ꝫ respectu diuine volūtatis lxi.E.H
Actus indifferens.lxxxv.K. (chici
Act⁹ hierarchici tres.lxxxvi.K. ifra hierar
Act⁹ moral' matia ꝛ forma q̄d sit.xxiij.U
Actus morales sunt triplices.Jbidem
Actus exterior peccatū nō est nisi denominatione extrinseca xxxvij.U
Act⁹ exterior sup interiorē nihil addit malicie. xxxviij.L
Actus exteriores habent laudē vl' vituperium ex libertatis participatōe. lxxix.J
Actus liberi essentialiter ꝛ liberi participatiue hi sunt. lxxix.J.
Actus virtutū sed nō habitus se mutuo impediunt lxxxvi.S
Actus q̄dam boni ex genere. q̄dā mali ex genere.q̄dam indifferentes xx.U
Actus exteriores possunt addere sup meritum interi⁹ ꝛc. xxxiiij.D.
Adam habuit amorē dei qui tpe legis nulli conceditur xcvij.Y
Adam quō deū viderit xcvij.P.
Adā añ lapsū expedite ꝓtēplabat. lxv.S.
Ade coniugiū si nō peccasset cui⁹ fuisset signum x.X
Adam vnde seductus fuerit. xvij H.
Adā si nō peccasset nō fuisset infernus pro hominib⁹ nec christ⁹ mortuus xx.D
Adā quō potuerit peccare lxxxviij H
Adā fuit p̄mus canōista et legista li.Z
Adefecit deus tunicas pelliceas sic intelligitur. li.Z
Adam omnib⁹ animātib⁹ imposuit nomina q̄ cognitōem eorū habuit.lxxviij.M
Adeam⁹ cū fiducia thronū gr̄e idō.xxxvij
Aditoriū spūale triplex. xxxiij.L (A
Adolescentes eccl'iastici quib⁹ insistere debeant. lxv.ꝛ
Adolescentes in moribꝫ nō institui q̄d cause sit et q̄s pniciosum xviij.Z.
Adolescentes vt cōuertant ad deū hortat xlvij.A
Adolescētes idisciplinati garriūt in sermonibus.xlviij.S (xlviij.T.
Adolescentū corruptio p mgros et socios
Adolescentū mos iste est lxxi.ꝛ
Adolescētes ad ꝓtemplationē sunt inepti. lxxviij.H
Adoratio latrie an imagini et asino et ceteris debeat lxxviij.P.
Adoram⁹ crucē et nō asinū xp̄i.lxxxvij.J
Adoratio canis mortui i vienna.lxxxvij.ꝛ
Adorās diabolū odentē seruice xp̄i vl' hostiā nō ꝓsecratā.xviij.D.xix.H.xxiij M
Adoratio imaginū p simplices quō excusetur.xxiij.M.Jnfra imaginū
Adoratio et colere quō differūt. xxv.ꝓ.
Aduentus dei ad nos q̄druplex l.K
Aduersitas incipientib⁹ et pficientib⁹ multū pdest lxvi.L
Aduersitates occurrētes patiēter feram⁹. nec opus est aduocare alias xxij. F
Aduersitates corpales trahūt ad luctum bonum. xlv.X
Aduersa iustis pdesse / obesse malis / exemplo ostendit lij.Z.
Aduersitatē deuote suscipit ꝓtemplatiuus tanq̄s sibi vtilem lxxiij.S.
Adulatio subdola p̄ncipes ꝛ papā seducit ij.K L.ꝓ.iiij.A.vi.E.M.ix.O.viij.S xviij.J.
Adulatio pstrepit corripientib⁹. vi.L
Adulatio corrūpit veritatē doctrine in scribentib⁹ et ꝓsulentib⁹ xviij.J
Adulterini ex fundo mariti nascūt.lix.H
Adulto q̄dā mlier ℞ mō rndit.lxxxviij.A
Adulterio filiū dilectū ꝓsecutus an odire teneatur. lxxxviij.L.lxx.X.xli.O.
Adultere illegitimos filios ad hereditatez pmittens accedere xxxi.Y
Aduocati nōnll'i furib⁹ sūt pares.xxiij.P
Aduocati q̄dā omnē causam ad se delatam iustificatā suscipiunt xxxvi.X
Aduocati iiusti vix vnq̄s satisfaciūt.xli.K
Aduocati emendent. xliij.A.
Aduocatio falsa peccatū est xxxi.Y
Affectio quasi affixio lxxxiij.H.
Affectiones q̄ttuor p̄ncipales lxxxi.F.
Affectiōes omnes vt laudabiles sint quomodo fiet. lxvi.M.ꝓ.
Affectōes puerse fiunt damnabilit⁹ vbiq⁹ damnosi⁹ in ecclesia xl.L
Affectiones meli⁹ p expientiā q̄s p doctrinam nosc̄unt lxviij.M.X
Affectōnis amorose viā ambulare piculosissimū est lxxiij.O
Affectōibus violentis pniciosum est non resistere lxix.ꝓ
Affectionū nūerus varie a varijs assignabatur. lxxviij.Z.
Affectiue potentie ꝓceptōes lx. P
Affectus quid sit ꝛ q̄tuplex.xix.A.lxxij S
Affectus est spontanea ꝛ suauis inclinatō lxxxvi.E

A ante M

Affectus proprietas est in vnū se colligere lxxxviij. L.
Affect⁹ ⁊ intellect⁹ debēt cōrnīdere. xxxij. L
Affectus orantis multiplices viginti nūe
Affectus tuus sit sicut tu (ro. lxxvi. S
ba ductilis et cornea .lxxviij. P.
Affectus cordis sic ostendi vel tradi possunt aliis lxxxix. S
Affectiby diuersis et aduersis cor quō sit tāgi possit. lxxxi. F. K lxxxiij. B. H. W
Affectu corrupto seq̄t error ītelle (A. ct⁹ etiā i p̄ncipijs moraliby .ij. E. iiij. H. vi. E. Z. vij. O. x. T. xi. E. xvij. B. J. L lv. D. A.
Afflictio triplex ī reby corpe ⁊ mēte. l. F.
Agalma formak p abstractōes solū. lviij. U. lxxxvi. S. lxix. W. lxvi. A
Ager est hō et agricola. xlviij. K
Agri q̄druplices trahūt ad q̄druplices scientiaꝝ facultates viij. S.
Agere aliq̄d volens qñ id secura ꝓscīētia possit lvi. B.
Agere ex causa xxiiij. B.
Agere qō melⁱ⁹ est nō sp optz lxxxvi. S
Agentia naturalia quō etiaz contingenter agant. lv. B.
Admiratio multū valet ad cognoscenduz
Admiratōis meditatio q̄ (creatorē. c. B modo incipe debeat. Jbidem
Aduerbiū mystice q̄d sit ⁊ quot ei accidūt
Affectiua via est p quā q̄s amo (c. X. rose adheret deo c. F.
Ad affectū inflāmandū multū valet meditatio beati Bernī. Jbidem
Agibilia quedā deducunt imediate ex primis p̄ncipijs. alia non xxxv. U
In agibilibus humanis sufficit certitudo moralis lvi. S.
Agibiliū ꝓsideratio nō clarificat ingeniuz q̄ntū exercitatio in speculabiliby lij. S
Agn⁹ pascal' quō comedi dēat. lxxxix. X.
Alacritas quid sit. lxxx. F.
Albertus magnus multā opam naturalibus ⁊ astrologicis tribuit xx. O.
Albigenses negant eucharistiā esse in altari ⁊ cetera xxv. T. xxxvij. L
Alexander de balis laudat xviij. P.
Allegatōnes quottaꝝ nimie ⁊ corā doctis ⁊ in māifestꝫ culpāt. vij. Q. xi. T. xvi. E.
Aliena dicta doctoꝝ licet (xxxv. S. afferre. lxxxv. S.
Alrena desiderare qñ sit pctm. xxxij. O
Aliena bona vl' pctā ꝓsiderare ex diaboli ea plerūq̄z tēptatione inducimur. lxx. P.
Almaricus hereticus q̄d senserit. lxv. P lxxviij. W. lxxxvi. L.
Aloes q̄z mellis pl⁹ hūt oīa. xlij. A. xlvij. ꝓ.
Alphabeti ordine q̄dā psalmi ⁊ alie septuare incedunt. lxxvi. ꝓ
Amandus est deus ideo lxxi. Y.
Amamus pl⁹ que nostra sunt xciij. W
Amans piculū pibit in illo xxxv. T.
Amari si vis ama. xix. A. lxxxij. H
Ambitiosi vario mō aspirāt ad dignitates
Ambrosius augustinū leni (lxxiij. W. tate acq̄siuit ecclesie xxxv. L.
Ambrosius libros quos dictabat etiā manu scripsit i. A
Ambrosij facetia ꝯ symoniacos xliij. J
Amen multiplicit exponit xxv. X.
Amicus q̄si amoris custos. ⁊ q̄d addat su p amorē et dilectōem xcvij. ⁊. xcix. J.
Amicus alicuⁱ nō est inimic⁹ qui correctionem eius q̄rit iij. L. xvij. J.
Amici sunt fures tpis xlvij. K.
Amicus veniēs de via q̄s sit lxxi. T.
Amicorum vnus vult esse alter. quō intelligitur lxxviij. W
Amicus notak iudas a christo. xlij. K
Amicicia esse inter deū ⁊ hominē null⁹ philosophorū suspicatus est lxxviij. ꝓ
Amicicia ceptā deseri excusatiōem suā nō nunq̄z habet .iij. L. vij. D.
Amo te ℏ vox ml'ta hz mysteria. xcvij W
Amor dei triplex. liber. arbitrari⁹. gratuit⁹ lxvij. R. S. T. U. xcvij. D
Additur quart⁹. s. amor gl'ie xcix. L
Amor natural' ad deū quid sit. lxvi. T. U
Amor natural' ad deū pl'es af (xcvij. E fectōnes generat xcvij. S
Amor gratuitus qui est charitas quid sit. et quotuplex xcvij. X.
Amor dei sub multiplici triplicitate consideratur. lxxxvij. Z. xcv. W. xcvij. U.
Amor seraphicus triplex xcvij. ꝓ
Amor dei an possit esse totalis in creatura
Amās deū q̄d amet Jbidē. (xcvij. L
Amor diligendo deū an ꝓgnoscat quid sit deus. Jbidem
Amor dei an possit eē nimi⁹. xcvij. S. T
Amor triplici totalitate ꝓiūgit ani (U mam deo xxij. L.
Amoris dei tres grad⁹. xlvij. B.
Amoris dei excitatiua xlvij. F
Amorē dei vt q̄s acq̄rat iuuant quattuor. xlvij. K

Al ante N

Amor dei dr nedū passiue sz t actiue.lxxi.
Amor dei pfectus añq̄ acq̄rat plu/ra requirit (x lxxiiij.A
Amor dei pfectus quē debet habere ꝓtem platiuus talis est. lxxiiij.E.
Amor dei quant⁹ sufficiat ad deletōez pec/cati. lxvij.O.
Amorē dei et ꝓximi de⁹ limitauit certs ter minis. xciij.O. (lxxvi.L.
Amoris diuini ē feruor altissima affectio.
Amor quid sit xcvij.D.
Amore dignus sit an odio nemo nouit.lx/vi.X.xcvij.X.xxiiij.M
Amor sponse dicit in cāticis qr ille castus zelotes t sūm⁹ cē dz viij.X.xcviij.A.
Amor parit audētiā et fiduciā. xcviij.B
Amor et cognitio coincidūt.lxvi.Z.lxviij. X. lxxiij.X.xcviij.D
Amor an possit eē sine cognitōe ꝑuia.lxvi. T.U.X.y.Z.lxix.O.lxxxiij.H.lxxxvi.
Amor ꝓceptiu⁹ q̄s sit.xcviij.E.B (L
Amor fruitiuus q̄s sit. xcviij.O.
Amor sanct⁹ sine genere ē.lxvi.X.xcviij.y
Amor vbi ē ibi ocul⁹.vbi vuln⁹ ibi digit⁹ vbi thesaur⁹ ibi cor. lxxxij.M.xcviij.ɔ
Amoris ordo in q̄ ꝓsistat xcix.L.M
Amor triplex.purgatiuus.illuminatiuus pfectiuus xcix.H.
Amoris purgatiui ꝓditōnes xcix.O
Amor nouici⁹ xcix.S.T.U.X
Amor rapit vnit satisfac.lxv.M H O P
Amor ē pōdus.lxv.H.lxvi.T. lxxxiiij.H
Amor principiū oīm affectōis. lxvi.B P.lxxij.y
Amor duplex/pfect⁹ et impfect⁹ lxvi.P
Amor triplex. naturalis.supnatural'.habi tualis lxvi.T
Amor t ratio differūt lviij.X.
Amor intrat vbi cōgnitio foris stat q̄mo/do intelligitur. lxviij.X.
Amor est cecus quō intelligit lxviij.X.
Amor īsanire facit dant exēpla.lxviij.y Z
Amans sibi somnia fingit xix.t
Amor carnal' simulat se diuinū. xix.t.ɔ.
Amor psonaz valde suspect⁹ est.xix.t. lx/viij.Z.lxx.R
Amor in affectiua tot habz ocl'os q̄t habz cognitio in apphēsiua lxix.R
Amoris obiectum lxxxij.I
Amoris voces q̄re nō pficiāt. lxxxiij.A.
Amor duplex.dei t sui lxxxv.I
Amor indifferens lxxxv.K
Amor carnalis dispergit/spiritualis vnit lxxxvi.L.xcij.S
Amorē tuū ne des indigno lxl.t
Amores duo duas ꝓstituunt ciuitates .xc
In amorē dei m'te et diuerse vie (ij.S. ducūt.q̄ tñ ad.xv.reducuntur xcix.X.
Ad amoris diuini inflāmationē m'tū va/let inspectio p̄cedentiū sctōz xcix.ɔ.
Amor minor sp ē in ania q̄ ee dēat.xxvi.ɔ.
Amor natural' omnib⁹ insit⁹ est xcij.E.
Amor sui quō filia luxurie t quō ñ.xxviij.
Amor immoderat⁹ pentū erga fi/lios tē.peccatū est (ɔ xxxi.S
Amor omnia vincit xxxviij.R
Amor duplex. bon⁹ t mal⁹ xlvij.t.
Amor est vehemētissima passio. xlvij.ɔ
Amoris linguagiū nō amās nō intelligit. xlvij.t. (ter.xlvij.t
Amorē nostrum trahit ad sede⁹ vehemen/
Amoris ars discī debz xlviij.A
Amor amorē intfecit ī bernardo .xlviij.E
Amor extatic⁹ q̄d efficiat xlviij.H
Amoris mali ꝓditōnes xlviij.I.
Amor pond⁹ est port⁹ leuitas xlix.O.
Amor nr ihs ē q̄uis sim⁹ pctōres.lxxi.X
Amor mūdan⁹ ꝓpt mults lxxij.y.
Amorē mūdi dimittere pena magna ē. lxx iij.y.lxxiij.F (Z.tē.
Amorē mundanum q̄d expellat. lxxiij.y
Amor mūdanus radicitus nō euellit nisi per tribulationē lxxij.ɔ
Amor mūdanus hoc operat lxxiij.D.
Amor mundanus et diuin⁹ pugnant p:o nido in homīe lxxiij.F
Amorē naturalē gloria nō tollit/sed auget et perficit lxxvij.y
Amor spiritus est lxxviij.X.
Amor creat⁹ q̄d sit t pl'a de amore.lxxviij.
Amor creat⁹ q̄druplex ē.natural'.ani/malis.rational' et intellectual'.Jbidem (y
Amor natal' mal⁹ ee ñ pt.sic itelligit.ibidē
Amoris q̄libz gen⁹ repit in hoīe. Jbidē.
Amor supnaturalis et nuptial' q̄d sint.lxx
Amor carnal' tot dolores habet (viij.t quot sunt in littore conche lxxix.L
Annate p̄me bñficioz.i.t.xi.O xxxvi.J.k
Anne ꝓinges t ples enūerāt.lvij.y.lix.O
Angeli quō ceciderīt ō ordinib⁹. xlvij.Z
Angeli t aīa an spēs ꝓcreatas hēant.lxiij
Angelus bonus et mal⁹ dat homī (y lxxxvij.H.lxxxviij.O.X.li.H
Angeli fm q̄sdā btitudinē quā iam habēt merent mīstrādo hoībus. lxxxvij.H.
Angel⁹ noster cur deserat nos lxxxvij.ɔ

A ante N

Angelorum velocitas. Ibidem.
Angeli singli singlor q fuerit. lxxxviij. S
Angel⁹ ppr⁹ cuiuslibz dr vriel. lxxxviij. S
De angelor custodia ples ones. lxxxviij.
Angel⁹ vriel hz ignis ppetates se/ (T.
ptē fm septē dona spūsscti. lxxxviij. T
Angeli debēt nos iuuare mltis de causis.
Angeli sepe nos puenīūt añ/ (lxxxviij. X
ōz oremus lxxxviij. X
Angeli assistūt sacrō sz nō oēs xc. H.
Angelor officiū ē alios inducere ad bonū.
Angel⁹ debem⁹ honorē impēde/ (xxxv. F
re ideo. lxxiij. O
Angeli semp vident faciē patris lxiij. K
Angelū ppriū sic ora lxxvi. M.
Angeli passiones spūales īmittūt. lxxij. F
Angel⁹ bon⁹ agit ī spīm nr̄m p mō. lxxij. F
Angeli oīm hierarchiaz īfluūt in spīm no/
Angelicaz hierarchiaz (strū. lxxij. F
officia iohanni cōparant xvi. F.
Angelice reuelatōi qñ credat xix. U
Angelos bonos ꝯcludi in lapidib⁹ p artes
magicas rē. error xxi. R.
Angelicū auxiliū implorādum ē/ nō de eo
disputandū lxxxviij. U
Angelica custodia lxxvij. A. lxxvi. A
In fine lxxxvij. T. U
Angelic⁹ iuuēis seniby rē. repbēdit. xxiij
Angelica salutatio. xciij. S (X. xciij. A
Angelica salutatio lr̄is aureis ī lilijs repit.
Angelicā cognitōez ī plib⁹ nō (xlvij. L
optz esse discursiuā. lx. A. lxix. R
Angelica cognitio qlis sit lxix. R. S.
Angeli intellectus possibil idem ē cū intel
lectu agente lx. O
Angel⁹ sathane in angelum lucis se trāsfor
mat. vi. B. et quare. xix. L. L. lxxij. B.
Angeli boni an tristati sint de ruina malo/
Angeli quō tremāt deū. liij. S (rū. vi. U
Angel⁹ libere agit xx. H. K. L.
Angel⁹ nō attingit creatōem aie aut illap sū
vel libertatē ei⁹. xx. I. L. lxix. Z. r
Angelos bonos datos esse homini magna
est consolatio xx. I.
Angelor bonor subsidium inuocare licet/
malor nō. xx. K. A. S. xxi. K
Angelus bon⁹ oīa nostra in bonū sic dia
bolus ī malū conat vertere lxx. y.
Angeli dicūt intelligētie. lxxxij. P. xciij. S
Anglus r francus in dyalogo contendunt
r ibi plura lij. X. rē
Annihilare q dā dixerūt deum nihil posse.
Alia rationalis naturali/ (lxxxvi. L
ter agit vt diligat deum. et illa aptitudo in
damnatis manet xcvij. E. xcv. L. E
Alie potentie plures mens spūs. xcvij. P.
Anime libertas vno respectu est inuariari/
abilis alio variabilis xcvij. U. xcv. L
Anime liqfactio quō fiat et quomodo ei⁹
duricies xcvij. T. xcix. D
Animā in sui beatificatōe vl amore nō mu
tari in esse diuinū. xv. Z. r. y. xvi. y. lxv.
Animā nō distingui realit a (P. xl. Q
suis potentijs lxiij. O.
Anīa in gr̄a mater est r filia dei. lx. A. B
Anima satiat et q̄escit ī deo p amorez. lxiij
Animab⁹ defunctor suc/ (R. xcvij. O
currendum est lxxij. R
Anima cur dicat enthelechia lxvi. U
Anima in canticis appellatur a deo sor⁹/
filia/sponsa. et quare x. Z
Circa animā multi errores xx. D.
Alia rational celestib⁹ influentijs non sub/
Anīa multiplices opatōnes (iacet. xx. D
in corpore habet lv. D
Anima ratōnalis natural r spūalis vite ca
pax est r quid sit lx. T. U. X
Anime q̄druplex vita r mors. lx. X. y.
Alia quō operetur duplicit r ei⁹ diuisio. r q̄
modo in eā angel⁹ opari possit. lxix. Z. r.
Alia ꝯiūcta et separata q̄d intelligit. et q̄re sit
collocata in corpus lxix. R. S
Anima mens et spirit⁹ quomodo differāt
r secentur xcv. F.
Anima sepat sentit fm cassiodor r autorē
de spiritu et anima lxxxi. M
Anime diffinitio lxxxi. S. xciij. S
Anime nomina lxxxij. L.
Anima christi pfectior aīa iude lxxxiiij. Q.
Alia plib⁹ noib⁹ cur noīet lxxxvi. B
De aīabus phor opinio lxxxix. F
Animā esse in toto totā rē. imaginatio nō
capit lxxxix. Z.
Alie sensibilis vires iteriores r exteriores.
Anime cōtinenti nō est con/ (xxix. P
digna ponderatio xxxviij. r.
Anime rōnalis dignitas xl. Q
Anima nedū se sed et oīa alia in deū refer
re debet xl. Q.
Anima xp̄i exit et redit ad deū xl. Q. R.
Anima sine deo est pfundissima miseriarū
abyssus xlij. A.
Anime tres vires xlij. R.
Anime dom⁹ ex his ꝯstituit xliij. Q.
Anima nostra est facta velut in orizōte du
orū mundor xlv. S

Ante R

Anima in ꝺtemplatõe ſubſtantialiter cor/
pus nõ deſerit lxxiiij.Q
Ania veri ẽ vbi amat ꝙ vbi aĩat.lxxiiij.Q.
Ania deuota quõ cleuet extra mũdũ ⁊ cetera
Anie oẽm cognitõem vl affe/ (lxxiiij.Q
ctõem ꝺdã dicũt fieri ꝑ intelligentias ce/
leſtes lxxiij.D
Aniam ſe hr̃e ſolũ paſſiue ad oẽm ſuã cogni
tionẽ vl affectõem ꝺdã dicũt. Jbidem.
Anime inſequunt corꝓra ſic intelligitur.
lxxiij.J.lv.L.lxxviij.O
Anime illuſiones infinite ſunt c.A
Animaliũ varioꝝ ꝓpetates canit. lv.A
Animalia pfecta habent ſenſum ꝯmunem
nõ aũt impfecta. lx.J.
Animaliũ irrationaliũ omnes motꝰ pul/
cri ſunt lx.K.lxix.S.lxxij.Z
Aialiũ brutoꝝ mirabiliꝫ inſtinctꝰ. lxxij.T
Aialia quedã ſigna habẽt amoris ꝯcupiti
Anniuerſaria aut feſtia pagen (xciij.M
da acceptare volẽtes h ꝯſiderẽt.xxxvij.D
Anniuerſariũ inſtituere volẽs quid ⁊ qua/
liter facere debeat xxxvi.U.X.y
Anniuerſaria plura ſimul pagi ĩ eccleſijs.
Anniuerſaria nõnun (xxv.L.xxxvi.ꝯ
ꝙ augenꝫ ꝑ auariciam xxxvij.D.
Anniuerſariũ Johãnis de Gerſon in lug/
duno ad ſanctũ Paulũ xxxvij.L
Annos non habemꝰ lij.X.
Antixp̃i aduentꝰ quõ ſit p̃dicandꝰ.xxij.B.
Antixp̃i miracla nunq̃d vera erũt.xix.P.
U.xliij.Ꝑ
Antipariſtaſim ſuã virtus habet xc.X.
Antiphonas ad p̃ſ.ignatiꝰ addidit.lxxx.K
Antiq̃ reſtaurare meliꝰ eſt ꝙ noua erigere.
xxxvij.K
Antoniꝰ interp̃tat ſurſum tenẽs ix.Z
Antonij laudes aliq̃ .ix.ꝯ.x.L.D.⁊c.M.
Antoniꝰ cognoſcebat leticia ſpũali (A
quã vultu exp̃ſſit xxxiij.L.
Antoniꝰ ſic fugabat cogitatõnes turpes.
Antoniꝰ fugat ignem ſacrũ (lxxi.Q.
a corporibus Amm x.A.xcvi.S.
Annũciatio angelica myſticaꝫ anagogice
xci.A.xciij.K
Appellatio ad miſericordiã.xxxvij.A.xl.F
lxxv.L.lxxvij.U.lxxxv.A
Appellari p̃t a papa ad ꝯciliũ generale.xxx
ij.⁊.xiij.X.y.xvj.F
Apertio celoꝝ quõ fiat xc.A.
Apes ſunt imitande lxxxv.L
Appetitus et affectꝰ differũt lxiij.T.
Appetitus ratõnalis quid ſit ⁊ quotuplex.
xxix.R.lxiij.U.
Appetitus intellectiuꝰ ꝺd ſit xxix.X
Appetitꝰ ſenſual ⁊ carnal executio ẽ ſub ra
tõis ĩperio difficultate nõ obſtãte.xxxvij
Appetitus grandis poſſeſſiõis ſup (U
ꝑmendus eſt ideo xli.T
Appetitus eſt ſub ratõis dñio hoc modo.
Appetitũ ad ꝓtutes nõ ha (lxxij.A
bentes conſolantur lxxij.A.
Apex mentis ratio ſupioꝝ dicit. xciij.J.
Apoloniſtaꝝ erroꝝ xxv.Q
Apoſtaſia quid ſit xxiij.M
Apoſtoli ante aſcenſionẽ chriſti carnales/
poſt ſpirituales effecti vi.⁊.
Apoſtoli nõ ꝓſtituerũt petrũ in principez.
ſed conſtitutũ a chriſto declarauerũt.iij.J
Apoſtoloꝝ vita originẽ dedit regularibus
obſeruantijs xxij.A
Apoſtoloꝝ ꝑmoꝝ autoritas altera fuit ꝙ
ad aliq̃d ꝙ ſucceſſoꝝ. lxi.R.
Apoſtoli.xij.annis in hieruſalẽ xlix.U.
Aqua lachrymaꝝ ſicẽ hauriẽda xli.P.
Arbitriũ libeꝝ p̃t in ſuſpenſo ſe tenere.lx.P
lv.L.lxviij.E
Arbitrij libertas. liij.S. lv.L.D. Jnfra
Libertas
Architriclinus eſt ſpũs rationalis .lxxxv.
R.U.X.y. lxxix.Q.xciij.D
Arre dei nobis date xci.L.
Argumentatio viciosa eſt que ad vtrunꝙ
flecti poteſt ix.A.
Arriani ponunt inequalitatẽ perſonarum
in trinitate xxv.O
Aride anime ſtatus talis eſt lxxvij.K
Ariditas cordis poſt orationẽ ideo ꝓtingit
lxxv.T
Aridus quõ orare debeat deũ lxix.y.
Aridus deuoto nõnunꝙ eſt tutior et deo gr̃a
tior lxix.y.lxx.D
Ariſtoteles a rebus didicit que mẽtiri non
norunt. lxxxv.L
Ariſtoteles trinitatem facilꝰ admiſiſſet ꝙ
nõ philoſophus lxxxviij.M.
Ariſtoteles caudã metaphiſice euellit. lxxx
Ariſtoteles a ſemitis rationũ na/ (ij.L
turaliũ non deuiauit xxxviij.L.
Ariſtoteli defecit creaturaꝝ ſcala. Jbidem
Ariſtoteles ait.inueni te cauſam primã.fac
me tibi placentẽ xxxvij.X
Ariſtoteles ignorauit originẽ repugnantie
ſenſualitatis ⁊ rationis xlv.S
Ariſtocratia quid ſit ij.T
Arma ſpũalia et eis contraria vij.B

A ante B

Arnold⁹ de noua villa impugnat. xxxix. G
Arrogantia xxiiij. J
Ars vilis excellēter cognita laudabilē reddit artificem lxviij. H.
Ars est circa difficilia ab initio post acq̄sitionem circa facilia lxviij. A. O.
Ars obligationū in q̄ fundet lxxxviij. M
Ars artiū est regimē aiaꝝ xxxv. S
Ars moriendi xxxij. B
Arte bene viuendi nihil difficilꝰ xli. L
Artes singule quomodo ꝛ vnde originem habuerint lxxviij. M. li. Z
Arsenⁱ sic se locabat ad ꝓtēplādū. lxiiij.
Arsenⁱ dixit se alphabetū nescire (J cuiusdā heremite lxix. X
Articulus anglicanus lxxiij. F
Articulꝰ pisiensis. lxxiiij. lxxvi. O. xci A. xvij. Q. xx. E. xxi. H. P. Q. lxiij. y. lxvi. Z. xcviij. O
Articulus de eucharistia factꝰ ē xc. S
Articulꝰ fidei q̄d sit ꝛ vnde dicat. xxv. M
Articuli fidei exponunt xxv. A.
Articuloꝝ fidei duplex distinctio. xxv. y Z
Artifices nouitates inutiles inuenientes peccant xxij. O.
Ascēsus tres aiaꝝ in trinitate xlvi. M. R
Ascendendū est in montē xlvi. S.
Ascensus et saltus vnicⁱ ad deū ille ē ꝑm Augustinum xlvi. J. P.
Ascēsio xp̄i multa bōa ꝓtulit. vi. U. rē. ꝛ
Ascēdente christo an cū eo ascēderint q̄ cuz eo resurrexerāt vi. X
Astrologi sunt incerti ī iudicijs. lix. O
Astrologia cui reuelata et qualiter deturpata multa xx. L. rē.
Astrologicoꝝ iudiciorū difficilis veritas vnde aduertatur xx. B. A. O. plene.
Astrologos aliqñ p̄dicere vez vñ sit. xx. B
Astrologi gūces exꝑti ꝛ naturales nō sūt cō tēnendi sz nec necessario inseq̄ndi. xx. A
Astrologicis iudicijs quantū tribuere debent christiani xx. P.
Astrologū se esse, pfessus examinari debz si nō sit superstitiosus xx. P
Astrologici libri q̄ legēdi q̄ refutandi sint. Contra astrologoꝝ rē. curiositatē (xx. O rempublicā regere existimantiū. lxxxvi. X
Asine more ambulet q̄ patit muscas cogitationum xxxvij. J.
Asina inde ad vitē alligata pulcre mysticat xlvij. J
Asininā naturā q̄dā habent. lxxiij. O.
Asina sis iesu lxxiij. O.
Astare deo ꝑm dionysiū q̄d sit. lxxxvij. Z
Attentio in horis canonicis q̄lis sit necessaria ne q̄s cogat iterare xxxij. A. lxx. B
Attentionis in oratōe multiplex distinctio. xxxvij. D. lxxviij. E
Attrahit dⁱ hoīez varijs modis. lxxiij. y.
Attritio ꝓfitenti sufficit. xxxiij. D. E (Z
Auaricia nec diuis nec hūanis ꝓcit. xvij.
Auariciā ꝛ acediā suadet hostis (L et quō sit ei resistendū lxx. R
Auaricia piculosa lxxxvij. R.
Auari in spiritualibꝫ xc. E
Auaricia ꝛ ō hac pla. xxiiij. P. xxviij. Z. xxxij. D (xxviij. Z
Auaro nihil est scelestius ꝓpter quattuor.
Auaricia ē idoloꝝ seruitus. Jbidem.
Auaricia qñ sit peccatū mortale et qñ non xxij. B. xxxij. O
Auariciā expulit q̄dā ō cordeb mō xxxv. ꝛ
Auaricia stulta est xli. T
Auaricia generaliter accipit xlij. M
Auaricia ceca egrescit medēdo xlij. P.
Auaricia nō sinit crescere lilia virtutū sz spinas xlviij. y
Auari typus duplex ponit xlij. L.
Audacia accedendi ad deū quomodo licita esse possit xcviij. B. L
Audaces hi sunt naturaliter lxxij. J.
Audictes nouitates et diffamatōes peccāt
Auditores q̄dam p̄dicationū (xxxi. ꝛ similes sunt colatorio lactis xlij. U.
Auertere se a lege eterna et ꝑm habitū totaliter quid sit xxx. J.
Auerrois latrat ꝓtra fidez xp̄i ꝓpter eucharistie sacramentū lxxxix. F
Auerrois ꝑcacissimⁱ aduersariⁱ nr̄. xci. F
Aues tres distinguūt. pelicanⁱ nycticoraꝝ et passer xciij. O. c. P.
Augustinus lamentabat circa mortē proꝑter duo lxxxv. E.
Augustinus loquit cum matre sua ad fenestram lxxxvi. P. lxxv. F. lxxiij. Z
Augustinus in laude pytagore nimiⁱ fuit. lxxxvi. P
Augustinus versus in mensa scripsit contra detractores xxxiij. H.
Augⁱ celibatū ambrosij horruit. xxxviij. T
Augustinus platonis ꝛ pythagore discipli nis fuit institutus xciij. J
Augustino placuit cātⁱ eccl'ie. lxxiij. J. lxx
Augustinus lugubrem etiā (viij. O. in senecta duxit vitam lxxix. E
Augustinus cantū vocalez in ecclesia neq̄

ꝑprobare nᶜ approbare audeat.lxxix.D
Augustini mr̃ mõica surſũ agebaꝯ.xlix.O
Augustinꝰ sup psal.legendꝰ est lxxij.E
Augustinus ꝓfecit exemplis antonij.x.D lxix.D.E.
Augustinus regularib⁹ suis ꝓprietatem interdicit xxij.D.H.xc.
Auicennam reꝑhendit xlvij.Z
Auicenna in fauorẽ machometi mentitus
Aures dei sunt eius immẽ/ (est.lx.O
sa virtus cognitiua xcviij.H
Autoritatib⁹ solꝫ inherẽtes culpãꝯ. lvi.K.
Autoritate sacre scripture nõ ꝓphanorum scripta nr̃a roborent xvi.E.
Autor de spũ et aĩa multa digna notauit.
Autor de spũ z aĩa richardi ꝑ/ (lxxxv.Y
ba ponit in ꝓpria forma lxxix.O.

Sequitur de littera B

Alneum contẽ/

b platiuis fm Chrisostomũ nõ est i pedimentũ lxxiij.I.
Baptismꝰ ioh̃is nõ fuit sacr̃alis. xvi.S.
Baptismus ioh̃is et xp̃i quõ differebant.
Baptismꝰ flamis q̃d sit.lx.U (lx.T.
Baptismꝰ flaminis potest ꝓferri pueris in vtero lix.K.
In baptismo infundit gratia xcvij.Y
Ad baptismũ quõ obligent parvuli cum ignorent lxi.K
Baptismus fluminis flaminis et sanguinis.xxiij.O.xxvi.H
De baptismo plura vxx.A.
Baptismi sacramentũ/de hoc specialꝫ tractatus xxvi.H
Baptizati puuli an habeãt fidẽ xxvij.S
Baptizati infantes honorandi sunt vt angeli xcvij.Y
Baptizati infantes faciũt opa gr̃a dõ sz ñ meritoria.peccãt sz ñ demerẽt. xcvij.Y
Nõ baptizatos infãtes si moriãt i sciẽtijs et ceteris ꝓficere nõ ẽ ip̃robabile.xvi.D
Baptismo puer ne careat pentes pecuniaz dare possunt xxxvi.L.
Baptizatus sit qui ptãte eccl̃iastica vtitur i.D.H.ij.K
Baptizatus an teneaꝯ obedire ꝑlato p̃cipienti ꝓfiteri peccata sua. xvi.S
Barnabe et pauli dispersio lxxxviij.H.
Bartholomei vox quasi tuba lxxviij.O
Beatitudo.lv.Y.xciij.Y.et ibi plura ð beatitudine xliij.Y.xlv.D
Beatitudo duplex obiectalis z termĩatiua xcvij.H
Bt̃itudo creature an sit ipse deꝰ. xcvij.P
Beatitudo an compatiaꝯ aliquam lesiõez vel impfectõem vi.T.U
Beatitudo est speculatiua lxxxij.D
Beatitudo ꝓsistit in visione et fruitõe.lxij.O. lxxxiij.K.
Beatitudo triplex lxxxiij.E
Beatitudo obiectalis et formalꝫ.lxxxiij.O
Beatitudo est dei fruitio.lxxxviij.Z.xc.I
Beatitudo duplex lxxxviij.T
Beatitudo nr̃a formalꝫ deꝰ nõ ẽ xci.H
Bt̃itudo quõ vna sit oĩm z cũ q̃libet singulariter instar centri spere.xci.T.lxxxvi.U
Beatitudo cuiuslibet creature in q̃ ꝓsistat. xciij.X
Beatitudo pendet i bñplacito dei.xciij.Y
Beatitudo machometica r̃probaꝯ.xliij.Z
Beatitudo hoĩs in q̃ ꝓsistat quattuor philosophoz sententie xlv.O.
De beatitudine varias opiniões cõcordat xlv.K
Beatitudo in scripturꝭ significatur sub nomine comestionis lxxi.Z
Beatitudo vltima omniũ rez est in laude domini posita lxxviij.P
Beatitudinẽ ponit pꝫs in dei ꝓtemplatõe sed amorẽ nõ sequestrat .lxxviij.O.
Beatitudines habitus sunt lxxxvi.L.
Beatitudines octo et de his specialꝫ tractatus. xxviij.B.
Beatitudies sunt virtutes purgati animi xxiij.B.
Beatitudies dona et virtutes quomõ differant xxviij.B.
Beatitudines septem sunt cubicularie sanctorum xlv.A
Beatitudo ꝓncipalis beatoz̃ non est letitia. xlv.D
Beatitudo homĩs christiani in quo consistat.et q̃ citius eã assequimur q̃ philosophus asserit xcv.E.
Beatoz ꝓfirmatio in q̃ ꝓsistat lxij.Z.
Beatificatõis dignificatio in homine a q̃bus causis sit lxi.L
Ad beatam vitã tria ꝑparant que trib⁹ libris complectitur salomõ xcvij.T
Beatitudo luctus quid sit xlv.T
Beatitudines septem sub typo septem saltuum xlvi.I.
Beatoz̃ sensus an delectentur in ꝓpr̃ijs obiectis xliij.Y.xlv.F

Beatorũ cuiuslibet delectatio an sit infini
Beatorũ letícia an augea/ (ta.xlv.D
tur vel diminuatur xlv.D
Beati ꝓpatiunt malis nostris xlv.D
Beati deum oculis corpalibus videbunt hoc modo. xlv.F.
Beati nõ sunt surdi aut muti xlvi.F
Beati habẽt suas grãmaticã logicã rhetoricam medicinã decreta ⁊ theologiã. xlvi.
Beati post resurrectõez habebũt (F.G musicam vocalẽ lxxviij.U.
Beati viri officiũ ẽ laudare deũ. lxxviij.T
Beatior ĩ hac vita ẽ luctu plenior. xlv.X.
De beatitudine vide infra sub noĩe Salꝰ et felicitas
Beati vident totam gloriã dei. sed non totaliter xcvij.O
Beatitudo angelorꝫ quõ cõpatiat tremorem dei liij.S
Beggardorũ ⁊ turelupinorꝫ error. xvij.W.xix.⁊. lxiij.P.lxxviij.W.xlviij.U.
Bella xp̃ianorꝫ ꝓncipũ ꝓꝓci (xlix.F Ulij generalꝫ cognitõem sopiri pñt iij.E.
Bellũ iniquũ est quod fundat in libidine dominandi lij.X.
Bene et fideliter aliq̃d agere discimus si id laborioſe et attẽte conemur lxviij.L
Bñficiorũ oĩm collatio et tpaliũ bonorꝫ admistratio quo iure pape ꝓpetat. iij.J
Beneficiorꝫ pluralitas qñ admittat. lxij.ꝓ
Bñficia eccl'iastica plꝰ oneris q̃ honoris habẽt ⁊ q̃b ꝓferri debeãt lxx.J
Beneficiorꝫ eccl'iasticorũ expectatões q̃ndo liceant. lv.S.
Beneficiatorũ picula lxxxvij.H.
Beneficiati ad quid obligent et alia plura de his xxiiij.Q.
Bñficiorũ collatores xxiij.R
Bñficiũ eccl'iasticũ optare quomõ liceat. xxx.R
Bñficiũ dat ꝓpt officiũ. xxxvi.D.xlij.T.
Beneficiũ trifarie sumit xxxvi.J.
Beneficiũ eccleſiasticũ vendi nõ potest sicut nec officiũ xxxvi.J.
Beneficiũ sibi deditũ papa nõ potest quõcunq; exigere xxxvi.J
Beneficia inferiorũ papa onerare nõ debz hoc modo. xxxvi.J
Beneficiati dant platis aut canonicis pecuniã de cõsuetudine xxxvi.L
Beneficiũ si prorsus deperijt seruitio astrictus nõ remanet beneficiatus. xxxvi.Z
Bñficiatus ex trib causis nõ tenetur ſua re suam fundatõez in forma xxxvi.Z
Bñficio suo tempalia addere an q̃s possit alꝫ sufficientẽ habẽs sustẽtatõz. xxxvi.⁊.
Beneficiatꝰ aliq̃n recipit tpalia nõ pro se sed ꝓ alijs pie releuãdis xxxvi.⁊.
Beneficia sacerdotũ nõ sufficerẽt pro vxoribus et liberis xxxviij.⁊.
Beneficio suo ñ deseruiẽs an ad restitutionem teneatur xl.E
Beneficia elemosine sunt xl.B.
Beneficij fructus facit esse suos ecclesiasticus/etiã in mortali exĩstens pctõ xl.J.
Beneficia collata homini a deo lxxxviij.H.xci.L.l.Z.lxxvi.ꝓ
Beneficijs dei abutimur lxxvij.B
Benedictus posuit decretalẽ de beatitudine lxxxiiij.K
Benedictus papa ne cederet ꝓ amicos fuit deceptus li.S
Bñdictõis petitio a papa bñdicto. vij.H.
Bñdictus ⁊c. canticum zacharie metrice.
Benedictus vidit in ꝓtẽpla (lviij.W.tione totũ mundũ lxxxv.B.
Beniuolẽtia dilectio amicicia zelꝰ inamoratio charitas dei ad nos xci.C
Bernardus sub quercubus didicit sed nõ sine libris i.B.
Bernardi cõfessor nullo signo sibi applaudebat. xviij.J
Bernardus caute legat ad fratres de mõte dei libro secũdo xl.O
Bernardus debilis fuit corpe. xxxvij.E.
Bernardus et spẽalis sermo de eo. xlvij.⁊
Bernardus intrauit religionẽ austerã anno etatis sue vigesimosecõdo xlvi.B.
Bernardus meditans nesciebat q̃d circa se agebat xlviij.E
Bernardꝰ in solitudine ℔ agebat. xlviij.F.
Bernardũ quattuor iuuerũt ad amorem diuinũ compescendũ xlviij.K
Bernardus qualẽ complexionẽ habuerit
Bernardi miraculũ quod fu/ (xlviij.K.erit maximũ xlviij.K.
Bernardus in ꝓpetuas infirmitates incꝺerat ex abstinẽtia xxxix.P.
Bernardꝰ sic ab initio meditabat. lxxiiij.⁊
Bernardꝰ dictũ suũ de ꝓceptõe marie submittit examini eccl'ie romane xlvij.Z
Berengariꝰ in die epiphanie moriens sic

dixisse fertur. xli. L
Bestiales hoies q̃ sint xci. B. xciiij. D
Biblie tot⁹ canõ ad fidẽ ptinet. xiij. K. O.
Bissinum iustificatões sunt (xiiij. E.
sanctorum ix. Z
Blasphemia quid sit xxiiij. D.
Blasphemie spũs quõ retũdat. lxviij. P.
xxxij. S. xxxiiij. H. xxxviij. B. lxxi. D. xẽ
Blasphemie cogitatões ne nimis (S
curentur lxx. L. E. T
Blasphemie diaboli vincunt deridendo.
Jbidem. lxxxviij. B. xxxviij. D
Blasphemi et periuri deberẽt puniri a ter/
renis principibus xxxi. T.
Blasphemare deũ et sanctos peccatũ ma/
gnum xxxij. D.
Blasphemie tẽptatio ideo infestat homies
ad deũ nouiter cõuersos. lxxi. H.
Blasphema tẽptatio cõsilio cuiusdã senis
repellebat a iuuene. lxxi. H.
Bona eccl'ie duplicia quõ ꝓfuent. xvij. A
Bona si eis male vtamur pniciosa fiũt. xi.
Bona in se si plura mala pariant (D. E
sunt reiecienda xxij. L
Bono maiori ⁊ minori ꝓposito/quod sit
acceptandũ v. F.
Bonaꝫ mentiũ ẽ ibi culpã agscere vbi ñ ẽ
xiiij. O. lvi. L. lxiij. H. xxiiij. L. xxxvij. X
Bonũ est aliquid quia deus id voluit. nõ
econuerso liij. Z.
Bonis etiã in operib⁹ fallit demon. Jdeo
semp est pauendum lv. ⁊ ꝯ
Boni est se transfundere in aliud lviij. X.
Bona eccl'iastica quõ dicant spũalia. xvi.
Z. lxi. H
Bonis oĩa ĩ bonũ coopant. lxiiij. D
Bonis duob⁹ incõpassibilib⁹ ꝓpositis an
q̃ meli⁹ est debeat semp eligi. lxviij. O.
E. F. B. lxx. F. lxxxvi. B
Boni generalis ratio est cõueniẽtia ad ap
petitum. lxviij. O
Bonũ aliquid p essentiã primũ tale est sed
nullũ malũ ꝑmũ p essentiã lxviij. T
Bona ꝓpria cõsiderans ne supbiat sed ti/
meat lxx. X. y.
Bonitas volũtatis et actuũ resultat ex cõ
formitate ad bonitatẽ dei lxi. F
Bonũ triplex. vtile/delectabile ⁊ honestũ
xcij. O. xciiij. D.
Bonũ honestũ q̃d sit xcij. P. xciiij. X
In bonũ honestũ sola creatura intellectu
alis intendit xciiij. D. X
Bonũ honestũ competit appetitui ratio/
nali vt rationalis est xciiij. U
Bonũ ex genere xxviij. H.
Bonitas et moralis malicia vnde sumãt.
xxiiij. B.
Bonitas act⁹ depẽdet a volũtate. xxi. A.
Bonũ etiã quantũcunq; exiguũ a deo re/
munerat xxxij. A
Boni socij inimici dei et sui xciij. O.
Bona minora nõ semp p maiora bona re/
cõpensari possunt lxxix. O
Bonũ q̃ volo opari nõ possum lxxix. R
Bona pauperũ sunt omnia superflua cle/
ricorum xlij. ꝯ
Bonauẽturã mire cõmendat. xviij. O. P
R. S. xix. B. xlix. J
Bonauenture tractatus ascribit a quibus
dam beato thome xxxviij. J.
Bonis mores teneat religiosus l. ꝯ
Brachium dei lxxxiij. O
Breuitas obscuritas lxxxviij. Z.
Brutales hoies q̃ sunt. xci. B. xciiij. D
Bruta ĩ suis actõib⁹ crimẽ nõ hñt. xxxviij.
Jn brutis nec virt⁹ nec viciũ nisi (D
metaphorice reperit. Jbidem.
Bruta ñ oĩa hñt vagũ ꝯcubitũ. xxxviij. A
Brutorũ animaliũ passiones pulcre sunt
omnes lxxij. Z Supra animaliũ

Sequitur de littera C

Hayn desperat

c Alphabeto. lxxxvi. ꝯ
Calendariũ sactoꝝ laudes carmi
ne complectens incipit xcvi. D.
Caligo quid sit lxxxix. U.
Caligo in qua cognoscit de⁹. xcvij. D. F.
Caliginem relinquit et (B. D. xcviij. D
intrat contẽplatiuus lxxxvi. L
Caligine ꝯgscens deũ nihil errois defecti
bilitat⁹ vl' isidiaꝫ diaboli patit. xcvij. L.
Campanarũ officiũ quid sit in metris cõ/
prehendit lxxviij. S.
Campsio quid sit. xxxv. J
Campsores xciij. U
Campsoriã artem iudicat Petrus de pa/
lude licitã. Jdeo. xxxvi. F
Cancellario Parisien. cõmissa est cura sco
larium. xxxv. D.
Canes q̃dã magi. pni sũt ad iuidiã. xxix. E
Canum venaticorum morem habent con
templatiui. lxxij. Z.
Canis adorabat mortuus. lxxxvij. ⁊
Canonici quõ pecuniam recipiant a bene
ficium adepto licite. xxxvi. L.

C ante A

Canon misse non continet confessores. et quare xxxix.A
Canonis particula Jube hec pferri ꝛc. exponitur xc.H.
Canones nō sunt nisi cōclusiōes elicite ex principijs theologicis li.r
Canones multiplicati sunt ideo li.r.
Canōes cur ꝓtineāt ea q̄ ꝑtinent ad fidei .li.ꝯ
Canonū sup plenitudine potestatis papalis cōcordia ij.M.y.
Canonū omniū lex atq; traditio circa q̄tuor versāt principaliter li.U.
Canonista primus fuit Adam li.Z
Canoniste nō fuissent necessarij in statu nature ꝑmitus institute li.y
Canoniste ideo necessarij sunt ecclesie dei. .li.T.r.ꝯ
Canonista theologꝰ ambidexter ē.lij .S.
Canoniste se ad ꝓpa ꝓncipia eleuare nolentes reꝓhendunt. Jbidem
Canonista r theologus si discordare videantur lex theologica erit iudex xxxv.R.
De canonistis vide Decretorū.
Canonizatio sanctorū lxxxvij.r
Canonizatio sanctorū nō est ab antiq̄ sed de nouo introducta ideo xxix.L
Canōizatio alicuiꝰ scti q̄d req̄rat.xliij.L.
Canonizationis sanctorū quale debeat argumentū sumi. xlj.J
Canonizatōes sanctorū nō sunt de necessitate fidei xxv.X.
Canonizatio pſone non cōpellit adherere doctrine sue xvij.ꝯ
Canōizatōes hominū restrīgēde.xvij.U.
Canonizatus est Hugo carthusieñ .ad instantiā regis anglie. xxix.L
Canonizati licz aliqui nō sint tamē in secreto orari possunt lxxvij.y
Cantus qui distrahit sic agat lxxx.L
Cantātes quomodo se ꝓsolari debeāt docentur lxix.O
Canticordum lxxxi.F.H.
Canticordū quid sit lxix.P
De canticordo speciale opusculū.lxix.F.
Canticum quid sit lxx.P
Canticorū subiectū quid sit lxxij.L.
Canticū in sua generalitate sumptum describitur lxxviij.r
Canticū cantat omnis creatura
Canticorū originalis ratio. De hoc specialis tractatus lxxviij.M
Canticū nouum r vetus lxix.H.
Canticū cordis habet materiam vocē et figuratōnem lxxxi.H
Canticū triplex sensuale rationale r intellectuale. lxxviij.M.lxx.P.O.R.T
Canticū rationale intellectuale r naturale quid sit. lxxviij.Z. (lxxviij.r.
Canticū exultatōis et laudatōis ī chr̄isto
Cantica nutriūt amorē sanctū xciij.H
Cantica nō exigūt certū expositōnis ordinē.q̄ nullo sunt ordine cōtexta. lxxij.r
Cantica diuini amoris castissima. sed non infectis corde vij.X.lvij.F.lx.P
Cantico glorie spiritus apostate dissonare ꝑsumpserunt xciij.r
Canticū elizabeth zacharie angelorum pastorū symeonis xciij.P
Canticū nouū qōdam fit ī corde.lxix.P.
Cantica vocalia apud apl'os fuisse non leguntur. lxix.M
Canticorū multiplicatio sepe magis tedium gignit q̄s deuotionē xxvij.A
Cantica canticorū cur sic dicant.xcvij.A
Cantica cāticoꝝ vt intelligant notāt necessario aliq̄ .xcvij.T.xcix.L.D.H.lxix.
Cātica cāticoꝝ exponūt.lxxi.X (ST lxxij.L.M.Z.lxxxij.P.lxxix.M H xci.Z.xcvij.R.plene (lxxij.L
Cātica cāticoꝝ exponēdo finiri ñ possunt
Cantica cāticoꝝ fecit salomō inspiratꝰ spū sancto lxix.A
Cantica canticoꝝ cecinit maria. lxxi.X.
Jn cātic̄ canticoꝝ sexꝰ excludit. lxix.L
Cantica canticoꝝ sic dispositꝰ cantet.lxxix A.vij.X.lvij.F.lx.P
Cantus celestis qualis sit xlvi.B
Cantꝰ marie et aliaꝝ mulieꝝ. lxxxij.B
Cātꝰ petulātes ī eccl'ia reꝓhēdit. lxij.B
Cātꝰ eccl'ie vñ et quō habuerit ortū.lxxvi.
Cātꝰ ꝑ mō formāt ī corde imagina (M tiua r ore.lxxix.J. (vi.S
Cātꝰ an obstet vl' ꝓducat ꝓtēplatōni. lx
Cantum vocalē augustinus nec reꝓbare nec approbare audebat lxxix.M.
Cātꝰ repetitio aīaz valde ḡuat. lxix.H
Cantū armonicū gratia cum natura conficiūt.xcvij.O.infra carmen
Caprea quasi capiēs alta xcij.T
Captiuoꝝ angustie enumerant lxxv.R.
Caput a capiendo xcij.J.
Caput tres habz cellulas lx.J.
Capita quot sunt tot sentētie xxxvij.S
Capitalia vicia septē.li.J.R.lxxxviij.D
Capitalia peccata omnia phibent in decē ꝓceptis legis xxvi.J.

C ante A

Capitalia vicia septē infirmitatibꝫ ꝓparā/ tur et bestijs xxviij.Q.
Capitalia vicia se palliant sub specie virtu
Capitalia peccata nō sp (tū.xxviij.Q
sunt mortalia xxxij.J.
Caracter sacramental'indelibil'ē.ꝛ fide stā te certe imꝑmitur. ij.Q.
Caracterē sacerdotalē maria nō hz. lxxxij.
Caracteres an vllā effica/ (y.lxxxix.S
cią habeant ex cā pure naturali.xxi.A F
Carbo est christus lxxxix.Z.
Carbones desolatorꝫ virtutes.xxxviij.U
Cardiales virtutes q̄si cordiales.xxvij.X.
Cardinaliū status a christo fundatus est. iij.K.viij.Q.
Cardinalis florentinus laudat xij.X
Cardinalis cameracēsis. Require ifra petrus cameracen.
Charitas. De hac multa xxvij.U
Caritas q̄si cara vnitas. lxxxix.P.xci.L
Caritas species ē dilectōis. xxvij.U
De ordine diligendoꝝ ex caritate satis clara distinctio Jbidem.
Caritas a se incipit xij.M.
Caritas sub noie amoris gratuiti q̄d sit.et quot modis ꝓsidereť. xcvij.X.
Caritas reliquis virtutibꝫ etiā theologicꝭ nobilior. xcviij.Q.
Caritas est numisma legitimū ꝑ qđ mercamur cū deo de regno dei lxi.ꝛ.
Caritas miraculū opať in nobis lxi.D
Caritas est pfectiuum principiū vite christiane. lxvij.M
Caritatis pfectio ē sub p̄cepto.lxvij.A.iz nō de necessitate p̄cepti lxvij.O
Caritate iesus multa operatꝰ est l.A.
Caritatis diuīe ꝛ hūane locꝰ iesus ē. l.A
Caritatis feruor dicit actus ex caritate p/ueniens. lxiij.D
Caritatez distinctā poni ꝑ iustificatōe impij non est necesse lxi.D.
Caritas finis legis hūane dū seruať satis esse videť etiā si lex mutetť. lxiij.A.
Caritas ad multas questiōes respōdere pt quia est finis legis xli.F.
Caritas gratuita quō possit habere oc'los ad mercedem xcviij.R
Caritas fraternalis apparet in sanctꝭ paulino et sanctulo xxxix.A.
Caritas seu gratia nō exigiť necessario vt quis habeat potestatē eccl'iasticaz.i.M A.iij.Q.R.iij.M.
Ex caritate agere nō sp tenemur.xxiij.D
Caritas post pctm̄ ꝙ stat licz actꝰ iformis dilectōis manere possit. xix.ꝛ.lxij.ꝛ
Caritas fructꝰ differt a caritate ṽtute.lxxx
De caritate vide aliq̄ i dictōe dilēio (vi.K
Carmina deū sonantia laudank. lvi.ꝛ.ꝑ. lxxx.K.L.M.A.Q.xcv.ꝑ.xcvij.y.Z
Carmen pulcerrimū ex graui tenore iusticie ꝛ molli cantu mistcordie.xlv.F.xlvi. B.xlix.B.liij.K.lxxx.K.
Carmina bucolica et cetera vnde habuerť ortum lxxviij.M.in fine.
Carmina blasphema in chorcis sunt ꝑ inquisitorē damnanda xliij.K
Carnales audiēdi ñ sūt i suis iudicijs.xlv.ꝑ
Carnalia vicia duo sunt li.K
Carnalia desideria nocent. xlix.L
Carnalibꝫ cogitatōibꝫ ab iitio recludēdꝰ ē aditꝰ.ꝛ q̄d sit agēdū si sp r̄deat.lxx.S T
Carnales cogitatiōes vincunť diuersione multiplici. xxxviij.B
Carnales nuptie ix.y.Z
Carnis illecebre sic sunt respuēde.xlviij.L
Carnes comedere in die sancta veneris tenetur quis in casu xxxix.B.
Carnibꝫ abstiere nō abbreuiat vitā.ꝛ.M.
Carnes suillas machabei ꝓmedere nolue/
Caro significat totā hu/ (rūt.xxxix.D manā natura.Johānis ꝓmo xlvi.y.
Carthusiēsiū ordinē defendit speciale opusculum xxxix.A
Cartusiēsiū ordo ꝓfirmatꝰ ꝛ sepe.xxxix.D
Carthusiēsiū ordo īcepisse dicit ꝓpter q̄ndam sepeliendū loq̄ntē ꝛē. lxviij.ꝛ.
Carthusiēsiū ordo oīb antiq̄or exceptꝭ benedicti et Augustini ordinibꝫ xxxix.D
Carthusiensiū statutū de nō esu carniū defendit speciali tractatu xxxix.E
Carthusiēsis tenetť comedere carnes i casu
Carthusiēsis q̄dā i siti de san (xxxix.B guie equi sui bibit xxxix.J
Carthusiēses morerenť aut egrotarēt si carnibꝫ vescerenť/ideo xxxix.P.
Carthusienses aliq̄bꝫ horis opi manuum in cellis indulgent/ideo lxxi.Q.
Carthusiēsiū statutū sup reseruatōe casuū quorūdam an sit rōnabile xxxiij.E.
Carthusiēses suos defunctos absoluunt. xxxiij.M.
Cassianus notatur xlix.O.xvi.A.
Castitas quid sit diffinitiue. xxxviij.M.
Castitas moral'heroica ꝛ diuīalis.xxxviij
Castitas mr̄imonial'vidual'ꝛ (A.X virginalis xxxviij.O

L ante E

Castitas diuinalis differt a castitate idola/
Castitas heroica pēsan (trax.xxxviij.X
da ex duobus est xxxviij.O
Castitas virginalis nō in omnib laudabi
lis esset q periret succession xxxviij.L
Castitatē seruare ppetuā facilius est q̄s inter
polatā sine vicio xxxviij.R
Castitas nō est cā abbreuiatōis vite.x.M
Castitat⁹ dāna q̄ appareāt enūerāt.xxxviij
Castitas voto solēni annexa est ordini (y
bus sacris lxiij.R.lxvij.r
Castitas eccl'iasticorū. pīsertim sacerdotu
maxime platorū talis sit xxxviij.X.
Castitatē q̄vouit si sibi ppē mort⁹ piculū
imineat an possit vxorē ducere. xxix.O.
Castitas clericis indicta ē in pcilio niceno
Cast⁹ habz multax virtu (xxxviij.P.I
tū associationem et liber est xxxviij.T.
Si non caste tamē caute xxxv.F
Castrare nemo se debet autoritate,ppa.xxx
viij.U
Castratio debilitat corpus et alterat. ibidē
Casus q̄d sit xcv.M.
Casus refuati. De his plura notabilia. xli
B. Uide infra refuationes
Cataracte lxxxv.F.
Cathene due aurea r argētea. xl.O.lij.K.
Cato quō vicit. Si de⁹ ē anim⁹ rē. lxxxv.
Causa p se r p accidēs q̄d sit.xxxiij.X (S
Causam extēdit Richard⁹ ad pductōnem
psonarum in diuinis xci.M
Cause prime nulla ratō assignari pt/s secū
darum sic xcv.D.
Causas scōarias sibi deus vult cooperari
lxxv.A
Causax tria genera fm exigentiā finis mo
derari oportet lxxxix.B
A causis extrinsecs res plus dependet q̄s ab
intrinsecis xcv.P.
Causas successuū infeliciū falsas et supsti
stitiosas confingunt hoies xx.U.
Causidic⁹ q̄dam disputabat in mortis ar/
ticulo lxxxviij.U. (o
Cautele q̄tuor ꝫ sop hist̄ā diabolū.lxxxvij
Cecilia portabat euāgelū xp̄i i pectore suo
hoc modo lxxiij.r
Ceci et claudi spūaliter q̄ sint l.B.
Cecamur cogitationibus et desideriis car
nalitatis lxxvi.M
Cecari q̄s visu spirituali merē ex ei⁹ abu/
su.xxxvij.r
Cecus quō ē nouit cecum esse lxxv.K.
Cedere bonis quid sit xxxix.Z.
Cedere bonis spūalibus quidā volūt. xxx
vi.o.xxxvij.S.lxxviij.A
Cedere teneē papa papatui si tria occurrāt.
Celare pctm̄ q̄n sit pctm̄ xxiij.I (v.F.
Celebratur⁹ missam r fiducialr r cū hūili
tremore accedat xxxvij.r.lxx.E.Z
Celebrationi q̄liter sordes corporales ob/
sistant xxxvij.Y.xxxviij.F.
Celebrare quotidie bonuz est /nunq̄s au tē
vituperabile. xxv.B.L.
Celebrare q̄tidie nec laudo nec vitupero
ait Augustinus xxxvij.T.
Celebrare q̄dam renuerūt ppetuo.ibidem
De celebratōe vide infra eucharistia r mis
Celibatus eccl'iasticorū. De h̄ spe (sa.
cialis tractatus xxxviij.K.
Celibatus ppetui sacerdotū rōnabilitatez
fūdāt electio libtas r auaricia. xxxviij.Z
Celum in creatōe sui quā potentiā influen/
di i inferiora suscepit.plene.xx.D E F H
rē.lvij.U.lviij.Z
Celi actōes p oēz orbē stellax formāt cor/
pus humanum lxxiij.F
Celestis hierarchia quelibet influit in spiri
tū nostrū. Ibidem
Celum causat passiones spūales in nobis
hoc modo lxxiij.D
Celestes influxus impm̄unt miras ppriета
tes in lapidib r ceteris lxxiij.D.
Celi quō dicant aperiri xc.A
Celū est locus vbi mēdicare dēmus.lxxv.
Celox orbes an causent (D.O
armoniam lxxviij.U
Celum esse animatū quidam ph̄i dixerūt.
lxxix.O
Extra celum sunt animalia optimā vitam
ducentia xciij.T.
Cena facit dño Symon leprosus Pe/
trus Matthe⁹ Zacheus xci.Y
Cena dñi moralizatur xci.o
Censualis contractus licitus est in multis
casibus xxxv.S
Censualis pensio q̄d sit xxxv.I
Censualis contractus ad vitam de se vici/
osus non est xxxv.S
In censuali ctractu p̄ciū et merx quid sit r
plura alia. Ibidem
Cēsualistas q̄dā impugnāt.xxxv.o.xxxvi.
Pro cēsualistis octo rōes.xxxv.o (A.L
Censualis ctractus quō det occasionē ma
chinandi in mortē alteri⁹ xxxvi.L.
Censualis ctractus noīe solū et nō re ipa
emptio est fm quendā. Ibidem.

L ante J

Censuales contractus iustificant pluribꝫ autoritatibus. xxxvi.F.H
Centilogia plura numerant lxxxi.S
Centrū et circūferentia in deo idem sunt. xci.E.P.T.xcij.P
Centrum est diuiniꝰ spiritus omniū p illa psum. xciij.R
Centrū cordis est spiritꝰ hoīs. Ibidem.
Cerimonialia legis nō obligant. xxiiij.P
Cerimoniales institutiones quō obligent in anniuersariꝭ ꝛ similibꝫ. xxxvi.Z
Certitudo duplex reuelatōis ꝛ spei. liij.I
Certitudo triplex supnaturalis naturalis moralis. lvi.A.S.lxix.L.lxx.Z
Certitudo moralis nō mathematica reqrit̄ur in equo interpte legum iij.H
Certitudo pbabilis sufficit in moralibꝫ vt qs nō ꝓmittat se piculo xxxv.T.
Certitudo moralis nō remouet omnē ipo babilitatē xxxv.T.xxxvij.S.
Certitudo moralis qd sit xxxvij.R.
Certū tene dimitte incertū quomodo sit intelligendū xxxv.T.
Cibꝫ vualz dicit̄ q trāsit ī vētrē.xxvij.S
Cibū moderate copiosum necessariū esse īcipientibus xxxvi.M.
Cibo ḡuari plus nocet incipienti qꝫ exercitato lxvi.A.
Cymbala quid sint lxxviij.S
Cymibil parcꝰ et tenax differūt.xxviij.Z.
Cingulū tradere cananeo qd sit li.I.
Cinici pHi dicebāt publice ꝓmisceri debere feminis ad instar canū xxxviij.A.
Cyprianus dixit a scismaticis nihil ꝓferri in sacramentis xlij.H
Circūcūt impij quia ī se recurui.lxxxix.R.
Circūeūt ꝛ iusti ꝫ circa cētrū deū lxxxix.R
In circūitu impij ambulāt xvi.R.
Circūitis mare et aridā ꝛc. xxxviij.S.
Circulꝰ egressiōis ꝛ regressiōis ī deū. xlix.
Circūcisio moralis allegorica abstra (I. ctiua lviij.V.
De circūcisione domini psa lx.E.
Circūcisi christi p̄puciū an in terris manserit. vi.A.lviij.X
Circūcisio moral ꝛ d ea mlta v.ꝓ.lviij.V
Circa circūcisionē christi ꝛ alioꝝ multas q̄stiones ponit vi.A.L.S
Circūcisio si ꝓtinebat virtutē erat lōge minor qꝫ in sacramentis noue legis xc.Y.
Circūincessio in trinitate psonaꝝ.lxxxix.R.
Circūcessio dei et creaturaꝝ xcvi.T.
Circūincessio q̄dam apparet in potentijs habitibus et actibus lxxxvi.R.
Circūincessio viriū motiue ꝛ distributiue. xcij.O
Circūspectio maxima pars prudentie qd sit. lvi.O.T.
Circūstantiaꝝ ꝓsideratio qd q̄ et qt̄ ptinet ad theologū. xxxi.B.H.I.xli.F
Circūstātia qtiēs an sit circūstātia xxxi.I
Circūstātie inqrēde in ꝓfessiōe. xxxij.L
Circūstantie luxurie in ꝓfessiōe sunt cognoscende potius qꝫ verbis aut scriptꝭ publicere serande xxxij.E.
Circūstātia facit ex bono actu malū ꝛ ecōuerso xxiiij.B
Circūstātias casuum nō attēdentes fallūtur in iudicio xxxvi.V
Circūstātie sex.xxxviij.M.xvij.T.lvi.O
Circūstantie q̄dā cōcomitātes q̄dā informantes actū xxiiij.B.
Cithara mystica lxxiij.A.lxxviij.O.
Ciuiles videri cupiētes inimici dei ꝓstituuntur.xciij.P (xxxv.H.
Ciuilis ꝓmutatio post pctm̄ inuenta est.
Ciuilis dissensio liij.A.
Ciuitas bonū et malū significat ī scpturꝭ. xcviij.ꝛ.xcix.H
Ciuitas est celestiū habitatio xciij.T
Claues ecclesie quid sint xxxiij.P.
Claues diuersis respectibꝫ petro date sunt ꝛ ecclesie viij.O.
Clauis in oīi negocio morali hec.xxxviij
Clemētie singlarꝭ factū narrat.vij.S (D
Clericorum regula iij.R
Cleri pars est deus xlij.A.
Clericorū officiū honestissimū ē lxxix.O
Clerici bñficiati etiā p̄nt cē ī statu pfectōis
Clericū ledēs ipo facto incurrit sniaz excōicatōis. (lxvij.P xxi.X
Clerici p antonomasiam dicuntur ecclesiastici. xli.Z
Clericoꝝ pscoꝝ ꝛ pauperꝝ magnus honor inde pueniebat xl.A.B.D.F.H
Clerici mali plus nocēt malo exēplo eccle qꝫ heretici aut psecutores iij.V.
Clericoꝝ malū regimē describit.iij.V.X ꝛc.v. A.B.vij.E.ꝛc.
Clericoꝝ pōpa ꝛ vita indecora scandalizat laicos.xl.A.B.D.F.H.
Clerici reprehendunt de auaricia. xli.Y.
Clerici q̄dam sup oēs hoīes sunt ceci ꝛ obdurati. Ideo. xlij.R
Clericus habēs sustentatōē plus debito auarus est. lxviij.D

C ante O

Climach⁹ et cassianus notant̃ xvi. A
Climachus q̃ et Johannes heremita de carcere quorundam loquit̃ xciij. M
Cogitatio quid sit lxiiij. r. p.
Cogitatões etiã bone tpibus nõ suis a diabolo immittunt̃ lxx. T
Cogitationes turpes quomodo debeant pfessori aperiri lxx. L
Cogitationes hoim neca celo causant̃ nec p artem magicã sciri possunt xxi. R
Cogitationes vage nocent lxxxv. M
Cogitare de deo modo nõ possumus sine impedimento lxxiiij. P.
Cogitatões turpes et iportune ptẽnendo vincũtur. xxxiiij. A. xxxvij. B. xxxviij. B lxxi. Q. R. S. lxxiiij. U. vide supra blasphemie.
Cogitatiões morose. xxxij. E
Cogitatio carnalis. De hac. xxi. r. lxxi. P.
Cogitare de actu carnali ptingit bñ et male. xxxviij. D.
Cogitatõis penã nemo meret̃. xlij. Q
Cogitare imagines sanctar̃ virginuz viri caute debent. lxxi. M
Cogitatões quantũcunq̃ turpes ñ sunt peccata nisi eis consentiat̃ lxxi. O. S.
Cogitationi turpi si nimium resistit̃ magis accenditur lxxi. S
Cogitationũ cognitio in xpo signum deitatis est xliij. r
Cognitio q̃tuplex sit i aĩa. lxiiij. Z. lxvi. T.
Cognitõ q̃d ditatiua rei triplex lxxxiiij. S
Cognitio quedã speculatiua. quedã experimentalis. xxxviij. T. Infra expimẽtalis.
Cognitio intellectualis sup̃ sensum sex habet modos xcvij. S.
Cognitio intuitiua q̃d sit lxxxiiij. J
Cognitio vnitiua. lx. O
Cognitio oĩs ortũ habz ab aliq̃ experiẽtia. lxxxvi. B
Cognitio dei sine creaturis. lxxxi. P.
Cognitõnem oẽm aĩe q̃dam dicũt esse ab influxu intelligentiar̃ lxxiij. M
Coitus est sicut̃ cib⁹ veneno iũct⁹. xxvi. E.
Colere deũ signis varie ptigit xxiiij. Z
Collectio mentis lxxxvi. L.
Collectoriũ septẽ sportar̃ q̃d ptineat. lxxxi.
Colũba. lxxxij. M. xlix. O. lxvi. P. Q (A
Comatuli abigant̃ a curis platorr. xlij. D
Comedere volentes q̃dã orabãt pus p defunctis lxxij. R
Comedit nos christus in sacramento verius q̃z nos iã̃m lxxi. Z
Comes facundus in via p vehiculo est/ p uerbiũ laberij xliiij. X. xlix. A
Cõmodatio quid sit xxxv. J
Comparatio fm eligibilitatẽ r melioritatem penes q̃d fieri ꝺbeat. xvi. Z. lxviij. B
Cõpassionẽ maria nõ pdidit sic intellige. (lxxx. B.
Cõpassionẽ habet vera iusticia. falsa indignatõem xl. Y
Cõpassiue se nõ habens ad primũ pmittit̃ a deo cadere in peccatũ lxxi. C. O
Cõpendiũ theologie ꝯmendat̃ xxix. C
Complexiõis male hoies facile a diabolo vincunt̃. et q̃d eis sit ꝯsulendũ lxix. ꝯ
Cõplexio corpalis plurimũ iuuat vel ĩpedit passiones spũales lxxiij. J.
Complexio multũ operat̃ lxxiij. K
Cõplexe significantib⁹ quõ entitas tribuit̃ xlvi. U
Compẽhẽdere tripl'r ꝺr fm bonauẽturam
Cõpunctio contritio. lxv. D (xcvij. K
Cõpuctio est optimũ remedium contra gr̃s cunq̃ temptationes lxxi. S.
Cõpũctio maxĩe animũ lauat xlix. R
Cõmunicatio multiplex sacramẽtal'r spũal'r r vtroq̃ modo xxvij. ꝯ. xxxiij. F.
Cõmunicare r ꝯfiteri quotidie quibusdaz vtile alijs non xxxij. R
Cõicãtes raro stulte faciũt. xxxvij. T
Cõicans etiã nõ sacerdos pl⁹me (xc. S retur q̃z ꝯsecrans xc. S
Cõicatio sub vtraq̃ specie laicis nõ est necessaria xvij. K. L. rc.
Cõmunio multiplex xc. D
Cõmunio sctorum q̃d sit. xxv. T. xc. B
Cõia sũt oĩa iure poli ait augustin⁹. xli. Q
Coĩa sunt oĩa ablutis p gr̃am xli. Q.
Cõis error facit ius. et ꝯmunis ĩobediẽtia absolvit ab inobediẽtia. xxiij. E. vide in/ (fra Error.
Cõis hominũ inclinatio operat̃ vt aliq̃ tolerari et fieri possint que alʒ non licerent v. T.
Cõmunitas tota principẽ corrigere vel destituere potest iij. M. iij. M. v. U
Cõmutabile bonũ est creatura xxvij. K
Cõmutationũ diuerse species xxxv. M
Conceptio de hac special'r sermo xlvij. L
Conceptã fuisse mariã in originali octo ratiõib⁹ arguit̃ et ꝺrũ pbat̃. xlvij. ꝯ. Q. R
Cõceptio marie q̃ die celebrãda. xlvij. Z
De cõceptõe marie vide infra Maria
Cõceptio xpi B modo est a spũsctõ. xxv. ꝯ
Conceptus in suo genere et ꝯceptus entis lvij. U. lx. F. L. lxvij. S
Conceptus dei de deo et creaturarũ. lx. B

lxviij.R.S
Cõcept⁹ ꝓplexi euidẽtes medij aboꝛtiui.lx
Cõceptões intelligẽtie.lx.O (H.
Conceptões affectiue potentie lx.P
Concept⁹ cognitiu⁹ simplex q̃d sit. lx.Q
Concept⁹ veri et ꝓpꝛij sic gignũt. xlij.B
Cõcipe q̃si sil' cape ꝛ itelligere lx.H.
Concilij generalꝫ diffinitio.ij.H.O.iij.D.
xij.I xxxiij.P
Cõciliũ generale oẽꝫ ptãtẽ eccl'ie hꝫ.i.R.y
Cõcilioꝝ obmissio pnicioſissima pe/ (ꝛ
stis est in ecclesia i.ꝛ. ij.ꝛ. iij.D.
Cõciliũ generale noĩe eccl'ie hꝫ plenitudi/
nẽ eccl'iastice ptãtꝫ. ij.F.H.y. iij.A.B.
L.xxxvi.H
Conciliũ generale includit auctoꝛitatẽ pa/
palem ij.F.iij.D
Cõciliũ generale ꝓuocari pt sine papa si ip
se ptinacit renuit ꝛ alꝫ etiã.ij.F.H.ꝛ q̃ꝛe
iij.L.iiij.A.v.I.vij.A. viij.R.xij.R xv
Cõciliũ generale q̃d pos/ (B.xxxvi.B
sit moꝛtuo vel eiecto papa ij.B.
Concilium loquebat nõ papa in ꝓstitutõni/
bus ꝓmoꝛ conciliorũ ij.B.
Cõciliũ ꝓmittere pt q̃ p se exeq̃ non posset.
Cõciliũ an posset facere q̃ ec (ij.B.iij.D
clesia staret semp sine papa ij.H.iij.L.
Concilium etiã viuẽte papa executoꝛꝫ ptãtꝫ
supme habet ij.H.xi.O
Concilij generalis ptãs an sit extẽsiõe ma
ioꝛ ptãte papali ij.H
In concilio aliq̃ habent vocem ꝓsultiuam
aliqui diffinitiuam ij.O.
Concilium cõstantie tria scandala amouit
scismatũ heresum et viciorꝝ. ij.ꝛ.ꝫ
Cõciliũ ꝓstãtiẽse alia trib⁹ excellit lvi.Z
Concilij ꝓstantiẽ.decretũ ꝓtra assertõnem
quilibet tyrannus lvi.R
Concilij constañ.decretũ de concilio cele/
brando post v.X
Concilij constantiẽ. varie determiationes
i.R.ij.L.ꝫ. viij.B.xiiij.L.X
Concilium generale quadꝛupliciter ꝓncipa/
lius habet ptãtẽ eccl'iasticã q̃ꝫ papa. i.R.
ij.A.x. A B.ij.y
Concilium generale pt moderari vsum pote
statis papalis .ij.F. y.iij.L. M.O. v.
U.x.B.xij.R
Conciliorũ frequens celebꝛatio vtilissima
esset.iij.E.viij.B.xij.K
Concilij generalis determiationi nemo nõ
ꝓsentiat iij.M.x.A.B
Concilia aliq̃ sine potestate pape ꝓuocata
iij.A.v.L
Concilij cause q̃ttuoꝛ viij.B.H.xvij.F
Cõciliũ aialis hõ impedire nitit. viij.M.
Concilia dupl'ꝫ pñt ꝓuocari viij.R
Cõciliũ significat ꝑ tẽplũ mystice. xi.U
In ꝓcilio magna opa dñi xij.D
Ad conciliũꝫ a papa appellari an possit in
materia fidei xiiij.X.y.Z.
Conciliũ debꝫ errorib⁹ in fide ꝛ moꝛib⁹ ꝓ/
uidere. xij.K.H.O.xiij.D. H.ꝛ
Conciliũ generale finaliter iudicat doctri
nas fidem tangẽtes xvij.ꝫ.xviij.A
Conciliũ põt cõpellere papã vt ex causa ce
dat. iij.A.T.
Conciliũ dictat/papa exeq̃tur iij.D
Cõciliũ de guerris ꝓncipũ ꝛ de celebratõe
aliorũ ꝓcilioꝝ cogſcit .iij.E.xij.K.xiij.
Cõcilium statuit modũ eligendi pa (L.
pam. iij.M.x.O
Cõciliũ ẽ sapiẽs cui⁹ iudicio mediũ i oib⁹
iuribꝫ ceterꝫ determiat.ij.F.iiij.BM.M
Cõciliũ i q̃b⁹ pt errare i q̃b⁹ nõ.v.L.lx.R.
Conciliũ vni⁹ obediẽtie an ꝓuocandũ fue
rat in scismate bñdicti ꝛ gregoꝛij.v.I.K.
ꝛẽ.O.P.Q.ꝛẽ. viij.B
Concilium ꝓ leuibus causis celebꝛari ñ
debet xxxiij.ꝛ.
Cõciliũ eo spũ vnit q̃ pꝛ ꝛ filio⁹. xlix.M
Cõclusiões ex ꝓncipijs deducere facili⁹ est
q̃ꝫ ecõtra lij.B
Concubinariꝰ tenet tpe et loco dimittere
ꝓcubinã lxij.T
Concubinari⁹ publicus vitãdus nõ vide
tur in sua missa xxxij.T.lxij.X.y
Concubinarij nõ sunt ꝑ questu annuo cõ/
fouendi xlij.I.
Cõcupiscibil' et irascibil' appetit⁹.lxiij.U
Cõcupiscibilis vis nõ ab amoꝛe sed a con
cupiscẽtia nomen accepit. Ideo. lxxij.y
Concupiscentia et nõ solũ actus in q̃bus
dam prohibetur Ideo xxvi.E.M.
Cõcupiscẽtia carnalis. De hac.xxxi.ꝛ
Cõcupiuit ania mea desidera.ꝛẽ.lxxxi.I.
Cõditionales ꝛ causales di/ (lxxxv.K.
ctiones q̃ notẽt in locutõnibus de exerci
tijs spũalibus. xxxvi.H.
Sub conditiõe desideriũ rei illicite non ẽ
moꝛtale. xxiij.B.
Confessio. De hac plura. xxv.E.F B M
xxvij.F B.ꝛẽ.xxxij.K.xli.F
Cõfessio ꝓpter recidiuũ redditur inualida
Cõfessione venialiũ nimis fa (lxxxv.O.
tigari inutile est.xxxij.K.xxxvij.ꝫ.xli.F.

C ante O

Confiteri breuiter bonū est. Ibidem
Cōfessum se bene esse nemo scit. xxxij. L
Confiteri actus dubitatos quō debeam⁹. v. T. xiij. A. xxv. B
Confiteri ꝓprio sacerdoti quādo nō opor teat xxvij. B.
Confiteri qñ ꝙs teneat. xxxij. B. F. R. xli.
Cōfessio q̄ntū possit differri. xxvij. D (F
Cōfessurus ꝓsciam tenet examīare. xxxij.
In ꝓfessione mendacit pec/ (B L E
catū celare peccatū est xxxi. T. xxxij. L.
Confitenti ⁊ satisfacienti an charitas sit ne cessaria. xxvij. D
Confitens debz celare complices in pecca to hoc modo xxxij. B. L. E
Confessus penitentiā iniūctam reuelare ñ debet. xxxij. B.
In confessione cela alteri⁹ peccatū sic tuuz celari velles xxxij. R. Z
Cōfessio ō hac notabil ōemīatio. xxxij. E
Confitēs ficte an itez confiteri teneat no/ tabilis decisio xxxiij. I
Cōfitēs habēs pctm̄ qō tāgit psonā sacer dotis quid agere debeat. Ibidem
Cōfessiōem aliqñ diuidere licet. Ibidem.
Confessio ficta obtinet efficaciā cessante fi ctione ſm sctm̄ Thomā. Ibidem
Cōfessiōis sigillū ꝫ includit. xxxiij. P. xli.
Cōfessiōis reuelatio sic fiat. ibidē (D
Cōfessionis reuelator ad supiorem remitti debet in terrorē xxxiij. Q.
Confiteri sepi⁹ eadē pctā vtile ē. xxxiij. R.
Cōfiteri peccata eiusdem speciei sufficit in genere hoc modo xxxiij. R.
Cōfitens remissus ad supiorem in solo ca/ su ꝓpt quē remittit audiri pt xxxiij. I
Confessiōz generalē q̄libz faciat alicui pru denti Ideo xxxviij. ꝯ
Confessionē integrā facere non min⁹ est q̄ꝫ si muto reparet vox. Ibidem
Confitendū est crebro q̄ꝫis ꝙs recidiuet.
Cōfessio efficax est ad trahen (xxv. A dum parulos ad christū xxxiij. Q
Cōfessos ad quattuor instituebat Johan nes de Gerson xxxv. F.
Cōfiteri tenet defraudans etiā circa dimi/ diū iusti pcij xxxv. S
Cōfessionis multiplicatio nō erit inquieta tionis causa hoc modo xxxvij. ꝯ.
Confitens an teneat ire ad aliū ꝓfessorē ne noscat psona cum q̄ peccauit xli. F
Cōfitēs nō ꝓtri⁹ an absolui debeat. xli. D
Confiteri curato regulariter meli⁹ est. xli. I
xl. O
Confessionē q̄ttuor impediunt xli. I.
Confessio tpibus nostris fit vix pure nude et integre xl. Y
Confessionē refugiunt q̄dam xli. P
Cōfessio audiēda est in patēti loco. xliij. D
Cōfessio sacramētal de lege euāgelica. li. ⁊
Confiteri q̄dam p ꝟba nō voluit ppt vir/ tutem silentij. lxxi. C
Cōfessa et ꝓtrita pctā noli recogitare conti
Cōfessus sic se q̄etare dz. ibi (nue. lxxi. B dem. Infra eucharistia
Cōfessio cogitatōis blasphemie nō fiat cui libet sacerdoti q̄ꝫ q̄ꝫ plurimū lr̄ato. sed tali ⁊ taliter confiteat lxxi. O. S.
Confessione crebra quis nō liberat a cogi/ tatōibus blasphemie lxxi. S
Cōfessiōes audiēdi ars spēal tractat. xxxij
Confessiōem generalē exigere a par/ (x uulis et rusticis bonū est xxxij. y.
Confessionis ꝓseruat vnitas etiā in remis/ sione ad supiores xxxiij. A
Confitent sibij nuicē sacerdotes seculares. ⁊ an se absoluant de ꝓsuetudine. xxxv. X.
Cōfitendū ē pctm̄ q̄ntūcūq; turpe Ideo.
In ꝓfessiōib⁹ scrupulosi q̄d age (xlv. M re debeant lxx. B. E. F
Confessus quādo habeat certitudinē mo/ ralem ꝙ satis egerit lxx. Z.
Confessus quō ꝓ crimīe confesso a ꝓfesso/ re p̄lato puniri possit lv. S.
Cōfessio an possit p hominē p̄cipi. lxij. B.
Confessus in articulo mortis casus reser/ uatos quare teneat si conualescat itez cō/ fiteri maiori xvi. T
Cōfessiōis p̄ceptū diuinū est. nō sic auditi onis missaz xvi. T. U.
Confessus semel an possit iterato ad idem ꝓfitendum obligari. xvi. T. U
Cōfessio vix extorq̄t i pctis carnalib⁹. ix. y
Confessus p̄uilegiat non tenet eadē cu/ rato rursus ꝓfiteri iiij. P. xi. P
Cōfessio sacr̄al ꝓditōnal qñ sufficiat. v. T
Confitebant pctā sua baptiza/ (xiij. A ti a Johanne et quō xvi. S.
Confessores lv. T
Confessores nequaq̄ laudent ꝓfessos sibi. xvij. I. lv. S
Confessorū temptatio lxxxvij. Q
Confessor curiosus lxxxviij. D.
Confessor ad supiorem qñ remittere debe/ at confitentē notabilis doctrina. xxxij. E.
Confessor ꝓ occulto pctō publicā peniten

tiã non iniungat. Jbidem
Confessor et cõfitens quõ se habere debeãt xxxij. F. R. xlij. D. J
Confessor in peccatis carnalib⁹ inquirẽdo sic, pcedat xxxij. y
Confessor timens pfitẽtis fictõem sic agat
Confessor pl⁹ exercẽ/ (xxxij. o. xxxiij. R. do et orando erudiet ꝯ legẽdo. xxxij. o
Confessor ꝯuis gerat vices dei. tñ manet hõ et scãdalizari potest xxxiij. J.
Cõfessor moneat pueros ne seinuicẽ tãgãt
Cõfessor det solidã rñsiõem (xxxviij. B. et diffinitiuã cõfitenti inq̃rẽti. xxxviij. H.
Cõfessor lubric⁹ quõ se hr̃e debeat in audiendo pfessiones xxxviij. J.
Confessor inq̃rere dz ab idiot⁹ iõ. xli. F.
Cõfessor cũ austeritate vocis et gest⁹ confitentẽ nõ abijciat xlij. D.
Cõfessorẽ ad reuelatõz pfessiõis iudex coge
Cõfessores antiq⁹ ñ co (renõ pt. xxv. F lebant⁹ vt sancti Jdeo xxxix. E.
Confessor⁹ sanctor⁹ differentia. Jbidem.
Confidentia nimia erga deũ et primũ est passio pessima lxx. E.
Confidentes erga deũ esse possum⁹ si multũ diligimus xcviij. C.
Confirmant⁹ beati in amore dei sicut dãnati in odio et quomodo xcvij. U.
Cõfirmatõis sacr̃m xxv. B. xxvi. T.
Cõfirmatõ an sit necessitat⁹ sacr̃m. i. P. xv
Cõfirmatio an possit p papã pmit/ (E. ti simplici sacerdoti i. P. xxvi. U.
Confirmari debent pueri etiã non mature etatis xxvi. U.
Cõfirmatõis sacramẽtũ sic pferat⁹. xlij. B
In pfirmatiõe fit crux de oleo et balsamo. lxxxvij. J
Cõgregatõ eccl'ie mltiplex. viij. O. P. Q. R
Coniũctio mystice q̃d sit et q̃t ei accidũt. c.
Coniugia multiplicia describũt do/ (Z ctores in canticis lxxix. R
Cõiugati pfecti esse pñt etiã q̃ ad ptinẽtiã.
Cõiugiũ mysticũ. xciij. J (lxvij. R
Cõiugal' pcubit⁹ qñ fiat sine pctõ. xxij. B
Cõiugalibus vti pmercijs q̃dam nõ possunt propter tria xxxviij. P
Coniugij onera, pseq̃tur copiosissime hieronymus xxxviij. T
Cõscia. õ hac. lxiij. U. lv. et. lvi. B. L
Conscientias strictas nimis in popul' generare admodũ nocet lxij. H.
Conscientia vbi silet de peccat⁹ pernicies maxima xxij. A.
Cõscias oẽz scrupulosã eẽ nõ imerito. lv. et
Cõscia ne sit nimis scrupulosa. lxx. B. Z
Cõscientia accusat q̃ntũlibet bonũ et quõ ꝑ vere fiat. lvi. L. D (lxij. D.
Cõscientia vt secura sit in agẽdis. lvi. H.
Cõtra pscias agẽs edificat ad gehẽnã quõ itelligit. lxi. B. lxviij. P. xxiij. L. xxxj. O.
Cõscientia sumi et deponi debz ad consiliũ sapientis et boni lxij. D. lxviij. P
Conscientie vermis vñ psurgat lxvi. U.
Conscientia de pteritis lvi. D. E
Conscientia de futuris. lvi. H. D.
Cõscia arta et lata nimis a diabolo suadet⁹.
Cõsciẽtia duo impor (lxx. D. xxx. T tat et ei⁹ plures diffinitões xxx. S
Conscientie syllogismus. Jbidem
Conscia erronea an obliget vl' excuset. xxx.
Cõsciẽtia formata et scru (U. xxxi. A L. pulus differunt xxx. Z
Cõscientia aliõ est ꝯ timor pscie xxx. T
Cõscia dictat fm pcta et pter legẽ. xxx. Z
Cõsciẽtiã deponẽdi triplex mod⁹. xxx. o
Cõscie error, puenit ex octo caus xxx. o.
Cõscia q̃ liget fm bonaventurã. xxx. Z.
Cõsciẽtie stimul⁹ vrget ad trahẽdũ aratrũ
Conscientia, ppria q̃d tibi pro/ (l. H deest si fm alienam agis lij. y
Conscientia mala nihil horrid⁹ xlv. B
Conscientia ẽ cubile bonũ xliij. o.
Consecrãdi corpus christi ptãs qñ et quibus a christo collata sit i. D
Consensus rõis nunq̃ est in pmis motib⁹ nisi p⁹ delibatõz ve interptatiue lxx. F.
Cõsensus facit pctũ nõ sensus. lxix. X. lxx.
Cõsentire malo q̃d sit. xxxvij. H (F. T
Cõsensus interptatiuus q̃ sit. et plura alia de cõsensu. xxiij. L. xxx. B. L. H. xxxij. H. xxxviij. D
Cõsensus in veniale peccatũ est venialis. xxiij. L. xxxj. H. lxi. B
Consensus in delectatiõem et delectatio nõ sunt ꝓpe actus diuersi xxix. et.
Consensus in delectatõem qñ sit peccatuz et quod xxx. F. xxxiij. S. T.
Consensus in actũ De hoc. xxx. B
Consensus in delectatõem et in actũ cui attribuantur xxix. et
Cõsensus i delectationẽ cogitatõis et opis differunt xxx. D. In fine.
Consentit ratio superior etiã nõ cogitans de regulis eternis xxx. H.
Consensus quõ causet pctũ. xxxviij. E.
Consensus circa pollutõnem diuersimode

ꝓtingit xxxviij. D
Cõsequntia bona ꝛ formalis fundat in dici de omni vel nullo lxxxviij. K
Cõsequentie topice seu rhetorice ꝓgruunt moꝛali negocio. Ibidem.
Consequentia oĩs in agibilib debet reduci in vltimũ finem lxxxviij. I. L.
Consideratõis fructꝰ q̃ sint xlviij. L.
Cõsideratõ ẽ directriꝛ auriga ỹtutũ. ibiõ
Cõsilia diuina non ligant sed premiũ pollicentur ꝛc. lxij. A.
Cõsilia euãgelica nõ pficiũt eẽntialr ꝛ vitaz chriſtianã sed instrumẽtalr lxvij. O. P
Cõsilia ad ꝓcepta ordinãt (ꝛc. R. S ꝛ quõ sint de meliori bono lxvij. S.
Consilia triũ votoꝝ substantialiũ religiõis q̃e data sint lxvij. R. lxxviij. I
Consilioꝝ discreta obſuatio ceteꝛ paribꝫ est pfectioꝛ q̃s tm̃mõ ꝓceptoꝝ lxvij. B.
Cõsiliũ euãgelicũ q̃n sit obligatoꝛiũ. xxiij E. xxv. ꝛ
Cõsilia euãgelica aggredi nõ omniũ est ꝓpter ĩpedimẽta. xxix. y. lxvij. B. lxx. D
Cõsiliũ meũ iuſtificatões tue. lxxij. E. lxx
Consilij donum. xxviij. F. xix. R (ix. L
Consiliũ domini insequi possum⁹ oratõis colũbina penna lij. R.
Consiliũ solidũ ꝓ moralib nõ expedit ab omnib querere xxxvi. U.
Consiliũ dissimile aliq̃n datur a patribus. xxxiij. D. xxxvi. U.
Consiliũ salubꝛe q̃s alteri plerũq̃s ꝛ nõ sibi dare solet xxxvij. S
Cõsilio alieno niti salubꝛimum. xix. R. lvi. D. L. lxij. M. lxvij. B. J. lxviij. P. lxx. A. ꝛ.
Cõsilia alioꝝ q̃n teneamur seq̃ lxviij. B.
Cõsiliarios tales habeat ꝓnceps. lij. R.
Cõsulẽdi sũt sapiẽtes ꝓcipue duoti. xxi. ꝓ
Cõsolatio q̃d sit descriptiue xlv. T. y
Cõsolationũ q̃ttuoꝛ loci xp̃iani. liij. A. ꝛc.
Cõsolatio in aduersis. liij. ꝛ. lv. K. lvi. M A. O. P. ꝛc. xlv. ꝛ
Consolatio ꝓegrini liij. L. X. lv. ꝛ.
Cõsolatio in afflictõe ppli lvi. M
Consolatões tẽpoꝛales relinquunt post se aculeũ lxxxvij. D
Cõsolatio traxit sctõs ad mirabilia. xlv. Z.
Cõsolatoꝝ maioꝛẽ habẽt lugẽtes q̃s carnales xlv. ꝓ.
Cõsolatoꝝ sine luctu adipisci ñ possumus
Cõsolatõ ꝓ ꝓõez acq̃sita. lxxvi. D (lxxx. ꝓ
Cõsolatõem vide infra solaciũ
Constantes sunt hi naturaliter lxxiij. I.
Constitutionũ humanaꝝ nimiã multipli catõem deploꝛat lxi. I.
Consuetudo est altera natura xxxviij. T
Cõsuetudo rõnabil' et irratõnabil' xxij. P
Consuetudo que dicat irrõnabil' xj. P.
Cõsuetudie q̃nti tpis lex abrogeat. lxij. O.
Cõsuetudo peccata nõ excusat. xxiij. A. P
Consuetudines malas plerũq̃s expediẽti⁹ ẽ ĩ bonũ fiñ ꝓuertere q̃s conari extirpare lix. B. lxij. ꝓ
Consuetudo optima legũ interꝑes. ij. E. xvij. D. O. lxij. P. xxiij. E. xxxiij K. xxx
Consuetudinẽ tuã laudabilẽ ille (v. X sam serua xxxij. Al.
Consuetudo tũc valet q̃n plati tolerat. xxx
Cõsuetudis vis magẽ. xxxiij. X (iij. K
Cõsuetudo facit de veneno cibũ. xxxix. P.
Cõsuetudini male resistẽdi mod⁹. xxxij. B.
Cõsuetudo eccl'ie ml'tũ auct̃ habz. xxij. L
Cõtẽnere q̃d sit. xxiij. L (xxxvi. X.
Cõtemnẽs auctoꝛitatẽ supioꝛis q̃n peccet moꝛaliter xxiij. L. xxij. L
Cõtemnens tẽpalia copiosi⁹ ꝓtentat q̃s ex nuda possessione ciuili xl. U.
Ne cõtemnam⁹ alios vel alijs nos ꝓparemus ratio lxx. X. y.
Contẽptus quot modis dicat ꝛ quãdo inducat moꝛtale lxiij. F. O.
Ex ꝓtẽptu agere vel cum ꝓtẽptu differũt. et quid sint lxiij. F. xxiij. Z. xxxiij. D
Contemptus clauiũ de hoc notabilis tractatus xxij. Z
Contemptus directe implicite et interꝑtatiue. Ibidem.
Contẽptus contẽnendus est. xciij. O
Contẽplatiõis diffinitio. lv. F. lxvij. O. xcviij. y. lxiij. ꝛ. lxxxi. O. lxxv. B lxxviij O. xlix. O. lxxvij. Z
Cõtẽplatio tres ꝓcessus habz ad instar ignis grani et plante xcviij. L. lxxiij. Al
Cõtẽplatio licz fructuosioꝛ sit ceteris occupatõib tñ ñ oĩb sp ẽ fructuosa. lxvij. Z. ꝛ xcviij. R
Cõtẽplatio differt a meditatõe lxviij. H
Cõtẽplatõis due species xvi. Al.
Cõtẽplationi licz pl⁹ ꝑsit vnctio tñ et lectio conducit xvi. X. lxvi. O
Cõtẽplatiua vita ꝓpat actiue. lxv. ꝓ. lxxiij
Cõtẽplatiua vita ꝛ actiua q̃t modis dicantur (O. xvi. Z. ꝛ.
Cõtẽplatio facilitatẽ hz oĩa ꝑspiciẽdi. lxiij
Cõtẽplatiue vite q̃ debeãt opam dare (ꝛ

et ꝗles sint apti vl inepti. lxv.ꝯ. xlviij.Z. lxxiij.R.lxxiij.L.R.L.H.lxxv.K
Contemplatoi apti aliqñ eidem vacare nō ꝓmittuntur lxxiij.B.
Contemplationi aptus et se ei nō tradens minus bene agit lxxiij.H.
Contemplatio absq; meditatōe nisi ꝑ miraculum haberi nō pōt lxviij.M.xl.R.
Cōtēplatio donū ē gr̄e gr̄s date. lxvi.Cxt
Al contēplatiuis qñq; ad tempus declinadeus sed non in ira. Et gr̄e. lxvi.L.D.
Ad ꝓtēplatōis labore exhortatō lxvi.F.S
Contemplatō nis gratiā adeptus a quib cauere debeat lxvi.F.
Contēplatiui quidā etiā ex lasciuijs materiam capiūt se in deū eleuandi lxvi.J.
Contēplationi aptus locus tps ⁊ habitudo corporis lxvi.J.K. lxxiij.J.K.
Contemplatio aliqñ a theologia mystica differt lxvi.⁊.
Cōtemplatione exercitati in medijs popularis tranquilli sunt x.M.
Contemplatiua vita apud religiosos quare dicatur cum plura agant lxvij.D.
Contemplatiui in religionib honorandi sunt sed si astringātur ad actionē non conquerantur lxvij.E
Contemplatiue vite signa multa in naturalibus et vtraq; lege xcvi.F.lxxiij.B
Cōtēplatiu⁹ laudat q̄ sit amic⁹ dei.xcv.T
Contemplatio non acquiritur nisi edomitis passionibus lxxxiij.B.xxxix.P
Contra contemplatiuos murmurātes reꝓhenduntur xciij.Q. lxxiij.L
Contemplatiua vita simpliciter optimuz bonum hominis est xciij.R
Contemplatiuoꝝ impedimēta. xciij.ꝯ. lxxij.X.lxxiij.U.X.y.
Contēplatiuos doctores recenset. Ibidez
Contemplatō noxia est obedientia spreta.
Contemplationis raritas (xciij.E. vñ proueniat. xxxix.P. li.S.
Contemplatiui simul rapiunt ad diuina ⁊ rebellionē in sensu patiuntur xlv.U.
Cōtēplatiē vite acquirēdi mod⁹. xlvij.B ⁊. ꝯ. xlix.E. lxxij.Q. lxxiij.B. lxxvij.Z.
Contēplatōnis cognitio (In fine. differt a cognitiōe cōi ꝫ modo xlvij.Z.
Contemplātes non oꝑtet plura scire q̄ꝫ alios sed pluribꝫ modis ⁊ alijs xlvij.Z.
Contemplatiu⁹ crescat more lilij xlvij.ꝯ
Contēplatiu⁹ ducat ruth ī vxorē xlvij.ꝯ
Contemplatiui ⁊ actiui simul quidaz sunt vt angeli xlix.L.
Contēplationis ꝓconia xlix.T.lxxiij.O
Contemplatiui corpus luceſcit xlix.U.
Contemplationez sequ tia.s.deuotio illuminatio delectatio ⁊c̄. xlix.R.
Contemplatōni vt vacarēt ꝑlaturis cesserunt gregorius nazāzenus ⁊ petr⁹ celesti/
Contēplatiōi quidā iuuenes (nus.li.S aptiores sunt senib lxxi.O.
Contemplatiue vite doctrina tradenda est etiam simplicib lxxiij.Q
Contemplationē quidam docti non acquirunt. Ideo.lxxiij.O.
Contemplatiuis nō est necessaria magna scientia lxxiij.Q.T.U.
Contemplationis duo modi.vnus in scia alius in affectu. lxxiij.S.
Contemplatiue vite initiū ⁊ finis sit amor dei lxxiij.X.lxxiij.D.E.
Contemplatiui simplices ꝓfectius cognoscunt deum q̄ꝫ alij lxxiij.U.
Contēplatiua ⁊ actiua vita dñt esse mixte
Contemplatiu⁹ ⁊ vagabūd⁹ (lxxiij.Lmēte nō sunt solitarij lz differēt lxiij.M.
Al contemplatiua ꝓtingit quē descēdere ad actiuā duplici de causa. lxxiij.K.
Contemplatiuus sibi et alijs prodest hoc modo. lxxiij.L.M.
Contemplatiui sunt oratores ⁊ directores sine oculis corpis mistici lxxiij.M
Contēplatiui actiuos nō ꝓtēnant .lxxi.J.
Contēplatiui q̄dā efficiunt (lxiij.Amelācolici ꝓpt indiscretōem lxxiij.O.
Cōtēplatiui iudicant a mūdanis fatui iō lxxiij.O
Cōtemplatiuo nihil nocere pōt. lxxiij.S
Cōtēplatiu⁹ nō sp manet ī eodē statu.lxxiij
Cōtemplatiui aliqñ ḡuiores tem (Spratōes sufferunt q̄ꝫ alij. Ibidem.
Cōtemplatiu⁹ nō ꝑseuerās comparat his rebus lxxiij.T
Contemplatiuoꝝ supbia lxxiij.X
Cōtemplatōis finis sit vt q̄s mel⁹ placeat deo ⁊c̄. lxxiij.X.lxvi.A.
Cōtemplatōis mille sunt modi lxxv.B.
Cōtemplatiue vite tres scalas posuit etiaz beatus Bernardus lxxv.K.
Cōtēplatiui faciliter se ad deū ꝓuertūt.xxx
Contēplatiuus caueat col/ (vij.Zloquia lxxvij.A.xvij.X.
Contēplatiu⁹ ꝑt inter orandū ad alia rapi q̄ꝫ oratōis verba sonent. lxxvij.B.
Contemplatiui non sunt grauandi cantus

C ante O

continuo. lxxix. O. lxvi. B. lxvij. E
Cōtēplatiui dispositio i amore7 luctu talis est lxxix. B. L. D
Cōtemplatiui mens ꝑsak quasi assidue in apto lumine lxxviij. T
Cōtēplatiui audiāt et notēt ß. xlviij. H
Contētōnes rixosas dānat. viij. Z. ꝯ. ix. B
Cōtinēs eē nēo ꝓt nisi de⁹ dederit. xxxviij.
Continēdi difficultas causak ex ima (R ginatiua ꝑtute xxxviij. S.
Contingēs effectus ois ē ad quē cōcurrit aliqua causa cōtingenter agens. lv. B.
Contract⁹ de his tractat⁹ notabiľ. xxxv. B
Contract⁹ hūani ꝑsupposito pctō sunt naturales et necessarij xxxv. ꝯ.
Contract⁹ tales nō debēt leuiť reprobari. Jbidem
Cōtractus cēsuales esse licitos ī ꝯcilio cō/ stantiēsi a doctoribꝫ ostensū est. xxxvi. B.
Jn ꝯctibꝫ ītētio mlťū ꝯsiderāda ē. xxxv. U
Cōtract⁹ qñ sint liciti vl nō regule q̄ttuor.
Jn ꝯctuū matia ꝯsiliū habē (xxxv. Z dū ē a theologis et canonistis xxxv. R.
Cōtradictio vera q̄d req7at. lxxxi. J. W.
Cōtradictoria q̄si videť dici de deo. lxxxix.
Cōtradictoria theologie mystice sol (H uuntur lxxxvi. S. X
Cōtradictoria an ꝑficeť simul. lxxxviij. J.
Cōtrarijs ꝯria cura vide exēpla. lxx. L
Cōtritio q̄d sit. de hac pla. xxvij. E. xli. E.
Contritio ꝑ peccato an re/ (lxv. D quirat dolorē corpalem lxx. y.
Contritus si resurgeret a mortuis ꝯfiteri teneretur xxvi. L.
Cōtritio an vera sit ita ꝯgiscik. xxvij. E.
Contritōis ꝑmū actū q̄dā dixerūt seq̄ntibus magis meritoriū ꝙ false. xxxiij. A
Contritio sit cōtinua hoc mō xli. E.
Contritōis aqua sic hauriēda est xli. ꝑ.
Contritio fortis necessaria ē volēti se a sensibilibꝫ ad spūalia ꝙuertere. xlv. S
Contritionis dolor sensibilis nō debz esse maximus hoc modo lxxix. K
Contumelia qñ sit peccatū xxiij. H
Contumelia 7 ꝙuiciū q̄d sint xxxiij. T.
Cōuerti ad dñz ne tardes. xci. ꝯ. xlvi. ꝯ. lxx
Cōuerti sine ispiratōe nēo ꝓt. l. J (vij. F
Cōuersi nouiter ad deū sentiūt dolorē multoplus q̄z antea lxxiij. y.
Cōuitia pati vtile ē. lxxvi. J Supꝫ ptūelia
Conuiuiū filiorꝫ Job lxxix. ꝯ
Cordis ppꝝ impulsus non semp secure sequendus est lxij. y
Cordis totalitas in dilectōe dei triplex ītelligitur lxvij. Z.
Cor simplificak lxvij. O. 7c. plene.
Cor stabilik 7 mundificak. lxvij. ꝯ
Cor dirigik 7 rectificak. lxix. A. 7c. plene
Cor dei lxxxij. R.
Cor duꝝ. lxxxv. H. lxxxvi. E. lxxxij. K. xxe
Corda quō ōmōes habeāt. lxxxv. S (ij. 7
Cor homis suū cētꝝ pōit pietas. xci. W.
Cordis mentaľ motu bernard⁹ ꝑsentiā ver bi experiebatur xci. H.
Cordis mot⁹ ī ꝯtēplatiuis q̄d sit. ibidem
Cor hoīs est instar molendini lxxi. O
Cordis varia habitudo ī passiōibꝫ. lxxij.
Cor īpij tāq̄ mare feruēs. lxxij. W (B
Cor simplex quid sit lxxiij. P.
Cordis duricia emollik ß modo. lxxv. ꝯ
Cor sublime 7 iclitū vt hēak orat. lxxvij. O
Cordis directio in oratōne necessaria est 7 hoc modo lxxviij. T.
Cordis instabilitas ostendik ꝑ exemplum cogitātis de sella ꝑmissa equo lxxviij. E
Cordis stabilitas acquirik nō deambulando sed quiescendo lxxviij. F
Cor de cessante a motu anīal ꝯtinuo morik lxxviij. R.
Cordis abūdātia ē act⁹ 7c. lxxix. J.
Cor ē ī medio corpis sic sol ī celo. lxxix. F.
Cor significat libex arbitriū hoīs. lxxvi. H
Cordis carnalis motus nō est signū ꝑtuosioris hominis lxxix. L
Cor non duꝝ sed molle habet quicūq̄z strē nue penitet lxxix. K
Cōtra cor tumidū ꝑsus notabiles. xl. ꝯ. xc
Cordati 7 consideratiui viri de (vi. E spiciuntur a prelatis xlviij. H
Corrigere ꝓximū nōnunq̄z diabol⁹ suadet nonnunq̄z oppositū lxx. K. O.
Corrigere libēter vtilissimū est. xviij. J. K
Corrigere volens sit lenis xxxv. L
Correptio ꝓximi est in ꝑcepto sex conditō nibus concurrentibꝫ xxxiij. T
Correptio qñ debeat ꝑcedere denuciatō nem. quando non. Jbidem
Correctus secrete nihilomin⁹ plato detegi debet hoc modo. Jbidem
Correctio fraternalis cuilibet iusto ꝯpetit Jdeo. xli. U. xlij. X
Correctio subditoꝝ sic fiat xliij. B.
Correctio fraterna quādo obliget et qualis esse debeat lv. S. T. xxij. O.
Correctōis fraterne ꝑceptū papa ꝯplectit xiij. Z. xv. B. L. E. xviij. A

Corrigere volentes alios attendāt passio num origines lxxiij. R
Cornua se q̄dā hr̄e imaginabāt. lxxiij. L.
Corpus nostr̄ q̄ntas molestias aie sibi cō
Corpis pl'enitudo (iūcte afferat. xxxvij. Q
r robur plerūq; occasio ē ruine. xxxviij. P.
Corpus in pfectis est simulacrū quoddaz interioris hominis xviij. S
Corpis xp̄i veri ad mysticū vtil' ꝓpatio. xij H. viij. O. xix. L. xxiij. r
Corpus xp̄i mysticū quō sit vnum r viuū viij. O. P. Q. xij. H. J. R
Corp⁹ xp̄i mysticū varias hz ꝓnexiones. iij. R
Corp⁹ qō corrūpit aggūat aīam. lxxij. r.
Corpus xp̄i videre quō dicamur. lxxix. R
Corp⁹ xp̄i ñ ꝓtamīāt a fetulēto stomacho.
Corp⁹ nostr̄ bos ē. xliij. R (xxxvij. P
Corp⁹ nutriri cū aliq̄li excessu min⁹ pcu/ losum est q̄ñ nimia abstinētia lxxi. F.
Corpis xp̄i mēbra nō eūdē actū habēt. lxxi
Corp⁹ sustentandū r alēdū ē. sz (H. P minori diligentia q̄ñ solemus lxxv. R
Corpis satellites insatiabiles sūt. lxxv. S
Corporali labore r dolore ꝑmanāt subditi religiosi a ꝑlatis xxxvij. E.
Chor⁹ instrumētū musicū q̄d sit. lxxviij. R
Chor⁹ nō intrent laici xliij. Q.
Crapula r ebrietas repḥēdit. xxxix. El. rē.
Creatura q̄ pfectior eo pl⁹ deo nitit. r ī illo fluxu pax el⁹ consistit lxiij. X.
In creaturis nō reperit tal'identitas r di/ stinctio sicut in diuinis. r q̄re lxix. H
Creatio an sit cōicabil' creature. lxxxiij. Q.
Creare an deus posset si nō esset trinus ī p
Creaturaz egressus ꝓpa (sonis. lxxxiij. R tur circulis spere apti⁹ q̄ñ numer⁹. xci. T.
Creatura nulla comparāt ad deū sic̄ ad ob/ iectū cognoscibile amabile r memoriabi/ le ꝓter intellectualem xciij. M.
Creata sola ītellectual' dei capax ē. ibidem.
Create inaīate tendūt in solū vtile nō in de lectabile. Sensitiue in delectabile. Intel/ lectuales etiam in honestū xciij. M. X
Creare ꝓprie attribuit patri xxv. H
Creaturaz q̄ttuor gradus lij. E
Create ꝺ nos clamāt ꝺ abusu eaz. lxxvij. B
Credēdoz vl' nō triplex distinctio. lxix. E.
Credere ꝓniores sunt hoies superstitiōes q̄ñ vere credenda xxi. J
Credendū est expertis lxiij. O
Credulitas generalis lv. P
Credere optz ꝑus q̄ñ intelligere. lxxxix. D
Credere volens et fantasias iuolūtarie in cōtrariū patiens infidelis nō ē. xxiij. M
Credere deo deū r in deū differūt. xxv. H.
Credēda sunt q̄dā vltra articl'os. xxv. X.
Credere q̄d teneāt simplex xxvij. S.
Credere q̄d q̄libet teneāt xxxij. S.
Credere in agendis pl⁹ alijs q̄ñ nob dēm⁹.
Christ⁹ sol⁹ sp habuit in se obe/ (xxx. P dientiā sensualitatis ad ratōem lxxij. P.
Christus rex iudeoz spūalis lix. P.
Christ⁹ an mēdic⁹ fuerit. lix. Q. lxviij. L.
Christi hūanitas deo innitit liij. S
Christi q̄duplex volūtas. lv. B. lvij. T. Duplex. lxix. X
Christi triplex natiuitas. lix. Z. r. lx. El
Christ⁹ potētia ordiata nō ē auferibil' a ma trimonio eccl'ie. sec⁹ de absoluta iij. F
Christ⁹ signū ē cui ꝺicit a ml'ti. iij. U. l/
Christ⁹ cū frueret gaudio beati (viij. P tudinis quō dolebat vi. L
Christus quomodo legem veterē nō soluit sed implenit vi. D.
Christus q̄re breuem legem dedit. vi. F
Christū colēs ꝑpt bona tpalia errat. sic̄ iu de⁹ messiā expectās tpalē regē. xcvi. M.
Christi iugū quō dici possit suaue cum ad uersetur carni xcv. y. xcvi. El
Christus defectibz nostris omnibz opē fert oratus lv. J
Christus aliquādo vtebat ꝑuilegijs stat⁹ innocentie. aliquādo nō lvij. M
Christus didicit p experientiā more hūano licz ſm deitatē oīa sciret lvij. S. X
Christ⁹ amissus p pctā q̄rend⁹ ē sicut eum pentes q̄sierūt. lix. D. xcvi. Q. (xl. P Q
Christū egredi r regredi ad deum quid sit.
Christi anim⁹ duplicē hūit portōz. lxxxi L
In christo fuit rebellio qualis lxxxiij. Z.
Christ⁹ tradidit nobis maxime a sensibus elongata J deo lxxxix. Z.
Christ⁹ sufficiētē ꝑbuit doctrinā ꝑ regulan/
Christi aīa q̄lis fue/ (da eccl'ia. lxxxiij. U rit ab instanti ꝓceptōis rē. lxxvi. D.
Christū nihil habuisse etiā in ꝓmuni q̄dā dixerunt xlij. L.
Christ⁹ ē mōarcha vl'is ꝛplici iure. xli. L.
Christ⁹ in passiōe sua ꝓsolatōez nō habuit r ꝺ miraculose xlv. r. xlix. X.
Christ⁹ trigīta ānos cū ioseph māsit. lix. D
Christi tēptatio describit lix. B.
Christus etiā si adam nō peccasset an īcar/ natus fuisset xcix. El.
Christi cognitio brītudo dolor experientia q̄

pfecerit et multa succincte.xv. PORS
Christus puer minimus xvi.L.
Christꝰ ter ꝛ ī ẽplici ōfto clamauit.xvi.B
Christꝰ ascendens q̄d restauraverit.vi.T.
Christus natus mificoꝛdi (U.X.y.Z
am fecit superaltare iudicium xi.T.U
Christianꝰ oīs pt cē in statu pfectōis.lxviij
Christianꝰ puersus ē q̄ adiutoꝛiū (A H
diaboli vl' superstitiosa in ceptis suis con
tenti sunt recipe. xx.S.xxi.K.
Christiana lex/lex amoꝛis pauꝯ sacris cō
tēta nihil crudelitatꝯ ī se hz. xxij.A.lxij.O
Christiane legꝯ libtas nō tā malꝯ ꝓtēptꝰ q̄ꝫ
bonis sedulitatꝯ occasiōem pbet .lxij.O.
Christianitatꝯ limites artati ploꝛāt.vij.A
Christianꝰ q̄libet teneāt ꝓ pace publica ꝓ
viribus operā dare vij.O.
Christiani vita magis pendet a miraculis
q̄ꝫ a natura lxxxvi.X
Christiane religiōis fundamētale ꝓncipiū
Christiani veri tria signa.xl.y (lxxxix.F
Christianꝰ q̄libꝫ pt esse instar christi omni
um monarcha triplici iure xli.M.
Christianꝰ ē oīpotētissimꝰ ℔ pbāt.xli.M
Christianoꝝ q̄tuoꝛ genera xlv.A.O
Christianū esse re ꝛ nomine est dignissima
nobilitas lij.H.
Crucꝯ meditatio fructꝰ ꝛ laus.xcvi.K.L.
Crux potissimū subsidiū ꝓtra temptatōes
diaboli lxxxvij.B.
Crucē ferūt q̄dā in insignijs militaribꝫ sa
crilega dñandi tyrannide lxxxvij.H
Crucis exaltatio plēa mysterijs lxxxvij.K.
Crux fit de oleo ꝛ balsamo in ꝓfirmatione.
lxxxvij.I
Crux ꝑ septē vicia capitalia. lxxxvij.H.
Crucꝯ lignū vt lignū ñ ē adoꝛādū. lxxxvij.
Crux habet longitudinē latitudi (H
nem ꝛc. lxxxix.y
Crucifigīt rursus filꝰ dei a clericꝯ hoc mō.
Crux christi /de hac.lxxix.y.ꝛ (xli.O.
Crux ē vita xpiani.ꝛ plā ꝺ cruce. lxxij.O.
Cubile duplex bonū et malū xliiij.O
Cubile sanctoꝝ ꝛ peccatoꝝ quale sit cū suis
cubicularijs xliij.O.xlv.B
Cubilia tria ꝑ triby generibꝫ hoīm.xlv.L.
Cultus verꝰ q̄lis sit ꝑ reuelatōez acceptus
est sup̄ non ꝓtra naturā xxxviij.X.
Culpa grauis quid sit xxxij.E.
Cupido seu cupiditas q̄d sit lxv.D
Cupiditaſ causat īuidiā ꝛ īpatiētiā.xxxi.O
Cupiditas quō sit insatiabilis ostenditur
late xlij.B
Cupiditas obuoluit caligine vt turpitudi
nem suam q̄s latere putet xlij.E
Cupiditas ad dura impellit xlvij.K.
Cupiditas sic ejcitur xlix.y
Cura ꝑ humano auxilio habēdo qñ sit su
perflua xcvi.A.
Cure sunt canes mordētes ceruū.lxxvi.B.
Cure pastoꝛali cedunt quidam xciij.O.
Curati oꝛdinarij sunt nō delegati ēpoꝝ.lx
Curatoꝝ statū papa nō tollere nō (vij.y
possꝫ sic nec subiectōꝝ ppli ad eos.lxvij.y
Curati an habeāt statū. et an sint obligati
suis ecclesijs nō cedere lxviij.L.
Curati quō possint effici mōachi. lxviij.L
Curatoꝝ obligatio ad suos ēpportionabi
lis obligatōi ēpi ad suos lxviij.L.
Curā aīaꝝ an q̄ saliqñ possit appetere ꝛ an
liceat hr̄e respectū ꝓmodi tpal'. lxix.L.
Curati sunt hierarche.ij.H.iij.H.i.O.lx
Curati nō pñt alios hierachas ī (vij.L.
stituere i.O.lxvij.L
Curatis prudentiby ꝛ potētiby iniuste dan
tur tutoꝛes i.P.iij.O
Curatꝰ etiā ñ sacerdos ꝓmittit simplici sa
cerdoti vt in eccl'ia sua hierarchizet.ij.B.
Curati ꝓma institutō ex̄pi habēt q̄ mendi
cantes habēt ex ꝓuilegio ij.O.iij.L.
Curatoꝝ status quō sit institutꝰ ad q̄d ob
ligetur.et q̄ est statꝰ pfectōis ꝛc. iij.H.lx
vij.L.X.y.lxviij.L.
Curatoꝝ statꝰ supioꝝ est statu religiosoꝝ.
iij.H.lxvij.L.lxviij.L.
Curato ministrāti sacra decet mundiciam
sui subditi esse ostensam iij.H.P
Curato ꝓfiteri securꝰ et iustꝰ ē ceteꝛs pari
bus q̄ꝫ priuilegiatis iij.O
Curati nō magnā lr̄aturā habere teneāt sed
ea scire q̄ ad officiū suū ptinent. iij.O.
Curati obuentōes oꝛdinatas exigere pñt.
dūmodo caute ꝛc. fiat. Ibidem.
Curati ꝓuilegiatos cū bona gr̄a admittāt
nisi sit causa repellendi eos iij.O.
El curatꝯ licētia videāt petenda ꝑ ꝓfessiōe et
auditōe missaꝝ tpe suo alibi faciēdis.iij.
Curam aīarū ꝑlatos suscipe qui (O
busdam videt indignum xxxv.B
Curatus sit sic spiritualis. Ibidem
Curati hec scire teneāt. alꝯ nō sunt in sta
tu salutis xl.I.xlij.T.
Curatoꝝ mēdicitati occurrendū est ne de
spiciantur xlij.O.
Curati quō eccl'ias curare debeāt.xliij.H.
Curialiū miserie.lxxxvij.H (O.

Curiositas q̄d sit. lxvi.L.xxxvij.B. xl.X
Curiosus plenus curis xcvij.p.
Curiositas multa parturijt mala .xvij. X. xviij.K.xix.J.xx.B.lxx.S.
Curiositatem fuge lxxxvij.L.
Curiositatē circa eucharistiam repelle fide
Curiositas i doctrina (simplici.xcij.L
aut studio quādo sit.xxiij.B.xviij.T.rē
Curiositas religiosoꝝ repḥēdit li.F
Curiositas famelica vix satiari ꝑt. lxxi.R
Curr⁹ dei decē milib⁹ multiplex rē.lxxxij.
Curui sum⁹ i trena.xl.R (p.xcij.p.

Damandū forte

d se cogitās q̄d agere debeat.liij.L.
lxix.B.lxx.X
Dānati aptitudie deiformitatē ſuāt. xvcij.
In dānatis manifestat gl'ia (E
dei. lxiij.X.xcvij.O
Dānati etiā habēt carmē armoniacū ꝛ pul
Dānati nō vident ligari ali (crū.xcvij.A
q̄ lege diuina p̄ceptiua lxi.L
Damnatos frustra defleri xxxvij.Q.
Damnati sic punient xlv.F
Damnatiꝝ aliquos in iudicio videbunt deū ad eoꝝ ampliorē penā xcv.U
Daniel in lacu leonū esurijt xcij.B
Dās formā dat ꝓsequntia formā.lxxxiij.A
Datio ad firmā q̄d sit xxxv.J
Dare i via meli⁹ ē q̄z relinq̄re p⁹ morte.xxx
Dauid virilis et tm̄ lachrymis (iij.E
orat vt muliercula lxxxv.J
Debitores pl'es q̄b⁹ obligamur.xcij.E.lxx
Debitū reddere ꝛ exigere.xxv.J (viij.A
Debitor nō hñs i ere luat i corpe. xxxix.y
Debitorib⁹ dimittere quomō dēam⁹. lxxx
Decep⁹ aliū decipe (v.Q.xxvij.p
non debet xxxi.y.
Decipe se licet i ꝺctu rē.xxv.S.xxvi.A
Decimarum solutio xxiij.U
Decimata fuit maria i lūbis abrae. xlvij.y
Decreta ꝓtinēt ea que pḥe sūt fidei iō .li.p.
Decretoꝝ doctores necessarij sunt i eccl'ia.
Decretoꝝ ꝛ theologie facultates (li.T.
in hoc distinguunt li.p
Decretoꝝ doctores nō sufficiūt sine theolo
Decretiste theologos vituperare (gis.li.p
nō debent.nec econtra. lij.A
Dedicatōne sermo xlij.U.X
Defectio quid est lx.F.
Defectio in ꝓtēplatōe siue extasis.xlix.S.
Defectus ꝓprios occultos cautius ē tegere q̄z pdere xxxvij.Z
Defectus fratris sunt tolerādi lxxij.J
Defect⁹ ꝑpos q̄dā nō cogscūt. lxxij.L.
Defēdēdo se aliū occidere an liceat xxvi.D
Defraudās vltra mediū iusti p̄cij restituere tenetur. xx xv S.
Defraudatō directe ꝺriak iusticie. xxxvi.T
Defraudatio ad deū ꝓximū ꝛ seipm.ibidez
Defunctoꝝ cōiuncti mouent ad officia pietatis hoc modo xxxvi.y.
Defunctoꝝ mēoria nobis multum vtil' est
Degradat⁹ episcopus vl' sacer (lxxij.R
dos an conferat sacramēta .i.A.iij.D
Degradationē an annihilatio ptātis ordinis consequatur iij.P.
Delectatio vnde dicat lxvi.Z.xcviij.D
Delectatio q̄d sit.lxxxi.Q.lxxxiij.Z.lxvi.Z
Delectatiōes spūales cōmēdabiles sunt ꝑ voluptate carnis exnouem xcix.D
Delectatio sed et contristatio tenet operantem in opere xc.X
Delectationē natura quare animabus ingeniauit xcij.O
Delectationē querens sine vtilitate facit p̄ter intentionem nature. xcij.O.
Delectatio quomodo causet xcij.O
Delectatio quedam carnalis quedam spiritualis. xxix.X.y.
Delectatio appetit⁹ intellectiui q̄d sit.xxix.
Delectatio nō est in infantib⁹ quia eā (X
nō cognoscūt xxix.X.xxx.E
Delectatio ꝓprie dicta tria req̄rit. xxix.X.
xxx.E
Delectatio spiritualis quedam in deo quedam ꝓpter deum xxix.y
Delectatio carnalis quedā naturalis q̄daz voluntaria. Jbidem
Delectatio regulata alia irregulata .xxix.Z
Sine delectatōe corpali impossibile ē quē viuere xxix.Z
Delectatio qñ sit pctm̄ et q̄le xxix.Z.xxx.K
Delectatio morosa mora tpis vel cōsensus xxix.Z
Delectatōnis morose peccatū rationi attribuitur Jdeo xxix.Z.
Delectatio et consensus in eā solū rōni inferiori ꝓprie attribuit xxix.T
Delectatio fortis vt mors xlix.S.
Delectari in dño se putant quidā i occupationib⁹ delectati li.D
Delectationē ratio sex modis respicere pōt ꝛ quando sit peccatū xxix.p.xxx.Al.
Delectatio circa peccatū mortale in triplici differentia reperitur xxix.Z.

Dante E

Delectatio hz mltiplex obiectū. xxx.E
Delectatio habet triplex obiectū. xxx.F
Delectatio ī diuīo officio an q̄ri debeat.xxx
Delectatio libidinosa ī pudēdis (iiij.L.
puenit freq̄nter absq; fluxu. xxxviij.B.
Delectatio quelibet phibita est cui⁹ actus
phibitus est xxxviij.D.
Delectari in cogitatōe carnali nō vrozatis
phibitū est xxxviij.D.
Delectatio continue stimulat que nisi sede
tur aliquādo mortificat xxxviij.R.
Delectatio duplex fm phm bōa ⁊ mala.xl/
Delectatio sctōz.pl'a ď hac.xlv.D (iiij.p.
Delectatōis cā an liceat obſuare dei māda
Delectatōes carnales p̄ponū (ta.xlv.D.
tur nōnunq̄s spūalibus Jdeo xlv.D.
Delectatio maxima sequit luctū xlv.Z
Delectatio quasi delactatio lxxx.F
Delēatio ď hac pl'a sub noīe solacij.lxxx.U
Deliberās ñ oīs agit ex delibatōe.xxiij.B
Delicie mee esse cū filijs hominū quō intel
ligitur xcix.D.
Democratia q̄d sit xxvij.U.
Democrit⁹ sp flebat.xlv.p.xlij.L.lxxxv.L
Demōes credūt ⁊ ꝓtremiscūt sed in maluz
suum xcvij.P.
Demoniū meridianū q̄d sit. lv.p.lxiij.F
Demōes in artib⁹ magicis cū (lxxi.D.
effectu operantur xx.L.B.xxi.L.R.
Demōes placare ne noceāt ē idolatria. xx.
Demones esse et vnde sit q̄ id (U.xxi.Q
alīq negant xxi.B
Cum demonib⁹ pactū implicitū vel explī/
citum quid sit xxi.H.Q
Demon inimicus noster cur p̄mittat a deo
nocere nobis xxi.H.R.
Demones cogi posse licite non nisi per mi
raculum xxi.H.
Demones aliquos nec dānatos nec salua/
tos ⁊ reges esse terraz erroz xxi.R
Demōes eīcientes quidā peiozes sunt de/
moniacis xxxix.B
Demoniozū potestas magna lxxiij.B.
Demōes iō volūt fieri thurificatōes ⁊ē.lxx
Demones habent corpa fm (iij.B
platonicos lxxix.L.
De demonibus. Vide diabolus
Denūciatōem dz p̄cedere correptio secreta
Deridere q̄ñ sit petīm.xxxij.M (xxxiij.T
Derisores deuotoz peccāt xxxi.S
Desiderare q̄d debeam⁹ nescim⁹. lij.X
Desiderio p̄ficiscimur ad deū lxxv.M.
Desideriuz nostz semp exaudit nisi ꝑter
aliquam trium causaz lxxv.M
Desideriū tuū sit sicut equus alatus et cur
rus helye lxxv.E.
Desideriū erectio in deū difficil' est lxxv.Q
Desidia iners noxios hūoz̄es affert.lxxxix.
Desperatio bona.lxxvi.L (L
Despatio sic fugat.l.L.E.lxxi.R.lxxvi.T
Despare nemo debz de eo q̄ (U
crebzo recidiuat lxxi.Q.
Desperandū non est si in bene ceptis semel
nō succesſit lxx.P.
Detractio ⁊ diffamatō q̄ñ et quale peccatū
xxiij.H.xxix.E.xxxij.M.xxxiij.E
Detractoz vno ictu tres aīas interficit.xxvi.
Detractōis remedia hec sūt.xxxiij.B (D
Detractoz auditozes peccāt. xxxiij.B
Detractōis detestatio et ꝓpatio. Jb idem
Detractionē audiens alicui fieri q̄d agere
debeat instruit xx.K.
Detrahere volens hoc cogitet. xxxiij.D
Deuotōis diffinitio.lxxxvi.L.lxv.D.lxxij
S.xxiij.L
Deuotozū p̄iculū sine logica lxxxi.T
Deuotōis quatuoz cause.lxxxvi.L.in fine
Deuotio simplex suffic ad salutē.lxxxvi.E.
Ad deuotōez apti sunt hi lxxxvi.E
Deuotissima mens hz mirabilia.lxxxvi.B
Deuotis indoctis nō licet suo loquēdi mō
tractatus scribere.xvi.A.L.xcix.L.M.
Deuoto nōnunq̄s acceptioz est deo aridus
⁊ tutioz lxix.y.lxx.A.H.
Deuotōis dulcedo a diabolo nōnunq̄s im
mittitur lxix.⁊.lxx.D.H.
Deuotio q̄ñ in se habeat venenū xcvi.B
Deuoti potissime cōsulendi sunt. xxxi.p.
Vide consilium
Deuotoz simpliciū p̄icula hec sunt.lxxi.F
Deuotōi deditz p̄dest cog̃scere passiōes ani
mi p̄cipue spirituales. lxxij.S.lxxiij.L
Deuoti q̄uis simplices tñ do placēt.iij.T
Deuotōe carēs sic disponit lxxvij.R.
Deuota aīa hec sentit lxxvij.L.
Deuotus est femineus fetus lxxix.L
Deuotozū obſuatōes licz videāt superstitio
senō a q̄libet passim culpent lxix.E
Deuotōis velamē plerūq̄s magis q̄s deuo
tio mulieb⁹es occupat. lxviij.Z.
Deuotōez sepe acq̄rim⁹ lectōe vite alic⁹ sct̄i
magis q̄s si cogitarem⁹ ď eo ⁊ B iō.lxxiij.⁊
De⁹ sortit plura nomīa. lx.M.lxviij.
S.fz spāle nomē ab esse sumit.lviij.U.lx
vi.S.lxviij.S.lxix.M
Deo oīs punitio ⁊ quō.lvi.M.H.Q

Dante E

In deo tres cause coincidunt efficiēs formalis finalis. lx. B.
Dei cognitio ñ ē discursiua. lx. A. lxix. R.
Dei noticia habita p ig̃rātiā vl' abnegatione ſm vnionē ſup̄ mentē. lxv M. lxvi. R
Dō q̄druplr̄ ꝓgſci (Z. lxix. U. xcv. A. F.
tur ab intellectuali creatura xcv. P
Dō pp̄e dr̄ forma ſm tres ꝓditões formę.
Dō etiā clare vīſ' odiri p̄t. xcv. U. (xcv. P
Dō ſe hz triplici habitudine ad creaturam rationalem vltra ceteras. xcvi. F.
Deus an poſſit totus diligi et totalit̄ a diligente amor eius haberi xcvi. L.
Dō quō cognoſcat̄ vl' videat̄ a viatoribus lxix. O. T. xcvi. L. lxxxvi. R
De deo q̄ntū q̄ſq; nouit q ē tm̄ nouit q̄d ē
Dei ad creaturā ꝓportio. lxix. T (xcvi. L
Dō cui' vult miſerēt. et quē vult indurat.
Dō vnico amore amat oīa (xcvij. M
ſz diuerſimode p capacitate cuiuſlibz. xc
Deū nō eē cognitōz ipī' aīe rōna (vij. P.
lis formalit̄ nec ei' amorē. lxiij. X y. lxv.
P. lxix. T
A deo oē donū ē. tm̄ z induſtria hoīs iuuat
Dō ſub rōe p̄ris ꝓſul (lxv. U. lxvi. E
tiſſima obſtuatōe colit̄ lxv. y.
Dō dupliciter diligit̄ xcvi. U
Deus tripliciter cognoſcit̄ et multe opiniones de ei' viſione quō fiat lxix. T
Deus in maximis et dubijs piculis inuocandus eſt. v. A. vi. L. xxi. O. lxix. B
Dei ſapientia iuſticia et potentia et gr̄a circa peccatorē v. Z. xi. T. lvij. R
Deus cognoſcitur in creaturis v. Z. z
Deus eſt vbiq; xij. E.
Deus temptat̄ duobz modis lxix. B
Dei dilectio etiā a ꝺceptōe ñ ē tuta. xix. ꝓ.
Dō ad extra ñ natural' ſz libere (lxvij. Z
agit. xx. E. A. liij. y. Z. lvij. X. lxix. O.
xcvij. A. Vide infra libere.
Dei noticia p experientiam varijs noīb dr̄.
Dō imediata cā ē oīm rer̄ et ita (lxiij. M
imediate p̄t ei ꝓiūgi creatura xcvij. O.
Dō ē cauſa oīm ppinq̄ſſima xx. E.
Deū inuocandū eſſe oēs ſcripture declarāt nō celū vl' ōmōes. xx. R. A. S. xxi. R. O
Dei inuiſibilia p viſibilia cognoſci neceſſariū nō eſt chr̄iſtianis xx. A
Dei omnia opa bona ſunt xxi. E
Deū orātes ne ꝓq̄rāt ſe ñ exaudiri. xxi. O.
Dō nō placat̄ ſz inhonorat̄ p inuocatões in magicis xx. L. xxi. L. Q
Dō triplicē thronū hz/ gr̄e miſericordie et iuſticie. liij. B
Dei dilectio ꝓbat̄ in aduerſis. lv. X.
Dei auxiliū ſine alia cura p̄t ſperare q̄ facit quod in ſe eſt lxix. D.
Dō ſcādaloz causa nō ē licz ſubmīſtret ma
Dō ꝙuertit egiptioz cor vt (teriā. lvi. A
odirent populū ſuū lvi. A.
In deo viuim' mouemur z ſum'. lx. S. T
Dō iuſtiſſimos affligere poſſet/nō autem punire lxi. A.
Deo gratiā debemus q: pctā venialia z iuſticias nr̄as nō iputat ad mortē lxi. B.
Dō an puniat pctm̄ ad ꝓdignū. lxi. L. D
Deus quō poſſit ſine ſui mutatōe peccatū nūc imputare et poſtea nō lxi. D
Dō an poſſit creatura ſine alīq eius actu dignificare vel indignificare lxi. E.
Ex dei bonitate ꝑfitate pulcritudīe potētia talia reſultāt ī creaturis z nō alit̄. lxi. F
In deo quō diuerſa cōcipim' ſine ſui diuer
Dei vnitas q̄lē in ſe diſtin (ſitate. lxi. F.
ctōez ꝓpriat̄ et exemplū ponit̄ de centro lineas infinitas terminātē lxix. A. R.
Deus nō obligat creaturā niſi p notificationem ſue voluntatis lxi. R
Deus quēlibet facientē qđ in ſe eſt de neceſſarijs ad ſalutē illuſtrat lxi. L. lxij. J.
Dei volūtas z recta rō neutrū altero ꝓius.
Dō donat ſe creaturę q̄ttu (lxi. T. xcv. D
or modis lxi. y. Z. lxxxiij. E.
Dō q̄ntuplici volūtate p̄cipit z ꝓhibet p̄mittit ꝓſulit ꝑplet z ōſeq̄tōes illoz. xciij. E
Deus et diabol' triplicit̄ hominē impellūt z diuerſimode lxiij. Z
Deus illapſu ſuo q̄d agat in aīa lxiij. Z.
Ex dei attributis trib oratio et meditatio oīs ꝓſurgere p̄t. v. z. lxi. B. lxvi. B
De dei clara viſione in patria ꝓcordia inter grecos et latinos xcv. S
Deus p̄t ex puris naturalib diligi ſup oīa lxiij. z.
Deum ex toto corde z̄. diligi q̄d ſit. lxvij. Z
lxviij. M. R. lxx. y. lxix. O. xxiij. Z. li. B.
xxxi. S.
Dei p̄cepta cognoſcere eſt finalis reductio in via dei lxviij. M
De deo p̄t haberi per ꝓceptus noticia abſoluta ſed nō intuitiua lxviij. R. S.
Deus quō diligi poſſit ſine fantaſmate aliquor̄ accidentiū loci tempis z̄. dank exempla. lxviij. U
Deum nō eſſe cogitans quid ꝺbij p̄ reſpōdere debeat lxviij. X.

Deꝰ videꝝ faciali specꝫari ꝛ nubilari visio/
Dei visio viatoribꝫ noꝝ (ne ꝛc̄. lxix. T
sufficit ad salutē sꝫ ipletio mādatoꝝ eiꝰ. lx
Deū ñ videbit viuēs expōīt. xlviij. ꝯ (ix. U
Deꝰ siē vult sic oīa fiūt tñ nō ideo cessandū
est ab opibꝫ bonis xcv. E. xcvi. D
Deꝰ nō vult malū quō intelligīt xcv. E.
Deꝰ solus imēse se nouit amat et fruitur.
xcv. H. xcvi. D
Deꝰ nob factꝰ ē pr̄ frater socꝰ minister spō
sus filius sapia iusticia ꝛc̄. xcv. R
Deus puniat vl̄ consolēt possumꝰ abuti.
petēdū ēt agīt vt fm bñplacitū suuꝫ agat
Deꝰ vnꝰ et ml̄tiplex. lxxxij. A (xcvi. F
Deus est spera intelligibilis lxxxij. D
De deo quedam sunt affirmatiue q̄dam ne
gatiue dicta lxxxvi. H.
Deum esse Anselmus demonstrare voluit
sed sophisticabatur lxxxvi. O
Dei cognitio triplex. symbolica. ꝓpria my/
stica lxxxvi. S. Infra theologia
Dei dilectōi plꝰ est insistendū q̄ speculatōi
Deus nō ideo facit aliq̄ quia (lxxxviij. L
decentia sunt. sed ideo decentia sunt qꝛ fa
cit. lxxxviij. O. lxi. E. B. liij. Z. xv. R. S
Deus est ens est p se nota lxxxviij. H.
Deus est omnia in omnibꝫ. lxxxix. Z.
Deus est in rebꝫ triplicit xci. B. H. I
Deus immutabilis ꝯgnoscit mutabilia fu
tura p̄sentialiter ꝛc̄. xci. O
Deus obūcit se et illabitur anime xcij. P
Deus fuit dñs ab eterno. xciij. L.
Deus potest diligi ꝓpter mercedem. xxiij.
F. Infra Spūalia.
Deos plures esse reꝓbat xxv. H.
Dei dilectio an sit p̄mū mandatū. xxv. ꝯ
Dei dilectio facit clariꝰ intellige (In fine
re scripturas xlviij. Z.
Deū diligere debes ꝓpter hoc. l. Z. lxxi. y
Dei dilectio erga nos ꝓbat ex his lxxvij
Dei dilectōnez nō optꝫ sp eē mari/ (A
mā in sensu sed in mēte b̄ mō lxxix. M
Dei dilectōis varij ḡdus xlviij. S
Deū dilige qꝛ illud vult et iubet xlviij. F.
Deꝰ tenēt p moysen et alios sctōs xli. R.
Deū fastidiētes sic cruciant xlij. D
Deꝰ venit apparet p̄cedit ꝛ euanescit. l. L.
Deꝰ q̄si dolet cū hoiez dānare dꝫ lxxi. O
Deꝰ originat passiones in nobis. lxxij. E.
Deꝰ q̄ sit hic videri nō p̄t lxxv. F.
Deū talē tibi inuenies qualꝫ tu fueris in de
siderijs. lxxv. H. (dio. lxxix. L.
Deꝰ postꝯ mūdū fabꝫcauit exultauit gau/
Deꝰ in adiutoriū meū intende. ꝟsiculus est
ad quem oēs affectꝰ reducūt i collatōibꝫ
patrum lxxx. D
Dei sumus triplici iure xxxvij. O
Deū ꝓpter deum deserere xlix. U
Deū pctā videre nō ē aliō q̄ punire. c. D
Deꝰ nō est p̄ncipalꝫ diligēdꝰ ꝓpt̄ bñficia
sua sꝫ ꝓpt̄ ipm̄esam eiꝰ bonitatē xcix. Z.
Dextera tua nesciat q̄d faciat sinistra expo/
Diabolꝰ q̄si dorsū fluēs. lxxvi. y (nit. xl. C
Diaboli machinam̄ta mlta q̄s euadat. vi.
Diabolus nō cogīt p artē magicā sꝫ (D
fingit se cogi xx. D. xxi. I. A. R.
Diabolꝰ cur fallat hoies visionibꝫ ꝛ reuela
tionibus falsis xx. B. xxi. I
Diabolice pactōis inite cū hoibꝫ in actōni
bus aliq̄bus signū. xx. B. P. xxi. A. D
Diabolꝰ quō nos fallat. xxi. I. lxiij. B. L.
ꝛc̄. plene. lxx. B. D. ꝛc̄.
Diabolꝰ q̄ꝛe p obſuatōes q̄sdam ꝛ īstituta
superstitiosa hoibꝫ opari suadeat xxi. I
Diaboli adiutoriū in nullis nobis innoca
re conuenit xx. R. S. xxi. R. A. O.
Diabolus sicut deꝰ tripliciter hominē im/
pellit sed diuersimode lxij. Z.
Diabolus fraudat oēs p̄cipue eos q̄ de
viribus suis ꝓtra eū ꝟsidūt lxiij. B
Dicta sanctorū asserta ꝛ opinata. xlvij. Z
Dicere volens curet vt sit acceptꝰ auditori
Dici ꝑ oī ꝛ nl̄o. lxxxviij. I. R (bꝰ. xxv. Z
Dici p se ꝛ p accidēs p se p̄mo ꝛc̄. lx. R
Dicere turpia aufert pudorē xlvij. U
Dies vite hominis velociꝫ ꝛ velut vmbra
deficiūt. c. P (ritū. xxiij. O.
Difficultas in opc ꝟtutis an diminuit me
Digestiōꝫ ipediūt vigilie solitudo ꝛc̄. xxix
Digito stultꝰ loq̄t sic itelligīt. lxxix. ꝯ (P
Digiti quinq;. De his lxxix. ꝯ.
Dignitas nihil habꝫ virtutis liij. A.
Dilatio executōis testōꝝ nocet defunctis.
Dilectio ē fūdamētū officij pa (xxxvij. A
storalis et legum. iij. L. iiij. B. vi. M. viij
L. xviij. S
Diligere deū. Vide deus.
Diligere ꝓximū q̄d sit. xxiij. Z
Dilectōꝫ ꝓximi ñ hꝫ q̄ i covicia nutrit. x. E
Dilectio tres comites hꝫ viij. L
Dilectō extacita ꝛ anagogica q̄d sit. lxxv D
Diligentibꝫ deū oīa cooꝑanꝫ in bonū. l. B
lxiij. H.
Diligi ꝓximū sic̄ seipm̄ q̄d sit. lxx. y
Dilectꝰ meꝰ mihi ꝛ ego illi expōīt. lxxxij. A
Diluculū hꝫ aliq̄d mysterij xciij. O

Dimittere an teneāt pfecti iniurias sine satisfactione xxvij.ɔ
Dimitte nobis ꝺbita nr̄a ꝛc̄.exponit.lxxvi J.lxxviij.D.J.xxxvij.A.in fine
Dimitte nobis debita nr̄a ꝛc̄.an possit dicere q̄ ira tangit sed displicet ei. lxx.T.
Cui plus dimittitur plus diligit quomodo intelligit lxxiij.X.
Dioceses et puincie cur distincte. vij.D
Dionysius tres libros ꝼm triplicē theologiam conscripsit lxiij.A.
Dionysij liber de simbolica theologia ad latinos nō puenit lxxxij.A.
Dionysij libros trāstulit Johānes scotus
Dionysius de hierarchia mul (xcvij.D
tiplici tradit q̄ sūmatim recēsent.xcix.L.
Dionysij ꝓba mirabilia de deo ex (D
ponūt. lxxxvi.A.
Dionysij ꝺ mystica theologia multe interp̄tationes xcvij.A.B.D
Dionysij regula. lxxxij.T.X.
Dionysiū iesus cōicauit ī carcere.lxxxix.L
Directio cordis in oratiōe necessaria est /et hoc modo lxxviij.E.Supra Cor
Dirupisti dñe vincula mea ꝛc̄.dictū ī mor te q̄d valeat xxxij.L.
Discessio q̄ veniet ante antixp̄m. iij.U
Discola exactio xciij.B.
Discretio est maxime necessaria xcij.ꝛ
Discretio obseruanda est q̄ ad corpus et q̄ ad animā lxxi.FS
Discretio ē auriga ꝓtutū.x.F.xix.K.lxviij
Discretio has ꝼuat īdustrias.lxxij.O (A
Discretio seruanda in meditationiby et sermonibus lxxij.A.O.
Discretio necessaria ē ī rectoribꝫ.xxxix.S.
Discretio optima et ex hūilitate generatur. x.F.xix.R.S.lxvij.B.lxviij.P
Discretio generat ex diuīa gr̄a et p seduluz alterius experti nos diligentis ꝛ sapiētis ɔsilium lxviij.D.P.lxx.D.
Discrete amouende sunt cause et occasiōes peccandi xxxviij.D
Discretōis spēm dissimulatio mētit.xi.J.
Discretōe opꝰ ē ɔtēplatiuo ꝛ actiuo.lxxiij.
Discrimini se subīciēs tūc pec (A
cat xxxvij.S.Infra dubio.
Dissimulatio spēm discretōis mētit.xi.J.
Dispēsatō ꝛ absolutio an differāt.xxxij.F
Dispēsatio legū q̄d sit ꝛ qñ relcuet ī ɔscia.
Dispēsatio ptinet ad platos.xxxvi.Z (ij.D
Dispēsatio p̄latoꝝ vbi hēat locū. xxiij.E.
Dispensatōꝝ supioris tutius est semp assumere. xxxvi.Z
Dispēsatio ī manifestis mal' nō excusat a pec
Dispēsatōes faciles q̄nta (cato.xxxij.O.
mala itulerint.ij.E.vij.L.lxvij.K
Dispersio felix lxxxv.T.
Dispsio mētis cām hz duplicē. lxxxvi.A
Dispgit mens virtuose lxxxvi.B.
Dispositōez nr̄az ad gr̄az deꝰ pūcit.xlix.O
Disputauit q̄dā causidicꝰ ī mortis articl'o.
Disputatores scholastici (lxxxviij.U
non gustant xciij.Z
Disputationi hominū deus mundū dedit ꝛ quare xvij.O
Disputatio vtilis q̄lis esse debeat.xvij.X.
Distinctōis septē modi ꝼm scotistas. tres ꝼm occanistas et que sit distinctio ratōis seu formalis lx.R.
Distinctio absoluta ī diuīs fingit.xciij.R
Distinctio q̄lis sit ī vnitate diuia.xvij.R.
Distictōes varie iō.li.ɔ.lij.A. (lxix.A.R
Distractus in horis canonicis quando teneatur iterare lxx.B
Distrahunt ī orōe philocapti ꝛc̄.lxxviij.B
Distributōnē bonoꝝ tuoꝝ nulli magis q̄s tibi confide ideo xxxvij.K.
Distributōes in ecclesijs clerici q̄dam furtiue rapiunt. lxxx.K
Diuersitas capitaliꝫ inf fidē ꝛ p̄biam .lxxxix
Diuersione multiplici vincūtur (F
cogitationes carnales xxxviij.B.
Diuitie supbiam generāt xxij.R.
Diues fieri si vis diuitijs ñ adijce sz cupiditatiby detrahe xxxviij.ɔ
Diuitū regula. iij.S.
Diuitie q̄ suffocant verbū dei cadunt etiaz in mendicitatē x.B.vij.E.
Diuites fructū ñ capiūt ꝺ diuitijs sz iusti.
Diues et pauper qualiter sit (xli.T
idem homo xli.U
Diuites hñt diuitias sic̄ molā asinariā.xl
Diuitie stāt cū pfectōe.lxvij.P (vi.J.O.
Diuīa cēntia simplicissima ꝛ pfectissima ē
Diuīoꝝ causas ꝓpinq̄s ñ frustra (xvij.R
iuestigam⁹ qz p̄mā ñ possumus itueri.lx
Diuini instinctꝰ ꝛ reuelatōes q̄ re (vij.E
gula sint seq̄ndi lxviij.B.
Diuīa officia īpedietes peccāt xxij.E.
Diuino officio tres scrupuli sese ingerunt.
Diuinitaſ in christo argumē (xxxvij.E.
ta tria xlij.Y
Diuīa lex nō recipit exceptiōz p hūanam.
Diuīa lex recipit interp̄tati (xv.B.E
onem xvij.ꝛ ɔ.xviij.A.plene.

D ante O

Diuina lex vna est apud omnes natões. nõ sic humana iij. J. lxij. P.
Diuini iurꝭ ꝓncipia et regule mlte enũerãt iiij. B. vij. D
Diuisio aïe et spũs quõ fiat lxxxi. L. M. ꝛ plura ibi declarat. lxxxij. O. S. lxxxiij. F. lxxxvi. A. xcv. F. lxxviij. T
Diuisionẽ aïe ꝛ spũs habuit maria mõ pfecto sz differenꝫ a xpo q̃druplr. lxxxi. L.
Diuisionẽ spũs ꝛ aïe ẽ ipossibile fieri p na/
Diuisio spũs et aïe ẽ mi/ (turã. lxxxi. A rabilioꝝ ꝗz corpis et anime xlviij. O.
Diuisio nimia ꝛ pauca culpãda ẽ. xxxvi. F
Docendi modus lxxxviij. T.
Docere nemo ꝑsumat nisi vocat⁹. lv. R.
Docti necessaria nesciũt quia facilia legere despexerunt xli. L.
Docti indeuoti sunt deo odibiles ostendit per exemplũ lxxiij. T
Docti etiã ꝓpter maliciã sepe errant. ij. E. xvij. L. Supra affectu.
Doctissimi q̃dam optant se nunq̃z pueni/sse ad tantã scientiã lxxiij. O.
Doctor theologie tenetur explicite cognoscere mandata ꝛc̃ xiij. K. P
Doctores nouissimi cur relicto ornatu per q̃stiones theologiam tradant xvi. B
Doctores ĩtellectu ꝛ affectu pstãtes hi sũt.
Doctores hieronimũ. ambro/ (lxiij. P siũ. augustinũ. thomã. gregoriũm. bernardũ comparat lxv. Z
Doctoralis interp̃tatio quõ releuet. ij. E.
Doctor theologie q̃d possit et debeat in doctrinis examinãdis. xvij. B. lv. R
Doctoꝝ scribentiũ tẽptatio lxxxvij. P.
Doctores sancti cur tot q̃stiões iduxerint.
Doctor pfundꝰ. lxxxviij. D (lxxxviij. B
Doctores ꝓtẽplatiui nõ officiabãt circa tẽporalia aut spũalia xciij. O
Doctorem creandi forma xvij. B
Doctoꝝ theologoꝝ q̃s p intellectꝰ aut affectus pfectu idoneꝰ magꝭ videaꝫ. xvij. O
Doctores viuẽtes nõ mi/ (P. xix. F. norẽ habẽt auctẽ q̃z mortui ꝛc̃. xxvi. B
Doctoꝝ viuẽtiũ ꝓsiliũ ñ ẽ ꝓtẽnẽdũ. xxvi.
Doctoꝝ q̃rũdã nimia hũilitas vl̃ va (B nitas solũ dicta alioꝝ allegãtiũ. xxvi. B.
Doctores magni pauca miracl̃a fecerẽt. xxx
Doctoꝝ parisiensiũ decisio sup q̃/ (ix. A dam casu ponit lxiij. O
Doctoꝝ statꝰ est p̃cipuꝰ ĩ eccl̃ia xl. X.
Doctorẽ facit̃ cadere superbia xl. X.
Doctoris hũilitas triplex sc̃z xl. X.
Doctores theologie et decretoꝝ dominus voluit esse. li. X. y.
Doctores veteres negligi et noua excerpẽ pniciosum (xvij. S. T
Doctores recentiores magis resoluti sunt.
Doctoribꝫ ꝓtẽplatiuis nõ (lxxviij. M. credere insanire est lxix. T.
Doctores theologi q̃ alijs sunt vtiliores.
Doctores pfecti ĩ the (xvij. U. xix. F B ologia et iure simul sicut veteres fuerẽt curtam pauci repiant. lvi. K. L.
Doctores sctõs plerunq̃z inexpientia tpm fallit lxij. y.
Doctores sancti plerũq̃z reuerenter glosandi nõ ampliandi sunt lxi. F.
Doctores dum dissentiũt in materia fidei vel morũ sic agendũ ẽ. xxxv. T. xxxvij. B
Doctores diuersa opinant̃ ideo xxxv. T.
Doctores vix sciũt euoluere nodos cupiditatis xxxv. ꝛ
Doctoralis licentia ideo dat̃ lij. D.
Doctor creatus p hoc idoneꝰ monstrat̃. sz non ideo dat̃ ptãs regitiua lv. R
Doctores ĩ interp̃retãda sacra scriptura q̃ sint alijs p̃ferendi. xvij. L. xviij. B.
Doctrinaꝝ inuẽtores quõ pcesserint. lx. Q
Doctrine quõ et a quibꝫ examinande sunt. xvij. ꝛ. ꝓ xviij. A. ꝛc̃.
Doctrinas q̃s recipe q̃s suspectas habere dñt simplices. xviij. F L M. xix. K. xx. P
Doctrinaꝝ varietas plũmũ nocet. xlviij. X
Doctrine moralis modꝰ optimꝰ iste ẽ. li. X
Doctrinas edere q̃n et quõ sine superbia debeamus xviij. K.
Doctrine audaces et extreme ꝫ ꝓmunẽ obfuãtiã pniciose solẽt esse. lxij. O. lxix. E F
Dolor sensibil̃ in ꝓtritõe potest esse nimius
Doluit xp̃s ab instanti ꝓceptio (xli. D nis fm quosdam xlv. X
Dolor duplex rõnis et sensualitat̃. lxxix. K
Dolus est si pctor iustũ se p̃dicat. c. M.
Dolo caret qui se accusat. Jbidem
Dominari rebꝰ est eis vti posse iuste vt placuerit xl. U
Dñatio mentis sup carnẽ fragil̃ ẽ x. ꝓ.
Dñatio oĩs hz annexã obligationẽ ad fuitutem p̃ter dñatõem diuinã lxij. D
Dñicis diebꝫ clerici ꝛ laici ß obseruent. lxx/
Dñicis diebꝫ ad quid obligẽt (viij. M. homo xxxi. T.
Dñico die licz ludũ hõestũ assumere. ibidẽ
Dominiũ q̃d sit et q̃tuplex et descriptões ij. S. lxi. y. xxv. D. lxi. R. S

Dominiū nō omne vt sit iustū ꝓsupponit charitatē.iij.Q.v. J.lviij.O.lxi.Z.plene
Dominiū ciuile quib⁹ titulis a deo donet quib⁹ abdicet (lxij.B lxi.Z.
Dñiū naturale nō fundat i charitate.lxi.y
Dominiū euangelicū q̄d sit.et q̄s nobile. et eius titulus lxi.Z.ꝯ
Dominiū euangelicū et ciuile differūt.lxij.
Dominiū quō abdicet.lxij.F (A.B.L
Dominij omnis abdicatio re et aīo fieri ꝑt et que sit expedientior lxij.F.
Dominiū in q̄busdam reb⁹ nō est sepatū ab vsu xxv.J.
Dominiū rerū duplex diuinū ⁊ humanuz tam naturale q̄s ciuile xxxix.T
Dñij capax est sola creatura rōnalis .xli.R
Dominiū ḡtuitū digni⁹ est ciuili ꝑpt tria.
Dominiū ciuile multas secū affert (xli.S anxietates xli.S.U
Dominiū extensi⁹ habent iusti post passionem xp̄i q̄s ante pctm̄ fuisset xli.y
Dominiū euangelicū facit gr̄a xlix.y
De dñio supbiendū nō est lxxvij.B.
Dñs de⁹ nr̄. Cur toties hec tria ꝯiunganꝫ
Dñor ad suos regula.iij.T (xcviij.F
Dominus a domo dicit xciij.H.
Dñe iesu suscipe sp̄m meū optauit Johannes gerson cē vltimū suū ꝟbū xcij.H
Domus est homo xciij.H
Domus est beata virgo xlij.U.
Domus quadruplex xlij.X
Dom⁹ multiplex in quas se mali recipiūt.
Domū suā.s.eccl'iam clerici ingredi debent (xliij.L xliij.M
Domus aīe nostre quō fabricāda ⁊ regēda pulcre deducitur xliij.A.
Domus ꝼm Ar̄ist.i politicꝫ ex his constat
Dom⁹ ꝓscīe sic ornet.xliij.S (xliij.O.
Domus celestis p̄conia xliij.⁊
Donat se deus lxxxiij.A.lxi.y Z
Dona sp̄ūsscti an sint virtutes triplex opinio ⁊ specialis tractatus xxviij.L
Donorum sufficientia. Jbidem
Donum quid sit xxxv.J
Dormiēdo tēpus male occupātes peccant. xxxij.E
Dormiētes exercēt opa vigilātiū iō lxxiij.L
Dormiens orat lxxv.ꝯ
Dormire ꝓtemplatiuorū xc.Z
Dorothea mittit theophilo mala ex padi
Dotes aīe et corp̄is.xxv.X (so.lxxxix.⁊
Dotes aīe q̄d sint lxxij.O.lxxxiij.Q
Dotes sp̄ūs ⁊ aīe q̄ttuor lxxxiij.F B
Dos ecclesie quadruplex a christo data .x. A.B.S.T.
Drama neutri⁹ vel feminini generꝭ.lxxix.B
Dramatica cantica hec dicunt lxxx.B
Dubiū ꝓbabile q̄d sit iij.y.v.T
Dubium leue quid sit lxx.Z
In dubio aliter agens an peccet mortalit. xxxv.T.xxxvij.S.
Dubitans an actus sit mortalis et faciens an peccet mortalit.v.H.T.xxij .B.lv.ꝯ lvi.B.lxij.M
Dubia ꝓfitenda sunt sub ꝯditōe.et seq̄t venia absoluta.v.T.xiij.H.xxv.B.xli.F
Dulcedo diuina magna est xlvi.A
Dulcedo abscondit timentib⁹ deū. liij.J xlij.R
Duo sunt in carne vna ad op⁹ ꝯmūe filiorū
Durādus doctor exercitatis (xxxviij.O sim⁹ in casib⁹ refuatis dicit rē. xli.B
Duris corde ß sufficit.lxxv.R.supra Cor
Duri et indeuoti sic se emolliāt xxxvij.B.
Duricia cordis sic vincat ꝓtēplatiu⁹.lxxv.
Duricia cordis emollit ꝟberib⁹.lxxv.ꝯ (D
Durū et laborioſū est ad serenitatē diuine lucis ⁊ terrenarū cupiditatū caligine torq̄ri
Dux noster deus sit.xliij.U (c.L

Betes speculis

e dei abutunt lxxxiij.S.
Ebionitar̄ heresis xxij.P
Ebrietas xxiij.X.
Ebrietas q̄n peccatū xxix.H.xxxj.P.
Jnebriare aliū peccatū est xxxj.P
Ebriorū varietas inde puenit lxxij.R
Ebrietas ꝓma aut scda aut cētesima nō est pctm̄ mortale nisi tunc. xxxiij.M.
Ebrietas q̄dā suffocat rōez q̄dā ñ.xxvi.R
Ecce notat certitudinē nouitatē āmiratōz
Eccl'a ꝓ q̄ capit dū de re (rē.xxxvij.H gēda eccl'ia fit sermo. ij.U
Eccl'e caput ē xp̄s ⁊ an fuerit eccl'a añ xp̄m
Eccl'a quā ꝓnexionē vl'hitudinē (iij.F ad xp̄z ⁊ quā ad papā hēat.iij.F.viij.L.
Eccl'a iurisdictōz hz (O.P.x.U.xij.J. in oēs ctiā ī papā.i.Q.R.iij.H.x.A.U xiij.X.rē.xv.B.L.xvij.ꝯ.xviij.A.
Eccl'ia dotatio vbi fundet.i.U.iij.R. H.x.B.L.
Eccl'ia integrat ex ptāte papat⁹ cardinalat⁹ pr̄iarchat⁹ archiepatus epatus ⁊ sacerdotij rē.i.y.ij.F.viij.P.Q.
Eccl'ia q̄ maculaz nō habet introducit vt peccatrix.ij.H.

Eccl'ia quō viuificat influxu spūs christi p q̄litatiuas dispositōes. iij. B. viij. O.
Eccl'ia g̃d⁹ t dignitates suas a xp̄o (xij. J
cōstitutas seruat iij. H. viij. P
Eccl'ia hz q̄si semē viuificū q̄ pt sese ptinuare. iij. H. viij. H. O. P. x. A. xij. J. xv. A
Eccl'ia in solis mulieribꝫ vl' laicis manere nō posset iij. J. viij. P.
Eccl'ia necessario regit vno capite. ñ sic politie seculares. iij. J. ij. A. v. R. xv. A
Eccl'ia q̄ iure et q̄bꝫ casibꝫ possit suū sponsum vicariū repudiare iij. L. S. x. U
Eccl'ie quō possit esse qui p peccatū separatus est ab ecclesia iij. R.
Ecclesia in veteri t nouo testamēto m'tas psecutōes t scismata passa ē iij. t. p.
Eccl'ia tā q̄ corp⁹ alioꝫ seipam pt vnire et pgregare p vniōe t pfuatōe sua. iiij. B. ij.
Eccl'ia quō decora fuerit i adolescē (H J
tia. et nūc deturpata videat. iiij. U. X. vi.
Eccl'ia i p'libꝫ eget (D. vij. L. D. E FB
reformatōe q̄ enūerāt. v. A. vij. E. F
Eccl'ia ab initio sine tpaliū admīstratōne post eā hr̄e cepit nō iniuste. v. O
Eccl'ia si nō ad statū tpis ap'loꝝ saltē ad cōditōꝝ tpis siluestri reformāda eēt. v. O
Eccl'ia i his q̄ facti sūt nō q̄ fidei errare pt. v. L. vi. O. O. xvij. p. xviij. L. lxi. O. R.
Eccl'ia q̄druplicē dotē a xp̄o spō (lxij. H
so recepit x. A. S. T.
Eccl'ia material' spūalem significat ideo in reuerentia est habēda x. y
Eccl'ia duplex triūphās t militās. vi. T.
Eccl'ia militās quō triūphāti sil'is esse de
Eccl'ia statū suū moder (beat. vij. L. D.
nū deplorat vij. D. E. tē. K. viij. A.
Ecclesia ordines suos si a xp̄o nō essent instituti sic instituere non posset viij. P.
Eccl'ia duplices ptes habz integrantes eā pmanentes et fluentes viij. O.
Ecclesia sancta catholica et apostolica. xij. H. xv. B. lxvij. B. xxv. T. U.
Ecclesia p q̄ capiat ibi. Si peccauerit i te frater tuus tē. dic ecclesie i. O. xv. L.
Ecclesia finalit resolutiue declarare hz sensum sacre scripture. xvij. D. E H. plene. t. p
Ecclesie determiatōi vel psuetu (xvij. A
dini q̄ nititr̄ ppescēdus pot⁹ q̄z redargu end⁹ est xvij. D H P
Ecclesia p̄mitiua euāgelia q̄ttuor recepit. xviij. L. (pank. xviij. L.
Eccl'ie rectores speculatores muti tē. cul
Eccl'ie reformatio quō possit p pciliū fieri lvi. Z.
Ecclesie p̄mitiue auctas maior q̄z moder
Ecclesie t eccl'iasticoꝝ nomē (ne. lxi. R.
cui anthonomatice pueniat xliij. E
Ecclesie nomē ad clez solet restrīgi sic̄ religiōis ad religatos psilijs xp̄i. lxvij. B
Ecclesie dotatio p pstantinū fuit forte vtil' xvij. A. xxv. P
Eccl'ie determiatio ad fidem ptinet. xiij. E.
Ecclesias visitāt angeli vbi eucha (lxi. O
ristia seruat. xc. H (x.
Eccl'ie repatio esset a puul' icipiēda. xxxiij
Ecclesie vsui cōi si q̄s ōtrahit se ōcipit. xxx
Ecclesia matial' cū imagibꝫ et ce (vi. X
teris incitat ecclesiasticos ad pniaz. xl. K.
Ecclesia regit directōe spūsscti put oīa tps
Ecclesia hz exploratoꝛes (hūt. xxxvij. p.
ianitores t pastores portētuosos xliij. F
Ecclesiā q̄d sustineat notabilia dicta ꝯ canonicos notabiles. xliij. H
Eccl'ia ē velut q̄dā dom⁹ gndis. li. T
Ecclesia canones nō habuit tpe christi neq̄z postmodum longo tēpore li. U
Ecclesia iure canonico nō regulat immobiliter sicut euāgelico lij. L.
Eccl'ie regimē ē monarchicū. lij. L. iij. J
Ecclesie vnde pueniāt tpalia lij. L
Eccl'ia locus aptus est oratōi lxxv. Y
Ecclesia est corpus mysticū tē. lxxix. H
Ecclesia vniuersalis ideo dicit xxv. T.
In ecclesia puerse affectōes damnosi⁹ fiūt q̄z extra. xl. L (tes tē. xliij. H. O.
Ecclesie irreuerentia fit p ludos t garrulita
Ecclesiastica ptās q̄d sit i q̄stionē deduci pōt t de hoc tractatus i. L. M. vi. B.
Eccl'iastica ptās ñ fundat i caritate sz i caractere baptismali. i. M. A. iij. O. lxij. B
Eccl'iastici p diuersitate etatū diuersa agāt
Eccl'iastica ptās psiderat tripl'r. (lxv. t formal' materialit. et q̄ ad exercitiū. i. X.
Ecclesiastice ptāt' q̄druplex vsus. i. X.
Ecclesiastica politia nec̄ario ē nūc aliter regenda q̄z in initio nascēt' eccl'ie. i. Z. v. O.
Eccl'iastica ptās an sit imediate a deo vel ab homine i. p. viij. P. xv. B.
Eccl'iastice ptāti aliq̄ nimis ōtrahūt. ij. J.
Aliq̄ nimis adulantur ij. K.
Eccl'iastica politia dicitur diuina. ij. T
Eccl'iasticoꝝ ordinū discretio meli⁹ nunc q̄z i p̄mitiua eccia notari pt. iij. D. viij. P
Ecclesiasticū regimē mōarchicū ē aristocraticum t timocraticū iiij. J
Ecclesiastici possunt p̄scribere de certo mō

subuentionis a subditis iiij.K.O
Eccl'iastici naturali et theologica prudētia debēt hīe vnde honestē viuāt ꝯ secl'ares.
Eccl'iasticū corpus an possit viue (iiij.Z re sine capite xv.B.
Eccl'iasticas libtates rex tueri dz. xv.O.
Eccl'iastica ꝓsuetudo pl' auctis habet ꝯ aliqs doctoꝝ sanctorū. xxij.L.xxvi.X
Eccl'iastica p̄cepta vt ieiunioꝝ/horaꝝ canōicaꝝ/festoꝝ ꝛc.trāsgrediētes qñ peccēt lxiij.Q.
Eccl'iastici ne tedio afficiāt i cātu.lxxx.L.
Eccl'iastice dotatōi detrahētes damnati sunt in ꝯcilio constantien. xxxv.P.
Eccl'iastic' q̄d tutū sit i redditib' recipiēdis
Eccl'iastici intentōem suam ex/ (xxxv.t ponant suis bñfactoꝝib'. Jbidem
Eccl'iastici pctōres an fructꝰ bñficioꝝ faciunt suos.xxxvij.L.xl.J (ꝛc. Jbidē
Eccl'iastici pctōres dicunt a q̄busdā fures
Eccl'iastici gūare se nō debēt suffragioꝝ pondere.xxxvij.D (pis.xl.A.
Eccl'iasticoꝝ mores puersi i crapl'a et pō/
Eccl'iastici sūt elēosinariꝰ t dispēsatores nō dñi bonoꝝ eccl'iasticoꝝ xl.E.
Eccl'iasticus dispensans ꝓdige bona eccl'iastica an ad restitutōem teneat xl.T
Eccl'iastico cuilibet tutius est decliare ad frugalitatem et parcitatem xl.E
Eccl'iastica bona clericis ꝓmissa sūt dupli
Eccl'iasticoꝝ status est liber (cia.xl.E speculū et imago penitentie xl.B.
Eccl'iastici mali pessimi sunt Jō xl.L
Eccleiastici quadrupliciter reꝓhendūtur sicut et pharisei a domino xl.H.
Eccl'iasticoꝝ vestes mentiūt aliqñ xl.H
Eccl'iasticus monarchat' qualis ꝓfectior esset xli.T
Eccl'iastic' cur auferūt iurisdictōes. xlij.ꝯ
Eccl'iasticis reges et ꝓncipes nihil tribu/unt Jdeo xliij.J
Eccleiasticū regimen exigit vltra regulas euangelicas leges positiuas li.t
Eccl'iastici ornatus sunt libri lij.Q
Eccleiasticus zelus feruet in tuēdis possessionibus. liij.H
Edificia sūptuosa antiq̄ nō hūert. xliij.P
Effectuū varietates q̄daz reducūt in q̄lita tum primaꝝ ꝓbinatōes lxxij.D
Ego sū ait dñs pl'a q̄ ē dñs enūerāt.l.y
Egra corpa q̄ plus nutries eo magꝭ ledes
Electio q̄d sit.lxiij.U (xcij.L
Electōis p̄latoꝝ modus quāta varietate mutatus sit sepe. ij.O.viij.Q.
Nō vos me elegistis ꝛc.lxxxvi.B (xxiij.U
El'ynā dare qñ sit i p̄cepto vl' ñ. xxxij.O
El'yna cū p aliū fieri mādat quō ꝓsit.lxxv
Elemosynā recipiēs obligat vicis (ē situdinem reddere lxxvij.ꝯ
Elemosynas dare i publico tenet eccl'iasticus aliqñ/p̄sertim curatus xl.B.
Elemosynas eccl'iastici vocant bñficia dignitates vel officia xl.B.
Elemosynā spūalem in quali necessitate obligemur. lxviij.K.
Eleuatio mentis lxxxvi.L
Emphatica locutio que sit xciij.J
Emphiteosis q̄d sit xxxv.t.xxxvi.E.
Emptio q̄d sit.xxxv.J (xxxv.P
Emptio cum pacto redemptōnis licita ē.
Emptio redditui sup̄ fūdū aliquē.xxiij.
Emptio et vēditio inde nō reddit ille (U gitima vnde q̄dam putant xxxv.K.
In emptione t venditōe quid lege iusta instituí possit xxxv.O
Entis conceptus in generali xv.ꝯ.
Entis conceptus in speciali lx.L.
Ens q̄d ꝓncipal' significat.t quō sit vniuocū dō t creaturꝭ.sube t accidēti.lxix.D
Ens qua rōe sit subiectū metaphisice logice et grāmatice lxix.D.
Entis puri cognitio ꝓstituit duplicē theologiam. lxix.H
Ens vnū verꝰ et bonū cōuertunt. lxxxij.O
Ens multiplex.lxxxij.O (lxxij.T
Ens q̄libz hz inclinatōez i finē vltimum
Ens t amor ꝓuertūt sic ens t verꝰ.lxxviij.Y
Ens vniuersale pfectū q̄d ē. lxxxix.D
Epicur' q̄dā a seneca recōmēdat xlv.Q
Epicurus dixit se cū scateret,vermib' i ma xima voluptate esse xlv.t
Epicurus solacij media q̄siuit lxxx.ꝯ.
Epikeia est bona equitas xxxvi.U
Ep̄s tenet ꝓfitere explicite p̄cepta ꝺcalogi
Ep̄is oib' par ē ptās in collatione ordinū t ꝓfirmatōis t ꝓsecratōnis virginum ꝛc. i.O.ij.B.
Ep̄i a sacerdotib' differūt sic vir a puero. qz hic sibi sile generare nō pt/ille pt.i.O.
Episcopatus an sit ordo ꝓcordia i.P
Ep̄os singulos i suis diocesib' papas esse error est iij.J
Ep̄alis status a quo et quādo institut' sit t quō subsit pape ꝛc. iij.L.D.xij.L
Ep̄s esse pt sine plebe q̄suis hoc fieri nō cōueniat iij.D.

E ante R

Epiſcoporum regula iiij. L
Epi quō poſſint dānare iudicialit errores
i fide ꝛ moribꝫ. xij. L. xiij. Y. Z. xvij. A.
Epi pariſiēſis acta circa aſſertōes magiſtri
Johānis parui xiij. A B E D
Epi tenēt credere ꝛ ſcire pl'a q̄s alij .xiij. P
Epi pñt ōclarare ſenſū ſacre ſcpture .xvij.
F. xvij. A (xvij. A
Epiſcopi q̄s doctrinas examīare poſſint.
Epm bonū alicui eccl'ie pfici miraculoſe a
deo peti pt. lxix. D (lxvij. U
Epor ſtatus pfectiſſim⁹ ꝛ ſublimiſſim⁹ ē.
Eps mihi pcipe nō pt vt ingrediar religio
Eps dū ꝓſecrat rūdet ſe v/ (nē. xxij. L
trūq; teſtamentū ſcire xlij. U.
Epithalamiū ſic diffinit lxxix. A
Epithalamia dicūt cātica cañ. lxxvij. ꝛ
Epithalamiū ſalomōis ꝓuenit marie ꝑui
legio ſingulari lxxi. y
Equalitas iuſticie ꝓmutatiue h3 ml'tā lati
tudinem xxv. B
Equi eq̄ vſu debilitātur xxvij. H.
Equi ſunt ſepati ab eqbꝫ alendi. xxvij. S
Equi hinnitu q̄dam apud athenas regnū
adeptus eſt xxvij. S
Equitas quid ſit xxiij. B.
Equitas q̄ in interp̄tandis legibꝫ vtimur
multa nomina habet. ij. D. iij. L. lxvij. F
Equ⁹ ſig̃t ſupbos pctā ſua ōfēdēteſ .c. M
Error cōis facit ius quō intelligit. vij. O.
ix. P. Supra cōmunis
Errores reſecanᵗ falce doctrine et ſecuri pa
ſtoralis ſentētie xij. M.
Errores neceſſario corrigi ꝛ id ipedientes
Error circa p̄cepta (peccāt. xij. O. xiij. D
inexcuſabilior q̄s circa fidē. xij. O. lvi. M.
De errore diffamat⁹ etiā nemine accuſante
tenetur ſe purgare xij. O.
Error damnari poteſt etiā ſi non appareat
eius aſſertor xij. S. T. xiij. B. Z
Errans ſi ꝓteſtetur nihil intēdere c̄ fidē ca
tholicam. xiij. M H O. (H. P. xc. R.
Erroꝝ reuocatio q̄ ſufficiat q̄ nō. xiij. M.
Errās ſciēter ꝛ neſciēter differt. xiij. S
Erroris omnis radix ꝛ origo. xvij. B. M.
J. xvij. K. xlix. F (M.
Errores de⁹ cur ꝑmittat oriri. xij. M. xvij
Errores quō debeāt impugnari. xvij. H
Erronee aliq̄ aſſertōes. xvij. O. R. xix. K.
Error i moralibꝫ iudicijs iō ac (lv. M.
cidit. xxvi. U. Supra affectu.
Error ꝓdemnat⁹ pariſi⁹ de diuitū ſpolia/
Errores pluſres. lxxxvij. J (tōe. xxix. Z.

Eſaias ꝓpheta euangelicus lxxix. y
Eſſe triplex habz q̄libz creatura. lxxxiij. O
Eſſe extra ſe et ſup̄ ſe quid ſit lxv. F
Eſtimatiua plures cōcept⁹ habet q̄s ſenſus
Eſtimatiua vis in q̄buſdā ita (cōis. lx. J
viget vt ptícipes eē libtat⁹ videāt. lxxix. J
Eſuries quid ſit i genere lxxxvij. y
Eſurici impedimēta ꝛ cauſe lxxxix. L
Etnitas q̄ſi extra termios entitas. xcv. M
Ethiops ꝓcipit ab ethiope h̄ mō. lxxij. L
Eua reuerēs diuinū p̄ceptū bis mērita eſt.
xvij. M. lxiij. L
Eua quō errauit xvij. B. lxiij. L.
Euā decepit diabol⁹ fingēs ſe theologū. lx
Euagatio mentis. xxij. O (iij. L.
Euagatur peccator xliij. H
Euagatio i horis canonicis q̄ liceat ꝛ q̄ nō.
Euagri⁹ nō niſi ſemel i anno (lxxvij. B.
cōmunicandū eſſe cenſebat xxxvij. T
Euaneſcere q̄d ſit. l. L. (lxvij. S
Euangelium latiſſimū eſt ꝛ breuiſſimum.
Euāgelio ne an eccl'ie pl⁹ credēdū ſit. xvij.
Euāgelio nō credere niſi me auctas (L
eccl'ie ꝓuliſſz quō intelligit lxi. R
Euāgeliū ſuū paulus cū eccleſia contulit.
xvij. E. Infra paulus
Euangeliū explicat modos neceſſarios ad
ſalutē ꝛ in eo nō tam ſcrutādo q̄s creden
do q̄s nō ſcandalizatur xcvi. P.
Euāgeliū ſpeculo cōparat q̄ttuor faciesre/
ſentanti. ix. U (uerūt. xciij. B
Euangeliſte ordinē rei geſte nō ſemp ſerua
Euchariſtia de illa late. lxxix. B. xcv. B.
L. xc. xxvi. X. xxxiij. O
Euchariſtia a xp̄iano deuoto quō ꝓſidera
Euchariſtiā accepēt (ri ōbeat. lxxxvi. P
maria magdalena ꝛ egiptiaca. lxxij. A
Euchariſtie figuras nouit btā ỹgo. lxxix.
Euchariſtiā chriſt⁹ ſumpſit aposto (A.
li et iudas. lxxix. B.
Sub euchariſtia x̄ps oculo ſenſuali nō ꝑt
videri etiam in patria lxxix. B.
Euchariſtie ſacramētū nō habz emulā acri
orem mathematica lxxix. J
In euchariſtia quō ſit corpus x̄pi quātuz
nō q̄ntitatiue lxxix. K
In euchariſtia panem dicentes remanere
heretici ſunt lxxix. K.
Euchariſtie iſtitutōis cā. lxxix. L.
In euchariſtia corp⁹ x̄pi quō dicamur vi/
dere lxxix. K.
Euchariſtie eſurie q̄d impediat lxxix. L
Euchariſtiā ſumere q̄tidie ſatagit gerſon.

lxxxix.T
Eucharistie effectus ꝑcipuꝰ. lxxxix.Z
Eucharistie fructꝰ ꝑsertim q̄ ad mysticam theologiā apiendā xv.T.lxvi.y.xcvij.D
Eucharistie sumptio q̄ gratificet ꝛ q̄ inducat nouum peccatū xix.T.U
Eucharistie pl'es sil'itudies ꝛ figuras põit
Eucharistia ramꝰ olíue ē quē (lxxxix.ꝛ.ꝯ.
ī ore aīa ferre dz ī vespe mortꝭ. lxxxix.ꝯ.
Eucharistie effectꝰ ē salꝰ ꝛ augmētū fidelīū
In eucharistie sacr̄o quid res sit (xc.A
ꝛ sacramentum xc.L
Eucharistie sacrificiū tenet̄ q̄libet offerre q̄druplici titulo xc.E
Eucharistia sol'mūdis dz tradi ꝛ ꝯsecrari.
Eucharistiā vt q̄s digne suscipi (xc.F.
at qualis ꝑparatio requirat xc.F.
Eucharistiā vt q̄s sine pctō suscipiat q̄nta certitudo ꝙ nō sit ī pctō sufficiat.lxix.L.
Eucharistia nemī dz de facili de (lxx.Z
negari. xc.F
Eucharistie pl'es effectꝰ. xc.B.lxxi.T.
Eucharistiā meliꝰ ē sepe sumere q̄s abstīere
Eucharistiā recipiētes aut mī (xc.F B
strātes pctōres ñ sī vitandi. xc.D
A scrupul'circa eucharistiā liberant q̄dam oratione. lxxxix.E
In eucharistia ñ ē corpꝰ xpi localit. xc.K
In eucharistia ꝑ concomitatōem sunt anima sanguis ꝛ deitas xc.K.
In eucharistia si puer appeat q̄d faciendū
Eucharistia corpꝰ nutrit.xc.O (xc.L.
Eucharistiā sumere q̄dā dissuadēt seueri.
Eucharistie.xij.effectꝰ.xc.O (xc.O.
Eucharistia vtutē hz ꝓuilegiatā xc.S
Eucharistia famē sedat ī digne suscipiēte.
Eucharistiā q̄dā olfactu per (xc.T
cipiebat.xc.U (xc.U
Eucharistiā sumētes q̄daz extasim patiūt.
Eucharistia fomitē quō extīguat. xc.ꝛ
In eucharistia leuanduz est cor a speciebꝫ materialibꝫ ꝛc̄. xci.U
Eucharistiā accipe si trepidas notabil'exhortatio xci.ꝯ.xcij.A.B.
Eucharistia dignū nemo se iudicet quātūcūq; sit feruens xcij.L.
Eucharistiā sumēs nō sit anxius sed deserat se et p̄iciat se in manus dei xcij.L
Eucharistie susceptio digna supat omnia spūalis exercitij documenta xcij.T.
Eucharistie sacr̄m.pl'a ō hoc.xxv. B.L
Eucharistiā dare subdito q̄ñ curatꝰ teneat
Eucharistie matia fm q̄sdā (xxv.D
nō p̄t esse vinū sine aq̄. xxvi.y
Eucharistia ī fermēto ñ ꝓficit fm hugo linū.xxvi.y (dā.xxvi.Z.
Eucharistie matiā acetū ee posse dicūt q̄
Eucharistia ī secessū ñ emittit. xxvi.ꝯ
Eucharistia ppl'o sub vtraq; spē ñ dat.iō xxvij.A.sup cōicari (lia Jō.xxvij.B
Eucharistie sūptōem impediūt medicina
Eucha.si cuomit sumēda ē aliq̄n.xxxiij.
Eucharistia ī missa pl'a de B. Jbidē (O
Eucharistie sūptio delet pctm̄ mortale fm Durandū hoc modo xxxvij.R
Eucharistiā suscipiēs sic se hūiliet.xxxvij.ꝛ
Eucharistie adoratio tacitā hz ꝯditōem.iij
Eucharistie sacr̄m mutet̄ de (y.xvij.D
mēse in mēsem. vl'crebrius xlij.O
Eucharistiā sic disce adorare lxxi.L
Eucharistia triplicit offertur lxxi.U.
Eucharī. suscipiēda ē ī mēoriā xpi. lxxi.X
Eucharistie sacr̄m q̄ ad satisfactōz est valoris finiti. lxxvij.ꝯ
Eunuchoꝝ triplex genus xxxviij.K
Eunuchi ꝑferunt ꝯiugatis. xcij.Z
Encenia ꝑma die āni sunt in bonū finē ordināda.xxv.D. Supra ꝯsuetudo.
Exactōes ꝑncipū q̄ñ licite sunt. xxvi.F
Exaltatōes aie q̄druplices a deo lxij.X.
Exceptiua siue exclusiua simpl'r ꝛ accōmo
Excōicationū ꝛ int'dictoꝝ (da.xlvij.y.
fūdamētū ex euāgelio. i.Q.xxxij.T.ꝯ
Excōicatio est vltia pena quā pōt infligere eccl'iasticus vt eccl'asticus i.S.lxij.P
Excōicatio q̄ ꝑ bonis tpalibꝫ ferr̄ videtur multā vilipensionē ꝛ laqueos animaꝝ induxisse i.S.v.B.vi.F.lxij.W.ꝛ
Excōicatōis finis ē emēdatio ꝛ nō nocet ni si ptinacibꝫ.iij.y (iij.y.xxxij.Z
Excōicatio iniusta an sit timēda ꝛ tenēda.
Excōicatiōes in canonibꝫ abrogatis ꝯtente hodie non ligant. lxij.S.
In excōicationū materia aliq̄s ꝓpositōes examinandas ponit lxij.S.T.U.ꝛc̄. Quaꝝ aliq̄ ꝑxime sequunt
Excōicatōez nō videri ferēdā esse nisi ꝺ eos q̄ eccl'iam audire ñ sunt pati lxij.S.
Excōmunicatū a iure nō videri vitādū nisi post denunciatōem lxij.T
Excōicatiōes oīes abolitas vel nociuas reuocandas videri lxij.X
Excōicatū a iure ante denunciatōez ñ ꝺbere irregl'aritatē īmiscēdo se diuīs statuēdū
Excōicatōes late sniē ꝛ ipo (videri.lxij.Z.
facto q̄d opentur. lxij.T.iij.R.xxxij.R

Excõicatões generaliꝫ ꝓmulgate vt ꝺ oẽs
sortilegos ꝛc̃. ñ cogãt aliquẽ vitari. lxij. U
Excõicatões que verisiliꝫ ꝯtemnũt nõ sunt
ꝓmulgande sed reuocande lxij. X
Excõicare ꝑ sua libidie ꝓlatꝰ imerẽtẽ non
Excõicati ab oꝛõe mentali ex (ꝑt. lxiij. K
cludendi non sunt. ꝛc. D (D.
Excõicatõ q̃ timide ferẽda ꝛ sustinẽda. ꝛc.
Excõicatõis snĩa quõ ferri ꝺbe ret. xxv. D
Excõicati sẽ ꝯdẽtes legẽ ꝺ eccl'iã ꝛ deũ. xxvi
Excõicati sẽ ꝯberãtes clericos. xxvi. X (y
Excõicare se ꝓmittẽs peccat moꝛtaliꝫ. xxvij.
Excõicatũ nõ tenẽt oẽs vitare ibidẽ (T
Excõicatꝰ penitẽs nõ ẽ ꝑuatꝰ bõis eccl'ie.
Excõicatꝰ etiã curatꝰ ñ ꝺz vi (xxij. T.
tari nisi denunciatꝰ. Jbidem xliij. S
Excõicatõnũ tot sũt genera q̃t cõicatõnũ.
Excõicatio multiplex. Jbidẽ (xxiij. F.
Excõicatꝰ ẽ ipõ iure oĩs simõiacus. xxxvi.
Excõicatões ꝙ mꝫtiplicãt clꝫpãt. xl A (M
Excõicatões nimis facilit ful/ (xlviij. Q
Ab excõicatõe duplici ꝑt (minãt. xliij. A
q̃s absolui ꝺiuersis tpib xli. H.
Excusatio turpis ẽ ꝺicere nõ putaui. xlviij
Exẽpla sẽ ꝺicẽda scholariby. xlviij. X (M
Exẽptões a ꝓlatꝭ noxie sũt exẽptꝭ. xxxix. Z.
Exẽptũ ꝺ iure ꝛ exẽptũ ꝺ ꝓuilegio. xlvij. X
Exemptões nimie epĩs iustã tribuũt ꝯq̃rẽ
di occasionem iij. M.
Exempla mꝫtros plꝰ accẽdũt ad desideriũ
celestis patrie q̃ alta ꝓdicamenta. c. A.
Exempla mꝫtraꝝ ꝛ diuersaꝝ ꝓrutũ exponũ
tur ſm oꝛdinẽ alphabeti. Jbidem
Exit deꝰ a ꝺo ñ localiꝫ ꝛc̃. sz psõali tm̃ distĩ
Exeunt oĩa a ꝺo ꝟ mõ. xl. Q (ctõne. xl. P
Exitus moralis a deo q̃dam pessimꝰ ꝑ su/
pbiam q̃dam optimꝰ ꝑ hũilitatẽ. xl. S.
Exi cito in plateas ꝛc̃. exponitur l. F. H.
Experientia lxxxiij. J
Experientia quid sit lxxxvi. H.
Expimentaliꝫ ꝺi ꝓceptio ñ hr̃ ꝟ faciaꝫ ĩ via.
De expimẽtali cognitõe plꝫa no (lxxxvi. K
tabilia lxxxvi. L. M. ꝛc̃.
Expimentalis cognitio pfecta est sapiẽtia
diuina lxxxvi. L
Expiẽtia oĩm philosophãtiũ via. lxxix. F
Exptoꝝ iudicia hñda sẽ ꝑ ꝓncipi ſ. xxxvi.
Expta extra nos credere expiri ñ pos/ (H.
sum. xcij. A (lxvi. S. T. xcviij. H
Expimẽtaꝫ cognitio differt a speculatiua.
Et an sit etiã intellectualꝫ. lxiij. M.
Expimẽtaꝫ noticia ꝙ sit daꝫ exẽplũ. xix. X.
Expiẽtia iudex ꝛ testꝭ op (xx. O. liij. J. K
tim. int. ꝑpetatẽ ꝛ mẽdicitatẽ. lxx. E. x. D
Expientia vꝫ ꝓpria vel ꝑsupposita est prin
cipiũ omniũ scientiarũ lxiij. P.
Expimẽtũ ẽ fallax ſm hypocratẽ lxxxvi. H
Expositoꝝ syllogism. ĩ diuis. lxxxviij. J
Exprobratio q̃ñ peccatũ xxiij. A.
Extasis aĩe fit ꝟ modo lxxiij. O.
Extasis quid sit lxv. M
Extasim facit amoꝛ xcviij. T
Exteriorꝭ possessiõis dispositio multũ va
let ad ꝟ vt spũs liber ꝛ deat ad dñm. lxxvij
Extrema famis necessitate vni/ (K
cus panis cuius iustoꝝ sit xli. X.
Exultatiua via meditaꝯ ꝛ tractat gaudia
celoꝝ c. K.
Ezechiel' visio exponit lxxxi. M.

Abule quid sint

f Fabule adducũt. xv. y. xvi (iij. ꝛ
J K. lxv. A. lxviij. P. xcv. T
Fabula ꝺ vulpe ꝛ catto. lxxxviij. A. lxviij. Z
Fabula ꝺ palũbis vulpe ꝛ passere. lxxxviij
Ald fabulas cõuertenꝯ. iij. ꝛ. (A
Fabricãdo fabꝝ fimus. lxxvi. D. lxxx. D.
Facecia de q̃dã iclusa. viij. L. Alia. xviij.
Facere qꝺ in se est q̃d (M. xix. Q.
sit. xxi. O. Uide infra Jn se. xcvi. B. M
Faciẽti qꝺ in se ẽ deꝰ nõ deest. xxiij. M
Feciſſe qꝺ ĩ se q̃ñ q̃s certioꝝari possit. lxix.
Facere noli alteri quod tibi ñ vis fi (M.
eri quomodo intelligiꝯ lxx. y
Facto ipo icidere ĩ snĩaz aliquã quõ intelli
Facies hoĩs triplex. xcij. M (giꝯ. iij. K
Facꝫtas a facilitate. xciij. A. Uel a fas. lxi
Facultas absoluẽdi quẽ ab oĩbus (T
sententijs q̃d ĩportet xxxij. O.
Facultas ligãdi daꝯ aliq̃ñ ꝛ ñ absoluendi.
Facꝫtas ꝺcretoꝝ nccia ẽ. li. T (xxxij. O
Facultates theologie ꝛ ꝺcretoꝝ ĩ ꝟ distin/
Facultatũ q̃ttuoꝝ ĩ vniuer (guunꝯ. li. Z
sitatibus que merces sit xlvi. E.
Facultates q̃ttuoꝝ ꝯpanꝯ q̃druplici agro.
Fallacia ſm plꝫes introga/ (viij. B
tões ꝛ vt vnã quõ caueri ꝺeat. lxxxviij. L D
Fallacie q̃ttuoꝝ extra dictõem. lxxxviij. L.
Fallacia ſm q̃d ad simpliꝫ ꝛ accñtis q̃d sit.
Fallaciaꝝ ad capitalia (lxxxviij. B. M.
vicia moralis applicatio lxxxviij. M
Fallit se volũtas ꝟ modo lxxxvij. Z,
Fama est vica quedã ciuilis et pecũia men
surari non potest xxxix. U.
Fame ablatio furtũ nõ ẽ sz excedit ipz. ibiꝺ
Fama ambitiosen̄. est querẽda sed nec cra

deliter negligenda viij. F
Famā ꝑpam qñ negligere qñ tueri deceat.
Fames miseram ũ danoꝝ.xc. T (lxx. U
Famis necitate extrēa vnic⁹ panis cuius
ustorũ sit.xli. X (de sunt .xliij. E. P.
Familiaritates ī cubilib⁹ etiam pentũ vitā
Familie regula iiij. T.
Fātasia nūqꝫ ḳescere ꝑt sic̄ nec aer.lxxviij F
Fātasie mirabiles ḳbusdā apparēt. (R.
lxxiij. L (xix. D
Fātasmata ꝑ affectũ nō ꝑ intellectũ fugāt
Fātasmata clara ꝛ ordiata ꝓducũt cogniti
Fātasmata optꝫ spe- (oni spũali.lxxxi. O
culari itelligētē ꝑmitt⁹ ſz ñ assidue.lxxxi. O
Fātasmata dꝫ fugere anim⁹ (lxxxij. S
q̄ntũ potest. lxxi. M. lxxiij. M
Fātasmata serena bꝫ ꝓtēplatiu⁹.lxxviij. T
Ā fantasmate spm̄ auertere. lxvi. R. S. lx-
viij. O. R. S (xx. X. y
Fantastice superstitiões vnde ꝓueniant
Fātastici plericꝫ fiũt ex meditatõe. lxv. L.
lxiij. M. lxviij. P y
Fas ē vnicuiq; uti re sua. xxxv. P (viij P
Fascicul⁹ mirrhe dilect⁹ me⁹ mihi cē. xc-
Fastidiũ spũale vñ ꝓuēiat. lxxxviij. Z.
Fatũ nō esse quo ad deũ lv. B.
Fatui rōis iudicio carent q̄re. liij. L.
Fatui pcm̄ hñt ſz ñ cl'pā.lxxij.ꝫ (xlij. B
Fatuoꝝ more currũt ad mortē omēs mali
Fatuoꝝ lud⁹ reꝑhēdit.xliij. B. P. lxiij. E.
Fel dederunt in escā meā lxxxix. T
Felicitatē ꝑmittũt phi ſz difficulr acḳirit.
xc.ꝫ.xcv. L
Felicitatē hoīs ponit phs in B xciij. S
Felicitas ꝑm stoicos xp̄m ꝛ theologos.xc
Felicitatē hoīs ꝓstituit aristote (iij. S
les in cōtēplatõe ꝑme cause.xxxviij. L. O
Felicitas politica ꝛ iconomica in hoc con
sistit ꝑm aristotelē xxxviij. O
Felicitas politica ꝛ iconomica ad monasti
cam seu speculatiuam ordinat.xxxviij. O
Felix culpa cue duplicit exponit xli. y.
Felicitas mundanoꝝ ḳd sit lxiij. E.
Feminaꝝ auiditas lxviij. J. T
Femine⁹ sexus habꝫ coꝛ molle lxxxv. J.
Feminā visitauit iohes ō gerson ī infirmi
Femina vidēdo vrit et vi (tate.lxxxvi. R
res carpit paulatim xxxviij. S. (v. Z
Femine⁹ sex⁹ q̄re deuot⁹ dicat.xlviij. R. lx
Femie caute se habeāt ī recogitatõne nudi
Femie ī lege veteri cū (crucifixi.lxxi. M
nō circūciderēt quō saluabāt vi. B.
Femie iualidū hñt iudiciū rōis ꝛ quare.lv
LDE
Femina an regni sit capax liij. L
Ferculoꝝ varietas infert damna xliij. L
Feruoꝝ degenerat aliq̄n ī repoꝝē li. B
Feruoꝝ indiscretus damna plurima affert
li. L. Uide ifra zel⁹. (sto stultoꝝ.lxiij. E
Festa dei ꝓphanari ꝓtigit ex malicia vt ī fe
Festoꝝ fiat moderatio xlij. P.
Festiuis diebꝫ frequentia dona gratiaruꝫ
mitti credunt lxxv. y.
Festoꝝ multiplicatõem nō laudat lx. L
Festi cuiuslibet occurrētia mysteria ꝓtem-
plari solebat iohes de gerson. xcviij. F.
Fictio in ꝓfessiõe q̄druplex xxxiij. J.
Fides ḳd sit et q̄t modis capiat.xij. E. F
B. JQ. xiij. L. liij. H O. ꝛ. xxvij. Q
Fides multipliciter describit xij. E. J.
Fides nō est necessariũ fundamentũ ptāt⁹
ecclesiastice ij. R
Fides xp̄i pmanet vsq; ad ꝓsūmatoꝝ secli.
Fides mala merek illudi (x. T. xi. E
et infoꝛtunia pati xxi. E. L. R.
Fides firmata tollit oēm rōez ad oppositū
Fides ꝓtradictoꝛes habet si- (xxi. E
cut et scientie omnes xxi. M
Fides certa esse quō possit liij. H.
Fides an possit inclinare ad falsum.lxij. J
Fides de futuris cōtingentib⁹ nō excludit
potentiā dei in oppositū lxij. J.
Fides differt a scientia ꝛc̄. xij. B
Fides miraculū ī nob⁹ opak.lxi. M. xxxvij
Fides vñ sumat certitudinē suā.xij. B (P
Fides ꝛ scia ō eodē hñ possunt xij. M. R
Fides ī patria manere ꝑt ꝛ ī raptu. ij. M
Fides ī via sp̄ē nō euidētiū ij. M.
Fides ifusa nēcaria ē.xij. R (xiij. O P. U
Fides generalis implicita nō sufficit semp
Fides p̄t esse de notis lumine naturali ꝛ ex
Fidei q̄ones examīari (perientia. xiij. M
mlti ipediūt qđ pniciosū ē.xi. E FB M ꝛ
Fidei q̄ones quō debeāt examīari. xi. M.
Fidei q̄stiões p qđ iudicari possint.xij. L
xvij. ꝛ. ꝫ. xvij. A B cē. L.
Fidei q̄stiões mltipl⁹ pñt tractari. xij. A.
Fidei q̄stiões ad phos deduci pñt.xiij. F
In fidei cauſ ḳs sit supmus iudex. xiij. ꝛ.
xvij. ꝫ. xvij. A (A
Fidei articulũ facere ḳd sit.xiij. ꝛ. J. xvij.
Fidei cause q̄ dicāt maioꝛes q̄ mioꝛes.xiij
Fidei si ꝺdicat an ḳlibꝫ obli- (ꝫ.xvij. A.
get ꝑ fide ꝓtēdere.lv. T. ꝫ. lvi. A. B (Q
Fidei ꝓvitas ī pl⁹ se bꝫ q̄s lex pure diuīa. lxi.
Que solũ sunt ad fidei pietatē in nouis re-
stringenda pl⁹ a platis q̄z augēda.lxix. J.
Fidei ñ repugnat hñ cognitõem experimen

talem certã de deo hic in via lxix.O.
Fidei pietas lxxxviij.D.E
De fidei pietate q̃ assertões censeãt.xiij.B xv.S.xvij.ꝑ.lxix.J
Ad fidem ptinẽtes ꝟitates.iij.X.xj.L.xiij D J.K.xiij.E.lx.A
Fidei articuli quot sint xiij.D
Que cause fidei ad conciliũ vl̃ papã referẽ de sint.xij.Z.xiij.F.B.xvij.ꝑ
Fidei pncipiũ est credere q̃ tota sacra scri ptura reuelata sit a deo.xij.B.D.xiij.D
Fidei iudiciũ ad plãos et doctores sed de liberatio ad alios q̃sq̃ spectat.xij.L.X.y
Ueritas sapiẽs fidẽ.xiij.Z (Z.xiij.J
In fide dubi⁹ ifideľ ẽ.xiij.J.P.lv.ꝑ.lvi.
Fidẽ ꝓfiteri i q̃ttuor casib⁹ obliga/ (A
In fide dcẽmiatões (mur.xij.M.xiij.P noue fieri ñ ỏbẽt nisi ꝯcurrãt mlte cãe.xij.
Fidẽ alt alio magr explicitã hr̃e (Z.xvij.ꝑ teneãt.xij.ꝑ.xiij.J.K M O P.lxi.O
Circa fidẽ errare ꝓtigit q̃druplr̃. xiij.S
Fidei certitudinẽ maximã cẽ.lvi.A.lxxxvi
Ad fidẽ ptinẽtes veritates q̃ t q̃t (F
Fide nutãtes docet salu/ (st.lxi.O.li.t.
briter contra curiosos lxxxvi.Z.
Fidei articulis conducit doctrina quedaꝫ generalis et notabilis lxxxix.D
Fide credita itelligere q̃m⁹ iõ. lxxxix.D
Fides stabilit in loco ab auẽte xcij.A
Fideľ firmi⁹ fide adheret q̃s phs scia.xc.
Fides q̃d sit fm apl̃z.t pl̃a alia ỏ ea .xxvij
Fidei articul⁹ ñ ẽ boiez sed deũ esse (O.
passum xxvij.O.
Fidei catholice tenor ponit xxxi.R
Fidei errores vnde ꝓueniãt .xxxi.R.i fine
Fidei articul⁹ credere debẽt simplices hũili
Fidẽ iocose impugnãtes de/ (rer.xxxij.S
nũciari deberent ep̃o xlij.T
Fidẽ nõ optet de ceto scrupulose discutere Jõ.xliij.B
Fides iocũ nõ patit xliij.F.lij.T
Fides sp̃ initit p̃me ꝟitati nõ rõni.xlvi.A.
Fides dudũ ꝓbata est. xlvi.L.
Fides spes caritas tres pali sunt viriũ aie
Fidel ỏr ꝯcupia discipliie iõ.l.O (xlvij.F
Fidẽ q̃dã ꝯcernũt de necessitate quedã de pietate lij.T.
Fides bona q̃d sit fm tullij lxxviij.B
Fideles an fuerit philosophi. xlv.t
Fidei articuli credendi sunt iõ lij.T.
Fidei ꝟitates q̃re repiank i decret. li.ꝑ.
Filium habẽs p fornicatõem dolere dz de pct̃o ꝛ ñ de h̃ q̃ hz filiũ.lxx.X.lxxxviij.L
Filia et spẽs pcti nõ idem sunt xxviij.ꝑ.
Fili⁹ dei vẽit i mũdũ talit t iõ.l.A.lxxxvi.
Filij mr̃is mee pugnãt ỏ me.xcviij.J (Z
Fili⁹ magr̃ diligit q̃s p̃ fm vnã cõicatõez
Filioꝝ erga pentes regľa.iij.S (xcix.J
Fili⁹ egredit a pr̃e vt imago ꝟbũ ars exem plar et idea xl.P
Fili⁹ pdig⁹ dixit se peccasse i celũ xli.U
Filij pdigi pabola exponit xlij.A.B
Filij p patribus puniunt tpalit xxv.ꝑ
Finis alicui⁹ a deo constituit in quolibet actu peccati mortalis xxx.J
Finis vniuerse rõnaľ create.lxxxvij'.y.xcij
Finis in agibilib⁹ t in speculabi (p. libus similit se hñt.lxxxviij.J.xxxviij.O
Finis p̃cepti dilectio dei lxxxviij.L.
Finis nr̃ ẽ magnificare dn̄m xciij.D.
Finis generalis cuilibet homini cõtẽplati uo est specialis et pr̃imus xciij.Z
Finis q̃druplex ꝓtẽplatiui gerõis.xciij.t
Finis ciuiľ officij t eccl̃iastici dr̃nt. xxxvi.
Finis sub fine vn⁹ finis ẽ.xxxvi.A (D
Fine ignorato cuiuslibet rei nihil solidũ de ea fieri potest xxxviij.L
Finis hominis ẽ cognitio intuitiua t frui tio summi boni i vita ꝑpetua.xxxviij.L.
Finẽ nõ aspiciẽtes circa humanũ genus i/ tolerabiliter errant xxxviij.L
Finis ẽ pncipiũ pmũ i p̃cticis.xxxviij.O
Finis ip̃onit necessitatẽ his q̃ ad finẽ sunt iij.B.vi.M.xi.D.lxvij.L.pulere
Finis intent⁹ se ruminari dz ne alio⁹ se ĩmi
Finis intentus req̃rit me/ (sceat.xvij.K dia sua et circũstantias lxvij.L
Quicq̃d fit/fit ꝓpter finem lxxxix.B.
Finitũ t infinitũ dupl̃r dicunt xcv.A.
Fistulatõnem oĩm vilissimã esse tradit ari/ stoteles lxviij.A.
Fistule organorũ nõ illiberales appellãde sunt lxxviij.S
Flagellat deus lxxxiij.t
Flagellãt maxie sctissimi viri iõ.xxxiij.B
Flagellatio suũp̃i⁹ publica tẽ.reprobatur. xxij.A B L.tẽ.
Flagellatio suũp̃ius quib⁹ circũstantijs fi at rationabilis xxij.B.L F
Fletus.lxxxiij.T.vsq̃.ꝑ.t.lxxxv.A B tẽ
Fleam⁹ dũ flere ñ possum⁹ tẽ. lxxxv.D
Flere an liceat seculi damna et cetera silia. lxxxij.J
Flere cũ flentib⁹ tẽ.quõ impleat.lxxxv.K.
Flere q̃dam nõ p̃hr̃t.Alij semp. lxxxv.K.
Flebat democritus semp.lxxxv.L.xlij.L xlv.ꝑ

Fletus notabilis sermo de hoc xlv. H
Per fletū ꝛ cinerē significaꝝ statꝰ penitētiū
Fletū cū potu miscere. q̄d sit. ibiō. (c. P.
Flebat q̄dā puer ꝛ clare risit simul. xlv. U.
Fletus materia est ñ posse flere xlvi. B
Fletꝰ ꝑ mō i te excitet. xlvi. B (xxxvij. X
Fluxū viri q̄dā patiūt q̄lē femie i mēstruis
Fomes carnis nō extinguit ꝑpt viginti ra/
Fomes mitigaꝝ nō au/ (tiones. xc. ꝛ
tem penitus tollitur xliij. T
Forma tractādi nr̄a ē nō matia. lxxxv. L
Formalizātes laudanꝝ. lxiij. Q. vitupanꝝ
Formido incauta. li. D. F (lxv. L
Fornicatōz negās eē pctm̄ mortale ē here/
Fornicatio quō sit actꝰ natu (tic⁹. xxv. X
ralis ꝛ tm̄ mortale peccatū xxvi. E
Fornicatio ꝛ meretriciū differūt ſm q̄sdaz
Fornicatio ō hac. xxxi. Z (xxix. B.
Fornicatōz q̄dā pctm̄ ñ eē dixer̄t. xxxvij.
Fornicatio eccl'ie quō itelligit. iij. X. (H
Fornicarius tempore et loco concubinam
dimittere tenetur lxij. T
Fornicatio sacerdotū ñ tā excōicatōibꝫ q̄ꝫ
alijs r̄medijs eēt coercēda. lxij. X. y. ibi ō
Fortitudis dictū. xxvij. E (vitatōe coz
Fortuna moderata aduersa securioz ē q̄ꝫ p/
Fortuitū nihil ē apud deū (spera. xlv. X
sed apud hoīes. lv. B. lvij. H. xcv. W.
Fortuna cur dicaꝝ oīpotēs. lv. B. xcv. W
Fozū ꝓtentiosū et cōscie distinctū ide acci/
Fozū dei triplex. xxxiij. B. (pit. xxxij. U
Francie ciuilia bella deflenꝝ liij. A
Francus et anglus contendunt lij. X
Frācoz rex docet q̄dā spāli tractatu. lij. T.
Frācoz rex p̄ clarissimū hz ti/ (xcvi. L ꝛē
tulū ꝙ christianissimus dicit lij. W.
Frācoz ꝛ angloz inimicicie inde ortū ha/
Francia ꝛ hispania an (bēt. liij. L. lix. P.
sint subdite romano imperio liij. I
Fratres sumꝰ i adā ꝓpo ꝛ eccl'ia liij. A
De frna correctōe vide i dictōe corrigere.
In fraudē vsuraz vtz q̄s ꝫbat ex his cōij
Fraudamꝰ deū cū ꝓximos (cit. xxxvi. L
fraudamus aut nosipos. xxxvij. L.
Fraudis multa genera ad q̄ nos similiter
diabolus circūuenit lxiij. B.
Frenesis spūalis q̄lis sit lv. H. xcv. H.
Freno ozat et chamo ꝓstringi lxxvi. B
Frigidus vtinā esses exponit li. B.
Frigidi ꝛ maleficiati se maculare p̄nt neq̄
similis illecebris xxxvij. F
Fructus spiritus duodecim lxxxvi. K.
Fructus duodecim ligni vite lxxxix. L.
Fructus p̄mos de bñficijs papa an recipe
re possit. xxvi. D. J K. i. ꝛ. xi. D
Frugalitas liberal' platoz q̄ sit sic iudican/
Fruitio q̄d sit. lxxxviij. Z (dū ē. xlij. L
Fruitio ēamoz⁹ liberi scōs actꝰ. xcvij. T
Fruitōis actual' q̄druplex ipedimētū. lxxx
Fruitōis dei p̄cipuū nutrimen/ (vij. ꝛ
tum eucharistia lxxxvij. ꝛ
Frui ōo ꝓ amoze q̄d sit ꝛ q̄ꝫ vtile. xcvij. Q.
Fulgebūt iusti ꝛ tanq̄ꝫ scintille ꝛē. ex (R
ponit de q̄ttuoz dotibꝫ corpis xxv. X
Fūdatōibꝫ antiq̄s subueīre sanctiꝰ ē q̄ꝫ no/
Furozi cedēdū ē. liij. L (uas erigere. xlij. ꝙ
Furendo arguit dñs c. L.
Furoz dei est pena inferni. Jbidem
Furtū De ꝑ plura xxvi. F. xxxi. y
Furtū simplex an puniri possit pena mozt⁹
In furto ꝙcupia, phi/ (xxxix. D. lxij. K
betur ꝛ nō in homicidio xxv. D
Fur ꝙdemnatꝰ ad mortē an possit sine pec
cato effugere varie st opiniōes. xxxix. D.
Furti diffinitio xxxix. T.
Furtū aliquo modo ꝙmittitur in abusum
cuiuscunq̄ rei xxxix. T
Furtū nō ꝙmiserūt filij isr̄l ꝛē. Jbidem
Furtū nō ꝙmisert apli in vellicatōe spicaz
xxxix. U
Fures hi censendi non sunt xxxix. U.
Futura ꝓtingentia vtz ō necessitate eueni/
Futura p̄dicere ꝑfitēti quō (ant lxxxvij. E
respondebitur xx. S.
Futura si q̄s bonꝰ et religiosus dicat an iō
necessario videanꝝ esse credēda. lxix. J.

Allina est diuīa

g sapientia xcij. S
Balline se ꝑs ꝙpat iō. xxxiij. ꝛ.
Kallū se q̄dā estiabat lxxiij. L.
Bama mysticū lxxvij. Z
Bama nouū ꝛ mysticū ō ꝑ pl'a. lxxix. X
Bame mystico infigunꝝ quinq̄ vocales.
lxxix. ꝛ.
Bama neutri generis sicut et iota. lxxix. ꝙ
Bama manuale inutile non est lxxx. A
Baudiū post tristiciā maius est vi. X.
Baudiū p̄sens est sicut punctꝰ a q̄ linea mi
serie trahiꝝ in infinitū xlvi. B.
Baudentes sunt hi naturaliꝝ lxxij. J.
Baudiū in quolibet beatoz⁹ est infinitum
ſm Anselmum lxx. E
Beneratio in diuinis an sit vniuoca vel eq̄
uoca. xcij. U
Beneratio duplex iustoz et nequā iij. W.

G ante R

Generaľ locutio nō ē eiusdē efficacie cū spe
Gen⁹ duplex ī nob. lxxxviij. X (ciali. lxij U
Gētiliū supstitōes q̄ adhuc extirpari ñ pos
sunt quertank ī aliū finē. lix. B. lxij. ⁊.
Gentiliū scriptis ⁊modare nosipos possu/
mus non dare xviij. U
Geometer q̄dā archimedes fortissime ī sua
meditatōe detinebaķ adeo vt ciuitatis ex/
pugnatōem non ꝓcipet lxxiiij. Q
Gerson filius leui xlix. A.
Gloria q̄d sit xcvij. A. et in sequentiby
Gloria q̄si claria. i. clara. xcvij. W (xcvij. A
A gl'ia opp̄ mik oīs pscrutator maiestatis.
Gl'ia dei fit vl' augeķ ī se dū māifestaķ. xcvij
Gl'ia pr̄i et filio ⁊ sp̄ūisctō. xcvij. W (W
xciiij. ⁊ (viij. S
Gl'ia ī excelſ deo si deķ seq̄ķ ī tra pax hoīby
Gl'ia est gratia ꝓsummata lxxxiiij. Q.
Gl'ie visio req̄rit q̄duplex lumē. lxxxiiij. Q
Gl'ia pa. ⁊ fi. ⁊c. ī fine psal. iūgiť xciiij. ⁊.
Gl'ia soli deo debeť liij. B
Gloria debeť deo de suis donis nobis ꝓ
fructus lxxvi. ⁊
Gloriā q̄ magꝭ fugꝭ magꝭ te seq̄ķ. lxxxiij. D
Lumen glorie quid sit xcvij. P.
Gloria inanis quādo admixta sit opibus
nostris signum xviij. K. lxx. R
Cōtra gloriā inanē exhortatio. lxiij. K. L
lxvi. L
Gl'ia vana sic repellaķ. lxxxviij. U. xcij. ⁊
Gloriā vanā generat amor p̄p̄e excellentie.
Gloria inanis. ō hac plura. xxiij (xcij. Z
J. xxviij. T. Jbi q̄d sit ⁊ de filiaby eius
Gloria vana quando sit peccatū mortale.
aut non. xxix. D. xxxij. K. pulere.
Gloriandū nō est de dñio lxxvij. B
Jn gloria qui habitare vult nō sit a bonis
operibus sterilis c. P.
Glorificatio dei finis ē ꝓuocationis ꝓcilio
Glosare textus. lxxxvij. ⁊ (rū. xij. F. L
Glosis sup glosis dimissis in textibus ū/
ris aptior patet intellectus xxxv. ⁊.
Glose innocentij ꝓba q̄dā aliť sonare fecit.
Glosa innocētij pōiť. xxxvi. A (xxxvi. E.
Glosas ꝛcipit sacra scꝑtura. ifra scꝑtura sa/
Gnomice actꝰ q̄s sit. xxxvi. U (cra
Gnoti se auton xliij. A
Gratia describitur lvij. P.
Gratia dupliciter capitur lx. ⁊.
Jn gr̄a se esse nemo scire pt sine reuelatōe. et
rō huius. lxij. ⁊. xv. T. xxxij. L. xxxvij. R
lxxvij. Z. xcvij. X
Gratia dei cōmuniter nō dať inexercitatis
vel ingratis xcvij. ⁊.
Gratia dei dat in meritis magna tñ coad/
iutores nos esse oportet. iij. A. vi. L
Gratia ⁊ miſicordia a deo petenda. v. Y
Gr̄a moderatrix ē ⁊ victrix nature. lvij. Q.
Ex gr̄a agere ñ sp tenemur. lx. ⁊. (lv ij. P.
Gr̄a necessaria ē ad oīe bonū. lxi. B.
Jn gr̄a existens pt mereri eterna ⁊ transito
ria. aliús solum trāsitoria lxij. D
Gr̄a nostra opa p̄cedit lxiij. ⁊.
Jn gr̄a exp̄s oīs ē ī statu pfectōis cēntial'.
Gr̄a ē amor gratuit⁹ supaddit⁹ a/ (lxvij. ⁊
mori dei naturali xcv. J
Gr̄a ex ip̄rouiso sepe nos visitat xcvi. F.
Gr̄a cor serenū a passionū turbatōnib⁹ illu
strat ⁊ delectat xcvi. D.
Gr̄e vita q̄escit in vita gl'ie xcvij. F.
Gr̄e diuerse dāť ab vno codēq̄ sp̄ū. lxv. X.
Gr̄e dei signū ē p̄cipuū hūilitas vi. D.
Gr̄e dei plures ꝓpriue q̄s positiue. x. K
Gr̄e dei m'tiplicate hoīem ad multa obli/
Gratia dicit vita eterna q̄ pi (gāt. xiij. P
gnus eius est siue arra liij. O.
Gr̄a an sit in essentia anime lxxxv. ⁊
Gratie influxus formales sunt purgare il/
luminare et pficere lxxxv. ⁊.
Gr̄a ē vna ī trinitate ⁊ trina ī vnitate. lxxx/
Gratie gratis date sunt oīes gra (vi. K
tie p̄ter charitatem lxxxvi. T
Gr̄am q̄dā hñt habitu actu ⁊ sentimento.
Gr̄a ꝓtinet ꝓtual'r habit⁹ sic es (xci. L
sentia anime vires suas xcij. Q
Gratia reddit deiformē essentiā creature ra
tiona lis xciij. X.
Extra gr̄am q̄s pt bñ moral'r opari. xxiij.
Extra gr̄az opa facta, pūt. xxiij. D (D
Gr̄am dei negligēs in p̄ma etate plerunq̄
postmodū nequaq̄ habebit xxxiij. X
Gr̄e dei augmētū hēbant exercētes se ad cā
Gr̄a nemo spoliari poterit (xxxiij. X
nisi p̄us consenserit xli. R
Gr̄am dat dñs libere ñ naturali necessitate
Gr̄az sic acq̄re. xlix. A (xlix. W
Gr̄a facit hoīem dñm oīm xlix. Y
Gr̄e diuine pulcra recōmendatio l. B.
Gr̄am p gratia dat dñs l. D
Gr̄a sola pt elcuare aīm ī altū ⁊c. lxxiij. P.
Gr̄am directricē seq̄ķ ꝓtēplatiu⁹ . lxxiij. X
Gr̄as agat deo deuot⁹ p deuotōe. lxxv. S
Gr̄a dei triby modis dať hoīby lxxv. B.
Gr̄a dei pl'imū egēt ꝓtutiby abūdātes. lxx
Gratia dei p̄sente sic est anima dis/ (v. X
posita. lxxvij. K.

Bfaꝛ actio exñtꝫ in ꝓpitate tpali ꝛ ſpñali.
Brad⁹ poſitiu⁹ ꝯpatiu⁹ ſupla/ (lxxvij. L
tiuus ī cognitõe dei. xcvij. A. B. ꝛc. M.
Brad⁹ ąnqꝫ ąb vnꝫ veniem⁹ ad deũ. l. A
Brãmatice ſubiectũ ſub q̃ rõe ſit ens. lxix.
Brãmatice ꝛ logice modoꝝ ſigni (M.
ficandi neceſſitas lxxxvi. B.
Branũ caritatꝫ raro ꝓducit ſine palea va/
nitatis. xxxv. ꝛ. xxxvi. X (nales. lxxij. U
Branũ frumẽti hꝫ infinitas ꝑtes ꝓportio
Bratulãdũ ẽ bñ incipiẽtib⁹ vij. B. S
Bratũ exiſtere deo quid ſit l. B.
Bratuita dona nõ ſũt fundamẽtũ eccl'iaſti
ce dignitatis ij. O.
Brauis culpa ąd ſit. xxxij. E.
Brecoꝝ ſacerdotũ coniugiũ fuit cauſa ꝓ/
uationis peritie legis xxxvij. Z.
Breci vnde ſumpſerit occaſionẽ diſcedẽdi
a latinis ij. J. v. R. xvij. ꝯ
Buerre xxiij. S
Bula qñ ſit peccatũ xxxij. P
Bula qñ ſit pctm̃ mortale qñ nõ xxix. D
Bula de hac plura xxxij. E. xxiij. X.
De gula ꝛ filiab⁹ et ſpecieb⁹ ei⁹. xxvij. ꝛ.
Buloſi ß mõ ſe defendere conãt. xxix. E
Buſtãdo mel pl⁹ afficit q̃s videndo. xlvij.
Buſtato ſpũ dſipit oĩs ca (B. Z. lxxij. S
ro. exponit. xxxvij. F. T. xliij. y. xlvi. A
Butta in calice remanẽs inter labiũ caliꝫ
ꝛ fũdum an ꝯſecretur xxiij. O.

Abere ſe dicen

b tes vel in ꝓprio vel in cõmũi in
deturbant xxxv. J
Habituat⁹ ī vicijs flere ſp dmeret. xxiij. B
Hebrei futuꝝ indicatiuũ optatiui loco po
Heliam pauit coꝛuus (nunt. lxix. A.
et quid ſignificet xxxvij. ꝯ. ꝛc. D
Helize⁹ impetrat oleũ vidue xcij. E.
Heremicole ꝯpant pelicano aui ſoliuage.
Heremite habent ꝑ ſctitatis te/ (c. P
ſtimonio verbũ chriſti xxix. A
Heremitica ſolitudo an ꝯueniat nouicijs.
Hereite nr̃i tpis reꝑhẽdũt. lxxiij. L (ix. ꝯ
Heremite ądã exterminãdi ſũt. xcij. M.
Hereſes inde cauſantur xliij. F
Hereſis quid ſit xij. R. O. xv. B
Hereſis noua an inueniri poſſit. xiij. R. ꝛ.
Hereſes cur de⁹ permittat naſci. xij. D.
De hereſi ſuſpitio vnde ſuma/ (xvij. D
tur. xiij. T. xv. R. xvij. F.
Hereticales act⁹ qui ſint ꝛ faciũt preſumi
hereſim ij. S.
Hereſim ſapiẽs ꝓpoſitio. ij. X. xiij. F. L
Hereſis ąb vꝝ efficacit ſupp̃mat. ij. A.
Hereſũ repꝛobatio ad theo (B. xvij. L
logum an iuriſtã ꝑtineat. xvij. L
Hereſes ꝛ errores varie ꝺſtruũt. xxv. M. O
Hereſis p̃ſtilianiſtaꝝ xxvij. S.
Hereſis ẽ dicere a papa ad ꝯciliũ appellari
nõ poſſe. xxij. ꝛ (xxxvi. D
Hereſis nõ eſt ſine deꝑuatõe intellectus ꝛẽ
Hereſis albigẽſiũ waldẽſiũ ꝛ vicleffiſtarũ
ꝛ huſſitarum xxxvij. L
Hereticus quis ſit xij. ꝯ. xv. D. xvij. K
Hereticus ꝓprie dictus xv. K
Hereticus ꝑtinaꝝ eſt ą nõ acquieſcit docto
ribus vl' p̃latis inferioribꝫ xiij. R.
Heretic⁹ ī p̃ũcto ſnie ꝓferẽde ꝑtinaciã ſuaꝫ
Heretic⁹ eps vel ſa/ (reuocare põt. v. L.
cerdos an ꝯferat ſacramẽta. i. M. ij. M.
Heretici neſcienter xiij. M. S.
Heretici habẽtes zelũ nõ ſm ſciaꝫ. xiij. O.
Hereticoꝝ ſermo vt cancer ſerpit. xi. J.
Heretice ꝓpões mlte enũerãt. xi. J. K. L.
Tanq̃ heretic⁹ ąs punit p̃ſum/ (xij. K.
ptõe iuris ą ꝺfaciter ẽ catholic⁹. xxxvi. D
Heretici cũ gaudio aliq̃ mortẽ patiũt. xl/
Hereticos ꝛ hereſes iudicare pti/ (ix. ꝯ
net ad theologiã. lij. A. ſup̃ erroꝛ
Hereticoꝝ penas dekmiat facultas decre/
Herodes ꝓpos ąꝫ liberos cũ (toꝝ. lij. A
innocẽtib⁹ interemit lix. A.
Heroica caſtitas. quere ſup̃ caſtitas.
Heroicos eſſe. i. diuinos ñ oĩm ẽ. xxxviij. R
Heroicã ꝓtutẽ q̃ſi ſup̃ hoiez poſuerũt etiã
philoſophi. xxxviij. R.
Heſter regina accedit ad regẽ expõit. l. A.
Hierarchici tres act⁹ ī eccl'ia militãti. i. T.
Hierarchicos act⁹ null⁹ (ij. A. lxvij. U
exerceat ſine auct̃e p̃mi hierarche ij. B.
Hierarchici ſtat⁹ ī eccl'ia ſũt ꝓpe tm̃ duo.
Hierarchic⁹ ſtat⁹ ꝺꝫ ī eccl'ia eſſe cõ (ij. M
ſtans et certus. iij. O. iiij. M. xxij. E.
Hierarchiã ądã ponũt ī diuis. lxxviij. ꝛ.
Hierarchia ẽ ī trinitate ad bonũ intellectũ
Hilaritas ąd ſit. lxxx. F (lij. E
Hymnus ẽ laus dei cũ cantico. xcvij. M.
Hypocrita duab⁹ vꝝ ĩgredit. lxxxviij. A.
Hypocriſis crimen peſſimũ xcij. ꝛ.
Hypocriſis xxiij. J.
Hypocrita cũ ądã ꝓtũelioſe ab alio voca/
ret mordacem dedit rñſionẽ xl. O
Hypocrit quõ cogſcat. iij. M (c. O.
Hyſop⁹ herba qua ī q̃ntitate ſꝫ magꝫ ꝓtute
Per hyſopũ pnie hũilitas deſignat. ibidẽ.

H ante W

Historie biblie ceteri sūt fecūdiores. lv. H
Historia de q̄dā q̄ se incepit facere miracl'a ppt̄ cupiditatē xviij. W.
Historia de q̄dā q̄ se q̄driduanis ieiunijs macerabat xix. Q.
Historie sctōrū nihilipēdende nō sūt. xl. X. vide legende. (pria. xliij. H
Histriones nullibi rarius q̄ in domo pro
Hoc q̄d ōmōstret in ybis p̄secratōis. xc. S
Holocaustum q̄d sit l. p
Homerus fuit melancolicus xciij. W.
Hoīs eē pl⁹ ē ex gr̄a dei q̄ eē bruto. lx. t.
Hoīs p̄ma institutio q̄lis fuerit. lxxxiij. y.
Hominū tres gradus lxxxiij. U
Hō est coadiutor dei. iiij. A. vi. L. lxvi. E
Hō ppt̄ deū factus ē et oīa ppt̄ hoīes fm Xristo. et platonē. xl. Q. ix. t. xx. Q.
Hoīes hi solū appellādi sunt q̄ bōi sē. xl. Q
Hoīes more porcor ytūt ad īfima. xl. R.
Hoīes nō viuūt q̄dā sz porcū aut canē rē.
Hoīes orbis trax dicūt mi (xlviij. H
nor mūdus oīs creatura ideo. xlix. J. lij.
Hoīs misera p̄ditio. lij. p (F. lx. H.
Hoīs finis ille est lxxij. t. supra finis.
Hoīs veteri t noui dīa fm apl'm. lxxix. B
Hō quō īferior est angelo lxiij. R
In hoīe nouē officia seu ordines angelorum
Hō rectus a deo factꝰ in (repiri. xcix M
curuauit se tribus p̄cipue xcviij. W.
Hominū varij mores viij. Z
Hō nō sapiam iusticiā potētiā dei sz eius gr̄am et miscōiam desider et v. Z. xi. T
Hō spūalis rōnalis aialis xix. A
Hoīs potentia scientia et iusticia tanq̄ nihilum ante deum xx. A
Hō si nō peccassz alit q̄ nūc rectꝰ fuisset. xx
Homī nō reuelauit deꝰ oēm celi ytutē (D
qr ordinatus ē ad visuz btitudīs. xx. F
Hō astris dñat xx. W.
Hō exterior t interior q̄d sit lxxxv. y
Hō psalterij cordulas rupit xcv. t
Homicidiū mlt̄is mōis fieri dī. xxvi. O.
Honestū dī triplr xlv. T
Honestū fm Tullīū xcij. P.
Honestas dī honoris status. xciij. U
Hōestatis capax ē hūana natura. xciij. U.
Honor quō imaginibꝰ sit exhibēdus. xxxi S. infra imago.
Honor sūmus sūmū onus. vij. L. viij. A
Honor q̄d sit xcvij. A.
Honor nimis malo fine dñis exhibitus.
Hore cānonice. xxiij. R. (pctīm ē. xxxi. S
Horas vt deuote exoluamus modum do cet. lxvi. B
Horas canonicas reiterans iubet nōnun/q̄ nō iterare. xxxvij. X.
Horas cānonicas distracte dicēs male agit sz satisfacere videt eccl'e. lxij. M. lxx. B
Ho. ca. trāsgrediēs q̄ fratꝰ strīgat. lxiij. Q
Horas canōicas lucratias visitās cānonicꝰ al's ñ iturus an p̄ b̄ quincat sy moniacus
Horas canonicas reite (lxix. L. xxvi O
rare quō q̄s teneat notabil' decisio. lxxvij
Horaz aliq̄ si neglecta fuerit nō optz (F
talez p̄ satisfactōe pnīaz iūgere. lxxvij. F
Horologiū amoris cadens excitat. xlvi. p.
Horologiū sapie allegat lxxiij. Z
Hospitiū aie tue sic p̄para deo xliij. S.
Hospitum regula iij. T.
Hospes paup sic se consoletur xlv. S
Hospitalia sic sunt reformāda in tpalibus t spūalibus xlij. p.
Hospitale parisiense sic est institutū. xlij. p.
Hospitale magnū ē mūdus iste. lxxv. t
Hospitalis magni miserie hesūt lxxvi. X
Hostia eucharistie q̄d significet xc. A
Hostia añ p̄secratōz caute abscōdit xvi. D
Hubtini libros caute legēdos notat. xix. K
Hugo et magister nō sic sentiūt sicēcis ponitur xci. H
Hugo p̄cepit hostiā ñ ē p̄secratā xc. S
Hugonis tractatus de oratione p̄mendatur. lxxxv. L.
Hugo linconiensiuz epūs fuit, p̄cutator carthusie magne t, p̄fessus. xxix. L.
Hugolinꝰ fecē apparatū sup decretales. xxvi
Huguitio fecē apparatū. xxvij. S (P. R
Humana industria adhiberi dz. sz in ea fidendum est nemini. xx. E
Humani corpis triplices ptes. vi. A
Humanū genus rōne regi dz xxxviij. K.
Humana iura si inter se dissonāt ad ius dīuinū recurrendū est. xxxvi. G
Humane leges fundant in p̄bia morali et hoc docent li. U.
Humana determinatio seu p̄stitutio quid operetur. lxij. H
Humanitas xp̄i ex gr̄a est t compat mulieri amicte sole. v. t.
Humanitati xp̄i collata est omniscia sz nō oīpotentia. xxv. Q.
Humanitas xp̄i p̄currit causaliter ad miracula ꝺ Durandum. xliij. y
Humilitas. lxxiij. t.
Humilitatis signa. vi. D. lxxvij. D. xl. X. y.

Humilitas laqueos et rhetia euadit et q̃re viij. F. xvi. J. xix. y. xl. W. lxx. ꝯ
Humilitas vix seruat in solitudie et p̃dicatione xvi. K.
Hũilitas oĩs pie affectõis radix. lxvi. H.
Hũilitas parens discretõis x. F. xix. R.
Hũilitas laudat ⁊ instruit. vi. H. x. J. xix. O. P. y. Z. ⁊. liij. Q. lxi. B. xxxvi. ⁊.
Humilitas falsa x. L. xix. T
Hũilitas bõis actib⁹ iũcta signũ dat q̃ sit
Hũilitas nõ ꝓpo studio (a deo. xix. Z
sed a deo venit. xix. Z
Hũilitatẽ nõ tã ī ꝓbis q̃s ī corde habeam⁹
Humilitas et magnificentia (xx. A.
stant simul lxxxiij. D
Hũilitas in q̃ potissime ꝯsistat. lxxxvi. ⁊.
Humiliãdi se modus lxxxvij. A. B
Hũilitas dispõit ad theologiã mysticã. xc
Hũiliorẽ de⁹ respicit. xciij. A. y (ij. U
Hũilitas ẽ oĩs iusticia. xciij. E (xciij. y
Hũilitas trahit xp̃m ⁊ tñ nõ aliũde q̃s a se.
Hũilitatis gradus duodecim. xxvij. S.
Hũilitas Johis gerson a q̃b⁹ reprehẽdebat ppt̃ q̃ttuor �somnabilit̃ xxxv. B.
Hũilitas exit a deo ꝙ sub deũ ⁊ rursus ad
Hũiliat̃ sic aĩa. xl. S (deũ. xl. S.
Humiliabat se petrus xl. S
Humilitatẽ iohannes gerson dũ laudat intelligit supbie surreptõem xl. S.
Hũilitas ꝯmẽdat̃ spẽali q̃dã fmõe. xl. S.
Hũilitat̃ tria miracula supꝑ modũ mirabi
Hũilẽ suscipiet gl̃ia. xl. T (lia. xl. T
Humil̃ oĩbus dñatur rebus xl. U
Hũilitat̃ signũ triplex ī plat̃ doctorib⁹ et
Hũil̃ rõez naturalẽ nõ (religiot. xl. X. y
ꝯtẽnit oĩno / sed sic se habet xl. Z
Hũilitas carmina de hac xl. ⁊
Hũilitas sp leta sed cũ seueritate xl. ꝯ.
Hũilitatẽ causat meditatio passiõis christi et alia xl. y. liij. Q. lvi. D
Hũilitas q̃ reddit aĩaz capacẽ gr̃e hec ẽ. xl
Hũilitatẽ xp̃i imitemur. li. B (ix. W
Hũilitas sit depssa reflexa et r̃clusa. li. K
Humiles sim⁹ lxxij. O. i fine.
Hũilis vere nõ est sibiꝑsi placens. lxxv. B
Humilitent nos hec lxxvij. B.
Humilitas cũ magna difficultate acq̃ri pt lxxviij. L
Hũilitas maxime in orõe pficit. lxxviij. L
Humor q̃ntuplex fluit a corpore humano. xxxviij. A

Acob lumen af

ferre non debuit vt lyam a rachel discerneret. xxxiij. X
Jactantia peccatum xxiij. J.
Jactãtia p laudẽ ꝓpaz q̃n admittat̃. xix. O
Jactãtia quõ accipiat̃ ī tercia spe/ (p
cie supbie. xxviij. R
Janitrix eccl'ie ẽ timida ignauia. xliij. H.
Jdeas quõ posuerit plato xciij. F
Jdealis amor creaturaꝝ q̃s sit lxxviij. y.
In ideali esse quod habuit eternalit̃ ī deo
anima nõ mutatur xl. Q
In ideale esse aniaz redire dixit almaricus lxxxvi. L. U
Jdeaꝝ distictiões in deo fundant̃ sup reb⁹ ad extra p opatõz itellect⁹. lxix. R (lx. Q.
Jdee platonis adsensum Aug⁹. saluantur
Jdolatria q̃d sit et q̃n pctm̃ xxiij. W
Jdolatrie species plures xxiij. W.
Jdolatre crudeles rit⁹ hñt nõ sic xp̃iani. xx
Jeiuniũ. xxiij. X (ij. B.
Jeiuniũ eccl'ie frãgere volenti bonum ẽ petere licentiã a curato xxix. W. xxxij. P.
Jeiunia ab ecclesia indicta soluẽtes peccãt
Jeiunare q̃ nõ teneant̃. xxxij. P (xxxi. U
Jeiuniũ nuditas vigilie pauptas ⁊c. ñ sũt pfectões nec ꝙtures ꝙ penalitates. lxvij. Q.
Jericho lxxxvi. A.
Jesu nominis laudes vi. J
Jesus nomẽ duo supma ꝯplectit̃. lx. W.
Jesu nomĩs interptatio xi. T. lviij. T
Jesus puer mim⁹ corpe fuit oĩm puerorũ. xvi. L
Jesus ī cruce cithara ⁊ tĩpanũ ẽ. lxxxvij. Z
Jesus pentib⁹ subdebat̃ etiã fortassis in fa
Jesus pdix⁹ p pctm̃ vl' (bzili ope. lxxxix. L
ideuotõez quõ inuenit̃. lix. D. xcvi. Q
Jesus christus nomina hec frequenter cõiungũtur Jdeo .xxv. O
Nẽo ꝑt dicere dñs iesus nisi ī spũsctõ. vi. K
Jgnaci⁹ ait. amor me⁹ crucifix⁹ est. xc. W.
Jgnacio maria scribit. xc. U
Jgnaci⁹ ãtiphõas ad psalmos addidit. lxxx
Jgnaci⁹ audit voces ãgelicas. lxxx. L (K
Jgnaci⁹ scribit marie vt vẽiat xciij. ⁊.
Jgnis instar ꝯplatiuus ardet. lxxiij. S
Jgnis diuinus xviij. P
Jgnis tria hz q̃b⁹ trinitatẽ signat. lix. B.
Jgnis mat̃ial' accẽdẽd⁹ docz quõ accẽdat̃ ignis meditatõis lxviij. W. xcviij. L.
Jgnis exardescit in meditatõe ꝟ modo. xl. vi. L. xlviij. B. E. lxxiij. A
Jgnobilitas multiplex lij. J
Jgnobiles naturaliter sunt bi lij. J

J ante M

Ignorantia plura de hac xxiiij. B.
Ignorãtia q̃d dicat. xv. S (sat. xxi. A
Ignorãtia q̃dã causat ĩuolũtariũ q̃dã ñ cau/
Ignorãtia ad actũ volũtatis hz se antece/
denter ꝓcomitãter et ꝓseq̃nter xxi. B.
Ignorantia affectata male electõis ꝛ iuris
quid sit xxi. B
Ignorãtia an sit pctm̃. xxi. D. xxiij. O
Ignorãtia triplex. imptinentiũ vtiliũ ꝛ ne
cessariorꝫ ad salutem xxi. D.
Ignorantia an excuset peccatũ xxi. E.
Ignorãtia ẽ affectata nõ ꝓ se sed ꝓ accidẽs
Ignorãtia iuris et facti vin (xxi. F.
cibilis ꝛ inuincibilis xxi. F
Ignorãtia de se nõ est pctm̃ sed negligẽtia
sciendi xxxij. Q.
Ignorare nõ licet q̃ statũ alicui⁹ respiciũt.
Ignorãs aliꝫ excusaꝫ a ꝓcepto le (xiij. P
gis diuine q̃z humane lxi. K
Ignorantia inuincibilis an sit apud faciẽ
tem quod in se est ꝛ excuset. lxi. K. lxij. I
Ignorantia inuincibiliꝫ tũc est xxiij. X
Illabi ĩ spm̃ nr̃m soli⁹ dei ꝓpriũ ẽ. lxxiij. F
Illabi q̃d sit lxxiij. F. lxiij. Z.
Illapsus intimior nõ est in corpalibus q̃z
Illecebra. i. carnalis et vo/ (ibi. xci. B
luptuosa delectatio xxx. A.
Illuminari mentẽ a deo exemplũ xx. A.
Illuminatões ꝓ statu vie nõ fiũt sine fan
tasmatibus xx. I
Illuminãt miro mõ boni mores li. y.
Illuminatiua via ad multa valet q̃ ꝼm or
dinem alphabeti exponitur xcix. Z
Ad illuminatõem hoĩs vt possit cognosce
re dilectũ suũ inducit consideratio bñfici
orum dei xcix. Z
Imago trinitatꝭ ẽ aĩa. lxxxij. B. K. lxxxv. ꝛ
Imago pulcerria ẽ fili⁹ ĩ diuĩs. lxxxij. M.
Imaginũ veneratio lxxxvij. H
Imago trinitatꝭ ĩ triclinio cordis. xciij. H
Imagines nõ phibenꝫ xxv. Q.
Imaginẽ suã misit xps abagaro xxv. ꝓ
Imago dei in hoĩe ꝓsideraꝫ xcvij. E.
Imaginiby cultũ latrie ꝑberi a supstitiosis
Imaginũ astrologicaꝝ fa/ (q̃ cã. xvij. X
bricatio suspecta est xxi. A.
Imaginũ certaꝝ singularis cultus et sĩlia
ex intentõe iustificari pñt. xxi. M. lxix. D
Imagines incãtatorias ĩ pniciẽ alicuius
extructas ꝺstruẽdaſ eẽ sine timore. xxi. O
Imago rei habz vim alterãdi sicut res ipa.
Imagines sctoꝝ ꝓtenẽde nõ (lxxiij. L.
sunt ſz sic tractãde lxxi. M. ĩ fine

Imagis a vestigio ppria distinctio. lxxxv. ꝛ
Ad imaginẽ dei dr hõ factꝰ iõ. li. X (lxix. A
Imaginũ in eccl'ia vsus ñ phibeꝫ meditã/
ti sed inhesio lxviij. ꝛ.
Imaginatiua vis quid sit xxix. P.
Imaginatio rapitur lxv. A.
Imaginatio facit casũ. xx. y. xxi. E. K. lxix
Imaginatio fortificata mul/ (D. lxxiij. L
tũ facit ad sanitatẽ. xx. L. xxi. K. lxix. D
Imagiatiua ꝺt⁹ mirabilẽ vim hz. lxxiij. L
Imaginatiua cuiusdã fecit cadere cameluz
ꝼm Auicennã Ibidem
Imaginatões fugere vtile ẽ. lxxi. M. lxxiij
Imaginatio q̃libz ꝑfundata ha/ (A.
bet suam insaniã lxxiij. M. P
Imaginatões ℔ mõ discere relinq̃re. lxxi. L.
Imaginatões de ope nr̃e redemptõis non
sunt reprobande lxxi. L
Imaginatio actuaꝫ ex obiecto et ex semina
li humore xxxviij. S.
Ad imitationẽ sanctorꝫ multa ꝓuocãt que
ponunt ꝼm ordinẽ alphabeti xcix. ꝓ
Immũdicia carnalis multiplex. xxxvij. y
Impatientia mortalis est xxiij. O
Impassiblitas primi status lxxxij. ꝓ.
Impassibilitas aĩe an possit bri. lxxxiij. A
Impassibilitates dicebãt stoici eẽ ꝟtutes.
Imperiũ superioris potẽtie (lxxij. ꝓ.
in inferiores lv. B. L
Imperare est actus ratõis xxix. ꝓ
Imperat ratio dupliciter xxix. ꝓ
Impator pape dixit nõ tibi ſz petro. ij. M.
Impiũ romanũ discessiõez passũ ẽ. iij. X
Imperitos appellat dionysi⁹ infideles vl'
phia tumentes lxv. H.
Impignoratio quid sit xxxv. I
Impulsus q̃d sit. lxij. U. Et plene dein/
ceps in ppio tractatu
Impulsus duplex deorsum mal⁹ sursũ bo
Impulsus boni et mali di (nº. lxxxvi. y
stinctio. lxxxvij. E
Impulsuum septẽ species lxxxvij. F.
Incarnatõis christi causa non est perfectio
vniersi xlvi. y.
Incarnatio christi ad sũmã humani gene
ris pfectionẽ ptinens an si adam nõ pec/
casset facta fuisset xcix. A
Incipientes pficiẽtes et pfectos memorat
Aristoteles lij. B
Incipientiũ institutа a pfectis differt. xvij
ꝛ. lxvi. L. M.
Incipiẽtes pficiẽtes et pfecti quib⁹ ꝓpa/
rantur xli. A. Infra vita.

J ante H

Jncipientium panis l. T.
Jncipientes audiant hec xlviij. D.
Jnciuiles ꝛ ingrati nō sim⁹ deo xci. Z
Jncliatōes bone naturales ꝑ singulari dei gratia sunt habende lxv. Z
Jncliaui cor me. ꝛc. ppt̄ ꝛtributōez. xxxvi.
Jncōstantia quō filia luxurie ꝛ q̄ (A modo non xxviij. ɔ.
Jncōtinentie cause ꝑcipue sunt obiectū alliciens et humor seminalis xxxviij. T.
Jncōtinēs quō vīcaī. lxxxviij. B. xxiij. L
Jncorruptio vie et patrie. l. O (actus
Jndifferēs nul⁹ actus est. xxiiij. D. Supp
Jndiscretio q̄ damna afferat li. L
Jndiscretio ē demoniū meridianū. lxxi. D.
Jndulgētie de his tractat⁹ spēaī. xxxij. ɔ. xxv. B.
Jndulgētias dādi forma ē varia. xxxij. K.
Jndulgentia in articlo mortis data ōntuz valeat xxxij. K.
Jndulgētia ꝺ pctis oblitis nō daī Jbidē
Jndulgentie date ꝓpter causam nō debitā nō valent. Jbidē
Jndulgētie q̄les sint dū mille āni ꝓmittūī orāti pr̄ nr̄ aū imaginē ꝛc. xxxij. K. lxix. J
Jndulgētie existētib⁹ ī purgatorio prosūt.
Jndulgētias ꝓseqū volēs sit (xxxij. M ꝺ facto vel ꝓposito cōfessus xxxij. ɔ
Jndulgētiaꝝ cōcessio nō ē ꝓuīpēdēda. xxx
Jndulgentias plenarias solū (iij. A. christus ꝑt dare. Jbidem
Jndulgētias ꝓcedens suā ꝓcessionē sic mo
Jndulgētijs opatio ī (dereī. xxxiij. A D nit ens acceptabilior est deo. xxxiij. A.
Jndulgētie pctōꝝ ꝓueniūt mltis modis. xxxiij. D
Jndulgētias cur papa nō det oīb⁹ ī purgatorio exīt̄ib⁹. de hoc carmen xxxiij. D.
Jndulgētias infinitas largiī de⁹ in cuiuslibet peccati dimissione xxxij. ɔ.
Jndulgentias q̄s possit cōcedere. ij. B
Jndulgētie dari et recipi debēt discrete alꝫ decipiunī vteraꝝ lxxviij. L
Jndulgētias ipetrāt nob⁹ sctī. lxxvij. T. lxx
Jnduratio cordis vñ sit. xxxij. ꝛ (viij. B
Jndurati ꝺ ꝓrios aliqñ ñ audiūī. lxxv. U
Jndustria nr̄a bacul⁹ arūdine⁹ ē. xxxvij. ꝛ.
Jndustrie ad theologiā mysticā q̄t sint. lxv
Jndustriaꝝ illa difficillia est spi (U rē. ritū a fantasmatib⁹ auertere xcvij. J
Jndustria in theologia mystica sepe ē oēm industriā deserere xix. O.
Jnesse octo modis dicitur i. X
Jnessendi modi sedecim xci. B
Jnexpertoꝝ adolescēt̄ mos iste ē lxxi. T.
Jnfantes licz vnius diei et fatui peccatum habent sed nō culpā lxxij. ɔ. xxxviij. L.
Jnfantes iudicio rōis q̄re carēt. lv. L. D.
Jnfernū formidare cautū ꝛ li (lxxij. ɔ citum est lxv. X
Jnfernus paruus esset q̄busdā manere fixe in vno loco aut sine societate lxxiij. K
Jn inferno arguit de⁹ insolubiliter c. L.
Jnfidelitū vita peccatū est xxiij. D.
Jnfinitus est actus termīatiue q̄ creata videt ꝛ amat deū xcvij. B. xcviij. T.
Jnfinitū nō optz esse prorsus eḡle alteri in
Jnfirmari oīes cū cepint (finito. lxi. B tūc sancti esse vel fuisse velint l. F.
Jnfirmitas corpis facit redire ad cor. l. F
Jnfirmi se do ꝓmittāt ñ sortilegi. xxxi. S.
Jnfirmitatū omniū fugibilior est insania.
Jnfirmitatē q̄libz habet licz ꝑm (lxvij. F plus et minus lxxv. ꝛ.
Jngeniū clarū exercitiū electū. ociū sanctū ꝑficit ad ꝓceptuū fecunditatē lx. A.
Jngītudo carpiī hoīs supbi. vi. A. lviij.
Jnhonestū triplex. xlv. ꝛ (R
Jnimicos diligere quō obligemur. xxiij. ꝛ
Jniurias nr̄as indulgere dei aūt vindicare debemus. xij. P. Q (bet. vij. T
Jniuriā remittēs ad animū renocare ñ de
Jniuriā passus ad q̄d teneaī iferēti. xxviij.
Jnnocēs eque obligat⁹ ē sicut no (X cens Jdeo xxxv. F.
Jnnocens plus gratie/penitens pl⁹ miseri cordie dei debet lvi. P. lxij. X
Jn innocētie statu sensibile nō egisset ī sensum nisi imperāte ratōe lxxij. A.
Jn innocentie statu aīa sine impedimēto eleuasset se in deū. lxxiij. P (lxxix. F
Jnnocētie status habuisset monocordum
Jnnocētū pueroꝝ martyrizatio describiī
Jnnocentū diē ꝑ circulū anni ifau (lix. A stū credere supstitiosum est. xx. T. U. X. y. xxi. D E
Jn innocētie statu fuissēt oīa cōia. xxxv. H.
Jnnocentior q̄nto fueris tanto sis in seruitio dei ardentior li. B
Jnnocentū glosa adducit xxxvi. A
Jnobediēs q̄dā mōach⁹ reprehendit. lxxi A
Jnobediens arguit de apostasia et hereli. lxxi. B
Jnsani raptus quales in sybillis et vatib⁹ gentiliū fuerunt nihil ad theologiā mysticam. xcvij. J

J ante O

Insignia nra libenter ispicimus .xlviij. O
Insidie reprobantur xiij. R.
Insolubile quoddã ponitur xxxv. T
In somnijs torqri ineptissimuz reddit ad omnia lxxi. p.
Instrumentorũ varietas affert facilitatem vel difficultatẽ in opando lxxiij. I.
Instinctus diuini quõ sint sequẽdi ꝛ regulandi. lxviij. B.
Inspiratio fit multis modis l. I
Intellectus qualis vis sit in nobis. lv. F.
Intellect⁹ agẽs q̃d sit lxxxi. A. lxxxij. P
Intellect⁹ practic⁹ et speculatiu⁹. lxxxij. L.
Intelligens intus legens lxxxiiij. S.
Intelligimus intuitiue sola accidẽtia quõ lxxxiiij. L.
Intelligendi mod⁹ p fantasmata. lxxxi. O.
Intellectus agens et possibilis nõ differũt a mente. lxxxvi. A.
Intellectus discernit ꝓiũcta et cõiungit se/
Intellect⁹ metaphisicã/ (pata. lxxxviij. L
do circa deum min⁹ edificaꝛ. lxxxviij. L.
Intelligere conamur credita triplici de cã.
Intellectualis creatura sola (lxxxix. D
scit et potest si vult magnificare deũ vt salutare suũ. xciij. M. lxxvij. B. S.
Intellectus donũ xxviij. F.
Intellect⁹ nr̃ p statu vie nõ cognoscit panẽ non esse in hostia ꝓsecrata lx. K.
Intelligere pl'a sil' nõ possum⁹. lxxx. L. E.
Intelligentie conceptões lx. O.
Intelligentia simplex quid sit lxiij. R
Intelligentia simplex capiꝛ tripl'r. lxiij. T
Intelligẽtia celũ nõ aiat sz regit xx. H.
Ab ĩtelligẽtia ñ errãte dirigiꝛ oĩs res. lxxij T
Intelligentia celi motrix nõ influit in animã rationalẽ xxi. R.
Intellectualis nr̃ oculus qualis vis sit ꝛ q̃ modo p peccatũ ade extinct⁹ p christũ illuminatus fuit lxix. R
Intelligentia nõ exit ĩ actũ suũ absq; m'tis abstractõnibus lxxxvi. O
Intentio lv. M.
Intentio quid sit xxx. L
Intentio imponit nomen operi. xciij. A.
Intentionẽ obligatus ad subsidia spiritu/ alia sic dirigat xxv. L.
Intentio recta et puersa quid sit xxx. L.
Intentio quõ faciat actũ bonũ vel malum regule notabiles ponunꝛ xxx. M
Intentio quedã actũ p̃cedens quedã comitans. quedã subsequens xxx. P.
Intentio actũ subsequens actum nõ informat nisi actus iteretur xxx. P
Intentio quõ actus exteriores informare possit xxx. p
Intentões mutatio in operib⁹. Ibidem.
Intentio q⁹ faciat actũ bonũ vel malũ verum est in actib⁹ indifferentib⁹ xxx. M
Intentio multa licita facit. lix. B. lxij. p. lxix. E F (lxx. B. p
Intentione plura bona opera peruertunꝛ.
Intentionẽ qualẽ habere possint cõferẽtes ecclesiasticis tẽporalia xxxvi. X.
Intentio generalis homini obligato bñfactoribus nõ sufficit xxxvi. p.
Intẽtionẽ nos ad particularia dirigere deus vult Ideo xxxvij. A.
Intẽtio particular⁹ directa deo p illis aut istis ẽ plerũq; efficacior Id eo. xxxvij. B
Intẽtio cordis quõ dirigẽda sit plene. lxix.
Intẽtiões ꝓme ꝛ scde. lx. Q (A. xc.
Interiectio quid est lxxxij. ꝛ
Interiectões affectũ maxie mouẽt. xcix. R
Interiectõ mystice q̃d sit ꝛ q̃t ei accidũt. c. p
Interiectões curiose. lxxxviij. L. lxxxvij. S
Interrogationes pplexe. lxxxviij. F. Infra
Interrogatõib⁹ piculosis si/ (Questiõue multiplicib⁹ vnica rñsiõe nõ respõdeaꝛ xxxviij. D
Interrogatõib⁹ aliq̃b⁹ diabol⁹ hoiez tẽptat ꝛ q̃modo sit respondendũ lxx. X.
Interꝓtatio legũ quõ fiat ꝛ quotuplex sit. ij. D. iiij. B. xiij. T (bet. xiij. T. xvij. L
Interꝓtatio legis et ꝓceptoꝝ ñ ꝓpetit cuili
Intrant in iudiciũ cum deo qui ꝺ sua iustícia pſumunt c. R
Intuitiua cognitio lxxxiiij. I
Intuitiua cognitio dei quare negeꝛ h̃ i via lxxxvi. M. U (viij. U. xxxij. D
Inuidia. lxxxv. L. q̃d sit ꝛ ꝺ filiab⁹ eius. xx
Inuidia describitur viij. L
Inuidiã scti nõ habẽt ĩ celo lxxxviij. U
Inuidia ꝛ ira ĩ errores ducũt. xvij. B.
Inuidia qñ sit pctm̃ mortl'e. xxix. E. xxxij. M. xxiij. A
Inuidia q̃busdã natural' est xxix. E.
Inuidiã tolle ꝛ oĩa tua erunt xli. T.
Joachim abbas ex lr̃is alphabeti ꝛ ĩ sacꝛ lr̃is ꝓphetare visus ẽ. lxxix. p. xcviij. M.
Joachim triplicẽ legez posuit ẽm tres ꝓsonas in diuinis xv. X. xix. K. xc. L
Job patientiã nos docet lv. Z. lxiij. p.
Job ꝛ filioꝝ ei⁹ ꝙiuiũ pulcre mysticatur. lxxix. p. Et ꝺ his tropologice. lxij. p. lx/
Job sapiẽs/amici dolosi ꝛ ma (iij. D M

J ante O

ledictio eius lxiiij.O
Jocoseloqns de fide pt euocari ad iudiciū fidei tāq̄ de errore suspect⁹ liij.T
Joculatores ñ sūt in statu dānādor̄ .xxix.
Jocūditas q̄d est.lxxx.F (B.xxxij.O.
Johannes gratia dei xciij.J.
Johānes baptista est p̄mus post mariā in ordine seraphin loco luciferi lxxxiij.O
Johānes fuit pl⁹ q̄ pphēta. Jn h̄ nō tollitur pphetia ab eo sed auget xcvij.F
Jo. baptista laudat. xvi.F.B.K.L.M.
Jo.an fuerit pphēta xvi.M
Jo.ba.vita an fuerit pfectissima .xvi.Z.r.
Jo.bap.nomē cur ab āgelo p̄dictū.xix.L.
Johēs bap.singularis i multis nō (S est ab omnib⁹ imitandus xix.S.
Jo.bap.habuit vsū rōis ī vtero mr̄is exi/
Jbi exultauit q̄re.lxxix.J (stēs.lxxxiij.Z.
Johī bap.tribuūt q̄dā magna lxxxvi.A
Johem ptemplat maria xciij.M.
Johis bap.ꝯceptio exponit anagogice et allegorice xciij.K.L
Johēs bap.q̄re exiuit ī deſtū ad p̄dicatōz
Johis bap.ꝓtutes.xciiij.E (xciiij.E
Johem baptistā visitauerūt iesus maria r ioseph in deserto xciiij.E.
Johēs bap.a diabolo fuit tēptat⁹.xciiij.E
Johēs bap.in se nō habuit plenā obedientiam sensualitatis ad ratōem lxxij.o.
Johēs ap'ls inebriat⁹ sup pectore dñi hausit ꝼmonē illū longū q̄ videt indoctis nu
Johis euāgeliū Jn p̄n (gatori⁹.xcvij.S cipio erat ꝓbū rē.exponit xciij.J
Jo.de gerson festi occurrentis mysteria cō templari solitus fuit lxvij.F.
Jo.ō ger.studiose curauit theologiā mysticā cū scholastica ꝯcordare.xvij.L.lxvi.
Jo.de ger.vellet sibi fieri re/ (y.xcvij.S p̄hēsiōem charitatis xv.X.
Johēs de gerson ꝓtēplatōis mānā saltem sero gustauit xvi.M.xcv.A.B.
Jo.de ger.legatus rhomā missus est p negocio pacis eccl'iastice lxv.U.
Jo.de ger.multos annos ꝓfatus in theologia mystica tādē clari⁹ itellexit.xvij.P
Jo.de ger.offert se corā ꝯcilio ipugnatur̄ assertōes mgr̄i iohis pui. xij.Z.lvi.U.
Johēs de ger.impugnat assertōes mgr̄i iohānis parui xiij.D.M.O.P
Jo.de ger.maluit scriptis q̄ verbis cōsulentibus respondere xix.D
Johēs de gerson cur assertōes illas iohis parui plus ceteris ipugnauerit lvi.S.
Jo.ō ger.ꝓtinu⁹ affuit ꝯcilio cōstañ.lvi.Z
Jo.de gerson a duce austrie refugiū habuit
Jo.de ger.peregrinū se esse et scu (lvij.B tū suū canēdo describit lvij.J
Jo.de ger.mgr̄m et pmotorē habuit petr̄ cameracensem cardinalē lx.S.
Jo.de gerson nihil ex se determinatiue sed inq̄sitiue loquitur lxi.J.
Jo.de gerson inculpat⁹ q̄ p̄dicauerat peccatores nō statim obligari ad ꝓfitendu quid respōderit lxiij.M
Johēz ō ger.vt credo parētes docuerūt oīa recognoscere a deo missis ab alto pomis rē.lxviij.X
Jo.de ger.orō metrica p bona morte.xxx/
Jo.de ger.pater.in die exaltatōis (vij.P crucis mortu⁹ est lxxxviij.P.
Jo.de ger.pentes frēs r sorores metro nūe
Jo.de ger.quādo na/ (rant.xxxvij.O tus et quādo obierit.xxxvij.P.xxxvij.L
Jo.de ger.cancellarie officiū ideo dimittere voluit.li.P. Et impedit.lxxv.M.
Jo.de ger.decanatū habuit li.O
Jo.de ger.satis hūit ō bonis eccl'ie.xlij.Z
Johis de gerson natura r ꝓsuetudo talis
Johēs de ger.habuit duos fra (erat.li.R tres ordinis celestinor̄ xxxvij.L.lxxi.ꝫ
Jo. de ger.sic īstituit vitā suā.xcij.M.xciij
Jo.ō ger.q̄si mēdicare cogebat.li.P. (Z
Jo.de ger.habuit lites sup bñficio li.O.
Jo.de ger.habuit brugis bñficiū notabile cū platura curata solēni li.R.S.
Jo.de ger.respondet impugnantib⁹ euz sup inuentōe noui cantici lxxix.X
Jo.ō ger.vigilare ñ potuit sic mlti. lxxi.ꝫ
Jo.de ger.zelosus fuit ab initio lxxi.E
Jo.de ger.q̄s tenere dilexit frēz suū.lxxij.A
Johis de ger.mater lachrymata est sic Anna p samuele lxxij.L.
Johēs de gerson iacens supinus r immobilis infirmatur lxxv.M.J.
Jo.de gerson sic cognoscere se dicit mysticā theologiā aliquid esse lxxv.K
Johānis ō ger.frater pfessus ē in festo sancti martini lxxij.B.
Johānes de gerson sorores suas ad celibatū induxit xxxv.E.
Et de mendicitate spirituali eis scripsit.xxx
Jo.an.sūme confessorū ꝓpilator (v.L. fuit theologus et magnus inuestigator iuriū positiuorū xxxvi.F
Jo.an.arguens pcessionē sp̄ūssancti ab vtroq̄ fallitur xlix.M.

J ante V

Joseph vnde laudari possit. lix. M. U. X.
Joseph sctificatus in vtero. lix. R (y. 2.
Joseph virgo lix. S T U.
Joseph iuuenis. lix. T. U. quare senex dicatur lvij. M
Joseph añ passionẽ xpi mortuus lix. U
Joseph aliquo mõ pater christi. lvij. D. M. lix. T
Joseph cũ christo surrexisse ⁊ ascẽdisse veri similiter putatur. lix. J. y
Joseph iacob et leui filius. lvij. T. lix. T
Ad Joseph pulcra oratio lvi. M. lx. D
Joseph festũ colit trans mare. ix. februarij
Josephinam carmẽ heroico (xcvi. T
iohannes gerson ꝓmit xciij. T.
Josephinam incipit lvij. M.
Josephinũ carmen in ꝓbabilib⁹ psuasioni bus nõ in temerarijs assertõib⁹ versat. lvij J. lix. A.
Josephinã suã laudat et ea ꝺlectat. xcvi. T
Joseph veriſile est fuisse ſil'em in fa (U. cie christo. lix. J
Joseph ꝯtraducere timuit mariaz. lvij. L. lvi. U
Joseph cecinit cũ puero iesu lxxxij. M
Joseph ꝺsiderat a maria cãtari sibi magni
Joseph ꝓfuabat in memo (ficat. lxiij. T
ria cantica marie ⁊ symeonis ⁊c. xciij. T
Joseph ab angelo triste iussum accepit. xc
Joseph morienti assunt iesus ⁊ (iij. T
maria. xciij. T (lix. J
Joseph multi ꝓpanſ ioseph spõso ꝑginis.
Joseph ꝑmus ꝓnepos abrae quattuor virtutes cardinales habuit lvij. U
Jouiniani error ꝙs fuerit lxviij. B
Ira De hac xxxij. D. xxviij. X
Ira ꝙd et qñ sit peccatũ. xxiij. A. xxvi. F.
Ira et odiũ hoies vincũt. ix. O (xxxij. M
Ira contrariũ nõ habet lxxij. X
Ira talib⁹ hoib⁹ accidit naturaliť lxxiij. J
Ira dei pena est purgatorij c. L
Irascibiľ ẽ ꝑpugnatrix ꝓcupiscibiľ. lxxij.
Irascibilis quare ab ira nomen ac (U cepit lxxij. y.
Irregularitas De hac xxxiij. F
Irregularitas quid sit xxxij. S
Irregularitas qñ incurrat xliij S
Irregularitas an remittat sub forma absolutõis an solũ dispensatõis xxxij. R.
Irregularitas quõ iudicari ꝺbeat. xxxij. y
Irregularitas quãdo ꝓtrahat ex homicidio vel mutilatione xxxij. y
De irregularitate in quodã casu notabilis decisio xxxij. U
Irremissibile dicit tripliciter xxix. M.
Israel puer ꝙd sit ſm ꝯtuor sensus. xcij. K
Iter spũale ꝙdsit ij. Z. 2.
Iteratio pctõꝝ mala est liij. M
Jubilus quid sit lxxxv. P
Judas desperat lxxxvi. 2
Judas solũ sacrale ꝓmedit aliꝰ vtroqꝫ mõ
Judas despans peiori laqo ꝗ (lxxxix. B
canapis se suspendit xciij. F.
Judas etiam in cena ordinat⁹ fuit in sacerdotem i. A. iij. O.
Judas tradidit iesum De ꝗ ſmo. xli. Z.
Judas finxit se bẽuolũ trib⁹ modis. xli. 2
Judas erat cleric⁹ canonic⁹ regularis ⁊ ꝓdicator xli. 2
Jude siles sunt in pctõ ꝙdam xli. 2
Judã in hũc modũ alloqť maria xlij. E
Judas fuit sacerdos et fecit miracla. xlij. J xxxix. B.
Judas refert. xxx. argenteos xlij. M
Judeus hostiam bulliuit et trãsuerberauit parisius lxxxix. F
Judei signis distinctiuis carere non debẽt.
Judei conuerti volentes reb⁹ su (xliij. O
is oĩno spoliari nõ debent xliij. O
Judei vnde potissimũ decepti xpm nõ susceperint xvij. B. lix. P.
Judeis an ꝓmittebat vsura xxxv. y.
Judeis ꝓuersis vite necessitas misericorditer dari deberet v. B.
Judei etiã habẽt interptes leg⁹ sue. xvij. M
Judex confessorẽ ad reuelatõem ꝓfessiõis cogere nõ potest xxv. F.
Judex in causa ꝓpria nemo sit xiij. O
Judex qñ possit accusatũ interrogare de se
Judices nõ pñt ad arbi (cretis. lxij. B.
triũ suũ ꝑ ꝙlibet pctõ mortẽ ĩfligere. xxx
Judicat nos de⁹ ſm rõis arbitriũ (ix. D
nõ ſm sensualitatẽ nr̃am xxxvij. S.
Judicantiũ ⁊ iudicãdoꝝ dr̃ia xxv. S
Judicare aliũ qñ sit peccatũ. xxxij. L. lxx
Judicandũ est ex causis ꝑ se. nõ (vij. J
ex causis ꝑ accidens xxxiij. X.
Judicat alit iurista et theolog⁹ Jõ. xxxiij.
Judicãdũ nõ ẽ temere de indifferen (U tibus xxxvi. y.
Judicãt dr̃nt carnal'et spũal'. xxxvij. M
Judicantes in moralib⁹ ꝙdã solis generalibus regulis intendunt ⁊c. xxxvi. U
Judicialia ñ obligãt nisi de nouo ĩstituã
Judicialia tpe legis cuã (tur. xxxv. K L
gelice remissa st̃ plat⁹. xxxv. L. lxi. M. O.

Judiciū circa agibilia certū q̄dam dare ne sciunt. Jdeo xliij.X.
Judiciū q̄libz q̄tidie secū habeat in nocte hoc modo xliiij.Q
Judiciū extremi meditatio lxxvij.D
Judiciū extremi approximatio quō sit p̄di
Judicia dei horribi (cāda.xxij.B.xcvi.A lia sup angelos et hoīes lxxvij.F.
Judicia ī q̄bz ñ admittūt ꝓmões passiona les laudat Aristo.ī sua rhetorica.lxxiij.Q
Judiciū verū puerīt ppt̄ pa ssiões. lxxiij. M.P.xix.y.lv.D.A
Judiciū dei siue forus dei triplex. xxxviij.
Judicia dei tria sē meditāda.lxxv.L (M
Judicia dei abyssus lxxvij.Y
Judicō ꝑcilij vl̄ eccl'ie ñ ē necē se ꝓtestādo submittere ī cert' tāq̄m sint dubia.xij.X.xiiij
Judiciū dei r hoīm diuersū ē.xiij.Q (M
In iudicio extrēo interrogabimur nō ō a/cumīe itellect⁹ sz de ōuotōe affect⁹.xix.D
Judicio hoīm posset aliq̄s iuste puniri q̄ apud deū esset innocēs lxij.M.J.
Judiciū dei triplex gratie miscdie iusticie.
Judicioz dei ꝑsideratio di/ (liiij.B uersa operat liiij.M.J.r
Judiciū consciētie accusantis se coz̄ deo.
Jugū mltiplex.li.A (lvi.B.L
Jugū r onus differūt.li.L (xc.A
Jugū imponentibz xp̄ianis restitit paulus
Jugum christi charitas est l.Z
Jugū xp̄i leue.xlvij.A.xcv.y.xcvi.A.li.M
Jugū xp̄i tollere q̄d sit.l.r (nū.l.ꝑ
Jugū dixit xp̄s tollēdū nō chamū aut fre/
Julian⁹ apostata abutebat loco ab auēte.
Juramētū fuādū ē etiā si pa (lxxxvij.Z. tiatur alius p̄iudiciū anime xij.U.
In iuramētis tres ꝑditōes subintelligunt
Juramēta r vota ciuiles ī (lxij.Q.lxiij.A
ēptatões suscipiūt.lxiij.A.O.P.lxvij.ꝑ.
Jurās oīa statuta fuare q̄z multa sunt per contrariā ꝑsuetudinē abrogata lxij.Q
Jurare qñ sit pccatū xxxij.Q
Juramēta exigere a crimīosis nō licet hoc modo xliij.B
Jurare p deū Plura de hoc xxiij.Z.
Juramētū extorq̄re ab alio qñ ñ lz.xxiij.Z
In iuramēto ō futur' tūc q̄s peierat.xxxij.
Jurisdictio vnde dicat q̄d sit r q̄tu (Q. plex ij.R.iij.M.lxi.X.
Jurisdictōis ptās q̄d sit.i.Q.R.S T U
Jurisdictio eccl'iastica duplex coerciua r ñ coerciua. i.Q.T.ij.R.X
Jurisdictio eccl'iastica vbi fundet. i.U.
Jurisdictio eccl'iastica q̄re r qñ fuerit limi/tata q̄ ad vsū in inferioribz p̄sbyter'. ij.A.
Jurisdictio oīs an possit a papa tolli.iij.P
Jus dīnū r euāgelicū idē sē.li.r (S
Ad ius diuinū q̄tuor ptinēt.li.r.lxi.Q.R.
Jus pure positiuū hoc (infra lex. est et ideo institutū li.r in fine.ꝑ.
Jus generalit et contracte dicit lxi.U
Jus q̄d sit ij.P.lxi.T.ꝑ.
Juris ordo plerunq̄ exigit vt ordo ñ fuer'. iiij.F.vi.M.
Jura scripta sunt ꝓpter charitatē Jdeo cō tra eam militare non debent iiij.B
Jura scpta interptāda sūt (F B.vi.D M ēm intentionē legislatorū fundatā in lege diuina et naturali iij.B.vi.D.
Jura hūana multiplicari et coli. diuina au tem negligi maximū malū.vi.D.x.S.lxi
Ad iurispitos etiā ptinet ī materia (L p̄ceptoz diuinorū iudicare xij.X.
Jura ꝑciliaria et papalia aliq̄d diuī aliq̄d hūani habent. xvij.E
Juriste instruūt quō vtilit discāt.lvi.R.L
Jurs ordie fuato pt q̄s repetere sua ī iudi/
Jurista arguit p has ꝑiecturas (cio.xxxi.X intentōem fuisse puersam xxxiij.X
Juriste mltū notāt ī certitudinē lucri vl̄ dā ni.xxxv.S.
Jus recipiendi redditum est merx in cōtra ctu cēsuali. xxxv.S.xxxvi.B
Jure canonico peritis pl⁹ credendū est q̄z ciuili xxxvi.B
Jus recipiēdi tpalia ē pure spūale.xxxvi.J
Juriū penaliū constitutōes restringende/ non multiplicande xxxvi.P
Juristas puros tangit xliiij.X.
Juristarum officiū hoc ē li.U.
Juriste necessarij sē ī eccl'ia dei.li.T.ꝑ.lij.
Juristis opus nō esset si regulari vel (B lemus virtutibz theologicis li.r
Juriste et theologi adiuicē ꝑpank lij.A
Juribz positiuis q̄dā nimiā vim obligādi tribuūt.lij.L.lxij.B.K L P.lxij.A
Jus idē sit vbi ē eadē rō. exponit.xxxv.U
Justicia De hac.xxvij.X (xxxvi.D
Justicia quid est xxxvi.T
Justicie esuries xlvi.L
Justicia vera compassionē habet /falsa in/ dignatōem.exponitur xlix.L.
Justicia originalis talis erat li.y
Justicia rigorosa repellit rōem lxxvij.A
Justicie diffinitio ē ꝑstās rē. ꝑpetit p̄nci/palit iusticie diuīe.ij.P.lxi.ꝑ.lxix.A

Justicia quō sit generaľ ad alias ꝟtutes. lx
Justicia ꝑmutatiua ꝛ distribu (ix. A
tiua habent duo ꝓtraria lxix. A
Justicia ꝑticipata est habitus. Jus eⁱ⁹ v/
sus. lxi. ꝑ (ij. P. lxi. ꝑ. lxix. A.
Justicia participata quid est et quotuplex.
Justicia originalis videť esse de integrita/
te nature humane lxi. y
Justis oia sunt cōia ſm Senecā xli. O.
Justus quō oīm̄ib⁹ dñatur xli. T.
Justis quō iniuria fieri possit xli. X.
Justi lugubrē vitā trahere videnť/reprobi
gaudiosam xcvij. E.
Justificare maiⁱ⁹ est ꝙ creare xcij. R.
Jussa fac alioq̄n nihil valent ceťa. lxxxviij.
Juuenes ꝓtingit aliqñ magis ido/ (W
neos esse cōtemplatiōi ꝙ senes lxxi. O.
Juuenes carnales nō subito se tradāt ꝓtē/
plationi lxxiiij. B
In iuuenta seruiendū est deo l. E
Juuenile ꝓsiliū min⁹ salubre est liij. J.

Abia dei. lxxxii

1 Laborare manualiter ex/ (B
pedit etiā deuotis lxxi. O
Laborare corporaľ ꝟ mō laudabile est. lxx
Labores aliorū manducās ꝑ eis (iij. O
orare debet lxxvij. L.
Laborant omnes l. O
Laborās et onerat⁹ differunt l. P.
Lachrymas q̄dā haurire sť ĩertes. lxxxv. J
Ad lachrymas diuersi se habēt diuersimo/
de. lxxxv. J.
Lachryme cordis q̄d sint lxxxv. T
Ad lachrymas exteriores oculi nēo obligať.
Lachrymaꝝ aq̄ sic ē hauri/ (lxxxv. L
enda xl. O. P. xlvi. K O
Lachrymas ꝓducēdi q̄ttuor ĩdustrie. xli. E
Lachrymandū est hic xlix. M
Lachryme sť vtiles nisi sint nimie. lxvij. K
Lachryme valēt ꝺ tēptatōes ꝟ malas cogi
Laicis ꝓmitti ꝑt aliqñ iu (tatōes. lxxi. S
risdictōis eccľiastice executio i. O.
Laicis q̄ libri sint admittēdi i. J. xvij. M
Laicos ñ eē cōicādos sub vtraq; spē. xvij.
Lam̄tū duplex. lxxxiij. y Z (K. ꝛc. plene.
Lamētatōes hieremie. lxxxv. M. Moraliꝫ
Lamētatio stat cū (zank pulcre. lxxxv. O
exultatione in ꝓtemplatiuis lxxxix. L
Languor hoīs ꝓtēplatiui lxxiij. F
Lapides q̄daꝫ portati hñt miras ꝟtutes.
Lapides sc̄i sūt fideles mili/ (lxxij. H
tantis eccľie firmi et stabiles ĩ fide c. P
Laq̄os vndiq; abscōsos euadit cuⁱ⁹ oculi
sp ad dñm. lxvij. K. supra hūilitas
Largitas diuīa et hūana differūt. lxxv. X.
Latria soli ꝺo debeť ꝟ̄ creake etiā vt signū
Latrōes diaboli spoliāt nos (ē. lxxviij. P
ꝟ reliquūt seminiuos circa crucē xpi. lxxi.
Lauari dēm⁹ ℔ mō. xl. O. P (W
Si nō lauero te nō habeb ꝑtē mecū expo/
Laus sctōꝝ ꝑ ꝓiectural plerū (niť. xli. A
q; sumitur lix. H
Laudate dñm ĩ sctis eⁱ⁹ exponiť lxxviij. P
Laus dei ē btūdo oīm. lxxviij. P
Laudās deū nō nihil agit lxxviij. P.
Laudes pp̄as refutat Jo. de ger. xlviij. H
Laudať ab homīb⁹ vitupante deo ñ salua
tur ab eo damnante deo x. M.
Laudis vel vituperij ratio fundatur in li/
bertate arbitrij lxxij. Z.
Laxatiua ꝓhibēť aliqñ ne naťa reddať se/
Lectio vel collocutio nō (gnis. lxxix. P
sufficit ad contemplationē lxvi. O.
Lectio est ancilla sapiētie lij. P. S
Lectio cū ꝑfūda meditatōe vtil ē rei. lij. P
Lectōis sororē ꝑfunda meditatio lij. P
Lectio nimia aliqñ ꝓtēplatōꝫ ĩpedit. lxxiij
Legēde sctōꝝ ĩ ꝓbabili ñ ĩ necessario (y
ꝟsanť nec facile reiciant xiij. B. lxix. J
Legitimū ōr qō ē legi ꝓforme. xxxv. D J
Lenitas efficacissima ē ad correctōꝫ. xxxv.
Leges spūales cedē sūt apō oēs/nō (L.
autem ciuiles. ij. A. iij. J.
Leges interp̄tatōꝫ ꝟ exceptōꝫ ꝟ dispēsatiōꝫ
r̄cipiūt ſm sex regľas. ij D E. iij. L. iiij B
Leges noue ꝟ penales ñ sť facile ꝑmulgā/
Lex multiplex ꝟ vñ dicať (de. ij. E. lxij. P
ꝟ descp̄tōes ptiū. ij. O. lxi. K L. ꝛc.
Lex scpta nō sufficit nisi sit lex viua actuās
Leges ipe cupiūt vt iu (eam. iij. E
re regantur iiij. F. lxvij. F
Legem ꝑ equitatē ordinare nō est eam sol/
uere sed implere vi. D. lxvij. F.
Leges hūanas multiplicari nimis ꝓnicio
sum est vi. F. x. S. lxi. J. lxij. O P
Lege p̄uata se duci dicēteſ. xviij. D. xciij O
Leges positiue q̄bus abrogenť. lxij. P. R.
Lex diuina q̄d sit/q̄s et quō ob (xxxv. X.
liget lxi. K L W ꝛc. plene.
Lex quid sit ij. P.
Leges iudiciales veteris testamēti quare.
nō sunt ꝓprie leges diuine lxi. W. O.
Leges hūane q̄b⁹ ꝓncipijs diuīs initiāť lxi
Lex naturaľ et humana q̄d sint et (A
quō differant a diuina lxi. O

Lex pure diuina q̄druplex et ptinens z im ptinens ad diuinā plene lxi.O.R.
Lex naturalis vel hūana vt tales nō obligant ad mortale lxij.B.RL.
Legibꝫ positiuis multū robur p̄t dare vel tollere ppl'os p̄sertim ab initio lxij.P
Lex diuīa ñ obligatoria q̄tuplex sit.lxiij.A
Lex euāgelica sicut nec lex vetus nō sp obligant ad mortale lxiij.B.E.L
Legē hūanā nō obseruās ī casu charitatis necessitatis vel cōsuetudis laudabilis videtur excusari lxiij.H
Lex deitatis cōiungit supmū infimi/infimo superioris lxxxij.T.xxxviij.X.
Lex vetus cessauit lxxxix.T.U
Legalia currebāt añ et post passiōez dñi.
Legē suā christus noluit p ca/lamū scribere (xc.B xciij.z
Lex positiua tūc obligat.xxiiij.E.xxv.X
Leges hūane interp̄tatōes aspnari ñ debēt
Leges supioꝝ nō oēs obligāt ad peccatū mortale (xxiiij.K. xxiiij.K
Legū dūia.xxxv.H (nisi.xxxv.K.
Leges ciuiles nō artant in foro ecc'iastico
Legislatoris p̄tās q̄lis sit ī p̄ctibꝫ.xxxv.L
Legū multiplicatio inuoluit ppl'os.ibidē
Legislatoris p̄tās ad foꝝ pnie z pscie se ex
Legislatoris interest ne q̄ (tēdit.xxxv.L libet passim abutaī re sua xxxv.O
Legislatore nulli sapiētioꝝ dz cēseri. Jbidē
Lex iualidat ptract' ppter spēm mali vel
Lex ciuilis tolerās vsu (seq̄lā.xxxv.R. ras nō ptrariaī legi diuine xxxv.Y.
Legislator ciuilis hūc fīnē intēdit Jbidez.
Lex tolerat miora mala ad vitādū maiora
Leges positiue ꝺ vsura/ (xxxv.H.y rios late nō sufficiūt xxxvi.D
Legibꝫ diuīa et naturali loq̄ ñ ē sine lege lo
Leges hūane ꝺ malefactoꝛi (q̄.xxxvi.F. bus puniēdis ñ pure hūane sūt.xxxix.H
A lege diuīa nulla lex pure hūana p̄t absol/
Leges positiue habēt sp (uere.xxxix.B. subintellectā exceptōez illā.s. xxxix.H.
Legibꝫ exceptōes addere neq̄ oportuit ne q̄ congruum fuit xxxix.J.
Lex positiua q̄ntū possit ī p̄ctibꝫ.xxxv.O.
Leges hūane fundañ in phīa morali.et ꝟ docent. li.U.
Leges humane nō sufficiūt ad pspiciēduz viam eterne vite xliij.X
Legū multitudo rephēdit' sil'itudie q̄dam.
Legis vl' canonis cuiuslibet (xlviij.O. fundamentū est dei velle li.X.
Legem habet quelibet res siē z entitatez
Lex hoīs rō ei' ē.li.X (bonitatē.li.X.
Legislatis nō fuisset opus in statu nature p/mitus institute sed destitute lxxxi.y.
Lex vetus ideo instituta li.Z
Lex euangelica ideo instituta li.Z.
Lep a celebratōe ñ ipedit ī p̄nato.xxxvij.Y
Leprosi abstinēt a pugio ppt plē.xxxviij.
Letari aliq̄ñ nob licet.xlv.D (P
Leticia quasi laticia lxxx.F
Leticia qualis esse debeat.lxxxv.P.lxxv.o
Leticia duplex bona et mala xliij.o
Leticia sctōrū.pl'a de hac xlv.D
Leuia petā ptēnēda nō sūt lxxij.L
Libellus repudij pmissus nūq̄ fuit licit'.
Libalitas ꝺriaī auaricie.xxviij.Z (M
Libertas q̄d est. xciij.Z.lxiij.U.lij.E
Lībtas arbitrij.lxxxv.o.liij.S.lv.L.D.
Libere agit deus ad extra.xlix.M.lxxxix. F.J.xci.E.Supra deus.
Libertas eccl'ie ꝺcessa est nō tā intuitu ministroꝝ q̄ honoris diuini xxxi.U
Libertas bona et mala xlix.E.
Libertas arbitrij ꝺcursu generali dei ñ impedik̄ fortificak̄. liij.S.lx.P.lxv.E Jbi quid sit et in quo ꝺsistat
Libertas spūs erronee ab aliq̄bꝫ intelligik̄ xix.K.z.lxiij.Z.
Libertas arbitrij indicat nos nō cogi per astra.~~xlv.M.~~lv.S.lxiij.Z Jbi.
Libez arbitriū nec p magicā cogi p̄t. xxi.
Libez ar.coagit ꝺo.xxix.S.supꝰ hō (R
Libertas arbitrij q̄d sit z quō sit homī nō in malū sed in p̄uilegiū lxviij.D.
Libertas arbitrij non tollit puidentiā dei. nec ecōuerso liij.S.
Libertas arbitrij in q̄ radicek̄.lv.L.D.F.
Libtat' dominiū q̄d sit.lxi.y (lxviij.D
Libertas dei z hoīs duplex xcviij.L
Libez arbitriū q̄d sit. xciij.S.xciij.H. xxix.O.xxxviij.M.lxviij.D
Libez ar.p̄suppōit duas potētias.xcij.O
Libez arbitriū est neutri gener' xciij.H.
Liberū arbitriū plura ꝺplectik̄ sicut et tractio nauis xciij.H
In libertate arbitrij fundak̄ ratio laudis vl' vituperij lxij.Z.lxix.S
Libertatē expirī volentes possum' eligere min' bonū maiore deserto.v.F.lxviij.E.
Liber actus ille sol' ē formal' z intrīsece tē
Libera fit q̄cūq̄ opatio q̄n (lxxix.J tūcūq̄ naturalis hoc modo lxxix.J
Libri nr̄i sint cogitatōes solide.xxxiij.M

L ante O

Libros suos Johes gerson legat celestinis in auinione xxxvij. L
Liber cordis nri obscuratus est li. y.
Librorum vtilitas lij. P.
Librox multa genera lij. Q
Libri qs rex hre dz enũerank lij. S
Libri reprobi comburank/ boni multiplicenk et honorenk i. H.
Libros nouos scribere an sit vtile. i. K. J.
Librox alios ī trāsitu/ alios - (xvij. S T
p vices tercios assidue legamus. xvij. S
Liber hic potissime legak qui plus charitatem edificat xvij. S. xix. K.
Libri alicq caute legendi xix. K.
Libri q religioso pl9 sunt frequentādi. xix.
Libri p ecclīam approbati qualē autoritatē habeant (K B H lxij. T
Libido qd sit lxv. D. xxvij. Q. lxxij. X
Libido carnaliū mercioz dānak. ix. y. Z.
Libido nō satiak p vsū ei9 nisi ad tempus postea fortius resurgit lxx. T
Libidinosam cōmotionē respicit volūtas tripliciter xxxvij. L
Libido est amor sui lxxix. H.
Libido ē amor/ dei amori aduersus. xc. R
Licentiā qrere in scientia licet xxiij. R
Licentie rimula parua dū operik efficiunk quidam deteriores xxxix. J.
Licentia mgralis in theologia nō obligat ad pdicandum xlij. Z
Licētiā qrere audiēdi pfessiōes licuit Johanni gerson xxxv. D
Licētia doctoral' ppt has rōes dak. lij. D
Ligare t soluere iudicialik qd sit. xxxij. P
Lilioz psideratio nutrit fidē spem t charitatē. xlviij. O
Lilia in scuto regis frācie (tatē. xlvij. O
ad mores retorquet xlvij. P.
Lilia exigūt rorē humorē t clausurā. xlviij
Lilia frācie crescere poscit. xlviij. p (P
Limbus dicik inferior infern9 xxv. R.
In limbo pres a iohe de redēptore sciscita
Linguaz donū qle fuerit in apostolis (tur. xvi. M xlix. Z
In litis denario nō est vn9 obol9 amoris. xxxi. X
Lralis sensus. ix. y. xi. K. xiij. H. xvij. D.
Litteraz formatio psupponit (xvij. D
oculum et manum xcij. O
Lixiuiū p lauanda anima xxxvi. Z.
Loc' dialetic' qttuor vtik diabol9. lxxxvij.
In locis sacris negocia fieri nō (Z
debent xl. L.
Locus ecclesie materialis incitat nos ad penitentiam xl. K.
Loco secreto tunc quis secure se tradere pt.
Loca secreta ad pteplandū ap (lxxiij. H
ta hec sunt lxxiij. J
Locus contēplationi aptus. lxvi. J K.
Loca tria distinguunk/ solitudo domicilium et tectum c. P.
Locatio quid sit xxv. J.
Locustaz more saltē te orādo excutias. xxx
Locutōib9 multis multa vicia (vij. F
cōmisceri solent xix. J
Locutōnes supflue contēplatōni et studio multū nocēt xvij. X. li. P. lxxvij. H
Locutio et silētiū subaz sepataz. xvi. L.
In locutiōe oī misceas vtile dulci. xciij. B
Logica multos fmones excusaret q tamē nō sunt admittendi iij. B. xvij. E
Logica duplex est. xvi. O. xvij. D. Infra
Logicā pmēdat. lxxxi. T (theologia
Logica beatorum xlvi. F.
Loquimur de deo balbutiēdo ad solatiuz nostrum lxxxij. E
Loquik de9 nobiscū instar nutricis. lxxxij. A
Loqui de absentibus mala contingit ppt sex fines xxxiij. E
Loq mala de absentib9 quādo sit pctm et quando non. xxxiij. T.
Loqntes mala bono fine hec sūt. xxxiij. F
Loq malū de alio aliqñ bonū ē. xxxiij. T.
Loquens iocose contra fidem t sacramēta denunciari deberet epo xliij. T
Loquens linguā sub ratiōis regula ponat in principio medio et fine lxx. S
Luciferi sedē iohi baptiste tributā. xvi. F.
Luciferi ruina quō pulcre p christū restaurata sit vi. U.
Lucri ratio haberi pt subordinata ad finez vltimum i. K.
Lucta iacob cū angelo exponik xcij. X.
Luct9 de h notabil' fmo. xliij. A. xlvi. K.
Luct9 qd sit diffinitiue. xlv. T (xlv. T
Luctus dr beatitudo nō formalik sed ideo
Luctus est causa solacij lxxx. p
Luctus aliqñ intermittendus est. lxxv. p.
Luctus sanat sensus minores xlv. Z.
Luctus laudatur xlvi. A.
Luctū hec puocant xlvi. B. K. lxxv. T.
Ludus taxillorū xxiij. O
Ludi in eccl'ia phibiti sunt xxxi. T
Ludū nō patik fama. fides. ocul9. xxxi. T
Ludi fatuox ī eccl'ia ne fiāt phibēdi sunt.
Ludi fatuox dya/ (xl. L
bolici in eccl'ia xliij. P. T

Ludouicus rex frãcie sermo de ℞. xlviij. L
Lullus quare repudiatus. xvij. E. xvi. D.
Lumẽ est q̃q̃d manifestat lxix. Q. S.
Lunatica est anima lxxxvi. A
Lupus ex pa ⁊ ter ꝓiũxit agnel xlij. U.
Lupi sunt ꝓlati rapaces fallaces ⁊ ꝓaces.
Lux solaris manuducit ad co/ (xlij. ⁊
gnoscẽdas potẽtias aĩe. lxiij. X
Luxit xp̃s ꝓ pctis nostris tpe sue conceptõ
nis ſm quosdam xlv. X.
Luxerũt sancti etiã post peccatorũ suorũ
dimissionem Ideo xlv. X
Luxuria ō hac pl̃a xxiij. Y. xxi. Z. xxij E
Luxuria oĩs pcti initiũ ſm cassianũ. xxvij
Luxuria cũ suis filiab⁹. xxvij. ꝯ. (Q
Luxuria q̃n sit pctm̃ mortale. xxix. I. xxij.
Luxurie remedia. xlvij. D (ꝑ
Luxuria sup oĩa mala malũ lxxvij. L
Luxus carnalis et spũalis xvij. M

Achometi secta

m reprobat ō padiso porcino. xliij
Machomet⁹ dicit ma (Z
riam ꝓceptã sine originali xlvij. U.
Magici etiã si semel verũ dixerũt tñ cor te
stimonio nõ est vtendũ xvij. F. xvj. U
Magici cur vultu horrido ⁊ plerũq; insa/
nire videantur xix. R.
Magice artes christianis vetite sũt. xx. H
L. xxi. F. L M A. ꝑ
Magici libri custodiri ōberẽt clausi. xx. S
Magica natural̃ p se fidei contraria nõ est
xxi. B. lxxij. H.
Magice artis origo ⁊ finis vñ sit xxi. I.
Magicas artes implectũt hoĩes ꝓpt̃ va/
ria vicia xli. ꝑ.
Magicar artiũ mirabiles effect⁹. lxxvij.
Circa magicas obſuatões articuli (Q
theologice facultat⁹ parisien. xxi. ꝑ Q R
Magice artes q̃lẽ vim habeãt xliij. B
Magice artes ꝓhibite sunt ideo xliij. L
Magicã naturalẽ q̃dã sic saluãt lxxij. H.
Magica natural̃ ſm Aluic. sic fũdat. xlix Y
Magister sniar sic errauit xvj. B. lxv. ꝑ
Magistri mali cur discipulos in moribus
non instituunt xvij. Z.
Mgr̃i scholariũ nõ timeãt discessum disco
Mgr̃ et dñs vocari (lor ab eis. xxv. Ā.
p̃t q̃s sine culpa hoc modo xlviij. A
Mgr̃i regant discipulos ℞ modo xl. S.
Magistri parcũt discipulis ne ad alios mi
Magistri pueror̃ (grent. xlvij. T
hoc notent lxxij. Q
Magnes allio linitus ferrum non attrahit
xci. M
Magnes sicut articũ respicit poluz sic aĩa
deum respiciat xlix. X. l. F
Magnificat aĩa mea deũ cur ñ spũs. xvij.
Magnificat metrice. lvij. I (R
Magnificat ĩ ml̃ta ꝓgerie carminũ depro
mitur xcv. Ā.
Magnificatio quid est lxxxij. F.
Magnificat diuidit ĩ duos thomos. xciij.
Magnificari q̃ rõe dicat⁹ de⁹ cũ pe/ (F
nit⁹ nec augeri valeat nec minui. lxxxi. E.
Magnificare deũ q̃d sit doctriat⁹. lxxxij E
Magnificatio dei interior ⁊ exterior. lxxxij. E.
Magnificentia lxxxij. D. lxxxiij. ꝯ
Magnificentia ĩ spelũca. lxxv. L. xcij. X
Magnificentia ad pedes iesu instar niuis
liquefacta est lxxix. Y.
Magnificẽtia in domo symõis xci. Y
Magnificẽtie ꝑpetas fort⁹ ꝓsũmatio in/
choatorum xcij. Ā. xciij. I
Maiestatis pscrutator oĩs oppmet⁹ a gl̃ia
xcvij. Ā
Maioris ptis iudiciũ firmũ esse iustũ est.
Maiores motus expellũt miores. xlv. ⁊
Mali oĩa trahũt ad suũ iteritũ. lxxxiij. T
Malũ aspiciẽs nemo opat lxxxviij. D.
Mal̃ etiã bõa ĩ malũ cedũt. liij. O. ꝑ. lx/
Malũ q̃druplex originale actu (iij. T
ale ⁊c. xxvij. Ā (iij. E
Ex malicia ꝓpria peccare quid est. xxix. K.
Malũ nihil nisi qr̃ phibitũ. xxv H. lxxi. E
Mala tolerãt ne punita ruãt ĩ det⁹ ij. E
Ex malis de⁹ scit elicere bona nõ sic homo
viij. S. lxij. Ā. xij. M. xvj. M. liij ꝑ
Mala ñ sũt faciẽda vt inde veniãt bõa. viij
Malicia pura an possit (S. xxi. O Q.
eẽ intẽt⁹ termin⁹ alicui⁹ opatõis. lxiij. E
Ex malicia pl̃a pctã ꝓueniẽtia enũerãt. lx/
Malum primũ p essentiã (iij. E
nullum est lxvij. T.
Per malos etiã q̃nq; bñplacitũ suũ operat
deus. ix. E. xliij. Ā
Mali non pñt hr̃e pacẽ ꝓpt̃ amorẽ dei na
turalem q̃ eos remordet xcv. E
Ad malũ ꝓcliuiores sum⁹ q̃ ad bonũ pro/
pter octo rationes xxix. U
Mala multa q̃b⁹ subiecti sumus. lxxvi. I.
Mala sub bonor̃ specie sese crebro occl̃tãt
xxxvij. D. Infra virtus
Malum an velit deus xcv. E.
Malignus male ignitus. • lxiij. B.
Mãna abscõditũ q̃d ẽ et q̃b⁹ dat. lxxij. E

R ante A

Mãdata fuank adũtorio dei liij. S
Mãdatoꝝ obſuatiõ cũ bona ſimplicitate et groſſa fide ſufficit ad ſalutẽ xxij. D
Mandatorũ dei ſuatio in charitate ꝓncipiũ eſt vite chriſtiane lxvij. M H
Mandata quis doceat lvi. B
Mandata ſunt certa lvi. D
Manducatio ſacramẽti triplex. ſpũalis ſacramentalis et vtroq; modo lxix. A
Non manducãt angeli ſpũaliter. lxxxix. A.
Manducare carnem q̃d ſit xci. B
Mãducãs euchariſtiã quõ maneat ī đo rẽ
Manichei duo ꝓncipia. lxxxij. O (xci. B
Manicheoꝝ erroꝝ xxv. H.
Manichei erroꝝ circa ꝓphetas xvi. E.
Manichei dicũt aĩaz eẽ ptẽ a deo deciſam.
Manſio duo dicit. xci. B (xl. O.
Manſiõis in deo varia nomĩa xci. K.
Manſiones tres in coꝛde xciij. D
Manẽt res ī deo et deꝰ in reb xci. K
Mãſueti erigũt ſup incõmoda hoĩm. xlvi
Mãſueti coꝛdis ĩdicia. lxxij. D (J. O.
Mãſuetudo ſit charitatiua iocũda ꝛ trãq̃l
Mare galilee anagogice. lxv. L (la. li. K.
Mare feruẽs eſt coꝛ impũ lxxiij. D.
Mare tumultuoſũ ĩtra nos ẽ fantaſiarum
Margarita vna p̃ciоſa (ꝛ ẽ. lxxiij. ꝑ
anagogice lxix. D. H. rẽ
Maria oꝛiginale pctm̃ nõ habuit. xlvij. K
S. lxxxi. L. lxxxiij. K. Z. xc. D. viij. K. xv
O. lvij. ꝑ. lix. R. Infra oꝛiginale
Maria coꝛpe foꝛmoſiſſima lix. O.
Maria viatrix an pfectioꝛ fuit angel. xcvi.
Marie laudũ ꝓncipia. lix. M (F. ꝛ.
Maria clariſſime videt deũ poſt filiũ ſuuz.
Maria gauiſa fuit ꝛ doluit ꝛ paſ (xcv. F
ſa fuit penalitates nake viatricꝭ. vi. L. xv.
Maria q̃ntas et q̃t gr̃as fuerit conſe (O
cuta. xv. K. R. S
Maria mr̃ dñi fuit ſtatim poſt ꝯceptiõem
Ex marie aſpectu nemo vre/ (eius. xvi. L
bat ſed refrigerabat potius lix. T U
Marie ꝛ ioſeph ꝯcoꝛs ſilitudo. lix. U. X y
Marie ꝛ ioſeph nuptie quõ celebꝛate. vij. X
Maria inuẽta ẽ ī vtero hñs nõ tumoꝛe vte
Maria poſt moꝛtem io/ (ri. vij. X
ſeph gratia duce vſa eſt xcvi. O
Maria quõ ſibũ p̃i vilis fuit p hũilitatem.
Maria p̃poſuit ſibũ p̃i in (x. K.
honoꝛe ioſeph x. U
Marie ꝛ ioſeph ꝯiugiũ cuiꝰ fuerit ſacr̃m. x
Marie purificatio dat occaſionẽ mul (X
tarum queſtionũ xi. y
Marie cũ ioſeph ꝯiugũ fieri ꝺbere feſtiuita
Maria ĩterp̃tat. xij. D (tẽ. xi. y. lvij. F D
Maria q̃re turbata fuerit ī ſalutatõe ange/
Marie ỽginitas quõ (lica. lvij. B.
ꝓpatiebat coniugiũ cũ ioſeph lvij. D
Maria q̃re nupta fuit ioſeph. lvij. D. lix.
Marie et ioſeph ꝯuentio fuit ma (U
trimonij ſolẽnizatio lvij. E
Maria ī viſitatõe elizabeth comitatã fuiſſe
a ioſeph vl alio viſit̃e eſt. lvij. J. xciij. L.
Marie et elizabeth ꝯcept q̃d anagogice ſi
gnificent lvij. O.
Pꝛo marie et ioſeph coniugũ feſtiuitate p/
ſe due lix. L
Maria et ioſeph in multis ſimilib laudib
extolluntur lix. H. O. ꝑ. rẽ.
Maria aliter immunis fuit a peccato oꝛi/
ginali aliter chriſtus lx. E
Marie oꝛganũ coꝛporeũ celeſte iõ. lxxix. R
Marie ſpũs q̃lis fuerit lxxix O. R
Marie coꝛ q̃les cogitatões formauerit. lxx/
Marie gaudiũ et triſticia eo (ix. S
dẽ tpe. lxxix. U (lxx. A. D.
Maria cantat vocaliter audiente Joſeph.
Maria hilarit̃ tradidit filiũ ad paſſiõz lxx
Marie cãticoꝛdũ p. v. vocaleſ. lxx. B (B
Marie viciſſitudinẽ reddere dẽm. lxx. B
Maria ꝓdidit paſſionẽ ſed nõ cõpaſſiõem
ſic intelligitur lxx. B
Maria iuuare nos p̃t triplicit xxxvij. O
Maria potuit ſe nominare ꝑmã peccatri/
cem ex humilitate hoc modo xl. ꝛ.
Maria domus eſt xlij. U
Maria contẽplatõe plena cũ ptrãſiret eam
gladius doloꝛis xlv. ꝛ.
Marie ꝯceptio. de hac ſpẽal fmo. xlvij. L
Maria eſt domus dei xlvij. L (M
Maria fuit a caſu p̃ſuata nõ eleuata. xlvij.
Maria fuit tabnaculũ q̃dꝛuplex. xlvij. L
Mariã recõmendãt Quidi albumaſar et
ſibilla xlvij. H.
Marie laus edici nõ poteſt xlvij. H. O
Maria ꝯcepta eſt ſine oꝛiginali plures rati
ones et auctoꝛitates ad hoc. Similit ꝛ re
ſponſiões ad ꝓria argumẽta. xlvij. R. X
Maria penalitates ꝓxit ex cã nõ ex culpa.
Maria adeſt p̃ſentialiter p/ (xlvij. y
dicationi verbi dei hoc mõ xlix. B
Maria collum eſt. xlix. K (lxxij. ꝯ.
Marie ſenſualitas nõ ſemp obediebat rõi.
Maria mater dei concludit in canticꝭ can/
ticoꝝ in fine xcvij. ꝯ
Maria docta fuit in lege lxxxi. X.

Mariam xp̃s p̃misit diuti⁹ viuere ī exilio.
Marie hũilitatem respexit (lxxxij. B.
dñs nõ pulcritudinẽ lxxxij. H.
Maria pulcherrima lxxxij. H.
Maria ꝯtinuo contẽplabat lxxxij. O
Marie etiã oĩs deformitas aliena cedit ad
Maria hz quãlibet pul/ (ornatũ. lxxxij. X
critudinẽ in creata repibilẽ lxxxij. y
Marie deuoti beati sunt lxxxij. y
Maria respiciat nos lxxxij. z
Maria tenuit hũilitatẽ cum magnificẽtia.
lxxxiij. D
Maria doluit tam aĩa q̃s spũ lxxxiij. K.
Maria cur fuerit passa cum caruerit pctõ.
Maria vocale canticũ aliqñ (lxxxiij. L
addidit xxxiij. M. H
Maria temptabat lxxxiij. O. ꝯ
Marie assumptio p̃conizat lxxxiij. O
Maria an passiõaliter mouebat. lxxxiij T. ꝯ
Maria mater pietatis lxxxiiij. D.
Maria ẽ mr̃ pulcre dilectõis zẽ. lxxxiiij. D
Mariã quõ btãz dicũt oẽs generatões. lxxx
Maria oĩb⁹ affinis est oĩm (iiij. D F.
genere affinitatis lxxxiiij. F
Marie attribuũt p̃conia sapie ab ecclesia.
Marie affect⁹ ī oẽs affectio (lxxxiij. D
nũ voces se variabat. lxxxiij. T. lxxxv. B
Maria voluit xp̃m pati lxxxiij. ꝯ.
Maria q̃cq̃d petit obtinet lxxxv. B
Maria tripl'r adiuuat viatores lxxxv. B.
Maria p̃t adesse ī exitu cuiusuis lxxxv. B
Maria mr̃ misericordie lxxxv. E
Maria ī cãtico magnificat lamẽtabat. lxxx
Maria orabat. lxxxv. B (v. E F
Maria in q̃libet notula z ꝟbo ꝟba potuit
multiplicare lxxxv. B
Mariã christ⁹ ioh̃i ꝯmẽdauit lxxxv. D
Marie mẽs cessabat aliqñ ab actu suo. lxxx
Maria ex se digna ñ erat accedere (vi. A
ad eucharistiã. xc. D
Maria ꝟgo nullũ legit ī hac vita fecisse mi
raculũ. xxxix. E
Maria beata tripl'r. lxxxiij. F
Maria tẽptata a demone lxxxvi. ꝯ.
Maria cui dederit affectũ diligẽdi se btũs
Maria an in cena (ẽ. lxxxviij. O. lxxxij. y
culo vsa fuerit sacr̃ali cibo lxxxv. ꝯ.
Marie potuit de⁹ cõferre hãc gr̃az g̃ cõtu/
lit est fallax rõcinatio. lxxxviij. ꝯ
Maria xp̃m seq̃bat pede p⁹ pedẽ lxxxviij. ꝯ
Marie mlta ꝓuilegia q̃dã attbuũt. lxxxix.
Marie multa attribuit Joh̃. ger/ (A
son de sacro eucharistie. lxxxix. B. xc. A
Maria caracterẽ sacerdotalẽ ñ hũit. lxxxij.
Maria tñ inuncta fuit ī rega (y. lxxxix. B
le sacerdotium. lxxxix. B
Mariã ꝟtuosi⁹ affecit fruitio iesu q̃s ei⁹ car
Maria sacr̃al'r (nal' ꝯtrectatio. lxxxix. L.
sũpsit p̃serti p⁹ aduẽtũ spũssti. lxxxix. L.
Marie sacr̃m q̃ mĩstrauerint lxxxix. L.
Mariã ih̃s cõicauit p⁹ q̃s obiret. lxxxix. L
Maria cũctas hereses ĩteremit ī vniuerso
Maria sumẽs xp̃m an (mũdo. lxxxix. F
viderit eũ sub eodẽ sacro lxxxix. B.
Maria cũctis ph̃is et sctis doctior fuit. xc
Maria ẽ collũ eccl'ie. xc. P. xlix. K (M
Marie q̃d pfuerit cõicatio xc. S
Maria ꝺ futur⁹ ꝯguit q̃stũ filio placuit. xc
Maria ñ vane gl'iabat. xc. T (iiij. L
Maria sub cruce non cadebat in terraz sed
stabat xc. X
Maria fomite caruit xc. z
Maria ꝺr ꝯgrue regina celoꝝ xci. T.
Marie nõ ascribenda sunt que nec ei eccl'ia
tribuit xcij. M
Maria ñ fuit p̃ceps in rñdẽdo xcij. X.
Maria gr̃a plẽa. qr ceter⁹ p ptes zẽ. xciij. A
Maria freq̃nti⁹ solitaria. xciij. L.
Maria xp̃m seq̃bat q̃cũq̃s ierat. xciij. L
Maria canticũ suũ cur incepit a magnifi/
centia xciij. D. xciij. ꝯ
Maria felicius ꝯcepit deum p fidem q̃s p
carnem. xciij. K
Maria triclinĩũ est xciij. K
Maria docuit ap'los z euãgelistas. xciij. z.
Maria scripta sapie sue posteris relinque/
re noluit. Jdeo. xciij. z. ꝯ
Maria pl⁹ q̃s mulier vir aut ãgel⁹. xciij. z
Maria ioh̃es visitauit in dẽcto. xciij. E
Maria interp̃tat dña illuminata illumina
trix stella maris. xciij. B.
Marie bñficia spãliter z generaliter sũt colla/
Maria q̃re dic̃ magnificat ī ter (ta. xciij. F
cia psona z ñ magnifico in p̃ma. xciij. H
Maria salutãtes se salutat. xciij. S
Maria post ascẽsionem mansit cũ ap'lis in
hierusalem. xciij. U.
Maria mater iesu est vltimũ de ea scriptuz
in canone. xciij. U
Maria incepit potius a magnificatiõe q̃s
a glorificatõe. xciij. ꝯ.
Maria egyptiaca z syncletice xxxix. X
Mariti z vxoris regula. iiij. S.
Martha est necessaria cuz maria etiam in
eadem psona. lxxiij. L.
Martyriũ maximũ est qꝺ p vnione eccl'ie

vel p̄cepts dei tuēdis sustinēt. vi. A. lvi. P
Martyres q̄tidie habēt. lvi. O. lvij. L
Martyrū mens māsit inuincibil' et si corporaliter occiderent xc. P
Martyrio licet et non licet se spōte offerre.
Martyres q̄dam nulla vi re/ (xxxix. M
pulert psecutores q̄uis potuissent. xxxix.
Massilienses sentiebāt hoiem pos/ (M
se seip̄m licite occidere xxxv. O.
Materia prima ppie nihil est sed nō pure nihil. lxxviij. y. lxxxij. O
Materia sacramēti pfessiōis xxv. H.
Materia dicit esse in forma xci. K.
Matrimoniū. De hoc xxv. J
Mrimonij sacrm. et pla alia d eo xxvij. O
Mrimonial' actus q̄n sit pctm̄. Jbidem
Matrimoniū ihi possz cū pacto illō n̄ cō sūmādi nisi lex eccl'ie vetaret lvij. D
Mrimoniū int xp̄m et eccl'iaz. ij. F. ix. y. t
Matrimoniū spirituale et car/ (x. U. Z
nale differunt ij. K. ix. y.
Matrimoniū multiplex ix. y. Z
Matrimoniuz carnale quare sit matrimo/ nij spiritualis signū x. X
Matrimoniū triplex dei cū humanitate/ecclesia et anima quō figurat. x. y Z. lvij. B
Matrimoniū dei et aīe. lxxxi. X. lxxxij. F
Mrimonial' act⁹ vix modeste exerceri pōt.
Matrimoniū ade et eue (xxij. y
multa significauit lxxvij. p
Mrimonij tres modi dispēsatōis. Jbidē.
Mrimonio z celebratio de honorat p vlu/latus impudicos ꝛc. xlij. B. O.
Mrimōialē ꝺctū fugiūt pl'es iō. xxxvij. P
Matrimonialis coniūctio fiat in ecclesia et cum bannis ꝛc. xlij. J O
Matrimonialis status miser. lxxxvij. A
Mrimonial' ꝺctus subīcit arbitrio legisla
Maturitas et gr̄ui (tor'. xxxv. L. lxij. R
tas cū ira est signū superbie lxxvij. D
Matutina ꝓmeditio aduersat ꝓsideratio/ni. xlvij. D.
Mechia ppe dicit adulterium xxvi. E
Mechia de hac plura xxvi. E
Medicinas emens vt sanet vt melius deo seruiat meretur xxx. A.
Medicinis nō sp intendere oportz. xxxix. K
Medicinā nō liceat oīno spnere. xxxix. L
Medicos hortat et docet dare consiliū nō ꝓta salutē aīe xxxix. R.
Medicina beatorū xlvi. D
Medici sex passiones ponūt dūtaxat. Jō lxxij. B
Medicīe emperice q̄ rōe tolerari possint vl'
Medicina salutar' p quā (n̄. xx. L. xxi. K.
in leticiā mutāt tristia et aduersa c. A
Meditatio q̄d sit. lx. B. lxiij. t. lxvij. L
D. xlvij. E. lxxvij. Z. lxxvij. B
Meditationis abusus multa mala īducit lxvij. D. O. P
Meditatō differt a ꝓtēplatiōe lxvij. A.
Meditatio ab initio difficil' postea facilis
Meditatio quō possit esse sim (lxiij. O
plificata p abstractōz a ꝓnotatōe accītiū
Meditatio d deo sim (lxvij. O. R. S T
pl'a docet p exempla. lxvij. T. U. X. Z
Meditās ne ī corpalib⁹ pedē figat ppt̄ fre/nesis et turpitudis piculū. lxvij. y. Z. xcv
Meditans subito e corpalib⁹ leue/ (A
tur in deum lxvij. Z. t
Meditās quō ad timorē et mīsericordiaz se excitet. lxvij. t
Meditabor vt colūba. lxvi. P (vij. O
Meditabor vt symia. vt canis. vt sus. lx/
Meditari p exemplū docemur. lxvi. P. O
Meditatio cur difficil'. lxiij. t. ꝓ. lxvij. L
Meditatō circa eucharistiā. lxxxvi. R (M
Meditādi q̄dā mod⁹ p q̄nq̄z vocales. lxxxi B. lxxxv. L. lxxvij. Z. lxxix. Z
Meditādi modus p duo ꝓba lxxxv. L.
Meditet is cui nō datū ē ꝓtēplari xci. X
Meditatōis dente mastica fauū scripture
Meditationi potius q̄s le (xciij. t
ctioni vacandum est xxxiij. M
Meditandi ars p simplicib⁹ lxxxi. H. J.
In meditatōne exardescit ignis h̄ modo.
Meditatōez abigūt illa. xlvij. B (xlvi. L
Meditatio est sozor lectōis lij. P.
Meditātes caueāt sibi a lesiōe cerebri. lxxi.
Meditari volens sine lesione ca/ (F
pitis sic agat lxxi. K.
Meditatio vite alicuius sancti aliq̄n efficacioz est ad deuotōem acq̄rendā q̄s meditatio de deo lxxiij. t.
Meditandi modus nō vnus et idem tene/
Meditandi modi varij Ri (tur. lxxiij. Z
chardi antiqui ꝛc. lxxiij. Z. t
Meditandi modus quem tenuit Johan/nes de gerson lxxiij. p.
Meditandi modus iuxta sil'itudinē mon
Meditandi mille (tis. lxxv. E.
sunt modi lxxv. B. lxxvij. T.
Meditandi modus p singulos septē dies hebdomade ꝛc. lxxvij. R.
Meditationes deuote circa singulos psal/mos penitētiales. c. L. vsq̄z ad R

In meditatõis studio querak iuuamentuz pro memoria lxxxix.p.
Mediũ cognitõnis quadruplex.lxxxiiij.I
Mediũ accipi debet vt sapiens iudicabit xxxv.O.xl.I.X.
Mediũ virtutis sic ẽ inquirendũ.xxxvi.B
Mediũ ꝑtuz ẽ ī certa latitudīe. xxxix.L
Mediocritas aurea tutissima est li.P.
Mediatores se offerentes p pace plerunqz ipi perimuntur viij.X
Melania offert.ccc.solidos heremite ꝛ nõ aspicitur lxxviij.A.xxxvij.K.xxxvi.p.
Meli⁹ facere nõ semp tenetur hõ.lxxxv.L lxviij.B.lxviij.D E F G.lxx.F.ꝛ
Melodie quattuor species lxxviij.H
Membri pudendi erectõem q̃dam mentiuntur se nunq̃ passos fuisse xxxij.Z.
Memẽto in missa institutũ xc.L
Memẽto ī missa q̃lit̃ fieri debeat.xxxiij.H
Memorativa vis q̃lis sit lx.K.
Memorãdi modi varij xcix.T
Memorãdi artz origo et ars.i.B. xcix.T.
Memoria dei qua nostri memor est omni tẽpore est pmansiua c.P
Melãcolici timẽt etiã ī locz lucidis.lxxiij.
Melancolice passiones alique enumerantur.xix.R (y.
Melãcolice passiões vnde veniant.xx.X.
Mendaciũ multiplex xxvi.G
Mendaciũ peccatũ est xxxi.ꝛ
Mentiri non licet ne destruak fiducia societatis humane xxxij.O.
Mendaciũ fieri bene nõ potest.xxxiij M
Mendaciũ officiosum admittunt quidaz greci. Ibidem
In mendacijs delectari quia fallunt ẽ malicia diabolica lxiij.E
Mendicitas spiritualis.lxxxviij.X.de hac tractatus lxxv.L
Mẽdicitas spũal̃ fiat die festo.xxxi.T.lxx
Mẽdicitas ꝓa q̃d sit.xxxvij.B (v.P
Mendicantes ociosos mordet lxxiij.D.
Mendici psonã assũpsit Johãnes gerson in sua oratione lxxiij.p
Mẽdicare spũal̃ nõ erubescas xci.X.
Mẽdicitas spiritual̃ sic fiat.lxxxiij.p.lxxv A.O.
Mẽdicabãt spũal̃ oẽs sctĩ lxxv.P
Mendicos inspicere vtile est ad compassionem ꝛc. lxxv.P
Mẽdicoz ml̃te miserie enumerãt.lxxv.P
Mendicãdi modi varij. lxxv.p.
Mẽdicitas.ō hac.lix.Q.lxviij.L.D
Mẽdicitas ꝛ ꝓpetas ꝓtẽdũt.x.p.xi. A B
Mẽdicare eũ q̃ de labore sibi p (L D P uidere potest.licz cũ circũstãtijs lxij.F
Mẽdicãs dicit̃ q̃ solo titulo natural̃ necessitatis accipit aliq̃d ab alio lxviij.L
Mẽdicãtes quõ pñt effici plati salua mẽdicitate lxviij.L
Mẽs 9r ꝟgo mater ꝛ filia. lxxxiij.G
Mens quid sit lxxv.R.Z
Mente vti quid sit lxxxv.R
Mens a mente dicitur lxxxvi.A
Mens in supmo ꝟtice toti⁹ aie lxxvij.P
Mẽtz rapt⁹ q̃d sit ꝛ q̃t modis noiet̃.lxv.O
Mẽtal̃ etiã lex cẽ pt.ij.Q (xcv.K.
Mens ꝛ spũs differũt. xcv.B.L.D.ꝛc
Mens vnde dicak ꝛ q̃d sit xcv.F
Mẽs nr̃a ẽ dei capax et ꝓticeps xcij.U.
Mens hũana vinea est xlvi.ꝛ.
Mentẽ seipaz deserere q̃d sit lxxxvi.L.
Mẽsa regũ hẽat canẽtes hist9rias lij.Q.
Mẽse due int̃ q̃s sedet aia famelica.lxxvi.
Mercatorũ regula.iiij.T (H
Mercatores ꝟspirãtes dãnãdi sẽt.xxiij.U
Mercator notabilis doctrina xxxij.S
Mercator assuescat ad vnũ ꝟbũ vendere.
Merx q̃d sit.xxv.I (xxxij.S
Merces magna nob ꝓmissa est xlvi.D.
Mereri nẽo ꝓt salutẽ sine vita gr̃e. lx.Z
Meritũ vite eẽne ꝛ boni tpal̃ ex q̃b9 actib9 fiat.lxiij.D.Supra Gratia
Mereri ꝛ peccare venialiter an stent simul. lxxxviij.B.Infra peccatũ
Meritis duob9 speremus saluari. l.E
Meretrix ad restitutõz nõ teneꝯ. xxxv.M.
Meretrices tolerant xxxv.M.y
Messiã futurũ expectãt iudei xxxij.O.
Messiam expectant iudei tempalit̃ regna/
Metaphisicales ꝓcept⁹ (turũ.xciij.K
via nature sunt ꝓpositiones ꝓceptib9 grãmatice ꝛ logice.nõ autẽ via disciplineꝛ lx.p.
Metaphisica resolvit termios oim sciarũ.
Metaphisici acutissimi nomi (xxxij.S
nũ ꝓmi impositores xciij.D
Metaphoris iõ vtũk ꝓdicãtes xlviij.A.
Methodica vel emperica sine rõe in medicinis admitti nõ debẽt xxi.K
Metroz vtilitas ꝑ ktim castoz lxxx.M
Metro apõ verses nihil seriosi⁹.lxxxvij.T
Meũ vl̃ tuũ vt aliq̃d dicak depẽdz ex lege positiua xxxv.K
Michael quis vt deus xciij.ꝛ.
Microcosmus est hõ.lxxxix.Z.lxxxiij.D
Microcosmi mutatio inducit mutationes

macrocosmi notabile dictū xlix.y.
Microcosm⁹ hō hz rōez p regina. li.X.
Milītum regula iiij.R.
Miles hoc agat lij.y
Miles timet pdere famam liij.B
Mima q̄ negligit paulatim decidit l.B
Minimus vocabitur in regno celorū.id ē nullus xiiij.J.
Minorennes ordinati formidabilē icidūt laqueum xliij.S
Mirabilia de⁹ p malos opaī Jō.xliij.A.
Mirabilia nō sunt imitāda sed admirāda xciij.O.
Miracula de his plura pulcra xliij.A
Miracula iudeorū christianorū et paganorum plura xliij.O
Miraculoz opator sol⁹ de⁹ ē ait Aristoteles.xliij.K.
Miracl'a fiebāt in p̄mitiua eccl'ia liij.P
Miracl'a iō dicūī aliq̄ opatōes. xxxviij.K
Miracula fiūt ad pbandā sanctitatē faciētis ea rē.xxxix.A.non tamē est signū sufficiens. vi.R.xix.P
Miracula raro fecerūt martyres in vita sz confessores Jdeo xxxix.A.
Miracl'a fiūt z facta sūt ob multas causas
Miracl'a q̄dā fieri sinit de⁹ cir (xxxix.B.
ca reliq̄as sctōz ppt eoz gl'iaz. xxxix.B.
Miracl'a multa facta tēpore legis et pphetarum enumerant xxxvi.L
Miracula antiqua quotidie spiritualit renouantur in ecclesia xxxix.L.
Miracula p mariā iō q̄tidie fiūt.xxxix.L.
Miracl'a hūilitati iūcta sunt sig̃ sctitatis.
Miracl'a facere donū ē qđ di (xlij.J.
stribuit spūssctūs put expediens iudicat
Miracl'a faciūt p̄probi.vi.R.xix.P (i.U
Miraculū potest expectari vbi hūana auxilia deficiunt. vi.O.xxi.O.lxix.H.
Miracula videndi curiositas pl'es fefellit. xvij.X.xviij.R.xxi.P.xliij.L
Miracl'a faciēdo de⁹ ordinē rex ñ turbat.
Miracul' faciēdis quō se sctī in (xlix.P
gesserint sine temptatōe dei xix.X.
Miraculū si pia vtilitate aut necessitate creat reūciat xix.Z
Miracl'a oīdūt hoīez ee oīm naturaliū fi
Miracl'a hui⁹ tp̄is sunt suspe (nē.xx.E
cta tanq̄ mundi senescentis xxij.B
Miracula facere/reuelatōes habere ne q̄s cupiat lxx.H.
Miraculū de politico narrat xliij.y.
Miracula sigillū dei sunt xliij.A
Miracl'a faciēti antixp̄o adherēs iude⁹ dā
Miracl'a nr̄o tp̄e fūt icre (nabit.xliij.B
dulitatis z dānatōis signa xliij.B
Miracl'a ctiā p̄ tp̄e fieri nō est p̄ dei ordina
Misse celebratio Plu/ (natōem.liij.P
ra de hoc xxv.B.L.xxxvij.R.
Missam celebrare tenet sacerdos xc.E
Missā celebrās quō intēdere debeat.xc.E
Missam celebrat⁹ deuotōem si nō habeat nō ideo abstineat lxxxiij.B.
Missa quō valeat p pl'ib⁹ aut vno. xc.E
Missā celebrare ī patēti loco bonū ē.xc.O
Jn missa sunt offerentes xc.O
Missā celebrās si pctī recordat q̄d agere d
Missam audire dñicis die (beat.xxv.E
bus obligat q̄s.xxxij.A (liceat.xxxiij.K
Missā celebrare ī angul' ñ bñdictis z̄.an
Missam celebrās nō sit curiosus de valore eius inquirendo xxxiij.A.
Jn missa cogitatōes supueniētes sic abigi
Misse defectib⁹ quō oc (debēt.xxxiij.A
curri debeat.De hoc pl'a notabilia.xxxiij
Missam celebrās excōmunica (A.O
tū qualiter vitare teneatur xiij.R
Missam d̄ tp̄e aliq̄n meli⁹ eēt dicere p de
Missam dicere (fūcto q̄z redem.xxxix.Z
dbēs pvno si p alio dixerit ñ satisfacit.xxx
Missam p aliq̄ celebrās p̄t ali (vi.z.
os adiūgere in suis orōibus. Jbidem
Missa p vno spēal' dicta q̄d valeat z q̄n
Missā celebrare nēo (tū do notū ē.xxxvi.z
scit an dign⁹ sit.xxxvij.R.sup̄ eucharistia
Misse celebratōem cōtinuātes pctōrū occultissimoz rememoramur xxxvij.R.
Missam celebrare crebri⁹ meli⁹ ē q̄z absti
nere a celebratione Jdeo xxxvij.T
Misse cantationē vetus fluxus minus impedit q̄z nouus xxxviij.J
Missam iciunos audire conuenit iij.R
Misse total' auditio est d̄ obſuatōe sabbati
Missa añ p̄mā nō celebrat ni (xliij.D
si in die natalis domini xliij.H
Missā vnā dicēdo ñ absoluit obligat⁹ ad
De missa vide su (pl'es nisi rē.lxxviij.B
pra in verbis celebrare et eucharistia
Misericordie opera lij.U
Miscdiam dei ecce q̄si stultā z ludū pueri
Misericordiā consecq̄ volēs fa (lē.lxxvij.J
ciat misericordiam lxxv.H
Miscdia laudat ī plato.vij.S.T. viij.L
Circa miscdias dei aliq̄ q̄ones.xi.Z (D
Misericordie opus est corripere pctōrem.
xij.A

Misericordia seu ꝓmiseratio ꝓmoueꝯ. xij. ꝛ
De misericordia meliꝰ ẽ redar (xviij. ꝛ
gui q̃ de seueritate lxvij. H
Miseriaꝝ ĩcuitabiliũ sũma medicina ẽ ob/
liuio lxxxi. D.
Miserie multiplices seculorũ li. H
Miserie humane lxxv. L
Missum se dicens de sua doceat missione.
Mititatẽ xpi seq̃mur. li. B (xviij. D
Mitis fuit iesus in dictis et factꝭ li. B
Mystice theologie ꝓpetentes ꝓsideratões
ex dionysio xcvij. L
Mysticũ abscõditũ dicitur lxiij. H
Mystica theologia ĩ q̃ pte aĩe reponiꝯ. lxv
Mystica theologia ꝺscribiꝯ. lxv. L S (D
Uide infra theologia et supꝫ contemplatio
Mixtio elementorũ lxxxij. H
Modestia quid sit xciij. K
Modi dicẽdi p se ꝛ p accidẽs p se ꝑmo per
se scꝺo p se ꝺm qꝺ ipm ĩ q̃ fundẽꝯ. lx. K
Moyses triplici politia populũ rexit aristo
cratica democratica ꝛ regali i. ꝛ
Molliciei pctm̃ contingit sine pollutõe ali
quando xxxij. Z. xxxiij. A.
Molliciei pctm̃ ꝓtingit etiaꝫ añ pubtatis
Molliciei pctm̃ q̃dã nõ (an nos. xxxij. Z
cõfitenꝯ varijs de causis xxxiij. A
Molliciei pctm̃ q̃liter elici possit a pueris
speciaꝰ tractatus. xxxiij. A (xxxviij. E
Mollicies nõ est quecũq; pollutio diurna
Monachꝰ qñ cellã exire debeat .x. H
Monachi q̃bus studijs et cui doctori va
Monachi q̃le de (care debeãt. xviij. O
beat esse ꝓncipale exercitiũ xix. E
Monastice vite laus lv. P
Monastice vite picula lv. O.
Monachꝰ nõ teneꝯ obedire ꝑlato in pluri/
bus q̃s in regula ꝓfessus est lxij. K.
Monachꝰ quõ dicaꝯ cẽ sine volũtate. lxxxi
Monachꝰ desinit esse monachꝰ fa/ (S
cta dispẽsatõe suo voto castitatꝭ. xxxvij O
Monachi officiũ est orare lxxvij. X
Monarchã supmũ ponit Aristo. deũ esse.
Monarchia vna esse ꝺz ĩ spũa (xciij. T
libꝫ/nõ sic necesse est in ciuilibꝫ. ij. A. lij. L
Monas genuit monadẽ ꝛc. lxxvi. Y
Monasteriũ ingrediẽs an possit hr̃e ocu/
lũ ad sustentatõem corꝑalẽ lxix. L
Monasteriũ artũ q̃d sit xxxiij. H
Moneta aurea in q̃nq; ꝓbaꝯ sic ꝛ reuela/
Monetarũ mutatio pec (tio. lxi. A.
catũ est aliquando. xxiij. T. (lxiij. A
Monitio videꝯ esse inter ꝓceptũ ꝛ ꝓsilium
Monocordũ sup orõem dñicam ꝓposuit.
Mons ꝓtẽplatõis quõ scandi (lxxx. H
possit. xlvi. P. J (xlvi. P
Mons in quẽ q̃libet sanctorum ascendit.
Montes nobis fabcamꝰ fãtasticos vicioꝝ
De monte contemplationis (xlvi. S
specialis tractatus lxxiij. O.
Montẽ ascẽdit ꝓtẽplatiuꝰ verꝰ lxxiij. U
Montẽ imaginet sibi ꝓtẽplatiuꝰ .lxxv. E
Montanꝰ heretic⁹ lxxv. E.
Mora duplex cõsensus et tpis xxij. T
Morbũ incuratũ relinq̃re licet ꝺm quoꝺã
p cuitatõne doloris nimij xxxix. P.
Morales scientie q̃re minus habent certi/
tudinis ꝛ mathematice plurimũ lx. H.
Morꝫ correctio ad eꝑos ꝛ ꝓciliũ ptinet. xij
Mores malos radicatos nõ tã (L. L.
ꝯbis q̃s factis extirpãdos esse vi. L
Moralia ꝑcepta vtile fuit in lr̃is sacris re/
peti. xiij. K. lv. O. Uide infra ꝑcepta
Moralis certitudo qualis sit et q̃n suffici/
at. iij. H. lvi. B. D. B. H
Morales scie sunt difficiles admodũ pro
pt̃ circũstantias varias. lvi. L. lxxviij. H
Mores mali q̃ tolli nõ pñt mutenꝯ ĩ aliuꝫ
finẽ p directõez ĩtẽtõis. lix. B. lxij. O. lxix.
Moraliꝫ bñ agere ꝑt nõ existens (E. F
in gratia lx. ꝛ
Mores boni miro modo illuminãt. li. Y
Mores geras ita vt boies sunt xxxvij. A
Mores disce ab exterioribꝫ rebꝫ ꝛ opatõni
Moraliꝫ actio suã habꝫ vni/ (bus. lij. O.
tatem et continuatõem lxxviij. E
Morales materie magis resolute sunt per
nouos doctores q̃s p veteres lxxviij. H
In moralibꝫ sufficit ꝓbabiliꝫ ꝺiectura. lxxx/
Moris genus ibi incipit vbi (viij. K
ꝑmo dominiũ volũtatꝭ inueniꝯ. xxix. S
Moralis scie quõ inepti auditores sint iu/
uenes xxxiij. X
Moraliꝫ certitudo sumẽda ẽ grosse. xxxv T
In moralibꝫ nimia subtilitas ñ sp expedit
Mors ꝺ hac plꝫa. xxxvij. H (xxxvij. Y
Mors fratris regis francie coram cõcilio
discuti petitur xij. P. O. R
Post mortẽ aĩa mereri nõ ꝑt sed nona quo/
tidie cognitione pfici xvi. H
Mors nature et ciuilis xij. ꝛ
Mortui aĩa si dicaꝯ apparere petẽs suffra/
Sup morte fratrꝭ (giũ q̃d agẽdũ. lxix. J
consolatoriũ carmen ad fr̃em xxxvij. O
Mors recogitãda est. lxxx. J. lxxiij. B. lxx
Mors bõa ꝓtẽplatiuoꝝ. xlix. S (vij. D

R ante B

Jn mortꝭ articulo diſputat q̄dā cauſidicꝰ.
Mortē meditabaꝯ ioh̄es (lxxxviij. U
de gerſon xcij. H
Moriendi ars xxxij. G
Morīēti amici carnales ad mēoriā ñ reducāꝯ neq; nimia ſpes ſalutꝭ corpaꝝ deꝯ .xxx
Morīētes ignominioſe temere iudi (ij. H
candi nō ſunt xxxiiij. B.
Jn mortꝭ artic̄lo poniꝯ hō triplr. xxxvij. H
Mortꝭ mēoria ſup̄ modū vtiꝫ iō. xxxvij M
Morīēs q̄libet audit vocē xp̄i xxxvij. H
Jn morte remiſſio plena ex trib⁹ dari poteſt
Mortis et vite piculo licēter (xxxvij. O
nos exponim⁹ etiā p tpalib⁹ xxxix. K
Mortale pctm̄ eſt ſm̄ Aug. xxxiiij. T
Mortale pctm̄ aliq̄d eſſe nō eſt leuiꝯ aſſerēdum xxxv. T. Jnfra pctm̄.
Mortale pctm̄ q̄n̄ ſit actꝰ aliq̄s xxiiij. F
Motus triplex in corpib⁹ z intelligentiꝫs. circularꝭ obliquꝰ et recꝰ. lxxix. O. xcv. T.
Motus p̄mo p̄mi nō ſunt in ptāte noſtra.
Motus primo pri/ (lxxxiij. T X Y
mi nō ſunt peccata xxix. E S. T
Motus p̄mo primus z ſcō p̄mus q̄d ſit. xxix. R. xxxij. D
Motus p̄mo primus c̄uis ſit in ſenſualitate tm̄ ei nō attribuiꝯ Jdeo xxij. R.
Motus ſcō p̄mus ē vēiale pctm̄ ñ mor/
Motus ſenſualitatis | (tale Jō. xxix. T
ſunt in ptāte nr̄a et nō ſunt xxix. R
Sine motu ſenſualitatis vix poteſt aliq̄ peccatū mortale cōmitti xxix. U
Motus anime nihil ē niſi inclinatio aīe.
Motꝰ aīe dicūꝯ actꝰ viriū ap (xxix. R
petitiuaꝝ nō app̄henſiuaꝝ xxix. R
Motus anime triplex naturalis ſenſitiuꝰ z rationalis xxix. R.
Mlier cur nō ſit ſuſceptibil̄ ordis i. P.
Mulierum regula iij. S
Mlier amicta ſole myſticaꝯ. v. z. x. D. xij. D
Mlier cū virꝭ familiaritas p/ (xciij. y
niciоſiſſima. xvij. Y. xix. z. lvij. D. lxx. R
Mlieribꝫ docēdi officiū intēdictū. xvij. D
Mlierē ꝓcupiſcere q; ꝙgo q; (xlij. X
honeſta etiam ſi ſit deformis /malicia ē di
Mulier rixoſa fumꝰ et (abolica. lxiij. S
ſtillicidiū quid ſint xlij. O.
Mulier q̄dā mortua ē deuotōe. xlix. S.
Mulieri regulariter docere nō p̄mittiꝯ ſed p̄uilegio xlix. Z
Mulierū cohabitatio diſcipulis concedebatur non ſine nobis xlix. z
Mlier dicens /letatus ſum nō incōgruelo quitur xxv. H.
Mulier de ornatu ſuo ſciens alios ſcādalizari q̄n̄ peccet z q̄n̄ nō xxij. K
Mlierē iſpicere ꝺ p ſe pctm̄ nō ē. xxxvij. D
Mulierū vſus debet eſſe cōmunis ſm̄ aliquos xxxvij. H
Mulierū garrulitas xciij. z
Multiloquia nocēt contēplatiuo. xvij. X. li. P. lxxvij. H
Multitudinē q̄n̄ opteat ſeq; q̄n̄ non. ix. E
Multitudo facit ꝺ g̃ ē licitū/argumētatio peſſima xxxvi. L.
Mulus ſig̃t ſtolidos onera pctōꝝ ſine diſcretione portātes c. M.
Mundi ppetuitas g̃re poſita liij. Z
Mūdꝰ totꝰ ꝺriuatꝰ a deo reducīꝯ i eū. lxvi
Mūdi vanitas z iſtabilitas. vij. X (R
Mundanis delectatōib⁹ intereſſe ſuadet diabolus et mala q̄ inde ſequūꝯ lxx. R.
Mundanoꝝ et ſpūaliū diuerſitas xc. Z
Mundani vnde exultent xciij. y
Mundū fuiſſe deo coeternū dixit Plato z Ariſtoteles |xxv. H.
Mūdū relinq̄re magna g̃a eſt lxxij. P
Mundꝰ ꝓtēnendꝰ eſt z fugiendꝰ lxxij. Q.
Mundani irridēt deuotos ideo lxxiij. ꝓ.
Munitur chriſtianus ſub iugo dñi ad omnem dr̄iam poſitionis li. K.
Murilegū q̄dā ſe exiſtimabat lxxij. L.
Murmur xxiiij. D
Muſca de calice ſic extrahēda ē xxxiij. H
Muſcas cogitationū q̄dam ſequunꝯ ſicut pueri papiliones lxxiij. U
Muſe tres poſtea dicte ſunt nouē. lxxvij.
Muſica laudaꝯ. lxxx. K (H. lxxx. Q
Muſica ſic habuit ortū lxxvij. D. H.
Muſica congruit pueris lxxvij. H.
Muſice multiplex diſtinctio Jbidem
Muſica cordis lxxvij. U
Muſice ſubiectū nūerus ſonoꝝ lxxvij. X
Muſica habet fraſim theſim et ꝓbinatōes lxxix. T
Muſicā ſecl̄i deuoti nō addiſcāt lxxix. U.
Muſice ſpūalis ars nō ē ficticiū. lxxix. S
Muſica ſenſibilis habz agens paſſum medium ſonus obiectum lxxx. A
Muſicoꝝ vaſoꝝ multiplicitas ꝓpt̄ tres cauſas orta eſt lxxvij. Q
Muſicoꝝ inſtrōꝝ noīa varia lxxvij. S.
Muſica beatoꝝ hec eſt xlvi. G
Muſica petulās i eccl̄ia repḥēdiꝯ. xlvi. G.
Muta peccata difficillie a q̄buſdā detegūtur. xl. y

Mutanť regna ꝛ oĩa q̃ in terris sunt. lvi A
Mutuationis diffinitio xxxv. I.
Mutuũ dantes nihil inde spantes/dicunt quidã consiliũ nõ ꝓceptũ xxxv. M.
Mutuuꝫ date nihil inde sperantes quõ intelligitur xxxv. A
In mutuo nullũ ꝓbabile dubiuꝫ põt vsuram excusare xxxvi. L.

Abuchodonosor

bouẽ se eẽ fãtasiabať. lxxiij. L
Nabucho. figura expõiť xli. A.
Nardus dedit odorem xcij. F.
Nasci filiũ dei spũaliť ĩ cordibꝫ nr̃is q̃d sit
Nascunť de bonis boni lij. M. (xlvi. Z.
Natales hominũ dies quõ liceat celebrare. viij. E. lx. L. lxij. ꝑ. lxix. F.
Natiuitas christi triplex lix. X.
Natiuitas in vtero ꝛ ex vtero xxv. O. P.
Natus puer nutriatur spũaliter septẽ nutri
Naťa ꝺscribiť. lviij. Z. xcv. D (cibꝫ. xlvi. Z
Naturã totã rectã eẽ qz recta regula dei di/
Natura aut miracl'o (rigitur. lxix. B.
diuino causanť oĩa/al's de diabolica pactiõe opatio suspecta ẽ. xx. L. xxi. A M O.
Naturalia vt sanguis vpupe ꝓgamenũ virgineũ ꝛ ẽfficaciã nõ hñti magicꝫ. xxi. R.
Ex naturalibꝫ q̃s põt se disponere ad grãz ꝛ moraliter bene agere lx. V. Z. ꝛ.
Naturalis iuris principia sunt de lege diuina proprie dicta. lxi. P.
Naturali impulsu in deũ fertur hõ ꝛ eũ supoĩa diligere posse videť. lxij. ꝛ.
Naturalis iuris ꝓncipia enũeranť. iij. B.
Naturalibꝫ vtimur ꝓ fidei ꝛ charitaꝫ supnaturalis inductõe ꝫ ñ ꝓncipal'r xx. D.
Naturalis incliatio multũ iuuat ad ꝓtemNaturalis dei amor (plationem lxv. Z.
quõ dici possit liber xcvij. S.
Naturali ardore aliq̃ anhelãt ad celestia desideria alij nec coacti Exempluꝫ de catell' venatoribus xcviij. M.
Natura naturãs ꝛ naturata xciij. X
Nature et essentie supaddiť gtia xci. K
Natura est vis insita rebꝫ ꝛc. xxxviij. K.
Nature ordo gr̃e subditus est xlix. P. y.
Naturales res modo doctriali duabꝫ vĩs concipiuntur lx. R.
Nauis est corpus nostrum lxxij. D.
Necesse est rem dũ est esse lxij. Z. xcv. E.
Necessitas vrgens q̃ñ sit vt q̃s ꝓpter hoc teneať facere elemosynã spũalẽ lxvij. K
Necessitas duplex ꝓcepti et sacramenti
Necessitas legem (i. A. X. xvij. H
non habet iij. L. iij. B. vi. D. ix. S.
Necessitas absoluta ꝛ ꝺditiõata xxvi. T
Necessitas vrgens tũc est lxxiij. L.
Necessitas facit anum currere lxxv. P.
Negligẽtia ẽ pctm̃ mortale tũc. xxiij. L O
Negociať iustus mirabiliterꝫ mõ xli. T.
Ne q̃d nimis ꝛ similia xxxvi. X. xxix. L
Nescientia et ignorãtia differũt xv. F.
Neumata quid sint lxix. ꝑ. lxxx. L.
Neuma significat spm̃sctm̃ lxx. L.
Neutrales in scismate ab ordiarijs suis expectãt absolutõez ĩ casibꝫ reseruatꝫ iij. Z
Nicticoraxꝫ solitario compatnr xcviij. ꝛ
Nicticoraci in domicilio habitanti qui assimilãtur c. O.
Nigra sum sed formosa xcviij. M.
Nihil dicitur factũ sine verbo xciij. F
Nimis mandauit deus mandata sua quõ intelligitur lxvij. A
Ninus assyriorꝫ rex crudelis lij. K.
Ninis species siue imago habet vim infrigidandi lxxiij. L.
Nobilitas quid est xciij. Z. lix. A.
Nobilior creatura rationalis labilioꝛ ꝛ ꝓnioꝛ est ad casum xl. ꝛ.
Nobilitas de hac tractatus spãlis lij. E.
Nobilitatis in hoie sex sunt spẽs lij. M.
Nobiles de iure sepe fiũt fui de fcõ lij. M.
Nobilitas maxia est eẽ re ꝛ noie xp̃ianum.
Nobilitas ẽ in dãnaꝫ lij. K. (lij. M.
Nobilitatis vilipensio maxie aduersa ẽ paNobilitas microcosmi (ci. lij. K
eius saluat sanitatẽ lij. K.
Nobilius est dare q̃ accipere lij. K.
Nobilitas ſm theologos et philosophos circa hoc at tenditur lij. B.
Nobilitas ſm opinionẽ vulgi hec ẽ lij. B
Nobiles potẽtes quõ se hr̃e dẽant iij. K
Nocitura relinque li. S.
Nomẽ dñi iesu gl'osũ ꝛ ꝓpiciũ. vi. I. lxix. F
Nomẽ mistice q̃d sit ꝛ q̃t ei accidũt c. S.
Nomen dñi omis qui inuocauerit saluus
Nomen alicuius ab an/ (erit. vi. K.
gelo ꝓdici quid significet xix. L.
Nomina dei triplici via sumunť ſm dioNoĩs dei cogni/ (nisium. lxxxiij. B.
tio triplex lxiij. M.
Nomen dei sanctum lxxxiij. K.
De noĩe stl'tũ ẽꝫtẽdere dũ ꝺ re q̃riť. lxxxv K
Nomina vtendi multiplicitas parit cõfusionem lxxxv. y.
Nomẽ ꝓmuꝫ dei ẽ. q̃ est xciij. L. s. Deꝰ.

Nomen pñs filꝰ est in diuinis xxvi.A
Nomẽ dei ꝑmũ ẽ bonũ xlix.D.lxxij.T
Nominare deũ noie viliũ creaturaꝝ minꝰ habet scandali ſm Dion. lxxxvij.J
Nomina plurima anime lxxxvi.B.
Nomẽ dei inuanũ sumere q̃d sit. xxvi.A
Nominũ ꝑmi ipositores metaphisici acutissimi xli.H.
Nõ licz hoiez eẽ sepe vt vult xciij.B
Non est inuentꝰ silis illi rẽ. de quolibet canitur hoc respectu lxxvij.y.
Noticia amoris diuini q̃druplex. Meridiana de se. Meridiana sc̃a. Matutina vespertina lxix.T.U.xcvij.J
Noticia dei est nomẽ suũ lxxxiij.H.R.
Noticia intuitiua generalit̃ ꝓprie et ꝓprissime lxxxiij.M
Notificatõis modus vnus doctrinal' aliꝰ experimentalis lxxxvi.B
Notoriũ iuris et facti xiij.B
Nouicꝰ amor instruit. xcix.Q.R S T U
Nouicius defectuosus receptus an (x postea repelli possit xxxiij.S.
Nouicius feruor degenerat in teporẽ p̃ mõ
Nouicij magis onerant̃ labori (li.B. bus q̃s alij lxxij.L.lxxviij.H.
Nouitas nouitatũ xciij.S
Nouus rex noua lex lxxxix.X.
Nouũ t solũ tale eternũ est lxxxix.X.
Nouitas nisi arripeat male iret respublica.
Nouos libroꝝ ꝓpositores necessariũ ẽ t vtile quotidie assurgere (xxv.D. i.B.
Noua t insolita referẽtiby nõ facile credatur
Noua volumina ꝓfici vete (xvij.M ribus neglectis culpat xvij.T.
Nox mysticatões pleraſq̃ hz xcvij.t
Nudũ crucifixũ caute meditare lxxi.M
Nũc dimittis cãticũ symeõis mercc. lvij.
Nuptaꝝ regula.iij.S (t.
Nuptiaꝝ in chana galilee mysticatio.ix T U rẽ.x.Z
Circa nuptias illas q̃stiões mlte vi.X
Nuptie allegorice morales t anagogice. ix
Nuptiaꝝ spiritua/ (y.Z.t liũ plura genera lxxvij.ꝑ.lxxix.Q.lxxxT
Nuptijs carnalib⁹ hymeneũ pesse fabulat gentilitas lxxix.A.

Affectũ significat.xcix.R

O

Obduratõis cause.xxxiij.t (l.O
Obediẽtia sit ꝑstans hilarꝫ ꝓpta t affectuosa
Obediẽtia q̃re p̃cipiat lvi.B
Obediential' motus. ij.P.lv.J.
Obedit deus voci hominis li.R.
Obediẽdũ est pape dũ certus ẽ. Dũ scisma est dubiũ p̃t fieri neutralitas. iij. Z.iiij.D. E.ix.L
Obedientia in casu pape subtrahi p̃t. iij.O. R.iiij.D.vi.H.ix.A.L.D
Obediential' potẽtie fœramen xci.Z.
Obedire quõ teneamur p̃latis. xxvij.K.t xxxij.L.xxxiiij.S
Obediẽtie votũ tũc ꝑmittit mortl'e.xxxiij
Obedire iunior⁹ dz senioribꝫ in oib⁹ (M q̃ nõ ꝓtra deũ sunt xxxiij.M.
Obediendũ est etiã simplici t indocto prelato xxxvij.S
Obedire debem⁹ xp̃o ꝓpt̃ tria xl.F.
Obediẽdũ nõ ẽ p̃ncipi ꝑ deũ lij.y.Z
Obediẽtia humilis decet eos etiã q̃ sepiuata lege moueri existimãt xvij.X.xviij.D
Obediẽtia ꝑmẽdat.xix.B.D.xxij.E.lxvij
Obiectũ intellect⁹.lxxxiij.L (B J.
Obij cit se de⁹ itellectui creato libere xci.E
Oblatões gallox vl' panis t similiũ an sint superstitiose. xx.L.lxix.D.F
Obligatoria t insolubilia i quo fundẽt. lxxx
Obligatio p̃ceptoꝝ t iuramentoꝝ (viij.M xxxiij.R.
Obligatio vel ꝑmissio in bñficijs p̃t nõ ipleri ex legitimis causis xxxvi.Z.
Obligatus alteri nõ p̃t rõnabilit̃ se reddere impotentẽ ad soluendũ xxxix.X.
Obligatus alteri an religionẽ possit vouere notabilis decisio xxxix.T
Obligatio mutua ẽ inter curatũ et parochianum nõ auferibil' ꝑ papam lxvij.y.
Obligari nos ad pctm̃ p statũ nostꝝ q̃ttuoꝝ vijs intelligere possum⁹ lxx.t.
Oblit⁹ pñie pctm̃ itex ꝓfiteri ñ tenet.xxxiij
Obliuio pctõꝝ q̃s noxia sit.xxxij.E (R
Obliuiscẽtes p̃teritoꝝ in anteriora nos extendamus vij.P.x.J
Obfuatio cui⁹ effectus alit̃ q̃s naturalis vel diuino miracl'o expectat̃ de diabolico pacto suspecta est xx.L.xxi.A D Q
Obtrectatoribꝫ an sp opteat resistere.lxx.U
Obumbratio q̃d sit xciij.y
Occasiões pctõꝝ q̃dã ꝓpinq̃ quedã r̃mote xxvij.J
Occasiões pctõꝝ vitare nõ volẽs i statu salutis nõ est.xxxij.A K ꝑ.xxix.t.xl.O
Occasiões luxurie ñ fugiẽs peccat.xxxij.E
Occasiõez q̃ dedit alijs ad peccãdum non

absoluatur nisi ꝛc. xxxij.ɔ
Nō oēs occasiōes vitare optet xxxij.R
Occasiōe peccādi data difficile ē nō pecca/
Occasiōez luxurie q̄dā neda (re.xxxiij.D
ret se in facie lacerabat xxxix.P
Occasiōes manifestas peccati nō declinan
tes nō censenť contriti xli.D.
Occisio ffris regis francie p ducē burgūdie
narrať et discutiť xij.L.ꝛc
Occidere nō licet et qñ liceat.xxiij.ꝛ.xxvi.
Occisiōis actꝰ ꝛ nō volūtas cur nō p (D
hibeatur in lege xxvi.E.
Occidere seipz hoī licz ſm stoicos ꝛ massi
Occidere se nēo licite p̄t (lienses.xxxv.O
nisi ex dei dispensatione xxxix.D.
Ociū malū est lix.ɔ.xlviij.D.
Ocio bñ et inerter vti cōtingit xix.I
Ociū sanctū appetendū xxiij.O.
Ociosoꝝ defensio xciij.O.
Ocū vitatio p̄cipuū remediū luxurie.xxx/
Ociositas sic vitāda ē.lxxi.Q (viij.U
Ociū spēal̄ iuuenib⁹ pricl̄osū est Ibidem.
Oculꝰ q̄d sit ꝛ quotuplex.ꝛ de opatōib⁹ eiꝰ
plene et succincte xcvi.Q.R.ꝛc.
Ocli cordis nr̄i tres turbati sť p pctm̄ ade
Ocli aīe rōnal̄ duo.lxvi.X.Z (lxviij.L.
Oculi rōis quō obtenebrenť.vi.Q.ix.D.
Oculꝰ tuꝰ si fuerit simplex expōit xciij.y
Oculū diabolꝰ conať eruere.lxxxix.ꝛ.lxxx/
Oculꝰ amoris.lxxxij.D (iij.X
Occupatōes ipediūt p̄templatōz lxvi.A
Occupatio indebita li.D.F.
Occupatio ɔ ociū fiat cū dilectatōe. li.Q.
Occupatio tpata aliqñ ē neccaria p̄templati/
Occupanť mūdani et p̄tē (uo.lxxiij.X
platiui sed differenter valde lxxiij.O
Odiū pfectū quid sit.xij.I (bus.lxxiij.I
Odiū naturaliter inueterať in istis homini
Offendēs in vno oīm reus est xli.U
Officium iniunctū quō quis renuere pos/
sit.xxxiij.S
Officiū eccl̄asticū q̄d sit.xxiij.B.xxxvi.D
Officia exteriora religiosꝰ cū diligētia exer/
Officiales mōasteriorꝝ (ceri dñt.xvij.I.
puritatē cordis hr̄e ñ pñt ꝛc. lxxi.D.I
Officiales fidel̄ agētes sp orāt lxxi.I
Officiū eccl̄iasticū trifarie sumiť.xxxvi.D
Oloris instar stephanꝰ parata morte cātat
domine ꝛc. xciij.R
Omissio repssionis illecebre. xxiij.D
Omissio qñ est pctm̄ et qñ nō.xxiij.L.xx/
ix.O
Omnes peccauerūt/et similes vniuersales
sic intelligantur xlvij.X.
Omnia coopantur in bonū iustis hoc de/
claratur.xli.R. Supra bonis
Oipotētissimꝰ ēxp̄ianꝰ.pbať hoc.xli. D.
Onꝰ dñi quō sit leue declarať.li.D. supra
Onꝰ et iugū differūt.li.L (Christꝰ
Onera vndecim q̄bꝫ hoīes gūanť. l.R
Oneramur multipliciter lxxxv.A
Operatio q̄libet laudabilis est lxxix.I.
Operatio bona est regratiatoria p̄teritoꝝ et
meritoria futuroꝝ l.D.
Opatōes informes quō disponūt ad gr̄am
Operis peccatū gra (lx.U
uius q̄ꝫ oris xxij.D.
Opera sequunť mortuos in dño nō p̄rece/
Opera magna diabolꝰ ali (dunt.lxiij.A.
qñ suadet aliqñ dissuadet lxx.D.R
Opa nr̄a q̄ dēamꝰ velle eē occl̄ta q̄ manife/
Opa nr̄a bōa īpedire vl̄ puer (sta.lxx.U
tere conatur diabolus lxx.B.
Opera trinitatis sunt indiuisa lxxxiij.R
Operis ōpati vis merito ppꝛio opis et vo
luntatis aliq̄d supaddit xc.S.
Operib⁹ quib⁹ vacare sit melꝰ xxxiij.D
Operā dare rei illicite q̄d sit xxxiij.X
Opinio cōis vt sp portꝰ ē seq̄nda.xcvij.U
Opinionū diuersitas et nouitas tanta no/
cet ecclesie iiij.ꝛ.xvij.y
Opinionū ramos p̄curre fine caret.xxxvi
Optatiui loco apō hebreos futuꝝ. (D
indicatiui poni solet ij.Z.
Oro/de B sermo.xlix.A.Tractaꝰ.lxxvij.X
Oratio quid sit. xlix.B.lxv.D.lxxvi.B
Oro mētal̄ acceptioꝝ ē do q̄ vocal̄.xxxvij.
In orōe pticl̄aris recogitatio no/ (A.
cet aliqñ. Exemplū de B xxxvij.A
Orō vocal̄ ſm Bed̄.tal̄ eē dz ī psallēdo.xxx
Orō vocalis materia (vij.E.lxxvij.B.
forma et finis q̄d sint. xxxvij.F.lxxviij.B
Orationē vocalē quādo quis repetere aut
nō teneatur xxxvij.I.lxxviij.F.
Orandū est in hac vita xxxvij.A.
Orationis domū faciunt domū negociati
onis clerici B modo xl.R.
Orare in tēplis melꝰ est regulariť xl.L.
Orant sancti p damnādis xlv.E
Oratōes nr̄as sancti cognoscūt xlv.E
Oramus sanctos minores ideo xlv.E.
Orōes sctoꝝ an sp exaudiātur xlv.E.
Orō nūciꝰ ē.xlix.B.lxxvi.U.lxxvij.MR
Oro quis ē cū alis aīa ꝛ plumis xlix.B.
Orationis sex ppꝛietates xlix.L.
Oratio ml̄titudinis p̄cessionaliter et loca/

liter adunate efficacioꝛ est xlix.D.
Oꝛõ pueroꝝ baptizatoꝝ efficax ẽ xlix.D
Oꝛõ p seipõ ad satisfaciendũ acceptabilioꝛ
De oꝛõe plimi erroꝛes.xlix.F (q̃ tẽ.xlix.E
Oꝛatio efficacissimũ remediũ ẽ aduersus omnes insultus xlix.F.
Oꝛandũ est ꝺ sniam pꝛoꝛũ xlix.M
Oꝛõe q̃si cathena nos ad deũ trahim⁹. xlix
Oꝛat p nob filiꝰ ꝛ spũsctũs.l.C (A
Oꝛatio p recognitõe ꝓpe ꝺditõis lij.L
Oꝛatio ꝓplectens bꝛeuissime puncta nr̃e religionis christiane lij.T
Oꝛare quõ semp q̃s possit .lxv .T. lxxi.I
Oꝛõ pfecta idem est cũ (lxxv.ꝑ.lxxvij.ꝑ mystica theologia lxv.S
Oꝛabo spũ oꝛabo et mente lxv.S.
Oꝛatõis laus et vtilitas lxv.T.
Oꝛandũ est sine fantasia ꝟ modo.lxxi.KL
Oꝛatio hñs q̃ttuoꝛ comites exaudiꝛ.vi.K
Oꝛãs deũ nõ debet ad hoc tẽpus p constellationes obseruare xx.K.
Oꝛãs deũ ne sit ipatiẽs si non cito exaudiꝛ
Oꝛationẽ deo q̃uis imutabili nõ (xxi.O. frustra fundi lv.I.lxxxij.E.
Oꝛõ vocal q̃ articulata et alta esse debeat ꝛ cũ q̃ deuotõe lxvij.IL. lxxviij.E.F
Oꝛationẽ verbalẽ vtilẽ esse lxvij.L ꝛ
Oꝛatões aliq̃s credere efficaces ꝺ infirmitatem piculũ vel p p̃sentia alicuiꝰ sancti i moꝛte friuolũ est lxix.B.
Oꝛans non sentimẽta sequaꝝ sed spem sibi p̃figat in pmissis dei lxix.y
Oꝛationũ imensa multitudo a diabolo nõ nunq̃s suadetur lxx.D
Oꝛantẽ confidentiꝰ de deo q̃ bonũ sit speꝛare nõnunq̃s facit diabolus lxx.L
Oꝛandus deus vel sancti nõ passim p tpalibus ſꝫ p salute et medijs ad eã lxix.B
Oꝛõeꝫ dñicã dicere ep̃t qui ire vindicte moꝰ pcipit et hoc ei displicet.lxx.T (iij.U
Oꝛõ dñica de hac spal̃ tractatꝰ .xxvij.Z.xc
Oꝛatio dñica nõ dirigiꝝ ad psonã p̃is tm̃ sed ad totã trinitatem xxvij.Z.
Oꝛõ dñica sub silitudie citharę pponiꝝ.lxx
Oꝛõ dñica p̃cipua ẽ.lxxv.ꝑ (iij.M
Oꝛationis dñice petitiones late deducunꝝ in oꝛatione lxxvi.E F B tẽ. lxxvij.S.
Oꝛans sine attentione absoluit se a p̃cepto ecclesie xxiij.E.xxvij.F
Oꝛõis tpe ꝓuerti coꝛ ad deũ fm ꝟba ꝛ sensum oꝛõis nõ est necessariũ xxiij.O.
Oꝛans vt statim moꝛiens euolet ad celum exauditur • xxiij.B.xxij.B
Oꝛare tenemur p moꝛtuis.xxxi.U.xxxiij.
Oꝛõ generaliꝛ accipiꝛ p oĩi adiuto (Lrio spũali quod triplex ẽ xxxiij.L
Oꝛare pꝛo viuis vl̃ moꝛtuis q̃d melius sit.
Oꝛans plꝰ afficiꝛ dũ ad parti (xxxiij.Lcularia respicit xxxvi.y
Oꝛatio aliq̃ fruẽtioꝛ est q̃ nõ fit in particulari p his aut illis psonis xxxvij.A.
Oꝛõis vocal attẽtio plꝛa ꝺ hac.xxxvij.FX
Oꝛãdo affectõem exercere iuxta lr̃az q̃ pfertur expedit ppr̃ q̃ttuoꝛ causas. xxxvij.B
Oꝛare p defunctis vtile est lxxij.R.
Oꝛõ ꝓtẽplatioꝝ mltũ pdest alijs.lxxiij.M
Oꝛãdũ ẽ sic̃ mẽdicꝰ oꝛat.lxxiij.ꝑ.lxxv .O
Oꝛãs vtaꝝ oꝛatõibꝫ anselmi ꝛ rhetoꝛica di
Oꝛãs et deuotõem nõ senti (uina.lxxv.Aens nihilominus mereꝝ lxxv.D
Oꝛatio semp exaudiꝝ nisi ꝓpter alterã triũ causarũ lxxv.M.
Oꝛandus est deꝰ alio fine q̃s hõ lxxv.H.
Oꝛari vult deus p sanctos suos Ibidem
Oꝛandi difficultas ostendiꝝ lxxv.O.
Oꝛare discea captiuis hoc mõ lxxv.R.
Oꝛatio impediꝝ a curis coꝛpis.lxxv.RS
Oꝛantem deꝰ aliq̃ nõ exaudit sed frigiduꝫ et aridum dimittit. Ideo lxxv.T.U.
Oꝛatio fiat studiose fructuose et sine fictõe.
Oꝛatõi importunitas nõ (lxxv.X obest sed supbia lxxv.X
Oꝛandꝰ q̃s sit q̃ hoꝛa q̃ loco lxxv.U.
Oꝛatõem p nobis fieri ab alijs etiã pueris disponere debemus lxxv.Z.
Oꝛanti p alio nihil deperit lxxv.E.
Oꝛans p alio auditur q̃ p se oꝛans nõ exaudiretur lxxv.X
Oꝛans pctoꝝ p iusto exaudiꝝ.lxxv.Z. lxvij
Oꝛare p inuicẽ vtile est val (Xde.lxxv.Z.lxxvi.X.lxxvij.X
Oꝛatio p existentibꝫ in purgatoꝛio sꝑ pficit lxxv.Z.lxxvi.X
Oꝛatio in cõmuni cetu etiã pctoꝝ facta efficacioꝛ est q̃s facta in pꝛiuato lxxij.ꝛ
Oꝛõ noĩe eccl̃ie facta sꝑ valet lxxv.Z.
Oꝛare p his debes lxxv.ꝛ
Oꝛandi modi varij. lxxv.ꝑ.lxxvi.A.
Oꝛat assidue qui bonũ opus bñ faĉ.lxxv.ꝑ
Oꝛatio nihil aliud est q̃s humilis et deuota affectio lxxvi.B.
In oꝛatione cur psalmi assumũ ad rem nihil ptinentes lxxvi.A
Oꝛans viginti modis in suis affectibus disponitur lxxvi.B.
Oꝛandi modus in specialioñdiꝝ lxxvi.D

O ante R

Oratio ad propriũ angelũ lxxvi.M.
Orationes nimis fixe cum imaginatõibus incurrũt plura damna lxxi.M.
Orõ ad singl'os choros angelorũ.lxxvi.A
Oratio ad omnes sanctos lxxvi.O
Oratio ad btãm virginem lxxvi.P.
Orare sanctos sine speciali instictu nõ possemus lxxvi.P.lxxvij.T
Orationẽ tuam esse exauditã ex hoc accipe signo lxxvi.T
Oratio p alijs viuis ꝛ mortuis lxxvi.X
Oratio ad dñm iesum et mariã lxxvi.y.
Orare debem9 p illis quoꝝ labores mãducamus in ocio lxxvij.L.
Oratio sponse ad iesum spõsum. lxxvij.P.
Orandi modus quolibet die p septimanã. (lxxvij.R.S.
Orationis materia ampla sic inuenitur lxxvi.S Z
Oratur9 pus pfũde cogitet petã sua.lxxvij.
Orare q̃ debeãt.lxxvij.X Z (T.
Orare p q̃bus tenemur. lxxvij.X.Z
Orare possum9 tales sanctos lxxvij.y
Oratio addiscit vsu ꝓtinuo ꝛ exercitio.lxx/
Oratio q̃d et quantũ valeat p se aut p alijs (vi.D.lxxvij.Z lxxvij.ꝛ.
Oratio p̃miũ essentiale sp equale merek p quibuscunqꝫ fiat lxxvij.ꝛ.
Oratõis vocem habꝫ tribulatio lxxvij.ꝓ.
Orationis cõtinuatio fit actualit virtualit aut solũ habitualit.lxxvij.ꝓ.lxxviij.E.F
Orationes suas scrupulose quis nõ numeret sed deo relinquat lxxviij.A
Orantis humilitas maxime pficit in orationi lxxviij.L.
In orõib9 alienis fiduciã habe.lxxviij.D.
Oratio sit pura lxxviij.D.
Orõis octo motiua debẽt esse. lxxviij.D.
Oratõis directio necessaria iõ ꝛ hoc modo Orõ recta tũc ẽ.lxxviij.E (lxxviij.E.
Orationis vocal' attẽtio que requirat notabilis decisio lxxviij.E F B.
Orans cogitat de sella securus de asino. lxx
Orationũ vocaliũ multiplica (viij.E tio impedit mirabiliter ꝓtemplationi intẽdere volentes lxxviij.D
Orans an alienã bonã meditationẽ admittere debeat.lxxviij.B (mittit.lxxviij.B
Oratio vocalis laudabiliter interdũ interOrõ q̃dã p pctis dimittendis. lxxviij.K
De orando deũ p ꝓsideratiões fm decẽ dictiones versus ponunt lxxviij.D
Orationẽ q̃dam ascribũt volũtati alij rationi ꝛ sic concordant lxxix.B.
Orans qui distrahit sic agat lxxx.L.
Orãdi modus ꝓuocatiuus ad lamentum lxxxv.B
Oratõis dñice pulcra expositio c.D.
Oratio sanctoꝝ nõ iuuat eos q̃ p obstinatã consuetudinẽ absorbent c.M.
Oratio qualis esse debeat c.D.
In oratione tria sunt faciẽda Ibidez.
Orat cor contritũ ꝛ hũile nõ solũ p sua sz p totius ecclesie salute c.O
Oratio. Quere Mendicitas.
Oratoria pticularia vetabãt antiqui patres Ideo xl.L
Ordo quid ẽ. lxxxix.P.lv.U.ij.T
Ordinis sacrm De hoc.xxv.L.xxvij.M. xiij.P.lxiij.X.lxvij.B.lxix.A
Ordo charitat ẽ ordinẽ ñ fuare.lxxxix.O
Ordinauit ī me charitatem lxxxix.P.
Ordines sacros recipe volentes examinent
Ordinati minorennes in (de his.xliij.J horribilẽ laqueũ se injiciũt xlvij.S.
Ordis et iurisditõis ptãs est in eccl'ia.i.A.
Ordines cõferũt ab omnib et solis episcopis. i.O.iij.F
Ordinibus sacris votum solẽne castitatis adiunctũ est lxiij.R.lxvij.ꝛ
Nihil est qd̃ tegitur ordine lõgum xij.F.
Absq; ordine nihil alicubi pulcrũ est. xcix.
Ordinem rerũ deus nõ turbat (L.M. operando miracula xlix.P.
Ordiarios an papã salubrius sit instituere mistros eccl'iaꝝ tẽ i.ꝛ.xx.y.iij.L y.L.B O R.vi.F
Ordinator si quo casu possit pecuniã recipere ab ordinato lxij.ꝓ.
Organa quid sint lxxviij.S.
Organa et carmina a multis nõ intelligũt in ecclesijs lxxix.J
Organi et tubaꝝ cantica intelligere ñ opor
Origenes castrauit se sz (tet. xxxvij.F lo castitatis/nõ fm scientiã xxxviij.T.
Originale peccatũ.lxxxiij.Z. xxviij.L.special tractatus
Originali iusticie supeminet gra.lxxxiij.L
Originalis peccati plura noia xxviij.L
Originalis iusticia talis erat li.y.
Originalis iusticia quid sit duplex opinio. lxxix.F
Originale pctm aiaz fedauit lxiij.ꝛ.
Oris custodia religiosis ꝛ sacerdotib maxime oportuna xxxiij.B.
Ornatus in libris et pamentis eccl'iasticis nõ improbatur i.B.x.y.xi.B

Orphei fabula mysticatur lxv.A
Orpheus mitigat furias lxxxvij.K.
Orti irrigui animę sancte xci.r
Os dei quid sit lxxxij.A
Osculū oris dei q̄d sit.xcvij.r.xcviij.B.L
Osculū iesu triplex lxxxi.r.
Osculū animę multiplex lxxxi.Z
Osculum sacramētale dignius q̄ṗ presentia corporalis christi lxxxi.p.
Osculari crucē et reliq̄as lxxxij.A
Osculari mulierē ex libidine peccatum est. xxix.L.xxxi.r
Osus plenitudinē vicioſam notat xcv.D
Ostentare opa sua p monendis ad imitationem alijs incautum est lxx.U
Ouis ex figura lupi elicit inimiciciā. Unde hoc sit.lx.J (ij.r
Oues spūales plures patiunt miserias.xl/
Ouū semifotū si frigeſcat mox putreſcit. sic qui a spirituali cepto deficiūt ceteris abominabiliores fiunt xcviij.Z.
Ouū plenū rorea sole sursum trahit. xciij.
Oui vitellus restaurat humi/ (p. xlix.Q
dum radicale rē. xxxix.B.

Abulum aietri

p plex xlij.R.
Patientia facit vt tibi nēo nocere possit. lxxij.D
Patientia pfectū op⁹ habet lv.X
Patientia signū bonū nisi sit simulata.xix. T.xxij.F.lv.X. (X y Z
Patiaz alit phia alit theologia suadet. lv.
Patientia multū ꝓmendat. lvij.D
Patiēter ferre rex suaz damnū cū iob'maioris meritī ē q̄ṗ si erogaſſz pauplb. lxij.p.
Patientia asinina lxxxvij.L
Patientie inductiua xlvi.D.
Patiētiā habe in tribulatōibꝫ iō lxxvi.Z
Patiētia sit tribulatōis soror lxxvi.Z.
Patiēter ferēde sunt aduersitates secl'i non vltro nobis infligende xxij.F
Pactū implicitū vl' explicitū cū demōibus
Pales dea pastor.xlij.Q (q̄d sit.xxi.D
Panis est oīe qđ reficit lxxxix.Q.
Impanata ē sapia icarnata.lxxxviij.R.lxxx
Panē oram⁹ nob dari etiā reple| (ix.r.
ti.xxvij.p
Panis nr̄ cur dicat supsubstātial'. xxvij.p
Panis triplex incipiētiū pficientiū et pfe/
Panē q̄ti.da nob.lxxi.T (ctor.l.T U X
Pāis triplex.lxxi.T (si sit ꝓsecrat⁹.xviij.D
Pāis i mēsa dorād⁹ ñ ē etiā cū bac ꝓditōe
Panē q̄tidia. sibi dari petit ꝟ mō.lxxvi.D
Papa ñ solū pr̄ ꝟ r fr̄ noster ē ideo fratne potest corripi xiij.X.xv.B.L ꝟ
Papa ī cauſ fidei an liceat appellare.xiij
Papa q̄ iure r corā q̄ (X y rē.plene.xvij F
accusari r ꝺponi possit. xv.A B L D
Pape aucte iura sup oēz aliā extollētia quō itelligāt.ij.D.y.xiij.p.xv.D.lxij.D (A
Papa q̄l' doctrīaz fidei exa mīator sit.xvij
Papa varia dñia varijſ iuribꝫ hz r quō dif
Papa quō viuere de/ (ferūt.lxij.D E
beat instruitur vij.J L.X.viij.A
Papa honorād⁹ ē ab eccl'ia vl'i.x.U (ij D
Papa ku⁹ kuor dei ve. vi.E.vij.B.lx/
A papa scismatico facta an subsistāt postea
Papa claues eccl'ie (eo cedēte.iij.D.v T
hz ſz ꝓncipali⁹ eas hz eccl'ia .i.R.viij.Q
Papa maior sit an eccl'ia ē q̄rere an ps ma/
Ubi papa ibi roma.i.y (ior sit an totū.i.y
Papa repudiū ꝑt dare eccl'ie r eccl'ia pape. i.Z.iij.A K L.xij.J.xv.D.
Ad papā maiores cause deduci ꝺbere vid⁹
Papa aliquā ptātē hz (i.r.xiij.p.xviij.A
a xp̄o.aliquā a legibꝫ hūanis.ij.B.iij.D.
Papa cert⁹ casibꝫ a ꝓcilio iu/ (lxij.D E
dicari p̄t.rē.ij.L F D W.p.iij.L.W.
iij.J.xiij.X y Z r p. lxij.E.
Papa eligi p̄t m'lt⁹ modis.ij.B.iij.J W.
Papa an habeat aliquā ptātem ad quā nulla alia ptās possit attingere. ij.B
Papam esse est p̄ceptum affirmatiuū.ij.D
iij.L.vi.P.xv.A
Papa p̄t adorari cultu dulie et dici sctissimus etiā si sit neq̄ssimus ij.D.
Papa quā iurisditōnem habz in tpalibꝫ.ij.
J K L W.v.Q R.iij.W.v.U
In papa q̄nta sit plenitudo potestatis. ij.
W.iij.W.x.A B
Papa īmediatā iurisditōnem habz ī oēs in casu necessitatis r euidentis vtilitatis. ij.
Papa symoniā ꝓmittere p̄t in (y.ij.L
collatōne beneficior iij.L.ij.L.
Papa nō solū p hereſi sed p quolibet notorio crimine rē.deponi p̄t.iij.L L..viij.Q
Papa nō ipo facto de (r.U.xiij.xv.B
sinit esse papa sed p sententiā.iij.Q R.iij
W.v.J.r.U.xiij.Z.lxij.B
Papa p̄sumpt⁹ heretic⁹ p̄t iuste ꝺponi. iij.
Papa sine culpa nō tñ sine (S.xiij.Z
cā deponi posset iij.T.i.Z.viij.Q.xv.D
Papā vnū solū ee oportet.iij.J U.xv.A.
Papa credit⁹ in scismate dubio ligat r absoluit sibi adherentes iij.Z.v.T

Pante A

Papa debz malle cedere ĩmo vitã suã pone re q̃ scandalizare eccl'iam. iiij. B. v. U. vi E. vi. H. lviij. F

Papa legiby diuinis et naturaliby subĳcit cõciliaribus et positiuis in vtilitatẽ eccle/ sie etiam deferre debet iiij. J.

Papa cedere tenet si tria ꝯcurrãt. v. F. U.

Papa bñdictus an accusand⁹ erat an non.

Papal' stat⁹ q̃lis sit. iiij. J (v. D. rẽ

Papat⁹ nõ ẽ ordo sup sacerdotiũ vel epatũ

Papalẽ r sacerdotalẽ auctẽ si ñ es/ (iij. P set tota eccl'ia instituere nõ possz. i. ꝯ. ij. B iij. J. iiij. L. viij. P. lxij. E

Papal' auctoritas quõ intelligat excepta ĩ cõstitutõiby cõciliarijs ij. L.

Papalis auctoritatis vsum neq̃ restringi nimiũ neq̃ laxari decz. iij. L. vi. E

Pape determiatio nõ ꝓponderat determia tioni ꝯcilij generalis iij. D. xij. J.

Pape obediendũ esse ꝑceptũ ẽ affirmatiuũ obligans sp sed non ꝑ semp iij. O.

Pape bñdicti epl'a ad regẽ frãcie ꝯficta. ix.

Pape in certis casiby vi. rẽ. pt re (J sisti iij. L. iiij. D. vi. H. ix. E.

Pape obediẽtia subtrahi pt ꝓpter vnionẽ. v. P. ix. L

Papam in casu occidere licet xxiiij. r.

Pape sunt oĩa bñficia hoc mõ xxiiij. T

Pape ptãs qualis sit xxv. L

Pape mãdato nõ obedire aliq̃n ꝓtingit si/ ne contẽptu clauiũ. xxxiij. r

Papam esse quẽdam deũ q̃dã stulti putãt

Papa censet bñe iura ĩ scrinio pe (xxxiij. r ctoris sui xxxv. L

Papa nõ est dñs ĩmediatus bonoz tpaliũ p̃sertim laicorum xxxv. y

Papa nõ debet passim irritare leges ciuiles

Papa legiby suis positiuis vt (xxxv. y tales sunt nõ est subiectus xxxvi. D

Paradisum q̃dã hñt h̃ r ĩ fuco. lxxiij. ꝯ.

Paralisis varie cause xliij. y

Paralitici sum⁹ /pulcra silitudo xliij. L

Parate viã dñi rectas facite semitas ei⁹. xvi

Parẽtũ ad filios regl'a. iiij. S (D J. K.

Parẽtes vt succurrãt liberꝫ eos nunq̃ libe/ ros eẽ volũt. lxxij. L (xxi. U

De parentũ honoratione. xxiiij. r. xxvi. L.

Parẽtes suos mẽdicare q̃ pmittũt peccant

Parisiẽses articl'i. vide s. articul⁹ (xxi. ꝯ

Parisiẽsis vniuersitas suos ad certã regu/ lam loqui iubet iij. B. xviij. F.

Parisiẽsiũ vniuersitas ꝯmẽdat. viij. B D E. xij. B E L. xviij. y. lvij. D.

Parisiẽsis vniuersitas corripit xviij. y

Parisiẽsis vniuersitas quõ tractat q̃stiões fidei xij. B. xvij. ꝯ.

Parisiẽsis vniuersitas vt recipiat iacobitas a se exclusos hortat xviij. r.

Parisiẽs vniuersitatis desolatio deflet. lvij

Parisius fert esse anul⁹ et zona be (A ate virgini a ioseph donata lvij. F

Parochian⁹ sacerdos fornicari⁹ q̃ vitan/ dus videat a subditis lxij. T U X y.

Parochiani sic examinẽt a visitatore. xlij.

Pars nra deus est. xlvi. D (Q

Pars bonoz et maloz q̃ sit xli. A P

Partiũ orõis mystica expositio. c. S T U

Participiũ mystice q̃d sit r q̃t ei accidũt. c.

Participatio meritoz. lv. U (y.

Particularia magis mouent xxxvij. B.

Particulares hominũ defect⁹ in doctrinis nõ semper expedit notificari. xviij. H.

Particl'ares casus in pctis nõ oẽs declara ri possunt lxij. E. lxix. L

Paruuli quõ sint ad x̄pm trahẽdi spẽal' tra/ ctatus. xxxiij. U (xxxiij. X.

Paruuloz obsequia gratioza sunt q̃ senuz

Paruuli capaciores sũt doctrinaz salubriũ

Paruulos ne cõuertant ad chri (Jbidẽ. stũ q̃dam ideo impediũt xxiij. Z.

Paruuli q̃ze et q̃b⁹ modis r a q̃b⁹ ad x̄pm trahendi sunt. xxxiij. r. ꝯ. xxxv. A

Paruulo cuilibet necesse est semel totũ vite sue ꝺcursũ ꝓfessori prudẽti fr̃ẽsere. xxxiij. ꝯ

Paruulos docere et exhortari ĩ ꝓfessiõe op tet. xxxv. L E. xxxij. ꝯ. xxxij. A

Paruuli mentiunt ĩ ꝓfessiõe xxxv. A

Paruuloz ꝓditio ẽ nihil facile celare. xxxv

Paruuli baptizati mens ẽ fa imago (D trinitatis r deo copulat r fruit lxxxv. ꝯ

Paruuli ĩfideliũ an sint baptizãdi xxv. A

Passer solitari⁹ in tecto cui ꝓpat c. P.

Passibilitas vtilis est bellantib⁹ r vtoratis

Passibilitas ĩpedit aĩe ꝓtẽ (lxxxiij. B plationem lxxxiij. B

De p assiõiby aĩe tractãdũ ẽ nec̃ario. lxxxiij

Passiões anime/ de his notabil' (T tractatus. lxxij. S (iij. X

Passio diffinitiue q̃d sit lxxij. S T. lxxx/

Passiones nõ solũ in sensiby sz etiã in ĩtel/ lectu ĩ angelis et suo mõ in deo ponũt the ologi xcviij. B. lxxij. B. lxxix. L.

Passiões q̃nq̃. gaudiũ dolor spes timor pi etas armoniam constituũt xcvij. D.

Passiões aĩe ml'te ad tria ꝓcludũt. lxix. B:

Passiões vl' affectões vñ oriat. lxvi. B D.

Passiõibꝫ nõdũ liberi nõ in canticis canti corũ ſꝫ ĩ aliꝭ exerceãꝭ.x. (H.lvi.L
Passiões iudiciũ rõis impediũt lv.D.
Passiões vehemẽtes q̃cq̃d suadẽt ñ ꝓuio iudicio rõis hẽaꝭ suspectũ.lxxD.xcv.H.lxx
Passiões variãꝭ ꝑm sanguis va (ix.L.
riã dispositõem lxxiij.J.
Passio pfũdata ẽ ĩsania.lxxiij.M P.xlij F
Passionũ numer⁹ ꝑm varios varie assigꝭ.
lxxviij.Z.lxxxvij.K.S
Passiõibꝫ ꝟũs tãgebaꝭ mẽs Aug.lxxix.E
Passionũ noĩa trãſferũꝭ rõnabilꝫ ad affecti ones volũtaꝭ significãdas lxxix.L.
Passiões ĩ sapiẽtẽ cadere negãt stoyci et q̃dã anachorite.lxxix.L.lxxxiij.T.lxxij.ꝯ.
lxxiij.B (si pfect⁹.lxxxiij.H.
Passionũ ablatio nõ est argumẽtuꝫ religio
Passionũ edomatõ affert.xij.fruct⁹.lxxxiij
Passiões ꝑm se nec laudabiles nec vi (L
tupabiles sunt lxxxiij.ꝯ
Passiões q̃ttuor significãꝭ p erucã locustã
rẽ.xc.K (bebit.lxxij. B.
Passiões nisi fuerit edomite hõ pacẽ ñ ha
Passiõibꝫ ĩ ꝓncipio rſistẽdũ ẽ lxxij.L
Passionẽ reliq̃t deus in q̃libet re lxxij.T
Passio pfectiua ꝛ defectiua lxxij.T
Passio q̃libet inſeq̃tur cognitõem cõiũctaꝫ vel sepatam lxxij.T
Passionũ oĩm numer⁹ ꝛ sufficiẽtia lxxij.X
Passiões oĩes ĩ aialibꝫ bꝛutꝭ sũt bõe ꝛ pulcre.lxxij.Z.Supꝫ affect⁹ (biles.lxxij.ꝛ
Passiões ĩ viatoribꝫ sũt vt plĩmũ vitupa
Passiões ꝓ statu nature institute fuerꝛ oẽs pulcre.lxxij.ꝯ. (vij.T.lv.H.
Passiones illusorias visiones inducunt.x
Passiõibꝫ agitaꝭ⁹ ꝛ demõiac⁹ nihil differt.
Passiões oẽs eẽ bonas dicebãt (xxxiij.y epicurei.ſꝫ aliꝛ stoyci ꝛ aristo. lxxij.ꝯ
Passiões qñ sint bone vl̃ male moralꝫ regu
Passiões ꝓueniũt ali (la generaľ.lxxij.ꝯ qñ a supiori aliq̃n ab inferiori lxxiij.A.
Passionũ ꝑmi motus tãgũt ratõeꝫ in non virtuosis lxxiij.A.
Passiones ſex ponũt medici Jõ lxxiij.B
Passionũ ſensualiũ effect⁹ hi sunt. lxxiij.B
De passiõibꝫ loq̃ntes diuerſimode ꝯcordãt lxxiij.B
Passiões ſpũales.xi.nũeranꝭ lxxiij.L
Passiões aialeſ ꝛ ſpũales ĩ ℔ dſnt.lxxiij. L
Passionũ ſpũaliũ origies xij.lxiij.D E F
Passio naturaľ q̃n sit pctm̃.xxiij.L. (rẽ
Passiõati hoĩes quõ cuadãt laq̃os diaboli
Passionẽ acerbiſſimã ſustinuit xp̃s (lxix.ꝯ
Passus ẽ de⁹ ꝓ salute nr̃a q̃ (xxv.Q
ꝓ nobiſipi horeſcerem⁹ pati. lxxvij.A.
Passio xp̃i q̃ acerba fuerit.xv.R (xcviij.ꝯ
Passiõis xp̃i dies fuit dies triſticie ꝛ leticie
Pastor bon⁹ aĩaz ſuã tenet ponere ꝓ q̃libet oue.vi.E (q̃ teſtamẽtũ.xlij.U
Pastor cũ ꝯſecraꝭ q̃ritur ab eo an ſciat vtrũ
Pastores aĩaz ideo dicunꝭ ꝓlati xlij.S
Pastores q̃les sint in eccl̃ia xliij.J
Pastor debꝫ aĩaz totã dare ꝓ ouibꝫ.xlij.K.
Pascẽde ſt̃ oues a ꝓlatꝭ tripl̃r.xlij.L (J
Pastoꝛtipo ml̃ta ĩ cãticꝭ canũꝭ ꝛ q̃re.xcviij
Pr̃ or de⁹ q̃rũdã cõit.ꝓpe.ꝓrũſſime.xxvij
Pater cuidã infanti effigiauit se ĩ mo (E
do crucifixi.lxxxviij.P (U X
Pater noſter metrice declaraꝭ.xcv.R S T
Pr̃ nr̃ exponiꝭ.lxxxviij Q.xcij.T (iij.A
In pr̃ nr̃ due vltie petitões ad q̃d ꝛferãꝭ.lx
Pr̃ amorẽ cũ dilectõe dicit. lxv.y.lxvi.B
Patres conſcripti xij.D
Pr̃is nr̃i dei filij sum⁹.lxxvi.E.xxxvij.A.
Pr̃ ẽ fõtaľ plẽitudo diuĩe cẽntie.xciij.Q.
Patibuli et crucis differẽtia q̃ sit xxv.Q
Pr̃iaz suã noĩari oẽs audire ꝺlectat.xlvi.E.
Patrie afflictiõz videre pẽa magẽ liij.X.
Pr̃iarchaꝛ.xij.genealogia myſticaꝭ.xcij.y
Patriarchaꝛ triũ nuptie triplicꝭ mr̃imonij xp̃i tipũ gerũt.x. y Z.lvij.B (vti.iij.K
Pr̃imonialia bõa habẽtes pñt bonis eccl̃e
Patrini q̃ possint eẽr ad q̃d tenecaꝭ.xxvi S
Pauciores q̃re saluenꝭ liij.K
Paulꝰ raptꝰ extaſ fuit.lxv.M (D.xl.ꝛ
Paulꝰ pctõꝛ ꝓm⁹.viij.J.liij.Q.lxi.M.lvi
Paulꝰ euãgeliũ ꝯtulit cũ eccl̃ia.xiij.E.P.
Paulꝰ petro rſtitit ꝛ q̃re.vi.B (xxij.K
Pauli dicta et psalmos nemo intelligit niſi tẽptaꝭ⁹ ꝓ insidias diaboli lxiij.B
Paulꝰ ꝓpter ſcandalũ vitandũ corꝓ⁹ casti
Paupeꝛ regula.iij.S (gauit.xxix.O
Paupeꝛ miſerias intueri vtile eſt.lxxv.P.
Paupes ḡuaꝭ mirabilꝫ a ꝓlatꝭ. xlij.ꝯ
Paupes nõ habẽtes vñ educarẽt ꝓlẽ abſtineant a coniugio xxxviij.P
Paupes iconomi ꝓsecundanꝭ aliquãdo ex ſupbia deteſtabili lxxv.X
Paupes et debiles qui sint l.F.
Pauptas cõmendatur xxiij.E
Pauptas volũtaria defendiꝭ ab impugnatoribus xxiij.X y Z
Pauptas eſt introrſus in animo xli.U
Pauptas facit redire ad deũ l.F.
Pauptatis votum in religioſo indiſpenſabile.xxij. H.B.Q.

Pauptas ficta q̄rūdā religioso. xxxvi. S
Pauptas amara tutissima ñ ē sz mediocri
Pauptas oīmoda nō p (tas aurea. li. p
fectio sed ad pfectōem via lxvij. p
Pauptatis oīmode stat pfectissimis est si
milior sed an expediētior lxij. F
Pax. lv. T. lvi. L. xciiij. Z. lxxij. L. M.
Pax salutifera ē finis policie eccl'iastice. vi.
M H. viij. A (X. lxix. A
Pax ē ordīs trāq̄llitas. ij. T. lv. B. lxiij.
Pax in vitate consistit iiij. J
Pax ē bonū qđ oīa appetunt. vi. M. H.
Pax vera q̄ sit. vij. L (vij. O. ix. M
Pax quō q̄rat efficacit. vij. P. O. xxiij. L
Pax p virtutes theologicas et quō q̄rat.
Pro pace ppa aliqñ expedit ce (lvi. L.
dere ppio iuri xxxi. X
Pax ī mūdo nō ē sed in deo xlix. T.
Pax cū vicijs z erroribꝫ hr̄i ñ pt xlv. M
Pax vite ꝯtēplatiue ꝯpat pluribꝫ. xlvi. M
Pacē postula sicut pueri i scholis. lxxvi. Z
Pax ꝯscie tale bonū ē q ei aliđ ꝯpari neq̄t.
Pctm originale ē mors natu (lxxiij. O
ral'ie z multa noīa habz lx. y. lxviij. L.
Pctm originale de ℔ plura xxviij. L
Pctm actuale De hoc xxviij. M
Pctm actuale ꝯtīet offēsā reatū maculā. lxi
Pctā capitalia septē. De his tra (L
ctatus xxviij. P.
Pctī mortal' diffinitio. xxviij. M. xcij. H.
in fine noīa plura z effectus plures
Pctm mortale ex sola trāsgressiōe legis di
uine consurgit lxij. B. K. L.
Pctm mortale neq̄s facile asserat actus ali
quos esse lxij. O
Pctm mortale et vēiale quō differāt p ꝯpa
tionē ad morbū z ē. oñdit. lxiij. L D z ē.
Pctī mor. z vēial' distictio a ꝑori. lxiij. F K
Pctī mor. z vēial' distinctō ex parte obiecti.
De pctī mortal' z venialis dr̄ia (xxix. H.
special' tractatus. xxxij. J (xxxij. U
Pctī mortalis z vēial' dr̄ia sub typo r̄gine:
Pctm mortale nō ꝟhit q̄tūcūq̄ sit ei sen
satio nisi sit ei ꝯsensus. xcix. X. lxx. F. T
De pctō suo an sit mortale dubitās quō se
pe certus esse possit lxx. E. Z
Pctm mortale sp tollit charitatē xix. z
Pctī mortal' ignominiā nulla creatura itel
ligit. siē nec act meritorij gl'iaz xcvij. O
Pctī mortal' diuisiōes plures xxviij. O
Pctm mortale an sine ꝑmo motu sensuali
tatis possit ꝯmitti xxix. U.
De pctō mor. Uide etiā supꝫ capitalia
Peccatū veniale diffinit xxix. H. in fine
Pctm veniale de ℔ plura xxix. H
Pctm veniale de se essz mortifer nisi đi mi
sericordia aliter decreuisset vi. B L.
Pctm veniale a mortali nō intrīsece sz r̄spe
ctu diuie īputatōis distīguit. lxi. B. lxiij. K
Pctm vēiale si delibate z ex ꝯsēsu pficit an
Pctm nullū ē adeo vēia (fiat mortl'e. lxi. B
le q̄n fiat mor. dū placz quō ītelligit. lxi B.
Pctm ve. quō pūiat cū mortl'i i iferno. lxi.
Pctm vēiale an sit ꝺ vl' ꝑter ꝑce (L
ptum. lxiij. B L D B J. lxix. L. lxx. F
Pctā vēialia mille nūq̄z fiūt vnū mor. lxiij.
Pctm vēiale triplex enūerat. lxiij. B (D
Pctm ve. ꝯfiteri nō optz z q̄d sit. lxx. E. F.
Pctm ve. fit mortale q̄ttuor modis. xxviij.
Pctm veniale ē pctm sicut (P. xxix. O
accidens ens xxix. H
Pctm ve. ex euētu ex cā ex genere. xxix. H
Pctm veniale q̄re infra in veniali plura
Pctm ī spūsctm De ℔ tractat xxix. K
Pctī in spūsctm sex spēs xxix. L M.
Pctm in spūsctm quō dicat irremissibile.
Pctī ꝺ naturā q̄ttuor species (Jbidez
xxix. B. De hoc plura xxxi. Z.
Pctā ꝺ naturā ex malicia sunt lxiij. E
Pctm ꝺ naturā int ꝯiuges gui ē. xxxi. Z.
Pctā aliēa ꝯsiderare quō liceat z quō ñ. lxx
Pctm diffinit z diuidit. xxviij. K (P.
Pctm ꝑt eē ī ñ hñtibꝫ rōis vsū sz ñ ōmeritū
Pctā spez plerūq̄z solidāt. liij. M (xcvij. y
Pctā coopant electz ī bonū. liij. P (vi. H
Pctm vnius nocet vniuersitati lv. U. l
Pctm deletū p ꝯtritōz punit aliqñ lvi. H
Pctā cōitatū aut ꝑncipū ꝯsulti plerūq̄z to
lerāt q̄z pūiri q̄rāt. v. T. ix. F. lvi. Al. lxij.
Pctōz dimissio duplex. x. K (X. ꝯ
Pctā vinacit sētire effect ē vini sapīe. x. L.
Pctā quō defleāt sancti x. O.
Post pctm hoīs gaudiū nouū ortū ē quod
al's nō fuisset. vi. X
Pctm iustificās alio iudicio punit q̄z pec
Pctā purgāt p patiētē tolerā (cās. xij. y.
tiā q̄tidianaz tribulationum occurrētiū.
Sub pctō de oīa ꝯclusit. liij. P. (xxij. F
Pctā vincere nequiens docet lvij. F
Pctm oē ꝺ deū de sui ꝯditiōe inducit mor
tem eternā z rōnes. lxi. Al. L
Pctm quō sit finitū vel infinitū lxi. L
Pctm quō remittit nō imputādo lxi. D.
Pctī hit stat cū actu ꝟtutis opposite. lxiij D
Pctā ꝑcita fiūt btis ad gl'iaz quō lxiij. A
Ex pctis vel temptatōibꝫ resurgēs exalta

tur in septē donis spūssancti ꝛ virtutibꝫ ꝛc.lxiiij. H J.
Per peccatuꝫ semel volēs desiderio satisfacere vt id postea cesset errat lxx. T.
Pctī deletio an reqrat doloꝛez coꝛporalem
Peccare an eternā dānatōez pati (lxx. y.
ꝙs malit introgat quō rñdebit. lxx. X.
Peccati cā an deus sit lxxxviij. D.
Pctōꝛ ad iuicē ꝓpatio ſm ḡuitatē. xxiiij F
Pctī actꝰ habitꝰ ꝛ reatꝰ differūt. xxviij. M
Pctm̄ remāet aliqñ reatu trāsit actu. ibiđ.
Pctī subiectū ꝛ oꝛigo xxviij. N.
Pctī añcedētia sb̄sequntia ꝛ pcōitātia. xxviij
Pctm̄ vnū ōꝛ maiꝰ alto. x. mōis. ibiđ. (N
Pctm̄ vnū ex alio nascit hoc mō. xxviij. O
Pctā sunt nō culpe ꝑmi motꝰ xxix. R.
Pctā qñ sint delectatōnes primi motꝰ. ꝛc.
Epilogus xxx. D.
Pctī radix supbia libido. ꝛc xxviij. O
Pctā coꝛdis oꝛis ꝛ opis ꝛ omissionis numerantur xxxi. O. P.
Pctā quāto tpe deflere opteat xxxiij. N
Pctā sibi esse remissa nēo scit sz ꝓ ꝝ cere ꝑt ß
Impeccabilis p naturā (mō. xxxiij. M
nulla esse pōt creatura rōnalis lxi. B
Pctā ꝑterita r̄coꝛdari ē tutū cuilibz. xxxiij
Pctōꝛ recoꝛdatio ē ꝺ elatōez. Jbiđ. (M.
Pctā sua aliqñ quis videre nō ꝑmittitur ex demeritis p̄cedentibus xxxvij. R
Peccata preterita obliuioni dñt tradi hoc modo lxxi. B.
Pctīs ꝓsuetis resistēdi modꝰ xxxij. B.
Pctm̄ ē adeo volūtariū. ꝛc. itelligit de actu
Peccatoꝛ in pctō manēs (ali. xxxvij. U
nihilominꝰ ꝺz opari bona J deo. xxxij. A
Cum peccantib aliquando fauoꝛabilius agitur xxxvi. S.
Pctōꝛ vtꝛ se publicare teneat. ꝺ ß plā nota
Pctōꝛ sic clāet ad deū. lij. ꝓ (bilia. xxxiij O
Pctōꝛ despare non ꝺz ob ß qꝛ crebrꝰ cadit sed faciat instar pueri cadēt lxxi. O.
Pctōꝛ rigoꝛē vite suscipe ꝑt q̄uis ꝑuideat se ideo mlto minꝰ victurū xxxix. M
Pctōꝛes se ꝑmos xp̄s et maria an ex hūili
Pctōꝛ ē alt ismael. xli X (tate noīauerit. xl. ꝛ
Pctōꝛ q̄s male bēat pulcre deducit xlij. A.
Peccans oīs cuilibet iusto iniuriatur hoc
Peccans in oīa peccat/quō (mō. xli. U.
hoc pulcre declaratur. Jbiđem
Peccatoꝛ an possit aliquid moraliter bene agere xxiiij. D. lx. Z. ꝛ. lxiij. D
Peccatoꝛ quō ꝓssit aliqꝺ tempale bonuꝫ mereri lxiij. D.
Pctōꝛ dicēs simbolū nō mētit xxv. A.
Pctōꝛ est monstrū hoꝛrēdū ingēs xciij. X
Peccatoꝛes fugiēdi ñ sc̄t in oꝛonib ꝛ lxxv. ꝛ
Peccatoꝛ de quib dolere ꝺz xcix. Y
Peccatoꝛ de multis ꝺz ꝓfidere. Jbidem
Peccare potentia non est lxxviij. K
Peculiū hīe quid sit xxiij. G. R.
Pecunie obediūt omnia liij. J
Pro pecunia locata ad ostētatōez ꝑt aliq̄d recipi vltra soꝛtem xxxvi. F.
In pecunia dominiū ꝛ vsus rōnabilit distingui non pñt xxxv. A.
Pelliceas tunicas fecit deꝰ ade sic intelli
Pena ꝓ veniali in īferno pur/ (gāt. li. Z.
gatoꝛio ꝛ hoc seculo alia est xxxi. M.
Penaꝫ ad mēsurā vini pulcra ꝓpatio. xxxi.
Penā soluere ñ excusat sp. xxiij. M (M.
Pene sūt restrīgēde q̄uo itelligēdū. xxiij. E
Penaꝫ īstitutio ē de iure positiuo. li. ꝓ.
Pena omnis nō extermīatiua medicinalis
Pena pecuīaria exponat (est. lxij. P. X.
publice ad pios vsus xlij. B
Pēa maloꝝ triplex ꝺcta īflicta ꝓmissa. lv. X
Penā accipea ñ soluēte pecuniā mutuatā licet hoc modo xxxv. R. xxxvi. F.
Penna mysticat lxvi. P. Q.
Penne colūbe sunt cōtemplādo xlix. Q.
Pnīa De hac tractatꝰ. xxvij. L. De hac sermo. xli. D
Pnīa q̄lit īiūgēda. xxv. B xxxij. ꝓ. xxxiij. A
Penitētia est celāda. xxxiij. ꝓ.
Penitētia leuis fructuosꝰ iniungit q̄s q̄uis xxxiij. N O
Penitētie iniūctio qñ fieri debeat. xxxiij. B.
Penitentie sacr̄m habz efficaciā in ficte accedentib ſm sctm̄ Thomā lxxvij. ꝓ
Penitentie iniūcte oblitus an denuo tenea tur confiteri xxxiij. R
Penitentiā iniuncta nō complēs an teneat implere vel sufficiat ꝓfiteri xxxiij. R.
Penitentiā explēs in pctō mortali iterare nō tenetur xxxv. F
Penitētiā ꝓuocāt ecclesia materialis ꝛ ymagines ꝛc. xl. R.
Penitentie tabula est extēdenda xlij. J
Penitētia est lotrix sagacissima xli. B
Penitētiā publicā ꝓ occultꝫ fatuū est iniūgere xlij. Q
Pnīa ꝓa ē scala cuiꝰ. s. sunt ḡdus c. L
Penitentie magna virtus c. A
Penitendū est crebro q̄uis recidiues. xlv.
Penitentia est initiū theologie my (N
stice lxv. E. lxxiij. B

Pante E

Penitentie sacramentū nō potest conferri nisi subdito i.T.v.T
Penitens nō debet asserere se nunq̄ peccaturū sed ꝓpositū habere ꝛ diligentiā habere ꝛ nō velle peccare xx.ꝛ.
Penitentes recipi debere xvij.ꝛ
Penitentiā quotidianā iniunxit Jo'. ō gerson sibi confessis. xxxv.F
Penitentiā paruā iniunxit gerson exemplo Guillermi parisien. xxxv.E
Per p̄positio quid dicat lxv.P.
Peregrini sumus hic xlix.A
Peregrinorū more q̄ sursum sunt q̄rere debemus xlij.P.
Peregrini sum⁹ oēs ꝛ deū offēdim⁹ lij.X.
Peregrinatio xp̄i cū gr̄a actōe meditāda est ꝛ imitāda c.E
Peregrinatōis via ad multa valet q̄ exponuntur ordine alphabetico. c.E
Perfectio christiana est dei dilectio.xlij.L.
Perfectiores carētes tēptatōe dolēt.lxxv.A
Perfectū opponit vano xcix.K
Perfectōis euangelice culmē.x.J.lxvij.M A O.rē.U plene
Perfectū est qō suo fini ꝓiūgit xxiij.E
Perfectōnis stat⁹ describit ꝛ diuidit in ac q̄rēde ꝛ exercende statū rē.lxvj.U.Z.ꝛ.ꝓ lxviij.B
Perfectio simpl'r et fm q̄d lxvij.Z.
Perfectū nolle fieri pctm̄ est lxviij.M.
Perfecti non semp implent consilia christi actu sed animo lxvij.P.
Perfectū fieri in q̄ttuor consistit.lxviij.M
Perfectū op⁹ segniter impletū minus est q̄ imperfectiora strenue lxviij.M.
Perfectio ꝥa rōnal' creature q̄d sit.xxxv.B
Perfectōis summa ꝓsistit in mansuetudine ꝛ humilitate.li.M (B.li.P
Periculū amās pibit in illo.xxxv.T.xxiij
Perícl'o pctī mortal' se exponere. xxiij.L
Pericula sp deuitare tutissimū ē lxx.R
Perit⁹ ī arte credēdū ē. xx.T.v.xxi.L.P
Perit⁹ in arte etiā nō gdat⁹ q̄d possit.xvij
Perit⁹ ī vna arte ne p̄sumat ideo (L B in alīs sibi peritiā arrogare xvij.B.L
Periuriū multipl'r dicit et qñ pctm̄. xxviij A.xxxi.T.
Periuriū nullo casu licet xij.U
Permissio quadruplex lxij.A.
Perplexus in sumptōe eucharistie habet egressum amplū xcij.L.
Perplexus nullus ē simpliciter sed fm q̄d ad tempus xxiij.L.xxx.ꝛ
Perplexitas sic contingit xxx.Y
Perplexitas sic vitanda est xxxij.O
Perseuerātiā ī bonis opib⁹ p̄stat de⁹.lxxvij
Perseuerātia fortis ꝓtēplatiuo necessaria est (O lxxiij.D.T
Persecutionē patiunt oēs sancti xlvi.L.
Persone in diuis necessario sese cōmūicāt. liij.Z
Persuadēdo tūc pdimus verba xli.M.
Pertinax in errore q̄s cēseat.xij.ꝓ.xiij.S U.Plura.xv.B
Petitōes p̄lati sint tibi iussiōes xlix.K
Petrus in carcere moralizat.lxxxvij.U.X. lxxxviij.M O R
Petr⁹ arrogāter dixit.ñ te negabo.lxxxviij.
Petrus irrep̄hēsibilis erat de venia (L li non mortali xlix.ꝛ
Petri exemplū dicētis Exi a me nō approbatur xcij.A
Petrus de palude fuit magn⁹ iurista ꝛ theologus xxxvi.E.xxxviij.F.
Petrus celestinus vidit in somnīs asinuz soluentē tributum ventris xxxvij.ꝓ.
Petri cameracēsis tria notabilia dicta.xxxv
Petri cameracēsis cū reuerētia me (ꝓminit xlvi.ꝛ.xlvi.K
Petrus de luna p articulos ꝓuincit.xv.A B.rē.plura
Petrus de luna vipera nuncupat.xlvij.M
Petrus de luna quo die et anno deposit⁹ a papatu lvij.F
Phariseus publicanū ꝓtempsit lxxxvi.F
Phariseorum triplex scelus iij.y
Phi ponunt sp̄m pcedentē ad cognitōem dei deficere ꝛ cadere in occasum.quod reꝓbatū est p articulos pisien.xcvij.B J
Phia quō tractet de deo.xiij.F. liij.F.ꝛ lv.M.X.lxiij.O.xcv.D
Phie partes lx.M
Philosophia vera lxiij.A
Phis nō cōicat sapīa xp̄iana lxvi.y
Phi vbi ꝺdicunt fidei nō tenent xx.K
Phi alīq certitudinē posuert alij nullā.lvi.
Phie oīs origo q̄ ad subiectū.lxix.M (B
Phi biberūt vinū sine lacte lxxxij.D
Phi duo vn⁹ sp ridēs alt sp plorās.lxxv
Phie ꝛ theologie vtilitas.lxxvi.F (L
Phia nō ꝓcedit reuelatōnes a p̄e luminū
Phie tres ptes.lxxix.B. (lxxvi.X
Phie et theologie diuersitas capital'.lxxix
Phia theologie nō ē aduersa sed nō (F. ascendit ad ei⁹ altissima • lxxix.Z
Phoꝛ hoim grossi sensus ꝛ magnoruz do

ctorum lapsus circa dei vnitatē xci.Q
Phi nō nihil vitat' specl'ati sunt. xcij.M
Phs q̄dam deo regratiat' de q̄tuor l.Z
Phi in diuersas sectas de vsu mulierū pti/ ti sunt xxxviij.H.
Phi amabant veritatē magis vt lucentem q̄z vt corrigentem xxxviij.T
Phi an fuerint fideles xlv.r.
Philocapti taliter sunt dispositi lxxiij.D
Phisonom⁹ socratez iudicat corruptorem puerorum xxxviij.U.
Picture amori nouicio cōducunt xcix.S
Pictores r rhetores Jo.ger.imitat' xciij.B
Pietas quid sit lxxxiij.D.xcviij.M.H
Pietas fidei q̄d sit.lxxxviij.p.vide sup fides
Pietas cū sufficiētia magn⁹ q̄st⁹ ē. xci.M.
Pietas multis modis accipit xxviij.D.
Pietatis donum. Jbidem
Pietas fidei tria requirit liij.U
Pie opinabilia valent ad exercitiū specula/ tionis xciij.B.
Pignus quid sit xxv.J.
Pigritia est excutienda lxxij.B.K
Pigrū et somnolentū ō lecto surgere nolen tem pulcre describit xlvi.p.
Pilatus pontius genere xxv.Q
Pinguis vēter nō gignit sensū tenuē. li.J.
Pisum paruum habet omnes numeros fi guras et habitudines xc.L.
Pithagoras componebat motus suos ad citharam lxxxvij.K.
Placēs sibij pi ꝑ hūilis nō est lxxv.B
Placere hoīb⁹ an q̄s aliq̄ velle possit. lxij.
Planete q̄dam maliuoli quidā beni (q noli dicuntur Jdeo lxxiij.M.
Plenitudo ptātis eccl'iastice q̄d sit.ij.B.F
Plenitudo ptātis eccl'iastice formali (y ter et subiectiue est in papa ij.B.F.y.
Plenitudo ptātis eccl'iastice finalit̄ r q̄ ad applicatōnem eius r vsus ei⁹ est in eccl'ia vel concilio ij.F.y. iij.M.v.U.
Plenitudo potestatis eccl'iastice q̄nta sit in papa ij.M.iij.M.x.A.B
Pluribꝫ intēt⁹ mīor ē ad singl'a sensus.xliij
Poete ꝑ ꝑbe hēbant et poesis p veri/ (z tate sub metaphoris recipiebat xvi.Q.
Poli iure sunt oīa cōia ait Aug. xli.Q
Policia q̄d sit r q̄tuplex et descriptōnes.ij. T.iij.D. lxi.X.xciij.y.
Policia male recta q̄tuplex et q̄re ij.U
Policia q̄ sit optima iij.D.iij.Z
Pollutio nocturna xxi.Z.
Pollutiōe etiā nō existēte peccatū molliciei contingit.xxxij.Z (viij.R
De pollutōe nocturna special' tractat⁹.xxx/
Pollutio nulla inchoata r pfecta in somno est peccatum xxxvij.U.
Pollutionis fluxus violēter coerceri nō de bet dum sentitur xxxvij.U.xxxviij.J
Pollutio si placet peccat' Jbidem
Pollutio p̄t ꝓtigere ex merito aliq̄n.xxxvij.
Pollutionē q̄dā nunq̄z/q̄dā sp pati/ (x ebatur. Jbidem.
Pollutus nō tenet abstinere a celebratione vigintiq̄tuor horis. sz p̄t celebrare talit qualificatus xxxvij.Z.xxv.B.
Pollutio diurna.ō hac spēal' tractat⁹. xxx/
Pollutionū origo moral' poti (viij.A us q̄z natural' attendi debz xxxviij.L
Pollutio diurna sic ē vl' nō est pctm̄. xxx
Pollutōe etiā nulla seq̄nte q̄s q̄ (viij.L ui⁹ peccare p̄t q̄z si adulterare.xxxviij.F
Pollutio sine cōsensu a celebratōe ō p se nō impedit xxxviij.F.
Pollut⁹ debet de cōcilio nō de p̄cepto absti nere a celebratōe. Jbidem
Pollutōes sunt ꝓfitende et nō nihilipendē
Pollutio extorq̄ri nō debz (de.xxxviij.B etiā p sanitate conseq̄nda rē. xxxviij.D
Pollutio si placet q̄ exoneratiua est nō pec cat'. Jbidem
Pollunnt nos plura xli.A.O.
Pompe platorū in seruis equis rē.restrin/ gantur xliij.D
Populis hec tria necessaria sunt. xlviij.P.
Portionis supioris actus lxxxvi.A
Porphirius xxv.T.
Porphirius platonicus dicit demōes aīa lia rationalia xciij.S.
Positiui canones hi sunt r ideo instituti.li. r in fine.
Posse obedictiale vl' logicū ij.P.
Potētie aīe nō distīguūt' ab aīa lxxij.P
Scd̄m tres aīe potentias sumit' oīs orandi materia lxv.Z.lxvi.B
Potestas quid sit i.M
Potestas facti et iuris i.X.
Ptāte publica fungentes quales esse debe/ ant lvi.L.lv.O.Q
Ptās ordinis an possit annihilari p deḡda tionem iij.P.
Ptātis vsus inferiorū platorū p̄t p supio/ res ex causa limitari iiij.L.M.
Potestas oīmis a deo est sed nō equali iurisdi tione lxiij.T
Jn potestate nostra nō est quib⁹ visis tan/

gamur lxxxiij. T. X
Ptās vnde dicatur xxxiij. P
Ptās ordinis ꝛ iurisdictionis. xxxiij. Q
Ptās clauiū vbi fundeť ꝛ alia plura de hac
Ptās autoritatis excellētie ꝛ mi (xxxiij. ꝯ
nisterialis xliij. Z.
Ptās plationis māere pōt sine gra xlij. J
Practicꝰ ī arte pferť solū speculatio. lxv. K
Praxis quō attēdať in ītellectu speculatio
Preceptū q̄d sit. xxv. ꝛ. (xciij. E.
Preceptoꝝ apud varios varia distinctio.
Precepta decalogi q̄libet teneť sci (xxv. ꝛ
re ꝛ intelligere xxxi. S
Precepta dei duplicia xxxij. J
Precepta supioꝝ transgredi quando sit pec
catum mortale. xxxij. L.
Precepta nō obligant vt fiant ad intentōez
obligantis. xxxvi. D.
Preceptoꝝ xpi aliqñ forma verboꝝ aliqñ
finis solus attendi dz xxxiij. T.
Precepta dñi multa sunt ꝛ vnū. xvi. K.
Precepta publica pferat vnusquisq; volū
tati ppie q̄tumcūq; bona videať. lxv. ꝛ.
lxvi. J. M.
Precepta decalogi sunt iuris natural' ꝛ di
uina lege repetita. xi. F. J. K. xij. L. O. y.
xiij. D. E. J. xv. J. lv. ꝯ. lvi. M. lxi. O.
Preceptū dñi lucidū pacificuz ꝛ dulce. xij.
Circa p̄ceptū ñ occides. ix. assertio (M. L
nes mgri iohis pui. xiij. A. Et alie. xi. K.
L. M. H. O. R.
Preceptis diuis q̄re nō tā cupide obediāt
hoies sic adiuētōibꝰ ppꝝis. xxij. D. lxx P
Precepta ꝛ ꝯsilia differūt. xxiij. D. lxvij. S
Precepta an īplere possimꝰ ñ exītes ī gra.
Precepta dei magꝝ diligētia (xc. ꝛ. lxiij. J.
pscrutāda sunt. lxi. J. lxviij. M. K.
Preceptū hois sup intrinsecis actibꝰ impo
ni nō potest lxij. B. xxiiij. E.
Precept is eccl'ie an satisfaciat q̄ nō seruat
intentionem ecclesie lxij. M
Precepta diuina affirmatiua limitāť p ec
clesiā ad certū tpus ꝛc. ꝛ quō B liget. lxij.
Preceptis pauc; ꝯtētꝰ de li (L. xxiiij. E
cet potuerit plura exigere lxij. P. lxx. y.
Preceptū quodlibz q̄druplicē latitudinem
habet fm quas assignanť pctā mortalia ꝛ
venialia lxiij. B M ꝛc. lxix. L.
Preceptoꝝ diuīoꝝ obligatio maioꝝ ē q̄ vo
In p̄ceptoꝝ impletōe ꝯsi (toꝝ. lxvij. S
lia plerūq; implentur lxvij. M
Precepta legis diuie sola sufficiūt ad vitā
lxvij. J
Precepta affirmatiua obligāt ad sp. xxiiij.
Precepta decalogi exponūť. xxiij. (E.
Z. xxv. ꝯ. ꝛ deinceps p decē p̄cepta oē pec
catū mortale phibeť xxvi. J.
Sub p̄cepto cadit aliq̄d duplꝰ xxvij. F
Precepta decalogi enūerāť. xxxi. S. lij. T.
Precepta decalogi ad quē articulū fidei p/
tineant xij. J
Circa p̄cepta varia erronee aliq̄ assertōnes
Circa p̄ceptū Nō occides erronee (xij. T
assertōes. xiiij. A. xi. K L M H O R ꝛc.
Impugnatio iustificatōis earū. xij. S T
U X y.
Impugnatio illaꝝ assertionū. xiij. A B
Cōclusio q̄drimēbris ꝯ eas xiij. D H
Preceptores pueroꝝ teneant. xiij. regulas
Precia reꝝ venaliū iusta le (bas. xlviij U
ge pñt īstituī p legislatorē xxxv. O
Precia omnibꝰ rebꝰ esse imposita saluberri
mū foret q̄uis difficile xxxv. O
Preciū statutū p denario annuo q̄ndecim
Predestinatꝰ an sis (licitū est. xxxv. P Q
noli q̄rere si nō vis errare lxxxviij. T
Predestinauit hos deꝰ alios pscivit ꝛ q̄re.
Utꝝ p̄destinatos nūc (liij. K S. xcix P
existētes ī culpa plꝰ amet deus q̄s p̄scitos
nāc in gra actuali exītes xcix. P.
Prescīti ppt electos sunt formati. liij. S.
Prescientiā dei cogitās ꝛ timēs se fore dā
nandū quid aget xx. ꝯ.
Predestinatōis signa lxxvi. S
Predicatoꝝ ordis frēs olim sub pena car
ceris carnes ꝯmedere ñ audebāt. xxxix. J
Predicator pus semitas suas rectas faciat
q̄s alioꝝ viam paret xvi. K.
Predicator hūilitatē difficile fuat xvi. K
Predicator supbꝰ nō aperit os nisi multis
auditoribus xxxv. D
Predicatores vocē clamosam hre dñt. xvi.
Predicat is etiā q̄ libros scribit. i. B (B
Predicare teneť curati tenorē legis euāgelice
maiores plati ꝺ his reddere rōez. iij. A.
Predicatōis officiū magne digni (vi. B
tatis ē q̄s onerosissimū. vi. S. lxviij. J. xlij.
Predicare euāgeliū oīni creature an (U
adhuc ligenť plati vij. B. xij. B
Predicādis platis auferēdas diuitias. ꝯ.
Predicādi necessitas incūbit alicui multis
plerūq; vrgentibus xij. B.
Predicatio q̄lis eē dēat sūmarie dr. xviij. X
Predicatio efficacissima ē q̄ simplex ē ꝛ hu
Predicare ppt vite sustētatiōz (mil. xxij E
an aliqñ liceat. lxij. ꝯ. Cōtrariū dr ī tracta/

tu q̃ non videt esse suus xxx. R
Predicator attendendo passionũ origines.
Predicator uti debz ꝯmõibz passi/ (lxxiij. R
onalibz hoc modo lxxiij. O.
Predicat ꝓtẽplatiuꝰ opꝰ deũ eẽ sup oĩa dili
Predicatores q̃dã sil'es (gẽdũ. lxxiij. M
sũt fabricatoribz arce noe lxxvij. F.
Predicantiũ tẽptatio qualis sit. lxxxvij. R.
Predicationũ multiplicatio fit in laq̃um.
Predicatori addit pondꝰ au (lxxxvij. R
ctoritatis operatio xciij. M.
Predicare nõ licet spoẽm ꝓpitatẽ xxiiij. D.
Predicare ppt̃ tpalia b mõ pctm̃ ẽ. xxij. R
Predicatio generalꝫ carnalia q̃dã vicia ñ
Predicatio nõ ẽ dimittẽ/ (sufficit. xxij. r
da ppter subsannantes. xxxiiij. T.
Predicatores hortari debẽt mres ꝑ pueris
Predicator voluit esse (educãdis. xlvij. R
Bernardꝰ instar conche ñ canne. xlix. X
Predicatiõis verbũ multis datur vel sub/
trahit Jdeo l. D
Predicator subtrahat verbũ dei nolentibz
r odientibus audire l. D. li. R
Predicator fugere debz ꝯmões curiosos. li. P
Predicatores religiosi alios religiosos nõ
ꝓdicantes ꝓtenere nõ debent lxxi. J.
Predicator castigare carnẽ debz q̃suis edomi
tã ppter euitandũ scandalũ xxxix. O
Predicatorũ tpantia q̃lis esse debeat speci/
alis tractatus xl. A
Predicare alta suadet supbia. charitas aũt
ꝓmunia et vtilia xli. B. L
Predicator sõnolẽtus sic excitare debz. xli. M
Predicator dicẽs r ñ faciẽs cui ꝓpat. xlij.
Predicatoribz dicẽtibz r nõ faciẽtibz (K
q̃dam laici simules sunt xlij. B
Predicatores plcra mordẽt facecia. xlij. R
Predicatõis officiũ ptulit paulꝰ et aposto/
li omnibz alijs xlij. S
Predicatõis officiũ annexũ est cure pasto/
Predicatõis officiũ nẽo ex (rali. xlij. S
ercere debz nisi missus his modis xlij. X
Predicatõis officiũ hec exigit xlij. T
Predicare mlieri nõ pmittit xlij. X.
Predicare ꝫ plates i eoz absentia nẽo debz.
Predicator nõ in vniversali re/ (xlij. Y
sideat ꝫ singularia enumeret xlvi. D
Predicatorẽ aliq̃ inopem facit materiarũ
copia xlvi. P.
Predicator q̃ oĩa dicit nihil dicit xlvi. P
Predicatoribz fiat sufficiẽs ꝓuisio. xlij. Z
Predicatõnũ auditores mltiplices sẽt. xlij.
Predões aiaꝝ icautaꝝ hi sẽt. xlviij. L (T
Preiudiciũ q̃d sit xlij. T
Prelati ẽbẽt eẽ ꝓtẽplatiui r actiui. lxxiiij. R
Prelati eccl'ie ifamari nõ debẽt xxxi. T
Prelatoꝝ tpantia q̃lis eẽ debeat spẽal' tracta
Prelatꝰ errãs i fide nõ eoipso ẽ de (tꝰ. xl. A
positus xlij. J. Supra papa
Prelati b scire tenẽt. xlij. T (xlij. L T
Prelati tpalia p se et spũalia p alios curãt.
Prelati sẽt lupi rapaces fallaces r voraces.
Prelati frugalitatẽ fuẽt liberalẽ i (xlij. r
ferculis et ceteris xliij. L
Prelati sint specl'atores pastorel r ianitorel
Prelatos acrit reprehendit theolo (xliij. E
gia despicientes. xliij. F. Infra theologia
Prelati ad interiores actus nõ pñt subdi/
tos obligare xxiij. E. lxij. G
Prelato rsistere i faciẽ aliq̃ meritoriũ est.
Prelatoꝝ statꝰ est pfectissimꝰ (xxxij. Z
r quare. xvi. o. xxi. T U. lxvij. L U
Prelati q̃bus casibz cedere possint r debe/
ant statui suo. ij. R. iij. B. v. F. vi. O P.
Prelati hũiles esse debẽt qz sũt ob/ (ix. P
ligati iij. D. vi. E.
Prelatoꝝ status et regula iij. L M R.
Prelatorũ fastus iij. Z. vi. E
Prelatos timẽtes deũ rẽ. pficit optimũ est.
sicut malos pficit pessimũ vi. F.
Prelatus nõ sit austerꝰ peccãtibz sz sp paui
dus. vi. B. vij. S T. viij. D (vij. Q
Prelati ardua tractẽt facilia alijs cõmittant
Prelati explicite magr fidẽ tenẽt hre q̃s alij.
Prelatos duces seq̃ nõ nobisip/ (xiiij. P
sis ritꝰ ꝓfingere iubz lex xpi xxij. L.
Prelatoꝝ autoritatẽ euãgelica r alia dicta
ꝓfirmantia quõ intelligãt. lxij. A. lxiij. S
Prelati nõ plꝰ iurisditõis hñt i subdi (T
tos q̃s abbas i monachos lxij. R.
Prelati ad mlra tenẽt ppt̃ icorrigibilitatẽ
ppli ad q̃z opposita al's tenerẽt. lxij. R. X
Prelatꝫ mlra isidiãt ne bñ regãt. lv. O. ix F
Prelati plꝰ circa necessariã actõez q̃s volũ/
tariã ꝓtẽplatõem ꝓsentur lvi. r
Prelati pollere debent ꝓsideratõe. xlviij. A
Prelatoꝝ picula lij. O.
Prelati q̃dã curã gerũt b tpalibz solũ. lij. A
Prelati sic poterãt motuz auaric ie euitare.
Prelatus nõ solũ pt sed aliq̃ tenẽt (xl. B.
in publico dare elemosynas xl. B
Prelati in ꝓtutibz nõ solidati magnis pple
citatibus se inuoluunt xl. L.
Prelatoꝝ põpa nõ facit ad eoz autoritatez
r honorẽ maiorẽ vt q̃dã dicũt xl. D
Prelatis pdicatoribz et curatis necessaria ẽ

amplior vite austeritas xxxix.O
Prelati q̃dam neq̃ dicũt neq̃ faciũt. xl.A
In plato triplex signũ hũilitatis xl.X.
Prelati eccl'iastici respectu pceptor̃ diuĩo/
rũ sunt q̃dam expositores xxiiij.E
Prelatus in inq̃sitõe pure secretor̃ grauí/
ter peccat xxxiiij.O.
Prelat⁹ quõ põcipe possit vt se vl' aliũ q̃s ac
cuset xxxiiij.O
Prelato põcipiẽti ꝫ pscias subditi an sit o be
diendũ.xxx.r (cat⁹.lv.O.R S.lxviij.I
Prelaturã in primũ nemo assumat nisi vo
Prelaturã posse q̃dẽ licite desiderari ꝫ ho/
die suspectũ esse ꝫ desideriũ .lv.R. lxviij.
Ad platurã assumẽ/ (I.lxix.L.xxiiij.R
dã q̃s cogit̃ q̃ttuor causis lxviij.I R.
Prelatõis materia sufficiẽs ẽ homo viator
rẽ.xlij.I
Prelaturã q̃rens stulte facit xlij.I.
Prepositi subditis corpalia mĩstrent .sub/
diti deuotioni vacent xxij.R.
Prepositio mystice q̃d sit r q̃t ei accidunt.
Prescriptio legitima tenet etiã (c.r
apud deum xxiiij.U.ij.E.xxxvi.F
Presentia essential' r intẽtional'.lxxxiij.O.
Presentia corpalis nõ semp vtil' xviij.S
Presumptio lxxxvij.Z
Presumptõis peccatũ xxiiij.I.
Presumptionẽ sic fuga.l.E (O
Presũptio ꝓnata ꝫsueuit eẽ iuuẽtuti .lxxi.
Premiũ duplex cẽntiale r accidẽtale.xciij.
Premiũ accidẽtale substã (D.lxxvij.r
tiale r ꝫsubstãtiale xlvi.P.
Prevaricãtes reputaui oẽs pct̃ores tre. xc/
Prima ꝓncipia dicũt cões aĩ ꝓce (vij.T.
ptões ebdomades r prime impssiões.lx
Prima ꝓncipia varie noiant.lxiij.R (A
Primi mot⁹ ñ sũt ĩ ptãte nr̃a. lxxxij.T.X.
Primi mot⁹ sunt peccata etiã (lxxxviij.B
ĩ fatuis.xxiij.D (subiectũ ẽ.xxix.R
Primor̃ motuũ sensualitas r principiuz r
Principẽ esse bonũ virũ difficile ẽ Jõ com
passiõe dignus est si erret x.FM
Princeps pati dz legẽ quã tulit vi.D
Principes q̃uis mali iuste sibi dñiuz vẽdi
Prĩcipis quõ sint oĩa.xxiij.T (cãt.lvij.O
Principib⁹ maledictiõem impcãtes valde
culpabiles sunt xlix.F
Princeps puer sic instituatur lij.L.
Prĩcipalia vicia octo significant̃ p octo gẽ
Principiũ bonũ laudat̃ licz (tes.li.I.
q̃uz succesſu frustret̃ vi.ꝫ. vij.U
Principi⁹ morbor̃ obstãdũ.xi.I.xiij.E.
lxxij.L.
Priuatio sub q̃ cognoscit̃ deus xcvij.H.
Priuilegiatũ op⁹ ẽ misse celebratio.xxxvij.
Priuilegiatũ op⁹ q̃d sit.xlij.F (S
Priuilegiata opa hec sũt lxxvij.X r.ꝫ
Priuilegiati ĩ pnialib⁹ nõ denẽt sine cã.i.P
Priuilegiat⁹ facil⁹ tollit̃ puilegiũ q̃s ius il
lor̃ q̃b⁹ illõ cẽntiali ordie ꝓpetit iij.L.
Priuilegiati ad q̃d sint instituti. Quid face
re debeant iij.P
Probabile xiij.F.B
Probrũ nõ apte probro diuidit̃.xxxviij.Z
Processio ĩ purificatõe btẽ v̈gĩs habita my
Processiões cões pſũt eti/ (sticak.xi.S X
am facte p q̃sdam põscitos xlix.D
Procuratores causar̃ coerceãt̃ r castigent̃
xliij.A S
Proditio et pditor̃ q̃d sit xli.r
Proficiendi regula xcvij.O.R S.
Proficientes audiant xlviij.B.
Profectus spũalis talis debz esse lxxij.F
Profitendi modus in religiõe lxxi.A.
Professio tũc nulla est qñ rẽ. xxxix.Z
Promissio stulta r infideľ deo displicz.xxi.
Pronomẽ mystice q̃d sit r q̃t (T.lxiij.A
ei accidunt.c.T (tria.xxxviij.r.
Propaginis obstacula sunt detestãda.ppt
Prophete ita ꝓcordãt. vt q̃ vn⁹ dixit alter
dixisse existimari possit. xvi.E B.
Prophetas nõ diuino spũ locutos fuisse
dixerũt heretici.xxv.T (liij.R
Prophete demonuz pñt futura predicere.
Prophete falsi r veri difficulť discernũtur
Prophetia nõ fallit sed interpta/ (liij.R
tionem a spũsancto recipit xix.U
Prophẽ nõ hẽbãt sp spm̃ pphie xix.ꝫ
Prophetas magicꝰ artib⁹ pphetias vl' mi/
racula egisse error xxi.R
Prophetãtes futura nõ excludũt potẽtiaz
Propositões ẽri (dei ĩ oppositũ.lxij.I
antes expositõib⁹ doctor̃um et vsui eccl'ie
damnantur iij.B.xij.X.xvij.M.
Propositio si ad vnũ sensuz sit vera ad plu/
res falsa damnat̃ xij.X.xiij.D
Propositiones indefinite plerũq̃ equipol
lent vniuersalib⁹ xij.U.xvij.E.
Propositũ q̃d sit.lxiiij.U (LD
Proprietas et mendicitas ꝓtẽdũt.xi.A B
Proprietarios regule sctẽ Aug. reprobat.
xxij.M.H.rẽ.plene
Proprietas scisma facit r vnanimitati ad/
uersat. xxij.P.U.xxij.A.L U
Proprietarius procurator monasterij quõ

fiat.xxxiiij.S
Proprīū sacerdotē qñ nō adiri opteat. xx/
Propria inutiliter cōsumere pec (vij.B.
catum est. xxxij.D.
Propriis iudicijs īniti ex supbia ē.xxxi.U
Prosper improbat stoycos dicētes in ꝑtu
osum passionem nō cadere lxxiij.B.
Protestatio generalʼ aut ꝯditionalʼ circa fi/
dē.vt si erro submitto tē. q̄d opeꝛ. xij.O
xiij.ꝯ.xiiij.M tē.plura.xv.D
Prouide tibiꝫ pi lxxij.L.
Proximū diligi sicut seipm q̄d sit.lxx.y. su
Prouidētia de hac.xxvij.E (pra diligere
Prudentibꝫ credēdū ē etiā si neſciuerint ra/
tiones incalūniabiles adducere iiij.M.
Prudētie nihil tā nocet sic p̄cipitatio. lxxx/
Prudētie semita rara t arta.xc.ꝯ (vij.E
Prurit9 in coꝛpe scalpēdo augeꝛ sic ī libidi
Prurit9 in pudēdis (nis vsu.xxxvij.S
excitaꝛ ex cā ītrīseca t extrīseca.xxxvij.B
Prurit9 nō oīs est libidiosus Ibidem.
Prurit9 cuiusdā matrone romane sedari ñ
Psalteriū q̄d sit.lxxvij.O (potuit Ibidē
Psalmos quare Dauid t alij cōposuerint.
lxiij.B
Psalteriū decacoꝛdū mysticū lxxij.H.
Psalmodiaꝫ multiplicatio in eccl'ijs fit p
pter.xij.causas lxxix.H.
Psalmos aliqñ imptinētes vt videꝛ ī oꝛōez
Psalmoꝫ septē penitē (assumim9.lxxix.B
tialium expositio c.L.
Illud psalmi.q̄ magna multitudo dulce/
dinis tē.exponit lxxxij.R.
Psalteriū cū cithara repauit christ9.xciij.t
Ptolome9 rex egypti bibliothecā q̄nq̄gīta
miliū liboꝝ habuit Jn de laude scptoꝝ.
Pudoꝛ ī ꝓfessiōe nō tot9 abijci ꝑt/ nec vtile
Pudēdi mēbri erectio cū re/ (est.xxxv.E
nisu volūtatis peccatū nō ē. xxxvij.E
Pugna ꝺ vicia ß modo lxxij.H
Puero maxīa debeꝛ reuerētia.xxxiij.y.xc/
vij.y.
Pueroꝫ efficax est oꝛatio. xlix.D.lxxv.Z.
Puer etiā vni9 dici habz pctm vēiale. lxx/
Puer ad vbera sugen (iij.Z.xxxvij.L.
da quō trahatur lxxxiij.X
Pueri ī statu iustīcie oꝛiginalʼ q̄les fuissent
Pueroꝫ respōsio.lxxxvij.F (lxxxiij.Z
Pueri bene īstituāꝛ ab ineunte etate.lxx/
vij.P.xlv.J.xlviij.U
Puer noster iesus est xciij.O.R
Puer iesus natus in nobis spūaliter sic nu
triatur.xlvi.Z.Supī iesus et cbristus.
Puer duplex xcv.U.
Pueroꝫ septem conditōnes xcij.U
Pueri apti ad susceptōꝫ eucharistie.xxv.L
Pueri triennes sentiūt pruritū xxxij.B.
Pueri cū ācillʼ iacētes plerūq; peccāt. xxxij
Pueros solitarios iacere bonū ē.xxxiij B (t
Pueroꝫ cetus nō ē vilʼ portio ecclie.xxxiij.
Puer momoꝛdit nasū pris sui.xlv.K (U
Pueri sunt ꝓfestim scolis aut artificijs tra
dendi Jdeo xlvij.A.
Pueri nō debent cedi ꝛberibꝫ t an singilla
tim vlʼ in scolis eruditēdi sint xlviij.U
Puerꝫ non fiant picture turpes lxxviij.U
Pueroꝫ exēplis vtiꝛ sepe xp̄s Jō.lxxi.M
Puerꝫ pmittēde sūt aliq̄ passiōes vicioseiō
Pueros īnocētes nr̄i generꝫ oꝛa (lxxiij.O
re possumus.lxxvij.y.supra baptizati
Pueros q̄ scādalizat reꝑhendiꝛ lxxix.J
Pueri ad eccl'iastica cātica mācipāꝛ ꝓpter
Pueri gtissima videꝛ (bas rōes.lxxix.J
portio chori canentiū. lxxix.J
Pueri a pentibꝫ phibēdi sunt a tactu libidi
Pueroꝫ mlʼtitudo ꝺz eē (noso.xxxvij B
moderata ꝼm Aristo. xxxviij.t
Pueros supfluos eē necādos q̄dā dixeꝛt.
Pueri aliqñ deꝛioꝛes mores tra/ (xxxvij.t
hunt ī domicilijs parentū q̄s in prostibul'
lenonū.xlij.E (stica.xliij.M
Pueri nobiliū pmouenꝫ ad bñficia eccl'ia/
Pueri sunt vt specl'a t docēdi xlv.M
Puellā nō deceꝛ eq̄tare liij.S
Puella q̄dā eq̄tauit ī frācia ducēs exercitū
Pulcritudo q̄d sit.lxxxij.J.xciij Z (liij.O
Pulcritudo reꝛ allicit ad amoꝛē xlvij.ꝯ.
Pulcritudo multiplex lxxxij.O.
Pulcritudo coꝛpis nociua aliqñ.xxxviij.ꝯ
Pulcritudo anime lxxxij.K.
Pulcritudo reꝛ considerāda est ꝓpter tres
fines lxxxij.U.
Pulcritudinem tuā cognosce xci.t
Pulsat christus tripliciter xci.X
Puniūꝫ erroꝛes efficaciꝫ dū nemī pceꝫ.iij A
Puniri pl9 trāsgressoꝛes legꝫ hūane q̄s dini
ne puersū videꝫ. x.S.lxix.J.xl.O
Pro puniēdis erroꝛibꝫ ꝓsiderādus est loc9
tēpus psona tē. x.T.t.xi.M
Punitōes q̄s hic a deo sustinem9 vtiles no
bis esse. lv.y Z.lvi.H.lvij.H O
Punitōes ppl'oꝝ a deo mlʼtꝫ ex cauꝫ pueni
Punire seipz p moꝛtē aut (unt.lvi M H O
iediā ad iussū iudicꝫ an liceat .xxxix.M
Purgatio ab īmūdicia t purgatio a ꝓuata
Purgāꝫ ineq̄liter alij alijs (potētia.xlvij.X

a carnalitate ꝛc. xxxvij. y.
Purgatiua via ad plura incitat xcix.ꝯ
Purificari solẽniter nõ ꝓmittãt habentes pueros ex ꝯcubinatu xlij. O.
Purgatoriũ habz solaciũ lxxx. S.
Purgatoriũ christus in descẽsu ad inferos forsan euacuauit lxxxij. F.
Pusillanimitas docet superari. lxix. X. ꝛc. lxx
Pusillanimitas q̃dã ad (A B L D
inobedientiã supbã imputat xxiij. O

Wadrige amiq nadab

lxxxij. S. lxxxv. P.
Questio ꝓ debz soluit ꝓ nõ facit
Questiões q̃s diabol⁹ hoi plerũq̃ (vi. L
facit quõ dissoluãt. lxx. X. lxxxvij. S. lxxx
Questiões ille infinite reiici (viij. L
ende sunt xcij. J
Questiũcule notabiles valde de diuers. xxx
Quidã sic ī ꝓfũdo maloꝝ sunt (iij. L. ꝛc
q ad deum nõ clamant c. O
Qui in ꝓbis dñi nõ discretiue ſz causalit ac
Quies nõ ē ī hoīe q̃tũ ad oēs (cipit. l. P
vires ꝓter solã volũtatē q̃ ad amorē. xcvij
Quies nõ ita hr̃i ꝓt ab his q̃ in ad (O
ministratione sunt sic a ꝓuatis lxx. T.
Quietē hr̃e esset q̃busdã infern⁹. lxxij. R
Quietem sponse placere sponso decẽ signis declaratur xcvij. Y

Radio recto per r reflexionẽ ī se fortificato nature directio compatur

lxix. B
Radix oĩs pcti dicit supbia libido cupiditas et luxuria. xxvij. P
Rapt⁹ q̃d sit. xlvij. E. lvij. A. B. lxv. M
lxxxij. R S.
Raptus supmentales in theologia mystica nõ sunt insani xcvij. J.
Rapt⁹ supmẽtales ñ st̃ cũ ẽfectu corpis aut miraculo aut clara itelligẽtia ſz fiũt ꝓ defectũ omniũ actuũ intellectualiũ affectualium obiectaliũ xcvij. K.
Rapt⁹ ꝛ absorptio spũs differũt. lxxxi. M
Rapt⁹ vl extas iõ dicitur lxxij. H.
Rapit aliqñ rõ imaginatiuã ꝛ spũs ratõem lxxij. M
Rapit aĩa ꝑ modo extra mũdũ. lxxiij. O
Raptũ quẽdã sentiũt studẽtes pictores ꝓhi
Ratio q̃d sit ꝛ ei⁹ duplex por (ꝛc. lxxiij O
tio et noĩa. lxi. T. lxiij. S. lxvij. S. xxix.
Ratio rapit. lxv. H (O
Rõnis entia nõ inutiliter ponunt xvij. R
Ratio hoĩs nõ dz captiuari sub melancolicis ꝛ superstitiosis psuasionib xx. M
Rõis iudiciũ nullũ ipfectũ ꝛ ĩualidũ in nõnullis ē ꝛ decipit ꝛ q̃re. lv. L D E H.
Rõis dictamẽ nõ obligat nisi ī (xxxviij. H
prima lege stabiliatur lxi. P.
Ratio recta principaliter in deo pticipatiue in creaturis ꝛ quotuplex sit lxi. T
Ratio q̃ñq̃ sinderesis q̃ñq̃ diuia nomina
Rõis oculi q̃bꝫ obcecent. vi. (tur. lxi. T
O. lv. L H. lxi. O. lxij. M
Rationis supioris actus q̃s sit lxviij. A.
Ratio portat volũtati lucernam vt videat.
Rõ appetitui dñat ꝓncipa (lxxxviij. B.
tu despotico xc. ꝯ.
Rõ ẽ regina ī microcosmo li. X. lij. H.
Rõez purã ꝛ itegrã ī diderat dñs hoi. li. y
Rõi oĩa ꝯsonãt ī ꝓtuoso ẽ diuinũ ꝓbũ aristotelis .xlix. y. lxxij. ꝯ. lxxix. F.
Ratio hz suos q̃ñq̃ sensus xlv. y.
Rois vsũ pfectũ pueri nõ hñt añ. xiij. ãnũ
Ratio lesa ex ī discretõe (xlij. M. xxxij. O.
q̃d mali afferat xxxix. S
Ratio si nõ rebellasset deo / inferiora sibi nõ rebellarent xxxvij. S.
Rõis lesiõem in subditis cauere debẽt pla
Rõ inferior vix ꝓt ad aliq̃d (ti. xxxvij. E
ꝯcurrere sine supiori xxix. ꝛ
Rationi supiori attribuit ꝯsensus in actuz. inferiori in delectatõem xxix. ꝛ
Ratio inferior apꝓhẽdit aliqñ absolute. ali quãdo inquisitiue xxix. ꝛ
Ratõem supiorem nunq̃ seqũtur motus respectu inferiorũ nisi deliberatus xxix. ꝛ
Ratio cũ diuidit in supiorẽ et inferiorẽ nõ distinguit contra volũtatẽ. xxix. ꝯ. xxx. M
Rõis act⁹ ꝛ volũtatꝫ sup sequnicẽ ferũt. xxix.
Rõis supioris ẽ vltia snia. xxx. B (ꝯ
Ratio supior dicit ꝯsentire in actũ aliqñ solũ ideo quia non dissentit xxx. M.
Rõis iudicio volũtas sit ꝯformis. xxxij L
Rationabilis existimatio q̃ sit. xxxiij. S
Rationalis creatura q̃libet labilior est ad casum et defectũ q̃nto ī naturalibꝫ aut etiã ḡtuitis fuerit ornatior xl. ꝛ.
Rationalis et sensualis portões ad inuicez colligant hoc modo lxxiij. A
Rationalis aliquãdo dicit deus xcij. S
Rational aĩe vires q̃ sint xxix. O.
Ratio recta luxuriã et gulã iudicat turpiora. vbi est eadem ratio debz esse eadẽ iuris decisio exponitur xxxv. U. xxxvi. D.
Rebellionis carnis contra spiritũ causam

phi nescierũt lxxij. r. lxxix. F
Reclusus q̃ vouit nõ egredi teneť egredi exi stẽti in extrema necessitate xxxix. B (r
Recreatõis hũane nccitas ide sumiť. lxxij.
Recidiuũ pctõr sic vitãdum. xxxiij. B. L.
Recõciliatio loci sacri nõ ẽ necessaria ꝓpter concubitũ matrimonialẽ xxvij. P
Rectores politiar multas insidias patiũť q̃ min⁹ bñ regant lv. O. R.
Recreatõis hũane nccitas ide sũiť. lxxij. r.
Redẽptõem opatus ẽ de⁹ nõ inq̃stũ potẽs r sapiẽs sed inq̃stũ bonus. xxv. P (vi. L
Redẽptio ꝑpe vexatõis tũc locũ habz. xxx/
Redẽptio eleuãs r redẽptio p̃fuãs. xlvij. X
Redẽptio hois a secul' abscõdita (xlvij. S
nõ ẽ ꝓducta a celestib⁹ influẽtijs xx. E
Redẽptio quõ sp copiosa fuit. c. O
r quare modo dicit specialis
Reddit⁹ ad vitã r sil'es contractus de se nõ sunt illiciti xxiij. U. xxv. S. xxvi. F
Reddit⁹ cẽsuales. ō his casus spẽal'. xxv O
Redũdãtia fit aliq̃ virtũ supioꝝ i iferiores
Refiẽ nos xp̃s triplici pãe. l. T (lxxij. D
Reflexiuã potẽtiã habz hõ xcij. O.
Reflexũ ad se amorẽ hõ nõ hẽat. lxxviij. D
Reformatio quõ fieri debeat spẽal' p̃mo. xl/
Reformatõis eccl'iastice cardo ꝓsi (ij. O
stit in frequenti visitatõe. xliij. K. (iij. P
Reformatio eccl'ie dz a pueris ĩchoari. xl/
Refor. ec. p ꝓcilũ fieri quõ possit. lvi Z (D
Refor. pl'ima ĩdigẽtia nũerãť. v. A B L
Regere alios q̃ difficile sit soli expti noue/
Regnũ quid sit. ij. T. (runt. lv. R
Regnũ dei quot modis accipiať xxvij. r.
Regnũ frãcie ꝓmẽdat xlviij. P.
Regnoꝝ pene oĩm subuersiões ex incõside/
Regnũ q̃druplex (ratõe pcessert. xlviij D
Sup̃ te. circa te. ĩtra te. sub te lij. D
Regnũ celoꝝ appellať eccl'ia militãs. lij. D
Regnũ aĩe hz regẽ ꝓsiliarios r ꝯuos. lij. A.
Regnũ frãcie triplicẽ statũ hz p (lxxvi. F
tria lilia significatuz lij. A.
Regni frãcie an femĩa sit capax disputatur
Regnũ frãcoꝝ sic ꝓ q̃situ ẽ. liij. D (liij. L.
Regnũ aĩe ĩuadũt. vij. capitalia vicia. lxxvi
Regredi ĩ deũ nõ nisi creature rõna (F
li ꝑprie datum est xl. O.
Regula hũane volũtať ẽ duplex xxix. A
Regule patiũť exceptõez iij. L
Regule viuendi oĩm fideliũ iiij. R S T
Regula etiã si ĩdefinite ponať eq̃pollet vni/
Regularib⁹ astricti disciplĩ (uersali. xij. U
nis cũ licẽtia pñt vacare sctõ ocio xciij. Z
Relatio inter deũ et creaturam lx. F
Relatões nõ distĩgui realiť a suis fũdam̃tš.
Religiosoꝝ regula sũmatim. iiij. R (lx. O
Religiosus instruiť ĩ pace obedire r facere q̃ sibi incũbunt xix. A B L D E H.
Religiosi sicut in ml'ieres ocl'os figere non ō̃bẽt. sic nec manu ꝑprĩũ ꝓtrectare. xxij O
Religiosi relinq̃re debẽt r possessiões r vo/
luntatẽ habendi xxij. A.
Religiosi nõ obstuantes regulã nõ merenť de bonis fundatoꝝ nutriri xxiij. B.
Religiosoꝝ statũ cẽ pfectũ dicit in tractatu qui nõ videť cancellarij xxiij. L.
Religiosũ ꝑprĩũ hr̃e ñ ō̃bere ꝑbať p ius di uinũ et canonicũ. xxiij. D E F B H
Religiosus ꝑpetar⁹ pl⁹ peccat q̃ abijciẽs
Religiosũ an a vicio ꝑpe (habitũ. xxij L
tať excusẽt traditio clauiũ singul' ãnis p/
Religiosus affectare ñ dz fre (lato. xxij. R
q̃ntẽ amicoꝝ carnaliũ visitatõz xxij. U
Religioť exercitia actia q̃ze ĩponãť. lxvij D
Religiosi quõ possint ꝑlaturas assumere sĩ/
ne violatõne voti pauptať r obediẽtie. lx/
Religiosi magnã cãz habẽt recur (vij. L
rẽdi ad deũ ꝑ auxilio lxix. H.
Religiosi virtutes suas ita tenenť ꝑlato in/
terroganti reuelare sicut vicia lxix. K
Religiosoꝝ ꝓstitutões r regula nõ sp obli
gant ad mortale lxij. D A O P.
Religiosoꝝ status q̃d addat sup statũ alio/
rũ christianorũ lxiij. O.
Religiosoꝝ stať q̃lis sit. lxv. r ꝯ
Religiosi teneãt vniformitatẽ q̃ntũ possibi/
le fuerit. xxxvij. D.
Religiosi r rurales diuti⁹ viuũt iõ. xxxix. P
Religiosi in ẽra hollãdie gelrie r brobantie
Religiosi q̃dã ab (succedũt pẽtib⁹. xxix. ꝯ
utũť officio p̃dicatõis ħ modo xlij. y.
Religiosi ĩ his essent reformãdi xlij. ꝯ
Religiosoꝝ abusiões q̃ttuoꝝ li. B.
Religiosus sil' colit deũ r idola li. D.
Religiosoꝝ ꝓcuratores sĩ tꝑalib⁹ quõ se ha
bere debeant docenť lxxi. B.
Religiosus apiat supioꝝ oẽs nccitates suas
Religiosoꝝ tẽptatio. lxij. P (lxij. D
Religiosi gũãt nouicios ratõnabil'z iõ. lxx/
Religio anthonomatice r̃ligio xp̃i (viij. H
ana ad q̃d obliget. xxi. S U y. lxij. B.
Religiões facticie nec necessarie (lxxi. ꝯ
nec sũt stat⁹ pfectõis nisi acq̃rẽde. xxi. T.
U. lxvij. U. X. lxviij. A L
Religiones facticie quare dicanť lxviij B
Religionũ instituẽdaꝝ ꝓncipal' cã. lvi. H.
Religio pfecta q̃d sit et quõ cõtrahatur ex
vsu loquentiũ lxvij. B.

Religionū facticiaꝝ q̄ debeat dici scola ma ioris pfectionis lxvij. L
Religionū pſidētes q̄ discretōe charitate et cura esse debeāt in suos lxvij. F B H.
In religionū vot papa dispēsare pt. lxvij L
In religionib pueri adolescētes impfecti assumi pñt vt pficiant lxvij. X
Religionū vot vt q̄s se subīciat pōt bñ et
Religio bñ īstituta (male suaderi. lxvij. B
nō oēs ad paria obligat. lxvi. B. lxvij E.
Religiōis onera et pconia ponūt. lxxxvij.
Religiōem ingredi ad p/ (M A O
mā inspiratōem stultū est dicere xxiij. R
Religionis votū triplex assumit contra tri plicem sollicitudinē xxxvi. S
Religiōes penit lapsas ōplorat xxxvi. S
Religionib exemptis necessaria est lata dis pēsandi auctoritas a papa xxxvi. Z
Religiōes antique nō repiunt habere exps/ sam approbatōem sedis aplice xxxix. D
Religiōes institute sunt pcipue ad satisfaci endū p pctis fundatorū ꝛ alioꝝ. xxxix. A
Religio sel lapsa nūq̄ aut vix repari pt. xxx
Religiōis rector sic moderet ab/ (ix. O.
stinentiam subditorum xxxix. S
Religiōz ītrare an ei liceat q̄ guat ē debit. de ß notabil decisio. xxxix. T
Religiōez pfiteri ñ pt rōcinijs public obli
Religiōz posse ītrare obliga (gat. xxxix U
tū alt dic̄ sctūs tho. ꝯ sniaz alioꝝ. xxxix. y
Religiosus adhuc obligat alt tenet labo/ rare manib vt soluat xxxix. y.
Religio admittēs obligatū alt rōe pecūie mutuate l furti tenet ad soluēdū p eo. xxx
Religionē ficte vouens vt defrau/ (ix. Z
det creditores sic agat xxxix. Z
Religiōis scola ad inflāmatōz affect insti/ tuta est xlviij. B.
Religionē ītrās ß intēdere debet xlviij. B
Religionem dísce a boue l.ꝯ
Religionis onus difficillimū est ꝯtinuati cantus repetitio lxxix. A
Religionem nullus intret nisi ei institutа complere velit lxxix. O
Religio q̄ sit aptior cōtemplatōi xlix. E
Reliq̄arum veneratio De hac liij. U
Remedū generale p eccliasticis q̄ ad obli/ gationes spūalium p tpalib. xxxvij. O
Remedia ꝯtra luxuriā xxxviij. U
Reo fauēdū ē cū iura fuerīt obscura xlvij T
Repetit de scpturā sacrā his modis. lxxiij.
Repletio spūs dñi triplex. s. sufficiētie (E abūdātie et redundantie xlix. K
Requies aioꝝ et aiaꝝ q̄d sit li. L
Requies secūda animaꝝ talis erit li. O
Res tātū valz q̄stū vēdi pt. xxxv. S. xxxvi
Res oēs amorē nat̄alē hñt/ ñ āt cogni (O tōez aut ōlectatōnez. lxvi. U (xcix. P.
Res ois tātū amabil est quātū deo placuit
Res duplicē ordinē hñt. vnū ad deū. alterꝝ ad se. xcv. O
Respublica non regit p si. ij. E. ix. O
Reseruatōes tot casuuz et bñficioꝝ. ij. M. iij. L. iiij. M O. vi. F
Refuatio casuū De hac spēal tractat. xxx
Refuatio casuū ñ fiat p (iij. A O. xli. B.
puulis et mlieribz. xxxij. ꝛ. ꝯ. xlij. J. R.
Refuabāt olim sola pctā publica. xxxij. O
Refuatio casuū nō fiat nisi ī gnib culpis.
Refuare casū de pollutōe diur (xxxij. E
na stultum est aliquo modo xxxviij. E.
Refuatio casuū ī sinodalib epi cameraē. xl
Respic hoiez de trib modis. xciij. y (iij. R
Rñ dēdi mod xpiāo cautissim lxxxviij B
Restitutio xxiij. T. xxix. U
Restitutōez fieri spoliatis nō est iuris natu/ ralis aut diuini/ iō sepe nō fit iij. L
Restituere an teneat vsurari xxv M
Restituere an teneat ōfraudās circa mediū
Restituere debēs ōcē ali (iusti pcij. xxxv S
qñ citi daret cētū titulo fūdatōis. xxxvij
Restitutōes certas q̄ debēt ñ se absol (D
uūt p fundatōes/ sec de incerts. xxxvij. D.
Restituere an teneat eccliastic male dispē/ sans bona eccliastica /aut suo beneficio ñ deseruiens. xl. E J. (do. xxxi. y.
Restituere tenet damnificans aliū hoc mo
Restitutōem nō statim faciēs nihilominus absoluit hoc modo xxix. U
Resuscitati iusti tpe passiōis xpi q̄lia corpa
Resurrectōz nraz nega (habuert. lxxxij. F
re ē xpi q̄ dāmō negare resurrectōz. xxv. R
Resurrectio mortuoꝝ hoc mō fit xxv. U
Resur. xpi certitudo vigor ꝛ valor xlij. H
Resurrectōis mysteriū erigit aios nros. xlij
Resurgere p se a pctō nēo pt. lxxi. O (O
Rhetorice tres partes lxxxv. L E.
Rhetorica diuia Guilhelmi parisien. lxxxv
Rhetorica ars sine vsu et īge/ (B. xlvi. B
nij viuacitate non sufficit lxxx. A.
Absq̄ rhetorica q̄dā aptissime loquuntur.
Rhetorica logica ē necessaria ad (lxxx. A
scias morales. xviij. B. xvi. O. xvij. D.
Retinere aliena q̄n sit pctm. xxi. ꝯ. xxij. O
Retractare maledicta ñ ē opprobriū. xxj E
Reuelatio obligat ad credēdū xiij. E
Reuelatiōi ꝯ pcepta dei nō credit nisi de ea doceatur xj. T. xix. U.

Reuelatio q̄ p̄sumat vera aut falsa.xvij. R
S T rē.plene.xvi. L M plene.xx. B
Reuelatio comites habeat moysen ⁊ helyā.
xvij. U.xviij. E. (xvij. O.xix. y
In reuelatiōib apparentibus due cautele.
Reuelatōes aliq̄ fatue narrāt.xix. M A Z
Reuelatōz ꝓphicā si q̄s sibi dicat fieri q̄d
Reuelatio ꝓbari dz sic (agēdū.xix. M U
moneta.xix. A O P Q R S T U.xx B
Reuelatōes sibi factas q̄n q̄s debeat mani/
festare.xix. O (unt.xix.ꝯ.
Reuelatōes eidē nūc vere nūc false obueni
In reuelatōib discernēdis n̄ ē p̄cipitanda
sententia xx. B
Reuelatio i somnis quō ꝙa veniat.lvij. L.
Reuela secretū alteri⁹ in cōfessione sicut tibi
vellet fieri xxxiij. P
Reuocatio erroꝝ q̄lis ee dēat. xiij. M A.
Rex legere dz ⁊ libros hr̄e.lij. P (rē. R
Rex francoꝝ solo tactu curat quandā infir
mitatem Ideo xxxv. D.
De regib⁹ francie et anglie xlij. H L rē.
Reges dn̄ank populi etiā alti⁹ ligue.lij. D.
Reges i magno ꝓstituūt piculo lij. O
Regi francoꝝ clodoneo missum est liliū cuz
ampulla lij. D
Rex debz ee ꝓsideratiu⁹. qđ pbat.xlviij M
Rex romanoꝝ ꝓtēplatiuus fuit. xlix. X
Infra Sigismundus (catores.iij. R
Reges iuste p̄nt regna possidere licz sint pec
Reges q̄re fuerint instituti ij. B.
Regis francie epli pars ad conciliū sup oc
cisione fratris sui xij. R
Richardus laudatur lxxxiij. ⁊
Richardi liber de.xij. pr̄iarchis ⁊ de ꝓtēpla
tione subtilis est lxxiij. R.xcij. K.
Richardus sp quidā pha.lxxxv L.xlij. L.
Rigor discipline seruād⁹ ē. ij. E. iij. H. lx/
Rixas dānat.viij. Z (vij. H.
Romana eccl̄esia quid sit i. y
Romana curia q̄lis ee dēberet ⁊ q̄lis sit. vi F
Romana eccl̄ia peculiari ꝓsortio iūcta ē ec
Rotā facit.lxxxiij E (clesie vli.x. U.lij K
Rumores fugiat p̄cipue ꝓtēplatiu⁹.lxxxvij
Rumores suspiciosos vir ma (D.li. P
gnus nō curat.ix. O (videt.lij. K.
Rusticitas non a rure sed a ruditate dicta

Abbati obseruā

S tia. De hac pla.xxiij. Z.xxvi. B
Sabbati obſuatio reqrit missse in
tegre auditionem xxv. L.
Sabbatū nr̄m ꝙsū ē i ꝓtūeliā dei.xlij. H.
Sabellianoꝝ hereſis xxv. O
Sacerdotalis ordo habz duas formas et
duplicem characterē xlij. H
Sacerdos voto solēni obligatur ad casti/
tatem lxiij. R.lxvij. ⁊. xxiij. y .xxxviij. ꝯ
Sacerdotes quō potuerint ihabilitari ad
nō contrahendū mr̄imoniū lxij. R
Sacerdos etiā excōicat⁹ heretic⁹ vel deḡ/
dat⁹ si tēptet ꝙsecrare ꝙsecrat.i. H.iij. H y
Sacerdotes ordīauit xp̄s i vltīa cena.i. A
Sacerdos simplex si tēptat confirmare vl̄
ordinare nihil facit i. O P
Sacerdos sacerdotē in cōmunib⁹ casibus
absoluere pōt de cōsuetudine xxxiij. P.
Sacerdotes ꝓmittentes suffragia sic se de/
fraudant xxxvi. ꝯ
Sacerdos felix et infelix lxxxi. ꝯ
Sacerdos cōicādo pl⁹ meret q̄ꝫ ꝙsecrādo.
Sacerdos hostiā n̄ leuet añq̄ cō (rc. S
secret.rc. S.xlij. H. Sup̄ hostia
Sacerdotes veteris legis ad castitatē arta
rabantur hoc modo xxxviij. Z.
Sacerdotes nostri ideo debēt pollere cōti/
nua castitate xxiij. y. xxxviij. Z ⁊
Sacerdotes icōtinētes tolerare min⁹ malū
ē q̄ꝫ nullos cōtinentes habere xxxviij. ꝯ.
Sacerdotes q̄dam obdurati super omnes
homines ideo xlij. K.
Sacerdotes mali peiores sunt iuda. xlij H
Sacerdos digne celebrans felix est. lxxi. Z
Sacerdotes ꝓstituti sē vt ꝑ alios orēt .lxx/
Sacerdotiū fugit marc⁹ ⁊ qui (vij. X
dam heremite xc. F.
Sacerdotiū corruptū cā ē corruptōis ppli
Satietas.lxxxviij. y (v. B
Satietas i nulla re citra deū repiri p̄t. xlij.
Sacramenta septem.lij. U (B.
Sacramenta sunt vasa gr̄e ideo repellit q̄c
q̄d ab eis suscipiēdis auertit xxij. B.
Sacramēta aliq̄ requirūt materiā suā esse
subditā conferenti sacramentū aliq̄ n̄. i. T
Sacramenta collata ab hereticis vl̄ degra
datis an ꝑsint iij. H. v. T.
Sacramētū altaris adorat⁹ sub ꝓditōne
tacita si oīa rite facta sunt iij. y. xvij. D
Sacramentū nō est sed execramentū in cō
iugio carnalis concupiscētie. ix. Z
Sacramēta ⁊ gratie ꝑ dote data sunt eccle/
sie a christo x. L.
Sacramenta duplicem necessitatē habent
sacramenti et p̄cepti i. H X. xvij. H.
Circa sacr̄a aliq̄ variari p̄nt/aliq̄ n̄. xvij H
Sacramenta sumunt dupliciter/spiritua/
liter et sacramentaliter xvij. P

Sacrm altarꝭ.ō B ſpēale docuñtū.lxxi.T
Sacrm miſtrās ī pctō peccat ſm q̄ſdā.xl
De ſacris eccl'iaſticis.xxiiij.ꝯ (iij.F.
Sacrī diffinitio ponit ꝛ exponit.xxvi.K.
Sacra inſtituta ſunt ppt tria ꝛ in q̄b cōſiſtūt et q̄t modis iterent xxvi.KL
Sacroꝝ septē nūer⁹ ſm septē ꝧtutes ꝛ vi
Sacra veterꝭ et noue legis (cia.xxviM
quō differūt xxviL.xc.Y.
Sacri vſus ē alid a ſacro ī eucharistia.xc.
Sacramentoꝝ negligentie ḡre tan (O
ta ſeueritate puiant lxiij.R.
Sacra ſcꝑtura gloſat ſeipaz.xiiijD.xvij.K
Sacra ſcꝑtura gloſaſre (lviij E.xcviij.L
cipit ꝛ ꝑus credēda p⁹ itelligēda ē.nō ecō
Sacra ſcꝑtura ſufficeret p (uerſo.xcvi.A
regimīne eccleſie vi.D.xviij.E.lvi.H.
Sacras lras q̄ coꝛruptis moꝛib⁹ tractant
multa mala incurrūt xi.E
Sacre lre ſuā hñt logicam.xvi.O.xvij.D
Sacre ſcꝑture ſenſus litteralis quō inueſti
gandus ſit xvij.D E F.
Sacre ſcꝑture ſenſus lralis q̄s ſit.xviij.D
Sacre ſcripture lectio viuaꝝ eſt lvi.O.
Ut ſacre ſcꝑture cū fructu leganꝯ modi tra
dunꝯ.i.B.xcvij.ꝛ. (x.P infra ſenſus
Sacre ſcꝑture ſenſus quadrupleꝝ.ix.U.ꝛ.
Sacra ſcꝑtura quā aucteꝝ ꝛ quō ꝛ a q̄ int
ꝑtāda ꝛ exponēda ſit xvij.KL M rē
Sacre ſcꝑture ꝓformis cē dꝛ oīs reuelatio
ꝛ doctrina.xvij.U.xviij.E.xix.U.xx.B
Sacra ſcriptura ꝓtinet diuerſitatē ppt ꝫ eā
uocatōem noīm hebreoꝝ lxxxij.L
Sacra ſcꝑtura lata ꝛ lauta mēſa eſt.ꝛ ī ea ñ
ē poſitū iota ſine cauſa.lxxxiij.A.lxxxv.K
Sacra ſcrip.ꝓiū gīt pl'es ſēſus lrales. xcij.
Sacra ſcriptura vacillaret ſi ī ea ad (D
mitterēt officioſum mendaciū.xxxv.M.
Sacra ſcriptura eſt velut ſpeculū ꝓcauum
quattuoꝝ faciēꝝ xliij.U.xlviij.O.
Sacre ſcripture officiū hoc eſt xliij.B.
Sacras ſcripturas null⁹ intelliget plene q̄
nō affect⁹ ſcribētiū induerit xlviij.B
Sacram ſcꝑturam clari⁹ intelligāt deū di
ligentes pbaꝯ notabilit xlviij.B.
Sacre ſcri.mēſa vꝫ ꝯ oēs moꝛbos.lxxvij A
Sacrā ſcꝑturā repetit de⁹ his lxiij.E
Sacra ſcriptura ē oīs veritas xlix.ꝛ
Sa.ſcri.pfūditaſ q̄ ad varios ſēſuſ.xlviij O
Sa.ſcrip.tot hꝫ ſēſus q̄t ex ea elici poterūt.
Sacrū tps ꝛ loca ꝓſecrata cō (xliij.U.
ducunt ad oratōem lxvi.K
Jn ſacrꝭ ſcꝑturꝭ tāq̄ ceteraꝝ ſcīaꝝ fōte lim
pidi⁹ veꝝ ſpeculamur. lvi.H.lvij.B H
Sacre ſcꝑture ꝧba non omnes qui legunt
aut loquūt intelligūt.xliij.B (ꝯ.
Sacrificiū q̄d ſit diffinitiue. lxxxix.U.l.
Sacrilegiū an ſit ſpēs luxurie xxix.B.
Saducei ꝛ epicur⁹ ī hoīe pt corp⁹ attēdūt
lxxix.L
Sagitte īſtar dirigit de⁹ creaꝯas xciij.E
Sagitte ſt ei⁹ vīdicte.ſ.doloꝛes coꝛpiſ ꝛ aīe
c.H. (A.
Salual' humoꝛ ſiue ſputal' q̄s ſit.xxxviij.
Salomon ī cañ.cañ. ꝛ ī capl'o vltīo puer.
duo epithalamia ꝓfecit.xcv.Z.ꝛ tciū.xc
Salomon an vt mag⁹ vl' vt dei (vij.ꝛ.
cultoꝛ demonē coegerit dubiū xxi.H
Saltus ſeptem ad celum xlvi.J.P
Salt⁹ tres aīaꝝ in trinitate xlvi.M.R.
Saluari nos vult de⁹ auxilio ſcoꝝ.lxxv H
Salue regina exponitur xciij.H.
Salutatio angelica xciiij.S.
Salutetur freq̄nter maria ideo Jbidem.
Sal⁹ eccl'ie an ſtet ī papa.vi.M P (liij Q
Salutē exhibet de⁹ p fragilē etatē ꝛ ſexū.iō
Sal⁹ hoīs ſaluaꝯ in trāq̄llitate nobilitatis
Salus pfecta ꝓſiſtit in actu nō apti (liij.K
tudine ſola vel habitu xciiij.X
Salutis aut ſalutaris deſcriptio xciiij.U
Sal⁹ creature cuiuſlibꝫ in q̄ ſtet. xciiij.X
Jn ſaluꝭ ſtatu ē q̄ tres ꝧtates ex coꝛde dice
Sāſon ſe ītemerit dei iuſſu (re pt.xxxij.A
Sctīm q̄d ſit.xxvij.ꝛ (xxxix.M.M.
Sancti De his plura.xlv.D E. (lxix.E.
Jn ſctoꝝ cultu mlte obꝯuatōes q̄ñ licēant.
Sctoꝝ aliq̄ laus carmīe decātata. xcvi.
Scti apparēt plerūq̄ (M A P O.rē
viuētib⁹ ex multis cauſis lix.K
Sctōs doctoꝛes plerūq̄ inexpientia tēpo
Sctōs doctoꝛes dū ſi (rū fallit.lxij.Y
bi aduerſari vident ꝓcoꝛdādos potius q̄ſ
altoꝝ dānādū videri lxiij.L.
Sctōs patres admirādos nobis plerūq̄
pot⁹ q̄ſ imitādos lxvi.M
Scti nos alloquunꝯ hoc modo xlvi.O.
Sctōs oꝛat.xlvi.T (do.xxix.B
Sctoꝝ nomē et gl'iaz de⁹ magnificat B mo
Sanctitatis pbatio p miracula plurimuꝫ
eſt ſuſpecta xxxix.B.Sup miracula
Scti pl'es ſunt q̄ſ q̄ canonizanꝯ xxxix.L
Sanctoꝝ legende miracula ecclēſtoꝛie con
tēnende nō ſunt xl.X.
Sctoꝝ oīm celebꝛitas iō ē īſtituta.xliij.ꝯ.
Sctōs cū honoꝛam⁹ eos de eis p̄dicando
rē.letificamus eos xlv.D
Sancti p amicꝭ feruenti⁹ oꝛant xlix.E.
Scti de pena dānatoꝝ letāꝯ B mō.xlv.F.

Sancti q̃dã facie serena ĩ ꝓtinuo luctu erant
Sanctis viuis et mortuis (xlv. U.
te commenda l. L.
Scõr vitas legere vtile ẽ ꝓtẽplatis. lxxiij. r
Sctõs orare dẽm. iõ. lxxv. H y. lxvi. P.
Scti nõ turbãt q̃si inuidi si quis (lxxvij A
aliũ ex eis orauerit lxxv. y. lxxxviij. U.
Scti q̃cq̃d petũt ꝓ nob ĩpetrãt lxxvi. O
Sctõrũ magna ad nos largitas ex b argu
Sctm̃ aliquẽ depcari si (itur. lxxix. R S
ne spẽali dei instictu nõ possem. lxxvi. P
Scõs illos orare dẽm. lxxvij. y (lxxvij. T
Scti pati st̃ nos adiuuare lxxxv. A B.
Ad sctm̃ aliquẽ si q̃s afficit specialit est ma
gnum dei donũ lxxxviij. U.
Sancti dñi qui dicant lxxviij. P.
Sanctitas q̃d est diffinitiue xciij. Z.
Sctitas nois dei quid sit xciij. Z.
Sctitas duob signis cognoscit xix. P.
Sctificat ĩ nobis sctm̃ nomẽ dei xciij. S
Scti mlta fecerũt q̃ pot sũt admirãda q̃
Sãctul r paulin tradũt (imitãda. xcix. ꝫ
se in mortẽ ꝓ fratrib xxxix. A
Sanguis xpi in circũcisiõe et alibi effusus
an reassumptus sit vi. A. lvij. X.
Sanguinẽ ꝓpriũ violẽter eĵcere nisi causa
medicine nõ videt licitũ xxij. F.
Sãguis varietas varias ĩducit passiões.
lxxiij. J
Sapie diffinitio. lxxiij. S. lxxvi. S
Sapiẽtia q̃si sapida scia. lxv. S. lxvi. O.
xlviij. Z. lxxij. S (xxxviij. T.
Sapia a sapore nõ a sape dicta ẽ. xxviij. L
Sapia attingit a fine ad finẽ fortit. lxix. B.
Sapientia facit lugere x. O.
Sapiẽtia euãgelica miscet aliqñ sapientia
terrena animali diabolica x. R.
Sapiẽtia xpianor quid sit lxxvi. J.
Sapientie donũ xxviij. F
Sapia terrena diabolica carnal xlv. O.
Sapiẽtia vinea est xlvij. B
Sapia bos mittit receptat et curat. xlvij. K
Sapia r scia valde differũt lxxiij. S.
Sapiẽtia hũilitate acq̃ritur xl. Z.
Sapia si deficit fidelib sufficit fides spes
r charitas xciij. R
Sapiẽs vitã suã nõ populari rumore ĵz cõ
scientie veritate metitur ix. P.
Sapiẽs ad cui determinatõez sumit me
diũ virtutis est ꝓsiliũ. ij. F. iij. B D H
Et docti et spũales viij. H
Sapiens dominat astris xx. M
Sapiẽti nõ afferẽti rõem pot credenduz
est q̃ allegatõib alior iiij. D. lxij. M
Sapiẽs nẽo dicẽdus est nisi bon. lxxiij T
Sapiẽtior ñ fuit fili ĩ noua q̃ pater in ve
teri lege xxxviij. Z
Sapiẽtior est q̃ r hũlior xl. X
Sapor est gustatio spũs affectual. xxxviij
Sapor ẽ q̃dã cognitio. xl. X (T
Sarraceni st̃ mascl ꝓcubitores. xxxviij
Satisfactõ. d hac pla. xxvij J. lxxvij. ꝓ (U
Satisfactõis tres ptes i. L D
Satisfactio videt posse solui ab exũte ĩ pec
cato mortali r etiã ĩ inferno finiri lxi. L
Satisfactõis opa que sint xxv. D.
Satisfacienti ꝓ alĵs ĵz ꝓ se nõ tãtũ dẽ satisfa
ciat fit tm̃ alia recõpẽsatio. xxxvij. B. lxxv.
Z. lxxvij. ꝓ
Satisfactio quõ iniũgenda xli. K.
Satisfactio vix pr fieri de ill q̃ttuor. xli. K
Satisfactio linteũ ẽ de trib filis xli. P
Satisfactoriũ op ñ tãtũ valz ꝓ mlt q̃ntũ
Satyri q̃ sũt. ix. ꝓ. (p vno. lxxviij. B.
Scala triũ gduũ qua ascendit ad montem
contemplationis lxxiij. A.
Scala mystica septẽ interscalariũ xlvi J
Scãdalũ de b plura notabilia xxix. O
Scandali diffinitio xxxiij. y
Scãdala nõ sp vitãda lvi. A. xxxiij. K
Scandalũ si ex alicui opatõe seq̃tur/ non
agit ille ergo culpabiliter lvi. H
Scãdali piculũ ad multa aliquez obligat
a q̃ alioq̃n liber esset lxxij. R
Scãdalũ vtili nasci ꝓmittit q̃ vitas reli
Scãdalũ qñ sit pctm̃. xxiij. D (q̃t. xiij D
Scãdalizãs alios ad q̃d tenet. xxv. F. xxx/
Scãdalizãtes alios vix aut nũ (ij. F
q̃ ꝓdignã pniam agunt. xxxij. S. xli. K
Scãdalũ alior sũmope vitãdũ ẽ. xxxij. B
Scãdalizare directe r idirecte q̃d sit. xxxiij
Scãdalizãtib idignabat xps. ibidẽ (y
Scãdalizãtes dicũt vulpes xxxiij. Z.
Scãdalizãt cupidi d recte dict aut fact
Scãdalũ vitãdũ in rece (bonor. xxxv. r
ptõe tpaliũ cũ spũalia exercet xxxvi. M
Scãdalũ vt vitet aliqñ inocẽs disciplinã
sustinet. Etiã mos subeũda ẽ. xxix. J O
Scãdalũ vt euitaret pusillor paul cor ꝓ
suũ castigauit xxix. O.
Sciẽtia multiplicit accipitur xiij. F.
Sciam q̃ conat ñ idustria ꝓsueta ĵz p orati
ones r ieiunia acq̃rere tẽptat deũ. lx. B.
Scia grãmatice logice rhetorice vñ sũpse
Sciar ꝓmi inuentores (rũt initiũ. lx. O
quõ ꝓcesserint lx. Q.

Scientia oīs ad dei dilectōem dz ordinari
ꝛ de sciētīs subalternis.lx.R (lxv.B.M.
Scia nō mlta opꝰ ē ad mysticā theologiā
Scia inflat q̄ ē terrena animalis ꝛ diabolica.
Scia a ꝑmo fonte potꝰ (xvij.P.lxv.I
q̄ a rivis potetur i.E
Sciaꝝ q̄ttuor facltates q̄druplici agro cō
Scia inflans.x.R.lvi.I (pank.viij.B.
Scia q̄li disputatōe ꝓmodꝰ acq̄rak.xvij.
Sciam verā nimis ꝓtētiosa opini/ (X
onū diversitas interrūpit xvij.y.
Sciēdi nimius ardor culpatur xix.E I
Scire nos nihil dicēs socrates quō sense/
Scire teneā vnus plꝰ q̄ al/ (rit.lxi.P
ter. xij.ꝯ.xiij.I K
Scientes plres q̄ tñ nō sapiētes declarāt p
Sciētie donū.xxviij.E (exēplū.lxxiij.S
Sciētia triplex q̄dā imptinētiū/q̄dā vtiliū
q̄dā necessarioꝝ ad salutē xxxi.D.
Scia q̄libz suos ēmios hz.xxxij.S.lij.L
Scientia q̄libz ex appetitu vnitatis ꝛ ami/
cicie manauit.lxxviij.M. (ria.lij.A.
Sciētia nō iō dignior quia magis necessa
Sciētia sacra absq̄ pnia pfecte nec cogno
sci nec tradi potest. xl.H.
Sciēs aliq̄d ꝓfidēter de eo loq̄tur.xij M
Scientiaꝝ rōnaliū necessitas lxxxvi.B.
Scire nihil se dicūt academici.lxxxvij.Z
Scintilla quid sit/et multa de (lxi.P.
ea mystice lxix.P.
Scipio affricanus somniauit lij.M.
Scisma defletur ix.B.xlviij.I.xliij.K.
Scismata quot fuerīt in ecclesia veteris te
stamenti ꝛ noui iij.ꝛ.ꝯ.
In scismate ordinātē epi ꝛ sacerdotes ī vtra
q̄ partium iij.N.X.y.
In scismate quō agendū sit ꝓclusiōes octo
iij.X.y.Z.v E F B.viij.B.M.I A
Scisma nō solū est in sepatōe membroꝝ a
capite/sed etiā mēbroꝝ ab inuicē iij.Z.
Scismata ppt pctā veniūt.iiij.A B.xix.
In scismate plꝰ q̄rēda ē liberatio q̄ in (R
uestigādū quō ī id deuētū sit.iij.B.D.v.
In scismate angeli ꝺ corario ꝛ petri ꝺ (T
luna mlta notat ꝑ pace.v.E F.ꝛc.vi M
Scismata detestari maximope dñt.viij.A
Scismatis tpe penitēdū fore t ꝑ eꝰ (I
extirpatione xl.M.
Scisma cur tā diu labefactauit eccliam.xl
Scola religiōis vl amorꝝ differt a (ij.F.
scola scie vel cognitōis xix.D.lxv.B
Scola amoris sic regit studentes suos .xl/
viij.B
Scole docēt amare ꝛ differēter xlviij.A
Scola ꝓtritionis meditationis ꝛ contem/
plationis. lxxxiij.B.
Scolariū rectores ꝓuideant ne mala socie
tate inficiant parvuli xxxv.A
Scribētes de ꝓtemplativa vita xvi.X.
Scꝑta mltiplicari nēo culpet.i.F.M.xv/
Scꝑta ꝑbis vtiliora sunt.i.F. (iij.T.
Scribere libros salubres gt̄ ī die festo lz.i.
Scriptor ꝛ scriba differūt.i.A. (A.R.
Scꝑtoris librorꝝ plurime laudes.i.A.B.
Scriptura librorꝝ pōt in foro (L.ꝛc.
pniali ꝑ satisfactione imponi i.D
Scripture sacras historias ꝓtinent in q̄bꝰ
plura p̄clara eluceſcunt. lv.M
Scriptura sacra. Vide supra sacra.
Nō ex scꝑturis auctoritatē nō hz eadē faci/
litate ꝓtēnit q̄ pbat. xv.S
Scrupulus q̄d sit. lvi.L.xxx.T.xli.F.
Scrupuli aliq̄ numerant ex pusillanimita
te generati ꝛ remedia lxx.B
Scrupulosam esse ꝓscientiā omnē non im
merito. lv.ꝛ.
Scrupulus aliter de p̄teritis aliter de futu
ris fiat. lv.ꝯ.lvi.L.B.
Scrupuli sunt nōnunq̄ vtiles lvi.E
In scrupul sapiētes exp̄ti audiēdi sī.lxij M
lxviij.P.lxx.B L.xxxvij.S.xxxviij.B.
Scrupuli a diabolo nōnūq̄ ī/ (xxxv.T
mittunt/aliquādo auferunt lxx.M
Scrupuli pūgūt timoratos xxxvi.T
Scrupuli nōnunq̄ sunt ꝓtēnendi.xxxvij.
Scrupulosum fr̄em btūs Bern̄.p̄su (y
denter liberat xxxvij.S.
Cōtra scrupulū facere nō sp est pctm.xxx.
T. xxxv.T. xxiij.L.
Scrupuli tres ingerūt se in ope diuini ser/
uitij.xxxvij.L. (viij.K.
Scrupulosi ī moralibꝰ reꝑhenduntur.lxxx
Scurrilitas xxviij.ꝛ
Secretū ꝓfessionis tale debz esse xli.M.
Secreta nō sunt revelanda xxxi.T
Secretū celare ē de iure naturali xxv.F.
Secte mlte reprobate sunt qꝛ inde malū se
quebak ꝛ sine ordine erant xxij.L.
Secularis ptās scorsū est ab eccl'ia ij.M
Secularibꝰ q̄ suos dei reꝑhēdūt sic respō
dendum est lxxij.O.
Seculū contēnendū est Ibidem
Secularīū miserie li.M.lxxxvij.A
Scōa scōe scti Thome laudak xxix.L.
In plogo monotesseron xvij.U ꝛc.
Sedēdo ꝛ q̄escēdo aīa fit p̄udēs.lxiij.K

B ante E

Semel locut⁹ ē de⁹ ꝛ ip̄m nō ꝑpetit exp̄oīk
Semē spūsſcti ī eccl'ia quo vi/ (lxxiij. E
uificatur iij. H. viij. H.
Semina virtutū crescere sināk xlviij. S
Semē paternū trāsit in carnē plis. xxv. P
Semē est supfluū alimēti li. A. xxxviij R
Semē vt stimulet iō natura īgeniauit. xxx/
Semē aresćit vt lac ml'ier⁹ nō la/ (viij. S
ctantis. xxxviij. T. (xxxviij. T.
Semen in celibe ꝓ sudores effluit aut al's.
Seminalis humor q̄d sit xxxviij. A
Senes sapīa fulgēt ꝑpt̄ ꝟtutē negatiuā se/
Senū regula. iiij. T (datā. xcv. B.
Senect⁹ quē occupat studeat ꝓtēplatōni.
Seniorī nō statī obe (xcij. L. xlviij. Z. ꝛ.
diens quādo peccet mortaliter. xxxiij. M
Senes citius frāges q̄z flectas xxxiij. X
Senes a pruritu nō sanank xlviij. D.
Senes ꝛ melācolici sūt sp turbulēti. xxix F
Sēsus exteriores ꝛ īteriores de his. xxix. P.
Sensus interiores purificari docēt lxvi. ꝓ
Sensus nō facit pctm̄ sz ꝓsensus lxix. X
Sēsiby sol' īherere ꝟitatis īpedit cognitōz
Sēsus exteriores quō se habeant (xxi. B.
ad interiores lx. H. xcviij. U.
Sensualis cognitōis ꝛ oīm sensuū diffini
Sēsus nūq̄z est falsus sz (tōes. lxiij. S
fantasia lx. H. lxix. O
Sēsus exterior iudicak falsus ex triby. lx. H.
Sēsus cōis quot ꝓceptōes habeat lx. J.
Sensus nature ad bonū et malū lxiij. U
Sensus exteriores duo ad intelligentiā tres
ad affectiuā vim appropriank lxvi. Z
Sēsus spūales. s. tactus visus ꝛc̄ xli. S
Sensus quinq̄z habet rō xlv. y. lxxiij. E
Sensus interiores ratōis corruptos cē si/
gnum manifestū. xlv. ꝓ (xlv. y.
Sensus male dispositi decipiunk de facili.
Sēsus btōz an obiectz suis mulceank. xlv.
Sēsus cōis quid sit. xxix. P (F
Sensus obiectū est vez simplex lxxij. U
De sensu scripture doctoz ꝛc̄. xlvij. Z.
Sēsus sacre scp̄ture q̄druplex. ix U. ꝛ. x. P
Sēsus tot hz scp̄tura q̄t ex ea elici poterūt.
Sēsus pl'es lr̄ales idē textⁿ scp̄ (xliij. U
ture ꝓiungit xcij. K (li. xxix. P
Sēsualitas differt a ꝓcupiscibili ꝛ irascibi
Sensualitas improba ꝛ ceca est lxxij. A.
Sēsualitas ī solo xp̄o sp obediebat rōi. lxx
Sēsualitas ꝓsiderak aliq̄n simpl'r (ij. ꝓ.
aliq̄n respectiue xxix. R.
Sēsibilis vis q̄dā app̄hēsiua q̄dā motiua
xxix. P

Sēsualitatz opatiōes fede ꝓtēnēde sūt. xxx/
Sensualitatis turbatōnes faciūt (vij. ꝓ.
crescere meritum. xxxvij. ꝓ.
Sēsuales nuptie q̄les sint. ix. y. Z.
Snīa q̄d sit. xxxiij. P. ꝺ hac pl'a notabilia.
Snīe nō dicank aduersē q̄ ꝓ dī (xxxiij. T
stinctōez ꝓcordari p̄ñt. vi. R.
Snīa pastoris īiusta tenenda ne sit. xv. L.
Ex snīa dicere q̄d sit. xc. H. (M. H.
Snīe noīe ꝓhēdik irregularitas. xc. D.
Snīa differt a ꝓsilioꝛ q̄lik fieri debeat. xxx/
Snīaꝝ liber q̄re dicak. xxxiij. P. (iij. P.
Sententie ferunk aliq̄n sine culpa non sine
causa. xxxiij. R
Sententia lata a iure ꝛ lata ab hoīe q̄d sit.
xxxiij. R. lxij. T. iij. R.
Sentētia iudicialis ecclesiastica fundatur
in verbo xp̄i. i. O. xxxiij. T
Snīa p̄lati iniusta ē timenda nō ē vniuer/
saliter vera. xxxiij. Z. xv. L. M. zc̄.
Sētimēta devotōis nō ꝓbāt charitatē. lvi
F. lxxiij. F. B. lxix. y. lxx. A. xxiij. M
Sentimēta multū affectātes culpank. xv.
U. lvi. F. lxix. y ꝛ ꝓ R
Sentimenta in ꝓtēplatione q̄d sint nemo
intelligit nisi expertus xviij. O.
Sentimēta q̄sdā decipiūt. xci. M. xcij. O.
Septene pl'es virtutū donoꝝ btītudinuz
zc̄. lij. U. xc. P. lxxvi. D. lxxvij. R
Septene septem metrice xcv. X.
Septē vicia septē ꝟtutiby et donis expellū
tur. xxvij. y. xxviij. F (vij. Z
Septē petitōes oꝛōis dñice exponūk. xx/
Septē petitōiby septē vicia cohiberi petun
Septē btītudines ada/ (tur. xxviij. B
ptank donis et vicijs xxviij. M
Septē vicia nature ꝛriank septē ꝟtutibus
Sepulture electio. Jnsi (zc̄. xxviij. J.
gnioꝝ appēsio zc̄. licite fieri p̄ñt. xxxvi. y
Sequi nō teneoꝛ cum qui me vult p̄cipita
re in mente xxvij. B
Seraphin nomen ardoris habent sz oīes
angeli ardent xcviij. B
Sermōes accipiēdi sūt fm matīā subiectā
Sermōes dānāk q̄ ñ solū textiby (iij. B
sacrz sz ꝛ glok ꝛ vsui eccl'ie ꝛriāk iij. B
Sermones passionales assumi possunt ꝟ
modo lxxiij. O
Sermo diuinⁿ satz venustatz hz xlix. L.
Seruoꝝ erga dominos regula iiij. T.
Seruitutes populoꝝ possunt rōnabiliter
introduci xxiij. S.
Seruire debemⁿ deo Jdeo xxxi. S.

Serui emptic̃ nubere phibenť a dominis suis.xxxviij.P.
Seruꝰ quō obligeť ſuare votū religionis
Seruire dño ī timore ꝛ exul.xc̃.B (xxxix.ꝛ
modo fit xlv.Q.
Seruiēdū ē ꝺo ſaltē ſic̃ alij mūdo.xlvij. F
Seruitus dei libertas eſt li.T.
Serui naturaliter hi ſunt lij.J.
Seruo ꝺi nocet mēoria ſecl'aꝛ vite.lxxij Q.
Seruiūt q̄dā ꝺo ſine aduerſitatib⁹.lxxij.ꝑ
Seruiūt q̄dā crudelib⁹ tyrānis li.T
Serui q̄dā repiūť magni ingenij lxxix.H
Sexus excludiť ī canticꝭ cañ. lxxix.L.
Sexus viroꝝ ꝛ mulieꝝ ne contēdant inui cem de p̄cellentia xcv.P Q.
Sigiſmūdꝰ romanꝰ rex laudať. iij.E. ſup̄
Significare q̄d ſit.lxxxij.E (rex
Signū magnū in celo intelligibili apparēs eſt humilitas xl.U
Signa mō nō fiunt ſicut olim xlix.Z
Signa ī ꝺo fantaſiari p̄ñt nō poni.xcix.B
Signa ruine eccleſie iiij.X y Z.ꝛ ꝑ
Silentium lxxxviij.A.
Silere oꝝtz anſerē raucū inť oloꝛes.xl. P.
Silentiū duplex interiꝰ et exteriꝰ.lxxiij H
Silentiū vtile eſt xviij.X.xvi.H
Silentio parať ꝑtēplatio.xviij.X.lxvi.Q.
Silētiū etiā ex diabolica tēptatōe plerūq̄
Silētiū vbi ī religiōib⁹ ſuať (vēit.lxx.S
ibi pfectioꝛ religio xxxiij.H.
Simbolū apl'oꝝū xc.O.
Simbolū ꝑditū ē ꝑſulta maria. xciij. U.
Sibolū q̄d ſit ꝛ vñ dicať.xxv.M (lxxxE
Simbolū diuidiť ī artic'oſ.xij.ꝛ q̄ttuoꝛde
Simbolū q̄d oēs hoies cre (cim.xxv.H
dere debent ꝛ quod x̄piani.xiij. Q P. U
Simbolū debēt addiſcere pueri xiij.Q
Simia cur turpioꝛ alij ſ aīalib⁹.lx.H.lxxxij
Sil'itudo dei mēs eſt.lxxxv.ꝛ (R
Sil'itudies ī cāticꝭ ſť impꝛoꝑe ne q̄s in eiſ herēs neſciat ſe aliꝺ itelligere debere.xcix.
De ſimonia tractatus.xxxvi.M (L
Simonia q̄d ſit.et pl'a ꝺ hac.xxiij.Q.xxxi
Simoniā vitamus ſub titulo ſuſtē (y tationis miniſtri xxxvi.H.xc.E
Simonia q̄n ſit vel non reducit ad diſtinctionē quadꝛuplicem xxxvi.P.xcvi.R
Simonia de hac notabilis reſolutio p plures ꝓpoſitiones xxxvi.Q P.xl.J
Simonia q̄dam mala qꝛ phibita. quedaꝫ phibita quia mala xxxv.H.xxxvi.M.
Simoniā de nō ſimonia papa facere ñ p̄t.
Simoniacꝰ fit vnus ꝛ alius (xxxv.H.
non in eodem lucro xxxv.U.
Simonia nulla eſt niſi qꝛ phibita iure diuino xxxvi.M
Simonie ſuſpitio vehemēs eſt in his.lxx/
Simoniā vitare facit intē (viij.B.
tio.xxxv.ꝑ.xxxvi.T U (beret.xxxv.ꝑ
Simonia ſi deberet dānari ℔ pꝛiꝰ fieri de/
Simoniā quō p̄t papa ꝓmittere.xxxvi.J.
M.ij.L.iij.C (xxxvi.L.
Simonia ānataꝝ dānata ē ī ꝓcilio ꝓſtañ.
Simoniace ꝓmotos hoc foꝛſitā excuſare poteſt. xxxvi.L
Simonia nō eſt de p ſe hereſis xxxvi.M.
Simoniā licitā eē credēs ē hereticꝰ.lxix.K
Simonia ꝑiculoſioꝛ ē in ꝓmotꝭ p̄ p̄latos ī feriores q̄ꝫ p papam lxiij.M.
Simonia quo ad p̄terita ꝛ futura ſic p̄t accipe medelam.xxxvi.H (xlij.B
Simonie extirpatio ℔ modo fiat.xxxvi.P
Simōiacꝰ q̄libꝫ excōicatꝰ ē ipo iure.xxxvi
Simoniacꝰ nō ē freq̄ntās hoꝛas in (M
tentōe mercedis etiā al's ñ iturꝰ. xxxvi.Q
Simonie ſpēs ſic vitať xlij.S.
Simonia nō ſp cōmittiť ſi intēdať nō p̄n/
cipaliť ſuſtentatio coꝛpalis ex ſpūalib⁹.lv.
S.lxij.ꝑ. lxix.K.xcvi.R
Simoniaci iudicādi nō ſunt ideo eccleſiaſtici ſi conſuetas oblatōnes decimas vel annatas querunt iij.K.Q.
Simplicitas laudať ꝛ q̄s p̄cipue ꝺ eccat meditatiōibus. lxviij.y.
Simplices ꝛ illr̄ati rapiūt celū/ quia incedunt viā regiā lxviij.X.lxix.B
Simplices et illr̄ati quare plerūq̄ minus errant q̄ꝫ litterati lxix.D
Simplicium regula iij.K
Simpliciť ambulā ſ ambulat ꝓfidēter.xvi
Simplices alij s regulas non tra (F.
dant lxxxvi.F.
Simplicitatē optāt lr̄ati aliq lxxxvi.F.
Simpliciby idiotis credendū eſt aliquando de conſolatōe ꝛ btitudine nr̄a xlv.ꝑ.
Simplices tradentes ſe deuotōni ſine directoꝛe piculoſe agunt lxxi. S
Simplicitas q̄buſdā placet vniꝰ vl' pauꝛū affectuū/ ſicut ruſticꝭ tympanū. lxxx.
Simpliciby nō ſunt oſtēdende ſcri (D
pture varie doctoꝛū in moꝛalib⁹.xxxv.T
Simplices litteratꝭ ſunt plerūq̄ deuotioꝛes. lvi.J.lxvi.y Z.lxxiij. S U.
Simplificatio coꝛdis docet. lxviij.Q.R
Simphonia quid ſit reali/ (U ꝛē.
ter et moꝛaliter lxxviij.R

Simulatio ꝓtingit triplicit. xli.ꝛ
Simulata eḳtas duplex iniḳtas.xxxvi
Sinagoga ab initio electa cur ꝛpudiata fu
Sindereſis.lx.Al.lxiij.T (erit.xcix.
Sindereſ ḳd ē ꝛ ꝙ infra mētē ē. lxxxvi.Al.
xxix.O.
Sindereſis eſt os aīe xlv.ꝯ.xlviij.L
Sindereſ in demōib⁹ violari ñ potuit. xl
Sindereſ noiaḳ varie.lxxiij.D (viij.H.
Singularitatē aliḳ fugere volētes in cibo
ꝛ amictu excedunt lxx.S
Singulari nūero loḳns ad aliquē nō ꝛepte
Singularitate plures ſe (loḳḳ.vij.M
ducti ſunt ꝙ eſt fugiēda lxxi.L.K.
Singularitas religioſi repḥēdit li.E
Singularis gr̄a aliḳb⁹ collata nō ē ab oī
bus imitāda.lxxiiij.L (vi.D.
Singulariū enūeratō eanim⁹ nr̄ capit xl
Sinod⁹ fit ꝓpt hec.xlij.ꝯ.sup̄ concilium.
Syon militātē eccl'iaz vl' aīaz fidelē ſignifi
Societas ſcōz iſlāmat.xxxiij.D (cat.c.P
Societas duplex iconomica politica.xc
Societas bona neceſſaria ē pue (iij.y
ris et adoleſcentib⁹ xlv.J.xlviij.D
Socios ꝓdere diabolicū eſt xlv.K
Socij boni ſunt inimici dei xciij.O.
Socialis ne ḳs ideo fiat vt ora detrahētiū
obſtruat xcvi.H
Sine ſocietate ḳdam eſſe nō pñt.ꝛ ideo in
cepti ad contemplationē lxxiiij.K.
Socrates eḳtauit ī arūdine cū puerꝭ.xxxv
Sodoma gr̄e interp̄tat muta.ix.y. (L
Sodomite exēplo horribili terrēt. xlv.L.
Sodomiā tangit xlviij.T
Solaciū De hoc plura lxxx.U.
Solaciū ē gaudiū nō ḳlecūcz lxxx.U
Solaciū carnis aīe et ſpūs in hoīe.lxxx.y
Solaciū ꝺceptoriū vbi ꝛ quō fiat. lxxx.Z
Solaciū an ſit opatio vl' ḳd diſtinctuz ab
operatione lxxx.X
Solaciū ī nob⁹ cauſaḳ a mal'tis lxxx.ꝛ
Solacij finis ḳs eſſe debeat lxxx.ꝯ
Solaciū qōlibz ſuſpectū ſit qō nō ē luctui
iunctum lxxx.ꝯ
Solacij cā ē aliqñ fuga ſolacij lxxx.ꝛ
Solitarie vite diffinitio xciij.S.
Solitaria vita ē bōis vbicz.malꝰ nuſcz lx
Solitarij ne putēt ſe iuti (ix.D.xciij.X.
les cē qz errātē mūdū nō corrigāt. lv.Q.
R S T U.xcvi.D E.
Solitari⁹ ad īſtar nycticoraḳ ē ꝙ ſi ī lucē p
dit et ſe et alias aues pdit xcviij.ꝛ
Solitarij ꝛ mōachi ḳb⁹ ſtudijſ ꝛ cui docto
ri potiſſimū intenti eſſe debēt.xviij.O.xc
ix.F H ꝛc̄ (tāḳ ꝛ quō.xix.S.lxxxvij.S
Solitarij maioriby tēptatōiby ōz alij inſul
Solitari⁹ ē de⁹ l' beſtia.xciij M.xxxviij.R
Solitarioz ml'tiplex finis.xciij H (B
Solitarie vite hi ſt idonei. xciij.K.lxxiiij
Solitarios vnctio docet de oīb⁹ xxxiij.L
Solitarij platoz fūmē iiuſte plerūcz moz
Solitarioz corpe nō aīo (dēt.lxij.y
mos hic eſt.lxxiiij.M (lxxiij.M
Solitari⁹ ē ꝓtēplatiu⁹ ꝛ tñ nō ſolitarius.
Solitarij ꝓſunt reipublice.lv.U. gr̄e īfra
Solitudo laudaḳ ꝛ īſtru (vita ſolitaria.
itur.xcvi.D E F B.viij.F.xvi.R.liij.L
Solitudo īdiſcreta īducit mala plima.lxxx
Solitudo triplex dekti domici (vij.D.
lij tecti.lxxxvij.S (ſeris.xciij.O Z
Solitudo triplex pelicāi nycticoraḳ ꝛ paſ
Solitudis finis triplex xciij.O P
Solitudinē gr̄e Joh̄.bap.gr̄ebat.xciij M
Solitudinē homeri poſuit Aristo.ſignum
fuiſſe melācolie xciij.M
Solitudis amor īde ſurgit. xlviij E
Solitu. ñ ē ꝙgrua amori nouicio xlviij.B
Solitudo ōkti ꝓmdaḳ.xlix. E (lxxiij.B
Solitudinē fugiēdā ſuadet ſeneca hac rōe.
Solitudo nō ſolū ē ī nemoribus lxxiiij.L
Solitudo duplex īterior et exterior.lxxiiij M
Solitudinē a naḳa amātes apti ſē ad ꝓtē
Sollicitudo De ſollici (platōz.lxxiij.K
tudie eccl'iaſticoz ſpēal' tractat⁹.xxxvi.Q
Sollicitudo duplex dei et mūdi xxxvi.K
Sollicitū reddit timor Jbidem
Sol iuſticie xp̄s oriḳ occidit ꝛ ſuerti.xl P
Sol hz lucē vigorē fulgorē ꝛ feruorē. Cui⁹
lux trinitati compaḳ xciij.Q
Sol⁹ nunqz min⁹ ōz cū ſol⁹ ſum. xciij.ꝯ
Somniare ſe an vigilare nemo aliḳ cogno
ſcit niſi ꝑ experientiam xix.X
Somniū ex paſſionibus lv.H
Somnijs ſi aliqñ credi poſſit xvij.y
Sōniās rōcinatōnib⁹ ꝛ reflexiōib⁹ vtitur.
Sōniū ē vita pñs .lxxiij.P (lxxxvij.ꝛ
Somnus naturalis quō generetur ꝛ ſpūa
li amoris ſomno ꝓpetur xcix.F.
Somni defectus reddit hebetē lxxi.ꝯ
Somnus ſpūalis in peccatis xix.y.
In ſonoris numeris ſolū ſunt tres ꝓpoſiti
ones delectabiles lxxviij.H
Sophiſta diabol⁹.lxxxvij.ꝯ (viij.E
Sophiſtice arguētib⁹ ḳdā non rñdit.lxxx
Sophiſtā catho ō ciuitate expulit.xlvij.b
Sophiſmata aranee ſē ī vinea dñi. ibidē.

Sortes mitti in casu dimittitur vi.O.
Ultra sortē ꝛcipe licet ꝗttuor modis.xxxv.
Sortilegia eo sūt execrabiliora ꝙ plu (S
res sctē obꝶuatōnes ītromiscēt .xx.L.
xxi.J L
Spado dicit defloꝛare ꝛginē xxxviij.FU
Spadones sūt amatoꝛes mlierꝝ ꝶm comi/
Spasmꝰ spūalis ex cātu (cū.xxxviij.U
puenit xlvi.B
Spēs multe pñt esse eꝙ pfecte xci.T
Spēm suā oīa ꝙꝶuare conant lij.ꝛ
Spēs coloꝛis ꝙꝝ insensibiles sint tñ fa
ciunt sensibiles impssiones lxxiij.L.
Speculum triplex xcij.A
Speculū ꝙcauū causat ignē xcij.S
Speculū vite decē ꝓcepta sunt xxxi.ꝙ
Speculū liber et imago penitētie est eccle/
siasticoꝝ status xl.B
Speculis ꝙpantur potētie aīe.lxiij.y.Z
Speculū veritatis est coꝛ nostrū li.y.
Spera diuīe actiuitatꝭ ē īmēsitas sua.xcij
Sperā intellectualē imaginari possu (P
mus in deo et creaturis xci.E
Spera intellectualꝫ ēdē ꝶm pℏos.xci.P.
Spare dꝫ hō ī deo a ꝓncipio vi (lxxviij.X
te vsqꝫ ad mortē c.O.
Spes de hac plura xxvij.T.
Spes nr̄a certificari quō possit inter tot re
rū varietates liij.A.R.
Spes in ꝑscitis an sit erronea.liij O.S
Spes nr̄a quō sit in nobis erigēda et fir/
manda liij.O R
Spes miraculū in nobis operat lxi.H
Ad spem generandā meditatio lxvi.O
Spes sequitur timorē liij.B
Spes certa nō ī alīs ꝙꝝ in deo. liij.W A
Spes falsa multiplex.liij.U (O R
Spes nr̄a certificat a deo ñ īdustria nr̄a.
xx.A.liij.J R
Sperandū est hic ꝓpt plura. xxxvi.A.l.
L E.liij.A. lxxvi.T U.lxxxv.B.
Spicas discipuli vellētes an furtū ꝙmise/
Spine auaricie he sē.xlviij.y (rit.xxxix.T
Spūs dñi carnis mūdi ꝛ demōis.xlix.R.
Spūs multiplex.xvij.Z.lxxxi.R.lxxviij X
Spūs eē idꝙ aliꝙs negasse xxi.B
Spūs et mens differūt ꝛ ō diuisiōe aīe ꝛ
spiritus xcv.F B H
Spūs ꝶm tres vires tres hꝫ spōsas.xcv O
Spūs creatꝰ illabi pt coꝛpi sꝫ ñ alteri spūi
Spū dei ꝙ agūt legi subiecti ñ sūt (lxix.Z
quō intellgit lxiij.Z.
Spūs aīalis ē ꝓximū instrm aīe lx.R.
Spirituū discretio q̄d sit.xviij D.xix.X.lx/
Spūs ꝓbari debēt si ex deo sint (ix.J.
xvij.R S.plene.xix.L.plene U
Spūs naꝶal vitaꝶ ꝛ aīaꝶ q̄d sint xli.O
In spū sup̄ sine et extra esse q̄d sit.lxxxi.S.
Spūs et aīa quō differāt lxxxij.ST
Spūs differenter afficiūt lxxxiij.R
Spūs ꝛ rō cadē res sunt ꝛ tñ vsus vnius
fit sine vsu alterius lxxxij.U
Spūs ꝓmptus caro infirma lxxxiij Z.
Spūs triplex naturaꝶ vitaꝶ ꝛ aīaꝶ.lij.F.lxx
viij.T.J dē sūt in substātia.xxix.P.ī fine
Spūs nr̄ hꝫ passiōes suas. lxxij.B L
Spūs noster sit sic ꝛ nauta ī naui.lxxij.D.
Spirituū materialiū serenitas donū dei ē
Spirituū materia (ꝛ ide,puēit.lxxviij.T
liū varietas īducit varias opatōes aīe. lxx
Spūs nr̄ ī hac vita sp ma/ (viij.T
net paruulus xli.A.
Spiritus noster lux est xciij.R.
Spūsctūs Deꝰ spēaꝶ ꝶmo.xli.B. et q̄sti/
Spūsctī impulsus cogno (ones.xlix.Z
sci vix potest et quomodo lxij.y.
Spūsanctus viuificat xj.D
Spūs dona varia q̄ nūerat apꝰs x.D
Spūs vbi vult spirat exponit l.R
Spūsctūs sic dꝛ dari et haberi xli.R
Spiritū rectū sanctū et principalē oꝛat da
uid sibi dari xciij.X.
Spūalis ꝙs sit et ꝙꝝ pauci sint xxxv.B
Spūalia aliq̄ si ꝙs ñ ageret nisi tpale ꝓmo
dū seq̄ret.an ꝓpt ꝰ arguat symoniacꝰ. xc/
vi.RL.supꝛa symonia
Spūalia bona duplꝛ dicunt.xvi.Z.lxi.A.
Spūalia sine tpalib⁹ diu stare nō pñt.xvij.
Spūaꝶ iurisditio est etiā circa bo (B
na tpalia eccl'iastica i.S
Spūaꝶ hō oīa dijudicat.iij.B H.viij.A
Spūaꝶ actio an possit meritorie ad finem
tpalem referri xxx.R
Spūales et abstracti hñt volūtatē celerem
Spūalia a q̄busdā platis tē (xxxv.R.
poꝛalib⁹ postponunt xlij.L.
Spūalia sine tpali diu pſi.ñ pñt.cōe puer/
bium ꝛ tritū apō platos malos xlij.L.
Spūalia vicia sex sunt.li.R (liū.lxxi.J
Spūales ꝓtenere ñ dñt admīstratoꝛes tpa
Spūaliū passionū oꝛigines.xij lxxij.D
Ad spūalia sine luctu conuerti a sensibilib⁹
nō possumus xlv.S.
Sponsus verecundꝰ est christꝰ lxxiij P
Sponse ad sponsum suū iesum lachꝛyma/
bilis oꝛatio lxxvij.P.

B ante T

Sponsus ab eccl'ia auferri xp̄s nequit/papa potest.iij. F (qre.viij.X.xcviij.A
Sponse ad sponsum amor dicit ī canticis
Stabilit aīam ꝓtemplatio xlix.y
Stabilitio cordis. Supra Cor
Status decentia estimabit vt sapiēs ñ vt ambitio aut auaricia iudicabit xl.E.J
Status sufficientie mensuratio nō ꝑt sub arte tradi. xxxvi.r.
Statu suo q̄libet contentus vt sit. lv.T
Statuū eccl'iasticor singl'or ptās enūerat
Stat⁹ q̄libet enitat eē tal' q̄lē se (xli.K.L
vult estimari xi.D.
Stat⁹ mutatio a diabolo plerūq̄ suadet r qñ fieri ꝺbeat.xix.L.lxviij.H.lxx.O.lxxx
Stat⁹ īcipiētiū pficiētiū r pfecto (vij.Z
rū sic se habet xlvi.L.H
In statu salutis est tres ꝑsonas dicere potens ex corde xxxij.A.
Status plangentiū sicut et actiuorū reperitur in ecclesia xxxix.H.
Status eccl'iasticor est status penitētiuz.
Status triplex ꝓtēplatiui ꝓpat (xl.B.
hyemi veri et estati lxxiiij.S.
Statū ꝑpriū mutare cogitātes q̄ttuor assumūt īdustrias. lxxxvij.Z.
Stephanus ait.dñe suscipe spm̄ meū.xcij
Ex stephani altario flores sū (T.xciij.R
pti supponūt cuidā et ꝓuertit xcij.H.
Stimulos carnis sic vincere possum⁹.xxxviij.H
Stimul⁹ amoris liber allegat. lxxiij.r
Stoici cor aliq̄ ꝑtut' cogitatōe stabiliebāt r q̄d differebāt a xp̄ianis lxviij.r.
Stoici sentiebant homini licitū eē seip̄z occidere xxxv.O.
Stoici reges se omniū appellabāt. xli.H
Stoici dicebāt virtutes esse impassibilitates.lxxij.o.
Stoici admirati fuissent mariā lxxix.o.
Studendi modus xix.H.lxv.B.
Studentes raptū aliquem sepe experiunt.
Studētes bñficiati ad vigili (lxxiij.O
as mortuorū nō obligant xxiij.R.
Studentiū labor ingens xlvi.E.
Studio diuine sapientie intendere possūt religiosi xciij.Z.
Studiū lr̄ar suscipe potest plat⁹.xxiij.R.
Studia religiosorū in affectū trāsire debēt xvi.A D H.
Stulticia chr̄istiane predicatōnis que sit. lxxix.F
Stulticie diuine stupēda miracl'a xl.Z
Stulti sunt omnes hoīes in aliquo fm̄ horatium lxxiij.L.
Stultorū infinit⁹ est numer⁹ Jdeo. lxxiij.
Stulto semp contingit ꝑter id qō (L.
credit lxxvij.F.
Substantijs primis destructis impossibile est aliorū aliquid remanere declaratur. lxviij.R.
Subtiles in theologia plerasq̄ positiones suspectas ponūt. xviij.O.xix.K.
Subtilia inutilia refutanda sunt.xlvij.H
Subtilissimus quidam scriptor r fabricatores memorant. xlvij.H.
Subtilitas nimia reprobat ī iure.lxxxviij
Subtilitates logice sunt cynises in (K
moralibus lxxxviij.K
Sufficiētie status. sup̄ status
Suffragia req̄rens in generalitate nō minus merek q̄z in ꝑticulari xxxvi.X
Suffragia sibi req̄rere fieri ī ꝑticulari r cū q̄dā limitatōe expedit ppt̄ tria.xxxvi.X y
Suffragia nō tm̄ valēt ꝑ mille q̄tū si pro vno fiant. xxxvi.y.
Suffragior acceleratōez sibi in vita fieri a carth.rogat cācellarius ideo xxxvij.L.
Suffragijs ꝑ alijs se onerare plerūq̄ stultum est lxxviij.B.
Summa virtutum r viciorū cōmendatur. xxix.L.xxxiij.D.xxxvi.F.xlv.X.xviij.K xix.H.lxi.H.lxvi.O.
Supbia de hac xxiij.J.xxxij.L.
Superbia hominis non est tam admiranda sicut fuit luciferi.lxiij.B. Econuerso alio respectu xl.o.xcvi.B
Supbia est cupidius obfuatiōes ꝑprias sequi q̄z ꝑcepta dei xxij.D
Supbiam que cogitatio radicitus magis euellat liij.O.
Supbia oīs male affectōis radix.lxvi.H
Superbia quādo sit pctm̄ xxxij.L
Superbie occulte signa lxvij.H
Supbie signa et q̄z occulta et vix corrigibilis sit vi.H.xvij.T
Supbia repḧenditur. viij.J. vi.T U xvij.X.xix Z.xcvi.A.xl.o.lxxvij.B.H
Supbia subtile malū duplex est. xvij.T.
Supbia errare facit xvij.B.J X.xix.O
Supbie temptatio quare difficile cognoscibilis xviij.K.
Supbia plerūq̄ in cōtumeliarū et durorū stimulorū ꝓpessiōe gl'iari facit xix.T.
Supbi mente cordis sui lxxxiij.R
Supbia inducit zelū indiscretū.lxxxvi.B

Superbie palma lxxxvij. B.
Supbia ꝛ inanis gl'ia differũt .xxviij. R.
Superbie ꝗttuoꝛ species Jbidem.
Superbia est regina et initium viciorum. xxviij. R.
Supbie gradus duodecim xxviij. S
Superbia sp timida. Jdeo xl.ɔ.
Superbia operaꝝ ꝓtraria hũilitati xl. U
Supbia facit doctoꝛẽ silere xl. X.
Supbiam et curiositatẽ et hoꝛtatõnem ad alta loquentes introducit xli. B.
Supbus exit a deo sed sup deum xl. S.
Superbia inter virtutes discerni nõ potest nisi monstrante spũsancto lxxvij. H.
Supbia omniũ virtutũ gerit habitũ ꝛ eti am ex humilitate oriꝝ lxxvij. B H
Supbia interioꝛ talis est lxxviij. K
Superbiam sequunꝝ hec vicia. lxxviij. L
Propter supbiam deus ꝑmittit hoiem cadere in peccata lxxi. O
Superbiã sic vince et suppꝛime. lxxxvij. A lxxviij. L
Superbia sancta et bona lxxxv. T. xci. ꝛ. xlvij. ɔ.
Supioꝛes si errent venia potius q̃ꝫ crimi natione dignos esse ix. F. lv. O
Superioꝛi sarcinã imponẽti nõ est pertinaciter sine lege pꝛiuata spũsancti renitẽdũ. lxij. F
Superioꝛũ auctoꝛitas plus valet q̃ꝫ ratiocinatio lxvij. B
Superioꝛũ iudicio in dubijs subditi vitam suam moderenꝝ. lxvij. B. L.
Supioꝛũ cõtemptꝰ qñ sit pctm̃. xxxij. L
Supioꝛes securitati subditoꝛũ ita ꝓuideant xxxv. T
Suplatiua via ad multa valꝛ que exponũtur ſm oꝛdinẽ alphabeti c. B.
Supstitio est vana religio lxix. D
Supstitioſe aliqua videnꝝ a christianis fieri que tamẽ tolerantꝝ. xx. L. xxi. M. lxix. D E
Supstitioſe obſuatões dieꝝ et aliaꝝ rerũ damnantꝝ xx. U. xxi. F. B ꝛc. K. lxx. L
Supstitiosarũ fantasiarũ cause ꝛ remedia xx. X y. xvij. X
Supstitiones in quinq; noxie sunt xx. y.
Contra supstitioſos ꝓcedendi pꝛactica. xxi
Supstitioſas obſuatões cur suade (L at demon xxi. J. lxx. L.
Supstitioſos ritus ratões q̃ conanꝝ approbare soluuntur xxi. L. M.
Supstitioſa an possint supstitioſis repelli. xxi. O Q
Supstitiones obumbꝛate lxxxvij. L.
De supstitionibus xxiij. M.
Supstitiones fierivult diabolus misterio pueroꝝ innocentũ ꝛc. Jdeo lxxij. H
Suppositio quid est. et suppositio naturalis lxxxvi. P. Q.
Supꝛa se et extra se esse q̃d sit lxv. F.
Sursum coꝛda habemus ad dominũ. i. in patinis ꝛc. x. M
Sursum agebanꝝ plures .s. ꝛc xlix. ɔ
Surrexit christꝰ i crepusculo diei xcij. K
Suscepꝛio israel pueri sui quid sit et quõ Susceptio sursum acceptio in (xcij. P star magnetis xciij. K.
De susceptione humanitatis christi mystica xv. P. Q. ꝛc.
Suspitio q̃ et qñ sit pctm̃. xxi. ꝛ. xxij. L.
Suspitiones de alioꝛũ pꝑtim amicoꝛum factis a diabolo immitti lxx. O.
Suspitio id agit in republica quod zelotꝝ pia in domestica ix. O.
Suspitiones nimias vitet superioꝛ. xxx.
Suspitiones mirabiles et fal (vij. M se inde ꝓueniunt lxxij. L.
Sustentatio coꝛpalis potest intẽdi secũdario in beneficioꝛ vl' monasterioꝛ appetitu lv. S. lxix. K. sup symonia.
Sustentatio qualis et quãta recipi possit p spiritualiũ administratõe lxij. ɔ
Sustentationẽ plꝰ debito habere est auaricia lxxviij. D

Tabernaculum

t est maria lxxxvij. L.
Tabernarioꝛ regula iiij. T.
Tacere ad iniuria q̃ꝫ vtile sit lxxij. M.
Tactus quãdo peccatũ sit et de tactu luxurioso xxxi. ꝛ.
Talentũ contẽplatiuus in terram non fodit xciij. P. R.
Talentum cõmissum quomodo ꝛ an semp distribui oporteat lxvij. J. K
Tallie quãdo iuste exiganꝝ xxvi. F
Tecta plana apta deambulationi xciij. P
Tediũ boni an augeat meritũ xxiij. O
Tpantia platoꝛũ talis esse debet xl. A.
Templa dei nõ inhonoꝛãda esse x. y.
Temporis ꝓditio dãnosa. lxxxv. M. lxxxvij. D. xlvi. ɔ.
Tempoꝛe nihil pciosius. ideo inutilibꝰ nõ impendatur. vij. O. xvij. Z. xix. O. xlvi. O
Tpus ꝓtẽplatõi aptũ. lxxvi. K L. lxxiij J

Tẽpozis fures sunt amici xlviij.R
Temporalia bona quid mali intulerint in eccleſijs viij.p.xvij.B.
Tpalia bona an subsint pape ij.I R.M.
Tẽporalis sustentatio a subditis ꝑt ꝓscribi per clericos iiij.R
Temporaliũ bonoꝝ eccleſiasticoꝝ etiaz su/ ꝑmũ monarchã esse papã nõ videtur esse ex institutõe christi iiij.M.v.Q R U
Temporalis sustentatio curatozũ a subdi/ tis est iuris naturalis et diuini.licz deter/ minatio ꝙte sit iuris positiui iij.A.
Temporalibꝫ bonis quare fuerit dotata ec clesia vij.B.x.T p.lij.L.xl.M.
Temporale bonũ cũ dispendio aĩe q̃rẽdũ non est xxij.U
Tẽporalis cõmodi intuitus in collatõe spi rituali contingit quadruplex lxix.R
Temporalia aliquãdo eccl'iasticus tenet ñ ꝓ se sed ꝓ alijs xxxvi.r
Temporaliũ cura apud ꝓlatos nõ est ma/ gnipendenda xlij.L
Temporalia amittũt si spũalibus nõ intẽ/ ditur xliij.B.
Temporalia spũalibus ꝓferentes sic se de/ fendant xliij.X
Temporalia quedã mere. quedaz dedicata diuinis vsibus lij.B.
Tpaliũ regulatio spectat ad iuristã.lij.B.
Tpalibus implicati non tenent habere tã tam puritatẽ cordis ꝛc. lxxi.B
Temporalia cõferens eccl'iasticis põt limi tatões certas apponere ꝑpter tres causas xxxvi.X
Tempus oportunũ est tẽpus vite mortal' vel tempus gratie c.M.
Tenax vigor quid sit lxxviij.y
Tenebra triplex xcvij.A.xcv.S.
Tenebre mystice xij.D A.
In tenebris quidam timent ideo lxxiij.L
Tene certũ et dimitte incertũ quõ intelligẽ dum. xxxv.T
Tenor infernalis et discantus padisi. xlv. F.xlvi.B.xlix.B.Supra carmen
Temptatio describitur lvij.A.
Temptatiões vincunt.lv.L.lxxxiij.p.xxx
Tẽptationũ vtilitas ꝓci/ pua. lxiij.B D (iij.L
Tẽptatio quelibet ꝓtrariũ repellit.lxix.X
Tẽptatões operiũt charitatẽ sic cinis scin/ tillam sed nõ extinguunt lxix.X
Tẽptatus nõ peccat donec consenserit.dã/ tur exempla ne consentiat lxix.X
Temptatus acriter si resistat multũ meret. ꝛ deletur pena venialiꝫ tũc cõmissis debi ta.lxix.y.lxx.L D
Tẽptatus dicat oratõem breuẽ et magne ef ficacie.ꝛ ne nos inducas in tẽptatõez.lxx.
Temptatões diaboli innumere enu (D. merãtur lxx.B D plene ꝛc.
Tẽptare cessat insidiose nõnunq̃ diabol'.
Temptare cessat plerũq̃ ne quis (lxx.D. resistendo mereatur lxx.p.
Temptationes vincendi generale ꝛ vnicuz remedium lxx.p.Alia.lxxxvij.T
Temptatõnis modus.lxxxij.ꝛ.lxxxiij.p. lxxxvij.L.
Temptati et inq̃eti nõ timeant. lxxxij.p.
Tẽptare deus nõ sinit vltra qꝫ possumus exponitur pulcra similitudine. lxxxvi.p
Tẽptatões de dilectõe dei sup oĩa.xxiij.Z
Temptatio suggestiõis et ꝓbatõis .xxvij.
In temptatõem deus ducit sed nõ (A. inducit xxviij.A.
Temptatõis ordo ꝑ suggestionẽ delectatio nem et ꝓsensum xxvi.A
Temptatio primoꝝ parentũ xxx.R.
Tẽptatiõi si resistimus nõ peccam'.xxi.p
Tẽptatiõi psumẽs resistere posse stulte agit
Tẽptatio blasphemie quõ sit vin (xxx.L cẽda.xxxij.S.supra blasphem'. lxxi.A.
Temptatio ꝓtinua i hac vita xxxij.T
Temptatio carnalis fit triꝫ modis.xxxiiij
Temptatões hoc modo voluntas vi (T tare conetur xliij.R.
Tẽptationũ carnaliũ remedia pl'a.xlv.M
Tẽptatio sex vtilitates generat li.A.
Temptatõem semp seq̃tur cõsolatio equal' vel maioꝝ li.A.
Temptatus tristis est. l.S.
Temptatõe carẽtes pfecti dolent li.A.
Tẽptatões gũes quõ ꝓfitẽde sint lxxi.O
Tẽptatões consolat ꝑ epl'am lxxij.A.
Temptationes gũiozes pferunt aliq̃n con templatiui Jdeo lxxiij.S
Tẽptatões sic euadere possum' lxxvi.R
Temptatões ꝓpant vulpeculis xcvij.Z
Theologia simbolica,ꝓpa mystica. lxiij.
Theologiam quadrupli/ (M.lxxix.D cem Dionysius tradit xcvij.L
Theologia q̃druplex notatur in ꝟbis san/ cti Pauli vn' dñs vna fides ꝛc.xcvij.F.
Theologia suam habet logicam.iij.B.xvi O P.xvij.D
Theologia quõ dicat scientia cũ versẽt in hystoriꝭ et parabolis lxix.A.xcix.T.

Tante Hy

Theologia in regenda ecclesia ꝓponi debz alijs scientijs. ij. U. iiij. B. vi. D M. x. A S. xvij. L

Theologia despecta multoz erroz z malorũ causam ꝓbet. vi. M. xiij. y. xvij. L xix. U. lxij. K

Theologia cur despiciak a ꝓlatis z alijs. x. S T. xi. E. xvij. L

Theologia philosophiã supat z eam ꝓsup ponit. liij. E. z. lv. y

Theologia consolak. xciij. D Q U. z. y.

Theologia sapientia dicik z ꝓest (lv. F. omnibus scientijs xx. L

Theologia symbolica z mystica conuersos modos habent lxvij. S. xcvij. L.

Theologia scietia vna est/ z in qua veritate consistat lxix. A

Theologia quotuplex ꝛsultet exente simpli citer. z ꝙ alijs scietijs sit nobilioz. lxix. A.

Theologia scholastica z q̃ mozes istruit q̃ bus medijs acquirank xvij. X.

Theologia supma scientia lxxxij. L.

Theologia vtrũ sit speculatiua vel ꝑctica. lxxxij. M. xciij. E.

Theologia ꝙm quosdã est magis affectiua lxxxvi. D

Theologia ibi incipit vbi metaphisica desinit lxxxij. M. lxxviij. z.

Theologia resoluit terminos omniũ scientiarum quia superioz xxxiij. S

Theologia deducit ab arce felicitatis aristotelice ad ꝓncipiũ felicitatis eterne. xxx

Theologia os et venter est in coz (viij. L poze christi mystico xliij. B.

Theologia ad chimerinã mathematicã deducta est xliij. B.

Theologiã q̃dã ideo fastidiũt xlv. ꝑ

Theologiã eccl'iastici discere tenẽk. xliij. X

Theologia sophismatiby obuolui nõ debz

Theologia ꝑferenda est iuri ca (xlvij. M nonico lij. A.

Theologie triplex vsus ꝓ scolis ꝓ moziby/ ꝓ ꝓdicantiby. et ꝙm doctozes vtiliozes xvij. U

Theologie doctoz quid possit in doctrinis examinandis xvij. B L. xix. U.

Theologie studens ꝓprios et intimos cõceptus habeat doctozũ lxv. B.

Theologie studiũ alicubi velut in fonte residere deberet xvij. L

Theologie doctoz illuminet z inflammet.

Theologie et decretoz facul (lxxxviij. M tates in hoc distinguunk li. ꝓ.

Theologie studio insudare vel religionem intrare an sit equalis meriti xliij. B.

Theologie studiũ contẽnentes discipuli e/ rũt antichristi xliij. L

Theologia mystica quid sit lxv. E.

Theologie mystice depurata et expolita de scriptio lxxxviij. J.

Theologia mystica quõ differat a specula/ tiua xvij. T. lxv. F B ꝛc.

Theologia mystica cũ miraculo est. z ẽ ap/ ꝓpziate christianozũ solũ. lxvi. X y. xix.

Theologia mystica est a spũsancto re/ (B uelata. xix. D B

Ad theologiã mysticã cõsequẽdã q̃d sit cõ pendiosissimũ lxvi. y

Exempla ꝓ intelligẽda theologia mystica. lxvi. Z

Theologie mystice magisteriũ nõ homi ꝛz spirituisancto relinquatur xvij. O.

Theologia mystica quare dicak stulta. xcvi

Theologie mystice epitheto. lxxxij M (M

Theologie mystice nomia. lxxxij. Q. xcij. A T. xci. K

Theologia mystica dicik mens irrational' et stulta lxxxv. ꝓ. lxxxvi. S.

Theologia mystica ẽ amoz gustatiu? .lxxx/

Theologie mystice ascribit Dio/ (vi. L. nysius quasi contradictoria lxxxvi. B

Theologia mystica ꝓt alijs tradi hoc mo/

Theologia mystica nõ po (do. lxxix. S test transfundi in alios ꝓ doctrinã. z tamẽ doctrina nõ est frustra. lxxxvi. M. xcij. A.

Theologiã mysticã tractãtes ad tria indu/ cunt que requirunk et sufficiũt. lxxxvi. M.

Theologia mystica in q̃ ꝓsistat varie senten tie. lxxxvi. J.

Theologiã mysticã tradere põt theologus etiam inexptus in ea lxxxvi. J

Theologia mystica a scholastica nõ est ex/ clusa lxxxvi. J

Theologiã mysticam plene z plane tangit lxxxvi. B M J K

Theologia mystica facilius q̃ñq̃ obtinek a simplicib9 q̃ a lr̃atis lxxxvi. Q.

Theologia mystica cõmunis ẽ christiãoz lxxxvi. Q

Theologia mystica solis christianis datur non alijs q̃ tũcũq̃ illuminatis. lxxxvi. T lxxxix. Z. xxxij. F. xcij. Q. lxxvi. ꝑ

Theologie mystice titulus est ꝙm Lactan tiũ stulticia lxxxix. E

Theologiã mysticã tractat diffuse sub no/ mini susceptiones. xcij. ꝑ Q. ꝛc.

Tante H

Theologiã mystícã late tradit sub nomine mansionis xci. B D ꝛc.
Theologia mystica nõ dar sine exercitio faciendo quod in se est /licz detur aliquãdo nihil agentibus xcij. Q T.
Theologia mystica nõ ẽ generatio trãssubstantiatio aut alteratio xcij. P
Theologia mystica clarior qñqz nõnunqz obscurior reperitur ideo ꝛc xcij. R.
Theologia mystica est altissima sapientia. lxxiij. S
Theologiã mystícã tradit btus Bern. sub tribus gradib⁹ sicut ꝛ cancellari⁹. lxxv. R.
Theologia mystica tradit sub metaphora canticorũ lxxix. P Q R.
Theologia mystica his cognoscit. lxxix T
Theologiã mystícã qui discere vult vt discipulus fiat necesse est instar plurimorum sanctorum lxxix. X.
Theologus quid sit lvi. J.
Theologus et iurista differũt lix. K L.
Theologi garruloſi qui sint xix. H.
Theologi corruptorũ morũ nocent pl⁹ qz pficiant xi. E. xix. H. lvi. J
Theologos speculatiuos vtiliter versari in mystica lxiij. P.
Theologi iuniores cur appellent sophiste verbosi ꝛc. xvi. Q. xviij. U
Theologos aridos nihil ad affectũ trahẽtes reprehendit lxxxvi. D
Theologi aridi sine pietate q̃ sint. lxxxviij. L. xlviij. A
Theologorũ vinũ vnde in puerbiũ tractũ sit xl. D. x. L E F. ꝛc.
Theologus habeat in ecclesijs cathedralibus. xlij. Y
Theologi plãtis sibi ociũ improperantib⁹ sic respondeant xlij. Z
Theologos cõtemnentes acriter reprehẽdit xliij. F X. xlvij. B.
Theologoz inopũ et abiectorũ solaciũ. xliij. X
Theologi curioſi reprehendunt xlv. Z.
Theologi iõ a q̃busdã despiciũt. xlvij. B
Theologoz oro efficacior est xlix. D
Theologi inde ortũ habent li. Z
Theologorũ et canõistaz nõ erat distictio in ecclesia primitiua p quadringentos annos et vltra li. ꝛ
Theologorũ officiũ hoc est li. ꝛ.
Theologi ꝓprio noĩe qui dicant li. ꝛ
Theologi ꝓprie dicti nequaqz sufficiũt etiam in regimine spirituali li. ꝛ
Theologi decretistas vituparе non debent nec econuerso lij. A
Theologus ꝑt canones salubriter inuestigare. lij. B.
Theologi nostri tẽporis de moralib⁹ parũ curant lxxviij. H.
Theologis duobus quidã noluit suadere vt religionẽ ingrederent lxxix. O
Theologice facultatis parisius articuli circa artem magicam xxi. P Q
Theologice exercitatões ad theologiã mysticam pertinent xcvij. H.
Theologica ꝓsideratio nõ extendit se ad tẽporalia particulariť cognoscẽda lij. B
Theologice virtutes differũt a moralibus p obiecta xcvij. B. xcviij. Q.
Theologice virtutes. lxxxv. ꝛ. quare sic dicãť. lxi. M
Theorgie thelete respuunť. lxxxv. ꝫ. lxxxvi. P. lxxxviij. M. lx. R. xcvij. J
Tepidi vituperanť x. L. li. B
Tepor nulli reddit ex ĩtegro qð suũ ẽ. li. E
Tepidis accidit sicut filijs israel lxxij. F
Terminiſtas defendit lxxxi. T
Inter terminiſtas et formalizãtes sepe lis est ꝓpter equiuocatõem q̃d noĩs
Termini trãscendentes significãt q̃ddictates simplicissimas lxxxvi. Q.
Thesaurizare quãdo et quib⁹ liceat. xxviij. Z. xxiij. U.
Testamentũ in tribus consistit xxxvij. R
Testari quõ quis debeat de hoc duodecim considerationes xxxvij. R
Testamentũ quotidianũ pegrini multum notabile xxxvij. M.
Testari volentibus hec obstãt. xxxvij. A
Testator aliqs fraudať si intentio sua nõ impletur. xxxvi. U
Testatoris nõ quelibet intentio adimplenda est. Ibidem
Testamentũ vtrũqz pastor cõsecratus dic̃ se scire xlij. U
Testamentũ nobile hoc fuit lxxvi. R.
Testimoniũ falsum De hoc xxvi. B.
Testimoniũ duorũ successiue idem factum videntiũ et nõ simul nõ valet xxxiij. R.
Tymocratia quid sit ij. T.
Timor dñi De hoc plura xxviij. D
Timoris sex species. Ibidem
Timor ne gelidus aut aridus sit habet pietatem adiunctam xxviij. L
Timor triplex xci. M.
Timor nimius a salutaribus impedit. xcij. ꝛ

Tante K

Timorati sollicitant cõtra symoniã vsuraz et fraudulentiã xxxvi.T
Timendũ semp est et sperandũ xxxiij.S
Time et spera frater lxxxvi.P.
Timor facit càsum Declaratur p exempla. lxxi.P.
Timor nimius sic expellatur lxxi.R
Timorẽ excita in te his modis lxxvij.D.
Timor vanus in verũ periculũ plerũq; cõ ijcit. vij.R.ix.O.lxxi.P.
Timor hominũ neminẽ a tuenda veritate repellat xij.L.A.xiiij.D
Timor domini laudat & vnde concipiatur liiij.F
Timor inducit spem. liiij.B.lvi.D.
Timor vtilis est duris sed natura timoratis nociuus lxix.X.
Timor dñi generat. liiij.F.lxvi.Q.lxxix.E
Timor et spes sociande sunt lxvi.P.
Timoris efficacia & eius triplex acceptio.
Timoris lima oĩs pfectõis in (lxvi.P itium xviij.B.lxvi.S.
Timori dei aliquid relinq debet nõ oĩa statutis humanis plectẽda lxiij.P.
Timor amori iunctus esse dz & econuerso.
Timor seruilis plerunq; filia/ (xcv.Y lis origo qñq; ex ei⁹ radice orit lxiij.S
Timorẽ multa incutiunt que fm ordinem alphabeti exponunt xcix.X
Timenduz est semp.sed ne quid nimis.lxx.
Timenda sunt homini iudicia (E F dei.xix.Q.lv.& Q
Time deum et minantẽ mundum ridebis. xij.A
Tympanũ quid sit moraliter lxxviij.R.
Tympanũ plus placet rusticis lxxx.V.
Tyrannus quis sit. ij.U.iiij.Z.xi.M Q. xiij.R U
Tyrannũ non licet sine iudicis auctoritate vnicuiq; subditoz occidere iij.P.xi.R. L M.xiij.P Q R S &c.xiiij.A B.lvi.R
Tytonius notauit regulas p expositõne sacre scripture xcviij.Y.
Tobiã piscis conat devorare xli.J.
Tolerantia viciorũ a platis tunc fiat.xxiij. E.xxxviij.Y
Tolerantia pape &c.locum habet in constitutõibus positiuis &c. xxxv.X.
Tolerant multa p patientiam que si deducta &c. xxxix.L
Tolerantur consultius errores cõmunitatẽ aut grandis status homies tangentes q̃s punirí querant v.T.vi.X.Q.
Tolerant multa facta quoz̃ initijs cõtradicendum fuisset ix.E.
Tolosane vniuersitati scribit in materia subtractionis obedientie &c.viij.&.Q.ix.A B
Thomas de aquino tot miracula fecit q̃t questiones determinauit xxxix.A
Thomas & Bonauẽtura cãtabãt voce &c. xciij. Q.
Thomas cõtemplatõe leuabat a terra.xlix
Thomas ỏ aõno qñ obierit.xviij.Q (Q
Toni octo quibus eccl'ia vtitur varias excitant affectiones lxxviij.A
Torneamenta ꝓpter vanã gloriã sunt peccata mortalia xxix.D.
Totũ simpliciter est deus fm quid vel contracte de alijs dicit lxvij.Z
Trahit animã deus post se his modis. lxxvi. B y
Trahunt ad se oĩa cõtemplatiui ß modo lxxviij.P
Nemo venit ad me nisi pater traxerit illuz. lxxix.R.
Trãsfiguratio dñi i mõte exponit. lxxxi.P
Transformari mentẽ in deũ quid sit.xci.B xlix.R.Supra amor
Translatões pro vulgaribꝫ detestant. lxxx
Tres digiti dei pondus numerus mensura &c. (vij.T lvij.S.
Tribulatio describitur lvij.A.
Tribulatio necessaria est ad expellẽdũ amorem mundanum lxxiij.Q.
Tribulatio nostra in solũ deũ christianissime retorquetur lxxxv.D
Tribulationis vtilitates. xc.X. lxxvi.Z.&
Tribulatõibꝫ liberabimur ꝓ ꝓcessiões ieiunia &c. xliij.K.
Tribulationũ laus querat apud illos doctores xlv.X
Tribulatiões letificant sctõs xlv.&.
Tribulatoz̃ etiã in spiritu magna consolatio. lxxij.A
Tribulatio habet vocẽ orationis lxxvij.Q
Tributa retinere peccatũ est xxiij.T.
Tricliniũ cordis xix.El.xciij.V.
Tricliniũ est spũs rationalis. lxxxv.R U
Tricliniũ multiplex lxxxv.X
Triclinũ plures auctores nomiat.lxxxv.Y
Tricordũ respiciens patrẽ et filiũ & spiritũ sanctum lxxix.E
Trinitas in diuinis lxxxij.M
Trinitatis mysteriũ exprimit verbis istis. dño deo salutari meo xciij.M

W ante E

Trinitas ꝓsonarū latuit aristotelē. xciij T
Trinitatē ꝓsonaꝝ phīca ratōne theologi deducunt xciij U
Trinitati assimilat lux solis xciij. O
Ex trinitatis attribut' tribus oratio ⁊ meditatio oīs ꝓsurgere potest. v. ⁊. lxi. B. lxvi. B. S.
Trinitatis opera indiuisa. xxv. P. Nō ad intra sed extra xlix. D.
Triplicitates multe. v. ꝯ. x. ⁊. xi. X. xij. B. lx. S. lxi. B. xciij. Z. xcv. D
Tristari ⁊ gaudere simul ⁊ ꝑm idem ꝓtingit xlv. U. lxxix. D
Tristari de exaltatōe tyranni malū nō est. xxxij. D
Tristari de bono ꝓximi quādo sit peccatū vel non xxix. E
Tristari vel gaudere quod sit laudabilius exercitium lxxxv. A
Tristicia De hac plura xlv. T
Tristicia quadruplex xxvij. U.
Tristicia duplex. lxxxiij. Z.
Tristicie ꝑm deū valor lxxxiij. ⁊.
Tristicie ⁊ gaudij simultas lxxxiij. ꝯ
Tristicia ꝑm seculū lxxxiij. ꝯ
Tristicia ꝑm deum nō est lxxxv. D.
Tristicia sensualis auget rationalē. lxxxiij
Tristes sunt hi naturaliꝫ. lxxij. J (ꝯ
Tristicia seculi mala sed christianꝰ luctus bonus est lvij. E
Tristiciā tempalem in spūalem salubriter conuertit quedam mulier lxvij. ⁊.
Tristicia Quere supra in lamentū/et reperies plura.
Triticū virtutis nō germinat in nobis sine palea vanitatis lxxij. O.
Truanni docuerūt orare Guilhelmū parisiensem lxxiij. ꝯ
Tuba cornea et ductilis ⁊ cetera moraliter quid sint lxxvij. O.
Tuba nouissima sonans in auribꝰ hieronymi quid effecerit lxxvij. ꝯ.
Turbationes sensualitatis succrescētes faciunt meritum xxxvij. ꝯ.
Turbamur plerūq; ꝑ diabolū ad malū finem vij. R.
Turbas illas relinque ꝫ modo xlvi. O.
Turelupini heretici xvij. D
Tutum nihil est homini in hac vita. xxxiij. L

Adendum ē ad

V celum xliij. T ⁊.

Uagari. i. vane agi lxxxix. S
Ualentinianorū error xxv. P.
Uanitas vanitatū ⁊c. sententia notāda ꝑlatis vij. X
Uanitas bona ⁊ mala x. F.
Uanitatis paleā an quis a se excusserit signum xvij. R. lxx. R.
Uarietas in amicicia deserenda excusari aliquādo potest iij. L. viij. D.
Ubera dei lxxxij. L
Ue octo ī euangelio ꝓtenta aptant' ecclesiasticis modernis xl. O.
Uectigalia sunt nerui reipublice. xxv. Q.
Uehemētia piculosissima comes virtutū xix. ⁊
Uehemens annisus volūtatis ad aliquid sit tibi semp suspectus xx. D. xcv. A
Uelamen triplex xcij. M.
Uelle credere et dolere aliquādo magꝭ meritorium q̄ꝫ credere et dolere xxxvij. S
Uenditio plura de hac xxiij. U
Uenditio diffinitur xxxv. J
Uenditionem et emptōnem nō inficiunt. Neq; q̄ vni parti vtilior est q̄ꝫ alteri. Neq; cōditio redimendi. Neq; p̄cij diminutio ꝓpter libertatē redimēdi xxxv. K.
Uendere ad credentiā p̄cio pluri iusto prohibetur xxxi. y
Uendere carius ad credentiā sic licet. xxxij. S. xxxv. R.
Uenditōes ad terminū xxiij. S.
Uenereus furor plus reprimit' cedēdo q̄ꝫ vtendo xxxvij. U
Uenus anxia Inguinis et capitis que sit distantia nescit xxxvij. U.
Uenie p̄standę bullas habet q̄ dimittit debitoribus suis lvi. L
Uenialis peccati noīa plura xxi. K.
Ueniale peccatū est ꝓter p̄ceptuz. xxiij. D. lxij. B L D B J. lxix. L. lxx. F
Uenialis peccati nocumenta xxiij. D
Ueniale peccatuz fit mortale dum placet. xxiij. L. xxxiij. T. lxi. B
Ueniali nemo caret ꝑm quosdā xxvi. ꝯ.
In veniali peccato non statuit' alius finis a deo xxx. J
Uenialia significant' per lignū fenū ⁊ stipulam xxxi. L
Ueniale grauissime punit' in inferno. xxxi M. lxi. L
Uenialis peccati effectus multiplex. xxxi. M A
Ueniale peccatū quodlibet deletur in pre-

senti vita a finali gratia xxxi. A
Uenialе peccatū ad remissionē suam quid requirat xxi. A.
Uenialе peccatū multa mala affert. xxxij.
Uenialiū confessio nō est in pre/ (T
cepto xxxiij. E
Uenialiū cōfessio fit et obmittit aliquādo fructuose Jbidem.
Uenialе peccatū duplex xxxiij. T
Uenialе peccatū est omnis cōmotio ratio nem p̄ueniens xxxviij. L.
Uenialiter peccat large loquendo etiā in/ fans vnius diei xxxviij. L. lxxxiij. T
Uenialе peccatū Quere in pctō veniali.
Uenisse deum in nos tunc dicimus qñ rē l. R
Uenite ad me omnes qui laboratis rē. spe cialis tractatus de hoc l. A.
Uenti duodecim passionū spiritualiū. lxx iij. D
Uerbum quod erat in p̄ncipio. lxxxij. D
Uerbum caro factū est. de hoc special' ser/ mo. xlvi. U
Uerbū in diuinis verbū aliud nō ꝓducit ne nugatio fiat xlvi. U
Uerbum abbreuiatū sup terraz quō fecit dominus xlvi. X
Uerbum carnez factū esse artes liberales nō docent xlvi. X
Uerbū ideo caro factum est xlvi. y
Uerba iesu multa sentētiarū maiestate ple/ na sunt xliij. U
Uerbū dei audiendū est cum summa disci plina xlviij. X.
Uerbum dei non incōgrue dicitur cibus. lxxiij. r
Uerbo domini celi firmant lxxvij. O
Uerbū cuiuslibet entis rep̄sentat ip̄m con ceptui simplici lx. O.
Uerbis pp̄ijs non autē p arbitrio cuiusli bet circa attingentia fidē loquendum est. xvi. B.
Uerbis liberis vtunt philosophi/ non sic theologi. iij. B. xvij. F. xviij. E F O.
Uerba maliciā nō habēt nisi quia mali ali cuius signa xxij. D.
Uerbū dei viuū et efficax est ad diuisionē spiritus et anime lxviij. T. R
Uerbū mystice quid sit et quot ei accidūt. c. U
Uerbigena est sponsa christi xcix. J
Uerbigenā ment effici. xlviij. D. lviij. A lix. B. xci. A. xcij. R. xciij. R. xciiij. J. xc v. F.
Uerberant se demo⁹ Jdeo lxxv. O.
Uerecūdiozes nūc̄ esse q̄s cum deo loqui mur ait Aristoteles xlviij. X
Uerecūdia nō sit nimia xciij. A
Uerecūdia humili nihil gratiosi⁹ xcij. Z.
Uerecundia aliquādo ex supbia nascitur. lxvij. D
Ueritas catholica q̄d sit xiiij. L.
Ueritas sincera quō haberi possit a viato re. lx. L
Ueritas lucē suam habet xij. O
Ueritas agnita quomō possit impugnari. xvij. L
Ueritatis testimoniū a diabolo vel magi cis rē. nō est recipiendū. xv ij. U. xviij. F xx. B. xxi. A. lxiij. L
Ueritas odiū parit p̄ptim apud eos qui si bi sapientes vident xviij. Z.
Ueritas nulla cognoscit infallibiliter r cō stanter nisi ad exemplum p̄me veritatis. lxix. U. lxi. F
Ueritates tres vere dicens est in statu salu tis. xxxij. A
Ueritas nunc̄s melius inspicit q̄s dū nu/ da breuitate monstrat xxxix. E
Ueritatis inq̄rende impedimentū hoc est xli. O
Ueritates que p̄tineāt ad theologiā li. r
Ueritates que p̄p̄ie sunt fidei reperiuntur in decretis Jdeo li. O.
Ueritates fidei. Req̄re supra fides
Uesica turgida pisis sonās supbis ꝓpat q̄ adulantib⁹ credunt xl. O. xcvi. A.
Uespilionis oculus et mētis nō omnino sunt similes lxxxvi. D
Uestigium trinitat' in qualibet re. lxxxv. r
Uestigium vide supra imago
Uetule sunt sortilege lxxxi. T
Uexationē redimere sic licet xxxvi. L
Uexantes alios p iudicia r placitationes peccant xxxi. X. xxxij. D.
Uia ad celum hec est xliij. U.
Uia dñi compatur ad viā mundi carnis et demonis xvi. D.
Uia spiritualis habet pedē dextrū affecti/ onem/ sinistrū cognitionē ij. r.
Uiam plura impediūt vij. Z.
Uie ducentes in amorē dei. xv. xcix. X
Uia vnitiua mens eleuatur in deū. c. J
Uia vnitiua ad plura valet/ que exponunt' ſm ordinem alphabeti c. J.
Dum aliquid vna via phibet' et altera ex/

ponitur xxxv. U
Uicia quibus plus temptamur precipue p contraria remedia conemur declinare. lxix. X. lxx. L.
Uicia somnijs sunt similia xix. y.
Uiciorũ palma est honesta polluere. lxiiij.
Uicia nature sunt septẽ. xxviij. J (E
Contra vicia pugnamus nõ vt vincam⁹/ sed ne vincant xxxv. A
Uicia principalia octo li. J.
Uiciorum cognitio pdest lxxij. L.
Uicia sic sunt expugnãda lxxij. M.
Uicia aliq̃ndo discrete pmittunt q̃busdã. lxxiij. O.
Uicia nostra vltimi cognoscim⁹. lxxxiiij.
Uictoria deo non diei ascriben/ (S.
da est xxi. E
Uictoria vera passiones supare vij. T.
Uidere et intueri ad oĩes sensus ptinent. lxvi. Z. lxix. S. xcvij. O.
Uidere se q̃dam credunt extrinsec⁹ cum nihil videant. J deo lxxiij. L.
Uiduarũ regula iiij. S
Uidue ppter liberos abstinent a cõiugio xxxviij. P
Uigilia z somnus habent mediũ in passi onatis hominib⁹ xcv. H
Uigilia z somnia simillima sunt. xix. B. lv H. lxxiij. P.
Uigilie immoderate nocent lxxi. ɔ
Uiliorum et mediocriũ sp maior numer⁹. xxxviij. R
Uim vi repellere licet etiã contra papã. iij. L. iiij. D. vi. H. ix. L. lxij. L D. xxiiij. z
Uim vi repellere quo iure quõ et ɔtra quẽ liceat vel non xxvi. L
Uincentio viro sancto scribit laudans eũ z rogans vt conciliũ Constantien. acce/ dat xxij. D R.
Uincere velle et pugnare licz non vincat/ sufficit plerunq⁹ militi christi lxx. D
Uincenti dabo manna absconditũ expo/ nitur. lxxij. E.
Uinea mystica duplex xlvi. z
Uinea anime quõ sit excolenda pulcre de/ scribitur lxxvij. E.
Uinea est sapientia xlvij. B.
Uinum theologicum spirituale z optimũ x. L E F z̃. M P Q R
Uinũ theologorũ et torte iacobitarũ a cul toribus denominant xl. D.
Uinũ ex aqua fit moraliter x. Q
Uinũ maciale sapiam impedit x. P Q
Uinum sapientie terrene x. Q.
Uinum duplex dulce et salsum xlvij. L
Uinum letificat deũ et homines exponit notabiliter xlvij. B.
Uinum grossum et diabolice vites q̃ sint. xlvij. B
Uinũ quidã monachus bibere noluit z re pphenditur lxxi. L.
Uinum confert ad cognitionẽ lxxxi. O
Uiolentiã nature inferre nõ audem⁹. Qđ valde nos impedit lxxij. Q.
Uipera pauli exponit mystice xlvij. M.
Uires varie anime disponunt ostenditur hoc exemplariter lxxviij. U
Uirginum regula iiij. S.
Uirgines pauce xxxviij. B
Uirginitas implet celũ/ fecunditas carna lis mundum xxxviij. z
Uirgines consecrare vesti palladi z tellu/ ri. xxxviij. X.
Uirginitat⁹ q̃dam pconia tãgũt. xxxviij.
Uirginitas tenet mediũ quo ad (y. nos. xxxviij. z
Uirginitas ſm id quod addit vltra conti/ nentiam non est virtus lxvij. R.
Uirginitas et coniugiũ in maria et ioseph quomodo sese compasse sint lviij. O.
Uirginitas an p molliciem sine pollutõne pdatur xxxiij. A
Uirilis z mulieb⁹is sexus ne ɔtendant de pcellentia ad inuicem xcv. P. Q
Uiril⁹ etas q̃rit opes z amicicias z hono/ res. xlviij. y.
Uirtutis diffinitio . xxvij. Q. xxxviij. M.
Uirtus ẽ affectio moderata z ordiata. xcij Z. lxxij. S.
Uirtutes politice purgatorie z̃. lxxxiij. E.
Uirtutes si maneãt ī pria. lxxxiij. J. xlv. F
Uir. ñ st ĩsẽsibilitates ɔ stoicos. lxxxiij J. lx
Uir. ɸe ñ sũt sine charitate. lxxxvij. A (xij. ɔ
Uir. purgati ai q̃d possit ſm phos. xci. F.
Uirtutes septem et quare dicant⁹ cardina/ les ciuiles z politice xxvij. Q X.
Uirtutes septem adaptant⁹ ad sacramenta septem et vicia septẽ xxvi. M. xxvij. y.
Uirtutes septẽ cũ septẽ doribus cor⁹espõ/ dentib⁹ in patria lij. U
Uirtus in pulcro cor⁹pe gratior sed nõ tuti or. xix. z.
Uirtus ñ recte ɔstituit sibi p̃miũ aliquod tempale vel scip̃am lv. M
Uirtutes theologice ppriũ motũ habent ad impetrandũ miracula z salutem. lv. J

Wante J

Uirtutes tres quare theologice dicantur. lxi.D.
Uirtutes omnes et pfectio earũ sunt in p/ cepto et quomodo lxvij.A.
Uirtutes eiusdẽ meritipossunt esse ĩ eis q̃ ꝑm eas non opantur et qui operanꝝ.lx/
Uirtutes q̃ttuor cardinales de/ (vij.R. scribuntur. lxix.A.
Uirtutibus laquei viciorũ similiũ apparẽ tium insidiãꝝ.xvi.J.xix.J.lxx.B.D.R vi.B.lxvij.R
Uirtutũ granis viciorum palee miscenꝝ in omni statu humano xi.D.lxxij.O.
Uirtus tendit ad ardua xxxviij.R
Uirtus certius q̃s ars opatur xxxix.L.
Uirtutis mediũ sic accipiendũ ẽ.xxxix.L
Uirtutes acquirunꝝ et vicia exterminanꝝ per abstinentiam xxxix.P.
Uirtutes sunt cõnexe sicut sorores germa ne in chorea xlviij.L.
Uirtutes lilia sunt ⁊ sic crescunt xlviij.R
Uirtus quedam consistit in actu quedam in affectu li.D.
Uirtutibus moralibꝫ et gratia reformatur ordo nature institute lxxij.ꝓ
Uirtus quelibet quelibꝫ actũ imperare ꝑt sed non elicere lxxix.B.
Uirtutes a tota specie q̃ dicãꝝ lxxij D
Uirtuoso merces accrescit cõtinuo. xxiij.
Uirtuosus est totus teres et rotun (B dus xlix.J.
In virtuoso oĩa consonant ratõni .xlix. y. lxxij.ꝓ. lxxix.F
Uirtuosiores non semp sunt hi q̃ deuotio res iudicanꝝ in lachrymis lxxix.L.
Uirtute nihil amabilius xxxv.A
Uis concupiscibilis et irascibilis q̃d sint. lxxij.U
Uis quere supra Uim
Uisio est tota merces sic intelligiꝝ xlv.y
Uisio quõ fiat tam interior q̃s exterior.lx/ ix.O.T.
Uisio intuitiua ⁊ abstractiua ⁊ si sit media lxix.T.
Uisiones quibus apparet christꝰ vel san/ cti sunt suspecte xvij.X.xvij.D D J.
Uisitatio sinodalis ideo fit xlij.O
Uisitatio sinodalis est reformatõnis eccle siastice cardo xlij.R
Uisitatio ẽ quedã applicatio legũ ad ope rationẽ et sua viuificatio xlij.R.
Uisitandi modus quis sit. De hoc specia lis tractatus xlij.D.
Uisitatio marie xciij.L.supꝫ maria
Uisitationẽ dei anima semper expectet. lxx vij.A.
Uita quid sit lxxxij.E.
Uita spũalis anime quid sit. et quales dis/ positiones ad eam lx.T U
Uita quadruplex anime/et descriptões ea rum lx.X.
Uita anime spũalis prima et secunda vn/ de proueniant lxij.Z
Uita naturalis et spũalis anime in q̃ stet ⁊ perficiatur lxvij. D.plene
Uita seu statu quadruplici viuiꝝ in eccl'ia. xvi.Z.⁊
Uita hominũ triplex.xix.A. lvi.B.lxv L
Uita incipientiũ,pficientiũ et pfectoꝝ cir/ ca contemplatõnem dei. lxv.X. y.supra status.
Uita prima et secũda lxxxi.S.xciij.S
Uita anime lxxxij.A.
Uita aie christiane amor est xc.R.
Uita corporalis et spũalis consistũt in ca/ lido et humido xc.R
Uita spũalis ꝓpatiꝝ secũ lãguores.xcij.L
Uita in deo quelibet res est.lxxxij.E.hoc modo xl.O.
Uitam habet quelibet res xciij.E
Uita actiua et ꝓtemplatiua et mixta.lxxxi. S.xciij.T.Supꝫ actiua et contẽplatiua
Uita actiua ⁊ ꝓtẽplatiua ꝓpantur ad inui cem. lxxij.X.xciij.A.
Uita actiua et cõtẽplatiua debẽt esse mixte lxxiij.L
Uite illius nomen quis sibi vsurpat in q̃ frequentius occupatur lxxiij.L.
Uita anime cõsistit in laude dei.lxxvij.P
Uita ꝓtẽplatiua talis est xlvi.D.
Uita hominis vniꝰ dici est xlvi.ꝓ
Uita terrena ⁊ spũalis ꝑprijssime describi tur a Seneca xlvij.J.
Uita iusti liber est exemplaris lij.O.
Uita p̃sens q̃s misera sit lxxij.A B
Uita p̃sens somniũ est lxxij.P.
Uita duplex bona et mala xciij.T
Uita duplex socialis et solitaria xciij T
Uita sociali viuũt angeli ⁊ scti xciij.T.
Uita dei in se nec socialis nec solitaria si/ cut nostra xciij.U.
Uita hominis tanto pfectioꝝ q̃nto de vtra q̃s magis participat xciij.X.
Uita marie fuit excellẽtissime socialis ⁊ so/ Uita peccatorũ neq̃ soli (litaria.xciij.X taria neq̃ socialis xciij.X

Uita solitaria quadruplex. celibalis. monachalis heremiticalis ⁊ sapiētialis. xciij. y
Uitam solitariā laudat xciiij. L
Uita solitaria est plus essentialiter merens xciiij D E
Uita corpalis vt conseruet nō debet lex dei transgredi xxxix. H.
Uitam abbreuiare ppter tpalia et spūalia licet in his casibus xxxix. K H
Uitam abbreuiare si diceret esse illicitū mlta absurda sequerentur. xxxix. K.
Uitas sanctorū legere vtile est cōtēplatiuo lxxiij. ⁊
Uita solitaria/quere supra solitaria ⁊c.
Uitell⁹ oui restaurat humidū radicale sufficienter ⁊c. xxxix. B
Uitis anime nostre habz tres ppagines ⁊c xlvij. L.
Uitupatio sūj pius quādo ex hūilitate pcedere videatur lxx. P. x. L
Uiua vox nōnullos alios studiū plus edo
Uiuam⁹ sobrie iuste pie in hoc (cuit. i. B. seculo. v.
Uiuunt ppter solum cōtemplatiui homies lxxiiij. O
Uiuere nō possum⁹ fm id ad quod dispositi essemus lxxix. H
Uiuens deū non videt exponit xlvij. p.
Umbra quid sit xciij. E.
Una tunica in cōsilio euangelico quid sit. xxij. T
Unctio spiritussancti est nobis necessaria. lxxxvij. p
Unctio docet de omnib xxxiiij. L
Unctio spūssancti docet fugere ⁊ nō fugere psecutores xxxix. M
Unctio extrēa De hac xxv. K. xxvij. K. L.
Unctio extrema quō iterat et nō iterat. xx
Unctio extrema conferat mentis compotib (vi. L xliij. Z.
Unguentū triplex lxxxv. A
Unio spūalis fit multis modis lxv. O
Circa vnionē amorosam mētis cū deo mlti errarunt lxv. P.
Unio cū deo est finis totius mūdi xci. D.
Unio mentis cū deo. lxxxvi. J. Quomodo fiat. xci. R.
Unio voluntatū lxxxviij. M.
Unionis cū deo in patria multiplex p velamina insinuatio xci. D
Unio dei non pōt pcipi nisi ab accipiente.
Unum nos effici cum deo quomodo (xci. S. intelligatur xv. p.
Unum si relinq̄mus in infinita incidem⁹.
Ubi vnū ppter aliud ibi vtrobiq; vnum (xcij. L. xxxvi. H
Unitas dei xci. P.
Unitas mēbroz ecclie triplex iij. R.
Unitati date sunt claues ecclie iij. M
Unitas ecclie pcurāda est etiā si oporteat trāsgredi aliq̄ in iuribz positiuis ꝓscripta iiij. A B. vi. M
Unitatem sui omnia nō min⁹ appetunt q̄z entitatem viij. J
Uniuersalia realia eterna dānat. i. y. xviij. O. lxi. F. lx. B O. lxiiij. O. lxviij. R
Uniuersalitas quō sit ex operatōne intellectus i. y. lxviij. O. R
Uniuersales et extreme assertōnes pniciose esse solent. lxij. O
Uniuersale nomen vt humanitas p duob⁹ supponit lxviij. R
Uniuersales ppositiōes. oīes peccauerūt ⁊ similes quō intelligant xlvij. x.
Uniuersalia studia ne petāt scholares non dum grāmatici xlviij. T
Uniuersale simpliciter ⁊ vniuersale accomdum. xlvij. x.
Uniuersitas celestis habet q̄ttuor facultates. xlvi. E
Uniuersitatib⁹ iactura p̄stitit inemēdata exscriptio libroz um i. E.
Uniuersum totū est monocordū diuine sapientie lxxviij. x
Uocati sunt omnes l. P.
Uocamur ad dīm afflictōe cōmonitōne ⁊ inspiratione l. F
Uocatione sua qua vocatus est q̄libet ambulet. lxxix. H.
Uolare ad alta ꝓsilioz montana nō ē oīm
Uolūtas q̄d sit. xxix. O (xxxix. y
Uolūtas triplex in boīe. liij. ꝓ lv. B L. lxix. B x. lxxix. ꝓ
Uoluntas monet a potentia cognitiua sed post impat ei vna cum ceteris xcviij. D
Uolūtatis determiatio vnde fiat lx. P.
Uolūtas p̄t se tenere i suspēso. lv. L. lxviij.
Uoluntas sibij pi est ratio suf (E. lx. P ficiens actus sui lxviij. E.
Uoluntas ad quecunq; impetu quodam et cum vehementia inclinatur illa habeantur suspecta lxx. D. xcv. H
Uoluntas dei sufficiens causa omniū que fiunt q; sunt bona ⁊c. xcv. L
Uolūtas nra p deū nō cogit sed de aia non voluntaria facit spontaneā lxij. Z

Uoluntatē ꝓpriam religiosus ne sibi vsur
pet. xix. B.
Uoluntati diuine resisti non posse consola
tio in omnibus liij. y.
Uoluntati diuine an humana semp se debe
at conformare. liij. ɔ. lxi. L. lxix. B. xcv.
Uoluntas mala est causa om/ (T. ꝛ
nium malorum. vi. L. xij. L. xvij. B
Uoluntatē videtur sentire nobiliorē intelle
ctum xcviij. R. lxv. E.
Uolūtas decipit ꝑ mō a carne. lxxxviij. B
Uolūtas an possit ferri in obiectū non pre
uio rationis iudicio lxxxviij. B.
Uoluntates ꝓ charitatē in deo vnite inter
se sunt vnite lxxxviij. D
A voluntate antiqua nouus effectus nō p/
uenit sine mutatōe volūtatis xci. Q.
Uoluntas est vis motiua regina et domi/
na in domo cordis. xciij. D
Uoluntas quomodo possit cogi. id ē trahi
xxv. M
Uoluntas dei vt fiat rogamus. xxvij. ꝛ. lxx
vi. B. Z
Uoluntas naturalꝫ ꝛ deliberatiua xxix. Q
Uoluntatis vicia xxviij. K
Uoluntas sup actus habz dominiū nullū
incompletū ꝛ completū xxix. S
In voluntate omne peccatū est sicut i cau/
sa/nō sicut in subiecto xxix. S.
Uolūtas nō deliberata et deliberata q̄d sit.
xxix. ꝛ
Uolūtatis bonitas attendit a bonitate ob
iecti nō in sui natura sed ꝓpter apꝓhensio
nem rationis xxx. X.
Uoluntas bona nō semp reputat ꝓ facto.
lxxix. Q
Uolūtas mala ꝓ facto reputat xxi. ꝛ. ɔ
Uoluntas se habet tripliciter ad ɔmotiōez
libidinosam xxxviij. L
Uoluntas se habere pōt septē modis circa
aliquod obiectū culpabile xxxviij. D
Uolūtas multipliciter se habere potest cir/
ca actū carnalem xxxviij. D
Uoluntatē ꝓpriā frangere crux est qua vix
est maior lxxij. Q.
Uoluntatē celerē habent spirituales ꝛ ab/
stracti xxxv. R.
Uoluntas acceptat aliquādo priuatiue ali
quādo positiue lxxvij. ɔ.
Uoluptas quasi volubilitas lxxx. F.
Uoluptas nō est finis vltimus xlv. ɔ.
Uoluptas venerea maxime impedit cōtē/
platiōnē veritatis xxxviij. Q
Uoluptuosum vel diuitē fieri nō extra sed
intra nos situ est xxxviij. ɔ.
Uota tria substātialia q̄d respiciūt. xxiij. y
Uota tria substātialia posse emitti etiam a
nō introeuntibꝫ religionē facticiā xxi. X.
Uotū solēne quō idispēsabile xxiij. D L
Uota ꝑticularis ꝑsone aliter interꝑtant cū
ea que in cōmunitate fiunt lxiij. P.
Uota tria substantialia possunt eē in statu
sacerdotum seculariū lxvij. ɔ.
Uotis superogatōis ne quis se subijciat ꝑt
bene et male suaderi. lxvij. B. lxx. D
In votis religionū papa dispēsare potest.
Ex voto agens plꝰ mereꝫ cū si/ (lxvij. T.
ne voto. tamē ꝓ votuꝫ substātia opis non
mutatur lxvij. T.
Sine voto opus factū pōt esse melius cū
aliud cum voto vij. T.
Uotorū obligatio nō est tanta sicut ꝓrece/
ptorum xcvij. S.
Uotū quale dirimat matrimoniū. xxv. I.
Uotū de capite nō edendo ꝛē. xxiiij. X
Uotū nō ē nisi ꝺ his q̄ alꝫ licerēt. xxxiij. D
Uoti fractor nō est sacerdos fornicans. xxi
In voto supponit ptās supiorꝭ (I.
non exclusa xxxij. H.
Uoto solēni tenet ad castitatē qui suscepit
ordines sacros lxiij. R. lxvij. ꝛ.
Uotū cōtinentie nō est annexū sacerdotio
essentialiter xxxviij. ɔ.
Uotū in monachis ꝛ sacerdotibꝫ equaliter
dispensabile est xxxviij. ɔ.
Uotū qui fecit nō egrediēdi egredi tenetur
ad succurrendū existenti in necessitate. xxx
Uotū quodlibet habet implicitā (ix. B.
exceptionē xxxix. D. lxij. M P.
Uotū quomodo obꝰuari debeat aliquādo
ꝛ aliquando nō xxxix. ꝛ.
Uotum vt obliget ꝑsupponit triplices cō/
ditiones xxiij. K.
Uouentiū castitatē facinora xxxviij. y.
Uouētiū adolescentiū nimia multiplicatō
xxxviij. ꝛ.
Uouere castitatē cōiunx nō potest sine con
sensu alterius xxv. I
Uouere est consilij/ reddere autez precepti.
xxv. ꝛ
Uouens seruare regulā ad quid teneat sub
voti obligatione lxij. M A O P.
Uox ad verbum compatur xvi. B.
Uox est in omni re lxxx. P.
Uox mollis et ductilis potest multiplicare
minutias notularꝫ lxxx. E.

W ante B

Uoces sunt earū que in animo sunt passio num note • lxxix. S.
Urbanus papa dicit gratulatus q̄ nullis censuris obnoxius esset lxij. U.
Urtice sp̄ales et vepres quid sint. xlvi. ⁊. xlviij. R
Usura quasi vsus eris xxxv. A.
Usura quid sit. et plura alia de hac. xxiij. S. xxxv. M.
Usura ex genere suo mala est ⁊ iō. xxxv. M
Usura si licita diceret plura incōuenientia reipublice inde pueniret xxxv. M.
Usura posset tolerari hoc modo. Ibidem.
Usura habet fieri p̄incipaliter ī mutuo pecunie xxxv. A.
Usura nō nisi in mutuo inuenit. xxxv. R.
Ad vsurā accipere licet in necessitate. xxxv. R. xxxvi. L.
Usura an p̄mittebat iudeis. xxxv. y.
De vsuris ca. in ciuitate ponit ī forma. xxx/
Usura aliquādo accipit p̄ supabū (vi. D dantia xxxvi. E
Usurarū fraude an quis aliq̄d faciat ex his conjicitur xxxvi. F
Usure penis aliqñ nō vsurarij plectuntur. xxxv. A.
Usurarius contract⁹ quid sit xxxv. y.
Usurarius similis est furi q̄ contrectat rez alienam inuito domino xxxv. M
Usurarijs vix aditus ad vsurā claudi pōt
Usurarius lucrum an fa (xxxvi. F. ciat esse suum xxxviij. M.
Usuriorū seruitores xxiij. T
Usus ingeniū et artē clariora facit xcv. B
Usum rationis quid impediat lxxxiij. y.
Ut in scripturis dicit p̄ pseqntiā nō p̄ causam xcij. B
Uterum virginis nō horruit deus q̄ p̄i⁹ in mente q̄z in carne cōcepit xciij. R.
Uulgus fallacissime causas infortuniorum assignat xx. U.
Uulgus errans plura blasphema ,puerbia adinuenit xxxiij. X
Uulgarem consuetudinē curare nō oportet. xxxv. E.
Uulpecularū typo intelligunt temptatōes q̄ cū vise essent mortue ex improuiso ī cautos arripiunt xcvij. Z.
Ult appellat rationem xcv. E.
Uxores debere esse cōmunes error socratis.
Uxor si quōcūq̄z a marito cognō (xli. O sci possit xxvij. B.
Uxorum multitudo non excutit libidinis ignem sed auget xxxvij. U
Uxoratus difficulter sine vicio vtit cōiuge ideo. xxxvij. S
Uxoratoꝝ intemperantie ⁊c. Ibidem
Uxorati q̄dam erant elevatissimi ⁊ doctissimi xxxvij. T
Uxoratis cognitio exp̄imentalis non dat dum vacant amplexib⁹. xxxvij. T.

Acheus ascēdit

3 in arborē sicomorū lxxxix. E
Zacheus facit christo cenā. xci. y.
Zebedei duo filij a mari galilee vocant ad gogice lxv. L
Zelotypia q̄d sit et q̄ peccatū xciij. M.
Zelotypi peccant xxi. ⁊.
Zelosi contra vicia alioꝝ B notent lxxij. J.
Zelus quid sit lxxix. A.
Zelus m'ta significat quid sit ⁊ qualis eē debeat plene lv. R. L. ⁊c̄
Zelus rectus xij. O.
Zelus verus qualis sit ⁊ quales insidias patiatur. lv. O.
Zelus discretionē/discretio humilitatē requirit. xvi. R.
Zelus benivolentiam et discretionē soroes habet viij. U.
Zelus et sobrietas circa rep̄hendēdos mores x. L. ⁊.
Zelus benivolentiā discretionē et cōstantiā requirit lv. L.
Zelus q̄ñ bonus et malus xciij. A.
Zelus differt ab invidia xcvij. U
Zelus dum exercet offendit xcij. Z.
Zelus aiarū acceptissimū sacrificiū. lxxv A. xxiij. ⁊
Zelus indiscretus rep̄hendit lxxiij. O
Zel⁹ novici⁹ moderād⁹ē lxvij. B. xcix U
Zel⁹ ⁊ feruor novicius q̄lis sit. lxxi. E. xcix.
Zelus scientiā et compassio/ (O. R. ⁊c̄. nem requirit x. ⁊
Zelus habeatur sed ꝑm scientiā xciij. P
Zelum habentes nō ꝑm scientiā oculū simplicem non habent lxij. J
Zelus non ꝑm scientiā multos errare facit. xvi. A. viij. ⁊. xxij. E. lv. A.

Finit

Prima pars operum Johannis Gerson

Epistola Jo. gerson ad fratrẽ

Johannes cancellarius parisieñ. Ger

mano suo charissimo ordinis celestinorum. Inclinauit cor meum vl' curiositas /vel vanitas. vel vt pie pfido charitas illius cui dixit cor meũ. deus cordis mei ⁊ pars mea deus ineternũ/vt mihi describerẽ arma/scutũ cordis ⁊fidei/quale militiã mihi necessariã ⁊ accõmodã figuraret p̃ p̃senti vita. q̃ teste Job/est militia hois sup terrã Meditat⁹ sum cũ corde meo plurima. Tãdẽ ascẽdit mens ĩ hũc affectũ cordis vt sibiꝫ p̃i cor alatũ ⁊ ignitũ signatũ signo thau aureo poneret in etheris saphirini medio/radiãtibꝫ illic aureo colore sole luna ⁊ stellis/quaten⁹ ego pegrin⁹ et aduena (sic enim Berson interp̃tatũ significat)assidua meditatõe recordarer p̃bi celest̃ pegrini pauli. Nostra cõuersatio in celis est. Nec me p̃sus fefellit hec meditatio cordis duꝫ illud tu dñe dilatasti. dũ libero sibi volatu/p amplissimos sacre scp̃ture celestes campos spaciari donatũ est. vbi totiẽs de corde fit p̃mo viuus ⁊ efficax. q̃ ad sensus nũc allegoricos/nũc morales/nũc anagogicos fructuosissima iocũditate trahi p̃t. vt iugiter insonet illud eccl'ie. Sursum corda. Hoc tibi germane significare volui q̃ consors es pegrinatõis mee/tibi mecũ ⁊ mihi tecũ dꝫ esse cor vnũ et aĩa vna. q̃ten⁹ edificatõis huius nõ ingrate pticeps esse velis/q̃ scies ⁊ poteris coopante illo q̃ cor regis et hoĩm inclinat quocũqꝫ voluerit. q̃ finxit sigillatim corda eorũ. In q̃ bene vale feliciter ⁊ euola. Scriptũ Constatie p̃ma Januarij. 1416.

Dic precor/iste quis est qui carmina condit ista
Gratia nomen ei cognomen ⁊ aduena fecit
Esse peregrinus signis agnoscitur aptis
Lassidolum dextro/fartum dependet ab armo
Ad latus oppositum. celsum caput orbicularis
Pilleus obnubit. soles quo pellat ⁊ imbres
A vultu infestos. baculusq̃ teres regit artus
Ferrea cui cuspis /munitur sura coturno
Scutũ leua gerit. saphiro celove sereno
Concolor. hic auro septẽ radiare planetas
Inspiceres. medio cor pennatum velut ignis
Emicat. ⁊ thau rutilo sibi signat in auro
Egide protectus hac hostica tela retundit
Hec caret angelico duce. sed caro visibus obstat
Sedulus hunc catulus vt thobiam comitat
Berson origo fuit. dat cancellarius almo
Lustris quinq̃ gradus studio tibi parisiorũ

Lõpendiosa laus

Johãnis de gerson Lãcellarij parisiẽs

Johannẽ de Berson parisieñ. q̃ndã studij cancellariũ. si q̃s doctorẽ christiãissimũ vocet /is certe videbit eius merito ac dignitati nõ imptinẽs nomen. indecentẽve titulũ attribuisse. Si enĩ auctor christiani nominis christus /finem et consummatõez legis sue dilectiõem constituit/si leue et sacramẽtis paucꝫ astrictũ iugũ posterꝫ suis imposuit. si pharisaicũ illud p̃nax traditõnũ onus a suorũ humerꝫ excussit. quis obsecro inter doctores legis huius x̃piani agnominatõem iustius sortiet Johãne de gerson? qui operosa et pia industria p omnẽ etatem in litteris sacris versatus/oĩne studiũ in id ꝓtulit/ei soli operã impendit. vt christianis q̃ succedentibꝫ subinde/multiplicatisq̃z pceptis hominũ. ac innumera viuẽdi varietate ꝓposita. inextricabili ferme cõscientie labyrinto circũerrare viderent. ⁊ egrediẽdi ex hoc callẽ nutũ faceret. ⁊ planã securã ac regiam dilectõis christiane viam quenam esset luculẽtissime demõstraret. Plane si q̃s forte dubitãtior de h̃ fuerit. huic nulla ꝓbatio

Scolastica theologia mistica

Iuuastigauit 1.5

Cõpendiosa laus Johãnis gerson

certius psuadebit vt que pmissa sũt credãt. q̃ si sepe et attẽte leget/que pl'ima post se reliquit cãcellari⁹ ingenij ac doctrine sue monimenta. Inuenit etenī nõ herentem in curiosis ambagib⁹/nõ in vana subtiliũ ostẽtatione sollicitũ.neq̃ affectatõe exquisite nouitatis turgentẽ.sed his insistentẽ tm̃mõ q̃ cognitu necessaria ꝛ ope salubria in prisc̃is doctorib⁹ depẽdebat.que pfecto ad vsum nostrorũ tẽporũ ꝛ ad mores in q̃b⁹ xp̃iana ꝓsak respublica.tã scite applicuit ꝛ accõmodauit.vt nihil clari⁹/nihil certi⁹ homies nostri legere possint.p quod ab hac misera pplexitate/tũ in multis alijs.tũ pꝑtim in varietate legũ humanaꝝ/q̃ nũc obligãtes nũc abolite asserunt.nõnunq̃ vertũt in dubiũ sese tuto doceant euoluere. Uñ factũ est vt q̃ soli vtilitati pximi scribẽdo studeret/nulla affectõe ꝓuata alicui⁹ e doctoribꝫ qui euꝫ pcesserant singulariter duceret. Quãuis em̃ ex his q̃ celebres erãt neminẽ ignorauerit. eorũ tm̃ quos nõ respuit eccl'ia/nec aliquem vsq̃quaq̃ refutauit.nec cuiq̃ sese vbilibet obnoxiũ cõstituit imitatorẽ.sed velut apis argumẽtosa singuloꝝ depastus dulcorem/ quẽ ex eo potissime sapiebat.si q̃d naturalẽ aut diuinã legẽ sinceri⁹ redoleret. fauũ pspicuũ ordinatissimũ suauissimũq̃ ꝓtexebat. Lõge pfecto alienus ab eorũ sensu q̃ doctorem fauore pbãt.ꝛ q̃bus nõ tã pspecta veritas q̃ eiusdem pfessiõis ꝓiũctio sectandi alicuius necessitatẽ imponit. Nec q̃dem in scholastica theologia. Jn mystica ꝓo q̃ ita est christianorũ vt autore Dionysio solis sit christianis ꝓcessa.quãtus fuerit Johãnes de gerson.q̃ clarus.q̃ copiosus.q̃ iuste xp̃i ani agnomẽ pmeruerit.ex scriptis suis aduerti manifestissime pt. Studiose siq̃dẽ curauit/quẽadmodũ de seipo pluribꝫ in locis testat.theologiã mysticã cũ scholastica concordare. Uel q⁹ oñderet scholastic⁹ doctrinis illam nõ esse aduersam. Uel q⁹ omnes q̃ crudis solũmodo speculatõibꝫ deũ inuestigant ad exp̃imentalẽ eius gustũ inuitaret. ad quẽ scꝫ tanq̃ ad margaritã pciosam ꝛ future beatitudis prelibatiõem oẽs xp̃ianc pfectõis auidos anhelare docebat /eo certe efficaci⁹ quo et ipe nõ modo doctus verbo sed ꝛ vsu pitus in ea re fuerat. Nisi enim gustasset q̃ suauis est dñs.nũq̃ tale aliq̃d qõ melius pcipi q̃ dici pt tam dilucide/tã signate/ tamq̃ copiose declarare potuisset. Nec mirũ sanc. Nam vt de vita q̃ꝫ sua non nihil afferak/ab ineũte etate p parẽtes ad dei amorẽ allectus extitit.quos ipos pietate in deũ nõ mediocri arsisse.indicio sunt liberi fere omnes deo dicati. Dox tradit⁹ bonis artibus in parisiẽsi gymnasio ita se exercuit vt pficiẽte cũ tpe peritia et integritate/omniũ illic theologiã pfitentiũ tpe suo lõge eminẽtissimus haberek ꝛ esset. Singularis pfecto gl'ia vicisse parisiẽses in eo in q̃ ipi ceteris studijs omnib⁹ sp pstitissent. Uerum multo laus amplior ꝛ imensũ vere pconiũ eius ab his ꝓsurgit quoꝝ adhuc ne memini⁹ q̃dem. Que quia illustriorẽ dicẽdi ornatũ deposcũt alijs.ꝛ alij loco duximus reseruãda. Quis enī breuib⁹ ꝓplecti possꝫ ac curatissimã prudentiã /laborẽ fortissimuꝫ. modestissima ꝓsilia.feruentissimũ zelũ quẽ inde fessus adhibuit p sedãdo et vniẽdo illo turbulentissimo scismate quo etas illa q̃ticbak? Quis legatõnes suas mira grauitate et peritia obitas./satis digne ꝓmemorare posset quas p frãcoꝝ rege/ eccl'esia gallicana ꝛ vniuersitate parisiẽsi.tũ plerũq̃ alias. tuꝫ pcipue apud celeberrimũ illud christiãi populi generale ꝓciliũ Cõstantiẽse gnauit⁹ administrauit? Illic etenī diligẽtia incredibili.sanissima doctrina ꝛ vehemẽtissima vi dicendi quib⁹ pres monuit. ꝓfirmauit.et q̃d facto opus esset aptissime mõstrauit.tm̃ effecit.p cõi pacis que a tota xp̃iana republica exulabat reconciliatõe.vt nõ min⁹ necessarius fuisse videak illi sue calamitose tẽpestati.q̃ olim gl'iosissimus doctor Augustin⁹ etati sue pelagianorũ herese ꝓaminate. Ex tant et tractatus ꝛ oratões eius in eam rem plurime quo min⁹ necesse sit adducere multa ad hec ꝓbanda. Quare silentio ptereank reliqua si vno verbo psuasuꝫ fuerit Johannẽ de gerson cuidẽtissimo intuitu veritatẽ pspexisse/et nõ minori ꝓstãtia ac fortitudine pspectã tutatũ fuisse. Ad eam siq̃dem sensuũ puritatẽ et simplificatiõeꝫ cordis deuenerat vt velut e sereno pacatoq̃ aere ds̃picere et ꝓtueri valeret omia/que sub se turbida passionib⁹ et ignorãtie nube obducta inceteris agebank. Jtaq̃ expeditissim⁹ et resolutissimus erat in vero cognoscendo. Jn defendendo aũt q̃ firmus/q̃ imterrit⁹ fuerit?/vel hoc vnũ argumẽto nobis sit.quod post grauissimas altercatões quib⁹ contra impugnatores veritatum fidei et pceptoꝝ dei corã sacrosctõ concilio certauerat. pncipis etiam potẽtissimi odiũ nõ veritus /ve-

lūt alter Chrysostom⁹ aut Athanasi⁹ ipm tandē exiliū molestissimū ppeti non detrectauit. O virū vere xp̄ianū. O tēpoz nr̄oz pditissimoz singulare sid⁹. Tu eā quā a se pellūt ceteri ꝓitatē etiā in exilio p̄ris. Tu teip̄m iniuria z ꝓceptu mauis affici q̄z veritate. Tu ꝑe f̄m nomē tuū laudē tibi pas Gerson enī aduenā significat. Tu ipi⁹ christi q̄ vt ꝓitati testimoniū daret nullū torm̄ toz gen⁹ expauit. cū re z facto fuer⁹ imitatoz. cur nō merito tuo maximo ei⁹ cognominatōez adipiscaris? Quāobrē honorē doctoz alij q̄sq̄z epitheto suo. Dicat h̄ sā ct⁹ ille seraphic⁹ magnus iste. irrefragabilis alter. Subtil⁹. solēnis. illumīat⁹. vl̄ q̄c q̄d tale p merito suo q̄sq̄z vocitet. Juste q̄ dē z bene. Sūt etenī. Liceat obsecro iohēz q̄z de Gerson nō fraudari laude sua. Liceat xp̄ianus doctoz appellet. Is cui⁹ p̄mo doctrina ad xp̄i meras traditōes oēm nr̄az assertōem ꝓtēdit metiri. Cui⁹ deinde studium p̄marie xp̄i opationi ppter quā in mūdum venerat testimonio. s. ꝓitatis intētissīme fuit addictū. Cui⁹ postremo vite cōclusio tāta anagogice et ꝑe xp̄iane ꝓtēplatōis dulcedie et amoze flagrauit. vt velut cign⁹ modulato cāticoz carmīe morte suscipiēs ī felicē familiā xp̄i quē docuerat. p q̄ certauerat/z quē totis viscerib⁹ desideraverat/ñ īmerito in etna btitudine recept⁹ eē credat ¶ Plura possent alia ī laudē hui⁹ christiāi doctoris annecti. q̄z aliq̄ ex epl̄is archiepi lugdunēs z fr̄is sui p̄oris celestinoz ꝓcipi p̄ūt q̄ ad finē hui⁹ opis habent. Uerū pas sim plurima sese obꝯciūt laude z honore digna studios⁹ scp̄toz ei⁹. e q̄b⁹ z hec pauca q̄ p̄missa sunt clari⁹ intelligi p̄ūt. Hui⁹ itaq̄z vtilissimi doctoris tractat⁹ et opa q̄t q̄t collegi potuerūt etiā nō sine singulari labore/ī h̄ volumīe castigate admodū impssa fuer⁹t Q̄ō trib⁹ sane ptib⁹ si cui libuerit poterit secerni. Eaz p̄ma cōtinet ea q̄ et fidē z eccl̄ie regimen z circa ea errores cōcernūt. Secūda ꝓplectit ea q̄ ad morales traditōnes pertinent. Tercia mystice theologie accōmodata subiūgit. Hūc aūt ptiū ordinē nō esse incōgruū sed scp̄ture sacre p̄sus conueniētem apte intelliget. si q̄s Bonauēturā in libello de reductōe artiū ad theologiā in q̄rto volumīe leget. Inter hec aūt opa lz non nulla sint q̄ Johis de Gerson nō esse verisimil⁹ sit/vt est tractatus ꝫ ppetarios sancti Augustini. Cōpēdiū theologie. Sermo de conceptōe. et si q̄ plures repiant⁹/tñ q̄z auctoz ali⁹ nō patebat/ideo loco suo p̄sterūt. Alij autē tractatus q̄ sibi nōnūq̄z tribuunt⁹ sed tñ auctorē certū habēt/vt ē libellus de ꝓcēptu mūdi/quē constat a quodaz thoma canonico regulari editū/z alij p̄les nō sūt opibus suis inserti Uez nōnulli ad finem opis ppter conformitatē materiarū subiuncti.

thomas de concept. de imitatione Xpi

Annotatio titulorū

operū doctoris christianissimi Johis de Gerson cancellarij parisien. eo ordīe quo ī hoc volumīe sese ꝓsequunt⁹. qō trib⁹ ptib⁹ distingui pōt/ponūt⁹ Primo tituli p̄me p/tis/que tractat⁹ potestatē eccl̄iasticā z fidē potissime ꝓcernentes complectit⁹

	E laude scriptoz	.i. A
d	Unū ex q̄ttuoz siue monotesseron/post	.i. K
	De ptāte eccl̄iastica	i. L. M.
Sermo p viagio regis rhomanoz		ij. Z.
De auferibilitate pape ab eccl̄ia		iij. F.
De mō se habendi tpe scismatis		iij. X.
Scismata quot fuerunt		iij. T
Declaratio defectuū viroz eccl̄iasticoz. v.		
De vnitate ecclesiastica. iij. A.		(A.
De statibus ecclesiasticis		iiij. J.
De mō viuendi oīm fideliū		iiij. R.
Sermo de signis ruine ecclesie		iiij. U.
De scismate q̄dam tractatus		v. E.
De scismate alius tractatus		v. H.
De concilio generali vnius obediētie ī scismate		v. O.
Concilij constantien⁹ decretū Frequens		post v. X.
Sermo in die circūcisionis coram papa. Apparuit		v. Y.
Epistole ad ducē aurelianensem z cardinalem cameracensem		vi. R. S.
Sermo factus corā Alexandro papa ī die ascensionis		vi. T
Sermo corā papa bñdicto massilie vij M		
Propositio facta corā anglic⁹ euntib⁹ ad concilium pis		viij. B
Trilogus in materia ecclesie		viij. T.
Sermo eiusdem in festo sancti Anthonij. Nuptie facte sunt		ix. T.
Tractatus de nuptijs eccl̄ie ⁊c.		x. T
Errores circa p̄ceptū Nō occides		xi. J
Sermo ī die purificatōis marie		xi. S.
Sermo corā ꝓcilio Ambulate dū lucē. xij Propō ī ꝓcilio ex pte reg⁹ frācie xij. O		(D

Tituli

Sermo coꝝ cõmissarijs fidei de erroribꝫ contra fidem ꝛ mores. xiij. A.
Contra assertiones magistri Jo. parui sermo eiusdem. xiij. D.
Que veritates sint de necessitate salutis credende. xiiij. E.
Determinationes due per concilium Constantiense/post xiiij. L
De ptestatione circa materiam fidei cõtra hereses diuersas xiiij. M
De ptinacia ꝓsideratões ꝛ signa xiiij. U
Quõ ꝛ an liceat in causis fidei a papa appellari ad concilium. xiiij. X.
Contra petꝝ de luna. xv. A
De assertiõe illa. sñia pastoris iniusta timẽda ꝛ tenenda est xv. L
De suscepcõe hũanitatis xpi xv. P
Contra terciã ptẽ Ruifbroich de ornatu spũaliũ nuptiaꝝ. xv. Z
Libellus fris Johis de sconhauia q̃ nititꝫ Ruifbroich tueri post xvi. A.
Contra illã defensionem xvi. B
Lectões sup marcum xvi. E
Propositiones de sensu litterali sacre scripture ꝛc. xvij. L.
De communione laicoꝝ sub vtraq; specie xvij. K.
De pbatione spirituum xvij. R
De examinatione doctrinaꝝ xvij. ꝛ
Epla ad pꝛez oswaldũ carth. xviij. S.
Epla ad studẽtes collegij nauarre q̃d ꝛ q̃liter studere debeat nouus theologie auditoꝛ ꝛ ꝫ curiositatẽ studentiũ xviij. T.
Epla ad eosdem xviij. Y.
An monachus p studio lectionis possit se subtrahere a diuinis. xix. A
Epla de studio religioꝝ xix. M
De libris q̃rũdã caute legẽdis xix. K.
De distictõe veraꝝ visionũ a falsis. xix. L.
Trilogium astrologie theologisate. xx. L.
Contra supsticiosam obseruationẽ dieꝝ p sertim innocentum. xx. T.
Contra supstitionẽ cuiusdam medici sculpentis imaginem leonis xxi. A.
Cõtra obꝫuatões dieꝝ q̃ ad opa xxi. D.
De erroribꝫ circa artem magicam ꝛ articulis reꝓbatis xxi. F.
Propositões contra assertões fratꝝ matthei grabon xxi. S.
Cardinalis cameracẽſ responsio sup eodẽ xxi. Y.
Cõclusiões frꝝ matthei grabon pº. xxi. Y
Contra sectã se flagellantiũ xxij. A
Epistola missa magistro. Vincẽtio oꝛdis pdicatoꝛũ sup hoc xxij. M.
Contra ppꝛietarios regule sancti Augustini xxij. M.

Tituli libroꝝ secundo

de partis i qua locata sunt pcipue opuscula ad mores accõmodata
Egule morales xxiiij. A.
Cõpendiũ theologie xxv. M.
Tripartitum xxvi. O.
De cognitione venialiũ peccatoꝝ et mortalium xxvij. J.
De arte audiendi confessiões xxvij. X.
De confessiõe molliciei xxviij. A.
De remedio contra recidiuũ xxviij. L
De statuto carthusiensiũ q̃ in mortali certo cõfessus remittat xxviij. E
Auisamentũ p modo confessiõis in religionibus nõ lapsis audiendi xxviij. E.
De modis excõmunicationũ ꝛ irregularitatũ ꝛ absolutiõis ab eis xxviij. F.
Notabile ꝺ̃ pmis motiby ꝛ ꝓsẽsu. xxviij. M
De absolutõe confessiõis sacramentaľ. xxviij. J.
De absolutõe ꝺfũcti carthusieñ. xxviij. M
De moderata casuũ refuatõe xxviij. H.
Epistola sup eodem xxviij. O.
De ptãte ligandi atq; soluẽdi xxviij. P
Resolutio super casu quodam de irregularitate xxviij. U.
De cõtemptu clauiũ et materia excõmunicationũ ꝛ irregularitatũ xxviij. Z.
De cordis induratõne xxviij. ꝛ
De indulgentijs xxviij. ꝓ.
Multarũ breuiũ et vtiliũ questionũ resolutiones xxviij. E
De correptione primi xxviij. T.
De puulis ad christũ trahẽdis. xxviij. U
De contractibus xxv. B
De symonia xxvi. M.
De sollicitudine eccľiasticoꝝ xxvi. O.
De testamento cõdendo xxvij. K.
Epla sup testamẽto libroꝝ suoꝝ. xxvij. L
Epla ad carthusieñ. sup acceleratõe suffragiorum post obitũ oblatoꝝ xxvij. L.
De anniuersario qꝺ sibi pcurauit in eccľia sancti Pauli in Lugduno xxvij. L.
Testamẽtũ q̃tidianũ pegrini. xxvij. M.
Testamẽtũ pegrini metricũ xxvij. P
Epistola cõsolatoꝛia sup morte fratris ad fratrem xxvij. Q
De ꝓparatione ad missam et pollutõe no-

Operum Gersonis

turna xxxvij. R.
De pollutione diurna xxxviij. A
Dialogꝰ ō celibatu ecclīasticoꝝ. xxxviij. K
Carmen ꝺ pulcritudinē corpis. xxxviij. O.
Cōtra īpugnātes ordinē carthusieñ. ppt̄ paucitatē miraculoꝝ ⁊ non ꝓfirmatōꝫ. xxxix. A.
De ñ esu carniū carthusieñ. xxxix. E.
De tpantia in cibo ⁊ potu et vestib ꝓlatorum xl. A.
Sermo de vita clericoꝝ ū xl. F.
Sermo in cena dñi ꝑ humilitate xl. P.
Carmen ꝓtra tumidū cor xl. O
Sermo de penitentia xli. A
Sermo de dñio euangelico xli. L.
Carmen de voluntaria pauptate xli. Y.
Sermo ad ecclesiasticoꝝ ū cautelam ⁊ eruditionē xli. Z.
Sermo de resurrectione christi xlij. H
Sermo in concilio remensi. Bonus pastor xlij. O.
De visitatōe plātoꝝ vl' curatoꝝ ū. xliij. M.
Sermo de q̄ttuor domib xliij. U
Sermo de omnib sanctis. Exultabūt sancti in gloria xliij. O
Sermo de omnibus sanctꝭ. Beati qui lu/
Sermo de oīb sanctis. Ex (gēt. xlv. H
ultate quoniā merces vr̄a xlvi. O.
Sermo de omnib sctis Uidēs ieſus turbas xlvi. P.
Sermo in die natiuitatis dñi xlvi. U.
Sermo ī dñica in septuagesima xlvi. ⁊.
Sermo de ꝯceptōe btē virginis. xlvij. L.
Sermo de beato Bernardo xlvij. ⁊.
Sermo in die sancti ludouici francoꝝ regis xlviij. L.
Carmen optatiuū vt lilia crescant. xlviij. O
Sermo de orōe in ꝯcilio ꝓstātiēsi. xlix. A.
Sermo de spū sancto xlix. B
De ꝟbis dñi Uenite ad me oēs l. A.
Cause ppt̄ q̄s voluit dimittere cācellariā. Recōmēdatio licētiādoꝝ (li. P.
in decretis li. T
Tractatus de nobilitate lij. E
Epistola ad papā martinū nomie regꝭ frācie rapta lugduni lij. K.
De ꝯsideratōnibus quas debꝫ habere ꝑn ceps lij. L
Dialogus frāci et angli lij. X.
De puella olim ī francia equitante ī armis liij. O
De mirabili victoria puelle de post fetantes recepte in ducem belli liij. T.

Tituli tercie partis

que cōtēplatiue vite p̄cepta tradentes tractatus continet

E consolatōe theologie liij. A.
D Dialogus apologeticus lvi. O
Carmina nōnulla lvi. ⁊. ⁊c.
Josephina lvij. H.
Sermo in natiuitate btē virginis. lix. M
Carmen de differēti īmunitate a pctō christi et matris sue lx. E.
Centilogiū de conceptib lx. F.
De vita spirituali a nime siue sex lectiones. lx. S.
Centilogiū de impulsib lxij. U.
De mystica theologia speculatiua. lxiij. K
De mystica theologia practica lxv. U.
De elucidatiōe scholastica mystice theologie lxvi. T.
Carmina de purificatōne sensuum interiorum lxvi. ꝺ.
De religionis pfectione et moderamine. lxvij. A
De consilijs euangelicis et statu pfectōis. lxvij. M.
De pfectione cordis lxvij. Z.
De meditatione lxviij. L.
De simplificatōe stabilitione seu mundificatione cordis lxviij. O.
Carmen de simplificatōe cordis. lxviij. ꝺ
De directōne cordis lxix. A.
De illuminatione cordis /siue vna p̄ciosa margarita lxix. M
De oculo lxix. O
De remedijs cōtra pusillanimitatē. lxix. X.
De temptationib diaboli diuersis. lxx. B.
Contra pfessum inobedientē lxxi. A.
De zelo et feruore nouiciatus lxxi. E.
De exercitijs discretis deuotoꝝ simpliciū lxxi. F.
Documentū notabile ō sacramento altar⁊ lxxi. T.
Epistole quedam lxxi. ⁊
De passionibus anime lxxij. S
Carmen de somnio huius vite lxxiij. P
De monte contemplatōis lxxiij. O.
Epistole quedam lxxv. H.
De mendicitate spirituali lxxv. L.
Appellatio cuiusdam peccatoris a diuina iusticia ad misericordiā lxxvij. U
De oratione et suo valore lxxvij. X.
Decem considerationes in orando deum. lxxviij. H.

Tituli operū Gersonis

Expositio super Dimitte nobis debita nostra lxxviij. I.
Oratio cum pctōr de pctis suis multū est anxius lxxviij. K
De canticorū originali ratōe lxxviij. M
De canticordo lxxix. F.
Lentilogiū de canticis et solacio lxxx. P
Collectoriū sup magnificat lxxxi. A.
Larmina sup magnificat xcv. A.
Lētilogiū de meditatōe crucis. xcvi. post. T
Larminū suor honesta defensio. Uidit lior xcvi. P
Anagogicū de hymno glorie xcvij. A
Epithalamiū mysticū theologi et theologie xcvij. O.
Sup cantica canticorū xcvij. R.
Alphabetū diuini amoris xcix. X.
Expositio sup septē psalmos pñiales. c. L
Donatus moralizatus c. S.

¶Epitaphiū Johānis de Gerson
Epistola fratris Johannis de Gerson ordinis celestinorus sup opusculis magistri Johānis de Gerson germani sui cancellarij parisiēn. Circa finem

Fortis in ecclesia bellator maxime Gerson
Armatus gladio/cingis ouile dei
Uiuunt scripta tua q̄bus sint ossa sepulta
Omnibus exemplar se dant imitabile doctis

Incipiunt opera et

tractatus magistri Johānis de Kerson /sacrarū litteraꝝ doctoris resolutissimi ⁊ christianissimi/ ac cancellarij Parisien. Qui in tres partes distincti sunt. Quaꝝ ꝑma complectit tractatus/fidem ⁊ ptātem eccl'iasticam ꝓcernentes. Quibꝫ oibꝫ ꝑmissus ē tractatus de laude scriptoꝝ/q; is ad cōmendationem omniū qui libris multiplicādis student accōmodati pōt.

A

Crutari scripturas exhortabat olim iudeos xps. Joh.v. Scripturas vicꝫ in qbꝫ putabāt se vitā eternā hr̄e. ꝺ qlibꝫ loqt apl's ij.ad Thim.iij.q; oīs scriptura diuinitus inspirata vtilis ē ad docendū.ad arguendū.ad corripiendū. ad erudiendū in iusticia. vt pfectus sit hō dei ad oē opus bonū īstructus. Et ad Ro.xiiij. Que cūqꝫ scripta sunt ad nr̄am doctrinā scripta sunt/vt ꝑ patientiā ⁊ ꝓsolatōez scripturarū spem habeam⁹. ¶ Uez quō scrutabunt scripture si nō habeant: Qualit habebunt si non scribant: Qua rōe scribent sine scriptoribus? Sūt igit necessarij scriptores. Et h̄ est qꝺ h̄ ⁊ nūc intēdimus suadere cōpellēte nos ad hoc multiplici circa scriptores librorū vtiliuꝫ defectu quē patit etas nr̄a. Et in ꝑmis conclusionē certā statuam⁹ dicētes ¶ Scriptor idoneus ⁊ frequēs librorū doctrine salubris agit op⁹ bonū de genere. Et opus h̄ si ꝑueniat ex charitate est meritoriū vite eterne/nec fuile dicēdū ē. Uñ ptin⁹ habet decisio dubij cuius occasiōe cudit pñs opusculū/qꝺ qsiuit qdā de monachis domus carthusie. Si liceat diebꝫ festiuis scribere deuotōnis libros ḡtis. ¶ Sz aduertēdū in ꝑmis q; nomē scriptoris notat pitiā scribēdi/cū vsu assiduo vel frequēti. Scriba ꝭo diē magr̄m in eis q; sunt diuīe legis eruditū.q; ⁊ scrutatoꝝ vel ꝓfitor dici pōt aut etiā dictator. Qualis erāt scribe iudeoꝝ/qlis esdras scriba velox ⁊ ingeniosus in lege/qles apud xpianos theologi doctores scu theologie pfessores de qbꝫ nō erit ꝑncipalit fmo pñs/sz de scriptoribꝫ qsi mechanicis ⁊ manualibꝫ librorū. ¶ Et hi sunt in multiplici dria penes eruditionē maiorē vel mīorē circa scripturā/quam trāsferūt ex inspecto exēplari libro/vel quā de pnūciatis ore suscipiūt/sic baruch ꝺ ore hieremie scripsit &s fmōes ei⁹. Sūt q; simil' sunt dictatores ⁊ scribe ⁊ scriptores. talis laudat fuisse diuus Amb. libros scribēs qs dictabat. Sūt alij gdus īfimi nullū penitus hñtes intellectū eoꝝ q; trāscribūt. qs qsi pictores appellamus. Sūt nōnulli tāqꝫ medij gdus qbꝫ aptus ē satis sensus coꝝ q; scribūt/saltē grāmaticalit seu lralit. qles olim fuerūt ⁊ adhuc esse ferunt in religionibꝫ approbatis atqꝫ in vniuersitatibꝫ ⁊ studijs rōnabilit institutis. Et de talibꝫ loq ꝑcipua nūc est intētio neqꝫ alios secludēdo/q; vel sunt magꝭ aliqd qꝫ scriptores vt primi vel vt scōi q; paꝝ sūt ad fructū spūalē siue scripture capessendū idonei ¶ Quibꝫ ꝓnotatꝭ vt lucidioꝝ ⁊ breuioꝝ eēt ordo dicendoꝝ. ꝓtꝫ statī hec nr̄a ꝓclusio sciētibꝫ qꝺ ē opus bonuꝫ ꝺ genere. qꝺ opus meritoriū vite eterne. qꝺ opus fuile Uerūtū placz cā ꝑ ꝓpatōes aliqꝫ ī subsequntibꝫ duodecī ꝓsideratiōibꝫ ampliādo monstrare. qs metrū triplex ꝓphēdit. ꝟsus. Predicat atqꝫ studet scriptor. largit et orat. Affligit. sal dat fontē lucēqꝫ futuris. Ecclesiā ditat. armat. custodit. honorat

Cōsideratio prima

q; scriptor ꝑdicat

Criptor idone⁹ et freqns librorū B doctrine salubris (sic ei sp infra loq volum⁹ ⁊ intelligi) ꝑdicare dici pt. Certe si lingua silet man⁹ ꝑdicat ⁊ fructuosius aliqñ/quāto scriptura venit ad plures yberioꝝ qꝫ trāsiēs fmo. Hec obuiam⁹ dicto hieronymi q; habz nescio qꝺ latētz energie viue vocis act⁹. ⁊ in aure discipuli ex doctoris ore trāssusa fortiꝰ sonat. Sz inuenies aliqs eruditissimos fatētes se plura didicisse scripta studendo ruminādoqꝫ secū qꝫ ꝑ doctoris auditū. Qualē se fuisse videt bernardus gl'iari dicēs mgr̄os suos fuisse q;e⁹ et fagos. Proculdubio nō sine ꝑuia vl' comite lectura librorū. Adde q; int ꝑdicatores sē multi tāqꝫ nudi pnūciatores eorū q; sumūt formaliter in scriptis. q; si mereri possint aureolā ꝑdicatoribꝫ debitaz/cur nō sil'z scriptor nr̄ cui potest adesse et adest/supponit nō ī par animarū saluificās zelus scribēdo sicut alteri loquendo.

Cōsideratio secūda

q; scriptor studet/legenti ⁊ dictāti similis.

Criptor hmōi scrutāti studiose vel legēti doctrinalit vl' etiā dictāti ñ ē vsqꝫqꝫ dissilis. Colligit ex ꝑcedēti

deductio pñtis ꝓsideratõis q̄ ad legere vel dictare. qz nedũ ꝓ mozula tpis exigua ſz in annos decẽ. cẽtũ. mille. ſcptura durare ꝓtinget ĩ ſe vl̃ ꝑ multiplicatiõez exẽplariũ ab ea ſcptozũ. legẽtibꝫ aũt atq; dictãtibꝫ ſi defuerint auxilia ſcptoꝝ/cũ mẽozia ſit labil̃. obrepat ꝓtinꝰ oblr̃atio dictatis aut ꝺlectis obliuio. Adde q̄ ſaluboza ſt̃ plerũq; ſcpta vetez q̄lia ſcptoz nr̃ eligit q̄ꝫ dictamia nouellozũ. Nõ q̄ ĩprobemꝰ nouos dictatozes q̄les aſſidue cogũt aſſurgere. tũ ꝓpt̃ alteratõez variã guſtꝰ ſpũal̃ cupiẽtꝭ nũc hãc nũc illã eſcã ꝙbi celeſtꝭ. nũc oẽm penitꝰ abominãtꝭ. tum ꝙ ꝓpt̃ dubitatiões nouit emergẽtes iuxta q̄litates ꝓſonaruꝫ tpm aliarũq; circũſtãtiarũ. q̄ nũq; ꝑ plene totas ſe ꝑbebũt/cũ ſint abſq; nũero variabiles. Exẽplũ de medicis et morbis. Nõ enĩ ſufficiũt eis libri q̄ſtũlibet ex arte ꝓpoſiti. ſz optz variare receptas/quales velle ſil̃ oẽs tradere eſſet (put Auicenna notat) ĩexplebile¶ Prodeſt nihilominꝰ apõ rẽpublicã nõ mediocrit̃ refuatio taliũ ꝑticularit̃ dictatozũ. ſic ꝫ morbos corꝑoꝝ ſic aduerſus peſtes aĩozũ. qõ vtiq; faẽ ſcptoz. ¶ Porro ſcrutatõez ſtudioſã nõ oĩ ſcribenti tradere poſſumꝰ/ſz ſciẽtifico cuiꝰ mẽozia firmius retinet ea q̄ ſcribit q̄ꝫ alia ſi vult ĩtẽdere. tũ ꝓpt̃ ĩmoratõez. tũ qz ſegniꝰ irritãt animos demiſſa ꝑ aures q̄ꝫ q̄ ſũt oculꝭ ſubiecta fideliꝫ. ait Flaccꝰ ¶ Accipit ex hac radice ſue traditõis originẽ ars mẽozie cuiꝰ meminit Cicero. ¶ Reddit̃ iſup rõ cur expediat ſtudioſ abbꝛeuiatões ſibi ꝓſcribere certiſq; notul̃ iſignire pũcta mẽoratu dignioza

Tercia cõſideratio

q̄ ſcriptoz nr̃ largit̃ miſereꝛ ꝛ cõmodat

L Criptoz nr̃ largit̃ miſereꝛ ꝛ ꝓmodat

ſ Tres eẽptes ſatiſfactiõis theologi tradũt. Una ẽ el̃yna ꝺ q̄ pñs ẽ ꝓſideratio. alt̃a ẽ ozõ. tcia ieiuniũ. ꝺ q̄ꝫ erit cõſideratio ſeq̄ns. Quis ozo dubitauerit qm̃ ſcriptoz q̄lẽ loq̃mur ſit largitor el̃yne multiplicis nedũ tpalis ad ſuſtẽtatõem ſui ſuozũ q̄ꝫ fratrũ ſeu domeſticoꝝ. Eſt enĩ lucroſa ñ paꝝ iſta ars. Tenebit ĩſup locũ el̃yne ſpũal̃ ad opitulatõem aĩaꝝ. nũc aduerſus errozes ꝛ ſcrupulos ꝑ eruditõez doctrinalẽ atq; ꝓſilẽ. nũc ad ꝓſolatõem ſalutarẽ. Falloꝝ ſi non ita mirificozdiã receperũt Jonathas cũ ceteris iudeis. i. Macha. xij. dicẽtes ſe hr̃e ſolacio ſctõs libꝛos/nõ nullo ĩdigere. Conſonat apl̃s vbi ſup ad Roma. ¶ Sũt adhuc vt accepi nõnulli ꝓfeſſozes regule btiſſimi Aug. q̄s canonicos regulares appellamuſ apud Ollãdiã. q̄ꝫ laboꝝ ſcribẽdi paſcit eos tpalibꝫ ſubſidijs de ꝑcio libꝛozũ. remanẽtibus apud ſe plurimis ad ſpũale ſolacium. Tales iure dixerimus btificatos a ꝓpheta Laboꝛes inq̄t manuũ tuaꝝ qz mãducabis btũs es hic in ſpe. ꝛ bñ tibi tãdem erit in re. Uxoꝛ tua myſtice diuĩa ſapĩa. vl̃ rligio tua vel celeſtis gr̃a. ſic vitis abũdãs in lateribꝫ domus tue/q̄ eſt eccl̃ia vel conſcia. Filij tui lr̃aliter ꝓfeſſozes ꝛ ſcptura moraliter opera tua. ſicut nouelle oliuaꝝ ĩ circũitu mẽſe dñi q̄ parat̃ aduerſus eos. demões ꝛ hoĩes qui tribulãt nos. Cõpara nũc ſi potes aliozuꝫ q̄rũdaꝫ eccl̃iaſticoꝝ multiplicata ſup nũeꝝ inſtituta ſint ĩ ozõibꝫ vocalibꝫ. ſint in el̃yniſ corꝑalibꝫ. iſtoꝝ paupi. nec iã paupi ſz diuiti ſimplicitati. ¶ Fuerunt an adhuc ſint neſcio ſctimoniales in ꝫ opus dedicate/ſicut olim Origeni ꝑ trãſcribẽdis opĩbꝫ ſuis nedũ notarios ꝑ diuites ſeculares. ſz puellas ſex in ſcribẽdo pitas datas eſſe. Uñ q̄ſo tot genera bibliaꝝ. tot doctoꝝ volumĩa q̄ modo ſupſunt in eccl̃ia/ſi nõ ex ſcriptoꝛibꝫ ĩ religiõe degẽtibꝫ q̄ꝫ ad ꝑſens vixꝫ vllũ ſupeſt veſtigium.

Quarta cõſideratio

q̄ ſcriptoz oꝛat

Criptoz nr̃ oꝛat. habꝫ oculꝰ nũciuſ

ſ cordis oꝛãdi materiã ſibi mĩſtrare. D

Quãuis nihil obſit q̄n vocal̃ q̄ñq; poſſit inſeri oño vl̃ canticũ ſuaue dũ ſcribit̃ Altuero ſatꝭ ẽ implere ſcriptoꝛẽ nr̃m moniti onẽ apl̃icã. q̄ pſallamꝰ ꝛ cantemꝰ ĩ cordibꝫ nr̃is dño. Qõ freq̄nter eo liberi ꝰ ĩplere valet q̄ ſolitudine q̄dã vberi ꝰ fruit̃. ¶ Puto palã mihi fieri/q̄ ſcriptio vl̃ ſcriptura ẽ opus dei/opus religioſũ. nõ minus ſepe q̄ꝫ vocis exaltatio in cãticis eccl̃ie. Põt ſubinde vnũ ꝓpenſari ꝑ altez q̄ñq; ſalubꝛius q̄ꝫ tpal̃ adminiſtratio ab eccl̃iaſticoꝝ officioꝝ freq̄ntationeſaluat ꝛ abſoluit. Crediderit, pĩde ſcptoꝛ nr̃ et pietate iugi recogitauerit totiẽs deũ ſãctoſq; ãgelos ſecũ eẽ/totiẽs ſcptozes ſacros ĩpm alloq̃. totiẽs xp̃m ſibi blãda q̄dã oſcl̃a ꝓſolatõis dare. q̄tiẽs eoꝝ dicta ſalubꝛia cõſcribit que mediate vl̃ imediate diſpẽſarũt. Cui dignitati q̄ ꝑt merces alia tpal̃ equari? Quis ꝓhibet talẽ aliquẽ ꝓtẽplatiuũ ꝛ eẽ ſil̃ ꝛ dici? Cõtẽplationẽ itaq; lectio q̄ ſcribẽdo fit nõ ĩpedit ſz paſcit.

Quinta cõsideratio

q̃ scriptor affligitur

Scriptor nr̃ affligit in q̃ ieiunij vicem tenet. Jeiunij̃ put ẽ tercia ps satisfactõis exteso noie dr a doctoribus oĩs afflictio corpalis assumpta volũtarie p domatõe carnis vl̃ vice satisfactõis q̃ fit p dolorẽ. Quẽadmodũ ps altera q̃ dicit ord̃ pcludit omnẽ mẽtis eleuatõem in decũ cũ hũili subiectõe et obedientia. Eleosynam vo ptendũt ad ome subsidiũ primo miseri corditer impẽsum. Cõsonat votũ paupertatis eleosyne. votũ obedientie ordini. votũ castitatis ieunio seu corpis edomatõi. Que taliter elucidata mox pspicuã faciũt hãc cõsideratõem cũ duplici pcedente. Nullꝰ ita q̃ negauerit laboriosũ esse scribentẽ exercitium. acceptet igit illud in pniam seu satisfactõem p suis alienisq̃ delictis. sic enĩ directio spũalis oculi reddet laborẽ suũ nedum vno hoc modo laudabilẽ r meritoriũ. sed tot modis q̃t intentões bonas adducet ad decoratõem actus sui. noiatim iuxta pside ratões duodecim q̃s sub scripture pconꝫ aperim⁹. ¶ Junge q̃ in foro pnie pt iste labor ad satisfactõem sacramẽtalẽ ipoñi. quẽ laborẽ si nullꝰ imponit hoim/imposuit sane deus ab initio cũ dixit Vide r posteris. In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo. Porro q̃ in labore hoim nõ sunt nec cũ homiby flagellant nõ intumescãt sz timeãt ne cum demoniby affligant. Scripsit egregiũ volumen Aug⁹ de opemõachorũ qõd totũ potuerat ad rẽ q̃ nũc agit traduci. Qm̃ si monachos optz opari. q̃le dabit opus alid sue pfessioni nedũ min⁹ aduersũ sz ampli⁹ promotiuũ/attẽto q̃ nõ oẽs idonei sunt ad difficiliora qualia sunt pdicatio vl̃ lectio doctnalis. Sed neq̃ missarũ obstat celebratio quã finit hora breuis. Neq̃ pterea valz excusatio desidie nõnulloꝝ dicentiũ. imo q̃si gl̃iantiũ nescio scribere. Discãt discãt. neq̃ verecundent vel desperẽt/qm̃ labor improbus oĩa vincit. r duris venies in reby egestas/ait Virgili⁹. Gallice besoeng fait vieil le troter. i. latine. Necessitas fac̃ vetulas currere. Qui se dicit egere cũ sibi possit faciẽdo qd̃ in se est ꝓuidere/sit mẽdax. si fict⁹ est lector dñs iudicet.

Sexta cõsideratio

q̃ scriptor sal sapientie tribuit

Scriptor nr̃ posteris sal sapie administrat. Jubet apl's esse nostr̃ rõnabile obsequiũ pformit ad figuram legis pcipiẽtis in oĩ sacrificio sal apponi Videat aũt scriptor ne suũ sal infatuet vl̃ si bi si ei nõ sapuerit vl̃ alijs si corruptũ p ineptias scribẽdi reddiderit. Quales ꝺe ptulitetas nr̃a plurimos q̃z mẽdosa fuerunt adeo volumina vt ꝓsulti⁹ fuisset nulla q̃s talia mistrari cũ lr̃is incõditꝫ sine lege sine sẽsu vl̃ ordine. adeo q̃dẽ vt auctori ꝓpo seu dictatori nõ itelligibilia redderẽt q̃t ũlibet itrospecta. ¶ Hãc existimãt aliq̃ nõ minimã tribuisse iacturã studijs ac vniuersitatibus nr̃e tẽpestatis dũ q̃libet admittebat ad scribẽdũ. nõ pbat⁹. nõ cognitus. Exẽplaria q̃ q̃z dabantur incorrecta. Quid ni mltiplicior corruptio seq̃ret iũcta trãscribentiũ vl̃ inertia vl̃ ignorãtia. ¶ Sed dant visitatores in artiby mechanicꝫ ne fraus ꝓmittatur in opatõiby vt in pãnis vel in pane vl̃ cultellis r ceteris. Quis digne tulerit opus pciosissimũ expers eẽ visitatõnis. ne corruptio sua serpat iugiter in deteri⁹. Sic olim apud sctos pres habebat electio sup septoriby. nec passim admittebat indoct⁹ vt doctus. sed vsq̃ ad punctoꝝ formatõem q̃ lucem dãt magnã legentiby exame habebat. Prisci doctores noiatim hiereneus (si non fallit mẽoria) subiũgebant in opusculoꝝ finibus fine terribilẽ diuĩ nois obtestatiõez. vt scripta sua correcte trãsscriberẽt. r p posteros ita fieri suaderent. Hiocq̃n iuxta hieronymum q̃s vel scripsisse vel emendasse fructus esset.

Septima ꝓsideratõ

q̃ scriptor fontẽ ministrat.

Scriptor nr̃ posterꝫ apit fontẽ aq̃ viue saliẽtis ĩ vitã eternã. Intelligat h̃ nõ vt auctor ꝓncipal' q̃ sol⁹ de⁹ est sz vt mistrator. Nã fons vite ꝺbũ dei ĩ excelsis. Nõne libri salubres q̃les intẽdimus sũt nõ cisterne q̃dẽ veteres r dissipate sz fossoroꝝ put⁹ aq̃z viuentiũ q̃ fluũt ipetu de libano. q̃ cãdidatio nũcupat. Cui sapiẽtie fõti q̃nto primiores sũt riuuli sciaz tãto puriores salubrioresq̃ credideris illos. Quo ꝺ dũ p terras ĩ longinquum riui sciaz dilabũt nõ retinẽtes ꝺtutẽ r gustũ fõtꝫ original' scito q̃ d̃ facillimũ viscũq̃ ꝺbũt vñ ꝺmes pestilẽtes vt rane bufones colubri gẽiti repũt r potãtes inficiũt aut ꝓmũt. Bibe igitur

o scriptor de aḡs tuis viuētiby veniētiby de libano ꝓor. Et ne dixerꝫ cū hereticꝭ. aq̄ furtiue dulciores sunt. sed oīa palam ⁊ ī luce clarescāt ꝓ quo sit sequens cōsideratio

Octaua ꝯsideratio

q̄ scriptor lucem dat

Scriptor nr̄ lucē seq̄t̄r eā posterꝫ administrat. Lex dei lux ē et lucerna. Lucerna pedibꝫ meis ꝟbū tuū/ait psal. dño/⁊ lumen semitis meis. Sit optz ipi gaudiū. q̄ delectabile lumē oculi ispicit q̄tidie. Neq̄ hz vt thobias ꝓq̄ri. q̄le mihi gaudiū erit q̄ in tenebris sedeo et lumē celi nō video. Videt plane lumen celi scriptor nr̄ qđ ē ꝟbū dei descēdens a pr̄e luminuz. dū alīq̄ accumulāt sup se ⁊ram instar talpaz defossi tenebris secularīū vl lr̄az vl opationum. Gaudeant pueri tales habuisse parētes vl mgr̄os q̄ talibꝫ eos artibꝫ salubria scribēdi voluerūt instruere. Gaudeāt q̄ talentū artis hmōi susceptū nō ignauiter infodere sz vt lucernā et lucē strēnuitate diligenti conātur pūtibꝫ et futurꝭ oñdere. Vide hō hoi. ⁊ ars arti q̄z tū pstat ⁊ pferr̄. Dedit. s. ad salutaria spūaliaq̄z ꝺ derelictis aut impulsis ad noxia. que vl alaritiā nutriāt/ vl ad flagitia ptrabant/nō distrahāt a pctis. ¶Demū collige tecū scriptor nr̄ q̄le sit tibi donum dei posse freq̄nter emergere de tenebris mūdanoꝝ hoīm cū actibꝫ suis terrimis. ī seditionibꝫ/ī bellis/ī ꝺictoīby. Emergere dixerim ꝓ obligatōnem animi dū lucidis ⁊ trā q̄llis actōibꝫ mens occupat se. Nā vbi loc⁹ esset in corde tuo tenebris q̄ lux scpturarū attentōe sua ꝟplet. Qua in re nō puum accipit fructū scriptor q̄uis illr̄atus. nō minus crebro q̄z hō nō intelligēs eccl'ie cāticis occupat⁹ ¶Sensit hāc lucem Aug⁹ dū obediens celesti oraculo. tolle lege. tolle lege. cōiectis in scpturā apli ocul'. mox depulse sūt ab eo dubitatōis tenebre luce securitatꝭ infusa. Itaq̄z dici nō pt q̄z multiplex oli et q̄tidie lucis splēdide fulgor irradiet legētes in scripturis q̄s hr̄i nō posse sine scriptoribus q̄s nesciat. Presto sunt vbilibz scpta tibi si volueris. ꝟba nō eq̄. Vides in ill' defectus tuos tanq̄z in specl'o sine ꝟecūdia vl pudore cuiusq̄z inspiciētis vel culpātis. Potes ꝓ variatiōe palati spūalis nūc ust̄ nūc ill' scriptoꝝ refici saporibꝫ. Propter ea supuacuam ipoꝝ multiplicatiōem q̄s esse culpauerit. Nōne lautissimā esse ꝓuenit sapiē mēsam. multaq̄z ferculoꝝ varietate r̄fertā. Sumat vnusq̄sq̄z q̄d et q̄ntū satis erit vl vsq̄z ad sobriā ebrietatē spūs. ad quā spōsus inuitat carissimos. Comedite inq̄t amici et bibite ⁊ inebriamini carissimi. Qual' ebrietas nō tenebrositatē obtusitatēq̄z sz luminositatē affert insolitā ⁊ ꝺe diuinā

Nona ꝯsideratio

q̄ scriptor eccl'iam ditat

Scriptor nr̄ eccl'iaz ditat. Refertur aug⁹. moriēs fratribꝫ iculcasse q̄ eccl'iasticaz bibliothecā magno studio/qz magnū sciebat esse thesauz custodirent. Quocōtra nō habēt tyrāni depopulatores regionū seu religionū efficaci⁹ machinamentū q̄z si libris ipas ī ꝑmis spoliauerint atq̄z ꝓuauerint. Patuit ī regibꝫ assyriorū respcū hierl'm ⁊ iudeoz. Hoc ꝑ dē aniad uersum ē incōmodū cepisse circa regnum frācie xp̄ianissimū a q̄ libri distracti sunt assidue. etsi nō apta tñ occulta ⁊ palliata depdatōne ꝓpter lucrum ad exteras nationes colligendum. q̄z q̄z neq̄z defuerint apertissimi violētissimiq̄z direptores. Dicitur ī ꝓuerbio vulgari. Les bons liueres faut les bons cleres. id ē boni libri faciūt bonos clericos. Hoc ꝓuerbiū verꝫ ē. Mutatis q̄z libris vt politia mutet vno mō vl alio necesse est. hec ad laudē scriptorū spectāt. q̄z studiū est ad oppositū librorū depauperatiōem ꝺr̄iū. ditare. s. ⁊ popularelibris sctis. ¶Admirabil' fuit ardor habēdi libros sacros apud ptolomeū regē. q̄ p̄cio ingenti ꝓauit sibi ꝓ. lxx. int̄ptes trāslationē eoz. Quo vtinam puocarent infidel' regis exēplo fideles pōtifices ⁊ ꝓncipes xp̄iāi. Ferr̄ hꝫ regis libraria q̄nquaginta milia libros habuisse. ¶Cetez diuitias h̄ nō accipim⁹ solū in decore librorū. q̄ tñ addit⁹ si fuerit valori spūali/p̄ciū duplex accrescit sicut ī ornamētis eccl'iasticis ista laudam⁹. Sit scptura laudabil' ꝓ thesauro q̄lis nō ē ī papirꝭ ilico peuntibꝫ. vbi dicunt̄ sil' labor recte papireus depire cū opa et impēsa. Pergamenū durabili⁹ est q̄ conditio caristiā ei⁹ sup papiruz ꝓpensat abūdant. ¶Sed neq̄z q̄spiā excusauerit suā in scribēdo segnicie sine sciuerit literas artificiose multū formare. lr̄a sit legibilis. sit punctuata. sit purgata. q̄lis ē lombardoꝝ. nō inuoluēs se tractibꝫ supfluis. Sit demū sine mēdis falsitatꝭ cū ortographia vera. Illa sufficit ī eccl'ie thesauro re-

poni/q̄uis paꝛ fucati decoꝛ obtineat. nec tādē p̄cij tpalis. ¶ Nō aūt optꝫ ad extremū vnūquēq; sil'es ad scribēdū libꝛos assume re. quēadmodū nō ē par ī legētib⁹ studiuꝫ. Laptat hic ampli⁹ deuotōꝫ vel gignere vl' nutrire/cui pua satisfaciūt opuscula. Ult ali⁹ ī altū eruditōis itellectual' ascēdere. tali gndia doctoꝝ hab ēda sunt volumia/q̄rū traditiões oꝛdie doctrīali scrutet. Alioq̄n rectū ī addiscēdo deseres oꝛdinē letos iuxta boetiū exig⁹ nō hꝫ̄et. Primū simplicitati claustraliū religioso. Altꝫ magꝫ appropātū ē studiositati sapiaꝫ cū p̄dicatōis officio p̄fiteri q̄rētiū. Tu deniq; si nō potuerꝫ amplos libꝛoꝝ manipulos ad areaꝫ eccl'ie repoꝛtare vl' puulos ꝛ paucos/īmo si gre/gorio credis vl' vnū afferre stude vt ī tabernaculo dñi nō vacu⁹ appareas. si sol⁹ etiā capꝛaꝝ pilos habuerꝫ vl' minuta duo

Decima ꝓsideratō

q̄ scriptoꝛ eccl'iam armat

b Criptoꝛ noster eccl'iam armat Cō parat salomō in cāticꝫ eccl'aꝫ turri dauid q̄ edificata ē cū ꝓpugnacul' ꝛ mille clipei pēdēt ex ea /oīs armatura foꝛtiū. Et apl's noīat ꝺbū dei nūc clipeū ignitū. nūc gladiū ancipitē ꝛ penetrātē. nūc gladiū spūs. Et p̄s. sagittas potētis acutas. Quisq̄s igit hꝫ zelū legꝫ (ꝛ hr̄e doꝫ sūm⁹ pōtifex p̄cipue cū plat'ꝫ ꝛ clero) vigilet oportꝫ hāc armaturā libꝛis mīstratā augere aduersus oēm sciaꝫ extollētē sese ꝺ xp̄ianą religionē. Sꝫ heu q̄d dicit apl's. Oēs q̄ sua sūt q̄rūt nō q̄ iesu xp̄i. Qui nec opponūt se murū nec armis spūalib⁹ īduūt. nec scpta q̄b⁹ alīj se fidēq; dilatēt abūdare p̄curāt. Uide si nō cariꝰ ē hodie ꝓscptoꝛ citatōnū q̄s euāgelioꝝ. Mētioꝛ si nō plurꝫ emūt. si nō sedul⁹ apō q̄sdā xp̄ianos ꝓpant scpture fabulose q̄s religiose. ꝛ pphane q̄s sacre. ꝛ lubrice q̄s caste. J nūc ꝛ eccl'iaꝫ inē has manus p̄sparī ꝓfide. Si ñ erat anim⁹ ad scrutādū iuxta xp̄i iussionē scpturas illas. tñ multiplicare refuareq; p necessitatib⁹ ꝛ oportunitatib⁹ equū erat. Nō q̄ ipī etiā theologi memoriē oēs incoꝛporēt. Hoc eī nequaq; factibile ē vl' tēptādū cū sit ꝓsultꝰ paucis rite digerēdis īmoꝛari. Uel expedit reponere repositasq; cogitare scpturas velut in sūma q̄dā q̄tinus p loco ꝛ tpe possint hr̄i ꝓfestim vt ita loq̄mur ad manū p ifidelib⁹ vl' ꝓuertēdis vl' reuīcēdis. Ad eruditēdum etiā nūc ꝫ mō nūc illo fideles. Tal' sit optꝫ oīs scriba doct⁹ ī regno celoꝝ sil'is hoī p̄fa milias q̄ pfert ō thesauro suo noua ꝛ vetera. Cui pabolice sil'itudī nōne videt alludē spōsa blādiēs spōso. oīa poma noua ꝛ vetera dilecte mi seruaui tibi. ¶ Offert ꝫ loco se ꝺsiliū q̄d p ꝓpatoꝝ ad armaturā dei quā esse dicim⁹ libꝛos legꝫ. sit de armis diaboli libꝛis reꝛobis faciēdū. Legat q̄ nescit illō ō actib⁹ cap̄. xix. m'ti ex eis q̄ fuerāt curiosa sectati ꝛtulerūt libꝛos ꝛ ꝓbusserūt coꝝā oībus. Et ꝓputatꝫ p̄cij⁹ eoꝝ īuenert pecuniam ōnarioꝝ q̄nq̄gīta miliū. ita foꝛtit crescebat ꝺbū dei ꝛ ꝓfirmabat. Sil'e factū nup accepim⁹ ō libꝛo magico estimatōis mille aureorum. q̄ vt palmes inutil'aruit ꝛ arsit. Sic olī paris⁹ ī grauia et nup ī atrio maioꝛis eccl'ie. Utꝫ ꝺo sit expediēs apō platos et inq̄sitoꝛes tales aliq̄s refuari ꝓpter exēplar ꝺdēnatōis sil'iū/ipī ꝓsiderēt De bonis q̄dē nulla fit dubitatio. q̄ videm⁹ p̄cepto dñi tabulas legꝫ ī archa custoditas fuisse repositas. q̄ custodia cū honoꝛe sig̃ta ē ī exēplari vita xp̄i/q̄ libꝫ legis postq̄ⁿ acceperat ꝛ legerat arma ꝓ se ꝺ pfidos ex esaia pferēs/plicuit libꝫ reuerent' mīstro reddēs illū. vt hr̄ Lu. iiij. c. ¶ Doꝛē rursus esse iudeis scribit Nicola⁹ de lyra nō ita sedere alte/q̄ⁿ alte positi sunt libꝛi legꝫ. ¶ Scīt insup de xp̄ianis aliq̄b⁹ q̄ ipis par ē deuotio ad aliquē libꝫ sctm̄ sic ad sctōꝝ reliq̄as. quez vt signaculū sup̄ coꝛ vl' pect⁹ suuꝫ ponunt osculant' et strīgūt. Nec paꝫ credūt opitulari dū in se ꝺsant qō de euangelio matthei sup egros ipposito tradūt hist'oꝛie cū ceteris

Undecima ꝓsideratio q̄ scriptoꝛ custodit eccl'iam

Criptoꝛ nr̄ eccl'aꝫ custodit. Opitu J
s latio scripturaꝝ duplex ē aduersus hereticos. Una vt vicāt. ꝛ sic armat Altera ne vincāt/ꝛ sic custodit. ¶ Sꝫ nob talia disserētib⁹ mox occurrere videt aīalis hō et opponere ꝑmo illud eccl'iastes ī fine. q̄ scribēdi plures libꝛos null⁹ ē finis. Deī de q̄ desūt scrutatoꝛes scpturaꝝ p̄fitiz deuotarū. Ampli⁹ q̄ ex lectura libꝛoꝝ m'ti susceperūt occasiōem errādi/īmo ꝛ insanīēdi. Sic opposuit paulo q̄ dicebat. Ul'te lr̄e faciūt te īsanire paule. Rursus opteret libꝛos ipis etiā laicis ꝛ mulierculis ꝓpinare vt docerenꝫ p se legēdo eos/facta trāslatōe ad vulgare suū si nō alit⁹ ꝓcipent. ¶ Atuero

ꝑmũ ñ ipedit. vl' oblitterat laudẽ scꝑtoris nr̃i. Nõ enĩ ꝓgredit ĩ ĩmẽsũ sine fine sed finẽ ꝓstituit cũ ecclĩaste timorẽ dei/cũ suorũ obſuatõe mãdatorꝫ. Quo fine retẽto nihil nimis. Nec iã erit pluralitas librorꝫ ſz vnitas. Fatemur ꝛ plãgim⁹ raritatẽ eẽ nimiã ĩ scrutatoribꝫ scripturarꝫ ꝟ uotarꝫ. Sz maior adhuc ĩueniret occasiõe sublata librorꝫ ꝙs ĩgerere ꝑ scriptores expedit. Potẽs est de⁹ affectibꝫ flãmã inurere cũ ĩtellect⁹ allectõe. vt ꝑfectõz suã in veri cognitõe positã aliqñ scruteť. Cetꝫ nihil ẽ tã sctm̃ et salubre vl' piũ q̃ nõ ꝓtigat abuti. sic de libꝛ ſ euenit q̃ũ nõ ẽ culpa necꝫ scribẽtiũ. ſz scel⁹ est in abusu. Postremũ magꝭ vrgere videť si ñ hẽat scel⁹ ĩstructõis sctãz scĩaz. si ꝓtẽperit obſuare nõ violãdã eccl'ie hierarchiã que hz vt ĩferiores laici ꝑ supiores clericos ĩ lege dei ꝓtos ĩstructõez accipiãt. Nec docere hz publice nisi missus. Nõ ei eẽ dicim⁹ oĩm vel hr̃e vel scrutari libros sctõs /illos maxime q̃ suã difficultatẽ petũt explanari ꝑ alios passus ꝛ glosas doctorꝫ. Qualiter agere nec facultas ẽ ingenũ/ nec eruditõis ꝓmoditas apud vulg⁹ q̃s ab ore sacerdotũ optz legẽ exq̃rere. Necꝫ tñ arcẽdi videť ab opusculꝫ moralibꝫ ꝛ deuotꝭ nullã ĩ sedifficultatẽ nec ambiguitatẽ nec absurditatẽ ĩ trãslatõe gerẽtibꝫ. cuiusmodi sũt hĩstorie vel vite vl' legẽde sctõrꝫ. necnõ meditatões sctẽ. Trãslatões ĩ reliq̃s iure culpãť pl⁹ erroris arrogãtꝭ q̃s deuotõis hũilis. aut eruditõis salubris materiã ꝓpinantes

Duodecima ꝓsideratio. scriptor honorat ecclesiam

Scriptor nr̃ honorat eccl'iam. Deducũt hãc honorificẽtiam ꝓmisse cõsideratões q̃ sil' oñdũt ñ mediocrẽ latrie veneratõz scribẽdo libros ꝓstitui Uñ ꝓsurgit rõ meriti ad deum q̃ honorificat honorãtes se. Qui legẽ q̃z matris eccie spõse sue ñ dimittũt/ ſz augere ſz dilatare ſz elucidare ꝓtẽdũt. ¶ Q3 si forte dixerit emulus aduersus laudẽ scꝑtoris nr̃i. Cur laudeť ille q̃ mercẽnari⁹ ẽ. cui⁹ ad lucꝫ respicit oculꝰ. Accipiat lucrum qđ suũ ẽ. ꝛ vadat. ¶ Rñdebim⁹ ꝑ euãgelicã ꝛ apl'icã sñiaz q̃ dign⁹ ẽ operari⁹ cibo suo ꝛ mercede sua Tãtũmõ ꝓncipal' ꝛ final' ei⁹ intẽtio ĩ honore dei ꝛ eccl'ie ĩ charitate nõ ficta. ĩ sua demũ aliorũq̃ ꝑpetua salute figať. vt sit finis lucri sub fine celesti. q̃tinus nõ iã duo fines aduersi ſz vn⁹ vtrobiq̃ cẽseať. ¶ Nõne scriptor nr̃ ꝓterea vẽit honorãd⁹ ab oĩbꝫ q̃ diligũt eccl'iaz ꝑcipue q̃ regimĩ suo ꝑsũt. Sit honor ipe in bñficio. sit honor ĩ aliq̃ ĩsigni titulo. sit in largitõe indulgẽtiarꝫ nõ minus q̃s ꝑ pegrinatõe vl' eccl'ie mariaľ ꝓstructõe. sit in ꝓuilegĩs aliq̃bꝫ. Qñ si duplici honore dignos dicit apl's q̃ laborãt ĩ ꝟbo /nun q̃d de scꝑto silebim⁹ ? Nũq̃d euãgeliste/nũ q̃d ꝓphe. nũq̃d paul' ipe ꝓfuerũt nihil scriptor. Nõne pl'imi q̃tidie scꝑtis edificant q̃ ꝟba nõ audiũt. ¶ Hoc vnũ iniũgẽdũ ꝑmisim⁹ vt scꝑtor oĩs idoneũ se ꝓbeat. Quatinus ab ĩstitut' vel ĩstituẽdis ꝓncipalibus scribis exẽplaria q̃ ꝛ q̃lia sint irrepheẽsibilia suscipiat. Sic enĩ iubet dñs Deut. xvij. vt rex sibi descꝑtur⁹ deutronomiũ legis exẽplar a sacerdotibꝫ accipiat. Et moy si ór. Fac oĩa ſm exẽplar qđ vidisti ĩ monte. qđ ꝛ ãgeli mĩstrãtes obſuãt. ¶ Ecce q̃nta sterilitas ꝑ eccl'iasticos ꝓfũ plebãos rectores eccl'iaꝝ ꝛ alios ociosos ó eccl'ia/ ꝓchdolor ĩueniť. Aꝑ q̃s nec breuissim⁹ tenor vn⁹ hr̃ diuĩoꝝ ꝓceptorꝫ. nec sacroꝝ nomiatio. nec nũer⁹ artic'orꝫ. Cõpellũť hr̃e sĩ nodalia q̃dã ĩstituta. bñ q̃dẽ ſz illõ optuit facere/nõ tñ aliõ omittere. ¶ Deniq̃ nihil ĩpedit (vt ad ꝓncipiũ finis se r̃ferat) libros seu tractatulos vl' codicillos ꝟuotõis scribere dieby festiuis. hĩto moderamĩe q̃le sapiẽs iudicabit ĩ ꝟ ope qđ vtiq̃ ñ ſuile cẽsẽ dũ ẽ. ſz ĩ honorẽ eccl'ie pl⁹ aliq̃n ꝟgẽs q̃s ml' tiplicatio vocaľ orõis. ĩmo q̃s ĩsolẽs ĩ aliq̃ b⁹ missaꝝ ĩculcatio. ¶ Si q̃d ad extremuz vob ẽ vl' fidei vl' ꝓsilĩ. ꝓuideãt supiores in vniuersitatibꝫ studiorꝫ. ĩ cenobĩs seu mõasterĩs religionũ. ĩ collegĩs eccl'iaꝝ matrie cathedraliũ. nedũ librarias hr̃e ſz scꝑtoreſ ó suppositꝭ suis ĩstituere/cũ r̃laxatõibꝫ onerũ ceroꝝ ꝓgruis aut cũ stipẽdĩs optunis. Que vbi deesset agat nihilomin⁹ scꝑtor nr̃ virilit ꝑ cã ñ ĩfima. q̃tin⁹ ociũ vitet /qđ vicia docet oĩa. qđ eoꝝ sẽtina ẽ abomiabil' et horrẽda. Speret ꝑmiũ. speret qm̃ merces sua magꝭ nimis erit de⁹ iubẽs scrutari scꝑturas. ac q̃de scribi. q̃bꝫ hr̃ eterna vita. Cui⁹ eẽ ꝓticipes tãq̃z ĩ libro suo scꝑtos largiať ipe nob dñs nr̃ ihesus xp̃s liber vite speciosissim⁹ de⁹ bñdict⁹ ĩ secl'a Amẽ

¶ Finit tractatus de laude scriptorꝭ edit⁹ a christianissimo doctore Johãne de Gerson cancellario parisien. Lugduni. Anno dñi. M.cccc.xxiij. In aprili

Prohemiū seu prologus

Jrca lecturā

c ūstaꝝ ꝯcordātiaꝝ ꝓsiderādū est q̄ lr̄a. D. posita int̄ duo pūcta significat q̄ Matthe us illā dictōez ponat. D. se quentē. Sil'r q̄n. R. ponit/intelligēduz est de Marco. Ubi. L. lucā significam⁹. Eo dē modo vbi. J. ponit intelligēdū ē de iohāne. Uñ si aliq̄n de lr̄is p̄dictis duo vel tres vl' q̄ttuoꝝ ꝓueniūt ꝓsiderādū ē q̄ lr̄e illoꝝ euāgelistaꝝ in scp̄tis ꝯcordāt. Ex quo eliciūt duo. Primū q̄ lr̄e adiūcte dictōibꝫ int̄ duo pūcta ꝓputāt ad dictōz p̄cedētem ꝛ ad illō q̄ tali dictōi adiūgit. Scōm q̄ lectoꝝ ꝓtinue dz ist̄as ꝯcordātias legere. ꝛ ī legēdo nihil attēdere dictōes positas int̄ pūcta. ꝛ sic hēbit vnū ꝓtinuū euāgeliū omniū euāgelistarū. ¶ Augustin⁹. Int̄ oīm diuīas auctoritates q̄ sacr̄ lr̄is ꝓtinēt/merito euāgeliū p̄cellit. ¶ Hieronym⁹ Euāgelia leg̃ ipletio sūt. et ī his p̄cepta ꝛ exempla viuēdi pleniſſime sūt digesta. ¶ Chriſostom⁹. Sicut enī ī domū vbicūq̄ fuerit positū euāgeliū ñ audebat accedere diabolus. multo magꝭ aīam intelligētiaſ habētez tales ꝛ circūferētē ñ tāget vnq̄ neq̄ supueniet ei demon neq̄ pcī natura. Attēdam⁹ igit̄ dilecti scp̄turaſ. ꝛ si nullū aliō euāgelica saltē nob circūstudiosa fiāt ꝛ hec p̄ manibꝫ habeamus. Cōfestim ei expādēs libꝫ si p/māserꝭ vsq̄ ad finē. oīa respues mūdana. oīa deridebis q̄ hic sūt. Et si diues fueris nihil reputabis diuitias. si iops nō ꝓfūderis iopia. Nō rapies. nō auar⁹ eriſ. sz ꝯcupitoꝝ eris magis iopie ꝛ despicies diuitias. Si ꝓ ħ fiet/oīa ex̄miabis mala. ¶ Et iterū. Quid vnq̄ euāgelīs eccl̄e fiet? Utiq̄ deꝰ ꝓuersat ī terra/hō ascēdit ī celū. et facta ē oīm vna p̄mixtio. Angeli cū hoīby chorū faciebant. homies angelis ꝓmunicabāt. ꝛ alīs celestibꝫ supniſq̄ ꝧtutibꝫ. Et erat videre antiquū repente p̄liū dissolutū. deum hominibꝫ recōciliatū. diabolū ꝓfusum. demones fugiētes. mortem pemptā. padisuz aptum. maledictiōez remotā. pctm̄ de medio sublatū. errorē lapsuz. veritatē reuersā. pietatis ex̄monē vbiq̄ seminatū ꝛ vegetatū. celestē ꝓuersatōem in terre regiōe plantatam. supnas ꝧtutes familiariť nobiscuz loq̄ntes. ꝛ ad terras sepe angelos vētitātes. ex hisq̄ omnibꝫ spem firmari certiſſimā futuroꝝ. Hec ille

Prohemiū seu prologus ī ꝯcordātias euāgelistaꝝ collectas p venerabilē magistrū Johez de Gerſon cācellariū pariſiensem q̄s intitulauit monotesseron aut vnum ex quattuoꝝ

Wangelium

e latū eē ꝛ magnū ꝛ rursus ꝓcisum/diuinus Bartholomeus dixit/dionysio ī ō mystica theologia teste. Cuiꝰ ratō ml'tiplex nr̄e ꝓgruēs intētōi p̄t elici/dū aliq̄d ꝓlocq̄ volumꝰ sup vnū ex q̄ttuoꝝ nuper edita ꝓpilatōe. Uerbū q̄dē q̄ ī p̄ncipio erat apō deū ē vnū et ml'tiplex. put de spiritu sapie tradit sapiēs vnū ī eēntia/ml'tiplex ī effectu. Est vnū rursus apō nos/pgrediēdo p viā negatōis resolutorie. omnimodū ꝧo p viā attributorie positiōis. Est p̄terea vnū ꝛ efficax cuiuslibet accōmode se coaptās ꝛ loq̄ns ꝧbū euāgelicū ꝛ penetrabiliꝰ oī gladio ancipiti. ptingēs vsq̄ ad diuisionē spūs et aie. vt spūs a q̄dā aīalitaſ concretōe solutꝰ liber et expeditꝰ. faſ habeat circūq̄q̄ ī circūitu leuare ocl'os suos/vbi videt ꝛ affluet/ꝛ mirak ꝛ dilatak cor suū. Ubi rursus ē iuxta philosophicū dictū itellectꝰ adeptꝰ q̄dā. Insup habeť inocētie statꝰ vbi visus fuisset deꝰ ī libro creature totiꝰ claro ꝓplatōis ītuitu. Deniq̄ ꝧbū q̄ erat ī p̄ncipio īmēsuz/fecit deꝰ abbreuiatū duz ꝧbū caro factū ē. Immo si pfūde speculamur ꝧbū istō vnū q̄ erat ī p̄ncipio apud deū dici p̄t/tā ī creatōe rez q̄z ī incarnatōe quodāmō ml'tiplicatū/iuxta metaphisica lē de creatiz itellectibꝫ ꝓsideratōnez. Qui q̄z/to sūt ipfectiores ꝛ a p̄ma ꝧbi luce distātiores tāto magis pl'ificant pl'ibꝫ egētes speciebꝫ actibꝫ q̄z pfecti. Et certe sic exp̄imur in hūanis intellectibꝫ q̄ p̄stātiores tā ingenio naturali q̄z exercitio doctrīali. sub pauciorib ꝯcept⁹ pl'a maioraq̄ sub vniuersalitate coḡscūt. Sūt q̄ ad paucula ꝧba puta ad orōnē dñicā ꝓsideratōes velut innūerabiles p multa septenaria petitionū donoꝝ ꝧtutū. btitudinū sacr̄oꝝ dotū ꝛ sil'iū sub oī facilitate resoluūt. Et tāq̄ in libro legētes ꝛ ī serena mēte ꝓstituti collectā rez magnitudinē q̄si sub vno sol' radio ꝓtēplāť ¶ Cur ista dicim⁹? Nimiq̄ qz si dignū ē ꝛ salubre xp̄ianos p̄fti studiosos ī theologia q̄ multa ē ex̄m p̄fatū Bartholomeū ꝛ minima vt

Prohemiū seu prologus

ponāt sibi resolutiōem ꝛ ordinē ad pauca. qm̄ habz oīs varietas ad vnū vl̄ pauca reduci. Quid erit illud vnū vel paucū ꝓueni entꝰ accipiēdū q̄z euāgeliū. Ita em̄ narratū est de theologizāte Cecilia q̄ sp euāgeliū xp̄i gerebat in pectore suo. Cuiꝰ exēplo nūq̄d q̄d ñ ē vtile sapīe sectatoribꝫ/vt suuz oīne studiū referāt ad euāgelicā vnitatem. Prorsus erit ℔ ad mēoriā vtile ꝛ ad pietatē pficiens cū ī eo recōdit sit cultꝰ dei p̄cipuus. Cū sit p̄terea ī autoritatꝫ arce locatū Proinde talꝭ reductio habebit facilit si verbis singulꝭ. si ꝓpositōibꝫ. si sentētijs/pōdus suū det/cū inq̄sitōibꝫ et solutōibꝫ dubioꝝ sic edocēt theologici tractatores. Et ℔ sive fuerit doctꝛis p̄ticis siue speculatiuis intēdēdū. Uide totā materiā ō trinitate lo cū īuenire ꝓgruū/vbi ōr. In p̄ncipio erat ꝑbū ꝛ ꝑbū erat apō deū/et deꝰ erat verbū Materiā de creatōe rez ibi. oīa p ipm facta sunt. Materiā ō incarnatōe/ibi. ꝑbū caro factū ē. Materiā de gr̄a. et habitauit ī nobis Postremo de gr̄a sacramēti. ibi. vidimꝰ eū plenū gr̄e ꝛ ꝑitatis. ¶Quisq̄s igit voluerit vl̄ legere vl̄ studere/q̄si saluberrimū et solidissimū diuīe legꝭ fūdam̄tū/oñsa ē sibi via latissima q̄ pgrediat. Et oīa q̄ alibi vl̄ audierit vl̄ studuerit/velut ī vnū p̄ncipiū reducat colligat ꝛ reponat. Ita enī theologi am egregiꝰ doctor Bonauētura ī suo breuiloq̄o totā inchoauit mediauit ꝛ finiuit a p̄mo p̄ncipio. q̄ō sine dubio ē illō q̄ō ī p̄ncipio erat apud deū. Ego (inq̄t iesus) p̄ncipiū q̄ et loquor vob. Et ī apoca. Ego sū alpha ꝛ o. p̄ncipiuz et finis. ¶Quis digne laudabit aureolū. q̄ totā sub paucꝭ ꝓclusionibꝫ bibliā p̄cipue q̄ttuor euangelia /mira subtilitate ꝓpegit¶ Nōne sctūs Tho. totā pene theologie p̄ticā (plixioribꝫ licz ꝑbis) in scōa scōe ꝓclusit. Quā sūmā si tāto q̄reret īpēdio theologicoꝝ sobria studiositas/ q̄nto ꝓterit ī supuacuis multoꝝ heu vana curiositatꝭ. haberēt pfecto theologi vñ q̄rū dā sapientiū ī ocul̄ suis insultatio /fātasticos appellans theologos retusa cessaret. ¶Conatꝰ est nostꝛ vnꝰ ex theologie pfessoribꝫ notare semitā p quā nouꝰ theologie discipulꝰ hꝛet pgere. Sz ō dū etiā atq̄ etiā recogitauit /tot inuenit īgenioꝝ varietates. tot p̄terea p diuersitate finiū mltiplicitatesꝫ medioꝝ. p loco p tpe ꝛ societate. ōniq̄s pro occurrentibꝫ exercitijs. nūc ī istꝭ doctoribꝫ nunc ī illis. vt vix aut nusq̄s valeat vnifor mis regula ꝓstitui. Ueniebat rursus ī animū cudere q̄dā noua opuscula sup vnū ex quattuor. sz repssit modestior ꝓsideratio. ꝛ paucul̄ annotatōibꝫ voluit cē p̄tēta. ¶Prō spice q̄t et q̄nta pateāt a sūmis īgenijs elaborata sup euāgelia p glosas ordiarias. interlineares. p margies. p omelias. p postillas. p determiatōes. p ꝓcordātias mgr̄ales. p ſmōes et themata. p ꝓpilatiōes. nūc sūmatim. nūc cū ingēti coaceruatōe ex aliorū dictꝭ. q̄s cūcta diuūeret. Cōsultꝰ idcirco visū ē relinq̄re ꝑpriū cuilibz studiū/labore ordinēq̄z q̄rēdi q̄z glosas itez sup glosas addere. q̄ nec sufficerēt curiosis. ꝛ negligētes vl̄ onerarēt vl̄ nō satꝭ istruerēt. Uescēdꝰ est panis sz nedū marialis sz doctrine/ī sudore vultꝰ nr̄i. Dos iste nō viroꝝ ē. sed infantiū nō posse vel nolle cibū recipe nisi aut p masticatū/aut minutatiz discissuz. Uanitas q̄z nōnulloꝝ ex scꝑtoribꝫ mystice notatur ab eccl̄iaste. qm̄ diebꝫ ac noctibꝫ nō cessant/ꝛ sua sūmo labore q̄sita dimittunt hoī extraneo et ocioso. q̄ vel nō vtik vl̄ ī supbiā abutik derelictꝭ. Quid ꝑderit oro cecis vel auersis oculis si digito (vt aiūt) lux ipa monstret. ¶Cetez si nō inspicik Aug. ī suo ō doctrina xp̄iana. si Hugo ī didascalicō. si do cumēta sūmatim notata ab auctore de ꝑtibꝫ et vicijs/sup modo docilitatꝭ tā in doctore q̄z ī discipulo. Quid hz exiguitas p̄sētiū sperare scꝑtoꝝ/vt legi mō digna putek/ ne dixerim⁹ imitari (q̄z min⁹ iutile sit noua q̄z nulla sectari) dū optima q̄q̄z vetera p negligētiā intereūt. Nunq̄d nō hec ē causa nō ifima cur opiniōes totiēs et ſm Aristotelē infinities repiūk ꝛ voluūk. q̄ nimis est fastidiosū cor hūanū q̄dā īsatiabili prurītu noua sp appetēs ꝛ vetera seu q̄ ab alijs dicta scꝑtaq̄z coḡuerit etiā meliora fastidiēs Cur aliū de si ñ ex ℔ tot lecturaꝝ sup snīas ꝛ alibi p̄grādes sarcinet. Nōne iō/q̄ q̄ō in vna pte alter tractauit/idē mox in alterā ab illo retorquet. dū tritā alteri⁹ semitā pudet secq̄/ꝛ placet ꝓtētōibꝫ intēdere. ¶Nihilominus q̄sq̄s exercitatiōis gr̄a voluerit in hac compilatione noua q̄ dicik vnū ex q̄ttuor/ nouā expositionis semitā inuenire vel progredi vel oñdere/nō culpamus Necq̄ enīz paucioꝝ est sp̄ūaliū q̄z corpaliū gustuū varietas. Et suus cuiq̄z mos est nec voto viuitur vno. Alterius postremo natura gaudet donec venerimus ad illud vnicuz verbum q̄ō erat in p̄ncipio apud deū.

Prologus

Uangelicos canones composuit
E Eusebius cesarien. in greco q̄s
Hieronym⁹ Damasi rogatu la/
tinis tradidit.referēs ō Ammonio alexādri/
no/q̄ ediderit vnū ex q̄ttuor. Et ip̄m se dic̄
Eusebi⁹ imitatū. Sz vicio scp̄torū ꝛ ppt̄
varias trāslatōnes euāgelioꝝ/ꝓtext⁹ illius
amonij (Hieron̄.teste)false fedeq̄ laceratus
inueniebat. Ut igit̄ maneret euāgeliorū in
tegritas/nihilomin⁹ notū fieret studioſ in
q̄bus et in q̄b⁹ nō/euāgeliste ꝓueniebāt/ i/
uenta est canonū p̄dicta ꝓpositio/q̄ iā pene
recessit ab vsu. Forte ppt̄ nouā i euāgelijſ
(prout ꝛ i alijs sacre scp̄ture libꝛ) p capitu
la q̄rationē. Ut aūt labor vetex tātus ñ ex
toto p̄iret placuit tradere modū q̄ possz q̄li
bet studiosus vti p̄fatis canonib⁹ in libꝛis
etiā nō habētib⁹ eos vl̄ ipos nouit̄ inscri/
bere fas h̄ret. Procedūt aūt canones euāge
lioꝝ p ꝯcordantias nedū reales vl̄ histori/
cas.sed q̄ñq̄ p vocales.vbi ꝓstat ñ eē can/
dē doctrine vl̄ historie narratōez. sic̄ de pa/
scha/sic̄ de filio reguli.ꝛ ō seruo cēturiōis.
sic̄ de ceco sanato i ingressu hiericho.ꝛ ō ce
cis i egressu sanatis.ꝛ aptissime i piscatōne
petri/q̄ñ fuit vocat⁹ ad seq̄lā.et de piscati/
one quā exercuit p⁹ resurrectōem q̄ñ mani
festauit se itex iesus. Joh.xxi. Cōstat ei nō
eādē sed diuersā piscatōez fuisse.ꝛ ita ō pli
mis q̄ō expedit cogscere ne dissonātia diffi
cil̄ ꝛ possibil̄ ad cōcordandū textualit̄ ori
ri vide at̄. Utex ꝯo liber amonij vnū ex q̄t/
tuor repiat̄ vsq̄ apō latios.igro. Egregi⁹
āt doctor Aug⁹.libex edidit p̄clarissimū de
ꝓsensu euāgelistaꝝ in q̄ modū exorsus ē cō
ponēdi vnū ex q̄ttuor. Cui nup exordio da
tū esse credim⁹ in relijs auctore dño cōple
mētū.qō op⁹ eo facili⁹ potit̄ icorruptū ꝯua
ri q̄ in p̄ncipio nascentis eccl̄ie q̄ suscepta
m⁹tiplicataq̄ ē vnica euāgelioꝝ Hierony
mi trāslatio. Sz heu nr̄a hac etate misera/
q̄s leget hec:q̄s studebit:q̄s transscribet:
Cernis ꝛ sentis frat̄ charissime q̄tus mō
belloꝝ plusq̄ ciuiliū horror circūtonat/q̄/
ta succrescit heresuz ifelix pullulatio .q̄tuz
insup̄ ualente iniq̄tate refriguit charitas
quēadmodū rursus sacre legis studiū int̄/
missum ne dicam⁹ irrisū. Uex ꝓsolat̄ nos
pollicitatio xp̄i dicētis. In mūdo p̄ssurā/i
me pacem hēbitis.de q̄ loquit̄ ad dñm p/
p̄heta dicēs. pax m⁹ta diligētib⁹ legē tuā.
Et itex.btūs hō quē tu erudieris dñe ꝛ de
lege tua docueris eū Ut q̄d ita:vt mitiges
ei a diebꝫ mal̄ ꝛc. hīc de sapia gl̄at̄ alius q̄
erit allocutio tedij sui.qz ñ hz amaritudinē
ꝓuersatio illi⁹ nec tediū ꝓuict⁹ illi⁹/sz letici
ꝛ gaudiū. ¶ Hāc āplectamur frat̄ charissi/
me vt tāq̄ altera sunamitis suo calore viui
do castoq̄ nr̄az refoueat i mificordia vbe/
ri senectutē. Deniq̄ iuxta ꝯbū Hiero. se cō
solātis ꝛ iducēt⁹ hismeneū canam⁹ nob et
musis.imo ō ꝛ angel̄ si aures surde fuerit
ceterox. Siue vt epicur⁹ amico loq̄t̄.duo
nos magnū sat⁹ theatrū sum⁹. Aut certe se
debit solitari⁹ et tacebit. qz leuauit se supza
se. Nūq̄ min⁹ sol⁹ q̄ cū sol⁹.nec mag⁹ actu
osus q̄ cū ociosus. Siq̄dē regnū dei intra
nos ē.qō p̄sus eē q̄s dubitet amplissimū.
ꝓpellēs ibi rōes ꝛ canones oīm secl̄oꝝ Ubi
de⁹ oia in oīb⁹.in q̄ hic et nūc ꝛ iugit̄ deam
bulem⁹ aio. Uale frater.

Probemiuz super

vnū ō q̄ttuor.cui⁹ titulus esse pōt tetramo
nū vl̄ monotesseron.

Nū ex q̄ttuor euāgelijſ ꝓponere di
V uinus apuit Aug.q̄ libro suo ō cō
sensu euāgelistaꝝ subtilissimo q̄dē
ꝛ opiosissimo/ ꝓpigit sub vna serie narrati
onis euāgelioꝝ ꝯba/vsq̄ ad tps q̄ p̄dicare
ꝛ baptizare ihēs exorsus ē.q̄tin⁹ h̄ exēplo
siue vt a me factū ē inq̄t /siue alio mō ꝓmo
dosi⁹ fieri possit/videat vnusq̄sq̄/ꝛ in cete/
ris talib⁹ locꝫ fieri posse q̄ō h̄ factū eē fieri
p̄sperit. ¶ Tētam⁹ q̄ ꝓtinuare put ichoa
uerat. Ulisus ē ꝓtinus labor vix explebilis
maxie ppt̄ ordis rex gestaꝝ icertitudinem
Marc⁹ ei (teste Hiero.) nō ordinē rex ge/
staꝝ sz ordinē leuitice electōis ꝓplex⁹ ē. Lu
cas sil̄ in multis. Johes ꝯo secursum plu
ra posuit ab alijs p̄termissa.pauca iterāl̄ q̄
tradiderūt. ¶ Cū igit̄ triplex sit ordo narra
tionis l̄ralis. Unus rei geste. Alt̄ ātici pati
onis. Tercius remēoratōis put spūsctūs
voluit nūc ad hūc nunc ad illū ordinē mo
uere scp̄tores (Hō em̄ refert iuxta traditōez
Aug⁹.q̄bꝫ ꝯbis vel ordie eadē sīa vl̄ veri
tas nota fiat) Sufficiat ꝓbabil̄ collatio fa
cta sine p̄iudicio alit̄ vel sentiētiū vl̄ scribē/
tiū. ¶ Hō etiā tali ausu temerario q̄n īteme
ratū velim⁹ manere q̄druplicis euāgeliste
narratōis sacr̄m. Quis em̄ nesciat sp̄m xp̄i
potuisse sub vno eodēq̄ penitus ꝯboꝝ sen
tētiarūq̄ ꝓtextu tradidisse gestoꝝ suoꝝ ver

Tabula rubricarū

borūq; salutarē hīstoriā: Sz cū magno sacramēti mysterio sibi placuit sub q̄dā ꝓcordissima (si ita dici possit) dissonātia mētes fideliū cōmonere ad humiliorē vigilantiorēq; necnō multipliciorē inuestigationē veritatis. palāq; fieret q̄ttuor euāgelistas/ nō mutua ꝓspiratōe/sz diuīa inspiratōe fuisse locutos. ¶ Nec offendat (petimus) aliquē si ꝓtextus q̄ttuor euāgeliorū invnū cōpactus nō potuit sonoritatē suā custodire ab oī ꝓsus specie nugatōis z cuiusdā apparētis dissonātie alienā. q; sola textus verba ponere miscendoq; custodire cura fuit. ¶ Deniq; dabūt illustratōez glose doctorū p̄ sertim Aug⁹. libro ꝓtacto q̄bus pauculas ānotare q̄si margiales glosulas studiū fuit obtestatōe p̄missa ne scriptores eas textui misceāt. neq; q̄tatōes capl'or z euāgeliorū annotationes omittāt vel ꝓfundāt. Sit ipa merces increata dei sapia pollicēs z dicēs Qui me elucidāt vitā eternā hēbūt. ¶ Diuidit aūt pīs opus in tres ptitiōes. z q̄libet ī suas rubricas z hīstorias iuxta variā materie q̄litatē. Partitio p̄ma ꝓtinet originēz ī gressum xp̄i vsq; ad p̄gressum sue p̄dicationis ibi. Anno. xv. tc. vbi ē scda ptitio vsq; ad egressuz sue passionis z resurrectōis ibi. p̄ma āt die azymorū. vbi ponit tercia z finalis ptitio. ¶ Sequit tabula ꝓtinēs. hīs. rubricas. q̄ tabula etiā p se vtilis erit ad cognoscēdū in q̄b⁹ ꝓueniāt z in q̄b⁹ euāgeliste nō ꝓueniāt. Deniq; supaddunt rubricelle sub q̄ttuor p̄ncipalib⁹ rubricis ne lectoris mēoriā sua magnitudo ꝓfunderet. Qui lector aduertat plēs q̄s h ꝓcordātias in cānonib⁹ euāgeliorū repiri. q̄rū plīme sūt tm̄ mō vocales. videat si cor habeat ad illa.

Tabula cōtinēs. cl. rubricas

¶ Rubrice partitōis p̄me

1 De eterna xp̄i generatōe Joh. i.
2 De annūciatōe iohīs baptiste z conceptōe eiusdem L. i.
3 De annunciatōe christi ad mariā per gabrielem L. i.
4 De visitatōne elizabeth p̄ mariam et hymnus Magnificat L. i.
5 De ortu iohānis z circūcisiōe ip̄ius Et bñdictus dñs deus israel L. i.
6 De genealogia christi et apparitōne angeli ip̄i ioseph M. i.
7 De edicto augusti. natiuitate xp̄i. annūciatōe p̄ angelū ad pastores. L. 2.
8 De circūcisiōe christi L. 2 z de magorū aduentu M. 2.
9 De oblatōe christi in tēplo L. 2.
10 De fuga iesu ī egiptū z occisiōe innocētū ac regressu ioseph ō egipto. M. 2
11 De inuentōe xp̄i pueri in tēplo a pentibus eius. L. 2. Et habitatōe iohānis in deserto L. i.

Rubrice partitōnis

secunde p̄incipalis de p̄dicatiōe iohānis seu p̄gressu p̄conis

12 De p̄dicatōe et baptismo iohīs in deserto M. 3. R. 3. L. 3
13 De genealogia xp̄i ꝼm Lucam. L. 3.
14 De ieiunio christi et tētatione. M. 4. R. i. L. 4.
15 De testimonio iohīs de xp̄o J. i.
16 De p̄ria vocatōne andree petri philippi et nathanael J. i.
17 De mutatōe aque ī vinū J. 2.
18 De p̄mo aduentu ad pascha. et solutē templū hoc J. 2.
19 De nicodemo J. 3.
20 De q̄rela q; iohēs baptizabat J. 3
21 De icarnatōe iohīs. M. 14. R. 9. L. 3
22 De iudea relicta a xp̄o et de samaritana M. 4. R. i. L. 4. J. 4.
23 De filio reguli J. 4.
24 De libri traditōne ip̄i iesu z eiectōne ei⁹ extra ciuitatē/z q; relicta nazareth vēit ad capharnaū. M. 4. R. i. L. 4.
25 De scda vocatōe q̄ttuor apl'or ad familiaritatē xp̄i. L. 5. M. 4. R. i. (J. 4.
26 De tcia vocatōe ad seq̄lā. M. 4. R. i.
27 De expulsiōe īmūdi demonij z sanatione oīs lāguoris M. 4. R. i.
28 De socru symōis. M. 8. R. i. L. 4.
29 De vocatōe matthei /que ꝼm Aug. ē facta ante ꝼmonē dñi in mōte. M. 9. R. 2. L. 5.
30 De electiōe. xij. apl'or. z ꝼmōe dñi in mōte thabor q̄ ꝓtinet ml'tas rubricellas ꝓpter multitudinē doctrinarum. M. 5. 6. vij. c. p̄ totū. R. 3. L. 6. 11. 7. 12
31 De leprōso sanato. M. 8. R. i. L. 5.
32 De seruo centurionis M. 8. L. 7.
33 De filio vidue suscitato L. 7.
34 De duob⁹ volentib⁹ sequi christum. M. 8. L. 9.
35 De quietatōne maris ad iussum christi. M. 8. R. 4. L. 8.

Tabula rubricarum

36 De duobus demoniacis curatis. M. 8. R. 5. L. 8.
37 De paralitico sanato M. 9. R. 2. L. 5.
38 De conuiuio in domo matthei. M. 9. R. 4. L. 5.
39 De suscitatõe filie archisynagogi et õ emorroissa M. 9. R. 5. L. 8.
40 De duob cecis illuminatis M. 9
41 De admiratõe turbarũ sup doctrina christi M. 13. R. 6. ꝯsonat. L. 8.
42 De iussiõe facta discipul. rogate dñm messis mittere operios. M. 9. R. 6.
43 De missiõe duodecim apo/ (L. 10.
stolorũ M. 10. et. 11. R. 6. L. 9
44 De interrogatiõe Johis. Tu es q̃ ve turus es M. 11. L. 7.
45 De pharisco q̃ rogauit xp̃m mãduca re cũ eo ꝛ de maria magdalẽa L. 7
46 De occisiõe iohis bap. M. 14. et. R.
47 De pbatica piscina. J. 5. (9.
48 De herode dicẽte iohem surrexisse ꝛ miracula facere. M. 14. R. 6. L. 9
49 De fidu aplorũ ad xp̃m R. 6. L. 9
50 De quinq̃ panibus et duob piscib M. 14. R. 6. L. 9. J. 6.
51 De ambulatõe xp̃i sup mare. M. 14 R. 6. L. 9. J. 10.
52 De p̃dicatõe eucharistie J. 6.
53 De missiõe. lxx̃ii. discipulorũ L. 10
54 De maledictõibus ciuitatũ in q̃bus xp̃s p̃dicauerat M. 11. L. 10. R. 3
55 De demonio muto. M. 12. R. 3. L. 11.
56 De matre iesu et fratrib querentibus loqui ei M. 17. R. 3. L. 8.
57 De petẽtib signũ de celo. M. 12. L. 11
58 De discipulis q̃bus demonia subiciebant M. 11. L. 10.
59 De samaritano curante vulneratum.
60 De misterio marthe L. 10 (L. 10
61 De doctrina orõis M. 6. L. 11
62 De traditiõibus phariseorũ reprhẽsis a christo M. 15. L. 11
63 De confricatiõe granorum sabbato. M. 12. R. 2. L. 6.
64 De sanatõe manus aride M. 12. R. 3. L. 4
65 De quattuor parabolis in mari. M 13. R. 4. L. 8. et. 13.
66 De tribus pabolis in domo. M. 13.
67 De reprhensione traditõis iudeorum M. 15. R. 7. ꝯsonat L. sup. c. 11.
68 De chananea M. 15. R. 7.
69 De surdo et muto sanato et mlt̃s alijs M. 15. et R. 7
70 De scõa refectõe turbe ex septẽ panib ꝛ paucis piscib M. 15. R. 8
71 De iudeis iterũ petentib signum de celo et de fermento phariseorũ cauẽ/ do M. 16. R. 8.
72 De ceco sanato qui videbat homies velut arbores ambulãtes R. 8.
73 De interrogatiõe xp̃i quem me dicũt hoies esse M. 16. R. 8. L. 9.
74 De cruce baiulãda post xp̃m. M. 16 R. 8. L. 9. et consonat infra. L. 14.
75 De transfiguratõne domini. M. 7. R. 9. L. 9
76 De spũ muto quem nõ poterãt cu/ rare discipuli xp̃i. M. 17. R. 9. L. 9
77 De scenophegia ꝛ p̃dicatõe passiõis christi M. 17. R. 9. L. 9. J. 7.
78 De mlíere deprhẽsa in adulterio. J. 8.
79 De ꝓbis xp̃i in gazophilatio J. 8
80 De alio ꝓmone xp̃i ꝓpter quẽ volue/ rũt eum iudei lapidare J. 8
81 De ceco nato J. 9.
82 De sermone christi. Ego sum pastor bonus J. 10
83 De solutõe didragmatis M. 17. R. 9
84 De ꝓtẽtiõe discipulorũ q̃s eorũ videre tur esse maior ꝛ doctrina christi. M. 18. R. 9. L. 9
85 De correptõe fraterna. M. 18. L. 17.
86 De seruo nequã cui omne debitũ di/ missum fuerat M. 18.
87 De illo q̃ cũ ciebat demonia et nõ seq̃ batur christũ M. 9. L. 9.
88 De aduentu xp̃i in fines iudee ꝛ q̃ di scipuli xp̃i nõ timeant eos qui occi/ dunt corpus. nec vult christ⁹ post di uidere hereditatẽ. M. 18. ꝛ sup. 10. R 10. L. 12.
89 De diuite habẽte fructũ abundãtiã ꝛne discipuli solliciti sint L. 12.
90 De galileis occisis ꝛ ficulnea. L. 13.
91 De muliere incuruata L. 13
92 De interrogatõe iudeorũ an liceat vi/ rorẽ dimittere M. 14. R. 10. L. 16
93 De puulis oblat̃. M. 19. R. 10. L. 18
94 De filio ꝓdigo L. 15
95 De adolescẽte q̃rẽte q̃d faciẽdo vitã eternã possideret. M. 19. R. 10. L. 18.
96 De interrogatõe petri. ecce nos reliq̃ mus oĩa M. 19. R. 10. L. 18
97 De operãs in vineam missis. M. 20. L. 13.

Tabula rubricarū

98 De interrogatiõe facta xpo si pauci salui fiãt. ⁊ q herodes q̃rebat eũ occide
99 De hydropico sanato ⁊ ex (re. L.13
hortatõe xpi ad hũilitatẽ L.14.
100 De vocãdis paupib ad ꝓuiuiũ ⁊ pabola de cena magna L.14
101 De odiẽdis pentib ꝓpt̃ xpm. L.14
102 De villico iniquitatis L.16
103 De diuite epulone L.16.
104 De petitõe discipulor vt augeat̃ i eis
105 De encenijs qñ volu (fides. L.17.
erũt lapidare iesum iudei J.10.

Hic incipiunt preambula p assiõis domini

106 De suscitatõne lazari J.11
107 De conspiratõne facta contra iesum ⁊ eius egressu in effrem J.11.
108 De ascensu iesu in hierusalẽ. M.20. R.10. L.18.
109 De leprosis sanatis in via L.17.
110 De ñ ꝛceptõe xpi p samaritanos. L.9
110 De petitõe filior zebedi M.20. R 10
112 De illumiatõe ceci. de zacheo ⁊ de decem mnis L.18. ⁊.19. R.10
113 De duobus cecis in egressu hiericho sanatis M.20. R.19.
114 De alabastro vnguẽti. M.26. R.14.
115 De sessione aselli. M.21. (J.12
R.11. L.19. J.12.
116 De fletu iesu sup ciuitatẽ et eiectione vendentiũ M.21. R.11. L.19
117 De gẽtilibus q̃rentib videre iesum ⁊ p̃dicatõe iesu et regressu eius in bethaniam M.21. R.11. J.10
118 De ficulnea arefacta M.21. R.11.
119 De q̃stiõe baptismi iohãnis. M.21.
120 De duobus filijs quo (R.11. L.20
rũ vnus fecit volũtatẽ pris M.21
121 De parabola vinee locate agricolis. M.21. R.12. L.20.
122 De iudice iniq̃tatis ⁊ de pharisco et publicano L.18.
123 De veste nuptiali M.23. et consonat L.14. cum glosa
124 De tributo reddẽdo cesari. M.22
125 De muliere septẽui (R.12. L.20
ra M.22. R.12. L.20.
126 De dilectõe dei ex toto corde. M.22. R.12. de quo et L.10
127 De quadã interrogatõe phariseorum ⁊ alia interrogatiõe xpi cui⁹ christus filius sit M.22. R.12. L.20.
128 De doctrinis phariseor audiendis. M.23. R.12. L.20.
129 De ve multiplici M.23. L.11. et.13
130 De vidua duo minuta offerẽte. R.12
131 De edificio tẽpli et cõmina (L.21
tõe euersiõis hier'm. M.24. R.13. et
132 De signis iudicij. M.24 (L.21.
R.13. L.17. et.21. et.22.
133 De vigilia et orõe M.24. R.13. L.12
134 De decem virginib ⁊ de decẽ talentis ⁊ de modo iudicij. M.25.
135 De mõ christi in docẽdo L.21.
De obstinatõe iudeorũ J.12
136 De festo diei azimorũ approꝑinq̃nte M.26. R.14. L.22. J.13.

Sequunt rubrice

tercie partis de egressu passiõis et resurrectõis christi

137 De missiõe petri et iohãnis ꝑma die azimor quã iohes vocat añ diẽ festũ pasche. M.24. R.14. L.22. J.13.
138 De ablutõe pedum J.13
139 De sacramenti eucharistie istitutiõe M.26. R.14. L.22.
140 De p̃dicatõe negatõis et questiõe discipulorũ M.26. R.14
141 De ꝟmone dñi post cenã. Et ꝓtinet multas rubricellas p multitudie doctrinar vbi p totũ de mysterio trinitatis. J.14. 15.16. et.17.
142 De oratõe iesu in sua captõe. M.26. R.14. L.22. J.18.
143 De missiõe iesu ad annã ⁊ ꝑma negatõe petri. M.26. R.14. L.22. J.18
144 De missiõe iesu ad cayphan. M.26. R.14. L.22. J.18.
145 De scda ⁊ tercia negatõnibus Petri. M.26. R.14. L.22. J.18.
146 De tercia ꝙuẽtõe iudeorũ ⁊ traditiõe iesu pilato. M.27. R.14. et.15. L.22. et.23. J.18. et.19.
147 De ductõe iesu ad crucẽ ⁊ ei⁹ crucifixione. M.27. R.15. L.23. J.19
148 De irrisione iesu in cruce et de verbis eius ⁊ signis post mortẽ. M.27. R.15 L.23. J.19.
149 De sepultura domini. M.27. R.15. L.23. J.19.
150 De ꝛsurrectõe dñi p totũ. ⁊ ꝓtinet mltas rubricellas p multitudie apparitionũ et gestorũ. M.28. R.16. L.24. J.20. et.21

Tabula rubricarũ

Sequũt.xx.Rubri

celle sub magna rubrica. xxx. de ꝓmõe dominí in monte supra annotata

1 Beatitudinũ enumeratio. M.5. L.6 ⁊ hec post apl'oꝝ noiatõez
2 Apl'oꝝ ꝓmẽdatio ⁊ legꝭ ꝛpletio. M.5
3 Consilioꝝ sup legẽ veterẽ additõ. Et ꝓmo ad illud Nõ occides M.5.
4 Supadditio ad illõ Nõ mechaberꝭ
5 Supadditio ad illud (M.5. Non ꝑiurabis M.5.
6 Judicialiũ euacuatio vl' moderatio M.6 L.6
7 Inimicoꝝũ dilectio M.6.L.6
8 Hypocrisis detestatio ⁊ ꝓmendatio elemosyne M.6.
9 Qualiter oꝛandum M.6. L.11
10 Qualiter indulgendũ M.6.
11 Qualiter ieiunandũ M.6.
12 Qualiter thesaurizandũ M.6.
13 Qualiter intentio dirigẽda M.6.
14 Qualit' nimia sollicitudo vitãda/ ⁊ ĩ ꝓuidẽtia dí spes ponẽda. M.9.L.12
15 Qualiter miserẽduz nec iudicandum nec improbe arguẽdũ. nec poꝛcis nec canibꝫ sanctũ dandũ M.7. L.11.
16 Qualit' instant' ⁊ fiducialit' agenduz.
17 Preceptũ vniuersale le (M.7.L.11 gis. ⁊ poꝛte salutis angustia M.7
18 Qualiter habenda falsoꝝ ꝓpheraꝝ a fructibꝫ eoꝝ sit noticia M.7. L.6
19 Qualiter colẽdus deus nõ oꝛe soluꝫ sed opeꝝ efficacia M.7.L.6
20 Qual' opatio miracl'oꝝ ñ saluat/ sed stabil' in xꝑo ꝓmanẽtia M.7. L.6

Rubricelle.xii.sub

magñ rubca. cxli. de ꝓmõe dñi p⁹ cenã sumpte iuxta diuisiõz euãgelioꝝ q̃ legũt' ĩ eccl'a ex q̃ttuoꝝ capl'is. s. xiiij. xv. xvi. et. xvij.

1 Nõ turbet' coꝛ vestrũ. J.14. finis ℔ faciam
2 Si diligitis me mãdata mea ꝓuate. J.14 finis meipsum
3 Si q̃s diligit me. J.14. finis. sic facio
4 Ego sum vitꝭ vera. J.15. finis. ꝛpleat'
5 Hoc ẽ ꝓceptũ. J.15. finis det nobis
6 Hec mando vobis. J.15. finis habuerunt me gratis
7 Cũ venerit ꝑacl't⁹. J.15. et.16. finis dixi vobis.
8 Vado ad eũ q̃ misit me. J.16. finis annũciabit vobis
9 Modicũ et iam nõ videbitis me. J. 16. finis tollet a vobis
10 Amẽ amẽ dico vobis. Si q̃d petieritis ꝓem. J.16. finis a deo existi.
11 Subleuatꝭ ocul' in celũ dixit. pat' venit hora. J.17. finis Ad te venio.
12 Subleuatis ocul' ĩ celũ ⁊ sic dixit. pr̃ sctẽ ser.e. J.17. finis et ego in ipis

Rubricelle.xi.sub

magna rubrica. cxlvi. de passione dñi

1 Fit tercia ꝙuẽtio ⁊ dat' iesus pilato.
2 Judas se suspendit
3 Jesus accusat' ⁊ pilatus interrogat
4 Herodes iesum spernit
5 Barrabas requiritur
6 Jesus flagellatur
7 Jesus iterũ interrogat⁹ nõ rñdet
8 Uxoꝛ pilati monet pilatũ
9 Barrabas iterũ requiritur ⁊ dat'
10 Preses lauat manus
11 Jesus illuditur in ꝓtorio

Rubricelle.xii.sub

Rubrica magna. cl. de resurrectõe dñi sumpte iuxta diuisionẽ euangelioꝝ q̃ legunt' ĩ ecclesia paucis immutatis

1 Maria magdalena et maria iacobi ⁊ salome. R.16 finis. sicut dixit vob
2 Una sabbati maria magdalena vẽit J.20. finis a moꝛtuis resurgere
3 Maria stabat ad monumẽtũ foris. J.20. finis hec dixit mihi
4 Et mulieres exierẽt. M.28. R.16. L. 24. J.20. finis factũ fuerat
5 Duo ex discipul' iesu ibant. L.24. finis fractione panis
6 Stetit iesus in medio discipuloꝝ L.24. finis in omnes gentes
7 Cum essꝫ sero die illa. J.21. finis ba beatis in nomine eius
8 Manifestauit se iesus discipulis suis ad mare. J.21 finis a moꝛtuis
9 Dixit symoni petro iesus. J.21. finis testimonium eius.
10 Undecim discipuli abierũt ĩ galyleã M.28 finis. ad ꝙsũmationẽ seculi.
11 Recũbentibꝫ vndecim discipul'. R. 16. finis sequentibꝫ signis
12 Eduxit autez eos foras. L.24. R.16. J.21. finis sunt libꝛos

Sequuntur carmina super eo

dem. Et p̃mo de origine ⁊ ingressu xp̃i. Et ei⁹ generatione.

J.1. L.1. L.1 L.1. M.1. M.1. L.2.
1 2 3 4 5 6 7
Uerbū mut⁹ auc montanus puer liber ortus
M.2. L.2. M2. L.2.et.L.1.
8 9 10 11
Reges purificat it in egyptum reperitur

¶De p̃dicatione Johannis seu pgressu p̃conis

M.3. M.4.
R.1. R.2.
L.3. L.3. L.4. J.1. J.1. L.2. J.2.
12 13 14 15 16 17 18
Uox fuit esurijt tu quis dol⁹ ydria pascha
M.14. M.4 M.4.
R.8. R.1. R.1.
L.3. L.4. L.4.
J.3. J.3. J.4. J.4. J.4
19 20 21 22 23 24
Spirat baptizat capitur fons regul⁹ ibat
M.4. M.4. M.8. M.9. M.5.6.7.
R.1. R.1. R.1. R.1. R.3.
L.5. L.4 L.4. L.5. L.6.11.et.12.
25 26 27 28 29 30
Rete secuti demon socrus leuicꝫ sermo
M.8. M.8. M.8 M.8. M.8 M.9.
R.1. R.4 R.5. R.2.
L.5 L.7 L.7. L.9. L.8. L.8 L.5
31 32 33 34 35 36 37
Si vis dic surge sequit mare legio tolle
M.9 M.9 M.9 M.13 M.9
R.2 R.5. R.6. R.6.
L.5 L.8
38 39 40 41 42
Conuiuiū tibicen ceci doctrina rogate
M.10.11. M.11 M.14. M.14.
R.6 R.6. R.6 R.6.
L.9 L.9. L.7 J.5. L.9. L.9
43 44 45 46 47 48 49
Misit arundo flet Moys piscina fama seorsum
M.14 M.14. M.11 M.12 M.12.
R.6 R.6 R.3. R.3 R.3
L.9.J.9 J.6 L.10. L.10. L.11 L.8
J.6 J.6.
50 51 52 53 54 55 56
Quinqꝫ super manna binos ve ve beelzebub hi sūt
M.12. M.11.
L.11. L.10. L.10. L.10 L.11. L.11
57 58 19 60 61 62
Signa sathan stabulo pars optima nos doce stulti

Carmina super eodem

M.12 M.12. M.13 M.13 M.15 M.15
R.2 R.3. R.4. R.7. R.7
L.9 L.4. L.8.et.13.

63 64 65 66 67 68
Brana manus para bis bine tres irrita clamat
M.15. M.17. M.16. M.16
R.7. R.8. R.8. R.8. R.8
L.9

69 70 71 72 73
Surdꝰ piscicul' a fermento spuit absit
M.16 M.17 M.17. M.17
R.8. R.9. R.9. R.9
L.9. L.9. L.9. L.9. J.8. J.8

74 75 76 77 78 79
Crux vt sol nequeunt ascendite nemo locutus
M.17 M.18 M.18
R.9 R.9
J.9. J.9 J.9 L.9 L.17

80 81 82 83 84 85
Abscõdit siloe pastor soluit minor in te
M.18. M.18.et.supꝫ.10
R.9 R.10
L.12 L.12 L.13

86 87 88 89 90
Nequam pro nobis qui me diues galylei
M.19. M.19. M.19
R.10. R.10. R.10.
L.13 L.16. L.18. L.15. L.18

91 92 93 94 95
Incuruata libellus parui prodigus Imple
M.19 M.20
R.10.
L.18 L.13 L.14 L.14

96 97 98 99 100
Quid nobis vineam pauci postremus egenos
L.14 L.16 L.16. L.17
J.10

101 102 103 104 105
Odit non poteris epulo serui sumus vnum

¶ Preambula passionis christi

M.20. M.20 M.20.
R.10 R.10. R.10.
L.18. L.17 L.19 R.10
J.11. J.11 L.18.19

106 107 108 109 110 111 112 113
Fetet abit scandit lepra vis dic ad me duo ceci
M.26. M.21. M.21. M.21. M.21. M.21. M.21. M.21
R.14. R.11. R.11. R.11 R.11. R.11 R.12
L.19. L.19 L.19 L.19 L.20 L.18. L.20
J.12. J.12. J.12

114 115 116 117 118 119 120 121 122
Ut quid rex flet gens ficus vnde duo mihi vitis

M.22 M.22. M.22. M.22. M.22. M.23. M.21.
R.12 R.12. R.12. R.12. R.12. R.12
L.14. L.20. L.20 L.10. L.17. L.20. L.20
J.20.

123 124 125 126 127 128 129
Uestem deo septem toto dauidis cathedrã ve

M.24 M.24. M.24. M.25. M.26
R.12. R.13. R.13. R.13 R.14.
L.21. L.21. L.17. L.12. L.21. L.22.
21.22. J.12. J.13.

130 131 132 133 134 135 136
Plus quando signa vigiles rex credere pascha

¶De egressu passionis et resurrectionis christi

M.26. M.26. M.26. J.13. M.26. M.28
R.14. R.14. R.14. 14.15. R.14. R.14
L.22. L.22. L.22. 16.17. L.22. L.22.
J.13. J.13. J.13. J.18. J.18.

137 138 136 140 141 142 143
Cena lauat sacrat ter me docet orat ad annã

M.26. M.26. M.27
R.14 R.14. R.14.7.15
L.22. L.22. L.22.et.23
J.18. J.18 J.18.et.19.

144 145 146
Ad caypham flenit vinctus damnatur inique

M.27. M.27. M.28 M.28
R.15. R.15. R.15. R.16.
L.23. L.23 L.23 L.24.
J.19 J.19. J.19. J.20.et.21

147 148 149 150
In cruce ridetur sepelitur ↄ inde resurgit

Sequuntur rubri

celle ī magna rubrica.30. ¶De sermone do mini in monte

1 2 3 4 5
Octo beant lux lex archa q̄ viderit est non
6 7 8
Lede malo benefac ingratis da sine teste
9 10 11 12 13
Ora condona ieiuna cor sit tibi vbi lux
14 15 16
Ne sis sollicit⁹ dãnãs sanctũ caniby dans
17 18 19 20
Dat pat arta bonos fruct⁹ opare petre pax

¶Sequunt rubricelle in Rubrica.141.

De sermone domini post cenam

1 2 3 4 5 6
Sum via cũ pre do vitis quia te sed odit
7 8 9 10 11 12
Obsequiũ mundũ modicũ siq̄d pat vnũ.

¶Sequuntur rubricelle in Rubrica.146

De passione domini

1 2 3 4 5
Poncio dãt vinctũ iudas albis homicida
6 7 8 9 10 11
Ecce homo nil vxor latro lauit ludit intus

¶Sequunt rubricelle in Rubrica.150. De christi resurrectione.

1 2 3 4 5 6
Tres duo stabant aucte fregit stat medio
7 8 9 10 11 12 (pax
Octo naui petre vobiscũ tingite signis

Prima pars princi

pal' de origine et ingressu christi. Et prim de eterna christi generatõe. Joh.i. Cap.i.

i

In principio erat verbũ. et verbũ erat apud deuz. et deꝰ erat verbũ. hoc erat in principio apud deuz. Oia p ipm facta sunt. et sine ipo factũ est nihil. quod factũ est in ipo vita erat et vita erat lux hoim. et lux in tenebris lucet. et tenebre eã nõ pphẽdert. Fuit hõ missus a deo cui nomen erat iohes. Hic vẽit in testimoniũ vt testioniũ phiberet õ lumie vt oẽs credẽt p illũ. Non erat ille lux sed vt testimoniũ phiberet õ lumine. Erat lux ꝟa que illuminat oẽm hominem venientẽ in hũc mundũ. In mũdo erat / et mũdus p ipm factꝰ est. et mũdus eũ nõ cognouit. In pp̃a venit. et sui eũ nõ receperũt Quotq̃t aũt receperũt eũ dedit eis ptãtem filios dei fieri his q̃ credũt in nomine eiꝰ. q̃ nõ ex sanguinibꝫ. neq; ex voluntate carnis neq; ex voluntate viri / sed ex deo nati sunt. Et verbũ caro factũ ẽ et habitauit in nobis. Et vidimꝰ gl'iam eius gl'iaz q̃si vnigẽiti a patre. plenũ gr̃e et ꝟitatis.

Glosa

Fit hic preoccupatio de missione iohãnis que postmodũ lati⁹ explicat

Hic preoccupatio fit de incarnatõne verbi. que postmodũ lati⁹ explicat

Prohemiũ Luce

Quoniã q̃dem multi conati sunt ordinare rez narratõem q̃ in nob cõplete sũt. sicut tradiderũt nobis q̃ ab initio ipi viderũt. et mĩstri fuerũt sermonis. visuz est et mihi assecuto oĩa a pncipio diligẽter tibi ex ordie pscribere optime theophile / vt cognoscas eoz verboz ꝺ q̃bus eruditus es veritatẽ

Becũdo de annũci

atione Johis baptiste. et pceptione eiusdẽ Luce.i. Cap.ij.

f

Uit in dieb herodis regis iudee sacerdos q̃dam noie zacharias ꝺ vice abia. et vxor illi de filiab aaron. et nomen eiꝰ elizabeth. Erãt aũt ambo iusti ante deũ incedẽtes in oĩb mãdatis et iustificatõib dñi sine q̃rela. Et nõ erat illis filiꝰ. eo q̃ essz elizabeth sterilꝭ. et ambo pcessissent in dieb suis. Factũ ẽ aũt cũ sacerdotio fungerer zacharias in ordine vicis sue añ deuz ẽm psuetudinẽ sacerdotij sorte exijt. vt incẽsum poneret ingressus in tẽplũ dñi. Et erat oĩs multitudo ppli foris orãs hora incẽsi. Apparuit aũt illi angelus dñi stãs a dextris altaris incẽsi. Et zacharias turbatꝰ est vidẽs. Et timor irruit sup eũ. Dixit aũt ad illũ angelꝰ. Ne timeas zacharia. q̃m exaudita est deꝑcatio tua. et vxor tua elizabeth pariet tibi filiũ. et vocabis nomẽ eiꝰ iohãnẽ. Et erit gaudiũ tibi et exultatio. et multi in natiuitate eius gaudebũt. Erit enim magnus corã dño. et vinuz et sicerã non bibet. et spũsctõ replebit adhuc ex vtero mr̃is sue. Et multos filioz isrl' cõuertet ad dñm deũ ipoz. Et ipe pcedet ante illũ in spũ et ꝟtute helye. vt ꝺuertat corda patrũ in filios. et incredulos ad prudẽtiaz iustorũ. parare dño plebẽ pfectã. Et dixit zacharias ad angelũ. Et vñ ꝺ sciã? Ego enim sum senex et vxor mea pcessit in dieb suis. Et rñdens angelꝰ dixit ei. Ego sum gabriel q̃ asto añ deũ. et missus sum loq̃ ad te. et hec tibi euãgelizare. Et ecce eris tacẽs et nõ poteris loq̃ vsq; in diẽ q̃ hec fiẽt. p eo q̃ nõ credidisti verbis meis q̃ implebũt in tẽpore suo. Et erat plebs expectãs zachariã. et mirabant q̃ tardaret ipe in tẽplo. Egressus autẽ nõ poterat loq̃ ad illos. et ꝺgnouerunt q̃ visionẽ vidisset in tẽplo. Et ipe erat innuens illis et pmãsit mutꝰ. Et factũ ẽ vt ipleti sunt dies officij ei⁹ abijt in domũ suam. Post hos autẽ dies ꝺcepit elizabeth vxor eiꝰ. et occ'tabat se mẽsibꝫ q̃nq; dicẽs Quia sic fecit mihi dñs in diebꝫ q̃bꝫ respexit auferre obprobriũ meũ inter hoĩes.

Tres fuerũt herodes. vñ versus. Alcalonita necat pueros. antipa iohãnẽ. Percutit agrippa iacobũ. dat carceri petrũ

De annunciatione

xp̃i ad mariã p gabrielẽ. Lu.i. Cap.iij.

i

A mẽse aũt sexto missus ẽ angelꝰ gabriel a deo in ciuitatẽ galilee cui nomẽ nazareth ad ꝟginẽ desponsatã viro cui nomẽ erat ioseph de domo dauid. et nomẽ ꝟginis maria. Et ingressus angelꝰ ad eam dixit. Aue gr̃a plena. dñs tecũ bñdicta tu in mulieribꝫ. Que cũ audisset turbata ẽ in sermõe eius. et cogitabat q̃lis esset ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria inueniſti enim gr̃az apud dñm. Ecce

cõcipies in vtero. ⁊ paries filiũ. ⁊ vocabis nomẽ eius iesum. Hic erit magn⁹ ⁊ filius altissimi vocabit. Et dabit illi dñs sedẽ dauid pris eius. ⁊ regnabit in domo iacob i eternũ. ⁊ regni ei⁹ nõ erit finis. Dixit aũt maria ad angelũ. Quõ fiet istud qm̃ virũ nõ cognosco. Et rñdens angelus dixit ei. Spũs scũs superueniet in te. ⁊ ꝑtus altissimi obumbrabit tibi Jdeoq; ⁊ qõ nascet ex te sctm̃. vocabit filius dei. Et ecce elizabeth cognata tua ⁊ ipa concepit filiũ in senectute sua. Et hic mẽsis est sextus illi q̃ vocat sterilis. q; nõ erit impossibile apud deũ omne ꝑbum. Dixit aũt Maria. Ecce ancilla dñi fiat mihi sm̃ verbum tuum. Et discessit angelus ab illa.

Hic ptz q; maria fuit õ genere sacerdotali ⁊ regali. vide qualit in postilla

Hic fit preoccupatio iuxta cõiorem opinionẽ que ponit mariã fuisse i circũcisiõe iohannis in die octauo

De visitatõe elizabeth p mariã ⁊ cãticũ magnificat. Luc. i. Cap. iiij.

Surgẽs aũt maria abiit in mõtana cũ festinatione in ciuitatẽ iude ⁊ intrauit i domũ zacharie ⁊ salutauit elizabeth Et factũ est vt audiuit salutatiõez marie elizabeth exl'tauit ifãs i vtero ei⁹ ⁊ repleta ẽ spũsctõ elizabeth. ⁊ exclamauit voce mag̃ ⁊ dixit. Bñdicta tu inẽ ml'ieres. ⁊ bñdictus fruct⁹ ventris tui. Et vñ h̃ mihi vt veniat mr̃ dñi mei ad me. Ecce em̃ vt facta ẽ vox salutatõis tue i auribꝫ meis. exultauit i gaudio infans i vtero meo. Et btã q̃ credidisti. qm̃ pficiẽt in te q̃ dicta sunt tibi a dño. Et ait Maria. Magnificat aia mea dñm. Et exultauit ⁊ c̃. vsq; abraã ⁊ semini ei⁹ in secla. Mansit aũt maria cũ illa quasi mẽsibꝫ tribꝫ. ⁊ reuersa ẽ in domũ suã

Probabile ẽ q; prius maria ⁊ ioseph cõuenerunt celebri cultu nuptiarũ. et q; õ licẽtia ioseph vel forte ipso ducẽte maria iuerit ad mõtana. reuelato pr⁹ ipsi ioseph incarnatõis mysterio. q̃uis orig. ⁊ ei⁹ sequaces sec⁹ dicãt

De ortu iohannis ⁊ circũcisiõe ipi⁹ ⁊ cãticũ zacharie. Bñdict⁹ dñs deus israel. Lu. i. Cap. v.

Elizabeth aũt ipletũ ẽ tps pariẽdi ⁊ pepit filiũ. Et audierũt vicini ⁊ cognati. q; magnificauit dñs misericordiã suã cũ illa ⁊ ꝯgtulabãt ei. Et factũ ẽ i die octauo venerũt circũcidere puerꝫ ⁊ vocabant eũ noie ꝑris sui zachariã. Et rñdens mr̃ ei⁹ dixit. Neq; q̃. sz vocabit iohes. Et dixerũt ad illã. q; nemo ẽ i cognatiõe tua q̃ vocet h̃ noie Innuebant aũt ꝑri ei⁹ quẽ vellet vocari eũ Et postulãs pugillarẽ scripsit dicẽs. Johes ẽ nomẽ eius. Et mirati sũt vniuersi. Aperta ẽ aũt illi co os ei⁹ ⁊ lingua ei⁹. ⁊ loqbat bñdicens deũ. Et factus ẽ timor sup oẽs vicinos eorũ. ⁊ sup oia mõtana iudee diuulgabant oia ꝑba hec. Et posuerũt oẽs q̃ audierant in corde suo dicẽtes. Quis putas puer iste erit? Etem̃ manus dñi erat cuz illo. Et zacharias ꝑ eius impletus est spũsctõ. ⁊ prophetauit dicens. Bñdictus dñs deus isrl̃ ⁊ c̃. vsq; ad in viam pacis.

De genealogia christi ⁊ apparitiõe ãgeli ipi ioseph. Matth. i. Capitulum. vi.

Liber generatõis iesu xpi filij Dauid filij abraã. Abraã genuit ysaac ysaac aũt genuit iacob. Jacob aũt genuit iudã ⁊ frẽs eius. Judas genuit phares et zarã de thamar. Phares genuit esrom. Esrom genuit arã. Arã genuit aminadab. Aminadab genuit naason. Naason genuit salmon. Salmõ genuit booz de raab. Booz ge. obeth ex ruth. Obeth ge. yesse. yesse ge. dauid regẽ. Dauid rex genuit salomonẽ ex ea que fuit vrie. Salomõ genuit roboã. Roboã genuit abiã. Abia genuit aza. Aza genuit iosaphat Josaphat genuit iorã. Joram genuit ozyam. Ozyas genuit ioathan Joathan genuit achã. Achas genuit ezechiã. Ezechias genuit manassen. Manasses genamon. Amõ ge. iosiam Josias genuit iechoniã ⁊ frẽs eius in transmigratõe babylonis. Et post transmigratiõnẽ babylonis iechonias genuit salathiel. Salathiel ge. zorobabel. Zorobabel genuit abiud Abiud aũt ge. elyachim. Elyachim ge. azor. Azor ge. sadoch. Sadoch genuit achym. Achym ge. eliud Eliud ge. eleazar Eleazar aũt genuit mathã. Mathã autem genuit iacob. Jacob aũt genuit ioseph virũ Marie ẽ q̃ natus est iesus q̃ vocat xps Oẽs ergo generatões ab abraam vsq; ad

Glosa. Tres hic omittuntur reges.

dauid.xiiij. Et a dauid vsq; ad trāsmigrationez babylonis.xiiij.
Et a trāsmigratiōe babylōis vsq; ad xp̄m generatiōes.xiiij. Xp̄i aūt generatio sic erat. Cuz eēt despōsata mr̄ ei⁹ maria ioseph/añq; cōuenirēt inuēta ē hñs in utero de spūsctō. Joseph aūt vir ei⁹ cū eēt vir iustus ⁊ nollet traducere eā voluit occulte dimittere eā. Hec aūt cogitāte eo. Ecce āgelus dñi in somnis apparuit ei dicēs. Joseph fili David noli timere accipe mariā coniugē tuā. qđ em̄ in ea natū ē de spūscō est. Pariet aūt filiū ⁊ vocab̄ nomē eius ihm. Ipe em̄ saluū faciet pp̄l'm suū a peccatis eoz. Hoc aūt totū factū ē vt adiplerēt qđ dictū est a dño p ꝓphaz dicentē. Ecce ꝟgo in utero hēbit ⁊ pariet filiū/⁊ vocabit nomē ei⁹ emanuel qđ est interp̄tatū nobiscū deus. Exurgēs aūt ioseph a somno/fecit sic p̄cepit ei āgelus dñi. Et accepit cōiugē suā ⁊ nō cog̃scebat eā donec pepit filium suum primogenitum/⁊ vocauit nomē eius Jesum.

Glosa
Cōuētio hec recipit̄ pro celebri cultu nuptiaz̄ qui factus ē postq; Joseph inuēit mariā ꝓcepisse de spūsancto ⁊ per āgeli p̄ceptū accepit eam ꝓiugez p̄riusq; appareret pregnans ⁊ utero tumescente post reditum de mōtanis. qz tunc nō fuissz honorabilit̄ facta celebritas ꝓiugij.

De edicto augusti.

natiuitate xp̄i. annūciatōe p angelū ad pastoz. Luce.ij. Capl'm. vij.

Factū ē aūt in f diebz illis. Exiit edictuz a cesare augusto/vt describerēt vniuersus orbis Hec descriptio ꝑma facta ē a p̄side Syrie cyrino. ⁊ ibāt oēs vt p̄fiterent singuli in suā ciuitatē. Ascendit aūt et ioseph a galylea de ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid q̄ vocat bethleē eo q; esset de domo ⁊ familia dauid. vt p̄fiteret cū maria desponsata sibi uxore ꝓgnante. Factum est aūt cū essent ibi. Impleti sunt dies vt pareret/⁊ pepit filium suū ꝑmogenitum/⁊ pannis euz inuoluit/⁊ reclinauit eū in p̄sepio. quia non erat locus ei in diuersorio. Et pastoz̄ erāt in regiōe eadē vigilantes ⁊ custodiētes vigilias noctis supra gregem suū. Et ecce angel⁹ dñi stetit iuxta illos ⁊ claritas dei circūfulsit illos. et timuerūt timoze magno. Et dixit angelus illis. Nolite timere. Ecce ei euāgelizo vob̄ gaudiū magnū qđ erit oī p̄pl'o. qz nat⁹ ē nobis hodie saluator qui est christ⁹ dñs in ciuitate dauid. Et hoc vobis signū. Jnuenietis infantē pānis inuolutū. ⁊ positū in p̄sepio. Et subito facta ē cū āgelo mlt̄itudo milit̄ie celestis laudantiū deū et dicētium. Gl'ia in altissimis deo. Et ī terra pax hoībus bone volūtatis. ¶ Et factū ē vt discesserūt ab eis angeli in celū. Pastoz̄ loquebant̄ ad inuicē. Trāseam⁹ vsq; bethleem. ⁊ videam⁹ ℟ verbū qđ factū ē qđ domin⁹ ostendit nob̄. Et uenerūt festinātes. ⁊ inuenerūt Mariā ⁊ ioseph. ⁊ infantē positū in p̄sepio. Uidentes aūt cognouerūt de ꝟbo qđ dictū erat illis de puero ℟. Et oēs q̄ audierūt mirati sunt ⁊ de his q̄ dicta erāt a pastoribz ad ipos. Maria autē ꝯseruabat oīa verba hec ꝯferēs in corde suo. Et reuersi sūt pastoz̄ gl'ificantes ⁊ laudantes deū que audierāt ⁊ viderāt sicut dictuz est ad illos.

De circūcisiōe chri

sti. Lu.ij. ⁊ aduentu magoz̄. Matth.ij.

Capitulū viij.

Et postq; cōsūmati sunt dies octo e vt circūcideret puer vocatū est nomen ei⁹ ihesus. quod vocatū est ab angelo ꝑusq; in utero ꝓcipet. Cū nat⁹ essz ihesus in bethleē iude in dieb̄ herodis regis Ecce magi ab oriente venert hierosolymā dicētes. Ubi ē q̄ nat⁹ ē rex iudeoz̄? Uidim⁹ enī stellā eius ī oriēte ⁊ venim⁹ adorare eū. Audiēs aūt herodes rex turbatus est ⁊ oīs hierosolyma cū illo. Et ꝯgregās oēs p̄ncipes sacerdotū ⁊ scribas p̄pl'i sciscitabat̄ ab eis ubi christ⁹ nasceret̄. At illi dixerūt ei Jn bethleem iude. Sic enī scriptū ē p ꝓphetā. Et tu bethleez terra iuda neq; q̄q; es minima in p̄ncipib̄ iuda. Ex te em̄ exiet dux q̄ regat p̄pl'm meum isr̄l'. Tūc herodes clā vocatis magis diligēter didicit ab eis tp̄s stelle q̄ apparuit eis. ⁊ mittēs illos in bethleē dixit. Ite ⁊ interrogate diligenter de pueroz cū inueneritis renūciate mihi vt ⁊ ego veniēs adorē eū. Qui cū audissent regē abierūt. Et ecce stella quā viderāt in oriēte añcedebat eos vsq; dū veniēs supra ubi

erat puer. Uidētes ãt stellã gauisi sũt gaudio magno valde. Et intrãtes domũ inuenerũt puerꝝ cũ maria mr̃e eius /ꝛ pcidētes adorauerũt eũ. Et aptis thesauris suis obtulerũt ei munera. auꝝ thus ꝛ myrrhã. Et rñso accepto ī somnis ne redirẽt ad herodẽ p aliã viã reuersi sunt in regionẽ suam.

De oblatiõe christi

in templo. Luce.ij. Capl'm.ix.

Et postꝫ ipleti sunt dies purgationis marie ꝟm legez moysi tulerũt iesum in hierl'm vt sisterẽt eũ dño/ sicꝫ scptũ est in lege dñi. qr oẽ masculinũ ad apiens vuluã sctm̃ dño vocabit. Et vt darent hostias dño ꝟm qd dictũ ẽ in lege dñi par turturꝫ/aut duos pullos colũbarꝫ. Et ecce hõ erat ī hierl'm cui nomẽ symeõ/ꝛ hõ iste iust⁹ ꝛ timorat⁹ expectãs ꝓsolatiõez isrl' ꝛ spũs scũs erat ī eo. Et rñsuz accepat a spũ scõ nõ visuꝝ se mortẽ nisi pus videret xpm dñi. ꝛ venit ī spũ ī tẽplũ. Et cũ īducerẽt puerũ ihm parẽtes ei⁹ vt facerẽt ꝟm ꝓsuetudinẽ legꝭ p eo. ꝛ ipe accepit eũ ī vlnas suas et bñdixit deũ ꝛ dixit. Nũc dimittis tuũ tuũ dñe/ꝟm ꝟbũ tuũ ī pace ꝛc. vsqꝫ plebis tue isrl'. Et erant pr̃i ei⁹ ꝛ mr̃ mirãtes sup his q̃ dicebañ de illo. ꝛ bñdixit ill' symeõ ꝛ dixit ad mariã mr̃em ei⁹. Ecce posit⁹ ẽ h̃ in ruinã ꝛ ī resurrectõez ml'toꝝ ī isrl'/ꝛ ī signũ cui ꝟdicet. ꝛ tuã ipi⁹ aiaz ptrãsibit gladi⁹ vt reuelẽt ex ml'tis cordibꝫ cogitatões. Et erat ãna pphetissa filia phanuel de tribu Aser. Hec pcesserat in diebꝫ ml'tis ꝛ vixerat cuz viro suo ãnis septẽ a ꝟginitate sua. Et hec vidua erat vsqꝫ ad ãnos. lxxxiij. q̃ nõ discedebat de tẽplo ieiunijs ꝛ obsecratõibꝫ fuiens deo nocte ac die. Et h̃ ipa hora supueniẽs ꝓfitebat dño ꝛ loq̃bat̃ ꝛ eo oibꝫ q̃ expectabãt redẽptõez isrl'. Et vt pfecerẽt oia ꝟm legẽ dñi reuersi sũt in galyleã ī ciuitatẽ suã Nazareth. Puer aũt crescebat ꝛ ꝓfortabat̃ plenus sapĩa ꝛ gr̃a dei erat in illo.

De fuga in egyptũ

occisiõe īnocentũ/ꝛ de regressu ex egypto. Matth.ij. Cap.x. Glosa

Um magi recessissent. Ecce ãgel⁹ dñi appuit ī somnis ioseph dicẽs Surge ꝛ accipe puerũ ꝛ mr̃em ei⁹ ꝛ fuge in egyptũ. ꝛ esto ibi vsqꝫ duz dicã tibi. Futurũ ẽ cm̃ vt herodes q̃rat puerũ ad pdẽdũ illũ. Qui cõsurgẽs accepit puerꝫ et mr̃em ei⁹ nocte ꝛ secessit in egyptũ/ꝛ erat ibi vsqꝫ ad obitũ herodis. vt adiplerẽt qd̃ dictuz ẽ a dño p pphaz dicentẽ. Ex egypto vocaui filiũ meũ. Tũc herodes vidẽs qm̃ illusus esset a magis irat⁹ est valde. ꝛ mittẽs occidit oẽs pueros q̃ erãt in bethleẽ ꝛ in oibꝫ finibus ei⁹ a bimatu ꝛ infra. ꝟm tps qd̃ exq̃sierat a magis. Tũc adipletũ est qd̃ dictũ est p hieremiã pphaz dicentẽ. Uox ī rama audita ẽ ploratꝰ ꝛ vlulat⁹ rachel plorãs filios suos ꝛ noluit ꝓsolari/ qr nõ sunt. Defũcto aũt herode. ecce appuit ãgel⁹ dñi in somnis ioseph in egypto dicẽs. Surge ꝛ accipe puerꝫ ꝛ mr̃em ei⁹ ꝛ vade in terrã isrl'. Defuncti sunt em̃ q̃ q̃rebãt aiaz pueri. Qui cõsurgẽs accepit puerꝫ ꝛ mr̃em ei⁹ ꝛ venit ī terrã isrl'. Audiẽs aũt q archelaus regnaret ī iudea p Herode pr̃e suo. timuit illo ire. Et admonitus in somnis secessit in ptes galylee. Et veniẽs habitauit in ciuitate q̃ vocatur Nazareth. vt adimpleret qd̃ dictũ est p pphetã. Qm̃ nazareus vocabit.

Blosa

Probabile ẽ q angelus iste fuerit gabriel. ꝛ q in oibus misteriũ incarnatiõis ꝓcernẽtibus quotiẽs introduci tur ãgel⁹ apparuit se ipse fuerit. sicut fuit apd̃ danielẽ ꝛ ad pastores. et ad magos. et quater ad ioseph. ꝛ ī agonia christi. ꝛ resurrectõez in ascẽsiõe

De inuentõe christi

pueri in tẽplo a parẽtibꝫ eius. Luce.ij. Et de habitatõe Johis in deserto. Luce.i.

Capitulum.xi.

Tibãt parẽtes eius p oẽs annos in hierl'm in die solenni pasche. Et cũ fact⁹ cẽt ihs ãnoꝝ duodeciz. Ascẽdẽtibꝫ illis hierosolymã ꝟm ꝓsuetudinẽ diei festi. Cõsũmatisqꝫ diebꝫ cũ redirẽt remansit puer ihs in hierl'm ꝛ nõ cognouerũt parentes ei⁹. Existimãtes aũt illũ esse ī comitatu venerũt iter diei. ꝛ req̃rebãt eũ int̃ cognatos ꝛ notos. ꝛ nõ īueniẽtes regressi sũt ī hierusalẽ req̃rẽtes eũ. Et factũ ẽ p⁹ triduũ īuenerũt illũ in tẽplo sedẽtẽ in medio doctoꝝ audiẽtẽ illos ꝛ īterrogantẽ. Stupebãt autez oẽs q̃ eũ audiebãt sup prudentia ꝛ rñsione ei⁹ ꝛ videtes admirati sũt. Et dixit mr̃ ei⁹ ad illũ. Fili q̃d fecisti nob̃ sicꝫ pr̃ tu⁹ ꝛ ego dolẽtes q̃rebam⁹ te. Et ait ad illos. Quid ẽ qd̃ me q̃rebatis? An nesciebatꝭ/ qr in his q̃ pr̃is mei sũt oportet me eẽ? Et ipi nõ intellexerũt ꝟbũ qd̃ locut⁹ ẽ ad illos. Et descẽdit

cū eis ⁊ venit nazareth. ⁊ erat subditus illꝝ. Et mr ei⁹ ꝓfuabat oīa ꝙba ꝓferēs in corde suo. ⁊ ihs ꝓficiebat sapia ⁊ etate ⁊ gra apd deū ⁊ hoies. Puer aūt iohes crescebat ⁊ ꝓfortabat spū ⁊ gra Et erat in deserto vsq; in die ostensionis sue ad isrl.

Pri⁹ positū est hoc a luca. sz hic repetit ꝓ ꝓtinuatōe sequentiū

Incipit scd'a pars

ꝓncipalis hui⁹ libri de pgressu ꝓdicatiōis xpi. ¶ Rubrica. xij. de ꝓdicatōe ⁊ baptismo iohānis in deserto. M z R i L z

Capl'm. xij.

a Anno aūt qnto decimo impij tyberij cesaris / pcurante pōcio pylato iudeaz Tetrarcha autē galylee herode. Philippo aūt fratre ei⁹ tetrarcha ituree⁊ traconitidis regionis ⁊ lysanie abilene tetrarcha sub ꝓncipib⁹ sacerdotū Anna ⁊ caypha. Factū ē ꝙbū dñi sup iohez filiū zacharie in deserto Et venit in oēz regionē iordanis ꝓdicans L. R. baptismū pnie in remissionē pctōz. sic. L. scriptū. R. M. ē in libro sermonum esaie ppe. Initiū. R. euāgelij ihu xpi filij dei / sic scriptū est in esaia ppha. Ecce mitto angelū meū añ faciē tuā / q̄ ꝓpabit viam tuā añ te. Uox. M. R. clamātis. L. R. in deserto parate viā dñi / rectas facite semitas ei⁹. Dis. L. M. vallis iplebit. ⁊ dis mōs ⁊ collis humiliabit. Et erūt ꝓua in directa ⁊ aspa in vias planas. Et. L. videbit dis caro salutare dei. Jn. M. diebꝫ aūt illis / venit iohes baptista ꝓdicās in deserto iudee ⁊ dicēs. Pniaz agite. Appropinq̄bit em regnū celoz. Ipe. M. R. aūt iohes hēbat vestimentū de pilis camelorz. ⁊ zonā pelliceā circa lūbos suos. Esca aūt ei⁹ erat locuste ⁊ mel silueste. Tūc exibāt ad eū. R. hierosolymite vniersi ⁊. M. omis. R. iudea. ⁊ M. dis regio circa iordanē ⁊ baptizabant ab eo in iordane flumine. R. ꝓfitētes. M. R. pctā sua. Uidēs. M. aūt multos pharisecoz ⁊ saduceoz. venientes ad baptismuz suū / ⁊ turbas q̄ exibāt vt baptizarent ab ipso. dixit. M. eis. Progenies genimina. L. viperaz. M. L. q̄s ondit. L. vob fugere a ventura ira. Facite ergo fructus dignos pnie. Et ne ceperitis. L. velitis. M. dicere intra vos. Patrē habemus abraā. Dico em vobis / q̄m potēs est deus de lapidibꝫ istis suscitare filios abrae Jam em securis ad radicē arboris posita ē. Dis ergo arbor que nō facit fructū bonū excidet ⁊ in ignem mittet. Et L. interrogabant eū turbe dicētes. Quid g̃ faciemus? Respondēs autez dicebat illis. Qui habet duas tunicas det vnā nō habēti. Et q̄ habet escas silr faciat Uenerūt autē ⁊ publicani vt baptizarent. Et dixerūt ad illū. Magister q̄d faciem⁹. At ille dixit ad eos. Nihil amplꝰ q̄z quod ꝓstitutū ē vob faciatis. Interrogabāt aūt eū ⁊ milites dicētes. Quid faciem⁹ ⁊ nos? Et ait illis. Neminē ꝓcutiatis neq; calumniā faciatis. ⁊ ꝓtenti estote stipēdijs vestris Existimāte aūt pplo ⁊ cogitantibꝫ oibꝫ in cordibꝫ suis de iohe / ne forte ipe esset christus. Respondit Johānes dicēs oīmbus Ego. M. q̄dem. L. R. aq̄ baptizo vos in penitentiā. M. Qui autē post me venturus est fortior me est. cui⁹ nō sum dign⁹ calciamenta portare. ⁊. R. pcūbēs soluere. R. L corrigiā calciamentorū eius. Ipe. M. vos R. L. baptizabit i spūsancto. ⁊. R. igne L cui⁹. M. L. ventilabꝫ in manu ei⁹. ⁊ pmū dabit ⁊ purgabit. L. aream suā. ⁊ ꝓgregabit triticū in horreū suū. paleas autē ꝓburet igne inextinguibili. M l'ta L. q̄dē ⁊ alia exhortās euāgelizabat pplo. Et factū. R. est in diebꝫ illis. Uēit iesus a nazareth galilee in iordanē. M. ad iohannē / vt baptizaret ab eo. Johānes aūt phibebat eū dicens. Ego a te debeo baptizari. ⁊ tu venis ad me. Respōdēs aūt iesus dixit ei. L. Sine modo. Sic ei decet nos adimplere omnem iusticiā. tūc dimisit eū. Factū. L. est autē dū baptizaret oīs popul⁹ / et iesu baptizato a iohāne in iordane. R. cōfestī. M. ascēdit de aqua. Et. L. eo orāte. Ecce. M aperti sunt celi. ⁊ vidit. R. celos aptos ⁊ spūm sctm dei. M. corpali. L. specie descēdentē M. sicut colūbā / et venientē sup se ⁊ manētem. R. in ipo. Et. M. ecce vox d̄ celi facta R. L. est dicēs. M. Hic ē filius me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi ꝓplacui. Tu. R. L. es filius me⁹ dilectus. in te. L. cōplacuit mihi

De genealogia christi fm Lucā. L z

Capꝫ. xiij.

Tpe iesus erat icipiēs q̄si annoz trigīta vt putabat filius Jo/ Hlo. Quō ioseph duos babz patres. s. hely legalē. et iacob

seph.qui fuit hely.qui fuit mathat.qui fuit levi.qui fuit melchi.qui fuit ianne.qui fuit ioseph.q̄ fuit matathie.q̄ fuit amos.q̄ fuit naum.q̄ fuit hesli.q̄ fuit nagge.q̄ fuit maath.q̄ fuit mathathie.q̄ fuit semei.q̄ fuit ioseph.qui fuit iuda.q̄ fuit iohāna.q̄ fuit resa.q̄ fuit zorobabel.qui fuit salathiel.q̄ fuit neri.q̄ fuit melchi.qui fuit addi.qui fuit thosan.q̄ fuit elmadan'.q̄ fuit her.qui fuit iesu.q̄ fuit heliezer.q̄ fuit iorim.q̄ fuit mathat.q̄ fuit leui.q̄ fuit symeō.q̄ fuit iuda.q̄ fuit ioseph.q̄ fuit iona.q̄ fuit elyachim.q̄ fuit melcha.q̄ fuit menna.q̄ fuit mathatha.q̄ fuit nathan.q̄ fuit dauid.q̄ fuit yesse.q̄ fuit obeth.q̄ fuit booz q̄ fuit salmon.q̄ fuit naason.q̄ fuit aminadab.q̄ fuit aran.qui fuit esrom.q̄ fuit phares.q̄ fuit iude.q̄ fuit iacob.qui fuit ysaac.q̄ fuit abrahe.q̄ fuit thare.q̄ fuit nachor.q̄ fuit saruch.q̄ fuit ragau.q̄ fuit phalech.q̄ fuit heber.q̄ fuit sale.qui fuit caynā.q̄ fuit arphaxat.q̄ fuit sem.q̄ fuit noe.qui fuit lamech.q̄ fuit matusalem.q̄ fuit enoch.q̄ fuit iareth.q̄ fuit malalehel.q̄ fuit caynan'.q̄ fuit enos.qui fuit seth.qui fuit adam.q̄ fuit dei.

carnales.quere in postillis

De ieiunio christi ⁊ tēptatōe. M.iiij. R.i. L.iiij.

Capitulū xiiij.

Esus aūt plenus spūsctō egressus ē a iordane ⁊ statī. R. spūs expulit eū in desertum ducē. M. a spū ī desertū vt tēptaret a diabolo. Et agebat L. in spū in desertū. Et erat R. ī deserto. xl. diebꝫ. ⁊. xl. noctibꝫ. ⁊ tēptabat a sathana. ⁊ L. nihil māducauit ī illis diebꝫ. Erat q̄z. R. cū bestijs. Et M. cū ieunassz. xl. diebꝫ et xl. noctibꝫ consummatis illis postea. M. esurijt. L. ⁊ accedēs. M. tēptator diabolꝰ. L. dixit M. L. illi. Si filiꝰ dei es dic. M. vt lapides isti panes fiant. Dic. L. lapidi huic vt panis fiat. Et. M. rndit ad illū iesus. Scriptū ē enī q̄ ñ ī solo pane viuit hō sed in oi ꝙbo dei. L. qō ꝓcedit. M. de ore dei. Tūc assumpsit illuz diabolꝰ ī sctām ciuitatē. ⁊ duxit. L. illū in hierl'm. et. M. statuit. L. illū sup̄ pinnaculū tēpli. ⁊ dixit illi. Si filiꝰ dei es mitte te deorsum. Scriptū ē enī. q̄ angelis suis mādauit de te vt ꝙfuēt. L. te et q̄ in manibus M. tollēt te ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Ait illi ihs. rursum scptū ē. Nō tēptabis dnm deū tuū. ⁊ reduxit. L. eū diabolꝰ Et. M. iterꝫ assumpsit eū ī mōtem excelsum valde. ⁊ oīdit ei oīa regna mūdi. orbis. L. terre ī momēto tpis. ⁊ gl'iam. M. eorꝫ. ⁊ ait. L. M. ei. Tibi. L. ptātem dabo hāc vniuersaz ⁊ gl'iaz. M. eorꝫ. q̄ mihi tradita sunt. et cui volo do illa. Hec. M. oīa tibi dabo et erunt tua oīa. si. M. cadēs. L. adorueris me. Tūc dixit illi iesus. Vade M. sathana. Scriptū. M. L. est enī. Dominū deū tuū adorabis/ ⁊ illi soli seruies. Et ꝙsūmata. L. oī tēptatōe diabolꝰ recessit ab eo vsqꝫ ad tēpus. ⁊ reliq̄t. M. eū. Et ecce angeli accesserūt. ⁊ mīstrabāt M. R. illi. ⁊ regressus est iesus in ꝟtute spīritus ī galyleam.

De testimoniis Johānis de christo. Joh. i. Cap. xv.

Iohānes testimoniū ꝓhibet ō ipo ī ⁊ clamat dicēs Hic erat quez Pluries ibi venit dixi. Qui post me venturus ē. ante me factꝰ ē. q̄ ꝓior me erat. Et ō plenitudīe eiꝰ oēs accepimꝰ gr̄am p gr̄ia. q̄z lex p moysen data ē. gr̄a ⁊ ꝟitas p iesum christū facta est. Deū nēo vidit vnq̄. Unigenitꝰ dei filiꝰ q̄ ē ī sinu p̄ris ipe enarrauit. Et ꝟ ē testimoniū iohis qñ miserūt iudei ab hierosolymis sacerdotes ⁊ leuitas ad eū vt introgarēt eū. Tu q̄s es? Et ꝙfessus est ⁊ nō negauit. Et ꝙfessus ē q̄ non sum ego christꝰ. et introgauerunt eū. q̄d g̃? Helyas es tu? Et dixit nō sum. Propheta es tu? ⁊ rndit nō. Et introgauerūt eū. q̄s es vt responsū demꝰ his q̄ misert nos. Quid dicis de teipo? ait. Ego voz clamātis ī deserto. dirigite viā dnī sic dixit esaias ꝓpheta. Et qui missi fuerāt erāt ex phariseis. Et iterrogauerūt ⁊ dixerūt ei. Quid g̃ baptizas si tu ñ es christꝰ neq̄ helyas neq̄ ꝓpha? Rndit iohes dicēs eis. Ego baptizo ī aq̄. mediꝰ aūt vestꝝ stetit quē vos nescitis. ipe ē q̄ post me vēturꝰ ē q̄ añ me factꝰ ē. cuiꝰ nō sum dignꝰ vt soluā eiꝰ corrigiā calciamēti. Hec ī bethania facta sunt trans iordanē vbi erat iohes baptizās. Altera die vidit iohes iesum ad se veniētē ⁊ ait. Ecce agnꝰ dei. ecce q̄ tollit pctā mūdi. Hic ē de q̄ dixi. Post me

venit vir q̄ añ me fact⁹ ē. q̄ prior me erat t ego nesciebā eū. sz vt manifestaret ī isrl̄ p/ pterea veni ego in aq̄ baptizās. Et testimo niuz phibuit iohes dicēs. Quia vidi spm̄ descēdētē q̄si colūbā de celo. t māsit sup eū t ego nesciebā eū. sz q̄ misit me in aq̄ bapti zare ille mihi dixit. Sup quē videris spiri tū descendentē t manētē sup eū hic ē q̄ ba/ ptizat ī spūsctō. Et ego vidi t testimoniuz phibui q; hic est filꝰ dei

De vocatione an/

dree petri philippi t nathanael. Johan. i.

a Tera aūt die stabat ite rū iohes t ex discipul' eiꝰ duo. et re spiciēs ihm ambulātē dixit. Ecce agnꝰ dei. Et audierūt eū duo discipuli lo q̄ntē et secuti sunt ihm. Cōuersus aūt ihs vidēs eos sequētes se dixit eis. quē q̄ritis? qui dixerūt ei. Rabbi q̄ dicit̄ interp̄tatum mgr̄ vbi habitas? Dicit eis. Uenite t vide te. Uenerūt t viderūt vbi maneret. apud eū māserūt illo die. Hora aūt erat q̄si decī ma. Erat autē andreas frater symōis petri vnꝰ ex duob⁹ q̄ audierat a iohe. t secuti fue rant eū. Inuenit hic p̄mū fratrē suū symo nem. et dixit ei. Inuenim⁹ messiā q̄ est in terp̄tatū christus. t adduxit eū ad iesū. In tuitꝰ aūt eū iesus dixit. tu es symō filꝰ io/ hāna. tu vocaberꝭ cephas q̄ interp̄tat pe trus. In crastinū voluit exire ī galyleā t ī/ uenit philippū. Et dicit ei ihs. sequere me Erat aūt philippꝰ a bethsaida ciuitate an dree t petri. Inuenit philippꝰ nathanael t dicit. Quē scripsit moyses ī lege t ꝓphete. Inuenim⁹ iesum filiū ioseph a nazareth t dicit nathanael. A nazareth p̄t aliq̄d boni esse? Dicit ei philippꝰ. Ueni t vide. Uidit iesus nathanael veniētē ad se. t dicit de eo. Ecce vere israelita in q̄ dolꝰ nō est. Dicit ei nathanael. vñ me nosti? Rñdit iesus t dixit ei. priꝰ q̄z te philippꝰ vocaret cuz esses sub ficu vidi te. Respōdit ei nathanael t dixit. Rabbi tu es filꝰ dei. tu es rex isrl̄. Respō/ dit ihs t dixit ei. Quia dixi tibi vidi te sub ficu credis. maius his videbis. Et dicē eis Amen amen dico vobis Uidebitis celuz aptū t angelos dei ascēdentes t descēden/ tes sup filiū homis.

De mutatōe aque ī

vinū. Joh. ij. Lap̄. xvij.

e Tercia die Nuptie facte sūt ī cha na galilee/ t erat mater iesu ibi. vocatꝰ ē aut tē iesus t discipuli eiꝰ ad nuptias. Et defi cīēte vino dixit mr̄ iesu ad eū. vinū nō hñt Et dixit ei iesus. Quid mihi t tibi ē mr̄ier? Nondū venit hora mea. Dicit mr̄ eiꝰ mi/ stris. qcūq; dixerit vob facite. Erāt aūt ibi lapidee ydrie sex posite fm purificatōz iudeoz capiētes singule metretas binas vl̄ trinas. Dicit eis iesus. Implete ydrias aq̄. t impleuerūt eas vsq; ad sūmū. Et dicē eis iesus. haurite nūc t ferte architriclino. t tu lerūt. Ut aūt gustauit architriclinꝰ aquaz vinū factū t nō sciebat vñ esset. mīstri autē sciebāt q̄ hauserāt aquā. vocat sp̄sū archi triclinꝰ. t dicit ei. Oīs hō p̄mū bonū vinū ponit. t cū inebriati fuerint tūc id qđ dete rius ē. tu āt fuasti vinū bonū vsq; adhuc. Hoc fecē initiū signoz ihs ī chana galylee t manifestauit gloriam suam/ t crediderūt in eum discipuli eius.

De p̄mo aduentu

eius ad pascha. Et soluite templum ℞. Jo hannis. ij. Lap̄. xviij.

p Ost ℞ descēdit ī capharnauz ipe t mr̄ eiꝰ t frēs eiꝰ t discipuli eiꝰ/ t ibi mansert nō ml̄tis diebꝫ. Et ppe erat pascha iudeoz. Et ascēdit ihs. hierosolymā/ t iuenit ī tēplo vēdētes boues t oues t columbas t nu mularios sedentes. Et cū fecisset q̄si flagellū ꝺ funicul' oēs eiecit de tē plo. Oues q̄z boues t numulariozꝫ effudit es t mensas subuertit. Et his q̄ columbas vēde/ bant dixit. Aluferte ista hinc t nolite facere do/ mū p̄ris mei domū negociatōis. Recordā ti ꝙ sūt discipuli eiꝰ qz scptū ē. Zelꝰ domꝰ tue comedit me. Rñdert g̃ iudei t dixert ei. Qđ signū oñdis nob. qz ℞ facis? Rñdit ie sus t dixit eis. soluite tēplū ℞ t in trib⁹ die/ bus excitabo illd. Dixert g̃ ei iudei. q̄dragī ta t sex ānis edificatū est tēplū ℞/ t tu trib⁹ diebꝫ excitab illud. Ille āt dicebat de tēplo corpis sui. Cū g̃ surrexissz a mortuis recor dati sunt discipl'i eiꝰ qz ℞ dicebat. Et credi derūt scpture t fmoni quē dixerat ihs. Luz eēt hierosolymis ī pascha ī die festo ml̄ti cre diderūt ī noīe eiꝰ Uidētes signa q̄ faciebat

Colligit̄ ex euāge/ lio iohānis q; chri stꝰ fuit ad minꝰ ad tripler pascha. licz alij euāgeliste ꝺ v/ nico soluz faciunt mentōz. t inde ve nit apud aliquos naturalit̄ rōis cō/ fusio ponētes hoc pascha cū vltimo

Ipe aũt ihs non credebat semetipm eis eo
q ipe nosset omnes. Et q2 opus ei nõ erat
vt q̃s testimoniũ phiberet de homie. Ipe
em sciebat q̃d esset in homie.

De nicodemo. Jo-

hannis.iij. Capl'm.xix.

e Rat aũt hõ ex phariseis nicodem⁹
noie pnceps iudeoz. h venit ad ie
sum nocte z dixit ei. Rabbi sc̃im⁹/q2 a deo
veniſti mgr̃. Nemo em põt h signa facere
q̃ tu facis nisi fuerit de⁹ cũ eo. Rñdit ihs z
dixit ei. Ām mẽ amẽ dico tibi. Nisi q̃s renat⁹
fuerit denuo non põt videre regnũ dei. Di
xit ad eũ nicodem⁹. quõ põt hõ nasci cũ sit
senex? Nũq̃d põt in vẽtrẽ mr̃is sue iterato
introire z renasci? Rñdit ihs. Ām mẽ amẽ di
co tibi nisi q̃s renat⁹ fuerit ex aq̃ z spũ non
põt introire ĩ regnũ dei. qđ natũ ẽ ex carne
caro ẽ/z qđ natũ ẽ ex spũ spus ẽ. Nõ mire-
ris q2 dixi tibi. Oportet vos nasci denuo.
spus vbi vult spirat z vocẽ ei⁹ audis z ne-
scis vñ veniat aut q̃ vadat. Sic est oĩs q̃
natus ẽ ex spũ. Rñdit nicodem⁹ z dixit ei.
Quõ pñt hec fieri? Rñdit Jesus z dixit ei.
Tu es mgr̃ in isrl' z h ignas. Ām mẽ amẽ di
co tibi/q2 qđ scim⁹ loq̃mur/z qđ vidimus
testamur/z testimoniũ nr̃m non accipitis.
Si terrena dixi vob̃ z nõ credit̃. quõ si di
xero vob celestia credetis. Et nemo ascẽdit
in celũ nisi q̃ descẽdit de celo filius hois q̃ est
in celo. Et sic moyses exaltauit serpẽtẽ ĩ de
serto. ita exaltari oportet filiũ hois vt oĩs q̃
credit in ipo nõ pereat sz hẽat vitã eternã.
Nõ em misit de⁹ filiũ suũ in mũdũ vt iudi
cet mũdũ/sz vt saluet mũdus p ipm. Qui
credit in eũ nõ iudicat. Qui aũt nõ credit iã
iudicat⁹ ẽ/q2 nõ credit in noie vnigeniti fi-
lij dei. h est aũt iudiciũ/q2 venit lux in mũ
dũ z dilexerũt hoĩes magis tenebras q̃s lu
cẽ. Erãt em eoz mala opa. Oĩs em q̃ male
agit odit lucẽ z nõ venit ad lucẽ/vt non ar
guant opa ei⁹. q̃ aũt fac̃ vitatẽ venit ad lucẽ
vt manifestent opa ei⁹/q2 ĩ deo sunt facta.

De querela q̃ Je-

sus baptizat. Joh.iij. Cap̃.xx

p Ost h venit ihs in iudeã terrã z di
scipuli ei⁹/z illic demorabat cũ eis
z baptizabat. Erat aũt z iohes baptizãs in
ennõ iuxta salim/q2 aq̃ multe erãt illic/z ve
niebãt ml'ti z baptiza-
bãt. Nondũ em fuerat missus iohes in carce-
rez. Facta est g̃ q̃stio ex discipul' iohãnis cũ iu-
deis de purificatõe. z veniebãt ad iohãnez
z dixerũt ei. Rabbi q̃ erat tecũ trãs iorda-
nem cui tu testimoniũ phibuisti. Ecce hic
baptizat z oẽs veniũt ad eũ. Rñdit iohan-
nes z dixit. Non põt hõ accipe quicq̃ nisi
fuerit ei datũ de celo. ipi vos mihi testimo-
niũ phibetis q̃ dixerim. ego nõ sum xp̃us
sed q2 missus sum añ illũ. Qui hz sponsaz
spõsus est. Ām icus aũt spõsi q̃ stat z audit
eũ. gaudio gaudet ppter vocẽ sponsi. Hoc
ergo gaudiũ meũ impletũ est Illũ oportet
crescere/me autẽ minui. q̃ desursum est sup
oẽs est. qui ẽ de terra de terra ẽ/z de terra lo
quit̃. qui de celo venit sup oĩs est/z qđ vi
dit z audiuit h testat̃/z testimoniũ eius ne
mo accipit. Qui aũt accepit ei⁹ testimoniũ
signauit. q2 deus verax ẽ. quẽ em misit de⁹
ẽba dei loquit̃. Nõ em ad mensurã dat de
us spm̃. Pr̃ diligit filiũ/z oĩa dedit h ma-
nu eius. Qui credit in filiũ hz vitã eternaz
qui aũt incredulus est filio/nõ videbit vi-
tam/sed ira dei manet sup eum.

De incarceratõne

Johis. M. xiiij. R. vi. L. iij. Capl'm. xxi

Erodes. L. aũt tetrarcha cũ corri
b pere⁹ a iohãne de herodiade vxo-
re ꝑhilippi. R. fratris sui. q2 duxe
rat eã. z. L. de oĩb mal' q̃ fec̃ herodes. Di-
cebat. M. em illi iohes. Non licet tibi hr̃e
R. vxorẽ fratris tui. Ām diecit. L. z h hero-
des sup oĩa tenuit. M. iohez z alligauit eũ
z posuit M. L. eũ ĩ carcerẽ ppter. M. he
odiadẽ vxorẽ fratr̃ sui. Herodias M. ãt
insidiabat̃ ei z volebat occidere eũ nec po-
terat. Herodes aũt metuebat iohem/sciẽs
eũ virũ sctm̃ z iustũ. et. M. volẽs eũ occi-
dere timuit ppl'm. q2 sic̃ ꝓphetã eum habe
bãt. z custodiebat. R. eũ. z audito eo ml'ta
faciebat. z libẽter eũ audiebat.

De iudea relicta a

christo. z ō samaritana. M. iiij. R. i. L. iiij
J. iiij. Capitulũ xxij.

Um ãt. M. audisset ihs q̃ iohes
c tradit⁹ esset. z vt. J. cognouit q̃ au
dierũt pharisei q̃ iesus plures di-
scipulos facit z baptizat q̃s iohes. q̃q̃s ie-
sus nõ baptizaret sz discipl' ei⁹. secessit M.
reliq̃t. J. iudeã. z abiit et. L. regressus est ĩ

ſtute ſpūs. ⁊ L. R. venit in galyleaz. M. R. L. J. Oportebat. J. eū autē trāſire per ſamariā. Uenit ḡ ieſus in ciuitatē ſamarie q̄ dicit ſichar iuxta p̄diū qđ dedit iacob ioſeph filio ſuo. Erat aūt ibi fons iacob Jeſus q̄z fatigat⁹ ex itinere ſedebat ſic ſup fontem. Hora aūt erat q̄ſi ſexta. Uenit mlier de ſamaria haurire aquā. Dicit ei ih̄s. Da mihi bibere. Diſcipuli aūt ei⁹ abierāt in ciuitatē vt cibos emerēt. Dicit ḡ mlier illa ſamaritana. Quō tu iudeus cū ſis/a me bibere poſcis q̄ ſum mlier ſamaritana? Nō em̄ cotunt iudei ſamaritanis. Rñdit ieſus ⁊ dic̄ ei. Si ſcires donū dei ⁊ q̄s eſt q̄ dic̄ tibi da mihi bibere tu forſitā petiſſes ab eo ⁊ dediſſet tibi aquā viuā. Dic̄ ei mulier. Domine neq̄z in q̄ haurias habes ⁊ puteus altus ē. Uñ ḡ habes aquā viuā? Nunq̄d tu maior es p̄re nr̄o iacob q̄ dedit nob puteū iſtū. ⁊ ip̄e ex eo bibit ⁊ filij ei⁹ ⁊ pecora eius Rñdit ieſus ⁊ dixit ei. Omis q̄ bibit ex aq̄ hac ſitiet itez. Qui aūt biberit ex aq̄ quam ego ei dabo nō ſitiet in eternū. ſz aqua quaz ego dabo fiet in eo fons aq̄ ſaliētis in vitā eternā. Dic̄ ad eū mulier. Dñe da mihi hāc aquā vt nō ſitiā neq̄z veniā huc haurire. Dicit ei ieſus. Uade voca vir̄ tuū ⁊ veni huc Rñdit mulier ⁊ dixit. Nō habeo vir̄. Dic̄ ei ieſus. Bñ dixiſti/q̄z nō habeo vir̄. quīq̄z em̄ viros habuiſti/⁊ nūc quē habes nō eſt tuus vr̄. h̄ vere dixiſti. Dic̄ ei mlier. Dñe vt video q̄z pp̄ha es tu. Patres nr̄i adorauerūt in mōte h̄. ⁊ vos dicitis/q̄z hieroſolymis ē locus vbi oportet adorare. Dicit ei Jeſus. Mulier crede mihi/q̄z veniet hora q̄n nec in mōte h̄ neq̄z in hieroſolymis adorabitis patrem. Uos adoratis qđ neſcitis. nos adoramus qđ ſcimus. q̄z ſalus ex iudeis ē. Sz venit hora ⁊ nunc eſt q̄n veri adoratores adorabūt p̄rez in ſpū ⁊ veritate. Nā ⁊ p̄r tales q̄rit q̄ adorēt eū. Spūs ē deus ⁊ eos q̄ adorāt eū in ſpū ⁊ vitate oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio/q̄z meſſias venit qui dic̄t xp̄s. Cum ergo venerit ille nobis annūciabit oīa. Dicit ei Jeſus. Ego ſum q̄ loquor tecū. Et cōtinuo venerunt diſcipuli eius ⁊ mirabant q̄z loquebatur mulieri. Nemo tñ dixit qđ q̄ris aut qđ loq̄ris cū ea. Reliquit ergo ydriā ſuā mulier ⁊ abūt in ciuitatē ⁊ dicit illis hoīb. Uenite ⁊ videte hoīez q̄ dixit mihi oīa q̄cunq̄z feci. Nunq̄d ip̄e eſt xp̄s? Exibāt de ciuitate ⁊ veniebāt ad eū. Interea rogabāt eū diſcipuli dicētes. Rabbi māduca. Ille aūtez dixit eis. Ego cibū habeo māducare quez vos neſcitis. Dicebāt ḡ diſcipuli ei⁹ ad inuicē. Nūq̄d aliq̄s attulit ei māducare? Dicit eis ih̄s. Meus cibꝰ ē vt faciā volūtatez patris mei q̄ miſit me vt p̄ficiā opus eius Nōne vos dicitis/q̄z adhuc q̄ttuor mēſes ſunt ⁊ meſſis venit? Ecce ego dico vob leuate oculos vr̄os ⁊ videte regiōes/q̄z albe ſunt iā ad meſſem. ⁊ q̄ metit/ mercedē accipit ⁊ congregat fructū in vitā eternam/vt et q̄ ſeminat ſimul gaudet ⁊ qui metit. In hoc enim eſt verbum veruz. quia alius eſt qui ſeminat/ alius eſt qui metit. Ego miſi vos metere qđ vos nō laborastis. Alij laborauerūt ⁊ vos in labores eoz introiſtis. Ex ciuitate aūt illa multi crediderūt in euz ſamaritanoz ꝓpter ꝯbū mulieris teſtimonium phibentis. quia dixit omnia q̄cunq̄z feci. Cum veniſſent ergo ad illum ſamaritani rogauerunt eum vt ibi manere. ⁊ mānſit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt ꝓpter ſermonem eius. Et mulieri dicebāt. q̄z iā nō ꝓpter tuā loquelā credimus ipi em̄ vidimus ⁊ ſcimus/quia hic eſt vere ſaluator mundi. ¶ Poſt duos autem dies exijt inde ⁊ abijt in galileam. Ipe em̄ Jeſus teſtimonium phibuit/ quia ꝓpheta in ſua patria honorē nō habet. Cū ergo veniſſet in galyleā exceperūt eū galylei cū oīa vidiſſent q̄ fecerat hieroſolymis in die feſto. Et em̄ ipi venerāt ad diem feſtum.

De filio reguli. Johannis. iiij. Capl'm. xxiij.

Erat ḡ itez in chana galylee vbi fecerat de aq̄ vinū. Et erat q̄dā regul⁹ cui⁹ filius infirmabat capharnaū. Hic cū audiſſet q̄ ih̄s adueniret a iudea in galyleā abijt ad eū ⁊ rogabat eū vt deſcēderet ⁊ ſanaret filiū ei⁹. incipiebat em̄ mori. Dixit ḡ ih̄s ad eū. Niſi ſig̃ ⁊ pdigia viderit⁊ nō creditz. Dic̄ ad eū regul⁹. Dñe deſcende p̄uſq̄z moriat filius me⁹. Dic̄ ei ih̄s. Uade filius tu⁹ viuit. Credidit hō ſmōi quē dixit ei ih̄s ⁊ ibat. Jā aūt eo deſcēdēte ſui occurrerūt ei ⁊ nūciauerūt dicētes/q̄z f. li⁹ ei⁹ viueret. Interogabat aūt horā ab eis in q̄ meli⁹ habuerat. Et dixerūt ei/q̄z heri hora ſeptia reliq̄t eū febris. Cognouit ḡ p̄r q̄z illa hora erat in q̄ dixit ei ih̄s. filius tu⁹ viuit/⁊ credidit ip̄e et domus ei⁹ tota. Hoc itez ſcōm ſignū fecit ieſus cū veniſſet a iudea in galyleam.

De libri traditõne

ipi iesu. reiectõe ei⁹ extra ciuitatẽ. Et flicta nazareth venit capharnaũ. M. iiij. R. i. L iiij. J. iiij. Capitulũ .xxiiij.

Tfama. L. exũt p vniuersam regi
e onẽ de illo. Et ipe docebat i synagogis eorũ. r magnificabaf ab oĩ bus/et venit nazareth vbi erat nutrit⁹. Et intrauit fm cõsuetudinẽ suã die sabbati in synagogã. Et tradit⁹ est illi liber esaie pro phete. Et vt reuoluit libꝝ inuenit locũ vbi scriptum erat. Spũs dñi sup me ppt qđ vnxit me. euãgelizare pauprib⁹ misit me. sanare ctritos corde. r predicare captiuis re missionẽ. et ceis visũ. dimittere pfractos in remissiõem. pdicare annũ dñi acceptũ. r die retributiõis. Et cũ plicuisset libꝝ dedit ministro. r sedit. Et omniũ in synagoga oculi erãt intẽdẽtes in eũ. Cepit aũt dicere ad illos. qr hodie impleta ẽ hec scriptura i auribꝫ vris. Et omnes testimoniũ illi dabãt. r mirabãf in ꝟbis gre q̃ pcedebãt de ore illi⁹. r dicebãt. Nõne hic ẽ fili⁹ ioseph? Et ait illis. vtiqꝫ dicetis mihi hãc silitudinẽ. Medice cura teipm. Quãta audiuim⁹ facta i capharnaũ. fac r h̃ i patria tua. Ait aũt. Amẽ dico vob. qr nemo ppha accept⁹ ẽ in patria sua. In ꝟita te dico vobis. ml'te vidue erãt i diebꝫ helye i isrl' qñ clausum est celũ ãnis tribꝫ r mẽsibꝫ sex. qñ facta est fames magna in omni terra. r ad nullã illaꝝ missus est helyas nisi in sarepta sydonie ad ml'ier ẽ viduam. Et ml'ti lepro si erãt i isrl' sub helyseo pphẽta. r nẽo eorũ mundat⁹ ẽ nisi naaman syr⁹. Et repleti sũt oẽs in synagoga ira hec audiẽtes. Et surre xerũt et ciecerũt illũ extra ciuitatẽ. r duxert illũ vsqꝫ ad supciliũ mõtis sup quẽ ciuitas eoꝝ erat edificata vt pcipitarẽt eũ. Ipe aũt trãsiẽs p mediũ illoꝝ ibat. Et relicta M ciuitate nazareth descẽdit. L. venit M. et habitauit in capharnaũ ciuitate L. galilee maritima M. i finib⁹ zabulon r neptalim. vt adipleret quod dictũ ẽ p ysaiã pphaz Terra zabulon r terra neptalim via maris trãs iordanẽ galilee gẽtiũ popul⁹. q̃ ambulabat in tenebris vidit lucẽ magnã. Et sedentib⁹ in regiõe vmbre mortis luxorta ẽ

Colligit et hoc iã christũ antea multa fecisse signa que lucas se nõ narrasse sciebat. fecit em multa q̃ non sunt scripta

eis. Extinde cepit ihesus pdicare euãgeliuꝫ R. regni dicẽs. Qm̃ impletũ est tẽp⁹. penitentiã M. agite r credite. R. euãgelio. ap propinqbit M. R. enĩ regnũ celoꝝ

De vocatiõe secun

da apl'oꝝ ad familiaritatẽ. L. v. La. xxv

Factũ est aũt cũ turbe irruerẽt in ie
f sum vt audirẽt ꝟbũ dei. et ipe stabat sec⁹ stagnũ genezareth. r vidit duas naues stãtes sec⁹ stagnũ. Piscatores autẽ descẽderãt r lauabãt retia. Ascẽdẽs ãt in vnã nauim q̃ erat symõis rogauit eum a terra reducere pusillũ. Et sedẽs docebat de naricula turbas. Ut cessauit autez loq̃ dixit symõi. Duc in altũ r laxate retia vestra in capturã. Et rñdẽs symon dixit illi. Preceptor p totã noctẽ laborãtes nihil cepim⁹. In ꝟbo aũt tuo laxabo rete. Et cũ h̃ fecissent ꝛcluserũt pisciũ multitudinẽ copiosaz Rumpebaf autẽ rete eorũ. Et annuerunt socijs suis q̃ erant in alia naui vt venirẽt r adiuuarẽt eos. et venerũt et impleuerunt ambas naiculas. ita vt pene mergerenf. Qđ cum videret symõ petrus procidit ad genua ihesu dicens. Exi a me domine quia hõ peccator ego sum. Stupor em̃ circũdederat eũ. r omnes qui cũ illo erãt in captura pisciũ quã ceperãt. Similit autẽ r iacobũ r iohãnẽ filios zebedei q̃ erant socij symonis. Et ait ad symonẽ ihesus. Noli timere. ex hoc iã eris homies capiẽs. et subductis ad terrã nauib⁹/relictis omnib⁹ secuti sunt illum

De tercia vocatiõe

ad seqlam. M. iiij. R. i. Lap. xxvi.

Mbulãs. M. aũt ihesus r R. pteri
a ens iuxta M. mare. R. galilee vidit duos. M. fratres symonẽ M. R. q̃ vocaf petr⁹ r andreã fratrẽ ei⁹ mittentes retẽ i mare. Erãt enĩ piscatores. Et R ait M. illis ihesus. Venite p⁹ me faciã vos fieri piscatores hoim Et M. illi. R. otinuo relictis retib⁹ r naui secuti sũt eũ. Et R. pgressus M. inde pusillũ vidit M R. alios duos fratres Jacobũ zebedei. r iohez frem ei⁹ i naui cũ zebedeo pre eoꝝ ffic̃tes ꝓponẽtes R retia M. eoꝝ. r M. statim R. vocauit eos.

Mõ ẽ improbabile dicere vocatõez istã cẽ eãdẽ cũ precedenti lz scdo mõ fiat narratio. ñ em ꝓtrario. q̃q̃ fileaf hic dõ capta pisciũ tres Jacobũ zebedei. r iohez frẽm ei⁹ i naui cũ zebedeo pre eoꝝ ffic̃tes ꝓponẽtes R retia M. eoꝝ. r M. statim R. vocauit eos.

Illi. M. aũt. R. statim relictis retib⁹ ꝛ patre M. R. suo zebedeo in naui cũ mercẽnariis suis secuti M. R. sunt eũ.

De expulsione immũdi demonij ꝛ sanatõne oĩs languoris. M. iiij. R. i. L. iiij.

Cap. xxvij

E Tingrediebatur capharnaum. Et statim sabbatis ingressus i synagogã docebat eos Et stupebãt sup doctrina ei⁹. Erat enĩ docẽs eos q̃si ptãtẽ habens. ꝛ nõ sic̃ scribe. qz L. in ptãte erat sermo ipi⁹. Et i synagoga R. coꝛ erat hõ. L. R. demoniũ habẽs immũdũ. Et exclamauit voce magna dicẽs. Sine q̃d nob ꝛ tibi iesu nazarene. Uẽisti. L. añ tps ꝑdere. L. R. nos. Scio eĩ q̃ sis sanctus dei. Et ꝯminat⁹ R. est eũ ihs. ꝛ increpauit eũ dicẽs. Obmutesce L. R. ꝛ exi ab illo. ꝛ discerpẽs illũ spirit⁹ immũd⁹ ꝛ exclamãs voce magna exiuit ab eo. ꝛ L. cũ piecisset illũ demoniũ in mediũ exiit ab illo nihilq̃ illi nocuit. Et fact⁹ est pauor in omnib⁹. Et R. mirati sunt omnes. ita vt q̃rerẽt inter se. ꝛ colloq̃bant. L. adinuicẽ dicẽtes. Quidnã R. est hec quenam doctrina hec noua qz est hec ꝙ b̃ potestate quia in ptãte et virtute iperat immũdis spiritibꝫ ꝛ exeunt ꝛ obediũt ei. Et ꝓcessit rumor ei⁹ statim. ꝛ L. diuulgabat fama de eo i omnẽ locũ ꝛ R. regionẽ galylee. Et circũibat. M. iesus totã galyleã docẽs in synagogis eorũ et ꝑdicãs euãgeliũ regni. ꝛ sanans omnẽ lãguorẽ ꝛ omnẽ infirmitatem in ꝓplo. ꝛ abiit opinio ei⁹ in totã syriã. Et obtulerũt ei oĩes male habẽtes varijs languoribꝫ et tormẽtis ꝯprehensos. et q̃ demonia habebãt. et lunaticos ꝛ paliticos. ꝛ curauit eos. Et secute sunt eũ turbe multe de galylea ꝛ decapoli et de hierosolymis. ꝛ de idea. ꝛ de trãs iordanẽ

Augustin⁹ dicit libro vltimo. q̃ non nocuit discerpens id ẽ mẽbra nõ debilitauit sicut aliquando solet

De socru symonis

M. viij. R. i. L. iiij.

Cap. xxviij.

F Urgẽs aũt iesus de synagoga. et protinus egredientes de synagoga venerũt i domũ symõis petri. M. ꝛ andree. R. cũ iacobo ꝛ iohãne Decũbebat aũt ꝛ socr⁹ symõis. ꝛ tenebat. L. magnis febribꝫ. Et. M. vidit socꝛ ei⁹ iacentẽ. ꝛ R. febricitãtẽ. Et statĩ dicũt ꝛ rogauerũt. L. eũ ꝑ illa. Et stãs sup illã. imperauit febri. et. R. accedens eleuauit eã apprehẽsa manu ei⁹. et ꝓtinus dimisit eaz febris. ꝛ. M. surrexit et ministrabat. L. M. R. eis. Uespe R. aũt facto cũ occidisset sol. L. oĩes q̃ habebãt infirmos varijs lãguoribꝫ ducebãt illos ad eũ Afferebãt ad eũ oĩes male hñtes. ꝛ mltos M. R. demonia hñtes. Et erat oĩis ciuitas ꝯgregata ad ianuaz. Et ille singul' manus ponẽs curabat eos. multos. R. q̃ vexabant varijs lãguoribꝫ. ꝛ demonia multa eiciebat. ꝛ spũs. M. imũdos ꝙbo Et oĩes male habẽtes curauit. vt adimpleret q̃d dictũ ẽ ꝑ esaiã ꝓphetã dicentẽ. Ipe infirmitates nras accepit ꝛ egrotatões nras ipe portauit. Exibãt. L. aũt demonia a multis clamãtia ꝛ dicẽtia Quia tu es xp̃s filꝰ dei Et increpãs/non. L. R. sinebat ea loq̃. qz sciebãt eũ ee xp̃m. Et R. diluculo valde facto die surgẽs egressus abiit i desertũ locũ. ibiq̃ oꝛabat. Et. L. turbe req̃rebãt eũ. Et. R. ꝑsecutus ẽ eũ symon. ꝛ q̃ cũ illo erãt. Et cuz inuenissent eũ dixerũt ei. Quia oĩes q̃runte. ꝛ dixit ill'. Eam⁹ in ꝓximos vicos ꝛ ciuitates vt ꝛ ibi ꝑdicẽ. ad h̃ enĩ veni. Et. L. venerũt turbe ad xp̃m ꝛ detinebãt euz ne discederet ab eis. Quib⁹ ille ait. Quia ꝛ alijs ciuitatibꝫ oportz me euãgelizare regnũ dei. qz ĩõ missus sum. Et. R. erat L. ꝑdicãs i synagogis coꝛ. ꝛ in oĩi galylea ꝛ demonia eiciẽs.

Fuit int̃ predicatões istas sermo. dñi in monte

De vocatõe matthei. q̃ fm Aug. facta ẽ ante fmonẽ dñi in mõte. M. ix. R. ij. L. v.

Cap. xxix

E T. L. p⁹ h̃ exijt. Et. M. dũ trãsiret ide. Egressus R. rursus ad mare. oĩsq̃ turba veniebat ad eũ ꝛ docebat eos. Et cũ ꝑteriret vidit L. M. ihs R. publicanũ. nomĩe leui alphei. R. Matheũ. M. sedẽtẽ. R. L i teloneo. et ait illi. Sequere me. Et. L. relictis oibus surgẽs. L. M. R secut⁹ est eũ

Repetit p⁹ modũ vocatio matthei vt ꝓmẽoret prãdiũ q̃ fecit ei

De electiõe duodecim apl'oꝝ. ꝛ fmõe dñi i mõte thabor qui ꝓtinet multas rubricellas ꝑ multitudine

Bibliotheca FF Minorum Ruremundensium

doctrinaꝝ. M. v. vi. vij. capitul' p totum. R. iij. L. vi. xi. t. xij. Capitulū. xxx.

Actū. L. est aūt in dieb' illis exiēs f ascēdit. R. in montē orare. Et erat L. pnoctans i Glo.

orōe dei. Et cū dies factus fuisset vocauit discipulos ꝙs voluit ipe. t venerūt ad eū. t fecit vt essent duodecim cū illo. t vt mitteret eos p dicare. et dedit illis potestatē curādi infirmitates t eiciēdi dmonia. ꝙs. L. t ap'los nomiauit. Symonē quē cognominauit Petꝝ t andreā fratrē ei⁹. Et Jacobuz zebedei. R. t iohem fratrē iacobi. t iposuit eis noīa boanerges qđ ē filij tonitrui. Philippuz L. R. et bartholomeū matthēū et thomā. iacobū alphei et symonē q̄ vocabat zelotes. chananeū. R. iudā. L. iacobi thadeū. R. et iudā. L. q̄ fuit pditor. qui. R. tradidit euz. Et. L. descēdens iesus de mōte cū illis stetit in loco cāpestri. t turba discipuloꝝ ei⁹. t multitudo copiosa plebis ab oī iudea t hierusalē t maritima t tyri et sydōis. qui venerāt vt audirēt eū t sanarēt a lāguoribus suis. Et q̄ vexabant a spiritib' immūdis curabant. Et oīs turba q̄rebat illū tāgere. qz vt⁹ de illo exibat t sanabat oēs. Uidens M. aūt iesus turbas ascēdit in montē. Et cū sedisset accesserūt ad

Probabile est q̄ fuerit idē sermo quē mattheus t lucas narrāt sicut hic cōnectit. Nihilominus probabilē ē alia pars q̄ fuerint distincti p̄ diuersis tēporib' locis t personis. nō enim mirabile est si christ⁹ pluries silia fecit dixit t docuit. Et hoc per totum huiꝰ narratōis cōtextū vbi silia cōiungūt habeat annotatum.

eū discipuli ei⁹. t. L. ipse eleuatꝫ oculꝰ in discipulos suos. t. M. aperiēs os suū docebat eos dicens. Beati. M. L. pauperes spū q̄m ipoꝝ ē regnū celoꝝ. Btī mites M. q̄m ipi possidebūt terrā. Btī q̄ lugent q̄m ipi cōsolabunt. Btī q̄ esuriūt et sitiūt

Vel vnde p̄⁹ descenderat. vt dicit Lu. vel imaginande sunt due partes montis. vna bassi or altera

iusticiaz q̄m ipi saturabunt. Beati misericordes q̄m ipi miſicordiā ꝙsequnt. Btī mūdo corde q̄m ipi deū videbūt Beati pacifici q̄niam filij dei vocabunt. Beati q̄ pſecutōem patiunt ꝓpter iusticiā. q̄m ipoꝝ est regnū celoꝝ. Beati eritis cū vos oderint hoīes t cū segregauerint vos t exprobrauerint t eiecerint nomē vestꝝ tanq̄ malū ꝓpt̄ filiū homīs. Beati estis cū maledixerint vob̄ homines t pſecuti vos fuerint. t dixerint oē malū aduersum vos mentiētes ꝓpt̄ me. Gaudete in. L. illa die t exultate. M. q̄m merces vr̄a copiosa est i celis. Sic. M. enim L. pſecuti sunt t pphetas q̄ fuerūt añ vos patres. L. eoꝝ. Uerūtamē ve vobis diuitib' q̄ habetis consolatōnez vestrā. Beati q̄ nunc esuritis quoniā saturabimi. Beati qui nūc fletis qz ridebitis. Ue vobis qui saturati estis qz esurietis. Ue vobis q̄ nūc ridetis qz lugebitis et flebitis. Ue vob cū benedixerint vos omnes homies. Scōm enī hoc faciebāt pseudo ꝓphete patres eoꝝ. Uos estꝫ sal terre

Si quis voluerit profunditatē t ordinem totiꝰ sermonis illi⁹ cognoscere recurrat ad postillas.

Q, si sal euanuerit /in .i. quo salietur? Ad nihilum valet vltra nisi vt mittat foras t pculcet ab hominib'. Uos estis lux mūdi. Nō pt ciuitas abscōdi supꝰ montē posita. neq̄ accendūt lucernā t ponūt eā sub modio sed sup candelabrū vt luceat oīb' q̄ in domo sunt. Sic luceat lux vr̄a coꝝ hoīb' vt videant opa vr̄a bona t glificēt patrē vestꝝ q̄ in celis est. Nolite .2.

Apostoloꝝ ꝓmendatio

putare quoniā veni solu ere legē aut ꝓphetas. Legis impletio

nō veni soluere sed adiplere. Amē q̄ ꝓpe dico vob̄ donec trāseat celū t terra iota vnuz aut vn⁹ apex nō ꝓteribit de lege donec oia fiāt. Qui g̃ soluerit vnū de mādatis istꝫ minimis t docuerit sic hoīes minim⁹ vocabitur in regno celoꝝ. Qui aūt fecerit t docuerit hic magn⁹ vocabit̄ in regno celorum. Dico enī vobis qz nisi abūdauerit iusticia vestra pl⁹ q̄ scribaꝝ t phariseoꝝ nō intrabitis in regnū celoꝝ. Audistis qz dictū est antiquis. Nō occides. q̄ aūt occiderit re⁹ .3.

Consiliorū super legem additio veterem. t primo ad illō. nō occides

erit iudicio. Ego autez dico vobis qz oīs qui irascit fratri suo re⁹ erit iudicio. Qui autē dixerit fratri suo racha re⁹ erit concilio. qui autē dixerit fratri suo fatue re⁹ erit gehenne ignis. Si ergo offers munus tuū ad altare. t recordat⁹ ibi fuerꝫ quia frater tuus habet aliquid aduersum

te.relinq̃ ibi mun⁹ tuū añ altare⁊ vade ꝓus
recõciliari fratri tuo. ⁊ tunc veniẽs offeres
mun⁹ tuū. Esto ꝓsentiẽs aduersario tuo ci
to dū es in via cū eo. ne forte aduersari⁹ tra
dat te iudici ⁊ iudex tradat te mīstro ⁊ ī car
cerē mittaris. Amē dico tibi. Nō exīb inde
donec reddas nouissimū q̃drantē. Audistis
q⁹ dictū est antiq̃s. Nō 4
mechaberis. Ego autē Additio super il
dico vob/qm̃ ois q̃ vi lud. Non mecha
derit mulierē ad ꝯcupi beris.
scendū eā iā mechat⁹ ē eā in corde suo. Q̃
si oculus tu⁹ dexter scãdalizat te. erue eu⁊ et
pīce abs te. Expedit ei tibi vt pereat vnū
mēbro⁊ tuo⁊ q̃ totū corpus tuū mittat in
gehēnā. Et si dextera man⁹ tua scandalizat
te abscide eā ⁊ pīce abs te. Expedit em̃ ti
bi vt pereat vnū mēbro⁊ tuo⁊ q̃ totū cor
pus tuū eat in gehēnā. Dictū est aūt. Qui
cūq̃ dimiserit vxorem 5
suā excepta causa forni Superadditio su
catōis fac̄ eā mechari. ⁊ per illud. Non iu
q̃ dimissam duxerit ad rabis.
ulterat. Iterū audistis q⁹ dictū⁊ est antiq̃s/
nō pīurabis. Reddes aūt dño iuramenta
tua. Ego ãt dico vob nō iurare oīno. Ne
q̃ p celū q⁹ thron⁹ dei ē. neq̃ p terrā q⁹ sca
bellū pedū ei⁹ ē. Neq̃ p hierosolymā q⁹ ci
uitas ē magni regis. neq̃ p caput tuū iura
bis. q⁹ nō potes vnū capillum albū facere
aut nigr̃. Sit aūt ſmo vr̃ est. ē. nō nō. qđ
aūt his abūdāti⁹ a ma 6
lo est. Audistis/q⁹ di Iudicialiū euacu
ctū ē oculū ꝓ oculo/dē atio ⁊ moderatio.
tē ꝓ dēte. Ego aūt dico
vob nō resistere malo. Sz. M. si q̃s. L. te
pcusserit in dexterā maxillā pbeilli ⁊ alterā
Et q̃ vult tecū iudicio ꝓtēdere ⁊ tunicā tu
am tollere dimitte ei ⁊ palliū. Et. M. q̃cū
q̃ te angariauerit mille passus. vade cū eo
⁊ alia duo. Qui. M. petit. L. a te da ei. Et
volēti. M. mutuari a te ne auertaris. Et q̃
aufert. L. q̃ tua sunt ne repetas. Et prout
vultis vt faciāt vob hoīes ⁊ vos facite illis
silr. Audistis. M. q⁹ dictū ē. diliges ꝓximū
tuū. ⁊ odio habeb ĩimi 7
cū tuū⁊. Ego aūt dico Inimicoꝝ dile
vob. Diligite. M. L. ctio.
inimicos vr̃os. bñfacite his q̃ oder̄ vos.
bñdicite maledicētib⁹ vob. Et. M. orate
L. ꝓ pseq̃ntib⁹ ⁊ calūniātib⁹ vos. vt. M.
sitis filij pr̃is vr̃i q̃ ī cel' ē. q̃ solē suū⁊ facit
oriri sup bonos ⁊ malos. ⁊ pluit sup iustos
⁊ iniustos. Si enī. M. diligitis. L. eos qui
vos diligūt. quā. M. mercedē habebitis ⁊
q̃ vobis. L. est grā? Nā ⁊ pctōres se diligē
tes diligūt. Nōne. M. ⁊ publicani ĥ faci
unt? Et si salutaueritis fratres vr̃os tm̃ q̃d
ampli⁹ faciatis. Nōne ⁊ ethnici ĥ faciunt?
Si. L. bñfeceritis q̃ vobis bñfaciūt q̃ est
vob grā? Siq̃dem ⁊ pctōres hoc faciunt?
Et. L. si mutuū dederitis his a quib⁹ spe
ratis accipe que grā est vob? Nā ⁊ pctōres
pctōrib⁹ fenerant vt recipiāt eq̃lia. Uerū
tm̃ diligite inimicos vr̃os ⁊ bñfacite. ⁊ mu
tuū date nihil inde sperātes/ ⁊ erit merces
vr̃a multa. ⁊ eritis filij altissimi q⁹ ipe beni
gnus ē sup ingtos ⁊ malos. Esto
te. M. ergo pfecti sic̄ ⁊ p̃ vester celestis p
fectus est Attēdite ne iusticiā vestrā faci
atis coram hoīb⁹ vt vide
amini ab eis Alioquin Ypocrisis detesta
mercedē nō habebitis tio.
apud p̃rem vestr̃ q̃ in celis ē. Cū ergo facis
elemosynā noli añ te tuba canere sic̄ ypocri
te faciūt in synagogis/ 8
⁊ in vicis vt honorificē Commēdatio ele
tur ab hoīb⁹. Amen di mosine.
co vob receperunt mer
cedē suā. Te aūt faciēte elemosynā⁊ nesciat
sinistra tua q̃d faciat dextera tua vt elemo
syna tua sit in abscōdito ⁊ p̃ tu⁹ q̃ videt in
abscondito reddet tibi. 9
Et. M. cū oratis nō e Quomodo sit ora
ritis sic̄ ypocrite tristes dum.
qui amāt in synagogis ⁊ ãgulis plateaꝝ stā
tes orare vt videant ab hoīb⁹. Amen dico
vobis. q⁹ receperūt mercedē suā. Tu autē
cū oraueris intra in cubiculū tuū. ⁊ clauso
hostio ora patrē tuū in abscōdito ⁊ p̃ tu⁹
qui videt ī abscōdito reddet tibi. Orātes
aūt nolite multū loq̃ sic̄ ethnici faciūt. pu
tant em̃ q⁹ in multiloq̃o suo exaudiant. No
lite ergo assimilari eis/ scit em̃ p̃ vester q̃d
op⁹ sit vob añq̃ petat⁊
eū. Sic em̃ orabit⁊ Pr̃ Glosa.
noster q̃ es ī celis. Sā Lucas hāc oratōꝫ
ctificet nomē tuū. Ad ponit sub quinq̃
ueniat regnū tuū. Fiat petitionibus.
volūtas tua sicut in ce
lo ⁊ in terra. Panem nostrum supsubstan
tialem. M. quotidianū. L. da. M. nobis
hodie. Et dimitte nobis debita nr̃a. Sic̄
⁊ nos dimittimus debitorib⁹ nostris. Et
ne nos inducas in temptationem. Sed li
bera nos a malo. Amen. Si enī⁊ dimiseri

tis hominb⁹ pctā eoꝝ
dimittet ꝛ vobis pr̄ ve
ster celestis pctā vestra
Si aūt nō dimiserit
hoīb⁹.nec pr̄ vester di
mittet vob⁹ pctā vr̄a.
Cū aūt ieiunat nolite
fieri sicut ypocrite tri
stes. Exterminānt enim
facies suas vt appare
ant hoīb⁹ ieiunātes. Amen dico vob⁹ rece
perūt mercedē suā. Tu aūt cū ieiunas vn
ge caput tuū ꝛ faciē tuā laua /ne videaris
hoīb⁹ ieiunās .ꝫ pr̄i tuo q̄ est in absconso.
Et pater tu⁹ q̄ vidēt ī
absc̄oso reddet tibi
Nolite thesaurizare vo
bis thesauros in terra
vbi erugo ꝛ tinea dmo
lit.ꝛ vbi fures effodiūt ꝛ furant. Thesau
rizate aūt vobis thesauros in celo vbi nec
erugo nec tinea demolit.ꝛ vbi fures nō ef
fodiūt nec furant. Vbi enī ē thesaur⁹ tuus
ibi est ꝛ cor tuū. Lu
cerna corpis tui est ocu
lus tu⁹. Si ocul⁹ tu⁹
fuerit simplex ꝛ totum
corpus tuū lucidū erit
Si aūt ocul⁹ tuus fuerit nequā totū cor
pus tuū tenebrosum erit. Si g̈ lumē q̄ in
te est tenebre sunt.ipe tenebre quāte erunt.
Nemo. M. pt duo
b⁹ dn̄is fuire .aut enī
vnū odio habebit ꝛ al
tex diliget.aut vnū su
stinebit ꝛ altex ptēnet.
Nō potestis deo fuire
ꝛ māmone. Ideo dico
vobis ne. M. L. solliciti sitis aīe vr̄e quid
manducatis.aut corpi vr̄o q̄d induamini
Nōne aīa vr̄a est pl⁹ q̄ esca. ꝛ corp⁹ pl⁹ q̄
vestimentū. Respicite. M. volatilia celi q
nō serūt neq̄ metūt neq̄ congregāt ī horrea.
ꝛ pr̄ vr̄ celest pascit illa. Cōsiderate coruos
q̄bus nō est cellariū neq̄ horreū .ꝛ de⁹ pa
scit illos. q̄nto magꝫ vos pluris estis illis?
Quis āt vestx cogitās pōt adūcere ad sta
turā suā cubitū vnū? Si. L. ergo neq̄ qō
minimū ē potestis.q̄d de vestimētis ꝛ ō ce
teris solliciti estis? Cōsiderate. M. lilia R
agri.quō crescunt.nō laborant neq̄ nent.
Dico autē vobis.qm̄ nec Salomō ī om̄i
gl'ia sua vesticbat.cooptus. M. est sic vnū

.ío.
Quō sit indulgen
dum.

.íí.
Qualiter ieiunan
dum.

.íí.
Qualiter thesau
rizandum

.íí.
Qualiter intētio
dirigenda

.í4.
Qualiter sollici
tudo nimia tollē
da. et spes in dei
prouidētia dirigē
da.

ex istis. Si aūt fenū agri q̄ hodie ē ꝛ cras
in clibanū mittit /deus sic vestit.q̄nto ma
gis vos mīme fidei? Nolite g̈ solliciti ēe di
centes.q̄d māducabim⁹ aut q̄d bibemus
aut q̄ opiemur. Et. L. Nolite in sublime
tolli. Hec M. L. āt gentes mūdi. L. q̄rūt
Scit enī pr̄ vester quia his oīb⁹ indigetꝫ.
Querite ergo primū regnū dei ꝛ iusticiam
M. eius.ꝛ M. hec. L. om̄ia adūcient vo
bis. Nolite. M. g̈ solliciti esse ī crastinum.
Crastin⁹ enī dies sollicit⁹ erit sibī pi. Suf
ficit enī diei malicia sua. Estote. L. ergo
misericordes sicut ꝛ pa
ter vr̄ misericors est. No
lite iudicare ꝛ ñ iudica
bimī Inq̄ ei iudicio iu
dicaueritꝫ iudicabimī. Nolite pdēnare ꝛ ñ
pdēnabimī. dimittite ꝛ dimittemini. Date
ꝛ dabit vob⁹ /mensurā bonā ꝛ pfertā ꝛ coa
gitatā ꝛ supefluentē dabūt in sinū vestruꝫ
Eadē. M. q̄dē. L. mēsura q̄ mēsi fueritis
remetiet vob⁹. Dicebat. L. aūt ꝛ illis sil'itu
dinē. Nunq̄d pōt cec⁹ cecū ducere. nōne am
bo ī foueā cadūt? Nō est discipul⁹ sup ma
gistx. Perfect⁹ aūt erit oīs si sit sicut magi
ster ei⁹. Quid. M. L. autē vides festucā ī
oc'o fratris tui. ꝛ trabē in oc'o tuo non vi
des? Aut quō dicis fratri tuo. Frater. Si
ne.eiciā festucā de ocu
lo tuo/et ecce trabes est
in oculo tuo? ypocrita
eīce pmū trabē de ocu
lo tuo ꝛ tūc videb eīce
re festucā de oculo fra
tris tui. Nolite. M.
sanctū dare canib⁹. ne
q̄ mittatꝫ margaritas
vr̄as añ porcos.ne forte pculcēt eas pedi
bus suis.ꝛ canes cōuersi dirūpant vos

.í5.
Qualiter sollici
tudo nimia tollē
da. et spes in dei
prouidētia dirigē
da.

Non improbe ar
guendum

Non porcis et ca
nib⁹ sctm̄ dādū

Petite ꝛ dabit vob⁹.
q̄rite ꝛ īuenietꝫ. pulsate
ꝛ apiet vob⁹. Oīs enī
q̄ petit accipit/ ꝛ q̄ q̄rit
īuenit.ꝛ pulsanti apiet. Aut q̄s ē ex vob⁹ hō
quē si petierit fil⁹ su⁹ panē/nūq̄d lapidem
porriget ei Aut si petierit piscē nūq̄d serpē
tē porriget ei Aut si petierit ouū nūq̄d scor
pionē porriget illi? Si g̈ vos cū sitis mali
noscitꝫ bōa data dare filijs vr̄is.q̄nto magꝫ
pr̄ vr̄ q̄ ī cel ē dabit spm̄
bonū petētib⁹ se? Oīa
M. g̈ q̄cūq̄ vultis vt
faciāt vobis hoīes ita

.í7
Preceptū vniuersa
le legis ꝛ angustia
porte salutis.

& vos facite illis. Hec est enim lex & pphete.

Intrate p angustã portã. q̃ lata porta & spaciosa via ẽ q̃ ducit ad pditõem. & multi sunt q̃ intrãt p eam. q̃ angusta porta et arta via q̃ ducit ad vitã. et pauci sunt q̃ inueniũt eã. Attendite a falsis pphetis q̃ veniũt ad vos in vestimẽtis ouium. intrinsec9 aũt sunt lupi rapaces. A fructibꝫ eorꝫ cognoscetis eos. Nunq̃d colligunt de spinis vuas aut de tribulis ficus? Non. L. est eĩ arbor bona q̃ facit fruct9 malos. Neq; arbor mala faciẽs fructũ bonuꝫ. Unaq̃q; enĩ arbor de fructu suo cognoscit. Neq; enĩ de spinis colligũt ficus. neq; ỗ rubo vindemiãt vuã Bon9 hõ de bono thesauro cordis sui pfert bonũ. Et mal9 hõ ỗ malo thesauro cordis sui pfert malũ. Ex abũdantia enĩ cordis os loq̃tur Sic. M. oĩs arbor bona fruct9 bonos facit. mala aũt arbor malos fructus facit. Non põt arbor bona fruct9 malos facere. neq; arbor mala fructus bonos facere. Oĩs arbor q̃ nõ facit fructum bonũ excidet & in ignẽ mittet. Igit ex fructibus eorũ cognoscetis eos. Quid. L. autem vocatis me dñe dñe & nõ facitꝭ que dico. Nõ. M. oĩs q̃ dicit mihi dñe dñe ĩtrabit in regnũ celorꝫ. sꝫ q̃ facit voluntatem p̃ris mei q̃ in celis est ipe intrabit in regnũ celorũ. Multi dicẽt mihi in illo die dñe dñe. Nonne in noĩe tuo pphetauim9. & ĩ nomĩe tuo demonia eiecim9. & in nomĩe tuo virtutes mltas fecim9. Et tũc pfitebor illꝭ q̃ nunq̃ noui vos Discedite a me oẽs qui opamĩ iniq̃tatẽ. Oĩs. L. M. qui venit ad me & audit mones meos & facit eos ostendã vobis cui sit silis.

Simil est homĩ edificãti domũ. q̃. L. fodit in altũ & posuit fundamentũ supꝑ petram. Et M. descẽdit pluuia et venerũt flumia & flauerũt venti. & irruerũt in domũ illã & nõ cecidit. fũdata eũ erat supꝑ firmã. L. petrã. Et. M. oĩs. L. q̃ audit & ba mea hec. & nõ facit ea silis ẽ viro stulto q̃ edificauit domũ suã supꝑ arenã sine L. fũdamẽto. & M. descẽdit pluuia & venerunt flumia & flauerũt vẽti & irruerũt ĩ domũ illã in quã. L. illisus ẽ fluui9 & cõtinuo cecidit. & L. facta. M. ẽ ruina dom9 illi9 magna. Et. M. factũ ẽ cũ cõsummassꝫ ies⁹ verba hec admirabãt turbe supꝑ doctrina ei9. Erat enĩ docẽs eos sicut ptãtẽ habẽs. & nõ sicut scribe eorũ et pharisei. M.

Luce. xiij. Cõtendite intrare per ãgustã portã. vide infra capi. xcviij.

18. Falsorũ prophetarũ noticia. scꝫ a fructibus

19. Qualiter deus sit colẽd9 ñ ore tm̃ sꝫ operũ efficacia

De leproso sanato.

M. viij. R. i. L. v. Capitulũ. xxxi.

Um. M. aũt descẽdissꝫ ihs ỗ mõte secute sũt eũ turbe mlte. Et. L. factũ ẽ cũ essꝫ ĩ vna ciuitatũ. Et ecce. M. leprosus plen9 lep̃ videẽs ies⁹ veniens M. adorabat eũ dep̃cãs. R. & genuflexo. et pcidẽs. L. in faciẽ rogabat eum dicẽs. Dñe L. M. R. Si vis potes me mũdare. Jesus R. aũt miserꝫ ei9 extendẽs. M. R. L. manũ tetigit eũ dicẽs. Volo: mũdare. & pfestim mũdata est lep̃ ei9. Et. R. pminat9 ẽ ei. statimq; eiec illũ. & dixit illi Et p̃cepit. L. ei Vide L. R. M. nemĩ dixerꝭ. sꝫ vade oĩ de te pncipi b9 sacerdotũ & offer p emũdatõe tua mun9 M. qõ p̃cepit Moyses ĩ testioniũ illꝰ. Et R. egressus cepit pdicare & diffamare ꝑmonẽ. Perãbulabat. L. aũt magꝭ ꝑmo ỗ illo & pueiebãt turbe mlte vt audirẽt illũ & curarẽt ab infirmitatib⁹ suis. ita. R. vt iã ñ posset manifeste ĩtroire ĩ ciuitatẽ. sꝫ foris ĩ desertis locꝭ esse. Ipe L. aũt secedebat ĩ desertũ. & orabat. & R. pueniebãt ad eũ vndiq;

Luce. xiij. Cõtendite intrare per ãgustã portã. vide infra capi. xcviij.

De seruo cẽturiõis

M. viij. L. vij. Capitulũ xxxij.

Um. L. aũt ĩplesꝭ oĩa ꝓba sua ad aures pleb. ĩtrauit L. M. caphar naũ. Cẽturionis. L. aũt cuiusdam serui9 male hñs erat moritur9 q̃ erat illi pciosus Et cũ audissꝫ ỗ ihu misit ad eũ sẽiores iudeoꝝ

Cõsiderãdũ ẽ hic q̃ Centurio fecit vtrunq; misit iudeos & amicos. & q̃ ipse secutus est.

rogans eū vt veniret ⁊ sanaret seruū eius. Āt illi cū venissent ad iesum rogabant eū sollicite dicētes ei. Quia dignꝰ ē vt hec illi p̄stes. diligit enī gentē nr̄am. et synagogaz ipe edificauit nobis. Jesus aūt ibat cū illꝭ. Et cū iā nō lōge esset a domo misit ad eū centurio amicos. Accessit. M. autē ad eū ⁊ rogās eū ⁊ dixit. Dñe puer meus iacet in domo paralitic⁹ ⁊ male torq̄t. Et ait illi iesus. Ego veniā ⁊ curabo eū. Et respondēs centurio ait illi. Dñe noli vexari. Nō. M. L. nī sum dignꝰ vt sub tectū meum intres p̄opter. L. qō et meip̄m nō iudignū arbitrat⁹ vt venirē ad te. Sz. M. L. tm̄. M. dic. M. L. verbo ⁊ sanabitur puer me⁹. Nam ⁊ ego sum hō sub p̄tate cōstitut⁹ habēs sub me milites. ⁊ dico huic. vade ⁊ vadit. ⁊ alio veni ⁊ vēit. ⁊ ſuo meo fac h̄ ⁊ facit. Audiēs. M. autē Jesus mirat⁹ est. Et p̄uersus. L. seq̄ntibꝫ. M. L. se dixit. Āmē. M. dico vob nō inueni tantā fidem in isr̄l. Dico aūt vob q̄ multi ab oriente ⁊ occidente venīēt ⁊ recūbēt cū abraā ⁊ ysaac ⁊ iacob in regno celoꝝ. Filij aūt regni eūcient⁹ i tenebras exteriores. ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. Et dixit Jesus centurioni. Uade ⁊ sicut credidisti fiat tibi. Et sanat⁹ est puer in illa hora. Et reuersi q̄ missi fuerāt domū inuenerūt seruum q̄ langue rat sanum.

De filio vidue suscitato. L. u. vij.

Capitulū. xxiij.

T factū est deinceps Jbat iesus i
e ciuitatē q̄ vocat Naym. Et ibant cū illo discipuli ei⁹ ⁊ turba copiosa. Cū aūt appropinq̄ret porte ciuitat⁹ Ecce defunct⁹ efferebat fili⁹ vnicus mr̄is sue. Et hec vidua erat. ⁊ turba ciuitatis mlta cū illa. Quam cū vidisset dñs misericordia motus sup ea dixit illi. noli flere. ⁊ accessit ⁊ tetigit loculū. Hi aūt q̄ portabāt steterūt. Et ait. Adolescēs tibi dico surge. Et resedit q̄ erat mortu⁹. et cepit loq̄. ⁊ dedit illuz mr̄i sue. Accepit aūt oēs timor ⁊ magnificabāt deū dicētes. Quia pphēta magnus surrexit in nobis. et q̄ de⁹ visitauit plebez suā. Et exiit hic sermo i vniuersam iudeaz de eo ⁊ omnē circa regionē.

De duobus volentibꝫ sequi christum. M. viij. L. ix.

Capitulū xxxiij.

Jdens aūt iesus turbas mltas circa se iussit discipulos ire trās fretū
v Factū. L. est aūt ambulātibꝫ illis in via accedēs. M. vn⁹ scriba ait illi. Magister. M. L. sequar te q̄cūq̄ ieris. ⁊ dixit ei iesus. Vulpes foueas habēt ⁊ volucres celi nidos. fili⁹ aūt homis nō habz vbi caput suū reclinet. Alit. L. aūt ad alterū. Seq̄re me. Ille aūt ali⁹. M. de discipul eius ait illi. Dñe. M. L. p̄mitte me primū ire ⁊ sepelire p̄rem meū. Jesus. M. aūt ait illi. Seq̄re me ⁊ dimitte. M. L. mortuos sepelire mortuos suos. Tu aūt vade ⁊ annūcia regnū dei. Et alter ait. Seq̄r te dñe sed p̄mū p̄mitte mihi renūciare his qui domi sunt. Ait aūt ad illū iesus. Nemo mittens manū ad aratrū ⁊ respiciēs retro aptus est regno dei.

De quietatōne maris ad iussum christi. M. viij. R. iiij. L. viij

Capitulū xxxv.

Tunc R. illo die cū sero factū esset ait
i discipul suis. Trāseam⁹ p̄tra. ⁊ dimittētes turbā assumūt eum. ita vt erat in naui. ⁊ ip̄e. L. ascēdit in naviculā ⁊ R. alie naues erāt cū illo. ⁊. M. ascendēte eo in naviculā secuti sunt eū discipuli eius Et. L. ait ad illos. Trāseam⁹ trās stagnū ⁊ ascēderūt. Nauigātibꝫ aūt illꝭ obdormiuit. ⁊. M. ecce mot⁹ magn⁹ fact⁹ est i mari ⁊. L. ascēdit. R. procella vēti magni. R. in stagnū. L. et. R. fluctus mittebat i nauim. ita M. R. vt nauicla operet fluctibꝫ. Et. L. p̄pellebant fluctibꝫ ⁊ periclitabant. ip̄e. M. p̄o dormiebat. et. R. erat i puppi sup cerui cal dormiēs. ⁊. M. accesserūt ad eū discipuli eius et suscitauerūt eū dicētes. magister R. nō ad te ptinet q̄ p̄im⁹ dñe. R. p̄ceptor L. M. salua. M. nos p̄imus. Tūc surgēs imp̄auit ventis et mari. ⁊. R. p̄minat⁹ ē vēto. Increpauit. L. ventū ⁊ tempestatē aq̄ ⁊ dixit. R. mari. Tace obmutesce cessauit vētus. ⁊. M. facta. R. ē. L. trāq̄llitas magna. Dixit. L. aūt eis. Ubi est fides vestra Quid. M. R. timidi estis modice. M. fidei nec. R. dū haberē fidē. Porro. M. homines mirati sunt ⁊ timuerunt. R. timore magno. Et dicebāt ad alterutrū. Quis putas est iste Qualis. M. est hic q̄. L. ventis. M. R. ⁊ mari imp̄at ⁊ obediūt ei.

De duobus demo

niacis curatis. M. viij. R. v. L. viij.

Capitulū xxxvi.

Aluigauerūt. L. aūt t. R. venerunt trās fretū maris in. M. regionem R. L. gerasenoꝝ q̄ est ꝫ galyleā. et M. tūc cū vēisset. et cū. L. egressus eēt ad terrā occurrerūt M. ei duo hūtes demōia ō monumētis exeūtes seui nimis. ita vt nēo trāsire posset p viā illaz

Statim R. occurit ei de monumētis hō i spiritu imūdo q̄ habebat demoniū iā tpib⁹ multis t vestimēto nō idu ebat neq̄ i domib⁹ manebat. Qui. R. domiciliū habebat i monumētis. Et neq̄ cathenis illū q̄squ potuit ligare q̄n sepe cathenis t ꝓpedib⁹ vinct⁹ dirupisset cathenas t ꝓpedes ꝓminuisset. t nemo poterat eū domare. Et sp die ac nocte i monumētis erat. t in mōtib⁹ clamās t cōcidēs se lapidib⁹. Videns aūt iesum a lōge cucurrit t adorauit eū. Et. L. pcidit añ illū. Et. M. ecce ambo clamauerūt voce. L. magna dicentes. M.

Quid nobis t tibi L. iesu R. M. fili dei altissimi? Cur M. venisti huc añ tps torq̄re nos?

Lōiter teneť q̄ eadem est hīstoria. q̄ uis Lucas t matthe⁹ nō faciūt mētiones nisi de vno demoniaco qui erat famosior.

Adiuro. R. te p deū Obsecro. L. te ne me torq̄as. Precipiebat eī spiritui imūdo vt exiret ab homie. multis eī tempib⁹ arripiebat illū t vinciebat catheis t cōpedib⁹ custodit⁹. Et rupt⁹ vinclis agebať a demonio isto i desertū. Dicebat. R. eī illi Jesus Exi spūs immūde ab hoie Interrogauit. L. R. autē illū iesus dicēs. Qō tibi nomē est? At ille dixit Legio. R. L. mihi nomen R. est q̄ multi sum⁹. q̄. L. demōia multa intrauerūt in eū. Et. R. depcabať eū ml'tū ne se expelleret extra regionē. Et. R. rogabāt illū ne imperet illis vt i abyssum irēt. Erat M. aūt nō lōge ab eis grex porcoꝝ multoꝝ circa. R. montē pascēs i agris i mōte. L. Demones. M. aūt rogabāt illū dicētes. Si eīcis nos hinc/mitte nos i gregē porcoꝝ. vt in eos introeam⁹. vt L. pmitteret eis in illos ingredi. t pmisit illis. Et concessit. M. eis statim iesus. Et ait M. illis iesus. Jte. At illi exeūtes abierūt. Et R. introierūt i porcos. Et M. ecce magno impetu abijt totus grex per precips. L. in stagnum. Et. R. pcipitatus est in mare ad duo milia t suffocati L. sūt

Blo. Idem est hic stagnū et mare

in mari. Et. M. mortui sunt in aq̄s. Qō L. vt viderūt factū pastores. M. qui. R. pascebāt. L. eos fugerūt. M. R. L. t venientes nūciauerūt M. L. in ciuitatē. R. et in agros et i villas. L. hec oīa. M. t ō his q̄ demonia habuerāt. Et ecce tota ciuitas exijt obuiā iesu. Et ierūt L. aūt videre qō factū ē. t ꝓuenerūt ad iesum. t R. vidēt illum q̄ a demonio vexabať a q̄. L. demonia exierūt sedentē L. R. ad pedes L. ei⁹ vestitū R. t sane mentis t timuerūt. Nūciauerūt L. aūt ill' et hi q̄ viderāt quō san⁹ fact⁹ esset a legiōe t de porcis. R. Et viso. M. eo rogauerūt. L. M. R. eū oīs ml'titudo regiōis gerasenoꝝ. vt M. trāsiret R. a finib⁹ coꝝ. t L. descēderet ab ipis. q̄ magno timore tenebāť. Ipe aūt ascēdēs i nauim reuersus est. Cūq̄ L. R. ascēderet nauim cepit illū depcari q̄ a demonio vexat⁹ fuerat vt esset cū illo. Jesus aūt nō admisit eū. sz ait illi. Vade t redi in domū tuā ad tuos. t nuncia illis q̄nta tibi dñs fecerit. t miserť R. sit tui. Et L. abijt p vniuersaz ciuitatē. Et R. cepit L. pdicare i ō capoli. R. q̄nta sibi fecisset iesus. Et R. oēs mirabanť. Et cuz ascēdisset iesus i nauim t rursū trās fretuz ꝓuenit turba ml'ta ad eū. t erat circa mare Factū. L. est aūt cū redisset iesus trās fretū excepit illū turba. Erāt eni oēs expectātes eum.

De paralitico sana

to M. ix. R. ij. L. v. Cap. xxxvij.

e T M. ascēdens in nauiculā transfretauit t venit in ciuitatē suam. t itez. R. intrauit i capharnaū p⁹ dies octo. Factū. L. est aūt vna diez t ipe sedebat docēs. t R. auditū ē q̄ in domo essz t ꝓuenerūt ml'ti ita vt nō caperēt neq̄ ad ianuā. t loq̄bať eis ꝟbuz. Et erāt pharisei sedētes t legis doctores q̄ venerāt ex oīni castello galilee t iudee t hierl'm. Et ꝟtus dñi erat ad sanādū eos. Et. M. ecce offerebāt paliticū iacentē i lecto q̄. R. a q̄ttuor portabať. Et L. q̄rebāt eū iferre t ponere añ eū. t nō inuenientes q̄ pte eū inferrent p turba. Ascēderūt sup tectū. t R. nudauerūt tectū vbi erat t patefacientes submiserť L. R. eū in lecto i mediū añ iesum. Videns M. R. aūt Jesus fidē illoꝝ dixit paliticō. Fili hō

L. M. ꝓfide remittunt. L. M. R. tibi peccata tua. Et. L. ceperunt cogitare scribe ꝛ pharisei dicētes intra se. M. Quis. L. ē h̄ qui loquit blasphemias. M. R. ꝙs pōt dimittere pcta nisi solus deꝰ? Ut aūt cognit iesus in spū. R. sctō cogitatōes. L. M. eorū. Rñdens. L. dixit ad illos. Ut. L. M. R. ꝙd cogitatis mala. M. in cordibꝫ vr̄is Quid ē facilius dicere palitico. R. dimittūt tibi pcta tua. Aīn dicere surge tolle grabatū R. tuū ꝛ ābula? Ut aūt sciatis qm̄ filius hominis hꝫ ptātē in terra dimittēdi peccata. Ait palitico. Tibi. L. R. dico surge tolle lectū tuū ꝛ vade in domū tuā. Et. L. ꝓfestiꝫ coraī illis surgēs tulit lectū suū in q̄ iacebat ꝛ abijt in domū suā. Et stupor apprehendit oēs ꝛ magnificabāt deū ꝛ glificauerūt M. ꝙ dedit ptātē talez hoibꝫ. ꝛ. L. repleti sunt timore magno dicētes/qr vidimꝰ mirabilia. ꝛ. R. nunq̄ sic vidimus.

De ꝙuinio ī domo

matthei. M. ix. R. ij. L. v. Cap. xxxviij

Ecit. L. aūt ei ꝙuiniū magnū leui
f in domo sua. M. Et factū. R. ē discūbēte eo in domo sua/ecce multi publicani ꝛ pctōres veniētes discūbebant cū iesu ꝛ discipul' eiꝰ. Erāt. R. em̄ multi q̄ seq̄bant eū. Et. M. vidētes pharisei. R. et scribe/qr māducaret cū publicanis ꝛ pctōribꝫ murmurabāt. L. dicētes ad discipl'os eiꝰ. Quare. R. M. cū publicanis ꝛ pctōribus māducat ꝛ bibit. R. mgr̄ vester. ꝛ. L. vos māducatis ꝛ bibit̄? Et rñdēs ih̄s ait illis. Nō. L. egēt. R. M. q̄ sani sunt medico/sꝫ q̄ male habēt. Eūtes. M. aūt discite q̄d ē/qr miſicordiā volo ꝛ nō sacrificium Nō. M. em̄. R. veni vocare iustos sꝫ pctōres ad pnīaz. L. Et. R. erāt discipli iohis ꝛ pharisei ieiunātes. Tūc. M. accesser̄t ad eū dicētes. Quare nos ꝛ pharisei ieiunamꝰ frequēter. Et. L. obsecratōez faciunt discipuli iohis sil'r ꝛ pharisei eoꝝ/tui aūt edūt ꝛ bibūt ꝛ nō. M. ieiunāt. R. Et. M. ait illis ih̄s. Nūq̄d pñt filij sponsi ꝛ nuptiaꝝ. R q̄diu cū ill' ē sponsus ieiunare ꝛ lugere? M R. Quāto. L. M. R. tpe habēt secū sponsum nō pñt ieiunare. Veniet aūt dies qū auferet ab eis sponsus/ꝛ tūc ieiunabunt in diebus ill'. Dicebat. L. aūt ꝛ sil'itudinē ad illos Quia nemo cōmissurā a vestimento nouo mittit in vestimētū vet'. Nemo. R. em̄ assumētū pānī rudis assuit vestimēto veteri Alioq̄n aufert supplementū nouū a veteri Tollit. M. em̄ plenitudinē ei' a vestimēto nouū. L. rūpit ꝛ peior. M. ꝛ maior. R. scis sura fit ꝛ. L. veteri nō cōuenit cōmissura a nouo. neq̄. M. mittūt vinū nouū in vtres veteres. Alioq̄n rūpunt vtres ꝛ vinū effūdet ꝛ vtres pereūt. Sꝫ vinū nouū in vtres nouos mittūt. ꝛ. R. mitti dꝫ mittēdū. L. ē vt vtraq̄ ꝓfuent. M. Et. L. nemo bibēs vet' statī vult nouū. dic̄ em̄ vet' melius est.

De suscitatōne filie

archisynagogi ꝛ de emorroyssa. M. ix. R. v

L. viij. ¶Capitulum. xxxix

b Ec. M. eo loquēte. Ecce ꝓnceps vn' de archisynagogis. R. noīe yairus/cui. L. nomē yair'. ꝛ ipe ꝓnceps synagoge erat. Et cecidit ad pedes iesu rogans eū. Videōs. R. eū accessit M. prostrat. R. ad pedes ei' ꝛ deꝓcabat eū mltū Et adorabat M. rogās. L. vt ītraret domū suā/qr vnica filia erat illi fere ānoꝝ. xij. ꝛ h̄ moriebat adorabat. M. eū dicēs. Dñe filia mea mō defuncta ē. i extremis. R. ē. sꝫ. M. veni. R. īpone manū tuā sup eā/vt. R. salua sit ꝛ viuat. Et. M. surgēs ih̄s seq̄bat eū ꝛ discipuli ei' ꝛ. R. turba mlta. Et ꝓtigit. L. duxiret a turb cōprimebat. Et. M. ecce mulier q̄ fluxū sanguis patiebat. xij. annis q̄. R fuerat multū ꝓpessa cū medicis pluribꝫ. et erogauerat. L. oēz substaz suam. oīa. R. sua/nec q̄q̄ ꝓfecerat. nec. L. ab vllo potuit curari/sꝫ magꝭ. R. deteriꝰ hēbat. Cū audisset de iesu venit in turba retro ꝛ tetigit M. R. L. fimbriā vestimēti ei'. Dicebat M. R. aūt intra se. Si tetigero tm̄ vestimētū ei' salua ero. Et L. ꝓfestim stetit fluxus. ꝛ R. siccat' ē fons sanguis ei'. Et sensit corpe qr sanata essꝫ a plaga. Et iesus statim agnoscēs ī semetipo ꝓtutē q̄ exierat de illo. ꝙuersus ad turbā ait. Quis L. me. ꝛ R. vestimēta mea tetigit? Negātibꝫ. L. aūt oībꝫ petr' et q̄ cum illo erāt dixerūt. Preceptor turbe L. R. te ꝓmūt. et affligūt. et tu dicꝭ. q̄s me tetigit? Et. L. dixit iesus. Aliq̄s me tetigit Nam ꝛ ego noui ꝓtutē de me exisse. Et R. circūspiciebat videre eā q̄ hec fecisset. Videns L. autē mlier quia nō latuit eum timens R. ꝛ tremens sciens qđ factum esset in se. Venit et procidit ante eū. ꝛ pedes L eius. ꝛ ob quaz causam tetigerat eum indicauit coram omni ppl'o. ꝛ quemadmoduz cōfestim sanata sit. Et. M. iesus cōuersus

t videns eã dixit. Cõfide filia fides tua te saluã fecit. Uade L. R. in pace. et esto. R. sana a plaga tua. Et salua M. facta ẽ mulier ex illa hora Adhuc R. eo loq̃nte venerũt nuncij ad archisynagogũ dicẽtes. Quia filia tua mortua ẽ. q̃d vltra vexas magistrũ. Holi L. vexare illũ Jesus audito ꝟbo rñdit patri puelle. Holi timere. tãtũmõ R crede t salua. L. erit. Et M. cũ venissz iesus i domũ ꝓncipis nõ. M. admisit quẽq̃ se seq̃ nisi petrũ t iacobũ t ioh̃em fratrẽ iacobi. Et vidit tumultũ t flentes t eiulantes multũ. t tibicines. M. Flebãt. L. aũt oẽs t plãgebãt illã. At ille dixit. Holite flere. q̃d R. turbamini t ploratis? Recedite M. nõ est mortua puella sed dormit. t deridebãt eũ. L. sciẽtes q̃ mortua ẽ. Jp̃e. R. ꝟo eiectis turbis assumit pr̃es R. L. t matrẽ puelle q̃ R. secũ erãt. t igrediũt vbi puella erat iacẽs. t manũ puelle tenẽs clamauit. t L. ait. R. illi. Thabitacumi q̃d ẽ interp̃tatũ. Puella tibi dico surge. Et. L. reuersus ẽ spũs ei⁹ et surrexit continuo. et R ambulabat. t L. iussit illi dare mãducare. t R. obstupuerũt stupore magno. L. parẽtes ei⁹. Quib⁹ p̃cepit vehemẽter R. ne L. cui dicerẽt. q̃ factũ nemo. R. illõ sciret. Et M. exiit fama hec in vniuersam terrã. Et R. egressus inde abiit in patriã suã. Et seq̃ bant eũ discipuli eius.

De duobus cecis

illuminatis t de muto demoniaco. M. ix. Capitulum xl.

e T transeũte inde iesu secuti sũt eũ duo ceci clamãtes t dicẽtes. miserere nostri fili dauid. Cum aũt venissent domũ accesserũt ad eũ ceci. t dixit eis iesus. Creditis q̃ hoc possum facere vobis? Dicũt ei. Utiq; dñe. Tũc tetigit oculos eor̃ dicẽs. ſm fidẽ vr̃am fiat vob. Et apti sunt oculi eor̃ũ. Et cõminat⁹ ẽ eis iesus dicẽs. Uidete ne q̃s sciat. Illi aũt exeũtes diffamauerũt illũ p̃ totã terrã illam Egressis aũt illis ecce obtulerũt illi homine mutũ habentẽ demoniũ. t eiecto demonio locut⁹ ẽ mut⁹. t mirate sunt turbe dicẽtes Nũq̃ apparuit sic i isrl. Phariſei ãt dicebãt. In ꝓncipe dmoniorũ eiicit dmonia

Sol⁹ matthe⁹ hec narrat d̃ cecis ſm Augustinũ.

De admiratiõe turbar sup doctrina christi M. xiij. Cõsonat L. iiij. R. vi. Capitulũ xli.

T facto sabbato cepit i synagoga

e docere. Et multi videntes admirabant i doctrina ei⁹ dicẽtes. Unde huic hec oĩa. q̃ est sapia que data ẽ illi. t ꝟtutes que p manũ ei⁹ efficiũt? Nõne iste ẽ fabri. M. fili⁹? Nõne M. mr̃ eius dicitur maria. t fratres eius iacob⁹ t ioseph symon t iudas t sorores ei⁹/nõne oẽs apud nos sunt? t scãdalizabant in eo. Jesus aũt dixit illis. Nõ est pphet̃a sine honore nisi i patria sua t in domo sua t i cognatiõe. R. sua. t nõ poterat vllã ꝟtutem ibi facere nisi paucos infirmos ip̃ositis manib⁹ curauit. t mirabat ꝓpter incredulitatẽ eor̃ũ.

De iussiõe facta discipulis rogare dñm messis mittere operarios. M. ix. R. vi. Capi. xlij.

T M. circũibat. R. ihs oẽs ciui-

e tates et castella i circũitu. R. docẽs M. i synagogis eor̃. t p̃dicãs euãgeliũ regni. et curãs oẽz lãguorẽ t oẽz infirmitatẽ. Uidens aũt turbas miser⁹ est eis. q̃ erãt vexati et iacẽtes sicut oues nõ habẽtes pastorẽ. Tũc dixit discipul⁹ suis. M. Messis q̃dẽ multa oparij autẽ pauci. Rogate ḡ dñm messis vt mittat oparios i messẽ suã

De missiõe duodecim apostolor̃. M. x. et. xi. R. vi. L. iij. Capitulũ xliij.

O nuocatis L. aũt iesus duodeci

c apostol' cepit R. eos binos mittere. dedit. L. illis virtutẽ t potestatẽ sup oĩa demonia. vt M. ei̇cerẽt t curarent oẽm lãguorẽ et omnẽ infirmitatẽ. Duodecim aũt ap'lor̃ũ hec sunt noĩa. Prim⁹ symon q̃ dicit̃ petrus/et andreas frater ei⁹. philippus t bartholome⁹ iacob⁹ zebedei. t iohãnes frater eius/thomas t matheus publicanus iacob⁹ alphei t thadeus Symon chananeus t iudas scariothis q̃ tradidit eum. Hos duodecim misit Jesus p̃ dicare regnũ dei t sanare infirmos/p̃cipiens eis t dicens. In viam gentiũ ne abieritis t in ciuitates Samaritanor̃ ne intraueritis sed potius ite ad oues que perierũt domus isrl. Euntes aũt p̃dicate dicentes. q̃ appropinquabit regnũ celor̃. infirmos curate. mortuos suscitate. leprosos mũdate. demones eiicite. grat⁹ accepistis gratis

date. Nolite possidere aurꝫ neqꝫ argentum Et pcepit. R. eis ne quid tollerēt in viaꝫ nisi virgā tantū. Et. L. ait ad illos. Nihil tuleritis in viaꝫ neqꝫ ꝟgā neqꝫ perā neqꝫ panē neqꝫ pecuniā neqꝫ ī zonaes. neqꝫ L. duas tunicas habeatis. neqꝫ M. calciamēta. ſz R. calciatos ſandaliꝭ. Dignus M. eſt enī opariꝰ cibo ſuo. In quamcūqꝫ aūt ciuitatez aut caſtellum aut domū. L. intrauerītis. Introgate. M. q̄s in ea dignꝰ ſit. et ibi manete. ī de. L. ne exatſ. Intrātes M. autē domū ſalutate eā dicētes. Pax huic domui Et ſiq̄dē fuerit domꝰ illa digna veniet ſup eā pax vra. Si aūt nō fuerit digna. pax veſtra ad vos reuertet. Et q̄cunqꝫ nō receperit vos neqꝫ audierit ꝓmones veſtros. ī exeuntes foras de domo vl' ciuitate excutite puluerē de pediby veſtrꝭ in teſtimoniū. L. ſup illos. Amen. M. dico vobis tolerabiliꝰ erit terre ſodomoꝝ ī gomorreoꝝ ī die iudicij q̄ illi ciuitati. ecce ego mitto vos ſicut oues ī medio lupoꝝ. Eſtote prudētes ſicē ſerpētes ī ſimplices ſicē colūbe. Cauete autē ab hoibꝫ. tradent enī vos ī pciliꝭ ī in ſynagogis ſuis flagellabūt vos. ī ad pſides et reges ducemini ꝓpter me in teſtimoniū illis ī gentiby. Cū autē tradent vos nolite cogitare quō aut q̄d loq̄mī. Dabit enī vobis ī illa hora q̄d loq̄mini. Nō enī vos eſtꝭ q̄ loq̄mini ſed ſpūs patris vr̄i q̄ loq̄tur in vobis. Tradet aūt frater fratrē in mortez ī pater filiū. ī iſurgēt filij in parētes ī morte eos afficiēt. Et eritis odio oib' hoibus ꝓpter nomē meū. Qui aūt pſeuerauerit vſq̄ in finē hic ſaluꝰ erit. Cū autē pſeq̄ntur vos in ciuitate iſta fugite in aliā. Amē dico vobis. nō ꝓſūmabitis ciuitates iſrl' donec veniat filiꝰ hoīs. nō eſt diſcipulꝰ ſuper magiſtꝝ nec ſeruꝰ ſup dñm ſuū. ſufficit diſcipulo vt ſit ſicut magiſter ſuꝰ. et ſeruo ſicē dñs eiꝰ. Si pīemfamiliaſ beelzebub vocauerūt q̄nto magis domeſticos eiꝰ. Ne g̈ timueritis eos. nihil enī eſt optū q̄d nō reuelabit. ī occultū q̄d nō ſciat. Q̄d dico vob in tenebrīs dicite in lumīe. ī q̄d in aure auditis p̄dicate ſup tecta. ī nolite timere eos q̄ occidūt corpus. aīam aūt nō pñt occidere. ſed potiꝰ eū timete q̄ pt ī corpꝰ ī aīaz pdere in gehēnā. Nōne duo paſſeres aſſe veneūt ī vnus ex illis nō cadit ſup terrā ſine patre veſtro? Veſtri aūt ī capilli capitꝭ oēs numerati ſunt. Nolite g̈ timere. multꝭ paſſeribꝫ meliores eſtis vos. Oīs g̈ q̄ ꝓfitebit me coram hoibꝫ ꝓfitebor ī ego eū coram pre meo q̄ ē in celꝭ. Nolite arbitrari q̄ venerim mittere pacē in terrā. Nō veni pacē mittere ſed gladiū. Veni enī hoīes ſepare aduersus prem ſuū et filiā aduersus mr̄ez ſuā/et nuꝝ aduersus ſocꝝ ſuā/ī inimici hoīs domeſtici eiꝰ. Qui amat pr̄ez ſuum aut mr̄ez plus q̄ me non eſt me dignꝰ. Et q̄ amat filiū aut filiā ſup me nō ē me dignꝰ. Et q̄ nō accipit crucē ſuā ī ſequit me nō ē me dignꝰ Qui inuenit aīaz ſuā. pdet illā. Et q̄ pdiderit aīaz ſuā. ꝓpter me inueniet illā. Qui recipit vos/me recipit. et q̄ me recipit. recipit eū q̄ me miſit. Qui recipit ꝓphetaz in noīe ꝓphete. mercedē ꝓphē recipiet. Et q̄ accipit iuſtum noīe iuſti mercedē iuſti accipiet Et quicūqꝫ dederit potū vni exiſtis miniſ calicē aq̄ frigide tantū in nomīe diſcipuli. Amē dico vob/nō pdet mercedē ſuaz Et. M. factū eſt cū ꝓſūmaſſet ieſus ꝟba hꝫ p̄cipiēs duodecī diſcipulis ſuis egreſſi. L. circūibāt p caſtella euāgelizātes/ī curātes vbiqꝫ p̄dicabāt. R. vt pniaz agerent. et demonia multa eīciebāt ī vngebāt oleo mltos egros ī ſanabant. Trāſijt. M. āt ihs inde vt doceret ī p̄dicaret ī ciuitatiby eoꝝ.

De interrogatōe iohānis. Tu es q̄ venturus es. Matthei. xi. Luce. xij. ¶Capl'm. xliij.

a Anūciauerūt. L. aūt iohāni diſcipuli eius de omniby his Johānes M. ꝙo cū audiſſet in vinculis opa chriſti mittēs duos ō diſcipul' ſuis ad ih̄m. L. dixit. Tu es q̄ vēturus es. An alium expectamus? In ipa aūt hora curauit multoſ a lāguoribꝫ ſuis ī plagis ī ſpiritibꝫ malis. ī cecis multis donauit viſum. Et. M. rñdens ieſus ait illis. Eūtes renūciate iohāni q̄ vidiſtis et audiſtis. ceci vidēt. claudi ambulāt. leproſi mūdant. ſurdi audiunt. mortui reſurgūt. paupes euangelizant. Et beatus qui nō fuerit ſcādalizatus in me. Illis aūt abeūtiby cepit ieſus dicere ad turbas de iohanne. Quid exiſtis in deſertū videre? arūdinē vēto agitatā? Sed q̄ exiſtis videre?

Virga ſumit hic a marco ī luca diuerſimode. Marcus ꝓut ſignificat myſtice ptātē accipiendi neceſſaria. Matthaeus aūt et lucas ad litteram. vel myſtice ne innitant rei cuilibet vel ptāti aut autoritati temporali.

hominē mollib⁹ vestitū? Ecce q̄ mollibus vestiunt. ⁊ q̄ L. in p̄ciosa veste sunt ⁊ in delicijs in domib⁹ regū sunt. Sz M. q̄d existis videre? pphaz. Etiā dico vobis ⁊ pl⁹ q̄ pphetā. Hic est enī de q̄ scriptū ē. Ecce ego mitto angelū meū añ faciē tuā q̄ p̄parabit viā tuā ante te. Āmē dico vob. Non surrexit inter natos mlier⁹ maior iohanne baptista. Qui autē minor ē ī regno dei maior est illo. Ā dieb⁹ aūt iohānis baptiste vsq̄ nunc regnū celorū vim patit ⁊ violenti rapiūt illud. Omnes enī pphete ⁊ lex vsq̄ ad iohem baptistā pphetauerūt. Et si vultis recipe ipe ē helyas q̄ ventur⁹ ē. Qui habet aures audiēdi audiat. ⁊ L. oīs popul⁹ audiēs et publicani iustificauerūt deū baptizati baptismo iohis. Pharisei aūt et legispiti ꝯsiliū dei spreuerūt in semetipis nō baptizati ab eo. Āit autē dns. Cui ḡ sil'es dicā hoies generatōis hui⁹? ⁊ cui sil'es sūt? sil'es sunt pueris sedentib⁹ ī foro ⁊ loq̄ntib⁹ adiuicē ⁊ dicētib⁹. Cātauim⁹ vobis tibijs ⁊ nō saltastis. lamētauim⁹ ⁊ nō plorastis. Uenit enī iohes baptista neq̄ māducās panē neq̄ bibēs vinū. z. et dicit⁹ demonem habz. Uenit fili⁹ hois māducās ⁊ bibens ⁊ dicitis. Ecce hō vorax. M. ⁊ potator vini / publicanor⁹ et pctōrum amic⁹. ⁊ iustificata. L. est sapiētia ab oīb⁹ filijs suis.

De pharisēo qui

rogauit christū māducare cū eo. ⁊ de Maria magdalena. L. vij. Cap. xlv.

Rogauit aūt illū q̄dā de pharisēis vt māducaret cū illo. Et ingressus domū pharisei discubuit. Et ecce mlier q̄ erat in ciuitate peccatrix / vt agnit q⁹ accubuit ī domo pharisei attulit alabastrū vnguēti. ⁊ stans retro sec⁹ pedes eius lachrymis cepit rigare pedes ei⁹. ⁊ capillis capitis sui tergebat. et osculabat pedes ei⁹ ⁊ vngēto vngebat. Uidēs aūt pharise⁹ q̄ vocauerat eū ait ītra se dicēs. Hic si esz p̄pheta sciret vtiq̄ q̄ ⁊ q̄lis esset mlier q̄ tangit eū. q⁹ peccatrix ē. Et rñdens iesus dixit ad illū. Symō habeo tibi aliq̄d dicere Āt ille ait. Magr dic. Duo debitores erāt cui dā feneratori. vn⁹ debebat denarios q̄ngētos. et alī q̄ q̄ginta. Nō habentib⁹ illi vñ reddere donauit vtriq̄. Quis ḡ eū plus diligit? Rñdens symon dixit. Estimo q⁹ is cui pl⁹ donauit. Āt ille dixit ei. Recte iudicasti. ⁊ ꝯuersus ad mulierem dixit symoni. Uides hāc mlierē? Intraui ī domū tuam aquā pedib⁹ meis nō dedisti. Hec autē lachrymis rigauit pedes meos ⁊ capillis suis terſit. Osculū mihi nō dedisti. Hec aūt ex quo ītrauit nō cessat osculari pedes meos. Oleo caput meū nō vnxisti. hec aūt vngēto vnxit pedes meos. ꝯpt̄ q̄ dico tibi. Remittunt ei pcta multa qm̄ dilexit multum Cui aūt min⁹ dimittit min⁹ diligit. Dixit aūt ad illā. Remittunt tibi pcta tua. Et ceperūt q̄ sil' accūbebāt dicere intra se. Quis est h̄ q̄ etiā pcta dimittit? Dixit aūt ad mulierē. Fides tua te saluā fecit. Uade ī pace

De occisiōe Johā

nis. M. xiiij. R. vi. Capitulū. xlvi.

Um. L. autē dies oportun⁹ accidisset Herodes natal' sui cenā fec̄ ꝓncipib⁹ ⁊ tribunis et p̄mis galilee. Cūq̄ ītrasz filia ip⁹ herodiadis ⁊ saltasset in medio. M. et placuisset R. herodi sil'q̄ recūbentib⁹. Rex ait puelle. Pete a me q̄d vis et dabo tibi Et iurauit illi. q⁹ q̄cq̄d petieris dabo tibi licz dimidiū regni mei. Que cū exisset dixit mri sue. Quid petam? Āt illa dixit. Caput iohis baptiste. Cūq̄ introisset statim cū festinatōe ad regē petiuit p̄monita. M. a matre sua. Uolo. R. ꝓtinus inq̄t. M. da mihi hic in disco caput iohis baptiste. Et ꝓtristat⁹ ē rex. et ꝓpt̄ ius iurādum ⁊ ꝓpt̄ simul discūbētes noluit eā ꝓtristare. sed misso spiculatore p̄cepit afferri caput iohis in disco. Et ōdit illō puelle ⁊ puella ōdit mri sue. Quo audito discipuli ei⁹ venerūt ⁊ tulerūt corp⁹ eius. ⁊ posuerūt illud ac. M. sepelierūt in monumento R. ⁊ M. venientes nūciauerūt iesu. Nō cū audisset iesus secessit in nauiculā ī locū desertū seorsum.

De ꝓbatica pisci

na. Johānis. v. Capitulū. xlvij.

Post hoc erat dies fest⁹ iudeorum. ⁊ ascēdit ihs hierosolymā. Est autē hierosolymis ꝓbatica piscina q̄ cognomiat hebraice bethsaida q̄nq̄ porticus habēs. In his iacebat mltitudo magna lāguētiū cecor⁹ claudor⁹ aridor⁹ expectātium aque motū. Angel⁹ aūt dñi ſm tps descēdebat ī piscinā ⁊ mouebat aq̄. Et q̄ prior descēdisset ī piscinā post aq̄ motōem sanus fiebat a q̄cunq̄ detinebat infirmitate. Erat aūt ibi q̄dā hō. xxxviij. annos hñs in

infirmitate sua. Hūc cū vidisset iesus iacē tem ⁊ cognouisset. qz multū iā tps hīet. dixit ei. Vis san⁹ fieri. Rñdit ei lāguid⁹ Dñe hoīem nō hēo. vt cū turbata fuerit aq̄ mittat me in piscinā. dū venio eñ alus añ me descēdit. Dic ei iesus. Surge tolle grabatū tuū ⁊ ābula. Et statī san⁹ factus ē hō et sustulit grabatū suū ⁊ ābulabat. Erat autē sabbatū in illa die. Dicebāt g̃ iudei illi q̄ sanat⁹ fuerat. Sabbatū est. Nō licet tibi tollere grabatū tuū. Rñdit eis. Qui me sanuz fecit ille mihi dixit. Tolle grabatum tuū ⁊ ambula. Interrogauerūt autē eū. Quis ē ille hō q̄ dixit tolle grabatū tuū ⁊ ambula. Js autē q̄ sanus fuerat effectus nesciebat q̄s esset. Jhs aūt declinauit a turba ꝓstituta in loco. Postea inuenit eū iesus in tēplo ⁊ dixit ei. Ecce iā san⁹ fact⁹ es/iā noli peccare ne deterius tibi aliq̄d ꝓtingat. Abijt ille hō ⁊ nūciauit iudeis qz iesus esset q̄ fecit eū sanuz/ pptera ꝑsequebant iudei iesum/qz hoc faciebat in sabbato. Jesus autē rñdit eis. Pr̄ meus vsq̄z mō operatur ⁊ ego operor. Propt̄ea g̃ magis querebāt eū iudei interficere. qz non solū soluebat sabbatū. sed ⁊ pr̄ez suū dicebat deū. eq̄lē se faciens deo. Rñdit itaq̄z ih̄s ⁊ dixit eis. Amē amē dico vobis. nō pt̄ filī⁹ a se q̄cq̄z facere nisi qđ viderit pr̄em faciētē. Quecūq̄z enī ille fecerit hec ⁊ filī⁹ silr facit. Pr̄ enī diligit filiū ⁊ oīa demōstrat ei q̄ ipe facit. ⁊ maiora his demonstrabit ei opa vt vos miremini. Sicut enīz pr̄ suscitat mortuos ⁊ viuificat. sic et filius q̄s vult viuificat. neq̄z enī pr̄ iudicat quēq̄z sz iudicium oēm dedit filio. vt oēs honorificēt filiū sicut honorificāt pr̄em. q̄ nō honorificat filiū nō honorificat patrē q̄ misit illū. Amē amē dico vobis. qz q̄ ꝟbū meū audit ⁊ credit ei qui misit me habz vitā etnā ⁊ in iudiciū nō venit sz trāsit a morte ī vitā. Amē amen dico vob qz venit hora ⁊ nūc ē quā/ do mortui audiēt vocē filij dei. ⁊ q̄ audierint viuēt. Sicut enī pr̄ habz vitā ī semetipo. sic ōdit ⁊ filio vitā hr̄e ī semetipo. ⁊ potestatē dedit ei iudiciū facere qz filī⁹ hoīs ē Nolite mirari h̄. qz veniet hora in q̄ oēs q̄ in monumētis sunt audiēt vocē ei⁹. ⁊ pcedēt q̄ bona fecerūt ī resurrectōem vite. q̄ vero mala egerūt ī resurrectōem iudicij. Non possum ego a meipo facere q̄cq̄z. sed sicut audio iudico ⁊ iudiciū meū iustū ē. qz non q̄ro voluntatē meā sed ei⁹ q̄ misit me. Si ego testimoniū phibeo de me testimoniuz meū nō ē verū. Alī⁹ ē q̄ testimoniū phibz ō me. et scio qz verū ē testimoniū ei⁹ qđ phibet de me. Vos misistis ad Joh̄em ⁊ testimoniū phibuit ꝟitati. Ego aūt nō ab hoīe testimoniū accipio /sz h̄ dico vt vos salui sitis. Jlle erat lucerna ardēs et lucēs. Vos aūt voluistis ad horā exultare in luce eius Ego aūt habeo testimoniū maī⁹ iohanne. Opa enī q̄ dedit mihi pr̄ vt pficiaz ea. ipa opa q̄ ego facio testimoniū phibēt de me. qz pr̄ me misit. et q̄ misit me pater ipe testimoniū phibet de me. Neq̄z vocē eius vnq̄z audistis /neq̄z spēm ei⁹ vidistis. et ꝟbū eius nō habetis ī vobis manēs. qz quē misit ille huic vos nō creditis. Scrutamī scripturas qz vos putatis ī ipis vitā etnā habere. ⁊ ille sunt q̄ testimoniū phibent de me. ⁊ nō vultis venire ad me vt vitā habeatis. Claritatē ab hoīb⁹ nō accipio sed cognoui vos qz dilectōem dei nō habetis ī vobis. Ego veni ī noīe pr̄is mei ⁊ nō accepistis me. Si alī⁹ venerit in noīe suo illū accipietis. Quō potestis vos credere q̄ gl̄iam ab invicē accipitis. ⁊ gl̄iam q̄ a solo deo est nō q̄ritis? Nolite putare qz ego accusaturus sim vos apud patrē. Est q̄ accusat vos moyses in q̄ speratis. Si enī crederetis moysi credere tis forsitan ⁊ mihi. de me ei ille scripsit. Si enī illī⁹ lr̄is nō creditis. quō verbis meis credetis?

Manifeste loquit̄ hic dñs de pr̄e ⁊ filio. vñ iudeoz indignatio ⁊ odium generat ꝓtra ipsū

Et hic in verbis christi ꝓfundit̄ error Arrij qui dixit christū nō eē filiuz naturalē pr̄is neq̄z pr̄i ꝓsubstātialē neq̄z coetnū sz minorem pr̄e dicētis. Est q̄n non fuit filī⁹ quasi qui ceperit ex tēpore.

Hic primo cepit dñs iudeis manifestare diuinitatez suā. qz patrē videlicet haberet deū.

De herode dicente

Iohēz surrexisse ⁊ miracula facere. Matth. xiiij. R. viij. L. ix Capitulū. xlviij

Audiuit. L. aūt herodes tetrarcha famā. M. ō iesu. ⁊ oīa. L. q̄ fiebāt ab eo. manifestū. R. enī factū ē nomē ei⁹. ⁊ hesitabat. L. eo qđ dicerēt a q̄busdā qđ iohēs surrexit a mortuis. A q̄busdā vo qz helyas apparuit. A alijs aūt q̄ pphet⁹ vn⁹ de antiq̄s surrexerit. ⁊ M. ait he

rodes. Johem ego decollaui. qs ē iste de q̄
ego talia audio. Et q̄rebat videre eū. ꝛ M
ait pueris suis. Hic est iohes baptista. ip
se surrexit a mortuis. et virtutes opant in eo
quē. R. ego decollaui Johannē hic a mor
tuis surrexit.

De reditu aposto-

lor ad xp̄m. R. vi. L. ix. Cap. xlix.

e T. L. reuersi apli q̄ueniētes. R. ad
ih̄m renūciauerūt ei oia q̄ egerant
ꝛ docuerāt. ꝛ ait illis. Uenite seorsuz in de
sertū locū ꝛ requescite pusillū. Et assumpt
L. illis secessit seorsum in locū desertū qui
est bethsaida. Erāt. R. eī q̄ veniebāt ꝛ re
dibāt mlti ꝛ nec spaciuz māducādi hēbāt.

De quiqz panibus

ꝛ duob piscibus. M. xiij. R. vi. L. ix. J.
vi. ¶ Capitulum. l.

e T ascēdētes. R. i nauī abierūt trās
mare. J. galylee qō ē tyberiadis in
desertū R. locū. qō. M. cū. L. audissent tur
be secute sūt eū. Et. R. viderūt eos abeūtes
ꝛ cognouerūt multi ꝛ pedestres de oībus
ciuitatib ꝯcurrerūt illuc ꝛ p̄uenerunt eos.
Et exiēs vidit turbā mltā iesus. ꝛ miſtus
est sup eos. qz erāt sicut oues nō habentes
pastorē. ꝛ excepit L. illos. ꝛ loq̄bat illis de
regno dei. ꝛ R. cepit illos docere mlta. ꝛ cu
rauit M. lāguidos eoz. Seq̄bat L. autē
illū mltitudo magna. qz videbāt signa que
faciebat sup his q̄ ifir Glo.
mabāt. Abijt āt i mō Videt hoc esse se
tē ih̄s ꝛ ibi sedebat cū di cundū pasca alterz
scipl suis. Erat autē a primo iā dicto ꝛ
p̄rimū pasca dies festꝰ ab illo quo fuit oc
iudeorū. Uespe. M. cisus
aūt facto accesserunt ad eū discipuli eiꝰ di
cētes. Desertꝰ est locꝰ ꝛ hora iā p̄terijt. di
mitte turbas vt eūtes i castella L. villasq̄
q̄ circa sunt diuertāt. vt inueniāt escas. vt
emāt R. cibos q̄s māducēt. qz in loco L.
deserto sumꝰ. Jesus M. aūt dixit eis. Nō
habēt necesse ire. date illi vos manducare.
Cū L. subleuasset g̃ oc̄los iesus et vidisset
qz mltitudo maxima venisset ad euz dixit
ad philippū. Unde ememꝰ panes vt mā
ducēt hi? Hoc aūt dicebat tēptās eū. Ipe
ni sciebat q̄d essz facturꝰ. Rñdit ei philip
pꝰ. Ducētoz denarioz panes ñ sufficiunt
vt vnusq̄sq̄z modicū q̄d accipiat. ꝛ R. di
xit eis. q̄t panes habetis? Ite ꝛ videte. Dixit
ei vnꝰ ex duodecim andreas frat symonis
petri. Est puer vnꝰ h̄ habēs q̄nq̄z panes
ordeaceos ꝛ duos pisces. Sz ꝛ hec q̄d sūt
int tātos? nisi L. forte nos eamꝰ ꝛ emamꝰ
i loēz hāc turbā escas. Dic J. g̃ ihs. Facite
hoies discūbere p q̄nia. L. q̄ngētos Erat
aūt fenū mltū i loco. Discubuerūt g̃ viri q̄
si numero q̄nq̄z milia in ptes. R. p cētenos
ꝛ q̄nq̄genos. Accepit. J. g̃ iesus panes et
intuēs R. in celū bñdixit ꝛ fregit. Et cum
gras J. egisz dedit R. discipl suis vt po
nerēt añ eos. Discipuli M. aūt dederūt tur
bis. Sil? aūt ꝛ de piscib distribuit discū
bentib q̄ntū volebāt. Ut aūt ipleti sūt L.
oēs ꝛ saturati dixit discipl suis. Colligite
q̄ supauerūt fragmēta ne peant. Collegerūt
g̃ ꝛ ipleuerūt duodecim R. cophinos fra
gmētoz ex q̄nq̄z panib ordeaceis ꝛ duob
piscib q̄ supfuerāt his q̄ māducauerant.
Māducātiū M. autē fuit nūerꝰ q̄nq̄z mi
lia viroz. exceptis mlie
ribz ꝛ puul. ꝛ R. statim Sicut Aug. hic no
coegit discipulos suos tat. Si non fieret
ascēdere i nauim vt p per eundē euāgeli
cederēt eū trās fretū a stā mētio de secun
bethsaida dū ipe dimit da refectōe septem
teret ppl'm. Illi g̃ ho panuz videret esse
mies cū vidissent qō fe int euāgelistas cō
cerat signū dicebāt. qz tradictō quasi nar
h̄ ē ve ppha q̄ vēturus rarēt p̄trarie vnā
ē i mūdū. Jhs aūt cū ꝛ eandē refectōez.
coḡuisz q̄ vēturi eēnt ꝛ hoc vicz p̄o cō
et raperent eū ꝛ facerēt cordantia talū vt
eū regez fugit in mōtē dicāt pluries facta
ite ipe solꝰ orare. Ue que non nisi semel
spe āt facto solꝰ erat ibi videt esse narrata

De ambulatione

christi sup mare. M. xiij. R. vi. J. vi.
Capitulū li.

v T. J. aūt sero factū ē descēderunt
discipuli eiꝰ ad mare. et cū ascēdis
sent nauim veniūt trās mare i capharnaū.
ꝛ tenebre iam facte erāt. et ñ venerat ad eos
iesus. Mare aūt vēto magno flāte exurge
bat. Nauicula M. aūt in medio mari ia
ctabāt fluctib. Erat aūt vēt? ?ri? eis. et vi
dit eos laborātes i remigādo. Cū L. g̃re
migassent stadia q̄si vigintiq̄nq̄z aut trigi
ta circa. R. q̄rtā vigiliā noctis venit ad eos
ābulās sup mare. ꝛ volebat p̄terire eos. At
illi vt viderūt eū ambulātē sup mare puta
uerūt fantasma esse. et exclamauerūt p timore

M. Oēs. R. eñ viderũt eũ ꝛ ꝓturbati sũt Statī M. qz ihs locut⁹ ē eis dicēs. Habe te fiduciã. Cõfidite. R. ego sum. Nolite timere. Rñdēs. M. ãt Petr⁹ dixit. Dñe si tu es iube me venire ad te sup aq̃s. At ipe dixit. Veni. Et descẽdēs petrus de nauicula ãbulabat sup aq̃s vt veniret ad iesum. Videns ãt ventũ validũ timuit. Et cũ cepisset mergi clamauit dicēs. Dñe saluũ me fac. ꝛ ꝓtinuo ihs extẽdēs manũ appẽdit eũz et ait illi. M. odicefidei q̃re dubitasti? Voluerũt. J. g̃ eũ recipe in nauī. Et. M. cũ ascẽdisset in nauiculã cessauit vent⁹. ꝛ. R. multomagꝭ ĩtra se stupebãt. nõ eñ ĩtellexerãt ꝺ panib⁹. erat eñ cor eor excecatũ. Qui. M. aũt in nauicula erãt. venerũt ꝛ adorauerũt eũ dicentes. Vere filī⁹ dei es. ꝛ. J. stati nauis fuit ad terrã ad quã ibãt. ꝛ. M. cũ transfretassent venerũt in trã genezareth. ꝛ. R. applicuerũt. Cũq̃ egressi fuissent ꝺ naui ꝓtinuo cognouerũt eũ. ꝛ ꝓcurrẽtes p vniuersam regionẽ illã ceperũt in grabatis eos q̃ male hẽbãt trãsferre vbi eũ audiebãt esse. ꝛ q̃cũq̃ introibat in vicos vel in villas aut ciuitates in plateis ponebãt infirmos ꝛ deprecabant eũ vt vel fimbriã vestimenti eius tangerent. ꝛ quotq̃t tangebãt eorũ salui fiebãt.

De prẽdicatõne eu-

charistie. Jo. vi. ¶ Lectiõ. liij.

a Altera autẽ die turba q̃ stabat trãs mare vidit qz nauicula alia nõ erat ibi nisi vna. Et qz nõ introisset ihs cũ discipul⁹ suis ĩ nauĩ/sz soli discipuli ei⁹ abĳssent Alie ꝓ supuenerũt naues a tyberiade iuxta locũ vbi mãducauerãt panẽ gr̃as agentes deo. Cũ g̃ vidissent turbe/qz ihs ñ erat ibi neq̃ discipuli ei⁹ ascẽderũt nauicl'as ꝛ venerũt cap harnauz q̃rẽtes ihm. ꝛ cũ iuenissent eũ trãs mare dixerunt ei. Rabbi qñ huc vẽisti? rñdit ihs ꝛ dixit. Amẽ amẽ dico vob q̃ritis me nõ qz vidistis signa/sz qz mãducastis ex panibus ꝛ saturati estis. Opamĩ nõ cibũ q̃ pit sz q̃ pmãet in vitã etnã quẽ filī⁹ hois vob dabit. hũc eñ pr̃ signauit ds. Dixerũt g̃ ad eũ. Quid faciem⁹ vt opemur opa dei? Rñdẽs ihs ꝛ dixit eis. Hoc ẽ op⁹ dei vt credatis in eũ quẽ misit ille. Dixerũt ei. Qd̃ g̃ tu facis signũ vt videam⁹ ꝛ credam⁹ tibi? Quid operaris. Pres nr̃i mãducauerũt mãna in deserto sicẽ scriptũ est. Panẽ de celo dedit eis manducare. Dixit g̃ eis ihs. Amẽ amẽ dico vobis. Nõ moyses dedit vob panẽ de celo. sz pr̃ meus dat vob panẽ de celo vez. Panis eñ dei ẽ q̃ descẽdit de celo/ꝛ dat vitã mundo. Dixerũt g̃ ei. Dñe sp da nob hũc panem Dixit ãt eis ihs. Ego sum panis vite q̃ venit ad me nõ esuriet. ꝛ q̃ credit in me nõ sitiet vnq̃. Sz dixi vob/qz ꝛ vidistis me ꝛ nõ credidistis. Oẽ qd̃ dat mihi pr̃/ad me veniet. ꝛ eũ q̃ venit ad me non eĳciã foras. qz descẽdi de celo. nõ vt faciã volũtatẽ meã sz volũtatẽ ei⁹ q̃ misit me. Hec est ãt volũtas ei⁹ q̃ misit me pr̃is. vt oẽ qd̃ dedit mihi nõ pdã ex eo/sz resuscitẽ illd̃ in nouissimo die. Hec ẽ eñ volũtas pr̃is mei q̃ misit me/vt oĩs q̃ videt filiũ ꝛ credit in eũ hẽat vitã eternaz/ꝛ ego resuscitabo eũ in nouissimo die. Murmurabant g̃ iudei de illo. qz dixisset. Ego sum panis q̃ de celo descẽdi. Et dicebãt. Nõne hic est ihs filī⁹ ioseph cui⁹ nos nouim⁹ pr̃em ꝛ mr̃ez. Quõ g̃ dicit h̃ quia de celo descẽdi? Respõdit g̃ ihs ꝛ dixit eis Nolite murmurare inuicẽ. Nemo pt vẽire ad me nisi pr̃ me⁹ q̃ misit me traxerit illuz. ꝛ ego resuscitabo euz ĩ nouissimo die. Est scptũ ĩ pphetis. Et erũt hoies docibiles dei. Oĩs q̃ audiuit a pr̃e et didicit venit ad me. nõ qz pr̃em vidit q̃sqũ nisi is q̃ ẽ a deo hic videt pr̃em. Amẽ amẽ dico vob. q̃ creditĩ me hz vitã eternaz. Ego sũ panis vite. Pres vr̃i manducauerũt mãna ĩ deserto ꝛ mortui sunt. Hic ẽ panis ꝺ celo descẽdens vt si q̃s ex ipo mãducauerit ñ moriat. ego sum panis viu⁹ q̃ de celo descẽdi. si q̃s mãducauerit ex h̃ panevĩuet ĩ eternũ. Et panis quẽ ego dabo caro mea ẽ p mũdi vita. Litigabãt g̃ iudei adĩuicẽ dicẽtes. Quõ pt h̃ nob dare carnẽ suã ad mãducãdũ? Dixit g̃ eis iesus. Amẽ amẽ dico vob. Nisi mãducaueritis carnẽ filĳ hois ꝛ biberitis ei⁹ sanguinẽ nõ habebitis vitã ĩ vob. Qui mãducat meã carnẽ ꝛ bibit meũ sanguinẽ hz vitã eternã. ꝛ ego r̃suscitabo eũ ĩ nouissimo die Caro enĩ mea ꝓe ẽ cib⁹. ꝛ sanguis me⁹ ꝓe est pot⁹. Qui manducat meã carnẽ ꝛ bibit meũ sanguinẽ ĩ me manet ꝛ ego ĩ illo. Sicut misit me viuẽs pr̃ ꝛ ego viuo ppter patrẽ. Et q̃ mãducat me ꝛ ipe viuet ppt̃ me. Hic est panis qui de celo descendit Non sicut manducauerũt patres vestri manna et mortui sunt. Qui mãducat hũc panem viuet in eternũ ¶ Hec dixit ĩ synagoga d̃ occi-

in capharnaũ. Multi ḡ ex discipul' audiẽtes dixer̃t. Dur⁹ est ꝟ ꝼmo et ꝙs ꝑt eũ audire? Sciẽs aũt ihesus apud semetip̃m quia murmurarẽt de ꝟ discipuli eius. dixit eis. Hoc vos scãdalizat? Si ḡ videritꝭ filiuꝫ hoĩs ascẽdentẽ vbi erat ꝓus. Spũs ẽ qui viuificat. caro nõ ꝓdest ꝙcq̃. Uerba q̃ ego locut⁹ sũ vob spũs ⁊ vita sũt. Sꝫ sũt ꝙdã ex vob q̃ nõ credũt. Sciebat enĩ ab initio ihesus q̃ erãt credẽtes ⁊ ꝙs traditur⁹ eẽt eũ. ⁊ dicebat. ꝓpt̃ea dixi vob qꝛ nemo põt venire ad me nisi ei datũ fuerit a ꝑre meo. Ex ꝟ multi discipulorꝫ ei⁹ abierũt retro ⁊ iam nõ cũ illo ambulabãt. Dixit ḡ ihesus ad duodecim. Nunq̃d et vos vultis abire? Respõdit ḡ ei Symon petr⁹. Dñe ad quẽ ibimꝰ? Uerba vite eẽne habes. ⁊ nos credimꝰ ⁊ ꝯgnoim⁹ qꝛ tu es xp̃s filꝰ dei. Rñdit ei ihesus. Nõne ego vos duodecim elegi ⁊ vnꝰ ex vob diabol⁹ ẽ? Dicebat aũt de iuda symonis scariothis. hic enĩ erat traditur⁹ eũ cuꝫ esset vnus ex duodecim

De missione septuagintaduorꝫ discipulorꝫ. L. x

Cap. liiij.

Post ꝟ aũt designauit dñs ⁊ alios p lxxij. ⁊ misit illos binos añ faciem suã in oẽm ciuitatẽ et locũ q̃ erat ipe vẽtur⁹. Et dicebat ill'. Messis q̃dẽ multa. operij aũt pauci. Rogate ḡ dñm messis vt mittat opariosꝫ in messem suã. Ite /ecce ego mitto vos sic agnos int' lupos. Nolite portare sacculũ neq̃ perã neq̃ calciamẽta ⁊ neminem ꝑ viã salutaueritis. In quãcunq̃ domũ itraueritꝭ ꝓmũ dicite pax huic domui. Etsi ibi fuerit filꝰ pacis requiescet sup illã pax vr̃a. Sin aũt ad vos reuertet̃. In eadẽ aũt domo manete edentes ⁊ bibẽtes q̃ apud illos sũt. Dignꝰ est enĩ operꝰ mercede sua. Nolite trãsire ꝺ domo ī domum Et in quãcũq̃ ciuitatẽ intraueritꝭ et susceperit vos mãducate q̃ apponũt vob et curate infirmos q̃ in illa sunt ⁊ dicite ill'. Appropinq̃bit in vos regnũ dei. In q̃mcũq̃ aũt ciuitatẽ intraueritꝭ et nõ receperit vos exeũtes de plateis eiꝰ dicite. Etiã puluerẽ q̃ adhesit pedibꝰ nr̃is de ciuitate vr̃a extergimꝰ ī vos. Tñ ꝟ scitote qꝛ appropinquabit regnũ dei. Dico vob qꝛ sodomis ī die illa remissiꝰ erit ꝙ illi ciuitati.

De maledictõibus ciuitatum ī q̃bꝫ ꝑdicauerat christ⁹. M. xi. L. x. R. iiij.

Capitulũ liiij.

Unc. M. cepit exprobrare ciuitat tibꝫ ī q̃bꝫ facte sũt plime ꝟtutes eiꝰ qꝛ nõ egissent ꝓniam. Ue. L. tibi M. corrozayn ve tibi bethsayda. qꝛ si ī tyro ⁊ sydõe facte fuissent ꝟtutes q̃ ī vob facte fuerũt olim ī cilicio ⁊ cinere sedẽtes peniterẽt. Uerũtñ dico. M. vob tyro ⁊ sydõi remissius erit ī die iudicij ꝙ vob. Et tu capharnaũ. nũq̃d vsq̃ ad celũ exaltaberꝭ? vsq̃ ad ifernũ descẽdes. qꝛ si ī sodomis facte fuissent ꝟtutes q̃ in te facte sunt forte mãsissent vsq̃ ī hũc diẽ. Uerũtñ dico vob qꝛ terre sodomorꝫ ꝛmissiꝰ erit ī die iudicij ꝙ tibi Qui vos. L. audit me audit. ⁊ q̃ vos spernit me spernit. Qui aũt me spernit/spernit eũ q̃ me misit. Et R. veniũt ad domũ ⁊ cõuenit iterꝫ turba ita vt ñ possẽt neq̃ panꝫ mãducare. Et cũ audissent sui discipl' exierũt tenere eũ. Dicebãt enĩ qm̃ ī furorẽ ꝟsus ẽ

De demonio muto. M. xij. R. iij. L. xi

La. lvo

Blat⁹ M. ẽ ihesu demoniũ habens cec⁹ ⁊ mut⁹. ⁊ L. erat eiciẽs ꝺmoniũ ⁊ illꝺ erat mutũ Et cũ eiecisꝫ ꝺmoniũ locut⁹ ẽ mut⁹. Curauit M. ãt eũ ita vt loqueret̃ ⁊ videret. ⁊ admirate L. sũt turbe. ⁊ dicebãt. M. nũq̃d ꝟ ẽ filꝰ dauid? Pharisei ãt ⁊ scribe. R. q̃ ab hierꝯymis ꝺscẽderãt audiẽtes. M. dixer̃t. qm̃ R. beelzebub hz. ⁊ L. ī beelzebub ꝓncipe ꝺmõiorꝫ eiẽ ꝺmõia Alij tẽptãtes signũ ꝺ celo q̃rebãt ab eo Et R. ꝙocatꝭ eis ipe L. vt vidit cogitatões eorꝫ ī paboꝛ. R. dicebat illis. Quõ põt sathanas sathanã eiẽcere? Oẽ L. regnũ ī seipꝫ diuisũ ꝺsolabit̃ ⁊ domꝰ sup̃ domũ cadet. ⁊ R nõ põt stare regnũ illꝺ. ⁊ ois. M. ciuitas vl dom⁹ diuisa ꝟ se nõ stabit. Si L. ãt sathanas ī seipm diuisus ẽ. quõ stabit regnũ ipsi⁹? Si. R. sathanas ꝓsurrexerit ī seipm diſptit⁹ ẽ ⁊ nõ potit stare sꝫ finẽ hz. qꝛ dicitꝭ in beelzebub eiẽcere me demonia. Si ãt ego ī beelzebub eiẽcio demonia. filij vr̃i in q̃ eiẽciũt? Jõ ipi iudices vr̃i erũt. Dꝛo si ī digito dei. spũ. M. dei eiẽcio. L. demonia, pfecto pueĩt ī vos regnũ dei. Cũ fortꝭ armat⁹ custodit atriũ suũ ī pace sũt oĩa q̃ possidet Nemo. R. põt vasa fortꝭ ingressus ī domũ diripe nisi ꝓus fortẽ alliget. Si L. ãt fortiorꝫ eo supueniẽs vicerit eũ. vniuersa vasa eiꝰ aufert ī q̃bꝫ confidebat ⁊ spolia eiꝰ distribuet ⁊. R. tũc domũ eiꝰ diripiet. Qui nõ ẽ mecũ.

aduersū me ē. ⁊ q̄ nō colligit mecū dispget. Amē R. dico vob qm̄ oia dimittent filijs hoim pcta ⁊ blasphēie q̄bz blasphemauerit Qui aūt blasphemauerit in sp̄m̄sctm̄ non hēbit remissiōz i eternū. sz reꝰ erit eterni ōlicti. qm̄ dicebāt. spm̄ im̄ūdū hz. Quicūq; M dixerit ꝓbū ꝺ filiū hois r̄mittet ei. Qui āt dixerit ꝺ sp̄m̄sanctū ꝓbū nō remittetur ei neq; i h̄ secl'o neq; i futuro Aut facite arbo rē bonā ⁊ fructū eiꝰ bonū. Aut facite arbo rē malā ⁊ fructū eiꝰ malū. Siq̄dē ex fructu arbor cogsciť. Progenies viperaꝝ quō po testis bona loq̄ cū sīt mali? Ex abūdātia eī cordis os loq̄t. Bonꝰ hō ō thesauro bo no pfert bōa. ⁊ malꝰ hō ō thesauro malo p fert mala. Dico aūt vob qm̄ ō oī ꝓbo ocio so q̄ locuti fuerint hoies reddēt rōem de eo in die iudicij. Ex ꝓbis enī tuis iustifica beris ⁊ ex ꝓbis tuis ꝺēnaberis. Cū M aūt L. im̄ūdꝰ sp̄ūs exierit ab hoie ābulat p loca arida q̄rēs requem ⁊ nō inuenit. Tūc dicit. Reuertar i domū meā vñ exiui. ⁊ ve niēs inuenit eā vacātē. scopis mūdatā et or natā. Tūc vadit ⁊ assumit septē alios spīri tus secū neq̄ores se ⁊ ītrātes hītāt ibi. ⁊ fi unt nouissima homis illius peiora ꝑoribꝫ. Sic erit ⁊ generatōi huic pessime. Factuz L. est cū h̄ diceret. Extollēs vocē q̄dā mu lier de turba dixit illi. Btūs vēter q̄ te por tauit ⁊ vbera q̄ suxisti. At ille dixit. Quinī mo Btī q̄ audiūt ꝓbū dei ⁊ custodiūt illō

De matre iesu ⁊ fra

tribꝫ q̄rētibꝫ loq̄ ei. M. xij. R. iij. L. viij.

Capitulū lvi.

a Dhuc. M. eo loq̄nte ad turbas ec ce mr̄ eiꝰ ⁊ frēs eiꝰ foris stabāt q̄rē tes loq̄ ei. Hō ei poterāt adire p̄ turba. ⁊ R miserť ad eū vocātes eū. ⁊ sedebat circa eū turba. Dixit. M. aūt ei q̄dā. Ecce mr̄ tua ⁊ frēs tui foris stāt q̄rētes te L. videre. At M. ipe rñdēs dicēti sibi ait. Que ē mater mea? ⁊ q̄ sunt frēs mei? ⁊. R. circūspiciens eos q̄ i circūitu ei sedebāt. ⁊ M. extēdens manꝰ suas i discipl'os suos dixit. Ecce mr̄ mea ⁊ frēs mei. Quicūq; enī fecerit volūta tē p̄ris mei q̄ in cel'is ipe meꝰ frater sozor et mr̄ est. M. L. mea ⁊ frēs mei sūt hi q̄ ver bum dei audiūt et faciūt.

De petētibus signū

de celo. M. xij. L. xi. La. lvij.

t Unc. M. rñderūt ei q̄dā ō scribis ⁊ phariseis dicētes. Mgr volumus a te sī gnū videre. Cōcurrētibꝫ L. aūt turbꝫ cepit dicere. Generatio hec generatio neq̄a ē. Ge neratio. M. mala ⁊ adultera signū q̄rit. et sī gnū nō dabit ei nisi signū Jone pphe. Hā L. sic Jonas fuit signū niniuitis. ita erit fi liꝰ hois generatōi isti. Sic M. enī ionas fuit i vētre ceti tribꝫ diebꝫ ⁊ tribꝰ noctibꝫ. sic erit filiꝰ hois i corde tre tribꝫ diebꝫ ⁊ tribꝰ noctibꝫ. Viri niniuite surgēt i iudicio cuz generatōe ista ⁊ ꝺēnabūt eā. q̄ pniaz ege rūt i p̄dicatōe ione. Et ecce plꝰ q̄a ionas h. Regina austri surget i die iudicij cū genera tōe ista. ⁊ ꝺēnabit eā. q̄ venit a finibꝫ tre audire sapiaz salomōis. Et ecce plꝰ q̄a salo mō h. Nēo. L. lucernā accēdit ⁊ i abscōdi to ponit neq̄a sub modio sz sup cādelabrū vt q̄ īgrediant lumē videāt. Lucerna cor pis tui oculꝰ tuus. Si oculꝰ tuꝰ fuerit sim plex totū corpꝰ tuū lucidū erit. Si aūt ne quā fuerit etiā corpꝰ tuū tenebrosū erit. vi de g̃ ne lumē q̄ ī te ē tenebre sint. Si ergo corpꝰ tuū totū lucidū fuerit nō habēs ali quā ptē tenebraꝝ erit lucidū totū. ⁊ sic lu cerna fulgoris illumiabit te.

De discipulis qui

bus demonia subīciebāt. M. xi. L. x.

Uersi. L. sūt aūt oēs (La. lvij. r lxij. discipuli cū gaudio dicentes Dñe etiā ōmonia subīciūť nob ī noīe tuo. Et ait ill'. Videbā sathanā sic ful gur ō celo cadētē. ⁊ ecce dedi vob ptātē cal cādi sup ꝯpētes ⁊ sup scorpiōes ⁊ sup oēm ptātē īimici ⁊ nihil vos nocebit. Uerūtn ī h̄ nolite gaudere q̄ sp̄ūs vob subīciūtur. Gaudete aūt q̄ noīa vra scpta sunt i celis In ipa aūt hora exultauit ihs i sp̄ūsctō. et M. rñdēs. L. dixit. Confiteor tibi p̄ dñe celi ⁊ terre/ q̄ absc̄ōdisti h̄ a sapiētibꝫ ⁊ pru dētibꝫ ⁊ reuelasti ea puulis. Ita pat. q̄ sic placuit añ te. Oīa mihi tradita sunt a p̄re meo. Et. L. nemo. M. scit q̄ sit filiꝰ nisi p̄ neq̄a q̄ sit p̄ nisi filiꝰ /⁊ cui voluerit filiꝰ re uelare. ⁊ ꝺuersus ad discipulos ait. Beati oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis. Dico enī vob q̄ mlti reges ⁊ pphe voluerť videre q̄ vos videtis ⁊ nō viderť. ⁊ audire q̄ auditis ⁊ nō audierūt. Uenite ad me oēs q̄ laboratis et onerati estis ⁊ ego reficiā vos. Tollite iugū meū sup vos. ⁊ discite a me. q̄ mitis sum et humil' corde. ⁊ inuenietis requiē aīabꝫ vestrīs. Jugū enī meū suaue ē ⁊ onus meū leue.

De samaritano curãte vulneratũ. L.x. Capl'm.lix.

e Tecce q̃dã legisp̃tus surrexit temptãs illũ ⁊ dicẽs. Magr̃ q̃d faciẽdo vitã eternã possidebo. At ille dixit ad eũ In lege q̃d scriptũ ẽ? Quõ legis? At ille rñdẽs dixit. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo/⁊ tota aia tua ⁊ ex oĩbꝫ viribꝫ tuis/⁊ ex oĩ mẽte tua/⁊ pximũ tuũ sicꝫ teipm. Dixitq̃ illi. Recte rñdisti. hoc fac ⁊ vives. Ille aũt volẽs iustificare seipm dixit ad ieſum. ⁊ q̃s ẽ meus pxim⁹? Suspicies ãt ihs dixit. Hõ q̃dã descendebat ab hierl'm in iericho/⁊ incidit in latrones q̃ etiã despoliaverũt eũ ⁊ plagis ĩpositis abierũt semiuiuo relicto. Accidit aũt vt sacerdos q̃dã descenderet eadẽ via ⁊ viso illo pterivit. sil'r ⁊ leuita. cũ eẽt secus locũ ⁊ videret cũ ptrãsijt. Samaritanus aũt q̃dã iter faciẽs venit secus eũ ⁊ vidẽs eũ misericordia mot⁹ est. ⁊ appropiãs alligauit vulnera ei⁹ infundẽs oleũ et vinũ. ⁊ ĩponẽs illũ in iumẽtũ suũ. duxit in stabulũ ⁊ curã ei⁹ egit. Et altera die ptulit duos denarios ⁊ dedit stabulario. Et ait. Curã illius habe ⁊ qcũq̃ superogaueris ego cũ rediero reddã tibi. Quis horꝫ triuꝫ videt tibi pximus fuisse illi q̃ incidit in latrones? At ille dixit. Qui fẽ misericordiã in illũ. Et ait illi ihs. Vade et fac tu sil'r.

De mĩsterio Marthe. Lu.x. Capl'm.lx.

f Actũ est autẽ dũ irẽt/⁊ ipe intrauit ĩ q̃ddã castellũ. ⁊ mulier q̃dã martha noĩe excepit illũ in domũ suã. Et huic erat sororꝫ noĩe maria/ q̃ etiã sedẽs secus pedes dñi audiebat ẏbũ illius. Martha ãt satagebat circa frequẽs ministerium q̃ stetit ⁊ ait. Dñe nõ est tibi cure q̃ soror mea relict̃ me solam mĩstrare? Dic g̃ illi vt me adiuuet. Et rñdẽs dixit illi dominus Martha martha sollicita es ⁊ turbaris erga plurima. Porro vnũ est necessariũ. maria optimã ptẽ elegit q̃ nõ auferet̃ ab ea.

Eiecta iã erant septẽ dẽmonia a maria. vel preoccupatur hĩstoria. ⁊ ita d remissione peccatorum in domo symonis leprosi

De doctrina oratõnis. L.xi. Capl'm.lxi.

e Tfactũ est cũ esset in loco quodaꝫ orãs. vt cessauit dixit vn⁹ ex discipulis ei⁹ ad eũ Dñe doce nos orare sicꝫ ⁊ ioh̃es docuit discipulos suos. Et ait illis. Cuꝫ oratis dicite. Pr̃. sanctifi/cet nomẽ tuũ. Adueniat regnũ tuũ. Panẽ nostrũ q̃tidianuꝫ da nobꝫ hodie. Et dimitte nobꝫ debita nr̃a/ sic̃q̃ dez et ipi dimittim⁹ debitoribꝫ nr̃is. Et ne nos ĩducas in tẽptatiõez. Et ait ad illos. Quis vestrũ habebit amicũ ⁊ ibit ad illũ media nocte/⁊ dicet illi. Amice accõmoda mihi tres panes/ qm̃ amic⁹ meus venit de via ad me et nõ habeo qõd ponã añ illuꝫ. ⁊ ille deint⁹ rñdeat dicens. Noli mihi molest⁹ esse. Jã em̃ hostiũ clausum est/⁊ pueri mei mecũ sunt in cubili nõ possum surgere ⁊ dare tibi. Et ille si pseueraverit pulsans dico vob. etsi nõ dabit illi surgens eo q̃ amicus eius sit propter improbitatẽ aũt eius surget ⁊ dabit illi q̃t̃q̃t hꝫ necessarios. Et ego dico vob. petite ⁊ dabit̃ vobis.

Probabile ẽ q̃ hoc fuerit repetituꝫ et due petitões tunc pretimisse

De traditionibus phariseorꝫ reprehensis a xpo. L.xi. Cap.lxij

Tcũ loq̃ret̃/ rogauit illũ q̃dã phariseus vt prãderet apud se/⁊ ingressus recubuit. Phariseus aũt cepit intra se reputãs dicere. Quare nõ baptizatus essꝫ ante prãdiũ? Et ait dñs ad illum. Nũc vos pharisei qõd deforis est calicis et catini mũdatis. qõd aũt intus est vestr̃/ plenũ est rapina et iniq̃tate. Stulti. Nõne q̃ fecit qõd deforis ẽ/ etiã id qõd intus est fecit? Verũtamẽ quod superest date elẽosynã. ⁊ ecce oĩa mũda sunt vobis.

De confricatõe granorũ sabbatis. M.xij. R.ij. L.vi. Capitulũ lxiij.

f Actũ L. ẽ aũt ĩ illo tpe sabbato scdo. ꝑmo cũ trãsiret ihs p̃ sata/ discipuli Dei⁹ esuriẽtes ceperũt pgredi ⁊ euellere spicas ⁊ mãducabãt. R. pfricãtes manibꝫ. Quidaꝫ aũt phariseorꝫ dicebãt illis. Quid facitꝫ qõd nõ licet in sabbatis? ⁊ M. vidẽtes dicebãt iesu. Ecce discipuli tui faciũt quod non licꝫ

Patꝫ in hac rubrica variã ẽ tã preoccupatõnez q̃ rememoratõnem. et hoc ex quotatõne capitulorꝫ. nec hẽt rei geste certũ ordo prout refert ad noticiã veritatis vel salutis.

eis facere sabbatis. ꝛ. R. ait ill'. Nunq̃ legistis q̃d fecerit dauid q̃n necessitatē habuit ꝛ esurijt ipe ꝛ q̃ cū eo erāt/quō intrauit i domū dñi sub abiathar pncipe sacerdotum ꝛ panes ppositōis sumpsit. L. R. W. ꝛ mā ducauit ꝛ dedit eis q̃ cū ipo erant. q̃s. W. L. nō licebat ei comedere. neq̃ his q̃ cū ipso erāt/nisi sol' sacerdotib'. ꝛ. R. dedit ei/et his q̃ cū ipo erāt. Aut. W. nō legistis q̃ in sabbat' sacerdotes i tēplo sabbatū violāt ꝛ sine crimie sūt. Dico aūt vob. q̃ tēplo maior ē h. Si āt scirets q̃d ē. misc̄ordiaz volo et nō sacrificiū/nūq̃ damnassetis innocētes. ꝛ dicebat. R. eis. Sabbatū ppt hoiem factū est/ꝛ nō hō ppt sabbatū. Itaq̃. R. L. W. dñs est filius hois etiā sabbati.

De sanatōe manus

aride. W. xij. R. iij. L. iiij Capl'm. lxiiij.

T. W. cū ide trāsisset factū est ꝛ in alio sabbato/vt intraret in synagogā ꝛ doceret. ꝛ erat ibi hō ꝛ manus ei⁹ dextera erat arida. Obseruabāt aūt scribe ꝛ pharisei/si in sabbato curaret/vt inuenirēt cāz vñ accusarēt eū. Ipe em̄ sciebat cogitationes eor. ꝛ. W. introgabāt eū dicentes. Si licz i sabbatis curare vt accusarēt eū. ꝛ R. ait hoi hñti manū aridā. Surge et sta. L. i mediū. ꝛ surgēs stetit. ꝛ ait ad illos ie/sus. Introgo vos/si lz in sabbat' bñ agere an male. aīaz saluare an pdere? At. R. illi tacebāt. Ipe. W. autē dixit eis. Quis erit ex vob hō q̃ hēat vnā onē/ꝛ si ceciderit hec in sabbat' in foueā. Nōne tenebit ꝛ leuabit eā Quanto magis est hō melior oue. Itaq̃ lz sabbatis bñfacere. ꝛ circūspiciens. R. eos cū ira ptristatus sup cecitatē eor dixit homini. Extēde manū tuā. ꝛ extēdit ꝛ restituta est man⁹ illi ꝛ sanitati. W. sic altera. Ipi L. ātrepleti sūt insipiētia. ꝛ colloq̃bant ad iuicē/q̃dnā facerēt ō ielu. Exeūtes. W. āt pharisei pciliū faciebāt stati. R. cū herodianis aduersus eū/quō eū pderēt. Jhs W aūt sciēs recessit inde ꝛ secute sūt eū ml'ti ꝛ curauit eos oē s. ꝛ pcepit eis ne māifestū eū facerēt. vt adīpleret q̃d dictū ē p ysaiā pphaz dicentē. Ecce puer me⁹ electus quē elegi dilectus me⁹. i q̃ bñ cōplacuit aīe mee. Ponaz spm̄ meū sup eū ꝛ iudiciū gētib' nūciabit. Nō ptēdet/neq̃ clamabit/neq̃ aliq̃s i plateis audiet vocē ei⁹. Arūdinē q̃ssatā nō cōfringet. ꝛ lumē fumigās nō extīguet donec eīciat ad victoriā iudiciū. ꝛ i noīe ei⁹ gētes spabunt. Jhs. R. āt cū discipl'is suis secessit ad mare. ꝛ turba ml'ta a galylea ꝛ iudea secuta ē eū/ꝛ ab hierl'ym/s ꝛ ydumea ꝛ trās iordanē/ꝛ q̃ circa tyr ꝛ sydonē multitudo magna audientes q̃ faciebat. ꝛ venerūt ad eū. ꝛ dixit ihs discipl'is suis vt nauicula sibi deseruiret ppter turbā ne cōprimerent eū. Ml'tos em̄ sanabat ita vt irruerēt in eū. vt eū tāgerent/q̃tq̃t hēbāt plagas. Et spūs i mūdi cū illū videbāt pcidebāt ei ꝛ clamabāt dicētes. Tu es filius dei. ꝛ vehemēter cōminabat eis/ne manifestarēt eū.

De quattuor parabolis i mari. W. xiij. R. iiij. L. viij. ꝛ xiij.

T factū. L. ē deiceps. ꝛ (La. lxv. e ipe iter faciebat p ciuitates ꝛ castella pdicās ꝛ euāgelizās regnū dei ꝛ duodecī cū illo. ꝛ mulieres aliq̃ q̃ erāt curate a spiritib' malignis ꝛ infirmitatib'. maria q̃ vocabat magdalene ō q̃ septē dēmonia exibāt ꝛ iohāna vxor chuse p curatoris herodis ꝛ susanna/ꝛ alie ml'te q̃ ministrabāt ei ō facultatib' suis. Jn W. illa die. exiēs ihs de domo sedebat sec⁹ mare. ꝛ. R. cepit iteq̃ docere ad mare. ꝛ W. congregate sunt ad eū turbe multe. ita vt in nauiculā ascēdēs/sederet i mari R. et ois turba i littore. W. circa. R. mare sup trā erant. Cū. L. aūt pl'ima turba conueniret ꝛ de ciuitatib' pperarēt ad eū. locutus L. est. ꝛ docebat R. eos i pabol' ml'ta ꝛ dicebat illis in doctrina sua per similitudinē. Audite R. ecce. W exijt. L. q̃ semiat seminare semē suū seminās R. ad seminādu. ꝛ. L dū semiat aliud cecidit secus viam. ꝛ conculcatū est ꝛ venerūt. R. volucres celi ꝛ comederunt illud. ꝛ aliud. L. cecidit sup petrā. vbi. R. nō habuit trā multā. ꝛ statī exortū est. qm̄ nō habebat altitudinē tre. Et q̃n exortus ē sol exestuauit. ꝛ. L. natū aruit. q̃ nō habebat humorē. ꝛ W. eo q̃ R. nō habebat radicē. ꝛ. L. aliud cecidit int' spinas ꝛ sil' exorte spine ascēderūt R. ꝛ creuerūt W ꝛ suffocauerūt L. illud. ꝛ fructū R. nō dedit Et L. aliud cecidit in terrā bonā. et ortuz fec fructū ascēdēte R. et crescēte Aliud. W.

Parabola prima

Unum ex quattuor

centesimū. R. aliud sexagesimū aliud tricesimū. Hec. L. dicēs clamabat. Qui hz aures audiēdi audiat. ⁊. R. cū esset singularis accedētes. M. discipuli interrogauerūt eū hi qui cū illo erāt duodecī parabolā exponere/q. L. esset hec pabola. ⁊. M. dixerunt ei. Quare in pabolis loq̄ris eis? Quib. L. ipe dixit. q̄. M. vob datū est nosse mysteriū regni dei. L. celoz. M. Ceteris. L. āt qui. R. foris fūt/oīa in pabolis fiūt. ⁊. M. illis nō est datū. Ideo in pabolis loq̄r eis vt. R. videtes videāt ⁊ nō videāt ⁊ audientes audiāt ⁊ nō intelligāt. q̄. M videntes nō vidēt/⁊ audiētes nō audiūt neq̄ intelligūt vt adipleat in eis pphetia Isaie dicentis. Auditu audietis ⁊ nō intelligetis/⁊ videntes videbitis ⁊ nō videbitis. Incrassatus em̄ ē coz ppli huius ⁊ auribus grauiter audierūt ⁊ oculos suos clauserūt/neq̄n videant oculis ⁊ auribus audiāt ⁊ coꝛde itelligāt/⁊ cōuertant/⁊ sanē eos ⁊ dimittant. R. eis pcā Uestri. M. aūt bti oculi q̄ vident/⁊ aures vestre q̄ audiūt. Am̄ē q̄ppe dico vob quia multi pphete ⁊ iusti cupierunt videre q̄ videtis ⁊ nō viderūt. ⁊ audire q̄ auditis ⁊ nō audierūt. Et. R. ait illis. Nescitis pabolaz hāc. Et quō oēs pabolas cogscetis? Uos M. aūt audite pabolā seminātis. Est. L. aūt hec pabola. Semē est ꝓbū dei. q̄. R. seminat ꝓbū semiat. Qui. L. aūt secus viaz vbi. R. seminat ꝓbū hi. L. sunt q̄ audiūt ⁊ R. cū audierit/ꝯfestī venit sathanas ⁊ tollit. L. ꝓbū de coꝛde coꝝ ne credētes salui fiant. Oīs. M. em̄ q̄ audit ꝓbū regni dei ⁊ nō intelligit venit malus ⁊ rapit qđ semiatū est in coꝛde. Hā. L. qui sup̄ petrā hi sūt qui cū audierint stati R. cū gaudio suscipiunt illud. Et. L. hi radices nō hñt in R. seq̄ tpales sunt/q̄ ad tēpus credūt. deinde oꝛta tribulatōe ⁊ psecutiōe ꝓpter ꝓbū ꝓfestim scādalizant. ⁊. L. in tpe temptatōis recedūt. Qđ aūt in spinis cecidit hi sunt qui audierūt/⁊ a sollicitudinib seculi M. isti? ⁊ fallacia diuitiaꝝ ⁊ voluptatibus. L. vite eūtes/⁊ circa. R. reliq̄ ꝓcupiscētie introeūtes suffocant. L. et nō referūt fructuz. Qui aūt in terrā bonam hi sunt q̄ in coꝛde bono et optimo audiētes ꝓbū suscipiūt. R. L. et retinēt. L. et fructū afferūt in patiētia. Et M. facit. R. aliud q̄dem centesimū. Aliud aūt sexagesimū/poꝛro aliud tricesimū. Et dicebat. R. illis. Nunq̄d venit lucerna vt sub modio ponat aut sub lecto. Nemo aūt accēdit lucernā et opit eā vase/ aut subtus lectuz ponit/sed sup̄ candelabꝝ et intrātes videāt lumē. Nō em̄ est occultū qđ nō manifestet nec absconditū qđ nō cognoscat et in palā veniat. Si. R. q̄s hz aures audiendi audiat. et dicebat illis. Uidete ergo. L. quō et q̄d. R. audiatis

In q̄ mēsura mēsi fueritis remetiet vobis et adūciet vob. Qui. M. L. R. em̄ hz dabit ei/et abūdabit. Qui aūt non hz et qđ hz et putat. L. se habere auferet ab eo. ¶Aliam M. pabolā. M. ꝓposuit eis dicens. Sil'e factū est regnū celoz homini q̄ semiauit semen bonū in agro suo. Cū autē dormirent hoīes venit inimic⁹ eius et supsemiauit zizania in medio tritici et abiit. Cū autē creuisset herba et fructuz fecisset. tūc apparuerūt et zizania. Accedētes autē serui p̄ifamilias dixerūt ei. Dñe. Nōne bonū semen seminasti in agro tuo vñ ergo hz zizania? Et ait illis. Inimic⁹ hō fecit hoc. Serui āt dixerūt ei. Uis imus et colligim⁹ ea? Et ait. Nō. ne forte colligētes zizania eradicetis simul et triticū cū eis. Sinite vtraq̄ crescere vsq̄ ad messem. Et in tpe messis dicam messoribus. Colligite p̄mū zizania et alligate ea in fasciculos ad cōburēdū. triticū aūt congregate in hoꝛreū meū. et dicebat. R. eis. Sic ē regnū dei quēadmoduz si iaciat hō semētē iterrā/et doꝛmiat et exurgat nocte et die et semē germiet et icrescat dū nescit ille. Ultro em̄ terra fructificat p̄mū herbā. deī de spicā. deīde plenū fructū in spica. et cuz exse.pduxerit fructum statī mittit falcē q̄m adest messis. ¶Aliam M. pabolā ꝓposuit eis

Parabola tercia.

et. R. dicebat. Cui assimilabim⁹ regnuz dei? aut cui pabole cōparabim⁹ illud? ⁊ cui. L. sil'e ēstimabo? Sil'e ē M. regnū celoz gno sinapis qđ accipiēs hō semiauerit i agro. ⁊ L. misit in oꝛtū suū. Qđ. R. cū semiatū ē in tra minimū. M. q̄dē ē in oīb seminib q̄. R. sūt in tra. et cum natū fuerit. et. M. creuerit maior ē oīb oleribus. Ascēdit. R. i arboꝛē magnā. L. et fit. M. arboꝛ. et. R. facit ramos magnos. ita M. vt volucres celi veniāt et hitēt i ramis ei⁹ et. R. possint sub vmbra ei⁹ hitare. et volucres celi reqeuert i ramis ei⁹. ¶Aliā. M. pabolā locut⁹ est eis et

Parabola quarta

L. itez dixit. Cui sil'e regnum dei estimabo.

Sil'e. M. L. ē regnū celoꝝ fermēto qđ ac ceptū mlier abscōdit in farine sat̄ tribꝰ donec fermētatū ē totū. Hec. M. oīa locut' ē ihs ī pabol' ad turbas. Et talibꝰ. R. mltis pabol' loq̄bat eis ꝓbū ꝓut poterāt audire Sine ꝑabola āt nō loq̄bat eis vt. M. īplerē qđ dictū ē p ꝓphaz dicētē. Ap̄iā in parabol' os meū/ z eructuabo abscōdita a cōstitutiōe mūdi. Seqꝝsuz. R. āt discipul' suis disserebat oīa. Tunc. M. dimissis turbis venit ī domū z accesser̄t discipuli ei⁹ ad eū dicentes. Edissere nob parabolā zizanioꝝ agri. Qui rñdens ait. q̄ semīat bonū semē ē filꝰ hoīs. Ager āt ē mūd⁹. bonū ꝓo semen sunt filij regni. zizania aūt sunt filij nequā. Inimic⁹ aūt q̄ semīat ea ē dyabol⁹. messis ꝓo ꝓsūmatio seculi ē. Messores āt sunt angeli. sic ḡ zizania colligunt̄ z igni cōburūt̄. Sic erit in ꝓsūmatōe seculi. Mittet filius hoīs āgelos suos z colligēt de regno eius oīa scādala. i. eos q̄ faciūt iniq̄tatē. z mittēt eos ī caminū ignis. Ibi erit fletꝰ z stridor dētiū. Tunc iusti fulgebūt sic sol in regno p̄ris eoꝝ. Qui hz aures audiēdi audiat.

De tribus parabolis in domo. M. xiij. ¶ Capl'm. lxvi.

Imile est regnū celoꝝ thesauro absc̄ōdito in agro quem q̄ inuenit hō abscōdit/ z p̄ gaudio illius vadit z vēdit vniuersa q̄ hz z emit agꝝ illū. Itē simile ē regnū celoꝝ hoī negociatori q̄renti bonas margaritas. Inuēta āt vna p̄ciosa margarita abīt z vendidit oīa q̄ habuit. z emit eā. Itez sil'e ē regnū celoꝝ sagene misse in mare/ z ex oī genere pisciū ꝓgreganti. Quā cū īpleta esset educētes z sec⁹ litus sedentes elegerūt bonos ī vasa sua. malos āt foras miserūt. Sic erit in cōsūmatōe sec'li Exibūt angeli z sepabūt malos de medio iustoꝝ. z mittēt eos in caminū ignis. Ibi erit fletꝰ z stridor dentiuz. Intellexist̄ hec oīa? Dicūt ei etiā. Ait illis. Ideo oīs scriba doct⁹ in regno celoꝝ sil'is est homī patrifamilias q̄ pfert de thesauro suo noua z vetera. Et factū ē cū ꝓsūmasset ihs parabolas istas. transiit inde et veniēs ī patriā suā docebat eos in synagogis eoꝝ. ita vt mirarent̄ z dicerēt. Unde huic sapiētia hec z virtutes?

De reprehēsiōe traditōis iudeoꝝ. M. xv. R. vij. z L. ꝓsonat supra ca. xi. Capitulū lxvij.

Unc M. accesserūt et R. ꝓueneṙt ad eum ab hierosolymis. M. scribe z pharisei. z. R. cū vidissent q̄ndam de discipul' ei⁹ cōmūibꝰ manibꝰ z nō lotis manducare panē vituparerūt. Pharisei aūt z oēs iudei nisi crebro lauēt man⁹ nō manducāt tenētes traditōes seniorū. z a foro redeūtes nisi baptizarent̄ nō comedunt. Et alia multa q̄ tradita sunt illis seruare baptismata calicū vrceorū z eramentorū et lectorū. Et ī terrogabāt eū pharisei z scribe dicentes. Quare. M. discipuli tui trāsgrediūtur et. R. nō ambulāt iuxta traditōes seniorū? Non. M. eē lauāt manus suas cū panē māducāt. sed R. ꝓmūibꝰ manibꝰ manducāt panē. Ip̄e M. aūt respondēs ait illis. Quare z vos mādatū dei trāsgredimini ꝓp̄t traditōem vr̄am. Relinq̄ntes. R. enī mandatū dei tenetis traditōes hominū z baptismata vrceorū z calicuz. et alia sil'ia his facitis mlta. z dicebat eis. Bñ irritū fecistis mandatū dei vt seruetis traditōez vestrā. Nam M. de⁹ dixit. z R. moyses. Honora p̄rem tuū et mr̄em. z q̄ male dixerit patri vl' matri morte moriat̄. Vos aūt dicitis. Si dixerit hō p̄ri aut matri corban. hoc est donū quodcūq̄ ex mē tibi ꝓderit M. et nō honorificabit p̄rem suuz aut mr̄em suā et. R. vltra nō dimittitis eū q̄cq̄ facere patri suo aut matri rescindētes ꝓbū dei p traditōez vr̄am quā tradidistis z multa sil'ia hmōi facitis. Ipocrita. M. bene ꝓphauit de vob Esaias dicēs. Scriptū est. pp'l hic labīs me honorat. cor aut tē īpoꝝ longe est a me. Invanū aūt et sine M. causa colūt me docentes doctrinas et mandata hominū. Et ꝓuocat̄ iterū R. ad M. se turbis dixit. Audite me oēs. R. z intelligite. Non M. qđ intrat in os coinquinat hoīem. Nihil R. ē extra hoīez introiēs in eū qđ possit eū inq̄nare. sed q̄ ē hoīe ꝓcedūt illa sunt q̄ coinq̄nāt hoīez. Si quis habet aures audiēdi audiat. Et cū introisset ī domū a turba accedēt̄. M. discipuli ei⁹ ī terrogabāt. R. eū pabolā. z M. dixer̄t ei. Scis q̄ pharisei audito h ꝓbo scandalizati sunt. Ait ille rñdēs ait. Oīs plātatio quā nō plātauit p̄r me⁹ celest̄ eradicabit̄. Sinite illos ceci sunt z duces cecoꝝ. Cec⁹ aūt si ceco ducatū p̄stet ambo in foueaz cadūt. Rñdēs aūt petr⁹ dixit ei. Edissere nobis parabolam hanc. Ait ille dixit. Adhuc z vos sine ītellectu sic. R. z ꝓrudētes estis?

Vnum ex quattuor

Nõ intelligit qz oẽe extrinsec⁹ introiẽs i homine Oẽe. M. qõ in os intrat nõ. R. pt euz coinq̃nare qz nõ introit in coz ei⁹ sz i vẽtrẽ vadit z in secessũ emittit purgãs oẽs escas Dicebat aũt qm̃ q̃ de hoie exeũt illa coinq̃nãt hominẽ. q. M. aũt pcedũt de oze de coꝛde exeũt z ea coinq̃nant hoiez. Ab intus R. eñi ō coꝛde hoim male cogitatões pcedũt homicidia. M. adulteria. fornicatões furta. falsa testionia. blasphemie auaricie. R. neq̃cie. dol⁹. ipudicicia ocul⁹ mal⁹. sup bia. stultꝛicia. Oĩa hec mala abint⁹ pcedũt. z hec M. sunt q̃ coinq̃nãt hoiem. Nõ lotꝰ aũt manibꝫ mãducare nõ coinq̃nat hoiez

Videt Lu. vi. supra tricesimo rubꝛicella quindecima

De chananea. M. pv. R. vij.

Capitulũ. lxviij.

T. M. egressus inde surgẽs. R. secessit. M. z abijt. R. in ptes. M. i fines. R. tyri z sydonis. z ingressus M. domũ neminẽ voluit scire z nõ potuit latere. Et. M. ecce mlier chananea stati. R vt audiuit ō eo cuꝰ filia hẽbat spm̃ immũ dũ. egressa. M. a finibus ill' itrauit z clamauit. M. dicẽs ei Miserere mei dñe fili dauid/filia mea male a demõio vexat. Qui nõ rñdit ei vbũ. z accedẽtes discipuli ei⁹ rogabãt eũ dicẽtes. Dimitte eaz qz clamat post nos. Ipe aũt rñdẽs ait. Nõ suz missus nisi ad oues q̃ perierũt domus isrl' At illa venit z adoꝛauit eũ z pcidit. R. ad pedes ei⁹. Erat eñ mulier gẽtilis syrophenissa genere z rogauit eũ vt demoniũ ejceret de filia ei⁹ dicẽs. M. Dñe adiuua me. q̃ rñdẽs ait. Sine R. M. ꝑus saturari filios. Nõ ẽ bonũ sumere panẽ filioꝝ z mittere canibꝫ. At illa rñdẽs dixit illi. etiam. M dñe. nã z catelli edũt de micis q̃ cadũt ō mẽsa dñoꝝ suoꝝ. z ꝓmedũt R. de micis submenia puꝛoꝝ. Tũc M. respõdẽs ihs ait illi. O mlier magna ẽ fides tua fiat tibi sicut vis. ppt' R. hũc ꝛmonẽ vade. exijt demonium de filia tua. et sanata M. est filia ei⁹ ex illa hoꝛa. z R. cum abijsset domũ suã inuenit puellã sedẽtẽ sup lectũ z ōmoniũ exisse

De surdo et muto sanato et multis alijs. M. pv. R. vij.

Capitulum. lxix.

T. R. iteꝝ exiẽs de finibꝫ tyri venit p sidonẽ sec⁹ M. mare qō ẽ inter R. medios fines decapolcos. z adducũt ei surdũ z mutũ et depcabãt eũ vt ponat illi manũ. et iponẽs illi manũ z apphẽdẽs eũ de turba seoꝛsũ misit digitos suos i auricl'as ei⁹ z expuẽs tetigit liguã ei⁹ Et suspiciẽs i celũ igemuit et ait. Effeta qō ẽ adapire. z statim loq̃bat recte. z pcepit eis ne cui dicerẽt. quãto aũt eis pcipiebat tãto magꝭ pl⁹ pdicabãt z de eo ampli⁹ admirabãt dicẽtes. Bñ oĩa fecit. z surdos fecit audire z mutos loq̃. z. M. ascẽdẽs i montẽ sedebat ibi. Et accesserũt ad eũ turbe ml'te habẽtes secũ mutos z claudos debiles cecos z alios ml'tos. et pieceꝛt eos ad pedes ei⁹. z curauit eos. ita vt turbe admirarẽt videntes mutos loq̃ntes z claudos ambulãtes. cecos vidẽtes. z magnificabãt deũ isrl'.

De secũda refectõe turbe ex septẽ panibꝫ z paucis piscibꝫ. M. pv. R. viij.

Capitulũ lxx.

In diebꝫ. R. ill'. Cũ turba ml'ta essz i eũ ihesu nr̃ hr̃ent qō mãducarẽt. cõuocatꝭ discipul' suis ait ill'. Misereor sup turbã. qz ecce iã triduo sustinẽt z pseuerãt M. mecũ nec hñt qō mãducẽt. z dimittere eos ieiunos nolo ne deficiãt i via. z R. si dimisero eos ieiunos i domũ suã deficiẽt i via. q̃dã ei ex eis ō lõge venẽt. z rñderũt ei discipl'i. vñ illos potꝛit ꝺs saturare panibꝫ i solitudie' vñ. M. nob panes i dcto tãtos vt saturem⁹ turbã tãtã? Et. R. interrogabat eos. q̃t panes hẽtꝭ? Qui dixerũt septẽ z paucos. M. piscicl'os. z pcepit turbe vt discũberẽt sup terrã. z. R. accipiẽs. M. septẽ panes gr̃as agẽs fregit z dabat discipl'is suis vt apponerẽt/z apposuerũt turbe z dederũt. M. ppl'o. z habebant pisciculos paucos. z ipos bñdixit z iussit apponi. Et mãducauerunt omnes. M. z saturati sunt. Et sustulerũt. R. quod superauerat de fragmẽtis septem spoꝛtas plenas. Erãt autez qui manducauerãt. R. quasi quatuoꝛ milia hominũ extra. M. paruulos z mulieres z dimisit. R. eos. z dimissa. M. turba ascendit i nauiculã. R. cũ discipul' suis. z venit. M in fines magedõ partes. R. dalmanutha.

De iudeis iterũ petentibꝫ signũ ō celo z de fermẽto phariseo-

rũ cauẽdo. M. xvi. R. viij ¶Cap. lxxi.

Exierũt R. & accessert M. ad eũ
e phariſei & ſaducei tẽptantes vt ro/
garẽt eũ. & R. ceperũt ꝙrere cũ eo
ſ̃ẽtes ab eo vt M. ſignũ de celo oñderet.
At ille ñ dẽs ait ill'. Facto veſpe dicit Se
renũ erit. rubicũ duz eſt enĩ celum. & mane.
Hodie tẽpeſtas. rutilat enĩ triſte celũ. Fa/
cie ꝫ celi dijudicare noſtiſ. Signa aũt tem
poꝝ nõ poteſtis. Et ingemiſcẽs R. ſpũ ait
Quid generatio iſta ſignũ q̃rit. Generatõ
M. mala et adultera ſignũ q̃rit. Amen R.
dico vob. Non dabit generatõni huic niſi
M ſignũ ione pphete. Et relictis ill' aſcẽ
dit in nauim. & abijt trãs fretũ. & cũ veniſ/
ſent diſcipuli ei⁹ trãs fretũ obliti ſũt panes
recipe. Et R. niſi vnũ panẽ nõ habebãt ſe/
cũ in naui. Et p̃cipiebat eis dicẽs. intuemi
M. R. & cauete a fermẽto phariſeoꝝ & ſadu
ceoꝝ. & fermẽto R. herodis. At M. illi co/
gitabãt intra ſe dicẽtes. qz panes nõ accepi
mꝰ. Quo. R. cognito. ait illis ieſus. q̃d M
cogitatꝭ int' vos modice fidei qz panes nõ
habetꝭ? nõdũ R. cognoſcitꝭ nec intelligitiſ
Adhuc cecatũ habetꝭ cor veſtr? ocl'os ha/
bẽtes & nõ videtis & aures habẽtes ñ audi
tis. Nec recordamĩ qñ q̃nq panes fregi ĩ
q̃nq milia hoĩm. M. et q̃t cophinos frag
mẽtoꝝ R. plenos tuliſtꝭ? Dicũt ei duodeci
Qñ & ſeptẽ panes ĩ q̃ttuor milia hoĩm M
& q̃t R. ſportas fragmẽtoꝝ tuliſtꝭ? Dicunt
ei ſeptẽ. & dicebat eis. quõ nõdũ intelligitꝭ.
qz M. nõ de pane dixi vob. Cauete a fer/
mẽto phariſeoꝝ & ſaduceoꝝ. Tũc intellexe
rũt qz nõ dixerit cauẽdũ a fermẽto panum
ſz a doctrina phariſeoꝝ & ſaduceorũ

De ceco ſanato qz

videbat hoĩes velut arboꝛes ambulantes
R. viij. Capitulũ. lxxij.

Tveniũt bethſaidã / & adducũt ei
e cecũ. & rogabãt eũ vt illũ tãgeret. &
ap̃hẽſa manu ceci educit eũ extra
vicũ expuẽs in ocl'os ei⁹. ĩpoſitis manib⁹
ſuis ĩterrogauit eũ ſi q̃d videret. & aſpiciẽs
ait. Video hoĩes velut arboꝛes ambulan/
tes. Deĩde itez ĩpoſuit manus ſup oculos
ei⁹. & cepit videre. & reſtitutꝰ ẽ ita vt clare vi
deret oĩa. & miſit illũ ĩ domũ ſuã dicens.
Vade ĩ domũ tuã. Et ſi ĩ vicũ introieꝛ ne
mini dixeris.

De interrogatione

chriſti quẽ me dicũt homĩes eſſe. M. xvi.
R. viij. L. ix. Capitulũ. lxxiij.

Tingreſſus. R. eſt ieſus & diſcipu
e li ei⁹ ĩ caſtella. Venit autẽ ĩ ptes ce
ſaree philippi. Et factũ. L. ẽ cũ ſo
l'eẽt oꝛãs & diſcipl'i ei⁹ cũ eo. & R. ĩ via M
ĩterrogabat diſcipulos ſuos dicẽs. Quez
R. dicũt hoĩes eſſe filiũ hoĩs. Quẽ. L. me
eſſe dicũt turbe? Qui ñderũt illi dicentes
Alij. M. Joħez baptiſtã. alij helyã. alij ꝙ
hieremiã. Alij. R. q̃ſi vnũ de pphetis Alij.
L. qz ppha vnus de poꝛtis ſurrexit. Tũc
R. dixit illis ieſus. Vos. M. aũt quez me
eſſe dicitis? Rñdens Symõ petrus dixit
Tu es xp̃s filius dei viui. Rñdens aũt ie/
ſus dixit ei. Btus es ſymõ bariona / qz ca/
ro & ſanguis nõ reuelauit tibi ſz p̃ meus q̃
eſt in celis. Et ego dico tibi / qz tu es petr⁹ /
& ſup hãc petrã edificabo eccl'az meã & poꝛ
te inferi nõ p̃ualebũt aduerſus eã. & tibi da
bo claues regni celoꝝ. Et qcũq̃ ligaueꝛ
ſup terrã erit ligatũ & in celis. & qcũq̃ ſol/
ueris ſup terrã erit ſolutũ & in celis. At. L.
ille increpãs eos cõminatus. R. ẽ eis & p̃ce
pit. M. diſcipulis vt nemini dicerẽt de. R
illo qꝺ ipe eſſet xp̃s. Exide cepit ih̃s docere
R. eos & oñdere. M. diſcipulis ſuis. quia
opteret eũ ire hieroſolymã & multa pati. et
R. reꝛobari. L. a. R. ſummis ſenatoꝛib⁹
a ſcribis. M. & p̃ncipib⁹ ſacerdotũ / & occi/
di & tertia die reſurgere & R. palã ꝙbũ loq/
bat. & aſſumẽs. M. eũ petrus cepit illũ in/
crepare dicẽs. Abſit a te. Nõ erit tibi hoc.
q̃. R. ꝙuerſus vidẽs diſcipulos cõminat⁹
eſt petro dicẽs. Vade retro poſt. M. me ſa
thana / ſcandalum es mihi / qz non ſapis ea
que dei ſunt / ſed ea que hominum.

De cruce baiulãda

poſt xp̃m. M. vi. R. viij. Et ꝺſonat. L. in
fra. xiij. & Luce. ix. ¶Capl'm. lxxiiij.

Tvocata. R. turba cuz diſcipulis
e ſuis dicebat ad omẽs. Si q̃s vult
poſt me venire. & R. me ſequi abne
get. M. L. ſemetip̃m & tollat crucẽ ſuã & ſe
quat me. Qui. M. cñi voluerit. L. aĩaz ſu
am ſaluã facere pdet eã. Qui aũt pdiderit
aĩaz ſuã ꝓpter me & euãgelium. ſaluã faciet
eã & inueniet. M. eã. Quid enĩ pdeſt homi
ni ſi vniuerſum mũdũ lucret. aie ꝙ ſue de
trimentũ patiat. ſemetip̃m L. pdat & detri
mentũ ſui faciat. Aut. M. R. quam dabit
hõ cõmutationem p aĩa ſua / filius. M. cñi

hoīs vēturus ē in gl'ia p̄ris sui cū angelis suis. ⁊ tunc reddet vnicuiq; ꝓm opera sua. Qui. R. eī me ꝓfessus fuerit ⁊ ꝟba mea in generatiōe ista adultera ⁊ peccatrice ⁊ fili⁹ hoīs ꝓfitebit eū cū venerit in gl'ia p̄ris sui cū angelis suis. Naz. L. q̄ erubuerit me et sermōes meos hūc fili⁹ hoīs erubescet euz cū venerit ī maiestate sua ⁊ p̄ris ⁊ sctōz angelōz. Et. R. dicebat. L. ill'. Āmē vere. L. dico vobis. Sunt. M. q̄dā. R. L. de hic stantiby q̄ nō gustabūt mortē donec videāt regnū. R. dei venientis in ꝟtute filiū. M. hoīs veniētē in regno patris sui.

De trāsfiguratione

dn̄i. M. xvij. R. ix. L. ix. ¶ Capl'm. lxxv.

Āctū. L. est aūt post hec ꝟba fere
f dies octo post. M. dies. R. sex. Āssumpsit iesus itez petz Jacobū ⁊ iohannē frēz eius ⁊ duxit illos in montē excelsum seorsum solos. R. vt oraret. L. ⁊ trāsfiguratus. M. ē ante illos. Et. L. facta est dū oraret spēs vult⁹ eius altera ⁊ resplēduit. M. facies ei⁹ sic̄ sol. vestimenta āt ei⁹ facta sunt alba ⁊ cādida. splēdida R. nimis velut nix. et qualia fullo non pōt candida facere sup terrā. Et M. ecce duo L. viri apparuerūt. M. eis moyses ⁊ helyas cū eo loq̄ntes visi. L. ī maiestate. et dicebāt excessuz ei⁹ quē ꝓpletur⁹ erat ī hierusalē. Petr⁹ vero et q̄ cū illo erāt ḡuati erant somno. Et euigilātes viderūt maiestatem ei⁹. ⁊ duos viros q̄ stabāt cū illo. ⁊ factum est dū discēderet ab illo. Rn̄dēs M. petr⁹ dixit ad iesum. Dn̄e p̄ceptor. L. Rabbi. R bonū. M. est R. nos. L. hic esse. si vis M faciam⁹ ħ tria tabnacl'a. tibi vnum. moysi vnū. ⁊ helye vnū. Nō. R. enī sciebat q̄d diceret. Erāt enī timore extriti. Ādhuc. L. aūt illo loq̄nte/ecce. M. nubes lucida obumbrauit eos ⁊ timuerūt. L. illis in nubē intrātiby. et M. ecce venit vox. R. ō nube dī. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹. M. charissimus R. in q̄ M. mihi bñ placui. ipm audite. Et audiētes discipuli ei⁹ ceciderūt ī faciez suā ⁊ timuerūt valde. ⁊ accessit iesus ⁊ tetigit eos. dixitq; eis. Surgite nolite timere. ⁊ L. dū fieret vox leuātes M. oc'os et circūspiciētes. R. neminē M. viderūt amplius. R. nisi iesum tm̄ secū. ⁊ inuent⁹. L. ē iesus sol⁹. Et M. descēdētiby. L. ill' de mōte p̄cepit illis iesus dicēs. Nemini dixeritis visiōem donec fili⁹ hoīs a mortuis r̄surgat. ⁊ R. ꝟbū otinuerūt apud se ꝓq̄rentes apō se q̄d esset cū a mortuis r̄surrexerit. Et tacuerūt L. ipi. ⁊ nemī dixerunt in illis diebus q̄cq; ex illis q̄ viderāt. ⁊ interrogauerūt M. euz discipuli ei⁹ ⁊ dicebant. Quid g̈ dicūt scribe et pharisei. R. q̄ helyam oportz venire p̄mū. Qui rn̄dens ait illis. Helyas M. q̄dem vēturus⁹ ē. Dū venerit. R. p̄mo restituet oīa. ⁊ quō scriptū ē in filiū hoīs vt ml'ta patiat ⁊ contēnat. Dico. M. aūt vob quia helyas iā venit ⁊ nō cogn̄uerūt eū. sz fecerūt in eo q̄cūq; voluerūt. sicut R. scriptū est ō eo sic. M. ⁊ fili⁹ hoīs passur⁹ ē ab eis. Tūc intellexerūt discipuli q̄ de iohāne baptista dixisset eis.

De spū muto quez

nō potuerūt curare discipuli xp̄i. M. xvij. R. ix. L. ix. Capitulū lxxvi.

Āctū. L. est aūt ī seq̄nti die descē-
f dentiby illis de mōte. ⁊ veniēs R. ad discipulos suos occurrit ill' turba ml'ta. ⁊ R. vidit turbā magnā circa eos ⁊ scribas ꝓq̄rētes cū illis. ⁊ ꝓfestim oīs popul⁹ vidēs iesū stupefact⁹ ē ⁊ expauerunt. ⁊ M. cū vēissz ad turbā occurrētes. R. salutabāt eū. ⁊ introgauit eos. Quid int' vos ꝓq̄ritis? Et L. ecce rn̄dens. R. vir. L. vn⁹ R. de turba. accessit. M. ad eū geniby puer⁹ aī eū clamauit. L. dicēs. Dn̄e. R. at tuli ad te filiū meū huc habētē spm̄ mutū. q̄ vbicūq; ap̄hēderit eū illidit eū. et spumat ⁊ stridet dētiby et arescit. Dn̄e. M. miserere filio meo. q̄ lunaticus ē ⁊ male patit. Nā sepe cadit ī ignē ⁊ crebro ī aquā. Magister. L. obsecro respice filiū meū. q̄ vnicus mihi ē. Et ecce spūs ap̄hēdit illū. et subito clamat ⁊ elidit ⁊ dissipat eū cū spumat. et vix discedit dilanians euz. ⁊ obtuli M. eū discipul' tuis. rogaui. L. ⁊ dixi. R. vt eīcerēt eū. ⁊ nō potuerūt curare. M. cū Rn̄dens ihs ait. O generatio incredula infidelis. L. et puersa vsq; q̄ ero apud vos et vobiscū. M. q̄z dū. vos. R. patiar. Āfferte M. huc illū ad me. adduc L. huc filiū tuū. Et R. attulerūt eū. ⁊ L. cū accederet et vidisset. R. illū statim spūs turbauit illum ⁊ elisit. L. eū demoniū ⁊ dissipauit. ⁊ R. elisus in trā volutabat spumās. ⁊ introgauit

Regula tyconij de tēporib⁹ hic habz locū. Marc⁹ enim non nominat primū et vltimū diez q̄ fuerūt imperfecti.

patrē ꝯtū tpis est exquo ei ħ accidit. Et il
le dixit. Ab infantia ꝛ freq̄nter cū in ignez
ꝛ in aquā misit vt cū pderet. sed ꝛ si q̄d po
tes adiuua nos. misertus nostri. Jesus au
tē ait illi. Si potes credere. oia possibilia
sūt credēti. ꝛ ptinuo exclamās pr̄ pueri cū
lachrymis aiebat. Credo dñe adiuua incre
dulitatē meā. Et cū vidisset ihs ꝓcurrētez
turbā/ꝓminatus ē spū immūdo et increpa
uit. M. L. eū iesus dicēs. R. Surde ꝛ mu
te spūs. Ego p̄cipio tibi exi ab eo. ꝛ āplꝰ
ne introeas in eū. ꝛ exclamās ꝛ mltum dis
cerpēs eū exīt ab eo demoniū. M. ꝛ factꝰ
R. est sicut mortuus. ꝛ multi dicerēt q̄ mor
tuus esset. Jesus aūt tenēs manū eius ele
uauit eū ꝛ surrexit. ꝛ curatus M. est puer/
in illa hora sanauit. L. pueꝝ. ꝛ reddidit il/
lū patri suo. Stupebāt aūt oēs i magnitu
dine dei. oibusq; mirātib⁹ in oīb⁹ q̄ facie/
bat dixit ad discipulos suos. ponite in cor
dib⁹ vr̄is ſmones istos. Filiꝰ em̄ hoīs tu
tuꝝ ē vt tradat in manꝰ hoīm. ꝛ R. cū in/
troisset domū discipuli eiꝰ accesserūt M.
ad eū secreto. ꝛ dixerūt ei. Quare nos ñ po
tuimꝰ curare eū? Dixit illis iesus. ppt̄ incre
dulitatē vestram Amen dico vobis. Si
habueritis fidez sicut gnū sinapis/dicetis
monti huic trāsi hinc ꝛ trānsibit. ꝛ nihil im/
possibile erit vob. Hoc. R. aūt genꝰ in nul
lo pōt exire nisi in oratōe ꝛ ieunio.

De scenophegia et

p̄dicatōne passiōis christi. M. xvij. R. ix.
L. ix. Joh. vij. Lapl'm. lxxij.

T. R. inde pfecti ptergrediebāt. ꝛ
e J. ābulabat pꝰ ħ iesus i galyleam
nec R. volebat quēq; scire. Hō. J.
enī volebat ambulare i iudeā. q̄ q̄rebāt eū
iudei interficere. Erat aūt ei in primo dies festꝰ
iudeoꝝ scenopheia. Dixerūt aūt ad eū frēs
eiꝰ. Trānsi hinc ꝛ vade i iudeā vt ꝛ discipu
li tui videāt opa q̄ tu facis. Nēo q̄ppe i oc
culto aliq̄d facit. ꝛ q̄rit ipe in palaz esse. si ħ
facis manifesta teipm mūdo. Nec enī frēs
eiꝰ credebāt in eū. Dixit g̃ eis ihs. Tēpus
meū nōdū aduenit. tpus aūt vestꝝ sp̄ ē pa
tū. Nō pt mūdus odisse vos. me aūt odit
q̄ testimoniū phibeo de illo q̄ opa eiꝰ ma
la sunt. Uos ascēdite ad diē festū hūc. ego
aūt nō ascēdā ad diē festū istū. q̄ tpus me
um nōdū ipletū ē. Hec cū dixisset ipe mā/
sit in galylea Cōuersantib⁹ M. aūt eis i ga
lylea docebat R. discipulos suos. ꝛ M. di
xit. R. illis ihs. Filiꝰ hoīs tradēdꝰ est i ma
nus hoīm ꝛ occidēt eū. ꝛ occisus. R. tercia
die resurget. at. L. illi ignorabāt ꝓbū istū. et
erat velatū añ eos vt nō sentirēt illū. ꝛ L. ti
mebāt R. eū interrogare de ħ ꝓbo ꝛ ꝓtristati
M. sunt vehemēter. Ut. J. aūt ascēderūt
frēs eiꝰ. tūc ꝛ ipe ascēdit ad diē festū. nō ma
nifeste sed quasi i occulto. Judei g̃ q̄rebāt
eū in die festo. ꝛ dicebant. Ubi ē ille? ꝛ mur
mur multū erat de illo in turba Quidā enī
dicebāt q̄ bonꝰ est. Alij aūt dicebant nō.
sed seducit turbas. Nemo tñ palaz loq̄bat
de eo ppt̄ metū iudeoꝝ. Jā aūt die festo me
diāte ascēdit ihs in tēplū ꝛ docebat ꝛ mira
bāt iudei dicētes. Quō ħ lr̄as scit cū nō di
dicerit? Rñdit eis iesus ꝛ dixit. Mea doct
na nō est mea sed eiꝰ q̄ misit me. Si q̄s vo
luerit voluntatē eiꝰ facere cognoscet de do
ctrina vtrū ex deo sit. an ego a meipo loq̄r.
Qui a semetipo loquit gl'iam ppriam q̄rit.
Qui aūt q̄rit gl'iam eiꝰ q̄ misit illū. hic ve
raxꝰ est et iniusticia in illo nō ē. Nōne moy
ses dedit vob legē. et nēo ex vob facit legē?
Quid me q̄ritis iterficere? Rñdit ei turba.
ꝛ dixit. Demoniū habes. quis te q̄rit inter
ficere? Rñdit iesus et dixit eis. Unū opus
feci et omnes miramī. ppt̄ea moyses dedit
vob circūcisiōem nō q̄ ex moyse ē ſz ex pa
tribꝰ. et in sabbato circūcidetis hoīez. Si
circūcisionē accipit hō in sabbato vt nō sol
uat̄ lex moysi. mihi indignamini q̄ totum
hominē sanū feci i sabbato? Nolite iudica
re ſm faciē sed iustū iudiciū iudicate. Di
cebāt g̃ quidam ex hierosolymis. Nōne hꝰ
est quē q̄runt interficere? Ecce palā loquit
ꝛ nihil ei dicūt. Nunquid ꝓe cognouerūt
ꝓncipes q̄ hic est christꝰ? Sed hūc scimꝰ
vnde sit. christꝰ aūt cū venerit nemo scit vñ
sit. Clamabat g̃ docens in tēplo iesus et di
cēs. Et me scitis et vñ sim scitis et a meip
so nō veni. sed est verꝰ q̄ misit me quē vos
nescitis. Ego aūt scio eū. et si dixero q̄ ne/
scio eū ero silis vob mendax. sed scio eum
q̄ ab ipo sum et ipe me misit. Querebāt g̃
eū appħēdere et nemo misit i illū manꝰ/q̄
nōdū venerat horaꝝ eiꝰ. De turba aūt multi
crediderūt i eū. ꝛ dicebāt. christꝰ cū vene/
rit nunquid plura signa faciet q̄ħ q̄ hic fa/
cit? Audierūt pharisei turbā murmurātez
de illo ħ. Et miserūt pharisei et ꝓncipes mi
nistros vt appħēderēt eū. Dixit ergo iesus
Adhuc modicū tps vobiscū sum ꝛ vado
ad eū q̄ misit me. queritis me ꝛ nō ꝛueniet̄

ꝛ vbi sum ego vos nō potestis venire. Dixerūt ergo iudei ad semetipos. Quo hic iturꝰ ē qꝫ nō inueniemus eū? Nunq̄d in dispsionē gētiū iturus ē ꝛ docturus gētes? Quis est hic sermo quē dixit. Queritis me ꝛ non inuenietis ꝛ vbi sum ego vos nō potestis venire. In nouissimo aūt die magno festiuitatis stabat ihesus ꝛ clamabat dicēs. Si q̄t sitit veniat ad me ꝛ bibat. Qui credit in me sic̄ dicit scriptura/flumia de vētre eius fluēt aq̄ viue. Hoc aūt dixit de spū quē accepturi erāt credētes in eū. Nōdū em̄ erat spūs datus/qꝫ ihesus nōdū fuerat glificatꝰ Ex illa ergo turba cū audissent hos sermones eiꝰ dicebāt. Hic ē vere pphēta. Alij dicebāt hic ē xp̄s. Quidā aūt dicebāt. Nunq̄d a galylea xp̄s venit? Nōne scp̄tura dic̄/qꝫ ex semīe dauid ꝛ de bethleē castello vbi erat dauid venit xp̄s? Dissensio itaq; facta est in turba ꝓpter eū. Quidā aūt ex ip̄is volebāt apphēdere eū/sꝫ nemo misit sup illuꝫ manus. Uenerūt ergo ministri ad pontifices ꝛ phariseos/ꝛ dixerūt eis illi. Quare ñ adduxistis eū? Rñderūt isti. Nūq̄ sic locutus ē hō sic̄ hic hō loquit̄. Rñderunt ḡ eis pharisei. Nūq̄d ꝛ vos seducti estis? Nunq̄d aliq̄s ex ꝓncipib ꝛ phariseis credidit ī eū. sꝫ turba hec q̄ nō nouit legem maledicti sunt. Dixit nicodemus ad eos. ille q̄ venit ad eū nocte q̄ vnus erat ex ip̄is. Nūq̄d lex nr̄a iudicat hoīem/nisi audierit ab ip̄o ꝓus ꝛ cognouerit q̄d faciat. Rñderūt ꝛ dixerunt ei. Nūq̄d ꝛ tu galileꝰ es? scrutare scripturas ꝛ vide/qꝫ ꝓpha a galilea nō surgit. Et reuersi sunt vnusquisq; in domū suam.

Nota q̄ nicodemꝰ iam venerat.

De muliere deprehēsa in adulterio. Joh. viij. ¶ Capl'm. lxxviij.

Ihesus aūt pretit in mōtē oliueti et
i diluculo itez venit in templū ꝛ omnis ppl's venit ad eū ꝛ sedēs docebat eos. Adducūt aūt scribe ꝛ pharisei mulierē in adulterio deph̄ēsam ꝛ statuerūt eaz in medio et dixerūt ei. Mgr̄ hec ml'ier modo deph̄ēsa ē in adulterio. In lege aūt mādauit nob̄ dñs hmōi lapidare. Tu ḡ quid dicis? Hec autem dicebāt temptātes eum vt possent accusare eum. Jesus autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra. Cum autē p̄seuerarent interrogātes euz erexit se ꝛ dixit eis. Qui sine pcto vestruz ē ꝑm̄ in illā lapidem mittat. Et iterꝫ se inclinans scribebat ī terra. Audiētes aūt vnus post vnū exibāt incipiētes a senioribꝫ. ꝛ remāsit solꝰ et ml'ier in medio stās. Erigens autē se ihesus dixit ei. Ml'ier vbi sūt q̄ te accusabāt? Nemo te ꝯdemnauit? Que dixit. Nēo dñe. Dixit aūt ei ihesus. Nec ego te cōdemnabo. vade et amplꝰ noli peccare

De verbis christi ī gazophilacio. Joh. viij Cap̄. lxxix.

Terḡ locutꝰ ē eis ihesus dicēs. Ego
i sum lux mūdi. q̄ seq̄tur me nō ambulat in tenebris sed habebit lumē vite. Dixerunt ḡ ei pharisei. Tu de teip̄o testimoniū phibes testimoniū tuū nō ē verum. Rñdit ihesus et dixit eis. Et si ego testimoniū phibeo de meip̄o/verꝫ ē testimoniū meum. qꝫ scio vnde veni ꝛ q̄ vado. vos autez nescitis vnde venio aut q̄ vado. Uos ꝺm carnē iudicatis. ego aūt nō iudico quēq;. ꝛ si iudico ego iudiciū meū verū est. qꝫ solus nō sum. sed ego et q̄ misit me p̄. ꝛ in lege vestra scriptum ē. quia duoꝝ hominum testimonium verꝫ est. Ego sum q̄ testimonium phibeo de memetip̄o. ꝛ testimoniū phibet de me q̄ me misit pater. Dicebāt ḡ ei. vbi ē pater tuus. Rñdit ihesus. Neq; me scitis neq; p̄rem meū. Si me sciretis forsitan ꝛ p̄rez meū sciretis. Hec ꝓba locutꝰ ē ī gazophilacio docēs in tēplo. et nemo apphēdit eum. qꝫ nōdum venerat hora eiꝰ.

De alio sermone christi, ꝓpt quē voluerūt iudei eū lapidare Joh. viij. Capitulū. lxxx.

Dixit ergo iterꝫ eis. Ego vado et q̄
d retis me. ꝛ in pcto vr̄o moriemini. q̄ ego vado vos nō potestis venire. Dicebāt ḡ iudei. Nunq̄d interficiet semetip̄m. qꝫ dicit. q̄ ego vado vos nō potestis venire? et dicebat eis. Uos deorsuz estis. ego de supius sum. Uos de mūdo h̄ estis. ego nō sum de mūdo h̄. Dixi ḡ vobis qꝫ moriemini in pctis vr̄is. Si enī nō crediderit/tis qꝫ ego sū moriemini in pcto vr̄o. Dixerūt ḡ ei. Tu q̄s es? Dixit eis ihesus. Principiū q̄ et loq̄r vobis. multa habeo ꝺ vob loq̄ et iudicare. sed q̄ me misit verax ē. et ego q̄ audiui ab eo hec loq̄r in mūdo. et nō cognouerūt. qꝫ p̄rem eiꝰ dicebat deū. Dixit ḡ eis ihesus. Cū exaltaueritis filiū homis tūc cognoscetis qꝫ ego ip̄e sum. ꝛ a meip̄o facio ni

hil.et ſicut docuit me pater hec loq̃r. ⁊ qui miſit me mecũ eſt.et nõ reliq̃t me ſolum.q̃ que placita ſunt ei facio ſemp. Hec illo lo/q̃nte multi crediderũt in eũ. Dicebat ergo ieſus ad eos qui crediderũt ei iudeos. Si vos manſeritis in ſmõe meo vere diſcipu li mei eritis.et cognoſcetis ꝟitatem ⁊ veri/tas liberabit vos. Reſponderũt ei. Semẽ abrahe ſumus. et nemini ſeruiuim⁹ vnq̃. quõ tu dicis.liberi eritis? Rñdit eis ieſus. Amen amẽ dico vobis/quia omis q̃ facit petm̃ ſeruus ẽ peccati. ſeru⁹ aũt nõ manet in domo in eternũ. filius manet in eternũ. Si ḡ filiꝰ vos liberabit vere liberi eritꝭ .ſcio q̃ filij abrahe eſtis ſed q̃ritis me iterficere. q̃ ſermo meꝰ non capit in vob. Ego q̃ vidi apud p̃rem loquor et vos q̃ vidiſtis apud p̃rem veſtꝝ faciatis. Rñderũt et dixerunt ei. Pater noſter abrahã eſt. Dicit eis ieſus. Si filij abrahe eſtꝭ opa abrae facite. Nũc autẽ q̃ritis me interficere hominẽ q̃ ꝟitatẽ vobis locutus ſum quã audiui a deo.hoc abraam nõ fecit. Vos facitis opa p̃ris ve ſtri. Dixerũt ḡ ei. Nos ex fornicatõe nõ ſu mus nati. vnũ p̃rem habem⁹ deũ. Dixit ḡ eis ieſus. Si deus p̃r veſter eſſet diligeretꝭ vtiq̃ me. Ego enĩ ex deo pceſſi et veni. ne/q̃ enĩ a meipo veni ſed ille me miſit.quare loq̃lã meã nõ cognoſcitis.q̃ nõ poteſtꝭ au dire ſmonẽ meũ Vos ex p̃re diabolo eſtis ⁊ deſideria p̃ris veſtri vultꝭ facere. Ille ho micida erat ab initio ⁊ in veritate nõ ſtetit quia nõ eſt veritas in eo .cũ loq̃tur menda ciũ ex ppꝛijs loquiſ.q̃ mendax eſt et pater eius. Ego autẽ quia veritatẽ dico nõ credi tis mihi. Quis ex vob arguet me de pecca to? Si veritatẽ dico quare nõ creditis mi hi. Qui ex deo eſt verba dei audit ,ppterea vos nõ auditis q̃ ex deo nõ eſtis. Rñde runt ergo iudei et dixerũt ei. Nõne bene di cimus nos q̃ ſamaritan⁹ es tu ⁊ demoniũ habes? Rñdit ieſus. Ego demoniũ nõ ha beo ſed honorifico p̃rem meũ ⁊ vos inho/noraſtis me. Ego autẽ nõ q̃ro gl̃iaꝫ meã. eſt q̃ querat et iudicet. Amen amẽ dico vo bis Si q̃s ſmonem meũ ſuauerit mortẽ nõ videbit in eternũ. Dixerũt ḡ iudei. Nũc cognouimus q̃ demoniũ habes. Abrahã mortuus eſt ⁊ pphete ⁊ tu dicis. ſi q̃s ſmo nem meũ ſuauerit mortẽ nõ guſtabit in eter num. Nunq̃d tu maior es p̃re nr̃o abrahã q̃ mortuus ẽ? et pphete mortui ſunt.quem tu teip̃m facis? Reſpondit ieſus. Si ego gl̃ifico meip̃z gl̃ia mea nihil eſt. Eſt p̃r me us q̃ gl̃ificat me quẽ vos dicitis q̃ de⁹ no ſter eſt.et nõ cognouiſtis eũ.ego autẽ noui eum. Et ſi dixero neſcio eũ ero ſil̃is vobiſ mendax.ſed ſcio eũ ⁊ ſmonem eius ſeruo. Abraham p̃r veſter exultauit vt videret di em meũ /vidit et gauiſus ẽ. Dixerũt ḡ iudei ad eũ. Quinq̃ginta annos nõdũ habes ⁊ abraam vidiſti? Dixit ḡ eis. Amen amẽ di co vobis anteq̃ abrahã fieret ego ſuꝫ. Tu lerũt ergo lapides vt iacerẽt in eũ. Jhs aũt abſcondit ſe et exiuit de templo.

De ceco nato. J.ix.

Capitulũ lxxxi.

Tp̃teriens vidit hoiem cecũ a na
e tiuitate. Et interrogauerũt eũ diſci/puli ſui. Rabbi/q̃s peccauit. ꝟ aut parẽtes eiꝰ vt cecꝰ naſceret? Rñdit ihs. Ne q̃z hic peccauit neq̃z parentes eiꝰ. ſꝫ vt mani/feſtent opa dei in illo. We oportꝫ opari ope/ra eiꝰ q̃ miſit me donec dies eſt. Uenit nox q̃ nemo p̃t opari. q̃diu ſum in mundo lux ſum mũdi. Hoc cũ dixiſſet expuit in terraꝫ et fecit lutũ ex ſputo ⁊ liniuit lutũ ſup ocu/los eius et dixit ei. Uade ⁊ laua in natatoria ſyloe.qđ interp̃tat miſſus. Abiit ḡ ⁊ lauit. ⁊ venit videns. Itaq̃ vicini ⁊ q̃ viderant eũ p̃us q̃ mendic⁹ erat dicebãt. Nõne hic eſt q̃ ſedebat ⁊ mẽdicabat? Alij dicebãt q̃ hic eſt. Alij autẽ nequaq̃ ſꝫ ſil̃is eiꝰ eſt. Ille ꝟo dicebat. q̃ ego sũ. Dicebãt ḡ ei. Quõ apti ſunt tibi ocli? Rñdit. Ille hõ q̃ dicit ieſus lutũ fecit ⁊ vnxit oc̃los meos ⁊ dixit mihi. Uade ad natatoria ſyloe et laua .et abij ⁊ laui ⁊ video. Dixerunt ei. Ubi ẽ ille? Ait neſcio. Adducũt eũ ad phariſeos q̃ ce cus fuerat. Erat aũt ſabbatũ q̃n. lutũ fec̃ ie ſus ⁊ aperuit oculos eius. Iterq̃ ḡ interroga/bãt eũ phariſei quõ vidiſſet. Ille aũt dixit eis. Lutũ poſuit mihi ſup oculos ⁊ laui ⁊ video. Dicebãt ḡ ex phariſeis q̃dam. Nõ ẽ hic hõ a deo q̃ ſabbatũ nõ cuſtodit. Alij di cebãt. Quõ põt hõ peccator hec ſigna face re. ⁊ ſciſma erat int̃ eos. Dicũt ergo ceco ite rum. Tu q̃d dicis de eo qui aperuit tibi ocu los tuos. Ille ãt dixit/quia pphet̃a ẽ. Nõ crediderũt ergo iudei de illo q̃ cecus fuiſ/ſet ⁊ vidiſſet donec vocauerũt parẽtes eius qui viderat. ⁊ interrogauerũt eos dicentes Hic filius veſter eſt quẽ vos dicitis. q̃ ce cus natus ẽ. quõ ergo nũc videt? Rñderũt ergo eis parẽtes eius ⁊ dixerũt. Scimus

q; hic est filꝰ nr̄. et q; cecus natus est. quō aūt nūc videat nescimꝰ. aut q̄s aperuit oculos eiꝰ nos nescimꝰ ipm interrogate. etatez habet ipe de se loquat. Hec dixerūt parentes eiꝰ q; timebāt iudeos. Jā enī ꝓspiraverant iudei vt si q̄s ꝓfiteret eū esse christum extra synagogā fieret. pp̄ea pentes eiꝰ dixerunt. etatē habz ipm interrogate. Uocauerūt g̈ rursum hoiem q̄ cecus fuerat. et dixerunt ei. Da gl̈iam deo. Nos scimꝰ q; hic homo pctōr est. Dixit g̈ ille. Si pctōr ē nescio. Unuz scio q; cū cecꝰ essem mō video. Dixerūt ergo illi. Quid fecit tibi? quō aperuit tibi oc̄los? Rñdit eis. Dixi vob iā et audistis. Quid itez vultis audire? Numq̄d et vos vultis discipuli eiꝰ fieri? Maledixerūt ei et dixerūt. Tu discipul̄ illiꝰ sis. nos aūt moysi discipuli sumꝰ. Nos scimꝰ quia moysi locutus ē deus. Hūc aūt nescimus vnde sit. Rñdit ille hō̄ et dixit eis. In hoc mirabile ē q; vos nescitis vñ sit et aperuit oc̄los meos? Scimꝰ autē quia pctōres dꝰ nō audit. sed si q̄s dei cultor est et volūtatem eiꝰ facit. hunc dꝰ exaudit. A seculo ñ est auditū q; q̄s aperuit oc̄los ceci nati. nisi esset hic a deo nō poterat facere q̄cq̄. Respondērūt et dixerūt ei Jn peccatis natus es totꝰ et tu doces nos. et eiecerūt euz foras. Audiuit ihesus q; eiecerūt eū foras. et cū inuenisset eū dixit ei. Tu credis in filiuz dei? Rñdit ei et dixit? Quis est dñe vt credā in eum. Dixit ei ihesus. Et vidisti eū et q̄ loquitur tecū ipe ē. At ille ait. Credo dñe. et pcidens adorauit eū. Et dixit ei ihesus. Jn iudiciū ego veni in hunc mūdum. vt q̄ nō vident videāt. et q̄ vident ceci fiant. et audierunt ex phariseis q̄ cū ipo erant et dixerunt ei. Numq̄d et nos ceci sumꝰ? Dixit eis ihs Si ceci essetis nō haberetis pctm̄. Nunc vo quia dicitis q; videmus pctm̄ vestruz manet.

De sermone christi

Ego sum pastor bonꝰ. Joh. x. La. lxxxij

Amen amen dico vob q̄ nō intrat p ostiū in ouile ouiū. sed ascendit aliūde. ille fur est et latro. Qui aūt intrat p ostiū hic pastor est ouiū. huic ostiariꝰ aperit et oues voc̄ eiꝰ audiunt. et pprias oues vocat noīatim et educit eas. et cū ppas oues emiserit vadit añ eas. et oues illū sequunt quia sciūt voc̄ eiꝰ. Alienū aūt nō sequunt sed fugiūt ab eo. q; non nouerunt voc̄ alienoꝝ. Hoc puerbiū dixit eis ihesus. Jlli aūt nō cognouerūt q̄d loq̄rent eis. Dixit g̈ eis itez ihesus. Amen amen dico vobis. quia ego sū ostiū ouiū. Omnes quotq̄t venerūt fures sunt et latrōes. sz non audierūt eos oues. Ego sum ostiū p me si q̄s introierit saluabit. et ingrediet et egredietur et pascua inueniet. Fur aūt nō vēit nisi vt furet et mactet et pdat. Ego veni vt vitam habeāt et abūdantiꝰ habeāt. Ego sum pastor bonus. bonus pastor dat aiam suā p ouibus suis. Mercēnarius aūt et q̄ non est pastor cuiꝰ nō sunt oues ppie videt lupū venientē et dimittit oues et fugit. et lupꝰ rapit et dispgit oues. Mercēnariꝰ autē fugit q; mercēnariꝰ est. et nō ptinet ad eum dē ouib. Ego sum pastor bonus et cognosco oues meas et ognoscūt me mee. sicut nouit me pr̄ et ego agnosco pr̄em. et animā meaz pono p ouib meis. et alias oues habeo q̄ nō sunt ex hoc ouili et illas oportz me adducere. et voc̄ meā audiēt. et fiet vnū ouile et vnus pastor. pp̄ea me pater diligit quia ego pono aiam meā et itez sumā eam. Nemo tollet eā a me. sz ego pono eā a meipso. potestatē habeo ponēdi aiam meā et ptātē habeo itez sumēdi eam. Hoc mandatū accepi a pr̄e meo. Dissensio itez facta est iter iudeos ppter ꝯmones hos. Dicebāt autē multi ex his. Demoniū habz et īsanit. quid eum auditis? Alij dicebant. hec ꝓba nō sunt demoniū habentis. Numq̄d demoniū pōt cecoꝝ oculos aperire?

De solutōe didragmatis.

M. xvij. R. ix. La. lxxxiij.

T. R. venerūt capharnaū. et cum esset venissent. M. capharnaū accesserunt q̄ didragma accipiebāt ad petrum et dixerūt ei. Mgr̄ vester nō soluit didragma. Et ait/etiā. et cū intrasset īdomū ꝓuenit eū ihesus dicēs. Quid tibi videt symon? Reges terre a q̄busꝫ accipiūt tributū vel censum. a filijs suis an ab alienis? Et ille dixit. Ab alienis. Et dixit ei ihesus. Ergo liberi sunt filij. Ut aūt nō scādalizemꝰ eos Vade ad mare et mitte hamū. et eū piscem q̄ primus ascēderit tolle. et apto ore eius inuēies staterē. illū sumēs da eis p me et te

De contentōe discipulorꝫ q̄s eoꝝ videret esse maior et de doctna xpi. M. xviij. R. ix. L. ix. La. lxxxiij.

illa .M. hora intrauit. L. in eos cogitatio q̄s eor videret esse maior Et Jesus videns cogitatiões cordis eor. cũ. R. domi esset interrogabat eos. Quid in via tractabitis. At illi tacebant. Siquidē in via inter se disputauerant. q̄s esset illor maior. Accesserũt. M. discipuli ad iesum dicentes. Quis putas maior est in regno celor. Et. R. residēs vocauit duodecim. & ait illis. Si q̄s vult primus esse erit omniũ nouissimus / & oiuz minister. Et. M. Accepiēs. R. apprehendit. L. & statuit. M. euz secus se in medio. M. eor. Quem. R. cũ complexus eēt ait illis. Amē. M. dico vobis. Nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut pueri nō intrabitis in regnũ celor. Quicũq; ergo humiliauerit se sicut puerus iste / hic maior ē in regno celor. Et q̄ suscepit vnũ paruulũ talem in noīe meo me suscipit. Et. R. q̄cũq; me suscepit / nō solũ me suscipit. sz eũ q̄ misit me. Nā q̄ minor. L. est inter vos oēs. h̄ maior est. Qui. M. aūt scādalizauerit vnũ de pusillis istis minimis q̄ in me credunt expedit bonũ. R. est ei magis. vt. M. suspēdat mola asinaria in collo eius & demergat in pfundũ maris. Ue mũdo a scandalis. Necesse est em̄ vt veniāt scādala. verūtam̄ ve hoi illi p quē scādalũ venit. Si. M. autē. R. manus tua scādalizat te abscide eā et pjce abs te. Bonũ. R. est tibi debilem vel claudũ. M. introire in vitā q̄s duas manꝰ vel duos. M. pedes habentē mitti & ire in gehennā ignē. M. eternũ inextinguibilem R. vbi vermis eor nō morit. & ignis nō extinguit. Et si pes tuus scādalizat te. amputa illũ. bonũ est tibi claudũ intrare in vitā eternā q̄s duos pedes habentē / mitti in gehennā ignis inextinguibilis vbi vermis eor nō morit & ignis nō extinguit. & M. si oculus tuus scādalizat te / erue euz & pjce abs te. Bonũ R. est tibi lusco cũ M. vno oculo vitā intrare regnũ. R. dei / q̄s duos oculos habētē mitti in gehennā ignis. vbi vermis eor nō morit & ignis nō extinguit. Omīs em̄ victima igne salietur & oīs victima sale salietur. Bonũ est sal q̄ si sal insulsum fuerit in quo illud ꝓdictis? Habete in vob salē & pace habete inter vos. Uidete. M. ne ptēnatis vnũ ex his pusillis. Dico em̄ vobis / q̄z angeli eor in celis sp vident faciē p̄is mei qui in celis est. venit em̄ filiꝰ hois saluare q̄d ꝑierat. Quid vob videt. Si fuerit alicui cētũ oues errauerit vna ex eis. Nōne relinquit nonagintanouē in mōte. & vadit q̄rere eā que errauerat. Et si ꝓtigerit vt inueniat eā. Amē dico vobis. q̄ gaudet sup eam magis q̄s sup nonagintanouē que nō errauerũt. Sic nō est volũtas ante p̄z vestrũ q̄ in celis ē vt pereat vnꝰ de pusillis istis.

De correptione fraterna.

M. xviij. L. xvij. ¶ Capl'm. lxxxv

Attendite vobis si. M. aūt peccauerit in te frater tuus vade & corripe. increpa. L. illũ inter. M. te et ipm solũ. Si audierit te et penitētiam. L. egerit. dimitte illi. lucraꝰ. M. es frēz tuũ. Et. L. si septies in die peccauerit in te. & septies in die ad te conuersus fuerit dicēs. penitet me / dimitte illi. Si. M. aūt nō te audierit adhibe tecũ adhuc vnũ vl' duos vt in ore duoꝝ testiũ vl' triũ stet oīe verbũ. q̄ si nō audierit eos / dic eccl'ie. Si autē & ecclesiā nō audierit sit tibi sicut ethnicꝰ & publicanꝰ. Amē dico vob. quecũq; alligaueritis sup terrā erūt ligata et in cel'. & q̄cunq; solueritis sup terrā erūt soluta & in cel'. Iterū dico vobis. quia si duo ex vobis ꝓsenserint sup terrā de omni re quācũq; petierint fiet illis a p̄re meo q̄ in celis est. vbi em̄ sunt duo vl' tres cōgregati in nomine meo ibi sum in medio eor. Tūc accedens Petrus ad eū dixit. Dñe q̄tiens peccabit in me frater meꝰ & dimittā illi. Usq; septies? Dixit illi iesus. Non dico tibi vsq; septies. sed vsq; septuagies septies.

De seruo nequam

cui oīe debitū dimissum fuerat. M. xviij

Capitulum. lxxxvi.

Deo assimilatū est regnū celorum homini regi q̄ voluit rationem ponere cū seruis suis. Et cū cepisset rationez ponere oblatꝰ est ei vnus q̄ debebat decez milia talenta. Cū autē nō hꝫ et vnde redderet iussit eū dñs venūdari & vxorem eius et filios. et omnia q̄ habebat & reddi. Procidens aūt seruꝰ ille rogabat eū dicēs. Patientiā habe in me & oīa reddam tibi. Misertus autē dñs serui illiꝰ dimisit eum & debitū dimisit ei. Egressus autē seruꝰ ille inuenit vnuz de cōseruis suis q̄ debebat ei centū denarios. & tenens suffocabat eū dicens. Redde q̄ debes. Et procidens ꝓseruꝰ eius rogabat eū dicens. Patientiā habe in

me et omnia reddã tibi. Ille autẽ noluit sz abijt et misit eũ i carcerẽ donec redderet debitũ. Uidentes aũt ꝑserui eius q̃ fiebãt cõ tristati sunt valde. et venerũt et narrauerũt dño suo omnia que facta fuerãt. Tunc vocauit illũ dñs suus. z ait illi. Serue nequã oĩe debitũ dimisi tibi quoniã rogasti me. nõne g̃ oportuit z te misereri ꝑserui tui sic z ego tui misertus sum? Et iratꝰ dñs eiꝰ tradidit eũ tortoribꝫ q̃adusqz redderet vniuersum debitũ. Sic z pater meꝰ celestis faciet vobis si nõ fr̃miseritꝫ vnusq̃sqz fratri suo de cordibꝫ vestris.

De illo qui eiicie/bat demonia et nõ sequebaꝯ christũ. R. ix. L. ix.

Capitulũ .lxxxvij.

Espondẽs. L. aũt illi. R. iohãnes
r dixit. Preceptor. L. mgr̃. R. vidimus quendã in noĩe tuo eiciẽtez demonia z ꝓhibuimꝰ eũ. qz nõ sequitur te nobiscũ. Et ait ad illos iesus. Nolite ꝓhibere Neo est q̃ faciat virtutẽ in noĩe meo z possit cito male loq̃ de me. Qui. R. L. enĩ non est aduersũ vos ꝓ nobis est. Quisq̃s R. vobis potũ dederit calicẽ aq̃ frigide in nomine meo qz christi estis. Ãmẽ dico vob non ꝑdet mercedẽ suã.

De aduentu christi

in fines iudee. et ꝙ discipuli nõ timeãt eos q̃ occidũt corpus. nec vult christꝰ diuidere hereditatẽ. M. xviij. z supẽ. x. R. x. L. xij

Capitulũ. lxxxvij.

T. M. factuz. L. est cũ ꝓsũmasset
e ẽmones istos iesus inde exurgens et miguit. M. a galylea et venit in fines iudee trãs iordanẽ. et secute sunt euz turbe multe. Et conuenerũt. R. itez turbe ad eũ z curauit. M. eos ibi. z. L. sicut consueuerat iterũ docebat eos. Multis autez turbis circũstantibꝫ/ita vt sciuicẽ ꝓculcarent cepit dicere ad discipulos suos. Attẽdite a fermẽto phariseoꝝ qđ est ypocrisis. Nihil autẽ opertũ ẽ quod nõ reueleꝯ. neqz absconditũ qđ non sciaꝯ. quoniã q̃ in tenebris dixistis. in lumĩe dicenꝯ. z quod i aure locuti estis in cubilibꝫ ꝓdicabiꝯ in tectis. Dico autẽ vob amicis meis ne terreamini ab his q̃ occidunt corpꝰ z postẽ nõ habẽt amplius q̃d faciãt. Ostendã aũt vob quem timeatꝫ. timete eũ q̃ postq̃s occiderit habz potestatẽ mittere in gehennã. Ita vob dico hũc timete. Nõne q̃nqz passeres veneunt asse. M. dipondio. L. et vnꝰ in ill' non est in obliuiõe coꝝ deo. nõ. M. cadit. R. i terrã sine pr̃is vestri voluntate? Sed z capilli capitis vr̃i omnes nũerati sunt. Nolite g̃ timere/multis passeribꝫ meliores M. pluris. L. estis vos. dico. J. autẽ. M. vobis. q̃cunqz me ꝓfessus fuerit coꝝ hoĩbꝫ z filiꝰ hoĩs ꝓfitebiꝯ eũ coꝝ angel' dei. Qui aũt negauerit me coꝝ hoĩbꝫ denegabiꝯ coram angelis dei. Et oĩs q̃ dicit verbum in filiũ hoĩs remittetꝯ illi. Si autẽ in spiritũ sanctũ blasphẽauerit nõ remittetꝯ ei. Cũ aũt inducent vos i synagogas z ad magistratus z ptãtes nolite solliciti esse q̃liꝯ aut quid rñdeatis. aut q̃d dicatis. spũs ei sanctus docebit vos in ipa hora q̃d oporteat vos dicere. Ait aũt illi q̃dã de turba. Magister dic fratri meo vt diuidat mecũ hereditatẽ. Et dixit ei. hõ quis me ꝓstituit iudicem et diuisorẽ sup vos. Dixitq̃s ad illos. Uidete z cauete ab oĩ auaricia. qz nõ in abũdãtia cuiusq̃s vita eiꝰ ẽ ex his q̃ possidz

De diuite habente

fructuũ abundãtiã. z ne discipuli solliciti sint. Luce. xij. Capitulũ .lxxxix.

Jxit aũt sil'itudinẽ ad illos dicẽs.
d Hoĩs cuiusdã diuitis vberes fructus ager attulit. z cogitabat intra se dicẽs. quid faciam q̃ nõ habeo q̃ cõgregem fructꝰ meos? Et dixit. hoc faciam. destruã horrea mea z maiora faciã. et illuc congregabo omnia que nata sunt mihi z bõa mea Et dicam anime mee. Anima mea habes mlta bona posita ĩ annos plurimos. requiesce. comede. bibe. epulare Dixit autẽ illi deus. Stulte hac nocte repetent animã tuã a te. que autẽ parasti cuius erũt? Sic est q̃ sibi thesaurizat z nõ est in deum diues. Dixitq̃s ad discipulos suos. Jõo dico vobis. Nolite solliciti eẽ anime vestre q̃d mãducetꝫ neqz corpori vestro quid vestiamini. Anima eĩ plus est q̃z esca. et corpus plusq̃z vestimentũ. Considerate coruos qz nõ seminãt neqz metũt. quibꝫ ñ est cellariũ neqz horreũ et deꝰ pascit illos. quanto magis vos estꝫ pluris illis? Quis autẽ vestrũ cogitãs potest ad staturã suaz adẽcere cubitũ vnum. Si ergo neqz quod

Multa que hic ponunt posita sunt ꝓpter sentẽtialiẽ. vel etiã in verbis in sermone in monte

minimũ est potestis quid de ceteris sollici/
ti estis? Considerate lilia agri quomõ cre/
scunt. non laborant. neq; nent. Dico autez
vobis/quia nec Salomon in omni gloria
sua vestiebaꝫ sicut vnum ex istis. Si autẽ
fenũ quod hodie in agro est. & cras in cliba
num mittit deus sic vestit. quanto magis
vos pusille fidei? Et vos nolite querere q̃d
manducetis aut q̃d bibatis & nolite in sub
lime tolli. Hec em̃ omnia gentes mundi q̃
runt. Pater aũt vester scit q̃m his indige/
tis. Uerũtamen primũ querite regnũ dei/
& hec omnia adijcient vobis. Nolite time/
re pusillus grex quia complacuit patri ve/
stro vobis dare regnum. Uendite q̃ possi/
detis. & date elemosynam. Facite vob̃ sac/
culos qui non veteraſcũt thesauꝝ nõ defi/
cientem in celis. Quo fur nõ appropiat ne
q; tinea corrumpit. Ubi em̃ thesaurus ve
ster est. ibi & cor vestrum erit. Dicebat autẽ
ad turbas. Cum videritis nubẽ orientem
ab occasu statim dicitis nimbus venit/ et
ita fit. Et cum austrum flantem dicitis. q;
estas erit. & ita fit. Ypocrite faciem celi & ter
re nostis ꝓbare. Hoc aũt tempus quomõ
non ꝓbatis? Quid autem & a vobisipsis nõ
iudicatis quod iustũ est. Cum autẽ vadis
cum aduersario ad principẽ in via da ope/
ram liberari ab illo ne forte trahat te apud
iudicem. Et iudex tradat te exactori & exa/
ctor mittat te in carcerem. Dico tibi q; nõ
exies inde donec etiam nouissimum minu
tum reddas.

De galileis occisis

& de ficulnea. L. xiij. ¶ Lapl'm. xc.

In Derant autez q̃dam illo tempe nũ
a ciãtes illi de galileis quoꝝ sangui/
nem Pilatus miscuit cum sacrifi/
ciis eoꝝ. Et rñdens dixit illis. Putatis q;
hi galilei pre omnib galileis pctores fue/
runt. quia talia passi sunt? Nõ dico vobis.
sed nisi penitentiam egeritis sil'r omnes pe
ribitis. Sicut & illi. xviij. sup quos cecidit
turris in syloe & occidit eos. Putatis quia
& ipi debitores fuerunt/ꝑ omnes homi/
nes habitantes in Hierusalẽ? Nõ. dico vo
bis/sed si non penitentiaz egeritis omnes
similiter peribitis. Dicebat aũt hanc simi/
litudinem. Arborem fici habebat quidam
plantatã in vinea sua. & venit querens fru/
ctum in illa & non inuenit. Dixit autem ad
cultorem vinee. Ecce anni tres sunt ex quo
veni querens fructũ in ficulnea hac. & non
inuenio. Succide ergo illam/vt q̃d etiam
terrã occupet? At ille rñdens dixit illi. Do
mine dimitte illam & hoc anno/ vsq; dũ fo
diam circa illam & mittam stercora. & si qui
dem fecerit fructũ bene. Si autem in fu/
turꝫ succides eam.

De muliere icurua

ta. Luce. xiij. ¶ Capitulum. xci.

Erat autem in synagoga eorum
e docens sabbatis. Et ecce muli/
er que habebat spiritũ infirmita
tis annis decez & octo/ & erat in
clinata nec omnino poterat sursum respice
re. Quam cum videret Jesus vocauit ad
se. & ait illi. Mulier dimissa es ab infirmi/
tate tua. & imposuit illi manus/ & confestiz
erecta est. & glorificabat deum. Respondẽs
autem archisynagogus indignans/q; sab
bato curasset Jesus. dicebat turbe. Sex dies
sunt in q̃bus oportz operari. in his g̃ veni/
te et curamini/ & nõ in die sabbati. Respon
dit autẽ ad illũ dñs & dixit. Ypocrite vnus
quisq; vestꝝ sabbato nõ soluit bouẽ suum
aut asinũ a ꝑsepio & ducit adaquare? Hãc
aũt filiã abrahe quã alligauit sathanas ec
ce decẽ & octo annis nõ oportuit solui a vi
culo isto in die sabbati? Et cum hec diceret
erubescebãt oẽs aduersarij ei⁹. & oĩs popu
lus gaudebat ĩ vniuersis que gloriose fie/
bant ab eo.

De interrogatione

iudeorũ an liceat vxorẽ dimittere. M. xix.
R. x. L. xvi. Capitulũ. xcij.

Et. M. accesserũt pharisei tẽptan/
e tes eũ atq; dicẽtes. Si licet homi
ni dimittere vxorẽ quacũq; ex cau
sa. Et. R. ille respondẽs ait. Quid vob ꝑ/
cepit Moyses. Qui dixerũt. Moyses per
misit libellum repudij scribere & dimittere.
Qui. M. respondẽs ait illis. Nõ legistis
quia q̃ fecit hominẽ ab initio creature. R.
masculũ. M. R. & feminã fecit eos deus.
Et dixit. propter hoc relinquet hõ patrem
& matrẽ et adherebit vxori sue. & erũt duo ĩ
carne vna. Itaq; iam non sunt duo sz vna
caro. Quod ergo deꝰ coniũxit homo non
separet. Dicũt. R. illi. Quid. M. g̃ Moy/
ses mãdauit dari libellũ repudij & dimitte
re? Ait illis. Quoniã. M. R. Moyses ad
duriciã cordis vestri ꝑmisit vobis dimit/

tere vxores vras. ⁊ scripsit vobis ꝓceptuz istud. Ab initio. M. autem nō fuit sic. Et R. in domo iterū discipuli eius interrogauerūt eum. Et ait illis. Dico. M. autē vobis quia. M. R. quicūq; dimiserit vxorē suam nisi ob fornicatōem. et aliam duxerit mechat. et. R. adulteriū cōmittit sup eam. ⁊. R. qui. L. dimissam. a. L. viro duxerit/ mechatur. Et si vxor dimiserit virū suum ⁊ alij nupserit/ mechat. Dicunt. M. ei discipuli eius. Si ita est causa hominis cuz vxore nō expedit nubere. Qui dixit. Non omnes capiūt verbū istud sed quibꝫ datū est. Sunt enī eunuchi q̄ de matrꝭ vtero sic nati sunt. Et sunt eunuchi qui facti sūt ab hominibꝫ. Et facti sunt eunuchi q̄ seipsos castrauerūt vl' eunuchizauerūt ꝓpt̄ regnū celoz. Qui potest cape capiat.

De paruulis oblatis. M. xix. R. x. L. xviij. La. xciij.

Unc. M. oblati. R. sunt ei paruuli ifantes. L. vt. L. tāgeret. R. eos ⁊ manus. M. imponeret ⁊ oraret Quod. L. cū viderēt discipuli increpabāt L. M. illos. et cōminabant. R. offerentibus. Quos cū vidisset indigne tulit Jesus L. autem cōuocās illos dixit. M. eis. R. Sinite M. R. L. paruulos vēire ad me. ⁊ nolite phibere eos. taliū est enī regnū celoz. Et dixit. R. Amen. R. dico L. vob. q̄. cūq; nō acceperit regnū vt puer ñ itrabit ī illud. Et cōplexans illos ⁊ imponēs manus sup eos bñdicebat illos. ⁊. M. cū imposuit eis manꝰ abūt inde.

De filio prodigo

Luce. xv. Capitulū xciiij.

Rant autez appropinquātes ei publicani et pctōres vt audirēt illum. Et murmurabāt scribe ⁊ pharisei dicētes. Quia hic peccatores recipit et māducat cū illis. Et ait ad illos parabolā istā dicēs. Quis ex vobis homo q̄ habet centū oues. ⁊ si pdiderit vnam ex illis/ nōne dimittit nonaginta nouē in deserto ⁊ vadit ad illā que perierat/ donec inueniat illā? Et cum inuenerit illaz imponit in humeros suos gaudēs. et veniens domū cōuocat amicos ⁊ vicinos dicens illis. Cōgratulamini mihi/ q̄ inueni ouem meā que perierat. Dico vobis q̄ ita erit gaudiū in celo sup vno peccatore penitentiā agente ꝙ sup nonaginta nouē iustis qui nō indigent penitētia. Aut que mulier habens dragmas decē. et si pdiderit dragma vnā. Nonne accendit lucernā ⁊ euertit domū et querit diligenter donec inueniat? Et cū inuenerit cōuocat amicos ⁊ vicinos dicēs. Congratulamini mihi q̄ inueni dragmam quā pdiderā. Ita dico vobis gaudiū erit angelis dei sup vno peccatore penitentiā agente. Ait autē. Homo quidam habuit duos filios. et dixit adolescētior ex illis patri. Pater da mihi portōem substantie que me cōtingit. Et diuisit illis substantiā. Et nō post multos dies cōgregatis omnibꝫ adolescētior filius pegre profectus est in regionē longinquā. ⁊ ibi dissipauit substantiā suā viuendo luxuriose. et postq̄ omnia cōsumpsisset facta est fames valida in regione illa. ⁊ ipe cepit egere. ⁊ abiit et adhesit vni ciuiū regionis illi⁹. et misit illum in villā suam vt pasceret porcos. Et cupiebat ventrē suū implere de siliquis quas porci māducabant. et nemo illi dabat. In se autē reuersus dixit. Quāti mercēnarij in domo patris mei abūdant panibus. ⁊ ego hic fame pco. Surgā ⁊ ibo ad patrē meum ⁊ dicam illi. Pater peccaui in celum et coram te. ⁊ iam nō sum dignus vocari filius tuus. fac me sicut vnū de mercēnarijs tuis. et surgens venit ad patrē suū. Cum autē adhuc lōge esset. vidit illum pater suus/ ⁊ misericordia motus est. Et occurrens cecidit sup collū eius. ⁊ osculatus est cū. Dixitq; ei filius. Pater peccaui in celum et coram te. iam nō sum dign⁹ vocari filius tuus. Dixit autē pater ad seruos suos Cito proferte stolā primā et induite illum et date anulū in manu eius. et calciamenta in pedibꝫ eius. et adducite vitulū sagina tum. ⁊ occidite. ⁊ māducemus ⁊ epulemur q̄ hic filiꝰ me⁹ mortuus erat et reuixit. pierat et inuent⁹ ē. ⁊ ceperūt epulari. Erat autē filius ei⁹ senior in agro. ⁊ cū vēiret ⁊ appropinquaret domui/ audiuit symphoniā et chorū. ⁊ vocauit vnū de seruis. ⁊ interrogauit q̄ hec essent. Ipse dixit illi. Frater tuus venit/ ⁊ occidit pr̄ tuus vitulū sagina tū. q̄ saluū illū recepit. Indignat⁹ est autē et nolebat introire. Pater ergo illius egress⁹ cepit rogare illum. At ille respondens patri suo dixit. Ecce tot annis seruio tibi ⁊ nūq̄ mandatū tuū preteriui. et nūq̄ dedisti mihi hedū vt cū amicꝭ meis epularer. ꝙ p⁹.

q̄ hic filꝰ tuꝰ q̄ deuorauit substātiā suam cū meretricib⁹ venit. occidisti illi vitulū saginatū. Et ipe dixit illi. Fili tu semp mecū es et oīa mea tua sunt. epulari aūt z gaudere oportebat q; frater tuus hic mortuꝰ erat et reuixit. perierat et inuentꝰ est.

De adolescēte querente q̄d faciēdo vitā eternam possideret.

M.xix. R.x. L.xviij. Cap̄.xcv

Bꝫt M. inde iesus. et R. cū īgressus esset in via. Et ecce. M. vnus princeps. L. p̄currens. R. z accedens M. genu. R. flexo ante eū interrogabat. L. z rogabat. R. illum dicens. Magister. M. bone. R. q̄d. L. boni. M. faciēdo L. vitam eternā possidebo. Dixit ei iesus. Quid. M. me interrogas ō bono? Unꝰ ē bonus deꝰ. Nemo. R. L. bonꝰ nisi solꝰ deus. Si. M. autē vis ad vitā ingredi serua mādata. Precepta. R. L. nosti? Dixit. M illi. Que? Jesus autē dixit illi. Nō. M. homicidiū. R. L. facies. Non adulteraberis Nō facies furtū. Non falsū testimoniū dices. Ne. R. fraudē feceris. Honora. M. R L. p̄rem tuū et mr̄em tuā. Diliges. M. proximū tuū sicut teip̄m. Dixit illi adolescens Hec. M. omnia. R. custodiui. L. a iuuentute mea. Quid. M. adhuc mihi deest. Jesus. R. aūt intuitꝰ est eū. dilexit eum. Quo L. audito iesus ait. Adhuc vnū tibi deest. Si vis. M. perfectꝰ esse/vade z. M. vende. R. L. omnia q̄ habes et da paupibus. z habeb̄ thesaurꝫ in celo. z veni z seq̄re me. Cū M. aūt audisset adolescēs verbū contristatus ī verbo abiꝫt. M. R. tristis. M. z merens. R. Erat. M. R. enī habēs mlt̄as possessiōes. et diues. L. valde. Uidēs aūt iesus tristē factū ait discipul'. M. suis. R. q̄ꝫ. R. L. difficile q̄ pecuniā habēt ī regnū dei intrabūt. Amē. M. dico vob. q; diues difficile intrabit in regnuꝫ celorū. Discipuli. R. autē obstupescebāt in ꝓbis eiꝰ. At iesus rursus rñdens ait illis. Filioli q̄ꝫ difficile est ꝓfidentes ī pecuniꝭ in regnum dei itroire. Et iteꝫ. M. Dico vob facilꝰ. M. R. L. est camelū p foramen acus trāsire q̄ꝫ diuitē intrare in regnū celorū. in regnū. R. L. dei. Auditis. M. autē his discipuli mirabanꝫ valde. Quidā. R. q̄. L. hoc audiebant magis admirabanꝫ dicētes. M. R. L. ad seipos. R. et L. quis. M. ꝑt saluus fieri. z intuens. R. M. illos iesus ait illis. Apud. M. hoīes ħ ipossibile ē. sed apud deū oīa possibilia sunt. que. L. ipossibilia sunt apud hoīes. possibilia sunt apꝺ deuꝫ.

De interrogatione petri. Ecce nos reliq̄mus oīa. q̄d ḡ erit nobis. M.xix. R.x. L.xviij.

Capitulū xcvi.

Unc. M. rñdens petrꝰ cepit. R. et dicere. Ecce. M. nos. R. reliq̄mus M. oīa et secuti sumꝰ te. Quid M ḡ erit nobis. Rñdens. R. iesus ait eis. L. amen. M. dico vob̄ q; vos q̄ secuti estꝭ me in regeneratōe cū sederit filiꝰ homīs in sede maiestatis sue sedebitꝭ z vos sup sedes duodecim iudicātes duodecī tribꝫ israꝫ. Et oīs q̄ reliq̄rit domū. R. L. vel fratres aut sorores/aut pr̄es aut mr̄em aut vxorē aut filios aut. M. agros. R. L. ꝓpter. M. nomē meum. ꝓpter. R. me et ꝓpter euangeliū. z. L. ꝓpter regnū dei. centuplū. M. accipiet. mlt̄o. L. plura nunc. R. in ħ. L. tempore domos fratres z sorores. z sr̄es z mr̄em et filios z agros cū psecutōibꝫ/z. R. in secl'o futuro vitā eternā possidebit. M. Multi. R. M. aūt ꝑmi erūt nouissimi z nouissimi ꝑmi.

De operariis īmittendis in vineam missis. M.xx. Cap̄.xcvij.

Jmile est regnū celoꝝ homī pr̄ifamilias q̄ exiꝫt ꝑmo mane ꝯducere operarios in vineā suā. Conuentiōe aūt facta cū operarijs ex denario diurno misit eos in vineam suā. Et egressus circa horam terciam vidit alios stantes in foro ociosos. et dixit illis. Jte et vos in vineā meā z quod iustū fuerit dabo vobis. Illi aut̄ abierūt. Jteꝝ autē exiꝫt circa horā sextam z nonā. et fecit similiter. Circa vndecimamꝫ ꝯo exiꝫt z inuenit alios stātes. z dicit illis. Quid hic statis tota die ociosi? Dicunt ei. quia nemo nos cōduxit. Dicit illis. Jte z vos in vineā meā. Cum sero factū esset dicit dominus vinee procuratori suo. Voca operarios et redde illis mercedē incipiens a nouissimis vsq̄ ad primos. Cum venissent ergo qui circa vndecimā horā venerāt accepierūt singulos denarios. Uenientes autē et primi arbitrati sunt q; plꝰ essent accepturi. Acceperunt aūt et ipi singulos denarios. z accipiētes murmurabant aduersus patrēfamilias dicentes. Hi nouissimi vna hora fecerūt. et pares illos nobis feci

sti q portauim⁹ pond⁹ diei ⁊ estus. At ille respondēs vni eox dixit. Amice nō facio ti bi iniuriā. Nōne ex denario puēisti mecū? tolle quod tuū est ⁊ vade. Volo aūt ⁊ huic nouissimo dare sicut ⁊ tibi. Aut nō licet mi hi facere qđ volo? An oculꝰ tuus nequam est q; ego bonꝰ sum? Sic erūt nouissimi p̄ mi et p̄mi nouissimi. Multi sunt enī voca ti pauci vo electi.

De interrogatōe fa

cta christo si pauci fiant salui. ⁊ q herodes querebat eū occidere. L. xiij. La. xcviij.

Ibat p ciuitates ⁊ castella docēs
c ⁊ iter faciēs in hierusalē. Ait aūt il li q dā Dñe si pauci sunt q̄ saluant? Ipe aūt dixit ad illos. Cōtendite intrare p̄ angustam portā. quia multi dico vobis q̄rent intrare et nō poterūt. Cū aūt intra uerit pf̄familias et clauserit ostiū incipietis foris stare et pulsare ostiū dicētes. Domīe aperi nobis. et rn̄dens dicet vobis. nescio vos vnde sitis. Tūc incipietis dicere. mā ducauim⁹ coā te et bibimus. ⁊ in plateis nr̄is docuisti. ⁊ dicet vobis. nescio vos vn de sitis. Discedite a me oēs operū iniq̄ tatis. Ibi erit fletus et stridor dentiū. cū vi deritis abraam ⁊ ysaac ⁊ iacob ⁊ oēs pphe tas ī reg̃ dei. vos aut̄ expelli foras. et veni ent ab oriēte et occidēte ⁊ aquilone ⁊ austro ⁊ accūbent in regno dei Et ecce sunt nouis simi q̄ erant primi. et sunt p̄mi q̄ erāt nouis simi. In ipa aūt die accesserūt q̄dam pha risęorū dicentes illi. Exi et vade hinc. hero des vult te occidere. Et ait illis. Ite et dici te vulpi illi. Ecce ei̇cio demonia ⁊ sanita tes p̄ficio hodie ⁊ cras et tercia die consu mor. Verūtamē oportz me hodie ⁊ cras ⁊ se q̄nti die ambulare. quia nō capit pphetaz perire extra hierusalē.

De ydropico sana

to. ⁊ de exhortatōe christi ad humilitatem Luce. xiiij. Capitulū xcix.

Factū est cū intraret ī domū cu
c iusdā p̄ncipis phariseox sabbato māducare panē. ⁊ ipi obseruabāt eū Et ecce hō q̄dā ydropic⁹ erat ante illū. ⁊ re spondens ihesus dixit ad legispitos ⁊ pha risęos dicēs. Si licet sabbato curare? At il li tacuerūt. Ipe vo ap̄hēsum sanauit eum ac dimisit. Et rn̄dens ad illos dixit. Cuiꝰ vestrū asinus aut bos ī puteū cadet et non ōtinuo extrahet illū die sabbati? Et nō po terāt ad h̄ rn̄dere illi. Dicebat aūt ⁊ ad in uitatos p̄abolam intendēs quō p̄mos ac cubitus eligerēt dicēs ad illos. Cū inuita tus fueris ad nuptias nō discūbas in p̄ri mo loco ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo. ⁊ veniēs q̄ te et illū vocauit dicat ti bi. Da huic locū. ⁊ tūc incipias cū rubore nouissimū locū tenere. Sz cū vocat⁹ fue ris vade et recūbe ī nouissimo loco. vt cum venerit q̄ te inuitauit dicat tibi Amice ascē de supi⁹. tūc erit tibi gl'ia coā simul discū bentib⁹. q; omnis q̄ se exaltat hūiliabit. ⁊ q̄ se hūiliat exaltabit.

De vocandis pau

peribꝰ ad conuiuiū et p̄abola de cena magna Luce. xiiij. Capitulū c.

Iicebat aūt ⁊ ei q̄ se inuitauerat. Cū
d facis p̄andiū aut cenā noli voca re amicos tuos /neq; frēs tuos/ ne q; cognatos /neq; vicinos diuites. ne fo rte et ipi te reinuitēt. ⁊ fiat tibi retributio. Sz cū facis conuiuiū voca paupes /debiles/ claudos/cecos. et beatus eris q; nō habēt retribuere tibi. retribue tur enim tibi in resurre ctōe iustox. Hec cū au disset quidam de simul discūbentib⁹. dixit illi Beatus q̄ manducat panē in regno dei. Ait ipe dixit. Homo quī dam fecit cenā magnā ⁊ vocauit multos. Et misit seruū suū hora ce ne dicere inuitat⁹ vt ve nirēt. q; iam parata sūt oīa. ⁊ ceperūt sil' oēs se excusare. Primus dixit illi Villā emi et necesse habeo exire et videre illā. rogo te habe me excusatum. ⁊ al ter dixit. Juga boum emi q̄nq;. ⁊ eo p̄bare illa. rogo te habe me excusatū. Et alī dixit Uxorē duxi et ideo nō possum vēire. Et re uersus seruus nūciauit hec dño suo. Tūc iratꝰ pf̄familias dixit seruo suo. Exi cito ī plateas et vicos ciuitat⁹. ⁊ paupes ⁊ debi les cecos ⁊ claudos introduc huc. Et ait ser uus. Dñe factū ē vt imp̄sti ⁊ adhuc locꝰ ē Et ait dñs seruo. Exi ī vias ⁊ sepes ⁊ cō pelle intrare/ vt impleat domꝰ mea. Dico aūt vobis q̄ nemo virox illox q̄ vocati sūt gust abit cenam meā.

Si fuerit hec eadē parabola cū ista q̄ ponit infra Mat. xxij. c. Hze. Elinquit sub dubio dicēs q̄ mauult alieno in tellectui vel sensui cedere q̄ ptentōni deseruire. ⁊ dat mo dū p̄cordandi si dicatur eadem. vide

De odiendis parẽtib⁹ ꝓpter christũ. L. xiiij. Cap. ci.

Rant aũt turbe mlte cũ eo & ꝓuersus dixit ad illos. Si q̃s venit ad me et nõ odit p̃em suũ et matrem & vxorẽ & filios & frẽs & sorores. adhuc aũt & aĩam suã/nõ ꝑt me⁹ esse discipul⁹. & q̃ non baiulat crucẽ suam & venit post me nõ põt me⁹ esse discipul⁹. Quis enĩ ex vob volens turrim edificare. nonne ꝑus sedẽs ꝓputat sumptꝰ q̃ necessarĩ sunt si habeat ad pficiendũ/ne postea q̃ posuerit fundamentũ et nõ potuerit pficere. oẽs q̃ vidẽt incipiãt illudere ei dicẽtes. q̃ hic hõ cepit edificare & nõ potuit ꝓsũmare. Aut q̃s rex iturꝰ ꝓmittere bellũ aduersus aliũ regẽ. Nõne sedens ꝑus cogitat si possit cũ decẽ milib⁹ occurrere ei q̃ cũ viginti milib⁹ venit ad se? Alioq̃n adhuc illo lõge agente legatõez mittens rogat ea q̃ pacis sunt. Sic g̃ oĩs ex vob q̃ nõ renunciat oĩb⁹ q̃ possidet nõ ꝑt me⁹ esse discipul⁹. Bonũ ẽ sal. Si ãt sal euanuerit in q̃ condiet? neq̃ in terrã neq̃ ĩ sterq̃liniũ vtile ẽ sed foras mittet. Qui habz aures audiẽdi audiat.

De villico iniquitatis. L. xvi. Capitulũ cij.

Jcebat aũt & ad discipulos suos. Hõ q̃dã erat diues q̃ habebat villicũ. et hic diffamat⁹ est apũd illum quasi dissipasset bona ipi⁹. & vocauit illuz & ait illi. Quid h̃ audio de te. Redde ratõez villicatõis tue. iã enĩ nõ poteris vltra villicare. Ait aũt villic⁹ intra se. q̃d faciã q̃ dom̃in⁹ me⁹ aufert a me villicatõem? Fodere nõ valeo/mẽdicare erubesco. Scio q̃d faciã. vt cũ amotus fuero a villicatõe recipiant me ĩ domos suas. Cõuocatz aũt singulis debitorib⁹ dñi sui dicebat ꝑmo. quãtũ debes dño meo? Ait ille dixit. centũ cados olei. Dixitq̃ illi. Accipe cautõnem tuã et sede cito scribe quinquaginta. Deinde alio dixit. Tu ꝓ quantũ debes? Qui ait. Centũ choros tritici. Ait illi. Accipe lr̃as tuas & scribe octoginta. Et laudauit dñs villicũ iniq̃tatis/quia prudẽter fecisset. q̃ filij hui⁹ sec̃li prudentiores filijs lucis in generatiõe sua sunt. Et ego vobis dico. Facite vob amicos de mãmona iniq̃tatis vt cuz defeceritis recipiãt vos ĩ eẽna tabernacla. Qui fidel' est in mĩmo & in maiori fidel' est. Et q̃ in modico iniqu⁹ ẽ. et ĩ maiori iniqu⁹ est. Si g̃ ĩ iniq̃ mãmona fideles nõ fuistz/q̃ vestz ẽ q̃s credet vob? Et si in alieno fideles nõ fuistz q̃ vestz ẽ q̃s dabit vobis? Nemo seruus ꝑt duob⁹ dñis seruire. aut enĩ vnum odiet et alterz diliget. aut vni adherebit & alterz ꝓtẽnet. Nõ potestis deo fuire & mãmone. Audiebãt aũt oĩa hec pharisei q̃ erãt auari & deridebãt illũ. Et ait illi. Vos estis q̃ iustificatis vos coram hoĩb⁹. Deꝰ autẽ nouit cordа vr̃a. q̃ q̃d hoĩb⁹ altũ ẽ abominatio ẽ apud deũ. Lex & ꝓphete vsq̃ ad iohem. Ex eo regnũ dei euãgelizat. & oĩs ĩ illud vim facit. Facil⁹ est enĩ celũ et terrã ꝑterire q̃z õ lege vnũ apicẽ cadere. Oĩs qui dimittit vxorẽ suã et ducit alterã mechat. & q̃ dimissam a viro ducit mechat.

De diuite epulone Luce. xvi. Capitulũ. ciij.

Omo q̃dam erat diues & indueba
b tur purpura & bisso ꝓulabat q̃tidie splẽdide. & erat q̃dã mendicus noĩe lazar⁹ q̃ iacebat ad ianuã ei⁹ vlceribꝰ plen⁹ cupiẽs saturari de micis q̃ cadebãt õ mensa diuitis. & nemo illi dabat. sz & canes veniebãt & lingebãt vlcera eius. Factũ est aũt vt moreret mẽdicus & portaret ab ãgelis in sinũ abrahe. Mortuꝰ ẽ aũt & diues & sepult⁹ ẽ in inferno. Eleuãs ãt oculos cuz esset in tormẽtis vidit abraã a lõge. & lazarũ in sinu eius. Et ipe clamãs dixit. Pater abraam miſere mei. & mitte lazarz vt intingat extremũ digiti sui in aquam vt refrigeret linguã meã. q̃ crucior in hac flãma. Et dixit illi abraã. Fili recordare. q̃ recepisti bona in vita tua. & lazarus sil'r mala. Nũc aũt hic ꝓsolat. tu ꝓ cruciaris. & in his omnibus inter nos & vos chaos magnum firmatum est. vt hi qui volunt hinc trãsire ad vos nõ possint neq̃ inde huc transmeare. Et ait. rogo te ergo pater vt mittas eum in domũ patris mei. Habeo enĩ quinq̃ fratres. vt testet illis ne & ipi veniant in locum hũc tormẽtoz. Et ait illi abraam. Habent moysen & pphas. audiant illos. At ille dixit Nõ p̃ abraã. sed si q̃s ex mortuis ierit ad eos. pnĩaz agẽt. Ait autẽ illi. Si moysen & pphetas nõ audiũt. neq̃ si q̃s ex mortuis resurrexerit credent.

De petitõe discipuloz. vt augeat eis fides. L. xvij. ¶ La. cüij

e Tdixerũt apli dño. Adauge nob fidẽ. Dixit aũt dñs. Si haberetis fidẽ sicut granũ sinapis. diceꝫ huic arbori moro. eradicare ꝛ explãtare in mare ꝛ obediet vobis. Quis aũt vestrũ hñs seruũ arantẽ aut oues pascentẽ qui regresso de agro/dicit illi statim. transi recumbe. ꝛ dicat ei. Para qd cenẽ ꝛ pcinge te/ꝛ ministra mihi donec manducẽ ꝛ bibã/ꝛ post tu manducabis ꝛ bibes? Numqd gratiaz habet seruo illi/quia fecit q sibi imperauerat. Non puto. Sic ꝛ vos cũ feceritis omnia que pcepta sũt vobis. Dicite serui inutiles sumus qd debuimus facere fecimus.

De enceniis quãdo

voluerũt ihm lapidare iudei. J.x. La.cv.

f Acta sunt autẽ encenia in hierosolymis ꝛ hyems erat. Et ãbulabat iesus in templo in porticu Salomonis. Circũdederunt ergo eũ iudei. ꝛ dixerunt ei. Quousqꝫ animam nostraz tollis Si tu es xps dic nobis palam? Respõdit eis Jesus. Loquor vobis ꝛ non creditis. Opera que ego facio in nomĩe patris mei/hec testimonium phibent de me. ſz vos nõ creditis/qz non estis ex ouibꝫ meis. Oues mee vocem meam audiunt. Et ego agnosco eas ꝛ sequunt me. ꝛ ego vitam eternam do eis ꝛ non peribunt in eternum. ꝛ nõ rapiet eas quisqꝫ de manu mea. Pater meus quod dedit mihi maius omibꝫ est/ꝛ nemo põt eas rapere de mãu patris mei. Ego ꝛ pr̃ vnũ sumus. Sustulerunt ergo lapides iudei vt lapidarẽt eũ. Rñdit eis iesus. Multa bona opa ostẽdi vobis ex pr̃e meo ppter quod hoz opus me lapidatis? Rñderunt ei iudei. ppter bonũ opus non lapidamus te/ſz de blasphemia. ꝛ qz tu hõ cũ sis facis teipm deũ. Rñdit eis Jesus. Nonne scriptũ est in lege vestra. Ego dixi dij estis. Si illos dixit deos ad qs sermo dei factus est ꝛ nõ potest solui scriptura. quẽ pater sanctificauit ꝛ misit in mundũ vos dicitis quia blasphemat/qz dixi filius dei sum. Si nõ facio opera patris mei nolite credere mihi Si aũt facio ꝛ si mihi non vultis credere/opibus credite. vt cognoscatis ꝛ credatis qz in me est pater ꝛ ego in pr̃e. Querebãt ergo eũ apprehẽdere ꝛ exiuit de manibꝫ eoz. Et abiit iterꝫ trãs iordanẽ in eum locũ vbi erat iohãnes primũ ꝛ mãsit illic. ꝛ multi venerũt ad eũ ꝛ dicebãt/qz iohãnes qdem signũ fecit nullũ. Oĩa aũt qcũqꝫ dixit iohes de hꝫ vera erãt. ꝛ multi crediderũt in eum.

Incipiunt prea/

bula passionis domini de suscitatiõe Lazari. Joh. xi. ¶Capl'm. cvi.

e Rat aũt quidam lãguẽs lazar⁹ a bethania de castello marie ꝛ marthe sororꝫ ei⁹. Maria aũt erat q vnxit dominũ vnguẽto. et extersit pedes ei⁹ capillis suis. cui⁹ frater Lazar⁹ infirmabat. Miserũt g sorores ei⁹ ad eũ dicentes. Domine ecce quẽ amas infirmat. Audiẽs aũt iesus dixit eis. Infirmitas hec nõ ẽ ad mortem sed p gl̃ia dñi vt glorificet filius dei p eam. Diligebat aũt martham ꝛ sororẽ ei⁹ mariam ꝛ lazarꝫ. Ut g audiuit quia infirmabat tũc qdem mansit in eodẽ loco duobus diebꝫ. Deinde post hec dicit discipul' suis Eamus in iudeã iterꝫ. Dicũt ei discipuli. Rabbi nũc qrebant te iudei lapidare ꝛ iterũ vadis illuc. Respondit iesus. Nõne duodecim hore sunt diei? Si qs ambulauerit in die nõ offendit. quia lucẽ hui⁹ mũdi videt. Si aũt ambulauerit i nocte offẽdit qz lux nõ est in eo. Hoc ait. Et post hoc dicit eis. Lazar⁹ amic⁹ noster dormit. ſz vado vt a somno excitẽ illũ. Dixerũt g discipuli ei⁹. Dñe si dormit saluus erit. Dixerat aũt ihs ō morte ei⁹. Illi aũt putauerũt qz ō dormitiõe somni diceret. Tũc g dixit ihs mãifeste. Lazar⁹ mortu⁹ ẽ ſz gaudeo p ter vos vt credatis qz nõ erã ibi. ſz eam⁹ ad eũ. Dixit g thomas q dr̃ didim⁹ ad ꝯdiscipulos. Eam⁹ ꝛ nos ꝛ moriamur cũ eo. Venit igit̃ ihs ꝛ ĩuenit eũ qttuor dies i monumẽto iã hñtẽ. Erat aũt bethãia iuxta hierosolymã qsi stadijs. xv. Multi aũt ex iudeis venerãt ad marthã ꝛ mariã vt ꝯsolarẽt eas ō fr̃e suo. Martha aũt vt audiuit qz ihs vẽit occurrit ei. Maria ãt domi sedebat. Dixit aũt martha ad ihm. Dñe si fuisses h fr̃ meus nõ fuisset mortu⁹. ſz ꝛ nũc scio qz qcũqꝫ poposcerꝫ a ꝺo dabit tibi de⁹. Dicit illi ihs Resurget frater tuus. Dicit ei Martha. Scio quia resurget in resurrectõe i nouissimo die. Dicit ei Jesus. Ego sũ resurrectio ꝛ vita. qui credit in me ẽtiam si mortu⁹ fu-

erit viuet. Et omnis qui viuit et credit in me non morietur in eternuz. Credis hoc? Ait illi. Utiqz dñe. Ego credidi quia tu es christ⁹ fili⁹ dei viui q̄ in hūc mūdū venisti. Et cū hec dixisset abijt t vocauit mariā sororē suā silentio dicens. Magr̄ adest et vocat te. Illa aūt vt audiuit surrexit cito t venit ad eū. Nondū enī venerat ihesus in castellū sed erat adhuc in illo loco vbi occurrerat ei martha. Judei igit̄ q̄ erant cū ea in domo et cōsolabant eā cū vidissent mariam. qz cito surrexit t exijt. secuti sunt eam dicentes. quia vadit ad monumētū vt ploret ibi Maria ꝯ cū venisset vbi erat ihesus Videſ eū cecidit ad pedes ei⁹ et dixit ei. Domine si fuisses hic frater meus nō fuisset mortu⁹ Jesus autē vt vidit eam plorantē t iudeos q̄ venerāt cū ea plorātes fremuit spū. t turbauit semetipm. t dicit. vbi posuistis eum Dicūt ei. Dñe veni et vide. t lachrymatus est ihesus. Dixerūt ꝯ iudei. Ecce quō amabat eum. Quidā autē ex ipis dixerūt. Nō poterat h̄ q̄ oculos ceci nati aperuit facere vt et h̄ nō moreret. Jesus ꝯ rursus fremēs in semetipo venit ad monumentū. Erat autē spelūca t lapis suppositꝰ erat ei. Ait ihesus. Tollite lapidē. Dic ei martha sororꝰ eiꝰ q̄ fuerat mortuꝰ. Dñe iā fetet. q̄triduanꝰ eim est. Dic ei ihesus. Nonne dixi tibi si credideris videb gl̄iaz dei. Tulerūt ꝯ lapidē. ihesus āt eleuatis sursum oculꝰ dixit. Pr̄as tibi ago pr̄ qm̄ audisti me. Ego aūt sciebā/qz semp me audis /sz ppt̄ pplm q̄ circūstat dixi vt credāt/qz tu me misisti. Hec cū dixisset voce magna clamabat. Lazare veni foras. et statī pdijt q̄ fuerat mortuꝰ ligatꝰ manus et pedes īstitis. Et facies illi⁹ sudario erat ligata. Dic eis ihesus. Soluite eū t finite abire. Multi ꝯ ex iudeis q̄ venerāt ad mariaz t viderāt q̄ fecit crediderūt in eū. Quidaz autem ex ipis abierūt ad phariseos t dixerunt eis q̄ fecit ihesus.

De ꝯspiratione facta ptra ihesum et ei⁹ egressu in effrem. J. xi.

Capitulum cvij.

Collegerūt ergo pontifices t pharisei cōcilium t dicebāt. Quid facimus qz hic hō multa signa facit. si dimittim⁹ eū sic oēs credent in eū. t venient romani t tollent nostr̄ locū t gentez. Unus aūt ex ipis cayphas noīe cū essz pō tifex anni illi⁹ dixit eis. Vos nescitis q̄cqz nec cogitatis qz expedit vob vt vnus moriat homo p populo t non tota gens pereat. Hoc autē a semetipo nō dixit sed cū esset pōtifex anni illi⁹ pphetauit qz ihesus moritur⁹ erat p gente. t nō tm̄ p gente sz vt filios dei qui erāt dispersi ꝯgregaret in vnū Ab illo ergo die cogitauerūt vt iterficerēt eū. Jesus aūt iā nō i palā ambulabat apō iudeos sed abijt in regionē iuxta desertum i ciuitatē que dicit Effrem. et ibi morabat cū discipul' suis. Et ascēderūt m'lti hierosolymā de regione añ pasca vt sanctificarēt seipos. Querebant ergo ihesum t colloquebant adinuicē in tēplo stantes. Quid putatis quia nō venit ad diem festum? Dederant autē pontifices et pharisei mandatuz vt si quis cognouerit vbi sit indicet vt appbendant eum.

De ascensu ihesu in hierusalem. M. xx. R. x. L. xviij.

Capitulum cviij.

Erant. R. autē in via ascēdentes in hierosolymam. t pcedebat illos ihesus. et stupebant t seqntes timebant. et M. ascendens. M. ihesus Hierosolymam assumpsit iterum. R. duodecim. M. R. discipulos. L. suos secreto cepit. R. eis dicere que essent ei vētura. Et Mait. R. illis. L. Ecce nos ascendim⁹ hierosolymam t cōsummabunt oīa q̄ scripta sunt p pphetas de filio hominis. Tradet M. L. enīz principib⁹ sacerdotū t scribis t'seniorib⁹ R. et cōdemnabūt M. R. eum morte et tradent M. R. illum gentib⁹ ad illudendū et flagellandū t crucifigendū. Et L. conspuet. R. et postꝯ flagellauerint occident eū. et M. tercia. R. L. die resurget. t ipi nihil horū intellexerūt. et erat verbuz istud absconditū ab eis. et nō intelligebāt que dicebantur.

De decem leprosis sanatis in via. L. xvij.

Capitulum cix.

Tfactū ē dū iret in hierl'm transibat p mediā samariā t galyleā. t cū

ingrederet quoddã castellũ occurrerunt ei decẽ viri leprosi.q̃ steterũt a lõge ꝛ leuauerũt vocẽ dicẽtes. Jesu p̃ceptor miserere nr̃i. Quos vt vidit dixit. Jte oñdite vos sacerdotib̃. Et factũ ẽ dũ irẽt mũdati sunt. Unus aũt ex ill' vt vidit/qz mundatus est regressus ẽ cũ magna voce magnificãs deũ. ꝛ cecidit in faciẽ añ pedes ei⁹ gr̃as agẽs.et hic erat samaritan⁹. Rñdens aũt ih̃s dixit. Nõne decẽ mũdati sunt.ꝛ nouem vbi sũt? Nõ est inuẽtus q̃ rediret ꝛ daret gl'iaz deo/ nisi h̃ alienigena. Et ait illi. Surge vade/ qz fides tua saluũ te fecit.

De non receptione

f xp̃i p samaritanos. L. ix. Lap̃. cx. Actũ est ãt dũ cõplerent dies assũptionis ei⁹ ꝛ ipe faciẽ suã firmauit vt iret in hierl'm ꝛ misit nũcios añ ꝓspectũ suũ. Et cũtes intrauerũt in ciuitates samaritanoz vt pararẽt illi/ꝛ nõ receperũt eũ qz facies ei⁹ erat eũtis in hierl'm. Cũ ãt vidissent discipuli eius iacob̃ ꝛ iohes dixerũt. Dñe si vis dicim⁹ vt ignis descẽdat de celo ꝛ ꝓsumat eos sic̃ ꝛ helyas fecit. ꝛ cõuersus increpauit eos dicens. Nescitis cui⁹ spũs estis.filius hois nõ venit aias pdere/sz saluare.ꝛ abierũt in aliud castellum.

De petitiõe filioꝝ

zebedei. M. xx. R. x. Lap̃. cxi.

t Unc. M. accessit ad eu3 mr̃ filioꝝ zebedei cũ filijs adorãs ꝛ petẽs aliq̃d ab eo. Qui dixit ei.

Potuit vtrũq; fieri q̃ ꝛ mater peteret ꝛ filij. l'dicũtur petijsse qz matrem mouerãt ad petendũ. ideo dñs respõdit eis

q̃d vis? ꝛ. R. accedunt ad eũ filij zebedei iacobus ꝛ iohes dicentes. Dgr̃ volum⁹ vt qcũq; petierim⁹ facias nobis. At ille dixit eis q̃d vultis vt faciã vob? ꝛ dixerũt. da nob̃ vt vn⁹ ad dexterã ꝛ alt⁹ ad sinistraz tuã sedeamus in gl'ia tua. Ait. M. illi mr̃. Dic vt sedeant hi duo filij mei vn⁹ ad dexterã tuã ꝛ vn⁹ ad sinistrã tuã in regno tuo. Rñdẽs. M. R. ãt ih̃s dixit eis. Nescitis q̃d petatis. Potestis M. R. bibere calicẽ quẽ ego bibo. R. bibiturus. M. sz. aut baptismo. R. q̃ ego baptizor baptizari? Ait. M. illi. R. dixerũt ei. Possum⁹. Ait ill' ihesus. R. M. calicẽ q̃dez meũ bibetis.ꝛ. B. baptismo q̃ baptizor baptizabimi. sedere. M. R. aũt ad dexterã vl' sinistrã meã nõ est meũ dare vobis/sz quibus paratũ est a p̃re. M. meo. Et audientes. M. R. decẽ indignati sunt de duobus fratrib̃ iacobo. R. ꝛ iohe. Jesus. M. autẽ R. vocauit eos ad se.ꝛ ait ill'. Scitis. M. R. qz. M. ꝓncipes gentiũ bi. R. q̃ videnꝫ ꝓncipari gẽtib̃ dñant eis. ꝛ. M. q̃ maiores sunt ptãtẽ exercẽt in eos. Nõ ita. M. R erit inꝫ vos.sz. M. q̃cũq;. R. inꝫ. M. vos voluerit maior. R. fieri sit. M. vester minister. Et. R. q̃cunq; voluerit inter vos ꝑm⁹ esse.erit. M. R. vestr̃. M. oiuz. R. seruus. M. R. sic̃. M. filius. R. hois nõ venit ministrari.sed ministrare/ꝛ animã suam dare redemptionem p̃ multis.

De illuminatiõe ce/

ci ꝛ de zacheo ꝛ de decez mnis. L. xviij.ꝛ xix. R. x. ¶Lap'm. cxij.

f Actũ. L. de. c. xviij. est autẽ cũ appropinq̃ret Jhs hiericho. Lecus q̃dã sedebat sec⁹ viã mẽdicãs/ꝛ cũ audiret turbã ptereuntẽ interrogabat q̃d h̃ esset. Dixerũt aũt ei q̃ iesus nazarenus trãsiret. Et clamauit. Jhu fili dauid miserere mei. Et q̃ pibãt increpabant eũ vt taceret. Jpe ꝛo m'to magis clamabat. Fili dauid miserere mei. stãs ãt ih̃s iussit illũ adduci ad se. Et cum appropinq̃sset interrogauit illum dicẽs. q̃d vis vt faciã tibi. At ille dixit. Dñe vt videaz. Et iesus dixit illi. Respice. fides tua saluũ te fec̃. Et ꝓfestĩ vidit.ꝛ sequebat illũ magnificãs deũ. Et omis plebs vt vidit dedit laudẽ deo. et veniũt. R. hiericho. Et L. de ca. xix. ingressus pambulabat hiericho. Et ecce vir noie zacheus ꝛ hic erat p̃ceps publicanoꝝ ꝛ ipe diues. et q̃rebat videre iesum quis esset et nõ poterat p̃ turba qz statura pusill⁹ erat. Et p̃curres ascẽdit in arboꝛẽ sycomoꝝ vt videret illũ. qz inde erat trãsiturus. Et cũ venisset ad locuz suspiciẽs iesus vidit illũ .ꝛ dixit ad illum. Zachee festinãs descẽde qz hodie i domo tua opꝛz me manere. et festinãs descẽdit. et suscepit illũ gaudens i domũ suã. Et cum viderẽt oẽs murmurabãt dicẽtes q̃ ad hominẽ pctorẽ diuertisz. Stans aũt zache⁹ dixit ad dominũ. Ecce dimidiũ bonoꝝ meoꝝ domine do pauperib̃. et si quid alicui defraudaui reddo quadꝛuplũ. Ait iesus ad eũ. quia hodie domui huic salus facta est eo qz ꝛ ipe sit filius abꝛae. Uenit enim filius hominis querere ꝛ saluũ facere quod

pierat. Hec illis audiētibꝫ adūciēs pabolā dixit eo qꝯ ppe hierusalē essz. et qz estimarēt qꝯ cōfestim regnū manifestarek dixit ergo. Hō q̄dam nobilis abūt in regionē lōginquā accipe regnū ⁊ reuerti. Uocatis aūt decem seruis suis dedit illis decē mnas ⁊ ait ill'. Negociamī dū venio. Ciues autē eiꝰ oderāt illū et miserūt legatōem post illū dicentes. Nolumꝰ hūc regnare sup nos. Et factum est cū rediret accepto regno iussit vocari seruos q̄bus dederat pecuniā vt sciret quantū q̄sq̄ negociatus essz. Uenit autē primꝰ dicens. Dñe mna tua decē mnas acq̄siuit. Et ait illi. Euge serue bone qz ī modico fidel' fuisti eris ptātem habēs sup decē ciuitates. ⁊ alter venit dicēs. Dñe mna tua fecē q̄nq̄ mnas. ⁊ huic ait. Et tu esto sup quiq̄ ciuitates. Et alter venit dicēs Dñe ecce mna tua quā habui repositā in sudario. timui enī te. qz hō austerꝰ es. tollis quod nō posuisti. et metis qd nō seminasti. Dicit ei. ō ore tuo te iudico serue neq̄z. Sciebas qꝯ ego hō austerus sū tollēs qd nō posui. ⁊ metens qd nō seminaui. Et quare nō dedisti pecuniā meā ad mēsam. ⁊ ego veniēs cum vsuris vtiq̄ exegissem illā. Et astantibꝫ dixit. Auferte ab illo mnam ⁊ date ei q̄ decez mnas habet. ⁊ dixerunt illi. Domīe decem mnas hz. Dico aūt vob qz oīmi habēti dabit et abūdabit. Ab eo āt q̄ nō habet ⁊ qd habz auferē ab eo. Uerūtamē inimicos meos illos q̄ noluerūt me regnare sup se adducite huc et interficite aū me. Et his dictis pcedebat ascēdens hierosolymā.

De duobus cecis ī egressu iericho sanatꝭ M. xx. R. x. La. cxiij

Egrediētibꝫ. M. ill' ab hiericho ⁊ pficiscēte. R eo et discipulis eiꝰ secuta M. est eū turba multa. Et ecce duo cecī sedētes secus viaz audierūt qꝯ iesus trāsiret ⁊ clamauerūt dicentes. Dñe miserere nostri fili dauid. Filiꝰ R. aūt thymei barthymeꝰ ceꝰ sedebat secꝰ viam mēdicans. Qui cū audisset qz iesus nazarenꝰ est cepit clamare ⁊ dicere. Jesu fili dauid miserere mei. Turba M. āt increpabat eos vt tacerent. ⁊ cōminabant. R. multi. Āt. M. illi magꝭ clamabāt dicētes. Dñe miserere nr̄i fili dauid Et. R. stās. M iesus vocauit. M. eos. ⁊ vocabāt. R. cecū dicētes ei. Ā animeq̄ oz esto. Surge vocat te Qui piecto vestimēto suo exiliēs venit ad eū. Et ait. M. iesus. R. Quid. M. vultis vt faciā vob. Dicunt. Dñe Raboni. R. vt M. apiank ocl'i nostri. Miserius aūt eoz iesus tetigit ocl'os eoruz. Jesus aūt dixit. Uade fides tua te saluū fecit. ⁊ pfestiz. M viderunt ⁊ secuti sunt eum.

De alabastro vnguēti. M. xxvi. R. xiiij. J. xij. La. cxiij

Esus. J. ḡ ante sex dies pascē venit bethaniam vbi fuerat lazarꝰ mortuꝰ quē suscitauit iesus. Fecerūt aūt ei cenā ibi ī. R. domo symonis leprosi. ⁊ Martha J. mīstrabat. lazarꝰ vero erat vnꝰ ex discūbētibꝫ. Et. R. cū discūberet veniēs R. M. ml'ier maria. J. accepit librā vnguēti nardipistici pciosi et vnxit pedes iesu. Et extersit capillis eius pedes iesu. et. R. fracto alabastro effudit sup caput ipi ꝰ recūbētis. M. ⁊ domꝰ. J. ꝛpleta ē ex odore vnguēti. Erāt. R. aūt q̄dā indigne ferētes intra semetipos discipl'i M. ⁊ dicētes. R. Ut q̄d pditio hec vnguēti facta ē. Dixit. J. ergo vnꝰ ex discipulis suis iudas scariothis q̄ eum erat traditurus. Quare ℔ vnguētū nō venūt trecētis denarijs ⁊ datū ē egenis. Poterat. R eīm vnguentū istud venūdari multo. M. R. plusq̄z trecētis denarijs et dari paupibꝫ. Dixit J. aūt ℔ non qz de egenis ptinebat ad eū. sed qz fur erat ⁊ loculos hās ea q̄ mittebantur portabat. ⁊ fremebāt. R. in eā. Sciēs. M. aūt iesus ait illis. Sinite. L. illā vt in diez

Cōsonat ista parabola cū illa de talentis infra mathei. xxiij.

Jdeo suppleat hic intelligentia lectoris modū loquēdi nūc ad vnum. nūc ad duos.

Nō ē hec historia de qua lucas supra c. vij. ⁊ tres euāgeliste loquūt per remōzatōez dū hoc referunt primo die azymoz.

Pōt saluari hoc qꝯ solꝰ iudas murmurabat per modū quo dicunt plures aliquid facere qñ vnꝰ et eis malefacit. vel qz solꝰ male mouebatur. Alij pie.

sepulture mee seruiet illo. Quid molesti est M. huic mulieri? opus enī bonū opata est in me. Semp enī pauperes habetis vobiscū. ⁊ cū volueritis. R. poteritis eis bñfacere. me. M. R. aūt. J. nō sp habebitis. qō habuit. R. hoc fecit. p̄uenit vngere corp̄ meū in sepultura. mittēs. M. enī hec vnguētū hoc in corpus meū ad sepeliendū me fecit Amē. M. dico. R. vobis/vbicūq; p̄dicatū fuerit euāgeliū hoc in toto mūdo. ⁊ qđ fecerit narrabit in memoriā eius.

De sessiōe aselli. M

xxi. R. xi. L. xix. J. xij. ¶Capl'm. cxv.

c Ognouit. J. ergo turba ml'ta ex iudeis. qz illic esset ⁊ venerūt nō ppt̄ iesum tantū sz vt lazarū viderēt quē suscitauit a mortuis. Cogitauerūt aūt pncipes sacerdotū vt ⁊ lazarū interficerēt. qa multi ppt̄ illū abibāt ex iudeis ⁊ credebāt in iesum. In crastinū aūt turba multa que venerat ad diē festū cū audisset/qz ihs venit hierosolymā. acceperūt ramos palmaꝝ ⁊ pcesserūt obuiā ei. Et factū. L. est cū appropinq̄sset iesus ad Betphage ⁊ Bethaniā ad montē q̄ vocat oliueti. misit. M. R duos discipulos dicēs illis Ite in castellū qō ē vos est. In qō. L. introeūtes statī inuenietis asinā alligatā ⁊ pullū. L. R. asine alligatū cū ea cui nemo vnq̄ hoīum sedit. Soluite ⁊ adducite illū. Et. L. si q̄s vos interrogauerit q̄re solvitis? Sic dicetis ei. qz dñs operā eius desiderat ⁊ necessarius. R. est ⁊ dñs. M. his op̄ hz/ ⁊ p̄festim dimittet eos ¶Hoc aūt factū est vt adīpleret qō dictū ē p̄ pphetā. R. dicentē. Dicite filie syon. Ecce rex tuus venit tibi māsuetus sedēs sup asinam ⁊ pullū filiū subiugalis. Noli. J. timere filia syon. ecce rex tuꝰ venit sedēs sup pullum asine. Hec nō coḡuerūt discipuli eius p̄mū. sed qñ glīficatus ē iesus. tūc recordati sunt/quia hec scripta erāt de eo ⁊ hec fecerūt ei. Euntes. M. aūt discipuli fecerūt sicē p̄cepit eis iesus. ⁊. R. inuenerūt pullū alligatū aī ianuā foris in biuio ⁊ soluerūt eū. Solventibus. L. aūt illis pullū dixerūt d ñi ei? ad illos/qđ solvitis pullū? Et illi dixerūt sicut R. p̄cepit eis iesus. qz. L. dñs eū necessarium hz. R. ⁊ dimiserūt eis ⁊ adduxerūt. M asinā ⁊ pullū. ⁊ imposuerūt sup eos vestimēta suaꝝ ⁊ eū desup sedere fecerūt. Ētē. L aūt illo plurima. M. turba strauerūt vestimēta sua i via. alī aūt ramos de arboribꝫ cedebāt ⁊ sternebant in via Turbe aūt q̄ p̄cedebāt ⁊ q̄ seq̄bant clamabāt dicētes. Osanna filio dauid. Bñdictus q̄ venit in nomīe dñi. ⁊. R. bñdictū qō venit regnū p̄ris nr̄i dauid osanna in excelsis. Et cū appropinq̄ret iā ad descensum montis oliueti ceperūt oēs turbe descēdentiū gaudentes laudare deū voce magna sup oībus q̄s viderāt ꝑtutibꝫ dicētes. Bñdict? J. q̄ venit in noīe dñi. pax in celo ⁊ glīa i excelsis Bñdictus q̄ venit in noīe dñi rex isrl'. Testimoniū g̃ phibebat turba q̄ erat cum eo qñ lazarū vocauit de monumēto/⁊ suscitauit eū a mortuis. ppt̄ea ⁊ obuiā venit ei turba qz audierūt eū fecisse sb signū. Pharisei g̃ dixerūt ad semetipos. Videt̄ qz nihil p̄ficimus. ecce mūd? totus post eū abīt. ⁊ q̄dam. L. phariseoꝝ de turbis dixerūt ad illū. M gr̃ increpa discipulos tuos. Quibꝫ ipe ait. Et si hi tacuerīt lapides clamabūt.

Blosa.

Sequunt hic euāgeliste diuersas trās latōes illi? qō habetur zacharie nono p̄out enim voluit spūssctūs translatione septuaginta venire ad gētes ita voluit vt transferret. ⁊ bocvidelicet p̄o satisfactōe omnium in quibus septuaginta defecerunt ab hebraica veritate.

Blosa.

Accipiendum est qō successiue sederit dñs super asinā ⁊ pullum.

De fletu iesu super

ciuitatē ⁊ eiectōe vendentiū. M. xxi. R. xi. L. xix. ¶Capitulū. cxvi.

c T. L. vt appropinq̄ret videns ciuitatē fleuit sup illā dicēs. Quia si cognouisses ⁊ tu. ⁊ qdē in hac die tua q̄ ad pacē tibi. Nūc aūt abscondita sūt ab oculꝰ tuis. qz venient dies i te. ⁊ circūdabūt te inimici tui vallo ⁊ circūdabūt te et coangustabūt te vndiq; ⁊ ad terrā p̄sternent te ⁊ filios tuos q̄ in te sunt. ⁊ nō relinquēt in te lapidē sup lapidē. eo qz nō coḡuerīs tēpus visitatōis tue. ⁊. R. introiuit hierosolymā. Et cū. M. intrasset̄ cmota est vniuersa ciuitas dicēs. Quis est hic? Populi autem dicebāt. Hic est iesus pphēta a nazareth galilee. Et intrauit iesus i tēplū dei. et eīci ebat oēs vendentes ⁊ ementes in illo. L. ō tē

Hec fuit eiectio secunda licz historia scholastica videat

plo. W. ⁊ mensas numulariorꝫ ⁊ cathedras vẽdẽtiũ colũbas euertit. ⁊ non. R. sinebat vt ꝙsꝫ trãsferret vas ꝑ tẽplũ. Et docebat eos dicẽs. Nõne. R. W. scriptũ ẽ. Domus mea domus oꝛonis vocabit cũctis. R. gẽtibꝫ. Vos. W. aũt. R. fecistis eã spelũcã latronũ. Et accesserũt. W. ad eũ cecⁱ ⁊ claudi in tẽplo ⁊ sanauit eos. Uidẽtes aũt pncipes sacerdotũ mirabilia q̃ fec ⁊ pueros clamãtes in tẽplo ⁊ dicẽtes. Osanna filio dauid/ indignati sunt ⁊ dixerunt ei. Audis ꝙd isti dicũt. Jhs aũt dixit eis. Utiqꝫ. Nũqꝫ legistis? Ex oꝛe infantiũ deus ⁊ lactentiũ ꝑfecisti laudẽ. Et. L. erat q̃tidie docẽs in tẽplo. Principes aũt sacerdotum ⁊ scribe ⁊ pncipes plebꝭ q̃rebãt illũ ꝑdere ⁊ nõ inueniebãt ꝙd facerẽt ei. Omis eñ ppl'us suspẽsus erat audiens illum.

De gẽtibus querentibꝫ videre iesum ⁊ de ꝑdicatõe eius. J. xij.

Et regressu eius in Bethaniam. W. xxi. ⁊ R. xi.

¶ Lapl'm. cxvij.

Rant. J. aũt gentiles ꝙdã ex his q̃ ascenderãt vt adoꝛarẽt in die festo. Hi ergo accesserũt ad Philippũ q̃ erat in bethsaida galilee. ⁊ rogabãt eum dicẽtes. Dñe volumus iesum videre. Uenit Philippus ⁊ dixit andree. Andreas rursum et philippus dixerũt iesu. Jesus aũt respondit eis dicẽs. Uenit hoꝛa vt clarificetur filius homis. Amen amen dico vobis. Nisi granũ frumenti cadens in terrã moꝛtuũ fuerit/ ipm solum manet. Si aũt moꝛtuũ fuerit multum fructũ affert. Qui amat animam suã perdet eã. ⁊ qui odit animam suã in hoc mũdo in vitam eternã custodit eam Si ꝙs mihi mĩstrat me sequat. ⁊ vbi ego sum. illic ⁊ minister meus erit. Si ꝙs mihi ministrauerit honoꝛificabit eũ pr̃ meus qui est in celis. Nũc anima mea turbata ẽ. ⁊ quid dicã? Pater saluifica me ex hac hoꝛa/ sed ꝓpterea veni in hanc hoꝛã. Pr̃ clarifica nomen tuũ/ alias filiũ tuum. Uenit ergo voꝛ de celo. ⁊ clarificaui ⁊ iteꝫ clarificabo. Turba ergo que stabat ⁊ audierat dicebat tonitruũ factum esse. Alij dicebãt. Angelus ei locutus ẽ. Rñdit iesus ⁊ dixit. Nõ ꝓpter me voꝛ hec venit/ sꝫ ꝓpt vos. Nunc iudiciũ est mũdi. nũc pnceps huius mũdi eiciet foras. ⁊ ego si exaltatus fuero a terra omnia trahã ad meip̃m. Hoc aũt dicebat significans q̃ moꝛte erat moꝛiturus. Rñdit ei turba. Nos audiuimus ex lege/ quia xps manet in eternũ. ⁊ quõ tu dicis oportꝫ exaltari filiũ hoĩs? Quis est filius homis? Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicum lumen in vobis ẽ. Ambulate dum lucẽ habetis/ vt nõ tenebꝛe vos comphendãt. Et q̃ ambulat in tenebꝛis nescit q̃ vadit. Dũ lucem habetis credite in lucẽ/ vt filij lucis sitis. Hec locutus ẽ iesus ⁊ abiit ⁊ absc̃dit se ab eis. Et relictis. W. illis ⁊ circumspectis. R. oĩbus cũ iam vespa esset hoꝛa exiit in bethaniã cũ. xij. foras. W. extra ciuitatẽ ibiqꝫ mansit ⁊ docebat eos de regno dei.

De ficulnea arefacta. W. xxi. R. xi.

Lapl'm. cxviij

Talia. W. die. R. cũ exiret de Bethania mane. W. reuertens in ciuitatem esuriit. Cũqꝫ. R. vidisset a lõge ficum secus. W. viã habentem. R. folia venit ad eam. W. si ꝙd. R. forte in ea inueniret. Et cum venisset nihil inuenit ꝑter folia. Nõ eñ erat tempus ficoꝝ. Et rñdens dixit illi. Nunqꝫ. W. ex te fructus nascat in eternuꝫ. Nõ. R. amplius in eternũ ex te ꝙsq̃ fructus manducet. Et arefacta. W. est cõtinuo ficulnea. Et videntes discipuli ficum R. aridam factam a radicibꝫ/ mirati. W. sunt dicentes. Quomõ continuo aruit? Et recoꝛdatus Petrus dixit ei. Rabbi Ecce ficꝰ cui maledixisti aruit. Respõdẽs aũt iesus ait. Habete fidẽ dei Amẽ W. dico R. vobis si habueritꝫ fidẽ et nõ hesitaueritis nõ solũ de ficulnea facietꝫ. sed ⁊ si monti huic dixeritis. tolle te ⁊ iacta te i mare ita fiet. Propterea. R. dico vobis Omia q̃cunq̃ oꝛãtes petitis credite q̃ accipietꝫ. et venient vobis. Et cũ stabitis ad oꝛandũ dimittite si ꝙd habetꝫ aduersus aliquẽ. vt et pater vester qui i celis est dimittat vobis peccata vestra.

Dicit Aug⁹ q̃ tercia die mirati sunt ita q̃ secũda die. scilicet lune ficulnea fuit arefacta ⁊ nõ dñica. sicut aliqui dicunt. Et ly continuo refert ad dicꝫ precedentẽ

De questiõe baptistemi iohãnis. W. xxi. R. xi. L. xx.

Capitulũ cxix.

e T.M.cū venisset in templū factū est vna dieꝝ docēte illo ppl'm in tē/plo ⁊ euāgelizāte ꝙuenerūt ⁊ acces/serūt.M.ad eū docentē ꝓncipes sacerdo/tum ⁊ scribe.L.cum senioribꝫ ppl'i.M.di centes. In qua potestate hec facis? ⁊ quis dedit tibi hanc potestatē vt ita.R. facias? Dic.L.nobis? Rñdens.M.ihesus.R.di/xit.L. Interrogo vos ⁊ ego vnū sermonē quē si dixeritis mihi ⁊ ego vobis dicaꝫ in qua potestate hec facio. Baptismus iohān/nis vñ erat? De celo an ex hoibus. Rñdete R.mihi. At.M.illi.R.cogitabant.L. in/tra se dicentes. Si dixerimus de celo.di/cet nobis /q̄re ergo nō credidistis illi? Si aūt dixerimus ex hoibꝫ.timemus turbam Omnes enī habent iohannē sic ꝓphetam Et rñdentes iesu dixerūt. Nescimus. Ait illis ⁊ ipe. Neq; ego dico vobis in qua po/estate hec facio.

De duobus filiis

quoꝝ vnus facit voluntatem patris. M. xxi. ¶Capitulum.cxx.

q Quid aūt vobis videt. Homo q/dā habebat duos filios.⁊ accedēs ad ꝓmū dixit. Fili vade hodie opari in vi neam meā. Ille aūt rñdens. Nolo.postea aūt pnīa motus abīt. Accedēs aūt ad alte rum dixit similiter. At ille rñdens ait. Eo dñe.⁊ nō iuit. Quis ex duobꝫ istis fecit vo luntatem patris? Dicunt ꝓmus. Dicit eis iesus. Amen dico vobis /quia publicani⁊ meretrices p̄cedēt vos in regnum dei. Ve nit aūt ad vos iohānes in via iustīcie⁊ nō credidistis ei.publicani autez⁊ meretrices crediderunt ei. Vos autē videntes nec pe/nitentiā habuistis postea vt crederetis ei.

De iudice iniquita/

tis ⁊ de phariseo ⁊ publicano. Luce.xviij. ¶Capitulum.cxxi.

d Dicebat autem⁊ parabolam ad il/los /quoniam oportet semp orare⁊ non deficere dicens. ¶Judex quidam erat in ciuitate q̄dam qui deuz nō timebat ⁊ iu dicem nō reuerebat. Vidua autem quedaz erat in ciuitate illa⁊ veniebat ad eū dicens Vindica me de aduersario meo/⁊ nolebat ꝑ multum tempus. Post hec aūt dixit in/tra se. Et si deum nō timeo nec hominē.re/uereoꝝ tamen quia molesta est mihi hec vi/dua.vindicabo eam ne in nouissimo veni/ens suggillet me. Ait autem dominus. Au/dite quid iudex iniq̄tatis dixit. Deus autē non faciet vindictam electoꝝ suoꝝ claman tium ad se die ac nocte⁊ patientiam habe/bit in illis? Dico vobis /quia cito faciet vī dictam illoꝝ. Veruntamē filius hominis veniens putas inueniet fidē sup terrā? Di xit aūt⁊ ad quosdam qui in se ꝓfidebāt tā/q̄ iusti⁊ aspernabant ceteros parabolam istam dicens. Duo homines ascenderunt in templū vt orarent.vnus phariseus⁊ al/ter publicanus. Phariseus stans hec apd̄ se orabat. Deus gr̄as tibi ago/ quia nō sum sicut ceteri hominū.raptores.iniusti.pub/licani.adulteri. velut etiā hic publicanus. Jeiuno bis in sabbato.decimas do oīum que possideo. Et publicanus a longe stās nolebat nec oculos ad celū leuare.sz pcutie bat pectus suū dicens. Deus ꝓpicius esto mihi pctōri. Dico vobis.descēdit hic iusti ficatus in domū suam ab illo.quia omnis qui se exaltat humiliabit.⁊ qui se humiliat exaltabitur.

De parabola loca

te vinee agricolis. M.xxi. R.xij. L.xx. ¶Capitulum.cxxij.

Liā. M.parabolā audite. Cepit a R. aūt ad plebē dicere ꝑabolā hāc Hō. M.q̄dam R.L.erat. M.pr̄ familias q̄ plātauit vineā.⁊ R.sepē circū/dedit ei.⁊ fodit in ea torcular.lacū R.fodit ⁊ edificauit. M.turrī.⁊ locauit eā agricol' colonis. L.⁊ ꝓfectus est ꝑegre. M.R.ml'tis. L.tpibus. Cum. M.aūt tēp' fructuū appropinq̄sset in. L.tēpore vindemie mi/sit. M.R.L.suos suos ad agricolas cul/tores. L.vt de fructu vince darēt illi.⁊ M accipent ab agricolis. R.fruct'. M. eius. Et agricole ap̄hensis seruis ei' aliū ceci/derūt et dimiserūt. R.L.vacuū⁊ inanem L.aliū. M.occiderūt.aliū ꝙo lapidauerī Jterꝝ misit alios seruos plures prioribꝫ. et fecerūt eis sil'r.in capite. R.cedētes. L.vul neraverūt. R.⁊ ꝓtumelijs affecerūt.⁊ addi dit alterū mittere q̄⁊ illū vulnerātes eiece/runt. Nouissime. M.aūt adhuc. R.habēs vnū filiū charissimū dixit. L. dñs vince. Quid faciā? Mittā filiū meū dilectū.⁊ il/lū. M.R.misit ad eos nouissime dicēs.qz forte verebunt. L.filiū meū. cū hūc vide/rint. Quē. L.cū. M.vidissent coloni cogi tauerūt intra se⁊ dixerūt. R.ad īuicē. Hic

M. est. L. heres. R. venite occidamus eū
t habebim⁹ hereditatē. vt. L. nr̄a sit heredi
tas. Et. M. ap̄hēsum. R. L. eū. eiecerūt
eū extra vineā t occiderūt. Cum g̃ venerit
dn̄s vince q̄d faciet agricol' ill'? Veniet. R
L. t pdet colonos. Malos. M. male|per
det. t vineā suam loca
bit alijs agricolis. qui
reddēt ei fructū tēpib⁹
suis. Quo. L. audito
dixerūt illi. Absit. Ille
aūt respiciēs eos dixit
Quid g̃ est h̄ qđ scr̄ptū
est. R. nec. M. scr̄turā
hāc legistis. Lapidez
quē rep̄obauerūt edi/
ficātes h̄ fact⁹ ē in caput anguli. A dn̄o fa
ctū ē istud t ē mirabile in oculis nr̄is. Jō
M. dico vob. q̄ auferet a vob regnū dei/
t dabit gēti faciēti fructus. L. eius. Qis
M. q̄ ceciderit sup lapidē istū ꝓfrabit. su
per quē aūt ceciderit cōminuet t ꝓteret eū.
Et cū audissent p̄ncipes sacerdotū t pha
risei pabolas ei⁹ cognouerūt q̄ de ip̄is diceret
Et q̄rētes eū tenere t. L. mittere in illum
man⁹. in illa hora timuerūt ppl'm. q̄. M.
sicut pp̄hāz illū hēbāt t relicto eo abierūt.

Hoc ē intelligēdū
dixisse christus vel
aliquos de iudeis
illud aūt q̄d sequit
absit dixerunt alij.
vel ipsi oēs intelle/
cta parabola chri/
sti.

De veste nuptiali.

M. xxij. Cōsonat. L. sup̄. xiiij. cum Blo.
iij. ¶Capitulum. cxxiij.

c Trūdēs iesus dixit iter̄ in pabol'
eis dicēs. Sil'e factū est regnū ce/
loz̄ homini regi qui fecit nuptias filio suo
Et misit seruos suos vocare inuitatos ad
nuptias t nolebant venire. Jter̄ misit ali
os seruos dicēs. dicite inuitatis. ecce p̄an
dium meū parauī. thauri mei t altilia occi
sa t oīa parata venite ad nuptias. Jlli aūt
neglexerūt t abierūt alius in villā suā / alī⁹
ad negociatōez suā. Relīq̄ ꝓo tenuerūt ser
nos ei⁹ t ꝓtumelia affectos occiderūt. Rex
aūt cū audisset iratus ē t missis exercitib⁹
suis pdidit homicidas illos t ciuitatē illo
rū succēdit. Tūc ait seruis. Nuptie q̄dem
parate sūt. sz̄ q̄ inuitati erāt nō fuer̄t digni.
Jte g̃ ad exitus viaz̄ t q̄scūq̄z inueneritis
vocate ad nuptias. Et egressi serui eius in
vias ꝓgregauerūt oēs q̄s inuenerūt malos
t bonos / t ip̄lete sunt nuptie discūbentiuz
Intrauit aūt rex vt videret discūbētes t vi
dit ibi hoiez nō vestitū veste nuptiali. t ait
illi. Amice quō huc intrasti nō h̄ns vestem
nuptialē? At ille obmutuit. Tunc dixit rex
ministris. ligatis pedib⁹ t manib⁹ mittite eū
in tenebras exteriores. ibi erit fletꝰ t stridor
dētiū. Multi em̄ sūt vocati / pauci ꝓo electi.

De tributo reddendo cesari.

M. xxij. R. xij. L. xx. La. cxxiij.

Unc. M. abeūtes pharisei ꝓsiliuz
t inierūt vt capent eū in sermone. et
L. obfuātes miserūt insidiatores
q̄sdā. R. ex pharisei⁹ discipulos. M. suos
cū herodianis. L. q̄ se iustos simularēt. vt
eū capent in verbo t traderēt p̄ncipatui t
p̄tāti p̄sidis. Qui. R. veniētes interrogauer̄t
L. illū dicētes. Magr̄. M. R. scimus. q̄
verax es t recte L. dicis t doces t nō. M.
est tibi cure de aliq̄. t. R. nō curas quēq̄.
Nō. M. em̄. L. respicis alias recipis p̄so/
nā hoīs neq̄. R. vides in faciē. sz̄. L. in ve
ritate. M. viā dei doces. Licet. L. M. no
bis. R. dare tributū cesari an nō dabim⁹?
R. Cōsiderās. L. aūt dolū illoz̄ sciēs ꝓsu
tiā eoz̄. et cognita. M. iesus neq̄cia eoz̄.
Ait. Quid. R. me tēptatis ypocrite? Oste/
dite mihi numisma cēsus. Afferte. R. mi/
hi denariū. L. vt videā. Et. M. illi. R. ob/
tulerūt ei denariuz. Et ait illis ihs. Cuius
M. ē imago hec t sup̄scr̄ptio ei⁹? Cui⁹ L.
habz̄ imaginē t sup̄scr̄ptionez? Et rn̄dentes
L. dixerūt ei. Cesar̄. M. R. Tūc. M. R.
ait. L. illis. reddite ergo q̄ sunt cesar̄ cesari.
t q̄ sunt dei deo. t. L. nō potuerūt rep̄hēde
re ꝓbū ei⁹ coz̄ā plebe. Et M. audiētes mi/
rati sunt oēs. R. sup̄ eo. et mirati. L. sunt in
rn̄so ei⁹ t tacuerūt. t relicto eo. R. abierūt

De muliere septem uira.

M. xxij. R. xij. L. xx. La. cxxv

A illo M. die accesserūt ad eū sa
i ducei qui dicūt nō esse resurrectōez
t interrogauerūt eū dicētes. Ma/
gister moyses dixit. t. R. scripsit. L. nobis
Ut. R. si. L. cui⁹. M. frater mortu⁹ fuerit
t dimiserit vxorē et filios nō reliq̄rit. vt M
frater. R. eius. L. ducat vxorē illius t suscī
tet semen fratri suo. Et erant g̃ apud nos se
ptē fratres. Et p̄mus vxore ducta defūct⁹
est sine. L. filijs. nō. R. relicto semīe. t non
M. habēs semē reliq̄t vxorē fratri suo. Si
milit̄ secundus accepit. R. eam. t mortu⁹
est sine. L. filio. t nec. R. iste reliq̄t semen. et
R. terci⁹ L. sil'. M. accepit. L. eā vsq̄z M.
ad septimū. t. R. acceperūt eā septem. et nō

L. reliq̃runt semẽ. ⁊. L. mortui sunt. Novissima. M. R. oĩm mortua est ⁊ mlier. In resurrectõe g̃ eoꝝ cuiꝰ erit vxor. sic̃ dẽ septez habuerũt eã vxorẽ. Et rñdens ihesus ait illꝭ. Nõne ideo erratis nescientes scripturas neq; virtutẽ dei. Filij. L. huius seculi nubẽt ⁊ tradunt ad nuptias. Illi ꝓo q̃ digni habebunt secl'o illo et resurrectiõe ex mortuis nõ nubẽt neq;. M. nubent. R. neq;. L. duc̃ vxores. neq; ei vltra mori poterũ. Eq̃les. M. R. enĩ angel' sunt. ⁊. M. sunt angeli dei in celo. ⁊. L. filij sunt dei cũ sint filij resurrectõnis. Quia ꝓo resurgẽt mortui. De R. mortuis. M. q; resurgãt et moyses. L. oñdit sec̃ rubũ sicut dixit dñm deũ abraã deũ ysaac ⁊ deũ iacob. Nunq̃d. R. legistis in libro moysi. qõ. M. dictũ est a deo dicẽte vob. Ego sum deꝰ abraã deꝰ ysaac ⁊ deꝰ iacob. Deꝰ. L. M. aũt. R. nõ ẽ mortuoꝝ sz viuentiũ. Oẽs enĩ viuũt ei. Vos. R. g̃ ml'tũ erratis. Et. M. audiẽtes turbe mirabãt in doctria eiꝰ. Rñdentes. R. aũt q̃dã scribarũ dixerũt. M. gr̃ bñ dixisti. et. L. amplius nõ audebant eũ q̃q̃ interrogare.

De dilectiõe christi

ex toto corde. M. xxij. R. xij. de quo et L. x

Capitulũ cxxvi.

Hariseꝰ. M. aũt audiẽtes q; silentiũ ipposuit saduceis q̃uenerãt in vnũ
p Et accessit. R. vn' de scribis legis M. doctor. q̃. R. audierat illos cõq̃rẽtes. et vidẽs q; bñ illis rñderit interrogauit tẽptãs M. eũ. M. gr̃ qõ est mãdatũ magnũ. R. p mũ. M. in lege. M. oĩm. Rñdit. R. ei ihs. M. q; p̃mũ oĩm mãdatũ ẽ. Audi isrl' dñs deꝰ tuꝰ deꝰ vnꝰ ẽ. Et diliges dñz deũ tuũ ex toto corde tuo/et ex tota ania tua/⁊ ex tota mente tua. et ex tota ꝓtute tua. hoc. M. ẽ. R p̃mũ et maximũ mãdatũ. Scõm sil'e ẽ huic. Diliges ꝓximũ tuũ sicꝫ teipm. maiꝰ. R. horũ alioꝝ mandatũ nõ ẽ. In his. M. duobus mãdatis tota lex pẽdet et pphete. Et R. ait illi scriba. M. gr̃ bñ in ꝓtate dixisti. q; vnus est deꝰ et nõ ẽ aliꝰ p̃ter ipm. ⁊ vt diligaꝫ ex toto corde ⁊ ex tota mẽte. ⁊ ex toto intellectu. et ex tota aĩa et ex tota fortitudine. ⁊ diligere ꝓximũ tãq̃ seipm maiꝰ est oĩbus holocaustomatibꝫ ⁊ sacrificijs. Ihs aũt vidẽs q; sapienꝫ respondisset ait illi. Non longe es a regno dei

De quadã interrogatõe phariseoꝝ. L. xvij.

Et alia interrogatõe/cuiꝰ ẽ christꝰ filiꝰ. M. xxij. R. xij. L. xx

Capitulũ cxxvij.

Interrogatus. L. aũt a phariseis qñ
i venit regnũ dei. et rñdit eis et dixit. Non venit regnũ cũ obꝭuatõe neq; dicẽt. Ecce hic aut ecce illic. Ecce enĩ regnũ dei intra vos ẽ. Cõgregatis. M. aũt pharisei interrogauit eos ihs dicẽs Quid vob videt de xpo cuiꝰ filiꝰ ẽ. Dicũt ei. Dauid. Et. R. rñdens ihesus dicebat docẽs in tẽplo Quõ g̃ dicũt scribe xpm filiũ dauid cui ipe dauid dicebat in spũsctõ. Dixit dñs domino meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellũ pedũ tuoꝝ. Quõ g̃ dauid in spũ in. L. libro psalmoꝝ. vocat M. eũ dñm. ⁊. R. vñ Quõ. L. est filiꝰ eiꝰ. ⁊ Et nẽo. M. poterat rñdere ei ꝓbũ. Et. R. ml'ta turba libẽter eum audiebat. neq;. M ausus fuit q̃sq̃ eũ ãplꝰ ex illa die interrogare

De doctrinis phariseoꝝ audiẽdis. M. xxiij. R. xij. L. xx

Capitulũ cxxvij.

Unc. M. ihesus locutꝰ ẽ ad turbas
t et ad discipulos suos. ⁊ dicebat eis in doctrina sua Sup. M. cathedrã moysi sederũt scribe ⁊ pharisei Oĩa g̃ q̃cunq; dixerint vob ꝭuate ⁊ facite. ꝭm ꝓo opera eoꝝ nolite facere. Dicũt enĩ et nõ faciũt. Alligãt aũt onera g̃uia et ipportabilia ⁊ imponũt in humeros hoĩm. digito aũt suo nolunt ea mouere. Oĩa ꝓo opa sua faciunt vt videanꝫ ab hoĩb. Attẽdite. L. ⁊ cauete. R. a scrib. Dilatãt. M. ei philacteria sua ⁊ magnificãt fimbrias. Volunt. L. R. in schol' ambulare. amãt. M. R. L. autẽ p̃mos recubitus in cenis. ⁊. L. cõuiuijs. p̃mas. M L. cathedras in synagogis ⁊ in p̃mis cathedris sedere in synagogꝭ. ⁊. M. salutationes R. L. in foro. qui. R. L. duorãt domos viduaꝝ sub obtẽtu. R. plixe oratõis. simulantes. L. lõgam orõez. hi accipiũt damnatõnez maiorem. ⁊. R. plixi' iudiciuz. Amant M. vocari rabbi. vos aũt nolite vocari rabbi. Unꝰ ẽ enĩ mgr̃ vr̃. Oẽs aũt vos fratres estis. ⁊ p̃rem nolite vob vocare sup terram L. vnꝰ ẽ enĩ p̃r vester q̃ in celis est. Nõ vocemini mgr̃i. q; mgr̃ vr̃ vnꝰ ẽ christꝰ. Qui maior est vestꝝ erit minister vr̃. Qui ãt se exaltauerit hũiliabit. et q̃ se hũiliat exaltabit

De ve multiplici

M.xxiij.L.xi.t.xij. ¶Cap.cxxix.

E.M.vob scribe t pharisei hypo
v crite q claudit regnū celoz ante
hoies.vos eīm nō itratis nec intro
eūtes sinitis itrare. Ue
vobis scribe t pharisei hypocrite q comeditis domos viduaz longa oz̄one oz̄atis,ppt̄ hoc amplius accipietis iudiciuz. Ue vob scribe t pharisei hypocrite q circūitis mare t aridā vt faciat vnū pselitū t cū fuerit factus facitis eū filiū gehēne duplo q̄z vos Ue vob duces ceci q dicitis q̄cūq̄z iurauerit p templū nihil ē. Qui aūt iurauerit in auro tēpli debet.stulti t ceci.q̄d eīm maius est aurz an tēplū qđ sctificat aurz? Et q̄cūq̄z iurauerit in altari nihil ē.q aūt iurauerit in dono qđ ē sup illud dz Ceci. Quid eīm maius ē donū an altare qđ sanctificat donū?q g iurat in altari iurat in eo t in oīb q̄ sup illud sunt. Et q iurat in tēplo iurat in illo t in eo qui habitat in ipo. Et q iurat in celo iurat in throno dei t in eo q sedet sup eū. Ue. M vobis scribe. L. t pharisei hypocrite q decimatis mentā t anetū rutā. L. t ciminū. M.t oē. L.olus t relinq̄tis. M. L.q̄ graviora sunt legis.iudiciū t mīsericordiā.t fidē t charitatē dei. Hec aūt oportuit facere t illa nō omittere. Duces. M.ceci excolantes culicē.camelum aūt glutientes. Ue. L. vobis pharisei q diligitis pmas cathedras ín synagogis t salutatōes in foro. Ue vobis q estis vt monumēta q̄ nō apparent t hoies ambulātes nesciūt. Rñdens autez q dam ex legisperitis ait illi. Magister. Hec dicens etiā nobis ꝓtumeliam facis. Et ille ait. Et vobis legispitis ve q oneratis homines oneribꝫ q̄ portare nō pñt. t ipi vno digito nō tāgitis sarcinas. Ue. M. vobis scribe t pharisei hypocrite q mundatis qđ deforis ē calicis t parapsidis. intus autez pleni estis rapina t immundicia. Pharisee cece mūda pus qđ intus est calicis t parapsidis vt fiat illđ qđ deforis ē mundū. Ue vobis scribe t pharisei hypocrite q similes estis sepulchris dealbatis q̄ foris apparēt hoīb speciosa intus āt sunt plena ossibus mortuoz t oī spurcicia. Sic t vos q̄dez a foris apparetis hoīb iusti.intus aūt pleni estis hypocrisi t iniq̄tate. Ue. M. vob. L. scribe t pharisei hypocrite q edificatis sepulchra ppharz .pīes. L. aūt vīi occiderūt illos.t ornatis. M. monumenta iustoz. Et dicitis si fuissem⁹ in diebꝫ patrz nrōz nō essemus socij eoz in sanguīe ppharz. Itaq̄z testimonio estis vobismetipis.t. L. pfecto testificami q ꝓsētis opibꝫ patrz vrōz.q. M filij eoz estis q̄ ppharum occiderūt.qm̄q̄dē. L. ipi eos occiderūt. Uos āt edificatis eoz sepulchra.t. M. vos iplete mēsurā patrz vestroz. Serpētes genimīa vipaz quō fugietis a iudicio gehēne? ppterea. L. t sapia dei dixit. Ecce. M. ego. L. mitto ad vos pphetas t apl̄os. L. t sapiētes. M. t scribas. t M. ex illis. L. occidetis t crucifigetis t ex eis flagellabitis ī synagogis vrīis t psequmī de civitate ī civitatē vt veniat sup vos t iniq̄tas L. oīs. M. sāguis iust⁹ sāguis. L. oīuz ꝓphetarz q effusus ē sup. M. ex a ꝓstitutōe L. mūdi a generatōe ista a sāguīe abel iusti vsq̄z ad sāguinē zacharie filij. M. barachie quē occidistis.et. L. perijt inter templū t edē R. t altare. Ita dico vob requirēt ab hac generatōe. Amē. M. dico vobis veniēt hec oīa sup generatōem istā. Ue vob legispitis q tulistis clauē scie t ipi nō introistis .t eos q introibāt,phibuistis. Cū hec ad illos diceret ceperūt pharisei t legispiti grauiter insistere et os eius oppzimere de multis .insidiātes ei.t q̄rētes aliq̄d capere ex ore eius vt accusarēt eū. Hierl'm. M. hierusalē. L. xij. que occidis pphas t lapidas eos q ad te missi sunt .Quotiēs volui congregare filios tuos quēadmodū gallina congregat pullos suos sub alas suas.t auis. L. nidū suū sub pennis.t. M. noluisti. L. Ecce relinquet vob domus vestra deserta. Dico enī vobis /nō me videbitis amodo donec veniat. L. M. hora cū dicetis. Benedictus q venit ī noīe domini.

De vidua duo minuta offerente. R.xij. L.xi.

¶Cap.cxxx.

T. R. sedens iesus contra gazophilae ciū aspiciebat eos q mittebāt munera sua in gazophilaciū .quomodo. R. turba iactabat es.t multi diuites iactabāt multa. Cū venisset aūt vna vidua paup.misit duo minuta qđ est q̄drās. Uidit. L. autē iesus paupculā illam viduam mittentē era duo minuta. Et vocatis. R. discipulis suis ait illis. Amen vere. L. dico vob qm̄ R. L. vidua hec paup plus oībus misit q̄ miserūt in gazophilaciū. Oēs enīz

ex eo qđ abũdabat illis miserũt ĩ munera dei. Hec aũt ex eo qđ illi deest. et. R. de penuria sua oĩa q̃ habuit misit totũ victũ suũ

De edificio tẽpli et

pminatõe euersiõis hierusalem. M. xxiiij. R. xiij. L. xxi. Cap. cxxxi

Egressus. M. iesus ꝺ tẽplo ibat e Et. R. cũ egrederet accesserũt M discipuli ei⁹ vt oñderẽt ei edificatõnem tẽpli. Et q̃busdã. L. dicẽtiby de tẽplo q̃ bonis lapidiby z donis ornatũ eẽt. Ait R. illi vn⁹ ex discipul' suis. Mgr aspice q̃les lapides z q̃les structure. Jp̃e. M. autẽ rñdens ait eis. Videtis hec oĩa. z R. magnas edificatões. Amẽ. M. dico. R. L. vobis veniẽt. L. dies ĩ q̃by nõ. M. relinq̃tur R. L. hic lapis sup lapidẽ q̃ nõ destruaf. Sedẽte. M. R. aũt eo sup montẽ oliueti ꝺ templũ accesserũt. M. ad eũ discipuli eius secreto. z. R. interrogabant eum sepatim Petrus z iacoby z andreas et iohãnes dicẽtes M. Dic nobis p̃ceptor. L. qñ hec erũt. et R. hec fiẽt. M. quod. R. L. signũ aduẽtus tui z ꝯsũmatõis seculi? z. R. qđ signũ. L. cũ hec fieri incipiẽt et ꝯsũmari. R? Et. M. respondẽs. R. L. Jesus dixit. Videte ne q̃s vos seducat. mlti veniẽt ĩ noĩe meo dicẽtes Ego sum christ⁹ et mltos seducẽt. z. L. tẽpus appropinq̃bit. Nolite ḡ ire post illos. Audituri. M. enĩ estis p̃lia z opiniões prelioꝝ. Cũ aũt. R. L. audieritis p̃lia et seditões nolite terreri. Videte. M. ne turbemĩ optet. M. R. enĩ ꝑmũ hec fieri sed nõdum statim finis. Tũc dicebat ill'. Surget gẽs ꝑ gentẽ et regnũ aduersus regnũ z terremotus magni erũt p̃ loca et pestilẽtie et fames terroresq̃ de celo z signa magna erũt. Hec M. aũt. R. oĩa initia sunt doloꝝ. Videte R. aũt vosmetip̃os. Sed. L. añ hec oñia iniiciẽt vob̃ man⁹ suas / z psequẽt. tũc M. tradent vos in tribulatiõez z occidẽt vos. Tradẽt. R. L. enĩ vos in cõcilĩs z in synagogis suis vapulabitis. z añ reges z presides stabitis ppt̃ me. ppter. L. nomẽ meũ Cõtingit autẽ vobis ĩ testimoniũ ill'. R. et eritis. M. odio oĩby gentiby ppt̃ nomẽ meum. Et tũc scandalizabũt multi. et inuicez tradẽt z odio habebũt ĩuicẽ. Et mlti pseudo ꝓphete surgẽt et seducẽt mltos. Et quoniã abũdabit iniq̃tas ffri geſcet charitas multoꝝ. Qui aũt pseuerãuẽrit vsq̃ in finẽ hic salu⁹ erit. Et p̃dicabit̃ h euãgeliũ regni ĩ vniuerso mũdo. z in oñes gentes. ꝑmũ oꝑtz p̃dicari euãgeliũ in. M. testimoniũ oĩby gentiby. Et tũc veniet consũmatio. Et. R. cũ duxerint vos tradentes ponite. L. in cordiby vr̃is non p̃meditari quẽadmodũ rñdeatis. Nolite. R. p̃cogitare q̃d loq̃mini. Non enĩ vos estis loq̃ntes sed spũs sctũs. Ego. L. enĩ dabo vobis os z sapiẽtiã cui nõ poterũt resistere z ꝯdicere omnes aduersarij vestri. Tradet. R. autẽ frater fratrẽ ĩ mortẽ et pater filiũ. z ꝓsurgẽt filij ĩ pentes. et morte eos afficient. Trademini. L. enĩ a parentiby et fratrib⁹ z amicis et cognatis. z critis L. R. odio oĩbus hoĩby ꝓpter nomẽ meũ. et. L. capill⁹ de capite vr̃o nõ peribit. Qui. R. aũt sustinuerit vsq̃ in finẽ hic salu⁹ erit. Jn patiẽtia. L. vestra possidebitis aĩas vr̃as. Cum. M. ergo. R. videritis abominatõez desolatõnis q̃ dicta est a daniele ꝓpheta stantẽ ĩ loco sãcto vbi. R. nõ debet qui. M. R. legit intelligat. Cum. L. autẽ videritis circũdari ab exercitu hierusalẽ tũc scitote q̃ appropinq̃bit desolatio eius. Tunc. M. R. qui. L. in iudea sunt fugiãt ad mõtes. et. M. qui. R. in tecto nõ descẽdant aliq̃d tollere ꝺ domo sua. et q̃ in agro nõ reuertat tollere tunicam suam. z. L. q̃ in medio ei⁹ sunt discedant. z qui in regioniby nõ intrent in eam. q̃ dies vltionis hi sunt vt ĩpleant̃ oñia q̃ scripta sunt. Ue autẽ. M. R. L. pregnantiby et nutrientiby in illis diebꝫ Orate M. R. ne fiat fuga vestra hyeme vel sabbato. Erit. L. enĩ pressura magna super terrã / et ira populo huic. Et cadent in ore gladij et captiui ducentur in omnes gentes et hierusalem calcabit̃ a gentibus donec impleant̃ tempora nationum.

De signis iudicii

M. xxiiij. R. xiij. L. xvij. et. xxi. Ac. xij.

Capitulũ cxxxij

T. L. ait ad discipulos suos. Ue- e niet tps q̃n desiderabitis videre vnũ diẽ filij hoĩs z ñ videbitis Erit. M enĩ tũc tribulatio magna Erũt. R. aũt dies illi tribulatõis et tales quales nõ fuerũt ab initio creature quã condidit deus vsq̃ nũc neq̃ fient. Et nisi abbreuiasset dominus dies illos / non fuisset salua omnis caro. sed ꝓpter electos quos elegit dominus

Hoc videt̃ tãgere penas pctoꝝ nouissimoꝝ tempoꝝ.

abbreuiabit dies. Et. L. dicēt vob. Ecce hic ecce illic. Tunc. M. si. R. q̄s vob dixerit. Ecce hic ē christ⁹ aut illic/nolite credere nolite. R. ire neq; sectemī. Surgēt. M. R. enim pseudo christi et pseudo pphete. et dabūt signa magna ⁊ pdigia ⁊ portēta. R. ad seducendos si fieri p̄t etiam electos. Jta M. vt in errorē ducāt si fieri p̄t etiā elēci. Ego p̄dixi vob oīa. vos ergo videte. Si g̃. M. dixerint vob. Ecce in deserto est nolite exire. Ecce ī penetrabilib⁹ nolite credere. Hā. L. sicut fulgur exit. M ab oriēte choruscās. L. de sub celo ī ea que sub celo sunt fulget ⁊ apparet. M. vsq; ī occidentē. ita. L. erit fili⁹ hois et aduēt⁹. M. in die. L. sua. Ubicūq; M. fuerit corpus illuc ꝯgregabunt ⁊ aq̄le. Primū. L. aūt oꝑtet illū mlta pati ⁊ reprobari a generatōne hac. Statim. M. R. aūt p⁹ tribulatōz diez illoz sol obscurabit. ⁊ luna nō dabit lumē suū. et stelle cadēt ō celo. Et erūt. L. xxi signa in sole et luna et stellis. ⁊ ī terris p̄ssura gētiū p̄ confusiōe sonit⁹ marⁱ ⁊ fluctuū arescentib⁹ hoib⁹ p timore ⁊ expectatōe q̄ supueniēt vniuerso orbi. Et. M. virtutes. L. celoz et. R. q̄ sub celo sunt mouebūt. M. R. L. Et tūc. M. apparebit. signū filij hois ī celo. ⁊. M. tūc. R. L. plāgent se oēs tribus terre. Et tūc videbūt filiū hois veniētē in nube cū pt̄ate magna. R. L. ⁊ gl'ia. R. ⁊ maiestate. L. M. ⁊ mittet. M. R. angelos cuz tuba et voce magna. ⁊ ꝯgregabūt electos a q̄ttuor vētis a sūmis celoz vsq; ad t̄mios eorū. a. R. sūmo terre vsq; ad summum celi Ab. M. arbore. R. fici discite pabolā. Cū iā ram⁹ ei⁹ tener fuerit ⁊ folia nata. ꝯgscitis R. q̄z in primo sit estas. His. L. aūt fieri incipiētib⁹ respicite et leuate capita vra quoniā appropinq̄t redēptio vra. Et dixit illis sil'itudinē. Uidete ficulneā ⁊ oēs arbores cū pducūt iā ex se fructuz scitote q̄z ppe est estas. Jta. M. et. L. vos. R. cū videritis hec fieri scitote q̄z ppe. M. est ⁊ ī ianuis et hostijs. R. regnū. L. dei. Āmē. L. M. R. dico vob. q̄m nō trāsibit generatio hec donec oīa fiāt. Celū ⁊ terra trāsibūt. verba aut̄ mea nō trāsibūt. Attēdite. L. āt vob ne forte gr̄uenk corda vra crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis hui⁹ vite. ⁊ supueniat sup vos repētina dies illa. Tanq̄z enī laqus supueniēt ī oēs q̄ sedent sup faciē oīs terre. De. M. die. R. aūt et hora illa nemo scit neq; angeli celoz neq;. R. fili⁹ nisi sol⁹ pater. Sicut aut̄. L. xvij. fuit in diebz noe ita erit in diebz aduentus. M. filij hois. Sicut enī erāt añ diluuiū ꝯmedētes ⁊ bibētes. nubētes et nuptui tradētes. edebāt. L. et bibebāt et vxores ducebāt/et dabāt ad nuptias vsq; ad eū diem in q̄ intrauit in arcā noe. et nō ꝯgnouerūt donec venit diluuiū ⁊ tulit ⁊ pdidit. L. oīes M. Jta erit aduent⁹ filij hois. Sil'r. L. sicut factū est ī diebz loth edebāt ⁊ bibebāt emebāt et vēdebāt. plantabāt et edificabāt Qua die āt exiuit loth a zodomis pluit dom⁹ ignē ⁊ sulphur de celo. et oēs p̄didit. sm̄ h̄ erit qua die fili⁹ hois revelabit. ī die illa q̄ fuerit in tecto ⁊ vasa ei⁹ ī domo ne descēdat tollere illa. Et q̄ in agro sil'r nō redeat retro. Memores estote vxoris loth. Qui cūq; q̄sierit aiaz suā saluā facere p̄det illam Et q̄cūq; p̄diderit eā viuificabit illā. Dico. L. vob. M. Jn illa nocte erunt duo in lecto. vn⁹ assumet̄ et alter relinquet̄. Duo erūt molētes in vnū in. L. mola vna assumetur ⁊ altera relinq̄tur. Duo ī agro vn⁹ assumet̄ ⁊ alter relinq̄t. Rñdētes dicūt illi Ubi dñe. Qui dixit illis Ubicūq; fuerit corpus illic ꝯgregabūt ⁊ aq̄le. Vigilate. L. xxi. ita q̄ omī tpe orātes vt digni habeamī fugere oīa ista q̄ futura sunt ⁊ stare añ filiū hois

De vigilia ⁊ oratōe

M. xxiiij. R. xiij. L. xij. La. cxxxiij

Videte. R. vigilate et orate nescitis enī q̄n tpus sit. Sicut enī hō q̄ peregre pfect⁹ reliq̄t domū suā. ⁊ dedit seruis suis potestatē cuiuscūq; operis. ⁊ ianitori p̄cepit vt vigilaret Vigilate ergo nescitis enim q̄n dñs domus veniat sero an media nocte. an gallicātu an mane. Ne cuz venerit repente inueniat vos dormientes. Quod aūt vobis dico omnib⁹ dico. vigilate. Sint. L. lumbi vestri p̄cincti ⁊ lucerne ardentes in manib⁹ vestris. Et vos similes hominib⁹ expectātib⁹ dominū suū quādo reuertat̄ a nuptijs. vt cū venerit et pulsauerit cōfestim aperiāt ei.

Beati sunt serui illi q̄s cū venerit dñs inuenerit vigilantes. Āmē dico vob q̄ p̄cinget se et faciet illos discūbere ⁊ trāsiēs mīstrabit illi. Et si venerit ī scda vigilia et si ī tercia vigilia venerit et ita inuenerit. Beati sunt serui

p̄nt hec intelligi dicta diuersis vicibus licet sonēt.

p̄nt hec intelligi posita per remorationem.

illi. Uigilate. M. g qz nescitis q̃ hora dñs
vester vẽtur⁹ sit. Hoc. M. aũt. L. scitote q̃
niã si sciret pfamilias q̃ hora fur veniret/
vigilaret vtiqz et nõ sineret pfodi domũ su
am. Et vos estote pati qz q̃ hora nõ putat
filiꝰ hois vẽiet. ¶ Ait. L. aũt ei Petrꝰ. Do
mine ad nos dicis hãc pabolã an t ad oẽs?
Dixit aũt dñs. Quis putas ẽ fidel' dispẽsa
tor et prudẽs quẽ ꝓstituit dñs sup familiã
suã vt det illis cibũ in tpe. in tẽpe. L. tritici
mensurã? Brũs. L. M. ille seruus quẽ cuz
venerit dñs ũenerit sic faciẽtẽ. Ämẽ. M.
L. dico. M. vob. sup oĩa bona. q̃ possidet
ꝓstituet eum. Si. M. aũt. L. dixerit male
ille seruus ĩ corde suo. morã facit dñs meus
vẽire t cepit pcutere ꝑ seruos suos puerosq; L
ãcillas et edere t inebari. mãducet aũt et
bibat cũ ebriosis. Ueniet. L. M. dñs serui
illiꝰ in die q̃ nõ sperat. et hora q̃ nescit. t di
uidet eũ partẽqz eius cũ infidelibꝫ ypocri
tis. M. ponet. Ibi erit fletꝰ t stridor denti
um. Ille. L. aũt seruus q̃ cognouit volũtatez
dñi sui et nõ se ꝑparauit et nõ fecit ꝑm volũ
tatem eiꝰ plagis vapulabit multis. Qui aũt
nõ cognouit et fecit digna plagis vapula
bit pauc. Oĩ autẽ cui mltũ datũ est mul
tũ q̃retur ab eo. t cui ꝓmendauerũt mltum
plꝰ petent ab eo. Ignẽ veni mittere in traz.
t q̃d volo nisi vt accendat. Baptismo ha
beo baptizari. t quõ coarto vsqz dũ pficia
tur. Putatis qz pacẽ veni dare in terrã. nõ
dico vobis sed sepatõem. Erũt ex hoc q̃n
qz in vna domo diuisi. tres ĩ duos t duo ĩ
tres. Diuidet pater in filiũ. et filiꝰ ĩ patrem
suũ. Et mater in filiã t filia in mrem. So
crus in nurũ suã t nurus in socrũ suã

De decem virgini

bus et de decem talentis t de modo iudicij
M. xxv. Capitulũ cxxxiiij.

Unc sile est regnũ celoꝝ decẽ ꝑgi
t. nibꝫ q̃ accipiẽtes lãpades suas exi
erunt obuiã sponso t spõse. Quiqz
autẽ ex eis erãt fatue t q̃nqz prudentes. sed
q̃nqz fatue acceptis lãpadibꝫ nõ sumpserũt
oleũ secũ. Prudentes ꝑo acceperũt oleũ in
vasis suis cũ lãpadibꝫ. Morã aũt faciente
spõso dormitauerũt oẽs et dormierũt. Me
dia aũt nocte clamor factꝰ ẽ. Ecce sponsus
venit exite obuiã ei. Tũc surrexerũt oẽs vir
gines ille et ornauerũt lãpades suas. Fatue
aũt sapiẽtibꝫ dixerũt. Date nob de oleo ve
stro qz lãpades nr̃e extinguũt. Rñdẽrt pru
dentes dicẽtes. Ne forte nõ sufficiat nobis
t vobis ite potiꝰ ad vẽdẽtes t emite vobis
Dũ aũt irẽt emere vẽit spõsus et q̃ parate
erãt intrauerũt cũ eo ad nuptias. t clausa ẽ
ianua. Nouissime ꝺo veniũt et reliq̃ virgi
nes dicẽtes. Dñe dñe api nobis. Et ille re
spondẽs ait. Ämẽ dico vob. Nescio vos.
Uigilate itaqz qz nescitis diẽ neqz horam.
Sicẽ enĩ hõ pegre pficiscẽs vocauit suos
suos t tradidit illis bõa sua. t vni dedit q̃n
qz talẽta. alij duo. alij ꝺo vnũ. vnicuiqz ꝑm
ꝑpam virtutẽ. t pfectꝰ est statim. Abijt aũt
q̃ quinqz talenta accepat et opatꝰ est in eis
t lucratus est alia q̃nqz. Silr t q̃ duo acce
pat lucratꝰ ẽ alia duo. Qui aũt vnũ accepe
rat abijt t fodit ĩ terrã pecuniã dñi sui. Pꝰ
multũ ꝺo tpis venit dñs seruoꝝ illoꝝ et po
suit ratõem cũ illis. Et accedens q̃ q̃nqz ta
lenta accepat obtulit alia q̃nqz talẽta dicẽs
Dñe q̃nqz talenta tradidisti mihi. ecce alia
q̃nqz talẽta suplucratꝰ sum. Ait illi dñs eiꝰ
Euge serue bone et fidel'. qz sup pauca fuisti
fidel' sup multa te ꝓstituã. Intra ĩ gaudiuz
dñi tui. Accessit aũt t q̃ duo talẽta accepat
t ait. Dñe duo talenta tradidisti mihi. ecce
alia duo suplucratꝰ sum. Ait illi dñs eius.
Euge serue bone et fidel' / qz sup pauca fui
sti fidelis sup multa te ꝓstituã ĩtra in gaudi
um dñi tui. Accedẽs aũt t q̃ vnũ talẽtũ ac
cepat. ait. Dñe scio qz durꝰ es. metis vbi ñ
semiasti. et ꝓgregas vbi nõ sparsisti. Et ti
mens abijt et abscondi talẽtũ tuũ in terram.
Ecce habes quod tuũ ẽ. Rñdens aũt dñs
eiꝰ dixit ei. Serue male t piger sciebas qz
meto vbi nõ semio. et ꝓgrego vbi nõ spar
si. oportuit g̃ te pecuniã meã ꝓmittere numu
larijs. t veniẽs ego accepissem vtiqz quod
meũ est cũ vsura. Tollite igit ab eo talẽtuz
t date ei q̃ habz decẽ talẽta. omni enĩ habẽ
ti dabit et abũdabit. ei aũt q̃ nõ hz et qd vi
det hr̃e auferet ab eo. et inutilẽ seruũ ejcite ĩ
tenebras exteriores. Illic erit fletus t stridor
dentiũ. ¶ Cũ aũt venerit filiꝰ homis ĩ maie
state sua t oẽs angeli eiꝰ cũ eo. tũc sedebit
sup sedẽ maiestatis sue et ꝓgregabunt ante
eũ oẽs gentes et sepabit eos abinuicẽ sicut
pastor segregat oues ab hedis. t statuet oues
q̃dẽ a dextris. hedos aũt a sinistris. Tũc dicet
rex his q̃ a dextris eiꝰ erũt. Uenite bñdicti
patris mei possidete patum vobis regnuz
a cõstitutõe mũdi. Esurijui enĩ et dedistis mi
hi manducare. sitiui et dedistis mihi bibe
re. hospes eram t collegistis me. Nudus

erã et cooperuistis me. infirmus ⁊ visitastis me. In carcere erã ⁊ venistis ad me. Tũc respondebũt ei iusti dicẽtes. Dñe qñ te vidimꝰ esurientẽ ⁊ pauimꝰ. sitientẽ ⁊ dedimꝰ tibi potũ? Qñ autẽ te vidimꝰ hospitẽ ⁊ collegimus. Aut nudũ ⁊ cooperuimus te? Aut qñ te vidimus infirmũ aut in carcere ⁊ venimus ad te? Et rñdens rex dicet illis. Amẽ dico vob. q̃diu fecistis vni de his fratribus meis mĩmis mihi fecistis. Tũc dicet ⁊ his q̃ a sinistris ei erunt. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ q̃ paratꝰ ẽ diabolo ⁊ angelis eius. Esurii enim ⁊ nõ dedistis mihi mãducare. sitiui ⁊ nõ dedistis mihi potũ. hospes erã ⁊ nõ collegistis me. Nudꝰ ⁊ nõ operuistis me. Infirmꝰ ⁊ in carcere ⁊ nõ visitastis me. Tunc rñdebũt ei ⁊ ipi dicentes. Dñe qñ vidimꝰ te esurientẽ aut sitientem aut hospitẽ aut nudũ aut infirmũ aut in carcere ⁊ nõ ministrauimꝰ tibi. Tũc rñdebit illis dicens. Amen dico vob q̃diu nõ fecistis vni de minoribꝫ his nec mihi fecistis. ⁊ ibunt hi in supplicium eternũ. Justi ãt in vitã eternã.

De modo christi in

docẽdo. L. xxi. ⁊ de obstinatõe iudeoꝝ. J. xij.

Capitulũ cxxxv.

Rat. L. aũt in diebꝫ docẽs in tẽplo. noctibꝫ vero exiens morabat in monte q̃ vocatur oliueti. Et oĩs populꝰ manicabat ad eũ venire in tẽplo audire illũ. Cũ. J. autẽ tanta signa fecisset coram illis nõ credebãt in eũ vt sermo ysaie ꝓpleretur quẽ dixit. Dñe qs credidit auditui nostro ⁊ brachiũ dñi cui reuelatũ ẽ? Propterea non poterãt credere qm iterꝝ dixit ysaias Et excecauit oculos eoꝝ et indurauit coꝝ eorũ vt nõ videant oculi et intelligãt coꝝde ⁊ ꝓuertant ⁊ sanem eos. Hoc dixit ysaias qñ vidit gloriã ei et locutꝰ est de eo. Uerũtamẽ ex pncipibꝫ multi crediderũt in eũ. sed ppt pharisẽos nõ ꝓfitebant vt de synagoga nõ eicerent. Dilexerũt enim gl'iam hoĩm. magis q̃ gl'iaz dei. Jesus aũt clamauit ⁊ dixit. Qui credit in me nõ credit in me sz in eũ q̃ misit me Ego lux in mũdũ veni vt oĩs q̃ credit in me in tenebris nõ maneat. ⁊ si qs audierit ꝑba mea et custodierit ego nõ iudico. Nõ enim veni vt iudicẽ mũdũ sz vt saluũ faciaz mũdũ. Qui spernit me et nõ accipit verba mea. habet q̃ iudicet eũ. Sermo quẽ locutꝰ sũ ille iudicabit eũ in nouissimo die. quia ego ex meipo nõ sum locutꝰ. sz q̃ misit me pater ipe mihi mãdatũ dedit q̃d dicã ⁊ q̃d loquar. Ego scio qm mãdatũ eiꝰ vita eterna ẽ Que ergo loq̃r sic dixit mihi pr̃ sic loquor

De festo azimorum

approping̃nte. M. xxvi. R. xiiij. L. xxij. J xiij.

Capitulũ. cxxxvi.

Propping̃bat. L. aũt dies festus azimorũ q̃ dicitur pasca Erat R. aũt pasca et azima post biduũ. Et. M. facta ẽ cũ ꝓsummasz ie/sus ꝓmões hos omẽs dixit discipul' suis. Scitis qm p' biduũ pasca fiet. ⁊ filꝰ hois tradet vt crucifigat? Tũc ꝓgregati sũt pncipes sacerdotũ et seniores iatriũ pncipis sacerdotũ q̃ dr cayphas. ⁊ pciliũ fecerunt. Et. R. q̃rebant. L. sũmi sacerdotes ⁊ scribe quo eũ dolo tenerẽt ⁊ occiderẽt. timebãt L. ꝓ plebẽ. Dicebãt. M. R. aũt. nõ in die festo ne forte tumultꝰ fieret i ppl'o. Intrauit. L. aũt sathanas in iudã q̃ cognomiatur scarioth vnũ de duodecim. Tũc. M. abiit. R. L. vnꝰ de duodecim ad pncipes sacerdotũ ⁊ summos. R. sacerdotes vt ꝑderet eum illis. Et. L. locutꝰ ẽ cũ pncipibꝫ sacerdotũ ⁊ magistratibꝫ quẽadmodũ illũ traderet eis. ⁊ ait. M. ill'. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vob eũ tradã? Qui. R. L. audiẽtes gauisi sunt ⁊ ꝓmiserũt. ⁊ pacti. L. sunt pecuniã illi dare. Et illi ꝓstituerũt ei triginta argenteos et spopõdit Et. M. exide. R. L. q̃rebat opportunitatẽ vt eũ opportune R traderet sine. L. turbis. Ante. J. die festus pasce sciẽs ihs qm venit hora eiꝰ vt trãseat ex hoc mũdo ad pr̃em. cũ dilexisset suos qui erãt in mũdo in finẽ dilexit eos.

Tercia pars princi

palis huius cõtextus de egressu passionis et resurrectõis christi.

Hec est dies ioui⁹ in cui⁹ vespere fiebat esus agni. ⁊ hec vocat prima dies azimorũ

De missio

ne petri et iohis prima die azimorꝝ quã Johãnes vocat añ festũ pasce. M. xxvi. R. xiiij. L. xxij. J. xiij.

Cap. cxxxvij.

Unum ex quattuor

Prima. M. R. autē die azimorum
p quādo. R. pasca īmolabat. in qua
L. necesse erat pasca occidi. Accesserūt. M. discipuli ad iesum. t dicunt M. R. ei. Quo vis eamus t parem⁹ tibi vt mā
duces pasca? Et mittit ex discipulis suis petr. L. t iohannē dicens. Ītes parate nobis pasca vt manducem⁹ Alt illi dixerūt Ubi vis parem⁹? Et dixit ad eos. Ite M in ciuitatē. R. ad quendā. M. Ecce. L. in trocuntib⁹ vobis in ciuitatē ocurret vobis homo amphorā aque portās. seqmī eū in domū in quam intrat. t dicetis pīfamiliās dom⁹. Dicit tibi mgr. Tēpus M. meum prope est. apud te facio pasca. vbi. R. est refectio mea? Ubi. L. est diuersorium vbi. L. R. pasca cū discipulis meis mādu cem? Et ipe ostendet cenaculū magnū stratum. t ibi parate. Et. R. abierūt discipuli eius t venerūt ī ciuitatē. Euntes. L. R. autem inuenerūt sicut dixit illis ieſus. t paraverūt pasca. Uespe. R.
aūt facto venit cū duo
decim. t. L. cum facta Hic fuit esus agni
esset hora discubuit. et
duodecim ap'li cum eo.

De ablutōe pedū

Joh. xiij. Capitulū. cxxxviij

T cena facta cū diabolus iā mīsisset
e ī cor vt traderet eū iudas symonis scharioth. sciens quia oīa dedit ei pater in manus. t quia a deo exiuit t ad deū vadit. Surgit a cena t ponit vestimenta sua. t cū accepisset lintеū p̄cinxit se. Deinde mīsit aquā in peluim et cepit lauare pedes discipulor⁹ suor⁹. t extergere lītheo quo erat p̄cinctus. Uenit g ad symonē petrū. t dicit ei petrus. Dñe tu mihi lauas pedes. Rñdit ieſus t dixit ei. Quid ego facio tu nescis mō/scies aūt postea. Dic ei petr⁹. Non lauabis mihi pedes ineternum. Respōdit ei ieſus. Si nō lauero te nō habebis partē mecū. Dicit ei symon petr⁹. Nō tm̄ pedes sed t manus t caput. Dicit ei ieſus. Qui lotus ē nō indiget nisi vt pedes lauet sed ē mūdus totus. t vos mūdi estis sed nō oēs. Sciebat nāq; q̄snā essz q̄ traderet eū. ppterea dixit. nō estis mūdi oēs Postq̄ g lauit pedes eor⁹ accepit vestimēta sua. t cū recubuisset iter dixit eis. Scitis q̄d fecerī vobis? Uos vocatis me mgr et domine t bñ dicitis. Sum etenī. Si g ego lauī pedes vr̄os domin⁹ t magister. t vos debetis alter alteri⁹ lauare pedes. Exemplū enī dedi vobis vt quēadmodū ego feci vobis ita t vos faciatis. Amē dico vob/nō ē seru⁹ maior dño suo. neq; apostol⁹ maior eo qui misit illū. Si hoc scitis beati eritis si feceritis ea.

De sacramēti īnsti

tutōe. M. xxvi. R. xiiij. Luce. xxij.

Capitulū cxxxix.

T. M. discūbentib⁹. R. eis t man
e ducantib⁹ ait Jesus. Desiderio. L. desideraui h̄ pasca manducare vobiscū anteq̄ patiar. Dico enī vobis /quia ex hoc nō māducabo illud donec impleat in regno dei. ¶ Cenantib⁹. M. autem illis Accepit ieſus panem
gratias. L. egit et bñ Videt intelligendixit. M. et fregit. M. dum q̄ cena agni
L. deditq̄ discipulis fuerit alia cena vel
suis et ait. Accipite. M eadem discontinuaet comedite. hoc. M. ē ata per pedū lotiones
L. corpus. R. meū qđ nes vt intelligitur
pro vobis tradet. hoc per dictū iohānis.
facite in meā cōmemoratōem. Silr t calicez postq̄ cenauit accipiens. M. gratias egit t dedit illis dicēs. Accipite. L. t diuidite inter vos. et bibite M. ex hoc omnes. Hic est sanguis meus
noui testamenti. Hic. L. est calix nouū testamentū in meo sanguie. L. q̄ pro vobis t. M. p multis effundet in remissionē peccatoz. Dico aūt vobis q̄ nō bibā amodo de hoc genimine vitis vsq̄ in diē illū cum illud bibam nouū vobiscū in regno patris mei dei. R. Et biberūt ex eo omnes

De predictōe negationis petri. et questione discipulorū

M. xxvi. R. xiiij. L. xxij. J. xiij. Cap. cxl.

Unc. M. L. dixit illis ieſus. Omnes vos scandalū patiemī in me ī
t ista nocte. quia scriptū est. Percutiam pastorem. et dispergentur oues gregis Sed postq̄ resurrexero precedaz vos in galyleā. Respondens
autem Petrus ait illi.
Et si omnes scādaliza Intelligenda ē tri
ti fuerint in te. ego nū na negatio Petri
q̄ scādalizabor Et. M velut vna negatio
ait illi ieſus. pr⁹ q̄. R. continuata que in
gall⁹ bis vocē ō derit ter cepit antequam

me es negatur⁹. Amen ℣. dico tibi. qz ī hac nocte anteq̄z gall⁹ cantet ter me es negaturus. Ait. R. ille ampli⁹ loq̄bat. Et. ℣. si. R. oportuerit me mori tecuz te nō negabo. Sil'r z oēs discipuli dixerūt. Nō J. de oīb⁹ vobis dico. Ego scio q̄s elegerim. sed vt adimpleat scriptura. Qui māducat panē meum leuabit ꝰ me calcaneuz suum. Amē amen dico vobis p⁹ q̄z fiat vt cū fuerit factū credatis qz ego sum. Amen amen dico vobis. q̄ accipit si quē misero me accipit. q̄ aūt me accipit/accipit eū q̄ me misit. Cū h dixisset iesus turbat⁹ est spū. z ptestat⁹ ē et dixit. Amen. J. R. dico vobis qz vnus ex vob⁹ me tradet q̄. R. māducat mecum. Aspicientes. J. g adinuicē discipuli hesitātes de quo diceret. Et. ℣. ptristati. R. valde ceperūt singuli dicere. Nunq̄d ego sum dñe? At ille rñdens ait. Un⁹. R. ex duodecim. q̄ ℣. intingit. R. mecū manū ī papside ℣. in catino. R. hic me tradet. Fili⁹ q̄dem hoīs vadit sicut scriptū est de illo. Ue aūt homini illi p quē fili⁹ hoīs tradet. Bonuz erat ei si natus nō fuisset homo ille. Respōdens. ℣. aūt iudas q̄ tradidit eū dixit. Nunquid ego sū rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Erat J ergo recūbens vn⁹ ex discipul' eius ī sinu iesu quē diligebat iesus. Innuit g huic symon petrus. z dixit ei. Quis est de q̄ dicit? Jtaq̄z cū recubuisset ille sup pectus iesu dicit ei. Domie q̄s est? Rñdit iesus. Ille ē cui ego intinctū panē porrexero. Et cū intinxisset panē dedit iude symōi scariothis. Et post buccellā tunc introiuit in eū sathanas. Et dic̄ ei iesus. Quod facis fac citius. Hoc aūt nemo sciuit discūbentiuz ad q̄d dixerit ei. Quidam enī putabāt qz loculos hēbat iudas /qz dic̄ ei iesus. Eme ea que opus sunt nobis ad diē festū. Aut egenis gallus cantaret. et sic intelligūt euangeliste trinā negationē factam anteq̄z gall⁹ cātaret. sz cō summata est ante secundū gallicātū. vt ponit marcus. nec ꝓpugnat q̄ christus vtrūq̄z dixerit nūc vt marc⁹ pōit de bis. nunc vt alij ad maiorē exaggerationem.

Intelligenduz ē q̄ Johānes propinquus iesu inclinauit faciē suā ad faciē iesu. ipsuz familiariter z silent' interrogās cui christus submisse rñdit

Dixit hoc permittendo non iubēdo nec sciēs aperiēdo.

vt aliq̄d daret. Cum g accepisset ille exiuit ꝓtinuo. Erat aūt nox. Cū g exisset dixit iesus. Nunc clarificat⁹ est fili⁹ hoīs z deus clarificat⁹ est in eo. si deus clarificat⁹ est ī eo z deus clarificabit eū in semetipo /z ꝓtinuo clarificabit eū. ¶ Filioli adhuc modicū vobiscū sum. queritis me/et sicut dixi iudeis q̄ ego vado vos nō potestis venire. Et vobis dico mō. Mandatū nouū do vob⁹ vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. vt et vos diligatis inuicē. In h cognoscēt oēs quia mei estis discipuli si dilectiōem habueritis adinuicē. Dicit ei symon petr⁹. Dñe q̄ vadis? Rñdit iesus. Quo ego vado nō potes me seq̄ mō/seq̄z aūt postea. Dicit ei petr⁹. Quare nō possum te seq̄ mō? Aīa mea pro te pono. Rñdit iesus. aīa tua pme ponet? Amē amē dico tibi. Non cantabit gallus donec ter me neges. Et ipi ceperunt q̄rere inter se q̄s esset q̄ eū traditurus essz. Facta est aūt z ꝓtentio inter eos quis eorum videretur esse maior. Dixit autē eis. Reges gentiū dñant eorū. et q̄ ptātem habent sup eos benefici vocantur. Vos aūt nō sic. sed q̄ maior est ī vob⁹ fiat sicut minor. z q̄ pcessor est sicut mīstrator. Nam q̄s maior est/q̄ recūbit an q̄ mīstrat? Nōne q̄ recūbit? Ego aūt ī medio vestruz sum sicut q̄ mīstrat. Vos aūt estis q̄ pmānsistis mecū in tēptatōib⁹ meis. Et ego dispono vob⁹ sicut disposuit mihi p⁹ me⁹ regnū vt edatis et bibatis sup mensam meā in regno meo. z sedeatis sup thronos iudicantes duodecim tribus ysrl'. Dixit aūt dñs symoni. Symon ecce sathan expetiuit vos vt cribraret sicut triticū. Ego autē rogaui p te vt nō deficiat fides tua Et tu aliq̄ndo conuersus cōfirma fratres tuos. Qui dixit. Dñe tecū sum parat⁹ z in carcerē z ī mortē ire. Et ille dixit. Dico tibi petre. Non cātabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit eis. Q̄n misi vos sine sacculo z pera z calciamētis/nūquid aliq̄d defuit vobis? At illi dixerunt. Nihil. Dixit g eis. sed nūc q̄ habz sacculū tollat sil' et peram. sed q̄ nō habet vendat tunicā suaz et emat gladiū. Dico enī vob⁹. quoniā adhuc h qō scriptū ē oportz impleri ī me. Et cū iniustis deputat⁹ est. Etenim ea que sunt de me finem habēt. At illi dixer̄t. Ecce duo gladij hic. At ille dixit eis. satis est.

Hoc potest intelligi eleuate vl' depresse.

De sermone domini post cenā ꝛ ptinet multas rubricellas p multitudine doctrinaꝝ vbi p totū de mysterio trinitatis. Jo. xiiij. xv. xvi. xvij.

¶Capitulum. cxli.

Dixit discipulis suis. Nō turbetur cor vestꝝ. Creditis in deū ꝛ in me credite. In domo patris mei māsiones mlt̄ te sunt. Si q̄ min⁹ dixissem vobis. q̄ vado parare vobis locū. ꝛ si abiero ꝛ p̄parauero vobis locū iterꝝ veniō ad vos ꝛ accipiam vos ad meipm vt vbi ego sum ꝛ vos sitis. ꝛ q̄ ego vado scitis. ꝛ viaꝫ scitis. Dicit ei Thomas. Dñe nescimus q̄ vadis. ꝛ quō possumus viā scire? Dicit ei iesus. Ego sum via veritas ꝛ vita. Nemo venit ad patrē nisi p me. Si cognouissetis me ꝛ patrē meū vtiqꝫ cognouissetis. ꝛ amodo cognoscetis eū ꝛ vidistis eū. Dicit ei philippus. Dñe oñde nobis patrē ꝛ suffic̄ nobis? Dicit ei iesus. Tāto tēpe vobiscū sum ꝛ nō cognouistis me. Philippe q̄ videt me videt ꝛ patrē meū. Quō tu dicis oñde nobis patrē? Nō credis q̄ ego in patre ꝛ pat in me est? Uerba q̄ ego loquor vobis a me ipō nō loquor. Pater aūt in me manēs ipe facit opa. Nō creditis q̄ ego in patre ꝛ p̄ in me ē. Alioq̄n ppt̄ opa ipa credite. Āmē amen dico vobis q̄ credit in me opa q̄ ego facio ipe faciet ꝛ maiora hoꝝ faciet. q̄ ego ad patrē vado. ꝛ qōcūqꝫ petieritis in noīe meo hoc faciā vt glorificet p̄ in filio. si q̄d petieritis in noīe meo hoc faciā. ¶Si diligitis me māndata mea seruate. ꝛ ego rogabo patrē ꝛ alīū paraclitum dabo vobis vt maneat vobiscū in eternū. spm veritat̄ quē mūdus nō pōt accipe q̄ nō videt eū nec scit eū. Uos aūt cognoscetis eū. q̄ apud vos manebit ꝛ in vobis erit. Nō relinquā vos orphanos. veniā ad vos. Adhuc modicū ꝛ mundus me iā nō videt. Uos aūt videtis me. q̄ ego viuo ꝛ vos viuetis. In illo die vos cognoscetis. q̄ ego in patre meo ꝛ vos in me ꝛ ego in vobis. Qui hꝫ māndata mea ꝛ seruat ea ille est qui diligit me. q̄ aūt diligit me diliget a patre meo ꝛ ego diligā eū ꝛ manifestabo ei meipm. Dicit ei iudas nō ille scharioth. Dñe q̄d factū est. q̄ manifestaturus es teipm nobis ꝛ nō mundo? Rñdit ei iesus ꝛ dixit ei. ¶Si q̄s diligit me sermonē meū seruabit ꝛ p̄ meus diliget eū. ꝛ ad eū veniem⁹ ꝛ māsionē apud eū faciem⁹. Qui nō diligit me sermones meos nō seruat. Et sermonē quē audistis nō ē meus ꝫ eius q̄ mi sit me patr̄. Hec locut̄ sum vobis apd̄ vos manēs. Paraclitus aūt spūsc̄tus quē mittet p̄ in nomīe meo ille vos docebit oīa et suggeret vobis oīa q̄cūqꝫ dixero vob. Pacem relinquo vobis. pacē meā do vobis. nō quō mūdus dat ego do vobis. Nō turbet cor vestꝝ neqꝫ formidet. Audistis quia dixi vobis vado et venio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiqꝫ q̄ ad patrem vado. q̄ p̄ maior me est. Et nūc dixi vob p̄us q̄ fiat vt cū factū fuerit credatis. Jam nō multa loq̄r vobiscū. Uenit enī p̄nceps mūdi huius ꝛ in me nō habet q̄cq̄ꝫ. sed vt cognoscat mūdus q̄ diligo patrē. et sicut māndatū dedit mihi pater sic facio. Surgite eam⁹ hīc. ¶Ego sum vitis vera ꝛ pater me⁹ agricola ē. Oēm palmitē in me nō ferentē fructū tollet eū. et oēm q̄ fert fructum purgabit eū vt fructū plꝰ afferat. Jā vos mūdi est̄ ppt̄ sermonē quē locutus sum vob. manete īme ꝛ ego in vobis. Sic palmes nō pt̄ ferre fructū a semet ipo nisi māserit in vite. sic nec vos nisi ī me māseritis. Ego J. xv. sum vitis ꝛ vos palmites. q̄ manet ī me ꝛ ego ī eo hic fert fructū multū. q̄ sine me nihil potestis facere. Si q̄s ī me nō māserit mittet foras sicut palmes et arescet. ꝛ colligent eū ꝛ in ignem mittent ꝛ ardet. Si māserit̄ in me ꝛ verba mea ī vob māserint. qōcunqꝫ voluerit̄ petetis ꝛ fiet vobis. In h̄ clarificat⁹ est p̄ meus vt fructū plurimū afferatis. ꝛ efficiamī mei discipuli. Sicut dilexit me p̄ ꝛ ego dilexi vos. Manete in dilectōe mea. si precepta mea fuaueritis manebit̄ in dilectōne mea sicut et ego p̄cepta p̄ris mei fuaui. et maneo in ei⁹ dilectōe. Hec locut⁹ sum vob

Tercia rubricella. Implēdus sermo christi

Quarta rubricella. Scōm aliquos hic incipit capitulum xv. Johā. non explicat euangelista quo iuerit dñs ꝛ dixerit sequētia quia nonduꝫ transierat torrentem cedron nec erat hymnus dictus. Nisi velimus vti regula vel anticipatōnis vel rememoratōis.

Scda rubricella. Questio iude apli

vt gaudiū meū in vobis sit et gaudiū ve-
strū plenū impleatur.
¶Hoc est p̄ceptū meū Præceptū dilectōis
vt diligatis inuicē sic̄
dilexi vos. Maiorem Quinta rubricella
hac dilectōez nēo habz
vt aīam suā ponat q̄s p amicis suis. Vos
amici mei estis si feceritis q̄ ego p̄cipio vo
bis. Jam nō dicā vos seruos/ qz seruꝰ ne-
scit q̄d faciat dñs eius. Vos aūt dixi ami
cos. qz omnia q̄cunq; audiui a p̄re meo no
ta feci vobis. Nō vos me elegistis sz ego ele
gi vos z posui vos vt eatis z fructū affera
tis z fructus vester maneat. vt q̄cūq; peti
eritis p̄rem in noīe meo det vobis. ¶Hec
mando vobis vt dili-
gatis inuicē. Si mū- Sexta rubricella
dꝰ vos odit scitote qz
me priorē vobis odio habuit. Si de mun
do fuissetis mūdꝰ q̄ suū erat diligeret. qz
vo de mūdo non estis. sz ego elegi vos de
mundo. ppterea odit vos mūdus. Memē
tote sermonis mei quem ego dixi vobis.
Nō est seruus maior dño suo. si me pſecuti
sunt z vos pſequent. si sermonē meū serua
uerint z vestr̄ seruabūt. Sz hec oīa faciēt
vobis ꝓpter nomē meū. qz nesciūt eū q̄ mi
sit me. Si nō venissem z locutus eis fuis-
sem pctm̄ nō haberēt. Nūc aūt excusatōem
nō ħnt ꝺ pctō suo. Qui odit me odit z p̄rem
meū. Si opa nō fecissem in eis que nemo
alius fecit. pctm̄ non haberēt. Nūc autem
z viderūt z oderūt me z patrē meū. sz vt im
pleat sermo q̄ in lege coꝝ scriptus ē qz odio
habuerunt me gratis.
¶Cū aūt venerit pacli Septima rubricel-
tus quē ego mittā vo la.
bis a p̄re spm̄ ꝓritatis
qui a p̄re pcedit ille testimoniū ꝓhibebit ꝺ
me. z vos testimoniū ꝓhibebitis. qz ab initio
mecū estis. Hec locutus sum vobis vt nō
scādalizemi. Absq; synagogis facient vos.
sz venit hora vt omis q̄ interficit vos arbi
tret obsequiū se p̄stare deo. Et hec faciēt vo
bis. qz nō nouerūt p̄rem neq; me. sz hec lo-
cutus sum vob vt cū venerit hora coꝝ re
miniscami/ qz ego dixi vobis. Hec aūt vo
bis ab initio non dixi. qz vobiscū erā. ¶Et
nunc vado ad eū q̄ me
misit. z nemo ex vob̄ Octaua rubricella
terrogat me q̄ vadis.
Sed qz hec locutꝰ sū vobis. tristicia imple
uit coꝝ vestr̄. sed ego ꝓritatē dico vob. Ex-
pedit vobis vt ego vadā. Si eī nō abiero
paclitꝰ nō veniet ad vos. si aūt abiero mit
tā eū ad vos. Et cū venerit ille arguet mū
dū de pctō. z de iusticia z ꝺ iudicio. De pec
cato q̄dem q̄a nō crediderūt ī me. de iusticia
vo qz ad p̄rem vado z iā nō videbitis me.
De iudicio aūt qz ꝓnceps huiꝰ mūdi iam
iudicatꝰ est. Adhuc mlta habeo vobis di-
cere/ sed nō potestis portare modo. Cū au
tē venerit ille spūs ꝓritatis docebit vos oēz
ꝓritatē. Nō eī loq̄t a semetipo sz q̄cūq; audi
et loq̄t. z q̄ vēntura sūt annūciabit vob. Ille
me clarificabit qz ꝺ meo accipiet z annūci
abit vob. ¶Modicū
et iā nō videbitis me. Nona rubricella.
et itez modicū z vide-
bitis me. qz vado ad p̄rem. Dixerunt g̃ ex
discipul' eiꝰ ad inuicē. Quid est h̄ quod di-
cit nobis modicū z nō videbitis me. z ite
rū modicū z videbitis me. qz vado ad p̄rem?
Dicebāt g̃. quid est h̄ quod dicit nob modi
cū? nesciꝰ q̄d loq̄tur. Cognouit aūt ih̄s
qz volebant eū interrogare. et dixit eis. De h̄
q̄ritis inter vos. qz dixi modicū et nō vide
bitis me. z itez modicū z videbitis me. Amē
amen dico vob qz plorabitis et flebitis vos.
mūdus aūt gaudebit. vos aūt ꝓtristabimi.
sed tristicia vestra vertet in gaudiū. Mulier cū parit tristiciā habz. qz venit hora eiꝰ
Cum aūt peperit puerū iā nō memit pſ-
sure ꝓpter gaudiū qz natꝰ est hō in mūdum
Et vos igit nūc q̄dē tristiciā habetis. Ite
rū aūt videbo vos et gaudebit coꝝ vestrū.
et gaudiū vestr̄ nemo tollet a vobis. Et in
illo die nō rogabitis q̄c-
q̄. ¶Amen amen dico Decima rubricella
vobis si q̄d petieritis
patrē in noīe meo dabit vob. Usq; mō nō
petistis q̄cq; in noīe meo. Petite z accipietis.
vt gaudiū vestr̄ sit plenū. Hec in ꝓuerbijs
locutꝰ sum vobis. Venit enī hora cū iam
nō in ꝓuerbijs loq̄r vobis sed palā de patre
meo annūciabo vob. Illo die in noīe meo
petetis. Et nō dico vob qz ego rogabo pa
trē de vobis. Ipe enī pr̄ amat vos qz vos
me amatis/ et credidistis qz a deo exiui. Exi
ui a patre et veni in mūdū. Itez relinq̄ mū
dū et vado ad p̄rem. Dicūt ei discipuli eiꝰ.
Ecce nūc palā loq̄ris z ꝓuerbiū nullū di-
cis. Nunc scimus qz scis oīa et nō est opꝰ
tibi vt q̄s te interroget. In h̄ cognouimus
qz a deo existi. Rñdit eis ihesus. Nō credi-
tis. Ecce venit hora et iā venit vt dispga-

mini vnusq̄q̄ ī ꝓpa et me solū relinquetis. ⁊ nō suz solus. qz pr̄ mecū ē. Hec locut⁹ suz vob vt in me pacē hēatis. In mūdo ꝓssu/ram habebitis. sz ꝛfidite ego vici mundū.

¶Hec locut⁹ ē ies⁹. ⁊ subleuatꝫ in celū oculꝫ. Undecima rubri cella. dixit. Pr̄ vēit hora cla/rifica filiū tuū vt filius tu⁹ clarificet te. sic̄ dedisti ei ptātē oīs carnis vt oē qđ dedisti ei det eis vitā eternā. Hec est vita eterna vt cogſcāt te solū vez deum/ ⁊ quē misisti ih̄m xp̄m. Ego te clarificaui sup̄ terrā. opus ꝓsummaui qđ dedisti mihi vt faciā. ⁊ nūc clarifica me tu pr̄ apō temet ipm claritate quā habui ꝓpus q̄ mūdus es/set apud te. Manifestaui nomē tuū hoīb⁹ quos dedisti mihi de mūdo. Tui erant/et mihi eos dedisti ⁊ sermonē tuū ꝟuauerūt. ⁊ nūc cognouerūt. qz oīa q̄ dedisti mihi abs te sunt. qz ꝓba q̄ dedisti mihi dedi eis. ⁊ ipi acceperūt ⁊ cognouerūt vere. qz a te exiui ⁊ crediderūt qz tu me misisti. Ego ꝓ eis ro/go nō ꝓ mūdo rogo. sz ꝓ bis q̄s dedisti mi/hi qz tui sunt. Et mea omīa tua sunt ⁊ tua mea sunt. ⁊ clarificat⁹ suz in eis. Et iā nō sū in mūdo. ⁊ hi in mūdo sunt ⁊ ego ad te ve/nio. Pr̄ sct̄ serua eos in noīe tuo q̄s dedi/sti mihi vt sint vnū sic̄ ⁊ nos. Cū essem cuz eis ego ꝟuabā eos ī no/mine tuo. q̄s dedisti mi/hi custodiui ⁊ nemo ex eis perijt nisi fili⁹ pditi/onis vt scr̄ptura impleat. Nūc aūt ad te ve/nio ⁊ hec loqr̄ in mūdo vt habeāt gaudiuz meū impletum in semetipis. Ego dedi eis sermonē tuū ⁊ mūdus eos odio habuit. q̄a nō sunt de mūdo sic̄ ⁊ ego nō sum de mun/do. Nō rogo vt tollas eos de mūdo. sed vt ſuodecima rubri cella. ſerues eos a malo. De mūdo nō sunt sicut ⁊ ego nō sum de mūdo. Sanctifica eos in veritate. sermo tu⁹ ꝟitas est. sic̄ tu me misisti in mūdū. ⁊ ego misi eos in mundū ⁊ ego ꝓ ipis sctifico meipm vt sint ⁊ ipi sctificati ī veritate. Nō ꝓ bis aūt rogo tm̄. sz ⁊ ꝓ eis q̄ crediturī sunt ꝓ ꝟbū eoz in me. vt oēs vnū sint sic̄ ⁊ ego pr̄ in te ⁊ tu in me. vt ⁊ ipi in nob⁹ vnū sint. vt mūdus credat qz tu me misisti. Et ego claritatē quam dedisti mihi dedi eis. vt sint vnū sic̄ ⁊ nos vnū sumus. Ego ī eis ⁊ tu ī me vt sint ꝓsūmati in vnuz ⁊ cogſcat mūd⁹/ qz tu me misisti. ⁊ dilexisti eos sic̄ ⁊ me dilexisti. Pr̄ q̄s dedisti mihi vo/lo vt vbi ego suz ⁊ illi sint mecū vt videant claritatē meā quā dedisti mihi. qz dilexisti me añ ꝓstitutōez mūdi. Pr̄ iuste mūdus te nō cognouit. ego aūt cognoui ⁊ hi cognouerūt. qz tu me misisti ⁊ notū feci eis nomē tuū vt dile/ctio q̄ dilexisti me in ipis sit ⁊ ego in ipis.

De oratōne ies⁹ ⁊ sua

captōe. M. xxvi. R. xiiij. L. xxij. J. xviij.

¶Capitulum. cxlij.

h Ec. J. cū dixisset ih̄s ⁊ M. hym/no. R. dicto exierūt in montē oliueti ⁊ L. egressus ibat ſm ꝓsuetudinē in mōtē oliuaz trās torrētē. J. cedrō in villā. M. ī ꝑdiū. R. cui nomē gethsemani. Secuti. L. sunt aūt eū ⁊ discipuli ei⁹. Sciebat. J. ⁊ iu/das q̄ tradebat eū locū. qz frequēter ꝓuene/rat ih̄s illuc cū discipul⁹ suis ⁊ M. dixit R Sedete h̄ donec. M. vadā illuc. M. ⁊ orē R. Et coassūpto. M. R. petro ⁊ duob⁹ fi/lijs zebedei cepit. M. ꝓtristari ⁊ mest⁹ esse pauere R. ⁊ tedere. Tūc. M. ait. R. ill'. Tri/stis est aīa mea vsq̄ ad mortē Sustinete h̄ et vigilate mecū et. L. ipe auulsus ē ab eis quantū est iact⁹ lapidis. Et ꝓgressus. M. R. pusillū ꝓcidit. M. ī faciē suā sup. R. ter/rā ⁊ orabat vt si fieri possz trāsiret ab eo ho/ra. Et dixit. Abba pr̄. oīa possibilia sūt tibi/ trāsfer hūc calicē a me. sed nō qđ ego volo sed qđ tu. Hi. M. pater ſPotest intelligi q̄ chr̄istus bis ita di/xit si possibile ē trāseat a me calix iste. Uerūtn nō sicut ego volo sz sicut tu. Et vēit ad di/scipulos suos. ⁊. M. inuenit. R. eos dormi/entes. ⁊ dixit petro sic. Symon. R. dormis Nō. M. potuisti. R. vna hora vigilare me cū? Uigilate ⁊ orate vt nō intretis in tēpta/tionē. Spiritus q̄dem ꝓmpt⁹ est caro aūt infirma. Iterꝫ scdō abijt et orauit eundem ſmonē dicēs. Pr̄. M. mi si ñ pt hic calix trā/sire nisi bibā illū fiat volūtas tua. Et venit M. R. iterꝫ et iuenit eos dormiētes. Erāt enī oculi eoz ḡuati ⁊ ignorabāt. R. q̄d rñ/derent ei. Et relictis. M. illis iterū abijt et orauit eundē ſmonē. Et positis. L. geni/bus orabat dicēs. Pater si vis trāsfer cali/cē istū a me. Uerūtamen nō mea sz tua vo/luntas fiat. Apparuit autē illi angel⁹ de celo ꝓfortans eū. Et fact⁹ ī agonia ꝓlixi⁹ orabat. ⁊ ſProbabile est q̄ fu/it gabriel factus est sudor ei⁹ sicut gutte sanguis de/currentis in terrā. Et cū surrexisset ab oōe

ꝛ venisset ad discipulos suos inuenit eos dormiẽtes ꝓ tristicia. ꝛ ait illꝭ. Quid dormitis? Dormite iã. M. R. ꝛ requiescite. Sufficit. R. surgite. L. ꝛ orate ne intretis in tẽptatõez. Ecce. M. appropinq̃bit. R. hora/ ꝛ filius hois tradet in manus pctõz. surgite eamus. Ecce q̃ me tradet ppe ẽ. Judas J. ergo cũ accepisset cohortẽ a põtificib ꝛ phariseis mĩstros venit illuc cũ laternis ꝛ facib ꝛ armis. ꝛ. M. adhuc. R. iesu loquẽte. Ecce iudas schariotis vnus ex duodecĩ ꝛ cũ eo turba multa cũ gladijs ꝛ fustibus/ missi. M. a ꝓncipib sacerdotum ꝛ scribis R. ꝛ seniorib. M. R. ppꝛi. Dederat autez traditor eis signũ dicẽs. Quẽcũq; oscularus fuero ipe ẽ tenete eũ ꝛ ducite. R. caute ꝛ L. añcedebat eos ꝛ appropinq̃uit iesu vt oscularet eũ. Et. M. cũ venisset. R. statim accessit ad eũ ꝛ ait. Rabbi. R. Aue M. rabbi. ꝛ. M. osculatus. R. ẽ eũ. Dixit. M. ei iesus. Amice. Ad quid venisti? Juda osculo filiũ hois tradis. Jesus. J. itaq; sciẽs oĩa que vẽtura erãt sup eum ꝓcessit ꝛ dixit eis. Quẽ q̃ritis? Rñderũt ei. iesum nazarenum. dixit eis iesus. ego sum. Stabat aũt ꝛ Judas q̃ tradidit eũ cũ ipis. Ut ergo dixit eis ihs ego sum abierũt retrorsum ꝛ ceciderũt in terrã. J ꝛeq̃ ẽ eos interrogauit. Quẽ q̃ritis? Illi aũt dixerũt Jhm nazarenũ. Rñdit ihs. Dixi vobis q ego sum. si ergo me queritis sinite hos abire. Ut impleret sermo quẽ dixit. q quos dedisti mihi nõ pdidi ex eis quenq̃. Tũc. M. accesserũt ꝛ manus. M. R. iniecerũt in iesum ꝛ tenuerũt eũ. Videntes. L aũt hi q̃ cũ ipo erãt qd futuꝝ erat dixerunt ei. Dñe si pcutim⁹ in gladio? Rñdens autẽ iesus ait. sinite vsq; huc. Symõ. M. R. ẽ Petrus hñs gladiũ eduxit eũ ꝛ pcussit põtificis summi. R. sacerdotis seruũ/ ꝛ abscidit auriculam eius dexterã. J. Erat aũt nomẽ seruo malchus. Dixit ẽ iesus petro. Mitte gladiũ in vaginam. Calicẽ quẽ dedit mihi pr̃ nõ vis vt bibã illũ? Dẽs. M. cm̃ q̃ accepe rint gladiũ gladio pibũt. An putas q nõ possum rogare pr̃em meũ ꝛ exhibebit mihi mõ plusq; duodecĩ legiones ãgelorũ? Quõ ergo implebunt scripture? Quia sic oportet fieri. Et. L. cũ tetigisset auriculã eius sanauit eũ. Dixit aũt iesus ad eos q̃ venerãt ad se ꝓncipes sacerdotũ ꝛ mgr̃atus tẽpli ꝛ seniores. Tãq; M. L. ad. R. latronẽ existi cũ gladijs ꝛ fustib cõprehẽdere me. cũ q̃ti die. L. fuerim vobiscũ in tẽplo ꝛ sedebam M. docẽs ꝛ non. M. me. R. tenuistis. ẽ hec est hora vra ꝛ ptãs tenebraꝝ. Hoc. M. aũt R. totũ factũ ẽ vt adimplerẽt scripture ꝓphar rũ. Tũc. M. discipuli R. relicto eo oẽs fugierũt. A dolescẽs. R. aũt q̃dã seq̃bat eũ amictus syndone sup nudo ꝛ tenuerũt eũ. Et il le relicta syndone nudus pfugit ab eis. Lo hors. J. aũt ꝛ tribun⁹ ꝛ mĩstri iudeoꝝ cõprehenderũt iesum. et tenẽtes. M. L. ligauerũt eũ ꝛ adduxerũt eũ ad annã primum. Erat ei socer cayphe q̃ erat põtifex anni illius. Erat aũt cayphas q̃ ꝓsiliũ dederat iudeis. quia expedit vnũ hoiem mori ꝓ populo. Et ꝓuenerũt. R. in vnũ oẽs sacerdotes scribe et pharisei ꝛ seniores

Superuenerãt forte aliqui cũ turba. vel post. vl̃ ideo dicunt ꝓncipes venisse. quia miserũt suos.

Intelligẽdum est postq̃ iudas osculatus ẽ iesuz. q ꝓcesserat regressus ad turbã ad quam iesus ꝓcessit.

De missiõe iesu ad

annam. Et ꝑma negatõne petri. M. xxvi. R. xviij. L. xxij. J. xviij. Laꝑ. cxliij.

Equebat. J. aũt iesum Simõ petrus ꝛ alꝰ discipulꝰ. Discipulꝰ aũt ille erat notus põtifici. ꝛ introiuit ĩ atriũ ꝓncipis cũ iesu. Petrus autẽ stabat ad ostiũ foris. Exiuit ẽ alius discipulꝰ qui erat notꝰ põtifici. ꝛ dixit ostiarie. ꝛ introduxit petrũ. Dixit ẽ Petro ancilla ostiaria sũmi. R. sacerdotis cũ vidisset Petrũ calefacientẽ se. L. sedentẽ ad lumen. Et. M. tu cũ Jesu nazareno. R. galyleo eras. Nũq̃d. J. ꝛ tu ex discipulis es hois isti us? Et hic. L. cũ illo erat. Et. M. ille. R. negauit. L. illũ corã oĩmibus dicẽs. Mulier. L nõ noui illũ. Non. J. sum neq; R. scio. neq; noui q̃d dicas. Stabant. J. aũt serui ꝛ mi

Quãuis diuersi diuersimode videantur loqui de mõ cõcordãdi triplicem negatõez petri ita vt Augusti. sentire videat totaz fuisse in domo anne. Ipse nihilominus vl̃ alij nõ intẽdũt prejudicare probabili ri mõ dicendũ si ex tertu possit elici sicut esse videt modus hic ꝓtẽtus. iudicet lector

nistri ad prunas. qz frigus erat z calefaciebāt se. Erat aūt cū eis z Petrus stās z calefaciēs se. Et. R. exiuit foras ante atrium z gallus cantauit. Pōtifex. J. ḡ interrogauit iesum de discipulis z de doctrina eius: Rñdit ei iesus. Ego palā locutus sum mūdo/ ego sp docui in synagoga z in templo quo oēs iudei ꝓueniūt/ z in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas. Interroga eos qui audierūt q̄ locutus sum ipis. Ecce hi sciūt q̄d dixerim ego. Hec cū dixisset vnus assistēs ministroꝝ dedit alapā iesu dicens. Sic rñdes pōtifici: Rñdit ei ihs. Si male locutus sum testimoniū phibe de malo. si aūt bñ q̄d me cedis: Et misit eū annas ligatū ad Layphan pontificem.

De missiōe Jesu ad Layphā. M. xxvi. R. xiiij. L. xxij. J. xviij

¶Capitulum. cxliij.

a T. M. illi tenētes iesum duxerūt illum ad cayphā p̄ncipē sacerdotuz vbi scribe seniores z pharisei ꝓuenerāt. Petrus. M. R. aūt sequebaꝛ eū a lōge vsq; in atriū p̄ncipis sacerdotū. Et ingressus intro sedebat cū ministris vt. M. videret finem. Accenso. L. aūt igne in medio atrio/ z circūsedētibꝫ illis erat Petrus in medio eoꝝ z calefaciebat se ad ignē. Principes autem sacerdotū z oē ꝓciliū q̄rebāt falsum ꝫ iesum testimoniū vt eum morti traderēt z nō inueniebāt cū multi falsi testes accessissent. z. R ꝓuenientia testimonia ñ erāt. Nouissime. M aūt venerunt duo falsi testes z. R. falsum testimoniū ferebant aduersus eum dicētes. Qm̄ nos audiuimus eū dicentē. Ego dissoluaz tēplū ß manufactū z post triduū aliud nō manufactū edificabo. Hic. M. dixit. possum destruere tēplū dei z post triduū reedificare illud. Et. R. nō erat ꝓueniēs testimoniū illoꝝ Et exurgēs summ⁹ sacerdos ī mediū interrogauit ihm dicēs. Nō rñdes q̄cq̄ ad ea q̄ tibi obiciunt ab his: Ille aūt tacebat z nihil rñdit. Rursus sūmus sacerdos interrogauit eū z dixit ei. Adiuro. M. te p deū viuū vt dicas nob si es xp̄s filꝰ dei bñdicti. R. Dixit illi ihs. Tu dixisti. Ego. R. sum. Uerūtñ. M. dico vob amodo videbitis. M. R. filiū hois sedentē a dextris v tutis dei z venientē in nubibꝫ celi. Tūc p̄n ceps sacerdotū scidit vestimēta sua dicens Blasphemauit. q̄d adhuc egemus testibꝫ z desideramꝰ. R. testes. Ecce. M. nūc. R. audistis blasphemiaz. q̄d vob videt: Qui R. oēs. M. ꝺdēnauerūt eū reū esse mortis Et. L. viri q̄ tenebāt eū illudebāt ei. Tunc M. expuerūt. R. L. in faciē eiꝰ z velauerūt L. eū cedētes. L. eū colaphis. R. z. L. interrogauerūt. M. eū dicētes, pphetiza nob xp̄e q̄s ē q̄ te pcussit: z. R. ministri eū alapis cedebāt z alia mlta blasphemātes dicebāt ī eū.

Difficultas prouenit in hoc passu. qz tres euāgeliste non loquunt de Anna. ideo vident cōprehēdere factū anne cū facto cayphe vt in prima negatōne Petri quā hic pōit cū duabus alijs

De scda z tercia negatōne Petri. M. xxvi. R. xiiij. L. xxij. J. xviij. ¶Capitulum. cxlv.

e Xeunte. M. aūt Petro ianuā rursus. R. cū vidisset illū alia. M. ancilla. R. cepit dicere circūstātibꝫ. Quia hic ex illis est. Hic. M. erat cū iesu nazareno. z. L. post pusillū aliꝰ videṡ eū dixit. Et tu de illꝰ es Erat. J. aūt Symon petrus stans et calefaciēs se. Dixerūt ergo ei Nunq̄d et tu ex discipul' eius es: Et itez negauit cum iuramento. quia nō noui hominē. Et. M. post. R. pusillū intervallo. L. quasi hore vnius rursus. M R. qui astabāt dicebāt Petro. Uere ex illis es Nam z galyleꝰ es. z loquela. M. tua manifestum te facit. Dixit. J. vnus ex seruis pōtificis cognatꝰ eius cuiꝰ petrꝰ abscidit auriculam. Nōne ego te vidi ī horto cū illo: Ille. R. aūt cepit anathematizare detestari. M. z iurare. M. R. qz. R. nescio hoīem istū quē dicitis. Et ꝓtinuo. L. adhuc eo loq̄nte. iterū R. gallꝰ. M. R. cātauit. L. J. Et. L. ꝓuersus dñs respexit petrū. Et. M. recordatus

Blosa.

Intelligendū q̄ in qualibet negatōne petri mlte persone locute sunt. sicut fuit in tumultu. et q̄ petrꝰ nūc exijt nūc redijt vt turbaꝝ. ñ ꝓsideraṡ quid diceret aut agerz ꝓze timoze. z nūc stabat nūc sedebat. Pōt etiam intelligi tres ē in nocte gallicātus circa mediā noctem. circa terciaz. circa aurozā. Non aūt videt q̄ iesus z petrus māserūt in domo anne vel ad secundū aut terciū gallicātum. Et forte etiā petrꝰ in prima negatōe ter negauit añq̄ gall' cātaret. qz nō negat euāgelium pl'es q̄ tres fuisse negatōes

L. R. est Petrus ybi dñi sic dixerat q' pus q̄ gallus cantet bis. R. ter me negab. Et egressus foras fleuit amare.

De tercia cõuentõe

seniorꝫ ꝛ traditõe iesu Pylato. M. xxvij. R xiij. ꝛ. xv. L. xxij. ꝛ. xxiij. J. xviij. ꝛ. xix.

¶ Cap'm. xlvi.

Tercia rubricella.

Mane. M. autẽ facto vt factus m est L. est dies pcilij. M. inierũt oẽs pn cipes sacerdotũ ꝛ seniores pp'li aduersus iesum vt eũ morti traderent. Et adduxerũt. L. cum in pcilio suũ dicẽtes. Si tu es xp̃us dic nobis? Et ait illis. Si dixero vobis non creditis mihi. si aũt ꝛ interrogauero nõ rñdebitis mihi neq̄ dimittetis. Et hoc autẽ erit filius hois sedens a dextris ytutis dei Dixerunt aũt oẽs. Tu ergo es filius dei? Qui ait. Vos dicitis/ quia ego sum. Et illi dixerũt. Quid adhuc desideramus testimonium. ipi em̃ audiuimus de ore eius. Et surgẽs omis multitudo eorꝫ ꝛ. R. vincientes. M. Jesum duxerũt illũ ad pylatum a Caypha in ptoriũ. Erat aũt mane ꝛ ipi nõ introierũt in ptoriũ vt non ptami narent̄ sed manducarẽt pasca. Exiuit ergo ad eos pilatus foras ꝛ vinctũ. M. adduxer̄t. ꝛ tradiderũt põtio pilato psidi. ¶ Tunc videns q̄ eum tradidit q̄ dãnatus esset pnĩa ductus retulit. xxx. argenteos pncipibꝫ sacerdotũ ꝛ seniorib⁹ pp'li dicens. Peccaui tradens sanguinẽ iustũ. At illi dixerũt. Quid ad nos? Tu videris. Et iectis in templo argenteis recessit ꝛ abiẽs laqueo se suspendit. Principes aũt sacerdotum acceptis argenteis dixerunt. Non licet mittere eos in carbonã. q̄ pciũ sanguinis ẽ Cõcilio aũt inito emerũt ex illis agꝝ figuli in sepulturã pegrinorꝫ. ppter h̄ vocatus ẽ ager ille acheldemach h̄ est ager sãguinis vsq̄ in hodiernũ diẽ. Tũc adimpletus est q̄ dictũ est p Hieremiã pphetã dicẽtẽ.

Intelligẽdum ẽ q̄ bis cõuenerunt in domũ Cayphe reseruato ibidẽ et a seruis custodito ñ sine ꝓtũelijs ꝛ flagellis

Littera Augustini habet ad cayphã. sed hec est clariꝰ. licet saluet suam vide.

Attẽdẽda ẽ multiplex acceptõ pasce vide in postill'.

Scõa rubricella

Et acceperunt. xxx. argenteos pciũ appciati q̄ appciauerũt a filijs isr̄l. ꝛ dederunt eos in agruꝫ figuli sic ꝓstituit mihi dñs. Jesus autẽ stetit añ psidem. Et. J dixit pses. Quã accusatõnez affertis aduersus hoiez hunc? Rñderũt ꝛ dixerũt ei. Si ñ eẽt malefactor ñ tibi tradidissem⁹ eum. Dixit ḡ eis Pylatus. Accipite eũ vos ꝛ ꝟm legẽ vram iudicate eũ. Dixerũt ḡ iudei. Nob̄ nõ licet interficere q uẽq̄ vt ꝟmo iesu ipleret̄ quẽ dixit significãs qua morte eẽt moriturꝰ. Ceperũt. L. xxij. autẽ illũ accusare dicẽtes. Hũc ĩuenim⁹ subuertẽtẽ gentẽ nr̄am ꝛ phibẽtẽ tributa dari cesari. ꝛ dicentẽ se christũ regẽ esse. Pilat⁹ ḡ interrogauit eũ dicẽs. Tu es rex iudeorũ? At ille rñdens ait. Tu dixisti. Air aũt pilatus ad ꝓncipes sacerdotũ ꝛ turbas. Nihil ĩuenio causẽ in h̄ hoie. At illi inualescebant dicẽtes. Cõmouit pp'lm docẽs p vniuersam iudeã incipiẽs a galylea vsq̄ huc. Pilat⁹ aũt audiẽs galyleã Interrogauit si hõ galyleꝰ esset. Et vt cognouit q̄ de herodis ptãte esset remisit eũ ad herodẽ q̄ ꝛ ipe hierosolymis erat illis dieb⁹. ¶ Herodes aũt viso iesu gauisus est valde.

Quarta rubricella

Erat enĩ ex mlto tẽpe cupiẽs videre eũ eo q̄ audierat mlta de illo. Et sperabat signum aliqđ ab eo videre fieri. Interrogabat ḡ illũ multis ꝟmonib⁹ At ipe nihil illi rñdebat. Stabant etiã ꝓncipes sacerdotũ et scribe ꝓstãter accusantes eũ. Sprenit aũt illũ herodes cũ exercitu suo. ꝛ illusit indutũ veste alba ꝛ remisit ad pilatũ. Et facti sunt amici herodes ꝛ pilat⁹ in ipa die. Nã antea inimici erãt adinuicẽ. Pilat⁹ autẽ conuocatꝫ ꝓncipibꝫ sacerdotũ ꝛ magistratibꝫ ꝛ plebe dixit ad illos. Obtulistꝫ mihi hoiem hũc quasi auertentẽ pp'lm. Et ecce ego corã vobis interrogãs nullã causam inuenio ĩ hoie isto ex his in q̄b⁹ eũ accusatis. sz nec herodes. Nã remisi vos ad illũ. ꝛ ecce nihil dignum morte actũ est ei. Intrauit ḡ itez in ptoriuz

Tercia rubricella.

Quãuis hec pphetia sit magis in zacharia. nihilominus venit in mẽte hieremie propẽ aliquã silitudinez quoꝝdã verboꝝ ĩ hic positoruz cum verbis suis. ꝛ non curauit mutare. quoniã omẽs pphete vno spũ locuti sunt tãq̄ si vnus scriptor diuersis calamis pscriberet eadẽ scriptura videret. vide in postillis.

pilatus. ⁊ vocauit ieſũ ⁊ dixit ei. Tu es rex iudeorũ? Rñdit ieſus. A temetipo hoc dicis an alij tibi dixerunt de me? Rñdit pilatus. Nunq̃d iudeus ego ſũ? Gens tua et pontifices tradiderũt te mihi. q̃d feciſti? Rñdit ieſus. Regnum meum nõ eſt de hoc mundo Si ex hoc mundo eſſet regnum meum miniſtri mei vtiq; decertarẽt vt nõ traderer iudeis. Nunc aũt regnum meum nõ ẽ hinc. Dixit itaq; pilat⁹. Ergo rex es tu? Rñdit ieſus. tu dicis. q⁹ rex ſum ego. Ego in hoc natus ſum et ad hoc veni i mundũ vt teſtimoniũ phibeam veritati. Omis q̃ ex veritate eſt audit vocem meã. Dixit ei pilat⁹. Quid eſt veritas? Et cum hoc dixiſſet/ad iudeos itez exiuit. ⁊ dixit eis. Ego nullã cauſam inuenio in eo. Eſt autẽ cõſuetudo vobis vt

Quinta rubricella

vnũ dimittã vob in pasca. vultis ergo dimittã vobis regẽ iudeorũ. Clamauerũt rurſum oẽs dicẽtes. Non hunc ſz barrabã. Erat aũt barrabas latro. qui. L. xpiũ. erat ꝓpter ſeditõem quandaz factã in ciuitate ⁊ homicidiũ miſſus in carcerẽ. Iterũ ꝑ pilatus locut⁹ eſt ad illos volẽs dimittere ieſum. At illi ſuccla mabãt dicentes. Crucifige crucifige illũ. Ille aũt tercio dixit ad illos. Quid ei mali fecit ille? Nullã cauſam mortis inuenio in eo. Corripiã ergo illum et dimittã. ¶Tũc J. xpc. ergo pilat⁹ appẽdit ieſum et flagellauit. ⁊ milites plectẽtes coronaz de ſpinis ipoſuerũt capiti ei⁹ ⁊ purpura circũdederũt eũ. ⁊ veniebãt ad eũ ⁊ dicebãt. Aue rex iudeoꝝ. et dabãt ei alapas. Exijt iterũ pilat⁹ foras. ⁊ dixit eis. Ecce adduco eum vob foras vt cognoſcatis q⁹ in eo nullã cauſã inuenio. Exijt ꝑ ieſus portãs coronã ſpineã ⁊ purpureũ veſtimẽtũ. ⁊ dicit eis. Ecce homo. Cum ꝑ vidiſſent eũ pontifices ⁊ miſtri clamabãt dicẽtes. Crucifige crucifige eũ. Dicit eis Pilat⁹. Accipite eũ vos ⁊ crucifigite. Ego enim nõ inuenio in eo cauſam. Rñderũt ei iudei. Nos legẽ habem⁹ ⁊ ſm legẽ debz mori. q⁹ filiũ dei ſe fecit. Cũ ꝑ audiſſet pilat⁹ hũc ſmonem. magis timuit. ¶Et ingreſſus eſt iterũ in proriũ. ⁊ dicit ad Jeſum Unde es tu? Jeſus aũt rñſum nõ dedit ei. Dicit ei pilat⁹. Mihi nõ loq̃ris. neſcis q⁹ ptãtem habeo crucifigere te ⁊ ptãtẽ habeo dimittere te? Reſpõdit ieſus. Nõ haberes ptãtem aduerſus me vllã niſi tibi eſſet datũ deſup. ꝓpterea qui me tradidit tibi maius peccatũ habet. Et exinde querebat pilatus dimittere eũ. Judei autez clamabãt dicẽtes. Si hũc dimittis nõ es amicus ceſaris. Omis enim q̃ ſe regẽ facit cõtradicit ceſari. Pilat⁹ ꝑ cuz audiſſet hos ſmones/ adduxit foras ieſum. et ſedit ꝓ tribunali i loco q̃ dicitur licoſtrat⁹. hebraice aũt gabatha vel golgatha. Erat autem paſcue paſce hora q̃ſi ſexta. Et dicit iudeis. Ecce rex veſter. Illi ãt clamabant. Tolle tolle crucifige eũ. Dicit eis pilat⁹. Regẽ veſtz crucifigam? Rñderũt pontifices. Nõ habem⁹ regẽ niſi ceſarẽ. ¶Et. R. xv. accuſabant eũ ſummi ſacerdotes in multis ⁊ ſeniores. M. ppli. ⁊ nihil rñdit. Pilatus R. aũt rurſus interrogauit eũ dicẽs. Non rñdes q̃cq̃. vides in q̃ntis te accuſant. Jeſus aũt ampli⁹ nihil rñdit. ita vt miraretur pilat⁹ ꝓſes. M. vehemẽter. Per. R. xv. diẽ aũt feſtũ ſolebat dimittere illis vnũ ex vinctis quẽcunq; petiſſent. Erat aũt q̃ dicebat barrabas qui cũ ſeditioſis vinct⁹ erat. qui i ſeditõe fecerat homicidiũ. Et cũ aſcẽdiſſet turba cepit rogare ſicut ſemp faciebat illis. Cõgregatis. M. ergo illis dixit Pylatus. Quẽ vultis dimittã vobis. Barrabã an ieſum qui dicit chriſt⁹? Sciebat enim q⁹ ꝓ inuidiã tradidiſſent eũ ſummi. R. ſacerdotes ¶Sedente. M.

Sexta rubricella

Gloſa

Uidẽt etiã plures fuiſſe flagellatiões chriſti. vt iſta q̃ facta eſt ad ſatiſfaciẽdũ iudeis veluti q̃dã punitio. alia vero iuxta legẽ romanoꝝ ſzm quã prius flagellabat occidẽdi.

Septima rubricella.

aũt eo ꝓ tribunali. miſit ad eũ vxor eius dicẽs. Nihil tibi et iuſto illi. multa enim paſſa ſum hodie ꝓ viſum ꝓpter eũ. ¶Principes autẽ ſacerdotũ ⁊ seniores perſuaſerũt popul⁹. ⁊ cõcitauerũt. R. turbam. vt. M. peterent barrabam. ieſum vo pderẽt. Rñdens aũt ꝓſes ait illis. Quẽ vultis vob de duobz dimitti?

Nona rubricella

Probabile eſt ieſuz crucifixum inẽ terciam et ſextã horã et q⁹ mediũ participat extrema Marcus ponit terciam. Alij ſextã vl quaſi ſextam

Intelligendũ ẽ mlta fuiſſe facta ⁊ dicta ⁊ per pilatũ et iudeos quorum alia narrat euangeliſta alter alia. et aliqñ talia q̃ videt eſſe ſimillima ſicut poſſe potuerunt

Octaua rubricella

Ait illi dixerũt Barrabã. Dicit illis Pylatus. Quid g̃ faciã de iesu q̃ dr̃ xp̃s? Dicũt oẽs. crucifigat. Ait illis p̃ses. Quid enĩ mali fecit? Et illi magis clamabãt dicẽtes. crucifigat. ¶ Uidẽs aũt Pylatus q̃ nihil p̃ficeret/ sz magis tumultus fieret accepta aq̃ lauit manus coram populo dicẽs. Innocens ego sum a sanguine iusti huius vos videritis. Et rñdẽs vniuersus ppl's dixit. Sanguis eius sup nos & sup filios nr̃os. Et diudicauit. L. xxiij. fieri petitõez eor̃. Tũc. M. dimisit illis Barrabam. Iesum aũt flagellatũ tradidit eis vt crucifigerẽt. ¶ Tũc milites p̃sidis suscipientes Iesum in p̃torio congregauerũt ad eũ vniuersam cohortẽ & exuẽtes eũ chlamydẽ coccineã circũdederũt ei. Et plectẽtes coronã de spinis posuerũt sup caput eius & arũdinẽ in dextera eius & genuflexo ante eũ illudebãt dicentes. Aue rex iudeor̃. Et expuẽtes in eũ acceperũt arundinẽ & p̃cutiebant caput eius Et postq̃ illuserũt & exuerũt chlamydem/ & induerũt vestimẽtis eius & duxerũt eum vt crucifigerẽt. Pylatus. R. aũt volẽs populo satisfacere dimisit illis Barrabã/ & tradidit eis Iesum flagellis cesum vt crucifigerẽt. Milites aũt duxerũt Iesum intro in atriũ p̃torij & quocãt totã cohortẽz induũt purpura & imponũt ei plectẽtes coronã spineã/ & ceperũt salutare eũ dicentes. Aue rex iudeor̃. Et p̃cutiebãt caput eius arũdine/ & ꝓspuebãt eũ/ & ponẽtes genua adorabãt eũ. Et postq̃ illuserũt ei exuerũt illum purpura/ & induerũt illũ vestimẽtis suis.

Decima rubricella

Hec flagellatio videtur eadem cum precedenti

Undecima rubricella

De deductõne Jesu ad crucẽ & eius crucifixiõe. M. xxvij. R xv. L. xxij. J. xix.

¶ Capl'm. cxlvij.

Usceperũt. J. autẽ iesum & eduxerunt eũ & baiulãs sibi crucẽ exiuit in eũ q̃ dicit calvarie locum/ hebraice golgatha. Et cũ ducerẽt eũ appẽhenderũt symonẽ quendã cyrenensem venientẽ de villa. patrẽ. R. alexandri et rufi. Hũc. M. angariauerũt vt tolleret crucẽ eius. Et. L. imposuerũt illi crucẽ portare post iesum. Sequebat aũt illũ turba multa ppl'i & ml'ierũ q̃ plãgebãt & lamentabãt eũ. Cõuersus ãt ad illas iesus dixit. Filie hierusalẽ nolite flere sup me sed sup vosip̃as flete et sup filios vestros. Qm̃ ecce veniẽt dies in q̃b̃ dicent. Bt̃ steriles et vẽtres q̃ nõ genuerũt & vbera q̃ nõ lactauerũt. Tũc incipiẽt dicere mõtibus cadite sup nos. et collib̃ coopite nos qz si in viridi ligno hoc faciũt in arido q̃d fiet? Ducebant aũt & alij duo nequã cuz eo vt interficerent. Et. M. venerũt in locũ q̃ dicit golgatha qd̃ est calvarie loc⁹. Et dederunt ei vinũ mirrhatũ. M. R. bibere. M. cuz felle mixtũ. & cũ gustasset noluit bibere. et nõ. R. accepit. Ibi. L. crucifixerũt eũ & latrones vnũ a dextris et alter a sinistris. hinc. J. & hinc. mediũ autẽ iesum. Et. R. ip̃lta ẽ scriptura q̃ dicit. Et cũ impijs deputat⁹ est. Iesus. L. aũt dicebat. P̃r dimitte illis. nõ enĩ sciũt q̃d faciũt Scripsit. J. aũt & pilatus. L. titulũ causse R. ei⁹. & posuit sup crucẽ. sup caput. M. ei⁹. Erat. L. aũt supscꝛiptio scripta sup illũ lr̃is grecis latinis et hebraicis. Hic. M. ẽ ih̃s nazarenus. L. rex. M. R. iudeorum. L. J. Hũc. L. g̃ titulũ multi legerũt iudeor̃. qr̃ppe ciuitatẽ erat loc⁹ vbi crucifixus ẽ ih̃s. & erat hebraice grece et latine scriptũ. Dicebãt ergo pilato põtifices iudeor̃. Noli scribere rex iudeor̃. sz qz ipe dixit rex sum iudeorũ. Rñdit pilat⁹. Quod scripsi scꝛipsi. Milites g̃ cũ crucifixissent eũ acceperũt vestimẽta ei⁹. & fecerũt q̃ttuor ptes vnicuiq̃ militi partẽ et tunicã. Erat aũt tunica incõsutilis desup cõtexta p totũ. Dixerunt g̃ adinuicẽ. Nõ scindam⁹ eã sed sortiamur d̃ ea cui⁹ sit. Ut scriptura impleret dicẽs. Partiti sũt vestimẽta mea sibi & in vestẽ meã miserunt sortẽ. Et milites q̃dem hec fecerũt. Erat ãt hora tercia & crucifixerũt eũ

De irrisione Jesu in cruce. et de ꝓbis eius & signis p⁹ mortez M. xxvij. R. xv. L. xxij. et. J. xix.

¶ Capitulũ cxlviij.

Retereũtes autẽ blasphemabãt eũ mouẽtes capita sua & dicẽtes. Uach q̃ destruis templũ dei & in triduo illd̃ reedificas. salua teip̃m si filius dei es descẽde de cruce

Ultra glo. predictã videat Aug. qui refert hoc dictuz. R. ad crucifixiõez linguaz. rita ponitur hic per remẽoratiõem

Similit et principes sacerdotū illudētes ad alterutrū cū scribis et senioribꝫ dicebāt. Alios saluos fecit seipm nō pt saluū facere Si rex israel est descēdat nūc de cruce ꝛ credim⁹ ei. Cōfidit in deo liberet eū si vult. dixit enī q; fili⁹ dei sū. Idipm autē ꝛ latrones q̄ crucifixi erāt cū eo ī properabāt ei ꝛ ꝓuicia bāt. R. ꝛ L. stabat po/pul⁹ expectās. ꝛ deri/debāt illū ꝓncipes cuz eis dicētes. Alios sal/nos fecit seipm saluuz faciat si hic est christus dei electus. Illudebāt aūt ei ꝛ milites accedentes ꝛ acetū offerētes illi ꝛ dicētes. Si tu es rex iudeoꝝ saluū te fac. Un⁹ aūt ex his q̄ pendebāt latroniby blasphemabat eū dicēs. Si tu es christ⁹ saluū fac teipm ꝛ nos Rñdēs aūt alt increpabat eū dicēs. Neq; tu times deū. q; in eadē dānatiōe es. ꝛ nos q̄dem iuste. nā digna factis recipim⁹. ħ vero nihil mali gessit. Et dicebat ad ihesū. Domine memēto mei dū veneris in regnū tuū Et dixit illi ihesus. Amē dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. Erat aūt fere hora sexta. Stabat .J. autē iuxta crucem ihesu Maria mr̄ eius et soror mr̄is ei⁹ maria cleophe et maria magdalene. Cū vidisset ḡ ihesus matrē ꝛ discipulū quē diligebat/dixit mri sue. Mulier ecce filius tu⁹ Deinde dicit discipulo. Ecce mr̄ tua. ꝛ ex illa hora accepit eā discipul⁹ in sua. Et. M. sexta. R. L. aūt hora tenebre facte sunt sup vniuersam terrā vsq; ad horā nonā ꝛ obscurat⁹ ē sol. Et. M. circa. R. horā nonā exclamauit ihs voce magna dicēs. Heli heli lamazabathani. Hoc est. de⁹ me⁹ deus meus vt q̄d dereliq̄sti me? Quidā aūt illic stātes et audiētes dicebāt. Heliā vocat iste. Et ꝓtinuo currēs un⁹ ex eis acceptā spongiā impleuit aceto ꝛ imposuit arūdini et dabat ei bibere. Ceteri vero dicebāt. Sine. videam⁹ an veniat helias liberās eū. Postea sciēs ihesus q; iā oīa ꝓsummata sunt vt ꝓsūmaret scriptura dixit. sitio Vas ḡ positū erat aceto plenū. Illi autem spongiā aceto plenā isopo circūponētes obtulerūt ori eius. Cū ḡ accepisset ihs acetuz dixit. ꝓsummatū ē. Et. L. clamās voce magna ihesus ait. Pr̄ in man⁹ tuas ꝓmēdo spiritū meū. ꝛ hec dicēs expirauit. R. L. et inclinato. J. capite tradidit. ꝛ emisit. M. spiritū. Et. M. ecce. R. velum templi scissum est in duas ptes a sūmo vsq; deorsum. Et M. terra mota est ꝛ petre scisse ꝛ monumēta apta sunt. Et mlta corpa sanctoꝝ q̄ dormierāt resurrexerūt. Et exeūtes de monumētis post resurrectōz ei⁹ venerūt in ciuitatē sanctā et⁹ apparuer̄t multis Centurio. M. R. L. autē ꝛ q̄ cū eo erant custodientes ihesū viso terremotu et his que fiebant. et q; sic clamās expirasset timuer̄t valde. dicētes. Vere fili⁹ dei erat iste. Et glificauit. L. deum cēturio dicēs. Vere hic hō iust⁹ erat. et oīs turba eoꝝ q̄ simul aderant ad spectaculū istud. ꝛ videbāt q̄ fiebāt pcutiētes pectora sua reuertebant. Stabāt autē oēs noti ei⁹ a longe. Erāt. M. aūt. R. et ibi mlieres de lōge aspiciētes. Inter quas erat maria magdalene ꝛ maria iacobi minoris ꝛ ioseph mater. ꝛ salome. ꝛ mater filioꝝ zebedei. Et cū essent in galylea seq̄bāt eū ꝛ mīstrabāt ei. ꝛ alie multe q̄ sil' ascenderāt cū eo hierosolymā

Dubiū ē an modo vel die resurrectōis resurrexerint. et si rursus obierunt. vide doc̄.

De sepultura domini. M. xxvij. R. xv. L. xxiij. J. xix.

Capitulum clxix

Udei. J. ergo quoniam parasceue erat/vt nō remanerent in cruce corpora sabbato. Erat enim magnus dies ille sabbati/ rogauerunt Pylatum vt frangerentur crura eorum et tollerent. Uenerunt ergo milites et primi quidem fregerant crura et alterius qui crucifixus est cuz eo. Ad ihesum autē cū venissent vt viderunt eum iam mortuum nō fregerunt eius crura. sed vnus militū lancea latus eius aperuit. et continuo exiuit sanguis et aqua. Et qui vidit testimoniū perhibuit ꝛ verum est testimoniū eius. Et ille scit quia vera dicit vt et vos credatis. Facta sunt enim hec vt scriptura impleretur. Os non cōminuetis ex eo. Et iterum alia scriptura dicit. Uidebunt in quem transfixerunt. Cum. M. sero. R. autem factum esset. quia. R. erat parasceue quod est ante sabbatuz. Uenit. M. quidam homo diues ab arimathia nomine Joseph nobilis. R. decurio. Uir. L. bonus et iustus. Hic non consenserat consilio ꝛ actibus eorum/ qui expectabat et ipse

regnū dei. Et. M. discipul⁹. J. erat ihesu. occult⁹. L. aūt ꝓpt metū iudeoꝝ. Et audacť introiuit ad pilatū ꝛ petijt corp⁹ ihesu. Pilatus aūt mirabaťsi iā obijsset. Et accersito centurioe introgauit eū si iā mortu⁹ esset. ꝛ cū cognouisset a centurioe donauit. ꝛ iussit M reddi corp⁹ ihesu. Joseph aūt mercat⁹ sindonē ꝛ deponēs euꝫ inuoluit sindone mūda. M. Uēit. J. aūt ꝛ nicodem⁹ q̄ venerat ad ihesum nocte ꝑmū ferēs mixturā myrrhe et aloes libras q̄si cētū. Acceperūt g̃ corp⁹ ihesu et ligauerūt linteis illud cū aromatibus sicut mos est iudeis sepelire. Erat aūt in loco vbi crucifixus ē ortus. ꝛ ī orto monumētū nouū. Et. M. posuit eū ioseph ī monumēto suo nouo qō excidit ī petra. in. L. J. q̄ nōdū q̄sq̄ posit⁹ fuerat. Jbi g̃. R. ꝓpt parasceuen iudeoꝝ qꝛ iuxta erat monumentū posuerūt ihesum. Et aduoluit. M. ioseph saxum magnū ad ostiū monumēti. et abijt. Maria. R. aūt magdalene ꝛ maria ioseph aspiciebāt vbi ponereť sedētes. M. ꝫ sepulcrū. Et. L. dies erat pasceues ꝛ sabbatū illuceſcebat. Subsecute aūt mlieres que cū ipo venerūt de galylea viderūt monumētū ꝛ quēadmodū erat positū corp⁹ eius. Et reuertētes pauerūt aromata ꝛ vnguēta. et sabbato q̄dē siluerūt ſm mandatū. Altera. M aūt die q̄ est post pasceuen ꝓuenerūt principes sacerdotū et pharisei ad pilatū dicētes Dñe recordati sum⁹ qꝛ seductor ille dixit adhuc viuēs. post tres dies resurgā. Jube ergo custodiri sepulcrū vsq̄ in diē terciū. Ne forte veniāt discipuli ei⁹ et furēť eū ꝛ dicāt plebi surrexit a mortuis. ꝛ erit nouissim⁹ error peior ꝑore. Ait illis pilat⁹. Habetis custodiā. ite custodite sicut scitis. Jlli aūt abeuntes munierūt sepulcrū signātes lapidē cum custodib⁹.

De resurrectoe dñi

ꝑ totū. Et ꝓtinet mltas rubricellas ꝑ multitudine gestoꝝ. M. xxviij. R. xvi. L. xxiiij ꝛ J. xx. ꝛ xxi

¶ Capitulū. cl.

Espe. M. aūt sabbati q̄ luceſcit in ꝓma sabbati venit maria magdalena ꝛ altera maria videre sepulcrum Et ecce terremot⁹ fact⁹ ē magnus. Angel⁹ aūt dñi descēdit de celo. Et accedēs revoluit lapidē et sedebat sup eū. Erat aūt aspectus ei⁹ sicut fulgur ꝛ vestimēta ei⁹ sic̄ nix. Pre timore aūt ei⁹ exterriti sūt custodes. et facti sunt velut mortui. ¶ Et. R. cum transisſz sabbatū maria magdalena et maria iacobi et salome emerūt aromata vt veniētes vngerēt ihm. Et valde mane vna sabbatoꝝ veniūt ad monumētū orto iā sole. Et dicebāt ad inuicē. Quis revoluet nob lapidem ab ostio monumēti? Et respiciētes viderūt revolutū lapidē. Erat q̄ppe magn⁹ valde. Rūdens. M. aūt angel⁹ dixit mlieribꝫ Nolite timere vos. scio enī q̄ ihesum q̄ crucifix⁹ ē q̄rit⁊. nō est hic. surrexit ei sic̄ dixit. Et itro eūtes. R. ī monumētū viderūt iuuenē sedētē ī dextr⁊ cooptū stola cādida. ꝛ obstupuerūt. q̄ dicit ill'. Nolite expaueſcere Jesū q̄rit⁊ nazarenū crucifixū. nō est h̄. Ecce locus vbi posuerūt eū. ſz ite dicite discipul' eius ꝛ petro. qꝛ p̄cedet vos ī galyleā. ibi eū videbitis sic̄ dixit vob. Et. L. factū ē. dū mēte eſsent ꝓsternate ō isto. ecce duo viri steteřt secus illaſ ī veste fulgēti. Cū aūt timerēt ꝛ ōclinarēt vultū ī trā / dixerūt ad illas Quid q̄rit⁊ viuētē cū mortuis? Nō ē h̄ ſz surrexit. Recordami q̄ lit' locut⁹ ē vob cū adhuc in galylea eēt dicēs qꝛ oportz filiū hoīs tradi ī manus hoīm pctorū ꝛ crucifigi. ꝛ tercia die resurgere. Et recordate sūt ꝝboꝝ ei⁹? Alt. R. ille exeūtes fugerūt ō monumēto. Jnuaserat eas enī tremor ꝛ pauor. ꝛ nemī q̄cq̄ dixerūt. timebant enī.

Angeli erāt vl' illi de quib⁹ pri⁹ vl' alij ꝛ habēda ē cognitio de mō sepulcri. ꝛ figura eius. vide in postill'.

¶ Una. J. xx. autē sabbati maria magdalene venit mane cuꝫ adhuc tenebre eſsent ad monumētuꝫ. Et vidit revolutū lapidē a monumēto. Lucurrit g̃ ꝛ venit ad symonē petrū ꝛ ad aliū discipulū quē diligebat ihesus. ꝛ dixit eis. Tulerūt dñm meū et nescio vbi posuerūt euꝫ. Exiuit g̃ Petr⁹ ꝛ ille ali⁹ discipul⁹ quē diligebat ihesus et venerūt ad monumentū. Currebāt g̃ duo sil' ꝛ ille alius discipulus precucurrit citius petro. et venit primus ad monumentū. Et cum se inclinasset vidit lintemina posita. nō tamē introiuit. Uenit g̃ symō petr⁹ sequens eum

Scōa rubricella

Videtur q̄ Maria magdalena eēt vna ex istis que tm dixit petro christuꝫ sublatū. Sed intelligendū est q̄ nemini ibi existenti quicq̄ dixerūt sicut custodibus. Principium erat diluculi in quo sunt sil' tenebre ꝛ lux solis

Prima rubricella.

et introiuit in monumentū ⁊ vidit linteamina posita et sudariū qđ fuerat super caput ei⁹ nō cū linteaminibꝫ positū sed seperatim inuolutū in vnū locū. Tūc g introiuit et ille discipul⁹ q̄ venit p̄mus ad monumētuz ⁊ vidit et credidit. Nōdū enī sciebāt scīptura. q̄ oportebat eū a mortuis resurgere. Abierūt g iterꝫ ad semetipos discipuli. ¶Maria aūt stabat ad monumentum foris plorās. Tercia rubricella

Dū g fleret inclinauit se et p̄spexit in monumētū. ⁊ vidit duos angelos in albis sedētes. vnū ad caput ⁊ vnuz ad pedes vbi positū fuerat corpus iesu. Dicūt ei illi Mulier quid ploras? Dicit eis. q̄ tulerūt dñm meū et nescio vbi posuerūt eū. Hec cū dixisset conuersa est retrorsum. ⁊ vidit iesum Glosa

Forte iō conuersa est quoniā āgeli assurrexerunt presentie christi.

stantē ⁊ nō sciebat q̄ iesus ē. Dicit ei iesus. Mulier q̄d ploras? quē q̄ris? Illa existimās q̄ ortulan⁹ ē/dicit ei. Dñe si tu sustulisti illū dicito mihi vbi posuisti eū ⁊ ego eū tollā Dicit ei iesus. Maria Conuersa illa dicit ei. Prima apparitio.

Rabboni qđ dicit magister. Dicit ei iesus. Noli me tāgere. nōdū enī ascēdi ad p̄rem meū. Vade aūt ad frēs meos ⁊ dic eis. Ascēdo ad p̄rez meū et p̄rez vestꝝ. deū meū ⁊ deuz vestrū. Et. M. mulieres Quarta rubricella

exiuerūt cito de monumento cū timore ⁊ gaudio magno currētes nūciare discipul' suis. Et ecce iesus occurrit illis dicens. Auete Ille aūt accesserūt ⁊ tenuerūt pedes ei⁹ ⁊ adorauerūt eū. Scda apparitio.

Tunc ait illis iesus. Nolite timere. Ite nūciate fratribꝫ meis vt eant in galyleā. ibi me videbunt. Que cū abūssent ecce q̄dam de custodibꝫ venerūt in ciuitatē ⁊ nunciauerūt p̄ncipibꝫ sacerdotū oīa q̄ facta fuerāt Et congregati cū seniorib⁹ consilio accepto pecuniā copiosam dederūt militibꝫ dicētes. Dicite/discipuli ei⁹ nocte venerūt et furati sunt cū nob dormientibꝫ. et si hoc auditū fuerit a p̄side nos suadebim⁹ ei ⁊ securos vos faciemus Et illi accepta pecunia fecerunt sicut erāt edocti. Et diuulgatū ē ꝓbū istō apud iudeos vsqꝫ in hodiernū diē. Surgēs. R. autem iesus mane p̄ma sabbati apparuit p̄imo marie magdalene/de q̄ ieceerat septē demonia. Et. R. illa vadens nunciauit his qui cū eo fuerant lugentibꝫ ⁊ flentibus Uenit. J. enī maria magdalene annūciāns discipul'/quia vidi dominū. ⁊ hec dixit mihi. Et illi audiētes q̄ viueret et visus esset ab ea nō crediderūt. Erant. L. autē maria magdalena et Johāna. et Maria iacobi et cetere que cū eis erant que dicebāt ad apostolos hec. Que regresse a monumēto nūciauerūt hec oīa illis. xi. ⁊ ceteris oīb⁹. Et visa sunt ante illos sicut ōliramentū ꝓba ista et nō credebāt illis. Petrus autē surgens cucurrit ad monumentū. et p̄ocumbens vidit linteamina sola posita. et abiit secum mirans quod factū fuerat. ¶Et ecce duo ex illis ibant ipa die in castellum quod erat i spacio stadiorum. lx. ab hierusalem noīe Emaus et ipi loquebant adinvicem de his omnib⁹ q̄ acciderant. Et factū ē dū fabularentur in via et secum quererent ⁊ ip̄se iesus appropinquās ibat cum illis. Oculi autem eorū tenebātur ne eū agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sunt hi sermones q̄s confertis ad inuicem ambulantes. et estis tristes? Et respondens vnus cui nomē Cleophas dixit. Tu solus peregrin⁹ es in hierusalē et nō cognouisti que facta sunt in illa his diebus. Quib⁹ ille dixit. Que? Et dixerunt. De Jesu nazareno qui fuit vir p̄opheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo. Et quomodo tradiderūt eū summi sacerdotes et p̄incipes nostri in damnatōnem mortis et crucifixerunt eum. Nos aūt sperabamus q̄ ipe esset redēptur⁹ israel. Et nunc super hec omnia tercia dies est quo hec facta sunt. Sed et mulieres quedā ex nostris terruerūt nos/que ante lucem fuerunt ad monumentū. et nō inuento corpore eius venerūt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse. que dicūt eum viuere. Et abierunt quidā ex nostris Quinta rubricella

Forte Petrus solus iuit ad monumentum sine Johanne. et in ingressu vidit christum ⁊ ista fuit tercia apparitio. de qua infra dicitur. q̄ apparuit symoni.

Pōt intelligi q̄ ille mulieres satis prope erāt ad mariam magdalenā q̄n vidit iesum. ⁊ q̄ redeundo iūrit se cum eis. et iterum vidit christum in via

ad monumẽtũ. et ita inuenerũt sic̃ mulieres dixerũt. ipm ꝙ nõ inuenerũt. Et ipe dixit ad eos. O stulti ⁊ tardi corde ad credẽdũ i oĩbꝫ q̃ locuti sũt pphe. Nõne sic oportuit pati xpm ⁊ ita ĩtrare ĩ gl̃iaz suã? Et ĩcipiens a moyse ⁊ oĩbꝫ pphetis interptabat illis ĩ oĩbus scripturis q̃ de ipo erãt. Et appropiquerũt castello q̃ ibãt. ⁊ ipe se finxit longius ire. Et coegerũt illũ dicẽtes. Mane nobiscũ quoniã aduespascit ⁊ iclinata est iã dies ⁊ ĩtrauit cũ illis. Et factũ ẽ cũ recũberet cũ illis accepit panẽ et bñdixit ac fregit ⁊ porrigebat illis. Et apti sunt oculi eoꝝ et cognouerũt eũ. ⁊ ipe euanuit ex oculꝫ eoꝝ. Et dixerũt ad inuicem. Nonne cor nr̃m ardẽs erat ĩ nob dũ loquerẽ nobis in via. ⁊ aperiret nobis scripturas? Et surgẽtes eadẽ hora regressi sunt ĩ hierl̃m. Et inuenerũt congregatos. xi. ⁊ eos q̃ cũ ipis erãt dicentes. qz surrexit dñs ve ⁊ apparuit symoni. et ipi narrabãt que gesta erãt in via ⁊ quõ cognouerũt eũ in fractiõe panis. Nec. R. illis crediderũt. Dũ. L. hec loquerẽ ihs stetit in medio eoꝝ et dicit eis. Pax vob ego sũ nolite timere. Cõturbati vero ⁊ cõterriti extimabãt se spm̃ videre Et dixit eis. Quid turbati estis ⁊ cogitatões ascẽdunt ĩ corda vr̃a. Videte manꝰ meas et pedes meos qz ego ipe sũ Palpate ⁊ videte quia spũs carnẽ ⁊ ossa nõ hz sicut me videtis habere. Et cũ h dixisz ostẽdit eis manꝰ ⁊ pedes. Adhuc aũt ill̃ ñ credentibꝫ ⁊ mirãtibꝫ p gaudio dixit. Habetz hic aliq̃d qõ mãducẽ? At illi obtulerũt ei ptem piscis assi et fauũ mellis. Et cũ manducasset coram eis sumẽs reliq̃as dedit eis ⁊ dixit ad eos. Hec sunt verba q̃ locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum. quoniã necesse ẽ impleri oĩa q̃ scripta sũt in lege moysi ⁊ pphetis ⁊ psalmis de me. Tũc aperuit illis sensũ vt intelligerẽt scripturas. ⁊ dixit eis. qm̃ sic scptũ est ⁊ sic oportebat christũ pati et resurgere a mortuis tercia die. ⁊ predicare in noĩe ei⁹ penitẽtiã et remissionẽ peccatorũ in oẽs gentes incipiẽtibꝫ ab hierl̃ima. Vos aũt estis testes horũ. et ego mittã pmissũ p̃is mei ĩ vos

Tercia apparitio.

Patz hic ꝙ apparuerat symoni

Sexta rubricella

Intelligendũ ẽ nõ de omnibꝰ sed ꝺ aliquibꝰ int̃ quos thomas fuit qui egressus propẽa nõ vidit illo die christuz cuz aliis in quinta apparitione

¶ Septima rubricella

Cũ. J. xxi. sero g̃ essz die illa vna sabbatoꝝ et fores essent clause vbi erãt discipuli congregati ppter metũ iudeoꝝ venit ihesus ⁊ stetit in medio. ⁊ dixit eis. Pax vobis. Et cũ hoc dixisset ondit eis manꝰ ⁊ latus. Gauisi sunt g̃ discipuli viso dño. Dixit g̃ eis iteruz ihesus. Pax vobis. Sic̃ misit me p̃ et ego mitto vos. Hoc cũ dixisset insufflauit ⁊ dixit eis. Accipite spm̃sctm̃ q̃z remiseritz pec cata remittunt eis. ⁊ q̃z retinueritz retenta sunt. Thomas aũt vnꝰ ex duodeci q̃ dicit didimꝰ nõ erat cũ eis qñ venit ihesus. Dixerũt g̃ ei alij discipuli. Vidimꝰ dñm. Ille ãt dixit eis. Nisi videro ĩ manibꝰ eiꝰ fixuram clauoꝝ ⁊ mittã digitũ meũ ĩ locũ clauoꝝ. ⁊ mittã manũ meã ĩ latꝰ eiꝰ nõ credaz. Et pꝰ dies octo iteꝝ erãt discipuli eiꝰ intꝰ. ⁊ thomas cũ eis. Venit ihesus ianuis clausis / et stetit ĩ medio. et dixit. Pax vob. Deĩde dicit thome. Infer digitũ tuũ huc ⁊ vide manus meas ⁊ affer manũ tuã. ⁊ mitte ĩ latus meũ. ⁊ noli esse incredulꝰ sed fidel̃. Rñdit Thomas ⁊ dixit ei. Dñs meꝰ et deꝰ meus. Dicit ei ihesus. Quia vidisti me credidisti. beati q̃ nõ viderũt et crediderũt. Multa q̃ dẽ et alia signa fecit ihesus ĩ ꝺspectu discipulorũ suoꝝ q̃ nõ sunt scpta ĩ libro ꝟ. Hec autẽ scripta sunt vt credatis qz ihesus christꝰ ẽ filiꝰ dei. et vt credẽtes vitã habeatis ĩ noĩe eius.

Octaua rubricella

¶ Postea manifestauit se iteruz ihesus ad mare tyberiadis. manifestauit aũt sic. Erãt simul Symõ petrꝰ ⁊ thomas q̃ ꝺr didimus. ⁊ nathanael q̃ erat ĩ chana galilee ⁊ filij zebedei et alij ex discipulis eius duo. Dic̃ eis symõ petrus. Vado piscari. Dicũt ei. Venimus ⁊ nos tecũ. Et exierũt ⁊ ascẽderunt in nauĩ ⁊ illa nocte nihil prẽdiderũ. Mane ãt iã facto stetit ihesus in littore. nõ tñ cogn̄erũt discipuli qz ihs est. Dixit g̃ eis ihesus. Pueri nũq̃d pulmẽtariũ habetis? Rñderunt ei. Non. Dixit eis. Mittite in dexterã nauigij rhete ⁊ invenietis. Miserũt ergo rhete ⁊ iã nõ valebãt trahere p̃ multitudine piscium. Dicit g̃ discipulus ille quẽ diligebat ihesus Petro. Dñs est. Symon petrus cũ audisset. qz dñs est / tunica succinxit se. Erat cñ nudus ⁊ misit se in mare. Alij aũt discipuli nauigio venerunt. Non cñ longe erant a terra. sed qua-

si cubitis ducētis trahētes rhete piscium. Ut ergo descenderūt in terrā viderūt prunas positas ⁊ piscē suppositū et panē. Dicit eis ihesus. Afferte de piscib⁹ quos prēdidistis nūc. Ascēdit autē Symon petrus ⁊ traxit rhete plenū magnis piscib⁹ centum ⁊nquagintatribus. Et cū tanti essent nō ē scissum rhete. Dicit eis ihesus. Venite prandete. Et nemo audebat discūbētiū interrogare eum. Tu ⁊s es. scientes quia dñs est. Et venit ihesus et accepit panē et dabat eis ⁊ piscem similiter. Hoc iā tercio manifestatus est ihesus discipulis suis cū resurrexiss⁊ a mortuis. ¶Cū ergo prādidissēt dic̄ symoni petro ihesus. Symō iohānis diligis me pl⁹ his. Dicit ei. etiā dñe tu scis quia amo te. Dicit ei. pasce agnos meos. Dicit ei iterū Symō iohānis diligis me? Ait illi. Etiā dñe tu scis q⁹ amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos. Dicit ei tercio. symon iohānis amas me? Contristat⁹ ē petrus quia dixit tercio amas me. ⁊ dicit Domine tu omnia scis. tu scis quia amo te. Dic̄ ei. pasce oues meas. Amen amen dico tibi. cū esses iunior cingebas te et ābulabas vbi volebas. Cum aūt senueris extēdes man⁹ tuas ⁊ alius te cinget ⁊ ducet quo tu nō vis. Hoc aūt dixit significās q̄ morte clarificaturus esset deum. Et cū hoc dixisset dixit ei Sequere me. Cōuersus petr⁹ vidit illum discipulū quē diligebat ihesus seq̄ntē. qui et recubuit in cena sup pectus ei⁹ et dixit. Domine ⁊s est q̄ tradet te. Hūc ergo cū vidisset petrus dixit iesu. Dñe hic autē q̄d? Dic̄ ei ihesus. Sic eū volo manere donec veniā. q̄d ad te? tu me seq̄re.

Interrogat petr⁹ et papa constituit. et sua mors ei predicitur

¶Exiuit ḡ sermo iste inter fratres q⁹ discipul⁹ ille nō morit. Et nō dixit ihesus q⁹ nō moritur. sed sic eū volo manere. quid ad te. Hic est discipul⁹ ille q̄ testimoniū phibet d̄ his ⁊ scripsit hec. ⁊ scimus q⁹ verū est testimoniū eius. Undecim. M. aūt discipuli abierūt in galyleam in mōtē vbi cōstituerat illis ihs. Et videntes adorauerūt. q̄dam aūt dubitauerūt. Et accedens ihs locutus est eis dicēs. Data est mihi oīs ptās in celo ⁊ in terra. Euntes docete oēs gentes baptizantes eos in noīe p̄ris et filij et sp̄ussancti. Docentes eos ꝯuare oīa q̄cunq⁊ mandaui vobis. Et ecce ego vobiscū sum oib⁹ diebus vsq⁊ ad ꝯsummatōem seculi. ¶Nouissime. R. aūt recūbentib⁹. xi. apparuit illis ihesus ⁊ exprobrauit incredulitatē illoꝝ ⁊ duriciā cordis. q⁹ his q̄ viderāt eū resurrexisse nō crediderūt. Et dixit eis. Euntes in mundum vniuersum p̄dicate euāgeliū oīni creature. Qui crediderit ⁊ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. qui vo nō crediderit cōdemnabit. Signa aūt eos q̄ crediderint hec sequent. In noīe meo demonia ei⁹ciēt. linguis loquent nouis. serpētes tollēt. Et si mortiferū q̄d biberint non eos nocebit. Sup egros manus imponent ⁊ bñ habebūt. ¶Eduxit. L. aūt eos foras in bethaniā et eleuatis manib⁹ suis benedixit eis. Et factū est dū bñdiceret illis recessit ab eis et ferebat⁹ in celum. Et. R. dñs q̄dē ihesus post⁊ locutus ē eis assumptus est in celum. et sedet a dextris dei. Et. L. ipi adorantes regressi sunt hierusalem cū gaudio mag. Et erant semp in tēplo laudantes et benedicētes deum. Illi. R. autē pfecti p̄dicauerūt vbi q⁊ dño coopante ⁊ sermonē confirmante sequentib⁹ signis. Sūt J. autē et alia multa q̄ fecit ihesus. que si scribant⁹ p singula. nec ipsum arbitror mundū capere eos q̄ scribendi sunt libros

Mona rubricella

Decima rubricella.

Probabile est multos alios ibi fuisse ab. xi. sicut apl's loquitur q⁹ apparuit plus q⁊ quingentis fratribus simul in quibus aliqui potuerūt dubitare vt nō credidisse illis qui videbant

Undecima rubricella

Duodecima rubricella.

Glosa

Videt apud Lucā hec apparitō fuisse facta in die pasce. vbi vigilant intendat alioꝝ sil' euangelistaruꝫ narratio supplementū eoꝝ q̄ Lucas omisit. nō q⁹ ex ignorātia sicut patz Act̄. i. vbi narrat se prebuisse viuū in multis argumentis per dies quadraginta

Finit vnū ex quattuor magistri Johānis Gersonis

Sequitur tractatus

eiusdem cancellarij parisiēsis de ptāte eccle siastica.et de origine iuris et legū/edit⁹ Cō stantie tpe concilij generalis.

Prohemiū qd expe

dit inquirere de eccl'iastica ptāte.

In prima ꝓsideratōne describit ptās ec clesiastica p causam q̄druplicem

In scda distinguit ptās eccl'iastica ml'tis modis /ꝛ oñditur q ptās ordis est eq̄lis in omnib⁹ sacerdotib⁹. quo ad ꝓsecratō nem corporis christi

In tercia oñdit q ptās ordis nō ē simplicit equal' in oib⁹ sacerdotib⁹ ꝛ epis

In quarta oñditur q̄d sit ptās iurisditi/onis in foro exteriori.

In q̄nta oñditur quid sit ptās iurisditō nis in foro iteriori/ꝛ de duplici subiectōe

In sexta ponit quadruplex distinctio vti lis et necessaria p intellectu seq̄ntiū

In septima q̄d dicendū sit de eccl'iastica ptāte dū ꝓsiderat formal'r et absolute

In octaua q̄d dicendū sit de eccl'iastica ptāte prout considerat respectiue et quodā modo material'r seu subiectiue

In nona q̄d dicēdū sit de eccl'iastica po testate dū cōsiderat quo ad vsum vel exercitiū.et illic fundatur supma plenitudo ec clesiastice potestatis.

In decima ostendit q in papa est pleni tudo eccl'iastice ptātis et describit

In vndecima ostendit qualiter plenitu do eccl'iastice ptātis sit in ecclesia vel generali concilio

In duodecima ostendit de plenitudine ptātis papalis per respectū ad bona eccl'ia sticorum atq̄ laicorū

In terciadecima fundat oīs ptās a pri ma iusticia varijs et multis mēbris.

Potestas eccleſi

a astica debz ab eccl'iasticis quid et qual'et quāta sit agnosci. Qz ḃ itaq̄ fieri. vtr honoret cognita.cū de⁹ de derit talē ptātem hoib⁹.ꝛ vt in suis termis honorata seruet ne pl⁹ debito false eā opi niōes vel depmant vl' exaltēt Qm̄ pmū est sacrilege impietatis. Alterꝫ de adulatōe pe stifera suspectū est.¶Constat igit q de ptā te eccl'iastica disputare vel inq̄rere nedū li cet sed decet et expedit.tm̄modo sit intētōis ocul⁹ simplex et rect⁹. Quidni sic liceat cū de ipius oīpotētis dei ptāte crebro fiat abl q̄z oīmi temeritate p̄q̄sitio. Hec me ꝓsidera tio mouit vt de ptāte eccl'iastica sub paucu lis cōsideratōib⁹ disserere/quatin⁹ materia que quodāmodo videt infinita./sicut tracta ri solet ab aliq̄b⁹ p autoritates ꝛ allegatio nes .resolueret ad paucos certos et claros terminos p descriptōes et diuisiōes resolu tiue pcedendo allegationū ꝓfusione dimis sa.quales apud doctores inuenire nō ē diffi cile. Letet nō vsurpo nūc in ḃ opusculo vl' alijs me dicturū aliq̄d quod alibi nō inue niat.sciens illud comici. Nullū est iam di ctū quod nō dictū sit prius. Satis est si ex bñ inuentis et doctrinis alioꝝ ego meis ꝗ bis meo ordine fauū aliquē ꝗitatis instar apum ꝑpa quadā arte cōpingam. Fiet au tē initiū a quid nois terminoꝝ .qm̄ ḃ igno rato paralogizant facilit inq̄sitores verita tis. Erit ꝓo finis de origine iuris et legum

Cōsideratio prima

Potestas eccl'iastica est ptās que p a christo supnaturalit et speciali ter collata ē suis ap'lis ꝛ discipu lis/ac eorū successoribꝫ legitimis vsq̄z in finē sec'li ad edificatōem eccl'ie mili tantis fm leges euāgelicas p ꝓsecutōe feli citatis etne.¶Hec descptio data ē p cāz qua druplicē fm quā distinguit ptās eccl'iastica ab alia qualibz ptāte. Ptās ibi ponitur p genere.¶Est aūt potestas facultas ꝑpinq̄ ad exeundū in actum. Propinqua inq̄z/q fm facultatem remotā et obedientialem nō est impossibile apud deum omne verbum ¶Porro notatur causa efficiens principa lis cum dicit. a christo supnaturaliter col lata.¶Causa vero materialis vel subiecti ua signatur cum subditur.suis apostol'ꝛē. ¶Causa formalis ifinuat cum dicitur. fm leges euangelicas.dant enī formaz vtendi ¶Deniq̄z causa final' ꝓcludit. Ad edificatō nem eccl'ie militantis p ꝓsecutione felicita tis eterne.¶Additū est hoc aduerbiū speci aliter.ad exclusionē donoꝝ supnaturaliuz que omni viatori pñt esse cōmunia.lic sunt fides spes charitas/pphetia timor pietas.ꝛ sil'ia.¶Unde et eccl'ia ꝓtracte sumit dum loq̄mur hic de eccl'iastica ptāte p illis vide licet qui spāli quodam signaculo dedicati sunt ad diuinū seruitiū.a clericatura q̄ infi mū tenet gradū. vsq̄z ad supmū quo papa

decorat. ¶ Fallor si nō sit hec descriptio p/pria ꝓpetēs omni t soli eccl'iastice ptāti. q/nīā oīs alia ptās vl' ē naturalī indita/q ad causam efficientē. vl' est fm leges naturales aut hūanas regulata q ad causam formalē. vl' est ad finē naturalē īmediate t p̄ncipali ter ordinata. Uel deniq; q ad causam sub/iectiuā radicat in habētiby eā fm dona na turalia. etiā vbi supnaturalia nō adessent. q/lia sūt fides spes et charitas. ¶ Uñ ptās se cularis ꝓuenit alīs q̄ xp̄ianis baptizatis. Ptās aūt eccl'iastica de necessitate fundat in dono supnaturali. sicut ē character bap/tismalis de cōi lege. q character ī viatoribꝫ eos de eccl'ia militāte reddit. facit īsup ido neos et capaces eccl'iastice ptāt;. Fatemur itaq; q charitas seu gr̄a gr̄tū faciens valde decens est in suscepturis. vl' iam habētibus eccl'iasticā ptātē. nō tñ exigit p dādo titu/lum q̄si sine ea neq̄at in aliq̄ fundari vl' sub sistere ptās hmōi. Dic enī fuit error vetus waldensiū et pauperū de lugduno qui per wicleff et seq̄ces suos renouari q̄situs ē. sz iuste damnat⁹. Cur ita? Ne hierarchic⁹ or/do ptātis eccl'iastice maneat instabil' vag⁹ t incertus cū nemo sciat an amore vl' odio dign⁹ sit. Et mīn⁹ hoc de gr̄a p̄destinatio/nis ꝓstet quā ponūt radicē necessariā p ti/tulo vl' iure cuiuslibet ptātis. ¶ Hac igitur descriptōe p̄supposita p intelligētia q̄d sit eccl'iastica ptās in genere descendemus ad species. Pro q̄ noticia multiplex aīaduer tenda est distinctio. vt differētie q addite ge neri ꝓstituunt speciē innotescant

Consideratio scda

Apꝫ Orestat eccl'iastica secernī p̄ma sui diuisiōe ī ptātem ordis t ptātem iurisditōis. ¶ Rursus ptās ordis duplicē habet respectū. Unus est sup/pus xp̄i mysticū verū q ad ꝓsecratōem ei⁹ Alter est sup/pus xp̄i mysticū seu mēbra eius. Et ꝫ dupl'r. vl' q ad ad mīstratōz cor/pis xp̄i veri. vel q ad mīstrat iōem vl' exhi/bitōem alteri⁹ sacramēti sicut ē ordo vl' cō firmatio. vl' penitētiał absolutio ¶ Ptās iu risdictōis duplex est. vna in foro exteriori. altera in foro cōscie interiori. ¶ Rursus pt̄s iurisdictōis in foro exteriori duplicit ꝓside rat. Uno mō put īmediate a xp̄o tradita ē fm legē euāgelicā. Alio mō put supaddita est ex hūana ꝓstitutōe vl' dono p̄ncipes seculares aut aliter. Subinde ptās iurisdi ctiōis ī foro interiori ꝓsurgit ex duplici ra/dice. Uno mō ex pte hoīs vltro se subīciē tis tali ptāti. sicut cū spōte ꝓfitēs subīcit se p̄sbytero. et ordinād⁹ epō. Alī⁹ subiectōnis modus ꝓsurgit ex auctē supioris. hūc vl' il lū tali vl' tali subīciet; qō fieri p̄t nō ad ar bitriū illi⁹ q subīcit. Et sic int' duplicē hāc subiectōz dīa mag̃ ptz. ¶ Et qm̄ adpauca aspiciētes ō facili enūciāt t enūciātes seip sos vl' dicta sua nō resoluūt sz ꝓfundūt. eo rū doctrina reddit vl' erronea vl' īintelligi bil' vl' difficil' et pplexa. Doctrina ꝓo sapiē tū facil' teste sapiēte. q; resolute t ordinate p distinctōes tradēt oīa sepantes p̄ciosum a vili. et p̄cauētes ne lucem ꝓitatis tenebro sa nubes erroris īuoluat. sz sit ignis sine fu mo. Declaratōem multiplicz huius distin ctōnis meli⁹ alit' dare nō possum⁹ q̄ꝫ si sua cuilibet mēbro donet descp̄tio vl' specialis notificatio. ¶ Dicam⁹ igit' q ptās ordinis p̄mo mō ꝓsiderata ē ptās eccl'iastica respi ciēs p̄ncipalit' t ēentialit' ꝓsecratōz cor/pis xp̄i veri. q. s. pt hñs eā ꝓsecrare cor/p⁹ t san/guinē xp̄i ꝑtute ꝑbor sacr̄ali. Ponit' hic ptās eccl'iastica p genere q ptās q̄d t q̄lis sit īmediate p̄dixim⁹. cui⁹ descp̄tōz h̄ t in oīb⁹ ꝓsequent' dicēdis absq; alia repetitōe supponim⁹ dū vtemur h̄ termio p genere ptās eccl'astica. Addit' h̄ clausula respiciēs p̄ncipalit' t. tāq; p dīa specifica. distīguē te eā a q̄libet alia eccl'iastica ptāte. Hec po testas de lege cōi inabdicabilis ē. inauferi/bilis t illimitabil' in sua ēentia. q̄m q̄sq; est sacerdos rite ꝓsecrat⁹/si tēptet cū intentiōe t cū forma t materia debitis ꝓsecrare. ꝓse/crat vtiq; etiā si excōicat⁹/si hereticꝰ/si quō cūq; degradat⁹ extiterit/peccaret nihilomi nus in h̄ casu nec ad vtilitatē suā sz dāna/tionem h̄ ageret. ¶ Juxta qō vtiliter distīn gui solet q aliq; sunt de necessitate executio nis hmōi ptātis dupl'r. Una est necessitas solius p̄cepti cuius trāsgressio graue pctm̄ est. sicut q excōicatus nō cōsecret. Uerūtm̄ hec trāsgressio nō impedit ꝓsecratōis effe/ctū p̄ncipalē q est trāssubstātiatio. Altera est necessitas consecratōis vel sacramenti. ꝓsistēs in hoc q minister sit rite ordinatus hñs intentionē ꝓsecrādi cum forma t ma teria debit;. q si alter defuerit. nihil efficit t peccat. Hanc ptātem tradunt doctores ꝓcorditer parē esse in oībus qui consecrati sunt sacerdotes. q ptās collata fuisse credi tur in cena dum dixit xp̄s apl'is/hoc facite

in meã cõmemoratõem. vbi doctores cõiter sentiũt q iudas illic fuit sacerdos ꝓstitutus sicut ꝑus electus in apostolatũ ptãtez ꝓdicãdi et faciẽdi miracula suscepat. ¶ Et hic sumit argumentũ q ptãs eccl'iastica ñ necessario fundat in fide vel gr̃a. sed in characterе baptismali quẽ de lege cõmuni necessario ꝓsupponit

Consideratio tercia

Potestas eccl'iastica ordis alio mõ ꝓ ꝓsecrata ꝑut respicit mistrationez corꝑis christi fidelibus. z mistrationẽ sacramentoꝝ ordis z ꝓfirmatõis. Cõsecratõem insup virginũ. abbatũ et eccl'iaꝝ z istitutoꝝ mistroꝝ eccl'ie nõ est eq̃lit' in q̃libet sacerdote. Cui⁹ ratio est qm̃ simplex sacerdos iuxta cõem doctorũ sententiã nõ ꝑt ordines ꝓferre. neq; sacr̃m ꝓfirmatõnis dare. neq; ꝓsecrare ꝧgines ꝛc̃. Etiã de facto sic q si tale aliq̃d temptet agere. nihil tñ efficitur. qz neq; ꝓfirmat neq; ordinat. Ep̃s aũt si volentẽ ꝓfirmari/si volentẽ p̃terea ad ordines ꝑmoueri. q̃ sit eorũ susceptibil' (qđ dicit ꝑꝓt̃ sexũ muliebrẽ) tẽptauerit vl' ꝓfirmare vl' ordiare/ordinat vtiq; vl' ꝓfirmat ꝺ facto licz excõicat⁹/licz irregularis/licz degdatus extiterit. Et in ꝟ par in oĩb epis/ ab infimo vsq; ad supmũ q̃ papa dicit/potestas ordinis. Non aũt in sacerdotib minoribꝫ est hec ptãs vt dictũ est saltẽ in tali plenitudie seu ꝑfectõe q ꝟ possint. Licz cõcedat cũ maiori ꝑte doctorũ q supꝑ sacerdotiũ simplex nulla est altera ptãs ordis. neq; in epis neq; in papa. sed aliter est ĩ epis z papa aliter ĩ simplicib ꝓsbyteris. sic exẽplificant q cadẽ est hũanitas in hoie dũ est puer. et cadẽ dũ fact⁹ est vir. vir nihilomin⁹ generare ꝑt sibi sile puer nequaq;. Cũ igit fuerit inter apl'os z discipulos tal' distinctio sicut inter epos et simplices curatos sacerdotes. sicut notat Jsiđ. z mgr̃ in. iiij. di. xxiiij ca. vij. allegans cũ. ꝓspicua ẽ ꝧitas huius ꝓsideratõis. ¶ Si ꝧo loq̃remur de ptãte iuris. iuxta qđ dici solet. Illud possum⁹ qđ ꝺ iure possum⁹/certior adhuc est ista ꝓsideratio. qz null⁹ sacerdos rite mistrat aliq̃ sacramentũ. secluso necessitat; casu nisi iurisdictõem habeat supꝑ illũ cui mistrat. Sz super hac re dabit' ꝓsideratio seq̃ns. satis sit ĩterim apuisse q̃liter sit vl' nõ sit eq̃lis ptãs ordinis ĩ omnib ꝓsbyteris. qz q̃ ad consecratõem corꝑis christi veri candẽ hñt sacerdotes oẽs ptãtem. Quãtũ ꝧo ad sacr̃oꝝ mistrationẽ. dispar est in epis z simplicib ꝓsbyteris ptãs seu facultas tã de iure q̃ de facto. Sil'r in ministroꝝ eccl'iasticoꝝ institutõe. que ẽ ptãs ꝓpetes ꝑmis hierarchijs de ꝑmo ordie et scõo/nõ autẽ inferioribus quẽadmodũ sunt curati. q̃ licz purgare illuminare et ꝑficere possint plebẽ suã. ꝑut inferior angelorũ hierarchia purgat illuminat z ꝑficit subceleste vl' hũanã hierarchiã. nihilominus hec ptãs curatoꝝ nõ extẽdit ad hierarchaꝝ spẽalem institutõez de instituto ꝑmũi. ¶ Addam⁹ q et si ꝑmus hierarcha summ⁹ pontifex vl' alĩ ꝓter suo modo possint ꝓ ratõnabili causa vl' necessitate dare suis inferioribꝫ adiutores ad exercendũ hierarchicos act⁹. q̃ sũt purgare illuminare z ꝑficere plebes sibi subditas. sic inuenit de penitẽtiarijs z ꝑuilegiatis. hoc tñ sine manifesta rõe vl' necessitate facere nõ debet vl' cũ eorũdem deiectõe. irreuerẽtia z vilipẽsiõe apud illos q̃bꝫ honori debẽt esse z a q̃bꝫ debitã sustentatõez recipe ꝓ suo statu z misterio ꝑtin. Quis ei tutorẽ dederit adulto/prudẽti puidẽti z potẽti se nolẽte: ¶ Nec tandẽ claudicare dz obligatio mutua epoꝝ vel curatoꝝ ad plebes suas. Claudicat autẽ dũ plebes eximunt z libertãt (si ista libertas nõ iniq̃tas est) dũ eligere sibi ꝑtin hierarchizantes eos in foro ꝓscie vel in ꝓdicatõe aut sacr̃oꝝ aliorũ mistratõe. Prelati ꝧo maiores vel minores remanẽt hac obligatõne ꝓstricti/vt nõ liceat eis plebib suis negare q̃cq̃d in ꝓdictis q̃sierint/tanq; nedũ deo sed eis rõem reddituri sint. etiã si pestilẽtiali si epydimiali si quauis alia abominabili ꝓtagione morbi laborauerũt. Preterea si tales vice pastoꝝ dati/luporũ accipiãt officium. si seducãt subditos. lacerẽt et deuorent. nulla relinquit eis obuiandi vl' ꝑmouẽdi ptãs. Nisi forte dicat q hi supiores habẽt ꝑ iudicib. sed apta est rñsio platoꝝ ꝺ q̃busdam. inimici nr̃i sunt iudices. ¶ Attendat lector circa ꝓsideratõnem istã de epatu si sit ordo vl' sacerdotiũ. q apꝺ theologos et iuristas est cõcordia in re bñ ꝓcipiẽdo/sz explicatio diuersa est. Quia iurist̃e vocãt episcopatũ esse ordinẽ. qm̃ ꝑt vltra sacerdotiũ Theologi ꝧo ꝓcedũt scõm. s. q epatus est ptãs hierarchica supꝑ sacerdotiũ. sz qz nihil addit ptãtis supra corꝑ⁹ xp̃i verũ. ꝓpterea nõ dicũt q sit nouus ordo sed bñ noua potestas. et hoc redit in idẽ. ¶ Rursus attẽdat

q̄ de ꝓfirmatõe dicit sc̄us Tho. eã cõmitti posse a papa simplici sacerdoti. ꝓpter beati Grego. q̄ddã dictũ. pluribꝫ tñ hoc non placet. ꝛ dicũt illos de quibꝫ loquit Greg. nõ fuisse ꝓfirmatos. tolerati aũt sunt sic manere. qz ꝓfirmatio nõ est necessitatis sacr̄m Deniqz dak rõ p doctores cur mulier nõ sit susceptibilis cuiuscũqz ordis qm̄ subiectionis sexus ē. nõ hierarchice dñatõnis

Consideratio q̄rta

Q Otestas eccl'iastica iurisdictõis
p in foro exteriori/ est ptãs eccl'iastica coerciua q̄ valet exerceri in alterꝫ etiã inuitũ/ad dirigendum subditos in finẽ btitudinis eterne velut in finẽ primũ ꝛ pncipalit̄ intentũ. Addita est fatemur hec vltia clausula descriptõnis ad expssionẽ magis q̄z necessitatẽ/qm̄ h̄ icluditur in h̄ noie posito ꝓ genere. ptãs eccl'iastica sic̄ in descriptõe sua notatũ est. ¶ Attẽdatur aũt q̄ iurisditio dicit noie generali q̄si iuris ditio. i. ptãs dicẽdi ius. vel est iurisdictio q̄si iuris dictio. i. pmulgatio vel notificatio seu pnũciatio. Proprie ꝯo dicit iurisdictio facultas seu ptãs ꝓpinq̄ dicendi vl̄ sententiãdi ius in alterꝫ etiã inuitũ. Et hec duplex ē. Tpalis ꝛ spũalis. Tempalis exercet fm leges ciuiles ad finẽ q̄ete ꝓuersationis hũane. ꝓ hac vita. Spũalis aũt exercet fm leges canonicas ad finẽ ꝑncipalem eternebtitudinis ꝓsequẽde. ¶ Ceterũ ptãs hec iurisdictõis eccl'iastice adeo vicina ē iurisdictõi seculari ꝛ politice/q̄ laicis imo ꝛ mulieribꝫ plerũqz ꝛ in multis casibꝫ cõmunicari põt executio vel cõmitti. ¶ Hãc ptãtem ꝓtulit xp̄s Math. xvij. dũ dixit petro vice oĩuz. Si peccauerit in te frat̄ tuus vade ꝛ corripe eũ ꝛc̄. Sequit̄. q̄ si te nõ audierit dic eccl'ie. q̄ si eccl'iaz nõ audierit sit tibi sic̄ ethnicus ꝛ publicanus. ¶ Quo in loco fundak iuridica ptãs excõmunicãdi vl̄ interdicẽdi ab eccl'iasticis sacr̄is ꝛ cõmunione fideliũ/rebelles ꝛ inobedientes eccl'ie sic̄ vsus est apl's ꝛ idẽ hortatus ē ad Tytũ ij. scribẽs hereticũ hoiez post ꝑmã ꝛ scdaz correptõz deuita. Et sil'e dixit. i. ad Thoz. v. Si q̄s frat̄ noiat̄ int̄ vos ꝛc̄. Sequitur Cũ hmõi nec cibũ sumere. ¶ Fundak rursus absq̄z oĩ calũnia ponibili in h̄ textu plenitudo ptãtis gladij spũalis ꝛ executio ei⁹ in eccl'ia sup q̄libet xp̄ianũ q̄ est frater nr̄ etiã si papa fuerit. Hec accipiẽdũ est h̄ dic eccl'ie. i. pape. Qm̄ xp̄s Petro loq̄bak. q̄ nõ dixisset sibi p̄i. Itẽ qz subiunctũ est pluraliter. Quecũqz ligaueritis sup terrã ꝛc̄. ¶ Deniqz si nõ hꝫet eccl'ia talẽ ptãtẽ ꝛ executõem frustra dixisset xp̄us. dic eccl'ie/qz potuisset ipune nõ audiri. ꝫ illud q̄ sequit̄. Si eccl'iã nõ audierit sit tibi ꝛc̄. ¶ Fundak etiaz R in hoc textu nedũ ptãs exercẽdi sz ptãs diffiniẽdi determinãdi statuẽdi decernẽdi/cõstituẽdi p̄cepta leges ꝛ canones. Procedẽdi deniqz ꝫ nõ obediẽtes vsqz ad sniaz excõmunicatõis inclusiue. imo fm cãones nũc institutos vsqz ad inuocatõez brachij secularis. qz dicit̄ in textu q̄ si eccl'iaz nõ audierit ꝛc̄. Audire igit̄ debz eccl'iaz q̄libet frater noster q̄ dicit ad deũ. P̄r noster. sic̄ explicat alibi christ⁹. Qui vos audit me audit ¶ Cõfirmant hãc sniaz statuta ꝛ p̄ceticata in hoc sacro Constañ. ꝯcilio. p̄ktim. vi. aplis anni M. cccc xv. in sessiõe publica. Cui⁹ int̄ cetera sunt hec decreta duo ꝑma Et ꝑmo declarat q̄ ipa in spũsctõ legitime ꝓgregata generale ꝯciliũ faciẽs et eccl'iam catholicã militantẽ repsentãs ptãtẽ imediate a christo hz cui q̄libet cuiuscũqz stat⁹ vl̄ dignitatis /etiam si papal' existat obedire tenek̄ ī his q̄ ptinent ad fidẽ. ꝛ extirpatõem dicti scismatz ac generalẽ reformatõem eccl'ie dei in capite ꝛ in mẽbris. ¶ Itẽ declarat q̄ q̄cunqz cuiuscũqz status vel dignitatz etiã si papalis existat q̄ mãdatis statutis seu ordinatiõibꝫ aut p̄ceptis hui⁹ sc̄te synodi/ et cuiuscunqz alteri⁹ ꝯciliũ general' legitie ꝓgregati sup p̄missis seu ad ea ptinentibꝫ factis vl̄ faciendis/obedire ꝓtumacit̄ ꝓtẽpserit. nisi resipuerit ꝯdigne penitẽtie subijciak̄ ꝛ debite puniak̄/etiã ad alia iuris subsidia si op⁹ fuerit recurrẽdo. ¶ Concludik̄ aũt expmissis q̄ si ptãs p̄dicta sit eccl'ie data /ꝯciliuz generale repsentãs eccl'iam habz illã. imo videtur q̄ eccl'ia vt sparsim ꝯsiderata nõ habz illã potestatẽ nisi in quodã mat'iali seu potentiali. sed ꝓgregatio sua et vnitio q̄ fit in ꝯcilio generali dat ei formã. sicut ī alijs cõiratibꝫ etẽ plũ dari p̄t. Et fundak̄ p̄dicta ptãs eccl'iastica iurisdictõis in vnitate vl̄ vnione tali. quẽadmodũ notasse videk̄ eleuat⁹ Aug. q̄ claues eccl'ie date sunt vnitati. ¶ Verũtñ h̄ nõ impedit q̄n date sint petro tanqz monarche legitimisqz successoribꝫ suis. ꝑncipali⁹ tñ eccl'ie. Primo rõe indeuiabilitatis. quia porte iferi nõ ꝓualebũt aduersus eã. nec deficiet fides eius. nõ sic de papa. Scõo rõe

regulabilitatis. qm̃ hz regulare vsum ptā/
tis papalis. nō sic ecōuerso. Tercio ratōne
multiplicitatis qm̃ eccl'ia ꝓtinet ptātē quā
libet eccl'iasticā/etiā papalē. nō sic papa p̄f
tim in extēsione. Quarto rōne obligabilita
tis. qm̃ eccl'ia pōt ꝓdere leges obligantes ⁊
regulātes etiā ipm papā tam q̄ ad psonaz/
q̄z respectu vsus ptātis. Non sic ecōtra po
test papa iudicare totā eccl'az vel vsum sue
ptātis limitare. imo si papa condat leges ⁊
canones videt obseruandū illud qō sm̃ali
ter dic̄ Aug⁹. Leges instituunt cuz ꝓmul/
gant. Firmant aūt cū moribꝫ vtentiū ap/
probant. Hoc em̃ dicit ad rep̄mendum p̄/
sumptōnez q̄rundā summoz pontificū vl'
cis adulantiū. q̄ vident voluisse debere ser/
uari p regula immutabili de papa respectu
cuiuslibet puicie vel totius eccl'e. Qō pla/
cuit ꝓncipi legis habet vigorē. q̄si nullū su
S peresset examē sup̄mū. ¶Addita est vo p in
obedientiū coertōe penalis excōmunicatio
Et sunt q̄ dicūt penā hāc esse vltimā quaz
infligere possit eccl'iastica ptās iurisdictio/
nis ex institutōe xp̄i sola p̄maria. sic q̄ non
extendit ad incarceratōez. nec vt aliq̄s ad/
iudicet morti vel flagello corpali. sz facit h̄
eccl'iasticus dū facit ex ꝓcessione p̄ncipuz.
quēadmodū multā ob coz deuotōez iuris/
dictōis tpalis auctoritatē clerus accepit. q̄
nihilominus iurisdictio vel cēsura dī spūa
lis sicut ⁊ eccl'iasticoz bōa tpalia. ppt̄ dedi
catōez ⁊ applicatōz ad eos q̄ mīstrāt eccl'e.
sicut panes ꝓpositōis p̄mitie ⁊ decime. va/
sa insup templi vestes ⁊ sil'ia dicebant in le
ge veteri sacra/vel sctā. sic ⁊ noua lex hoc re
tinet. ¶Ac pinde ꝓsurgit q̄ eccl'iastica cēsu
ra quā xp̄s ꝓtulit ⁊ p̄mulgari voluit vbi p̄
us Math. xviij. ꝓsequēter post dotatiōem
eccl'ie in bonis tpalibꝫ applicata ē ad defen
sionē coerciuā volentiū vēdicare sibi. vel i/
pedire tempalitatē hm̃oi. p excōicatōes vi
delz ⁊ interdicta q̄ pena vel cēsura videt p̄/
mitus īstituta ꝫ ptinaces scismaticos ⁊ he
reticos ⁊ alios īcorrigibiles vicioſos. Cui
legi tanq̄z diuīe ⁊ naturali papa subīcit/sic̄
⁊ frater ē potēs delinq̄re. Hec aūt applica/
tio gladij spūalis. ad defensionē tempaliuz
si ꝓfusionē magnā in eccl'ia. si vilipensionē
vel ꝓtēptū cuāgelice hui⁹ cēsure sue q̄ est ex/
cōicatiōis gladius extreme formidabilis.
Si deniq̄z laq̄os aīaby multoz magis q̄z
salutē spūalē induxerit vel īducat/expiētiā
testē voco. Itaq̄z sic̄ tpalitas addita ē eccl'e
p dote sua. videri pōt aliq̄by/q̄ ad eius de/
fensionē sil'r addere suffecerat aduersus ip̄e
titoꝛes penā vel cēsurā tpalē/ vt ē mulcta/
tio pecuniaria vel corpalis detentio/ vel ar
restatio bonoz ppriozz.

Consideratio quīta

Potestas eccl'iastica iurisdictōis T
p in foro iteriori q̄ nō ē p̄pe coerci
ua ꝫ magis spōtanea q̄ ad subīj/
ciētes se eisdē. est ptās eccl'astica
sup corp⁹ xp̄i mysticū illuminādo ⁊ pfi.ē/
do ipm p doctrinā ⁊ sacroz mīstratōem/et
purgādo p baptismi ⁊ pnie sacrā. ¶Aduer/
tendū ē itaq̄z q̄ hec ptās iurisdictōis q̄ ra/
dicalit̄ fundat̄ in ptāte ordīs sacerdotalis
⁊ epalis dū in sua generalitate ꝓsiderat/ re/
spicit ml'tipl'r corp⁹ xp̄i mysticū. qō ē fideli
um eccl'ia q̄s fideles oꝑtet fm̃ tres actus
hierarchicos regere. q̄ sunt fm̃ Dionysiuz
purgare. illumīare. ⁊ pficere. Purgare p īn
flictōez penalē excōicatōnis vel īnēdicti. si
rebelles īueniant/qō spectat ad iurisdictōz
coerciuā de q̄ p̄dictū ē. q̄uis hec purgatio
fiat p baptismū ⁊ p sacramentalē absolutōz
nō tm̃ coerciue. Oportet insup illumīare p
p̄dicatōnem et doctrinā. Oportz demū pfi
cere p alioz sacroz mīnistratōnem. ¶Poz
ro talis mīstratio sacroz nō habet p materia
debita res solū insensibiles. put est ī ꝓsecra
tione corpis christi. vbi p materia debita re
q̄rit̄ ⁊ suffic̄ panis tritice⁹ et vinū. Nec ffert
q̄ ad ꝓsecratōis necessitatē si panis sit tp̄ius
ꝓsecrātis vl'alterius. Sec⁹ est in mīstratōe
sacramentoꝛū vbi req̄rit̄ q̄ psona cui fit mi
nistratio sit mīstrāti subdita/ p̄terq̄z in ba/
ptismo qō est necessitatis sacrm̃ nō iterabi/
le. Sil'z in sacro ꝓfirmatōis et ordīs qui/
bus indelibil' character imp̄mit̄/inde suffi
cit de necessitate sacrī nō tm̃ p̄cepti subiectō
volūtaria suscipiētis hec sacra ab illo q̄ cō
ferre p̄t illa. peccant tm̃ dās atq̄z suscipiens
si nō assit subiectio p superiorē ordinata. Se
cus aūt est in pnie sacro/ vbi de necessitate
sacrī et p̄cepti req̄ritur p̄dicta duplex subie
ctio iuxta ꝓmuniorē doctoꝛ sentētiā. sic q̄
alicui nō dat̄ absolutio etiā si dari tēptetur.
q̄ materia deficit q̄ est pctōr subditus Sub
ditus inq̄z nedū volūtaria subiectōe ꝫ alie
na superioris autoritate. Hoc rite statuit p/
mus legislator xp̄s. hoc eccl'ia sic elucida/
uit et tradidit ne ꝓfunderē eccl'iasticuz re/
gimē. et ne hierarchicus ordo quem tradit

Dyonisi⁹ talē esse vt ifima reducant ad sup̄ma p̄ media/turbaret. ¶ Videre ē igit quē admodū ptās ħ eccl'astica iurisdictōz quā dā exigit cui ꝓuenit q̄ libera sit ⁊ spōtanea vere vel interp̄tatiue circa pson̄ in quā exercet ħ iurisdictio. aut saltē q̄ nō ferat in inuitū. Quis ei diceret q̄ aliq̄s iuuit⁹ vel baptizat vl' ꝓfirmat vl' absoluit in foro ꝓscie vl' ordinat. ⁊ ita de reliq̄s? Dic ē q̄ papa qui nulli pson̄e pticulari subest vt coerceri iuridice possit i exteriori foro. subest tn̄ q̄ ad iurisdictōez hāc ānexā ordini sacerdotali confessori suo ⁊ ordinatori suo si antea sacerdos nō fuerat vñ ⁊ ab hostiēsi ꝓsecrat epō q̄ minor ē. ¶ Proficit aūt sup̄ modū tal' distictio duplicis iurisdictōis coerciue. s. ⁊ nō coerciue cui⁹ igr̄atia vel inaduertētia gignit ꝓfusionē apud aliq̄s infinitā. Nam cū vsus doctoz cōis hēat dicere q̄ ptās ordis eccl'is ē in oīb⁹ sacerdotib⁹ ⁊ p̄latis. accipiūt ꝓcēter occasionē erroris q̄ q̄libz sacerdos possit quēlibet absoluere. possit p̄dicare nō missus. possit eucharistiā mīstrare. Inuenim⁹ āt q̄ ħ iurisdictōis ptās p̄missa ē apl'is añ passionē xp̄i. Math. xviij. Āmē dico vob. Quecūq̄z ligaueritis sup terrā erūt ligata ⁊ in cel' ⁊c. Et p̄missa fuit petro. Math. xvi. Tibi dabo claues regni celoz. Sz post resurrectōz suā collata ē apl'is qñ insufflās in eos dixit. Accipite spīm̄sctm̄ q̄z remiseritis pcta remittunt eis ⁊c. Joh. xxi. Et ibidem vltio dictū ē petro. Pasce oues meas. ¶ Addita ē seu poti⁹ ꝓfirmata ptās p̄dicādi cuz ptāte ꝓferēdi baptismū vl' poti⁹ iā date ptātis executio iussa ē. Math. vl. Euntes i mūdū vniuersuz p̄dicate euāgeliū oī creature. baptizātes eos in noīe p̄tis ⁊ filij ⁊ spūsscī. Uñ lz i casu necessitat⁹ q̄libet viator baptizare possit. ħ tn̄ faciūt ex officio vel eccl'astica ptāte soli sacerdotes. ¶ Huic āt ptāti iurisdictōnis que in latitudine sua ꝓsiderata/ ned ū ad sacramentū pnīc. sz ad alioz sacramentoz mīstratōez ⁊ ad p̄dicatōez extendit. annexa est ptās ius seu facultas accipiendi vite necessaria. Math. x. ⁊ Luc. x. q̄ apl's ꝓfirmauit. i. Thoz. ix. Quia dign⁹ est operarius mercede sua. ¶ Cōsequent fundat in hac ptāte sumēdi vite necessaria. rōnabilitas dotatōis eccl'astice loco decimaz ⁊ p̄mitiaz legis antiq̄. ¶ Deniq̄z ptās faciēdi miracula ⁊ si videat ānexa fuisse p xp̄m licētia p̄dicādi ꝺ̄bū dei. qñ misit discipulos ad p̄dicādū/ ⁊ dixit eis. Infirmos curate. demonia eīcite ⁊c. Nihilomin⁹ videt ħ ptās donū gr̄atis datū. cōuenire potēs cuilibet ex fidelib⁹. put ad edificatōez eccl'ie iudicabit expediēs spūssanctus q̄ distribuit singulis prout vult.

U

Consideratio sexta.

Potestas eccl'iastica ꝓsiderari p̄t p ⁊ dz tripl'. Uno mō formaliter in se absolute sine respectu. Alio mō materialit' seu respectiue. put applicat ad hāc vel illā pson̄ā iure legitio. q̄d cōit fit p ꝓsecratōez ⁊ electiōez. q̄z sic̄ diē apl's. Nemo sibi assumit honorē. sz q̄ vocat⁹ a deo tāq̄ aarō. Ptās ħ dī institutio ministroz tā actiue q̄z passiue. Cōsiderat tercio mō q̄ ad exercitiū vl' executiōez. q̄z frustra est potētia ſm p̄hm si nō hēat actū. ¶ Proficit hec ꝓsideratio q̄ distinguit et resoluit modos loq̄ndi varios/tā theologoz q̄z canonistarū de eccl'iastica ptāte. cui⁹ resolutionis ignorātia vel inaduertētia faillí plerū/q̄z facit ⁊ fallere. qñ aliter loquēdū est ꝺ̄ ecclesiastica ptāte dū in se ꝓsiderat formal'r ⁊ absolute. aliter dū ꝓsiderat material'r seu respectiue. aliter dū ꝓsiderat q̄ ad exercitiū vsū vl' executiue sicut infra docebit. ¶ Notem⁹ p̄terea modos essendi i. q̄s in metaphisica posuit Aristo. q̄z inaduertētia facit oberrare q̄sdā dū inq̄rit. In q̄ vl' in q̄b⁹ sit plenitudo eccl'iastice ptātis? Unus mod⁹ essendi in/est sicut pars i suo toto. Alius sicut totū integrale in suis ptib⁹. Tercius sic̄ species i genere. Quartus sicut genus in specie. Quintus sicut forma in matia. q̄ forma triplex est. essential' accidentalis ⁊ mathematical'. Sextus sicut effect⁹ in sua causa efficiēte dirigēte vl' regēte. vt regnū est i rege. Septim⁹ sicut ordinata in finē sunt i suo fine. quēad modū virtus in btitudine. Octau⁹ sicut locatū i loco. ¶ Exq̄ ptinus distinctōe manifestū ē q̄ ſm q̄druplex gen⁹ cause q̄druplex repitur ⁊ adaptat mod⁹ essendi in/licz addant ⁊ alij. ¶ Subiūgam⁹ itez distictōem de vsu ptātis eccl'iastice. Est eni vsus aliq̄s licit⁹ et rat⁹. Est vsus illicit⁹ et rat⁹. Est vsus licit⁹ et nō rat⁹. Est vsus illicit⁹ ⁊ irrit⁹? Exēplū primi dū sacerdos ꝓsecrat vel absoluit cū circūstantijs oīb⁹ ad ħ req̄sitis de necessitate vl' sacri vel p̄cepti. Exēplū secūdi dū sacerdos ꝓsecrat i pctō mortali vl' cū trās̄gressiōe p̄cepti. Exēplū tercij dū sacerdos q̄tū in se est bona fide ⁊ intētiōe credit

absoluere cõfitentẽ sibi vtens in ℔ bñ clauibus. q̃ ꝓfitens qr mẽtiꝫ ĩ ꝓfessiõe sua vl' obicẽ secreto ponit nequaq̃ absoluiꝫ. Exẽpluz q̃rti in casu prioꝛi si sacerdos sciẽter q̃rit vti clauiby erga aliq uẽ. cui⁹ fictõez aguerit. et q̃ nequaq̃ sibi subiectus ẽ. ¶ Colligiꝫ ꝓseq̃nter alia distinctio valẽs ad intelligẽtiã p̃missoꝛ et sequentiũ dũ q̃riꝫ an ptãs eccl'iastica sit eq̃lis in oiby. Quia q̃riꝫ ꝺ ptãte vl' facti l' iuris Facti sic q⁹ dũ attẽptaꝫ fieri fit siue bene siue male. Juris ꝓ⁹ dũ bñ fit iuxta allegatũ. Jd possum⁹ qꝺ ꝺ iure possum⁹ ¶ Redit aũt hec distinctio ad alterã ptractã de necessitate duplici ĩ consecratõe coꝛpis christi Qm̃ altera ẽ sacr̃i. altera ẽ p̃cepti. Et hec similiter distinctio p̃ extendi ad eccl'iasticaz ptãtem sup coꝛpus christi mysticũ quo ad mĩstratõem sacroꝝ q̃ characterẽ imp̃munt. sicut sũt baptism⁹. ꝓfirmatio ꝛ oꝛdo. qm̃ sicut in ptãte oꝛdis sup coꝛpus xp̃i veꝝ sufficit aliq̃d de necessitate sacr̃i. qꝺ nõ sufficit de necessitate p̃cepti. qr peccat q̃ ℥ vl' p̃ter oꝛdinationẽ ecclesie ꝓsecrat. Sic inuenim⁹ in ptãte eccl'iastica sup coꝛpus xp̃i mysticũ p̃ftim q̃ ad mĩstratõem triũ sacroꝝ que dicta sunt. ¶ His distinctõiby et aliꝭ q̃ predicta sunt attẽtis posset statim iuestigari q̃d ꝛ in q̃ sit plenitudo eccl'iastice ptãtis. Nihilominus antea iuxta ꝓoẽ distinctõz trimẽbrem tres assignabimus ꝓsideratões. septimã octauam ꝛ nonã.

Consideratio. vii.

y p Otestas eccl'iastica si ꝓsideret in se formaliꝫ ꝛ absolute ipa in se ẽ inuariabil' / et eadẽ a p̃ncipio nascentis eccl'ie vsq̃ in finẽ p̃seuerat. ¶ Ecclesia siquidem dũ sic ꝓsideraꝫ in suis ptiby essentiali/aliby et p̃manentiby. q̃ sunt papat⁹. cardialatus. patriarchat⁹. archiep̃at⁹. ep̃atus. sacerdotiũ hz integrari ex his oiby / sic q⁹ ablata penit⁹ vna tali ptãte. iã nõ maneret ecclesia put a xp̃o seminal'r. et velut in q̃dã germie suo p̃fecte fuit instituta. vt si papat⁹ p ymaginatõem p̃scindaꝫ a reliq̃s ptãtiby inferioriby id quod supest nõ diciꝫ eccl'ia. Propterea q̃rere si papal' auc̃tas sit maioꝛ q̃ eccl'ia vel ecõuerso redit in idẽ ac si peteret. nonne totũ est maꝭ sua pte. vl' pars minoꝛ suo toto. ¶ Proinde seq̃tur q⁹ si generale ꝯcilium rep̃sentet vniuersalẽ ecclesiã sufficiẽter et integre / necesse ẽ vt includat auc̃tẽ papalem. siue papa sit siue ꝺsierit esse p mortẽ naturalem aut ciuilẽ. Sic dicim⁹ de ptãte romane eccl'ie vel sacri collegij. Sic de ptãte episcopali. sic de sacerdotio quod ẽ ptãs curatoꝝ q̃ sunt in eccl'ia p̃lati minoꝛes. ¶ Si vero vellet aliq̃s curiosus inq̃rere. q̃liꝫ hz fieri tal' abstractio ptãtis eccl'iastice. Et si sit aliq̃ vniuersale reale specificũ ꝛ q̃ditatiuũ p̃ter omnẽ opatõem intellect⁹. sicut inq̃riꝫ de aialitate ꝛ hũanitate / ſmittim⁹ ad metaphisicã. Concedim⁹ itaq̃ q⁹ abstrahẽtiũ nõ est mendaciũ ſm Aristt. licz negauerim⁹ hec vniuersalia realia. sicut nec mathematici mentiũꝫ. siue puncta sint realiꝫ siue non. ¶ Unde dicim⁹ q̃ntum nobis hic satis ẽ q⁹ vniuersalitas est in opatõne ꝛ abstractione quã facit intellect⁹ ex rerũ singulariũ exteriori cognitõe videndo q̃liter ipe res adinuicem ꝓueniũt vl' differũt essentialiꝫ vl' accidentaliꝫ. vt q⁹ q̃libet hõ ꝓuenit cẽtialiter ĩ hoc cũ altero q⁹ est aial rõnale. qꝺ intellect⁹ attẽdens abstrahit innata sibi ꝑtute similitudinẽ hanc. q̃ nõ ẽ extra nisi singulariter in singulis hoĩby. et denudat eã a loco. a tpe. ꝛ ab omni generaliꝫ accidentiũ ꝓfusiõe. ꝛ ita remanet vniuersal' ꝛ absolut⁹ ꝓcept⁹ hoĩs i anima. q̃ nihilomin⁹ oꝛiginaꝫ ex reby ad extra singulariby. Sic de eccl'iastica ptãte sentire possum⁹ dũ in se formaliter ꝛ absolute ꝓsideraꝫ. Omnes eni sacerdotes ꝓueniũt i sacerdotio. oẽs epi in epatu. ꝛ ita ꝺ reliquis ¶ Queret forte aliq̃s / q̃ pacto eccl'ia romana dicaꝫ eadem isto mõ cũ ab initio fuerit pet⁹ in antiochia: Rñsio facil' est. fiat abstractio tal'a cõnotatione loci. ꝛ dicamus q⁹ ecclesia romana ẽ illa ꝺyocesis ꝓuincia vl' sedes q̃ peculiariꝫ habz regi p auc̃tẽ papalez ꝛ eam ꝓplectiꝫ. sic ꝑtatem hz vulgata vox vbi papa ibi roma. Nec in dubiũ ꝑti debz q̃n isto modo romana sedes ꝛ ecclesia sit caput mr̃ et mgr̃a ceteraꝝ. qr sup̃mã petri potestatem includit

Consideratio. viii. z

Otestas ecclesiastica ꝓsiderata respectiue ꝛ quodãmodo materialiꝫ put applicaꝫ ad ℔ vel illud suppositũ p̃t dici variabil' ꝛ auferibilis in casibus multis. Hoc pspicuũ ẽ q̃tidie dum fiũt immutatõnes. nũc p nouã ꝓsecratõem. nũc p nouã electõem vl' institutõem ministroꝝ Jta ꝓseq̃nter dicere possum⁹ de ptãte papali q⁹ mutabil' ẽ ꝛ auferibil' p mortẽ naturalẽ sicut ꝓstat. vel p ciuilẽ vicz p depositionem.

saltē q̄ ad plenitudinē sue iurisdictōis q̄ de positio q̄lit̄ z ex q̄bz causis fieri possit latiꝰ in alijs opusculis aptuz est. ¶Uñ sic̄ papa renūciare pōt papatui z dare libelluz repudij eccl'ie etiā sine culpa ipius sponse lz hoc facere nō debeat sine causa. Sic eccl'ia pōt hūc vicariū spōsi sui dimittere z ei libelluz repudij dare etiaz sine culpa sua lz non sine causa. Exēplificauimus al's in sex casibz in q̄bz verus papa deponi pōt ex culpa sua etiā vbi nō esset realit̄ hereticus ad intra q̄z uis ad extra tal' iudicaret. Exēplificauimꝰ in alijs sex casibz q̄bz deponi pōt papa sine culpa sua lz nō sine causa etiā p̄ter liberā ceꝰ cessionē. Tractatulus intitulari pōt de auferibilitate pape ab eccl'ia z incipit. Ueniēt aūt dies cū auferet ab eis sponsus. ppterea breuitatis amoꝛ h̄ ista nō repetit. ¶Uerum ptātē hāc eccl'iasticā q̄ respicit institutōnez mīstroꝝ eccl'ie a summo vsq̄z deoꝛsuz ꝓfundit magna caligine cupiditas ambitiosa/q̄ rens q̄ sua sunt z q̄ crescētibz būficioꝝ dotationibz īpudent excrenit. ita vt vix discerni mō possit/q̄d ex p̄maria institutiōe xp̄i vel inuariabili iure diuio tenendū sit in hmōi mīstroꝝ oꝛdinatōe. Dira siq̄dem q̄ ad vsū talis ptātis varietas incessit q̄ ex cronicis summoꝝ pontificū z ex tenoꝛe generaliū cōciliоꝝ decretaliū z decretoꝝ se ostēdit. Hec est opusculi pñtis p hec oīa discurrere. Sz dicamus hic alit̄ esse discernendū in eccl'iastica politia. dū est oꝛdinata cōplete sub q̄dam explicatōe pfecta z numerosa mēbroꝝ suoꝝ ī ministris. p status. gradus. z officia Aliter dū ab initio firmata est eccl'ia in magna tā eccl'iasticoꝝ q̄z fideliū paucitate. velut in q̄dā seminario vel germine seu botro Potuit em̄ tūc rōnabiliter supmus ille pōtifex Petrus habere faciliter pñtiā ꝓciliq̄ generalis sic̄ in electōe Mathie z cessatiōe legaliū. Potuit z instituere mīstros p diuersas puincias z loca de mādato suo. sicut ad cū facilis patebat accessus. Nec vigebat auaricia. q̄ p̄mi p̄mo petebant ad mozтem. Que oīa cessant in hac tā copiosa fidelium multitudine post tot iura. tot leges. tot decreta z decretales summoꝝ pontificū z generaliū ꝓciliоꝝ editas ad regendā feliciter eccl'iaz. ¶Suppetit h̄ loco cōueniētissime ꝓsiliū Jetro datū Moysi Exo. xviij. qō sic hz. Stulto laboꝛe ꝓsumeris tu z populus tuus q̄ tecū est/ vltra vires tuas est negocium. solus illud sustinere nō poteris Sz audi vꝛba mea z cōsilia mea z erit dñs tecum. Esto tu ppl'o in his q̄ ad deū ptinēt vt referas q̄ dicunt ad eū/ oñdasq̄z ppl'o cerimonias z ritū colēdi. viāq̄z p quā ingredi debeant z opus qō facere debeāt. puide autē de omni plebe viros potētes z timētes deum in q̄bus sit veritas/z q̄ oderint auaricia. z ꝓstitue ex eis tribunos z cēturiones quinq̄genarios z decanos q̄ iudicēt ppl'm in oī tempe. Quicq̄d aūt maius fuerit referant ad te. z ipi faciliora tantūmō iudicent. Leuius q̄z tibi sit partito in alios onere. si hec feceris implebis impium dei. z p̄cepta eius potueris sustinere. z oīs hic ppl'us reuertet cuz pace ad loca sua. Quibz auditis Moyses fecit oīa q̄ ille suggesserat. ¶Edocemur ex hac scriptura calamo dei scripta de multis. Spāliter q̄ si Moyses loquēs deo familiariter sic̄ amicus ad amicū/obediēter audiuit ꝓsiliū gentilis hoīs in regimine totiꝰ synagoge. q̄sto magꝭ dz h̄ sūmus pōtifex ad dictamē totiꝰ eccl'ie vl' generalis ꝓsiliū suo noīe. ¶Rursus si iudicia minoꝛa reꝛobant ī moyse/videamꝰ ī sūmo pōtifice z curia sua q̄d de tot pphanissimis z īdignissimis causaꝝ z litigioꝝ ꝓtinuis z antiq̄s occupatōibz? Quid de būficioꝝ q̄ñcūq̄z etiā minoꝝ collatōibz z signatōibz mānu pape? Quid de annataꝝ exactōibz. Quid de innumeris silibz dicēdū iudicabit flicta oīm cura sollicitudīe vel studio de oīm eo quod spūale est. qō diuinū ē. quod deniq̄z fidē cōcernit z religionē xp̄ianā. ¶Cōcludim⁹ tādez ex dato moysi ꝓsilio et p̄cepto legꝭ Deutero. xviij. z ex institutōe christi Mat. xviij q̄ nll'a fuit hactenꝰ nec erit in posteꝝ pnicioꝛ pestis in eccl'ia q̄z omissio generaliū cōciliоꝝ et puincialiū. vl' in re ipa vl' auctoꝛitate. Auctas itaq̄z nulla erit si solꝰ summꝰ pōtifex oīa velit inferioꝝ eccl'iasticoꝝ vsurpare ist̄itutōes. iura. stat⁹. ḡdus et officia Demineꝛit itaq̄z sūmus pontifex datā sibi a deo ptātem supmā in eccl'ia ad edificatōez eius put sapiēs iudicabit. Judicat aūt sapiens de ptātis vsu variabil' inuariabil' exist̄es sicut est generale ꝓciliū. z h̄ p tempoꝝ/ locoꝝ reliḡrūq̄z circūstantiaꝝ diuersa q̄litate. Teneat ḡ suū iudiciū et maneat eccl'iastica politia optimo regimine. q̄le fuit sub moyse gubnata. qm̄ mixta fuit ex triplici politia. Regali in moyse Aristocratica in. lxxij. seniоꝛibz. z in tymocratica dū de ppl'o et singul' tribubz sub moyse rectoꝛes sumebāt. ¶Sz

opponũt plurimi nolentes ad ordinarios remitti mistroꝝ eccl'iasticoꝝ institutões neqꝫ p electões neqꝫ p collatões. Exptũ est inq unt q turbarẽt oia venderẽt dissiparẽt. partim cupiditate carnali. ptim seculari ptãte tracti. de lr̃aꝝ q̃z studijs actũ esset. Uel in ꝓmpto est rñsio/ corrigeret summus ponti fex abusus hmõi. ꝛ auctoritat̃ seueritate suprema vigilãter adhibita poneret aspa ī vias planas. deponeret potentes intrusos de sede. ꝛ exaltaret humiles sine p̃cel mũere. Hoc ẽ em̃ architectonis officiũ. Dñs ꝙ peccat in his summus põtifex/ q̃s ministroꝝ corrigere/ vel p̃sumet vel poterit? Dices q hoc poterit generale ꝯciliũ. Uide quia nec crebro nec faciliter habeꝫ. Uix em̃ statuit libenter alios sibi correctõis iudiciũ. Deniqꝫ si ꝓpter abusus ordinarioꝝ in ministrorum institutõe putẽt aliq̃ sublatũ esse ab eisdem hoc exercitiũ. sil'z in papa rõnẽ. q ab eo debeat vsus tolli nũc inueniri dz ab alijs maxie dñs recipit annatas. qm̃ ex hac copula q̃diu p̃seuerauerit oriꝫ inuitabiliter le prosa pestis symonie/ inficiẽs sua ptagione nedũ caput. sed pene singula eccl'ie mẽbra. Superest vt apponatur sicut apponi queriꝫ in reformatõe rñsio.

Consideratio nona

Potestas eccl'iastica si ꝯsideret q̃ ad vsum vel exercitiũ. illa mutabilis ẽ ꝛ multipliciter variabilis ¶Hec ꝯsideratio cũ dubijs p̃cedẽtibus soluit ptinus q̃stionẽ hãc. Si ptãs eccl'iastica sit immediate a deo. vel mediate ab hoĩbz? Hã ꝯsiderãdo eccl'iasticã ptãtem ꝑmo mõ ꝯcedendũ est absq̃ vlla dubitatione q illa fuit ꝛ ẽ immediate a deo homĩe x̃po sic q a nullo altero fuit instituta. Nec ꝯgregatio totiꝰ vniuersitatis hoĩuz. secluso x̃po docuisset sibi ptãtẽ hmõi instituere. quẽadmodũ potuit vel posset instituere sibi ptãtẽ imp̃ialẽ sup omẽs. ptãtẽ regalẽ. ptãtẽ ducatuũ. comitatuũ ꝛ baroniaꝝ. ꝛ ita de reliqs ptãtibus pure secularibus. Nõ aũt potuisset sibi instituere sacerdotiũ nec papatũ. sicut hz eccl'ia. Nec sil'r destituere. sicut nec mutare legẽ x̃pi. q̃ mutatio sequiꝫ de necessitate put arguit apl's q trãslato sacerdotio necesse est vt legis trãslatio fiat. ¶Si ꝙ ptãs eccl'iastica ꝯsideret scõdo mõ tũc in ꝑncipio nascẽtis eccl'ie collata ẽ immediate a deo tã petro q̃ apl'is ꝛ discipul'q̃bus immediate x̃ps cõtulit sacerdotiũ sup corꝑ suuz vez ꝛ super mysticũ. Unde ꝛ apl's dicit se recepisse euãgeliũ nõ p hoĩem. ꝛ sil'z mysteriũ ꝛ mistrationem corꝑis x̃pi. Ego iñt accepi a domino qđ ꝛ tradidi vob ꝛc. ¶Et ita ꝙñt ꝓbabile ẽ q sicut x̃ps imediate ꝙtulit hãc ptãtẽ ꝑmit̃ suis apl'is ꝛ discipul'. applicãdo. s. eã istis ꝛ nõ alijs. sic ꝛ imediate ꝙcessit vsum actũ vel exercitiũ. qz dans formã dat cõsequntia ad formã. ¶Dicim̃ tandẽ his nõ obstantibz vel ita se habẽtibz q successores petri ꝛ alioꝝ apl'oꝝ de cõi lege secluso miraculo vl' noua reuelatõe/ fuerũt ꝛ sũt istituti mediate p hoĩes. vt p ꝙsecratõem ꝛ electõz vel aliã institutõem. Usum sil'z vel exercitium receperũt atqꝫ recipiũt mediate p hũanum mysteriũ vl' ꝙcessionem. ¶Et forte quo ad vsũ vel exercitiũ ptãtis eccl'iastice sic enenit ipis etiã apl'is et discipulis q post immediatã ꝙcessionẽ vtriusqꝫ. s. ptãtis et vsus facta a christo postmodũ crescẽte nũero fideliũ fuit ad tollẽdũ scisma ꝛ ad exẽplar dãdũ posteris limitatio facta talis ptãtis q̃ ad vsum/ et h̃ p petrũ summũ pontificẽ de consensu totiꝰ eccl'ie p̃mitiue vel general' ꝯcilij vt nõ q̃libet posset in quẽlibet vti ptãte sua attenta x̃pi ordiatiõe p̃maria q̃ voluit ecclesiã suã regi p̃incipaliter sub vno et ab vno monarchice. sicut ẽ vna fides. vnũ baptisma. et vna eccl'ia. vnitate capitis tã p̃mariꝰ q̃ vicarij. qm̃ iste ẽ optimꝰ p̃ncipat̃. p̃ptiz in spũalibus ad ꝙfuationẽ vnitatis fidei. ad quã obligant̃ oẽs. Non sic aũt ẽ de legibz ciuilibz q debeãt esse sil'es et eedẽ apud oẽs natões propt varietatẽ morũ ꝛ ꝯditionũ in diuersis puincijs. Qm̃ insup gladiꝰ eccl'ie spũalis est vicz excõicatio/ que p̃t extendere se q̃ntũlibet in longinq̃s nationes. Aliter est de gladio materiali. Propt̃ea nõ optuit/ nec forsitã expediuit q in tpali ptãte esset vna p̃seuerãs monarchia p orbẽ vniuersũ. sicut de spũali ptãte p̃dicim̃ institutum fuisse iure diuino p̃mit̃ in p̃sona petri. Joh. vlti. Pasce oues meas. put sctĩ doctores ꝛ eccl'ia tenendũ tradiderũt. ¶Sumamus exẽplũ matiale/ ꝙforme vt tradit Dionys. spũali qđ inueniꝫ in sole. q fons lumis est. nõ illuminat̃ ab alio corꝑe ꝛ illuminãs. Deinde sunt aliq̃ q ab eo illuminãꝫ ꝛ ꝙsequnter illuminãt. nõnulla ꝙ que illuminant̃ ꝛ illuminãdi ꝓtute carẽt. qm̃ in ipsis lux occũbit. ¶Exemplũ aliđ est in angelica triplici hierarchia. vñ licz q̃ ad naturã gr̃am ex

glīaz sit ꝗlibet angelus īmediate formatus a deo. nihilominus ꝙ ad exercitiū actuum hierarchicoꝝ ꝙ sunt purgare. illuminare. ꝛ pficere. Tres ꝑmi ordines hierarchizāt nō hierarchizati ab alīs. Tres medij hierarchizanť ꝛ hierarchizāt. Tres infimi hierarchizanť ꝛ nō alios angelos hierarchizant. ¶ Papalis autoritas suo mō cū cardinalibus imitať triplicē ꝑmā. Alterā ꝙo mediā imitať pīriarchalis. archiepalis. epalis ꝛ sacerdotalis autoritas in hītib⁹ subiectos sibi. Qđ dī ꝓpter curatos vl' etiā ꝓpter solos titulares epos carētes plebe. Ultimi sunt ī stat tercie hierarchie. ꝙ hierarchizanť in ecclesia ſz nō alios autoritatiue hierarchizāt. quemadmodū sunt populi ꝛ simplices religiosi ſm Dionȳ.

Cōsideratō decima

B Otestas eccl'iastica in sua plenitudine ē formaliť ꝛ subiectiue in solo Romano pōtifice. ¶ Supponiť itaqꝫ ꝑmo ꝙ ꝛz aliq̄s possit eligi in papā nō sacerdos. sicut eligiť aliquis in epm. Ipe nihilominus appellari ñ pōt aut dz summus pōtifex nisi fuerit in sacerdotē ꝛ epm ꝓsecratus. Et q̄uis ex electione posset aliq̄d iurisdictiōis habere nō tm dz añ ꝓsecratōez in epm plenitudinē eccl'iastice ptātis tā ordis q̄ iurisdictōis vtriusqꝫ qđ pspicuū ē ex terminis. ¶ Hic aūt cōsurgit eq̄uocatio nō modica ꝓpter dños iuristas ꝙ loquētes de plenitudie ptātis papalis solū loq̄ videnť de ptāte iurisdictōis ex qua locutōe videť hec absurditas seq̄q̄ pure laicus. īmo ꝛ femina posset esse papa et habere plenitudinē eccl'iastice ptātis ¶ Supponiť insup ex iā dictis ꝙ ex institutiōe xp̄i nullus in eccl'ia dz dare vel suscipe gradus hierarchicos ꝙ sunt purgare. illuminare. et pficere. si nō incueniat vere vel interp̄tatiue auctoritas supmi hierarche/ vel mōarche in eccl'ia sctā dei q̄tenus in ea vitet ꝓfusio ꝛ optimo regimine gubernet ad exemplar ecclesie triumphātis. ppter qđ dicit Joh. in apocal'. se vidisse nouā ciuitatē hierl'm descēdisse de celo. Et Moysi dictū ē. Videt oīa facias iuxta exēplar qđ tibi oñsum ē in mōte. ¶ Supponiť rursus illud p̄hi ꝙ actiones sunt suppositoꝝ. ¶ Tandē ex his p̄cedentib⁹ possumus describēdo dicere ꝙ plenitudo ptātis eccl'iastice est ptās ordinis ꝛ iurisdictōis ā a xp̄o collata ē supnaturaliť Petro sic̄ vicario suo ꝛ monarche ꝑmo ꝙ se ꝛ suis successorib⁹ legitis vsqꝫ in fin̄ seculi ad edificatōez eccl'ie militātis. ꝙ ꝓsecutōne felicitatis eťne. ¶ Dicit in hac descriptōe supernaturaliť ad dīaz ptātū vel iurisdictionum q̄ successorib⁹ Petri potuerūt ꝓuenire ſm leges hūanas ciuiles ꝛ politicas. vel dictamē iuris naturalis. qđ vult vt supm⁹ in aliq̄ politia gaudeat multis honorib⁹ et ꝑuilegijs sup alios vel ex spāli dotatōe seu donatōe ꝑncipū ꝛ alioꝝ secularīū/ vel randē ex ipius eccl'ie seu ꝓcilioꝝ generaliū fauorabili ꝓcessiōe. sic̄ cōitas pfecta suo capiti naturaliť dare pōt. Cuius ꝓcessiōis vna fuit rō nō mala q̄tenus honoreť in interp̄tādis iuribus ꝛ emergētib⁹ q̄tidie dubijs circa regimen eccl'iasticū/ qz facilior est recursus ad papā cū curia sua. q̄ ad ipm generale ꝓciliū. Que causa mouit ab initio reges instituere. et eis ptātē leges cōdendi ꝛ interp̄trandi tribuere. ¶ Hanc aūt distinctōez nō attēdentes aliq̄ putauerūt oīa q̄ nūc summis pōtificib⁹ ꝓueniūt ꝓpetere ex primaria xp̄i institutōe/ ꝛ imutabili iure diuio. quod falsū est. qm̄ staret aliquē esse vez papā ꝛ pfectū q̄ careret actualiť multis talib⁹ ꝑuilegijs et honorib⁹ in q̄bus nō ꝓsistit plenitudo eccl'iastice ptātis/ qualē in petro fuisse descripsimus. ꝛ quā null⁹ hoīm p̄ter christuz īmo nec eccl'ia tota ꝓferre potuit/ ita nec auferre. sicut in ꝓsideratiōe nona notatum est. ¶ Contēdunt nūc aliq̄ pollētes lr̄is ꝙ post institutas p generalia ꝓcilia regl'as sup electōib⁹ faciēdis. et bñficijs p ordinarios cōferēdis iuxta fundatoꝝ intentōem q̄ead/modū obſuať de iure patronatus apō laicos nequaq̄ licitū fuit pape tales cassare regulas p̄sertim ita general'ē et passim p reseruatōes et aliter. sicut visum ē a centū annis vel vltra. Non licuit p̄terea facere tot et tales nō obstātias eoꝝ q̄ ꝓstituta sunt in generalib⁹ ꝓcilijs. q̄ꝛ q̄libz nō obstantijs vti solet passim ī bullis suis. adeo q̄dem vt alexander q̄ntus inducť sit in ptēsis q̄busdaz bullis ponere nō obstantiā huiꝰ saluberrimi ac celebriter obſuati statuti. Q̄is vtriusqꝫ sexus. ¶ Ad ꝙo rñdent aliq̄ nō ad originez eccl'iastice ptātis positā a iure diuino tantūdem ꝓsiderātes q̄ntū respiciunt decretales cū glosis allegatōib⁹ ꝓcordātijs sine nūero doctoꝝ vnius ad alterū. vt ouiū gregi mos est. Rñdent inq̄m p vnicū ꝛbum ꝙ sp itellexit conciliū generale auctez sūmi pōtificť

exceptã esse in omni ꝓstitutõe sua q̃licunq;. Nimiq; qz posuerũt isti papalẽ auctoritatẽ sup̃ ꝯciliũ. aut saltẽ nõ imparẽ. Est aũt certũ apud eos q; par in parẽ/z minoz in superiorẽ non hz impiũ. ¶ Bñdict⁹ aũt deus q̃ p hoc sacrosanctum Cõstantien. ꝯciliũ illustratũ diuine legis lumine dãte ad hoc ipm veratõe pñtis scismatis intellectum/libera uit eccl'iam suã ab hac pestifera pniciosissimaq; doctrina. q̃ semp manẽte pseuerasset semp scisma nutritũ ab ea. Declaratũ nẽpe decretũq; ẽ q; z sine papa generale ꝯciliũ ꝓuocari. z a ꝯciliõ papa iudicari certis casibꝫ põt. Qz insup hz auctoritatez generale ꝯciliũ pscribere leges seu regulas fm quas plenitudo ptãtis papalis nõ q̃dẽ in se q̃ spẽ est/sz in vsu suo moderãda regulãdaq; est. ¶ Neq; putandũ est insup ꝯcilia generalia sic excepisse papalẽ auctoritatẽ in ꝓstitutionibꝫ suis vt eidẽ pmitteret effrenis libertas/ea destruẽdi leuissime/q̃ tãta grauitate z digesta sapientũ maturitate ꝓdita sũt. Intelligit̃ g̃ papalis auctoritas exceptio facta ꝓut occurrẽs necessitas vel euidẽs vtilitas postulabat. vbi ꝓtũc recursus ad generale ꝯciliũ nõ patebat. Alioq̃n ñ erat ibi vti plenitudine papalis ptãtis/sed abuti plenissime. ¶ Utq; ꝙo validũ fuerit z ratũ q̃cq̃d ex abusu tali ꝓcessit diffinire sub vna generalitate nõ audeo. Scio q; multa fiũt inique/multa inexpediẽter. multa in deformatõem eccl'ie q̃ tñ facta tenẽt. Letez; videt apponẽda p hoc sacrosanctũ generale ꝯciliũ tal' declaratio p quã appareat q̃ pacto auctoritat' papalis z q̃usq; cognoscat excepta/in ꝓstitutõibꝫ vel iã factis/vel de nouo ꝓdendis. qm̃ vt aiũt nõ est ad ꝑterita lex. Oĩuz denicq; male gestoz ꝑteritis tpibꝫ cessatio vl' annullatio. neq; facil'. neq; forte iuridica. z inexpediẽs plane videret. ¶ Altẽdant regule que sequunt faciẽtes ad elucidatõez p̃cedẽtiũ de legũ vel ꝓstitutionum interp̃tatione. ¶ Prima leges hũane dant fm illa q̃ vt in pluribꝫ accidũt. Qm̃ oẽs casus ꝑticulares enũerare z remediũ spãlis legis apponere/neq; possibile est hũano legislatori cuz sint in infinitũ variabiles. sz nec expedit ꝓpter ꝓfusiõz fastidiosissimã imo z pplexã. q̃ ex illa multiplicitate ꝓsurgeret. Erit aũt lex fm Isido. honesta iusta possibilis ꝟuari. z fm ꝓsuetudinẽ patrie. loco tpiq; ꝓueniens necessaria. vtil' manifestaq;. ne aliq̃d p obscuritatẽ in captõe ꝓtineat nullo ꝑuato cõmodo. sz p cõmuni ciuiũ vtilitate ꝓsc̃pta. ¶ Altera regula. Leges hũane q̃ ferunt generaliter pñt z debẽt exceptiõez recipe dũ deficit rõ legis. qñ videlz legislator si adesset. vel alius prudẽs interrogatus/excipet a generali ꝓstitutõe casum ꝑticularẽ. q̃ talit' aut taliter occurreret. Hec aũt exceptio multiplic̃iter noiat'. qñq; epikeia. sic̃ ab Aristotele. qñq; iuris interp̃tatio. sic̃ a legistis. qñq; dispensatio. sicut a canonistis. qñq; bona fides. sicut a politicis. dicentibꝫ bonã fidẽ esse vbi nõ sit' aĺ vnum z aliud agit'. qñq; dicit' eq̃tas sic̃ ait pphã dño. Omia mãdata tua eq̃tas. hoc ẽ. fm eq̃tatẽ implenda. ¶ Tercia regula. Triplex inuenit' iuris interp̃tatio vel exceptio. Quedã ẽ iudicialis ptãt' spectãs ad legislatorẽ z iudices. quẽadmoduz dici solet. Cuius ẽ ꝓdere eius ẽ interp̃tari. Quedam ẽ doctoralis auctoritatis/spectans ad illos q̃bꝫ data est aũcte sũmi põtific̃ licentia interp̃tãdi scholastice iura. vl' q̃ sup his interp̃tãdis scia pollẽt arte vl' expientia. iuxta illud. Cuilibz expto in sua sciẽtia credẽ dũ ẽ. Et itez. Unusq̃sq; bñ iudicat de q̃bꝫ nouit. Quedã interp̃tatio ẽ ĩeuitabil' necessitatis. potẽs cadere circa quẽlibz. dũ certitudial' videt imminẽs piculũ suũ nisi vim vi repulerit z egerit ꝯ generalia ꝟba legis. q̃ casu est sine culpa apd deũ. q̃uis dolere debeat q; incidit in hãc necessitatẽ. Et si docere p̃t legitimis testimonijs apd iudicem. hũanũ absolutus erit. aliter nõ. qm̃ apd illud idẽ est de illis q̃ nõ sunt z q̃ nõ apparẽt. ¶ Quarta regula. Juris interp̃tatio seu dispẽsatio vl' exceptio q̃ est iudicial' ptãtis ꝟ opatur q; agens ꝯ verba legis nõ punit' apud hoĩes in exteriori foro. Sed apud deuz in foro ꝓscie peccabit vterq;. s. dispensans. z cũ q̃ dispensat' si tal' nõ fuerit q̃ dispẽsat q̃ lẽ descripsit christ⁹ fidel' et prudẽs. Fidelis ne ꝓmodũ ꝓpriũ fauorẽ vel honorẽ q̃sinerit derelicto diuino vel ꝓmũi bono. Prudẽs vt circũspiciat' vndiq; rõ legis et legislatoris intẽtio. ¶ Est enĩ dispẽsatio ꝓmẽsuratio seu distributio boni cõis. q̃le est lex ad singulos fm legis intentõem. put circũstãtiaruz varietas occurrerit. q̃ dispẽsatio si nõ fideliter z prudẽter fiat eã appellat Bern. dissipatõem nõ dispẽsatõem. intellige q̃ ad deuz et ꝓsciẽtiam/si ꝟ ꝓstiterit aut ꝓstare debuerit. Tenet vero freq̃nter apud hoĩes fm exteri ora iudicantes hec dispẽsatio si nõ ꝓtineat errorẽ aptum. Aut nisi fuerit ſuꝑiori lege p

hibita/quod dicit ꝓpter statuta fieri possibilia circa papalis vsum ptātis ꝑ generale
E concilīū. ¶Quinta regula. Juris interptatio vel exceptio q̄ est doctoralis auctoritatis relevat plurimū nō obediētes nudo legis verbo/tam q̄ ad iudicia forēsia. sicut est ab expensis relevatio. q̄ in foro ꝓsciētie t diuino iudicio/ p̄sertim dū sunt doctores famati. plures t expti in arte sua .et in morū honestate,pbati. Alioquin sepe mentit iniquitas sibi dum corrupta est p̄ce vel p̄cio. Excecāt enim munera etiā oculos prudentiū . Et si credit Aristoteli experientie verba loquēti. Malicia facit errare .nedū circa ꝓclusiōes elongatas a primis principijs /sed in ipsismet principiorū moraliū ianuis. quemadmodū reputabat olim latrociniū apud almanos licitū/ teste Julio de bello gallico. Ac peccatū innaturale et sordidū apō Romanos ꝼm apostolū ad eosdē. Et ita ō pluribus hominib⁹ datis in reprobū sensum/ ꝑ varietate damnatōnis viciorū. ¶Sexta regula. Juris interptatio exceptio vel dispensatio similit exigit dū fit altero p̄dictoꝝ modorū iudicialiter vel doctrinaliter q̄ habeatur duplex intuitus. vnus ad bonū diuinū et publicū. alter ad particulare ꝓmodum illius pro quo fit iuris interptatio vl dispēsatio. Euenit itaq̄ sepius q̄ dū passim laxatur rigor legis ex quadā vt fingit compassiōe t misericordi cōdescēsiōe ad aliquos particulares positos sub lege. deperit ex altera pte stabilitas et rigor disciplīne q̄ rigor est p̄cipue in oīmi lege seruādus . Docuerunt hoc romani qui ꝓprios etiā filios occiderūt. qui in seipos rigorē legum suaꝝ exercuerūt . quatin⁹ disciplina militaris et obediētia legalis inuiolata maneret. Docēt hoc fratres carthusienſ. qui sup esu carniuꝝ vel nunq̄ vel rarissime dispensationē recipiunt. Ac ꝓinde disciplina regularis viget apud eos/ que quantū sit collapsa apud religiones quasdā al's passim dispensatōibus vtentes / videre stupor t dolor est. Sup q̄ re iā Bernardi pro tēpore suo querela nascebatur . Quid modo dicendū putabim⁹ de tam facili vt appellant dispēsatōne ꝑ papā et p̄latos sup iuramētis licitis. Sup votis rationabilibus . Sup immensa beneficiorum pluralitate. Sup generali cōciliorū ñ obstantia. Sup priuilegiorū et exemptionū cōmune ius ꝓuantiū concessiōe. Quis oīa dinumerare et ꝑ que nunc vigor eccl'ia stice /imo t euāgelice disciplīne tot⁹ ꝓelanguit/emarcuit.euanuit. Prouideat sup oībus sacrosanctū hoc Constantiēn. ꝓciliū. ¶Fundat in hac radice stabilitas legum q̄ consuetudo est optima legum positiuaruꝝ interpres. ita si neq̄ iuri diuino neq̄ naturali fuerit cōtraria. Fundat et illud Aristotelis politizantis. Non esse dandū p̄mium inuenientibus nouas leges. q̄uis in se meliores extiterint. quoniā mutatio legum frequens causat instabilitatē. neq̄ p̄mittit eas in cōsuetudinis fixa radice roborari. Hoc animaduertāt qui ad omnē motū capitis ad omne q̄ bonū agi fantasiatū fuerit condere satagūt nouas leges/ penas penis addere quasi super omni re que bona est si fieret bonū sit et expediēs legem penalē addere. Non enī respublica regit ꝑ simile. ¶Fundatur in eadē radice ratōnabilitas abolitionis vel abrogationis quarūdam legū positiuarū per oppositos mores subditorū qui versi sunt in naturā. ¶Fundat et rationabilitas permissionis quorūdam malorum / nō vt approbentur sed ne punita ruant in deteriꝰ. ¶Fundatur et ius p̄scriptionis punientis ne fiant incerta dominia .negligentes rerū proprīarū ac iuste transferentes etiam apud deum et conscientiā tale dominiū in bone fidei possessorē et prescriptorē legitimū.

Consideratio.xi.

F Potestas ecclesiastica in sua plenitudine est in ecclesia sicut in fine. et sicut in regulante applicationem t vsum hmōi plenitudinis
p ecclesiastice potestatis ꝑ seipsam vel per generale concilīū ipam sufficienter t legitime representans. ¶Constat vtiq̄ datam fuisse Petro plenitudinē eccl'iastice potestatis a christo ad edificationē ecclesie sue sicut cōformit ad apostolū ponit descriptio ¶Propterea loquit Auguſt .cū alīs quibusdam q̄ claues ecclesie date sunt nō vni sed vnitati. t q̄ date sunt ecclesie. Et hoc cōuenienter potest intelligi modis quos explicat consideratio. quoniā claues date sunt ꝓpter ecclesiam et vnitatē eius tanq̄ ꝓpter finem. ¶Potest etiam dici in ecclesia vel in concilio hec plenitudo ecclesiastice potestat⁹ nedum in se finaliter. sed alīs duob⁹ modis. videlicet quo ad applicationem ad hanc vel illaꝝ personam. Et quo ad vsum regu-

lādū/si fortassis i abusū ꝺti q̄rerēt. Cōstat his tribꝫ modis plenitudinē eccl'iastice potestatis esse in eccl'ia. ⁊ ī generali ꝯcilio tāq̄z ín gerēte vices eiꝰ. Et q̄dem de duplici mō p̄mo ⁊ scdo nō ē difficultas. Sil'r nec ō tercio si ꝯsiderem⁹ descriptōem plenitudis ecclesiastice ptātis/vbi ponit q̄ data ē ad edificatiōem eccl'ie. Cum igit̄ summꝰ pōtifex habēs eā subiectiue sit peccabil' ⁊ possit hāc ptātē ī destructōz velle ꝙuertere. Sil'r sacr̄ collegiū qđ ei datū ē ⁊ coassistit q̄si cōitas aristocratica. nō est i gr̄a vel fide ꝙfirmatuz. supest vt aliq̄ sit relicta inobliquabil' ⁊ īdeuiabilis regula ab optīo legislatore christo ꝑm quā possit abusus hm̄oi ptātis' rep̄mi dirigi atq̄ moderari. Hec aūt regula est vl' eccl'ia vl' generale ꝯciliū. Unde cū mediuz virtutis aliter nō habeat nisi ꝑut sapiēs iudicabit. finaľ resolutio ad hāc sapiam fiet ad eccl'iam vbi est sapiētia indeuiabil' vl' ad generale conciliū. ¶ Hic fundant ea m'ta q̄ p̄ hꝰ sacr̄ ꝯcilioz ⁊ ꝯstituta ⁊ practicata sunt. Ut q̄ papa iudicari p̄t et deponi p cōciliū Oz eidē ī regulatōe siue ptātis q̄'ad vsū subiicit. et sibi p̄t dici. Cur ita facis? ⁊ ita ō p'ribus q̄ recollecta sunt in illo ꝓmō. Prosperū iter faciet nobis deꝰ. ¶ Possumꝰ ad hāc ꝯsideratōem addere q̄ plenitudo eccl'iastice ptātis si ꝯsideret ī sua latitudine ipa nō est in solo papa. nisi quodāmō fontaliter ptātiue ⁊ originaliter suo mō. Hec em̄ latitudo ptātis ꝯplectit in se alias ptātes eccl'iasticas collectiue a sūmo vsq̄ ad ōorsū Et ē in eis plenitudo eccl'iastice ptātis papal' tāq̄ ps integral' in suo toto. ⁊ ita nō ē maioz vl' supioz ad totā eccl'iam. sicut nec ps maioz toto. Si ꝙo consideretur hec plenitudo in sua sup̄mitate. tūc absq̄ vlla dubitatōne plenitudo eccl'iastice ptātis papal' supioz ⁊ maioz est ad reliq̄s. sed iam illō qđ rēliquū est nullo pacto p̄t ꝯstituere generale ꝯciliū. iuxta illud qđ dictū est p̄us q̄ generale ꝯciliū in sua ratōe formali ēcludit de necessitate papalē auctē. siue papa sit siue nō sit. q̄ si papa ē ⁊ vult facere debitū suū de ꝙuocādo ꝯciliū certe ꝺz auctorizari ꝑ ipm. Si vero ptinaciter renuit in destructōem eccl'ie. iam tūc agendū est ac si nō esset. ⁊ remanet in ecclesia potestas seip̄am ꝯgregandi et sibi p̄uidendi ac ordinandi de ptāte papali. scdo ⁊ tercio modis q̄ ad applicatōez ⁊ ad vsuz sicut de capitulo ⁊ decano. vl' de vniuersitate et rectore suo mō diceret. ¶ Sꝫ occurrit

B

difficultas p̄ncipalis q̄d mortuo papa vel electo possit ipm cōciliū. ¶ Pōt itaq̄ primo ꝯstituere sibi papā vnū modo solito p electionem dn̄oz cardinaliū vl' alio modo p cōpromissum vel p viā spūssancti. si ꝑbabiliter ita sperarēt posse fieri q̄ oēs ꝯcordarent in vnū. Uel forte p expectatōem diuini miraculi sicut fuit in electōe Matthie. Et ō hac p̄ma ptāte ꝯciliū non est difficultas q̄n sibi possit facere caput vnū ¶ Alia multa sunt q̄ papa mortuo vel electo p̄t exercere ꝯciliū p seip̄m vel p organū aliquod vice omniuz. quēadmodū sepe practicatū est in hoc cōcilio de diuersis sentētijs ⁊ decretis respicientibus exercitiū iurisdictōis coerciue sicut in vocatōe et depositōe pape. sicut in excōicatione ⁊ interdicto. relaxatōe ⁊ absolutōe factū est ī causa tridētina ⁊ Argētina. in q̄bus oīb introducit̄ sctā synodus loq̄ns decernens diffiniēs. Sic inuenit̄ ī p̄mis ꝯciliis tpe apl'oz et aliorū. q̄ ꝯciliū loquebat̄ ⁊ nō papa/etiā dū vinebat. Unde dixerūt apostoli et seniores Actuū .xv. scribētes acta illius ꝯcilij. Uisum est spūssancto et nobis. Et sil'e notat̄ Act. vi. de ꝙuocatōne eccl'ie p xp̄m. apl'os. et in cōciliis generalib' tales īueniunt̄ modi loquēdi. Placuit sctō concilio Uel ꝯciliū diffinit. vel statuit sanctū cōcilium. vel sacri auctē ꝯciliū. vl' Synodal' ordinatio vigeat Et ita in sil'ib'. ¶ Deniq̄ tercio sunt alia que nō possunt exerceri nisi p suppositū determinatū iuxta iā allegatū q̄ actōnes sunt suppositoz. ¶ Circa que distinguendū est. qz vel illa sunt talia q̄lia nullus p̄t exercere nisi sit papa. nec p ꝯmissionē nec alit. Uel sunt talia q̄ ꝯmitti p̄nt p aliquē vl' aliq̄s p q̄s hꝰ exerceri nō possz ꝫ aliꝰ capax est. Exēplū ō curato non sacerdote q̄ p̄t cōmittere simplici sacerdoti nō habēti plebez aliquā q̄ ī cura sua celebret missam ⁊ conficret. q̄ audiat cōfessiōes et absoluat. q̄ ministret eucharistiā. et ita de rr̄liquis spectātibus ad sacerdotiū. Poterit igit̄ similit cōcilium cōmittere sacerdotib' vt agāt talia q̄ nec ꝯciliū p se nec illi sacerdotes sine ꝯmissione vel licentia ꝯcilij possent exeq̄ saltem licite. ¶ Quocirca restat cognoscendū de illa ꝺditionali si sit aliq̄ ptās in papa q̄ possit in aliquid in qđ nulla altera ptās eccl'iastica p̄t attingere neq̄ de facto neq̄ de iure. Et videt̄ p̄ma facie q̄ nō iuxta cōiorē doctorū sniam q̄ dicunt ptātē ordinis esse eq̄lem in omnibus sacerdotib' cōphēdēdo

more apl'i epatũ sub sacerdotio. Non enī videt q̄ sit aliq̄s act⁹ ordis ī quē possit papal' auctas. q̄n in illũ possit de facto ptās episcopal'. Cetex̄ ō potestate iurisdictōis quō cunq̄ fiat fmo videt q̄ ꝯciliũ possit illam ꝯcedere ī defectu pape vt ī subjciēdo. Al. episcopo tales pp'os q̄les voluerit p sacrorũ licita ꝛ rata mīstratōne. Et ita p̄cticauit ℔ ꝯciliũ circa Samaytas legatos eis dando. q̄ licite possent oīa q̄ sunt ordis ꝛ spūal' iurisdictōis. ¶ Proinde q̄d de largitōe indulgentiaꝝ tenendũ sit lectori interi cōsiderandũ relinq̄. si soli⁹ pape ꝯcessiōe mediate vel īmediate tradi possint. Putāt aliq̄ q̄ ptās hec respicit claues in foro p̄nie. Propterea ꝯuenit ī eodē foro cuilibz sacerdoti/ maxīe epō. si nō fuerit hec ptās a supiore q̄ ad vsũ limitata. aut ꝯuenit illi q̄ habz curā cōitatz ecclesie. fm Thomā. Cōciliũ ℣o talē curā ℣ habz. ¶ Porro iuxta hũc dicēdi modũ p̄t occurrere scādalũ trahēs ad hoc incōueniens q̄ eccl'ia posset bñ regi vsq̄ in finē seculi sine papa. vt si generale ꝯciliũ daret licentiā oībus epīs sacerdotib⁹ cuilibz sup plebē suam absq̄ vlla iurisdictōis limitatiōe vel restrictōne. quia sic epī posset ꝯstituere sacerdotes. īmo et epōs licite et rate ꝛ vti clauibus. ꝛ ita de relīq̄s oīb⁹ hierarchicis actib⁹. ¶ Rñdemus q̄ ꝛ si ad tps aliq̄d generale cōciliũ possit aliq̄d tale facere. qm̄ hr̄e papaz est p̄ceptũ affirmatiuũ/ obligās ad semp sz nō p semp. sicut apparuit dũ vacauit sedes p duos aut tres annos. sicut ꝛ nūc vacat. Nihilominus generale ꝯciliũ neq̄ deberet neq̄ posset talē defectũ capitis vsq̄ ūn finē seculi tolerare stante lege. p̄t tñ supplere dũ necessitas vrget vl' suadet euidēs vtilitas. ꝛ ℔ vel p vnũ epm q̄si vicariũ. vel per pl'es simul aut successiue. Et ℔ mō ōr esse plenitudo ptātis eccl'iastice in eccl'ia suppletiue ¶ Cognoscim⁹ ex his q̄ false sunt ꝛ iniurioſe ꝯcilio generali tales assertōes q̄ negāt ab eo vel ab eccl'ia executōem ptātis supme iurisdictōis. Negant insup decernēdi vel diffiniēdi ptātem dũ papa ē/ reponentes in eo solo hāc auctē diffiniēdi/ cũ ex multis ꝯciliis et certa rōne ꝯstet oppositũ. Cñ ꝛ apostoli miserūt in samariā petrũ ꝛ iohannē tāq̄ subditos eccl'ie. Et Jacobus ꝓtulit diffinitiōem sacri ꝯciliꝫ sup cessatōe legaliū. De quo Act. xv. notatū est. q̄n tñ Petr⁹ p̄sidebat et residebat in eccl'ia legitime cū eēt in gr̄a ꝯfirmat⁹ die p̄tecostes. ¶ Possum⁹ tandē canōes apparēter discordes sup laude plenitudis ptāt⁹ papal' rōnabiliter ad cōcordiā reuocare si distinctōz trimēbrē acceptiōis eccl'iastice ptātis acute viderimus. Hāc enī ptātē formal'r ꝛ ī se ꝯsideratā p̄mo mō nēo iudicare p̄t. neq̄ august⁹ neq̄ popul⁹. neq̄ tot⁹ cler⁹. īmo nec vniuersal' ecclesia. Sec⁹ ī alio duplici mō. Cñ sic ex ꝯsideratōe ptātis hui⁹ stupēde ꝛ mīra cl'ose īpatores etiā ꝛ reges ꝓcūbūt ad oscula pedũ pape. Et inde ꝯsurgit aliq̄n ex hūana fragilitate arrogās supbia ī psona pape referētis ad se q̄d ipēdit ptāti. Nō aliter existimādũ ē de p̄oribꝫ sctis p̄ribꝫ extollētibꝫ papaz miris modis. Et ide suborta ē ī q̄busdā sūmis pōtificib⁹ arrogātia maior debito. q̄d ē vsurpare id q̄d iure nō poterat. Hinc cuidā gl'ianti q̄ pedib⁹ suis ꝯculcaret īpatoris caput. ꝛ tudit hāc arrogātiā acriter sat⁹ īpator ℔ mordaci ℣bo. Nō tibi inq̄t sz petro ¶ Hic fit ꝓterea q̄ absq̄ mēdacio vl' adulatōe papa neq̄ssim⁹ p̄t appellari sctissim⁹. p̄t adorari cultu dulie vsq̄ ad oscula pedũ. ꝛ ita ō reliq̄s honorib⁹. ¶ Sic eccl'ia q̄ maculā non habz neq̄ rugā q̄ ist̄ar marie ℣go ē ꝛ mr̄ introducit q̄nq̄ tanq̄ peccatrix ꝛ sordida. ñ q̄dem p se ꝛ in se. sz p pctis filiorũ sic ānia sana fert et regit corpus egrotũ.

Consideratio. xii.

Otestas eccl'iastica papal' nō ita p habz dominia ꝛ iura treni sil' et celestꝫ ip̄erij q̄ possit ad libitum suũ ō bonis clericoꝝ/ ꝛ ml'to minus laicoꝝ disponere. q̄uis ꝯcedi debeat q̄ habz ī eis dñiū q̄dā regitiuũ. directiuũ. regulatiuũ et ordinatiuũ ¶ Declaratōnē hui⁹ ꝯsideratōis quā discretio moderatrix atq̄ mediatrix ponit int' errores oppositos/ duz facere meditarer/ occurrere visa est p̄tin⁹ in ipo meditatōnis mee secreto duplex impro ba pestis. Nomen vnius detractio liuida. Nomē alteri⁹ adulatio subdola. Prima potestatē ecclesiasticā dep̄mens subjciebat tē porali. Altera sustollebat in immēsum velut ad sil'itudinē altissimi confundens iura cuiuslibet alterius ptātis. Tolle tolle clamat detractio tpalitatē oēm ius vl' dñium ab eccl'iastic⁹. Quare? Quia sic īstituit x̄ps cui⁹ ista vox est. Nisi q̄s renūciauerit oīb⁹ que possidet non potest meus esse discipulus. Sic improperabat Julianus apostata x̄pianis. rapiens coꝝ facultates. Addit

detractio q̄ eccl'iastici nequaq̄ capaces sūt iurisdictōis tpalis. etiā si p̄ncipes alij p̄ferre voluerint. Inducit apl'm. qz nemo militās deo implicat se negocijs secl'aribꝫ. Addit detractio nihil hr̄e eccl'iasticos neq̄ decimas neq̄ oblatōes quātomiꝰ alias dotatōnes vl' possessiōes nisi ex pura elēosyna donātiū Et q̄ ab eccl'iasticis peccātibꝫ saltē habitu aliter possent p̄ secularē ptātem optimo iure tolli. quia data ē ptās hec secularis ī vindictam malefactorū. neq̄ sine cā gladium portat. Addit q̄rto nitens apl'i ꝓbis. Habentes alimēta ⁊ q̄bus tegamur his ꝓtenti simus. qz q̄cūd habēt eccl'iastici vltra simplicē victū et vestitū. totū illud est paupex. cuiꝰ retentio nedū furtū vl' rapina simplex est ſz sacrilegiū. put deꝛ q̄t ad hanc sniam tā Hieronymi ꝓba q̄ Bernardi. Ult tādem detractio eccl'iasticos oēs ad illā apostolorū ⁊ discipulorꝫ p̄mā pauptatē sine equis. sine thesauꝛs. sine calciamētis. sine possessiōibꝫ de necessitate salutꝫ redigere execrās ī eccl'iasticis p̄pam oēm vel seruiētiū. vel ciborū vel equorū vl' indumētorꝫ. ¶ Cōsurgit ex aduerso blādiēs ⁊ subdola adulatio. ⁊ ad aures eccl'iasticorꝫ p̄cipue sūmi p̄tificꝫ īsusurrās. O q̄nta ē. q̄nta sublimitas eccl'iastice ptātis tue. O sacer clere. q̄ nihil ē secularis auctas tue ꝓpata. Qm̄ sic̄ xp̄o collata est oīs ptās ī celo ⁊ in tra. sic eā christꝰ oēm petro suisq̄ successoribꝫ dereliq̄t. Un̄ et nec Cōstātin' q̄cq̄ Siluestro pape ꝓtulit qđ nō esset p̄us suū. ſz reddidit iniuste detētuz Porro sicut nō est ptās nisi a deo. sic nec ali q̄ tpalis vl' eccl'iastica impialis vl' regalis nisi a papa. in cuiꝰ femore scripsit xp̄s. Rex regū. dns dnantiū. De cuiꝰ ptāte disputare instar sacrilegij ē. cui neq̄ q̄sq̄ dicere p̄t Cur ita facꝭ? Si etiā tpalia oīa. si eccl'iastica bōa atq̄ dominia mutauerit/diruperit/distraxerit. Mētiꝛ si nō inueniūt hec scripta ab illis etiā q̄ sapiētes sunt in ocul' suis Si p̄terea nō inueniūt fuisse p alios summos p̄tifices hec credita Notū ē illō Satyrici. Nihil ē qđ credere de se nō possit cū laudat dijs eq̄ ptās. Et illō comici đ adulatore. Hic p̄fecto ex stultis insanos facit. ¶ Sentiēs aūt adulatio q̄nq̄ nimis se cognosci studet q̄si modestiꝛi f̄mōe dep̄ssius vti vt credibiliꝛ appareat. Cōcedit secularī ptāti possessiōes ⁊ iurisdictōes p̄pas q̄s tollere neq̄t p libito papa. Recognoscit Cōstantinū vl' alios p̄ncipes aliq̄d eccl'ie nō uiter contulisse. Nihilomiꝰ tradit q̄ summus p̄tifex sup̄mus est monarcha nedū ī spiritualibus sed tpalibus/habēs potestatem hāc immediate a christo. sed alij reges oēs et p̄rincipes suam recipiūt dnatōem ab eo. ⁊ solū mediate a deo. Ālioquin vt monstruosus esset hic mūdus si haberet tot capita q̄ nō sub vnico regerent. Rediretq̄ manichei deliramentū ponētis duo p̄ncipia. Unū bonorū et spūaliū. Aliud malorꝫ et tpaliū. Unde et sicut corpus est ꝓpter aiaz ⁊ ab anima viuit et regit. sic ptās secularis ꝓpter spiritualē a qua recipit suū esse legitimū. Quā auctoritatē spūalem q̄ negāt vl' impugnāt sint intus sint foris eccl'iā possunt gladio vl' spirituali excōmūicatōis sicut catholici/vel debellatōnis sic̄ infideles feriri. Et eoꝛ dnia vel bona in alios trāsferri. ¶ Hāc existimationē habuisse visus ē bonifaciꝰ octauꝰ in quadā decretali. Et ī hac fundari putat ab aliq̄bus dnoꝛ p̄utenoꝛ aduersus infideles debellatio. suoꝛūq̄ bonorū et dnioꝛz cōquisitio. Putat ab alijs depositio vniꝰ regis francie p papā zacharia hic esse fundata tanq̄ papa sit qui transferre possit reges et regna. ¶ Rursus aniaduertens adulatio. durū esse multis hūc sermonē. et ideo minus credibilē studet loqui restrictiꝰ/cōcedens q̄ sicut ante Petrū fuerunt apud infideles vera dominia. quēadmodū irrefragabil' auctoritas sacre scripture et euāgelice narratōis testis est. Sic non oportet nūc post petrū. vt oīs ptās imperialis regalis vel altera secularis sit īmediate robur habēs a summo p̄tifice. sicut rex francorū christianissimꝰ supioꝛē h̄ mō nō habet nec recognoscit in terris. Idcirco trāsfert verbū suū adulatio loqui de dignitatibꝫ officijs et bonis ecclesiasticorū quē omnia sic subijcit sūmo pontifici. vt q̄cūd circa ea placuerit disponere mutādo/transferendo. appꝛopꝛiādo/hoc possit. hoc teneat/et ratū sit. licz hoc sine causa. licz cum peccato suo pegerit. cuis peccatū circa h̄ vult adulatio longe a papa sic facere. vt eum symoniā posse neget ꝓmittere. qm̄ sua sūt oīa eccl'iastica bona. Concedit insup q̄ super ius est potens ab altero ius suum tollere. et q̄ nec ab eo appellari neq̄ eū iudicialit euocari. nec obedientiam ab eo subtrahi. p̄sertim extra casum heresis sit aliquatenus possibile. Hic solus symbolum fidei condere. hic solus causas ciusdē fidei. et maio

res ceteras tractare ꝑt/ solus vt iã tactũ est diffinitões. regulas leges ⁊ canones ꝓdit. Alioqn q̃cq̃d p alios diffinit̃/ decernit̃/ cõdit̃/ statuit̃. irritus est ⁊ inane. Nec aliq̃d ex eis q̃ statuerit ꝑt nisi p ipm quolibz cassari vel infringi. Fallor si nõ ante celebratõem hui⁹ sacrosce ꝓstañ. synodi sic occupauerat mentes plurimorũ. lr̃aliũ magr̃ q̃z lr̃atorũ ista traditõ. vt oppositor dogmatizator fuisset de heretica ꝑuitate vl̃ notatus vel damnatus. Hui⁹ rei signũ accipe q: post declaratõnem ex theologie ꝓncipijs luce clariorẽ ⁊ qõ vrgenti⁹ ẽ post determinatõez et ꝑcti cationẽ eiusdẽ sctẽ synodi/ inueniũt̃ qui talia palã asserere nõ paueãt. tã radicatũ ⁊ vt cancer serpẽs tã medullit⁹ imbibitũ fuit ꝫ ꝓfisce adulatõis vir⁹ letifex. ¶ Tandẽ miserãte deo moderatrix discretio. collustrata lumine legis cuãgelice/ mediã ac regiã viã tenens inẽ deuios errores extrẽos. detractionis ⁊ adulatõis ponit dictã hãc ꝓsideratõz duodecimã cũ ꝓxib⁹ tanq̃z signũ aliquod oñsuum itineris recti. ne forte offendãt ad lapidẽ erroris pedẽ sue inq̃sitiõis scrutatores ꝟitatis. ¶ Unde dicim⁹ eccl̃iasticos et capaces esse bonor tpaliũ. ⁊ multa eis ex ꝺ bito/ nõ ex elẽosyna pura ꝓpetere. ⁊ nõ debere eos coerceri vel spoliari p secl̃arẽ ptãtem nisi vocata sit in sui iuris subsidiũ. qõ dicitur ꝓpt̃ hereticos et rebelles. Pñt ipi deniq̃z cũ diuitijs aliter q̃z apl̃i viuere ꝙuersari vel incedere ꝑ tẽporũ locor et aliar circũstantiar varia q̃litate, put sapiẽs iudicabit Nec ita sunt hieronymi vl̃ Bernardi ꝟba generaliter ad oẽs eccl̃iasticos tanq̃z ꝓpriũ habeãt nihil/ detorq̃nda. Monachis autẽ q̃bz loq̃bank̃ alia lex ẽ. ¶ Uitam⁹ ex aduerso stultas ⁊ falsas adulatõis isanias attribuentes summo põtifici plenitudis ptãtez. q̃lem descripsim⁹. que tanta ẽ q̃ntã sapiẽtissimus legislator christ⁹ ꝑuidit sufficere ad edificatõem ꝓtinuã ecclesie dilectissime spõse sue. quam ꝑpa morte firmauit ⁊ dotauit. Cui ptãti detrahere esset ipietas sacrilega ĩdignissimaq̃z. Sed gl̃ificent deũ q̃ ptãtem talẽ dedit hoibz mifico: dissima pietate sua que ptãs q̃nto sublimior est pulcrior et dignior. tanto ne vertat̃ in abusum vilẽ. turpẽ ⁊ indignũ, puidere debz summ⁹ põtifex et cã vt sapiẽs iudicabit regulare. Quid aũt sapiẽtius in terris generali ꝓcilio. qõ ⁊ spiritusctõ regit̃. ⁊ cui⁹ agi frenis sũma libtas est. Preclare dixit Aristo. Hõ esse fruitutez obedire legibz. ¶ Addam⁹ summũ pontificem cũ collegio suo ita ꝑsidere bonis eccl̃iasticis vt de eis statũ habere sufficientẽ ⁊ de cẽtem opteat. Sed nõ ita vt caput grauidũ mẽbra reliq̃ obruat mole sua. neq̃z velit vsurpare ꝓtra naturã singularis mẽbri oĩa officia membror. q̃bz singul̃ vt ait apostolus ꝓpium datũ est officiũ. Nã si oĩa oculꝰ vl̃ caput vbi pes? vbi manus? Concernit hoc collationẽ beneficiorũ multiplicitatez exemptionũ odiosissimã plenã erroris ⁊ cõfusionis in eccl̃iastica hierarchia. et ita ꝺ reliquis. Reseruatõnem ꝑterea tot casuũ. tot excõmunicationũ in foro ꝓsciẽtie. euocationem tam facilẽ omniũ causarũ ab ordinarijs. sint cause ille ꝓphane. sint sacre fidei. quales fidei causas omnes ab ordinarijs singulis ꝑsertim in doctrinis notorie scãdalizantibz dyoceses suas. et vbi vigẽt studia litterarũ velle ꝓhibere/ quid aliud est q̃z ianuam grandẽ erroribz aperire? ¶ Postremo suis se terminis ita potestas eccl̃iastica coerceat. vt meminerit potestatẽ secularem etiã apud infideles sua habere ꝓpria iura. suas dignitates. suas leges. sua iudicia. de quibz occupare se eccl̃iastica potestas nõ ꝑsumat vel vsurpet. nisi dum redũdat abusus potestat̃ secularis in impugnationẽ fidei et blasphemiã creatoris ⁊ in manifestam eccl̃iastice potestatis iniuriam. tunc enĩ attẽdere conuenit vltimã hui⁹ consideratiõis duodecime particulã. q̃ in his eccl̃iastica potestas habet dominiũ quoddam regitiuũ. directiuũ. regulatiuũ et ordinatiuum. ¶ Concludunt hoc et nihil fere aliud ratões et allegatiões omnes induci solite q̃ plenitudo potestatis papalis superior est ad omnẽ aliã eccl̃iasticã et tẽporalem. Quãuis sub hoc respectu potestaſ vniuersalis eccl̃ie vel generalis concilij legitime cõgregati dici possit maior in amplitudine vel extẽsione. maior in infallibili directione. maior in morũ reformatõe in capite et in mẽbris. maior in coerciua potestate. maior in causar fidei difficiliũ vltimata decisione. maior denigz quia copiosior. complectitur enĩ saltem virtualiter omnẽ potestatem ⁊ omne politicũ regimen. papale. imperiale. regale. aristocraticum et tymocraticum ꝓout alꝭ deductũ est ex descriptõne concilij generalis que talis est. ¶ Concilium generale est cõgregatio legitima auctorita te facta ad aliquẽ locũ ex oi statu hierarchi

co totius ecclesie catholice. nulla fideli psona que audiri requirat exclusa ad salubriter tractãdũ et ordinandũ ea q̃ debitũ regimẽ eiusdẽ eccl'ie ĩ fide et moribꝫ respiciũt. ¶Dicamus hic aliq̃ circa diffinitõez hanc ꝯcilij generalis. Et ꝓmo q̃ ꝯgregatio legitima q̃cte facta ꝺr regularit̃ a papa. sicut sonãt decreta ꝛ decretales innumere. Excipiũtur tñ tres casus vbi ꝯgregatio ꝯcilij generalis fit legitime sine papa. Unꝰ dũ deficit eẽ per mortẽ naturalẽ vl' ciuilẽ seu canonicã q̃ est depositio. Uel si cadat in ꝑpetuã maniam. Et si ad eũ captiuatũ nõ pateat accessus. Aliꝰ dũ sufficiẽter req̃situs ꝺ ꝙocãdo ꝯcilio renuit ꝓtumaciter in ꝓniciem eccl'ie ꝑtim si tãgat ipm. Tercio si ꝯciliũ postꝙ est a papa legitime ꝯgregatũ statuat certũ tpus ꝛ locũ ꝑ celebrãdo generali concilio. sicut infra triẽniũ /vel de decẽnio in decẽnium. etiã vbi papa renueret. Hec refert in ꝓmo et scõdo casu ꝑ quos euocet ꝯciliũ. dummodo ꝯgreget quẽadmodũ fuit pis. Nihilominus expedit decernere ꝑ futuro modũ ꝙocatiõis. sicut in reformatõe salubriter est auisatũ. vtinã ꝛ synodaliter iã esset diffinitum. ¶Dicamus secũdo iuxta probabilez valde sentẽtiã q̃ de statu hierarchico ecclesie nõ sunt ꝓprie nisi duo stat⁹. Prelatoꝝ maiorũ videlicz q̃ succedũt apostol'. et sũt episcopi archiepi. ꝛ ita sursum. Et minoꝝ qui successores sunt. lxxij. discipulorũ. Et dicunt̃ plati secũdi ordinis dignitatis vel honoris. q̃les sunt curati q̃bus ex statu et ordinario iure ꝙueniũt tres act⁹ hierarchici primarie essentialit̃ ꝛ ĩmediate a christo/ q̃ sunt purgare ꝑ correctiõem. illuminare ꝑ doctrinã et ꝑdicatiõem. pficere ꝑ sacr̃oꝝ ministratiõz. Fundat̃ hec sentẽtia Mat. xviij. vbi postꝙ christ⁹ dixerat. dic eccl'ie. subiũxit de q̃b⁹ loquebat̃ dum ait. Quecunq̃ solueritis sup terrã ꝛc. Constat aũt q̃ nedum apostolis ſz et discipul' loquebat̃. iuxta glosas doctorũ in hoc loco. et Mat. x. ꝛ Luc. x. vbi fit sermo de missione. lxxij. discipulorum. et Mat. xvi. vbi christus Petro dixit ꝓ omnib⁹. Quodcũq̃ ligaueris. Et iteruz. Sup hanc petrã edificabo eccleſiã meam ꝛ porte inferi nõ ꝓualebunt aduersus eam. ¶Cõcordant Aug⁹. Hiero. Isid. Beda. Ugr̃ vbi prius et exꝑsse multũ Damasus papa. Non amplius inq̃t q̃s duos ordines inter discipulos dñi esse cognouim⁹. i. duodecim apostoloꝝ ꝛ lxxij. discipuloꝝ. Uñ iste ꝓcesserit ignoramus. ꝛ quod ratiõne caret extirpare necesse est. loquit̃ ꝯtra coepiscopos. ¶Dicamus tercio naturã general' cõciliũ talem esse /vt null⁹ fidelis qui audire voluerit debeat excludi ab audiẽtia. q̃ten⁹ vel doceat vl' doceat. sicut legit̃ in ꝓncipio cõciliũ. ¶Distingui tñ solet de habentibus vocem in ꝯcilio. Quidã habẽt ꝯsultiuã. alij diffinitiuã. Primi sunt quib⁹ ineſt noticia taliũ que tractant̃ etiã vsq̃ ad mechanicas artes. Ut si querat̃ de modo reparatiõis ecclesiarũ materialiũ/ esse poterit ĩ lathomis vor cõsultiua. Sic ĩ aurifabris et fabris. Sic dũ fit q̃stio de philosophicis ꝛ moralibus disciplinis. vt sũt ꝓcepta decalogi/ possunt seculares eruditi in phia legib⁹ ꝛ moribꝫ dare ꝯsiliũ. ꝛ aliq̃ salubri⁹ q̃s nõnulli platoꝝ vel curatoꝝ vl etiã theologoꝝ. vl q̃s adeo q̃ in generalib⁹ ꝯciliis ꝑ Arriũ tẽpore Athanasij fuerit interrogat⁹ gentilis philosophus de materia nedũ pure morali sed q̃ tangebat btẽ trinitatis eandẽ eẽ tiã. ¶Cetez de voce diffinitiua q̃les eam habeant nõ est dubiũ de epis et supioribꝫ prelatis. sicut iuxta ꝑdicta practicatũ sepi⁹ inuenitur in ꝓcib⁹ cõciliis. Sed neq̃ videtur ambiguitas esse de minoribꝫ plat̃is q̃ sunt curati et hierarche. neq̃ de illis q̃ ad hunc duplicẽ platoꝝ ordinẽ reducunt̃. quib⁹ nõ ex ꝓuilegio solo sed ex statu et ordinario iure cõpetit aiarũ cura. quẽadmodũ sunt mlti abbates /decani ꝓpositi/ cum similibus. ¶Facit ad hoc determinatio sacre facultatis theologie parisien⁹. nup edita contra temeritatẽ extollentiũ priuilegiatos sup curatos in ꝑdicatiõibus ꝛ ꝯfessionib⁹. vbi sic dicit̃ in duob⁹ ꝓmis articul'. ¶Dñi curati sunt in eccl'ia minores plati et hierarche ex ꝓmaria ĩstitutiõe christi. quib⁹ ꝯpetit ex statu ius ꝑdicandi/ius cõfessiones audiendi. ius sacra eccl'iastica fm exigentiã sui stat⁹ ꝛ parochianoꝝ ministrãdi. ius sepulturas dandi. ius insuper decimas et alia iura parochialia recipiẽdi. ¶Secũdus articulus q̃ ius ꝑdicandi et cõfessandi cõpetit prelatis et curatis ꝓncipaliter et essentialit̃ ꝛ mẽdicantibus de ꝑ accidens ex priuilegio. q̃niã sunt introducti vel admissi ex cõcessione et beneplacito dñoꝝ platoꝝ. ¶Dicam⁹ postremo q̃ licz ea q̃ statim dicta sunt consonare videant̃ iuri diuino et obseruationi prioꝝ conciliorũ atq̃ rationi. Nihilominus conciliuz potest certis de causis et ad

rẽpus cõstituere voces diffinitiuas in pluribus vl' paucioribꝫ et in alijs ꝯ dicti sint satis sil'. ad illa q̃ facta sũt et fieri pñt vario modo circa institutionẽ platoꝝ eccl'iastico rũ maiorũ et mioꝝ q̃ qñq̃ fiebãt a toto populo et clero. qñq̃ a toto clero solũ. qñq̃ a solis canonicis eccl'ie cathedral'. ꝛ nouissime crebri⁹ p solũ papã sic pl'imoꝝ ẽ iudiciũ

Consideratio. xiii.

Otestas eccl'iastica sic ꝛ alia q̃libet originat a ꝓma iusticia ꝑm quã iura oĩa/ leges iurisdictões atq̃ dominia pulcra ordis varietate fundant. ¶Describit itaq̃ iusticia q ẽ ꝑpetua ꝛ ꝑstãs volũtas /ius suũ vnicuiq̃ tribuẽs. Hec aũt descptio ꝓpetit ꝓncipaliter iusticie diuĩe in ordie ad suas creaturas. De⁹ nẽpe sol⁹ est q̃ volũtate ꝑpetua et ꝑstãti dat vnicuiq̃ rei qd̃ suũ est. suũ inq̃ nõ ex debito rigoris ſꝫ ex liberalissima et dignissima donatõe creatoris. Sic in q̃libet re tantũdem ẽ de iure q̃ntum de entitate. Habz' ei res q̃libet ius seu titulũ id habẽdi qd̃ habz ex dictamine rectissimo ꝓme iusticie. ¶Jus ꝯ sic describit. Jus ẽ ptãs seu facultas p/pinq̃ conueniẽs alicui ꝑm dictamẽ ꝓme iusticie. ¶Porro dictamẽ h̃ lex dicit. quia lex est regula ꝓformitatẽ habẽs ad dictamẽ recte rõis. Dictamen ꝯ recte rõis ꝓme/et iusticia ꝓueniũt in deo synonime. Proĩde dictũ est in descriptõe iuris q ẽ facultas ppi qua ꝛc. ꝑpter illa q̃ in potẽtia obedientiali ꝓuenire pñt cuilibet creature. qd̃ posse dicere possum⁹ vel obediẽtiale vl' logicale. ꝑm q̃le nõ dicit. ꝓpe res habere ius vel legẽ. sic nõ dicimus q ꝙ dãnati ius habeãt ad btitudinẽ eternã. Nec q stella ius suũ seu facultatẽ habeat in tãta luce quãta refulget in sole. licet in potẽtia obediẽtiali creature vl' absoluta dei possint hec oĩa fieri. ¶Conseq̃nt ab hac amplissima iur' ꝛ legis acceptõe sic vrit̃r scriptura dũ ait. He sunt leges celi ꝛ terre ꝛc. ꝛ alibi pluries. ꝛ apud Boctium. Legẽq̃ pati sidera cogis/ fit descẽsus restrictior ad ea q̃ creaturã rõnalẽ respiciunt vt ratõnalis est. ¶Fit subinde distinctio de iusticia. quia q̃dam ẽ essential' et ꝓmaria q̃lis ꝑdescripta est. Altera est ptĩcipata seu derivata ꝛ attributiue dicta/ que sic describitur Justicia ẽ habit⁹ vl' tanq̃ habit⁹ ꝓformis diuĩe iusticie. eiusq̃ imitatiuus p ptĩcipatiõnẽ quo habitu ĩclinat habẽs eã facere ius vel reddere. Jta q ius ẽ velut act⁹ vl' vsus vel effectus vel titul⁹ tal' iusticie. ¶Rursus de iusticia sic accepta ptĩcipatiue dicim⁹ q quedã est iusticia originat'. quedã regni celestis. vt ibi. Primũ q̃rite regnũ dei et iusticiã ei⁹. Et hec duplex ẽ. q̃dã gl'ie /q̃dã gr̃e. ¶Altera ĩtex ẽ iusticia legal'. alia ciuil'. Justicie ꝯ ciuil' alia distributiua alia ꝯmutatiua Et ita de reliq̃s acceptõibꝫ iusticie specialibꝫ. ¶Justicia legalis ẽ oĩs virt⁹ sic charitas est tota lex xp̃i. ¶Porro iusticie distributiue contrariant' ꝓmotões indigne et intrusiões in officijs reipublice et bñficijs ecclesie. Cõmutatiue aũt ꝛriant' ꝓtract⁹ illiciti. vsura/et fraus in tpalibꝫ. symonia ꝛ gezia in spũalibus. de quibꝫ nõ est hic dicẽdũ p singula. ¶Dicam⁹ ꝓterea tot esse legũ varietates q̃t modis iura variãt' ꝑm dictamẽ ptĩcipate iusticie. Propterea sunt q̃dam leges ꝓprie diuine. quedã ꝓpe naturales. q̃dam positiue vl' hũane. Quarũ aliq̃ sũt canonice vel eccl'iastice. alie sũt ciuiles seu politice. Et q̃uis pauce reperiant' leges quin mixte sunt ex partitipatõe diuersaꝝ. nihilomin⁹ denominant lex a ꝑdominãti seu a ꝓncipaliori qd̃ in ea reperit'. Quibꝫ ꝑsuppositis dicam⁹ vlteri⁹ descriptões hmõi legiꝫ ¶Et qm̃ lex dicit' a ligando. i. obligãdo. vl' a legendo. i. dictãdo q̃d agendũ sit. Cõformiter ad hãc obligatõeꝫ seu dictamen recte ratõis describem⁹ ꝓncipaliter leges obligatorias. q ꝛ de ꝓsultoriꝫ ꝛ pmissiuis/ et si que sint alie facil' hẽbit' ex his cognitio. ¶Lex diuĩa obligatoria est signũ vez reuelatũ creature rationali notificatiuũ recte ratõis diuine volentis teneri seu ligari illã creaturã ad aliq̃d agendũ vel non agendũ p consecutõne felicitatis eterne. Dicit' hic ꝛ infra. Signũ notificatiuum. quoniã ꝓprie nulla lex obligat liberũ arbitriũ si notificata ñ fuerit. Hoc autẽ signũ triplex est. quoddam mentale/ quoddã vocale/ quoddã scriptũ. sicut est lex scripta plata indita/ l'ralis vocalis/ mentalis. De mentali scribit' in psalmo Signatũ est sup nos lumẽ vultus tui domine. Et ad Roma. ij. pulcre p totum. Et iterũ in ps. Legem tuam in medio cordis mei. ¶Lex naturalis obligatoria describit' q est signũ naturaliter habitũ. notificatiuũ recte ratõis diuine. volentis creaturã rationalẽ hũanã teneri seu ligari ad aliq̃d agendũ vel nõ agendũ p consecutõe finis sui naturalis q̃ est felicitas hũana siue monastica

sīue iconomica sīue politica. Dī'aūt signū pure naturaľ habitū illud qđ inditū ē cuilibet homini. nō impedito in vsu debito ratōis. Impedīt aūt p corp⁹. p errores p vicia mľta. ¶ Notificat ex hac duplici descriptiōe differētia ꝛ conuenientia diuine legis ad naturalē p̄ncipaliť ex modo acq̄sitōis. et ex pte finis. Lex enī diuīa de rōe sua habz primo vt acq̄rat p revelatōem. Deinde q̄ ordinet de,prio ꝛ p se ad felicitatē etnā. Lex vero naturaľ ꝛ si possit sic acq̄ri ꝛordiari sicut patet in datōe p̄ceptoꝝ decalogi. in vtraq̄ lege veteri ꝛ noua. hoc tn̄ nō habet de rōne sua vt naturaľ ē sz trāsit in diuinā. ¶ Lex canonica describīt q̄ est signū habitū p hūanā traditōez notificatiuū recte rōis diuine. volētis creaturā rōnalē hūanā teneri seu ligari ad aliq̄d agendū vel nō agendū p̄ncipaliť p ꝓsecutōe felicitatis etne. Per hanc vltimā clausulā ꝓuenit lex canonica cū diuina. ꝛ differt a naturali. Et p p̄mā ab vtraq̄ sub sua rōe q̄ est vt habeat ei⁹ cognitio ꝛ robur p hūanā traditōem magz q̄z p puraz reuelatōem vľ naturalē euidentiā. ¶ Lex ciuilis describīt q̄ ē signū habitū p hūanam traditōem positiuā volentē q̄ hō teneat seu ligeť aliq̄d agere vel nō agere p ꝓsecutōe finis sui naturaľ. q̄ est hūana felicitas vľ monastica vľ iconomica vľ politica. Patz descriptio ex p̄oribꝫ. ¶ Unde diligēter attēdēdū ē q̄ sicut in speculabilibꝫ sunt p̄mo p̄ncipia naturaliť nota. Sūt sc̄do ꝓclusiones euidēter ab illis p̄ncipijs ostēdibiles. Sūt ꝓseq̄nter tercio ꝓclusiones tm̄ mō pbabiliter deducte ex p̄dictis ꝟitatibꝫ circa q̄s ē soluz opinio. Tandē q̄rto sunt alie ꝓpositōes sic elōgate a p̄mis veritatibꝫ q̄ nō apparet q̄ ex illis seq̄nť vľ repugnēt. vt si astra sūt paria vel īparia. Proportionabiliť suo mō dicendū ē de ꝟitatibꝫ moralibꝫ sub hac distinctōe q̄duplici. Et iuxta duplicē p̄mū gradū accipīt ius pure diuinuz si ꝟitates sint certitudinaliť revelate. vľ ex revelatis manifeste deducte. Sz si cognoscāt p euidentiā naturalē accipīt ius p̄pe naturale. Circa terciū gdū et q̄rtū ꝓportionabiľ sumīt ius canonicū ꝛ ciuile. addita legislatoꝝ autoritate. q̄ facit vt ꝓpositio moraľ aliūde solū ,pbabiľ vľ imptinens legibꝫ p̄pe diuinis vľ naturalibꝫ robur habeat/ ꝛ vim obligationis ad altez finē vľ supnaturalē. ꝛ sic ē lex canonica. vel naturalē/ ꝛ sic lex ciuiľ vel politica noīať. Rememorādū est tn̄ id qđ iaz dictū repetīt/ paucissimas inuenire leges q̄ nō se mutuo ꝓticipēt. sz rō distinguit eas et secernit. ¶ Trāseam⁹ ꝓseq̄nter post fmonē de iusticia. de iure. de lege. loq̄ de iurisdictione. de dñio et de politia. Jurisditio describīt vel interp̄tať q̄ est iuris ditio. i. p̄tās seu facultas exercēdi ius. Uel dicīt iurisdictio q̄si iuris dictio. i. p̄nūciatio seu ꝓmulgatio iuris. ¶ Que iurisdictio q̄druplex est iuxta q̄druplicē legē. diuīa. s. naturaľ. canonica. ciuilis. Itaq̄ iurisdictio diuīa est potestas exeq̄ndi ius qđ ꝓpetit alicui fm legē p̄p̄ie diuinā. ꝛ ß in altez vel tanq̄z in altez. Nō enī p̄p̄e dicīt hr̄e quis iurisdictionem in semetip̄m nisi forte ꝓsidereť tanq̄z alť sit. vt vellēt aliq̄ ō p̄nia dicere. ¶ Proportionabilis est descriptio triplex triplicis alterius iurisdictōis fm triplicē legē. ¶ Diuidīt aūt q̄nq̄z iurisdictio in coerciuā. q̄. s. ferť in inuitū. Et in directiuā seu regulatiuā ꝛ ordiatiuā. q̄lis fuisset etiā ī statu innocētie. ꝛ q̄lis est sapiētis ad insipiētiores ꝛ pfectioris ad impfectiorē. vt in angeľ etiā posuit Dyonisius. ¶ Subiūgam⁹ de dominio qđ ita describi p̄t. Dominiū ē p̄tās ,p̄pinq̄ assumendi res alias. vľ vt alias in sui facultatez vel vsū licitū fm iura vľ leges rōnabiliť instituras. ¶ Inuenīt aūt ß modo dominiū sextuplex. Beatificū. originale. g̃tificū. euangelicū. canonicū. politicū. Beatificū est dominiū fm leges gl'ie. Originale dñiuz est fm leges originaľ iusticie. Gratificū ē dñium fm leges g̃tie gratificātis. Euāgelicuz est dñium fm legē p̄p̄e euāgelicā. Et ita de reliq̄s duobꝫ suo mō. Primū fundať in titulo gl'ie. sc̄dm in titulo originaľ iusticie. et ita de reliq̄s suo mō. ¶ Possum⁹ aūt ꝓtract⁹ loqui de triplici dñio. quoꝝ vnū fundatur ī titulo charitatis g̃tificātis. Alterꝫ ī titulo alicui⁹ gr̃e supnaturaľ solū g̃tis date. nō gratificātis. Terciū in titulo doni alicui⁹ pure naturaľ sicut est electio vľ naturalis successio ad aliquē p̄ncipatū ¶ Describitur autē dñiū qđ appellať a multis euāgelicū p approp̄atōem qđ est dñium īmediate a deo institutū. ꝓpriēs secū ex eq̄ q̄tlibet dños et inabdicabile ꝟuata charitate se extēdēs ad oīa. De ß dicīt apl's q̄ nr̄a sūt oīa. q̄z diligentibꝫ deū oīa coopanť ī bonū. q̄m in titulū charitatis adꝟciūť omīa abūde ad fruēdum vľ vtendū q̄ in celis sunt ꝛ ī terra in mari ꝛ in oīb⁹ abyssis. ¶ Describereť conformīť dñium originaľ iusticie q̄ ē donuz

dei quo creatura rōnalis ius hz immediate a deo assumere alias res inferiores in sui vsum ꝛ ꝓfuatōez pluribꝫ cōpetēs ex eꝙ. ꝛ inabdicabile seruata originali iusticia. seu integritate naturali. Hoc mō habuit Ad dā dominium supꝫ volucres celi ꝛ pisces maris. ¶ Describereꝯ ꝓportionabilit dñiū libertatis create qꝫ ē facultas ꝓpinꝙ resultans ex liberalissima ꝓdescēsione dei se donātis ad agendū vel nō agendū cū aīa rōnali in pductione suoꝝ actuū elicitoꝝ vel in eoꝝ suspēsione ad finē ꝓsequēde btitudinis ordinata ¶ Porro ꝙd sit dominiū aliud fundatuz in gra supnaturali solū gratis data pōt apparere ꝓsideratī naturā gre talis sic dic apl'us Oz spūs ꝓphetaꝝ subiecti sunt eis. ꝛ fides informis facit miracula. ¶ Contractius tm locuti sumus in ꝑma ꝓsideratōe dū ptātez eccl'iasticā descripsimus ꝙ dominiū eccl'iasticū dici pōt. ¶ Preterea ciuile dominium seu politicū est dominiū pctī occasione introductū. nō competēs pluribꝫ ex eꝙ retinibile ꝛ abdicabile seruata vel nō seruata charitate fundatū in legibꝫ ciuilibꝫ ꝛ politicis fm qs pōt abdicari. vendēdo. donādo. negligēdo. ꝑmutādo. Uñ ꝛ apud eccl'asticos inuenit tale dominiū suo mō. Nec fundat in charitate nec in fide/ qm apud infideles ꝛ iniustos pctōres. iuste manet tale dñiuz.

T ¶ Postremo tandē habito sermone de iusticia. de iure. de lege. de iurisdictōe. de dñio loquamur aliqd de politia describentes eam qꝫ est cōitas ordinata ad finē aliquē pfectū Est aūt ordinatio vel ordo/ pariū dispariū qz rex sua vnicuiqꝫ tribuēs dispositio. Cōuenit igit ꝓsus ordo cū iusticia ꝙ dat vnicuiqꝫ qd suū ē. Propterea diuine fuit enunciatū ꝑ ꝓphetā qꝫ opus iusticie ē pax. Cui ita? Plane/ qz nihil aliud ē pax qz ordis trā quillitas. Hāc ꝯo trāqllitatē ordinis facit iusticia. ius suū vnicuiqꝫ tribuēs. ꝙ in redictū est. Justicia ꝛ pax osculate sunt. ¶ Politiaꝝ ꝯo alia ē celestis. de q nihil ad ꝓsens Ellia ē hūana duplex viatoꝝ. Una q vulgato ꝛ approꝑato noie dī eccl'astica. Altera secularis. Secularis aūt diuidit ab Aristotile politizāte in tres. Quaꝝ ꝑmā vocat regnum. Scdaz dicit aristocratiā. Terciam noiat vocabulo generali appropriate politiam quā dicere possumus tymocratiā. ¶ Describit regnū qd est politia sub vno bono. Uel exꝑssius qꝫ ē ꝯgregatio cōitatis pfecte sub vno fm leges suas bonas ꝑ republica

Dicit aūt vnus ille bonus vel rex vel imperator seu monarcha ꝙ nō ꝓpriū ꝓncipaliter/ sz cōe bonū intēdit in suo ꝓncipatu. ¶ Describit aristocratia qꝫ ē politia sub paucis bonis. vel exꝑssius qꝫ ē ꝯgregatio cōitatis pfecte sub paucis bonū reipublice ꝑ leges suas ꝓncipaliter intēdentibꝫ. vt Senatus. ¶ Describit politia approꝑato noie seu tymocratia qꝫ ē politia sub plurimis bonis. Uel exꝑssius qꝫ ē ꝯgregatio cōitatis pfecte sub plurimis vtilitatē reipublice ꝑ leges suas ꝓncipaliter intendentibꝫ. Dicit pfecta cōmunitas ad differentiā yconomice ꝓuersationis ꝙ sibi pfecte nō sufficit. Dicit fm leges suas. qm in hoc attendit ꝓncipat' dominātis si fm leges suas inueniat vltro regere politiā/ aliena lege non artatus. ¶ Dis U idcirco politia eccl'astica siue dñet vnus. siue pauci. siue plures boni dicit ꝓprie diuia qz fm leges supnaturales debz ꝙlibet regulatōem accipe. Et ita pspicuū ē qꝫ tres iste politie vniūt in eccl'ia aliq qs i ciuili politia ꝓpt diuine legis vnitatē. ¶ Perspicuū ē cōsequnter qstionē hāc sape blasphemiā ꝛ heresim pelagianā. si i eccl'iastico regimīe theologia ꝑponi ꝏbeat alteri scie naturali vl'humane. Non enī sumit h eccl'ia ꝑ tēplo materiali. qō edificare meli' sciret lathom' qs theolog' aut iurista. Nec de eccl'ia tm modo debz fieri sermo ꝑ solis ꝓuentibꝫ ꝛ redditibꝫ et iurisdictōibꝫ eccl'iasticis ad tpalitatē ꝛ vitā hāc ciuilē respicientibꝫ. qm essz h pure gētilit sapc. Ita tñ aīales etiā de eccl'a plerūqꝫ ꝓcipiūt. put opibus et ꝓbis insinuant extollētes vsqꝫ in celū. si qs eps aut abbas laborauerit vt stent menia ꝛ ꝑdia cum suis iurisditōibꝫ et ꝑmittat ruere subditos ꝑ erroꝝ deuia i fide catholica ꝛ bonis moribꝫ. Sic aūt posset secularis vn' exptus yconom' iudicari freqnter vtilioꝝ in ecclesiastico regimine qz theologus aut iurista. ¶ Consideranda igit dz eccl'ia put īstituta ē a xpo supꝑ firmā petrā fidei ad finē supnaturalē fm legē euāgelicā ꝛ sacre scripture diuinitus reuelate/ fm quā debz regulari iudiciū de fide et moribꝫ subditoꝝ. qm rectū est iudex sui et obliq. ¶ Pro q fide ꝓfuanda si deberēt in curia romana ꝓstitui auditōres causaꝝ fidei i theologia pitissimi nec corrupti moribꝫ. qs causas oēs dicūt aliq ad sedem apl'icā referēdas esse. licz h nimis generalit intelligāt. Attendat si h eque rōnabilit ficret. sic auditōres causaꝝ ꝓphanaꝝ

i

fūt ordiarie ꝛ collegiale ꝛ istituti. ¶ Possum⁹ ꝓformit ad p̄dictā phi politiā triplicit distictā in naturali regimīe politiaz ecclīastica diuidere. q alia ē papalis. alia collegialis. alia synodalis seu ꝓcilij generalis. Papalis imitat regalē. Collegialis dño⁹ cardinaliū imitat aristocratiā. Synodal' generalis imitat politiā seu tymocratiā. Vl' potius ē pfecta politia q̄ resultat ex omnib⁹ ¶ Sūt ex aduerso politie si talit appellari mereñt. q nō libero ꝛ tāq̄ paternali regimine ducunt. sic p̄cedētes. sz dispotico ꝛ seruili iugo trahunt. vel ex ꝓpo demerito ꝑmittente deo q̄ regnare facit hypocritā dicente Job. ꝓpter pctā ppli. Uel aliūde iusto ciusdē dei iudicio. Uocat aūt eas Aristo. ꝑmā Tyrānidē. Alterā oligarchiā. Terciā democratiā. In tyrānide p̄sidet vnus ꝓpriū tantūmodo bonū inq̄rens/volēs subditos impotētes. indoctos. ꝛ diuisos ab inuicē esse. In oligarchia p̄sidēt pauci sil'is ꝓditiōis super alios. In democratia p̄sidet sibij p̄i mlt'itudo neq̄ vbi q̄rit vnusq̄sq̄ q̄ sua sunt nō que cōia. ¶ Logscet ex his studiosus lector si possit in ecclīastica politia tale aliq̄d triplicit ꝛ ꝓportionabilit inueniri ¶ Deniq̄ de politijs mixtis nihil exp̄ssim⁹. qm̄ fere nulla est q̄ mixtionē excludat. sz a p̄dominanti talis vel talis noīat. Hec ꝓ latius explicata sunt in tractatu quodā de vita spūali. Et in ſmōe illo. Dedit ei p̄ oīa in manus.

Epilogus premissorum.

x e

Pilogādo dicimus q a ꝑma iusticia deriuat ius generaliter in oēz creaturā spālit in creaturā rōnalē. ꝛ hoc ſm multiplices leges. Scōm ꝓpriē diuinā. ſm ꝓpe naturalē. ſm canonicā. ſm ciuilē. Fundat inde ꝑticipata iusticia imitatrix diuie ¶ De hinc iurisdictio q̄druplex ſm q̄druplicē legem. ꝓpe diuinā. ꝓpriē naturalē. canonicā ꝛ ciuilē ¶ Et de q̄libet hāz dupl'r haberi sermo p̄t. Qm̄ alia ē coercīua in inuitum. Alia doctrinal' directiua vl' arbitraria seu spōtanea dici p̄t. Porro ſm leges ꝛ iurisdictiones fundant dñia. Unū glie. Alterz institie originalis. Aliud gr̄e gtificātis. Aliud euangelicū ſm leges ꝓpe diuinas. Alid euāgelicū ſm leges canonicas. Aliud politicū vel ciuile ſm leges ciuilit datas. Amplius ꝓ fundāt ſm p̄dicta diuerse politie. Una regalis seu libera. Altera seruilis et dispotica Et vtraq̄z diuidit in ecclīasticā et secularē. Secularis libera ꝛ bona diuidit in regnū. in aristocratiā et tymocratiā. Seruilis et mala i tyrānidē. in oligarchiā ꝛ democratiā. Ecclīastica bona diuidit ꝓportionabilit i papatū. in cardinalatū et synodum. Mala vero re ipa magis huic aduerso triplici mō cognoscit q̄z noīe. ¶ Tandē sub ecclīastica politia continet approbato noīe ptās ecclīastica que ꝑmo diuidit. qm̄ vna est ordis/altera iurisdictiōis. Ptās ordinis duplex. Una sup corpus x̄pi ver in ꝓsecratiōe. Altera sup corpus x̄pi mysticū in sacror mīnistratōe. Ptās iurisdictōis duplex. Una i foro exteriori. Altera in interiori. Ptās i exteriori duplex. Una coertōis seu correctionis ſm legē ꝓpe diuinā q̄ est excōicatio. Altera ſm leges positiuas. cānonicas seu ciuiles q̄ iurisdictōi secl'ari sil'is ē. Rursus ptās iurisdictōis in foro īteriori duplex est. Una clauiū scie ꝛ ptātis in absolutōe seu remissione culpaz. Altera in pene cōmutatōe ꝑ largitiōez indulgētiaz. ¶ Postremo tripl'r hz ꝓsiderari ptās ecclīastica. Uno mō in se formalit vel absolute. Alio mō vt in ꝫ vel illo supposito materialit seu subiectiue. Tercio mō vsualit vel exercitatiue. Usus ꝓ q̄druplex ē licitus ꝛ ratus. licitus ꝛ nō ratus. Illicitus et ratus. Illicitus ꝛ irrit⁹. Rat⁹ ꝓ dupliciter. vel de iure vel de facto

¶ Finit tractatul⁹ magis ad inq̄sitōem veritatis q̄z ad determinatōem edit⁹ ꝛ ꝑnūciatus Cōstantie tpe general' cōcilij ꝑ parte Cancellarij parisiēn. Anno a natiuitate domini. M.cccc.xvij. die. vi. Februarij.

Concordia q̄ plenitudo ptātis ecclīastice sit i sūmo pōtifice ꝛ i ecclīa. q̄uis nō oīno similit. ꝛ ꝫ sub triplici ꝓclusione.

y

Cuius declaratio patz ex tractatu cuius titul⁹ est de ptāte ecclīastica. et de orīgine iuris ꝛ legū

Prima conclusio

¶ Plenitudo ptātis ecclīastice ꝓplectit i se plenitudīnē duplicis ptātis. s. ordis et iurisdictōis tā in foro interiori q̄z exteriori/q̄ circa quēlibet de ecclīa p̄t īmediate ꝛ absq̄z limitatōe exerceri claue nō errāte. Sed si errat p̄t ꝑ solā ecclīam synodalit ꝓgregatā error iudicialiter corrigi. ꝛ ne fiat vltrius lex

imponi cui tenebiꝫ hñs hmõi ptãtẽ reuerẽter obedire sicut mri ꝛ sponse xpi. ꝛ sic̃ regule a spũsctõ directe.

Secunda cõclusio

¶ Plenitudo ptãtis eccl'astice sicp̃ pe sũpta nõ põt eẽ ꝺ lege ordiata. nisi in vnico sũmo põtifice formaliꝫ ꝛ subiectiue. Alioqn eccl'ia sticũ regimẽ nõ esset mõarchicũ ꝛ hre posset ml'tiplex caput ex eõ. qꝺ apte ẽ hereticũ. Nec tñ plenitudo ptãtis papal' sic itelligẽda ẽ imediate sup oms xpianos q̃ p libito possit imediate iurisdictiõez in oẽs p se vel alios extraordiarios passiz exercere. sic eñ piudicaret ordinarijs q̃ ius hñt imediati⁹ imo immediatissimũ sup plebes eis cõmissas actus hierarchicos exercẽdi. Extendiꝫ igiꝫ plenitudo ptãtis pape sup oẽs inferiores. solũ dũ subest necessitas ex defectu ordinarioꝝ inferioꝝ. Uel dũ apparet euidẽs vtilitas eccl'ie/quẽ admodũ dici põt ꝺ epis respectu plebanoꝝ seu ꝓpr̃ioꝝ sacerdotum quoꝝ põt supplere defectus.

Tercia conclusio

¶ Plenitudo ptãtis eccl'iastice dũ poniꝫ in eccl'ia synodaliꝫ ꝙgregata cũ plenitudie exercitõis hmõi ptãtis fit variatio vel eq̃uocatio de ℔ qꝺ ẽ esse in. q̃ nõ eodẽ mõ ẽ plenitudo ptãtis eccl'iastice ĩ papa ꝛ in eccl'ia. Fatẽdũ ẽ tñ q̃ ẽ vtrobiq̃ ꝛ p̃ncipali⁹ in eccl'ia suo mõ. ꝛ ℔ q̃druplici respectu. s. indeuiabilitatis ac indefectibilitatis extensionis. regulatõis. ꝛ generalis obligatõis. cui subiicit etiã ipe papa tãq̃ imp̃atrici spõse regis summi/q̃ põt ꝙdere canones ꝛ diffinire eti am si fuerit papa pñs. ¶ Faciũt autoritates subsequẽtes p vtraq̃ pte scõe ꝙclusiõis cũ p̃ma ꝛ ẽcia. Dicit eñ Bonauẽ. pte. vi. c. v. sui breuiloquij ex dicto Aug. Sic igiꝫ baptismus põt esse extra eccl'iaz. mun⁹ ãt btẽ vite nõ nisi ĩtra eccl'iaz repiꝫ q̃ sup petrã fundata ẽ. q̃ ligãdi ꝛ soluẽdi claues accepit. hec ẽ vna q̃ tenet ꝛ possidet oẽz sui spõsi ꝛ dñi protestatẽ. p quã ꝓiugalẽ ptãtẽ etiã ꝺ ãcillis parere filios põt. Itẽ stephan⁹ papa sic scribit Bualberto patriarche. Huc ꝙ iterato tibi scripsim⁹ nolẽtes alicui⁹ eccl'ie p̃uilegiũ infringere. lz apl'ica p̃rogatiua possim⁹ de q̃libet eccl'ia clericũ ordinare. Hotenꝫ decreta cũ suis glosis. Q̃ ꝛ si papalis ptãs extendaꝫ ad oẽs imediate. supple in casu necessitatis vel euidẽtis vtilitatis. nõ tñ vult alicuius eccl'ie p̃uilegiuz infringere supple q̃ nec ita velle debet.

Et sit epilogus p̃missoꝝ.

Sermo factus per

eundẽ. xxi. die Julij. Anno dñi. M. cccc xv sup̃ pcessiõibꝫ faciẽdis p viagio regis rhomanoꝝ ad Petꝝ de luna. ¶ In q̃ ponuntur xij. ꝙclusiones seu regule p̃ctice in sacro generali Constantien. ꝙcilio.

Rosperuz iter

faciet nobis de⁹ salutariũ nr̃oꝝ. Ita loquiꝫ ꝓpheta in psal. lxvij. Cui⁹ initiũ est. Exurgat de⁹ et dissipẽt inimici ei⁹ ꝛc. Fiat ita q̃sum⁹ Prosperꝝ iter faciet nob⁹ de⁹ salutariũ nr̃orum Auxiliãte te btissima virgine/ in q̃ est oĩs gr̃a vie ꝛ veritatis. quã implorem⁹ ꝛ salutem⁹ dicẽtes. Aue maria. ¶ Prosperũ iter faciet nobis de⁹ salutariũ nostroꝝ. Ita fieri credim⁹ et speram⁹. O dñe de⁹ salutariũ nostrozũ. Nec mirandũ si speramus et credim⁹ q̃m̃ tedonãte assum⁹. Ecce ordinatõi sctissime nup facte quã inspirasti fit cõuentus iste celeberrim⁹ et deuot⁹ ad orandum ꝛ depcandũ faciẽ tuã plenã gratiaꝝ et dicẽ dũ. Dñe saluũ fac regẽ. iterq̃ suũ in salutis tue p̃spitate dispone. ¶ Sz quare nobis prosperũ iter fieri petim⁹ viri pr̃es ꝛ fr̃es Reuerẽdissimi sapiẽtes illustres atq̃ doctissimi. ꝛ in oĩm ꝑtutũ decore p̃clari. Nob inq̃z prospeꝝ iter quo pacto fieri petim⁹ q̃ etiã loco manem⁹. nec moueri quoq̃ extra disponimus? Sz pfecto videmur iter agere dũ facit iter nob⁹. ℔ est ad vtilitatẽ nr̃am. ad obsequiũ nostꝝ. ad vniuersalẽ eccl'ie pacẽ. Serenissim⁹ rhomanoꝝ rex p̃tector eiusdẽ eccl'esie fidelissimus Prospeꝝ sit iter suũ supplicit et salubriꝫ implorem⁹. qñ in pspita te sua salus nr̃a reponiꝫ. Ita enĩ pspeꝝ facies iter nobis O de⁹ salutariũ nostroꝝ si pedes eiusdẽ regis nr̃i in viã pacis direxeris. si concesseris cũ redire cũ exultatõe portantẽ vberes vniõis pfecte manipulos. Sic enĩ fas habebit ex sentẽtia dicere cũ Abrae seruo/q̃ pspeꝝ feceris iter suũ. q̃ p̃terea fueris secũ in oĩb ad q̃ pretit. Ambulet igitur ipse rex via regia p arma iusticie. a dextris ꝛ a sinistris. te duce et te comite q̃ es via veritas ꝛ vita. te dicẽte ad euz. Intellectũ tibi dabo et instruã te in via hac q̃ gradieris. firmabo sup̃ te oculos meos. Bãdes deus

angelis tuis vt custodiãt eũ in oĩnibꝫ vijs suis.portẽt eũ in manibꝫ tue,ptectõis vt ñ offendat ad lapidẽ cuiuslibet obstaculi vel obduratõnis ptis aduerse pedẽ suũ/zelum suũ. Sic enĩ pspex iter facies/nedũ sibi sz nobis.et ℔ ad vtilitatẽ nostrã tu dẽ⁹ salutariũ nostrorũ. ¶ Potuerat ꝑmo noster plixi⁹ extendi.qui deuotas p regꝫ itinere,pspo fũdendas oratões commonefaceret atqꝫ suaderet. Sed inspicio vestꝫ deuotõis ardorẽ qui vt ꝓtinuẽk vel in maiorẽ desiderioꝫ flãmã erumpat.nõ eget flatu ꝓboꝫ meoꝫ exiguo.p se eĩ satis in meditatõe vĩa exardescit ignis pioꝫ sctorũqꝫ desilerioꝫ.vt iugiter leuatꝫ sursũ cordibꝫ.vt tractis ex imo pectoris suspirijs atqꝫ gemitibꝫ dicat vnusq̃sqꝫ apõ semetipꝫ Prospex iter faciet nob deus salutariũ nr̃oꝫ.faciet p faciat.nã ꝛ apud hebreos(vt Nicolaus de lyra dicit) futuꝫ indicatiui p optatiuo solet poni¶ Diuertat nũc paululũ ꝛ pgat ad alia nõ aliena/ꝑmo noster. Ecce qꝫ offertur in ipa meditatione mea iter q̃ddã nõ terrestre qõ agiẽ pedibus corpis. Sz spũale ꝛ celeste iter eternitatis qõ pagrak pedibꝫ mẽtis qui sunt cognitio/pes sinister in intellectu. ꝛ volitio pes dexter in affectu. Hoc iter q̃le est si q̃s interrogauerit:rñdeat pphа id esse viã mandatoꝫ dei. quã nedũ ambulasse sz cucurrisse gloriabat ipe cũ ait. Viã mãdatoꝫ tuoꝫ cucurri cuz dilatasti cor meũ. Et rursus. Jn via testimonioꝫ tuoꝫ delectatus sum sic in omnibꝫ diuitijs. Et talia sunt in hãc sniaz absqꝫ nũero. Etenĩ tu q̃ pegrinaris hic a dño. si pgẽdo vis ad vitã ingredi ꝑua mãdata. Hec ẽ enĩ via regia.℔ iter,pspex.hec cõpendiosa semita q̃ ducit ad vitã. ¶ Ät ꝙo videre mihi videor ꝓsequent in ipa meditatõe mea collectum esse sacrosanctũ pñs ꝓcilijũ vt viã istã ꝑparet ꝛ dirigat vt,pspex hoc iter nostꝫ faciat ꝓcedẽte deo salutariũ nr̃oꝫ. Nã ve mũdo a scãdalis.ve hostilibꝫ insidijs. sup q̃bꝫ est illa pphete q̃stio. Jn via hac q̃ ambuabscõ.sup.laqueũ mihi. Et rursus. Juxta iter scãda.posuerunt mihi. Quis aũt oĩa iuxta iter mãdatoꝫ dei posita supboꝫ demonuz carnis ꝛ mũdi scãdala dinũeret? Quis oẽs laqueoꝫ nodos.artes ꝛ modos aꝑscat:q̃s nõ cũ Änthonio pauescens exclamauerit. Vos dñe laq̃os oẽs.hec scãdaloꝫ retia q̃s euadet? Ät q̃ bñdictus deus salutariũ nr̃orũ q̃ ,pspex nob fecit iter spũale mandatoꝫ suoꝫ.dũ volũtatẽ facultatẽqꝫ ꝓtulit ꝓuenie di seniores in vnũ.ꝓuocãdi cetũ,ꝓgregãdi eccl'iaz vt viderẽt q̃d facto opus esset ad tollendũ tot scãdala posita in vijs syon/ita vt lugerẽt.eo q ñ esset q̃ veniret ad solẽnitatẽ. Hinc offendebat scandalũ scismatice diuisionis. Hinc scãdalũ multiplex hereticeꝑuitatis. Hinc multiplicata sup numeꝫ scãdala/offensiões ꝛ retia cuiuslibet viciositatis. ¶ Obsidebat p̃cipue ℔ iter spũale/monstrũ horrendũ ingẽs/mole potẽs/supbia ꝛ filia ei⁹ ꝑobissima dira dñandi libido .p hibuerat toto malignitatis spũ ꝛ astu/ne celebrarek generale ꝓcilijũ/qõ efficacissimum erat ꝛ pene vnicũ aduersus hec oĩa scãdala ꝑmediũ ¶ Exultet ꝙo nũc oĩs fideliũ turba. Nũc magnifice gr̃as referat deo salutariuz nr̃oꝫ.q̃,pspex fecit iter mãdatoꝫ suoꝫ duz ꝓtulit celebrari sacrosãctũ hoc generale cõcilijũ sufficiẽs ad scismatũ sedatõez. Ät heresum extirpatõez ꝛ ad morũ reformatõem. Et ℔ ex paucis in ℔ eodẽ ꝑticatis ꝓcilio ñ tam declarare qꝫ summatim narrare vl' annotare curabo. Nõ accurato q̃dem sz doctnali quotidianoqꝫ ꝑmõe. Satis erit ita loqui vt itelligar. ¶ Cõsiderãs itaqꝫ mẽtalibꝫ ocul' p̃sens generale cõcilijũ ꝛ acta eius. Jnuenio q ipm ab itinere spũali remouit primo q̃druplex scandalũ obstans scismatꝫ sedatõi. Remouit aliõ q̃druplex scãdalũ nocẽs heresũ extirpatõi. Remouit altez q̃druplex cõtrarians morũ reformatõi.ꝛ ita ꝛrians vt viã nõ esset,pspex sed infaustũ iter pacis fidei et virtutis. ¶ Conformit' ad hanc triplicẽ quaternitatẽ scãdaloꝫ nũerem⁹.xij conclusiones/regulas aut leges q̃ ĩ hoc ꝓcilio vel explicite vel implicite stabilite sunt quasi totidẽ directões salutares/p q̃s,pspe rum iter fecit nobis dẽ⁹ salutariũ nostrorũ. vt in hoc itinere sit vnitas rõe primi.sit veritas ratõe secũdi.sit bonitas respectu tercij Sit insup mod⁹ species ꝛ ordo. Sit denĩqꝫ mẽsura numer⁹ et põdus. Cõformit' ad potentiã sapiam et bonitatẽ patris et filij ꝛ spũssancti. Hoc mõ,pspex iter facit nobis deus.s.vt sit iter planũ.iter lucidũ.iter pulcrũ.dũ iusticia ponit ĩ via gressus suos.dũ vestigia sua relinqꝫ impssa q̃si certa totidez signa/ne oberrem⁹ vl' exorbitem⁹ nob data

Prima lex in via pacis.

¶ Ässignek,p prima pte que est de via pacis prima lex siue directio liberos iter nostruz a

ꝑmo scandalo q̄ data est in sessione publica quīto aprilis anni pñtis. ¶ Conciliū generale ptātē a xp̄o imediate hz. cui q̄libet cuiuscūq; status vl' dignitatis etiā si papalis existat obedire tenet in his q̄ ptinēt ad fidē ꝛ extirpatōez scismatis. ac generalem reformatōez eccl'ie dei in capite ꝛ in mēbris. Cōscribēda ꝓsus esse mihi videret in eminentioꝛib⁹ locis vel insculpēda ꝑ oēs eccl'as saluberrima hec determinatio. lex vel regula/ tanq; directio fundamētalis ꝛ velut infallibilis aduersus mōstruosum. horrendumq; offendiculū. qđ hactenus positū erat ꝑ ml'tos de eccl'ia in itinere mādatoꝛ dei. determinātes ex textib⁹ grosse. nō ad regulā euāgelicā ꝛ eternā acceptis/ papā nō esse subiectum generali cōcilio. neq; iudicari posse ꝑ ip̄m. Q; ꝓterea generale ꝯciliū totū ab ipo robur īmediatū sumebat. Hec poterat sine eo casu quocunq; vel ꝯuocari vel stabiliri. Q; nemo poterat ei dicere cur ita facis qm̄ solutus erat legib⁹ ꝛ sup̄ ius. Et ita de plurimis ꝑ q̄ blāda fallax ꝛ subdola adulatio fouebat libidinē dominādi/ ꝛ tyrannidē ecclesie destructricē papatū seu eius vsum ꝯquerebat. ita vt nō pateret via reductōis seu pacis. ¶ Scripsit sup̄ ß errore vel scādalo reuerendissimus pat' dñs cardinalis Cameracen. ꝓceptoꝛ meus inclytus dudū ꝛ nup añq; fieret hec ꝯstitutio reputās esse pnicio-ciss̄imū sic asserere. sicut ꝛ ō multis dictis ꝑ quosdā innitētes suis iurib⁹ positiuis annotauit. Nūc ex q̄ iā lex posita ē/ nec iā licet dubitare, pbatiōes omittamus. Sola hec pbatio sufficeret. Si eccl'iaz nō audierit sit tibi vt ethnicus ꝛ publicanus.

Becūda directio si-

ue lex salutaris. ¶ Conciliū generale pōt eū quē reputat summū pontificē. nedū ꝯsultiue inducere. sed autoꝛitatiue ꝯpellere ad offerēdū viā cessiōis vl' ad cedendū papatui. etiā sine culpa sua licz nō sine cā. Qual' causa multiplex esse pōt/ quēadmodū ī publicz ꝼmonib⁹ tactū fuit in hoc ꝯcilio. ¶ Hec lex ꝑ ß sacrū ꝯciliū determiatiue statuta ē. ꝛ in papa Johe. xxiij. p̄ticata q̄ viaz cessionis vrgente ꝯcilio ꝓmuz obtulit. deinde cessit. Tollit ex ß scādalū dicētiū viā cessiōis p̄ticari nō posse inuitz ꝓtendentib⁹ de papatu. Tollit deniq; collusio seu tergiuersatio volētiū īuito generali ꝯcilio vl' eccl'a pnicios̄ papatū detiere/ nūc aut quōlibet ī futurū. Etenī si potest summ⁹ pōtifex dare libellū r̄pudij eccl'ie sp̄se xp̄i/ sicut egit celestin⁹ ꝛ laudat. cur nō viceuersa poterit sp̄sa xp̄i repudiare nō dicā sp̄sum suū. sz sp̄si vicariū. p̄sertim vbi subest vl' culpa vl' causa

Tercia directio.

¶ Cōciliū generale sic ē sup̄ papā q; ei⁹ bullas ꝛ ꝓcessus vl' ordinatōes ꝛ statuta pōt irritare vl' annullare. Pōt insup̄ trāslatōz curie romane a loco ꝯcilij impedire. Compellere rursus papā stare cū ꝯcilio. et ita de siḿ. Hoc determinatū ē in publica sessiōe ꝛ mltipliciter p̄ticatū. Tollit ex ß scandalum q̄ ꝑ indirectū quereret nūc aut al's dissipari generale ꝯciliū

Quarta directio.

¶ Conciliū generale sic ē sup̄ oēs leges positiuas. vl' a sūmis pontificib⁹ vl' a generalib⁹ ꝯcilijs editas. q; eas pōt interp̄tari mutare vl' tollere/ ꝑ q̄nto viderent impedimentū vl' scandalū ee ad iter eccl'iastice vniōis. Hoc p̄ticauit p̄sēs ꝯciliuz tollēdo penas oēs ꝛ inhabilitatōes ꝛc. Suspēdēdo insuper futurā summi pōtificis electōez. Recipiēdo deniq; ad cautelā et hūili q̄daz ꝯdescensiōe p̄tensam ꝯfirmatōem ꝯcilij a domino papa cū multis siḿ q̄ ꝛ q̄lia iuriū positiuoꝛū rigoꝛ nō admittit

Beeunda pars prin

cipalis de via veritatis.

e Xp̄osuim⁹ in hac pte p̄ma q̄ttuor scādaloꝛ genera q̄b⁹ obsistit p̄sens ꝯciliuz vt, pspeꝛ iter faceret nobis de⁹ salutariū nostroꝛū/ ad dirigēdos pedes nr̄os in viā pacis. ꝛ ad sedatōez scismatice diuisiōis. Trāseam⁹ prosc̄a pte ad destructōz alteri⁹ q̄druplicz scādali q̄ videbat impediri declaratio ꝓitatis. ꝛ heretice p̄uitatis destructio

Prima directio salu

taris in via catholice ꝓitatis. ¶ Concilium generale p̄t et debet circa oēm pson̄ cuiuscūq; p̄eminētie vl' status existat absq; fauore vl' timore vl' pson̄aꝛ acceptōe iudiciuz in causa hereſis exercere/ ptz ex tenore ꝯmissionis date reuerendissimis patrib⁹ dominis quattuoꝛ cardinalib⁹. ꝛ alīs de qualibet natōne. Hoc insuper, practicatū est circa inq̄sitōem factā ō papa Johanne. xxiij. ꝛ circa

Johannē hus. qui cuius esset status parui habuit tñ fautores plurimos fortes acres ⁊ potētes. Hoc aūt est pspicuū et efficax iter ad extirpatiōem errorū dū nullis parcit. sed pstanter procedit ad emendatōem. vel si corrigi noluerint ad punitōez ⁊ exterminatōez errantiū. Alioqn nō satis destruunt errores/ si pmittunt liberi ⁊ impuniti patētes ⁊ notorū verbis aut factis heresum defensores. Si pterea pdicatoribꝫ catholice veritatis nō subest plena libras elucidādi legē scāz. Tollit ex hꝫ pñti pcilio dictuz phi illius q leges cōpabat telis araneaz. eo q debiliores mu scas retinēt. transmittūt fortiores

B Becunda directio

siue sexta lex i ordine ¶ Cōciliū generale pōt ⁊ dz assertiones hereticas ⁊ erroneas in fide ⁊ moribꝫ que fuerūt ⁊ sunt in scandalū publicum diligēter examinare. reprobare. ⁊ dānare etiā nō facto pus vel simul pcessu aduersus assertores. Hoc pluries practicatū est in hoc pcilio vt de assertionibꝫ q cōmunicandi erant laici sub vtraq specie. Et de ista assertōe libet xpianus pōt ⁊ debet tē. Deniq tā rōnes qz silitudines manifeste ⁊ exēpla sctoz pbāt idē vt de falso numismate/ ⁊ famoso libello. Tollit ex hoc scandalū vel tolli debz eoz q p bono accessorio qđ in facto psistit. elucidatōez veritatis vel impediunt vel pcrastinant. hoc aūt pcrastinare quid nisi impedire est?

Tercia directio.

¶ Concilīū generale pōt dānare ppositōes multas cū suis autoribus. lz habere glosas aliquas vel expositiones vel sensus logicales veros possint Hoc practicatū est in hoc cōcilio de multis articulis wicleff ⁊ Johannis Hus. quoz aliq poterāt vl de vi logice vel grāmatice defensionē aliquaz recipe vt in articulis q sunt indefinite traditi. vl q loquunt de possibilitate put posse logicū est ⁊ nō phicū. Vel q possent ad aliquē sensum vez trahi. si secus ponerent. ¶ Sed pcilīū hoc solleter attēdit pmo/ qz iuxta hilariū Intelligētia dictoz ex causis est assumēda dicendi. Itez illud Aug⁹. Liberis verbis vtunt phi ⁊ in rebus ad intelligendum difficillimis offensionē piaz auriū non timescūt. Nobis aūt. s. theologis ad certā regulam loq fas est. Illud deniq vulgatum fundamentū in Aresto. q set mores accipiendi sunt fm materiā subiectā. vñ moralis sīa sumit. Ea est em̄ diuine forme substantia vt q nec in extrema dilabat nec in se extraneū aliqđ ipsa suscipiat. sed sicut de ea permenides ait. Uerū orbē mobilem rotat. dum se immobilē ipa cōseruat. Q, si rōnes quoq nō extra petitas sed intra rei quā tractabimus ambitū collocatas agitauimus nihil est qđ ammirere/ cū platōe sanciēte diceras/ cognatos. de q̄bus loquimur rebus optere esse fmones. iū. de psolatōe vti. psa in fi. Silr theologia suā ppriā habz logicā et sensum lralem. alit q̄ speculatiue scie. Hec directio vl lex pfuauit hactenꝰ pclarā vniuersitatē Parisiēn. a pluribꝫ erroribus dū scholasticos suos sp ad certā rgulā fidei loqui iussit et ppulit. Utinā in alijs studijs hec disciplina silr teneat. Mala libertas est male et erronee loq posse

Quarta directio si

ue octaua in ordine. ¶ Concilīū generale pōt ⁊ debz dānare ppositōes multas vl assertōnes hmōi/ q̄uis nō possent ex solo et nudo textu expsso sacre scripture patēter reprobari. seclusis expositōibꝫ doctorū vl vsu celebri eccl'ie et ceteris. Hoc pcticatū est in hoc pcilio in multis assertōibꝫ Johis wicleff ⁊ Johis hus. imo et de ista q est pmunicādū p laicos sub vtraq specie panis et vini. Hec directio vl lex pspez facit iter ad heresum et hereticoz exterminatōem. qm̄ hereticos quos vidim⁹ defensionē suā vt plurimū accipiūt. qz nolūt hereses absolute reuocare sed tm̄ pditionaliter. si videlicz ex rigore textus sacre scripture puincant errare dicentes. q expositōes doctorū decreta decretales sint apocrife. neq de illis curandū est. Hec aūt psumptio q̄ late pateat ad errores. nemo non intelligit.

Tercia pars prin

cipalis de via morū vel virtutū

Declaratis vl narratꝫ scādal q̄ttuor obuiātibꝫ errorū extirpatōi. loquamur p tercia ⁊ vltima pte aliqđ d remotōe totidē scandaloz obstantiū moruꝫ reformatōi in capite ⁊ in mēbris narrādo q dupliceē legē vl directōem pcticatā in hoc pcilio. vt pspez iter faciat nobis deus salutariū nostroz

Prima directio salu

taris in via moꝝ ꝛ virtutis. ¶Conciliũ generale sic est supra papã ꝛ aliũ quẽlibet ꝺ ecclesia q ipm papã põt deponere p quocũq crimine. de q notorie ꝛ incorrigibiliter scãdalizaꝟ eccl'ia. Hoc est practicatũ dudũ de papa Joh. xxij. ꝛ nũc de Joh. xxiij. In cuius deiectõe nõ inserik q fuerit hereticꝰ vel a fide deuius. Et si ita actũ est ꝺ cedro libani. qre nõ timebit humilis herba deꝛti? Accusatus tñ inꝛ cetera fuit ꝛ cõuictus q fuerat notorie symoniacus. Et q ꝓfundik illa quorundã temeritas q papã in collatõe beneficioꝝ nõ posse cõmittere symoniam/vel disputabant vel diffiniebant.

Decũda directio si

ue decima lex. ¶Cõciliũ generale cui nõ possit nec debeat plenitudinẽ ptãtis papalis cõmissam a xpo Petro ꝛ successoribus eiꝰ tollere vl' minuere. sz de ea gras agere ꝺ qui ꝓtulit eãq reuereri ꝺz ꝛ ãplecti. Põt nihilominus vsuz ptãtis illius certis legibꝫ ꝛ statutis limitare in edificatõez eccl'ie. Hoc practicauit pñs ꝓciliũ. tũ in multis. tũ spãliter in hoc q legẽ pfixit in eligẽdo papã futuꝝ ꝛ suis electoribꝫ q reuerendissimũ patrẽ dñm angelũ corario. ob laudabilitatem sue cessiõis spõtanee. nullus papa futurus posset eũ a collatis cardinalatu ꝛ ptãte legati p hoc ꝓciliũ deponere. nec eũ sup pteritis quibuscũq factis quõlibet impetere vl' punire. Jure q ꝺẽ ꝛ indulgẽti ꝓdescẽsione hoc factũ est vt exẽplũ posteris deꝛ vltro cedendi/dũ illud efflagitat eccl'ie vel pia vtilitas vel vrgẽs necessitas. ¶Expedit aũt nũc añ summi põtifícis electõez ita fieri circa multa generalẽ statũ eccl'ie ꝓcernẽtia. In quibꝫ summi põtifices vsum plenitudis sue ptãtis passim nimis verterũt in abusum. vt qꝝ noluerũt generalia celebrare ꝓcilia. Nec inferioribꝫ platz ordiaria iura relinqre. Q qꝝ in statutis generaliũ ꝓcilioꝝ nũc cassando ea. nũc mutãdo. nũc ad libitũ iterꝑando. nũc ꝑuilegia ꝛ exceptiões largiẽdo. palam ꝛ absq manifesta rõne vel vtilitate deuiaꝛt. ¶Uñ sicut in vsu dispensationũ. ꝓcessiõe ꝑuilegioꝝ. innouatiõe decretaliũ nõ expedit vsum ptãtis papalis sic restringi. vt in omni casu tali fiat ad ꝓciliũ generale recursus ꝓpter difficultatẽ ꝛ raritatẽ sue ꝓuocatiõis qualis nõ erat in ꝑmitiua eccl'ia. qñ cõi cõsensu dicẽte Hiero. fiebãt oĩa. Sic non expedit talẽ laxatiõez fieri q vim ꝛ robur generaliũ ꝓcilioꝝ in suis ꝓstitutiõibꝫ passim tollat ꝛ eneruet. ¶Cõsiderari posset in hoc loco Aresto. traditio de triplici politia regali. s. ꝛ mõarchica. In q vnus bñ ꝑest cui tyrãnus opponik. Altera est aristocratia. vbi dñant pauci ꝛ boni. cui opponik oligarchia. Terciã ponit tymocratiã in q ppl's bñ dominak que oppositã hz democratiã. ¶Esz aũt inꝛ istas policias illa melioꝝ q aliq singularis q ex regali ꝛ aristocratia cõponereꝰ vt in regno Francie vbi rex instituit parlamentũ a quo iudicari nõ refugit. Esset ꝛo oĩuz optia ꝛ saluberrima policia/q triplicẽ hanc bonã complecterek regalẽ/aristocratiam/ꝛ tymocratiã. ¶Est aũt generale ꝓciliũ politia talis cõpositа hñs suã directoz magis ex assistẽtia spãli spũssancti ꝛ pmissiõe iesu xpi. q ex natura vel ex bñana sola industria. ¶Hinc est illud qꝺ ꝺixim⁹ q ipm est saluberrima ꝛ efficacissima regl'a ad regimen totiꝰ eccl'ie trãquillũ vel ꝓfuandũ vel reformandũ vel inueniendũ tanq supmus et sufficiẽs legislatoꝛ vniuersal' ꝛ potẽs epiekes. Preterea legitimꝰ et securꝰ nec suspectus rõnabiliter ab aliqbꝫ xpianis cũ ꝓcedat oĩm vl' q si omniũ ꝓmuni cõsensu vl' assensu. ¶Quid aũt ẽ generale ꝓciliũ al's ꝺscriptũ ẽz repetoꝛ? Cõciliũ generale ẽ ꝓgregatõ legitima auctoritate facta ad aliquẽ locũ ex oĩi statu hierarchico/totiꝰ eccl'ie catholice nulla fideli ꝑsona q audiri reqrat excluſa ad salubriter tractãdũ et ordinãdũ ea que debitũ regimẽ eiusdẽ eccl'ie in fide et moribus respiciũt. Deduci posset ex hac descriptõne cũ ꝓcedentibꝫ q̃liter plenitudo ptãtis papalis collata est a xpo in his q sup naturã sũt In alijs etiã q leges natural' canonica et ciuilis sibi tribuũt vt monarche supmo stat et ꝓcordak cũ ptãte cõciliũ q dicta ẽ. qñ in ꝓcilio papalis ptãs includik. q̃uis alit sit hec ptãs in papa alik in concilio. Sic alik claues petro tradite sunt aliter eccl'ie. Und ꝓciliũ in multis q papã respiciũt habz auctoritatẽ ꝓciliatiuã et dictatiuã. papa exercitatiuã et executiuã. Non enĩ possz ꝓciliũ p seipm vel absoluere in foro ꝓscie/vel ꝑsbyteros ordiare. vel corꝰ xpi ꝓficere. vel debellare manu armata infideles. ꝛ ita ꝺ ml'ꝺ. sz ad ipm spectat circa hec hmõi ꝓsulere vl' dictare/cuiꝰ dictamini q repugnat ꝓtumaciter repugnat spũissancto/cuiꝰ est ipm concilijũ in dictãdo vel consulẽdo dirigere. Exemplũ i hoie vbi ratio ptãtem hz dictatiuã

ꝛ conciliatiuam. voluntas exercitium ꝛ exe cutionem.

Tercia directio

E ¶ Concilium generale põt de dissentõibꝫ ꝛ guerris int̄ p̄ncipes xp̄ianos seuiẽtes in p nicie totius xp̄ianitatis ꝛ pditõis hoiuꝫ in aĩa ꝛ corpe autoritate legiꝛa cogscere, phi bẽdo eis vias facti ꝛ ad suscipienduꝫ vias iuris ꝛ rõnis p cẽsuras eccl'asticas cõpellẽ do. ¶ Hoc p̄ticare ꝓposuit sereniss̄imꝰ rex romanoꝝ semp augustus q̄ p̄uscꝫ recederet ab hoc ꝯcilio ad locũ ꝯuentõis cũ rege ara gonũ ꝛ Petro de luna orõnẽ ad deputatos habuit oĩ religiosa pietate. ꝛ vera xp̄iana re ligione plenissimã. quã his auribꝫ non sine pia ꝯpunctiõe letus audiui. Narrauit illic ꝓpositũ suũ esse tẽdere post sedatõez scisma tis ad pacificatõez regũ frãcie ꝛ anglie. ma xime p autoritatẽ huius ꝯcilij. Narrauit ꝺ pacificatõe regis Polonie cũ prutenis. De hinc de passagio hierosolymitano p̄ceden te pacificatõe regis polonie ẽ. ¶ Fũdamen tũ seu regulã p̄curauit inducẽdo q̄libet p tium vt se generali ꝯcilio sueꝫ diffinitioni p̄sus summitterẽt. cuius autoritati ipemet rex quẽadmodũ tũ ꝛ pluries antea sub at testatiõe diuini noĩs p̄testatus esse debebat ꝛ volebat esse subiectus ꝛ ℔ in speculũ ꝛ exẽ plar eternum cuiuslibet p̄ncipis catholici tempoꝛalis.

Quarta directio si

ne lex duodecima ꝛ vltia. ¶ Concilij̃ gene rale põt ꝛ ꝺz ꝯstituere crebꝛiorẽ generaliũ ꝯcilioꝝ celebꝛatõez q̄ retroactis tp̄ibꝫ fue rint celebꝛata. vt de decẽnio in decẽniũ p̄re fixa futuris sũmis põtificibꝫ ista lege quaz trã sgredi nõ liceat. Fundak in p̄missis hec ꝯsideratõ ꝛ p argumẽtũ ex oppositis. qm̃ si tot et tã enoꝛmia discrimina puenerũt eccle sie dei dũ cessatũ est a ꝯcilijs generalibꝫ/q̄ꝫ ta demũ erit salutaris vtilitas ex frequẽtio ri celebꝛatiõe p̄spicuũ est. Quis itaq̄ nesci at q̄ inde supioꝝ pctã minus vigebũt. duz minoꝛẽ sibi sentiẽt esse peccãdi licentiã. vel impunitatis spez/dũ. s. reddituros se rõnez coꝛam iudice suo generali ꝯcilio p̄spicient. Sũt q̄ppe nõnulli q̄ ꝛ si deũ nõ timent ho mines tñ reuerenk. Deniq̄ si nõ assidue lex viua dirigẽs regẽs ꝛ actuans leges mortu as ad effectũ. ipe nõ satis p̄ficiũt. vñ ꝛ ꝑs tradere satagẽs mediũ ꝓtutis nõ potuit il lud efficacius inuenire q̄ꝫ vt diceret put sa piẽs iudicabit. ¶ Potuerãt ex p̄missis oĩbꝫ velut ex fundamẽtalibꝫ q̄busdã regulis di rectionibꝫ ꝛ signis in via mandatoꝝ dei le ges elici p̄ticulioꝛes. ad tollendũ scãdala impediẽtia, p̄sp ex iter pacis fidei ꝛ ꝓtutis ad sedationẽ scismatũ q̄ ad p̄mũ. ad extirpa tionẽ erroꝝ q̄ ad scdm. ꝛ ad reformatõz mo rum q̄ ad terciũ. ꝗ neq̄ tps neq̄ locus suffi ciũt. qꝛ tetigerũt insup multa ex eis p̄uden tes ꝛ studiosi suis in scriptis. qꝛ rursus de bent hmõi leges ꝛ ꝓstitutões p̄ticꝛares ma gis p mutuã collatõez oĩuꝫ de ꝯcilio agita ri tractari ꝛ diffiniri. iuxta regionũ aut pa triaꝝ varietatẽ. Quia deniq̄ decreta ꝛ decre tales viderenk abũdanter sufficere. si p legẽ viuã fieret efficax execution. Alioq̄n mꝛtipli catio ꝓstitutionũ hmõi etiaz penaliũ q̄nq̄ plus onerat et aggꝛuat q̄ꝫ subleuet aut p̄fici at. ¶ Faciam⁹ tãdẽ in orõe finẽ ꝓbis vt O reuolet ad A. et dicam⁹ obsecrãtes. Prospe rũ iter faciat nobis de⁹ salutariũ nostroꝝ. Iter nedũ terrestre sed spũale ꝛ celeste. iter eternitatis ad deũ salutariũ nr̄oꝝ. q̄ est deus bñdictus in secula Amen.

Libellus de auferi

bilitate pape ab eccl'ia Johis ꝺ gerson Lã cellarij parisien.

Eniet autẽ dies cũ auferet ab F
v eis spõsus. Mar. ij. Circa quẽ textũ p materia nũc currẽte q̄ri tur. Si auferibil' sit spõsus ec clesie a filijs suis vel ab ea. Et ponank hic consideratõnes. xx.

Lõsideratio p̄ma

Uferibil'ñ ẽ spõsus eccl̄esie xp̄s hõ
a ab ipa tota eccl'ia lege stante. Sic̄ dẽ caput eccl'ie christ⁹ est. ad Eph. iiij. et Col'. i. et. ij. Puto autẽ nemo ꝯcesserit q̄ absq̄ capite valeat p̄manere coꝛp⁹ aliq̄ verũ vl' mysticũ. sed eccl'ie coꝛpus mysticũ manere sp̄ vsq̄ ad ꝯsũmatõem secl'i necesse est lege stãte. Matthei vlti. et. xxiij. Hoc ℟ fiet p viuificũ influxũ capitis in ip̄m. Pro q̄ facit pabola qua xp̄s se viti cõpat. discipulos palmitibꝫ. Qꝛ si q̄s dixerit oppositũ dicẽs eccl'iam ĩcepisse ab abel iusto ſm gre. q̄ tpe nõdũ xp̄s erat incarnat⁹. Rñdet Jo hãnes in Apocal'. q̄ dicit agnum fuisse occi sũ ab origine mundi p̄uisiue. s. ꝛ acceptati-

ne a deo. licz nõdũ corpal' exhibitiue. quia nec ipis antiqs erat sal' nisi in fide. m'tũ tñ implicita ꝛ generali mediatoris ꝛ capit' ec clesie xpi tũc futuri. qby erat necessariũ cre dere sanctũ illõ symbolũ q̃ de ẽ ꝛ q̃ ẽ rmu nerator i se credẽtiũ ¶ Rursus õducit qõ di ctũ ẽ ex ipa ꝓditõe mrimonial' vinc'i inter xpm spõsũ et ecc'iam spõsam. sic Joh. in apocal'. ecc'iaz sub typo ciuitat' noue hieru salẽ vidit descẽdẽtẽ õ celo sic sponsã ornatã viro suo. Hã ad exẽplar celest' ecc'ia terrea formata ẽ. Nõ aũt de' ꝓiũxit hõ nõ sepat. ita vt lege stãte nõ posset aut debeat dari li bellus repudij inr sponsũ et spõsam ꝓiun ctos legitime. Que aũt ꝓiũctio mrimonial' magis legitima q̃z xpi sit ad ecc'iam ꝓfede ratio: Propterea dicit p Osee. Despõsabo te mihi in eternũ. ꝛ p alterꝫ ppham. Si pt obli uisci mr q̃ nõ misereat filio vteri sui/ego tñ tui nõ obliuiscar. Loqr de ecc'ia spõsa sua Hã relinqt hõ prem et matrez ꝛ adherebit vxori sue. sic et xps ecc'ie. cũ mrimoniũ car nale ideo sumat indissolubilitatẽ /qz sacrm magnũ est in xpo et ecc'ia. quia est ill' ma trimonij sacrũ signũ.

Cõsideratio secũda

a Uferibil' ẽ absolute loq̃ndo spõsus ecc'ie christ' hõ ab ipa ecc'ia. Ne q̃z enim min' ẽ possibile q̃z q̃ xps desineret esse hõ. sic spõtanea volũtate ꝟbũ caro factũ ẽ. aut q̃ desineret eẽ ned ecclesia ipa sed oĩs generalit' creatura. Porro sic nõ est absoluta ꝛ inauferibil' habitudo cuiuscũ q̃z creature ad alterã creaturã. neq̃z tãq̃z fini bilis ad suũ finẽ. neq̃z tãq̃z effect' ad suã cãz Sic nõ est ẽ mõ essential' vl' inauferibilis habitudo ecclesie ad xpi hũanitatẽ/quã vti q̃z ꝓfitemur creaturã. Et ita staret absolute xpm hoiez eẽ et ecc'iam sil' esse. nec tñ ipaz a xpo vt hõ ẽ/vitales influxus suscipe

Consideratio tercia

b a Uferibilis ẽ sponsus militãtis ec clesie xps a q̃libz filioz suoz hic in via. licz nõ ab oĩb collectiue q̃ diu pmanebit militans ecc'ia et lege stãte sicut deinceps loq̃ pponim'. ¶ Perspicua est ꝑ ma pars hui' diuiũcti. qm nullus est hõ vi uens q̃ nõ videat mortẽ. ꝛ si ẽ nõ sufficiat. qz dicit ap'us q̃ siue viuim' siue morimur rẽ. aut pide nũq̃z sepamur a xpo. Cõstat tñ q̃ fit sepatio p mortẽ talẽ q̃ desinit eẽ q̃s vi ator ꝛ de ecc'ia militãte. Cõstat ꝑterea q̃ q̃z diu manebit ẽ aliq̃s i via. sicut pt pficere/ ita deficere culpabil'. et a xpo vera vite vt palmes arid' et ꝓbustiõi soli apt' separi. ni si tñ fuerit p confirmatõem quodãmõ po situs extra statũ. put est viator. ¶ Altera ps diuiuncti sequit' ex ꝑma consideratõe ꝛ eius deductõne. quoniã ꝛ omniũ collectio nihil aliud est q̃z ecc'iastici corpis indissolubilis cõpago. quẽadmodũ dici solet. totũ nihil aliud est q̃z sue ptes simul sumpte. sed hec ꝓpago manet ineternũ lege stante

Consideratio q̃rta

Uferibilis nõ est sponsus ecclesie a christus ab ipa q̃n influat quoti die tã p modum meriti ꝛ impetra tionis vt alij sancti et pl' q̃z ipi. q̃z etiã p mo dũ dignatiue cõdespiratõis et viuificatõis p spiritũsctm suũ/fidem spem et charitatez cũ ceteris dotib' infundẽdo gratuitis. vir tutũ donoz̃ et beatitudinũ. ꝛ maxie sacra mentoz̃. Itaq̃z sicut nõ pmanet corp' ali quod verũ et viuẽs nisi habuerit q̃litatiuas dispositões reddentes cõplexionẽ armoni acam et decentẽ. p manutenentiã forme cũ corpe organico fm exigentiam ipius ac for me actiuitatis ꝛ opationũ suarũ. cur aliun de venit mors? nõ aliter sentiendũ est õ cor pore mystico ecclesie. Ipe enim spiritussan ctus q̃ est spiritus christi est etiã suo mõ for ma corpis ecclesie christi/ꝑbens ei vitã vni tatem et motũ. et hec nõ pmaneret cessanti bus q̃litatiuis dispositõib' ꝓnominat' dif fusis p totũ corpus ecclesie et p mẽbra va ria. put vnicuiq̃ mẽbro donatũ est. ꝛ prout opus hz ad edificatõez corporis vniuersi. Tradit hoc apostolus clarissime scribens ad Ephe. iiij. Solliciti inquit seruare vni tatẽ spiritus in vinculo pacis. vnũ corpus ꝛ vnus spũs. sicut vocati estis i vna spe vo cationis vestre. Unus domin'. vna fides. vnũ baptisma. vnus deus et pater omniũ. Sequitur. Unicuiq̃ autẽ nostꝝ data ẽ gr̃a fm mensuram donatõis christi. seq̃tur. ꝛ ipe dedit q̃sdã q̃dẽ apl'os rẽ. Quietiã arti cli q̃ttuor principales apl'ici simboli fũdãt illam consideratõnem. Unus est. Credo i spiritũsanctũ et viuificantẽ. quid viuifican tem nisi sanctã ecclesiam. sicut ptinus ad ditur. et vnã sanctã ecc'iam catholicã. De inde sequit'. Sãctoz̃. ẽ est sacr̃oz ꝓmũio nem. ac deinde remissionẽ peccatoz̃ intel

tellige consequitur et vitam eternam.

Consideratio.v.

D Uferibilis nō est ab eccl'ia militan
a te sponsus su⁹ christ⁹ hō q̄n sp influ
at in eandē eccl'iam spōsam suā per
mēbra varia.gr̄dus hierarchicos/officiorū
z ammīstrationū et dignitatū z statuū ab
ip̄o ꝓstitutor̄ dū eccl'iam fundauit ꝓmitus
z edificauit. Si eī pmanebit eccl'ia vsq̄ ad
ꝓsūmatōez secl'i pmanebit vt pfecta. dei enī
pfecta sunt opa. nō solū i inchoatōe sed ma
gis in ꝓseruatōe z ꝓsummatōe. Sed nemo
dubitauerit q̄n ablatio vn⁹ mēbri a corpo
re deformitatē grandē z impfectōnem indu
cat. Manebit g̃ semp eccl'ia cū suor̄ integri
tate et pfectōe membrorū. Scribit de his
apl's.i.ad Chor̄.xij. Diuisiones inq̄t gr̃a
sunt/idē aūt sp̄us.z diuisiōes mīstrationuz
sunt/idē aūt dñs.z diuisiōes opationū sūt
idem aūt de⁹ q̄ opat oīa in oīb⁹. Unicuiq̄
autē dat mānifestatio sp̄us ad vtilitatē.alīs
q̄dem p sp̄m dat ꝑmo sapīe.alīs aūt ꝑmo
scie ꝑm eūdē sp̄m.alteri fides in eodē spiri
tu.alīj gr̃a sanitatū in vno sp̄ū. alīj opatio
virtutū.alīj ꝓphetia.alīj discretio spirituū.
alīj genera linguar̄.alīj interꝓtatio ꝑmonū
Hec aūt oīa opat vnus atq̄ idē sp̄us diui
dens singul' ꝓut vult. ¶ Concludamus ex
his pauli ꝓbis q̄ assidu⁹ erit in eccl'ia vsus
ministrationū z gr̃ar̄ gr̄tis datarum q̄s enu
merat.et h̄ q̄ntū expediat ei⁹ decursui et edi
ficatōi.sic erūt sapientes.sic ꝓphete.sic discre
tores spirituuz.q̄bus ex officio hierachico
ꝓmisso eis a x̄po z sp̄ūsctō ꝓueniūt tales a
ctus.ita vt ab hūana q̄uis auctoritate ne
q̄ant īpediri/suspēdi vl' ꝓhiberi. sic nec sta
tus papal' nec apl'ic⁹ vel pastoral'. Fuerūt
enī ꝓmitus velut in q̄dā semīario viuifico
positi in eccl'ia p christū.z postmodū crescē
te eccl'ia discretio taliū magis ꝺnotuit. velut
si stipes vince seī folia z flores/z ramos ex
plicuerit.

Consideratio.vi.

Uferibilis nō est spōsus eccl'ie x̄ps
a ab eccl'ia talit q̄n semp habeat in se
viuificū semen q̄ ꝑt p successiones
generatōis et generatōis sese ꝓtinuare ī cor
pe toto et in mēbris ꝑticularibus .simi
liter et in filīs. Traducit ad h̄ illud christi
Matth̄.xxiij. Amen dico vob⁹ q̄ nō ꝑteri
bit generatio hec donec oīa fiant .loquens
de generatōie iustor̄.q̄ ꝑtinet illi de q̄ dictū
ē. Amē amē dico vob⁹ q̄ requiret a generatōe
hac oīs sāguis ab abel iusto. Itaq̄ si dñs i
rer mutabiliū creatōe singul' indidit semē
tē ꝑm genus suū ad ꝓpagatōis sue genera
tionē. Si tā ī lege nature q̄s ī lege moysi sta
tus sacerdotal' durabat vl' in ꝓmogenitis
vel p successiōem hereditariā filior̄ ꝓ pīis
suis.oportuit m'to ampli⁹ legē gr̃e pfectis
simā habere in semetipa fecūditatē p sui cō
tinuatione legitima Ad q̄ inducit apl'us
ad Ro.ix.textū ꝓphete euāgelici Esa.i. Ni
si dñs exercituū reliq̄sset nob⁹ semen q̄si so
doma fuissemus.et q̄si gomorra sil'es eēm⁹
Hoc aūt q̄d aliud dz intelligi q̄s vis insita
sp̄ualis et ars quedā viuifica in vniuersum
corpus eccl'ie.p quā hierarchic⁹ ordo suus
ꝑt vsq̄ in finē subsistere. ¶ Et ex his ꝓtinus
inferr̄ q̄ eccl'ia vl' ꝓcilium eā repsentās ꝑt ī
stituere vl' eligere vel designare sūmū pōtificē
in sacra sede petri. Potest insup modū det
minare vl' limitare eū taliter vl' talit institu
endi siue designdi/ita q̄ nō spectat h̄ ad so
lum pontificē sūmū.alioq̄n ip̄o mortuo vl'
nolēte dare legē eligendi successorē possz ec
clesia pmanere iugit sine sūmo pōtifice. q̄d
neq̄t fieri lege stante. Q; si q̄s dixerit. mo
dos q̄ nūc obtuanr̄ p electōe sūmi pōtificis
determīatos esse p summos pōtifices. Pla
cet. Sed eccl'ia ꝓsensu suo vero vel interꝓ
tatiuo approbauit.aut in defectu q̄lē p̄dixi
mus fas haberet immutare. Et ita fas vt ī
contrariū nulli⁹ posset cuiuscūq̄ pōtificis
auctoritas legē dare.

Consideratio.vii.

Uferibil' nō est spōsus ecclesie x̄ps
a ab eccl'ia spōsa sua et filīs eius. sic
q̄ ī maneat eccl'ia ī sola m'liere. īmo
nec in solis m'lieribꝫ oīb⁹ .īmo nec in laicis
solū lege stāte z nō facta diuinit⁹ noua īsti
tutōe. Da oppositū. eccl'ia deficere possz in
sīis gr̃dib⁹ et officīs hierarchicis. In suis
t tiā sacr̄is vsq̄ in finē. Ptz h̄ ꝑsupponēdo
q̄ sacerdos a ñ sacerdote.et ep̄s a nō ep̄o ne
q̄t instituī. īmo nec a tota multitudīe laico
rum aut mulierū simul cōgregata.si per ca
sum mortui essent oēs sacerdotes. Addi
tum est/non facta diuinitus īstitutōe no
ua.quia sp̄ūsancto dictante et opante noua
prestari posset auctoritas qualis nondū col
lata est.quemadmodū prius q̄s deus īstitu
isz sacerdotiū nouū supmū z alios īferiores

gradus hierarchicos i eccl'ia nō dubiū ḡt hoc potuerit. Porro nulla ꝓmūitas vl' vniuersitas hoīm mortaliū sil' ꝓgregata talem aliquē gradū nullo mō īstituere potuisset cū ptāte q̄lis in q̄libz reperīt q̄ supᵖ naturā existēs ipam sibi ꝓsupponit et substernit quodāmō sicut forma materiā. ¶Nec opinor q̄ aliq̄s doctorū theologorū senserit in hoc ꝑ rie q̄uis ꝥba q̄dā ep'le cuiusdā tractat⁹ de ꝯcilio generali videri pñt aliq̄liter ħ sonare. nisi benigno interpte foueant. ¶Deducit ꝙ inde q̄ nec hieronymus nec aliq̄s aliorum dices eccl'iam vel ap'los sibi ꝓstituisse Petrū vt supᵐus esset ⁊ princeps inter eos ad scisma tollendū non intelligunt hoc nisi qō eccl'ia vel ap'li declarauerūt ita esse ꝓstitutum a christo. ⁊ hoc tenendū fideliby tradiderūt. Et ita saluaf illa q̄ videf sup hac re īter Hieronymū et ceteros varietas.

Consideratio. viii.

a Uferibilis est aut mutabil' lege stāte q̄libet politia ciuilis monarchica seu regalis/vt fiat aristocratica. et nō sic de eccl'ia q̄ in vno monarcha supmo p vniuersum fundata est a xpo. ¶Possz deduci ꝓsideratio tā a priori q̄ a posteriori deducēdo variatiōes q̄ fuerūt i alīs politijs. q⁹ nullā aliā politiā instituit christ⁹ imutabiliter monarchicā. ⁊ quodāmō regalē nisi eccl'iam. Et oppositū sentiētes de eccl'ia. q̄ scz fas ē esse plures papas. aut q̄ q̄libz eps est in sua dioceſi papa. vel pastor supm⁹ eq̄lis pape romano/errāt i fide et vnitate eccle sie ꝓtra articulū illū. ⁊ in vnā sctām cē. et si ptinaces maneant iudicādi sūt heretici. sic Martin⁹ de padua et q̄dā aliorū. ¶Cōsonat rō. q⁹ sicut ad vnā fidē et ad eadē sacrā obligant oēs viatores. Sic optet vt ñ essz scisma reductionē finalē fieri ad vnū supremū. Secus vbi ꝓmunitas regit legibz solis naturalibz et traditōibz humanis/q̄ pro varietate tēporū et locorū laudabil⁹ et vtilius variant/q̄z vt vno tenore ligēt omnes. quēadmodū tradit Aristo. exemplificās de regula lesbie. ¶Quocirca dicam⁹ ex inciden ti conseq̄nter q̄ nec summ⁹ pontifex nec aliq̄s alioz debet conari vt canones positi vl' alie traditōes hūane obfuenf vbiq̄ p totaz eccl'iā et p oēs iuariabiliter natōes. Oppositū satagere dedit forte occasionē grecis discedēdi a latinis. dat ꝓterea quotidie materiā multā litium ⁊ crupulorū grauiū/dū eq̄ li tenore querit obſuari lex humana. siue ſte illa canonica secularis vl' ciuilis. quēadmodum custodiri diuinā absq̄ vlla variatōne necesse est. Inde vēit illa xpi questio Mat. xv. Irritū fecistis mandatū dei ꝓpter traditiones vestras.

Consideratio. ix.

Uferibilis est vicarⁱ⁹ sponsus eccleſie p voluntariā eius cessionē aut renunciatōem a papatu. Fuerat ei olim dubitatio post renūciatōem Celestini nunq̄d talis renūciatio iure subsisteret. Tū ꝓpter votū quo se papa obligat ad eccl'iaz. Tum ꝓpter desponsationē et mr̄imonium quoddā spūale inter papam et eccl'iaz. Tū ꝓterea q⁹ papa diuino iure statutus est in ħ gradu. Et si que sunt alie ratōes. Occasiōe cuius dubitatōis facta est decretalis determinās affirmatiuā q̄ hoc licet. Et ita licet q̄ ex hac humili renunciatōe cū ceteris patribus Celestin⁹ annumerat⁹ est catalogo beatorū. ¶Sunt autē casus aliq̄ etiā p iuristas exp̄ssi quādo licitū est ꝓlato. imo q̄n. q̄ debitū cedere statui suo. Unus est grande scādalū subditorū. qō non expectaf aliomodo ꝓbabiliter terminandū q̄ p cessiōez. Alius casus est dū occupatio seu retentio ꝑlature patenter vergit in detrimentū salutis ꝓpe. Nam quid ꝓdest homini si vniuersum mundū lucref/anime vero sue detrimentum patiaf. aut quā dabit homo p ania sua cōmutationē. Alius casus est vbi manifeste talis retentio impediret maius bonū vel in ꝓlato vel in subditis. ¶Multiplices essent casus in particulari fm illud triplex genus Sed breuitati nre satis sint ista p nūc. Per que dissoluitur prima ratio que fiebat ō voto/quod non obligat dum vergit in detrimentum salutis/vel exitū deteriorē. Alterā rationem soluit dissimilitudo que est inter matrimoniū carnale et spūale. licz cōueniāt in multis. Dissimilitudo est quantū ad ħ q̄ in spirituali nō est sacramentū. ex quo cōsurgat indissolubil' nexus ex institutōne diuina. Quēadmodū de carnali est exp̄ssa lex Quod deus cōiunxit hō nō sepet. et sacm hoc magnū est. Dico autē in christo ⁊ eccleſia. inquit apostolus. Ac ꝓinde soluit ratio tercia. q⁹ ꝓpe sol⁹ christ⁹ est sponsus eccl'ie. Alij sunt tantūmodo vicarij quos per humanam designationem vel electionem voluit institui. quānis officium sit diuinum/

et sola auctoritate diuīa ꝓmitus ordinatū.

Consideratio.x.

Uferibilis est in casib⁹ dabilib⁹ vi
a carius sponsus eccl'ie ab ipa eccl'ia.
r ꝑ eam/vl' ꝑ cōciliū generale rep̄
sentās eā/vl' ꝑ alios ad ꝑ eā instituto⁹/si
ue cōsentiat ipe vicarius vl' nō ꝓsentiat sue
cessiōi. ¶ Sumit' in primis argumētū pro
hac ꝓsideratōe ex ꝟitate p̄cedentis. Haz si
vicarius spōsus ꝑt resignare spōte ipi eccle
sie dādo ei libellū repudij. Cū spōsus r spō
sa nō debeāt q̄ ad ꝑ impari iure cēseri. pote
rit sil'iter repudiare sponsum talē ipa eccl'ia
sponsa. dū par rō vel potioz adducit' ꝑ ipsa
ꝫ sponsū. vel qz pstituere q̄zit eā q̄tū ise est.
vl' tyrānide seua tractare/laniādo eā. vl' pla
citādo bona sua dissipādo. vel qz abuti co
nat' ea in gnicie filiorū. Nullū q̄ppe statuz.
nullū gdū dignitatis/nullū mīstratōis ge
nus dedit de⁹ nisi in edificatōem suā r vtili
tatē ꝓmunē. ptz ad Eph. iij. r ad Thorin.
vi. Dedit vtiqz ad pacē eius cui⁹ fines po
suit pacē. fm ps. Et hanc opat' dilectio. ꝑ
pter qđ finis legis ab ap'lo ponit' dilectio. ī
qua etiā fundauit xps officiū pastoral'. Si
diligis me(inq̄t christ⁹ petro)pasce oues me
as. Joh. vlti. Sed q̄s nō videat casus ml'
tos esse possibiles/quoz aliq̄ nūc facti sunt
in q̄b⁹ eccl'ia nō edificaret' sed destrueretur.
nō vnir̄et' sed dissiparet'. nō pasceret' ꝟ depa
sceret'. si nō cederet voluntari⁹ vel ej̄ceret' ī
uitus ꝑ q̄ in vicariū sponsum eccl'ie rite et
canonice fuerat ordinat⁹. Nec sit cuiq̄ illō
ammiratōi qđ dicim⁹ q̄si ꝓtrariātes illi ius
sioni. Nolite tāgere christos meos/quomo
do etiā vni singulari psone fas esset in casu
violētie attēptate ꝑ papā verū cōtra castita
tem suā vel vitā vim vi repellere cū apposi
tione inculpate tutele. r ita licite stabit q̄ tā
gat papā violēter. vl' in mare dej̄ciat. Cur
similiter in casu nō liceat idē toti eccl'ie ꝑ de
fensiōe sua et violētie attēptate cauta repssi
one?

Consideratio.xi.

Uferibilis est in casu vicari⁹ eccl'ie
a ꝑ ꝓciliū generale eo non ꝓsentiente
vl' inuito celebratū. ¶ Fateamur ꝑus
q̄ regulariter ꝓciliū generale nō est celebrā
dū de iure etiā diuino nō vocāte vl' appro
bante papa si est vnic⁹. nec aduersus eū alle
gatio legitima. Sed regule generales bene
suscipiunt exceptōes sicut in grāmaticalib⁹
ita et in moralib⁹. p̄ftim vbi casus particu
lares incidūt modis variabiles infinitz. ad
q̄s exceptōes ordiata est lex supioz inēpres
aliaz. quā Aristo. vocat epykeiam. v. ethi
corū. Et alia diuinioz quā gnomi appellat
in. vi. ethicorū. Nec autē lex sp hz locū in i
terptatione legū aliaz pticulariū vbi defice
re cernit' ratio r finis institutōnis ipaz. Fi
nis autē legū omniū nedū hūanarū. sed di
uinaz est dilectio que vnitatē opat'. Sit ḡ
casus vbi legis alicul⁹ obſuatio dissiparet
vnitatē r obesset publice saluti. Quis rōne
vtēs diceret eā tenere oportere. Mimirū nec
sibūpi q̄sq̄ vellet hoc fieri. quāto minus to
ta ꝓmunitas ratōnabiliter hoc fugiet ¶ Q.
si quis interrogaret/q̄ auctoritate fulcietur
vel vtet' hmōi conciliuz acephalū vt videt'
sine papa? Respōdendū q̄ auctoritate xpi
capitis sui et indefectibil' sponsi. auctorita
te ꝓterea legū suaz tam diuīe q̄s natural'. q̄
hāc licentiā vel necessitati vl' manifeste cha
ritati vel religiose pietati ꝓcedūt. Pro q̄ fa
cit textus Marci. ij. de excusatōe discipulo
rū vellentiū spicas in sabbato ꝑ legē necessi
tis ꝓfirmatā. exemplo dauid q̄ ꝓmedit pa
nes ꝓpositionis

Consideratio.xii.

Uferibilis est in casu vicari⁹ spon
a sus ecclesie/ꝑ ecclesiam vel genera
le conciliū/neduz conciliatiue/aut
dictatiue/vel denunciatiue. sed autoritati
ue iudicialiter/atq̄ iuridice. ¶ Presuppona
mus q̄ iurisdictio idem est q̄ iuris dictio/
seu potestas vel iurisdictio r facultas pro
pinqua dicēdi ius. Et solet restringi ad co
actiuam iurisdictionem que fertur vel dici
tur in alterum etiam inuitum. Sequitur ꝑ
tinus ex hac descriptione considerationis
veritas. quomodo ecclesia seu conciliuz ha
bet in casu facultatem ꝓpinquam vel auto
ritatem seu potestatē dicendi ius. etiā in al
terq̄ in papā fuit rite susceptus r electus.
Nolumus tñ impugnare quī summus pō
tifex habeat ptātē regitiuā r autoritatiuam
respectu omniū hominuz. quantum xp̄us
voluit r cognouit expediens sibi dare pro
exercendo eam. Non pro se tantummodo/
sed magis ad vtilitatem ecclesie. qualez au
toritatem ecclesie nō habet totū ecclesie resi
duuz. nisi vnitiue quodammō vel electiue.
Et ex ista diuisione verū est q̄ claues date

sunt nedū vni sed vnitati. Ex hoc tñ nō habeť q ecclia tota vel ꝑciliū absente papa ꝑsertim suo ōmerito nō possit auctoritatiuā iurisdictōem exercere. sic lex q̄dam diuīa et indeuiabilis ad reducendū ipm vl' corrigē dū vl' compescēdū. Ne noceat ipe nedū ecclesie sed sibimet tanq̄ frenetic⁹. vel vt pessima malaꝝ passionū ebrietate seduct⁹. sicut enī tradit Aristo. v. pol'. q ad ꝓmunitatem totā spectat ꝓncipis vel correctio vl' total' destitutio si iemēdabil' ꝓseueret. Et hec potestas inauferibil' vl' inabdicabil' est a ꝓmunitate libera que de reby suis facere ꝑt ad libitum. nec ꝑ appropriatiōem vl' aliquā legē ꝑt suspendi. q̄nto magis ß habebit ecclesia. ¶Judaizabat olī petr⁹ ꝑ dissimulatōez Paul⁹ ei restitit in faciē. ad Gal'. ij. Introducebat Petr⁹ rē nouā in ecclia dei/ad centurionē gentilē intrauit. Act. xi. suborꝝ est murmur in ecclia. ita vt ꝓpulsus sit petrus doctrinā insequi quam tradidit scriptꝰ. vt sꝫ paratus esset corā tota ecclia rōem reddere de ea que in ipo erat fide et spe. alioquī nō sibi credidisset ecclia. Quāto fortⁱ⁹ et rōnabili⁹ possunt duo ꝓtēdētes diffamati apud bonos et gues de scismate. de piurio. de hereſis suspitōe compelli ratōem reddere si se coguerit inocētes. Sic Simach⁹. sic btūs Marcellus. sic ipe Gregor⁹. sic alij plures iudiciū subiere. ꝑciliū nequaq̄ ex humili ꝓdescēsione. sicut fingūt alicq̄. sed ex debito ꝛ obligatōe. q̄rū multos q ꝑciliū non reperit ꝓuictos de crimīe/relict causam eorū examini iudicis dei terminandā.

Consideratio. xiii.

A a Uferibil' nō est vicari⁹ sponsus ecclesie ꝑ eccliam aut ꝑciliū generale q̄ ad ea q̄ sunt ordinis sacri cuiuscū q̄ q̄n semp remaneat vel sacerdos vel epūs si in talē fuerit aliq̄ndo ꝓsecrat⁹. Sil'r etiaꝝ de papatu si diceret ordinē a sacerdotio vel epatu distinctū. ¶Dudū tpe beati Cypani martyris in affrica dū sanctus Cornel⁹ papatū rhome gerebat. fuit error multoꝝ etiā magnorū/ q̄ scismatici ꝛ heretici excōicati ꝛ symoniaci deiciebanť ab oīi gradu ꝛ dignitate ꝛ ordine. ita q̄ nō remanebāt sacerdotes nec episcopi retinebāt episcopalē ḡdū. nec diaconi diaconatū. ꝛ ita de sil'ibus. Immo vsq̄ ad ß deuentū est vt diceret ab eis q̄ tales nullo mō valebāt baptizare. sed baptizabanť hi quos baptizauerāt. Similiter nec ꝓsecrabāt nec ordinabāt q̄n totum postea diceret iterādū. Introducebāt ꝑ seipis mlt⁹ passus scripturaꝝ. vt illō. Maledicā bñdictōibꝫ vestris ꝛc. Affirmabant deniq̄ q̄ tales spiritūsanctū dare non poterāt/quē vtiq̄ nō habebāt. Notata sūt hec i decretis causa ꝑma. et in q̄rto sententiaruꝝ di. xxv. et dist. xiij. vbi magister nō tenet. licꝫ loquať magis recitatiue q̄ determinatiue. ¶Illustrissim⁹ vero doctor Aug⁹ post Cypriānū materiaꝝ hanc declarauit cōformiť ad ꝑcilia generalia ante eū et post celebrata Et hūc insecuti sunt doctores theologi dicētes q̄ ea q̄ sunt ordinis stabilia sunt ꝛ indelibilia. ꝓpterea dicūt hi impmi characterē quē appellāt indelibilē et nō iterabilem. ¶Attñ ꝑ cōcordātia diuersaꝝ sententiarū in hac pte ꝓficit duplex distinctio. Episcopus itaq̄ heretic⁹ et degrad⁹ ab ecclesia aut intēdit dare ꝛ facere ꝓformiter ad intentōez ecclie. vel baptizat vel ꝓsecrat vel ordiat vl' ꝓfirmat/ materiā insup et formā debitaſ obseruat. Aut deficit in aliq̄ istorū Intentōne sꝫ corrupta et erronea vel in materia vel in forma. Scōm hāc distinctōem ꝓcedūt mlte auctoritates sanctoꝝ. quoꝝ aliq̄ dicētes q̄ sacerdotes heretici nihil agāt /intelligūt ō bis q̄ secūdo mō deficiūt. quales erāt plurimi hereticorū. vt arriani ꝛ errātes in ipsa substātia sacramētorū. Alij dicētes oppositū sicut augustin⁹ et ecclia de ꝓpositis intelligunt. ¶Rursus alia ē distinctio de efficacia sacrorū collatorū ab indignis sacerdotibꝫ ꝛ hereticis. Nā q̄ talia sunt efficacia ꝑt itelligi vel q̄ ad vtilitatē vel q̄ ad ꝓfectū. Si ꝓmo mō illa dicunť esse nulla. qꝛ neq̄ ꝓsunt facientibꝫ neq̄ sciēter recipientibꝫ /sed obsūt potius. Si secundo modo /sic consecrationes hereticorū sacerdotū efficaciā habere et veritatē fatendū est. ¶Tandez ex hac cōsideratione cū suis ꝓbatōnibus que latiori deductione ponunť ab auctoribꝫ .sequiť q̄ durante ꝓsenti scismate nō oportet dubitare quin vtrobiq̄ fuerint cōsecrati/ꝛ sint veri episcopi. et sacerdotes ꝑ mutuā succesſionem vsq̄ in ꝓsens. ¶Hec est difficultas in collatōne sacramentorū nisi de sacramento penitētie in quo iurisdictio quedam requiritur. quā nō habent heretici ꝛ scismatici vel excōmunicati sacerdotes. Sed hec difficultas redundat similiť in illos qui ante scisma fuerunt ordinati. et ꝑm estimationem illorum qui iudicarent hanc vel illam

partem esse scismaticã. et ex consequenti nõ habere sacerdotes nisi excõicatos/ et suspensos. Et ita vanũ ẽ et forte scãdalosum gloriari q̃ pſbyteral' vl' epalis ordiatio suscepta fuerit añ scisma pſens. post q̃ ℔ tpe. Si p ℔ velint hmõi gl'iantes vocare se veri⁹ esse sacerdotes et epos q̃ posteriores. Si velit pꝛea dicere sicut aliq̃ dixerunt et scripserunt tpib⁹ istis q̃ vera sacramẽta et veri sacerdotes et veri epi et vez corpus xpi et verus baptismus cũ sil'ibus nõ sint in hac pte obedientie vel in illa.

Consideratio.xiiii.

D Uferibil' est vicari⁹ sponsus eccl'ie
a p ipam eccl'iam aut generale ꝯciliũ q̃ ad executõem licitã coz omnium q̃ ptãtem ordinis respiciũt. i. q̃ nõ licite talia ager. Data q̃ppe est papal' ptãs ipi ecclesie/ et sua ẽ sicut est ipius pape. q̃uis alio et alio mõ. Sua est inq̃s et pape ad edificatõnem eccl'ie nõ ad destructionẽ. Potest ergo vsus talis ptãtis tolli vel suspendi p eccl'siã ab eo q̃ vellet vti manifeste in pditõez ecclesie aut mẽbrozũ suozũ tali dignitate. vñ et si ptãs ordinis sit ĩmediate a deo. sit etiaz indelibilis. tñ vsus ipius multũ dependet ab eccl'ia et a rectoribꝫ suis qui vices ei⁹ exequunt ¶ Et hic fundabil'ẽ possibilitas subtractõis vel suspensiõis obediẽtie ab aliq̃ ĩ papam rite electo. Nã q̃ obediẽtia tali pste tur est ꝓceptũ affirmatiuũ. qđ nõ obligat p semp. nec in pniciẽ eccl'ie. Si viderit g̃ ecclesia q̃ pstare nũc obediẽtiã pape in ammĩstratõe ordinũ sacꝛoꝛuz et sil'iuz/ fieret ecclesie pniciosuz et pape in instrumẽtũ malicie. cur nõ suspẽdere pt hmõi obedientiã q̃usq̃ nullũ in obediẽdo cadat piculũ? Hec autem subtractio obediẽtie magis adhuc fũdabil' est in his q̃ sunt tẽporalis ammĩstrationis. ¶ Sz vtrũ hec obedientie subtractõ vel suspẽsio valeat p aliũ q̃ p eccl'iam vl' generale conciliũ? Forte videret respondẽdũ negatiue. pſertim si fiat sermo de subtractõne generali et autoꝛitatiua. et q̃ ligat omnes de ecclesia in hoc stare. ¶ Secus est de subtractõe pticulari quo ad hos vel illos/ q̃ nõ ferk auctoꝛitatiue/ sed vel doctrinal' et insinuatiue. vl' necessitatis q̃dã inductõe. ¶ Jubebit (exempli gr̃a) sũmus põtifex coz̃ theologis exptis q̃ fideles credãt sp̃m̃sanctuz nõ ꝓcedere a patre et filio/ dicim⁹ q̃ theologoꝛũ erit doctrinaliter resistere et dicere q̃ sibi nõ obediak. ¶ Jubebit alter summ⁹ põtifex q̃ vastek regnũ frãcie igne et gladio dicim⁹ q̃ regis erit resistere et iubere q̃ ei nõ obediatur sed resistak. ℔ enĩ fas est agere cuicũq̃ ĩ quẽ vim illicitã vellet inferre etiã ver⁹ papa ¶ Nõ est pax iubebit ipe idez q̃ vnio ad pacem eccl'ie nõ querak vꝛis cõuenientibꝫ et cõgruis. aut etiã p cum iuratis. aut q̃ ecclesia nequaq̃ cõgregek ne forte ipm ejiciat. Dicimus q̃ oĩm catholicoꝛ erit resistere et nõ obedire. ¶ Q, si sit aliq̃s q̃ totã psidentiaz suã et papalẽ dignitatẽ cõuertere velit in instrumentũ nequicie et destructõis alicuius ptis ecclesie in tpalibꝫ vl' spiritualibꝫ. nec pateat sufficiẽs remediũ aliud nisi subducẽdo se ab obediẽtia talis potestatis seuientis et seipa abutentis. et hoc ad tẽpus. vel q̃usq̃ eccl'ia vel conciliũ puiderit. hoc fas erit. dum tamẽ illud agere pia quedã ipellat necessitas. nõ libido seu cupiditas assumẽdi ĩprobe valamen malicie libertatẽ. ¶ Fatemur enĩ duo illa nullo modo debere fieri nisi manifestis causis vrgentibꝫ. ne in toto coꝛpoze ecclie deteriꝛ et generaliꝛ scissura fiat et inducak. dum particularia mẽbꝛa cõsuescũt nõ obedire. sicut notat Aristok. ĩ polit. pessimũ ee cõsuescere nõ obedire ꝓncipi siue regi Quanto magis erronea et dãnãda est assertio/ q̃ licet vnicuiq̃ subditoꝛ mor vt aliq̃s est tyrãn⁹ ipm vꝛis oĩmbꝫ fraudulentis et dolosis sine q̃uis auctoꝛitate vl' declaratõe iudiciaria morti tradere. pſertim si addat hec assertio q̃ tyrãnus ille oĩs est qui nõ pest ad vtilitatẽ subditoꝛũ sed de hac re alibi. de q̃ viderint assertores

Consideratio.xv.

Uferibilis est vicarius sponsus ec P
a clesie per ecclesiã aut generale conciliũ ꝓpetuo vel ad tẽpus/ quo ad ea oĩnia que sũt iurisdictõis. Satz ĩdirecte deductio consideratõnis istius patet ex pcedenti. Nam possunt ab aliquo rite in papam electo tolli tã de iure q̃ de facto subditi in quos debet iurisdictõnem exercere. Et ita per indirectũ iurisdictio non subsistet. ¶ Utrũ vero directe et absolute possit oĩs potestas iurisdictõnis a papa rite electo removeri/ posset esse duplex imaginatio q̃ ad aliquas iurisdictões. qualis est iurisdictio respiciens sacramentalẽ absolutõnem/ q̃ alterius est ratõis q̃ alie respiciẽtes foꝛũ exterius. Hanc enĩ iurisdictionẽ habet ꝓfessoꝛ

pape sup ipm. cui tñ nō posz ꝓmūicari iu/
risdictio in foro exteriori sup papā. vt ꝙ eū
posset excōicare. Hāc insup iurisdictōz ha
bet in casu necessitatis ois sacerdos apō pec
catorē sibi volentē ꝓfiteri ¶ Dicerēt ḡ aliq̄ ō
hac spūali iurisdictiōe sicut de ptāte ordis
ꝙ licz īauferibilis sit i se ꝛ in sua essentia. tñ
est suus vsus impedibil' modis tactis. Si
cut etiā impediunt sciſmatici ꝛ heretici p̄sci
si ab eccl'ia ne q̄s ꝙs eis nisi in casu necessita/
tis debeat ꝓfiteri. ¶ Dicerēt alij ꝙ tal' iurisſ/
dictio nō solū impedit in suo vsu sed etiam
tollit ministerio eccl'ie ꝛ plati supioris duz
deḡdatur heretic⁹ aliqs plat⁹ vl' sacerdos.
ꝛ ß qz ꝓdescēdit deus tollere ab illo sacerdo
te ptātem diuinit⁹ sibi collatā p ministeriuz
talis tanꝙ p causam sine q̄ nō. sicut imagi/
nant doctores multi de potentia collata sa/
cramētis respectu gr̄e quaz figurāt. nō enī
attingit illa ꝓtus actiua sacramētoꝝ substā
tiā gr̄e. sed tamē sunt causa sine q̄ nō talis ḡ
tia nequaꝙ crearet. Sicut p̄terea dicimus
de infusiōe aīe in embrionē disposit̄. ꝛ ma
gis ad ꝓpositū de recessu aīe a corpe p indu
ctōem disconuenientē qualitatū. p̄sertim si
imaginemur ꝙ aīa sicut creabat prius/ ita
nūc annihilaret cōsequenter ad has dispo
sitōnes vl' ad alias. Vel exēplificem⁹ de an
nihilatōe gr̄e p peccatū mortale. ¶ Aduerta
mus tamē in hac materia ꝙ optet nos ꝓce
dere ꝓsēqnter ad p̄missa ꝛ ad factū Celesti/
ni q̄ cessit papatui. ꝙ papatus nō dicat or
dinē sup sacerdotiū vel epatū. Oz insup nō
dicat iurisdictōem inabdicabilē hūana vo
luntate supra episcopatū. Alioq̄n tūc tēpo/
ris remāsissent duo habētes papalē digni/
tatē aut talē que fuisset supior ad episcopa/
lē vel archiepalē. Oportet vt videt ꝓsēqnt
dicere ꝙ mortuo vel cedēte bonifacio q̄ i lo
cū celestini successit/ ipe Celestin⁹ potuerat
assumi in papatū sine noua alicuⁱ⁹ ordinis
vel potestatis iurisdictione essential' et inabdica
bilis collatōe. quēadmodū dicim⁹ de epali
dignitate in his q̄ fuerunt deḡdati vel deie/
cti. q̄ iterū possunt restitui nulla ꝓsecratōne
noua facta. ¶ Ne aūt ꝓsideratōes ꝓficiunt
studiosis ad cognoscēdū magz et magz q̄d
dicat vel imporꝛet/ ꝛ q̄d nō papal' dignitas.
ꝛ qualiter pōt exercere iudiciuz eccl'ia circa
papā. Notet Bonauētura in di. xxv. quar
ti vbi q̄rit si epatus sit ordo sup sacerdotiū.
et ponit ꝙ neq̄ episcopatus neq̄ papatus
dicit nisi plenitudinē aliquā vl' dignitatez
in ordine/ ꝛ ordinē nouū nullū addit.

Consideratio. xxi.

Uferibil' est vicari⁹ sponsus eccle
a sie p eccl'iam aut generale ꝓciliū vt
dictū ē. ꝛ dū ß euenit ꝓbabile est ꝙ
magis fiat destitutiue ꝛ iuridice q̄s solū de/
claratiue seu dictatiue seu ꝓsiliatiue. ¶ Fue
rūt due opiniōes vt al's tangebat de desti/
tutōe pape. Una ponit ꝙ papa dū labit in
heresim ipa damnat⁹ est. ꝛ eo facto p deū de/
posit⁹. ꝛ pdidit iure diuino papalē dignita/
tē. siue hec heresis sit secreta vt ampliāt aliq̄
siue sit manifesta. vt placet alijs loq̄ restri/
ctius. ¶ Credūt alij ꝙ null⁹ rite in papā ele
ctus reddit p aliqd crimē eo facto deposi/
tus licz bñ sit deponēd⁹. ꝛ manet tal' rite ele
ctus sp papa vsq̄ ad sniam depositōis latā
ꝺ eū p eccl'iam vl' generale ꝓcilium. aut nisi
cesserit spōte sua. quēadmodū in alijs epati
bus ꝛ dignitatib⁹ minoꝛib⁹ dicūt cē certuz.
ita ꝙ resolutio final' huⁱ⁹ opiniōis quā nūc
dicim⁹ ꝓbabilē stat in ß ꝙ sicut null⁹ efficit
papa lege stante ꝛ nisi fieret noua reuelatio
vl' miracl'osa institutio. nullus inquā talis
rite efficit papa nisi p legitimā electiōez do
minoꝛū cardinaliū aut alioꝛū quib⁹ hec po
testas collata fuerit p eccl'iam aut p genera
le conciliū. sic nullus talis rite elect⁹ desinit
esse papa. nisi p destitutōez legitimā factaz
ab eccl'ia vel concilio vel alijs q̄bus volue
rit ꝓferre eccl'ia vel ꝓciliū hmōi ptātez. qua
lis nondū collata esse reperit. ¶ Probabili/
tas huius opiniōis fundata est al's in alio
opusculo. Et nunc breuiter repetam⁹ dicē
tes aliqua. Primo ꝙ status hierarchic⁹ in
ecclesia debet esse cert⁹ et constans. da oppo
sitū. Jam ecclesia nō fuisset sufficienter in/
stituta. qz subditi remanerēt semp exposit̄
discrimini peccati mortal' in obedīēdo vel
nō obediendo suis supioꝛibus/ cū nō poſ/
set eis ꝓstare sufficiēter quādo supioꝛes ius
pdidissent in p̄sidendo. vel ipm retinerent.
¶ Ac ꝓinde dicimus cōsequenter ꝙ titulus
eccl'iastice dignitatis vel auctoꝛitatis non
est fundat⁹ ī sola sanctitate. quemadmodū
dixerunt heretici qui nominabant paupe/
res de lugduno. ꝛ alij similes. sicut deducit
Bonauētura in distinctōe. xxv. quarti. Al/
oquin nihil esset certū in actibus hierarchi
cis. Sicut nemo scit an odio vel amoꝛe di/
gnus sit ¶ Ex eadem radice pateat ꝙ p̄sci
entiā vel repꝛobationē eternā nō datur vel

auferꝛ ꝓcise titulus eccl'iastice dignitatis. Nã iudas ꝑscitus fuit apl's/ꝛ ml'ti ꝑdestinati carẽt tali dignitate. Sequit amplius ꝙ titul⁹ eccl'iastice dignitatis nõ ẽ fundat⁹ in donis ḡtuitis latẽtib⁹ ī aĩa. qꝛ de illis cõstare ñ ꝓt subditis nisi forte ꝑ reuelatiõem. ꝛ ꝑ̃ktim si sint dona q̃ statim habita statim ꝑdi possunt. qđ dicit ꝓpt̃ caracteres indelibiles postꝫ semel habiti sunt. ꝛ de ꝯb⁹ ꝑ/supposita fide ꝓt haberi sufficiẽs certitudo dũ aliꝯ rite suscipit sacramẽta imꝑmẽtia
R tales caracteres. ¶Addam⁹ rursus ꝙ sicut iniust⁹ hõ sine charitate ꝛ ī pctõ mortl'i ꝓt iuste dñari ꝛpalit̃ ꝛ esse rex vel ꝓnceps iusto titulo. Sic etiã ꝓt esse epꝰ vl' sacerdos. Et ℔ seq̃t ex ꝓpoſ⁹ ꝫ imaginatõem aliq̃ nostris tpib⁹ in anglia ꝛ alibi. q̃ posuerũt oĩe dominiũ ꝛ oẽm dignitatẽ fundari in iustitia charitatꝫ. ꝛ ꝙ sine ea nihil ꝓt esse iustum neq; iuste fieri neq; possideri. qđ vtiq; repugnat assertõib⁹ sacre scꝑture ī locꝫ pl'imis/ī q̃bus idolatre ꝛ pessimi hoĩes ꝛ ꝛꝓbi appellant reges. vt saul. Cyr⁹ et Achaz. Unde ꝛ chriſt⁹ docuit ꝙ phariseis ꝛ ꝛꝓbis daret obediẽtia ī doctrina eoꝝ dũ ait. Super cathedrã moysi sederũt scribe et pharisei. q̃ dicũt facite ꝛc̃. ¶Dicam⁹ ꝓseq̃nt̃ ꝙ dignitates eccl'iastice nõ fundant̃ in fide interiori. neq; in spe ſctã. neq; ī charitate. ꝓtꝫ ex eisdẽ fundamẽtis. ¶Et ꝓinde seq̃t vlteri⁹ ꝙ deficiẽte fide in aliq̃ ꝑlato nõ ẽ ꝓsequens vt mox ꝑdiderit pastoralẽ dignitatẽ. qꝛ nec fides ẽ necessariũ ei⁹ fundamẽtũ. ¶Ꝓtꝫ amplι⁹ ꝙ canões sacre scꝑture ac sũmoꝝ põtificũ dicentes hereticos esse vitãdos tanꝫ ethnicos et anathematizatos verũ dicunt dũ ꝓstat eos tales cẽ. ꝛ maxime ꝑ sniam iudiciariã. aut ꝑpam ꝓfessiõez. aut facti euidentiã. Nihilomin⁹ ꝙ tales sint eo facto depositi a dignitatib⁹/ꝛ ꝙ eas ꝑdiderint sine destitutõe nõ habeat ex eisdẽ canõib⁹. Aut si aliq̃ canões videant ℔ sonare de notoꝝ⁹ ꝛ manifestis hereticꝫ q̃ sunt eo facto depositi intelligi possꝫ ꝙ ꝫ tales nõ req̃rit ꝓcessus iuridic⁹ ordinat⁹ ad deḡdandũ eos ꝑ sententiã diffinitiuã. sicut in occultis ꝛ nõ ꝓfessatis opteret. ¶Dicam⁹ ꝫ ꝓcludẽtes ꝓbabiliter ꝙ sicut hũana electio dat ius ꝛ titulu⁹ ad papalẽ dignitatẽ si homo sit capax hui⁹ electõis atq; dignitatis. ꝛ si sit viator baptizatus sic ꝑ hũanã destitutõem ꝑdit illã ꝓsidentiã ꝛ nõ aliter. eo inuito siue sit hereticus siue sit scismatic⁹. ¶Et dũ opponit̃ ꝙ hereticꝰ nõ ꝓt esse mẽbrũ eccl'ie/ꝫto min⁹ ꝓt eẽ caput ei⁹ vel vicari⁹ suus. aut spõsus/multa in hãc sniam. ¶Rñdet̃ ꝙ hec rõ vel sil'is si bñ ꝑpẽdat̃/oĩno fuit illa q̃ fundauit oĩs errores de q̃b⁹ ꝑtractũ est ꝙ sol⁹ iust⁹ iuste dñat̃. vel est sacerdos. vl' consecrat. ꝛ ita de sil'ib⁹. ¶Notem⁹ ꝫ sine ꝓcessu lõgiori ꝙ multe sunt ꝓnexiões mẽbroꝝ in corꝑe mystico eccl'ie sicut diuerse sunt in eodẽ corꝑe vnitates. ¶Una ẽ enī vnitas charitatꝫ. Et ita soli habẽtes charitatẽ dicunt̃ ꝑe mẽbra eccl'ie Alĩ q̃ntũcũq; fideles sunt. vel vt ꝑcisa vel vt arida ꝛ emortua mẽbra. ĩmo sunt ꝑditores dñi sui. nec de familia ei⁹ ℔ mõ dici possunt. nec sunt digni pane q̃ vescunt̃. ¶Alia est vnitas ī donis nature. sicut oĩs hoĩes ꝓnectunt̃ in intellectu et in rõe. ¶Alia ẽ vnitas in sil'i ꝓticipatõe sacroꝝ. et ꝑ̃ktim ī vnitate baptismatis. in q̃ caracter imꝑmit̃. in q̃ vnitate ꝓnectũt oẽs q̃ baptisma rite suscepũt. etiã vbi fidẽ actualẽ vl' habitualẽ ꝑdidissent. Et hec vnio videt̃ absolute sufficere ad ℔ ꝙ aliꝯ rite in papã elect⁹ maneat caput eccl'ie q̃uscꝫ fuerit ꝑ sniaz diffinitiuã depositꝰ. ¶Nolo tñ ꝓptea dicere ꝙ sp sit obediẽdũ tali heretico/vl' nõ sibi resistendũ. aut ꝙ sit appellatõe papal' dignitatꝫ honorãdus. Qm̃ in casu sic tã tactũ est possꝫ papa verus manẽs papa licite etiã ligari vl' carcerari. vl' in mari demergi. q̃nto magis posset obediẽtia sibi vel reuerẽtialis nomiatio denegari.

Consideratio. xvii.

Uferibil' nõ est vicari⁹ sponsus ecS
a clesie rite ꝓus electus q̃n possꝫ creare veros sacerdotes et epos ꝛ alia facere q̃ ordinẽ suũ respiciũt ī tali plenitudine receptũ. absꝫ ℔ ꝙ iterari debeãt ea q̃ fecisset/qꝛ valida sunt iure diuino. q̃uis pecca bit ipe cũ participib⁹ suis si ℔ attẽptauerit. ¶Consilꝛ ea q̃ iurisdictõem purã respiciũt illa ꝑñt dici valida q̃ egerit talis q̃diu tolerat̃ ab eccl'ia. ꝛ hoc iure seu approbatõe totius eccl'ie. vl' ꝑcedentiũ pontificũ ꝛ ꝯcilioꝝ generaliũ ĩstitutiõe. ꝑ̃ktim nisi aliũde ex culpa subditoꝝ talia reddita fuerũt inualida. qꝛ ꝓticipãt in crimĩe. ¶Rñdet hec consideratio multis dubitatõib⁹ q̃ potuerũt oriri durãte ℔ pestifero scismate tã in collatõibus ordinũ. q̃ in depẽdẽtib⁹ ꝛ collatõibus bñficioꝝ et sil'ib⁹. vbi facili⁹ se expedit opinio quã ꝓbabili mõ posuim⁹ in ꝑcedenti

ꝓsideratõe circa obiecta. Multũ ꝑdest insu per eadẽ ꝓsideratio ad celeriozẽ ꝛ expeditio rẽ terminatõez scismatis ꝑ viam cessionis omissa ꝙlibet discussione faciẽda.

Consideratio. xviii.

a Uferibilis ẽ vicarius spõsus ecclesie tã ꝯ hereticus aut scismaticus etiã vbi in casu ipe nõ est veracit ꝛ mentalit talis. ¶ Assignemus summati casus aliꝙs circa psonas alias ꝙ similiter pñt in papã cadere. duos inuenimus in iuribꝫ expssos. ¶ Unus est duz aliꝙs sustinet excõmunicatõez vltra annũ/ ꝛ citat sup materia fidei. nec rñdet. ¶ Alius dũ citat cozã iudice renuit pstare iuramẽtũ. Talis aliꝙs poterit manere semp verus fidelis. attñ ipe tã ꝯ hereticus iuris psumptiõe damnabit. ¶ Tercius assignat casus ſ timoze mortis vel alia passiõe motus ꝙs vocalit negat ea ꝙ sunt fidei. nec possit aut velit sufficiẽter se purgare ¶ Quartus casus vbi p act hereticales aut idolatricos habebit psumptio vehemẽs ꝫ aliquẽ. ꝛ talis nec poterit aut velit sufficiẽter se purgare. Dicũtur aũt actus hereticales vel idolatrici. qui sunt ꝫz vel oppositi actibꝫ quibꝫ solet fieri pfessio fidei ꝛ religionis xpiane ꝛ cultus diuini. sicut ẽ genuflexio cozã sacro altaris/ et ingressus templi ꝛ silia. Et in hoc multum valet vsus hoiuz. sic talia signa vel talia accipientiũ. Uñ si ꝙs exhibet talia in honozẽ machometi vel idoloꝝ. aut si oppositis factis detestaret sacramẽtũ altaris. ꝛ templũ dei ꝛ sacras imagines ꝛ silia faceret. haberi deberet de heresi ꝛ idolatria suspectus. et h vel vehemẽter vel graviter vel leviter ſm q plures cause suspitõez aggrauãtes/ ꝛ pauciozes releuãtes ꝯcurrerẽt. Et hic esset longus sermo de mõ accusatõis taliũ cozã inquisitoze. qñ. ſ. ꝛ qñ nõ veniũt iudicialit in materia fidei vel idolatrie ptractãdi. ¶ Casus ꝙntus inuenit vbi ꝙs ꝑ falsos testes accusat atꝫ ꝯuincit fuisse relapsus in heresẽ tã dãnatas. Ille plane damnabit ꝛ iuste dãnabit ꝑ eccliam ꝙ nõ iudicat de occultis. ſz de allegatis ꝛ pbatis ꝑ sentẽtiã. ¶ Sextus casus incidẽs cũ quarto vbi ꝙs etiam leui suspitõe notatus de fide. vocatus fuerit ad iudiciũ. ꝛ venire neglexerit seu ꝯtempserit/ aut forte nõ potuerit. de qua tñ impotentia fidẽ facere nõ valebit. Cũ eñ summus põtifex iuxta pbata pus possit taz doctrinalit ꝫ iudicialiter denũciari deferri ꝛ accusari cozã ꝯcilio generali in materia fidei ꝛ cultꝰ diuini. nõ repugnat casus istos ꝛ similes in ipo posse reperiri. qui circundatus est infirmitate. sicut dicit apostolus. experiẽtie voce loquens.

Consideratõ. xix.

T a Uferibilis ẽ vicarius spõsus ecclesie. ꝑ eccl'az etiã sine culpa sua ꝙuis nõ sine causa ¶ Tãgamus similiter casus aliꝙs. Ubi cozaz tota eccl'ia vel ꝯcilio generali ꝓponeret ꝛ ꝑbaret ꝑ testes q papa ꝙ forte est detẽtus inter saracenos tã obꝭt. ꝛ cũ eccl'ia iã nõ possit cõmode diutius remanere sine papa. videt oĩno q in hoc casu ꝯciliũ poterit creare nouũ papã/ ꝛ cũ nõ possint esse duo simul. videt q ꝓmus erit destitut ꝑ ꝯciliũ. Posset etiã destitui vbi ꝯstaret ꝺ vita si de eo ablata esset spes oĩs redeũdi. ¶ Alter casus est vbi ꝙs rite electus in papã efficeret adeo inutilis ꝓpt indispositõem cozpalẽ ac ꝓpter carentiã ꝓpetuã vsus rõis. q ꝑ ꝯciliũ iã ꝑ eũ ꝯgregatũ dũ sane mẽt ſ erat expediret aliter puideri de sũmo põtifice. ¶ Alter casus est vbi post electõnẽ canonicã alicui ĩ papã ꝑ cardinales. ipi cardinales oẽs mozerẽtur ꝓ ꝯ possent electõem suã canonicã publicare. ꝯstat q eccl'ia nõ tenet hũc recipe papa. et ita posset ad electõem alteri ꝓcedere. ¶ Alter casus sil'is stat cũ ꝓzi. vbi nll'o mõ cardinales etiã viuẽtes possent facere fidem sufficientẽ de electõe canonica facta circa vnũ. qual' casus videt esse et fuisse ĩ scismate pseti si bñ ꝓpendat. Et iõ circũstantia ei⁹ multũ iustificat ꝓcessus habitos ꝫ illos ꝯtendẽtes ꝛ aduersus cardinales. ¶ Alter casus ꝓpter ꝯmunẽ errozẽ aut estimationem subditozũ aut ipoz maliciã generalez. de qbꝫ nõ est psumẽdũ q vnꝯ debeãt obediẽtiã pstare tali ꝙ fuit in papã rite electus. tñ alteri nouiter eligẽdo pati sunt. vt forte si greci vellẽt ad vniratẽ eccl'ie redire dũmõ tolleret papa iã exist̃es ꝛ nouus rite canonice crearet. Cõfirmat h imaginatio casus illius iuxta positõem Innocẽtij ꝛ aliozũ iuristaz. ꝙ dicũt hoiem exps̃se pfessuz in religiõe posse vxozẽ ducere ꝑ saluatiõe magne gentis aut ad fidẽ ꝯuersiõe. Cur nõ sil'z ꝓ aliq̃ tãto bono posset rite electus ꝑ eccl'iam aut ꝯciliũ generale destitui bono zelo ꝛ integra charitate. ¶ Casus alter sextus esset vbi

p iuramentū et votū aliqs in papā rite electus/seipm ad cessionē obligasset sz differreret hoc adimplere.in scandalū ppl'oz putantiū ex tali facto pape/ q neqz iuramētis suis obligank'/neqz votis/ qualē casum hīe videmur in manib. ¶Deniqz si casus notati in hac pcedēti ꝯsideratōe vix aut nūqs visi fuerint/nihilominus expediēs est tā gere ad inqsitōez solidioz veritatis z ad cōfutatiōez illoz q in iuribꝫ suis scriptis oīa pticulati z sufficienť arbitrank esse decisa.

Consideratio.xx.

Uferibilis nō est vsqz ad ꝯsummatiōez seculi vicarius sponsus eccl'ie/ qn aliqs certus z vnicus pficiak'/z hoc lege stāte z psuppositā mūdi duratōe lōgissima. ¶Dek' oppositū/tūc eccl'ia maneret impfecta vsqz ad cōsummatōnez seculi/nec suoz gauderet integritate mēbroz z psertim mēbri pncipalis. ¶Quo circa ꝯcludamus sub q̄druplici corollario mozali ꝯformit' ad p̄dicta z ad alias ꝯsideratōes alibi notatas sup eadē materia. ¶Et dicamus ꝓmo q hi repugnant ordinatiōi xp̄i z spūisancto rebelles sunt/q̄ pūtis scismatis terminatōez impediūt modis talibꝫ quos sciūt aut scire debēt/ad pacem ptinus reducendā esse vel inutiles vel nociuos. vt si querak' fieri pax p reductōez vnius obediētie ad alterā.vl'p vim armatā vel p dispositōez iuris que nō sunt pbabiliter z salubriter expectāda. Nec sufficit dicere/habemus papā xp̄m.sufficit vt credam⁹ in eū/naz talis vnio ad xp̄m z si sit necessaria/nō tū vsqz quaqz sufficit vt in ea stemus nō pcurando q̄stū in nobis est vnionē alteram ad vnū vicariū suū in terris/de q̄ constat ecclesie.¶Addimus ꝯsequenter p scdo corollario/q hi fallunt z fallunť q̄ ppter affectionē qualēcunqz cōmodi vel honoris/ vel amicicie circa alterꝫ ꝓtendentiū/ tenderent impedire suā cessionē p impletiōe iuramentoz z votoz suoz z pacis datiōe/si nollent suā deiectōez vbi hoc agere renuerent/ imo pzsus q̄to magis aliqs fuerit amicus tāto amplius debet hoc q̄rere vt eoz spūs saluus fiat.z vt pateat omnib⁹/q non zelo malo zelati sunt eos aliqñ/sed zelo charitatis sz forte vel erroz vel deceptio in iudicio pticularium agendoz interuenire potuerit. ¶Dicam⁹ p̄tea p tercio corollario q hi nutu dei z spūssancti(sicut credendū est)inspiratione tracti fuerūt.qui ad ꝓuocatōnez sacri ꝯcilij ꝓpisis celebrādi dederūt operam z ꝓmptitudinē p̄stiterūt/p̄stant z p̄stabūt. Jlle orando.ille exhortādo.hic ꝓtegendo.ille compendo.z ita de singulis. Impeditoz si q̄ essent numerādi sunt inter illos de quibus nūc tetigimus .qui rei sunt detrimentoz omniū tā tpaliū q̄s spūaliū.ex hoc scismate horrendo nascentiū qualia vix sufficerit tractatus grādis vel summati enarrare. Nam quō paratus esset audire eccl'iaz qui suā ꝯgregatōez vel nollet dānabiliter.vl'dānabilius impediret? Hanc ꝓuocatōez p finali scuto sue ptectōnis ad deū. quesiuit in morte rex frācie Karolus q̄ntus. Ad hanc esse debet finalis resolutio omniū q̄ de scismate nolūt increpari apud deū imo ad hoc tēdit neutralitas accepta si bñ capiak'. ¶Dicamus ad extremuz p quarto corollario q hi q̄ sacrū ꝯciliū pisanū cōstituerāt/sufficienter habeant auctoritatē deūciēdi duos cōtendentes aut suos ꝯplices.si noluerint parere dictatis p hoc ꝯciliū.in cessiōe faciēda realiter z de facto z scito z alīs req̄sitis. Poterūtqz pcedere ad electōem vni⁹ tercij vicarij q̄ tercius z indubitatus ab eccl'ia poterit et dēbit reputari. Etiā vbi nō oēs obedire vellēt sic electo.q̄ tñ nō est indebite p̄sumendū. ¶Ecce g viginti consideratōnes q̄ dā ordine geometrico se seq̄ntes. Que iunctis alīs sedecim in q̄z q̄libet initiū est vnitas eccl'iastica. Additis quoqz alīs q̄ttuor dudū tarascone p̄dicatis.reddunť .xl. ꝯsideratōnes. Et he qualem possint afferre studiosioribꝫ cognitōis materiā sit eoz iudiciuz q̄ viderint. ¶Postulem⁹ tandē vt inauferibil' sponsus eccl'ie xp̄s vicariū certū z vnicū nobis instituat/ad gl'iam nois sui z nostrā oīm salutē.p̄stante eodē q̄ est bñdict⁹ in secula seculoz Amen

¶Sedecim consideratiōes q̄z h mentōem fecit.paulo post subseq̄nť.iiij. Quattuoz alie in fmōe tarascone p̄dicato .q̄ incipit Apparuit gtia dei xē.etiā subiūgēť.vi.

Sententia magistri

Johānis de Gerson de modo habēdi se tēpore scismatis

Detollēdā q̄rūdā i p̄senti scisma- x
a te ptinaciā iprobitatēqz nimiaz specialit' in patria Flādrēsi. si p meritis aut falsis assertōibꝫ suis

certissima ⁊ pniciosissima scismata formant ⁊ fraternā violāt charitatē. Dum hoīes ab obediētia debita suoꝝ supioꝝ auertūt. Duꝫ postremo ꝑ instabili sua opinione ⁊ humana traditōne legem dei sanctā ⁊ stabilē deserere ꝓtēnere ⁊ violare compellūt. Dignum duxi q̄dam fundamētalia ꝑ me posita saluo semp in oīb⁹ supioꝝ ac sapientioꝝ iudicio nūc sub aliquaꝝ ꝯclusionū compendio ponere. ¶Quocūqꝫ de papatu ꝓtendentiū demonstrato nō est hereticū dicere. Ā. non est papa. ¶In casu p̄dicto stat aliq̄s esse apud quos istud ptinaciter asserere. Ā. nō ē papa sapet heresim. ¶In scismate pñti tā dubio temerariū/iniuriosum/⁊ scandalosum est asserere oēs tenentes istam ptem/vel alteram vel oēs neutrales etiā absolutos esse vniuersaliter extra statū salutis vel excōicatos vel rōnabiliter de scismate suspectos. ¶In scismate pñti licitū imo cautū est p̄stātib⁹ obedientiā isti vel illi/eam sub ꝯditōe tacita vl̄ exp̄ssa tribuere. ¶Quacūqꝫ pte demonstrata temerariū ⁊ scādalosum/⁊ sapiens heresim est asserere/sacramēta eccl̄ie suā efficaciam nō habere. aut sacerdotes nō esse ꝯsecratos/pueros nō esse baptizatos/sacramētuꝫ altaris nō esse ꝯfectuꝫ ⁊ sil̄ia. ¶In scismate pñti temerariū ⁊ scādalosum est asserere/q̄cūqꝫ parte demonstrata/q̄ non licet audire missas eoꝝ vel sacramētis nō cōmunicare/p̄sertim attēta diuersitate locoꝝ/temporum atqꝫ p̄sonaꝝ. ¶Possibile est aliq̄s vere partī assentientes esse veraciter scismaticos ⁊ aliquos falso p̄t mō p̄dicto assentiētes/scismaticos nō existere. Salubrius/iustius/⁊ tutius est q̄rere vnitatē eccl̄ie insistendo circa ꝓtendētes de papatu. ⁊ hoc ꝑ viā cessionis vtriusqꝫ vel subtractōis obediētie/vel alterius licite coactōis q̄s subditos ꝑ excōmunicatōis censurā vel aliter vexare seu turbare/aut q̄ vna pars x̄pianitatis ab alterius cōmunione ptinaciter sepet. ¶Rō ꝑme cōclusionis hec est/ q̄m nulla ꝓpositio ad cuius verificatōez exigit veritas vnius ꝓpositōis ꝓtingētis ⁊ ad fidē imptinētis est de necessitate aut integritate fidei. Nā sicut ꝑpositio copulatiua cuius vna ꝑs est cōtingens est tota ꝓtingēs. cuius vna ꝑs est falsa aut impossibilis est tota falsa aut impossibilis/sic in ꝓposito. Constat aūt ad verificatōnez illius. Ā. ē papa. exigit nō solum vna sed multe ꝓtingētes/pure esse veras. vt q̄ electio sit rite celebrata/⁊ ab illis q̄ habebant ptātē ⁊ ꝓsil̄es multe. Ex sil̄i ratōne colligit q̄ q̄cūqꝫ sacerdote mōstrato/ista non ē heretica/iste nō est sacerdos. ⁊ ꝓsequent sequitur q̄ nec ista. hoc nō est corpus x̄pi in altari ⁊c. ¶Rō sēde ꝓpositiōis q̄m ꝓpositio dī sape heresim q̄n ex ipa coassumptis aliq̄b⁹ veris que rōnabiliter negari nō p̄nt sequit error in fide. sed possibile est aliq̄s hoīes ꝑ reuelationē vl̄ alit sic certificatos esse q̄ oīa rite facta sunt ī electōe ⁊ ꝓsecratōe ei⁹ in papā Ā/q̄ rationabilit dubitare tūc non possunt. Si negāt Ā esse vel fuisse papā incidūt in errorē illū q̄ rite electus ⁊ ꝓsecrat⁹ in papā nō est nec vnq̄ fuit papa. ⁊ q̄ nō succedit Petro/et sil̄ia q̄ sunt heretica. ¶Ratio ȳ tercie ꝯclusiōis. quia multi sūt ex vtraqꝫ pte ⁊ neutrales q̄b⁹ nō est materia ista clarificata/quin rōnabiliter possint negare vel dubitare istā ꝓpositōem quocūqꝫ ꝓtendētiū demōstrato. Ā est aut fuit rite electus. Ā nō est scismaticus aut hereticus/⁊ ꝓsil̄es. ad q̄s seq̄t. Ā nō est papa. Assumptū docet experientia. ⁊ tot doctoꝝ diuerse aduersaqꝫ snīe. Et constat mltos esse simplices q̄ ad talia dubia ī uestigāda nō tenēt alios seq̄/nec mouēt fauore vl̄ odio seu q̄stu ad nō ꝓsentiēdū huic parti vl̄ illi. et pati sunt obedire ꝑfitati suffitēter agnite. nec sunt ptinaces. igit nec excōicati/nec de scismate rōnabiliter suspecti. Tota ratio fundat in h̄ q̄ nunq̄ fuit tā rationabilis vehemēs causa dubitatōis in aliquo scismate sicut ī isto. Cui⁹ signū euidēs est varietas opinionū doctoꝝ. et int doctissimos ⁊ ꝓbatissimos ex vtraqꝫ pte /q̄ntiaꝫ suppletis eis q̄ facti sūt ꝯcessis adhuc resta rent q̄stiōes iuris ad vtrūlibꝫ disputabiles q̄ oīa incertitudinē rōnabilē generāt in hoc scismate. ⁊ ab errore pnicioso pl̄es excusant Potest igit illō dici ratōnabiliter dubitabile q̄ plurimi et maxime sapiētes dubitabile reputāt et p̄dicāt. ¶Rō q̄rte ꝯclusiōis colligit ex p̄cedēti/et p sil̄e de adoratōe hostie ī altari/dū occurrit aliq̄ dubitatio q̄ p̄sbyter celebrās nō ꝯpleuerit oīa rite ad ꝯsecratōez requisita. sufficit enī adorare sub ꝯditōe implicita/imo sp dz subiūgi cōditio implicita. ista vicz vel sil̄is. si oīa rite facta sint ſm ī stitutōem christi ⁊ eccl̄ie. Cui igit in casu p̄sentis scismatis tā dubio/et q̄ nō tā ꝓprie tangit statū salut̄ ⁊ fidei/nō poterit aut debebit apponi ꝯditio ista vl̄ sil̄is. si tal⁹ fuerit canōice elect⁹ ⁊ ꝓsecrat⁹. ⁊ nō sit heretic⁹ aut scismatice dep̄uatus. ¶Ratio q̄nte ꝯclu

siõis manifesta ẽ aduertẽti/qm̃ neqz scisma neqz hereses neqz aliõ qõcũqz viciũ obstat ī mīstro q̃n sacr̃oz collatio hẽat suã efficaci am/dũmõ ꝓferẽtes itẽdãt id facere qõ xps z eccl'ia īstituerit/zrecipiẽs illõ recipe/sic rõ nabilit̃ ꝓsumi debz de oĩbz.¶Rõ sexte ꝓclu sionis manifestat̃ ex p̃cedentibz.qm̃ nihil debet rõnabiliter a talibz impedire excõmu nicatio lata si nõ assit ptinacia. Nunqz ex cõmunicatio intendit̃ ferri nisi in ptinaces qui nõ sunt parati audire eccl'iaz. Alioquin frustra ferret̃ excõmunicatio/ īmo damna biliter z in eccl'ie destructiõez. Nõ aũt data est ptãs mīstris eccl'ie q̃buslibet ad destru ctionem/sed ad edificatiõez fm ap'm.quẽ admodũ medicina dat̃ put ꝓferre possit sa nitati.z sanitas rõni. Sic finis excõmuni cationis est subditoz emẽdatio/q̃ si clare p excõmunicationẽ videat̃ aut videri debeat nõ sequi emẽdatio.vel fructus damnabilis in opposito ꝓferri videat̃ fm Aug⁹. in pa rabola de zyzanijs .Matthei.xiij. cũ ibidẽ notatis.¶Rursus ista cõclusio apte trahit̃ ex tercia z quarta ꝓclusionibz.Si em̃ mul ti ex vtraqz parte sunt in statu salutis/.z nõ ptinaces/īmo parati stare z mori in verita te agnita sufficiẽter/aut qui sub ꝓditõe etiã falsi parti assentiũt/que ꝓditio etiã eosdem ab errore damnabili reddit excusatos con stat q̃ tales nõ debuerũt nec potuerũt rõna biliter excõmunicari/z p ꝓsequens nec eoz cõmunicationẽ ꝓhibemus.¶Si dicat̃ q̃ etiã excõmunicatio iniuste lata timẽda est. Hec ꝓpositio male ītelligit̃ a pleriqz z scru pulos varios z piculosos ingerit. Tñ q̃tũ ad pñs sufficit rñdet̃/ q̃ si latoz nõ reputet̃ iudex.eadem executiõe qua hoc fit/põt ꝓse quenter excõmunicatio nõ tenere. Et quia multi tenẽtes vnã partẽ debent rationabili ter tenere q̃ alij sint in statu salutis non pti naces.z parati stare iuri agnito. īmo q̃ fortę suo pape assentiũt sub ꝓditione pñt ex hĩ cõmunicationẽ eis impẽdere. Non em̃ de bent suo pape tale crimẽ imponere q̃ volu it hoĩes nõ ptinaces excõmunicare vl' eos qui tenẽt antipapã/sub ꝓditione tñ rõnabi liter appositа/si z inquantũ fuerit rite elect⁹ z non aliter a cõmunione eccl'iastica cano nica segregare.¶Ratio septime ꝓclusionis est.qz stat aliquẽ vere pti assentientẽ z perti nacẽ esse/q̃ vel ꝓpter q̃stuz/vel ꝓpter vanã gl'iaz vel aliã causam/non habet animũ pa ratũ ad obediendũ veritati agnite/si p eccle siã vel aliter repiret̃ eundẽ errare/vel etiam dũ in tãto dubio inuoluto p sua assertione sustinẽda/separet se a mẽbris veris z vius ipius eccl'ie. Casus sunt multi de parte op posita vt dictũ ẽ. Nõ ẽ ei scisma tm̃ in sepa ratione mẽbroz a capite/sz etiã in sepatõe pti naci mẽbroz ab inuicẽ. Ex q̃ ꝓsequent̃ ha bet̃ q̃ temerariũ z piculosuz ẽ ptinacit̃ vnã ptẽ vel alterã ipugnare/z ab ciusdẽ cõione eã detestãdo declinare. Altera ps ꝓclusiõis pz ex tercia ꝓclusione.¶Rõ octaue ꝓclusio nis pspicua ẽ ex p̃cedẽtibz/ q̃m vbi radix et origo talis. vel p̃ncipalis ipius scismatis ꝓsistit ibi eradicatio fieri dz aut antidotuz sumi p vnitatis adeptõe. Jpi enī sunt qui peccauerũt/ alij ãt q̃ oues sũt/q̃d meruert. Jpi sũt ppt̃ q̃s tẽpestas orta ẽ in mari. De derũt deniqz z dãt scãdalũ/,ppt̃ qõ ad illõ remouendũ de necessitate salutis obligant. Nõ negãdũ tñ ẽ q̃ libet p̃ pte sua obligat̃ fm donũ a deo sibi p̃stitũ q̃rere q̃ ad paceꝫ sunt/h orãdo/ille monẽdo.alt̃ docẽdo. Ul tima ps q̃ nõ expedit vnã ptẽ generalit̃ vi tare alterã z facere scissurã in p̃ncipaliorib actibz religionis xp̃iane/z fraternã charitatẽ violare/ptz ex p̃cedentibz.et p̃ncipal̃ ex q̃n ta ꝓclusione z sexta.¶Uerũ est enī q̃ singu laritas in opiniõe ppria ꝓtumacit̃ alios cõ demnãs incõpabiliter videt̃ esse picl'osior z deterior q̃z cõicatio fraternalis p charitatẽ. q̃ est ꝓpago mẽbroz eccl'ie sub intentiõe sp recta z firma de obediẽdo eccl'ie. Et enī qui aliter agit p incerto vero ille se exponit certe violatõi fraterne charitatis.¶Nec opz alle gare iura sup piculis z maledictõibz coz q̃ nõ obediũt p̃ceptis z īstitutõibz sũmi põ tificis z sentẽtijs. Habz enī locũ taliũ alle gatio apud illos q̃ nulla possunt ratõnabi li causa excusari/q̃n sciãt vel scire debeãt ta lẽ vel talẽ esse suũ supiorẽ. Si ꝛo est ignorã tia ꝓbabilis /sicut est in p̃senti scismate apõ ml'tos de vtraqz obediẽtia/z apõ neutros. nõ reputãt̃ talibz sentẽtijs alligati.¶Exoi bus p̃dictis videnť posse elici q̃dã docuñ ta.¶Primũ est qõ ī p̃senti scismate p̃t apud pl'imos applicari rõnabiliter documẽtum Ambrosij ad Augustinũ de ieiunando vel nõ ieiunãdo sabbata fm diuersitatẽ tẽporũ locoz z ꝓsonaz.¶Potest sine picl'o scisma tis aut dãnatõis/nũc illi nũc isti modis istis obedire.z nũc cũ istis nũc cũ alijs ꝓmunio nẽ p̃stare. Et hoc totũ dicit̃ ꝓpter ꝓbabilẽ ignorantiã iuris isti⁹ vl' illius pt̃.¶Et sup

Z

posito q ab initio scismatis forte tẽptanda fuissz alia via/ad sciendũ si p excõicationes aut pdicatões vel aliter/oẽs ad vnã obedientiã trahi potuissent. Ettñ cognito p experiẽtiã q talia nihil pficerẽt/imo nocuerẽt q de die in diẽ maior involutio sequẽt/videt faciendũ vt dictũ ẽ. ¶ Scõm documẽtũ q inter oẽs eiusdẽ obediẽtie expedit adherere sentẽtijs latis a suo superiore credito/alioquĩ nõ esset vinculũ charitatis. ¶ Terciũ documentũ ẽ de casibꝫ refuatis pape de dispẽsationibꝫ z alijs in foro pscie/vl̃ publico pñt hoies fm credulitatẽ sue ptis. z seipos q̃cta re p facto tenẽdo id qõ eoꝝ superior creditus fecerit. Neutrales aũt vident hẽ sufficiẽtẽ recursum ad ordinarios apud qs fm eorũ opinionẽ cõit loquẽdo ẽ ptãs devoluta. ℣. Fac pacem xpe de q̃ tractatulus iste Disputat/atq pia mediatrix esto Maria. Pastor z eccl'ie de⁹ en grex nũc balat ad te. Ergo causa tui nũc miſere sui. Finit

Tractatus qui ascribit Johãni de Berson. Qualis fuerit stat⁹ eccl'ie in veteri z nouo testamẽto. z q̃liter ecclesia fuerit erecta tempibꝫ pdictis. z q̃t scismata. z q̃t intrusiones fuerũt in eccl'ia Romana. z q̃liter in scismatibus pteritis fuerit actũ fm veras cronicas.

Ostq superior status z effectus pñtis scismatis/ac acta z agẽda in vniuersali eccl'ia/z spãliter in roma/fm veros ppõas digesta z notata sunt. Pro pleniori noticia pdictoꝝ acuit stilus/vt fm veras cronicas z approbatas. z spãlit antistitis nr̃i reuerẽdi archiepi Eusontini verissimi antiq̃tatuꝝ relatoris/z fris Ptholomei de Luca venerabilis croniste status z acta pterita in dicta eccl'ia lucidius cognoscant/et sciant a lectoribꝫ. Inuenimus em̃ ego Theodorus z socius meus charissimus frat Eusebius in pdictis z alijs cronicis/vt infra dẽ fidelit referẽdo q̃ Eusontin⁹ z Ptholome⁹ gesta z acta romane eccl'ie denotarũt/a natiuitate xpi vsq ad annũ dñi. M.ccc.xvi. a q̃ tpe citra nullũ scisma fuit in eccl'ia dei/vsq ad istud nouissimũ tps Petri de luna/z angeli carorio. ¶ Ex q̃ cronicaꝝ lectõne clare repimus/ q eccl'ia tã in veteri testamẽto/q̃ in nouo exigentibꝫ pctis z malicia sathane multas tribulatões passa ẽ. Tñ ab oi tribulatõe ipaꝝ sp deus liberauit/cũ ipi humiliter z ptrito corde ad deũ puersi sunt veniã petẽtes z maiorẽ quietẽ. Aliq in nouo testõ habuit eccl'ia dei a destructõe frederici ipatoris scdi/vsq ad tpa bõe mẽorie dñi Brego. pape. xi. q̃ q̃es z abũdãtia diuitiaꝝ reduxerũt eccl'iaz in pctã z vicia/ppt q̃ eccl'ia patit pñs scisma/z ml'ta discrimina z maiora patiet. ¶ In veteri ãt testamẽto eccl'a ml'tas tribulatões passa ẽ. Prio decẽ plagas duz fuit in terra egypti. Itẽ in tpe hite possessionis terre p missiõis vsq ad tẽpli edificationẽ. xi. psecutões passa ẽ eccl'ia. Itẽ post templi edificatoez suscitauit durissimã iacturaz z scisma/qd fuit int roboã z hieroboã. Itẽ suscitauit trãsmigratõz toti⁹ sacerdotij z destructõez tẽpli in babyloniã p pez Nabuchodonosor. Itẽ passa ẽ tpe nabuchodonosor/q̃ tpe ml'ti fuerũt pseudo põtifices maximi z scismata/clerus magnã psecutionez passus/et fuit vltia in veteri testõ. Cui psecutõi pñs et psecutio Frederici tcij/z magni vltimi antichristi futuri sil'es erũt fm abbatẽ Joachim libro de vltimis tribulatiõibꝫ. ¶ In nouo aũt testamẽto eccl'ia etiã varias z diuersas psecutões passa est exigentibus pctis z ope nature hũane hostis. ¶ In pmitiua enĩ eccl'ia summi põtifices apli plati/z ali⁹ cler⁹/opprobria/dãna z iniurias z mortis diuersa martyria passi sũt. ¶ Itẽ cessantibꝫ martyrijs et crescẽte dicta eccl'ia a Constantino magno z ab alijs pncipibꝫ a ppl'o xpiano inceperũt hereses menandri pmi heretici Arrij/z aliorũ hereticorũ/maxima scãdala generãtes in eccl'ia dei. ¶ Postq̃ autez in eccl'ia multiplicata sũt dñia in tpalibꝫ et spualibꝫ inceperũt intrusiões z scismata in romana eccl'ia/ppt q̃ dñia et ptãtes ptinue fuerũt odia z rãcores inter sũmos põtifices imperatores rhomanos z dños tpales. Que scismata fuerũt viginti cũ pñti/ z intrusiones. xli. ¶ Quoꝝ pmũ scisma incepit anno natiuitatis dñi. ccxliij. inter pmũ corneliũ z novacianũ. ¶ Scdz scisma fuit anno. ccc liij. inter liberiũ et felicẽ. ¶ Terciũ anno. ccc lxxiij. inter damasũ pmũ z Ursinũ ¶ Quartũ scisma fuit ãno. ccccxxxvij. inter Bonifaciũ primũ z Eulaliũ pbytez. ¶ Quintum Anno dñi. dxvi. inter Simachũ pmuz z Laurẽtiuz. ¶ Sextũ anno. dcccxij. inter Bonifaciũ et Dyoscorũ. ¶ Septimũ. dcc/xliij. inter Stephanũ tercium sanctũ virũ. z Constantinũ scdm. qd scisma si bñ videatur q̃si p oia sil'e est instanti scismati. z plus

assil'ak pñti scismati q̃ alia p̃terita. ¶Octauum scisma fuit ãno. dcccxlviij. int' Eugenij scd̃m t Sisimũ. ¶Nonũ fuit. dcccxxx int' Leonẽ q̃ntũ t Xp̃ofor p̃bytes. ¶Decimũ fuit anno. dcccclxij. int' Johes scd̃m nobilẽ Romanũ t Leonẽ octauũ. ¶Undecimũ fuit. dcccclxiij. int' Bregorium q̃ntũ t Johes ep̃m Placẽtinũ. ¶Duodecimũ. dcccxcix. int' B̃dictũ nonũ t Leonẽ p̃dictũ ¶Decimũtercium. M. xxvi. tpe Benedicti octaui q̃ a Romanis ej̃cit t alius intrudit postea B̃dictus restituit. ¶Decimũq̃rtũ scisma fuit anno. M. lij. tempe B̃dicti q̃ cũ iã sedisset multis annis alij q̃ sunt electi expulso B̃dicto. ¶Decimũquintum fuit M. lxxviij. int' Alexandrũ scd̃m t Lodulfum ep̃m. Permẽsem. ¶Decimũsextus fuit Mlxxxv. int'. Bregorij t ep̃m Permẽsem ¶Decimũseptimũ scisma fuit. Mc. int' Pascalẽ scd̃m t tres p̃latos q̃ nomẽ t officium occupauerunt fauore hereticj imperatoris. ¶Decimũoctauũ fuit. Mcxl. int' Belasiuz scd̃m t Bitodinũ Hyspanũ. ¶Decimũnonum fuit. Mcxxxi. int' Innocentiũ scd̃m/ t Petr leonis. ¶Uicesimũ anno. Mclix. inter Alexandrũ tercium t q̃ttuor scismaticos. ¶Uicesimũprimũ scisma fuit tpe Lodouici de Bauaria/q̃ Lodouicus venientе t regnãte Johãne. xx. q̃ Johãnes assumptus fuit ad papatũ. Anno dñi. M. ccclxix fecit fieri antipapã frẽz Petr de Carbario ordinis minor a quo coronã imp̃ij recepit Tñ facta dictor antipape t antiimperatoris annullata sunt infra annos. ¶Uicesimũsecundũ scisma p̃ns est t melius coloratum aliq̃ alio ppheratũ a spũscõ p̃ punitõe cleri t reformatõe eccl'ie. Circa quor intrusionẽ scismatũ p̃fictionẽ p̃cessuz ordinationem ablationẽ t finem ex flore sup̃adictor notum est. ¶Et p̃t notari singulariter q̃ omnia t singula scismata t intrusiones p̃dicta p̃ficta fota t nutrita sp fuerũt ope ingenio t inuidia pessimor sacerdotũ t cleri dei. sibi sp fauẽtib t auxiliãtib imperatorib t populo Romão. excepto Karolo magno t tribus Ottonib p̃mis de Saxonia/q̃ eccle/siã multũ afflictã sp exercerũt. ¶Itẽ notam9 q̃ in oi scismate sp ille vicit t obtinuit q̃ habuit ius siue primo siue scõo electus fuisset. Et sp antipapis t sequacib male succedit. ¶Itẽ i oi scismate iste papa visus ẽ habere ius t obtinuit q̃ electus fuit a maiori parte elector t habentiũ vocẽ in electõez papat9. ¶Itẽ notam9 q̃ de p̃uersiõe magni Cõstãtini circa t post q̃ roma t maria p̃ fidẽ x̃pi aguit q̃ ip̃atores romani vl' ppl's roman9 xxv. veros sũmos põtifices expulser de Roma/t ip̃os diuersis penitẽtijs afflixerũt in iuste. Quor summor pontificũ noia sunt hec. Julius p̃mus Simachus. Siluer9 p̃mus. Uigilius p̃mus. Martinus p̃m9. Leo tercius. Eugenius scõs. Johes octauus. Leo q̃ntus vel sextus. Johãnes decimus. B̃dictus octauus. Johes decimus quartus. Johes decimussextus. Bregor9 quintus. B̃dictus nonus. Bregorius septim9. Uictor terci9. Pascal' scõs Alexander terci9. Bonifaci9 sext9 ¶Itẽ notatũ fuit q̃ reges Frãcie q̃ p tpe fuerũt nũq̃ in aliq̃ dictor scismatũ adheserũt scismatico/ sz sp veris põtificib. imo qõ pl9 ẽ reges francie octo sũmos põtifices de sede expulsos po fuerũt et reduxerũt in rhomã i sedẽ p̃priaz. quor sũmorũ pontificũ sũt hec noia. Uigilius vl' Eugeni9 Leo Zacharias Stephanus Calixt9 Innocẽti9 Alexãder tercius t Pascal'. ¶Itẽ singularit notatũ ẽ q̃ qñcũq̃ eccl'ia in scismate vl' alio mõ vacillauit sp eccl'ia erecta fuit p alios p̃ncipes eccl'ares. vt p Karolũ magnũ. Ottones de saxonia. reges francie cõe Pisis seu Pisanos et diuersos alios. Hunq̃ enī eccl'ia relapsa vl' vacillãs suis opib velviribz se erexit ¶Itẽ singularit est notatũ q̃ nũq̃ in scismate per eccl'iam p̃cilij generale fuit vocatũ. Sz illi q̃ fuerũt in scismatib veri põtifices vocauerũt p̃cilia particl'aria in diuersis locis p ut videbak sibi expedire. ¶Tñ nõ repio aliqõ scisma sine concilio aliq̃ fuisse ablatum. ¶Item reperio q̃ tpe Bregorij sexti t Clementis scdi q̃ tpe erat scisma i eccl'ia quando Henric9 imperator p̃uocauit t p̃gregauit p̃cilij generale nõ vocatis papa nec cardinalib q̃ erãt discordes. Et qõ ibi ordiatũ fuit valuit t fuatũ fuit i eccl'ia/nõ obstante absentia pape t cardialiũ. ¶Itẽ notatũ ẽ q̃ aliq̃ in sede apl'ica t tenẽtes pacẽ iuste suis tpib regnauer sine scismate/ q̃z noia sũt h. Johes. x. Johes. xvij. Siluester. ij. Damasus et Uictor. ij. ¶Itẽ notãdũ ẽ q̃ Leo papa. iiij. dubitãs ne ei9 electio cẽt bõa renũciauit papatui. tñ cardiales videtes ei9 bõitatẽ relegerer ipm. Et idẽ p̃tigit honorio. ij. natõe bonoñ. ¶Scismata sup̃dicta fidel' extracta sũt a sup̃dictis cronicis q̃ patẽt oib volẽtib eas audire.

¶Finit

Incipit tractatus

eiusdē Joh. de gerson ō vnitate eccl'iastica

Hitatis eccl'iastice tractatoribus/vn⁹ ex zelatoribꝫ eiusdez pacis viā felicit inuenire. Et si alligatū corpus vincul' occupationū teneat ne pgat ad sacrū ꝯciliū Pisis/ō auspice celebrādū. nihilomin⁹ ꝟbū dei (sicut dicit ap'l's) nō est alligatū. Propt̄ea decreuit spūs ꝑmptus/et pacis auidissim⁹ verbū aliqō dei litteral' insertū quaquauersum spargere qua infirmaneāt ire caro. Non q̄dē ad determinandū absit hec temeritas sz ad examinādū t dāduz sapiētibꝫ occasiōez t offerēdū in tabernaculo dei cū hoībꝫ id qō ex talento qualisqz sciētie cōmissum est

Hitas q̄ppe eccl'iastica ad vnū certū xp̄i vicariū/stantibꝫ terminis inq̄bꝫ est eccl'ia Anno dñi. M. cccc xl. xix. Januarij nō est retardāda ppt̄ allegatōes q̄sdam ex iuribꝫ positiuis/sūptas ꝯtra celebrationē ꝯcilij general' aut viā cessiōis vt q ꝯciliū nō p̄t celebrari sine auctē pape. Q3 spoliatus añ oīa debet restitui. Q3 recusandi sunt tanqz inimici q subtraxerūt se ab obediētia. Et allegari p̄t iust⁹ met⁹. Q3 pape nemo dicere p̄t. cur ita facis? p̄sertim si nō sit exp̄sse errans cōtra articl'os fidei. cū a nemine valeat iudicari/t nemini sit subiectus nec possit effici scismatic⁹. Q3 picl'osum est pastori deserere gregē suū cedēdo. Rursus q q̄libet fecit debitū suū p eccl'iastica vnioē. nec est in culpa. Deniqz q inq̄rendū ē de iustitia vere p̄t'. sine cui⁹ cognitōe nō p̄nt hi q errauerūt penitere. t si q̄ sūt sil'ia. ¶ Ponūtur igit̄ aduersus ista ꝯsideratiōes .xij. generales/quoz explicatio special' sufficiet studiosis ista reuellere.

Consideratio .i.

Hitas eccl'ie general'/sic ipedita ē p diuisiōes filioz suoz tāqz mēbroz putrescētiū/t ō deū peccantiū. naz pctā nr̄a iuxta verbū pphēticū diuiserūt inter nos t deū. Sic p vnionē oppositā. s. p reconciliatōem cuiuslibz ad deū corrigendo ꝓuos mores hūliādo se et orādo/rursus dz hec vnitas impetrari. Alioq̄n manēte cā scismatis q̄lis de sua cessatōe poterit spes hr̄i nisi tm̄ in pura gr̄a dñi nr̄i iesu xp̄i. q̄ immeritis et ingtis ꝓfere solet magna. nihilominus coadiutores ei⁹ esse nos oꝑtz. nūc p̄cipue q̄n pacis inimic⁹ seuiet acri⁹/q̄nto reditus pacz ꝑpinq̄or apparet/imittet q̄n si poterit validissimū ad ꝓtinuatōez scismatz impedimētū/diuisiōes. s. int' cos q̄ pfecuti sūt vniōz misterio supbie cupiditatz aut inuidie

Cōsideratio .ii.

ō primā allegationem

Hitas eccl'ie essential' sp manet ad xp̄m caput eccle sie xp̄s/in q̄ sum⁹ oēs vnū ꝑm apostolū. Et si nō hz vicariū/dū. s. mortu⁹ ē coꝛpaliter vel ciuilit. vel qz nō ē ꝑbabilit expectādū q̄ vnq̄z sibi vl' successoribꝫ suis obediētia p̄stet a xp̄ianis/tūc eccl'ia tā diuīo q̄z naturali iure cui nullū obuiat ius positiuū rite itellectū/p̄t ad ꝑcurādū sibi vicariū vnū t certū semet ꝯgregare ad ꝯciliū generale rep̄sentās eā. t h̄ n̄ solū auctē dñoz cardinalīū/sz etiā adiutorio et auxilio cuiuscūq̄z p̄ncipis vl' alt⁹ xp̄iani. Nō enī hz coꝛp⁹ eccle sie mysticū a xp̄o pfectissime stabilitū min⁹ ius t robur ad ꝑcuratōez sue vnitōis/q̄z coꝛpus aliō ciuile mysticū vl' naturale verum Neq̄z enī ē ō imediato ac imutabili iure diuino vl' naturali/q̄ eccl'ia se ñ possit ꝯgregare t vnire t sine papa aut sine aliq̄ ꝑticulari statu vl' collegio. vbi in casu cadere p̄t mors vel erroꝛ.

Cōsideratō .iii.

ō scdaz allegationez.

Hitas eccl'ie ad vnū certū vicariū xp̄i/q̄ qōāmō accidēt̄al'atz mutabilis ē ñ dz ipediri mīme vl' differri ꝑpter ꝯtētiōez duoz ō papatu aut fautoz suoz̄ si q̄rāt sic manere p allegatōes iuriū positiuoz. t iustificatōes varias t q̄stiōes q̄ sūt spoliati. t q̄ debēt añ oīa restitui vl' aliū de. Sz videt expediēs q̄ ea q̄ r̄tro sūt obliuiscētes ist̄i ō ꝯcilio/si anteriora sic ap'l's loq̄tur/se extēdāt. vt iuxta narratōez ab Aug. ꝯmēoratā/pl⁹ q̄z ad quō liberabit eccl'ia ab hac scismatz fouea ꝑfundissima q̄z q̄lit̄ et a q̄bꝫ in eam est ꝓlapsa

Cōsideratō .iiii.

ō sextā allegatōem

Hitas eccl'ie ad vnū certū xp̄i vicariū sic amāda ē/ vt ꝑ sua adeptōne possint ratōnabiliter plurima mala singulariū ꝑsonaz dimitti/nunc vel in posterū sine pena. Et quedā vera singularia iura possunt differri. sic q̄ fiat cessatio volūtaria de eis. vel etiā coacta p auctoꝛitatē ꝯcilij

Hoc nimirū dictat nature lex vt ps q̄libz p suo toto saluādo se det et exponat. Q3 si q̄s ꝓtendentiū iustificare se seu iniuste secū agi ꝓtēderit/dicat ei.tu te tuaq3 oīa debes eccle sie/tu q̄ pastorē te noīas q3tūcūq3 sis inno cēs debes p ea vl' saluāda vl' vniēda vel nō q̄uiter scādalizāda patus esse ponere vitam ꝓpam.q̄nto mag3 quālibz dignitatē q̄rēdo q̄ sunt iesu xp̄i.z hoc nō fm dictamē ꝓpuz vel carnale.sed publicū z incorruptū spūa le/put ꝓcilium qđ vtiq3 sapiēs ē iudicabit. Neq3 p̄sus B agēdo deseres gregē /sed pa sces vnies et manere diceberis

Consideratio.v.

Vitas eccl'ie ad vnū xp̄i vicarium
v nō habz necesse q̄ nūc pcurek fuā do termīos lr̄ales/aut cerimoniales turiū positiuorū/aut pcessuū ordinariorū/ in euocatōibz/accusatōibz/dilatōibz aut sil'i bus.sed sūmarie z de bona grossaq3 cōtate p̄z pcedere ꝓciliū istō generale. In q̄ reside/ bit sufficiēs auctoritas iudicial' vtēdi epi keya.i.interp̄tādi oīa iura positiua. z ad fi nē celeriorē et salubriorē habēde vniōis ea dem adaptādi/aut si op9 fuerit relinquēdi. Qđ enī p ecclīastica pace z salute instituti est/si rite et nō tyrānica malignitate fuerit ī stitutū nō dz ꝑ eam militare. ne ptās data videak ꝓstitutōibz hūanis in destructōz ec clesie nō in ei9 edificatiōez. Ductas ꝓo do ctrinal'z vtendi epikeya residet p̄ncipaliter apud p̄itos ī theologia q̄ ē architectonia re spectu aliaz. Et ꝓseq̄nter apō p̄itos ī scīa iu ris canonici et ciuil' put ex p̄ncipijs iurz di uini et natural' habēt accipe fundamēta.

Cōsideratio.vi.

ꝑ q̄rtā al legatōez
L Vitas eccl'ie ad vnū certū xp̄i vica
v riū/videk p ꝓciliū nūc celebrandū sic pcurāda/ q̄ primo dek securitas tā p̄ncipes q̄ p alios q̄scūq3 p duob9 ꝓtē dentib9 si voluerit ꝓparere pcedēdo ad im plēdū iuramēta sua atz vota. Q3 si noluerit ꝓfidere q̄rak ab eis cessio p pcuratorez legi timos. Q3 si vtrūq3 ꝓtēpserint pcedak ꝓtē ptis ambobus cōtendētib9 ad electōez vni us p cōmunem assensum toti9 cōciliꝫ robo rantis et approbātis illud qđ duo de col legio dñorū cardinaliū aut eorū pars ma ior et sanior ꝓstituerit aut fecerint. Q3 si vo luerint aliqui ptinaciter adherere alteri ꝓtē dentiū/nec insequi sententiā concilij/qđ nō est leuiter p̄sumendū /viderint ipi de salute sua.quia cōcilium istud et sequaces ei9 se a/ pud deū et homines a scismatis imputati/ one liberauerint.

Cōsideratō.vii.

ꝑ tertiā al legatōez
Vitas eccl'ie ad vnū certū christi
v vicariū sic p̄uilegiata z sancta ē /vt eā sincero zelo q̄rētes/nullo mō de/ bent reputari a ꝓtēdentib9 sui aduersarij .ſz amicissimi in christo/dū cessionem ipōrum volūtariā q̄rūt/vel eis nolētib9 cedere petūt deiectōem/quatinus vt spūs eorū salu9 fi/ at/nec eccl'ia diuti9 pturbek. Agūt q̄ppe tā rem ipōz contendentiū q̄s id qđ q̄libz xp̄ia nus agere debz. Immo iussionē dei habēt in tam desp̄ato et inueterato mīs cōmūis morbo. Hec est radix inuiolāda z sufficiēs pie necessitatis et necessarie pietatis /ī qua christianissim9 rex francorū /vere innocen/ tissimus.nec q̄rens que sua sunt.nec quēpi am odio habēs /fundauit hacten9 oēm agi biliū varietatē laudabilē circa pacis redu ctōnem.sicut lr̄a sua patens indicat/ cuius initiū est post salutatōz. Pax eccl'iastica z̄. Preclarā itaq3 artulit excusatōem Licero ī philippicis.dum incōstans in amicicia ce saris z vari9 fuisse culparek.cui9 est hec sen tentia/q3 ꝓba nō habeo. Cesarē ait nūq3 di lexi nisi p q̄nto diligere visus est rēpublicā Dū g̃ mutauit amorē ad candē rēpublicaz factus tyrannus.ego ꝓseq̄nter aduersus eū amicicia ꝓmutaui.

Cōsidera.viii.

ꝑ terciam al legationem.
Vitas eccl'ie ad vnū certū xp̄i vica
v riū nō debz ipedire p̄pter restitutō nem obedientiarū ambob9 conten/ dentib9 tanq3 spoliati sint p̄us faciendam. Nam q̄ iniustus detentor vel predo spolia tus sit restituēdus /est mag3 ex institutōne positiua z iudiciaria nō pure naturali vl' di uina. Propter ea tenet in solis casib9 exp̄ssis. nec ī p̄iudiciū iuris diuini/z natural' z bo ni ꝓmūis est aliq̄tenus obſuāda. Neq3 ei restitutio dz fieri (exēpli gr̄a) hereticis neq3 scismaticis manifestis neq3 furios/z ebrijs in sui pniciē. neq3 intrusis in papatuz. neq3 petētib9 vxorē nō desponsabilē. aut affinez in gradu p̄hibito iure diuino. neq3 petenti bñficiū qđ tenere nō potuit. alio iā exīte le gitimo possessore. neq3 postremo volēti re/ bus detētis abuti in contumeliā creatoris

aut ī eccl'ie pniciē. aut in hoīs liberi fuitu tē/aut ꝺ castitatē alicuī et vitā. ⁊ si qua sūt sil'ia. Hl'tas aūt exceptōes hmōi ꝺ ꝓtēden tiū quēlibet intuenire videre facile est

Cōsideratio.ix.

ꝺ octauaz allegatōez

D Hitas eccl'ie ad vnū certū xpi vica
v riū videt mel' ꝓcurāda si neqz añ ꝓciliū neqz ī ꝓcilio neqz postmodū q̄ā fieri iustificatōes vl' iniustificatōes co rū q̄ hincinde facta sūt. vt de intrusiōe huī vl' illī ī papatū. de ꝓcessib' ꝑmo fulmīatis ī alīutz. de violatōe iuramētoz̄ et votoz̄. de subtractōe aut neutralitate. vel libertatis eccl'iaz ꝑticulariū reductōe. De iputatōne scismatū vel hereſū. de adhesiōe repzobāda vel laudāda alterī ꝑtis obediētie. De sentē tijs excōicatōnū aut aliaz penarū. ¶ Cesset ꝙpe talia /⁊ iuxta ratōes ꝑ via cessiōis et ꝑticā eī al's pluries oñsam ꝓcedaī auferē do ꝓcessus factos et iustificādo vl' ratificā do aut etiā tolerādo ꝑterita/ put rez̄ q̄litas patiet. aut pl'ima ad statū q̄ ꝑus erāt añ sci sma ꝑsens /absqz alia discussiōe reponēdo. puidēdo rursus amboꝫ ꝓtēdentiby de suf ficiēti securitate ⁊ statu pī cessionē. si eā ꝑ se vel ꝓcuratoz̄es legitimos vltro facere etiaz fero voluerint. q̄ cessio eis ꝑ ꝓciliū ꝑ purga tōe omniū ꝑus impositoz̄ tanqz sufficiens reputet valitura.

Cōsidera.x.

ꝺ septimā et quin tam allegationem

Hitas eccl'ie ad vnū certū xpi vica
v riū tāto zelo q̄rēda est vt vir possit sobzia esse/⁊ nō temeraria reputatio alicuī xpiani q̄ sufficiēter ad ℔ ꝺbitū pege rit. q̄to min' ℔ quispiā audere ꝺz asserere iu ramēto/ ꝑ ftim vbi hoīm maxima multitu do reputat ꝺ riū. ℔ enī ꝺd aliud est q̄z ptina citer et incoꝛrigibiliter talē in erratis ꝑsiste re? ¶ Rursus occurrere ꝑt casus multi ī q̄ bus ꝑ adeptōe pacis publice aut iuste defē sionis sicut vim vi repellēdo. Liceret a rite electo ī papā subtrahere obediētiā. Liceret in neutralitate manere. Liceret ipm coꝛpa liter incarcerare. Liceret ei admīstratōz̄ oēz publicā intedicere. Liceret ꝑ appellatiōem aut sil'e remedium sibi ꝑsistere. Fieretqz sic ei obediētia vera potī q̄z ꝓtradictio vel resistē tia. Liceret ꝑmissas snias suas q̄lescūqz nō timere nec timēdas asserere/ sz lacerare eaſ⁊ in caput suū retoꝛq̄re. Liceret ꝑterea accu sare eū de scismate vl' hereſi. Tā doctrina/ liter in locis publicis ꝑ theologos et sapiē tes q̄z secrete in coꝛrectōe fraterna. cui subij cit tanqz pctoꝛ ī foꝛo penitētie ⁊ iuridice co rā tota eccl'ia. cui similiter subiect' est tanqz deuiabil' in ꝺuiabili. Liceret ꝓciliū genera le eo inuito celebrare. Liceret tādē ipm ad cessionē ꝓpellere vel renitentē deijcere ab oī honoꝛe et gradu /imo et vita ꝑiuare ¶ Hec omnia deniqz talit' licere ꝑñt sub tali iure di uino et naturali q̄ aduersus hāc ꝑitatē nul la lex vel ꝓstitutio puri hominis cuiuscun qz sine noua autoꝛizatōe dei fieri debz. quin erroꝛ intolerabilis dānāda sit. Et in vero pre dicti casus in scismate ꝑsenti ꝓcurrerūt dis cutiēdo nequaqz assumim'/ cū distinctōes particulariū casuum omitti debere magis estimemus.

Cōsideratio.xi.

ꝺ octauaz allegatōez

Hitas ecclesie ad vnū certū christi E
v vicariū nō reqꝛit vt errantes ꝑser/ tim in dubio ꝓbabili circa obedien tiā veri pape penitere nō possint. nec esse in statu salutis. nisi ex ꝑsse ⁊ absolute confiteāt erratū suū. cū sepe in talib' penitētia vel ab solutio ꝓditionata sufficiat. Sed nec optz oēs inculpare de scismate. qui in tāta iuris papalis dubietate ꝓsurgēte ex factis dubijs et varijs/ certā vero pape nō ꝑstiterūt obe diētiā. Sicut nēpe verus papa potuit ī scismat' culpam labi si ꝑtinax fuerit in recu sando ea que pacē vniuersalē habebāt redu cere/ vt concilium generale. vel ꝓmptitudinē animi ad viā cessiōis iurate ⁊ voti comple mentū. Sic excusari poterūt multi aduer santes ei/ si fuerit hoc zelo vniōis habende. si fuerit ex dubio ꝓbabil' ignoꝛātie. duz tū patos sp audire eccl'iam exhibuerint semet ipos/ et obedire cognite veritati

Consideratio.xii.

Hitas eccl'ie ad vnū certū xpi vica
v riū sicut inchoāda ipetrādaqz est ꝑ oꝛōes ꝺuotas/ et moꝛ coꝛrectōez. sic in eius reformatōe a sūmo vsqz deoꝛsum ꝑ oēm suoꝛū mēbroꝛū ꝓncipaliū vel ñ prin cipaliū iunctura /ꝺz cū facta fuerit studiuz vehemētissimū ⁊ ꝓtinuū adhiberi ne iusto dei iudicio deteri' ꝺd cōtingat si post ꝓces sam dei miscdiam vniōis salutarē recidiua tio ꝓꝛ fiat. ¶ Qualia ꝓo in eccl'iastica poli tia veniāt reformāda. poterūt docere tam li bri expientie/ q̄z multiplices cartule /iā sup

hoc edite ꝛ relatões eccl'iasticoꝝ ī ꝯcilio fi/
de digne.¶Deniq; si ꝓtigerit forsitã genera
le ꝯciliũ retardari ꝑpter ꝓncipũ vel alioꝝ
in diuersis patrũs diuisiões /vl' aliũde. sic
q; multi notabiles vel neg̃ant vel nolerit
ꝯparere/nec mittere sz differre.et dñi cardi
les vtrobiq; sentiãt ꝑbabili ꝯiectura q; tl'es
multi et magni de vtraq; pte nõ obedirent
sue electõi/viderek expediẽs in ꝑ casu q; ipi
cardinales ꝯparẽtes in ꝯcilio inuenirẽt sal/
tẽ modũ tollendi ꝑpetuitatẽ in hoc scisma/
te,puidendo q; post decessum amboꝝ ꝓten
dentiũ/ꝛ si nõ citi⁹ paꝝ haberek.qꝛ melius
esset sero q̃ nunq; .et hoc iuxta modũ qui ī
alio ꝯcilio frãcie fuit ꝯclusus vt ꝑ suos am
basiatoꝛes q̃ꝛerek ꝛ ꝑseq̃ꝛek apud amboꝰ cõ
tendẽtes ꝛ sua collegia de nõ eligẽdo.ſ.quẽ/
piã in casu moꝛtis huiꝰ et illius /cũ ceteris
clausulis ad hoc opoꝛtunis

Bequunt quattuoꝛ consideratões ad fulcimentũ ꝛ declaratõez ꝑmissoꝛum.

Cõsideratio prima

F Vitas eccl'ie ligat quadꝛuplici lege
v diuina sz vel euangelica/naturali/
canonica ꝛ ciuili. Quaꝝ duas extre
mas regulare necesse ẽ ꝑ ꝓmas ſm epikeyã
id ẽ bonã eq̃tatẽ. Hoc itaq; ex traditõibꝫ ea
rundẽ legũ vltimaꝝ ꝙuincik/q̃rũ annotati/
ones aliquas ꝑ min⁹ eruditis et kr̃atis pla/
cet adducere. Prima annotatio¶Nõ de/
bet reꝑhẽsibile iudicari si ſm varietatẽ tem
poꝝ statuta q̃nq; variant hũana .ꝑ̃ptim cũ
vrgens necessitas vl' euidens vtilitas id ex
posciꝛ/q̃m ipe dꝰ ex his q̃ in veteri testamẽ
to statuerat nõnulla mutauit in nouo. Hec
Innocẽtius tercꝰ in ꝯcilio generali/ꝛ habẽ
tur in decretali. Nõ debz.de cõsanguinitate
ꝛ affinitate in antiq̃s. Scda annotatio.
¶Q̃m nulla iuris sanctio quãtũcũq; ꝑpen
so digesta cõcilio ad hũanc nature varieta/
tem ꝛ machinatões eiꝰ inopinabiles suffic̃.
nec ad decisionẽ lucidã sue nodose ambigu
itatis attigit.co ꝑ̃ptim q; nihil adeo certum
clarũq; statuik q̃n ex causis emergentibꝫ q̃/
bus iura iã ꝑdicta mederi nõ p̃nt in dubiũ
reuocek ꝛc̃. Hec Joh̃.xxij .ī ꝑmio clemẽt.
Tercia annotatio.¶Nõ p̃nt oẽs casus
seu iuris articl'i legibꝫ ꝑhẽdi/sz cũ aliquo
casu sentẽtia legũ manifesta ẽ. is q̃ iurisditi
oni ꝑ est ad sil'ia ꝓcedere /atq; ius ita dicere
debet. Hec habenk in.l.nõ p̃nt. ff.de legibꝫ.
Quarta annotatio.¶Certũ est q; is cõ/
mittit in legẽ q̃ legis ꝟba ꝯplectẽs cõtra le/
gis nitik voluntatẽ.hoc habek in regula iu/
ris Certũ ī. vi. Cõtra facit q̃ id facit quod
lex ꝓhibet. Jn fraudẽ legis facit qui saluis
verbis legis sniaz eius circũuenit. Hec ha
benk in.l.contra legẽ.ff.de legibꝰ Quin/
ta annotatio ¶Nulla iuris ratio aut eq̃tatis
benignitas patik/vt q̃ salubriter ꝑ vtilitate
hominũ introducunk/ea nos interꝑtatõne
duriozem ꝓtra ipoꝝ ꝓmoda pducamꝰ ad ſe/
ueritatẽ. Hec habenk in.l.nulla.ff.de legibꝫ
Cum quo ꝯcoꝛdat regula iuris canonici ī
vi.Quod ob gratiã alicuius ꝯcedik nõ est
in eius dispendiũ retoꝛquendũ. Jtẽ ipe le/
ges cupiũt vt iure regank. Jtẽ ait Scipio
nasica. Cõsul dũ iuris oꝛdinẽ sequik/id agit
vt cũ legibꝫ suis rhomanũ coꝛruat imperiũ
Jdeo iuris oꝛdo est in casu. vt sz iuris oꝛ/
do non seruetur.

Consideratio scda

5 Vitas eccl'ie ad vnũ certũ ꝓpi vica
v riũ neq̃t mõ ꝑcurari ꝓmode sine re
cursu ad epikeyam/ seu bonã equi/
tatem q̃ interꝑtak lr̃am iuriũ positiuoꝝ ſm
intentõez legislatoꝝ radicatã in legibꝫ eter
nis ac immutabilibus diuĩe legis /per quã
legum cõditoꝛes iusta decernũt .atq; ſm di
ctamen legis naturalis. Hic autẽ ꝓcessus
antonomatice et sũme iudicãdꝰ erit iuridi/
cus/si innitek legibꝫ et iuribꝫ et canonibꝫ/ꝑ
ꝓio et vero noĩe sic vocãdis.¶Veritas cõ
sideratõis legik clarissime in libꝛo experien
tie ꝑ ꝓudentes et circũspectos/nec ꝓoteꝛ/
uos/nec male affectatos/dũ cõsiderant ma
teriam ꝑsentis scismatis/cum circũstãtiꝫ
omnibus/quales nunq; vise sunt cõcurri/
se in aliq̃ casu lege positiua mẽoꝛato .Quid
igik mirandũ/si nõ habeak in eisdẽ traditio
nibus positiuis modus ad remediandũ ex
pressus/quẽadmodũ multi vigebãt moꝛbi
ꝓriuſ q̃ leges nũc cõdite late essent/quibus
nõ erat exꝑ̃sse,puisum.ꝛ cũ leges hmõi facte
sunt constat q; nõ poterũt infinitati casuuꝫ
possibiliũ ꝓuidere.¶Sũt autẽ ipi⁹ iurꝭ di
uini et naturalis regule tales ĩmobiles ꝛ et
ne /vt exẽpli gratia

Principia iuris di/

uini ꝛ naturalis
o Bedire oꝑtet dꝰ magis q̃ hoĩbꝫ.

Dedit deus ptātem hoibꝫ in edificationez non in destructionem ecclesie. Nihil possumus contra ꝟitatē. Plenitudo legis atqꝫ finis eius ē dilectio. Dilectio ē cā vniōis atqꝫ pacis. Dilectio nō q̄rit q̄ sua sūt. Finis oīs ptātis ⁊ hierarchie eccl'iastice ē dilectō pax ⁊ vnio. Finis ꝑponit necessitatē his q̄ ad finē sunt. id ē ꝼm exigētiā finis cetera dñi moderari. Necessitas nō hz legē. Felix necessitas q̄ ad meliora ꝓpellit. Bonꝰ pastor pōit aīam suā p ouibꝫ suis puniēdis ⁊ saluādis Inimici hoīs domestici eiꝰ. i. carnales sensꝰ. Spūalis hō oīa dꝫudicat. Mediū ꝟtutis accipiēdū ē vt sapiēs iudicabit Ulm vi licet repellere. Fas ē vnicuiqꝫ se tueri ⁊ rē suā defēdere ꝫ vim iiustā. Qui suo iure vtit nemini facit iniuriā. Deteriora sunt aīarum q̄ corpaliū vel rez exterioꝝ detrimēta. Depositū nō est reddēdū i depositarij vl'reipublice detrimētū. Salubriꝰ panis aut vestꝫ aut gladius abusiuis subtrahit q̄ donetur Unicuiqꝫ mādauit deꝰ de ꝓximo suo. diliges inq̄t ꝓximū tuū sicut teipm. Qđ ꝑ charitate īstitutū ē ꝫ charitatē militare nō dz. Si pes tuus aut manꝰ ⁊ ita de capite scandalizat te ꝑūce abs te. Qui ecclesiaz nō audierit sit sicut ethnicꝰ et publicanꝰ. Tolerāda sunt zizania ne sil' eradicet et triticū. Cōmunis error facit ius. Nō ꝑiurabis. Reddes altissimo vota tua. Oīe iuramētū et votum qđ sine detrimēto salutꝫ ꝑt custodiri ꝼuādū est. Cuiꝰ ē ꝓdere vel doctrinal'r vel iudicialiter/eiꝰ ē sil'r interꝑtari. Intelligētia dictoꝝ ex causis assumēda ē dicēdi/⁊ sil'ia multa

Cōsideratio tercia

Ꝟitas eccl'ie ad vnū certū xꝑi vicariū dū ꝓcurat ꝑ epikeyā seu bonā eq̄tatē nō exigit ī sic epikentibus seu legū positiuaꝝ interꝑtib⁹ q̄ habeāt euidentiā mathematicā seu demōstratiuā. sed satꝫ ē si certitudinē moralē seu ciuilē ⁊ politicā attulerit ¶ Cōsiderat q̄ppe bonꝰ epikeyes circūstātias oēs pticl'ares /q̄les nō potuit legislatoꝝ pūidere nec exꝑmere. q̄b attentis aspicit finē q̄ seq̄ret rigorē lr̄alis exꝑssionis obꝼuaret/q̄ dū videt ex hac obꝼuatōne lesurā foꝛe ex legibꝫ diuis vel el'nis/ꝫ intentōez debitā legislatoꝝ dictat vel doctrinalit' vel auctoꝛitatiue/q̄ lex scꝑta sic vl' sic applicanda est seu deserēda ꝼm imaginationē pḣi de regula lesbia q̄ erat plūbea et nō ferrea. i. flexibilis nō imutabilis. ¶ Cōstat aūt q̄ ꝺ circūstantiꝫs moralibꝫ nō ꝑt hr̄i certitudo nisi moral' ꝼm pḣi sniam in ethicis. Exēpli gr̄a Tyrānus pseq̄t rēpublicā cautel' doloꝰ/sicut lupus rapax. nihilomin⁹ ipe teget se vestimētis ouiū. q̄ sūt tā ꝟba q̄ facta apparēter sctissima. in quibꝫ est freq̄nter eq̄uocatio vl' hypocrisis. Ego inq̄t ista ꝓ republica. ago ꝓ salute ppl'i /ꝓ q̄bꝫ patꝰ sū. etiā mori/ nec dicētibꝫ oppositū quōlibꝫ fides detur. Ita mentiet tyrānꝰ ⁊ ml'tos ex simplicibꝰ seducet. Prudentes ꝟo et iudices quoꝝ est epikeya vti legent ī opibꝫ suis oppositū ꝼm artē xꝑi. Ex opibꝫ eoꝝ cogscetꝫ eos. ¶ Vult dicere ꝓsideratio q̄ prudētibꝫ ipis credēdū est/etiā si nesciuerint rōes euidētes ⁊ incalū niabiles adducere. alioq̄n ꝑiret ꝓsertim oīs politia. Deniqꝫ apte sunt ꝫ loco parabolice narratōes de lupo et oue/quā lupus diuersis fraudibꝫ nūc oīendo sil'itudinē ⁊ amicitiā/nūc falsam īponēdo calūniā q̄rebat fallere vt vocaret. ¶ Propt' qđ monuit xꝑs Attendite a falsis ꝓphetis

Consideratio q̄rta

Ꝟitas eccl'ie ad vnū certū xꝑi vicariū nūc ꝑ ꝓcilia pysanū dño ꝓcedēte ꝓcurāda debz solidiꝰ inniti sentētijs ⁊ deliberatōibꝫ hmōi concilij et sapiētū in eo vēturoꝝ/etiā si nō offerāt ratōes euidentes q̄ allegatōibus vel assertōibꝫ vel excusatōibus aut iustificatōibus vel cōtendētium de papatu vel fautoꝝ suoꝝ. ¶ Deducitur faciliter ꝓsideratio ex ꝫ q̄ mediū ꝟtutis accipiendū est vt sapiēs iudicabit. ⁊ vt spiritualis qui oīa dꝫudicat dicet/ nō vt carnal' hō q̄ non sapit q̄ dei sunt sibi fingit. ¶ Quis enī dubitauerit q̄ pl'es causę ꝓcurrere habeāt ꝓ omnibꝫ de ꝓcilio vt eis fides det q̄ laboraāt ad vnionē dādā/q̄ ꝑ alijs cōtendentibꝫ ad suā p̄sidentiā talē q̄ē occupādā. ¶ Amoꝛ q̄ppe nimiꝰ et carnal' ad seipz et ad suos/nōne fallere solet ⁊ in errores ipios traducere etiā vsqꝫ ad imitatōem luciferi vt adorari velint sicut dij/neqꝫ reputēt se subditos eē cuiqꝫ /sicut filij belial sine iugo/nec sibi posse dici. cur ita facis. q̄ nec deū timēt nec hoiem reuerenť/cū tm̄ hūliores esse debeant/⁊ ad ꝼuiendū ꝓmptiores ex plātiōis munere q̄nto se obligatiores eē ꝓspiciūt in reddēda ratōe. ¶ Postremo tm̄ ꝫ summopere cauendū ē iudiciꝫ ne vsus epikeye passim ⁊ absqꝫ manifesta ratōe fiat/ trāsmutādo legem scriptā Alioq̄n tolleret ꝓtinus a legibꝫ

sua stabilitas/quibꝫ nutãtibꝫ totã reipublice disciplinã innitentẽ eis collabi. ⁊ exꝑtis rẽpublicã corruere vl' ꝓturbari necesse ẽ Jn de ꝓtigit apud rhomanos ista seueritas etiam in nece ꝓpriozꝫ filiozꝫ. ne labefacerẽt optimã reipublice disciplinã ¶Finit ¶Quattuoꝛ ꝓsideratões q̃ ad robur p̃dictorũ faciũt repiuntur postea in oꝛõe Apparuit gratia vi. D

Jncipit tractatus

eiusdem de statibus eccl'iasticis

Jp Ex quã omnes obꝛuare conuenit cũ omnibꝫ. tũ maxime circa mĩsteriũ religionis xp̃iane/nũq̃ solidꝰ subsistit q̃ si ꝓbitate ⁊ iustitia tanq̃ soꝛoribꝫ fulciat. Nã si nõ in vera iustitia et iusta ꝓbitate reddat vnicuiq̃ qđ suũ est/nõne scisma ꝓtinꝰ irrũpens pacẽ exturbabit. ¶Audiamꝰ idcirco sub breuiũ' ꝓsiderationũ nũero qđ statꝰ sũmoꝛ pontificũ. qđ p̃latoꝛũ. qđ curatoꝛũ. qđ mendicantiuꝫ possit qlibet de suo mĩsterio ꝓfaciter offerre ne trãsgressio finiũ ꝓpꝛioꝛũ/seu dilatio nimia sepet iusticiã ab oculo felici pacis. pinde lites fedas vt assolet introducat

Sequũtur sex consi

deratões sup statu sũmi pontificis.

Cõsideratio prima

f Tatus papal' instituꝰ ẽ a xp̃o supnaturalit⁹ ⁊ imediate tãq̃ ꝓmatum habẽs monarchicũ ⁊ regalẽ ecclia stica hierarchia. fm quẽ statũ vnicũ et supmũ eccl'ia militãs dicit vna sub xp̃o. quem statũ qsqs ipugnare vl' diminuere/vl' alicui eccl'iastico statui pticl'ari coeq̃re p̃sumit/si ꝑtinaciꝫ faciat/ hereticꝰ est scismaticꝰ impiꝰ atq̃ sacrilegꝰ. Cadit enĩ in hereĩm totiens exp̃sse dãnatã a ꝓncipio nascẽtis eccl'ie vsq̃ hodie/tã p̃ institutõem xp̃i de ꝓncipatu petri sup alios apl'os/q̃ p traditõem totius eccl'ie in sacris eloquijs suis ⁊ generalibus cõcilijs.

¶Consideratio secũda

f Tatus papalis licꝫ nõ oĩno vacet seu deficiat p mortẽ pape naturalez vel ciuilẽ. nec p ꝓsequns eccl'ia desinit eẽ vna. nihilominꝰ eniti debẽt christiani sub pena scismatis q in ꝑ statu ꝓstitutaꝫ ⁊ p̃sideat assidue vnicꝰ et certus sũmꝰ põtifex q̃tũ fieri põt. p loco et tpe. sic q nõ est licitũ sciẽter impedire/q minus sit vnꝰ talꝫ supmꝰ põtifex in eccl'ia in q̃ sit eccl'iastice ptãtis plenitudo. ⁊ q ñ sint plures in q̃ tanq̃ eccl'iasticũ regimen desinere esse possꝫ monarchicũ ⁊ in aliã politie spẽm/vt in aristocraticã/aut tymocraticã verteret. q̃uis papatꝰ has politiaꝝ species nõ excludat sꝫ assumat. quẽadmoduꝫ de sacro dñoꝝ cardinaliũ collegio ⁊ de generali concilio videre est

¶Consideratio tercia

f Tatus papal' nõ eximit papam a legibꝫ pure diuĩs q̃ vl' in euãgelijs vl' generalibꝫ ꝓcilijs posite sũt. ¶Et ex hoc ꝓñt ptꝫ q papa subijcit legi illi de correctione fraterna. Si peccauerit in te frr̃ tuꝰ ꝛc. sic q p̃t fraternal' corripi duꝫ peccat. Et si tãdẽ nollet audire eccl'iam quã generale ꝓciliũ repsentat/debꝫ hr̃i sicut ethnicꝰ ⁊ publicanus. Et ita p̃t ꝑ mõ p ꝓciliũ vel iudicari vel coerceri vl' p excõicato haberi

¶Consideratio quarta

Tatus papalis nõ eximit papaꝫ a

f iuribꝫ q̃ sunt pure ꝺ dictamĩe naturali. quẽadmodũ sunt p̃ncipia iuris natural'. Propterea cũ lex natural' dicat q bonũ ꝓmũe tãq̃ aliq̃d diuinũ pferẽdũ ẽ particulari bono. Deducit ex ꝑ q ad bonũ toti⁹ eccl'ie quã ꝓciliũ generale repñtat/reducẽdũ ẽ bonũ psonale pape sic q in p̃iudiciũ boni ꝓmũis pticulare bonũ pape seu ꝓmodũ vel status/retẽtio vel dilatatio p̃ualere ñ debet. cũ fm exigentiã finis cetera debeant moderari. finis aũt papatꝰ ẽ vtilitas eccl'ie

¶Consideratio quinta

f Tatus papalis q̃uis eximat papã a legibꝫ pure positiuis/canonicis vl' ciuilibꝫ. sic q fm eas coerceri puniri ue nõ p̃t/vt ꝑcise tales sũt. nihilominus papa nõ ꝺz aut p̃t leges positiuas p̃fatim p cõciliũ generale ad qđ sufficiẽter spectat discernere vel dictare si papa palã cõuerrat ptãtẽ suam in destructõem eccl'ie nõ in edificatõz

¶Consideratio sexta

f Tatus papalis obligat papã tãto amplꝰ q̃nto maioꝛ est in eccl'ia subijcere se legibꝫ diuĩs/naturalibꝫ ⁊ canonicis ad vtilitatẽ eccl'ie. Propterea cũ magꝫ videant oculi q̃ oculꝰ videt q ñ sine gñdi discrimine salutꝫ papa possit dispẽsatões vl' statuta generaliũ ꝓciliorꝫ ꝓtẽdat in eccl'iastico regimine ꝓsidere. Propterea bñ dictũ ẽ q papa ñ p̃t generalẽ statũ eccl'ie imutare vel tollere.

Sequunt sex ꝯsiderationes de statu summi pontificis et dnoꝝ sancte Romane ecclie cardinaliū.

¶ Consideratio prima.

R Status summi pontificis ac sacri collegij dnoꝝ cardinaliū sibi collateraliū fundat⁹ ē in ecclīastica hierarchia subcelesti/ immediate a xpo. nec hūana institutōe seu psumptōe pōt destitui. Cui statui q̄ pti nacit⁹ derogat cēsendus ē iuxta sacros canones hereticꝰ atq; sacrileg⁹. ¶ Scōa ꝯsideratio

Status p̄dictus dotādus ē vel fouēdus p debita et honesta sustētatione tpaliū sine q̄b⁹ in hac vita misera spūalia diu nō subsistūt/ quēadmodū alter status quicunq; ecclīasticus inferior seu subditus dotatus est/ vel dotandus iuxta sui qualitatem. ¶ Consideratio tercia

Status p̄dictus non ideo p̄dit iura sibi ꝯueniētia/ q̄ posuit ꝓpositio duplex p̄cedēs/ si forte fuerint abusus aliqui psonales/ olim vel nūc inuenti. Alioquin sic argueret aduersus omnē statū nedum ecclīasticū sz tempalē q̄ dissipādus ē deserendus et p̄dendus/ qm̄ in multis offendimus oēs. ¶ Consideratio quarta.

Status p̄dictus potuit/ et pōt ī subuentōib⁹ tpalis et honeste sustētationis p̄scribere de certo mō. vel quota subuentōis/ sicut plati vel curati inferiores respectu subuētiōis facte p subditos in oblatōib⁹/ decimis et sil'ib⁹. etiā vbi status p̄dictus aliūde dotatus essz ex patrimonialib⁹ bonis vel alijs/ quēadmodū in platis dicimus et curatis. ¶ Cōsideratio quinta.

Status p̄dictus dū recipit et querit subuentōes ꝯsuetas/ in oblatiōib⁹/ decimis/ vel annatis/ et sil'ib⁹/ non debet eoipo de symoniaca prauitate notari/ nisi forte viciū aliud in executōis mō ꝯcurrerit. qđ viciū corrigi dz nō obinde stat⁹ minui/ destrui/ culpari/ vel iurib⁹ aliūde debitis defraudari. Sicut ab infirmo morbus tollendus est/ nō subiectum vel corpus destruendum. ¶ Oppositū ꝯo pti naciter imponens. notando generaliter de symoniaca prauitate totū statū istū/ temerarius cēt nec ferendus. ¶ Consideratio sexta.

Status p̄dictus pōt et dz rōnabiliter resistere p viā appellatiōis/ aut al's si aduersus p̄dictā voluerit aliq̄d de facto ꝓcedere/ p̄sertim dū psone de illo statu subijciūt se/ et statū suū debite regulatōi sancte mris eccl'ie/ si forsitan aliq̄ fuerint in eis reformāda et hoc agēdo. nedū nō scandalizant actiue vel peccāt. sz merent tanq̄ defensores iuriū nō solū suoꝝ psonaliū/ vel eccl'ie particularis Romane. sz vniuersalis eccl'ie et ad vtilitatem honestatēq; totius reipublice xpiane q̄ ꝯsistit in suo decore membrorum maxime p̄ncipaliū.

De statu prelatorū.

¶ Consideratio prima.

Status platōis epalis in eccl'ia/ sic ē de p̄maria et immediata ac supnaturali institutōe xp̄i/ q̄ naturali vel hūana solū auctoritate/ nō potuit instituī/ sicut potuit status dñatōis tempalis regie vel impialis hūanitus et naturalit⁹ ordinari. ¶ Consideratio secunda.

Status platōis epalis in eccl'ia q̄ ad sui collatōez p̄mariā fuit immediate a xpo dat⁹ p̄mis apl'is. sic stat⁹ papalis petro. Licz postmodū tal' collatio vl' ac q̄sitio fieri potuerit et facta sit ī successoribus p hoies. sic Matthias fact⁹ ē apl's p electionē vl' sortē. et successores etiā petri fiūt nūc p hūanā electōem dnoꝝ cardinaliū. q̄ modus potuit et pōt variari vt infra ponet

¶ Consideratio tercia

Status plationis epalis habuit in apl'is et ī successoribus vsū vl' exercitium sue ptātis sub papa petro/ et successoribus ei⁹ tāq̄ sub hūte vl' habētib⁹ plēitudinē fōtalē epalis auctis. ¶ Uñ et q̄ ad talia mīores plati. s. curati subsunt epis/ a q̄b⁹ vsus sue ptātis q̄nq; limitat vl' arcet. et sic a papa posse fieri circa platos maiores ex certis et rōnabilib⁹ causis nō ē ambigēdū.

¶ Consideratio quarta

Stat⁹ epalis nō ita subest statui papali q̄ illū possit papa annullare. sicut nec stat⁹ papal' possz hūanitus destitui Nihilomin⁹ idē stat⁹ epalis q̄ ad acq̄sitōz isti psōe et q̄ ad exercitiū/ subest rōnabili papę volūtati ad vtilitatē eccl'ie/ vt dictū ē. Nec aūt rōnabilitas videt attēdenda seu regulāda maxime p determiatōnes ꝯcilioꝝ. generaliū p̄sertim iā factas de ꝯsensu et auctē summoꝝ pontificū

¶ Consideratio quinta

Stat⁹ epal' q̄ ad sui acq̄sitōez isti psone/ et q̄ ad exercitiū/ non ita subest mere volūtati pape q̄ p libito possit sine in

l

iuria ꝛ pctõ circa hmõi acq̃sitõez ꝛ destitutionẽ/ampliatõez ꝛ restrictõz opari.qm̃ data ẽ ei ptãs/dicẽte apl'o/nõ ad destructõem sed edificationem. ¶ Consideratio sexta.

ſ Tatus ep̃alis hz ex se ꝛ xp̃i institutione p̃maria ptãtẽ ꝓficiẽdi corpus xp̃i ꝛ miſtrãdi sacra eccl'iastica oĩa/ius ĩsup̃ dicãdi/ius stipẽdia tpalia sumendi/ius excõicãdi/ius p̃latos mioꝛes .ſ. curatos instituẽdi/ius eccl'as ꝓsecrãdi/ius bñficiũ eccl'asticũ/vel stipendiũ tpale ꝓferendi/vel facere ꝓferri ministrantiby sub se spiritualia/ius indulgentias dandi. Et ita de reliquis multis q̃ summo pontifici competũt vt in fonte. ¶ Consideratio septima.

ſ Tatus ep̃alis q̃ ad sui vsum vl' exercitiũ/nõ ita subest pure voluntati pape.sicut status p̃uilegiatoꝛ mendicantiũ vel alioꝛ/q̃bus essentiali oꝛdine ꝛ hierarchico statu/p̃dicta iura ep̃alia nõ cõpetũt ꝓp̃t idcirco papa sub taliby p̃uilegiis ꝛ p̃uilegiatis absq̃ iniuria vel pctõ ĩmutationes opari restrĩgẽdo vel tollẽdo/nõ sic passim in p̃latis vel curatis.

¶ Consideratio octaua.

ſ Tatus ep̃alis lz esse possit in aliq̃ sine plebe ꝛ sine vsu vel exercitio.hoc fieri nõ ꝓuenit/qꝛ vanũ ꝛ monstruosum in eccl'ia videret/ qm̃ frustra est ptãs cui non subest opatio. ¶ Cõsideratio nona

ſ Tatus ep̃alis si nimis artet in suis iuriby essentialiby q̃ ad restrictiõem vsus vel exercitiũ passim cõit p papam absq̃ vtilitate maioꝛi eccl'ie/siue h̃ cẽt in exemptõiby subditoꝛ ab eo/ siue in reseruatõe casuũ in foꝛo pnie/seu in restrictõe stipendioꝛ tpaliũ/seu in reseruatiõe bñficioꝛ eccl'iasticoꝛ sub eo/seu p inductiõez onerosam p̃uilegiatoꝛ/aut modis sil'iby. Ille in quã status ep̃alis posset rõnabiliter deferre querelam nedum ad papã ꝛ generale conciliũ/qđ est cõuenientissimũ mediũ. sed ad p̃ncipes oꝛthodoxos implorãdo iuuamen opoꝛtunũ. ¶ Consideratio decima.

ſ Tatus ep̃alis sicut nõ acquirit in aliq̃ p solũ titulũ fidei/vel charitatis/ita nõ depdit p solam hereſim/vel peccatũ moꝛtale/nõ inteꝛueniẽte humana institutõe/vel diuina reuelatõe/alioquin status eccl'ie hierarchicus p̃sus esset incertus cum suo vsu vel exercitio/qđ nõ est cõueniens dicere de policia a supmo legiſlatore ꝓstituta ¶ Cõsideratio vndecima.

ſ Tatus ep̃alis sic̃ p̃t diuersis tp̃ib⁹ ꝛ institutõiby/modis varijs acq̃ri ꝛ sil'r auferri.sic ꝛ status papal' in casu p oꝛdinatões papales aut p cõciliũ generale sicut ꝛ factũ est aliq̃n p̃t ĩmutari

¶ Consideratio xij.

ſ Tatus ep̃alis p̃t ab aliq̃ ꝓp̃t suam maliciã auferri/ licz reniteret occupãs.sic ꝛ stat⁹ papal' vt videt in casu p̃serti p ꝓciliũ generale posset auferri.cuz stat⁹ papalis datus sit eccl'iastice cõmunitati. que in hoc habet quid diuinũ tãq̃ cõmune bonum ad qđ papalis auctoꝛitas ꝓseruandũ fuit instituta. ¶ Consideratio.xiij.

ſ Tatus ep̃alis hz rõnabilit monarchã sup̃mũ.ſ. papã rõne vnitatis fidei ꝛ sacꝛoꝝ. ſz h̃ nõ ita p̃spicuũ est esse debere ex institutõe xp̃i/ꝛ p vtilitate vniuersalis eccl'ie respectu dispẽsatiõis bonoꝝ tpaliũ/ꝛ iurisdictionũ ꝓtẽtiosaꝝ seu coerciuaꝝ/q̃ diuersis legiby seu decretaliby/aut statutis p diuersitate locoꝝ ꝛ tẽpoꝝ regi debẽt sic̃ ꝛ alia mere tẽpalia/regalia/vel impialia. Vnde bñ dictũ ẽ q̃ libet puincia in sensu suo abũdat. ¶ Consideratio.xiiij

ſ Tatus p̃latiõis/si fiat limitatio suis vsus in bñficijs ꝓferẽdis/vel in exemptiõiby/nõ dz rõnabilit ꝓq̃ri dũ hoc manifeste sit p̃pter studiũ lr̃aꝝ p̃sertim sacre doctrine qđ p talia p̃mouet/ ꝛ dũ hoc potẽter fit ad rep̃mẽdos abusus notoꝛie p̃ueniẽtes/siue hoc sit ex ĩmpoꝛtunitate dñoꝝ tpaliũ/ vel ex p̃ꝑa pusillanimitate/vel alia q̃uis coꝛrupta affectõe. ¶ Sed in h̃ casu mediũ cõueniẽs nõ alit videt posse determinari/q̃s iuxta Aristo.sniaz.scz vt sapiens iudicabit. Nihil aũt videt in h̃ sapienti⁹ q̃s generale ꝓciliũ rite et libere celebratũ.

De statu curatoꝛũ.

¶ Consideratio p̃ima

ſ Tat⁹ curatoꝛ succedit statui .lxx̃ij. discipuloꝛ xp̃i q̃ ad legẽ nouã .et figuratus est in antiq̃ lege p leuitas. ¶ Vnde p̃inde stat⁹ curatoꝛũ ẽ de institutõe xp̃i ꝛ apostoloꝛ suoꝝ a p̃ncipio fundatõis eccl'ie/q̃ ĩstitutio p declaratões sũmoꝝ pontificũ ꝛ sꝝnodoꝝ tã generaliũ q̃s specialium magis ac magis innotuit ¶ Cõsideratio scda

ſ Tatus curatoꝛ est de cẽntiali ac intrĩseca eccl'ie hierarchia sic̃ stat⁹ p̃latoꝝ/q̃uis inferioꝛ sit/ꝛ p sua pfectõe variabilioꝛ. Qua rõe curati simplices

nō eque ppie dicunt spōsi sicut epi. liberi usq; pmittunt cedere vl renūciare curs suis

¶Consideratio tercia

Tatus curatorū institut⁹ est ad regimen aiarū dirigendaz in finē vltimū p ꝓmunionē sacramētorū t pctōz remissionē/t pmotionē ad virtutes

¶Cōsideratio quarta

Tatus curatorū annexā habet obligatōem docēdi et publicādi ꝟbum dei suis parochianis/saltē q̄dā generali tenore legis euāgelice q̄ ad credēda t agēda. ꝟm statū sue simplicitatis. sicut maioribꝫ p latis ꝓuenit ex obligatōe scie reddere rōem pticulari⁹ de ea q̄ in eis est fide t spe/apud oēs tā q̄ de foris sunt/q̄s q̄ intus. fideles. s. t infideles. hec enī obligatio ꝓseqūtur ad obligatōnem prioꝛē/q̄ est de spūali regimīe subditorū. ¶Cōsideratio. v.

Tatus curatorū est stat⁹ pfectiōis nō solū acq̄rēde/sz etiā exercēde/cū sibi ꝓpetat tā obligatio q̄s auctoritas reducēdi aias ad deū/ꝟm hierarchicos actus. q̄ purgare/illumiare pficere noīant.

¶Consideratio vi.

Tatus curatoz supioꝛ est hierarchice eccl'ie ad statū simpliciū religioꝛ sicut diuin⁹ Dionysi⁹ et Hieronymus i p̄cedentis ꝓsideratiōis determinant ratōe ¶Consideratio vij.

Tatus curatoz eccl'ias parochiales sibi deputatas habz in tali libtate/q̄ nulli alteri sacerdoti fas ē ipsis inuitis aut sine eoz licētia p̄dicare i eadē Prefti dū p̄dicare voluerīt ipi/sed nec ꝓfessiōes illic audire/nec sacra ministrare/salua semp autoꝛitate vel rōnabili oꝛdinatōe supioꝛum p̄latoꝛū ¶Cōsideratio. viij

Tatus curatoz habz ius t titulū recipiēdi decimas t oblatōes t funeralia/aut alia emolimēta loco illoꝝ p sustētatōe sufficiēti stat⁹ sui. Et ꝟ fit tā de iure diuio q̄s naturali p̄supposito dñio. Determinatio aūt hui⁹ vl illi⁹ quote/vl cō mutatio in aliā subuentōem habz fieri solo iure positiuo ¶Cōsideratio ix.

Tatus curatoz sicut habet de sibi subditis ouib⁹ cogitare in mīstrati one sacꝝoꝝ/vt sctē suscipiant. sic de cet maxime vt q̄libz parochian⁹ se ꝑ us ostē dat suo curato generalit vel spēalit in foro ꝓsciētie q̄s eadē sacra suscipiat. Potest insu/ꝑ edictū generale vel speciale suis parochianis sup hoc p curatos ne aliter se ingerāt p mulgari. ¶Cōsideratio x.

Tatus curatoz securi⁹ t iusti⁹ eligit q̄s tū est de se et ceteris paribꝫ/p ꝓfessiōe sacramētali faciēda a parochianis q̄s ali⁹ status/pfitim q̄ nō est supioꝛ ꝟm institutōem eccl'ie hierarchicā. ptz quia mutua t coꝛrelatiua ē obligatio parochianorū ad curatos/vnde vicissim magz obligant. Colluſiōes p̄terea hincinde possibiles fieri magis ex hꝫ euitāt. Deniq; remedia spūalia celeri⁹ et consulti⁹ in casib⁹ multis exhibent. Potest nihilomin⁹ apō ꝑuilegiatos q̄ñq; ratio potioꝛ inueniri

¶Consideratio xi.

Tatus curatoz sanct⁹ et salubris nō debet inculpari vel infamari p q̄scūq; si in eo q̄ñq; sint ꝓsone min⁹ idonee ad debitū regimē aiarū. Alioq̄n null⁹ esset status in eccl'ia militāte q̄ culpari nō deberet. sicut null⁹ absq; macl'a quoꝛūdā de vllo statu visus est diu stare. ¶Cōsid. xij.

Tatus curatorū p̄t sufficiēter regere suos parochianos si polleat bōa charitate t simplici moꝛ honestate etiā vbi lr̄atura magna deesset. Propter ea nō leuiter se eis p̄ponere debēt alieni/q̄s inueniantur magis lr̄ati.

¶Consideratio xiij.

Tatus curatorū p̄t cum facili studio habere ea t scire q̄ ad parochiā suam regendā sufficiūt/maioꝛa maioꝛibus prudēter remittēdo. Hoc aūt si agscere negleꝛerint debet apud eos coꝛrectio episcopalis maxime vigil esse vt astringant seueri us tenoꝛē habere in scriptis coꝛū q̄ scire debent i punctis regimīs. tā institutōes synodales positiuas/q̄s ceteras.

¶Consideratio xiiij.

Tatus curatorū p̄t obuentōes oꝛdinatas licēter exigere. Uerūtamē tali mō et tpe q̄ sim oniaca p̄uitas vel eius suspitio nequaq̄s incurrat. vt q̄ ꝓpter negationē tpaliū/spiritualiū interim mīstratio nō negef/nec interueniat q̄stuosa mercatio.

¶Consideratio xv.

Tatus curatorū debet cum bona gratia suscipe statū p̄uilegiatoꝛū tanq̄s coadiutoꝛes missos habētes a supioꝛibus licentiā p̄dicandi/et cōfessiones audiēdi si nō appareat ratōnabilis causa aliquē talez repellēdi. vtpote si detractoꝛ. si colluſoꝛ. si coꝛruptoꝛ. si questuosus. si se/

ductor appareat. Aut parochianor ml'ti in de veniūt in cōtemptū curatorū. Aut si tūc curatus p seipm id agere circa parochiānos suos qđ agendū sit satis potuerit. qr videretur pferendus nisi legitima fieret exceptio cōtra eū. ¶Consideratio xvi.

Tatus curator vir pōta parochia
ſ nis sine pctō sic cōtemni/qr eor licētia neqz i generali neqz in speciali pus qratur/dū alibi pfiteri aut missas vel fmones audire/tpe diuini seruitij diebz dominicis et festiuis voluerit. Que licentia si sine causa rōnabili denegeť/sufficit excusare freqnter eos q alibi confitenť/licētia nō obtenta sed petita

Sequūtur decē cō

sideratōes q ponūtur p statu puilegiatorū

¶Cōsideratio prima

Tatus puilegiatorz ad pdican
ſ dū/r pfessiones audiēdū/statutus ē post primariā eccl'ie institutionē/rōnabiliter ordinat⁹ ad subleuamē eorū qui hierarchicos in eccl'ia stat⁹ habent. Prefertim post talē r tātā in tpalibz ditatōez q secū attulit multā occupatōem

¶Consideratio scda

Tat⁹ puilegiatorū dz cū bona cha
ſ ritate licentia sua vti. Nō ad qstuz nō ad emulatōem/nō ad ambitōez. non deniqz in piudiciū tpale vel spūale curatorū/sed in stādo clam r palā apd parochianos/quaten⁹ honorē debitū ac sustentationē suis reddant curatis. Alioqn faciunt qđ sibi fieri nollent. Meritoqz repellūť hi de qbus aliter pstiterit et excōicatōnem a canone nōnunqz incurrunt.

¶Consideratio tercia

ſ Tatus puilegiatorū et omniū generaliter religiosorū phibeť sub pena excōmūicatōis late sentētie ne sacramētū eucharistie mīstrent r mrimoniū solēnizent.

¶Cōsideratio quarta

Tatus puilegiatorū habet qr i suis
ſ locis r publicis pdicare pñt. dum plat⁹ nō pdicat nec pdicatōez instituit. Sil'r ħ pñt in ecclesijs parochialibz de licentia curatorū

¶Cōsideratio. v.

Tatus priuilegiatorus hoc habet
ſ vt idonei psentati sufficiēter p superiores suos ad platū dyocesanū valeant in locis suis pfessiōes audire dyocesanorū r eos absoluere cū tali potestate/r i casib⁹ talibz qūadmodū curati parochiales ordinarie funguntť r nō ampliori/nisi ō special gra plati maior eis fuerit elargita potestas.

¶Consideratio vi.

Tatus priuilegiatorū habet ħ vt
ſ qđuis sacrāmtū penitētie possit pluries sup eadem pctā suū effectū sortiri/saltē quo ad augmentū gre. cū sit sacramentū iterabile. et licz meritorie eadem peccata pluribus pfiteri. nec sit repugnātia qn adhuc possit tēpus obligari. nihilominus confessi priuilegiatis nō tenenť inuiti eadez peccata ampli⁹ confiteri pl⁹ qz si suis curat⁹ eadem cōfessi fuissent quantū est ex pte efficacie sacramenti. Hoc enī p Johem. xxij. fuit declaratū. r vsus cōis ħ obtinuit

¶Consideratio vij.

ſ Tatus priuilegiator hoc habz vt
a cōfessis sibi nō debeāt curati nouam extorqre confessiōem de eisdē peccatis. pīsertim si secreta sint. nec debēt phibere parochianos cū talia voluerit eis pfiteri. Fas sit curatis/imo tutū inqrere a parochianis suis qñ et qualiter a quib⁹ pfessiōem receperint. Quib⁹ veritatē rndere si quis parochianus negauerit/vir in statu salutis esse credi posset. Ipiqz in ħ casu petēti eucharistie sacramentū rōnabiliť denegareť/dicendo. nescio si pfessus sis ab habēte potestatē r an in hoc te decipias vel alter te.

¶Consideratio viij.

ſ Tatus puilegiatorū hoc habet dū
de peccatis publicis absoluūt parochianos/vt ipi debeāt facere fidē de absolutione r absoluēdi ptāte. si sup hoc a curatis parochialibus fuerint reqsiti/sub pena denegandi rōnabiliť talib⁹ cū se dicūt absolutos eucharistie sacramentū.

¶Consideratio ix.

ſ Tatus priuilegiator hoc habz vt
nō debeant inducere voto vel promisso alios ad eligendū sepulturā in ecclesijs et locis suis. Vel ad psistendū in iā electa ibidem. Et hoc sub pena excōicatōnis late sentētie. Debent pterea reddere quartaz partē legatorū seu funeraliū curato parochiali ipius defuncti/que pars canonica nominatur.

¶Cōsideratio x.

Tatus priuilegiatorus ad pdican
ſ dū debet fm qualitatē auditorū formare sermonē/ne corā laicis r subditis detegant vicia clericorū atqz dñorum. Hoc enī esset nō extirpare vicia sed nutrire.

rebellionē.s.murmuratōis ⁊ ꝓtēptus apud audiētes. Fiat insup ꝑdicatio principalit de punctis nr̄e religionis in fide spe ⁊ charitate cū ceteris virtutib⁹. Sz ⁊ p̄ꝫtim ꝓfessiones mulier̄ et iuuenū/nō nisi locis patētibus et publicis audire.nec ꝙuentic'la i cameris et angulis agere p̄sumāt/ab oīmi specie mala abstinētes se.

De vtroq; statu simul

¶Consideratio prima

Status vterq; curatorū.s.⁊ puilegiatorū/ inuigilet cognoscere casus reſuatos p̄latis ne seducant ⁊ seducāt/si transgrediant limites siue ptātis.q̄uis expediret pauciores casus p̄sertim occultos reſuari.vt sunt pctā illa carnis que freq̄ntissime cōmissa vix ꝓfitentur.p̄ꝫtim p mlieres ⁊ adolescētulos.

¶Consideratio scda

Status vterq; studeat alter alteriꝰ onera portare sine contentōe ⁊ emulatōe de reb⁹ p̄dicatis vel alij⁹/ne si inuicez more comicū se mordeant ꝓsumant. Ne p̄terea surgat feda opinio ecclīasticorū apud laicos/⁊ vituper̄ ministeriū verbi dei. Non ne deus q̄so abunde diues est p omnibus? Nōne pacis est deus /nō diuisiōis? Deniq; q̄d ꝓdest pharisaica cōtentio de status p̄eminentia/q̄n sancti? est dare operā/vt quisq; ꝓfectus inueniat. q̄s si iacens in imis de p̄fectōne status gloriet. Attēto p̄sertim q cōciliorū eccl'iasticorū obseruatio nō p̄t ita cōcludi sub regulis quibuscūq; /quin necesse sit recurrere sepissime ad glosam sapiētissimi Augustini tractā ex opib⁹ christi .videlicet/q talia dant in obſuanda animi p̄paratione.et nō semp opis exhibitōe Que animi p̄paratio potest apud omnē statū ⁊ p̄sonam christiane religionis si vult inueniri.

¶Finit

Incipit tractatus

eiusdem cancellarij parisien.de modo viuēdi omniū fideliū

R

Ad nobiles ¶Consideratio prima.

Regula prima q̄ spectat ad nobiles potētes ⁊ scabinos .ne pauper vicz p potētiā suā opp̄mat ⁊ a subdit⁹ suis opprimi p̄mittāt. Malos vsus in villis suis destruāt. Causas paupez viduaz et orphanorū libenter audiāt.⁊ cito iuste iudicēt. Munera p iudicio faciēdo vel festinādo aut retardādo nō accipiāt. Nil a subditis suis extorq̄ant.

Ad milites Cōsideratio scda.

Regula ad milites tangit Luc.iij.

r Neminē ꝓcutiatis. scz in p̄sona p potentiā indebite. Nemini calūniā faciatis in reb⁹ quā p militiaz facere possetis. Et cōtenti estote stipēdijs vr̄is.i.de redditibus vestris multis tpib⁹.accipiēdo ꝙ ad ꝺefendendā patriā.ij. Machab.xv. Accipe gladiū sanctū munus ⁊c. Roma.xiij. Non sine causa gladiū portat.

Ad simplices Cōsideratio iij.

Regula simpliciū q̄ ad ecclesiam. vt

r ieiuni ad missam veniāt. In missa nō loquant nec circūspiciant. Ante missam orare debēt vt gr̄am dei recipiant. In missa memoriā passiōis christi habeāt Ante euangeliū sancti Johānis nō exeant Sermones libēter et diligēter audiāt.⁊ referre post missam gr̄as deo satagant

Ad ep̄os ⁊ p̄latos Cōsideratio iiij.

Regula ep̄orū et p̄latorū satis patz

r ad Titū.i. Oportet episcopuz sine crimine esse sicut dei dispēsatorem. Et Matth.xx. Qui maior est vester sit vester minister.i. Chor.vi. Hortamur vos ⁊c̄ Est aūt officiū ep̄i malos corrigere ⁊ arguere bonos ⁊ pusillanimes pacificare. Quia sicut dñs Petro in p̄sona cuiuslibet prelati ait Pasce oues meas ⁊c̄.i .Thessa.v. Frēs corripite inquietos/ cōsolamini pusillanimes. De istis.ij.ad Thimo.iiij. Predica verbum insta opportune importune.obsecra.argue.increpa.in omni patientia ⁊ doctrina. Et ad Gal'.vi. Si ꝓoccupatus fuerit hō in aliquo delicto ⁊c̄.

Ad clericos Cōsideratio v

Regula clericorū ē habere doctrinā

r sanam.vitā scāz .famā odoriferam Hebre.v. Sacerdotes habēt hostias pro delictis suis offerre. Et Aug⁹ in regula sua. Sit vobis cor vnū et anīa vna i domino. Psal. Sacerdotes tui induant iusticia. Col'.iij. Induite vos sicut electi dei viscera misericordie et pietatis habētes

Ad religiosos Cōsideratio vi.

Regula religiosorū est viuere in obe

r diētia/ castitate et paupertate. Et debēt deuote orare ⁊ p̄plari/ ⁊ carnē mortificare cōtra vicia ⁊ ꝓcupiscētias. Unde. Augu. in regula mōachorū. In omnib⁹

et ſuper oĩa amet et honorificet deus. Et Hugo de ſctõ vic. de clauſtro anie. Sũma religiõis regula in hoc depẽdet vt plati cuſtodiant ſubditos ſuos /ſubditi platis benigne obediãt. deuoti ſint ſenes. iuuenes ꝙ laborioſi. Sit honeſtas in hĩtu. mediocritas in victu. Sint in clauſtro aſſidui /et ad ĩiuriã rari. Nõ ſint ciuiles ſz clauſtrales. Sint intenti pſalmis nõ cauſis. Nõ ſit rumor in clauſtro ſed dilectio. In capitulo nõ lites ſz pfeſſio. In choro ſit ſacra ſimplicitas. t circa altare reuerẽtie honeſtas.

Ad diuites Conſideratio vij.

Regula diuitũ. ne aliq̃d iniuſtũ acq̃rant. Ne ꝓpter diuitias ſuas pauper vicinos ſuos deſpiciãt. Pauperes ſuſtineãt. O parijs ſuis bñ et cito pſoluant. Adulatores neq; adulatrices in menſa recipiãt. Diligẽter t libẽter ad ꝓcordiam vicinorũ ſuorũ laborent.

Ad pauper Conſideratio viij.

Regula pauperũ/ vt diuitib⁹ libent t fideliter ſeruiant. nec diuitib⁹ ꝓpter diuitias ſuas inuideãt nec ꝓpter pauptatẽ adulatõne vl detractõne peccent. Nec impatiẽter ſed gr̃anter pauptatez ſuſtineãt. nec iniuſte ditari cupiãt. nec eccleſias ppt diuites virent. Nihil furti a familia ſuoz vicinorũ nec ab alijs retineãt.

Ad virgines Conſideratio ix.

Regula virginũ. Nõ ſint loquaces. ſed ſimplices corde t habitu. Ad ꝙginitatẽ matris chriſti cogitẽt /t eã diligãt. Choreas vitẽt. Inter iuuenes nõ ſedeant. nec ſe ab eis palpari pmittãt. non amẽt aliquẽ illicito amore. Adulatores neq; adulatrices recipiãt nec audiãt. Orõnes libenter dicant. Sordida ꝙba et inhoneſta fugiãt

Ad viduas Conſideratio x.

Regula viduaz eſt vt ꝓtinentiã diligant/et in veſtib⁹ hũiliter ſe habeãt t oratõibus libent inſiſtãt. Homines ſuſpectos in hoſpitio ſuo non recipiãt. De ꝓſilio ꝓborũ ſe gubernẽt t viuãt Sãctam Anã t Elizabeth viduas cogitent. Familiã caſtã habeãt. Paz p vicos currãt

Ad nuptas Conſideratio xi.

Regula nuptaz eſt Thimo. honorare ſupiores. diligere maritũ. regere familiã. diligẽter gubnare domũ t ſeipam honeſtã et irrepbenſibilẽ oſtẽdere ſiue exhibere

Ad muleres Cõſideratio xij.

Regula mulierz eſt q̃ nõ ſe indecẽter ornatas oſtẽdãt. Aures collũ gutt̃ur t caput tegant. Hũiliter in eccleſia et vbiq; ſe habeant. nec alias mulieres ꝑ ſupbiã ſuã iuuent

Ad maritos t vxores Cõſide. xiij.

Regula virorz ad mlieres t ecõuerſo ponit ad Epheſ. vi. Viri diligite vxores vr̃as/ ſicut et chriſtꝰ dilexit eccleſiã ſuam. Uxor autẽ timeat virũ ſuum i. Petri. iij. Viri cohabitãtes ſm ꝓſcientiã quaſi infirmiori vaſculo muliebri impartientes honorẽ

Parentũ ad filios Conſiõ. xiiij.

Regula parentũ ad filios. Eph. vi. Et vos patres nolite prouocare ad iracundiã filios veſtros. ſed educate eos in diſciplina et correptiõe. ij. Chor. xij. Non debent filij theſaurizare pentibus. ſed parentes filijs

Filiorũ ad pentes Cõſiõ. xv.

Regula filiorz ad parẽtes eſt q̃ parẽtes honorẽt/ et eis in bonis obediant/nec eis ſua furent. Ante eos nõ reſpondeãt. A maledictõibus oĩno ſe caueant. Cum parentib⁹ aliquãdo ad eccl̃iaz vadant libenter. in negocijs pentũ ſuorũ fideliter laborent.

Dñorum ad ſeruos xvi.

Regula dñorũ ad ſeruos. Eph. vi. T

Uos dñi eadem facite illis remittẽtes minas. t ſoluite dño qđ iuſtuz eſt et equũ ſeruis pſtate. ſciẽtes q̃ vos dñm in celis habetis. Eccl̃i. vij. Ne ledas ſeruũ tuũ in veritate operantẽ. Seruus ſenſatus ſit tibi dilectus quaſi aĩa tua. nõ defraudes illũ libertate. neq; inopem derelinquas illũ

Seruorũ ad dños Cõſide. xvij.

Regula ſeruorum ad dños. Col̃. iij.

Serui obedite dñis carnalib⁹. non ad oculũ ſeruientes q̃ſi hoĩb⁹ placentes /ſed in ſimplicitate cordis timẽtes deũ. ſcientes q̃ a dño accipietis retributõez hereditatis. i. Petri. ij. Serui ſubditi eſtote ĩ omni timore dñis vr̃is nõ tm̃ bonis t.

Ad familiã Cõſideratio xviij

Regula ad familiã. Ne fraudẽ dñis ſuis in ſuiẽdo /negligẽdo faciant. Fideles ſint in reb⁹ ſuis cuſtodiendis. Nihil ab eis auferãt occulte/nec alios facere pmittant. Nunciũ malũ nõ faciant vxori vel filijs dñi ſui. De male reſpõdẽdo

caueãt. Malos rumores fugiãt/vnde i domo malũ oriri possit. sed discordias etiã reportare vitẽt. Missi cito reuertant. Mercedem suã in superbia vestiũ nõ expendãt. Ita viuant in hũilitate vt labor eorũ sit eis i remissionẽ peccatorũ suorũ

Ad mercatores xix.

r Regula mercatorũ ẽ vt nõ in die dominica mercent. Nec piurẽt. Ab illicito sibi caueãt lucro. nec ad diem vendãt vl̃ charius ꝓpter dilatõem. Ut debitũ suũ tpe ꝓmisso soluãt. Nec sciẽtes mẽtiant. Equam staterã habeãt. equa põdera ⁊ equam mensurã.

Ad tabernatores xx.

r Regula tabernatorũ est ne ꝓmittant ludere ad taxillos in tabula sua/neq; in taberna sua. Deũ blasphemare nõ ꝓmittãt. nec meretrices recipiãt de nocte. Plenã mẽsurã dent oĩb; Vinũ cũ aqua ad vendendũ nõ misceant. nec aliq; pocula vl̃ fercula aliq; mõ ad vẽdendũ defraudẽt

Ad hospites xxi.

r Regula ad hospites est q; malos in hospitio suo nõ ꝓmittãt vel sciẽter recipiãt. nec hospitib; suis furẽtur auenã vel fenũ. Nec sustineant q; hospites sciẽter fornicent in hospitio suo. Justã bonam rationabilẽ ꝓputatiõez cũ hospitibus suis faciant.

Ad senes xxij.

r Regula ad senes est. In eccl̃ia libenter iaceãt. Iuuenib; bonũ exẽpluz ꝓbeant. De maledicẽdo siue malefaciẽdo ipos reꝓhẽdant. Turpia ꝓba nõ habeãt/nec laudent malicias corã iuuenibus Mulierculas a bono nõ retrabãt. nec iuuenes laudent in supbijs suis.

Ad omnes xxiij.

r Regula ad oĩes ẽ vt excõicatos vitent. Nõ se inebriẽt. Paupes ꝓ posse suo sustineãt. Sacerdotes ⁊ religiosos ⁊ eccl̃iã vbiq; honorẽt. Et deuote ab eis doctrinã audiãt. Festa bñ custodiãt Decimas rite soluãt. Detractiõez caueant. Ab adulatõe/a blasphemia /a mẽdacio/a periurio/ab assiduo iuramẽto/a turpib; ꝓbis. ⁊ maxime a luxuriosis ꝓbis se abstineãt. q; circũstãtes ⁊ audiẽtes ab eis iflãmãt. Precepta eccl̃ie teneãt. penitẽtias sibi iniũctas diligẽter impleãt. Alter alteꝛ ad bonũ op⁹ inuitet ⁊ de malo reꝓhẽdat. Dent libẽter elemosynas. q; sicut aqua extinguit ignẽ. ita elemosyna extinguit peccatũ. Missas fmões ⁊ ꝓfessiones libẽter colãt et freq̃ntent. Ablata restituãt. q; nõ dimittit peccatũ nisi restituat ablatũ. vt dicit Aug⁹. In vespe. i. in fine vite tormenta inferni ⁊ gaudia padisi co

Regula omniũ ponitur (gitent.

r Matth. xxviij. Baptizãtes oĩes gentes in noĩe pris ⁊ filij ⁊ spũssci. vt fm illud Joh. i. omnes crederẽt ꝓ illum. i. Pet. iij. In fide aũt oĩes vnanimes. In oratõe estote ꝓpatientes. fraternitatis amatores. mificordes. modesti. hũiles. nõ reddentes malũ ꝓ malo. neq; maledictũ ꝓ maledicto. sed ecõtrario bñdicẽtes ⁊c. Eccl̃s. vlti. Deum time et mãdata ei⁹ obserua. H̃ est oĩis homo ⁊c. Uñ Bal. vi. Qui hãc regulã secuti fuerint pax sup illos et mificordia

Finit

Sermo eiusdez doctoris de tribulatõib; ex defectuoso eccl̃iasticorũ regimine/adhuc eccl̃ie ꝓuenturs. et de signis earũdem ꝓsentẽtia ꝓnunciat⁹ de conceptõe gloriose virginis marie in ꝓcilio Constantien̄.

Omin⁹ dabit vob signũ. Ecce virgo ꝓcipiet ⁊ pariet filiũ. U

d Esa. vij. recitatũ ⁊c. ¶ Hũc q̃ ad scõm Reuerẽ. pres ⁊ dñi restat oĩdere quõ signũ oĩportẽtie et sũme clementie/factũ sit signũ cõtradictõis et ruine. Contradixit enĩ Achaz petere signũ qõ ꝓ ꝓpheta. s. Esaiã a dño sibi erat ꝓceptũ. Non petã inquit et nõ temptabo dominũ. Hoc q̃dem addidit/⁊ ñ tẽptabo dominũ/forma q̃dem pietatis sed nõ ꝟtutis. Colebat achaz idolũ qõ desererenolu it/et ideo ne dñs exaltarek ⁊ idolũ vilipẽderek/signũ petere recusauit. Et ꝓpter hoc teste beato Piero. in glo. in grauẽ ruinã incidit. quia totalit̃ a dño derelictus fuit. ¶ Uerũ quia ipius achaz ꝓtradictio signi aduẽtũ longe ꝓcessit. Consideremꝰ illud qõ iust⁹ Symeon ⁊ timorat⁹ post signi ortũ ꝓphetauerit. Ecce inquit positus ẽ hic in ruinaz multorũ in isrl̃/⁊ in signũ cui ꝓtradicet Ad virginẽ ꝟo/tuã inquit ipius aiaz ptrãsibit gladius Luc. ij. Quod vtiq; orto signo herodes impleuit/q; mox pueri animã quesiuit. Postmodũ ꝺixerũt iudei/ꝓtradixerũt psecutores /ꝓtradixerũt heretici/quoz aliq; virginẽ nõ de substãtia carnis christũ edi/disse dogmatizabãt. Alij filium nõ pepisse

sed reppisse sibilabant. Alij vero cognitam blasphemabāt. Alij dei mrez audire ñ sustinentes/magnū illud nomē theotocon impiissime suggillabāt. ¶Sed cūctas heresē in suis auctoritatib⁹ sola virgo in ruinā detrusit/qñ archāgeli signū nūciantis credidit. ¶Sed p̄ter hos magis ꝓtradicūt alij.s. moderni eccl'iastici q̄ nedū signo ꝺdicūt/sz gladio ꝟginis animā crudeliter transfigūt. Per virginē noto eccl'iaz cuius typuz gerit virgo Maria/quā trahūt in ruinam p mala exempla. Necz eñ hereticoz atcz psecutoz ꝺdictio tantā eccl'ie intulit ruinā/quin ipa semp in sobolem cresceret nimiā/immo ꝯto maiorē contradictionē sustinuit/tanto plures sue virginitatis defensores peperit. Tales pgebāt intrepidi in eius adiutoriū. galeā bonoz exemploz imponebāt capiti/ z accingebāt gladiū spūs/qđ est verbū dei. Porro si qñcz hic videbaf calcari in sanguine/tñ viuebat z eo āplius crescebat ex dei ꝟtute/dño de eo loquēte sub nomine hierl'm Ezech.xvi. In die q̄ nata es inq̄t vidi te cōculcari in sanguine tuo/z dixi tibi. In sanguine tuo viue/z loquif de tpe martyz. Sequif z multiplicata es q̄si germē agri z grādis effecta es/ emundani sanguinē tuuz ex te.s.cessante psecutōe. Grādis q̄dem effecta erat multitudine credentiū. grādis speciositate ꝟtutū. grādis copiositate tpaliū/eodez ppha subsequēter dicēte. Dedi inq̄t coronā decoris in capite tuo/z ornata es auro z argento. Decora facta es nimis vehemēter/z pfecisti in regnū z egressum ē nomen tuum in gētes ppf spēz tuā/ qz pfecta eras in decore meo quē posuerā sup te. Magis videf hystoria hec q̄z ꝓphetia de pspitate eccl'ie.
¶Sz q̄d reue.pa.z dñi de moderno tempe idē ppha subiūgit audiamus. Et hñs inquit fiduciā in pulchritudine tua.s. in tpaliū abūdātia/z seculari potentia/ fornicata es in noīe meo/loquif sil'itudinarie de fornicatōe/sic mulier p̄bens vegale qđ natura fecit nō venale dī fornicari. Sic etiā dī fornicari fm doctoz̄es p̄bēs venale p̄ce.p̄cio vel inordinato fauore qđ gratis erat danduz p ꝟtute. ¶Sequif. Et post oēs abominationes tuas nō es recordata diez adolescētie tue.s.de tpe martyz z sctōz patz.sz in cunctis plateis ad oē caput vie edificasti signa pstitutōis tue. z abominabilē feciſti decorē tuum. Tūc sequif punitio z grauis ruina. Ecce ego inq̄t dabo te in manus odientiuz te/z destruēt lupanar tuū. z demolient pstibulū tuū. i. locū in quo exercebaf iniusticia z symonia/et denudabūt te vestimētis tuis. z auferēt vasa gl'ie tue/z relinquēt te plenaz ignominia. Hec dicē dñs oipotēs. Eze.xvi
¶Sed forsan alicq̄ blandientes sibi putant hec sic dicta de futuro q̄ nō sūt timenda/ aut q̄ venire debeāt de ppinq̄. Et iō q̄is nō sit nostz nosse tpa l'momēta q̄ pater posuit in sua ptāte. tñ ppono ex dictis doctoz̄ z sacra scp̄tura aliqua cōtradictōis z ruine signa adducere/ex q̄bz possumus ppinq̄tatem suspicari vel conijcere.

Primū signū est re

bellionis et inobediētie. Et hoc sumif ex ꝟbis apl'i.ij.ad Thes.ij. Et nisi venerit discessio primū zc. Quod btūs Hieroñ.xi.q.ad inquisitōem algasie exponit de romani ipij desolatōe. inter quā z eccl'ie psecutōes pūias antixpo/quaz vna forsitan erit prima tpaliū ablatio/nullū ponit mediū. Quedaz glosa dicē q̄ erit discessio aliaz eccl'iaruz ab ipa romana eccl'ia. Magister sup ꝟbo premisso has simul cōiungit. Completa inquit hac accessiōe ad romanū imperiū z ecclesie obediētiā aderit discessio ab vtroqz īperio. Accessiōem nouim⁹ fuisse ante hui⁹ scismatis ortū postmodū cōpleta videf fuisse discessio. ¶Et p̄mo ab īperio tpali. Hoc satis euidenter apparuit. qz vir cuitas baro aut miles/ante hui⁹ gl'iose virginis assumptōnem rhomano īperio obedire curauit. Et si aliq̄ videbanf obedire/ꝟ erat vl' in sanguis ppinq̄tate/vel p̄sidentz pprij dominij ptāte. ¶Discessio a romana eccl'ia videf ī eccl'ia ꝓpleta. Hā si p̄mo vel secūdo electus in exordio scismatis fuerit p̄tifex vere/tunc ab vtroqz vel successoriꝫ recessus videf ꝓpletus. Hā ad tantā ambiguitatē vniuersal' ecclesia deuenit q̄ ignorat apud quā partē vera sedes romana erat/ nisi forsan de⁹ alicui reuelasset. aut Salomōis iudiciū de puero diuidēdo/et vera et falsa matre ꝟ psuaderet

Secūdum signum

desolatōis est inuerecūdia. Et hoc sumif ex illo/quia efficif moribz peioz q̄z fuit synagoga. cū imminebat eī⁹ ruina. Unde fm beatū Hiero. triplex erat peccatū phariseoz̄ū q̄ z dicebāf clerici iudeoz̄ū. s. auaricia/qz colūbas in tēplo vendi p̄mittebāt. Solū labijs deū honorabant. Et tanq̄ hypocrite doce-

bant q̄ nō faciebant. Sz nūquid pcl̄ est sacrilegiū eccl̄iastica beneficia et spūales potestates/spce p̄cio aut inordinato fauore dispribuere/q̄s colūbas in tēplo vendi pmittere? Ān ne minus malū sit solū labijs deum honorare/alios q̄ hoc ad deuotionē induce re q̄s locū ministerij/solū spe questus suscipere/et cessare ob superbiam a laude dei.ꝛ silere. De talibꝫ Esa.lvi. Canes muti nō valentes latrare. Canes impudētissimi nesciētes saturitatē. Uenīēt dies sup vos ꝛc. Demū nunq̄d minus nociuū videt eccl̄ie propriam malicią hypocrisis pallio coopire/ꝛ velut es sonās ꝛ cymbalū tinniēs alios p p̄dicatōis officiū docere/q̄s inuerecūde prauis moribus ꝛ exēplis subditos secū in ruinam trahere? Estimo eī q̄ nemo boni iudicij cōtrariū diceret.sed illud Hieremī.iij.potius cōplerū cōcederet. Justificauit animā suā auersatrix israel.id ē synagoga p̄patōne p̄uaricatōis iude. Ibi Origenes/de nob inquit hec intelligit Ezech.xvi. dñs loquens eccl̄ie. Soror tua samaria. i.synagoga/dimidiū peccatorū tuorū nō peccauit/sz vicistī eā sceleribꝫ tuis. Sequit ruina. Ergo et tu porta confusionē tuā. Et infra .xxiij. pl̄ q̄s diffuse descripsit maliciā ꝛ destructōnez synagoge.adiecit dicēs de eccl̄ia. Plus insaniuit libidine/et fornicatōem suā p̄buit īpudenter diuitibꝫ ꝛ magistratibꝫ ad se venientibꝫ induta veste varia. Et bñ inq̄t induta veste varia insaniuit libidine.i. cupiditate diuitiarū ꝛ p̄cupiscētia deliciaꝝ. Erat nā q̄s futuꝝ vt p̄lati eccl̄iarū nō vererent eccl̄esie p̄imitiue venerā dā pudicicią p̄cio ac p̄cibꝫ ꝛ impijs actibꝫ infamare. Jta vt implet̄um sit quod sequit Cōfracte sunt mamme pubertatis tue. ¶Subiūgit tūc ruinā repetendo causam eī. Recessit aīa mea ab ea sicut recesserat a sorore eī.i.synagoga. q̄ scelus tuū ꝛ fornicatōnes tue fecerūt hec tibi. loquitur de fornicatōne superius expressa. id ē.symonia

Z **Terciū signuꝫ sumitur** ex psonarū dispositōe.ꝛ est īmoderata īequalitas/qua alius et sepe dignior esurit. Alius ꝛ freq̄nter indignior p̄ multitudie et magnitudine bñficiorū ebrius est. Hā sic ī bona armonia requirit vocū inequalitas p portionabil̄ tñ et moderata.que si nimia fuerit tollitur melodia. Jta ī m̄ p̄bm ppter ciuiū disparitatē/et p̄sertim indignoꝝ exaltationē/dignorūq̄s depssionē/obruit politia. Et ideo dicit q̄ politia in qua sunt plures mediocres/est diuturnior. Sed nō puto q̄ vnq̄s fuerit aliquaꝝ gentiū politia/in q̄ esset tanta sacerdotuꝫ differētia vt hi quidē eēnt maiores p̄incipibꝫ huius seculi/licꝫ indoctiores. Alij eiusdē gradus ꝛ ordinis/licet doctiores ꝛ sapiētiores deiectiores vulgo. Cōmunitas eīm talis apud eundē philosophū vocat oligarcia.p̄terea videm̄ ī corpore humano(cui apostol̄ in pluribꝫ suaꝝ epistolaꝝ passibꝫ eccl̄iam p̄parat)q̄ si nutrimētū fluit ad vnū membrū/ita vt enormiter īgrossetur/et alia nimia attenuatōe demacerent/nō p̄t diu viuere. Sic in corpe eccl̄esie si superiores fiant ita graues attractōe substātie q̄ inferiores vix possunt p̄ inopia sustinere/hoc est signū iā p̄pinque ruine. De talibus enī ait dñs Amos.iij. Uacce pigues in hierl̄m qui calūniā facitis egenis/ꝛ cōfringitis paupes. Ecce dies veniēt sup vos Et infra.vi. Ue qui opulenti estis in syon. id est in ecclesia.

Quartū signum est ꝛ

fastus et superbia p̄latorū/ꝛ aliorū eccl̄iasticorū. Quāuis eī ex naturali p̄udētia ꝛ morali p̄bia silꝫ et thcologia p̄cedit/q̄ ecclesiastici debēt habere vñ possint honestl̄ viuere/q̄s populares.ꝛ p̄lati q̄s subditi. Exl̄ tñ nō admittit familie et equoꝝ ꝛ vestiū superflua p̄pa q̄ raro absq̄ superbia p̄t duci ꝛ salua iusticia sustineri.ꝛ plerūq̄s nō sine iniurijs ꝛ delictis gubernari. Hā tantus fastl̄ in dei eccl̄ia potissime tpibꝫ istis nō tā paucos mouet ad reuerentiā q̄s multos ad indignationē.ꝛ plures inuitat ad p̄dam qui se reputarent forsan ꝺo sacrificiū offerre/si possent quosdā diuites eccl̄iasticos spoliare. Tales fastuosos notat dominl̄ Amos. vi. Optimates capita populorū ingrediētes pompatice domū israel. Quibus in signū ruine ī eodē capl̄o ve dicit Esa. xxviij. Ue corone superbie pedibꝫ conculcabit. Ꝺō abbas Joachim exponit de magnis p̄latis qui p̄pter eorū superbiam p̄curat vt fiant in eccl̄ia dei scismata.

Quintum signum

sumit ex tyrannide p̄sidentiū/q̄ cū sit violēta durare in eternū nō p̄ot. Unde p̄p̄ietas tyranni est querere ñ bonū publicū subditorum sed vtile p̄p̄riū. Tales sunt pastores

qui nō pascūt gregē dñi/sz semetipos. Quibus dicit ve Ezech.xxxiiij. Audēt de malefactis eoꝝ ꝗs pecunialit̄ pñt ꝓdemnare. Nec q̄rit ꝗs q̄stū deliq̄rit/sz q̄stū ꝗs soluere possit. Quib⁹ dñs dic̄ Michee.iij. Audite duces domus isr̄l. Vos odio habet⁹ bonū ⁊ diligitis malū/ q̄ violenter tollitis pelles eoꝝ desup eis. Qui comederūt carnes ppl'i mei ⁊ pellē eoꝝ desup excoriauerūt. Jō dic̄ dñs Ezech.xxxiiij. Cessare eos faciā vt̄ nō vltra pascant gregē meū liberādo eū de ore eoꝝ ⁊ nō erit eis vltra in escā.

A Bextum signum est q̄ ꝓturbatio p̄ncipū ⁊ ꝓmotio ppl'oꝝ quā in multis ptib⁹ exprimur irrecupabiliter destruere eccl'as ⁊ destruxisse. ita vt impleat illud Iere.iij. Cōtritio sup ꝓtritōez vocata ē repente vastata sunt tabernacula mea. Ezech.vij. Adducā pessimos de gētib⁹ ⁊ possidebūt domos eoꝝ. ⁊ q̄escere faciā sup biā potentū/⁊ possidebūt sanctuaria eorū. Cōturbatio sup ꝓturbationē veniet. ⁊ auditus sup auditū. Et ista videmus impleta ī grecia. in vngaria. in inclyto olī Bohemie regno. ⁊ pluri⁹ vicinis regioni⁹

Beptimū signuz est recusatio correctōis si forte de p̄ncipib⁹ ecclesie intelligat̄ qō scriptū est Zach.vij. Noluerūt attēdere ⁊ cor suū posuer̄t vt adamātē ne audirēt ꝟba q̄ misit dñs in spū suo p manū ꝓphaꝝ suoꝝ. Et Esaie.xxx. Filij mēdaces noluerūt audire ꝟbū dei q̄ dicūt Nolite inspicere nob⁹ q̄ recta sunt. Loq̄mini nobis placētia. q̄ nolūt intelligere vt bñ agāt De q̄b⁹ Amos.vij. Odio habuerūt in porta corripientē/⁊ loquentē pfecte abominati sunt. Tales salutaria monita ⁊ sacrā scp̄turā reputāt fabulas. ⁊ in ea meditātes iudicāt fantasticos. Cōtra q̄ꝝ eccl'ias dñs osee iij. Quia tu sciaz repulisti. repellā te ne sacerdotio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui. obliuiscar ⁊ ego filioꝝ tuoꝝ ⁊ ꝑm ml'titudinē eoꝝ sic peccauerūt mihi gl'iaz eoꝝ in ignominiā cōmutabo. Et erit sic̄ ppl'us sic sacerdos. Et Ezech.vij. Lex pibit a sacerdote/ ⁊ ꝓsiliū a senioribꝫ.

Octauū signū est no uitas opinionū. Ex hoc em̄ surgūt hereses. scismata orta defendunt ⁊ ōfensa radicant. radicata vt exprimur fidē ⁊ eccl'iaz destruūt Moderno em̄ tpe vnusq̄sq; interp̄tari ⁊ trā here nō verec̄ sacrā scp̄turā/iura sctōrumq; patꝝ institutā ad libituz sue volūtatis/put amor odiū. inuidia spes ꝓmotōis aut vidicta eū inclinat. Alicq̄ eoꝝ leuit̄ nimis alios hereticos dicūt ꝗs tñ nōdū hereticare nouerūt. Alij verecūdia ducti q̄ꝝ forsan errores defendūt/ ne leui opinione vulgi videant inq̄nati. Vi inuicē vt ait ap'lus languēt circa q̄stiones ⁊ pugnas ꝟboꝝ. ex q̄b⁹ oriunt inuidie ꝓtentōes blasphemie suspitiones male. i. Thimo. vi. Et.ij. Thim̄. iij Erit in⁹t tp̄s cū sanā doctrinā nō suscipient/sz ad sua desideria coacernabūt sibi magistros pruriētes aurib⁹. et a ꝟitate q̄dē auditū auertēt/⁊ ad fabulas ꝓuertent̄. Fabule ⁊ nō sane doctrine q̄dem sunt/ q̄ in psuasibilib⁹ humane sapiētie ꝟbis/ vl'in sublimitate ꝑmonū /aut ꝑm zelum et ꝓtentiōez aut inanem gl'iam /nō in reuelatōe sp̄ūsctī/sed ꝑm traditōem hominū cōsistunt. Al quibus quattuor nos cautos reddit. vt nō circūferamini in⁹t omni vento doctrine et neq̄cia hoīm in astutia et circūuentōe errorū ¶ Preter hec sunt alia signa. vicz recessus iusticie. Hec fuit causa destructōis rhomanoꝝ. put deducit Aug. li. ō ciuitate dei. Destructō studiorū quā comitat̄ penuria sapientiz. et hanc sequebat̄ destructio grecorū. Prelatio puerorū ac ignorantiū ac prauorū. ⁊ hec erit destructio latinorū. ¶ Plura alia sūt scripta in pphetis de deiectōne sacerdotal'i honoris. ex q̄b⁹ et p̄dictis sapiēs potest concludere ruinā tēporaliū ecclesie de pp̄inq̄ imminere Et forsan iuxta illō Esa.xxx. Subito dū nō sperat̄ veniet cōtritio. Quia Proverb̄. i. scribit. Despexistis omne ꝓsiliū meum /⁊ oñes increpatōes meas neglexistis Ego aūt in interitu vr̄o ridebo /cū irruerit sup vos repētina calamitas /q̄ veniet sup vos tribulatio ⁊ angustia. Hec debem⁹ reputare ꝟ impossibile. q̄ nr̄is tēporib⁹ vidimus aliqua q̄ nup erāt incredibilia. Et timendū est maiora eē ī posterioribꝫ. Immo verisīle puto q̄ a multis annis nō fuerunt tot malinoli/tanti corde rebelles ⁊ aīo accēsi ꝓtra eccl'iam sicut his diebꝫ. Videt enim q̄ dñs conuertit cor eorū vt odirent populum eius/ et dolos facerent in seruos eius. sc̄z in sacerdotes. psal.ciij. Quos in longū compescere nequaq̄ valebimus. nisi signis virtutū manifestis ad beniuolentiam eos inclinauerimus. Hec multum proderit vel

forsan ad modicū durabit vnio/nisi cessent p̄missa signa.q̄ etiā fuerunt causa scismat. ⁊ sequatur notabilis ⁊ magna morū reformatio.¶Ad hoc eni Re.pa.⁊ dñi deus omnipotens/miro q̄dam modo cūctis prius inestimabili vos diuersos quin ⁊ aduersos tāta multitudie in vnū congregauit. Ad vos totus mūdus tanq̄ ad signū ducēs naufragantes ad portū/respicit hoc ipa eccl'ia inenarrabilib⁹ lachrymis ⁊ gemitib⁹ a q̄libet vestr̄ q̄rendo req̄rit. Job.xxix. Quis mihi tribuat vt sim sicut fui in dieb⁹ adolescentie mee/q̄n omnipotēs erat mecū. Tūc eñ omnipotēs erat secū/ q̄ in p̄uisis patrib⁹ nullū apparuit p̄dictionis signū.¶ Prestolat etiā dies adolescentie sue/vt moribus ⁊ doctrinis sanctor̄ patr̄ decorata possit(vt ait btūs Augustinus in sermone sup cantica) exēplo v̄ginis credēdo verbū diuinū concipe ⁊ p̄dicādo parere.rebelles q̄z ⁊ p̄dicentes vigore sue adolescētie in ruinā detrudere. Hoc significauit virga aarō q̄n dñs p̄cepit Moysi. Numeri.xvij. Defer inq̄t v̄gā Aaron in tabernaculū. vt seruet in signū rebelliū filior̄ israel. Virga aarō florida ⁊ fructifera/q̄uis non sarculo culta nec humefacta virginē p̄cipientē ⁊ parientē q̄uis virū nō cognoscētē signat q̄ posita erat in signū rebelliū.i.contradicentiū ⁊ ruinā.Et hoc p̄ pheta nūcianit domui Dauid. vbi thema. Nunq̄d pax vobis ē molestos esse hoib⁹.i. p̄dicētes.q̄ molesti estis ⁊ deo meo⁹ ꝓpter hoc dabit dñs ipe vobis signū.

Finit.

Sequit declaratio

A cōpēdiosa defectuū viror̄ eccl'iasticor̄.

Orte dicit mihi.eccl'ia fundata est supra firmā petrā/flauerūt venti/inundauerūt flumina.nō ē passa ruinā.quō tu dicis reformatōne indiget? Aut dic in q̄b⁹. Sz si in nullis eius p̄tib⁹ ethrogeneis.i.in eius statib⁹/vel in nullis p̄tibus materialib⁹ siue fluētib⁹.i. singularib⁹ suppositis hodie correctōe ⁊ emēdatōne eccl'ia indiget/q̄so vbi sunt tūc p̄cedentiū patrum sancte ⁊ rōnabiles ꝓstitutōes innūere/in eorū ꝓcūl⁹ vel epl'is papalib⁹ tradite? q̄r ob seruātia nūc oblita nedū expediuit olim/sz ⁊ magis mō fidelib⁹ saluberrima eēt ⁊ opportuna.Et vt de pluribus taceā ⁊ grādioribus.

I Primo vbi est ep̄us bonus ⁊ p̄batus ope ⁊ doctrina eligat/nō puer/nō hō carnalis/sp̄ualiū ignarus. ij. Ubi ē q̄ clerici in duab⁹ ciuitatib⁹/ ⁊ eccl'ijs p̄bēdas vel p̄latōes nō habeāt. iij. Ubi q̄ p̄ sepultura/p̄fessione/ordinatōe/p̄motōe/nullo p̄ textu vbicūq̄ aliq̄d exigat aut det. iiij. Q⁹ nullus p̄ncipū laicor̄ capellanū habeat nisi ab ep̄o datū in casu ab ep̄o deponendū vel corrigendū. v. Q⁹ nullus ep̄s aut sacerdos mūeribus p̄cib⁹ ac fauoribus p̄sonar̄ acceptōib⁹ p̄moueat. vi. Ubi ē q̄ epi extra dyocesim nō morent. vij. Q⁹ nō plures q̄z sufficiāt ordinēt. viij. Q⁹ epi ⁊ sacerdotes spectaculis ⁊ ludis nō intersint/nec delectent. ix. Q⁹ sacerdotes nihil fenoris/aut rustici mīsterij exerceāt. nec mercatores venatores aut negociatores fiant. x. Q⁹ negocia causar̄ festiuis diebus ⁊ in eccl'ijs nō tractent. xi. Ubi ē hodie ne rectores eccl'ar̄ in suis strēnui sint reb⁹/ ⁊ in eccl'asticis remissi. aut plus p̄pria q̄z eccl'iastica iura p̄curēt. xij. Q⁹ nō liceat dñis ⁊ p̄latis obseruatōib⁹ superstitiosis gentiliū attendere. nec diuinos ꝓsulere aut stellar̄ cursus respicere in agēdis. xiij. Ubi sunt synodi p̄uinciales fm patr̄ ꝓstitutiones sel' vel bis in āno celebrāde. xiiij. Ubi q̄ nō licet quēcūq̄ clericū vel ep̄m die dñico absentē esse/sz missar̄ solēnijs interesse ieiunū. xv. Q⁹ clerici ad matutinū seu vesp̄tinū officia nō venientes deponant nisi ep̄o vel decano satisfaciāt. xvi. Q⁹ nō liceat clericis añ terciā horā p̄rādere. xvij Q⁹ nullus sacerdotū a q̄nq̄gesima vsq̄ pascha carnes comedat. xviij. Q⁹ sacerdotes aduentū christi ieiunēt. xix. Q⁹ clerici a subiectōne nō cessent. xx. Ubi est hodie ne quicq̄ p̄ gradib⁹/p̄ dignitatib⁹/p̄ro diuinis sacramētis accipiat xxi.

Ne p̄lati monasterijs vl' eccl'ijs cōsanguineos suos vel eis fauētes p̄ficiāt xxij

Q⁹ non ordinent qui psalmor̄ canticorū seu hymnor̄ ignari sunt. xxiij. Q⁹ scripturis diuinis studeāt epi ⁊ sacerdotes maxime monachi et religiosi. sciētijs litigiosis et p̄racticis omissis xxiiij. Ubi q̄ opp̄ssores paupr̄ potētes ⁊ tyrannos episcopi arguant et corripiāt xxv. Ubi q̄ per annos singulos episcopi parochias suas circūeant cum effectu. xxvi. Ut ad mēsam episcopi scripture diuine legant. xxvij. Q⁹ episcopus angarias ⁊ impositiones vel huiusmodi grauamina subiect⁹

nõ ímponat xxxiij. Q3 clericus ſcurrił 7 verbis turpiby plenus ab officio retrahaƙ xxix. Ubi eſt nũc clericoꝝ ſingularis de coꝝ cõtinẽtie/in geſtu/in veſtitu/victu et riſu. xxx. Ubi ne clerici comã barbãve nutriãt.aut calciamẽta et veſtimẽta aliƙ q̃z religiõem deceret habeãt. xxxi. Ubi q̃ ſtipendia clericoꝝ iuxta merita diſtribuantur pſonarũ xxxij. Q3 clerici nuptialia vitẽt cõuiuia. xxxiij. Q3 clerici tabnas nõ ingrediaƙ/nec in eis dominẽƙ crapula 7 ebrietas. xxxiij. Ubi eſt illud cartaginẽſis cõcilij q̃rti vt epiſcopus vilẽ ſuppellectilẽ 7 mẽſam ac victũ pauperuꝫ habeat/7 dignitatis ſue auctoritatẽ fide et vite meritis querat. xxxv. Q3 epiſcop9 pro rebus trãſitoriis nõ leuiter litiget xxxvi. Q3 epiſcopus de loco ignobili ad nobilem per ambitõnez aut auariciã nõ tranſeat. xxxvij. Q3 ſtudendũ eſt clericis vt diſſidentes fratres magis ad pacẽ q̃z ad iudiciũ cohortenƙ. xxxviij. Q3 clerici p plateaſ 7 foza diſcurrere nõ debent. xxxix. Q3 clericus quẽlibet verbo erudiat. et ne pauperes grauenƙ(vt paulus)artificio victum querat. xl. Q3 cleric9 artificio vł agricultura ſibi victũ abſq̃ ſui officij detrimento p̃paret. xli. Ubi eſt q̃ clerici in aliẽa ciuitate ſine cauſa legitima nõ morentur extra p̃bendas vel eccł'ias ſuas. xlij. Q3 ab his q̃ ſacramẽtis diuĩs inſeruiũt ſingularis caſtitas cuſtodiaƙ. xliij. Q3 clerici actus ſeculariũ vel ꝓcuratõnes nõ ſuſcipiant. xliiij. Q3 laici clericos actores vel rectores ſibi nõ ꝓſtituãt. xlv. Ubi eſt hodie illud Calcedonẽſ.ꝓcilij.monachi tantũmodo intenti ſint ieiunijs 7 oꝛõnib9/in locis vbi renũciauerint ſeculo/nec eccleſiaſticis vel ſecularib9 negocijs ꝓpria mõaſteria deſerẽdo inſiſtãt. Et maxime q̃d opuſ eſt monachos cuocari/cũ infiniti ſeculares hodie ſtudeãt in facultatibus litiũ iuris ſcz 7 legum. xlvi. Ubi eſt q̃ nõ liceat epõ a ſua eccł'ia plus tribus hebdomadis abeſſe. xlvij. Ubi q̃ clerici alleatores venatores 7 cõmunione ꝓuenƙ. xlviij. Q3 officia eccł'iaſtica pecunia nõ obtineaƙ vt nihil p oꝛdinatõe vel pallio vel paſtillo deƙ aut accipiaƙ.ca.v. epł'e tercie Brego. pape. Hunq̃d vult modo verbũ illud eſſe verum ſcz beati Hieronymi(q̃ qui clericoꝝ audierit ambe eius aures tinniãt)Ueteres inq̃t ſcrutans ſcripturas inuenire nõ poſſuꝫ ſciſſe eccł'iaꝫ 7 de domo dei ppł'os ſeduxiſſe p̃ter eos q̃ ſacerdotes a deo poſiti fuerant 7 ppħe. Et Criſ. ſup illud Math. xxi. Et intrauit ieſus templũ/ſicut dixit de tẽplo omne bonũ egrediƙ/ita 7 de tẽplo oẽ malũ pcedit. Si em̃ ſacerdotiũ integrũ fuerit tota eccleſia floꝛet. Si aũt coꝛruptũ fuerit omniũ fides 7 virtus marcida ẽ/ſicut cũ videris arboꝛem pallẽtib9 folijs/intelligis q̃ vicium habet in radice. ſic cũ videris ppł'm indiſciplinatũ ſine dubio cognoſce/q̃ ſacerdotiũ eius nõ eſt ſanũ. Ubi eſt forte ꝓpter hoc deuotio 7 obediẽtia inferioꝝ/defenſio militũ/pax p̃ncipũ xp̃ianoꝝ/ad finẽ vt inter ſe cõcoꝛdes impugnẽt ſciſmaticos 7 infideles/recupando regiones q̃s tã xp̃ianis abſtulerunt 7 puerterũt. ¶ Sz nunq̃d hodie omẽs ſacerdotes dñi 7 plati in antedictis 7 poſt dicẽdis culpabiles ſunt malis: Absit. Reliquit em̃ dñs ſibi in iſrael septẽ milia viroꝝ/quoꝝ genua nõ ſunt curuata ante baal.iij. Regũ.xix.ca.7c. xlix. Jteꝝ ad q̃d expedit aut q̃d vtilitatis eccł'ie ꝓfert tã magnifica p̃ncipũ gł'ia/7 tã ſupflua p̃latoꝝ 7 cardinaliũ põpa/vt q̃ſi ſe homies eſſe neſcire faciant. Et q̃ vtiq̃ abomiatio q̃ vnus tenet ducẽta/alter trecẽta bñficia eccł'iaſtica. Hõne inde cultus diuinus diminuiƙ/eccł'e depauperaƙ/valẽtib9 viris 7 doctoꝛib9 ꝑuantur. fidelib9 mala exẽpla daƙ. l. Quidſibi voluit q̃ cardinales ſolũ de vna natiõe/vel q̃ſi de vna patria fiebãt. inter q̃s de ſingulis vel notabilib9 linguis aliq̃ eſſe deberẽt. nunquid apud xp̃m eſt differẽtia greci 7 latini 7 almani/hiſpani 7 hungari 7c. li. Quid ẽ q̃ hodie vn9 vtinã mediocriť doct9/tenet q̃ttuoꝛ q̃nq̃ vł ſex vł octo bñficia/q̃z vno nõ ẽ dign9/quib9 octo ſuſtẽtari poſſent/doctrinis/oꝛõib9. 7 diuĩs laudib9 inſiſtentes. Attendite an poť9 hodie equi/canes/aues et ſupflua eccł'iaſticoꝝ familia patrimoniũ eccleſie ꝓmedere debeãt q̃z paupes xp̃i: vel q̃z ad diuini cultus ampliatõem et pro infidelium conuerſione/aut in hmõi pietaťz operib9 modis cõgruis expendẽdũ ſit. lij. Quot hodie loca diuini cultus vt monaſteria et venerabiliũ martyrum eccleſie/rome 7 alibi/ob p̃dicta et ex̃platoꝝ incuria deſerte ſunt et deſtructe. liij. Judicate etiaꝫ ſi iuſtũ q̃nq̃ ſit/vł exactões ab epis clerico ĩponi vt collectoꝛib9 ſoluaƙ liiij. Quid ẽ etiã q̃ hodie oẽs mediũ chriſtianitaťz pinguib9 abũdãs bñficijs tam q̃z cẽtrũ quietis

ambiũt/derelictis partib ecclie in circũitu vbi impũ ambulãt inuisitatꝫ/ꝛ a doctorib immittẽdis et pmouẽdis vacuis ꝛ iculris Ubi fides ẽ debilis. ꝟtus impfecta .scisma tici abũdant. infideles impugnãt. vticꝫ opꝰ esset in lege xpi expitioꝛib platis et doctoꝛi bus mgrĩs/atꝫ pbioꝛi ꝛ abũdãtioꝛi milita ri ptãte. lv. Quid ẽ ꝙ gladiꝰ eccl'ie.s.ex cõicatio in sui ꝓẽptũ mõ tã leuit extrahit ꝛ p modica re. vt p debitis vel hmõi tã cru delit in paupes extendit. lvi. Quid ẽ ꝙ vna cã sup modica re durat tã mltꝫ ãnis. grelitiũ plixitas paupꝛ spoliatrix /ꝓueniẽ ti mõ nõ rescindit. lvij. Quare cõuer sis iudeis de eoꝛ bonis mifícoꝛ diter non dak vite necessitas potiꝰ ꝗs egesta te cõpulsi apostatẽꝛ xpianos impietatis arguant. lviij. Etiã ꝗre nõ ordinak iudeos int xpianos moꝛari nõ debere nisi vel xpianis ser uiẽdo vel agros colẽdo. vel in mechanicis laboꝛãdo acꝙrãt victũ suũ. ꝛ nõ vsurando eis ĩ pctm ꝛ xpianis ĩ spoliũ lix. Quid etiã sibi vult ꝙ ꝗrũdã eccl'asticaꝛ cathedra liũ cãonici calceis rostrati/vestib accurtati abiecto hitu clericali/ꝛ assumpto militari/ĩ armis ꝛ hastiludꝫs se exercẽt. Ẽpicꝫ cappa suppellicio /libꝛoꝫ depositis/ arma sumũt in cãpis armati pugnãt vt pncipes secula res. lx. Quid ẽ ꝙ nõnulli plati iurisdi ctionẽ spũalẽ ꝛ tpalẽ ãbusdã potẽtib tyrã nis ꝛ auaris p certa sũma locãt in ḡuamen eccl'ie/subuersionẽ iusticie/ꝛ oppssionẽ pau peꝛ. lxi. Quid ẽ ꝙ hodie epi/abbates/ mõachi sũt plꝰ officiales fisci ꝗs xpi. totis ni sib militãtes mũdo. in curꝫs pncipũ ꝛ se cularĩ iudicioꝛ seu plamẽtoꝛ lxij. Ec ce q̃d sibi vult etiã ꝙ mõ potius oẽs epi p lati et parochiales sacerdotes p papã ꝓstitu unk/ꝗs eligank psone note ꝛ aptioꝛes de pa tria. vt nõ pferank eccles̃ys hoies extranei ĩ moꝛib ꝛ linguis ꝛ ꝓsuetudib. lxiij. Quid ẽ ꝙ hodie potẽtũ ꝛ nobiliũ pueri ec clesiasticis dignitatib pferunk/ꝛ clerici fa mosi ĩ vita ꝛ doctrĩa eis subꝫciunk. lxiiij Quid ẽ ꝙ nũc spũaliũ penitꝰ ignaris q̃ a puero mane ꝛ litigiose sciẽtie vt legũ ꝗrũ studiũ sacerdotib ẽ phibitũ/vacauerũt. re gimẽ eccl'ie potius cõmittit. Nũq̃d eccl'a p mundũ gubernãda ẽ/ꝛ nõ potius ꝺ moꝛez mũdi/eo ꝙ scriptũ ẽ. nolite ꝓformari huic se culo/ꝛ cetera multa. lxv. Rursus ocu los apite/ꝛ inq̃rite si q̃ hodie claustra moni aliũ facta sunt/ꝗ pstibula meretricuꝫ. Si que ꝓsecrata canonicoꝛ monasteria fiant q̃ si foꝛa ꝛ diuersoꝛia. Si q̃ cathedrales eccl'e facte sunt sicut spelũce raptoꝛ ꝛ latronũ. lxvi. Scrutemini si alicubi sacerdotes ĩ consuetudinẽ duxerũt sub ptextu ancillarũ habere ꝓcubinas. lxvij. Judicate si tã ta imaginuꝫ ꝛ picturaꝛ in eccl'ys varietas expediat. ꝛ an plures simplices nõnunq̃ ad idolatriã puertãt. lxviij. Uidete si tan ta religionũ numerositas ꝛ varietas ꝓueni at. lxix. Examinate si religiões milita res faciũt debitũ /habeãt ĩ honoꝛe sacerdo tiũ. Fuẽt moꝛes. fidẽ. regulas ꝛ canões pa trũ. lxx. Discutite si expediat q̃ũdam tã larga exẽptio ꝛ ꝓuilegiatio atꝫ oꝛdiario rũ coertõe sit ꝓmoda subductio. lxxi. Si ꝓueniat Urbanũ q̃ntũ brigidã de sue tia/ducẽ bzitanie/Karolũ/nõ obstãte nimia sctoꝛũ multitudine canonizari lxxij Si deceat q̃ũdã nouoꝛ sctoꝛũ festa solẽniꝰ pa gi ꝗs ꝑcipuoꝛ apl'oꝛ. lxxiij. Si iustuꝫ sit pꝛioꝛes sctoꝛũ solẽnes eccl'ias deseri ꝛ de strui/redditib a collectoꝛib vl' cardinalib leuatis. ꝛ qñꝫ post ad eoꝛ mẽoriã vel qua si gl'iaꝫ/capellulas nouas edificari lxxiiij

Rursum pensate si equũ est fatuos pesse. ꝛ sapientes subesse. iuuenes dñari. senes fa mulari. ignaros ardua discutere. sciẽtes loq̃ nõ audiri. equoꝛ famulos in pmotõnib p poni/eloquioꝛũ dei discipulos postponi. lxxv. Perq̃rite si q̃ scripture apocrife aut hymni/aut oꝛões successu tpis studio vel ignoꝛãtia in detrimẽtũ fidei ĩtroducte sint. Et coꝛrigite opinionũ discoꝛdias. vtpote ꝺ ꝓceptõe ꝟgis gl'iote ꝛ ꝓsil'iuꝫ. ¶Sedate ini quas leges. ꝓsuetudies puas emẽdate. Nõ ne in Saxonia repiunk ĩiuste leges a theo logis ĩpugnate. Et q̃ xpianoꝛuꝫ ꝓsuetudo dãnabilioꝛ esse pt ea q̃ iã clerici ꝛ laici ꝛ pn cipes vbiq̃ insaniũt sanctissimam natalis noctem celebrãtes ludo taxillorũ /non con templatõne celestiũ mysterioꝛũ. Nonne in liuonia consuetudo inoleuit /vt nulli rusti coꝛũ sacramentũ eucharistie deꝯ. Nõne ibi dem repitur ꝙ vir duas vxoꝛes viuas ha beat ꝛ mulier pluresꝫ maritos? Quid plura? Ab epis ad concilĩ generale venientibus de qualibet puincia/de omnibus inquirite abusiuis cõsuetudinibus/ꝛ pniciosis riti bus quacũq̃ occasiõe in eccles̃ys et homi nũ statib regionũ diuersaꝫ introductꝫ vt sup deuiationib pmissis et consil'ib/oĩs eccl'ie status/vel in generali ꝓcilio reforme

tis. aut in ꝯcilijs ꝓuincialib⁹ reformari mādetis/vt de auctoritate vestra repareť eccl'a ꝛ purgeť domus dei ab immūdicijs vicijs ꝛ erroribꝫ vniuersis. Hoc aūt vt diligēter fieret/sancti ꝓres patres ordinauerūt. ꝛ ordinatōes eoꝝ posteriores sp in ꝯcilijs ꝯfirmauerūt. vt. s. bis in anno in qualibet ꝓuincia celebrāda esset synodus. Unde in canonib⁹ Terraconē. ꝯcilij. c. viij. ita dicit. Propter eccl'iasticas causas ꝛ altercationū solutiones placuit ꝓ singulas ꝓuincias bis in anno ꝯcilia fieri/conuocāte metropolitano oēs epos ꝓuinciales/ita vt ad cōciliū ꝓcedant oēs p̄sbyteri vel dyacones/vel hi q̄ lesos se existimāt vt in ꝯcilio cause examinate ad iustū iudiciū ꝓducantur. Hec ibi. Secūdūq̄ capl'm Carthaginē. ꝯcilij tercij dicit sil'r. Placuit vt ꝓpter causas ecclesiasticas q̄ ad ꝓuincie plebē sepe inuēte sunt/singulis annis ꝯciliū ꝓuinciale ꝓoceť. Rursus capl'm septimū Toletani ꝯcilij sexti/cui⁹ uis ināt ꝓra nequaq̄ siluerūt de tanto facinore ꝯcilia/rō dictabat vt ea q̄ frequēti ꝓuaricatōe iteranť/ frequenti sn̄ia ꝓdemneť. Quis vt scribit in eodē ꝯcilio/sepe pullulātia p̄uitatis germina. sanctoꝝ sepissime patruꝫ iusta nouerimus seueritate dānata. tū q̄ crebris ꝯspiciunť denuo vigere radicibꝫ iusticie acrioris vigore/radicitus ea ꝓputari sancimus. Leteq̄ capl'm tercij q̄rti ꝯcilij Toletani ita loquit. Nulla pene discipline mores ab eccl'a xp̄i magis expellit/cui⁹ negligentia sacerdotū qui ꝓceptis canonib⁹ ad corrigēdos eccl'iasticos mores synodos facere negligūt. Ob hoc a nobis diffinitū est/vt q̄ iuxta antiquoꝝ patꝝ decreta/bis i anno difficultas tp̄is fieri ꝯciliū nō sinit/saltem semel a vobis celebreť. Ita tū vt si fidei causa est/aut q̄libet alia eccl'ie cōmunis generalis totius Hyspanie ꝛ gallie synodus ꝓoceť. Si ꝙo nec de eccl'ie cōmuni vtilitate tractabit/spāle erit ꝯciliū ꝓut vniuscuiusq̄ ꝓuincie metropolitanus elegerit peragendū. Hec ibi. ¶Ex q̄bus oib⁹ arguit a sil'i/q̄ etiā ꝓpter defectū ꝯcilioꝝ generaliuꝫ totius eccl'ie q̄ sola audet intrepide corrigere oēs ea mala q̄ vniuersalē tangūt eccl'iam manētia diu incorrecta crescūt/ꝛ inuēta sūt de malo in peius donec tandē iniq̄ sub ficti one ꝯsuetudinis reputeť licita. ¶His itaq̄ pactis vt in illo sit nostꝝ explicuisse a q̄ nobis fuit inchoasse. inuisibil'i oīm creatoris ꝓncipis pacis īplorꝫ opē suffragijs/vt meis verboꝝ energia tenuib⁹ hortamēt⁹ vim tribuat effect⁹ ꝓptatā/fragilitatēq̄ hūanā veritatis illustret fulgoribꝫ/vt intētōi pictatis se nō opponat ꝓtinacē/ ne diuie seueritatis vltio postmodū corripiat ꝺictores ꝛ ñ vt recto rōis libramīe amplectētes viā ꝯsilij pacis mīficordia ꝓfluēs /paꝝ ꝓpetua et gl'ia suscipiat sempiterna

Clemens vrbano litē q̄ mouerat/ergo
Explicit errantē codex vasurus in orbem.
Consilij placeat nomineť epistola pacis
Si facit anterior⁹ torpor vel deuius error
Ut taceāt lingue/mundū transite libelle
Scisma necat tale pote ꝯciliū generale
Clama/nō metue mōtes trāsire p altos
Per siluas/ꝛ aq̄s/valles/laceraſq̄ mīricas
Nō defers merces/ſz veri portitor es tu
Et si displiceas veri q̄ nūcius/ex quo
Assem vix valet esse tuū/ q̄d si laceraris.

Finit ep'la pacis.

De eodem scismate

alius tractatus eiusdem.

Ad inq̄sitōe veritatis tāgentis ꝓximū scisma ꝛ statū eius/oportet nō esse monoculū sic q̄ tm vno oculo ad rē ip̄az attendamus/ q̄d fit dū illa tm̄m q̄ ꝓpte nr̄a faciūt aspicim⁹ ꝛ aduersus rōnes videre negligim⁹. Et q̄ ml'ti vt suppono offerēt oculꝰ videre volētiū rōnes q̄ faciūt ꝓ sua opinione in materia q̄ nūc vētilat. s. de subtractōe obediētie a dño nr̄o ī toto vl' in ꝓte. decreui q̄dā sil'r ī aspectu adducere/ī oppositū faciētia. ¶Prio noteť q̄ ꝛ q̄lis ꝑsona et cui⁹ fama ꝛ stat⁹ nūc tractat/ꝛ q̄b⁹ ꝓuilegijs q̄ dignitate ꝛ supioritate dotat⁹ ē. Idcirco sūme cauēdū ē ne q̄d temere aut incōsideranter ꝓcipitanť fiat. ¶Scōo noteť q̄ obtulit sp ꝛ publice in ꝓmo ꝯsistorio/q̄ videlicz hēbat ꝓmptitudinē animi ad mortē ꝓ ouibus sustinendā /añq̄ nō fiet vnio eccl'ie. ¶Tercio noteť q̄ cessio sua si nūc fieret nō esset ꝙueniēs ſz pessima/nisi ꝓ⁹ ab aduersa ꝓte alia sentiremus. Et ita non ꝺz accusari de ꝓuio si nō cesserit vl' cedat p̄ntialiter. Si dicať q̄ nec ℔ petiť sed q̄ reddat se voluntariū et ꝓmptū ad cessionē. ¶Prio videať si iuramentū hoc importat q̄ vocaliter nūc istud offerat. ¶Secundo aduertať si illa oblatio ꝺ promptitudine ad mortem satis hoc importat q̄ etiā ꝓparat⁹ est cedere

antecz nõ fieret pax. ¶Tercio videak si possit hre colorẽ sufficientẽ ad excusatõez suaz. q vocalit p nũc nõ offert cessiõem anteqz sciak voluntas eoz de aduersa pte. quia estimat forsan znõ sine apparẽtia/q aduersarij magis fortificarenk vl indurarẽk. Et dicerẽt interptãtes istã oblatõem in malũ q diffidit de iure suo/z ß nõ sine colore. ¶Quarto pncipaliter notek/q p bullã in rnsiõe tercia offert simplicit et absolute q vult tenere iuramẽtũ i forma. ¶Quõ igit poterit argui de piurio? Si dicak q intelligit alit iuramtũ qz cardinales z alij/nõ obstat. qz nõdũ vidimus nec venim⁹ ad ß q cessio debeat cõpleri quousqz viderim⁹ de rnsionib⁹ aliorũ alteri⁹ obedietie. Et si tũc papa velit subterfugere/z glosare. z ita pacẽ p ß impedire/locũ habebit interptatio z sue interptationis si mala sit ipugnatio ¶Quito notek q p nũciũ aplicũ/q nouissime venit/fecit ml'ta offerre dño regi et alijs sup declaratõe volũtatis sue. et difficile esset iudicare cũ nisi talia scirenk/q tñ nõ ẽ necesse reuelare vniuersitati vel oib⁹/psertim vbi negocia nõ tractãk ita secrete quin facil' sciri possint. ¶Sexto notek q in q̃rta questiõe inter illa q̃ ponunk supponik q papa fuerit ptestatus de nõ recedendo a vijs suis. qõ multi oino falsũ estimant. imo pot⁹ offert oẽm viã rõnabilem ¶Septimo notek q via cessiõis ẽ inefficax z insufficiẽs si alij ꝺ alia obediẽtia nolint illam recipe. Et ideo mirũ videret q ad talẽ viã q̃ ex ypothesi possibili essz inefficax/ alios obligarek. ¶Si dicak q saltẽ papa tenetur ẽm ꝓpationẽ animi acceptare istã viaz Non video q̃liter istud possit negari. qz etiam tenek acceptare isto mõ mortẽ. Sz q ñ habeat istã ꝓmptitudinẽ nõ pt sciri/cũ sit imẽte. Nec videk q teneak explicare voce vl signis exterioribus p nũc/ppt aliq̃ tacta circa terciũ notatũ. qz nec etiam ß iurauit. Et forte expediẽs ẽ silere vsqz ad tps renũciationis/ppt ambitões illorũ q̃ tenderent ad papatũ diuersis vijs cautel' et modis. z possent ipedire factũ totũ. ¶Octauo notek q possibil' est alia via ꝓueniẽs et bona z q̃ ab aduersarijs forte acceptabik. et in ß casu quilar⁹ est papa sufficiẽter se absoluet apꝺ deum et hoies si illã viã acceptet p quam fiet pax. Nã supposito q cessio de se essz via melior. tñ pt fieri sufficiẽs p accidẽs. Itẽ nõ spmeli⁹ bonũ cadit sub obligatõe/q̃n sufficiat min⁹ bonũ acceptare. Duob⁹ enĩ ꝓpositis bonis maiori z minori stat q ad nullũ obliger. Stat etiã q ad min⁹ obliger z non ad mai⁹. z stat q ad vtrũq̃ obliger sub distictione. Et in casu illo ẽ questio apꝺ doctores/ an teneat acceptare mai⁹ bonũ. z nõ est dubia illa q̃stio si mai⁹ bonũ sit mihi difficili⁹. sed si ceteris paribus z stãte eq̃ facilitate. In casu isto si dimittã mai⁹ bonũ/dicũt aliq̃ q pecco ppt ꝓtẽptũ. apud alios oppositũ est multũ ꝓbabile. Unde ppter expiendã libtatẽ meã vl' aliqꝺ tale/possum vt videk/licite mai⁹ bonũ deserere minori acceptato. Tũc applicek in casu nro z ꝓstat q papa dicere poterit de ista via z alia minus bona q cetera nõ sunt paria. ¶Nono notek q papa nõ potest teneri ad cessiõez secluso iuramento/nisi iste tres cõditões ponank. Primo q p cessionẽ habeak vnio Scõo q aliter non posset hũanitus haberi. Tercio q malũ illud ppt qꝺ sit cessio faciẽda sit mortiferum animab⁹. z q p cessiõem nõ augeak. Nũc bene attẽdam⁹ si reb⁹ adhuc stãtib⁹ vt stãt psertim apud aduersarios nros/quoz opiniones ig̃ram⁹/possz dici apparẽter aliquaz triũ conditionũ deesse nũc i cessiõe. ¶Decimo notek q etiaz de pte nra rex hispanie/et rex arrogonũ/z pticm ei⁹ ppl'us /nõ sit adhuc determiati ad istã viã cessiõis. imo dicũt multi vidisse multas lras quib⁹ oppositũ clare ppendik. Et istis sic ꝓdurãtibus cõstat q cessio nõ esset via totaliter sufficiẽs. imo multi formidant ne iã sit format⁹ vn⁹ rancor et quoddã seminariũ discordie inter illos hispanos et arrogoñ. ex vna pte ꝓtra gallicos/z interptank q in odiũ eorũ volũt papã deponere qz de patria. ¶Undecio notek qualiter p determinatõem istaz q̃stionũ si nunc fierẽt posset poni scisma in fide inter vniuersitatẽ Parisien. et papã nostrũ et sibi adherentes ex vna parte. Eũdẽ et alias vniuersitates alteri⁹ obedientie. que sunt emule eius. et i quib⁹ sunt clerici z viget vniuersitas. ¶Duodecimo notek modus qui tenetur de scedulis et modo vocũ seu opinionũ vel ꝺliberationũ. qz in illis q̃ fiunt p modũ vniuersitatis /facultas theologie ad quam spectat principalissime illud negociũ /non habet nisi quartã vocẽ. et facultas medicine tantã ¶Terciodecimo notek/quõ potest requiri salua ꝓsciẽtia q a papa qui nõ est iudicatus scismatic⁹/aut hereticus posset removeri obedientia circa ea que ad eũ semper spectare ꝓfessa sunt. Et aduertere debẽt

talia agentes sup penis exp̄ssis. ꝛ ꝺ peccato ad deū. notaꝯ. q. iiij. noue. cū ibi allegatis. Si dicaꝯ q papa oñdit se scismaticū ℔ nō est claꝝ p p̄cedētia. Itē nō ē taℓ iudicat⁹ ab habētib⁹ ptātē. et nō est in ptāte libera cuiusℓibꝫ sic iudicare de papa. ꝛ ab ei⁹ obediētia remouere aut ꝺtēnere sentētias suas vel iurisditōem diminuere. Et videaꝯ si tales sint suspecti de scismate ꝺtra papā. Itē notēt ꝓncipes q̄d tales facerēt ꝓ eos si īpune auderent ꝛc̄. Et quā fidelitatē ꝟuarēt. qꝰ sic dicere ℔ possent q essent tyrāni. ¶Quartodecimo notetur si expediret simpℓr eccℓie q plati darēt bñficia. et si meli⁹ distribuereꝯ attēto statu eoꝝ et familiariū ꝛc̄. Et an studiosi vniuersitatib⁹ haberēt bñficia. Et an mali plati fierēt peiores/qꝰ magꝭ honorareꝯ/ꝛ eis adulareꝯ in pctis. ¶Quintodecimo noteꝯ q si expediat ꝓncipes incitare ad remouendū vℓ diminuēdū iurisditōem vℓ reddit⁹ eccℓie siue ratōe siue alteri⁹ autoꝛitate. ꝛ si bōa melius distribuereꝯ/ꝛ si licite ℔ facerēt. Et si totus clerus finaliᷣ infra breue tp̄us ꝓdereꝯ ꝛ affligereꝯ/maioꝛib⁹ ꝓmo destructꝭ ꝛ afflictꝭ ¶Decimosexto noteꝯ circa iuramētū pape. Si factū añ papatū liget eū postꝫ ē assumptus. Itē si posset secū dispēsare. Itē si iudicet q ℥gat in detrimētū salutis ꝛ totⁱ ecclesie obꝟuatio iuramēti. Itē si interp̄tatio spectet ad eū. Itē si magꝭ ps clericoꝝ spēaℓr doctoꝝ vtriusꝫ iuris diuini et hūani sit seū. q obꝟuatio illa iuramēti essꝫ in detrimētū salutis ꝛc̄. An excuseꝯ. Itē vt iā dictū est offert q vult obꝟuare. Et q laboreꝯ interiz apud alios. Itē si habuerit cām male suspicādi in materia ista/ꝛ caute ñdēdi/ attenta variatōe circa eū/ꝛ Clemētē/ꝛ moꝛib⁹ q̄ñdā cardinaliū. Et q sibi negabaꝯ mod⁹ p̄cticādi viā cessiōis. ¶Decimoseptimo notetur q in ꝓma rñsione sua in q̄ aliq̄ dicūt eū reꝓbasse simpℓr modū cessiōis/nō p̄t hoc exp̄sse haberi. qꝰ illud qꝺ ponit de scādalo ꝛ pnicie ꝛc̄. referꝯ ad modū exeq̄ndi illā viā si esset inept⁹. Et iō illū petebat modū exeq̄ndi. Et circa ℔ mirāꝯ aliq̄ quō ℔ sibi potuit rōnabiliᷣ denegari/cū maxime ℔ tāgat eū/et sit caput ꝛc̄. ¶Decimooctauo noteꝯ et aduertat vniuersitas/quō aliq̄ de supposit⁹ īꝓbāt simpℓr et de plano vias q̄s ipa reputauit vtiles bōas ꝛ ꝙueniētes. ꝛ p q̄z quā libet posset hr̄i paz. et rōes ad ℔ dedit/et se obtulit in lr̄is patētib⁹ quālibꝫ illaz ꝓ quēlibet sustinere. Et videaꝯ si circūstantie sic sunt īmutate vℓ ex p̄sona vℓ tp̄e/q oīs vie alie p̄ter cessiōem sint facte inepte ꝛ insufficientes/īmo q illaz coloꝛatoꝛes/aut opinatoꝛes digni sint punitōe vℓ infamatōe. ꝛ p̄ftim qꝛ ī īpugnatōe dictaz viaz aliaz fiūt rōes ab aliq̄b⁹ q̄ ꝓ oīm tp̄e militāt ꝓ eos. si q̄d ℣tutis habeāt. ꝛ si sit in honorē vniuersitatis ipa viderit. ¶Decimonono noteꝯ specialiᷣ ꝓbatio cōciℓ generaℓ. qꝺ tm̄ necessario fiēdū q̄dā bñ apparēter psuadebāt ꝓpter electōem noui pape. Et hec est radix īsnia breui. Quia magna ps catholicoꝝ est neutra/sic q credit q neuter sit papa. aut in dubio suspēsam se tenet. Isti ℣o ꝙseq̄nt habēt credere aut dubitare de cardinalib⁹ vtriusꝫ p̄tis. q nō possint etiā siℓr eligere nouū papā. qꝛ si neuter sit papa maxima ps eoꝝ nec hꝫ nec hr̄e p̄t ptātez creādi nouū papā. nec aliq̄ q̄cūꝫ a cardinalib⁹ nisi p ꝙciliū generale. Supposito q oēs catholici pticℓariter cōsentirēt in aliq̄s certos ꝓ eligēdo nouo papa. si nō fieret collegialiter nihil esset. Alioq̄n Urbanus intrusus habuisꝫ maximā apparētiā. Si dicaꝯ q cardīales soli antiq̄ creabūt nouū. Primo dubiuz est apud mℓtos an ꝓdiderūt ptātē eligēdi. Itē si aliq̄ cardinales oēs sūt veri cardiales. si antiq̄ ñ habebūt nisi partiales voces. Aliq̄ ei habēt ptātē ī electōe pape sic ipi. Ideo nō essꝫ fm istā rōem plena pacificatio oīm sine ꝙcilio generali. ¶Uicesimo noteꝯ. Si papa īcipiat pseq̄ alios/qꝛ videꝯ int cetera q illi q̄ sūt p se ab eis pseq̄ūꝯ/ꝛ q̄dā talia. ꝛ vtaꝯ excōicatōib⁹ vtꝫ ille erūt timēde vℓ nō. Si rmo ueat bñficia vtꝫ repieaꝯ aliq̄ q capiāt. Si illi excōicenꝯ et nō curēt vtꝫ p̄sumēdū sit sileq̄ aliq̄ nō curabūt ꝛ q debēt ꝙuiuere ꝛ cōiꝯare cū eis sic ante. Et qꝺ erit remediū ī celebrare volēte ꝛ ī articℓo mortꝭ/an erit aliq̄s sic negligēs ꝓpam salutē aut temerari⁹ q ñ formidet sniaz illi⁹ quē tenet aut tenere debet papā. saltē q nō est iudicaꝯ nō esse talis Et qꝺ erit etiā ī vita remediū vℓ releuamē.

Sequitur itē alius tractatus de eodem

Resupposito q papa possit fieri scismatic⁹ ꝛ hereticus. Eo etiā q de his crimin̄ib⁹ posset accusari si de his essꝫ vehemēter infamat⁹ et suspect⁹. Quo rū vtrūꝫ quidā negare voluerūt. ¶Queriᷣ vtrū reb⁹ stantib⁹ vt nūc arbate sūt ī eccℓia

℣ e

sit expediēs accusare iudicialiter dñm. Bñ dictū nouissime in papā electum sup hmōi criminibꝫ heresis ꝛ scismatis. ¶Prio q sic qz nō debēt fideles se exponere discrimi. Amāt em̄ piculū pibit in illo inqt sapiēs. Sz obedire homini scismatico vel heretico vt vero pape esset discrimē pctī mortalis/vt videt. Et nō obedire eidē si sit verus papa/ꝛ non scismaticus est sīl'r discrimē. ideo in casu dubio sicut ē mō apud multos dz inqri ꝛ sciri veritas. Et videt fundari posse ista rō in regula mgrali theologie q dubitans de aliq actu an sit pctm̄ mortale/ꝛ faciēs illū actuz dz esse certus q peccat mortalit. Cuius rō assignat illa que dicta ē/qz exponit se discrimini. Qz aūt nūc sit dubiuz apud multos an Bñdictus sit scismaticus et hereticus/ vel nō. patet ad oculū de multis q sibi obediūt. ꝛ alij nō etiā de sua obediētia. etiā ō eo dē regno/imo ꝛ in eadē vniuersitate vel collegio. Tollendū est igit illud dubiū a cordibus hoiuz/ne obediēdo exponant se discrimini rōne dubitatōnis añdicte. Notet. xix. di. Anastasius/q cōicauit fotino ꝛ archacio ¶Scdo sic. nō minus necesse ē vel expediēs scire an subtractio sit ꝓtinuanda/q̄ fuit expediēs cognoscere an esset faciēda/ꝫ expediens fuit scdm vt nūc supponit/igit ꝛ pmū. Añs p p̄ma pte fundatū videt in sufficiēti sīlitudine. Addito etiā q post subtractōem multa facta sunt ꝛ aliq oblata p bñdictū propter q̄ multi varie sentiūt de subtractōe ꝓtinuāda vel nō ꝓtinuāda. Dicentibꝫ aliis/qz Bñdictus satis offert ꝛ cessant cause subtractionis. Aliis in oppositū asserentibꝫ q nec cessant/imo nec cessare p̄nt vt ynq̄ possit i papatu ius hr̄e/pterea necessaria est vt videt iuridica discussio. ¶Tercio sic. Charitas obligat ꝛ mādat curare de p̄ximis ꝛ eorū salute ꝛ reductōe ad cognitōz veritatis. si ergo sumus certi sufficiēter q bñdicto nl'lo mō est obediendū sub pena scismatis/qz scismaticus ē/nos ex ℔ debem⁹ ꝓcurare q alia regna vel singularia supposita eidē nullatenus obediāt. ꝛ ℔ fieri non p̄t absq discussione iuridica vt videt. Nā si nō vocarētur alij ipi de facili ꝓtenerēt q̄d agerem⁹. Si aūt adhuc dubitamus redit argumentū p̄mū q exponimus nos discrimini ꝓtinuādo subtractōez ab illo. Cui aūt sit obediendū dubitamus: ¶Quarto sic. aut cau ꝛ ꝓcisa fuit necessario via cessiōis sic̄ multi dicētes q sic fuit pnunciatū p cācellariū Frācie ex deliberatiōe ꝓcilij platoꝝ nec alit plati iudicauerūt aut fuerūt cū hoc alie cause. Si p̄mū/ꝓstat vt dr̄ q offert ipe Bñdictus/ꝛ dñs. Ad. obtulit eandē viā cessiōis ꝛ largius q̄z petebat. Si scdm dicat q fuerūt alie cause q̄rit an cessent. ꝛ si sic idem qd p̄us. Si nō cessant ipe ergo Bñdictus ꝓtinuat pctm̄ suū in grāde scādalū totⁱ eccl'e. ꝛ ita dz ꝓfesti fieri pcessus ꝺ eū ad eius destitutōez totalē realit ꝛ de facto/q̄tinus posit eccl'ie melⁱ de pastore puideri. Si l'r tales cause/qz nō notificate sunt apud omēs nec certe ille debēt mānifestari/ ne ex ig̃rātia faciāt sibi restituōez aliq/p q̄z auxiliū ipse posset ml'tiplicit̄ guare eccl'iaz ꝛ p̄cipue suos cardinales ꝛ alios sibi inobedientes q̄s odit ꝛ psequit vt multi estimāt odio capitali sic̄ ex minis eius ꝛ pcessibꝫ vt fama fert ꝺ eos/inchoatis iudicat. imo p ℔ posset destituere oēs cardinales veteres/ꝛ nouos creare. Exaltare fautoꝝ suos ꝛ alios iusticie zelatoꝝ crudelit impugnare. Vis aūt incōueniētibꝫ q̄s ñ videat expediēs esse remediū apponere. Hoc aūt fieri nō p̄t vt videt absq̄ iuridica inuestigatōe causaꝝ omniuz ꝛ mot[illegible]ꝝ tā iuris q̄ facti sup rōnabilitate subtractōis ꝛ eiusdē ꝓtinuatōis ¶Addūt aliq q oīa q̄ pmisit exist̄s ī carcere sup cessiōe refutabit dū erit liber ꝛ allegabit timorē cadentē in ꝓstantē virū. Alij dicunt q ℔ nō impedit/alioq̄n obligat⁹ esset nūc ad impossibile. qz nihil p̄t agere nisi ī carcere dū sp in illo est. Nō ē tñ alibi ꝓfuādus/nec in regno nec extra. vt alioꝝ ē assertio. ¶Ad oppositū arguit sic. Discussio iuridica dz corā iudice ꝓpetēti fieri ꝛ audita pte. ꝫ nulla p̄sona vel etiā cōmunitas nisi eccl'ia aut ꝓcilium generale rep̄sentās eccl'iam debz esse iudex ꝓpet̄s pape. imo nec ip̄m p̄t iudicare/ vt q̄dam iurist̄e dicere volūt/sed p̄nūc oppositū supponit. Cōcluditur g' q ista accusatio/discussio et declaratio fieri debebit corā ꝓcilio generali totⁱ eccl'ie/saltē istⁱ obediētie. Tunc vltra arguit. si nō est expediēs celebrare hmōi ꝓciliū p hāc cā p̄ncipalit ñ est expediēs discussiōem fieri. ꝫ nō est expediēs celebrare hmōi ꝓciliū generale p hac causa igit ꝛc. Supposita maioꝛe p̄bat minoꝛ multiplicit. Primo ex pte ꝓuocāt⁹. Secūdo ex pte ꝓuocatoꝝ. Tercō ex pte medij ī tractādo. Quarto ex pte finis ī obediēdo. ¶Primo sic ex pte ꝓuocāt⁹. Nulla ꝓgregatio habz vim ꝓcilij generalⁱ nisi fiat ī forma

iuris. vl' saltem nō erit verisīle. vel necesse q̄ omnes obediāt sñie tal' ꝯgregatōis q̄ ñ erit in forma iuris ꝙuocata/ꝛ ita erit totū quod ibi agek dubiū fluctuās ꝛ inualidū. Concilium autē generale nō pōt cōuocari ī forma iuris nisi auctoritate sūmi pontificis. di. xvij cum ibi allegatis. Et p̄ftim si sit aliq̄s talis vel talis reputatus in eccl'ia /ꝛ si nō ptinaciter refutauerit celebrare concilīū/dū sup ℔ rationabiliter fuerit req̄situs. Istas duas exceptōes reputarēt aliq̄ iuristarū etiā supfluas. quia tenent regulā in suis terminis generaliter esse verā. tñ ita dicimus in ꝓpōsito. Supponim⁹ insup q̄ ℔dictus nōdū depositus ē de papatu/quia nec fuit iuridice accusat⁹/nec audit⁹/et p cōseqūns nō conuictus. Nam ꝛ si hereticꝰ ꝛ scismaticꝰ sit iure deponend⁹/et apud deū sic mereak. nō ē tñ depositus de facto ante sentētiā. no. v. q. vij. Houe. ꝛ glose sup ℔ verbo. Exēpla sūt mlta in sil'ib⁹ materijs/de epis/aut inferioribꝫ ꝓncipibꝫ aut ꝓlatis. Q3 si q̄s dixerit nō esse expectandam sentētiā a iudice latā dū ferak a iure/dū notoriū factū ē. Istud directe est ꝓfundere omnē ordinatōem policie. ꝛ cōtra omnē eccl'ie regulā. Nā q̄libet ad libitū dicere poterit ꝺ nō notorio q̄ est notoriū. ꝛ sic q̄libet erit iudex in causa sua. Sicut ad ꝓpositū p̄sens possem⁹ applicare. Nā multa dicūt a multis esse notoria crimia ꝺ Benedictū/que alij vl' negant vl' approbāt. ¶De inde dicētes q̄ papa hereticꝰ minor ē q̄cūq̄ catholico et iurisditōi eccl'ie subest/intelligūt q̄ ab alijs p̄t vt inferior iudicari. sed añ iudiciū debet sp reputari maior. Nō enī inseqūmur errorē q̄rundā dicentiū iniustū nō posse iuste dñari. Jura ad hec nō allego. q̄ totus textus libri ꝓciliorū ab Jsidoro plen⁹ est q̄ ꝓciliū nullū robur habz/nec p̄t ꝙuocari nisi auctoritate pape/ꝛ q̄ etiā añ oīa spoliatus debz restitui. In ꝓlogo vocat istas duas regulas duas clauel ꝛ duos gladios sufficiētes ꝛc. Et est casus ī termīs de Syma co papa. q̄ licz accusatus esset de hereſi/cōuocauit ꝓciliū. ꝛ ante oīa restitut⁹ ē. Postmodū se purgauit. Repik etiā q̄ cler⁹ romanus. s. cardīales puniti sunt eo q̄ a papa discesserāt. ¶His suppositis arguam⁹ vltra q̄ modo dñs Benedict⁹ ꝙuocabit ꝓciliū stās in carcere ꝛ spoliatus vt dicik. Qualik etiaz illi q̄ nō restituūt obediētiā iā subtractā sibi parebunt? Qualiter etiā ipemet in cā sua audiek vt iuris est si nō relaxek siue dek libertī saltē in ꝓcilio? Qualiter ꝑterea poterit mlt⁹ a ꝓcilio abijcere. vel petere remouerī tā/q̄ inimicos sibi/specialik ꝓprios fratres dominos cardinales? Et an causaz habeat sup hoc rationabilē videte q̄d p̄sumendum? ¶Secūdo sic arguik ex pte cōuocandoꝝ Q3 si vez sit ꝓuerbiū. Ubi mltitudo ibi cōfusio. p̄cipue hic habz ℣itatē q̄n nō ē vnio sub aliquo capite neq̄ sub eadē ſgula siue lege. Sed ꝙuocādi de diuersis regnis. imo ꝺ eodē regno nō ꝓueniēt ī iudicio et opiniōe sup eodem capite/p realē ꝛ omnimodā obediētiā vt verisimilik supponik. Et ℔ est/q̄ nō ꝓueniūt sub eadē regula siue lege/que est de subtractōnis rōnabilitate/dicētibꝫ alijs subtractiōem benefactā et ꝓtinuandā fore/alijs nō sic. sed et male facta fuit. Et si bene facta. tñ rebꝫ imutatis nūc ē mutāda. et ita murmur erit inter eos. ꝛ q̄s ꝓpescet illud? Deniq̄s nōdū scim⁹ an alij ꝓncipes volent ꝓuenire nobiscū/p̄ftim ad ℔ tractanduz si p̄sciuerint. Necesse tñ est vt p̄sciant. nec p̄sumendū est q̄n ante oīa ℔ scire flagitēt/dū ꝓponek eis istud ꝓciliū. Q3 si ab eis veritas celek ꝛ mendacijs seduci q̄rank. q̄ indecoꝝ ℔ esset imo piculosissimū et scādalosissimū nescit nemo. Q3 dicak eis nos velle tractare an Benedict⁹ sit ver⁹ papa vl' scismatic⁹. ꝛ q̄ certū putāt ī dubiū reuocare. verisimilius est q̄ rñdebunt se certos esse nec velle ℔ discutere/sicut obediētia ptis intrusi nūc vlq̄ rñdet. Ecce igik q̄ difficile sit vel impossibile ꝙuocādos in vnā viaz ꝓiūgere ꝓ discussiōe negocij qd loq̄mur. ¶Tercio sic arguik ex pte mediorū in tractādo. Presuppona⁹ itaq̄ illud qd nō est verisīle q̄ oēs vnanimi assensu de ista obediētia/velint ꝓuenire ad ꝓciliū/ptractādo hanc materiā/ꝛ si nō solā/tñ p̄cipue ꝛ ꝓncipaliter istā. Cōstat q̄ Benedictus ꝛ sui ꝓ se audient in sui defensiōe. ꝓptea videndū est ante oīa si ea q̄ opponuntur ꝺ ipm vel opponent sint talia q̄ debeant facere fidē omnibꝫ etiā sibi obediētibus ꝛ fauentibꝫ. q̄ si nō sint talia ꝛ talit⁹ evidentia nō solū frustra. imo ꝓfusibiliter ea ꝓponemus/nos q̄ subtractōis cōtinuatōem defendimus/ꝛ ponemus nos in piculo note scismatis. ꝛ ꝺēnatōis obꝓbrioſe. Addito hoc q̄ fauor ꝛ amor multū impediūt iudicia hominū/ꝛ iustorū/licet ℔ nō credāt vel videāt. Cū ergo maior ps in cōcilio erit de eis qui subtractionē aut saltē subtractōnis continuatōnem reꝓbēt/nō restat nisi

vt cõdemnemur. ¶ Nec valet hoc dicere q̃ dñs nõ ꝓmittet errare ꝓcilium/qm̃ in eis q̃ sunt facti aut iuris positiui ꝛ breuit̃ in omnib⁹ alijs ꝓterq̃ ī materijs q̃ sẽ pure ỏ fide ecclesia fallit ꝛ fallit̃ ꝑuata charitate. Patet cũ cõpellit aliquẽ habitare cũ non sua. Iste ꝙ ꝓpositões. Subtractio fuit bñ facta vel male facta/nõ sunt ꝓpositiões pure de fide/ꝫ ꝓsupponũt alias iniurias q̃ sunt pure de facto. ¶ Rursus ad idẽ si Bñdict⁹ accusẽt de aliq̃bus q̃s dubitat q̃n accusabit frẽs suos ꝛ alios aduersarios/de pluribus ꝛ forte de maioribꝫ ꝛ magis coloratis ꝛ fundatis tã in materia fidei q̃q̃ in materia scismatis. Exempli gr̃a. Accusabit cardinales de rebellione ad cũ ꝛ ꝙspiratõe/ꝛ crimine machinationũ dolosaꝝ aut de alijs criminib⁹ vt symonia ꝛ silib⁹. Itẽ hꝫ q̃dã scripta aliquoꝝ in quib⁹ sunt hereses manifeste/dũ credunt eundẽ impugnare/vt q̃ soli cardinales sint successores apl̃oꝝ Q3 ecclesia tota nõ posset creare papã/nisi ꝑ mediũ cardinaliũ nec vnq̃ potuit. Q3 res exp̃sse ꝓhibita a deo si ũret dꝫ ꝑuari in reuerentiam iuramẽti. Q3 Iepte occidẽs ꝓpriaꝫ filiã meruit. Q3 deus põt obligari. Item de alijs. Q3 pñt eẽ pl̃es sũmi põtifices Q3 decreta ꝛ decretales plus nocuerũt eccl̃ie q̃q̃ pfuerũt. Q3 claues date sunt vnitati non vni. Q3 oĩs obediẽs vel ꝑcurãs obedientiã ad ipm Bñdictũ stãtib⁹ terminis in q̃bus sumus/ẽ scismaticus. ꝑ ꝙsequens ptinax. Q3 ꝓbabile ẽ stãte dubio ꝓbabili ꝛ notorio. de aliquib⁹ ꝙtendentib⁹ de papatu dicere q̃ alteri est obediendũ ẽ error in fide et moribꝫ. Nã cũ casus pñtis scismatis sit in tali dubio ꝓbabili ꝛ notorio/si vnq̃ fuit vl̃ erit tale dubiũ. oẽs q̃ obediuerũt vsq̃ nunc vel obediũt vni ꝑti vel alteri errãt in fide et moribꝫ. Itẽ q̃ in eodem dubio q̃libet ꝙtendens tenẽt cedere iuri si qõ habet ꝛ similia Itẽ q̃ a papa licet appellare/ꝛ q̃ licite appellatũ est in hac materia. Cuius tñ oppositum determinauit nup̃ totũ ꝓciliũ cardinaliũ vt dicit̃. Itẽ forte accusabunt̃ multi de multis criminib⁹ tã in fide q̃q̃ in moribꝫ que debẽt puniri morte. ꝛ merent̃ ꝑm leges ꝛ decreta ꝑpetratores taliũ exheredari ꝑ se ꝛ suis posteris/ꝛ ita videre facile ẽ q̃ horrẽda scissura fieret. Ita tñ debere fieri in contractãdo materias añdictas vidẽt verisimilius. Nã si. Bñdictus accusẽt ad morte et sui fautores nõn credibile ẽ attento suo q̃ alios silr̃ accusabit ad mortẽ si poterit. Presertim si fautores aliq̃s habeat eoꝝ q̃s accusare voluerit inimicos odiosos. imo et forte accusabit ꝑlatos regni de sentẽtijs ex cõmũicatõis multis ꝛ nomiatim. qꝫ ꝙsenserunt ꝓtra iura vt dicet/ꝛ contra eccl̃iastica libertatẽ/subsidia ꝑ dñis tpalib⁹ absq̃ causa manifeste necessitat̃ ꝛc. ¶ Prelati ecõtra volẽt se tuere. Volẽt etiã dare beneficia ad nutũ sicut modo/et hoc forte Benedictus nõ volet neq̃ sui cardinales. Itẽ forte retorquebit oĩa cõtra ꝑdecessorẽ suum Clementẽ ꝛ sui fautores/q̃ ꝓtra ipm allegabunt̃/saltẽ quoad ipa ꝙcernũt modos diuersos machinãdi ꝑ impedimẽto vniõis/nõ dico q̃ iuste/sed nec etiã q̃ iniuste/parcat oĩb⁹ dẽ. ¶ Postremo q̃ ad hoc videnda sunt scripta ꝓtinẽtia ratões cõtra Benedictũ. ꝛ videant̃ similiter respõsiones atq̃ ponderent̃. Et forte videbimus q̃d̃ q̃d sit in re q̃ nõ poterit sufficienter de hereſi aut scismate ꝙuinci/qõ tñ exigit̃. Est em̃ difficillimũ ꝙuincere aliquẽ pertinacẽ ꝛ incorrigibilẽ fuisse ante iudiciũ. Nã ꝛ si aliquis milliesies repetiuerit ꝛ ꝑtestatus fuerit ante sñiaꝫ q̃ defendet errorẽ suum nec reuocabit/tñ admittit̃ ad veniã in puncto sñie ꝑferende/si se monstret penitere ꝛ velle stare iudicio supioris sui/q̃q̃is ipe Q kã videat̃ oppositũ ī dialogo suo suasisse. Cõtra qõ ẽ vsus ꝛ lex ecclesie. ¶ Quarto sic arguit̃ ex fine ꝓcilij in obediendo. ¶ Videamus itaq̃ D ẽm verã ꝛ iustã estimationeꝫ. Si quilibet de ꝓcilio tenebit maiorẽ partẽ bñ sentẽtiaſ seq̃ntũ cũq̃ sit in sui opprobriũ vl̃ dãnum vel infamiã. Nam cũ cõciliũ etiã totũ posset errare vt dictũ est in his q̃ tractãda hic ꝓponunt̃/nõne poterit leuiter dicere ꝓdẽnatus in ẽ ꝓcilio/certe cõciliũ errauit/ꝓciliũ male sentẽtiauit. Fuit hic inimicicia vl̃ odiũ vel ignorãtia facti vel alicui⁹ similis Considerem⁹ obsecro/si pars q̃ subtraxit nec vult obedire/ꝓdẽnaret̃ male egisse aut saltẽ debere obedire. An pareret huic sñie. scio q̃ facile est dicere/ita/obedirent. Scio q̃ etiã ita obedire possent. Sed an ẽ debeat ẽm moralẽ estimatiõem ꝛ ꝓiectura credi ex his q̃ vt in pluribꝫ accidant hũanit⁹/ videnit q̃ sic vident ego nõ video. Si vero nihil sententiet̃/irrisoriũ et vanũ erit concilium. Si aliq̃d sententiet̃ quod nõ teneat̃ erit pniciosum et scãdalosissimũ ꝑ omnib⁹ conciliꝫ in posteꝝ celebrãdis/ꝛ erit scisma

tū innumerabiliū ⁊ irrepabiliū causatiuū/ nō solū inter istā obediētiā in ptib⁹ suis. īmo ⁊ inter istā obediētiā ⁊ alteram. qm̄ remanebimus in irrisiōe ⁊ in infamia apud eos ꝑpetua in fabulā q̄z ⁊ derisum. Et forte nō poterit esse ꝯcordia in mō restituendi q⁹ alij volent ex toto alij ex ꝑte. Isti volent in spūalib⁹/ alij in tpalib⁹. Aut ergo volumus nos q̄ subtraximus restituere obediētiam. ⁊ ita melius est q⁹ nosipsos libere faciamus q̄m coacti iudicio. Aut nolumus/ et ita exponimus nos piculis ꝓtactis si petamus ꝯciliū. ¶Sz dicet aliq̄s istud ꝯciliuz peti debere nō q⁹ fieri debeat aut sperek. sed q⁹ interim absq̄ scandalo tp̄s ꝓtrahatur/ quo currēte moriek Bñdictus. ⁊ ita liberabit nos dñs ⁊ eligēdi libertatē dabit. Posset hic allegari illud vulgatū pueris notissimum. In mortē alterius noli sperare salutem. Quis scit em̄ q̄tū viuet qm̄ moriet̄. Et interim in q̄ statu sumus īmo in q̄s status corruimus nemo nō videt. Porro ⁊ si cras moreret Bñdictus attēdamus increbilia picula. Primo diceret ab inobediētibus sibi q⁹ mors eius fuisset ꝑditorie accelerata. ⁊ ita suspecti de hoc ꝓsequerentur. Item obediētes nunc sibi obediētiā negarent ab illo q̄ nouiter esset electus. Tum q⁹ iudicarēt cardinales amisisse ius electionis. tum q⁹ verisim̄ iliter aliū eligerēt p aliquos cardinales q̄ nō subtraxerūt. Aut forte ad aliam obedientiā se diuerterent. Immo reb⁹ se habentib⁹ inter nos/ vt se habēt cecus est q̄ nō aspicit piculū diuisionis ciuilis in regno frācie/ q̄lis nō fuit a diebus sue īstitutōis. Et sane eo periculosioz esset diuisio quo magis intranea ⁊ quo magis inter capita regni. Et q̄ sub specie religiōis fieret. Hā tūc expectandū esset illud qđ dicit scriptura. Amicus qui vult recedere ab amico occasiones querit. Et illud decreti. Scisma disponit ad heresim/ q⁹ recedens ab eccl'ia/ errores fingit vt recte discessisse videat. Et hoc iam piculū habemus in ianuis nisi celeriter ⁊ cautissime ꝓuiderim⁹. Addito q⁹ nulla sit implacabilioz ⁊ irremediabilioz diuisio q̄m illa q̄ fit sub religionis ꝓtextu. Intantū q⁹ in hoc casu putet frater se obsequiū ꝑstare deo ꝓsequendo fratrem. Addito ꝓterea q⁹ magna ꝑs ne dicam maioz nō sponte ꝯsensit in subtractōnem. Vel nūc dū videt q̄ secuta sunt volūtaria ⁊ ꝓnissima ē obedire ⁊ reuerti/ nec obstat forte ad reuertendū nisi timoz. q̄ sublato ⁊ data audacia/ ipi etiā cū piculo corpis ⁊ rex⁹ suarum suā ostenderēt voluntatem. ¶Quid si descēderimus ad ꝓticularia q̄ sciēter omittimus/ arbitramur indubie q⁹ rei huius ingens ⁊ horrēdus pateret aspectus ⁊ stuporem vehementē sola sui cogitatōe causaret. Ue ve regno huic a scādalis. ve pesti scismatice si diuisionē in regno adducat/ sicut iā posuit in impio. Sz ve supra moduz si nobis heresc⁹ parturiat. quib⁹ ip̄m scisma irremediabilit̄ radicek/ ⁊ radicatū iugit̄ alatur. crescat dilatek atq⁹ roborek.

Ex his oībus hinc

inde tactis ⁊ insolutis ꝑspicuū est in quali labyrintho vix egressibili positi sum⁹ ⁊ vinculis vix extricabilib⁹ irretiti q̄si videlz posuerim⁹ in rhetib⁹ pedes/ et in macul' eoz⁹ ambulem⁹ us/ iuxta ꝓba Job. ¶Cū igitur angustie nobis sint vndiq⁹/ ⁊ cū ignoram⁹ qđ agere debeam⁹ ego in insipiētia mea ꝑ solū video residui ⁊ cōsiliū cū Josaphat rege. ij. Paral'. xx. vt oc'los nostros ad deum dirigamus/ si forte auertat irā suā a nobis Si forte nō auferat cōsiliū a prudentib⁹ ⁊ senioribus/ sic̄ videk hacten⁹ abstulisse. Quānuis hoc fieri in tāta peccatoz⁹ abominabiliū colluuie/ in tā obstinata et incorrecta flagitioz⁹ nephandoz⁹ multiplicatōe/ vix expecto ⁊ vix spero. nisi q⁹ misericordie dei nō est numerus. et solus ē medic⁹ q̄ desperatos morbos ad sanitatē adducit. ne gl'ietur ante eū stulta ꝓsumptio oīs carnis q̄si hō pacē effecerit. ¶Si quid aūt vel in dubio dicere necesse sit/ p remedio ꝓsenti dicā sub correctōne. Videret itaq⁹ aī oīa tractādū hoc negociū inter dños omnes de sanguie regio ꝯmuni ꝯsensu ⁊ absq⁹ malinola/ aut acerba cōtentōe/ cū q̄busdā peritis nō nimis hinc vel inde affectatis. Et q̄ non tm̄ timerēt de statu suo in posteꝝ. nec tm̄ affectarent nouā status exaltatiōem q⁹ mentiri velle ꝓsumerent inoꝛdīato timoze/ odio vl̄ fauoze cuiuscūq⁹. Quib⁹ in vnū ꝯgregatis ⁊ ambulare volētib⁹ in domo dñi cū ꝯsensu/ sperandū est in illo q̄ ē de⁹ pacis ⁊ dilectōis. et cuius loc⁹ in pace fact⁹ est. ⁊ q̄ est in medio eoz⁹ q̄ se congregāt in noīe suo q⁹ ipe expediens aliq̄d in materia mīstrabit. Alioq̄n si seoꝛsum p contētiones ⁊ partialitates ⁊ simultates ⁊ ꝓminatiōes negociū hoc de pace restaurāda tractet/ nō nisi diui

siones crudeliores ⁊ multipliciores gene/rabunt ⁊ erit ĩmedicabile vulnus. Et tan/dez qđ dei pietas auertat sup capita nostra dñ̃ ꝓtẽdemus ⁊ rixabimur/ĩmo dum nos plus q̃z hostiliter ad mortẽ pseq̃mur/irru/ent quaq̃uersum hostes alieni insidiatores regni huius ad p̃dandũ ⁊ vastandũ para/tissimi/⁊ nos iã non vt hostes suos/sed vt scismaticos ⁊ hereticos ⁊ saracenos liberi/us psequẽdos inuadẽt/vt in fabulis aqui la fecisse fingit/de rana ⁊ mure certãtibus. Sit vtinã vanus iste timor quẽ timeo nec tñ timere desinã p⁹ q̃z aliqđ ĩmediãdi gen⁹ aliđ q̃z q̃ri video aspicere meruero. Finit

Sequunt quedam

p p̃fatum dñm Johannem Gerson edita tempe scismatis ecclesie.

D Aturus occasionẽ sapiẽtib⁹/ vt sapiẽtiores fiãt ꝓpono eoꝝ

D examinatõi ꝓpositiões negati/uas q̃ sequunt sup materia cõis ꝓcilij huius obedientie. Ex q̃bus patebit citius si sit expediẽs aut non/conciliũ hmõi celebrari. ⁊ si sic. q̃ cau/tela debeat obseruari?

Nõ expedit fieri cõ

ciliũ generale huius obediẽtie ad tractan/dũ ⁊ sententiandũ de crimin⁹ dñi B̃ndi cti sibi p q̃sdã impositis vtputa de piurio ⁊ scismate ⁊ heresi aut de suspitõe vehemen ti sup istis. ¶Primo q⁹ obediẽtia ista in se ⁊ in ptib⁹ suis diuisa ẽ circa iudiciũ/de actis p papã a. lij sdicẽtibus q⁹ bonus ẽ ⁊ suffici enter obtulit p̃sertim nouissime/alijs ꝑiuz asserẽtib⁹. Tractare igit talia coꝝã multitu dine tã multipliciter diuisa/esset potius in duratio ⁊ noua multiplicatio diuisionũ q̃z aliaꝝ sedatio. attẽto q⁹ ita req̃reret dñs B̃n dictus fieri sup dictis hereticis illoꝝ q̃ si/bi subtraxerũt. ¶Scõo q⁹ ꝓciliũ hmõi ad hũc finẽ. aut fieret fm formã p̃scriptã a iu/re aut noua inuentõe Si p̃mo mõ ꝓstat q⁹ B̃ndictus deberet p̃esse etiã sub noua sub/missione/⁊ tñ reb⁹ stãtib⁹ vt stãt non videt quis locus esset aptus sibi ad securitatem cũ detineat inclusus. Nec videt q⁹ pmanẽ/tes in subtractõe siue vocatõi obedirẽt ⁊ ita nihil ageret. Si aũt fieret ꝓciliuz p nouos modos p̃ter formã iuris nõ videt modus verisil⁹ ante celebratõez ꝓcilij quõ plati ⁊ p̃ncipes in vnũ ꝯcordarẽt. vnovolẽte vnũ modũ/altero aliũ. ⁊ esset tractatus ĩ tractã do hoc dispendiosissimus ⁊ sumptuosissi/mus sine magno fructu. ¶Tercio/q⁹ in de terminatõe huius materie necesse esset m⁹/ta ꝓcurrere ⁊ allegare/tangentia fidẽ ⁊ mo/res/ꝛz tales materias nõ expedit in hoc ꝓci lio ventilare ad determinandũ put stati dictum est. ¶Quarto quia nunc oĩa p̃nt fieri ad vnitatẽ vniuersalem ecclesie/erga alias ꝓcurandã. quemadmodũ si tota hec mate ria esset in ꝓcilio isto termĩata siue papa re/maneat siue nõ attento q⁹ offert omnia que nouiter electus quecũq̃z posset offerre/ĩmo apud talẽ aut p tali nouiter electo fieri pos sent noue colligatões ⁊ ꝓfirmatiões peio/res p̀oriby/⁊ fieret verisimiliter noua diui/sio aut iam facta ꝓtinuaret in hac obedien tia. ¶Non expedit fieri conciliũ ad tractan dũ determĩatiue materias fidei. Ratio ad hoc q⁹ esset dare occasionẽ scãdali ⁊ piculi magni in fide nostra/si aliud determĩaret ista pars siue altera/in materia q̃ oẽs tãgit/ ⁊ q̃ ab oĩb⁹ debz approbari. quẽadmodu⁹ patuit de latinis ⁊ grecis. Facile tñ esset et verisil'e q⁹ determinatiõem in hac pte factaz nõ approbaret altera ps. p̃ktim si in aliquo tãgi videret status eoꝝ in materia hac sci/smat⁹. sicut tñ tãgeret etiã apd istam partẽ. Et forte ita apud aliã dicunt multe asserti ones de fide in q̃bus esset aduersissima sen tẽtia int⁹ diuersas obedientias. ĩmo ⁊ inter m⁹tos ciusdẽ obediẽtie. Ut sup matia ap/pellatõis a papa. Et sup eo q⁹ renuẽs cede re aut cessionẽ facere ẽ scismatic⁹. Et q⁹ nõ adherens subtractõi ẽ suspectus de scisma te vel eccl'ie aduersus vl' in latitudie scisma ticoꝝ. ⁊ ita de sil'ibus multis. ¶Cõstat q⁹ de p̀ma ista ꝓpositionũ est ꝓtroversia ĩ re gno frãcie apud theologos ⁊ decretistas. ⁊ inter multos de ꝓcilio regis/⁊ de plamen/to. ⁊ alios de vniuersitate/⁊ int⁹ se mutuo. Et de alijs duab⁹ assertiõib⁹ sil'z et ampli⁹. quoniã altera obediẽtia nũq̃z tales ꝓcede/ret/ĩmo reputaret erroneas. ꝓpter qđ p̃spi/cuũ est nõ esse tutũ talia determĩare p mo/dũ autoritatis cõcilij generalis. Sed nec deberẽt tales assertões leuit⁹ in particulari/bus poni. q⁹ reputat⁹ ꝑ ab alijs ad iniuriã suã. vt dicere q⁹ error sit in fide si asserat q⁹ stante dubio ꝓbabili de papatu apd duos ꝓtendentes alteri sit adherendũ/ q⁹ nõ vi/det⁹ cẽ possibile maius dubiuz ꝓbabile/ q̃z sit in casu p̃sentis scismat⁹. et tñ ytraq̃z obe

dientia dixit obediendū suo. Et ita de sil'ibus vt q̄ non sit alia via hūanitus inuenibilis ad sedandū scisma q̄z via cessionis cū iam videat reddita p se inefficax nisi ꝯcurrat saltē ꝯciliū generale/ qđ excludere non bñ saperet. ⁊ q̄z certe circūstantijs negociorum variatis pñt vie ⁊ remedia ad vnitatem habendā vario mō repiri/sicut ⁊ necessariū esse experientia pñs notum facit. ¶ Hō expedit fieri conciliū hmōi ad tractandū reformationē eccl'ie in moribꝫ p modū determinatiōis. Rō ad hoc est q̄ ad multa eadem sicut ad p̄cedentē ꝓpositionē/addito q̄ reformatio eccl'ie vniuersalis fieri nō potest in moribꝫ sine abolitione multoꝝ statutoꝝ sup excōmunicationibꝫ ⁊ ceteris traditionibꝫ nimis multiplicatis/q̄ nec obſuāt̄ur nec obseruari pñt rōnabiliter vbiq̄z p/pter varietatē moꝝ ⁊ tēpoꝝ. Et tñ tales remotiones statutoꝝ ⁊ canonū antiq̄ꝝ/aut additiones nouoꝝ fieri nequeūt rōnabiliter p tota eccl'a sine ꝯsensu cōmuni. al's posset esse statī diuersitas nimia in moribꝫ ⁊ iudicijs/q̄ ad ea que papa ⁊ ꝯcilia statuerūt. Si ꝙo dicerē q̄ multa bona pñt ibi auisari ⁊ discuti ꝙ nō determinari/pauca esset ibi vtilitas in compatōe tāti facti. nā pauci viri litterati ⁊ ꝓbi faciliter ⁊ forte cōgruētius ista ꝯsiderarēt/extraherēt ⁊ ordinarēt. Nolo tñ dicere q̄n in multis ptibus possit eccl'a p suas ptes reformari/imo hoc necesse esset. Sed ad hoc agendū sufficerēt ꝯcilia ꝓuincialia ⁊ ad q̄dam satis essent ꝯcilia dyocesana ⁊ synodalia ꝓut sup hac re iam aliq̄ scripta sunt ⁊ auisata. si quis vellet ad opus manū mittere ⁊ ad fortia. Sed heu desolatōe desolata est oīs terra/q̄z nemo est qui recogitet corde/ ⁊ querūt omnes q̄ sua sunt. ¶ Hō expedit p restituēdo obedientiā pape in spūalibꝫ fieri conciliū hmōi generale. Primo/q̄z videt implicatio sicut tactū est q̄ maneat subtractio hmōi a papa et q̄ fiat conciliū. Secō/q̄z facilius ista restitutio ⁊ reductio tractari poterit in solo regno francie. si vez sit q̄ omnes alij iam restituerunt obedientiā aut in ea ꝓmanserūt. si vez sit etiam q̄ subtractio nō est facta pape etiam in regno nisi sub ꝓditōe explicita/vt q̄dam dicūt/aut saltē implicita ⁊ q̄ de iure et eq̄tate debet intelligi. Hec ꝓditio est/quousq̄z papa fecerit debitū suū/ ⁊ ꝓcesserit ea que sibi petebant ⁊ ꝓpter quoꝝ negationē fiebat subtractio. Nā cessante causa cessare dz effectus. Addito hoc q̄ subtractio nullo mō potuit fieri iuste/nisi ad finem vnionis tanq̄z mediū ad hoc necessarium. Aliō quin tātū malū ⁊ insolituz nullo mō possz a culpa defendi. Si ergo nūc videat q̄ subtractio nō ꝓdest ad vnionē. vel nō est necessaria ꝓpter ꝓdescensionē pape ad ea q̄ petebant/ cessare ipa debet. q̄z si rebus stantibꝫ vt stāt erga papē ꝓmptitudinē de cedendo nō pōt de nouo fieri subtractio sicut concedere habēt aduersarij vt videt. non pōt aut debet eisdē rebꝫ stantibꝫ eadē subtractio cōtinuari. Tercio q̄z restitutio huius obediē/ tie quo ad spūalia fieri cōmodius ⁊ breuiꝰ pōt p assensum cardinaliū ⁊ reconciliatio/nem mutuā indulgēdo p̄terita/ ratificādo que ratificāda essent ad cautelā futuroꝝ/ ⁊ emendationē securionē p̄teritoꝝ ⁊ ꝓsciētiarum serenatōez ⁊ ad abolendā omnē infamie aut rebelliōis notā/ ⁊ q̄tinus in viam pacis cōmūi aīo et eodē pede ꝓcederet hec obediētia ꝓcordius/qm̄ faciēdo restitutōz debitis modis/nec subtrahēntes/nec ille a q̄ facta est subtractio remanerēt notati ꝺ talibus/quod difficiliꝰ esset euadere si p conciliū aliqꝺ fieret determinatiua ꝺcisio ¶ Hō expedit ꝯciliū tale celebrari p restituendo obediētiā pape in administratōibꝫ bñficiorū et aliorū hmōi. quia licz annexa sint spiritualibꝫ tñ possunt tpalia notari. Primo q̄z ratiōes aliq̄ priores de nō expediēdo reformatōem eccl'ie vniuersalē in moribꝫ tractare faciunt p hac pte ⁊ p altero ꝓncipali argumēto ad hāc p̄tē. Tñ aduertendū est q̄ ⁊ si cōcederet papā hr̄e de iure diuio dominiū vniuersale spūaliū ⁊ tpaliū/respectu omniū. tamē ꝓstat q̄ p diuersitate tēpoꝝz ⁊ locoꝝ ⁊ statuū. nec papa nec eccl'ia habuerūt aut habere debēt in talibꝫ disp̄ēsatōnibus aut mīstratōibꝫ beneficiorū tpaliū iurisditionū simile exercitiū aut executōz aut vsū. Itaq̄z notū ē q̄ eccl'ia tpe xp̄i ⁊ apl'oꝝ nullū habuit exercitiū aut executōem iuridicā ⁊ ciuilē circa hmōi tpalia/ imo chr̄istus plus videt facto et ꝙbo tale exercitium iurisditōis ciuil' ꝓhibuisse q̄z ꝓmisisse. licz nō dicam q̄ ꝓhibuerit aut oppositum ꝓsuluerit/nisi p loco et tpe. Quia enī eccl'ia tūc multiplicāda erat p discursū apl'oꝝ et fideliū. iō talis iurisditio tpalis ⁊ possessiones fuissent eis ad impedimētū. ⁊ tales sūt ad ħ ꝓgruentie multe. Sed p tpe Siluestri ⁊ Cōstantini magni placuit dño ad di-

latatõem eccl'ie inspirare tñ. Cõstantino q̄ tales possessiões daret. tũ eccl'ie q̄ recipet. ꝛ durauit hmõi dotatio eccl'ie vsq̄ ad tpa nr̃a p̄ successiões sanctissimoꝝ patrũ Bregoꝛij ꝛ Ambꝛosij ꝛ aliorũ. q̄s nõ est credibile in retentõe taliũ errasse ꝓtra christi iussionẽ. Sed lõge aliꝫ in primitiua dotatiõe distribuebant bona talia/ q̄s postmodum tpe plato. qui ceperũt paulatim refrigescere a sanctitate ꝓꝛũ/tandẽ abusi sunt taliter collatiõibus bñficiorũ et hmõi admĩstratione q̄ pape paulati ꝛ successiue ad se mꝫta reuocauerũt/vsq̄ adeo q̄ finaliꝫ dat' occasionib' et acceptis/quas nõ est hic opus recitare/quasi tota collatio ꝛ iurisditio tal' penes papã et eius curiã remanebãt. Ita vt vix esset ꝑlatus q̄ posset minimũ bñficium ꝓferre. Cõcurrebãt ad h̄ exactões mꝫtiplices p̄ statu pape ꝛ cardinaliũ/ꝛ si fraudes et abusus et symonie ꝓmitterẽt relinq̄ iudicãdũ exptis. ¶ Hec idcirco dixi quoniã forte aliq̄b' videret q̄ sit expediẽs ecclesie vniuersali redire oĩa ad pristinũ statũ eccl'ie seu illius q̄ fuit tpe apl'oꝝ. q̄tũ fieri ꝓgrue posset/abiectis talib' iurisditiõib' p magna pte q̄ reddiderũt eccl'iam totã bꝛutalẽ et carnalẽ /et nihil fere sapientẽ de his q̄ dei sunt erga salutẽ aĩaꝝ. nõ ex se q̄dem sz abutentiũ vicio. Uel redeundũ esz ad statũ eccl'ie tpe siluestri ꝛ gregoꝛij /qñ q̄libet ꝑlatus dimittebaꝫ in sua iurisditõe et sollicitudinis pte. et papa tenebat q̄ sua erãt absq̄ tot refuatiõib' tot ꝛ cõtinuis magnisq̄ exactõibus p̄ sustinendo statũ curie ꝛ capitis nimis forte crescẽtẽ suũ ceteros mẽbꝛorũ status. ¶ Ad sciendũ igiꝫ istõ c̄ multis appendicijs de puisiõe clericoꝝ sufficiẽtiũ ꝛc̄. ꝛ ad puidendũ/expediens ẽ fieri determinatõem ꝛ reformatõz vniuersalẽ eccl'ie. nam vniuersalẽ eccl'ie statũ tangit. Sed dictũ est ꝑius q̄ reformatio talis fieri nõ debet in ꝓcilio solius obediẽtie istius. ¶ Si vero q̄s obijciat q̄ istud sic stare non ꝑt cum eis q̄ dicta sunt de restitutõe obediẽtie quo ad spũalia/quoniã esset ita bñ piculũ inobedientie culpabiliꝫ in vno sicut in alio. Respondeꝫ q̄ latissima est differẽtia in spũalibus ꝛ tpalib' quo ad hoc. ꝛ vtinã fuisset bene sp intellecta a ꝓꝛib' et modernis. forte q̄ adhuc starẽt greci cũ latinis. Patet enĩz ex ꝓꝛi deductõne q̄ papa p̄t remanere papa vniuersaliꝫ in pfectõe magna/ imo maiori q̄s erat siluester. et tñ nullũ habebit exercitiũ actuale circa tpalia eccl'ie vniuersal' p̄ dioceses/q̄tũcunq̄ habeat dominiũ vl' plenitudinẽ ptãtis in habitu. q̄ ptãs ex causis certis p̄ot cohiberi et arceri/imo debet. ne exeat in actũ sz dimittat singula singulis mĩstrare. Nõne christ⁹ fuit papa pfectissimus. nõne silꝫ Petr⁹. ipi tñ oĩe exercitiuz abdicauerũt a se in talib'. q̄q̄ christ⁹ cum sũma facilitate illõ obtinere potuissz. Nihil g̃ de pfectõe status sũmi pontificis diminuiꝫ/si p̄ causa rationali remouet ad tẽpus aut suspẽdiꝫ sibi/tã anxia sollicitudo/ tot curaꝝ imortaliũ ꝛ piculosissimaꝝ ĩ aĩa ꝛ coꝛpe p̄ hmõi exercitio circa tpalia distribuenda aut cõferẽda. augeꝫ potius sua pfectio. et gratulari pfecto deberet in domino ¶ Uideꝫ vlterius p̄ h̄ multis q̄ nõ expedit vnũ solũ caput p̄esse in tali exercitio admĩnistratõnis tẽpoꝛaliũ/sicut expedit. imo sicut necesse est vnum solũ p̄esse in spiritualibus respectu omniũ. Cui⁹ ratio est/quia ea que fidei sunt debẽt eadẽ apud oĩes. ꝛ hec idẽtitas et vnitas vix aut nunq̄ ꝑpetuari potest/nisi recursus esset finaliꝫ ad vnũ caput. Sed de traditõib⁹ hũanis p̄ regimine tẽpoꝛaliũ ecclesie/totaliter oppositũ inueniꝫ. quoniã fm varietatẽ tẽpoꝛũ locoꝛũ ꝛ gentiũ et respectuũ variande sunt decretales et ordinatões sup̄ collatõibus et regimine taliũ tẽporaliũ. ¶ Ex his omnib' q̄ latius possunt deduci ꝑbabiliꝫ vellent aliqui dicere nõ esse expediens fieri concilium decisiuum super restitutõne vniuersali tẽporalis admĩnistratõis pape. Sed super hoc debet concilium vniuersale celebꝛari. Nec oportet illos esse vel dici scismaticos/qui occasione data et accidente talez in tẽporalib' fecerũt aut faciunt subtractionẽ. quia etiã stante vnitate ecclesie talis subtractio ꝓtingebat vl' i toto vel in pte fieri fortassis debuisset. et hoc si absq̄ g̃uioꝛi scissura in spiritualib' hoc potuisset contingere. et ita sapiẽtissima lucet in hac parte dei prouidentia /que ex malo scismatis /alia bona sciet elicere. ¶ Et si ꝑatur de quo viueret papa interim et cardinales Rñdetur q̄ si faciant debitũ suũ laboꝛando et diligẽꝫ inquirendo finẽ scismatis /presumẽdũ ẽ q̄ cito ĩueniret. et tũc puidebit eis ꝓcilij generale q̄liꝫ erit expediẽs honestuz ꝑ statu tãtoꝝ dñoꝝ. Silꝫ de mõ puisiõis sufficiẽtiũ clericoꝝ tũc tractãdũ esz ꝑ futuro ¶ Nõ expedit ꝓcilij ꝑlatũ fieri tãq̄ viaꝝ

vniõis tm̃ modo reptiuũ. Ratõ est qm̃ materia hmõi iam totalit apta est et discussa q̃ ad possibilitatẽ viarũ ꝛ rõnabilitatẽ vl' irrationabilitatẽ eaꝝ. et nõ restat nisi ꝓuenire istã obediẽtiã cũ altera in aliq̃ viarum. Hoc aũt fieri põt si vnq̃ debeat fieri absq̃ tali concilio hui⁹ obediẽtie. qm̃ nõ videtur q̃ alia cõclusio ibidẽ ꝓcluderet/q̃ q̃ sũ marent aduersarij de aliq̃ via assumenda. si enĩ vna particularis via limitaret/incidemus in incõueniẽs quale patimur. ¶ Ex his oĩb⁹ nõ determiatiue positis sed tãtũmodo examiatiue/videt seq̃ q̃ nullo modo expedit nũc cõciliũ isti⁹ obedientie fieri ni si forte solũ ad habendũ liberaz ĩ ꝓsulendo deliberatõnem/et plenã ꝓcordiã capitis et mẽbroꝝ ad inuicẽ/sup modo ꝛ forma vniendi hanc obediẽtiã secũ ꝛ cũ alia/ꝛ hanc vnionẽ ꝓcordit̃ psequendi. ¶ Ad qđ ãpli⁹ declarandũ possent adduci pticulares circũstantie sup diuerꝝ affectõib⁹ ꝛ intentõnibus diuersoꝝ. et sup piculo maxim̃o noua rũ dissensionũ suboriendaꝝ/ et vix vnq̃ sopiendaꝝ in spũalib⁹ et tpalib⁹. Nisi pri⁹ ante oĩa limitarent ea q̃ tractãda essent ĩ cõcilio sup quibus fieret. Nisi pterea fieret talis puisio sup p̃missis nõ determinãdis q̃ tangũt fidẽ et vniuersalẽ eccl'iam q̃ ꝓuocato ꝓcilio nulli sup ipa disceptare aut saltez determiare p̃sumerẽt. Deniq̃ ꝓstat aliquos affectare totalẽ penitus decisiõem bñdicti ꝛ alij penitus ℔ nolũt. sed totis viribꝫ obnitereñ. nec est ratio patẽs ad sui destituti onẽ statim sic inueniẽda vt dicũt. ¶ Restat igit̃ ꝓmuni ꝛ ꝓcordi ꝓcilio vl' deliberatiõe tm̃ modo q̃rere cũ alijs viam aliquã/ĩ qua nobiscũ ꝓueniãt p vniẽdo eccl'iaz siue via illa sit ꝓuentio siue ꝓpromissio/habẽs vim ꝓcilij generalis in modificatõe sua/siue cõcilium generale formaliter/siue cessio/siue omnes vie in vnũ si debeat pfectus hr̃i finis put multi doctores opinañ. Haz ꝛ cessio vt dicũt fieri neq̃t que vnionẽ det verã in eccl'ia sine cõcilio generali. et p ꝓsequẽs neq̃ absq̃ ꝓuentõe/et p̃ptim renuente cedere altero cõtendentiũ/quoniã p ꝓciliũ taliter artabit̃ quilibz aut artari poterit q̃ reqrek eoꝝ ꝓsensus. Hã si dissenserint obedire ꝓcilio erũt palã scismatici. ꝛ si scismatici erunt deponẽdi. Quib⁹ depositis ꝓcedẽduz erit ad nouã electõez libere fiendã/sicut eis a vita sepatis aut libere cedẽtib⁹. ¶ An ꝓ ista sola causa vltimo tacta sit sufficiẽs causa ad hoc q̃ expediat aut de necessitate celebrãdũ sit huiusmodi concilij cõmune istius obediẽtie attẽta difficultate in ꝓuocando/et expensis et piculis incõtinuãdo/iudicent illi ad quos spectat ꝛ in cõuenientibus maioribꝫ prudẽter ocurrãt. ¶ Ut veritatis flãma ex discussiõis ventilatõne clarior emergat ꝓponemus ꝛ soluem⁹ obiectõnes contra viã mediã/que put expedit tacta est ¶ In primis dicẽt aliq̃ cõtra secundũ expediẽs q̃ absq̃ discussiõe eoruz que hactenus facta sunt/nõ potest sincere ꝛ pro cõsciẽtiaꝝ serenatõne illud fieri quod ꝓponit. Hã si bñdict⁹ ex vna pte cũ suis adherẽtib⁹ aut alij ex alĩa fiũt culpabiles ꝺ scisma te aut heresi vel de rebelliõe aut alio tali vicio. qualiter tales absq̃ recognitõne prope culpe et postulatõe venie indulgentiã apd̃ deũ ꝛ homines merebunt nõ remittit̃ pena nisi confiteat culpa? ¶ Sed respondemus q̃ hec obiectio friuola est ꝛ sophistica atq̃ fieri posset in omni materia dubia/sic̃ fieret ad impediendũ viã cessionis libere/absq̃ discussiõe iusticie. Dicim⁹ igitur ſm catholicã veritatẽ q̃ in dubijs potest fieri confessio sub conditõe/et ex tali cõfessione veniã absolutã peccatoꝝ ꝓsequet. Ad dim⁹ ad hec q̃ omnia ꝛ fere oĩa dici p̃t dubia in foro exteriori que nõdũ sunt iudicialiter diffinita. Propterea nullus erit scrupulus obediẽdo dño Benedicto etiaz vbi fuisset heretic⁹ aut scismatic⁹ si resipisceret/vel si ℔ nõ constaret p diffinitiuã sententiã ecclesie Similiter de subditis rebellantib⁹ si qui fuissent diceretur. Quis nesciat multa apd̃ antiquos patres ꝛ nũc quotidie tolerari. vt de symonijs et alijs. que si iudicialiter eẽnt vẽtilata et cõuicta tolerari nõ possent. Supaddimus q̃ tota res p̃sens magnis dubioz̃ inuolutris contecta est ꝛ vtriusq̃ colorata. Sed nec sũt aliqua que ꝓprie et nude tangant oppositia fidei/quin magꝭ in factis diuersis et diuersimode receptis /q̃ in iure cõsistũt. Nulli idcirco possunt aut vix possunt de scismate et heresi ptinaces conuinci in hac parte Deniq̃ dicimus q̃ regula magistralis theologie nõ dz nos scrupulis inquietare vt fiat discussio illa. scz regula /q̃ si illud sit dubiũ an liceat an nõ liceat illud fieri. si fiat/certũ est illud esse peccatũ/qm̃ p p̃dicta nõ habebit̃ rõnabilit̃ dubiuz de eis q̃ fuerint concordata /et p̃supponet q̃libet aut nõ errasse/aut ꝺe errat⁹ penitere.

et ita in suo honoris gradu/iure/aut saltim mificoꝛdia remanere. ¶ Ceterū ab alijs secūda fieret obiectio cōtra secūdū expediēs. Crimina inq̄unt nō ita generaliter remanere debēt impunita. alioq̄n incentiuū tribuerēt delinquēdi. Sed nec salua ꝓsciētia forsan poterit dñs Bñdictus ea ratificare aut nō infringere q̄ facta sunt/nisi pſertim veniā/ꝛ nouā cōfirmatiōem singuli pro se petant. aut nisi de nouo habilitenť ꝛ oꝛdinenť. Sed respondem⁹ q̄ freq̄nter p̄cipue in delictis tāgētibꝫ ꝯmunitatē aut homies grādis status/cōsulti⁹ toleranť errores cōmunes q̄ vindicari severo rigore q̄rerenť. Nunq̄d non tolerat eccl'ia meretrices? Nōne hec est expſſa prudētissimi Aug. sentētia in scriptis suis multis/cui⁹ dicta sicut nec aliorū hic nō inseri⁹. qꝛ a clericis satis cognoscunť. qꝛ insup magis ratōem q̄re talia dicta sunt q̄ vbi dicta sunt nūc ꝛ al's offerre conamur. Non deessent rōes et exempla nisi breuitatis amoꝛ obstaret. ꝛ si nō expiēntia doctrice pateret veritas. ¶ Preterea qō addiť de ꝓscientia dñi Bñdicti satis dissoluiť p hoc idem dictū q̄ etiā vbi fuisset mala ꝓpetrata illa pōt salua cōscientia p bono ꝛ vtilitate tāti negocij ꝓplēdi tolerādo dissimulare. Sicut regulariť verꝫ est q̄ platus nō solū pōt/imo debꝫ aliq̄ agere vl omittere ꝓpter generalē inclinatōem subditoꝝ. vbi etiā q̄nq̄ mala essꝫ q̄ al's agere vl omittere in graue ōlictū sibi verteret. Juxta qō inferūt aliq̄ q̄ etiā vbi via cessiōis minus bona fuisset/tamē attētis ōliberatōibꝫ omniū subditoꝝ sup postulatōe hui⁹ vie/domin⁹ Bñdictus illā acceptare tenebať/sic nunc acceptauit/quātūcūq̄ al's ad eā acceptandā nō fuisset artatus vel artādus Sꝫ hoc omittam⁹. volum⁹ enī nihil discuti de factis hacten⁹ vel inde. Rursus ea q̄ facta sunt in ꝓmotionibꝫ ꝛ siliꝫ/durāte subtractōe autoꝛizata sunt p oꝛdiarios locoꝝ/ad quos de iure cōmūi spectabāt talia. Cur ergo nō poterit dñs Benedict⁹ p̄sumere illos q̄ a se aut p̄decessoꝛibꝫ suis fuerant ad hec electi et ꝓmoti/īmemoꝛes nō fuisse sue salutis. quare neq̄bit absq̄ scrupulo tolerare/ne dicam⁹ approbare q̄ facta sūt? ¶ Deniq̄ quod subiungiť de venia singillatim postulāda magis ad ꝓsecundā multoꝝ turbatōem q̄ ad trāquillitatē et pacē/satis esse debebit postulatio venie generaľ/ꝛ modis honestis executa. ¶ Facit p̄ dictis q̄ oīa sacramenta nisi forte penitētia vim suā habent/vt collatio oꝛdinū/baptism⁹ et siľia. q̄tūcunq̄ fuerit a pcōꝛibꝫ distributa. stāte tamē debita intentiōe faciēdi q̄ eccl'ia facere ītēdit. ꝛ p̄cipue vbi nō ex affectata ig̃rantia iuris/sed ex facti inscitia peccatum exoꝛtū est. ꝓpterea nō erūt reoꝛdinādi iam oꝛdinati. ¶ Deinde tercio obijcient alij contra idem secūdum ꝛ terciū expediēs/et dicent q̄ implicatio est in termis/vt dño benedicto fiat obediētia tāq̄ sūmo pōtifici. ꝛ nihilominus coarteť eius ptās ad certa/ꝛ p ceteros modos. ꝛ q̄ sibi coadiutoꝛes socieńť. ¶ Sed resp̄ōdem⁹ ꝓmo iuxta positionem illoꝝ q̄ subtractōem q̄ licite fieri potuisset ꝓfirmāt. sicut reuera aut in ī isto aut in multis casibꝫ potest euenire. Dicim⁹ ita q̄ q̄ papalis dignitas nō p extollentia aut fauoꝛe psone/sed p eccl'ie vtilitate a christo statuta est. q̄ obꝛem fm exigētiā vtilitatis ecclesie/tanq̄ finis debꝫ hec dignitas agibilia sua moderari p̄sertim ī eis q̄ nō sunt expſſa ī iure diuīo. Hoc enī dicere essꝫ de iure naturali cuiuslibꝫ policie/qō violari nō potest aut mutari. Si g̃ ptingit q̄ p̄dicta fieri sit expediēs p' eccl'ia/attētis circūstātijs negocioꝝ/aut vicꝫ ꝓpter culpā dñi Benedicti seu aliōs eius ꝓditōes minus ciuiles ꝛ vtiles eccl'ie. etiā vbi nō essent culpabiles. aut ꝓpter generalē affectōem ꝛ deliberatōꝝ omniū subditoꝝ/etiā vbi errarēt ꝛ minus bene iudicarēt/dicim⁹ nō solū ista licere fieri. imo posse ꝓsurgere obligatōem ad agēdū. Neq̄ in ℔ derogať auctoꝛitati papali/neq̄ plenitudini ptāt⁹ sue collate sibi a xp̄o sed implet. Nā posse mala ꝛ inexpediēta eccl'ie facere/q̄s diceret esse posse? q̄s crederet ℔ a christo collatū extitisse? Porro ō istꝫ tpalibꝫ admīstratōibꝫ eccl'iarū possessionū iuriū bñficioꝝ/ꝛ similiū christ⁹ p seip̄m īmediate nullaten⁹ se intromisit/nec oꝛdinare curauit. sciēs ꝛ volēs talia esse variabilia fm exigentiā tēpoꝝ p̄sonaq̄ ꝛ locoꝝ/ad ꝓmunē eccl'ie vtilitatē. nō ad vni⁹ aut paucoꝝ singularē pompā/aut inutilē vanitatem siue voluntatē. Ratio postulat nec negamus/vt dño pape ct suis cardinalibus fiat sufficiens p̄uisio de bonis ecclesiasticis. sicut olī sūmo sacerdoti inferioꝛes suas decimas offerebāt. Sed hec ꝓuisio nōne potest adīpleri absq̄ ℔ q̄ necesse sit ex toto ius oꝛdiarioꝝ cassari vl suspēdi? ꝓfecto sic ¶ Postrēo dicent alij q̄ hec via q̄ oꝛ media

cõpleri nõ potest absq; cõcilio huius obe/dientie generali. ⁊ ita cadit in illõ qõ videt velle fugere. Hic respõdemus q; si ꝓciliuz generale nõ quereret fieri nisi sub modifica tõibus tactis ī hac via media. nõ videret incõueniens aut periculũ celebrare hmõi conciliũ. Cessaret enī oīa que ꝓtra ipius vtilitatē audiuim⁹ allegari. Nihilominus illud ꝓciliũ nequaq; iudicam⁹ necessariuz p ꝓplemẽto celeriozi et faciliozi hui⁹ vie. et absq; impensis īnumeris ⁊ tractu tpis. q; nunc interim pri⁹q; ista ꝓcordata sint/dubia q̃dam orirent sup cõuocatõne cõcilij/⁊ q̃busdã similib⁹/que ꝟ cessant. Dubitabit forte ali⁹ q; dñs Benedict⁹ audita ista via illã aut impediet/aut nõ ꝓcordabit. Propterea forte tuti⁹ ē/vt ante oīa secrete q̃ntũ fieri poterit habeat ꝓsensus maiozũ omniũ istius obediẽtie/aut saltẽ principaliuz/vt cõmuni ꝓsensu totius sue obediẽtie fiat oblatio tal'. cui vniuersali ꝓsensui si renuat assentire. quis nõ videbit tunc ei⁹ moduz pcedendi penit⁹ improbabilẽ esse? quis nõ iudicabit ab eo iure recedẽdũ fore? Nõ enī poterit aliq; tergiuersatõne fautoria scisma tis et subuersiõis ecclie ꝺnegari. ¶Q; si q̃s ad extremũ dubitauerit similit̃ de ꝓncipi/bus alīs q; nõ approbabũt via hanc me/diã/fatemur hoc nõ vsq; q̃q; certũ esse/nisi put in moralib⁹ sumenda ẽ certitudo ex his que vt in pluriꝫ fm verisiles et ꝓbabiles cõiecturas eueniũt. Si in omniꝫ ꝓdicta via nihil erit difficile aut oneroſũ vel iho nestũ/querit ꝓpter quid ꝓncipes et plati ꝺ beãt īprobare/maxime ꝑ tãto bono reuni/tionis obediẽtie huius totalis obtinendo Quid enī graue erit q; oīa indulgeant p̃/terita/⁊ nõ discutiant/q; dñs Benedictus habeat bonos ꝓsiliarios nõ suspectos cui cũq; parti/fm quoz iudiciũ agat qõ actu rus est/q; ipe a vindicãdo ꝓpas aut aliẽas iniurias īmunis sit/⁊ deo cõmittat. aut cer te vniuersali bono ecclie et pacis illas do/net. Jdẽ dicimus de subditis q̃busc̃unq; erga dominũ Benedictũ. Profecto nihil istoꝝ difficile est/nisi forte apud illos apꝺ quos hũilitas et charitas ⁊ eccliastica vni tas fuerint oneroſe. sc̃z qui turbatõib⁹ gau/dent et querũt que sua sunt/nõ que ihesu xp̃i Aut qui suis sentẽtijs ceruicosa animosita te nimis credũt. Aut si difficilia esse ista q̃s/q̃q; cõtẽderit/aniaduertat ille obsecro si plu res sint in alīs vīs difficultates et amba ges/aut viã aliquã omni difficultate caren tẽ afferat in mediũ nos letis animis cõple ctemur. Q; si hoc vel facere nõ vult/vl' qõ magis credimus nõ põt. tũc cum aliquid agere necesse sit/pergat nobiscũ in hãc sen/tentiã ⁊ attẽdat/quid plus habeat damni pro ecclesia/vel sic stare. īmo quotidie ma/gnis lapsib⁹ cozruere/et dominũ Benedi ctũ incarceratũ esse/et cardinales suis ho/noribus spoliatos/et pncipes ad conten tionẽ piculosam disposit̃os videre. aut q; ita ꝑparemus nos per hanc reunitõem pri mã et totalẽ hui⁹ obediẽtie/q; cũ alia celeri ter et vtiliter tractare valeam⁹. ⁊ qualiter(si quis quesiuerit) iã in parte respõsũ est/et a prudentioriꝫ erit diligenti⁹ inq̃rendũ ⁊ in ueniendũ facilius.

¶Finit

Decreta in sessio

ne publica concilij general' Constantien'. die sabbati. ix. Octobris Anno. M.cccc. xvij. Et primo phemiũ sup futuris concilijs celebrãdis /⁊ puisiõe aduersus futura scismata

f Requens generaliũ concilio/rũ celebratio agri dominici p̃/cipua cultura est que vepres spinas et tribulos heresiuz/er rozuz et scismatũ extirpat. q;/cessus cozrigit. deformata re/format. et vineã dñi ad frugẽ vberrime fer tilitatis adducit. Jllozũ vero neglect⁹ pre/missa dissemināt atq; fouet. Hec ꝓteritozũ tempoꝝ recordatio /et p̃sentiũ cõsideratio ante oculos nr̃os ponũt. Eapropter ꝟ edi cto ꝑpetuo sancimus decernim⁹ atq; ordi namus/vt ãmodo generalia ꝓcilia celebrẽ tur. Jta q; primũ a fine hui⁹ concilij in q̃n quenniũ īmediate sequens. Secũdũ vero a fine illius mediate sequẽtis concilij in se/ptẽniũ ⁊ deinceps in decenniũ ꝑpetuo cele brẽt/in locis que summ⁹ pontifex p̃ mensem ante finẽ cuiuslibet cõcilij approbante ⁊ cõsentiente cõcilio /vel in ei⁹ defectũ ipm ꝓciliũ deputare et assignare teneatur. vt sic per quandã continuationẽ semp /aut con/cilij vigeat/ aut per termini prouidentiaz expectetur. Quem terminũ liceat summo pontifici de fratrũ suoꝝ sancte romane ec/clesie cardinaliũ ꝓsilio/ob emergẽtes forte casus abbreuiare. sz nullatenꝰ proget. Lo/

cum aũt p futuro ꝯcilio celebrãdo deputatum absq; euidẽti necessitate nõ mutet. ſz ſi forte caſus aliq̃s occurrerit q̃ neceſſariũ videret ipm locũ mutari. puto obſidionis guerraꝝ peſtis aut ſil'is. Tũc liceat ſummo põtifici de p̃dictoꝝ fratꝝ aut duaꝝ ptiũ ipoꝝ ꝯſenſu atq; ſubſcriptõe aliũ locũ p̃us deputato loco vicinioꝝ & aptum ſub eadem tñ natõe ſurrogare. niſi idẽ vel ſil'e impedimentũ p totã illã natõeꝫ vigeret. tũc ad aliquem aliũ locũ vicinioꝝ alterius natiõis aptum hmõi ꝯciliũ poterit ꝓuocari. ad quẽ p̃lati & alij q̃ ad ꝯciliũ ſolẽt ꝓuocari accedere teneãtur ac ſi a p̃ncipio locus ille fuiſſet deputatus. Quã tñ loci mutatõeꝫ vel termini breuiationẽ teneaꝫ dictus ſummus pontifex legitime & ſemel p annũ añ p̃fixũ terminũ p̃blicare & intimare vti ad ipm ꝯciliũ celebrandũ p̃dicti poſſint ſtatuto termino ꝓuenire. ¶Si ꝙo qđ abſit in futuꝝ ſciſma oꝛiri ꝯtingeret/ita q̃ duo vel plures p ſummis põtificib⁹ ſe gererẽt. a die q̃ ipi duo vel plures inſignia põtificatus publice aſſumpſerit/ſeu admĩſtrare cepint. intelligaꝫ ipo iure terminus ꝯcilij tũc forte vltra annũ pendens ad annũ p̃mũ breuiatus. ad q̃s oẽs p̃lati ceteri q̃ ad ꝯciliũ ire tenenꝫ ſub penis iuris et alijs p ꝯciliũ imponẽdis abſq; alia vocatione ꝓueniãt. Necnõ imperator ceteriq; reges & p̃ncipes p̃ſonaliter vel p ſolẽnes nũcios tã q̃ ad cõe incendiũ extinguendum/p viſcera miſericoꝛdie ieſu x̃pi etnũc exoꝛati ꝯcurrãt. Et q̃libet ipoꝝ p romano põtifice ſe gerẽs infra mẽſem a die qua ſciam habere potuit aliũ vel alios aſſumpſiſſe papatus inſignia vel in papatu admĩſtraſſe teneaꝫ ſub interminatiõe maledictiõis eterne & amiſſionis iuris ſi qõ forte ſibi q̃ſitũ eſſet a papatu quã ipo facto incurrat. & vltra hoc ad q̃slibet dignitates actiue & paſſiue ſit ihabilis/ꝯciliũ ipm ad terminũ ãni p̃dictũ loco p̃us deputato celebrandũ indicere & publicare. & p ſuas lr̃as cõpetitoꝛib⁹ ipm vel ipos ꝓuocãdo ad cauſam vel ceteris p̃latis ac p̃ncipib⁹ q̃tũ in eo fuerit intimare. Necnõ termino p̃fixo ſub penis p̃dictis ad locum ꝯcilij p̃ſonaliter ſe tranſferre. nec inde diſcedere donec p ꝯciliũ cauſa ſciſmatis plenarie ſit finita. Hoc adiũcto q̃ nullus eoꝝ ꝓtẽdentiũ de papatu in ipo ꝯcilio vt papa p̃ſideat. Quinimo vt tãto liberius & citius eccl'ia vnico & indubitato paſtore gaudeat ſint ipi oẽs de papatu ꝓtendẽtes/poſtq; ipſum ꝯciliũ inceptũ fuerit/auctoꝛitate huiuſ ſancte ſynodi ipo iure ab oi adminiſtratiõe ſuſpẽſi/nec eis aut eoꝝ alteri donec cauſa ipſa p ꝯciliũ terminata fuerit quõlibet a q̃q; ſub pena fautoꝛie ſciſmatis obediaꝫ. ¶Q; ſi forte electõeꝫ romani põtificis p metũ q̃ caderet in cõſtantẽ virũ ſeu impſſionẽ de cetero fieri cõtingat/ipam nulli⁹ decernim⁹ efficacie vel momẽti. nec poſſe p ſeq̃ntẽ ꝯſenſum etiã metu p̃dicto ceſſante/ratificari vl' approbari. Nõ tñ liceat cardinalib⁹ ad aliam electõem ꝓcedere niſi ille ſic electus forte renũciet vl' decedat/donec p generale ꝯciliũ de electõe illa fuerit iudicatũ. & ſi ꝓcedãt nulla ſit electio ipo iure. Sintq; ſic ſcõo eligentes & electi⁹ ſi ſe papatui ingeſſit/oĩ dignitate honoꝛe & ſtatu etiã cardinalat⁹ & põtificali ipo iure p̃uati. & ihabiles ꝺ cetero ad eaſdem/ac etiã ad papalẽ/nec aliq̃s eidẽ ſecũdo electo vt pape ſub pena fautoꝛie ſciſmatis obediat q̃uo mõ. Et eo caſu ꝯciliũ de electõe pape ꝓuideat illa vice. Sed liceat ĩmo & teneanꝫ electoꝛes oĩes aut ſaltem maioꝛ pars ipoꝝ/q̃ cito ſine piculo p̃ſonarũ poſſunt/etiã ſi piculũ omniũ bonoꝝ ĩmineret/ſe trãſferre ad locũ tutũ & metum p̃dictũ allegare coꝛã notarijs publicis & notabilib⁹ p̃ſonis in multitudine pp'li in loco inſigni. ita tñ q̃ allegantes metũ hmõi habeant in ipius metus allegatõne exprimere ſpeciẽ et qualitatẽ dicti metus. & iurare ſolẽniter q̃ metus taliter allegatus eſt ver⁹/et q̃ credũt ſe ipm poſſe p̃bare. & q̃ p malicia vel calũnia hmõi metũ nõ p̃ponũt. Nec vltra p̃mũ futurũ ꝯciliũ vllo mõ poſſit differri allegatio dicti metus. Teneanꝫ inſup poſtq; ſe trãſtulerint & metũ allegauerit mõ p̃dicto ꝓuocare ſic electũ ad cõciliũ. quod conciliũ ſi vltra annũ pendeat a die ꝓuocatõnis hmõi/intelligaꝫ ad annũ vt ſup̃ ipſo iure terminus breuiatus. & nihilomin⁹ teneatur electus ipe ſub penis p̃dictis & cardinales ꝓuocãtes ſub pena amiſſiõis cardinalatus & omniũ beneficioꝝ ſuoꝝ. quã ipo facto incurrãt/infra mẽſem a die ꝓuocatõis conciliũ ipm/vt ſupra dicit indicere et publicare/& q̃ citius poterit intimare/cardinales ipi ceteriq; electoꝛes ad locũ cõcilij tẽpoꝛe ꝓuenienti perſonaliter ſe trãſferre & vſq; ad finem cauſe expectare. Teneantur quoq; p̃lati & ceteri vt ſup̃ ad ꝓuocationem cardinaliũ tñ/ſi forte ſit electus conuocare ceſſaret/accedere. Q; etiã ſic electus

in cõcilio ipo nõ psideat /q̃nimo sit a termino initiãdi pcilij ipo iure ab oñi administratõe papal⁹ suspensus. nec sibi a q̃q̃z sub pena fautorie scismatis quõlibz obediatur ¶Q3 si infra annũ ante diẽ idicti pcilij ptingant supradicti casus. vicz q̃ plures se gerãt p papa. vel q̃ vnus p metũ seu impssiõnem eligat. cẽseant ipo iure tã gerẽtes se p papa q̃z electus p metũ seu impssiõez /r cardinales ad dictũ pcilium puocati. teneantq̃z in isto pcilio pparere/psonaliť causam exponere/r iudiciũ pcilij expectare. ¶Q3 si dictis casibz occurrẽtibz ptingat fortecasus aliqs q̃ necessariũ sit locũ pcilij mutare vel obsidionis vl guerre vl pestis vel silis. teneant nihilominus tã oẽs supdicti q̃z oẽs plati /ceteriq̃z q̃ ad pcilium ire tenent ad locũ primio rẽ vt pmittiť q̃ sit habiľ ad concilium puenire. possitq̃z maior pars platoz q̃ infra mensem ad locũ certũ declãuerit illũ sibi r alijs p loco concilij deputare. ad quẽ ceteri cõuenire teneant ac si a pncipio fuisset deputat⁹. ¶Cõciliũ aũt vt pferť cõuocatũ r pgregatũ de hmõi scismatis cã cognoscẽs et i contũaciã electoz seu gerẽtiũ se p papa vl cardinaliũ si forte venire neglexerint. litem dirimat/causamq̃z diffiniat/ac culpabiles i scismate pcurãdo seu nutriẽdo/ vl in administrãdo aut obediẽdo vel admiñistrãtibz fauẽdo/seu ꝯ interdictũ supius eligẽdo. vl calũnioso in allegãdo metũ etiã vltra pdictas penas cuiuscũq̃z gdus status seu pẽminentie existãt eccľiastice vl mũdane sic puniat/ vt vindicte rigor trãseat ceteris in exemplũ. ¶Ut aũt met⁹ seu impssiõis molestia in electõne pape eo formidolosi⁹ euiteť quo toti xpianitati lamẽtabili⁹ eoz icussio seu factio ppetret. vltra pdicta specialiť duxim⁹ statuendũ. q̃ si q̃s hmõi metũ vel impssiõez aut violentiã electoribz ipis vel alicui eoz i electõe pape intulerit seu fecerit aut fieri pcurauerit. vel factũ ratũ habuerit. aut in h pssiliũ dederit vel fauorẽ. faciẽtẽve sciẽter receptauerit vel defensauerit. aut negligẽs i executiõe penarũ inferi⁹ memoratarq̃z extiterit. cuiuscũq̃z stat⁹ g̃d⁹ vl pẽminẽtie fuerit. etiã si impiali regali pontificali aut alia q̃uis ecclesiastica aut seculari pfulgeat dignitate illas penas ipo facto incurrat. q̃ in pstitutõe felicis recordatõis Bonifacij pape octaui q̃ incipit Felicis /ptinent. illis effectualiter puniat. Ciuitas ꝯo etiã si qđ absit vrbs romana fuerit vl alia q̃uis vniuersitas /q̃ talia facieti cõsiliũ vl auxiliũ dederit aut fauorẽ. vel infra mẽsem saltẽ taliter delinquentẽ p/ ut tanti facinoris enormitas exegerit. et facultas ei affuerit nõ duxerit puniẽdũ/eoipso subiaceat eccľiastico interdicto. Et nihilominus pter dictã vrbẽ/põtificali r supra eoipo sit puata dignitate/nõ obstãtibz pui/legijs q̃buscũq̃z. ¶Volum⁹ insup q̃ in fine cuiuslibet cõcilij generaľ hoc decretũ publicet soleniter/necnõ quãdocũq̃z r vbicunq̃z romani põtificis electio iminebit faciẽda/ ante ingressum cõclauis legať et publice intimetur. ¶Finit

Sequit sermo eius

dem cancellarij factus in die circũcisionis dñi coram papa apud Tarasconã

a ¶Pparuit gratia dei et saluatoris nri omnib hoib. erudiẽs nos vt abnegãtes impietatez r scľaria delideria/sobrie et iuste ac pie viuam⁹ in h sec'o. et reliq̃ q̃ nunc audiuit ex epľa Pauli vra devotio. ¶Quoniã apparuit gra dei et saluatoris nri. adeam⁹ cũ fiducia thronũ gre ei⁹ vt miricordiã ei⁹ pseq̃mur et graz i auxilio opportuno. Nam q̃ finis nr sup nos r nos obilitati pfractiq̃z iacem⁹ in imo/r limo cõfigimur. confundať pelagiana herest q̃ graz dei p sublevatõe necessariã abnegare presumit. ¶Rursus q̃ de gratia dei fmo habendus ẽ/r de noie iesu/quẽ nemo pt dicere nisi in spũsancto /vt ipe iesus fm nomẽ suum sit nobis ieſus. vt pterea pdemnatos i curia iusticie /gre nos curia suscipiat. dũ interim sedet in throno sue gre/pus q̃z legitimũ tps pparẽdi pereat/appellem⁹ ad curiã r thronũ gratie. illic nos psentem⁹ in cõfessiõib vbi soror nra mr est eiusdẽ gre et aduocata nostra. que plane despicere nos nõ poterit. Caro enĩ et sanguis nr ẽ /r curie sue iura defendet/iura gratie. Sed q̃s est iste thron⁹ g̃tie? Ille pculdubio puer hodie circũcisus. cuius vocatũ est nomẽ iesus. vt p iesum g̃tia fieret sicut lex p moysen data ẽ vt saluarek mũdus p ipm. quẽ vidim⁹ plenũ g̃tia/ imo gratiarũ. De⁹ me⁹ miricordia mea inquit ppheta. Et quid miricordia nisi gratia ¶Sz dicet fortasse timidior aliqs. Ego aptos habens oculos cordis in lumĩe fidei r lucerna euãgelice vitatis hodierne/intuor in hoc puero seueritatẽ diuine iusticie seuerã valde. que etiã ppio filio dei nõ pepcit/

q̃n cũ nuditati ⁊ frigori ⁊ duro vulneri dũ tenellus circũcidi exponeret. Et tu mihi apud ip̃m pueꝝ inuenire thronũ gr̃e repro mittis. Si in viridi hoc fecit deus .si ĩno centissimo filio non pepcit in sicco q̃d fiet/ pctoribꝫ seruis q̃liter ignoscet? Quinetiam mater eius mater bñdicta q̃b oculis pctõ res ĩspiciet q̃ tota hodierni doloris sui cau sa sunt. qui totã sue grãdis anxietatis ma teriã p̃buerũt/dũ ppt eos vnigenitũ dile ctissimũ ex acri vulnere cruentũ ex nudita te ⁊ frigore vagientẽ cognoscit ⁊ dolentem? Et ꝓ quisq̃s hoc dixerit sciat nil tale timẽ duꝫ/satisfactũ est iusticie .satiata ẽ/ non pu niet bis in idip̃m eũ qui gr̃az huius pueri flagellati meruit/qui factus ẽ a deo nob iu sticia atq̃ redemptio.in q̃ ⁊ si iusticia appa reat in eius attritõe ꝓpter pcta nr̃a .supemi nẽter tñ apparet gr̃a dei/qui vt seruũ redi meret tradidit filiũ q̃si pctõrẽ puniendum ¶Sz ⁊ tu ꝓgo dignissima nõ abhorre pec catores sine quib nunq̃ fores tali digna fi lio. q̃ licet ex te genitus ẽ attñ nobis natus nobis datus. Admus ergo cum fiducia te ⁊ filiũ tuũ. In q̃bus talis apparuit gr̃a dei vt tu mater dei fieres inueniẽdo gratiã apud deum/⁊ ipe hõ filius dei diceret. Ita vt nõ dubitauerit Aug⁹. asserere /nullaꝫ in reb ꝑ tps ortis maiorẽ ista esse gr̃am/ duꝫ verbũ caro factũ est .De quo ꝓbo locutu rus det ip̃e nobis gratuita benignitate ver bum efficax ⁊ fructuosum meritis ⁊ p̃cib tuis virgo gloriosa q̃ ab angelo vocata es gr̃a plena antonomatice ⁊ diuina salutatio ne quam repetimus dicẽtes Aue ⁊c. ¶Ap paruit gratia dei ⁊ saluatoris nr̃i ⁊ reliqua Exhilaresce tu q̃ perieras .miserãde homo erige aures/ audi ⁊ gratias age/ qm̃ appa ruit gr̃a dei .datũ certe optimũ ⁊ donũ pfe ctum. qm̃ gr̃a dei vita eterna. ⁊ si dñs dat gr̃az/dabit ⁊ gl̃iam. Nõ igit inuanũ banc dei gr̃az accipias/nõ p ingratitudinem in huius anni p̃ncipio enceniũ tã insigne pui pendas. Et attẽdas vigilãter q̃ non dixit apl's Apparuit sapia dei/apparuit iusticia dei/apparuit potentia. Illas q̃ppe magis extimescebat hõ reus pditor ⁊ dãnatus q̃s desiderabat. Qm̃ sapiẽtia accusabat ⁊ non habebat locũ negatio nec valebat excusatõ Adam vbi es ⁊c. Si voluerit mecũ ꝓtẽde re(dicebat Job afflict⁹) nõ potero rñdere vnũ p mille. Justicia accusatuꝫ ꝓdẽnabat ⁊ nõ inuẽiebat appellatio. q̃ audisti vocẽ vxoris tue ⁊c. Propter idẽ Job verebatur oĩa opa sua sciẽs q̃ nõ parceret delinquẽti Hinc q̃ꝫ ẽ ꝓphetica supplicatio. Nõ ĩtres in iudiciũ cũ seruo tuo dñe. q̃ nõ iustificabi tur in ꝓspectu tuo oĩs viuẽs. Potẽtia deni q̃s accusatũ ⁊ ꝓdẽnatũ puniebat/⁊ nõ erat euasio. A facie man⁹ tue. i. potẽtie ego defe ci/plorabat psalmista. Et rursus. Quis no uit ptãtẽ ire tue .et p timore tuo irã tuã di nũerare? Et nẽo ẽ q̃ ỏ manu tua possit eruere. Nõ g̃ q̃rebamus sapiẽtiã accusantẽ/nõ iusticiã cõdemnantẽ.nõ potẽtiã executõni sentẽtiã demãdantẽ atq̃ seniẽtẽ. Ubi seniẽ tem? Seniẽtẽ nũc in celo ꝯ apostatas an gelos.nũc in padiso ꝯ pentes p̃mos. nunc in turri babel p ꝓfusiõeꝫ linguaꝝ.nũc ĩ ter ra p diluuiũ aq̃ꝝ multarũ. nũc in pentapo li peccatrice/p subuersiõem puersorũ .Tã dem in inferis p inclusiõeꝫ oĩm. Sed solã gr̃az miserãtẽ ⁊ absoluẽtẽ petebam⁹. q̃ salui essem⁹/nõ ex opib iusticie q̃ fecimus nos. Et hec hodie nob apparuit dũ celauit de⁹ potentiã in ifirmitate. sapiẽtiã in infantia. iusticiã in pietate/⁊ circũcisiõis satisfactõe Tanq̃ ipositurus de⁹ silẽtium eis/⁊ dederit audientiã totã mifico⁹die. Ita supat⁹ oñi bus datur triũphus gr̃e. Et hec apparuit hodie nobis valde necessaria. Nã q̃d age ret/q̃ se ꝓteret hõ ꝓdẽnat⁹ in curia iusticie/ si nemĩ datus essꝫ loc⁹ appellatõis ad curi am gr̃e. si nõ supparet mifico⁹dia iudiciuꝫ? ¶Dicam⁹ iterũ q̃ ꝑus sempiterna dei ꝓtus atq̃ diuitas (teste apl'o) ex eis q̃ facta sũt ĩ tellecta ꝓspiciebat. sicut antea dixerat sapi ens. q̃ ex magnitudie speciei ⁊ creature po test visibilit eaꝝ creator agnosci. Sed et sapiẽtiã ei⁹ ex opib agnouit/ q̃ exclamans dixit. q̃s magnificata sũt opa tua dñe. oñia in sapia fecisti. Poterat quoq̃ dei beniuo lentia vtcũq̃ agnosci ĩ reꝝ dignãtissima cõ stuatõe et directiõe in suos fines. sicut potẽ tia ex creatõe/⁊ sapiẽtia ex gubnatõne vide bat. Quapropt fortẽ gr̃am appellat sapi ens nutricẽ omniũ. Sed ex repatiõe lapsi. ex recreatõe depditi. ex iustificatõne imp̃ũ. maxime apparuit gr̃a dei. Nã q̃ gr̃a maior q̃ liberalior vl' dici vl' existimari potuerat/ q̃s vt tãtũ daret de⁹ hoi vt paup fieret. quis h̃ crederet? si nõ ꝓscius secretoꝝ dei Paul⁹ assereret. q̃ ꝑ nobis egen⁹ factus ẽ vt illi⁹ l opia diuites cẽmus. Gr̃a insup q̃lis mira bilior/q̃s vt talit ꝓpateret homĩ misero de us. q̃ miser fieret/ obꝓbriũ ⁊ abiectõ ple

bis. Jsta nõne sunt viscera misericordie dei
nostri in q̃bus visitauit nos oriẽs ex alto.
In q̃bus apparuit gr̃a dei ⁊ saluatoris no
stri hodie circũcisi. ¶Amplius ꝯo dña na
tura vt hũano more loq̃mur/q̃s uis in suo
creaturaꝝ speculo pulcherrimo/in libro ca
pacissimo/in carmine sonoro/⁊ armonico
monstraret potentiã dei efficientẽ/⁊ sapien
tiã exemplantẽ/⁊ bonitatẽ cũcta finientem
p̃mũ ex vnitate .scõm ex veritate.terciũ ex
bonitate creaturaꝝ. Rursus p̃mũ ex earuꝫ
modo.scõm ex specie.terciũ ex ordine. Si
militer ex creaturaꝝ mensura potentiã. Ex
eaꝝ numero sapiaꝫ. Ex põdere trahente in
suos fines bonitatẽ/vt quodaꝫ circulo in
telligibili ex ipo creante/⁊ p ipm exemplan
tem/⁊ in ipo finiente sint oia/nihilominus
mũdus hanc sapientiã dei potentiã ⁊ bo
nitatẽ cognoscere hñs nõ glorificauit deũ
neq̃ gr̃as egit. Sꝫ voluerãt sibi oia ⁊ ob
scuratũ factũ est insipiens cor eoꝝ/⁊ defece
runt scrutãtes scrutinio. Quamobr̃ ordi
nauit deus facere opus noue gr̃e supra na
turam vt esset gr̃a dña reginaq̃ nature. Hã
gratia eius q̃ ⁊ misericordia sup omia opa
eius. Que gr̃a licet supbor oculos sua lu
minositate cecauerit.illustrauit mentes hu
miliũ sicut exultans iesus in spũ. Cõfiteor
inq̃t tibi pat̃ celi et terre qm̃ abscõdisti hec
a sapientibꝫ ⁊ prudentibꝫ ⁊ reuelasti ea par
uulis. Jta pater qm̃ sic placitũ est apud te
Placitũ,non meritũ.vt nõ gloriet̃ ante eum
stulta p̃sumptio oĩs carnis q̃ in sapia deũ
nõ cognouit. Jdeo placuit p stulticiã p̃di
cationis noue gr̃e saluos facere credentes.
Hoc aũt opus gr̃e apparuit manifeste in
eo q̃ verbũ caro factũ est/vbi totum opera
tur gratia/totum sibi dat̃. Nil aut paucuꝫ
habet natura neq̃ ex radice supioꝝ astroꝝ
⁊ ostellationũ sicut impictas quorundam
finxit. Neq̃ ex actõne inferioꝝ elementoꝝ/
saltẽ q̃ ad modũ q̃ subitus fuit. Ubi ꝓterea
patit̃ misericors ⁊ miserator dñs vt saluet̃
⁊ regnet p̃uaricator hõ reus. ¶Apparuit er
go benignitas ⁊ hũanitas saluatoris nr̃i
dei vt alibi gaudet apl's. Apparuit inquã
mystice hec hũanitas vt signũ magnuꝫ in
celo celoꝝ deo. Hã sibi hypostatica vniõe
ꝯiũcta est/et hec q̃si mlier amicta sole iusti
cie.q̃ plena gr̃e lumine/et luna totꝰ muta
bilitatis nature sub pedibꝫ eius/rõe auctis
impiose/⁊ corona stellaꝝ duodecim q̃ sunt
duodecĩ p̃rogatiue singulares ĩ capite eiꝰ/
ex dñatõis sublimitate. Hã ⁊ benigna hu
manitas dei saluatoris nr̃i vniuersũ mun
dum sp̃aliũ eternarũq̃ creaturaꝝ purgat
illuminat ⁊ pficit.supioꝝ eis in ordine hie
rarchico stabilita vt sol q̃dam eterniratis.
Jmpiũ q̃ꝫ possidet sup vniuersum materi
ale atq̃ corporeũ vt ex miraculoꝝ opatiõe
monstratũ est. Duodecim postr̃eo p̃rogati
uis q̃si totidẽ sideribꝫ coronata refulget.q̃t
tuor in compatiõe ad diuinitatẽ.totidẽ in
compatiõe aĩe ad carnẽ.⁊ rursus totidẽ in
compatõe ad totã reꝫ vniuersitatẽ. Consi
dera hũanitatẽ huius pueri ho die circũci
si in ordine ad diuinitatẽ/⁊ inuenies q̃ in
ea tanq̃ in ope p̃clarissimo sup aliud oĩe
creatũ relucent q̃ttuor attributa.q̃ sunt dei
potẽtia/dei sapĩa.dei iusticia.⁊ supeminen
ter dei gr̃a q̃ circulo quodã sp̃ali infimuꝫ
summo iũgit.pacẽ opans in terris ⁊ in ce
lo. Considera aĩaꝫ in ordine ad carnẽ.⁊ in
uenies carnẽ ab ea q̃druplici dote decorari
Agilitate.subtilitate.impassibilitate.⁊ cla
ritate. Et q̃ ĩ via nõ ira fiebat.hoc erat spe
ciale dispensatõis diuine miraculũ. Dein
desi ꝯsideraueris hũanitatẽ hui⁹ pueri in
ordine ad creaturã vniuersam videb eã tã
q̃ instrumẽtũ diuinitatis hr̃e oẽm ptãtẽ i ce
lo et ĩ terra/i mari ⁊ ĩ oĩb abyssis .btõs il
lumĩat et pficit ĩ celo. viatores iustificat in
terra.alios nõ plene iustificatos dimittit h
vl'alibi ĩ mari purgatõnis. Alios obstina
tos dãnat ⁊ deturbat ĩ abyssũ damnatõis
¶Attẽdo q̃ mult⁹ ẽ h̃ sermo ⁊ ad interptan
dũ difficil'/⁊ orõ nr̃a ad alia ꝑperãs expe
diri desiderat/coartem⁹ eã infra limites p̃
sentis celebritat̃. Et duobꝫ q̃si g̃dibꝫ itine
re breuiato decurrat. Et dicam⁹ q̃ appa
ruit gr̃a dñi p̃mo in hũili subiectõe sua ad
legẽ circũcisiõis. Post̃q̃ impleti sunt dies
octo vt circũcideret̃ puer /inq̃t euãgelista.
Apparuit scõo in pp'li redẽptõe ꝑfm nomẽ
saluatõis.vocatũ ẽ nomẽ eiꝰ iesus qđ voca
tũ ẽ ab angelo p̃us q̃ꝫ in vtero ꝯcipet̃. Can
sam redditangel⁹ apud matthẽũ.qm̃ saluũ
faciet pp'lm suũ a pctis coꝝ. Hoc mõ euã
geliũ cũ ep'la sociãtes vtrũq̃ p alterutrum
deducam⁹ sub duobꝫ tm̃ gr̃e dei signis.q̃
sunt hũanitas seu hũilitas p̃mũ signũ.et
secũdũ benignitas seu charitas. Unũ i cir
cũcisiõe. Jn noiatõe alterũ.vt verꝫ sit q̃ ap
paruit hũanitas ĩ p̃mo mysterio.benigni
tas ĩ scõo.⁊ gr̃a in vtroq̃ dei saluatoris nr̃i.
¶Itaq̃ q̃s fidelium nõ ꝑspicuũ habeat ⁊

comptũ gr̃am dei hodie apparuisse/dũ attendit q ip̃e legis ꝺditor duro se legis vinculo q̃si ſuus astrĩgit.et fit sub lege velut infans.velut ipotẽs et pctis obnoxius. Ad q̃d ista? Nimirũ vt ingtitudo nequã p̃sumptõis hũane ꝓfunderet et erudiret/q̃ in tã tam prupit audaciã /magis ꝓ amentiaz/ vt diuĩtatis maiestatẽ appeteret/volẽs esse sicut de⁹.sciens bonũ et malũ. ꝓptea deus medicamentũ p̃riũ hũilitatis opposuit descendẽs a sũmo sue maiestatis ad ima vilissima nr̃e hũanitatis. Sic aduersus auariciã p̃mi hoĩs ip̃e summã libertatẽ. Sic aduersus gulã eius/ip̃e summã frugalitatem Sic aduersus ingtitudinẽ nimiã ip̃e gtiaz ostendit infinitã/erudiẽs nos facto certissimo /vt abnegãtes impietatẽ malã hospitẽ z sodalẽ pfidiã/et secularia desideria q̃ mergunt in ĩteritũ.sobrie z iuste et pie viuam⁹ in hoc sec'o. Sobrie q̃ ad nos. Juste q̃ ad p̃imos. Pie q̃ ad deũ et sctõs. ¶Humiliemus igit̃ aĩas nr̃as legi/imitãtes hũc puerũ/et circũcidam⁹ p discipline cultrũ viciorũ supfluitatẽ a nobis z sensibꝫ nostr̃ Circũcidat̃ cor a p̃sumptõis ꝓputio/ne pl⁹ sapiat q̃ oportet.nec prudẽtie,pp̃rie innitatur. Circũcidat̃ ip̃z ab oĩ carnalitat̃ excessu. z sine sordibꝫ et colluuie voluptatis sit purũ et mundũ. Circũcidant̃ oculi ne videãt vanitatẽ/os et lingua ne loq̃nt̃ mendaciũ. aures ne audiãt detractõez.tactus et gust⁹ ab oĩ lubricitate.totũ corpus a rebellione cõtra animã ꝓtumaci. Ut sobrie viuamus in nosmetip̃is. Uiuam⁹ et iuste apõ p̃imos/reddẽtes vnicuiq̃ qõ suũ est. cui vectigal vectigal.cui honorẽ/honorẽ. Uiuam⁹ tandẽ pie deo adherẽtes p fidẽ z spez z p charitatẽ/circũcidentes omnẽ errorem z supstitõem p fidẽ/omnẽ despatõem z p̃sumptõem p spem.oĩe odiũ z cupiditatẽ p charitatẽ. Sit in nobis fides vera et viua fm vim rõnabilẽ ex recognitõe imẽse sapitie. Sit spes certa fm vim irascibilẽ ex pfessiõe sũme et⁹ potẽtie. Sit charitas feruida ex ꝓsideratõe sũme beniuolẽtie z gtie. q̃ apparuit hodie in circũcisiõis hũiliatõe Hoc mõ sobrie intra nos /iuste iuxta nos. A z pie sup̃ nos viuem⁹ in h̃ sec'o. ¶Sed vetibi pessima. ve tibi nequã ingtitudo cordis hũani/cordis incircũcisi z certe inhũani.dũ ad tantã gr̃am notissimã dei tui nõ corrigeris/nõ emolliris/nõ flecteris.Hũil' est ip̃e q̃ est de⁹ b̃dictus in secula .z tu cer uicẽ erigis.tu supbis terra et cinis. Tu sordida pellis inflaris z tẽderis. Tu inq̃ iflaris et tẽderis sordida pellis /sacc⁹ stercoz z ꝟmiũ. Hũilis est ip̃e legislator tu⁹ obseruans legẽ tuã.et tu quotidie legis sue iugũ suaue et leue ꝓtumaciter excutis et ꝓfrigis Humil' postremo inuenit̃ pi⁹ erga te misericors et benignus.z tu plen⁹ impietate errores fingis.z seq̃ris supstitões .de eo quo q̃ vl' supbe p̃sumis vel desperas supbi⁹. Ad ip̃m deniq̃ nullo pietat̃, nullo dilectõnis affectu moueris. Pudebat fortassis inseq̃ hũilẽ hoĩez.vsq̃q̃ pudebit hũilez christũ imitari. Uide stupẽdũ et horresce. flagellat̃ in circũcisiõe leo ð tribu iuda /vt humiliet̃ canis mortu⁹. fili⁹ hoĩs putredo et vermis. Circũcidit̃ in carne puer iesus vt absq̃ p̃pucio nos in corde et sensibꝫ manea mus.vt cũ abraam nos filiũ vnigenitum cũ tota familia et vernacul'.hoc ẽ spĩm nr̃m cũ affectõibꝫ et cognitõibꝫ vniuer̃ circũcidere disciplíne cultro nequaq̃ omittam⁹. sed tollam⁹ obꝓbriũz egypti.si neq̃ pire de pp'o neq̃ fedus dei irritũ efficere volue rim⁹. ¶Oẽs q̃dẽ h̃ agere cõuenit/cleq̃ p̃cipue/sicut ip̃e p̃ ceteris in dñi sortẽ electus ẽ Exultet igit̃ cũ tremore hũili /z gr̃as agat et appareat in eo gr̃a dei et saluatoris nr̃i. ¶Sed heu clerus hodie quẽ p maiori gr̃a gr̃e vicissitudinẽ r̃pẽdere dignũ fuerat/ pl⁹ alijs replet̃ ingtitudine z p̃puciũ sibi fecit impietatibꝫ et sec'aribꝫ desideriis/neq̃ sobrie neq̃ iuste neq̃ pie viuẽs in hoc sec'o. ¶Ita pgebã in meditatõe mea .satirã in clerũ declamare. Neq̃ enĩ ĩ tã vberi indigna tõis materia deesse ꝟba potuerãt. Dũ ecce studiositas speculatrix importunitate q̃dã sua grandẽ q̃stionũ speculatiuaz siluã apponere videbat̃.vt plus sibi q̃z edificatiõi defuirẽ. ¶Dic inquit si christ⁹ circũcisus est an circũcisus resurrexit ĩ gl'ia dispar gẽtibus factus? Ita me pie tenere respõdi ad honorẽ corũ ex q̃bus christ⁹ fuit fm carnẽ qui est deus benedictus.z ad puersoz ꝓfusiõem. ¶Dic pticulam illã carnis virginee vt multi ferũt dimisit in terr̃. Et talis de effuso tũc sanguĩe questio ẽ? Rñdi q̃sdam partes esse de itegritate hũane nature z necessitate/sine q̃bus nõ subsisteret. Quasdã de ꝓgruitate sine q̃bꝫ neq̃ pfecte neq̃ decẽter exister̃et. Quasdã de supfluitate. Prime due resumpte sũt sicut in alijs resurgẽtibus fiet .nõ oportz hoc de reliq̃s. Si q̃s igitur

ꝓtenderit ꝑticulā illā cū sanguine fuisse de
integritate hūanitatis ꝑmo vel scdo mō il
la resumpta sunt. ⁊ vel in terra nō manēt vl'
B multiplicata sūt ¶ Erat ne igit ꝙs illa car/
nis vel sanguinis ꝑ cōicatōez idiomatum
deus. ⁊ si deus vt̄z hō? Huius rñsionē tan
q̄z egentē lōgissima ⁊ subtilissima ꝑscruta/
tione ꝓtereo. Et ꝓsequent illā si sit adorāda
adoratiōe latrie. Perge ad alia/qz melius ē
hic nihil q̄z pauca dicere. ¶ Dic ad q̄d ꝑde/
rat circūcisio? Rñdeo ꝑderat originale pec
catū delēdo ⁊ dādo gr̄az/sz non apiebat ia
nuam padisi. ¶ Dic q̄le dabat ꝑ feminis re
mediū? Rñsio fides ꝓpria si adulte erāt vl'
parētū ꝑ puulis. ¶ An alienigenas obliga
bat? Rñsio nō. ¶ Cur ante diē octauā non
impēdebat? Rñsio ꝓpter tenerītudinez/et
ad resurrectiōis mysteriū. ¶ Quid de filijs
israel in deserto nō circūcisis? Pie teneo fu
isse cū eis a deo reuelāte moysi dispensatū.
¶ Dic si ꝑ cognationē spūalē circūcidēs cir
cūciso iūgebat? Puto cognatiōez hāc ma
gis hūana ꝓstitutōe q̄z naturali vel diuino
iure inuentā. Q3 si q̄s aliter sentiat ꝓpter
gratiā q̄ ꝓfert dicat ꝓsequent sicut de bap/
tismo ¶ Dic an circūcisus simulq̄z baptiza
tus insigniebat duplici caractere/⁊ si in eo
gr̄a duplex augebat? Ita si capax erat vtri/
usq̄z ⁊ dū circūcisio currebat vtiliter. ¶ Dic
cur circūcisio q̄ data in fedus eternū cessa/
uit. q̄d dico cessauit/imo facta ē mortifera
adeo vt Paulus denūciet. si circūcidimini
xp̄s nihil vobis ꝑdest? Dico q. ꝑpe nō ces
sauit sz trāsijt in baptismū cuius erat figu/
ra. q̄d igit mirandū si re exhibita figura ces
serit. ¶ Sz auget questionis ad mirationez
cur ꝓpter ꝓseruatiōez circūcisionis ⁊ alioz
legaliū Paulus restitit Petro in facie/cuz
tñ ipe quosdā circumciderit? Igit quo pa
cto reꝓhendit ipe qđ agebat/⁊ ꝑsertim supe
riorē in auctoritate apl'atū seniorē. ⁊ in gr̄a
ꝓfirmatū die pēthecostes q̄lit̄ culpat pau
lus eū ⁊ narrat nō recte ābulasse ad verita/
tem euāgelij? Rñsio distinguēda sunt tpa
⁊ ꝓcordabunt scripture. Tꝑus circūcisio/
nis tripliciter cucurrit. Currebat ꝓmo vti
liter vsq̄z ad bap tismum. Scdo ꝓmissiue
apud iudeos vsq̄z ad publicatōez euange/
lij plenioꝛē vt mater synagoga hōestas ha
beret exequias. Sed tūc apd gētes ⁊ post
apud oēs pestifera fuit eius obseruatio. ꝓ/
ptereā Petrus ⁊ Paulus licite quosdā cir
cūciderūt ex iudeis tempe illo medio. Sz
quia facta Petri circa iudeos/gētiles scan
dalizabāt quasi sic deberēt circūcidi. Pau/
lus doctor gētiū auertit Petꝛ de re hmōi.
qui tota sibi humilitate paruit. ⁊ ita neuter
peccauit saltē mortaliter. ¶ Sed dic si Pe/
trus nō errabat in fide qualit̄ sibi dixit pau
lus cur ita facis? Certe ex auctoritate legis
diuine iubentis fraternā correctōez/cui le/
gi nemo nō subiectus est. ¶ Quid si Petr⁹
versa vice Paulo restitisset in faciē nolens
acq̄escere an Paulus se ab eo subtrahere.
an nō obedire. an ad eccl'ie ꝓsiliū appella
re potuerat? Si conciliū in hoc supi⁹ erat
Petro vel ecōtra? si paul⁹ restitit petro vt
ei⁹ cardinal' existēs vel vt eq̄lē se deputans
⁊ nihil a petro auctoritat̄/sic nec euāgeliū
suū recipiēs? Quid si de facto in paulū ex/
cōicatōis sn̄ias ꝑmulgasset/an eas paul⁹
timuisset? Quid si petr⁹ pstitisset in h̄ erro/
re. nūq̄d eo facto papatū ꝑdiderat? q. si nō
nunq̄d tñ deponēd⁹ erat ⁊ ꝑ q̄s ⁊ quō? An
ꝓciliū sine eo potuisset in h̄ casu celebrari?
Quid si petr⁹ vi armata errorē suū defēde
re voluisset? nunq̄d ipo etiā manēte papa/
vim vi licuisset repellere/aut ꝓbis aut car/
ceribꝫ. aut ipa deniq̄z morte. ¶ Hieron. ꝓ/
terea ⁊ Aug⁹ doctores eximij cū discordēt
in hac matia/nūq̄d alter eoꝝ dicēd⁹ est here
ticus? Ille paulū dispēsatōe mēritū. h̄ pe/
trū iuste reꝓhēsum fuisse defendit ¶ Porro L
cur in cōcilio de cessatōe circūcisiōis petr⁹
summ⁹ pōtifex nō tulit sentētiā sed iacob?
Innuebā studiositati vt taceret/⁊ nō pone
ret ī celū os suū. Tūc exclamās dixit. Hū
q̄d nō expedit de talibꝫ inq̄rere vt sciat q̄li/
bet magnus cū pusillo q̄litatē sue potētie/
sue subiectōis/sui cordis. q̄ sibi ꝓpterit iure
diuino naturali vl' hūano. Alioq̄n error fa
cile surripet ⁊ confusiōis horrore cūcta fe/
darent. ¶ Quid ē igit qđ inuis mihi q̄si nō
liceat de potētia petri disputare? Nōne de
oīpotētia dei q̄tidie ꝙquirim⁹? Sz tñ vis
vt ista nūc ꝓtereā. reuertamur ad puerꝝ iesū
¶ Dic si puerꝝ istū circūcisiōis dolor attigit
cū vtiq̄z gaudio magno fruerer? Sic ⁊ for
te tātus q̄ntus in passiōe nūc ꝑuisa. ¶ Dic
si cor eius motibꝫ oppositis dilatatōe ⁊ cō
strictiōe sil' mouebat? Rñsio nō optz quia
gaudiū superioris portiōis nō redūdabat in
corpus. ¶ Dic si vere ꝓpatiebat ei mr̄ sua
ꝓscia tāti gaudij tātiq̄z mysterij nō ignara?
Rñsio ꝓpatiebat ⁊ iā ptrāsibat gladi⁹ aiaz
eius. vt nō eximeret ab illa regula q. ꝑ mul.

tas tribulatões optet nos intrare in regnũ dei. Et hoc horrẽdũ p peccatoribꝫ/ qꝛ aut hic erũt in laboꝛe hominũ p penitẽtiã. aut in societate demonũ p dãnatõem. ¶ Cetez dic cur hoc potissimũ die christꝰ circũcidi voluerit/cũ supstitões impie ĩ his Januarij kal. plꝰ vigebant. Rñsio vt eas deserẽdas ostẽderet. ¶ Cur nõdũ cessauerũt neqz ĩ clero neqz in ppl'o tã sup encenijs et alijs obſuationibꝫ vanis et varijs/ qꝫ sup ritibꝫ ipꝛobis p eccl'ias/ qs appellãt ludos fatuoꝛũ/sicut ꝓe fatuitates sunt. ĩmo insanie sacrilege ĩpie z blasphemę/ qs inter eccl'iasticos ipune fieri stupoꝛẽ. Nũquid apponi deberet puisio. Ita deberet. ꝫ pluries audisti qꝛ questio p debet solui p nõ facit. Pꝛouideat gr̃a ꝺi saluatoꝛis nr̃i z sũmi põtificis diligẽtia. ¶ Questiones hmõi mltiplicare magis z magis satagebat ipoꝛtune nimis studiositas speculatrix in meditatõne mea. Cui ego. Noli p̃coꝛ mihi molesta esse. Locũ z tps alioꝺ expecta. Nõ est iste disputatõis speculatiue actus sed edificatõis p̃cticę. Tu interim secedas alioꝛsũ. vt de gratia dei z signis ei⁹ certo pgat itinere sermo noster. p̃sertim ad signũ secũdũ qꝺ esse posuimus benignitatẽ saluatricẽ. sicut notaꝝ in noĳs impositõe. Si tñ pꝛius ex eis q̃ circa p̃mũ signũ dixim⁹ qꝺ ẽ hũanitas seu hũilitas /ꝓsiderationẽ moꝛalẽ q̃ꝺruplicẽ notauero ſm q̃ttuoꝛ effect⁹ gr̃e dei. q̃ sunt abnegare impietatẽ z secl'aria desideria. Sed et sobrie et iuste z pie viuere in ꝟ seclo. Quã qꝫ male suasa pestis adulatio pstrepat z susurrãs loq̃ phibeat/asserens q̃ vetere,puerbio. veritas odiũ parit. Et q̃ nõ opus ẽ teneras moꝛdaci radere ꝛbo auricolas. Sz plus roboꝛis affert apl's in fine epl'e stimulans quẽlibet p̃dicatoꝛẽ in psona tyti. Hec loq̃re z exhoꝛtare z argue cũ omni impio. Nemo te contemnat.

Cõsideratio pꝛima

D ¶ Ad apparentẽ gr̃am dei in circũcisiõe humilis pueri iesu. Pꝛinceps vl'platus q̃libz tsi dicaꝝ solutus legibꝫ pati debet legẽ quã ipe tulerit. tũ p subditoꝝ exẽplo/ tũ p reuerẽtia pstanda deo vt appareat gr̃a dei ĩ eo. z nõ impietas aut secl'aria desideria videãtur dñari. Poterãt hic vti gentiliũ exẽplis pꝑas in se leges q̃uis durissimas ſuãtiũ. quoꝝ Ualeri⁹ memĩt. Sed abũde satꝭ est ad exẽplũ sũmus legislatoꝛ christ⁹/et pontifex supmus/q̃ ob hoc legẽ ppr̃iã ñ solvere sed in semet iplere voluit/ vt ei⁹ actio cẽt in hoc p̃ncipũ platoꝛũqꝫ instructio ¶ Ubi nihilomin⁹ notandũ occurrit ꝺ eos q̃ tanta obstinatõe legibꝫ moꝛtuis hũanis adherent/legẽ viuã fundatã in lege eterna et ĩ eq̃tate seu epikeyã penit⁹ vel ĩgr̃ates vl' spernẽtes q̃ lex pficit et implet ꝺũ vel in finem meliozẽ vel salubrioꝛibꝫ medijs oꝛdinatur q̃ finis est caritas ſm apl'm. Alioq̃n christus legẽ antiquã nõ implesset qꝫ solvisset. Et ꝟ documentũ nõ mediocrit spectat ad scisma p̃sens. cui⁹ sedationẽ inuenire ñ sufficerẽt leges hũane iã cõdite. nisi supioꝛ lex diuina viua z architectonica cõsulaꝝ. Qꝺ qꝛ forte nõ satis actũ ẽ vsqꝫ in p̃sens /obtigit qꝺ ait ꝺñs in Esa. Timuerũt me mandato hoĩm et doctrinis. Jõ ecce ego addã vt admiratõem faciã ppl'o huic miraculo grãdi et stupendo. Peribit enĩ sapiẽtia a sapientibꝫ ei⁹. et intellectus pꝛudẽtiũ ei⁹ abscondeꝝ. Ex q̃ loco sumpsit iesus illud improperiũ ꝺ phariseos. q̃ irrituz faciebant mandatũ dei ppter suas traditões. Audirent vtinã ista auribꝫ suis hi q̃ legem euangelicã/legẽ diuinã cũ pfessoꝛibꝫ suis deserẽtes/hũanis inuentõibꝫ incũbũt tori adeo vt ad supioꝛẽ legẽ illã oculos attollere vel nõ valeant ex rudit̃ate/vel nolint ex iniq̃tate/vel negligant ex inerti segnicie. Cũ tamẽ vbi leges hũane ñ sufficiũt(prout ĩ scisma te p̃senti cõpertũ videꝝ)vt ad legis diuĩe radicẽ z interp̃tationẽ ꝓsultatio referaꝝ. et ſm eam ꝓstitutio formeꝝ necesse ẽ. Quid autez mali/q̃d piculi q̃d confusiõis attulerit cõtemptus sacre scꝑture vtiqꝫ sufficiẽtis pꝛo regimĩe eccl'ie (alioq̃n christ⁹ fuissz legislator impfectus)interrogeꝝ expientia/cõsideret clerus. cui despõsari debuerat sapiẽtia. q̃ de sursũ est pacifica et pudica. an ipe fornicatus ẽ cũ adultera illa meretricula sapientia terrena aiali z diabolica. Stat⁹ insup ecclie nõne factus ẽ totus q̃si bꝛutalis et mõstruosus. vbi celũ deoꝛsum. ꝟ est scz id qꝺ spũale est /z terra sursum spũs seruiens et caro dñans. pr̃icipale accessoꝛiũ z accessoꝛiũ pr̃incipale/vsqꝫ ad ꝟ vt q̃dam delirare nõ dubitẽt. q̃ p inuentõcs hũanas etiã meli⁹ qꝫ p legẽ diuinã euangelicã regereꝝ q̃ si minus sit aia qꝫ coꝛpus. z spũalis qꝫ carnalis fructus. Hec assertio p meã fidẽ blasphema est/nedũ falsa Euãgelica q̃ppe doctrina p suos pfessoꝛes dilatauit ecclesiam

vsq; in celū. quā filij agar exāręntes sapiam que de terra ē detruserūt vsq; in scenuz. Et q; nō ex toto corruerit ē ex gr̄a dei ⁊ saluatoris nostri. Hec ego loq̄r eo liberius q̄ mihi p̄scius sum nō ex q̄stu/nō ambitu/non ad laudē ppr̄iā mee pfessionis ꝫ p assertione ꝓfitat̄ et vtilitate publica hec dicere. Quia ad veritatē curia ista theologiā hactenus minus debito pmouit ne dicā spreuit q̄ tñ omnē sibi q̄ pollet gloriā acq̄siuit. Per q̄d: Per p̄dicatōez humilē generatricē deuotionis in cordibꝫ fideliū marie p̄ncipū. Hā si desit religiosa deuotio/honoratio eccl'iarum q̄lis erit: Prouideat gratia summi pōtificis vt nunc cepit.

Cōsideratio secūda

Apparēs gratia in humilitate pueri Jesu circūcisi/docet platū quēlibet vt iuxta p̄ciuium sapiētis positū a Tullio q̄sto maior est humiliet se in omnibꝫ. Et ab omni se superbie intempantieq; signo circūcidat. Tāto em̄ esse humilior ⁊ ad seruiendū pmptior quisq; dz ex munere ait Greg. q̄sto se obligatiorē esse p̄spicit in reddēda rōne. Haz ab eo cui plus cōmittit plus exigit. Jtavt saluberrimū sit xp̄i documentū metaphisicali rōne fundatū. Qui voluerit esse maior inter vos erit omniū mior ⁊ minister/qz ꝫ magnitudinē dñatōis est subiectōis grandior obligatio. q̄ obrē summus pōtifex nō ficta verboz humilitate ꝫ veritatis attētione pfūda noīat seruus seruoz. Et certe ita seruus vt ꝑm p̄patōez cordis ⁊ si nō sp ꝑm exhibitōez opis ipe vitā suam q̄sto magis statū suū exponere p cuiuslibet subditi sui salute. nedum p toto grege teneat. Hoc ita sentire catholicū est stabilitū in hoc ꝓfitatis verbo. bonus pastor aiaz suā ponit p ouibus suis. Et ita corde credit ad'iusticiam. ore aūt vel scripto ꝓfessio fit ad salutē. Eli oq̄n nō iniust⁹ fit lucifer q̄ ita p̄esse voluit ꝑm doctores vt subiectōis vicissitudinem subditis nō referret/cū ex opposito ipe pl⁹ alioz cōmodis obseq̄ velle debuerat. ¶Ex hac itaq; ꝓsideratōne culpāda reddit pōpa superba. pōpa male sobria platoz q̄rundam in fastu mūdano q̄rentiū nihilominus excusatōes in petīs ⁊ dicentiū q; hec pompa honorat eccl'az. Honorat ꝓ imo vere onerat ⁊ destruit factis ⁊ exēplis. Neq; em̄ in ornatu splēdido neq; in lauto ꝓuiuio neq; em̄ in discoloz ⁊ comatuloz clientū numero/ꝫ in spū mundo ⁊ ꝓsideratione sancta honor eccl'iastic⁹ illustrat. Q, si q̄s platorū in pōpis istis puerili et vana exultatōe delectet. si ad honores caducos gloriabūdus exhilarescat. si ō se faciat idolū ⁊ statuam nabuchonosor gaudēs laudari/gaudēs coli/et nō potiꝰ exhorreat ist̄ar xp̄i/qui sūmos inter honores fleuit. si ñ memor sit iubentis. in vestitu ne gl'ieris vnq̄. ⁊ in die honoris tui ne extollaris. Videat obsecro videat ral' ne tandē seip̄z tanta p̄pe ⁊ aliene adulatōis ludificatōe decipiat. qō iuxta ꝓbum comici/ex stulto. ℞ est ex vanegloriōso/insanus fiat. Qualit̄ insanus: Certe lesus in iudicio ratōis sicut ledit philocapt⁹ Oīs q̄ppe passio ꝓfundata et radicata circa aliqō concupiscibile/sit illud honor. sit opulētia. sit ābitio. sit voluptas. reddit hominē demoniaco sil'em/ꝑm dictū Origenis in expientia fundatū. Mētior si nō tē poze meo talis apparuit. ⁊ verboz copia ⁊ iuriū sciētia ⁊ abstinētia famat⁹/corpe vegeto et forti/quē vsq; ad hoc insanum reddidit ambitio ceca. ꝓteptrix alieni oīs consilij laudibusq; suis credula. vt putauerit post illusiōes plurimas esse ver⁹ papa cōcorditer electus Et cū ita desiper nihilominus affirmabat se p multos annos nihil tē ptatōis a vana gl'ia sensisse. Cū p̄terea moneret vt sapiētiorū crederet ꝓsilio. nō inq̄t quia factū meū tale tantūq; est vt ali⁹ a me nemo illud intelligat. Sed q̄d mirādū est ī hoīe fragili dementiā hanc surrepsisse cū sapientissim⁹ olim angeloz lucifer/qz seip̄ sum nō in luce veritatis sed vmbra p̄pe vanitatis intuebat/esse voluerit nō solū sil'is altissimo/sed extollit sup omne quod dicit deus/ex insana et fantastica p̄concepte dominatōis libidie. Vult quoq; ritibꝫ ⁊ sacrificijs coli p sil'itudinem ad deū. sicut sacrilege artes magice palā tradūt. ¶Propter̄a saluberrimū est vt p̄latus libēter audiat et freq̄nter que būlia sunt et culpabilia de seipo. quia nemo est q̄ nō peccet. dicatq; cuz ꝓpheta. Increpabit me iust⁹ ⁊c. Nimis ei hz m'tos q̄ vel adulatōne vel dignitat̄ honoratōe sibi loquūt magnifica. apponētes fomentū morbo superbie. quē vix vllū medicamen vel tyriaca ꝓprie reꝓhensionis ⁊ fragilitatis sufficit expellere. ⁊ dare locū gratie dei saluatoris nostri.

Consideratio tercia

F ¶Apparẽs gr̃a dei saluatoris nr̃i in subiectione ad legẽ ꝓpr̃iã circũcisiõis documẽto est p̃latis vt iuste viuẽtes nõ imponant onera g̃uia statutorũ ⁊ legũ humeris subditorũ. digito autẽ suo nolint illa mouere. quẽadmodũ ip̃roperat christꝰ phariseis. Hec ꝯsideratio redit ad p̃rimã/innitentẽ illi sententie exemplo christi firmate. Patet e legẽ quã ipe tuleris. Et esset pfecto grãdis in hoc loco querelaꝝ materia ꝓtra tot ⁊ tã leues excõmunicationũ et irregularitatuꝫ fulminatões. cõtra tot onera statutoꝝ pui/cialiũ et sinodaliũ/ad lucrũ q̃le vel anime vel burse nouit deus. Cõtra tot reſuatões casuũ in foro confessiõis /p̃ſtim occultoꝝ que ꝓfessiõem sup̃ q̃ dici põt impediunt. Loq̃r exp tus et doctus ab exptis. Sed ō his alꝫs. Christꝰ legislator nõne legẽ euangelicã dilatare potuerat? Potuerat eq̃dem. sed hũane fragilitati g̃tiose ꝯdescẽdens ne cessaria nos docuit ad salutẽ. ea p nihilo q̃ si deputãs q̃ mortalẽ hãc vitã iãiã i momẽto p̃turã vel regere vel sustẽtare videret. sciens q̃ nisi lex viua euãgelica ⁊ etna dñet/ leges scripte nõ solũ supuacue ſz crebro p/nicioſe reddãt. Vult g̃ p̃latus eccl'iaz subditã felicit dirigi. Vult arbitror bonos ille viros/timentes deũ eq̃tate et meritꝫ ꝯspicuos regimini p̃ficiat. nõ oneribꝫ legũ ⁊ statutorũ subditos p̃mat. Hã sup hũc cardinez volui dz eccl'ie reformatio. qm̃ si columne putres/si inalide sunt/sustẽtare debẽtes ecclesiã/ptes relique q̃li virtute subsistẽt /innitẽtes parieti inclinato ⁊ macerie depulse? Multiplicent q̃ntũlibet hũane traditões Si cupiditas carnal' et fast' nõ hũilitas/regnet in p̃latis /audiam' q̃d seq̃tur incõmodi. Eteni ptãs ꝓferẽdi beneficia ⁊ sil'ia aut relinquet talibꝫ. Et q̃s dubitauerit. q̃s nõ viderit q̃ntũ subuertẽt/puertent ⁊ euertent oĩa p̃motiõibꝫ indignoꝝ. Si ablatio fiat ab eis retinente sibi oĩm collatõz sũmo põtifice. nũquid nõ sup̃vires erit h̃ negociũ. nunq̃d nõ cum moyse stulto labore ꝯsumetur? Nõne monstruosum erit videre caput vsurpãs membroꝝ oĩa inferioꝝ officia. et q̃si sit gladꝰ delphicꝰ ad oĩa se aptãs. Sz ⁊ curia sua/curia romana /q̃ ad ſmilitudinẽ hierachie angelice ordinãda erat ⁊ replẽda viris caritate feruidis ⁊ ꝓtẽplatõne suspẽsis. vt seraphin. virꝫ sapiẽtia diuĩa splẽdidis vt cherubin. viris eq̃tate firmissimis vt throni. nõne mutabit' i curiã peccãtiuz. ⁊ q̃ nutriri debebãt in croceis amplexabũt stercora. Ita eñ arbitratꝰ ẽ oĩa tpalia equꝰ arbiter apl's. Fiẽt quoq; multi p̃curatores ⁊ cõrotarij bñficioꝝ (Nolo de symonia hc q̃ dicere) Fient insup nõ tã p̃motores q̃ꝫ ĩuolutores causaꝝ friuolaꝝ atq; p̃phanaꝝ dimissa oñi spũalitatꝫ cura. Quid dico dimissa? Utinã hoc esset. lz sit neq̃ssimũ. irri debit'. abominabit'. p̃sequet'. ⁊ ad imitatõez curie diabolice maioꝝ ille frequent' erit qui astutioꝝ. q̃ pfidioꝝ. qui ip̃portunioꝝ. deterioꝝ cupidioꝝ. miserioꝝ. Auertas hoc nefas gr̃a dei et saluatoris nostri

Consideratio q̃rta

B ¶Apparẽs gr̃a dei ⁊ saluatoris nr̃i iesu exigit vt p̃latus nõ potẽtiã subditis ſz gratiã oñdat. vt ip̃e p̃terea dolores et gemitꝰ offerat deo p eis se circũcidẽs p̃eq; viuẽs/ne dũ alꝫs p̃dicauerit (officio enĩ p̃latõis adiũcta est obligatio p̃dicatõis) ip̃e reprobus inueniat'. Quidni p̃latus g̃tiosum se nõ rigorosum p̃beat. cũ ip̃e circũdatꝰ sit infirmitate. egens gr̃a dei /nesciẽs introitũ ⁊ exitũ suum. ignorãs an turbatões in subditꝫ exculpis p̃p̃ꝫ tã q̃ occultis. vel ab alienis. vel sil'ab vtriſq; suscitent'. ita vt necesse habeat obsecrare cũ p̃pha. Ab occultis meis mũda me dñe. ⁊ ab alienis parce ſuo tuo. Nã sicut p delicto pp̃li pastoꝝ. ita p pastoris errore populꝰ plectit'. Hoc vidit Job/ q̃ dicit de deo q̃ regnare facit ypocritã p̃opter pctã populi. Qualis aũt p̃nicisioꝝ pestis p pp̃lo alia est q̃ ypocrisis ĩ suo vl' p̃ncipe vl' p̃lato. Sed ita digni sunt aliq̃ non nisi p reprobos regi. et alij nõ nisi reprobis p̃fici demerent'. Quidni igit' ip̃e pastor semp pauid' inueniat'. nõ se iustificãs nec iustificari cupiẽs. extimescẽs ne dederit cãm scãdalo/dicẽs cũ Dauid. Ego sum q̃ peccaui. et cũ Jona. Si ppt' me turbatio facta ẽ mittite me ĩ mare. Quo ꝓbo magnuz illũ Gregoriũ nazanzenũ vsũ fuisse. et ob h̃ vrbi Cõstantinopolitane cui putil' erat cessisse/eccl'iastica memit hystoria. ¶Recogitet p̃latus etiã deuotõis sibi cõscius/pertim dũ innũerabiles viri in oppositã adse pgunt sententiã. Recogitet q̃d dicat apostolus. Nihil mihi consciꝰ sum sed non in hoc iustificat' sum. Quis ad hoc verbum nõ expauescat? Sed ⁊ angelꝰ sathane trãsfigurat se in angelũ lucis. insidiat' in abscõdito. spargit vbilibet laqueos q̃s obũbrat

specie virtutū. Ita vt horrendum valde sit qđ dicit Sap̄. est via que videt homini iusta. nouissima aūt eius ad mortem ducūt. Sic p̄latus nōnunq̄ dum esse gloriat plenus gratia dei/ repletus ē īsensibiliter astutia dyaboli. Quā multa quotidie (exempli gratia) credit aliq̄s facere ex magnanimitate que fiūt ex arrogātia t p̄sūptōe. q̄ multa ex indulgētia hūilitq̄ pietate q̄ oriūt ex desidioso torpore. vel certe (qđ mirandū est) ex vana ostentatōe t gloriatōe supbissima/ ad hoc dūtaxat vt patientie t misericordie laudem cū magnis viris meruisse credat. Sic furor incautus t emulatio maledicta q̄ ptinax. Zelus quoq̄ nō f̄m scientiā durus/ ceruicosus. inexorabilis impterritus/ nemiui cedens. nullū scandalum reformidans. ſz dicens si damnari volūt qua rōne saluare potero vel tenebor inuitos? Talis in quā furor mentit se zelū boni publici t cōmunis libertatis. Sic implicatio friuola/ t stultus labor in minimis/ tāta se diligentia simulās/ sic pplexa scrupulositas semp vacillans. nihil expediens bone sibi p̄scīē tie nomen vsurpat q̄ est ex radice superbie nolentis se peritor iudicio p̄formare. Sic ambitus honoris palliat se q̄ nō p̄ se/ ſz p dignitatis honore t alior edificatōe p̄ārit tur. Sic ambitio retentōe dignitatū. in p̄nicīē eccl'ie subtili malo fingit se velle multis p̄ficere nec eccl'iam exponere discrimini puersor. Et hoc plane est demoniū meridianum qđ facit q̄ñq̄ esse martyrē dyaboli. dū esse gloriat quis in p̄sequentib̄ martyr dei. Bonet insup dicere hominē. quia diues sum t nullius egeo. Et nescit q̄ pauper est t miſabilis t cecus t nudus. ¶ Sz quid innumerabilia dyaboli machinamenta dinumerare p̄tēdimus q̄bus mētis t blādit inīcias sibi quasi plena sit gr̄a dei? Dicamus potius q̄s euasurus ē illa? Rñdeat nō ego ſz pphēta/ p̄ oraculū quale factū est Antonio. Humiliatus sum t liberauit me hūiliatus intellectu. hūiliatus affectu. Interrogata nimirū gr̄a dei q̄ essent signa eius quib̄ apparet in homīe? Rñdit. Primū t p̄cipuū signū meū est humilitas. hec sedes mea/ hec reqēs. Deus itaq̄ hūilib̄ dat gratiam. Cognosce igit humilitatē/ t tu meaz habitatōez ignorare nō poteris. ¶ Interrogata ꝑo humilitas de signis suis/ mīta numerans ea tandez ad duo p̄strinxit. q̄ sunt humile sape t humile velle. adiungens de hoīe quē inhabitau erit/ q̄ eū reddit tractabilem quasi p̄fusum oleo leticie. suasibilez. bonis p̄sentientē. minus semp p̄po q̄ alieno fidentē p̄silio. abiectus ē t vilis in oculis suis. nō se iactās/ nō iustificās. nō magna p̄mittēs. nō sollicite se excusans. ¶ Et aduerso cognita sunt supbe elatōnis signa si se colit. si amat. si cōplacet in se sibi. si sapiens ē in oculis suis. alienū vel nō requirēs vel odiens vel nō implens p̄silīū. p̄ sanctoiam se hz t p̄ tali q̄ dignus sit reuelatōnib̄ atq̄ miraculis regi. Et q̄ñ obstupuit ī malis/ neq̄ se neq̄ morbū suū nouit. se humiliorē se sanctiorē omnib̄ iudicat. solos qui loquunt placentia retinet sibi/ alios odit. tādemq̄ abh̄cit q̄cūq̄ q̄sito colore. t si ad horā dissimulet amare se veritatē. Si scādalizant alīq̄ nō vrīt sed irascīt eis. tanq̄ solus īmunis sit a delicto/ tāq̄ scādalo causam nullā p̄buerit. īmanet in opinionib̄ p̄ p̄rīs quas deserere neq̄ alior monit. neq̄ p̄silio. neq̄ experientia maloz seq̄ntiuz p̄suaderi p̄ōt. Egrescit potius t excādescit aduersus monita salubria. Ue ve eccl'ie et religiōi cuiq̄ a peste tali. Vix enī satis dep̄hēdi potest. q̄ tegīt ouina pelle. sed p doctissimos sciētes p̄bare sp̄ūs si ex deo sunt ex fructib̄ cognoscīt. et maxime dū ad inhonoratōis cuiuslibet vel paruā esti mationē quasi furit/ vt philocaptus amate sue lesionē exhorrescit. Nihilomin⁹ cū p̄ tales dep̄hensa fuerit. vix est inuenire remediuz. q̄ nec expelli facile p̄t/ nec retēta corrigi. nisi p̄ miraculosam opatōem gratie dei saluatoris nr̄i. ¶ Talē cursū habuerit sermo nr̄ p̄ primū signū/ quo apparuit gr̄a dei t saluatoris nr̄i. in eius hūilitate subh̄ciēte se legi circūcisiōis/ t de ip̄ius imitatiōe debita p̄latos t clerū. vt patiat p̄latus legē quā tulerit. vtq̄ quāto maior est hūiliet se ī omnib̄. vtq̄ ñ imponat onera grauia ceruicibus subditorū. vtq̄ gratiosū se/ nō rigorosum ostendat. t ita abnegata impietate t secularib̄ desideriis/ et sobrie/ et iuste et pie viuam⁹ in hoc seculo. ¶ Reliquū est vt per secundū signū diuīe gr̄e/ quod esse diximꝰ benignitatē seu caritatē. plenius signatā in nois impositōe/ f̄monis nostri cursus cōsūmationē accipiat. Vocatū est nomē eius ihesus/ inquit euāgelista. O nomen toties vocatū t desideratū. nomen tādiu cū suspiriis expectatū. sed hodie p̄mitus impositū cum vocatū est nomē eius ihesus. Dudū cī

longe a pctōribus salus. id ē iesus. et pro/pe erat vltionū dñs. Hoc Dauid cogno/scens postulabat nomē nō potentie et dña tionis. sed gratie ⁊ benignitatis. Dic iñt anime mee/salus tua ego sū. Jesus tu⁹ ego sum. Nam q̄d est iesus nisi salus? Hōne sic tibi loqui videt dauid deo. sat⁊ dixisti. ego dñs. ego omnipotēs. ego iust⁹ ⁊ terribilis. Abscondant obsecro hec noīa ptātis. ⁊ ex bibeat nomen gratie ⁊ benignitatis. Et di co ego iesus. Hoc est nomē nouū quod os dñi noīauit. quod vocatū est ab angelo p us q̄ in vtero ꝯcipetur. nomen ab apl'is p̄ dicatū sicut dicūt actus apl'orū. q⁹ omni die non cessabant in tēplo et circa domos euāgelizātes iesum. Hinc magnus ille p̄di cator q̄ loquebat sapientiā iter pfectos/ ni hil iudicabat se scire nisi iesū christū ⁊ hūc crucifixum. Jesum ꝓpterea totiēs viuēs ⁊ moriens noīauit. ⁊ imitator eius Igna cius. Nomē ꝓterea a creaturis oīb⁹ ado ratū. quia in nomīe iesu oīe genu flectat. celestiū terrestriū et infernorū. qđ pspicuū fecit miraculoꝝ opatio. Nomen deniq⁹ ab omnib⁹ iuocādū. quia oīb⁹ salutifer. nā oīs qui inuocauerit nomē dñi hic salu⁹ erit. Et nō est aliđ nomē sub celo (affirmat Petrus) datū hoīb⁹ in quo oporteat nos saluos fieri. Et iterꝝ. Nō est in aliq̄ alio sal⁹ Si penites et times deū vltionū/ appella ad deū gtiaꝝ. dicens vt ꝓpter nomē suum iesus sit tibi iesus. quoniā scribit nobis fi/liolis suis iohānes. q⁹ remittunt nob⁹ pec/cata ꝓpter nomē eius. Nam q̄s legit i euā gelio inuocasse nomē iesu. et exauditū non fuisse? Si dānata morte pcti remanet mor bus ꝯcupiscētie audi. quia in noīe iesu ser/pētes malaꝝ suggestionū tollūt. Et si mor tifer q̄d delectatiōis bibit nō nocebit. Si feroces insultus inimicoꝝ oīm timuer⁊/at tende quia in noīe iesu demonia eiciūtur. ⁊ fere māsuescūt. vt gl'iabat Ezgatha. ⁊ turr⁊ fortissima p̄dicat a sapiente nomē domini. Si tēptatione vel alia afflictōe fatigatus dep̄mer⁊ imitare apl'os qui ibāt gaudētes a ꝯspectu cōcilij/ quoniā digni habiti sunt p nomine iesu cōtumeliā pati. Et apostol⁹ paratū se offert nō solū ligari/ sed ⁊ mori in hier'm p noīe iesu Ezpparet igitur gtia dei in hoc noīe iesu. quod est in remediū cōtra malū culpe. in refrigeriū ꝺ malū ꝯcupiscē tie. in p̄sidiū ꝯtra malū pugne. et in solaciū ꝺ malū pene. Ampli⁹ q⁹ necesse ē nob⁹ via toribꝫ inq̄rētibꝫ celestē hier'm viā agnosce re. aīa duertam⁹ q⁹ deducit nos dñs sup semitas iusticie ꝓpter nomē suū. Porro q⁹ ignobilis es nobilitari desideras. dat dñs ptātem filios dei fieri his q̄ credunt in no mīe eius. Magna plane nobilitas. q⁹ si fi/lij dei et heredes. heredes quidē dei. cohe/redes aūt christi. et ex ꝓseq̄nti ei⁹ frēs. Nō agnoscens angel⁹ adorari a iohāne noluit Uide ait/ ne feceris. cōseruus em̄ tuus sum ⁊ fratrū tuorum habentiū testimoniū iesu. Egenus es. ⁊ m'lta te petere necesse ē. offer tur tibi iesus ꝓ titulo petitōis i curia ōi pa tris. sic obtinuat eccl'ia ī stituta ab eo q̄ dixit Quicq̄d petieritis pfem in noīe meo dabit vob. Quo noīe q̄ insigniti fuerit saluabūt. iuxta figurā Ezechiel de signo thau. q̄ sig ti saluati sunt. Deniq⁹ nemo ꝑtute. nēo sa/nitatē hui⁹ noīs nouit/ nisi q̄ accipit ꝓ ex/pientiā ⁊ gustat q̄d illō ē. Oleū effusum no mē tuū. Qualit accepat q̄ dicebat. Dñe no mē tuū ⁊ mēoriale tuū i ōsiderio aīe. Et alt Jn te gl'ificabūt oēs q̄ diligūt nomē tuū. Rursus ali⁹. Ego aūt in dño gaudebo. et exultabo i ō iesu meo/ q̄si diceret. Gaude/ant alij i anxia diuitiaꝝ et sarcinaꝝ iutilū accumulatōe. alij i effrenatōe sordida volu ptatū. alij in alijs noxijs atq⁹ ꝓduris. ego aūt exultabo i deo iesu meo. q̄m potissimū apparuit gra dei in eo ¶ Sed ecce denuo ſ K monē interrūpe conat studiositas iportūa Et q̄rit quō verū habz q⁹ oīs q̄ inuocaue rit nomē dñi saluus erit. cū alibi scriptū sit Nō oīs q̄ dicit mihi dñe dñe ītrabit in re/gnū celorū? Responsio. requirit terciū dñe qđ est opis. sicut p̄mū est cordis. secūdū est oris. Dic cur apl's tātus vir petens i noīe iesu carnis stimulū tolli exaudiri nō potu/it? Rñsio. ñ petiuit ad salutē. Associari q̄p pe debz oro q̄ttuor comitibꝫ vt exaudibilis ſp fiat. q⁹ pie. i. ad salutez. q⁹ pseuerāter sine pcti iterruptōe. q⁹ iuste. h ē i gra et p se¶ Et ita quisq̄s in ipo etiā mortis articl'o petit h̄ puniri in curia gratie. liberabit a pena fu/tura/ vbi est curia iusticie/ et volabit liber i celum. sicut deducit dñs Antisiodorēſ me diāte merito christi et pena habita in p̄sēti. Uerbū q̄dē qđ dicit apl's. q⁹ nemo ꝑt di/cere dñs iesus nisi in spūsctō/ cū pessimi ne dū illud noīare sed in ꝑtute ei⁹ miracl'a fa/cere memorent. quemadmodū videt apo stoli quendā in nomine iesu demonia ejci/entē. sicut et illi reprobi qui dicent i iudicio

dño. Nonne in noīe tuo ꝓphetauim⁹. ⁊ in nomine tuo ꝟtutes multas fecim⁹ ⁊c. quibus dicet. Nescio vos: Ñsio q nemo ꝑt dicere dñs ieſus niſi in ſpūſctō illuſtrante intellectū. ſicut nec aliquā ꝟitatē. vel ipo ſimul mouēte affectū et illuſtrāte intellectuz vt in bonis. Qz autē mali faciūt miracla. hoc eſt ꝓ poteſtatē publice iuſticie in atteſtatōem veritatis. Propter ea nō ſufficiūt oñdere aliquem ſanctū/niſi comes fuerit hūilitas ⁊ ſctitas. Nec ꝟo gratia miracloz iō datur qñq reprobis ad ipoz ꝓdemnationem/ne iuſti ꝓ magno deputēt ſi vl habeant vel nō habeāt hāc grāz. Nolite inquit chriſt⁹ gl'iari q ſpūs vobis ſubĵciunt ⁊c. Qz ſi ſigillū et ſignū ꝓpriū diuīe poteſtatis quod eſt miraculū adhiberi ḡrat i teſtimoniū falſitatis/deus ℏ nunq̄ ꝑmittit q̄n reclamauerit vl reclamet/quēadmodū predixit ne credamus ſignis antichriſti. Et boc eſt ad ꝓbatōez electoz̄. ¶ Properabat ruſus q̄rere ſtudioſitas. Cur nō mō fit baptiſmus vt olim in noīe ieſu: et cur nō ad īuocatōem eius dant genera linguaz ⁊ opatōnes miracloz ⁊ ſilia: Dū hec interloq̄ndū ſupruit zel⁹ feruid⁹ /fili⁹ caritatis/abſcede hinc. ait/o ſtudioſitas ſpeculatrix. nō eſt tēpus diſputandi ſz plorādi. nā ſi ꝓptea deus appellatus eſt ieſus. ſi in boc apparuit gra ipius vt ſaluemur. vñ tot nobis mala/tot incōmoda/q̄ in ipm credim⁹/ipm īuocam⁹: Ecce īminuti ſum⁹ ex ira dei effuſa ſup nos/pl⁹q̄ gentes q̄ nomē dñi nō nouerūt neq̄ īuocauerūt. Et vt alia ꝓtereā ecce q̄ execrādo ſciſmate eccl'iaz ſponſaz ſuā ꝓcuti ſinit/deĵci/pteri/rumpi/lacerari. Et vbi ſunt mirificordie tue antiq̄ dñe: vbi eſt illa quā apl's tu⁹ ſcribit apparuiſſe gratia: vbi ē nomē ſanctū tuū atq̄ glorioſum/qđ īuocatū eſt ſup nos: Cur derelinq̄s nos dñe deus nr̄: Ubi abūdantia illa pacis quā oriturā aſſeruit ꝓpha in dieb⁹ tuis. ⁊ quaz angelici cecinerūt dicētes. Gl'ia in excelſis đo. ⁊ in terra pax hoīb⁹ bone volūtatis: ¶ Sz ve tibi mala voluntas. volūtas ingta. Tu iſtā a nobis dei grām abſcōdis. Tu diuinū illud carmē obturbas diſſonis moriby tuis. Tu ſurripis gl'iaz deo ꝑtē ſuā. Quid ni pace ſpolieris ꝑte tua: Tu igit bñ viuere docēda eſſes nō acute diſputare/neq̄ fortaſſis tpus docēdi ſed faciēdi. q̄m mala radicata q̄ in mores abierūt /nō ꝟbor⁹ fomētis ſed factor⁹ ſecuriby atq̄ ferramētis extirpare neceſſe eſt. ¶ Sed aſſit potius tps miſerēdi dñe ieſu. tēpus miſerēdi eius q̄ vēit tēpus. ſuccurrat grā tua. Appareat illa miſeris. q̄ adiutor es in oportunitatiby in tribulatōe. Impera vētis/⁊ ceſſabit q̄ſſatio. et aura ſeuerior et aſperior. Recorderis gre tue antiq̄ dñe. Recorderis īfantie ſuſcepte ꝓpter nos. ſed et circūciſionis tue ⁊ nominatōis ſalutifere memor eſto. Benedic ꝓncipio anni benignitat⁹ tue. quod ꝓncipiuz tu corona miſericordia ⁊ miſeratōiby. quoniam illud tibi dedicam⁹. nō fabuloſo Jano bifronti. ſcientes q̄m beatus eſt vir cuius eſt nomē dñi ſpes eius. et nō reſpexit in vanitates ⁊ īſanias falſas. Tu ſumm⁹ es pōtifex noſter/des in nouitate oztus tui et coronatiōis tue grāz vbertatē/et īdulgētiaz plenitudinē elargire. Signare dignet grā tua nr̄as expectatiōes ad ꝓbendas celeſtis illi⁹ et cathedralis eccl'ie tue magne bierl'm eccl'ie triūphantis ad quā tendim⁹ /quam tota deuotōe cupimus. expectātes beatam ſpem. Non cōfundas nos ab expectatōne. quia ve patiētiby repulſam. ſi vel in ſignatione vel in bullis vel ꝓceſſu vel poſſeſſione defecerint. Sit hodierna ſanguis tui effuſio expectationū nr̄az valida ſignatio. ſit eternū ſalutare. vt vbi iniq̄tas abūdauit ſuꝑabundet et gr̄tia. ¶ Talis erat in meditatione mea zeli plāgor querul⁹/ꝓmouēs orās ⁊ obteſtans. vt ſublata malavolūtate ꝺ me dio noſtri (illa enī ſola pacē cogit in exiliū. illa ſciſma parit. fouet et nutrit) nos coadiutores gratie dei ſum⁹. que pĵs conatiby nō deerit. ¶ Cui ſtudioſitas. ⁊ cur ait nō inquirit clerus cū prelatis ſuis. qualiby vĵs occurrere cōuenit tantis et tot incōmodis Seu ꝓ ꝓgregatōem factā in nomīe ieſu/q̄ aderit in medio. Seu p ſedule diſputatōis officiū. tendentis nō ad cōtentionē ſed veritatis inquiſitōem. Seu p inueſtigatōem criminū regnantiū ī chriſtianitate vt euelli cognita poſſent. Et eſſet clerus exēplo ieſu populi ſaluator. nō lup⁹ diſſipator. Expedit ne me ſtudioſitatē in talibus occupari: ¶ Cui zelus. Expedit q̄dem ⁊ iā multa a tuis ſectatoriby conſcripta ſunt /vt omnia rite ꝓparent que agenda fuerint in cōcilio. Alioq̄n ferēdū ē ne ſciſmati radicatōz afferret exemplo grecoz. et ne ſciſſuras (qđ auertat ꝺi gra) multiplicaret ampliores. q̄lia nūc oīa dicere r̄clamat vt videſ brevitat⁹ amor ⁊ ſubdola blādaq̄ adulatio cōtradicit. Hi-

hñominus obsecratõne facta p gratiã domini nr̃i iesu xp̃i et p me zelũ dom⁹ dei /vt tps modicũ dek veritati ꝛ eius inq̃sitõi. p/pulso omni mordacitatis desiderio. qõ lõgissimũ frequenter vanitati dak ꝛ fabulationi. Dic tu studiositas radices aliq̃s ex ire diuino sub generalib⁹ ꝓncipijs vtiles ad sedandũ pestifer̃ scisma. qm̃ illo ꝓmum et ꝓncipal⁹ occurrit in eccl'ia reformandũ

¶Tũc studiositas visa est quedã apire sub consideratõe quadruplici/que q̃lia sunt vestrũ erit iudicium.

¶Sequunt quattuor cõsideratões de pace p̃dicate Tarascone

Lõsideratio prima

D Inis policie eccl'iastice et cuiuslibet legis eam regulantis
f est pax salutifera. Doc satꝭ ex pfit diuinus nr̃ phs paulus qui finẽ legis et p̃cepti/nũc dilectionẽ esse dixit/nũc iesũ. intelligens in dilectõne pacẽ. in iesu salutem. vt sit finis pax salutaris. Neq̃ opus ẽ anxia ꝺductõe alia/cũ natura nos doceat ens quodlibet nõ minus suãvnitatẽ ꝛ pacẽ appetere/q̃ entitatẽ/fm deductõem diuini di onysij Augustini et boetij. ita vt pax sit bonũ quod oñia appetũt. adeo q̃ pticularis ordo nature plerũq̃ imutak in reb⁹ vt vnitas conseruek. Manifestat ℏ ascensus gravis sursum/et levis deorsũ. Si in corpe vero/cur nõ in mystico põt vicissitudo tal' q̃ri. vt p pace retinenda. fiat deorsũ qõ sursũ est vt pax ꝑmaneat? Cũ igit fm exigentiã finis cetera debeãt moderari. et finis est q̃ imponit necessitatẽ reb⁹. necessitas vero legẽ nõ habet/pspicuũ est q̃ nulla lex habeat aliq̃d firmitatis si paci faciẽde vl' ꝺfuãde inuenik contraria. sed debz interptari vt seruiat paci/vel penitus aboleri. alioq̃n iuxta dictũ comici/fũmũ ius fũma ẽ malicia/cõformiter ad iussionẽ sapiẽtis. noli esse iust⁹ nimis. Sic athenienses fecerũt ad tpus leges lycurgi nõ esse/vt semp essent. et nasica scipio/dũ consul inquit iuris ordinẽ sequitur/id agit vt cũ oñib⁹ legib⁹ romanũ corruat imperiũ. Nullo pacto igit fuak lex nõ obfuato legis fine q̃ est pax Sic in filij xp̃i anam doctrinã scribẽs Aug⁹ deducit p regula memorãda q̃ nullus textus sacre scripture in sua expositõe retinet sensũ spũssancti nisi ille caritatẽ edificet. Et qm̃ hut⁹ scismatis tam extranea videk esse pestis vt tale nũq̃ visum fuerit minus habens puisionis humane remediũ/docẽte hoc sua ĩdies radicatõe/expedit ad eius expulsionẽ instituto nouoꝝ canonũ/cũ ea que de nouo emergunt nouo egeãt auxilio. vl' iã ꝺditorũ necessaria ẽ moderatio. Sz q̃lis et p quid moderatio? Sane p regulã infallibilẽ ꝛ in obliquabilẽ legis diuine/ cuius sectatorib⁹ et amicis pax ml'ta est/si ꝓphete credi tur/et nõ est illis scandalũ. ¶Ex q̃bus elicitur ꝯclusio saluberrima/ q̃ nulla via pficiens ad sedationẽ scismatis repudiãda est/ q̃ntũcunq̃ ura vel leges hũane videãk opponi. vt de electõe sũmi pontifics q̃ est sic ꝛ sic celebrãda/et similes. dũmodo diuinũ mandatũ vl' ius maneat inuiolatũ. Qõ scire ad illã spectat scientiã p quã legũ ꝺditores iusta decernũt/ legem eternã imitãtes. Hec est lex euãgelica/q̃ si cõtemnak ab aliq̃bus /illi sũt inepti pacis eccl'iastice tractatores. quẽadmodũ inutiles sunt boies ita adherẽtes nudis textib⁹/vt epikeyam/ℏ ẽ eq̃tatẽ ignorẽt. quales Aristo. noĩauit ĩmã suos in opinionib⁹ ꝓpr̃ijs. ¶Ex his deniq̃ q̃s nõ videat /q̃ impiũ est p̃ftim apud eos qui se eccl'iasticos dici volũt /si pitos ĩ euãgelica lege vl' ñ cõsultare vel abĩcere/ vel maiori sacrilegio habere pbro ꝯgnoscãtur/hinc errores/hinc p̃sumptuose assertiones /hinc pplexitates inexplicabiles /hinc obstinate defensiões adinuentionũ hũanarum in pniciem eccl'ie ꝛ pacis salutifere finis sui surgũt. vt q̃ nõ licet disputare ꝺ potẽtia pape. q̃ nõ potest sibi dici /cur ita facis? cum tñ sit peccabil'. q̃ nõ põt ĩ aliq̃ casu eccl'ia sine eo cõuocari vl' aggregari. q̃ ℏ est fidei articulus. Bñdict⁹ ẽ papa (exẽpligr̃a) q̃ non põt in aliq̃ casu ad ꝯciliũ papa vocari. Q⁊ absq̃ eo nõ stat sal⁹. cũ tñ salus eccl'ie in solũ deũ ordinek absolute ꝛ essentialiter /et in hominẽ christũ deordiata lege. sed accidentalit ordinak in papã mortalẽ. alioquin dum vacat sedes p mortem pape vel naturalem vel ciuilẽ. vt puta si sit hereticus depositus quis hominũ saluus esset? Alij papã p̃dicant impeccabilẽ. alij omnipotentẽ. alij sine vlla exceptõe credũt extra salutis statũ quẽlibet sue parti nõ obedientem. Quod quanta temeritate dicak ipi viderint assertores

Lonsideratio cda

A q Uelibet ī eccl'iastica hierarchia potestas in pacē salutiferā ordinak. Hec inferk ex p̄ma. Cū igitur nō sit data ptās in destructionē sed edificatōem. teste ap'lo. Si q̄s abusui ptātis hoc est tyrānidi resistit /ille nō resistit dei ordinatōi/ ꝛ obedit q̄ iubet malū tollere de medio sui/ꝛ p̄em scādalizantes abȳcere/sicut et licet cuicūq̄ erga quēcū/q̄ vim illatā vi repellere/cū appositōe moderate cautele. ¶ Hec cōsideratio facili deductōe traducit quorūdā scripta sup̄ obedientie laudib⁹ et inobediētie penis ad oppositū illius q̄ p̄suadere conank. Nam si obediēdū est homīb⁹ /quanto magis deo. ¶ Elucet p̄terea /q̄ si salutifera pax tollak. ex eo q̄ in Johāne(exempli gr̄a)potestas ecclesiastica q̄dam remanet/q̄ repudiata pax rediret. abȳcere ptātem in hoc casu ē eadez bene vti. retētio autē verterek in abusū. Addito q̄ nulla ptās inuenik hic in via /q̄ nō subȳciak legi diuine ꝛ naturali. et q̄ non sit peccabil' ꝛ auferibil' vel abdicabilis .aut p̄ tēpore ab execut̄oe suspensibil'. ¶ Fundak in hac cōsideratōe dictū illud mēorabile ꝛ vere dignū a sūmo pōtifice quod his auribus pluries accepi ab ore dñi nr̄i. hoc sine adulatōis spū refero .paratus sum inquit etiā vsq̄ ad mortē vel īmolatōnē p̄p̄ij corpis si ita res exigat eccl'iasticā vnionē̄ procurare. quāto ampli⁹ vsq̄ ad p̄p̄ū stat⁹ abdicatōem. Nam quādo daret vitā q̄ nō deseret vestē aut vittam/coronā seu mitram. ¶ Uellent alīq̄ rursus obȳcere extra ep'lam anglicanā q̄ via cessiōis ī effectu reddi possit practicabilis casu p̄posito/inuitis etiaz ꝓtendētib⁹ de papatu/ q̄q̄ si habeat ℏ allegationē rationabilē coactio ipi viderīt /velint itaq̄/nemo cogit. Et vo q̄d q̄d deℏ sit ꝓstat viam cessiōis esse possibilē. imo in casu necessariā. ad cuius laudē spectat quod scribit Dionysi⁹ (nō ille ariopagita) ad donatū. recitatiue ī eccl'iastica hysto . Dionysi⁹ donato fratri salutē Si iuit⁹ vt ais ī ℏ veniśti/offendis in eo si dimiseris volens. oportuerat q̄dem etiam pati omnia p̄ eo ne scinderek ecclesia dei. ꝛ erat nō inferior gloria sustiere martyriū p̄ eo ne scinderek ecclesia q̄q̄ est illa ne idolis īmolek. imo ex mea sententiā maius hoc puto martyriū esse q̄q̄ illud. quia ibi vnusquisq̄ p̄ sua tm̄ anima/ in hoc vero p̄ro omni ecclesia martyriū sustinet. Hec ille. Deniq̄ plura sequerenk de quibus nō est dicendum per singula.

Consideratio tercia

D Uilibet rationis capax obligatur ex vocatione suam /pacem ecclesie salutiferā procurare. Ille orādo/hic disputādo/hic p̄dicādo/hic exhortādo/hic agendo. vel quolibz modo alio. Sumerenk argumenta p̄ hac consideratōne ex radice filiatōis ad ecclesiam. et ex radice dilectōis et iusticie ad p̄ximū. ex radice pietatis seu religionis ad deum. Nulla siquidē in p̄senti scismate potest serpere deterior labes q̄q̄ inertia quereni pacē. siue illa p̄roueniat ex ambitōne vel adulatiōe/vel timore/ aut alia occupatōne nō admittente curā hāc salubriorē. pectora nostra duas nō admittentia curas /ait satyricus. Audiam⁹ a sapiente quid pigricies stulta operak ī agro vel vinea ecclesie. Per agrū inquit viri pigri trāsiui ꝛ per vineam viri stulti. et ecce totū repleuerāt vrtice /operuerant faciez eius spine /ꝛ macēria lapidū destructa erat. ¶ Q, si pestiferū ē et maledictōni p̄imū negligere opus hoc diuinū/q̄q̄ criminosū est/q̄q̄ nephariū labo rātib⁹ nō applaudere/sed irasci. ¶ Propterea stat aliquē adherentē iuste parti pl⁹ esse de scismate culpabilē/q̄q̄ alterum qui adheret parti false. vt si p̄imus aliqua passione viciosa tractus obsistat quo min⁹ fiat pax. nec audire paratus sit ecclesiā. Cuius queritū cū omni sollicitudine vias pacis/promptū habēs animū obediendi ecclesie iudicio seu veritati dū sibi clarescerei. Ea nāq̄ que dissensionem afferūt in p̄senti scismate sunt talia que in facto maxime consistunt. in quib⁹ errare sine periculo salutis potest non solū iste vel ille/sed etiam in talibus ecclesia fallere dicitur et falli /sicut dū multo tempore feminā p̄ro papa coluit. ¶ Porro manifestari potest ex radice hac quales excusantur a vicio scismatis. Et q̄ stat scire q̄ scisma est ī ecclesia. et tamen nescire quis in ea sit scismaticus. Ex hoc consequenter aperitur quales sunt anathematizādi ꝛ vitandi et quales non. Nam velle omnes indifferenter partis false extra ecclesiam et salutē trudere/quale sit iam tetigim⁹. ¶ His ex rebus perspicuum fit deinceps quanta laude. quibus p̄reconiorum titulis /commendanda redditur partis nostre diligentia/p̄sertim in inclitissimo francie regno.

vt q̄ſtū a ſciſmatis obſtinatōe ꝓcul exiſtat/ vbi q̄ſita ē hactenꝰ paꝛ ſalutifera tanto laboꝛe/tot expēſis/tot legatōibꝫ/aſſiduiſq̄ cōſiliſ ¶Nec ē q̄ aliq̄s opponat q̄ſdā vl'ziziania vel paleas malaꝝ actionū in q̄buſdā oꝛtas inter hanc ſtuoſe opatiōis ſegetem. vel q̄ nō ſatis efficaciter diligentia reſpondit ad votū. Aſcribaꝫ hoc hūane fragilitati. Raro enī naſcit granū virtutis ſine palea aliq̄ defectuoſitatis. Nihilominꝰ habz ꝓfecto plus verelaudis zelus ille diligens q̄ alioꝝū negligēs toꝛpoꝛ. qm̄ ſciſma ſi dimittit abſq̄ agitatōe/ꝓferet radices malas altꝰ et inculſibiles ⁊ ꝓductas roboꝛabit. Nam mala ꝓ longas ꝓualuere moꝛas. Doceat nos ſciſma greciꝝū qō iā nō curatur. nemo nō deſpat. ¶Quo in loco ḡndis offerꝫ ad loquēdū materia ſuꝑ laudibꝫ pariſienſiū. vniuerſitatis ꝑclariſſime ſtudioꝝ. ſuꝑ zelo feruido ipius/que nō ceſſauit hactenus enīti pedibꝫ vt dicit et manibꝫ. aliꝫ q̄ deſides aliq̄ ⁊ inutiles q̄ facere nihil volūt vel neſciūt. obſtrepūt tū facientibꝫ ſolis cōtumelijs ſoꝛtes ⁊ armati. Sed ſilētiū imperat/tū benignitas/tū modeſtia /ne in eꝝ laude videamur ꝓpriā querere. ¶Ecce autē quis eſt qui nō dicat /q̄ nō clamet /paꝛ/ paꝛ. fiat paꝛ. pacē volo. pacē ſuꝑ oīa cōcupiſco. Etuero nōne irrideꝫ deus/ quoniam ſil'e eſt pacē nō velle/⁊ illā vel inutiliter ⁊ deſidioſe velle /vel impoſſibiliter velle. ℞ eſt medijs ad eā impoſſibilibꝫ cōtēdere. vt ſi queraꝫ vnio aliqualiter qualiꝫ haberi nō valet/neq̄ via debellatōis/neq̄ via ratōis ſeu reductōis/neq̄ via anathematizatōis ſeu ſeꝑatōnis/neq̄ via cōdeſcenſionis aut ſimiliter. Cū q̄ itaq̄ paſtoꝛ teneaꝫ non minus reuocare oues quas iudicat errantes/ q̄ ſeruare nō errātes. nōne debet vt fiat vnū ouile modū poſſibilē et veriſimilē hoc agendi velle ꝓſequi /etiā cū dimiſſiōe gregis ꝓpꝛij et obedientis/ ſi per hoc ſeruaꝫ et vniꝫ greꝫ vteq̄. Nec eſt hoc deſerere gregem moꝛe mercēnarij et fugere /ſed ſaluare. ⁊ vt vere ſic dicam' fugiēdo manere. Sz hec ceſſio dicit aliquis fieret ꝓnitioſuz poſteris exēplū: fatemur id poſſe ꝓtingere. nā quibus rebus nō contingit abuti. attamē ꝓ incerto maloꝝū euentu /nō eſſet tā certum et optandū p̄ſentis pacis bonū repudiandū vel negandū

Conſideratio q̄rta

Antū eſt pacis ſalutifere bonuz ℙ vt pꝛo eius adeptōe neq̄ mūdanus honoꝛ/neq̄ ſtatus /neq̄ ḡdus/neq̄ ꝓpꝛia vtilitas debeāt aliquem deterrere/et nihil proꝛſus niſi peccatū cōtra legem dei eternā. Hec conſideratio poſita eſt cōtra illos q̄ dicunt. Obſeruetur honoꝛ partis noſtre. habeam' victoriā /cōfuſionē euitem' Ecce qualia ſuſtinuit obꝓbꝛia ſumm' pontifex chriſt' vt faceret vtraq̄ vnū. recōciliās in ſuo ſanguīe ea que in celo ſunt et in terra .factus obꝓbꝛiū hominū ⁊ abiectio plebis. et nō diceſ. ſeruetur honoꝛ meus. Sufficiebat ei teſtimoniū bonū cōſciētie ad deū. Igiꝫ vt paꝛ habeaꝫ/ nulla plane via repudiāda ē q̄ ꝑt abſq̄ peccato deduci. et quāto bꝛeuiꝰ tāto ſalubꝛius .Quanto inſuꝑ patentius tanto acceptius apud oīes /quoniā res tangit oīes /⁊ veritas lucē amat ¶Quocirca vie ꝑ dominū noſtrū oblate (ꝓferā hoc ſine adulatōis oleo quo nō indiget/et ſalua pace omniuz) quia nunq̄ mihi viſe ſunt iuri diuino palā contraire. nunq̄ viſe ſunt ſimiliter penitus repꝛobāde/ niſi forte ſtruatur calūnia ex iuramēto ſuo/ et ex totiꝰ obediētie ſue cōſenſu/iudicio ⁊ requeſtis alioꝝū tēdentibus. ¶Propterea rurſus nō impꝛobabile videꝫ attētis circūſtantijſ offerētibꝫ ſe in p̄ſenti ſciſmate ſi pars iuſta poſſit a iuris ſui ꝓſecutiōe deſiſtere/vt ad iniuſtā iuſuū tranſferret ⁊ fieret iuſta .ſeu ꝑ nouā electionē intruſi. ſeu ꝑ aliam viā in iure ſcꝑto nō habitam/dūmodo ius diuinū vtrobiq̄ iuiolatū remaneret. ⁊ hec via ꝓꝑ timorem inhonoꝛatōis mūdane nō eſſet penitꝰ abhoꝛrēda. Nam q̄d a maliuolis interꝑtibus diceꝫ. deſup reſideret inſpector coꝛdiū deus. et iudex veritas et charitas abūderemunerās Nōne laudata. nōne victriꝛ effecta ē mr̄ illa vera infantis apud ſalomonē. q̄ filiū maluit ītegꝝ abijcere/illoq̄ carere q̄ diuiſus ī ſuā cederet poꝛtiōez ⁊ Deniq̄ in laude Q. fabij maximi p̄clariſſimā dixit Ennius q̄ nō poncbat rumoꝛes añ ſalutē Nōne ſanctius eſt vltro dare gr̄e. dare charitati fraterne. ⁊ paci honoꝛē ſuū caducuz. imo vitā ꝓpam cuz meꝛito q̄ ſine laude et pace moꝛ naturaꝫ neceſſitas vtrūq̄ diripiat. Cōcedaꝫ g̃ libēter gr̄e/id qō velit/ nolit obtinens/ptiꝰ relinqueꝫ nature. ¶Amplius nō videꝫ ipꝛobabile q̄n expediat ī caſu eccleſiā ad tēpus ſummo paſtoꝛe carere vt

interim p tractatū vel alit adeptio pacis celerior hret. Q3 si canōes oppositū sanxerūt lex diuīa nō dissonat. Hā ex dicto pt absq papa mortali stare sal'. Q3 si timet ifamatio ptis illi' vel illius. iā rūsum posuimus.

Q. ¶ Consequenter deducim' q ppter timorem succūbendi aut inhonoratōes hūane/que vtiq vicioſa nō sūt/ pciliū generale vniuersal' eccl'ie nō videt repudiādū. sz piū ē credere q in tractatōe psentis matie nō erraret Audiam' rōem. pstat itaq q in materijs fidei terminādis error nō cadit i generali pcilio. Rōem dāt doctores ex spēali assistētia spūssancti t christi regētis eccl'iam. nec p mittent errare i his ad q hūana inuestigatio puenire non pt. Sec' in his q vel facti sunt vl' hūana rōe emiari pūt. Hūc autez scisma psens q̄q̄ i his q facti sunt pl'imus hereat/eius nihilomin' emiatio tā pplexa cernit/tāq difficil'/vt sup hoim vires ingenia inuentōes t psilia videat. Ubi po deest hūanū/pt t dz absq temeritate diuinū auxiliū etiā miraculosum expectari. Ita ei de sortiby mittēdis i casu dem̄iat Aug. dū seuiētiby tyrānis inqrit qs de multis platis p gregis salute remanebit/q recedēt? Non ne igit absq piculo causa illa pmitti deo t vniuersali pcilio possz absq formidine q̄ maior ps vinceret si essz iustior/t maxime in pniciē eccl'ie. qō addo/qm̄ i casu cōis error faceret ius/pt̄im error facti vl' ex facto ortū habēs. Auxiliū tale miraculosū nōne in bello corpali iudas machabe'. nōne moyses. nōne fideliū alij talit expectauerūt/qñ psequebat vn' mille/et duo fugabāt decez milia: qnto securiori fide p hc scisma finiēdo pt i opitulatōis diuīe assistētia spēali/p tractatū vniuersal' pcilij spes hr̄i. Et quis obsecro tāte pūptōnis inueniri poterit/vt determiat p tot viros celeberrimos/ppriam opinionē vl' pferret/ vel corz dictamē ñ imitaret? Piū q3 sentire ē vt nō nisi viam mediā/viā pacificā t vtrobiq honorabilē sentētiaret pciliū. Hec tñ ignoro ml'tas circa hec t alia subozirī difficultatū nebulas. Sed eas oēs lux diuīe legis suis radijs facilit ejiceret/ si nō vltra cervicosa ꝺdicendi libido obstiterit. Si oc'os rōis neq segnicies inqrēdi clauserit. neq ruditas obtuderit. neq eos lippitudo carnalitatis. neq curaz puluis. neq fum' pūptōis suffoderit. neq postremo malicia cecauerit quo minus apparere possit gra dei saluatoz. nostri. ¶ Ita studiositas p zelū stimulata pgebat in lōgius. Cuius ego sermonē interrupēs et finiēs/exclamaui. Appareat vti nā bone iesu pax nra. salus nra. appareat tādē aliqñ gra tua. vt p' illustratōz sincerā t agēda videam'/t ad ea q̄ videm' iplenda qualescam'. Res qppe i obscuro nimis demersa ē. nā et nobis caligies/puluereq difficultatū ambulādo sponte suscitamus Deest insup apud multos gra humani auxilij /que simul apparere et coopare debuerat gre dei. Obfuscat eā pterea vel abscondit amor ppius ārens q̄ sua sunt. et incircūciso corde ambulāt post desideria carnalia atq secularia/neq sobrie /neq iuste/neq pie viuens in hc seculo. quasi nō expectaret beatā illā spem que sola desiderāda ē. sola velut enceniū diuine gtie iugiter postulāda. Prouideat melioza viciniozaq saluti gtia eadē dei et saluatoris nr̄i/hic nos iustificans. glorificās in futuro Amen

¶ Finit sermo de circūcisione coram papa apud Tarasconā. Anno. M. ccccij.

Epistola eiusdez ad

dñm aurelian̄. de emone pcedente

R Erenissimo principi et militi regis poli dño aurelian̄. Suus Johānes cancellarius ecclesie Parisien̄. indignus/obsequiū humile. pacisq psentis cum eterna donū feliciter adipisci. Multa hactenus scripsi strēnuissime dñe. Pluria dixi que ad ecclesiasticā pacē vtilia videbātur/prosequēs pacē exulantē /latratu q̄ potui/ego de genere catulus. offerēs insup p virili portōe ad opus tabernaculi dei cum homibus ea que de manu sua videbar suscepisse. Hec ignoro posse ea a tot capitiby in varias facile traduci sentētias. t forsan aduersas. que tñ oia si cum distinctōe tēporū circūstantiarū quoq sese offerentiū multiplicitate pēsari digna fuerint/ arbitroz ea inuenturi nexu cōcordi veritatis inter se iūcta esse/vtpote que circa idē centrū eundez q̄ cardinē pij desiderij voluebant. Uia ita q̄ cessiōis bene practicatā ego breuissimaz et optimā censui/iudicans ad eius recepti onē em pparatōnem animi ambos ptēdētes de papatu iure diuino constrictos. Hec erat q allegarent coactōnem. Uellent itaq cogebat nēo. Porro in ꝺclusione substra-

ctionis nō affui /quā tñ ꝛclusam ipugna/re ptinaci aniositate nō pūpsi. Sz postꝫ dñs nr̄ Bñdictus viā cessiōis ꝛ alia q̄ petebāt accōmoda ꝓ pace ꝛ reformatōe eccle sie dict⁹ est acceptasse/opponit se paruitas mea cū odijs et discrimib⁹ nō modicꝭ/ vt ipe neqꝫ papatū ō facto irreuersibilē amisisse/neqꝫ hereticus aut scismatic⁹ iudicādo esse causaret. Placuit quoqꝫ restitutio quā ꝛ pdicaui corā celeberrimo cetu apl'orum. Per hāc itaqꝫ ab ea nr̄a secū vnita/ portus pacis generaľ attigere facili⁹ sperabat. De niqꝫ nō tā missus q̄ coact⁹ legat⁹ ad domi nū nostꝫ sup hac matia ꝓ pte vniuersitatꝭ pclarissime studiorum/cui ego fili⁹ negare potui nihil ꝓposui ꝑmo massilie. Debic tarascone ꝑmonē hūc/quē decor⁹ pśentie vestre nobilissime fulgor illustrauit. Hūc sermonē sicut ꝛ pśentē ꝓpositiōem /postulare dignata ē celsitudo vr̄a ab exiguitate mea. q̄lis aūt ego sum vt vel h̄ vel aliō q̄piā denegare pśumpserim? accipite itaqꝫ ꝑmonez q̄liscūqꝫ ille est. vbi aliq̄ sed pauca ex dictatis /in margine posita sunt /q̄ breuitas preceps eripuit ne ꝓferrez. Bñ valeat pclara dñatio vr̄a ad ꝯmunē pacē et ꝓpriā salutez ꝓseq̄ndā. scriptū tarascone Anno dñi. M. ccccliij. in vigilia epiphanie

Epistola dño came

racensi existenti in curia

S Ecreuerā reuerēde pater et p̄ ceptor singularis accuratiuꝭ si vacasset ꝓ dictatū quedam d scribere ꝓq̄stur⁹ de sinistra vl' interꝑtatōe vl' relatōe dictoꝝ ímo pluriū nō dictoꝝ in ꝑmone circūcisionis habito tarascōe corā dño nr̄o tpe legationis mee ꝓ pte alme vniuersitatis parisiensis mr̄is mee. Expior itaqꝫ verā esse comici sententiam/nihil esse q̄n male narrando possit dedecorari. Hāc ego ee vnā ex maximis difficultatib⁹ estimo q̄ reddūt officium p̄dicationis onerosissimū. q̄s difficultates atqꝫ discrimia Grego. et Chryꝛ. q̄libet in suo pastorali. ꝛ Aug. iiij. de doc. xp̄iana/copiosissime narrauerꝛ. Fit enī plerūqꝫ (loq̄r centies exptus)vt pśentes ī ꝑmōe ali q̄ nō solū depuent bñ dicta /sed ea q̄ nullo mō dicta sūt ꝓstāter affirmēt ꝓ platꝭ Stultoꝝ q̄dem infinit⁹ ē numer⁹. Est tñ sapiētꝭ assertio. Stultus nō capit verba prudētie nisi ea dixeris q̄ versanꝭ in corde suo. Uerꝫ quoqꝫ est dictū apulei /multos ee q̄ sol' auribus corpis philosophanꝭ. intellectū vero vel nullū habēt/vel illū variāt ꝓ varietate passionū ꝛ affectionū. quēadmodū in sonitu campanaꝝ sumim⁹ argumētū. Dicūt enī (vt vulgari more loq̄r) quod volumus Porro mihi cōscius suꝫ/nihil ꝓtulisse tūc quod nō esset sacre fidei/ monitisqꝫ salubribus accōmodū et examinata veritate stabilitū. Nihilominus quot bone iesu sup eo/dē sermone mihi reuelata sunt/q̄ nedū non dixerā ſz nec cogitauerā. Quot peruerse capta et puersius impugnata audacter asserere quosdā postmodū pśentes/viderīt ipi quo studio vel cōtradicēdi, vel vane ꝯplacendi/seu zelo vel ignorātia moti/quesisse ꝓtates ꝓ me positas impugnare/ ꝛ ꝓ rōes palā erroneas. sed nolo sequi relatōes solas hominū in tanto negocio defēdēde veritatis /ne pugnemus /vt dicit in tenebrꝭ. Habuissent igit dictoꝝ meoꝝ formā ꝓ/priā et limitatōnē/adeo vt trāspositio sepe vel omissio vnius vocabuli sentētiā variasset. habuissent inq̄ formā ipam /habuissem viceuersa solide que dixissent. nūqꝫ refugissem ꝓ veritatꝭ defensiōe ꝯgredi. ſz q̄d agerem? nihil obiectū est qō struerim dum essem pśens/potēsqꝫ ꝓbotenus respōdere. ſz lōgo postmodū intervallo me absente et surdo vocib⁹ coꝝ plurima variaqꝫ ī oppositū dicta p̄dicataqꝫ ego solis rumoribꝫ accepi/q̄bꝫ cur nō magno conatu rñdere paravierim iā exp̄ssi. Nouissime aūt hesterno vespe scripsit ex vnus amicis fidelissimis/ se audisse ab alco/qui sil' audierat ab alijs grauibus (vt dicebat viris) me dixisse inter cetera q ꝺ hoīe in articlo mortꝭ exīte q̄libet sacerdos habz eccl̄ē ptātē cū papa in indulgentijs dādis a pena et culpa. ¶ Hāc vero assertōem certissimus sū nec sensisse nec dixisse /q̄q̄ si de ptāte ordis ī casu necessitatis fieret locutio /scitū ē satis q̄d doctores sentētient. Denicqꝫ q̄d dixerim vñ error tal' potuerit in aliq̄bus paꝛ forsan aduertentibus ad ꝓboꝝ formā elici. Pono diffusiori ꝑmone ī cartula colligata pśentib⁹ Tu pte xtor sapiētissime corā tuis ocul' tor⁹ palam sum tibi int⁹ et ī cute not⁹. Digneꝛ accipe baculū defensiōis mee ī hoc articulo. quo apꝓhēso voces oppositas (si ita dignū vi sum fuerit) valeas ꝯpescere. Postremo totū ip̄m ꝑmonē quē hacten⁹ recōditū absqꝫ multiplicatōne in alias manus habui mit

Sermo corã Alexandro papa

tere(si ita cõsueris)parat⁹ sum intẽtõe talis finis. det dñs ipe bñ valere iugit' i dño ad cõsecutõem btẽ spei/ꝛ ad vniõem celeri⁹ remeandã in regionẽ eccl'ie sctẽ dei.

Sermo factus co

rã Alexãdro papa p magistꝝ Johãnem ð Berson cancellariũ parisien. In die ascẽsionis dñi. ¶Adiuua rex celestis /ꝛ tu regina genitrix virgo paupem ꝛ inopem de regno ysraelitico locuturũ.

T O mine si in tẽpore hoc restituues regnũ isrl'. Originaliter ð Act. i. cap. ꝛ recitatiue i epl'a pñtis festiuitatꝭ. ¶Hõ sũ nescio btissime pater/ voscꝫ cardines orbis terrarꝝ/ꝛ ceci dñi sapiẽtia clara fulgẽtes/ me subire fmõis onus ꝓsus i par exiguis viribꝫ. Idcirco pulsabo ianuas deuote regis celestꝭ vt impfectũ meum suppleat. humili det gtiã. linguã infantis faciat disertã. Et q̃ facili⁹ exaudiar oretur pariter eius pia genitrix/illiꝫ salutatio pñs tet angelica. Aue gr̃a plena ꝛc. ¶Dñe si i tẽpore ꝫ ꝛc. Quesierũt ꝫ apl'i ab ascẽdẽte domino/ eisdẽ q̃dẽ ꝫbis/ sed sensu vario. q̃ varietate breuitatis studio ꝓterita. quoniam duplex ẽ regnũ isrl'. ꝫ est videntiũ deũ. alterũ celeste triũphãtis eccl'ie/ cui⁹ ciues deũ vident p spẽm. alterꝝ terrestre militãtꝭ. cui⁹ ciues deũ intuent p fidẽ Dicã ꝓmũ quo celestꝭ/ deide terreni ruinas ascẽsio dñica hodie restituerit. Hãc mihi parritõem ñ me⁹ sensus ꝭz divin⁹ cõtulit apl'us. Aq̃ scriptuꝫ memi deũ p̃rem ꝓposuisse i dispẽsatõe plenitudis tpm istaurare oĩa in xp̃o q̃ in celis ꝛ q̃ in terra sũt. Ecce me docet apl'us tu⁹ vas electõis tue dñe iesu/ q̃ tibi rñdere licuerit q̃rentibꝫ discipul'. dñe si in tpe ꝫ ꝛc. Hã si p te cẽnt instaurãda q̃ sunt in cel'/ vti affirmare illũ pspicio. q̃d tibi licu⁹ q̃ꝫ hãc illis ꝫitatẽ rñdente. ppt̃ea scãdere celos vt ciuitatẽ diminutã ꝛ magna pte sua p scel⁹ orbata tam turpe/ reitegrares. Ipa maloꝝ oĩm ꝓma parẽs supbia/ lucifer illũ q̃ mane oriebat'/ cũ tercia stellarꝝ pte traxit ad tenebrosum occasuꝫ. Et q̃s crederet nõ inde regni supni claritatẽ obumbratã: Tollite ex ꝫ celo visibili lucifer ꝛ cũ eo tercia ptẽ stellarũ cui dubiũ est noctes obscuriores futuras: Quis nesciat impfectã remãsisse sctõrꝝ angelorũ societatem suo numero diminutor: Quis in dubiũ vocabit corp⁹ ciuitatꝭ illi⁹ ꝑstantissimoꝝ mẽbroꝝ annulsiõe sensisse lesionẽ/ꝛ integritatẽ pulcerrimam amisisse: Null⁹ opinor. ¶Ergo claudicabit sctõruꝫ gl'ia. nec dei ciuitas de sui itegritate letabitur. Si natura tãto tpe vacuũ isectet ꝛ sic exhorrescat. q̃ pacto supnas sedes vacuas ocul' eꝝs aspiciet sctõrꝝ gl'ia: Denicꝫ gaudent angeli ad penitẽtiã pctõruꝫ. Q, si gaudiũ ingerãt angel' lachryme mee/ q̃d ðlicie mee: Et si delicie mee gaudiũ sit angelorũ quõ magꝭ fuisset eorꝝ q̃ ceciderũt pmãsio: At illð ciuitati celesti deest. Fuisset igit' aliqua sctõrũ iocũditas stãtibꝫ angel' q̃ ruẽtibus sublata ẽ. ¶Ergo inḋes ꝓfirmati spũs ceterorꝝ ruinã mesti deplorauerũt. et q̃ parte btõrꝝ ciuitatẽ luctus ingrederet: Hõ dico fleuisse. nõ mestos/ nõ tristes extitisse. videntes culpã peccãtiũ nõ ide letati sunt ꝓpter charitatẽ/ neꝝ cõtristati ppt̃ ꝓfirmatõnez Uiderũt deide penã/ꝛ letati sunt iusti videndo vindictã. atꝝ ad deiectõem impiorũ affuerũt ꝓditori. Eteni michael ꝛ angeli ei⁹ ꝑliati sũt cũ draco. et putas victoria potitos nõ inde sumpsisse gaudiũ: ¶Sed aliud est aliquã deesse leticiã impfecte ciuitati. aliꝺ tristiciã admittere. Hõne videsde lectatões ipas intellectu purissimas ꝛ ꝛie tate carentes cũ assunt letificare. cũ absunt nõ ꝓtristare: ¶Accessit ad mali cumulũ q̃ ea supbia q̃ ꝓcepat in celis dolore. in padiso terrestri pepit iniq̃tatẽ/ qñ p inuidiã indignata carnẽ eo viliorẽ ascẽdere vñ pstantior spũs corruerat. hoi ꝓdito ad replẽdas sedes i celo vacuefactas/ in serpẽte dirũ virus aspsit. Sic eni inuidia mors itrauit i orbẽ terrarꝝ/ q̃ꝫ initiũ extiterit ois peccati supbia. Ita ex oi pte optate restitutõni supne ciuitatis malignus obuiabat. Attñ spes cũ fefellit. restituta ẽ imo ꝛ amplificata dignitate. Decidit lucifer p supbiã. ascẽdit ali⁹ lucifer p hũilitatẽ. Inuecte tenebre p occasũ ꝓmi purgate fuerũt p ortũ secundi. Ille minuit sctõrꝝ numerũ/ iste restaurauit ꝛ amplificauit diminutũ. Ille regni violauit integritatẽ/ iste violatã repauit. Ille i celo sedes vacuefecit. iste nouis laudatoribꝫ vacuefactas adipleuit. Ille ml'ros ex angel' exẽplo malo traxit in p̃ceps. iste plurimos hoies iustificatos tãq̃ cẽtesimam ouẽ ꝓpus errãtẽ ppr̃ijs humer⁹ reportauit i celos. Iste ex oi pte sathã deludit'. nec eniz in celos reascẽdere potuit vnð tãq̃ fulgur ceciderat. ꝫ ẽ furoꝝ ipetu fuerat ꝑcipitat⁹/

et ascensum quē homī atq; restitutiōz quā
inuidit ciuitati nullaten⁹ īpedire ꝓualuit.
Uerū gladio suo manu potētioris erepto
iugulat.et dū intentōe corrupta ab īgressu
gl'ie nouos ciues ꝓhibere/gloriosūq; dei re
gnū integritate pulcerrima fraudare sata
git/tā ciuib⁹ fabricat coronas/q; nouū di
gnitate regnū honestat. Lucifer inde ceci
dit/sol ascēdit. Uanitas e celis eiecta ē .ve
ritas in celo reuecta est. Āmiserat illa ciui
tas creatū angelū.ac ꝛcepit creatorē homi
nē. Unde ⁊ hic veꝝ ē illō apl'i. Nōne sicut
✠ delictū ita ⁊ donū. ¶ Uisi etiā audire nouū
gen⁹ gaudiū .q; nisi hō peccassz ciuitas illa
nō sensisset. Nō vereor ne nimis audacter
loqui videar/cū sequar Bē.autorē/q̄ non
putat deū nostr̄ totā habiturū gl'ie suę lau
dē/donec veniāt q̄ ī ꝓspectu angelor̄ psal
lāt tibi. Letati sum⁹ ꝓ dieb⁹ q̄b⁹ nos hūili
asti.annis q̄b⁹ vidim⁹ mala. Hoc gen⁹ leti
cie celi nescierūt nisi ꝓ eccl'ie filios.Ꝟ nēo vn
q̄ letak/q̄ nūq̄ nō letak. O portune post tri
sticiā gaudiū subit.post laborē q̄es.p⁹ nau
fragiū portus.placet cūctis securitas.sz ei
magis q̄ timuit. Jocūda oīb⁹ lux/sz euadē
ti de ptāte tenebrarum iocūdior. Transīsse
de morte ad vitaz /vite grām duplat. deest
laudi si desunt q̄ dicāt.trāsiuim⁹ ꝓ ignē et
aquā et eduxisti nos in refrigeriū. ¶ Hodie
felix illa ciuitas nouis exultat gaudijs. ad
hunc diez celestis ruine ꝓdurauerūt. Ante
hūc diē nēo ascēdit in celos .cū de xp̄o scri
pserit ꝓpheta q̄ ascēdit pādens añ eos iter
¶ An ꝙo ipo ascēdente coascēderint q̄ cū re
surgēte resurrexisse legūt: aīas oī labe pur
gatas. Credo/sed de corpibus haud q̄q̄
temere diffinire velim. ¶ Ergo leti fuerunt
āgeli christo ꝓcepto. leti nascēte. leti p̄dicā
te. leti hoiem redimēte. leti resurgēte. sz letio
res ascēdente. Quid ita: q; mlta docēt my
steria xp̄o p̄sente q̄ ꝓ⁹ absēte nescierūt. Nec
id mirū videak/cū scꝑsit apl's Innotescere
p̄ncipib⁹ et ptātib⁹ ī celestib⁹ ꝓ eccl'iaz mul
tiformē sapiaz dei. Porro qō ꝓus sola spe
tenuerāt.ruinas suas resarciēdas hodie re
y letiore ꝓpēdūt. ¶ Quis mihi det o dñe ie
su/o gl'iosissime restitutor regni celestis: q̄s
mihi det vt possim ꝓcipe q̄nta intuler⁹ ho
die cel'festa gaudior: q̄nta iocūditate btō
rū spirituū agmia ad nouā solēnitatē iuita
uer⁹: q̄nta tibi leticia calcatori torcular⁹ cū
rubris vestimēt⁹ celos ītrogrediēti tota su
p̄na curia certatim obuiā venerit /aduenis
se g̃tulata ē/q̄ntis laudib⁹ triūphatorē ꝓse
cuta ē: q̄ iocūdis obsequijs in sedē excelsi
orē collocare studuerit: Si pl⁹ gaudeat su
p vnius pctōris pnia q̄ sup nonagītano
uē iustis q̄ ea nō egent. q̄ tū de te gauisa est
deo hoie mortis victore/tot penitētes ī ip
sam domū paternā nō reducēte sz reportan
te.q̄ ipe es sūmū ei⁹ gaudiū.sūm⁹ amor.sū
ma suauitas: In te enī tota desiderat ꝓspi
cere.te suis ipi⁹ ocul' ex ꝓpinq̄ ꝓtuendū p̄
sentabas. Quā incredibili voluptate sēsus
oīm intimos tua vox illa ꝑmulsit. Cōgra
tulami mihi o amici ⁊ vicini. q; īueni ouē
q̄ pierat. īueni dragmā pditā. mortuus fili
us reuixit. Celebrem⁹ alacrit⁹ o xp̄ianitatis
rectores incliti celebrem⁹ tātā festiuitatē.re
p̄sentem⁹ ī terris angelor̄ leticiā q̄ ꝓ nr̄a il
lis salute partim ingesta ē. Nobis ꝓgtule
mur q̄z ē hodie relaxata/ imo et captiuata
captiuitas. Āscēdens enī christ⁹ in altum
captiuā duxit captiuitatē .gaudiū ingens
hodie cyrogr̄phū nr̄e dānatōnis deletū est.
Quidni illa natura hodie ī celū it cui dictū
añ fuerat.terra es ⁊ ī trā ibis. Et vt thēatis
sentētia ꝓcludak.a dño in tpe ꝟ restitutū ē
celeste regnū isr'l' Hec ꝓ ꝓori pte nr̄i ꝑmōis
satis sint. Dñe si in tpe hoc ⁊c.

t Racter iā hec introgatio de regno ✠
pegriatōis eccl'ie/qō ab abel iusto
ducēs origine .⁊ si postea sepe labo
rauerit/tñ nūq̄ vniuersū intercidit. Sepe
expugnauerūt me a iuuētute mea et nō po
tuerūt mihi. Floruit aliqñ sub pr̄iarchis
ducib⁹ iudicib⁹ regib⁹ sacerdotib⁹.veꝝ apo
stolor̄ tpe natōnib⁹ subiectū mire deflorue
rat Rñde tu q̄rētib⁹ dñe iesu/tibi ego/sicuti
certe nūc opib⁹ nūc vocib⁹ rñdisti/⁊ si mi
nus fortassis ad affectū q̄rētiū/tñ ad ꝓfita
tē. Audistis qñ missi vos vt eatis ⁊ fructū
afferatis/eripiēdo ciues israeliticos e ma
nib⁹ reg⁹ babilōis. Audit⁹ qñ p̄cipio vob⁹
vt eūtes ī mūdū vniuersū p̄dicet⁹ euāgeli
um oī creature /vt sit⁹ mihi testes ī hier'm
⁊ ī iudea ⁊ samaria ⁊ vsq; ad extremū tre.
Cur ꝟ: nisi vt q̄quauersum hoste depulso
regnū israeliticū vr̄o misterio dilatek. Hu
ius rei gr̄a dedi q̄sdā vr̄m apl'os. q̄sdā ꝓ
phetas. q̄sdā euāgelistas .alios aūt pasto
res aut doctores ad ꝓsūmatōz sctōz in op⁹
mīsterij. ī edificatōez regni isr'l'. Propter ea al
teri vr̄m alterā manifestatōez spūs pti de
di ptim dabo ad vtilitatē repatōis regni de
solati. Et ne nudos hostiū telis exponerē:

Sermo corā Alexādro papa

succinxi lūbos vros i ꝟitate. induí vos lo
rícā iusticie. dedí pedū calceos i ꝓpatōne
euāgelij pacis. ꝓtuli scutū fidei. galeā salu
tis/ꝛ gladiū spūs qđ ē ꝟbū dei. Quia ꝟo
ībecillibꝫ q̄les adhuc estis hec arma potꝰ
forēt oneri q̄ vsui. Edico vob ab hieroso/
lymis ne discedatʒ/q̄aduscꝫ receptis ꝟtutē
spūsscti suꝑueniētis in vos. qua nō arma
tī sine molestia ferre. verūetiā cūctos im/
petus hostiles eludere. imo ꝛ exercitꝰ fude
re atꝫ fugare possitʒ. Hā quō damna cele/
stia restituenť/nisi ex his ciuibꝫ regni terre/
stris q̄dā surſū ascēderint. ¶Hec illis caruſ
ꝓceptor/cuiꝰ vocibꝫ diligēter paruerť. Uñ
post spūsscti susceptōez ꝓfecti ꝑdicauerūt
vbiꝫ dño coopante ꝛ ꝟmonē ꝓfirmāte se
q̄ntibꝫ signis. Ubiꝫ circūtulerť sagittas
potētis acutas cū carbonibꝫ desolatorijs.
vbiꝫ vicerūt regna. effugarūt aciē gladij.
fortes fuerūt i bello. castra ꝟterūt exteroꝝ.
Ita breui creuit eccl'ia inclita facta est ꝛ po
sita ē in supbiam secl'oꝝ. dñata ē a mari vſ
q̄ ad mare. ꝛ a flumīe vsq̄ ad ťminos or/
bis terrarū. Adorauerūt eū oēs reges. oēs
gētes ꝟuierūt ei. ¶Sed q̄d ad hec ascēsio/
7 multū ꝑ oēz modū. Quippe q̄diu dñs i ter
ris cū discipul' ꝓuersatus ē humi repsit eo
rū dilectio/dulciť siq̄dem cū amauerūt. ꝛ p
ꝰ dilectōe spreuerūt alia. Ecce inq̄unt re
liq̄mus oīa et secuti sumꝰ te. Uez nescio q̄
modo p̄sentia vise carnis/spūal'amorʒ pu
ritatē nō admittebat. Inde sepe tanꝫ car/
nales obiurgāť. Inde petꝰ ipatienť audi
ens ꝟbū de morte magistri sathanas voca
tur. Inde cūcti molestē tulerūt q̄ de ascēsu
ri mgri discessu audierūt. Inde plꝰ ill' sapi
ebat ꝟbū caro/q̄ ꝟbū ꝟitas. ꝟbū sapiētia
iusticia virtꝰ pietas. Inde scriptū est illō.
Nisi ego abiero paclitꝰ nō veniet. Et illud
aliud. Nōdū erat spūs datꝰ/qz nōdū fue
rat ieſus gl'ificatus. Sz post mgri discess/
sionē aptiores subinde fuerūt sctī suscipe
spī̄. a quo roborati atꝫ firmati discerent
amare valide/p̄dicare ꝟitatē itrepide. frī/
gida corda succēdere. discerēt plꝰ inuenire
saporis in ꝟbo deo q̄ in ꝟbo hoīe. Expe/
rirēťq altioꝝ ē amoris gdū iā eis oñsū a xp̄o
dicēte. Spūs ē q̄ viuificat/caro nō ꝓdest
q̄cq̄. Ad hūc gdū paulꝰ ascēdisse videbať
dū dicebat. Et si ꝯnouimꝰ xp̄z ſm carnē/sz
iā ñ nouimꝰ. Fortassis ꝛ ꝓpha cū diceret.
Spūs añ faciē nr̄az xp̄s dñs. Uuiꝰ igiť
spūalis amoris viribꝫ ac roborē regnū isra
elitic̄ restituerūt. ¶Sed heu ꝛ plꝰ q̄ milli A
es heu. q̄ gndis nob̄ maťia lachrymaruʒ
obijciť. Circūferamꝰ oc'los q̄rsūcūq̄ libu
erit. nusq̄ pax. nusq̄ trāq̄llitas. nusq̄ secu
ra q̄es. vbi calamitas. afflictio ꝑturbatio.
O me miseꝝ/quō regnū vbiq̄ diffusū per
bellatores inclitos/coartauit i angustū ac
restrinxit rex impi' babilonis. quō maioꝝ
antiq̄ regni portōez abstulit xp̄o/et eā ipaz
q̄ scōm sibi nomē retinuit innūeris tēpesta
tibꝫ iactatā afflixit. Hā q̄ta sunt hūani ge/
neris portio machometici ac ab octingēť
ferme annis suaue xp̄i iugū ceruicibꝫ excuſ
serūt: Quota indi/ferūť christiane crucʒ in
signibꝫ exornati ſz eccl'ie romane ꝑmatuʒ
ignorare. Quota greci/at illos mala tēpe/
stas a sede petri diſiectos/nō mō scismatis
sed nonnulliꝰ etiā hereſis macula fedauit.
Latinitas ipa purioꝝ ac imaculatioꝝ. sedē
ni habz petri. p cuiꝰ fide ne deficeret spēa/
liť orauit ille q̄ i oīb̄ exaudiťꝰ ē p sua reue/
rētia. Ipa tñ tā multis q̄ diuturnis q̄ vi/
olētis scismatibꝫ. tū antea sepe. tū nr̄a tēpe/
state miserabiliť ꝓcussa lāguit. Uñ nup tā
taꝫ calamitatū ipatiēſ eccl'ia/multis suspi
rijs ac gemitibꝫ clamauit ad dñz. Dñe si tē/
poze h̄ restitues regnū isr̄l. Aliq̄ ex pte au/
dita ē. excitatꝰ ē tāq̄ dormiēs dñs. tanq̄
potēs crapulatꝰ a vino. et ꝑcussit inimicoſ
suos i posterioza. obꝓbriū sempiternū de/
dit illis. Asportauit duplicē sobnam tāq̄
gallū gallinaciū ꝛ fidelē eliachim substitu/
it. Hā cuiꝰ ē ista tua sb̄stitutio. p. b. nisi xp̄i:
Uñ ꝓuocatio ꝓcilij tā mira: Uñ ꝑus dis/
cordātiū iaudita ꝓsensio: Unde tot p̄sulū
ac p̄sapientū ꝓcursus tā celer: non cā certe
dissensiōis sed pacis. Hō vocauit papa. fu
it ꝓuenticulū. O ridēda ac irrōnal' nimiū
rō. Hecq̄ ꝟo ad q̄ttuor illa ꝓcilia q̄ i actibꝫ
ap'licis describūť Petrꝰ vocasse mēoratur
Hecq̄ synodus nicena iussu siluestri. sz con
stantini ꝓuenisse legiť. Ad q̄ntū vniuersale
patrū ꝓciliū ꝺ theodoꝝ nestorij discipulū
nemine ꝓuocāte sese certatim p̄es exhorta
ti sūt. Fuere g̃ ꝓuēticl'a: Cauē dixerʒ. Colū
tur ab Aug. tanq̄ euāgelia. Quid si scisma
dubios reddat xp̄ianos/quē duoꝝ ꝑ pa
pa colāť: Quid si qđ prauꝫ ē sūmꝰ pōtifex la
baťi hereſim. vt legimꝰ Liberiū arriane p̄
uitati subscp̄sisse. Marcellinū idol' sacrifi/
casse: Quid si i tolerādis oneribꝫ xp̄ianita/
tē guaret. An aduersus tātos morbos vllā
relinq̄s medelā: Relinq̄ imq̄es. Credo sane

Nã impfectã nimiũ eccl'iasticã policiam
astrueres. nec a deo cui⁹ pfecta sunt opa sa
lubr̃iter instituta. qđ credere nefas ẽ si q̃s
in eã morb⁹ possz icurrere ꝺ quẽ nll'a possz
adhiberi medicina. sz tñ nulla mẽorat⁹ ca
sib⁹ relinq̃t. si nõ aliqñ sine pape vocatõne
B ꝺuenire possit eccl'ia. Libẽter ℔ diuti⁹ insi
sterẽ sz brevitate phibeor. ¶Qm̃ g̃ te certuz
ac idubitatũ põtificẽ nob⁹ exhibuit de⁹ vt
reliq̃ mala p te tollat. et regnũ isrl' nimis i
strictũ itez ãpliet. ad te iã ꝺuertit. ꝛ clami
tat eccl'ia q̃rẽs. Dñe si i tpe℔ ꝛc. Nõ ab lõ
gis inq̃t retro dieb⁹ q̃sq̃ me sũm⁹ põtifex i
tãtã spez erexit recupande mee dignitatis
antiq̃/sicuti tu/quẽ video ꝓtrarie dispositũ
illis q̃ me diuisert. Fac obsecro vt ñ frustra
sperauerim. Cõsidera etiã atq̃ etiã q̃ cum
mihi donat⁹ es .tu⁹ esse certe destiti. nec si
te vocẽ dñm/tu me ꝓptea famulã arbitrer⁹
Sic sara obediebat abrae dñm illũ vocãs
Nõ ego certe tua sz tu me⁹. oĩa siq̃dez mea
sũt sive paul⁹ sive appollo sive cephas. Tu
te etiã filioz meoz fuũ vocas/si ñ es/cur
te vocas? Si ℔ es/negato dñm ꝛ vide q̃n
tũ mihi debes. Si q̃spiã te filioz meoz rõ
nabilit⁹ vti velit/nõ potes te sibi negare vl'
furari q̃ suus es/q̃n p te vl' aliũ sue necessi
tati succurras. q̃uis nil ambitõi. nihil aua
ricie vl' malicie debeas si tãtũ singul' q̃ntũ
vniuersis. certe q̃tũ vniuers⁹ tãtũ mihi. q̃
re suspirabũda atq̃ plorabũda peto vt ma
la mea respicias/vt regnũ isrl' ℔ tpe restitu
as. ¶Justũ petit pr̃ btissime. eã exaudi. vni
uersũ studiũ tuũ ad regni sui restitutõz ꝓfe
ras. de vetusta illa saracenoz ruina /q̃uis
o si resarciret. Uix ausim aliq̃d dicere. licet
nõ existimẽt xp̃iani pp'li rectores /hoc ab
soluti p̃cepto qđ hodie tuis aurib⁹ intonu
it. Eũtes i mũdũ vniuersũ p̃dicate euãge
liũ oi creat̃e. alĩ sq̃ sil'ib⁹. q̃diu fuerit aliq̃
gẽs sine xp̃o. nec se putassent p̃res eoz apo
stoli. nec illi q̃ttuor p̃ncipales doctores ec
clesie. post q̃z tpa tãta pestis exorta ẽ. Uez
ab hac disputatõne brevitat⁹ amor auocat
ac pperapit ad alia. De indis q̃d dicam?
Habẽt xp̃m an pure q̃s doceat? Quis te ve
tat ad eos mittere q̃ referant oĩa? Facile in
eis fidei sinceritas cozrũpit. cũ eccl'ie rho
mane nõ cohereãt. a q̃ fidei certitudo petẽ
da ẽ. Impiger extrẽos currit mercator ad
indos. Per mare pauperiẽ fugiẽs p tela p
ignes. Et ex te null⁹ eo curret spe lucrifaci
endę tante gẽtis. memẽto tñ illi te eẽ debi
torẽ. Jã ℔o de grec⁹ loq̃rer q̃b⁹ multa lati
ni debem⁹. Uez hũc locũ eo negligẽti⁹ trã
seo q̃ te erga grecoz revocatõz oẽs adhibi
tuz opas intelligo. festina p̃ festina/ne fu
giat hora. ne labatur occasio desup oblata.
cui nõ ẽ facile sil'is reditura. Ad rẽ feliciter
tractãdã tps oĩm p̃mũ ẽ. Jtidẽ dicẽdum
puto de ea pte latinoz/q̃ nõdũ tuã claram
iusticiã inseqũt. sed duob⁹ hoĩb⁹ hũano iu
dicio diuinoq̃z ꝓdẽnatis adhuc ĩheret. qm̃
z tua vigilãtia et obediẽtiũ p̃ncipũ sedulĩ
tate/z tue ℔itatis p̃spicuitate/spes ẽ cito ꝺo
bñ iuuante reditura. Labore tm̃ opus est
¶Jgit̃ his tãta brevitate decurs⁹ pgit itez C
eccl'ia q̃rere de ea pte q̃ tuã iusticiã ag̃scit.
Dñe si in tpe℔ ꝛc. Tecũ forte cogitas. cur
℔ q̃rat⁹ nã cũ hec ps sit scismate libata. que
nã i ea ruine repande relinquũt? Baudz sa
ne scisma esse hinc depulsũ/sz nõ radicitus
credit auulsũ. Herẽt ere radices ex quibus
pullulauerat malũ germẽ. Uereť ne si non
succidãt denuo repullulet/q̃re cupit vt fo
diat alti⁹ labor tu⁹/nõ futura sine metu ni
si viderit cunctas maloz germinũ stirpes
penit⁹ auulsas. Sz q̃ sunt ais iste radices?
Absit si℔ a mea tenuitate prius absit vt tu
am sũmã sapiẽtiã velim instruere/scio ab i
sania paululũ distare volẽtẽ docere miner
uã. Sed effũdo corã te cordis mei affectũ
imo pfero voces eccl'ie sctoz/z sine suspiti
one docẽdi oro vt eas exaudias. Quis eĩ
nesciat nos ĩ orõib⁹ effundere corã ꝺo cor
da nr̃a. nec eũ velle docere? Malo tñ dicat
ipamet eccl'ia voces sctoz suoz̃. dicat q̃s
velit stirpes excindi z q̃s plãtari En loq̃t.
nõ iã i me sz i eã intẽdite. Ue misere mihi.
ve infelici. ex q̃ dignitatis culmĩe manib⁹ ĩ
iquoz detracta sũ. quõ mutat⁹ ẽ color opti
mus. obfuscat⁹ faciei nitor. Celest⁹ pulcri
tudo terrẽis sordib⁹ inq̃nata. exangue cor
pus effectũ/miserãdũ/incultũ/hispidũ. ve
stimẽtis fragrãtib⁹ spoliatũ. Ecce rex z cõ
ditor me⁹/me regni scoz celest⁹ exp̃ssã ima
ginẽ eẽ ꝺ creuerat. vt q̃tũ fas eẽt ℔enaz rex
oblita celo ꝓpinq̃rẽ. et regnũ illꝺ supnum
ocul' mortaliũ p̃sentarẽ. Sic enĩ sub moy
se noĩe dictũ fuerat. vade oĩa facias ℔m exẽ
plar tibi mõstratũ i mõte. Sic retulit po
stea discipul⁹ quẽ ꝺuexit/se vidisse civitatẽ
sctãz hier'lm descẽdẽtẽ ꝺ celo hñtẽ claritatẽ
Duplici ℔o sil'itudĩe illã imitabar. Primũ
q̃dẽ. qz sic ĩ celesti ĩgno cherubin. seraphin
z ceteri q̃q̃z vsq̃z ad ãgelos ordinãt⁹ sb vno

Sermo corã Alexãdro papa

capite deo. ita ī meo corpe sub sūmo pōtifi
ce ꝑmates vl' pr̄iarche archiep̄i ꝛ ep̄i. archi
D ꝓsbyteri ꝓsbyt̄i ꝛ abbates ꝛ relīq. ¶ Est alia
ꝑncipalior ꝛ cui⁹ gr̄a ħ ist̄ituta fuit vt q̄stū
patīr corp⁹ corruptibile qō celestes hūt p
fecte habeāt tr̄estres ex pte Illi vidēt p spēz
videāt ist̄i p sapīaz ꝛ fidē. Illi deū tenēt pñ
tēp cōphēsionē. teneāt abñtē ist̄i p spez. il
li deo fruunt plēa charitate. fruant ist̄i q̄sta
pñt ī corpe p̄guāte Deū colāt ꝛ adorēt quō
bn̄. casti sint quō bn̄. sapiāt q̄ sursū sūt nō q̄
sup tr̄ā quō bn̄. ꝛ sic possez discurrere p ce
teras ꝟtutes. recte sane sic ordīauit sapiens
artifex. Hā si ꝓpa rō mea q̄rit/ ꝛ mei colla
tio ad celestē ciuitatē facilēda ē. Ego sū via
ꝛ mor⁹ ī illā/illa finis ac termin⁹. Ego pe
regrīatio rapti trāsiēs. illa p̄ria sp manēs.
Ego militātiū iuge certamē. illa let⁹ victo
rū triūph⁹. Ego vall' miserie/illa mōs leti
cie. Ego mare tēpestuosū. illa port⁹ trāq̄ll⁹
Ego exiliū. illa natale soluz. Itaq; quēad
modū mor⁹ ex suo t̄mīo ad quem vadit. sic
ego ex illa ꝓpr̄iā traho rōnē. Quātū ad illā
accessero tātū ꝟitat̄ acḧro Si tēdere ōside
ro amisso noīe ꝓpo ī alterā formā ꝓuertor.
Uñ de⁹ ꝓditor me⁹ ascēdēs ī celū q̄d aliud
voluit q̄s vt eū mente seq̄rer q̄ ꝓgrediebat
corpe vt illic eēt cor meū vbi eēt thesaurus
me⁹. amor me⁹. spes ꝛ desideriū. Nōne af
fixit mihi pēnas q̄by ī terr̄ corpe iacēte mē
te volarē ī celos. Sūt etēm pēne volucres
mihi q̄ celsa ꝓscēdūt poli. q̄s sibi cū velox
mēs īduit/tras posa despic̄. Sz q̄ sūt illec
fides spes charitas nihil cū tra cōe gerēteſ
sz tote celestes. Nōne ꝭz has ꝟtutes me cō
suscitauit de⁹ ꝛ ꝓsedere fec̄ ī celestib⁹ in xp̄o
iesu. O mira atz desiderabil' imitatio q̄ cele
stior q̄s tr̄estrior effecta ñ dubitor. O ia ciui
tatz illi⁹ ordinē eloquūt celi/sidera/elemēta
mixta cuz ordīatissimis legib⁹ deo seruiāt.
Uñ ꝛ natura duce añ xp̄m meū natū/gēti
liū sacerdotū ptātes ita erāt ordīate vt ar
chiflamib⁹ flamīes subessent. a q̄by adhuc
puīciarū ac dioceſiū discretōez ptitionēq;
retineo. Ptātes aūt terrenas q̄s ordīatas
ambigat? Nō ē ptās nisi a deo. q̄ ata deo sē
ordīata sūt. Uez ordis mei pulcritudo lō
ge p̄stātior exp̄ssior atq; vicinior. Hui⁹ cu
rā p̄cipuā ac pene vnicā custodib⁹ q̄s mi
hi relīq̄t in terr̄ me⁹ ꝓditor mādauit. Exē
plū īquiēs dedi vob⁹ vt quēadmodū ego fe
ci ita ꝛ vos faciatz. Si sil'tudies pulcher
rimas celestz ordis in terr̄ posui vos illas
fuate. vīm ē officiū vt ceꝛos purgetz/illu
minetz pficiatz q̄tin⁹ celestē portēt imaginē
Idcirco vos purgaui illuminaui pfeci. q;
nec sordulētū mūdificat. nec tenebrosū illu
minat. nec diminuta pficiūt. ¶ Et vos q̄les £
custodes mee spōse substituerit? etiā atz eti
am caute ꝓsideret?. q̄diu recte his mādatz
est obeditū. spūs valuit. caro iacuit. exīmia
p totū orbē tra; diffusa sū. Pax vbiq; por
tabat/vbiq; recipiebat/ferrea corda līguis
igneis ꝛ ꝟbis ignit? liq̄scebāt. Sz heu q̄d
de calamitate pñtiū tēpor⁹ q̄rar misera? q̄by
p celesti ordīe pturbor? ꝓfusiōe/ ꝛ ex sil'itudi
ne celesti q̄ mihi vita ē /ad īferni sil'itudinē
vbi null⁹ ordo sz sempit̄n⁹ horror inhītat q̄
mihi mors ē manib⁹ ipū ptrahor? Deniq;
ex dist̄inctissima mēbror; ō cētia ī chaos ana
ꝛagoreū/ nisi man⁹ ꝓditoris retētaret ppe
dilaberer. Siccine mi rex te seq̄r? Siccine
celos peto? Siccine mīis celestis venerat
imago? Uix iā ordo me⁹ quē ist̄ituisti legi
tur in libr̄. q̄sto min⁹ ī moribꝫ. Cernere est
archiepos/ꝑmates suos/vel ig̈rare vl' ꝓtē
nere aduersus illos aut ꝓsuetudis diutur
ne pscp̄tōez aut exceptōz allegare. Et non
ne hec eadē ab inferioribꝫ suis archiepi pa
tiūt? Cernere ē, pfessos pauptatē/ita vt nec
ī ꝑuato nec ī cōi sibi q̄q̄s refuauerint. q̄ li
ber⁹ ī terris charitat̄ ardore seraphin. scie
plenitudine cherubin imitarēt/aut ad p̄la
turas nisibꝫ sūmis aspirare. aut si ħ nō au
deāt ad bñficior minor; qō ē inusitati⁹ cō
mēdas currere. nō veritos ne cū vxore loth
retrospiciētes ī salis effigiē redigāt. neq; sa
tis mēores ananie ꝛ saphire. Dixē nō ali
os cā festinare ditari his q̄; pfessio vetat
ditari. Cur enī assidue pulsant aures apl'i
cas/q̄tin⁹ noua ꝑuilegia valeāt extorquere
Si ħ vt p̄blice pficiāt/mag; q̄s marsupia
repleāt. splēdide viuāt. pauptatē quā vo
uerūt exuāt/ipi viderint. q̄s q̄s m'ta me expi
entia mgr̄a docuerit/nolim tñ iudicare Ui
deas alios nouē ordīb⁹ nō ꝓtētos. nō eniz
nouenis bñficijs saturāt. rādiu nouos bi
atus pādere q̄diu viuāt. ꝓiūgere domū ad
domū/agrū agro copulare/q̄si ī medio tre
soli hītarēt. ipm vez ve ꝓpheticū p fabula
ꝓtēnere. Uideas fere oēs sūmis ꝑortuni
tatib⁹ ī leges irruere/dū nūc petūt gr̄az ob
tinēdor; sil' icōpatibiliū/nūc ī absentia pos
se fruct⁹ colligere. nunc añ oēs magnas di
gnitates assecq̄. nūc ad sacros ordīes nō cō
pelli. ꝛ mille alia rect? legib⁹ vetita. Ubi nō

est intolerãdũ magnos ꝓlatos ꝓmissos sibi greges lupis exponere ꝛ ꝙtidie ad denarios regiorũ supputatões sedere/nõ veritos ꝓceptũ apl'icũ trãsgredi. Nẽo militãs ðo iplicat se negocijs secl'aribꝫ eo sẽsu q̃ p
F sacrosctm ꝓcilijũ olim expositũ fuit¶Quid de illis loq̃r q̃ ð more patrie p mitr̃ vtunt galeis. p veste linea vestiunt ferrea. arma ferũt. bella gerũt. fũdũt sãguinẽ. ꝓsules negãt. duces exhibẽt. spm̃ nesciũt. carnẽ fouẽt qsi arma milicie nr̃e essent carnalia ꝛ nõ potẽcia deo ad destruẽdũ oẽz altitudinẽ extollẽtẽ se aduersus scĩaz ðĩ. Q3 si ad hec arma necessitas vigẽtior detruserit (vti nõnunq̃ accidere fateor) nõ ẽ magꝰ sperãda victoria ex pugna Josue/q̃ oꝛõne moysi. Porro illud q̃ absurdũ ĩ hierarchijs ĩstitutꝰ nll'os actꝰ hierarchicos exhibere/nõ purgare. nõ illumĩare/nõ pficere. Atq̃ vtinã exemplo suo malo ñ ĩficerẽt. ĩ errores traherẽt/ac ĩpficerẽt pauperẽ plebeculã patã ĩ alterutr̃ seq̃ aut bona exẽpla ꝙtutũ/aut ꝓua vicior̃. Quid turpiꝰ q̃ videre doctos aut bñ moratos. aut extra ordies iacere. aut ĩ imis collocatos. ignaros aũt ꝛ ĩprobos altissimuz gdũ tenere. videre alios esurire/ alios ebrios cẽ. Q3 si ad ĩstitutõz sacerdotũ atq̃ puisiõz vẽire delectet doleo semiaria seri litiuz. vbi lites seq̃ ppe nefas ẽ. Vix aliq̃ bñficium ĩfra ꝓlaturas ꝓferr̃ q̃n ip̃m/ vni sũmus põtifex. alĩ ꝙo legatꝰ aliq̃s/itẽ ordiariꝰ alteri ꝓferat. Quid ẽ h̃ aliꝺ q̃ litiũ matiã exhibere. Nec illꝺ minꝰ absonũ q̃ magꝰ fauoribꝫ bũanis. aut gr̃a. aut metu. aut cupiditate. aut ꝓsanguĩtate. aut affinitate. aut ali q̃ ĩpetu animi q̃ iudicio aut delectu puisiones iste fiunt. Nec ad ea dona spectar̃ q̃ spũsctũs mẽbr̃ meis varijs varia distribuit ad regimẽ ordiatũ atq̃ p se sufficiens mei corpis. Vñ fit vt auris ad vidẽdũ/ad audiẽdũ ocul' nõnunq̃ applicet. sil'isq̃ ceteroꝝ mẽbroꝝ ꝓfusio fiat. q̃ nulla maior pernicies. Ex q̃bꝫ hec radicibꝫ pullulasse credíderim? Profecto ex fediꝭ inq̃namẽtꝫ cle
B ricoꝝ.¶Vñ piere ꝙtutes ex q̃bꝫ sẽda sil'itudo mea ad celestẽ hierarchiã ĩtemerata saluabar̃. subla tꝰ ẽ sil'is decor ordis in q̃ prima fundabar̃. Priores illi sub q̃bꝫ magna felicitate florũit sapia celesti fideq̃ feruebãt Isti posteriores carnali prudẽtia corrũpũtur. Illi inflãmabãr̃ amore dei. isti flagrãt amore mũdi Illi firmabãr̃ ĩ vero bono solida. isti spe medacꝰ falsis bonis ĩhere/scũt. Quo fit vt quẽadmodũ illi p sapiam spũs ceteraſq̃ claras ꝙtutes mcũ regnum fũdauerũt/ornauerr̃t/ampliauerũt. sic isti p carnis prudẽtiã ceteraq̃ feda vicia idẽ diruãt maculẽt restrĩgãt. Nã cũ caro ꝓcupiscat aduersus spm̃/cui dubiũ est leges carnis spũalẽ policiã potꝰ subruere q̃ saluare. deterrere q̃ emẽdare. minuere q̃ augere. Recte diẽ ethnicꝰ. Imperiũ facile his artibus retineri q̃bꝫ initio partũ ẽ. Vñ qr̃ meis ꝓpugnatoribꝫ artes ille desũt q̃bꝫ mihi dignitatẽ ac opes añcessoꝝ eoꝝ pepererunt vndiq̃ ĩ meã dignitatẽ ac diuitias fit ĩpetꝰ Et sic ex illis tãq̃ pacꝫ radicibꝫ paꝛ latissime exorta ẽ. sic ex istꝫ tãq̃ discordiaꝝ stirpibus oĩa scismata ꝛ creata sũt ꝛ nutrita.¶O indignũ facinꝰ/o sceleratissimã ꝓditõz. milites mei ꝛ ꝙdẽ filij q̃s ad honores marios opesq̃ sublimaui. piectꝫ armis sponsi mei. loꝛica iusticie. scuto fidei. galea salutꝫ ꝛ gladio spũs/ad hostẽ capitalẽ trãsfugerũt/ pactoq̃ turpissime pacꝫ federe armaturã illiꝰ induerũt. loꝛicã iiusticie. scutuz prudentie carnal'. galeã amoris mũdani. gladiũ carnis. qđ ẽ ꝙbũ mẽdaꝝ diaboli. Vñ pugnãt ꝺ me ꝛ ĩ materna viscera vires conuertunt Quos aduocẽ defensoꝝ. q̃s q̃rã adiutoꝝ. q̃s mihi ꝓpugnatoꝝ sperẽ/nõ a filijs derelicta tm̃/sz hostilit̃ ĩpugnata? Olim olĩ seuiẽte tyrãnoꝝ rabie/ me tutata ẽ ꝓstantia martyrũ. ĩualescẽte hereticoꝝ fraudulenta calliditate me ꝓtexit sapia doctoꝝ. mõ q̃d agã cũ amici mei et ꝓximi aduersũ me ap/
ꝓpinq̃uerũt ꝛ steterũt?¶An nõ g̃ sũt ꝓu D dẽtes ꝓgerẽdis opibꝫ. ĩstruẽdis dapibus. cumulãdis honoribꝫ. põpis fouẽdis. ꝛ negligẽtes regẽdis plebibꝫ. alẽdis paupibus. diligẽdis hũilibꝫ. ꝛ supfluitatibꝫ coercẽdis? An nõ potiꝰ de bñficijs disceptãt ꝓ leges iustiniani/q̃ ppl'm erudiãt ꝛ doceãt legem x̃pi? doceãt dico ĩmo discãt. Nã quẽ e sacerdotũ nũero mihi dabis nõ ignaꝝ legꝭ x̃pi? An nõ augmẽtꝫ plꝰ inhiãt facultatũ q̃ lucris aĩaꝝ? Quis aũt hec a carnis prudẽtia pficisci negauerit? Jã ꝙo ml'tas mihi moꝛuerũt lachrymas carnal' amoris argumenta clarissima/cũ aliũ ambitõe corruptũ per scelꝰ dignitates rape conari cernerẽ. ingtuz abire. eaꝝ abuti potẽtia. p eã vim adhibere auꝝ polliceri. minis terrere. allicere blãdicijs. fas nefasq̃ ꝓfundere. nõ reuocatũ neq̃ metu legũ neq̃ exẽploꝝ Dathan ꝛ Abyron. Symõis magi. regꝭ Osee. Lugebã q̃z

cernēs alios auaricia rapaci oues spoliare exactōibꝫ exactiōes cumulare. accusatōnes struere. serere lites. falsis crimibꝫ inocētes ī petere. ꝓgerere pecunias. trenis tm̄mō negociatōibꝫ intēdere/ q̄bꝫ salubrit ꝓsultū putarēt si mallent Aristotelē audire q̄s apl̄i p̄terire mādatū. Ille p̄ibus familias cōpulētis ꝓsiliū dat vt administrādarū facultatū atq; familie negociū ꝑuratoribꝫ īponāt/ ipi ꝙ sil' viuāt aut philosophent. Sz modicum miroꝝ apud istos Aristotelē ꝓtēni/ apō q̄s nihil valz apl̄oꝝ exēplū salubre q̄ ne ꝙbū dei relinq̄re cogerent septē diaconef p̄ misterio mēsaꝝ istituerūt. Hec sine lachrymis ispicere poterā aliū ꝓcubiatu pollui/ cui tm̄ vt puritatē ag̃elicā emulet ꝓnubiuz est intdictū. luxuriā ñ clā sz in ꝑpatulo hīe fedis factis feda ꝙba ꝓiūgere. dapibꝫ iplere ventrē. iebriari vino doctū ꝛ ad calicē vigilāti stertere naso. ꝛ mille mal' alīs ꝑpe cōspect. fluebāt mihi lachryme. nec fluere desinēt nisi malas istas radices peioꝝ germinū mr̄es succisas ag̃uero. ¶ Hā q̄d postremo de spe mēdaci ꝑferā? Quid sacerdotes sperare dicā/ vtꝝ sempiternā gl'az? Hec p̄fecto eoꝝ postrema cura ē Sz q̄d? Sperāt bñficia ꝓseq̄. sperāt emolimēta terrena. sub noua lege veterascūt. cū nouis p̄mīs eternisq; relictis ad legis moysi vetustatē resoluunt/ ꝛ ex schola credo stoicoꝝ nō certe x̄pi anoꝝ honores istos caducos bñficioꝝ ꝙtus p̄mia ducūt. Q̄d facturos nō existimo nisi ita oc'os ad opes honoresq; ꝙuerterēt vt onera nō aduerterēt. nisi honoꝝ dulcedinē ꝛ nō oneꝝ amaritudinē inspicerēt. An tibi videt nauclerus sūmis tēpestatibꝫ vsq; ad finē dieꝝ meoꝝ mari iactād? recte p̄remiū putare terrenū cōmodū q̄d tātis piculis ꝓiunctū viderit. Hō putabit inq̄s nisi tēpestatis īmemor. Letetꝝ q̄s viatoꝝ ꝑ laboꝝ p̄mio eā pecuniā sumpserit. quā nisi p̄ medios latrones p̄doneq; manu sp̄ portauerit possidere nō liceat? Nullus inq̄s nisi salutis oblitus. Ergo si in bñficiꝭ statū lubricū sempiterneq; pene nimis facile periculū ineſſe certū sit q̄s intelligens non eamagis suscipe metuat timoꝛe piculoꝝ q̄s q̄rat spe cōmodoꝝ? Quo circa soleo mirari quid hi sibi voluerūt qui p̄imū gr̄as expectatiuas applantauerūt? sed vt video iam dudū vera rez vocabula amissa sunt. Vabes itaq; vl' maxīas afflictōis mee causas q: dū oēs q̄ sua sunt q̄rūt nō que ieſu x̄pi/ ꝛ q̄d sibi vtile est q̄d nō multis/ dū suaui carnis pastui tm̄ carnales intēdūt. currūt ad honoresſ. onera reſciūt. querūt iocūda. molesta fugiūt. quod in alieo statu dulce viderint ad serape. quod in ꝑpo amaꝝ cognouerūt in alios p̄iudicere moliūt. Inde discoꝛdie lites/ scismata/ rixe/ simultates/ ꝛ totius ordis mei turpissima ꝓfusio. ¶ Quero dñe si ab his pestibꝫ hoc tpe liberabis ac restitues regnū israel? Et p̄coꝝ vt restituas? Q̄d facturū subide spero. Quippe spūalibꝫ litteris eruditissimos sacerdotes dei legē ignorare nō feres. vti sine dānatōis piculis ig̃norare nequeunt. Q̄d multis autoꝛitatibꝫ sacre scripture ꝓfirmarē. sz breuitati studendū est. ¶ Deniq; cū a puero te celestis religio susceptū adeo spūaliter viuere docuerit. vt id tibi in naturā ꝓuersū sit. a duocab spūales viros ad bñficia/ ab his carnales arcebis. Excludes q̄s spes īproba ad importune petendū īpulerit/ sz inuitos intrare coges q̄s q̄ipēdere terrena compatōne celestiū agnoueris. Exinde ꝓfusionē p̄ntis tp̄is reduces ad distinctōez oꝛdis. Loges quēq; suū tenere locū suo gradu ꝓtētari. officiū exercere oꝛdinis suscepti/ limites non excedere/ nō ꝑturbare terminos positos a patribꝫ. Jubebis quēlibet esse ꝓtētū mēsura statuū decēte. Et q̄m̄ p̄ue cupiditati terminū īponit nemo. tu oibꝫ p̄figere conaberis. Precipies semīare spūalia q̄ metūt carnalia. Et cōtra leges recte latas q̄s libet īportunitate petētiū fatigeris nūq; dispēsabis nisi aut necessitas vꝛgeat/ aut cōis p̄uocet vtilitas. Alioq̄n fuerit potꝰ crudel' dissipatio q̄s iusta dispēsatio. Caucbis dispēsatōem ip̄az lege cōioꝛē facere ne turpe sit si regulā sua vincat exceptio. ¶ Si hec feceris ad que te suscepti officij debitū astrigit. tū scismatū anulsis radicibꝫ pax ip̄a x̄piana sibi trax orbē denuo vēdicabit. Et in h̄ posita ē vnicū pacis stabile fūdamētū/ sine q̄ si q̄s edificare voluerit/ nihilo plus agit q̄s si det operā vt ḡuia tecta p̄ctibꝫ arū dincis supimponat. Morū coꝛruptio fuit p̄ma causa mali. q̄z moꝛ coꝛrectio erit p̄ma cā boni Uez h̄ laboꝛ hic opꝰ ē. nec h̄ facere possis. nisi te ꝓpinqui tui ac domestici inuenerit. Proinde gregoriano exēplo psuasus advocabis tibi tantoꝝ laboꝝ socios clericoꝝ ac religiosoꝝ q̄s p̄udētissimos ac optimos Ornab domū tuā scis/ p̄udētibꝫ /modestis/ integr?/ icoꝛrupt?. Q̄ā enī domū decz

fctitudo si nō tuā dñe? Certe pax pfutura ē tua vni? iusticia/si eā vicerit dissilis alio/rū affectio. Uteris subide mēbris tuis/re/gisq; sūmi secu? exēplū. quemadmodū ab illo discurrūt assidue spūs angelici ad ho/minū misteria. sic diriges p orbē terraꝝ pa cis nūcios. ¶ Uide tñ qlib; mēbris vtaris Sunt q̄dam palitica q̄ si volueris ī dextꝝ mouere/praue poti? ferenť in sinistrū. Pro inde magna cura tibi subeūda ē/ vt ad hoc ministerīū idonea diligas. Post habeb re/rū minorū curas/ vt huic maxime maior ac efficacior inseruias. Uide q̄so si careas one rib;. vide si q̄s alius tāta sollicitudie fatige tur q̄nta tu. Uere ß dixerim sūmus bonor summū onus. Sed ne te onus terreat si be ne mīstraueris sūmi oneris sūmū p̄mium. Uide deniq; si nō tibi incūbat cū eximio rege psallere. durū q̄dem sz vigilātes viri cā/ticū. Si dedero somnū oculis meis ꝛ palpe bris meis dormitatōz/et requem tpib; meis donec inueniā locū dño. Sz quē locum? Pacē nēpe. In pace fact? ē loc? ei?. Sz q̄/nam est hec pax? trāquilla bonoꝝ ꝯcordia Nō ē enī pax īpīs dicit dñs. Tolle igitur vicia/reduc virtutes. Redde mihi formā. redde vitā. redde etiā cū dño gtū locū iue/nire cū ß tpe regnū isrl restituer?. ¶ Dec ec/clesia tecū. Cui? voci; nihil aliō adūcio nisi p̄catōem hūilē. vt det deus dies vite ac robur ꝑfutis/vt sub tuo pōtificio pulchre pacis dilatatōez amplissimā videre possi/mus Amen.

¶ Finit

Incipit sermo eius

de habitus Massilie coram papa Bñdicto Anno. D. cccciū. nona nouēbris

D Enedic hereditati tue sanctissi me pr̄ Bñdicte. bñdic obsecra
b mus. vt fm nomē tuū sit ꝛlaus et opatio tua. det bñdictionem benedictus. quoniā absq; bñ/dictione p̄uia eloquiū nostrū. prius esset ī/nalidū. eloquiū inq; qō ego seruus tu? p parte et noīe hereditat? tue peculiaris/ que est vniuersitas parisien. p̄clarissima/absq; dubitatōe et p̄mogenita studiorū habitu/rus sum cū istis legatis suis p̄clarissimis ꝛ pbatissimis certe virs. S. t. fidelissimis. q̄bus associat? sum īmeritus/ꝛ dux verbi fact?. et hoc te ppicio pr̄ beatissime/te bñ/dicēte. te benigno. Alioq; nisi tu dñs dede ris benignitatē/terra nr̄a que est hereditas tua. q̄ pacto dabit fructū suū. Nisi benedi/ctōem dederit legislator/subditi q̄bus pas sibus ibūt de ꝑfute in virtutē? Deniq; nisi tu dñs iusseris benedicere/ q̄ ausu auderet parvitas mea coram summa tue btitudinis celsitudine in cōspectu hui? celebris con/uentus indignū os aperire. Igit Benedi cte pater sancte benedic tu mihi. benedic ꝛ hereditati tue. Banc ego benedictōis gra tiā reportare sperās a benivolētissimo ꝛ se renissimo S. t. spiritu/aperio rursus fidē/ter os meū/vtens cōpellatiōe singulari nō q̄dem p indignitate (procul nefas rale) sed p singulari dignitate sicut tua singular? est dignitas. ne qui? indigne ferat more istuꝝ loquendi ad deū/et priscā sanctorū patruꝝ ꝛ oratorū consuetudinē. et obsecrās dico p phetica impcatiōe. Benedic hereditati tue ¶ Hereditas hec tua cuius benedictōnem exptim? /duplex inuenit. vniuersal' et par/tialis. iuxta quod oratōem nostram in du os secernim? articulos. sicut ad duo pri/cipaliter missi sumus. ¶ Primū ꝛ hoc preci/puū est querere pacē sup isrl. hoc est sup eccl'iaꝝ. que ē vniuersal' hereditas tua. Be reditas mea isrl'ait ille cuius vicarius es ī terris. ꝛ a quo tu pastor illi. tu colon? ꝛ agri cola sūmus p̄latus es. Propterea sane cū beato Martino cui? instat celebritas/feli/cem hanc virtutū suaꝝ cōsūmationē exisi mare debes si pacē eccleſie integrā reliq;s ¶ Alter pinde nostre legatiōis articulus ē/ benedictōnem gratiarū postulare p altera hereditate tua quodāmodo peculiari. ꝛ q̄ ē eccl'iastice hereditatis pars q̄dā florētissi/ma et p̄clarissima et electa. pace aliaꝝ dixe/rim. De qua gloriari potes pphetica exul/tatione. eteni hereditas mea p̄clara ē mihi. Dec ē hūilis et devota. S. t. filia parisiē? vniuersitas/que cū iacob nō dimittit te ni si benedixeris ei. Surgente aurora benigni tatis tue ꝛ serenitatis tue. ¶ Eget nimium vtraq; hereditas ista bñdictiōe tua vt ape/riente te manū tuam/manū tue bñdictōis omnia impleank bonitate. et dñi sit salus. ꝛ sup populū tuū benedictio tua. Inuasit itaq; hereditatē eccl'ie aper de silua et singu laris ferus depast? est eam. Ques quoq; et ceteros armētorū greges. hoc est populos simplices ꝛ ois conditōis hoies miseran/do more et execrāda peni? diuisiōe disper serūt. ꝛ hereditatē tuā vexauerūt. Quā ego

olim cladem iuuenis pastorio carmine de/
ploras Etheus inquit. Heu gregis ipacata lu
es nimis. heu gue ruris extitū extpta. heu
pecoris sors altera sp. aut perit extno īsultu
suffert vl' acerbos /herēteq; cuti morbos
vicina ve dāna/qualia mysteriuz nūc patit
pec'/oīa postq; fato ꝓsa malo tēpus tulit
z fuit error/rixaq; pastor sub quē me z in
nocu' grex/ductorē trepidat/fugiūt ps al/
tera tibrim/ps rodanū nullo ī certo ps al/
tera sistit. ¶Tuū ꝓo ē pr̄ btissime talib' he/
reditatis tue calamitatib' obuiare. sue ꝺsola
tōi opem ferre. suū q; maledictōis scismati
ce obprobriū ī bñdictōez pacis decorā z fe
cūdā īmutare. Oues in hac hereditate tua
dispse sunt/tu eas collige. ꝓfracte sūt/tu alli
ga. saucie sūt/tu sana. errātes sē/tu reuoca.
pdite sūt/tu eas q̄sitas z iuētas ꝓpr̄is hu
meris et beatis/benign' īponēs gregi suo cō
socia. Q3 si aliq̄ fortassis miserabili vicissi/
tudine mutate sūt ī lupos z beluas ferocis
z seuas. vt de socijs vlixis p circē poetica z
moral' ē narratio. tu eas nō enecare/nō pde
re volueris. Bonis q̄dē z dischol' debitor es
sapiētib' et insipiētib'. Sz potenti virtute
bñdictōis tue ī mīficordia et māsuetudīe/
tales rursus ī ouiū simplicitatē trāsforma
re stude. Si ꝓsa ē ps hereditatis tue ī ama/
ritudinē z salsuginē/ob pestifer' scisma ī si
militudinē horrēdi dextri z vaste solitudis.
sicubi p vuis labrusce. p frugib' infelix lo
liū z steriles dñank auene/vt poeta loquit.
z vt scr̄ptura ait/sicubi era maledicta spinas
z tribulos germiat. Flabit dñe spūs tuus
bon' z suauis z fluēt aq̄ gr̄az. pinguescent
speciosa deserti. z tue bñdictōis irroratōe re
nouabit facies terre. facies vniuersal' here/
ditatis tue. Nā z mīrem humoris phi lunā
vocāt. ¶At dices. magna sūt ista nimis et
supā ꝓtutē hoīs posita. Magna sūt nec infi
cior pr̄ btissime. imo maxima. sz ꝓt' dei cui
inniti te ꝓuenit īmēsa ē. Oīa possum (inq̄t
apl's) in eo q̄ me ꝓfortat xp̄s Sz maledict'
q̄ ꝓfidit ī hoīe. z ponit carnē brachiū suum
Magna sūt/ppter ea mag' egēt studio. cura/
sollicitudīe vigilijs et labore. Nā vbi intē/
deris ingeniū valet/ait Juli' cesar apō Sa
lustiū. Magna sūt/ppter deserēda sūt exi
gua. et disptiēda linq̄ndaq; minoribus. In
h opus vnū p̄cellētissimū figēdi sūt ꝓside/
ratōis ocli. mittēda ē man' ad fortia. tpus
q̄z res oīm p̄ciosissima/in alijs nō nisi par
cissima raritate dispēsandū Hlioq̄n tale ali
q̄d fieret q̄si q̄s piscaret hamo aureo. iuxta
ꝓbū vni' e cesarib'. aut q̄si vile aliq̄d q̄reret
in tenebris cū cereo centū aureoz. Hlioq̄n p
terea r̄dīret illa iculpatio hietro ad moysen
Stulto labore ꝓsumeris. Sic Petr' clemē
tē. Sic Bernard' eugeniū. imo sic apl'us
discipulū suū carissimū monuerūt. Nemo
militās zc̄. Secl'aria iudicia zc̄. Et ī acti/
bus apl'oz. Nō ē equū zc̄. Notiora sūt hec
q̄z vt allegatiōib' īdigeāt. Mag' deniq; sūt
ista pacis vniuersal' opa. quāobrē ea tecuz a
m'tis q̄rere ꝓuenit. Haz vulgato ꝓuerbio
q̄ō a pl'ib' q̄rit citi' īuenit. Et vbi duo vel
tres ꝓgregati sunt ī noīe meo zc̄. inq̄t xp̄s
zc̄. Et q̄s ē o de' eq̄ssime/q̄s est ex xp̄ianis
eccl'ie filijs. q̄ nō inniti debeat p̄ sua portō
ne z vocatōe tāti opitulari miserijs? Quis
tā luctuose desolatōi? q̄s labefactōi tāte be
reditatis tue nō ꝓdolebit. z ꝓdolēs q̄s p vi/
ribus nō obuiabit? Sz neq; h̄ ꝓhibere q̄q;
nisi mētis inops voluerit vt ī cōi pic'lo cō
mūne sit auxilium. ¶Q3 si pax pspe succesit
bacten' labor p̄limoz/nō ideo despandū.
nō succēsēdū eis. nō spernēde prsus opere
Nō ē ī medico sp releuet vt eger. Nec sp fe
riet qōcūq; minabit arc'. Neq; enī q̄ plan
tat neq; q̄ rigat ē aliq̄d sz q̄ incremētuz dat
xp̄s. Et nō mētiebat q̄ dixit. timide sūt et ī
certe puidētie nr̄e. Si p' p̄mū naufragiuz
nauta nauē. et post p̄ma vulnera miles aci
em. et post vnā sterilitatē rustic' agrū dese/
reret. ascribere h̄ nō cautele sz ignauie. z q̄
sic ꝓsuleret/ageret insulse. Beniamite iussu
dñi bis descēderūt in pliū. bis victi sūt. vt
p̄mū purgati. hūiliati z eruditi/victoriaz
tercio plio sortirent. Sup oīa post opitu/
latōem diuinā si pacē vniuersalē q̄rim'. nō
inefficaciter p̄q̄ram' /q̄rat necesse ē cōcor
vnio bui' obediētie tecū. p.b. et secū. h̄ ē in
capite z mēbris. p̄ftim ī p̄clarissimo/potētis
simo cbristianissimo frācie regno. cui' lau
des q̄ p se celebres sūt/nō enūero Pax ma
le p scisma z contētōes q̄rit. Nā vbi diuisio
pseuerat/audiat q̄ oē regnū ītra se diuisuz
desolabitur. et quia ꝓueniet nulli q̄ secū dis
sidet ipe. Absint igit̄ pcul oīes animosita
tes odiose. Non fiat aspectus retrorsū in q̄
bus piculis z pcellis nauis eccl'ie hacten'
iactata sit/sz docti ab apl'o extēdētes nos et
velū in anteriora/portū pacis optatū con
cordi laboris annisu petamus. Docēt nos
histore gentiliū/p̄sertim romanoz consu
lum. qui licet aliunde dissiderent bostiliter

mox ī amicicīā ꝓueniebāt dum reip̄ublice pax ⁊ vtilitas q̄rerek. Hoc T. liuius. ℔ valerius exēplis docēt/et vetere grecoꝝ īstituto charistia seu ꝓmūis gr̄a fiebat p ꝓmūi vtilitate. nō prsus dissimilik ab āno iubileo iudeorū. Q; si filij isrl aio pacifico ibant ad pliū. filij eccl'ie q̄b animis debēt q̄rere pacis bonū: Si herodes ⁊ pilat⁹ facti sūt amici ad pseq̄nduz xp̄m/q̄lis dz esse pax ad eundē adorādū: ¶ His exēplis cū certa ratiōe p̄mota hūilis ⁊ deuota. S.t. filia. q̄ꝫ p mū vniuit se ī se reuocās oēs p̄ditos a suo ꝓsortio vl' gremio quōlibet alienatos. ⁊ ad honores p̄stinos restituēs. monēs insup ⁊ maternal' iubēs vt iniuriaꝝ p̄teritaꝝ nēo memor sit amplī⁹/ſz honori mr̄is ⁊ vtilitati pacis oīa ꝓdonenk. Recedāt vetera. noua sint oīa. q̄tin⁹ liberioribꝫ animis eo pax vniuersal' q̄rak/q̄ nulla particularis obstiterit discordia. Cōcordia (inq̄t Salusti⁹) parueres crescūt/discordia maxīe dilabūk Quidq̄ ꝓcordiā fratꝝ p̄dicatorū antea fere despatā opata ē. cōmemorās ⁊ lr̄is suis inserēs zelū g̃ndē quē p eadem ꝓcordia dudū parisi⁹ oñderas/studēs in ℔ ⁊ sperans filia tua/tue sc̄itati ñ mediocrik ꝓplacere. ¶ Habes igik p̄ btissime filiā pacificaz/et euāgelice btitudinis p̄ticipē. dignā insup q̄ ad pacē vniuersal' hereditatꝫ tue q̄rēdaz admittak. vt dicat ex sn̄ia. Facta sū cora eo q̄si pacē repiens. Scit ipa qm̄ tale ē pacis bonū/vt mlta ppk eā tolerare. multa īdulgere. dissimulare plīma. q̄ vl' corrigi vl' ad regulā duci neq̄ūt opꝫ. Hoc sc̄i p̄res scriptis suis/℔ exēplis docuerūt Habēk ī pmptu dicta eorum ī decretis et alibi copiose. Sed eoꝝ dicta nūc allegare q̄tādo coram sciētibꝫ legē loq̄r. et vbi res ī se pspicua ē/supfluū ne dicam⁹ curiosū iudicam⁹. ⁊ a sanctoꝝ patrū vestigijs alienū. qr et ostētatōz redolet/⁊ cicatricosam fluidāq̄ reddit orationē. ¶ Ozik ex p̄missis ꝓseq̄nt intellectus dicti illi⁹ saluberrimi et verissimi si sane capiak. q̄ ꝓmūis error facit ius. ℔ ē q̄ plat⁹ dñante opinione etiā erronea ī subdit⁹/mlta vel agere vl' omittere teneak. q̄lia si faceret aūt dissimularet opiniōe hmōi nō extante/ipe gui delicto teneret obnoxi⁹. Que doctrina p̄senti negocio accōmodatissima ē/si iā eā dilatare liceret. ſz ozō nr̄a cert⁹ coartāda est limitibꝫ. ⁊ ad alia deproperat. ¶ Attamē p̄tergredi vllo mō neq̄ possum nec debeo. dū ad ꝓcordē bul' obediētie vnitatē exhortor suadēs iiuriarum q̄rūlibet obliuisci. q̄n sūmā tue māsuetudis ⁊ mititatꝫ laudē admirer/que exēplū māsuetudinū dauid īsecuta. caput ad maledictōez iclinauit. vt a dño bñdictōez p maledictiōe reportaret/⁊ bñdictōe hereditatē possideret. Et cū iuda machabeo essꝫ mēoria tua ī eternū ī bñdictōe. Ecce sathan accepta a deo licētia (alioq̄n q̄d ipe potuisset) pcussit te plagꝫ multis tribulatōnū ⁊ angustiaꝝ. iustissime q̄dē in ordine ad p̄uidētissimā dei dispositōez. q̄niā iust⁹ ē in oīb⁹ vīs suis. ⁊ sctūs in oīb⁹ opib⁹ suis. Per cui⁹ p̄uidētiā fit vt diligētibꝫ deū oīa cooperenk ī bonū. Et q̄ ēm merita plebiū disponit vitā rectoꝝ. vt ait Bre go. q̄ etiā pp̄o filio nō pepcit q̄n eū saturaret obp̄obrijs. Demū nihilomin⁹ has cō motōes puersissimo intētōis fine mihi suscitasse videk. Ad q̄d: Himirū vt essent pedib⁹ tuis in laqueū ⁊ offensiōes et scādalū. Quo pacto sic: Ut anim⁹ tu⁹ generosus ī indignatōz ⁊ de īdignatiōe ī impatiētiā. et de hac ī odiū et diffidentiā ⁊ suspitōes anxias ⁊ trepidas q̄ mlt⁹ supplātarūt laberek. ⁊ ī vindicādi libidinē excād esceret. ⁊ vt tādē abiecta māsuetudie dimisso oīi ꝓsilio ad postremū oīi studio p̄secutōnis ecclesiastice pacꝫ/spūs tu⁹ natura mitꝫ ⁊ suauis ad solā vindicte carnificinā sub zeli iusti specie rapek. lacerareteq̄ oues p̄pas. p̄tereret. abīceret dissiparet. ⁊ ppk suspitōes īfidas ⁊ turbidas. res oēs timide gelideq̄ mīstraret. q̄lī arte venatores apros ī p̄paz irritāt necē. ⁊ lepusculos p vanā penne volitātis formidinē ī verū tradūt piculum et laqueū. Ait bñdictus dñs et bñdict⁹ tu. q̄niā laq̄us iste desiderij vindicte ꝓtritus est Tua q̄ppe māsuetudo nō solū nō sublata ē a. S.t. his fraudib⁹. ſz mira q̄dā effulgentia magis ⁊ magꝫ emicuit/vsq̄ ad quēdaz intuētū stupoꝝ. vsq̄ ad pias lachrymas audiētiū/et ad exēplū mēoriale ⁊ ꝑe christianū apō oēs generatōes posteroꝝ. Que exempla oīa si referre voluero nitar incassuz p̄ius tp̄us et lingua deficiēt. ¶ Unū tñ ex innūerꝫ (qō fidelissima relatōe didici) ꝓmemorek exēplū qō dū parisi⁹ in ēmōe publico restitutōis p pte regꝫ feria scōa post pēthecost. coram populosissima ⁊ celeberrima vtriusq̄ stat⁹ freq̄ntia retulissem illud suis suspirijs altis et subditis tacētes approbarūt et ñ pauci ad pias vsq̄ lachrymas (nec mirādū) ꝓpūctisūt. ¶ Postq̄ sequentibus

vndiqꝫ ītumescētibusqꝫ ꝓcellis circa nauē
eccl'ie tu mystic⁹ Jonas ꝓiect⁹ es ī mare.
ℏ ē ī amaritudinē tribulatōis. nō deseruit
te de⁹. ſꝫ mirabilit ī vētre sacri palacij velut
ī vētre ceti ꝓfuatū eduxit ad litt⁹ libtatſ. ⁊
facta ē trāq̄llitas maior. Tota q̄ppe obedi
entia ista a tumultu siluit. Eo tūc venit ad
verēdā tue celsitudis p̄sentiā hō q̄dā nō in
fime fortune q̄ vltro ꝓfessus ē te p̄ez ⁊ dñz
suū imo nr̄m oim te christū dñi nedū ipie
tāgere ſꝫ crudeli iauditoqꝫ patricidio īterfi
cere sel' ⁊ itez voluisse. Expauerūt opinor
q̄ aderāt/q̄ frōte vir tāti sacrilegij/vir tā ne
farij facinor⁊ ꝓsci⁹ nō solū ℏ facere/ſꝫ vl' cō
parere p̄sūpsisset. Vl'ti cepert torquos ī euz
oc'los flectere. dētiby fremere. vix man⁹ ꝓti
nere. nisi q̄ tuā expectabāt sniaz. ⁊ q̄lē expe
ctabāt: nisi vt diceres. tollat ipi⁹ /exturbet
sacrileg⁹. ligatſ manib⁹ et pedib⁹ trahat ad
carcerē vt tradat ī mortē. Atꝫo tu nihil ho
rū dixisti p̄ clemētissime /ſꝫ mificordie et
māsuetudis sinū apiens/⁊ clemētie virgaz
extēdens/poccupasti ꝓfitētē reū p⁹ q̄ꝫ ꝑba
orōis ꝓlessꝫ. serenissimo q̄z vultu ⁊ ꝑbis
suauib⁹ plenā p̄cōcepti hui⁹ flagicij veniā
īdulsisti. vincens ī bono malū. et cui⁹ esses
spūs/cui⁹ isup vicarⁱ⁹ facto certissimo pa
lā docēs. Doc egisse nōne fatſ erat ad mifi
cordiā: Addita ē assecuratio/ trepidare ve
tās iureiurādo firmata. Nā fit cui ml'tū di
mittit ml'tū inḡt⁹ si ꝺ dimissiōe hesitauerit
Dixit nāqꝫ spūs tu⁹ bon⁹ ⁊ suauis. ℏ faciat
mihi dñs/⁊ ℏ addat/si vllas vnq̄ꝫ aduersū
te odij vl' vidicte reliq̄as apꝺ me fuauero.
imo si quā penā ī te posteri⁹ exercere volu
ero. illa ī caput meū ꝓcadat. Hec indul
gētiā tm̄ mō ego p̄sto si deicepſ bñ te habu
eris. ſꝫ ⁊ tibi tuisqꝫ sil'ib⁹ oib⁹ bñficētiā pol
liceor āpliorē. O dignissimā sūmo pōtifi
ce vocē. O rñsū diuīo viro ꝓuenientissimuz.
O factū mificordie singularſ. qꝺ p̄em et
pastorē euāgelicū repñtat. Qui p⁹ ꝓsecutō
nes paulū. post trinā negatōz perꝫ. et post
portōem hereditatſ luxurioſe ꝓsūptā/iuni
orē filiū pl⁹ amauit. O diuinū factū quod
vtinā oēs ppl'i oēs q̄quauersū natōnes au
diret/tū p exēplo et imitatōe/tū p arguēdo
mēdacij eos q̄ terigiduz et austerꝫ /aut ire
memorē crimiari moliūt. Hec ē plane vi
ctoria xp̄iana/iurias et iras ñ iurijs ⁊ ira
ſꝫ mificordia ⁊ māsuetudie vincere. ⁊ imi
tari eū q̄ etiā ī cruce posit⁹ dixit. p̄ ig̃sce:
rē. Sic btissimus martin⁹ cū vrgeret/ vt
Briccij sibi ꝓtumelioſū abij ceret. Si in
q̄t christ⁹ iudā martin⁹ cur ñ briccij tole
rabit: ¶ Sileāt nūc histozie gētiliū q̄ suoz⁹ T
q̄ndā p̄ncipū māsuetudinē amplissimis ℣
bis extulerī. vt Seneca neronē in duobus
volumīb⁹. Licero Juliū cesarē in orōibus
Suetoni⁹ Octauianū augustū ī histozijſ.
et alij alios/ꝓpantes eos vel asilo romuli/
vel ciuitatib⁹ refugij. vel tēplo mificordie
q̄le describit Stati⁹ thebaidos. Siq̄dez
incōpabil' est istoz laus ad tuā gl'iaz/ sicut
vmbra ad serenā lucē. fum⁹ obscur⁹ ad pu
rū ignē. palea volatilis ad solidū granū. ī
mo sicut viciū ad virtutē. Ipa ei taliū mā
suetudo non p diuīo honore et auctozitate
quā spernebāt ⁊ tu colis vnicā ſꝫ inanē ia
ctātiā quā tu calcas/anhelabat. Collauda
būt alij cruētas belloz victorias ⁊ ambiti
osos ex his triūphos mirabūt. Pl⁹ apud
me valz assertio sapiētis. q̄ melior ē sapiēs
viro forti. ⁊ q̄ dñat aio suo expugnatore vr
biū. Quā sniam alij⁹ ℣bis lyric⁹ explicat.
Lati⁹ regnes fragilē domādo spm̄/q̄ꝫ si li
diā remotis gadib⁹ iūgas. ⁊ vterqꝫ penus
fuiat vni. ¶ Quāobrē agḡsce p̄ btissime cū
q̄nta ꝓscie securitate. cū q̄li serēitate cordis
fas habz dicere religiosissima deuotio tua/
dū crebro vl' orat vl' missam celebrat. Pat
dimitte mihi debita mea sic⁊ ego dimitto
debitoribus meis. Et rursus cū ꝓpha. Dñe
deus me⁹ si feci istō. si ē iniq̄tas ī manibus
meis ⁊c. Ita p̄ btissime imitaris christū.
q̄ cū malediceret nō maledicebat. q̄ tēpta
tus ē p oia vt mificoz⁊ fieret. quē videm⁹
ppter passiōem gl'ia et honore coronatuz.
Tātūmodo nō eripiat tibi blāda ꝓspitas
mificordiā illā. illā patiaz pene diuinam/
quā seuiēs aduersitas ⁊ fuauit ⁊ reddidit
clariorē. Da veniā si scrupulosior sim ī hac
pte. Nā fit aliq̄n suadēte pacꝫ iimico/nūc p
se/nūc p adulatores q̄ sūt arma sua ⁊ sagit
te vt hō q̄ calamitate p̄ssus eq̄nimit oia ne
dū tolerauerat ſꝫ indulserat postmodū suc
cedētib⁹ p̄spis repetit oia a debitoribus suis
cū rigore ⁊ fenore. vt appareat indulgētiaz
ꝓrē nō ex ℣tute ſꝫ vindicandi impossibili
tate natā. nec dimisisse ex corde. ſꝫ in temp⁹
more simiaz distulisse. Non cadat in hanc
exprobrationē vera ⁊ pfecta dilectōnis tue
mansuetudo/neq̄ꝫ fallat eā simulacꝫ fictū
iusticie/ q̄si nō melius sit vicisse mala p in
dulgentiā q̄ꝫ seueritatē/ q̄si rursus nō sit p
clarissima iustitia īdulsisse supplicib⁹ ⁊ sub

Uditis ꝓpecisse. ¶Sic mi ſic cordiã ⁊ gr̃az inueniãs in ꝓſpectu tremẽdi iudicij dei. q̃ ſub bullis patẽtib⁹ ꝑmiſit mi ſicordiã mi ſicordib⁹/q̃ ſeu dimiſſa nõ repetit/q̃ iuſſit nõ eſſe memorẽ iniurie ciuiũ ſuor. Sic in oratiõe tua ꝓfitẽs dño exaudiar⁹ ⁊ nõ audias horrẽdũ illud ĩproperiũ dñi irascẽtis. Seruenecꝫ nonne oẽ debitũ dimiſi tibi ⁊c. Sic ꝓterea cũ dauid ꝓſeq̃ris ſedẽ regni in miſericordia. ⁊ mititate poſſideas terraz ⁊ delecteris in multitudine pacis ſup eã. ¶Tandẽ ꝑ mititatẽ doceat te dñs vias ſuas vt abſq̃ offendiculis ad ĩpatiẽtie lapidẽ dirigat pedes tuos in viã pacis. quã a te pacẽ petim⁹ pr̃ btiſſime dicẽtes. Bñdic hereditati tue. Nõ q̃ſi bũana ꝓtus q̃libet bãc pacẽ ꝓbere nõ inſufficiẽs ſit ⁊ ĩfirma /niſi maior agat de⁹ vt apud Uirgiliũ ẽ. ꝓſertim in tã deſperato ⁊ radicato ſciſmate/ qõ eſt q̃ſi cãcer egreſcẽs medẽdo/ ⁊ ĩgreſſibile dedali labyrĩthus. ⁊ caput hydre fabuloſe ſua reſciſſione fecũdius/ita vt piſſevideak ꝓſiliũ a ſapiẽtib⁹ ⁊ dicere ꝓueniat cuz Joſaphat rege. Cũ ĩgramus q̃d agere debemus ℔ ſolũ habem⁹ reſidui/vt oculos nr̃os ad te dirigamus. Scimus nihilomin⁹ te poſt deũ cuius vicari⁹ es decere. Scim⁹ ad te hierarchicã ſup̃mũ ſpectare bñdictõez hmõi hereditatis eccl'iaſtice. vt fiat pax in dieb⁹ noſtris. ⁊ tu maxim⁹ inc mõtes ſuſcipias pacẽ pp'lo. Qõ ſi pficis bñdictus eris in oẽs generatões/ ⁊ mẽoriã eternaz his q̃ poſt te futuri ſunt relinques. Si naũt nõ pfeceris inchoaueris tñ ⁊ elaboraueris bõa ⁊ ãtiq̃ fide/diligẽti ſtudio. pia ⁊ hũili volũtate/p te ⁊ tuos (tui q̃ppe ſunt oẽs) nõ pdeꝫ merces tua. nõ laus. nõ gl'ia. res ĩpa ꝓdẽnabit mẽdacij eos q̃ vel ĩgrãtia vel liuore crimiñanc ſummã. t. S. dignitatẽ tuã vigilantiã. tuã charitatẽ. Facis ℔ ſedulo. Ita ei te facere ⁊ me ſentire equũ ẽ. ¶Sz q̃ ãpli⁹ ſtimuleris ad agendũ/aſcẽde frequẽter ſublimẽ mẽtis tue lucẽ/leuãdo te ſup te vbi deſpectis e ſurſum terris/verſus iugiꝫ ⁊ acrie añ mẽtis oculos in lumĩe fidei. in ſublimitate ſpei. ĩ latitudĩe charitatis cũ illo q̃ ait. Cogitaui dies ãtiq̃s ⁊c. Uideas inq̃ acute/q̃ nihil ſit oẽ illud qõ mũd⁹ affert gl'e iocũditat⁹ potẽtie. q̃ vana. q̃ lubrica ⁊ vẽto ſõnioꝫ ſimillima. ĩmo q̃ ãriaꝫ amaritudinib⁹ reſpſa. triſtiſſima ſint oĩa Ecce oẽs morimur ⁊ q̃ſi aq̃ fluẽtes dilabimur ſup terrã hodie rex. cras papa moꝛiꝫ. Ehcu fugaces poſthume labunꝫ ãni /deflet Oratiꝰ ⁊ tragicus. Propat curſu vita citato volucriq̃ die rota p̃cipitis voluiꝫ ãni. ⁊ naſo. Uolabat irrepabile tp̃s. ⁊ nihil ẽ ãnis velocius. Et ẽ oĩuz horribiliſſimũ qõ dr̃. qz ĩ p̃ncto ad ĩferna deſcẽdũt. ⁊ Ite maledicti ĩ ignẽ eternũ. Cetez q̃d q̃ſo vſq̃ ẽ tã altũ aut p̃cioſũ p q̃ vl' adipiſcẽdo vl' retinẽdo generoſus anim⁹ ⁊ diuinoꝛ ꝓſci⁹ ſe pdere ⁊ alios turbare dignũ ducat. Uiderat ℔ ex alto q̃ tã ſapiẽter exclamauit. Uanitas vanitatuz ⁊ oĩa vanitas. Quã ſentẽtiã ſi ſapent /imo vt ſapent/deberẽt oẽs ĩ ptãtib⁹ ꝓſtituti ẽm Chriſt. ꝓſiliũ ſcriptũ hr̃e in ianuis ſuis. in penetralib⁹/in frontib⁹. ⁊ maxĩe ĩ cordibus ſuis. Amplius ſi filij hui⁹ ſeculi tã auida ſolicitudie curãt pitura/adeo vt cũ eis pire nõ formidẽt/obſurdeſcẽtes ad illã increpatiõez ꝓphetica. Filij hoĩuz vſq̃q̃ gui corde ⁊c. Filios igiꝫ lucis. imo te pr̃em hmõi filioꝛ. q̃tã apponere decet curã. q̃t laboreſ q̃s vigilias. vbi de reb⁹ etnis agiꝫ. vbi exꝛ ⁊ vnice expaueſcẽdũ. p aĩab⁹ tractak d ãnatiõis piculũ. Nõ ẽ iſta lis de pauper regno/ vt apd Staciũ ponit. neq̃ de lana capna vt Satyricus ait/de vita ⁊ morte ppetuis res ꝓſak agitak ⁊ q̃riꝫ. ¶Q3 ſi paſtoral' pſidẽtie delectet aliquẽ honoꝛ volatil' ⁊ nomẽ iane. creat eũ diſtrictũ iudicẽ. examẽ ĩ reddẽda d ouiũ ſalute ⁊ nũero rõeꝫ. gſcat q̃m poſit⁹ ẽ/ñ ĩ dſtructõz ſz edificatõz/nõ ad ociũ ſz laborẽ. ⁊ vt ꝑ eũ iuxta ꝓbũ maximi r'gis artarxerꝛ ſecluſo abuſu potẽtie/ſb diti optata cũctis mortlib⁹ pace pfruãt. q̃m h ẽ finis oĩs potẽtat⁹ tã ſecl'ar⁹ q̃ſ ſpũal' ¶Sz ad te ꝓuertor pr̃ ſctẽ. Fige p̃coꝛ ĩ ipa ſublimitate meditatõis tue ſpõſã eccl'iaz talib⁹ vtẽtẽ q̃rul' plãgoꝛib⁹. Ehcu q̃s ꝓſolabiꝫ anxiã. Et q̃s deſolate q̃s plaga crudeli pcuſſe medebiꝫ. Inc has ãguſtias q̃ me circũuallarꝛ vndiq̃z/q̃le dabiꝫ effugiũ/q̃ſ mei miſebiꝫ. Ego illa ſpõſa regis etni quã oli vidit vn⁹ ex filijſ meis nouã deſcẽdẽdã d celo q̃ſi ſpõſã ornatã viro ſuo. Ego lota ĩ ſãguĩe agni ĩmacl'ati. ego tot ſudoꝛib⁹ ⁊ ſanguĩb⁹ martyꝛ ĩnumerabiliũ ſtabilita. violis ꝓfeſſoꝛ. lilijs ꝟginũ coꝛonata. Ego tanta deuotõne p̃ncipũ vſq̃ ad inuidiã dotata oꝛnata/diues facta. Nũc heu velut miſella ⁊ ancilla deijciꝛ/p̃moꝛ deſpicioꝛ. Filios enutriui ⁊ exaltaui. ipi aũt ſpreuerũt me/⁊ facti ſunt hoſtes in capite. Pacem inſuper iocundiſſimum in celo et in terra bonuz qua me dotauerat

sponsus meꝰ nascens ꝑdicās mortēs resurgens ⁊ regnās/ꝓuerterūt ī scisma pniciosissimū.qđ iā ąnqꝫ lustris me ꝑ oēs artus miseris modis depascit et absumit. Pro mea olim defensiōe certamē erat vsqꝫ ad mortē. ⁊ mō nihil alīđ agi vl' ąri videt a multꝭ q̄ꝫ vt corruā.⁊ mirabili labefactiōe deficiā et hostib⁹ meis ludibriū fiā. Ecce ꝥsa sūt oīa fere ī ꝓtrariū ꝓris mee institutōis discipline ⁊ decoris/ornata ornamēta/dū ꝑ corōa hūilitatis puluis fedus vanitatis/⁊ ꝑ croceis spūalitatꝭ stercora sola tēporalitatꝭ amplexant.et erigit sup me sapientia aīalis et terrena ⁊ diabolica/ repudiata ea q̄ ꝺ esursum est pacifica ⁊ ąeta.¶Si hīs tecū eccle sia planctib⁹ loq̄ret.p.b. noui miserationez animi tui/q̄ ab vtero egressa ē tecū.ꝓtinere nō posses ąn erūperēt lachrγme ab oculis tuis.ąn ad succurrēdū inflāmaret totꝰ zelus tuꝰ iā suceēsus/et diceret ex intimo cordis suspirio.Dñe sup hac desolatōne añ te oīe desideriū meū. ⁊ gemitus meꝰ a te nō ē absc̄ditus.Succurre/fer opē.vt q̄d natus sū videre mala gēt̄ meæ.Rapidos rector ꝓme fluctus.⁊ q̄ celū regis īmēsū firma stabiles federe terras ⁊ dispsiōes ísrael
B ꝓgrega.¶Sed q̄d agor.Quorsum rapior? Quid mineruaz(vt dicit)impudēs doceor? Premeditata sūt nāqꝫ apud tuā ꝓsideratiōē assidue ⁊ acriter talia salutis monita. Nihilominus patere.p. b.patere obsecro ꝓmone facere te ⁊ orare ꝑ pte deuotissime filie tue vt facias qđ facꝭ.Nā equū etiā spō te velocē calcar adiuuat.Fac vt calcata seculi pōpa et iniq̄s fabulatōib⁹ eius .vt nullis retrahētib⁹ vncis viciosaꝝ passionū. ñ ira.nō odio.nō spe.nō gaudio fallacib⁹(melioribꝫ nāqꝫ hospitib⁹ digna ē sctitas tua) abiecta rursus adulatoꝝ peste oīa ad gr̄az/ nihil ad ꝓitatē loq̄ntiū ⁊ claudētiū ianuā veritati.ac scrupulos varios (vt soli dilige re videant)ingerētiū .ꝺ q̄ꝫ vno dixit comicus.Dic ꝓfecto ex stultꝭ insanos facit. Et q̄ sē stultiꝭ vtiq̄ vanegl'iosi.prudētes ī oculis suis/prudētie sue ĩitētes. Dis inq̄ꝫ ꝑ culpulsis tu totꝰ cū pacificꝭ q̄ nō oderunt pacē cogites ea q̄ ad pacē sūt hierl'm.totus inuigiles implere id qđ ꝑ mr̄e ecclia petit a te filia vtriusq̄ velut alta colūba noe.ferens ramū pacifere oliue/ꝑ nos hūiles nūcios/clamitās pia sollicitudīe.Bñdic hereditati tue.vt nob ꝓtingat illđ ꝓphe.Dñs bñdicet ppl'o suo ī pace.¶Sed quō et ąb vūs bñdices ppl'o tuo in pace/ si ꝑgat aliq̄s pticulariꝰ inąrere?iubet hic hūilis ⁊ deuota S.t.filia ąescere ne suos pr̄es.te vicz ⁊ regē francie christianissimū /aut legatos ab eodē ꝑuenire arrogātiꝰ videat. sīl' quia publicam et celebrē audiētiā sup hac pacis materia /si ⁊ dum tpus fuerit bñplaciti tui supplicat et sperat obtinere/exhortatura lati ⁊ forte pticulariꝰ vt bñdicas eccl'iastice hereditati tue. Et tantūdem dictū sit de ꝓmo legatōis nr̄e articulo.

Upest alter et postremꝰ nr̄e legatō
S nis articulꝰ/ cuiꝰ ideo lōge breuior erit expeditio q̄ꝫ ꝓris. qr licz necessariꝰ exīstat/eū tū neq̄ tāte dignitatis neq̄ paris difficultatis exīstimo. Dic supplicamus vt bñdicas hereditati partiali.⁊ q̄dā modo peculiari.segregāgo pluuiā volūtariā huic hereditati tue.⁊ qm̄ infirmata ē ꝑ tenuitate et multis incōmodis/tu pfice eā. quā tua tuoꝝ q̄ꝫ ꝑdecessoꝝ dextra plātauit Preueniſti nos p.b.in bñdictōib⁹ dulcedinis.heri in osculo pacꝭ.ꝑdem in odore bone fame māsuetudinis ⁊ liberalitatꝭ tue.vt hāc a te bñdictōem petere/hāc spe certa ꝑ sumere auderem⁹. Deniq̄ꝫ iā puēros subleq̄ris.dū aures tue.S.tā beniuolas oratōi nr̄e ꝑbet tua pastoralis sollicitudo .recogitās vt arbitror qm̄ filia tua ꝓmogenita est studioꝝ cuiꝰ ꝓmogenīture rōe ꝓpetit bñdictio de roꝛeceli desup/⁊ de pinguedīe terre.hoc est in spūali ⁊ tpali ꝓuisiōe. ¶Rursus qr exēplo Axe filie Caleph suspirat sedēs sup asinā.calcās.ſ.oēm brutalitatē/petens bñdictōem a te pr̄e suo.vis eā a libera litate pr̄nitatis tue/irriguū inferi⁹ et irriguum supius expectare?Dic igit̄ ꝥbū Booz ad Ruth.Bñdicta es filia a dño q̄cq̄d dixeris mihi ℔ faciā tibi. Et ita fac pr̄ btissime vt sit ante te odor filie tue.sic odor agri pleni cui bñdixit dñs.Et bñ ager plen⁹ est filia tua parisien. vniuersitas.imo nihil errauero si eā appellauero padisum voluptatis.in q̄ est lignū sciētie boni ⁊ mali.⁊ fons sciētie in q̄ttuor facultatū flumia ꝓdiuisus irrigans vniuersaz supficiē terre. Tu huiꝰ possessor es.tu pastor ⁊ cultor /vt operaris et custodias illā tāq̄ agricolturā viuā /vt Xristo .loq̄tur in polit̄. Ubi sub mysterio nihil deest eoꝝ q̄ egregiꝰ poeta Virgiliꝰ in georgicꝭ.et Palladiꝰ in de agricultura /de hereditate agraria cōscripserūt.distīguēt̄ agrū q̄druplicē/q̄lē figuralit̄ in hereditate

tua fm q̄druplicē facultatē repimus Un⁹ ager est aprīcus ⁊ florifer p apīb⁹ / figurās sub q̄dam approp̄atōe facultatē theologie Alius ē pascualis p ouīb⁹ et domestic⁹ ani mātīb⁹ figurās facultatē decretorū. Alter frugifer p hoīm vita / figurās facultatē me dicine. Quart⁹ vitifer ⁊ pomifer ī oī gene re suo figurās typice artiū facultatē. ¶ Tu um est igit hereditatē tuā hāc bñdicere co lere ⁊ augere / vt fructū suum det in tp̄e suo. Ecce ip̄i theologi velut apes intellectuales p̄uolitāt ī hereditate tua / flores sacrorū elo quioꝝ ꝺ roze celi roscidos ꝓpīgūt mel ī cel lulas et fauos. vt sit cera ī illuminatōz ītel ligentie. ⁊ mel in oblectatōz affectiue. Hāc hereditat⁹ tue portōz spectās dicere hēs ex sna illō Eccl'i. Hereditas mea sup mel et fauū. Nam eloquia dñi dulciora sup mel ⁊ fauū. et p̄ceptū dñi lucidū illuminās ocu
L los ī intellectu. ¶ Uenerat in mentē laudes hmōi tū augere / tū suo modo deducere / de reliq̄s hereditatis tue ptib⁹. ℞ est facultati bus / q̄ magꝭ animaret. S.t. sibi bñdicere. sed negligent⁹ istud ago breuitati studens ⁊ sciēs nihil laudū hanc te latere. Dicā vero te cōcedente id qꝺ nup in meditatiōe mea dū sol⁹ eſſem / ⁊ nō sol⁹. solus q̄dē corpe / nō solus cogitatōne ꝑsabat. Itaq̄ posita erat añ mētꝭ oc'los sedes tua p̄clarissima ⁊ thro nus sicut sol et luna pfecta. astitit regina il la virtutū dilectio a dextrꝭ tuis ī vestitu sa pīētie deaurato / circūdata varietate ꝑtutū Nam ita iussit rex optim⁹ et maxim⁹ xp̄s / vt sedē papalē dilectio stabiliret. dū ait pe tro interrogato ter ⁊ ter rñdente q̄ diligeret eū. pasce oues meas. pasce agnos meos. Que dilectio vna est in q̄dā trinitate ꝑtutū in mīsericordia et ꝑitate que custodiūt regē omnē duab⁹ manib⁹ hinc ⁊ inde portantes thronū ei⁹ / et ī p̄clarissima virtutū iusticia ⁊ neq̄ hesper⁹ neq̄ lucifer ita admirabilis Has sub compendio nūerauit ꝓpha regi nas / eas paci ꝓsocias. Misericordia inquit ⁊ veritas obuiauerūt sibi. iusticia ⁊ pax oscu late sunt. Quaꝝ officiū alibi descripsit, ppt veritatē (inquit de christo cui⁹ vicari⁹ es) ⁊ mansuetudinē et iusticiā. ⁊ deducet te mi rabiliter dextera tua. ¶ Hec p̄clara dilectio seu charitas vna in hac trinitate virtutū si cut ap'l's insinuauit ad Chorī. scribēs pa rabat orare p filia tua parisien. vniuersitate vt ei mō q̄ dixim⁹ benediceres tāq̄ heredi tati tue. Nā vbi adesset vel q̄n rogaret dile ctio si inter p̄rem deest ⁊ filiā. Nihilomin⁹ affuit ⁊ sathan a sinistris. ita mihi mōstra bat meditatio mea. Aderat ⁊ infelix proles sua emulatio liuida / p quā mors intrat ī or bē terraꝝ. monstꝝ heu horrēdū informe in gens. Cui q̄t insunt in dilectōe ꝑtutes. tot insunt vicia. crudelitas. falsitas. iniq̄tas. Crudelitas ꝓtra misericordiā. ℥ veritatē fal sitas. ⁊ iniq̄tas cōtra iusticiā. Agnoui ex ꝺ scriptōe nazonis quenā illa esset. Pallor in ore sedet. macies in corpe toto. Rusq̄ recta facies / liuent rubigie dentes. Pectora felle virēt. lingua ē suffusa veneno. Risus abest nisi quē visi fecere dolores. Nec fruit som no vigilātib⁹ excita curis ⁊c. Obstupui vi su subito gelid⁹ q̄ cucurrit ossa tremor. Dū ecce terrifico boatu rabida ora laxās / ⁊ dē tib⁹ frendēs. Eheus pater sctē / caue bñdi xeris hereditati huic tue / que facta ē tibi sic leo in silua. odi ꝓpter ea et maledic. Caue bñdixeris ei ī collatione gr̄aꝝ. Nā et tar de venerūt et in multis a tua sentētia defecer̄t. Abīce eos pot⁹ a te. calcib⁹ protere. ⁊ im pera vt discedāt maledicti. ¶ Jta parabat D portentū ℞ horrificū magno conatu / cōtu melios nefandaq̄ mēdacia cōtra filiā tuā delatrare. dū tu p̄ btissime hoc ī dignabū de ferēs / torū e latere vultū paulisp ī hanc emulatōz impiā mendacē et neq̄ visus es declinare. et vt ꝓfestim abscederet impare. Abi hinc in malā horā et in crucē tuā pe stis horrida. satrix discordie / mater neq̄cie. Uide ne vltra mutire vl' apparere p̄sūpse ris. Attēde ne filiā criminari studueris ap̄ p̄rem. cui etiā p magno pct̄o satis esset mo dicū supplicī. Falleris si te recipi vl' audi ri existimas. vbi ī ꝓspectu meo paterna di lectio verax et iusta p eis decreuit oratōem assumere. Dic tu dilectio hac increpatione deterrita emulatio tristis abscessit. ⁊ dilectō sic orsa ē. Facis p̄ sctissime id quod te de cet / te p̄rem erga filiā. ⁊ talē filiā. te vicariū illius q̄ accusatorē fratꝝ deturbauit in sta gnū ignis ardētis. q̄ iussit pōtificē agere in spū lenitatis. qm̄ ⁊ ipe circūdat⁹ est infir mitate. q̄ postremo ꝓpt decem iustos toti pentapoli peccatrici pepcisset. Preterea me dilectōez iussit assistere a dextrꝭ tuis q̄ natu ra patiēs sum. benigna sum. nō emulor. nō ago pperā. Age igit p̄ btissime age qꝺ agꝭ ne vlla te vnq̄ accusatrix emulatio a meo cōsortio diuulserit. Nō audiat p̄cor aduer sum me crudelis hec ⁊ maligna emulatio.

Propositio facta coram anglicis

¶ Absit vt ponat hanc maculã in gl'ia tua/ spreuisse hereditatẽ tuã/abiecisse a te ꝛ pe/ dib⁹ tuis supplices tuos/cultores quoq; ī vinea dñi sabaoth/ꝛ coadiutores tuos va cuos absq; vtili puisione ingloriosq; remi sisse. vbi tanta ẽ puisiõis tenuitas de bonis eccl'iasticis. vt vix pauci ex magistr⁹ et doctoribꝫ etiã in theologia sine aliq̃ ẽstu valeant habere alimẽta ꝛ ꝙbꝫ tegank ꝛ hic. xvij. annus agit. Nec ẽ hereditas tua peculiaris ꝛ electa ꝛ pclarissima studioꝝ/ velit nolit emulatio. vbi generatio pterit ꝛ generatio aduenit. ſz ipa terra tua in eternum stat. Tu supmus pastor ꝛ custos inopie sue p/ uidere. irrigare arida. ruinosa reparare. nõ ꝙquassare. positus es hoc misericordia petit titulo filiatõis. hoc veritas titulo studij veritatis. hoc iusticia titulo militie et labo/
E ris. ¶ Porro tarditas hmõi postulatõis benedictõis tue p rotuli pñtatõez nũc ꝛ non antea/non tarditatẽ merek exauditionis vt accusat emulatio/sed celeritatẽ q̃tinus sint nouissimi p̃mi/q; bono intentõis fine fiebat dilatio/magno sicut arbitrabank zelo p secutionis vnionis eccl'iastice mouebank/ nec soli mouebank reges ꝛ regna cum suo clero pariter sentiebãt. Hũc post expimenta plurima q̃d inculpandũ si mutatis rebꝫ mutauerũt sententiã. Esto rursus fuiſſz in aliquibꝫ dissidens coꝝ sentẽtia a tua. Non ne potuit hoc fieri sine mei lesione/quia sine obstinatõne. Hõne Paulus ꝛ Barnabas tales viri sic ꝙtenderũt vt discederent ab inuicẽ? Et paulus petro restitit in facie. Et p̃nceps psarũ bonus ſm Brego. restitit michaeli ꝛ vtrobiq; illesa me mr̃e omniũ charitate. ¶ Aduenit ecce supplex ꝛ humilis deuota filia tua. p. b. absq; vlla difficultate p̃cellẽtissima studioꝝ ꝛ suo nũc aduentu dat palam intelligi q̃ nulla diffidentia iuris tui vt aduersarij falso fingebant/ nulla indignatiõe puersa suũ differebat accessum ad petendũ sibi bñdici p pñtatiõez rotuli more solito qualiter nũc pñtat reuerẽter in approbationẽ iusticie tue/ꝛ in egregiam laudẽ mãsuetudinis tue. Neq; enim peteret bñdictionẽ gratiaꝝ ab eo quẽ non crederet iuridicũ largitiorẽ. neq; ab eo quẽ benignũ exauditorẽ nõ speraret. Uñ in capite rotuli ita scriptuz est. Fiduciã accepit b. p. nunc rotulũ istũ supplicationũ generaliũ ꝛ specialiũ/pñtandũ apud. s. v. celsitudinẽ humilis ꝛ deuota. i. l. v. filia. p. vniuersitas/plus in paterna beninolentissime libertat⁹ vr̃e gratia q̃s in meritis pp̃rijs p⁹ deũ spem reponẽs. plus insup studens ex ℟ rotulo inseruire ꝙmodis eccl'ie q̃s auare cupiditati. vt deniq; obediẽtiã sinceraz ac filialẽ dicta filia erga. s. v. sublimitatẽ non tm̃modo verboꝝ aut lr̃aꝝ assertõe sed fractoꝝ soliditate mõstraret. Hec ibi. ¶ Nunc igit⁹ pater sctẽ p me dilectionẽ matrẽ omnium bene viuẽtiũ exoratus/pq; ꝓtutes meas inclitas mirificordiã ꝓitatẽ ꝛ iusticiã p/ pter q̃s deducere habet te mirabiliter dextera tua. ꝛ si p quid vnq; de te bñ meruimus apud deũ/apud hoies iustificando te/exaltando te. liberãdo te. et p spem futuri p̃mij si nobis pseuerãter inheser⁹ oram⁹ petim⁹ obsecram⁹/vt bñdicas huic hereditati tue huic filie tue alũne nr̃e. ꝙcedendo talẽ in ℟ tjs suis signatõem aut certe vberiorẽ/qualem petũt ꝛ ab initio dedisses anno primo Hã hic est annus benignitat⁹ tue. ann⁹ novenarius/ternario ter in seducto coronat⁹. benedices huic corone anni. huic ãno coronato benignitatis tue. ꝛ cãpi tui replebũtur vbertate ¶ Hãc ℟ te tuaq; affluẽtissima libertate spem ꝙceperũt. hãc ꝙceptã m'tris postmodũ ꝛ magnis indicijs roboratã actãq; senserũt etiã heri. Tu autẽ spem nũc in rem ipam cõuertito. tui q̃ppe sunt. ſz tu eos maiori tibi vinculo cõstrinxeris. tu postremo nõ mediocrit illustraueris gl'iaz tuam ꝛ famã tuã. que sicut nõ est ambitiose q̃renda. ita nõ est negligenda crudeliter. Et vbi nã gẽtiũ potest fame celebritas vl' scriptis vel viuis vocibus ampliori dilatõne vulgari q̃s vbi cõfluunt et refluũt ex oñi fere natõne que sub celo est/viri lr̃is omnibꝫ ꝛ studijs eruditi. ita vt in obscuro esse neq; at si grate si benigne r̃nderis. si bñdixer⁹ huic hereditati tue. quẽadmodũ tu benedicer⁹ speram⁹ ꝛ obsecram⁹ fiat fiat. ¶ Animadvertis. p. b. redeo enĩ et ad tuã sanctitatẽ et ad meã paruitatẽ. aniaduertis qualit̃ trãsfiguraui sub noĩe paternalis dilectõis supplicationẽ p hũili et deuota. s. t. filia. et id q̃dem aptissima videor fecisse ratõe. Suã quippe sedẽ vbi collocaret dilectio. vbi poraret si inter p̃em ꝛ filiã sacratissima dilectõis nomĩa apud ipos etiã barbaros honorãda defuerit ¶ Et uero neq; volo neq; equũ iudico quicq; adijcere q̃s q̃q; aliq̃ dicẽda supsint. Uereor enĩ ne iã multiloquius nostrũ minus sit fauoris habiturũ/dũ oc/

cupatões tue celsitudinis aliorsũ te vocãt ꝛ trahant. Quia postremo sup isto ꝛ prioꝛe articulo audientias aliqs obtinere clam et palã supplicam⁹ et speram⁹ vt non frustra spem hãc ꝓcepim⁹ de benignissimo. S. t. spũ pater sctissime. Sic benedicat te dominus ex syon vt sis re ꝛ nomie bñdict⁹ Sic videas bona hierl'm militãtis sponse tue. ꝛ triũphãtis illius q̃ desursum ẽ mater nostra omnib⁹ dieb⁹ vite nostre p̃sent⁹ et future. Sic p̃terea videas filios filioꝝ tuoꝝ in spirituali ꝓpagine/et tandẽ qđ est oĩe bonũ et bñdictõis cõsummatio ꝛ ꝓsũmatõis finis/videas pacẽ sup ísrael et nos tecũ ℔ inchoatiue p gr̃am/et beato ꝓplemẽto perg'liam in futuro. Prestãte eo q̃ est bñdict⁹ i secula seculoꝝ Amen ¶ Finit

Sequitur proposi

tio facta ab eodem dño cãcellario coꝝ anglicis parisius euntib⁹ ad sacrũ ꝓciliũ pis ꝛ ℔ ex pte vniuersitatis parisiẽ. Anno domini M.cccc.viij.

B Ongratulak vr̃e deuotõi vestro zelo feruẽti /vr̃e laboꝛioc se sed laudabilissime legatiõi. Congratulak et applaudit o reuerẽdissimi et preclarissimi p̃res/o doctissimi et sapiẽtes viri et frẽs in xp̃i dilectõe carissimi. Congtulak inq̃ ꝛ cõ gaudet amatrix ꝛ admiratrix et cultrix bonoꝝ omniũ parisiẽ. vniuersitas. itaq̃ nõ emulak nec gaudet sup iniq̃tate. congaudz autẽ ꝟitati. Quidni ꝓgaudeat igit sup ꝟitate quã vt soletis amplectimi ꝛ ꝓplexam retinetis/et retentã ad effectũ deducere totis studioꝝ neruis conami. Est aũt modo congtulationis nr̃e spũalis thema satꝭ accõmodũ ꝟbũ Ozee ꝓpheticũ Ozee.i. Cõgratulabãt filij ísrael et filij iuda parit. Ita q̃ libet exclamare. Ecce q̃ bonũ ꝛ q̃ iocũ dum habitare fratres in vnũ. cõuenire. ſ. et ꝓgregare ad vnũ conciliũ. Nam in ꝓcilio iustoꝝ et ꝓgregatõe magna opa dñi. Et ℔ est conciliũ sacrũ et veneraduz ad qđ legati pgitis. quod pisis deo duce ꝛ autoꝛe celebrabit. vtinã felici ꝑ optandũ et sperandum est aduẽtu. Sit quippe ꝟitas q̃ oĩe regnũ i se diuisũ desolabit. et a ꝓtrario vnitum in se regnũ manet. qđ vidit Salustius. Cõcoꝛdia inq̃t parue res crescũt/discoꝛdia maxime dilabunt. Cur g̃ nõ bene sperabit dum adunak eccl'ia. dũ conuocak cet⁹/dũ ꝓueniũt seniores? videte de verbo hoc/ pr̃e sertim cũ tenemus certissimã xp̃i pmissionem dicent⁹. vbi duo vel tres ꝛc. Audiuimus p̃terea letãter ꝛ gaudẽter q̃ ꝓgregabũtur ꝛc. ¶ Et ꝟo ne pluꝛior vel enagatioꝛ sermo tedio sit vl' oneri. coartam⁹ si placet tota dicendoꝝ materiã/totãq̃ deductionem thematis ad q̃ttuoꝛ sentẽtias sũptas ex themate ex verbis ip̃i ꝑtin⁹ appositas. Et videamus q̃d in illis loquit⁹ de⁹. q̃ loquitur pacem in plebẽ suã. Postq̃ enĩ dixit dñs p oze. Congregabunt filij ísrl' et filij iuda pariter ꝑ ꝓma sentẽtia/mox subiũxit/ ꝛ ponẽt sibi caput vnũ/ecce secundã sentẽtiam. Et ascendẽt de terra. ecce terciã/quia magnus dies ísrael. ecce quartã. ¶ Incipiẽtes g̃ ꝑ ℣ q̃mur ꝛ inuenim⁹ puto causas q̃ttuoꝝ sufficientes q̃re cõgregabũtur filij ísrael et filij iuda pariter. Ip̃i enĩ q̃ sunt popul⁹ vnus dei/feda nũc diuisiõe ꝓhnefas dispsi sunt. velut olim in figura sub roboam et Jeroboam ꝓtigisse meminit scꝑtura. iij. Reguz xvij. Et est tãq̃ material' aliqua ratio ꝛ cõfusa hmõi cõcilij celebrãdi. ¶ Jnuenim⁹ ꝑterea cãm finalẽ luculẽter exp̃ssam in altera sentẽtia. Et ponẽt inq̃t sibimet caput vnũ. ¶ Deniq̃ tangit causa dispositiua /et velut efficiẽs celebratõis hui⁹ concilij/dũ dicit in altera sentẽtia q̃ ascendent de terra. ꝛ q̃d terra mystice nisi terren⁹ affect⁹? Quid igit ascẽdere de terra nisi ꝺ terrenis affectib⁹ q̃bus opp̃ssi sunt hactenꝰ m'ri /ad spũales ꝛ diuinas affectões se potẽter erigere. et erigẽdo salubriter ascẽdere tanq̃ audiret quisq̃ de excelso clamãtẽ deũ/exurge q̃ dormis Et rursus. Surgite postq̃ sederit⁹. ¶ Habemus p̃terea causam q̃dãmodo formalẽ. ꝛ ad hui⁹ celebratõem cõcilij viuifice p̃parantẽ. que forma est semẽ dei viuũ et efficax semen spũsscti habens ꝟtutẽ formatiuã et reformatiuã totius vnitatis totius ecclesie coꝛpis/in vna fide ꝛ spe ꝛ caritate sub vno deo et dño p omnẽ iunctura ꝫm deductoꝝ apostoli. ad Eph. iiij. Quod notak in ℔ ꝟbo iesrael/quod interp̃tatũ sonat idẽ quod semen dei vl' seminauit deus. Et q̃le semen istud? Plane illud de quo alibi ꝓpheticus sermo dicit. Nisi dñs exercituũ reliq̃sset nobis semen quasi zodoma fuissem⁹. et quasi gomoꝛra sil'es essem⁹ Esa. i. ℔as tibi deus ísrael quoniã accessit nũc dies magnus ísrael magnus. ſ. dies semis dei qđ habz in se artem et virtutẽ viuificã. qua mysticum

corpus eccl'ie se viuificare põt ⁊ vnire salu
briter in cuius efficacia ⁊ ſtute ꝯgregabũ
tur filij iſrl' ⁊ iuda piter. ¶ Bñ hec iacta sũt
fundamenta sicut ex Lycerone sumit La-
ctantius. Hec aũt fundamẽta sunt pfecti-
bilitas eccl'ie p ꝯgregationẽ/vt causa mate
rialis. ordinabilitas eccl'ie vt ad vnius ca-
pitis positionẽ/vt causa finalis. intelligibi
litas in epikeyãdo seu interptãdo vt effici-
ciens. Insita fecũditas in se ꝙuersando vt
formalis dispositiua ¶ Superificemus fa
bricã q̃drangularẽ q̃ttuor ꝯsiderationũ ꝑn
cipaliũ ad erectõez edificij põtis ꝯgregati-
onis amplioꝛẽ. ¶ Et dicam⁹ ꝓ ꝑma ꝯsidẽ-
ratõe iuxta ꝑmã causaz in ꝓbo notatã.

Cõsideratio prima.

¶ Cõgregatio filioꝝ iſrl' ⁊ Juda piter/q̃rit
ab eccl'ia quẽadmodũ materia q̃rit formaz
⁊ ipfectũ pfectionẽ. ⁊ mulier vir̃ siue spon
sa spõsum. Tractat diuinus Diony. ⁊ post
eũ Boe. ⁊ Aug⁹. q̃b⁹ expientia suffragat q̃
res q̃libet nõ minus diligit aut appetit cõ-
gregationẽ suũꝑius q̃s ꝓpriã entitatẽ/nimi
rũ q̃ ens ⁊ vnũ ꝙuertunt. Hic ẽ ille dolor
illa ꝙcussio ille vehemẽs horror in corpore
ꝓo. dũ membrati q̃rit diuidi vel dispergi
Sic nemo dubitauerit q̃n eccl'a diuisionẽ
suã refugiat ⁊ horreat cũ sit corpus mysti-
cũ fm deductionem apli ad Eph. iiij. ⁊. i.
Chor. xij. ⁊ ad Roma. xij. ⁊ alibi sepissime
Est etiã terribil' vt castroꝝ acies ordinata
Aciei ꝓo q̃s nesciat sepationẽ maximũ af-
ferre detrimentũ. Est insup eccl'ia ciuitas/
de q̃ gl'iosa dicta sunt. Est regnum dei. Est
hierarchia subcelestis. ⁊ ita de multis sil'i-
tudinib⁹ fm q̃s ꝙuincit diuisionẽ ei atz se-
parationẽ scismaticã esse penitus odiosaz.
¶ Poterat hoc loco fieri sermo plixior de-
ducẽs pfectionẽ eccl'iastici corpis stare ꝑn
cipaliter in vnitate/tanq̃z in ꝙsũmatõe oĩs
boni. Fallor itaq̃z si nõ optabũdus ꝓpha
postulat ℞/impcãs pacẽ sup iſrl' sciẽs q̃m
posuit autor eius deus fines suos pacem.
Vide si nõ hinc ortũ est illud xpi ad ipam
hierl'm que figurã tenet eccl'ie. Hierl'm hie
rusalez quotiẽs volui ꝯgregare filios tuos
sicut gallina ꝯgregat pullos suos ⁊ nolui-
sti. Ad hoc quippe mortuus est iesus vt fi
lios suos dispsos in vnũ ꝯgregaret tãq̃z la
pis angularis faciẽs vtraq̃z vnũ. Et ecce
heu fera pessima/mõstr̃z horrẽdum ingẽs/
monstrũ biceps portẽtũ iaz. xxxi. ãnos ha
bens/scisma pestifer̃z pulcerrimã hanc ⁊ p
fectã pacẽ q̃ttũ i se fuit lacerauit dissipauit
⁊ in exilij longinquã regionẽ trusit. ¶ Sed K
veniat o vtinã pax iuxta votũ Esaie. Ve-
niat et requiescat i cubicl'o suo/q̃ est eccle-
sia. quatinus expulso discõueniẽti scismate
forma pacis cõueniẽs inducat. Nam q̃lis ẽ
ista deformitas. q̃lis ipfectio videre corp⁹
mille ptib⁹ miser⁹ modis laceratũ/dissipa
tũ et dispsum. Cui⁹ laceratõi nulla hacten⁹
pfuerũt efficaciter hũana remedia/q̃n po-
tius scisma hoc horrẽdũ velut insanabilis
cãcer egrescit medẽdo vt de trano loquitur
Virgilius. Jpm deniq̃z tãq̃z fabulosa hy-
dra redit ex succisiõe sua fecũdius. Hic scã
dala ppl'oꝝ sine nũero/aduersus fidẽ nr̃az
religionẽ nr̃az/mores sctõs aduersus spez
q̃z future brtitudinis. ꝓtemptũ seculi. sctita
tẽ imobilẽ iurisiurãdi/voti sacr̃oꝝ ſtutem
obedientiã ad deũ ⁊ ad omnez disciplinã.
Quare? Quia seuissima dñandi libido mr̃
infausta scismatis huius pestiferi ꝙfundit
hec oĩa/fasq̃z nefasq̃z velut hiati voragine
mergit sorbet⁹ obruit. ¶ Quid porro de pa
ganoꝝ infideliũq̃z fabuler probro ⁊ irrisio-
ne aduersus catholicos. Demũ tota illa fle
bilis hieremie lamẽtatio si ad calamitatem
eccl'ie põtẽ deflectat nescio si satis illã vt di
gnũ est exp̃sserit dũ ait. Quõ sedet sola ciui
tas plena ppl'o ⁊ẽ. Necꝫ prsus eq̃ri verbis
quantũ res ipa videat indigna. Pro q̃ re-
formãda celeriter expeditissimũ ẽ q̃ ꝯgre-
gent filij iſrael et filij iuda pariter

Consideratio scda

¶ Pro causa secũda ¶ Cõgregatio filioꝝ L
iſrael ⁊ iuda piter q̃renda exeq̃ndaq̃z est vt
ponant sibimet caput vnũ Jste ẽ finis hec
intentio iminentis sacri cõcilij Pisis cele-
brãdi/ad quod vos cũ ceteris religiosa ⁊ fi
lialí ad mr̃em eccl'iam pietate pgitis ⁊ per
ueniatis oro felicit. Nõ ignorat scio o do
ctissimi ⁊ sapiẽtes viri q̃ caput eccl'ie ꝑma
riũ ⁊ ꝑncipale semp vnũ est inuariabile ⁊ p
manens sicut testat apostolus. Caput in-
quit eccl'ie christ⁹. Christus aũt manet i et
nũ vt idem ait. sempiternũ habẽs sacerdo
tiũ et papatũ Itaq̃z salutifer christe caput
nostrũ es /a quo fluũt in eccl'ia sensus oĩs
⁊ motus viuifici spũales ac gr̃uiti. ac pro-
inde nunq̃z eccl'ia tua esse ꝑt acephala. ne-
q̃z te sponso suo viduata. Nihilominus in
q̃ndã ascẽsur⁹ ad pr̃em reliq̃sti sibi vicariũ

sup terrã/tanq̃ caput aliqđ secũdariũ. fluens et refluens ĩ stabili loco tui sacerdotĳ ꝛ papatus essentialis indefectibilis et manẽtis vsq̃ ad ꝓsũmatõez secli/qñ euacuab oẽm dñatõem ꝓncipatũ et ptãtem. ꝛ tradideris regnũ deo patri. Nũc aũt ꝓchdolor viri pres et fres. nũc scandalizanť adversus hoc caput ꝑmariũ duo ꝓtendentes dum simul illđ (quod fieri nephas ẽ) repsentare volũt. vel vices gerere. vel in suũ locuz succedere. Sic in impiã cedim⁹ maledicti onem hanc q̃ facti sunt ei⁹ hostes eccl'ie in capite. Oportebat q̃dem ad vnitatẽ papalis sacerdotĳ vnicũ sacerdotẽ ꝛ certũ vicariũ christi sup terrã assumi/succedẽtẽ petro. ꝛ nõ pharisaica ꝓtentõe dicere sicut oli cõquestus ẽ apl's. ego sum Gregorĳ. ego sum benedicti. Sanctius quoq̃ ꝛ filialiq̃ ad matrẽ charitati ꝓuenientius ẽrelinq̃re papalẽ dignitatẽ et petri sedez vni tercio sub pace possidendã sub quo cõgregati eẽnt filĳ israel et filĳ iuda vnus popul⁹ dei. q̃ fedissima seditõe partiret obediẽtia ꝛ sparget grex q̃si nõ esset vnũ ouile et vn⁹ pastor

¶ Quasi rursus indecẽs esset q̃ ꝓgregarenť filĳ israel et filĳ iuda pariter. Meditabar hec nup in abscõdito scrutinio cordis mei ꝑusq̃ ꝓferret. dñs ecce aialis hõ nõ sapiẽs que dei sunt sed ea q̃ de terra sunt loq̃ns. numeratus q̃ppe ẽ inter filios agar. de q̃b dicit scriptura q̃ exq̃sierũt sapientiã q̃ de terra est. cõiungiť q̃ppe ipi sapiẽtie terrene animali et diabolice nõ ei q̃ desursum ẽ. ppter ea obscuratũ habz intellectũ. ipe inq̃ animalis hõ vt impatiẽs bebes et p̃ceps. et q̃ pacto inquit opus ẽ ꝓgregatõe filiozꝫ israel ꝛ iuda quasi res iũcta sit sup iure p̃ciũ. quasi p̃ter liceat vl' expediat nũc concilĳ generale nouũ celebrari. Non itaq̃ licz cũ nõ possit cõcilĳ generale sine papa celebrari. et nisi prius añ oĩa spoliaťⁿ ab obediẽtia sua restituať eidẽ. Quõ p̃terea decẽs essz ea que certa sunt ꝛ tã p̃ lõgissimos tpis tractus in ꝓsuetudinẽ versa rursus in discussionẽ tanq̃ dubia reuocari. Et q̃ vera et iusta pars exponat se discrimĩ ꝓdemnatõis. Nã euẽtus iudiciozũ varĳ sunt q̃ fallunť et fallũt. Deniq̃ q̃d expedit ꝓtra niti volũtati diuine sueq̃ puidẽtie/que iusto iudicio p̃mittit hereses fieri. et dicit esse necesse vt veniant scãdala. Qui etiaz ait. Nolite arbitrari q̃ venerim pacẽ mittere in terrã sz gladiuz. Qui demũ olim ꝓhibuit fieri cõgregatiõz filiozũ israel et iuda pariť/asserẽs diuisiõz ab eo factã esse. ¶ Multa maioraq̃ pabat aialis hõ delatrare aduersus celebratõz cõcilĳ/asserẽs q̃ nec licebat nec decebat nec expediebat illđ fieri. dñ exhorrui fateor. nihilminus aio ad euz. Obmutesce iportune et stulte. aut expecta donec ꝓsiderationũ ceptarũ numer⁹ ipleať. Audies forte ea q̃ contradictõibus tuis ĩponere possint silentiũ. ¶ Extorsi velut ab inuito dilationẽ vt tercia ꝛ q̃rta ꝓsideratões liberiori fmõe complerentur.

Cõsideratio tercia.

¶ Congregatio filiozꝫ israel ꝛ iuda pariť ha Abet fieri tãq̃ a causa dispositiua q̃ remouet phibens/dñs ipi ascendũt de terra. ħ est fm moralẽ intellectũ dñ de terrenis affectibus ascendũt ad celestes. ꝛ fiũt de aialibꝫ spiritualis. dumq̃ lra dimissa q̃ occidit/ipi spiritũ q̃ viuificat amplectũť. hoc tñ obstuato ne q̃d nimis. ne dñ nimis obstuari queriť spũs/obruať simul caro cũ spũ ¶ Und̃ queso tãdiu viri pres tardata est fieri ꝓgregatio cõcilĳ generalĳ et sacri. nisi q̃ tãdiu ñ fuerũt auditi spũales viri. q̃les si apl'o creditur dñ iudicãt de omnibꝫ. Ecce q̃d p̃clara vniuersitas oroniẽť. vnde sibi meruit ꝓgratulari/prudẽ ad ħ concilĳ petendũ detriminauit se ꝛ misit in franciã/scio q̃ p̃sens interfui dñ. ꝑponeret hec cõclusio ꝓpendĳ sub ħ themate Joel'. i. Uocate cetũ coadunate senes. Sed q̃dem antea parisieñ. vniuersitas ab exordio nascẽtis diuisiõis deliberauit solẽniter et ꝓcordi sentẽtia ꝓclusionez hãc petendã ꝛ psequendã esse. quã ex parte sui ꝑposuit reuerẽdus pater ac p̃ceptor meus p̃cipuus dñs nunc cameracẽñ. coram ludouico duce andegauen. tũc regẽti ifrãcia. Circa q̃ tps sepsit p eadẽ ꝓclusiõe clarissime mẽorie mgr̃ Henric⁹ de hassia mgr̃ in theologia parisieñ. et vicecãcellari⁹ sub mgro Johãne de caloze tũc cãcellario parisieñ. Scripsit insup dñs ꝑpositus wormacen. magnus et deuotus ꝛ licẽtiat⁹ i artibꝫ parisieñ. Scripserũt q̃z alĳ sicut ex eorum tractatibꝫ adhuc ꝓstat. Amplĳ⁹ vero scripsit post mltos annos vniuersitas parisieñ. epl'am grãdem ꝓtinentẽ tres vias/iter q̃s ꝓcilĳ generale numeratũ est. ¶ Ecce q̃t viri spũales ꝛ eruditi/nõ innitẽtes solife/ascẽdentes de terrenis affectibꝫ et in liberũ atq̃ purũ ether lucidissime veritatis/

desideriorũq; splendidor; sese attollẽtes q̃/ fuerũt olim multo studio pcorditer q; congregarent filij israel t filij iuda pariter. Et hec est nõ parua pgratulatõnis materia q; in vnã puentũ est sententiã p duas vniuersitates toto orbe celeberrimas t ipis nõne fides dari debet. cũ illic sint viri spũales t sapiẽtes fm q̃lia iudicia mediũ ꝓturis accipe iubet phs. Illic ptercа sunt idonei cõditores legũ doctrinaliť t instructiue/ q̃b/ sil'is interptatio p epikeyã debita est. Illic sunt q̃ mẽtiri nesciũt/de q̃b nouerũt t mẽtientes redarguere pñt. dũ a ꝓ falsum a licito illicitũ sciũt secernere. Cũ ergo pueniunt pgregatio mľtiplex sapientũ in celebratione huius pcilij generalis tãq; in rẽ expedientẽ vt in ꝓma causa dicebať. Jn rẽ ptea decentẽ sicut visum est in scda. Hã q̃d decẽtius q; vt vnũ corpus habeat caput vnũ. Postremo supest ostendere rẽ hanc esse per se licitam atq; legitimam quod in quarta t vltima psideratõne videbimus q̃ talis est.

Consideratio q̃rta.

¶Congregatio filiorũ isrl' et iuda pariť sumit suã efficaciã et virtutẽ a diuino semine qđ p eccl'iasticũ corpus tanq; sanguis viuificus diffusum ẽ/t radicaliter seu insepabiliter insertũ. Ponamus p solido fundamẽto pñtis psideratõis t aliorũ tã dictorũ q; dicẽdor;/textũ apli ad Ephe.iiij. Solliciti seruare vnitatẽ spũs in vinculo pacis vnũ corpus t vnus spũs. sicut vocati estis in vna spe vocatõis vre. vnus dñs/vna fides/vnũ baptisma/vnus deus t pr̃ omnium qui sup oẽs t sup omĩa t in oĩb;. Sequiť. Et ipe dedit q̃sdã q̃dẽ apl'os q̃sdã aũt p/phetas. alios ꝓ euãgelistas. alios aũt pastores t doctores ad psũmatiõez sctorũ/in opus misterij/in edificatõez corpis xpi donec occurramus oẽs in vnitatẽ fidei t agnitionis filij dei in viz pfectũ/in mẽsura etatis plenitudis xpi. Sequiť. Veritatẽ aũt facientes ĩ charitate crescamus in illo p oĩa qui ẽ caput xps/ex q̃ totũ corpus ꝓpactus t ꝓnexũ p omnẽ iunctură subministratõis fm operatõez in mensură vniuscuiusq; membri/augmẽtũ corpis facit in edificatõz sui in charitate. ¶Eliciamus ex his paucissimis sz sentẽtiosissimis apli ꝓbis aliq̃s veritates. ¶Prima. Congregatio eccl'iastica ad vnũ caput xp̃m faĉ t pglutinať p viculũ amorosum spũsscti mediãtib; q̃litatiuis dispositiõib; reddẽtib; in corpe mysti/co cõplexionalẽ armoniã viuificã t decentẽ. Hec aũt dona sunt ꝓtutes theologice fides spes t charitas. sũt etiã sacra eccl'iastica. sũt diuerse diuisiões grar;. put vnicuiq; pcessũ est. Ꝟ ẽ semẽ in q̃ pueniũt ãbe obediẽtie/q̃le non abstulisset scisma pestifer;/si de pace reformãda nihil actũ esset/ put alias scꝑsit ipis romãis Parisiẽ. vniuersitas. ¶Scda. Cõgregatio eccl'iastica ad vnũ caput xp̃m copiosior; ẽ atq; fecũdior; q̃s fuit pgregatio synagoge. Nõ cũ habuit synagoga talẽ in sacris t alijs ml'tis cõmutationẽ adiũctõis sic̃ eccl'ia. nã extra eã stabat salus quẽadmodũ saluatus iob oñdit¶Tercia. Cõgregatio eccl'iastica ad vnũ caput secũdariũ/ml'tiplicior; ẽ t maior; q̃s sit pgregatio ciuil' sub vno rectore vel imperatore vl' rege. Cõnexio q̃ppe tal' politice ciuilitatis fit p leges t dona nature ꝓncipaliť t in ill' pstituit suã vnitatez. Eccl'ia ꝓ vt policia et ordiata /hz hãc vnitatẽ. et vltra hãc hz alterã supnaturalẽ t diuinã q̃ dicta est. Et ira sequiť cõseq̃nter q; eccl'iastica pluribus legib; regiť q̃s altera policia. ¶Quarta. Cõgregatio eccl'iastica nõ habet vl' habuit ex se ptãtem ordinãdi et psumẽdi p gradus varios atq; hierarchicos dignitatuz et admĩstrationũ quales in ipa repimus a sũmo pr̃sulatu vsq; ad infimũ admĩstratõnis gradũ q̃cũq; sit ille. Patet q; supnaturalis est hec institutio psurgens ex solo beneplacito liberalissimi pditor;. Nec vt opinor; voluisset vnq; oppositũ sẽtire pfatus magister Henric⁹ de hassia dũ ponit q; ecclesia posset sibi instituere summũ pontificẽ si nõ fuisset imediate cõstitut⁹ a christo. Addit enĩ q; ꝟ potuisset eccl'ia a spũsancto edocta et autorizata qđ est pbabiliť sentiendũ. ¶Quinta Cõgregatio corpis mystici ad vnũ caput xp̃m sp habebit p omnem iũcturã gdus dignitatũ et officiorũ t admĩstrationũ. de q̃bus dictũ ẽ. patz ex illo verbo/donec occurram⁹ oẽs t̃. Propterea dicit eccl'ia desponsata xp̃o ĩ sempiternum Ozee. i. Dicit pterea hr̃e semp in se semẽ ad sui ꝓpagatõem et cõseruatõem vsq; ad psũmatõem secl'i. ¶Sexta Cõgregatio eccle siastica ad vnũ caput christũ lege stãte non remanebit in sola ml'iere. ĩmo nec in sol'laicis. sed erunt vsq; ad cõsũmationez seculi epi et sacerdotes aliq̃ fideles. ¶Septima Congregatio eccl'iastica dr̃i pt hr̃e dupli/

ces ptes integrãtes eã. q̃dam sunt fluentes q̃dam ꝑmanẽtes / ⁊ vt ita loq̃mur essentiales. Prime sunt ipe ꝑsone mortales ꝯstitute ī g̃duũ varietate. Alie sunt ipimet g̃dus dignitatũ et admiſtrationũ. Exemplũ ī papa et papatu. in ep̃o et ep̃atu. et sil'ib⁹. papa fuit / papat⁹ stabil'ẽ. ¶ Octaua Congregatio eccl'iastica ꝯstituit ī suis ptib⁹ fluentib⁹ ⁊ q̃dãmo materialib⁹ miſterio hoim ſm legẽ ꝑmitus inditã et insitã ipi corpi eccl'iastico / et put ipm habz in se semẽ viuũ ⁊ efficax seip̃m multiplicãdi atq̃ ꝯſuãdi ī succeſſiõe ſpecificatã ad ptes fluẽtes ⁊ in succeſſiõe eadẽ materiali q̃ ad eẽtiales. Patet ꝟitas ex illo ꝟbo ap'li. Nemo sibi assumat honorẽ ⁊c. Et de p̃dicatoribus dicit. Quõ p̃dicabũt nisi mittãt ⁊c. Et hec ꝟitas similiter possz inflecti ad depositões et degradatões et reſecatões ptiũ scandalizãtium. sed p nũc omittat. ¶ Nona. Cõgregatio eccleſiastica habz claues ordis et iuriſdictõis alio et alio mõ in se et in suis ptib⁹ fluẽtib⁹ Ut exempli gr̃a. claues date sunt petro auctoritatiue et exercitatiue. sz toti eccl'ie vniuerſaliť et ſuſceptiue. Vel date sũt eccl'ie vt in actu p̃mo. et petro vt ī actu ſcõdo. ¶ Decima. Cõgregatio eccl'iastica ſic inſtituta est vt castroz acies ordiata. vl' vt corp⁹ integerrime pfectũ. sic q̃ nõ est in ptãte pape vel alterius cuiuſcũq̃ deordinatoz vl' multitudinẽ in suis ptib⁹ essentialiť inducere. Unde nec papa posset inducere q̃ nulli eſſent ep̃i nec curati nec cardiales / ꝑ quanto sunt ſucceſſores ap'loz in eccl'ia sancta dei. Sunt enī g̃dus oẽs seminati a xp̃o ī eccleſia p̃mitiua q̃q̃ paruula. in q̃ nõdũ erant ſic explicati g̃dus eccl'iastice hierarchie / vt nũc inſpicim⁹. quemadmodũ ſpica totos nũeros suos habz in gno. et nux arboz in nuce ꝟtualiter continet. Has vocãt ph̃i choatões formaz ī matia. ¶ Undecima Congregatio eccl'iastica licz nõ possit inſtituere papatũ vl' deſtituere. nihilomin⁹ põt p ſe vel p ꝯciliũ eã repſentãs ſtatuere aliuz modũ eligẽdi papã q̃ mõ fit / vt al's viſuz est. Potest isup remouere papã etiã rite electũ ⁊ aliũ ꝯstituere si ita sibi viſũ fuerit expedire ad edificatõem eccl'ie. vt in casu grauis scandali vel in dubio alit intermiabili q̃ ꝑ cessionẽ vl' deiectõem pape aut alio tali casu. Ipe enim pastoz inſtituit ꝓ utilitate gregis. et dum p̃sidẽtia sua cedit in g̃ue detrimentũ mercẽnari⁹ reputand⁹ est. imo latro. imo lupus rapax. si q̃rit in preſidentia tã dãnoſa remanere. Et h̃ fundať possibilitas practicãdi viã ceſſiõis saltem q̃ ad effectũ suum ꝺicentib⁹ ꝓtendentib⁹ ⁊ inuitis Hic fundať ꝓterea quõ in casu veritať isti us. cõgregatio vrgẽs papã ad ceſſionẽ deiciens eũ si ꝑtinaci libidine dominãdi motus renuat. nõ est iudicãda q̃ eũ pſeq̃ť. sed ei poti⁹ et deo et eccl'ie toti multiplicitť obſequitur. ¶ Duodecima Cõgregatio eccl'ie li/ R cite et meritorie ꝑt in casu fieri ſine papa vl' autoritate ſua. Itaq̃ cũ possit dupliciť fieri ꝯgregatio. vno mõ ꝯcordatiue vl' aſſentiue seu caritatiue. alio mõ autoritatiue Cõſtat de p̃mo ꝯgregãdi mõ q̃ ſine papa poſſibil'ẽ. imo fuit sepiſſime p̃cticať tã apud ap'los q̃ apud imp̃atores sctos et catholicos / q̃ sepe ꝓuenerť in vnũ p̃us q̃ eẽnt euocati vel autorizati a papa. Patet de q̃ttuor p̃mis cõcilijs memoratis ī actib⁹ ap'loruz De p̃mo nõdũ erat adhuc petr⁹ factus papa q̃n sil' erãt ꝯgregati ad examinatõz testimoniorũ de resurrectõe. Uñ et q̃libet ꝯgregatio libera nõ ſubiecta tyrãnidi habet hanc facultatẽ seip̃am ꝯgregãdi. Patet in ꝯfraternitatib⁹ ⁊ alijs multis ꝓuẽtõib⁹ caritatiuis. Scõs mod⁹ ꝓuocatõis hz maiorẽ q̃stiõz nihilominus optet eũ ꝓcedere possibilez. Alioq̃n piclitaret⁹ respublica eccl'ie. si neceſſe esset autoritatẽ pape p̃⁹ interuenire. Exempli gr̃a. Immineat casus piclitatõis ecclesie / sit in tp̃alib⁹ / sit in ſp̃ualib⁹. et q̃ tunc null⁹ esset papa nec posset p̃us ī̃stitui q̃ esset puidendũ eccl'ie p aſſensum cõem ¶ Itẽ in casu q̃ papa ꝓdidisset vsum rõis ꝓpetue ¶ Itẽ in casu q̃ papa depuatus esset in ītellectu p hereſim. et ī effectu p enormes et scãdalosos mores q̃ ad deſtructõem eccl'ie patenter laborat. ¶ Itẽ ī casu q̃ req̃situs ſufficienter ⁊ monit⁹ dare nollet autoritatẽ cõcilio vt forte est in p̃senti casu. q⁹ signũ ẽ q̃ nõ vult audire eccl'iam si nõ vult eã ꝯgregare. ¶ Itẽ vbi ꝓbabiliter dubitať q̃ fideles nunq̃ ei p̃stabũt obedientiã q̃lẽcũq̃. aut ñ satis vtiliter atq̃ ꝯcorditer. ¶ In talib⁹ ⁊ ſimilib⁹ casib⁹ ꝯgregatõ eccl'iastica sumit autoritatẽ ⁊ ꝟtutẽ seip̃az vniẽdi ex diuio semine p vniuerſũ corp⁹ ſuũ diffuſo / vt dictum est. Et ad h̃ est text⁹ legẽ Deut. xvij. ⁊ notat christ⁹ Mat. xviij. reſoluens tandẽ oĩa ad eccl'ie iudiciũ. Si inq̃t eccl'iam ñ audierit ¶ Obmutescat igiť aníalis siue l'ralis ⁊ carnalis hõ. et ſp̃uali magis credat deducenti S

ꝛ pbāti p ꝓra q̄ expedit quo ad ꝑmā ꝯsi/deratōez ꝛ decet q̄ ad scōaz. ꝛ lz q̄ ad hāc q̄r tam q̄ ꝯgregenť filij ísrl̄ ꝛ iuda pit. Ad q̄d nimiꝝ vt ponāt sibimet caput vnū non ad disceptādū ꝛ discutiēdū ꝛ arguēdū ꝛ litigā dū sic̄ fantasiari videbať aialis hō. ꝫ em̄ fo/tassis inducere posset ideceūtiā ꝛ multā tur/batōis materiā. ¶ Cetez q̄ ad allegatiōez q̄ fiebat ab aīali homie q̄ necesse ꝛ expediēs erat esse sciſma. sic̄ oli dn̄s voluit dissensio/nē esse int filios ísrl̄ ꝛ filios iuda. ¶ Solu/tio facilis ē q̄m nō sūt faciēda p hoies ma/la vt eueniāt bona. Necꝫ em̄ sciēt ex malis bona elicere sicut dn̄s ex nr̄is pctis ꝛ scan/dalis potēter elicit bona. tāq̄ attingēs a fi ne pctōrū vsq̄ ad finē ꝯphēsoꝝ fortit. ꝛ dis ponens oīa suauit faciēti. vt oīa coopentur in bonū his q̄ ſm ꝓpositū vocati sunt sctī Deniq̄ nō ꝑt lege ſtāte policia sic eccl'iasti ca q̄ est monarchica in aliā trāsformari sic̄ in alia policia. ¶ Tandē multis ꝑtermissis neq̄ enī locꝰ neq̄ tpus nō stilꝰ neq̄ īgeniū nō memoria patiūť oīa dicere q̄ dicēda es/sent. fiat ad opuscula ꝛ tractatꝰ sup his con fectos recursus liberioꝝ. ¶ Concludamꝰ er go ex q̄ttuoꝝ causis p totidē ꝯsideratōes ta ctis portꝰ q̄ deductꝫ q̄ expedit decet ꝛ licꝫ/ q̄ ꝯgregenť filij ísrael et iuda pariť. Lonḡ tulať amatrix bonoꝝ oīm pisciū. vniuersi/tas/mr̄ mea/vt dicere cepimꝰ/ ꝯgtulať vr̄e deuotōi. vr̄o zelo feruēti. vr̄e religiosissime ad mr̄em eccl'iam pietati/vr̄e tandē lauda bilissime legatōi o reuerēdissimi ꝛ spectabi les virī pr̄es et fr̄es/det auxiliū deus in p/ gressu egressū felicissimū et votiuū Deniq̄ offert sciꝑam totā ꝛ in mēbris singul' eadē vniuersitas ad oīa ꝯmuni ꝯsensu et delibe ratōe auisanda/tractāda/ꝯmūicāda/ꝯclu denda/pseq̄nda cū omni hūilitate ꝛ fauo/re/nihil q̄rēdo qđ suū ē videať sed qđ om/niū. vt habeať vnū et certū caput secunda riū in eccl'ia scā dei. postpositꝫ ꝓtētōibꝫ om nibꝫ ꝛ discussionibꝫ odiosis/q̄ ad hāc rem nō satis attinēt sed magis ad diuisiōz/ꝛ p̄ cticando viā ꝯpendiosissimā ꝛ sctissimam cessiōis amboꝝ ꝓtendentiū vt iurauerūt solēniter et vouerūt ¶ Necꝫ ꝑterea sit ꝓtētio q̄s in ꝫ negocio ꝑseq̄ndo videať ē maioꝝ vel potioꝝ vl' doctioꝝ. Scit eadē vniuersi/tas q̄ stabimꝰ oēs añ tribunal dei. illic vi/debiť quo q̄sq̄ aīo/q̄ zelo/q̄ intentōe pacē verā sue spōse q̄sierit. Sit igiť hec gl'ia no stra testimonium conscie nr̄e. sit gloria deo. Nam denuuciās angelꝰ pacē hoīby /ꝑmi/ sit. Gl'ia in excelsis deo. ¶ Deniq̄ si filij ísrl̄ put scꝑtura loq̄ť ibāt aīo pacifico ad ꝑliū. q̄li aīo et q̄ pacifico eūdū erit ad ꝫ pacꝫ cō ciliū/sine emulatōe/sine ꝓtentōe sicut decet ꝯgregatōez sctōrū/sine iraſcēdo ī via /quē admodū monuit Joseph frēs. ¶ Preterea nullꝰ deť locꝰ diabolo q̄ in seditōnibꝫ habi tat. Fiat ī pace locꝰ deo q̄ dirigat pedes no stros ī viā pacis ꝛ doceat viā prudētie ipe q̄ est via ꝟitas et vita ꝛ deꝰ bñdictus in se/la Amen.

Trilogus in mate

ria sciſmatis eiusdem cancellarij

Epe nūero sublimē rōnis spe culā (nec mentioꝝ) solꝰ ascēdi q̄ tinus sup oēs viciosaꝝ passio/nū nebulas positꝰ eo q̄z oīa supgressus q̄tuz fas habui q̄ aspectui vero obstare crederenť/ ego liberio res mentz oc'los hac illacq̄ ꝟsarē sup hoc mare magnū ꝛ spacioſum hūane fluxibili/tatz ꝑtim ad videnda q̄ p sedatōe ꝓcellaꝝ suaꝝ ꝛ elationū ꝫ nauē ecc'lie hacten⁹ agitā tur. Honesto memoraās ꝓspicio naucleros ecc'iastice nauis huiꝰ/strictis q̄si gladijs ꝟ boꝝ acutoꝝ decertare mutuo. faces insup ardētes ꝓtūeliaꝝ ꝛ exprobrationū scriptis insertaꝝ iactare. Oēs se vicissim īpetere ita demū ꝓfligere. ita collidi. q̄ omissis hosti/bus exterꝫ ꝛ spretꝫ salutaribꝫ studijs id vnū satagere credi pñt/ vt q̄libet quēlibet extra nauē ecc'lie dejciat ꝛ deturbet Seorsū vos acclamāt isti horrifico boatu. seorsū vos i malā horā vr̄az. ꝓcul abscedite/q̄m sciſma tici estꝫ. viperaꝝ genimia estꝫ. Infelix cucu li ples estꝫ. vos deniq̄ oī muletatōe ꝛ ana themate debito paricidis et patrie ꝓditoꝝ i bus digni estꝫ. Alioꝝ ex aduerso ꝛ si mitioꝝ sit res tñ acerba ē. imo vos inq̄unt discedi te a nobis/vt sciſmatꝫ nutritoꝝ ꝛ fautoꝝ ne vt crimis ꝓticipes cū sciſmatico cū piuro cū hereticō cū eccl'ie subuersore certissimo. ¶ Inter has belligerātiū voces/ inter litte/ras maledicas hincinde volitātes timoꝝ ꝛ tremoꝝ venerūt sup me ꝛ ꝓterierūt me tene/bre. mala sūt ꝛ valde mala q̄ video. ꝫz nesci/ens interim q̄rsum res cuadat deterioꝝ p/ sagio ve vel si hereses caput extulerint. Jaz tñ q̄stiones fidei iactanť inť eos. ml'ta q̄q̄. p solidis veris hacten⁹ habita ꝓponūť vt dubia. et q̄s nouit si corrupt⁹ passiōe pñt

anim⁹ errabit (vt solet) a vero seu determinā-
do q̄ falsa sūt. aut q̄ nō expediūt/seu repudi
ando ea q̄ ab alīs ꝑ determīata cognoscē
tur. Cetęꝝ a nōnullis pugnāt velut tene-
bris/ita amicos nō secernūt ab hostibus.
ita q̄d feriēdū q̄d ve īpugnādū sit ñ videt/
oc'os petere habēt z ferīūt tales palpātes
velut ceci. z ambulātes ī circūitu. Exēplo
q̄z eoꝝ q̄ domū loth circūuallabāt īpi tan
q̄ actisia ꝓcussi. viā neq̄ egrediēdi neq̄ in-
grediēdi inuenīūt. Jpi rursus machinas
magnas gūissimaꝝ infamiaꝝ ꝓgerūt ex iu
riū allegatōe generali. Sed infirmo vl' de-
ficiēte ꝑitatis fundamēto ī eis q̄ facti sunt
nutabūde reddunt he machine. īmo corru
unt z in eis edificātes z egeste eosdē ꝓpria
mole sternūt. talis ē de gigātib⁹ poetica fa-
bula hodie ꝑterea velut olim in īpa babilo
nice turris edificatōe fit ī eccl'ia ꝓfusio lin-
guaꝝ. vt se nō intelligāt hi q̄ vel edificāt vl'
edificare se dicūt turri ei⁹. ¶Quid acturus
sum miser hec aspiciēs? q̄d moliar hec ad-
uertēs/obsistere neq̄ fas neq̄ vires habeo
nō moueri īpossibile. ¶Sic lugebā mest⁹.
sic angustiabar anxi⁹. ve z ve crebris plan
gorib⁹ ingeminās/dū ex secreto mētis tricli
nio due comites germāe cū ffe vterino asti
tisse mihi vise sunt. familiarit̄ satis note. no
men fratris zel⁹ cui⁹ habitatio ī camerula
irascibl'. nomē vni⁹ sororis benivolentia.
cui⁹ loc⁹ ē ī ꝓcupiscibili. Alia vocāt discre
tio residēs ī rōnali. he sibi mutuo date erāt
in adiutoriū tāq̄ vno germanitatis nexu
circūplectētes se cū fratre. qm̄ zel⁹ absq̄ be
nivolētia nimiū rigid⁹ ē. ḡuis et austerus.
Benivolētia absq̄ zelo mollis z languida.
zelus dem̄ z benivolētia sunt absq̄ discre
tione ad seductōez errorēq̄ valde ꝓne. Po-
ro absq̄ eis discretio q̄d possit/q̄d ꝑdest?
Dectrina societas die noctuq̄ pluries al-
tercata est intra secreta domus mee cubicu
la. meū q̄z freq̄nt rupit silentiū. zel⁹ ꝑcipue
cui⁹ aliq̄n vehemēs adeo īprobusq̄ fit im
petus/vt nūc ꝓbis nūc scriptis crūpere ge
stiret extrīsecus/nō ꝑ non illō discrimē ad-
uertens neutri ꝑti satis parcēs. dūmō pax
pax fiat acclamaret. Alt̄o benivolētie tra-
ctus q̄si ꝓtrari⁹/et si suauior nō m'tomin⁹
validus erat ad ignoscēdū oīb⁹ et de eis fa
uorabili ītērp̄tatōe iudicādū. Quib⁹ sic de
certantib⁹ discretō se mediatricē moderatri
cēq̄ ꝑbebat. Operosū mag⁹ ꝓ ī possibile
mihi esset ꝑ certamen describere, nihilomi
n⁹ alīq̄ stilo mādare curaui/tū ad oblīuia
vite sollicite/etenī dulce loq̄ miseris veteres
q̄z euoluere q̄stus. tū ꝑterea ad exercitiū q̄le
cūq̄ ociosi studij ꝑ mihi si dabit̄ satis erit.
z si nemini ex alīs sim allaturus q̄ppiam
cōmodi. attamē si q̄s iuuat adesse nisi pau
lisper secedāt a me. z zelū benivolentiāq̄ et
discretionē nō me loq̄ putent/zelū in ꝓmis

¶Zelus Quid supest ꝓsilij o sorores. q̄-
usq̄ nō pudebit inertie. vsq̄q̄ tādez mens
placida ꝓtenta q̄ete est. Quale quantūq̄ sit
concordie bonum qua parue res crescunt
sicut discordia maxime dilabunt? dū etiam
atq̄ etiā recogito/q̄bus nō anxietatius vr
geor/quib⁹ nō mordeor doloribus/qñ p q̄t-
tuor lustra et ampli⁹ ꝑpriam ego matrem
intueor. Et o qualē matrē? christe/illā tuaꝝ
sponsam vnicā ecclīam intueor (dico) non
in vna sui ꝑte nō vno letali vulnere sauciā
tam/q̄n insup eamipam nō barbarica tm̄
debachatōe ledi ꝓspicio/sed p suos intro-
sum in visceribus suis eo acerbius quo deli
catior loc⁹ est video (heu) his oculis/p sci-
smaticam beluā infinitoꝝ capitū/illā piaꝝ
m̄rem deūci lacerari/et p omnes art⁹ tru-
culēta rabie ac pl⁹ q̄z beluina feritate discer
pi/ferre nequeo credite/z si ferre⁹ essz anim⁹.
si naturales affectus etiā in bestijs. si passi-
ones vicios̄e in reprobis tanta audent q̄n-
ta recensere stupor sit nō minas/nō ictus/
nō ꝑbera/nō fustes/nō ignes/nō ipa demū
mortis īmania imminētis horrēda discri-
mina pauēt. dū sequant̄ qua sua voluptas
quēcq̄ trahit. vel sua passio rapit. horū exē-
pla tū in aīalib⁹ respectu fetuū. tū in hom̄i
nibus philocaptis in auaris/in vaneglo
riosis in iracūdis et ceteris hm̄oi quotidi-
ana cernunt. Si hoc (inq̄z) ita in furore vel
vicio? quid aud ere dz pietatis? quid posse
virtutis affectio? quā tanto vehementiorē
ad bonū esse ꝓuenit/q̄to diuiniorē z ex cō
sequēti fortiorē illā eē ꝓstat. ꝓpterea nēo di
nūerauerit q̄n verus m̄ris eccl'ie zelator ne
q̄z incedat quam sibi mōstrauerit vel ratio
vel ꝓscia vl' auctoritas vel īspiratio vel tā-
dē ipa necessitas ad liberatōez sue m̄ris ab
hac mortifera peste z avoracib⁹ bestie hui⁹
scismatice faucib⁹. q̄ si ꝑdesse sors acerba ve
uerit. tū pulcherrimū erit ꝑ m̄re/ꝑ pace/ꝑ
libertate tali occumbere morti sed neq̄ hoc
magnū nobis q̄b⁹ ꝑ ꝑmio spes fida regnā
di ꝓmittit̄/qñ gētes q̄ spez nō hūt sponta-
nee neci sese deuouisse/celebres collaudant

hiſtorie.tũ romanorũ ꝺ duoby decijs ⁊ curcio.tũ exterorũ ꝺ codro. Jpoſſubĩde martyres nr̃os.qꝝ ſinguli ſingulas aĩas ſuas ꝓ fide eccl'ie tradentes ſaluauerũt.nos ĩ mor tali deuotõis titulo tẽplis extollim⁹ Quid de labore illo q̃ nõ vna aĩa/nõ pauce ſed totũ eccl'ie corpus ꝓſẽs et futuꝝ ſua ſalute potiet.¶Diſcretio Tace frater obſecro ⁊ feruentiore iuſto ſpm̃ cõprime. Caueto tu ſciens ⁊ vidẽs ne nos et te in apta picl'a mittas. Egiſti ß pluries dũ ſuccẽſus q̃ſpiã feruido ſpũ tuo ſe mediũ ſe veluti ꝓtẽtões ſedaturũ inꝛ pugnãtes vtrĩqꝫ ꝓflictuſ oppoſuit. ita chriſtũ ꝓmedit zel⁹ dom⁹ dei dum moꝛtu⁹ ẽ vt faceret vtraqꝫ vnũ. Sic apud poetã/ſenioꝛ ille galeſuſ occubuit.dũ mediũ pati ſe offert iuſtiſſim⁹ vnus q̃ fuit ⁊ẽ. Et pi⁹ eneas/dextrã tẽdebat inermẽ pacez acclamãs dũ iaculo femur trãſſixus ẽ.hac tu recogitatõe deterreri potueraſ vt ſapiẽtſ vſus ꝓſilio ñ miſceres te rixe aliene/ne ve te ⁊ nos oĩes moꝛſiby ſeuis odioꝫ ⁊ ĩfamie lacerãdos abiectares.lacerãdos diꝛerĩ aut abaltera partiũ ſeu(vt freq̃ns eſt)ab vtraqꝫ vulgati dicti meminerſ.natans inter duas aq̃s in vtraqꝫ ſubmergiꝛ Jã expientia ꝓpa ß te docere et ſi cetera deeſſẽt debuerat. Nõne tutius erat ꝓſiliũ ꝓpheticũ Almos .vir prudens in illo tpe tacebit q ꝛ dies mali ſt. Nonne ꝓterea ſalubꝛi⁹ id qꝺ ezechiel' viſio habz/lugere ⁊ gemere ſup cũctis abominationiby q̃ fiũt.vt cũ Jeremia ſedere triſtẽ aut cũ regio ppha optare pennas ſicut colũbe volare ⁊ req̃eſcere et in ſolitudie ſaluũ fieri a puſillanimitate ſpũs ⁊ tẽpeſtate/dũ eſt ꝺ dictio ĩ ciuitate vbi ſine paſſionũ tumultibus ſe audiãt ſemet intelligãt.ſe corã videant.fallit me expectatio mea. ſi nõ ꝓtin⁹ abiectis armis ambulabãt in domo dñi cum ꝓſenſu aut oñſo ſigno ad ſagittã/ß eſt ſine debito/ipm ſine diuiatõe ipꝛouida mediuz ꝟitatſ attingẽt.aut ſi pugnãdũ fuerit argumentatõibꝫ ipi exemplo iſraelitaꝝ ibũt oẽs anĩo pacifico ad pliũ.¶Zelus Quid me aſpicitis o ſoꝛoꝛes/gndia videoꝛ polliceri. ſed gndioꝛa fides põt.amoꝛ audet.doloꝛiſ materni neceſſitas inuitat.¶Beniuolentia Magna ꝓſus repꝛomittis frater.ſz maioꝛ ĩ exoluẽdo difficultas reponiꝫ.tot ſapiẽtes hucuſq̃ neq̃unt id facere qꝺ attẽtas ſolus et iuſt⁹ ita ne tot animoꝛũ varietates. tot votoꝝ mille ſpecies adunab/qñ idẽ hõ plerũq̃ ſecũ diſſidet ⁊ in eadẽ domo rixe re gnãt incõpeſcibiles.¶Quid ages ꝑſertim vbi aĩo deliberato placet erroꝛ.placet diuiſio.paꝝ ſola voce nõ cozde ꝙrir. vbi deniq̃ tãta q̃ta eſſe põt finiũ varietas inuenir. y

¶Zelus. Noli tandẽ obſecro o germana beniuolẽtia.noli moleſtũ ſilentiũ tã ptinaciter indicere. ꝓmitte me ꝙfabulari in amaritudĩe aĩe mee.ſine illud qꝺ me p̃mit euomere.doloꝛ ĩcluſus vꝛit acrius. Ego ſaltez litterulis infodiã q̃ ſentio nullũ ibi diſcrimẽ foꝛmidak.¶Diſcretio. Age g̃ frater ſi detiere nõ poſſum⁹ ꝓmittim⁹ interi ſcribere te oĩa q̃ ĩ aĩuz venerit.tm̃mõ ab ĩiurioſa temeritate ab irreuerẽtia q̃libet abſtineto. Caue deſeras ne germanas tuas.beniuolẽtiã ⁊ diſcretõez q̃tn⁹ beniuol⁹ ſit ⁊ diſcret⁹ ſermo tuus.nec accuſans nec excuſans alios pl⁹ debito ſz aurea mediocritate ſp in te oꝛnat⁹ effulgeat ⁊ placeat moꝛdaci odioſa dicacitate eiecta.¶Zelus. Faciã qꝺ hoꝛtaris ſoꝛoꝛ diſcretio. Nã ⁊ tu beniuolẽtia ſignificas te hui⁹ eſſe ſnĩe.vis em̃ oĩa ineptari beniuole.ſz in nomẽ tuũ nõ tñ ita beniuole q̃ ledak ꝟitas/ſz vt charitas nutriak. ⁊ veniat dies q̃ exultãtes canere fas ſit canticũ iſtũ. Miricoꝛdia ſeu beniuolẽtia ⁊ veritas obuiauerũt ſibi iuſticia ⁊ paꝝ oſculate ſunt ¶Beuolẽtia Aſſẽtio ff/nil aliꝺ ſane magz expoſtulo.ſz ipm agere ſup⁹ arbiter de⁹ cõ ceſſerit. Comitabimur g̃ te tu id qꝺ ſuggeſ ſerim⁹ tuis ꝟbis exp̃mito.at ꝟo ſup oĩa vide ne ſis zelus talis q̃lem apl's noĩauit nõ ſm ſciam.quẽ ꝓterea dixit zelũ ꝓtentõnis. qꝝ vicz nec diſcretiõz nec beniuolentiã germanas tuas audiebat zel⁹ talis ¶Zelus Fiet vtiqꝫ ne dubites.⁊ q̃cq̃d in vtrãqꝫ ptẽ dicẽdũ videbiꝫ illꝺ deliberato ſz breui libramĩe rõis explicabo Hũc alloquẽs oẽs ĩ cõe/nũc ad pticl'aꝛioꝛa me deflectẽs qꝺ ſi p⁹ finito ꝟbo depẽderitſ me ꝓuaricatoꝛẽ pacti hui⁹ vꝛa erit coꝛrectio ⁊ meũ vltro pcere coꝛrigẽtiby. Mlta tñ(id aduertite)locutur⁹ ſuz noĩati ſub mõ triplicſ epl'e q̃lia loq̃ vel poſſe l'debere pſonas ĩtroductas ñ me lnĩa oꝛatoꝛia ꝓiecturate.¶Et ĩ ꝓmis oẽs in cõe ꝓueniã. Si ſnĩe diuerſe ſint inꝛ vos vt hũana fert fragilitas qm̃ ĩcerte ac timide ſũt ꝓuidẽtie nr̃e. Prefti vbi variaꝝ narratio ĩ eiſ q̃ facta ſunt. Hũq̃d ꝓptea ꝓtentões odioſe regnabũt inter vos ꝛnunq̃d exemplo multi ercularum res iniurijs pageꝝ Nonne ſalubꝛi⁹ ẽ ⁊ xp̃iano digni⁹ vinci a bono q̃ malo vincere.imo ß peſſimũ eſt illud optãdũ.

Credite mihi pax male p scismata q̄rit̄ non vtiliter iuria iniurijs. sic nec calliditas calliditate. nec morbꝫ morbo repellit̄ aut sanatur. Si ꝓterea ꝓtētiões et rixe sint int̄ vos nõne carnales estꝭ. ego q̄dem dico qđ vnusq̄sq̄ vestꝝ dicit. Ego sum bñdicti. ego sub tractõis. ego neutri⁹. ⁊ qđ venire solet int̄ oues dñ ceca nocte p̄datoꝛ lup⁹ irruerit fugiũt. ps hec fauces lupi nescia icurrit. hec in oppositũ parietẽ ipingit. hec nll'o incerto vagat̄ attonita. Nõ alit̄ spiritu q̄dã vtiginis agitat̄ cetus eccl'ie. ps palpat velut i tenebris. ignorãs q̄ petat. ps ambulat i circuitu. ps sistit expectãs lucẽ vitatis certaꝝ de tenebris splẽdescere. Pars neq̄ scit neq̄ nouit q̄q̄ agere. Nihilomin⁹ ipa ⁊ agẽtes vtrinq̄ ridens dijudicat. Alios rapiunt ⁊ trãsuersos agũt passiões varie pessime ꝓsiliatrices. ira. odiũ. inuidia. cupiditas. ambitio timoꝛ ⁊ sil'es. adeo vt p psonis pseqn dũ sincer⁹ amoꝛ pacꝭ. ⁊ serenissima vitatis amicicia deserank̄ aut impugnẽt. q̄ facinore q̄le aliud execrabili⁹ cogitari possit neq̄q̄ inuenio. Per tales si nõ obuiatũ extiterit exponet̄ fides discrimi. si suis lr̄is fidentes. si eas ĩstrumẽtũ suaꝝ passionũ efficere molientes determinauerit aut asseruerit leuius debito i hãc vel illã ptẽ ea q̄ meli⁹ intracta manerẽt. vt si diceret̄ papã nõ esse caput vniuersale eccl'ie iure diuino. papã nõ expedire esse vnicũ p eccl'ia. pape passim i facie resistendum esse passim ⁊ ab eo appellãdũ. vel ex aduerso si q̄s assereret q̄ in nll'o casu pape dicere liceret. cur ita facis. ⁊ similia.

¶Quosdã ꝓterea videre ẽ q̄ tãta aniositate suis aut ceptis aut ꝓsultis inherẽt vt nullis ad oppositũ rõibꝫ nulla incõmodoꝛ experiẽtia flecti possint. Malunt oĩa secũ ruere. oĩa frangi vl' turbari. q̄ pedẽ retroflectere q̄ via sua etiã inuia. ⁊ ob ꝟ iã nõ via. q̄ſ. p gressui obstare repiunt̄. vel spinaꝝ ꝟ ẽ vicinoꝛũ sepes horrida. vel fossatoꝛũ ꝟ ẽ cordiũ pfunditas incognita. vel latrũculoꝝ malignitas. vl' comitũ mutua ipugnatio. vl' virarũ districtus hũiles q̄s cernicosa turgida q̄ ꝓsumptio neq̄t ptergredi q̄ neq̄t hũiliari. Irascunt̄ deniq̄ tales odio imortali cõtra oẽs q̄s viderint vl' audierit. nõ dicã aduersari sibi ſ nõ plenis vocibꝫ ⁊ totꝭ assentire sentẽtijs. Alios ad oẽz vẽtũ istar arũdinis videm⁹ mutabiles. q̄ p buccella panis iusticiã desererẽt. Alios tãdẽ iueim⁹ (et vtinã ml'tos) q̄ gati sc obedire vitati cognite. seq̄ ꝓterea qđ seq̄ licebit vl' expediet. ml'ta q̄dẽ licẽt q̄ nõ expediũt. Di nll'os odiunt. nullos pseq̃t̄. q̄ſ absq̄ malignitatꝭ admixtione cũ puro ⁊ simplici oc'o vitatẽ q̄rere ꝓgnouerit. etiã si ñ datũ fuerit iuenire. Remiscunt̄ q̄ paul⁹ et barnabas absq̄ pecca to dissenserũt. ita vt discederẽt abinuicem. nullo tñ odio seipos psecuti sũt. null' male dictꝭ ⁊ iniurijs se inuicẽ ꝓsectati legũt̄. Quaꝝ in re videnk̄ egisse nõ satꝭ benivole nec discrete (ne loq̄mur acerbi⁹) illi q̄ sub nomie venerabil' vniuersitatꝭ tholosane. q̄ndaz nup epl'az gndẽ serenissimo frãcoꝝ regi trãsmiserũt plenã maledictꝭ pũgẽtẽ iniurijs. corruptã obꝓbrijs. in illos oẽs q̄ nõ secũ senti unt. q̄ subtrahẽdo nõ secũ i obediẽtia (vt dicũt) debita pseuerãt. Uez sepositꝭ interiz ppijs ad seipos affectiõibꝫ ⁊ odijs ad alios (obnubilãt enĩ ista veri iudiciũ) aĩaduertãt q̄d ex opposito subtrahẽtes pñt rescribere noĩatim illi ꝺ alma vniuersitate parisiensi. q̄ pfundioꝛi nota q̄runk̄ inuri. ¶Exẽplar lr̄aꝝ responsiuaꝝ ex psona vniuersitatis parisicñ. ad epl'am tholosanã

p Ostulata ĩ p̄mis rex pp̄ianissime maiestatꝭ tue licẽtia. q̄uertit se hũilis filia tua rñdere tholosanis q̄. busdã p epl'az tali sobetate q̄lez te decet audire et nos loq̄. ꝓtertã nõ q̄lit̄ meruerãt hi q̄ maledictꝭ ĩprobis. q̄ execrandis execratõibꝫ ifamare regiã dignitatẽ cũ generali ꝓcilio suo conati sũt. rupto ꝺ repẽte diutino silẽtio. Loq̄mur q̄ sic ad eos rex serenissime te audiẽte te iudice. ¶Ea fratres sup q̄bꝫ accusamur a vob si talia erãt q̄lia exaggerãdo declamat (ĩmo satyrica dicacitate moꝛdet) caritatiua illa epl'a vr̄a nisi canina potiꝰ appellãda erat. pfecto vestꝝ vos accusat q̄driẽnale silẽtiũ. Cur eĩ tũc ꝓfestiz vt nũc sero neq̄ arguistꝭ neq̄ statuistꝭ ꝺ facie nr̄az nos frẽs vr̄os. q̄ tã manifesta ⁊ sacrilega ĩpietate vr̄is iudicijſ errabam⁹. sed ptinaces nos ac desp̄ate errãtes linq̄batis Quo pacto igit̄ nũc frustra nos ĩpetitꝭ. si tales iudicamur a vob. aut si ad regẽ vestꝝ et nostꝝ dũtaxat fmo vester ẽ. q̄ rõe ipm et oẽs ꝺ generoso sanguĩe suo nõ ptin⁹ ab erroꝛe r̃uocaistꝭ q̄s ũratꝭ vos scire. vos firmit̄ credere neq̄q̄ ptinaces eẽ i sb̄stractõe p eos effecta. ⁊ sic palã effecta vt nll'a possit tergiuersatiõe negari testꝭ es o rex eoꝝ q̄ dicim⁹. q̄ igit̄ vl' ifidelitate vl' ĩertia ñ monuistꝭ cos ꝓtinuo si tã certo ⁊ pbrosoꝛ scismatꝭ anathe

matiſq; vinculo vꝛis iudicijs niſi reſipiſce
rent ligabãtur. Et̃ ſtupidos forte vos ⁊
elingues effecerat timor. q̃s timor? timor
cadens ī viros cõſtantes Uñ ortus? inde
ortus. Q̃d ſicut ſcribitis vir q̃dã legat⁹ ex
vꝛis fere necatus ẽ in ꝯcilio pariſien. cele
brato. O q̃s ꝓuide trepidaſtis. nã tua res
agit̃ paries cũ ꝓximus ardet. Poterat vni
cuiq; veſtꝝ ſi obmutire ꝑſũpſiſſ ſile ꝓtigiſ
ſe. nõdum ꝙ ita deſipitis frẽs. vt hec dica
tis. et ſi ita loq̃mur. alioq̃n q̃ animo certare
vos pollicemī vſq; ad mortẽ ꝓ iuſticia. q̃
nondũ vſq; ad ſanguinẽ reſtitiſtis /ſi vos
pl⁹ triẽnio pauor puerilis exterruiſſet trepi
dãtes timore vbi nõ erat timor. Nã qualis
timori loc⁹ ꝙuabit̃ vbi tã ꝓmptos defenſo
res et ꝓpulſores iiurie eꝑs ille mox inuenit
dños duces ſicut teſtamī. Quid ſi cerebro
ſus. ſi capitoſus. ſi ꝑſumptuoſe loq̃r aut mi
nax/erat ille veſter eꝑs? nõ eſt noſtꝝ diffini
re. ſed neq; ẽ vſq; q̃s icredibile. cũ ſi tal' erat
dũ ī turbã alacriũ ingenioq; viuaciũ iuuenũ
icaut⁹ ipegit/q; exagitat⁹ ab eis ꝙm meritũ
ſuũ ⁊ exibilat⁹ extitit¶ Sed ad ſilẽtiũ vꝛm
regredimur. Rñdere poſtulamus vbi tunc
erat dolor ille ingens/q̃(ſicut ex hiſtoriũ ſtra
hit̃)mutos etiã ex natura loq̃ cogit duꝫ re
centior erat iiuria. dũ plaga noua curatõni
ꝓximior. dolor iſte veſter q̃ nũc eſtuare vos
iactatis. quor ſũ abierat? aut vnde nũc ſubi
tus emergit? deniq; dolor iſte dũ ab initio
erat quaſi muſtũ nouũ abſq; ſpiracl'o nõne
in ſtrepitus vaſtos forti⁹ erũpe /nõne cla
mores horridiores extorq̃re debuerat? Et
ꝙ ſcandalũ vobis erat formidini. Quale
ſcandalũ? paſſiuũ an actiuũ. datũ ſcꝫ an ac
ceptũ? ⁊ rumorẽ qualẽcũq; pauciſtis dam
nat Brego. q̃ tradit nõ eſſe deſerẽdã ꝓpter
ſcãdalũ veritatẽ vite doctrine et iuſticie. q̃
lem hic aſſeritis. Sed exitũ ſubtractionis
aut (ſicut ſermo veſter loq̃mur)partũ infeli
cem ꝑſtolabamī. q̃d ita q̃ſumus? nũq̃d ab
euentu negociorũ/ metiri tã actoꝝ bonita
tem cõgruũ vel neceſſariũ iudicatis? vide
te ne fallamini. Quãta ſunt optimo initia
ta ꝓncipio. q̃nta ī q̃bus nihil ꝙuoſe ⁊ mo
ralis prudentie defuit. q̃ tñ ſucceſſu ꝓſpero
vel intento caruerũt. ad q̃ põt violate tra
duci illud. Careat ſucceſſib⁹ opto q̃ſq; ab
euẽtu facta notãda putat. Noſtꝝ ẽ planta
re/noſtꝝ eſt rigare ꝙm prudentiã a deo no
bis inſitã. hec ꝙo nihil ſunt oĩa/ſꝫ q̃ incre
menti cõſũmatõeꝫ dat chriſt⁹ ẽ. Narrat iu
dicũ lib. filios iſrael pugnãtes dñi moni
tu bis magna ſtrage coꝛruiſſe. q̃s tñ dixe
rit eos de aggreſſu pugne ꝓpt̃ ꝫ inculpan
dos? ¶Et ſorte plixus ſermo ep'e vꝛe talẽ
tꝑis tractũ vt elaboꝛaret̃ exigebat. vtq; co
aceruaret̃ interim gñdeꝫ ꝯgeries maledi
coꝝ in nos verboꝝ /vt inſup grãdiloquã
tragediã contumeliarũ. vt ſales aſpſos ſa
tyrice improbecq; reprobatiõis expueret in
nos fraterna illa vꝛa dilectio. Sed ꝑfecto
ſi fuiſſet iniq̃tas noſtra/vt talia audire me
ruiſſet (quod libera voce refellim⁹) certe ta
men vꝛa amicicia ex ſil'itudine q̃dam ſtu
diorũ nobis obnoxia vꝛaq; prudentia ⁊ gꝝ
uitas q̃lis deceret ſtudioſos digna appare
bat. que pulcriori et nõ illoto obſcenoq; ſer
mone vteret̃. dignũ erat illõ ſpeculũ quale
vos eſſe gl'iamini/qõ radijs purioꝛib⁹ ruti
laret/digna deniq; vinea veſtra/que non in
his maledictoꝝ labruſcas degeneraret.
Poeticũ ẽ inuolutrũ/ muſas agreſtes idõ
in picas ꝯuerſas eſſe. et quoſdã agreſtes in
ranas. et alios ī ſimias. aragnes in araneã.
nioben in ſilicẽ. et alios in alia. q̃ linguis
abuſi ſt̃. eas in maledicta latrãtes. Preclare
demũ ab Ariſto. dictũ eſt. Honorẽ eſſe in
honorãte ita ꝑculdubio illiberal' ⁊ cõtume
lioſa vituꝑatio ſordidat exꝓbrantẽ. Naꝫ
qualis vnuſq; q̃ eſt talia dicit. ſicut q̃ de ter
ra eſt de terra loquit̃. ¶Sed vituꝑare nos A
ſicut tamẽ ep'e facies oñdit/veſtra nullate
nus erat intẽtio. q̃lis g̃ nimiũ laudare obe
dientiã ⁊ inobediẽtie ſcel⁹ deteſtari/cãm ꝑ
terea defendere pape et eccl'ie. deniq; a de/
uio nos infauſte ſubſtractõis auertere. eſt
ne igit̃ vꝛa frẽs prudẽtia tã oblita ſui. vt ar
roget ſibi docẽdi nos officiũ in re ꝑſertim
notiſſima q; obediẽtia bona eſt /inobedien
tia mala g̃uiterq; plectẽda. q̃ſ ꝫ ignoꝛare ꝑ
ſumi põt? maxime apud nos quoꝝ ſtudiuꝫ
antiq̃us ſolẽniuſq; tã numero q̃s merito et
auctoꝛitate ſꝑ extitiſſe nec ipi negaret̃. Nã
⁊ inimici nr̃i ſunt iudices. q; tãtũ ceteris ſu
peminet vniuerſitas nr̃a q̃ntũ inter virgul
ta cuꝑſſi. ¶Amplius vero ꝓ inobediẽtia (ſi
ita neceſſe fuerit) noſ edocẽda erat ne diſpẽ
dioſiſſim⁹ ſermo trahẽd⁹ p̃ autoꝛitatẽ ſ emẽ
dicatas /ingeſtaſq; ſine oꝛdie p̃ pueriles pi
odos aſſidue ſil'es et pl⁹ equo ſonoꝝ ꝑ
faſtidioſam nugacẽ repetitõnis ciuſdẽ ſini
ſtreitatẽ/deniq; iraſcẽdo/dentib⁹ frendẽdo
⁊ tabeſcẽdo in nos q̃ſi beluina feritate mor
ꝯculcãdi/lacerãdi deuoꝛandiq; videremur.

Poteratis fratres/poteratis alit vestrã ia-
crare eloqntiã/alit vestrũ officiũ/vl docen
di vl monendi vel corrigẽdi ventilare. Ni
mis elapsũ esse a memoria vra mõstrat si
lud ciceronis documentũ.cui scriptura se-
pe pcordat.sit monitio sine ptumelia vl ex
probratõe. Nam et michael disputãs cum
diabolo de corpe moysi.¶Rursus frẽs elo
cutõis vestre accuratio vel deserẽda erat pe
nitus vl accuratius incorruptiusq; fuãda
q̃q̃ dictandi viciũ nõ magnope culpare
mus si nõ vicioſissimo t prorsus intolera-
bili genere pfuratõis vteret/illa elegãs elo-
qntia vestra.que enĩ vicioſior pfuratio seu
argumẽtatõ adduci potuerat/q̃ q ad vtrũ
q̃ flecti põt quẽ defectũ si p totũ hũc tmi-
num oculꝰ videre nequiuit vra ſollertia tot
lris erudita/quo ausu nos ĩ obscurioribus
pmonere pſũpserit pſideret. Hoc itaq; qõ
dicimus mõstrabimꝰ digito /tm̃ mõ oclos
apire nõ pudeat. Si obediẽtia laudãda ẽ
(vt toties inculcatis q̃si nõ ita sentiremꝰ)si
hec sit gladius vester acutiſſimꝰ q nos in-
gulare imo cruẽtis vulneribꝫ pfodere sata-
gitis.attẽdite q̃ facili retorſiõe gladiũ ve-
strũ in iugulũ vestꝝ puertimꝰ.obedire siq-
dem optet deo magis q̃ hoibꝫ. nõ ꝑ infici
abimĩ. Oportebat g vt deo iubẽti recedere
a pſortio vel heretici vl scismatici.vel in ta
libꝫ vehemẽter notorie diffamati.aut in no
cumẽtũ eccl'ie pſidenti /vosipos pſtaretis
obediẽtes.quod qr nõ feciſtis fas habemꝰ
ex pſeqnti more vro cõcludere q inobediẽ
tia hec vra plecti debꝫ pena tali. imo ma-
iori q̃ nra facta vt fieri dicitis ei vicario.
nã ptenenda est hec ptas vt altera superior
honorẽt.¶Scimus his audits q̃d agitis
q̃d obstrepitis .q̃d rugatis facieby stoma-
chãtes acclamatis? Nos certe nullũ foue-
mus ĩ hac pte scismaticũ .nullũ hereticuz.
nullũ depopulatorẽ eccl'ie.nullũ de his ve
hemẽter t notorie diffamatũ. Ita excusatꝫ
vos frẽs/nos ecõtra,pponimꝰ accusamus
suademꝰ/purgãtes nos sil p negatõez eo-
rũ q̃ nobis iponitis.erat idcirco radix hec
difficultatis t protorsie ad quã euellẽdaz
totis eloqntie illiꝰ vestre tulliane neruis in
cũbere debuerat charitas vra.q̃ radix p-
bare videlicz dñm bñdictũ nõ eẽ scismati-
cũ.ñ hereticũ.nõ aduersãtẽ eccl'iastice vni
tati.aut ñ de his merito vehemẽt ifamatũ.
aut eẽ talẽ q ñ puertit obediẽtie sue honorẽ
in ĩstrumentũ destructõis eccl'ie.ꝑ ẽ q in cõ
tentõe versari qõ vnicũ pfutari pueniebat.
nõ de obediẽtie pconꝫs t inobediẽtie sup-
plicꝫs/imo de partialibꝫ maledictis mem
branã occupare Et istud tamẽ/cur mõ t ñ
antea citius effecerit vra fraternitas nõdũ
pspicua rõ inuẽta est/ nisi forte vti volueri-
mus suspitõibus malivolis in vos qualit
abutimini ĩ nos. Diceret enĩ forsan suspi-
tiosus aliq̃s q liuida emulatio vra ob pre
clarissimã studꝫ nri famã aut aliũde male
parta/nũc tandẽ nacta oportũitate egesta
est/quasi si apiatur sepulchrũ patẽs intus
spurcidũ et olidũ. Suspicabit aliꝰ nõ inui
diã nõ odiũ nõ rancorẽ.sed vel adulatõem
vel ambitõem suepmotõis auidã/rupisse
ꝑ vestꝫ silentiũ dũ spes arrisit nouaꝫ pro-
uisionũ habendaꝫ/si noua restitutio fieret
pẽrim vobis petentibꝫ t altercãtibꝫ/ t vsq;
ad piculũ capitis decertare pollicẽtibꝫ .lõ-
ge vo sint a nobis interpratões hmõi mali
uole et incerte frẽs carissimi. Nunq̃ id age
re nos cõtingat qõ in nos fieri rõnabiliter
inculpamus. Ista q̃dem ẽripatio vel semi
nea vl canina seu puerilꝰ dentibꝫ et vngui-
bus iniuriaꝫ causã ducere/ista pugna goli
ad aptuelioso pẽptu certamẽ inire.¶Esto
tamẽ fuerit in nobis aut nostꝫ nõnullꝰ in-
tẽtionis corruptio (qm̃ q̃s põt gliari se mũ
dum bñe cor/cũ nõ sit homo sup terram iu
stus q ñ peccet) Nihilominꝰ quale sup hac
corruptela adducitis efficax argumẽtuz vt
tã certo/tã absoluto/tã in generali vos fe-
riatis iudicio.q̃si vocis illiꝰ imemores in
tonãtis.nolite iudicare et nõ iudicabimĩ.
¶Esto sint inẽ nos aliq̃ ambitiosi ad bene
ficia.aliq̃ leues ad iudicia.aliqui odiosi ad
dñm bñdictũ. vnde tñ pstat subtractiõz p
tales emersisse.¶Omirtamꝰ nos rñdere q̃/ L
modo talia fingere hz vra discretio/ de re-
genro et vro/de dñis ducibꝫ psanguineis
suis.de barõibꝫ regni.pterea de psilio regis
de plat et toto clero frãcie. Postremo d to
to regno hispanie. Exclamabit ꝑ pmo iã
exclamastis q p nos seducti sũt.excecati sẽ
alienati sũt.mixt vo si vos soli t absẽtes et
pauci aptos habet oclos ĩ coꝛ regimĩe/ si
vob solis sua illumiatio.suaq; directio de-
beat. Attẽdite ne intolerabilit nimis arro-
getis. Scit et credit firmiter q rex t dñi
d suo sanguie generoso ñ adherẽt sbtractõi
ptinacit/ꝑ ẽ vrm vbũ. Certe neq; nos pti
nacit adherẽ. Adherem tñ sẽ t ipi don
interi nob pat corrigi si errammꝰ clariꝰ aliq̃d

cõmodiusq; p ecclia diluceſcat Aut igitur eos oẽs pari nobis cõcrimine pariq; reatu ꝓuoluite qz ſubtraxerũt/ſicut nõ vultis qz nõ audetis.aut nos ſicut ipos habetote excuſatos/quoniã ptinaces eſſe nõ volum⁹. qõ tñ oino facere refugitis ſed dicetis ſi ñ eſtis ptinaces cur a damnate ſubtractõnis ptinuatõe nõ ceſſat⁊ Interrogetis ſimilit cur ab eadẽ rex nõ abſcedit.q; ſi purgetis q̃ rentes ratõem noſtra ẽ cõis rñſio.qm̃ nr̃az interim ꝓſciẽtiam ſeq̃mur .nã q̃ntũ licz dubitare de dño bñdicto an pdiderit ius ĩ papatu.aut q; obedientia ad ip̃m eſt ecclie peſtifera/tantũdem fas ẽ ab eius obediẽtia ſecedere. Neq; enĩ negabitis qm̃ p culpa hereſis aut ſciſmatis/papa fieret inferior q̃libet chriſtiano. Jura ſunt ad ß planiſſima Neq; ptꝛea latet vos ptãtem papalẽ datã eſſe in edificatõem ecclie nõ deſtructionez. Quo abuſu in deſtructiõem ecclie notorio exiſtẽte/nõne exẽplo pauli reſiſtere in facie gerẽti ſe,p papa liceret. Nõne ſibi dici poſſet.cur ita facꝭ Anaſtaſi⁹ ſumm⁹ olim pontifex ⁊ aliorũ nõnulli ſup hoc ſunt in exemplũ . Et o deus arbiter eq̃ſſime et quo pacto mirant iſtud q̃dam hominũ q̃ſi nõ intelligibilis ſit hec abſurditas⁊ Cũ in rebus longe minoribꝫ id licere fieri magno aſſenſu ꝓcederẽt. Si enĩ palaciũ ſuũ/ſi ciuitatẽ ſuã papa facib⁹ accẽſis p ſua libidine q̃reret ꝓcremare.ſi paganos armatos.ſi agrorũ depopulatores moliret apd chriſtiãos intromittere/etiã vbi nihil fidei pdicaretur aduerſum.ſi ꝟgines ingenuas aut matronas honorabiles violare ſatageret.q̃s tam indulgẽtiſſim⁹ vnq̃ aut blãdus adulator ad papã fuit/q̃n negaret his auſibꝫ obuiã dũ cẽ qui papã ip̃m ſi ꝟba nõ ſufficerẽt dicere nõ debere factis arceri. Jure naturali concedit vim vi ꝛpellere.idcoq; ꝓcedit vt pſone ſingulari fas eſſet papã aut regẽ vel ligare vel carceri mãcipare ſi cis iniuſte pſequntibꝫ hãc pſonam/ſibi nõ aliũde pateret ppꝛie mortꝭ aut impudice violatõis effugium.ſi hoc in damnis corpalibꝫ tã licdũ ẽ/q̃d de ſpiritalibꝫ incõmodis lõge gꝫioribꝫ relinq̃tur eſtimandũ. Jũgam⁹ hãc rõez ad rẽ que agit. ¶Si ſubſtracti habuerũt pbabiles vehemẽteſq; ꝓiecturas/aut certas ratões ex his q̃ facti ſunt q; dñs bñdict⁹ aduerſabat ecclaſtice vnitati/ nũquid nõ bono fine et intentõe poterat hec fieri ſubſtractio⁊ q̃retis q̃ pacto ſic.q̃ppe vt nõ aſſumeret obedientiã ſibi factã/in velamen aliq̃ nequtie aut ptelatõis ſciſmatice prauitatis Et q̃bus medꝫs mille medꝫs/aut ꝓtinuando honores ſuos ſine pcuratõe vnionis aut pmouẽdo ſibi fauẽtes ĩ hac libidie dominãdi/aut nũc apte nũc occulte nõ fauentes ſibi pſeq̃ndo. ¶Uidetis clare ſi q̃d videtis q; nullis hoc loco vtimur ſophiſmatib⁹ imo ne ſophiſmatũ palogiſmi vos decipiant (ſicut fefelliſſe vidẽt) nos ip̃az ad nudũ difficultatẽ reuelam⁹ cũ ppꝛiũ ſit ſophiſtaz ſe celare et poſitões ſuas vel inuoluere vel trãſferre. Nullas ꝓterea legũ interꝓtationes ſubdolas aut fictas adducim⁹. ſol⁹ innitimur regulis iuris diuini ⁊ natural⁹ q̃s p vobis aſſumitis.q̃ſcz imutabili veritate ſubſiſtere nequaq; ignoratis. De ſũt regule q̃ ſumm⁹ ecclie plat⁹ ppter ecclie vtilitatem ſtabilit⁹ eſt. Q3 pape ſi apoſtatet a fide reſiſtendũ eſt in facie.et ſi nõ recte ambulet ad veritatẽ euãgelĩ.q; vim vi licet repellere.q; deo magis ẽ obediẽdũ q̃ hoĩb⁹.q; bonũ publicũ ꝓferendũ eſt bono ptic⁹ari qõ ad publicum ordinatũ ẽ. Jſtis inq̃ innitimur nõ vt falſo crimiamini talib⁹ q; faciẽda ſunt mala vt bona eueniãt.q; pſeq̃ndus eſt papa ver⁹ vt ſciſmaticis ſal⁹ det. Non dũ ita vr̃i ſil⁹ ſumus vt ita deſipiamus. Quid g̃ multos turpit plane inuoluũt ſophiſmata/dũ nimis fugiũt .qz ei videre nequeũt q̃lẽ papa verus aut ꝓ tali habit⁹ deſinere poſſit eſſe papa aut habẽd⁹ eſt ꝓ tali ip̃i nõ capiũt q̃ rõe ſubſtractio poſſit(imoꝛ debeat in caſu)iuſtiſſima reputari.ß eſt inq̃unt inobediẽtẽ eſſe.ß ẽ pſecutorẽ capitꝭ exiſtere.cũ tñ nlla ſeceſſio a capite dici õbeat i obediẽtia.neq; pſecutio niſi legi diuie fuerit ꝛria. Eſt aũt diuia lex iubẽs recedere a tabnacul⁹ ip̃ioꝛ.iubẽs frẽz p⁹ q̃s audire noluerit eccliaz habẽdũ eẽ ſic ethnicũ ⁊ publicanũ.iubẽs ꝓterea oculũ aut mẽbꝝ aliud eruẽdũ eẽ ne totũ corp⁹ ſua ꝓtagiõe deperuet.q̃ diuia iuſſio q̃libet ad rẽ q̃ tractat adaptari debeat inſinuatũ ẽ. ¶Scim⁹ tñ q̃d ad huc rñdetis .negatis in ß negocio cauſas tales in facto. Hoc vero eſt qõ in diſceptatione nr̃a verſat.ß pbare qõ negam⁹/aut ĩ pbare qõ eſtimam⁹ debuerat charitatꝭ veſtre prudẽtia. aut nõ notiſſima ingerere nõ nos mille ꝓuicijs inſectari/nõ verberare latratib⁹ auras.nõ nos puſq; itelligeretis arguere. Et qm̃ id ip̃m nõ poratis ⁊ res longioꝛi diſputatiõe eget q̃ ꝓt ſub epl'e breui-

rate possit coartari. quia deniq; iã pluries tã scripturis q̃ viuis vocib; ratõnabilitatẽ nr̃e substractõis si nõ potius libell⁹ diffamatoꝛi⁹ appellari meruit. nec latet nos q̃ multa alia posuistis /que si rigidũ examen intrarẽt/illa de erroꝛe in fide. de crimĩe ĩ bonis moꝛib; . de inobediẽtia lese maiestatis regie/et alijs pluriby dãnãda paterẽt/q̃ oĩa oñdere sicut et pꝛincipalẽ causam nostram iustificare patos nos offerim⁹/q̃tũ ꝛ quẽadmodũ tu rex sapiẽtissime iusseris/q̃ hactenus nos ĩdiuiduos coadiutoꝛes tuos assumere dignatus es. neq; enĩ diuersũ a te quicq̃ agere fas putat discretio nr̃a. Et si imꝛobe puocari ad certamẽ impar min⁹ numero et virtute sufferre molestũ sit ¶ Poterãt ista sufficere si nõ vicissitudinẽ referre vellemus/reddẽtes p malo bonũ/et bñdictionẽ monitoꝛiã. p exꝛobꝛatõe maledica cum illo q̃ cũ glorificãdis ait. maledicimur et benedicim⁹. itaq; petimus rationez fratres quo fructu q̃ve vtilitate ꝓplacuerit se iũgi a cõmuni regis et regni cõcilio. Periret q̃ppe oĩs politic⁹ oꝛdo si ea que cõmuni sũt assensu ꝓclusa quilibet p suo motu capitis vel inculpare vel ad nouã censurã reuocare contẽderet. Ubi enĩ fuit vnq̃ tam apta tã cõcoꝛs sentẽtia que nõ aduersis calumniantiũ linguis carpi possz: alijs amoꝛe. alijs ignoꝛãtia. alijs sola ꝓtrariãdi pteruia aut pꝛuritu nouas res moliẽdi vexatis. sed neq; ꝓcilijs generalib; pstitus ẽ olim assensus vnanimis taliter vt nõ ex alia qua parte ꝓtradictoꝛes inuenirẽt. Equuz est idcirco legibusq; et cõsuetudie sancituz vt in oꝛe maioꝛis ptis stet omne ꝓmunitatis iudiciũ. Alioq̃n si cuilibz assidue fas esset obniti nihilo plus ageret q̃ si inter naucleros eiusdẽ nauis odiosũ cõtinuaret iurgium /illis veluz tendere/istis laxare/alijs dextroꝛsum/alijs siniſtroꝛsũ ex aduerso conari implicabili aniõsitate tractãtib;. deliberatõe enĩ maioꝛis ptis exceptata /nonne consulti⁹ est ei vos opem ferre vl̃ nequaq̃ ptinaciter aduersari. et ita poꝛtũ qualẽlibet attingere/q̃ sub dubia spe melioꝛis poꝛtus ꝓfundere interim oĩa seditõe certissima. mlt̃a pinde tolerari debẽt iã facta. quoꝝ inceptis cõtradicere dignũ erat. Esto vob appareant vel forte sint sanioꝛa cõsilia/nihilo minus apud cõmunitatẽ cui⁹ estis ps parua ambulantẽ in opposita sentẽtia. quid ꝓ dest tractus vester ptinax alioꝛsũ. imo quid aliud operat q̃ cõtentões scãdala animositates ꝛ disturbia ad rẽ omnẽ que agit saluberioꝛ finienda. Negociũ aliud grãde puscq̃ certa cõclusiõe firmet opus habz consultatiõe. in qua sit anim⁹ in cõsulendo liber. poꝛro acceptata cõclusiõe tũc est tpus faciendi nõ dñudicãdi. ¶ Q3 si opposueritis p̃ceptũ dñi vt nõ peccet aliq̃s sequẽdo multitudinẽ. hoc de crimĩnib; que bene fieri neq̃unt/intelligi necesse est. nõ enim talia vnq̃ licere faciet q̃ntuslibet numer⁹ peccãtium et stultoꝛũ quoꝛũ infinit⁹ est numer⁹. Alt̃o secus est in eis que fieri bene possunt in q̃bus cõscientiã ꝓpriã ad alioꝛũ formare iudiciũ quãdoq; licitũ q̃nq; debituz est. qualiter esse dicim⁹ in ꝓposito /vbi ea que in facto sũt nõ que fidẽ imediate respiciũt ventilant. Obijcietis fortassis q̃ nõ sinceris animis/nõ medijs vsq̃q̃q; iuridict/ñ p psonas omni vicio ꝓclusio substractõis excepta est. quasi nõ ita possit fingi in oĩ negocio publico. quasi p̃terea p solos bonos beneplacitũ suũ operet deus. operatur ꝛ p malos/quales etiã inter vos aliq̃ sunt ꝛ si ꝓfirmatos vos phariseace iactetis p̃ ceteris hoĩbus/et exceptos ab illa regula. si dixerimus quia peccatũ nõ habem⁹ Quot p̃ncipes infideles /q̃t tyrãnos iniq̃s legimus ꝛ vidimus a quib; eq̃ssimas leges et edicta q̃s nesciat emanasse ꝛq̃ in re pspicuũ esse debet/q̃ negociũ q̃litatẽ magis attendere ꝓueniet/si iusto fine/si pia intentiõe fieri potuerit q̃ suspitiõib; duci ex agentiũ hac vel illa volũtate. ¶ Preterea fratres cessent cõtumelie. abeãt siniſtre de nobis suspitiones q̃les habere de vobis nec vultis nec volumus. Credite frẽs nos bene cõsciũ nob; sumus de ꝓcessu hoc ad pacẽ eccl'ie/ qui vtinam tã pspex successum capet q̃ pie sp optamus. optare aũt hoc magis nostz est q̃ illõ exhibere. ¶ Tandẽ q3 res (vt arbitrami ni) discussionẽ exigit ampliozẽ (nõ eñ pꝛopter aliud nos ad certamẽ puocare debere tis) obsecram⁹ te rex sereniss̃ime sicut iã obsecrauim⁹ p cõcilio totius obediẽtie istius celebrãdo in q̃ ꝓueniãt seniozes/videre de factis et de iure (qõ ex factis exoꝛiẽ) examinatissimã veritatẽ. quã semp amplecti patos nos offerim⁹ in noie eius q̃ est veritas. in quo bene valere ꝛ sobꝛia modestia sapẽ oẽs optamus frẽs nr̃os in eodem dño carissimos. ¶ Talia in alioꝛũ psonam transfigurata sint (o sozores) p recussiõe eoꝝ q̃ nimia

acritate sentētiā, ꝓpam defendere ꝛ alienaꝫ carne repti sunt. Et qm̄ ita tibi placitū est o sozoz beniuolētiq(ꝟ enī nutu tuo signifi/cas) ꝓuertaꝫ oratio nr̄a ad eos q̄ acta oīm ꝑtim supiozū tota seueritate recēsent atq; dīudicāt. nullū eis refugiū ad correctōez. nullū locū ad veniā vel excusatōez relinq̄n tes. cū ꝓfecto male nimis essent res hūane si semel peccātiby clauderet mīsericordie si/nꝰ. q̄ si misericordia ꝓcedīt hominby /illa ob secro q̄by rōnabilit iudicio ꝑstabit/ q̄ hoī bus occupatꝫ q̄ haiby ad regimen reipub lice ꝓstitutis. siq̄dem ad eos ex oīni pte fal lēdos inuigilat assidue subditoꝝ q̄rundaꝫ malignitas. nūc mendacioꝝ fuco. nūc blā dicīs adulationū. nūc accusatōnū ꝓfictōi bus. nūc ingestiōe suspitionū. vt vel sic ra/piant spolient ꝛ ꝺtrahāt. vl̄ vt amoꝛē simu lent/tāq̄ solliciti de salute dn̄i sui/si multos accusauerīt. si mendacib nouitatiby aures pruriētes ꝓncipū fricauerīt. si accēsos odīj si stimulatos ira animos coꝝ magꝫ inflam mare vrgereq̄ studuerīt. Quāobrē nō abs re videt dixisse Seneca ꝓsulēdū esse bone menti suadere, quā inq̄t bonā mētē nemo occupatus inuenit. ꝛ alibi tradit hac rōne esse vl̄ difficile vl̄ ipossibile/vt idē sit ꝓrin ceps ꝛ vir bonus. Jpi ꝓfecto supiozes nō tā sup hoīes/q̄ hoīes sup eoꝝ capita posi ti sunt. ꝛ nō tā inuidia q̄ miscōia digni ha bēdi/tanq̄ miserabiliozes ceteris hoīby. ꝛ velut positi ad sagittas causa deceptozie ia culatōis. q̄ꝝ mltoꝝ stulticiā adulatio ī in/saniā ꝙtit. alioꝝ iracūdiā in furoꝛē. alioꝝ be niuolentiā indulgentēq̄ naturā trahit ad ꝓdigalitatē crudelissimā. Rapiūt eī a pau piby qō apud ditiozes effundāt. Parcunt deniq̄ ꝺlinq̄ntiby lāguida q̄dā specie beni gnitaꝫ illecti. sed redit hec misericordia stul ta ad innocētū pniciē truculētā. Quantus erat ille rex ꝛ ꝓpha dauid/q̄ sagax/q̄ qui gil/ipe cū ad vm̄ serui mēdosaꝫ vocē seductus ē. vt hereditatē cui⁹ pater de dauid op time meruerat ad eūdē seruū traduceret p⁹ modū q̄ etiā monit⁹ nō restituit ꝛ diuidē/dā impauit. Quoꝛsum hec oia ? nimirū vt ꝺmonefacerē tolerādos esse pia ꝓpassione defect⁹ supiozū magꝫ q̄ dn̄udicatōe nseue/ra pseq̄ndos. Neq̄ mihi q̄ſq̄ opposuerit illud sapiētis/exiguo ꝓcedīt misericordia. Potētes aūt tormēta potēter patient. Jpi ꝙo ꝓncipes in hoc exigui sunt eo q̄ āplius si ex ignorātia forte sua ipi sibi grādes sibi fortes ꝛ beati videant. Rursus si plura in hoībus vicia correctōis impositā tolerat. reseruās ea diuini cēsure iudicij idē fieri de ꝓncipatuū delictis necessitas maioꝛ expo/stulat. vt nō ptinus ꝑ quolibet errato sper nat coꝝ ꝓncipatus. cū ap̄l's dn̄is etiā dis/colis ꝛ xp̄s phariseis hypocritis obedire p̄ cepit. ꝛ Aristo. diffinit ꝓncipē nō debere re pcuti. Uidit ꝟ tragicus ille q̄ monuit athe nieñ. ne leonē introducerēt in ciuitatē itro/ductū ꝙo eū cū oī māsuetudine ꝛ lenitate tractarēt. q̄ sil'itudo satis est accōmoda rei quā agimus. Q3 si de q̄libet ꝓncipāte hec vera sunt/ipi dño omniū/ ꝛ eo seruo oīum quo dño oīuꝫ. papā loquoꝝ. q̄s nō hoc cōe misericordie debitū impēdendū arbitret? Esto dn̄s Bn̄dictus errauerit in nō offerē do celerit viā cessiōis/attendat in eo potu isse cadere deceptōes q̄les numeram⁹ pue/niētes ex subditꝫ. Attēdat hūani cordis fra gilitas ad honoꝛes q̄rēdos auida/ ꝛ ptinax ad retinēdos. attendat q̄ntas vires habe/ant suspitōes ingeste a maliuol'/nec eē faci le illos p libito diuellere. Attēdat insup pe nitētia ipius offerētis iā ꝓdē id qō ab ini/itio q̄rebat. Deniq̄ si erratū est ab eo nun/q̄d sibi ianua pnīe q̄ cuilibet inferioꝛi apta est occludet. Nunq̄d penalis carcer/nūq̄d innumeri doloꝛes alq; ī coꝛpe in bonis ꝛ in fama iā plus q̄ꝺziennio tolerati diluere suf ficiūt ꝟ erratū? Uiderit si q̄ sint mōstrātes oppositū ꝙbo vel ope/ne pl⁹ hostili odio p sone/q̄ vnitatis publice zelo se pdāt inflā/matos. Jtaq̄ placꝫ ꝟ loco inserere q̄ndaꝫ ep̄laꝫ quasi noīe suo ad regē frācie destina tam que sic contexta est.

b Enedictus epūs seruus ſuoꝝ ꝟ dei charissimo filio in xp̄o Ka/rolo francoꝝ regi xp̄ianissimo sa lutē ap̄licāq̄ bn̄dictōez ꝛ miserationis sp̄m assumere. Si demolitio hieru salem terrestris olī pstrinxit ad lachꝛymas coꝝ pp̄he Jeremie ꝛ saluatoꝛis iesu. Si p̄terea coꝛpalis sepatio spōsi a spōsa fideli tā te est molestie. si deniq̄ ipa etiā natura suo docet instīctu turturē assiduos gemitus edere/dū compari viduatā se senserit. null⁹ mirabit si in desolatōe miserabili sp̄ual' hie rusalē ꝛ in acerbissima sepatione quā in ea sentit animus ꝙqueroꝛ ꝛ ploꝛo. Quis igit dabit capiti meo aquā/ ꝛ oculis meis fon/tē lachꝛymaꝝ /ad deflendū ingit luctuosis/simā sacrosctē eccl'e labefactōz diuisionēq̄.

Quis me ꝓsolabit? q̄s medebit? Consiliū q̄le mihi ꝓueniet? ita plāctus lugubris dolor ⁊ angustia tangūt oēs in cōe filios eccle sie. Dz longe seuꝰ atq; ꝓfundꝰ dilacerat ī felix cor meū īmaudita miseria. ℔ exterminiū Jsta ꝓditio nimirū data mihi ūlla ē ī sponsam singularē/q̄ omniū mr̄ ē vniuersal'. his nihilominꝰ ocul'aspicio tam nefando scismate eā q̄ mr̄ ē pacis ⁊ vnitatis/tā execranda ⁊ atroci ꝓsecutōe eā fedari q̄ fons est pietatis/tandē vili deiectōe ⁊ ignominiosa seruitute eā īpam pteri/ q̄ lib̄tatem et honores largit̄ eternos. O pia mr̄ omniū. o mea singularꝭ sponsa quousq; durabit pessimꝰ iste lāguor tuus? q̄diu debachabit furor īpi? ī viscera tua. satis nimisq; tuis ī mēbrꝭ pseuerat hec horrēda diuisio. Et heu q̄le tibi mīstrabo consiliuꝫ. tuis q̄ pacto medebor incōmodis. Cruentū ℔ vulnus tuū in me descendit vt vides. q̄m hinc vastatrices cure. hinc sollicitudies puigiles. int? timores anxij. foris pugne. ī tribulatōe violentia et diuturno indignoq; carcere q̄ mihi de ꝓpa ꝓpatus ē domo/⁊ de speciosō olim nūc domesticorū manu obruto palacio. Quid referā pbra. q̄d diffamatiōes iniq̄s? q̄d sinistras interp̄tatōes dictoꝝ factoꝝq; meoꝝ? q̄d mille mei ⁊ meorū ienarrabiles afflictiones? Attamē nō ē hec maloꝝ sūma/vtinā in caput meū refluerēt oēs erūne tue? O fidelis sponsa vsq; ad dure mortis ꝓpessiōꝫ sine detrimēto aīe. Et tu b̄ndicta lib̄tate foueres in gremio pacis oēs filios tuos ⁊ o-
ues pascue tue. ¶ Et o pr̄ maxime⁊ optime o salutifer christe. vt q̄d natꝰ sū videre mala gentis mee? vt q̄d datus sum custos spōsus ⁊ pastor si nō aliā opem/aliō solamē/et aliud ferri dabat auxiliū. Porro si scti pr̄es q̄b infausta tēpestate succedo gemebāt oli sub verēdo pondere cure pastoralis. sicuti Bre. et alioꝝ plurimi /etiā dum eccl'ia suo honore et pspitate floreret/quid nūc dicturus sum ī sua ⁊ mea tā incōpabili calamitate ⁊ in tāta maloꝝ mole? Hinc vl' maxime pspicuū esse dz me in tali statu afflictōnis et meroꝝ pnicioseretinēdo nō esse contumacē. Ellioq̄n pfecto miserabiliorꝭ ⁊ stolidior sum omnib̄ hoib̄ q̄ miseriā certā cuz certa dānatōe q̄rerē. sed auertat hāc insaniā a fuo suo mīficorꝭ deꝰ Letꝝ nōne varijs ⁊ laboriosis antea legatōib̄ attritꝰ sū/si forte resarcirek truculēta hec ruptura. et si discussis tenebris serena ꝓlas oriret. Sed nunc elevās me dignitas g̃uꝰ allisit/et coangustauit vndiq;. itaq; g̃uis forinsecus cernit corpalis afflictio. subter ꝓ introrsus plaga seuit acrior dū pia recogitatōe cōsidero quēadmodū oēs conatus mei/oīs zelꝰ piꝰ omne feruēs desideriū ad pacē adipiscēdā cassati sunt. Et o mores o tpa/ecce q̄ supmodū auget infelicitatꝭ cumulū a nōnullis etiā de puersa intētōe notorꝭ ⁊ inculpor. q̄d dicā ad hec/plane ⁊ pstāter negabor? Potuit aliq̄ fortassis surrepe ignorātia/q̄ tā vicina est hūane fragilitati. ⁊ ī ℔ me meaq; oīa prsus iustificare nequaq̄ audebo. illō nanq; aplicū ꝓbū quē hominū nō exterreat. nihil mihi ꝓsciꝰ sum sed nō in ℔ iustificatꝰ sū. Cuiꝰ dicti q̄ alia est rō? nisi q̄ in mltis offēdimus. ⁊ q̄m nō est hō sup terrā q̄ viuat ⁊ nō peccet. et q̄ incerte sunt ꝓuidentie nr̄e ⁊ iusticie oīes sordide tāq; pānus menstruate. deniq; q̄les sumꝰ in ocul'diuīe maiestatis nouit nullꝰ. ⁊ si iustꝰ fuero (inq̄t Job) ℔ īpm ignorabit aīa mea. verū si maligñ fraude/si cupida ambitōne. Putaui q̄q; agere q̄ ecclīastice vniōi vl' obstaret vl' eā retardaret/sit ī aīaz iudex deꝰ /q̄m potiꝰ talia ab initio vsq; in p̄sens obtuli. q̄ salubria et sufficiētia ꝓ vnitatꝭ psecutōe fidelit̄ estimabā ⁊ adhuc existimo/si nō obfuissz p̄ ille mendacij q̄ oīa in malū ⁊ turbatōez euertisset.
¶ Posse potes hec oīa fili serenissime ⁊ xp̄i J
anissime coꝝ q̄ fiducialiter hāc q̄relā effudi. nec habeo necesse regias aures adiplere longa narratōe taliū oblationū ꝓ me factarum tā de via ꝓuentōis vtriusq; obediētie ꝓ consiliū a fratrib̄ meis cardinalib̄ ꝓmissi tus datū. q̄z de via ꝓpromissi. ⁊ nouissime de via cessiōis. Cui vie īmo et martyrio sicuti palā testatꝰ sum iugit̄ adhesi ꝑm ꝓparatōem animi. Nec ab hac vnq̄z ꝓmptitudine discessurꝰ sum. si et dū verā parere vni onē cessio videbit̄. testes sunt apō te haruz oblationū patentes l̄re mee. nisi doloso alicorū silentio ꝓtecte sint. Arbitror aūt nunc elucescere si leuior fuissz et opportunior ꝓ ineundo tractatu vniōis/ꝓma ꝓuentōis oblatio q̄z subito incursu talē arripe viā q̄ in has truderet angustias. et cui nullū vnq̄z ꝓrebuerūt assensū aduersarij. absq; quib̄ generalē fieri vnionē q̄s expectet? Nolo tñ inclite fili ex his dictis vl' dicēdis tuam inculpare deuotōnem ad pacē eccl'ie. que vtinā deuotio nulla vnq̄z mendaci informationē sup meis et alioꝝ gestis q̄sita fuisset il-

ludi ꝛ corripi. sed ãmirari nõ sufficio/ quo pacto ego q̃ sic egerim sic tracter infamer i/cludar ꝛ nõdũ ꝑ liberatõe ab indignis car ceribꝫ tuũ meruerim auxiliũ. Nõne tui añ/cessores ꝓpriũ habuerũt succurrere nõ so/lũ vexatõibꝫ eccl'ie/nõ solũ sũmis põtifici/bus in sua sede reponẽdũ /ꝫ oĩbꝫ cõiter in/iuste passis. q̃si nobilis frãcie domus tem plũ tale esset miserecordie q̃le apud athẽas fuisse memorat vbi cũctis afflictis erat ꝑ sto subsidiũ. nũc eñ fili charissime vera re/gum frãcie ꝓgenies ꝛ heres exẽploꝝ insig niũ. vides coram oculis tue serenitatis illuꝫ quẽ ꝑ iusto papa coluisti. ꝛ colis illũ quem vt ꝓꝛez sũmũ in terris ꝛ aĩe tue pastorẽ san ctũ frequẽtibꝫ titulis extulisti. Illũ ꝓterea quẽ tu cũ regno tuo successisse ꝓfiteris ꝑ ele ctionẽ legitimã xꝓ ꝛ Petro. illũ q̃ꝫ quẽ vi uentẽ prudẽtissimus pr̃ tuus viuẽs coluit vt talẽ/illũ deinceps q̃ etiã si caduci nume rent honores /nobilis est ꝓsapie. illũ deni q̃ꝫ q̃ deo ꝓpicio vitã hucusq̃ duxit innocu am/sine quis ĩfamie nota deforis. qꝛ q̃d in tus agat/iudex erit cordiũ inspector deus. tu inq̃ talis vides me talẽ (de me enĩ loq̃ꝛ/ ꝛ me laudasse coegit necessitas) vides mo/do sic inclusum. sic cõtumeliose tractatum tanq̃ essem vnus ex seruis abiectissim⁹ /si/ne honore/sine dignitate/sine statu/sine ge/nere/et vite scelerate. Nihilominus autem dissimulas fili aut cõtẽnis ꝓbere succursũ/ neq̃ me expediri iubes. q̃ vnico mandato tuo ab his me incõmodis potes liberare. q̃ꝫ q̃ comptũ habeo nõ te iubẽte ita fieri/ne q̃ ꝓsuaderi sane põt/vt credã generosũ ani mũ tuũ erga meas erũnas tãta duricie stri gi/quoniã mollesceret ad ꝓpassionẽ/si pro/funde et religiose cõsideratõis oc'los ad tã te rei indignitatẽ ꝓuerteret Quid de te loq̃ꝛ quoniã ipos etiã barbaros ꝛ paganos pie tas naturalis tãgeret si viderẽt psonam nu per talis auctoritat' grad⁹ et honoris ꝛ no bilitatis repente deĵci ꝛ cõcludi intra pari etes domesticos ꝛ hostilit' oppugnari. Ex istimo q̃ ꝛ in regno tuo maxima ps mee ca lamitati cõpatit'. sic et dolorẽ aliorũ regno/ rum experior. ¶ Proinde si ex cõsiliarĩs tu is aliq̃ (vtinã boni sint oẽs et fidi) seducere vellent regiũ animũ. ne mihi meoq̃ statui misereret'. videant saltẽ tales ꝛ ponderẽt tu am et regni tui famã. quoniã ꝺdec⁹ filĵ est pater sine honore. ꝛ in subditoꝝ infamiam redũdat ꝑsidentis opprobriũ. quale est in/sup illud qꝺ ab aduersarĩs ꝛ emulis q̃tidi ana insultatõne iactat'/vellẽ silerẽt. ꝛ ego di gitũ ponerẽ ori meo. sed vox altior ꝛ popu losior ẽ q̃ꝫ vt tegi possit. ꝛ q̃lis vox? q̃a gal lic⁹ tenet' obsessus dire ꝛ hostilit'/papa su⁹. vox q̃ dño suo sup̃mo aduersi sunt. nec al/terũ sequunt' et suũ psequunt'. vox q̃ ꝑ libi to mutant papas. nũc instituũt. mox desti/tuunt. vox q̃ facto ipo et si nõ verbo farent' se reos in scisimate. et ptem corroborãt quã impugnãt. tales ꝛ plures circũuolãt rumo res et imꝓperia. ꝛ q̃ꝫ apparẽter id fiat vi derit illi q̃ taliũ sunt occasio. At vero fortas/sis obĵcient aliq̃ /me in causa esse omniũ q̃ ligemus. Nã cur inq̃unt dignitatẽ tuã per fas aut nefas retines? cur nõ ad ea que pe/tunt' cõdescendis? Possem huic obiectõni planis et validissimis obniti rõsionibꝫ ad iusticiã meã (nisi q̃ ꝓpositũ hic habeo alte rum) et quoniã aduertis q̃ꝫ lubric⁹ et insta bilis esset omnis dominũ stat⁹ si repẽte ad vocẽ cuiuslibet cedendũ esset iuri suo/iure vel iniuria sine discretione/sine fructu/ sine manifesta necessitate/sed nõ hic insistẽduꝫ decreui. ¶ Hoc vnũ postulo ꝛ exhortor in dño ꝑ cõmuni bono totius eccl'ie quatin⁹ depulsis ira odio ꝛ vindicta ꝛ q̃ retro sunt obliuiscẽtes/extẽdamus nos in anteriora ad vnionẽ ꝓmerẽdã. tu ꝓcipue ĩter ceteros qui singularis ꝓtector es ꝛ cultor eccl'ie vt sollicite cõsulas. q̃d ꝓdest ĩmo q̃tum paci obest q̃ includor carcere ego q̃ tam libero ꝛ parato sum animo ad oĩa ꝑ eadem pace vbi nihilomin⁹ pars aduersa ꝑstat ĩ errore suo/neq̃ verbo significãs neq̃ facto velle se cognoscere veritatem iusticie nr̃e. neq̃ of fert aut recipit viã aliquã ꝑ quam ĩtrusus suã habeat sedẽ deserere quã occupat vl' sal tem pari pede pax queratur/scis tñ quot et quantis legatõibꝫ pulsati sunt. ex q̃bꝫ ita eẽ nõ ignoras si nõ ficticĵs relationũ ꝓmẽtis elusus es. Nunc quali spe ꝓseqũmur prem vniuersalẽ si particularis si multiplex et iu gis sit inter nos diuisio? Qua fiducia resi/stemus falsitati si veritatẽ nostrã inutiliter ꝓfundim⁹? ꝓdesse q̃d expectamus in non obediẽdo ei qui canonice nõ dubitat' elect⁹ et esse tanq̃ corpus lacerũ mẽbris a capi/te diuulsis. q̃ñ cernimus alios principati mositate in sua vnitate nõ vere vna cõiun ctos. Hec ista dico sit vitas tanta sollicitu dine ad liberatiõem corpalẽ (quã et si tamẽ opto quis mirabit') q̃ꝫ ꝓ affectu boni et

honoris totius eccl'ie et dignitatis pontificalis sctē sedis apl'ice/tui p̄terea et regni tui
L et totius obediētie adherētis ꝟitati. ¶Quā obrē ꝓcludendo p̄cor et obtestor fili carissime in christo q̄tin⁹ hāc q̄rimoniā filiali de notōne et christiano altoq̄ aīo suscipiēs iubeas carceralē circa me cessare custodiam q̄ prsus indigna ē. et si nō forte de meritis ꝑpr̄ys erga deū. eccl'iastice tū dignitati /illi ꝓinde q̄ pater nominat et ē talis regi. qui demū christianus ē et christus dñi. In quē xp̄ianos īmo filios ꝑpos abuti seuicia tyrannorū q̄ntū qualeq̄ piaculū sit aīaduertis. Eludent q̄dā sacrilega īpietate(sic accepi)īpurū et pcax os latrare/ ad notādū me ꝑ heretico aut scismatico/q̄ vtinā tā tenacis essent fidei aut religiōis q̄ꝫ longe sū ab hac blasphemia. Errare vt cū Augustino fateor potero/sed heretic⁹ nō ero. neq̄ ē alia indigni⁹ a me vl' impatiēti⁹ ferēda iniuria. Ideoq̄ obnitens talib⁹ cū vno sctōr patrū libere ꝓnuncio/mentiunt. Te rursus īuoco fili vt feras mihi sic afflicto velociter auxiliū quēadmodū ī tali necessitate (qual' nec tibi vnq̄ nec sanguī ꝓtigat tuo)nequaq̄ dissimulare sz totz conatuū viribꝫ obuiare satagerē. Pone q̄so ante ꝓuidētie tue oculos q̄lis futura esset eccl'ie facies /et q̄ꝫ feda negocior turbatio. ꝑplexitas et inuolutio scaturirēt/si nūc migrarem⁹ a carne nō habito p̄us alio rex stabilimēto /vel ordinis serenitate sicut haberi p̄t'dū viuo/ si nō vel neq̄ter vel p̄uiter abq̄cior. ¶Postrēo si huc usq̄ vt humana ē ignorātia vl' infirmitas q̄dā irrōnabili⁹ ꝓcesserint. nō pudeat vl' sero vinci rōe. et superari ꝟitate. nec in casu iacent/sz de resurgēdo cogitent. neq̄ enī poterit aliter efficaci⁹ ostēdi simplex ꝓscie puritas in ꝓcessu. et q nō p̄ceps ira/ nō tumēs ambitio. nō cec⁹ odq̄ rācor. vel edax vindicte furor. sed pacis amor vnic⁹ dñabat tractantib⁹ ipm̄ h̄ tante sobrietatis et reuerētie negociū. ¶Et tu pr̄ mificordiar et de⁹ totius cōsolatōis et pacis/q̄ ꝑmisisti mificordiā mificordib⁹/q̄ dimittere p̄cipis si nob dimitti volum⁹. da clemēter veniā delictis ꝑpr̄ys et alienis. sis mihi ꝑpic⁹ vt hac vna vindicta cōtent⁹ sim q ꝑrata corrigas suppleas defectus. et deinceps oīm pedes ī viā salutifere pacis dirige. deniq̄ cor regi qđ in manu tua ē/ad h̄ inclina et inclinatus corrobora. cui des gr'iam et honorē nūc et ī
D ꝑpetuū. ¶His ita se habentib⁹ et allegatis sentio q̄d postulatz o sorores carissime. postulatis itaq̄ ne tegā silentij velo vnam ex epl'is q̄les misse videri p̄t ab inclitissimo frācie rege ꝑdem velut post reditū ab ambasiata facta summo pōtifici/substractōne nōdum facta/parebo libēs/vos assistite.
¶Patere(obsecro sctē pater) ꝑpauc⁹ alloq̄ pastoralez celsitudis tue p̄sidentiā. patere rogare ea q̄ ad pacē sunt hierusalē. q̄tin⁹ benigne facias in bona volūtate tua syon/ vt edificent muri hierusalē. Nihil hic exprobrādo dicturus sum. sed te obsecratur⁹ suz vt patrem/tū hortādo/ tū cōmonefaciēdo cum instructiōe filij mei vt ea añ oc'los tuos statuant. quorū attentionē actualē obliterare potuerūt seu cure varie turbāt rationis oculū suo puluere. seu blāda quorūdam assentatio ꝯmune magnatib⁹ malum. nihil ad veritatē oīa ad gr̄am dicētiū. Aut ꝓinde natural' quidā amor sui q̄ sui cognitio nōnunq̄ ī pedit. aut deniq̄ subdola machinamenta eorū q̄ sub ouina pelle vulpez tegūt. Que enī ex sublimioribꝫ p̄sonis se ab his pestib⁹ securā satis esse iactauerit. Uide p̄ sancte. et si videas nō pigeat ꝑfundi us iterū atq̄ iterū circūspicere. q̄le quantūve est pacis bonū qđ oēs in cōmuni appetūt ꝯclamitātes pax pax/ adeo sine pacz pulchritudine oīa sunt deformia anxia molestaq̄. Oīa quoq̄ pacē suam quandā non minus q̄ꝫ vitā desiderāt. ab horrētes diuisionē q̄ꝫto magis ignoscere. īmo ꝯo dignā ꝑ meritis laudem repēdere te ꝯuenit pater sancte oībus et singulis q̄s pacē appetere querere. ꝑsequiq̄ cognoueris. q̄s audieris ꝑsequētes ex aduerso/exiciale scisma p̄ns q̄ quauersum via p̄sertim q̄ꝫ cōpendiosiorez eis vel rō vel necessitas cognata rōnis ostēdunt. Talē de te spem tui mores tua vita a puero bñ instituta/mūdo p̄buerūt. hāc insup expectationē/tua gesta respōsaq̄ in negocio p̄ntis scismatis apud oēs genuerūt vt tu p̄cipuus iudicatus sis cui pastoralis baculus ꝑ ꝓterēdo neq̄ssimū maligni scismatis caput donarē. quez p̄terea papalis sedes suscipet ornādo sessione tua si p̄sideres in ea. Nihilomin⁹ vltronea cessio si ita res exigeret/locum libez ad pastoris vniti collatōez apparet. Uidebant hec sufficere tali omni expectationi. attamē īpam vallauit iusiurandū quo ꝓtroversia oīs finez capit. ¶Sz o dolor plusq̄ꝫ dolor/o sancti sanR cteq̄ oēs vnde malū istud irrupit qđ ꝓfun

deret nos ab expectatõe nostra? Heu q̃ tũ mortalia pectora cece noctis hñt. q̃ terribiliter nullos excipiẽs enũciauit pphetic⁹ sermo/prauũ cor hoĩs ⁊ imscrutabile/q̃s cognoscet illud. Da veniã pat̃ sancte/fideli mee interrogatõi si animis nostris hanc in veritate spez tuã pius ingenueras. si cor in ore ⁊ frõte gerebas q̃d cause q̃d ve fascinatõis irrepsit. qõ nos vel falleret vel ꝓfunderet ab expectatõe. ab illa inq̃ expectatõe que pollicebat nobis te agente reuersuram pacẽ ecc̃lie/reditur⁹ seculũ aureũ in terris. In cuius ꝓterea assumptõe ad papatũ/nova lux oriri visa est. in hoc q̃z diluculo matutino sidus q̃ddã benivolũ sereno nobis fulgore micare putabamus. Ah heu expectauimus pacẽ ⁊ ecce turbatio. in deterius q̃ppe versa ꝓfusaq̃ sunt oĩa ¶ Veruit hoc inquiẽs subditor⁹ improbitas volens me ipm patrẽ eor⁹/ad illud cõpellere qõ vltro/neus agere debuerã. ¶ Primũ (pat̃ sctẽ) nõ violẽtia sed oratio plurima ꝓmissa est. petis a quo/a me filio tuo/cũ tota ecc̃lia regni mei. p tales ql̃es nosti. tl̃es q̃b⁹ alĩ supplicãt ⁊ q̃r fide ac prudẽtia gubernamur. frat̃ Hermanus ⁊ duo patrui. q̃ si suspitio sum forsan erat orare illud ducum q̃si foret spẽs violẽta iubẽdi/facilis plane patebat exitus. ꝓoccupasses eor⁹ ꝓces/offerẽs absq̃ vlla ꝓcrastinatiõe illã q̃ petebat̃. Juramẽti impletõez oñ dissES ꝓparatõez animi ad cedendũ. si ⁊ dũ cessio tua pacẽ illatura esset ecc̃lie. itaq̃ via cessionis nõne ab oĩb⁹ q̃tũcũq̃ tibi vel tue estimatõi fauẽtib⁹ esse sanctissima ⁊ cõpẽdiosissima iudicata est? q̃ q̃ nõ esse te cogendũ ad ipaz fuerit quorundã snĩa sz te volũtariũ te spõte offerentẽ eã q̃ cõi assensu pbat̃ viã q̃s oro coegisset? Si q̃ igit̃ fuerit coactio ex renisu tuo venit. Affirmãt viri sapiẽtes ⁊ litterati q̃ mecũ sunt te p salute gregis astrictũ esse ꝑm ꝓparationẽ animi nõ solũ ad cessionẽ sz ad martyriũ. ⁊ hoc mõ nõ est relinq̃re gregez sed saluare. quid qõ vltra ꝓmunẽ legis diuine oblũionẽ iuramẽtum solẽne supadditũ te ligauit. ¶ Dices forte te nec iuramẽto nec officio cõstrictũ vt ꝓfestim papatui renũcies. ꝑsertim nõ expectato fructu pacz

D ¶ Profecto/pater sancte/neq̃ ꝟ q̃rebat̃. q̃ si de me meoriũq̃ sinceritati q̃dã malũole suspitões aliene ab hac ꝓvitate gratis assũpte sũt. audi qm̃ m̃tos supplãtauit suspitio illorũ qualib⁹ vtiq̃ suspitiõib⁹ ꝓbere levem auditũ nihil magno viro indigni⁹. nihil p suo et sue reipublice statu incõmodius repit̃. hoc q̃ppe agit suspitio talis apud rẽpublicã qõ zelotipia apud domesticaz. zelotipia aũt q̃les nõ domos inq̃etat ⁊ turbat. eas aliq̃n fundit⁹ euertẽs. Esto fuerit q̃ stillarẽt auribꝫ tuis q̃ aliq̃ magz ad psone tue deiectõz/q̃ ecc̃lie reformatõz ãhelabãt q̃ papatũ ambiebãt alĩ. q̃ pars vna papã optabat de cognatõe et patria. q̃ pars altera p ambitõe aut vindicta aut alĩs causis reprobis incedebat in via pacz. Examinãdũ sane erat nõ q̃d tales dicerẽt. non quid garrirẽt incerto autore susurri. sed quid ꝟitas a dño dirigẽda postulabat. Neq̃ enim staret omnis policia/si p adulantiũ aut male suspicantiũ ꝓfictõe/⁊ nõ p agendoriũ veritate regeret̃. ¶ Et memineris pater si fefellit te talis maliuolorũ suspitio/dũ te ptestationẽ publicare suasit/quã postmodũ libẽs retractasti. Protestatõnis aut̃ hec erat sententia. q̃ visis modis pcedẽdi q̃ erga te ⁊ tuos tenebant̃ (notabas violentiã) tu oẽ indecuturũ et p te concessurũ inualidũ reputabas ⁊ inane. quasi vicz te ptinacẽ facere ꝓtenderet/aut blãda adulatio/aut subdola inimicantiũ ꝓfictio/nisi sagaci retractione puidisses. Quinetiã si q̃sisset aliquoruz (vt tibi videt) vel arrogantia vl impietas cogere te ad illõ qõ spõte agere volueras/nõne satius erat te vincere ĩ bono malũ /q̃ a malo vinci? sapientiam enĩ nõ vincit malicia. Pessima certe victoria. vincere voluit aliq̃s hoĩes si ab ira ab odio. ab impatiẽtia ⁊ vindicte zelo supatur. ⁊ adeo supat̃ aliquãdo vt omissis oĩb⁹ q̃ alioquin agenda fore cognosceret ipe se in apta pctã et in magna mortis hui⁹ et eterne discrimĩa tradit /duz frẽdens dentib⁹ ait. Ergo ne inuit⁹ ꝓpellar ad ꝟ vel ad illud? ergo ne malis gratib⁹ meis hec ⁊ illa sũ actur⁹? Jta ne ego dñs obtẽpabo subditis tanq̃ eor⁹ vilis seru⁹? q̃s cõtemptũ hũc. q̃s mee hui⁹ dignitatis vituperiũ ferre possit. mori sati⁹ est q̃ talia ppeti. fracti ꝑsus animi ⁊ abiecti esset talib⁹ assentire. Has voces pr̃ sctẽ/scis nõ esse modestie xp̃iane/neq̃ de schola illa prodire ad quã inuitans xp̃s /discite inq̃t a me q̃ mitis sum ⁊ hũilis corde. q̃ cũ malediceret nõ maledicebat/cũ pateret̃ non ꝓminabatur. Quid si q̃s ex emul⁹ tue dignitatis cognit⁹ magnitudinẽ cordis tui/aut suspicãs forte quitatẽ ad suspicatões suꝑserit ramuscl⁹os

tales ꝑ exagitatõe turbida suscitãda ꝑ quẽ oĩa sibi suspecta fierẽt. ac ꝓinde certũ discrimen intrares. sic aprũ vani catuloꝝ latrat⁹ a tuto cubili remouẽt ⁊ offerũt enecãduz. sic q̃ timet pruinã irruet sup eũ nix. sic postremo trepidãtes auicl'e in veros laqos cadũt ob inanẽ motarũ plumaruz formidinem. ¶ Ad hꝯ suspitõnib⁹ his reiectis ne ab eis dũ reprobam⁹ capi videamur/ audire te videor et dicere. q̃ viã eĝssimã obtulisti. viã ꝙuentõis in quã totus etiã cet⁹ cardinaliũ p̃mitus ꝙdescẽdit. Uiam ꝓterea quã appellas iusticie. viã p̃mã pr̃ sancte nõdũ quaĝ repudiasse cognoui/ nisi q̃ p se insufficiens apparebat/ ppt̃ quod vlterior oblatio vie cessiõis q̃rebat. ad q̃d ita? nimirum vt tant⁹ apparatus ꝙuẽtõis neq; ĝ fine cõgruo fraudaret. q̃ finis ex oĩm q̃s ꝙsulim⁹ et aliorũ pene omniũ iudicio nõ aliter ꝓmode ĝ p vtriusq; ꝙtendentiũ cessioz hr̃i sperabat. Sufficiebat aũt (vt tibi visũ ẽ) oblatio tua general' ne eadẽ facta in ptic'lari corpua daret aduerse parti tanĝ diffideres de iure tuo q̃ tã leuiter cedere spopõdisses/ sed nõ fallit̃/ nõ irridet̃ inspector cordiũ deus. sapiens (vt q̃daz ait) vitã suã nõ pp'lari rumore sed ꝙsciẽtie ꝙitate metit̃. Quid si q̃dã impiti aut supbi aut maliuoli tuã hãc hũilitatẽ sctissimã/ tuã caritatẽ xp̃i imitatricẽ. tuũ zelũ feruentissimũ in oblatõe spõtanea vie cessiõis sinistre detorsisset vt formidas. alĳ sup numerũ p'res/ ĝuiores insup. tũ fide. tũ amicicia tua/ tũ pietate catholica te hec agẽte collaudassent vtẽtes salomõis iudicio/ q̃ verã habuisses mr̃nã caritatẽ qui infantẽ xp̃m viuũ in eccl'iastica sede sua alteri cedere maluisses ĝ diuidi. ¶ Cetez ꝙo nõ paz vrgebat te p̃stituz iuramentũ/ nisi glosis corruptis aliĝs illõ fedare voluerit aut dicere q̃ qz in deteriorẽ exitũ ꝙgebat nõ erat obꝛuandũ/ absit pater vt nos oẽs tue obediẽtie filĳ iudicauerim⁹ vnanimiter vt q̃ discors sit nescio/ q̃ via cessiõis ceterꝯ eminebat. eratq; sctã et ꝺo accepta si ipa sub iuramento ꝓmissa neq̃ret salubrit̃ vel offerri vel exeq̃. q̃d verisimili⁹ est decipi vl' vnũ vl' vniuersos? q̃d pbabili⁹ falli paucoꝝ ꝙsciẽtias vl' omniũ? Addo q̃ si errassꝯ vniuersitas obediẽtie tue ĩ hac sentẽtia. nihilomin⁹ pastoralis pietas astrĩgebat te pot⁹ cõdescẽdere nob pie errãtib⁹ ĝ oĩa tã certe turbatõi exponere. q̃ppe ad hũc intellectũ vere enũciatũ est q̃ cõis error facit ius. Nõ eĩm p̃sumere debueras oẽs ad tuã sententiã citius attrahẽdos forẽ ĝ ad alioꝝ iudiciũ te vnicũ vel admodũ paucos tecũ posse conuerti. Nã hoc vltimũ libeꝝ tibi erat nõ alterum/ obsistẽtib⁹ tot capitib⁹ q̃t tñ ꝙuenisse in vnã vie cessionis oblatõez nõne miraculum est ⁊ pene diuinũ? ¶ Opponet demum aliq̃s patere satis nũc ĝ inutilis ⁊ cassa fuerit hec via cessionis q̃ nihil hactenus ꝓpace valuit opari. Hoc argumẽto viã ꝙuẽtionis aut illi⁹ quã noĩas iusticie liceret inculpare/ quã nihil adhuc ꝓfecisse cognoscim⁹. Sz nõ accepte sunt rũdebis he vie ideo ĝ nõ temptate. ita certe nec viã cessionis acceptasti/ cui⁹ intererat eandẽ p̃mitus offerre. Eandẽ dico. totiẽs añ papatũ ꝓ te pr̃ ventilatã laudatã ⁊ fere ꝓ vnica cõmendataz. q̃ si p̃sumit̃ ꝓ via ꝙuentõis aut altera si fuissent acceptate q̃ dedissent pacẽ eccl'ie. ml'to ampli⁹ ꝑ existimare ꝙuenit de acceptiõe libera via cessiõis. q̃ si post oblatõez tuam caritatiuã altera ps ꝙtumacit̃ renuisset pagere/ ipa de se suaq; salute vidisset/ tu liberatus nobiscũ. tu gl'iosus. tu ab oĩb⁹ re et nomine bñdictus euasisses ¶ Uez ignoscẽ pr̃ sctẽ si nimis vrget celsitudinẽ tuã multiloquiũ zeli mei. talia ego nõ ad dãnandũ sed hortãdũ ꝓnuncio. quatinus q̃ pacẽ eccl'ie ꝓsequunt̃ nõ inculpes sinistris interptationib⁹. quasi depuato aio erga te vl' dignitatem tuã moueant̃. q̃tinus ꝓterea ꝙdescendente te capite nr̃o ad humilẽ mẽbroꝝ voluntatẽ instar xp̃i ambulem⁹ oĩes vno animo/ vno passu. vna via/ donec occurrat nobis paz vera in eo q̃ fecit vtraq; vnum. dño nr̃o iesu christo q̃ est de⁹ bñdictus in secula. ¶ Quid supest agere o sorores. dum ps inuenit vtraq; causas/ tũ excusatõis ꝓ ꝓie/ tũ accusatõis aliene? qua rõne ꝑt̃ fieri etiã si tu beniuolẽtia tãto nisu conareris vt ps excusanda cẽseret̃. sed neq; in tã ꝓtrarĳs iudicĳs videri pñt accidi. Et o sanctissima mater eccl'ia cui snie interim cessura es/ quã amplexaberis quã ꝓbabis? xp̃iana respublica inter has ꝙtentiões aiosas ⁊ incertas q̃d aget? interea q̃ se vertet/ quali poterit regimine gloriari? Dudũ ꝙtentionib⁹ pomptio ⁊ iulio cesare ciuilib⁹ armis romana respublica neutrius ptẽ ꝓbans remanserat in medio desolata cũ Lathone q̃ nulli sil'r pti fauẽs erat. Ita eĩm dicit Seneca. Utz ꝙo sil'e sit in scismate nr̃o tãto deteriori ĝto aĩe morꝫ ĝ corꝑis plus horro-

ris hz nō determino. vtinā veniat dñs qui ꝛ illuminet abscōdita tenebraꝝ. ꝛ posita in lucē cōpleat in ope. paz q̄dem videre est si nō dak opari. Hoc q̄dem solū relictū videk vt qz cū ignoramus q̄d agere debeam⁹ humano ꝓsilio ꝓfugiam⁹ ad diuinū nisi vob aliud o sozores videak. ¶ Beniuolentia. Mihi beniuolētie idē ꝓsus ē iudiciū frak vt null' accusat' maliuole sīē obfuare (nisi me fallit amoz tui) studuisti ꝓuertam⁹ nos ad dñm q̄ten⁹ ad nos ꝓuertak. Ambulans sup aquas ꝓsentis fluctuatōis vent'q; īpe rās et mari / et fiat eo iubēte trāq̄llitas. q̄d tacita recogitas sozoz nr̄a discretio. dic ꝛ tu q̄d censes agendū. ¶ Discretio. Ego ꝓo h̄ idē nihilominus nec tēptari videak deus. conari decet nos ad laborē si forte pijs attēptationib⁹ aspiret de⁹ vires. ¶ Zelus. Uerissime suades p mea fidē o sozor discretio saluberrime ꝛ diuīe. vis igit vt ea plia q̄ penes nos seruam⁹ recōdita sup h̄ negocio proferamus in medium. tum de medio pacis inueniēdo. tū de ꝓsilio sic vel nō celebrādo. tū de pape accusatōe ꝛ excusatione cū reliq̄s. illoz em̄ inspectio dare possz occasionē sapiētib⁹ pfundioza cogitandi. ¶ Discretio. Uideo te frak ad ingeniū redis tot⁹ flāma es / ne q̄s nō velle forzas erūpere. scio q̄ tu loq̄ris / illa q̄dā īpetu magis ꝓiecta sunt q̄z digeste ordiata / sine stilo sine limitatōe. Attū si ita fert aīus tuus nec cōpesci pōt / tu in alia nobiscū cōtione ea ꝓpone. nos secedere ad alia tp̄s vocat ꝛ verba tua (vt aspicis) iā popularis cōtio / iā scholasticus cetus / iā curia regal' expectat. tuaz rē ergo age ꝛ bñ habe. ¶ Zelus. Polliciti memor obediētia vltro. ꝛ tu bñ hēas sozor nec vllo vnq̄z ī negocio me desere. tuo q̄q; spū o germana beniuolētia. pcul oīs a nobis et ceteris maligñ puersitas exturbek ꝛc.

¶ Finit.

Sequitur epistola

christianissimi reg' frācie iustificatiua subtractionū factarū a Petro de luna / nō obstante obedientia suo p̄decessori et sibi q̄ñq; prestita.

Karol⁹ dei gr̄a frāco:ū rex vniuersis christifidelib⁹ salutē in dño / et ad eam quaz sūmope desideram⁹ eccl'iasticā vnionē vnanimit' aspirare. Pax eccl'iastica q̄ sub vnico ꝛ certo christi vicario ꝓuīgere debet vniuersa mēbra populi christiani fm ip̄i⁹ christi et apl'i sui documētū dū olim post mortē felic' recoz datōis Gregorio. pape vndecimi ꝓturbari cepisset. dūq; scisma pniciosum mōstrū horrendū ingēs in eadē eccl'ia suboriri cerneret ex causis toto orbe notissimis / christianissim⁹ tūc ac p̄ clarissime memorie ꝓgenitor nr̄ Karolus q̄ntus suasus mult' vehemētibusq; rōib⁹ deliberauit adherere ꝛ obediētiā p̄stare illi quē collegiū cardinaliū iureiurādo asseruit in vita ꝛ in morte. atq; publicauit se canonice in sūmū pontificē ꝛ vez christi vicariū sponte ꝛ ꝓcoz dit elegisse. ¶ Arbitrabatur nāq; verisimilit' idem ꝓgenitor nr̄ vt erat totus feruēs in zelo dom⁹ dei. ꝛ ex q̄ fide pia alios dūdicās q; ceteri principes ac p̄lati cū vniuerso clero ꝛ pp'o ptin⁹ obedirent ꝓsimilit / dū electiōem hmōi p collegiū p̄fatū cardinaliū sufficiēter eis innotesceret / rite fuisse celebratā. sz alit' euēisse dudum iā deplorамus. neq; enī potuerūt vsq; hodie dicti cardīales hocip̄m. Nos idcirco cernētes expientia tpeq; docentib⁹ q; hec obediētia p̄stita inualida erat ad tollendū fundit⁹ scisma pestifez q̄ō in exiliū grauissimum pacē desideratissimā ꝛ optimaz detruserat. deliberam⁹ eādē pacē ad ꝓpriū cubile suū q̄ō est eccl'ia velut ad suā regionē p alias vias tot' conatuū viribus reducere. hinc ꝓcilia crebra. hinc legatōes laboriosissime ac sūptuosissime p oīes pene x̄pianitatis regiones frequētate / tādem aspirāte deo via cessiōis vtriq; ꝓtendentiū p reuersiōe pacis turpiter exulātis inuēta ē cōpendiosioz absq; vlla dubitatōe expedientioz iudicata. Hāc pinde viā cū oīni solennitate p̄sentari fecim⁹ successori illi⁹ cui pgenitor noster (sicut dixim⁹) obediētiā p̄stiterat. quā obediētiā ideo maxime postmodū ab eodē successore p tpe subtraxim⁹ / qz nō satis apte p vie cessiōis ꝓpendiū videbak velle pacē reducere / postpositis discceptationū intermīabiliū amfractib⁹ ꝛ ingressibilib⁹ aliaz viaz labyrinthis. Ut vbi visus ē nobis ad salubrioza se ꝓuertisse ꝓsilia rursus absq; oīni mutabilitat' culpabil' nota obediuim⁹ eidē / ita tñ aīo nostro gerētes / si et q̄diu hec obediētia nr̄a non obstaret eccl'iastice vnioi. quēadmodū in concilio vltimo ecclesie regni nostri memīm⁹ satis datū intelligi. neq; enī voluim⁹ vnq̄z scienter (neq; fas esse credim⁹) obedientiā pre-

stare cuiqz mortaliũ in pacis vniuersal' ꝓiudiciũ. in scismatis fomitẽ. ī discordie istrumẽtũ. Et o salutifer xpe ꝓnceps pacis / q̃z diu iã q̃siuim⁹ pacẽ et nõ venit. Expectauimus tps medele / tpus. s. iurate quẽtõis vtriusqz ꝓtendentiũ ꝑ cessiõe celebrãda. ⁊ ecce turbatio. ¶ Animaduertite hec dñi ꝓnci pes xpiani q̃bus est doloꝛi tal' tantaqz matris dissipatio. Attẽdite insup vobis ⁊ vniuerso ppl'o xpiano vos sacri põtifices in q̃ posuit vos spũsctũs ep̃os regere eccl'iam dei quã acq̃siuit sanguine suo. Attendite q̃ sumus. nolite dissimulãter agere. vbi depopulak gregẽ christi miserꝫ modis / tẽpestas hec seuissima hoꝛrẽdaqz voꝛago. Exurgat in vnũ ppl's vniuersus tollere de medio sui deforꝛmissimũ ℔ portẽtũ / vñ fit ꝫ obꝓbriũ hostiby incredul' ꝓꝓꝫsqz aĩaby dãnationis etne discrimẽ aptũ. decidat vl' inuitus vnus aut alter. ĩmo vtriqz ꝓtendentiũ ab occupata sede petri potiꝰ q̃z vnitas eoꝝ ꝓtẽtiõe depeat. Hã dũ neutri ppl's obediet. neuter ampliꝰ de ꝓmatu vl' frustra ꝓtendet. neq; audiek vltra voꝛ illa crudelissime femine. nec mihi nec tibi. ꝫ diuidak. sed illa pie matris. date illi infantẽ viuũ. Nos ꝯo q̃ nihil ita post aĩe salutẽ desideramꝰ q̃z videre sereniss̃imã pacis faciẽ / nr̃is effulgere tpiby / iudicamꝰ exp̃missoꝝ et sil'iuꝫ ꝓsideratõe nullũ ad p̃sens patere validiꝰ in tã desparo malo remediũ / q̃z q̃ neuter ꝓtẽdẽtiũ aut sibi forte successoꝝ p̃stek deinceps obediẽtia a ppl'o xpiano / deficiẽte siq̃dẽ fomẽto tãtus ignis iste infernal' ī se tandẽ deficiens dãte deo collabek. Quapꝛopk p̃ceden tibꝫ habitꝫ sup ℔ vicibꝫ repetitis. magnis ⁊ maturis deliberationũ ꝓsiliꝫ cũ sapiẽtibus pitis et deuotis hoĩby deũ et coꝝ salutem gerẽtiby p̃ oculis. Nos vt eccl'ia regni nr̃i ac delphinat⁹ vicinẽ. ꝑ nob et subditis nr̃is coꝝdem regni et delphinat⁹ decreuimus talẽ amplecti neutralitatẽ ī festo ascẽsiõis ꝓxime venturo. nisi iterea nob vltro par aduenerit. ꝓcessuri nihilomin⁹ vltꝛi⁹ assidua sollicitudie cũ aliꝫ ꝓncipiby ⁊ catholicꝫ oĩby / donec cuulso scismate pax plãtetur. Q3 si mirabunk forsan aliq̃ ex alik affectatis vnde nobis ista licẽt / attẽdãt potius q̃ banc nobis legẽ facit ipa q̃ legẽ nescit dura neccssitas. ĩmo ⁊ filialis pietas / q̃ ꝑ medios etiã ignes et gladios mr̃em talẽ ita collaboꝛantẽ eripe conarek. Ecce moꝛbus inueteratꝰ ⁊ putridꝰ q̃ ex fomẽtꝫ leuioꝛiby in deteꝛioꝛa q̃tidie velut cãcer serpit. si g̃ ferramẽtũ cauteꝛizans adhibeak / nullꝰ recte cl'pauerit ¶ Demũ cũ ꝑ hac neutralitate ī vnũ tractãda ꝓncipes ac magnates vtriusqz obediẽtie ꝯmoda celeritate ꝯgregari ñ possent / nullos suo q̃sumꝰ ꝓtẽptui deputet ius ptis nr̃e / quã ꝓbabilissima rõne ꝑlibatus ꝑgenitor nr̃ ⁊ nos hactenꝰ fuimꝰ insecuti / ī hac neutralitate ꝯdemnatũ vl' depressum / cũ nũc nõ de iure huiꝰ vel illiꝰ / ſz de cedendo iuri vero vl' ptẽso ꝑ vniõe ꝯsequnda res agak. ¶ Quãobrẽ vos oẽs ⁊ sil'es hoꝛtamur in xp̃o. ⁊ ꝑ eã quã de imacl'ata sponse sue eccl'ie laceratõe feda ꝓpassiõem geritis obtestamur / arripite nobiscũ validũ ℔ et efficax sicut expectamꝰ in dei ꝑtute pestis huiꝰ exterminiũ. vt denegatio hec obediẽtie vtriqz ꝓtendentiũ afferat nob tandẽ ꝑpetuã vnanimẽqz obediẽtiã sb̃ vno ⁊ certo xp̃i vicario / q̃tinus fuiamꝰ deo in pulcritudine pacis ⁊ reqe opulẽta. In q̃z omniũ fidẽ ⁊ testimoniuꝫ p̃sentes lr̃as nostri sigilli fecimꝰ munimĩe roboꝛari. Datũ paꝛisiꝰ. die. xij. Januarij Anno dñi. M. cccc. vij. et regni nostri. xxviij. ¶ Finit

Eiusdem sermo habitus coꝛã cõcilio constañ. in dñica q̃ erat festũ sancti Anthonij

Nuptie facte sunt ī chana galilee ⁊ erat mater iesu ibi. Scriptũ ẽ oꝛiginaliter Joh. ij. ⁊ recitatiue ī euangelio dñice currẽtis / qõ ad honorẽ gl'iosissimi p̃ris anthonij cuiꝰ hodie celebꝛitas agitur inferꝰ deducek. Sz dũ nuptie facte sk ī chana galilee erat mr̃ ihu ibi. Assis ⁊ tu pia mr̃ iesu nobiscũ in ℔ sacro ꝓcilij loco vbi ẽ mystice chana galilee vbi allegorice fiũt nuptie. Interꝑtak eĩ chana zelꝰ. ⁊ galilea trãsmigratio. Est autẽ hic zelus transmigrationis / sed quo et vnde? Nimirũ ex hoc mũdo ad patrem / ex chana in hieruſalẽ q̃ edificatur vt ciuitas. quia peregrinamur a domino. nec habemꝰ hic ciuitatem manentẽ sed futurã inquirimus / que est hieruſalem mater nostra. ¶ Vides inquit benedictissima mater iesu. quemadmodũ celebratur sponsaliter in hac mystica chana galilee in hoc sacro concilij loco dignissima nuptiarum christi iesu filij tui et ecclesie copulatõ Ad quid ita? sane quatenus eccl'ia sponsa agni / neq; lacereꝰ k ãpliꝰ scismate neq; detur-

pcē erroribꝫ/neqꝫ deformata maneat vici/
orū feditate. ¶Assis igīt ad has nuptias o
Maria. Assit tu⁹ filiꝰ iesus cū discipulis
suis sanctis oīnib⁹ inuitat⁹ p̄cib⁹ a nobis.
quo veniēte ꝓmutē obsecram⁹ apud nos
assidētes in his nuptꝫs aq̄ grauis et insi/
pida sapiētie terrene aīalis et diabolice/ in
vinū optimū sapie salutarꝫ.qđ nos ebria q̄
dam sobrietate letificet/corroboret.t sit in
nobis vinū germinās ꝟgines. H est virgi/
nales puras et integras affectōes.impleāt
ydrie cordiū aq̄ lachrymose ꝓpunctōnis.
Fiat H intercedente te o sacer beremi cultor
anthoni gl'iosissime fili mr̄is eccl'e.ac i vni
uersa terra nomiatissime.cui⁹ hodie solēni/
tas celebrat. Fiat et H insinuāte t petēte te
btissima t mr̄icordissima mater iesu mr̄
salutis.quā ideo salutam⁹ depromētes sua
uissimū illō gabriel' epithalamiū/dū in pa
lacio virginal' vteri tui nupsit hūanitati di
U uinitas. Aue gr̄a plena dñs tecum. ¶Nu/
ptie facte sunt in chana galilee.t erat mat̄r
iesu ibi. Si dicā qō sentio p̄es ap'lici.pa
tres deo amabiles et spectabiles dñi/ tāta
mysterioꝝ p̄sentis euāgelij maiestate/tāta
dicēdoꝝ numerositate suffundit t p̄mitur
mee mētis acies inualida vt q̄d p̄mū dicā
q̄d omittā vix discerno. Cadit in me illud
narcissi philocapti iuuenis apud nazonē
t ad fontē inopē me copia fecit. Ecce nup
in ipo meditatōis mee secreto dū p̄sentꝫ euā
gelij ꝟbis intēderem apparuit ip̄m velut
fons illimis t nitid⁹ fons vite ꝟbū dei in
excelsis.tanqꝫ pterea speculū quoddā puris
simū sine macula.tensissimūqꝫ/ et tale qua/
le dicūt aliquod esse p̄spectiui in q̄ relucent
ex vnius corpis obiectu q̄ttuor imagines
speculo nō fracto. Visa est nēpe mihi respi
cieti p̄sens euāgeliū q̄druplex exposītōnis
sacre scripture facies.quasi totidē decore ꝟ/
gines/ filie celestis sapiētie.quaꝝ nomia et
officia q̄dā metro cōprehendit dicēs. Lit
tera gesta docet/q̄d credas allegoria. Mo
ralis q̄d agas/quo tendas anagogia. His
itaqꝫ q̄ttuor imaginib⁹ insignit fons t spe
culū sapiētie diuine.his q̄ttuor facieb⁹ or/
nat in vtroqꝫ testamēto sacra scripura/sicut
figurat Ezechiel' visio in aīalib⁹ t in rotis.
Nec nēpe duo testamēta sunt velut si sit ro
ta in medio rote. Allegoria fidē.anagogia
spem.moralitas charitatem.lr̄a sil'tria hec
docet et edificat. Prudentiā allegoria ī fi/
de. Fortitudinē anagogia in spe. Tpantiā
moralitas in charitate. Justiciā lr̄a sub ap
propriatōe q̄dam tradit. Sapiētia enīz cu
ius sunt filie/sobrietatē et prudentiā docet
t iusticiā et virtutē.i.fortitudinē ait sapiēs
¶Queret aliq̄s quorsum ista.et q̄d obscu/
rum H sibi velit exordiū respectu thematis
huius. Nuptie facte sunt in chana galilee.
t erat mater iesu ibi. Dicā vt potero diuer
sas siq̄dē nuptias intuitib⁹ mee ꝓsideratō
nis opponebat q̄druplex ista species expo
sitōis sacre scripture/quasi tetras ꝟginalis
suadens vnaq̄qꝫ virgo q̄tinus de suis nu/
ptꝫs p̄mū et potissimū haberet verbum
¶Littera corporales nuptias
¶Allegoria spūales t sacramentales
¶Moralitas sensuales
¶Anagogia eternales obiectabat.
¶Dicebat lr̄a corpales nuptias honorabi
liores esse q̄s dñs hodie signoꝝ suoꝝ exor/
dio suaqꝫ p̄sentia cū matre et discipul' ho
norāt cōsecrauit /quaꝝ fuit por institutio
in paradiso terrestri.nondū innocētie statu ō
pdito/quādo pphetauit p̄riarcha primus
adam.ppter ea relinquet hō p̄remsuū et ma/
trē suā t adherebit vxori sue. t erūt duo in
carne vna tē. Per q̄s nuptias implet mū/
dus obediēdo p̄me iussioī. Lrescite et mr̄/
tiplicami et replete terrā. ¶Dic igīt tu p̄di/ X
caturus q̄les hodierne et q̄liū p̄sonarū fue
rint nuptie:et si Johānes euangelista pro/
ut opinati sūt aliqui/q̄ rōe potuit dici ꝟgo
si nubere disposuit: Cur ibi fuerit mr̄ iesu
q̄ vagari/q̄ misceri cum ludentib⁹ nō noue
rat: Cur illic inuitati iesus t discipuli qui
bus sobrietas t moꝝ gūitas erat amicissi/
ma/t q̄les discipulos cū nōdū p̄dicaret ha
bebat: Hunq̄d virginal' marie sponsus io
seph interfuit: t si nō/q̄ ratio: sisic/cur tace
tur: Cur velut austere rn̄dit iesus mr̄i vere
cunde petenti t dicēti. vinū nō habēt: q̄d
mihi t tibi mr̄ier nōdū vēit hora mea Ho
ra q̄lis erat illa christe tanqꝫ aliq̄ tu fati ne
cessitate teneret. Expone p̄ter q̄le fuerit vi
nū illō t q̄liꝫ ex aq̄ factū. t si rubeū fuerit iu
xta illō. Aq̄ rubescūt ydrie: Cur vinū bo
nū et ita inebatiuū ppinauit ꝓuinis iesus
q̄ postmodū iussit vt ñ guarent corda nr̄a
crapula et ebetate: ō q̄ tm̄ ebrietate loq̄tur H
ad spōsum architriclin⁹/q̄sinō reprobet eā
ī ꝓuinꝫ sz suaderet Dis hō p̄mū bonum
vinū ponit/t cū inebriati fuerint tunc id
qō deter⁹ est tē. Rursus habet questionez
si nuptie Joseph et marie fuerint tempore

tuo hodierno more iudeoꝝ et pene oīmigē/siū solēniter celebrate/qō vticꝫ faciendū eē videt. Non enī fuit clādestinū mr̄imoniuꝫ sed legitimū. Itaqꝫ Joseph post despōsatione marie in hierusalē p̄mo suscepit eam. Postmodū in familiarē ꝓuictū more gētis sue secūdo. deinde tercio post annūciatōeꝫ angelicā ioseph sup ea certificat⁹ a Maria ꝛ ab angelo ī somnis/fecit iuxta textū euāgelicū sicut p̄cepit ei angelus/ꝛ accepit mariā cōiugē suā. accepit intellige ritu solēni nuptiarū. que acceptio dicit̄ ꝙuentio illa ō qua Matthe⁹. Anteꝫ ꝙueniret inuēta est. (nō dubiū ḡn a Joseph) habēs in vtero de spūsancto. Non ḡdem ex vteri tumore cognouit ℔ Joseph /eoꝝ honore saluo ḡ oppositū scripsisse et pinxisse videnť. Quid ei scandalosius apparuisset iudeis ꝙuenientibus ad celebritatē nuptiaꝝ marie /q̄ videre tumescentē eius vterū. Sed hec in epl'a quadā sup celebratōe virginal' cōiugij Joseph ꝛ marie lati⁹ notata sunt. Postremo q̄ redicit. hoc initiū esse signoꝝ q̄ fecit Jhs nūquid ante caruisse miracul'. nūquid ociosus fuisse credend⁹ est? ¶Littera virgo sp integerrima/qꝛ semp verissima/ceteris autoritate p̄or. q̄ vacillāte reliq̄ nō subsisterēt cōquirere suadebat hec et silꝛia/ dū sororꝛ ei⁹ allegoria ꝓfundissimo intelligētie spū plena subintulit. p̄ferēde sunt (crede mihi) spūales sacramentalesq̄ nuptie /q̄ sunt christi spōsi ad eccl'iam spōsam. quaꝝ fit ꝙuiuiuꝫ in tēplo eccl'ie/ꝙmūione panis et vini in sacramēto altaris. De fuerūt initiate in p̄imo instāti incarnatōis ī thalamo vteri virginalis. ratificate ī instanti mortꝭ christi p aquā et sanguinē. ꝛ cōsūmabunť in instāti eternitatꝭ p felicitatē ꝓpetuā. Unde sic̄ res ꝓfectior est q̄ sit signū eius. sic has nuptias digniores esse q̄ corꝓales fateri necesse est. Unde ḡd dicit ap'lus de corꝓalib⁹ nuptijs audi. Sacr̄m īquit ℔ magnū ē signū. signū scz rei sacre. sed qualiter et quōꝛi christo dico et eccl'ia. Figurať celebꝛiter hec desponsatio in solēnitate dedicatōis tēpli materialis /et exꝓimit̄ a Johe in Apocal'. dū dicit se vidisse hierusalē nouā descendentez de celo tāq̄ spōsā ornatā viro suo. ¶Qualiter autē matrimoniū ade ꝓ statu innocētie si nō peccasset. quō p̄terea ꝛginale coniugiū Joseph ꝛ marie nūq̄ ꝙsūmatū p̄signauerint sacramēt̄aliter mr̄imoniū christi cū eccl'ia docere ꝓatus sum dicit allegoria/ si ꝛ dū studiositas speculatrix familiarꝭ nostra q̄siuerit. Pausare videbať allegoria dū verbū sumpsit sororꝛ ei⁹ moralitas ꝓudentissima ꝛ tota ℔ nomen suū morigera suadens cōmemorari debere nuptias sensuales. Non ḡdem vt exerceanť (procul hec īpietas) sed vt fugianť ab hominib⁹/ que in abominabili p̄stibulo cōcupiscētie/ꝛ ī voluptabꝛo luti carnal' fedissimo spurcissimo q̄ fiunt/dū ꝓtrahit aialis hō cum sensualitate seu cōcupiscētia sensuali. Initiať autez matrimoniū hoc adulterū in illecebꝛosa cogitatione. Ratificať in ꝓsensu vero vl' iter/ꝓtatiuo. Cōsūmať in ope voluptatꝭ libidinose/q̄ feda ē/q̄ deformis feral' ꝛ sordida. ex osa tandē ꝛ penosa. Propt̄ea singularit̄ ꝑcepit Jsaac iacob filio suo ne accipet vxorez de genere chanaan. Chanaan iterꝑtať erubescēs. ꝛ ḡd erubescendū q̄so magꝭ ipa libidinū vili voluptate. cuius sunt exit⁹ odiosi. tristes et amari. q̄ plus aloes q̄ mell' habent. Figurat ℔ nobis Amon/q̄ nimio amore sororis sue Thamar succensus ꝓcurauit eius ꝓcubitū. sed nefario ope ꝓsūmato audi quid sequit̄. ꝛ exosam habuit eā. ita vt maius esset odiū q̄ eam oderat/amore q̄ eam dilexerat. Fugiendas igit̄ docet tu nuptias istas inq̄t moralitas. quoniā eueniť semp in eis illō Machabeoꝝ. Cōuersē sūt nuptie in luctū. et vox musicoꝝ in lamētū. Ecce tū q̄ repleuerūt mūdū sordib⁹ suis. qm̄ corrupit oīs caro viā suā. ita vt que ī apto et que ī occl'to fiūt turpe sit dicere. ita vt vix etiā in cōfessione possint extorq̄ri nisi obstetricante manu dñi coluber tortuosus extrahať a corde. Cur enī zodoma inꝑtratur muta. nisi q̄ mutos sine cōfessione ꝙsueuit p̄cipitare in stagnū sulphuris ardētis. cui⁹ fumus tormentoꝝ ascēdit in secl'a. Vas a puero nuptias sordidas libidīs execratus Anthoni⁹ suspirauit cū ꝑs. Quis dabit mihi pēnas sicut colūbe et volabo et req̄escaꝛ. Ecce clōgaui fugiens (secure sane sicut Joseph p̄cauē fugit egiptiā) ꝛ mānsi in solitudine. ¶Ad hanc de Anthonij solitudine cōmemoratione quī toriens ī anagogicos raptus est mentis excessus /exorsa est quarta sororꝛ anagogia nil mortale sonans et diuinā in facie mōstrans origineꝫ. hec ad celestia librās oc'los tracto ex imo pectoris deuoto suspiria suggerere mihi videbať et dicere. Eya quid hesitat animus tuus/ḡd facillat dubi⁹ an ī p̄oribꝰ nuptijs

vel in meis plus habeat insistere sermo tu⁹ Certū tene nuptias meas eternales esse de quib⁹ in Matthęo. Venit sponsus et que pate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias. Et clausa ē ianua. Et in Apocal'. Gaudeam⁹ ⁊ exultemus ⁊ demus gl'iam deo /quia venerūt nuptie agni. et uxor eius ꝑparauit se ⁊ datū est illi vt operiat se bissinū splēdens ⁊ candēs. bissinū enī iustificatōes sunt sanctorū. Sequit'. beati q̄ ad cenā nuptiarū agni vocati sunt. Audi tu recogitās ⁊ suspira. audi suspensus cor ad celestia exemplo Anthonij cuius interꝓtatio sonat sursū tenens. Sed q̄ em̄ ad cenam agni vocati sūt ita vere beati /si tū vocat venire/ vel nō tardauerint vt fatue virgines. vel nō cōtempserint sicut ille q̄ emerat villam mūdane vanitatis. alter ūga boum terrene curiositatis. alter qz duxerat uxorem de qua nunc sororz moralitas loquebat pessimaz. q̄ est ꝯcupiscentia carnal' voluptatis. ¶Ita est ꝑ meaz fidem (subintulit cōfestim moralitas vt erat acris in vicia) hec carnal' voluptas pessima est meretrix. Figurat enī Dalila seductrix que Samsonē accēsum ⁊ debilitatū tradidit hostib⁹ philisteis. ac relicto eo pfida ꝓtin⁹ copulata ē alteri viro. Ibi igitur nec vt spero fidez aliquā in tali ꝯiugio carnalis cōcupiscētia ꝓtrahit ad interitū. Sz neqz ibi sacramētū est sed execramētū. i. execrāde rei signū. s. adhesionis anīe cū demone. Heqz ꝓles deniqz. quoniā q̄ tenet eā iuxta verbū Job pascit sterilē que nō parit. Porro deficit vinū deuote cōpunctiōis in nuptijs eius. qz nō est mater iesu ibi. neqz vocat Jesus cū discipulis suis ad eas /sz nec vocatus interesse dignaret. nimirum si fugit eas Anthoni⁹. ¶Loquebat hec moralitas dū visa ē anagogia parū pferre moleste q̄ suam de nuptijs eternalib⁹ oratōez interruperat. Mox etiā lr̄a. mox et allegoria ꝓtendere parabāt (vt ita loq̄mur humano more) altera alterā ꝓuenire locutura prius vnaq̄qz de nuptijs suis integro pfectoqz sermone. ¶Tūc ego quiescite ꝓcor interī vos germane diuineqz sorores. Nolite tumultuari. nolite ꝓtēdere. ne fortassis dicendorū ordo turbet'. nihil egre tuleritis /satis id mihi fuerit hactenus vos revelasse oculos meos vt ꝯsiderarē mirabilia ō lege domini. Anīaduerto q̄ppe velut vnā eē faciē omniū vestrz. q̄m nuptie tue corpales o lr̄a significāt et sacramētales eccl'ie /⁊ spūales

gtie. et eternales gl'ie. ex quaz pulcerria puritate patet execratio nuptiarū sensualium. q̄les iure suo detestat' moralitas. ¶Rursus allegoria manuducit ad anagogiā et ad vtrāqz lr̄a moralitasqz subseruiūt. Sil'z videre est in singul' facieb⁹ vr̄is. Relucet attamen peculiariter in lr̄a facies hoīs. q̄m̄ solus inter aīalia lr̄is et historijs vti nouit ¶Relucet in allegoria facies leōis ꝑp̄t fortitudinē illius quā edificat fidei. nōne leonina tibi videt' ista fortitudo q̄ vincit mundū. hec tū est victoria q̄ vincit mundum fides nr̄a. ¶Relucet in moralitate facies bouis ꝑpter tpantiā et domabilitatē laboriosā quā docet mos ¶Relucet tandē in anagogia ꝑpr̄ijssime facies aq̄le supeminens. q̄m̄ edocet ꝑ spem ad celestia leuare sursuz corda. ¶Cōpressa est his auditis sororia q̄ libet disceptatio filiaz. sacre sapiētie/ q̄ sue sunt q̄ttuor exponendi scripturam sacram modi. Age inq̄unt vtere deinceps ꝓ arbitrio tuo nobis oīm̄ib⁹ ⁊ singul' aberit liuor oīm̄is. neqz suborie't murmur vllū. Deduc vt libuerit verba thematis tui. Nuptie facte sunt in chana galilee/ ⁊ erat mr̄ iesu ibi. ¶Ast ego pr̄es sapiētissimi. p. orthodoxi ⁊ honorabiles dñi decreui mecū plus de reliquo ꝓcedere iuxta doctrinā allegorie. que quō credendū est instruit ex his que lr̄a tradit eē gesta. Mouet precipue ꝯsideratio sacrosancti hui⁹ general' concilij repsentantz eccl'iam quā in fide despōsauit sibi christ⁹. De q̄ Joh̄es baptista. qui habz sponsam sponsus est figurat⁹ in sole q̄ est tāqz sponsus ꝓcedens de thalamo suo. Dic spōsus oīa ꝯdidit. oīa reparabit ꝑpter ꝯiunctōz nuptiaz istaz. Nam ꝑpter nos hoīes et ꝑp̄t nr̄am salutē descendit de celis. Propt' quā ⁊ alias rōes dictus est etiā a philosophis homo finis oīm sub deo. Initiant aūt he nuptie ꝑ gr̄am fidem et spem in pr̄senti ō futuris bonis. Ratificant ꝑ adeptiōem p̄mestole in aīabus sctis. Cōsummabūt in die nouissimo ꝑ possessionē stole duplicis aīe ⁊ corpis. Uel dic aptius q̄ matrimonium istud initiatū est in pmissione facta sanctis patribus. Hinc dicit' in Apocal'. q̄ agnus occisus est ab origine mūdi. Ratificatum fuit in incarnatōe q̄m̄ ꝟbum caro factū est. Cōsūmatū in passiōe postqz xp̄s dixerat. Consummatū est. Unde Augustin⁹. Habit sponsa dū spōsus morit'. Figurat h̄ eua de Ade dormient' latere formata. ¶Petet

aliqs ql̃e ꝓuiuiũ habẽt he nuptie? Habent q̃si prandiũ matutinũ i ꝓuiuio eucharistie vbi ẽ vinũ aie purissimũ sanguis xp̃i ꝓuer sione mirabili. Vñ Dauid exultabũdus i figura gl'iabat Parasti in ꝓspectu meo mensam. Sequtur. t calix me? inebrias q̃ ꝑclar? ẽ. Habent cenã vesptinã indeficiẽtẽ in cõuiuio celestis gl'ie. vbi beati sunt (put allegauit anagogia) q̃ ad cenam nuptiaꝝ agni vocati sunt. Conformiter ꝟ ad legispitũ di cẽtẽ xp̃o. Btũs q̃ comedit panẽ in reg̃ dei. vbi etiã vinũ bibeꝯ nouũ / teste christo. duz torrẽte voluptatis tue potabis eos domie

¶ Pergebat meditatio cordis mei / allegoria duce latius disserere de nuptijs ist? ecclesie ob reuerẽtiã hui? sacrosancti generaꝯ concilij dum affluit studiositas specꝯatrix vna ex ancillis sapiẽtie familiari dilectõne sibi gtissima. Hec tota videbaꝯ alacris et leta. eam q̃ppe nouiꝯ introduxerat rex et architriclinus in cellã vinariã. de q̃ pclamãs inuitat sapiẽtia. Bibite amici et inebriami charissimi. Istic biberat studiositas sobri am ebrietatẽ spũs q̃ more suo mꝯta ꝓqrens nominatim sup his nuptijs hodierne diei nũc a lr̃a nũc ab allegoria / nũc a moralitate. nunc ab anagogia in modum tetralogi.

¶ Stetit tandẽ magis q̃niã ita me velle cõspexit in allegoria. cui ꝟbũ dirigens dic inquit o doctrix optima. Primũ quib adornata est dotib ecclia sponsa a christo sponso suo? Deinde ql̃is est habitudo xp̃i sponsi ad ecclíam sponsam? Rursus viceuersa ql̃is est habitudo spõse hui? ad sponsũ suũ t ad ei? vicariũ quẽ appellam? summũ põtificem? Amplius q̃rto qualiter t q̃ vtilit deus carnale coniugiũ voluit hui? spũalis signũ esse? Subinde q̃ pacto moralis ecclesia spũalez significat. sic vt mutuas sibi laudes t noia ꝓmũicent? Demũ sexto q̃bꝫ modis et locis sacre scripture figurant he nuptie christi t ecclie. Quib expeditis pgam ad reliq̃. ¶ Uerũ recte ãmones o religiosa deuotio celebritas ẽ hodie glorioſissimi et toto orbe famatissimi patris Anthonij. cui? vita tot admirãdis ornata ꝟtutibus fulsit. vt magna sit institutio / magnuz exemplar t forma bone vite t fidei Anthonũ scire q̃s fuerit. Quãobrem interseras põ cor / non dicã oĩa (hoc itaq̃ fieri nequit) ſz vel pauca laudũ suaꝝ põnia / vt in tali filio glorificeꝯ mater ecclia / in cui? mirificatione manifestauit gl'iam suam christ? spõ sus ecclie. ¶ Habet scio lr̃a gestorũ suoꝝ q̃stiones nõ inutiles nec infimas / q̃s pscrutatura sum ego studiosꝭas si t dũ vacauerit. sicut de cõparatiõe vite solitarie t heremitice cũ laudib suis ad cenobicã. et vite actiue ad cõtemplatiuã / et platice ad religiosã. Si beatus Anthoni? sacerdos fuerit. Si subiectus in ordie hierarchico prelatis maioribꝫ t minoribꝫ / sicut tradere videtur Dionysi? in eccliastica hierarchia. Habet pinde dubiũ si discrete sumiꝯ heremi solitudo in feruore nouicio / qui est sicut vinũ nouum sine spiraculo. Nec enĩ reprobasse videnꝯ sancti patres / q̃m plurimũ habz hec vita solitaria aduersarie t ipugnatorie temptatõis / put ex his que passus es didicisti o athleta strẽnuissime sacer Anthoni. nunc in flagellatõe etiã visibili demonũ. nunc in mille insidijs astutiarũ suaꝝ. super quibus astutijs infallibiliter agnoscẽdis et distinguẽdis si dabilis est ars certa dignũ est inquisitõne. Habet rursus questionẽ littera de hypocentauris et satyris. Satyri sunt q̃ pedes habẽt caprinos. frontẽ cornutã. nares aduncas. hos inueniſſe memoraꝯ beatus Anthoni? dũ ad visitationẽ ꝑmi heremite Pauli solus pgeret p vastã illam heremi solitudinem. dũ fuerint vel bestie / vl monstra heremi. vel calodemões / aut cacodemones / iuxta platonicorũ locutões / aut homies / suadeꝯ hocvltimũ / quoniã ipi stridore quodã frẽdentes se in christũ credere cõfessos Hieronymi refert narratio. ¶ Bz A his interim t similib silentio pressis q̃stionibus / illo pgas ordo quo sanctificata es ordine / o allegoria. Quod annuẽs ipa / delector inquit in ꝑmis o studiositas cultrix sapiẽtie / q̃ fidem. q̃ religionẽ. q̃ deuotõez tuam. q̃ zelũ sciẽdi sedula mõstras. nihilominus q̃ arta sit hora loq̃ndi vides. Expediam de ꝓpositis quantũ dabiꝯ. Reliqua vero que iam apud me dictata teneo scriptꝫ ĩterseram. ¶ Habz igiꝯ prima questio tua q̃ bus adornata est dotib ecclia spõsa a christo sponso suo? Et dotes offerũt i munere

¶ Offert se dos iugis fecunditatis / ita vt nõ deficiat vsq̃ in finẽ generatio sua. Juravit hoc christ?. Amẽ q̃ppe dico vobis nõ ꝑteribit generatio hec donec oĩa fiãt. loq̃tur ꝺ apostol' et discipul' q̃bꝫ et ascẽdens in celũ dixit. Ecce ego vobiscũ sum vsq̃ ad ꝓsumatõnem seculi. ¶ Dos altera est plenarie potestatis / tante siq̃dem si credis augustis

quantã habet sponsus suus et q̃ntã decuit et vtile fuit hr̃e talẽ sponsam iure nuptiar̃ copule. ¶ Habet licz summ⁹ pontifex plenitudinẽ ptãtis ecc̃liastice subiectiue ordinatiue regulatiue ꝛ suppletiue/ sup singl̃os de ecc̃lia. nihilomin⁹ habet ecc̃lia sinodaliter ꝯgregata plenitudinẽ ptãtis etiã sup papã ordinatiue regulatiue ꝛ suppletiue. q̃ ꝓba q̃modo sint accipiẽda tractatul⁹ q̃daz nuper edit⁹ pandit. q̃ pdict in publicũ magis ad examinatõez q̃ determinationẽ. magisq; ad elucidatõem ꝟitatis q̃ ostentatõez vanitatis. q̃uis vltra mltiplicare ꝓmões q̃d op⁹ est sup ea ꝟitate cui⁹ decisio clarissima soli dissimaq; facta ẽ p ß sacrũ conciliũ. cui nõ licet obniti/nec ipam in argumẽta deducere. qm̃ disputationũ et argumentationũ et cuasionũ friuolarũ null⁹ vnq̃ essz finis. sed casus assidu⁹ in errores absurdos insanos ꝛ impios. Vere et g̃uit ecc̃liastes intonuit Quia cito ñ pfert ꝺ malos sentẽtia /filij hominũ absq; vllo timore ppetrãt mala. Nũq̃d nõ iõ sacre h⁹ sinodi Constañ. ipugnãt
B iudicia q̃ sic habẽt ¶ Primo declarat q ipa in sp̃ũsctõ legitime ꝯgregata generale ꝯcilium faciẽs et ecc̃liam catholicã militãtẽ rep̃sentãs. ptãtem a christo imediate habet. cui q̃libet cuiuscunq; status vl̃ dignitatis/ etiã si papal̃ existat obedire tenet in his q̃ ptinent ad fidẽ ꝛ extirpatõem dicti scismatis/ac generalẽ reformationẽ ecc̃lie dei ĩ capite et in mẽbris. Jtẽ declarat q̃ q̃cũq; cuiuscũq; stat⁹ vel dignitat⁹ etiã si papal̃ existat q̃ mandatis statut⁹ seu ordinatõnib⁹ aut p̃ceptis hui⁹ sancte sinodi et cuiuscũq; alteri⁹ concilij generalis legitime ꝯgregati sup p̃missis seu ad ea ptinentib⁹ factis vel faciẽdis obedire ꝯtumacit contẽpserit. nisi resipuerit ꝯdigne penitẽtie subijciat ꝛ debite puniat etiã ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrẽdo. ¶ Huic ꝟitati fundate supra petrã sacre scripture q̃squis a ꝓposito detrahit cadit in heresim iã damnatã /quã nullus vnq̃ theologus maxime parisien. ꝛ sctũ asseruit. vidi nup sanctũ Thomã et Bonauenturã hic. reliq̃z libros nõ habeo dant supmã ꝛ plenã sũmo põtifici ptãtem ecc̃liasticã recte ꝓculdio. sed ß faciũt in cõpatõe ad fideles singulos ꝛ pticulares ecclesias. Dũ etiã ꝓpatio faciẽda fuisset ad autoritatẽ ecc̃lie sinodalit⁹ ꝯgregate sbiecisset papã ꝛ vsum ptãtis sue eidẽ ecc̃lie tanq̃ mri sue/cui⁹ legẽ dimitti ñ debere tradit sapiẽs. tanq̃ pterea regule vel legi directiue ꝛ regulatiue infallibilit⁹ cui se submittere tenet omnis frater peccabil⁹ de ecc̃lia. cuius autoritatẽ et iudicia si nõ audierit frater. q̃libet etiã papa q̃ nobiscũ dicit pr̃ noster audiat⁹ quid iusserit oĩ catholico x̃po/ sit tibi inq̃t sicut ethnicus ꝛ publicanus. i. excõicatus. Uez hec hactenus alias plura si dabit⁹. ¶ Dotauit insup tercio ecc̃liaz x̃ps ampla tempalitate nolens eã opprobriose mẽdicitati subditã esse neq; ꝓemptui/absit. Uera sit illa p̃dicatio q̃ mẽdicitas est solũ vel p̃cipuũ mediũ fecũdandi ecc̃liam p semen verbi dei. q̃ diuitie inq̃t suffocãt semẽ verbi. Nõ vtiq; diuitie q̃ corpales sunt sed cura diuitiar̃ nimia pungẽs ꝛ lacerãs adulatrix ꝛ ambitiosa que si cadat in mẽdicitatem nõ aliud testimoniũ q̃ experiẽtie mẽtiri nescientis exquirat. ¶ Quid q̃rto q̃ dota L
ta est ecc̃lia in filij⁹ ꝛ in edificatõnem corporis sui. tot ꝟtutib⁹ moralib⁹ ꝛ theologicis/tot donis/tot bñitudinibus/tot fructib⁹ sp̃ũs/ tot gratijs gratuit⁹ a sp̃ũsancto suo distribuente vnicuiq; put vult. Nã alios q̃dem dedit ap̃los/alios pphetas. ¶ Adde q̃nto q̃ affert ad nuptias istas vnusquisq; filioz̃ ferculũ suũ symboluz suũ ꝛ enceniũ suũ put iocũdo satis nec inutili studio descripsisse legit⁹ Lypanus ꝺ nuptijs sacre scripture. Sed hanc vnã p̃ p̃senti inuenim⁹ dotẽ/q̃ et ꝓposito nr̃o ꝛ euãgelio q̃ꝺ tractam⁹/ ꝛ Anthonij laudib⁹ videt⁹ accõmoda. Nec dos ẽ vini bonitas. tristes certe viderent⁹ nuptie si vox ista iugit⁹ insonaret. Uinũ nõ habẽt. Voluit ß sponsus ecc̃lie christ⁹. sed aquã conuertit ĩ vinũ ꝛ manifestauit gloriã suã. ¶ Altuero paruaz hãc nec reputandã fortassis ecc̃lie dotationem. sz bibulã ꝛ ridiculã existimabis o studiositas/si vl̃ nescieris vel nõ aĩaduerteris p̃ciosissimas vini de quo loq̃mur ꝓphetates. Neq; eñ de vino materiali q̃ꝺ inebriat ꝛ in quo est luxuria litteralit⁹ hic loq̃mur. De quo Sapiẽs/multos exterminauit vinum. Sz sp̃uale ac theologicũ vinũ intelligimus. p̃sus optimũ iocũdissimũ ꝛ sanatiuuz. hoc est vinũ sacre scripture ad q̃ꝺ inuitat sapia. Uenite inq̃t comedite panez et bibite vinũ. cuius vini fortitudinẽ ex effectib⁹ suis q̃s decem inuenimus positos in Esdra si mystice loq̃ libuerit colligimus. Ubi p̃mus triũ iuuenũ dixit forte vinũ. et q̃uis subdiderit alius. fortior rex/ ꝛ terci⁹

fortissime mlieres. Veritas tñ est q̄ super oia vincit/pcipue veritas fidei de q̄ Johānes. Hec est victoria q̄ vincit mūdū fides nr̄a. Vincere mundū,pfecto nō ē pua victoria. Scti ꝟo p fidem vicerūt regna. fortes facti sunt in bello .castra ꝟterūt exterorū. ¶Et quoniā (put antea notatuz ē) dies hodie celebris agit de gl'iosissimo matris ecclie filio btissimo anthonio/victore strēnuissimo. Placet ex opib⁹ ei⁹ q̄ tradidit nobis lr̄a. q̄ pterea moralitas nouit et docuit. q̄ tandem anagogia p;ofecit/ducēs eū sup excelsa Placet inq̄z etiā exemplū īducere p se sufficientissimū etiā si aliud deesset quo fortitudinē vini hui⁹ sacre sapiētie ꝯclude refas nobis est. ¶ Fortitan ingres vñ beatissim⁹ anachoritarū Anthoni⁹ habuit vinū tale q̄ lr̄as nō didicit? Rñdet Aug⁹ p;o hemio de doctrina christiana. q̄ nō ex hoibus neq̄z p hūanū lr̄az studiū hausit illō/ sed diuine reuelatōis infusiōe sibi collatū ē Cui⁹ odo; vini mīstratus p lr̄am gestoz̄ suoz̄ q̄d in Augustino fecerit accipe. Inebriauit q̄ppe eū pia sob;ietate q̄ mox ī virū alterū mutat⁹ est .z fugit ab eo sollicitudo vite p̄terite. tandē velut luce q̄dā securitatis infusa post egestū tor;rētē lach;ymaz solidatus ē in ipa lege xp̄i. Dicebat q̄d agimus? surgūt indocti et celū rapiūt .nos autē cū sciētijs nr̄is sine co;de rē. ¶Quisq̄s igit recogitat admirat z gaudet augustinū tibi tradituz o sctissima mater eccl'ia. gaudeat optet z congtulet z gr̄as agat Anthonio. Quare? quoniā ipe tā eximū z p̄clarissimū doctoz̄ Augustinū tibi dedit/et hoc ꝑpter testatissima (sicut idē Aug⁹ loquitur in ꝓfessionib⁹ suis) eiusdē anthonij miracula. p;opt admirabilē insup vite sctitatē. q̄ deniq̄z ꝓsiderauit dotes variaſ eccl'ie ī hoc vno collectas fuisse/q̄les nouez enumerat apl's ad Choz̄. Sermo sapiētie. fmo sciētie. fides. gtia sanitatū. operatio virtutum ī demonijs eijciēdis. pphetia. discretio spirituū. genera linguaz .interp̄tatio fmonū. z in epl'a p̄sentis dñice ad Rhomanos sumunt decē et octo /quoniā fuit Anthoni⁹ tribuēs in simplicitate. p̄sidens ī sollicitudine. mificoz̄ ī hilaritate. diligens sine simulatōe/odiens malū. adherēs bono. caritatē fraternitat⁹ diligens. honoze ceteros p̄ueniēs. sollicitudīe nō piger. spū feruēs. domino seruiēs. spe gaudēs. in tribulatōe patiēs. oratōi instā●/necessitatib⁹ sctōz̄ ꝯmunicans. ſ. spiritalib⁹. hospitalitatē talib⁹ sectans apud frēs suos. Benedicēs p̄seq̄ntibus/bñdicens z nō maledicēs. gaudēs cū gaudentib⁹. flens cū flentib⁹. nō alta sapiēs sed hūilib⁹ cōsentiēs. Hec oia opat⁹ ē vn⁹ et idem spūs in anthonio .quē figuraliť vidit Johes in Apoca. filium eccl'ie raptū ī celū a facie draconis. de q̄ quidē eccl'ia premittit. signū magnū apparuit in celo/mulier amicta sole iusticie/z luna tot⁹ mutabilitatis sub pedib⁹ ei⁹. et in capite ei⁹ coro na stellaz. xij. que sūt vel .xij. ap̄li. vl̄. xij .articuli fidei/vel vniuersitaſ gr̄az. ¶Libet ħ exclamare felix ista dies tāti patris anthonij. in q̄ natus est olim illustrissime memorie philippus dux q̄ndā burgūdie p̄ncepſ pacis p;udentissim⁹ memorād⁹ cū reuerēti sp suspirio. nedū mihi sed toti gallie. imo z eccl'ie. p̄dicaui sepenūero parisi⁹ in hac die natiuitat⁹ sue dicēs inter ceťa/diē hanc celebrē esse/sibi debere. nō q; nat⁹ erat ī mūdum fili⁹ ire de matre q̄ concepit eū ī peccat⁹/maledicēda pot⁹ exēplo Job z hieremie. recolenda ꝟo dies hec q; baptismi regeneratōem q; nat⁹ ē denuo meruiſſz. quia rursus patronū talē et tantū q̄si peculiariť dedisset in animi sui deuotōe dñs deus nr̄ Profuerit tibi tunc z nūc tua ħ deuotio p;ī ceps illustrissime ad salutē aīe ꝑpetuā. p;o fecerit insup ad inclite posteritat⁹ tue bonū z acceptū deo statū. Sic opto. sic p̄co; atz desidero sine fictōis aut adulatōis spū Testis est in celo iudex me⁹ .coz̄ā q̄ est oīe desideriū meū. scis quoniā ita mihi sū ꝓsciuſ in ꝟitate. peat g falsitas z ꝟitas vincat. veritatē ei vinci falsitate pessima est victoria Uñ et si iubet p;imū diligi de⁹ sic seipsuz. q̄ ꝟo diligit iniq̄tatē odit aīam suā z seipz. ꝓseq̄ns est q̄ ille p;imū odit q̄ iniq̄tatē in eo nutrit z diligit. put vidit p̄hus in ethicis tollēs omnē ab ipio amicicią/etiā cū seipo ¶Sz videat vñ captus ē sermo /doceam⁹ fortitudinē vini sacre sapientie ex effectib⁹ q̄s opatū est ī Anthonio. itaq̄z o;i Esdra q̄ seducit mentē. id ē seoz̄suz ducit. ħ nūq̄d non in Anthonio p̄spicue monstratū ē/ dū ad vnicā euāgelici vini p̄gustationē ad vnam vt dicit guttā. Si vis pfectus ē vade et vende oia que habes et da paupib⁹. ipe p;inus a terrēis ad spūalia/ab imis ad summa. a visibilib⁹ ad iuisibilia .a caducis ad eterna seoz̄suz duct⁹ est. q̄m sedens in solitudine leuauit se sup se vsq̄z adeo vt viuēs

docuerit nō esse pfectā oratiōnē que nō ita rapeā in deū q̄ suūpius nequaq̄ memīerit Nōne bona tibi videā & optāda mēt̄ hec seductio/hec sorsuz ductio quā inducit sapiētie sacre vinū? Tradidit sup hac mentis seductōe doctrinas & industrias diuin⁹ dionysi⁹ in de mystica theologia. memorabile est id qđ lr̄a refert de anthonio. q̄ occurrente sole faciē p̄rebat ad orientē/vbi tādiu fixus stabat suspēsus mentē ad celestia q̄nusq̄ sol oriens feriret radiis oc'los ei⁹. qđ anthoni⁹ moleste ferens/q̄d impedis o sol mentē meā celestia p̄templari. testis est hui⁹ anagogia sororis nr̄a/quoniā ea duce cernebat in spiritu lucē. De qua Boeti⁹. hāc q̄sq̄s poterit notare lucē cādidos phebi radios negabit. ¶Sequit alter effectus vini nuptialis et theologici/q̄ regis & orphani facit mentē vanā. alia lr̄a vnam. Itē serui & liberi/paupis & diuit̄. Tollit hic acceptio psonaz. q̄ pusillū et magnū fecit de⁹. Nūquid soli diuites euāgelizant? euangelizantur et paupes. Unde in Hester nuptiis dabat vnicuiq̄ vinū p̄m magnificentiā regiā nō iuxta diuitias sedentiū vel pauptatem. ¶Est autē vanitas aliqua mala vt ibi. vanitas sunt oīes hoīes in q̄bus nō ē sapiētia dei. hanc nō affert sz tollit sapiētia et addit vanitatē laudabilēque ex hūilitate funda tur. quēadmodū tu felix heremi cultor & incola Anthoni supfusus ß vino sapiētie tete reputasti quasi nihilū & inane in conspectu diuīe maiestatis ex cōsideratōe ppzie fragilitatis dicens cū p̄s. Ego ad nihilū redactus sum. & iterū. substātia mea tanq̄ nihilū est ante te. Beata p̄sus et rara vanitas hmōi. quā docet tradit et efficit p vinuz sacre scripture summ⁹ pincerna christ⁹. Discite a me q̄ mitis sum & hūilis corde. Alioq̄n cuenit illud de marie cantico. Dispsit supbos mente cordis sui. Est aūt hec hūilitas parens discretōis & custos/dū nō p̄ prio quasi vano sz sanctorū patrū credit iudicio. De q̄ discretione saluberrimū est anthonij documentū p̄clusum ex mutua patrū collatōe q̄ ipa est directrix aurigaq̄ ṽtutum. qua derelicta ṽtutes cetere vix aliō opantur nisi p̄cipitiū casum vel interitum Hinc est illud Anthonio missuz celit⁹ oraculum. dum aspiciēs mirabiles mūdi laq̄os exclamasset Dñe q̄s euadet illos? Rñsū est/hūilitas. Conformit ad illud psal. Humiliatus sum et liberauit me. ¶Seq̄t tertius effectus vini qđ loq̄mur. omnē mentē conuertit in securitatē & iocūditatez /iā idipm in Augustino memīmus. Hoc in Anthonio tradit lr̄a fuisse/quē nō p̄ius cognitū nouiter aspiciētes agnoscebāt inter ceteros patres ex q̄dam angelica vult⁹ iocūditate. & frontis oculorūq̄ serenitate. quēadmodū cernere est carnaliter q̄ hō potus vino bono fit hilarior atq̄ iocūdior. et vt apud comicū est/videt aquile iuuent⁹ Propt̄ea iubet in mysterio Salomō merētib⁹ & his q̄ in trīsticia sunt dari vinū. ¶Quocirca sūditur q̄rtus effectus /et nō meminit rē. nō meminit omnē trīsticiā et debitū. Quo pacto sic certe qm̄ vinū illō letificat cor hoīs. & exclamare facit cū ppha. p̄m multitudinem dolorū in corde meo consolatōes tue p vinū sapiētie letificauerūt aiam meam. Sed q̄d debiti memoria vl' exactoris? Audiat dñs ad Job mystice loq̄ns de solitario (qualiū pater dux et velut initiū fuit Anthonius)loq̄tur sub onagri sil'itudine Quis dimisit onagrū suū liberū/ & vincla eius quis soluit? Cui dedi in solitudie domū et tabernaculū eius in terra salsuginis. ptemnit multitudinē ciuitatis/clamorē exactoris nō audit. circūspicit mōtes pascue sue & virentia queq̄ pcurrit. Preclara est & accōmoda ppositio beati Greg. sup hūc locū expositio lata. ¶Sz ad quintū vini trā seamus effectū. et oīa p̄cordia facit honesta. q̄ppe nihil coinq̄natū est vbi ē sapientia. nihil impurū sordidū vel verecunduz. Hinc tu laceratione tuā. hinc denudatōez p demonū rabidos insultus nō erubuisti agonista fortis Anthoni. Propt̄ea nomiatū est nomē tuū iuxta p̄missionē boni Jesu in vniuerso mūdo. Propterea rursus dici potes martyr quitormēta ppessus es eo crudeliora quo truculētior erat tortor demon inferēs ea. Spectaculū igit̄ (put loq̄tur apl's) fact⁹ es angelis dei et hoib⁹. imo & demonib⁹. nec erubuisti tanq̄ bū ebriusſicut nec christ⁹ nud⁹ crucē. nec hypolitus p̄riā nuditatē. neq̄ Noe in mysterio. nec apl'i vl' martyres erubuēr̄t vincla carcerez & ludibria. Liceat hic carmē eccl'ie sophicū de Jobe factū dicere iubilo cordis ad Anthoniū/q̄ sil'fuit virgo martyr & vates O nimis felix meritiq̄ celsi /nesciēs labem niuei pudoris .p̄potens martyr heremiq̄ cultor maxime patrū. maxie q̄ ad p̄siderationes aliq̄s. ¶Ueniam⁹ ad sextū vini salu-

taris effectū q̄ debriat⁹ hō nō memīt regez neq; magistratū. Que rō: plane qz facit ho minē nō timere eos q̄ corp⁹ occidūt z post hec nō habēt q̄d faciāt. Perspicuū fuit ꝟ ī Anthonio /qz p̄ncipibz z impatoribz tota mentʒ libtate rescripsit post collaudatiōem q̄ credebāt ī christū eos debere remīsci. qm̄ sup se dominū habēt terribilem qui aufert spiritum p̄incipum terribilē apud oes reges terre. Uez q̄d loq̄mur de regibz hoibz z magistratibz cū nō extimuerit anthoni⁹ illū q̄ est rex sup oīes filios supbie. et cui nō est ptās sil'is sup terrā. q̄ factus ē vt nullū timeret. demōis enī certamīa nedū ñ expauit sed īsultās puocauit. Tradit lr̄a anthoniū dū adolescēs impugnaret a spiritu fornicatōis rogasse deū vt videret ipugnatorē suum. q̄ in specie pueri teterrimi pedibus suis aduolut⁹ ē q̄si blandiēs z supplicans. quē Anthoni⁹ mox irrisit z cōspuit dicēs. Absit deineeps vtynq; te timuerim fedissime atq; vilissime. Mlta sunt hmōi q̄ strēnuitatē oñdūt anthonij aduersus p̄ncipes tenebraz haz. nec min⁹ solertiā discretōis ꝫ suas īsidias. Agebat id qđ alios docuit facere. et qđ christ⁹ tēptat⁹ egit. adducebat testimonia scpturaz ad omnez actōem suā. Hoc aūt ñ faciūt q̄ vel nesciūt vl' ōspiciūt scripturas sacras. aut q̄ eas deteriori puersitate corrūpunt. Exēplo eue q̄ ō p̄cepto dei firmissima fide tenēdo dubitās
b ait. ne forte moziamur. ¶Audiuim⁹ de magnanimitate Seq̄tur ī effectu septiō ō magnificētia/z oīa p talēta facit loq̄. Recte p̄sus euenit ꝟ in Anthonio /cui⁹ mēs ebria vino nuptiali eccl'e nihil pusillū/nihil vile nihil exiguū cogitare dignata ē/sed oīa de celestibus qz desursuz erat loquebaf instar apostolorū. q̄ vino hoc hausto repēte loq̄/baf magnalia dei. Sūt hec p̄cor magnalia minuta numismata sapīe terrenē nō/ʒ talenta magna p q̄ loq̄ facit sapiētia q̄ ō/sursum est. efferens ūmensam cordis altitudinem. sit hoc anagogia de anthonio cui tanta fuit bona generosi cordis elatio. q̄ ñ dignabaf adherere vel nubere sua vis irasci bil' potēti alicui nisi sūmo. Neq; sua vis rational' nubere sapiēti alicui nisi sūmo. Neq; sua vis ꝯcupiscibil' nubere alicui bono nisi sūmo. dicēs ex sentētia. De⁹ cordis mei z pars mea de⁹ in eternū. z itez. Mihi adherere deo bonū ē. Si loquebaf igif p talēta q̄d mirādū. Si diuitias z opes hereditarias/si vas argenteū. si numos oblatos in defto ꝯtēpserit null⁹ admiret. ¶Sed neq; miret illud qđ sequif octauo. Et nō meminerūt cū biberīt amicicia neq; fraternitatē. Quid ita meminerint cū dicat p̄cerna vini hui⁹ sponsus eccl'ie christ⁹ Si q̄s venit ad me et nō odit p̄rem suū et mr̄em et vxorē z filios/adhuc aūt aīam suā/nō ē me dignus. Cōplenit ꝟ btissimus anthoni⁹ etiam ab adolescētia relinq̄ns domū p̄rnam z sororem velut īmemor carnal' amicicie. ¶Cui ꝓpterea ꝓuēit illud qđ seq̄tur nono. Seq̄ nō post ml'tū sumunt gladios. q̄dni sic fecerit athleta fortissim⁹ Anthoni⁹ habēs in exēplū pincernā et architriclinū vini hui⁹ dicentē. Nō veni pacē mittere ī terrā ſz gladiū. Ueni eī separe hoīez aduersus p̄rem suū/z filiā aduersus mr̄em suā/et nurū aduersus socrū suā. z inimici hoīs domestici ei⁹. Maledicif a ꝓpha q̄ gladium suū phibuerit a sanguine. Hūc gladiū sūpsit z exercuit Anthoni⁹ tāq; potēs crapulat⁹ a vino. nedū aduersus carnē z sanguinem. et aduersus ptātes aereas tenebraruz haz. aduersus etiā paganos pho:/q̄s mira ꝓborū subtilitate vincebat. aduersus insup hereticos p̄ftim arrianos pestiferos/ dū accersitus ē a sua solitudie in alexādriā ciuitatē magnā/q̄tinus fidē btissime trinitatis quā corde credebat ad iusticiā. ore coram toto ppl'o ꝓfiteref ad salutē. qđ z factū est. Quānis enī docuerit q̄ monach⁹ extra cellā aut solitudinē ē sicut pisc⁹ extra aq̄m. Euicit tñ eū zel⁹ fidei et obediētia p̄latis ecclesie debita vt iret alexandriā. in q̄ ciuitate dum p̄mereť a turbis certatim irruētibz vt virū fama noīs celeberrimū apud eos ipi vel visu cernerēt vl' manu tangerēt/timētibus z ꝓpatiētibz nōnullis vt moleste ferret ferť rñdisse. mihi q̄dem assueto turbis īsultibusq; demonū nihil affert hic populosus hoīm ꝯcursus molestie vl' turbatōnis. Ecce quō ꝓtēpsit hic onager solitari⁹ multitudinē ciuitatis. Quippe tu scis o anagogia qm̄ inter hec oīa tota facilitate fuabat anthoni⁹ monitōnez eccl'ie salutarē. sursū cor da. rñsio populorū est. Habem⁹ ad dominū q̄ habent ī patinis vel ad forū. Plane sicut euenit aliq̄bz vt in vasta solitudine turbulentissimā habent cordis inq̄etudinē ac multiplicitatē. sic ex aduerso ꝓtulerat Anthonio trāquillissimā cordis solitudinē in medijs etiā populorū circūstrepentiū oc-

cursib⁹/ipa iugis exercitatio ꝓtẽplationis anagogie coopante gr̃a dei simplificante ꝛ stabiliẽte mentẽ cordis sui. Ea demũ vera pacẽ quã xp̃s eccl'ie filijs liḉt. Nõ turbet cor vestrũ neq; formidet ait Guido carth.

¶ Sequit postrẽo vini nuptialis ꝛ theologici mirãdus nimis ꝛ apud carnales incõ prehẽsibilis effectus licet de corpali vino quotidie sit exptus. Et cũ a vino emerserit ꝛ surrexerint nõ meminerũt q̃ gesserũt. Ita ꝓfecto est qm̃ ap'licũ exemplũ secuti q̃stũcũq; biberint sobriã ebrietatẽ spũs. q̃stum cũq; ꝓfecerint in virtutib⁹ strẽnuis atq; magnificis ipi ad anteriora se extendunt ea q̃ posteriora sunt obliuiscẽtes. deputant ꝓcedẽtia opa nullius meriti vel momenti. ꝓpterea nõ ostẽtãt illa sz cũ Jeremia tãq; pãnum mẽstruate verecundius abscõdũt ab oculis spõsi cuius hec est iussio. Cũ feceritis oĩa q̃ ꝓcepta sunt vobis dicite serui inutiles sumus. Et tu deus eq̃ssime q̃s omĩa que iussa sunt/imo vel pauca se fecisse poterit gl'iari? Quis poterit certus esse? Quid ni ꝓpterea filij hominũ q̃liacũq; fecerint ecclesie vino potati libenter obliuiscant nec meminerint q̃ gesserunt. Et hoc est in pũti vita pfectõis euãgelice culmẽ summũ istõ vere ꝛ sine fictiõe ex intimo mẽtis sensu cognoscere nedũ ꝓferre solo ore. Eia duerte ꝛ sensib⁹ hec ĩmis (res est non parua) repone quẽadmodũ paulus post egregia tot certamina. post introductõez eius in supna fluẽta vini vite/vbi debriatus q̃d de vestimento corpis sui factũ esset nescio ĩnq̃t de⁹ scit oblitus fuerat tunicã corpis sui in taberna celi. pclamabat nõ ex fictõne vel mẽdacio/absit/minimus sum ap'lor q̃ nõ suz dignus vocari ap'ls. Et itez. venit deus saluos facere pctõres quoz ꝑmus ego sum. Primus pctõz tu es o Paule? Et vbi sacrilegi. homicide. adulteri. ydolatre. pfidi. vbi facinorib⁹ ꝛ flagitijs omnib⁹ oppletissimi? Stat sentẽtia/ꝑmus sum peccatorũ? ¶ Quocirca meditãdũ est qm̃ ostẽtare conabat Paulo sil'r ꝛ Anthonio stult⁹ psumptionis spũs laudes ipoz merita gr̃as ꝛ ꝓconia. Rñdebat vnusquisq; sibĩ ꝑi. Quid habes q̃d nõ accepisti? si ãt accepisti quid gloriaris q̃si nõ accepis. Tu nõne de massa peccatrice eadẽ cum ceteris? Tu nunq̃d nõ in eadẽ damnatõe cũ ceteris? Quid igit extollere te vis aut vales ꝓ ceteris? Tibi gr̃az multiplicẽ ꝓtulit deus. Esto neq; eẽm ingratũ esse obliuiscẽdo vel negãdo te ꝓuenit. Sz esse tãto debes humilior ex munere q̃nto te obligatiorẽ eẽ ꝓspicis ĩreddẽda ratõe. Altuero nõ es sicut ceteri hoĩm raptores adulteri. ieiunas bis in sabbato cum reliq̃s opib⁹ bonis /esto Sed si tales eẽnt hominũ ceteri sicut tu/si gr̃as recepissent a deo sicut tu/ipi plus in dei laudes/pl⁹ in gr̃az actões feruescerẽt q̃s tu/neq; inaniter ꝛ luciferiano more gloriarent/vt tu/deniq; noli altũ sapez time. Nunq̃d scis hodie q̃lis mox sis futurus. Petrus negauit xp̃m qñ latro ꝓfessus est/ve tibi pauꝑ homũcio qui nescis an amore vel odio dignus sis? Qui rursus tua q̃stumcũq; bona videant opa/q̃ districtõe iudicent ab illo in cuius ꝓspectu nõ iustificabit oĩs viuẽs/q̃li ꝓtea fine terminent ignoras? Attendas deniq; q̃ hec insensibilitas tua pueniat nõ ex defectu pctĩ. sed qz totus in pctis obtorpuisti stupid⁹/lãgues/cecus ꝛ marcid⁹. ¶ Deij/ K
ciebat ꝛ obijciebat apud brissimos Paulum ꝛ Antoniũ ꝛ sil'es q̃ biberãt ebriam sobrietatẽ vini sap'le/spũs arrogantie sub increpatõe tali ne surgẽtes ꝛ emergentes ab ebrietate spũali/memissent p arrogantiã q̃ gessissent/q̃ iuxta qõ ꝓdiximus ẽ effect⁹ ꝓcipuus vini theologici ¶ Sic oblit⁹ fuerat deuotissim⁹ Bernard⁹ q̃ senex ĩ fruitio dei dũ egrotaret aliq̃n gemebat ad dñm. vapulem sane/q̃tinus miserearis afflicto qui nõ reperis in me bonũ qõ remuneres. Tẽpus meũ ꝓdidi qz ꝓdite viri p q̃ q̃d agam nõ habeo nisi q̃ cor cõtritũ et hũiliatũ deꝰ nõ despicies. ¶ Refert lr̃a de Agathone patre sancto q̃ ꝑim⁹ fuit anthonio. Hic veniẽs ad extrema vite stetit ĩmotis ad celuz oculis p triduũ. interrogantib⁹ eũ discipul suis/pater vbi es? respõdit. ad tribunal iudicis sto. Et tu times pater? In vita frẽs timeo. et nõ ꝓfidis in opib⁹ tuis. q̃ sũt ꝑm deũ? Interim ĩnq̃t studui quantũ valui ꝑuare mandata dei sz hõ sum ꝛ alia sunt iudicia dei. alia hoĩm/ ꝓptea nõ ꝓfido q̃sq; venero ante eũ. Ecce quẽadmodũ sctũs Agathon nõ memĩerat q̃ gesserat. ¶ Cetez q̃d de te dicem⁹ o maria pia mater iesu/q̃ nuptijs ꝑsens hodiernis/leticiã vini boni ꝓuuis ĩpetrasti. neq; solis ipis sed vniuersis eccl'ie sponse filijs misteriũ condonasti. Quid de te dicemus inq̃s. nõne sicut p ceteris hũilior et gr̃e vino plenior inuẽtaes. sic apud te vilior in oculis extitisti/ꝓ

clamãs toto hũilitatis spiritu cũ apostolo Uenit deus saluos facere pctõres q̃z prima ego sũ. Existimatio qual' sit alioz non diffinio. Ego aũt istud sobrie ꝛ absq; ꝓtra dictõe existimo credi posse. nõ q̃ pia mr̃ iesu pctõ fuerit vnq; obnoxia/vl' actuali/de q̃ nõ dubitat. vel originali sicut pie credit. sed peccasset certe si nõ venisset deus saluos facere pctõres. Cui⁹ saluatõis ipa pticeps ꝑma fuit ꝓritate nõ tẽpis sed dignitatis excellẽtie. in mõ saluãdi. Itaq; dimissa sũt ei pctã m'ta. nõ dico iã ꝺcta vel acta p eã. ſz ẽ dimissio quedã peccati ne ꝺhat' vl' agatur. quõ loq̃tur diuin⁹ Dionysi⁹ de purgatione angeloz/quã ꝓterea dicit vn⁹ doctor anglicanus quẽ ꝓfundũ schola nomiat q̃ plures fiũt a deo nob gr̃e ꝑuatiue seu negatiue ꝓpter quas ei tenemur ad gr̃az actões q̃z positiue. qm̃ nõ est peccatũ. nõ est piculũ q̃ ruere ñ possz hõ si nõ esset gr̃a dei p̃fuãs ꝓueniẽs ꝛ phibẽs. Nec obstat his q̃ diximus illõ xp̃i. Cui pl⁹ dimittit plus diligit ℒ ꝓbat ea poti⁹ et solidat. ¶Quid q̃ aĩa quãto biberit ãpli⁹ ỏ vino sapiẽtie si scite et sobrie fecerit tãto pspicacioz ẽ in videndo ꝛ delicatior atq; viuacioz ĩ sentiẽdo turpitudinẽ ꝛ punctur̃ pctõrũ. ideo sane q̃ aliena pctã sola recogitatio sẽtit dolet ꝛ deflet pl⁹ q̃z habentis illa. Hoc ĩ Ambrosio fuit notissimũ. ℏ q̃tidiano docẽt exemplo viri iusti. Omittamus pctõres omittamus puros hoies. Nõne tu bone iesu q̃ pctm̃ non feci̇sti/deflens nr̃a facinora magis q̃z vulnera tua. cũ clamore valido ꝛ lachrymis exauditus es ꝓ tua reuerẽtia? Quid igit̃ putandũ est fieri dũ talis aliquis sctũs pctm̃ aliqđ videt̃ sibi/crede mihi q̃ nõ est dolor sicut dolor suus. pudor sicut suus/ ꝛ fetor ꝛ horror sicut suus/hinc despicit se abominat̃. se excãdescit aduersum se factusq; intolerabilis ꝛ odiosissimus sibi flagellet se/rugiens a gemitu cordis sui. Nõ ita pctõres sceleribꝫ ꝛ flagitijs oĩbꝫ plenissimi/ quoz sensus spiritalis vel obstupuit vel obtorpuit vel penitus emarcuit. Uis tale vinũ cognoscere/lege in lege q̃d dñs in apocalyp. mãdat angelo leodicie q̃ neq; calidus erat nec frigidus/sz tepidus. Dicis quia diues sum ꝛ locupletatus/ ꝛ nullius egeo. Ecce vix sanctũ in oculis suis/vix memorẽ operuz suoz. Sz q̃dseq̃t intellige. Et nescis q̃ tu es miser ꝛ miserabilis/ ꝛ paup/ ꝛ ceccus/ ꝛ nudus. ¶Accipite narrationẽ in tãta materie seueritate iocũdã. Erat mlier incluſa cui subfuiebat p feneſtrellã q̃dam ancilla. Conueniebãt alij multi/ps ex curiositate/ps ex deuotõe/pſ ex mirãtõe. Audierat forte ſſis hec incluſa q̃ iust⁹ in ꝓncipio accusator ẽ sui. Erat ei mos demiſſis ocul' rauca ꝛ exili voce cũ singultibꝫ suspirijs ꝛ plãgore se peccatricẽ accusare. se indignã videre lumen celi p̃ multitudine iniq̃tatũ suaz. se ꝓpterea recluſam cẽ. audiebat ancilla frequenti⁹ hos ſmões. Contigit tandẽ aliq̃ venire q̃sdam ad locũ illũ/q̃bꝫ petentibus q̃d dña sua hec bona mlier recluſa faceret? Rñdit ancilla. ſuſtinete pauliſp q̃m puto q̃ escit. interloquendũ vt fit q̃ſuerũt ab ancilla q̃d ei de dña sua videret? Quid vultz dicam vob/hec est peſſima peccatrix peſſima oñi q̃ terra ſuſtinet. Subaudiẽs hũc sermonẽ recluſa exilijt de repẽte furẽs ꝛ inſaniẽs. mẽtiris vilissima/mentiris venefica. ego bona sum mlier. Porro ancille nõ defuit vafra et acuta responſio. Oro p vr̃am fidem o dña ne turbemĩ/estimabã vos hactenus vera dixiſſe q̃ eratis maxima peccatrix. Quid rñderet dña nõ habuit niſi q̃ ẽ q̃ se neq̃ter hũiliat. Et itez. Eſt q̃ cordeloq̃tur et ore. ¶Redeamus ad Antoniũ quẽ D nõ meminiſſe arrogãter eoz que gesserat in ebrietate vini nuptialis eccl'ie conijcimus tũ ex multis q̃ lr̃a tradit/tũ ex hoc q̃ moriens celari voluit sepulchz suũ/fecit hoc ex humilitate. q. d. deo. q̃ laudat̃ ab hominibꝫ vituperãte te nõ saluabit̃ ab hoĩbꝫ damnãte te. Noluit igit̃ ab hoĩbus gl'iaz q̃ est putredo ꝛ vermis/noluit sepulchz suũ egyptiaco ritu venerari post mortẽ. Uez aliter puidit q̃ humilia respicit deus/imensã illũ ꝓut cernere est tumulauit gloria. O felicem dixerim Uienne ꝛ Burgundie regionem q̃ venerandis huius corꝑis sacrosancti reliquijs decorat̃. O felices qui religioso ꝛ peculiari quodam tãti patris obsequio dedicari meruerunt. ¶Quid q̃ glorioſissimus iſte sanctus potẽtissimus in miraculis ꝑtim sup obsessos a demonijs/simplicitatem humilẽ ꝛ nociuã in discipulo suo paulo rusticano tantũ coluit tantũ veneratus est vt ad eum remitteret energuminos difficilis curationis/se nõ ad hocip̃m deputãs ydoneum. Nec nõne grandis humilitas viri tãti/cuius vita omnis fuit ascendẽdo de virtute in virtutẽ/ꝑ centũ ꝛ quattuor vl' eo amplius annos. Erãt qui sobrietatem a

Videant hic Habentes many academy

carnib⁹/castitatē veneris non vtentē crimi
nank abbreuiatiōis vite.īmo ꝛ qñq; mor/
tis causas esse in religione viuentib⁹. Pro/
inde noteꝫ hoc ꝛ maneat alta mente repoſi/
tum. nemo tā pcōr est q̄ veniā ñ ꝺseq̄/qui
nō saluari posset si ꝙuersionem haberet ad
deū pauculo tempe vel momēto q̄lem ve/
lut assidue ꝓ tot annos habuit Antonius.
Ex q̄ ꝓpendite q̄tus in eo fuerit cumulus
meritoꝝ in via/q̄tus mō p̄mioꝝ in patria
O viri num p̄cellet vinū qđ sic cogit facere
vel put habet altera lr̄a. O viri num p̄cellet
vinū q̄ sic cogitat facere sicut Antonius. ℔
est vinū diuine sapiētie/vinū fidei. Non il
lud infame qđ fabulā ꝛ ꝓuerbiū fecit in ℔
ꝺcilio sed vinū fidei p̄cioſiſſimū q̄ dotauit
eccl'iam xp̄s sponsus suus in nuptijs hodi
ernis si ad mysticū sensū traduxeris. Quod
iuxta p̄missa ꝛ tanti p̄ris Anthonij certis/
simū documentū si rite ꝓpinatū fuerit/nō ī
aureo calice babilonis terrene aīalis et dia
bolice sapiētie ꝟm traditiōes hoīm ꝟitatez
in mēdacio detinentiū. si pia cū sobrietate
bibitū extiterit/mentes potātiū seducit pri
mo/℔ est seorsum ducit. qđ hūiliat. qđ asse
curat/quod iocundat qđ honestat. qđ dat
magnanimitatē/quod ꝓfert magnificētiā.
quod tollit amicicią noxią. quod attulit in
strēnuitatē mirabilē Et tandē posterioꝝ co
gens obliuiſci extēdere ſp in anteriora mē/
A tes facit. ¶ Erubeſcāt igit̄ detractores sa
cre scꝓture q̄ vinū suū miraculose mīstra/
tum nuptijs eccl'ie p̄ſtim die pēthecostes
q̄ñ docti sunt apl'i oēm ꝟitatē/nō volūt ꝑ/
mū poni/ꝫ illud vel abominank ꝛ nauseāt
vl' spernūt vel negligūt. aut certe miserabi/
lit̄ dū biberūt in furoꝛē suū ꝛ insaniā ꝟtūt.
quemadmodū videre ē in febricitantib⁹/q̄
bus vinū q̄ meli⁹ eo nocenti⁹. febris aūt al
tera q̄lis est deterioꝛ ipa pcī malicia? De q̄
sapiens. ꝛ excecauit illos malicia eoꝝ. neq;
sperauerūt mercedē iusticie. ¶ Erubeſcāt p̄
terea q̄ laudib⁹ tuis o gl'iosiſſime ꝛ vsq; ad
vltimū terre noīatiſſime p̄r Anthoni non
applaudūt ꝫ detrahūt. q̄ mīstros tuos vl'
nō reuerēter suscipiūt/vl' irridētes abñciūt
miscētes ꝓtumelijs suis impietatē hereticā
si ꝟitatē habz accusatio q̄ iudicialit̄ facta ē
nup in ℔ sacro ꝺcilio. inuenim⁹ alium tibi
fuiſſe deuotiōis honorē o sacroſctā m̄r ca/
put et mgr̄a fidelīū omniū romana eccl'ia
q̄ ꝓstituisti vt vn⁹ ſp eſſz ordis btiſſimi pa
tris anthonij. q̄ romanā curiā seq̄ns ipe ꝛ
fragmenta a mēſa pape colligat in elemoſy
nā paupeꝝ/et curatus ꝓpri⁹ ꝛ q̄ſi parochi
alis omniuz q̄ vulgari vocabulo curtisani
nomināt existat. Douit ad ℔ pius religi
onis christiane spūs/recogitās q̄t miracu
lis in vita/q̄t post mortē bñficijs et opitu/
latōibus refulsit idē anthoni⁹/p̄ſtim ī hac
q̄dam speciali ꝓgatiua. q̄ ignē sacrū fu/
gat ex corporib⁹ in signū q̄ ignē ꝓcupiſcē/
tie libidiose pniciosioꝛē inuocat⁹ refrigerat
in cordib⁹. Exclamat ad ardorē ignis hu/
ius infernal' temptat⁹. O sacer anthoni ad
iuua me. Cōfutauit hereticos anthonius
iā dictū ē ꝛ repeto. q̄ senex et solitari⁹ neq;
populū habēs subditū /neq; lr̄as didice/
rat/exiuit heremū et venit ad alexādrie ci/
uitatis magne conuētū. Attēdant obsecro
(p̄cor et obtestor) in spū lenitatis attēdant
exēplū ℔ pfunda cogitatōe q̄ ꝓstituti sunt
habere curā gregis dñici habere sublimita
tem simul cū obligatiōe pastoral' officij. q̄/
q; salutē animaꝝ/q̄ pacē regnorū/q̄ pullu/
lantiū assidue eorū extirpationē/q̄ catholi
ce ꝟitatis elucidatōez q̄runt. qui p̄terea ro
bur/decus ꝛ honorē hui⁹ sacroſctē ſynodi
cupiūt integrū ſuare. cupiūt ab hereſib⁹ in
sinu suo q̄tidie nascētib⁹ obuiare. ꝓuideāt
celeriter ne pontifices sui/ne doctores ꝛvo
cem habētes vel de ignorātia si neſciāt vl'
de culpabili vecordia ꝛ acceptiōe p̄sonarū
si negligant arguank. ¶ Urgebat ℔ loco ze/ O
lus domus dei zel⁹ eccl'ie. zelus honoris ꝛ
debiti huius sacri ꝺcilij. fortitudo vini nu
ptialis. declamatoriā/imo satyricā vl' tra/
gicam inuectōem in hereſes ꝛ errores cū su
is defensoribus/cū dissimulatoribus/ q̄ nō mi
nus dānosi q̄ culpā di sunt delatrare. Sz
astitit moderatrix sobrietas/expecteꝫ ait tē
pus alid̄ oportun⁹/loc⁹ alter aptior ꝛ act⁹
capacior. Neq; enī desperādū imo speran
dū est equanimit̄ q̄ hec sacroſctā ſynodus
put cepit hereſes extirpare sic et pficiet que
radicē doctrine pestifere succidēdo dedit ī
telligi ꝺseq̄nter ramorū adulterina noxiaq;
genimina debere succidi. Propterea compri
maꝫ vt ꝓpoſuim⁹ ſermo nr̄ ne vel loquaci/
or effluat/vel plixior attendiet/vel morda/
cior et satyricus exacerbeſcat. Hā q̄d opus
teneres mordaci radere veru auriculas/ait
ꝑsius. Succenſeat licz ostentatrix sui iactā
tia submurmurās illō eiusdē satyrici. Sci
re tuum nihil ē niſi te ſcire hoc ſciat alter.
¶ Feret nihilomin⁹ equo animo ſtudioſi/

tas speculatrix/questiũculas ab ea motas cũ solutõibus vel suppꝛimi vel in scriptis distribui. ¶ Fiat ergo tandẽ finis in obsecratione qualẽ ab initio ꝓmisimus. Cõuertatur quesum⁹ o salutifer christe nũc apud nos in eccl'ie nuptijs cõgregatos turbida grauis ⁊ noxia aq̃ sapiẽtie terrene animalis ⁊ dyabolice. ⁊ fiat vinũ sapiẽtie salutaris ĩ sobrietate ⁊ sanitate potatũ ¶ Cõsequemur autẽ istud miraculuz patres religiosissimi. patres deo dignissimi si mystice fuerimus in chana galylee. hoc est zelũ habuerimus trãsmigratõis ex hoc mũdo ad patrẽ. si ꝓterea nostri iesu mater salutis istic affuerit. si dixerit pia insinuatiue oꝛationis voce ad iesum ꝓ oꝛatões hic vocatũ cũ discipulis. vinũ nõ habent. Si subinde mĩstri qui sumus nos obꝑuauerimus monitõem eius/dẽ matꝛis iesu. Quodcũqz inquit dixerit vobis (nõ dubiũ quin Jesus) facite. qꝛ vinuz sapientie ꝑ ꝑtutẽ datur obediẽtie. Hã initium sapiẽtie timoꝛ dñi. Si demũ ydrias ad purificatõem positas q̃ sunt coꝛda nr̃a repleuerim⁹ vsqz ad summũ aqua ꝓtritõis ⁊ lachrymose compũctõis/que hauriẽda est de puteo ꝓfunde ꝓsideratõis. hinc miseriaz nostraz/qꝛ coꝛ contritũ ⁊ hũiliatũ de⁹ non despicies. hinc misericoꝛdiaz dei quaz nõ est numerus. Tũc faciet iesus initiũ signoꝝ/ꝑuertet aquã hãc in vinum. itaqz licebit vnicuiqz nostꝝ dicere cũ ꝓpheta. Hũc cepi/nũc est initiũ. qꝛ cuz considerauerit homo supple viuẽs hic tũc icipiet. Hec ẽ mutatio dextre excelsi. Cui⁹ mutatõis sacratissime et btissime nos ꝑ gtie sue miraculuz ꝑticipes efficiat Jesus christ⁹ eccl'ie spõsus decoꝛus gl'ia qui est deus benedictus in secula Amen.

¶ Finit sermo factus coꝛã sacroscõ generali Constantieñ. ꝓcilio ꝑ dñm cancellariuz eccl'ie parisieñ. Anno dñi. M.cccc.xxvij. die dñica. xvij. Januarij. q̃ die fuit festũ beatissimi patris Anthonij.

Tractatus eiusdem

in q̃ soluit q̃stiões in p̃cedẽti ꝓmone motas ⁊ tũc breuitate ꝓpis vꝛgẽte nõ solutas.

¶ Uptie facte sũt n in chana galilee et erat mater Jesu ibi ⁊c. ¶ Assis ⁊ tu nobiscũ pia mater iesu/q̃tinus te petẽte ministreꝝ nob hodie vinũ sapie salutaris sanctecz deuo tõis qõ vt fiat te saluta m⁹ dicẽtes/aue Nuptie ⁊c. Sup quadriptita thematis huius deductiõe coꝛã sancta Constã. synodo tenuimus al's modũ nõ dyalogi solius sz tetralogi quemadmodũ q̃ttuoꝛ esse filias sacre sapie/eo tunc notatũ est. quoꝝ nomina ⁊ officia duplex hoc eꝛa metrum pandit. Littera gesta docet q̃d credas allegoꝛia. Moꝛalis quid agas q̃ tendas anagogia. Poꝛro subintroducta est studiositas speculatrix ancilla sapientie non industria q̃ multas ab his soꝛoꝛibus questiones super nuptijs hodiernis ab allegoꝛia ꝓcipue potuerat. Et q̃ñ de gloꝛiosissimo anachoꝛitarum Antonio cuius tũc celebꝛis erat dies extoꝛ sit deuotio verbũ fidei. quoniã insup bꝛeuitatis amoꝛ plurima iã dictata linq̃re iussit repetit sepe ⁊ multũ eadẽ studiositas auida sciendi. quatinus in mediũ ꝓdeãt omissa. hinc moꝛẽ gerere ꝑsuasit familiaritas secũ velut a puero traducta. ¶ Erat autẽ sextuplex ad allegoꝛiã studiositatis q̃stio. Pꝛĩa quib⁹ adoꝛnata est dotibus eccl'ia sponsa a christo sponso suo? Altera qualis est habitudo christi sponsi ad eccl'iaz sponsã? Rursus viceuersa qualis ẽ habitudo sponse huius ad sponsũ suum et ad eius vicariũ quẽ appellamus summũ pontificẽ? Amplius quarto q̃liter et q̃ vtiliter deus carnale cõiugiũ voluit huius spiritualis signuz esse? Subinde quo pacto materiaľ ecclesia spiritualẽ significat. sic vt mutuas sibi laudes ⁊ nomĩa ꝓmũicent? Demũ sexto quib⁹ modis et locis sacre scripture figuranť he nuptie xp̃i et eccl'ie? ¶ Et q̃dem allegoꝛia tradidit dotatã eccl'iam a christo vini bonitate. quod vinũ est nõ materiale/quod ml'tũ potatũ sicut loquitur sapiẽs irritationez et iraz et ruinas multas facit ⁊ in nouissimo moꝛdebit vt coluber a quo ꝓposuit sapiẽs abstinere carnem suam vt animum suum transferret ad sapientiam. Vinũ igitur tale sed electissimũ spirituale ⁊ theologicũ intelligimus/ꝑsus optimũ iocundissimũ ⁊ sanatiuũ q̃ sensit semiuiuus a samaritano curatus. hoc est vinuz sacre scripture recreans viuificãs atqz letificans coꝛ hominis mira iocunditate spũs. Si fuerit in sobrietate potatum iuxta monitionem apl'i. Hõ plus sapere q̃ opoꝛtet sapere/sed sapere ad sobꝛietatem. que sobꝛietas est humilitas. ¶ Defecerat olim vinũ istud in nuptijs q̃s ab Abel iusto/imo ab Adã deus ꝼm ꝓpo/

situm volũtatis sue dispositum erat celebrare. Ita vt iure dici posset. vinũ non habẽt / habebant nec negamus paucissimi admodũ vinum istud sapientie salutaris. Sz quid inter tot ⁊ tantos illõ erat⁹ potabãt passiz plurimi vinum pstitutionis de aureo calice babylonis quo meretrix illa magna vanitas secularis in apocalypsi inebriabat reges terre. De quo apud Moysen. Fel draconum vinum eoz / ⁊ venenum aspidũ insanabile. Et antea. Uua eoz vua fellis ⁊ botrus amarissimus. Uinũ istud si nescis est sapientie terrene animalis ⁊ dyabolice mixtum erroribz impijs / heresibz ⁊ blasphemijs quasi totidem reptilibz venenatis. cuius toxicata fex nõ est extinanita / bibent ex eo oẽs pctõres terre. Ltuero dum aduenit xps cum discipulis suis ad mysticas ecclesie nuptias / dum affuit ibi mater Jesu que illuminata vel illuminatrix interptat. ppinatum est vinum bonum sapientie que desursum est p reuelationem habitũ quod reseruatuz est vsqz adhuc. id est dum aduenit plenitudo temporis quãdo gratia ⁊ veritas p Jesum xpm facta est / quando ꝓterea tristicie ⁊ tribulationis aquam ꝓuertit in vinum leticie spiritualis. Audi quomõ? Sz quia inquit hec locutus sum vobis / tristicia impleuit coz vestrum / ecce ydrias plenas aqua vsqz ad summum. Sequitur ad miranda conuersio dum subiungit. Sed tristicia vestra conuertet⁹ in gaudium / hoc antea ꝑdixerat ipe dum ait. Beati q̃ lugẽt / qm̃ ipi ꝓsolabunt. Hũc autẽ luctũ / has lachrymas inducit vinũ sacre sapiẽtie ꝓunctiuũ. eo q⁹ in multa sapiẽtia mlta sit indignatio / ait Eccliastes. ⁊ q̃ addit sapientiaz addit et laborẽ Ostendit q̃ppe sapiẽtia ⁊ sape facit quemadmodũ nascimur natura filij ire / filij mortis eterne. nescientes introitũ et exitũ nostrum. q⁹ nemo scit an amore vel odio dign⁹ sit in hac valle lachrymarũ / q̃n tũcunqz ascẽsiones dispositerit i corde suo Uerũ sunt hec abscõdita a sapiẽtibz ⁊ prudentibz huius seculi. ꝓterea ducunt in bonis dies suos. q̃runt hic consolatõez suaz. ideo seqtur / quod est oim pessimũ atqz miserrimũ. trãsierũt in affectũ cordis / dũ dulcescit iã in eis acerbissimũ iniqtatis vinũ. doctrinas bibũt erroneas ipias ⁊ blasphemas p veris quibz aque furtiue hereticoꝝ dulciores sunt / ⁊ panis abscõsus q̃ se palã R pdere nõ audet suauior. ¶ Hunq̃d istud ẽ vinũ sup cui⁹ defectu ꝓquesta es o miseri / cordissima mr̃ iesu / dicens et insinuãs. vinũ nõ habent: nõ vtiqz / sed postulabas vinũ aliud p nuptijs christi filij tui et eccl'ie. vinũ sacre scripture. vinũ theologicuz. q̃ ab initio ꝓpinauit eccl'ie sue filius tu⁹ frat ⁊ sponsus. ¶ Sed ecce ꝑcdoloz vinũ istũ euangelice doctrine merũ factũ est q̃si plenũ mixto multiplici mixtiõe. Discet auaricia turbidã et scenosam aquã sapiẽtie terrene / quã exquisierũt filij agar / ꝑm traditiones hominũ. Dec est ardens cautela ⁊ astutia ꝓquirẽdi diuitias / accumulãdo sibi dẽsum lutũ in auro et argento / iure vl' iniuria. subfuientibz ei dolis / fraudibz / pjurijs vsura / symoniacaqz puitate. Hanc aquã q̃ biberit sitiet iterũ vehementius q̃dem ⁊ acrius. Lausat eĩ ydropicã sitim auaricia. apõ quã pfecto quo pl⁹ sunt pote pl⁹ sitiuntur aque. ¶ Discet luxuria fedã bituminosam atqz sulphureã aquã sapiẽtie animal' que ẽ ardens astutia ptingendi ad illecebrosas carnis voluptates nõ extiguẽtes sed augẽtes sitibũdã carnis pruriginẽ. sicut dypsas serpens que medijs sitit in aquis / ait Lucan⁹. ¶ Propinat et miscet supbia aquã sapientie diabolice / que ẽ curiosa libido cognoscendi subtilia. sed inutilia. sed supuacua. sz nociua. qm̃ inflat talis scientia violento potu suo generatqz torsiones ⁊ enecat corda supborũ. hinc excogitatio magicaz artiuz. hinc adinuẽtio et defensio nouaz pegrinarũqz doctrinaz. Quo cõtra vinũ sacre scripture liberat a curis. ideo liber dici potest. Purissimũ est mũdans ab inq̃namẽtis. sobriũ ẽ suppzimẽs omnẽ supbiã mentis dũ in obsequiũ fidei omnẽ captiuat intellectũ De quo vino terminet⁹ sub ꝓsideratõne triplici q̃stionis prime solutio.

Cõsideratio prima

¶ In mysticis xpi et eccl'e nuptijs debz vinũ theologicũ tãqz optimũ atqz salubriter inebrians anteponi. Rationẽ dat architriclinus in euãgelio. vt cũ inebriati fuerint nõ curent neqz q̃rant id quod deterius est / cõtenti suauissimo ꝓzis vini gustu / quod satiat. quod letificat / qđ in ꝓsolatõem etiaz amara cõuertit. Justicie enĩ dñi recte letificantes corda. Senserat ꝫ sapiẽs qui ait. Nihil ẽ dulcius q̃z respicere in mãdatz domini. Hinc est illa ꝓphete exclamatio / q̃z dulcia fauciby meis sup mel ori meo. Quo

circa bibite amici clamat sapiētia 7 inebria mini carissimi. Obediuerat aīa que gloriabūda dicebat in epithalamio spōsi 7 spōse. Introduxit me rex in cellā vinariā. 7 prophēta. Calix meus inebriās q̄ pclarus ē. Hic demū est illud ecclīasticū in psona fidelium. bibamus sobriaz ebrietatē spūs. Biberat hanc ebrietatē Petrus in monte. q̄ factus ē inde nesciēs q̄d diceret. Bibebāt hāc apli die penthecostes in taberna cenaculi grandis 7 strati. dū supabūdantissimo pfusi sūt vino supnaturalī sapiētie omnē edocti veritatē salutarē. Sed stulta gens musto made re deputat q̄s spiritus repleuerat. Vis scire q̄ntū in vmbra figuralit docuerit moyses p̄ponendū esse vinū decalogi/quod est vinū fidei. Custodite inq̄t mandata domini dei vestri que pcipio vobis. Seq̄t. hec est enī vra sapiētia et intellectus coram populis vt audiētes vniuersa p̄cepta hec dicāt. En populus sapiēs 7 intelligens/gēs magna. Preclare q̄dem et diuina voce ferī vnus ī q̄dam generali pcilio respōdisse/dū q̄reren tur pstitutōes noue fieri. Quid sibi vult in q̄t constitutionū talis multiplicatio cerui cib⁹ imponēda fidelium euāgelio nec cognito nec obſuato. sciaī in p̄mis et seruet euāgeliū. Quid sonat aliud obsecro dictū tale q̄ istud. Omnis hō p̄mū bonū vinū ponit/vere sic est. sic agere cōuenit eccl'ie synodaliter cōgregate. ¶Dicet aliq̄s. reprobas g̃ decretales et decreta sūmorū pontificuz/ pstitutiōes synodales dyocesanorū. 7 ita ō reliquis? Non reprobo fateor/scio dictū eē p christū. Qui vos audit me audit. scio legem euangelicā stabilitā. Insup naturalibus p̄ncipijs et in regulis vniuersalib⁹ relicte particulariū agibiliū determinatōes aplis 7 discipul' suisq̄ successoribus Hūc vero qualis insania est deserere legē regis. deserere fontē vini sapientie salutaris. vt stabiliaī p̄mitus lex subditorū et ante mīstretur Non dicā vinū q̄lecunq̄ sed aqua sapiētie animalis et terrene Unde fit plerūq̄ irritū mandatū dei/put se conformās christus Esaie verbis phariseos arguebat. Inueni es apud eos q̄ nomē sibi religiōis approp arunt/plus puniri trāsgressiōes hūane cōstituōis satis friuole sup delatione vestis huius vel illi⁹. sup vsu cibi talis aut talis. q̄s si blasphemādo q̄s deum negauerit deierauerit violauerit sabbata eius 7 vniuersa decalogi p̄cepta. Quid ſo deplatis sentire debeas curias suas ītra synodalia pcilia lites punitōes excōicatōes te docebūt. Quid q̄ fastidiunt vinū istō sacre scripture q̄sitores hui⁹ secl'i/qm̄ aialis hō nō pcipit q̄ dei sunt. stulticia ei ē illi. et sicut gustato spū desipit caro. sic carne gustata ō̄sipit spūs. 7 fit velut in occasu lumīose ſvitatis. qm̄ p̄terea tumēs p arrogātiā anim⁹ dedignat captiuare intellectū pprīū ī obsequz fidei. q̄ rursus videri refugit q̄si discipul⁹ sub magisterio theologoz. q̄s iō despicit/ ne dū ignorare cōscius ē que sciūt/ipe minus sapiēs appareat in ocul' suis vl' aliēis. ita q̄ ī theologie p̄cēptū suā ig̃rātiā psolāt.

Cōsideratio secūda

¶In nuptijs crescētis eccl'ie dū vinū sacre scripture seu theologicū ppinabat discūbētib⁹ p̄ncipib⁹ 7 alijs ab archytriclinis qui fuerūt doctores theologici/tūc eccl'a dotata fuit ampla tpalitate. sic formidādū ē ex contemptu vini hui⁹ ne tollāt aut notabiliter minuant dotes hmōi tpales ab eadez ecclesia.

Cōsideratio tercia

¶In nuptijs eccl'ie nunq̄ deesse poterit vinū theologicū/qđ est vinū fidei vsq̄ ad cōsūmatōem secl'i. poterit tamē apud pl'imos discūbentiū 7 ministrātiuz in his nuptijs verti vinū istō vel in cōtemptū vl' ī nauseā vel in morbos varios. in insaniā 7 ī mortē. ¶Has consideratōnes vt in p̄dicto sermone latius exponerē nec omitterē purgebat zel⁹ domus dei/zel⁹ fidei. zel⁹ p̄sentis cōcilij/zelus pfessiōis theologice/qui videbatur tanq̄ potēs crapulat⁹ a vino nil metuens sed obuia q̄q̄ vicia vel errata pseq̄ nitens. ¶Sobrietas ſo moderatrix expectetur ait tpus aliud loc⁹ alter 7 actus. meli⁹ē nihil q̄ p rei magnitudine pauca dicere. Multis aūt dicēdis vt vides hora ñ suppetit. simul obſuandū ē illud salustij a hieronymo cōmemoratū/frustra niti/neq̄ aliud se fatigādo q̄ odiū querere extreme dementie est. ¶Quo contra zelus ī spiritu vehementi neq̄ tardandū esse/neq̄ dissimulandum/sed importune et oportune ingerendam etiam nolentib⁹ esse doctrine veritatem. Liberet aīmā suam quisquis est ī ductus p̄dicator aut doctor in cathreda ñ pestilentie sed religionis christiane. Quid mihi detractōes? quid odia? q̄d irrisiōes?

Quid ludibria? Quid persecutones? felix mors quã vitas pepit. ¶ Parci? ista rndit sobetas? meminers casuus Petri thome et alioz sine numero/quoz pmus ad christũ Etiã si oportuerit me tecũ mori nõ te negabo. alter ad coapostolos. eamus z moriamur cũ eo. ¶ Putas q in cellã vinariã itro duxerit te rex. vide q ordiauerit in te charitatem fm sniam. Itaq̃ q se existimat stare videat ne cadat ¶ Vix tandẽ isto alioq̃ pl'imo fmone ꝓpescuit tũc sobrietas zelũ feruidũ non vt pacẽ erroribꝫ daret/absit/sed bellũ q̃reret eo capitali? z efficaci? q̃ moderatius tpa cõspicit psonas et loca. ita q̃dez necesse ẽ vt interim errores et vicia q̃s tollere nequit zelus a domo dei. toleret z gemat miserãs ecclie vicez horridã si ĩ nuptijs ei? ꝓpinare vinũ bonũ fidei ꝙuius simbolice ꝙuenientibꝫ vel nõ vocat vel nõ licet vl' nõ expedit/dũ illud nõ ꝓdesse sed obesse ꝓperitur. eo q pars nõ exigua vinũ istõ optimũ aut cũ abominatõe reĩcit nec bibit. aut bibitũ mox euomit cũ nauseat. aut forte retẽtũ visceribꝫ illõ in felleũ virus vertit. Cau ſntibꝫ ℔ ira furore odio dissimulatõe tãq̃ humoribꝫ noxijs q̃bus infectus ẽ spũs bi
U bentz. ¶ Porro studiositas speculatrix sub introducta tũc p formãdis questiõibꝫ premissis postulare videbat in ipa meditatõe mea dissolutõe caꝛ contestãs nihil illic esse mordacis acrimonie. nihil odiose vl' amare vitatis. ¶ Consentiẽs allegoria accipe ĩquit p scda questiõe primo q sponsus ecclesie christ? deus ipam se dignã nõ inuẽit sz effecit. quia nõ ex opibꝫ iusticie q̃ fecimus nos sed fm mi'ficordiã suã saluos nos fecẽ z ꝓr dilexit nos. vt q̃ gl'iatur in dño gloriet ur. seruiens ei cũ timore z exultãs cũ tremore. ¶ Accipe pro scdo q sponsus ecclesie iesus recedẽs ex ℔ mũdo nõ ita derelict eã sicut nec mr̃ez ppriam dũ viueret q̃n habeat custodẽ cõtinuum saltẽ seip̃m pncipalit z ministerial' p illos q̃bus dixit. Ecce ego vobiscũ sum vsq̃ ad ꝙsũmationem seculi. ¶ Accipe tercio q sponsus eccl'ie iesus dũ ꝓmisit eã petro custodiendã. illũ maiori q̃ ad ℔ insigniuit ꝓuilegio z autoritate q̃ iustũ ioseph aut Joℏem euãgelistã dũ eis ĩ custodie cura ꝓpam ꝓmisit matrẽ. ¶ Accipe q̃rto q sponsus eccl'ie sibi dedit oĩa in manus virtute dilectois illi? q̃ maiorẽ nullus habet. que ẽ vt aiam suã p eadẽ posuerit/quõ etiã (prout arguit apl'us) si seipsuz tradidit nõ omnia simul inferiora donauit. Paueant igit z cõtremiscant qui sponsam hanc vel cõtemptui vl' odio vel obprobrio verbis aut opibus habuerit. qui plenitudini ptãtis sue nõ erubuerint detrahere. quoniã ira viri sui nõ parcet in die vidicte. zelotes ego sum dicit dñs exercituũ. ¶ Ceteruz dũ alterã formas q̃stionẽ o studiositas qualis sit habitudo sponse huius ad sponsum suum z eius vicariũ. Trado tibi primo q ob honorẽ sponsi debet eccl'ia synodaliter aut nõ synodaliter cõgregata tractare summũ pontificẽ reuerenter z honorifice cum omni benuolẽtia si laudabiliter imo z si tolerabiliter ipe pontifex tractat eã. dico tolerabiliter quoniã in multis offendim? oẽs. z prius q̃s abũciatur expectãda est iudicialis sentẽtia diuortij. quemadmodũ in episcopis inferioribꝫ hactenus obſuauit precedentiũ patrũ discretio. ¶ Trado cõseq̃nter q ob reuerentiã sponsi debet ecclesia vicarium et custodẽ sibi datũ nominare patrem /z ip̃m velut dominũ et caput suum honoribꝫ et obsequijs p se et filios suos sedulo ꝓuenire. similiter et ecclesiã romanam peculiari quodã cõsortio sibi iunctã. neq̃ talem patrẽ cõuenit detractõibꝫ vel iniurijs exponere sz operire quoad licuerit turpitudinẽ eius. ¶ Sumak exemplũ in beata virgine/que Joseph appellabat dominũ suũ venerãs et ꝓponens in loquẽdo eũ sibi. Ecce ait pater tuus z ego dolẽtes querebamus te. z̃. ¶ Trado nihilominus tercio q si vicarius hmõi frigidus fuerit aut maleficiatus/adeo q ad generationẽ filiorũ spiritualem sit inhabilis/talis existimari nõ debet idoneus eccl'ie sponsus aut spõsi vicarius. Est autẽ generatõnis hmõi semen sanctum verbuz dei seu fidei nõ varia traditio filiorũ hui? seculi. ¶ Trado rursus q ecclesia si fiat vicarius sponsi sui fornicator aut adulter ducens viduã et repudiatã z sordidam z meretricẽ contra iussionẽ legis in leuitico. si seuere tractauerit ecclesiã. si spoliauerit eã vestitu suo p dilapidatõez. si abuti voluerit p symoniã. Si suffocauerit fetus suos intra vel extra vterũ. per exẽpli pniciem. si peremerit gladio mortifere scandalosecz doctrine vel operis pestiferi vel noxie dissimulatõnis in correctõne viciorum et heresum. tali debet dari libellus repudij. ꝑsertim si vicijs suis incorrigibilitatẽ addiderit. ne retentio sit in dedecus z

contumeliã sponsi sui 7 in pniciẽ filiorũ et
X ne videat sue nutrix malicie. ¶ Querebas vl
terius q̃rto p̃ncipaliter o studiositas q̃liter
et q̃ vtiliter deus carnale ꝓiugiũ voluit spi
ritualis signũ esse/ego paucis expediam.
Nulla in p̃mis videt aĩe deuote ꝓsideratio
suauior/altior atq; benignior. q̃ si pura cor
dis simplicitate 7 hũilitate meditet se spõ
sam christi. qm̃ sic ĩ hũanis affectib; amo
rosis p̃cellit dilectio sponse corpal' ad spon
sum 7 ecõtra recip7oce sup amorẽ patris et
matris. sic nõ potuit amor mutuꝰ aĩe ad
deũ et dei ad aĩam teneriori vt ita dicamus
feruentiori et intimiori noĩe vel exẽplo tra
di q̃ sponsi 7 sponse. Hinc est illõ epitha
lamiũ de canticis canticorũ/qõ p ꝓtẽplati
uis et in anagogicos raptis excessus Sa
lomon tũc amabilis dñi cõposuit. put san
ctissimorũ doctorum sinceritas exposuit.
¶ Porro nulla videt exaduerso piculosior
meditatio q̃ si p̃sumat aĩa fedis adhuc co
gitationũ desideriorũq; fantasmatib; op
pleta sordidaq; debere licẽter assurgere vt
se recogitet sponsam christi Intercurrerũt
enim protinus nuptiaꝝ carnalium turpes
imagines q̃ desideria pariũt turpiora. Re
cogitet potiꝰ anima talis. Quoniã deꝰ vlti
onũ dñs est terribilis ĩ ꝓsilijs sup filios ho
minũ. Dicat ad eũ. q̃s nouit ptãtem ire tue
7 p̃ timore tuo irã tuã dinũerare? Similia
deniq; pponat sibi timoris incussiua Tũc
aĩa si magis interim ꝓfecerit vocet 7 habe
at christũ vt p̃rem/eccl'iam vt mr̃ez clamãs
in spũsancto. Abba pater. deniq; tandẽ ve
niet ad oscula et ãplexus spõsi. Tradit hie
rony. morem apud hebreos hũc haberi q̃
audiẽdi cantica cãticorũ nulli admittatur
minor annis. xxx. ne spũalib; abutẽs canti
cis in carnalem ea ꝑtat lasciuiã. ¶ Adde se
cũdo cõiugiũ ade si nõ peccasset illud non
fuisse sacramentũ x̃pi et eccl'ie. sed bene dei
ac rõnalis creature ab eodem gr̃tifice despõ
sate. ¶ Tene postremo ꝑginale cõiugiũ Jo
seph et marie. licz ꝓsũmatũ nõ fuerit carna
li mixtione. fuit tñ vez sacramentũ x̃pi 7 ec
clesie. Tum qz fuit in hoc ꝓiugio cũ ꝑginis
tate maternitas vera 7 plis fecũditas. quẽ
admodũ est in eccl'ia. nõ sic in cõsecratione
virginũ vbi nõ est fecunditas. nec in ꝓsũ
matione nuptiaꝝ carnaliũ vbi desinit vir
ginitas. fuit insup rẽplis vera ꝓformitas
nature diuine cũ humana. Et hic m'lta su
p hoc virginali sacratissimoq; ꝓiugio salu
brit7 7 deuote meditãda suppetũt purgatꝫ
animab; in fide et moribꝫ q̃ ꝓtereo ĩq̃t al
legoria linquens ea anagogie sorori diuis
sime. ¶ Rursus ad aliud qõ inq̃ris o studi Y
ositas. quo pacto matialis eccl'ia spũalem
significet. Ratio patet facilis ex institutiõe
ꝓsecratõis et dedicatiõis sue. ¶ Uñ pspicu
um reddit q̃s et q̃ntus honor/q̃ntus reue
rentie cultus materiali debet eccl'ie contra
begardorũ errorẽ. cõtra supbiam illoꝝ q̃s
alloq̃tur apl'us dicens. An eccl'iam dei cõ
tẽnitis. ꝓtra dissolutões indecoras fuien
tium deo cũ garrulatõib; /cũ ineptissimis
vanitatib; 7 insanijs falsis. Deniq; nõ sine
causa x̃ps eiecisse legit vendentes 7 emẽtes
de templo/q̃iter intonãs illud ꝓphetic̃ũ
Domus mea domꝰ oratõis vocabit. vos
autẽ fecistis eã spelunc̃ latronũ. Faciunt
7 nunc o salutifer christe domũ tuaz stabu
lũ porcorũ grunientiũ vel canum latrãtiũ.
vel ridiculaꝝ symiarũ. nõ recogitãtes aĩo
quod exclamauerit Jacob post visionem
scale mystice in qua erãt angeli ascẽdentes
et descẽdentes /q̃s terribilis est locꝰ iste. ve
re nõ est hic aliud nisi domus dei 7 porta
celi. ¶ Hic aptissime sacrũ ꝓuiuiũ nuptiaꝝ
christi et ecclesie celebratur et sumit. Hic ef
ficaciores sunt ceteris paribꝫ oratões q̃s in
loco vel ꝑuato vel ꝓphano Hoc pulcre pꝰ
dedicatõem tẽpli salomonis depcatio sua
flexis genib; et manib; elevatis dñ lauda
ret deum 7 populo bñdiceret dedit intelli
gi. Sil'z in ornatu vario templi. i ordie mi
strorũ. in cultu multiplici cerimoniaꝝ de
bet accipi. in quibus singul' tot sunt myste
ria quot verba signa vel opa. ¶ Ueniamus
ad illud quod vltimo quesitũ est. Quibus
modis et locis sacre scripture figurant he
nuptie christi et eccl'ie Aniaduerte triplex
coniugium quale tradit soror lra in tribus
patriarchis. i abraam. in Jsaac. et in iacob
Attende cõformiter mystice/quoniã nubit
deus hũanitati in incarnatõne. nubit anie
singulari in fide et deuotiõe. nubit eccl'ie
vniuersali in pfecta carismatũ omni dota
tione. et in elargitõne bonoꝝ tam vie q̃s pa
trie. Uñ licz sit vna spõsa. sunt tñ septuagi
ta regine. et. ccc. ꝓcubine. 7 adolescentulaꝝ
non est numerus ¶ Figurat hec triplex cõ
iunctio nuptialis in matrimonijs vt p̃dixi
mus triũ patriarchaꝝ. Abraam ysaac 7 ia
cob. Uis scire quõ certe ꝓiunctus ẽ abraã
cum Sara que sui nominis interp̃tatione

sonat idē qđ carbo. sed puto q̄ nō extīctus carbo sed ignitus. ignis ꝙ dū incorp̄atur carboni fit velut vnū ex ambob⁹. qm̄ carbo suscipit actōes ignis factus ardēs ⁊ lucidus. Oro vide si nō fuerit tale aliq̄d i humana natura dū vnito suppositō diuio facta ē sicut ignitus carbo ardēs p charitatē. lucēs p honestatē. Facta ē q̄z idiomatū cōmunicatio. ꝯtute cui⁹ hō ōr creasse celos. ⁊ de⁹ portasse dolores nr̄os. Intende p̄terea qm̄ habuit abraam de Sara filiū vnicum cui nomē Isaac/ qđ interp̄tatū dicit risus vel gaudiū/in q̄ tota spes hereditatis erat reposita. Nos ꝙ nunq̄d nō ex mr̄imonio dei cū hūana natura risū suscepim⁹ ⁊ gaudiū repatōis nr̄e spem hereditatis ꝑpetuc⁹ Fallor si nō ħ gaudium nūciauerit angelus in die natiuitatis sponsi dū ait pastoribus. Euāgelizo vob gaudiū magnum qđ erit omni ppl'o. Sz neq̄z defuerūt encenia neq̄z donaria nuptiarū dū nūciata ē Hl'ia in excelsis deo. Et in terra pax hoīb⁹ bone volūtatis. Dū in mysterio floruisse ꝓhibēt
Z vince engaddi/cū ceteris miracul'. ¶Ceterū p secūdis nuptijs christi cū eccl'ia subiungam⁹ figurā matrimonij Isaac cū Rebecca. cui⁹ nōis interp̄tatio est/ml'tuz accipit. Et que sponsa q̄so mai⁹ aliq̄d accepit a sponso q̄z a christo suscepit eccl'ia? Potuerant hic dotes seu dotatōes sue nūerari supnaturales. naturales. spūales et tpales. ō q̄bus sup̄ notauim⁹? Quid q̄ fuerūt ex hoc mr̄imonio duo filij varie sortis et indolis Jacob bonus et simplex. esau mal⁹ ferox ⁊ discolus. De q̄bus a deo dicit. Jacob dilexi/esau autē odio habui. Per istos vero fratres q̄d aliō dat intelligi q̄z in eccl'ia q̄ē ꝯgregatio fideliū diuersa generatio filiorū. quoz sunt aliq̄ solo noīe xp̄iani. Alij resil'⁊ noīe. Mali subīde psequunt bonos sicut Jacob ab esau ml'ta ppessus ē. Vixē itaq̄z Jacob i eccl'ia quē nō exerceat Esau malicia. ¶Deniq̄z xp̄i desponsatōem cū anima singulari figurāt nuptie Jacob cū duab⁹ sororib⁹ lya ⁊ Rachel. Lya actiue vite. Rachel ꝓtēplatiue typū gerit aīa deuota. q̄uz filios si nūerare et ad figurā traducere studerem⁹. recēsendus esset libell⁹ ille Richardi pulcerrim⁹ de duodecim p̄fiarchis/ad quē remittimus. ¶Adde q̄ ad p̄dicta iesus totus desiderabil' trib⁹ aīam sctām appellat nominib⁹ in cāticis sororē/filiā/spōsaz. Sororē ppt̄ coniūctōem sui cū hūana natura. Filiā ppter cōiunctōem sui cū eccl'ia q̄ mr̄ est. Sponsā ppter coniūctōem sui p gr̄am aut gl'iam cū ipamet aīa sctā. ¶Cōsidera tandē et inuenies nuptias oīes istas factas eē i chana galilee. Vnde Esaias. Zelus dñi exercituū faciet has vicz nuptias. Et ħ in galilea q̄ trāsmigratōem significat Vide q̄z mirabil' q̄z multiplex trāsmigtio. dū diues fit egenus. eternus tpalis/deus passibil' i ꝑmo mr̄imonio. Dum in scdo dimisit eccl'ia suos errores/sua idola/culturas deoz̄/cerimonias iudeorū. Dū i tercio fit aīa de meretrice sponsa xp̄i/fit vxor regis sūmi q̄ ꝑus erat scortū vl' mūdi vl' carnis vel diaboli. ¶Studiositas his auditz gratias agens verita ē allegoriā vltra fatigare quōlibet aut respōsis. q̄ idcirco finē loquēdi fecit in imp̄catiōe pticipatōis habende cū his nuptijs xp̄i et eccl'ie nūc ⁊ in secula secl'orū. Vbi ꝙ ad meip̄m reuertēti zel⁹ dom⁹ dei nō defuit. q̄ monitōib⁹ sobetatis obediēs ꝙsenserat silētio p̄teriri tūc declaratiōnē duplicis apposite ꝙsideratiōis de vino sacre sapiētie. Erat enī zel⁹ ſm scientiam ꝑtea fugiebat ⁊ multiloquiū tediū ⁊ amore redargutōis odiū p̄stolās ꝓmodius ꝓlocū alterꝫ tpus et actū. Extimulauit me nihilomin⁹ postmodū crebro q̄dē ⁊ ml'tū sibi vocē dari. q̄ si negarek petebat oīa scp̄z inseri inducebat ſuū fabulose mide/q̄ domini videns asininas aures q̄z ꝑdere palā timuit submurmurauit ⁊ ifodit terre vnde ferunt arūdines exorte vicinū mide subsibilantes. Suadebat zel⁹ in ꝓposito saltē ita fieri. pnūciās/neq̄z scīaz sibi q̄ tpa psonas ⁊ loca circūspicit/neq̄z compassiōis charitatē deesse. Recte q̄dē qm̄ hic demū zel⁹ ē laudabil' q̄ mala q̄libet auferre vult q̄ videt in domo dei. Sed si tollere neq̄t tolerat ⁊ gemit. tolerat ſm scientiā/gemit p ꝓpassiōez. Est itaq̄z scīa sine zelo lāguēs. Essz zelus si ne scīa p̄cipitās. Essz vtrūq̄z si deessz ꝓpassio nimis amaricās ⁊ inducēs nō tā correctōez vicij q̄z irritatōem odij. zel⁹ igitur advim' irascibilē. discretio ad rōnalē. ꝓpassio ad ꝓcupiscibilē mouēdas vno mutuoq̄z cōsensu spectāt vt ordinat⁹ i se sit tot⁹ hō potens p zelū. sapiēs p discretōez. beniuol⁹ p ꝓpassionē. assecut⁹ in ħ apprōpata btūdine trinitatis. q̄ sūt potētie vigor. sapīe fulgor. beniuolētie dulcor. in q̄bꝫ fundāt apō operationes laudabiles. modus species et ordo. Item mensura numerus ⁊ pondus

Rursum vnitas ꝓfitas et bonitas referẽdo singula singul' apꝓpat' btissime trinitati. ex q̃ oĩa efficiẽter. p quã oĩa exẽplarit. ĩ q̃ oĩa finalit' existũt/sic ẽ oĩby cã essendi. rõ discernẽdi. ꝛ ordo viuẽdi. Et qñ zel⁹ apud me ꝓsciũ se fatebat habere sibi socias scieti am atq; ꝓpassionẽ ꝑcipue q̃ nihil p iuriã. nihil in irã. scandalũ. liuorẽ. odiũ. vel rã corem cuiusuis ꝑsone dicere vellet aut scribere/sed ad extirpatõem errorũ et emendatõz errantiũ morẽ ei gerere disposui/scriptꝫ inserẽs q̃ circa duplicis ꝑdicte ꝓsideratõis p tractatõz de negligẽtia vini sacre scꝑture salubri monitõe videnť annotãda

Qui igitur secũ

da ꝓsideratio q̃ in nuptijs crescẽtꝫ eccl'ie ꝛc. ¶ Feruor itaq; deuotiõis q̃ ꝑncipes et alios dotantes eccl'iaz mouit vñ q̃so genit⁹ fuit si nõ ex ꝑcõcepto calore vini spũalis sacre scꝑture vehẽtis ad etna mentes suas terrenoꝝ amore calcato? Hũc aũt si viderit pincernas vini hui⁹ ꝑlatos ꝛ doctores labi fundit⁹ in inferiora terre. neq; vllã de spũalib⁹ sollicitudinẽ gerere/ q̃d ni repetãt q̃ dederť cã cessante ꝓferẽdi aut q̃ a noua saltẽ donatõe tepescãt? ¶ Ecce iã vidim⁹ pl'imos ĩ sacris etiã lr'is eruditos q̃ vicijs ꝑlatorũ irretiti/zelãtes domũ dei nõ ꝼm sciam nequaq; timuerũt suggerere ꝑncipib⁹ ꝛ popul' vsq; ad ꝓpessionẽ mortis q̃ fas erat eis tollere tpalia clericorũ habitualit' delinq̃ntiũ. Rursus q̃ bona eorũ nõ erãt nisi pure elẽosyne. Q; insup ñ erãt tradita nisi sub ꝓditõe bñ viuẽdi et vtẽdi. q̃ defeiẽte ꝛibat titul⁹ iuris. neq; q̃cq; reliquũ clero tali superat. Adde q̃ nõ defuerť neq; desunt secl'ares cupidis auribꝫ ꝛ assẽsu talia recipiẽtes/ nihil aũt facili⁹ q̃ psuadere volẽtib⁹ spolia clericoꝝ dũ vel auaricia vel odiũ vl' inuidia vl' zel⁹ indiscretus trahit eos. ¶ Opponũt alij ꝑlatis ꝛ clericꝫ pauꝑtatẽ eccl'ie ꝑmittiue in apl'is ꝛ discipulis. autenticãt e celo missam vocẽ dũ a Cõstantino dotata ẽ eccl'ia magꝫ diuio/iuxta ꝓphetiã daniel' de regno xp̃i q̃ hũano cõstituto. Hodie venenũ effusũ est in ecclesiã dei. Quc oĩa q̃d aliõ q̃ spoliãdum esse loquunť eccl'iam. Uerũ q̃d antiq̃? q̃d sola lectõe ꝓgnita ꝓmeoram⁹? ꝑdicatũ ẽ solẽnit aptissimis ꝶbis q̃ mẽdicitas erat solũ vel ꝑcipuũ mediũ ꝑdicatõis ꝶbi dei. q̃ spine diuitiaꝝ suffocant ꝶbũ. Et pauloante duz q̃reret ipe ꝑdicãs q̃ sunt ꝑdicãtes? Rñdit pfecto soli mẽdicãtes. qm̃ paupes inq̃t euãgelizank. Taceo q̃ dixerat antea q̃dã ex mẽdicãtib⁹ ꝑlatis. nos ꝓ nobis ꝓncipes habebim⁹ aduersus ꝑlatos. supaddidit ali⁹. ac etiã m'lieres. subintulit alter minaci vultu. Nos tale seminabim⁹ semẽ in vno die qõ eradicare p annũ nesciet⁹ neq; poterit⁹. Hꝰ ꝛ sil'ia si nihilipendũť a ꝑlatis secl'aribꝫ sibi defensores suos secl'ares theologos vinuz sacre sapie mĩstrantes in puritate. vl' abijciunt vl' negligũt vel oppꝛimũt. q̃d ꝓsequntius est q̃ vt ꝓncipes dicãt et statuãt apõ se metipos. si mẽdicitas solũ vel ꝑcipuũ mediũ est ad ꝑdicatõem ꝶbi dei. cũ nihil magꝫ incũbat eccl'ie ꝑlatis q̃ hmõi ꝑdicatio. ꝓpter quã apl'i dixerũt. Nõ ẽ nos equum relinq̃re verbũ dei ꝛ mĩstrare mẽsis. ꝛ Paulus ait. nõ misit me dñs baptizare sed ꝑdicare. q̃d eligibili⁹ nobis est q̃ vt ꝑlatos reducamus ad mẽdicitatẽ sublatis tot diuitijs et donatõnib⁹/in q̃bus ociosi gl'iantur neq; supbiunt sup̃ regũ et ꝓncipũ ptãtem. Nihilomin⁹ hec et sil'ia cum ꝑdicank dotatõnis ecclesie subuersiua/fit applausus. significak vt excurrat ꝼmo. dũ ꝶo ꝓ fauore debito ꝑlatorũ. ꝓ libtatib⁹ eoꝝ. ꝓ fidei quã tueri ꝓfessi sunt vsq; ad mortẽ defensione ꝑdicatio fit mox oscitãt. inq̃etank. submurmurãt. exibilãt. tumultuãk. finẽ figẽt. Ettẽ dat pastoral' sollicitudo. ne ꝓ impunitatez taliũ crescat in eccl'iastica hierarchia deordinatio horror atq; ꝓfusio. Uñ si mẽdicitas post apl'os ꝛ sctõs doctores nouiť subitroducta ministraret hodie sola vinũ ꝑdicatõis ꝓ ppl'os in eccl'ie nuptijs. In multis itaq; nũc male ẽ fateor eccl'ie ſz ĩ m'ltis deteriora veniret. quẽ ad modũ sumi poterit ex dicẽdis in alt'a ꝓsideratõe patẽs argumẽtũ. ¶ Ecce ꝶo dũ talia meditatio cordiſ mei secũ reuolueret ꝓspicere visa ẽ hinc mẽdicitatẽ religiosorũ. hinc ꝓpetatẽ ꝑlatoꝝ q̃rum vtraq; ꝑdicabat laudes suas. alt'i⁹ alt'a statui ꝑferre se ꝓtendens. ¶ Preoccupauit mẽdicitas. et q̃s dubitauerit inq̃t me p̃ferẽdã esse ꝓpetati vel appꝛobatõi tpaliũ q̃ volẽs esse pfecta abij iuxta ꝓsiliũ christi/ꝛ vẽdidi oĩa q̃ habui ꝛ dedi paupibus/vt nuda seq̃rer expedite nudũ christum. Precello quidem in multis. sed quinq; prerogatiuas enumerasse suffecerit. ¶ Mens nonne mihi liberior est ad contẽplatõnem/quoniam egena sum/non potens epulari quotidie

laute et splēdide. ꝓpterea neq; cibo neq; vino ḡuor in crapula et ebrietate. neq; somniculosa iaceo somno vinoq; sepulta. ¶Sū i sup aptior ad p̄dicatiōez. qm̄ doceo neduz ꝓbis studiosissime hauſt; ex intimo fonte sacre scripture/ꝛ artificiosissime ꝓpositꝫ in allegatōib⁹/i richmis /in rōcinatōnib⁹ mi scēdo seculares autores poetas ꝛ rhetores Sed exēplo ꝑ̄o qō efficacissime doctrie genus ē p̄dico ꝓtēnēdas eē secl'i diuitias/ pōpas honores atq; delicias /seq̄ns ꝑ̄m q̄ ꝑ̄us cepit facere/post docere. ¶Quid tercio q̄ elegātior sum ab adulatōe. qz nō tēporale lucrū/nō fauorē diuitū. nō applausum ppl'oz sed spūalē dūtaxat aīaꝝ salutem exq̄ro. q̄d enī mihi ē sup terrā? ¶Quid p̄terea q̄rto q̄ a formidie resistentiū ꝛbo di libata sū dū ab eis maior effici nō ambio/ sed refugio. q̄rens i nuptūs ecclie locū nouissimū nolēs p̄mos recubit⁹ i cenis. nec salutatōes in foro. nec vocari ab hominib⁹ rabbi. neq; p̄mas cathedras i synagogis. seuiat mūdus vniuersus aduersum me ad quā me poterit sorte vilioze deiicere q̄s mē dica q̄rā panē meū. ¶Cōstat deniq; meliberatā esse ab oi sollicitudie. Cur enī ō crastino cogitarē q̄ habēs alimēta vndecūq; q̄sita ꝛ q̄b⁹ tegar/ etiā vilissimis resarcitisq; saccis ꝓtēta dego. ꝓsideras auef celi q̄ neq; laborāt neq; nent neq; ꝓgregāt i horrea. et
B p̄ celestꝫ pascit eas. ¶Prophetas exaduerso ꝓtēdebat/p̄mo iuxta sniaz Xristo. argumētꝫ policiā socratꝫ et platōis/q̄ erat expedientior apō hoies p̄supposito pctō secus in statu gl'ie. sec⁹ in original' statu iusticie/ vbi fuissent oīa ꝓmūia. vbi null⁹ appropriando dixisset. ℔ meū ē. ℔ est ꝛbo tuū. quoniā vnicuiq; fuissent oīa subiecta sub pedibus ei⁹. Omittat de singul' hoīb⁹/fiat de p̄latis ecclie tm̄ sermo. quib⁹ ego ꝓphetas ml'tū offero fructū spūs. p̄ftim q̄ntuplicē in edificatōez subditoꝝ. ¶Habēt ex me p̄mo subsidia tpaliū/vnde misericordiā exerceāt apud subditos egētes afflictos ꝛ debiles pupillos viduas. neq; sub specie pietatis ꝛ q̄st⁹ spolia q̄rūt ouiū/neq; lac emūgūt vsq; ad sanguinē. q̄ō vt exercere posset sctūs Thomas cantuarieñ. studuit vsq; ad mortez p̄ fuatōe redditūum eccl'iasticoꝝ decertare. ¶Habent ex me p̄lati scōo decentē ꝛ honestū statū fulgentē ꝛ reuerēdū corā ppl'is/q̄ sicut aīales neq; satꝫ capiūt celestia. neq; ꝛtutes interiores plene cōsiderāt. ꝓptea faciliter egenos ꝛ pānosos homies p̄cipue si oportune ꝛ īportune q̄stuati fuerint ꝛtūt ī opprobriū vl' cōtēptū /maxie dū ñ assunt eis opatōes heroyce ꝛ miracl'ose. quēadmodū fuit ī sctis ap'lis et pl'imis successoribus. alioq̄n si q̄s ornatū exteriorē splēdidū cl'pat in p̄lati/tollat ex ꝓseq̄nti p̄ciosissimos ꝛ preclarissimos q̄slibet rit⁹ et ornat⁹ ab eccl'ia q̄ incedit sic̄ regina i tunicꝫ casul' cappis ꝛ ceteris vestimētꝫ deauratꝫ circūdata varietate. ¶Adde tercio q̄ tyrānis incutio formidinē ego ꝓphetas. dū attēdūt me patā et potentē ꝛ talē eē q̄ sufficiā eis resistere. ¶Insb̄ditos p̄terea dischol⁹ ꝛ insolētes ego disciplinatas punitōes potēs exerceo/ne sua ꝺ̄ pboꝝ vitā tā q̄tā p̄ualeat effrenis iniq̄tas. et vt regentꝫ ꝓfuer autoritas. ¶Postremo sollicitudinē anxiā ꝛ q̄nꝫ frauduū secta tricē ego ꝓphetas a p̄latꝫ et domesticis suis excludo. distribuēs vnicuiq; put opus est ne vl' rape vl' cogitare sup̄ modū de crastino ꝓpellat eos egestas. cui paꝝ eē fidei dic̄ satyricus et lex. Hec ē eccl'ie p̄mitiuc istitutio. hec aurea mediocritas. quā Salomon optādo descripsit. Diuitias inq̄t et paupta tē ne ō derꝫ mihi/sꝫ tm̄ victui meo tribue necessaria. pusilli animi est (dicit seneca) ñ posse pati diuitias ꝛ indicere sibi odiū auri vl' L
argēti. refrenet cupiditas et sufficit. ¶Parabat ad hec mendicitas ꝓtētiosa voce responsiōz adūcere p̄ponēs se talē eē cui mediocritas amica ē. qm̄ nihil habēs ipa iure p̄petario possidet oīa charitatꝫ et sufficientie titulo. q̄rit em̄ p̄mū regnū dei et iusticiā ei⁹. oīa id circo apponūt ei. nihil insup se timere defendit. nimiꝝ qz nihil pdere ꝛ inculcās illō satyrici. Lātabit vacu⁹ corā latrōe viator. Cōcludit p̄petatē esse tumidā elatā/pōposam iactatricē sui/desidiosā cecā/insciā et hebetē. q̄ qz tāgit picē diuitiarū inq̄nat ab ea. ꝛ spinaꝝ aculeis cruētata suffocat. neq; pascit. qz mercēnaria ē oues p̄prias pabulo doctrie/sꝫ emūgit vsq; ad sanguinē/et excoriat vsq; ad interiora ossiū ꝛ discrimē vite. ¶Letez has īpatient ferēs mēdicitatꝫ ꝓtūelias īpa p̄petas dici ñ pōt q̄lia q̄ntaq; reddere ꝛba pabat. Uocās eā ī p̄mis apostatā a lege q̄libz nature scripture ꝛ gr̄e. nec ō erat allegatōnum ml'tiplicatio. Seductē īsup arguebat eā/fallacē/gyrouagā q̄ penetrat sb obtētu nedū plixe orōis put loquit⁹ ap'ls. sꝫ ꝓfessiōis domos captiuas ducēs mulierculas oneratas pctis/q̄

rursus nomẽ humile pauptatꝭ facit instru/
mentũ sibi ꝛ mediũ sub velamine ꝓuilegio
rum ad oẽs diuitias delitias põpas. cum
summo ocio sine labore plus ceteris hoib
assequẽdas. ¶ Pergebat vltra ꝓpetas idu
cere testes autẽticos ꝑ se vitaspatꝝ. augusti
nũ de ope monachoꝝ. libꝝ de sctõ amore. ꝑ
positiões dñi Armacani cũ similib multꝭ.
Que demũ sectas hñs int se ꝑ diuersitate
habituũ ꝛ doctrinaꝝ ꝓiũgit ad ipugnatio
nẽ ceteroꝝ seculariũ ꝛ regulariũ ꝓlatoꝝũ et
doctoꝝ. ¶ Tũ exhoꝛrui fateoꝛ in ipa medi/
tatõe mea qñ talẽ suboꝛiri ꝓtẽtiosam hosti/
litatẽ ꝓpꝛietatꝭ ꝛ mẽdicitatis aĩaduerti/q
ꝑus in audiẽdis laudib vtriusꝗ sedulus
delectabar. Exclamo ꝑtinꝰ abite ꝑ coꝛ hic/
neꝗ iurgꝰ istis me fatigauerit. Itaꝗ ñ
nostꝝ intꝛvos tãtas cõponere lites. Ite po
tius ad expiẽtiã/ hec siq̃dẽ mẽtiri nescit de
q̃b nouit. nouit ãt oĩa ꝛ mẽtiẽtes nõ patiẽ
nõ redargui. hec iõ testis idonea/ hec iudex
icoꝛruptissima. q̃ si q̃rebã hãc suscepit/ sug
gerat ꝛ in sinu ꝛ sacro sctõ generali ꝓcilio.
¶ Quid sentiẽdũ insup allegatis vtriꝗ q̃d
demũ faciendũ. Etem si mẽdicitas ꝓbare
voluerit testionꝰ ope ꝝ dilucidis q̃ ad il
la ꝑ eã ꝓposita sit efficaꝝ mediatrix ipa pꝛ/
sus suscipiẽda fouẽdaꝗ iudicabiẽ. Silr ꝛ
ꝓpetas laudabiẽ ꝛ in ꝓlatis si tales ĩ eis q̃
les ꝓpõit effectꝰ opet. Uex ꝓclaꝝ dictũ ẽ a
q̃da. respublica vel eccl'astica nõ regit ꝑ si.
ꝫ nec solo dictamĩe speculatiue vl' imagia
rie rõnis gubernaẽ/ executio req̃rit in ꝑcti/
catõe opis q̃stũ res hũane ꝑ locis tpib et
ꝓsonis patiunt. Deniq̃ ẽ inuenire statũ/ ĩ/
mo nec hoĩez vnicũ nisi rarissime in q̃ gra/
uis ꝟtutũ mixte nõ sunt plures nũero pa/
lee defectuũ. Hã ꝛ cũ tritico crescunt zizã/
nia/ q̃lia tolerare ꝓuenit/ vl' sic eradicare ne
sit' euellaẽ ꝛ triticũ. Silr vinũ deuotõis se
cũ fert acinos ꝛ feces q̃rũdã defectuũ hũa
ne coꝛruptiõis. Enitaẽ statꝰ q̃libet eẽ tal'
q̃lẽ vult se estimari/ atq̃ respectu finis sue
ꝓstitutõis cetera conẽ moderari. Sit mẽ
dicitas vt ꝑtẽdit ad ꝓtẽplatõez liberioꝛ. sit
ad ꝑdicatõez vtilẽ aptioꝛ/ sit ab adulatõne
lõgioꝛ. sit a foꝛmidine ꝛ ambitõe remotioꝛ.
sit ab oĩm tpaliũ sollicitudie q̃tioꝛ. Pꝛop
etas ꝟo sicut gl'iaẽ hospitalitatẽ exerceat. de
centẽ et venerãdũ absq̃ fastu superfluo statũ
teneat/ foꝛmidinẽ tyrãnis incutiat. subdi/
tos insolẽtes coerceat. sollicitudinẽ noxiã
ꝛ anxiã ꝓcul a se suisq̃ familiarib abũciat
Demierit tãdẽ vtraꝗ iuxta comici sniaꝝ
qñ hec oĩa in mendicitate ꝛ ꝓpetate talia
sunt q̃lis est animꝰ vtẽtis. ℔ cernere ẽ in vi
no bono sapie salutarꝭ. Cuiꝰ odor sapoꝛ et
vsus fit alijs in egritudinẽ et mortẽ. Allijs
aũt ꝓficit ad sanitatẽ ꝛ vitã ꝓpetuã. Con/
sũmata est dictis istꝭ scda ꝓsideratio/ sit trã
situs in terciã et postremã.

De nuptiis eccle

i sie nũq̃ deesse poterit ꝛẽ. ¶ Pꝛimã E
huiꝰ ꝓsideratiõis ptẽ affirmat ꝑps
sacerdos ineꝛnũ. cuiꝰ lex si õficeret sacerdo
tiũ nõ subsistere ꝓseq̃ns essꝫ. sicẽ ecõuerso di
cit apl'us q̃ trãslato sacerdotio necesse ẽ vt
legis trãslatio fiat. ¶ Altera ꝟo ps ꝓsidera/
tõis vtinã falsa essꝫ sꝫ ꝟissima eẽ nimis ex/
piri datũ est. alioquin nũq̃ tot errores/ tot
ĩsanias falsas/ tot hereses mõstruosissimas
ꝓsitas fuisse etiã vsq̃ ad adulteratõz ꝓmo
rũ ꝓncipioꝛũ moraliũ/ q̃ sunt de ꝓmis im/
ꝑssiõib ꝛ inscriptõib nature sensissem. ℔
cõcilio. in cuiꝰ gremio ꝑ aliq̃s fouẽt nutri/
untꝭ mltiplicãt ꝛ augẽt sicẽ ĩfra narrabim.
Sũt q̃b vinũ sacre sapie ꝛ odoꝛ eius ꝟtiꝭ
in abomiatõz/ q̃z ista vox ẽ. q̃d ad nos ser/
mo de fide? satis est q̃ xpiani sumus. credi
mus sicut pentes nr̃i ĩ simplicitate bona/
℔ sufficit ꝛ satꝭ ẽ. qꝛ scrutatoꝛ maiestatꝭ op
ꝓmeꝭ a gl'ia. nec opꝰ ẽ altioꝛa se q̃rere. Dicũ
tur hec nedũ a simplicib ꝛ idiotꝭ. ꝫ a ma
gnis ꝓlatis. q̃b ex officio ꝓpetit patos sꝑ
eẽ debere ad satisfactõz oĩ poscẽti rõez ỏ ea
q̃ ĩ eis ẽ fide. Uoꝛ alioꝛ ẽ dũ ꝓpinari q̃riꝭ
vl' ỏpurari vinũ sacre fidei/ q̃rimꝰ pacẽ. q̃ri
mꝰ vnionẽ ꝛ ecce turbatio. Cõturbat eĩ vi
nũ istỏ pl'imos/ diuisiões sectas odia disse
siões ĩducit ꝑ vniuersũ coꝛpꝰ huiꝰ sacri cõ
cilij/ dissil'atio vl' dilatio nõne saluboꝛ? nõ
ne discretioꝛ exister? Sũt alij nec facile di
xerĩ si detioꝛes ꝓoribꝫ/ scio q̃ ĩsanioꝛes Bi
bũt illi q̃dem vinũ sacre scꝑture sꝫ qꝛ coꝛru
ptꝭ moꝛibꝫ q̃si febꝛilib totidẽ hũoꝛib infe
cti sũt delyrãt aptissime. ꝛ ĩ ipis vt aiũt ia/
nuis ꝓncipioꝝ cespitãt ipingũt palpant et
coꝛruũt ĩcurrẽtes illã euãgelici ꝓphe male
dictõez si ad allegoꝛiã traducta sit. Uex hi
q̃z ꝑ vino nesciert ꝛ ꝑ ebetate errauert. sacer
dotes ꝛ ꝓphe nesciert ꝑ ebetate absoꝛpti sũt
a vino/ errauert ĩ ebetate. nesciert vidẽtẽ. iꝯ
rauerũt iudiciũ. Seq̃k. oẽs enĩ mense rple
te sunt vomitu soꝛdiũq̃ ita vt nõ esset locꝰ
vltra. Uic vomitꝰ et he soꝛdes q̃d aptꝰ q̃z

hereses ex indigestiõe vini sane fidei ꝓdeũtes significant. ꝙb mensa sacre scꝑture redđit abominabil'. et hinc videt impleta ꝺ talib⁹ imꝓcatio ꝓphetica. Fiat mensa eoꝝ. mensa sacre scꝑture/in laq̃z et in retributiones ⁊ in scãdalũ. obscurenꝫ oc'li eoꝝ ne videant. ⁊ iteꝝ psalmus alter. Turbati sũt et moti sunt sicut ebri⁹. et oĩs sapĩa coꝝ deuorata est. Rursus in hieremia. Sume calicẽ vini furoris hui⁹. quia. ſ. malos furere facẽ. qꝺ patuit ĩ iudeis inuidis et auaris furẽtibus ad doctrinã christi. Sequit. ⁊ ꝓpinabis de illo cũctis gentib⁹ ad q̃s mittã te/et bibẽt et turbabũt. et insaniẽt a facie gladij quem ego mittam inter eos. Sequit. Bibite ⁊ inebriamini/⁊ vomite ⁊ cadite/⁊ nolite consurgere a facie gladij quem ego mittam inter vos. Per gladium hunc verbum dei/sicut ꝓ vinũ doctrina fidei mystice designat. Exẽpla heu maledictõis hui⁹ nimis apparẽt apud nõnullos in nuptijs etiã hui⁹ ꝓcilij positos. Cui⁹ hãc vnã vel maximã cãm accipe/ꝙ ad examinatõz pestiferaꝝ doctrinaꝝ multiplicit' cuomitaruz nequaq̃ datũ est theologis ac iurispitis sepe ac libere ꝓuenire ꝓhiberi. q̃sitũ est ℔ potius vꝝ ⁊ exẽplis nimiũ scãdalos. vedetinentib⁹ ꝓitatẽ in mẽdacio. De q̃ Hieremias ꝓ mendacio opatus est stil⁹ scribaruz mendaꝝ/dũ in calice ꝓphano fit vini theo
F logici ꝓpinatio. ¶ Quocirca ponat ℔ vna ex petitõib⁹ ꝓpositis vt. ix. assertionũ fieri examinatio ꝓ singulas natiões ꝓpter causas. xij. ¶ Primo qꝝ tãdẽ sic optebit examinatõem hui⁹ doctrie fieri si vera sit et sana vt dogmatizet ꝑ xp̃ianitatem tã populo q̃z clero/et an sit in foro ꝓsciẽtie salubrit' consulẽda. et fiat hoc in cõmune ꝓ singl'as nationes ⁊ sacꝝ collegiũ pri⁹ q̃z ferat ĩ ꝓcessione sentẽtia. ¶ Rursus scꝺo quia materia talis est de q̃ pñt iudicare nedũ theologi ꝫ canoniste et legiste et boni morales/imo et generalit' omnes habẽtes sanũ et integꝝ iudicium rõis. ꝓcernũt eĩ p̃cepta moralia que sunt ꝑma ꝓncipia naturalit' inserta cordibus hoĩm. licz etiã sint diuĩa lege repetita ⁊ iussa. ꝓpter malicie nubẽ q̃ scꝑturã hanc obtenebrãs obfuscat in cordib⁹ malignoꝝ ¶ Subinde qꝝ ꝓstat ꝙ assidue scãdala multiplicãt occasiõe dilatõis q̃ fit ⁊ facta ẽ iã ꝑ annũ cũ dimidio et vltra in ℔ sacro ꝓcilio dum nõ est declaratũ qꝺ ꝓitas habeat supdictis ¶ Amplꝫ q̃rto ꝙ talis dilatio cede re videt in ḡnde dedec⁹ hui⁹ sacri concilij. dicentib⁹ mltis vario mõ ꝙ ꝓcilũ materiã istã determiare vl' nõ audet/ qꝺ ẽ timiditatis ⁊ ignauie. vel nescit/qꝺ ẽ cecitatis ⁊ ig̃rantie. vel nõ vult/qꝺ nõ ẽ charitatis vl' iustitie. ¶ Amplꝫ qꝝ si tãta sollicitudie damnati sunt errores ⁊ errantes a ꝓncipio concilij vsq̃z nũc de alijs terris ⁊ puincijs vbi ml'ti potẽtes de illis terris nedũ nõ querebant ℔ sed totis studijs ꝑ lr̃as ⁊ alit' obsistebãt/g̃ue nimis videret et scandalosũ ĩ ꝑdictis terris ꝙ errores in regno frãcie semi nati in notoriã seditõem ⁊ scãdalũ toti⁹ regni/in ꝓniciẽ incredibilẽ tã aiarũ q̃z corporũ nõ declararenꝫ hic vel damnarẽt. cuz ℔ req̃rat rex francie christianissim⁹ cũ ꝓcilio suo toto. et p̃clarissima vniuersitas parisiẽsis cũ tanta instãtia tã ꝑ lr̃as patẽtes q̃z aliunde. et cũ testimonijs nimis credibilibus sup scãdalis et seditõib⁹ pueniẽtib⁹ assidue ex doctrina tali. Addit hic ꝙ ꝓncipes dicere possent Johem huſ et errores suos fuisse dãnatos qꝝ erãt ꝺ ꝑlatos et clerꝫ dimittũt istos iob'is parui. qꝝ sunt ꝺ ꝓncipes ⁊ seculares/ꝫ ad veritatẽ tangunt ecc'iasticos cũ secularib⁹ sicut scribit impator. ¶ Proin de sexto qꝝ serenissimus rex romanoꝝ ⁊ dũ pñs erat verbis ⁊ absens litteris attentissime recõmendauit cãz istã ⁊ dãnari ꝓcurauit istã assertõez. Quilibet tyrãnus ⁊c. In qua virtualiter ⁊ sufficiẽter hec doctria. ix. assertionũ dãnata est sicut patet intuẽtib⁹. ⁊ declarabit manifestius ex inspectõe toti⁹ ꝓpositõis ꝓncipalis Joh'is pui ꝓducte ex pte regis frãcie coꝝ toto ꝓcilio generali cũ instãtissima petitõe examinatõis diligentis de eadẽ faciẽde. ¶ Septimo qꝝ ⁊ si fo/ B
sitã ℈m aliquoꝝ iudiciũ hec materia potuisset ab initio dissimulari ad tp̃s. hec dilatio seu dissil'atio nõ hz mõ locũ/qꝝ ꝓ impoꝝtunitatẽ aliquoꝝ ne durius qꝺ loq̃mur effectum est vt nedũ dogmatizaret hec doctrina ꝑ vnũ. ſ. mgr̃m Joh'. pui. sed iam ꝑ plimos in ℔ ꝓcilio et alibi q̃quauersum ⁊ specialiter ꝑ totũ regnũ frãcie cũ multiplicatione erroꝝ aliorũ nõ minus ꝑiculosoꝝ ⁊ cũ autoritate illoꝝ q̃ se subscꝛipserũt in moduz ꝓmũitatis seu ꝓgregatõis ne dicam⁹ monopolij vel ꝓspiratõis sicut in scedula fratrũ mendicantiũ ꝺ q̃ttuoꝝ ordinib⁹ late ꝑz ¶ Amplius octauo qꝝ necesse ẽ ꝓcludere ꝙ multi sunt heretici vel saltẽ hereticãtes in ℔ sacro ꝓcilio ⁊ alibi/ q̃ multi ex vna parte

dicunt ꝛ cõſtanter affirmãt ꝙ hec doctrĩa eſt erronea in fide ꝛ moꝛibꝫ/ ac multiplicit̃ ſcandaloſa. Alĩ ſunt ĩ oppoſitũ dicẽtes ꝙ hec doctrina ẽ vera. Alĩ ꝙ eſt opinabilis. alĩ ꝙ eſt ꝓbabilis ad vtrãq; ptẽ. alĩ ꝙ eſt foꝛſitan vera. alĩ ꝙ nõ iudicio fidei repꝛobãda/ qꝛ nõ ptinet ad fidẽ. Conſtat autem ꝙ aſſertões iſte ſic ꝛie ſtare nõ pñt cum fidei puritate ꝛ ſine ſcãdalo manifeſto totiuſ eccl̃ie. Eſt igit̃ de neceſſitate ſalutꝭ ꝓuidendũ ꝙ hoc ſacroſanctũ ꝓciliũ. ¶ Rurſus continuãdo qꝛ ſi fieret vt aliq̃ ãrunt dilatio ad futuꝛ pontificẽ vl̃ ꝓciliũ eſſꝫ ĝuis nota huius ſacri ꝓcilij. qꝛ diceret ſicut ꝑtactũ eſt ꝙ materiã hanc terminare vel nõ auderet vl̃ neſciret vel nõ vellet. ĝ ꝛ futuꝛ ſummꝰ põtifex rationabilꝰ poſſet excuſatões ꝓtendere regerẽdo culpã ſupꝑ ꝓlatos de ꝑ concilio ꝙ vel timuerũt vl̃ neſcierũt vl̃ noluerũt ponere terminũ tali cauſe. Et ꝓſtat ꝙ nõ habebit plures clericos vnus papa q̃ꝫ habeat ꝑ conciliũ nec maiꝛẽ audaciã. ¶ Addo decimo qꝛ neceſſe ẽ dicere ꝙ reꝛ frãcie ꝛ vniuerſitas pariſien̄. ꝛ pene totus cleꝰ francie decipiunt̃ circa hãc materiã. quã tãto ſtudio ꝓſequunt̃ vt damnet̃. aut ex altera parte decipiunt̃ illi q̃ ad oppoſitũ tendũt q̃rentes abſolui et iuſtificari in hac cauſa. Põt autẽ pſens ꝓciliũ finẽ apponere declarãdo ꝟitatẽ/ cui oñes ꝛ ſinguli dicunt ſe patos
ℏ obedire/ ꝛ ita ceſſabit oĩs diſcoꝛdia ¶ Subiungat̃ vndecimo ꝙ iam videt̃ modꝰ debitus tractandi. debet enĩ cauſa fidei tractari ſimplicit̃ ꝛ de plano ſine ſtrepitu et figura iudicij. Et ꝙ ꝓus ante oĩa fiat inq̃ſitio ꝛ õ terminatio õ ipa ꝟitate fidei ꝛ ſuo intereſſe q̃ꝫ de intereſſe pſonali cuiuſcũq;. Debꝫ inſup audiri libere q̃libet in denunciatõne ſine ꝑ ꝙ querat̃ inuolui ꝑ lites. debꝫ ꝓterea examinatio fieri nõ ĩ abſcõdito vl̃ ꝑ ſcedulas. nec ꝑ ſpiratões/ ſed in publico coꝛazpitis/ vt habeãt adinuicẽ collatõem ꝛ examen diligẽs freq̃ns ꝛ libeꝛ. nec debẽt vota publicari ſaltẽ extra ꝓciliũ/ maxime cum ſigno notarioꝝ autentico ꝓuſ q̃ꝫ factũ taliter exiterit. Demũ nullus ꝓitus ꝓ̃ſtim theologus ꝓt aut debꝫ in tali materia fidei tãq̃ ſuſpect̃ repelli. q̃n interſit examini ꝛ iudicio niſi forſan allegeat̃ ꝛ ꝓbet̃ ꝓtra eũ ꝙ eſt in fide merito ſuſpectus vl̃ infectus. Utꝛ ꝟo factũ fuerit oppoſitũ omniũ ꝓdictoꝝ in ꝓceſſu huiꝰ cauſe iam notoꝛiũ ẽ et pateret ex ꝓceſſu. qꝛ et ꝓpoſitũ eſt intereſſe pſonale ꝛ denũciatoꝛes q̃ſiti fuerunt inuolui ꝛ facte ſunt inuolutões ꝓceſſuũ nõ ſine grauibus expenſis. Et reuerẽdiſſimꝰ in chriſto pater dñs cardinal̃ cameraceñ. ſummꝰ inter ſuos theologus/ nõ in fide ꝑ dei gratiã ſuſpectꝰ ꝓmiſſarius ꝓ hoc ſacrũ conciliũ repulſus eſt. et mgri in theologia nullũ inter ſe potuerũt examen facere. deliberatões quoq; ſecreto ꝓus in ſacco poſite ſunt ꝓiuſ q̃ꝫ examinarent̃/ publicate ꝑ vniuerſum regnum francie ꝛ alibi cuꝝ ſignis notarioꝝ/ vbi nedũ fidei ſed pſonis imminet ĝnde ſcandalum et piculũ cũ materia hec tãgat magnos ꝛ potẽtes. Et apparet ſatis clare ex mõ et forma cuiuſlibet deliberãtis q̃ pſona ſit vl̃ q̃ pſone deliberãtes. q̃uis nõ inſcripta ſint noĩa ſinguloꝝ ſed aliq̃ꝫ et ſpecialit̃ mendi cantiũ q̃ttuoꝛ ordines exꝓmunt̃ in ſcedula ſuas deliberatões ꝓtinente. Attẽto etiaꝫ ꝙ aliq̃ deliberatões loquunt̃ iuriosiſſime cõtra magnos ꝛ diuerſos et innocẽtes. ita vt magis ſint libelli famoſi ꝓtinus lacerandi q̃ꝫ deliberatões recipiẽde vl̃ ꝓmulgande. ¶ Dicatur poſtremo et vltimo ꝙ ꝑ lr̃as ſereniſſimi regꝭ romanoꝝ et regis francie ac vniuerſitatis pariſien̄. ꝛ ex notoꝛietate facti ꝓſtat ꝙ ſnĩa annullatõis q̃ lata ẽ aduerſus ſnĩam epl̃ pariſ. ꝛ inq̃ſitoꝛis nullatenus explicãdo cauſas annullatõis generauit ꝛ generat aſſidue ſcãdala ꝓ fidẽ ꝛ ꝓ bonũ pacis ꝑ vniuerſũ frãcie regnũ/ apꝰ doctos ꝛ idoctos/ dñ adhuc pẽderet et pẽdeat ꝓncipal̃ materia fidei coꝛã ꝑ ſacro ꝓcilio. nec debuiſſet acceſſoꝛiũ termĩari ꝓuſ q̃ꝫ ꝑ ꝓncipale.

¶ Preterea neceſſe ẽ neceſſitate p̃cepti diuini affirmatiui ꝛ ſalutꝭ ex̃e ꝙ ad occurrẽdũ iſtis ꝛ poꝛibꝫ ſcãdal̃ ꝑ ſacroſct̃m ꝓciliũ q̃ꝫ citiꝰ ꝓmode fieri poterit ſiẽ fieri ꝓmode cito ꝑt determinet iſtud ꝓncipale. declarãdo vicz ꝟitatẽ. q̃m ꝑ deciſo cetera facilit̃ vl̃ deſcindent̃ vel q̃eſcent atq; ſedabunt̃. Sz oꝑtet vt p̃mittit̃ et inſtãter petit̃ examinatõez fieri in ſacro dñoꝝ cardinaliũ collegio et ꝑ ſingulas natões ꝛẽ.

¶ Subiungat̃ ſequẽs opuſculũ ꝓ ꝓplemẽto ꝓſideratõnis huius vltime vbi videbit pius et ſapiẽs lectoꝛ q̃nta neceſſitas incumbit apud reuerẽdiſſimos pr̃es ac deo amabiles epos cũ p̃clariꝫ doctoriꝫ et ceteris ſpectabiliꝫ dñis de cõcilio ꝓuiſiõem apponere. Attẽdendo ꝙ ad extirpatõnem bereſum p̃cipue vocati collectiq; ſunt.

¶ Finit

Hereticorū ser/
mo sicut cancer serpit ait apo
b stolus. Lācerꝫ autē morbida
tabes nisi cauterio celeri forti
ꝰ colaꝯ/crescit assidue sua ꝓtagio. Nō aliꝯ
heretica pestis q̄ dū se vult fouere fit egri/
or/dū defensorē q̄rit ille/ mittit ꝑbū in re/
te pedes suos et in maculʼ eius ambulat/se
nō euoluēs ꝫ inuoluēs. ac pōdere suo ō er
roꝛei erroꝛē means. Uerꝫ q̄ppe ē illō pbi/
cum. vno incōueniēti dato multa sequunꝯ.
p̄ftim dū erroꝛ est in ꝓncipijs /q̄ paruꝰ cre
scit in plʼimos/ꝛ fit velut vna cathena tene/
broꝛū q̄ colliganꝯ heretici. Aliaduertere siq̄
dem est q̄ntas ℔ vnū incōueniēs qō est iu
stificatio mortis iniuste q̄les ꝛ q̄t ꝓhnefas
peperit ꝛ effuderit erroꝛū tenebras /hereses
blasphemias ꝛ insanias falsas. ita vt iā se/
deat heresis velut autoꝛizata ī cathedꝛa pe
stilētie ꝓuagans coꝛpꝰ eccl'ie /neꝙ videꝯ re
medij locus nisi p censurā iudicialem sacri
ꝓcilij putrida labes cū oīi celeritate cau/
terizeꝯ. neꝙ audiaꝯ malesuada dissimulatō
sua lactatrix ꝛ fautrix que speciē discretōis
aut pietatis ī summa desipiētia ꝛ īpietate
mentiꝯ. ¶ Enumerabimꝰ ergo nōnullos er
roꝛ ramos ab hac vna mortis radice ꝓdeu/
untes. iungendo q̄sdā alios in gremio cō/
stantieñ. huiꝰ concilij positos vel in ꝓpꝛia
forma/vel in audientiū intelligētia. vel ī cō
seq̄ntia necessaria et certa /quatinꝰ euitetꝯ er
roꝛ cognitus. quatinꝰ insup pastoralʼ solli/
citudo ꝓuidere vigilātiꝰ animetꝯ. ¶ Q3 phi/
calia et moꝛalia nō sunt ō fide neꝙ spectāt
ad iudiciū fidei. ¶ Q3 hereses nō p̄nt aut
debēt ꝓdēnari/nisi simul euocenꝯ ꝛ dānen
tur errātes. ¶ Q3 ad eōs nullo mō spectat
hereſum dānatio. quoniā maioꝛes omnes
cause q̄ sunt fidei sunt ad sedē apl'icā referē
de. ¶ Q3 nihil est iudicialiter fidei ꝓdēnan
dum nisi ꝫ fidei articulos in ſymbolo posi
tos. quoniā soli tales articʼli ꝓpꝛie spectāt
℟ ad fidem. ¶ Q3 implicat eandē ꝓpositōem
esse euidenter ꝛ fide credendā ꝛ asserēs op
positū est hereticꝰ. ¶ Q3 nullus habitus fi/
dei acquiriꝯ p ꝑbū christi/sed a solo deo in
fundiꝯ/ꝛ asserēs oppositū est hereticꝰ. ¶ Q3
allegās iudicialia veterꝫ legis est eoipo he/
reticus. Exemplū de ista. si q̄s p industriā
occiderit primū suū aut p insidias ab alta
ri meo euelles eū vt moꝛiaꝯ. ¶ Q3 demōstra
ta vna ꝓpositiōe affirmatiua vniuersali vl'
vniuersaliꝯ posita hec cōseq̄ntia est irriden
da a logicis et erronea. ꝑticularis negatiua
q̄ opponiꝯ huic vniuersali affirmatiue est
vera. g̃ hec vniuersalis ē falsa. ¶ Q3 nulla
ꝓpositio q̄ potest ad aliquē sensū vꝛꝫ trahi
vl'apponi/etiā ō vi logice vl' grāmatice dꝫ
ꝓdemnari maxime iudicio fidei. ¶ Q3 iste
nō sunt ꝓdēnāde/ populares p̄nt ad arbi/
triū suuꝫ coꝛrigere supioꝛes suos. Tpales
dñi p̄nt auferre bona eccl'iasticoꝛ habitu/
aliter delinq̄ntiū. Rō qꝛ deꝰ ꝑt ꝓcedere ꝑdi
ctis talē ꝑtātem. ¶ Q3 nullus alligaꝯ ꝑtute
iuramēti p̄stiti nisi ad illō dumtaxat ad qō
tūc aduertebat actualiter se volēs obligare
¶ Q3 iste terminus p̄iudiciū ē analogus ad
p̄iudiciū aīe quod ē pctm̄. et ad p̄iudiciuꝫ
coꝛpis seu tpale detrimentū. ideo ꝓcedēda
est ista simplicit̄ et catholice. Juramētū q̄/
modocūq̄ factū si ꝑgat in p̄iudiciū iuratꝫ
vꝛoꝛis sue vl' liberoꝛ nō ē tenēdū. ¶ Q3 sen
sus grāmaticalʼ vl' logicalʼ ē sēsus lr̄alʼ sacre
scꝑture. ꝛ ideo sepe falsus. ¶ Q3 demōstratꝫ
aliq̄bus assertiōibꝫ q̄s Joh̄. theologus te/
neꝯ explicita fide credere falsas esse ꝛ cōtra
sacrā scꝑturā si dicat idē Joh̄. q̄ etiā ange
lo de celo nō crederet si diceret eas ē ꝑas.
℔ ē blasphema et luciferiana supbia. ¶ Q3 L
demonstratꝫ aliq̄bꝫ assertōibꝫ q̄s Martinꝰ
theologus et platus teneꝯ explicita fide cre
dere falsas esse et ꝫ sacrā scripturā /excusaꝯ
ab erroꝛe vel heresi vel ꝑtinacia p ꝓtestatio
nes ꝓditiōatas dicēdo vel scribēdo q̄ vult
stare iudicio ꝓcilij generalis q̄ tūcūq̄ defē
dat interim q̄ ille sunt ꝓbabiles ꝛ forsitan
vere. Inducēs ad ℔ alios et se opponēs ne
dānenꝯ. ¶ Q3 assertōes eoipo reddunt pro
babiles neꝙ iudicio fidei veniūt repꝛobā/
de/si habuerint doctoꝛes deliberātes p v/
traq̄ ꝑte. ¶ Q3 ꝓpositio habēs duos sēsus
vnū verū ꝛ aliū falsum nullo mō dꝫ iudicō
fidei repꝛobari. etiā si fuerit scādalosa/ vel
piarū auriū offensiua vl' ad erroꝛē inducti
ua. ¶ Q3 assertōes posite p vnū doctoꝛem ī
theologia tāq̄ p regulis/aut maximis/aut
veritatibꝫ ad inferendū ꝓstitutionē aliquā
nullo mō sūt iudicio fidei repꝛobāde si pos
sint ad vnū sensum trahi vel glosari q̄ntū/
cunq̄ ꝓclusio fuerit erronea vel impia. liceꝯ
bene ꝓcedaꝯ cū Hilario q̄ intelligētia di
ctoꝛū ex causis assumēda est dicendi. ¶ Q3
dicēs se facere ꝓformit̄ ad legē diuinaꝫ na
turalem ꝛ moꝛalē occidēdo hoīem nō eget
alio mādato iudicis cuiuscūq̄. qm̄ autoꝛi

zatur a triplici lege ꝓut nec optz ꝙ assignet exp̄sse talē legē. ¶Q3 in occisiōe hois nō requirit notorietas allegationū seu ꝓbationū ꝙ fecerit talia p que ꝺbuerat iterfici taliter z a tali sic occisus. ¶Q3 fur nocturn9 ꝙ insidiator viarū /ꝙ heretic9 z sortileg9 occidi tur meritorie a quocūqz z̄. etiā si ꝓt horuz q̄libet duci ad iudicē suū nec imineat certum mortis ꝑiculū occisori ꝓpt qꝺ ipe debeat vim vi repellere occidendo. ¶Q3 occisio hois si fiat bona intētione reddit iusta vel excusabilis vocādo intentōez bonā zelum legz vel sui ꝓncipis. ¶Q3 mors subita z ip̄rouisa ac villana q̄ fit. s. sine diffidatōe puia /pōt z debz meritorie xp̄ianis aliqb nō iudicialit cōdemnatz aut bānitis inferri. imo ꝙ hec est ꝓpria mors aliqz christianorū. ¶Q3 fides q̄uis sit hosti ꝺuāda /nō tñ tyranno. ¶Q3 sortilegia z carmīa sine tactu q̄cunqz homis ꝯ quem fiūt possint virtute sua hoīem occidere nō min9 q̄z gladi9 defixus in corpe. ¶Q3 ab hac lege Nō occides excipit tyrānus /eo sz ꝙ occidend9 est a q̄cunqz. iuxta legē illā. Maleficos nō patieris viuere. Et est tyrannus q̄ i republica ñ iure ꝓncipat aut p̄incipari conat. ¶Q3 michael occidit lucifez etna morte sine mādato dei q̄cūqz vel alterius. Sil3 phinees occidit Zambri sine mādato q̄cūqz dei vl alterius. Et sil3 moyses egyptiū z īde merucrūt. Et sil3 Petrus volens occidere seruū pontificz. ¶Q3 faciēs ꝓfederatōes z iuramento firmās multiplicit excusat si non intēdat aut vult eas ſuare/dū ꝫ facit vt occidend9 nō sibi p̄caueat neqz p̄cipiat ꝙ debet occidi. ¶Q3 q̄tiēscūqz aliqs faciat aliquā rem que ē melior licz iurauerit illā non facere/ꝫ nō est piuriū sed piurio ꝓtrariuz. ¶Q3 meritoriū est q̄ñqz occidere homiez vel occidi facere sponte absqz autoritate iudiciaria extra casū necessitatz actualit instātis seu ꝑiculi inuitabil nisi vis vi repellere tur occidēdo. et secluſa reuelatōne diuina. ¶Q3 meritoriū est q̄ñqz occidere hominez vl occidi facere spōte nō sibi subditū/non monitū/ñ diffidatū. q̄ neqz vim neqz mortem intētet actualit. ¶Q3 meritoriū ē vt p9 occidere sponte hoīez ex solis ꝓiecturz seu factis q̄ nō habent euidentē vel notorietatem iuris vl facti. ¶Q3 meritoriū est q̄ñqz occidere vl occidi facere sponte hoīez qui nō intētat actualit vim vel mortē. vbi neqz est accusator neqz testis neqz pars neqz iudex qui hoc mādauerit. ¶Q3 meritoriū est q̄ñz occidere vl occidi facere sponte hoīez modis p̄dictis. sic ꝙ ꝑt cadere sub voto iuramento vel p̄cepto /et ex cōsequēti sub ꝺbito ꝙ sic fiat. ¶Q3 meritoriū est quādoqz p insidias falsas occidere hominē volūtarie vel occidi facere et p blandicias fictas in q̄bus est vsqz ad mortē deceptio. ¶Q3 meritoriū est quādoqz īmo debitū hoīem christianū facere subito et viliter occidi /sic bestiam p̄cludendo q̄ſtū in occidente ē salutē anime spiritu alē/et eo magis meritoriuz q̄ fit a ꝑsona maioris status atqz dignitatis. ¶Q3 meritoriū est facere occidi hominē ñ accusatū. quia p̄sumit sortilegia fecisse aduersus regem suū. ſuppoſito ꝙ nō ꝓstiterit legitime de actu vel nō effectu hmōi sortilegiorum. ¶Q3 meritoriū est confederatōes deliberate factas z iuratas nō tenere/ ſuppoſito ꝙ absqz p̄iudicio ac detrimento anime valeant obſuari. ¶Q3 qualibet lege data cuilibet ſubiecto licētia tyrānū occidere. Item peccat grauiter q̄libet ſubiect9 habens opportunitatē occidere/z non occidit tyrannū. Et itez auctoritate legis diuīe et exemplo christi cuilibet ſubiecto sine ſupiori interp̄te licitum est tyrannum occidere ¶Q3 nulla .ir. assertionū denunciataz debet iudicio fidei reꝓbari. īmo quālibz illarum nō foze iudicio fidei reꝓbandā debet eodē iudicio declarari. qz nulla est ꝓtra scripturā sacrā/inter quas tñ sunt iſte due/ scz decima et nona. Jus ē ratio z eq̄tas ꝙ oīs tyrannus occidat. villane/gallice velameniant p exploratiōes z insidias. Et p pria mors qua debēt mori tyrāni infideles occidere. s. eos p bonas cautelas explorationes et insidias. In casu ſocialitatis iuramenti p̄missiōis seu ꝓfederatōis factarum ab vno milite ad alterū quocūqz mō istud fiat aut fieri possit. Si cōtingat ꝙ istō vertatur in p̄iudiciū vnius p̄mittentium aut confederatorū spōse ſue aut suoz liberorū. ipe de nullo teneat eas obſuare. ¶Q3 nullus epus ꝑt de q̄stionib fidei cognoscere q̄ſtū cūqz sint notorie falſe z scādaloſe apꝓbādo vel reꝓbādo doctrinā. qz tunc faceret nouos articulos. q̄uis bñ possit et debeat hereticos ꝓdemnare. ¶Q3 nō ideo ꝓpositiones specrāt ad iudiciū fidei apꝓbatiue vel reꝓbatiue. quia dicit in eis aliqd licitū esse vel illicitū/meritoriū vel demeritorium fieri ſm legem diuinā

Sequũtur errores

de alia materia. ¶Q3 mystica et sapiẽtia in diuĩs sũt formalitates realit distincte. ¶Q3 receptio pmaꝝ annataꝝ p papã et domios cardinales nũqꝫ fieri potuit sine symõiaca puitate. ¶Q3 licuit pape ꝛ dñis cardialibꝫ q̃rere solutõem pmaꝝ annataꝝ ab illis qui bñficiabanꝫ in curia vl alibi sic q̃ nõ expedirenꝫ eis bulle. nisi pus realit ꝛ ō facto tales annatas soluissent. licuit etiã extoꝛq̃re p arrestatõem bullaꝝ vel alit q̃ se oĩbꝫ ppꝛũs soluturos obligarẽt. ¶Q3 nulli q̃tũcunqꝫ mltiplicati possint ꝓdere legez obligãtẽ nisi sũmi põtificis aduenĩat auctas. ¶Q3 ꝓcilĩũ generale sine papa nũqꝫ hr̃e põt ptãtez nisi limitatã. qm̃ nõ est nisi sue ptes/q̃ sunt plati habẽtes ptãtẽ tm̃modo limitatã ¶Q3 gladij spũalis supma ptãs ẽ in papa legitime p̃sidente ꝛ residẽte totalit quo ad executõem talis gladij. et nõ tũc ĩ ꝓcilio generali. ¶Q3 gladij spũalis supma ptãs residet ĩ eccl'ia insepabilit quo ad iurisdictõnem. sepabilit aũt q̃ ad executõez. ¶Q3 gladij spiritual' supma ptãs sic est ĩ papa legitime p̃sidente ꝛ residente q̃ ad appꝛobãda vl' r̃probãda in eccl'ia solus ipe hr̃et diffinire ꝛ nõ ꝓciliũ generale. ¶Q3 in ꝓcilio generali celebrato hierl'ymis sup cessatõe legaliũ Petꝛi nõ p̃fuit neqꝫ diffiniuit. qꝛ suspectꝰ erat ĩ illa materia. nec erat tũc legitime p̃sidẽs et residens. ¶Q3 oĩs papa ꝓsciꝰ sibi q̃ est vl' fuit hereticꝰ post papatũ /tenet eoĩpo cedere papatui. quia nullũ ius habz in ipo etiam si de nouo peniteat ꝛ secretũ fuerit. ꝛ ita ō q̃libet ep̃o. vel in eccl'ia bñficiato dicendum videret. ¶Q3 ĩ omni ꝓcilio generali in quo papa legitime p̃sidet et residet vox sua sic p̃põderat vocibꝫ totiꝰ residui q̃ nihil pñt diffinire sine eo. nec ipm ad aliq̃d quõlibz obligare. ¶Q3 papa dũ accusatus ẽ licz nõ ḋetus aut dãnatus eoĩpo nõ legitime p̃sidet ꝛ residet circa q̃cunqꝫ diffiniẽda ĩ generali cõcilio. ¶Q3 accusatio pape ꝛ p̃cipue moꝛs eius natural' aut ciuil' reddũt saltẽ p indirectũ q̃ eccl'ia vel generale ꝓciliũ maioꝛis sit ptãtis in executõe ꝛ diffinitõe q̃ papa nec p accusato nec mortuo. ¶Q3 mendicitas est vnicũ vel p̃cipuũ mediũ p̃dicatõis verbi dei. qm̃ teste xp̃o Spine q̃ sunt diuitie suffocant semen qđ est ℣bũ dei. et q̃ pfecto soli mendicãtes p̃dicant /qꝛ pauꝑes euãgelizanꝫ. ¶Q3 papa nõ est ĩmediatꝰ plat' oĩm fideliũ nec spõsus eccl'ie vniuersal' sed solius rhomane. Alioq̃n q̃libz eccl'ia cathedralis haberet duos spõsos papã ꝛ ep̃m ¶Q3 papa ẽ sic ĩmediatꝰ plat' oĩm fideliũ q̃ p̃t p libito p se vl' alios ꝓmissos oĩa exercere licite/que p̃t q̃cunqꝫ p̃latus vl' curatꝰ iferioꝛ etiã vbi nõ subest necessitas ppt defectũ inferioꝛũ neqꝫ rõnabilis vtilitas. ¶Q3 oĩs q̃ glosare defendere seu tenere p̃sũpserit vndecim articl'os positos in p̃tẽsa bulla mendicantiũ q̃ sic incipit. Regnãs in excelsis. ille tãqꝫ hereticus ẽ censendus ꝛ p̃ inuocatõem brachij secl'arꝭ coercend' ¶Nõ obstãte statuto ꝓcilij general'. omnis vtriusqꝫ sexus. quoꝝ tm̃ articulorꝝ plures includũt illa q̃ soliꝰ facti sunt. nec sub fide cadũt. q̃s insup si ꝓcoꝛdari debeãt glosare necesse est.

¶Confessi fratribꝫ habẽtibꝫ licẽtiã generalẽ audiẽdi ꝓfessiões eadẽ pctã q̃ ꝓfessi fuerint itez ꝓfiteri ppꝛio sacerdoti tenentur.

¶Stãte statuto oĩs vtriusqꝫ sexus edito ĩ ꝓcilio generali/rhomanꝰ põtifex nõ p̃t facere q̃ parochiani nõ teneanꝫ ꝓfiteri oĩa pctã sua semel ĩ anno p̃po sacerdoti quẽ dicit esse parochialẽ curatũ. nec deꝰ possz hoc facere. qꝛ vt dicebat implicat ꝯdictionem.

¶Papa nõ p̃t dare licentiã generalẽ audiẽdi ꝓfessiões sed nec deꝰ q̃n ꝓfessus habenti licentiã generalẽ teneaꝫ itez eadẽ pctã ꝓfiteri suo p̃po sacerdoti quẽ dicit vt p̃mittit parochialẽ curatũ. ¶Confessus fratri admisso in forma dudũ/tenet eadẽ pctã ĩ nñe ro iterũ curato ꝓfiteri/dãnaꝫ p Joh. papã xxij. in statuto quod incipit. Vas electõis

¶Concluſiões Johis de piliato dãnate p Johem. xxij. sunt satis vere ꝛ a q̃cunqꝫ licite possunt sufficiẽter teneri. ¶Statutũ Johãnis. xxij. editũ Vas electõis ẽ irritũ ꝛ ĩane. qꝛ cũ illõ fecit hereticꝰ erat. et p ꝓseq̃ns q̃d q̃ fecit dictus Joh. siue mẽdicãtibus siue alijs añ reuocatõnem inane fuit.

¶Stante statuto oĩs vtriusqꝫ sexus. nec deus nec papa ō potẽtia p̃t facere q̃n ꝓfessus fratri mẽdicãti admisso itez teneaꝫ ꝓfiteri suo curato. ¶Cõfessio fratribꝫ admissis facta ẽ dubitabil' ꝛ incerta q̃ ppt hoies teneꝫ dimittere incertũ. et sic solum ꝓfiteri suis sacerdotibꝫ curã aiaꝝ habẽtibꝫ sub pena peccati mortal'. ¶Quãuis frẽs admissi habeant aucte absoluẽdi et audiẽdi ꝓfessiões. tm̃ ppl's subiectus nõ hz ptãtem accedẽdi ad mẽdicãtes admissos sine licẽtia ppꝛij sacerdotis. ¶Fratres petẽtes p̃uilegia p ꝓfessio

nib audiẽdis ⁊ sepulturis habẽdis sunt ĩ
pctõ mortali. ⁊ rhomani põtifices talia pri
uilegia ꝓcedẽtes mẽdicãtib/aut eisdẽ ꝓfi
tentib ꝓfirmãtes/sunt ĩ pctõ mortali ⁊ ex
cõmunicati. et non fuerũt pastores sed fu
res/latrones ⁊ lupi. ¶Sacerdos curatus
dãs licẽtiã mẽdicãtib audiẽdi ꝓfessiones
magis dispẽsat cũ statuto eccl'ie. Dis vtri
usq; sexus/q; papa fratrib dãs licẽtiã mẽ
dicantib iuxta formã decretal' dudũ. ¶Q;
nulla ꝓpositio seu ꝓstitutio infra scptaruz
octo deuiat a vera et sana doctrina fidei. ſz
q̃libet fideli catholico ꝓponi ⁊ recipi põt
absq; eo q; potuerit vl' possit a q̃q; zelum fi
dei habẽte et sane itelligẽte de errore vl' scã
dalo et in sana doctrina reph̃edi ꝓut ex te
nore eaz apparet euident. ¶Quilibet subie
ctus et vasall⁹ q̃ p cupiditatẽ fraudẽ sortile
giũ et malũ ingeniũ machinat̃ ꝛ salutẽ cor
palẽ sui regis et supiorꝭ dñi/tollendo sibi
⁊ subtrahẽdo ab eo suã nobilissimã ⁊ altis
simã dñatõz peccat tã gr̃iter ⁊ ꝓmittit tã
horribile crimẽ sicut ẽ crimen lese maiesta
tis in p̃mo gr̃du. Et p ꝓseq̃ns ẽ dignus du
plici morte ⁊ p̃ma ⁊ scõa. q; q̃libz subiect⁹
⁊ vasallus sic faciens ẽ tyrãnus infidel' suo
regi ⁊ dño supiori peccatq; mortaliter. ꝓbat
auctẽte bti B rego. dicẽtis. Tyrãnus ẽ qui ĩ
republica nõ iure p̃ncipat̃ aut p̃ncipari co
nat̃. Nam sicut regnũ rectus p̃ncipat⁹ di
citur. sic ⁊ tyrannia dominiũ puersũ nũcu
pat̃. ¶Licz in casu p̃dicto q̃libet vasallus
⁊ subiectus sit dign⁹ duplici morte/⁊ com
mittat tã horribile crimẽ q; ñ possit nimis
puniri. tñ pl⁹ p̃uiẽd⁹ ẽ vn⁹ miles q̃ vn⁹ sim
plex subiect⁹. ⁊ ĩ isto casu vn⁹ baro q̃ vn⁹ sim
plex miles. et vnus comes q̃ vnus baro.
vnus dux q̃ vn⁹ comes. cognatus regis q̃
extran⁹. frater regis q̃ cognatus. et fili⁹ regis
q̃ frater ¶In casu p̃dicto licitũ ẽ vnicuiq;
subiecto sine q̃cũq; mãdato aut p̃cepto ſz
leges naturalẽ moralem et diuinã occidere
aut facere occidi illũ eũdem p̃ditorẽ infide
lẽ ⁊ tyrãnũ. Et nõ solũ est licitũ ſz honora
bile ⁊ meritoriũ. maxime q̃n est tã grandis
ptãtis q; iusticia nõ p̃t de eo fieri bono mõ
p supiorẽ. Et q̃n pseuerat ĩ sua malicia nec
se vult corrigere nec emẽdare. ⁊ pẽalit̃ q̃n ẽ
piculũ in mora. ¶In casu sup̃dicto magis
honorabile licitũ ⁊ meritoriũ est q; ille tyrã
nus infidel' sit occisus aut sinat̃ occidi per
vnũ de pentib et subiectis dicti regis q̃ per
vnũ extraneũ q̃ non est de sanguine regali.
⁊ p vnũ ducẽ q̃ p vnũ comitẽ. p vnũ comi
tem q̃ p vnũ baronẽ. p vnũ baronẽ q̃ per
vnũ simplicẽ militẽ. p vnũ militẽ q̃ p vnũ
simplicẽ subiectũ. ¶In casu allegantiaruz R
iuramentorũ. ꝓmissionũ et ꝓsiderationũ fa
ctarũ militis ad alterũ/ quocunq; modo sit
aut esse possit. si cõtingat q; eas ſuare ꝧgat
ĩ p̃iudiciũ sui p̃ncipis/eius sponse/suoz li
berorũ/aut reipublice/ñ teneat tal' miles eas
obſuare. ĩmo in tali casu eas ſuare ⁊ tenere
esset facere ꝺ leges moralẽ naturalẽ ⁊ diui
nã. ¶Si cõtingat q; dicte allegantie ꝧgant
in p̃iudiciũ aĩe vite aut alteri⁹ ꝓmittenti
um/et ꝓfederatorũ sue sponse aut suoz in
fantiũ/ipe de nullo tenet eas ſuare. ¶In ca
su p̃dicto licitũ est vnicuiq; subiecto hono
rabile et meritoriũ occidere seu occidi face
re sup̃dictũ tyrannũ. p̃ditorẽ et infidelẽ suo
regi et supiori dño/p astutias cautelas ⁊ in
sidias. Est ei licitũ dissimulare ⁊ tacere suã
volũtatẽ sic faciẽdi. ¶Quilibet subiectus ⁊
vasallus q̃ a ꝓposito deliberate machinat̃
ꝺ salutem sui regis et supiorꝭ dñi/p faciẽ
do ipm mori in lãguore cupiditate haben
di suã coronã et dñatõz facit ꝓsecrari aut
magis ꝓprie execrari ĩ noĩe demonũ enses
dagas/pugiões aut cultellos ſuagas aut anu
los aureos facit dedicari in noĩe demonuz
p necromanticos faciẽtes inuocatões cha
racteres/sortilegia/supstitões ⁊ maleficia
Et post facit apponi ⁊ figi p corp⁹ mortui
dissuspensi de patibulo. ⁊ dicto ſanulos fa
cit poni in ore mortui p̃dicti. ⁊ facit dimit
ti spacio pluriũ dierũ cũ gr̃ndi abomiatõne
⁊ horrore p pficiendis dictis maleficijs. et
vna cũ hoc portat sup̃ se ĩ vno pãniculo li
gato et ꝓsuto de ossibus et pilis loci inho
nesti dicti mortui dissuspensi. ille et omnes
qui hoc faciũt non solũ cõmittunt crimen
lese maiestatis hũane in primo gradu/ĩmo
cõmittunt crimen lese maiestatis diuĩe eti
am in primo gradu. et sunt p̃ditores et in
fideles regi suo/et deo suo creatori. ⁊ sicut
idolatre et corruptores falsarij fidei catho
lice sunt digni duplici morte/⁊ p̃ma ⁊ secũ
da/maxime q̃n dicta sortilegia/supstitões
⁊ maleficia sortiunt̃ suũ effectũ in persona
regis/p mediũ p̃ue crudelitatis dictorum
machinatorũ inuocatoz ⁊ necromãticoz.

¶Finit

Sermo eiusdem in

festo purificatiõis btissime marie habitus in ꝓcilio Lonstantien̄.

S Uscepimus de⁹ miſicordiaz tuā in medio tẽpli tui. Scriptũ est psal. xlvij. z i itroitu misse p̄ris iocũdissime solẽnitaz celebrat decātatũ. ¶ Suscepimus deus miſicordiā tuā in medio templi tui. Adimus cũ fiducia thronũ gr̄e tue vt miſicordiā inueniamus z gr̄az in auxilio opportuno. ¶ Adimus z te bñdictissima ꝟgo/q̄ mr̄ es gr̄e/mr̄ z regina miſicordie/q̄ dudũ miſicordiā incarnatā suscepisti in medio ꝟginalis uteri tui/dũ domus pudici pectoris tẽplũ repẽte fit dei/quā hodie te p̄tãte suscepimus corpalit̄/z q̄tidie suscipimus sacr̄alit̄ in medio tẽpli materialis. ¶ Suscipiamus nũc hãc ipaz miſicordiã spũalit̄ z inuisibilit̄ in medio tẽpli cordis nr̄i/qđ est aīa nr̄a. tẽplũ dei sctm̄ est qđ estz vos/inq̄t apl's. Fiat ꝫ nob te p nob miſericordiã exorãte ꝟgo miſicordissima quaz ideo salutamus implorãtes z dicẽtes. Aue gr̄a plena. ¶ Suscepim⁹ deus rc̄. Ecce q̄ aptis fidei ocul's/in lumĩe veritatis euãgelice ꝓspiciendũ nob offert gratũ z grãde spectaculũ. Offert pulcherrima sctissimaq̄ p cessio dũ de Bethlẽ vbi natus/vbi circũcisus/vbi adoratus fuerat Jhs expectatio gentiũ/desideriũ celestiũ eternoq̄/miſicordia z salus nr̄a/aduenit gl'osa mr̄ sua comitata viro suo iusto Joseph/cui ꝟgo ꝟgini mr̄imonialiter nõ carnaliter iũcta erat. aduenit ad tẽplũ sctm̄ hierl'm/distãs a hierl'z p duas circiter leucas seu q̄ttuor miliaria parua. ¶ Baiulabat eadẽ decora ꝟgo/tenero letoq̄ cõplexu pueꝝ suũ ih̄m/tãq̄ sigẽculũ sup cor suũ/z q̄si signũ sup brachiũ suũ/dicẽs ex snia. Dilect⁹ me⁹ mihi z ego illi iter vbera mea cõmorabit̄. talis ẽ dilect⁹ meus O filie hierl'm/pulcher z decorus/z ipe totus desiderabil'. ¶ Aduenit z ipe symeon senex iust⁹ z timorat⁹. z iõ btũs q: timorat⁹. nã btũs vir q̄ sp ẽ pauid⁹. aduenit eadẽ hora in spũ ad tẽplũ vbi erat mulier illa fortz z ãnosa q̄ nõ recedebat de tẽplo ieiunijs et obsecratiõibꝫ seruiẽs die ac nocte/ãna. s. p phetissa filia Phanuel de tribu aser. ¶ Conuenerũt nõ dubiũ z alij multi iuuenes z ꝟgines senes cuz iunioribꝫ dũ aduenire t ad tẽplũ suũ sctm̄ dñator dñs quẽ q̄rebat ecclesia z saluator ipe quẽ volebat/speciosus forma p̄ filijs hoiuz. desideratus cũctis gẽtibꝫ. Nob nat⁹ nob datus ex inta cta ꝟgine quẽ ꝓpha suspirabũdus optabat dicens. Oñde nob dñe miſicordiã tuã/z salutare tuũ da nob/de⁹ me⁹ inq̄t miſicordia mea. Et rursus. Dic aīe mee/salus tua ego sum. ¶ Exulta nũc z exhilarescetu q̄ pieras miserãde hõ. exulta satz iocũdare. iubila z gratias age/ecce nedũ oñdit̄ sz offert tibi ille q̄ est miſicordia tua z sal⁹ tua ihs bñdictus. nã q̄d iesus nisi sal⁹ cui⁹ interp̄tatio ẽ salutor. Hoc sentiẽs z gte remẽorãs ois eccl'ia sctoꝝ ꝓgratulat̄ z ꝓgaudet ad oblatõz tãti doni/ꝓcinẽs z dicẽs. Suscepim⁹ de⁹ miſicordiã tuã in medio tẽpli tui. ¶ Desiderabat itaq̄ pctor z re⁹ hõ/nõ sapiaz accusantẽ/nõ iusticiã ꝓdẽnantẽ/nõ potẽtiã punientẽ/sz miſicordiã idulgentẽ z saluãtẽ. ¶ Homĩ nimirũ sub pctõ venũdatũ z p inobedientiã crimis lese maiestatz reũ z miseruz euocabat z accusabat sapia. Adam vbi es. Beñ. iij. Et ñ inueniebat excusandi vl'atẽdi loc⁹ dũ ait. Quis tibi nũciauit q̄ nudus esses nisi q̄ ex ligno de q̄ p̄cepam tibi ne comederes comedisti? Hinc Job trepid⁹ dicebat. Si voluerit mecũ i iudicio ꝓtẽdere nõ potero rñdere vnũ p mille. Et p̄s. Nõ i tres i iudiciũ cũ fuo tuo dñe q: nõ iustificabit̄ in ꝓspectu tuo ois viuẽs. Nõ onero me libẽter allegationũ q̄tõibꝫ. vbi nihil ẽ ambiguũ vl' pbãdũ ¶ Porro iusticia sic accusatũ ꝓdẽnabat. ita vt nõ eẽt loc⁹ appellatõi. q: audisti vocẽ vroris tue z ꝓmedisti ꝺ ligno vite ex q̄ p̄ceperam tibi ne ꝓmederes. maledicta terra rc̄. Hoc attẽdẽs Job dicebat. Uerebar oĩa opa mea sciẽs q: nõ parceres delinq̄nti. ¶ Hoiez sic deniq̄ accusatuz p sapiam/sic dãnatũ p iusticiã/flagellabat z snĩam executõni demãdabat potẽtia/nec erat loc⁹ euasiõis. Eiecit q̄ppe adã z collocauit añ padisuz voluptatz cherubin z flã meũ gladiũ atq̄ ꝟsatilẽ ad custodiẽdã viã ligni vite. Hinc p̄s. A fortitudie man⁹ tue ego defeci. Et Job. Non ẽ q̄ de manu tua possit eruere rc̄. ¶ Nõ g̃ petebamus sapiaz cui rñdere nesciebam⁹. nõ iusticiã cui⁹ dãnatõem euadere nõ poteram⁹. neq̄ potẽtiã cui⁹ punitõem et irã ferre nẽo poterat. neq̄ in celo neq̄ in padiso neq̄ in mũdo. patuit in lucifero/in adã/in diluuio/i submersiõe pentapolis in momẽto. Sz miſicordiã q̄ rebam⁹ indulgẽtẽ quã hodie suscepim⁹ o

benignissime de⁹ ī medio tēpli tui. ¶Et dueneraт prius in medio tēpli ꝑginalis vteri q̄ null⁹ in terris sanctior locꝰ erat ſm Aug. dū rūdit maria. Ecce ancilla dñi/fiat mihi ſm ꝓbū tuū. sed sibi soli et ꝑginali sponso suo Joseph cui reuelatio facta fuerat tā ab angelo q̄z a maria notū erat. Apparuerat in die natiuitat⁹ ſz paucis. ſ. pastoribus Innotuerat ī die epiphanie. sed pauc⁹ regibus q̄ venerūt ab oriēte. hodie ꝓ sic audiuimus sic vidim⁹. dū suscepim⁹ miſcōiaz tuā mificordissime de⁹ ī medio tēpli tui. ¶Hās tibi pr̄ mificordiaz⁹ z de⁹ tot⁹ cōsolatōis. qz celasti sapiam in infantili etate ne accuſet. iusticiā in hūanitate ne ꝓdēnet. qz ꝑ nobis dānata ē. potētiā ī infirmitate ne seuiat et cruciet. q̄bus supatis dat triūphus gr̄e datur et miſcōie /vt dñet et supexaltet iudiciū. nam mifatōes ei⁹ sup oīa opa ei⁹. Hac indigebam⁹. hāc optabam⁹. hāc hodie suscepim⁹ in medio tēpli tui deus. dū ꝓficatū est illō iuuēcule tympanistrie sctē marie. Suscepit isr̄l puerz suū recordatus mificordie sue. Hec sunt viscera miſcōie dei nr̄i q̄b⁹ visitauit nos oriens ex alto. ¶Hās tibi ꝑ excellētia doni qđ ē misericordia. qz etiaz laudabili vite hoīm inq̄t Aug. si semota mificordia iudicet. Hās z ꝑ ꝯgruentia loci/qz in medio templi qđ ē locꝰ ꝯmūitatis ad quē oēs pūt accedere. z eq̄litatis mediū ē qđ attīgere q̄sq̄ pt. Sāctū est templū tuū mirabile ī eq̄tate ait ps. Et q̄d aliō mystice tēplū istō q̄z eccl'ia sctōrum q̄z ꝯciliū iustorz z ꝯgregatio vbi sunt magꝝ opa dñi exq̄sita ī oēs volūtates ei⁹ zc

✠ ¶Decantet nūc igit hec eccl'ia sctōrz. ℔ conciliū iustorz. hec ꝯgregatio taliū. de q̄b⁹ dicit ap'ls. Jam nō estis hospites z aduene. sed estis ciues sctōrū z domestici dei. supedificati sup fundamēto ap'lorz z ꝓphetarū ipo sūmo angulari lapide xpo iesu. seq̄tur. in q̄ oīs edificatio ꝓstructa crescit in tēplū sanctū in dño. Decantet z exultet in iubilo cordis sui dicēs Suscepim⁹ de⁹ mificordiā tuā in medio tēpli tui. z ita plane suscepim⁹ vt impletū sit qđ ꝓpha ꝑdixerat Mificordia dñi plēa ē terra. z itez. Confirmata ē sup nos mificordia ei⁹. cū reliq̄s ī hāc sentētiā. ¶Dū hec in ipa meditatōe mea q̄ nūc loq̄nda fuerāt ꝓpus ipe mecū reuolueꝛē. ꝑgebā sic erūpere ī vocē iocūditat⁹ z laudis. in ꝓba consolatōis leticie ac edificatōnis spūalis. iuxta sensū anagogicū ꝑassum ti thematis nr̄i. ¶Studebā exp̄mere q̄lē in templo cordis nr̄i, pcessionē agere nos hodie ꝓuenit. in q̄ mystice fuit maria z ioseph symeon z anna/figurātes q̄ttuor ꝓtutes cardinales. In q̄ sint ꝑterea lucerne ardētes ī manib⁹ ꝑ exemplū ꝓuersatōnis lumīose et honeste in fide spe et charitate. q̄s figurat triplex ignis ꝓprietas. fulgor. ſ. vigor et ardor. fides fulget in vi rōnali. spes roborat ī irascibili. caritas ardet ī ꝓcupiscibili quo ad tria appropꝝata pr̄is et filij et spūssancti In pr̄e vigorē. in filio fulgorē. in spūscō ardorē ꝓcipimus. Decet rursus offerre par turturū mutue dilectiōis in oīm castitate. z duos pullos colūbaz⁹ ī sctā fecunditate bonaz⁹ operationū. Edornet templū cordis nr̄i floscul' piorū desideriorū z herbul' virētibus sctāz⁹ meditationū ꝓspgat. Suscipiamus būdictū puerū iesum int' vlnas castissime deuotōis. cōfiteamur ei cū anna ꝑ phetissa. leuātes sursum corda. z cū iusto symeone depromam⁹ q̄sq̄ ℔ canticū. Nunc dimittis⁹ fuū tuū dñe ſm ꝓbū tuū ī pace zc

¶Ita ꝑgebā meditabūd⁹ dictare mecuz q̄ ℣ dicerē vobiscū. dū ecce studiositas speculatr̄ix astitisse visa ē. tū sat⁹ a puero familiar⁹ huic anne ꝑtin⁹ cognita ē. hec p'limas iculcare q̄stiūcl'as et efflagitare rūsiōes cepit z vbi me attētū videt. ¶Dic inq̄t si maria legi purificatōis erat obnoxia. qz si sic/peccauerat. si nō/fingere videbaꝝ z ope mētiri. simulās qđ nō erat. z cur nō ℔ tēpe m'lieres eidē purificatōis legi subdite sunt? ¶Dic si puer iesus ꝓfactus ē sub lege sic dic ap'ls qz ꝓstat ſm dños iuristas q̄ ꝓnceps solut⁹ est legibus. ¶Dic cur symeon dixit de puero iesu. q̄ hic posit⁹ erat in ruinā et signum cui ꝑdicetur? q̄liter in ruinā positus erat q̄ venerat ad salutē. q̄ pacto posit⁹ ē in scāda lū. qz ꝑ quē scādalū venit? ¶Dic cur iterum dixit ad mariā. Et tuā ipi⁹ aiam ptrā sibit gladi⁹ vt reuelent ex multis cordibus cogitatōes zc. ¶Dic si ex ꝓbo ℔ maria ꝓcognouit acerbissimā filij passionez? q̄ si sic. nōne cōsequens fuit vt acerbissimo dolorz gladio iā extūc foderet. que tñ cū leta cernebat gestabat offerebatq̄z. q̄ ſ prius obtulerat deo pr̄i in medio virginal' vteri mox ab instanti cōceptōis sue būdicte. ¶Dic cur ñ fit festiuitas apud latinos de ipo ioseph ꝓginali viro marie nutritio et gerulo pueri iesu fidelissimo cui testimoniū dat euāgelica ꝓitas q̄ iust⁹ erat. q̄ ei iesus ipe q̄ ē de⁹,

benedict⁹ mira res subdit⁹ erat. et ita ō plurimis ei⁹ excellētijs ⁊ ꝓutilib⁹ egregijs. quē admodū etate nr̄a nōnulli ꝓscripserūt. Si gītitudo repēdēda ē deo p ꝓiūctōe ecclesie cū nouo et vnico sūmo pōtifice spōso suo/ q̄ retributio ꝓueniētior q̄s vt de ꝑginali cō iugio ioseph et marie fiat insignis aliq̄ celebritas in eccl'ia. ¶Dic vñ mos ꝑmitus inoleuit q̄ ardētes hodie ferrent cerei ⁊ cāde le. ⁊ si sit ℔ fauore ritib⁹ gentiliū ꝓscripīa q̄ si pditā cū facib⁹ q̄rentiū? ¶Dic cur maria q̄ nup ditata fuerat ex donis magoꝝ nō obtulit agnū q̄ diuitū erat oblatio? ¶Dic q̄ arte/ q̄b⁹ indicijs cog̃scere poterat q̄ anna ꝑ pheticū hab'bat spm̄ vbi g̃ndis ē de ꝑphetijs sermo/ ⁊ ad interptādū difficilis? ¶Dic cur iesus ōr nedū misericors sz ipa misericordia. cū tm̄ plurimos deserat i tāta miseria. ita vt plangendū poti⁹ esse videat ⁊ dicendū. Suscepim⁹ de⁹ miseriā ⁊ nō misericordiā ⁊c. ¶Dic q̄liter stat cū libertate vl' meritis id qđ ō misc̄dia dicit apl's. q̄ nō ex opibus dictū est. Jacob dilexi esau aūt odio habui. Et itez. nō est volentis nec̄ currentis sed dei miserētis. Hā si sola misericordia saluat q̄d agit arbitriū. q̄d ꝑficit conat⁹ eius ad meritū. cui vult miserē ⁊ quē vult īdurat? ¶Dic cur apud atheniēses tēplū misericordie carebat simulacro/ nulliq̄ iclusa metallo forma dei (inq̄t Stati⁹) mētes habitare ⁊ pectora gaudet/ loq̄tur de misericordia. ¶Multiplicare magis ac magis videbat studiositas speculatrix hmōi q̄stiōes/ vt ō fructib⁹ ⁊ vtilib⁹ misericordie q̄b⁹ modis cō q̄rit? q̄b⁹ etiā ritib⁹ aiaz purificat ꝓbigenā? q̄liter ad ei⁹ curiam appellat a curia iusticie. q̄d in tēplo cordis ē altare/ q̄d atriū/ q̄d sctāsctōz/ q̄d cimiteriū. ⁊ ita de reliq̄s etiaz vsq̄ ad curiositatē vl' garrule loq̄citatis vicīū. cui dū morē gerere rñdēdo pararet animus/ accōmode sat⁹ ad pñtis celebritatis mysteriū (horresco ferēs) lamētabil' ō repetevox īsonuit exore ꝑphico clamās ⁊ ꝙrēs

¶Corruit in platea ꝟitas. Obstupui visu
7 subito gelidusq̄ perrat ossa tremor. Hā o luctuosissimū o lugubre spectaculū videre ꝟitatē q̄ ꝓualet/ q̄ sup oīa vincit ꝑstratā posita mq̄ in ruinā ⁊ in signum cui ꝺdicitur. ¶Hāc sublevare misericordia' soror sua nitebat. Jta ei misc̄dia ⁊ ꝟitas obuiauer̄t sibi. sz obsistebat ⁊ reclamabat triplex error velatus cortice iuriū positiuoz nō recte intellectoz ad regulā diuini iur⁹ ⁊ catholice ꝟitatis. ¶Error ꝑm⁹ abñciebat ꝓlatos ⁊ ordinarios ne subleuarēt misericordiē ꝟitatem. Hoc inq̄t ad vr̄m neq̄q̄ officiū ꝑtinz. maiores enī cause sūt ad solā apl'icā sedē referēde. allegabat glo. cuz ꝓcordātijs decreti. ¶Preclamabat error alter q̄ ñ potat subleuari misericordiē veritas nisi ꝑus vl' sil' euo careat et assisteret aliq̄s q̄ ꝑstrauerat ꝟitatē. ¶Subiūgebat terci⁹ error nō ee curādum ap̄ iudices fidei si ꝟitas mores respiciens corruiss̄ i plateis. errāt enī talia ab eis que fidē respiciūt aliena. ¶Submurmurabat q̄rtus inē hūan⁹ timor. cauete a scādal' si subleuaueri⁹ ꝟitatē. cauete ne causaz ⁊ factū verū ex q̄ tñ ius oriē ponat⁹ ī mediuz. alioq̄n mores īminet credite mores. ¶Ad ꝟo A
misc̄dia vt erat tota viscerib⁹ affluēs pietatis ⁊ zelās sup ꝟitate ⁊ aiaz salute quā optabat ꝑphā dicēs. Corripiet me iust⁹ ī misericordia ⁊ increpabit me. ℔ inq̄s iussit et obtestata ē q̄tin⁹ aduersus triplicē hūc errorē pestē improbā ceteris ꝑtermissis īsurgerē. neq̄s ei alio⁹ op⁹ ee sibi misc̄dia g̃ti⁹ vl' acceptius affirmabat q̄s ad extirpatōez errorū ⁊ emēdatōez errātiū oportune ⁊ iportūe vigilāt ītēdere. exēplificabat de martyrib⁹. q̄s ego inq̄t misc̄dia talit affecerā q̄ tāto succēderā ꝟitat⁹ zelo q̄ ꝑsecutores suos tortores tyrānos et infectores nō desinebant ab erroribus tetris auertere conari. q̄tinus ad eos ꝟitas lumīosa veniret. sic petr⁹ et paul⁹ neronē. sic iohes herodē/ ⁊ ita de reliq̄s miserrimis dilexer̄t. q̄s tñ apte culpauerūt. nō sinere ei pctōres ex snīa agere magne misericordie indiciū ē. Vide oro q̄m crudelior altera nō ē impietas/ q̄s dū laudat pctōr in desideriis aīe sue/ ⁊ iniqu⁹ bñdicit. dū iustificat impi⁹ ꝑ mūeribus. dū euenit illa prophete crudel' lamētatio. Prophetui vider̄t tibi falsa ⁊ stulta/ nec apiebāt iniq̄tatē tuaz vt te ad pniam ꝓuocarēt. Et heu iā inquit misericordia. nedū iā nō apit iniq̄tas ꝑ/ phetas ꝓlatos. s. doctores ⁊ ꝓfessores sz iustificat/ sed attollit et defendit etiā ī medio templi. in ꝑsentia sacrosctī hui⁹ ꝙcilij. Lōgus essem si cūcta ꝑsequer miserie ꝟba plena gemitib⁹/ plena suspirijs/ plēa singultib⁹ B
lachrymis atz plāgoribus. ¶Ego vo reuerē dissimi pres ⁊ viri celebrimi ilsignes egregij sapientes ⁊ doctissimi q̄d dicerē? q̄d rñderē sic pulsat⁹ sic obtestat⁹ i ipo meditatōis mee secreto ꝑ misc̄diaz ꝓdolētē ꝟitati/ q̄ tā infelicit ⁊ fede corruerat ī plateis Enitebat ob/

sequi mificor die, put equū erat. sz de pficiē do vix vlla superat spes mihi dū oia circū qq; revoluerē. illō pcipue q oia apō ml'tos ybū de fide z vitate ysuz ē in fabulā in cā ticū z mausēā. obtigitq; illō apl'i de nouissi mis tpib;. Sanā inq; doctrinā nō sustine būt/sz coaceruabūt sibi magros pruriētes auribz z a vitate q; dē auditū auertēt ad fa bulas aūt ouertenť. Illud itē Senece. De est remedij locus dū q; fuerant vicia mores fiūt. Et nō minus dū error vitas reputať. Quid nob inquiūt de heresib; vel errorib; ecce nos catholici sum⁹? q; d eadē iugit nob cātilena repetiť/satis ē si credim⁹ vt paren tes nri simplices z idiote: q; d expedit pscru tari, pfundi⁹?: hec dicunť z i his alia etiam magni gl'ianť. ¶ Inť hec vrgebat mificor dia dicēs/ve tibi si nō euāgelizaueris. Ne cessitas cm̄ incūbit tibi. necessitas ex pfessi one z talēto cōmisso. necessitas ex legatōe/ necessitas ex iuramēto et fidelitate. necessi tas ex vitatis pclitatōe z ecclīastici ordis pturbatōe. necessitas ex aptat pcipiti quer siōe iusticie. Necessitas ex allisiōe cathedre vbi vitas sedet. que cathedra ē pclarissima vniuersitas Parisieñ. mr̄ studior. Ue mi hi q; tacui aut q; nō celeri⁹ potēti⁹ crebrius z ostantius memet istis errorib; opposui. ¶ Fuerit scio placētior altera ml'tis macia sz nulla fortassis vtilior vl' ad tps vrgētior vñ si q̄rerē solū hoib; placere. si captare fa mā populare. si pdicare memetip̄m. ābula rē nūc forte in magnis z mirabilib; sup me ysans z reuersans fines ꝓpositos. Sz op tet imitatorē esse illi⁹ q; ait. Ego de⁹ docēs te vtilia/nō dicit subtilia. ¶ Dicam⁹ igiť cū bona venia. qualiť spectat ad vos pres re uerēdissimos dños plates sup errorib; co gnoscere/q̄liter errores dānare possitis ali/ qñ ñ dānat; errātib;. q̄liť onicz teneať vnus q; sq; vr̄m scire pcepta decalogi z assertiones ei⁹ oppositas iudicio fidei reprobare. tādē nō oportere trepidare timore vbi ñ ē timor ¶ Attenti sim⁹ obsecro p miscdiam dñi no stri iesu christi z pastoralē vraz dignitatez qm̄ vra res agiť spectās ad illā quā hodie suscepim⁹ miscdiaz in medio tēpli dei ¶ Ex tulimus alijs fmōib; autoritatē sacri ꝓci lij z errorē pnicios issimū reprobauim⁹ quo scisma foueba. Nūc efferre studeam⁹ or dinare plationis hierarchicā prātem/z assi gnem⁹ alij dñis plat; p vitat; mificordi subleuatōe fulcimēa. Et de q̄tuor ad pñs sufficiet. ¶ Ad reuerendos z deo amabiles epos spectat ex officio pastorali z statu hie rarchico q; fundat⁹ ē in iure diuio cui nul/ lum ius cānonicū rite itellectuz ꝓdicit q; ipi pñt in suis dyocesib; errores in fide z mori bus palā erroneos z scādalosos iudicialiť ꝓdēnare z hereticare. b ē hereticales decer/ nere z anathematizare/auēte tñ subordiata ad sedē apl'icā et pticulari circa solā plebez suā. ¶ Ad reuerēdos z deo amabiles epos spectat q; possint errores q̄ñq; dānare non enotat; pus iudicialiť q; buslibet errātib⁹. ¶ Ad reuerēdos z deo amabiles epos spe/ctat ex obligatōe suscepti pastoral' officij co gnoscere q; pcepta moralia decalogi cuz b q; sūt de iure naturali canonico z ciuili. sūt nihilomin⁹ de iure diuio z de fide, ppe di/ cta, p q̄to data sunt i scptura sacra p diui/ nā revelatōnez z ordinanť ad vitā eťnā p opatōem eoz ex fide spe z charitate. z ita sť assertōes ipis pceptis oppositē/iudicio fi/ dei p eos reprobāde rē. ¶ Ad ruerēdos z do amabiles epos spectat ex debito pastoralis officij hr̄e pparatōem animi ad defensiōez vitat; catholice. etiā vsq; ad mortē. spectat etiā ꝓfessere cū Bre. q; vtili⁹ scādalū nasci p mittiť q̄ vitas ōserat ¶ Postulem⁹ tādē rē. ¶ Tantū dē de hac oīe reptū fuit Lugdu ni in monasterio celestinoz de manu ipius dñi Johis de gerson conscriptū.

Sermo factus in

loco sessiōis concilij generaľ ꝓstātiē. p⁹ no uū recessuz pape Joh. xxiij. eodē concilio Anno dñi. M. cccc xv. vigilia dñice ramis palmarum.

D a Mbulate dū lucē habet; vt nō tenebre vos ꝓpheḋant. Jubz b xps pres orthodoxi/pres nō in tabul'ereis vt olim apō rhoma nos sz in libro vite ꝓscpti. Jubet inq; xps originaliť Joh. xij. et recitatiue i euāgelio sabbati pñt; vos obedientes audite/ambu late ñ passib; corpis sz gressib; mēt;. ambu late de vtute i vtutē dū lucē habet;. z q̄lem lucē? Rñdeat lux va cui⁹ b ē vbū. Qui sec tur me nō ambulat i tenebr; sz hēbit lumen vite. ¶ Alis invocat⁹ dñe iesu pclarissime sol iusticie. dissice tre nebulas z pōdera mo lis. atq; tuo splēdore mica. absq; te enī pci piti mersa, pfūdo mēs hebet /z ppa luce re licta tēdit in externas ire tenebras. Doc ne fiat tu mediat;/tu aduocata z exorat; nra

supplicit̃er adeũda es virgo gl̃iosissima /q̃ tui nois int̃ptatõe tã illumiata q̃s illumi natrix dicer̃. Et q̃ lumie. Prorsus lumine gr̃ie/q̃ sic illuminata es vt dicar̃ i Apoca. ml̃ier amicta sole. Hoc tu nobis lumẽ vt i fundas de plenitudie tua supplicit̃ implo ramus salutãtes r dicẽtes. Aue rẽ. ¶Ambulate dũ lucem habetis vt nõ tenebre vos ꝓpr̃hẽdant. Lux ista ẽ iam dicti r repeto/lux ista est p̃res celeberrimi de⁹ q̃ gl̃ificat in cõ cilio sanctorũ/dicente p̃s. Magnus r terri bilis sup omnes q̃ in circũitu ei⁹ sunt. cui⁹ hanc tenem⁹ infallibilẽ ꝓmissionẽ Math. xviij. Ubi duo vl̃ tres ꝓgregati fuerint in noie meo/ibi i medio coꝝ sum. Siẽ vidit p̃s. dum eccinit. In ꝓcilio iustoꝝ r in con gregatõe magna opa dñi Et magna plane imo ingentia iã vidim⁹ in ℞ ꝓcilio iustoꝝ dei opa/spontaneã et vix speratã cessionis viã. Porro cũ ꝓpter semetipm r vt gl̃ifice tur fecerit oĩa deus. q̃ pacto credẽdus ẽ pre clariori celebritate gl̃ificari q̃s in ꝓcilio iu stoꝝ q̃ vera laus est in eccl̃ia sanctorum ¶Tales vos esse cõuenit orthodoxi et deo amabiles p̃res ac dñi vt conciliũ sitis sctõ rum r iustoꝝ q̃s posuit de⁹ i mũdo q̃si ve ra totidẽ luminaria. Vos inq̃t est̃ lux mũ di. sic̃dem in ℞ ꝓstituti estis alios purgare illumiare atq̃ pficere nũc maxime cũ fact⁹ ꝓuẽtus iste sacrosanct⁹/dũ adunat⁹ ẽ cet⁹. dum ꝓgregata ẽ eccl̃ia/vt de Machabeis scribit̃ q̃tinus orarẽt r peterẽt mificordiaz a deo. Et vt opitulãte eo decerneret̃ q̃d fa cto op⁹ esset̃. ¶Exultat anim⁹ ꝓfecto leuãs in circũitu oc̃los r videns oẽs istos q̃ cõ gregati sunt tibi. ℞ ẽad vtilitatẽ tuã o ppl̃e christiane. cõgaudet admirãs spũs meus. r in hãc erũpit eccl̃iastici cãt⁹ vocẽ. Liues apl̃oꝝ r domestici dei aduenerẽt hodie por tantes facẽ r illumĩãtes patriã dare pacẽ gentib⁹ et liberare populũ dñi. Qualit̃ libe rare: exhortãdo clamãdoq̃. ambulate duz lucẽ habetis vt nõ tenebre vos comp̃hen dãt. Cui⁹ delicie sunt esse cũ filiis hoim. ip se tenebre diuisionũ scismatũq̃ tenebre tot erroꝝ et heresũ. tenebre demum horride tot viciorꝝ p eccl̃iasticũ corpus vasto quodaz turbine mirabilit̃ exundantiũ. ¶Ambula te igit̃ dũ lucẽ habetis vt non he vos tene bre ꝓpr̃hendãt. Lucẽ itaq̃ habetis p̃res lu minosissimi xp̃m q̃ vere est in loco isto. vel emanuel q̃ int̃ptat̃ nobiscũ deus. cui⁹ est hec certissima ꝓmissio. Ecce ego vobiscũ sũ oĩbꝫ diebꝫ vsq̃ ad ꝓsũmatõz secl̃i. Deus iste ẽ q̃ gl̃ificat in ꝓcilio sctõrꝝ. magn⁹ r ter ribil̃ sup oẽs q̃ in circũitu ei⁹ sũt. r bñ i cir cũitu tuo dñe res oẽs esse dicũt. quẽ tu ve lut spera intelligibil̃ cui⁹ centrũ vbiq̃ ẽ. cir cũferẽtia nusq̃. tu vbiq̃ es extra ñ. exclusus. intra nõ ꝓclusus. sup nõ elat⁹. infra nõ ꝓstra tus. iõ magn⁹ valde. terribil̃. gl̃iosus r sup exaltatus i secl̃a. ¶Ecce p̃res orthodoxi q̃ ad hocip̃m vt gl̃ificet̃ de⁹ r illustret̃ eccl̃ia nũc celeberrima parisiẽ. vniuersitas cultrix r amatrix eorũ oĩm q̃ xp̃iane religiõis pie tatẽ q̃ sanã doctrinã respiciũt. ipa ad exem plar xp̃ianissimi regis frãcoꝝ p̃ris sui dignã tissimi legatõz mittit q̃res p̃mo ea q̃ pacis sunt. deniq̃ scõdo q̃ fidei sunt. deniq̃ tercio q̃ virtutis r eccl̃iastice sũt libtat̃. qm̃ ad hec tria p̃ncipalit̃ synod⁹ hec sacra tẽdit. ¶Jus sit hesterno vespe p ambasiatores r nũcios suos ℞ p̃sentes q̃tin⁹ ℞ matutino tpe essem habiturus orõez noie suo p vitat̃ elucida tõe circa ea q̃ p ℞ sacrũ ꝓciliũ agẽda vident occurrere. Null⁹ opinor mirabit̃ si ad hãc iussiõez ego fragilitat̃ mee ꝓsci⁹ r tpis arta tõe p̃ssus expaui. Nihilomin⁹ i deo/cuius gl̃ificatio q̃rit̃ fisus. r de studio p̃terito sup hac vitat̃ inq̃sitõe memor regi p̃terea et ec clesie regni sui volũtate p instructões cogni ta. Jussiõi deniq̃ mis iclitissime/cui⁹ le gẽ dimittere neq̃o monit⁹ a sapiẽte/ego tã q̃s obediẽtie fili⁹ parere ꝺsideras conat⁹ sũ aggredi cũ hũili dicẽdoꝝ oĩm ad ℞ sctõrũ ꝓciliũ submissiõe. vt iure suo dirigat oĩa vl̃ acceptet vl̃ corrigat. ¶Et in p̃mis q̃tin⁹ habeat ordo dicẽdorũ lucid⁹ r breuis/qz vl̃ est qđ texit̃ ordie lõgũ. quertam⁹ interi di lato themate oc̃los nr̃e ꝓsideratõnis ad ℞ qđ dictũ ẽ deũ ee q̃ gl̃ificat in ꝓcilio sctõrꝝ q̃ magn⁹ ẽ r terribil̃ sup oẽs q̃ i circũitu ei⁹ sũt. Defigam⁹ in ℞ psalmiste ꝓbo mẽtis in tuitũ ne p ml̃ta vagemur/fallor si nõ ibi vi debim⁹ hui⁹ sacrosãcte synodi cãz q̃drupli cẽ/efficientẽ videlz formalẽ finalẽ r materi alẽ rẽ. ¶Ult aliq̃s cogñscere cãz efficientez plane illa ẽ. Deus magn⁹ r terribil̃/cui⁹ in stinctu miseratione afflatu r attractu colle cta est nũc ecclesia siẽ elcuatus spiritu p̃ceci nit psalmista. Deũ esse q̃ dispsiões israelis ꝓgregabit/q̃ ꝓgregat electos suos a quattu or ventis/a solis ortu r occasu/ab aq̃lonez mari. tm̃mõ q̃ cepit orãdus est vt ipe pfici at. Leua i circũitu tuo o sacer cetus/oc̃los tuos r vide/oẽs isti ꝓgregati sunt venerũt

tibi. Quidni ꝓtingat tibi qđ idem ꝓpheta loquit Esaias. Tunc videb⁹ & afflues & mirabit & dilatabit cor tuū. & si dilaret/nūqđ nō implebit illō spūs suo deus? ¶ Porro causa formalis ē hec ipa collectio seu connexio ꝓciliꝫ sctōꝝ/vel spūsctō formāte & exemplāte. q̄ est nexus & vinculū cōpaginās in vnū diuersa mēbra sctōꝝ. sic agnoscit eccl'ia petens ꝑ seipa vt spūsancto ꝓgregata hostili nullatenus incursione turbet. ¶ Querit aliquis ꝓterea finalē huius sacri ꝓuētus causam/sane illa est vt gl'ificet deus magnus & terribilis/iuxta vocē apl'i dicētis. omia in gl'iaz dei facite. hec itaqꝫ recta/hec efficax semita ad omniū q̄ voluerimus adeptōez/si ꝓmo q̄sierimus gloriā suā/dedit hoc intelligi dū ait. Primū q̄rite regnū dei & iusticiam eius/& hec oīa adꝺicient vob. ¶ Omēs postremo q̄ in circūitu dei sunt/accipiunt velutiꝑ causa materiali & de se informi. Nā sicut hoibus ꝑ scismata peccātib⁹ ꝓsequēs est vniuersa sub deo quodāmō deformari/qm̄ hō finis est omniū/dicētib⁹ Platone & Aristotile. necesse ē aūt fm exigentiā finis oīa moderari/sic ex aduerso veniūt omia ꝑ hoc sctōꝝ ꝓciliū dño efficiēte formāte & finiente reformāda. Ita em̄ de pcioso sāguine xp̄i canit eccl'ia. terra pōtus astra mundus
B quo lauant flumīe. ¶ Quo circa videre fas est deinceps/q̄ titulo relucet in causa efficiente ac resident ifrustrabilis autoritas q̄ causa est deus magnus & terribil' ex q̄ oīa in mēsura. Relucet in causa formali exēplarꝫ vnitas/vt sint oēs vnū/sicut estis nūc in ꝓcilio sanctoꝝ/& hoc in deo ꝑ quē oīa in numero. Relucet in causa finali spūalis vtilitas. qz vt glorificet deus in q̄ omia in pōdere. ¶ Demū ꝓcludit in causa materiali generalis vniēdoꝝ reformandoꝝq̄ vniuersitas/omniū scz que in circūitu dei sunt/q̄tinus oīa reformentur in nūero ponderе & mēsura/ꝓcedente deo. Ex q̄ omia/hinc mod⁹ vnitas et mensura. Per quē oīa/hinc spēs veritas & nūerus. In q̄ oīa/hinc ordo bonitas & pōdus q̄ pōdere refluūt oīa in causā que dedit esse. Leteꝫ prima triplicitas appropriat' p̄ri/sc̄da filio/tercia spūisctō/bñ habet/iacta sunt fundamēta soliditate quadrāgula/supedificare possumus tetras pythagoricū/hoc est q̄druplicē ꝓstructionuz parietē vel structurā/& dicere ꝑ ꝓma ꝓstructione. ¶ Deus magnus & terribilis sic glorificat in hoc ꝓcilio sctōꝝ/q̄ eidē sufficientem p̄bet & infallibilē autoritatē vt causa efficiens/q̄ ad ꝓmū fundamentū. ¶ Rursus ꝑ secūda ꝓstructōe. Deus magn⁹ et terribilis trahit & allicit oēs in ꝓmune christiānos ad vnius veri capitꝫ vnitatē/tanq̄ cā formans et exēplās/q̄ ad sc̄m fundamētum ꝓmū in reformatōe. ¶ Amplius ꝑ tercia cōstructōe. Deus magn⁹ & terribil' sic gl'ificari vult in h̄ concilio sctōrum/q̄ oīa p̄cipue fiant ad honorē & ꝓseruationē sue legis ac fidei sine qua ei placere nemo pōt/q̄ ad tercīū fundamentū/secundū in reformatōne. ¶ Demū ꝑ q̄rta ꝓclusione. Deꝰ magnus et terribilis parat⁹ est reb⁹ oīb⁹/maxīe hoībus ꝓcedere ꝑ hoc ꝓciliū sanctoꝝ q̄ndaz reformatōem pulcritudinē glorificatōz ordinē & decorē cū puisiōibus idoneis aduersus eos q̄ nō in rectitudine morū/sz in circūitu pgūt viciox. & h̄ ꝑ q̄rta ꝓstructōe sup vltimū fundamētū/qđ est terciū in reformatōe ¶ Poterat h̄ ordo teneri sub his termīs. sz D aliā pgredi viā suasuerūt ꝓba thematis/q̄ in metaphora lucꝫ fundata sunt. Reuertamur igit' et ponam⁹ lucē diuini p̄cepti/qz p̄ceptū dñi lucidū illuminās oc'los. Lucernā insup diē legis sicut Petr⁹ loquit' vt iubente deo posita sup candelabruz luceat omnib⁹ q̄ in domo sūt. q̄ dom⁹ est eccl'esia vel hoc sacrū cōciliū vice sua. Diffundat & spargat ꝓseq̄nt' lux ipa ꝓitas euāgelica. xp̄i. considerationes q̄si totidē effulgētissimos radios ꝓitatū particulariū splēdidos & choruscantes. ¶ Ponam⁹ in ꝑmis imo iā posita digito sicut aiūt demōstrem⁹ lucē apl'ici symboli q̄ dicit'. Credo in spm̄sanctū & viuificantē/q̄d viuificantē? Certā vnā sctām catholicam & apl'icā eccl'iam. vnā ppt' collationē ad vnū caput primariū christuz & vicariū summū pontificē. sanctā ppt' sanctorū cōmunionēz remissionē peccatoꝝ vt infra subdit'. catholicā h̄ est vniuersalē. qm̄ ab ei⁹ obligatōe null⁹ viatoz īmunis ē. apostolicā/qm̄ in apl'orū et ꝓphaꝝ q̄s spūsctūs locutus ē doctrinis fundata ē. & similiū filiorū successiōe duratura. ¶ Certus sū q̄ null⁹ q̄ vel haberi vel dici vult xp̄ianus caligare se dic̄ ad hāc lucē. ¶ Supaddam⁹ lucē alteram apl'ici ꝓbi ꝓformē huic luci. Sollicīti ſuare vnitatē spūs i vinc'o pacis/vnū corꝑ & vn⁹ spūs. sic̄ vocati est' i vna spe vocatōis vr̄e. vn⁹ dñs/vna fides/vnū baptisma/vn⁹ deꝰ et p̄r oīm q̄ sup oēs ꝑ omnia et in omnib⁹ nobis. Sequit'. et ipse

dedit q̄sdam quidē apl'os/ quosdā aūt pro phetas. alios ꝓo euāgelistas. alios aūt pa stores et doctores ad ꝯsūmatōem sctōꝝ in opus mīsterij/ in edificationē corpis chri sti donec occurram⁹ oēs in vnitate fidei ag nitōis filij dei. in virū pfectū/ in mensuraꝫ etatis plenitudinis christi. Seq̄t. ꝑitatem autē facientes in caritate crescam⁹ in illo p oīa q̄ est caput christ⁹. ex quo totū corpus ꝯpactū ꝛ ꝯnexum p omnē iunctura submi nistratōis ꝓm opatōem in mēsurā vnīuscu iusq̄ mēbri augmentū corpis facit ī edifi catōem sui in caritate. hec apl's ad Ephes. iiij. Et in hanc sniam multa ad Col'. i. ꝛ. ij. ꝛ. i. Thoꝝ. xj. et ad Roma. xij. posita sunt. Hec autē ꝯparatio veri corpis ad mysticū multū lumīs affert inq̄sitoribꝫ ꝑitatis/ ne dum apud pꝫos sicut aristotelē ꝛ plutar cū. sed apō theologos paulū p̄cipue ¶ Dif fundunt vero sicut p̄mīsim⁹. xij. ꝯsideratio nes ex ℟ symboli et apl'i doctrinali luce q̄si totidē radij ꝑitatis splēdidissimi. ¶ Eccl'ia stica vnitas ad vnū caput xp̄m fit ꝛ agglu tinat p amorosum spūsscti vinculū mediā tibꝫ diuīs charismatibꝫ tanq̄ q̄litatiuis dis posītōibus reddentibꝫ in corpe mystico cō plexionalē armoniā viuificā et decentē ad opa vite spūaliter sufficiēter exercēda. ¶ Ec clesiastica vnitas ad vnū caput secūdariū quod dicit⁹ sūm⁹ pōtifex xp̄i vicari⁹ fecūdi or est/ mꝫtiplicior copiosior et maior q̄ fue rit ꝯgregatio synagoge/ et q̄ sit ꝯgregatio ciuilis sub vno rectore rege vel impatore. ¶ Eccl'ia habet ptātem seu facultatē ex vi uifico germine sibi insito p spm̄sanctū/ q̄ seipam p̄t cōtinuare in integritate ꝛ vnita te mēbrorū suoꝝ/ tā essentialiū seu formali um q̄ materialiū atq̄ fluentiū. ¶ Eccl'a ha bet sponsū indefectibilē christuꝫ. sic q̄ lege stante nec christ⁹ p̄t ipi sponse sue eccl'ie da re libellū repudij/ nec ecōuerso. ¶ Eccl'ia ñ ita ligat mr̄imoniali vinculo ad vicariuꝫ indefectibilē spōsi sui/ q̄n mutuo se possint absoluere et dare libellū repudij. ¶ Ecclesia vel generale cōcilīū eam rep̄sentās est regu la a spūsancto directa. tradita a xp̄o. vt q̄li bet cuiuscunq̄ status etiā papal' existat eaꝫ audire ac eidē obedire teneat. alioq̄n habē dus est vt ethnic⁹ et publican⁹. Patꝫ ex im mutabili lege diuīa Mat. xviij. ꝑmulgata ¶ Concilīū generale sic describi p̄t. Cōcili um generale ē aggregatio legitima auctori tate facta ad aliquē locū. ex oī statu hierar chico totius eccl'ie catholice nulla fideli p/ sona que audiri req̄rat excluſa ad salubrē tractādū et ordinādū ea q̄ debitū regimen eiusdē eccl'ie in fide ꝛ moribꝫ respiciūt ¶ Ec clesia vel generale cōcilīū dū dictat aliq̄ re gimen eccl'ie cōcernētia/ papa nō sic ē sup̄ iura etiā positiua. q̄ possit p libito dissolue re talia dictata p eccl'iam eo mō et intētiōe q̄bus dictata ꝯclusaq̄ sunt. ¶ Eccl'ia vl' ge nerale ꝯciliū q̄uis nō possit tollere plenitu dinem ptātis papalis a xp̄o supnaturalit ꝛ mirificorditer collate. pōt tñ vsum eius li mitare sub certꝫ regul' ac legibꝫ in edificatō nem eccl'ie ꝓpt quā papalis autoritas ꝛ al teri⁹ hoīs collata ē. Et in ℟ ē toti⁹ eccl'iasti ce reformationis stabile fundamētū. ¶ Ec clesia vel generale ꝯciliū potuit et pōt con gregari sine exp̄sso cōsensu vel mādato pa pe etiā rite electi/ ꝛ viuētis in multis casibꝫ Unus inē ceteros ē/ q̄ accusatus ꝛ euoca tus sit vt audiat eccl'iam iuxta legē euāgeli cā allegatā/ cui legi subiectus ē/ rīpe renuit ꝓtumacit⁹ eccl'iam ꝓuocare. Ali⁹ casus vbi materie ḡndes ꝯcernētes regimē eccl'ie ve niunt terminānde p generale cōciliū/ ꝛ papa renuit ꝓtumacit⁹ illud euocare. Ali⁹ si etiaꝫ dictatū sit p generale ꝯciliuꝫ q̄ debeat tali vel tali tempe ꝓuocari. Alter casus est vbi ꝓbabilis est dubitatio sup ꝓtendētia pluri um de papatu. ¶ Eccl'ia seu generale ꝯciliū si viam aliquā ꝯcluserit seu dictauerit acce ptandā esse a papa p terminatōe scismatis ipe teneat illā acceptare/ ꝛ ita ꝓm p̄paratōeꝫ animi teneat ad cessionē. ꝛ dū vltro offert eā ꝛ p̄uenit ipe reddit⁹ multipliciter cōmēdan dus. ¶ Eccl'ia seu generale ꝯcilium p̄cipue debet intēdere cū p̄secutōe vnius pfecte ad extirpationē erroꝝ/ ꝛ emendationē errātiū sine psonaꝝ acceptōne. Sil'r ad hoc q̄ hie rarchicus ordo eccl'iasticus p̄latoꝝ ꝛ cura toꝝ multipliciter turbatus reformet⁹/ ad si militudinē diuine celestis hierarchie/ ꝛ cō formiter ad regulas p̄mit⁹ institutas ¶ Ec clesia nō hꝫ efficacius mediū ad generaleꝫ suū p̄ius reformatōꝫ/ q̄ si statuat generaliū ꝯcilioꝝ ꝓtinuatio/ celebratōem ꝓuincialiuꝫ nō omittēdo. ¶ Explicit. Et attendat be nignus lector/ q̄ platoꝝ hui⁹ ꝓmonis Jo hānes cācellari⁹ parisien. p̄ssus nimia tpis angustia/ pbatōnes dictatas nō apposuit ad has ꝯsideratōes. sed ꝓut in mentē ꝛ lin guā ex recordatōe p̄teritorū opusculorū p̄ ꝓtim tempe ꝯcilij pisani tum absens ab co

legebat parisi⁹ inserẽs materiã hãc quã in tractatulo q̃dã sub. xx. cõsiderationũ nũero scriptã reposuit. Cui⁹ initiũ ẽ. Ueniẽt aũt dies cũ auferet ab eis spõsus. vbi p̃dicte ꝓsideratões/ꝛ in ꝓpositõe vna coꝛã legatis anglie pgẽtib⁹ ad ꝯciliũ pisanũ tũc parisi⁹ habita/plixiori solidioriq̃/manifestate sunt argumẽtatõne. q̃ tractatus ꝛ ꝓpositio ꝓdierũt in publicũ/vt habeat qui voluerit fas est

2 Dplius ẏo iuxta legatõis onus a impositũ ꝑ christianissimũ regez francoꝛ ac vniuersitatẽ p̃clarissimã parisien. ꝓposuerat idẽ cancellari⁹ p⁹ ẏbũ de eccl'iastica vnitate subiũgere de erꝛoꝛum extirpatõe. sed impedit⁹ tũc partiz amicoꝛ suasiõe/partim tpis artatiõe/ꝛ vt in plixitate ñ ineſſz fastidiũ/ silẽtio p̃terẽt q̃ꝛ aliq̃ sũmatim hic subiũcta sunt. ¶Glorificatõnem dei/p̃es apl'ici p̃es glorioſi posuimus esse finẽ huius cõcilij sanctoꝛũ q̃tinus pleni sint celũ ꝛ terra o dei⁹ magne ꝛ terribilis gl'ia tua. q̃tin⁹ nõ iam ambulent in erꝛoꝛũ circũitu impij sup terram. ſz agnoscãt qm̃ magna ẽ gl'ia (dicẽte sapiẽte)seq̃ te dñm ꝑ semitas legꝭ tue pacificas. qm̃ pax multa diligẽtib⁹ legẽ tuã/ꝛ nõ ẽ illis scandalũ. ꝛ qz si credit eidẽ sapiẽti/ nihil dulci⁹ q̃ respicere ī mãdatis dei. ¶Sz ve mũdo a scãdal'/ve tibi mala volũtas. ꝛ ideo mala/qm̃ arroganti supbia gl'iam pꝛiã q̃rẽs anteponis eã diuĩe. nolẽs subij ci legi sue. neq̃ captiuare oẽm intellectũ ī obsequiũ fidei. Hinc hereses ꝛ erꝛoꝛes impij. hinc scãdaloꝛ turbatões horꝛide/ hic ordie violato pl'ima fedaq̃ ꝓfusio. hinc tãdẽ in hoĩb⁹ et exꝓseq̃nti p oĩa q̃ ꝓpt' hoĩes fecit de⁹ suborit freq̃nter nõ gl'ia dei/ñ pax hoĩb⁹ sed tetra q̃dã alteratio/mortificãs ꝛ abij ciens viuificantẽ gr̃e spm̃/ꝛ cadauero ſam mõſtroſoꝛ ẽfectuũ nõ tã formã q̃ deformitatẽ inducẽs ¶Deplorat hãc puersissimã rex vicissitudinẽ christianissim⁹ frã coꝛ rex cũ eccl'ia tota regni sui/miserek/dolet/ꝓpatit. ꝛ ab hoc sacroſctõ ꝯcilio legitimas puisiões eflagitat. Non ꝓfundat p̃ coꝛ ab expectatõne sua. nolite careat pij⁹ssimis desideriꝯ suoꝯ affectib⁹. sed et p̃sequtur sua ples/regẽ videlicz filia sua parisien. vniuersitas. nec tm̃ seq̃tur sed p̃it hũilitate salua. q̃q̃ ꝓsilijs. nũc exhortatoib⁹. aliq̃ doctrinis. sciẽs q ẏitas custodit regem. sciens p̃tera se positam apl'i iussu vt potẽs sit exhortari in doctrina sana/et eos q̃ ꝑdicunt arguere/que posuit Aꝛist. opa duo sapiẽtis. Deniq̃ pata ẽ tan q̃ꝛ posita ī lucẽ eccl'ie ad satisfactõem oĩ poscẽti raꝛtionẽ/ꝺ ea q̃ in ipa ẽ fide/ꝛ spe/vt in oĩbus ꝛ p oĩa gl'ificet de⁹ ¶Insurexert ecce p⁹ D aliq̃ tpa plurime doctrine peregrine varie pestifere ꝛ dãnate/obtenebrãtes eccl'iaz p ml'ta christianitatꝭ mẽbꝛa/p regna/p pꝛouincias/p regiões insignes. Processum ẽ ad expellẽdas hmõi doctrinaꝛ tetras caligines/nũc luce disputatõis doctrinal' p doctoꝛes ꝛ vniuersitatel. nũc flabello iudicialis repꝛobatõis p dioceſanos ꝛ inq̃sitoꝛes heretice p̃uitatꝭ in ãglia/ī scotia. ī pꝛaga/in francia. Hondũ tm̃ vl' illumiari vel emẽdari sufficiẽter inspexim⁹ cecã et stultã ꝑobitatẽ assertoꝛũ /sectatoꝛũq̃ suoꝛũ q̃n erꝛoꝛ assidue siẽ cancer serpat ꝛ alicubi palã q̃si nudato ense p natões et ppl'os imꝓudent erũpat. Propt'ea necesse ẽ p splẽdidissimã ꝛ inobfuscabilẽ hui⁹ sacri ꝯcilij lucẽ puida celeritate de remedijs instituit. vt q̃ spꝛeuerũt p̃latos ꝛ doctoꝛes diuisim positos tanq̃ lucernas ī domo dei reuerentur eos ꝓspiciãt ꝛ obediãt dũ in vnam hãc eccl'ie domũ collecti dabũt auctis sue robur ꝛ pond⁹/ibũt in splẽdoꝛe fulgurantis haste reprobatõis iudicial'. qualem nemo q̃ christianus videri vult audebit contẽnere. Esto ꝓtẽnat/ipe tm̃ de ꝓtemptu suo fulguratõem ꝓcrematõemq̃ subij cit vt iustũ est. ¶Et quoniã caritas sicut incipit a se et a suis dilectõis exhibitõe. sic in coꝛrectõnis et emẽdatõis ꝓcuratõe ꝓoꝛẽ habeꝛe locũ dz. ne subeat illõ imꝓoperij puerbiũ. Medice cura teipm̃. Et illud de apl'i sñia. Qui p̃dicas nõ furãdũ furaris. ñ occidendũ occidis. nõ piurãdũ ẽieras. ꝛ ita de reliq̃s. Hinc x̃pianissim⁹ rex nr̃ suaq̃ p adoptatõem dignatiuã carissima filia parisien. vniuersitas voluerũt hacten⁹ a reg̃ ꝛ a suis puersa quoꝛũlibz erꝛoꝛum zizania moꝛ vt erũpe seu germinare sentiebank/diligent oppꝛimi resecariq̃. nũc falce doctrie nũc securi pastoral' sñie. ita tm̃ vt nõ sil' eradicek et triticũ. Sũt pl'ima rei q̃ loq̃mur documẽta/e q̃b⁹ vnũ quod nouitate acrita teq̃ p̃cellit cẽsuim⁹ ī mediũ deducere. Ecce patẽtes regꝭ nr̃i lr̃as q̃s audire libeat. legi debebat hec lr̃a patens/cui⁹ initium est post intitulatõem Regia maiestas nr̃a. de hinc subiungendum erat. ¶Audiuit sacro A

t

Propositio in cõcilio pstantien̄.

sanctū ꝫ pciliū iustorū. q̄tin⁹ in christianis simo rege nr̄o ferueat zel⁹ /ad ea q̄ fidei sūt absq; oīi psonaꝝ acceptõe/ absq; r̄spectu ppe etiā carnis ꝛ sanguinis. Terreat ipse deus magnus ꝛ terribil' q̄ gl'ificat in concilio iustorū. q̄ salubriter ꝛ potēter ītonat Ambulate dū lucē habetis/ subdit monitõis cām. ne te nebre vos pp̄hēdant. Et q̄les oro dēsiores fugibiliores horribiliores q; tenebre q; errorū et hereśum circa p̄maꝝ pceptoꝝ moraliū p̄ncipia. vt sunt. Non p iurabis. Nõ occides. Nõ ifidiaberis. ¶ Terreat ipos ecc'iasticos pastores ꝛ doctores positos ī lucē aliorū si nõ ad exēplar tā insigne atq; plucidū christianissimi regis nostri. nõ eos illumiet accēdat ꝛ inflāmet zelus dom⁹ dei. Vox dicēs. Clama ne cesses ꝛ annūcia pp'o meo pctā sua Si non vrgeat eos p̄cedere pstāti celeritate ad effugatõez errorū tenebrosoꝝ et ad illumiatõz errantiū. neq; enī p̄t integra salubtate sine secūdo p̄mū fieri. qm̄ dū impune ptinacia manet ī errātib⁹. qualescāt et seuiāt errores necesse ē. ¶ Sed in ipa meditatõne mea videtur occurrere aīalis hō /nō sapiēs q̄ dei sunt/ deū nō īuocās. Illic p̄terea trepidat timore vbi nō ē timor. magnus ē inq̄t susurratõe tremula/ magnus credite ꝛ terribil' quē tāgunt et notāt errores hmōi p̄nceps ē. Scimus aūt q̄d sapiēs enunciet. Indignatio p̄ncipis mors /ꝛ vir prudēs placabit eā. q̄d q̄so si seuiat. si seditiões pcitet. si bella moueat. si secū pl'imos hos terroribꝫ/ hos p̄missis ī errore suū trahat ita vt si fieri p̄t moueank etiā electi? ¶ Vide sedulo ac itez iterūq; r̄cogita (ait aīalis hō) ne fortassis obinde p̄stet tā desiderātissime iā iamq; in ianuis existēti/ paci ecc'ie/ gn dis obex vl' totalis diruptio ¶ Et ꝙ nihil hic tale timendū. O strēnuissimi pugiles fidei. O potētissimi legū diuinaꝝ defensores. Nihil inq; tale timendū timentib⁹ deum. ꝛ obedientib⁹ iussiõi q̄ dixit. Nolite terreri ab eis q̄ corpus occidūt/ aīaz ꝙ occidere nō p̄nt. ita dico vob hūc timete. timetur de⁹ et ñ terreat. Nõ time deū (suadet Aug⁹) ꝛ minantē mūdū vniuersū ridebis Tollak hec suspitõsa pigri formidatio /dicētis. leo ē ī via/ deuorādus sum q̄ pfecto magna et vnica securitas ē nil timere p̄ter deū. Cuius hec iussio est. Usq; ad mortez certa p iusticia. Et itez. Esto fidelis vsq; ad mortē ꝛ sil'ia ¶ Poueram⁹ rē hāc ī lōgius deducere/ p q̄ interim satis sint breues et paucle pside ratões/ q̄si totidē radij moral' lumiosiq; vitaꝝ. ¶ Prouidendū ē hereticali deuiatõi demoni p ecc'iastica mēbra serpēti/ nō min⁹ celeriter et efficacit' q; scismati sup cõtēdentia de papatu. Ecclesia q̄ppe magꝝ in fide q; in scōario capite fundata ē. ¶ Prouidendū est pstanti⁹ p ꝫ sacrū pciliū ad extirpatõem errorū/ emendatõz errantiū/ q;to q̄ errāt plures sūt potētiores et maiores. Oꝝ si q̄s dixerit q̄ bella suscitabūt/ diffamat eos nimis /neq; ei leuit' credi oꝝ. ¶ Prouidendū ē ad emēdatõem errantiū p eos q̄ sedicūt amicos eorū vigilantiori sollicitudie q; p extraneos ceteris paribꝫ. ¶ Prestātes sciēter impedimētū ne errātes resipiscāt et corde credant ad iusticiā/ et ore faciāt pfessiõez ad salutē/ habēdi sūt hostes capitales errātiū ꝛ salutis eoꝝ. ¶ Prestātes sciēt impedimētū ne tollank errores/ et errātes corrigank/ reddituri sunt rōem de dānis oib⁹ tam spūalib⁹ q; tpalib⁹ q̄ obinde puenerūt aut venient. ¶ O missio seu dissimulatio p̄stantiū impedimētū nedū positiue sz p̄suatiue vl' omissiue/ directe vl' indirecte/ p cautelas hūanas ne tollank errores. causat suspitõem d̄ fautoria hereticē p̄uitatis/ q̄ñq; leuem/ q̄ñq; vehemētē/ q̄ñq; q̄uincentē iuxta varietatē obligationū ¶ Inexcusabilioꝝ ꝛ aliq̄n pniciosioꝝ ē error in p̄ncipijs legꝫ natural'/ sic̄ st p̄cepta decalogi fm planū et vsitatū itel lectū vboꝝ apd̄ omnes vtētes rōe. q; sit error in articul' fidei q̄ sunt sup̄ nature facultatē. ꝛ in agibilib⁹ q; speculabilib⁹. ¶ Conditional' ptestatio vl' pfessio nō sufficit ad purgatõem legitimā sup publicatõe vl' defensiõe vl' ānotatiõe errorū/ q̄z oppositas vitates tenek errans explicita fide tenere. ¶ Diffamatus publice ꝛ notorie sup publicatõe aut defensiõe erroꝝ ꝛriorū recte fidei ꝛ moribꝫ tenek seip̄m purgare si p̄t coram iudice legitimo etiā nemine eū psonaliter accusante. tenek enī suare famā p̄priaz ꝛ ab alijs scādala p̄stita remouere. ¶ Pax regnorū p christianitatē vix p̄t efficaci⁹ et diuini⁹ pcurari q; p legitimā extirpatõem erroꝝ ꝛ correctõem errātiū. ¶ Querere pusionē sup extirpatõe errorū ꝛ correptõe errātiū ñ ē ipedire psecutõis vniõem ecc'ie sz ē eā iuuare ꝛ accelerare m'tis attentz. ita vt veꝝ sit/ q̄ optz vnuz facere ꝛ aliud non obmittere.

¶ Finit

Sequitur proposi
tio facta coꝝ cõcilio generali cõstantien.
ex pte regis francie p eximiũ sacre theolo/
gie pfessoꝝ dñm cancellariũ parisien. An
no dñi. M.cccc.xvi. die q̃nta Maij. Re/
sponsiua ad q̃ndam ꝓpositionẽ ex pte do
mini burgundie p eꝝm Alterabatensem. p
us videlicz scda dicti mensis factã

℣ Euerendissimi
r patres ac dñi pclarissimi /deo ĩ
sup amabiles egregij ac specta
biles viri doctissimi atq; sapiẽ/
tes. Deus q̃ gl'ificat in concilio sctoꝝ ma/
gn⁹ ꝛ terribil' mihi locuturo. ĩmo nob hu
milib⁹ ambasiatoꝝib⁹ christianissimi frãco
rũ regis /p pte sua ꝛ veritatis catholice de
fensiõe locuturis coꝝã hoc sacrosctoꝝ con/
cilio /in spũ pacis ꝛ lenitatis ꝓgregato /in
q̃ gl'ificat deus/ exoꝝãdus ẽ in p̃mis /ac si
bi dicendũ cũ ꝓpha. Deus iudiciũ tuũ re
gi da. Et cõmodũ satis ẽ quod seq̃t. et iu/
sticiã tuã filio regi. Juste q̃dem sic exposci
mus. rite sic exoꝝdimur. qm̃ dicẽte eodẽ ꝓ/
pheta. Honoꝝ regis iudiciũ diligit. Quera
tio? Admirũ q; constitut⁹ ẽ rex a deo iudex
omniũ in vindictã malefactoꝝ. laudẽ ꝙ bonoꝝ. neq; enĩ sine causa gladium portat
Lonfitet hocip̃m pia grataq; recognitiõe
idẽ rex suis patentib⁹ lr̃is ꝓut infra docebi
mus. Sed ve mũdo a scãdalis /ve calum
niãtib⁹ christianissimũ regẽ supbis. ita vt
exclamare fas habeat tã apud deũ q̃ apud
hoc concilĩũ dei nutu cõgregatũ. Feci iu/
diciũ ꝛ iusticiã ne tradas me calũniantib⁹
me. Et illud qõ seq̃t. Suscipe ꝙũ tuũ in
bonũ /nõ calũnient me supbi Et a q̃b⁹ oꝝ
calũniantib⁹ q̃rit rex eripi? quales sunt iste
calũnie? Dicem⁹ pauca ꝓ re tãta vt ꝓtinus
ad rẽ veniamus quã exponere atq; defẽde
re missi sum⁹ nos hũiles ꝛ devoti eiusdez
regis ambasiatoꝝes. Ecce calũnia dicentiũ
etiã ĩ h̃ ꝯcilio /quã auribus his accepi Quid
q̃ritis? Rex vester nõ fecit iudiciũ ꝛ iusticiam sup nece luctuosissima vnici fratris sui
quã vel dissimulauit vl' indulsit. Lalũniã
tur ex aduerso pl'imi dicẽtes. Rex vtiq; iu
stificatõez mortẽ illi⁹ nõ iuste dãnari fecit
vel pmisit. quã mortẽ ñ reꝓbare ꝛ apꝓ
bare debuerat. auditis calũnias q̃quauer
sũ dextroꝝsũ et sinistroꝝsũ q̃s quõ dissolue
mus Attendite p̃res oꝝthodoxi. allegatuz
nup hic audistis. ꝛ in epl'a dñice currentis
scriptũ ẽ. Seq̃mini inq̃t vestigia ei⁹ /q̃ pec
catũ nõ fecit. ꝛ hic ẽ christ⁹ ihesus quẽ inue/
nimus ꝓpas iniurias eq̃nimit' indulsisse.
q̃ cũ malediceret (sicut subdit petr⁹) nõ ma
ledicebat. cũ pateret nõ cõminabat. Jpm
ꝙ p̃ris sui dei diuinecq; legis sue ꝙtuelias
acriter repulisse legim⁹ semp. adeo q; referẽ
te marco dictũ est qñq; ꝺ eo ꝓpter feruoꝝẽ
defendende legis dei. qm̃ in furoꝝẽ versus
est. Notat ista Chrisꝛ. sup illud Mat. Va
de retro sathanas. vbi nos inculpat q; mi/
tes in iiurijs dei sum⁹. acres ꝙ ꝛ implaca
biles imo crudeles in nr̃is vindicãdis in
uenimur. Nõ sic moyses /q̃ mãsuetissimus
existẽs olim q̃ erãt in terra /mira seueritate
ꝑuaricatoꝝes legis diuĩe vĩdicare curauit
Rex igit xp̃ianissim⁹ ꝛ ꝙ mãsuetissim⁹ at
q; totus amabil' seq̃ndo vestigia ei⁹ q̃ pec
catũ nõ fecit /pnus fuit ac ĩdulgentissim⁹
in psonalib⁹ iiurijs /sicut ꝛ fuerat ipe frater
suus quo iubẽte nẽo vnq; vita ꝑuatus est
Recogitat idẽ rex velut ad se dictũ /q; reges
isr'l clemẽtes sunt. Et illud salomõis. Mi
sericordia et veritas custodiũt regẽ /ꝛ clemen
tia roborat thron⁹ ei⁹. Quãobrẽ sicut tra/
dit in his patẽtib⁹ lr̃is misericordia ĩ eo sup
exaltauit iudiciũ. dũ ꝺ fr̃is amãtissimi ne/
ce vindictã nõ accepit. Atꝙ dũ ad iniuri
as diuĩe legis ac fidei /dũ in adulteratoẽm
sacrilegã verbi dei ꝓcessum ẽ. ipe nulla rõe
potuit hactenus ĩduci vt dissimulãter eaſ
ferret. apꝓbãdo iustificatoẽm sceleratazq;
hereticalẽ et impiã hui⁹ execrãde necis te/
nuit misericordiã in p̃mo /veritatẽ in altero
custodiuit. ¶ Accipite p̃res conscpti mẽo Q
riter quẽ ad modũ collaudauit et gr̃as egit
ipe rex huic sacro cõcilio /q; hãc assertõem
Quib⁹ tyrãnis ꝛẽ. dãnauerat vt hereticaz.
Que q̃dem assertio sic̃ referũt p̃dicte lr̃e in
uenta ẽ ex testimonio fidedigno sufficiẽter
ꝙtineri in dãnata ꝓpositõe defuncti Da.
Jo. parui. q̃ iustificare mortẽ banc nititur
horribilẽ. Et ecce testimoniũ. xvi. mgr̃oꝝ
in theologia in his lr̃is q̃les sunt apud iu
dices. Lectura ꝙ tã istaq; q̃ aliaq; lr̃arum
atq; scedularũ placeat vt refuet in finem.
ne fiat interim nr̃a veluti cicatricosa nar/
ratio. ¶ Porro licz habeat quitas mea h̃ lo
co p̃res celebrimi /gndem ꝛ multã aduer/
sus calũniãtes me rñdẽdi materiã nihilo/
minus puder me ꝛ pudere ꝺz q̃ sũ puluis ꝛ
cinis si nõ ad imitatõem xp̃i capitis nr̃i. si

nõ exemplo christianissimi regꝭ vt ꝑferk. si nõ ad publicã huiꝰ sacri ꝯcilij iussionem. quãqꝫ velut e celo sonantẽ libẽs accipio. si nõ inquã nũc agam dissimulãter circa ꝓ prias iniurias/q̃rinꝰ illas dei ac fidei mo rosius et eo efficaciꝰ q̃ patientiꝰ possim ꝓ sequ̇. Decreui ꝓterea nõ ĩsistere circa relatio nẽ eorũ q̃ sunt in facto. de qbꝫ cõstare pote rit ꝛ potest qs vera vel falsa dixerit ĩ ꝑspe ctu tã sacri cõcilij. Nã conari oĩa falsa re fellere. ꝛ mordẽtes remordere. ꝓtẽtio potꝰ canina ẽ. mliebris, pcax ꝛ ĩdigna q̃ grauitas xp̃iana. Xp̃s iã dixi ꝛ repeto/cũ maledicereꝯ non maledicebat/cũ pateretꝯ nõ cõ minabaꝯ. vbi satis qd sequ̇mur admonuit legi/q̃ dixit. ꝟba iniq̃ꝫ p̃ualuerĩt sup nos. Sequiꝯ fructꝰ. ꝛ ĩpietatibꝫ nr̃is tu ꝓpicia beris. Fructꝰ plãe salubris ꝛ vberrimꝰ fu it ni fallor rex dauid cuiꝰ hec ꝟba sũt q̃ cuz maledicereꝯ a semey dixit ad abysai volẽtẽ euz ꝑfodere. Dimitte vt maledicat mihi si forte reddat mihi dñs bonũ ꝓ maledictõe hodierna. Porro si quẽ ꝟbis ꝓstringã/pu sillus vel magnũ/neqꝫ eĩ glorior me pfectũ esse q̃lẽ iacob loquiꝯ dicẽs. q̃ ꝟbo nõ offendit ꝟ pfectꝰ ẽ vir. veniã supplex peto. Deniqꝫ q̃li zelo vel intẽtõe materiã hãc fi dei/castissima mẽtis ĩtegritate tractãdã ꝓ secutꝰ vsqꝫ mõ fuerĩ/scis o corditꝰ deꝰ ispec tor/testioniũ mihi ꝓhibente ꝓscia q̃ nihil mihi ꝓscius suz aliud intẽdisse ꝓncipaliter deliberato ꝛ recollecto ĩ se aĩo nisi dilectõez ꝛ emẽdatõez hoiuz/cũ odio ꝛ extirpatõne vicioꝝ ꝛ erroꝝ. etiã vsqꝫ ad certa discrimĩa corꝑis ꝛ vite. Hoc odiũ hẽbat q̃ dixit. pfecto odio oderã illos. Glo. pfectũ odiũ ẽ di ligere naturã vel pson̄ã/culpaz odisse. Sz q̃d sequiꝯ inimici facti sunt mihi. ꝓpterea si tale mihi ꝓtigerit ãmirari nõ debeo. Ue tus eĩ ꝛ tritũ vulgo ꝓuerbiuz ẽ. Ueritas odiũ parit. q̃ ꝛ si nihil mihi ꝓsciꝰ sũ/nihilo minꝰ ꝓclamo tremẽs ꝛ pauidꝰ cũ apl'o. q̃ nõ ĩ ꝟ iustificatꝰ suz. Nã q̃ me iudicat dñs est/dñs ille magnꝰ ꝛ tribul' añ cuiꝰ tribũal stabimꝰ oẽs. Illic apte videbiꝯ q̃ qs zelo q̃ sinceritate ꝛ simplicitate/fidẽ ac legẽ suam ꝟuauerit/defẽderit/ꝛ ꝓ ea certauerit. Felix q̃ tũc dicere poterit ex vero corde. Feci iu diciũ ꝛ iustitiã. Felix q̃ imitatꝰ fuerit mõ q̃ ꝓdixim⁹ xp̃m /ꝓpas tolerãdo ꝛ diuĩas absq̃ vlla miseratiõe ĩiurias ꝑsequẽdo. Felix deniqꝫ cui ꝓ zelo domus dei dici potuerit. Iste sctũs ꝓ o lege dei sui certauit vsqꝫ ad mortẽ. ꝛ a ꝟbis ĩpioꝝ nõ timuit. fundatus eĩ erat sup firmã petraz. ¶ His itaqꝫ ꝓ R cutis liberatꝰ videor ab onerosissima ĩutili ꝛ forte ꝓbrosa ꝓtentõe rñdẽdi pũctualiter vel articulati ad oĩa q̃ sũt in facto circa ꝓ cessum reuerẽdi ꝑris epi Parisien̄. ꝛ inq̃si tores heretice ꝑuitatis in toto regno fran cie/q̃ ꝓcessus si sit in hac ciuitate Cõstañ. postulamꝰ atqꝫ requirimꝰ q̃ ponaꝯ in mani bus ꝯcilij. ꝓstãter affirmo salua cuiuscũqꝫ reuerẽtia ꝛ honore/q̃ aliꝯ ꝓdie multa dice banꝯ q̃ hẽat in se verus ꝓcessus. q̃lẽauten ticatũ speramꝰ in breui recipe. Proinde q̃ ad ꝓcessus alios ꝟ hitos/intẽdimus duz postulatos iudices habuerimꝰ copiã pete re ac deĩde ꝓcedere. ꝛ causã instruere ꝓ pte xp̃ianissimi regis/put rõnis ordo postula bit. ꝛ cũ oĩuz debita celeritate/q̃ ꝓcrastina tiones nõ q̃rimꝰ/sz qđ iustũ est q̃rimꝰ iuste fieri. qđ iustũ ẽ (inq̃t lex) iuste exeq̃ris. Credite q̃ talis obinde fuit ad deũ depcatio ꝑ missa. Deꝰ iudiciũ tuũ regi da. Uerũ sub misimus ex ꝑsona regis ciusdẽ. Feci iudi ciũ et iustitiã/nõ tradas me calũniãtibus me. Illis itidẽ addidimꝰ. Redime me a ca lũnĩs hominum vt custodiã mãdata tua ¶ Supsũt itaqꝫ plimi scõaz fouẽtes calũ niã/vt interim de ꝓma sileamꝰ. cuiꝰ impu gnatio lr̃is istis iserit. Hec ẽ calũnia sicut audiuit cetus iste sctissimꝰ q̃ ꝓpositõz de fendentẽ Da. Joh̃. parui/et assertões no uẽ excerptas ab ipa/rex idẽ christianissimꝰ nõ recte dãnari ꝓ ordinarios iudices fidei fecit/ꝓmisit vl' approbauit. Que q̃dẽ ꝓ positio iustificare nitiꝯ mortẽ fratris sui/iu bente dño duce burgũdie ꝓ alios inflictã. Qua sup re ꝓq̃riꝯ ipe rex in his patẽtibꝫ lit teris. Testor attamẽ deuz in ꝓmis/me nõ leto ea sed mesto ore recitaturũ q̃ continẽt. nisi q̃ ita fieri defensio cause regꝭ /imo ca tholice ꝟitatis et fidei nũc impellit. Pro testor igiꝯ q̃ nõ ad iniuriã cuiuscũqꝫ. nõ ĩ causam criminalẽ vl' psonalẽ recẽsebo vnã psentiũ lr̃aꝝ pticulã/q̃ sic habeꝯ ex ꝑsona re gis /subinde inq̃t. Quid iniusti⁹ iustifica tõe crimis? et tal' criminis in q̃ qđ laude mus. qđ remunerem⁹ ꝓpẽdite. Nũq̃d au torẽ laudabim⁹? sed in eo defuit iudicialis autoritas. et regiã nr̃am spernẽs. inualidã q̃ ꝓdicans/et enormiꝯ ledens vsurpauit. tot abutẽs bñficijs /tot necessitudiĩbꝫ qbꝫ maiestati nr̃e etiã ipo iacrãte teneꝯ obnoxi⁹? Nunq̃d mĩstros laudabim⁹? Sed corꝰz

impietate ꝓditõne vecordia crudelitate seuicia cupiditate nihil execrabili⁹ fedius terius excogitari põt. Nunq̃d facti modũ laudabim⁹? Sed hic ꝑ ꝑmeditatas diu ĩ sidias/ꝑ confederatõem pluriũ/ꝑ simulatões blãdas/ꝑ mille amicicias signa fallacia/ad subitũ fraterni regũq̃ sanguis exitiũ tanq̃ de bestia ꝓcessum ẽ. ꝛ ꝟ hora tenebrarũ. et in tali ciuitate vbi securitas plebeis etiam ꝛ aduenis esse debuerat. Nunq̃d opis ratõnem et causas laudabimus? Et nihil ibi ꝓbabile prius/nihil posteriꝰ ĩductũ est ꝑ testimonio/q̃ tali notorie cõstet qualẽ ẽm leges diuias et ciuiles cẽ necesse ẽ. vbi vilissim⁹ etiã homo rite vita ꝑuak. Qualis nempe lex nõ ꝑmonitũ/nõ auditũ/nõ conuictũ/morte dãnauerit. sic̃ ait Nicodem⁹. sicut et a festo notatũ est. Nunq̃d tandẽ facinoris hui⁹ euentũ laudabimus ꝛ remuneratõe dotabim⁹? Sz obide florentissimũ istud ꝑdem regnũ nostr̃ iaz ꝑ septenniũ tot calamitatib⁹ infandis attritũ ẽ. tantũ in eo sanguinis hũani fusũ fuit

S vt estimatõem omnẽ effugiat. ¶ Hic plane est verus casus pres eq̃ssimi atq̃ sapiẽtissimi. hic est casus cũ acuto/ breuis ſz vali de reꝓbatõnis/telo posit⁹ autẽtice. Quo cognito q̃d adhuc egem⁹ testib⁹. q̃d amba gib⁹ verboꝝ. q̃d circũitõibus friuol' euasionũ frustra niti necesse ẽ. vbi mortẽ hanc comitate sunt lesa maiestas regia. assismorũ crudelitas impia. iuramentoꝝ violatio fallax ꝛ blãda. legũ omniũ diuĩe naturalis et hũane ꝓuaricatio notoria. deniq̃ regni toti⁹ infanda calamitas ꝛ feda. ¶ Nihilominus o mores. o tpa sunt etiã in ꝟ sacro concilio/q̃ tales circũstantiaꝝ notas vl' ñ aduertentes vl' nesciẽtes vel dissimulãtes (negari q̃ppe non ꝑñt) calũnias struere nõ cessant aduersus dãnatiõem reꝓbissime iustificatõis hui⁹ latã. ¶ Calũnia ꝓma. Calũniant̃ aliqui ꝓmo dicẽtes assertões istas assertore caruisse. nec ex ꝺ sequnti veniunt iudicio fidei reꝓbãde. Sz rñdemus ꝓmo q̃ in erroꝝ dãnatõe nõ oportz asserto rẽ dari. vbi notoriũ est ꝛ patens scãdalum ex doctrina tali. Et vtinã nec haberent nec habuissent hmõi assertões assertorẽ/ſz habuisse ꝓcessus indicat. ꝛ nũc plurimos habere in ꝟ sacro concilio aduersaz nõ pudet partẽ gl'iari. Et qua factũ est vt a loco ꝟ sancto et celebri vnde ꝟitatis elucidatio speraba̅ inde ꝓch dolor falsitaſ tenebre depsiores ꝑ populũ christianũ reſpse sint. Dedit occasionẽ decretũ publicatõis votoꝝ seu deliberationũ ꝓusq̃ examinarẽt̃ ĩ magistros. ꝛ ꝓferrent̃ adinuicẽ cause/rõnesq̃ dicẽdi. Quib⁹ aspectſ ꝛ libratis/ꝑs aduersa nihil ꝓbabilitaſ/nihil solidi fundamẽti nullũ deniq̃ robur auctatis ꝓpta fuiſſz habuisse. Et ꝟ ꝑspicue videbit̃ dño ꝓpicio. ſz egre ferim⁹ q̃ nõ citius atq̃ ꝓus. ¶ Calũnia ſcda Calumniant̃ alij ſcdo q̃ assertões iste sunt infidelit̃ ꝛ ꝓperã ꝓfato mgro Johi parui ꝑ emulos attribute. Mõstrãt hẽ regis ꝟriũ. qđ monstrabit̃ in ꝓcessu. ex ipa ꝓpositõis ĩspectõe liq̃fit quã ꝟ examinandã et damnãdã iudicialit̃ offerim⁹. Hec illa ẽ vel simil' quã in camera sua se ꝑsente partim ꝓnũciauit. partim ꝓnunciari fecit multis trãscribentib⁹ idẽ Johes pui. q̃ et postmodũ ꝑ exẽplaria multa venditõi publice fuit exposita. Ueritas ẽ nec negamus/q̃ de conclusiõe finali ꝓpositõis isti⁹ sceleratissime. q̃ ꝓclusio est dñi duc̃ Burgũdie. sicut asseruit sepe et loq̃tur singulariter de ipo q̃ in nullo culpari debz dũ fec̃ interfici ducẽ aurelianen̄. sũpte sunt quiq̃ sex septem assertões nõ ꝓprius dolo malo vel ad ꝟitatis ĩmutationẽ. sed vt honor ipsius ducis burgũdie q̃stũ fieri potuerat celãdo nomẽ ei⁹ seruarẽt̃. Quale est igit̃ ea q̃ in obseq̃um facta sũt ĩ maleficiũ retoꝝq̃? Porro non sec⁹ euenit in ꝟ ꝓcilio dũ assertiones absq̃ asserẽtis noie nũciate sũt/qđ versũ vidim⁹ in grãde ꝑiudiciũ cause fidei ꝛ catholice ꝟitatis. q̃ nõ ita potuit ĩtelligẽtia dictoꝝ ex causis assumi dicẽdi. ¶ Calũ T nia. iij. Sequit̃ alioꝝ calũnia tercia idez dicẽtiũ qđ ꝓtores/ſz ex alio capite. Cõtendũt eñ mgr̃m Johez parui ꝟitates octo ꝑ sua maiore ꝓposuisse/ q̃ ab ipis assertionib⁹ pl'imũ sũt dissil'es. Et ꝟ o calũnia tal' ñ releuat in aliq̃/ſz aggũat ꝛ gladio ꝓpo facientẽ iugulat. Prio qm̃ ꝑtẽse ꝟitates iste q̃daz repiunt̃ in fide ꝛ moribꝫ erronee/ vt tercia q̃rta sexta ꝛ septia. Et lie vel falſe vl' iniurio se/scãdalose ꝛ piaꝝ auriũ offensiue/ imo et sacrilege si examiatio debita fiat. Fatemur pide assertões istas nonẽ ñ cẽ totalit̃ extractas ex ꝑtẽsis octo ꝟitatib⁹. q̃ ex ꝓclusiõe ꝓncipali tres vt ꝑmittit̃ sũpte sunt. reliq̃s ꝟo cũ pl'ib⁹ alijs ꝓtinẽt articli q̃ttuor hac illac sparsiz ĩducti ꝑ maiore cũ suis ꝓbationib⁹. Quis ꝑterea nescit potuisse ꝓpositiones pl'es ꝛ varias sc̃ptas fuisse ꝑ eadẽ cõ

clusione iustificãda/imo ꝛ sic actũ esse bis aut ter forsitã inuenick testionio fide digno. ¶ Fuit ãt vna variatiõis occasio/ꝓpositio facta Parisi⁹ in castro lupare ꝓ pte dñe tũc ducisse Aurelianen̄.ad ipugnatõnez p̄fate ꝓpositõis Johis parui.ita q̄ nõ ē vez salua pace dicẽtis/q̄ illa sua ꝓpositio nõ fuerit ipo viuẽte quõlibet ipugnata. Cur aũt nõ dãnata iudicialik fuerit/plima dici possent/sz amica breuitas ꝛ loquẽdi sobrietas nõ patik. Notũ ē illõ Ciceronis. Inter arma silent leges/q̄ audit itelligat. ¶ Deniq; hãc cũ poꝛib⁹ calũniã/vnũ ꝑbũ dissoluit. q̄ nihil actũ est/nihil ꝓcessum iudicialik ꝑsonã aliquã.sz dũtaxat ꝑ q̄ternũ istũ ꝛ alios sil'is tenoꝛis.dãnãdo doctrinã in eis pstiferã/cũ assertiõib⁹ istis nouẽ/ꝛ alijs illic positis.q̄sq̄s autoꝛ vel non autoꝛ extiterit. ¶ Calũnia.iiij. Sequik alioz calũnia q̄rta. Ueritatẽ inquiũt hñt assertões iste spãliter ꝓma ꝓncipalis/ꝛ ℔ in casu diuine reuelatõis. Sz facilis ērũsio dicere/doce me de reuelatõe. Hã absurdũ ꝛ blaphemie ꝓximũ est detoꝛq̄re diuinã reuelatiõez passim in cassib⁹ assertiõis illius. Bullas e cel' sup hoc nõ recepim⁹/sz in opposituz scꝑturas de cel' habem⁹ autenticas. ¶ Calũnia.v. Ueniamus ad alterã calũniã q̄ntã. Assertiones iste(dicũt multi)vere sunt in casu incuitabilis necessitatis. Hic ē ꝓncipalis locus refugij ptis aduerse/delitescũt in ℔ antro subdole ꝛ oberrãtes ratiocinationũ vulpecule. Docuit ℔ lectura q̄ternoz ꝛ allegationũ fulcire conantiũ ptẽ istã. In loco ℔ publice sessionis quincunk/ꝛ ℔ p inspectionẽ oĩuz fere scedulaz/rõcinantiũ p verificatõe hmõi assertionũ. ¶ At ꝙo credite patres oꝛthodoxi.defecerũt scrutãtes scrutinio/ꝛ meditati sunt inania. Repetemus ℔ pauca p plimis q̄ aduersus calũniã istã ꝛ allegata ꝛ scꝑta sunt. Sũt nimiq; assertões iste ꝑter octauã vniuersalik posite/neq; ad casuz ineuitabil' necessitatis coartate/imo poti⁹ excluse/q̄ casu etiã ieuitabil' necitatis negarem⁹ eas ex forma loquẽdi veras esse q̄.ſ.meritoꝛiũ esset nedũ occidere sz occidi facere p insidias ꝛ villane sine diffamatiõe ꝛc. ¶ Omissa ꝙo ꝓtentiõe sup ℔ ꝓstat vt ꝓdiximus assertiões istas octo sumẽdas eẽ p vniuersalib⁹ ex q̄druplici radice. Primo ex vsu cõi ꝛ vulgaris acceptõis. Scõo ex forma sue locutõis. Tercio ex mõ syllogisticeapplicatõis. Et q̄rto ex theologicis sermonib⁹ ac moralib⁹ regul'in quib⁹ indefinita ꝓ vniuersali solet poni .declamatões omittere fastidiũ timoꝛ cogit. nã in prima multiplex distributõis signũ ponik dũ ait Licitũ est vnicuiq; subdito ꝛc̄. Sed ꝛ q̄ꝛta palã est vniuersal' dicẽs q̄ q̄libet tyrãn⁹ debet interfici p insidias ꝛc̄. Poꝛro q̄d dicemus de nona q̄ sic habz. In casu socialitatis/iuramẽti ꝓmissiõis seu ꝓfederatõis factarũ ab vno milite ad alteꝝ q̄cũq; modo id fiat aut fieri possit. Si ꝓtigat q̄ istõ ꝑtatur in pĩudiciũ vni⁹ ꝓmittẽtiũ aut cõfederatoꝛũ/sponse sue aut suoꝛũ liberoꝛũ. ipe de nullo tenek eas obſuare. Ꝺro quid vniuersali⁹ ac ꝓinde q̄d absurdi⁹. q̄d falsius/q̄d dementi⁹ dici ꝑt? Sed nõ minus inepta ē defensio qua dicunt alig/istã ideo verã esse/quia pĩudiciũ capik tm̃mõ ꝓ pĩudicio aĩe.qõ est peccatũ moꝛtale vl' veniale. Alt ꝙo forma ꝓpositõis vulpeculã hãc intimit.qm̃ hõ ñ iurat in pĩudiciũ aĩe vꝛoris sue vel liberoꝝ. Cõfutak ꝛ ex ꝓmũi mõloq̄ndi apud vulg⁹/apud iuristas et iudices. Uñ ꝛ Papias dicit pĩudiciũ eẽ impedimẽtũ ĩ causa. Rursus eq̄ turpis et friuola est fuga/dicẽdo q̄ pĩudiciũ analogice dik de pĩudicio spũali ꝛ tpali. Postrẽo etiã vbi pĩudiciũ concederek nõ posse dici nisi de pĩudicio aĩe qõ essz cõtrasus. Uerũtamẽ hõ ꝓ confuatiõe iuramẽti deberet huiusmodi pĩudiciũ nõ q̄dez facere sz ab alio factũ pati/ꝓ ꝛfuatõe iuramẽti.ptz in iuramẽtis p metũ extoꝛtis. ¶ Quanta est igik o salutifer xp̃e scandali materia aduersus ℔ conciliũ ꝛ constituẽtes ip̃m/bonos et graues ſratissimos et pitissimos vtroq; iure. q̄ iã p vndecim mẽses vel eo circa ventilari visa ē hec doctrina tã patenk hereticalis imo et sacrilega. tanq; de ꝓpositõe dubitabili vel opinabili/aut forsitan vera q̄ secularibus illſratis nedũ christianis sed ꝛ iudeis/paganis et barbaris debz esse notissima.put in his patentib⁹ lſris rex poꝛauit. ¶ Haberet hoc loco parnitas mea iustissimã inuehendi causam aduersus famosos q̄sdam libellos innitẽtes sup ℔ casu ineuitabil' necessitatis/qui traditi sunt p ꝓmuz ex iudicib⁹ in iudicio.ꝛ ptinus data copia est habere volentib⁹. In quib⁹ q̄t atroces iniurie dicank aduersus ℔ conciliũ sup cõdẽnatõe erroꝝ aduersus christianissimũ regẽ francoꝝ/ꝛ enormik sup̃ modũ aduersus ꝑfulgidũ illud iubar eccl'ie Parisienk

vniuersitatē. demū ꝫ psonas diuerse digni tat⁹ ⁊ gd⁹ / recogitare nedū legere. prius hor ror est. Quib⁹ tñ addita ē hec iniuria / q̄ re spondēdi loc⁹ negat⁹ ē vel nō datus. Illic autor int̄ cetera cadit in foueā quā fecit dū damnat et irridet ignorātiā logice apd il lum q̄ conseq̄ntiā ista facit. Cōtradictoria isti⁹. licitū est vnicuiq; tē. ē vera. g̃ ipa fal sa. p legē contradictoriaꝝ q̄ nulla melior ē ꝓseq̄ntia. Nulla ꝙ fallacior illa quā ipe fa cit ex aduerso saltē implicite dū arguit sic. Uerū est in aliquo casu possibili / vtputa i euitabil' necessitatis / q̄ licz occidere tyrānū g̃ licitū est vnicuiq; tē. Nam oppositū cō seq̄ntis stat cū añcedente in casib⁹ plimis centū vel mille. Sz hec interim modestie ⁊ breuitatis zel⁹ ꝓtereat. ¶ Calūnia. vi.

Ueniamus ad sextā calūniā dicentiū q̄ as sertōes iste sunt sat⁹ exponibiles ad aliquē sensuz vez. Rñdemus negatiue si iuxta re gulā hilarij ꝓallegatā / et i scedula fratrum mendicātiū posita ꝑspicue ꝑ nr̄o ꝓposito intelligentia dictoꝝ ex cauk assumak dicē di. ꝓbinando. s. conclusiōem cū p̄missis / ⁊ p̄missas cū ꝓbatōib⁹ ad inuicē. Cetez et si verū esset id quod allegak de exponibilita te ad aliquē sensum verū. nihilomin⁹ ꝓpt casus lōge plures falsissimos ⁊ notorie scā dalosos redderent ꝓdēnande. vt al's in q̄ dam fm̄one ⁊ in sceduk q̄ legent deductū ē. ¶ Calūnia. vij. Rñdemus alteri calūnie q̄ a ꝟitate vacua ꝑ numerositatē conak eui cere. dicens assertōes istas plures hr̄e de fensores q̄s oppugnatores. sunt idcirco ve re vl' saltē opinabiles. O fallacissima ⁊ he reticis atq; erroribꝫ fauens calūnia. Non inseq̄ris (inq̄t lex) multitudinē ad faciēdū malū. quare q; stultoꝝ ⁊ etiā maloꝝ infini tus est numer⁹. Nihilomin⁹ si ad numerū ⁊ meritū placeat attēdere. nō dubitam⁹ ml̄ to plures atq; g̃uioris autoritatis nos ha bere tam in h̄ sacro concilio q̄s alibi. attēto q̄ pl'es magistri p̄ktim secl'ares nondū de derunt deliberatōes suas vt intellexim⁹. si cut illi ꝺ inclyta natōe anglicana / put ferk. q̄s tñ vidimus strēnuos et idustrios pu giles aduersus hereticā ꝓuitatē absq; vlla acceptōe psonaꝝ. vel patrie etiā ꝓpe. Attē to p̄terea modo deliberādi / quē fecerūt fra tres mēdicātes de q̄ttuor ordinib⁹ q̄ sūt il li faciētes hūc numerū. Putamus enī nō esse cū eis duos mg̃ros ī theologia secula res / vel si veniant ad ternariū totū ē. Attē to rursus ml'tas cē causas extrīsecas q̄ mo uerunt aut mouisse p̄sumunt̄ p̄dictos fr̄es ad ita deliberādū in modū cuiusdā cōuen ticuli / ne dicam⁹ ꝓspiratōis. qualis sit ipo rum habitudo ad vniuersitatē parisiensez plures norūt. Sed hoc reserare dimitten tes offendicli formidine. dicim⁹ ad excusa tōem multoꝝ / q̄ in formatōe plenaria ca ruerūt ⁊ ī iure et in facto ex quo ius oritur. Quid igit̄ mirādū si ad pauca aspiciētes de facili enūciauerūt. quib⁹ si collatiōi mu tue maioꝝ ad inuicē / et cū eis interesse da tū fuisset. quēad modū tāta ⁊ tā diuina q̄n ta est instātia a dñis cōmissarijs in causis fidei. existimare nō possum⁹ q̄n mutassent vota sua. ¶ Rursus attendēdū ē q̄ materia ꝑsens nō est sic appropata theologis quin ꝓueniat dñis canonistis ⁊ legistis apd q̄s materia p̄ceptoꝝ decalogi ꝑ applicati onē eoꝝ faciendā ad iudicia / particulari⁹ ⁊ exq̄sitius enucleata ē q̄s apud theologos Quales plimi sunt q̄ canōes iura ⁊ leges ⁊ si speculatiue studuerūt. ad praxim tamē opis iudicialis nequaq̄s traduxerūt Erūt igit̄ tales / imo et laici prudentes ⁊ boni iu dicij. mg̃ri insup moralib⁹ eruditi sup eoꝝ deliberatōe q̄d sentiāt ꝓsulendi. ¶ Calūnia ỹ vij. Subiūgam⁹ ꝑ calūnia octaua eoꝝ q̄ dicunt q̄ assertōnes iste iō q; reprobate ac dānate sunt parisius / et hic reprobari q̄ runt̄ / pepererūt infinita scādala ⁊ parient etiā vsq; ad totalē destructōez cōitatis. Fa temur cū xp̄ianissimo rege ac vniuersitate Parisien. sicut ⁊ experientia prochdoloꝝ ni mis edocuit / q̄ assertōes iste ⁊ ꝓpositio cō tinēs ea dederūt infinita scādala / sz q̄ ex re probatōe ⁊ damnatōe sua scādalū tā mul tiplex datū sit / vel negamus oīno vel dici mus q̄ scādalizati ꝑ hmōi ꝓdemnatiōes / nedū nō habuerūt causam rōnabilē scāda li. sz ex h̄ reddūt se ac de scādalo in fide ⁊ de bonis moribꝫ / imo ⁊ de ꝑtinacia multipli citer ac vehemēter suspectos. Uideāt igit̄ qui retoꝝquēt iniurias q̄ ꝓtigerūt ⁊ calami tates ad reprobatōnez huius pestifere do ctrine / ne dū alios culpare satagūt assentiē tes dānatōi. ipi assentiētes icidāt in foueā ⁊ laqueū inextricabilē nō solū heretice p̄ui tatis ⁊ fautorie / homicidioꝝ / p̄iurioꝝ / ac ī sidiaꝝ / ac seditionū sine nūero. sz in ꝑtina cē obstinatōis dānabilē / ⁊ vix egressibilez labyrinthū se detrudāt / ac detrusos mani festēt. Neq; em̄ cetior est errantiū ꝑtinacia

q̃ si ob veritatis publicatõez/vel dãnatiõnẽ erroꝛis notoꝛij guerras moueat ꝯs/seditiões ꝛ bella.aut mouẽtibꝫ pinde faueat atqꝫ psentiat/sz in his pnũc insistere nõ est nostruz. ¶Calũnia.ix. Supaddit nona calũnia dicentium assertões istas spectare nõ ad iudiciũ fidei/sz ad causam sanguis/ ꝛ qꝛ pcernũt pcepta decalogi/q̃ idcirco ad fidẽ nõ ptinẽt/qꝛ ptinẽt euidentiã in lumine naturali. Cõcedamus in pmis q̃ homicidiũ in se psideratũ spectat ad causam sanguinis criminalẽ. Sz homicidij iustificatio pserti p ius diuinũ atqꝫ canonicũ/tãqꝫ illud sit licitũ laudabile ꝛ meritoꝛiũ/ptinet vtiqꝫ ad iudiciũ ꝛ iudices fidei. Est em̃ lõge aliud loq̃ de homicidio/aliud de homicidij iustificatõe.sicut aliud ẽ furtũ.aliud ẽ furti approbatio. Poꝛro dñs addit hec calũnia pcepta decalogi nõ esse de fide etiam ppꝛie dicta.fallit et fallit sic̃ alibi pspicua ꝛ irrefragabili rõe mõstratũ ẽ. Edocuit ꝫ tituli formatio obinde pueniẽs vt ferꝝ/dñs q̃sitũ ẽ vtrũ he nouẽ assertões sint fidei iudicio reprobãde/sz ꝫ fieri pcurans incidit in foueã quã fecit. ¶Calũnia.x. Subinferꝝ tandẽ vltima pnũc calũnia q̃ me pariter cũ rege q̃rit inuoluere/ tanqꝫ aliq̃d execrabile cõmiserim. Ecce inquiũt/iste xp̃ianissimũ regẽ exponit discrimini turpis note erroꝛis vel hereſis in causa quã nõ voluit nec vult assumere. ¶Dic ñdeo pmo q̃ neqꝫ regẽ neqꝫ pꝛudentissimũ psiliũ suũ totum/neqꝫ vniuersitates/neqꝫ pl̃atos/neqꝫ cleꝛ sui regni/ita in mãu mea teneo.q̃ eos sufficiã vel debeã phibere a defensiõe cause fidei/neqꝫ certe volo. Ob ꝫ em̃ rex dicit xp̃ianissim⁹ velut antonomatice/qꝛ fidẽ ptegit ꝛ defendit. ¶Dico scdo/q̃ añqꝫ reꝛe nuret hic in causam.assumpsi mihi causam ipaz mõ q̃ decebat theologũ.a q̃ mõ neqꝫ discessi/neqꝫ discedo/neqꝫ discedã deo mihi ppicio/sicut repiri debet in actis me ita ñdisse. Erat mod⁹ pcedẽdi p denũciatõz euangelicã/ꝫ doctrinã erroneam in fide ꝛ moꝛibꝫ ac mltiplicit scandalosam. ¶Dico tercio q̃ dñs sensi pmissarios in caus fidei alit intẽdere.qꝛ citabãt me vt irẽ diuionẽ. ꝛ tut⁹ mihi foꝛte fuisset ire in babylonem. qꝛ insup nihil intendebã pcedere ꝫ psonaz qualẽcũqꝫ nec p strepitũ ꝛ figurã iudicij interrogatus si facerẽ meã partẽ/ñdi q̃ huiusmodi denunciatõem ꝫ psonã neqꝫ feceꝛã neqꝫ faciebã.et retribuat de⁹ ī bonũ illis q̃ ptra satagentes opposituz/q̃bꝫ ignoscat deus meam innocentiam ꝛ simplicitatem reuelauerũt hoc memoꝛi gratoqꝫ mẽte retineo. ¶Dico quarto q̃ si materia stetisset in puris terminis theologicis/ tractando eam stilo theologico qualis pdescriptus est.ita q̃ de interesse personali cuiuscunqꝫ persone nequaqꝫ fuisset actum/ non opus fuisset introducere regi autoꝛitatẽ. Nũc autẽ dñs res tractata ẽ ꝛ tractat p aduocatos ꝛ pcuratoꝛes et notarios.et p strepitũ et figurã iudicij sensit aduersa ps/credite sensimus ꝛ nos/q̃ diuitibꝫ et diuitijs op⁹ erat Et ecce lr̃as instructõis missas p ptẽ aduersam ex ꝫ loco in burgundiã/q̃ satis ꝫ indicant/sz eas ppalare iussio sacri hui⁹ concilij cũ ppositi modestia nõ pmittit. Dic ꝫo iuridic⁹ pcedendi mod⁹/qualis prędictus ẽ/ml̃tos exterruit/ne manifestas hereses hic dogmatizatas et notoꝛie pdicatas vellẽt vl̃ auderẽt denũciare iudicibꝫ. Quis aũt sit stilus in hac fidei matia p̃ticandi scedula posteri⁹ legẽda docebit. ¶Cõcludẽdo tãdẽ ꝛ pstãter affirmo/me firmit̃ credere et nullaten⁹ dubitare q̃ hec doctria ppositõis defendentz mgr̃m Joh̃em parui cũ suis assertõibꝫ sicut inuẽta ꝛ in isto codice ptinet̃ ẽ erronea ī fide et moꝛibꝫ ac ml̃tipliciter scandalosa. Q, si fuerit aliq̃s vel aliq̃ ẽntũcũqꝫ ml̃tiplices volentes christi anissimũ regẽ calũniari/ q̃ nõ fecerit ī hac pte iudiciũ et iusticiã/credẽdo ꝛ credi mãdando sicut mõ dicim⁹/ꝛsicut opatus est/ ego nedũ noie regi xp̃ianissimi/sz etiã ꝓpꝛio noie pstituo me partẽ defendẽtẽ ad penã taliõis/p me ꝛ mihi adherere volẽtibꝫ in hac pte/et coꝛã ꝫ sacrosctõ et vniuersali pcilio/dei nutu pgregato. Dico ptẽ defendentẽ.attẽdite qꝛ ptem accusantẽ ꝫ psonã aliquã neqꝫ feci/ neqꝫ facere p nũc nisi q̃d aliud vꝛgeat/dispositi. Nõ enĩ mihi colluctatio ẽ aduersus carnẽ et sanguinẽ sed aduersus pncipes tenebraꝝ harũ ꝛẽ. ¶Faciat igit̃ sil̃ ps aduersa ponat psonã ppam in q̃rela dñi sui.imo certe psilio meo nõ faciat.aut si fecerit pḍescat.absit a me vt gaudeam sup iniq̃tate et nõ pgaudeã veritati. ¶Sed ecce pres oꝛthodoxi/deo iure amabiles/dñs int loq̃ndũ retoꝛqo mẽtis oc̃los ad passumptũ thema q̃ dixim⁹. De⁹ iudiciũ tuũ regi da.rapioꝛ quodãmõ de viuis ad moꝛtuos/dñs id qđ subdit intueoꝛ/ꝛ iusticiã tuã filio regis. Et aĩ aduertite pcor

interim pres bēignissimi/viri misicordie q̄z iusticie oblionē nō accepert. Ad uerti te nūc paulisp ad me auribꝫ vre carnis et oculis. atqz spūalibꝫ oculis et auribꝫ. q̄d filius regis et frater isti⁹ ludouic⁹ iclite memorie duxe olim aurelian. mansuetissim⁹ et benign⁹/elegātis forme/pspicacissime sagacitatis eloq̄ntie singularis ⁊ pene incōparabilis. q̄d inq̄z nūc ipe/imo q̄d sanguis suus clamet ad ℔ sacrū concilīū misicordi pietate pensate/ꝑpatiētes estote ex inata teneritudie misatōis cordialis. reuoluentes vobiscū intra misicordie viscera q̄ clamore/q̄ gemitu/q̄ plāgore q̄rat mō iusticiaz: Nō eq̄dē sic estimo tātūdē p ipa morte nature/qz scit q⁹ mortu⁹ ē qñq̄z morit⁹/qntūp tali mort⁹ mō ꝙq̄rit. q̄z tū ꝓterea p crudelissime necis sue iustificatōe q̄ ē infamie mors altera. mors ꝙtinua. mors indigna/neq̄z minus fugibil' q̄z sit ipa mors nature Nec sic q̄dem infamie mors ciuil'/neduz viuētes iterimit. sz deseuit i mortuos /ñ vnū vl' duos interficit sz posteritatē totā. totuz gen⁹ et affines diro lacerat ignominie telonos tres p̄cipue filios illustres ac ingenuos supstites. q̄z vnus obses alter captiu⁹ detinet in anglia. nō vt ꝓditores q̄dem sz vt regis ac regni fidelissimi defensores ¶O si datū essz his liberis/pupillis orphanis et captiuis astare corā reuerēdissimo ac celeberrimo cetu p̄senti. si fas alloq̄. pl⁹ plāctibus. pl⁹ suspirijs. pl⁹ singultibꝫ. lachrimis ⁊ gemitibꝫ q̄z ore vl' vocibꝫ clamarēt. Date pri. date nobis iusticiā. O si pcūbentes eos ⁊ aduolutos vris sctis pedibꝫ cerneret hi misicordes oc'li vestri. cōcipite q̄/bus iacul' intime ꝙassiōis vulnerarēt pfissima corda vra. qz neq̄z ꝓbis extra ꝓferre. neq̄z itra me p rei magnitudie ꝙphendere sufficio qđ cupio. pficite qđ neq̄o. Ceterū nūq̄d nō obsecro sufficere debuerat patres sapiētissimi atqz misicordissimi nare mortē imaturā talit' inflixisse p̄ri: Tollat ergo mors alta /quā sacrilega ipietate crudel' inferre ac renouare nō cessat tā p̄ri mortuo q̄z supstiti generosissime pli sue/libell⁹ ℔ vere famosissim⁹/vt rex scribit. ꝓe hereticalis scādalosus. hūani federis emul⁹. catholice ꝙdemnat⁹. sceleratissim⁹. vipere⁹. legis decalogi ipugnatiu⁹. q̄n etiā miserami pere untiū aiaz p̄res ac dñi misicordes. illoz vicz nullū loq̄ndo q̄ dānabilit'/ita ꝓfecto est/damnabilit' in ꝓniciē ꝑpe salutis ⁊ alie ne libellū hūc letifez ꝓtinaci aīositate defē dūt ⁊ ꝓuare ꝓtēdūt ne ꝑeat. ¶Et ego nūc i spū lenitatis/i spū sacri ꝓcilij p̄ntis/q̄ ē spūs pacis ⁊ ꝓcordie. spūs caritatis q̄ benigna ē. q̄ nec iflat nec irritat/ querto vocē meā ad vos reuerēde p̄r ac dñe/ dñe attrabatēsis. cū q̄ viri olim familiarit' ⁊ bēigne. Ad vos sil' mgr petre/vice dñi Remēsis ꝓpatriota carissime/q̄s ego diligo i ꝟitate/dilexi ⁊ diligā dño ꝓpicio. Hā q̄ ñ diligit manet i morte. optabil⁹ aūt eēt ꝑdere vitā carnis q̄z i tali viuere morte mentis. Interrogo vos nūc aliq̄. Rñdete ꝑcor. imo tacētibꝫ vobis rñdebo ipe ꝓvob. Hōne diligitis salutē tpale sil' ⁊ spūalē illustrissimi ꝓncipis dñi ducis burgūdie. Diligitis scio. ñ diligitis securitatē iclite posteritatis sue i dñūs hereditādis Diligitis scio. Hūq̄d ꝑterea ñ aniduertis vero iudicio rōis mortē quā loq̄mur p̄uo ꝓsilio ꝑpetratā. q̄lē ⁊ q̄lit' nūq̄z p̄r prudētissim⁹ recolēde mēorie philipp⁹ attēptassz: Puto q⁹ sic aīa aduertis/neq̄z si affuissetis (eratis ei tūc i italia)dedissetis tale ꝓsiliū. ꝺ q̄li dū aliq̄ viuēte p̄re ꝑfato/fuissz aliq̄s ꝟmo habit⁹ p nōnullos. ꝓtinuo camerā exiens/⁊ medicū suū iuenies/mest⁹ ac turbid⁹ clamauit. Btūs vir q̄ nō abijt i ꝓsilio i pioz. Deniq̄z ꝓgnitū ē q⁹ mortē hāc mor vt patefacta ē ⁊ ānotata/sic ipe dñs dux p̄ses exhorruit/detestatusq̄z ē vt diceret dñis ꝺ regio sanguie. Diabol⁹ inq̄t mihi psuasit. Q; si mors iusta fuit/sit iustificatio peioz. sit defensio iustificatōis pessima ꝓns ē Uincat igit' vos ñ ego sz ꝟitas. sz rō sz pietas p salutē aīaz vraz. ⁊ p illā quā vos expauescere ac ffugere ꝓuēit penā errātiū. p illā deniq̄z seueritatē snie q̄ xp̄ianissim⁹ rex frācoz supm⁹ dñs nr cōis/p lras patētes suas/credite dicēti/his oculis vidi/his manibꝫ palpaui eas/dānat hūc libellū tāq̄z iniurioſū regie maiestatis sue/mādatq̄z plecti defendētes illū pena crimini tali debita. q̄ q̄lis sit nō latet vos scio. et hec cohibeat tē palis pena/si nō retrahere sufficit canōica vl' cēna. ¶Tādē egoipe reuertor ad vos patres orthodoxi supplicās petēs ⁊ obtestās p desideriū illud qđ habēt ffuerēdissime ac ꝺo amabiles p̄nitates vre ad salutē aīaz. ad extirpatōz erroz ⁊ correctōez errātiū /si q̄d mouz illa ezechiel' imo ꝺi p ezech. expa uescēda horribil' tuba q̄ peūtiū i errorib⁹ ⁊ petis itonat sāguinē a specl'atore muto req̄rī/tollat p iudicialē hui⁹ sacrosancti ꝓcilij

sententiã libellus iste famosissim⁹ mortifer ꝛ heretical' ꝛ eradaꝯ memoria ei⁹ a populo christiano Ut q̃d etiã mẽbranas occupat. vt q̃d legentes ꝛ audientes sua ꝓtagione fedat inficit ꝓculcatq; ¶Hoc in recessu suo q̃siuit serenissim⁹ rex romanor⁹. Supest scedula patẽs cui sigillũ suũ impssum est. Et q̃d paris⁹ egerit fame vox ꝛsonat Hoc ipm petit. ℔ suadet. ℔ obtestaꝯ christianissimus rex francor⁹. hoc ꝑclarissima parisiẽs vniuersitas/et alij q̃s pl'imi. Hoc nos postremo hũiles sui ambasiatores supplicib⁹ votis exoram⁹/quatin⁹ in ℔ adiutores sitis. dãdo regi iudiciũ/ꝛ iusticiã filio regis/ seq̃ndo vestigia christi. q̃ ad ℔ venit ĩ mũdus vt oues errãtes ad se reduceret. ¶Sic itaq; ꝺ ꝓius errãtib⁹ si nõ obdormuerit. si nõ in errore cepto ꝑtinaces (qꝺ absit) extiterint. dicet ex sentẽtia illõ de epl'a domini ce currẽtis. Eratis aliq̃n sicut oues errantes. sed nũc ꝓuersi estis ad pastorẽ ꝛ episcopũ aniaꝝ vraꝝ. Ad ℔ q̃ppe tendit oratio ꝓposita vice thematis. Det iudiciũ tuum regi da/et iusticiã tuã filio regis. Termiabim⁹ in ℔ ꝑmã pñtis act⁹ partẽ. reliq̃ ꝑ lectu ram lr̃arũ quarũdã et scedularũ q̃ntũ audire placuerit finiet ¶Finit ꝓpositio facta a dño cancellario parisien. corã ꝓcilio generali Lonstañ. ex pte regis francie. ¶Et tunc postmodũ dictus cãcellari⁹ pisien. ac mgr̃i Jordanis morini ℔. puch. nepotis/et p. de versailles ambasiatores ꝑfati christianissimi francor⁹ regis ꝛ ei⁹ noie ꝓ duxerũt corã toto ꝓcilio generali/ꝛ in manib⁹ ꝓthonotarij ianuen. sub custodia cõcilij tradiderũt lr̃as. ꝛ alia munimẽta subseq̃ntiũ ꝓhẽsiua instrumẽtor⁹ ab oib⁹ ꝓthonotarijs ꝛ notarijs. de et sup dictis da t⁹ ꝛ ptestat⁹. Prio quendã puũ sexternũ papireũ ꝓtinentẽ tres ptes principales. In ꝑma ponebanꝯ sex conclusiões theologice ꝺ ꝓpositõem cuiusdã Joh̃is parui. ꝛ doctrinã in cadẽ ꝓtẽtã. ꝛ incipit. Quia ex patentib⁹ ꝛc. In scda erãt octo regule sup stilo theologico tenẽdo in ꝺemnatiõe errorũ cũ certis req̃sitis. ꝛ incipit. Sup oĩa vincit ꝟitas. In tercia erat breuis scedula petitiua examinatiõis faciẽde de deliberatõne q̃ttuor ordinũ mendicãtiũ sup nouez assertõnib⁹ ꝛc. ꝛ incipit. Attendẽs christianissim⁹. Cui⁹ q̃terni magna ꝑs fuit tũc lecta ꝛ specialit̃ requeste. Itẽ magnã lr̃az regis patentẽ sup ꝺemnatõe dicte ꝓpositõnis magistri Joh̃is parui. ꝛ icipit. Regia maiestas nr̃a. Itẽ quendã magnũ q̃ternũ papireũ signatũ signis duoꝝ notarioꝝ cõtinentẽ ꝓpositõez mgr̃i Joh̃is parui. Itẽ instrumentũ aduocatõis dñi cãcellarij parisien. sup ꝓpositõe ꝑ eũ ex pte vniuersitat⁹ parisien. al's facta corã rege francoꝝ. Itez scedulã papireã cõtinentẽ appellatõez a iudicib⁹ fidei sup publicatõe votoꝝ ꝛc. Itẽ lr̃am patentẽ vniuersitat⁹ parisien. sup approbatõe sniaꝝ dñi epi parisien. Itẽ quendam q̃ternũ papireũ in q̃ ꝓtinebaꝯ deliberatio fratrũ de q̃ttuor ordinib⁹ mendicantiũ sup nouẽ assertionib⁹. ¶Finit

Sermo eiusdez coram ꝓmissarijs fidei de erroribꝫ ꝺ fidem ꝛ moꝛes circa ꝑceptũ Non occides

A Stimo me beatũ apud te O sacrosanctũ ꝓstantien. ꝓciliuz
e O cetus celebꝛis reuerẽdoꝛuz patrũ ac ceteroꝝ dñoꝝ ĩ omni sapĩa et doctrina ac moꝝ honestate fulgẽtiũ. Estimo inquã me btm̃ apud te cũ sim me ꝺfensur⁹ hodie/maxie te sciente oĩa/nedũ q̃ apꝺ iudeos ꝛ xp̃ianos sunt ꝓsuetudies ꝛ q̃stiões. ppt̃ qꝺ obsecro vt patiẽter me audias. Utt̃ ꝟbis ill' btissim⁹ Lucas cui⁹ hodie natal' istat celebꝛitas/q̃ comes indiuidu⁹ fuit egregij doctoris pauli. lucas inq̃t ẽ mecũ solus. ꝛ alibi. Salutat vos lucas medic⁹ carissim⁹. cui⁹ ꝟba oĩa fm Hiero. lãguẽtis aie sũt medicina. Uñ cũ paul⁹ fuiss ꝛ a festo tradit⁹ in vicul' agrippe regi. dixit idẽ rex ei. Permittit tibi rõem reddere ꝑ temetipo. Tũc paulus extẽta manu. Estimo me btm̃ inq̃t apud te rex agrippa/cũ sim me defẽsur⁹ hodie. maxime te sciẽte oĩa q̃ apud iudeos sẽ ꝓsuetudines ꝛ q̃stiões. ppt̃ qꝺ obsecro vt patiẽter me audias. ¶Sic ego ꝺ maria nouẽ assertionũ reuerẽdissimis pr̃ib⁹ ac ceteris dñis ꝓmissarijs ĩ cauꝯ fidei ꝑ me nunciaturũ/ex ip̃oꝝ nũc ordinatõe rõez reddit⁹. Estimo me btm̃. ppt̃ qꝺ obsecro vnũ quẽq; vt patiẽter me audiat. ¶Et ĩ ꝓmis q̃ꝺ ꝺonãꝺ⁹ ẽ ordo dicẽdis/ꝛ cuitãda ꝓfusio. habẽꝺ⁹ ẽ isup fmo doctnal' absq; vlla circũitõe vl' apparatu ꝟboꝝ. q̃lis ẽ mat̃ie q̃ tractaꝯ accõmoꝺ⁹. deniq; remẽoraꝺa est nũc distictio ne fallat nos eq̃uocatio. quã distictõz memĩ me notasse ꝺũ ꝑdictas nouẽ assertões cũ suis r̃ꝑobatõib⁹ nũciaui.

¶Possum⁹ itaq; materiā hāc duplicit cōsiderare. Uno mō pure theologice ꝛ absolute p ꝯsideratōem ad ꝯformitatē vl' deformitatē ſm leges diuīas traditas ī ſcptura ſacra. Alio mō magis reſpectiue et ſm terminos iuris poſitiui. In p̄mo tractaꝝ de ītereſſe ipius fidei. in ſcō de intereſſe pſonali. vel ita dicam⁹ poſſe nos vno mō cōſidere aſſertōes. vel alio mō ipos aſſertores aut reprobatores. Primū hacten⁹ obſtaui ī omni iudicio tā pariſi⁹ q̄z ī B ſacro cōB cilio. ¶Recogitans p̄mo pfeſſionē meam ꝛ officiū cācellariatus pariſi⁹ /cui indign⁹ defuio/ qm̄ pariſi⁹ ſic tractanꝝ vie fidei p ſacrā theologie facultatē/dū deferunꝝ frequēter a diuerſis mūdi ptib⁹ īmo et a roma na curia nōnunq̄z. q̄tinus habeaꝝ eiuſdem facultatis doctrinale iudiciū. vbi nihil vnq̄z agiꝝ de pſonis niſi pri⁹ ſaltē diſcuſſū fuerit de doctrinis. ¶Cōſcius ſuz p̄terea mihīpi/q̄ finaꝝ intentio mea ē ad extirpatōz erroꝝ q̄ fieri pus poteſt ꝛ debz p corz p̄probatōem doctrinalē ſeu iudicialē q̄z damnētur errātes. ¶Rurſus tercio ꝟſtat q̄ liberi⁹ puri⁹ veri⁹ et citi⁹ exquiriꝝ ꝟitas ꝛ falſitas reprobaꝝ/dū ꝟſtituiꝝ ſola lex diuina iudex iuxta ꝟſideratōez Ariſto. in poſt. q̄ ponit īquā legē iudicē ponit deū. q̄ añt addit homīnē addit et beſtiā. ꝛ B dicit ppꝝ ſenſualitatē beſtialē. De q̄ Uirgilius in. vi. Hinc metuūt capiūt gaudentq̄z timētq̄z. ꝟformiter ad illō pſaicū. Confuſa ſūt hic oia ſpes met⁹ meroz gaudiū. Quocirca ꝟſulit apō Boetiū p hīa Tu q̄z ſi vis lumīe claro cernere verū /tramite recto carpe callem/gaudia pelle/pelle timorē. Spēq̄z fugato /nec dolor aſſit/nubila mens ē/vinctaq̄z frenis Nec vbi regnāt. ¶Deniq̄z p hūc modū ſalubri⁹ obſtaꝝ illud Aug. in regula q̄ fiat correctio cū dilectōe pſonaꝝ ꝛ odio vitiorū. Nec inde videꝝ q̄ri q̄liſcunq̄z turbatio pacis. dñi q̄z iudices facili⁹ ſe expediunt ſi prius inſtituti erūt circa intereſſe fidei/ q̄z q̄ ſm terminos iuris poſitiui/pus diſcutiant materiā tāq̄z ppbanā ſup intereſſe pſonali. Quod mōſtrāt apte q̄nq̄z menſes ī tali diſcuſſiōe ſola fere iā occupati. Uñ ꝛ nō nulli ex dñis ꝟmiſſarijs /ſicut reuerēdiſſimus pater dñs cardinaꝝ cameracē. et ipſe ꝑmotor ꝟcilij. et B intēdere quālibz voluerūt. ¶Hāc ego modeſtiā conabor in actu p̄ſenti poſſeten⁹ obſtuare/q̄ obſecro. neq̄z mihi neq̄z cauſe fidei ſed fame q̄ diſcutitur officiāt vl' obſit. Sciūt enī pl'imi quēadmodū conati ſunt aliq̄ iugiꝝ hāc materiaz trahere ad pſonalia in p̄iudiciū nedū cauſe fidei ſed fame pl'ras et aliter falſe leſe/inquib⁹ diluendis ſi ſm flecteretꝝ cognoſceretꝝ apta veritas in elucidatōem clariorem cauſe fidei/et in laudē non mediocrē ipſaz tractantiū aduerſus obtrectātes. ¶Quamuis p̄terea nō ſufficiēter extirpanꝝ erroꝛes vbi notorie pſeuerāt errantes. Nihilominus ſperandū eſt q̄ corrigerenꝝ omnes ad ſentētiā concilij. Quid igiꝝ neceſſe ꝓuocare vel accuſare pſonaz errantis ſi dānare ſatis eſt erroꝛes. ¶Dis itaq̄z p̄locutis venia L mus ad materiā q̄ noue aſſertōes cū ſuis approbatōib⁹ habet. Pro cuius intellectu faciliori ponaꝝ velut in vna decretali caſuſ longus. dehinc breuis ſub his lr̄is. A b c. ¶Caſus ē. L rex ſup̄mus habet a ꝛ b vaſallos ſuos/quoz̄ vn⁹ non erat ſubiectus alteri⁹/qui faciūt cōfederatōes ad inuicez iuramētis terribilib⁹ firmatas. B. ꝓducit homīes p̄ceet p̄recio qui p inſidias p̄medi tatas interficiūt ſubito. A. nō diffidatum nec de hoc p̄monitū/neq̄z tale aliq̄d timentem/et hoc inſcio. L. rege. tādem. B. factū nuoꝛat/et ꝓpōit ſe laudabiliter egiſſe /īmo feciſſe debitū ſuū erga deū et regē. Pro cuius iuſtificatōe ponit vel poni facit tanq̄z p quibuſdā regulis ſeu maximis nouem has aſſertiōes. Itaq̄z p primam iuſtificat mortē ipius A. quia erat tyrānus vt dicit machinans p fraudes et ſortilegia ac malū ingeniū in mortē ſui regis. L. ꝛ maxime quia p ipm regē non poterat bono mō deipo fieri iuſticia. Per ſecundā aſſertionez dicit ſe autoꝛizatū fuiſſe vt ſic ageret per leges diuinā naturalē et humanā. Deinde p terciam ꝛ quartā iuſtificat ſub regula generali tyrannoz̄ q̄. A. debebat viliter et per inſidias moꝛi. Rurſus per quintā ſextaz ꝛ ſeptimā iuſtificat q̄ rex debz eū auorare remunerare et bene famare per epl'as ꝛ aliter vbicunq̄z. Perinde iuſtificat ſe nihil egiſſe contra p̄cepta dei bene intellecta/nō ſm lr̄am ſed ad ſenſum ſuum. et hoc in octaua Poſtremo iuſtificat q̄ in nullo p̄iurus fuit/cōfederatōnib⁹ nō obſtantib⁹. et hoc per regulam generalē in aſſertione nona datā. ¶Caſus breuis. Quilibet tyrannus poteſt et debet licite et meritorie occidi p quēcunq̄z vaſallum ſuum vel ſubditum. etiaz per inſidias et blandicias vl' adulatōnes.

nō obstāte quocūq; iuramēto seu ꝓfedera/
tōe factis cū eo/nō expectata sn̄ia vl̄ man
dato iudicⁱ cuiuscūq;. ¶ Hic casus q̄uis
sit decisus ꝑ hoc sacrū conciliū q̄ est here
ticus/et sequat ex tercia et q̄rta iūctis pri/
ma ⁊ vltima. nihilomin⁹ videt aliq̄b⁹ di/
minute poni. ¶ Primo quia nō loquit de
autorizatione ꝑ leges diuinā naturalem et
hūanā. vt in scōa. ¶ Scōo nō ponit p̄dic/
tos casus q̄ vilit vel iḡminiose ⁊ subito
id ē sine diffidatōe debeat occidi. vt in ter/
cia ⁊ q̄rta. deide nō ponit q̄ rex dēat auora
re remunerare ⁊ honorare/vt in q̄nta sexta
⁊ septima. Quarto dimittit assertiōez octa
uā de falsitate sensus lr̄alis scꝑture sacre. et
q̄ q̄libet sit interpres vl̄ epyekes ei⁹. Deni
q; silet q̄. L. rex sup̄mus nō habz talē potē
tiā in suo regno q̄ de. A. vasallo suo ñ pos
D sit facere iusticiā. ¶ Querit nūc si he nouez
assertōes in forma sicut sūt veniūt iudicio
fidei reprobāde. Et q̄uis questio hec ma
teria determiata sic ꝑ iudices fidei inferio
res de ꝓsensu et approbatiōe ip̄i⁹. L. regis
⁊ fere totius cleri ex his nouē assertōib⁹ tā
q̄ contentus ī eis sufficiēter licz diminute
sicut patere videt intuētib⁹ diligent p̄maz
terciā q̄rtā et vltimā assertōes nostra q̄stio
decisa ē ꝑ ℔ sacrū conciliū dū dānauit istā
quilibz tyrānus ⁊c. velut hereticā. nihilo/
minus ponet hec q̄drimēbris conclusio⁹
¶ Nouē assertōes cū suis reprobatōib⁹ iu
dicialit iudicate spectāt ad fidez etiā expli
cite. Et sunt due put in scedula cōtinet ra
tionabilit qualificate. Potuerūt insup̄ per
doctores et ordinarios locoꝝ doctrinalit
⁊ iudicialit ꝓdemnari. Sūt deniq; ꝑ hoc
sacꝝ ꝓciliū vel ꝑ sedem ap̄licā de necessita
te salut⁹ reprobāde. et hoc ꝑe vel interp̄ta
tiue. ¶ Ex cuius ꝓclusiōis ꝓbatōe que spe
ctat ad theologiā maxīe de interesse fidei/
poterit facilit apparere q̄d de interesse ꝑso
nali sentiēdū vel agendū erit ꝑ scientiā ca
nonicā. ¶ Sz ꝑus q̄s ſmo ꝑgrediat ulteri⁹
tollendū est q̄druplex scandalū qđ nobis
ratiocinatōis iter agentib⁹ posset obsistere
⁊ aures aliq̄ꝝ q̄relis opilare vt obsurdesce
rent ℣itati ¶ Ecce inq̄t q̄rela vna/quāta vi
lificatio fidei. quanta depssio catholice do
ctrine. vt in q̄libet verbo vl̄ actu dicat. hic
est error in fide. hic est heresis. Rnsio bre/
uis/deputet hoc errātib⁹ q̄ p̄⁹ ad ea q̄ fal
sa erāt scriptūrā sacrā ⁊ fidem ꝑtrahere co
nati sunt repugnātē. Vinc ista fidei vilifi/
catio. hinc ꝓculcatio ℣itatis catholice/ñ a
defendentib⁹ eā ne talit conculcet. ¶ Ecce
inq̄t alioꝝ q̄rela q̄ nihil hic fit amore fidei
sz odio ꝑsonali vl̄ rancore/sz fauore inordi
nato/sz partialitate. Sed ꝓfecto oīm ille
infelicissim⁹ iudicādus essz/et mīs fabilior
omnib⁹ hoīb⁹. qui cū certissimis incōmo/
dis nedū bonoꝝ tpalium sed ꝑprie vite pi
culo tēderet in infernū. ⁊ quō tēderet⁹ vtiq;
ꝑ petīm odū vl̄ fauoris inordinati. q̄ stipē
dia peccati mors/non q̄cūq; sed etna. Le
terū nō q̄s in hac re loquit vel quo aīo lo/
q̄tur/sed q̄ vez sit quod loq̄tur attendere
vos ꝓcernit. ¶ Ecce rursus q̄rulant alū/vi E
dete q̄ nihil hic cū modestia vel prudētia
talis aut talis agit sed innitit fantasie ꝑpe
⁊ famositati. Maledictus furoz ei⁹ q̄ per
tinax et emulatio q̄ dura. cui tales ⁊ tales
de illa natōne vel facultate ꝑ lr̄as vel aliter
ꝓtradicūt. At℣o consolat exemplū christi
quē ob p̄dicatōis feruoꝝ sui etiā parentes
dixerūt in furoꝝ ℣sum esse. Et de ꝓpheti/
cis p̄rioribus viris inuenim⁹ dictū vni. q̄d
q̄rit insanus iste? Deniq; ꝑfecto/qui dice/
re potest cū ꝓpheta dño. Consiliū meū iu
stificatōnes tue. ille iā nō ꝓprio capiti/fa/
mositati vel imprudētie inniti dicendus ē
sed solidissime veritatis auctoritati/cui⁹
in hac parte si testimoniū hoīm recipim⁹
illud abundanti⁹ longe est ꝑ nobis tā nu
mero q̄s merito. ¶ Cōquerunt ad extremū
q̄dam. Ecce inquiūt quanta regni christi
anissimi diffamatio in q̄ tot errores exorti
dicunt et famant. Immo vero responsum
habeat q̄squis hoc obūcit ad obꝓbriuz
quod ad singularē ⁊ incōparabilē laudem
eiusdem regni et incolarū cedit ista erroꝝ
nō quidē publicatio/sed virtuosissima de/
bellatio. que neq; ꝓprio sanguini neq; dis/
criminib⁹ innūeris/neq; ꝓpe parcit vite
q̄ndo ꝓtinus vt errores ī eodem regno ca
put vt ita dicamus exterere. vel innoxium
germen erūpe ceperint. Obseruet illud de
psalmo. Filia babylōis misera/beat⁹ q̄ te/
nebit et allidet paruulos suos ad petram.
Et illud de Hazone. apprime dū noua sūt
prauī mala semina morbi. Est enī hūanuz
peccare. sed vere diuinū confestim a pecca
tis resurgere/eaq; ꝑterere virtutis forti pe
de. ¶ His itaq; scandalis ne ꝑgentib⁹ no/
bis ad veritatis inquisitōnem noceant eie
ctis Deducem⁹ primā partē ꝓclusionis ex
multiplici radice ⁊ p̄ncipalit inuestigādo

ꝓncipalit doctrinalit et radicalit ꝙd ꝑpe
sit fides. ⁊ vnde ꝙs denoīat fidel catholic⁹ ⁊
Et ex opposito ꝙd sit error in fide vl̄ heres
⁊ ꝙs denoīat errās in fide vl̄ heretic⁹ ¶Et
ꝑmo reiect⁹ ꝓnūc acceptiōibꝫ alijs de fide/
q⁹ fides aliqñ dicit sponsio. i. Thimo. v.
q⁹ ꝑmā fidem irritā fecerūt. Et qñq; fide/
litas. Prouerb. Et virū fidelē ꝙs inueniet
Qñq; ꝙscia Rom̄. ix. Oñe qđ ñ est ex fide
est pctm̄. Qñq; sacramentū fidei. Aug. ad
Bonifaciū. Quid ē puulos hr̄e fidem ni/
si fidei sacramētū? Accipiam⁹ descptōez fi
dei de q̄ locuturi sum⁹ ex ꝓbis apl̄i ad Ro
ma. i. vbi dicit/q⁹ fides ē ex auditu/auditꝰ
autē p ꝓbū dei. Unde sicut Aristo. descri/
bit sciam q⁹ est habitus firm⁹ p demōstra
tōem acq̄situs. sic pōt describi ꝙd sit fides
q⁹ ē habit⁹ firm⁹ et verus p auditū ꝓbi dei
acq̄situs. Et vocat hic ꝓbū dei scꝑtura sa
cra/vel inspirata vl̄ p̄dicata vl̄ scꝑta seu le
F. cta. ¶Pro cui⁹ descriptōis declaratōe sciē
dū. q⁹ sicut sciētia ml̄tiplicit accipit/sic ⁊ fi
des q̄tū spectat ad ꝓpositū. ¶Accipit em̄
qñq; sciētia p habitu/vt ꝺscriptū ē. qñq; p
assensu ex tali habitu ꝓcedēte. qñq; p obie
cto illi⁹ habitus vel actus. et ℔ duplicit si
cut est duplex obiectū qꝺ scimus Unū est
ꝓclusio demonstrata mētal̄ vocal̄ vel scri/
pta. Aliud est res significata p conclusiōez
Unū vocat obiectū materiale. aliꝺ formā/
le/ꝝ Tho. ¶Ampli⁹ sciētia q̄cūq; p̄dicto
rū modoꝝ accipiat solet sumi dupliciter.
Uno mō p vnico vel simplici tali habitu
vl̄ actu vel obiecto. Alio mō p collectōne
multoꝝ hmōi habituū vel actuū vel obie/
ctoꝝ. Quēad modū dicim⁹ phisicā ee vnā
sciam/sic metaphisicā/sic medicinā. ⁊ sic ꝺ
alijs. ¶Cōformit ad p̄dictas distinctōnes
dicim⁹/q⁹ accipit fides qñq; p habitu/et
sic data est descriptio. Qñq; p actu ex tali
habitu ꝓcedēte/⁊ ꝑpe p īteriozi assensu fi/
dei. impꝛoꝑe p actu exteriozi q̄ ex ℔ interiozi
ꝓcedit. quēad moduz dicimus. iste fidelit
agit. Rursus accipit fides p obiecto fidei
sc̄z ꝓpositōne credita. sicut est iste articul⁹.
Deus ē trinus et vnus. aut etiā res p hanc
ꝓpositōem significata. sicut ꝺz. deus est fi/
des mea. Et hic ꝺ cōplexe significabilibꝫ
hr̄i ꝝmo possit quem obmittim⁹. ¶Postre
mo fides accipit q̄libet modoꝝ p̄dictoꝝ
qñq; pro vnico habitu vl̄ actu vl̄ obiecto.
qñq; p collectōe plimoꝝ vl̄ oim. quemad
modū in symbolo apl̄oꝝ/vl̄ athanasij vl̄
concilij niceni/vl̄ sacre scꝑture dicim⁹ fi/
dem catholicā ꝓtineri. Uñ et sic loq̄t atha
nasi⁹ dicēs. Quicūq; vult salu⁹ ee añ oīa
opus ē vt teneat catholicā fidē. Et de pti/
culari fide subiūgit. fides aūt catholica h⁹
est/vt vnū deū in trinitate ⁊ē. ¶Cōsequnter
notādū ē/q⁹ fides ꝓ habitu duplicit acci/
pit. p infuso sc̄z ⁊ p acq̄sito. sicut ē etiā vna
sciā habitual̄ infusa. ꝓtz hoc in christo ⁊ sa
lomōe. Alia acq̄sita q̄lit descpta ē q⁹ est ha
bitus firmus p demōstratōem acquisitus
¶Dicamus ꝓsequnter. p declaratōe descpti ℌ
onis p̄misse de fide habituali acq̄sita q̄ ifu
sam p̄supponit vl̄ eidē innitit ⁊ ab ea īfor
mat si pfecta ē q⁹ fides dicit habit⁹ firmus.
ad differētiā opiniōis vel suspitōis incer/
te/sicut ponebat petr⁹ abelardi p beatum
Bernū. in ℌ redargutus. Nec aūt firmitas
vl̄ certitudo alia ē a certitudīe spei/quoni
am vna respicit intellectū/affectum altera.
Tho. dicit q⁹ certitudo ē ex volūtate figen
te intellectū. ¶Addit in descriptōe ver⁹/ad
dīntiā habitus heretical̄ ficti/qualē habēt
heretici. ¶Subiūgit tāq̄ p differētia spe/
cifica ad alios oēs habit⁹ intellectuales p
auditū ꝓbi dei acq̄situs. Pro q̄ notādū ē
q⁹ rō specifica fidei ē q⁹ accipiat certitudi/
nē suā/et ꝓitatē illustratiuā intellectus hu
mani ab aucte diuīa. q⁹ sc̄z de⁹ ita iussit vl̄
reuelauit mediate vl̄ imediate p ꝓbū suuz
inspiratū interi⁹ vl̄ exteri⁹ p̄dicatū auditu
vl̄ lectū. Et sic loquit Tho. et antiq̄ q⁹ for
malis ratio omniū credibiliū vna est. s. ve
ritas prima. ita q⁹ assentire aliter nō est pti
nens ad fidem. Et hic req̄rit fides infusa
ad assentiendū catholice. et hoc fieri ñ p̄t
si quis errat in vna tali veritate ptinaciter.
quia iam deest sibi ratio formalis credēdi.
alioq̄n nō esset ptinax. ¶Hinc orit differē/
tia certitudinis fidei ad certitudinē sciētie.
qm̄ illa sumit ab extrinsecis tm̄. mō p locū
ab autoritate. altera deducit ab intrinsecis
sicut p locū a diffinitōe et similibꝫ. ⁊ ita ha
bem⁹ certitudinē vnā ab extrinsecis /q̄lez
habet fides. alterā ab intrīsecis qualē habz
sciētia. Et hoc sufficit ad ꝓpositū de certi/
tudine/nō intrādo sermonē de alijs habiti
bus certoꝝ ꝓncipioꝝ tam intellectualiū
q̄ moraliū in q̄bus est certitudo euidentie
ex tminis. In alijs p expientiā. ī alijs p q̄n
dā adherētiā volūtatis stabilientis se ac fi
gentis in aliquo a quo nō vult dirimi. sic
diceremus hoīem innitentē muro solido

certū esse. qlit etiā dicim⁹ q certa est ī deo spes nr̄a /charitas nr̄a/timoz nr̄/et ita de reliq̄s ad affectū spectātiby. Fortassis aūt q ipa fides certitudinē suā sic accipit ex volūtate q̄ do iubēte seu reuelāte credere vult
D īmobilit. credere aūt nō pt nisi volēs ¶Ex q̄ fit vt fides ⁊ habeat meritum ⁊ captiuet omnē intellectū in ei⁹ obsequiū q̄ntūcūq; videant rōnes phice/vl hystorice seu grāmatice seu fantastice fidei repugnātes. ⁊ q ipe sint nulle saltē ab intrīsecis sūpte. Ex q̄ fit pterea q mō viceuersa vt ipam fidē neq; expiētia neq; intelligentia necessario tollat vl euacuet. qm̄ sic innitit aūcti pme si ue habeat euidētiā rōis. siue nō habeat euidentiā/credens ī autozitatiua ⁊ nō alt̄a pmanet firmitate. Uñ Tho. expsse scda. ij. q. ij. ar. x. ī rñsiōe ad pmū argumētū sic ait. Qñ hō habz volūtatē credēdi ea q̄ sūt fidei ex sola auctozitate diuīa /etiā si habeat rōem demōstratiuā ad aliq̄d hoz. puta ad h̄ q̄ est deū ee/non ppt h̄ tollit vl minuit meritū fidei. hecibi. Ex q̄ fit insup q fides pt in patria manere cū visiōe btā. vel h̄ in via p raptu/ālis fuit ī paulo/cū intelligentia clariozi fide /qualis fuit ⁊ est ī doctoribus ptēplatiuis/⁊ p anagogicos excessus illustraz mirabilit a mōtiby etnis. Nec obuiat illō ap̄li. Fides ē substātia rez sperādaz/argumētū nō apparētiū. Nec illō grecozij. Fides nō hz meritū vbi hūana rō pbet expimētū Qm̄ rñsio ptz ex pmissis acute pēsatis. Pro q̄by facit exēplū illō q̄ de ista. triangul⁹ hz tres angulos eq̄les duobus rectz/pt idē hō pus h̄re certitudinem ex aucte dicētis q̄lē non optz eū dimittere habita postmodū certitudie alteri⁹ generz ex demōstratōe vel expientia fūdata. ¶Deniq; deducit ex pmissis p re quā intēdim⁹ q pncipia tā intellectualia q̄z moralia/sil̄z pclusiōes ex eis demōstrate. similit ppositōes phice p expientiā habite pñt cadere sub fide/qm̄ tradi pñt a deo iubēte ⁊ autorizāte. sic q deb assensus eis/nō qz sunt euidentes. sed qz sic de⁹ iubet reuelat aut dic/put eccl'ia catholica vel scpt̄ura sacra nob tradit. Uñ pseqnt ad h̄ dici pt nō irrōnabilit q fides h̄ in via semp ē quodāmodo nō apparētiū sub rōe formali vel obediētiali ipi⁹ fidei. qm̄ licz vitas pma sit de se euidētissima ⁊ certissima cui innitit. nihilominus q veritas hec pma tradiderit credibilia incuidētia /vel alia q̄libz ad credendū/scit ex sola fide eccl'ie vl scripture sacre qz. s. eccl'ia et scptura sacra nob ita tradūt. Unde q thobias habuit canē ⁊ abzaā filiū potuit eē notū p expientiā/⁊ ita de īnūeris. Sed q iste vitates sūt nobis a do tradite p scptozes librozq; continentiū talia. et creditū ē nō scitū nec euidēs. ¶Altera distinctio/q̄dā sunt pure de fide tē. ⁊ ptinet q̄ttuoz g̃dus. Quedā ptinētia /q̄z opposita sapiūt hereziz. quedā imptinētia. tractatu ō fide. c. ij. ¶Cōsonāt nr̄e descptōi descriptiones alie. vna ē ap̄li ad Heb. xi. Fides est substātia. i. fūdamētū rez q̄s speram⁹. que sunt de⁹ et christ⁹/et in q̄s tēdim⁹ p amorem. argumētū. i. certitudo nō apparentiū vel in se vl in ratōe obiectali. s. matial̄z aut formalit vt dictū est. Itē Aug⁹. in li. de p̄destinatōe. Fides ē cogitare cū assensione ea q̄ ad christianā ptinent religionē. Item Isiō. Fides est q̄ veracit credimus id qō nequaq̄z videre valemus. Itē Chrisosto. Fides est sctissime religiōis fundamentū Itē magistralit. Fides est vtus q̄ ea q̄ ad fundamentū religiōis ptinent recte firmit q; credūt. ¶His itaq; ppositz ac declaratis q̄ in longi⁹ trahi pñt/dicam⁹ pseqnt q in ppositō nr̄o fidem accipim⁹ obiectiue p collectōe oiz credēdaz ppositōnū ex habitu fidei/put descpsim⁹. ¶Unde statī cōcludit vitas pme ptis nr̄e conclusiōis pncipal. q he nouē assertōes q̄ spectāt ad diuina p̄cepta sunt de fide. notādo tamē illō Aristotelis. q oppositoz eadem ē disciplina. ¶Deniq; pro declaratōne maiozi placet annotare ad q̄s moralia precepta ī forma vl affectu articulos symboli speculatōnis reducantur. quāuis ita sit q cuilibz p̄cepto cozrñdet dictamen practicum verum. quod ita credendū ē sicut articul⁹ fidei in speculatiuis. Huic p̄cepto. diliges deum cozrñdet istō dictamē. de⁹ est diligē dus. ⁊ isti nō occides. prim⁹ nō ē occidendus. Blo. ppa volūtate. ⁊ ita de reliq̄s Dicam⁹ g̃ q iste articul⁹ ē de articul' q christ⁹ est deus verus de deo vero. quicq̄d igitur iubet faciendū est. Jubet autē p̄cepta legz Non occides tē. Et Mat. ij. et. xxvi. ⁊ alibi multis locis. ergo tē. Itē articul⁹ est q sacre scripture sunt vere. quia pducunt ī testimoniū resurrectōis /ibi. fm̄ scripturas. tradunt autē scripture decē p̄cepta igit tē. Itē articul⁹ est q spūssctūs locutus est p ppbetas. q̄cq̄d igitur ppbete dicūt p ipm

vertū est. Fuit aūt moyses ꝓpheta q̄ tradidit decē ꝑcepta legis/imo et christ⁹ fuit il le ꝓpheta magn⁹ de q̄ Deut. xviij. q̄ fuit plen⁹ gr̄e et ꝟitatis. ⁊ p quē ꝟitas facta est Itē in duob⁹ ꝑceptis de dilectōe dei ⁊ ꝓximi q̄ tradidit xp̄s multis locis/tota lex pēdet ⁊ ꝓphete. Sūt igit̄ de lege ⁊ ꝓphet⁹ et ꝓsequent̄ oīa moralia ꝑcepta q̄ deducūt ex ipis. Itē finis legis ꝝ apl'm ē dilectio/⁊ vt vnā vitā eternā ꝓseq̄mur. Hoc aūt facere nō possumus nisi seruando ꝑcepta. Si vis ad vitā ingredi serua mādata Et itez. hoc fac ⁊ vives. Itē ad aliā ptē articuli q̄ dicit/⁊ ꝓpter nr̄az salutē/q̄ salus nō habet sine ꝑceptoz obseruātia. ptinēt igit̄ ad hūc articulū vitā eternā salutē reductiue. Itez q̄libet ꝑceptū ī cludit in se dictamē rectū ꝝ q̄ fit bonus actus ꝑcepti/sicut hoc ꝑceptū Nō occides hz ist̄ud dictamē/ non licet occidere/fundatū in ℔ vniuersali ꝑcepto. Nō facias alīs q̄ tibi fieri non vis. q̄ ꝓncipiū ē de scriptura sacra Matℏ. vij. ⁊c. Itē articulus ē q̄ ē vna eccl'ia catholica ⁊ apl'ica. i. fūdata in doctrīa apl'oz q̄s spūssct⁹ docuit oēz veritatē/⁊ docere nō cessat successoz/⁊ ideo eccl'ia nō pōt errare/⁊ ita q̄ cād iubet est verū. Jubet aūt de/
R cē ꝑcepta ⁊ ꝓclusiones ex eis/ergo ptinent ad hūc articulū vnā sctāz eccl'az. ¶Amplius tercio deducam⁹ p exēpla ⁊ hereses descriptōem oīs heresis ptinet ad fidē. quia ꝝ Hieron. heref ē dogma falsū fidei orthodoxe ꝙfitēt. Constat aūt ex determiatōne eccl'ie q̄ m'te assertōnes iudicant̄ hereticē q̄ sunt circa ꝑcepta moralia tm̄ mō. Exemplū ō ist̄a. vsura nō ē pct̄m̄ mortale. Itez de ist̄a. fornicatio simplex nō ē pct̄m̄ mortale. Itē de ist̄a. nō est illicitū tenere vxorez fratris sui. p q̄ ioh̄es martyr fuit Item de ist̄a. licitū est vnicuiq̄ nō missō imo ꝓhibito ꝑdicare. Itē de ist̄a. ppl'ares pñt dominos suos ad libitū corrigere. Itē q̄libz tyrann⁹ ⁊c. q̄ nup dānata ē vt hereticā. Itē generalit̄ nulla ꝓpositō ē ꝟa/q̄ nō possit fieri catholica/dū. s. tradit̄ credēda in sacra scriptura/sic̄ ad ꝓpositū dic̄ Hiero. q̄ apostolus de ꝟsu ethnico vel poetico fecit catholicū dū ait. Corrūpunt bonos mores cōfabulatōes pessime. Un̄ q̄d min⁹ de fide videt̄ q̄ ꝝ q̄ thobias habuit canē ⁊ aarō barbā. et tñ q̄ nūc negaret ꝑtinacit̄ essz hereticus/q̄ repugnaret ist̄i articulo. Scriptura sacra ē vera i se ⁊ ī suis ꝑtib⁹. fallit igit̄ hec argumētatio. ℔ nō ē de credibilib⁹ nr̄ē fidei explicite/igit̄ nō est de fide ⁊c. ¶Sequit̄ ex ꝓmissis q̄ geometria et ꝓphia pñt esse et sunt philosophabilia aut geometricabilia. Sec⁹ de moralib⁹ q̄m̄ illa faciūt ad vnitatē eccl'ie q̄ debz esse vna. nedū vnitate sacramētoz ⁊ credibiliū ineuidētiū/sz etiā actōe ⁊ ꝙuersatiōe pacifica ī agibilib⁹ moralib⁹ naturali lege cognitis. ita q̄ vnitas eccl'ie ꝑsupp̄oit vnitatē moralē. ¶Nota de fide q̄ supemínet rōi sp/sicut oleū aq̄. sic q̄ incipit fides vbi rō desinit. ⁊ nō pōt tātū crescere rō natural' q̄n supemincat fides ei ⁊c. ¶Itē ꝓstat ꝝ pl'imos doctores q̄ expediuit tradere m'ta ad credēdū generalit̄ oīb⁹ ppl'is/q̄z aliq̄ sunt euidētia doctis ad deū esse Et ℔ ppt̄ errores ꝓhoz⁹ ⁊ aliorū. sicut in ꝓposito de ꝑceptis moralib⁹ q̄ licz sint euidētia bene dispositis in iudicō rōis/tñ ex ꝙsuetudīe puersa ⁊ aliū de multi ꝓtigūt errores. vt stoyci dixerūt esse op⁹ maxīe ꝟtutis se interficere. ⁊ in q̄busdā regiōib⁹ dicūt esse religiosū occidere pentes senes ⁊c. ¶Itē ō multitudīe vxoz/de furtis/rapinis/de adulteriis/in q̄b⁹ errāt hoīes/ nisi p legem diuinā doceant̄. ex ēplū possz poni ī casu nr̄o pñti ⁊c. ¶Nota tñ q̄ ad assentiendū catholice cuicūq̄z ꝟitati q̄tūcunq̄z sciat̄ p expientiā vl' demōstratiōem reqrit̄ fides ifusa q̄ mōstrat ⁊ oñdit rōez obiecta lē credendi. ist̄ā q̄ de⁹ talē veritatē tradidit aut iussit p se immediate vel p eccl'iaz aut scripturā sacrā. ¶Nota quō nulla ē noua L
heresis. et q̄ determinatio pape nō est nisi declaratio vel adiectio pene. Nota ockā libro scdo ꝓme partis p totū. Nota q̄d est explicite de fide illō scilicz q̄d vere ⁊ clare seq̄tur ex his que sūt pure de fide ⁊ explicite continent̄ in scriptura. Un̄ q̄ christus habuit neruos nō explicite sub hac forma Similiter q̄ nō omnis m'lier habēs capillos rufos nō potest interfici a q̄cunq̄z/ sed sequunt̄ euidenter ex scriptura. ¶Nota q̄ nulla est querela dominoz tēpoz aliū quin possit ad concilīū deduci generale terminanda/si reducat̄ ad licitū et illicitū /iuxta considerationē vltimā illius sermōis. ꝓsperum iter ⁊c. ¶Deinde notandum est q̄ in hoc actu plurime ratōnes sunt inducte ⁊ ad declarationē secunde partis. Sed q̄niam alibi sunt tam epilogando q̄z latiori sermone deducte/istic cōmittūtur. ¶Tandem reuolando ad ꝓncipium/ recitabat

quēadmodū festus ad paulū se defendentē dixit/insanis paule/mlte te lre ad insaniam ꝙuertūt. Nō insanio rndit paul⁹ optime feste sz veritatis et sobrietatis ꝓba eloqns. Dehinc ꝙuersus ad agrippā. credis inq̄t rex agrippa pphetis? scio q̄ credis. Sic longe ampli⁹ habeo fas dicere vnicuiq; vr̄m. O reuerēdissimi p̄fes et dñi ac doctores omni sapiētia z doctrina plenissimi q̄ creditis pphetis. Illi aūt testimonium dāt de decē p̄ceptis z de seqlis eox q̄ diuīa ꝓuidentia fundata sunt z ad credenduz licet itelligank ip̄roposita. Hr̄as igit agēs qz patiēter vt obsecratio facta erat me audistis. Sit exoro merces vr̄a deus/qz q̄d retribuā nō habeo. Credite vt facitis ꝓuidenti. et tpe liberabit vos/et in eterna tabernacula sua luce pducet. Prestante eo p̄ quez ꝓuidentia et gr̄a facta ē iesu christo q̄ est deus bñdictus in secula Amen. ¶ Finit

Alius sermo eiusdem. Contra assertōes mgr̄i Johis parui circa p̄ceptū Non occides

D Oportet hereses esse sicut dicit apl's. i. Chor. xi. vt q̄ ꝓbati sunt manifesti fiāt in vob. ꝓbati inq̄s p̄ fidē in intellectu. p̄ charitatē in affectu. p̄ exercitationē in effectu. Prouidētia nimirū diuine sapiētie/q̄ attīgit a fine vsq; ad finē fortiter suauiterq; disponit oīa Sap. viij. nō sineret mala fieri (teste Aug.) si nō possz sciret z vellet ide bona elicere/disponēs finez amoris puersi ad finē finis boni atq; glorioſi. quod vidit apl's dū ait. Scim⁹ q̄niaz diligentib⁹ deū oīa coopank in bonuz. Et sic oīa (inquit Guido carth.) vt etiā aliena mala imo et ꝓpa dum ex pcto ꝓsurgit q̄s hūilioz. ¶ Fit aūt hic ex heresib⁹ s salubre q̄tinus sicut corde credit ad iusticiā/ita fiat ore ꝓfessio ad salutē. ad Roma. x. pfitendo. s. fidem suā extrīsecus/qđ cadit sub p̄cepto obligante ad sp nō p sp. nisi casibus certis/q̄ pūt ad p̄sens q̄ttuor notari. Un⁹ est corā infidelib⁹ et tyrānis sic tpe martyx Alter corā pfidis hereticis/vt tpe doctox Terci⁹ ad testificādū vl' rndendū sicut fit corā iudicib⁹. Quartus doctrinalit z iudicialiter erudiēdū. sicut fit a platis z doctoribus In casu p̄mo exercet patiētia vti hymnus loquit. In scdo sapiētia z plerūq; cōstantia/iuxta dictū Augustini. In tercio meritū acq̄rit. vt dū petr⁹ rndit. tu es christus filius dei viui. dicit glosa q̄ s fuit ad meritū. In q̄rto doctrinale et pastorale officiū exercet. Joh. x. et Mat. vlti. z Mala chie. iij. et. i. Petri. iij. cē. Ex q̄ distinctione ꝓtinus elicit/q̄ qz ꝓfessio fidei fit extrīsecus ad salutē nedū ore sz etiā gestu vl' opere vt assistēdo ꝓfitētib⁹ vl' docentib⁹ ꝓuidenti. Illi p̄fes reuerēdissimi z ceteri q̄ p̄sidiere māserūt cū alijs assistentib⁹. quiq; nūc remanēt vl' assistūt collaudādi sunt tāq; bti q̄ audiūt ꝓbū dei. sit eorū merces copiosa deus. qz q̄d retribuā nō habeo. Qui ex ōre est (inq̄t christus) ꝓba dei audit. Timēdū est qđ seq̄tur refugiētib⁹. ppter ea nō auditis qz ex deo nō estis. Sed rep̄mo. ¶ Cohor A tor aūt p illud apl'i i epl'a dñice currentis originalit ad Eph. ij. Nolite fieri imprudētes sed intelligētes q̄ sit volūtas dei. vt dicam⁹ ei. Fiat volūtas tua sicut i celo et in terra. qđ vtiq; phibet fieri triplex sapiā terrēa aīalis diabolica. Elicit p̄ea q̄ si q̄s voluerit testimoniū sue fidei palā dicere. q̄sq; ille fuerit/p̄ftim eruditus/audientia sibi publica dari debz. merek insup dū ſfugit esse doctor nocturn⁹ z in angul'/alit q̄s Nicodem⁹ q̄ venit ad deum nocte. Trepidos nēpe z obscuros sue fidei pfessores arguit christ⁹ dicēs. q̄ in tenebris audistis p̄dicate sup tecta/qz q̄ me erubuerit Lu. ix. z ſmones meos z filius hoīs erubescet eū corā angel' dei. Itaq; sit fides vniuscuiusq; in ore/sit in oculis/sit in frōte. ¶ Ex quibus ita p̄locutis ꝓtinus elicerek ꝓuidentia duplicis vltime ptis nr̄e cōclusiōis q̄drimēbris al's posite/q̄ tal'ē. ¶ Nouē assertōnes cū suis reprobatōnib⁹ iudicialit nunciate spectant ad fidem etiā explicite. Et sunt p̄ vt in scedula continenk rōnabilit q̄lificate. Potuerūt insup p doctores et ordinarios locoz doctrinal' ac iudicialit condēnari. Sūt deniq; p hoc sacz concilīū vl' p sedē apl'icā de necessitate salutis reprobāde. et s vere vl' interptatiue. ¶ Ad elucidatōnez ponebak casus lōgus dās intellectū de a z b vasallis c regis. Addit⁹ ē casus brevis iste. q̄libet tyrānus cē. ꝓpositę sunt q̄ttuor conclusiōes/rñsū est p̄ conclusiōem hāc quadrimembrē tā firmit i ſmone q̄z certitudinaliter apud me est ī corde. qz qđ scim⁹ loq̄mur. et credidi ppter qđ locutus sū. Hā z vbi intēderis (ait Juli⁹ cesar) ingenium valet. Nemo aūt facere metuit ſm vegetiū

quod optime didicisse cognoscit. Vis bñ loq̄ dixit socrates/nil loq̄re nisi quod bene dideris.

Dē Tādem ꝑma pars ꝯclusiōis sufficiēter ꝓbata ex pl'ib⁹ fortey ꝫbis q̄ꝫ necesse fuit eruditꝫ in theologicis ꝼmoniby/sed fortassis nō pl'ib⁹ q̄ꝫ oportuerat ꝑ nō eruditis. Itaq̄ deducta ē hec ps ex q̄druplici radice. Ex fidei desc̄ptōe que est habitus certus et ver⁹ ꝑ auditū ꝫbi dei acq̄situs. ad Ro. x. et Hebre. ix. Cui⁹ fidei obiectū est ꝓpositio credenda. vl' collectio pluriū ac omniū credendoꝝ/sicut accipit Athanasius in ꝫ symbolo Quicunq̄ ꝛc̄. Alias fidei acceptōes reꝯcio nisi ꝑ q̄ꝫto fides infusa req̄rit ad credendū catholice.

¶Debinc scripture sacre testificatōne quoniam oīa ī sacris scripturꝫ biblie ꝓtēta formalit' vel ſnialit' ꝛ in effectū. et ꝑ ꝓsequēs decē p̄cepta sūt de fide. qm̄ cū opposita assertōe ptinaci nō stat fides. Vñ Gratian⁹. Jus naturale ē qđ ī lege ꝛ in euāgelio cōtinet'/quo q̄sq̄ iubet' facere quod sibi vult fieri. ꝛ ꝓhibet' inferre qđ sibi nolit fieri. Deinc ex eccl'ie obſuatōe q̄ damnat vt hereses nedū illa q̄ ꝑiank' articul' speculatiuis nr̄e fidei. vt ista/de⁹ est. verūetiā ꝑiank' ꝓncipiꝰ et dictaminib⁹ p̄ctis. vt q̄ de⁹ est diligend⁹ sup oīa. ꝛ ꝓxim⁹ sicut nos. In q̄bus duob⁹ tota lex pēdet et ꝓphete. q̄ vti q̄ꝫ lex ē fides nr̄a vel de fide. Vñ in scripturis sacris Augustino teste quicq̄d alibi nouiū est dānak'. Deniq̄ ex heref descriptōe quā Hiero. dicit esse dogma falsum fidei orthodoxe ꝑiū. Et illic habita ē distictio q̄ q̄dam sunt pure de fide sub q̄druplici g̃du. quedā ptinent ad fidē ꝛ opposita sapiunt heresim. q̄dā sunt imptinētia. q̄ ñ apparet q̄ repugnāt vel sequank' ad fidē. Inferebak' ꝫ corollariū q̄ hec ꝓseq̄ntia ꝯpossibil' est et heretical'. decē p̄cepta legꝫ sūt evidentia ī lumine naturali. g̃ nō spectant ad articl'os fidei/nec ex eis deducūt. Exhinc rōnabilit' motus fuit reuerēdissim⁹ magr̄ Petr⁹ de versa. exhibere scedulā quā tradidit. Alīj ꝫo dicunt/volunt q̄busdā hereticare/videāt ne ex erroꝛib⁹ se inuoluāt ꝛc̄

Pe Et rex ꝑ scōe ptis deductōe sunt īducte ꝑ ꝑma assertōez licitū ē vni cuiq̄ ꝛc̄. rōes ī triplici q̄ternario ꝛc̄. Fundak' ꝑma sup huius aduerbij saigue. maxime iam p̄ſtum/iā spēalit'/gallice me sinernit'. q̄ ꝑsupponūt ꝫitatē illi⁹ qđ precedit. Alta sup ꝫ ꝓplexo absq̄ mādato q̄cū q̄ꝫ vel p̄cepto deducēdo ad ꝓtradictōnem q̄ lex dei mandatū ē ꝛc̄. Tercia sup intellectu plano ac resoluto hui⁹ p̄cepti Nō occides. s. hoīem ꝑꝑa volūtate. Sed vel iubēte deo ꝑ reuelatōez/vl' ꝑ publice admīstratōnis admissionem. Matth. xxv. ꝛ xxvi. Oēs q̄ gladiū acceperint ꝛc̄. Glo. ꝑꝑa autoritate ꝛc̄. Unde lex occidit ꝛ nō hō Mihi vindictā ꝛc̄. Quarta sup defectu iurisditōis vel iudiciarie ptātis in occidēte tyrannū sicut ponit assertio Quis es q̄ iudicas alienū ſuū ꝛc̄. ad Ro. ij. ¶Fundak' ꝑma rō secundi q̄ternarij sup ꝯdemnatōe triū articuloꝝ hus ꝛ wiclef de p̄dicātiby absq̄ missiōe. ꝺ popularib⁹ corrigētib⁹ ad libitū dominos. et dñis bona eccl'iasticoꝝ rapiētibus ꝛc̄. qm̄ occisor in casu assertōis et pei⁹ facit q̄ꝫ ī his casib⁹ trib⁹ fiat. Fundabatur altera sup oīm policia vera vl' ꝑtēsa/vt puerοꝝ sub magistro/ꝛ int' se vt latronum vl' paganoꝝ/imo vt demonuꝫ ꝑ statu ꝑsenti. Mat. xx. vt oīm bonoꝝ q̄bus oīa ordīate fiūt. Est aūt ordo pariū disparīūq̄ reruꝫ vnicuiq̄ ius suū tribuēs iniq̄ nō vsurpās. Tercia sup ꝓpatōe tyrānidis ad heresim ꝛ alia vicia deterioꝛa ꝓpter q̄ non veniunt hoīes passim occidēdi ꝛ quōlibet et absq̄ mādato. Quarta et octaua ordie sup ꝓpatiōe nō habēt' autoritatē iudiciariā ad habentē. sicut ē rex. q̄ quidē rex nō possit sine iuris ordine nō monitū/nō vocatū/nō cōuictū int'ficere. q̄ntomin⁹ g̃ cēsend⁹ est dare autoritatē implicitā vel interꝑtatiuā alteri cui nō mandatū ē/imo legib⁹ regꝫ ꝑhibitū. Pro his loq̄tur fest⁹ Act. xxv. Et nicodemus. xvij. et in lege. Qđ iustū ē iuste exeq̄ris. ¶Demū ꝑma rō tercij q̄ternarij fūdabak' sup mꝉtiplici notoꝛietate iuris aut facti. que req̄rebak' ꝑ q̄libꝫ circūstantia seu clausula h⁹ assertōis /vt q̄ notoriū eēt talē machinarī ꝛc̄. qm̄ ex incertis nullo pacto pōt certa moꝛs inferri. Et si nō pōt q̄s occidi ad testimoniū vni⁹ q̄nto min⁹ nulli⁹. Altera q̄ hec assertio q̄ntūcūq̄ circūstantionata nō ꝓt hr̄e ꝫitatē de ꝑnata ꝑsona extra casum diuīe reuelatōis notoꝛie vl' casū ineuitabil' necessitatis. sicut ex rōib⁹ aduersarioꝝ/q̄s q̄dem ꝑridē vidim⁹ satis ꝓstat. nec tamē casus iste necessitatꝫ sp excusaret Fundabak' vndecima rō exaggerando q̄ hec assertio se p̄iudicialē oñdit ad oīne gen⁹ hoīm actiue ꝛ passiue. licꝫ ꝓtracte poni

videak. Extẽdit se ad papã/ad epos/ad abbates/ad ꝓncipes/ad patres/ad maritos/ad sacerdotes/clericos/ppl'ares/ꝛ ad oẽs in cõi/patet ꝓsideranti qz cuilibet tali dici põt. Tu es tyrãnus vel machinabaris in mortẽ dñi tui. Postremo ꝑ q̃rta rõe duodecima ĩ ordie ꝛ vltia/fiebat epilogus sic arguẽdo. Cõtradictoria hui⁹ assertiõis q̃ est ꝑticularis vel singularis negatiua ẽ vera ꝛ catholica/igit̃ ista est falsa ꝛ nõ catholica ꝛ ꝓsequẽter heretica/qđ tenet ꝑ legẽ contradictoriã/ꝛ p dicta Alrestoti. ꝛ Diony. q⁹ vez ꝛ bonũ sunt ex oĩb⁹ circũstãtijs. falsuz aũt ꝛ malũ ex vnica. antecedẽs est manifestum in ml'tis casib⁹/ vt dũ occidẽs nõ habebit sufficientẽ notorietatez vt ꝑcedat ad certã mortẽ nõ moniti nõ ꝓuicti ꝛc̃. vl' dũ põt seruare iuramentũ fidelitatis/vel ẽ sacerdos. Et ꝓuideri põt regi p altez vl' alio mõ ꝛc̃. Exclamabit ꝟ aliq⁹ ꝛ dicet/ponimus casũ necessitatis extreme. ponim⁹ q⁹ oĩa sunt notoria q̃ ꝓponunt̃. Rñsio. Q, ꝟ nõ inuestigo qđ alij dicãt. sz q̃d ponit assertio/ꝛ in q̃b⁹ terminis se regulat. Replicabit alter dicẽs trũcata ẽ assertio. Rñsio/qz nec hoc ꝓnũc inq̃rit̃ q̃uis nõ desint testes hic etiã ꝓtes oĩ exceptõne maiozes q⁹ nihil truncatũ est ꝛc̃. Supsunt auctoritates sctõz/supest ml'titudo exẽploz ꝛ historiaz

Q ¶ Sz interi discurramus p alias octo assertiões ꝛ ad hec inducẽda postmodũ ponit itaq⁹ scda assertio sic. leges natural' moralis ꝛ diuĩa autorizãt vnũquẽq⁹ subditũ de occidẽdo vel occidi faciẽdo dictũ tyrãnum/dãnat̃ vt erronea in fide ac moribꝫ ꝛ legibus naturali morali ꝛ diuĩe iniurioſa. ¶ Deducit̃ hec ꝯdemnatio ex radice q̃druplici/imo q⁹ est insana ꝛ sacrilega. Prima qz leges diuina naturalis ꝛ hũana ꝓhibẽt explicite ꝛ exꝑsse q⁹ nemo accipiat sibi honorẽ iudiciariũ vel dñandi ius in iurisdictionẽ/sz q̃ vocat̃ sicut Alarõ. patet in epl'a ad Hebreos. Nõ igit̃ autorizãt nõ vocatũ. alioq̃n supma lex. s. dissensiõis deus in quo esset. Est ꝛ ꝟ apl'm. Nec daret vnicuiq⁹ qđ falsuz est/ꝛ sic esset sũma puersio modi speciei ꝛ ordis/dicit lex. iudicioꝝ vigor iuris publici tutela in medio ꝓstituta ẽ ne quis de aliq⁹ q̃stũcũq⁹ sceleribꝫ implicito assumere valeat vltionẽ. Hec ẽ etiã lex puerorũ. Nota de bruto cur filiũ occidit. Qui in scio ꝓncipe/inq̃t lex/bellũ gerit reus ẽ lese maiestatis. Altera radix est q̃m leges diui/na naturalis ꝛ hũana ꝓhibẽt ne idẽ sit erga altez ps iudex ꝛ testis qđ soli deo ꝓpriũ videt. Uñ dũ ex officio ꝓcedit iudex ꝟ errores q̃ sunt sicut leges lese maiestat̃z/pars rea ꝓstituit̃ ꝓmouẽs vl' instigãs tenẽs locũ ptis accusant̃z. ꝓptea reprobari nõ põt sñia iudic̃z ĩ causa appellatõis vel alit̃ ipo nõ vocato vel audito. Amplꝰ tercia radix est qz ex lege diuinã naturalẽ et hũanaz nemo dz ex incertis causis ꝛ cõiecturz/vel ex eis q̃ secrete gerũt̃/sic̃ sunt machinatões ꝛ cogitatões cordis publice puniri/ꝑtim ad mortẽ. qz cogitatõis penã nemo meret̃ q̃ ad forũ. s. pñtis vite. sec⁹ q̃ ad foz ꝓscientie. Nemo (inq̃t lex) ad testimoniũ vni⁹ moriet̃. Demũ q̃rta radix ẽ. quia nemo vellet q⁹ a nõ iudice suo dãnaret̃ ad mortẽ/ꝑsertim non vocatus/nõ auditus/nõ monit⁹. Lex aũt natural' dicta ẽ et sũpta. Mat. vij Oĩa q̃cunq⁹ vultis vt faciãt vobis hoies ꝛ vos eadẽ facite illis. vultis. glo. velle debetis. ¶ Procedam⁹ ad reprobatoz tercie R sil' et q̃rte assertionũ. qz cõnexe sunt ꝛ sic habent/licitũ ẽ vnicuiq⁹ subdito honorabile ꝛ meritoriũ ꝛc̃. Et dicũt in sñia. q⁹ q̃libz tyrannus põt et dz occidi a q̃cũq⁹ vilit̃ et p insidias. et quõ hec ẽ ppria mors q̃ debẽt mori/occidere scilz ita eos Assumit̃ ꝑ reprobatõe q̃druplex fundamẽtũ/primũ sumit̃ ex causis condendi decretalez illã in ꝯcilio lugduneñ. li. vi. p hũani. quaz ꝓma est ne q̃s christianus subito ꝛ ipꝛouise moriat̃ ĩ ꝑiculũ dãnatõis/ne/qđ ibi dicit̃ horrẽda inhũanitas detestãdaq⁹ seuicia Altera qm̃ ois ptãs tribuit̃ a dño ad iustitiã rectũq⁹ iudiciũ exercẽdũ Tercia qm̃ ꝟ in xpianitatis obꝓbriũ exit. Altez fundamentuz ex reprobatiõe insidiaz/dũ frater p mẽdacia aut ꝓiuria aut p finẽ illicitum. sicut notat Tho. scda scde. q. de insidijs. vñ lex dic̃. hominẽ homini ĩsidiari nefas ẽ Et Exo. xxi. Si q̃s p ĩdustriã ꝛ p insidias occiderit ꝑximũ suũ. euelles cũ ab altari meo vt moriat̃. Cõstat aũt q⁹ ĩ insidijs de q̃b⁹ fit hic mentio ꝯcurrũt freq̃nt̃ hec tria/mendaciũ ꝓiuriũ. ac finis. s. subita mors et vilis alterius cui fides data erat. vñ et si q̃daz põt esse insidie iuste. nõ tñ iste attẽtis medijs ꝛ fine ꝛ nõ diffidatõe. Sumit̃ aliꝰ fundam̃tũ ex dictis sctõz reprobãtium in Judith Piero. et sil'ib⁹ mendacia et fictões falsas/licz ĩ eis collaudet̃ zelus ad cultũ dei et saluatoz populi. ꝛ oppositũ sentire hereticuz

est vt deducit Aug. ad p̄miū ꝛc. Demū p q̄ꝛto fundamēto sumit descriptio tyranni data ab assertōe. Tyrānus ē q̄ in republica nō iure p̄ncipat vl p̄ncipari conat. Cōstat eī iuxta venerabilē Egidiū de rhoma in suo de regimine p̄ncipū /et experientia loq̄tur/ q̄ vix ē alīq̄s dñs q̄ nō tyrānus ī aliq̄ iure vl interp̄tatōe iudicet. Et ita debebit actiue et passiue vilit et insidiose p subditos interfici Cui falsitatē deducit ozesine sup q̄nto politicoꝝ/vbi Aristo. dicit q̄ boni nō faciūt seditōem. ¶Ueniam cōseqūnter ad q̄ntā sextā septimā simul assertōnes. q̄ dicūt regē debere amare remunerare et gl̄ificare talē mortē ꝛc. Hę tres sil exī cōueniēti quadruplici reprobāt Primo q̄ dē q̄ rex teneret amare remunerare ꝛ gl̄ificare pctā/q̄ iō positus ē in vindictā malefactoꝝ. Non enī sine causa gladiū portat/ sicut dicit apl's. Uñ et si posset ad tps dissimulare vindictā sicut fecit Dauid de ioab nō tñ pōt absolute remittere culpā p̄ctim in nō penitēte sz pctm̄ iustificāte palā ꝛ in eo pseuerāte/in scandalū subditoꝝ/q̄ iustificatio neq̄ in cayn/neq̄ in antiocho scelratissimo/neq̄ in iuda pfido inuēta ē/quia dixēt peccauī. Amplius scdo q̄ rex p has assertōnes deducit nedū ad pctm̄ mortale p̄mittēdū sed ad heresim/dū dicit. q̄ tenetur tanq̄ licitū laudabile ꝛ meritoꝛiū amare remunerare et laudare id qđ ō se iniquū est. Et q̄ dicēte sapiēte. Qualē rector ciuitatis tales ꝛ habitātes ī ea. Et claudianus ait. Regis ad exēplū totꝫ p̄ponit orbis /seqūt hereticatio oīm fere subditoꝝ. Attendant hic oēs p̄ctim dñi cōmissarij q̄lit hec matia tangit pl'es et magnos imo maxīos q̄ regē cū toto clero suo/qbꝫ īponit neduz heresis sed q̄ sunt heretici/dū eoꝝ sentētia p nō catholica reprobāt. q̄ determīare falsā doctrinā p vera neq̄t fieri sine ptinacia. vt deducit Ockam quarto p̄me. Rursus tercio includit hic blasphema p̄patio de michaele ꝛ phinees/ quasi michael occiderit lucifer sine mādato dei ꝛ p̄cepto q̄cunq̄. Sil ꝛ et phinees ip̄m zambri. q̄z patz opposītū tā ex rōe q̄ ex epl'a Jude de michaele/q̄ nō est ausus inferre blasphemiā ꝛc. et de phinees Numeri .xxv. Uñ si phinees occidisset licite sine mādato adulterā vl idolatrā zambri cur nō sil ꝛ tūc et nūc alter icē posset. Sic argueret de moyse respectu litigantiū. Denicꝫ notat vt ex assertōe tercia sicut etiā res se habz /q̄ hec pestifera doctrina multiplicata ē p ppl'os ꝛ regna sub episcopis et p̄positōibꝫ has assertōes p̄tinentibus. ¶Deducam̄ p̄pterea falsitatē octaue assertōis ad intellectū ponētis. q̄m̄ si liceat vnicuiq̄ iudicare de lege diuīa/ vt de illa. Nō occides. ꝛ eā interp̄tari ſm̄ epikeyā suam et p̄sciam. relinq̄ndo planū rotūduz ac solidū sensum positū p doctoꝛes sctōs epick. et p̄scia q̄libet poterit scripturā ītelligere sacrā aliter q̄z spūsctūs efflagitet. qđ ē heresis ſm̄ descriptōez Piero. Et he incōueniētie p̄sequunt. Primo q̄ poterit q̄libz interp̄tari p̄ceptū illū. Nō furaberis. Sic inuētus ē vnus dogmatizās q̄ p nutritōne pueri bone indolis ad eruditōez theologie vel vtilitatē reipublice poterit rapi pecunia a diuite. alij q̄ licebat p̄mittere vsurā p subleuatōe paupeꝛ. alij q̄ symoniā p necessitate eccl'ie. alij q̄ rapinā p fundādis eccl'ijs vel hospitalibꝫ. nemo aspiciens ad malū ꝛc. Amplius scdo idē arguit de ℞ p̄cepto Nō mechaberis. q̄ diceret aliq̄s rex vl p̄potens. sterilis est vxor mea/ recipiā alterā ne successiōe defrauder heredis. Alter idez faciet p multiplicatiōe plis ad cultuz dei. Rursus tercio p̄tingit ℞ idē circa p̄ceptuz ℞. Non mētieris. Mentiar inq̄t aliq̄s vt saluem p̄rimū vel meip̄m a morte seu dāno seu vitupio. Mentiar ad salutē alioꝛuz coꝛpalem vl spūalē. Mentiar vt licēti p̄dant impij tyranni vl heretici. imo et p̄fessionē reuelabo ne p̄dant reliq̄. Postrēo licebit etiā sic pentes occidere ī senectute ne lāgueant diuti. sic occidere seip̄m ad euitatiōnē indigentie fuitutis vel stupri vl ī̄tumeliaz dei. sic fuerit tps dū ois q̄ interfici ebat xp̄ianos arbitrabat se obsequm p̄stare deo Joh. xvi. ꝛc. ¶Aduertitis aūt q̄z late pateat hec ruina si cuilibz nō ſm̄ legē viuere sed de lege iudicare licuerit. ꝺ illud decretū vulgatū. Eius ē interp̄tari cui ē cōdere legē. Et illud Aug. de ℣a religiōe. dis. iij. c. In ip̄is tpalibꝫ legibꝫ. vbi dicit q̄ dū institute sunt leges nō licebit etiā iudici de eis iudicare/sz ſm̄ ipas/vnde fatemur sensum legis nō verba facere sensum lr̄alem/ sed de sensu piti diffiniūt/nō q̄libet p seipo Deniq̄ cū ex solo sensu lr̄ali scripture sumitur efficax argumentū solidū/si lr̄alis sensus scripture in aliq̄ falsus diceret ꝛc ¶Tādem reprobet assertio nona. q̄ ī scedula minus dānata ē rigide in casu societatꝫ iura-

mẽti heretica est/sacrilega ẽ/pniciosissima est. Primo q̃dem qz piuriũ fm gen⁹ suũ(si thome credit)gui⁹ ẽ homicidio/qm̃ est immediatius ꝺ deũ z ꝺ ꝓceptuz ꝑme tabule. Ledit insup in subuersionẽ grauiozẽ toti⁹ reipublice dũ vinculũ eius qꝺ est iuramẽtum/rumpit z dissoluit. vñ iuramentũ est oĩs ꝓtrouersie finis fm apl'm. Pozro si pdet deus oĩs qui loquunt mendaciũ/ita q nulla adiectõe põt licitũ fieri/q̃d de piurio censebimus iudicandũ. Negek rõ Augustini q̃re mendaciũ nõ recipit cõpensatiõnem vt fieri licitũ possit. Rursus exẽplis sacre scripture docemur. iiij. Reg. z Paral'. in fine. q Sedechias cũ toto ppl'o iudeorũ ideo pemptus est/qz nõ tenuerit pactuz cũ idolatra nabuch. seductus p sacerdotes dicentes/q cũ idolatra pfido z tyrãno fedus initũ nõ tenebat exq̃ erat sine fide. Exemplũ aliud ẽ de Symeõ z leui q̃bus iaz maledixit pater/qz fregerãt pactũ cũ sychimitz initũ. Exemplũ aliud apud gentiles de Regulo z Fabricio ac multis sil'ib⁹ de quib⁹ loquit Licero. iij. de officijs. Notek quid recitet tpe hãnibalis de duob⁹ remissis p Romanos. Exemplũ de pfidia Carthaginen. q̃ subuertit eos quib⁹ dictũ est. p q̃s de⁹ iurabit z vbi. Exẽplũ de fide militũ/de fide mercatoꝝ/de fide Johis regis frãcie/z alioꝝ quotidie sine nũero/ꝓstat seruasse z hodie seruare ꝓfederatões z vera iuramenta/nedũ in piudiciũ tempale sui vl' suoꝝ/sz etiã in piudiciũ vite ppie/qꝺ ẽ vltimũ piudicioꝝ tpaliũ. Nota de lõbardis Nota de lothzigis q̃ reducerent captiui a suis si fugerẽt. Deniq̃ q̃rit si ꝓfederatus ꝺ quo loquit hec nona assertio/poterat fuare iuramentũ suũ nõ occidendo vel occidi faciendo tyrannũ illũ cũ q̃ iuramentũ z fedus habebat. z si sic tenebat illud obfuare/cũ nõ cederet in piudiciũ aie sue vel salutis eterne. Si ꝓo nõ potuerit obfuare cõsequek. Primo q tenebat de necessitate salutis tyrannũ illũ sibi ꝓfederatũ vl' occidere vel occidi facere/qꝺ improbatũ est ꝑus qz nõ erat iudex eius vt supponit/z qz iudex etiã obfuare fidẽ hosti ꝺz. Sequit ꝑterea q talis ꝑsentiẽs illũ eẽ tyrãnũ/dignũ morte cui nec fuãda fides erat fm eũ/iurauit in mẽdacio z in dolo malo. Uñ lr̃alis intellectus plan⁹ z grossus apud oẽs ist⁹ ꝓcepti. Nõ piurabis q est oẽ iuramentum deliberate z licite factũ/tenẽdũ ẽ etiaz vsq̃ ad p̃iudiciũ mortis tpalis/qm̃ plus tenek obfuare fidẽ suã q̃ est q̃dã integritas z ỽginitas aĩe q̃ corpus ppriũ vel alienũ z est ordo rectus charitatis. ¶ Promiseram⁹ inducere rões cũ autoritatib⁹ et hystoꝝ/is sũ mabimus illas. plures itaq̃ ꝓtinek scõa se cũde. q. v. et. q. viij. in Aug. et Hiero. Plures in sũma cõfessoꝝ sup his vocabul' bellũ/homicidiũ/insidie/piuriũ. Scũs thomas ad idem scõa scõe. q. lxiij. multz artículis z q̃stione de insidijs/z q̃stione de iuramẽto. Itẽ. q. penul. scõi. Itẽ li. i. c. vij. de regimine ꝓncipũ ad regẽ Cypri/determinãs hãc q̃stionẽ ex intentõne/fundãs se in hac auctoritate Petri. Serui subditi estote in oĩ timoze dñis nõ tm̃ bonis z modestis sz etiã discholis. Exẽplificat de ml'tis romanoꝝ impatoꝝib⁹ sub q̃b⁹ xpiani passi fuerũt spõte/licet eos potuissent occidisse. vt patet de sacra legione thebeoꝝ Sarreburien. Insup q̃ ab alijs distorte vel trũcate allegatur. facit p dictis libro. iij. ca. xvi. vbi dicit q tyrann⁹ ẽ q̃ vult ꝺ leges dñari Et li. viij. c. xix. tradit q nullus q̃ntũcũq̃ tyrãnus etiã notoz⁹ et intolerabil' interficiendus ẽ ꝺ iusiurandũ/neq̃ p venenum. Exẽplificat de dauid respectu saul. Et tãdem dat cõciliũ sil'escto Thome. Sed addi põt q p generale ꝓciliũ põt tyrãni iudicari vel depmi ñ ꝓpa ꝓsumptõne. Est ad idẽ Alexander de halis diffuse tercia pte sũme sup hoc ꝓcepto. Non occides. Ad idẽ August. li. de libero arbitrio. et scõa ꝺ Faustũ. Ad idem lib. de vicijs tractatu de ira. c. xij. Ad idẽ leges ciuiles. Exẽpla sunt i scõptura de cayn sceleratissimo. de q̃ nõ licuit alteri vt interficeret eũ. Itẽ de iudeis q̃ lz xpm reputarẽt tyrãnũ pessimũ/noluerũt tm̃ interficere ppria autoritate. ¶ Concludam⁹ tamen ex istis oĩb⁹ veritatẽ scõe ptis ꝓclusionis nr̃e pncipalis. s. q he nouẽ assertiões ratõnabiliter et catholice put i scedula cõtinek reprobate sũt z q̃lificate. imo ꝑfiteoꝝ cũ reuerẽdissimo pr̃e dño cardinali cameracen. z firmissime teneo z nll'aten⁹ dubito q hec doctrina ẽ heretica z. z dãnata p ℞ ꝓciliũ in ista. Quilibet tyrannus z. Hec sup ℞ oportz me iudicio ꝓcilij tãq̃ sim dubius submittere/qz credere me peccare sentiẽdo de fide certissima rẽ incertã. Habent ecce crimiatores qꝺ intendũt/me ꝓfitẽtez qꝺ opponũt z. Elicik ex his q null⁹ a cõmissiõe circa materiã fidei repellend⁹ ẽ tã-

q̄ suspectus si dixerit hanc esse fidē suam. quēadmodū fecit idē reuerēdissim⁹ pf̄ domin⁹ cardinal' Cameracen. p̄ceptor meus clarissimus ad reḡstam serenissimi regis romanorū. Sic ꝛ p̄fulgidū dec⁹ canonistaꝝ ꝛ flos gratissimus dñs cardinal' florēn. cōfestim vt al's me p̄sente legit has assertōes admiratus. Et potuerūt inḡt in vomere defensores q̄n mox fuerint alīq̄ ꝓtradictores adeo sibi manifest⁹ error videbat. ¶ Seḡt tandē iuramentū fuisse licitū de repugnando talib⁹ erroribus. Tercia pars ꝯclusionis p̄incipalis.

y Emōstratis itaq̄ duab⁹ p̄mis p̄tibus nr̄e conclusiōis ita vt non sit relictus dubitatōis scrupul⁹ apud illos q̄ nolunt fieri īprudentes ſz intelligētes q̄ sit volūtas dei. Nā ꝛ rō euidēs ꝛ autoritas ꝯuincens et ℔ sacrū ꝯciliū determinans multipl'r ℔ credere tradūt et īpellūt ꝛc̄. Expediam⁹ nos breuiori ſmōe de partib⁹ reliq̄s duab⁹. Dicit tercia ps q̄ he nouem assertōes potuerūt p doctores et ordinarios locoꝝ doctrinal'r ac iudicial'r ꝯdēnari. ¶ Stabiliamus ℔ q̄druplicit. Primitus in iure diuino. spectat itaq̄ ad p̄latos etiā inferiores pascere gregē pabulo doctr̄ne. Joh. x. Bonus pastor ꝛc̄. ꝛ Mat. vlt. Docete oēs gētes ꝛc̄. Esa. lviij. Clama ne cesses. Hiere. xxiij. Ue pastorib⁹ ꝛc̄. Eze. xxxiij. Ue pastorib⁹ isr̄l. ꝛ xxij. si speculator vidit ꝛc̄ Et sil'e eiusdē. iij. Si dicēte me ad īpiū. Treno. ij. Prophete tui viderunt ꝛc̄. Deut. xiij. et. xvi. Cōtra hereticos. i. Thi. iiij. ad Titū. iij. ad Gal'. j. v. ꝛ vi. Jtē Act. xx. attēdite vob⁹ et vniuerso gregi ꝛc̄. Exq̄ bus omnib⁹ fundatū ē in scptura sacra q̄ doctores et p̄lati p̄nt et debent ppl'm subditū in doctrina sana pascere et ne errēt p̄uidere. Stabiliam⁹ scdo partē eādē ex iure naturali et positiuo. Ex naturali q̄dem q̄ pater debz erudire filios/sapiēs insipientes docere. videns cecos ducere. Caput in mēbra īfluere sensum. ꝛ ita de reliq̄s sil'itudinib⁹ naturalib⁹. Ex positiuis ꝯo iurib⁹ iudicatur. extra de here. c. ad abolendā. et c. excōicamus. et. c. sicut. et extra de symo. liq̄ hely. et. lxxxiij. di. c. nil illo pastore ꝛc̄. Stabiliamus tercio ptē hanc et approbatōem hui⁹ sacri concilij p p̄ctica⁹ eius. Col laudant enī ꝯdemnatōes factas ꝯ errores wicleff p vniuersitates oronien. ꝛ p̄ragen. ꝛ p ordinarios eorūdez locoꝝ. q̄s velut temerarias ꝛ iniq̄s reprobare debuerat si nequaq̄ eū ꝯdemnatio tal' licuisset. Jnducerent sil'ia plura de poribus ꝯciliis tā generalib⁹ q̄ puincialib⁹ etiā ante Nicenū ꝯciliū ꝛc̄. Stabiliam⁹ deniq̄ q̄rto ptem eandē ex ꝯsuetudine laudabili in diuers⁹ diocesibus p̄ftim in parisien. Illic enī dānati sūt articuli ꝛ damnant' q̄tidie p doctores sacre scpture/et p eos ꝛ iurāt baccalarij p⁹ q̄s legant snias in manu cācellarij parisiē. q̄ si quid audierint dici in' fauorem articulorū paris'. condemnatorū reuelabunt infra octo dies episcopo vl' cācellario paris'. q̄ erunt p tpe. Scripsit ꝛ ℔ idem sacre theologie facultas in parisien. vniuersitate in tractatu quē misit ad clementē septimum soluens rōes vel allegatōes in oppositū sūptas ex iuribus male ītellect'. Cui⁹ facultat' autoritas maior est in hac parte q̄s vnius glosatorū. q̄ decreta sunt dicta doctoruꝝ sanctorū theologorū/q̄ meli⁹ ītelligi p̄nt a theolog' q̄s solis iurist' sicut architecta iudicat de ceteris. ¶ Concedim⁹ tñ q̄ nulli ī Z feriores ad papā vel ad generale ꝯciliū faciūt determiatōes in fide q̄ ligent generaliter oēs x̄pianos/vt p̄cise sunt taliuꝝ/p̄terea dicunt' inferiores p̄lati causas fidei magis vētilare q̄s termīare. q̄ refuat' autoritas superioꝝ q̄ ptātem habz vniuersalē diffiniēdi et obligādi. Oꝝ si dicat' q̄ p̄lati inferiores ꝛ inq̄sitores q̄ñq̄s sunt ignari sacraꝝ lr̄arū. sicut arguit ockam plane. ita fuer't quādoq̄s sūmi pontifices/pp'ter ea ꝯcedim⁹ p̄latos īferiores nō debere q̄stiōes fidei iudiciali ter decidere nisi ꝯcurrētib⁹ ist' causis. Prima q̄ scandalū fuit ortū ex aliq̄b⁹ assertiōibus ī sua diocesi. q̄ de his q̄ foris sunt nihil ad eos nisi forte req̄siti sint in fidei subsidiū. Scda q̄ assertōes tales sunt q̄ sine piculo nō p̄nt diu admitti vel tolerari. nec eoꝝ falsitas ignorari seu dubitari. Tercio dū habet' sufficiēs copia doctorū ī sacr' literis et hominū scientiū discernere si tales assertōes sunt explicite ꝓtra fidē ꝛ p sacrā scripturā reprobate in sentētia vl' affectu. Pñt itaq̄ imo et debēt p̄lati ꝛ doctores scire multa esse ꝓtra fidem explicitā q̄lia popul⁹ nescit nisi īplicite. Un̄ regularit' nec papa nec generale ꝯciliū debz facere determiationes fidei nisi ꝯcurrāt he tres cause. q̄ si dicit' p̄latos et doctores posse facere de aliq̄b⁹ assertiōibus declaratōes q̄ sunt ꝯ fidem/nō tñ p̄nt determiare. Hoc nihil ē

quia papa vel generale concilium determinando de fide seclusa revelatõe spẽali nõ facit aliõ nisi declarare talia esse de fide nisi cum penaꝝ adiecti one. Deniqꝫ nõ põt allegare ꝓtra plãtos vel doctores si ꝓr dãnent assertiones doctrinalit & iudicialit ꝯ euocent et damnent assertores. Exẽplũ mltiplex de numismate falso et de morbo cãceris ac silibus. Hoc insup practicatũ est ĩ hoc sacro cõcilio de erroribꝫ wicleff & de isto quilibet tyrãn ꝛc. Et in alijs cõcilijs et de heresibꝫ et apocriphis dogmatibꝫ sine actione dãnat. Est enĩ ꝑus dãnare hereses ꝯ damnari possint errãtes, ꝑ ea ꝑ uersissimus ac ꝑnicios issim est/ nõ ꝙdem ordo iuris sed illius cõfusio nolle quõlibꝫ tractare prius de interesse fidei ꝯ discussũ vel desciscum fuerit de interesse psonali. Et hic locũ habꝫ dictũ christi Matth. xv. Irritũ feciſtis mandatũ dei ꝑ ter traditões vras. Nunq̃d nõ est iudiciũ sufficiens fũdatũ vbi error nũciatus est/ reus ꝑmotor accusans/iudex dãnans. Ad uertãt prelati ea q̃ seqrent incõuenientia passim ac libe/ realiq̃ ꝑdicarẽt quicq̃d vellent. Neqꝫ possent corrigi nisi referẽdo causas ad sedem apl'icã/vbi plerũqꝫ pauci sũt theologi. nisi forte tales q̃ possunt esse rei et pars audẽter nõ arrogãter affirmo q̃ in damnatõnez nouẽ assertionũ pl'es fuerũt mgri in theologia ac licẽtiati absqꝫ baccalarijs format & alijs/ꝯ sunt in hoc sacro ꝙcilio. & tribus mensibꝫ durauit eoꝝ deliberatio q̃ fiebat publice et libere, ꝓtestãdo q̃ solũ ad extirpatiõem errorũ sicut sua pfessio reqrit intendebãt. Propterea nõ euocata ẽ facl'tas decretorũ tota sicut theologi omẽs vocati sunt. qz de solo fidei ĩteresse q̃rebaꝭ. Addo q̃ nullus vnq̃ inuent est me sciẽte qui auderet dicere q̃ assertões iste & sil'es essent vere. ꝯ nis aliq̃ diuertic'a ꝙfingerẽt ne respõderent ad rẽ istã. Rursus executio facta ẽ nõ ꝑ vnũ aut ꝑ duos/ ꝛꝫ ꝑ sedecim mgros ad ꝟ iudicialiter deputatos

Upest declarãda quarta ps et vltima dicẽs q̃ he assertões nocuem sunt ꝑ hoc sacrũ cõciliuꝫ vel ꝑ sedem apl'icã de necessitate salutis reprobãde/ & ꝟ fe vel interꝑtative. Reddit hec ps pspicua tã ex ꝓbis reprobatoribꝫ ꝯ ex probatoribꝫ partis ꝓcedẽtis. vicz ex iure diuino ex iure naturali & humano. Nõ enĩ min imo amplꝰ ꝙciliũ generale obligat vigilanter intẽdere ad extirpatõem errorũ & emẽdatõnem errãtiũ/ ꝯ ꝑlati inferiores vel etiã ipi secl'ares principes q̃ qualiter obligant notũ est ex ꝓbis & scientibꝫ legem loqꝫ. Deinde patꝫ eadem pars ex verbis hui sacri concilij posit in ꝓdemnationẽ huius assertõis Quilibꝫ tyrannus ꝛc. vbi sic dicit Precipua sollicitudine volẽs sacrosancta synod ad extirpatõem errorũ ĩ diuersis mũdi ptibus inualescentiũ ꝓcedere sicut tenet & ad ꝟ collecta est. Hup accepit ꝛc. Deniqꝫ sumit ꝓbatio ptis hui ex notorietate multiplicis scandali quod ꝟisil'z tolli nõ potest nisi ꝑ determinationẽ hui sacri concilij. Scandalũ vnũ est inter ꝑlatos etiã eiusdẽ regni pluribꝫ diffinientibꝫ vnã /alijs murmurãtibꝫ et ꝟtualit reprobãtibꝫ dicẽdo q̃ de opinione fidẽ facere volũt. q̃ sentẽtie parisi late ꝑ regẽ et vniuersatẽ approbate/ac ꝑ regnũ accepte /sunt inique pridie dicebaꝭ ĩ publico. Reuera bñ dixit apl's de heresi/ q̃ ipsa sic̃ cancer serpit. qm̃ ex vna iam centũ errorte sũt/ita q̃ sanguis sanguinẽ tãgit. Scãdalũ aliõ est inter doctores et scholasticos aliqs sicut ptz eorũ ꝯ uis nõ expsse reprobent sentẽtias istas/sed ꝑfecto seducunt se se diffamãt/nec iuramẽtũ custodiũt. Scãdalũ aliõ ẽ et fuit mltiplex & horrẽdũ inter secl'ares. Sed ve ꝑ q̃s: qz nõ ꝑ fidei defensores neqꝫ ꝑ heresuꝫ reprobatores viderit ipi q̃ fecerũt et faciũt ope vel ꝙsilio vñ scãdalũ tale venit/quia ꝑfecto nõ datũ fuit ꝛꝫ acceptũ. Est enĩ pax mlta diligentibꝫ legẽ dñi. et nõ est illis scãdalũ. Ego fidẽter ꝑ me rñdeo q̃ nec tã potens sũ q̃ possimo/ perari destructõnem talẽ toti cõitatis aut regni. Nec tam puersus et nequã vt ꝟ vel lem deo ꝓpicio/ et ad ꝟitatẽ pscrutandam esset vigilanti attendẽdũ qõ ĩportẽt voces tales/vt occurrerek destructiõis picl'o si tale sit et vnde sit hec pcussio/est inqunt ĩ destructõem cõitatis totalit ꝛc. Dicere hꝫ oĩs bonus ciuis. ecce si ꝓpt me tẽpestas hec orta est mittite me in mare ꝛc. Sꝫ rep mo. ¶Cum hec ita se habeãt de tantꝫ scandalis/dum sacrũ hoc generale concilium põt occurrere/et opem ferre si dissimulet/si procrastinet/si in psonaꝝ acceptõnẽ velit habere fidem iesu christi. Nonne iudicabit in se et in suis mẽbris reꝑhensibile? Nõne ꝺ reatu apud deũ et hoĩes arguek. cur ita? quia vnico sentẽtie diffinitiue ꝟbo tantis

malis occurrere põt deuios ad se reducere ⁊ errãtes reuocare. Qõ quanti meriti sit Jacob ostẽdit. Dicũt itaq; oĩes diffinite ꝓhibem⁹ recte q̃ nõ ꝓbibit⁹. Faciunt pro hac ꝓte dicta sc̃pture ⁊ sãctoꝝ extra ỏ here. c.ij. Qui alios cũ põt ⁊c. xxiij. q. iij. c. ita plane lxxxiij. di. c. error cui ñ resistit approbat. extra de homic. c. sicut dignũ. Qui potuit hoiem liberare ⁊c. Mat. xviij. de tollẽdis scãdalis et mẽbris nocẽtib⁹ ĩ corpe mystico. ac de illa lege/dic eccl'ie q̃ si eccl'ia⁹ non audierit sit tibi sicut ethnic⁹ ⁊ publicanus. debz etiã ibi loq̃ sic vt audiat. ⁊. i. Pet. iij. pati sp ad satisfactõem oĩ poscẽti ⁊c. Obsecro/peto ⁊ obtestoꝝ ꝓ mr̃em oĩm bñ viuentiũ caritatẽ/ꝓ illã sine q̃ deo nemo placere põt neq; saluari/fidẽ. s. catholicã ꝓ btãm deniq; felicitat⁹ spem. Nolite fieri (sic̃ monet ap'l's) imprudẽtes sed intelligẽtes q̃ sit voluntas dei. ¶ Cõstat aũt q̃ntũ est ad põs dicere tal' intelligẽtia in q̃ttuoꝝ ꝓsideratõibus in q̃b⁹ mox finis erit. Protestoꝝ nihilomin⁹ solẽniter ⁊ suppositę q̃ mihi nõ p̃iudicet modestia mea quã hactenus tenui coꝝ dñis ꝓmissarũs /⁊ h̃ nolẽdo q̃cq; dicere v rñdere circa materiã hax. ix. assertionũ p̃ter id qõ ad reprobatõem eax theologicã spectat ⁊ ad aptionẽ theologicã materiã p̃dicãdo q̃ alt'a ps sil'z se habeat aut si ꝓtigerit q̃ fiat descẽsus ad ꝓsonalia q̃liacũ q; tãgentia v'l christianissimũ regẽ frãcie/ cui⁹ legatõe fungoꝝ/vel sacrã theologie facultatẽ. aut illã cui⁹ ps ẽ vniuersitatẽ pari scien. aut ꝓsonã meã/ĩ fama/doctrina v'l aliter det et pateat mihi legitime defensionis ⁊ rñsiõis loc⁹. Sic spero firmit' in dño q̃ potẽtissima ꝑitas vincet/⁊ fides in qua ẽ mũdi victoria. Habet ꝑitas sil'z ⁊ iusticia dicẽte Aug. q̃ndã lucẽ suã/q̃ velut ozbicular' se diffundit/⁊ terminat' in vmbrã. a q̃ luce dũ q̃s refugit excecat'/⁊ magis ac magis in tenebrosa dimergit'. ¶ Intelligam⁹ igit' q̃ sit volũtas dei sub ꝓsideratõib⁹ paucissimis. ¶ Intelligere ꝓuenit q̃ hereticus ẽ (sic̃ dicit Aug. in de vtilitate credẽdi. ⁊ hr̃. xxiij. q. iij.) Qui alicui⁹ tpalis ꝓmodi et maxime gl'ie principatusq; sui gr̃a falsas ac nouas opiniões v'l gignit v'l seq̃tur. Ecce qõ dicit. Et nedũ assentiẽs. qm̃ dubi⁹ in fide infidel' ẽ/dum vicz dubitat ĩ eis q̃ explicita ⁊ certa fide tenet' credere/pfiteri vel docere rõe sui status scie vel g̃dus. ppt'ea dixi me nõ dubitare. ¶ Intelligere ꝓuenit q̃ heresis sola nõ facit de p se hereticũ/nisi dum ꝓiungit' depuatio ptinax ip̃i⁹ volũtat⁹. iuxta illõ Aug. Errare potero hereticus ñ ero. ⁊ h̃ locũ habet ptestatio ac submissio conditional' q̃ ptinaciã excludit. Hoc vex est in dubijs/sed in certis illa inq̃nat poti⁹ q̃s saluat. ⁊ ẽ duplex iniq̃tas ⁊c. ptz in hereticis dicẽtib⁹ se fidẽ catholicã sp velle pfiteri. ¶ Intelligere ꝓuenit q̃ ille cẽsend⁹ ẽ pertinax q̃ nõ dimittit errorẽ suũ. nec q̃rit cauta sollicitudie ꝑitatẽ/vel q̃site et docte nõ obedit. cui⁹ ptinacie m'lta sũt sig̃/sicut enũerat Ockam ꝓma pte dyalogoꝝ. li. iiij. ponit õ cem ⁊ nouẽ signa. Ego redigo ad duodecim Inter q̃ illõ ẽ p̃cipuũ et pessimũ/dũ error defendit' ꝓbis et factis/minis et terroribus/ cautel' et ambagib⁹. Aliõ signũ ẽ in eis qui ꝓsentiũt errantib⁹. sic̃ dicitur ad Ro. i. quãto ampli⁹ q̃ errores v'l errãtes defẽdere satagũt mal' modis. ¶ Intelligere postremo ꝓuenit q̃ nõ licet hoies ea nescire que spectãt ad officiũ ppriũ. sic̃ optz iudices cog̃ scere ea de q̃b⁹ iudicare habẽt/vt de homicidijs furtis et sil'ib⁹. Sil'z optz p̃latos et doctoꝝ scire nedũ implicite sed etiam explicite ꝑitatẽ nr̃e leg⁹/tã ĩ speculabilib⁹ q̃s imaginabilib⁹ q̃ necessarie sunt ⁊ vtiles ad docẽdũ et arguẽdũ/ad corripiẽdũ/ad eruciendũ in iusticia/sicut dicit ap'l's. vt pfectus sit hõ dei ad opus bonũ instructus. Nihil aũt magis scire ꝓuenit in pp'lo x̃piano ⁊ in oi republica/q̃s q̃ fuãda sũt pacta seu iuramẽta ad deũ et ꝓximũ. ⁊ quõ nõ inferẽda sit iniuria ꝓximo/pticularissima q̃ est vita corpalis et spũal'. s. aĩe. ne q; occidat' a nõ vero iudice suo. neq; impediat' ꝓ subitã mortẽ eterna salus sua. Q⁹ deniq; nõ vsurpet q̃b⁹ nõ est ꝓcessa sibi potestatẽ. neq; velit cẽ iudex testis et ps/ et sibi ius dicere/qõ nefas ẽ. et ita de sil'ib⁹ p̃ceptis moralib⁹ ⁊c. ¶ Hoc attẽdentes nolite fieri ĩprudẽtes sz intelligẽtes q̃ sit volũtas dei. ⁊ sic̃ corde creditis ad iusticiã. sic potes⁹ ⁊ ostans vr̃a sit oris ꝓfessio ad salutẽ. q̃tinus q̃ ꝓbati sũt manifesti fiãt. Et pax dei q̃ exupat oẽz sensũ custodiat corda vr̃a. et intelligẽtias vr̃as in x̃po iesu dño nr̃o qui est deus benedictus in secl'a Amen.

Assertões contente

in ppositõe defuncti mg̃ri Job'is parui ⁊ forma cõdẽnatõis earundẽ que facta fuit p episcopũ Parisien.

Assertiones magistri

Alicitū est vnicuiqz subdito absqz quocūqz pcepto vel mādato ꝛm leges naturalē/moralē/ꝛ diuinā occidere vel occidi facere quēlibet tyrānū/q̄ p cupiditatē/fraudem/sortilegiū/vel malū ingeniuz/machinak̄ ꝫ salutē corpalē regis suiꝛ supioꝛ oīuz p auferēdo sibi suā nobilissimā ꝛ altissimā dominatōez. Hedū licitū sz honorabile ꝛ meritoriū/maxime qñ est potētie tātę/q̄ iustícia nō pōt bono mō fieri p supmū. Erronea in fide ꝛ in moꝛib multiplicit scādalosa. ¶Leges naturalis/moralis/ꝛ diuīa autoꝛizāt vnū quēqz subditū de occidēdo vel occidi faciēdo dictū tyrannū. Erronea in fide ꝛ moꝛib ac legib naturali moralit diuine iniurioſa. ¶Licitū est vnicuiqz subdito/honorabile ꝛ meritoriū/occidere vel occidi facere supī nominatū tyrannū/pditorem ꝛ infidelē suo regi ꝛ supmo dño/p explorationes ꝛ insidias. Et ꝓpa moꝛs q̄ debent moꝛi tyrāni/occidere.s.eos villane.i. sine diffidatōe/p optimas cautelas/explorationes ꝛ insidias/ꝛ est licitū dissimulare/ꝛ silere voluntatē suā de sic faciēdo. Falsa erronea ꝛ scādalosa. ¶Jus est rō ꝛ eq̄tas/q̄ oīs tyrānus occidak̄ villane/p explorationes ꝛ insidias/ꝛ est ꝓpa moꝛs q̄ debēt moꝛi tyrāni ꝛ infideles occidere.s.eos villane p bonas cautelas explorationes ꝛ insidias. Erronea crudelis ꝛ impia. ¶Ille q̄ occidit vel occidi facit tyrānū supī nominatū modis pdictis/nō dz de aliq̄ reprehendi/ꝛ reꝛ nō dz solū esse ꝓtētus/sz dz habere factum acceptabile ꝛ auctoꝛizare q̄tū opus vl̄ ne cessitas esset. Erronea in fide ꝛ moꝛib ac regie dñatōi iniurioſa. ¶Reꝛ dz pmiare vl̄ remunerare illū q̄ occidit/mō q̄ dictus est vel occidi facit tyrānū supī nominatū in tribus reb.s.in opib/honoꝛib/ꝛ diuitijs exemplo remūerationū factaꝝ/sctō michaeli archāgelo/p expulsiōe luciferi a regno paradisi/ꝛ nobili homini Phinees p occisione ducis Zābri. Erronea in fide ꝛ moꝛib scādalosa ac regie dñatiōi iniurioſa. ¶Reꝛ dz plus amare q̄ꝫ ꝓpus illū q̄ occidit vel occidi facit tyrānū supī noīatū/modis supdictis.ꝛ dz facere pdicari suā fidē ꝛ bonā fidelitatē suā p regnū suū/ꝛ extra facere publicari p lr̄as in modū epl̄e ꝛ aliter. Erronea in fide ꝛ moꝛib scādalosa ac regie dñatiōi iniurioſa. ¶Lr̄a occidit/spūs autē viuificat/hoc ē dicere q̄ semꝑ sensum lr̄alē seruare in sacra scriptura ē occidere aīaz suā. Expositio distoꝛta ꝛ erronea. ¶In casu societatis/iuramēti pmissionis seu confederationis factaꝝ ab vno milite ad alteꝝ/q̄cūqz mō illud fiat aut fieri possit. Si ꝓtigat q̄ illud vertak̄ in piudiciū vnius pmittentiuz ad ꝓfederatōez spōse sue/aut suoꝝ liberoꝝ ipe de nullo tenek̄ eas obseruare/hoc pbak̄ ex oꝛdine charitatis q̄ q̄libet tenek̄ seipsum plus diligere/vxoꝛē et liberos. Falsa erronea seditioſa ꝛ ad piuria viā pbens. ¶Pro declaratōe pme assertiōis placeat attēdere q̄ cū bonū ꝛ silr̄ veꝝ sint ex oīb circūstātijs vt dicit Ambro. si deficit vna circūstātia ꝓpositio vniuersalis reddit falsa. Req̄runt aūt multe circūstātie si pdicta ꝓpositio debeat reddi vera. Prima circūstantia req̄rit ad verificatōez eius q̄ ille de quo loquit̄ sit notoꝛie tyrān⁹ talis sicut describit ꝛ hoc notoꝛietate iuris vl̄ facti. alioq̄n q̄libet fingere posset de q̄lubet q̄ esset tyrānus Ubi notek̄ q̄d sit notoriū iuris.q̄ si reꝰ cōfitek̄ in iudicio vel ꝓferk̄ sn̄ia ꝫ eū. Et q̄d ē notoriū facti/qđ.s.nulla pōt excusatōe negari.q̄ sic semꝑ euenit ex talib argumēt̄. Unde nō est ꝓcedendū ad certā moꝛtem ex incertis et leuib ꝓiecturis vel suspicationib nō pbat̄. Itē requirit̄ q̄ sit notoriū talē de q̄ loquit̄ nō posse ꝓximi p supioꝛē suū/ꝛ ß notoꝛietate iuris vl̄ facti/vt ꝓpus/alioq̄n q̄libet posset fingere vt ꝓpus.ꝛ ita piret oīs policia et dñatōis auctas/ꝛ ī regno ꝛ in ciuitate.ꝛ generaliꝛ ī oīni societate. Itē requirit̄ q̄ nō sit ꝓbabile talē de q̄ loq̄t̄ posse occidi p aliū eq̄ bñ. alioq̄n mille ꝛ mille deberēt ꝓcurrere ad occisiōem vniꝰ tyrāni sine lege ꝛ oꝛdine. exq̄ ponit assertio cū suis coꝛollarijs q̄ a q̄libet debz talꝛ tyrānꝰ occidi. Itē req̄rit̄ q̄ nō sit ꝓbabile q̄ expediat tolerare talē tyrānū ne deteriꝰ exiꝰ ꝓueniat/alioq̄n piret ꝓsiliū xp̄i de nō eradicādis zizanijs. Itē req̄rit̄ q̄ nō sit ꝓbabile talē tyrannū eē facilit̄ coꝛrigibilē vl̄ q̄ possit alit̄ ꝓpmi cū facilitate maioꝛi. alioq̄n ñ darek̄ locꝰ coꝛrectōi ꝛ timoꝛi dñi. Itē requiritur q̄ nō fiat occisio talꝛ tyranni insidioseꝛ subito cū certo detrimēto aīe suevbi pōt aliter fieri put req̄rit vtilitas reipublice et aīe salus.q̄m̄ in ß fundat̄ decretal̄.p hūani.de ascismis. Itē req̄rit̄ q̄ ad occisiōez talis tyrāni nō assumank̄ media de se mala/vt sunt ficte cōfederatōes/imo execrationes ꝛ falsa iuramēta et mēdacia/q̄m̄ non

sunt faciēda mala vt eueniāt bōa ſm apl'z. Et q; simulata eq̄tas nō ē eq̄tas ſz duplex iniq̄tas/q; iniq̄tas et simulatio. Pro hac ē illō. qđ iustū ē iuste exeq̄ris. Itē req̄ritur ꝓfomit' ad p̄cedētia circūſtantia q̄ bono aīo fiat hec occisio. nō ex vīdicta vl' rācore vl' ambitōe ſz intuitu leg' diuīe ⁊ ciuil'/ac p̄ rei cōis vtilitate/cū oīb; circūſtātijſ alijſ moralib; q̄ñ ⁊ vbi optz. Rō ē ſīc ad p̄cedē tem. vñ nō dz occidi p̄ sacerdotē in loco sa cro ⁊c. ¶Sz q̄re nō opposite ſt ꝓditōes p̄ miſſe ad assertōz illā? Rñdet q̄ subſūptio ī miōri habuit iſtātias p̄ q̄libz circūſtātia req̄sita ī morte dñi aurelianē. Immo etiaz ſi p̄dicte ꝓditōes oēs ꝓcurrerēt q̄. ſ. aliquis notorie eſſz tyrānus et incorrigibil' p̄ ſupi orē ⁊ intolerabil' p̄ ſubditos. Nihilomin? ſctūs Tho. in ſuo de regimīe p̄ncipū ad re gē cypri mgr̄ Nicola? orelineñ. trāſlatōne ſua circa p̄ncipiū q̄nti politicorū et aliorū pl'es dicūt et deducūt ex intētōe q̄ tal' tyrā nus magis ē iudicio dei refuādus q̄z p̄ priuatā auctem vel seditōem occidend?. vide anē cor rñſiones. Cōſtat aūt q̄ in hac pte magſ credēdū ē catholicſ doctoribz q̄z phi loſophis infidelib;. ſi forſitan alit̄ ſentiūt in factſ vl' ī ſcīptiſ. quēadmodū iudicabūt eē op? fortitudis ſemetip̄m occidere/⁊ ml' ta ſil'ia q̄ lex x̄piana ꝓdēnat. Attēdak̄ q̄ vl tra p̄dictos errores ſunt alij pl'es iſtoꝝ oc caſiōe semīati pl? q̄z ſexaginta. q̄z reprobatio nō eſt iudicialit̄ facta ſz doctrinalit̄ an notata ⁊c.

Sequitur caſus breuis ſm̄ie late pariſi? ꝓtra ꝓpoſitōem magr̄i Johānis parui quā intitulauit iuſtificati onē ducis Burgundie ⁊c.

Reſuppoſitis circūſtātijs mortis p̄ ip̄rouiſe Ludouici ducſ aurelian. fratris vnici regſ frācie ⁊ ꝓfedera tionib; cū eo p̄ Johem ducē burgūdie in ratis ⁊ alijs q̄ ſunt notoria ī facto ꝓponere publice ⁊ asserere ac defēdere q̄ hec mors fuit iuſte facta/⁊ p̄ bono regſ ⁊ regni fran cie. ⁊ q̄ eā rex debebat hr̄e gr̄ā et laudataz ac remuneratōe dignā/eſt ſcādaloſe ⁊ pni cioſiſſime errare in fide et moribz/⁊ spēal'z ꝺ hec duo p̄cepta. Nō occides. ſ. absq̄ au toritate iudiciaria Et illō. Nō p̄iurab. vbi oīe iuramētū iubet obſuari qđ nō ꝗgit ī detrimētū aīe. Et ꝺ illud Exo. xxi. Si q̄s p̄ induſtriā occiderit p̄imū ſuū ⁊ p̄ inſidi as ab altarī meo euelles eū vt moriāt. Et ꝺ illō. xxiij. q. v. c. Nō occides. Qđ ſumit̄ ab Aug?. li. de ciui. dei vbi dr. Dis igit̄ ex ceptis q̄s vel lex iuſta generalit̄ vl' ſpūſſā ctus iuſticie de? ſpēal'z iubet occidi/q̄q̄ſ hoīm vel ſeip̄m vel quēlibet occiderit/ho micidij crimīe innectit̄. Et. xxiij. q. viij. ca. Quicūq; qđ ſumit̄ ab eodem Aug. eodez libro vbi dicit Qui ſine publica aliq̄ admi niſtratōe maleficū furē ſacrilegū adulteruz ⁊ piurū vel quēlibet crimīnoſum interfece rit aut trucidauerit vl' mēbris debilitaue rit vel ut homicida iudicabit̄/et tāto acri? q̄nto nō ſibi a deo cōceſſam ptātem abuſi ue vſurpare nō timuit. Eſt deniq; cōtra ra tionē cōdendi decretalē illā. p̄ hūani. ꝺ ho micidio. li. vi. editā ī cōcilio Lugduñ. vbi contra interfectores p̄ aſcīſmos ponit̄ pe na excōmunicatōis et depoſitōis. a digni tate honore ordine et būficio ipō facto. Et q̄ q̄cunq; tal' fuerit/a toto christiāo ppl'o ppetuo diffidatus eſt. ſic q̄ poſt q̄z p̄babi libus cōſtiterit argumētis aliq̄ ſcel? tam execrabile ꝓmiſiſſe. nullatenus alia excom municatōis vel depoſitōis vel diffidatō nis aduersus eū ſentētia req̄rit̄. ¶Sequit̄ concluſio quā epiſcop? pariſiēſis miſit nō nullis doctoribz ⁊ magiſtrz in theologia al me vniuersitatis Pariſieñ. cū ſuis repro bationib; in die veneris ſeptima decēbris anni. M. cccc. xij. ad reddendū delibera tiōem ſuā in die mercurij. xij. ſequentib; ī forma que ſequit̄ ⁊c. Ex parte domini epi ſcopi Pariſieñ. et inquiſitoris/et concilij fidei ſolēniſſime congregati. magiſtri reue rendi mittitur vobis ſcedula contīnēs aſ ſertōnes aliquas cum ſuis reprobatiōib;. Quare requirimus vos ſub penis iurz vt detis deliberatōnem veſtrā publice ī ſcri ptis vel verbotenus. Si huiuſmodi aſſer tiones ex q̄bus ortū eſt notorie ſcandaluz/ ſicut notet̄ concilij fidei/ſint erronee ⁊ tali ter ꝺdēnāde vt ꝺſeq̄nter p̄cedere valeam? ſicut ordo iuris poſtulat. et hoc infra diem mercurij. xij. huius menſis decembris ⁊c. Quilibet tyrān? pōt et dz licite ⁊ meritorie occidi a q̄cunq; ſuo vaſallo aut ſubdito. ⁊ p̄ quēcūq; modū maxime p̄ inſidias ⁊ per flaterias. Non obſtāte quocūq; iuramen to aut confederatōne facta apud eū/non expectando ſententiā aut mādatū iudicis cuiuſcunq;.

Sequitur reproba

tio huius conclusionis in forma.

Hec assertio sic generaliť posita. h ꝛ ſm acceptionē huiꝰ vocabuli tyrannꝰ/ est error in nr̄a fide ꝛ doctrina bonoꝝ morū/ ꝛ ēꝫ ꝓceptū dei Nō occides. glo. ꝑba autoritate Et ꝓtra ℔ quod dicit dn̄s nr̄. Qēs q̄ gladiū acceperint. glo. ꝑba autoritate. gladio pibunt. Itē hec assertio vergit in subuersionē totiꝰ reipublice/et vnicuiuſcꝫ regꝫ aut ꝓncipis. Itē dat viā et licentiā ad pl̄a alia mala/et ad fraudes ꝛ violatōes fidei et iuramenti. ꝛ ad pditōes/ꝛ generaliꝫ ad omnē inobediētiā subiecti ad dn̄m suū. ꝛ ad oēz infidelitatē et diffidentiā vniꝰ ad alteruz. ꝛ ꝑn̄ ad eternā dānatōem. Itē ille q̄ affirmat obstinate talē errorē et alios q̄ ide sequūť ē hereticꝰ/et tanꝫ hereticꝰ dz puniri etiā post suā mortē. Notať in decretis .xxiij.q.v.rē.

Sequitur tenor ſce

dule ex pte epi pisien̄. et inq̄sitoris p̄fatis doctoribꝰ et mgr̄is Anno p̄dicto die mercurij. vij. februarij trāsmisse.

Dagistri reuerēdi mittiť vob̄ scedula continēs assertōes aliq̄s extractas p deputatos ad ℔/ordinatos p nos ex deliberatōe ꝯcilij fidei ex quatuor pluribus ꝓpositiōibꝰ mgr̄i Johis parui quā ipe vocat iustificatōem dn̄i Burgundie. req̄rentes vos i fauore fidei vt die lune p̄ma de mane ꝓpareaꝫ i camera nr̄a episcopali/ad dandū nob̄ salubre cōsiliū sup̄ p̄dictis assertōibꝰ an sint erronee ꝛ rationabiliť ꝓdēnāde. vt ꝓn̄ter ꝓcedere valeamus sicut ordo iuris postulat rē. ¶ Pretēdunt aliq̄ defensores doctrine hereticaľ nouem assertionū ꝓdemnatōez eaꝫ/quā directe n̄ possunt p indirectū ipedire. Turbaret inq̄unt pacē sc̄aꝫ et diuisiōes induceret illa dānatio. Sed rn̄deť in oppositū ꝑmo. q̄ doctrina hec radix est diuisionū. q̄ remanente nō succisa magꝫ ac magis diuisiōes pullulabunt. Sc̄o q̄ doctrina hec pestifera tollit ꝛ eneruat omnē pacꝫ stabilitatē duz homicidia ĩsidias et p̄uria fouet/sic̄ patet intuēti/p̄ptim in nona vbi dicit q̄ nullꝰ iurans teneť ſuare iuramentū in suū p̄iudicium vxoris vl̄ liberoꝝ. Tercio q̄ materiā bāc iā ī ꝯdictōe posita solēniť ī ℔ sacro cōcilio nō ꝓdemnare est eā patēter approbare. iuxta illud canonis. Error cui nō resistitur approbať. Attēto q̄ hec materia moralis sub ꝑbabilitate relinq̄ nō potest. q̄ sub ꝑbabilitate nō sunt hoīes occidendi/neq̄ ĩsidiādū ē neq̄ p̄uriādū. Quarto q̄ sic cōsueuerūt heretici postq̄ effuderūt venenū suoꝝ erroꝝ dicere. Ecce si valeamus ne turbemꝰ pacē/sicut patuit in arrio ꝛ fautoribꝰ eius. sic in ꝓposito /q̄ defensores aliq̄ huiꝰ doctrine mortifere p̄sequūť assidue verbis et factis impugnatores eiꝰ. tā iudicialiter in facto p̄tēse appellatōis quā p̄sequunť coraꝫ dn̄o cardinali de vrsinis/q̄ extraiudicialiť miris modis. Et attēdať q̄ nō p̄t dici iniuria maior vni x̄piāo. p̄ptim plato vel ꝓncipi vel pfessori seu consiliario ꝓncipū/q̄ q̄ suscitabit diuisiōes ꝛ guerras si fidei materia discutiať atq̄ terminet. Illi porro dicēdi sūt seditiosi vl̄ scādalosi/q̄ doctrinas scādalosas seminānt. nā q̄ tā pestifere seminatas et nimis ꝓchdolor adultas eradicare ꝓtēdunt/sciētes q̄ a speculatore silēte peuntiū sanguis exquiriť. Deniq̄ fidei ꝧitas vbi dicet si in generali ꝯcilio subticēda censet. Nōne Brego. ait. vtilius nasci scandalū ꝑmittiť/q̄ ꝧitas deseratur. Qualis tandē crudelior impietas q̄ errātibꝰ in via morū nolle petitū tramitē ostendere ꝧitatis Alio mō q̄rūt euasionē aliqui dicentes q̄ ille assertōes p̄nt exponi rōnabiliter/addēdo glosas aliq̄s/sicut exponūtur ꝓpositōes morales de sacra scriptura. vt illa. maleficos nō patieris viuere/q̄ generaliť intellecta esset falsa. Addunt ꝑ regla q̄ nulla ꝓpositio damnāda est q̄ pōt trahi ad bonū sensum. Sed illa rn̄sio cū sua addītōe ꝑnicioſissima ē/et cōtra oēz eccl̄iasti cum ritū. quia sic fundabāt se heretici/put vidimus in wicleff ꝛ hus/qui dū vrgebāntur ꝓfugiebant ad glosas. Un̄ ꝓpositiōes vniuersales de sacra pagina possunt et debent aliter exponi q̄ ꝓpositōes mgr̄i Johannis parui. Primo q̄ scriptura sacra exponit suas regulas p semetipas ſm diuersos passus scripture/et iuxta sacros doctores. Non sic aūt inueniť q̄ magister Johānes parui se exposuerit/imo potius oppositū considerādo causas dicēdi. Secūda quia scripture sacre debeť talis reuerentia q̄ nō licet eam esse falsam in aliq̄ sensu lr̄ali. Non sic est de ꝓpositōe p̄dicti parui vel alterius doctoris rē. ¶ Finit

Sequitur declaratio veritatū q̄ credēde sūt de necessitate salutis edita p cūdē dñm cancellariū pisiēn.

Declaratio ꝓpēdiosa que ꝟitates sint de necessitate salutis credēde. q̄ ō sola pbabilitate tenēde/que ō pietate fidei reputāde. ⁊ q̄ sint ip̄tinētes iudicāde. et ꝑ sub distinctōe vl' ḡ du sextuplici/q̄ ad q̄ternariū reducīt. Pro solutōe dubitatōis q̄ nup mouebat in sermone de natiuitate btē virḡis marie considerationē secūda.

Primus gradus veritatū credēdaꝝ ē canō totī⁹ scp̄ture sacre ⁊ singl'oꝝ q̄ i ea lr̄aliter asserta sūt. sic vicz q̄ nō stat cū fide vt aliq̄s dissentiat ptinacit alicui ꝓtento i eadē scriptura/ad intellectū spūssancti. q̄ ē ꝟe et pp̄e sensus lr̄alis. Si allegatio q̄rit sufficit illud Mat. v. Amē q̄ppe dico vob. donec trāseat celuz ⁊ terra tota vnū aut apex nō ꝓteribit a lege donec oīa fiāt. Seqūtur. Amē dico vob celū ⁊ terra trāsibunt ꝟba aūt mea nō trāsibūt. Cō stat aūt q̄ canon biblie lex est dei p reuelationē habita. cui⁹ assertōes lr̄ales innitūt huic vnico lr̄ali p̄ncipio. Oīa reuelatuz a deo ē vez. et q̄ scp̄tura sacra diuīt⁹ est a deo reuelata. sic q̄ in oīa sua pte ē ꝟbū dei q̄d trāsire nō p̄t. Facit ad ꝑ di. ix. decreti capitul'. Ego solis. Si ad sacras. ⁊ q̄s nesciat.

Scōus ḡdus ꝟitatū ab eccl'ia determinataꝝ ē. que ab indubitata relatōe apl'oꝝ p̄ successionē ꝓtinuā deuenerūt. Est autez hec eccl'ie auc̄tas tāta vt diceret Aug. Euāgelio nō crederē nisi me auc̄tas eccl'ie ꝓpelleret. q̄ꝫ q̄ꝫ vicissim dici possit. eccl'ie nō crederem si nō auc̄tas sacre scp̄ture ip̄elleret. Et ita diuerſ respectiby auc̄tas vtraq̄z mutuo se ꝓfirmat. ¶Attendendū tm̄ ē q̄ ñ oīa q̄ tradit vl' tolerat eccl'ia publice legenda. sunt de necessitate salutis credēda. sic̄ patebit ex q̄nto et sexto ḡdib⁹ veritatū. sz dūtaxat illa q̄ sub diffinitōe iudiciali tradit esse credenda. vl' opposita reprobāda ꝓcurrēte vniuersali totī⁹ eccl'ie ꝓsensu implicite vel explicite vere vel interp̄tatiue.

Tercius ḡdus est veritatū sp̄ealiť aliq̄bus reuelatarū. que ab illis q̄b⁹ reuelatio facta ē absq̄z vlla dubitatōe credende sunt. alioq̄n nō esset reuelatio. de cui⁹ rōe est vt sit certa. Ceteri ꝟo q̄b⁹ nō est hmōi reuelatio facta nō obligant credere nisi p miracūla vel scp̄turā sacrā. ⁊ p̄cipue p eccl'iam detur certitudo. Sic enī ioh̄es baptista missiōem suā oñdit p scp̄turā ꝓphēticam. Et apl's ꝓp̄ea ꝓtulit euangeliū suū q̄d habuerat p reuelatōem cū petro et alīs de ecclesia. nō q̄ dubitaret ō illo euāgelio. peccassz enī. nec dixisset. etiā si angel⁹ de celo aliud vob euāgelizauerit anathema sit. Sz ideo ꝓtulit euangeliū suū vt approbaret p eccl'esiā ad credulitatē alioꝝ et nō ad suā. q̄z dixit q̄ nihil sibi ꝓtulerūt petr⁹ et ceteri. sz de ꝟtas dederūt cū cognouissent gr̄az dei q̄ data erat sibi. ¶Demū triplex hmōi ḡdus veritatū reducīt ad vnū. s. ad ꝟitatem q̄ credi debēt imediate ⁊ explicite a deo reuelate eē

Quartus ḡdus ꝓtinet ꝟitates oīes et singulas q̄ concludunť ex p̄missis ꝟitatiby ī cōseqūntia certa in lumine fidei vl' in euidenti lumīe naturali. q̄ꝫ nō in pp̄a forma verboꝝ illic habeanť. Quēadmodum ista ꝟitas est de necessitate salutis tenēda. q̄ xp̄s habuit neruos et venas. q̄ꝫ in scriptura sacra nō habeaťin pp̄a ꝟboꝝ forma Et ita de sil'ib⁹ sine nūero. q̄m ista ē euidēs ꝓseqūntia nedū in lumine fidei sz in lumīe naturali apud pḧos. xp̄s fuit verus hō ergo christ⁹ habuit neruos ⁊ venas. Propterea sine temeritate fidei vl' discrimīe fuerūt aliq̄ñ q̄stiones fidei ad pḧos paganos p xp̄ianos deducte. q̄z videre poterant acuti pḧi. q̄d ex p̄suppositā lege nr̄a. licz ab eis nō credita. ꝓseqūnter esset dicendū in bona ⁊ euidenti ꝓseqūntia. Et hic est scōs grad⁹ p̄ncipal' p̄mis trib⁹ ad vnum reductis.

Quintus ḡdus. Rursus in q̄nto ḡdu q̄ tercius est mō dicto reponūť veritates ille que ex veritatib⁹ quadruplicis ḡdus ante dicti vel aliq̄bus earū deducunť in conseqūntia tm̄modo pbabili vel topica. vel dū in antecedente ponīť ꝓpositio q̄ ad fidem est impt̄inens q̄ꝫ quis supponaťesse ꝟa. Dicit aut̄ Aristo. Illud est pbabile q̄d oīm bus et maxime sapientib⁹ verū apparet. ñ autem illud quod indoctis videť esse vez dicīť pbabile. quia stultoꝝ infinitus ē numerus. ¶Veritas autem omnino impertinens ad fidem. illa sola dicitur que nec in consequentia euidenti. nec in cōsequentia probabili. neq̄z certa. sequitur vel repugnat. Pozro dum ꝓpositionibus fidei apponitur aliqua que non est de fide/tunc totum quod est vna copulatiua/ non potest

simpliciter dici de fide. qz sequitur debilioꝛē ptē. vt si in ea esset vna ꝓtingens tota esset ꝓtingēs. cuius essent mlte necessarie Dicit nihilomin⁹ tal' ꝓpositio ad cui⁹ verificationē requirit vna ꝓpositio nō ptinens ad fidē q sapit fidē/si sit vera. vel q sapit heresim si sit falsa. ¶ Et sic pōt describi ꝓpositō sapiēs heresim q ē ꝓpositio ex cuius ꝓcessione coassumpto alio qđ nō potest rōnabiliter negari/sequitur herek in fide. vt si q⁹ diceret q btūs Gregoꝛi⁹ nō fuisz papa. qz supposito q nō possint rōnabiliter negari histoꝛie dicētes ipm fuisse rite electū et susceptū in papā. licz ñ sint de fide. sequitur ista heresis q rite electus in papā nō ē nec fuit papa. vnde nō ē ꝓpositio ita catholica si sibi iungak aliq̄d imptinens ad fidez q̄n totū ℔ ꝓplexum remaneat ad fidez imptinens. Exemplū vt ista ꝓpositio. biblia ē falsa/est hereticalis. et si adderek q biblia quā habet ioh̄es est falsa. nō esset heretical' ꝺ se. licz dici posset sape heresim. supponendo q ioh̄es nō haberet bibliā nisi coꝛrectā ¶ Postremo in casib⁹ hui⁹ q̄nti ḡdus z sexti seq̄ntis. vez est q cause fidei ꝛferēde sūt ad papam vel sacrū conciliū. si sup eas fieri debeat ꝺtermiatio vl' articul⁹ artās oēs. secus in alijs causis q̄ tres ꝑmos ḡdus et q̄rtum respiciūt. nisi forte p appellatōem.

℔ ¶ Sextus gradus. Demū in sexto ḡdu q̄ qrtus est modo dicto. collocank ꝓitates ille q̄ tm̄modo faciūt ad nutriendā vl' fouēdam deuotōis religiosam pietatē. q̄ si magis inducunk ad iflāmandū affectū q̄ ad instruendū intellectum/vbi pietas deuota magis aspick q̄ ꝓitas certa. vbi ℔ vnum reꝓbak si adesset assertō is temeritas ꝑhibeq̄ elucidarek alio mō p eccl'iam vel ratōez certā ipa ꝓitas. aut si superstitiōem. ℔ est religionē supfluā et vanā induceret. Vñ sicut dicit Aristo. Nihil refert q̄dam falsa ꝓbabiliꝛa esse q̄busdam veris. ita nihil refert q̄daz falsa pie credi. nō q ea rōe q falsa sūt vel si sciunk esse falsa credi possunt. ꝓcul ℔ a pietate fideliū. Sed cadit existimatio vl' pia credulitas nō sup ꝓitate vel falsitate. sz tm̄modo sup apparētia vl' ꝓbabilitate. Et hoc vtiq̄ nō est picl'osum vel falsum. quia ꝓstat de apparētia et ꝓbabilitate dum falsitas vel ꝓitas ignota est. Propꝛea sapientissime dixit Hiero. q de talib⁹ eligibiliuꝰ est pie dubitare q̄ temere diffinire Sicut stat q̄libet ꝓtradictoꝛioꝛū esse ꝓbabile z vnū stat cū altero nō in veritate sed in ꝓbabilitate. Sic diuersis respectib⁹ vtrūq̄ ꝓtradictoꝛioꝛū credi potest cū fidei pietate. dum tñ sit anim⁹ ab assertōe ptinaci alienus.

¶ Respicit aūt iste ḡdus legendas z miracula sctoꝛū. vitas patrū. visiōes deuotaꝝ ꝑsonaꝝ. recitatōnes et opiniōes sacroꝝ doctoꝛū que oīa suscipit eccl'ia z legi ꝑmittit. nō q determinet talia de necessitate salutis esse credenda. sed qz ꝓficiunt ad ꝓmouendos affectus pios fideliū z in edificatiōez ipoꝝ/dū in talib⁹ nihil de certitudie scitur esse falsū. q̄uis etiā nesciak illō certitudiualiter esse vez qđ optet. nec vt tale credēduꝝ ꝓponik. ita q magis ℔ attendik id qđ pia recogitatōe fieri potuit q̄ illō qđ factū est. Et ℔ apud oꝛatoꝛes crebrimū repitur qui ex alioꝛū ꝑsonis dicūt ea nō q̄ ꝑsone diꝛerūt. sed q̄ dicere potuerunt. sicut ī legenda btē Agnetis z btī Sebastiani et similiuz continek.

Sequūtur alie ꝓpositōes coꝛollarie q̄ particulari⁹ materiā elucidant.

Coꝛollariū primū ℔

Falsum blasphemū et hereticū est asserere q sensus l'ralis sacre scripture sit aliq̄ falsus. ptz ex dictis in ꝑmo ḡdu. Et qm̄ ℔m Aug. solūmodo ꝑt ex sensu l'rali sacre scripture efficax argumentū sumi. Non autē esset efficax argumētū si sensus l'ralis nedū in dubiū sed in falsum verterek. Et ꝓpter concordantiā aliquoꝛū si videank aliter dixisse. dicimus q aliud est l'ra. aliud ē sensus l'ralis. vl' q de sensu l'rali scꝑture sacre ipoꝛtūssime locuti sunt. Est enī sensus l'ralis vere z ꝓpe dictus ille quē spūssāctus ꝓncipalik intēdebat. z q̄ ex circūstantijs l're scꝑture sacre trahi pōt et debz. sicut expositoꝛes sacri fecerunt atq̄ docuerunt. Alioquin piret oīs soliditas ꝓbatōnis a scriptura sacra sicut arguit Aug. ad Hiero. et habek di. ix. Si ī aliq̄ sensu suo litterali esset falsa. quia ꝑspicuū est q falsuz nihil ꝓbat. et respōdens poterit semp dicere ad antecedens sumptū de sensu l'rali scꝑture. q sensus l'ralis bene est falsus/et ita nihil ꝓbat. qz regula ñ tradik ab aduersarijs q̄ est falsus et quādo verus.

Coꝛollariū ij Falsum blasphemū et hereticū est asserere q deꝰ notis p expientiā

vel de euidentib⁹ p rõem naturalẽ nõ sti fides etiam proprie dicta. Licz non sic sub rõe expientie vl euidentie rõis naturalis fides habeat/sed alio respectu. initẽdo .s. diuine reuelatõi put fides ẽ exauditu fidei p ꝟbũ xpi. ad Rom. ix. Patet qm̃ p̃cepta decalogi euidentia sũt in lumie naturali. z ista Deus est. Silr q rhoma fuerit vl hierlm fuit notũ est p expientiã. Dec nihilomin⁹ put nobis in scriptura sacra tradũt tãq̃ approbata p eccl'iam/sũt certa fide tenenda. qm̃ credulitas oim traditorũ in sacra scriptura innitit huic pncipio solũ credito et naturaliter inuidẽti q tota sacra scptura a deo reuelata ẽ. remanet euidens totũ sub hac credulitatis rõe. ¶ Unde ꝓnter inferri posset q tot sunt articli fidei q̃t sunt veritates ꝓtente in scriptura sacra. nisi forte fiat restrictior acceptio articl'or fidei. p illis tm̃ modo ꝟitatibus q̃ continent in symbolo apl'or. que. s. de directo z imediate respiciũt mysteriũ gl'iose trinitatis z incarnatõnis bñdicte. q̃uis eadẽ sit vtrobiq̃ generalis rõ credẽdi. s. diuina reuelatio. Intantũ q sub hac rõe nõ min⁹ alie credẽde sint firmiter/ꝟ est absq̃ formidine de opposito. p positões ꝓfigentes de futuro q̃ ꝓpositões est necessarie. Sic̃ apparet de ista. resurrectio mortuor erit. ¶ Possent ꝓseq̃nt inferri pl'ima. q̃lis sit vl nõ sit auctas ꝓdendi articulos fidei. z si possit fieri nou⁹ articul⁹. Si ꝑterea possit fieri ꝓpositio heretica de non heretica. si deniq̃ possit eẽ aliqs nescienter heretic⁹. et ita de pl'imis q̃ breuitas iubet omittere.

Corollariũ iij Falsum blasphemuz z hereticũ ẽ asserere q p̃cepta d̃ decalogi non sint d̃ fide etiã p̃pe dicta/q̃uis reputari debeãt euidẽtia in lumine naturali. ptz ex declaratõe p̃missor. Uñ Mat. v. Qui igitur soluerit vnũ de mãdatis istis mimis z docuerit sic hoies minim⁹ vocabit in regno celorũ. Et accipit ly minim⁹ negatiue. id ẽ null⁹. z ita sepatus a regno celorũ. qđ ẽ ecclesia. z heretic⁹ iudicãd⁹ si se nolit corrigere

Corollariũ iiij Falsũ blasphemũ z hereticũ est asserere q assertões oppositе p̃ceptis decalogi nõ spectãt ad fidẽ tanq̃ ꝟpugnãtes fidei. aut q nõ sint iudicio fidei reprobande. Et q iudices ordinarij nõ habeant sup his reprobãdi et ꝺdẽnãdi facultatẽ vbi notorie scãdalizãt. ptz ex p̃missis. Addito q assertio ꝓpositõis ad vnã ptez notat fixam adhesiõez cũ remotõe ꝓbabilitatis alteri⁹ pt̃. Et ꝟ i falsꝫ ꝓpositõibz sine mãifesta temeritate z ptiacia neq̃q fieri p̃t

Primũ corollariũ seq̃ns ex q̃rto gdu q̃ scdus ẽ si tres ꝑmi reducunt ad vnũ.

Corollariũ primũ

Obligat aliqs certa z explicita fide tenere et nullatenus dubitare sub pena hereseos q aliq̃ ꝓpositio vera ẽ de qua ali⁹ p̃t ad tps sine culpa dubitare. Et ꝟ spẽal'r in exẽplo triplici potest ostendi sicut in triplici ꝓpositione corollaria subseq̃tur.

Corollariũ ij Obligat aliqs vtputa theolog⁹ exercitat⁹ i scptur̃ sacr̃ legẽdo et ꝓsiderãdo eas certa et explicita fide tenere z nullaten⁹ dubitare multa de q̃bz simplex z idiota req̃sit⁹ rõnabilit si nõ ptinacit dubitaret. vt q thobias habuerit canẽ/vl aaron barbã. vl arca testamẽti de pil' capruz coptura. ¶ Dat cñ circa ꝟ regula q dubi⁹ i fide ifidel'ẽ. qđ itelligit vbi dubitat aliqs illa q̃ tenet explicita fide credere. sic̃ optz i multis p̃ftim in doctorib⁹ et platis

Corollariũ iij. Obligat aliqs /vtputa canõista exercitat⁹ i decrmiatõibz sctẽ ecclesie legẽdo et ꝓsiderãdo eas certa z explicita fide tenere. z nll'aten⁹ dubitare mlta/d̃ q̃bus simplex et idiota imo z theolog⁹ aliqs i casu req̃sit⁹ rõnabilit si ñ ptinacit dubitaret. ptz vt p̃cedens. Et sic diceret d̃ exercitatis i p̃dicatõibz et narratõibz publicis nr̃e fidei. q̃uis etiã essent laici. qm̃ ad pl'a explicite credenda tenent ceteri pariz q̃ taliter vel alit nõ instructi

Corollariũ iiij Obligat aliqs vtputa doct⁹ z exercitatus i logicalib⁹ moralib⁹ z prudẽtialibz sciẽtijs certa z explicita fide tenere z nll'atenus dubitare mlta de q̃bz simplex z idiota vl sic ñ exercitat⁹ rõnabiliter dũ tñ sine ptiacia dubitaret ¶ Rõ ät p̃cedẽ tiũ oim vna ẽ. q cui pl⁹ ꝓmittit ab eodez pl⁹ exigit. Uñ reputari dz vna ꝓñtia deducta ex scptur̃ sacr̃ vni magꝫ logico vl phõ vl theologo euidẽs vl certa eẽ quã ali⁹ idiota vl i exercitat⁹ potit ad tps vl falsã vl solũ ꝓbabilẽ z incertã r̃putare. ¶ Deniq̃ seq̃tur ex his oĩbz q iudiciũ z ꝓclusiões fidei licz auctoritatiue spectẽt ad plat̃os z doctores. spectare tñ p̃t ad alios q̃ theologos de liberatio. sic̃ et cognitio sup his q̃ fidẽ r̃spiciũt. ita etiã vt ad laicos ꝟ posset extendi. z pl⁹ aliqñ q̃ ad ml'tos clericorũ

Corollariū primū

R ¶ Rursus corollariū vnū ex p̄cedētib⁹. Ex officio dignitatis ep̄alis teneť p̄lat⁹ cognoscere tenorē p̄ceptorū decalogi. nedū implicite sed explicite. p̄ftim cū i ꝓsecratōne sua p̄miteat vtrūq; testamētū se scire. vet⁹ ꝛ nouū. Q; si nesciat vl' dubitat vbi nō ē dubitandū. pinde red dit inexcusabil'. attēto q; ō talib⁹ p̄ceps apl'oꝝ dixit. parati dare satisfactōem omni poscenti rōem de ea que in nob⁹ est fide et spe. Uñ etiā fm iura hūana nō admittit aliq; allegās ignorātiam in illis q; ex officio suo statu vel gradu scire debet.

Corollariū ij. Ex officio doctoral' autoritatis in theologia teneť doctor cognoscere tenorē p̄ceptorū decalogi. nedum implicite ſz explicite/ ꝛ patus ee debz reddere saltem doctrinaliť ratōem/ iuxta intellectū ꝓmunem doctoꝝ. nec in ꝓtrariū excusatio ignorātie proficere tali debet.

Corollariū iij. Stat aliquē posse reputari vehemēter et rōnabiliter suspectum de hereſi dū dogmatizat doctrinā aliquaz vel de ipa dubitat. vbi vel qñ ali⁹ sil'ia faciens vl' dogmatizās vl' dubitās suspectus in fide neq; hr̄i deberet. Patet in eruditis p̄fessorib⁹ sacre scripture ꝛ sacroꝝ canonū. ꝛ in habentib⁹ reuelatiōem spēalē respectu nō eruditorū rudiū atq; simpliciū. ꝛ in plat̄is q̄bus annexa ē obligatio ista sciendi. nedum implicite sed explicite.

Corollariū iiij. Stat in ℔ sacro ꝓcilio ꝓstantien̄. repiri q̄sdā q̄ circa dilatōnez reprobationis nouē assertionū denūciatarū in matia homicidij/ p̄iurij ꝛ ĩsidiarū mortaliū nequaq; culpandi sunt. qm̄ alioꝝ expectabāt iudiciū. vbi tm̄ nō possunt alij de fautoria et suspitōe p̄uitat⁹ heretice vehemēti vllatenus excusari. qm̄ ad eos spectabat p̄uisiōis modus ꝛ pōdus hui⁹ negocij

Autoritates pro primo gdu.

Aug⁹ ad Hiero. ep'la. viij. di. ix. decreti. Ego solis illis libris scriptorū. id ē scriptoribꝰ q̄ iā canonici appellanť didici hunc timorē honorēq; referre. vt nullus eoꝝ scribēdo errasse audeā credere. ¶ Idē i ep'la ad Hiero. Si ad sacras scp̄turas vl' causas admissa fuerint vl' officiosa mēdacia/ q̄d ĩ eis remanebit auct⁹. Que tandem de scripturis illis sn̄ia p̄fereť. cui⁹ pōdere id ē scp̄ture auct̄e cōtentioſe falsitatis p̄tereť ip̄robitas ¶ Idē eadē dis. de vnico baptis. li. ij. Quis nesciat sanctā scripturā canonicā tā veter⁹ q; noui testamēti certis terminis suis ꝓtineri. eāq; posterioribꝰ oīb⁹ ep̄orū lr̄is ita p̄poni vt ō illa oīno dubitari et disceptari nō possit vtrū verū vl' vtr̄ rectū sit q̄cq̄d ĩ ea scp̄tū ꝓstiterit ee. Ep̄oꝝ autez lr̄as q; p⁹ ꝓfirmatū canonē vl' scp̄te fūt vl' scribūť. ꝛ p fmonē forte sapiētioꝛē cuiuslibet ĩ ea re pitioꝛ⁹ ꝛ p alioꝝ ep̄oꝝ ḡuioꝛē autoꝛitatē doctioꝛēq; p̄udētiā ꝛ p ꝯcilia licere reph̄ēdi si q̄d ĩ eis forte a vitate ꝺuiatū ē

Nota descriptōnes

aliq; q; sequūť ex p̄missis ¶ Ueritas catholica p̄t describi q; ē vitas habita p diuinaz reuelatōem imediate vl' mediate/ explicite in p̄pa forma vbor̄. vl' implicite i bona ꝛ certa ꝓseq̄ntia. ¶ Fides p habitu infuso describiť q; ē habitus supnaturaliť infusus inclinans ad credēdū catholicis vitatibus ¶ Fides p actu describiť q; ē assensus ver⁹ ꝛ certus catholice vitatis ex infusa fide p ueniēs. ¶ Fides p habitu acq̄sito sic ꝺscribiť ꝓformiť ad desc̄p̄tōes q̄s dat p̄hs de scia arte ꝛ sapia. q; ē habitus ver⁹ ꝛ certus p auditū vbi xp̄i acq̄situs. sicut dic̄ ap'lus q; fides ē ex auditu. ꝛ audit⁹ p vbū xp̄i. Et Aug. dicit q; p scripturā sacrā fides salubrima gignit. Dicit ver⁹/ ad dr̄ntiā errorū. Certus ad dr̄ntiā opinionū. Acq̄sit⁹ p auditū vbi xp̄i/ ad dr̄iam scie artis sapie et ĩtellect⁹. ¶ Fides p obiecto q̄q; ꝺr ipa ppositio credita/ vl' aggregatio m'toꝝ credibiliū seu vitatū catholicaꝝ. vt h. Hec est fides catholica ꝛc. Q̄q; ꝺr ipa res significata p ppositōem creditā seu catholicam. Et ita nulla res ē q̄n possit cadere sub fide Q̄q; ꝺr ipa rō credēdi/ ꝛ hec vna ē omnium credibiliū. s. auctas p̄me vitat⁹ reuelātis q; nūc videť ĩ enigmate. Et sub hac rōe ꝺr fides argumētū nō apparētiū. sec⁹ erit dū videbim⁹ facie ad faciē. ¶ Ueritas imptinēs ad fidē ē q; nec seq̄tur nec repugnat ad catholicas vitates. ¶ Ueritas sapiens fidē est vitas ꝓtinens aliq̄ vel aliq; q; sunt ppie de fide. cū aliq; vel aliq̄bus adiūctis q; nō ptinent ad fidē seu catholicā vitatez. Et oppositā falsitas ꝺr sapiens hereſim. si id q̄ ō adiūctū ē sit tale q̄ nō possit vl' debeat rōnabil'r negari q̄uis nō sit de fide

¶ Finis

Determinatio ī cō

cilio Constantien. ¶ Eccl'ia vl' generale cō cilīū dū dictat aliq regitiua eccl'iaz ꝓcernē tia. papa nō est sic supᵖ iura positiua q' pos sit sic ꝓ libito disponere dissoluere talia dictata ꝓ eccl'iaz. eo mō ꝛ intētōe q̄b dictata ꝓclusaq; sunt. ¶ Eccl'ia vl' generale concili um q̄uis ñ possit tollere plenitudinē ptāt papal' a xp̄o supnaturaliᵗ ꝛ mistico rdiᵗ col late. ꝑt tñ vsū ei⁹ limitare sub certꝫ regul' ac legib ī edificatōz eccl'ie. Et in ß ē toti⁹ ec clesiastice reformatōis stabile fundamētū

Incipit tractatus

mgrī Johis de gerson de ptestatōe circa materiā fidei ꝫ hereses diuersas.

Prologus

Rotestatio seu reuocatio gene/
p ralis aut ꝓditional' q; queritur nōnunq; assumi tāq; velamē in iq̄tatis/ꝛ ad excusandas excusatōes ī pec catis/ꝑ ptim ab hereticꝫ/ꝓposuim⁹ declarare sub aliq̄b ꝓsideratōib q̄d ptestatō ge neral' q̄d ꝓditional' reuocatio iuuāt vl' im portāt. maxīe dū in ß sacro Cōstātien. cō cilio sentim⁹ q' hereses vt cancer serpūt. et sub hmōi ptestatōib delitescere q̄rūt/iun ctis ptelationib q̄ sub termis iuris posi/ tiui velut ī causis ꝓphanis sedulo ꝓcurāt vt nō ꝓtinus in lucē ꝓdeat ꝓitatis catholi ce spēs atq; dec⁹ ¶ Finit ꝓhemiū.

Cōsideratio prima

Rotestatio circa materiā fidei de q̄
p sola nūc intēdim⁹/est q̄dā ꝓfessio seu ꝓfessio facta exter⁹ ad oñdēdū q̄d de fide ptestans sentiat interⁱ⁹. iuxta il lud ap'li ad Ro. x. Corde creditᵗ ad iustici am. ore aūt ꝓfessio fit ad salutē. Et sic ad sa lutē vt dixerit christ⁹ Luc. ix. Qui me eru buerit ꝛ ꝶmōes meos. ꝛ fili⁹ hois hūc eru bescet coꝝ angel' dei. Quo cōtra matthe o teste dicebat Matth. x. Qui me ꝓfessus fu erit coꝝ hoib ꝓfitebor ꝛ ego eū coꝝ ꝑre meo. Ex q̄bus elicit' q' sicut credere cadit sub p̄cepto. sic cadit fidez exter⁹ ꝓfiteri. sp q̄dez ſz nō ad sp. cū sit affirmatiuū p̄ceptū Obligat ām sp et ad sp dū ex omissiōe ꝓfessi onis libera dispēdiū fidei/vl' salut' ōtrimē tū ꝓbabiliᵗ immineret. vt coꝝ tyrānis. co/ rā hereticis. coꝝ iudicib. coꝝ popul'. fi/ des ē diuersimode palā ꝓfitēda/defenden da. testificāda. ꝛ ex officio ꝑdicanda. Note tur Aug. sup illud ap'li. optet hereses esse. i. ad Chor. xi. Et recitat. xxiii. q. vl. c. fina li. Faciūt ꝓ ß dicta scpture. Joh. x. ii. Pe tri. iij. Malach. ii. Ezech. iij. et. xxxiij. ꝛ ali bi sine numero

Cōsideratio scda

Rotestatio general' vel spēal' de ip
p sa fide nō ifert q' ptestans errane/ rit. sil'r nec reuocatio conditional'. Hoc est itaq; pspicuū. qm̄ hō q̄ntūcūq; fi delis dicere ꝑt/ptestor q' nihil intēdo dice re nec puto dixisse ꝫ fidē. ꝛ si oppositū ꝓti/ geret vel ꝓtigisset/illō ex nūc reuoco vl' re/ tracto. Sic inueniūt doctores catholici q̄ñq; dixisse. imo ꝛ q̄tidianus mos apō ex ercitātes se ī actib theologie scholastic⁹ sic se hz. in q̄b freq̄nter null⁹ est aut fuit de erroze notat⁹ q̄ sic ꝓtestat aut ꝛuocat. Ni hilomin⁹ aduertēdū ē q' refert ptestari vel ꝓditionaliᵗ reuocare circa ea q̄ clarissime et explicite sūt de fide. sīc q' deus ē op̄s. q' p̄im⁹ est diligend⁹. Aliᵗ ꝙo circa ea q̄ dis putabilitatē vel difficultatē habēt aliquaz In p̄mo siq̄dē casu fas ē dicere cum ap'lo ad Gal'. ij. Si q̄s vob aliō euāgelizauerit etiā angel⁹ de celo anathema sit. Quocirca veniūt irridēdi q̄ñq; ĩmo ꝛ corripiēdi nō/ nulli q̄ ꝓclusiōes theologicas posituri/ di cūt. Protestor q' nihil volo vl' itēdo assere re ſz tm̄ disputatiue loq̄. Deīde ponūt talē aliquā ꝓclusiōez. Deꝰ ē op̄s. deꝰ ētrinus ꝛ vn⁹. q̄si vicz ꝓclusiōes tales ñ ī certissima credulitate ſz sub ꝓbabilitate tradi possint Deniq; sic ē iudicādū de oib ad q̄ pfitens fidē suā obligat' explicite credere/vel ex of/ ficio vel ex eruditōe/vel ex diuīa reuelatōe vel ex aliq̄ tali modo. Alioquin sicut dubi us in fide infidelis est. sic ꝛ dubie ꝑfitēs cer tam fidem. Neq; tñ negandū est q̄n ptesta tio seu submissio reuerential' fieri possit siē egit ap'lus ꝓferēdo euāgeliū suū. de q̄ p̄ ue latōem certus erat cū petro et alijs aposto lis. q̄b tñ oppositū si fieri potuiſſz/ dicen/ tib nequaq; credidisset.

Cōsideratio tercia

Rotestatio general' de fide stat cuz
p erroze pticl'ari circa eā. et sil'r ꝓditi onal' reuocatio. Vidim⁹ ß et vide mus in ip̄is hereticis q̄ errāt vicz ꝑtinaciē

ꝓtra fidem circa ea q̄ tenenť explicita fide tenere/exteri⁹ ꝓfiteri.q̄z nihilominus vox ista est.ꝓtestoꝛ q̄ esse volo bon⁹ catholic⁹. ⁊ si scirem aliq̄d esse ꝺ fidē.illō statim vellē reuocare.sic Arrius.sic sabelli⁹.sic heretici nr̄i tp̄is plerūq̄ dixerūt. q̄s tū damnatio iudicial' interemit vl' ꝓdidit. Dať ad consideratōem hāc rō tal'.q̄ stat q̄ aliq̄s credat aliq̄d in generali.vt q̄ fides catholica vera est et ꝓ hac mori vellet.q̄ nihilomin⁹ ī speciali credit de aliq̄ veritate catholica q̄ ñ sit de fide/errans ꝓtinacit̄ circa illā. Sil'e dicit Aristo.q̄ cōtingit aliq̄d scire in generali /et illud vl' nescire vel de illo dubitare in ꝓticl'ari. Exemplū est de ista. Oīnis mula est steril'.ꝟ aīal nō ē sterile demōstrata mula quā aliq̄s putat esse p̄gnātē ob turgidū ventrē.et nescit vl' nō aduertit eā eē mulaz. ⁊ ita sicut in ꝟ casu iste nesciēter errat. sic et alīq̄ de q̄bus loq̄mur dicūť nesciēter hereti ci,put infra docebimus.

Consideratio q̄rta

p Rotestatio generalis de fide ñ sufficit ad purgationē errātis ꝓtinaciter.sic nec conditional' ꝓtestatio.

Sequit̄ ꝟ ex p̄cedenti. Cui⁹ etiā rō tal' ē. q̄z debet errās ꝓticl'arit̄ ⁊ explicite circa ea q̄ sunt fidei q̄rere cauta sollicitudle veritatez fidei.et obedire q̄site ac sufficiēter edocte. tā credēdo īteri⁹.q̄s exteri⁹ ꝓfitēdo. alioq̄n oñdit se nō patū corrigi. Oñdit q̄z se ñ credere sacre scp̄ture catholice/dū ñ credit eis q̄ sufficiēter ꝓtineri mōstrāť ī eadē scp̄tura formaliter/vl' in ꝓsequutia euidēti seu certa. q̄m si nō corrigit̄ p hāc regulā scripture nihil reliquum ē p q̄ ad viā veritatis reducatur secluso miracl'o. Deniq̄s talis ꝓtestans seu conditionalit̄ reuocans/dum facit vel dicit oppositū sue ꝓtestatōis ac reuocationis ptz ipm nō inde iustificari.sz magꝭ infici cū sit ipe sibimet ꝟrius. Rursus tal' alios p hmōi ꝓtestatōes ⁊ reuocatōnes ab errore nō reuocat neq̄z scādalū datū tollit.neq̄z captiuat intellectū sub deo in obsequiū fidei. Stat enī tal' ꝓtestatio cū infidelitate/cū scādalo cū tumore ⁊ arrogātia. Propterea statutū inuenit̄ in sactꝭ canōib⁹ q̄ errātes dū correcti recipiebāť dabāť libellus sue ꝓfessiōis absolute de fide ⁊ abiuratōis de errore. Recte q̄dē sicut et ī foro pn̄ali ñ suffic̄ sub ꝓditōe facta ꝓfessio.dū aliq̄s scit vel scire debz absolute q̄ peccauit. sec⁹ vbi nō habeť certitudo sed scrupul⁹ aliq̄s timidus ⁊ vacillās/ nesciēs si ꝟ fecit. vel malo mō fecit.quēadmodū circa cogitatōes carnis q̄s īcōtinēs sensit /trepidat vl' ignorat si ꝓsensit.quo casu sufficit ꝓditiōal' ꝓfessio ⁊ salua ꝟitate doctrina. Greg. Bonaꝛ mētiū est inq̄t agnoscere culpā vbi culpa ñ ē. ꝟ ē pn̄iam q̄si,p culpa recipe q̄si reus esset. Sz opponit̄ ꝺ ꝓsideratōez de nesciēter heretico q̄ mētiret̄ ꝺ ꝓsciam si reuocaret. Responsio plana ē. q̄z tenet̄ ꝓscia deponere. ex q̄ supponitur q̄ ptinaꝛ ē.sec⁹ vbi q̄s erat nō īputabilit̄.q̄z ptūc nō tenet̄ ꝓsciētiā dimittere/sz bñ postmodū dū mouet̄ legitime. Facit,p ꝓsideratōe calixtus sic habetur extra de pe.et re.c.i. Manifesta pctā ñ st̄ occl'ta correctōe purgāda nec sub ꝓditōe

Consideratio quīta

p Rotestatio general' et cōditional' ñuocatio ꝟaciter facte sufficiūt ad excusationē aut purgatōem dū ꝓtestās et cōditionalit̄ reuocans errāt circa ea q̄ nō tenenť explicite credere vel absolute ꝓfiteri. Declarať ꝟ ī illis q̄ ꝓmptū habēt animū statī obediendi veritati cognite.vt si theolog⁹ aliq̄s vl' nō theolog⁹ erraret circa vnā ꝓpositōnem ī biblia positā. Exēpli grā q̄ samuel vnxit in regē ipm saul.vel q̄ dauid fuit past oꝛ ouiū. nō ideo diceret̄ statim heretic⁹.q̄z forte nūq̄ vidit vl' audiuit textū illi⁹ scripture .sed postq̄ oñdit̄ in textu sic haberi ꝓtinuo credit ⁊ assentit. ⁊ ita ꝓtestatio et conditional' reuocatio saluāť eum ne ꝓtinaꝛ esse vl' fuisse ꝓdēneť.p̄ftim dum de ig̃ātia sua p̄t afferre sufficiēs documentū.alioq̄n forte iudicareť apud hoīes ꝓtinaꝛ fuisse .apud deū ꝟo maneret innoxi⁹. Propťea positū ē in ꝓsideratōe ꝟ aduerbium ꝟaciter p q̄ excludunť. q̄ nō ex aīo sz ficte ⁊ inaniter ꝓtestanť dissidētes in semet ipis corde.voce ⁊ ope.

Consideratio.vi

p Rotestatio generalis de fide.q̄ dicūt aliq̄.sufficit mihi fides eccl'ie/ sufficit q̄ saluer in fide parentum/ sufficit mihi dicere. Credo in deū/non saluat sp hmōi ꝓtestātes etiā si nō errāt. Deducit̄ hoc/q̄z nō sufficit sola fides general' ⁊ iplicita/sz explicita req̄rit̄ apud ist̄os q̄/dez minus/apud alios āplius. ¶ Vñ sym bolū generale apud oēs capaces rōnis est

illud.qđ posuit apl's ad Heb.xi. Credere enī oꝑtz accedētē ad deū qz est/z inārētibꝫ se remūneratoꝛ sit. ¶ Poꝛro apđ christianos q̄bus facta ē aptioꝛ reuelatio de credēdis nō sufficit ꝫ symbolū/sed debent explicite credere symbolū apl'oꝝ.z illđ addiscere ꝓtinus vt veniūt ad annos discretōis.sicut ab initio dū baptizabāt adulti fiebāt ꝓꝛi cathecumini ꝓfitētes explicite fidem suā. quēadmodū ꝑ puulis patrini nūc rñdēt. Deinde sunt ml'ta de fide p vniuersos pene xp̄ianos ꝓmulgata ī pdicatōnibꝫ /ī picturis/ī mutuis relatiōibꝫ seu collatōibꝫ /ī obfuatōibꝫ autētic; celebꝛitatū sanctoꝝ.z ita de reliq̄s. Dec aūt talia q̄ publice fiunt nō est licitū sicut dicit canō ignoꝛare. Nō enī excusarent laici/si nō crederēt infernuz esse.si nō bonos angelos /si nō malos.si ñ sanctos et sctās.si nō ꝑterea decē ꝑcepta legis/iuxta planū z textualē coꝝ intellectuz. vt q̄ nō ē idolatrādū .q̄ nō ꝑiurādū.q̄ nō occidēdū.q̄ nō furandū.q̄ nō mechāduz. z ita de reliq̄s ꝓmis impssiōibꝫ .legibꝫ ac ī scriptōibꝫ nature/q̄s nemo capaꝛ rōis maxime postq̄ ꝫ sibi tradite sunt ꝑ doctrinā ꝑ ꝓ mittit ignoꝛare. ¶ Amplꝫ ꝯo sunt alīj q̄s vltra simplices et cōmune vulgꝫ hoīm necesse ē hr̄e fidē explicitā de plimis multiplici et spēal'z quadꝛuplici rōe. Pꝛio ꝓpter officiū pastoꝛale sup alios vt pascāt eos ī fide et doctrina z ab hereticoꝝ argutijs sapiēter defendāt. Cōstat eī q̄ aliq̄ sunt ī ecclesia ad ꝫ obligati ex officio.alioq̄n nō esset sufficiēter instituta. Jsti aūt sunt plati. iuxta qđ ꝓfitent vtrūq̄ se testamētū scire. qđ et apl's sepi' explicuit dū thimotheū z tytū carissimos discipulos īstrueret alios Act.xx.dicēs. Attēdite vob z vniuerso gregi/in q̄ posuit vos spūscūs epos regere ecclesiā dei zc. ¶ Deinde scđo sunt doctoꝛes in sacris lr̄is ꝓfessoꝛes q̄s ignꝛantia nō pōt excusare/q̄n sciāt explicite plimas ꝟitates ꝓtētas ī biblia/z al's ex eis deductas .Alioq̄n doctoꝛis nomē et gđū dānabilit z inexcusabilit vsurparent. Pꝛoinde sunt alīj de statu etiā laicali q̄s oꝑtet ml'ta scire đ legibꝫ diuinis ꝑceptoꝝ moꝛaliū/dearticulatim z explicite ꝓpt suscepti ab eis officiū. vt qz rectoꝛes ppl'oꝝ .qz iudices eoꝝ/ qz ꝓsiliarij vl' assessoꝛes sunt eoꝝđē rectoꝝ z iudicū/in cauf varijs criminalibꝫ atq̄ ciuilibꝫ. Quod aniaduertēs salomō petiuit a dño coꝛ docile z intelligēs ad faciēdū iusticiā.z ad faciēdū iudiciū. Est itaq̄ regula q̄ null' ea q̄ sūt officij sui ꝓmittit ignꝛare. q̄ regula respicit nedū ꝓlatos maioꝛes aut ꝓncipes supioꝛes ꝫ minoꝛes z īferioꝛes ī vtroq̄ statu clericali vt sūt curati z ꝓfessoꝛes in foꝛo pnīc.et in statu laicali vt ꝑpositi vl' baliui. Postremo ꝓsurgit q̄rto general' obligatio ad credulitatē aliq̄z explicitā.nō ex solo gđu hierarchico/ꝫ exalijs donis gtuitis.vt sunt viuacitas īgenij natural'.vt iudiciū sollers.vt vis gnomica/ vel epyeikes.vt pticular; eruditio.vt vehemēs applicatio ad scꝑturas sacras canonicas vl' ciuiles. Dic enī ꝟitatē hz illđ Bre. Tātum ab vnoquoq̄ dñs exigit q̄ntū dedit. Quo fit vt ꝓspicua sit ꝓsideratio/q̄ dicta ē aduersus repꝛobaz nōnulloꝝ desidiā vel taciturnitatē.q̄ dū fides ꝓfitēda vēit explicite/se ī implicita latere tutos putāt. aut q̄ talentū ml'tiplic; doni natural' vel gtuiti qđ multiplicādū suscepant a dño spūalibꝫ incremētis/defodiūt in terrā supuacue vl' noxie curiositat; tpal'.sibi blādiētes q̄ in fide nō errāt.q̄ppe de ea nihil sciūt curāt vl' īterrogāt. Notet ꝑ ꝓsideratōe sctūs Tho. scđa scđe.q.ij.ar.vi. Explicatio iñt fidei ad inferioꝛes hoīes oꝑtet q̄ veniat ꝑ maioꝛes.qđ ꝓbat auctē Dionysij /ꝓcludens q̄ oꝑtz eos plenioꝛē hr̄e noticiā de credēdis z magis explicite credere.

Consideratio .xii.

Q Rotestatio general' seu cōditional' p reuocatio q̄ đ ab aliq̄bꝫ ptinacit errātibꝫ .Si hec ꝟitas mihi nota essz scit deus q̄ libēter eā coꝛde crederē ad iusticiā/z oꝛe ꝓfiterer ad salutē/nō excusat tales apud deū vel hoīes. Fundat ꝫ sup illud euangelij. Ecce venit hoza z nūc ē vt ois q̄ vos interficit arbitret se obsequiū p stare deo. Sic apl's ꝑus errās ī xp̄ianoꝝ psecutōe iudicabat đ seipso. Sic ad iudeos loq̄ns dicit.et nūc scio fratres q̄ hec ꝑ ignoꝛātiā feciſtz.q̄s tñ nō excusabat de nece xp̄i/dum alibi dicit Jgnoꝛās ignoꝛabitur. Erat q̄ppe iuris ignoꝛantia affectata crassa vl' supina Sic heretici duz se moꝛti tradūt ꝑ defendēdis eꝛꝛoꝛibꝫ suis/ arbitrātur se catholicos et mereri.habēt q̄ppe zelū put dat aliq̄bꝫ testimoniū Paul' /ꝫ nō fm sciam.q̄re nō fm sciam? Mirū quia scie dei(que ē scꝑtura sacra)suā sophisticā scientiā sic ꝑponūt q̄ eidē nolūt eē subiecti

quis aliter sint sibimet ꝓscij/nō tñ in hoc iustificati.quia mentit iniqtas sibi.

Consideratio.viii.

Protestatio generalʒ seu ꝓditiōalis reuocatio/qñqz sufficiūt excusare ptestatōez apō foꝛ exteriꝰ/quā ñ excusat in īteriori foꝛo deꝰ ꝛ eꝝ. Cōsurgit ꝑ varietas qñ aliꝫ iudicat deꝰ/aliꝫ hō.deꝰ ispicit coꝛdaꝛ scit ꝺd ītus agaꝫ.ꝓformiꝫ ad ptestatōem seu reuocationē aut diffoꝛmiꝫ ad eā.Vnanū ꝓo iudiciū id spectat qō foꝛis ē.ꝛ vñ certificari ꝑt p signa/testes voces et opa. Quo fit vt ꝓe credēs interꝰ et explicite qñqz ñ possit ꝑ oñdere ꝝ testes ꝛ signa.aliqñ aūt fit ecōtra.vt ꝺ ꝓacit ē hereticꝰ ī coꝛde ille humano testimonio p allegatōz ignoꝛātie vl aliter catholicꝰ censeaꝫ ꝛ absoluaꝫ.Qualiꝫ āt debeat aliqs ꝓbare q nō fuit ptinaꝛ p allegatōem ignoꝛātie vl simplicitaꝫ.ꝑ magis iuriby positiuis cautū ē.ꝺby inꝫ cetera ōꝛ. q allegās ignāriā ꝓbare ꝺz illā. Tradunt silʒ ꝺby argumētis testiby et iudicijs pñt ꝛ debēt iudices eccl'iastici ptinaciā ꝓuincere pseⁿtē vel pteritā in errante.

Consideratio.ix.

Protestatio specialis de fide sicut ꝛ absoluta reuocatio de erroꝛe requiruñt ad iustificatōem illiꝰ ꝺ particularē errōē absolute tenuit in ꝓbis ꝛ īfactiꝫ. q si legitime moniꝰ facere renuit ipe ptinaꝛ cēsendꝰ ē.Ostendiꝫ ꝓma ps tali rōne. Nulla ptestatio seu reuocatio q cōis ē oībus catholicis sufficit ad iustificatōz errātis ī fide particulariꝫ ꝛ explicite dū ꝑ scit aut scire ꝺz.qm nō ē idē iudiciū de catholico ꝛ errāte/sicut nec innocēte atqz pctōre respectu ꝓfessiōis sacramētalʒ.Cōstat aūt protestatōem generalē cū reuocatōe ꝓditionali ab oīby catholicꝭ sine mendacio/sine diffamatōe fieri posse.Reꝙriꝫ igiꝫ p errātiby specialioꝛ reuocatio.Altera ps manifesta ē qꝛ talʒ nō oñdit se q̄rere cauta sollicitudīe ꝓvitatē.sed foꝛte q̄dā dissimulatōe palliata velamīe reuocatōis hmōi ꝓditionalʒ q ad ꝓvitatē nō ē nisi q̄dā ptestatio fidei generalis ꝛ nō ꝓpe reuocatio.qꝛ cōditionalʒ nihil ponit. Facit p hoc quod dictū ē supius consideratione.iiij.circa finem.

Cōsideratio.x.

Protestatio catholica ꝺ fide/cū fuo/ R
p catōe ptic'lari ꝛ absoluta ꝺ erroꝛe/ꝫ iustificet errātē q mō ñ sit habēdꝰ ptinaꝛ aut hereticꝰ/nō absoluit tñ qñ talʒ ex titerit.Presuppositā notoꝛietate ꝓme ptis in vtroqz foꝛo deꝰ et hoīs.qꝛ talʒ coꝛrigiꝫ ꝛ obedit ꝓvitati.neqz tenet plꝰ erroꝛē quē deseꝛit p absolutā reuocatiōem.deducit altera ps.Cōstat itaqz ꝑ solo ꝓuari deū facere.s. ꝑteritū nō fuisse.vt notat Hiero. ꝛ Salomō.Quisqs igiꝫ fuerit de ꝑterito sic adherens erroꝛi suo cuiꝰ oppositū tenebaꝫ explicita fide tenere aliq modoꝛ ꝑtacto.q psistebat ī illo erroꝛe monitꝰ etiā legitime vel edoctus seu fraternaliʒ/seu doctoraliʒ/seu iudicialiʒ p scripturā sacrā/p rōem cuidentē aut aliʒ/talʒ vere fuit ptinaꝛ ī erroꝛe/et ex ꝓsequnti nedū hereticās ꝫ hereticꝰ.ꝓptea q̄ntūlibet emēdeꝫ nūc ꝑt declarari fuisse talis.atqz hereticoꝛum penis subijci.sub perpetua carcerali custodia/vl aliter /sublatꝫ sibi ꝺbuslibet dignitatis officij vl honoris īsigniby.Solet tñ apud eccl'iam miſicoꝛdia superaltare iudiciū/pᵒtim hūilitate reuocātis erroꝛē spōte palā ꝛ absolute ꝓspecta.¶Q; si dixeꝛit ptestās hmōi.ecce patꝰ fuit sp audire eccl'iaz.audire determinatōem sedis ap'lice vl sacri concilij.q̄liter accusoꝛ nūc de ptinacia circa doctrinā aliquā ꝑuꝫ q̄z fuerit ꝑ mō declarata.diffinita ꝛ iudicata.Quid enī mihi de inferioꝛiby iudiciby/ ꝺd de doctoꝛiby et erroꝛ diffinitiōiby /ꝺby obedire neq̄z astrigoꝛ.vt ꝺ subiectꝰ ei nō sum.sz ꝑlatꝰ vt ipi.doctoꝛ vt ipi. Sic blādiꝫ ptinaꝛ arrogātia sibi/sic se fallit ꝛ alludit/tanq̄z vicz nihil explicite credendū sit nisi papa ꝑuꝫ.nisi cardinalʒ illud sub ꝑcisa ꝓboꝛ forma snialiꝫ dānauerint. Estiraq̄z lōge aliꝫ iuxta deductiōez illoꝛ ꝺ ꝓbant nullā inueniri posse nouā heresim.qꝛ q̄cūq̄z deꝫ illa ꝑꝰ erat scꝑture sacre ꝓpria ab ipaq̄z dānata.sicut mō(dicēte Aug.)si ꝺd noxiū est hic.s.in scriptura sacra damnatur. Fatemur nihilominus posse fieri declaratōez nouā.tā doctrinalʒ q̄z iudicialʒ de aliq̄ heresi/q scꝑture sacre repugnās ē. q̄ declaratio et si fieri habeat ꝓncipaliꝰ ac ſtꝛpioꝛi aucte generalʒ obligante p sedē apl'icā ꝛ sacꝛ ꝓciliū. fit nihilomin⁹ q̄tidie legitima declaratio talʒ p doctoꝛes et expositoꝛes sacre scꝑture/ac p ꝓlatos inferioꝛes q̄s optz explicite ml'ta scire ad īstructōz populi sui. Hec aūt declaratio ꝛ si nō obliget vt

ꝑcise taľ ē/alienos obligat tñ vt ꝓuincitur esse facta ꝓfoꝛmiť ad sacrā scꝑturā/q̄ ē añcedēs. q̄ ꝓcesso si ꝓñtia negari rōnabiliter neq̄t ꝓcedēda ē ꝓñť explicita ꝓclusio/que declarať et inferť. qm̄ ex veris nō seq̄ť nisi verū. Itaq; si q̄s diceret q; xp̄s nō habuit neruos. aut q; oīs puer nō baptizaꝰ ꝑ li/cēter occidi. aut q; ꝑ bono cōi licitū ē falsū dicere. Talis ꝓseuerās post declaratōz sufficientē sibi factaz nō excusareť a ꝑtinacia q̄ntūcunq; clamaret. peto iudicium eccl'ie vel sacri ꝓcilij. huic me submitto. hanc audio. Ꝑōt eq̄dez tali dici. qđ actū ē ne agaſ. qđ iā diffinitū ē diffiniēdū ñ expectes. diffinitū inq; ꝛ si nō in eadē ꝙboꝛ foꝛma. tñ in effectu ꝛ ī snīa. vñ fit vt aliq̄s vno tēpe teneať aliq̄d explicite credere ad qđ ꝑus fides īplicita saꝛ erat ſm Tho. ſcđa secūde q. ij. vbi loq̄ť ꝺ credēdis īplicite ľ explicite

Consideratio .xi.

S Rotestatio spēalis de fide. vl' absoꝑ luta reuocatio spēcial' de erroꝛe. ñ ꝺz fieri necessario dū q̄ſ errat nescienter in fide. ¶ Cōstat itaq; q; nullꝰ mētiri teneť. hic aūt nescienter errās si se diceret errare mētireť ſtāte tali ꝓscia. Taľ ꝑterea penas hereticoꝝ vl' infamiā etiā postea q̄z deꝑhendiť errasse et absolute reuocat nō īcurrit. Patuit ħ in Aug. q̄ multa ꝑus nescienter errata/postmodū absolute coꝛrexit sub noīe retractatōis. vel aliq̄ tali mō loquēdi qui reuocatōz ꝺnotabat. vtēdo talibꝫ verbis/temere dictū ē/minꝰ ꝓsiderate dictū ē. ħ improbo. ħ nō approbo. ħ mihi ñ placz Noteť ad ħ idē Aug. ad vincentiū. xxxiij. q. vlti. c. fi. et Gelaſꝰ ibidē. q. ij. c. negatur. ¶ Elicit ꝓñter ex iſtis dr̄nia multiplex inter sciēter et nesciēter errātes. ꝛ inť sciēter et nesciēter hereticos. Et ħ q̄ ad tria q̄ sūt crimen/modꝰ et pena. iuxta qđ noteť dictum Aug. xxiij. q. ij. c. dixit apl's. vbi ait. Qui sentētiā suā q̄uis falsā aut puersam nulla ꝑtinacia aīositate defendūt. ꝑfti quā nō audacia sue ꝑsumptōis peperūt. ſz a seductis atq; in erroꝛe lapsis parētibꝫ acceperūt. q̄rūt aūt cauta sollicitudīe veritatē. coꝛrigi parati cū inuenerint neq̄q̄ sunt inť hereticos reputādi. ¶ Un̄ colligiť q; q̄ꝺruplex ē modus errādi circa fidē. Uno mō credendo q; fides catholica sit falsa/aut scꝑtura sacra. ꝛ sic errās diciť sciēter hereticꝰ. qz nō est ꝑatus coꝛrigi/cū neget regulā ꝑ quam habet diꝛigi seu reuocarī. Ꝑōt alio mō q̄s errare credēdo generaľ ꝛ q; fides catholica sit vera. ſz estimat aliquā eē fidē catholicaz q̄ in ꝓitate nō ē catholica. sicut arriani recipiētes scꝑturā sacrā ſz ad sensū puersū. qui sectā suā solā putabāt eē catholicā. hi sūt nesciēter heretici. Errāt āt ꝑcedētes ī vtroq; mō ꝺ fidez quā tenenť explicite credere Sūt alīj circa fidē errātes ī his q̄ nō tenētur ꝑtūc explicite crederē ꝛ hoc dupliciter. Uno mō ꝑtinaciť. qz nō pati sūt coꝛrigi. ſz ꝑpter supbiā suā aut aliť ꝑꝓriū defēdūt erroꝛē. Altero mō dū pati sunt coꝛrigi ꝑtinus agnita ꝓitate. qz nō ꝑtinaci anīositate defendūt erroꝛē. ſz ex sola simplicitate vel ignoꝛātia sunt ī erroꝛe. Ceterū inť hos q̄t tuoꝝ modos ꝓmi magꝰ peccāt q̄z scḋi. et se cūdi q̄z tercij. ¶ Modꝰ errādi silꝫ ꝺiuersus est. qm̄ ī duobꝫ ꝓmis erroꝛ inueniť quez teneť explicite ꝺiscrediere et diffiteri. tercij ꝙpertinaciť errāt in illo cuiꝰ oppositū ꝑtūc nō tenenť explicita fide tenere ſz implicita. sed qz renuūt coꝛrigi dicūť heretici. Qualiter ꝙ deꝑhendať aut coḡscať talis ꝑtinacia declarať summatim ī aliq̄s .xij. ꝓsiderationibꝫ q̄ ad hāc vnā reducunť hic ab Aug. positā. q; tales nō q̄runt cauta sollicitudine veritatē. sed eiꝰ declaratōi resistunt omissiue vl' ꝓmissiue/varijs modis per se vel aliōs. verbis aut factis. iudicialiť aut extraiudicialiter. terroribꝫ aut muneribꝫ. minis aut blādicijs/ꝑpter deꝑuatōz affectus cā alicuiꝰ ꝓmodi tꝑaľ assēqndi/vl' incommodi deuitādi/circa diuitias delicias vel honoꝛes. ¶ Habemus in his tripl'ꝛ errātibus ꝺiuersitatē in crimīe et in mō. pena si milit' ꝺiuersa ē q̄ ad aliq̄ Nihilominꝰ tercij punienť sicut duo ꝓmi. si iudicialiter euocati se coꝛrigere/si erroꝛē absolute reuocare si ꝓitatē oppositā ꝑfiteri noluerint. qz relinq̄ť curie secl'ari. aut si se coꝛreꝛerint penitētie salutari. Et ꝙ q̄ti qz ñ iūgunt erroꝛi suo ꝑtinaciā nūc vl' ātea/q̄uis sint coꝛripiendi ꝑ reuocatōz erroꝛ. ſ. ipi tñ neq̄q̄ sē penis hereticoꝝ plectēdi. nec ifamia notādi. sic apd scholasticos theologos ī ꝑclara vniuersitate pisieñ. freq̄nť obſuať. q̄s protestatio generaľ et ꝺditiōaľ reuocatio inuit ad ħ ne de ꝑtinacia notareť iūcta hūilitate q̄ ꝑtinꝰ reuocāt erroꝛē nedū ꝺditionaliter ſz absolute. q̄ ſuocatio suffic mgr̄is ad purgatōz. nec ab actibꝫ studij legitimis exercēdis vel ꝓseq̄ndis reuocātes obide ꝑpellūť

Consideratio.xii.

Tp Rotestatio generalʒ/aut ꝺditionalʒ reuocatio/nō obstat ąn sic ptestās aut reuocās ꝺici possit suspectꝰ de heresi.qñqꝫ leuiʒ.qñqꝫ vehemēter.aliqñ violēter. Patebit hec ꝺsideratio p p̄cedentes si docuerimꝰ ąs ē dicēꝺꝰ de heresi vel leuiʒ vel vehemēter vel violēter suspectus. Et ꝟ alʒ latiozi ƒm̄one declarauimꝰ/nūc sūmatī repetaʒ. ¶Itaqꝫ suspitio leuis puenit ex signis exterioziby opeꝫ vel ƿboꝫ.ex ąby cognitis accipiʒ ꝺiectura q̄ ꝺcludi pōt nō ądē frequēter/sꝫ raro seu ꝺtingēter vt ī pauciozib⁹ q talia agēs vel dicēs ē hereticꝰ. Itaqꝫ ꝺsequētia leuis ēʒ topica.sic̄ argueremꝰ Petrꝰ nō venit ad eccl'iaz in solēnitate natiuitatis btē Marie ƿginis.g̃ nō bñ sentit ō ea.vel sic. Petrꝰ assumit nomē dei freq̄nter inuanū.deierās ʒ negās eū.g̃ nō bñ credit de eo. ¶Porro vehemēs suspitio puenit ex signis exterioziby opeꝫ vel ƿboꝫ ex ąby cognitis accipiʒ argumētū ꝺcludēs frequenter ʒ vt in pl'ib⁹ q talia agēs vel dicēs ē hereticꝰ/vt si ąs neget explicite palā ʒ publice ea q̄ debꝫ ex officio scire plꝰ q̄ alū q̄uis possit ī rei ƿitate negatio talis ex ignorantia puenire vel animi leuitate/nō ex hereticā p̄uitate. ¶Dicimꝰ demū suspitōez eē violentā q̄ sumiʒ ex signis exterioziby operū vel ƿboꝫ.ex ąby cognitis ꝺcludi solet efficaciter ʒ vt sp q talia agēs vel dicēs ē hereticꝰ. Quēadmodū si ąs p̄dicet publice q ƿps nō fuit verꝰ deꝰ.q deꝰ nō ē diligēꝺꝰ super oīa/q licitū ē passīz hoīes occidere sic̄ bestias.q iuramēta nō sūt tenēda.aut si patēter adoret sepulchꝝ machometi.vel si deferat habitū iudeis appꝛopatū.nō ądē io co faciēs ꝟ/sꝫ serio. Cōstat nēpe q possibile ē talia facientē vel agētē tenere ƿaciter ī terꝰ fidē catholicā.sic̄ de Salomōe idolatrāte.ʒ de Marcellino idolis sacrificante dicūt m'ti/q neuter eoꝝ fuit hereticꝰ ī mēte. Nihilominꝰ eccl'ia de exterioziby iudicās nō de occultʒ/arguet ī talib⁹ violētā p̄sumptōem. ʒ ƒm eā feret iudiciū. Exēplo Salomōis de meretricib⁹.iij.Re.iij.ʒ ꝟ nisi talis violēter suspectꝰ se legitīe purgauerit.allegādo vel ignozātiā vel timozē vel fictōez vel aliąd hmōi/patū cozrigi se demōstrās ¶Quo circa patet valere pl'imū circa suspitōes hmōi assumēdas p argumētis ꝺsiderare ꝺsuetudies patriaꝝ locoꝝ tēpoꝝ ꝓsonaꝝ modos ʒ indicia. Eueīt ąppe q ƿbū vnū ꝺabit suspitiōez heresis in vno loco vel in vna ꝓsona.qō in alio loco vel ꝓsona nihil reputabiʒ. Exēplū de negantib⁹ ʒ despiciētib⁹ deū q̄tidianis ƿbis in certʒ ꝓtibus qō in alīs ꝓtib⁹ multis horridū iudicareʒ ʒ heresi ꝓximū. Vas interī ꝺsiderātōes duodecī posuisse velut in trāscursu suffecerit.xxix.mēsis octobzis.anni. Mcccc.xv.in ciuitate Constañ.vbi sacꝝ agebaʒ generale ꝺciliū.p̄stāte coą ē deꝰ bñdictus in secula.Āmē. Finit.

Sequunt duodecī

ꝺsideratōes ƒm totidē signa ąby solet aliquis de ptinacia notari vel q̄ici circa materiā heretice p̄uitatis p̄mittēdo q̄lis sit ptinacie diffinitio vel ratio.

Cōsideratio ꝓma.

Pertinacie ꝓpria ratio q̄ errantē in fide seu hereticātē efficit hereticū cōsistit in depuatōe volūtatis p supbiā aut aliō officiū.dū nō vult errāʒ cauta sollicitudīe querere veritatē.aut dū ꝓspecte mōstrateꝝ renuit assentire vel erꝛozē dimittere. Dicit ei ptinax ƒm Isido.quasi ímprudent tenax.q̄ persistit in illo scz qō deberet dimittere. Leterū ptinacie signū exterius multiplex inueniʒ.

ij Cū ąs sustinet excōmunicatiōez vltro.nec pōt se sufficiēter excusare. Et ꝟ sumiʒ ex iuris p̄sumptōe iij. Āltez citatus p leui sup fide etiā suspitione iudici aliʒ renuit ꝺparere vel rñdere.et amplius si sit p̄sumptio vehemēs aut violēta.et hec silʒ oriʒ ex iuris fictōe. iij Āltez est ptinacie signū/dū ąs asserit et defendit erroꝛē/cuius oppositā ƿitatē tenet explicita fide tenere. Teneʒ inq̄ vel ex publica ordinatione vel ex ꝺmuni doctrina eccl'ie/vel ex officio seu statu suo/vel ex informatōne sufficiēti/vel ex naturali iudicio rōis.quēadmodū ąlibet capaꝝ rōis teneʒ explicite credere nedū articulos fidei si sit christianus. sed etiā p̄incipia legis naturaʒ/que sunt de p̄imis impꝛssionib⁹ ʒ inscriptiōib⁹ indelibilib⁹/vt sunt p̄cepta decalogi recepta ƒm planū et vsitatū intellectū apō oēs vtentes rōne.nō depꝛauata in q̄cūq̄ lege.

v Āltez ptinacie signū dū ąs ƿitatez fidei nedū nō querit cauta sollicitudine/sꝫ declaratōem eius ipedit nē veniat ad lucē

maxime si ꝯciliū fidei speciale vl' generale ꝓpter ꝟ in se vl' in suis ꝑpedit directe vl' indirecte molestat atq; ꝓsequit. vi Alte rū ꝑtinacie signū dum q̄s ꝟitatē eccl'ie docentes seu determinātes odire se mōstrat. et ꝓsequi ꝟbis atq; factis. etiā si dicat seu protestet se velle tenere qđ eccl'ia tenet vel determinabit/ꝛ q̄ ꝓatus ē stare iuri. q̄ si facta ꝫ dicant hoc est eȩtas simulata /q̄ duplex est iniq̄tas. solent etiā q̄tūlibet heretici taliter ꝓtestari se catholicos esse qđ eos ab heresi nō excusat ꝛc. vij Alterꝫ ꝑtinacie signū dū q̄s negat ꝟitatē quā ꝑus docuit vl' cōfessus est. nec est ꝓbabile q̄ sit etiā oblitus. qm̄ �means iura ꝓmo dicto credi ꝺz. viij Alterꝫ ꝑtinacie signū/dū q̄s petit declaratiōē veritatis a ꝓtis doctoribꝫ seu iudicibꝫ. que dū facta ē nihilominus repudiat nulla penitus assignata rōe. ix Alterꝫ ꝑtinacie signū. dum q̄s potens ꝓmouet seditiones/suscitat bella in ꝓpl'is et regnis. ideo q̄ facta ē alicui⁹ ꝟitatis catholice declaratio vel erroris reꝓbatio. x Alte rū ꝑtinacie signū/dū q̄s iurat se malle mori q̄ ꝫ honorē suū q̄cūq; ꝑmittere fieri vl' erroꝛē aliquē reuocare. ponit ei obicē ꝓme atq; ꝟitati. xi Alterꝫ ꝑtinacie signū dū q̄s fouet errātē ꝛ defēdit iudicialit' vl' extra iudicialit' sciēs nihilomin⁹ aut scire debēs hūc errare. xij Alterꝫ ꝑtiacie signū/dū q̄s nō resistit erroribꝫ dū ꝑt ꝛ ꝺz. debet inq̄ vel ex officio sicut iudex. vel ex fraternali caritate/sicut vniuersi. qm̄ agētes ꝛ ꝓsentiētes �means ap'lm pari pena puniūt. cōsentiūt aūt q̄ alios dū ꝑnt (vt dicit canō) ab erroꝛe nō reuocāt). Deniq; ista lati⁹ declarat ockam. iij. ꝑte. i. dialogoꝝ. ꝫm q̄ signa poterit applicatio particulariter fieri ꝛc.

¶ Finiūt. xij. ꝓsideratōes ꝫm totidē signa q̄bꝫ solet aliq̄s de ꝑtinacia notari vl' ꝓici circa materiā heretice ꝑuitat⁹. ꝑmittēdo q̄ lis sit ꝑtinacie diffinitio vel oꝛō

Incipit tractatus

magistri Johis de gerson. quō et an liceat in causis fidei a sūmo pontifice appellare. seu eius iudiciū declinare.

Ꝛ q Uerit' vtrum hec assertio sit catholica/tā iure diuinitus ꝑmulgato q̄ etiā hūano q̄bꝫ sacroꝝ canonū auctas innitit'/nulli fas est a supmo iudice vicꝫ ap'lica sede seu romano pōtifice iesu xp̄i vicario in terrꝫ appellare. aut illi⁹ iudiciū in causis fidei/que tanq̄ maioꝛes ad ip̄m et sedē ap'licā deferende sunt declinare. ¶ Arguit' q̄ sic auctē sctissimi dñi Martini pape q̄nti in sua cōstitutōe ad ꝑpetuam rei memoriā factaꝛ ꝑ mulgata ī ꝓsistorio gn̄ali celebrato ꝓsañ. vi. ydus marcij/pōtificat⁹ sui anno primo vbi repitur hec assertio sic dicit ꝛ videt in canonū l'ra manifeste fundari

a Rguit' in oppositū ꝓmo auctē determinatōis siue ꝓstitutōis generalis ꝯciliꝫ constañ. q̄ determiatio multiplicit' facta ē et ꝑticata. et specialit' in sessiōe publica celebrata die. vi. aꝑlis. Anno M. cccc. xv. q̄ sic habet inter cetera. Et ꝓmo declarat q̄ ipa sctā synodus in spūsctō legitime ꝯgregata generale ꝯciliū faciens ꝛ eccl'iam catholicā militātē repñtās ptātē a christo imediate hz. cui q̄libet cuiuscūq; status vel dignitat⁹/etiā si papal' existat obedire tenet in his q̄ ptinēt ad fidē ꝛ extirpatiōem dicti scismatis /ac generalē reformatiōem eccl'ie dei ī capite et in mēbr⁹. Itē declarat q̄ q̄cūq; cuiuscūq; stat⁹ vel dignitatis/etiā si papal' existat/q̄ mādat⁹/statutis seu ordinatōibꝫ aut ꝑcept⁹ hui⁹ sancte synodi ꝛ cuiuscūq; alteri⁹ ꝯciliꝫ generalis legitime ꝯgregati/sup ꝑmissis seu ad ea ꝑtinentibꝫ fact⁹ vl' faciēdis obedire ꝓtumacit' ꝓtēpserit/nisi resipuerit ꝯdigne pnie sb ꝯgruis ꝑiat ꝛ debite puniat. etiā ad alia iur⁹ subsidia si opus fuerit recurrēdo. ¶ Deiceps arguit' rōibꝫ ducētibꝫ ad incōueniētia manifesta ꝫ ius diuinū pariter et humanū.

Equereꝫ enī pri

ſ mo q̄ papa nō subiacereꝫ legi diuine vel euangelice/q̄ generalit' absq; oñi exceptōe ꝑmlgata ē a xp̄o Mat. xviij dū loqueretur ad ꝑsonā petri /sicut tradit eccl'ia/et circūstātia textus sat⁹ ꝯdicat. Si peccauerit in te frē tu⁹ ꝛc. Seq̄t. dic eccl'ie/ q̄ si eccl'iam nō audierit sit tibi sicut ethnicus ꝛ publican⁹ ꝛc. Hoc aūt ꝓseqns est eroneū manifeste. qm̄ papa est frater nr̄. aliq̄n nō deberet dicere pr̄ noster /si nō sim⁹ frēs ip̄e ꝛ nos. sed haberet dicere /pr̄ meus vel pr̄ mi. ſz nec cardīales nec ep̄os frēs appellare deberet. Deniq; ꝓstat q̄ ē prim⁹ nr̄ ꝛ ex ꝓseqnti frater. nō obstāte q̄ pr̄ sit. Est insup papa peccabil'. qm̄ circūdat⁹ est infirmitate/sicut notat' ad Hebre. v.

Quereꝛ scdo q paul⁹ egisset ꝓtra
ſ ius diuinū et humanū dū restitit
petro in faciē. ℔ est publice et coꝝ
eccl'ie congregatōe /sicut habeꝛ ad Gal'. ij.
Nec eñ resistētia nō fuit minoꝝ ꝓuocatio
Pauli ꝙ Petꝛi/ q̄ fuisset appellatio ad ec/
clesiam/immo fuit equiualēter appellatio.
Uñ ꝛ si petrus desistere noluisset. fuissꝫ ab
eccl'ia ꝓdēnādus. Cōstat aūt q Petr⁹ erat
summus pontifex/ ꝛ ꝑm doctoꝝ confir/
matus in fide ꝛ gr̄a post pēthecostē. Pro/
pterea dicūt q Petrus nō errabat in fide/
nec hereticabat. ſꝫ tantūmō nimis dissimu
lanter se habebat circa obseruatiōꝫ legaliū.
dicebat ideo Paulus q nō recte ambula/
bat ad veritatē euāgelij/ ꝛ q reꝓhensibilis
erat. Ex quib⁹ palam elicit q sūmus pōti/
fex q̄ succedit Petro in apl'atu/reꝓhēdi po
test publice ꝑ doctoꝛē theologuꝫ. q̄ in offi/
cio ꝓdicatiōis succedit Paulo. etiā ubi nō
hereticaret vel erraret in fide. Et ℔ sil'r elici
tur generali⁹ ꝛ incōuincibili⁹/ ex auctoꝛitate
ꝓxie allegata. Si peccauerit in te frat tu⁹.
quēadmodū pluries in sacro Constañ. ꝓci
lio latissime deductum est in sermonib⁹ pu
blicis ꝛ multiplicibus scripturis quoꝝ co
pie sunt apud multos.

y Quereꝛ tercio/q papa q̄ est mem
ſ brum coꝛpis ecclesie sicut homies
alij si scandalizaret totū coꝛpus ip
se nō esset rescindendus ut totū coꝛpus sa
nuꝫ fieret. contra doctrinā xp̄i euangelicā/
fundatā in sil'itudie iuris natural'. Matℏ.
xviij. cum glosis ꝛ determinatiōib⁹ docto/
rum in materia de scandalo/se fundantiuꝫ
in hac lege diuina ꝛ naturali.

Quereꝛ q̄rto/q Petrus summus
ſ pōtifex nō debuisset cōpelli redde/
re rōnem ab apl'is ꝛ fratribus qui
erāt in iudea/qꝝ visitauerat Corneliū gen/
tilē. cui⁹ tñ oppositū dī exp̄sse Act. xi. cum
adisset Petrus Hierosolymam. ſ. ubi erat
eccl'ia/disceptabāt aduersus illū q̄ erant ex
circūcisione dicentes. quare introisti ad vi
ros ꝑputiū hñtes/ ꝛ māducasti cuꝫ illis? ꝛ
statim subiungit obediētie Petri respōsio.
dās in hoc successoꝛib⁹ suis foꝛmam debi/
te humilitatis. quam exp̄sit ep'le sue ꝑme
cap. iij. Parati inquit semp ad satisfactiōem
omni poscēti vos rōnem de ea q̄ in vob est
fide ꝛ spe. Q, si in destructiōe fidei sūmus
aliquis pontifex volēs supbire/nollet hoc
facere/cōstat q a fratribus eque posset ac/
cusari sicut ꝛ Petrus.

Quereꝛ quinto q alicui iniuria/
ſ to ꝑ papā sicut pōt euenire/taꝫ in
coꝛpe q̄ in membꝛis/ imo ꝛ in fa/
ma/circa ea q̄ fidei sunt. nō pateret in casu
dabili aliq̄ defensio vel grauaminis suble/
uatio qđ est ꝙ ius naturale. cui ius diuinū
nō repugnat. Ptꝫ tñ ꝓseq̄ntia dato casu ta
li vel sil'i. Sit petr⁹ q̄ ꝓdicet coꝝā papa et
multitudīe populi copiosa/q xp̄s fuit ve/
rus ꝓpheta. iubeat tunc papa q detrudat
in carcerem eo q ꝓdicat istam veritatem.
Sentiat Petrus q si appellet ad concilīū
generale submittendo se eidem. q ꝓp'ls ꝓ/
teget eum nec scādalizabit in doctrīa eius
ſꝫ manebit in recta fide/q xp̄s fuerit verus
ꝓpheta. si aūt nō appellauerit. ꝓp'ls repu/
tabit q papa vex dicat ꝛ bñ faciat. ꝛ ita de
seret fidē cū ꝓdicatoꝛe suo. Querit in casu/
si Petrus dicere poterit/ concilium appello?
quemadmodum Paulus timens a sediti
osis occidi. clamauit/ cesarē appello. Hāc
aūt materiā latissime et studiosissime ꝑse/
cutus ē ꝛ fundauit Ockā in dyalogo suo.
cuius soli⁹ aucti nō optet inniti. q̄uis fue
rit egregi⁹ theologus. sed innitendū est ra
tōib⁹ suis ꝑ q̄nto robur et auctem accipi/
unt a sacra scriptura. cui⁹ ꝓcēptus cū suis
ꝑfessoꝛib⁹ sepe duxit et ducet i errores

Quereꝛ sexto q in nullo casu pa/
ſ pa posset iudicari vl' deponi ꝑ ge
nerale concilīū/ q̄tūcūq̄ crimiosus
esset vl' scādalosus eccl'ie. ptꝫ ꝓseq̄ntia. q̄m
ex opposito seq̄t oppositū. Si enim papa
ꝑt iudicari vel deponi ꝑ generale concilium.
ipe poterit denūciari ꝑ aliquē vel aliq̄s co
rā concilio ꝑsenti vl' futuro. Qui si velit gra/
uamen inferre talib⁹ denūciare volētibus.
nōne poterūt ipi se ponere extra man⁹ suas
vel ptātē/ne de facto ꝯuet eos ꝛ opꝓmat
iniuste. ℔ aūt facere ē vere et eq̄ualēter ab
eodē appellare. Et ℔ practicatū ē in concilio
pisano ꝑ utrūq̄ collegioꝝ duaꝝ obediēti/
arū. ſ. gregoꝛij ꝛ bñdicti sic in suis obediē/
tijs nūcupatoꝛū. ¶ Hoc etiā ꝑticatuꝫ est
ꝑ q̄sq̄ reges ꝛ ꝓncipes q̄ se subtraxerī ab
obedientia illoꝝ q̄s isti vl' illi iudicabant
esse sūmos pōtifices. q̄ tñ subtractōes ap/
ꝓbate sūt ꝑ sacrū Cōstañ. concilīū. quedā
exp̄sse. quedā implicite vl' eq̄ualiter.

Quereꝛ septimo ꝛ magꝫ ad hoīez Z
ſ q concilīū generale nō essꝫ supra pa
pā/vel iudex pape legitim⁹. cuius

oppositū determinauit et practicauit sacrū Constañ. ꝯciliū. ¶ Nō enī ꝓcessum ē ad inchandū depositōez Johis/ q̄usq; fuisset articulus iste declarat⁹. sic apparet ex actis eiusdē concilij. qm̄ aliq; videbāt sup ꝑ hesitare. ¶ Cōstat aūt q; ab oī hoīe q̄ hz legitimū supiozē iudicē siue sit vn⁹ hō siue vna cōitas/ pōt si rōnabil' z vrgens imineat cā fieri appellatio ad eundē iudicē. ¶ Et si dicat ꝙ put aliq; fingere volūt q; ꝯciliū non est sup papam nisi qñ ē hereticꝰ seu deuꝰ a fide. in q̄ casu nō ē mirū inq̄unt si conciliuz sit sup talē papā. q; desijt esse papa z ē inferioz omni hoīe. z ita nitunt etiā euadere illā īeuasibilē xp̄i legez. Si peccauerit in te frater tuus zc̄. ¶ Hoc brevit ad p̄sens ffelix. Primo q; Johes nō ē accusatꝰ vl' ꝓuictus de hereticā p̄uitate/ z tñ ꝯciliū vocauit z iudicauit ipm tāq̄ suū subditū. Uñ z in toto ꝓcessu vsq; pꝰ sniam diffinitiuaz sue depositōis/ ꝛputatꝰ ē ab eodē ꝯcilio verus papa. ¶ Amplꝰ nō ē verū q; papa eo facto q̄ cadit in heresim p̄ftim latentē/ sit depositꝰ a papatu. sicut nec est verū ꝺ alijs epis/ quēadmodū ista matia declarata est alibi latius. Reducendo hāc opinionē ad multiplex incōueniēs/ sic ad incertitudinez eccl'iastice policie/ z susceptiōis sacrōrum. Et ad fauorabilitatē dānate doctrine Johānis wycleff/ q̄ principaliter innitebat tali fundamēto/ q; nullꝰ existēs ī pctō mortali erat papa vel epūs nec ꝓsecrabat zc̄. Et q̄ bñ pōderat cās reprobatōis huiꝰ doctrine wicleff ī hac pte. ille vel sil'es cause cōcludunt q; pctm̄ heresis licz reddat vnuz platū dignū depositōe iūcta ptinacia/ non tñ reddit eū depositū eo facto/ sed req̄ritur humana depositio. Sicut enī nulla sctitas q̄ntūcūq; magna ꝓstituit aliquē in statu papali vel epali nisi p electiōem hūanaz de lege ꝓmūi/ contra opinionē waldensiū. Ita nulla iniq̄tas remouet aliquē ab epali gdu vel papali de ꝓmūi lege si nō interueniat hūana depositio. ¶ Amplꝰ tercio q̄ ad ꝑ arguit ꝙ ꝯciliū sit iudex pape nō hereti. imo sancti assignādo casus ml'tos ī quibus aliq; epūs veꝰ papa poterit p ml'tos testes diffamari de hereticā p̄uitate seu fautoria heresis. aut p vehemētes ꝯiecturas ex opibz z ꝙuersatōe diffamabit apō multos z ḡues pp̄l'os q; nō recte ambulat ad ꝛitatem euāgelij/ aut q; lapsus ē in heresim iaz damnatā. aut q; nouam velit cōfingere/ cōstat q; existente generali cōcilio vel ꝓxime futuro/ poterit idē papa iudicialiter ꝓpelli vt purget se. quēadmodū exēplificatū ē de petro. q; si nollet hoc facere ꝓut facere noluit Marcellinus sine accusatōe sua ꝺ idolatria/ nonne cōcilium posset ꝓsequent ad depositōis sue sententiā ꝓcedere. Et si dicat q; nō ex quo nō est hereticꝰ. Rñdetur q; apud iudiciū ecclesie vbi circa ea que facti sunt fallere pōt et falli. simile est iudicium de his que non apparent et que non sunt. ¶ Et p hoc elidit manifeste frīuola responsio dicentiū papā non subijci correctōi fraterne aut iudiciali iusse a christo vbi ꝓus. Si peccauerit zc̄.

Equerek octauo et ad hoiem multiplex incōueniēs in eis que facta sunt z q̄ adherētes p̄dicte assertiōi nullatenus existimādi sunt ꝓcedere velle. Et primo q; Johes olim vicesimusterciꝰ reputād⁹ ē adhuc papa sicut ꝓus. z ita q; sanctissimꝰ dñs nr̄ papa martinꝰ nō est legitime electus neq; papa. q; idē dñs nr̄ et suū collegiū noluit ea q̄ ꝯciliarit facta sūt p sacrū Constañ. conciliū inuiolabilit obseruare. Cuius tñ oppositū idē dñs nr̄ pluries palā dixit q; impator nō est cōfirmatꝰ in imperiū. q; ḡuiter peccāt attēdentes predicta/ q̄ dant obedietiā dño nr̄o sūmo pōtifici tanq̄ pape. Deniq; petrus ꝺ luna fuisset iniuste et ꝓperam accusatus in concilio de materia heresis p̄cipue et principaliter. Quoniā in quadā constitutōne que de verbo ad verbū ponit in actis concilij ipe conatus fuit determiare q; nunq̄ licitum est aut fuit facere sꝺtractionē ab eo neq; ab aliq; vero papa. fundās se in ꝑ q; papa nō habeat supius iudiciū in terris. nec potest ab aliquo iudicari. Hec autē reputata fuit hereticalis cōstitutio/ z ita de plurimis inconuenientib⁹ diceret. 7

Ostremo dimis

p sis illis que sunt in facto circa iustificatōem vel iniustificatōez appellatiōis dñoz polonoz. nā multa hinc z inde diuersa imo aduersa et cōtraria vident asseri/ circa que theologicū negociuz nō versatur nisi p q̄nto sub regul' generalibus z autētic⁹ darent ars/ sicut z data est/ cōuincendi aliquē de ptinacia z fautoria heretice prauitatis. Conuertat tandem inquisitio ꝓtic'late q̄stiōis circa vltimā ꝓtic'laz

suam q̄ sic habet. q̄ nulli fas est rē. Illius videlicz ap'lice sedis seu romani pōtificis iudiciū in causis fidei. q̄ tāq̄ maiores ad ipm̄ r sedē ap'licā deferēde sūt declinare.

Vnt aliqui si/

s cut dicit/q̄ min⁹ ista ꝓticulam reputāt sustinibilē q̄ ꝓcedētē. q̄lificātes eā/q̄ ē pala hereticaľ/et tot⁹ ec/clesiastice hierarchie circa fidei defensiōez seu ꝓfuatōez finalē r resolutiuā subuersiua ¶ Nitunt aūt fundare dictū suū ī aliq̄b ꝓ positiōibꝫ q̄s reputāt catholicas ꝟitates.

Prima ꝓpositio.

In causis fidei iudiciū inniti debz ifal libili regule. sic q̄ vltim⁹ et sup̄mus iudex cui sine necessario stādū ē tāq̄ ꝟe catholi/ce/nō sit a fide deuiabiľ. alioq̄n staret ī ca/su q̄ hoies obligarēt assentire ꝫ fidem.

Scōa ꝓpositio. In causis fidei non habeā in terra iudex infallibiľ. vel q̄ nō sit deuiabiľ a fide de lege ꝓmuni/ ꝑter ip̄az ec clesiā vniuersalē vel conciliū generale eam sufficienter rep̄sentās.

Tercia ꝓpositio. In causis fidei nul/lus particularis hō ꝑ suā determiatōz pōt de ꝓpositōe nō hereticā facere hereticā. sic nec de catholica ñ catholicā. ita nec papa nec ep̄s ꝓprie et ꝟe loq̄ndo p̄ñt ꝓpositōez aliquā hereticare. ℔ñt tñ ꝓpositōz aliquā q̄ videā aliq̄b non hereticā declarare q̄ sit hereticā/et h̄ iudicialiť/sicut doctores sco lastice h̄ faciunt vel doctrinaliť. Et h̄ ap/pellaā facere articulū/diuersimode tñ quia pape determinatio penaľ extēdit se ad oēs fideles/sz epalis tm̄modo ad subditos su os vt ꝓcise est episcopalis.

Quarta ꝓpositio In causis fidei nlla determinatio iudiciaľ/epi ī mo nec pape soli us ꝓcise vt est epi vel pape ligat fideles ad credendū q̄ ita sit de ꝟitate fidei sic ꝑtēdit sua declaratio. q̄m tā papa q̄ eps deuiabi les sūt a fide. obligat tñ subditos sub pena excōicatōis taľ determinatio q̄ nō dogma/tizēt oppositū taľ determiatiōis nisi appa reat manifesta rō repugnādi/vel ꝑ sacram scripturā vel ꝑ reuelatōem. vel ꝑ eccľie seu generaľ ꝓcilij determinatōez.

Quinta ꝓpositio In causis fidei sicut ꝑt declinari iudiciū epi si appareat deu⁹ a fide/et reāri iudiciū pape. sic de papa r̄spe ctu generaľ ꝓcilij suo mō dici pōt. Et h̄ est ad formā rñsiua/seq̄ns ex p̄missis. iuctō q̄ apud summū pōtificē r eius sedē romanā ꝑt esse q̄ñq̄ raritas ꝟitaz in sacris lr̄is r ī vera fide ꝓbatorū magl̄ q̄ apud q̄sdaz ex ip̄is qui generalia habēt studia sacre scrip ture r aliarū facultatum.

Sexta ꝓpositio In caus fidei illa cā dz maior esse/nō q̄ est de re maiori sic ō tri nitate r vnitate p̄sonaz. sz q̄ difficiľē r am bigua ad determinādū/iuxta textū scripture Exo. xviij. Deut. xvij. Et. ij. Paralip. xix. In q̄b fundant canones dicētes q̄ cause maiores fidei sunt ad sedē ap'licā referēde.

Septima ꝓpositio In causis fidei po terit vna causa dici maior apud aliquē epi scopū vel dyocesim. q̄ apud aliū ep̄z vľ dy ocesim nō reputabit esse maior. vľ ad supi orē sicut ad papā remittēda. qz. s. apō talez ep̄m vľ dyocesim ꝓpt abundantiā theolo goz causa taľ non reputabit difficilis vel ambigua. sz ꝑ sacrā scripturā iam damna/ta vel approbata.

Octaua ꝓpositio. In causis fidei nō min⁹ aliqñ occurrēdū est siue ꝑ episcopū/ vel ꝑ summū pontificē siue ꝑ generale con cilīū/dum cernunt oriri scādala et errores crudeles et impij cōtra pacificū conuictū christiani ppľi/q̄ maxime cōsistit in obser/vatōe mandatorū dei de fuādo iuramēto. r de nō interficiēdo hoies auctoritate ꝓ ꝓria. et de nō ꝑstādo ad vsurā. vel de nō ra piēdo/vľ de nō adulterādo. q̄ dū insurgūt errores ꝫ aliq̄s de articulis fidei qui nūe/rati sunt in symbolo. ¶ Formāt igit ratōez suā q̄ ꝑdictā ꝓticulā impugnāt/iuxta ꝓ positiōes p̄missas p̄sertim iuxta q̄nq̄ pri/mas. Fas ē in casib⁹ ꝓcernētib⁹ causas fi/dei declinare illius iudiciū. q̄ reperiret deu⁹ a fide. vel eis q̄ fidei sunt cū suis ꝓsiliarijs vehementer suspectus/ꝑ apta signa nimie dissimulatōnis vel acceptiōis p̄sonaz./vel aliūde multis modis. sed (loquēdo sp cum reuerentia) staret aliquē summū pontificez cū suo colľegio sic posse deficere circa ea q̄ fidei sūt. quēad modū petr⁹ r alij ap'li defe cerunt in passione. īmo q̄ min⁹ videreť sic petrus deficiebat nec recte ambulabat ad veritatē euāgelij. et reprehēsibilis erat dum paulus sibi restitit in faciē/ac ꝓinde decli/nabat et⁹ iudiciū. ḡ fas est interdū summi pōtificis iudiciū ī causis fidei declinare.

¶ Hec aūt dicta sunt vľ argumentata ma/gis ad veritatis inquisitōez q̄ ad alicuius

p̄ftim ſctiſſimi dñi Martini pape reph̄ſi
onē. attēto q̄ ꝓſtitutio ſua q̄ſtū ad illa que
fundaſ̄ i facto ñ iacz ſub theologica reph̄ē
ſiōe. Et q̄ſtū ad alia q̄ ius ꝓcernūt ſic ē p̄di
cta ps excepta. Dicerēt beniuoli ſui q̄ non
obſtāntib⁹ allegatōib⁹ ī oppoſitū illā p̄t ſu
ſcipe rōnabilē ⁊ verā interp̄tatōem /ſic reci
piūt ꝓſtitutōes poſitiue decretis inſerte q̄
bus innitiſ̄. Sic intelligēdo q̄ nō ē fas ap
pellare a papa vl̄ ei⁹ iudiciū in cauſ̄ fidei
declinare. nō q̄dē p̄ oñi ⁊ ī oi caſu. ſz q̄ñ fa
cit id q̄ō ī ſe ē/ ⁊ q̄ñ nō apparet deū⁹ a fide
ſz ambulat recte ad p̄fitatē euāgelij ſine ꝑſo
naꝝ acceptōne. quēadmodū in phemio et
narratōe ſue ꝓſtitutōis dicit eſſe faciendū
p̄ ſummū pontificē. et q̄ ita fecit affirmat.
Nam ꝓſtitutōes et leges ſm̄ Ariſto. ferūt
vniuerſal̄ ⁊. q̄uiſ ī aliq̄ caſu dabili pati poſ
ſunt inſtātiā. ¶ Pro⁹ro dñs nr̄ tollere pote
rit efficaciē ſuſpitōez ſiniſtrā q̄ ꝑ ſctitatē ſu
am fieri poſſet ſi dicta ſua factis ꝓpenſet.
B ē ſi ſponte nullo inq̄rēte dānet doctrinā
illā peſtiferā ⁊ crudelē ꝑ polonos cū ſil'ib⁹
⁊ alijs. cū tali celeritate ⁊ rigore q̄lem fidei
materia ꝓgēs in ſcandalū et pniciē reipub
lice poſtulat ⁊ req̄rit/ pcul abiecta q̄uiſ ac
ceptōe p̄ſonaꝝ.

Finit tractatus m̄gr̄i Johis de gerſon
ſacre pagine ꝓfeſſoris exim̄ij. quō ⁊ an li
ceat in cauſis fidei a ſūmo pōtifice appel
lare ſeu eius iudiciū declinare.

Sequitur libellus

eiuſdē doctoris articulo⁹ theologico⁹rū ⁊
ſcholaſtice ꝓpoſito⁹uz ꝑ Petꝝ de luna ad
p̄uicēdū eū fuiſſe et eſſe notorie hereticū ⁊
p̄tinaciē erraſſe ⁊ errare ꝑ catholicā ⁊ euan
gelicā p̄fitatē ſup p̄tāte et aucte eccl'ie. Et
ꝓtinet duos tractatus. In p̄mo ponūt ge
nerales artic'li. In ſecūdo ſpeciales. et ſub
ſumpti ſpecialiter ex generalib⁹

Primus articulus

A T primo ꝓſtat q̄ iſte eſt articul⁹ fi
e dei q̄ eſt vna ſctā catholica ⁊ apo
ſtolica eccleſia.

Secūdus articulus Itē q̄ hec vni
tas eccl'ie nō ſic dep̄ēdet a ꝑſona pape eſſē
tialiter q̄n poſſet manere vna/ ⁊ maneret ꝺ
facto/ q̄ñ null⁹ ē papa in eccleſia.

Terci⁹ articul⁹ Itē q̄uis vnitas eccl'i
aſtica eēntial' ſit ad p̄mariū caput x̄p̄m. ni
hilomin⁹ vnitas altera accidētal' vel ſecū
daria/ ꝓſiſtit ī obediētia ad vnū ſūmū pō
tificē q̄ ē caput ſecūdariuz ī eccl'ia cū x̄p̄o.
Sic vicz q̄ q̄libz catholic⁹ ꝺz hr̄e p̄mpti
tudinē ſeu p̄patōem animi ad obediēdum
vni ſūmo pōtifici/ dū ꝓſtituerit ſibi aut cō
ſtare debuerit q̄ ſit papa aliq̄s legitime ele
ctus. Et vltra ſcḋo req̄rit q̄ nō ponat ſciē
ter ipedimētū ꝓmiſſiue vl̄ omiſſiue/ ne p̄fi
ciaſ̄ eccl'ie dei vn⁹ papa cert⁹ et legitīe ele
ctus. Jō eī ꝓdēnatus ē int' ceteras cauſas
Johes hus. q̄ dicebat q̄ eccl'ia dī vſq̄ ad
p̄ſūmatōz ſecl'i poſſat eē bñ regi p̄ ſacerdo
tes diſpoſ⁹ p̄ mūdū abſq̄ vno capite ſicut
cū tali capite. Uñ ſiē dicūt theologi q̄ ſa
cramētū ꝓfirmatōis ē ſacr̄m neceſſitatiſ/ ñ
q̄dē ſimpl'r/ cū ſine illo ſtaret ſalus. ſz ſic q̄
obligaſ̄ q̄libz ad nō contēnendū ſuſceptio
nem hui⁹ ſacramēti p̄ tpe et loco opo⁹tu
nis. ita p̄po⁹tionabiliē de vniōe vl̄ adheſi
one ad vnicū papā p̄t intelligi. ſiē etiā dici
ſolet apud theologos q̄ p̄ceptū affirmati
uū q̄le ē ꝺ hūdo papā obligat ad ſp ñ p̄ ſp

Quart⁹ articul⁹ Itē q̄ culpabil' in p̄o
ri articulo p̄mo mō vl̄ ſcḋo vere ꝺr fautor
⁊ nutrito⁹ ſciſmatiſ. imo ⁊ ſciſmatic⁹ ſi iun
gat p̄tinaciā. i. ſi nō velit co⁹rigi. q̄uis ſta
ret q̄ ex B ſolo nō eſſz heretic⁹/ ſi faceret B ñ
ex erro⁹e ītellect⁹/ ſz ex dep̄uatōe affect⁹. q̄z
uis ap̄ō eccl'iaz habēd⁹ eēt ille vel heretic⁹
vl̄ de hereſi vehemēter ſuſpectus

Quintus articul⁹. Itē q̄ eccl'ia ſic in
ſtituta eſt a x̄p̄o p̄fecto legiſlato⁹e. q̄ p̄ōt ſe
ꝓtinuare ⁊ de facto ꝓtinuabit ī vnitate vſ
q̄ ad p̄ſūmatōem ſecl'i. et B intelligēdo ne
dū de p̄maria ⁊ eſſentiali vniōe que eſt ad
x̄p̄m. ſz de accidētali et ſecūdaria ad ſūmū
pontificē. ſic q̄ p̄ōt ⁊ p̄oſſit ſibi inſtituere
caput vnū ſecūdariū q̄ō ꝺr papa. Et q̄cū
q̄z ipedit ſciēter ꝓmiſſiue vl̄ omiſſiue talez
vnitatē eccl'ie agit ꝑ articulū iā dictū. vnā
ſanctā catholicā ⁊c. Etiā vbi videret ſtare
cū p̄ma vnitate ad x̄p̄m. Inde p̄z q̄ aliq̄s
exiſtēs papa legitīe elect⁹ p̄ōt effici ſciſma
tic⁹ ſi det ipedimētū ſciēter ꝓmiſſiue vel o
miſſiue. q̄ tota eccl'ia ñ obediat vni ſūmo
pontifici. dū exempli gr̄a papa nō p̄t redu
cere maiorē partē chriſtianitatiſ ad obedi
endum vni capiti niſi ceſſerit et alter conſti
tuaſ̄. ipſe vero hoc pertinaciter renuit face
re. aut in aliq̄ multiplici caſu tali. Si l'e di
ceret de obediētib⁹ vero pape q̄ poſſunt eē
ſciſmatici. et alij q̄ nō obediunt ſed pati ſūt
obedire mō p̄dicto et apponūt diligētiam

suã q̄ vniat ecc'ia/sūt imunes a sciſmate.

B Sextus articul⁹. Itē si pbet de aliq̄ q̄ circa p̄missa sit heretic⁹/ꝫ est iuxta ꝥba Aug. q̄ fingat sibi nouū errorē/vl' ātiquū sequat/gl'ie siue p̄ncipat⁹ sui cā/ꝓbabitur ꝓseq̄nt manifestissime q̄ tal' ē nedū fautor sciſmatiꝯ ſꝫ ꝑe sciſmatic⁹. Et ideo sufficiat in seq̄ntib⁹ coartare ꝑmonē ad heresim. q̄niā ex isto sufficiēter ꝓcludet sciſma.

Septim⁹ articul⁹ Itē q̄ dū null⁹ ē papa vel dū lapſus ē in heresim manifestā ꝛ iā damnatā. vel dū ꝓsentire nō p̄t q̄ eccle sia ꝓgregef. q̄. ſ. effect⁹ ē amens et insanus incurabilit'. vl' incarceratus ē talit' q̄ habe ri nō p̄t accessus ad eū. etiā si necessitas vl' cuidēs vtilitas imineat p̄t se ꝓgregare sine papa. Et idē dicendū ē vbi papa sufficien ter sūmat⁹ ꝛ req̄situs p ꝓgregādo ecc'iaꝫ ad vniēdū eā in fide ꝛ moribꝫ. vl' ad ꝓstitu endū sibi papā certū nollet ꝓtumacit' eam ꝓuocare. Iſte articul⁹ seq̄t' ex p̄oribꝫ. et ex negatiōe eius sequeret q̄ ecc'ia nō fuiſſꝫ a xp̄o pfecte instituta p sui ꝓfuatōe et vnita te legitima in mēbris suis in fide ꝛ moribꝫ ꝛ ad vnū caput secūdariū vex et certū. qđ aptissime est ꝫ apl'm ad Eph̄. iij. et alibi multis locis. et Ose. i.

Octauus articul⁹ Itē ecc'ia ōr catho lica. i. vniuersal' ꝛ ap'lica. q̄m oīs hō gene ralit' obligat adherere firmit' illis ꝥitatibꝫ q̄s eadē ecc'a tenet docet ꝛ p̄dicat. q̄ ꝥitates sunt sufficiēter in sacra scp̄tura ꝓtente. p̄ſ/ tim in euāgelio. vel ex ꝓtētis in sacra scp̄tu ra sufficiēter et clare deducūt. vel p ap'oꝝ doctrinā successiue deducte sunt de genera tōe in generationē vsq̄ ad nos p obſuatio nem legitimā. Uñ ōr ecc'ia ap'lica q̄m in doctna ap'oꝝ fundata ē. tā ꝥbis q̄s scp̄tꝫ

Nonus articul⁹ Itē dū ē data ī euan gelio p xp̄m aliq̄ regula general' obſuāda illa obligat omnē boiem habētē vsū rōis. nisi de exceptōe alicui⁹ hois ꝓstiterit p eā/ dem legē euāgelicā. et non solū p hūanam traditiōem vel exceptionē. q̄m inferiorꝫ lex derogare nō potest supioris auctoritati

Decimus articul⁹ Itē q̄ hec ē lex euā gelica generalit' ꝑmulgata Matth̄. xviij. Si peccauerit ī te frater tu⁹ vade et corri pe eū inter te et ipm solum. si te audierit lu cratus es frēm tuū. si te nō audierit adhi be tecū vnū vel duos testes. vt ī ore duoꝝ vel triū testiū /stet omne ꝥbū. q̄ si eos nō audierit dic ecc'ie. si aūt ecc'iam nō audie rit sit tibi sicut ethnic⁹ et publicanus. Se quit' ꝓtinuo. Ā mē dico vobis. quecūq̄ al/ ligaueritis sup terrā ꝛc. vbi fūdat' ptās su/ pnaturalis ecc'ie vltra naturalē

Undecimus articulus. Itē q̄ ad p̄z/ dictum articulū corroborandū ex alīs sa cre scripture passib⁹ possent induci varie leges/que sunt de iure ppzie diuino ꝛ exp̄ſ so. imo et iure ppzie naturali p̄supposito diuino. vt de abīciēdo partē corpis scan/ dalizantē totū corpus. siue sit pes. siue ma nus. siue oculus. Matth̄. xviij. Et ita de reliquis. Sed sufficit ad deducendū p̄o positū hec vnica lex p̄dicta Si peccauerit Et forte diceret hic aliq̄s q̄ q̄cquid sit de mēbris abīciēdis aut rescindēdis/ caput tamē nō potest abīci vita manēte. Respō/ deo q̄ sil'itudo corpis veri et mystici nō est hic vsq̄quaq̄ eadē. quoniā sine capite na turali corpus nō potest viuere. sed sine ca/ pite secūdario corpus mysticū p̄ōt habere vitam/sicut in casu nostro patz de papa. q̄ remoto vel abscīso stat vnitas et vita ī cor pe mystico ecc'ie. et hoc in ꝥtute capitꝫ es sentialis ꝛ primi/quod est christ⁹

Duodecimus articulus. Itē sicut sū L mus pontifex q̄ntūcūq̄ legitime fuerit ele ctus est filius ecc'ie. Sic dici p̄ōt ꝛ debet frater vniuscuiusq̄ hois de ecclesia Unde ꝛ ad hoc significandū dedit nobis christ⁹ hāc formā orādi. Pater noster ꝛc. Si vnū g̃ habemus p̄rem in celis. si vnā matrē ec/ clesiā in terrꝫ/ꝓstat q̄ oīes mutuo sumus fratres. Et oppositū sentire vel dicere de papa esset aptissima dementia.

Tredecimus articulus. Itez q̄ papa quantūcunq̄ legitime electus p̄ōt pecca re. quia nō est impeccabil' ex assumptione papalis dignitatis. Oppositū dicere nisi ꝓstaret de aliq̄ p diuinā reuelatōem essꝫ ī/ tolerabiliter supbire. et ꝓtra testimoniū ex perientie p̄sentis ꝛ p̄terite.

Decimusquartus articul⁹. Itē p̄edi cta lex. Si peccauerit. q̄uis data fuerit p regimine totius ecclesie ꝛ filioꝝ suoꝝ. ni/ hilominus appropate data est p̄sone Pe/ tri/q̄ erat futurus summ⁹ pastor. sicut p̄o missum fuerat Mat. xvi. et executōi demā datum. Joh̄. xxi.

Decimusquintus articulus. Itez q̄ xp̄s in p̄dicta lege Si peccauerit ꝛc. nō ac cipiebat ecc'iam q̄ dixit. dic ecc'ie pro ip so petro vel p successoribus suis summis

pōtificib⁹.ptz qz Petrus nō dixisset sibiꝫp si qñ frater suus noluisset obedire monitio ni sue/seu fraterne correctōi. Intelligebat ꝙ de eccl'ia que est congregatio fideliū/pser tim qñ frater qui peccabat z nolebat corrigi fu isset talis q⁹ non habuisset plātū supza se/si cut est papa.qui tñ subiectus est legi pdi cte sicut ipe est frater peccabilis.

Decimusextus articulus. Itē xp̄s di cēdo in pdicta lege.q⁹ si eccl'az nō audierit sit tibi sicut ethnicus z publicanus/docet manifeste q⁹ eccl'ia hz auctoritatē iudiciaria.m.alioqn si nō audirek nō esset pnuma cia vel pctm̄. Et patet aliūde p illud.Qui vos audit/me audit zc. Et itez. Quecūqz alligaueritis sup ter.zc.Sic sub iūgit sta tim post pdictā legē.Si peccauerit.

Decimusseptimus articulus. Item q⁹ ois q̄ pōt z dz licite puniri iudicialiter pōt etiā licite euocari ad iudiciū etiā p appellationē aut puocatōez aut citatōez.put visū fuerit expediēs iudici vel illis q̄ ad iudicium accusare volūt fratrē delinquentē.pser tim vbi nō apparet ptūc modus conuenientior pcedendi cōtra reū/z pctōrē fratrē.

Decimusoctauus articulus. Item q⁹ nulla pstitutio hūana potuit aut pōt pīdicare legi pdicte. Si pecca.zc. Cū sit de iure pure diuino. z de iure pp̄e naturali p̄ supposito diuino:

Decimusnonus articulus. Itē q⁹ pstitutōes q̄ dicūt q⁹ papa pōt deponi si labak in heresim nō sūt cēsende pstitutiōes pure hūane vel positiue aliquoz summoz pontificū vel alterius. Patet /qz tūc nō ligarēt papā.qz par in parē nō hz impiū.

Uicesim⁹ articulus Itē q⁹ fundāk he pstitutōnes principalr in pdicta lege. Si pecca.zc. Et in alijs iuribus pformibus sicut p̄tactū est articulo.xi.

Uicesimus p̄m⁹ articul⁹ Itē q⁹ sic hec pstitutio xp̄i Si pec.zc.nō specificat vl'restrīgit de solo pctō heresis z generalr z ō q̄ libz pctī genere/qđ pōt deduci i publicuz. Sic qōlibz pctm̄ pape publicū seu notoriū pōt denūciari eccl'ie si frīnalr monit⁹ papa nolit audire monētē.neqz testes īductos nisi darek ex lege.p̄pe diuīa q⁹ aliqđ pctm̄ xp̄s istic excluserit.qđ vtiqz fieri ñ poterit.

Uicesimus sc̄us articul⁹ Itē q̄cūqz cuiuscūqz stat⁹ fuerit q̄ scripserit vl' asseruerit q⁹ papa ñ possit p alio crimīe accusari coram eccl'ia q̄z p heresi.ille negād⁹ ē simpl'r tā q̄z ꝺdicēs textui cuāgelico. vl' reuerenk glosand⁹ ē si ñ appeat q⁹ fuerit i hac assertōe pertinax.z si i alijs bñ sensit. Sil'e dī de scripturis q̄ sonare videnk q⁹ papa ñ hz supiorē iudicē i terris.z q⁹ ab eo nūq̄z licuit neqz lz appellare.z ita de sil'ibz q̄ si excludūt auctoritatē generalis cōcilij sunt hereses manifeste. Sed nō est leuiter p̄sumendū q⁹ alij doctores sic senserint generaliter absqz oī exceptione possibili occasione vel colore.

Uicesimus terci⁹ articul⁹. Itē q⁹ glo.q̄ diē q⁹ p alio crimīe q̄z p heresi p̄t papa accusari vl' deponi.ñ hz auctē vl' robur tāq̄z ab vno glosatore vl' hoie sed a xp̄o īmediate et exp̄sse.alioqn ñ faceret fidē/sic̄ pdictū est in altero artic'o.q⁹ par in parē.et vnus inferior in supiorē nō habet iudicium.

Uicesimus quart⁹ articul⁹ Item q⁹ ō iure diuino z naturali est pp̄ria defensio sui ipsi⁹ dū ledik.dū tamē h̄ faciat p media ñ phibita in lege diuina z naturali.

Uicesimus q̄ntus articul⁹. Itē q⁹ stare pōt in facto q⁹ aliqs molestat⁹ a papa etiaz vero et legitimo nō possit hr̄e sufficientem defensionez nisi puocet vl' appellet a papa ad iudiciuz eccl'e/z nisi subtrahat se ab cosic q⁹ et⁹ mādat⁹ nō obediat. q̄ mādata vel obediētia tollerēt lesa iustā defensiōz suiip si⁹ vl' suoz̄/vt essz tuitio p̄pe mr̄is vl' patris aut patrie sue.īmo et tot⁹ catholice vitatis/aut vnitatis eccl'e.sic̄ apparuit i subtractōib⁹ ml'tis legitime factis tpe nostro z per prius.

Uicesimus sext⁹ articul⁹ Itē sic̄ al's pdicatū ē coram h̄ sacro cōcilio/pōt hr̄i multiplex occasio z q̄situs color ad h̄ q⁹ possit et debeat p eccl'iam seu cōciliuz generale vice sua dari libell⁹ r̄pudij vero pape.qñqz sine culpa pape.licz nō sine cā.qñqz cū cl'pa pape etiā alia q̄z sit heresk.z nūerati sunt colores vl' occasiōes duodecim. quēadmoduz viceuersa summ⁹ pōtifex p̄t dare libellū repudij eccl'ie.sic̄ patuit i celestino cedente. Uxor āt z vir ñ videk h̄ ad īparia iudicari

Uicesimus septim⁹ articul⁹ Itē q⁹ pdicti oēs z singl'i artic'i sūt p h̄ sacz cōcilium Cōstantien. solēnit⁹ z iudicialit̄ declarati z ml'tipliciter p̄cticati/tā in electiōe olim Johānis.xxiij.q̄z in pstitutōibz z decretis factis sup auctē general' cōcilij/p̄sti.vi. aplis anno dñi.cccc.xv. Et nouissime i decreto facto q⁹ p̄tēsa pstitutio petri ō luna /nō p̄iudicat subtractōi facte sibi i Arrogonia zc.

Uicesimusoctauus articul⁹ Itē q̄ docens vl' asserēs nūc oppositū alicui⁹ articulorū p̄missorū cadit i heresim iā dānatā & asserit exp̄sse cōtra p̄dictā legē euāgelicā. Si peccauerit ⁊c. Et ꝯ articulū istū Unā sctām catholicā ⁊c. Et ꝯ determiata exp̄sse p̄ h̄ sacrū concilīū sicut p̄tactū est.

Uicesimusnon⁹ articul⁹ Itē q̄ p̄latus eccl'iasticus etiā papa determinans iudicialit aut p̄ modū ꝓstitutōis ꝑpetue et penal' oppositū p̄missorū articulorū/non potuit aut p̄t a ptinacia quōlibz excusari. tū quia demonstrat q̄ nō q̄rit tota sollicitudīe veritatē dū eā scienter impugnat. & ad impugnandū oēs alios inducit q̄ntū in se ē p̄ excōicatōes & alias penas g̃uissimas. tū rursus in casu p̄senti. q̄ nō oñdit se paratum corrigi/dum regulā sui correctricē negat & impugnat/ scz auctoritatē eccl'ie vel generalis concilīj vice sua

Tricesimus articul⁹ Itē q̄ nulle p̄testatōes facte in oppositū releuāt talē assertorem vl' determinatorē. quomin⁹ debeat i errore suo ptinax iudicari. q̄ cū talibz p̄testatōibz generalibz de volēdo stare i fide ecclesie ⁊c. stat de facto particularis erroris assertio. sicut posset lati⁹ deduci tā per rōes q̄ p̄ exempla p̄or hereticorū /et etiaz modernor dū factū repugnat p̄testatōi,

¶ Finit liber primus

Sequitur secūdus

liber eiusdē doctoris articulor specialiuz subsumptorū spēalit' ex generalibz articul' sup ptāte et auctoritate eccl'ie /ptra petruz de luna ad conuincendū eū vt p̄ius

£ T primo notandū ē q̄ Petr⁹ de luna dudū fecit q̄ndā p̄tē-
e sam ꝓstitutōnez. et eā pluries solēnit' publicauit & publicari fecit. imo et p̄ticauit q̄ntū in se fuit. tā ꝯ xp̄ianissimū regē frācie ante ꝓciliū pisanū. q̄ nouissime ꝯ illustrissimū regē arrogonie. et generaliz ꝯ oēs q̄ sunt in hoc sacro Constañ. ꝓcilio. sicut p̄t ex sua rñsiōe ad citatōez. q̄ p̄tēsa ꝓstitutio īcepit. In diez successu crescēte malicia ⁊c. Datū massilie. xiij. kal'. iunij. anno. xij. pontificat⁹ nr̄i. ita q̄ sunt decē anni vl' circiter.

Secūus articul⁹ Itē q̄ in p̄tēsa ꝓstitutione ponit' in forma tal' clausula int' ceteras oēs ⁊c. q̄ a nob⁹ vl' successoribz nr̄is romanis pontificibz canonice intrātibz appellare p̄sumpserint. seu a nr̄a seu ip̄or⁹ successorū nr̄or⁹ romanor⁹ pontificū canonice intrantiū obediētia recesserint ac se subtraxerint. vel in p̄missa subtractōne aut appellatōne p̄seuerauerint seu p̄stiterint. seu eis in p̄missis impedimēt' seu appellatōibz /subtractōibz vel p̄uocatōibz sciēter p̄ se vel per aliū vl' alios q̄uis occasiōe seu q̄sito colore dederint auxiliū ꝓsiliū vel fauorē. & q̄ ptinacit' asseruerint illos q̄ p̄missa ꝓmittūt p nr̄as sñias nō ligari/cuiuscūq̄ status/gradꝰ dignitatis exist̄t vel cōditōis .etiam si cardinalat⁹ p̄triarchali. archiepali. epali. imperiali .regali. vel alia q̄uis eccl'iastica vel mūdana p̄fulgeāt dignitate .ex nūc auctoritate apl'ica excōicatōnis sñiam ꝓmulgamus/a q̄ null⁹ p̄terq̄ a romanis pōtificibus nisi dūtaxat in mort' artic'o potit bñficiū absolutiōis obtinere ⁊c. Et addūtur pene depositōis ⁊c.

Tercius articulus. Itē q̄ dicta clausula/sic̄ patz ex forma sua est general' & absq̄ oñi exceptōe posita/tā de petro ō luna q̄ de q̄cunq̄ legitimo successore suo /siue labat' aliq̄s eorū in heresim. siue i aliō peccatū q̄libet q̄ntūcunq̄ enorme/q̄ dic̄ q̄uis occasiōe seu q̄sito colore ⁊c. Et quia si voluiss⁊ aliquā exceptōnez fuisse /illā explicasset. S⁊ q̄ videbat exceptōem redūdare potuisse ꝯ seip̄m. ppt̄ea nullā apposuit vl' apponendā iudicauit.

Quartus articulus. Itē q̄ pet⁹ de luna in suis rñsionibz datis ad citatōez ꝯ eū factā dat apte intelligi q̄ vult p̄ticare dictā p̄tensam ꝓstitutōez .et tenet firmiter q̄ habuit et habet robur & vim suā ꝯ oñes & singulos q̄ sunt i h̄ sacro Constañ. ꝓcilio quia sic dicit in forma. ¶ Protestādū tñ q̄ p̄ quēcūq̄ facta vel faciēda/dicta seu dicēda/sub quacūq̄ forma nō intendit dictaz ꝓgregatōez aut eius p̄tēsam citatiōez comprobare. nec ip̄az citatōez quōlibet exaudire/aut ei quemcūq̄ seu q̄lemcūq̄ vigorem tanq̄ a notorie nullā p̄tātē habētibz emanatā/q̄q̄ mō tribuere seu p̄stare. imo ip̄am & alia quecūq̄ facta seu faciēda/ ordinata seu ordināda ꝯ ip̄m/& romanā eccl'iam cū sint de facto p̄sumpta p̄ eos .pnūciauit/decreuit/& declarauit/pnunciat /decernit /et declarat/cassa/nulla/& irrita ip̄o iure vt de his etiā ē solēniter p̄testatus. ¶ Postremo cū in p̄tensa citatiōe ꝓtineat q̄ quenientes in vnū canonice ꝓuocati/& rep̄ītates ip̄az

vniuersalē ecclesiā dereuerūt ꝛc. Rñdz idē dñs nr̄ papa q̄ p̄dicti congregati in cōstañ. nō sunt general' synod'. nec vniuersalē ecclesiā rep̄sentāt. cū sint excōicati ꝛ oīnib' ecclesiasticis dignitatib' g̃dibus /et autoritatib' ꝛ iurisdictōe p̄uati. et p cōseq̄ns nullas ptes iudiciū potuerūt assumere nec possunt. sicut nec etiā iurisdictōem aliquā exercere/p̄cipue cū minor in maiorē. ꝛ pmaxime in papā/quē nec iuris auctas nec rōis debitū. nec alicuius obligatōis necessitas ad h̄ artāt/actū imperiosū exercere nō possit. ¶Ecce temeritatē ꝛ ptinaciā aduersus hoc sacrū conciliū ꝛ aduersus oēs indifferēter q̄ sibi nō obediūt. Uñ et reputat solā eccl'iam esse apud se/ et solū conciliū generale. ꝛ q̄ cathedra sua est archa noe/ sic dixit ꝟbo/dans intelligi q̄ null' extra hanc archā saluabit'. Et ita de pl'imis.

Quintus articul' Itē q̄ hec p̄tēsa constitutio de directo ꝛ exp̄sse repugt oībus et singul' p̄oribꝫ articul' q̄ elucidāt hāc legez euāgelicā. Si peccauerit ꝛc. Et q̄ fūdant' in hac lege cū suis sil'ib'. ꝛ h̄ notoriū est ex terminis.

F Sextus articulus. Itē q̄ petrus ō luna nō excusat' vel releuat' ab heresi p̄dicta ꝛ ptinacia p generales ꝓtestatōnes q̄s facit q̄ sic habēt' i forma. ¶Dicit ac etiā pfitetur q̄ in ꝟitate fidei ꝛ vnitate catholice eccl'ie sp̄ fuit ꝛ ē. sp̄q̄ se fuisse ꝛ pmāsisse firmiter credit. nec ab illis vnq̄ mō aliq̄ deuiauit. sicut nec deuiare intēdit. nec fauorē scisma ti vel heresi aliq̄ mō dedit. sic nec dare intē dit. ĩmo sp̄ tenuit et tenet firmiterq̄ credidit ꝛ credit/ q̄ sctā romana ꝛ catholica ecclesia tenuit et tenet/pfitet' et docet. nec aliq̄d a p̄dictis decreuit dicere/facere. scribere. docere tenere seu credere intēdit ĩ posterū. gr̃a eidē diuina assistēte. nihilq̄ ptinacit' seu incorrigibilit' dixisse seu dicere voluit nec intēdit. Sed oīa p̄terita p̄sentia ꝛ futura q̄cunq̄ dicta et dicēda/facta ꝛ facienda. scripta et scribēda. credita ꝛ credenda. docta et docēda subīcit subiectaq̄ eē voluit correctōi et determinatōi catholice ecclesie sacrosctē. Et si ꝺ p̄missa l' aliq̄d p̄missorū dixerit. scp̄serit/aut fecerit q̄uis mō/ q̄d nō credit. patus ē sp̄ stare correctōni dicte sctē mr̃is eccl'ie. in cui' vnitate viuere intēdit atq̄ mori sicut catholic' et fidel'. et facere et ꝓplere ea ad q̄ astringit' in p̄missis ꝛ q̄ libet p̄missorū. Constat enī q̄ cū his ꝓtestationib' remaneret ꝑticular' error suus non purgatus.

Septimus articulus Item si nunc p̄dictus petrus de luna vellet a p̄dicta heresi sua reuerti et redire ad gremiū eccl'ie. ipa posset nō claudere sibi gremiū /dādo indulgentiā de scelere. sed nō deberet ip̄m impunitū relinq̄re/ vel in papatu p̄tēso retinere. etiā vbi fuisset aliū de papa legitim'.

Octau' articul' Itē q̄ si mittat nūcios suos videt' q̄ in p̄mis ꝛ añ oīa ꝓponēdi sunt ip̄is p̄cedentes articl'i/ vt rñdeant singillatim ad quēlibz. q̄m p h̄ fiet abbreuiatio aliorū ꝓcessuū iuridicorū q̄ ꝟsarēt' i his q̄ sunt facti. q̄m p p̄dictos articl'os ꝑt veraciter vno verbo dici ip̄i petro de luna Ex ore tuo te iudico ꝟuenequā. ĩmo videt' q̄ nūcij si mittāt' erūt interrogādi sup̄ p̄missis nedū p noīe seu vice petri de luna. sz etiam p seip̄is. vt videat' q̄d sentiāt sup̄ eisdē articul'. vt si male /habeāt et ip̄i male iurta demeritū et errorē. si bñ/ ꝓdemnabit' eorū mgr̃ ex eor̄ ꝓfessiōe catholica ꝛ vera

Articulatō ꝓtacte B

ꝓstitutōis petri de luna potest fieri ꝺ ip̄m sub trib' ꝓpositiōib' seq̄ntib'/cū ꝓbatōne summaria. et aliarum q̄rundā additōe cōclusionū. ¶Hec ꝓstitutio petri de luna est heretical' q̄ incipit In die ꝛc. ¶Hec ꝓstitutio cū suis circūstantijs reddit petr̄ de luna hereticū. ¶Hec ꝓstitutio cū suis circūstantijs reddit petrū de luna p̄pe scismaticū. temerariū. scandalosum atq̄ sacrilegū.

Robatur ꝓma

p ꝓclusio sic. Cōstitutio illa ē hereticalis q̄ directe et exp̄sse p̄iudicat et ꝺriat' legi euāgelice de correctiōe fraterna. ꝛ ō correctōe iudiciali p auctē eccl'e/si fr̃na nō satisfecerit que habet' Mat. xviij. Si peccauerit in te frater tu' ꝛc. Sed hec cōstitutio petri de luna est hmōi. igit' ē hereticalis. ¶Deducit' maior p descriptōez heresis/qō est dogma quersum fidei catholice ꝺriū. Constat aūt q̄ euangeliū est fides orthodoxa obiectiue/sicut dicit' in symbolo. Hec est fides catholica ꝛc. Sed minor in q̄ stat difficultas deducit' sic. Lex p̄dicta ō correctōe fraterna ꝛ iudiciali aut ꝓphēdit petrū de luna et suos successores q̄s reputat sūmos pōtifices futuros legitime. vl' ñ ꝓphendit. Non pōt dici secundū. q̄m lex

ferk generalit de omni fratre dñ peccauerit tali pctõ qõ põt deduci ī publicũ. Cõstat aũt q̃ q̃libet xp̃ianus est frater nr̃ etiã si fuerit papa. qz ppt̃ ℞ nõ desinit dicere pater noster. si igit̃ est pater nr̃ /nos pit̃er sumus fratres. si ꝯo dek̃ p̃mũ sicut dari necesse est. q̃. s. papa ꝯhendit̃ sub lege hac euangelica ꝛ imutabili q̃ ꝯfonat etiã iuri p̃pe naturali. Seq̃t̃ g̃ q̃ si peccauerit in nos etiã fr̃ noster debet fraternaliter p̃mo corripi /iuxta regulã generaliter ita positã/q̃ si noluerit audire adhibendi sunt testes. q̃ si audire noluerit/denũciand⁹ est eccl'ie. quam si ꝯtẽpserit habend⁹ ẽ tanq̃ ethnic⁹ ꝛ publicanus. i. excõicatus ꝛ extra eccl'iam posit⁹ Seq̃tur g̃ ꝯseq̃nter q̃ eccl'ia est iudex pape dñ peccauerit pctõ publico ꝛ eccl'ie denũciato. Et põt eccl'ia talẽ papã excõicare et eĩcere a ꝯsortio multiplici occasiõe /ꝛ multiplici q̃sito colore. Constat aũt q̃ ab inferiori ad superiorẽ legitimũ /p̃t fieri appellatio seu ꝓuocatio seu deductio in causã. seu iudicial' citatio ꝛ euocatio. nũc ad denũciationẽ alter⁹ / nunc ex puro iudicis officio. Sed manifestũ ẽ q̃ hec ꝯstitutio tollit omnia ista media dñ fert generalẽ excõicatõis sniam ꝛ penas depositiõis in oẽs q̃ q̃cunq̃ occasiõe vel quocũq̃ quesito colore p̃sũ pserint a psona petri de luna. vel a q̃cunq̃ successore seu appellare seu ꝓuocare. vel ab obediẽtia se subtrahere ꝛc̃. qõ vtiq̃ repugnat et contradicit manifestissime huic legi euãgelice put modo deductũ est.

℣ p Robak scõa ꝯclusio faciliter ex p̃cedenti. Ille enĩ p̃pe dicit̃ hereticꝰ q̃ ptinaciter asserit/ imo determinat heresim. sed ℣etrus de luna ptinacit̃ ita facit. Est enim ptinax q̃ nõ est paratus corrigi ꝛ q̃ nõ q̃rit cauta sollicitudĩe ℣itatem/sz impugnat/ ꝛ ad impugnãdũ oẽs ĩducit sub penis terribilib⁹ q̃ntũ in ipo est. Sic ẽ in ꝓposito. Eddẽdo maxime q̃ hic ipugnat regula ℣itatis de directo. p quã errãs frater habet corrigi. que regula ẽ auc̃tas ꝛ potestas iudicial' ipius eccl'ie vel concilij general' vice sua Vñ tollit q̃tũ in ipo ẽ omia media p q̃ dz errãs ad viã et regulã reduci ℣itat̃. Possent addi circũstãtie q̃li sine numero q̃ pbant hãc ptinaciã in petro de luna respectu ꝯstitutõis hmõi et alioꝝ errorũ mltipliciũ et scãdalosiss⁹ morũz. sz hec p nunc sufficiũt. attẽto q̃ tã erga regẽ frãcie q̃z erga regẽ arrogãnie voluit p̃peticare cõstitutõem istã hereticalẽ atq̃ pestiferã. imo ꝛ in oẽs existẽtes in ℞ concilio. sicut patet in responsione sua ad citationẽ.

Robak tercia conclusio ꝯsiderãdo p materiã circa quã est heresis predicta q̃ de necessitate infert peccatuz scismatis. qm̃ tẽdit̃ ad ĩpossibilitãdũ reunitõem eccl'ie sub vno certo pastore supremo. quia tollit mediũ ꝓueniẽtissimũ imo necessariũ. s. aucẽtẽ iudicialẽ eccl'ie seu ꝯcilij general' vice sua/dñ ꝓhibet eccl'iam congregari ꝛc̃. ꝛ dñ remouet oẽm papã a subiectione auc̃tis iudicial' eccl'ie. ¶ Confirmank omnia p̃dicta p ꝯstitutões hui⁹ sacri ꝯcilij factas et publicatas pluries. Cõfirmank etiã p subtractões licitas illoz ꝓncipuz q̃ se subtraxerũt. Oportet enĩ ꝯcedere p̃missas tres ꝯclusiões vl' dicere q̃ ℞ ꝯciliũ generale errauit faciẽdo q̃stiões tales /ꝛ ĩ approbãdo nouissime subtractõem dñorum arrogonensiũ. absit aũt ℞ a nob⁹ ita delyrare. ¶ Et si dicak q̃ m'ta iura canonica multe ꝯstitutões papales ꝛ alie /videnk sonare p ꝯstitutõe petri de luna. Rñdek q̃ illa iura sunt reuerẽter glosanda ꝛ interp̃tãda cõformit̃ ad inuariabilẽ legẽ xp̃i. Aut si vult aliq̃s ita tenere in suis termis ꝓterue et rigide. nos cũ omni libtate talia sep̃ta negabimus esse vera. ꝛ p ꝯseq̃ns nec iura canonica. qm̃ nullũ ius esse censendũ ẽ q̃d diuine legi ꝓuinit̃ ℣ire. ¶ Addak ꝛ ℞ clausula ꝯstitutõis q̃ ponit̃ sup̃ articulo. ij. In secũdis articulis Oẽs ꝛc̃. q̃ a nobis ꝛc̃. supra

Excerpta de articulis ꝺ petrũ de luna in ꝓcessu ꝓductis.

Primo in tractatu quẽ fecit aut fieri fecit ꝛ ab alij⁹ factũ approbauit ꝛ ratũ habuit/intitulato de scisma te ponit ꝯclusionẽ seq̃ntẽ/ ꝛ ponit̃ ꝯclusio seq̃ns. ¶ Nulli ꝓuenit ptãti nec diuine nec hũane/ q̃ d sit ĩtra vnũ locũ ꝛ extra eundẽ. Dictãq̃ ꝯclusionẽ ptinacit̃ asseruit ꝛ sustinuit q̃ heretica ẽ ꝺ sacrã scripturã ꝛ diuinã potentiã ẽ. cũ deus sit intra et extra eũdẽ locũ/ ꝛ ℞ ẽ notoriũ. ¶ Itẽ q̃ dixit sep̃sit vel scribi fecit ꝛ asseruit idẽ dñs vocatus vt p̃mittit̃ ℣. q̃ si iuisset ad ℣isanũ ꝯcilium vel misisz ad illũ ad cedendũ papatui vt aliq̃ sibi ꝯsuluerũt ꝛ ꝯsulebãt/iã nõ ẽnt claues in eccl'ia nisi deus incarnat⁹ fuisz ꝛ claues de nouo dedisset. ꝛ ℞ ẽ notorium. ¶ Itẽ in tractatu quez fecit/aut fieri fecit et

factū approbauit et ratū habuit ꝺ pisanuꝫ ꝯciliū q̄ incipit. Quia nōnulli in q̄rta parte via tercia. L. subsequēter ꝛ alibi in dicto tractatu dixit/asseruit ꝛ ptinacit sustinuit. q̄ stāte dubio huⁱ scismatis/illi q̄ nō p̄nt certificari de veritate et iusticia alteriⁱ cōtendentiū de papatu p̄mo electorum obediēdo pape Benedicto. xiij. ſ. sibi q̄ ad deū in ꝓscia sunt et essent securi. Et ℔ est notoriū ¶ Itē dicūt ꝛ ꝓponūt dicti ꝓsecutores ꝛ mīstri/q̄ idem. P. vocatus vt p̄mittitur bñdictus post p̄missum ꝑ eos p̄tensū ꝓpi nianū ꝯciliū dixit ꝛ asseruit ptinacit ꝛ ꝓstāter q̄ si totus mūdus diceret sibi q̄ cederet papatui/ꝛ sibi videret q̄ ñ. seq̄ret ide vnio eccl'ie. aut videret sibi q̄ ipe nō deberet cedere/ipe nō cederet. et si totus mūdus diceret sibi q̄ nō cederet ꝛ sibi videret q̄ deberet cedere/ipe cederet. Per ℔ suū iudiciū /imo potiⁱ errorē ptinacit p̄ferēdo oī humano et eccl'ie vniuersal' iudicio. qđ manifeste ꝓbat ptinaciā i errore. ¶ Itē q̄ xp̄s ꝛ papa sunt vnū caput eccl'ie/posuit i q̄dā tractatu ꝯ decē ꝓpositōes stabiliētes ꝯciliū pisanū. ¶ Itē q̄ ꝯciliū generale nullo mō et in nullo casu p̄t celebrari sine papa. etiā dum papa mortuⁱ ē. Et ita necessario dicēdum esset q̄ in Cōstātia pⁱ adunatōem tot obedientiaꝝ et regionū nullū ē aut fuit' generale concilium. Cuiⁱ oppositū tāq̄ catholicū determinatū ē ꝛ p̄ticatū in ℔ sacro concilio Et q̄m hoc errore dato seq̄ret manifeste q̄ eccl'ia nō fuisset sufficiēter ꝛ pseueranter ꝑ sui ꝓfuatōe instituta a xp̄o Quia deniq̄ ñ appareret modⁱ ꝓdēnādi vl' eiciēdi papam scismaticū incorrigibilē ꝛ hereticum ℟ ꝯdicentē ptinacit eccl'ie. ¶ Ponūt ꝓseq̄nt ad ꝓbata de p̄dictis ꝛ alijs articul' tres cōclusiōes seq̄ntes. ¶ Dec assertio petri de luna q̄ ꝯciliū generale nō p̄t in aliq̄ casu congregari sine papa est hereſ nūc ex̄p̄sse damnata. ¶ Dec assertio petri de luna q̄ si credi diſſ aliq̄bⁱ tpe ꝯciliū Pisani/claues hodie nō essent in eccl'ia ē manifeste heretica. p̄e suppositā duratōe legⁱ dei vsq̄ ad ꝓsūmationē mūdi. ¶ Dec assertio petri ꝺ luna q̄ x̄p̄s et papa sunt vnū caput eccl'ie ē hereticalis nisi reducat ad aliquē sensū sanū sat' imꝓpriū. ¶ Aduertēdū ē postremo q̄ supra materia hereſ fundate sunt p̄ncipal' cōclusiōes p̄dicte ex assertōnibⁱ petri de luna Primo q̄m ꝛ voces ꝛ scripture significant manifestⁱ ꝯceptū mētis iuxta dictū christi. Ex ꝓbis tuis iustificaberis ꝛc. Cui cōsonat dictū Aristo. q̄ voces sunt sig̃ earū q̄ in mēte sunt passionū. Sc̄ō q̄ quince hoiem hereticū ē ex solis opibⁱ sine vociby difficillimū ē. attēto q̄ heresis p̄ncipaliter ꝓsistit in intellectu. ¶ Propt̄ quod tercio dicit q̄ licꝫ ex p̄dictis articul' ꝺ petꝛ ꝺ luna/ꝛ sufficiēter in facto ꝓbatis possit et debeat sufficiēter ꝓcludi ꝺ eundē petrū de luna /q̄ ipe ē notorie piurus /notorie scismaticus/notorie scādalizās vniuersalē ecclesiā sctām dei. ꝛ p ꝓñs de heretica p̄uitate vehemēter notādus ꝛ suspectⁱ. p̄ter circa hūc articulū. Una sctām ꝛc. Et circa p̄ceptū ℔. Non piurabis ꝛc. Ac pinde p huiusmodi suspitiōem vehementē ꝛ scādaluꝫ notoriū datum i matia scismatis ꝛ piurij ꝛ incorrigibilitatē sit ab oñi officio papatus vero vel p̄tēso rōnabiliter ꝛ iudicialiter deponēdus. put m'ti soleniter ex iuribus allegarūt ꝛ ꝓbauer̄t. nihilominⁱ ex solis eisdē ꝓductis ꝛ ꝓbatꝫ nō videt sufficienter ꝓcludi q̄ sit hereticⁱ ꝓprie dictus. nisi ꝓfundat ex ꝓprijs assertōnibⁱ suis/ꝓstitutōibⁱ et rñsiōibⁱ datis tā ꝟbo q̄ scripto. ¶ Quāobrē studiosius scriptū ē vel articulatū circa hmōi assertōes/attēto p̄cipue q̄ nōnulli reuocāt in dubiū an papa deponi possit. vel habeat iudicē supiorē in q̄cūq̄ crimine/nisi sit a fide deuius vel hereticus ꝓprie dictus.

¶ Finit tractatus ꝺ petrū de luna.

Discussio illius assertōis.

Sententia pastoris etiā iniusta tenenda est ꝑ eundē cancellariū.

L Alsus est. Quidā se gerēs ꝑ cōmissario pape posuit in suo ꝓcessu publico assertōez q̄ sequit̄ Sentētie nr̄e etiā si esset iniuste

c

sūt tenēde ꝛ timēde. ¶ Querit̄ sup hac assertiōe. Prio si sit falsa ꝛ erronea. Sc̄ō si sit iudicio fidei reꝓbāda. Tercio si assertor sit ad iudiciū fidei rōnabiliter euocandus. ¶ Arguit̄ q̄ sit vera/q̄ ꝑm btm̄ Greg. snīa pastoris siue iusta siue iniusta fuerit timēda est. Cui ꝓsonat Urbanⁱ papa dicēs q̄ valde timēda ē snīa epi/ꝫ iniuste liget. Sꝫ papa nedū ē pastor vel epⁱ/ꝫ supnus pastor ꝛ epⁱ. ¶ Sꝫ ꝺ ē dictū Hieron'. sup ep'lam pauli ad philemonē/ꝛ fū dat̄ in dicto Esa. v. Si q̄s dixerit iniustū iustū abominabilis est apud deū. Et Greg. i omel'. xxvij. Ipe

ligãdi atq; soluẽdi ptãte se ꝑuat/q̃ hãc ꝑ suis volũtatib⁹/ꝛ nõ ꝑ subdit oꝝ iuribꝫ exercet. Et idẽ. Tũc ẽ vera absolutio ꝓsidentis cũ iterni iudicis sequit arbitriũ. Et idem. Nõ dz is penã sustinere canonicã in cui⁹ dãnatõez nõ ẽ canonica plata snĩa. Cõstat aũt q; snĩa iniusta nõ ẽ canonica ꝛẽ.

D Ponunt pro decisione ꝓpositões q̃ sequunt ad examinãduz.

b Ec assertio ꝓposita in ꝓcessu pb̃lico si sit erronea ĩ fide ꝛ moribꝫ nõ ẽ dissimulãter ꝑtereũda/cuz sit scãdalosa ꝛ ex deliberatõe posita. ¶ Hec assertio ẽ vna ꝓpositio ꝯditõal' includẽs vnã ꝯsequẽtiaz talẽ. si snĩe nr̃e sũt iniuste/ille etiã sũt tenẽde ꝛ timende. ¶ Hec assertio ꝯditional' sic resoluta/si sit falsa/est ĩpossibil'. patet hec ꝓpositio sic ꝛ ꝑcedens/ ex regulis ifallibilibꝫ logicoꝝ addẽdo q; assertio ꝑdicta ꝯtinet istã vl'ez/q; oẽs snĩe dicti cõmissarij q̃tũcũq; iuste sunt tenende. ¶ Hec assertio falsa ẽ/qm̃ oppositũ ꝯsequẽtis stat cũ añcedẽte/qm̃ stat aliq̃s snĩas pastoris vel pape ꝛ suoꝝ cõmissarioꝝ nõ esse tenẽdas/imo nec timẽdas dũ sũt iuste. Et hoc ĩ ml'tis casibꝫ. Prio si snĩa lata sit post appellatõez legitimã/vt notauit Inno. iij. in ep'la ad archiepm Senoñ. Scõo si ꝯtineat errorẽ intolerabilẽ/vt notauit idẽ. Et hoc multipl'r põt euenire/cũ nll'us pastor viuẽs ĩ terr̃/imo nec papa sit ipeccabilis/ q̃n possit abuti sua ptãte/cũ circũdatus sit ifirmitate. vt dz ad Hcb. Unus casus ẽ si sententiet exp̃sse vl' etiã iplicite ꝯ fidẽ ꝛ scriptur̃ sacr̃. Alit si sentẽtiet in ꝑiudiciũ veritatis vite ꝛ iusticie. vt si volẽs rape spõsã alteri⁹/ferat in ꝯnitẽtes snĩaz excõicatõis. Alter si sentẽtiet in ꝑiudiciũ iuste libtatis/ vt si volẽs vsurpare ciuitatẽ vni⁹ ꝑncipis ferat snĩaz excõicatõis in nolẽtes eã sibi tradere/ꝛ ita de ml'tis sil'ibꝫ. vt si excõicare velit illos q̃ suo regi ꝛ suis edictis rõnabilibꝫ obediũt. Notauit ħ Innocen. vbi ꝑus/ꝛ habet fũdamẽtalit ex ifallibili lege diuĩa ꝛ naturali. cuius deductionẽ ħ omittim⁹.

H ¶ Hec assertio est ipossibil'. Seq̃t hec ex ꝑcedentibꝫ. Notãdo q; iura q̃bꝫ inniti videtur nõ loquũt tali mõ ꝯditionali ꝛ hypotetico. nec dicũt q; snĩa pastoris sit tenenda. qz lõge aliꝫ ẽ dicere q; snĩa aliq̃ sit timẽda. ꝛ q; sit tenẽda. qz tyrãnica q̃ctas etiã timeri põt sed nõ teneri dz/imo ꝯtẽni vel ꝓseq̃.

¶ Hec assertio cẽsenda ẽ erronea ꝯ bonos moꝛes/ꝛ cãones/patet qz cũ spectet ad moꝛes ꝛ cãones sic ꝯstat/ꝛ nõ ẽ eis ꝯformis ĩ veritate/imo nec eẽ põt/sic̃ ptz ex ꝑcedẽtibꝫ sequit q; ẽ eis dissona atq; ꝓria. ¶ Hec assertio dz in fide merito suspecta reputari. patz ex ꝑcedẽtibꝫ. ꝛ ħ accipiẽdo fidẽ ꝓ obiecto fidei ꝓ scꝑtura sacra ꝛ iure diuĩo. ¶ Hec assertio reddit assertoꝛẽ suũ in fide suspectuz. ꝛ ita ꝯsequẽter ad iudiciũ fidei rõabilit euocãdũ/q̃ cõpellẽdus erit vel se exponere/vel reuocare/vel si ꝑtinacit renuerit/relinquendus erit iusticie seculari. ¶ Cõseq̃nt ad aggrauatõez dicte assertõis cũ ꝑtestatõe q; ħ fit ad finẽ ciuilẽ ꝛ eccl'iasticũ/ꝛ ꝓ defensione catholice ꝓfitatis ꝛ eccl'iastice libtatis/ꝛ nõ ad ingerẽdũ crimẽ lese regie maiestatis iserũt ꝓpositões q̃ sequũt. ¶ Rex christiãissimus francoꝝ iurauit ĩ sua consecratõe defendere ꝛ tenere iura ꝛ libtates ecclesiaꝝ regni sui. ¶ Rex idẽ pluries a viginti annis citra habuit ꝯuocationẽ ꝛ ꝯciliũ ꝑlatoꝝ ꝛ vniuersitatũ regni sui. ad quoꝝ õliberationẽ ꝛ requestũ ꝯclulit solẽnit ꝓ arrestũ curie sue supme plamenti/ q; eccl'ia gallicana in se ꝛ in mẽbꝛis suis/ad suas antiq̃s et legitimas libertates reduceret/noiatim ĩ collatõe bñficiorũ/ꝑ ordiarios ꝛ in electõibꝫ faciẽdis ¶ Rex idẽ ꝛ legitim⁹ filius su⁹ nũc regẽs nouissime p⁹ q̃ttuoꝝ ꝛ q̃nq; ãnos fecerũt idẽ arestũ solẽnit publicari cũ adiectõe penaꝝ ĩ rebelles. ¶ Rex idẽ dz reputare q; snĩe cuiusq; pastoꝛis etiã sũmi põtificis facte vl' late ĩ oppositũ mediate vl' immediate sũt iuste/ꝛ ꝯtinẽt errorẽ intolerabilẽ ꝯ publicã iusticiã/ꝛ ĩ vsurpatõz ĩdebitã/ꝛ ex ꝯseq̃nti nec tenẽde sibi sunt/nec necessario timẽde. ꝑ̃ktim cũ obtulerit in facie ꝯcil̃ generl' cõstañ. se patrũ velle puidere statui sũmi pontificis/sicut alij reges ꝛ regna ꝑ ptes sua. Dz hic q; nõ sunt necessario timẽde. qz põt timeri a timoratis ꝯsciẽtijs in aliq̃ casu q̃uis nõ ob ħ sint tenẽde. Ml' tũ enĩ refert dicere q; sint tenende/ꝛ dicere q; sint timẽde. Et iõ assertoꝛ ꝑdict⁹ q̃ addidit de suo q; snĩe pastoꝛis iniuste sunt tenẽde/valde temerarie ꝛ scãdalose ꝛ erronee videt fuisse locut⁹. nec iura q̃bꝫ inniti videt loquũtur modo suo. imo lõge modestius ita vt possint ad verũ sensũ reduci. nõ autẽ assertio sua mõ q̃ posita ẽ/sicut patz ex ꝓpositiõibꝫ antedictis. ¶ Rex idẽ ꝑt se tueri ꝯ ꝑcedentes in eũ vl' suos occasiõe ꝑdicta

sicut ꝯ volentes vsurpare possessiões tpales regni sui/imo magis ꝗntũ spũalia ⁊ ecclesiastica potiora sunt tpalib⁹. ¶Rex idez debz hr̃e subditos suos p̃sertim eccl'iasticos fauorabiles in dicta ꝓsecutõe ⁊ obedientes iuxta monitõem ap'lic̃ debẽt obedire regi tanq̃ p̃celleti. ⁊ ꝑ ꝓcipue dũ vtil' sua legitima ptate in obſuatõnem ꝓpr̃ij iuramenti ⁊ eccl'iastice libertatis tuitionem. ¶Rex idem debet ptegere subditos suos si p̃missor occasiõe ⁊ ꝓpter obedientiã sibi factã pati habeãt ⁊ assumere causam in se. ⁊ sub hac ptectõe subditi tã secl'ares q̃ ecclesiastici debẽt et pñt in q̃ete viuere/ non plus sapiẽtes q̃ oꝑtz. ¶Rex idẽ põt rationabiliter ꝙqueri de subditis suis pfti ecclesiasticis si in p̃dicta reductõe libertatuz inueniank tepidi et tergiuersatores/et claudicãtes. ⁊ p̃t ab eis p se aut suos exigere rationes. q̃bꝫ mouenk sentire ꝯ deliberatões nedũ ꝓcilij sui ſz suorũ p̃latorũ/ ac vniuersitatũ regni sui. Ceterũ de penis p eundez infligẽdis iubet eccl'iastica modestia q̃escere/nec habere ſmonem.

Tractatus eiusdez

ad ꝓuincialẽ Celestinorũ sup ꝑsiculo cantici marie Suscepit isrl' puerũ suuz. De susceptione hũanitatis xp̃i allegorice. p. xx iiij. ꝑitates. Tropologice ꝙr anagogice p. xij. veritates.

Incipit epistola cãcellarij parisien. de susceptiõe humanitatꝭ xp̃i allegorica et tropologica. ¶Prolog⁹

P Euerẽdo in christo dño ꝓuinciali celestinoꝛ fratri Johãni bassandi suus iohãnes cãcellari⁹ parisienſ. ea que ad pietatẽ sunt christiane religiõis ⁊ sursum actõis iugiter meditari. Cecinit maria. Suscepit isrl' puerꝫ suũ Cecinit huic notule sui cantici cãticoꝛ mr̃ eccl'ia xp̃o iubilans. Tu inq̃t ad liberandũ susceptu rus hoiem nõ horruisti ꝙginis vteruz. qõ verbũ sub hac ꝓpetate suscipi debz. Est ei imꝓprium christ⁹ suscepit hũanitatẽ q̃ factũ est vt xp̃s esset hõ et hõ deus. qr xp̃s deus sed nõ sp de⁹ fuit xp̃s. qr nec sp deus fuit hõ. nec ex ꝑñti xp̃s. cũ nõdũ susceptat hũanitatẽ xp̃s deus. De q̃ susceptiõe colligamus aliquas ꝑitates accõmodas petitioni tue pater honorãde

Incipit prima veri

c Christus p hmõi susceptionẽ que dr incarnatio habuit ab instãti sue ꝓceptiõis aiam rõnalẽ pfecte beatã ſm portõez mentis supiorẽ. Hec veritas credi debz de necessitate salutis

Scõa veritas. Christus in aia btificata vt sic cognouit totũ decursũ eccl'ie cũ meritis futuris ⁊ demeritis hoim singulorũ. etiã p infusam desup cognitõez aliã q̃ ꝑbo. q̃lis suo mõ fuit cognitio ifusa ade ꝓ statu innocẽtie. ⁊ angelis pfecti⁹ ī sua ꝓma creatõe. hec ꝑitas est certa fide tenenda.

Tercia ꝑitas. Christus vt btificat⁹ ī aia nunq̃ sensit dolorẽ p pctis hoim q̃rũcunq̃/nec p penis alienis aut ꝓprijs ī corpore suo. vel in portõe rõis inferiore susceptz. pz qr ī btitudie ñ ẽ luct⁹ neq̃ dolor

Quarta ꝑitas. Christus vt beatificatus in aia habuit summã de pctis oĩb⁹ singulorꝫ hoim detestatõez q̃ largo ⁊ tropico mõ loq̃ndi p̃t noiari displicẽtia cordis de pctis. vel extẽsiori trãssumptiõe dolor aut tristicia q̃ñq̃ noiak. etiã ī deo. Sicut ẽ illõ Beñ. Tactus dolore cordis intrinsec⁹. diceret simili modo de beatis.

Quinta ꝑitas Christ⁹ ab instanti sue ꝓceptõis q̃uis habuerit clarissimã noticiam ⁊ apꝓhensionẽ sue passiõis future. ⁊ q̃ aiaz dulcissime mr̃is ptrãsierit gladi⁹ acerbissime passiõis. ipe tñ ñ habuit huiusmodi passiõis dolorẽ expimentalẽ ī corpe q̃lẽ habuit dũ cepit tedere et mest⁹ esse. et pñt ab agonia vsq̃ ad expiratõem ptulit ⁊ sensit. Ueritas illa p p̃ma pte patet ex p̃cedẽtibus. sed scõam ꝓcedit ꝓmũis oĩm doctorum approbatorꝫ scola. qr sic et nõ alit' videk posse saluari illud Luce. q̃ iesus pficiebat etate et sapĩa. Expiebak enĩ p assiduũ crementũ noticias nouas rerũ. ⁊ si nouas noticias sẽsuales /ita nouas tristicias aut delectatões isto modo.

Sexta veritas. Christ⁹ voluit ab instanti sue conceptõis q̃ btitudo sue mẽtis redũdaret in corpus p influentiã gaudiosam sicut nũc facit in patria. sicut ⁊ aia felicissime mr̃is ī corpe gl'ificato vel carne dotata quadruplici dote sua. Ueritas hec cõcedak ab omnib⁹ vt catholica

Septima ꝑitas Christ⁹ voluit q̃ beata mens sua vt sic sumeret influxuz ptis Q

inferioris aut sensualis .et ꝑ passibiliter et penose.licz bene cognouerit ꝑpus penas sē sus intellectualit'/ imo ꝛ gaudiose.alioqn nō fuisset passus volūtarie desideranter et ꝓsone diuine volūtati. Ueritas hec est catholica ꝛ concessa.

Octaua veritas. Christꝰ voluit q̄ ꝑcognitio sue passiōis quā habebat ex visione ꝺi vel etiā ex reuelatōne in rōe inferioꝛi descēderet aut redūdaret in sensualitatez sic q̄ a pte sensuū dolor exꝑimentalis susciꝑetur q̄lis in agonia vl' in tota passiōe.aut etiā qualis fuit ꝑ decursum totiꝰ vite/ nūc aūt miscēdo leta cū tristib'. Sicut enī puer ꝛ insciꝰ flebat.sic sugēdo beata ubera cō solabaꝫ ꝛ arridenti mr̄i blāduſ erat. Stultū est enī dicere q̄ nūq̄ gauisus ē aut letatus exꝑimentali ꝓsolatōne. Nō enī ꝑdiderat gustū ciboꝝ aut tactū suauiū .ſz nunq̄ in viciū.

Nona veritas Christꝰ voluit q̄ dilectissima mr̄ sua dolores et consolatōes haberet in vita sua iuxta modū sue ꝓuersatōnis ad ipm filiū ꝛ ad ꝺginalē spōsum Joseph.ꝛ ita ꝓportionabiliꝫ respectu ꝓximorū. Non enī fuit inciuil' aut aggrestꝭ aut lapidea ꝛ insensibil' gl'iosa mater sua.

Decima veritas Christꝰ voluit dilectissimā mr̄em suaz dolores ꝛ penalitates hui⁹ vite destitute suscipe. Nedū volunta/rie pure sicut suscepit .ſz ex ꝓditōe naꝫ viatricis descēdētis ab adā/ ꝛ cū necessitate ꝺbēdi originale petm̄ sicut alīꝫ ꝑ generatōez viri ꝛ mlieris ꝓcepti.nisi gr̄a supnaturaliſ ꝓuenisset casū in ꝑ originalis culpe ꝑcipiētiū. Factū est ꝓinde cōsequēnter in maria q̄ntū ad nature debitas ex originali sic ī alīꝫ sctificatis aut baptizatis nisi q̄ntū ex ꝓuilegiꝺ ꝛ gt̄ꝺ spūalib' fuit adiuuata. ꝺitaſ bec ꝓbabili pietate cordis credi potest

Undecima veritas Christꝰ ꝑ fuādo matrē suā ab originali nō ob hoc dedit dignitatē eq̄lem sibīꝑpi etiā ꝼm hūanitatē viatricē. Rō ꝙ nunq̄ christꝰ habuit necessitatē originale peccatū ꝺbēdi.ꝙ non descēdit ꝑ naturalē ꝓpagatōem /ꝓpter ea rō sumpta ex hac eq̄litate q̄ maria ꝺxit originale ꝓprius est inualida. Silr ꝛ altera q̄ maria nō indiguisset redēptōe. Nec valeret apostoli ꝓnūtia.christꝰ ꝓ oib' mortuꝰ ē.ḡ oēs mortui sunt.ꝑ inq̄ argumentū potiꝰ est ad oppositū.ꝙ si xp̄s fuit oīm ꝓfectissimꝰ redemptoꝛ mortē ꝑ oib' sustinens. decuit q̄ matrē ꝓfectissime redimeret. hoc aūt nō potuit ꝓuenientiꝰ fieri q̄ꝫ ꝑfuādo ne caderet potiꝰ q̄ꝫ iā lapsam releuaret. Ueritas hec ꝓbabilis est et pia.sup qua mirū ē q̄ nonnulli volētes virginē bñdictā sup̄ limites honorare ꝑdicāt nihilomin⁹ q̄ ꝺxit originale sicut vnus de quo infra.

Duodecima ꝺitas. Christus ꝓtulit mr̄i sue ab initio/ ꝛ ꝓsequēt' illas et tātas gr̄ias q̄s et q̄ntas coḡuit esse ꝓuenientes ꝼm ordinē sue sapie.ꝛ in hac ꝺitatis soliditate debz eē ꝓtētus q̄libet xp̄ianus q̄ntūcunq̄ sibi ꝺuotus. Attn̄ ꝙ ꝓticularizata ꝑconia magꝭ ad deuotōem mouēt aliq̄ꝫ pios animos placet adiūgere aliq̄ꝺ ꝺitates sup istꝭ ad vtrunq̄ libratas.

Tredecima veritas Christus hūani R tatē suscipiēs dolores nr̄os sola volūtate nō necessitate ꝓtauit in corꝓe suo. ꝛ vere lāguores nr̄os ipe tulit /p̄ktim in cruce.et hec cū tāta acerbitate q̄ntā voluit deꝰ ꝼm ordinē sue sapie ipam hūanitatē passibilez tolerare. Ueritas hec ꝓsonat vltime ꝺitati tradite de maria. Et sufficit ad salutē q̄ de christo teneaꝫ sūmatim fide certa ꝛ necessaria. Temerariū ꝺo ē asserere q̄ dolor suꝰ fuit intēsior ꝛ acerbior q̄litatiue q̄ꝫ afflictio omniū aliorū hominū simul.imo q̄ꝫ ꝛ dā natorum.

Decimaq̄ta ꝺitas Christꝰ nō habuit ab instāti ꝓceptōis oēm illū dolorē vsq̄ ad instāſ mortiſ sue q̄lē ꝓtulit ī cruce aut ꝑꝰ ꝑ decursum penal' vite sue.ꝛ oppositū ſcribendo vel ꝑdicando asserere est temerariū falsum et ꝓsumptuosum.

Decimaq̄nta ꝺitas Christꝰ potuit dare mlt̄as gr̄as hūanitati sue ꝛ dilectissime mr̄i pure gt̄is /quas tñ actualiter et de facto nō ꝓtulit. Et oppositū asserere ē falsuz ꝛ temerariū imo hereticale. Patet hec secū da pars /qz christus potuit ab vtero mr̄is sue dare de potētia absoluta impassibilitatē sue hūanitati q̄lē habz ō ꝑsenti. silr ꝛ matri sue saltē post ꝓceptōem benedicte ꝓlis sue. Et ꝓstat certa fide q̄ neutrū fecit

Decimasexta ꝺitas Christꝰ potuit dare sue hūanitati et mr̄i sue ꝑ statu vie gr̄as alias q̄ꝫ ꝓtulerit de facto.ꝛ si ꝓtulisset ꝑ vti q̄ꝫ fuisset decens dare vel dedisse. qualiter tūc facere non erat decens ꝼm ordinez sue sapientie. Ueritas hec simīlis est ꝑcedenti .sed addit aliud de decentia. ꝓ quo fit veritas sequens.

Decimaseptima ꝓpitas Christꝰ potuit ⁊ ꝑt mlta facere ⁊ ℔ decet eũ. g̃ fecit aut faciet. ꝓsequntia talꝫ q̃ fit a mltis sepe fallit p fallaciã petitõis ꝑncipũ. qz vicz ꝑsuppõit ī minozi ꝓpositõe qđ ē eq̃ ignotũ vl ignotꝰ q̃ ꝑncipale. Rõ qz nihil decz deũ facere nisi ſm q̃ vult fieri/recte p oppositã ꝓsuetudinẽ ad volũtates creatas. q̃ iõ volũt agere qz pñtaꝫ eis aliqđ obiectũ sub rõe boni aut ꝓueniẽtis. ⁊ iõ agũt qz videꝫ eis bonũ ⁊ nõ ideo illud ē bonũ aut decẽs. Causa ē Rõ ei sꝫ regle ꝑme ſz regłate a ꝑma bõitate

Decimaoctaua ꝓpitas Christꝰ nescit aliq̃d velle qz decẽs nisi a seipo. aut si ab altero ℔ ē p reuelatõez vel opis exhibitiõez. ⁊ ℔ argumẽto a posteriozi ⁊ nullo mõ a ꝑori. Unde sicut christꝰ solꝰ nouit ꝑfem et se ⁊ spm̃sctm̃. nõ excludendo ipos ꝑfez ⁊ spiritũ ꝓpter vnitatẽ eẽntie. sic solꝰ scit q̃d deceat eũ ad extra ꝓducere. qz solus scit quid vult agere et cui voluerit reuelare.

S Decimanona ꝓpitas. Christꝰ si asserit aliq̃d ad extra facere debere/qz decet eũ sic facere fallit asserẽs mõ tacto. qz ꝑsupponit qđ ē eque vl plꝰ ignotũ. vt si q̃s ita ꝓalogizet Xꝑs potuit ꝓmũicare mꝛi sue in vtero q̃ gl̃iosa ⁊ ꝓsũmate felicitatis nascerek. et ℔ decuit ipm facere. qz decuit eũ mꝛez honozare. g̃ sic fecit. Cõstat q̃ ꝓclusio hereticalis ē. et tñ ꝑmisse ꝓmũiter assumũt a nõ nullis in assertõibꝫ suis ꝓfirmãdis.

Uicesima ꝓpitas Christꝰ nõ ꝓmũicauit mꝛi sue statī dũ ꝓcepta vl nata ē vsum ꝑfecte rõis. q̃uis ℔ potuissz. ⁊ si fecissz decuisset. Et oppositũ asserere scribẽdo vl ꝓdicãdo est penitus temerariũ. siẽ ⁊ q̃ nun q̃ somniauerit. aut q̃ in oñi somno semp actu deũ ꝓtẽplata fuerit hic in via. Qz autẽ ex scripturis sanctis autozitatẽ non habet iunge nec ex ꝓbabili rõe. eadem facilitate ꝓtemnit qua ꝓbatur.

Uicesimaꝑma ꝓpitas Christꝰ potuit ꝓferre dilectissime mꝛi sue cognitõem luci dissimã totꝰ decursus vite sue ⁊ filij. cõfestim dũ nata ē. et si ℔ fecisset ℔ vticz decuisset. g̃ fecit. temerariũ ē ⁊ ꝓriũ sctis doctozibus ℔ inferre. Contrariũ insup videt euãgelice doctrine sic asserere factũ ee. Siq̃dẽ ꝓdictus fuit iesus ignozãte maria ⁊ ioseph. ideo dolẽtes p triduũ q̃sierũt ipsum ⁊ non intellexerũt rñsũ pueri iesu. Nesciebatꝫ inq̃t q̃ ī his q̃ ꝑis mei sunt optz me eẽ. ⁊ ita ī mltꝫ. ſz nõ ob ℔ dicẽda fuit ignozãs btã ꝑgo si nõ scierit oĩa. Dicit enī ig̃ãtia ꝓuatõez scie debitã inesse. ⁊ ex ꝓsequnti culpam. nõ sic nesciẽtia q̃ in angelis repitur.

Uicesimasc̃da ꝓpitas. Christꝰ etiã si dederit acceleratõem vsus rõis mꝛi sue siẽ opinank aliq̃ pie de exultatõe ioℏis ī vtero nõ optuit tñ in taliꝫ g̃tiꝫ ꝑseuerãtiã esse. q̃uis sine pnĩa ⁊ retractatõe sint dona dei Sunt enī sine pnĩa /supplẽdũ est ℔ mõ q̃ donank q̃dã ad mozulã puã. q̃dã ad tpus maius. q̃dã ī euũ. ptz in g̃tiꝫ gratis datis in ꝓphetiꝫ et gratiꝫ sanitatũ que durant ad tempus.

Uicesimatercia ꝓpitas Christus si p q̃rik a taliꝫ cur mꝛem suã honozauit in g̃tiꝫ istis/et nõ ī aliꝫ oiꝫ q̃ꝫ poterat. Respõdeas q̃s es o hõ vt iuestiges sensũ dñi q̃s es vt ꝓsiliariꝰ eius fias. q̃s es vt ꝑsumas dicere. cur ita facꝛ. ponat g̃ hũana loq̃citas digitũ ozi suo ⁊ ẽmis suis ꝓtẽta sit.

Uicesimaq̃rta ꝓpitas. Christꝰ posuit termĩos nr̃e ꝓq̃sitõis vt nõ liceat de diuĩs alia vel alik asserere q̃ ex diuĩs sc̃pturis habenk/vl euidẽter ꝓcludũk/vl ab eccla q̃ spũsctõ regik credenda tradũk. Hec est regula btĩ dionysij pluries repetita. Ceteruz de opiniõe temeraria vl ꝓbabili vl de credulitate pia latiꝰ ꝑt dici ꝑut alibi notauimus. ⁊ ℔ vnũ placz repetere ℔ q̃d sit pium credere/aut q̃ ꝑpositões sunt de pietate fidei cẽsende. Dẽs ille. ſ. q̃ nec euidẽter sequũtur ex ꝓtẽtꝫ ī sacra scꝑtura. nec etiã euidenter repugnt ⁊ edificãt caritatẽ vl deuotõz pij cozdis temerarie nihil asserẽtꝫ. tales sꝫ narratões sctoꝝ patꝝ. tales deuote recogitationes circa totũ euãgelij decursũ erga xꝑm ⁊ mꝛez suã. ꝓsiderãda mlta ñ explicita/quẽ admodũ fieri potuerũt. vl q̃d egerint iesus ⁊ ioseph et maria ab initio vsq̃ ad mortez ioseph. q̃liter ꝓcessuz ē ī iosephino carmĩe heroice. q̃lik etiã inducũt doctozes illõ. miſicozdia ⁊ ꝓpitas obuiauerũt sibi. iusticia ⁊ pax osculate sũt. q̃si sint res aĩate inuicẽ colloq̃ntes ⁊ ꝓcludẽtes dñs dabit benignitatẽ. terra nr̃a dabit fructũ suũ. qđ vticz constat factũ dũ suscepit deꝰ ísrl puerꝝ suũ

Alie veritates. xii.

Ubiũgunk alie duodecim ꝓpitates ꝓpinq̃us ad interrogatiõez tuam pater amãtissime terminos nõ deserendo susceptos.

Prima veritas Susceptio sancti ísrl

nostri fuit p allegoriā īcarnatio ꝟbi. p tropologiā ꝟo ⁊ anagogiā susceptō scti ispī pueri sui ē hoīs p gr̄az iustificatio. ⁊ ip̄ius ad ꝟtemplationē celestiū eleuatio. nūc p intelligentiā/nūc p simplicē fidē/cū deuotiōe q̄ mentē eleuat ī deū p piū ⁊ humilē affectū. nūc p vtrūq; /p intelligentiā. s. ⁊ deuotōez/fide/spe/charitateq; subnixam.

Scda veritas. Susceptio tal' mystica nutrit maxime ⁊ roborat p susceptionē dignā bñdicte eucharistie sacr̄i q̄ deus ip̄e sumit recolit memoria passiōis eius/mēs implet gr̄a. ⁊ future gl'ie nobis pignus datur/q̄ sup re tractatus ē spālis in notulā cāntici Marie. Esurientes impleuit bonis.

Tercia veritas. Susceptio ispī pueri sui dei q̄uis possit aḡsci p ꝓbabiles ꝟiecturas ab illo q̄ suscipit nō tñ euidenter reuelatōe sup ꝟ nō hīta. Signa q̄dā sunt si q̄s sit ispī p certā fidei illuminatōez seu visionē si sit puer nō sensibꝫ sz malicia p hūiliatōez/si sit possessio dei. i. seruus p dignatiuā adoptōez in charitate q̄ patiēs ē ⁊ mitis sub suaui iugo x̄pi.

Quarta veritas. Susceptio p gr̄az g̃ tū faciēt̄ nos sp latet ad certū q̄tin⁹ ip̄lea/mus illud. Seruite dño in timore. ⁊ ne seruitus mesta ⁊ g̃uis videat/exultate ei. Uerum ne sit exultatio dissoluta iungit. cū tremore. ⁊ subsequit. apphendite disciplinaz

Quinta veritas. Susceptio g̃tificās videt ꝟ in via potissimū cognosci p cordis sentimēta sumēdo cor p toto eius triclinio ſm triplex cenaculū mētis. s. ⁊ orōnis ⁊ aīe iuxta tractata sup hac decacordi psalteriū Marie fidicula. Dispsit supbos mente cordis sui. pñtiā inquit verbi Berñ. ex motu cordis accepi. Sic alij fere oēs ꝟtēplationi vacātes signa tradiderūt/nūc hec/nunc illa multiplicia valde variaq; cordis sentimenta vsq; ad pfusionē lachrymax de q̄bꝫ nō est ꝟ dicendum p singula. sz sub cautele generalis monitione sistendū.

Sexta veritas. Susceptio g̃tificans stat frequent̄ sine q̄busdā sentimētis actualibꝫ cordis. ptz ī pueris baptizatis. ptz in iustis dormiētibꝫ aut ī solo gr̄e habitu sine q̄uis actōe g̃tis deo simul ⁊ acceptis.

Septima veritas. Susceptio gratificās sepe fit ⁊ ē in suo actu ītrinseco ⁊ formali elicito vl' exteri⁹ imperato sine ꝓceptibilibꝫ certitudialiter gr̄e sentimētz in corde vl' sensibꝫ. ptz in actiuis p varia distractis nullā ī corde suo sp̄ualiū sentimētoꝝ molliciē. aut liq̄factōnis suauitatē hūtibꝫ. imo maxima x̄pianoꝝ ps absq; talibꝫ sentimētis al's fuit dō. q̄s iudicare dānād⁹ vl' extra statū salutz ob ꝟ eē puersissime ē temeritatis ⁊ intolerabil' arrogātie apd illos qui sentimētz hmōi crebro gaudēt. q̄ suā in ill' totā salutē ponūt ⁊ gl'iam. Sz heu sepe q̄ꝫ ꝓfunde fallit eos stulta p̄sūptō cordis sui. q̄ꝫ freq̄nt illudūt a dmonio meridiano. qz supbia merent illudi. deniq; merent etiā duz eucharistiā suscipit illd impcatū p ꝑs. fiat mēsa eoꝝ corā ip̄is ī laqz. cū ceteris q̄ sequunt sub trinodecio nūero maledictis.

Octaua veritas. Susceptio eucharistie g̃tificans q̄uis nō fiat nisi sit aliq̄s in gr̄a gratū faciēte/nō tñ inducit sp nouum pctm̄ nisi in ꝟtēnēte. Contēnit aūt q̄ se scit habere impedimētū legitimū ne suscipiat aut q̄ nō habuit ꝓbabilē sue ꝟscie examiationē iuxta modū cōit requisitū vt suū cognosceret impedimentū ⁊ cessaret a cōione vel tolleret nexū suū sicut p ꝟfessionē si conscius ē sibi culpe mortalis. Aut si p statutū regule sue sit artatus de venialibꝫ ꝟfiteri. sz dura videat hec hortatio nisi forte p gravibus ⁊ multis venialibus valde disponentibꝫ ad mortale aut ꝓpinquis multū. U

Nona veritas. Susceptio eucharistie si dimittat/qz nō pcipit accessurus sentimēta deuotiōis actualis in lachrymis ⁊ siliby. si tñ aliūde sit sibi bñ ꝟscius de carētia impedimēti stulte agit si sit tēpus et locus aliūde. Rō ē qz magnis bonis se ⁊ suos p̄rios ꝓuat ⁊ defraudat dānatōz incurrens/de suscepto talēto ordis nō m'tiplicato. Sibi tñ absit gl'iari si sentimēta non sēties deuotōis/si sicc⁹ et arid⁹ aīo sit mōs gelboe sine roze et pluuia/si nō timeat lapsū q̄lē aliq̄n patiunt gl'iantes de sentimentis suis. qz si demones in viridi dei pmissione ꝟ faciūt/in arido q̄d fiet?

Decima ꝟitas. Susceptio g̃tificans si q̄rit piculose ꝟgsci p curiositatē in q̄libz hoīe. tñ ꝟ maxime pic'osum ē in femīs et tenacis apphēsiōis ⁊ auiditatis temerarie penetrādi secreta dei. Sunt ⁊ lapsus ⁊ illusiones ꝓcliuissime/diligūt tales aliquā/do deū velut adulterū ꝓcubitu fornicario. quare? sane quia delectationē sentimentoꝝ ip̄ius dei solā/nō plurificationē bonoruz sunt operū req̄rentes. sed ꝓdes oēs de⁹ qui fornicantur abs te.

Undecima veritas Susceptio gratificãs apd tales de vtroqꝫ sexu sepe fit in laqueũ nd data sꝫ accepta occasiõe scandali. dũ fiũt indigniores susceptõne dignissimi sacramẽti. q. s. post talia sentimẽta ꝛ nõ alie dignos ad suscipiẽdũ semet existimãt longe facti. de q legit. Hem inẽ iudicãs. neminẽ ꝺdẽnãs. oĩb ꝺpatiẽs sctũs martin⁹ erat. nec alie ꝑ agathon vel pastorẽ ẽ ꝓcepctũ. Nam inqt i oĩm redic. Tu qs es? Et ne iudices quẽqꝫ. sed nec attendũt alid suetemeritatꝫ repssiuũ ꝺsiliũ. nõ accipe fiduciã /imo accipe fiduciã. sꝫ de sola miscdia dei/nõ de tua sentimento⁹ iusticia sordida nimis ex se sicut pãnus mẽstruate quẽ nõ exterreat illd aplicũ. Nihil mihi ꝺsci⁹ sum sed nõ in hoc iustificat⁹ sum. sꝫ nec meipꝫ iudico/q me iudicat dñs ẽ. Sic habita i ad ũtorio altissimi secure dicẽs deo. Susceptor meus es. qz quẽ suscipis i sacramẽto ipe magis te suscipit mãducat et bibit incorporando.

Duodecima veritas Susceptio gti ficans dũ visa est apd ml'tos colligi ꝑ me ditatoꝫ assiduã passiõis iesu xpi causalit d ꝑ accns d supbo vsu suo hoĩb d vtroqꝫ sexu dure ml'tũ austeritatꝫ i vita pl'imas here ses ꝛ ꝺliramẽta ꝛ tãdẽ i abominãdissima carnis sentimẽta plapsi sunt ꝛ innoialiter maculati/sunt in exẽplũ veteres ꝛ noui fratricelli ꝛ sorelle begardi ꝛ begarde seu begutte. de qbꝫ nõ ẽ h dicendũ ꝑ singula Sufficerit tãgere aliqs passus scpture cuiusdaz q nõ i oĩb satis sobrie videt cẽ locut⁹. qꝫuis in hac scelereta secta iã tacta fuerit sceuerissimus ꝛ laudand⁹ sic in alijs ml'tis. verũtñ in ml'tis ꝺdictas vitates spẽal'r de puilegũs xpi et marie ꝛ penis suis min⁹ sobrie scripsit et docuit. Et qs ẽ hõ q viuat ꝛ nõ peccet? Quis ẽ hõ q nõ patiẽter repbensionẽ debeat accipe caritatꝫ qlẽ ꝺscius ego sum mihi velle fieri q hec scribo. Rursus ꝑ eum null⁹ extollit status nisi ille qlẽ notat se tenuisse ꝺformiter ad femias aliqꝫ magne vt asserit eleuatõis ꝛ ꝓphetici spũs qꝫ tñ doctrine sunt suspecte/iubẽte apl'o q habebat spm̃ dei. mulierẽ docere nõ ꝑmitto. Scdo addit itez licz nõ sp eo ordine q ponũt ista. ait inqꝫ q ꝑ tales inueniret xps q tũc suo tpe pdit⁹ erat/ꝛ abscõsus ab ecclesia/ꝛ qsi iacẽs mortu⁹. Rursus q stat⁹ iste tercius ꝛ cito manifestãd⁹ erit destructiu⁹ status pharisecoꝫ modernoꝫ qs notat pla

tos cũ clero et religiosos oẽs /maxie frẽs minores q nõ viuũt vita xpi crucifixi. neqꝫ vt su⁹ nũci⁹ Frãciscus et sctã clara vexilliferi iesu xpi/cũ crucifixa vita sua/fũt ꝛ iam habite reuelatões vt dic sup illo. ¶ Rursus attẽde pf oculatissime/ q cepit error iste a ioachim ponẽte triplicẽ legẽ fm tres psonas. ꝑma pris p moysen. scda filij p xpm. tercia spũsscti p euãgeliũ et nũ cui⁹ ñ erit finis. Legak g text⁹ expositõis isti⁹ sup nũc dimittis in fine. ꝛ exposito sup illd de pditione ꝛ iuẽtõe iesu. ꝛ alibi pluries. Attẽdak g sol⁹ finis in acerrima satira seu tragedia magnis boatibꝫ iuehẽte ꝺ stat⁹ oẽs maxie suoꝫ. viderit q zelo. viderit q edificatõnis auditu fructuoso ml'ti iudicãt q nõ fm scientiã. Attẽto q ꝑ cogmĩe vult noĩari maxim⁹ pctoꝫ qlit g nõ ꝑus auferebat trabẽ d oc'o suo qlit obsurducrat ad illd ꝓbrũ. medice cura teipm. diccret q ex hũilitate sic iudicari vult. Sed si ñ ex ꝓitate. qd nisi vanitas ꝛ dãnabil' vanitas? Si ex sensus iti mitate se ita iudicari volebat. attenderit ne paul⁹ imo maria pl⁹ paulo pcellebat i hac laude. vt ñ iã ipe maxi⁹ aut ꝑm⁹ ecc pctoꝫ qz ñ hũilioꝛ pl⁹ oĩb. ¶ Empli⁹ arguit d he/ y resi doctores doctissimos cũ inocẽtio tcio q ponũt subaz panis p⁹ desitõ corpis xpi dstruct⁹ panis ꝛ vini spẽb itez d nouo creari. Sũt alie sup hac re positões sꝫ ista qd difficl'tatꝫ hẽat scu hre videak ñ ẽ hereꝛica appellãda. pt ei de⁹ creãdo repare destructũ idẽ i nũero. ꝛ si nõ generãdo modo nature. Quicqd d puul' affirmare pssit ꝺ oĩm doctoꝫ ꝓmunẽ scholaz. q pueri in lymbo nõ baptizati acrit puniank pẽa ignis sẽsuali. ponereqꝫ videt q i afflictõe carẽt oĩno rõis iudicio ꝛ libtate arbitrij. Sꝫ nõne documẽta pl'a scpsit bona /et vtilia ꝛ deuota scpsit (Fatemur imo libere cõfitemur) et nũc stetisset in isto sal⁹ sua/vtinã cõformassꝫ se doctnis illoꝫ qs allegat qñqꝫ. Sepe ei magis ptes excerpit ꝛ rapit i ꝓpa forma tacitꝫ autoꝫ noĩb. nescim⁹ si par cẽ voluerit Esopi cornicl'e/plumis aliaꝫ volucꝫ se ornãtꝫ. creber fuit apd istũ bonauẽtura cũ suo breuiloqo. sꝫ vix noĩat⁹ ex illo. Ml'ti st ꝓtea fmões sb ꝓtextu sue locutõis qs i forma legim⁹ apd libros alios ñ modice vetustatꝫ. Postrẽo nõ rememoramus ista detractõis malignãtis zelo qntũ ꝺscientia testꝫ ẽ. sed cautele prudẽtꝫ ꝛ ꝓmonẽtꝫ studio. quatin⁹ religiosi simplices ꝛ insci

theologie nec habẽtes ſpm̃ diſcretõis ſpi/ rituũ in deuotis apparẽtib⁹ ſentimẽtis fal li valeãt ī lectura vl' ſtudio ſub feruoꝛe no/ uitio ſub indiſcreto iudicio q⁹ liber tot⁹ ſit euãgelicus qꝛ de euãgelio loq̃tur. Sic pr̃ optume notaſti mihi de q̃buſdã. habẽt enī aq̃s patẽtes ꝛ publicas ſcẽ ſapie ꝓ docto res approbatos/nõ ẽ neceſſe ipos obedire meretricule dicẽti. Et q̃ furtiue dulciꝛes ſt ꝛ paniſ abſcõſus ſuauioꝛ Simul hec ínte rim ſcꝑſimus ꝓformit' ad tractatulũ iſtuz q̃ de examinatõe doctrinaꝝ ꝓpoſit⁹ ẽ quo ad partẽ ꝑmã. Et de reliq̃s trib⁹ vltroneo ꝛ deliberato ꝓſilio ſiluim⁹. Nec habuim⁹ pater religioſiſſime ſil' ꝛ prudẽtia p̃ſtãtiſſi/ me /que currẽte calamo linguã animi fer/ uẽtis exp̃mẽte volui ſatiſfaciẽs tue petitõi notare ꝓ cedulã iſtã. Sub anno dñi .M. cccc.xxvi .decimaoctaua decẽbꝛis de ma/ ne vſq̃ ꝑpe meridiẽ ꝓſonãs textui qđ ex/ ponẽdũ erat in manib⁹ de cãtico marie cã/ ticoꝝ. Suſcepit iſrl' puerꝝ ſuũ. qđ inchoa/ bã duz me in capella viſitauit benignitas tua mihi iure colẽda. Vale vale

¶ Finit epl'a cãcellarij pariſ. de ſuſceptiõe hũanitatis xp̃i allegoꝛica/anagogica ꝛ tro pologica.

Epiſtola Johãnis

de Gerſon ad fratrẽ Bartholomeũ carthu ſienſem ſup tercia pte libꝛi Ruyſbꝛoech de oꝛnatu ſpiritualiũ nuptiaꝝ.

Z

Enerabili pa/ tri et bone ſimplicitatꝭ fratri ī v xp̃i caritate dilectiſſimo fratri bartholomeo carthuſ. ſuus io bãnes cancellariꝰ indignus eccl'ie pariſ. Nuptiaꝝ agni ꝑticipẽ fieri. Prídẽ libꝛuz quẽdã p te habitũ cuius titul⁹ eſt de oꝛna tu ſpũaliũ nuptiaꝝ ī trãſcurſu legerã. no/ uiſſime illũ attenti⁹ relegẽs ꝓperi ml'ta ibi dem tradi ſalubꝛia ꝛ alta documẽta. Nam ꝑma pars inſtruit ad vitã actiuã. Secun da ad vitã ſpũalẽ q̃ affectual' dici ꝑt indu cit ſub varijs ꝛ pulcꝛ ſil'itudinũ manudu ctõib⁹ et tropis q̃ꝝ intelligentiaz ſoli expti plene ꝓcipient. Sũt nẽpe ex eis q̃ in affe/ ctu pl⁹ agunt q̃ꝑ in intellectu. ꝛ q̃ ꝑcipiunt ampli⁹ ſapoꝛis cuiuſdã intimo guſtu q̃ꝑ ra tiocinatõe vl' diſcurſu. Tercia ꝑs notifica re nitit q̃ ſit excellẽtia vite ꝓplatiue. q̃ be/ atifice viſiõi ī aĩa approximat. Tradũt q̃/ dã ſic accepi q⁹ ꝑfatũ libꝝ idiota vn⁹ ſine lr̃is ꝓpoſuit. Et ide nõ ſine miracl'o ꝛ ī ſpi/ ratõe diuĩa ipm fuiſſe ꝓfectũ patẽter aſtru unt. Et q̃ ꝓñs eẽt oĩa ꝓtẽta ī eodẽ eẽ veriſ/ ſima ſctiſſimaq̃. Sed meũ q̃le ſit ſup hac re iudiciũ tibi nõ eẽ celãdũ decreui ne for/ taſſis ĩcerta aut falſa ꝑ ꝓpitate certa .aut di uina amplecti ꝓtigeret. Sciſ q̃d ínbꝝ apo ſtol⁹. Docꝛnis varijs ꝛ pegrinis nolite ab duci. ¶ Sũt vt meũ interim ẽ iudiciũ due ꝑtes ꝓpoſit⁹ vtiles /in q̃b⁹ nihil depꝛhẽ/ di qđ nõ poſſit ſalua fide et moꝝ puritate ſaluari. q̃ꝑ q̃ modeſtũ lectoꝛẽ ī ml'ꝭ efflagi/ tent. ꝛ talẽ q̃ nõ ſit penit⁹ expers eaꝝ q̃ ſecũ da ꝑs loq̃t' affectionũ. Ceterũ ſtil⁹ ipſi⁹ li/ bꝛi nõ ſoꝛdid⁹ ẽ nec abiect⁹. Certe tñ īduci neq̃o credere libꝝ ipm fuiſſe ꝓflatuz ꝑ os idiote q̃ſi ꝑ miraculũ. Stil⁹ enī ipe magꝭ ſapit et redolet hũanã eloq̃ntiã q̃ꝑ diuinã. Hã ꝛ poetaꝝ ꝓba et therẽtij ꝛ boetij ꝛ ꝓho rũ ſnie ꝛ oꝛõis curſus oñdũt palã illic ſtu/ diosã īduſtriã ꝛ diligẽtie laboꝛẽ diuturnũ p̃ceſſiſſe. Plane īpar valde ẽ ſtil⁹ diuĩe ſcri pture ꝓpꝛhaꝝ et euãgeliſtaꝝ ab ꝟ loquẽdi genere. Quãuis ꝟ diceret ꝑtinaꝝ aſſertoꝛ oppoſiti/ q⁹ de⁹ ſciaꝝ dñs eſt/habẽs facul/ tatẽ nũc ꝟ nũc illo mõ ſcribendi ꝑ oꝛa ſcri baꝝ ſuoꝝ. fatemur ita poſſibile fieri. Sic aũt in ꝓpoſito ſatꝭ ꝓtigiſſe nõ elucet. p̃ꝛtim q̃ teſtat' autoꝛ ſeip̃m latinis ꝟbis pl'imuz deſudaſſe. Hoc ꝟo cur optuiſſz ſi fuiſſz tã tũmodo calam⁹ ſcribe velocit' ſcribẽtꝭ /ſpi ritũſctm̃ loq̃ꝛ. q̃ tarda molimĩa neſcit. ꝛ cu ius velocit' currit ꝑmo. Uez alia potioꝛ ẽ rõ/q̃ me nõ ita ſentire ꝓpellit. Siq̃dem ter cia ꝑs eiuſdẽ libꝛi ꝓſus repudiãda reſcin dẽdaq̃ ẽ tãq̃ vl' male explicata/ vel plane abhoꝛrẽs ꝛ diſcrepãſ a doctrĩa ſana docto rũ q̃ ð nr̃a btitudĩe locuti ſũt. Nec ſtat cuz determinatõe exp̃ſſa decretal' ponẽtꝭ btitudi nẽ nr̃am ꝓſiſtere ī duob⁹ actib⁹ viſiõe ꝛ fru itione cũ lumĩe gl'ie. Et ſi ꝟ ita ẽ ī btitudi ne ꝓſũmata q⁹ de⁹ nõ eſt viſio ꝛ claritaſ no ſtra eẽntial' ꝭ tm̃ obiectal'. q̃nto magꝭ erit ꝟ alienũ in beatitudinis quadã aſſimilati one imꝑfecta quam fas haberemus ꝟ de/ guſtare in via. Ponit autẽ tercia ꝑs libꝛi p̃ fati q⁹ anima ꝑfecte contẽplans deũ nõ ſo lũ videt eũ ꝑ claritatẽ que eſt diuĩa eẽntia/ ſed eſt ipamet claritas diuina. Imaginat enī ſicut ſcriptura ſonat /q⁹ anima tunc de ſinit eſſe in illa exiſtẽtia quã pr⁹ habuit in ꝓꝛio genere. ꝛ ꝓuertitur ſeu trãſformatur

ꝛ absorbeꝫ in eē diuinū/ꝛ in illō esse ideale defluit qō habuit ab eterno in ētia diuia. de q̄ esse dic̄ iohes in euāgelio. Qō factū ē in ipo vita erat. Et ꝟ esse p̄supponit autor iste causaz nr̄e existētie talis et esse vnū cū eo fm essentialē existentiā Addit q̄ pditur ania cōtēplantis in esse tali diuio abyssali. ita vt repibil' ñ sit ab aliq̄ creatura Sil'itudo tal' posset adduci q̄ nō tñ ab ipo ponit/ si gutta modica vini in mare dilaberet cōstat q̄ mox absorpta pueniret in illō. ¶Hec positio deficit in mltis. q̄z nō facile iducebar aliq̄d falsitatis suspicari in illa tercia pte qñ in alijs ꝓpoitb tot vera altaq̄ ꝓspexerā/qñ etiā legebā obtestatōnes autoris ne cito dānaret a nō intelligētibz ne pessimarētur. Et q̄ pfecto ꝓnior dz eē doctor omis ad pie iterptādū dicta aliena si fieri possit absq̄ fidei ꝛ simplicium piculo/q̄z ad rigide ꝓdēnādū. Atuero diligēs ꝛ repetita inspectio dictoꝝ illoꝝ magis ac magis in ill' errorē aperit. Hec ãt sūt pauca de dictis suis excerpta ad lr̄az. Ait em̄. ij. c. iij. ptis In ipa q̄dē sui vacuitate p fruitiuū amorē spirit⁹ pdit semetip̄m. deniq̄ claritatē nullo itermediāte suscipit ac sine intermissione ipa fit ea claritas quā accepit. ꝛ. iij. c. depēdetq̄ nostr̄ esse creatū ab eē eterno ꝛ fm ētialē existētiā vnū cū illo ē. Seq̄tur. vniuersi q̄z sup̄ sui creatōem in vite ꝓtēplatiue altitudinē sublimati vnū sunt cū hac deifica claritate. imo ipa claritas ipi sunt. vidēt p̄ide sentiūt ꝛ inueniūt p ꝟ deificū lumen se fm esse vitāq̄ suā increatā/eādēq̄ fore simplicē diuitatis abyssum. Seq̄t. atq̄ cū eo q̄ vident ꝛ qō videt lumie idē fiūt. Et ꝓmo ca. dixerat. Uniuersi deuoti spūs vnū cuz deo pfundo amoris defluuio sic defecti ñ quōlibet q̄dē vnuz sz idip̄m qō ē ipa in se essentia dei eo mō quē btifica btitudo. Et iij. c. exp̄ssius ait. Illuc spūs est sup̄ seip̄z trāslatus ꝛ deo vnificatus gustās videsq̄ in vnitate viuide abyssus in q̄ sese fm esse suū increatū possidet īmēsas diuitias q̄ ip semet iuxta eū modū q̄ eas de⁹ gustat ꝛ videt. Et his ꝛ sil'ibz dictis intētōez autoris fuisse q̄lē diximus. Neq̄ em̄ de ipa q̄ latet aliunde q̄z ex scriptis suis sumi pōt certitudo Q̄z si deficit autor in explicādo sic palā aut errat aut deficit sibi iputet q̄ nō solum lr̄atis doctisq̄z/sz idoctis etiā ꝛ rudibz/taliter locut⁹ ē. ¶Sz neq̄ āmirari vel idignari q̄spiā dz/ nec de temerario iudicio arguere eos q̄ legētes eū p̄sertiz ibuti in sacris lr̄is intētionē suā ex ꝟbis colligūt/collectā examināt/examinatā se dicūt itelligere. ꝛ intellectā si erronea ē rep̄hēdere ñ omittūt. Hō em̄ maioris sanctioris ue autoritatis est autor q̄z sctissimi diuinissimiq̄z theologi doctores nr̄i/ q̄ tñ dicta sua alioꝝ examini libero vt Aug⁹. ait iudicāda relinq̄rūt. Deniq̄z materia tercie ptis nō ē de illis q̄ p defectū et expientiā sz p intellectū sanctis ispiratū ꝓgnoscunt et scꝑta sunt. Hoc autem noticia ꝛ dijudicatio p̄cipue apd exercitatos theologos i sacris lr̄is q̄rēda est. non apud deuotos solū. ¶Amplius nō ignoro fuisse ꝛ esse q̄sdā ex theologis disputātes satis curiose si posset de absoluta potentia aia rōnal' ꝓgnoscere ꝛ formalit̄ btificari p diuinā essentiā absq̄ medio alio. ita q̄ de⁹ esset ipi aie sua cognitio et fruitio ñ tm̄ obiectalis sed q̄si formal'. Hoc est. de⁹ nō solū esset cognitio q̄ cognosceret ab aia sed p quā aia ipa cognosceret. ꝛ pari mō de fruitione. ¶Quicq̄d ꝟo sit de possibili nullus ita esse de facto p̄sumit asserere. Hā eccl'iastica determiatio ad oppositū ē. nullū vsq̄z inuenio theologū q̄ nō dico posuerit. sed q̄ vllā omino fecerit q̄stionē q̄ p talē modū q̄lis explicat ab ꝟ autore aia posset deū videre ꝛ btificari in eo neq̄ de facto neq̄ de possibili. tanq̄ videlicz aia desineret existere in esse ꝓprio. ꝛ trāsformaret in illud esse diuinū ideale quale habuit in deo ab eterno Quoniā vt interim disputatōem de idearū pluralitate in deo omittā que a multis ignorāter ponit/ si corpus christi vel aliꝰ corpus btificatuz hoc modo pderet aiam suā in sua ꝓtēplatōe ꝛ beatificatōe/ꝓ illa haberet essentiā diuinā ip̄m formaliter viuificātē. alioq̄n esset absq̄ vita. sed nec aia esset tūc eiusdē speciei sicut ꝓius. q̄ppe nō haberet aliꝰ esse et viuere q̄z habuit ab eterno in arte diuia. In q̄ esse sicut erat ab eterno aia quelibet etiā dānata vita diuia erat beatitudo sua. Porro corpus humanum nō posset in gloria reperire animā suaz ad sui viuificatōem formalē. aut si posset iam ania nō esset pdita/qualiter ipe loquit. alie dem̄ sequerentur innumerabiles absurditates q̄s p̄sequi longum esset. ¶Sed videbitur fortassis p ista assertione facere illud apostoli verbū. Qui adheret deo vn⁹ spiritus est. Et multa christi dicta sunt i hāc sētiā impcātis p̄em/ vt fideles vnū sicut

pater et filius ipi sunt vnū Dudū ꝙo certa est sctōꝝ patꝝ sup his expositio dicentiuꝫ illā vnitatē nō esse essentialē/nec p ꝑcisam sil'itudinē. sed sola ibi notat assimilatio ꝛ p ticipatio. quēadmodū dicit lucas ꝙ multitudis credentiū erat cor vnū ꝛ aīa vna. ꝛ de duob⁹ amicis itidē dici vulgarꝫ vsus habet. quēadmodū etiā carbo ignit⁹ /ꝛ aer illuminat⁹ vnū appellant cū suo igne ꝛ lumine. Hoc tropo ꝓbat boet⁹ hoiez bonū esse deū. iuxta illō ꝑs. Ego dixi dij estꝫ .nō q̄dem p ꝙitatē et vnitatē diuine eētie ꝛ locutōem ꝓpriā. sed pticipatiue ꝛ assimilatiue imitatiue ꝛ nuncupatiue. ꝙ si autor iste pari mō rūderet se dicta suā intellexisse de vnificatōe spūs cū deo nō ꝓtēdo necꝫ contradico ꝫ intentōez sꝫ explicatōꝝ alit sonare nō dubito. qm̄ ꝓterea nihil magnū diceret de ꝓtēplantib⁹ vltrā oēs generalit q̄ sunt filij dei p gr̄am adoptionis. ¶ Miraberis forte p̄ in xp̄o dilectissime miraberꝫ hec audiēs. quo pacto ī talē errorē vl' insciti vir tam deuotus ꝛ instruct⁹ corruerit. Noli solū mirari sꝫ time. ꝛ hūiliter sape iugiter stude. quādo audis nō istū tm̄ modo sꝫ alios īnumeros q̄ nō parue videbāt sctitatis circa ꝙitatē deuiasse. quoꝝ aliq̄s ipe autor iuste reꝑhēdit in fine scōe ptis q̄ blā diebāt tū sibi de sublimitate ꝓtēplatōnis legꝫ. quēadmodū ꝓbat eos a demonio meridiano fuisse seductos. Erat autē de secta begardorū q̄ olim p eccl'iastica decreta dānata ē. Erat sicut estimo autor iste ꝓxim⁹ eoꝝ tpi. potuitq̄ fieri vt ꝫ suā imaginatōꝝ de btifica visiōe vel ꝓtēplatiua q̄ forte tūc ꝑmūis sibi erat cū multꝫ decretalis exꝑssa ꝓdita sit/ ꝓstituens btitudinē in duobus actibus. Preterea nō est necesse vt iudicet fuisse ptinax heretic⁹ añ hmōi determinationē si tūc ꝛ postea semp patus erat audire ecclīam. nūc ꝙo sec⁹ esset in alijs. ¶ Postremo attendam⁹ ꝑcor q̄ pacto sibi cauere habent oēs in sacris lr̄is nō satꝫ imbuti necꝫ eruditi p diuturnū ac vehemēs studiū /vl' ne talib⁹ tractatul' insolitis nimis adhereant. q̄q̄ multa vera sint. Nō enī psuadet demō falsa sine ꝑmixtione veroꝝ. Ne subide ꝑsumāt ipi theologicas arduasq̄ materias nouis ꝙbis ꝛ p sua estimatōe affectionecꝫ reptis ptractare. Nobis enī ad certā regulā loq̄ fas est ināt Aug. alioq̄n sec⁹ agentes facilē ad ꝑcipitiū sibi viā sternūt. Ad taliū itaq̄ q̄stionū determinatōez aut ad eas plane intelligēdas vl' explicādas ñ sufficit ꝙ hō sit deuotus et sit adept⁹ illaꝫ ꝓtēplatōis spēm sctissimam p̄sus et optimā q̄ ꝙsak in affectōe et feruore charitatis qñ. s. hō trāsit in affectū cordis ad ꝙtutes. Hanc enī spēm ꝓtēplatōis adipisci ꝛ conscēdere fas habēt etiā ipe m'ierculer idiote sine lr̄is ꝑsupposita fide simplici/ꝛ plurūq̄ facili⁹ q̄ꝫ viri magno ingenio ꝛ litterꝫ sacris ꝑditi q̄ in altera ꝓtēplatōis specie lōge ꝑcellūt. Hec autē species altera ꝓtēplationis ꝙsari ponit in pscrutatōe diuinarū virtutū p q̄s fides saluberrima sic ait Augustī. gignit. nutrit/ defendit roborat. Q, enī secari possint ab inuicē he ꝓtēplatōnis species ꝛ expientia doctrix est ꝛ Hugo significat dicēs. Sepe amor intrat vbi cognitio foris stat. Nullus tñ ꝑpo vocabulo dici debz cōtēplativus vl' sapiēs et pfectus theologus q̄ ꝑma ꝓtēplatōis specie caruerit. Vult g̃ aliq̄s esse et dici ꝙe sapiēs hēat vtrāq̄ ꝓtēplatōis spēz/illā videlz affectus q̄ sapozē dat. ꝛ illā ītellect⁹ q̄ scie luminositatē ꝑstat vt ꝓstituat sapīa. i. sapida scientia. Q, si altera carēdū eēt. eligibilius iudicaret cōicare in ꝑma q̄ꝫ in scōa. sic optabilius ē habere piū affectū/humilē ꝛ deuotū ad deū/q̄ꝫ intellectū frigidū solo studio illumīatū. Scīa q̄ppe inflat intellige si sola ē/charitas edificat. Nihilomin⁹ vbi de veritate fidei q̄rit tradita in sacris scripturis magis interrogādi ꝓsulēdiq̄ sūt theologi vigentes in ꝓtēplatōne scōa q̄ꝫ idiote pollētes in ꝑma secluso in eis patēti reuelationis miraculo. ꝛ nisi forte manifesta esset in hmōi theologis dēpuatio ītellectus ꝛ ītolerabilis mor puersitas q̄ etiam mētiri q̄ñq̄ facit nō tantūmodo circa fidem/sed circa mor ꝑncipia. vt apl's ꝛ Aristo. cū experiētia testant. Addo adhuc ꝙ sic ex carētia pū affectus ꝛ magis ex infectiōe eius p vicia errāt nōnūq̄ peritissimi ī sacris scripturis. excecauit em̄ eos malicia eoꝝ ꝛ dati sunt in reprobū sensum/ ita ex parvo lumine intellectus ꝛ parua loyca plabuntur q̄ñq̄ in errores periculosissimos illi q̄ magnorum sunt erga virtutes affectuuz. quales apostolus notauit habere zelum. sꝫ nō ꝼm scientiā. adeo vt si nō humiliter sapiāt ꝛ nisi sese contrahant intra metas sue cognitiōis nulli ptinacius inueniunt necꝫ absurdius errores ꝓfingere. Propterea nō leuiter scribere debēt vel docere/sꝫ nec absq̄

cautela magna adherẽdũ ẽ eis. nõ ꝓuía d iſcuſſiõe diligẽti ꝛ doctoꝝ examinatiõe. In talib⁹ q̃ppe pl'ima ſepe repimus aut falſa aut male explicata. ac pĩde ml'tã errorꝭ materiã ꝓbentia ſimplicib⁹ /q̃q̃ in ml'tis diuina altiſſimaq̃ ſint. Inter tales ſcꝑturas narrank aliq̃ narratões aut regule vl' doctne pricl'arcs aliq̃ꝝ patrũ veteꝝ. q̃ magꝭ ad mꝛãde q̃ imitãde dicũk. Quẽadmodum Johes q̃ climach⁹ dicik ponit ꝟtutes eſſe ipaſſibilitates et q̃dã valde auſtera ſup penitentia ꝛ peccatis. Et Caſſian⁹ de libero arbitrio notatus. ꝛ alĩ alia paꝝ examĩata aut nimis rigida tradũt/ q̃ ꝑmũis ſchola theologice ꝟitatis merito nõ admittit aut reĩcit Quãobrẽ bonũ ẽ mel cũ fauo. ſapoꝛ ſcz deuotõis cũ lumĩe eruditõis. aut ſi alterũ dũtaxat obtigerit/ vtak q̃lib⁹ dono ſuo. ambulet in vocatõe ſua. abũdet in ſẽſu ſuo ꝛ comedat mel q̃ntũ ſatis eſt. nõ pl⁹ ſapiẽs q̃ oꝑtꝛ. Rectũ q̃dẽ ꝟbum enũciat Oꝛati⁹ qõ ab ipo poſtea Hieronymo ñ lõge a materia traductũ ẽ. Quod medicoꝝ eſt ꝓmittũt medici/ tractãt fabrilia fabri. Lõformiter ſatis ad illã logicoꝝ maximã. Unicuiq̃ in ſua arte ꝑito credendũ eſt. Bene vale pater et frater ĩ xpo apud quẽ tuaꝝ me oꝛationũ participem fac Amen.

¶ Finit epl'a magiſtri Johis d Gerſon ad fratrem bartholomeũ carthuſieñ. de libro ruyſbroech.

Incipit libellus

fratris Johis de ſchoenhauia q̃ nitik defẽdere quedã dicta fratrꝭ Johis ruyſbroech ꝺ magiſtꝝ Johez de gerſon cancel. pariſ.

Uoniã q̃dã doctoꝛ eximius pariſ. artis theologice q̃daꝫ dicta fratrꝭ Johis d ruyſbroech in libꝛo q̃ intitulak de oꝛnatu ſpũaliũ nuptiarũ minꝰ iuſte vt opinoꝛ calũniak ꝛ repꝛobat aſſerẽs doctrinã eiuſdẽ viri ĩ q̃buſdã paſſib⁹ ꝛ ſpecialik in tercia pte ꝑfati libꝛi eſſe erroneam a regula theologice ꝟitatis ac traditõe ſanctoꝝ patrũ ꝛ doctoꝝ diſcrepãtẽ. ꝛ ob ß ñ eſſe recipiẽdã ꝛ abꝟciendã. Idcirco vt veritas huꝰ doctrine quã a ſpũſctõ arbitroꝛ effluxiſſe ꝛ emanaſſe. qui mgr̃ eſt ꝟitatis ꝛ nõ erroꝛis/ planius eluceſcat inq̃ntũ tenuitas mei ingenioli ꝛ exiguitas mee ſcĩe appetant/ tria p oꝛdinẽ facere dei gr̃a aſpirante attẽptabo. Primo intentõem ꝟboꝝ ſuoꝝ q̃tũ ad ea q̃ ibi arguunk et repꝛhendũk ꝛ tanq̃ erronea iudicank explicabo. Secũdo q̃liter hec doctrina nõ ſit noua adinuẽtio et ſupſtitioſa/ ſed oĩno ſentẽtijs nomĩatiſſimis doctoꝝ catholice fidei ꝓſona ꝛ ipſoꝝ aucte ꝓmẽdata ꝛ appꝛobata. put dñs dederit explanabo. Et tercio q̃liter rões obiecte minus efficaces ſũt. nec p̃dictã doctrinam euacuãt declarabo

Wantum ad pri

q mũ eſt ſciendũ q frater Johes de ruyſbroech autoꝛ p̃dicti libꝛi de oꝛnatu ſpũaliũ nuptiarꝝ in tercia pte eiuſdez libꝛi nõ loquik de illa vniõe q̃ eſt p ide̅titatem realis exiſtẽtie. de q̃ dicit chꝛiſt⁹ Joh. xvij. Ego ꝛ pr̃ vnũ ſumus. ĩmo ĩ oĩb⁹ alĩs libꝛis ſuis/ ꝓteſtak ipe q creatura nõ ꝑt fieri creatoꝛ. Nec loquik etiã de illa vniõe q̃ eſt ſolũ p ꝓſenſũ ꝛ ꝓformitatẽ voluntatis. que eſt omnib⁹ ſpũalẽ gr̃am habentibus. quẽadmodũ legik Actuũ. iiij. q multitudinis credentiũ erat aĩa vna ꝛ coꝛ vnũ in dño. Sed loq̃tur de illa vniõe q̃ eſt p amorem liquefactiuũ et exceſſum ꝓtemplatõis extatice. q̃ pꝛe nimia ſuauitate et magnitudine interni dulcoꝛis ꝛ vehemẽtia amoꝛis animã liq̃facit ꝛ reſoluit ꝛ totã virtutẽ rationis abſoꝛbet. de q̃ dicit Paul⁹. i. ad Choꝛin. vj. Qui adheret deo vnus ſpũs ẽ. Ex ꝓceptõe enĩ diuine ꝑſentie et deguſtatione interne dulcedĩs aĩa devota in ſeipa q̃etak et ſibi ac oĩb⁹ reb⁹ creatis p deſideriũ inflãmatũ /et in deũ totaliter expanſum funditus morik/ vt ꝟe poſſit dicere cũ apoſtolo. Uiuo ego iã nõ ego/ viuit autẽ in me chriſtus. id ẽ. ego totus trãſformatus in deum p amoꝛẽ nõ ſum in me ſed in chriſto. ꝛ ideo per amoꝛẽ totus deificatus loquoꝛ vt chriſtus. Quod etiã idem apoſtol⁹ dicit Choꝛinthijs. An experimentũ q̃ritis eius qui in me loquik chriſtus? Quod autẽ liq̃ſcit ꝛ reſoluik in ſeipo non exiſtit. ſed recurrit ꝛ trãſformatur in illam imaginẽ que ſibi p̃ſentialiter exhibek. Ex quo patet q imago anime ratõnalis p efficaciã diuini lumĩs in ſuã imaginem increataꝫ deifice poterit trãſformari /put docet apl's .ij. ad Choꝛ. iij. Nos autẽ revelata facie gl'iam dñi cõtemplãtes ĩ eandẽ imaginẽ trãſformamur a claritate in claritatẽ tanq̃ a dñi ſpũ. q; a a claritate imaginis create p q̃ndã ſimilitudinẽ trãſformabimur ĩ claritatẽ imagis

increate. Et in hac trāsformatōe imago rational' ꝓstituit' ī tāta ꝓformitate diuīe assimilatōis q̄ est inexplicabil' oīm līgue. Nō subtilit' videt īuere ap'l's cū dicit. i. Cho. ij. Oculꝰ nō vidit nec auris audiuit nec in cor hois ascēdit. bonū. ſ. inenarrabile qđ ꝑ parauit deꝰ diligētibꝫ se. Hoc enī bonū inenarrabile qđ ꝑparauit deꝰ diligētibꝫ se pōt dici pfecta ꝓformitas et indicibil' caritas diuīe assimilatōis q̄ oīm līgue indicibil' ē ī incōphēsibil' est oīm menti. nec vnq̄ pfecte cogscit nisi ī spect'o eternitat' qđ ē ꝓbū diuinū ī essentia diuīa. ī g̃ de ista vnione ī trāsformatōe credēdū ē magꝫ noticiā affectualē et exꝑimentalē habētibꝫ q̄ꝫ solū intellectualē. qr nemo hec scit nisi q̄ accipit ꝑ expientiā vel reuelatōnez. Et de ista īdicibili claritate diuine assimilatōis locut' est frater iohes de ruysbroech in tercia ꝑte libri de ornatu spūaliū nuptiaꝝ. ī de hac vnione extatica intelligēda sunt eiꝰ ꝓba ī recipiēda. ꝺ q̄ vnione loq̄t' btūs Diony. lib. de diuis noib. c. de amore. Et amor diuinus extasim faciēs ī nō sinēs suūꝫ poꝫ esse amatores ſz amādorū. Propt' qđ paulus magnꝰ in cōtinentia diuī amoris diuino amore ꝑticipās. Uiuo ego iā ñ ego /viuit ꝓo in me xp̄s /tanq̄ꝫ sui amati viuēs vita sicut valde diligibilit'. Hec Dyoni. Unde ꝑtz q̄ amor extaticꝰ duo suppōit. ſ. eē nate nr̄e ī eē gr̄e /q̄ introducit ī tāto g̃du vt aīa potiꝰ xp̄m sentiat q̄ꝫ seip̄am. Hr̄a enī tanq̄ꝫ deifica hz mentē deo assil'are /ī ipaz deiformi dispositōne īduere. Ad hos deiformes habitꝰ tā excelsos /tam a nr̄a īfirmitate lōginq̄s et visui nr̄o tā abscōditos /exponēdos oīno minores sumꝰ. qr ista sūt mysteria regni dei. q̄ vt existimo nō cōit' omnibꝫ ſz puritate intelligētie ī diuīs illuminatōibus ī gr̄a ꝓuilegiat' cōicāda sunt. Intus audiūt' ibiq̄ dicūt'. iō his q̄ foris sunt dici nō debuerūt. Ne tñ hi q̄ foris sunt derelinq̄renť si ab his q̄ int' sunt nō vocarenť. aliq̄ liter erāt innotescēda vt discerēt infirmi q̄ꝫ tū eis desit. et ad quā pfectōez aspirare deberēt. Hec enī archana et pfūda si nō gustāt' nō amāt' /ī si nō amāt' nō intelligūtur. ī g̃ dīudicāda nō sūt ab his q̄ ñ gustauerūt. vnusq̄sq̄ꝫ eī bñ iudicat q̄ nouit ī horū ē bonꝰ iudex /vt ait ph̄s. Et ꝺ ꝺmo

Ecundo viden

ſ dū ē q̄lit' ꝺ octrina ꝑfati viri a sententijs sctorū patꝝ nō discrepat. ſz ꝑ oīa ipis ꝓsonat et ꝓcordat. De hac ei vnitate dicit' btūs Ber'. ī epl'a ad frēs ꝺ mōte dei. Unitas spūs cū deo /hois cor sursū habētis ꝑficiētis in deū volūtat' ē pfectio. cuz iā nō solūmō vult qđ deꝰ vult. ſz sic ē nō tā tū affectus ſz etiā ī affectu pfectꝰ vt ñ possit velle nisi qđ deꝰ vult. velle aūt qđ vult deus ℞ iā sil'e deo eē ē. nō posse velle nisi qđ vult deꝰ. ℞ ē iā eē qđ deꝰ ē. cui iā velle ī esse idip̄m ē. vñ bñ ꝺr. qr tūc videbimꝰ eū sicuti est cū sic sil'es ei erimꝰ ℞ erimꝰ qđ ille est Quib' enī ptās data ē filios dei fieri /data est ptās nō q̄dē vt sint deꝰ. ſz sint tñ qđ deꝰ est. Postmoduz loq̄t' de triplici sil'itudine hoīm cū deo. ī deinde subiūgit. Dicit' aūt hec sil'itudo dei vnitas spūs nō tm̄ qr afficit spm̄ hois spūsctūs. ſz qr ipa ē spūssanctus deꝰ caritas. q̄ cū sit amor p̄ris ī filij ī vnitas ī suauitas ī bonū et osculū ī amplexꝰ /ī q̄cq̄d ꝓmūe ꝑt esse amboꝝ ī sūma illa vnitate veritatis /et veritate vnitatis. ℞ idē hoi suo mō fit ad deū qđ ꝓsubali vnitate filio est ad p̄rem vl' p̄ri ad filiū /cū ī amplexu p̄ris et filij mediā quodāmō se īuenit hois btā ꝓscia. cū mō ineffabili cogitabiliq̄ fieri merek hō dei /nō deꝰ ſz tm̄ qđ est deus. Ecce quō ista ſnia bñ oīno ꝓcordat doctrine fratris iohis de ruysbroech ī mutuo sibi ꝓsonant. Hoc idē ꝑtz ex epl'a inferius ānotata /quā q̄dam vir deuotissimus ī doctissimus ꝓposuit. in qua sub breuib' ꝓbis descriptus est totus ꝓcessus libri fratris Johānis ruysbroech de ornatu spiritualiū nuptiarū. Cū his concordat Hilb̄tus sup cantica sermone. ij. vbi distinguit de triplici lectulo. Primus est ppriꝰ spōse. Secꝺs est cōmūis spōse et spōsi Tertiꝰ ppriꝰ ē sponsi. Sponse lectulꝰ est cum quietis et pacatis et compositis moribus intra se collecta req̄escit. Cōmunis ē cū iā incipit oblectari in sponso. Sed ppriꝰ spōsi est q̄ñ sui oblita penitus ī ex se exuta tota trāsit in ip̄m. et q̄si induit' ipo dilecta ip̄sius. In lectulo suo nō effluit sponsa extra se nec turbat' in se. In lectulo ꝓmuni affluunt illi delitie quedam de p̄sentia sponsi. In illo lectulo qui solus est sponsi amoris exagitata incendiū ebullit et excrescit. effusa ī effluēs tota trāsfūdit' in ip̄m. ī in simile abſorbetur qualitatem. In primo penes se est. In secūdo penes illā spōsus. In tercio penitus est ipa penes ip̄m ī si dici

potest nō est nisi ipe. In primo querit. In secundo adheret. In tercio vnitur illi. In primo tranquillitatem ppriam possidet. In secundo quandam merek cōmunitatē cum dilecto. In tercio absumik t absorbetur in quandā charitatis t gratie vnitatē. Hec Hilbertus vbi sup. Cum p dictis cōcordat Dionysius magnus sicut patet in auctoritate superius allegata t pluribz locis libroz suoz. Et Hugo de sancto victore cōmentator pfati Dionysij sup septimū angelice hierarchie dicēs. Sic itelligas q̄z ta est vis veri amoris t dilectōis si tamen intelligi pōt qm̄ dilectio supereminet scientie t maior est intelligētia. plus em̄ diligik q̄z intelligik. Intrat dilectio t appropinquat vbi scia foris stat Et reddit rōnem istius. q2 verus amor siue charitas nullum patik medium inter se t obiectū qō est deus. sed vehementer tendit in ipm̄ imediate. t ideo nunq̄z quiescit donec oia transeat t ad ipsuz dilectū t in ipm̄ veniat. Un̄ subdit ibidem. Dilectio siue amor impetū sequēs ardentis desiderij sui nec dissimulare valens donec ad amatū puenerit/amato appropiquat q̄tum pōt/t eo āplius sitiēs intrare ipm̄ cupit t esse cū ipo/t esse tā prope vt si fieri posset hoc idē ipm̄ sit qō ipe. Nihil eī velocius/nihil acutius/nihil subtiliꝰ amore aut penetrabiliꝰ. q2 natura sua nō q̄escit donec naturaliter amabilis totā penetraverit ꝑ tutē t pfūditatē t totalitatē q̄tū pōt. Huic etiā sñie alludit p oia vercellēsis sup cātica dicēs. q2 affectꝰ t itellectꝰ sil coambulāt vsq̄z ad nouissimū defectū itellectꝰ vbi hz suc cognitōis t sui lumis p̄sūmatōnez. Affectꝰ āt adhuc p̄tinet p̄ncipalia in deuz suspiria t supītellectuales extēsiōes t īmissiōes/feruidos vulgares t fulgidos feruores ad q̄z oiuz sublimes excessus t excedētes sublimitates itelligētia trahi nō pōt/sz solus p̄ncipal affectꝰ deo vnibil. t postea ibidē dic. Tāta ē virtus veri amoris t puchritudis q2 nō solū facē hoies t āgelos excedere naturā ppriā vt in deum ascēdāt. sz etiā deū q̄si naturā ppriā egredi vt ad creaturas q̄si īfra naturā suā p̄ducēdo descendāt. ecce quō oēs isti excellentissimi doctores in h̄ p̄ueniunt q2 aīa qñ rapik in diuini lumis abyssū. tota deficit a seipa t in illum quē diligit tota liq̄scit t supītellectualiter ei vnik t vnitissime trāsformak in ipm̄ ita vt aia dīa seipa alienak. dū ī istō diuini archani secretariū rapik. dū ab illo diuini amoris incendio circundak intime penetrak t inflammak seipaz penitus exuit/t diuinum quendā affectū induit/t inspecte pulchritudini p̄figurata tota in aliā glaz trāsit.

b Js plibatis rndendū est tercio ad obiectiōes et rōes q̄bus dñs cancellarꝰ doctor venerabil et vir eloq̄ntissimus doctrinā pfati viri vicz fratrꝭ iohis de ruysbroech videk aliq̄liter calūniari et reprobare. Sciendū est g̃ q2 autor pfati libri de ornatu spūaliū nuptiaruz/nō sic ille mgr̄ arbitrak homo idiota fuit t sine literis in h̄ male erat informatus. sz erat sacerdos vt spero deo acceptissimꝰ p̄mꝰ p̄or t fundator cuiusdā monasterij canonicoz regulariū ī brabātia appellati viridis vallis cameracensk dyocesk t siti in q̄dam silua q̄ vocatur zonia iuxta ciuitatē famosam q̄ dr bruxella. Qui doctrinā suā nō latino sermone sz theutonico p̄scripsit. licz enī p̄petentꝭ scie fuerit non tñ tā eminētis scie erat q2 pfatā doctrinā latino sermōe tā p̄posito t stilo tā elegāti scribere potuisꝭ nisi speciali dono dei sibi datū h̄ fuisset. Sed qui dā frater eiusdē monasterij vir valde ingeniosus et lr̄atus postmodū ob p̄fectū oim nationū/q̄sdā libroz suoz latio sermōe trāstulit in p̄sona ipi curauit. Ammirātes ergo doctrinā ei laico sermōe p̄scriptā facilit p pēdere p̄nt ipm̄ neq̄q̄z hāc didicisse ab homine aut ab hūana scia sed accepisse a deo t a diuina sapia t mgr̄a vnctiōe. a fratribz enī ei cogñsci pt q2 fuit hō missus a deo. cui ī his nouissimis diebz h̄ duota archana t p̄fūda atz diuīa dei dispēsāda largit ē vt noua admonitio suos melꝰ attraheret auditores. t vt sectā illoz liberoz spirituū quitpe vite sue mlr̄ū ī brabātia t ill ptibz pullulabant extirparet t errores ipoz denudaret Uixit ei hō iste dei postq̄z illō lamētabile scisma ī eccīa surrexit. nā a tpe mortꝭ sue xxv. āni fluxer̄t vl circit. Hac g̃ occasiōe t necitate p̄pulsus/h̄ p̄fūda t sōtilia theutonico sermōe p̄texuit. q̄ q̄dē hāc doctrinā absq̄ aliq̄ labore studij sola gr̄a spūsscti eius mētē docēte t plustrāte eructauit sic bñ p̄ tū ē ill q̄ secū p̄sati sit t secretoz suoz p̄scij fuerit. Si g̃ stilꝰ libri ī latinū trāslati magꝭ doleat hūanā eloq̄ntiā q̄z diuinā. h̄ ñ ipu tādū ē autori sz trāslatori. q̄ q̄dē trāslator p eo q2 ornatui t eloq̄ntie sermonū plꝰ operaz dedit q̄z forte expedit t q̄dā p arbitrio suo

addidit in ꝑdicti libri trāslatiõe multũ desudauit. lz autor ab hac desudatiõe liber et expers fuerit. cui oĩa q̄ docuit ꝑut pie credimus spũssctũs ĩspirauit ⁊ āmĩstrauit. lz etiã doctrina ist⁹ viri in latinũ trāslata sit multũ gr̃osa ꝓpunctiua ⁊ deuotõnis excitatiua. tñ ignitũ eloq̃um dñi vehementer qõ in ꝓbis illi⁹ theutonicꝭ inuenit m'to g̃tiosius est. magis mouens afficiẽs ⁊ accẽdens legentẽ. ita vt durissim⁹ corde sit qui nõ ex eor̃ lectõe ꝓpungat ad deuotõez excitet ⁊ ad meliora ꝓuehat ⁊ sublimet. Ue rũtamẽ q̄ dictus doctor egregi⁹ sentiat tercia ptẽ huius libri penit⁹ rescindendã tãq̄ discrepantẽ a doctria sana sctõr̃ doctorũ nõ ꝓsentio sibi in ℔. sed videt mihi esse approbãda doctrina hui⁹ tercie ptis et asserẽda tanq̄ ꝓsona ⁊ ꝓcordans ꝑ oĩa doctnis ⁊ sentẽtijs sctissimor̃ ⁊ famosissimor̃ doctor̃ totius ecc'lie. sicut sat⁹ ꝺclaratũ est cap̃. ꝓcedenti. Doctrina ei hui⁹ tercie pt⁹ intelligẽda ẽ de illa vniõe extatica siẽ supi⁹ dictũ ẽ in ꝑmo ca. de q̄ vniõe iste mg̃r nullã facit mentionẽ in ep'la sua. Q⁹ etiã dicit q̄ tercia ps ciusdẽ libri repudiãda ẽ tanq̄ male explicata notãdũ est q̄ de deo meliꝰ possum⁹ cogitare q̄z loq̃. conãtes g̃ homines scti ꝺ deo loq̃ nec valentes nisi ꝓbis aptioribꝫ/ꝓbis que dicẽda sunt exꝑmunt/et modũ loq̃ndi quẽ vsus sctõr̃ patrũ tenuit imitant⁹. et sic autor hui⁹ libri in ista materia altissime ⁊ sũme contẽplatiõis imitatus ẽ modũ loq̃ndi sctõr̃ patrũ q̄ de hac materia locuti sunt. vtẽdo q̄busdã ꝓbis ñ ꝓprie sed trāssumptiue sicut ista matia exigit. ꝑm exigentiã matie ꝑmões sunt expetendi. sic enĩ Diony. in libris suis caligĩẽ vocat qñ spũs rõnales inducunt ĩ istũ interius cenaculũ diuĩe claritatis. vbi clausis sensuũ hostijs secret⁹ castissimo ãplexu ꝓueniũt cũ dilecto. ⁊ tñ maxima illustratione ibi irradiant. Sil'r q̄ñ mentẽ ꝓtigit rapi ⁊ in suũmũs extasim ꝓduci/tũc annihilari dicit. q⁹ mens ĩ extasi posita sibi ⁊ oĩbꝫ creaturis fundit⁹ morit/incẽptũ seipam nesciens sui ⁊ omniũ creatur̃ obliuiscitur. ideo de talibꝫ mentibꝫ dicit ap'lus Col'. ij. Mortui estis ⁊ vita vr̃a absc̃dita ẽ cum christo in deo. Sic etiã spũs rõnales seipsos ꝓdere ẽ o̅mino nõ sentire semetipos et a seipis extraniri. et pene annullari. vbi tñ melius secuz sunt. cũ sic sunt q̄ tñ vbi sint nesciant. ⁊ licz hucusq̄ seipos habẽt tamẽ se modo ꝑdicto ꝓdiderũt. Qõ vtiq̄z videt ꝓtigisse ap'lo cũ in raptu ꝓstitut⁹ an in corpe vel extra corpus esset prsus se asserit ignorare. Scriptura sacra eo spũ exponenda ⁊ ĩtelligẽda ẽ q̄ plata. ⁊ sic arbitror q⁹ si dicta hui⁹ ꝓtis ꝑm illũ sensum diuinũ ⁊ spm̃ ĩtelligant q̄ plata sunt q⁹ in eis error nõ apparebit sed mera ⁊ clara veritas relucebit. Sepe scti viri de altissima ꝓtemplatõe q̄dam ꝓferũt/q̄ minus ꝓfecti q⁹ penetrare nõ possunt lapsũ erroris putãt. Nõ puto dici potuisse qõ hunc ꝓtẽ puto sensisse. Est enĩ iste mod⁹ sentiẽdi alien⁹ ab oĩ mõ vsitato sentiẽdi. vnde nec vsitatis ꝓbis ꝑt aliq̄tinus explicari. Et ideo qñ viri ꝓfecti nr̃a instãtia ⁊ ĩportunitate ac caritate dei icti aliq̄d nob̃ de tali affectõe vl' intelligẽtia temptauerũt reuelare succũbũt ꝓbis. vl' talia ꝓba loquũt q̄ nostr̃ intellectũ excedũt. Suauitas hec q̄ deuotꝭ mentibꝫ ĩ vnione intima dei ꝓpinat⁹ tam sublimis est q⁹ nec vocali nec mẽtali verbo ẽ exꝑssibil' sed sola attingibil' est experientia. ⁊ g̃ nõ est mirũ si illud quod ꝺr̃ de iudiciali eo mõ q̄ dicit⁹ sit minus g̃tũ/minus placeat/min⁹ acceptet ab hijs q̄ talia nõ sunt expti. Et q⁹ hãc vnionẽ intimã et extatica in q̄ spũs rõnal' perfecta assil'atõe ꝓformat⁹ imagini sue increate ꝑdictus auctor conat⁹ ẽ explicare q̄ tñ difficillima est ad disserẽdũ. idcirco q̄dã ꝓba ptulit q̄ a q̄pluribꝫ nõ capiũt. Que tñ si recte fuerint intellecta ⁊ ad intentõez dicẽtis respectus habeat/nõ errorẽ ꝛz ꝓcessam puto continẽt ꝓitatẽ. ¶ Pro q̄z ꝓborũ plenior itellcũ hñdo sciẽdũ ẽ q⁹ ℔ vnio extatica q̄ ꝓsistit in amplexu vnitiuo sũmi boni tripliciter ⁊ sub triplici habitudĩe ꝓcipitur ĩ hac vita. Aliq̄n enĩ ꝓcipit⁹ ex diuĩe claritatis et eẽntie trāsitoria visiõe ⁊ ꝓtẽplatõne. Interdu⁊ ex diuine suauitatis ꝑlibatoria fruitõe. Interdũ ꝓo ex diuĩe imẽsitatis iocunda ammiratõe. ⁊ de aliq̄ istor̃ triũ modorũ siue de vnoquoq̄z puto esse intelligẽda dicta tercie ptis illi⁹ libri de ornatu spũ alium nuptiar̃. potissime tñ de ꝑmo modo. vicz de illa vniõe ⁊ ꝓtẽplatõe q̄ fit ĩ raptu. Primũ horũ liquet ĩ paulo q̄ fuit ĩ raptu intuitiua ꝓtẽplatiõe diuĩe essentie trāstorie illustratus. ⁊ licz paul⁹ ĩ illo raptu habuerit actũ beatificũ. tñ ex ℔ nõ potuit dici pfecte btũs. q⁹ ñ habuit statũ beatificũ. nec etiã illũ actũ mõ ꝓhensor̃ puto permanẽter ⁊ imobiliter sicut habẽt beati. sed

fluxibiliter ꝛ trãsitorie sicut lumẽ ꝓtinuat in aere ad solã pñtiã solis .q̃re nõ debuit dici ex hoc pfecte btũs. Sedõs modus apparet in ꝓpheta dauid q̃ tanta dulcedine diuine suauitatis repletus fuit ꝙ tãq̃ ebrius clamauit. Delectatões ī dextera tua vsq̃ ī finẽ. innuẽs ꝙ ℞ ꝙ mensura et magnitudo bui⁹ suauitat̃ nullo ẽmino vl̃ fine poterit coartari. Terci⁹ mod⁹ patebit in regina saba q̃ visa gl̃ia ꝛ magnificẽtia regis salomonis p̄ magnitudine ãmiratõis defec̃ ꝛ ī ex tasim rapta fuit. De talib⁹ mentib⁹ ꝓficiat illõ quod scribit Esa. lx. Tunc videbis et affluues ꝛ mirabit̃ ꝛ dilatabit̃ cor tuũ. q̃ in illo lumine tearchico tibi diuinitus influxo videbis illa q̃ nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit ꝛc̃. in quo excellẽtia illius visiõis ꝛ cognitõis designat.

Ro ãplioꝛi ve/

p ro declaratõe illi⁹ dicti qõ p̄fatus mgr̃ dicit ꝙ doctrĩa illi⁹ tercie pt̃ non stat cũ determinatõe decretal̃ Sciẽdũ est ꝙ q̃cũq̃ pie librũ alicui⁹ eccl̃iastici doctoris legit/si q̃d in eo q̃si dubiũ ꝛ scrupulosum inuenerit /nõ statim exardescẽdo inuadit sed inspicit ꝛ discernit ꝛ retractat ex circũstantiis ꝛ ex scꝑtis eiusdẽ autoris .et ad vltimũ p̄us eligit ꝓfiteri se ignorare vl̃ nõ itelligere q̃ illi errori notã impingere. nisi manifesta ī eo hereſis dep̄hendat̃. Cõ stat enī catholicos p̄res q̃ diuersos libros ꝓcꝑserunt de eadẽ sentẽtia nũc obscurius nũc aptius fuisse locutos. nec ℞ ducit̃ p ī/cõueniẽti. Varietas enī affert pulcritudinem ꝛ delectat audiẽtes siue legẽtes rara ꝛ difficilia bis delectãt ait Horatius poeta. Sic igit̃ sepedictus frater Johes de ruysbroech licꝫ in tercia pte libri de ornatu spiritualiũ nuptiarũ de illa sublimissima materia ꝛ obscurissima obscurius sit locutus. in alijs tñ locꝫ ꝛ libris suis vbi de eadẽ materia dogmatizat planiꝰ ꝛ aptius suã intẽtionẽ explanauit. Und̃ in libro suo q̃ dicit de calculo vel de pfectõe filioꝝ dei. ip̃e manifeste ꝓtestat̃ ꝙ impossibile ẽ nos ex toto deificari. nostrãq̃ creationẽ ī creatorẽ mutatos amittere. Diuina enī natura sic̃ in se ẽ imutabilis ꝛ incõuertibil̃. ita nõ sinit aliã naturã in se essentialit̃ ꝓuerti. Impossibile est enī vt creatura deus vel creator efficiatur. Verũtamẽ do p mediũ ꝛ sine medio vnimur. p mediũ videlicꝫ gr̃e sue ꝛ nr̃oꝝ opex. Br̃a enī dei mentẽ nr̃aꝫ irradiãs docet nos ℣itatem. dirigitq̃ nos ad oẽs ℣tutes ꝛ in eternã dei dilectõem ꝛ amoris exercitiũ. Verũtñ vltra has gr̃am ꝛ ℣tutes inter deũ et nos mediãtes /deo ẽtiã sine medio vnimur qñ ip̃etu ardẽtis amoris exce dim⁹ oñe creatũ vsq̃ in ip̃as supsubstãtiales dei diuitias. vbi in amore cũcta trãsimus moriẽtes oñi ꝓsideratõe in q̃ndã inscientiã et caliginẽ. ibi agimur et supinformamur ip̃i ℣bo eterno/qđ est imago p̃ris Huic sñie oẽs p̃res supius notati concordãt. cũq̃ sic deo vnimur remanet tñ in nobis scitus viu⁹ et amor actiuus. Qñ absq̃ scitu nr̃o deũ videre ñ possum⁹ nec sine amoris exercitio deo vniri vnitionẽq̃ ꝟuare valemus. si me ignorãte toti⁹ mũdi domin⁹ essem q̃d mihi p̃staret solaciꝫ. Idcirco sentiem⁹ nos eternalit̃ gustãtes ꝛ possidẽtes /teste x̃po q̃ ait Hec est vita eterna vt cognoscãt te solũ verũ deũ ꝛc̃. Sic g̃ patet vitã nr̃aꝫ eternã ꝓsistere in discreta siue distinctiua cognitõe dei ꝛ ꝓtẽplatõe dei intuitiua. Ultra oĩa tñ hec erim⁹ q̃si expirati supra spiritũ sine spũ in abyssali et incõp̃hẽsibili ꝛ ĩmensa dei gl̃ia. Itẽ spũs dei q̃ nobis flat effluit ꝛ inspirat vt deũ diligamus ꝛ ℣tutes opemur. nos eĩ ad se ꝛ in se attrahit ꝛ intrahit vt in ip̃o q̃escamus ꝛ eo perfruamur. ꝛ in his duob⁹ etna vita stat. quẽ admodũ p aeris inspiratõem et expiratõꝫ diastole ꝛ sistole nr̃a vita pseuerat materialis. Et ex his ꝑz ꝙ ñ ꝺicit ꝺcretali/qꝛ ip̃e ponit sicut decretal̃ asserit btitudinẽ nr̃am ꝓsistere in visiõe dei intuitiua /et fruitione diuine essentie. Preterea scio ꝙ btũs Thomas de aq̃no clare dicit ꝙ in visiõe q̃ videtur deus p essentiã /optꝫ ꝙ deus sit forma intellectus nr̃i. qꝛ q̃cunq̃ alia informaret. illa nõ duceret nos in essentiã diuinã. et g̃ in ip̃a eẽntia diuĩa erit q̃si forma ĩtellectus q̃ intelliget. Quod q̃dem nõ optꝫ ita intelligi ꝙ diuĩa eẽntia sit vera forma intellect⁹ nostri. vel ꝙ ex ea ꝛ intellectu nr̃o efficiatur vnũ simplicit̃. sicut in naturalib⁹ ex forma ꝛ materia naturali. sed qꝛ ꝓportio diuĩe essentie ad ĩtellectũ nostꝝ ẽ sicut ꝓportio forme ad materiã. ꝛ ꝙ fiãt vnũ q̃ ptinet ad actũ intelligendi. Et vlteri⁹ dicit ꝙ deus ī patria nõ tm̃ erit cognitio q̃ cognoscet̃ ab aĩa sꝫ etiã p quã aĩa ꝺgscet Ex q̃ ꝓcluditur ꝙ btũs Thomas fuit isti⁹ opiniõis ꝙ deus p suã eẽntiã ẽ ꝓpũgibil̃ intellectui nr̃o/

nō tñ sic ḋn ibi erit lumē gl'ie mediū quod eleuabit ītellectū nr̄m ad ħ q̄ possit ꝓiūgi cēntie īcreate. ſz ab ħ medio nō dr̄ cognitio mediata/ qz nō cadit int' cogſcentē ⁊ rē cognitā/ ſz ē istud qō dat cogſcēti vī cogſcēdi. Istud erit ī patria/ ſz in statu vie nll's ītellectus pure creature pōt in visiōe dei p cēntiā pueníre p aliquā dispositōez sibi īherētē. ſz ꝓtīgit aliqñ diuīa ꝟtute q̄ aliq̄ res miraculose pducit in aliqd̄ in qō nll'o mō pt p aliqs dispositōes sibi inhērētes pduci. sicut q̄ ꝟgo pariat/ ⁊ q̄ ignis in aīa ꝓburat. Et sil'r pōt miraculose fieri q̄ diuīa ꝟtute aliqs ītellect⁹ creat⁹ nō hñs nisi dispositiones vie eleuēt ad vidēdū deū p cēntiā. nec tñ ex tali visiōe dr̄ btūs simpl'r/ ſz fm quid tantū q̄tū cōicat in actu btī. Puto q̄ ħ dicta btī Thome ꝑbabilit' sustineri pñt absq̄ piculo heresis ⁊ piudicio fidei. Insup p̄dictus mgr̄ dic̄ q̄ nullus theologoz vnq̄ talē modū btūdinis posuerit q̄lis ab isto autore explicat' videl'z q̄ aīa tūc desinit esse in illa existētia quā pius habuit in ꝑpo genere ⁊ ꝓuertit' seu trāsformat' ⁊ ꝗbsorbet' in esse diu inū. ⁊ in illud esse ideale defluit/ qō habuit ab eterno in cēntia diuīa. Pro cuius dicti euidētia ē ꝓsiderandū q̄ qñ aliq̄ scriptura ē mystica ⁊ obscura tūc obseruādū ē q̄ interp̄tatio fiat fm intētionē dicētis. Nihil ē ei ita bñ dictū qō nō possit male īterp̄tādo ⁊ narrādo depuari. Fateor ḡ vez esse q̄ nullus doctoz modū btūdinis ponit fm quē iste mgr̄ sua ꝟba intelligit ⁊ recipit Sz nequaq̄ arbitror autoreż huius libri ita delipuisse q̄ ipe sic sentiret sic iste magr̄ sibi ipo nit. nec illū sensum ꝟba sua p̄tēdūt si diligēter inspiciant. ſz potius sic intelligēda sūt q̄ mēs dulcedine ꝟbi diuini illecta rapit' ⁊ illabit' a seipa vt ꝟbo fruat'. Illicq̄ ibi nosmetipos excedimus in caliginē ⁊ in modi carētiā inscrutabilē ibi nos de⁹ ex nobis ipis trahit trāsformat ⁊ deglutit in ipsam pfūdissimā diuinitatis trāḣllitatē/ in ipaz sui supessentiā ⁊ sui spūs vnitatē amoriscq̄ absoꝛptōez vbi vi amoris extatici asse ḋmur illā ꝓformitatē ⁊ deiformitatez quā fm rōnē idealē habuimus ab eterno in mēte diuīa/ ibiq̄ vnū effecti sum⁹ cū deo. Nec vnitas nō intelligenda fm idētitatē realis existētie/ ſz fm q̄tā ꝓformitatis ⁊ trāsformatōis sil'itudinē. nequaq̄ ḡ estimādū est p̄fatū frēz Johez de ruysbroech fuisse ist⁹ opinionis vel erroris q̄ voluisset asserere spiritū ratōnalē in btifico vnirī diuie cēntie p trāsformatōez cēntialē ī idētitatē diuine nature. aut q̄ nō sit necessariū q̄ potentia ītellectiua creata sit elcuata p habitū supnaturalē lumis gl'ie ad elicitēdū actū btē visiōis. Sz ita videt' sape q̄ qz ipe de⁹ ꝑpt̄ sūmā eius simplicitatē mēti illabit'/ iō cognoscemus eū in seipo obiectiue/ ⁊ etiā p seipm repñtatiue vt ly in ipo excludat mediatiōez spēi. qz ī patria de⁹ absq̄ specie ⁊ similitudie ꝓgscet'. ⁊ ly p ipm excludat mediatiōem lumis extranei diuinā cēntiā repsentātis. qz cēntia diuīa ī suo ꝑpo lumine videbit'. Nō enī reḋrit' aliō lumē deforis ab cēntia sic lumē solis reḋrit' ad vidēdum colores et rez species. q̄s ī tenebris videre nō possumus. sed p ħ nō vult dicere quin actu nr̄o creato ipm deū cognoscam⁹. ⁊ p ꝓseqūns oꝛtz q̄ ipa potentia intellectiua sit p habitū supnaturalē informata vt possit ptingere ad istud obiectū finitū ad qō ex se ptingere nō pōt. Et qz in visiōe btifica ipsum visum nō videt' p sil'itudinē ſz p essentiā efficit' q̄dāmō intra videntē. Ex ħ autē q̄ ipm visū receptū est intra videntē vnit sibi ipm videntē vt fiat q̄si q̄dā penetratio mutua p amorē. sicut dicit'. i. Joh. iiij. Qui manet in charitate in deo manet ⁊ de⁹ in eo Ad vnionē aūt maxie ꝓuenīctis sequit' delectatio summa/ ⁊ in hoc perficitur nr̄a felicitas. Ex q̄ ptz q̄ gaudiū fruitōis ī actu diuie visiōis q̄ videt' diuīa cēntia nude in seipa inchoat' sed in dilectōe ⁊ amplexu vnitiuo ⁊ gustu affectuali diuīe dulcedis p̄ficit et ꝓsūmat'. Quānis enī fruitio nō sit sine visiōe/ pfecti⁹ est tñ in dilectōe. Sic ei ħ pfecti⁹ ē diligere q̄ ag̃scere. sic ⁊ ibi intellect⁹ nr̄ implebit' letitia visiōis. ſz affectus nr̄ implebit' letitia dilectōis/ cui ꝓuenit cōunire et trāsformare. Ad gaudiū btūdinis tria ꝓcurrūt. pfecta visio. plena ꝓphētio. ī hesio amoris ꝓsūmati. Et ī isto stat tota sūma dictoz frat̄ Johis de ruysbroech cōcernentiū p̄sentē materiaz. Uñ sic ex ipsis dictis manifeste colligi et elici pt ipe ponit btūdinē nr̄am ꝓsistere ī distinctiua siue discretiua cognitōe ⁊ ꝓtēplatōe dei intuitiua ⁊ hāc vocat btūdinē actualē. ⁊ ī fruitiōe dei q̄escitiua vbi aīa igne diuī amoris resoluta liq̄scit et deficit a seipa. ⁊ spoliata oīm viriū suaz ꝑpa et naturali actiuitate mēta lē simplicitatē īduit ⁊ imagis īcreate assq̄tur assimilatōez. Gaudiū fruitiōis est tāte

magnitudis et tã idicibil' suauitat; q; mẽs btã vel hũana plene ꝓphẽdere ñ ꝑt. ſz tota absorbet ex plẽitudie illi⁹ gaudij/ſic ſtilla aq̃ absorbet a vino forti. vt dic̃ Berñ. Et iſtũ guſtũ fruitõis oẽs vires anie idicibili gaudio absorbẽt. ⁊ hãc inhesiõez ⁊ ãplexũ melliſluũ indiſſolubil' charitat; ⁊ absorpti onẽ abyſſalẽ amoris vbi aĩa ĩabyſſat ⁊ totaliť ĩ deũ trañcit ⁊ trãſformat appellat beatitudinẽ eẽntialẽ. q; ibi aĩa oĩm viriũ ſuarũ actiuitate ſpoliat. ⁊ vtit ſola ꝓſolatõe diuine ſuauitat;. Jbi inq̃t ĩ pace ĩ idipm dormit ⁊ requeſcit. dormit in q̃etatõe plẽa itellectus. requeſcit in plẽa ſatiatiõe affectus. Et ſic ptz q; ſenſus ei⁹ ẽ veriſſim⁹. nec diſcrepat a ſentẽtia ſctõz patrũ. Et ſi ẽ aliq̃s error in dictis ſuis ille ſolũ stat ĩ q̃d noĩs. nomina aũt ſũt ad placitũ. ⁊ iõ taľ error nõ ẽ magni põder;. Q; aũt dr q; ad fruitõz ſpectat plẽa ꝓphẽſio. ℔ nõ ẽ ſic intelligẽduz q; btĩ ꝓphẽdũt totaľ ipm deũ ꝑm oẽz modũ q̃ ẽ cogſcibil'. taľ enĩ mod⁹ ꝓphẽſiõis diuine nake ẽ ĩpoſſibil' oĩ creake. vt ptz Joh̃. i. vbi dr. Deũ nẽo vidit vnq̃z Sz iſte mod⁹ ꝓphẽſiõis attẽdit q̃tũ ad ĩmediatõz cognitõis/de q̃ ſupr⁹ dictũ ẽ. q; btĩ ℔bũ eternuz ⁊ oĩa alia in ſeipo ⁊ p ipm ꝓphẽdent ⁊ cog̃ſcent. iuxta illd ps. Jn lumine tuo videbimus lumen. ℔ ẽ teipm q̃ es lumẽ ſubſiſtẽs dicit Aug⁹.

Eſtat nũc vltẽ

r rius videre q̃liter ſane intelligenda ſũt illa dicta fratris Johis de ruyſbroech q̃ dñs cancellari⁹ ĩ epľa iudicat eẽ rpudiãda tãq̃z erronea vľ male explicata. q̃z ꝑmũ ẽ iſtd q̃ dicit. Perdit aĩa cõtẽplãtis ĩ eſſe tali diuĩo abyſſali. ita q; non ſit repibil' ab aliq̃ creatura. Hoc verũ eſt ſi ſane intelligat. Sic q̃ppe intelligẽdũ ẽ q; i ℔ gdu ꝓtẽplatõis qm̃ mens rapit ĩ diuini lumis abyſſum oĩm exterioz obliuiſcitur. neſcitq̃z penitus ſeipaz/ſeipaz exuit ⁊ diuinũ induit q̃ndã affectũ et ſupmũdanũ. totaq̃z trãſit in deũ ſuũ et in aliã gľiam quaz creatura ſub eſſe creaturali nõ attigit. q; in tali ſtatu eſſe ſuũ creatuz ⁊ ſue nature hõ excedit/et ſub eſſe diuine gr̃e ita ſublimit' diuine ſubſtãtie vnit q; oẽs vires et potẽtie rõnales ſup ſe eleuãt. et in diuinã claritatẽ trãſformant/et ſic nõ ẽ repibil' ibi ab aliq̃ creatura. Sup intellectũ enĩ ⁊ mentẽ ibidem deũ cognoſcit. Intellectus eĩm nr̃ ⁊ ſẽ ſus corpeus intra ťmios creature exercent nec etiã intellectus excedit ens aut ſpeculũ Unitio aũt excedit ſublimi⁹ intellectũ the oricũ q̃z intellect⁹ imaginatõez vľ ſenſuz. Dens enĩ ĩ hac vniõe diuia ⁊ extatica trã ſcẽdit oẽm creaturã ⁊ ſeipaz ⁊ oẽm actũ viriũ apphẽſiuaz. ⁊ p tãto dicit q; nõ eſt repibil' ab aliq̃ creatura. Ad hãc abſtractõez dionyſi⁹ inuitabat timotheũ ĩ myſtica theologia dicẽs. Tu aũt amice timothee circa myſticas viſiões forti ꝓtitõe et ſẽſus ťlinq̃ et itellectuales opatões et oĩa ſẽſibilia ⁊ itelligibilia et oĩa exiſtẽtia ⁊ nõ exiſtẽtia. ⁊ ſic eſt poſſibile ignote ꝓſurge ad ei⁹ vnitõem q̃ ẽ ſup oẽm ſubſtãtiã et cognitõem. etenim excessus tuũ ꝑius ab oĩm irretẽtibili ⁊ abſoluto mũde ad ſupſubſtãtialẽ diuiaz tenebraz radiũ ſurſũ ageris. Vide aũt vt nullus indoctoz hec audiat. Jn ℔ ℣bo dionyſij ſapia ſũma icludit. et culmẽ toti⁹ pfectionis vt poſſibile ẽ/via ⁊ pfũditas libroz̃ dionyſij ariopagite. ¶ Q; ꝑterea ſubiũgit q; intẽtio auctoris ꝓfati videt eẽ q; aĩa deſinit eſſe ĩ illa exiſtẽtia quã ꝑius habuit claret ex ſupdictis q; intẽtio autoris taľ nõ fuit q̃lis exꝑmit a ꝓdicto mgr̃o ſed ex abũdãti. licz nõ incõuenient poſſum⁹ dicere q; intentio autoris taľ ẽ q; excellẽtia rõnaľ creature in ℔ pficit ⁊ ꝓſũmat q̃ ꝓſurrectione amoris extatici ĩ illd ꝓncipiũ reuertit vnd ꝑmordialit exiuit. ⁊ q̃ aĩa intrat in iſtd diuinitatis archanũ ⁊ ĩ illd intime q̃eſcz ſecretũ. tũc nõ optz q; ibi fiat corpis ⁊ aie diſſolutio/ſz in hmõi trãſformatiõe aĩa diuidit a ſpũ p hũc modũ vt qd aiale corpulentũ ⁊ fetulentũ ẽ deorſum remaneat. Spũſ autẽ et qd ſpũale ẽ ad ſũma euolet/et vſq̃z ad ſpeculatõez diuĩe gľie ſublimek ⁊ ĩ eandez imaginẽ trãſformek. Nihil ĩ creatur; (vt dicit Richar. in li. de exterminatõe mali) hac diuiſiõe mirabili⁹ cernit. vbi illd qd ẽ eẽntialiter vnũ atq̃z indiuiduũ ĩ ſeipm in q̃ndã portiõnẽ diuidit/neq̃z ĩ hoĩe vno alia ẽ eẽntia ei⁹ ſpũs atq̃z alia ei⁹ aĩa/ſed vna eadem q̃z ſubſtãtia ſimplic; nature. Nõ ei in ℔ gemino vocabulo gemina ſubſtãtia intelligitur/ſz tñ ad diſtinctõez ponit gemia portiõ eiuſdẽ eẽntie. Uñ ſupior p ſpm. alia inferior p aĩam deſigt. ¶ Uñ p planiori itellectu iſtoz hñdo ẽ ꝓſiderãdũ q; ſpũs nr̃ q̃q̃z ĩ tãtũ a corpe ⁊ aĩa diuidit vt ſpũs ĩ ſpũ eẽ aſſerat/et q̃q̃z ſpũs ſup ſpm eſſe dicat. et q̃q̃z ſpũs ſine ſpũ eẽ credat. Primũ patz

in Johe q̄ de seipo dic̄. Apocal'. i. Ego fui in spū dñica die. Qd exponēs Haymo sup Apocalypsim dic̄ sic. Johes sic ī spū fuit/ q̄ tm ipaz carnē fūdit⁹ nō deseruit sz spūi eternitatis spūs ei⁹ adhesit/ r a spū docente/ assumpt⁹ fuit spūs docēd⁹. Jō tā mirabilia r pfūda vidit. Richard⁹ āt exponēs idē ꝑbū dic̄ sic. an ℞ ē spm̄ in spū eē semetipm̄ intra seipm̄ totū colligere r ea q̄ circa carnē seu etiā in carne gerunt interī penit⁹ ignare Scōm liquet ī Petro. de q̄ in actib⁹ .c.xij. dr. Et Petr⁹ ad se reuersus dixit r c̄. Qd exponēs Richard⁹ li. ij. de ꝓtēplatōe. Hoc sane nō insipiēter dr q̄ Petr⁹ lōge supᵇ hoiem fuerit. q̄a lōge a semetipo/ r supᵇ semetipsuz recessit. Alioq̄n nō erat a q̄ ad se reuerteret. Hoc idē oñdit Hugo sup septimū hierarchie dicēs. Acutū amoris ē cū oīa trāscendēdo despicit. Supferuidū aūt amoris ē cū etiā semetipm̄ ꝓtēplādo relinq̄t. r in ꝓtē platōne dilecti se despicit r miro mō fit vt p dilectōis ignē in illū sustollit q̄ ē supᵇ se r p vī amoris expellit r exeat a se nec se cogitat dū deū solū amat. Terciū appebat in regina saba. de q̄ legit. iij. Reg. iij. c. q̄ regia saba vidēs sapiaz salomōis r domū r habitacula r ordinē mīstrātiū nō hēbat vltra spm̄. Qd exponēs Richardus li. v. de ꝓtē platōe. c. xij. recte nōne dr spūs seipm̄ non hre/ qñ incipita seipo oīno deficere r a suo esse ī supmū danū quēdā r vere pl⁹ q̄s humanū statū trāsire/ ī mirabili trāsfiguratōe spūs ille ab hūano videat in diuinū deficere/ ita vt ipe iā nō ipe eo dūtaxat tpe q̄ dño īcipit alt⁹ iherere. Qui āt adheret deo vn⁹ spūs ē. Et sic totū ī istud diuinitat⁹ archanū itrat clamās cū ps̄. Defecit in salutare tuū aīa mea. Hec ille. Jsto hīto r itellecto facillime oīa illa dicta hui⁹ tercie ptis d nuptūs itelligunt r exponūt. ¶ Ex isto ptz facillime itellect⁹ clausule illi⁹ q̄ subiūgit. In ipa q̄ de sui vacuitate p fruitiuū amorē spirit⁹ pdit semetipm̄ deiq̄ claritatē nullo intermediāte suscipit. Spūs semetipm̄ p tāto dicit pdere. qr ī tali statu vbi spūs hūan⁹ ī tātū amoz⁹ feruoꝛe supᵇ se rapit vt merito sine spū esse dicat. fact⁹ est tāq̄ vas pditū eo q̄ semetipm̄ nō sentit/ sz penit⁹ a seipo exinanit absoꝛbet r deficit. luce clarius ꝓstat q̄ cōgrue dicit q̄ regia saba spm̄ suū pdidit/ q̄ vltra spm̄ nō hēbat. Sic silr Paul⁹ ꝓuenīēter dicit spm̄ suū pdidisse qñ in raptu ꝓstitut⁹ vtq̄ in coꝛpe vl extra coꝛp⁹ cēt ignauit. Qñ āt mēs hūana hūc supmū ꝑticē. i. mētis excessū attigerit tūc dei claritatē nullo int̄mediāte suscipit/ qr ab oīb⁹ imaginibus r symbol' absoluit/ r ab oīb⁹ opatōib⁹ oīm virtū appphēsiuarū tā inferioꝛq̄ supioꝛū ociat. atq̄ in supsubstātialē radiū diuine luciditat⁹ ducit remoto oñi velamīe et īmediate deo vnit. sicq̄ dei claritatē nullo int̄mediāte suscipit Jstō aūt qd dicit. ac sine int̄missiōe ipe fit ea claritas quā accipit satis claret exp̄dictis nō sic intelligēdū/ et q̄lit doctoꝛes scti idē sentiūt. Un̄ ī epla inferi⁹ ānotata sic habet. Hac hora incēsi sicut aq̄ gutta vniat infusa ml'to vino Sic ista efficit lux in dño optimata ī optimo. Optima q̄ppe ac oīpotēs efficit qñ ī optimū ac ī oīpotentē tota trāsit. Cui satis ꝓcoꝛdat sup septimū āgelice hierarchie dicens. Cōtēplatio ē deifica sil'itudo. qr duz p eā illumīati lucētes fiūt/ quodāmō ipius lumīs lucētis sil'itudinē accipiūt. Quō ei aer solis luce pfusus ī eādē trāsformat lumīs claritatē adeo vt nō tā illuminat⁹ q̄s ipm̄ lumen esse videat. Et sic ferrū ī ipsuz ignē missuz magis efficit ignis q̄s ignitū. Sic viri pfecti caritate īduti siue ībuti (caritas vidēt poti⁹) vt emphatice loq̄r q̄s caritate succēsi. Jnduimi q̄ dñm sic aer lucē sic ferrū ignē. r erit⁹ lux ī dño. Sic ei ferr⁹ iflāmatū accipit ī se formā ignis. r dat se totū r nō ptē/ r eripit se sibi remanēdo ī se substātialit iflāmatū. ita aīa vnita deo p ignē diuini amoris q̄si tota dat se et mittit se in deū r ī deū trāsformata nō mutata substātia pp̄a trāsformat se totā ī deo amoꝛe q̄ ē vita sua r p amorē fit q̄si tota diuia. Hatura le nāq̄ ē q̄ncūq̄ aliō trāsformat in aliō. istud accipiat pp̄etates r ꝺditiōes illi⁹ nature ī quā trāsformat. Sic igit mēs deuota cū in lumē thearchicū trāsformatur fit q̄dāmodo claritas quā accipit ¶ Jtē qd se q̄t. depēdetq̄ nīm eē creatuz ab eē eterno/ et fm̄ cēntialē existentiā vnū cū illo ē. sic accipiēdū ē q̄ mēti nr̄e diuia cēntia realit r ꝑsentialit ꝓmūicat. Ubiq̄ tot⁹ ē deus p existētiā sz nō ī singul' eq̄lit p efficiētiā. Et licet ex toto se vbiq̄ opet/ tñ nō totū qd potentie sue ē vbiq̄ imo pot⁹ nusq̄ opatur. Un̄ qr ꝓpriū ē diuīe nature reb⁹ illabi r eorū intimis ꝓmoꝛari/ r p sui illapsū ꝓfuare res naturas ne decidāt ī nō esse. idcirco dicit q̄ nostr̄ esse creatū dependet ab eē eterno iuxta illd qd phs dicit in li. de celo r mūdo

Ab hoc q̃dez ente. ſ. deo dep̃det celũ ⁊ terra. ⁊ qz ex nature ſue ꝓpietate ꝓpetit ipi ꝺo vt̃ habitet in ītimo aīe rōnal'. ꝓpt̃ qꝺ dic̃ Aug. tu ītimior ītimo meo. ꝓpt̃ea dicit q̃ eſſe noſtrũ creatũ ſm eſſentiale exiſtentiaz vnũ cũ illo ē. diuerſe ſubſtātie ſunt ſpiritꝰ dei ⁊ ſpūs hois. ⁊ g̃ ſpūs hois nō ē ita vnus cũ ſpũ dei ſic̃ filiꝰ cũ pr̃e vnus eſt deꝰ. Sed qz illapſu ſue p̃ſentialitatis ĩhabitat aīam rōnalē quā inter oīa creata imagine ſua inſigniuit. penes quā imaginem trāſformak trinitati p̃ſonarũ et participabilis eſt diuine nature ⁊ btītudinis illius. iꝺ ꝺicit q̃ omne noſtrũ creatũ ſm eſſentialē exiſtentiā vnũ cũ illo ē. Deꝰ enī ſctis ſuis triplicē vnionē tribuit. ſ. nature gr̃e et glorie. Et de hac vniõe naturali ꝙ quam deꝰ cōmorak in ītimo aīe rōnal' ꝺictũ iſtꝺ eſt intelligendũ. ¶ Qualiter autē illud ſit accipiēdũ. Uniuerſi quoq̃ ſup̃ ſui creatōnē in vite cōtemplatiue altitudine ſublimati vnũ ſũt cũ hac deifica claritate. imo ipa claritas ipi ſunt. atq̃ in eo q̃ vident ⁊ qꝺ vident lumine idē fiunt/ſatis patz ex p̃ꝺictis ⁊ ſpecialit̃ ex his q̃ ꝺicta ſ̃t in illa clauſula. Ac ſine intermiſſione fit ipa claritas quam accipit. Nō enī vult autor iſte ꝺicere q̃ ſpūs ad̃herēs deo p amplexum vnitiuũ ⁊ ſupra ſe raptus virtute extatici amoꝛ, q̃ fiat vnꝰ vel idē cũ deo ſimplicit̃ ſubſtātie idētitate. quia ꝟ eſt impoſſibile. ſed fit vnus cuz deo trāſformatōis ſil'itudie/gr̃eq̃ ⁊ btītudinis participatōe feruidi amoꝛis amplectu ⁊ inheſiōe. Et ꝟ ſatis innuit in his ꝟbis q̃ poſtea ſubiūgit. vniuerſi deuoti ſpūs vnũ cũ deo pfundo amoꝛis defluuio ſunt effecti nō quōlibz q̃dē vnũ ſz idip̃m qꝺ ē ipa in ſe eſſentia dei/eo mō quē deifica btītudo req̃rit. Et iſtud idē multi ſcti doctoꝛes ꝺixerunt. ſ. btūs Dionyſiꝰ. Bernardꝰ Hugo. ſicut patet ex ſup̃ allegatis. ſicut in ipa beatiſſima trinitate a pr̃e filius egrediť. ab vtroq̃ ſpūſſctūs amoꝛ verus ꝓcedens ꝓnectit pr̃em et filiū. ſic a fonte bonitatis ſupne ſapie vnitiua ꝓcedens menti deuote illapſa tāta vniõe ipam cōnectit ſpūi ĩ tāto vt mereak vt vnũ ꝺicak eſſe cũ ipo. Hanc vnitatē petebat xp̃s cũ ꝺicebat. Rogo pr̃ vt ipi vnũ ſint ſicut ego ⁊ tu vnũ ſumus. ¶ Proinde his ꝟbis q̃ ſequunť/vident iſu per ſentiũt ⁊ inueniũt ꝙ ꝟ ꝺificũ lumen ſe ſm eſſe vitāq̃ ſuā increatā eandē foꝛe ſimplicē ꝺiuinitatis abyſſum. ſatis mihi ꝓꝛꝺare videť ſentēcia ſancti Auguſtini in lib. vi. ꝓfeſſionũ vbi ꝺicit. Jnde ammonitꝰ redire ad meip̃m intraui in intima mea ducente ⁊ potui q̃m factus es adiutoꝛ meꝰ ⁊ itraui et vidi q̃licunq̃ oc'o aīe mee ſup̃ eũdez oculũ aīe mee/ſupra mentē meā lucē dominī incōmutabilē/nec ita erat ſupra mentez meā ſicut oleũ ſup̃ aquā. nec ſic̃ celũ ſupra terrā/ſz ſupioꝛ. qz ip̃e fecit me/et ego inferioꝛ qz factꝰ ſũ ab eo Qui nouit ꝟitatē nouit eā. nouit et̃nitatē caritas nouit eā ¶ Ad cuius euidentiā ē ſciēdũ q̃ creature p̃exiſtūt in mēte diuīa ſiue ī deo ſimplicit̃ ⁊ vnice ⁊ hoc q̃ſtũ ad tria exēplaria ſm rōem diſtincta. Primo p̃exiſtūt creature ī diuīa eſſentia ſm rōes ſuas pfectōnales. et qz oēs pfectōes ſunt ī deo vnitiſſime. iꝺ ſic ſub oīmoda diſtictōe ī eēntia p̃exiſtūt diuīa eēntialit̃ potētialit̃ ⁊ cauſalit̃. Scꝺo p̃exiſtūt in mente paterna oꝛiginalit̃ ſm rōes ſuas ꝟdeales. ⁊ iꝺ ibi puto apparet creaturaruz diſtictio ſm rōem intelligēdi. Tercio p̃exiſtūt in ꝟbo etno tāq̃ ī exēplari ꝓpo q̃ſtuz ad rōes ſuas factiuas ⁊ exēplares. ⁊ iꝺ ibi apparēt ſil'itudies rer̃ ſub diſtinctōne pfecta. Eſt aūt intelligēdũ q̃ cũ creatura ꝺr̃ ī deo p̃exiſtere ſm ſil'itudinē ſuā exēplarē nō ē itelligēdũ q̃ illa ſil'itudo ſit aliqꝺ additũ eēntie. qz ſic aliqꝺ accidēs caderet in deuz Sz illa ſil'itudo ē realit̃ ipa diuīa eēntia ⁊ ip̃m ꝟbũ intellectũ tñ cũ habitudine put ē imitabile ⁊ ꝓticipabile a creatura. Vult g̃ autor in ꝟbis ꝓtactz ꝺicere q̃ qñ mēs rational' rapit̃ in diuīe lucis abyſſum/⁊ ſup̃ ſe eleuak/ſtatim deũ ſentit ⁊ inuenit ⁊ expimentali ſuauitate deguſtat. q̃ ipa creatura nō eſt aliꝺ in deo ſm ſuũ ꝟdeale q̃ſ ipa creatrix eſſentia put ꝺicit Anſ. ¶ Porroillud vltimũ ꝺictũ quod ſepedictꝰ mg̃r cēſet calumniāꝺũ ⁊ reꝓbāꝺũ vicz. Illic ſpūs ē ſup̃ ſemetip̃m trāſlatus ⁊ deo vnificatꝰ guſtans vidēſq̃ in vnitate viuide abyſſus in q̃ ſeſe ſm eſſe ſuũ increatũ poſſidet/ĩmēſas diuitias q̃ ipemet eſt iuxta eũ modũ q̃ eas deꝰ guſtat et videt nō diſcrepat a ꝟitate ſi recte intelligak ⁊ pie interp̃teť. Jntellectus em̃ horũ ꝟborũ taľ ē. q̃ qñ ſpōſus celeſtis introducit ſponſam ſuā in cellā vinariā. i. abyſſum ſue dulcedis ei ꝓcedit deguſtare/tūc plenũ gauꝺiũ ⁊ pfecta delectatio ſponſe. i. mēti deuote ꝓpinank. ex q̃bꝫ totũ deſideriũ eius pfecte q̃etak. qz tūc introducit̃ i gauꝺiũ ꝺñi ſui et ī cubiculũ genitricis ſue.

qđ nihil aliud est ꝯ ipa diuīa essentia sub rōne obiecti btifici ⁊ vt exemplar ⁊ ydea rōnalis creature. qz vt sic hz mentē rōnalē p/ prie ḡtare. ⁊ tūc assequit vberatē ⁊ affluē/ tiā diuine gr̄e q̄ oīs satietas ⁊ gr̄e fecū/ ditas in animā diriuat/ qz in claritatē ꝑbi diuini trāsformata deificat. vbi gustat im/ mēsas diuitias q̄ ipemet est. qm̄ quidē ani/ ma infinitatē illi⁹ gaudij nō cōprehendit/ sz tm̄ btificā eius idētitatē raptim appben/ dit iuxta modū sup̄ expositū. Istud maxi/ me fit in raptu. ¶ Pro declaratōe aūt illius dicti qđ subiūgit. gustās ⁊ videns immē/ sas diuitias iuxta eū modū q̄ eas deus gu stat ⁊ videt Est diligēter' aduertendum q vbū eternū est q̄dā refectio mētalis ⁊ q̄d dā gaudiū ītellectuale ip̄oꝝ angeloꝝ ⁊ om/ nium beatoꝝ /q̄ pari voto ⁊ ꝯcordia plene possident oēz thesauꝝ celestis sapie ⁊ boni tatis diuine q̄ de torrēte diuīe voluptatis ꝯtinue potant ⁊ ab vbertate suauitatis in ea degustāt puritate obiectiua q̄ deus frui tur in seip̄o. ideo dicit q gustāt ⁊ videt im/ mēsas diuitias iuxta eū modū q̄ eas deus gustat ⁊ videt. ¶ Ut autē finē loq̄ndi faciā ⁊ textū cū glosa pferā. ꝯclusio final' omniū p̄dictoꝝ ⁊ explanatio p̄clara dictoꝝ illi⁹ ter cie pt̄ de ornatu spūaliū nuptiaꝝ stat ī isto q sancti iuxta vaticiniū Esaie pp̄he in ter ra sua duplicia possidebūt/ qz sancti in pa/ tria dupl'r reficient ⁊ btificabunt/ hoc mō qz vires ⁊ potētie rōnales ad imaginē pti/ nētes. s. mēoria. intelligētia ⁊ voluntas bi/ bēt de fonte viuo in ea puritate obiectiue si cut deus sua fontali bonitate fruit ī seip̄o. ⁊ iste eedē vires satiabunt ⁊ inebriabunt ⁊ hoc essentialit̄ gaudio fruitōis ⁊ gustu ītel lectuali diuine dulcedis vbi p efficaciā di/ uini lumis absorpte in diuīe suauitatis de gustatōe ⁊ āplexu ⁊ inhesiōe ꝯsūmati amo ris sopient ⁊ reḡescēt ab oī opatiōe intelle/ ctuali. ⁊ sic iste vires sp erūt actiue ⁊ opero se cū ß ḡescētes ⁊ ociose/ sp famelice/ sp satu turate/ diuersis tm̄ respectib⁹ Istud donuz q̄busdā sanctis licz paucissimis ꝯcedit in hac vita. sicut Paulo datū fuit ī raptu. sed ß nō fixe/ nō imobilit̄ sz raptim trāsitorie ⁊ fluxibil'r sicut sup̄ dictū ē. Isti⁹ opiniōis fuit autor ist⁹ libri de ornatu spūaliū nu/ ptiarū. et ciusdē opiniōis arbitror fuisse be atū Dionysiū. siē ptz inspicienti libꝝ suū de mystica theologia. et huic opiniōi ego ad bereo sed nō ptinac it. si q̄d ei hic dictū. vi dek qđ appareat fpugnare ꝑitatib⁹ articu loꝝ fidei. hoc totū reuoco ⁊ correctōni sctē mr̄is eccl'ie in q̄ xp̄s suā sanctissimā auto/ ritatē trāsfundit me ⁊ q̄cq̄d hic dictum est submitto. ¶ Ad extremū hoc infero q magistra intelligēdi ē expientia. put scti testāt Et ille optime veritatē iudicij nouit q̄ eā nō audiēdo solū sz gustādo ⁊ faciēdo didi cit. Qui em̄ veritati vnit⁹ ē ex ipa vniōe be ne nouit q bñ sentit. ꝯtuis eū multi corri/ piāt tāq̄ mētis excessum passuz. In tali g materia q̄ solū p expientiā' ⁊ gustū cogscit magis ē credendū his q̄ noticia exp̄mēta li hec gustauerūt ꝯ his q̄ solo lumine ītel/ lectus ⁊ lr̄aꝝ studio pollēt. Hec aūt sapia vnitiua ⁊ anagogica q̄ oēz rōnis app̄hēsi/ onē trāscēdit. sola diuīa imissione ꝓcipit q̄ nō tm̄ affectū sup̄a se erigit ⁊ amore extati co spōso altissimo creaturā pfecte vnit/ sed insup̄ intātū eleuat intellectū vt m'to pl⁹ omni prudētia ⁊ cognitōe diuīs fulgoribꝫ illustret ꝯ aliq̄ ingenij exercitio valeat ob tineri. Et g nonvident mihi recte sape qui nolūt q aliqs de diuis sciētijs disserat ni si fuerit phisicis et naturalib⁹ sciētijs p̄di/ tus ⁊ imbutus. Incōgruū eni videt intā/ tū nature deferre studio art̄ et solertie ho/ minū/ q pl⁹ possint hoīb⁹ afferre ꝯ gr̄a q repente agit. subito imp̄mit. infallibilit̄ do cet. et inhesitāter facit existere mētes in his q̄ docet. ⁊ luce clari⁹ q̄ alijs vident obscu/ ra demonstrat'. Ip̄a eni sapia et scia q̄ sola scī spūs influxiōe ꝓcipit certissima ⁊ amā tissima ꝓprobat. qz sine oīm dubitatōne ⁊ opiniōe p̄cedit. ⁊ omnē alterius disciplie leuitatē excedit. Hanc doctrinā p̄clare sa/ pientie sibi soli increata sapia refuare vo/ luit/ vt sciat oīs mortalis creatura q est doctor in celo qui solā veram sapiētiā solis electis scholarib⁹ p celestes emissiōes ⁊ sue claritatis radios manifestat. ⁊ oīes mūdi sapientes ꝓfutet/ cū simplex vetula vl'idio ta ad ist⁹ sapiētie vnitiue ꝓsurrectōem pfe cte possit attīgere. quā nulla phisica scien/ tia vel moralis industria app̄hēdit. Que melius intelligim⁹ mel⁹ pferimus. Spi/ ritualis oīa dīudicat/ ⁊ ip̄e a nemine iu dicat. ¶ Patet ergo ex his quō sctissimi et excellētissimi doctores q̄ ī vtraq̄ specie cō templatōis pfecti fuerunt eadē docuerunt ⁊ senserunt/ que tercia pars libri de ornatu spiritualiū nuptiaꝝ dogmatizat/ licz forte sub alijs verbis. Non aūt refert diuersitas

narratõis vbi cadẽ res narrat/sicut diẽ beatus Aug⁹. Et ꝑ ꝓdicta doctrina non est abꝺ̃ciẽda ꝛ eliminãda/ꝫ vbiqꝫ sustineri ꝑt absqꝫ piculo erroꝛis tanꝫ cõsona ꝛ cõformis sanctoꝝ patrũ traditõib⁹. Vñ qꝛ ꝥbabut⁹ libꝛi ex feruido affectu et vigoꝛe dilectõis plata sunt. nõ sunt recipiẽda ꝥm sensum quẽ ꝥm sonũ vocis videnꝯ facere/sed ꝥm sensum ꝑ q̃ fiunt intelligẽda sunt et interꝓtanda/ꝛ ꝥm materiã subiectã ꝥmones eius expetẽdi. Ista sunt spũalia ꝛ mystica. ꝛ ideo solis spũalib⁹ sunt ꝓpanda ꝛ ꝓmũicanda. nec hmõi in scholis sunt tractãda. Sed esto qꝫ sepedictus autoꝛ in aliqb⁹ forte nõ ita dixisset sicut aliq̃ vellent. vl̃ q̃niã melius vel veriꝰ dici quisset. q̃ cura ꝺ hoc? In opusculis tractatoꝝ mlta coꝛrigẽda inueniunꝯ. Si ad abiectõnem alicuⁱ⁹ tractat⁹ sufficeret aliqꝺ dictũ in eo coꝛrigẽdũ pauci tractatus recipiẽdi essent. Negare ñ possum nec debeo ait Augustin⁹/siẽ ĩ ipis moꝛib⁹ meis/ita mlta esse in tã mltis opusculis meis q̃ possunt iusto iudicio ꝛ nlla temeritate culpari. Itẽ idẽ. Noli meis litteris q̃si canonicis scꝛpturis inꝯuire. sed in illis et quod nõ credebas incũctãter tibi ĩ ueniendũ crede. in istis autẽ qꝺ certũ habebas nisi certũ vel certe intellexeꝛs noli firmiter tenere. Nõ enĩ par auctoꝛitas scꝛpture canonice debeꝯ ꝛ eaꝝ expositõib⁹. In oĩ bus bñ agere et in nullo deuiare nõ est humanitaꝛs sed deitaꝛs. Estimo tñ q̃ doctrina eius q̃tũ ad intellectũ suũ in paucis calumniã patiaꝯ/licet forte q̃dam planius ꝛ irrepꝛhẽsibiliꝰ potuisset dixisse. Hec dicta sufficiãt contra eos q̃ doctrinã ꝑdicti viri videnꝯ calũniari/sub coꝛrectõe tñ sp melꝰ sentientiũ. ¶ Sed dicet aliq̃s. q̃s est iste q̃ ausus ẽ os suũ ponere in celũ/et respõdere dño cãcellario parisiẽsi discretissimo ꝛ eruditissimo viro? Fateoꝛ carissime qꝛ ego sũ minimus clericonũ ꝛ religiosoꝝ q̃ nõ sum dignus vt soluã coꝛrigiã calciamẽtoꝝ domini mei cancellarij/q̃ incõparabiliꝰ vita moꝛib⁹ et scientiꝫ me ꝓcellit. Protestoꝛ tñ qꝛ nõ ostentatõis gr̃a nec temeritaꝛs motꝰ audacia ꝑsumpsi rñdere obiectõib⁹ tãti viri. Sed duo sũt q̃ me mouerũt ꝛ incitaueꝛunt ad scribendũ ista. Primũ ẽ qꝛ emulatoꝛ existẽs paterne traditõis ꝛ zelũ gerens ꝑ doctrina patris nõ potui patiẽter sustinere vt ille liber quẽ ꝑ spiritũsctm̃ spero fuisse ꝓpilatũ vilipẽderet abꝺ̃ceret ꝛ ꝓẽptui haberet. Secm̃ ẽ qꝛ annuẽs pijs ꝓcib⁹ et desiderijs fratrꝭ Batholomei q̃ instanꝯ ꝑ ut q̃busdã referẽtib⁹ intellexi rogauit sibi ĩtellectũ ꝥboꝝ illiⁱ⁹ tercie ptis libꝛi ꝺ oꝛnatu spũaliũ nuptiaꝝ exponi ꝛ reserari. institi ꝛ laboꝛaui inꝗtũ potui dicta tercie ptis ꝓfati libꝛi explanare. ꝛ ad quẽ intellectũ essent capiẽda enodare. Si scꝑsi vt debui appꝛoba tu et tui. Si ꝛo non vt debui ignosce christe tu ꝛ tui Amen.

¶ Finit libellus Johis de schoenhauia ĩ quo defendit dicta fratris Johis de Ruysbꝛoech ꝓtra magistrũ Johẽz de Gerson Lancellariũ parisiensem.

Epistola magistri

Johãnis de Gerſonno ad fratre Bartholomeũ carthuꝯ. contra ꝑdictã defensiõem.

Ratia tibi et pax vir exẽplo Job simplex ꝛ rectus et timẽs deũ. Oblata est mihi nup sicut nosti grandis epl̃a tendẽs saluare modos locutionũ positos ĩ ꝛcia pte tractat⁹ cuiusdã ĩtitulati ꝺ oꝛnatu spũaliũ nuptiarũ. Quos ego modos al̃s ꝑ catholice ꝥitatis ſinceritate ꝥuãda apꝺ aĩos mĩ⁹ ĩstructoꝝ oñdi ꝑ epl̃aꝫ tibi directã ñ eẽ ꝥuãdos Sꝫ q̃d agim⁹? Quo nos inꝺ tot occupatõis ꝥtim⁹? Itaqꝫ faciẽdi pl̃es libꝛos vel epl̃as/arguẽdo vl̃ replicãdo nullus ẽ finis. Stemus igiꝯ infra limites epl̃e ꝑme ꝛ ꝑ ꝓsideratões aliqꝫ/facili planoqꝫ stilo sũptas ex eadẽ iustificatio sua mõstreꝯ. B g

Obis ad certaꝫ regulã loq̃ faſẽ/posita ẽ illic sentẽtiosissima hec verissimaqꝫ Augustini sñia/q̃ tollit barbarã ꝓfusionẽ lĩguaꝝ a sacra doctrina. nã q̃lis altera esset efficaciꝛ via ꝓhibẽdi edificatõz turrꝭ dauitice in bonũ/q̃ si fieret noĩm l̃ ẽmĩoꝝ ꝑ libitu cuiuslibet variatio. Nõ ei tũc intelligerꝫ vnⁱ⁹ alterũ ꝫ in q̃dã babilonis ꝓfusione laberemur. Non ergo sufficiẽter excusaꝯ autor tractatus illiⁱ⁹ ꝑ suũ defensoꝛẽ q̃ sic ait. Et si sit aliqꝫ erroꝛ ĩ dictis suis ille solũ stat ĩ quid noĩs. noĩa aũt sũt ad placitũ. ꝛ iõ talẽ errorẽ est magni põderis. Si eĩ sctĩ doctoꝛes vt Augustin⁹ et Hieronym⁹ admisissent modos loquendi hereticoꝝ/ptinus habuissent pacẽ cũ eis ꝫ malã pacem. Notet re- n

spōsio magni basilij in casu simili q̄ noluit nec in solo verbo quidem deuiare ꝑfitēdo catholicam veritatē. ¶ Sic nec Hieronymus de ꝓbo isto omoulon. sic alij sine numero. Fuit q̄dā tpe meo scotus q̄ rñdēdo dicebat pr̄em esse causaz filij. ℔ dicebat id est pr̄ ꝓducit filiū. Coactus ē statim reuocare dictū suū nec expositio sua quomodo libet admissa ē q̄uis essz ad intellectū suū z expssionē verissima.

Odus loquendi doctorū si repiat improprius z pabolicus z inusitat⁹ /aut figuratiu⁹/extēdi vl̄ in vsū trahi ñ debet sed ad sensum ꝓpriū z nō figuratiuū reuerēter exponi. Alioq̄n frustra eēnt doctores ī theologia cōstituti ꝑncipaliter ad ℔ officiū eluciādi sacrā scripturā quā magis atq̄ magis aliter agēdo ꝓfunderēt. vnde si q̄s ad vim vocis sustinere vellet q̄ deus ad liberādū susceptur⁹ hoiem nō horruisti virginis vterū /vtiq̄ erroris re⁹ esset. Tolerent igit̄ patiēter hoies īferioris gdus z scientie si dicta coz q̄rant ad ꝓpriū vsū coartari/nō in ꝓnicie doctrine catholice dilatari. Hac cōsideratōe ꝑmotos existimo doctores nouissimos Thomā Bonauēturā Alexandrū de halis z sil̄es/dū omisso omni verboz̄ ornatu tradiderūt theologiā p q̄stiones/vt sub certis regul̄ z sub ꝑcisa ꝓbo rum forma tutissimā haberem⁹ theologiā tā ꝑticā q̄ speculatiuā /reducēdo doctores oēs ꝓres ad vnā securāq̄ locutionis ꝓprietatē.

Nicuiq̄ ī sua arte perito credēdū ē/hec ē rō cur doctoribꝫ ī sacra theologia exercitat⁹ dak auctoritas interp̄tādi doctrinaliter sacrā scripturā. qō maxime habz fieri ī scholis doctrinā imptiendo his q̄ taz ingenio q̄ exercitatione ꝓtinua capaces sunt ad intelligendū. Cum igit̄ que ponit tercia pz tractatus p̄noīati sunt de pūctis sacre scripture/imo de summa theologia q̄ mystica nominat⁹ /et quā scholastico more Albert⁹ magnus z q̄dā alij claro ꝓprioq̄ sermone exposuerūt/quis nō mirabit̄ audire ab huius autoris defensore q̄ hec in scholis nō sunt tractanda. Ita videlicz nūc publicabunt scriptis/nūc verbis idioma vulgare seruantibus z apud simplices adolescētulos/apud senes hebetes/apud illitteratazꝫ plebeculā/apud anus decrepitas/nūc in foro/nunc in angulis/et viri doctissimi tā ingenio q̄ exercitio p̄diti/ab alijs rectelo/q̄ndis q̄ scholastici sunt arcebunt

Vi adheret do q vnus spiritus est. Hanc vnitatē nullus sane pōt intelligere vel exponere quantūcunq̄ verba multiplicauerit ad alium sensum q̄ p assimilatōem. De qua dicit Johānes in canonica. Scim⁹ q̄ cū ille apparuerit similes ei erim⁹. Dis enim modus alter loquendi metaphoric⁹ vel figuratiu⁹ vel ꝓperbolicus vel emphaticus doctoz̄ sanctoz̄/vt Dionysij z alioz̄ si nō referak ad hāc regulā repudiand⁹ Assimilatio autē nō tollit sed ꝑficit naturam neq̄ tollit qō habet creatura in ꝓprio genere/quoniā illud ꝑdere nisi per annihilationē anima rationalis nunq̄ pōt. ac p/inde sequit̄ q̄ sil̄itudo adducta p q̄lēcūq̄ doctorē de infusione gutte aq̄ in doliū vini fortissimi ad vnionē anime ꝓtemplātis cū deo/tanq̄ sit oīmoda sil̄itudo repudiāda est. p̄sus tanq̄ habens errorē/imo insaniā almarici ꝓdemnati ponētis creaturam verti in deū z in suū esse z ꝓncipiū ideale sicut notat Hostiēsis sup illud cap̄l̄m damnamus. de sum. tri. z fi. ca. Deniq̄ sil̄is fantasia fuit al̄s Paris⁹ tāq̄ fatua. z intelligibilis aduersus vnū augustinēsez dānata.

Euotio illoz̄ culpāda est q̄ nitunt inuoluere sentētias sermonibꝫ impitis peregrinis z inusitatis vl̄ eos q̄ sic volūt laudare atq̄ defenderez defendēdo seipos magis inuoluere q̄ euoluere. Adducā ℔ locone mihi soli videar inniti ꝓticulā cuiusdaz sermonis facti in cap̄l̄o vno fratz chartu. Anno dñi. M.cccc.viij. cuius thema est. Videamus si florzuit vinea rē. Quartā ꝓpo deuotionem falsam. i. vanā z curiosam illi exercent qui sine mortificatōe ꝓprie voluntatis a zelo dño seruiendi/vitā spiritualez consistere credūt in ruminatiōe vel potius fantasiatōne reꝝ spūaliū/estimantes hanc ipam fantasiationem vel saltem delectationem inde cōsequentē deuotionē esse. Unde hi ad hancipam consequendā non contenti modos loquendi scripture sacre adinueniunt sibi vel fingunt de rebus spiri/

tualibus modos abstractiores/eo ꝙ tales maiorẽ eis delectationẽ generẽt. Plerunꝙ etiaz ob ħ materias satis faciles obscuris modis ꝛ abstractis in quib⁹ delectant⁹ obuoluẽtes aut vocãtes/hũiliatiõnem vl' forsitassis etiã altã ꝓtemplatiõez. summersionez in abyssali pfundo/diuinũ amorẽ annihilatiõem vel in nihilũ redactiõem/charitatiuũ motũ mentis ĩ deũ/influxũ in deũ/vocantes/motus ad op⁹ ppt deũ/effluxuz a deo. et sic de alijs ꝓsil'ib⁹. ꝗuis tñ christus ppbete et apl'i et oĩes doctores scripture sacre tractatores q̃ntũ poterãt ꝛ expedicbat ea que difficilia fuerũt ꝙ modos loq̃ndi fecerũt facilia. Hec reuera falsa deuotio ẽ religios⁹ piculosissima/qm̃ ml'tos vt q̃tidiana heu docet ꝛ dolẽda docuit expiẽtia quispũales ac religiosi apparebãt decepit infatuauit vl' penitus excecauit. ita vt fierẽt in obseruatijs regularib⁹ quas despexerãt desides. supioribus q̃s rudes reputabãt rebelles. etiã aliq̃ fugerẽt ꝛ apostatarẽt. Aliq̃ etiã hereticarẽt/vl' añ tpus ppbetarẽt/dicẽtes. hec dicit dñs/cũ dñs nõ esset locut⁹ Sed supba vel saltẽ fantastica capita eorũ hecipa ꝓfinxerũt. Aliq̃ q̃z mirabiles fatuitates extrinsecus in ꝓtensis iubilatõnibus tripudijs saltatõib⁹ et hmõi oñderũt. Seq̃t. Quarta deuotio est vinũ valde fumosum. id ẽ supbie generatiuũ /ꝛ est libidinosũ de q̃ mystice ꝛ illa fortassis inhibitio apl'ica accipi põt. nolite inebriari vino in q̃ est luxuria. Et reuera in hocipo est spũal' luxuria/eo ꝙ sic falsi deuoti nõ dei cultum ꝛ honorẽ sed ppam q̃rũt delectatiõem. hec ibi. O si vidisses q̃s⁹ autor fuisti ꝟmõis illius. si vidisses epl'am nouit⁹ ostẽsam mihi/q̃d dixisses q̃d stomachi habuisses.

D Micus plato a-

a micus socrates/magꝭ amica veritas. Peruertit eĩ affectio nimia ad doctorẽ aliquẽ vl' doctrinã iudiciũ nõ solũ practicũ qđ sepissime ꝓtingit sed etiã speculatiuũ. đ q̃ min⁹ videret q̃si vicz more pitagoricorũ ñ liceat aliđ introgare ꝗs si mgr̃ hoc dixerit. Tollẽda ẽ igit⁹ e medio sic odiosa ꝓcertatio ꝛ insectatio iuidiosa sic pertinax ꝛ aiosa hui⁹ vel illi⁹ doctrie defensatõ. Patz aũt ꝓsciẽtia mea apđ te deus. qz nullatenus odio cuiuscũq̃ fuerã induct⁹ scribere ea q̃ scpsi. Sz qz verissime tunc mihi videbat sicut ꝛ nũc magꝭ ac magꝭ inspicio modos illos loq̃ndi nimis ĩpropos ẽ/vñ ꝛ sic dixi int' cetera postꝗ de vnitate ad deum q̃dã inducta fuerãt. ħ tropo inꝗ ꝓbat Boeti⁹ hoiem bonũ esse deũ. iuxta illud. Dixi dij estis. nõ q̃dẽ p ꝟitatẽ et vnitatem diuine eẽntie ꝛ locutõem ꝓpaz. sz pticipatiue ꝛ assil'atiue /imutatiue et nuncupatiue. Q; si autor iste pari mõ responderit se dicta sua intellexisse de illa vnificatõne spũs cum deo nõ ꝓtẽdo/nõ ꝓtradico/sz explicatõem alit' sonare nõ dubito. Hec ibi. Vide q̃so o lector si modestior eẽ potuerit sermo me⁹. addito ꝙ postmodũ tã ꝟbis excusare conat⁹ sũ pdictũ autorẽ postꝗ inotuit mihi q ĩ alio loco pl⁹ expsserit ꝙ creatura nullo mõ pdit esse suũ qđ habet in ꝓpo genere. ꝙ si idẽ inseruisset ad ꝟba tercie partꝭ sui tractatus. nõ ita pbuisset occasionẽ errãdi et se cl'pãdi. ñ solũ apđ simplices sz litteratos ꝛ edoctos. Videbit hoc qđ dico verum esse q̃ forsitan inciderit in tractatuluz vnũ quẽ de theologia mystica tã speculatiue ꝗs practice conat⁹ sũ ordinare. habens hanc intentionẽ deducere ad noticiã familiarẽ ꝛ ꝓpam scholasticoruz ea que deuoti hoies de ea magis affectiua declamatõe et figuratiua locutõe ꝗs litteratoria ꝓprietate tradiderũt. Notek locus ille vbi theologia mystica differẽtiã hãc a litteratoria ponit ĩter ceteras habere. qz vnit ꝛ trãsformat.

Lii qui amant

a sibi somnia fingũt/ait Virgilius Sup hoc dicto cum expientijs etratõne certa fundat dictũ prioris epistole mee/quo sic ponitur. Sicut ex carentia pij affectus/et magis ex infectiõe eius pervicia/errant nõnunq̃ peritissimi in sacris. excecauit enim eos malicia eorũ. ꝛ dati sũt in reprobũ sensum. Ita et paruo lumĩe intellectus et parua instructõne in studio literarũ etiã secularĩũ quãdoq̃/psertim ĩ logica/plabunt aliquãdo in errores periculosissimos illi qui magnoꝛ sunt erga ꝟtutes affectuũ. q̃les apostol⁹ vocauit habere zelum/sed nõ ꝟm scientiã. adeo vt si nõ humiliter sapiant et nisi sese ꝓtrahãt infra metas sue cognitionis nulli pertinacius inueniuntur neq̃ absurdius errores ꝓfingere. propterea nõ leuiter oportz eos scribere vl' docere. sed nec absq̃ cautela magna adherendũ est eis nisi preuia discussione diligẽti ꝛ doctorũ examiatõe. In talib⁹ quippe

sepe repim⁹ plurima aut falsa aut male explicata ac pinde multā errorīs materiā p̄bentia simplicib⁹ / q̄q̄ ī mlt̄ diuīssima altissimaq; sint. Addo nūc id qđ euēit tēpore meo de q̄dā q̄ pphetissa ꝛ miracl'or operatrix reputata ē a mlt̄ / quā ꝛ vidi ꝛ allocutus sū. Dec tādē dixit ꝛ scribi iussit q̄ spūs suus deū ꝓtēplādo fuerat annihilat⁹ vera annihilatōe ꝛ hīc recreat⁹. Et dū q̄reret q̄ liter ħ scire potuerat. rñdebat se exptā. Dies mihi nō sufficeret si nūerare vellē innūeras tales īsanias amātiū imo ꝛ amētiū. qz nō ꝑm sciam q̄les vident fuisse begardi et begarde. quēadmodū ī q̄dā tractatulo de distinctione veraꝝ reuelationū a falsis meminī p̄dem annotasse

Ocendus nō ē

d vl' monēdus q̄ errorē suū defendere mauult q̄ corrigere. Hoc Oratius posuit ī fine poetrie sue. Exigit igitur correctō seuerior si sic iteꝝ fuerit pugnator ad saluādā tā q̄ pp̄am hāc ꝓbor īpropetatē. Quo pacto sit vel q̄ ordīe postulādū / q̄ppe videbit ordinarij et inq̄sitoris iudiciū. qm̄ parua radix pegrini ꝑmōis serpit vt cancer / ꝛ modica erroꝝ scintilla (sic in ario patuit) dū nō ꝓueniēter opp̄mit vl' artat magnā erūpit ī flāmā. Sic nup actuz ē parisi⁹ p̄ sacrā theologie facultatē aduersus illos q̄ doctīnā q̄ndā pegrinā Raymūdi lulli conabāt īducere. q̄ licz sit in multis altissima ꝛ verissima. qz tm̄ ī alīs discrepat a mō loq̄ndi doctoꝝ sacroꝝ ꝛ a regul' doctrinal' sue traditōis ꝛ vsitate in schol' / ipa edicto publico repudiata ꝓhibitaq;. Dicā ħ qđ sentio si tales locutionū modos publicari p̄ciperē apđ almā vniuersitatē parisiensem. vl' p ꝑmōes vel p scholas. deducerē ptinus ex officio cui indign⁹ defuio / ad cēsurā theologice facl'tat⁹ / vt examinaret ꝛ examinata suū q̄le mereret iudiciū sortiretur Bene vale pr̄ emerite. memor mei in oratonibus tuis. ¶ Finit scda ep'la Johis de Berson ꝺ dicta fratr⁹ Johis Ruysbroech in tercia pte tractatus sui de ornatu spiritualium nuptiaꝝ.

Incipiunt lectiões

due perutiles super Marcum ꝛ ad cōmēdationem ꝓpositi nostri ꝛ voti multum faciunt ꝛ valent doctoris Johannis de Berson Lancellarij Parisien.

Jcut scriptuz

ī Esaia ꝓpha. Ecce ego mitto āgelū meū añ faciē tuā q̄ p parabit viā tuā añ te. Textus pñs hodierne lectōis ꝑm diuersas pūctuatōes ꝛ postillaꝝ snias ad p̄cedētia ꝛ subsequētia varie coaptat. nā qz auctas ista. Ecce ego mitto āgelū meū. nō de esaia sz ō malachia. Malach. iij. sumpta ē / referri posse dixer̄t q̄dā hāc pticulā sic scptū ē in Esaia ꝓpheta ad illō qđ īmediate p̄mittit tā q̄ ei⁹ ꝓfirmatōz atq; fulcimētū. vt sit sensus. Initiū euāgelij iesu christi filij dei. i. q̄ fuit fil⁹ dei. Et q̄si paꝝ sibi abscꝝ ꝓphetico testimonio istō posuisse addidit. sicut scptū est ī Esa. ꝓpha. Pōt enī ab ħ ꝓpha trahi p̄m fuisse deū atq; dei filiū. vl' qz vocat⁹ est emanuel. Esa. vij. ꝛ. liij. Generatōez ei⁹ q̄s enarrabit. De eterna ei⁹ a p̄re ꝓductōe dictū ē. et ex p̄mo capitulo ꝛ alīs ibidem elicit. Dissoluit ħ mō ipia porphirij hereticī blasphēia / q̄ nisus ē ꝓbare euāgelistaz nr̄m dānare mēdacij. qz illō qđ dictū est. Neq; tñ coartat tal' obiectio vt ad hanc exp̄positōez fugiam⁹. ¶ Cōstat itaq; pphetas oēs vno ꝛ eodē spū suas ꝓtexuisse pphetias. ac p̄ide qđ vn⁹ posuit (qz ñ tā ipe q̄q̄ spūs sctūs loq̄bat) p̄t ab alīo (q̄ sil'z ē spūssctī instrumētū) itelligi q̄ dām⁹ dictū seu positū. ꝛ si ñ explicite tñ īplicite. Dicūt igit alij vl' ij dē alit duas ī textu ptic'las a duob⁹ pphet⁹ excerptas. Prima ē malachie tā sensu q̄q̄ ꝓbis. Scda ē esaie q̄ cū p̄ma sil'z sat⁹ explicat snīaz vbi ōr vox. Et qm̄ Esa. p̄ncipali or fuit atz famosior ꝛ legētib⁹ notior. qz īsu p finis plerūq; rē totā ānoīat placuit euāgeliste nr̄o q̄ etiā breuitati studebat ñ duos pphas sz vnū ꝛ hūc maiorē noīare Et sb ħ sensu r̄cepit eccl'ia siue origīale marci euāgeliū sic habuerit vt tenet Beda ī ꝓmēto / siue a q̄busdā ñ r̄cte scribētib⁹ additū fuerit quēadmodū sēsisse vid⁹ Diero. sup p̄s. ¶ Incipit igr̄ ꝑm hūc expositōis modū euāgelista nr̄ suā texere rōez. vbi notādū occurrit qđ ait ī ꝓmēto. Scptur⁹ igit euāgelij marc⁹ ꝓgrue p̄mo pōit oīm testionia p pha⁹ q̄ ħ futuꝝ p̄cinebāt / vt eo cūct⁹ ꝓpa ꝛ sine scrupl'o dubietat⁹ sustinēda q̄ scriberet ītimaret q̄ ħ a pphet⁹ spūscō īpletis antea p̄scita ꝛ p̄dicta esse mōstraret. simulq; vno eodēq; euāgelij sui p̄ncipio. ꝛ iudeos q̄ legē ac pphetas suscepant ad suscipiēdum

euāgelij sacramēta q̄ ipor ꝓphete ꝓdixerāt
īstituit. Et gētiles q̄ p euāgelij ꝓconia ad
deū venerāt. ad auctoritatē q̄z legis z ꝓphe
tar suscipiēdam venerādāq; prouocaret.
¶Hic instruimur dicta nr̄a sacrar scr̄ptura
rū testimonijs roborare. q; par ignitū est
z min⁹ efficax ꝟbū q̄d nō incaluerit z ful
citū fuerit ab eloquio dei/q̄d est ignitū ve
hementer. z nisi viuificatū fuerit a ꝟmone
eius q̄ est viuus et efficax ꝟm apl'm/et pe
netrabilior oī gladio ancipiti. Nō tamē
estimo curiositatē i allegatorib⁹ hmōi cōse
ctādā/sed q̄scq; ꝑsūt studios z edificant
charitatē. Alioq̄n cumul⁹ ille trūcatarum
autoritatū male ꝓgest⁹ z īsomnis ꝓgeries
allegationū sue origini nō ꝓueniētiū q̄d p
ficit. nisi fortassis ostētatōem opar. ¶Sed
neq; sunt inculpabiles q̄ ꝓphanas postpo
nitis lectōib⁹ sacris toto ore ꝑsonāt. tot⁹ vi
rib⁹ amplectūt/sicut scriptū ē p Esaiā pro
phetā. Nō in philosophis. nō i poet⁹ et fa
bulis/q̄z i ꝓpheta. ¶Ubi ꝓter hec elidit i
pia manichei blasphemia. q; sic ōlirare au
sus ē vt diceret ꝓphas veter⁹ testamēti a
deo tenebrar missos eē. Qō si ver esset sic
nō ē nūq̄ ꝟitat⁹ notari⁹ euāgelista nr̄ cun
dē euocasset in testimoniū narratōnis sue.
Nihil enī roboris hab ꝟbū illi⁹ q̄ pater ē
mendacij. ¶Q̄z in ℟ loco ꝓueniēter essent
īpr̄obandi q̄ ꝓphas veros aut ꝓstellatōni
bus imputāt/quēadmodū Auicēna Albu
masar et alij nōnulli. aut q̄ execrabiliori de
liramēto ꝓphetas fabulāt magicā artē ex
ercuisse/tanq̄ mediū adipiscēdi p̄cogniti
onē occultor ū. verū sup his olim lati⁹ tra
ctabim⁹ si de⁹ annuerit. ¶Hūc audiamus
q̄d in Esaia ꝓpheta scr̄ptuz ē. Ecce inquit
ego mitto angelū meū. Non dubiū q̄n io
hānē baptistā/q̄ vt Beda ait/angel⁹ voca
tur nō societate nature iuxta heresim Ori
genis. q̄z officij dignitate. q̄ nomīe recte ap
pellari p̄t hō ille q̄ fuit missus a deo vt te
stimoniū phiberet de lumīe. et veniētez in
carne dn̄m mūdo nūciaret. q; angel⁹ nūci
us appellat. ¶In ℟ qō p̄mittit. ecce. nota
tur ex demōstratōe ḡndis z īsolita nouitat⁹
In ℟ qō subiūgit/ego mitto/dat intelligi
ex maiestate mittētis dei missi magna di
gnitas. Debinc p̄sens p futuro ponit. q; i
cōcussa erat tanq̄ de p̄senti fieret certitudo
demōstratōis atq; stabilitas. Johes īsu
p nō q̄cūq̄ q̄z angel⁹ su⁹. s. dei. Attēde pri
mitatē cū ait. ante faciē tuā. vt ei⁹ puritas. i
tegritas et sanctitas ꝓmēdaret. Postremo
officiū ei⁹ honorificuz designat. q̄ ꝓpabit
viā tuā ante te. Quā viā si forte q̄sier⁹? Rñ
det Chrysost. z īferi⁹ dat intelligi. Uia dn̄i
q̄ ad hoies ingredit penitētia ē/p quā de⁹
ad nos descēdit z nos ad illū ascēdimus:
Un̄ angeli ascēdētes descēdētesq; mēorāt
sup filium hois. Hec ē scōa loq̄ndi mate
ria. ℟ vnū tm̄ ad p̄sens dilatemus/q̄ pacto
Johes angelo sil'is phibet. Et ꝓmo si vir
ginitas Johis attēdit subit illō Hieron̄.
ad paulā z eustochiū. q; sp angelis ē cōna
ta virginitas. z q; i carne ꝑter carnē viuere
nō terrena vita ē q̄z celestis. ¶Cōuerte ocu
los fidei ad ꝟtutes iohis/nō vnā tm̄modo
q̄z q̄lēlibet angelorū hierarchiā videb i
eodē figurari. Inflāmauit itaq; eū caritas
vt esset sil'is seraphin/quinetiā ali⁹ i amo
rē diuinū ardore exardescere suis p̄dicatōi
bus āmonuit. Si sapiaz ei⁹ attēder⁹ nun
q̄d cherubin parē dices: Si spūalē in exe
cutōe virtutū potētiā/nōne ꝓsil'em ip̄z po
testati designabis: Si pacatissimā animi
sedē/nūq̄d thronos i ipo repies: Fuit enī
vis ei⁹ ꝓcupiscibil' inflāmata p charitatē.
vis rōnal' illustrata z edocta p sapiam. vis
irascibil' p potētiā z ꝟtutes roborata. Cha
ritas impabat. ꝓsulebat sapia. potētia ꝓfir
mabat. Hic ē sup̄mus ternari⁹ hierarchi
cus bū velle scire z posse. hec trinitat⁹ sup
celest⁹ imago. potētia sapia z bonitas seu
voluntas. Porro i iohe fuit tāq̄ i dñatōi
bus vltimitas subiectōis z iocūdissime ac
fidelissime fuitut⁹ ad deū/liberaq; magni
ficētia olim subiecta alteri ꝑsus aduersa.
Fuit ꝓterea sic in ꝓncipatib⁹ ita z i iohāne
eminētia icorruptibil' rectitudis in suo
regimīe eminētia etiā inuīcibilitat⁹ tāq̄ i
ptātib⁹. Porro vltimitas q̄dā ꝟtuositatis
eū sil'ez fddidit ꝟtutib⁹. Denicq; puidētissi
ma cura quā i p̄patōe vie dn̄i ad hoies ex
hibuit oñdit q̄s rōnabil'r archāgel' z angel'
ꝓparet. Qua i re ip̄s īfallibil' autor ꝟitat⁹
ꝓphetiā hāc text⁹ nr̄i ad iohis ꝓmēdatōez
iducebat Mat. xi. z Lu. xij. Dic inq̄t ē ō q̄
scr̄ptū ē Ecce ego mitto angelū meū q̄ ꝓpa
bit viā tuā ante te. ¶Quocirca nō penitus
absurde videri posset aliq̄b⁹ q̄ charitas in
fusa et sapiētia ceteq; ꝟtutes enūerate abū
dāti⁹ a iohe ꝑticipate sunt q̄s ab angel'. Nā
q̄sto potētia natural' ōbilior i se ē z mior ē
hūs capacitatē. tāto ad ip̄i⁹ elevatōz z dila
tatōz q̄s dā spūalē ꝟt⁹ īfusa copios⁹ exigat.

Q; aũt ioh̃is vtpote hoĩs inferior angel' natura sit pspicuũ ẽ Ad qđ forsan tendit illud christi Lu.xij. vbi cũ dixisset. Non surrexit maior inť natos mlierũ ioh̃e baptista addidit. Qui aũt minor ẽ in regno celorũ maior est illo. q̃ q̃ aũt et de gtuitis id intelligi poterit. Neq; enĩ charitas vie seu ꝑ altera virtutibꝫ patrie coeq̃tur. Et de iohãne qđẽ glificato nunc loq̃mur. quẽ ad supmũ ordinẽ sublimatũ neminẽ arbitror doctor ambigere. Huic sentẽtie suffragať illud Hiero. vbi ꝓus. In carne angelicam gliaz q̃rere maioris ẽ meriti q̃ hr̃e. cũ alinitiť obtinere cũ gr̃a qđ habz angel' a natura. Addo aliđ nõ ꝓtereundũ quẽadmodũ nõnulli Johem eẽ in ꝓma hierarchia supmũ sic venerari conanť. Ruina inquiunt angelorũ ex hoĩbꝫ repať. ꝛ ꝓsentaneũ ẽ ratõi vt sedẽ supioris loci vacantis p deiectõem ꝛ apostasiã luciferi/illi ꝓtulerit altissimus q̃ iter natos mlierũ nẽo surrexit maior. Si igiť lucifero dũ stabat supmã i vltimo ordie sedẽ Brego. attribuit. supmam illã nũc obtinet is quẽ in ipi' locũ succedisse innuit ꝟitatis assertio.

¶ Finit ꝓma lectio Incipit secũda.

Ox clamantis ĩ

B v deſto/pate viã dñi. rectas facite semitas eius. Magna est ꝓphetiarũ inter se ꝓcordia/et cõcors in diuerſ etiam ꝓphetis sentẽtia. eodẽ q̃ppe spũ docente locuti sunt ꝛ ad vnũ finẽ q̃ christ' ẽ respexerũt. Finis enĩ legis ſm apl'm ẽ christus. Quãobrẽ Act.iij. dicebat Petr' de xp̃i tẽpore/q̃ oĩs ꝓphe a samuele et deiceps q̃ locuti sũt annũciauerũt dies istos. Itaq; nõ operosũ est intueri q̃tũ inť se ꝓueniant ℔ ꝟbũ Esa.xl. ꝛ illõ ꝓmissũ de malachia. Illic iohes dicebať mitti añ faciez xp̃i ad parandũ viaz eius. hic. ecce inquit ego q̃si iam missiõis sue executor ait. Vox clamãtis in deſto pate viã dñi ꝛc̃. Sed cur Johannes vox dicať ꝛ nõ ꝟbũ? Beda aperit. Constat inq̃t q̃ vnigenitus dei filiꝰ ꝟbuz vocať ꝓpr̃is Johe attestãte q̃ ait. In ꝓncipio erat ꝟbũ ꝛc̃. Ex ista nr̃a locutiõe ꝓgſcimus q̃ ꝓus vox sonat vt ꝟbũ postmoduz possit audiri. Johes g̃ vox a ꝓpha dicit qz ꝟbũ ꝓcedit. Aduentũ itaq; dominicuz Johes ꝓcurrẽs vox dicit. qz p ei' misterium patris verbũ ab hoĩbꝫ audit. hec ille. Unigenit' siq̃dẽ dei filius p modũ ꝟbi p fectissimi ꝛ sentẽtiosissimi a pr̃e in eẽna generatõe ꝓducit in quo pater det seipm q̃ ꝛ exẽplar est formosissimũ oĩm ad extra ꝓducibiliũ. ¶ Quia igiť ꝟbũ ℔ in sua maiestate absconditũ p iohem reuelatũ ẽ hoĩbꝫ ipe nõ absq; rõne vox dicit q̃ p exterius signũ ꝓdicatõnis interi' signat mysteriũ generatõis. Hinc ꝓco iudicis. hinc lucerna ardens et lucẽs. hinc nũcius vel angelus. hinc ꝓcursor appellať. Hec officia tũc suscepit ꝛ pegit dũ viueret ꝓdicãdo. nũc illõ idem ĩ suis deuotis opať suis meritis ꝛ oratõibus ad xp̃i gr̃am noticiãq; suscipiẽdaz salubriť inspirãdo Uis nosse ꝟbũ qđ apđ pr̃em manet absconditũ. qđ lucẽ habitat inaccessibilẽ? Dices volo. cõuerte ꝓces ad iohãnẽ. hic nẽpe vox est ꝟbi ꝛ index ei' et ꝓco. O vox delectabiľ et peunti mũdo sup excellẽter amabiľ. Uoces ꝓnces erãt luctꝰ ꝛ gemitus p calamitatibꝫ ꝛ angustijs. aut erãt insani freneticoz risus ĩter pestiferas voluptates ꝛ ĩ puncto desituras ꝛ abituras in iufernũ delectatõnes. Hec vox fuit pnie salutaris. vox doctrine ꝛ libertatis. vox turturis post imbr̃ẽ. vox ꝓfringẽs cedros. i. supbos phariseos. Sed vox dulcis ꝛ suauis/hũiles allicies. vox absq; balbutie mẽdacio. vox absq; raucedis simulatorie vicio. deiceps vox p omnẽ modũ virtuose resonatõis. canora/viuax ꝛ iocunda. vox ad postremũ fortis vehemẽs et audibilis. qm̃ vox nõ est q̃cũq; sz vox clamãtis Obsurduerãt nẽpe iudei q̃s alloq̃batur ꝛ obturauerũt aures suas ĩstar aspidis surde vt nõ audirẽt voce incãtãtis sapienter. Nil ꝓpr̃ea mirãdũ si vox clamosa ad eos mittebať. Clamosa dico/nõ tã strepitu et aeris ꝟberatõe exteriori/q̃ ꝓpter latentem energiã in ipius viue vocis actu recõditã Sciebat enĩ dictũ esse ꝓdicatori cuilibet. Clama ne cesses q̃si tuba exalta voce tuã. ¶ Qualiť fiat? Rñdeo q̃ p vite meritũ et p vim interioris gr̃e ꝛ feruide caritatis. ex q̃bus reddiť quodãmodo vox ipa viuax ardens et fortis et lucẽs. ꝛ p sui intelligibilitate clamosa. O q̃ multi nr̃e etatis vel nõ clamãt/facti canes muti nõ valẽtes latrare. vel si clamor forsan est in voce pl' ad aures corꝑis demulcẽdas vel exaspandas exhibeť/q̃ ad aures cordis exꝑgiscẽdas/instruẽdas et leuandas pficiat. Difficilis vox ioh̃is q̃ vox est clamãtis. a q̃ ꝓmota sũt suplimiaria cardinũ/pue de seraphin apđ

Esaiam scriptū ē Esa. vi. Supiora cardinū mystico intellectu in hoīe supiores partes accipe possumus. q̄ sunt rō et volūtas. ⁊ hec suplimiaria a voce clamātis ꝓmouēt dū ad bñ agendū ꝓtuosa ꝓcussiōe spūssancti impellunt. ⁊ sctō castoq; timore ꝓtremiscunt. ¶ Notandū q; ly clamātis p̄t referri ad xp̄m cui⁹ clamor triplex repitur in scriptura. In resurrectōe lazari. In expiratōe ⁊ dum inuitaret sitientes ad aquas spiritales. In triplici enī defecto clamauit. in vtero virginis. ī mūdo ℔ lr̄ali. et in mūdo mystico seu morali anie ratōnalis. sed qm̄ alia magis placet expositio / hāc non ꝓsequor.

D ¶ Audiuim⁹ igit̄ de voce Johis ⁊ ei⁹ formatōe clamosa. audiam⁹ de loci qualitate. vox clamātis in deserto. Est aūt multipliciter intelligere ℔ desertū. ⁊ p̄mo fm lr̄ales sensum loc⁹ est materialis ⁊ iordanis. mystice ꝯo est ipe popul⁹ iudeorū / quēadmodū Bede ⁊ hieronymi ꝯba declarāt. In deserto (inq̄t Beda) iohes clamat. q; dereliccte ac destitute iudee solaciū redēptōis annūciauit. Et Hiero. Clamabat ad iudeos surdos ꝓpter pctā lōge positos ita defectos indignatōe clamoris dignos. Deserti q̄ppe erāt a spiritu dei sicut domus vacans ⁊ scobata. et defecti a ꝓpheta lege et sacerdote. Possum⁹ decipi forsan desertū aliud īuenire vbi Johānis vox clamātis audita ē. ⁊ hic ē limbus patrū ad quem moriēs Johānes descēdit / vt eū inferis nūciaret quē in terris positus indice mōstrauerat. ¶ Et qm̄ suberit loc⁹ ad loq̄ndū amplius de deserto trāseo ad id qd̄ seq̄tur. Parate viā domini ⁊c̄. Parat viā dñi q; bñ docet ⁊ predicat. Sed si viciose distorteq; vixerit nō rectas facit semitas eius. Parabāt viā dñi scribe ⁊ pharisei. de q̄b⁹ ait christ⁹. Que dicūt facite. Sed ex eo qd̄ addit. Et q̄ faciunt nolite agere Cōclusio q; ñ rectas faciebant semitas eius. Q3 si q̄s interrogat / q̄ ē via dñi? Rñdeo illā ē quā ꝓpheta cucurrisse ḡtulabat cū diceret. Viā mādator⁹ tu or̄ cucurri cū dilatasti cor meū De q̄ Esayas. Hec ē via dñi ambulate in ea. nō declinantes ad dexterā p indiscretū feruorē. neq; ad sinistrā p remissum torporē. Et bene ait ꝓpheta cucurri. Nō ē pigritādū cū dies sit parua ⁊ dieta magna. nec sit infra' padisū māsio secura. ¶ Et ꝯo notāde sunt cōditiones vie dñi. qm̄ eis cognitis meli⁹ ipsa parabit. Habz siq̄dem mūdus viā suā ⁊ hec est lapidosa ⁊ vndiq; spinis vepribꝫ vrticisq; curaꝝ mordaciū et sollicitudinū aīas nr̄as suis aculeis lacerātiū atq; dissipantiū respsa. q̄q̄ aurea a q̄busdā argētea q; videat. p eam ambulātes suscitāt sibi ꝓsis puluerē importunū oculi spiritalibꝫ / et serenitatē mentis pturbātē. ne q̄ labat intueri valeat intueri. Habet caro viā suaz ⁊ hec herbosa iocūdaq; nitet introeūtibꝫ eā. sed latet anguis ī herbis. anguis. s. dolorose penitudis. anxietatis. sz et lutosa colluuione tota intus respgit. Habet demon viaz suā q̄ ē tenebre ⁊ lubricū / et ꝓruptis circū q̄q; cautibꝫ pōpaticoꝝ statuū vallata. vbi supbi rollunt in altū vt lapsu ḡuiori ruāt. Et ꝓpheta. Allisisti eos dū alleuarent. Viz aūt dñs viā suā. hec est mūda decēs ⁊ pulchra. Prouer. iiij. Vie ei⁹ vie pulchre. Et Esa. xxxv. Erit ibi semita ⁊ via sctā. et nō trāsibit pollutus p eā. Et in ps. Ambulās in via immaculata hic mihi mīstrabat. Et insup. Uia ista via eq̄tatis et iusticie. quaz sapiēs expostulabat Eccli. xvij. Da nobis dñe viaz iusticie. Et ne ab ea diuertemus monebat ꝓpha. Appēhendite disciplinam ne peatis de via iusta. Et ꝓterea viā veritatis elegi iudicia tua nō suz oblitus. ¶ Sū J mo aut̄ studio aīaduertendū est qd̄ alibi p eundē ꝓphetā dicit. In via ait in q̄ ambulabam abscōderūt supbi laqueū mihi. Et rursus. Juxta iter scādalū posuerūt mihi. O q̄t laqueos / q̄s multiplicia scādala ponit aduersari⁹ noster in via hac q̄ ambulamus. et ne dep̄hendat spūs virtutis aboluit ambulās alīs p viā iusticie ꝓtendunt ei ꝓfestim scdo laquei. vnus ad dexterā q; tinus rigoreꝫ seueritatis crudelit exerceat. alius ad sinistrā vt in degenerē secordiaz p nimiā mificordiā timid⁹ plabat. In via hūilitatis abscondit laqueus stulte deiecti onis et despatōis pessime. In via aūt magnanimitatis laq̄s est vane p̄sumptōnis ⁊ detestabil' supbie. Si viā frugalitat̄ introgressus fueris / abscōdet ilico diabolus sordide tenacitatis laqueū. Si rursus ad liberalitatē gressus tuos ꝓuerteris nō deerunt ꝓdige ꝓsumptiōis insidie. Solitudinis ⁊ otēplatōis via si a te q̄ritur caue fantasticas illusiōes obumbratas specie q̄dā visionū altaꝝ seu reuelationū vel ꝓsolationū insolitaꝝ / qualibꝫ anima nōnunq; turpissime decluia et derisa detinet. Q3 si activa mag⁹ placuerit vide ne curis hui⁹ secli

debriatus/in omia corruas inimici vincu
la laqueos r rhetia. Ne pterea illud scāda
lū incurras si nō pspe cuncta successerint
de quo Hiere.xij. Quare via impioꝝ pro/
sperat. Sic in singulis facile ē inspicere q̄
amplius sollicitudinē geramus ad paran
dum viā dñi.et laqueos inimici vbilibz p
tensos declinandū. ¶ Et pfecto nullū aliō
consiliū est salubrius /nullū prius aliūde
refugiū q̄ vt parui simus in oculis nostrꝭ
r hūiliemur sub potēti manu dei r timidi
sp ac pauidi inueniamur. Uerissimū siqui
dē est oraculū illud diuinū qō audire me
ruit Anthonius. Qui dū vidissz in spiritu
tot laqueos /et suspiras expauisset dicens.
Quis hos euadet? Respōsuz est hūilitas.
Quippe hūilitas tā gracilis est/tā extenu
ata et tā nihil habēs q̄ teneri valebit vt fru
stra iaciat rhete vel laqueus p ꝯphēsiōe ip
sius. Sic minuti piscūli macłas rhetꝭ trā
siliunt/et dephēdunt grossiores. Sic fm
poeticā fabulā antheus ab hercule nunq̄
victus est dū terre hesit.sz p inane leuat⁹ cō
tinuo strāgulatus interijt. Quā accurata
r pfunda estimatōe ꝯphēderat ℔ Hieremi
as ppheta Hiere.x. Scio dñe qz nō ē ho
minis via eius.nec viri est q̄ ambulet r di
rigat gressus suos. Quippe est via q̄ videt
homini iusta/et nouissima eius ducūt ad
mortē/vt sapiēs ait Erubescāt igr̄ pelagia
ni superbi r ingrati gratie dei/et resipiscētes
audiāt.quia nō est hois via ei⁹ rc̄. Qualit
ergo obediem⁹ voci clamātis/parate? Cer
te p humilitatē ostendēs q̄ gratie mr̄ est q̄
modo sancti sctēq̄ omnes. Hinc est illud.
Dirige dñe deus meus in cōspectu tuo vi
am meā. Et itez. Deduc me dñe i via tua.
Et Thobias ad filiū. Cōsilia tua in ipo p
maneāt/et pete ab eo vt vias tuas dirigat
r siłia. Hoc mō parate viā dñi. viā regiaz
r liberā. Uiā artā que ducit ad vitā.ne for
te vobis verū fiat illō pphete. Dimisi eos
fm desideriū cordis coꝝ rc̄. ¶ Quinetiam
facite rectas semitas eius. Quō rectas? qz
nimirū i circūitu impij ambulāt.sed recti
tudo pios decet. Recurue atq̄ retrograde
instar cancri illi viā peragrant q̄ ad seipos
amore pprio tracti ꝯtinuo reflectūt. r q̄cū
q̄ pgunt gressibz affectionū extra semetip
sos nō longe exeūt. qr circa palū pprij cō
modi colligati sunt cathena q̄dā amoris r
cupiditatis.quēadmodū vrsos ligare so
lēt histriones.aut sicut equi circa molā as
sidua agitatiōe ꝯuoluunt. At ecōtra pij et
iusti recto itinere tendunt in deū r magr̄ ac
magis ipm intrāt.amorisq̄ pedibz ad ipz
sine q̄uis retorsiōe ad semetipos facta gra
diūt. Aliqui viā ad pcepta referūt semitas
ad cōsilia. Per viā generalit omnes ince
dere r eā parare necesse ē.semite aūt perfe
ctos recipiūt.aut quodā cōpendio ad pfe
ctionē introducūt. Uel si viam dñi et semi
tas eius ad idē spectare dixerim⁹ adiuua
bit nos p hac expositōne Brego. q̄ pcepta
dñi r multa esse dicit r vnū. multa in diuer
sitate opis. vnū in radice charitatis /q̄niā
finis legis dilectio. Si parauerim⁹ igitur
viā dñi que ē charitas /tūc rectas faciem⁹
semitas eius /adimplēdo iuste digneq̄ pce
pta. Uel parare dicit viam dñi q̄s faciē
do quod ī se est p attritionē. sed postq̄ infu
sa est gratia iam rectas facere pōt in ei⁹ vir
tute semitas dei. Fac iterim qō potes pa
rādo viam dñi. vt tandē possis eo miserāte
rectas facere semitas eius. Uel vt pdictū
est pare viam dñi ad pdicatores respicit. r
rectas facere semitas ei⁹ cōmūiter ad oēs.
sed oportet pdicatorē prius in seipo rectas
facere semitas dñi. q̄ inefficaciter progre
di audeat ad parādū viaz eius circa alie
nos. Alioquin cōparabit cācro q̄ cū reptā
do retroq̄ cedendo hac atq̄ illac oberret.
(dicit in fabulis) aliū cancrū monuisse vt
recte incederet. Cui q̄d aliud respondēduz
erat q̄ vt prior rectū iter oñderet? Si du
ctor gregis aries nō rectas faceret semitas
suas.gregi cetero qualiter viā parabit? Du
cet potius in pcipitiū et ruinā. quēadmo
dū si cecus cecū duxerit ambo in foueā ca
dunt fm dictū veritatis. Et hec est pchdo
ror causa nō mediocris q̄re tot paruuli de
serunt iter verū. et ambulāt p vias tenebro
sas difficiles et aspas. Ductor nēpe rarus
est q̄ rectas faciat ante eos semitas. sed sic
popul⁹ ita et sacerdos .et vtinā nō deteri
or turpior et pditior sacerdos q̄s populus
Hinc Johānes q̄ vox erat clamātis ī de
serto ad parandū viā dñi prius in seipo re
ctas fecit semitas. Castigauit corpus suū
r in seruitutē redegit. ne cū alijs pdicaret r
ipe reprobꝰ efficeret. ne qō docebat ꝓbo dis
siparet exēplo. ne pleno vētre ō ieiunijs dis
putaret. et certe difficile est imo impossibi
le vt q̄ viam ꝓtutis bene opando nūq̄s in
gressus est nunq̄s exptus est scientiā/decli
nandi picula vie circūspiciendiq̄ insidias

efficaciter doceat illos qō nescit/nec didicit quidem. pferet fortasse verba plima /et de virtutib⁹ quasi cecus de colorib⁹ /vl pica garriens disputabit. sed lōge aliter docētur lecta vel audita. aliter ea que opib⁹ ꝛ experientia cognouim⁹. ¶ Propterea venit iohānes viam penitētie doctur⁹ homīes. Hec est ꝑma venīdi ad deū post lapsum via. illā ꝑmitus strēnue fortiterꝫ pagrari. ꝛ priusꝙ doceret iniq̄s viā dñi. puidit ne iniquos haberet in ꝑprio corpis regno seruos. et q̄ libertatē a peccato docebat ipse liber ꝛ rex haberet. Qualiter oro per doctrinam alijs recte presidebit q̄ seruituti et sordidissime seruituti subiacet et mācipium corpis effectus est prius. ¶ Insup Johannes ꝑus hausit ore cordis apto fluenta gre celestis ꝙ satageret in alios loq̄ndo diffūdere. ꝛ q̄ alios ad amorē eterne felicitat⁹ succēdere venerat prius in se p sancte meditationis studiū et vehementiā desiderij celestis feliciter exarsit. ¶ Quocirca resumo cōclusionē al⁹ positā q⁹ vita Johis fuit angelica et inter viatores post christū et matrē eius pfectissima. Deducet ista conclusio tū ex sublimitate pphetādi. tū ex austeritate viuēdi. tū tercio ex multiplicitate merēdi. Itaꝫ pphetia iohis mirabilior fuit ꝙ alie certior et clarior. Mirabilitatē vide dum puer infans adhuc in vtero sextū mēsem agēs sic illustrat⁹ in ratōnabili ꝑtute vt p̄sentiā nouit ꝓcepti saluatoris et agnosceret et gestib⁹ exultatōis qz ꝑbo nō poterat nūciaret/nec ipe tm̄ mō pphetauit. sz et pphetādi spiritū vtriq̄ parenti ꝓtulit. Inde est canticū illud eccl'ie Uentr⁹ obstruso positus cubili senseras regē thalamo manentē. Utrū ꝑm vaticiniū Hieremie hinc sterilē gestante in vtero pphetātem iā puerū Jesus puer erat oīm q̄ vnq̄ extiterꝫ corpalib⁹ lineamētis minor Alioq̄n vl tumult statim vterus virginalis post nūciatōez angeli. vel nō viuificatus et formatus repente xp̄s cū maria rūdit. Fiat mihi ꝑm ꝑbum tuū. et vtrūq̄ falsum est. Nam q̄uis maria cū festinatōe ascēdisset ī mōtana p⁹ angelicam visionē/dicta est nihilominus mr dñi. Et vnde mihi(iq̄t elizabeth) vt veniat mater dñi mei ad me. Et si mater iam tūc erat fili⁹. Porro Johes hūc ꝛ talē puerū non corpali visione sed illustratōe pphetali cognouit. salutauit. adorauit. Et hec ē singularis et suꝑ modū mirabil⁹ pphetia cui par in alio hoīm nulla repta est. ppterea q̄ ad hoc maior Johāne nēo surrexit. q̄ in deserto etiā veri sterilis vox clamātis inuentus est. ¶ Ad tendamus insup claritatē certitudinēq̄ pphetie sue dū iā ex vtero natus pdūt et venientē ad se dñm digito demōstrauit. Letaꝫ tantū (cantat eccl'ia) cecinere vatū corde p̄sago. vt in illo quoq̄ deserto vox clamātis existeret. ¶ Deniq̄ iohānes moriēs patrib⁹ illa sedētib⁹ in tenebris nūciauit. quod q̄li lingua q̄live ꝑmone factū est/nō parua ē questio. Qualiter etiam vixit ipa iohānis anīa cū ceteris in limbo iustorū/et an aliorū scientiā/fidem spem ꝛ charitatē ceteraſq̄ virtutes sua denūciatōne adauxerit. aut vtrū sua p̄sentia clarificaeosdē illustrauerit. grata est /sed parū a doctis tradita est materia. Et de locutōne sidem cōmunis est difficultas. de angelis. de aiab⁹ sepatis/saluatis seu dānatis. q̄lis est hec. Idcirco ꝓnunc sufficit apire quod mihi ꝓbabilius faciliusq̄ videt cū paucis ꝛ quibusdā antiquorū. Imaginor igitur quālibz substātiā sepatā liberā esse tā q̄ admotionē obiectalē sui et eorū que ī ea sunt. q̄ etiā quo ad receptionē influxus seu motionis cuiuslibet extrīsece obiectalis ita vt ratōe ꝑmi q̄libet possz dici tabula quedaz lris plena. seu liber inscriptus. que tabula ꝛ qui liber ꝓ libitu nūc aperiunt. nūc claudunt. nunc parū nunc multū. et dū aperit a libero arbitrio liber substātie hui⁹ sepate ipa dicit loqui. dum claudit est in ea silentiū. Uoco autē claudere hic et apire nō ꝓprie vt in materialib⁹ fit. sed sil'itudiarie dū motio obiectalis intentionū existentiū in substantijs sepatis suspēdit a volūtate. vl dum rursus ab eadē extra agere seu radiare ꝑmittit. Et taliter q̄dem imaginat locutio substātiaꝝ sepataꝝ que nihil aliud ē q̄ manifestatio libera et intelligibilis sui vel eorum que in eis sunt. que locutio tāto est vehemētior ꝛ clamorosior q̄nto intelligibilior atq̄ aptior. Juxta quod Johānes merito vox clamātis vocatus ē. Simile per omnia quo ad auditōem intelligere possumus/ponēdo libertatē in recipiēdo per aures mentꝭ motiones hmōi obiectales. quē admodū si esset speculū vsq̄quaq̄/speculū respectu cuiuscūq̄ radiatōis luminose sup ipm incidentis. Hoc modo iohis anīa loq̄ potuit ī limbo. et sic audiri ipe vox clamātis in deserto. ¶ Et quoniā sancti pres

incole limbi deserti. et bene deserti et a felicitate alieni. cupide multūq; de sua liberatione certū aliquid audire sitiebāt. Interrogant nō ambigo iohānem nouiter e terris ad eos descendētē/si quid boni nūcij. si q̄d sperāde liberatiōis afferret. at qui nō amaro silentio subticuit iohānes nō locutōibꝫ eorundē aures clausit/vtpote q̄ p̄co iudicis venientis/et solis lucifer orientis/et nuncius saluatoris iā apparētis in deserto parate viā dñi/rectas facite semitas eius. q̄a veniens veniet ⁊ nō tardabit. Jā in terris visus ⁊ cū hominibꝫ conuersatus est. iā a me cognitus ē/p̄dicatus/baptizatus/⁊ indice demōstratus. Ecce hāc vocē noua lux orīri visa ē in deserto illo inferiori sedentibus in tenebris ⁊ in vmbra mortis/gaudiū q̄z leticia ⁊ tripudiū. Jā minus tedet eos exilij sui/q̄to minorē cognoscūt spei sue dilationem. nā magis ⁊ magis p̄ sanctas affectōes/parāt i seipis viā dño/⁊ p ignita desideria charitatis rectas faciūt semitas ei⁹.

¶ Plura sciscitanť a Johe de celeritate et mysterio redemptōis sue/de p̄ditionibꝫ redemptoris/de forma modoq; redimendi. nec satianť interrogatōibꝫ/sz qō plurimuz delectat audire/vt sepius iteret expostulāt. Quid agit Johannes vox clamātis in deserto. Respondet ad singula/confirmat fidē/spem corroborat/charitatis feruorem excusitat. ¶ Neq; tamē ista dixerim q̄ sctōs patres post obitū ignorē fuisse positos extra merendi statū sz quin in scientia ⁊ quibusdam alijs p̄fectōnibꝫ nouiter acquisibilibꝫ p̄ficere potuerint/et etiā p̄fecerint non video. Ponunt q̄ppe doctores absq; vlla absurditate gl'iam beatorū accidentalē plerū q; maiorem fieri tā in cognitōe q̄ dilectōe ac delectatōne. q̄to minus absonū videri debet si nondū saluati/nec terminuz felicitatis adepti in cognitiōibꝫ q̄busdam amoribꝫ ⁊ dilectionibꝫ p̄ficere potuerūt. Sz ⁊ de pueris absq; baptismo decedētibꝫ apō nōnullos excellentes nō improbabile p̄oris vidēť eos in p̄hia ⁊ alijs quibusdā artibꝫ ⁊ cognitionibꝫ posse instructiores fieri tempoꝝ successiōe diuturna/⁊ experientia rū multitudine coadiuti. Sic etiā Enoch ⁊ Helyas nō ita ocīose viuūt vt in tāta etatis lōgeuitate nihil nouū cogitēt vel addiscant. ¶ Sed reuertamur vnde digressi sumus vbi diximus Johez in p̄phetia ceteros excessisse/qō ex p̄dictis reor esse p̄spicuum/si tamē aliquas p̄us obiectōes que aduersus ea fieri p̄nt absoluerimus. Et q̄ pacto (dic̄ aliq̄s) Johes p̄phetasse dicit illud ⁊ de eo qō ante suos oculos positū tenebat. Videbat Jesum/tangebat ⁊ audiebat ⁊ tu mihi dicis q̄ illū esse Johes p̄phetabat. Non em̄ est p̄phetia nisi occultoꝝ ⁊ a sensibꝫ humanis alienoꝝ. Sz acute cogitemus q̄d Johes sensu viderit/⁊ q̄d nō viderit/⁊ exinde q̄d ⁊ quemadmodū p̄pheta uerit cognoscemus. Erant in homie Jesu plurima corporeis sensibꝫ ⁊ experimento cognoscibilia. vt q̄ homo erat ambulās/docens/cū publicanis ⁊ peccatoribꝫ manducans. ⁊ ad hec cognoscēda nō erat opus p̄phetico spū. Cetera latebāt plurima ⁊ maxima. vt q̄ talis esset deus/mediator p̄stitutus p redemptōe ⁊ reconciliatōe p̄ctoꝝ. q̄ agnus esset p sacrificio p̄summato īmolādus ⁊ similia/ad q̄ cognoscēda ⁊ publicāda hominibꝫ Johes non nisi spū supplenus attingere valuisset. Tale est illud. Qui post me venit añ me factus est ⁊c. ⁊ ecce agn⁹ dei. ⁊ cetera hmōi. ¶ Occurrūt alij dicētes nō debere Johem arguere mendacij. Cetero q̄n si mēdax. quō p̄fectus? Jp̄e em̄ interrogatus. Tu q̄s es? ⁊ an p̄pheta es tu? Rñdit/nō sum. Qō si ex humilitatis affectu q̄s eū sic rñdisse p̄tenderit/videat quō humilitatem verā cum vicio mendacij cōnectet. Que em̄ participatio lucis ad tenebras/q̄ cōuentio christi ad Belial ait apostolus. Fateor plane iohānē nō q̄sisse humilitatē p mēdacij culpā. Absit vt catholicoꝝ quispiā sic delirus inueniat qui hoc dicat. Verax igit fuit iohānes modo q̄ negauit se p̄phetā. negauit dico nō simpliciter sed ad intentōem querētiū. Scptum erat in lege dei Deuter. xviij. Prophetā suscitabo eis de medio fratrū suoꝝ sil'ez tui. ⁊ ponā ẏba mea in ore ei⁹. loquet̄q; ad eos oīa que p̄cepero illi. Qui aūt verba ei⁹ que loquet̄ in noīe meo audire noluerit. ego vltor exīstam. Interrogauerūt g̃ iudei iohānem an p̄pheta essz/nō q̄cunq; sz qualē lex ipa pollicebat affuturū. Et p̄fessus ē ⁊ nō negauit. qz nō erat ille p̄pheta p̄missus in lege. ¶ Christ⁹ itaq; nō iohes fuit p̄pheta ille quē ibidē moyses venturū p̄pheauit. Cui⁹ p̄cursor ⁊ angelus Johes extitit. vt quēadmodū Esa. olim añ p̄nūciauerat dicens. vox clamātis Ubi liceat attēdere q̄nte dignitatis Johes fuerit atq; autoritat̄

vt etiã a ꝓpheta tali de eodẽ fieret ꝓphetia ꝛ sue ꝓdicatõis clamor tãto añ ꝑderet. ąn etiã Johes illõ eẽ ꝓphetatũ de seipo ñ humana ſz ꝓphetica istructõe cogñit. Intrauit enĩ puer dektũ vbi de libris Esaie aut alijs ab hoie neq̃q̃ istructus ẽ. ¶ Dic ozik difficultas nõ mediocris de mõ cognoscẽdi veras ꝓphetias. et de mõ distiguẽdi eas ab illusionib ꝛ diuinatõnib demonũ q̃ aliq̃n trãsfigurãt se ĩ angelos luc' ℔m ap'm. ꝛ õ caute' se habẽdi/hõ in talib ne seducatur. ſz ad ꝓsens dicta sufficiãt ¶ Seq̃k. Fuit ioh̃es in dekto. vbi de hoc et õ Johis ꝓfectõe q̃ ad austeritatẽ vite et meritorũ multitudinẽ videbim⁹ dño ꝓcedente ꝓphetiã Johis. i. dũ q̃rik. Tu ąs es: Ego iąt vox cla. ꝛc. dirigite viã dñi. Et egrediebank ad eũ hierosolymite vniuersi ꝛ omis regio iudee. ꝛ baptizabank ab illo ĩ iordanis flumine ꝓfitentes pcta sua. Et erat Johãnes vestitus pilis camelor. ꝛ zona pellicea circa lũbos eius. et locustas ꝛ mel siluestre edebat. Jam ꝓ aliąt dies Johem in dekto tenuimus. dũ enĩ scrutari pia curiositate conatus sum. ąd ageret Johes ꝛ solus ꝛ in deserto. Dũ ꝓterea sup ℞ ammiratõem aliquorũ carnaliũ/turba tumultuq̃ gaudentiũ ꝓtentare satagerẽ. inductus sũ referre q̃ pacto verũ esset de eodẽ Johe et sibi siliby heremicolis in ꝓtẽplatiõe suspẽsis. nunq̃ minus sol⁹ q̃ cũ sol⁹. ℞ apud Ciceronẽ dixisse celebrak scipio supior africanus Hac occasione in materiã ꝓtẽplatõis incidi latissimã vtiq̃ et nõdũ funditus exhauriendam vt in ipa explicãda sp sit vltra q̃cq̃ ĩuenire/ꝛ veniendũ cũ hierosolymitis ꝛ omi regiõe iudee. Tandẽ hinc ad Johez in iordane ꝓdicantẽ et baptizantẽ. ſz tandem egrediendũ est ab ℞ dekto /ꝓtẽplatõis materie silentiũ indicendũ/q̃tinus subsequẽs euãgelij nr̃i textus loquak. Spero enĩ deo ꝓpicio me sup hac materia ꝓtemplatõnis certe pulcerrima ꝛ sublimissima q̃dã posterius locuturũ atq̃ nõ tã ex nostra q̃ alior sentẽtia/neq̃ tã mgr̃ali locutiõe q̃ collocutione familiari. nõ demũ polito curiosoq̃ ℔mone/sed q̃tidiano loq̃ndi more ꝛ extra lectõnes ordinarias ink audire volẽtes ꝓposui disserere. Placuit itaq̃ pat̃ne puidẽtie supne maiestatis me ꝓ aliąt iam tpa in deserto tribulatõis ꝛ cuiusdã solitudis collocare. vbi q̃le manna ꝓtẽplatõis in deserto solitudinis veri israelite ꝓmedũt/ꝛ si nõ pleno ore comedere/degustare tñ datũ est. vt saltẽ eius odorẽ ex alior eructatiõe quimanna cibi se repleuerãt/potui aspirando sentire. verũ ąd textus nr̃ dicat audiam⁹. ¶ Egrediebãt inąt ad eũ. nõ dubiũ ąn ad Johem baptistã hierosolymite vniuersi ꝛ omis regio iudee. Ad ℞ ꝟbum stupet logica ꝛ logice tractatores vl' scandalizãt vl' inculpant locutõis hui⁹ formã Neq̃ enĩ estimandũ est puulos ibecilles. aut infantes ĩ cunis. imo nec hierosolymitas oẽs adultos ad iohem egressos fuisse. q̃nto minus omnẽ iudee regionẽ. Jgit logice virtus et sermõis ꝓpetas videnk falsitatis arguere euangelistã marcũ q ℞ vniuersali sermone vsus est. Obiectio ista nõ huic loco dũtaxat sed innumeris sacre scꝑture locutiõib aduersa ẽ. ¶ Pro q̃ dissoluẽda notandũ sũmope arbitror etiaz iuxta ph̃i sententiã/ q̃ duplex est logica. q̃dam subfuiens sciẽtijs naturalib ac pure specl'atiuis. q̃ vsitato nomine et q̃si antonomatice logica noiak. ꝛ q̃ ad omniũ methodor ꝓncipia viã habere describik ab hyspano. que sermocinalis a q̃busdã noiak. Porro altera ẽ logica quaz appropato vocabulo rhetoricã dicimus q̃ ꝓncipalik ancillak seruit ꝛ amminiculũ prestat scientijs moralib politicis ꝛ ciuilib/ ad intellectũ practicũ spectãtẽ. Habet autẽ vtraq̃ logica hmõi suas regulas in loq̃ndo. modos insup ꝑpos q̃b docemur/ erudimur et discimus verũ a falso discerne re. ¶ Prima respicit logica potissime ℔monis ꝑpetatẽ alienã a metaphoris ꝛ q̃busli bet trãssumptõib explicãdo adeq̃tionem rei ad intellectũ/et iuxta regulã suppositionũ. ampliationũ ꝛ appellationũ vim locutõis aut sermõis strictissima ꝓcisione dijudicando. Hec logica exulat a se et abdicat omnẽ fere figuratã locutionẽ/oẽmq̃ locutionis ornatũ/et q̃ntũ põt ꝓtimius ꝛ breuius ꝓceptib interiorib correspõdet q̃tinus ꝟitas p eas in speculatiuis sciẽtijs ꝓcisior atq̃ lucidior habeak. ¶ Alt℞ rhetorica quã logicã alterã dicim⁹ potissime figuris ꝛ tropis atq̃ scematib vtik coloribq̃ q̃q̃ floribq̃ nõ tã necessarijs q̃ decoris locutionẽ suã exornat. Letex vulgari vsitateq̃ locutioni pl'imũ ꝓdescẽdit. q̃rens ex sua q̃dã tũ familiaritate/tũ speciositate vt auditor affectus ĩpellat q̃ vult /ꝛ vel in irã vel indignatõem odiũ vel amorẽ ꝓcitet audiẽtes. Dicta est idcirco logica hec necessaria

ad sciētias morales. q; ad affectus ꝓcitandos generādosq; si boni sunt. aut ad sedādos aut cōpescendos seu tollendos si mali repiant̄/logica p̄cedēs nō sufficit. Illa enī inquirit tm̄modo veritatē in reb⁹. put veritas est adequatio rei intellecte ad intellectū speculatiuū. ista autē put est adequatio quedā ad affectuz seu practicū intellectum. ¶Dicamus ergo dū querit̄ de veritate ꝓpositōis alicuius ꝑm vim vocis aut ꝓpetatē sermonis/alit̄ iudicandū est ⁊ req̄rendū est in speculatiuis sciētijs ad q̄s deseruit logica ꝓ⁹. aliter in moralib⁹ atq; politicis/vbi rhetoricā vigere docuimus. Et quisq̄s istas logicas duas vellet ꝓfundere/ita vt rhetoricā in speculatiuis/⁊ logicā p⁹iorē in practicis sciētijs exigeret. ille i absurdissimos ineptissimosq; errores⁹ corruerz totus. ¶Hinc ē q; a Tullio in rhetoricave teri⁊ alijs politizātib⁹ irridenť ⁊ inculpantur illi q̄ ꝑm logicā ꝓrē enitunť leges atq; cōmunes hoiuz locutiōes interꝓtari. Vocanť siquidē tales verbosi. sophiste. garruli. de solo nōie ꝓtroversiā nectentes. inciuiles deniq; ⁊ cernicosi fantastici ⁊ ad nullum ciuile seu politicū negociū regimē atq; ꝓsiliū idonei vsq; adeo vt vix ipi q̄ tales sunt/loqui quicq; audeāt/vix aliq̄d audire p̄nt. qđ nō statim calūniandū aut negandum/aut distinguendū esse ꝓtendant. Sz fallit eos plane ignorātia p̄missę distinctōis inter logicā atq; rhetoricā. ⁊ quia logicā p⁹imam introducere satagūt vbi ea nō opus est. ¶Illi ex aduerso nō paz aberrauerūt q̄dum speculatiua veritas sola ꝓquerit. rhetoricos loquēdi modos p̄ncipaliter secuti sunt. Innumeris itaq; ⁊ infinitis vinc'is dum se nituntť absoluere semet ꝓstrinxerūt.

¶Neq; tamē nego q̄n vicissim logica vna alterius opem q̄q; requirat. Et quin pari quodā sensu ad veritatis vnius inquisitionem plerūq; ꝓcurrāt. Sed quādo vbi ⁊ qualiter hoc fit. nō cuiuscūq;/sed sapientis ⁊ artificis est istud discernere. ⁊ eius in sup qui vtrāq; pfecte cognouerit. ⁊ qui sciuerit ꝑm materie exigentiā/cognatos inferre sermones. Hinc fit vt aliqui carētes logica ꝓ⁹i. reperiunť ī tractatib⁹ aut doctrinis parum resoluti. sz rudes ⁊ indigesti/sicut econtra dictū est q; soli logice inniten⁹tes sophiste sunt. leues ⁊ garruli/⁊ in ciuili cunctatōe parum aut vix tolerabiles inuēti. īmo ad p̄dicationes aut deliberationes positas raro videnť elevati/quia nec in illoz exercitatōe seipos tradiderūt. ¶Juxta hoc nō operosum est obiectionē p̄tactā dissoluere/dicēdo q; nullo modo in histozicis narrationib⁹ sicut nec in ꝓphetijs ⁊ documētis moralib⁹ exigiť vel attendiť veritas dictoz̄ ꝓformiter ad strictas regulas ꝓris logice. ¶Sed sufficit q; modus loq̄ndi ꝓmunis cui maxime se ꝓformat rhetorica seruiť/vbi figurate locutōes tropice ⁊ trāssumpte p parabolas ⁊ sil'itudines admittunť ⁊ ampli⁹ q̄s reliq̄. Et hoc est qđ q̄dam nō irratiōabiliter dicūt q; theologia suam habz logicā et modū loq̄ndi ꝓp̄riuz. ⁊ q; in ea nihil esse falsū de ꝑtute ꝑmōis debet admitti. īmo dictū hmōi tanq̄z irreligiosum impiū ⁊ blasphemū a catholicis auribus reꝓci cōgruit. Si q̄s ꝑo dixerit oppositum et recte sensit ille/ dumtaxat ad vim loquendi p⁹ioris logice oculos conuertebat. q̄uis nō vsq; quaq; rōnabiliter. ¶Hinc est qđ egregi⁹ doctoz. Aug⁹. tum ī locis plurimis. tū speciali⁹ in libro de doctrina x̄piana regulas ꝓ exposītōe sacre scripture dedit/⁊ ab alijs datas collaudauit. Inter q̄s vna est p synodochen/vbi ps ꝓ toto sumiť. Alia p hyꝑbolen/vbi veritas ad exaggerandū excediť. Alia vbi locutuz ꝓ loco accipiť. ꝑm quas regl'as textus noster a falsitate defendiť Nā dicēdo. egredie bank ad eū hierosolymite vniuersi/similis est locutio sicut cū dicimus. Oīs ppl's vel totus mūdus vadit ad tale spectaculū. Dicit eī hoc nō p p̄cisionē/sz ad rei magnificationē adaugēdā. Sil'isq; est locutio cū subdit. Et oīs regio iudee. nisi q; vltra ℞ locus ꝓ locato. regio. s. ꝓ habitantib⁹ regionem ponit. ⁊ ī talib⁹ iuxta q̄rundā explicationē attendiť sensus. nō quē ꝗba faciūt sed ꝓ quo fiūt. ¶Juxta p̄dicta sumiť consideratio moralis q; p̄dicatoz̄es in ꝑmōib⁹ publicis ꝺtestādo vicia et collaudādo virtutes auctoritatē habēt vtēdi locutionib⁹ trāssumptiōis ꝑm regulas q̄b⁹ exponitur ⁊ iuxta licentiā rhetorice artis. ita vt q̄ñq; dicať aliq̄d vniuersaliter vicioſuz qđ ꝓ paucis aut non omnib⁹ p̄ōt verificari. vel aliud tale ꝓnunciať quod de virtute et regula logice p⁹ioris esset falsissimū ⁊ scandalosum et iniuriosum. ¶Nō habeo hic exempla multa curiose scrutari vl' adducere leganť omnes ꝓphete q̄ fuerunt. q̄daz sermocinatores inuchentes in vicia ⁊ vicio/

sos arguẽtes. attendaꝝ ꝓdicatio christi. iohannis baptiste. pauli. stephani ꝓthomartyris / ⁊ alioꝝ reuoluanꝝ ꝯmões ⁊ epl'e doctoꝝ. reperieꝝ ꝙsi vbilibet licẽtia talis loquendi vniuersaliꝝ vt diximus. Esaias dicit. c. i. Oĩe caput lãguidũ et oĩe cor merens a plãta pedis vsq; ad verticẽ capitis nõ est in eo sanitas. Et paulo post. Oĩes diligũt mũera. sequũꝝ retributões. Hiere. ij. scriptũ est. Quid vultꝭ mecũ iudicio cõtendere. oĩes dereliquistis me dicit dñs. Ezech. iij. Dis ãppe domus israel attrita fronte est et duro corde. Christꝰ ⁊ iohãnes phariseos inculpabant generaliꝝ. Christꝰ vocans eos hypocritas. sepulchra dealbata. supbos et auaros. Joh'es / pgenie vipe rarũ. Et Actuũ. vij. dicit stephanus. Dura ceruice et incircũcisi cordib⁹ ⁊ auribus vos semp spũisctõ restitistis. sicut ⁊ pres vestri ita et vos. Apl's deniq; vocat galathas insensatos. ⁊ in cretẽsib⁹ approbat dictũ poete. Cretenses sp mẽdaces. male bestie. pigri ventres. Primo etiã vocat apl's poetã hunc pphetã. Et apud gentiles pocre p pphetis ⁊ vatib⁹ atq; theologꝭ habebanꝝ. et poeses eoꝝ sicut metaphoricas locutões veritatẽ ꝓtinentes / occ'tas tñ attẽtabant Tales sunt in scripturis generales in docẽdo locutões innumere. ¶ Ex his sequiꝝ alia ꝙsideratio ꝙ inciuiliꝝ agerẽt imo insipiẽter ⁊ contra artẽ ꝓpam clerici ꝙ locutões hmõi morales in quib⁹ forte tãgerenꝝ vellẽt generaliꝝ inculpare. aut vtẽtes eis molestare. nisi forsan vbi manifesta ⁊ pticularis iniuria (que magis esset detractoria et ꝓtumeliosa q̃ ad edificatiõez valẽs) deꝓhenderẽt / qõ si fieret cor ãb⁹ ñ oportet. Qõ vbi ⁊ qñ ꝓtingit nõ est possibiliter p artẽ docere. sed tunc agendũ est vt sapiẽs iudicabit ⁊ put edocebit vnctio. Constat enĩ ꝙ plerũq; fit sermo generalis ad prĩcipes ꝙ sciunt se et statũ suũ grauiter increpari ⁊ tangi ĩ modis loq̃ndi generalib⁹. tolerãt tñ. Qua igiꝝ frõte et temeritate nollẽt clerici de isto vel illo statu sup eorũ vicijs generaliter morderi vel culpari. Jsta prior sus esset pharisaica cõditio ꝙ reꝓhendere nõ reꝓhendi q̃rebant. ¶ Terciã addo cõsiderationẽ contra illos ꝙ in locutõnib⁹ moralib⁹ ponũt captiosos loquẽdi modos ĩ logica priori seruatos licet veros. In ãb⁹ tñ est falsitas apta aut scãdalosa iuxta locutiones vsitatas ⁊ ꝯm rhetoricã in materia tali seruandã. Exẽpli gr̃a. ponaꝝ vna indefinita q̃ apõ morales eq̃alet vniuersali q̃ tñ indefinita õ vi logice vera erat. apõ rhetoricũ ⁊ politicũ falsissima. Propter ea nõ iprudentꝭ ꝓdẽnate aliq̃ ꝓpositiones tanq̃ articl'i erronei aut reuocãdi. in q̃b⁹ tñ erat ꝓpitas de vi vocis et logice ꝓpris / vt ista. Eccl'ia manens eccl'ia põt errare. deꝰ ⁊ creatura nihil sunt. ⁊ sil'es multe. et alie etiam q̃ in pḥia fuissent recepte vt vere vel saltez ꝓbabiles. sicut sunt articl'i q̃ de fide loquũtur ꝓtra meritoria. Et maxime ꝓsideratio hec locũ habet vbi audiẽtes nõ sũt triti vl' vsitati tales locutões audire vl' admittere. sed vulgares sunt aut puri morales legiste vel canoniste. Et sane imprudẽter agũt / ne dicam impudẽter ꝙ coraã talib⁹ in actibus publicis talẽ logicã puram adducunt aut pḥiaz seu metaphisicã. pꝛtim vbi materia talis q̃ nihilomin⁹ mores respicit ⁊ apud eos scandalũ. Obseruãdũ est enĩ illõ Bre. Juxta mores auditoꝝ formeꝝ ꝯmo doctorũ. Huius oppositũ creberrime fieri dicit ĩ anglia. ⁊ pchdoloꝝ nisi puideaꝝ ĩualescet in francia. q̃ ꝙo apta esset ⁊ lata fenestra ad errores ⁊ scãdala seminãdos tal' ꝓmissio liquet ex ꝓmissis ⁊ expientie vox cõclamat. Deniq; cur ob aliud appellãꝝ theologi nostri tẽpis sophiste ⁊ ꝙbosi ĩmo ⁊ fantastici. nisi qꝛ relictis vtilib⁹ intelligibilib⁹ p auditoꝝ q̃litate trãsferũt se ad nudã logicaz vel metaphisicã aut etiã mathematicã vbi ⁊ qñ nõ oportet. nũc de intẽsione formarũ. nũc de diuisiõe cõtinui. nũc detegentes sophismata theologicꝭ terminis obũbrata. nunc ꝓpritates q̃sdã in diuinis. mẽsuras / duratões / instantia / signa nature et sil'ia in mediũ adducẽtes. q̃ ⁊ si ꝙa atq; solida eẽnt sicut nõ sunt / ad subuersionẽ tñ magꝭ audientiũ vel irrisionẽ q̃ rectã fidei edificatiõz sepe pficiũt. ¶ Sed detinuit ecce nos aliq̃ diu mod⁹ loq̃ndi euãgelic⁹ spero tñ nõ ꝓ sus inutiliꝝ ad rem accedẽtes videam⁹ q̃n te autoritatis atq; dignitatꝭ imo virtuose attractõis Johãnes bap. fuerit. qñ ad eũ egrediebanꝝ hierosolymite vniuersi / ⁊ oĩs regio iudee. tã valida erat ⁊ tã efficax sua solitudo / sua viuẽdi austeritas / sua demum sinceritas ⁊ libertas pdicãdi. Da mihi aliquẽ de occupatis et accursis solitarios irridentib⁹. q̃ p oẽs totius etatꝭ sue discursus ⁊ sudoꝛes anxios tantũ dẽ pficiat q̃ntũ solitarius iste manens in deserto fructificauit

Lectiones

Mirari ⁊ colere solēt hoīes p̄sertiz simplex vulgus eos viros q̄s in vita sublimes ⁊ sibimet austeros aspiciūt. ob h̄ maxīe q̄ nulla cupiditatis aut ambitōis nota respergūtur. nulla pinde ꝫ eos fallendi suspitio/aut mentiēdi subozīt q̄n despiciūt q̄cq̄d terrenum est/q̄cq̄d vtile vel iocundū. Ex opposito p̄dicatozes nr̄i tp̄is/q̄ talibus inhiare vehemēter/populariť/⁊ ardēter cognoscūtur. fit sermo eoz in opprobriū/fit de mendacio aut p̄ua intentōe suspectū. Dicūt cōfestim eis auditozes vocevl' aīo. medice cura teip̄m. Uidimus nr̄a etate ⁊ nup quem admodū vnus p̄pter hmōi vite austeritatem pene incredibilē in suis sermonib⁹ mlt̄itudinem aggregabat cui vite sue ⁊ zelo si scientiā ⁊ discretōez humilē sociasset. quaz vtinā sociasset. fecisset vtiq; fructū multuz si verū est illud Bern̄. Zelus sine discretōe p̄cipitat. Discretio aūt esse nō p̄t absq; humilitate/nec hūilitas in p̄placētia sui ⁊ innitēdo p̄p̄ie p̄rudētie p̄seruatur. ¶Deniq; difficile ē ⁊ plus diuinū q̄; humanū ⁊ non absq; diuturno virtutū exercitio acq̄sibile. vt in duob⁹ his seruet humilitas in solitudine. s. ⁊ p̄dicatōne. Cur ita? Q̄m̄ solitudo facit hoīez leuiť ceteros occupatos dīudicare ⁊ eis se p̄ponēdū estimare. Predicatio aūt vbi est applausus p̄cursusq; pplī oz verba dicētis in celū ferentiū/p̄temptat ḡuissime atq; piculosissime p̄dicatozis animum vt gaudeat/vt sibi cōplaceat/vt postrēo in linguis hominuz famā suā foris ponat. se estimet magnū aliquē esse q̄lez se audit a ceteris/ac pinde p̄tenit ab alīs edoceri moneri vel eoz duci p̄silio. Ruit p̄pterea in temeritatē quālibet. īp̄rouidus loquiť nō iā ex rōne/ꝫ furoze. nō ex humilitate/ꝫ elatione. nō q̄d dictat rō/ꝫ q̄d succensa indignatio. nō q̄d verū sed q̄d audiētib⁹ placitum. nō op̄portune sed sp̄ im̄portune. nō q̄si monens sed quasi potēter imperās. Qui rursus libertatē atq; fortitudinē zeli sanctoz ūimitatricem esse/si lingua maledica carpat oīes clam ⁊ palā in supioz dignitate constitutos. nec attēdit si populū inde subuerteret ⁊ ad rebellandū animabit. ꝫ si p̄placebit eisdem tota sollicitudie considerat. Ceterū cū inualuerit hmōi p̄dicatōis fauoz ⁊ feruoz effrenis/vix adhibere remediū permittet plebs indocta q̄n signis extrīsece sāctitatis que interius corrupta est attendit. ⁊ quicq̄d aduersum dicit ad iniuriā refert ⁊ odiū. Ab hac mentis elatōe ⁊ indiscretō ne p̄dicandi lōge fuit Johānes iuxta inferius dicenda. quoniā f̄m auditozū q̄litatem f̄mōis linguā variauit ⁊ nō ad seditionē ꝫ edificatiōez ad humilemq; p̄niaz singulos p̄ capacitate cohoztās. ¶Sequitur. Et baptizabant ab eo. Qualis iste baptismus extiterit oliz dicebať/⁊ sup hoc remitto vos ad ea q̄ tractant a magro ⁊ doctoriby. iiij. sniaz. Confitētes peccata sua. Quēadmoduz Johis baptismus nō erat sacramētalis. sic nec ista p̄fessio Erat tamē vtrūq; ⁊ baptism⁹ ⁊ p̄fessio p̄paratoriū quoddā ⁊ introductiuū ad vera sacramenta baptismi ⁊ p̄fessionis posterius instituta. ¶Hec aūt p̄fessio vel fiebat fortassis in generalitate quadā/quemadmoduz eccl'ie mos hz fieri in publico ante ingressuz missē. Uel fiebat de publicis in publico more iudeoz in suis p̄uentib⁹. Uel si secreta erat ⁊ particulariū exp̄ssiua p̄ficiebat ad humiliatōez ⁊ p̄silī susceptōez/⁊ pnie agēde cognitōez. ¶Hic p̄pendiť baptismū Johis nō habuisse virtutē peccatoz sacramētaliť deleturā. Que rō est? q̄z siue baptizādi/siue baptizati neq; p̄fessione altera neq; penitētia aliq̄ p̄ p̄teritis delictis aliq̄tinus eguissent. Idcirco p̄terea nō parificanť in oīmibus baptisma iohis et cōfessio cū baptismate christi ⁊ ab eo instituta p̄fessiōe. Baptism⁹ enī christi p̄fessionē nō exigit postmodū de peccatis ante actis. neq; p̄ ante baptisma p̄ferri potest hmōi sacramētalis p̄fessio. alioq̄n nō esset baptismus sacramētoz ianua. q̄d falsum est. ¶Sed oriť incidens q̄stio. Nunq̄d p̄latus alicui⁹ nouiť baptizati iubere posset vt se sūmitteret ipse p̄fessioni sacramētali obediētie causa? Estimo q; non. q̄m̄ nō est aliq̄s obligatus p̄fiteri sacramentaliť nisi q̄ de peccato mortali sibi cōscius est. Et hec obligatio nō iure humano sed diuino cōsurgit. Si ꝫo aliquis de peccato suo apud deū satisfecerit iuxta p̄ceptū ei⁹ datū et regulas institutas/non potest itez p̄ institutionē pure humanā ad satisfaciēdū rursus tali p̄cepto inuit⁹ astrīgi. Constat autē q; baptizat⁹ satisfecit deo de p̄ctis p̄teritis. sic q; nō habet aliud p̄ceptum diuinū adimplendū p̄ deletōne huiusmodi peccatoz. Prelatus ꝫo nō habz ius obligandi q̄lēcunq; ad p̄fessionē sacramentalē/nisi q̄tinus hoc a iure diuino descēdit. alioquin posset instituere q; q̄libet q̄n-

rũcunq; ĩmunis a peccato ꝓfiteret sacramentaliter totiens quotiẽs sibi ꝓplaceret. ¶Sũma igit & cardo huius rõis est. nullus obligat idez peccatũ bis ꝓfiteri sacramentaliter. Quod q̃s absurdũ sit videt nemo. ¶Opponet forsan aliq̃s de baptizato vere cõtrito post peccatũ ille ĩmunis est a peccato. nihilomin⁹ obligat p eccl'iaz confiteri. Respondeo q̃ nõ p eccl'iam sed ex p̃cepto diuino talis ad ꝓfessiõem semel fiendã de peccatis post baptismũ ꝓmissis & añ nõ/tenet. Propter ea quousq; satisfecerit aut firmit tpe et loco satisfacere ꝓposuerit huiusmodi p̃ceptoruz manebit obligatio a q̃ poterit absolui & nõ aliter semel cõfitendo. Juxta hec aperit via ad sciẽdũ si semel cõfessus posset iterũ ad confessionẽ sacramẽtalẽ suscipiendã artari. Sed q̃ alibi venilat ea p̃termitto que dici poterãt quecũq; p̃scripserã. Totam insup hãc ꝓfessiõis materiã q̃uis vtilẽ satis & a textu nr̃o nõ abhorrentẽ remitto ad. iiij. sñiaz p p̃senti tad scripta doctoruz. ¶Obijcit iterũ de illo quem in mortis articulo absoluit simplex sacerdos sup casib⁹ pape reseruatis. obligabitur enĩ talis absolutus si ꝙualescat iteq; papam adire & absolutõnis beneficiũ recipere. Fateor hic cũ Durãdo & alijs q̃busdã doctoribus inuolutissimã & vix enodabilem tangi materiã. De mõ se habẽdi in ꝓfessione casuũ huiusmodi reseruatoruz. q̃ difficillimũ saluare videtur qualiter iuxta vsuz ecclesie nõ dimidiat ꝓfessio/que p duos adimpletur. dum scz apud penitentiariũ solũ referunt casus reseruati. Hanc ꝓ nunc difficultatẽ nõ incipiã enodare tantũmodo ꝓ q̃nto ad p̃sens spectat dubiũ quod mouimus. Dico q̃ homo in artic'o mortis/aut al's vere sacramentalit absolutus nõ potest absq; cõsensu ꝓprio obligari rursus p hominẽ sacramẽtaliter cadẽ peccata confiteri. Dek oppositũ. Jam ꝓfessio ꝓ sacramẽtalis suũ plene effectũ operata nõ fuisset/quia nõ absoluisset hominẽ a precepto dei quod est de semel confitẽdo peccatũ cõmissum. Nolo tamen negare quin de consensu ꝓprio iterũ possit homo sacramentũ confessionis sup eisdẽ peccatis iterare. et ad hoc sp̃tanee obligari. Non nego etiã quin publica peccata aut etiã reseruata possit iterũ referre alteri post confessionem sacramentalẽ. et ad hoc forsan obligari potest quatinus penitentiã salutarem cũ discretione maiori ꝓcipiat. illud tamen nõ assero. Aliud fundamentũ tangit Durandus ad confirmandũ predicta. Supponit itaq; ꝓ regula q̃ nunq; prelat⁹ ecclesie vel alius iudex potest circa aliud preceptũ iubere nisi circa illud quod ad forum suũ publicum potest deduci si nõ fiat. Aliquin potest p̃latus ferre precepta sup occultissimis cogitatõib⁹ sibi remediandis. vel super illis quoruz transgressionem punire ñ potest neq; sciret/& ita frustra lex huiusmodi ferretur ab illo. quoniaz executio per eũ impleri non valeret. Occultissimuz autem omniũ est confessio sacramentalis. de qua cõstare nõ potest nisi per vnicũ qui cõfitetur. et hoc etiã si velit. ¶Quocirca dicit idem doctor ecclesiã nõ iubere fieri confessionẽ semel in anno nisi per inditõnem. quia scilicz ꝓcipit recipere eucharistiaz. ad quã rite suscipiendã debet seip̃m ꝓbare hõ iuxta preceptũ apostoli ab ecclesia sic interpretatũ q̃ de mortalib⁹ exigitur confessio. Exemplũ in horis dicendis & intentione habẽda simile ponerẽt. ¶Scotus fundamento alteri innitit. ait quippe q̃ nemo tenetur aut obligari potest peccatũ suum occultum et secretũ facere publicum. sic q̃ de foro dei/cui prius soli subiacebat/transeat q̃tum ex natura facti in forũ publicũ. Sz constat inquit q̃ dicens peccata sua duob⁹ sacerdotibus facit illa esse publica q̃tum. est ex natura facti. quoniã in ore duoruz peccatuz illud posuit qui testificari possent. q̃uis nõ sine peccato cõtra eum. Juxta quorum testimoniũ potest sentẽtiare public⁹ iudex. nec impediret sententiã iudicis q̃ sacerdotes duo peccant confessionẽ reuelando. quoniã si dedi in secreto bone fidei aliquod peccatũ meũ duob⁹ extra confessionem/proculdubio peccabũt si me prodãt apud iudicẽ. nihilominus ꝓdemnabit caput meuz. ¶Scdz istud datur via ad dissoluendũ rationẽ quã dñs Ar. insolubilez sibi reputabat ad ꝓbandũ q̃ stante decretali Omnis vtriusq; sexus quilibet cõfessus priuilegiatis iterũ tenebatur ꝓprio sacerdoti cõfiteri. Non inquit propter defectum sacramenti/vt dicebat magister Johãnes ð poliaco sz ꝓpter aliud. Suppõit ꝓmo q̃ ꝓfessio sacramẽtal' põt pluries sup eisdem pctis salubriter iterari Supponit secũdo q̃ due affirmatiue ꝓpositiões non repugnãt ad ĩuicẽ. sic q̃ posterior ĩstitutio

positiua priorē reuocet si simul in affirmatione stare possint. Supponit tercio q̄ decretal' omnis vtriusq; sexus sit pposicio affirmatiua ⁊ sub obligatōe posita. Supponit q̄rto ex p̄dictis q̄ licētia data ō pfitēdo p̄uilegiatis exq̄ affirmatiua ē nō tollit preceptū p̄us factū de pfitēdo semel in anno. Ex q̄bus pcludit pposicū vt estimat ⁊ exē plificat de missa audiēda die dñica Si in q̄t daret p̄ceptū alicui q̄ missam semel audiret in parochia sua quolibz die dñico. nichilomin⁹ daret sibi postmodū licentia q̄ posset audire missam ī locis alijs. concessio scōa nō reuocaret p̄cedens p̄ceptū. Ex q̄ sil' stare p̄t q̄ iste duas missas audiat ⁊ ad vnā obligat ⁊ solū licentiat ad aliā. ¶Sz diligēs īspector p̄missoꝝ repiet rōez hanc nō eē idissolubilē neq; exēplū p se penitus esse validū qđ adducit/etiā supposito q̄ ñ esset decretal' exp̄sse determinans semel pfessū sacramentalit nō rursus ad pfessionem obligari/qualis tñ esse dicit. ¶Cōcessa ita q̄ suppositōe p̄ma q̄ iterari salubrit p̄t cōfessio sacramental' si tñ semel est recte facta de licētia illius q̄ ius habz/nō p̄t itez̄ cadere sub p̄cepto pure hūano/sicut nec nouit institui sup iuitū/sicut ex p̄missis arbitroꝝ esse pspicuū. Et q̄ alit loq̄ns ī infinitas absurditates corrueret/ī illā noīatim q̄ baptizatus adult⁹ p̄t inuitus obligari p̄ platū pctā dimissa pfiteri. imo millesies confiteri. Non enī repugnarēt baptism⁹ ⁊ subseq̄ns sacramētal' pfessio/sicut nec due sacramētales pfessiones. Si q̄s dicat q̄ baptismus habz effectū plenissimū deletōis peccatoꝝ a pena et culpa. Ita respōdeo penitentiā vnicā pfessionē habere potuisse ⁊ habere. sil' p oīa ppleta sit/nichilomin⁹ ad augmentū gr̄e poterit iterari. q̄uis nō baptism⁹ ppter caracterē f̄m doctoꝝ ī eo suscep̄tū ¶Exinde pfacile est diuersitatē inuenire int exemplū positū de missa audiēda et pfessionē. q̄ missam audire positiuū ē ius licz in diuino fundatū. ⁊ ideo p̄t ad plures missas p eccl'iam obligari. sic q̄ vna audita remanebit astrict⁹ ad alterā. Unica aūt pfessio cadit sub obligatiōe diuī p̄cepti. q̄ expleta nō remanet ad papā ius ad alteraz pfessionē sup eisdem obligādi/sicut p⁹ auditōem vn⁹ misse p̄t vt prius ad alteraz ferre p̄ceptū. quia sue possibilitati subiacz dū ratio subest numerū missarū audiēdaꝝ restrigere vl' ampliare/imo ⁊ tollere. De cō fessione autē longe dissimilit. q̄ iuri diuino obligatio p̄ncipalit̄ innitit. ¶Fatendū est igit̄ q̄ papa nō potest dare licentiā p̄uilegiatis vt pfessiōes audiāt ⁊ ita ad curatos eundū erit. sed exq̄ licentiā p̄stitit ex cō seq̄nti relaxatōem/p̄supposito iure diuino ne pctā eadē rursus pfiteri sacramentaliter inuit⁹ aliquis teneret ¶Deniq; oppositū asserere de papa vel eccl'ia est dicere pp'los innumerabiles p eoꝝ confessiōes hactenꝰ fuisse seductos inuolutos ⁊ deceptos. quia vl' noluerūt pfessionē factā p̄uilegiatis eē sacramentalē. qđ hactenus creditū est esse falsū. vel si sacramental' fuit indubitant ñ habent ab hmōi cōfesso rursus exigere vt p̄cepto diuino de semel pfitēdo cui obediuit iterū nolens obtpet. nolēs dico q̄ volens vltro p̄t. Porro sec⁹ est ō cōtrito qui ad cōfessionē p̄t obligari. quia nō dū a dei iussione semel absoluit. ¶Sed videamus vnde suboꝝtū ē in Joh̄e q̄ sic egrediebant ad eū hierosolymite vniuersi ⁊ omis regio iudee ⁊ baptizabant ab eo pfitētes pctā sua Statim subiūgit̄ rō qm̄ ꝑtus sua ptrahebat in āmiratiōz pp'los ī reuerētiā ⁊ amoꝝ ⁊ erat odoꝝ bon⁹ vite invitā. Erat (inq̄t subseq̄ns textus) Joh̄es vestit⁹ pilis cameloꝝ. Ubi Joh̄es de ꝑtutū q̄ttuoꝝ cardinaliū possessione sil' ⁊ ornatu iplicite cōmēdat. In vestit⁹ aspitate tpantia notat. Erat vestit⁹ pilis cameloꝝ q̄ tunica erat cilicina ⁊ rudis ⁊ aspa. In lūboꝝ succinctōne notat fortitudo. succīge sic̄ vir lūbos tuos dic̄ scriptura. In mell' comestiōe prudētia cōmēdat. Mel comedet dī de xp̄o vt sciat reprobare malū ⁊c̄. Demū in alioꝝ eruditiōe ⁊ suūp̄sius respectu xp̄i humiliatiōe pspicit iusticia. ⁊ p̄dicabat dicens. Ueniet fortioꝝ me/post me. ¶Altuero hec materia collaudationis vberioꝝ est q̄ vt nūc totū valeamus exp̄mere simul ⁊ difficultates plurime morales secūde p̄ ceteris includūtur. ¶Una ē de abstinentia et appropate de obseruatōe carthusieñ. sup non esu carniū. quam difficultatē olim a dño cameracēsi in hac cathedra motā nōdū ad calcē dissolutōis deductam esse cognoui. sed me deducturū deo ppicio prima lectione. Altera quoq; de superfluo atq; pompatico vestitu an sit tolerabilis in plat̄is ⁊ viris ecclesiasticis. ¶Reseruatis igit̄ istis ad sequentia regrediamur paulisp/⁊ statim finis/ad p̄cedentē textuz et aliud mysticū seu morale ad contempla/

tionē attinens eliciam⁹. ¶Per ioh̄ez nullū apti⁹ q̄z ꝓtēplatiuū virū moral⁹ accipim⁹ Dic iohānes manet ī dēsto q̄dā ñ tā materiali q̄z spūali dū sedet solitari⁹/ ⁊ eleuat se sup̄ se. q̄ subleuatiōe supna sup cunctam hāc ꝓfusā rez fluctuantiū ⁊ exundātiū mł titudinē attollit. hāc subt⁹ deserit. q̄ derelicta pfecto manet ī dēsto q̄dā mētis secretissimo ⁊ abditissimo. solis deniq̄z exptis agnito et puio. Ān nō bñ reliḡrat mūdū ⁊ habitabat ī dēsto q̄ dicebat. Mihi mūd⁹ crucifix⁹ ē ⁊ ego mūdo. Qui p̄terea a seipo etiā deser⁹ clamat. Uiuo ego iā nō ego viuit xp̄s. Et rursus. Siue mēte excedim⁹ deo inq̄t ¶Hoc q̄lit̄ fiat dar̄ posse expiri fm beatū Bern̄. nō exp̄mi nec doceri p̄t ꝫ haberi. fit h̄ nō p̄ inuestigatōez curiosam/ aut p studiū q̄tūcūq̄z vehemēs neq̄z p̄ scrutiniū scripturaz. Ibi eī defecerūt scrutātes scrutinio. sed obtinet̄ p̄ fortē ꝓtritōez spūs humiliati fm btm̄ Dion⁹. vbi ampli⁹ lachrymę p̄sūt q̄z lr̄e. spūssancti vnctio q̄z lectio. ⁊ oro q̄z rō docēt. ¶Hō ē tñ respuēda vsq̄z q̄z lectio vł doctrina. qr ⁊ si non manifestū q̄d ē tale dēstū qđ nēo nouit nisi q̄ inculit. aiat tñ ad q̄rēdū ⁊ viā q̄libuscunq̄z signis āministrat. Hoc fecit eleuat⁹ doctor Hre. p̄cipue ī moralibz. Hoc pł̄ssim⁹ Aug. in ꝓfessiōibz ⁊ soliloquiis. Hoc deuot⁹ Ber̄. sup Cañ. Hoc venerabił Hugo ⁊ Rich. de sctō victo. in suis opibz varijs. Hoc deniq̄z mł̄tū ꝓpēdiosa ⁊ sentētiosa breuitate tradidit Bonauētura in libello quē appellat speculū amoris. ⁊ ī alio quē intitulat itinerariū mentis in deū. Itez paz ī rhetorica diuia ⁊ sil̄es alij. Eos pot⁹ q̄z me horor audiatis. ⁊ aduertam⁹ quid sequitur.

y ¶Dū Joh̄es iste cōtemplatiu⁹ noster ī deserto quodā mētis inuio ⁊ a fluxu carnalitatis inaq̄so. egrediunt ad eū hierosolymite vniuersi ⁊ omis regio iudee. Regio ista iudee atq̄z hierosolyme ad lr̄am terra est p̄missionis fluens lacte et melle. Et p̄culdubio nō alit̄ efficit̄ hō totus regio p̄missiōis fluens lacte pie deuotōis /⁊ melle saporose eruditōis q̄z ī ꝓtēplatōe. Hā extra eā pot⁹ est sepe hō regio q̄dam egestat⁹. vt Aug. lo q̄tur ī ꝓfessiōali. Est regio plena mōstr⁹ feris ⁊ beluis viciosaz cogitationū ⁊ ꝓpentibus horridis atq̄z pestifer⁹ venenataz ⁊ īficiētiū cupidinū. In q̄ dem̄ regiōe neq̄z pluuia ē aut ros deuote affectōis. neq̄z viror herbaz florentiū aut fruct⁹ plātaz ramificantiū p̄ virtuosam opatōem. neq̄z decor est neq̄z species p̄ celestē conuersatōz ¶Et ꝫo vbi Joh̄es ē ī dēsto mētis p̄dicto /solitari⁹ ī ꝓtēplatōe vbi ꝓmedit māna absc̄ditū Ā diacet circūq̄z regio iudee. regio. sł glificatōnis cuiusdā et decor ꝓfessiōis. regio insup hierosolyme regio visiōis pacis. sic enī iudea et hierusalē interp̄tāt. Uniuersregiōis speciosissime ⁊ vberrime habitatores sunt cogitatōes sctē et affectiōes pie. q̄ sunt reuera hierosolymite vł pacifice. ⁊ propter confessiōem laudis et glificatiōez iudee regionē inhabitare merēt ¶O certe pulcerrimū obstupendūq̄z spectaculū videre hierosolymitas tales vniuersos ⁊ oēm iudee regionē egredi ad ioh̄em in dēsto hoc habitantē. Uadāt alij spectatū colles altissimos. alij siluas ⁊ flumina. alij lōge patentes cāpos. alij maria fluctibz altibz itumescētia. alij theatrales ludos aut mōstra mille formia. Placeat alijs celū cernere ⁊ oēm eius ornatū/decorāq̄z militiā. nihil p̄sus tale/nihil dignū ꝓpatōe ad p̄fatū spectaculū potis vsq̄z inueniri. Eteni ibi videre est qua forma/quove ordīe egrediūt hierosolymite tales vniuersi ⁊ ois regio iudee ad iohānē in dēsto. Bratū p̄sus inspicere ē oēs inclytos ī vestitu deaurato. in fimbrijs aureis. in varietatis circūamictu egredi a recessibz abditis. q̄s etiā habz mystica regio iudee. ¶Egrediūt a memoria. egrediūtur ab itelligētia. egrediūt a volūtate. egrediunt insup tanq̄z spōsus ⁊ spōsa a q̄dam triclinio capacissimo viriūq̄z rōnalis. concupiscibił et irascibił. ¶Egrediūt demuz ab estimatiua. a fantasia. a sensu cōmuni. ō omnibz deniq̄z locis patentibz quinq̄z sensuum. ¶Egrediunt nō vt videant vanitatem exterius ad instar dine /ſz ad Joh̄anē in deserto. Noli numerū velle scisc̄itari q̄niam innumerabił est. ita vt fas sit dicere. milia miliū ministrabāt ei. ⁊ decies centena milia assistebāt ei. quoniā egrediunt hierosolymite vniuersi. ¶Sz q̄d agūt dū veniunt? Utiq̄z baptizantur ab eo. quia purificant magis et magis cogitatōes ⁊ affectiones tales pacifice. Et que fortassis vel minima peccata p̄ negligentiā aut surreptionem aut vanitatis p̄mixtionē admiserint/ illa ꝓfitēt. Confitētes inquit peccata sua. vel certe ideo ꝓfitentes peccata qr dimissa sunt/et inde sacrificiū laudis offerūt se mutuo cohortantes et hymnidice canentes.

Cõfitemini dño qm̃ bonus qm̃ in seculũ miſicordia eius. Et rursus. Miſicordie dñi q̃ nõ sumus ꝯsumpti/ꝛ siłia ¶Studeam⁹ documẽtũ ꝛ sapiẽtes fieri studeam⁹. ꝛ eniamur tale nobis ĩtus formare spectaculũ et cõuentus. Affirmo q̃squis tale sibi fabricare meruerit nõ magnope vagabitur exterius ad videndũ vanitatẽ. impleuit quoq; iocũdus illõ satiriçi. Tecũ habita. Non erit solus q̃ tã numeroso ordiato q̃ stipabit comitatu. q̃ ꝓterea regnũ dei ĩtra se stabilĩuerit ab oñi ꝯturbatõne semotũ. Letex nõ habet aliud sup homĩes ĩmo vix supra bruta q̃ nõ talit ascẽderit ad coraltũ vt sit taliter iohãnes alter ĩ dserto mõ quo pfati sumus. ¶Hec vita pficiat semper nescio q̃d erit qõ ista vita nõ erit iuxta dictũ Aug. Nunq̃ alibi meli⁹ experit hõ illud qõ de sapiẽtia pnũciat sapiẽs. Ingrediẽs inq̃t domũ meã ꝯquiescã cũ illa. Hõ enĩ habz amaritudinẽ ꝯuersatio illi⁹ nec tediũ cõuictus illi⁹ sz letriciã ꝛ gaudiũ. ¶At ꝙ si delectat nos ad illud spectaculũ diuinum ptĩgere ꝛ bñ disponi in multꝫ vt pri⁹/ in paucis vexemur necesse ẽ. Johem quippe morezq; suos imitari ꝯueniet. de q̃ subdit euãgelista q̃ erat iohãnes vestitus pilis camelox et zona pellicea circa lũbos eius. Z ꝛ locustas ꝛ mel siluestre edebat. ¶Circa quem locũ finẽ faciẽs expositõi lrali ꝛ plurima ptrãsiens q̃ro. Utrũ vita iohãnis fuerit angelica et inter hoĩes pfectissima: q̃ nõ. Vita Johis fuit innaturał. qz solitaria. Hõ enĩ fm phm. i. politiẽ. naturaliter ẽ aial ciuile. Uñ et ꝯuersatio dñi iesu christi q̃ est nr̃a instructio fuit ꝯmunis et non solitaria. Et ꝯfirmał. qz iohãnes nõ insecutus est corpaliter christũ in terris ꝯuersantẽ. g̃ non fuit pfectus. ꝯseq̃ntia tenet p illõ qõ oñdit xp̃s iuueni Mat. xix. Si vis pfect⁹ eẽ vade ꝛ vẽde oĩa q̃ habes et da pauperibus ꝛ seq̃re me. Oppositũ ptz exdict; ꝛ allegatis sup lr̃am. ¶Questio ista ꝓncipaliter ẽ ad inuestigãdũ de vita solitaria seu ꝓtẽplatiua quã tenuit iohãnes. ꝛ de ꝯpatione ei⁹ ad actiuã. Ponã notabilia ꝛ eliciã ꝯclusiões. ¶Notandũ q̃ vno mõ vita ꝓtẽplatiua seu actiua a q̃busdã accipit ꝑ ipsa aĩa q̃ est vita ꝓma. et ita nõ esse dr̃iam int istas duas vitas in eodem hoĩe nisi reducam⁹ ad hũc sensũ q̃ aĩa viuẽs vita speculatiua alit se habz q̃ dũ viuit vita actiua. Scõo mõ accipit ꝑ opatõe vł ꝯuersatõe a vita ꝓma ꝓcedente. q̃ duplex ẽ. q̃dã immanẽs alia trãsiẽs. ¶Notandũ q̃ fm hãc acceptionẽ est diuersitas loq̃ntiũ. Accipiunt enĩ q̃dam vitã actiuã ꝑ oñi opatione corpali meritoria terminata ad obiectũ extrinsecũ. ꝛ sic generalit omne opus bonuz cũ g̃tia factũ trãsiẽs ĩ exteriorẽ naturã erit de vita actiua q̃ntũcunq; spũale vel corporale videat. ꝛ oĩs actus ĩmanens meritorius esset vita ꝓtẽplatiua. ꝛ ꝑcipue si sit r̃spectu dei. cuiusmodi ẽ speculatio ꝛ delectatõ ꝛ amor seu fruitio habita de deo. ¶Alĩ alit distinguũt dicẽtes q̃ vita actiua est ꝯuersatio corpalis meritoria fm quã puidet ecclesie vł parti eius ꝑmo ꝛ ꝑncipaliter quo ad corpus. vt est exercitiũ in septẽ opibus miſicordie exterioribꝫ. sicut Martha ꝓuidebat corpi christi. Uita autẽ ꝓtẽplatiua est ꝯuersatio meritoria fm quã ꝑmo et ꝑncipaliter suffragat eccłie quo ad mentẽ et bona spiritualia. ꝛ sic ꝑdicatio/sacramẽtorũ mĩstratio ꝛ oratio spectãt ad ꝓtẽplationem. Et iste ẽ cõuenientior mod⁹. ¶Quo circa adhuc ꝑt fieri distinctio de bonis spiritualibꝫ q̃q̃ videat improꝑa ex abusu tũ loquentiũ q̃nq; sic accipit. vt dicamus generaliter bona spũalia q̃ spectãt ad partez clericoz et sacerdotũ/q̃s antonomatice appellamus. et sic ꝑdia ꝛ possessiões ecclesie ꝛ eius iurisditões erũt quedã spũalia. Tẽporalia vero sunt que in partẽ laicorũ cesserũt. et sic eadem bona erũt priius ꝛ posterius tpalia et spũalia. ꝛ fm hoc distingui tur iurisditio spũalis et corpalis siue tempalis. ¶Tercio notãdũ q̃ in eadẽ ecclesia põt imaginari q̃druplex modus viuendi. Quidã viuũt vita que nec ẽ ꝓtemplatiua nec actiua proprie sicut pueri baptizati nõdũ capaces ratõis. Secũda est vita pure actiua. Tercia speculatiua. Quarta est mixta ex vtraq; ¶Quarto notandũ q̃ aliq̃d dicit melius altero duplicit. Uno mõ absolute ꝛ absq; respectu ad aliud. Alio modo relatiue seu ꝯditionaliter. Exẽplũ phi ad ℔ ẽ de ℔ qõ ẽ phari. Hã simpl'r meli⁹ ẽ phari q̃; ditari. et tñ in casu extreme necessitatis vel indigẽtie melius esset hr̃e aut acq̃rere vnũ panẽ q̃; illo deficiẽte pulcrã phie ꝯclusionẽ addiscere Similit in statu innocentie vel gl'ie mł'ta eẽ poterãt bona q̃ sub ꝓpositõ pctõ mala essent si obꝺuarent. Ut in corpe sano aliquid ꝑdest qõ obest ꝑsupposita infirmitate vel crapula ꝓcedẽte. Et

istud debz notāter attēdi dum fit ꝓparatō aliquoꝝ in bonitate vel vtilitate ꝛ silibꝫ. vl̄ dū q̄ritur q̄d expediat in regimīe vite hūane. ¶Dicamus ꝑmo q̄ stat in q̄libet istoꝝ q̄ttuor statuū hoīez saluari. De ꝑmo nō ē dubiū de puerꝭ baptizatis decedentibus ante vsum rōis. De quarto nō ē dubiū de ꝓlatis ꝛ alīs sanctꝭ q̄ diu vitā mixtā ex cōtemplatiua et actiua exercuerūt ꝛ saluati sūt Quo ad duo mēbra est difficultas. ꝛ dixerūt quidā impossibile esse aliquē adultuz saluari q̄ nō vixissz vita ꝓtēplatiua. q̄ oportet q̄ oīs capaxꝝ rōis diligat deū sup oīa si debeat saluari. ꝛ in tali dilectōe que cōsequitur ex cognitōe dei repit vita speculatiua Sed casus est dabil̄ sicut dat Holgot vbi homo dū primo incepit vti rōne exercebit statiz ī opibꝫ mīficordie corpalibꝫ vl̄ alīs bonis exercitijs exterioribꝫ absq; ꝫ q̄ actu alit̄ et formaliter eliciat actū dilectiōis dei sup omnia. et in agēdo talia poterit ꝑ fide a tyrānis repēte īterfici. ꝛ ita saluabit̄ talis q̄ nunq; vixerit vita speculatiua. ꝫ tñ raro euenit. ¶Ceterū de vita specl̄atiua nō ē difficultas q̄n hō possit saluari in casibꝫ multis q̄ nunq; vixerit vita actiua. q̄ ad hanc nō est vocat⁹. vel q̄ casus nō occurrit exercendi illā vitā. Patet etiā de christo ī vtero virginis. de Johe baptista si habuerit cōtēplatōez salutādo. Raro tñ hō manet in vita ista diu/q̄n vtaq; vita mixta/ꝑfectiz ſm primā distinctōez. al's. pūtem dispositōez. ¶Scdo loq̄ndo absolute nō habēdo rēspectū ad lapsum hoīs. talis est ordo int̄ q̄ttuor modos viuēdi priores in bonitate ꝛ eligibilitate q̄ ꝑma vita bona ē. scda melior. ꝛ q̄rta que est ꝓposita melior est q̄; scda. ꝛ tercia optima inter oēs. Hec apparebūt si q̄s diligenter aduertat vitā ade ꝑ statu īnocentie. nā si quis ibi vixisset ex bñplacito dei absq; vsu ratōis actuali et tñ in g̃tia bene vixisset si vixisset vita actiua laborando et colēdo paradisum terrestrē ex iussu dei. meli⁹ vixissz /ꝛ si cū ꝫ fuissz aliq̄ñ ī ꝓtēplatione dei meli⁹ habuisset. Sz q̄ oīs īdigētia remota erat nec exigebat tūc labor extrinsec⁹ ad subleuatōz q̄rūcūq; īdigētiaꝝ vita ei⁹ speculatiua optima tūc extitissz. qđ amplius ꝑspicuū erit ex seq̄ntibꝫ. ¶Tercō per accidēs ꝛ ex suppositōe stat ī casu vitā actiuam vita ꝓtēplatiua ptūc meliorē ꝛ eligibiliorē existere. Pōt enī tāta indigētia esse in ꝓximis corpalꝫ ad iuuandū q̄ pcm̄ esset omittere eos ꝛ coꝝ subleuatōez ꝑ speculādo seu ꝓtēplādo. Ptz ī ꝑlatis vl̄ ī casibꝫ necessitatis. Et si dicat̄ q̄ hō nō debz omittere maius bonū ꝑpter minus bonū Dicit̄ q̄ ī casu illo ꝓtēplatio nō ē ist⁹ maⁱ⁹ bonū ſm p̄mā distinctionē de duplici vita. Unō et q̄rto q̄n licite p̄t vtraq; vita exerceri speculatiua. s. et actiua. speculatiua eligibilioꝝ est et dignioꝝ ꝛ statui gl̄ie seu innocētie cōformioꝝ. Uita enī q̄ digni⁹ et excellentius habet obiectū et q̄ ex dignioꝝ ꝧtute ꝓcedit eligibilioꝝ est. sic ē de intellectōe dei ꝛ dilectōe seu fruitōe ei⁹. Hā iste sunt opatōes optimaꝝ potentiaꝝ in hoīe respectu optimi obiecti. ſm ꝫ posuit pꝫs felicitatez in hoīe. i. etꝫ. in ꝓtēplatiōe p̄me cause. ꝛ ꝓformiter (licz magʒ elevate) ponūt theologi beatitudinē ī fruitōe ꝛ cognitōe dei. ꝛ etiā delectabilioꝝ. vt ptz. i. etꝫ. ¶Sil̄is ꝯclusio p̄t poni ſm aliā distinctōem ꝛ ex ista deduci ꝛ p alīd mediū sic. Quāto aīa melioꝝ est q̄; corp⁹ tāto vita regulās aīaz ꝛ dirigēs in fine melioꝝ est ꝛ dignioꝝ q̄; illa q̄ tm̄mō rīspicit corpale regimē. sic ē de vita speculatiua respectu aīe ī eccl̄ia. g̃ ꝛc̄. ¶Quīto p̄supposito pctō et indigētijs varijs ī eccl̄ia dei ex pctō originaliz veniētibꝫ ꝛ ceterꝭ paribꝫ melioꝝ est vita q̄rta. s. ꝓposita ex actiua ꝛ ꝓtemplatiua q̄; simpl̄r actiua vl̄ simpl̄r specl̄atiua. ꝫ ē q̄; vna eaꝝ sine īmixtiōe alterius. ¶Pro q̄ aduertēdū ē q̄ tota mlitudo operū meritoriozꝝ vni⁹ hoīs imaginat̄ q̄si corpus q̄dā ꝛ homogeneū ad modū loq̄ndi xp̄i Mat. vi. Si oculꝰ tuꝰ fuerit simplex totū corpꝰ tuū lucidū erit. Glo. Si ītētio simplex bona q̄libꝫ opatio erit. Probatio. Uita illa melioꝝ est q̄ ē vite xp̄i ꝓformioꝝ. sz xp̄s ꝙuersat⁹ ē ſm totū corpꝰ vite sue ad regulā ꝛ vitā cuiuscūq; mēbri sui. s. tā actiue q̄; speculatiue. g̃ ꝛc̄. Cōfirmat̄ q̄ corpꝰ alicuⁱ⁹ pfectiꝰ viuit dū ꝑ loco ꝛ tpe vtit̄ q̄libꝫ mēbro suo. nūc isto. nunc illo. q̄; si ꝓtinue vno vteret̄ qđ essz pfectiꝰ. vtputa ocl̄o. presupposit̄ indigētijs ad q̄z releuatōz q̄libet mēbroꝝ vtile ē. ꝛ puisō q̄ oculꝰ sit ī suo vsu ad directōz manⁱ⁹ ꝛ pedis. ¶Et ex ꝫ sumit̄ rūsio ad istātiā q̄ fieri p̄t ꝛ moueret parū ꝓsiderātes. q̄ vita ꝓtēplatiua ſm se ꝓsiderata melioꝝ est ꝛ dignioꝝ ſm dicta. g̃ melioꝝ ē hō dū ſm eaz viuit q̄; dum viuit ſm actiuā. sic ei argueret̄ q̄ hoīs corpꝰ eēt nobilꝰ si eēt totū oculꝰ q̄; hūdo varietates q̄s ad pñs obtīet. ꝛ picta pulcrioꝝ si tota eēt al

bedo q̄ dū varijs colorū appositōibꝫ decoratur. Similiter dicendū est hic q̄ corp⁹ operationū humanarū qō imaginaꝝ quasi homogeneū et diuersaꝝ rationū pfecti⁹ est dum p qualibet sui pte est in exercitio (presupposito semp q̄ vita speculatiua est velut illustratio et directio. et viuificatio aīe sit in suo actu sufficiēti) q̄ si dimissa actiua esset ꝓtinue ī speculatōe sub ḡdu intentiori p̄suppositis indigētijs pximorū. Speculatiuus enī (vt q̄dā ait) videns fratꝛ inopias et torpens a iuuamīe deficit a fratna dilectōne/ꝛ p ꝓsequens a dilectiōe dei ꝓnexa. et tūc nō viuit ꝓtēplatiue q̄ cōplect̄ in diuina dilectōne sed in curiosa phorū speculatōe. ¶Et si querit /qñ de necessitate et sub pēa pcti tenet hō viuere fm vitā actiuā? Dico vel ex suscepto officio/ vl dū videt frīs necessitatē extremā ꝛ ñ apparet q̄ alī⁹ succurrat. Exēplū de elemosyna. ¶Ex his habet radix q̄ status platoꝛ ē pfectissim⁹ in ecclesia sctā dei. qz est status regrens vtrāq; vitā p loco ꝛ tpe instar christi ꝛ moysi ꝛ aliorū. nā christ⁹ nūc in mōte orabat. nūc p̄dicabat. nūc populos cibabat. Sil'r moyses ī mōte syna cōtēplabat ea q̄ postmodū populo mīstraret. ꝛ descēdens iudicia dabat ppl'o. et arce fabricā ordinabat. Ita q̄libꝫ coꝛ debet esse binomi⁹ /ad modū Jacob q̄ ꝛ israel dicit. Est enī platus isrl' in ꝓtēplatione/et iacob in vicioꝝ supplātatōe tā in se q̄ in subditis. Est enī duplici vxori copulat⁹. lye et rachel. applicatio mystica cōmunis ē. ¶Sexta ꝓclusio. Ceteris paribꝫ vtilioꝛ et fecūdioꝛ est in eccl'ia dei speculatiuus sit q̄ actiu⁹. Pro q̄ aduertēdū q̄ duplex est vtilitas et fecūditas in eccl'ia. q̄daꝫ est grossa atq; palpabil' que a vulgo ꝛ a viuentibꝫ more vulgi p̄cipue reputat. et illa consistit in multitudine et cōseruatōne bonorū fortuitorū /et corpis et pompa extrinseca. Alia vtilitas respectu bonorū aīe vl' meritorū vel aliorū donorū gratuitorum. ¶Secūdo aduertendū q̄ prima bona nō p̄sunt/īmo plerūq; nocent nisi p quāto ordinant̄ et disponūt ad secūda bona. vñ nec capiūt bonitatē aliquā moralē aut gratuitam nisi a bonis hmōi tanq̄ a fine ad quē debent ordiari. vel tanq̄ instrumēta ea adipiscēdi/vel tanq̄ obiecta circa que fit huiusmodi opatio ꝓtuosa. īmo qñq; talia bona cōcedunt deo irato/vt Aug⁹ ait. qz videlicet vtilius esset illa nō habere dū obsūt bonis moribꝫ quēadmodū et obsunt dīuitie peritur. generāt enim vermē pessimuz q̄ est supbia vl' voluptas effrenata. Et sic in vno homīe hoc habz ꝓpriatē. sic et habere potest in toto corpe mystico eccl'ie. ita q̄ numerabit̄ merito inter magna diuīe mīsi cordie dona pauptas ipī⁹ /in talibꝫ bonis fortuit' et iurisdictōibꝫ ciuilibꝫ. Juxta qō dicūt hīstorie ꝛ legi in postilla sup bibliaz. q̄ dū dotata esset eccl'ia bonis tpalibus p Constantinū/audita ē vox in aere. Hodie venenū effusum est in eccl'ia sancta dei. Et q̄quid fuerit de hoc /potuit enī tūc dotatio hmōi esse vtilis ppter bonitatē et fidelitatē dispensātiū/ꝛ dilatationē eccl'ie post aduersitates habitas/nihilomin⁹ nūc aut al's poterit spoliatio simīlit esse vtilis propter malicīā eccl'iasticorū talibꝫ bonis abutentiū/ꝛ claudat̄ via malignantiū spinis aduersantiū ne cadāt in p̄cipitiū viciorum Juxta qō ait dñs. Sepiā viā tuā spinis. ¶Hunc ad ꝓpositū conclusiōis constat q̄ ꝓtēplatiu⁹ vt sic ꝓficit eccl'ie in bonis spiritualibꝫ. quasi de p se et īmediate. actiuus aūt in bonis tpalibꝫ. Vñ moyses pl⁹ ꝓfecit ī monte adorādo dū alīj p̄liarent̄ q̄ mīl'titudo magna bellantiū. Sic de⁹ q̄ nō destruxīsset pentapolim peccatricē ppter decem iustos /si reperti fuissent. pl⁹ miseretur eccl'ie et eidem parcit ppter orōes paucoꝝ ꝓtēplatiuorū q̄ facit ppter labores ꝛ discursus ꝛ turbatōes multorū actiuorū. Juxta quod dicebat Hieron⁹. de heremitis antiquis/eos esse vitam mūdi/ꝛ ipm per eos ne corruere stare. ¶Hoc īferet contra illos qui terrena tantūmodo cogitantes/ dicūt iuristas et practicos terrena tractātes ꝛ diuitijs vel edificijs vel epulis aggregādis occupatos vtilioꝛes in eccl'ia q̄ contēplatiuos bone vite et spīritualibꝫ exercitijs intēdentes/ quos deliros vel fātasticos vel inutiles reputāt. quia anīalis homo nō p̄cipit ꝛc. Et allegāt q̄ spūalia absq; temporalibus diu stare nō possunt. quod dictuz absq; dubio nisi sane ītelligaꝝ blasphemū est. Hunq̄ enī ecclesia fuit melioꝛ q̄ dum vixit in pauptate. quod etiā Hiero. ponit in vita malchi. et ō romano imperio dicūt hystorici /et recitat Augustin⁹ ꝛc. Potius et verius diceret econtra q̄ tempalia et p̄sertim in eccl'ia diu absq; spīritualibꝫ esse nō possunt. Et certum est q̄ cum eis non adesse nō possunt. Alioquin falleret christ⁹

nobiscū bene dignat & cōsequa

qui dixit. Primū querite regnū dei/ et hec oīa adijcient vob. nō dixit ecōtra. p mū q/rite ditationē/et post hoc regnum dei et iu sticia eius vobis adijcient. imo sicut alo memini declarasse nimiū studiū in multi/plicatōne bonoz tpaliū t iurisdictionū in eccl'ia nō pua causa est sue desolatōis tā in spūalib⁹ q̄z tpalib⁹. t ꝑ māuducebat p sil'i/tudinē corpis mystici eccl'ie total' ad corp⁹ veꝝ hois. Hā intēdere nimis regimini sen sualitatis. spreta directōe rōnis/est vtrūq; tā sensualitatē videlz q̄z rōnem extinguere. Hinc est q̄ multi pboz t cōtēplatiuoz in eccl'ia paz curāt si depaupeꝛ eccl'ia vel con culcet in tpalib⁹ istis vocatis bonis/vidē tes tot vicia t abusus ex his pueníre in cō uiuijs supfluis. in venatōib⁹. in simonijs/ in pdis/t violētis pmotōnib⁹ indignissi/moz/in ambitōib⁹ platuraz t bñficioz/in supbijs dissolutissimis/in voluptatib⁹ effe minatis. ceteriscz innūerabilib⁹ t nefādis abusionib⁹/in q̄bus se reputāt gerere vitā actiuā/dādo onera grauia tē. Et hec omia cessarēt/aut nō ita saltē abūdarēt in paup/tate modesta. ¶Amplius nō ita diuerterēt eccl'iastici etiā de patrimōio xpi dotati ad traditōes t adinuentōes hoīuz p diuitijs cumulādis/spreta lege xpi sic nūc facere cō spicim⁹. fornicatiōe q̄dā spūali pniciosissi/ma. ¶Et ad grādē tēpestatē moderni tpis t scismatis ꝓsolādā possent applicari que omitto. qz facile ē ex p̄cedētib⁹ elicere ¶Se ptima ꝓclusio. Vita Johis baptiste post vitā xpi t mīis ei⁹ fuit ā gelica/t int' viato/res saltē q̄ ad aliq̄d pfectissima. Pro cuius declaratōe aduertendū q̄ vita Johis pōt cōpari ad vitā alioz tripl'r. Uel q̄ ad pphe tiā. vel q̄ ad austeritatē vict⁹. vel q̄ ad meri tū interius. Si cōpemus pphetiā Johis ad pphetias alioz. q̄ ad ꝑ Johes ē pfecti/oz/qz mō certiozi t clariozi demonstrauit xp̄m ppt quē pphe oēs illustrati sunt t su/as p̄texuerūt pphetias. Et ꝑ forsan innue re volebat ipa ꝑitas cū ait q̄ int' natos tē. Hec moueat aliquē q̄ Johes videbat cer ta expietia xp̄m/t ob ꝑ nō pphetabat ō eo De certis em̄ t pūtib⁹ nō ē pphetia. Fate/oz em̄ q̄ alīq̄ in hoie illo videbat respectu quoz nō erat pphetia/sz scia vel expientia vt q̄ ꝑ eēt vnus hō sic ābulās tē. Sz alia erāt q̄ nō videbant' vt q̄ talis hō eēt deus t messias in lege p̄missus t agnus dei qui tolleret pcā mūdi tē. Si dicat vlterius q̄ Johes interrogatus rñdit se nō esse pphaz Dicūt aliq̄ eū ꝑ dixisse ex hūilitate/non ex veritate/ q̄si videlz aliq̄ esset hūilitas sine ꝑitate/aut q̄si hūilitas p mēdaciū acq̄rat. Et ideo veri⁹ t aptius dicit' q̄ Johes ne/gās se pphaz/rñdit ad intētōez q̄rentiū iu/deoz. sciebāt itaq; iudei scriptū eē in lege eo rum. Deut. xviij. dicēte domino. Prophe tam tibi suscitabo post me tē.

Sequunt proposi/

tiones eiusdem ō sensu litterali sacre scptu re. Et de causis errantiū.

q Ui aūt blasphemauerit i spi ritūsanctū nō habebit remis/sionē in eternuz. sed reus erit eterni delicti. Mar. iij. ¶Que dam sunt in alijs lectōnibus sup hac particula textus marci tercio que sita et exposita. Exposite sunt int' cetera spe cies peccati in spiritumsanctum que a do/ctoribus cōmuniter assignantur esse sex. et declarata est ratio. Inter illas ꝯo species peccati quod textus noster appellat eternū delictum. numerat impugnatio veritatis agnite/nō q̄ veritas sub ratione qua veri/tas possit a quoq̄z impugnari/plusq̄z neq̄t ipa bonitas in esse tali a quoq̄z oꝛdiri/neq; em̄ haberet veritas hoc modo rationē ali/quā malicie vel impugnabilitatis. Contī/git nihilominus veritatem etiā cognitam impugnari sub alia ratione/vt rōne dicen/tis qui habetur odio. vel ratiōe effectus ex veritate consequētis/vt quia p eam fit ho/mini damnū aliquod tempale vel inhono ratio. Sic iudei veritatē de christo p⁹ co gnitā ipugnauer̄t. postmodū ꝑpter odiū eius vehemens et radicatā inuidiā. Et qz veritas p eum p̄dicata culpabat auariciaz eoꝝ ātq; supbiā. audiebāt (inquit euāgeli staz vnus) hec oīa pharisei t deridebant eum qz auari erant. Erant similiter arrogā tes et supbi ¶Et quoniā nostris prochdo loꝛ tpib⁹ videt' inualuisse species hec eter/ni delicti q̄. s. ē impugnatio veritatis agnī te/nedū i anglia/nedū i scotia/nedū in stu dio p̄agēsi et almania. sz etiā q̄ dolz t pu det in frācia. Proposui q̄dā adducere va/lētia ad impugnatōz doctrinalē et ꝓsequē ad eradicatōem iudicialē peccati hui⁹ tam enoꝛmis/quod nō habet remissionē in et num. ¶Empli⁹ qz seminatoꝛes heresuz ta liū et impugnatoꝛes veritatis quā agscūt

vel agnoscere deberēt cū se catholicos ꝓfi
teanť/dicūt fundare dicta sua in scriptura
sacra ꝛ eius sensu vero lr̄ali/quā solā scꝑtu
ram asserūt se velle insecꝙ ꝛ admittere. reie-
ctis ꝛ ꝓ nihilo habitis q̄buscunq; ꝓstitu-
tionib⁹ alīs vel scripturis decretoꝝ vl̄ de
cretaliū q̄s appellant apocrifas et xp̄o ad-
D uersas. ¶ Considerādū erit in ꝑmis q̄s di
cendus sit sensus lr̄alis scripture sacre. ꝛ q̄
liter est inuestigādus ꝛ tenend⁹. ¶ Consi-
derandū erit ꝓinde magis in ꝑticulari de
ipis erroribus nostro tpe vel inuentis vel
renouatis. Et de causis et cautel' eorundē.
¶ Sint igiť ꝓ prima cōsideratōe nr̄a prin-
cipali ꝓpositōes que sequunť. ¶ Propositio
ꝑma. Sensus lr̄alis sacre scripture sp̄ē
verus. Patz quia ex illo solo sumi pōt effi-
cax argumentū ꝑm Aug. et Hiero. et ꝟ nō
habent negare etiā aduersarij cū q̄b⁹ agen-
dū est. Oppositū hui⁹ est nup parisi⁹ ꝯdē
natū. Et reputata est expositio vel allega-
tio distorta que inducit ad ꝟ illō apl'i. Lit
tera occidit ꝛc̄. ¶ Scōa. Sensus lr̄al' sacre
scripture accipiēd⁹ ē nō ꝑm vim logice seu
dialetice sed pot⁹ iuxta locutōes in rheto
ricis ꝑmonib⁹ vsitatas. et iuxta tropos et
figuratas locutōes q̄s ꝯmūis vsus ꝯmit
tit/cū ꝯsideratōe circūstantiaꝝ lr̄e ex p̄cedē
tib⁹ et posteri⁹ appositis. Habz enī scꝑtu
ra sacra sicut et moralis ꝛ historial' scientia
suam logicā ꝓpriā quā rhetoricā appella-
mus. Unde Aug⁹ sup hac re libꝝ utilez
ꝛ elegantē ꝯposuit/quē intitulauit de doct
na christiana/ꝛ in q̄ttuoꝝ volumia condi-
stinxit. Enūerauit inter alia septē regl'as ti
toni quas appellauit claues ad elucidatio
nem ꝛ expositōem sacre scripture necessari
as. De his etiā loq̄tur Nico. de lyra ī ꝓn-
cipio postille suē sup bibliā. Tractauit in-
sup de hoc sensu lr̄ali magr̄ H. de heuta ī
vna q̄stione plogi sup sentētias. ¶ Tercia
Sensus scripture lr̄alis iudicandus ē ꝓ-
ut eccl'ia sp̄ūsctō inspirata et gubernata de
terminauit/et nō ad cuiuslibet arbitriū vl̄
interꝑtationē. Unī Aug⁹ cōtra epl'am fun
damēti. Euangelio nō crederē ꝛc̄. Nota q̄
resolutio finalis saltē declaratiua ē ad ec-
clesiam et ad ꝯciliū ea⁹ repsentās. q⁹ q̄ euā
geliū Marci sit euangeliū xp̄i pl⁹ q̄ euan-
geliū sancti Thome vl̄ Nichodemi credi
mus ex tradītōe eccl'ie. Unī et apl's. Si q̄s
aliud euāgelizauerit etiaꝝ angelus de celo
E anathema sit ꝛc̄. ¶ Quarta. Sensus lr̄alis
scripture p̄ꝛtim in sermōib⁹ moralibus vti
tur plerūq; indefinita ꝓ vniuersali iuxta
ꝯmunē modū accipiēdi. Utiť iisup alīs lo
cutōib⁹ figuratis ꝓut mō dicebať. ꝓpterea
talis indefinita locutio nō excusat sp̄ asserē
tem a falsitate suppositō q̄ sit in aliq̄ parti
culari casu vez illud qđ indefinite posituz
est. ¶ Quinta. Sensus logical' verus in as
sertōe theologica nō excusat asserētē q̄n ta
lem assertionē debeat reuocare si falsa sit in
sensu theologico lr̄ali. aut si sit scandalosa
vel piaꝝ auriū offēsiua/aut aliť male sonās
Hec seq̄tur ex p̄dictis. ¶ Sexta. Sensus
lr̄alis sacre scripture fuit ꝑmo ꝓ christū et
apostolos reuelatus ꝛ miracul' elucidat⁹.
deinde fuit ꝓ sanguinē martyrū ꝯfirmat⁹.
postmodū sacri doctores ꝓ ratōes suas di
ligentes ꝯ hereticos diffusi⁹ elicuerūt p̄di
ctū sensum lr̄alem /et cōclusiōes ex illo cla
rius vl̄ ꝓbabili⁹ ꝯseq̄ntes. postea successit
determinatio sacroꝝ concilioꝝ. vt qđ erat
doctrinaliť discussum ꝓ doctores fieret ꝓ
eccl'iam sententialiť diffinitū. Apposite sē
tandē pene ꝓ iudices tā eccl'iasticos q̄ꝫ se-
culares cōtra eos qui ꝓterua temeritate
nollent eccl'iastice determinatōi subiacere.
Et ꝟ necessaria ꝓuisiōe factū est/ quoniā ī
ratiocinādo et alterādo aduersus ꝟitatem
nō est apud m'tos finis. ¶ Septīa. Sen
sus lr̄alis si ꝛ dū expugnať tpibus nr̄is in
his q̄ sunt iam apte ꝓ eccl'iaꝝ determinata
ac recepta non optet agere curiosis ratioci
nationib⁹ aduersus īpugnatores/sed statu
tis punitōib⁹ vti. ptz ex vltima ꝑticula ꝓ-
positōis p̄cedentis. ¶ Octaua. Sensus lr̄a
lis sacre scripture si reꝑitur determiatus ꝛ
decisus in decretis ꝛ decretalib⁹ ꝛ codicib⁹
conciliorū/iudicādus ē ad theologiā et sa
crā scripturā non minus ꝑtinere q̄ꝫ simbo
lū apl'oꝝ. Propterea nō ē spernēdus tan-
q̄ꝫ humana seu positiua ꝓstitutōne funda
tus. Et in ꝟ errāt pene oēs heretici q̄ ꝓ⁹ cō
pilatōem decretoꝝ ꝛ decretaliū iualuerūt.
videntes enī q⁹ errores sui sufficiēter coar-
guunť ꝓ sentetias doctoꝝ ꝛ sūmoꝝ ponti
ficū ꝛ concilioꝝ generaliū/dicūt oēs tales
scripturas apocrifas esse vl̄ falsas /nisi ostē
dať q⁹ sint exp̄sse in scꝑtura sacra. ꝛ ita cōse
q̄nter negāt q̄ttuoꝝ doctores ꝛ ꝯcilia/putā
tes q⁹ ex sacra scꝑtura ꝯuinci non possint.
Uerū est q⁹ ex aduerso quidā inueniuntur
nolētes vel nesciētes distinguere in ipis ꝺ
cretalib⁹ et decretis/ea q̄ sunt de iure diuio

ꝑprie dicto ab his q̄ sunt ō iure pure positiuo/vel de iure ꝑpe naturali/vl̄ de mixto iure ex pl̄ib⁹. Sup q̄ re tā i lectōib⁹ q̄ꝫ ī collatōib⁹ p ꝯmēdatōe dn̄oꝝ iuristaꝝ sepelocut⁹ sū q̄ꝫtū mihi datū erat ꝛ vtile videbaꝯ Siq̄dē ignorātia huⁱ⁹ rei turbatōez ī eccle
F sia induxit pl⁹ q̄ꝫ dici possit.¶Nona. Sēsus lr̄alis q̄ꝫuis sit ī mult⁹ p̄sertim ī his q̄ sunt necessaria ad salutē satis exp̄ssus in libris sacre scripture/vel ex illis euidēter cōseqūtur apud eruditos in eisdē libris/nihilominus expediuit tales sensus sub cert⁹ articul⁹ ꝯpēdiose in publicū tradere/quēadmodū de symbolo apl̄oꝝ ꝛ Athanasij factū fuisse cognouim⁹ Exigit ℔ maxime cōmūitas rudis hoīm/et capitū seu iudiciorū varietas/put deducit sctūs Tho. ī ꝑncipio sūme ꝯ gentiles.¶Decima. Sēsus lr̄al⁹ sacre scꝑture rōnabilit⁹ explicaꝯ apud studia generalia/ꝛ ī cert⁹ diocesib⁹ nedū p totā eccl̄iaz ſz p dyocesanoꝝ sniam cū ꝯsilio doctorū theologoꝝ ī eisdē studijs degētiū. Que ratio/q̄nta scz effrenis q̄rūdam libertas in loq̄ndo ꝛ docēdo talit⁹ ꝯpescaꝯ. qm̄ apud theologos debz esse p̄scripta loq̄ndi forma sicut tradit Aug⁹. liberis inq̄t verbis vtunt⁹ philosophi/et in reb⁹ ad ītelligendū difficilib⁹ offensionē piarū auriū nō ptimescūt/nobis aūt ad certā regulam loq̄fas ē. Nota ō studio parisien̄. ꝛ articul⁹ eius. Nota ō anglia scotia ꝛ ꝓaga. Nota de godfrido de fontib⁹ ꝛ de q̄stiōe quā tractat.et q̄lit⁹ argumēta sua ñ ꝯcludūt.¶Undecima. Sensus lr̄alis q̄rundā articulorū vt p̄cise declarat⁹ p vnū ep̄m etiā cū cōsilio doctorū si negeꝯ eē scripture nō reddit ur ex ℔ p̄cise ipe negās heretic⁹. Sz pēas appositas tal⁹ incurrit si sit diocesan⁹ et ad reuocādū rōnabilit⁹ condēnaꝯ. Probatur ꝓma ps. qz p̄t ad papā appellare ex causis rōnabilib⁹ in casu. īmo ꝛ a papa ad ꝯciliū generale. Rō ē. qm̄ nec papa nec ep̄s aliq⁹ est sic ꝓfirmat⁹ in fide ō lege ꝓmūi q̄n possit errare.¶Duodecima. Sēsus lr̄al⁹ sacre scꝑture si negeꝯ esse verus. ꝛ ꝓpugneꝯ tā ℞bo q̄ꝫ facto/p illos p̄ꝑtim q̄ subsunt ꝓlatis ꝛ ínq̄sitoribꝫ q̄ sensū talē declarauerūt esse ō sacra scꝑtura Cōsurgit vt freq̄nter vehemens suspitio ꝯ tales q̄ sint heretici. scz q̄ habēt depuatōez in intellectu p errorē/ꝛ in affectu p incorrigibilitatē vl̄ ptinaciā. Rō est ꝓmo qz p̄ferūt sensū suū iudicio p̄rudētiorū et sapiētiorū. Trāsgrediūꝯ etiā termi
nos q̄s ponūt p̄res eorū. Altera rō ē dū ea q̄ determinata vl̄ declarata sunt p iudices et ꝯciliū fidei sūt talia q̄ debēt explicite credi p illos ꝛ ab illis q̄ ꝯdicūt. Exēpla sūt manifesta in articul⁹ parisi⁹ ꝯdēnatis/q̄ꝫ plurimi sūt de articul⁹ fidei/ q̄s q̄libet adult⁹ ꝛ capax rōis ꝙuersans inꝯ christianos tenetur explicite credere. sicut q̄ deus ē trin⁹ et vnus. q̄ resurrectio mortuoꝝ erit. q̄ fornicatio ē pctm̄ mortale. q̄ mūdus fuit creat⁹ ꝛ nō ab eterno. ꝛ ita de p̄limis. Sic etiā tpibus nr̄is ꝯdēnate sūt assertōes aliq̄ q̄ꝫ opositas q̄libet capax rōis ꝛ cōuersans inꝯ christianos vt ꝓmūiꝯ explicite credere cōstringiꝯ. sicut q̄ iuramētū licitū ē tenendū qñ nō ℞gitꝯ ī detrimētū salut⁹ eterne. q̄ homicidiū nō est licitū nec approbādū quādo fit absq̄ iudiciaria ꝛ legitima auctē. q̄ rex nō debet remunerare homicidia ꝛ piuria/et ita de similib⁹.

Rāseamus ꝙseq̄nt⁹ ad dicēdū aliq̄ B
t de causis erroꝝ ꝛ cautel⁹ errantiū.

Et dicam⁹ sūmatim ꝛ velut ab alto q̄ omniū errātiū p̄maria radix ꝛ ꝓncipal⁹ origo fuit ꝛ ē inordinata affectio vl̄ volūtatis depuatio. Hoc vidit Aug. dicēs approbare falsa p veris nō ē natura īstituti hois sed pena dānati. Declaram⁹ p̄terea ist⁹ quod nūc diximus ꝛ intēdim⁹/ꝛ hoc narrādo poti⁹ q̄ꝫ disputando vel ꝯcludendo.¶Ecce in p̄mis q̄ erroꝝ ois ī lucifero et cōplicib⁹ angel⁹ puenit ex dānatōne volūtat⁹ vl̄ affectus p arrogātiā ꝛ supbaz ī seip̄is ꝓplacentiā put ō̄clarat Aug. ī suo de ciui. ꝛ doc. ꝓmūiꝯ in. ij. sniaz.¶Ecce q̄ eua idcirco errauit qz curiose ꝓcupiuit fructū pulcrū visu ꝛ ad vescēdū suauē. ita vt ꝓseq̄nter delapsa sit in hūc errorē vt crederet fieri sicut de⁹ sciens bonū ꝛ malū ꝛc. vt etiā reuocaret ī dubiū diuinā sentētiā quā absolute teneb⁹ credere. ne forte inq̄t moriamur.¶Ecce Adā qui ꝛ si ñ seduct⁹ sit sic ml̄ier put dicit apl̄us /seductus tñ ī ℔ fuit ꝯm doctores q̄ nolēs ꝓtristare delicias suas. s. ꝓiugē credidit vēiale ꝛ q̄si p nihilo cē illud qđ erat mortale. Sic habem⁹ q̄ sup bia ꝛ q̄dā sensualis ꝓlacētia inducūt errores.¶Cōsiderem⁹ inuidiā ꝛ irā ip̄i⁹ chayn aduersus Abel. ꝛ inueniem⁹ q̄ ꝑpt⁹ eaz Chayn cecidit in hūc errorē ꝛ ī alios multos q̄ credidit pctm̄ suū mai⁹ esse q̄ꝫ diuinā misericordiā. Sic post eū errauer̄t plurimi tam ex iudeis/q̄ꝫ ex vocatis x̄pianis.

qui dicebãt nõ esse pniaz vel salutẽ post certum numeꝝ/vel vices peccandi.sic Augustinus ꝛ Hyco.de lyra notãt/ꝛ sicut aliq̃ exposuerũt illud apl̃i ad Hebꝛeos. Impossibile ẽ eos q̃ semel lapsi sunt ꝛc. Cõsideremus ꝓterea sicut iã tactũ est/q̃ ꝓpter inuidiã iudei ꝓphãtes noticiã de aduẽtu xp̃i corruerũt in oppositos errores de xp̃o/dicẽtes q̃ erat samaritanus demoniuz hñs/vorax ꝛ potator vini/ꝛ publicanoꝝ amic⁹ Sil̃r posterioꝛibꝫ ꝛ etiã modernis tẽpib⁹. Quidã reputãtes se iustos/ꝛ ꝓsiderantes vitã ꝓphatoꝝ ꝛ sacerdotũ subiectã esse multis vicijs/ꝛ ꝓuis moꝛibꝫ/acceperũt viã suis erꝛoꝛibꝫ.sicut expientia docuit mille modis.¶Et ad ostensionẽ huius ꝛ ꝓfirmationem coꝝ q̃ diximus/inferamus h̃ ꝓba foꝛmalia q̃ autoꝛ summe de vicijs ꝛ ꝓtutibus posuit in tractatu de fide.¶Prima cã erꝛoꝛis ẽ ignoꝛãtia capacitatis intellectus humani.q̃dã em̃ nõ attendẽtes limitatũ esse ĩtellectũ hũanũ/ credũt eũ capacẽ esse oĩuz ꝛ ideo credũt illõ nõ esse qõ ab eo nõ capiẽ Sic̃ si aliq̃s crederet circulũ solis oĩa ꝓtinere/ipe crederet illa nõ esse q̃ infra circulũ illũ nõ ꝓtinenẽ. Sil̃is erꝛoꝛ ẽ in illis q̃ credũt nõ posse esse sciaz de magnitudĩe solis ꝛ lune ꝛ stellaꝝ/qꝛ ipi nõ hñt eã.¶Scõa ẽ auersio ĩtellectus a credẽdis ꝛ ab his q̃ pñt hoiez ĩducere ad credendũ/ꝛ ꝓuersio ad erꝛoꝛes.Quidã em̃ sic amãt erꝛoꝛes suos/vt ꝛia eis nõ velit cogitare vel audire.Pꝛouerb.xviij.Nõ recipit stultus ꝓba prudentie/nisi ea dixeris q̃ ꝓsanẽ in coꝛde ei⁹. Nõ est datũ homini videre post tergũ suũ/nec videre ĩtuitu.sic nec ĩtelligere ea a q̃b⁹ ĩtellectus se auertit. Nolũt audire q̃ sunt in erꝛoꝛibꝫ aliq̃d de miracul̃/nec sacra eloquia/nec rõnes doctoꝝ/q̃b⁹ pñt ad veꝛã fidẽ induci.ideo nõ ẽ miꝝ si remanẽt in erꝛoꝛibus suis.¶Tercia ẽ reꝝ subtilitas ꝛ intellectus grossicies /q̃ turbidũ bz visum piluz q̃ ab alijs videẽ nõ videt/ꝫ nõ ideo ꝓtẽdere dz eũ ibi nõ esse/nõ videt visus hũanus q̃cq̃d videt aq̃linus¶Quarta ẽ distãtia a credendis.q̃dã em̃ cõmoꝛanẽ in sensibilib⁹/q̃ longe sunt a credẽdis q̃ sunt ĩuisibilia/nõ appꝛopinquãtes ad illa/nec studio/nec exercitatõe.ideo nõ ẽ miꝝ si illa nõ videt/ipi sensum volũt hr̃e ducẽ ad credẽda q̃ cecus est q̃tũ ad ea. Uñ sic disputãt de spũalib⁹/sic̃ ceci de coloꝛibꝫ. Berñ.sup Cañ.Quõ lux incassum circũfundit oculos clausos vel cecos.sic aĩalis hõ nõ ꝓcipit ea q̃ sunt spiritus dei.Aug⁹.Deus luxẽ nõ coꝛpoꝝ sz mentiũ.hanc lucẽ qui nõ videt ẽ q̃si cecus in sole.¶Quinta ẽ negligentia querẽdi dei adiutoꝛiũ ad ea credẽda. Fides nõ est naturalis/imo est in electõe diuĩe bonitatis ꝛ donũ gratuitũ.Si eẽt naturaľ eadem eẽt apud oẽs/nec eẽt tãta dissensio de ipa q̃ta est/ideo a deo petẽda ẽ.Marci.ix. Credo dñe adiuua ĩcredulitatẽ meã.Eph̃.ij. Br̃a estis saluati p fidẽ.ꝛ h̃ nõ ex vobis/dei em̃ donũ est.ꝛ.i.Joh̃.v.Dedit nob sensum vt cog̃scamus deũ veꝝ.sic̃ sol nõ videẽ nisi ex lumĩe suo/sic sol ĩtelligẽtie nõ videẽ nisi ex lumĩe suo.s.ex luce gr̃e quã ifundit.Sz alĩ q̃ sunt vt vesptiliones solẽ nõ videntes de nocte q̃n volãt qꝛ tũc sol nõ lucet sup terrã/ de luce ꝓo eũ nõ videt/quia tũc dormiũt. Sic isti solẽ intelligẽtie ideo nõ videt/qꝛ in nocte sunt cũ ipe eis nõ luceat/lucez gr̃e infundẽdo/nõ ꝓpt̃ h̃ affirmare debẽt eum nõ esse.¶Sexta est obstaculũ pctĩ/quidã em̃ imundicia opeꝝ suoꝝ/ q̃si obiectu manuum/lumẽ solis intelligẽtie a se repellũt. Job.xxiij.Ipi rebelles fuerunt lumini.

¶Septima est supbia que est velut inflatõ faciei interioꝛ.Augu.vij.cõfeẽ.Tumoꝛe meo separabar a te/ꝛ nimis inflata facies claudebat oc̃los meos.Berñ.sup Cant. Supbo oculo veritas non videẽ. sincero patet.Et sup illud Hier.xlix.Arrogantia tua ꝛ supbia coꝛdis tui decepit te/dic̃ glo. Omnis hereticꝰ arrogãs .qꝛ supbia facẽ hereticũ nõ arrogãtia.Aug⁹. Supbia meretur illudi.Abac̃.ij.Quõ vinũ potantẽ decipit/sic erit supbus. Unde Greg. de supbis Tanto inãt a dei luce longe sunt/q̃nto apõ se hũiles nõ sunt.¶Octaua est affectõ inoꝛdinata intellectũ trahẽs ad ꝓpria fidei.vt timoꝛ inoꝛdinatus vl̃ amoꝛ vl̃ odium.Affectio inoꝛdinata est velut lippitudo respectu oc̃li interioꝛis.Aug⁹.Si quis alteri digito solẽ oñderit et videre nõ poterit culpet potiꝰ oculi lippitudinẽ q̃z digiti ostensionẽ.Hãc lippitudinẽ purgari oꝑtz Aug⁹.Purgandꝰ est animꝰ vt ꝓspicere illam lucem valeat. Timoꝛ mꝰtos retraxit ne crederẽt in christũ.qui eĩ credebãt ĩ christo despiciebanẽ ab alijs /et extra synagogã fiebãt.ideo q̃ gl̃iam amabãt ꝛ ꝓptẽptuz istũ timebãt nolebãt ad christũ ꝓuerti.Johan.v.Quomõ credere potestꝫ q̃ gl̃iaz ab inuicẽ recipitis/et gl̃iam q̃ a solo deo ẽ nõ

querit. Amor etiã diuitiarũ ꝛ timor amittendi locũ et gentẽ iudeos impediuit ne ī christũ crederent. Amor diuitiaꝝ oculꝰ est auaroꝝ. et amor deliciarũ ẽ oculus voluptuosoꝝ. Zacha. v. dicit de impietate. Hic ẽ oculus eoꝝ in vniuersa terra. Prouerb. xxi Lucerna impioꝝ peccatũ. ideo auaro videt aliq̃d licitũ qõ alijs nõ videt. qꝛ auaricia est lucerna ei. ſm eã en ī iudicat. Luxurioso videt illa quã nimis amat pulcra cũ sit deformis/qꝛ amor facit eũ errare ī iudicio illo. Odiũ etiã intellectũ multoꝝ a fide auertit. mlti waldẽses odiẽtes ꝓlatõez clericoꝝ dicũt deo obediendũ esse ꝛ ñ homī Aliq̃ etiã ex eis dicũt solis ꝓlatis bonis eẽ obediẽdũ. Dicũt etiã ordinẽ ñ esse nccariũ ad ℔ q̃ aliq̃s liget vl̃ soluat. Et q̃ nõ est necesse vt aliq̃s confiteat pctã sua sacerdoti. Et q̃ relaxatões q̃s epiſcopi ꝓsueuerũt facere nõ valent nec suffragia eccl'ie prosunt mortuis. Itẽ timẽtes errores suos ꝓ iuramenta ꝓpalari dicũt in nullo casu cẽ iurandũ. Itẽ timentes se occidi dicũt in nll'o casu esse hoiem occidendũ. Sic trãsierũt heretici in affectũ cordis ꝛc. Tales corrumpũt omnẽ ordinẽ hierarchicũ/nedũ in ecclesia sed etiã in secl'ari policia. Tales nihilominus ꝓtestant se fidẽ catholicã tenere. ꝛ cũ euocant q̃runt subterfugia sophistica. ꝛ captiosas rñsiões/ꝛ liguis ꝛ liguis loquũt Tales infecerũt regnũ anglie/destruxerũt studiũ bragense. ꝛ vsq̃ ad scotiã venerũt. Et ꝓh dolor exprimur in ℔ regno qualiter multiplicati sũt sup nũerũ q̃ ad seditões ꝛ rebelliões ꝑ omnẽ dñatõem erigunt ꝛ nolunt q̃ infima ꝓ media reducant in deũ ſz ꝓstituunt se iudices et supmos

Finit

Incipit tractatus

magistri Johis de gerson ꝑ heresim de cõmuniõe laicoꝝ sub vtraqꝫ specie.

℟ Blaturus iuxta senioꝝ huiꝰ sacri concilij Constañ. monitionẽ generalẽ nõnulla q̃ cõcernũt expugnatõem heresũ ꝛ hereticoꝝ nr̃i tpis noiatiz secte nouiter exorte/ꝛ ptinus iudicialit dãnate/de necessitate ꝓmunicandi laicos sub vtraqꝫ specie. ſ. panis ꝛ vini. ꝓfero cũ euangelica paupcula duo minuta que dici põt duplex ille denariꝰ quẽ samaritanus ꝓtulit ꝛ dedit stabulario ꝓ cura vulnerati. vnꝰ denarius decẽ regulas speculatiuas. alter decẽ ꝓcticas habet inscꝑtas. ¶ Prima. Scriptura sacra est fidei regula. ꝑ quam bñ intellectã nõ est admittenda auctoritas ratio homis cuiuscũq̃/ nec aliq̃ ꝓsuetudo nec ꝓstitutio nec obſuatio valet si cõtra sacrã scripturã militare ꝓuincat. hec regula fundamẽtũ est ꝓmũe nobis et hereticis q̃s impugnare conamur. Propꝛea ꝓcedim⁹ ꝛ approbam⁹ omes q̃ autoritates vel rões q̃ hanc ꝓbant ꝓ quãto nõ ad aliud ꝓbandũ ꝓ eos ducunt vel induci q̃rerent. Quã obrem sacra scriptura debz ꝓsiderari quasi sit vna ꝓpositio copulatiua ꝓnectẽs singulas ptes/ꝛ vnã ꝓfirmãs ꝓ alterã/elucidãs ꝛ exponẽs/quoniã si ꝓpositio aliqua sacre scripture posita assertiue ꝓ auctorẽ suũ qui est spũſctũs esset falsa tota sacre scꝑture (sicut dic̃ Aug⁹) vacillaret autoritas. qꝛ sil'is est ratio assentiẽdi ꝓ fidem cuicũq̃ ꝓpositioni signate in sacra scriptura ita vni sicut alteri. ſ. autoritas diuĩe reuelatõis que vtrobiq̃ ꝓmunis est rõ credẽdi. ¶ Secũda. Sacra scriptura dũ consideraꝛ in aliq̃ sui parte vel ꝓpositõe nõ est tenẽda in solis tꝫis illius ꝓpositõis/aut in illo sensu quẽ illa ꝓpositio sic ꝓ se ꝛ nude ꝓsiderata facit. Sed ꝓferẽda ẽ ꝛ cõcordanda ꝓ ꝓpatõem ad alios sacre scripture passus. Patz hec regula ex p̃cedenti. ꝛ ꝓ exempla manifesta q̃lia sũt ĩnumera. Dixit itaq̃ christ⁹ Matth. vlti. Qui crediderit ꝛ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. si q̃s voluerit in hac p̃cisa forma vl̃ sentẽtia stare nõ admissa q̃cũq̃ collatiõe ipius cũ alijs/sicut ĩuẽtos aliq̃s esse tales notat Aug. de ciui. dei. xxi. ꝓstat q̃ errabit mãifeste ponẽdo q̃ sola fides suffic̃ ī baptismo ad salutẽ sine alijs ℣tutib⁹/sic̃ traherẽt aliq̃ ex simili ℣bo christi. Qui credit ī me habet vitam eternã. Amplꝰ arguẽdo ad homĩes sic induceremus illũ Johis. vi. Ego sum panis viuus qui de celo descẽdi. si q̃s mãducauerit ex ℔ pane viuet in eternũ. Attamen ſm istos nõ sufficit mãducatio solꝰ panis. id ẽ sumptio corpis/sed req̃rit bibitio sanguĩs. ¶ Tercia. Sacra scꝑtura põt ꝛ debz in suis partib⁹ ꝛ partialib⁹ assertiõibus reuerẽter et hũiliter ꝛ diligẽter expositioñ recipe/cõcordando passum cũ passu et vnũ ꝓ alterũ iudicãdo. Sequit ex p̃cedentib⁹. Et quia sic fit ī omnib⁹ alijs scientijs et doctrinis in q̃bus intẽtio ꝛ sensus vni⁹ dicti trahit ex alijs/ex q̃bus apparet

intẽtio dicẽtis. qm̃ fm Hylariũ/intelligẽtia dictoꝝ ex causis ẽ assumẽda dicẽdi. Alioq̃n plura essent mẽdacia ꝛ ꝓdictões in q̃libet scientiaꝝ. ꝛ ꝑcipue in sacra ꝛ diuĩa q̃ꝫ eẽnt veritates in omni mõ loquẽdi cõmuni. ¶Quarta. Scriptura sacra in expositione partiũ suaꝝ req̃siuit ꝛ req̃rit homies primo ꝑditos ingenio. Scõo exercitatos studio. Tercio humiles in iudicio. Quarto ĩmunes ab affectato vicio. patet quoniã ex opposito alterius istoꝝ q̃tuor/solet facilli me falsus intellectus scꝑture suboꝛiri. vt si sit hõ hebetis ingenij/si iners ꝛ neglector studij. si supbi ꝛ arrogãtis iudicij. si deniq; fuerit infectus ꝛ depuatus ex affectu alicuius vicij/quoniã excecat tales malicia eoꝝ Possent ista ꝛ istoꝝ qlibet tã auctoꝛitatibus q̃ꝫ exemplis ꝛ rõnib⁹ multipliciter declarari. que q; nota sunt doctis/ꝛ alibi satis inueniunt/breuitatis amoꝛ linq̃t. ¶Quinta. Scriptura sacra in sui ꝑmaria expositione habuit homies eruditos nõ solũ hũana rõcinatõe vel studio/sz diuina reuelatione ꝛ inspiratõe spũssancti. Patet de apostolis ꝛ alijs/de quib⁹ loquit Lucas in actibus apl'oꝝ. c. xiij Et Paulus plures enũerat diuisiones gratiaꝝ/inter q̃s interꝑtatio sermonũ. ꝛ sermo scientie ꝛ sermo doctrine ¶Comparãdi igit sunt doctoꝛes in exposi tione sacre scripture cũ doctoꝛib⁹/ꝛ illi q̃s ꝓstat habere ꝓditiões positas in ꝑcedenti regula/ꝑferẽdi sunt ñ hñtib⁹. Similit habentes reuelatõez/nõ habentib⁹ eã. Et dona gratis data possidẽtes nõ possidentib⁹ ea. ceteris paribus. Et ꝓinde ꝓuincit ac reꝑhendit q̃rundã arrogãtia modernoꝝ/vsurpantiũ sibi illa de psalmo. Sup oẽs docẽtes me intellexi. Et itez. Sup senes intellexi. Et itez. Sup inimicos meos prudẽtẽ me fecisti. Sz vtinam aduerterẽt si vere sint eis cause q̃ iũgunt/ quia testimõia tua exq̃siui/ꝛ lex tua meditatio mea est/ꝛ reliq. ¶Sexta. Scriptura sacra nõ ita recipienda ẽ nude ꝛ insolidũ/ꝓemptis alijs traditionib⁹ hominũ q̃n debeat ad intelligentiã verã ipius habendã/iuribus hũanis ꝛ canonib⁹/ꝛ decretis ꝛ glosis sanctoꝝ doctoꝝ frequẽter ꝛ humiliter vti Patet ex ꝑcedẽtib⁹. patet etiã ex mõ quẽ tenẽt heretici q̃s nunc impugnamus/q̃ doctoꝛes valde diligẽter allegant ꝑ suis assertõib⁹ colorãdis ꝛ coꝛroborãdis. Et tales q̃ sunt aliq̃ñ nulli⁹ auctoꝛitatis vel ponderis. sicut sunt aliq̃ glosatoꝛes decretoꝝ ꝛ decretaliũm ꝛ nõ sancti nec multũ in theologicis eruditi. Et similiter aliq̃ quos ꝺ numero trahũt theologorũ. Unde sic arguit aduersus eos. Si doctoꝛibus ꝛ peritis in sua arte credendũ est cur doctoꝛib⁹ ꝑ nos allegatis nõ vultz credere. quos allegatis bene intellecti sunt ꝑ nobis. et alij q̃ absq; vlla compatõne plures sunt ꝛ clariꝛi fmone dicentes nostraz sententiã. Si vero nõ talib⁹ in aliq̃ credendum est/cur eos ꝑ vobis in confirmatõne erroneoꝝ spirituũ et sensuũ vestroꝝ tã curiose ꝛ exq̃sitissimo studio q̃ritis allegare. vndecũq; colligentes et discerpẽtes q̃ntũ libet renitatur. ¶Septima. Scriptura sacra recipit interꝑtationẽ ꝛ expositionez nedum in suis verbis oꝛiginalib⁹. sed etiã in suis expositõibus. patz ex ꝑcedentib⁹. vnde si allegat Aug⁹. exempli gtia/ q̃ dixerit in vna glosa sua sumendũ esse sanguinẽ xpi in cõmunicatõe laicoꝝ/ꝛ hoc de necessitate salutis. Et alibi dicat vel obseruet oppositum fm intellectũ q̃ prima facie colligeret ex verbis/attendendũ est ex dictis alijs/q̃liter ẽ ꝓcoꝛdãd⁹ sibijpsi. Inuenit enĩ dixisse. Crede ꝛ manducasti. ꝛ ita dicere potuit. crede ꝛ bibisti. ¶Octaua. Scriptura sacra ꝺ dum ꝑ nouellos hoies inducit tanq̃ credenda sit in suis nudis terminis absq; alterius interꝑtis vel expositoꝛis admissione. exponit grauib⁹ piculis ꝛ scãdal' nisi solleꝛter puideat ꝛ cõfestim occurrat. Patz exꝑcedẽtib⁹. Et quia ad veritatẽ tales ĩplicãt semetipos in dictis suis/prout deductũ ẽ in sexta regula. dum aliq̃ndo pro se ĩducũt doctoꝛes et inductos cõtra se nõ admittũt Dum ꝑterea vitare volunt glosam omnez incidunt aptissime in multiplicẽ ꝓtradictionem et vltra q̃ꝫ iudei lr̃ales iudaizant qui recipiũt in antiq̃s traditionib⁹ legis expositões suoꝝ doctoꝝ mlt'as ꝛ varias/vt rabi salomõis ꝛ rabbi moysi ꝛ alioꝝ. quẽad modũ traditũ hñt ĩ lege Deutero. xvij. submortz int'miatõe sacerdotib⁹ leuitici generis esse credendũ et obediendũ. Ex hac ꝑterea radice pestifera oꝛti sunt. et q̃tidie crescunt errores begardoꝝ ꝛ pauperũ de lugduno/et omniũ similiũ. quoꝝ multi sunt laici habẽtes in suo vulgari trãslationẽ biblie in grande ꝑiudiciũ et scandalũ catholice veritatis/quale ꝓpositũ est in reformatoꝛio esse tollendũ. ¶Nona. Scriptura sacra in sui receptõne et expositiõe autentica

finaliter resolvit in autoritatē receptōnem et approbatōem vniuersalis eccl'ie /pcīm ꝑmitiue que recepit eā z eius intellectuz i/mediate a christo/et reuelante spūsancto i die penthecostes. z al's pluries. Patz quia ꝙ Mattheus scripserit veraciter euāgeliū z Nicodemus non solū habemus ab autoritate eccl'ie. Juxta illud Aug. Euangelio nō crederē nisi me autoritas eccl'ie ꝯpulisset. Nec enī est ineffabilis regula a spīritusctō directa /que ī his q̄ fidei sunt nec fallere potest nec falli Probatōes omitto. Et quia hoc est ꝑmū principiū in fide tenendum. quo nō credito nō supest arguere cōtra sic negantē. sicut nec cōtra negantē prima principia ī moralibz z speculabilibz arguendū esse tradit Aristo. Addit ꝯsecutiue ꝙ sacra scriptura in expositōne habet z habere debz in reuerētia z autoritate maiori ꝯsuetudinē vniuersalis eccl'ie/ circa ea q̄ fidei sacramēta respiciūt /et dispensatōnez ipōrū/q̄s autoritatē doctoris vnius particularis/etiā sancti. Et sic tradit sctūs Thomas in illa questiōe qua q̄rit. vtrū pueri ī fideliū sint inuitis pentibz baptizandi/ in ratōne ad oppositū. Unde valde mirāduz videt apud alios cōsideratiuos dū videt ꝙ statim vt doctor alios cōposuit vnaz lecturā vel vnā cōpositionē/aut glosam sup decretalibz aut decretis redegit in scriptis habet illa glosa seu lectura in reuerētia tali ꝙ allegat autētice ī scholis z iudiciis. Qui doctor si viueret nō esset compandus mille et mille qui iā sunt in vita. Et tamē si tota vna vniuersitas /exempli gr̄a/que habz doctores in oīmi facultate peritissimos /declararet aut determīaret vnā expositionez circa vnū passum scripture sacre vel ōctorū aut decretaliū/vix reputabit aut recipietur hmōi testificatio. q̄si videlicz scptura mortua sit maioris autoritatis q̄s viua. Et si opponat ꝙ in viuis puertit iudiciū ꝓpter puersionē affectus. cur non similiter potest dubitari ꝙ in mortuis regnauerint dū viuerent hmōi passiōes iudicū subuersiue. ¶Decima. Scriptura sacra patit in suis lectoribz ꝑmittēte deo ꝙ errent et proterue agant q̄tinus q̄ ꝓbati sunt fiāt manifesti/sicut dicit ap'lus. Et vt studia doctorum multipliciter excitēt/prout notat Augustinus. et vt pticulares veritates quotidiano exercitio inueniant z elicīāt. Juxta illud. Pertrāsibunt plūmi z multiplex erit scientia. Et illud. Declaratio sermonū tuorum illumīat /cū similibz multis. Nihilominus dū sacra scriptura patit in suis lectoribz aut allegatoribz puersum z proternum itellectū/aduersus illa que manifeste sunt in eadē scriptura tradita/et que declarata sunt ꝑ eccl'iaz vniuersalē z ita recepta ꝑ fideliū obseruatōnem/debet habere defēsionē suā/magis iudiciali seueritate/z exēcutōne punitiua/q̄s ratiocinatōne curiosa ꝑ scripturas aut ꝝba. Patet ex p̄cedentibz Uerificat enī in talibz ꝙ stultus ꝝbis nō erudiet/qō z experiētia quotidiana manifestat Illa q̄ppe tales negāt ꝑ que sola possunt et debēt ad viam veritatis reduci. z si nolūt aliū credere nisi que repiūt in biblia inueniāt illic si poterūt formā sacramētorum. z ꝙ christ⁹ miscuit aquā cū vino qō ꝯsecrauit/z ita de plurimis.

Sequitur alter de

narius regulaz practicarū in expugnatōe erroris z errantiū circa materiā de laicorū cōmunicatōne faciēda de necessitate salutis sub vtraqz specie.

Debet potius hoc sacrū generale concilīū inuocare auxiliū brachij secularis si opus fuerit q̄s ꝓ ratiocinatōes cōtra tales attenta sua determinatiōe que iā trāsit in rem iudicatā. Nihilominus in expugnatōne tali possunt alīq doctores de cōcilio vel aliūn de scribere vel aliter agere cōtra tales errores et errātes/ꝓ ratōnes z psuasiōes z allegationes/quemadmodū fit nūc ꝑ erroruz confutatōe ꝑsens opusculū sub generalibz regulis que possunt latiꝰ trahi z particularius applicari ꝓ ratōes deductas añ decretū dicti concilij. ¶Prima. In expugnatōne hmōi debet in ꝑmis ꝯcedi pteruientibz aduersarijs quicq̄d est theologice z rationabiliter ꝯcedendū /vt accepto illo in quo ē controuersia facilꝰ et ꝯpendiosius ad erroris depositionē induci possint. Debet enīz cōcedi sicut z sancta synodus concedit /ꝙ aliquādo potuit fieri z factū est sine peccato/imo cū merito/ꝙ alīq laici ꝯmunicarēt sub vtraqz specie/sicut aliqñ fiebat ꝯsecratio in fermento ne iudaizare videret eccl'ia sicut et christus z forsan pluries post eum ꝑmitiua eccl'ia ꝯsecrauit. z dedit hoc sacramentū post cenā. Concedat etiā ipis ꝙ ꝫ sacram scripturā nec autoritas hūana nec

ꝓsuetudo aliqua robur hz. ſz addaꝫ ꝙ interꝓtationē vel expoſitiõez ipa recipit/ſicut in regulis deductū eſt. ¶Scõa. In expugnatione hmõi/ꝑncipale illud circa quod verſaꝫ difficultas/ſicut in pũcto centro vl cardine ē. Si cõmunicatio talis ſub vtraq; ſpecie ſit inſſa generaliter a xpo ſub debito ſalutis eterne/ꝛ indiſpẽſabilit ab homie quemadmodũ dicimus ꝙ baptiſmus aq̃ eſt de neceſſitate ſalutis indiſpenſabili per hoiez ſic ꝙ nulla auctoritate vel ꝓſuetudie poſſit introduci vel inſtitui vt certi hoies nõ baptizarent baptiſmo aq̃. Diffinit aũt ſacꝫ ꝓciliũ/ꝛ veriſſime negatiuã/ſicut nec ſumptio ſacramẽti talis ẽ neceſſitatis ante cibũ vel etiã poſt cibũ. Circa qõ eſt remẽoranda diſtinctio neceſſaria et notãda ꝙ circa mũſtrationē vel inſtitutõnem ſacramentorũ. quedã ſunt de neceſſitate ſacramẽti et de iure diuino. quedã vero ſunt tãtũmodo de neceſſitate p̃cepti ꝛ de iure humano ſeu poſitiuo. Exemplũ in materia noſtra ꝙ fiat ꝓſecratio ꝑ talẽ verboꝝ formã/ꝙ in tali materia panis. ꝙ ꝑ ſacerdotẽ. hoc ẽ õ neceſſitate ſacramẽti ꝛ iuris diuini. Qꝫ aũt fiat in templo ſeu altari ſacrato. ꝙ cũ talibꝫ veſtibꝫ ꝛ cũ lumine. ꝙ cũ talibꝫ orõnibꝫ. epla ꝛ euãgelio. ꝛ ꝙ ieiuno ſtomacho/ieiunio etiã nature. Hec inquã oia atq; ſiliꝫ ſunt de ſolo p̃cepto hũano ꝛ variabili. Sicq; eccl'ia poſſet ex cauſis rõnabilibꝫ etiã p̃miſſa oia vel aliqua taliũ ĩmutare ꝛ ĩmutata ſub p̃cepto tradere/ſic ꝙ tũc peccaret hõ faciendo illud in q̃ nũc meret. ꝛ ꝙ trãſgrediẽdo peccaret. ¶Tercia. In expugnatõe tali/declarari põt facilit apud nolẽtes ꝓteruire/vel ex affectu prauit errare/ꝙ ſumptio ſacramti ſub vtraq; ſpecie a laicis/mõ nõ eſt/aut vnq; fuit de neceſſitate p̃cepti iuris diuini ſub pena dãnatiõis eterne. Ettñ dũ fiebat a laicis p̃cipiẽte vel pmittẽte vel ꝓſulẽte eccleſia bñ fiebat/ſicut dũ ꝓficiebãt ſacerdotes in fermẽtato. Nũc ꝙ dũ certa rõne inoleuit oppoſita ꝓſuetudo p eccl'iam laudata ꝛ iuſſa/q̃ iuſſio patet ex tali ꝓſuetudine q̃ eſt optima legũ interꝓres. Sũptio talis temeraria ẽ/ꝛ ꝓſumptuoſa/ſcãdaloſa/ſeditioſa/ꝛ eccl'iaſtici ritus turbatiua/ꝛ ex ꝓſequẽti eterne damnatõis inductiua. ¶Nec valet cũ inducũt ꝙ laici plus mererẽt ſumendo ſub vtraq; ſpecie q̃ ſub ſola forma panis. Rñdeꝫ falſum eſſe/ꝙ melioꝝ ẽ obediẽtia q̃ victime. Et quia põt eccl'ia phibere aliq̃ q̃ p̃ñt aliqñ meritũ augere in aliq̃bus ꝓpter melius bonũ cõe adipiſcendum vel malũ declinandũ. ¶Quarta. In expugnatione tali dicendũ ẽ aſſerẽtes talẽ ſumptionẽ eſſe licitã ꝛ vtilẽ laicis ſub vtraq; ſpecie tantũ errãt q̃ tũ illi/q̃ dicũt eã eſſe neceſſariã de neceſſitate p̃cepti diuini/ꝛ iuris idiſpẽſabilis q̃ſi ſacri. Patet qñ iſti ſcõi damnãt aptiſſime de hereſi oẽs ꝛ ſingulos qui nõ volũt laicos talit eſſe cõicandos/ꝛ ponũt eos extra eccl'az. Et ita ꝙſequẽter reputãt ꝙ ſola generalis eccl'ia ſit apud eos/ſic olim fuit tp̃ibus Auguſtini de donatiſtis. que q̃ horrẽda ſit p̃ſumptio videre ſtupor eſt Et valde notãdũ eſt ꝙ ex hac autoritate chriſti. Niſi mãducaueritis carnẽ filij homis ꝛ biberitis ſanguinẽ/nõ habebitꝫ vitam in vobis. Joh. vi. volũt ꝓcludere inuitabiliter errorẽ ſuũ/et nõ attendũt ꝙ in eodem capitulo chriſtꝰ p̃miſit. Ego ſũ panis viuꝰ. ſi quis mãducauerit ex hõ pane viuet ĩeternũ. vbi nihil loq̃tur de potu. ꝛ iõ mendacem faciũt chriſtũ. ſi req̃rat etiam cum manducatõe ſacramẽtali panis ſumptio etiã vini ſacramẽtalis. quoniã dictuꝫ ſuũ eſt vna cõditionalt. Si quis. cuꝰ oppoſitũ cõſeq̃ntis ſtat ſm eos cũ antecedente ſumpto in ſe/ꝛ ſm verba ſua. ĩmo conſequẽs hõ modo repugnat antecedẽti. ¶Eſt ĩ ſup mirabile ꝙ ex illo vno verbo volũt cõcludere ꝙ ſacramẽtal' ſumptio corꝑis et ſãguinis chriſti cadat ſub tãta neceſſitate ſalutis ꝛ iuris diuini ſic baptiſmꝰ aque/cuꝫ oppoſitũ manifeſte pateat p doctoreſ/qñ ſine tali ſumptiõe ſtat ſalus/ſaltẽ in puulis ꝛ pueris citra pfectũ vſum rõis/ſicut obſeruat eccl'ia/q̃uis repiatur ex quadã epla Cypriani/ꝙ puuli quattuor annorũ recipiebãt aliq̃ corꝑus chriſti. Ponit ei pro miracl'o puerũ vnũ talẽ q̃ oblato cibo idolis ĩmolato nolebat aut nõ poterat comedere/ſed bene de pane cõſecrato guſtabat ſi bene memini. ¶Quĩta. In expugnatõe tali reſpondendũ ẽ ad autoritates aduerſarioꝝ inductas/primo ꝙ aliq̃ concedunt ꝑ q̃nto fundamentũ ꝓbitatis dicũt eſſe ſacraꝫ ſcripturã ꝛ ẽ. ſed rite intellectã. Alie ſimilit ꝓcedunt pro q̃nto dicũt ſacramẽtũ altaris aliq̃ ſumptũ fuiſſe a laicis ſub vtraq; ſpecie. q̃uis ꝓbabiliꝰ videat ꝙ hec obſeruatio nunq; a tpe doctorũ cõmuniꝰ apud oĩes extiterit Alie que dicunt ſacramentũ altarꝫ ĩtegre ſumi debere ſicut exp̃ſſius int oĩes

non eſt verum qꝫ quod [illegible] ſcriptura loquit de [illegible]

non eſt verum

allegatos tradere videt Celasius papa de ꝓsecratõe dist. ij. comperim⁹. debẽt exponi de sacerdotib⁹ eccl'ie qui celebrãt ꝑ toto populo apud q̃s semꝑ fuit ꝛ est de necessitate p̃cepti saltẽ eccl'e q̃ sub vtraqz specie ꝯmũi carent/intãtũ q̃ plus obligant ß facere q̃z q̃ ieiuni celebrent/iuxta cõsiliũ doctorum dicentiũ q̃ vbi hõ veniens ad ꝓceptionẽ sanguinis repit primo ibi aquã/quam putans fuisse vinũ degustat/ꝛ ita frangit ieiuniũ nature/debz ꝓsecrare nouiter vinuz et ita sumere. Et ita dicit popul⁹ sanguinem bibere/quia mi'strãtes ꝓ eis illũ bibunt/put intelligunt auctoritates inducte ex canonib⁹ eccl'ie. ꝛ iuxta ꝓbũ Augustini p̃dictũ Crede et bibisti. Est enĩ manducatio ꝛ bibitio iuxta cõmunẽ distinctionem duplex. Una spũalis ꝑ fidem et amorẽ/que necessaria est in adultis. Alia est sacramentalis que si sit sine spũali nedũ non ꝓficit/sed officit. Cadit tñ in p̃cepto dũ eius sumptio nequaq̃z contenit/ꝓout de ꝓfirmatõne ꝛ extrema vnctõe dicit a doctoribꝫ/que dicunt esse sacramẽta nõ necessitatẽ. Et de hoc sacramẽto notet q̃d egit venerabilis Hugo de sctõ victore i morte sua. Ex quo colligit sumptionẽ sacramẽtalẽ nõ esse necessitatis sicut baptismũ ꝛ ex alijs notatis sup quartũ sentẽtiaz ꝑ doctores dist. xi. et ꝑ glosas Joh. vi. Et prime ad Chorin. xi.

¶Sexta. In expugnatõe tali sunt inducẽ de autoritates doctorũ sacre theologie qui scripserũt in hac materia/quas hic omittimus partim/quia fuerũt sufficient allegate in hoc sacro concilio añ damnatõem erroris p̃dicti. partim q̃ multe sunt vulgate ꝛ note. Deniq̃z quia stat ꝑ parte hac experientie testimoniũ vbilibz diuulgatũ/q̃le q̃ negaret debet nõ ratõne sed sensu ꝛ flagellatione cõpesci¶Septima. In expugnatione tali ꝓficere videret q̃ sereniss'im⁹ rex romanoz inuocatus a sacro ꝯcilio acciperet factũ illud ꝓsequendũ ꝛ terminandũ sic̃ et alias hereses in bohemia/cũ potẽtia etiaz brachij secularis. Attento p̃cipue q̃ p̃sens fuit ꝛ est in ꝯcilio vbi facta sunt decreta in hac parte. Attẽto ꝓterea q̃ in regno fratris sui cuius est succesꝰ hec heresis babz exordiũ. ꝛ nisi ꝓuideat serpet in longinquũ.

¶Octaua. In expugnatõe tali videret m'tum ꝓficere p̃ftim apud bohemos si concilijũ aut supposita eius palã ostenderẽt nedum verbis et epistolis sed factis ꝛ exemplis q̃ nõ ex odio vel inuidia ꝓcedit ꝓtra eos/sed zelo solo fidei ꝛ salutis animarum Et hoc tunc fiet eis ꝑsuasibile si videant ꝛ sentiant in factis q̃ querit in hoc concilio extirpatio omniũ errorũ sine acceptiõe gẽtis alicuius vel ꝑsonaꝝ. Et q̃ nõ solis eis fiat sicut nec fiet dño concedẽte ꝑsecutio ꝛ non alijs deterius aut nõ minus errantib⁹ det fauor/dissimulatio aut etiam defensio

¶Nona. In expugnatõe tali videret maximũ esse ꝓiudiciuz/si nõ libere conuenirent theologi collatões mutuas cũ charitate ꝛ obsq̃z ꝓtentõne freq̃nter habituri/cũ ꝑ causis minoꝛib⁹ et ꝓphanis/fiat quotidie aliorum ꝓuẽtio. Rursus oportet q̃ stilus ꝓcedendi theologicus obseruet/nõ litigiosus aut ꝓphanus. Sup qua re alibi scriptuz reperit amplius.¶Decima. In expugnatione tali viderent idonei eẽ q̃tum ad expugnatonẽ doctrinalẽ theologi vniuersitatũ illarũ/que nõ debent a dñis bohemis de odio vel inuidia haberi ratõnabilit suspecti/et q̃s constare põt in alijs materijs sinceriter ꝛ ꝓaciter ꝛ cõstanter hacten⁹ decertasse sine nota heresis vel erroris i alijs materijs. Et ad ß non dubiũ est parati sunt i ter cetos theologi de alma vniuersitate parisien. qui magno in numero p̃sentes sunt i hoc concilio Sunt ꝛ de alijs vniuersitatibus p̃claris tã numero q̃z merito theologi p̃cellẽtes.¶Unde dicũt eoꝝ plurimi q̃ sup hoc fuerũt simul ꝯgregati q̃ cõsuetudo licite ꝛ rõnabiliter fuerit introducta de non ꝯmunicãdo laicos sub vtraqz specie. p̃sertim post multiplicatõem fidelium. Et ß propter euitationẽ multiplicis ꝑiculi/irreuerentie ꝛ scãdali circa susceptionẽ hmõi bñdicti sacramẽti. Primũ ꝑiculũ in effusione. Secũdũ in deꝓortatõe ꝺ loco ad locũ Terciũ invasoꝝ sꝛdidatõe que deberent esse sacrata nec passim tractata vel tacta a laicis. Et m'tomin⁹ deberet vinũ cõsecratum vendi apothecis/sicut fit apꝺ tales vt dicit. Quartũ in barbis longis laicoꝝ. Quintũ in cõseruatõne ꝑ infirmis/quoniam possit in vase acetũ generari/ꝛ ita desineret ibi esse sanguis christi. nec suscipiẽdũ esse/nec nouiter cõsecrandũ sine missa. Et fieri posset q̃ daret acetũ purũ ꝑ sanguine christi. addito q̃ in estate bibliões aut musce generarent q̃ntũcunq̃z esset vas clausũ. q̃ñq̃z etiã putresceret/aut fieret velut abomiabile ad bibendũ. ꝛ hec ratio est efficax

valde. Et ex alia rõne qñ alij multi pbibissent. Et querit in quo vase fieret cõsecratio tãti vini/qđtum requireret in pascate p decem aut viginti miliby psonaz? Sextũ dãnuz esset in sumptuositate vini/ saltẽ apud multas ptes in qbz vix inuenit vinũ ad celebrandũ. z alibi chare cõparat. Esset preterea piculum in congelatõe. Esset rursus periculũ in false credulitatis inductõe. z hoc multiplicit. Primo q tanta esset dignitas laicoz circa sumptõez corpis xpi/sicut z sacerdotum. Scõo q hoc facere semp fuit z est necessitatis/z ita perierũt oms z pereũt aliter sentiẽtes facientes aut docentes. Et oẽs generaliter tã clerici qđ doctoꝛes z pĩati qui nõ possetenus opposuerũt se tali cõsuetudini /verbis scriptis aut sententijs/z q sacrã scripturã omẽs illi puerterẽt. Tercio q virtus huius sacramẽti nõ est pncipalius in consecratõe qđ in sumptiõe. Quarto q eccl'ia romana nõ rite sentit de sacramtis/nec in hoc cẽt imitãda. Quinto q ocilia generalia z spãliter Constañ. errauerũt in fide z bonis moribz. Sexto multipliciter occasio esset seditionũ z scismatũ in xpianitate nostra/ sicut experientia nũc manifestat in Bohemia/q̃ seditio nedum ad spũalem sed tempalẽ dissipationẽ tendit nisi dei puidẽtia z regis Romanoz prudẽtia puideãt z pdisponãt ¶ Finit tractat⁹ aduersus heresim nouã de necessaria cõmunicatione laicoz sub vtraqz specie raptim editus Constantie. Anno dñi. M.cccc.xvij. die.xx. Augusti.

Incipit tractatus

eiusdem magistri Johãnis de Gerson/de pbatione spirituum.

Robate spũs si ex deo sunt/ iubet discipulus ille quem diligebat Jesus. Necq em̃ nesciebat illã coapostoli sui sententiã. Angelus sathane trãsfigurat se in angelũ lucis/sic vt fiat demonium meridianũ/duz p tenebris erroz qs ad tempus celare pmittit/lucem veritatis clarã se fingit offerre. Patuit hoc apõ sanctum Martinũ visibiliter. patet apud alios plurimos inuisibiliter/duz teste Berñ. sub specie magni boni z ardui/grande peccatũ opit suggerit z iducit. ¶ Probare spiritus si ex deo sunt/ nõ cuilibet datum est/ sed aliqbus p spm̃sanctũ/q̃ vnus existens diuisiones gratiaz distribuit singulis put vult/ad edificationem corpis xpi. qõ ẽ ecclesia/cui nunqz defuit in necessarijs. Sic̃ igitur nõ omniũ est pphetare /nec euãgelizare omniũ est. nec omniũ interptari ꝑmones/sed aliquoz ex officio vsqz in finẽ seculi. Sic nõ omniũ est pbare spũs si ex deo sunt/sed qbus datũ est. qles sunt spirituales quos vnctio docet de omnib. qui z de omnib iudicant etiã inter diẽ z diẽ. Quale donũ btũs Martinus z Anthonius et plures alij legunt habuisse. ¶ Probare spiritus si ex deo sunt contingit multipliciter. Uno quidem mõ p modũ artis z doctrine generalis/sicut p eruditionẽ sacraz scripturaz/diligenti pioqz studio acquisitam. Sunt nimiz scripture in quib putamus nos fidem habere ꝯtinentes artem/falsos pphetas a veris/z ab illusionib reuelationes cognoscendi. Alius inuenit modus p inspirationem intimã/seu internũ sapoꝛez siue p experimentalem dulcedinẽ quandã/ siue p illustrationem a montib eternis/effugantẽ tenebras oms dubietat. Hoc autẽ est manna abscõditũ z nomẽ nouũ i calculo scriptũ/quod nemo nouit nisi q̃ acceperit. Hoc Brego. in dyalogo. ℞ Aug⁹ in de confessiõe de seipo z mre. hoc Hugo d arra aiẽ cũ pluribz alijs notauerũt. ¶ Probare spũs si ex deo sunt p regulam artis generalẽ et infallibilẽ p particulari casu aut ñ potest aut vix põt humanitus fieri sed requritur donũ spũssancti quod apl's nominauit discretõem spirituũ/quo dono fit vt mens nedũ in se z de se sciat pbare spũs si ex deo sunt. sed etiã de alijs z in alijs noscit Hic autẽ est modus terci⁹ alius a pdictis pbandi spũs. quoniã ꝑmus est doctrinal' secũdus ẽ expimentalis. tercius officialis ex officio hierarchico atqz spũali dono cõcessus. Itaqz sicut nemo nouit q̃ sunt spiritus nisi spũs. ita nemo cognoscit infallibili certitudine ea que p solã expimentalẽ noticiã vel sentimentũ interi⁹ et sensũ agunt in alterius animo. Quẽadmodũ g tradere regulã generalẽ q̃ distingueret infallibilit̃ inter visionẽ somnialẽ et illã q̃ fit in vigilia/ nullus facile posset ppt varias silitudines inter vtraqz visiões. multo magis i pposito. Scit nihilomin⁹ hõ vigilãs se certitudinaliter et expimentalit̃ videre/ cuius ñ ignoꝛet se habuisse i somnijs visiões valde

vicinas ⁊ sil'es sue vigilie/ adeo q̄ somniū suū narrare somniādo qñq̄ videaꝝ. q̄uis dicat Seneca esse vigilātis somniū narrare. Scit sil'r homo spūalis in vigilia vere lucis diuīe positus/ videre se diuīa q̄ vidz vere sentire/ odorare et sapere. Quare ?qz vigilat. Potest nihilomin⁹ recogitare ex se vl' alīs q̄ nōnunq̄ ponit ī q̄dam somnio naturalis cognitōis aut diabolice illusionis. q̄ dū sic se habz et quodāmō dormit ad diuina putare pōt q̄ vigilet ad ea. sicq̄ falli. Uidit hec btūs Greg. asserēs spūs pphetarū non sp esse in ptāte vl' distincta cognitione pphetarū. Probans ℔ p Nathan q̄ ad dauid cogitantē edificare domū dei respondit. Omne qđ est in corde tuo vade et fac. qm̄ dñs tecū est. Cui⁹ cōtrariū ipa nocte reuelauit ei deus. ¶ Probare spūs si ex deo sunt ex p̄mo modo (qui magis ē ad p̄positū/ vicz p scripturā sacraz et eruditos bonos in eadē/ quia de querse viuentib⁹ q̄le iudiciū nisi puersum ⁊ illusoriū reportare sperabimus) cōtingit multiplicit ⁊ sufficienter q̄ntum ad p̄sentē spectat militiaz/ et ad statū p̄munē viatorū. Qua sup re nedū vnū et ab vno sed plures a diuersis tractatus p̄positos inuenim⁹ q̄s nūc manualit habere fas esset/ ⁊ diligēter inspicere dū ī ℔ sacro cōcilio querit tractari de canonizatione sanctorū/ et examinatōe doctrinaꝝ suarū/ p̄ptim vni⁹ que Brigitta noīat assueta visiōib⁹ quas nedū ab angelis/ sed a x̄po ⁊ maria et agnete ⁊ ceteris sanctis familiaritate iugi sicut spōsus ad sponsaz loquit/ se asserit diuīt⁹ suscepisse. ¶ Est aūt vtrobiq̄ vel in approbatōe vel in reprobatōne piculū. Approbare enī falsas ⁊ illusorias aut friuolas visiōes p veris et solidis reuelationib⁹ q̄d indignius? quid alien⁹ ab ℔ sacro concilio? Reprobare ꝓo nunc eas q̄ multipharie multisq̄ modis q̄quauersuz p diuersas natōes pbate dicunt/ nō parua exinde scandalorū in christiana religiōe et deuotōe populorū formidatio. Deniq̄ in ipo etiā silentio ⁊ dissimulatōne/ exquo res in mediū posita est/ nō nihil esse discrimis ptimescimus. Inuenire ꝓo mediuz aliqđ vel expediēs inter hec extrema. laudabile quidē sit aut affectabile sit nec dū satis cerni
T mus exploratū. ¶ Probare spūs p moduz artis et doctrine/ sicut tota deinceps versabit intētio/ nēo pfecte pt p solā sacre scripture eruditionē/ qui nō etiā expert⁹ sit in sametipo variā affectionū spiritualiū pugnam. tanq̄ ascenderit nunc in celos/ nunc descēderit in abyssos/ et viderit mirabilia dei in pfundo. Nam qui nauigant mare ℔ mysticū diuersaꝝ affectionū q̄si collidentium se fluctuū. enarrāt mirabilia eius. In exptus autē taliū quid nouit eoꝝ? Hic autem est quartus modus pbatōis spirituū. Ceterū puto differentiā inter homines q̄s loquimur/ vnū theologū/ alterū contēplatiuū talem esse. qualis est inter peritū in arte medicine/ et inter expertū seu practicuz in eadem/ qui duo posse cōuenire in eodez nullus dubitauerit. Sic fit et fieri potest domino ppicio/ vt idē sit in scripturis sacris eruditus/ qui simul in cōtemplatiōis exercitatōe pbatus est. Nunc vero talē habere vult materia p̄sens/ sicut al's scripsisse dum de tractatu quodā spiritualiū nuptiarū sermo fieret meminim⁹. ¶ Probare vero spiritus isto modo doctrinalit/ dum querimus in alienis psonis/ quarū corda neq̄ videri neq̄ scrutari dat. oportet vt ab operib⁹ signa sumam⁹/ dicente christo. A fructibus eorū cognoscetis eos. Fallit tamē vnū signū vel pauca si nō in vnū plura cōglobauerimus. Ita enim tradit Tullius. ita Boetius. ita Aristoteles in cōiecturali causa faciendū. Sed quoniā infinita ē q̄dem hmōi signorū confusio/ coartem⁹ ad pauciora et dicamus sub hoc metro. Tu quis. quid. quare. cui. qualiter. vnde rege re Quis est cui fiat reuelatio. Quid ipa cōtinet et loquit. Quare fieri dicit. Cui. p cōsilio detegit. Qualiter viuere ⁊ vnde venire reperit. ¶ Probatio spirituū dū querit fieri cōsideret in p̄mis psona suscipiēs visiones si sit boni et discreti iudicij ratōis naturalis/ qz leso cerebro turbat iudiciū rōnis. Si lesus fantasias patiat nō magnopere ?rendū est a q̄ spū veniāt melācolice illusorieq̄ visiones vt pz in freneticis/ ī egrotis varijs/ q̄ vigilātes se talia videre putāt audire gustare ⁊c. q̄lia somniātes patiuntur. Habz pterea q̄libz passio pfundata suam lesiōem/ suā ebrietatē. suū (vt Origenes loq̄tur) demoniū. Patet in philocaptis/ īzelotipis ⁊ iracūdis/ in iuidis et auaris. Un poeta. An q̄ amāt sibi somnia fingūt. Queritur ergo si psona sit nouicia in zelo fidei. qz nouici⁹ feruor cito fallit si regēte caruerit/ p̄sertim in adolescentib⁹ et feminis/ quarum est ardor nimi⁹/ auidus/ varius/

effrenis/ideoq; suspectus. Rursus p'imũ refert attẽdere q̃lis sit et fuerit psona. qualiter erudita. quib⁹ assueta. quib⁹ ōlicata. cũ q̃bus cõuersata/si diues vel egena? In prima supbiã vel secretã voluptatẽ. in altera fictõnem tenebimus. Hoc sup oĩa ꝓueni et obſuare ne lateat interior supbia spiritu alis quã Bernard⁹ vere noĩat subtile malum/quoniã ꝛ hec de hũiliatõe sua nascit. de sordib⁹/et cilicio/de ieiunijs ꝛ virginitate. ĩmo ꝛ de sua morte suoq; ꝓrio trahit origine. Quid igit erit tutũ a supbia/cum nec ipa virtus tuta sit ab ea? Est autez supbia quedã in intellectu/dũ nõ vult subijci alieno iudicio/sed initit ꝓprio. Quedã i voluntate/dũ renuit obedire. et hec citius deꝓhendit/ideoq; facil⁹ corrigit q̃z prima.

¶ Probatio spirituũ respicit nedũ psonam q̃ visiões patit/sed visionũ qualitatẽ si vera sũt oĩa/etiã vsq; ad minimã ꝓpositiõez. quoniã in spiritu ꝓitatis falsitas non est. in spiritu autẽ mendacij mille q̃q; sunt veritates apte vt in vnica lãteti falsitate deciat. Hac rõne ꝓhibuerunt a testiõnio veritatis quã fatebant/christ⁹ demoniacos et Paulus phitonissas. Si ꝓterea sit in visionib⁹ sapiẽtia que de sursum est cũ suis titulis quos Jacob⁹ enũerat. primũ inquit pudica est. deinde pacifica. modesta. suadibilis. bonis ꝓsentiẽs. plena misericordia/et fructib⁹ bonis. iudicãs sine simulatõe. Si rursus excedant he visiones cõmunẽ intelligendi modũ/vel in scriptura sacra positum/vel in ratõne naturali vel morali collocatũ. quia si nõ /videret illud ascribi frustra revelatõi. Quod in scriptura semel locutus est deus (sicut Job loquit) idip̃m ñ repetit. Onerosum quippe esset ne dicam⁹ vanũ visiões sup visiones in ĩmensuz mꝝ tiplicatas debere recipe tãq; ab ore dei plataſ/ac deĩde certissima fide credẽdas. Sic q; demũ nostra fides nr̃aq; religio quam deus (teste Augustino) voluit sub paucissimis ꝓtineri articulis/redderet plus absq; vlla ꝓparatõe q; lex vetus onerosa. Hinc clare memorie magist⁹ Henric⁹ de hassia cõprimendã esse tot hominũ canonizatõnez scripsit. Hinc alia ratio sumit/q; omisso diuinaz scripturaz studio magna pars christianoz ad has visiões ideo placẽtiores q; recẽtiores ꝓuertẽt oculos ꝛ aures pruriẽtes sicq; necessaria nescirẽt. q; iuxta Senece ꝓbũ superuacua didicissent. Sint oportet in oĩ revelatõe moyses ꝛ helyas. hoc est ſm venerabilẽ Richardũ testimonia legis et ꝓphetarũ/ p totũ alioq̃n suspecta est. Et inde fit ꝓspicuũ q; necessariꝝ sint theologi in canonizatõib⁹ sanctorũ/et examinatione doctrinaz. ¶ Probatio spirituũ requirit vt ꝓsona cui visiones hmõi recitãtur/habeat se prudẽter ꝛ cautissime/p̃ ſtim in ꝓncipio cõsideret acriter q̃re mouek hec ꝓsona secretũ suum pandere. sup q̃ fiet ista consideratio. Caue ergo q̃squis eris auditor aut ꝓsultor vt nõ applaudas tali persone. nõ obinde laudes eã. nõ mireris quasi sanctã dignãq; revelatõib⁹ atq; miraculis Obsiste pot⁹/increpa dure/sperne eã cui⁹ sic exaltatũ est cor ꝛ elati sũt ocli/ vt ambulet in magnis et mirabilib⁹ sup se. vt digna sibi videak q̃ non hũano aliorũ more opek salutem suã/p doctrinã. s. scripturaz et sanctorũ/cũ dictamine rationis natural'/nisi consiliũ habere p̃sumat. et putet neduz ab angelis sed a deo. nedũ semel i necessitatib⁹ sed pene iugit/velut in quotidianis collocutõibus. Talẽ admone nõ sublime sape/ sed sape ad sobrietatẽ. q̃m verissime ait qui dixit. Supbia merek illudi. ꝛ eo dign⁹ q̃ i star pharisei latentẽ herẽtemq; ossib⁹ supbiã/sicut nec phisicus febrilẽ calorẽ/supbi attẽdit. Quid enĩ facilius q; se vilissimum peccatorẽ dicere. sed ꝓpaciter simpliciterq; ita sentire ex intimis /hoc diuini muneris nõ hũani soli⁹ exercitij. Enarrenk exempla sanctorũ patrũ q̃ curiositatẽ hmõi visionũ vel miraculorũ pniciosissimã fallacissimãq; refugerũt. Al qua se Aug⁹ liberatũ in suis confessiõibus gl'ak in domino. quam ꝓterea dñs Bonauẽtura abhorrẽdã nimis esse determinat. totoq; conatu repellendã. nunc oratõib⁹. nunc increpatõnib⁹ seu flagellatiõib⁹ ꝓpe mentis et corꝑis. exemplo illius qui vt tẽptatõe careret supbie/quesiuit et obtinuit a domino/ vt p tres menses demoniaca vexareꝝ obsessione. Alter sanctorũ patrũ dum sibi demon trãsfigurat⁹ i christũ diceret. Ego sum christus ꝓsonaliter te visitãs/qz dignus es/cõfestim clausit oculos vtraq; manu vociferãs. Holo h christũ videre/satis est ip̃m in gl'ia si videro. morq; disparuit. Alter sub alijs verbis simile in hmõi illusiõe fuauit humilitatem. Uide inq̃t ad quem missus sis. ego certe talis nõ sum q̃ dignus sum h videre christum. Alterũ quia nolebat ĩtrare tẽplũ

dicēs sibi satis esse qz oculis corpeis aspexisset christū. colligauerūt cathenis. soluere ieiuniū. carnib⁹ vesci. vinūqz bibere cōpulerūt. sicqz tumore ꝓpresso sanatus est.
¶Opponet forsitan aliqs ex apl'o iubente Nolite inḡt spiritū extinguere. Si sit ergo visio a spiritu sctō/que nihilomin⁹ repellit ꝺ ß est nisi spūi sctō resistere/suāqz nascentem gtiā suffocare? Sed ꝓfecto spūs sctūs qui se dat hūilib⁹ nequaqz ex humiliatōne quā ꝓdixim⁹ se subtrahet. Intrabit pot⁹ z ī bñplacito suo deducet victor sup excelsa animā hanc ī oculis suis vilē z absqz vlla ruga fictōnis humilē z simplicē. Porro dici nō pōt q̄ztū hec curiositas vel cognoscendi futura z occulta/vl' miracla videdi vel faciēdi/fefellit plīmos/z a vera religione freq̄nter auerterit. hinc supstitiōes ī populis que religionē inficiūt christianam/dū sicut olim iudei sola signa q̄runt dum imaginib⁹ exhibēt latrie cultū. dū insuper hominib⁹ necdū canonizatis scp̄turis q̄z nō autēticis/plusq̄ sanctis ī euāgelio prestant fidem. ¶Probatio spirituū ꝓsiderat quare fieri dicunt visiōes p̄sertiz quo fine nedum primo/nedū apto sed occulto z lōginquo. ¶Potest itaqz finis prim⁹ apparere bonus z salubris et deuotus/ad edificationē aliorū ꝺ tandez ꝓplabet in multiplex scandalū/dū vel non respondebūt vltima ꝓmis/vel aliud falsuz fictūqz deꝓhēdetur in ꝓsonis fuisse. qō reputabat sctitatē z deuotōis. Docuit hoc etas nr̄a de ꝓdicatiōibus dominorū Johānis ō varēnis. z Johānis hus et similiū. Rursus dū aliꝺ fieri potest p humanā industriā. sit ħ in vita. sit in doctrina. quare necesse est vel querere vel expectare diuinā celitus allocutionem Hoc nēpe tēptatōni dei q̄ honoratōi apparet simili⁹. Ceterū finis attēdend⁹ est q̄re fit ꝓmunicatio taliū visionū alteri ꝓsone vtrū ad ostentationē vl' ad necessitatē. vtr̄ ad dandū vel recipiendū conciliū. vtrū fiat expto vel inexpto taliū. q̄ si videat hec ꝓsona querere tm̄modo ꝓsiliū ne fallat videdum est si paratā se mōstrat obedire ꝓsilio alioquin tā de curatōe vix spes erit. quoniam vt dicit Joh̄es climach⁹. nō iā eget de mone tēptante se/qz factus ē sibi demon.
¶Alt⁹ dicit aliqs. hec idcirco ꝓsona non credit alieno iudicio/qz de suo certa est per reuelatōem intimā et secretā. Sed profecto nō est diuisiōis deus vt vni timēti se reuelet vnū/et ꝑ alterū similit timentē euz vt dicat vnū contrariū. Itaqz si visio ex deo fuit nō dissipabit in hūiliante se sub aliēo iudicio ꝓpter deū. sed vigorabit amplius z vincet. ¶Quocirca tradim⁹ ꝑ cautela q⁹ in hmōi visiōib⁹ nedū suspensuz teneat iudiciū/exemplo beati Ambrosij et Luciani p̄sbyteri. ꝙz dicat reuerēter cū petro. Exi a me dñe qz peccator sum/qz vilis sum. q̄a visionib⁹ tuis indignus sum. quas ħ neqz quero nec accepto sed repello. sit in celo nō in hoc seculo visio tua tota merces mea dñe deus/et sufficit. quid ad me de visiōib⁹ tuis in hac vita. quid de supiorū meorum monitiōib⁹. mitte pot⁹ obsecro quē aliqñ missurus es. z me meus spirit⁹ hūili tegat obscuroqz loco. ¶Altera pōt addi sup huiusmodi visionib⁹ recipiēdis cautela./q̄lez de somnijs tradidit vn⁹ dicens. Si monitiones aliq̄ bone inquit fieri videat ī somnijs/vel ex ꝓsona defunctorū/vl' aliūde/recipiant. eas nō quasi somnia penit⁹ abijciendo. neqz eis ex aduerso velut autēticis vel diuinis adherendo/recogitent potius tā q̄ztū rememoratōes alique ad faciendū bona vel mala declinandū/iuxta somniorū qualitatem. ¶Probatio spirituū cōsiderat q̄liter et quō ꝓsona que visiones se habere dicit conuersat. an in secreto vel ī publico. an in vita actiua vel ꝓtēplatiua. an in deuotione nimia que notā affert in vestimētis et ceteris. aut si cōmunē habet ꝓuersatōnem accōmodam his ꝺbus cōuiuit. Hoc ꝑcipue ꝓsiderare necesse est si sit mulier/qualit cum suis ꝓfessorib⁹ ꝓuersat z instructoribus. si collocutōib⁹ intendit cōtinuis/sub obtētu nūc crebre cōfessionis. nūc prolixe narrationis visionū suarū. nūc alterius cuiuslibet ꝓfabulatōis. Expertis crede nominatim Augustīo ac dño Bonauēture/vix est altera pestis vel efficacior ad nocendum vel insanabilior. Quod si nihil haberet aliud detrimenti nisi tpis p̄cios latissimam hanc cōsumptōem/abunde diabolo satis esset. Habet aliud scitote. habet insanabilē videndi loquendiqz (interim ō tactu silentium sit) p̄ruriginem. Euenitqz illud de Didone apud poetam. herent infixi pectore vultus. Verbaqz nec placidam membris dat cura quietem. Cum tamen in pace sit dei locus. Nullus idcirco mirabitur si tales ad fabulas conuersi auertunt a veritate. Si ꝓterea mulieres he curiose

agentes sunt quales notat apostolus/semper discentes et nunq̄ ad scientiā veritatis pueniētes. vbi aūt nō est ꝟitas sit vanitas ⁊ falsitas necesse est. ¶ Probatio spirituum cōsiderat vnde spiritꝰ veniat aut q̄ vadat. Itaq̄ Bern̄. testat hoc in se nunq̄ sciri datum esse qui tamē expertū se pluries asserit hūiliter sanctis pūs p̄sentiā ex intimo motu cordis siue mentis. Mirabit igit fortasse aliq̄s. quo pacto psona status iferioris dicat se frequēter agnoscere vnde spūs veniat/p̄sertim cū dixerit christꝰ nicodemo. Vocem inq̄t eius audis et nescis vñ veniat aut q̄ vadat. Quid porro q̄ in spiritib⁹ diuersis multa in inspiratōib⁹ inueniat sīlitudo. Est enī spūs deus. spūs angelꝰ bonus. spūs angelus malꝰ. spūs humanꝰ tā rationalis q̄ aīalis. Potest autē simil visio spirari p quemlibet hunc spiritū suo modo. lōgeq̄ tm̄ diuerso/sed diuersitatē facilit̄ p̄cipi quedā sīlitudo ñ sinit apud inexpertos taliū/qui neq̄ p seipos ex acumine ingenij. neq̄ p eruditionē in theologicis vl̄ phisicis disciplinis/neq̄ per alioꝝ traditionē sciūt talia distinguere. Certe nec mirādum cū paucissimos iueniam⁹ q̄ plene sciunt secernere cogitatiōes et affectōnes sue rationalis anime vt ratōnalis est/ab illis q̄ sunt aīales. vicz in sensu cōmuni vl̄ organo fantasie. Quē inuenies p̄cor exti mentibus deū peccataq̄ fugientib⁹ q̄ semp ⁊ in omnib⁹ ad liq̄d dū pspiciat dū temptatōes vigent/si sensus eoꝝ sit tm̄modo in imaginatōe vl̄ cōsensus in ratōe. Ergo nō facile est discernere sensum a psensu. Quāto plꝰ habet difficultatis pbatio q̄druplicis p̄nomīati spūs/dum vicz instinctus vnus vel inspiratō vehemēs tangit mentē/si sit a deo vel ab angelo bono/aut malo/ vel a p̄prio spiritu hūano. Cuius rursus sensus portio duplex supioꝝ et inferioꝝ ascripta ē. Cuius sentire diuisionē pfecte dat illud ꝟbum dei q̄d pringit vsq̄ ad diuisionē spiritus ⁊ aīe. Qualē in se diuisionē passa erat que exclamauit. Magnificat aīa mea dominū. Dehinc secernens spiritū ab aīa subiunxit. Et exultauit spūs meus in deo salutari meo. ¶ Dec interim sub p̄pēdio cursim notata sint quatinus dū ad singularia descendendū erit/facilꝰ hac occasiōe sapiētiores dūudicent psuasum habētes viuere hominē cuius nomen sit in libro vite/ cui pluries et in pluribus psonis huius tp̄is datum est expiri ⁊ practicare oīa que dicta sunt.

¶ Finit tractatus ō pbatione spirituū magistri Johis ō gerson cancellarij parisien. in Constantia. Anno dñi. M.cccc.xv. in die sancti Augustini/tēpore generalis concilij inibi celebrati/editus ꝑpter aliq̄ que de canonizatiōe Brigide in p̄fato p̄cilio orie/bant sub.xij. p̄sideratōib⁹ p̄hensus.

Tractatus eiusdē

cancellarij parisien. de examinatōe doctrinaꝝ

a Tendite a falsis pphetis clamat christꝰ sūmus doctor noster. Cui cōsonat aplus suus doctor in veritate. Doctrinis inquit varijs ⁊ pegrinis nolite abduci. Patres et fratres/qui habet aures audiēdi audiat. q̄ nulla monitio salubrior. nulla si negligat poterit esse piculosior. Onia sicut venenū corpus enecat/sic p phetie false/sic doctrine varie ⁊ pegrine trahūt aīas ad interitū. nō qualēcūq̄ sz etnū Turbāt insup eccl'iam /policias demum offices tp̄ales ⁊ spūales euertūt. ¶ Quapro pter occasiōibus intra cor ab extraq̄ suscep tis. ꝑposuit nostra sedulitas opusculum componere quadruplici modo de examīatione doctrinarū. Primo theologicaliter. Secūdo exemplariter. Tercio phisicalit̄. Quarto practicaliter ¶ Primus modꝰ qui p̄sentis est opusculi sex cōsiderationes de examinatoribus idoneis doctrinarū /et totidem de examinatōis arte pstringet. q̄ notātur in his ꝟsibus. Concilīū. papa. p̄sul. doctor. bene doctus. Discretor quoq̄ spirituū de dogmate cēsent Qualis sit doctrina docens q̄s /q̄q̄ sodales. Si finis sit fastus questus siue libido. ¶ Protestamur ī primis nihil nos in docēdo vel narrando fore dicturos /intentōe corrupta fauore vl̄ odio/sed tanq̄ in articlo mortis positi coram iudice deo volum⁹ cautelas insinuare cōtra falsas pphetias suspectasq̄ doctrinas maxime dieb⁹ istis malis q̄n studiū theologie refriguit/q̄n magna ex pte dissipatuꝝ est vbi potissime florere solebat. Fiet insup ꝟmo p̄sens talib⁹ et p talib⁹ /q̄lis fuisse laudat iob q̄ sunt simplices et recti ac timētes deū ⁊ recedētes a malo/ne diabolꝰ cuiꝰ ñ ignoramꝰ astutias improuisos forte reperiat seducatq̄. Tales alloquimur venerā/

dos patres carthusiēn. et celestinos/quos afflictos vt Job/oportet esse in terra hus que sonat conciliū. Conuenit ꝛ orientales esse p susceptione lumīs gl'iosi quib⁹ testimoniū phibendū est de lumine. Alia deniq; iusti annūciat aliqñ vera/plq; septē speculatores ꝓstituti in excelsum ad speculandū. ¶Quibus ante locutis discurram⁹ p vnāquāq; cōsiderationē/duodecim veritates aliqsq; cautelas miscendo

ꝓ Cōsideratio prima.

Examinator autenticus ꝛ final' iudex doctrinaꝝ fidem tangentiū est generale ꝓciliū Deducit hec ꝓsideratio p̄mitus autoritate general' ꝓcilij Cōstantiēn. cui forte par in duratōe nullū fuit. Forma decreti sui satis habet ꝛ posita ē in tractatu ō ptāte eccl'iastica /ꝛ in opusculo An liceat appellare a papa. Sumitur ī sup ab euāgelio cū ratōne talis ꝓfirmatio. Christus fuit supmus ꝛ optimus institutor eccl'ie nō deficiens ī necessarijs. qui et dixit. Ecce ego vobiscū sum vsq; ad ꝓsūmationē secl'i. Oportuit igit in eccl'ia relinquere regulā infallibilē p fide fuāda ꝛ dubijs emergentib⁹ terminādis. nō autē repitur in terris altera tal' infallibilis regula nisi generale conciliū legitime ꝓgregatū. nā ꝓsona quelibet singularis de eccl'ia cuiuscūq; dignitatis etiā papalis/circūdata est infirmitate/et deuiabilis est vt fallere possit ꝛ falli. Propterea nō imparē posuit Augustinus autoritatē in eccl'ia ꝛ in euāgelio dicēs. Nō crederē euāgelio nisi me autoritas eccl'ie cōmouisset ¶Opponet aliqs q̄ agibilibus ꝛ ꝓstitutōibus hūanis vl' sententijs vel sctōrum canonizatiōib⁹ ecclesia falli pōt et fallere fm iura ꝛ exprimētis plurimis. Respōdet secus esse ī his q̄ sunt facti vel iuris hūani/et in his q̄ sunt iuris diuini de necessitate salutis cognoscēdi. cuiusmodi sunt veritates fidei/p̄cipue articl'orum. ꝓpterea assistit specialius vbi ñ sufficit hūanū auxiliū. sicut in determinatiōe veritatū fidei q̄s in alijs in q̄b⁹ nō necessario stat salus. ¶Nihilominus attendendū est multiplicē esse doctrinaꝝ p eccl'iam seu ꝓciliū vite sue approbatōnem. Quedā approbant vt certitudialit vere necessarioq; credende. Quedam vt vtiles ad moralem religiosamq; doctrinā/sine mixtiōe falsitatis noxie/nō tñ sunt sic vt credant obligatorie. sed dicunt de pietate fidei. Quedam vero solum p̄mittunt vt legant non quin sint mixte falsitates/sed habent aliū de plurimas vtiles doctrinas /sicut sunt scripta multorū doctorū. Et ita Aug⁹ sua scripta recipi volebat. Noli inquit meis lr̄is quasi canonicis scripturis de fide fuire. Et iterum. Negare nō possum nec debeo sicut ī ip̄is maioribus. ita multa esse in taz multis opuscul' meis/que p̄ñt iusto iudicio ꝛ nulla temeritate culpari. ¶Sumit hic duplex veritas. Canonizatio ꝑsone nō ꝓpellit firmiter adherere doctrine sue. Patet etiaz in martyrib⁹. vt in beato Cypano. Patet de pluribus canonizatis quorū quotidie positiones a scholasticis nō tenent/sed palam negant aut cū reuerētia si fieri pōt exponūtur. ¶Altera veritas. ¶Debet cū maturitate maxima ꝛ nō sine grandi necessitate reipublice determiatio fieri in materijs fidei maxime cōdendo articulū vniuersalit obligantē. Alioquin formidandū est de scandalo vel scismate nō faciliter extermiabili si qui dissenserint. Doceat nos scisma grecorū. Hac ratōne sacre theologie facultas parisiē. frequenter dū querunt ab eadē decisiōes dubiorū quasi neutrorū /solet nō p se totā dare determinatōnem/sed deputatos p consilio dādo suos cōmittere. Quāto amplius hec autoritatis grauitas est ī generali concilio/necnō in sūmo pontifice ꝓfuāda. Neq; tñ ita declinādū ē ad nihil determinādū/q; aptū in fide ꝛ moribus scādalū radicet ꝛc.

Cōsideratio scda

Examinator iuridicus doctrinaruz fidem tangentiū /papa supmus ē in terris post generale cōciliuz vel cum ipso. Deducitur autoritate canonum cum ratōne morali p̄supposita fide. Quoniam supremus in oñi policia iuris habz dubia circa policiā emergentia determinare vel interp̄tari/vel declarare cū appositōne penaz ī rebelles. hoc autē est iudiciū autoritatiuū ¶Diceret aliqs/nō oportz ita fieri/cū papa sit deuiabilis. nō ei est magis cōfirmatus q̄s petrus erat. Uñ reprehensus est a paulo eo q; nō recte ambularet ad veritatem euāgelij. Cōfirmat hec obiectio consideratōem p̄cedentē/ sed plus infert q̄s oportet. Neq; enī pōt assidue conciliū generale haberi p̄sentialiter p decisione dubiorum/

nec expediret passim ita fieri. Supm⁹ autem in ecclesia faciliter adiꝛ. Qui si nollet omnino ptinaciꝛ ea que sunt fidei declarare. vl' erraret declarádo/supest iudiciũ ꝯcilij. Porro nõ seqtur. papa põt in diffiniendo fallere vl' falli/igiꝛ nõ est iudex idoneus sicut in alijs ptz ĩstãtia. ¶ Concludiꝛ tamẽ ex hac radice duplex ꝟitas. Prima q̃ determinatio solius papeĩ his q̃ sunt fidei non obligat vt p̃cise est talis ad credendũ. Alioq̃n staret in casu q̃ quis obligaretꝛ ad ꝓtradictoria vl' ad falsũ ꝫ fidem. Secũda veritas est q̃ snĩa pape ligat oĩes fideles ad ñ dogmatizãdũ contrariũ/nisi p illos aut apõ illos q̃ manifestum ꝫ fidẽ dep̃hendũt errorem ⁊ scandalũ gnde fidei suo silẽtio fieri si nõ opponerẽt se/cognoscũt. Q, si fieret p/secutio snĩarũ ⁊ penaꝝ ꝫ eos sciant beatos esse q̃ psecutõem patiunꝛ ꝓpter iusticiam. Supest quoq; remediũ cõcilij generaľ. cuius finalis autoritatiua iudicialisq; ptãs fundata ẽ indestructibiliꝛ in illo ꝟbo christi de correctõe fraterna. Q, si eccl'iam non audierit sit tibi sicut ethnicus ⁊ publican⁹ Cui legi haud dubie subest papa/licz hactenus multis hec ꝟitas nõ placeret ꝓpt̃ inordinatũ fauorẽ ad summũ pontificem vel scripta sua male suscepta/pl⁹q; ad christũ et euãgelia. Hunc aũt opposita falsitas est hereſis exp̃ sse dãnata p̃ concilium Constantienſ. cum alijs multis in vtilitatẽ totius policie christiane.

Consideratõ tercia

Examinator iuridic⁹ ⁊ ordinar⁹ doctrinaꝝ hmõi ẽ platus sua iurisdictõe cui ꝓmunicat inq̃sitor. Deducit hec cõsideratio p canonicas monitões ⁊ cẽsuras platoꝝ exhortatiuas/vt dioceſes suas extirpare studeant ab hereticis et hereſibꝫ pniciosisq; doctrinis. Sumiꝛ ꝓtea rõ ꝓportionalis ad auctoritatẽ pape. necnon p ordinẽ hierarchicũ figuratũ in ꝓsilio dato moysi p ietro socerũ suũ. ¶ Sed notek̃ h duplex veritas. Prima q̃ nullus epus inferior põt condere articulũ fidei catholice qui vicz ad totã eccl'iam se extẽdat. Nõ enĩ potest in eos obligatõnem ferre q̃s nõ habet in iurisditõe subiectos. Differt igiꝛ determinatio pape/qm̃ generalis est ⁊ ad oēs catholicos se extẽdit quo ad penã. Sic intelligere debẽt dicẽtes nullũ p̃ter papã condere posse articulum. Alioq̃n fallerenꝛ. qm̃ in suis dioceſibꝫ plati ius habent cũ appositione cauti ꝓsilij. ¶ Proq̃ sit secũda veritas distinctõe p̃missa q̃ aliq̃ sunt doctrine palam hereticales apud oĩes. Alie dubie simplicibꝫ sed manifeste sapiẽtibꝫ ⁊ peritis. Tercie veluti neutre habẽtes p se doctores cum ratiõibꝫ ad vtrãq; ptẽ pbabilibꝫ. nec i vna tm̃ dioceſi vel paucis sed apõ omnes xp̃ianos aut lõge plimos. Est q̃ veritas q̃ in p̃mis et secũdis autoritas inferioꝝ platorũ se extẽdit ⁊ ad suos tm̃modo. In tercijs vero nequaq; qm̃ merito dicũꝛ maiores cause fidei ꝓpter difficultatẽ deciſiõis cum piculo scandali. ideo sunt ad sedez ecclesie vel ad sedentẽ in ea summũ pontificẽ referende. Juxta illud. Si quid ambiguũ vel difficile ⁊c. vocans causam grandẽ nõ ratõe materie sed ambigue difficultatis iterminatõne. Cuius distinctiõis ignorantia vel dissimulatio culpabilis/nõ paucos depulit in errores scandalosaq; iudicia contra ordinariã et doctoralẽ potestatẽ nostra tempestate.

Consideratio q̃rta

Examinator partim autenticus par B
e tim doctrinalis hmõi doctrinarũ est quilibet in sacra theologie facultate licentiatus aut doctor. Deducitur hec cõsideratio per formã verborũ quibus daꝛ licẽtia magistraľ. Ego autoritate apostolica (dicit cancellarius) do tibi licentiã legendi/regendi/disputandi/docendi in sacra theologie facultate hic et vbiq; terraꝝ. In nomine patris et filij et spiritussancti Amen. ¶ Ex hoc absq; vlteriori deductione sumitur duplex veritas. Prima q̃ doctores theologici nõ sunt arcendi sine causa ratõnabili ab exercitio p̃dictorũ actuuꝫ quoniã papalis autoritas licentiã confert eis. nõ ita tamẽ q̃n dioceſani seu locorum ordinarij possint obsistere vl' non cõsentire p rationabili volũtate. Exemplum de potestate sacerdotali que equalis est in quolibet quo ad corpus christi verũ. sed diuersificatur quo ad mysticũ quod iurisditõnis respicit potestatẽ. Exemplũ in magistris ĩ artibus/qui nõ legunt semp artes vbi volũt nisi scolasticoꝝ ꝓsensus habeaꝛ. ¶ Alia sumiꝛ ex hac declaratõne veritas altera q̃ doctores theologici non obligaꝛ ꝓcise ex potestate sibi tradita ꝓdictos actus legendi. p̃dicandi ⁊c. passim exercere. Secus

de prelatis ordinarijs/quoꝝ officio pastorali annexū est debitū vel obligatio p̄dicādi ꝛc̄. subdito sibi gregi. sic̄ iūgit apostol⁹ hec duo. pastores et doctores/qđ rō manifesta cōuincit. Oportet enī quosdā esse in eccl'ia q̄ sint ex officio instituti tales act⁹ exercere. Alioq̄n nō fuisset instituta pfecte. ꝯ illud. dei pfecta sunt opa. Nō aūt sunt alij sic obligati per officiū q̄ pastores sil' ꝛ doctores/et nō soli doctores. ¶ Possent conseq̄nter inferri ꝓpositiones multe salubres ō necessitate studij theologici/nisi silentiū breuitas indiceret. ¶ Dictū est p̄cise ꝛ passim/qm̄ aliūde p̄t doctor theologus obligari p̄dicare vel docere vel scripturas interp̄tari verbo vel scripto/dū necessitas imminet hereticos ꝛ hereses repellēdi. Aut qz videret ingenius donis dei/quēadmodū loquūt q̄rentes/si sacerdos nō būficiat⁹ possit sine pctō ab omni celebratōe cessare? Addit tercia causa dū specialit̄ mittit̄ p ordinarium suū/q̄ casu tenet̄ sibi de sustentatōe sua sufficiēter puidere/qua data iā ꝯbit̄ obligatō q̄si pastoralis in p̄fato doctore. Neq; enīz tūc dicere potest in velamē sui oc̄ij. Nemo me conduxit.

Consideratio quīta

Examinator hmōi doctrinaꝝ est. p modū doctrine q̄libz in sacr̄ litteris sufficiēter eruditus Deducitur hec ꝯsideratio p illā maximam a sapientes philosopho positā. Qui eoꝝ q̄ q̄sq; nouit ē iudex bonus. Item qz nullis existentibus q̄bus ꝓferret g̃dus licētie. qz vel nollent recipe vel nemo ꝓferret. Possent nihilomin⁹ p̄ latiseū assumere p plebis eruditiōe et fidei cōcilio sufficiēter ī sacris lr̄is eruditos Hoc tamē obstuato q̄ dign⁹ est mercēnarius mercede sua. ꝯ illos q̄ p̄cijs ꝛ magnis pensiōibz ꝓducūt p̄curatores ꝛ aduocatos vel sollicitatores causaꝝ pphanaꝝ. theologos ꝓo vix vl' g̃ꝛ dignant assumere Adeo terrā sapit animalis hō. adeo q̄rit nō q̄ dei sed sua/nec tā sua freq̄nter ex abusu. ¶ Jūgat huic considerationi cū sua declaratione duplex ꝓpositio. ¶ Prima staret q̄ aliq̄s simplex nō autorizatus cēt tā excellēter ī sacr̄ lr̄is eruditus q̄ plus esset credendū ī casu doctrinali sue assertōi q̄ pape declaratōni. Constat eī plus esse credendū euāgelio q̄ pape. Si doceat igit̄ talis eruditus ꝓpositē aliquam ī euāgelio ꝓtineri vbi et papa nescīret vel vltro erraret. p̄tz cui⁹ p̄ferendum sit iudiciū. ¶ Altera ꝓpositio. Talis eruditus deberet in casu/si et dum celebraret̄ generale concilīū /cui et ipe p̄sens esset illi se opponere/si sentiret maiorē partē ad oppositum euāgelij malicia vl' ignorātia declinare. Exemplū brissim⁹ dedit hilari⁹. ¶ Unde q̄uis ab initio militātis eccl'ie q̄ cōponebat̄ ex apostol'/ꝛ imediatis successoribz nouiter et certitudinalit̄ a christo doct̄. de multis q̄ nō sunt scripta pl⁹ esset credendū autoritati talis eccl'ie q̄ euāgelio cuicūq; priusq̄ esz ab ea receptū vel autorizatum. Nihilominus post approbationē ꝛ autorizationē q̄tuoꝝ euangeliorū p dictā ecclesiam/pl⁹ esset credendū euangelio q̄ alteri cuicū q̄ hūane autoritati. Non dicit̄ q̄ totius eccl'ie. qm̄ illa est autoritas dei ꝛ euangelij. Nec p̄t errare in fide lege stante.

Cōsideratio sexta

Examinator hmōi doctrinaꝝ est D omnis habēs discretōem spiritū. q̄tum hoc donuz spūssancti in eo vult extendi. Deducit̄ ex terminis. qm̄ spiritussctūs ī manifestatōe veritatis intima nec fallere nec falli p̄t. quēadmodū theologi fundāt q; nec fidei nec sensui lr̄ali scripture subesse p̄t falsum. Alioq̄n nihil autoritatis ad credendū /nihil roboris ad psuadendum sibi subsisteret. Est autē sensus literalis nō solū grāmatical' sz nec stricte logicalis. Uerū ille quem spūssctūs principaliter intēdebat. qui ex circūstātia lr̄e cuz causis dicendi et modis exponēdi magis patet. Unde generalit̄ in parabolicis locutionibz sensus lr̄alis est/nō qui p verba sz p res et facta designat̄. vt de lignis cōstituentibz sibi regem ꝛc̄. Porro donū discretōnis spirituū quādoq; dat̄ ad priuatā īstructionem recipientis quasi priuata lex. De q̄ canon tradit eos qui priuata lege ducunt̄ generali non teneri. Est autē operatio sua facere quodā intimo sapore cum illustratione certa/cognitā esse veritatē. Exemplū ꝺ Monica matre sancti Augustini ꝑm relationē eius in cōfessionibz. Datur aliq̄ndo discretio spirituū principaliter ad edificationē ecclesie/sicut et donū prophetie/vel linguarū/vel gratia sanitatū cum similibus. Et hoc reperit̄ in reprobis ꝑm apostolum et euangeliū. Quibus si semper ꝛ quomodo credere debeāt fideles grandis

q̃stio ẽ. Quã videt sũmatiz absoluere canõ dicẽs. Nemini dicẽti se missum desup oportere credi/nisi de sua doceat missiõe. Exemplo iohãnis baptiste ¶ Juxta qđ sumit ꝓma ꝟitas. Oꝫ habendi sunt suspecti vl' nõ statim admittẽdi ī doctrinis suis/maxime si sint extranei tales q̃ se dicunt discretiõem ⁊ visionẽ spirituũ dono sctiſpũs possidere Alioquin q̃ cito credunt leues sunt corde. ⁊ faciles ad errorẽ. Quid fiet igit? Certe iudiciũ expectabit fm ꝑmissos q̃nq̃ grad⁹ examinãdi doctrinas ab infimo vsq̃ tãdẽ ad supmũ. Nõ est ꝯciliũ si res apparuerit ꝓrib⁹ ambigua ⁊ vrgens decisio reputet. ¶ Altera ꝟitas. Nemo facile dꝫ estimare se ꝓuata lege moueri q̃n humano se pat⁹ sit subdere parereq̃ iudicio. qm̃ nõ est dissensiõis deus. Neq̃ formidet q̃ hmõi est si cũ vera hũilitate ꝯsiliũ querit alienũ se ppt̃ea decipiendũ. vel a spũsctõ deserendũ/exemplo p̃dicatoris nr̃e etatis egregij mgr̃i vincentij. ¶ Concludit dñs Bonauẽtura ꝓ p̃missis vbi q̃rit si q̃s possit excusari adorãdo diabolũ ostendentẽ se vice christi? q̃ neq̃q̃. Rõ/quia supest tali casu triplex remediũ. vicz suspensio iudicij ꝓprij. petitio alieni ꝯsilij. aut tandẽ implorat̃io diuĩ auxilij. qđ nõ deerit faciendo qđ in se ẽ ꝓmissis duob⁹ modis. Exemplo btissimi martini. ⁊ aliorũ pr̃imorũ. ¶ Obijcit idẽ Bonauentura de adoratõe eucharistie q̃nq̃ nõ cõsecrate in manib⁹ sacerdotis. Rñdet casũ istũ ꝓmunem esse/q̃ sp implicitã hab⁹ ꝓditõez vel p̃sũptiõem q̃ sacerdos fecerit fm debitũ eccl'ie ritũ/que ꝓditio nõ deb⁹ exp̃mi in adoratione. Saluat tñ adoratio ne peccatũ sit ppter morẽ fideliũ. Exemplũ đ adoratõe imaginũ. Non sic de adoratõe panis in mẽsa. etiã si ꝓditio poneret/dicẽdo. adoro te si tu sis ꝓsecratus. Non enĩ sunt tales circũstãtie, put in altari. Sumit inde conseq̃nter cautela ꝑ laicis circũstantib⁹ altari q̃ hostiã nõ adorẽt q̃tũcunq̃ videat ī manib⁹ sacerdotis/nisi cum eleuat ⁊ postmodũ. Sed nec sacerdos caute facit ñ abscõdendo visionẽ a pp̃lo dũ ꝓsecrat. Aut cortinarũ vsus deberet opponi. Aut a circũitu altaris arcẽdi eẽnt alij maxie populares

Becũda pars pr̃incipalis.

Prima cõsideratio

Ttendendũ est in examiatõe doctrinarũ. Primo et principaliť si doctrina sit ꝓformis sacre scripture tã in se q̃ ī modi traditõne. Declarať ex auctoritate btĩ Dionysij dicentis in sentẽtia Nihil audendũ dicere đ diuinis nisi que nob a scriptura sacra tradita sũt. Cui⁹ ratio est qm̃ scriptura nobis tradita ẽ tanq̃ regula sufficiens ⁊ infallibilis ꝑ regimẽ toti⁹ ecclesiastici corpis ⁊ membroꝝ vsq̃ in finez seculi. Est igiť talis ars/talis regl'a vel exẽplar cui se nõ ꝓformans alia doctrina. vel abijciẽda est vt heretical' aut suspecta aut ĩptinens ad religionẽ p̃sus est hũda. Hic glosa quedã sup illđ. Apparuerũt moyses ⁊ helyas loq̃ntes cũ eo. scz iesu in trãsfiguratione. Suspecta est oĩs reuelatio quã ñ ꝓfirmat lex ⁊ pphete cũ euãgelio Que tria significant moyses helyas ⁊ christ⁹. Alioq̃n deluſiones demonũ aut pot⁹ ppr̃ij capitis fantasiatões q̃ reuelatiões habeant. Talib⁹ idiotis obijciať illud xp̃i. Erratis nesciẽtes scripturas. ¶ Alt'o dicet aliquis Ecce q̃ a p̃ncipio ⁊ vsq̃ nũc doctrine salubres tam ꝟbis q̃ scriptis inserte sũt/quas scriptura sacra nõ ꝓtinet. Immo ꝓtinet respondem⁹ fm aliquẽ g̃dum ꝟitatũ catholicarũ. quos g̃dus qm̃ alibi explicauimus breuitas h̄ nõ apponit. ¶ Queret aliq̃s q̃d sibi vult finis huius ꝓsideratõis loquens de modo traditõis scripture. Hunq̃d pot alia salubris doctrina taliter tradi q̃ redderet inepta et nociua? Potest vtiq̃. Ponit ad p̃sens exẽplũ de doctrina Raymũdi lulli/que q̃dẽ alta ⁊ vera ⁊ copiosa multũ cõtinet/nõ tñ in multis absq̃ ponibili calũnia de q̃b⁹ nihil ad p̃sens. Hoc vnũ placz inserere tp̃ib⁹ nr̃is in sacra theologie facultate parisius institutũ. Habz ipe lulli modũ traditõis specialẽ sub magnis volumin̄ib⁹ ad certa noĩa/ad caracteres ⁊ figuras Sẽsit eadẽ facultas nõnullos de suis suppositis vt proni sumus ad nouitates. velle traditionẽ hmõi multiplicare p studium. Nam ⁊ in Arrogonia dicit edoceri. Constituit ꝓtinus statutũ q̃d p̃rib⁹ carthusiẽñ. ppe parisius significauit p lr̃am. habẽt enĩ copiã libroꝝ dicti lulli. Quo statuto ꝓhibebať omñib⁹ suppositis suis ne derelinq̃ntes modũ doctrinalẽ sanctoꝝ doctorũ p ecclesiã approbatoꝝ. et q̃ tentus ẽ hactenus ī sacra theologie facultate trãsiret ad nouã

F hanc fantasiādi curiositatē. ¶ Elicit ex his cū p̄cedētib⁹ duplex cautela nedū p̄ examinatoribus sz receptoribus doctrinaz maxime religiosis q̄s sua sancta/nō dicā rusticitas cū Hieronymo/sz hūilis et deo amabilis simplicitas p̄mēdat. Nam q̄ ambulat simplicit ambulat p̄fidēter. Simplicit intelligē nō igr̄āter/nō infantili sensu/nō negligēti vel hebeti intellectu. sz absq; plica dolositatz/ꝓsutie/curiositatz/ supbie. Alioq̄n q̄ ignorat igr̄abit. ¶ Pria cautela sit eis nulla r̄cipe doctrinā absoluto iudicio/nisi altero sex modorū p̄me partz approbatā. et eo magis si ꝑmo vel modus sit extraneꝰ a ꝓmūi ꝑmōe doctoꝝ/q̄uis sentētie gues apparerēt morales vl philosophice. Theologizat aliq̄n demon/ait climacus. z patz in euāgelijs etiā cozā iesu quē tēptare p̄supsit z dicere Scptū est. Angel suis mādauit ð te z̄. nihilomin⁹ phibuit xp̄s. Qui paulus z alij se ꝓformāt ne testimoniū q̄ntūlibet in supficie verū accipeā a demoniacis vl phitonib⁹ vl simulacrz z pphetz insanientib⁹ vt sibille sunt z ventiloq̄/ cū ceteris magicis maledictis Hā q̄ ꝓmūicatio luce ad tenebras/z xp̄i ad belial? Rō p̄ma quia sunt excōicati. Scda qz nullū verū bono fine dicūt. Tercia qz ꝓtinuo aut tandē falsitatē ingerūt/et si mille p̄miserint ꝑitates. Non est enī doctrina fallēs q̄ vera nō misceat/ꝑm Bedā. ¶ Altera cautela ē. Lōferre ꝓptinus docēnā q̄ termios habz extraneos vl sentētias nouas z pegrinas ad ꝑminos doctoꝝ ꝓmuniū z sentētias eoꝝ Hoc xp̄s ꝺ diabolū egit. Hoc magn⁹ anthoni⁹ docuit. Hoc paul⁹ intellexit cū diceret ad discipulū. ppbanas vocū nouitates deuita. Hoc Aug⁹. nobis inq̄t ad certā regulā loq̄ fas est Hoc Hiero. Ex ꝑbis inq̄t inozdiate platis ozit̄ heresis. Hoc serenissime custodiuit sacra theologie facl'tas parisiē. Cui⁹ vnū e ml'tis sit ꝫ exēplū. vn⁹ licētiat⁹ posuit ī vesperijs Oz pater erat cā filij. id ē p̄ generat filiū. Lōfestī oppssum ē os eius/neq; sibi p̄missum ē talib⁹ vti termis licz oñderet exponēdo se vez tenere sensū. Sic Aug⁹ loq̄ns de fato iuxta pHoz aliq̄rum verā sn̄iam q̄ deus erat fatū. Tene inq̄t sententiā sz cozrige linguā.

B a

Consideratio scda

Ttendendū est in examiatōe doctrinarū cuius sit ꝓditōnis docēs seu publicās siue scribens. Declarat. qz nō modicū refert int doctū rei quā loquit/z inter indoctū/et inter senē z iuuenē. int mozigeratū et dissolutū. inter hoiem boni natural iudicij/et patientē in cerebzo vel imprudētem. Demū inter virū z ml'erē. Fuit Galienus ī arte sua peritissimus medicie. Demini dū puerul⁹ studeret in artib⁹ ip̄m irrisum. qz posuit q̄rtam figurā ī syllogismis. Mittit inquiūt falcē suā in messem alienā qz nō logicus sz medicus ē. Loq̄t aduersus eundē rabbi moyses medic⁹ Quia p̄sumens de scīa medicine p̄supsit ꝓseq̄nter de multis tanq̄ illa siē medicinā ꝓgnosceret. in q̄b⁹ turpit ip̄m errasse notauit. Et hic error familiaris admodū sapiētib⁹ hui⁹ seculi/q̄ dum se vidēt honozari p aliq̄ scīa. sit legū/sit canonū. sit industrie mūdial'/laxant facilit ozā de ꝑmōib⁹ q̄s nesciūt. vt de theologia/q̄si ꝑecūdarēt aliq̄d ignozare. Aut aliq̄n maiozi demētia q̄ nō cognoscūt ī se despiciūt ī alijs tāq̄ supuacua z noxia/ ne videant ea q̄ sūt vtilia/neq; q̄q; ꝓgscere. Quāto ꝓsultius iubet sapiēs. Prudētie tue pone modū. qm̄ magna ps scie ē /dic Hiero. scire q̄d nescis. Magne demū modestie taliter agnoscere. ¶ Porro differētie patēt reliq̄. De senib⁹ exptis q̄bus ideo est sapiētia De bn̄ morigeratis q̄si hūilib⁹. De natura liter prudentib⁹ respectu iuuenū. quos ait Aristo. nullus eligit/cū ꝓstet eos nō ee prudentes ppt inexpientiā. Respectu q̄z mali uolozū q̄s excecat malicia. Respectu deniq; melancolicoꝝ q̄ seip̄os regere vel p̄ā domū nesciūt desipiētes ī manifestz. ¶ Postremo sexus ml'iebris ab aplica phibetur autozitate ne palā doceat. doctrinā itellige seu ꝑbo seu scpto noīe suo publicatā/ maxime si fuerit ad viros. nec qualescūq; sz sapientes sz eruditos sz status ī deuotōe vel religiōe p̄cellētis. Sentētia ē Grego. ꝑsumptōez esse velle docere sanctiozē doctiozēq; Culpat Hieroñ. eos q̄ discūt (pchpudoz) a feminis q̄ viros doceāt. Quid si talis sexus apposuerit ambulare in magnis z mirabilib⁹ sup se. visiones q̄tidie sup visiōes addere. lesiones quoq; cerebri p epilentiaz vel ꝓgelationē/aut aliā melācolie speciē admiraculū referre. Nihil ōniq; dicere nisi vice dei sine medio reuelātz. Appellare sacerdotes dei filios suos. Docere eos pfessiōz suā in q̄ nutriūt assidue/q̄ut obedire supioribus deberēt etiā vbi diabol⁹ esz incarnat⁹

H

Q; si dolēt in aduersis p sensualitatē amore sunt ipfecti/cū nec Paul⁹ nec Maria. imo nec xp̄s haud dubie pfectissimi fuerīt doloris expres/imo si desūt pene sensus q̄ lis erit patiētie ꝓtus? Dicit altera se annihilatā fuisse p mozula tpis. Altera q̄ mirabiliozi vniōe deus vniebat sibi/q̄ hūanitati suscepte xp̄s iungebat. cū talib⁹ sine nūero que nec magnis voluminib⁹ plene referentur. aut relate ꝙincerent p singula. Dictū est grauit a poeta. Uariū ⁊ mutabile sp femina. Quales describēs apl's vitare docuit curiosas ⁊ ꝓbosas ductas varijs desideri;s. Et ve parēti nostre ꝑme. q̄ ꝑmo verbo sup relatōe diuini p̄cepti bis mētita ē. Precepit inq̄t deus ne comederemus/⁊ ne tangerem⁹. ℟ addidit ne tāgeremus. sequit ne forte moziamur. Ecce incertū retulit quod erat certissimū. ¶ Neq; tñ ista dicētes derogamus gr̄e dei neq; mulier q̄s elegit ꝑuile giare sctitati. ſz nob⁹ vigilādū est aduersus astutias dyaboli iaz ab initio ceptas. ¶ Et cautela duplex int̄ alia sumēda est. Prima oīs doctrina mulier maxie solēnis ꝓbo vl' scripto reputāda ē suspecta/nisi ꝑ⁹ fuerit altero sex modoz q̄s p̄ma ꝑs refert diligēter examīata/⁊ multo āplius q̄s in doctria yiroz. Cur ita? Patet ratio. Quia lex cōis nec q̄liscūq; /ſz diuina tales arcet. Quare? Quia leui⁹ seductibiles/q; ptinacius seductrices. q; nō ꝓstat eas ee sapie diuīe cognitrices. Aliud q̄z ē garrire q̄ venerīt ad fantasiam. Aliud de scripturis sctis pferre sermonē. Jstud cū artis stabilitate subsistit. Aliud dilabit sine firmitate. Ubi sūt scripta tot deuotissimaz eruditissimarūq; feminaz/sic Paule/sicut Eustochiū? Certe nulla supsunt. q; nulla p̄sumpserūt. ¶ Secunda cautela q̄ tacta ē. Conferat stati doctrina p singl'as sn̄ias ⁊ ꝓba/si sit ꝓformis ad doctoz⁹ approbatos/⁊ si sic/q̄d addit ad illos in pōdere sn̄iaz. vel religionis edificatōe pensek. Sūt em̄ doctrine q̄dam habentes folia ꝓboz q̄si speciosissima. que si discutiant inueniunt silēs ficulnee/cui maledixit dn̄s. quia sunt sine fructu/aut p fructu reddūt instar pomoz zodome solū cinerem quo turbat sensus nō reficit affect⁹ nec tandē illuminat intellectus. ¶ Notetur ad extremū q; scti pphe/⁊ doctoz⁹ iā vniuersalit approbati/recipiūt in suis verbis obscuris ⁊ ābiguis interp̄tatiōez q̄lis non debet nouell' pphetātib⁹ de coꝛde suo/aut pus q̄ ꝓstiterit q̄si de suo/q̄uis diuīo.

Consideratio tercia 3

Ttendendū est in examinatōe doctrinaz/cuius ꝓditōis sunt hm̄oi doctrinas vel audiētes/vel ꝓducētes/vel recipiētes. Dixit sapiēs de p̄ncipe/id quod ad oīes trahi p̄t. Qui libēter audit ꝓba mēdacij oēs mīstros habz īpios. Quid nēpe est efficaci⁹ ad coꝛrūpendā oēz doctrinā q̄ adulatio subdola vl' cōsulētiū vl' ꝓscribentiū vl' audiētiū /vel recipiētiuz cū idiscreta laude et ineramīata gl'ia sil' cū admiratōe. O q̄tiēs vidim⁹ impletū illud comici de adulatoꝛe. hic pfecto ex stult; insanos facit. Nō in de amicicia vetuit cicero/dicēs hoies adulatiōis īpletos vēto sibi sumere spēs īp̄obissimas vel erroꝛe suo fundatas/vñ nihil supereſt ipis nisi discrimen ⁊ pditio/dū tales hi se reputāt q̄les audiūt/doctos/sapiētes/deuotos/eloquētes Quo cōtra nihil ē optabilius ad virtutem humilē/q̄ libēter nedum audire ſz inq̄rere diligēter. q̄ dicat ei cū omni libertate veritatē. Sint in exemplū nobis lucifer cū angel' suis. q̄ſ q̄d aliō q̄ ꝑ⁹ia fefellit adulatio. Sint hoies qui se tanq̄ deos hac tracti vesania/coli iusserūt extoꝛserūtq;. ¶ At uero q̄d ad rem spectat q̄ nūc agit q̄ret aliquis? Multū certe p oēz modum/qō sub cautela duplici notabimus. ¶ Sic nullu; habet vir vel m'ier efficaci⁹ apud se remediū p delusionib⁹ euitādis q̄s eas cū hūilitate sedula fugere nec q̄rere p miracl'a vel reuelatōes regi/sp̄reto hūano sapiētū cōsilio. sic alioz respectu nihil fugibili⁹ habere debz q̄s adulatōem īdoctoꝛū vl' p̄uoꝛū. nihil quoq; desiderabili⁹ q̄s herere comitib⁹ sint ꝓfessoꝛes. sint alij q̄ sine plica dolositatis ingerūt assidue simpliciter ⁊ hūilit sape. Talē habuisse be. Bern̄. frēm suū Berardū referūt. q̄ nec ī manifest; signis applaudebat btō bernardo. ſz cū aspnatiōis cachinno reꝛiciebat. nō ad neḡciā. pteruaz ſz hūilitatē pia agens. Sūt ꝓfessoꝛes qui de nōnullis q̄s vel q̄s audiūt ꝓba faciunt in bonū. O q̄s pura mens q̄s integra q̄s sine moꝛtali delicto. Essem tal' vtinā cū mei similib⁹. nō aduertētes q̄ talit agūt se p indirectū culpare reliq̄s ꝓfitentes eis. q̄s n̄ ita p̄dicant/sil' ⁊ occasionē dāt suis laudibus nō q̄libcūq;. sed in ꝓfessiōe mentiēdi. Esſz hic habēd⁹ ꝑmo latioꝛ/p̄fti; ī matia cano

nizatõis et testificatõis sumpte p ꝓfessores Sz sup his ꝛ alijs pticlarioꝛ erit inq̃sitio faciẽda/dũ modꝰ exẽplaris id ẽ p narratõnes exẽploꝝ tractabit. ¶Sequit alta cautela p plat̃/et spẽalit doctoꝛib/apd inferioꝛes pfim idiotas ac sine lris mlierclas. Caueãt q̃ dati sũt ĩ regimẽ ꝛ exẽplũ ne leuiter suis ꝓbis aut factis approbẽt doctnas earũ/vl miracla seu visiones ĩsolitas/ipis maxime sciẽtib seu coꝛã eis. Nulla plane posset alta dari talib ad fingendu fortioꝛ occasio. Expti pluries loq̃mur. et Bre. xi. testis fuit idoneꝰ sed tardꝰ nimis. ℏ positꝰ ĩ extremis habẽs ĩ manib sacrũ xpi coꝛpꝰ ptestatꝰ ẽ coꝛã oĩb vt caueret ab hoĩb siue viris siue mlieribꝫ sub specie religionis loq̃ntib visiões sui capit̃. qꝛ p tales ipe seductus dimisso suoꝝ rõnabili ꝓsilio se traxerat ꝛ eccliaz ad discrimen scismat̃ iminẽtis/nisi mificoꝛs puideret sponsus ieſus/qd hoꝛrẽdꝰ vsq̃ huc nimis heu patefecẽ euẽtus ꝛc. ¶Hic papa cũ esz ĩ Auinioẽ p Katherinã de senis iductꝰ ẽ q̃lit se romã transferret/cardinalib et ceteris dissuadentib. Quo cũ vẽiret circa dimidiũ annũ obijt. Extũc cepit scisma qd circa annos. xl. duravit Urbano. vi. ꝛ suis successoꝛib in roma vicz Bonifacio. ix. Innocẽtio. vij. gregorio. xij. Alexãdꝛo. v. Johe. xxiij. Martino. v. vsq̃ ad ꝓsiliũ Cõstañ. In Auinioẽ ꝓo Clemẽte. vij. et Bñdicto. xiij. q̃ ꝛ Petrꝰ de luna electis. ¶Hoc cancellariꝰ nõ põit nec vsq̃ eã noiat. Sed dñs stephanꝰ olim ꝓoꝛ carthusie ĩ seits postea papie asserit p ꝓa manu ex Katherine ꝓpꝛio oꝛe/easdẽ litteras scripsisse ad papam ꝛc.

Consideratio q̃rta

Ttendendũ ẽ q̃s finis sit hmõi publicatõis doctrinaꝝ ℔m alterũ triũ finiũ. q̃ sunt bonũ honorabile/vtile delectabile Et ꝓmo de honorabili vt de fastu describẽs Aug. hereticũ diẽ eũ esse q̃ alicuꝰ tpaľ ꝓmodi ꝛ maxime glie/ꝓncipatusq̃ sui gra falsas et nouas opiniões vl gignit vel seq̃t. Notat sũma de vicijs et ℣tutib in tractatu d fide causas octo ꝓfectõis hereſũ. Remittamus ad illã quã libẽter h ꝛ alibi ꝓmẽoꝛamꝰ summã/qm ex optimis vndecũq̃ collecta est. Cuiꝰ autoꝛ ꝓtẽpoꝛane satis fuit Guilhelmo parisien. ꝛ sctõ Thome/vir sine gdu/de cõuentu ꝓdicatoꝛũ lugdunẽ. Dic nihil in ꝓpilatõe de fantasia ꝓpꝛij capitis sed de ꝓmũi acerno scꝑturaꝝ doctnã nectit. cui si ꝓpenꝫ nouelle visiões nostrarũ vl nꝛoꝛũ o sapiẽtissime deꝰ/q̃ntũ solidioꝛes/nõ vmbꝛatiles inuenirẽt/ab eis tñ q̃b aduersus sapiẽt̃ ꝓsiliũ nõ ẽ psuasũ q̃ aq̃ furtiue dulciores sunt ꝛ panis abscõsus suauioꝛ. q̃q̃ magz ea miranꝫ q̃ vl nõ intelligũt vl insolita sũt/sepatũ volẽtes hr̃e ꝓuinciũ. similes atheniẽsib volentes sp audire aliq̃d nouꝫ pruriẽtes auribꝫ. ¶Quo ꝓtra sit cautela duplex. Ruminet assidue docẽs vl scribẽs vel studẽs quis suus sit finis intẽtus. Pauci sunt admodũ q̃ nõ rñdeãt vt tãdẽ saluꝰ fiã Sed sepe sub generalitate mẽtiꝫ iniq̃tas sibi/dũ ad pticlares et ꝓꝛios venit fines. et sub negocio charitat̃ agit negociũ vanitatis. Tẽptatõem supbie reputauit Aug. iõ difficile ꝓgscibilẽ/qꝛ ñ hz hõ fas expiri quẽ admodũ patus ẽ gliam ꝓtẽnere. sicut nõ ẽ fas hoĩ male viuere ne laudeť. Accipiebat aũt sibi q̃dã nr̃i tpis signũ tale. Querebat a seipo coꝛã deo de doctrinis ꝓpꝛijs/quas vl ex officio/vel p laudabili ꝺ ociũ ĩers exercitio/vel p q̃siti distributiõe talẽti/vel p tpis necessitate scribebat Ecce ťueť ĩtegra tibi merces (ait) a dño ꝓseruet ꝛ aliũde sua ꝓrimis tuis edificatio p alienã doctrinaz seu p tuã velut alienã/q̃si mortuꝰ sis a coꝛde q̃d rñdes? Nunq̃d nõ adhuc ĩ publicũ ꝓdire tua cuperes scꝑta? Si tãdẽ inueniebat ĩ ꝓscie serenitate q̃ equo aĩo celari scripta sua tali casu vellet/gras agebat deo tãq̃ excussus a palea vanitat̃. Sinautẽ/gemebat sub põdere gliatõnis vane. Quesiti fuerũt a btõ Brego. libꝛi sui. Remisit ad libꝛos August. suadẽs in illis potꝰ exerceri ¶Altera cautela suadet hr̃e pmptitudinẽ q̃ doctrie q̃s aliq̃s legit aut studet aut scribit publicũ subeãt examen/ꝛ potꝰ in vita q̃z post mortẽ. vt si q̃d erroꝛis deꝑhẽsũ fuerit coꝛrigat viuẽs Sonãt hãc pmptitudinem ptestatões fieri solite ĩ actib sacre theologie publicis. Hoc intendebat q̃ dixit. hereticare potero sed hereticus ñ ero. Quare qꝛ nemo nisi ptinaxhereticꝰ ẽ. Hẽo quoq̃z patꝰ coꝛrigi ptinax ẽ. Respicit hec cautela venerabilẽ ꝛ deo sacratũ patrẽ. cuiꝰ occasiõe sũptũ ẽ p̃sens opusculũ. q̃ libꝛos alios sui tpis nouellos voluit exame hr̃e. Respicit ꝛ oẽs ĩ cõi doctoꝛes. quatinꝰ ea studiositate doctnas ꝓponãt suas/tãq̃z prot̃inꝰ interrogãdas ab hoĩb. Fuit iste vt ar

bitror nõ paruꝰ stimulꝰ btõ Hieronymo q̃ se tot aspiciebat hr̃e obꝑuatores ⁊ emulos. vt q̃ optime scriberet vel trãsferret

Consideratio. v.

Z a Ttẽdẽdũ ẽ in examinatõe doctꝛ naꝝ de fine. Si sit ad ꝓmoduꝫ tpale vl̃ q̃stũ. Dici non posſ q̃ mẽdaꝝ ẽ cupiditas. nec diuinis parcit nec hũanis. Hoc in aduocatis pluribꝫ eruditis ad mendaciũ q̃libꝫ ĩ cã. Hoc in doctrinis vsurariorꝫ et symoniacorum. Hoc in q̃storibꝫ publicis supꝫ ꝓfictõne miraculorũ vel reliq̃aꝝ vl̃ indulgẽtiarũ. Hec heu dolorosiꝰ quo pnitiosius ⁊ indignius in ꝑdicatoribꝫ nõnullis ad ppl̃m / suas vltra modũ ꝓcessiões ⁊ ꝑuilegia dignitates ꝑiudicialit amplificãtibꝫ. vbi q̃ꝫ crebro videre mirabilit ẽ. quẽ ad modũ sathanas in se diuisus est hñt doctrinas suas suorũq̃ / mutuo ꝓferũt exaltãt ꝑ fas nefasq̃ defendunt. Ac pinde q̃t in fide. q̃t in bonis moribꝫ scãdala. q̃t errores etiã circa nob naturalit impſſa ꝑma legꝫ ꝓncipia viderit etas nr̃a? Plãgere nũc magis q̃ꝫ in mediũ reducere libet. duplicẽq̃ notare cautelã. ¶ Prima ꝓsulit simplicitati deuotorũ q̃ꝫ nõ interest curiosos esse supꝫ itentõibꝫ occultis scribentiũ / quatinꝰ expeditã regiãq̃ viã incedãt legẽdo scꝑturas q̃s sciũt ab eccl̃ia tota receptas. q̃les vtiq̃ sufficiũt. Aut si produbiorũ deciſiõe nõnunq̃ occurrẽtiũ habẽdũ sit ꝓsiliũ / q̃rãt ab illis tales quos minus est ꝑbabile fauore vl̃ odio / q̃stu vl̃ fastu trahi. quales sũt iã mortui / viuẽtes in scꝑtꝫ suis si materiã q̃ q̃rit attigerint. Si ꝑterea fuerint ĩ illa tã intenti q̃ꝫ expti. Vl̃ti nimirum ml̃ta scribũt velut ĩ trãscursu. multa q̃nq̃ nõ satꝫ ad suã spectãtia facultatẽ / vt si theologus purus vellet de punctꝫ exq̃sitis canonũ pure positiuorũ / aut purꝰ canonista ỏ apicibꝫ theologie declarãdis ferre sniam. Cuilibet ĩ arte sua potior ẽ dãda fides si nõ alia rõe pactũ vt aiũt reformeꝝ. qỏ medicorum ẽ ꝑmittũt medici / tractãt fabrilia fabri. refert ab Oratio Hieronymꝰ ¶ Brãdis aũt ꝓsilio caderet h ỏ doctrinaꝝ hereticaliũ cognitoribꝫ atq̃ iudicibus / qual̃ sit aptior scia. Nunq̃d theologica vl̃ canonica / sz distinctio ꝓcordiã facit / q̃ suũ cuilibꝫ tribuit officiũ theologo ỏ veritate catholica / aut opposita heresi. iuriste de penis ⁊ mõ iudicij ꝓfert ꝓtes suas. Cuius declaratõez alibi tradita h ñ inserimꝰ. sedam ilico ꝓponẽtes cautelã. ¶ Prouidẽdũ ẽ sedulo ꝑ rectores xp̃ianitatꝫ / ne studiũ theologice vitatꝫ depeat. sz alicubi resideat velut in fonte. Illiq̃n timendũ ẽ ne supseminent heresium zizania / ꝑpt varietatẽ tot capitũ / tot insup passionũ diuersarũ. vnỏ multiplicatio seqt iudiciorũ. vbi si desit recursus ad theologos nõ ỏꝑuatos ⁊ ĩ vnũ collectos / q̃s oro ꝓuidebit? Si dixerit aliq̃s. fiet recursus ad sedẽ ⁊ curiã sũmi pontificꝫ. Nõ negabim? h si theologia illic habuerit suos doctores ñ ꝑtiales. ñ seductos. nõ fastuosos. nõ q̃stuosos / aut iuidos. nõ ꝑtãti secl̃ari. nõ spũali plꝰ q̃ꝫ vitati fauẽtes Illiq̃n tolerabiliꝰ esset nullos hr̃e q̃ꝫ tales pati. Acclamãtes h et deridẽtes nouimꝰ h de satrapis eccl̃iaꝝ. Quid nob et eccl̃ie de theologis. nã ꝑ q̃s alios hereses oriunt et orte sunt / certe ꝑ eis sil̃es q̃tidie. ⁊ si nõ ĩ ꝑdicatõe saltẽ in vbis domesticꝫ ⁊ opatione Sed esto pueniãt hereses ꝑ theologos de ỏuatos. nõ enĩ theologia sic nec canonica scia ꝓfirmat hoiez in vitate. Nũq̃d eo casu plꝰ eniti ꝓuẽit suscitare ỏ tales reprobos ⁊ noxios / plures alios potẽtes obsistere suis heresibꝫ palliatis / q̃s soli theologi vl̃ dephẽdere vl̃ ꝓuicere sufficiũt. Illi ꝺo culpãtur rõnabilit hereses introducere q̃ ex officio resistere debẽtes / facti sunt specl̃atores ceci / canes muti / naute stulti nauẽ ecclesie naufragũs oibꝫ exponẽtes / quã regere nec sciũt nec volũt. sciẽtibꝫ denicq̃ volẽtibusq̃ succurrere viam claudũt. ipos abijciũt. infamant. spernũt.

Consideratio. vi.

Ttendẽdũ ẽ ĩ examĩatõe doctri D a naꝝ ỏ fine. si sit bonũ ỏlectabile vl̃ carnale seu spũal̃ luxus Et sicut manifestũ ẽ q̃ oĩs excellens affectio trahit ad se iudiciũ rõnis. Uerũtñ sic nulla ẽ vehemẽtior q̃ꝫ luxuriosa libido. sic ad errãdũ falsũq̃ docẽdũ nulla pniciosior. Patuit in sectꝫ turelupinoꝝ q̃ꝫ sequaces nõ desũt vsq̃ hodie q̃ et vbi latere putauerint. serpũt vbilibꝫ Epicurei sub tunica xp̃i. q̃ ml̃iercul̃ ꝓmo deuotõez fingẽtes speciem paulatim eis fidẽ tãq̃ lumen et ocl̃os tollere q̃rũt. q̃tinꝰ eas licẽtiꝰ ad desideria sua maligna ꝓstituãt. Nõ est nostruꝫ feditates horrẽdas detegere. ꝓsiderãtes illud apl̃i. Que in occl̃to fiũt ab eis turpe est

dicere. Porro luxus spūalis accipit oīs curiositas ip̄roba sciēdi q̄ ñ optz l' pl' q̄s oz iuxta psone q̄litatē. ¶Sit igit̄ p̄ma cautela ñ pl' sape velle q̄s optz sz ad sobetatē. qz ñ oī bus oēs doctrine ꝓueniūt. sz studētib' alia iubent ꝓfsci q̄ vel a religionū pfessoribus vl' ab hoīb' paz idoneis ad apices doctrinaz sublimiū phibent. q̄b' lacte op' ē/nō solido cibo. q̄ diligēti' ad inflāmatōz affectus piā z deuotam nutriēdi sunt q̄s intellectus eruditōez. Nō q̄ spernēdā sit intellectus seu rōis illumiatio sine q̄ p̄ceps in seductōis baratrū cec' iret affectus. sz curiositas incōcessa sciendi supba vitet. ¶Unde generalē finalēq̄z statuim' cautelā/ppositū ap'i ꝯbū. Doctnis varijs et pegrinis nolite abduci. qđ vt prudēti' obſuari valeat ñ minimā dabūt p̄misse ꝓsideratōes occasionē/iūcta sedulitate sollertiaq̄z supioris i oī collegio vl' vniuersitate vl' monasterio. sed puiderint nō minozi sollicitudie. q̄les apō suos doctne freq̄ntent ad aie fomētū q̄s panis q̄lis apponat ad corpis nutrimentuz. ¶Supsunt alia pl'ima eo fortassis accommodatioza q̄ fmo de moralib' pticl'arit et exēplariter seu p̄ticabilit traditus z citi' accipit i estimatōe. et pl' heret i recozdatiua motōe/sz ad p̄sens ista cursim dicta sufficiant.

Exemplū quoddaz

de seductōe ml'ieris/quod accidit anno domini. M.cccc.xxiij.

Excitatus ē nup Lugduni gallie r cozā clero pcessus cuiusdā ml'ier' delate z detēte burgi i breyssia/que est notabilis villa ducꝫ Sabaudie. Circa quā est domus selliōis ordis carthusieñ. Hec ml'ier sub pallio deuotōis z reuelatō nū fingebat mirabilia. Astruebat enī se eē vnā de q̄nq̄z feminab' missis a deo/ꝓ passi ue p redimēdis innumeris aiab' de iferno Et iā sua collusiōe subdola decepat in religiōe illa q̄s pl'imas simplices mulierc'as. Sciebat videndo frontē pctā q̄ fecerat vnusq̄sq̄z. hoc enī fm Aug. etiā diaboli malicia scire p̄t z suis reuelare. nō aūt ea q̄ futura sunt absolute. sīue q̄ in secreto cozdis latent/et nullo exteriozi motu aut signo sese p dunt. Habebat etiā sup̄dicta ml'ier duos carbones i pede q̄ eam afflixerāt q̄tiēscūq̄z aliq̄ aia ad infernum descēdisſz. Quotidie tres aias ab iferno libauit. vnā vl' duas sine difficultate. aliā seu alias cū pena maiori vt dicebat. Dētis q̄z excessus seu extaticos freq̄nt' hēbat. in q̄b' mirabilia p reuelatōz didicerat. Eratq̄z mire abstinētie/singularissime etiā vite. Pl'a ꝥ oalia d ea scribēda fozet. Aup aūt cū spūs alm' sctē sue eccl'ie rector ver' (vt credit') hūc sp̄m falsū detegere vellet hec ml'ier capta/z penis vt tozq̄ret ē addicta/q̄ oēm vitatē ꝓfessa est. q̄lit' p̄dicta cupiditatꝫ occasiōe finxisſz. vt ħ mō se nutriret z sue pauptati subueniret. Aut fortasse p hmōi dyabolo se miserā i famulā dedicauit. Inuēta ē insup morbum caducū habere/ac cundē sub extaticꝫ excessib' quos finxerat palliare. De q̄ cū varia opinio essz an tāq̄z heretica ꝓdēnare t/iudicatū ē a doctis ad penitētiā eā admittēdā. nec eē heretica/qz illa q̄ fecerat dimisit nec obstinata pmānsit.

¶Finit tractatus de examinatōe doctrinarū q̄ ad p̄mū modoz i phemio positoz.

Sequunt alique cō

sideratōes q̄ ad tres modos relatas

Uperat ex q̄ttuoz modis examinādi doctrinas ppositꝫ pseq̄ de tribꝫ. Sz cur istō nō sit ad noticiā deductū tangūt ꝓsideratōes q̄ sequunt. ¶Prima ꝓsideratio q̄ i examiatōe doctrinaz nō sp expedit notificare pticulares defectus q̄ repti sunt apō eos q̄ se alios docere iactabāt. Primo ne secretum datū a viuētib' z notꝫ violet. Scdo ne veris doctnis z canonicꝫ miracul' seu pphetijs apō simplices aut malignos calūnie loc' det. Tercio ne pticl'arꝫ enūeratio pauco suffician p singul' estimet. Rursus in examinatiōe doctnaz ꝓsulēdi sunt experti circa pticl'ares casus z cuet' q̄s suis tpib' inuenerūt. Prio qz certius fm Aristo. iudicat expiētia q̄z ars/z exptus q̄z artifex. Secūdo qz nō fiūt actōnes hūane circa genera lia sz indiuiduis/sic medic' nō sanat hominē sz hūc hoiez. ita moral' agens nō dz facere op' i genere/sz ħ opus i singulari. s. cū circūstātijs debitꝫ oīb' istꝫ z ill'. Tercio qz prudentia q̄ doctrix ē opez hūanoz p̄supponit expientiā tā ex pteritꝫ q̄z ex p̄ntib' ex q̄b' futura ꝓiecturat. ¶Amplius i examiatōne doctnaz cauēdū ē ne ꝺcipiat examinās vl' examinati credēs ppt' relatōes īsolitas nūc ab illis nūc ab istꝫ pceptas vl' auditas p̄ti a femis aut a laicꝫ vsurpātib' sibi no-

men sctitatis ⁊ docētis. Prio iuxta vulgatū autorē. Rara fides iō/qz mlti multa loquunt. ⁊ ꝫ fit sep e sine ꝓsequntia/sine rōe/ꝫ ex fantasia capitis ꝓturbati. Scdo/qz mlti sunt q̄ decipiunt. cuius se decipi nesciāt/nec decipe vellēt. Tercio/qz sunt alij multi q̄ se decipi nō credūt/alios tñ decipe volūt fingēdo mirabilia/⁊ illa q̄ sciūt eē falsa. Et istoz ifinit⁹ ē nūer⁹/⁊ a me q̄ loq̄r frequent exptus/ita q̄ ex istoz relatōe si credere/si referre/si scribere voluissez/grādis effect⁹ fuisset liber atq; mirabil⁹ apd curiosos. Bñdictus de⁹ q̄ p taliū irrisionē ⁊ ꝓceptū me totiēs a seductōe fuauit. Fui pdē fateor p relatiōes aliq; magne merito reputatiōis prim⁹ seductōi/de qdā heremita remēsi/nisi modū rñsiōis ꝑpe deo volēte tempassez. Circa qd tps opusculū cōpilaui seu lectionē vnā de distinctōe reuelatōnū vera; a falsis. ¶ Subinde in examinatiōe doctrina; marie circa doctrina; theologie mystice q̄ ꝓsistit in affectib⁹ ⁊ spūalib⁹ sentimētis nō est fas hoi magisteriū assumere sibi in oib⁹ ꝫ spūisctō dz hec gra pcipue relinq̄. Prio/qz spūs vbi vult spirat/⁊ vocē eius audis/⁊ nescis vñ veniat aut q̄ vadat. ꝓpterea nō dz ei⁹ ispiratio sub certis regul' aut termis cōphēdi/sic nec gtuita visitatio/q̄ ideo gratuita dr/qz pure gtis dat/cuius vt plimus nō ꝓferat nisi ꝑpatis ⁊ faciētib⁹ qd in se est. ples sunt q̄ exēplo mulieris fortis. ꝓsiderāt semitas dom⁹ sue. Scdo/qz diuisiōes grarū sunt/⁊ vnicuiq; dedit de⁹ mensurā fidei solitarijs alit/alit scholasticis. ⁊ ita de reliq̄s. Tercio qz scl' loq̄t de⁹ ⁊ idipz ñ repetit. dedit itaq; de⁹ p scpturā suā sacrā ⁊ p expositoz suos hīe sufficiēter itellectū in oib⁹/iuxta vocatōez vnuscuiusq;. ¶ Cetez vocatio solitarioz ⁊ mōachoz ista ē vt plus studeāt affectui deuotōis/q̄z intellectus eruditioni/nihilominus qz dedit de⁹ mūdū disputatōi homini tanq̄ occupatōz pessimā saltē malicia pene/ne p ociuz deter⁹ hoies toz pescerēt/ne ꝓterea p̄ fastidio dficerēt. abominātes māna celicū ꝓdescēdēdū ē hūane fragilitati. pmittendū ē idcirco religiosis aliq̄b⁹ inḡrere de doctrinis scholasticorū/q̄ tractari solēt circa libros sñiaz. ¶ Poz ro si q̄rat a me q̄s int' ceteros doctoz⁹ pl⁹ videat idoneus? Rñdeo sine pīudicio/q̄ dñs Bonauētura/qm̄ i docēdo solidus ē ⁊ secur⁹/pl⁹/iustus/⁊ deuot⁹. Preterea recedit a curiositate q̄tū pōt/nō imiscēs positiones extraneas/vl' doctnas secl'ares dyaleticas aut pīcas/tmis theologicis obūbratas more ml'toz/ꝫ dū studet illumiatōni itellect⁹ totū ffert ad pietatē ⁊ fligiositatē affect⁹. Uñ factū ē vt ab ideotis scholastic⁹ q̄tū pdoloz maioz ē nūerus/ipe minus extiterit freq̄ntat⁹/cū tñ nll'a sublimioz/nll'a diuinioz/nulla salubrioz atq; suauioz/p theologis sit doctrina. Quāto deniq; diligēti⁹ in senectute mea sū reuolut⁹ ad studiū ipi⁹. tāto facta ē apli⁹ ꝓfusa garrulitas mea. Dixiq; mecū. suffiē ꝫ doctrina. vt qd stulto labore ꝓsumeris? qd dictas? qd scribis? Mltiplicēt poti⁹ ⁊ trāscribāt opa doctoris isti⁹. De q̄ vere dr illud xpi de ioh̄e. Erat lucerna ardēs ⁊ lucēs. Preterea sic apd grāmaticos/donat⁹ de ptib⁹ oronis/⁊ apd logicos sūmule petri hyspani/tradunt ab initio nouis discipul' ad mēoriē recolēduz ⁊ si nō stati intelligāt. sic apd theologicos discipulos/breuiloquiū Bonauēture qd̄ incipit Flecto genua/viderēt valde salubriē iponēdū iūcto itinerario suo mēt⁹ i deum qd̄ incipit. In pncipio pmū pncipiū. Itaq; laus oīs iferior est his duob⁹ opusculis q̄z vim agscere etiā sola credulitate ñ pu⁹ ē pfect⁹. ¶ Deniq; fmo d sentimēt⁹ spūalibus i ꝓtēplatōe/i duotōe recept⁹ nullaten⁹ itelligit si ñ expiat. ⁊ si nō itelligit nō amatur. si ñ amat nō libēt audit ꝫ negligit vel spernit. nisi q̄s ita fuerit istitut⁹ q̄ firmit⁹ ⁊ pie credat/se ꝑpans vt sapiat ⁊ nō itelligat neq; seq̄t fātasias ppriū capit⁹ vl' aliēi. Sz doctoz⁹ approbatos ⁊ eruditos i vtraq; theologia scholastica ⁊ mystica p ducibus amplectat. Sūt idustrie q̄dā notate sup hmōi negocio theologie mystice. cuius sepe maxia sit idustria/deserere quālibz idustriā/et q̄ hō secū habitās magisterio spūs scti tota fide. tota spe. tota charitate. tota se demū duotōe ꝓmittat. Sūt aliq; scpta de impulsib⁹/et de ꝓceptib⁹/⁊ de cōcordia theologie mystice cū scholastica/⁊ sil'ia ml'ta q̄pficiūt ad examinatōem doctrina;. Sz hec interim suffecerit ad ꝓsūmatiōez hui⁹ opusculi subnotasse.

¶ Finit de examinatiōe doctrina; a Joh̄e cancellario Parisien.

Epistola laudans

melliflua ⁊ ignea dñi Bonauēture doctnā a ꝑfato Joh̄e cācellario pisien. Anno. M. cccc. xxvi. Lugdunū. missa cuidā fri mioꝝ

P Ñē veni mittere ī terrā (dicebat
ī christus) ⁊ q̄d volo nisi vt arde/
at. Jn dextra nēpe dei est ignea
lex. cui⁹ eloquiū ignitū ē vehemē
ter. cui⁹ oculi sunt sicut flāma ignis. cuius
p̄co Joh̄es dict⁹ ē lucerna ardēs ⁊ lucēs ī
star belie. Cōsiderās ista nr̄ Eustochi⁹ dñs
bonauē. voluit eē doctor ardēs. sciēs q̄m lu
cere paꝛ ē ⁊ sepe vanū/sepe noxiū. q̄m scīa ī
flat ⁊ demonē facit. q̄d enī demon interp̄ta
tur nisi sciēs ſz absq̄ charitate. Sortit⁹ est
idcirco ꝑm laudē vite sue parit⁊ doctrine
nomē ipe Bonauētura vt anthonomatice
doctor seraphic⁹ noiet. Docet ℟ ī speciali
suū itinerariū mētis in deū/ cui⁹ opusculi
īmo opis immēsi/laus supior est ore mor/
taliū. Docet et suū breuiloquiū theologie/
p̄cessum p̄pe theologicū retinēs/⁊ q̄si con
uersū ad p̄orē/q̄m a p̄mo p̄ncipio descen/
dit ad alias ꝓitates. Docz deniq̄ lectura
sua gn̄dior ignē suū cū lumine. vñ mirum
īmo miserū ⁊ miserabile videt/ ne dicam⁹
dānabile/q̄ pacto p̄late sunt doctrine q̄daz
alie sub specie subtilitat⁊/pl⁹ inh̄etantes q̄si
cynifes egyptie/q̄s sabbatū ment⁊ incēdio
terre gessem afferētes. Secutus est doctor
iste (se testāte) doctr̄nā cōem ⁊ solidā q̄ pisi⁹
vigebat/maxime tp̄e suo. Vñ ⁊ allegat ad
p̄firmatōez doctr̄ne sue pisien. articl'os /q̄s
p. B. pisien. de p̄silio ⁊ assensu mgr̄oꝛ oīm
dicit fuisse dānatos ⁊ excōicatos. Uiuēte
tūc ⁊ p̄sentiēte fr̄e alexādro de halis/cuius
doctr̄na q̄nte sit vbertat⁊ dici; sat⁊ neq̄t. De
q̄ ferk rñdisse scūs Tho. dū inq̄rerek ab eo
q̄s eēt optim⁹ mod⁹ studēdi theologiam:
Rñdit exercere se ī vno doctore p̄cipue.
Dū vltra peterek/q̄s esset tal' doctor: Ale
xander inq̄t de halis. Testor ita me legisse
p̄dē in tractatu q̄dā de vīsiōe btā ꝟ Johā
nem. xp̄ū. Testāt scp̄ta eiusdē scti Thome
maxime scōa scōe q̄s intimū sibi fecerat⁊ fa
miliarē illū quē laudabat doctorē Alexan/
drū. Et ecce pch̄dolor doctores ist̄i duo/
halis ⁊ Bonauētura vident q̄si sepulti cū
D illis q̄rū nō est memor ampli⁹/p̄ptim ī cor/
dis amore. ¶ Extollunt alīq̄ q̄dā quoꝛ sint
vtinā noīa in libro vite. nō enī studios⁹ in/
uidemus. Sed multe aliq̄s ip̄oꝛ lr̄e fece/
rūt sub noīe subtilitatis insanire cū sequa/
cib⁹ ip̄orū. Hūc q̄d ñ insania p̄cedere q̄ duo
ꝟdictoria sunt sil' vera p eodē instāti tp̄is/
licz nō nature. q̄ p̄terea ml'te sunt ꝓitates
ab ēterno. et ml'ta eterna q̄ nō sūt de⁹. Jste ē
vn⁹ articul⁹ int̄ p̄mēoꝛatos dānat⁹ anno
dñi. M. cc. xl. Legak scōus Bonauēture
dist. xxiij. circa finē/vbi recitak hec dānatō
Et ponik alter articul⁹ /q̄ p̄mū nūc /⁊ cre
atio passio nō sunt creator vl' creatura Er
roꝛ. Repetita ē cadē dānatio eiusdē articl'i
de ēternitate ꝓpriatū p dñm Stephanū pisi/
ēn. int̄ illos. cc. xix. articl'os famosiores an
no M. cc. lxxvi. s. p duos annos p⁹ felicē
obitus scti Thome et vere scti et gl'iosi do
mini Bonauēture/q̄z p̄m⁹ obīt. vij. Mar
cij /ali⁹ id⁹ iulij seq̄nti tp̄e p̄cilij general' lu
gdunū/p Gregoriū. x. celebrati. Dānata ē
nouissime p celeberrimū constañ. p̄cilium
inter errores hus ⁊ hieronymi positio ista
de vniuersaliū realiū ⁊ ēnoꝛū positōne /et
maxie q̄ aliq̄ sit entitas real' ēna cōis dō ⁊
creature. q̄z tūc nulla creatura potuiss⁊ cre
ari q̄si ō nihilo. s⁊ nec poss⁊ ānihilari. ita fu
it tūc argutū me audiēte ⁊ a dicto hierony
mo statī p̄cessū/s⁊ dānatū/nup etiā pisius
reuocatū. Dānauerat p̄us ip̄e idē stepha/
nus pauciores articl'os viuētib⁹ adhuc p̄
fat⁊ doctoꝛib⁹. s. Anno dñi. M. cc. lxx. die
mercurij p⁹ festū btī Nicolai hyemal'/cui⁹
nūc crastino scribim⁹ hāc scedulā. Cā hu
iusmodi dānatōis faciēde fuit tūc ītroduc
cta/fuit ⁊ postmodū ꝓtinuata. q̄z sīc tradit
Aug. viij. ō ciui. nob ad certā regulā loqui
fas ē. liber⁊ āt ꝓbis loquūt p̄hi. s⁊ ide mise
rabili⁹ q̄ liberi⁹ errāt. Sic Aug. ⁊ ceti do/
ctores ātiq̄. sic īt r̄cētiores b. Ber̄. ⁊ mgr̄ cū
reliq̄s ptin⁹ obstiterūt errātib⁹. sic petro abe
lardi/sic Berēgario. sic Joh̄i scoto ō theo
phanis. sic gilb̄to porretano/q̄ gilb̄t⁹ si mi
n⁹ errabat ī matia ō relatōib⁹ diuis/ q̄s pl'i
mi posteriorꝛ tp̄is/ patebit euidēter illi q̄ sb
tilit⁊ absq̄ p̄sonaꝛ acceptōe voluerit ⁊ sci
uerit iudicare ⁊ argumtū bti Ber̄. a petro
ō tarēthasia recitatū pōderare. ¶ Dānata ē R
nup p p̄decessoꝛes meos /ī sacra theologie
fack'tate sub pl'ib⁹ articul' doctr̄na quā nō
nll'i solū īpune subtilē garriūt/quā īgr̄ates
vocēp̄paz nōnll'i veluti pice loq̄cissime sta
bilire nitūk/cū sit mera īsania ⁊ vāitas fal
sa. Un⁹ articul⁹ int̄ ceteros ē/q̄ aliq̄d sit de⁹
real'r q̄ ō ñ sit formal'r de⁹. Erroꝛ. Ali⁹ q̄ in
diuis sint ponēde p̄oritates ⁊ posterioritā
tes alie q̄s oꝛigīs Erroꝛ. Ali⁹ q̄ p̄sone diuie
distiguāk p absoluta. Erroꝛ. Constat āt q̄
nll'a ē maioꝛ distīctō real' n̄ ex natā rei ī di
uis q̄s triū p̄soaꝛ. Nll'a ē igr̄ distīctō ī diuis
p absoluta/ō q̄ nō ē dubiū q̄ maioꝛ est q̄s p

relatiua solū. Deniq; q̄ ꝑt fidei pietate xp̄iani asserere q̄ eēntia diuīa sit ex pte rei seu realit distincta ab itellectu diuīo ꝛ volūtate. q̄si possit eēntia diuīa eē et nō eē vniuersal ꝛ pfecta/nec itelligēs nec volēs. Quāto saluberi ē asserere nec offēdere pias aures/etiā gētiliū pbozq̄ eēntia diuīa vnica ꝛ simplicissima/supemīnēter ꝓtinet oēz pfectōz quā dū q̄rit separi ꝛ scindi a suis pfectōibz ipa remaneat mōstq̄ qdā iforme chaosq̄ ꝓfusū. Egregie dudū mihi tūc adolescētulo dixit vnus ī theologia doctoz ꝛ famatissim/dū q̄siuerit inq̄t aliq̄s /si pscindat essentia diuīa ab itellectu diuīo/q̄d ē illa eēntia: dic q̄ ēde/ꝛ q̄ nō ēde. Est itaq̄ de/qz nihil ē ī deo qđ nō sit de. ꝛ tñ nō ē deus qz de ē su itellect/nec eē ꝑt sine ipo. Hoc ē sn̄aliť argumētū be. Bern. ꝺ gilbtū Dic tū/ addebat ipe doctoz q̄ itelligi ꝑt eēntia diuīa ñ itelligēdo itellectū suū /sic ꝛ de aťbutz diuīs. Est ei ꝼm Aris. ꝛ ei ꝓmētatoz ē ꝛ expientiā tāta vis intellectus nr̄i q̄ ꝓiūctissima/imo penit eadē ꝑt p distinctos cōcept sepatim accipe. sz sepatio ōz rōis non rei extrioris. ¶Sz acclamāt alij q̄ de entib rōis nihil curāt. vadam inq̄unt ad res q̄si ō reb possit sine ꝼmis eē ꝼmo/q̄si logica frustra sit tota. Addūt q̄ ficticij sūt buiusmodi ꝓceptus si nō ita sit ī re sic ē signifi cāt. q̄si res sp ita sit sic ē sua cognitio ī nob imo in deo q̄ cogscit materialia imaterialit ꝼm Diony. ꝛ Boetiū. Tradūt nōnulli vnde mirādū videť q̄ ꝓceptus ꝛ entia rōis ñ sunt ꝛeres nec entia. ita q̄ ens ñ dicť vnivoce de ipis ꝛ ō reb ad extra /cū tñ accidētia aie/tā habit q̄z ꝛtutes ꝛ opatōes īmanentes /tā naturales q̄z supnaturales sint entia lōge pfectioza q̄z albedo vl nigredo/ saltē q̄z relatōes sex p̄dicamētoz̄. ¶Sed ꝓgredť hec scedula latius q̄z ꝓpositū fuerat ab initio sup laude nr̄i custochū bñ foztunati ꝛ doctoris seraphici/ cū deplozatōe q̄ ita postpositus ē/nō dicā absq̄ canonizatōne. viderint ħ sūmi pōtifices /sz absq̄ scholasticoz̄ freq̄ntatōe in vsu ꝓtinuo studiositatz̄ sue Sint alij doctozes q̄ dicātur cherubici. ħ verissimo noie seraphic sil ꝛ cherubic/qz inflāmat affectū ꝛ erudit ītellectū/reducit ꝛ vnit ad deū p amozē excitatiuū. dū alij mlti solum diuaricāt et disp gunt ītellectum/p p̄cisiōes ꝓzitates et posteriozitates et signa ꝛ ꝓtigentia. cū tñ vnū sit necessariū. ¶Dū ꝑterea suos imitatores reddūt inflatos sine charitatis ign̄e/ac pinde supbos ꝛ īdigestos q̄les dispgit dñs mēte cozdis sui/iuxta cāticū marie iuuēculaz̄ tympanistriaz̄ p̄cellētissime /ī cui cōcepti onis sctificate p̄ puentōem ꝓuilegiatā/vigilia matutina/volui nō p satyrā sz p elegiam potī exhoztatoziā tue charitati studio se cartulā hāc scribere frater dilectissime ī xp̄o. in q̄ bñ vale. Et itinerariuz qđ habes cōicare pl'ib studē/sil' et libz̄ tuū recipe. ſuās illō apl'i. Qđ bonū ē tenete. ab omni specie mala abstinete vos ꝛc. ¶Finit

Epistola eiusdē ad S

patrē Oswaldū carthusien. Gratia et pax ¶Spūs est q̄ viuificat ꝛ caro nō ꝓdest q̄quā. Un ꝛ epl'e pauli fortes dicebāť /qz solū spm̄ sapiebāť. pñtia ꝛo q̄ carnē oñdebat reputabat ifirma. Hic habuit oztū illō xp̄i. q̄ nemo ꝓpheta accept ē ī patria. Rursus aliō metricū Minuit p̄sentia famā. Certissime ħ vez ē p̄ et dñe xp̄iana charitate colendē. desiderat vr̄a charitas vt accepi a litteris eiusdē charitatz̄ videre faciē meā ꝛ miscere colloq̄a sup multis/ozo q̄escite /dedit de ꝼmōes dari posse spūs interp̄tes. Pze coz se nō īmisceat carnis infirmitas /que nihil p̄ftim in me nisi scādala p̄fert. ꝛ q̄uis apud pfecte ꝓpositos ꝛ ornatos corp esse possit simulachrū quoddā lucidum ꝛ pulcrū interioz̄ bois et spūs/fateoz impfectū meū in hac pte/ꝓscius assidue ꝛ totiēs exp te fragilitatis. Pozro sup cōicatōe q̄rundā opusculoz̄ meoz̄ postulata suggerūť ml'ta mihi dicēda in vtrāq̄ ptem q̄ coartās ī primis gr̄as ago /et habeo beniuolētie vestre/confidens ab ea sine fictōne diligi. deī de ppono diligens esse copias mīstrare. vestrū fuerit cū reuerēdis patrib et dñis fratribusq̄ meis in christo charissimis ad foz mā ꝓpletā mēsurāq̄ redigere cū multiplicatōe/put ipoz̄ sollicitudini visum fuerit oppoztunū. Deniq̄ doctrinā theologicaz̄ ꝑpe dicendā eximij ꝛ seraphici doctoz̄ domini Bonauēture cardial' offero me laboraturū q̄ habeak ad trāsscribendū si ita cū effectu postulauerit sacer ordo vester/cui oīb me ꝓmēdo. Scriptum Lugduni M.cccc.xxiiij. in aprili.

¶Finit

Sequitur epistola

eiusdem quid ꝛ qualiter studere debeat no

nus theologie auditor. ⁊ ꝯ curiositatē stu-
dentiū ad studētes collegij Nauerre.

T Timulauit me pluries/tū cogi
ſ tatō mea minus forte sobria. tū familiaris amicoꝝ suasio/q̄tinꝰ exauditis/lectis/⁊ intellectis q̄-
dā electiora ꝓscribēdo ceteroꝝ vel eruditi-
oni vl̄ edificatōi deseruirē. Acuek inquiūt ex hac re studiosū ociū tuū. Imitaret̄ pde-
cessoꝝ īdustria/ꝓsecraret̄ nomē tuū mēoꝛie posteroꝝ/deniq; fortassis nō pauci qui ni-
hil interī lecturi erāt in scripta tua vel amoꝛe vel ex nouitate/vt fit/incidentes ꝓinde ꝓfi
cerent. Ālt̄o modestioꝛ alioꝛsum me rapit ꝓsideratio. recogito illud sapiētis q̄m faciē
di plures libꝛos nullus ē finis. Uideo ita-
q; tāta volumia ab egregijs ⁊ sūmi ingenij
atq; sapīe viris ꝓscripta neglecta tñ a pluri-
mis/ita vt vix nudo noīe cogſcant̄. Uideo
inq; ⁊ gemebūdꝰ detestoꝛ/vl̄ ignauiā/vl̄ ar
rogātiā nr̄aꝝ sil̄q; ꝓsidero cuius momenti
ēnt q̄tulacūq; scripta mea si p̄cellentissima
sic calcant̄. Uereoꝛ p̄terea me idip̄m ītrare
viciū/qđ in alijs vehemēter inculpo. Et q̄
le petes. Sūt q̄ nescio q̄bꝰ nugis ineptissi-
misq; nouitatibꝰ/mēbꝛanas/⁊ auditoꝝ p̄-
sertī inexptoꝝ mētes occupāt. implēt eos
sterilibꝰ vtinam nō pestiferis doctrinaꝝ lo
lijs/⁊ mēoꝛie ventrē nō cib̄ sz sūlijs onerāt
Ægrū in sup coꝛdis spinis inſerūt p frugi-
bus. Incidūt q̄z auditoꝛes vel lectoꝛes in
illud Sene. Necessaria nesciunt/q̄ supua
cua didicerūt. Uere heu nimis hec esse re-
cogſcet q̄sq; ꝓpius obſuare voluerit. O si
tādē resipiscāt lectoꝛes taliū vel auditoꝛes
O si melioꝛibꝰ auspitijs post ieptias hmōi
vertāt oculos ad salubꝛioꝛa documēta. lu-
gebūt affirmo fortē suā tp̄usq; ꝓsumptū q̄
tabulā aīe sue q̄ vtilioꝛibꝰ interī pingenda
erat/⁊ vix adhuc sui exiguitate suspectura
quibusdā lr̄is in nullo ꝑfuturis oppleue-
rūt /nō dicēdū erat deformauerūt. ¶ Sed
dicāt eādē nobꝭ q̄ ⁊ antiq; scribēdi licentiā
esse relictā. Miseꝛ ipse ē causant̄ vti sp in
uētis/⁊ nūq; inueniēdis. Hinc incidit in
oēs illud Oratij de poetis. Scribim⁹ ido
cti doctiq; poemata passim. Scribim⁹/sz
absq; pōdere snīaꝝ/absq; nūero ⁊ mēsura
ꝓboꝝ. Est em̄ illud qđ scribimus floccidū
illiberale fluidū. Scribim⁹ nō noua sz an-
tiq̄/nouiterq; ꝓsando ⁊ trāsmutādo dū no
stra conamur efficere/p̄ua reddim⁹ ⁊ ieptа
q̄si videlz iuxta vulgare fossatoꝝ vetex q̄ so
lida sunt/nō tā repatoꝛes q; demolitoꝛes.
Quasi p̄terea sil̄es ill̄ q̄s notat Therē. q̄ ex
bonis comedūs grecis/latinas fecerūt nō
bonas. Sic q̄dā excerpētes aut magis p̄-
prie lacerātes ex libꝛis optis ⁊ pbatis pti-
culis indigētia tēdūt volumia/ob nubilā-
tes et p incuriā scribēdi legēdiq; reddētes
originalia velut supflua ⁊ mortua a coꝛde
Uides in snīaꝝ lecturs dū pudet quēlibet
etiā maioꝛes secū q; facil̄ lecturaꝝ varietas
in īmēsam successerit. ¶ Porro q̄to ꝓsulti⁹
erat vti bñ inuētis q; dū q̄runt inueniēda/
nec illa afferre. q̄netiā subuertere bñ iā in-
uēta. q̄ nō a loquacibꝰ iuuenibꝰ leuit̄/q̄ ad
pauca aspiciūt. enūciātibꝰ nō ab argumen-
tatoꝛibꝰ dyaleticis nō ab ip̄robe sordide p
ditiq; viuētibꝰ. sz a sctissimis ⁊ exptissimis
qui faciebāt q̄ docebāt solidissima cautissi
maq; traditōe fulcita subsistūt. iuxta quod
mēoꝛādū valde ē dictū viri q̄ mīra vidit le
git atq; ꝓscripsit Buridanū loq̄r. q̄ in egre-
gij scripti sui sup ethicā īgenuo ꝓhemio fa-
tet̄ se nouis rōnibꝰ neq; q; adhesuꝝ/q̄tūcū-
q; apparētibꝰ. q̄ ab illis pluries decept⁹ ē.
ex antiq̄ aūt dict̄ nūq; /p̄ftim ī moralibꝰ
Propt̄ qđ etiā dic̄ Arist. vij. eth. Optz ex
tēdere exptoꝝ ⁊ senioꝛū vl̄ prudentū enun
ciatōibꝰ nō min⁹ demōstratōne. ppt̄ habe
re enī expientiā visuz videt̄ p̄ncipia. ¶ Re
spōdens igit̄ rñ debo ad cogitatōes meas
⁊ amicoꝝ sup nouoꝛū ꝓscriptōe exhoꝛtatōes
Sufficiat ītērim mihi meiq; sil̄ibꝰ sobria
in hūilitate vti bñ inuentis. Abscedat oīs
pompa sup īsolit̄ arrogātia. ne multi-
plicem⁹ loq̄ sublimia gloriātes. Et cōi (vt
ita dixerim) minerua ꝓtentemur Seq̄mur
triū iter ꝓmodius plane et ab errorū scāda
lorūq; discrimine remotius. Tot habem⁹
sapiētie salutaris fontes viuos/ne q̄so ci-
sternas dissipatas fodiēdo nos casso/imo
stulto labore fatigem⁹. Noꝛtoꝛ verūtamē
⁊ repetēs iteq; monebo q̄tin⁹ electiora ex
aminatioꝛaq; scripta ꝓlectamur. Est itaq;
nr̄a capacitas nō mō finita sz exigua ⁊ que
ad tot libꝛos vtiles q̄t occurūt evoluēdos
ñ sufficit. Quosdā ī trāsitu raptim videa-
m⁹ q̄si eos ñ penit⁹ ingrasse satis sit vt eis fi
at vale ꝑpetuū. Ālijs p vices vtamur/ꝓ
ut se necessitas dederit vel delectatōis con
gruitas. Ālt̄o q̄sdam familiares nobis as
siduos aduocemus /et tanq; domesticos
fidelissimos ītra mēts nr̄e cubicula. int̄ se-
creta q̄tidiana q; colloq̄a iugit̄ collocem⁹.

O si amarent nos eni docti
si sint alteri legerent Ad
impij veri

¶Si qs aũt curiosus interrogare pgit. q vl̃ qles libri sũt qs alijs pponẽdos cẽsuerim: Rñdebo me vnã t absolutã rñsiõz dare nõ posse. Varietas siqdẽ studẽtiũ fm etatẽ /i genij et tpa aliud expostulat t aliõ ꝓsiliũ. Hoc vnũ verũtñ apl̃i dictũ maneat apud theologos alta mẽte ſpositũ .qm̃ plẽitudo legis t finis ẽ charitas seu dilectio. Cũ igit fm exigẽtiã finis ceꝛa ꝺbeãt moderari/ac/ qd pl9 t imediati9 edificat charitatẽ pl9 le gat/mẽoꝛet/ruminet.qtin9 cũ ĩtellect9 refe ctiõe/affect9 vbi pl9 ẽ meriti esca sapiẽs ẽ sapide scie siẽ adipe t pinguedie repleatur.

¶Ad hec ãt dinoscẽda sollers sit theologie nou9 auditoꝛ/ ꝓsulere vnũ e ml̃is cui9 sibi doctna moꝛes famacꝫ ꝓplaceãt q lõgo ml̃ toꝫ viuẽdi legẽdi ac bñ viuendi exercitio docere facilit possit.quã aplecti doctnã in trogãtis studiũ moꝛesꝫ ꝺsideret .siue p pte illa theologie q int scholasticos magis vtil siue p illa q legẽtis moꝛes edificet regulet t ꝓponat.siue p illa q pdicãtibꝫ ꝓgruit Hec ãt tria sũt ñ vsꝫq qꝫ disparata ĩ qbꝫ qtidie t si ñ eqlit tñ vicissiz ꝺberet ver9 theologie discipul9 exerceri. qm̃ p mũ sine scꝺo iflat t ĩgetat.Scꝺm sine p mo acumẽ ingenij sufficiẽs t resolutũ nõ admistrat. Terciuz ꝺniqꝫ sine duob9 reliqs sepe ñ tã erudit ali/ os qꝫ fastidit et pcipitat. ¶Ad p mũ iuuãt exẽpli gra qstiões doctoꝛ sup sñias /t pser tim illoꝛ q puri9 t solidi9 ꝓscpserit.int qles meo iudicio dñs Antisiodoꝛeñ. Bonauẽ. t durãd9 vtiqꝫ resolutissim9 nũerãdi videt Excellit qdẽ ĩ suis qtlibet Herie9 ꝺ gãda uo. Excellit san. Tho. p ti scꝺa scꝺe. Ex/ cellũt ml̃ti ĩ multis /i qbꝫ ẽ vnũ min9 placz q pure phisicalia aut metaphisicalia/ aut qꝺ ãpli9 pudet logicalia sub tmis theolo/ gicis iuoluta miscuerit. ¶Preꝛea ad scꝺm t psũpto vl̃ ꝑsuppositõ p mo spectẽt hist oꝛie sacre.in qbꝫ fit recte viuẽtiũ ꝓmeoꝛatio.vt dyalog9 Bre.eccl̃iastica atqꝫ triptita histo rie.collatões t vite patꝝ.pfessiões augusti ni.t sacre ip̃i9 alioꝝqꝫ mediatoꝛes.diuia rhe toꝛica guilh.pisiẽ.legẽde sctoꝝ t sil̃ia.ĩ qbꝫ ẽ ardẽs lectõ t ad ꝥtuosos ipet9 capescẽdos vehemẽter extimulãs.tm̃ mõ ꝑus ñ elatus ꝑstet instinct9.vbi speculatiões altissimas pulcerrimas atqꝫ salubꝛimas /subtil̃ si sim plex fuerit studiosi ocul9 iuenit.Et errãt p fecto q ista tãqꝫ rudioꝛa t facilia dicũt ob/ stare subtilioꝛibꝫ agẽtibus /dũ mõ tpe suo t mẽsurate retractẽt. Spectãt nihilominus ad hec mystice diuiãꝝ scꝑturaꝝ expositõeꝫ qles apꝺ celebꝛes sctissimosqꝫ doctoꝛes pl̃i me sũt.qles apꝺ Bre.ĩ moꝛalibꝫ t pastoꝛa/ li.qles apꝺ Berñ.sup cãti.apꝺ venerabilẽ Richardũ ĩ suo de ꝓtẽplatõe et alijs opib9 satis nũqꝫ admirãdis.qles apꝺ.B. pisiẽ. q miꝛo gtoqꝫ opificio specl̃atiuã cũ suis mo ralibꝫ absqꝫ ꝓfusiõe pmiscuit. Ceterũ scptis gẽtiliũ se nõ tradere sz ꝓmodare/ t ea velut pegrinãdo pcurrere neq qꝫ ip̃obaueri. tuz p copia sniaꝝ moꝛaliũ. tũ p stilo t ꝛnatu ꝛboꝝ.tũ p poematũ et histoꝛiaꝝ qlicunqꝫ pitia.demũ p oblectamẽto qꝺã ex varieta te lectoꝛis.qꝫqꝫ et ĩ sacris doctoꝛibꝫ vt ĩ Aug. ꝺ ciui.dei.in Oꝛosio.in Hiero. Lactãtioꝛ sil̃ibꝫ ista abũdant nec min9 si ñ pl9 vtilit ĩ ueniẽda crediderim. ¶Rursus qꝺlibz triũ ex pdictis alit t alit tractãdũ ẽ. Primũ dis putatiua int ꝓsocios disputatõe robur su mit.disputatõez ĩtelligo nõ ꝑteruã /nõ cer uicosã.nõ amarã/ñ ptinaci aiositate tumt tuãtẽ.sz modestã qlẽ eẽ decz ꝥitatis inqsitio nẽ.q acuet t excitet ingeniũ.q studiũ reno/ uet et inflãmet.q stabiliat qz ꝥitatis positõ nẽ falsitatis oppositõne patefacta. Hinc fit vt nõ extimescat studiosus etiã ĩ ppatulo defendere qꝺ secreti9 se bñ. didicisse cogno uerit. ¶Atvo pexigit i scꝺo si pfici debeat secretũ silẽtiũ /sepositũ interi ab oi turba ñ solũ hoim sz sollicitudis et curet tpal̃.imoꝛ a ꝓꝛi studio vacare tũc necesse ẽ.qm̃ sano qetẽ anio pstare neqt q loqt.tũc mẽs clau so sup se ostio ad ea legerit discat affici ꝓpo nat sibi qꝫ terribil̃ de9 sup filios hoim .qꝫ se uer9 ip̃obis t electis mixtoꝛes. Cõscendat ecnitatis speculã. vnde videat cũ sapiente qm̃ vanitas vanitatũ t oia vanitas. Non discurro p pl̃ima qm̃ sapida coꝛ q dicta sẽ lectio docebit de oib9. Addã etpt q nihil ferme qeti mẽtis t ꝓtẽplatõi pl9 isidiosũ. ni hil ita pcõsissime rei/tpis.s.ꝓsũptiuũ.nihil postrẽo pfectõi scholasticoꝛ aliũde pbato rũ pl9 obuiãs.quẽadmodũ colloqa ñ solũ ꝑua q coꝛrũpũt bonos moꝛes.sz illa etiã q supflue diuqꝫ ꝓtrabunt /aut sup rumoꝛib9 vulgo volitãtib9/aut sup ludicris pluribus et ieptis fabulatõibus aut sup ꝓtentõnib9 hominũ in aduersa tendentiũ /et similib9. quib9 a mane vsqꝫ ad vesperã/imo pfũdã plerũqꝫ noctẽ dies sensim atterit.p q dũ se oblectauerit vl̃ ignauie vl̃ indignatõi /vel fastidio suo mederi putãtes.tristioꝛes t ĩ qetioꝛes t mẽte dissipatioꝛes remanebunt

Fallor si vnq̄s ascēdet ī montē dñi ī arcem ꝓtēplatōis q̄ nō ad vaniloq̄s huiuscemodi fabulatōes fact⁹ fuerit sic hō ñ audiēs ⁊ sicut mutus nō apiens os suū. Et ℔ bonus/ vñ in dño glorior attulit mr̄is cura q̄ huiuscemodi ꝓfabulatōes freq̄nt sustulit/mihiq̄ loq̄ et vacare passa ē. qm̄ rar⁹ admodū alius cū q̄ mutuos miscere ꝑmōes colliberet/tanta morū erat inter nos studiorū q̄ varietas. Prosūt tn̄ nec nego ꝓbatorus virorq̄ colloq̄a. q̄ ascensū ꝓtēplatōnis ⁊ sue arduitat⁹ discrimia/suo labore suisq̄ piculꝰ expti sunt. Deniq̄ terciū. i. extremū ex primis duob⁹ genitū ac nutritū vbi p̄dicationūc int̄ paucos familiares/nūc palā ꝓsūmat vbi summope curiosū oē ⁊ om̄e scāda losū ⁊ breui ꝑbo q̄quid audiētiū charitatē edificare ñ hz fugiēdū reiciēdūq̄ ē. Ad qđ q̄nta discretōis cautela sit adhibēda pastorale vos gregorianū ꝓdocebit. Bñ vale te tandē socij ⁊ frēs p̄cipua/charitate ꝓiuncti. bona facite studia vr̄a ⁊ me orōnib⁹ vestris cōmendatum habetote. Supueniat mansuetudo ⁊ corripiamur. ¶ Finit

Sequitur alia epi

stola ab eodē cācellario missa eisdē studētibus collegij Nauerre parisien̄.

y
c

Lce pareo vot⁹ vr̄is socij ⁊ fratres dilectissimi. Nup sic̄dē ad vos vnā ex cogitatōib⁹ meis litter⁹ exposui. Hoc bonū p̄cipue ꝓmonēs q̄tin⁹ electionib⁹ doctrinis vestrū studiū īsudaret. Neq̄ enī habet⁹ necesse īstar virgilij ī luto aur̄q̄rere/ aut ex sterilis doctrine petra sugere mel /oleumq̄ de saxoq̄ durissimo. Supaddidi colēdum sic intellectum esse /vt incultus ⁊ arid⁹ minime desereret affect⁹ ꝛ trāsiret⁹ ī affectū cordis. Rescꝑsistis ista benuole vos accepisse ⁊ vt tale aliq̄d pluries agerē postulastis. sic fiat. ¶ Accipite rursus aliō qđ ex familiari vobiscū allocutōe meū alleuet studiū. qđ animū īdignabūdo luctu plenūq̄ exoneret/amaricatōis bilem euomat/cui tū vsq̄q̄q̄ sua nō desit vtilitas. ¶ Olim plurie⁹ ꝛ nouissime crebri⁹ atq̄ ꝓfundi⁹ in q̄daz ocio aduerse valitudis mee/ pia meditatō ne recogitaui statū alme vniuersitat⁹ pisiē. mr̄is mee/vt absentiā meā ab ea ego vnus ex filijs eius mīmis mēt⁹ ꝑsentia ꝓpēsarē. Occurrūt anīo mꝛta sp in ea ꝓclar⁹ laudib⁹ attollēda. Aspicit q̄ppe tāq̄ corusc⁹ q̄daz solsp̄ualꝛ ecclꝛiastica machinā irradiās /errorq̄ q̄z tenebrosas caligīes sua nitēti puroq̄ fulgore dispgēs. Videt ī sup q̄si fluuius ille padisi ī q̄ttuor ptes diuisus irrigās vniuersam supficiem terre. ¶ Sz heu hic nihil apud nos ex oī pte btm̄. Ingerūt se rursus cogitatōi mee nō pauca lugubria/ ⁊ q̄ seuerā correctōis aut emēdatōis manū exigūt q̄le ē illud q̄ ꝓtētiose opinionū atq̄ sniarū ꝓtialitates q̄dā illic nimis ꝓtinaces pstrepūt. q̄ et studiū ꝑitat⁹ iterrūpūt plm̄ū/ et totū vniuersitat⁹ corpus actuosū inq̄etū ⁊ paxq̄ modestū ⁊ tumꝛtuosū magꝭ q̄z sua reqreret pfessio ꝓstituūt. Ab his inq̄etatōnū ꝓtētionūq̄ fluctib⁹ velim vos q̄tū extiterit phas alienos effici. neq̄ frustra niti oēs expugnare conatus improbos puersoruz. p̄ꝛtim vbi ex altiori trabūt sue factōis aut īprobitat⁹ originē. Capiteq̄ dico alioq̄n nūq̄z pax vob. nūq̄z securitas ⁊ studio vr̄o nūq̄z decēs trāq̄llitas donabit. Obsūt ꝓtereā partialitates q̄dā affectate ⁊ vincēdi pertinax aiositas. psonax īsup nationū/ vel p̄acceptio vꝛ ꝓtēptus. Nō enī sinūt ambulare in domo dñi cū ꝓsensu p ꝑitat⁹ atq̄ charitatis iter. qđ cōe pacificū ⁊ a talib⁹ expeditissimū esse dz. Cū xp̄o enī neq̄ aduena/ neq̄ scitha neq̄ barbar⁹. ¶ Aliū subinde in xp̄o cerno vniuersitat⁹ studio ōfectū ⁊ hūc qđē maxim̄ū. Iste ē circa iuuenū disciplinā ī moribꝫ īmo ⁊ ī fundamētali ꝑmitiorū suoꝝ erudītōe nō mediocris defect⁹ aut error. agēte ℔ vt plm̄ū nimis exuberāti pedagogoꝝ mꝛtitudie. q̄x aliq̄ (salua laude bonorū ⁊ absq̄ ꝓtūelia cuiusq̄ dixerim) vꝛ ceca ig̃rātia vel segni negligentia vel q̄stuosa maleq̄ placēte adulatōe. vꝛ inepta leuitate/vel qđ intolerabiliter pestiferū est ꝓtagioso puersissime vite exēplo ipis suis scolaribus noxū sunt. a q̄bus nō extirpāt malas iclinatōnū radices. ꝛ nutriūt ⁊ augmētāt. dū vꝛ corrigere eos nō abeant extimescunt. vel q̄ religio pietasq̄ sordent eis/ et suū indignū officio ꝓputāt talia suos edocere scolares. aut q̄m verēt⁹ ne docētes illō qđ negligūt/incidāt illud īproperiū puer⁹ etiā notissimuz. Turpe ē doctori cū culpa redarguit ipm. Sic adolescētie frena laxā tur. sic eūt in adinuentōnib⁹ suis /dimissi ꝑm desideria cordis corū. ⁊ p̄ vicioꝝ auia ruūt p̄cipites. Fiūt exinde ꝓtumelioſi vagi. petulātes. īobediētes. ꝓni ad īimicicias iferēdas. īpatiētissimi ad illatas. irreligiosi

ꝓterea/nihil amplꝰ a paganis ꝺ xp̃iana religiõe ꝓdocti. Postremo vt de q̃busdã Judas apl's ait Macule sunt/vel vt vulgus loquit̃ sacci carbonũ. alter alterꝫ pessimis modis maculãtes. Sꝫ t q̃les domi sunt foris in ſmonib⁹ palã faciũt. vbi ꝑ sũma q̃ ibi obſuãda erat moꝝ modestia insolentissimis atꝫ incõpescibilib⁹ sibilatõib⁹ gestib⁹ t obmurmuratõib⁹ oĩa ꝙfundũt/t ꝑ bũ dei cũ suo euãgelizãte ꝓbroſe spernunt. impediũt. turbant et obrũpũt. nec puũ existimandũ ẽ illud incõmodũ. qm̃ satꝭ est scitũ illud Arist. Non parũ refert iuuenẽ sic vel sic assuefieri. Et qꝛ certe ex nõ bñ morigeratis t ex siniſtre instructꝭ adolescentib⁹ fiũt iuuenes/atꝫ viri postmodũ/nõ tm̃ inutiles reipublice vniuersitatis. sꝫ ipi⁹ etiã totũ corpus fedãt lacerãtꝫ/et in bonoꝝ ꝓnicie crudelit̃ seuiũt. Quid sane mirandu si ex discolis discipulis fiũt ꝓnicioſi doctores? Necꝫ q̃dus collat⁹ adimit sꝫ neq̃tiam auget potiꝰ ex ſupbia vl latentẽ foris prodit. Deniqꝫ sicubi mutat fundamẽtũ docẽ ne iõ qꝛ ꝑ ꝓpere imꝑfecte vl inepte collocatũ extitit. q̃q̃d amplioris scie ſupedificaueris vacillare minusꝫ bñe solidi roboris necesse ẽ. ¶ Hec in ipa meditatõne mea video t ꝙfundoꝛ plãgoꝛe sil t luctu ꝓcutioꝛ. t vltra q̃d agam q̃lit̃ ve quideã/q̃b⁹ vtilit̃ ꝙq̃rar nõ satis iuenioꝛ. Scribere hec ipis singillati pedagogꝭ. sꝫ ĩmẽsus essem t apꝺ eoꝝ pl'imos nullũ habeo mutue cognitõnis seu familiaritatꝭ ꝓmerciũ. Scriberem ad oẽs collectiue sꝫ videte ne ſtulto labore ꝓsumerer. qm̃ t paruitatꝭ mee zelũ pl'es eorũ moꝛe suo vel irriderẽt vel ei succenſerẽt/ vl de ꝑsũ ptõe culparẽt. Credite mihi amariſſima ẽ ꝓpitas/sꝫ nescio q̃ pacto apꝺ nullos eoꝝ ampliꝰ q̃ꝫ apud fr̃atros q̃ sapiẽtes ſt in ocul's suis apud q̃s oĩs vl admonitio charitatiua/vl fraterna correctio ꝓtumeliose t vindicãde deputat̃ iniurie. Postrẽo ꝑdicarẽ talia adoleſcẽtib⁹ ipis/sꝫ me absentem scitis/et ipi monitoribꝫ asperi sunt vt Flaccus ait/atꝫ ob vehemẽtiſſimos paſſionũ ſtrepitus obſurderẽt ꝓpitati. Necꝫ ꝓbis rudes erudiri pũt. ſtulticia colligata ẽ in coꝛde pueri/ait Sapiẽs. sꝫ virga diſciplíne fugabit illam. virga dicit non verba

7 ¶ Tercius defectus acrit̃ vrget animuꝫ q̃ nouiter suboꝛtus nõ paruo ꝺecoꝛe i vniuersitatis gl'ia maculã ponit. Pluries iraꝫ relatio fide dignoꝝ mihi tã ꝑpeꝫ fmote degenti significauit ꝺeeſſe freq̃nter ſmones in vniuersitate. etiã dñicales ad cleruꝫ qꝺ nupꝛ aliqꝺ mõſtro ſil'e ꝛpene itolerabile semel accidiſſe viſũ extitiſſet. Logoꝛ tũ ex ſ/tum ex alĩs q̃busdã/illã deflere sciſſurã miſerabilẽ et mutilatõem luctuoſam/ptis nõ modice vniuersitatꝭ pariſien. ꝑsertim a ſacra theologie facultate. cuiꝰ sciſſure causam ꝓbuerũt illius de mõteſono erronee temerarie t impie asſertõnes. Nolo putet aliq̃s me hoc loco iuſtificatõez seu defenſionẽ ptis illius q̃ depulſav l auulſa ẽ ſuſcepiſſe/ fratres ꝑdicatoꝛes loq̃ꝛ. Uiderint ipi q̃d egerunt. ego eĩ fidẽter t ꝓſtãter affirmo cõdemnatõez erroꝝ ꝑfati ꝺ monteſono ratõnabiliter t catholice factã. q̃ ꝺũ deferrẽt in romana curia egoiꝑe baccalarꝰ curſoꝛ tũc exiſtẽs cũ ceterꝭ ꝑcellẽtiſſimis atꝫ ſapiẽtiſſimis virꝭ ab vniuersitate legatꝭ pñs interfui Sed nũq̃d q̃ ceciderũt nõ adꝟciẽt vt r̃surgãt. q̃netiã pia mr̃ vniuersitas hec que hactenus filĩs irata ẽ/nunq̃d tãdẽ mifiqoꝛdie recoꝛdabit̃ aut ꝓtinebit ĩ ira ſua miſericoꝛdias ſuas? Nunq̃d tot oues paſcue ſue ſi deliq̃rint aut errauerĩt/eternal'z abꝟcietĩmo t ſi redire ꝓtẽnerẽt/exemplũ xp̃i pꝟ paſtoꝛis imitãdũ erat vt q̃rerent̃. t pia q̃daꝫ violẽtia ad ouile ꝓpriũ obnitẽtes traherẽt. q̃nto ampliꝰ ꝺũ id totis vt dicit̃ affectib⁹ t votis expoſtulãt et ꝑcant̃. At videre mihi videoꝛ q̃ſdam nõ ſm sciam zelũ habentes q̃ moꝝ obꝟcient. Parati inq̃unt sumus eos ſuſcipe. pacẽ reformare. sꝫ integritas fidei. sꝫ vniuersitatꝭ honoꝛ. ſed ipiꝰ demum indẽnitas a laboꝛib⁹ t expẽſis ptermitti ne q̃q̃ꝫ pñt. Atꝭo nõ sic loquoꝛ vt talia iudicẽ negligẽda. nego tũ illa tãta ſeueritatis animoſitate req̃ri debere. et ad viuũ vt dicitur vulnus secari q ꝙ in illo de ſillana victoria dictũ ẽ. exceſſit medicina modũ. Xp̃iani ſumus t in ſchola charitatꝭ q̃tidie verſamur ſub illo q̃ ait. Diſcite a me qꝛ mitis ſum et hũilis coꝛde. Et Niſi remiſeritis pctã ꝛc. Ergo nõ tam qꝺ liceat ex iurꝭ rigoꝛe q̃ꝫ q̃d expediat exq̃rat̃. Ceterũ mẽoꝛie teneo cur t q̃liter primitus ab vniuersitatis ꝙſortio via q̃dã indirecta ſegregati ſunt fratres ꝑdicti. Statutũ enĩ t ꝓcluſũ erat vt oĩs q̃dus et honoꝛis ĩ vniuersitate expers fieret q̃ſquis nõ iuraret tenere ꝺẽnatõez ſup erroꝛib⁹ ꝑdictis ab vniuersitate ꝓus. ꝺehinc ab epõ pariſien. factã. Diſtulerunt ꝑ agere baccalarij fratrib⁹ ꝑdictꝭ tũc expediendis

causantes se a superioribus suis licentiã ab huiusmodi pstationẽ iuramẽti necdũ petisse vl̃ habuisse. Ex hac origine neq; gdus neq; cathedrã neq; ſmões posteri⁹ adepti sũt. Audiui tñ expost aut oẽs aut plimos eoz ad pfate ꝺditõis adimpletiõem pñto fuisse q; si etiã nũc vellẽt nõ viderẽt penitus non admittendi. Attẽderent o vtinã oẽs t beni gna recogitatõe secũ tractarẽt/q̃nta q̃lisve iactura spualis est et fuit/tot hacten⁹ ſmones tot lectiones/tot salubres instructões in vniuersitate t alibi exinde cessasse. Quin etiã natural̃ pietas exigit vt mr̃ filio aberranti. t corpus mẽbroꝝ egrotãti ꝓpassione moueat. Deinde ꝓsidera damnũ ꝑpriũ in ſmonib⁹. in ꝓpositionib⁹ et alijs. tuꝝ audi monitionẽ metro ꝓphensam. Si non vis alijs parcere parce tibi. nec loq̃r vexatões/opprobria t carceres ab illis q̃s loq̃mur platas/q̃ tñ mãsuetos et benignos extimatores ad mi ſicordiã velociꝰ impendendã deflecterent. Passa ẽ ex aduerso fateor vniuersitas laboꝝ t expensaꝝ dãna plurima. ipa tñ meo iudicio leuiter obliuiscẽda aut ꝓtemnẽda sunt ꝑ ꝓmercio pacis. ꝑ fracta recõciliatõe. ꝑ reintegratõe tante ptis abrupte. tm̃modo fidei sua integritas t vniuersitati suus honor ꝑmaneãt vel fallor vl̃ satis est. ¶ Exclamabũt fortassis ad hec plurimi eiusdem mecũ esse sentẽtie/qm̃ pacis zelatores aut sũt aut videri volũt. Uereor tñ dũ ad excusatõem ventũ erit/q̃busdam eoꝝ nihil qđ offerri possit ad recõciliatõez eius sufficiat/quin assidue calũnient̃ vel fidei vl̃ vniuersitatis honorẽ nõ ſuari. ita demum neq; recõciliatio vnq̃ neq; pax habebitur. Ceterũ nõ sum tam insolẽs vt vsurpem diffinire q̃ pacto ea q̃ ꝓdixim⁹ fidei sc̃z t vniuersitatꝭ honor illesi manerẽt. Hoc vnũ apud me psuasuz firmit̃ habeo. posse ista etiã defacili ꝓtingere. si ad ꝟ nõ dicam oẽs/non dicam multi sz paucissimi de vniuersitate cũ paucis fratrib⁹ recta integraq; voluntate operã dare voluerit. Q; si ex coꝝ de nolu erint quicq̃d oꝛa blãda loq̃nt̃ nulla via nullis ꝓcib⁹/nulla oblatõe idipm valebit obtineri. cur ita? nimirũ sp allegabunt hanc esse causam fidei nec ex ea posse q̃cq; remittere. Quid igit̃ reliquũ est mihi vt apud semetipm quisq; redeat cõstituat ante coꝝdis oc̃los luctuosam hãc sciſſurã cum ꝑteritis incõmodis. Uideat diligẽter t acriter ad reparandã hãc iacturã quantum facultatis aut gratie donũ desup acceperit tunc omi̇ depositio ꝓtentõis studio inq̃rat pacẽ t psequat̃ eam. hoc est quod nũc agere satago. ꝟ ẽ qđ ꝑ vice mea his in ſcriptis offero. Porro quantũ ꝑficiã vel obero ꝑ sus in incerto fluctuat animus. noui publicos hoim mores. noui q̃nta iudiciorum sentẽtiarũq; varietas. noui q; iplacabiles i domabilesq; regnant in q̃rundã coꝛdibus affectões/q̃ntum vigeat in eoꝝ linguis oblo q̃ndi libertas effrenis. q̃liter in opib⁹ ꝑsequndi bonos feroꝝ licẽtia deseuiat. noui deꝰ de q̃ꝫ paucoꝝ est bona t sollicita fide q̃ iesu christi nõ que sua sunt q̃rere. ¶ Hec vt scripta studui nõ in publicũ/sz ad paucos traducere q̃s ꝑdesse nõ obesse ꝓfidẽ. Oblatrabãt scio si ad q̃sdã scripta hec delata fuerint ferẽtes indigne ĩmo ꝑ scelere vl̃ mutabilitate deputãtes q; pacẽ iacobitaꝝ videar optasse aut ꝑ ea verbũ scriptũve fecisse. sed libera voce fatebor/nec illud vnq̃ pudori deputabo me nũc t ꝓ us olim sp duz modeste volui vel optaui/reconciliatõz ipsoꝝ in medijs etiã litib⁹ optauisse. Pereãt q̃ de mr̃is aut mystici coꝛpis feda mutilatõe gl̃iant̃. qui nõ sanatõi studẽt sed medelã querentib⁹ crudeliter irascunt̃/et qui ad diuisionem magis q̃ꝫ pulcerrimã vnionez demoniaca ipietate pellũt̃. quoꝝ psecutio si ꝑgunt in pacificos vnitatꝭ amatoꝛes furere spernẽda ẽ. t generoso animo se ꝟtutis pede calcãda/hoc puiso ne dãnosius inde nascatur in vniuersitate vl̃ republica scandalũ. hoc enĩ quod vehemẽter ptimescendũ cẽseo magis q̃ꝫ psecutoꝝ ꝓpriã. Nũc et alꝭ euitaui palam dicere vel agere aliqua que dicenda vl̃ agenda suggerebat zelus meus (nisi mihi mẽtior) veraxĩ eis t deuotus. vestꝝ igit̃ has q̃lesq; lr̃as vel ꝑdere vel obtegere deducere rẽ ad q̃sdã q̃ extra sũt vl̃ penit⁹ omittere. Attñ q̃s scit si ꝑpici⁹ aspirabit ꝺeus/t dabit voci sue vocẽ virtutis ex hac rememoratõis occasiõe/vt audiẽtes audiãt et intelligẽtes itelligãt. t ꝑ bono pacis adipiscẽdo benigniori mẽte laboꝛẽt. ꝟ ẽ qđ deꝓcor/qđ supplico/qđ ꝑ illuz q̃ pax nr̃a est obtestor. In q̃ bñ valete mei memores in oꝛõib⁹ vr̃is. Scptũ Brugis

Incipit apologeti ca siue respõsiua venerabil̃ mgr̃i Joh̃is de gerson sacre theologie doctoꝛꝭ egregij t cãcellarij Parisien̄. ad quendã monachũ do

mus carthusie maioris q̃rentẽ. Utr̃ licitũ foret p studio lectõis ⁊ exercitij spũalis cõuẽtũ ⁊ plitatẽ diuini officij dimittere. Et q̃ libri essent fructuosi⁹ freq̃ntãdi. In q̃ q̃dem respõsiua p̃mo epl'ar⁹ p̃mittit plog⁹. post subnectunt decẽ et octo ꝯsideratões In q̃r p̃mis .xij. suadet cenobitica stabilitas/et arguit suspecta loci seu ꝯuẽtus mutatio p̃tertu seu coloze maioris q̃etis et pfectus. In reliq̃s ꝯo sex ꝯsideratõibꝫ agit d̃ libris a mõacho in diuio officio ⁊ regulari bꝰ obſuãtijs ꝓtinue occupato freq̃ntãdis

A Ratia vobis ⁊ g pax. ¶Si inimicos iubemur diligere/q̃nto magis eos q̃ diligunt nos in ꝑitate et sinceritate salutis. Nihil q̃p pe ita debitũ.nihil plꝰ nature ꝯsentaneus/ nihil efficaciꝰ ad diligi q̃z redames si amaris.⁊ ames vt ameris.ꝫ est ei amatoziũ poculũ(Seneca teste)sine veneficijs sine carmine.s. Si vis amari ama. Durũ idcirco videri potuit ꝑbũ illud vr̃e caritatis de me ⁊ ad me.q̃s phibet etiã ñ amantẽ diligere. sed fuerit ꝫ dictũ licentia ꝑmonis amoziosi q̃ legem nescit/nec se capit sepe. ¶Ueniam ad alia sup q̃bꝰ ilico rapuit animus meſtilo currẽte/ꝯsideratões videlicz aliq̃s ãnotare p̃sentibꝰ ãnexas. Suppetebãt alie cõsideratões plures sz lassitudo corpis ⁊ formido tedij cõpescuerũt scribentẽ ¶Sane sua deo p̃mũ totũ religiõis studiũ trãsire ĩ affectũ cordis.nõ tñ accipio p ꝫ affectũ q̃lẽcũq̃z sed sanctũ et castũ. Nam trãsibãt illi de quibꝰ ps.loquit in affectũ p̃uũ/dũ prodijt q̃si ex adipe iniq̃tas eorũ. Habz autor de spũ ⁊ aĩa breuẽ ĩter ceteras magnas mlt̃as ⁊ laudabiles ꝯsideratõem istã Affectꝰ inq̃t q̃ est spontanea ⁊ suauis inclinatõ ad aliud/triplicit in nob attendit.s.in supioziꝑte rõis.⁊ in inferiozi /et in imaginatione. Si spũs noster seq̃t affectũ p̃mũ dicit hõ spũal'.si secm dicit hõ rõnalis. si terciũ dicit hõ aĩalis. Poteritis in originali si placet videre latius. Itẽq̃z in epl'a btĩ Berñ. ad vr̃os fratres de mõte dei. Fuit opinio celebris q̃ tota theologia nr̃a deberet magis censeri affectiua q̃z speculatiua. Rõem assignat vnus validã .q̃r iubemur redigere oẽz intellectũ in captiuitatẽ in obsequiũ christi. Plꝰ est igit oĩs ĩtellectꝰ theologie ad cultũ christi p charitatis obsequiũ q̃z ad specnlãdũ/maxime cũ finis legis sit caritas

¶Rursum circa monitõem infra d̃ lectura doctrinarũ Placz hic addere q̃ fmõem magistrales q̃ fiũt succincte p distinctõem valde illuminãt intellectũ. ⁊ sine labore graui demulcẽt etiã affectũ cũ inspicit sermo dei viuꝰ ⁊ efficax.dũ ad modũ loq̃ntis ⁊ cõtinentis eidẽ se infundit suauit p pticl'as ordinatim. Habet q̃z vbertim materia circa pene singl'a psalmozũ ⁊ alioz ꝺiuioz ꝑba p exercitio meditatõis. Exẽpli gr̃a. Beatꝰ vir q̃nõ abijt ĩ ꝯcilio ipioz.ꝫ pt assumi distictio de trtitudie. Itẽ d̃ viro. Itẽ d̃ abire Itẽ de ꝯcilio.⁊ ita de reliq̃s .Demũ nõ est ꝯsiliũ meũ vt difficiles q̃stiões ⁊ pfundas speculatões occupatus ĩ assiduo diuio seruitio sibi assumet intelligẽdas vbi req̃ritur ociũ maximũ ac ingenij viuacitas cũ dispositõe vegeta cerebri q̃eta et serena /ne forte frenesis aut alia incurrant incõmoda. Sufficiũt igit tractatuli faciles ⁊ ad pietatẽ idonei. Scriptũ Lugduni anno dñi M.cccc.xxvi.ix.iulij.p Johem cãcellarium Parisien̄.

¶Finit epistola.

Incipiunt cõside rationes ad ꝓpositũ quas bene ꝯsiderare debz religiosus in diuis multũ occupat⁹ p serenatõne conscientie.

Consideratio prima

B Eligiosus ille ꝯsideret in p̃mis q̃ r dei puidentia q̃ ĩ sua dispositiõe ñ fallit deduxerit ip̃m ad ordinẽ celebrẽ ⁊ approbatũ in q̃ iã ita pfessus ẽ post pbatõem solitã vt resilire falsum sit. Faciat g̃ de pia necessitate ꝑtutẽ g̃tuitã et meritoziam.q̃r durũ est si ꝫ stimulum calcitret. Sacrilegiũ q̃z si volũtatẽ suã rursus vsurpet quã ĩ supior⁹ sui vice dei resig̃uit man⁹ ¶Cõsideratio ij. Cõsideret scdo q̃ iã sibi viuendũ ẽ nõ ꝑꝑa sz aliena lege .nõ propa sed aliena volũtate q̃ tñ originalr a sua volũtate,pcessit .nõ enĩ q̃spiã ad pfitẽduz cogebat. Seq̃nda ẽ igit deinceps aliena volũtas nõ ꝓoccupãda.nõ docẽda.

¶Cõsideratio iij. Cõsideret tercio dict⁹ religiosus q̃m de⁹ bonoz nr̃oz non eget. Ac pinde melioz est obediẽtia q̃z victima. Propter̃a censeri debeat p regl'a generali illud esse melꝰ /illd pulcrꝰ /illud nobilꝰ /illud vtilꝰ delectabilꝰ ⁊ honestiꝰ qd ẽ obedientie,primꝰ. sit illa res in q̃ obedit vilis abiecta .turpis. inutilis .laboziosa. vana.

stulta. q̃ntũlibet inhonesta. solo pctõ excluso. Exemplũ habem⁹ in dño nr̃o iesu xp̃o q̃ sacerdotali ⁊ regio genere ac spũ pphetico insignis nudis ambulabat pedib⁹/alijs q̃ maxime hũilitat⁹ gestis se deiecit/hãc ex istimãs vt btũs Hiero. finaliter inuit sũmã nobilitatẽ vicz deo pr̃i obedire. Uñ ⁊ btã Agatha p iudicẽ suũ inculpata eo q̃ fuilẽ psonã ppt̃ xp̃i fuitiũ gereret. rñdit prudẽtissime theologizãdo dicẽs. Sũma ingenuitas hec ẽ q̃ fuitus xp̃i cõpr̃obat

L ¶Cõsideratio iiij. Cõsideret q̃rto q̃ sic̃ in domo pr̃is mei mãsiões m̃lte sunt/⁊ vie multe pueniẽdi ad eã. ⁊ ĩ via dei ꝑm qđ loquit btũs Aug⁹. ali⁹ sic ali⁹ sic ibat. Jõq̃ ꝓfor̃miter iuxta apl̃m. In q̃ vocatõe vocatus est ambulet. De q̃ idẽ apl̃s exẽplũ posuit alio ĩ loco ꝺ varijs veri corpis officijs Quo exẽplo ad ppositũ nullũ accõmodatius esse põt si pfunda cogitatõe rumineť.

¶Cõsideratio v. Cõsideret q̃nto q̃ aduersarius nr̃ diabolus iuxta btĩ Petri verbũ illo mane lectũ in epl̃a ad missam q̃ hec post meridiẽ scribunť/tãq̃ leo rugiẽs circũit q̃rens quẽ deuor̃et. nõ hab⁹ aũt efficacius malignãdi machinamentũ q̃ si possit hm̃oi suadere displīcentiã stat⁹ sui iam assũpti/tãq̃ pfessi. Et ꝑ facere conať nũc sub velamie maior̃is vtilitat⁹ ĩ alia vocatione vt in pdicãdo. nũc sub figmẽto q̃etudinis ꝓtẽplatiue. nũc sub arrogãtia sciẽtie ampliorís. nũc sub vmbr̃aculo q̃si omnia sint inutilia q̃ agit in vocatõe sua. pseq̃ndo singula ⁊ ãnihilãdo Jeiunia vigilie/plixitas cãtus ⁊ hor̃aꝝ. solitudo ḡuis/⁊ iuge silentiũ cum sil̃ib⁹ sint p exẽplo. Subiũgẽs q̃ de⁹ solũ inspicit cor. ⁊ corpalis exercitatio ad modicũ vtilis ẽ. Addendo vt q̃d deniq̃ pditio hec? Poterat enĩ vngentũ suũ vt sibi videť venũdari multo ⁊ nõ sic deprecet. Dicit ꝑ q̃q̃ sp̃us seductor̃ instabilib⁹ cellicis. q̃ se psumũt⁹ idoneos ad docẽduz alios vt seducat. ⁊ eos ita finaliť de cella salutis in mũdũ pditõis reducat.

D ¶Cõsideratio vi. Cõsideret etiã sexto q̃ oĩa suspecta sunt tãq̃ a demonio meridiano (qđ se trãsfigurat in angelũ lucẽ) ĩmissa ⁊ suggesta/q̃ loci vl̃ ppositi sel̃ arrepti ⁊ suscepti mutatõem ingerũt ⁊ suadẽt directe vel indirecte/p̃cipue nisi manifest⁹ sit ĩ via q̃ ambulat positus obex eťne salutis/q̃ poni tunc solũ credit dũ cum hac via ⁊ in ip̃a non stat salus.

¶Cõsideratio vij. Cõsideret septimo q̃ scola religiõis valde distat a scola secularis inquisitõis. Dicebat ꝑ vnus fratr̃ me or̃dum alteri fratri suo ⁊ meo dũ simul ĩ or̃dine celestinor̃ mor̃arenť. Frater hec religio nõ est scola theologie vel pḥie sed christiane felicitatis ⁊ discipline. nõ venisti ad doctrinã et secularis sciẽtie vanitatẽ/sz ad disciplinã ⁊ hũilis vite bonitatẽ. Linque questiões scholasticis viris que erudiũt ĩtellectũ. tibi satis sint regulares nr̃e obs̃uãtie q̃ inflãmare sufficiũt tuũ affectũ. Et ꝛe ita est et verissimũ ẽ qđ dixit.

¶Cõsideratio viij. Cõsideret octauo q̃ viator̃es hic sumus nõ comp̃hẽsor̃es. Sit igiť viator̃ vt viator̃. nec q̃rat hic ea in via que p̃ p̃mio q̃sita debenť in patria. Cõp̃rehensio. s. diuitatis sine fantasmatib⁹ ⁊ sine labor̃e. vbi nec lãguor̃ nec seniũ ⁊c̃. Et dicamus cũ apl̃o. Nihil iudicaui me scire ĩter vos nisi iesum christũ ⁊ hũc crucifixũ. Sufficiat hic nobis cor̃poraliter ambulantibus p cor̃poralia/trãsire p fidem p̃ꝑ spem ⁊ caritatẽ in eterna. Et videam⁹ tãdiu ĩ spẽculo ⁊ enigmate quousq̃ veniat dies illa q̃ sponsus pascit ⁊ cubat ĩ meridie claritatis eterne. q̃ñ videbim⁹ cũ facie ad faciẽ sicuti est/et similes ei erimus.

¶Consideratio ix. Cõsideret nono q̃ in illa die p̃mi spãlis examinis nr̃i ⁊ in die etiã examinis scõi seu nouissimi ⁊ generaľ nõ interrogabimur q̃ntum fuerit intellect⁹ noster acutus ⁊ erudit⁹/sed q̃lis fuerit affectus nr̃ ad dñm deum nostrũ. ꝑ est. q̃ simplex/q̃ rectus/q̃ pius/hũilis ⁊ deuot⁹. q̃ q̃ spontaneus et fideľ ĩ dei fuitio. ꝑm eam vocationẽ q̃ vocat⁹ fuerit diuinit⁹. Hoc diligenter pẽsabat q̃ dicebat. Omnis p̃sumationis vidi finẽ. latũ mandatũ tuũ nimis. Quod q̃dem mandatũ certissime ẽ caritas nõ cognoscẽdi vanitas

¶Cõsideratio x. Cõsideret decimo ip̃se religiosus ex p̃missis. exquo oĩe studiũ suũ resolui debz in affectũ vt nihil studeat/nihil legat/nihil cãtet/nihil mediteť/qđ ñ ĩmediate aut mediate or̃dineť ad inflãmationẽ affectus. quoniã in hac inflãmatõne p̃sistit sup̃mus apex theologie mystice tradite p dionisiũ ac reuelate sibi ⁊ alijs p spiritũsanctũ. sed neq̃ fugabunť fantasmata p studiũ sed p desideriũ/p affectũ scz nõ ĩtellectum. quoniã necesse est intelligentem fantasmata speculari.

E ¶Cõsideratio xi. Consideret etiã. xi. q hec inflãmatio affectus nõ expectãda ẽ ab hoĩe. Propt'ea nõ suspiret ad hũc vl' illuz doctorẽ /pticm viatorẽ. vt dicat. Felix essem ex quictu talis vnius. Suggestiones hmõi sepe sunt diabolice inducẽtes mẽtis z nõnunq̃ etiã corpis infetudinẽ. Scio p experientiã de q̃dã pfesso qui pr' arden tis studij in seculo de pgenie nedũ illustri/ sed et regali conq̃rebat q̃liter tpe suo nõ es/ set alter Hiero. quẽ posset adire /vt sic pue niret ex sua eruditõe ad scie pfectõem. qua si scz nõ esset tpe suo doctor. etiã in ianuis q̃ sufficeret docere eũ. quasi etiã religionez intrasset nõ ad lamentũ sed ad documẽtũ. Recolo tristis q dũ ego pia sollicitudĩe di cerem me timere talẽ sciendi ardorẽ nõ fo/ re ab instinctu bono sed malo. rñdit ille in dignabũdus mihi q̃ voluit. et recessit. Et o pũssime et terribilissime in psilũs sup filios hominũ dñe deus meus/ q̃ recessit/ quo abũt? Utiq̃ heu paulopost fact' ẽ aposta ta sub specie quasi artioris religionis. imo tandẽ abscq̃ omi pcundie velo totũ religi onis ois habitũ abiecit. Misereat sui ĩmo z mei ac oĩm nostr deus. Hmõi etenĩ par vel etiã maius piculũ secluſa dei pietate ĩ/ minere põt ceruicib nr̃is. nisi a curiositate z vanitate sciendi plura q̃ opteat caue/ amus. Sit ꝫ inductũ nõ ad cuiusq̃ ptũe/ liã seu ĩproperiũ ppici' sit mihi deus /sed omnib nobis ad cautelã et in exẽplũ. vt nõ queram' pl' sape q̃ opteat sed sape cũ sob etate. Et vt meminerim' illõ ps. Dñe non ẽ exaltatũ cor meũ nẽ. ¶Nota quõ paucos tangit execrabile factũ f. Ja. de borbonio q̃ sub ptextu pfectiõis ordinẽ celestinorum reliq̃t et ad fratres mínores de obseruãtia trãsijt. et paulopost miſabiliť apostatauit ad seculũ rediens et vxorẽ accipiẽs. ppter quod crudeliť a parẽtib vxoris quã decepérat cũ roma rediret interfectus est tẽpo/ re Martini pape.

¶Cõsideratio xij. Consideret duodecimo et postremo iuxta p̃missa q̃lis exercitatio sibi ante oĩa tenẽda sit prima. Et inueniet pculdubio q nihil sic primũ. nihil sic principaliter incũbit sicut hoc vnicũ. vt. s. fuitiũ dei adimpleat. Seruitiũ dei q̃ppe psepe in regulis monachorum noĩa ecclĩasticũ officiũ. Deinde si q̃d tpis in residuo fuerit ordinet hoc ad vacandũ q̃ntũ obediẽtia admiserit sibĩ p̃ p' necessitates corpis que multe sunt. Hoc documẽtũ breui ĩsi/culo q̃dam pplexus est dicẽs. Fac op' iniunctũ/ deinde vacato tibi. Consulo tĩ vt ista vacatio sit taliter p̃ticata in deuotõis ocio vt nõ reddat inepta p lachrymas. aut alia lesiua corpis vel mentis exercitia ad ea q̃ in cantãdo/ legẽdo/ z ceteris hmõi pnci/pali'/ z pncipalissime ex sctã obediẽtia in/cũbunt. ¶Dictũ sufficiat tãtũ ꝺ pma pte.

F **Veniamus nũc ad** sex alias cõsideratões. s. de libris legendis seu freq̃ntandis p religiosum sedulo in seruitio seu diuino officio occupatũ.

Cõsideratio prima

p Oro si pergat sedula curiositas aut vt miti' loq̃mur studiosa sedulitas ingrere. qui vel q̃les libri sint freq̃ntandi tali religioso sic ĩ stituto/ sicq̃ astricto/ ad q̃lem sermo nunc currit p admonẽdo et hortãdo cẽseo rñdẽ dũ. Prio sub doctrina generali. qr nõ oĩs mouenť sil'r ex sil'ib. Liber ois sit historicus. sit moral'. sit allegoric'. sit anagogic' ĩ q̃ plus repiet ad deuotõez se moueri legat interim memoret et ruminet. Ita tñ si probate sit autoritat. Sup q̃ re editũ est opusculũ de examine doctrinar. cui cõsonat libellus de laude scptorũ.

¶Cõsideratio ij. Ceterũ ñ est hec regula fixe data nisi p hic et nunc. Qm̃ sepe variatis affectiõib p varietate tã humor ĩ corpe q̃ mor ĩ mẽte/ necesse ẽ studia variari. pna nimirũ fastidio ẽ nr̃a natura tpe huius mutabilitatis nr̃e. Obq̃andũ ẽ nihilominus vt hec mutatio studior nõ sit solũmõ nauseantis q̃si stomachi/ cuius ẽ multa degustare z par digerere. sed veniat ex mentis delectu.

¶Cõsideratio iij Proinde q̃ntũ occurrit p hic et nũc et quantũ ad exhortatõem p̃sentẽ attinere videť. sunt narratiões partim put ĩ libro vitaspatr digeste ꝓtinenť bñ salubres. qr pt in q̃lib narratõne pausa fieri dũ vacat hora ex obediẽtia ad fuitiũ diuinũ siue ad alia. Insup (q̃q̃ mirer q̃ pacto id fiat) monẽt p ceteris scpturis pl' ea documẽta q̃ veluti alteri' psone sub typo ingerũť intellectui z facile demulcẽt affectũ cũ q̃si psonã ipaz ĩ mortuis lr̃is loq̃ntẽ viua/citer p̃sentẽ cũ sua autoritate imaginamur Consiliũ ꝓsimile sit de paribus piarũ histo/

riarū narrationibus

¶Consideratio iiij Ampli⁹ si q̄stio fiat de doctrinalib⁹ ⁊ nō de hist⁹iacis traditionib⁹ veniūt ad animuz ꝓtinus aliq̄ q̄ memínit idē anim⁹ antea ꝓposuisse tanq̄ sibi familiarius cognita. vtinā nō vani⁹ occurrentia. q̄ qz ꝓ hic ⁊ nūc habeo ipe suspecta nō q̄dem de nō ꝟitate sz de vane gl'ie vera vanitate eadē ꝓtereo. Sunt libri pl'es beati Bern̄. viri deuotissimi. Et p̄ſtim epl'a eius ad fratres carth. de monte dei. Item ſmões eius sup cātica cāticorū vbi loquitur tāq̄ religiōez ꝓfessus ⁊ sic experiētia ml'ta edoctus. Sūt insup moralia bti Greg. pape oīni admiratōe ⁊ veneratōe atq̄ vtilitate p̄clara/ q̄ etiā ꝓ magnis ⁊ q̄ntūcūq̄ magnis ingenijs sine seclusiōe tñ. tardioz qz singul' lac et mel ministrāt sufficere pñt sua vbertate. Sūt deniq̄ ad maiorē abūdantiā/ imo supabundantiā libri illi⁹ venerabilis Richardi de sctō vic. de. xij. patriarchis. de arca mystica. Et q̄d laborarem ꝑ singula? Nihil etenī ꝓposuit nisi diuinū ⁊ mysticū edoctus a p̄ceptore suo doctore celeberrimo Hugone de sctō vict. Cuius opusculū de oratōne qđ incipit. Quo affectu q̄ve studio ⁊c. supat omnē laudē.

B ¶Cōsideratio v Subinde nescio si p̄cipuus inter oēs numerādus sit eustachi⁹ ita cni nomē istud suū vulgatū Bonauē. videoz posse tradere. Illeceni singularit' inter oēs doctores catholicos pace oīm salua/ videt idone⁹ et securissim⁹ ad illuminādū intellectū/ ⁊ ad inflāmādum affectum. Cui⁹ opuscula duo. vt lecturā ⁊ alios tractatus eius interim p̄tereā. tāta sūt arte cōpēdij diuinitus ꝓposita /vt sup̄ ipa nihil/ breuiloquiū noto ⁊ itinerariū. In q̄b⁹ processum ē duab⁹ vij⁹ cognoscendi deū. Primus nāq̄ hoz duoz tractatuū ꝓcedit a p̄mo p̄ncipio qđ de⁹ ē vsq̄ ad alias ꝟitates sub deo creditas ⁊ habitas. Ali⁹ ecōtra p̄gredit a creaturis ad creatorē p sex gd⁹ scalares vsq̄ ad anagogicos excess⁹. Qui licz sint difficiliores ⁊ rariores/ debz tamē oīs christian⁹ ad illos aspirare. quoniā theologia talis mystica ꝑpe est christianoruz. Que ⁊ ꝓficiāte ⁊ reuelāte spū christi iesu facillima est sup oīa ⁊ vtilissima. sz abscondita a sapientib⁹. ⁊ in ocul' suis prudētib⁹. ⁊ ipis pene inaccessibilis ⁊ impossibilis. iuxta eiusdē dñi saluatoris diuinā sententiaz qua ait. Confitebor tibi p̄r ⁊c.

Cōsideratio vi. Cōfiteor itaq̄ ⁊ egō in insipiētia mea p ꝓclusiōe rūsiue epl'e ne vltra in longū ꝟgat. q̄ a. xxx. annis ⁊ āpli⁹ citra volui hr̄e familiares mihi p̄dictos tractatulos sepe legēdo. sepe ruminādo. etiaz vsq̄ ad ꝟba. nedum sentētias. Et ecce hac etate h̄ ocio velut ad votū vix pueni ad inītiū gustus cozundē. q̄ ⁊ repetiti sp mihi nouiſiūt et placēt. iuxta illō Flacci ō poemate vl' imagine ꝓpositi elegāter. decies repetita placebit. Allegauerim cōmodi⁹ quius dignius ⁊ verius illud de sapia quā ille describit q̄ ait. Nō habz amaritudinē ꝓuersatio illius. nec tediū ꝓuictus ei⁹/ sed leticiaz ⁊ gaudiū. sicut quoq̄ ipa eadem sapientia se collaudās dicit. Qui edūt me adhuc esurient. ⁊ q̄ bibūt me adhuc sitient. qz scz ī edendo saturitas est ne q̄d desit. et in desiderio auiditas manet ꝓtinua ne fastidiū sit. vnde etiā fruunt (inq̄t ꝑsa) nec fastidiūt quo frui magis sitiūt. ¶Hec ad satisfaciendū scriptis caritatis vr̄e dicta licz satis cursorie sufficiant. ¶Finit

Frater fratri. Gra ℣ tia ⁊ pax. ¶Et ꝟbis tuis iudicaber̄ notat christus. Et q̄ in ꝟbo nō offendit h̄ pfect⁹ est vir. Sed cū linguā hoīm nemo domare pōt q̄d ꝓsultius q̄ tenere silentiū/ mihi qđ necessitas vl' pia cogit vtilitas rūpere. Est sup hac re fructuosum de silētio capitulū ī sūma de vicijs pte vltima relegatur Hoc ideo frater p̄miserim qz vix euēit mihi inire cū aliquo colloquiū q̄n pēiteat me aliquoz. Et q̄d pfecerim alteri sū ignorās. q̄d aūt obfuerim mihi recognosco. ppter ea conoz idiet dño ppicio mecū morari Et si dādū ē ꝓsiliū/ malo p scedulā q̄ p līguā rūdere videoz ei mihi rūsioz securioze p h̄ dare. ¶Ceterū sup modū studēdi ml'ti ml'ta scripsere. Sūma de ꝟtutib⁹ tractiue ō prudentia colligit vtiles doctrinas. Notank ī sup aliqua p theologie mystice q̄ stat ī affectib⁹ acq̄sitione pticl'ares īdustrie duodecim pte. ij. p̄ncipali de theologia mystica q̄ nūc penes vos habet. Tāgunt subinde nōnulla in tractatu de laude scriptoz/ vbi fit mentio de dicto bti Bern̄. q̄ quercus ⁊ fagus docuerūt eū. Habet a Sene. spēalis sup mō studendi epl'a Dicit inte cetera q̄ fastidientis stomachi ē ml'ta degustare. et q̄ pegrini habēt hospitia multa/ sed paucas amicicias. sic sp ingerētes animū grauāt ñ

Profert hec nihil mi lecta pimpea nouantur

nutriũt. qz nec ruminãdo pterũt / nec digerũt meditãdo. Scpsit deniqz venerabilis Hugo didascolicon. i. mgrm docẽtẽ discipulũ. ¶ Hũc aliq̃ q̃ religiosũ rspiciũt cursim z pũctati vt occurrũt ãnotabo iuxta circũstãtias a phis z theologis positas. Recogitet pmo qs sit ille q̃ studet ĩ pfessiõe z statu ĩ ingenio z etate. Recogitet ipe cur studet. i. q̃ fine. nã finis ẽ ĩ moralibꝫ pmũ / q̃si pncipiũ pmitus z pncipalit intẽdẽdũ / rm cui⁹ exigẽtiã debẽt alie circũstãtie moderari vt rcio sciat q̃d sit illd qd studet. qnto tẽpus. q̃nto locũ. sexto cũ q̃bꝫ z ad q̃s suum applicare studiũ licet decet et expedit. Alioq̃n si desit moderatrix discretio / põderãs istas circũstãtias nõ institutio sz destitutõ nõ instructio sz destructio subsequũt. Et qz paucorũ valde ẽ pfecta discretio ppria / dat ĩ religiõibꝫ aliena p obediẽtie votũ. qđ q̃ deserit nec obsuat satagẽs ꝓpa volũtate q̃ sibi nulla dz esse regere se / nihil mirabile si currẽs incurrit z offendit. Scitũ est q̃d Bernũ. dicit de talibꝫ / qz nullũ machinamẽtũ efficaci⁹ habz demon ad seducẽdũ q̃s si modũ ĩ feruore bono faciat ptergredi. Deniqz de tali dicit clymac⁹. Qui sibi dux eẽ vult spreto duce ꝓpo qz nõ ia indiget dmone tẽptãte. qz factus ẽ sibi demon Regulet igit obediẽtia studiũ ei⁹ q̃ obediẽtiã pfessus ẽ. ¶ Postremo frater rogo te / rogo et illos q̃bꝫ ꝑ pauculũ pmũicare decreueris vt aptis interioribꝫ oculꝰ retorq̃ant illos ad ꝓpria collocutiões / z acrit dñudicẽt si frq̃nt plus inuenerint ea q̃ mihi ptigere fateri nõ erubesco. Et vt interim sileam⁹ dtractões. iras. zelũ. murmuratões amaras. q̃lia nemo nescit eẽ crimialia / ppendãt fabulatões ineptas facilit ĩmiscerĩ cachynnos scurrales nugas rumorũ volatiliũ sensim effluere. q̃d qz surrepũt mẽdacia / celãda pãdunt. temeraria fiũt ĩ absentes iudicia cuz silibꝫ incõmodis int q̃ volat ĩterim tps irrepabile. Et anim⁹ q̃ se talibꝫ nisus ẽ oblectare remanet inanis steril vanus tristis et ad seriosa necessariaq̃ lãguidior z ieptior sibiq̃ displicẽs ĝuis z penitẽs. Magnuz est crede mihi magnũ z pciosũ ocũ talentũ q̃ q̃ vtit mltiplicato fenore manipulos iusticie cũ exultatõe reportabit. q̃ ꝓ male et inerter illd dissipauerit dispdet illũ de⁹ etiã in ꝑ sec'o. Sũma enĩ malicia ẽ ociũ ineruait Bernũ. Et desideria occidũt pigrũ / desideria intellige nõ ea sola q̃ palã ĩproba sũt z scelerata / sed q̃ specie boni se velãt z pallidant. vt sũt desideria edificatõis z correctõis alioz. sciendi q̃z plima ad expulsionẽ tenebraz intellectus. sz euenit pfecto deterior obscuritas ex curiositate. quã q̃ sequit ponit ĩ numero taliũ q̃les loq̃t apls ꝓbosas curiosas. sp discẽtes / et nũq̃ ad sciaz ꝓvitatis veniẽtes. Sunt cribro ĩ aquã merso similime. sũt vas plenũ rimarũ qđ hac illac effluit / nec sapiẽtiã ptinebit / maxime dum nõ obsuant illd vulgati autoris. rabuꝫ supꝛema notato. Bene vale frater carissime. ¶ Scriptũ ꝑ mane mercurij lugduni breuiori pꝛsus spacio tẽporũ q̃z itio sit ad vos z reditõ vtinã fructuosiori / scio q̃ mihi minus est molestũ. Tu q̃z fac sil'e si tpus postulat aut res zc.

Johãnes cancellarius parisienꝭ

Admonitio quedã

breuis z necessaria / quõ caute legẽdi sũt q̃rũdã libri ppt errores occl'tos venerabil' magistri Johis de Gerson.

Pꝛohemium

Uia vnũ est necessariũ optimũ z eternũ sufficere debz q̃rẽti bonas margaritas vt tãdẽ inueniat vnã / z vẽdit oibꝫ ꝓparet eã. Hec me ꝓsiderato pmouit sepi⁹ facere oratiõnẽ ĩ mari z in aq̃s ml'tis sacre scꝑture nominatim hodie pꝛima octobꝛis anni. M. cccc. xxv. dñi pscrutatus scꝑta Hubtini relegendo q̃d sup illud canticum symeõis. Hũc dimittis seruũ tuũ dñe / notauerit / apparuit mihi sicut et al's aspectu pfunctorio / gnde nimis z pfundũ q̃ddam sup meditatione iesu christi z pacis sue mysterio. Et dñi magis z magis introrsus aspexi / singulaq̃ notaui. manifestarũt se vulpes paruule q̃ demoliũtur vineas / maxime dñi vinea florꝛuit. ¶ Fuerũt tpe Hubtini illi⁹ hereses aliq̃ radicẽ accipiẽtes ab abbate Joachim. et pseq̃nt pullulãtes ĩ spuria vitulamina diuersoz errorũ / etiã pchdolor vsq̃ ad tpa nꝛa. Unꝰ error z pncipal' fuit de suscitatõe z publicatõe euãgelij eterni Fingens q̃ sicut pr̃ habuerat suã legẽ tpe moysi z legis scꝑte. Fili⁹ ꝓ tpe legis gre z euangelice. ita spũsctũs legẽ inspiraret pꝛsumatã sub pauptate legis euãgelice. sic exꝑsse notare videt dictus Hubertinus in expositione dicti cantici. Hũc dimittis zc. ¶ Fuit alter error de lege vl' spũ libertatis sub qua

begardi et begarde nefanda ⁊ abominabi
lia ꝑpetrarũt facinora. Ponit error iste q
aĩa ꝓfecta reducta in deũ ꝑdit suũ velle. ita
q̃ nihil habz velle vl̃ nolle nisi velle diuinũ
quale habuit ab eterno in esse ideali diuĩo.
Quo adiecto dicũt se ꝓsequnter posse agere
quicq̃d carnal̃ affectio deposcit sine pecca
to vl̃ crimine cum nõ habeãt velle ⁊ nolle.
Diuersificat aũt mod⁹ iste qm̃ sufficit ali
quib⁹ vt sub deo solo suã totaliť vel taliter
abnegent voluntatẽ. in q̃ abnegatõe dicũt
summã ꝓsistere ꝓfectõem. ¶ Sũt alij rudi
ores idiote ⁊ simplices q̃ seducti ꝑ astutos
faciũt hãc subnegatõem ꝑprie volũtat̃ ꝑ
modũ ꝓfessiõis ⁊ obediẽtie in manib⁹ suis.
Qua facta ꝑmittũt astuti tales ⁊ puersi q̃
ampli⁹ peccare neq̃unt / sub quo ꝓtextu ꝑ
petrãt inumerabiles nec referẽdas abomi
natões. ¶ Fuit alter error q̃ hõ ꝓfect⁹ nul
lã curã debz habere de reb⁹ hũanis quõcũ
q̃ vadant / imo nec de seipo si dãnet̃ vl̃ sal
uet̃ sed in omnib⁹ ⁊ singul̃ diuinã expecta
re voluntatẽ debz / et ĩ illa ꝓplacere siue sal
uet siue dãnet. Quia etiã quicq̃d velit vo
lũtas dei / fiet. Habet error iste ramos plu
rimos pullulãtes ex dictis apl̃i Augusti
ni ⁊ similiũ / male intelligẽtes sup ꝑdestina
tione dei ⁊ sue ꝓuidẽtie infallibili ĩfirmita
te. de q̃b⁹ ñ ẽ hic scribẽdũ ꝑ singula. ¶ Suf
fecerit igiť ad ꝓsens ꝓmonuisse lectorẽ ꝑdi
cti Vbertini sicut ⁊ alioꝝ extranea tradẽ
tiũ sub specie subtilitatis vl̃ excellẽtis dog
matis q̃ oĩa regulet ⁊ examiet iuxta verita
tem euãgelicã ⁊ doctores ꝓmũiter approꝫ
batos. alioq̃n nouerit se piculis maximis
errorũ ⁊ heresum ꝓximũ fore. ¶ Denicq̃ nu
ꝑ sup hac re ꝓpositũ est opusculũ de exami
natõe doctrie q̃ ⁊ aliõ sup doctna Raymũ
di lulli. Et q̃ de singulis errorib⁹ cũ origi
nib⁹ suis ꝓticl̃ares vellz facere tractat⁹ nus
q̃ finis. Septa sunt insup dudũ aliq̃ sup
libro q̃ dicit̃ clymacus de triginta gdib⁹ ꝑ
fectõis cui⁹ radix ẽ error stoycorũ ponen
tiũ ꝓtutes esse insensibilitates. scz ad nihil
passionabiliť affici / ꝯ illud apl̃i tã genera
liter exptũ. Sentio aliã legẽ ĩ mẽbr̃ meis
tẽ. Vñ etiã repiũt̃ ĩ doctor⁹ theologie q̃
subtiles ⁊ ꝓfundi noĩati sunt q̃dã positões
minus sobrie. vt q̃ dei⁹ vult ⁊ facit nos pec
care. Q̃z in ordie ad deũ oĩa necessario ve
niũt / et ita necessario peccam⁹. Q̃z diuina
volũtas ꝓus vult res esse q̃ su⁹ intellect⁹
indicat eas fore. Q̃z in eodẽ instanti tꝑis li
cet nõ nature duo ꝯdictoria simul ꝑñt sta
re. Q̃z multa sunt eterna ꝓter deũ. Q̃z q̃c
q̃d intellectus cognoscit vniuersaliť vl̃ ab
stractiue vel ꝑcisiue / habz corrñdentiã talẽ
in re sicut in deo / dũ ꝑscindit intellect⁹ sapi
entiã a bonitate. ⁊ ita de reliq̃s / quoꝝ plu
ra dãnãda articuli parisiẽses ordinauerũt.

¶ Finit

Tractatus de disti
ctiõe verarũ visionũ a falsis / magr̃i Johã
nis de Gersono cancellarij parisiẽ.

Uper vnã ex lectõib⁹ meis su
ꝑ non esu carnium apõ ipos
carthusiẽ. recẽsui eisdẽq̃ trãs
misi. Nũc aliã q̃ndam simi
liter recẽsẽs tibi germane fra
ter mitto. Dec lectio generali q̃dã tropo a
perit quemadmodũ numisma verũ diuĩe
reuelatõis a falsato denario diabolice illusi
onis secerni ꝓt. ne fallat nos angel⁹ satha
ne ꝑ trãsfiguratiõem sui in angelũ lucis. sz
ꝓbemus spũs si ex deo sunt. ⁊ qõ bonũ est
obediẽtes apl̃o / teneam⁹. Dec doctrina et
si cuilibet christiano vtil̃ ẽ. viris tñ religio
ni ⁊ ꝓtemplatõi dedicatis / qualẽ te pr̃ cele
stis elegit / salubrima ĩmo necessaria iudi
cab. Bene vale frater cordis mei in eo q̃ te
iugiter custodiat. et in q̃ bene valere patres
⁊ fratres tuos celestinos vehementer expo
pto / ꝓmendas me orõib⁹ eorũ. atq̃ ea q̃ ti
bi deputo volẽs esse ipis cõmũia / vtinã et
vtilia fiant. Dec aũt lectio sic habet

Vit iohãnes ba
f ptizans in deserto. In hac ptic̃la cõ
mẽdatio iohis ꝑcursoris ex tribus
ostendit̃. ex fama ꝑ nomẽ exꝑssa. ibi. Fuit
Johes. glo. gr̃a dei. Ā gr̃a incipit. nec no
minari solent nisi famosi. Secõ ex sua ope
ratõe ꝓtuosa / quia dicit̃ / baptizãs. Tercio
ex loci ꝓgruentia / i deserto. ¶ Circa nomẽ vi
dere est ipm reuelatũ fuisse celitus ꝑm hy
storiã Lu. i. scriptã. Et non est hec mediо
cris laus habere nomẽ qõ ꝑ angelũ / et ta
lem angelũ q̃lis est gabriel / os dñi / nomĩa
uit. Concludit nanq̃ mirabiľ vite ꝓfectio
futura / ex ꝓnuncia seu ꝓfaga miracl̃osi no
minis assignatõe. alioquin frustra fieret in
nomine miraculi opatio si nõ in re ipa ali
q̃d magnificũ supq̃ naturã excelsum desi
gnaret. ¶ Sed insurget statim curiosus in
uestigator ⁊ q̃ret quo pacto scit̃ hanc ꝑnũ

ciatõez nois isti⁹ fuisse ãgelicã pl⁹ q̃z illusi/
onẽ diabolicã: Et em̃ ãgel⁹ sathãe fm ap'z
trãsfigurat se nõnũq̃z in ãgelũ lucis Jsta ẽ
dubitatio q̃ in nouissima lectõe ẽ tacta/z di
lata ad tp̃s altez q̃ petit artẽ discernẽdi re/
uelatões ãgelicas/ab illusiõibꝫ demõiacis
¶Quo circa dicam⁹ in p̃mis/sic̃ vera religi
onis assignatio/p sophisticas z fallaces he
reticoz argumẽtatões ipugnak̃.sic p mẽda
ces ãgelos miracl'oz veroz sctãrũq̃z reue/
lationũ autoritas/factis q̃busdã sophisti/
cis z magoz p̃stigijs q̃rik̃ infrigi.ℏ dic̃ pe/
trus ap̃ clemẽtẽ in itinerario suo Cur ita:
q̃tin⁹ p ℏ abducank̃ hoies a spũal' veritat
cognitõe q̃ p miraculoz aut reuelationum
media tradita ẽ/qñ ad falsitatẽ sil'ia videnk̃
introduci.¶Dicam⁹ p̃terea qm̃ nõ ẽ hũanit⁹
regula general' vl' ars dabil' ad discernẽdũ
sp̃ z ifallibilit'/q̃ vere sũt z q̃ false aut illuso/
rie reuelatões. Tũc em̃ nõ hẽk̃ solũ fides
de nr̃is ppbetijs/z p̃seq̃nt de tota religiõe
sz essz euidẽtie certitudo.nã q̃ sciret euiden
ter aliq̃d eẽ a deo vl' ei⁹ angelo reuelatũ/sci
ret pfecto alit̃ q̃z p solã fidem illõ esse vez.
Quẽadmodũ si q̃s haberet scias claraz de
dissolutõe fallaciaz z argumẽtationũ ꝯ ve
ritatẽ fidei peccantiũ eandẽq̃z impugnan/
tiũ.haberet vtiq̃z noticiã nõ tm̃ certã ex fi/
de/sz ex demonstratõe de fidei articulis eui
dẽter. Cõstat igit̃ nõ esse q̃rendũ a catholi
co vt sibi fiat elucidatio p̃spicua z euidens
de p̃nũciatõe hui⁹ nois ioh̃es facta zacha/
rie q̃lit̃ pbabilit̃ sciek̃ eẽ reuelatio angelica.
De ℏ em̃ fides ẽ z nõ scia. Et sic̃ nõ oiuz ẽ
fides fm ap'm/sz ẽ donũ dei/sic̃ nõ oẽs ve
rã a falsa reuelatõe secernũt.sz aut verã sper
nũt/z falsam amplectunt̃.vel sacrilega im
pietate z ĩcredulitate talia negãt reprobãt
z p̃tẽnũt.¶ Hĩhilomin⁹ alia ẽ q̃stio q̃liter p̃ D
suppositis eis q̃ fidei sũt/cogn̄scere nos fide
les poterim⁹/z fm doctrinã Joh̃is pbare
sp̃s si ex deo sunt ne fallamur? Et in banc
q̃stionẽ sciẽs ĩcidi ppt illusiões pl'imas q̃s
nr̃o tpe cognoui p̃tigisse. Et etiã in ℏ senio
seculi. Jn hac hora nouissima/in p̃cursiõe
antix̃pi/mund⁹ tãq̃z senex delir⁹/fantasias
pl'es z illusiões somnijs sil'es pati hz.z ml'
ti dicẽt.ego sũ x̃ps/z recedẽtes a ꝟitate cõ
uersi ad fabulas seducẽt multos. De mul
tis iã audiui/quoz q̃libet sibi reuelatũ esse
p certo iã hẽbat/q̃ erat futurus papa. Jn
ter q̃s q̃dã bñ lr̃at⁹ z famosus/ ℏ etiã p̃pa
manu in scptis q̃ legi reliq̃t/z argumentis
p̃lecturisq̃z plurimis asserere conat⁹ ẽ. De
alio sil'r lr̃ato p relatõz accepi p̃mo p̃suasũ
esse sibi q̃ foret papa.dehĩc antix̃ps saltẽ p̃
cursoz antix̃pi.nouissime vt seip̃m p̃meret
ĩstigatus ẽ vehemẽter/ne videret tm̃ affer/
re nocumẽtũ pp'o x̃piano. Tãdẽ deo mise
rãte ad saniozẽ mẽtẽ p̃uersus ista de se scri
psit ad eruditõez z cautelã alioz. Porro de
alijs m'tis in religiõe z au ſteritate vite cõ
stitutis.ĩcredibilia fere sunt ea q̃ idoneis te
stibꝫ referẽtibꝫ agnoui. ¶Si veniat igitur
aliq̃s q̃ sereuelatõez habuisse p̃tẽdat/quem
admodũ Zacharias z alij pphetaz cogno
scunt̃ ex hĩstoria sacra recepisse/q̃d agem⁹/
q̃ pacto nos hẽbimus? Si statĩ negemus
oĩa/vel ĩrrideam⁹/vel ĩculpemus/videbi/
mur ĩfirmare autoritatẽ diuĩe reuelatõis q̃
nũc vt olim potẽs ẽ.neq̃z em̃ man⁹ ei⁹ abbre
uiata vt reuelare nõ possit. Scandalizabi
mus p̃terea simplices dicẽtes/q̃ ita ꝺ nr̃is
reuelatõibꝫ z pphetijs poterũt eẽ calũnie/
z cẽsendo erũt fãtasie vel illusiões. Tenebi
mus g̃ mediũ z fm ap'li ioh̃is documẽtũ.
Nõ credem⁹ oĩ spũi/sz pbabimus spũs si
ex deo sint. z obedientes ap'o qꝺ bonũ ẽ te
neamus. Et rimus sic̃ numularij seu cãpso
res spũales/ad solerter z acute examinan
dũ numisma p̃ciosuz z extraneũ diuĩe reue
latõis ne forte demões q̃ monetã quãlibet
diuinã/z bonã q̃libet falsare satagũt/sub
introducãt.p vera moneta z legitia falsatã
z reprobã.eẽt ℏ in detrimẽtũ nõ mediocre
eccl'iastici fisci vel erarij/seu thezauri impe
rial' dei. Et tãto ãplius q̃to moneta p̃cio
sioz ẽ z rarioz.quẽadmodũ fũt actus ꝟtutũ
heroicaz/atq̃z supnaturaliũ visitationum
Tãto igit̃ vigilãtioz adhibẽda ẽ ad discer
nendũ cautela/q̃to esset iactura dãnosioz.
¶Et qm̃ sil'itudo hec satis idonea ẽ ad id A
palpabili⁹ oñdẽdũ qꝺ intẽdim⁹ p̃seq̃mur
cã dicẽtes. Primũ q̃ examinator hui⁹ mo
nete spũal'/dz eẽ theolog⁹/arte pit̃ vsuq̃z pe
ritus.nõ q̃les sũt q̃ sp addiscẽtes nunq̃z ad
scias veritatis puenĩũt.q̃les garruloſi/ver
bosi/pterui/p̃tẽtioſi/moribus deniq̃z pessi
mis dediti z plus ad epulas vanaq̃z gustu
discernẽdũ/ q̃z act⁹ suos dijudicãdũ indu
strij z seduli/q̃bꝫ oĩs fmo de religiõe fabu
la ẽ siue on⁹.postrẽo q̃cq̃d lingua magnilo
qua oñdit/vita q̃ mẽtiri nescit ꝺdic̃ z blas/
phemat. Apd̃ tales numularios noua q̃li
bet moneta diuĩe reuelatiõis sic̃ icognita ẽ
z barbarea.vt p̃festi ad se deductã.cũ grã/

di cachino ⁊ indignatione erucient irrideat ⁊ accusent. Illi sut nec nego/q ex aduerso in oppositu ruut vicii/q suspticiosa etia ⁊ vana illusoria delyros hoiuz factaz somnia necno egrotantiu ⁊ melancolicoz portetuosas cogitatones reuelationib⁹ ascribut. Istis leue coz nimis ad crededu/alijs nimiu intractabile ⁊ aspez esse videns/scio certissimu esse q apud Hasonē scribit. medio tutissim⁹ ibis. ¶ Est at moneta ista spualis reuelatois taqz aurea/in qnqz pncipalit examinada. s. in pondere/in flexibilitate/in durabilitate/in figuratone/⁊ in colore. Et b fm quinqz ytutes ex quibus sumit argumentu monete spualis legitime. Humilitas dat pondus. discretio flexibilitate. patientia durabilitatem. veritas figuratioz. charitas dat colore. Has qnqz ytutes legim⁹ Maria habuisse in agelica reuelatone sibi facta. Silr in Zacharia ⁊ Elyzabeth pcludunt extitisse ex serie euangelij Luce. du io banis nomen fuit reuelatu.

Taqz quo ad i pma pditioez si cognoueris aliquem qui p supbam curiositatem ⁊ vana laude atqz psumptioez scitatis cupidus sit habere reuelationes insolitas q se dignuz istis reputet/q in talib⁹ de se narradis gloriabud⁹ delectet. scito qm illudi meret. neqz magnipedas si aliqua habuisse reuelatioez iactater affirmet. deest em pondus humilitatis. Preterea de sctis patrib⁹ habemus narrationes plurimas sup tanta humilitatis obseruatoe copositas. Luida ex patrib⁹ demon apparuit transfiguratus no solum in angelum lucis/sz in xpm dixit se ad hoc venisse in mundu/ vt ab b patre videret ⁊ adoraret. Logitabundus alicqz/diu masit sctus ille pater/instar marie ygi nis/⁊ cogitas qlis eet ista salutatio. Dicebat intra se. Hunqd no adoro qtidie xpm. quid sibi vult talis apparitio? Et ad humilitatem ilico pfugiens ait ad demonem. Vi de ad quem mitteris. No em dignus sum hic videre xpm. Quo dicto tam humili demon pfusus ⁊ pudibundus abscessit. Illi⁹ pater clausit oculos in re sili. Nolo inquit videre xpm in terris/illum in celis videre ptetabor. Et beatus Martinus ex supbo demonis ornatu/falsitatem loquele diabolice/qz se xpm dicebat agnouit. ¶ Est igitur hominib⁹ saluberrimu psilium cotra tales. D demonum illusiones podus humilitatis obseruare. se reputare intellectu pariter ⁊ affectu indignissimum/qui sup alios hoies reuelationem accipiat. qui p alijs a deo mirabiliter visitet. Et si que talia pter solitum euenire circa eum ptigerit rcjciat a se cu sancto humili verecundoqz pudoze. Deputet talia vel lesioni ppe fantasie/⁊ se habere aliquod simile freneticis/⁊ maniacis aut melancolicis reformidet. vel caueat ne ppter enormitate pcedetiu pctoz/datus sit in reprobu sensum vt talib⁹ illusionib⁹ seducat. Si talia sint diaboli machiamēta seu teptamēta ex hūilitate hmoi euanescet. Aut si velit deus q in his tolerādis exerceat non nocebut. Si yo sit diuina reuelatio no ficta humilitas pie renites/magis pparabit locum ad ipius susceptione ⁊ audire merebitur/amice ascede supius. qsto in loco plus infimo recubere conabit. Hes in Exodo/quoties Moyses a se repulit diuinā iussione du ad Pharaone mitteret. Obsecro inquit dne mitte que missurus es. Et Hieremias clamat. Ah a a dne deus/ecce nescio loq. qz puer ego su. Et Johes baptista no audet sctm vertice xpi tagere. sz cum a se repulit dicens. Ego a te debeo baptizari. Et apls Paul⁹ se pmu int pctoz deputat/q nec dignus su inqt vocari apls. ¶ Et si qs obiecerit q apls suas reuelationes iactanter aperuit atqz diuulgauit? Rndet scti doctoz int qs Chrysostomus sub hac snia Aliud e inquiut ex qda necessitate vl habe di psilij vel ad vtilitate audientiu/secretas gras suas aut virtutes suas pdere seu manifestare. aliud sine quauis sua aut aliozuz vtilitate talia p inane gliaz vetilare. Unde Maria ygo q pseruabat oia yba hec pferens in corde suo. postmodum apl'is pser tim Luce sacra mysteria sibi soli credita diu serui t. non ad iactantiam/quia non tm tardasset cum vicium omne pceps sit/sed ad ecclesie religionisqz edificatione. Quinetia deuotus Bernardus qui totiens iussit vt homo virtutes suas plus abscondat etiaz familiarissimis ⁊ deuotissimis/qz alij vicia sua occultare satagunt. pluries de suis donis ⁊ gratijs p contemplationem adeptis palam nedum loqui/sed scribere non esse superbiam arbitratus est. Quo pacto sic quoniam hoc agere copellebat no vanitas sz charitas. ⁊ iam in humilitatis terra radicem virtutis. ne iactatie aura velleretur al-

redemiserat. Hec caritas ⁊ edificatõis necessitas a psumptõis suspitione btm̃ Paulũ absoluunt. qz ppter subintroductos falsos apl'os qui gl'iosos se mõstrabant /auctoritatis sue pondus impulsus ẽ ppalare. q̃q̃ plura sint in eius etiã laudatione plẽa hũilitatis ⁊ recognitõis ppie fragilitatis ⁊ ignorãtie. an in corpe inquit vel extra corpus nescio /deus scit. Et iterũ. Factus sũ insipiens ⁊c̃. Est igit̃ nõ q̃libet manifestatio reuelatõis sibi facte arrogans vel superba. sed ea tm̃modo q̃ fit inanit̃ vane ⁊ absq̃ fructu edificatõis vel consiliũ /sed fit ad exonerãdũ tumorẽ animi a vento iactãtie q̃ plenus est. Ad scalpendũ deniq̃ prurientes aures astantiũ curiosa hmõi narratiõe vanitatũ. Et si nõ aliud afferret hec loq̃citas incõmodũ abũde illud ẽ qđ magne rei ⁊ inappciabilis fit psũptio. dũ scz tps inP utiliter dilabit̃. ¶Quocirca nõ parũ ad rẽ attinet /si res de qua ferẽ esse reuelatõ sit vtilis ad mores. ad rẽpublicã /ad diuĩ cultus honorẽ vl' augmentũ. aut si sit supuacuis rebꝫ seu narratõnibꝫ imixta. Proinde in secularibꝫ historiꝫ ⁊ actibꝫ hũanis sic repire ꝓmune ẽ ⁊ laudare se põt hõ absq̃ ck'pa iactantie /dum sue defensiõis vrget necessitas. Sic Tullius porãdo ne pellerẽ in exiliũ ꝓfuationẽ ciuitatis romane a se factam aliaq̃ egregia opa sui ꝓsulatus ꝓmemorauit. Sic africanus scipio triũphuz quẽ de carthagine subiugata reportarat in defensiõis sue pr̃ociniũ ꝑ accusatores suos allegauit. ⁊ vtrolibet absq̃ imputatõne ad iactantiã. Refert deniq̃ pl'imũ si q̃s nouicius sit in exercitio virtutũ aut veteranus q̃m virtus dũ incipit leuissimo flatu ꝓuelliť. inueterata aũt sua stabilitate nixa consistit. ¶Habes ex his ꝑmi signi q̃lẽcũq̃ delucidatõem /p quod dijudicari põt spũale numisma vere reuelatõis a falsato denario diabolice illusiõis. qđ signũ est põd⁹ hũilitatis. Et nõne h̃ pond⁹ hec habuit reuelatio facta zacharie ⁊ Elizabeth sup ioh̃is noiatõe. Lege historiã ⁊ videbis q̃ vicini ⁊ cognati vocabãt puerꝫ noĩe patrꝫ sui zachariã. qz nõ garrula ⁊ vana curiositate sup nomine pueri parẽtes vulgauerũt. illaz dicere sola extorsit necessitas /dũ in circũcisiõe puer cẽt nomẽ accepturus. Sz ⁊ elizabeth sctõ hũili ꝫecundoq̃ pudore ornata /occultabat se mẽsibꝫ sex. Et zacharias tãte hũilitatꝫ fuisse ꝓuicit̃ vt ad ꝫbũ aspectũq̃ angeli stupid⁹ ⁊ gelido timore ꝓcussus virt crediderit nũciãti. ¶Addẽdũ tñ ẽ qđ vult b. Greg. dyal'. Hũilitatẽ verã nõ cẽ ptinacẽ ꝫ obtpantẽ cũ tremore. quẽadmodũ de q̃dã libtino refert /q̃ rogabat̃ ⁊ adiurabat̃ renitẽs suscitare puerũ. Virtutꝫ inq̃t pect⁹ nõ essꝫ si h̃ caritas nõ vicisset. Et plane nõ iã hũilitas ꝫ supbũ ꝺ sua estimatõe ẽ indiciũ. si q̃s ptẽdẽdo hũilitatẽ ꝓtenat platum aliq̃d opis ardui p̃cipientẽ. Neq̃ enĩ hoc ageret si nõ esset sapiẽs in ocul' suis /si non prudẽtie ꝑ̃e innitẽs pot⁹ q̃q̃ superiorꝫ sui iudicio sensui ⁊ arbitrio subiici patus existeret. Uide ꝫ quẽadmodũ pusillanimitas ex supbia generẽt ¶Addit ipe Bre. p regula q̃ miraculũ ⁊ hũilitas duo sũt signa q̃ ad manifestandã alicui⁹ sctitatẽ sufficiunt. Neq̃ enĩ miracula p se valent cũ a malis iusto ꝺi iudicio pmittunt̃ fieri in edificatõem ecclesie. Dẽs q̃ diuĩo spũ implet̃ (inq̃t Greg.) habꝫ euidẽtissime signa sua. veritatẽ. s. zhu militatẽ. q̃ si vtraq̃ in vnã mẽtẽ pfecte cõueniũt /liq̃t q̃ de p̃sentia sctiꝰ spũs testimoniũ ferũt. ¶Quãq̃ refert m'tũ si miraculũ fiat in attestationẽ fidei vere. aut ad sctitatis alicui⁹ manifestationẽ. Hãz mali ꝑmo mõ faciũt mirack'a. vt scribit̃ Matth. vij. Dm̃ ꝫitas a q̃cũq̃ dicat̃ a spũsctõ ẽ. nec oã vincit malicia. Sz in approbatõem sctitatis ꝑ̃e /malis absq̃ dei ꝺ̃dictiõe publica ⁊ sufficiẽti /nullo mõ ꝓuenire põt miracl'o rũ opatio. alioq̃n de⁹ esset fallax testis mendacij. Quare sic? qz signũ ꝑ̃e manus. i. potẽtie /a se solo factibile appẽderet lr̃is falsis ptẽse sctitatis /nec reclamaret. Addit̃ hoc nec reclamaret ꝑ̃ter antix̃pi mirack'a que nõnulli vera fore ptẽdũt /ad pbatiõem electorũ ⁊ reprobor̃ subuersionẽ. Licz tñ antichrist⁹ mĩster miracl'i mẽdacissim⁹ erit ⁊ ĩ vita sceleratissim⁹. Sz de⁹ ipi suisq̃ miraculis ne crederẽt p suas aliorũq̃ p̃nũciationes ĩnumeras reclamauit atq̃ ꝺ̃dixit. ꝓpter qđ incẽsabilis erit sibi credens

Ecundũ signuz

s in legitimo numisimate spirituali /est discretio que dat flexibilitatẽ. Intellige ꝑmptitudinẽ ad credẽdũ ꝓsilio. que est hũilitatis filia. Si videris aliquẽ exẽplo zacharie ⁊ elizabeth incedẽtẽ via regia ⁊ corde simplici in oĩbꝫ iustificatõnibꝫ dei q̃ nõ vult ambulare in magnis neq̃ in mirabilibꝫ sup se. Sed medio q̃dã tenore

Vt homo non sit sapiens in oculis suis

regulas viuēdi sequīt a patrib⁹ institutas nec transgredīt fines q̄s patres sui posuerunt. De tali noli credere leuīt/q̄ fallat p̄ demonū illusiones/quē t credere ꝓsilio/t in oīb⁹ ceteris moderamē discretōis obseruare ꝓspexeris. Altuero sūt alīj q̄b⁹ placet ꝓpa sma duci/t ambulāt in adinuentōib⁹ suis. Ducit eos piculosissim⁹ rector/autveri⁹ impellit ꝓpa opinio. ieiunijs sup̄ modū se macerāt. ptēdūt vigilias. lachrymis plus q̄ opteat cerebr̄ turbāt t extenuāt. Et īnt hec nulli⁹ credunt monitis. ꝓsilio nemīs acq̄escūt/vt tpati⁹ se habeāt. Doctores p̄terea t in lege p̄itos audire seu ꝓsulere nō curāt/t ꝓsultos spernūt. Nimīr q̄ magnus iā alīq̄d cē psuaserūt sibīp̄is. t q̄d eos agere cōueniat pl⁹ oīb⁹ sape arbitrant. De talib⁹ p̄nūcio/q̄ cito plabunt in oēz demonū illusionē. cito ipingūt ad lapidē offensiōis/q̄ cecā p̄cipitatōe t nimia velocitate rapiunt. Propt̄ea q̄cq̄d ō reuelatōib⁹ insolit⁹ pnunciauerit habeto suspectū. ¶ Pauci sunt mēses dū erā attrebati audiui de q̄dā muliere ꝓiugata t hñte liberos q̄ aliq̄ diu p̄ duos dies nōnunq̄s p̄ q̄ttuor t āplius manebat absq̄ cibo. erat p̄ide mlt⁹ āmiratōi. Feci vt loq̄rer cū ea/examiaui eā mlt⁹ sermonibus. reppi hāc abstinētiā nō sobrietatē sz vanā supb̄ā q̄ ptinaciā. Hā t post tale ieiunium dira fame excruciata /īexplebili vorācitate cōmedebat/nullā īsup asserebat solidā causam q̄re sic ageret/nisi q̄ se īdignā dicebat q̄ pāe vesceret. Fatebat p̄terea neq̄ a cōfessore suo neq̄ ab altero hr̄e hāc viuēdi regulā. Hā a dimidio āno t āpli⁹/nulli⁹ habuerat ꝓfessor̄ vl̄ absolutōez vl̄ ꝓsiliū. Expaui fateor̄ t exhorrui. dissimulans tñ cepi oñdere demōis hos cē laq̄os. t eā piculo īsanie vicinā esse. nā t erat vultu attonito t colore sil⁹is iamiā morīture videbat. Petebā si sciret alīq̄s q̄z autoritas fides t prudētia maioris cēnt ponderis t reputatōis apud eā q̄s p̄pe estimatōis iudiciū. Rñdit ilico suspirabūda t gemēs/demissis humi ocul⁹/se miserā/se peccatricē/se īdoctā plus oīb⁹ t īsciā. Subintuli q̄rēs si vere ita de se sentiret. q̄ pacto sine cuiusq̄ alteri⁹ ꝓsilio tā insolitā t ab alīs sanctioribus t fortioribus nō obseruatā abstinētiā seq̄ret. Cepit nescio q̄s rñsionū ābages voluere q̄ q̄uis euadere nescire decerat humilitas. t possidebat mētē ei⁹ q̄dā arrogātia q̄ se victā erubescebat ꝓfiteri. Tandē monui eā bōa fide t sub attestatōe maxīmi discrimīs sui/in aīa t corpe. vt fatuā desereret hāc ieiunādi obstinatōez. t absq̄ p̄itor̄ ꝓsilio nihil singulare/t ab alīs inobseruatuz seq̄ret/maxīe q̄ viro suo displicebat t peior erat edacitas īsaturabil⁹ seq̄ns. Nō rñdit ad hec. Plane discessi t q̄d postmoduz egerit tigro. ¶ Hec idcirco introduxi vt exēplo p̄spicuū facerez q̄ntus est in q̄busdā discretōis defect⁹ q̄ ñ pmittit flecti ad credēdū ꝓsilio. Nō mirādū si numisma q̄ō a talib⁹ fabricatū ē repudiat tāq̄ si ex ferro sit ñ aureū. ¶ Qua in re R salubrimū est sapiētis ꝓsiliū/ne hō sit sapiens in ocul⁹ suis/t ne īnitat prudētie ppriesz agat oīa cū ꝓsilio. ī eternū nō penitebit. nec sufficit q̄tidianis introgatōib⁹ fatigare prudētes/sz fides t obediētia p̄stet necesse est. alioq̄n stultus erit hō hmōi. put loq̄t sapiēs q̄ nō recipit ꝓba prudētie seu ꝓsiliȳ. nisi ea dixeris q̄ ꝓsanct ī corde suo. Est sane donū nō mediocre sp̄ūsancti ℔ donū ꝓsiliȳ. q̄ sez dari possz vl̄ haberi vl̄ credi recte ꝓsiliū. ¶ Alit itaq̄ iobes clymaci de gdib⁹ ptīgendi ad deū/q̄ hō arrogans et seipm ducē sui ꝓstituens/nō indiget dēmōe tēptāte q̄ factus est sibīp̄i demon. Estimo deniq̄s q̄ nūc maximoz̄ maloz̄ cumul⁹ quē in scismate patimur t expimur/ab hac indiscretōis peste p̄cesserit/nulli⁹ acq̄escere cōsilio pmittētis. ¶ De hac discretiōis ꝓtute tractat abūde Cassianus in collatōib⁹ patz. Tādē ī psona illi⁹ magni antonij ꝓcludit solā hāc ꝓtutē cē q̄ īpturbato calle ō ducit ad regnū/t ab insidijs t seductōib⁹ demonū tutos reddit. Subiungunt exempla q̄b⁹ ℔ astruit. Mirabiles p̄terea exit⁹ illoz̄ q̄b⁹ hec ꝓtus ō fuit memorāt. Itaq̄ ad par exitiū ꝓgūt abstinētia nimia t crapulosa vorācitas/nisi q̄ irremediabilior est excessus ī abstinētia. Morbos enī affert īcurabiles ex lesiōe cerebri et trōis pturbatōne. q̄ fit vt p̄ manīā aut furiā vl̄ certas passiōes melācolicas sic pfundāt t ītime radicāt fātasmata īteri⁹ refuata ī cerebro q̄ cē reputāt vere res extrīsec⁹ apparētes. et audire se putat hō videre vl̄ tāgere q̄ō nullo sēsu exteriori pcipit. Invalescit āt ℔ passio vsq̄ ad hāc aliq̄n īsaniā vt iudicet se hō alilud cē q̄s ē. quēadmodū rept⁹ ē q̄ se murilegū. ali⁹ q̄ se gallū. alius q̄ se asinū. ali⁹ q̄ se mortuū ꝓputarz. Un fuerī nōnll⁹i doctoz̄ q̄ hac eḡtudīe pcussū arbitrati sī fuisse ipz nabucho. vt brutū aīal cē se crederz t ñ ꝓ-

non indiget demone

De distinctione verarum

citer induceret corpus beluinũ. Pleni sunt medicorũ libri portẽtuoſ hmõi apparitõibus ⁊ iudiciorũ corruptõibꝫ/ex leſiõe virium interiorꝫ naſcentibꝫ. De his ait Hiero. q̃ magꝭ indigẽt fomẽto hypocratꝭ q̃ alio cõſilio. Vultos taliũ vidi. mltos etiã examinaui q̃z aliq̃ in pleriſq̃z negocijs ſaniſſimã videbãt hr̃e ſniam. deſipiebãt tñ ĩ certis caſibꝫ ⁊ rñſiõibꝫ/vbi fãtaſie ſue leſio certius eminebat ¶ Letexꝫ q̃ pſcrutaꝝ acutius artiũ magicaꝝ traditiões ſacrilegas ⁊ impias/facillime noſcit plima ibidẽ obſuanda ꝓponi ſup ĩmoderatis ieiunijs ⁊ alijs/nõ ad aliud q̃z ad ſenſus ⁊ rõis pturbatõz. q̃ fit vt etiã plerũq̃z talibꝫ dediti/cadãt in ĩſaniã. ⁊ vultus ocꝰlorũq̃z horrorẽ terrificũ patiaꝝ. ¶ Ettamẽ ne q̃s ea que dicta ſunt ꝺ ioh̃em baptiſtã ⁊ eꝰ abſtinẽtiã valeat retorq̃re Vic aduertẽdũ ẽ diligenꝫ q̃ hominum diuerſe ſunt gr̃e. tũ ex naturali bonitate ꝓplexionis. tũ ex dono illiꝰ q̃ diuidit ſingulis ꝓut vult Quocirca fieri põt q̃ abſq̃z culpa ⁊ nota ĩdiſcretõis arripiat vnꝰ modũ viuendi auſteriorẽ q̃ nõ oibꝫ ꝓueniret. Exẽplũ habemꝰ in ioh̃e nr̃o. Fuit ille cõplexiõis optime natural' et armoniã virilũ inferiorũ ad ſuperiores quãta natura lapſa patiebaꝝ pulcrã integrãq̃z poſſedit. Q, ſi cui forſan ſit ꝟ ambiguũ ſciat qm̃ ꝟm ſcripturam dei pfecta ſunt opa. Sz nõne ioh̃anes nr̃ baptiſta a deo miracl'oſe ꝓductꝰ eſt Semen igiꝫ materiale ex q̃ corpus ꝓpaginãdũ erat nec durũ nimis/nec rurſus fluidũ abũdantiꝰ fuit. ſed tale ꝓrſus q̃le diſponere ⁊ miſtrare talẽr tantũ decebat artificẽ deũ. Dic aliquẽ defectũ mõſtruoſum inciſſe/q̃d ſequiꝝ. Jã nõ nature q̃ nõ opabaꝝ ſed deo miraculoſe cauſanti fuiſſz imputata tal' impfectio/qõ dicere nefas ẽ. Ex hoc ampliꝰ liquet q̃ ioh̃is ꝓplexio nõ melãcolica ſz ſanguinea fuit. et q̃ ĩ ſua ꝓceptõne et annũciatõe ꝓſtellatõibꝫ celi nequaq̃z ſubdebaꝝ. Fefellerũt inſup aut fallere potuerũt regule aſtronomorũ de iudicijs circa eũz. nec ad ipm extendi potuerũt. apta eſt ratio ꝓceptõis miraculũ. Ex his q̃d rurſum cõcludiꝝ. Animũ vide q̃ ioh̃es dũ puer heremũ cõcupiuit ⁊ introiuit/ꝟ nõ ex leſione cerebri/nõ ex melãcolica paſſiõe egit/ſz potius a ſpũſancto ductuſ eſt in deſtũ. Sil'z victus ſui ſingularitas ⁊ cetera hmõi (que etiã ante eius cõceptõem pnũciata ſũt) virtuoſa ſagacitate obſuabanꝝ a ioh̃e que ab alijs ãmirari poterãt/ſed nõ cũ diſcretiõis ſtute penitus imitari/nõ oĩm quiũ par eſt volatus ad aquilã. nec beſtie oẽs curſu tigridẽ equãt. Sic ĩ ſtutibꝫ diſpar eſt cuiq̃z ptitio. Nõne ſcũs Bñdictꝰ deſtũ locũ puer ĩcoluit. ĩpiꝰ tñ documẽtũ ẽ/vt nõ pmittãꝝ paſſim ⁊ p libito mõachi ſolitudinem aggredi. Nã q̃ſpiã adhuc tyrũculꝰ nec exptus leuiores ĩſultꝰ pugne ſpiritaꝝ/quõ tẽptator ſe bello gũiori gigãtiꝫ. Nã q̃ cõez vitã agũt ĩ ſocietate/magꝭ expiũꝝ bella mũdi ⁊ carnis tãq̃z rudiores potẽtioreſq̃z pugnaꝝ ꝓgreſſus. Qui ãt ſolitariꝫ degũt ꝺ gigãtẽ ĩmaniſſimũ diabolũ dimicaturi ⁊ fraudibꝫ ſubtilioribꝫ atq̃z fortioribꝫ aggrediẽdi fatigãdi/⁊ niſi diſcretõnis gr̃a ſuccurrerit turpiꝝ deijciẽdi exponũꝝ. Agñſciꝰ igr̃ q̃z neceſſaria ẽ diſcretõis ꝟtꝰ/quã parit nutrit ⁊ ſaluat humilitas vere obediẽtie copulata. ¶ Expediamꝰ reliq̃ ſub breuitate maiori.

Erciũ igiꝫ ſignũ

t in numiſmate ſpũali diximꝰ eẽ patientiã que dat durabilitatẽ/duz p ignẽ tribulatõis examinaꝝ. et dũ p ptũe lias et pbra pulſaꝝ. Doctrina viri (inq̃t ſapiens) ex patiẽtia cognoſciꝝ. Si q̃s itaq̃z ex mãifeſtatõe illoꝝ q̃ ſibi dicit fuiſſe reuelata reportet nõ niſi deiectõem/irriſionẽ et opprobꝝ facilꝰ inducit credere ſibi q̃z vbi ſuſpitio de vane laudis captatõne rõnabilis exoriꝝ. Fallaxꝫ tñ eſt ꝟ ſignũ nõ dubito niſi cautiſſima circũſpectõe cũ alijs adiunctis examineꝝ. nãꝫ obſtinatio ſepe patiẽtiam ſimulat. ⁊ nõnulli ex ꝓtumeliaꝝ fatua ꝓpeſſiõe gl'iantur. Quẽadmodũ ipe etiã ſordes veſtiũ ⁊ cilicium aliq̃n ſupbie ſmemorꝺaciſſimũ generãt ⁊ nutriũt Arbitrãꝝ iſti ſe iuſtꝫ ⁊ ſcis eẽ ſil'eſ q̃bꝫ tot aduerſa ꝓtigerũt vl' q̃ egerũt ſil'ia. Impleri rurſus ĩ ſe putãt illã xp̃i pmiſſiõz. Bti q̃ pſecutiõem patiũꝝ qm̃ ipoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. ñ ſatꝭ aduertẽtes qm̃ addit xp̃s ꝓpt iuſticiã/ſz tãte ceciꝝ ẽ ipa mẽtꝭ arrogãtia/tã ſil'is eẽ ſtutibꝫ vult videri temeritas. Letexꝫ nũq̃d ñ obſecro repiũꝝ q̃ ꝺ ſuis etiã defectibꝫ/ꝺ negligẽtijs ⁊ neceſſitatibꝫ ĩprobiſſime gl'iaꝝ abſurdũ dictu. ſz ita gl'ianꝫ/certe deputãtes ſibi talia a deo pmitti/ne cũ paulo magnitudo reuelationũ aut ſtutũ eoſdẽ extollat. Et vide quante conſcientie arrogãtis calamitas/quia nec hũiliaꝝ/nec a ſuis defectibus ſpoliaꝝ. Nam q̃ vtili diſpenſatõe ſibi

datos putat stimulos negligentiarũ culpabiliũ/vt eis careat nequaq̃ enitiť. q̃ npotius in sue pfectiõis traducit argumentũ.

Vartũ signuz

q est veritas/q̃ dat ꝓfiguratiõez ⁊ inscriptiõez legitiaz. Est nãq̃ sacra scriptura locus vel officina vbi cunus regius moncte spũalis recõdiť/qz si in aliq̃ vel minimo puncto denarius discrepet in sua figuratiõe ⁊ supscriptiõe ab ℔ cuno regis absq̃ vlla dubitatõe falsatus est. Et tñ tãta est nõnũq̃ siłitudo denarij falsi ad verum/vt vix nisi a doctissimis possit falsitas depbendi/qz inť tot ꝑitatis lineas ad fraudẽ positas/nõ statiz vnus falsitatis punctꝰ semet apit. Uisi sunt heretici q̃ magnos catholice doctrine compingebat libros vt solam heresim inť tot veritates latenter inserẽt/⁊ cautiori efficaciorq̃ fraude publicarẽt. Dec res indicat ex q̃ta necessitate talis q̃libet moneta reuelationũ insolitaꝝ dz a theologis ꝓusq̃ admittať examinari/q̃z pcipue interest inter verã ⁊ falsam religionem. moresq̃ ꝑcernẽs discernere. Palã est insup q̃ pniciosa sit scripture sacre reiectio ⁊ ad antixpi susceptiõem ꝓparatio certissima. ¶ Hoc signũ quartuz manifeste trahiť in lege. Deutro. xiij. ⁊. xviij. ¶ Et ꝓ elucidatione maiori placet hic repetere q̃ttuor cõditiones vere reuelationis quo ad ꝑitatis inscriptõez al's ꝓ me positas ⁊ ꝓnunciatas in quadã collatione de angelis. ¶ Prima ꝓditio. Nullus angelorꝝ sanctorꝝ siue ꝓphetarꝝ quicq̃ esse futurꝝ ꝓnunciat/quin veraciter futurꝝ sit in sensu quem ipe vł's spiritussanctus intẽdebãt. Sic nõ est responsum demonuz/quia ⁊ fallunt ⁊ fallunť. Et hec ꝓditio habeť Deutro. xviij. Si tacita cogitatiõe rñderis Quomõ possum intelligere verbũ qđ locutus est dominus? Se quiť responsio. Hoc habebis signuz q̃ in nomine dñi ꝓpheta ille ꝑdixit ⁊ nõ euenerit. hoc dñs nõ locutus est. sed ꝓ tumorem animi sui ꝓpheta ꝓfinxit. Cõtra hoc videť esse instantia fortis de Jona qui ꝑdixit destructõez Niniuitarꝝ. ⁊ de Esaia respectu mortis Ezechie. ⁊ de Nathan. ¶ Pro quo ponit secunda ꝓditio Si idipz qđ angelus aut ꝓpheta ꝑdixit/non ex mõ quo vocaliter pretendebať euenĩat plus sup hoc a spũsancto reuelationem accipiet de ꝓphetia aut reuelatõe sic vel sic intelligenda/cõditionaliter aut mystice/vel litteraliť. Sic factũ est in Jona ⁊ esaia. al's debuissent lapidari ſm legẽ Deutero. xviij. scriptã. hoc est qđ ꝓus appellaui deũ reclamare/vel cõtradicere vel de suo intellectu salubriter informare. ¶ Tercia conditio Nihil bonis moribꝫ aut sincere fidei ꝓtrariũ/angeli sancti ⁊ ꝓphete veri ꝑdicunt aut ꝑcipiũt. Nõ sic demones vł antichristꝰ/quoꝝ signa dicunť signa mendacij. quia ad mendacium credẽdũ inducũt. Dec ꝓditio habeť Deutero. xiij. Si q̃s instet de ꝑcepto dato abrahe sup ĩmolatõe filij Rñsio ẽ q̃ deo iubẽte seu dispensante nõ fuisset illicita mortꝭ huius inflictio. Sed ita diceret ꝓtinaꝝ idolatra ĩmolans filios suos ⁊ filias suas demonijs. ¶ Pro quo ponit quarta conditio Reuelatio angelica siue ꝓphetica sup aliquo qđ bonis moribꝫ obuiaret/nisi diuĩa interueniret iussio siue dispẽsatio. talit circũstantionata est aut esse dz/ q̃ de ea reuelationẽ accipiẽti vel eis ꝑ quibꝫ fit reuelatio dubitare nõ liceat. Oportet em̃ vt tã clare cognoscať reuelatio esse a deo/ q̃ clare scit aliq̃d esse scripture sacre vel ratõni ꝓforme Et in hoc casu maxie necessariũ est donuz qđ apł's vocat donũ spirituum. ¶ Queres quid agit hoc donũ qđ discretõez spirituũ appellamus? Et git equidẽ vt sapore q̃daz intimo/⁊ illuminatõe q̃ daz experimẽtali sentiat homo differẽtias inter veras reuelationes ⁊ deceptorias illusiones. Hoc tradit btũs Bre. in dyalogo. Hoc idẽ de seipo beatus Bern. in suis miraculis fatebať. Sẽtiebat enĩ (et vt sic dixerim) gustabat interno quodã afflatu et odore quãdo ad faciẽdum miracula sibi virt⁹ aderat. vtpote ad sanitates operandũ. Quẽadmodũ de dño nr̃o iesu christo dicit euãgelista q̃ sensit ꝑ tutẽ de se exisse dũ sanata est mł'ier ex contactu fimbrie vestimẽti. Et lioq̃n idem et alij similes nulla ratõe visi fuissent aliq̃ excusabiles a temeritate aut a tẽptatiõis diuine pctõ dũ ad opandũ miracula semet ingerebant. Aug. quoq̃ refert in suis ꝓfessionũ suã isto mõ inť veras ⁊ falsas nocturne q̃etis imagines ⁊ visiones discreuisse. Cur igiť aliq̃s si regula vniuersalis autoctrina certa et infallibilis nequeat tradi sup hac matia ꝺ discretõe spirituũ/aut de reuelatõnũ veritate. cum ista res plꝰ in experientia et conditionũ particularũ q̃ infinite sunt ꝓcursu/q̃z ĩ arte ꝑsetur. ¶ Uideamus

similē in re pati imo lōge faciliori difficultatē. Ridebūt ad exemplū forsan alicq3 attendāt ne semet irrideant. Petam9 ab alicq dari nobis sub arte t doctna vniuersali/p quā sciri poterit euidēter de seipō vl' alio spū somnijs illudit aut veris vigilijs exercet. Ettēde ī pmis q visiōes somniox plerūq3 discursiue sunt/rōnales t sup se reflexe. Hā qrit hō si somniat. vtrinq3 insup arguit/t tandē deliberate ꝯcludit q vigilat. Adde q tāta ē somnū ad vigiliā ppinqtatis sil'itudo/vt hesitet hō etiā vigilās ac visa secum retractās si tunc vere dormiebat. Rursus apud q̄sdam dormiētiū ꝓut scribit pbs et expientia loquit'/vigilantiū opa incursu voce t alijs plimis repire ē. Deniq3 tot t tales aliqñ occurrūt sil'itudies sōnū ad vigiliā q solū videt expientia ad discernēdū sufficiēs. Jnterroga aliquē de vigilātib9 quō scit an vigilat. Rñdebit ilico forte insulsam hāc q̄stionē tuā. sz vrgere ñ desinas/rñdebit substomachās bñ scio. Persiste vltra t dic/quō bñ scis? dicit q maxia est int somniū suum t vigiliā dissil'itudo. Si sil'itudies varias adduxeris/q̄s p̄tigimus/estimo q nullus suerñsiōi ali9 erit exitus q̄ vt dicat/certe scio qz sic expior. Sz pge vltra insistere/t affer/q sil'em crebro se habere iudicat expientiā dū sōniat. credēs scz loquī/legere et audire/imo t nō somniare. Ad hec q̄d ister ñdebit nisi dicere/vex est. et tūc decipior. Oz si ampli9 pteruire t ꝓtraniti volueris dicēs/ita nūc O bōe vir etiā tu faller? q̄ q̄ ignores. Videat ipe q̄d vltra obmutire aut sufficiēter allegare valeat ad liberādū pedes suos ab ħ labyrītho. p̄ter solā expimentalē noticiā ipi9 vigilie q̄ valde dispar ē a somnijs. fortior scz atz lucidior. p quam nō se tam opinat q̄ scit t intelligit vigilare. ¶ Trāsferat hec sil'itudo q̄
y videt pueril' ad rē sublimissimā q̄ tractat/ꝓzimek p eam/si nō erro/insolēs arrogāt q hūana curiositas/que fidei sacramēta si nō penetrat idignat. qñ nec q̄tidiana puerilia t ludicra sufficit attingere. Nec etiam nos ꝓsideratio cautiores efficiet nō in reuelatōib9 tm̄ mō secernēdis/sed in oib9 generaliter nr̄is actib9 dijudicādis. O q̄tiens sibi videt hō sapiēs. sibi iust9. sibi hūilis. t sibi dicit. qz diues es in ꝑtute/et nescit q miser ē t miserabilis et paup/cec9 t nudus. Prevalet in vanitate sua/et in mlt'itudine spūaliū diuitiaq3 suarū gloriat. dicit in excessu suo/nō moueboz in eternū. Sed p certo alto somno p̄ssus fallit. qz oīa hec aspiē nō in lumīose ꝑitatis vigilia/sed sub simulachro somniculose vanitatis experit hāc fraudem. Tunc pmū hō dū deo ppicio excitat a somno pcti/et nihil inuenit diuitiarum somniatarq3 ī manib9 suis. Fit hoc dū regredit ad luminosū t pfulgidū diē hūilitatis t sibi vigilat q̄ vanitati dormiebat. videt tunc errorē suū/et illum secū diuq3 retractans q ipe patiebat/qui ne desipiat obstupescit. Nam t vere supbū et arrogantē t tumidū aut aliter vicioſum se fuisse dep̄hendit/q̄ q̄ aliter ꝑ̄ vs existimabat. Quare sic? Quia mentiebat iniq̄tas sibi. Et q̄d mirū si mentit iniquitas sibi pl9 q̄ si somnians de somnijs/et maniac9 de furia. et stolidus de sapiētia corruptissime iudicarint. Sic est plane q vicioſi de ꝑ̄ vs vicijs. vt ō tenacitate parc9. de arrogātia supbus puerse cōiecturāt. et tanq3 acrisia percussi palpant in meridie. Quāobrem eluce scit q̄ tū imo q̄ necessariū sit eis alieni consilij ducatū habere t sequi/quia de somniāte alius vigilās pfectius iudicat. Jdeo ve soli quia cū ceciderit nō habet subleuātem. Et ve ceco si ceca eū ducat impietas et illusio/quia ambo in foueā cadunt. O formidandas ergo iugiter fraudes q̄s nō expauescat? O fallaces vbilibet mille deceptiōnū tendiculas/quis has euadet? Quis arto tramite sic obscuro/sic obsesso secur9 ambulabit? Profecto solus ille beatus/t decies btūs/hūilis et pauperculus qui sapienti obediēs semp est pauidus/qui ī dei timore instāter se tenet/ne cito subuertat dom9 sua. Putas ne fuerat hoc exptus qui dicit Custodiēs paruulos dñs/hūiliatus sum t liberauit me. Deniq3 hoc testat oraculū illud digne diuinū et sempiterne memorādum/de humilitate Anthonio monstratū Confortiter ad qd̄ iurat deuotus Bernalijū exptissimus sup cantica. Jn veritate inquit didici nihil eque efficax esse ad gratiam dei pmerendā/retinendā/recupandā q̄ si omni tempe inueniaris corā deo non altū sape sed timere. Beatus hō qui sp est pauidus. Hanc hūilitatis lucē quisquis intrauerit/p medios temptationū laqueos quātūlibet abscōditos/tutus incedet/frustra rugiet aduersarius vt leo. frustra circūiet querēs quē deuoret. frustra insidiabit ī spelūca sua vt rapiat paupem t pauperculū

ꝛ ꝓtritū/qm̄ tibi dn̄e derelictus est ille pau
per ꝛ orꝑbano adiutor es. ¶Hoc est ꝑmū
ꝛ ꝑcipuū signū inter signa nr̄e monete spū
alis discretiuū. ¶Monitiões oēs itaq; in
trinsece/oēs instinctus vehemētes/oīs re
uelatio/omne miraculū/oīs amor extatic⁹
oīs ꝓtēplatio/oīs raptus/oīs deniq; nr̄a
interior exterior ve opatio. si humilitas p̄ce
dit ꝛ comitet ꝛ sequat. si nihil eā pimēs mi
sceat (crede mihi) signū hñt q̄ a deo sūt/aut
bono eius angelo/nec falleris. Si ꝙ p̄di
cto; aliq̄d sumat originē a supbia si eā secū
duxerit/suspecta habe oīa. Humilitatis er
go signū si pfecte nosceret/frustra multipli
carent alia. qm̄ supbia ꝛ humilitas numis
ma spūaliū opationum sufficiēter ꝓdistin
guūt. Hāc nihilomin⁹ sublimissimā par
uitatē ꝛ pauptatē ditissimā/sz in deo. banc
sapiētissimā vt sic loq̄r insipientiam/q̄ sibi
de se diffidit/q̄ nemini se ꝑponit/q̄ idcirco
suasibilis est/ꝛ nemini detrahēs aut indig
nans/disponit oīa suauiter. Hāc inquā q̄s
quis ꝓpria ꝟtute studio vel industria adi
pisci ꝛ ꝟuare crediderit/errat pcl'dubio eti
am supbissim⁹ ē. ꝑparat se hō ad eā nō ne
gabo sed ab eo solo gr̄tis infundit ꝛ custodi
tur/a q̄ oīm̄e donū optimū ē. et h̄ scire ꝛ sē
tire iā magnū dei donū ē ꝛ hūilitat⁊ initiū
¶Ecce magr̄i venerabiles ꝛ ffres dilectissi
mi ecce q̄ relapsus sum de q̄rto signo ad ꝑ
mū. ita est. ſz nunq̄ ꝓfecto satis crebro/nū
q̄ ꝟbis sufficiētib⁹ p̄or apud nr̄az elatōem
ꝓditissimā/inculcari laus hui⁹ ꝟtutis. nū
q̄ nimis sub pedib⁹ reꝓhensiōis/valet ad
uersa supbia deiici ꝓculcari ꝛ ꝓteri. O mō
strū horrendū ingēs. O portētuosissimuz
supbie negocium. Hā heu calcata resurgit
fortior/ĩstar fabulosi Anthei/euulsa repul
lulat vberior/sua demū rescisione velut hy
dre poetice caput redit fecundior. Sic ex
suo nedū ꝟrio vt ex humilitate/ex sordib⁹/
ex pallore. ſz ex sua morte rediuiua generat.
¶Atuero tandē reuertamur si placet ad q̄r
tum signū in q̄ eramus. q̄d diximus eē ve
ritatē/q̄ dat ꝓfiguratiōez legitimā monete
nostre spūali. vbi q̄so aīa duerter e nequaq̄
omittamus/q̄ aliq̄ sic se habere p̄ñt. vt q̄q̄
uis nō sint palaz ꝛ directe obuiātia siue ꝟ
ria diuine oīpotētie/q̄ p scripturā sacrā ex
tollit/q̄n absolute possint fieri. sunt nihilo
minus refellēda tanq̄ inania ꝛ fatua ꝛ di
uīe sapīe incōgrua. nec testimonio ꝟitatis
legitime formata sed aliū de ꝓtracta. quēad
modū si q̄s diceret sibi esse reuelatū q̄ tot⁹
mūdus mouebit cras motu recto. q̄ vn⁹
angelus annihilabit postmodū recreabit
nō adducēdo aliā vtilitatē/q̄ q̄libz ꝑlato
rū dz solus ꝛ nud⁹ incedere ꝛ baiulare cru
cē materialē sup humeros suos/al's tota
pibit eccl'ia. Talia inq̄ velut delira ꝛ diuīa
reuelatōe indigna statim abiciēda sūt. Ne
q̄ enī relucet tm̄ mō in diuīs opib⁹ potētia
sed bonitas et sapīa quā effudit sup oīa
opa eius. Oīa (inq̄t p̄s.) in sapiētia fecisti.
Ad h̄ refert quod antea dictū ē de narrati
onib⁹ supuacuis fantasticaq; apparitōnuz
ꝛ de inutili p eas tp̄is ꝓsūptōe. Pro h̄ va
let qđ habemus ex determinatōe doctorū
ꝛ glo. Mat. iiij. sup illo Si fili⁹ dei es mit
te te deorsuz. Miraculū si pia vtilitate aut
necessitate careat eo facto suspectū ē aut re
iiciendū. sicut fuisset christū volare per ae
ra. et vt ꝓmuniter sunt oīa magoꝝ sacrile
ga p̄stigia. Fuit nr̄is tp̄ib⁹ mlier in talib⁹
famata reuelatōib⁹ quā h̄ signū nisi fallor
delirasse cōuincit.

Quintum signuz

e Æpediamus nos ad postremū ꝛ
de q̄nto ꝛ vltio signo. Illud ē si
meministis/charitas seu diui
nus amor/q̄ dat colorē aureum
numismati. Hoc signū nō vsq̄q̄q̄ statim
sufficiēs est/ppt sophisticū ꝛ fucatū colo
rē aureū vane seu carnalis dilectōis. Sicq̄
dē exptū est mulierculas q̄sdā fuisse q̄ cir
ca deū vl' alios viros scōs magⁿ afficiebā
tur dilectōe vicios⁊ igrant q̄q̄ vera sctā ꝛ sin
cera caritate mouerēt. Et ꝺ idolatr⁊ ꝓstat/
qz deū se diligere lz errātes existimāt. Pro
pterea ꝑmū h̄ incidēter īfero ñ eē tutā mu
lier⁊ q̄ntūcūq̄ sctāz cū vir⁊ etiā religiosissi
mis cohabitatōnez ꝛ familiaritatē. Quare
sic? Quia p̄t fieri vt amor a spū īcipiat/sed carnalia fie
vehemēter formidādū ē ne p blādicias sē
sim carne ꝓsumat. Nō decerit inq̄t Hieror
visc⁹ diaboli. Hā ꝛ ferreas mentes libido
domat ꝛ carpit vires. vritq̄ vidēdo femīa
inq̄t Virgili⁹. Quocirca scp̄sit q̄dā ꝺuota
mlier nihil ita se hr̄e suspectū sic dilectōem
ꝛ pl⁹ q̄q̄ diabolū/etiā dū circa diuīa ꝛ pso
nas ꝓbate sctitat⁊ ꝟsat. Hoc nō mlieb⁊ iter
traditū ē/quoniā passio seu motio q̄nto ve
hementior/tanto p̄cipitatio facilior inue
nitur et regi difficilior. Amplius banc ob
cām int' ceteras vident errasse begardi et

begarde/ob indiscretā dilectiōem noīe deuotōis palliatā. Argumentuz huiꝰ rei ē in q̄dā libello/incredibili pene subtilitate/ab vna femīa ꝓposito/q̄ maria de valentianaſ dicebaſ. hec agit de p̄rogatiua ꝛ eminētia dilectōis diuine/ad quā si q̄s deuenerit fit fm eam ab oīi lege p̄ceptoꝝ solutꝰ. adducens ꝑ se illō ab apl'o sumptū. Caritatē habe ꝛ fac q̄ vis. Recolitis opinor/vt apud Virgiliū in bucolicis q̄stione ponit An qui amāt sibi somnia fingūt? Et certe res sic se habet. qm̄ amor int' oēs aīe passiōes magis penetrativus ꝛ alienativꝰ. et si verꝰ est castus et sctūs iuuat incogitabiliť ad cog̃scendū celestia. Si ꝓ aut vanus sit/erroneus aut libidinosuſ/varias sibi formatilusiōes/ita vt credat videre seu cogitare q̄ ꝓrsus ignorat. Experimentū huiꝰ rei in amore hereos ꝓspicimꝰ. Etenī si p̄dicta maria/nō de viatoribꝫ vtiq̄ ligatis ad p̄ceptorū diuinoꝝ impletōem/sed de statu btōrū dilectōem quam scribebat applicaſſz/vix altius q̄cq̄ de diuīa fruitione q̄ ad aliq̄ dici potuerat. ſz fallebat eā sua tumiditaſ animi tāte passiōi dilectōis īmixta. Putabat igitur se frui deo dū vigebat hec passio fortis circa deū ī eius aīo q̄ntūcūq̄ a diuinis p̄ceptis lōge esset. Accepi a narrāte q̄dam carthusieñ. se ab vno magno viro audiuiſſe/ſz in ꝟ stultus erat/q̄ pctm̄ mortale ñ ſp corrūpebat caritatē. nec impediebat dilectōem dei sup oīa/īmo ad g̃tias agendū/et diuinā ducedinē āmirādū/laudandū/concupiſcendū/nōnunq̄ iſlāmabat. Exēplū dabat de fornicatōis dilectōe. Errabat vtiq̄ deliꝰ ille q̄ sic fantaſiabaſ/dū motū oēz amoris passionalē vl' ex consuetudie vl' alii unde genitū ita diuinā vocabat caritatem que nō gaudet sup iniq̄tate/ꝛ q̄ deo p̄ inobedientiā p̄cepti cuiusuis nequaq̄ inimicaſ. ¶ Noui hominē q̄ ex deuotōe ꝛ sapientia plane laudabili cuiusdā ꝟginis religiose amicitiā eius in dño familiarē amplexatus/decerat p̄mo focus oīs carnalitaſ. tandem paulatim ex conuictu crebro accreuit amor sed nō penitus in dño/vsq̄ adeo vt ab ea visitāda aut recogitāda si aberat vix diuelli valeret. Nihil tñ ptūc carnale. nihil subdolū. nihil fraudiſ diabolice suſpicabatur/donec aliq̄n discedendū fuit lōgiꝰ abea. sensit ille vir tūc p̄mū/q̄ nō pura ꝛ oīmo sincera ꝛ casta fuerat hec dilectio. ꝛ q̄ magno malo nisi deus ꝓpiciꝰ auertiſſz ap

proximabat. Oīs q̄ppe vehemētia est ad virtutē piculosiſſima comes. vt ad dilectionem. ad zelū. ad correctiōem ꝛ siles. Veriſſime ꝓpterea q̄dam enūciauit q̄ dixit. Dale cūcta mīstrat īpetus ¶ Hec demū fraus apud illos freq̄ns est/q̄ in cultu aut dilectione ꝓximorū decorē corpis. florē etaſ aut diuitias/aut alias fortune dotes attēdunt ac inde vehemētius ad eoꝝ dilectōnem accendunt. Qui p̄fecto cauere habēt ne forte aut et carnaliꝝ exurant. Alioq̄n si tm̄modo virtutē diligūt. sedem eiꝰ vnicā spiritum vicz q̄lecunq̄ corpusculū inhabitet eq̄ amentcolāt ꝛ freq̄ntent Nō aduersor tñ vsq̄q̄q̄ poete dicēti. Gratior et pulcro veniens e corpe virtus adiuuat. Sz affirmo q̄ si g̃tior nō ob ꝟ tutior aut sincerior īuenitur. Deniq̄ vt sentias q̄ nihil tutū sit ī ipsa etiā dei dilectōe/dum pegrinamur a domino recogitatōe ꝓfunda circūspice q̄ apud exercitatos in amore et ceteroſ ꝟtutibꝫ suborīri pōt horribiľ deceptio. Et q̄lis deceptio? Talis q̄ppe vt ūsti deuoti/iusta sed occulta dī p̄missiōe/aut p̄ erudiēdo/aut p̄ pdendo eludanť a demonio meridiano subie trāsfigurāte se in angelū lucis sub specie grādis boni. declinat tūc ab eis deus ꝛ veste nuptiali caritatis spoliat. Oīa tñ p̄oris deuotōis ꝛ dilectōis īdicia sentire ꝛ habere p̄sumūt/errātes vtiq̄ in via et experientia morū/quēadmodū si q̄s aberret aptis oculis in via pedū. arbitranť itaq̄ q̄ agāt spū dei dū ex solo informi habitu ꝛ vsu virtutis p̄oris nonduz abolito/mouenť. ꝛ quis nō obstupescat ꝟ audiēs? Quis non vehemēter exhorreſcat? Quis nō obtemperet apl'o dicēti? Qui se existimat stare videat ne cadat. Credo ꝓplatus hec fuerat sapiēs q̄ dicebat. Est via q̄ videť homini iusta/ꝛ nouiſſima eius ducūt ad mortē. Et ille q̄ ait. Neſcit hō an amore vel odio dignꝰ sit. Sup hāc abyſſum multā iudicioꝝ dei verterat aciē ꝓplatiōis sue q̄ pauescēs exclamat. O altitudo diuitiaꝝ sapie ꝛ sciētie dei/q̄s incōprehēſibilia sūt iudicia eius. Et alter inquiēs. Terribilis in p̄silꝫs sup filios hoīuz. Et ad humiliatōez nostre miſie hec p̄sideratio si nō sufficiat q̄d g̃ aliud erit satis ignoro? ¶ Porro nō est p̄tereunduz q̄ eadē p̄sona sicut nūc pōt esse bona ꝛ ornata charitate/nūc declinare in vicium. ꝛ rursus a malicia in iusticiā ꝓuerti. Sic possibile est eandē p̄sonā nūc veris reuelatiōibꝫ

visitari. nūc fatigari vel tēptari falsis illusionib⁹. Nā t pphe nr̄i vt dauid helyzeus t nathā/nō sp ad nutū p̄sto hēbāt fm Grego. t historiā pphetic̄ū spm̄. Uñ nathā ex frequēti vsu pphetice visiōis credidit pro pria estimatōez esse reuelatōez. dū ipi Dauid q̄rēti de edificatōe tēpli rñdit. fac q̄cūq⁹ hēs in corde tuo/dñs tecū ē. Ualet ℞ exemplū ad ea q̄ de vsu dilectōis diuine p̄tacta sūt. Quāobrē q̄ in talib⁹ se existimāt p̄pr̄io sensu/arte vl̄ industria discernere videat ne erret. qm̄ si p̄suptōis spūs obrepserit subintrabit facile vanitas illusiōis. ¶ Laue tū ℞ audiēs t pauescēs ne deteriorē infidelitatis aut desperatōis foueā incurras/tāq⁹ videz nulla sit aut fuerit in sctis reuelatōib⁹/t bone spei certitudo. Sic̄ de reuelatōe dic̄ apl's. Scio hoiez t̄c̄. Et de spe inquit. Certus suz q̄ neq⁹ mors t̄c̄. Habeā sane certitudo sz a diuīo lumīe/nō hūana solū inuestigatōe aut estimatōne. Scis p̄terea q̄ nō sequit̄. Ladit deceptio t illusio in iudicādo de somno t vigilia. igit̄ nulla ē de vigilatiōe certitudo. nullaq⁹ adhibēda vigilātib⁹ fides indubia. vigilabāt sctī in diuīo lumīe. nos p̄ctis obruti t obuoluti/plerūq⁹ portēta vicioz aut illusionū somniamus/nimiz si fallimur/illi neq⁹q⁹. ¶ Houi hoiez q̄ post multū temptatōis inuolutū supuno ex fidei articulis in tantā subito lucē veritatis t certitudis introductus est vt nulle p̄sus resideret dubietatis reliquie. nulla vacillatio. sz serenitas multa iubēte eo q̄ fluctib⁹ impat. Ad debat q̄ nō ex rōne aliq̄ noua sicut tūc se interrogabat/t optīe meminit. sz ex sola humiliatōe t captiuatōe intellectus in obsequiū fidei/t oī potētie dei istō meruerat vt nō plus dubitaret de illa fide q⁹q⁹ de sui existentia. q̄rebat rōnē tāte soliditatis t pacis in credendo. Nihil aliud repiebat nisi q̄ sic expiebat t in aliū trāffudisse nesciret. Nō credēt forsan mūdani sapiētes tales fieri illumiationes. qm̄ verissime p̄nūciatū est ad deum p pphaz. IllumināS tu mirabiliter a mōtib⁹ eternis/turbati sunt oēs insipiētes corde. Qui nō sapiūt videz q̄ cordis sūt t spūs/q̄ nec secū bītāt in corde suo. sz foris in plateis vanitatuz. ¶ Sic ꝓstat iustos in spem sue salutis certā erigi. certā dico nō in se/sz in eo q̄ afflatu secreto dic̄ aīe. salus tua ego sum. q̄ in medūs incertisq⁹ tēptationū humanaz fluctib⁹/anchorā spei firmā figit q̄ etiā dilectā in trāq̄llitatis cubiculū ex tot irruētib⁹ hūane vicissitudis turbinib⁹ introducit. Hec sūt plane mirabilia dei in p fundo hūani cordis/q̄ videt illi q̄ descendūt mare ꝓtritōis amare t fontis in manibus ꝑtutis/t p ꝓtēplatōez t meditatōem sedulā nō curiosam sz pīā t fidelē faciunt opatōez in aq̄s multis/tā diuīoz iudiciorū q⁹ hūanoz affectuū. Uis videre hāc visionē magnā/vis ad ista ꝓscēdere/nō op⁹ est viribus hūanis. tuū posse nō ē posse. tuū scire vt socrates dicebat est qđ nescias. tua iusticia nihil de iusticia tua ꝓfidere. Quō sic? Accede ad cor altū t tibi exaltabit̄ de⁹. videb⁹ q⁹ nō tu solus sz oēs gētes (iuxta dictū pphe) q̄si nihilū t inane sunt in cōspectu eius/ecce tuū nihil posse. Exclamabimus nihilominus cū pphā. Mirabil̄ facta ē scīa tua ex me ꝓfortata est t nō potero ad eā. Ecce tuū scire nihil fateberis. Deni q⁹ cū alio pphā. Oēs iusticie nr̄e q̄si pannus mēstruate sic sunt añ te. Ab hac ibecillitatis tue valle. Ab hac insipiētie caligie. Ab ℞ puluere humilitatis t stercore vilis reputatōis vocabit te de⁹ in montē/loq̄ns tibi de caligīe atq⁹ suscitās de puluere egenū t de stercore pauperē erigēs. ¶ Sed dicer̄s. scio iam me nihil posse nihil scire nihil deinceps hīe iusticie/nihil tū tale q̄le polliceris expior. Uerūtū p̄cor attēde quō scire diteris. videto ne audias illud impropiū. Ex ore tuo te iudico serue nequā. Nā si vera t absq⁹ vlla dubitatōe ita cē iudices forte p intellectū t p rōnē vt fere oēs. cur affectio. cur opatio ꝓdicūt. cur vl̄ nō ꝓformit̄ afficeris t agis. aut cur sic afficer̄s/t sic ag⁹ q̄si possis tuis viribus tua industria/tuaq⁹ iusticia dignū aliq̄d opari. laudo iudicium tuū q̄le dixisti. sz experimentalē gustatōez corrigo. Alit̄ q̄ppe iudicant se nescire idiote q̄ difficultates scīe alicui⁹ nunq⁹ attendūt alit̄ sapiēs t exptus q̄ sciēdi ipossibilitatē ex ipa rei ꝓditōe aut rōnū ppletitate ꝓsiderat sentit t masticat. Nullo pacto īsup culpo neq⁹ phibeo te conari. te opari. te totis viribus exerceri. sz arrogātiaz in istis penit⁹ execror t exulo. Alioq̄n noli mirari si tua spes nutat t fluctuat/dū vel in modico tuis viribus q̄s fateris iualidas innitit̄. Si p̄terea cū venerit tibi pes superbie claudicas t corruis. vbi ceciderūt oēs q̄ opant̄ iniq̄tatē. In deo q̄ solus ē īmutabil̄/spes dumtaxat figenda ē cū illo q̄ dic̄. mihi adherere

Deo bonũ ẽ ⁊c. ¶ Intelligẽ ꝓterea vt ad cepta regrediar vñ diuerti lõgius ꝓsequendo supbiã. intellige inquã q̃d Salomõ repit dũ solo hũane iduſtrie ſtudio ad cognitionẽ diuinoꝝ niſus ẽ ptingere/ q̃lis eſt pñs inq̃ſitio deueris atq; falſis reuelatõibꝫ. Lũcta inq̃t rẽptaui in ſapia/ dixi ſapiẽs efficiar ⁊ ipa lõgius receſſit a me/ m'to magis q̃z erat ⁊ alta/ pfunditas. q̃s inueniet eam? Et nunq̃d nõ aſpicitis doctiſſimi viri. nũq̃d nõ aĩaduertitis ſil'e aliq̃d in ꝓpoſita q̃ſtione q̃ plane tãto ãplius mihi viſa ẽ exaltari q̃z to plus q̃ſita ẽ penetrari. Et ibi vere deficiũt ſcrutãtes ſcrutinio. Et ttñ bñ actũ eſt/ nõ pdidim⁹ operã vos audiẽdo ego loquẽdo. ſi de nob nõ de dei mũere diffidimus/ ſi pinde iugit' hẽamus ad dñm ſurſum corda/ petẽtes ne fallamur ⁊ fallamur. Nam hoi bono in ꝓſpectu ſuo dedit de⁹ ſapiaz ⁊ ſciaz inq̃t Salomõ. Si monete ſpũaliuz reuelationũ nos examiatores eſſe ꝓtingit ſtudeam⁹ eſſe q̃les deſcpſimus. Et dhereamus deo ⁊ ſcpture eius p quã ⁊ in q̃ ſel' loq̃tur nob de⁹ ⁊ idipm nõ repetit. ¶ Debem⁹ in eo q̃d iudicio. tũ in oib⁹. tum pcipue in iſta examinatõe nõ pcipitare ſniaz/ ſz vſq; ad pleniſſimã examinatõez ſuſpẽſum tenere iudiciũ. maxie niſi falſitas aut fatuitas/ cognata falſitatis apta ſit. vbi ꝯo nihil primo aſpectu falſum vel delyꝝ ꝓſpicit. nõ ſolũ explorare ꝓuenit q̃ tacta ſunt ſz exitũ expectare. Hã pmittit aliq̃n demõ veritates plurimas ⁊ poſt tpis tractũ q̃n pſuaſit hominib⁹ tũc id qđ fallit ſubmiſtrat. ⁊ h vel ad deceptõez ſingularis pſone vl' ad ipugnatõez miraculoſaꝝ opationũ nre religionis q̃b⁹ fides inixa ſubſiſtit/ vel ad virtuperiũ toti⁹ deuotõis/ aut ad ſcã dalũ ꝙbi dini. Et eẽ dũ cadit vn⁹ quẽ ãtea magni eſſe noĩs taliũ reuelationũ fama vulgauit. Irridẽt ipi deiceps ſeculares/ ſecularit' viuentes vnũquẽlibet q̃ religioſa ſimplicitate vitã agere decreuerit. Appellat' ꝓfestim illuſor ⁊ illuſus/ clamat' fãtaſticus. exibilat' papelardus/ begoſus ⁊ begardus. ⁊ ſic occaſione accepta irridet' iuſti ſimplicitas. Sz ⁊ ſimplices p talia palam decepti/ aut vix aut nũq̃ pñt ad viã veritatis reduci. Que cauſa ẽ/ q̃m neq; audiũt clericos q̃s hypocriſi inuidia ⁊ malignitate laborare credũt neq; emẽdant p laicos q̃s igrãtes vt ſeipſos eſſe cognoſcũt ¶ Predictoꝝ oium hec ſumma ẽ vt examinẽt numiſma diuine reuelatõis/ ſi hẽat põdus humilitatis abſq; curioſitate ⁊ tumoris vanitate. Si flexibilitatẽ diſcretõis abſq; ſupſtitioſa eſtimatõe ⁊ abiectõe ꝓſilij. Si durabilitatẽ patiẽtie in aduerſis abſq; remurmuratione ⁊ ficta emulatõe. Si veritatis ꝓfiguratõez abſq; mẽdoſa aut iepta aſſertõe. ſi colorẽ viuidũ ⁊ ſyncerꝝ diuine charitatis. abſq; carnalitatis ſcoria ⁊ fece. Et q̃m hec oĩa circa elyzabeth ⁊ zachariã exiterẽt in reuelatõe eis facta de ioh̃e ei⁹ noie. Lõmẽdari nõ irrõnabilit' dict⁹ ẽ ipe ioh̃es/ tãq; hñs nomẽ reuelatũ qđ os dñi noiauit. qđ notari dignuz ĩ ꝓma nr̃i text⁹ pticla fuit ioh̃es ⁊c. Cui⁹ meritis ab oi nos errore cuſtodiat ipa vitas xp̃s ih̃s q̃ ẽ bñdict⁹ in ſecla ſcloꝝ. Amen.

Trilogiũ astrologie

theologizate ab eodẽ ſcptũ Lugduni ãno dñi. M. cccc. xix. ad Delphinũ vnicum regis Francie filiũ. ꝓoemium.

Epiaz q̃ a dño deo ẽ. q̃ ⁊ de ſe pdicat. Per me reges regnãt/ quã vſitato noie theologiã dicim⁹/ null⁹ recte eſtiabit ꝓfiã eſſe cuicunq; vere ſcie. oẽ em verꝝ omni vero ꝓſonat. Quietiã theologia ſcias oẽs alias ſibi ſubditas hz/ velut ãcillas. in q̃b⁹ ſi q̃d pulchꝝ ẽ illud approbat ⁊ decorat. ſi q̃d noxiũ ⁊ turpe illud abiicit et mũdat. porro ſi q̃d ſupfluũ eſt reſecat. ſupplẽs q̃cq̃d fuerit diminutũ. Propterea nõ eſt h negãdũ ab aſtrologia/ quã eſſe ſciam nobilẽ ⁊ admirabilẽ pmo pẽiarche adã ⁊ ſequacib⁹ reuelatã/ theologia nõ abnegat. Uerũtñ hãc ãcillã ſuã aſtrologiã nõnulli tot vanis obfuatiõib⁹/ tot ipijs erroribus/ tot ſupſtitiõib⁹ ſacrilegis deturpãt ⁊ maculauerũt/ neſciẽtes in ea ſobrie ſape/ ac modeſte vti. q̃ apud bonos ⁊ gues reddita ẽ nec dũ infamis/ ſz religiõi xp̃iano ꝝ/ ſuiſq; cultoribus peſtilẽs ⁊ nociua. Succurrẽdũ igit' exiſtimaui huic errori/ pcipue ppt' te p̃ncepſ illuſtriſſime delphine/ q̃ ſupes vnic⁹ heres xp̃ianiſſimi regni frãcoꝝ/ ⁊ iure regẽs ipm q̃tinus ſeduci nõ poſſit optia indoles tua ab extranea m'liere/ q̃ mollit ſermões ſuos oſtẽtatõe pſcie futuroꝝ ⁊ opatõis mirãdo rũ. Aſtrologiã loq̃r q̃rũdã pphãoꝝ ſe philoſophari dicẽtiũ. Hãc ego nũc a dñia ſua theologia/ veluti modeſte cõpoſitã. mũdatã. ⁊ ornatã/ ſub triginta ꝓpoſitõib⁹ q̃ſi cũ totidẽ monilib⁹ pciosis deducẽdã foꝛe ſa-

lubriter iudicaui/cor̃ celsitudĩs tue ꝓsilia riozũq; tuoz ꝓudẽtissimoz/claro intuitu de q̃ sapiẽs.rex q̃ sedet in solio iudicij/itui tu suo dissipat oẽ malũ Opto deniq; nitoz ꝛ supplico.q̃tinus p ꝑspez/religiosum/ve rum ꝛ deuotũ regimẽ regni.dñs nr̃ Jesus ꝓ̃s rex regũ ꝛ dñs dñantiũ/te ꝑpo sãguine suo redemptũ/ꝓducat ad eternũ.

Propositio prima

D Elũ a deo gl'ioso libere/ꝓtingent ꝛ
c cũ tpe ꝓstitutũ esse. Qm̃ dixit ꝛ facta sũt. ¶Cõmentũ. Errauerũt hic multi astrologi/ nõ illumiati p fidez/q̃ posuerũt ꝑpetuitatẽ mũdi/eo q ꝺ agit i mutabilit. ꝛ ide posuerũt aias rõnales cũ nõ possint actu esse infinite nũero/aut mig re de corꝑibz in corꝑa.vt Plato. Pythago ras. Virgilius ꝛ alij plures. Aut q generant ꝛ corrũpunt cũ corꝑibz.vt alexãder ꝛ epicurus. Aut q intellectus ẽ intellectus in oĩ bus hoĩbus.vt Auerrois imponit aristo teli.vñ timendũ est ne nimis astrologizare aut philosophari volẽtes.sicut Origenes in finevite sue incidant in ꝑdictos errozes vel aliquẽ coz vel sequentiũ.

¶Propositio scda. Celũ eẽ velut instrm dei gl'iosi ꝛ p ipm machinã mũdi corrup tibil regulariter gubnari.¶Cõmẽtũ. Er rauerũt ꝫ aliq dicẽtes celũ nihil agere/sed tm̃ mõ signũ esse.allegãtes illud. Et erũt in signa ꝛ tpa. Dr̃ aũt mũdi corruptibil ꝓpt aias rõnales q̃ regunt a deo imediate sine celo q̃ ad naturã/q̃ ad gr̃az/q̃ ad gl'az/ ꝛ ge neralit q̃ ad oĩa dona ꝛ illumiatões supna turalit ifusas. Addit ãt regularit ꝓpt mi racula facta tã in celo q̃s in tra/sic i statõez retrogdatõne sol tpibz iosue ꝛ ezechie.ꝛ in eclypsi tpe passiõis.in diluuio generali.in sacro altaris.ꝛ i alijs sine nũero miracul.

¶Propositio tercia. Celũ nihil in crea tione aiaz rõnaliũ ifluere/ ꝛ ipas alit post q̃s añ lapsũ regi. ¶Cõmentũ. Errauert hic Auicẽnaz sui seq̃ces q̃ ad ꝑmã ptẽ. Et quo ad scdaz oẽs tã astrologi q̃s alij q̃ non posuerũt corruptõez pcti originalis putã tes nullũ statũ esse nature lapse.sz illi tm̃ mõ q̃ ꝑmo instituta ẽ/vt ꝛ nũc sumus ꝑm cos/morti scz, passionibusq; de necessitate subiecti. Cõstat aũt q si adã nõ peccasset/ tũc nec fuisset ifernus.q̃lis nũc ẽ ꝑ hoĩbz/ nec ꝓ̃s fuisset icarnatus/saltẽ ad moriendum.nec spũsctũs fuisset datus in varijs linguis.ꝛ ita breuit de oĩbz nr̃e repatõnis mysterijs. Attñ ẽ ꝑbabilis opinio ꝛ subtilis/q ꝺ deus ꝑscius futuri casus hoĩum de scripsit in celo q̃sdaz ꝓgruẽtias ꝓcurrẽtes in decursu totiꝰ mũdi/vsq; ad finale iudici um. Et ꝫ intenderũt illi q̃ voluerunt ꝓcor dare astrologiã cũ theologia/ sic reuerẽdis simus pr̃ dñs cardinalis Cameracen.ꝛ il li q̃s inducit loquẽtes de sectis ꝛ de diluuio sensisse vident. Facit ad ꝫ q vir repit aliqđ miraculũ fuisse factũ q̃n in circũstã tijs ꝓcurrerit aliq̃ natural actio. ¶Preterea fides q̃ꝫ sit supnaturalis nõ refutat rõ nes ꝛ ꝓgruẽtias naturales.nec charitas su pernatural/motiua naturalia ad q̃mandũ q̃n talia faciũt ad ꝓsolatõez fidelium atq; mũdanoz. Noc tñ obseruare ꝓuenit/ne fi delis dei amicus vtat talibz rõnibz ꝛ obser uatõibz tã q̃s ꝑncipalibz ꝛ cogentibz moti uis ad credẽdũ deo/sibiq; p charitatẽ inhe rendũ.alioq̃n meritũ fidei ꝑderet/ꝛ irrisio maior apud ifideles ꝛ hũanos seq̃ret scien tibz illis q talia nõ ꝓuincũt. Et sub ꝫ sen su dr̃ in epilogo q mysteriũ nr̃e recõciliati onis nihil hz in celo.ꝫ est cui ꝑncipalit in tẽdere debeamus/ vt ille q̃ Hasonẽ impu dicissimũ introducit obhinc credidisse.de niq; obseruet ne q̃d nimis.¶Sz q̃m Vir gilius ait. Solẽ q̃s dicere falsum audeat. Offert ꝫ ꝑ scholasticoz exercitio syllogis mus tal. Ostẽso ita q; celo ꝑ statu sue crea tionis añ lapsum ꝑmi hoĩs/arguit sic. Ce lũ ꝑsignabat incarnatõez filij dei/ cũ mul tis alijs effectibz factis ꝓpt repatõez hoĩs peccãtis. ꝛ ꝑmus hõ nõ peccabit/ nec fiet eius repatio cũ suis effectibz.ergo celũ ꝑ dixit falsum.ꝓsequẽtia ẽ necessaria.ꝛ añce dẽs ꝑ illo tũc erat possibile/ꝛ sibi cõpossi bile.q̃m maior ẽ necessaria.cũ sit de ꝑteri to vera.ꝛ scda tũc erat possibil.g̃ ꝓsequẽs ẽ possibile.s.q celũ dixit falsum.ꝛ ita cũ celũ fuerit imediate creatũ a deo/ꝺ diuisset fal sum ꝑ celũ/qđ blasphemũ videt.

¶Propositio.iiij. Celũ ꝫtutes a deo di E uersas ꝑ varietate suaz ptiũ stellaz planetaz ꝛ motuũ recepisse.sz eas ab oĩbz comꝑhẽdi nõ posse.¶Cõmẽtũ. Errãt ꝛ expiẽtiã negãt sentiẽtes oppositũ/ cũ celũ sit siẽ horologiũ pulcherrimũ cõpositũ ab arti fice sũmo.cũ sit etiã liber sentẽtiosissimus exẽplatus ab exẽplari libro vite infinito ꝛ eterno/ q̃ noiat mũdus archetypus.in q̃ id qđ factũ ẽ vita erat. Porro de stellis dicit

ppheta. Qui nūerat multitudinē stellaꝝ ⁊ oīb⁹ eis noīa vocās. Hec aūt vocatio ꝺd aliud ē ꝙ distincta ꝓtus ⁊ opatio stelle cuilibet attributa. Nomē ꝺppe sumit a ꝓpetate rei. ⁊ qm̄ innūerabilis ē hmōi ꝓpetas/ exclamat Magn⁹ dñs nr̄ ⁊ magna ꝓtus eius/ ⁊ sapie eius nō est nūerus.

¶ Propositio. v. Celū obedire ad nutuꝫ deo gl'ioso atq; ipm opib⁹ hūane recreationis seu repatōis inferius/ ⁊ subditum esse.

¶ Cōmentū. Errauerūt h̄ multi astrologi ⁊ phi/ q̄ posuerūt deū agere de necessitate nature. ⁊ ꝺ negauerūt mysteriū nr̄e redēptionis a seculis abscōditū ꝓpt qō neduꝫ celū corporeū/ sz etiā angeli ⁊ intelligentie sunt (sic dicit apl's) in misteriū missi. Tradit insup Moyses Deut. iiij. ꝙ solem ⁊ lunā ⁊ oīa astra celi creauit deus in ministeriū cūctis gētib⁹. Uñ ⁊ describēs creationē mūdi posuit ꝓus fuisse ꝟgulta terre/ ꝙ sol vel stelle formarent/ vt oñderet deū posse agere sine sole ⁊ stellis. Cū igit̄ homo sit quod dām̄ finis oīum sic Aristo. videt̄ posuisse. ij. Phisicoꝝ. oportet ſm̄ variatōez hominis cetera variari/ sic ꝓus tāgebat de statu nature integre ⁊ lapse. Et sicut apparet in miraculis factis supnaturaliter vt hominēs supnaturalē suū finem adipiscerentur p fidē spem ⁊ charitatē.

¶ Propositio. vi. Celū generale influēs esse ⁊ remotū/ ⁊ actōes suas in patiēte dispposito recipi/ deū ꝓ nedū vniuersalit̄ ⁊ remote. sz singularissime ⁊ ꝓpinq̄ssime opari. ¶ Cōmentū. Errauerūt h̄ astrologi ꝙ dam vt Alkindus de radijs. ⁊ sil'es ponentes res inferiores nihil agere/ sz tm̄m̄ō deferre radiosas influētias celi/ ⁊ inde fieri effectus sil'es nūero/ ꝓus istū ꝙ illū/ ꝓpt̄ determinatōez celi. vt in ꝓductōe graduū caliditatis/ quā determinatōez alij solū referūt ad diuinū bñplacitū libere ꝓtingenter agēs ꝓformit̄ ad scōaꝝ ptem ꝓpositiōis q̄ deus ē agēs īmediatissimū ⁊ ꝓpinq̄ssimū nō obstāte coefficiētia causaꝝ scōaꝝ. Et h̄ errauerūt alīq̄ doctores etiā catholici. ponētes deū esse causam nō īmediatā in oī effectu. qm̄ inquiūt alie cause supfluerēt. Esset ꝓterea deus causa īmediata actuū volūtatis tā bonoꝝ ꝙ maloꝝ. ⁊ ita esset auctor pcī. Sz p nobis ē articulus Parisiēn. dicēs q̄ deus sit causa remotissima sic q̄ non ꝓpinq̄ssima. Error. Nihilomin⁹ offert h̄ p scholasticoꝝ exercitio syllogismus talis ad pbādū. Q; si deus īmediate agat actū volūtatis deus facit et vult pcīm/ signando sortē q̄ facit subam alicuius actus ꝺ prohibitōez dei ⁊ vocet. A. Tūc arguitur sic. Sortes facit. A. actū. ⁊ Sortes hz ꝓceptū dei de nō faciēdo. A. actū. ḡ sortes peccat. ꝓsequētia ē necessaria. ⁊ deus vult ⁊ facit qualibet ptē añcedētis. ḡ ⁊ totū antecedens/ cū ptes sint sibi cōpassibiles. ḡ deus vult ⁊ facit totū ꝓsequēs. ſ. Sortē peccare qō videt̄ blasphemium.

¶ Propositio. vij. Celū effectus neduꝫ varios sz ꝛrios vel oppositos/ in inferioribus facere ꝓ diuersitate materie/ rōnib⁹ seminalib⁹ plene. ¶ Cōmentū. Errauerūt hic astrologi illi ꝙ volētes iudicare de natiuitatib⁹ vel morte vel alijs ꝛferioꝝ ꝺditionib⁹/ respiciēdū esse dicūt ad solū celū ⁊ cōstellatōnes eius. vñ ⁊ expiētia ꝙincit eos sic̄ deducit Aug. v. de ciui. dei. de duob⁹ geminis diuersaꝝ fortunaꝝ. Sic̄ ⁊ expiētia docet de terra ⁊ luto ⁊ sil'ib⁹. Et de varietate sine nūero diuersaꝝ herbaꝝ ⁊ plātaꝝ in eadē puula ꝓte agri. Q; si dixerint varietates tales fieri ꝓpt̄ diuersitates angulorꝝ in fluētialiū celi/ ꝙ terminant̄ velut in indiuisibiliū. Deniq; videmus regulas astrologie ō vētis ⁊ plātis ⁊ alijs naturalib⁹ effectib⁹ aliter ⁊ aliter verificari seu falsificari ꝓ diuersitate situum ⁊ figurarum ⁊ dispositionum huius terre vel illius.

¶ Propositio. viij. Celū cum sideribus ⁊ planetis in oīb⁹ suis cōbinatōib⁹ motuū/ directionū/ retrogradationū/ oppositionū cū reliq̄s circūstātijs multoplus ab hoīb⁹ ignorari ꝙ sciri. ¶ Cōmentū. Errauerūt hic q̄dā iactātes se de oīb⁹ scire rñdere. vt Gorgias. Cōtra q̄s fuit achademicoꝝ disciplia. ⁊ si nō verioꝝ tñ plus sobria dicentiū se nihil scire. Hec miꝝ de toto celo cum nec minimū foliū arboris tantum sciat̄ ab hoīb⁹ ꝙtū ignorat̄. cū ꝓtinet nūeros ⁊ figuras ⁊ eaꝝ cōbinatiōes infinitas. Preterea sunt alīq̄ mot⁹ octaue sperē planetaꝝ ꝓus ignorati ab astrologis. ⁊ satis nouit̄ innēti. Deniq; ꝓsupposita creatōe mūdi cuius

duratio nō dū est septē milia annoꝝ ſm ve
ritatē fidei nō potuit p obſuatōes astrolo
gicas inueniri saltē q̄ ad effectus/calcula
tio magni āni quā Plato posuit.xxxvi.mi
liū ānoꝝ. Et ita de calculatōibꝫ aliaꝝ ꝓstel
lationū q̄ nō potuerūt totiēs repeti vt face
rēt experientiā certā ⁊ naturalē astrologis ō
talibꝫ vel talibꝫ effectibꝫ ꝓsequentibꝫ hmōi
ꝓstellatōes/q̄ꝝ aliq̄ nūq̄ fuerūt.aliq̄ raro.
aliq̄ sem el aut bis.ppt̄ea finxerūt astrolo
gizātes pagani ⁊ īfideles arabū ⁊ indoꝝ/ī
finitā vl̄ velut īfinitā ānoꝝ mlt̄itudinē vt
albumazar ⁊ marcianus scribūt. Potuerūt
igit̄ p solā diuinā inspiratōez factā ade vel
abrahe vl̄ sil̄ibꝫ dari vere regule.vl̄ de tota
ꝑtute celi q̄stū voluit de⁹ reuelarē ⁊ nos sci
re sine curiositate. Ualde āt pauca sunt ta
lia p statu p̄ntis miserie/q̄ ordīata ē ad vi
sum beatitudinis eterne/vbi videbit deus
omnia in omnibus.

B ¶Propositio.ix. Celū hīe ꝓmensurabi
les vel incōmēsurabiles motus signoꝝ in
sup ⁊ certos planetas huic vel illi gēti dña
ri ꝓsus īcertū esse.¶Cōmentū. Errauē
rūt vt expiētia docuit certitudinem afferre
volētes.vbi solā posse hīi rhetoricā,pbabi
litatē/deducit mgr̄ Nicola⁹ oresme/⁊ post
eū dñs Petrus cardinal̄ Cameracēn. su
mēs exinde radicē vnā difficultatis astro
logicoꝝ iudicioꝝ. Et īde forsan ē q̄ nōdū
videt̄ recepta p̄cisa q̄ꝫtitas āni solaris/aut ex
q̄ radice ꝓcedit. Cetez varietas assignan
tiū huic vl̄ illi plage ꝑ tre talia l̄ talia signoꝝ
dñia/satis incertitudinē esse monstrat
¶Propositio.x. Celū cū sȳderibꝫ ⁊ pla
netis sūū lumē influxiuū,p varietate fracti
onis ⁊ refractōis radioꝝ luminariū ex di
uersitate medioꝝ diuersificare.⁊ nō veros
sit⁹ aspiciētibꝫ ad ꝑā mōstrare.¶Cōmen
tū. Errauēr̄t ꝫ pauci vl̄ nulli q̄ sciūt cū
astrologia pspectiuā vñ sumit̄ radix altera
difficultat̄ astrologice iudicatōis. Inue
nit̄ ⁊ alia difficultas ex collatione zodiaci/
vtz videlz sit in ꝓmo celo qōcūq̄z sit illud
an in firmamēto ſm figuratiōez stellaꝝ fi
xaꝝ in eo. Cōptū est em firmamētū moue
ri ꝫ motū ꝓmi mobilis. Et ita ꝓsequenter
zodiacus mutaret̄. Sunt ⁊ alie difficulta
tes motōis planetaꝝ in suis augibꝫ/epici
clis ecētricis ſm ascēsum.descēsum.statio
nem.retrogdatōez.titubatōez.circūgirati
onē in cētro ꝓprio/q̄ oīa punctalit̄ obſua
re poterit nemo in quibꝫ ⁊ sil̄ibꝫ diuina se
sapīa ludere dicit ⁊ ostendit.
¶Propositio.xi. Celū cū sȳderibꝫ ⁊ pla
netis illos q̄stū in se ē culpare/⁊ in abusuz
trahere/q̄ de sinḡl̄aribꝫ effectibꝫ p̄dicere ꝓ
sumūt cōptū esse ⁊ eos crebro falli ⁊ fallere
posse.¶Cōmētū. Errāt tales ex ig̃rātia
vel ex fraudulētia vl̄ ex arrogātia. Et q̄ nō
attēdūt ꝓtatē vnius ꝓpositōis p̄cedētis/
q̄ celū ē solū influēs generale. Cuius rō p
tic̄l̄arizat̄ vl̄ sinḡl̄arizat̄ aut a deo solo/aut
a dispositōe materie.¶Si āt obȷ̄cit̄ q̄ ꝑue
niunt̄ p̄dicere mlt̄a vera. Rñdet̄ q̄ multo
plura falsa.⁊ ideo vera dicūt vel a casu/vel
a multitudie eoꝝ q̄ dicūt vl̄ a malis q̄ ꝑsa
giūt/q̄ sunt vt in pluribꝫ apud hoīes/vl̄ a
fantasiatōe ⁊ obſuatōe eoꝝ q̄ audiūt/vl̄ a
cognitōne secretoꝝ/maxie dñoꝝ ⁊ eoꝝ q̄s
frequentāt/q̄ inuestigāt diuersis medijs p
fautores suos.⁊ ꝫ ē frequēs ⁊ exptū.aut fit
deniq̄z ab īmixtiōe opatōis demonū/ppt̄
seducēdos tā p̄dicētes q̄ꝫ fidē adhibētes
in talibꝫ/p dānabilē curiositatē sciēdi futu
ra/⁊ ea q̄ p̄ solus hz in sua ptāte. Hic vul
gatus autor ait. Qd deus intēdit noli p̄ꝛ
rere sorte. Qd statuit de te sine te deliberat
ipe. Hic rursus. Mitte archana dei. Con
formit̄ ad sapiētē. Que tibi p̄cepit deus il
la cogita sp/⁊ in pluribꝫ opibꝫ eius ne fue
ris curiosus. Hec si obſuauer̄ miscebit se
tibi tuisq̄z actōibꝫ ag̃el⁹ bon⁹. Signū āt ī
mixtiōis dyabolice actōis ē q̄ iuxta dictū
cuiusdā magni viri sepe in iudicijs astro
nomicis vbi min⁹ ē de rōe naturali/⁊ nihil
de miracl̄o/ibi crebrior cuētus inuenit̄ qd̄
esse signū pactōis cū demonibꝫ Aug⁹.tra
dit.ȳ.de doctrina ꝛpiana. Et sacre theolo
gie facultas Parisien. idipm al̄s declara
uit ꝫ idolatricā ꝑuitatē. Hotet̄ ꝫ Aug⁹.li.
de ciui.dei.satis circa ꝓncipiuz. His inq̄t
oībꝫ ꝓsideratis/nō imerito credit̄ cū astro
logi mirabilit̄ mlt̄a vera rñdēt/occulto in
stinctu fieri spiritūū nō bonoꝝ q̄ꝫ cura est
has falsas ⁊ noxias opiniōes de astralibꝫ
satis īserere hūanis mētibꝫ atq̄z firmare/ñ
horoscopi notati ⁊ īspecti aliq̄ arte q̄ nll̄a ē
¶Propositio.xij. Celū sup somnia ⁊ su D
per auiū volatus ⁊ garritus multā vī hīe/
sz nō ob ꝫ somnia/vl̄ auguria/vl̄ traditio
nes magicoꝝ se sup celestē ꝓtutē fundātiū
in geomātia/chyromātia/pyromantia/cū
sil̄ibꝫ obſuādas esse.¶Cōmentū. Erra
uerūt ꝫ q̄ ad ptem scdaz oēs fere gētiles ⁊
idolatre.romani.arabes.indi.⁊ ceteri. errāt

ꝛ supstitiosi xpiani.sortilegi ꝛ magici. Et eo dānabilius q̄ p fidē verā sunt illumīati ꝛ p cā phibiti/ ne talib⁹ intēdāt vel vtant. Cū etiā videāt scueritatē iudicio⁹ ꝰ tales p ecclīasticos ad incarceratiōez ppetuā.p seculares ad ignē.p deū ad gehennā.

¶Propositio.xiij. Angelos vel intelligē tias nō aīare/ ſz regere celū/cum syderib⁹ ꝛ planetis ad dei gl̄iosi volūtatē.¶Cōmentū. Oppositū dī sensisse Plato/ꝛ q̄dam alio⁹ dicentiū totū mundū esse aīal magnū. Sz tenenda est fide certa nr̄a ppositio cui ꝯcors est pḣia Aristotelis.

¶Propositio.xiiij. Angelos seu intelligētias p impiū ꝛ voluntatē influere in speram corruptibiliū/frequēter cū celo ꝛ aliq̄ sine celi admiculo. ¶Cōmentū. Oppositū sensisse videt maior ps pḣo⁹ dicētiū ꝰ fidei veritatē q̄ āgeli nō agūt nisi mediāte motu celi cū suis orbib⁹.vñ ꝛ p orbē lune dari posuerunt formas in inferioribꝫ ꝑtute actōis siue intelligētie ꝛ supio⁹. Sz q̄ p imperiū ꝛ volūtatē agāt intelligentie ꝯcedere videt Auicēna / ponens libertatē ꝰdictōis in angelis/ꝛ magis q̄ꝫ in hoīb⁹/ sicut ē veritas fidei. Quamuis Albertus philosophizans ꝯformit ad Peripatheticos vel quosdā astrologos voluerit ꝫ impugnare/deducēdo ad ꝫ q̄ tūc nō pūt haberi determinate regule de actionib⁹ vl̄ influentiꝫ intelligentia⁹/exq̄ libere ꝰdictorie agerent. Hoc aūt esse inconueniens reputassent astrologi ꝛ pḣi/quos sequit. Et sil̄r idolatre omnes/qui p carminatiōes ꝛ magicā artē posuerūt demones in idolis ꝯcludi vel alligari posse. quemadmodum tradit hermes trimegistus de egyptiꝫ/q̄ nō hñtes quō crearent aīas/inuenerūt artem quō spūs includerent/ꝛ inde miracula facerēt ac rñsa darēt. Veritas āt fidei cōcedit ꝯsequētiā ꝛ ꝯsequēs illatū p albertū Addēs demōes nō cogi p artes magicas ſz ita fingere cogi/vt colant sic̄ dñ ꝛ hoīes fallacia multiplici decipiāt.

¶Propositio.xv. Angelos seu intelligētias ad creatōez aīe rōnalis nequaq̄ attingere/ſz nec eidē illabi posse.¶Cōmentū Oppositū senserūt aliq̄ philosophantiū ꝛ hereticoꝝ ponentiū aīas rōnales extraduce fieri vel corrumpi. Cetez q̄cq̄d dixerint aliq̄ de energuminis/lunaticis/ꝛ sil̄ib⁹. q̄ demon opprimit aīas coꝝ q̄si subintrans eas. Quicq̄d p̄terea dicat veritas catholica q̄ demones sunt incēsores vicioꝝ/ꝛ boni sunt illumīatores aīaꝝ/ nihil ist⁹ fit p illapsuꝫ q̄ soli deo ppriꝰ est/possidēs animam ad suum plenum impium.

¶Propositio.xvi. Angelos vl̄ intelligētias ad īmutatōez humane libertatis/naturaliꝫ ꝛ īmediate p statu vie nequaq̄ attingere. ¶Cōmentū. Oppositū videt posuisse Auicēna ꝛ catholicoꝝ aliq̄ dicentes aīaꝫ rōnalē supirradiari/ꝛ supillumīari immediate etiā p statu vie/p lumīa superiora dei ꝛ angeloꝝ nō ꝯcurrente sensuali vl̄ fantastica visiōe. Et ide conati sunt ꝓphetias tā in somno q̄ꝫ in vigilia/ꝛ p̄uisiones multas occl̄tas p energumios. Et ita se saluabat machometus epilēticꝰ / q̄ cadebat nō potēs ferre illuminatōez āgelicā. Sz Aristoteles cui fides ꝯsentit ē p nr̄a ppositōe dicēs. necesse est quācūq̄ intelligētē fantasmata speculari/dās signū huius q̄ deficiēte nob⁹ a natura vno sensuuz/deficit ꝛ nob⁹ scīa de illo sensu. Stat nihilomin⁹ q̄ aīa rōnalis in sui creatōe suscepit formatōem seu illustrationez desup a deo in q̄ ꝛ p quā cognoscit veritatem p̄ncipioꝝ p̄moꝝ sine p̄uia acceptione p sensus seu fantasmata/ q̄ꝫ in actum non exeat fantasmatib⁹ nō p̄uisis. Ad qō referri posset Boecij de anima verbum ex Platone.summāq̄ tenens singula perdit.

¶Propositio.xvij. Angelos oēs esse administratorios spūs/ꝛ a deo gl̄ioso bonos īmisteriū p hoīb⁹ q̄ hereditatem adepturi sūt salutis datos esse.¶Cōmētū Oppositū q̄ dic̄ ē hereticꝰ si se gerat p xp̄iano ꝰdicens exp̄ssis ꝫbis apl̄i. Et hec ē magna cōsolatio illoꝝ q̄ tenēt veracit̄ ꝛ sine fictōe fidē iesu xp̄i ꝛ q̄ captiuāt oēz intellectū in obsequiū fidei/ q̄z si fiduciā cāpimꝰ de hoīb⁹ pitis in medicia vl̄ astrologia/aut arte alia q̄ adiuuare nō possint/ q̄ꝫ tomagis ꝫ facere possumus de angelicis spiritib⁹.

¶Propositio.xviij. Angelos bonos et malos int̄ causas liberas ꝛ alias q̄s deus sic īstituit/vt eas ꝑpos motus agere sinat nūerādos esse. ¶Cōmētū. Oppositum nullus fidelis aut aliq̄s rite philosophās dicet. Et ide fit q̄ absq̄ tēptatōe dei possumus ad angelicū subsidiū recurrere/sic̄ ad pitū medicū/ꝛ eū q̄ pōt iuuare nos i necessitatib⁹ nr̄is de cursu cōi ꝛ naturali. Excipit ā geloꝝ maloꝝ ꝯsultatio ꝛ īuocatio q̄m nō ē licitū ꝑticipare cū eis tā q̄ꝫ excōicatis

a deo ⁊ eccl'ia tota/⁊ q2 fallaces sunt fallere ſp cupiẽtes. nõ iuuare niſi ficte. Uñ iuxta puerbiũ vulgi. ludũt ad falſam ſocietatez.

¶ Propoſitio. xix. Angelos celũ ⁊ terrã iuxta qõd exigit electoꝝ dei dep̃catio/ſal⁹ et ordo/deo iubẽte vl' pmittẽte/poſſe mutare vt ſolẽ facere ſtare. ⁊ ignẽ non ardere. ¶ Cõmentũ. Oppoſitũ putãt oẽs aſtrologi ĩfideles ⁊ pagani/negantes vera miracula poſſe fieri/nec illuminati cũ ꝓpha dicente Oia q̃cũq; voluit fecit deus in celo ⁊ in terra in mari ⁊ in oĩbꝫ abyſſis. Neſcientes p̃terea vel negãtes miracula veteris legis ⁊ noue q̃lia legere pmptũ eſt in biblia ⁊ autẽticis x̃pianoꝝ libris.

¶ Propoſitio. xx. Angelos per deuotas ad deũ p̃ces pot⁹ q̃ p curioſas inſpectiones vl' obſeruatões ꝛſtellationũ poſſe ꝛciliari/⁊ p ipos opẽ hoĩbꝫ dari. Uñ ⁊ p fidem ſcti vicerũt regna nõ p celũ. ¶ Cõmẽtũ. Oppoſitũ dicẽtes ꝓuincunct ex pmiſſis iũcta pmiſſiõe dei dicẽtis. Quecũq; oãtes petitis credite ⁊ fiet vob. cũ ſil'ibꝫ multis. iũcto q; nõ ſp expedit nob hĩe pſpa q̃ petimus/ſed magis aduerſa q̃ fugimus. Nec oꝑtet in recurſu ad eos ⁊ deũ tps oꝛonis p ꝛſtellatões obſeruare. vt Guilh. Pariſienſis notãter ait ⁊ deducit.

¶ Propoſitio. xxi. Angelos p̃ſertim malos in artibꝫ magicis ⁊ omibꝫ ſupſtitioſis opatõibꝫ q̃ nec rõnẽ naturalez/nec miraculũ vez hñt. ſz ex pacto noto vl' occulto/nõ dubiũ opari/⁊ effectũ ſortiri. ¶ Cõmentũ.

Oppoſitũ poſuerũt q̃ negauerũt demones eſſe ꝺ exp̃ſſam ſacre ſcpture lr̃am in veteri ⁊ nouo teſtamẽto. Fuerũt etiã expiẽtie multe in oppoſitũ/⁊ etiã doctrine ſctoꝝ nominati Auguſtini q̃ notãter dixit. Oẽs tales obſeruatões tãto magis ſuſpectas ⁊ fugiẽdas eſſe. q̃to ſepi⁹ videnꝫ ſuũ ſortiri effectũ. ¶ Et ſi allegeꝫ q; freq̃nt ml'ta iubenꝫ illic obſeruari ĩ artibꝫ magicis vl' ſortilegijs q̃ ſunt ſctã ⁊ honeſta. vt ieiunare. caſtũ eſſe dicere pr̃i nr̃. ⁊ euãgeliũ. Rñdebat vn⁹ vere ⁊ catholice. ſupſtitiõez tãto peiorẽ eſſe. q̃to plura miſcenꝫ bona. qm̃ vñ deberet honorari ꝺs honorat dyabolus ¶ Nemo tñ ex ꝟ intelligat obſeruatões x̃pianoꝝ reprobatas eſſe. q̃ vel ab eccl'ia ꝛſtitute. vel ab eadẽ rõnabilit tolerate ſunt. q̃uis nõ appareat rõ huius magis q̃ illius. niſi vel ex volũtate ſeu autoꝛitate inſtituẽtis. vel a deuota q̃dã imaginatõne faciẽtis q̃ nõ recedit a deo. ſz in exterioꝛibꝫ ſignis aliq̃bꝫ ſe exerceat vt in tali nũero oꝛonũ. in peregrinatõibꝫ. in nouenis ⁊ oblatõibꝫ nũc cãdelaꝝ. nũc panis nũc galloꝝ. nũc in geſtatõe reliq̃aꝝ ⁊ bibitione ablutõis eaꝝ. In q̃bꝫ pia fide factis nõ min⁹ põt ſe imiſcere bon⁹ ãgelus q̃ malus in ĩpia ⁊ phibita fidẽ factis. fortaſſis ⁊ emperica medicoꝝ tolerari p̃ñt. Hãc generalem hñtia rõnẽ/fortificatõez. ſ. imaginatiue ꝓtutis. Hẽdaꝝ aſſertio tñ deſit.

¶ Propoſitio. xxij. Angelos mediate et inclinatiue ſeu diſpoſitiue poſſe ſup intellectum ⁊ volũtatem p imminutatõez ſenſuum tã iteritoꝝ q̃ exterioꝝ p dei iuſſu vl' pmiſſione multipliciter opari. ¶ Cõmentũ. Oppoſitũ pauci vel nulli ſenſerũt ex aſtrologis phis ⁊ catholicis. qui conſenſerunt angelos vel intelligentias eſſe. Nam ⁊ ſup hac radice fundãt aſtrologi regulas interrogationũ ⁊ rñſionũ. ⁊ alias ml'tas. ſz fallunt ĩ pluribꝫ exp̃tactis cauſis/q2 ponũt angelos influere pure naturalit. nec ſatis attendunt liberi arbitrij poteſtatẽ. deivoluntatem ⁊ materie diuerſitatem.

¶ Propoſitio. xxiij. Angelos vel intelligentias in ſuis actiõibꝫ ⁊ influxibꝫ liberis ponere ſub certis regulis coartari. tradi et coglſci temerariũ ⁊ ipiũ. necnõ a vera phia ⁊ theologia alienũ eſſe. ¶ Cõmentũ Oppoſitũ dicẽtes ꝓuincunct ex p̃dictis. maxime ꝓpter arbitrij libertatẽ in angelis regẽtibꝫ ⁊ in hominibꝫ gubernatis.

¶ Propoſitio. xxiiij. Angelos ⁊ deũ cuius miniſtri ſunt illos offendere q̃ regulas ⁊ traditões p̃iudicãtes influxui libero dei ⁊ angeloꝝ. imo ⁊ hoiuz libertati/tradũt et palliãt ſub noĩe aſtrologie vel alterius naturalis ſcie. ⁊ talibꝫ autoꝛitatem vel approbatõis occaſionẽ dari nõ debere. ¶ Cõmẽtum. Oppoſitũ dicentes ꝓuincunct ex p̃ miſſis iũcta lege dei tã vetere q̃ noua. Jũcto ꝓterea p ſcõa ꝑte illo qõd dic̃ apl's. Ab omni ſpecie mali abſtinete vos. ꝟ eſt ab oi ſcandalo dãte occaſionem ruine.

¶ Propoſitio. xxv. Humanã rõnẽ poſſe ⁊ debere aſtris cognit' vel incognitis dominari. nec ab eis in viciũ trahi. ¶ Cõmentũ. Cõcedũt iſtã ſapientes aſtronoꝝ/vt Ptolomeus. maxime de ſapiente qui p̃cognoſcit celi ꝓſtellatões inclinatiuas. qm̃ põt adhibere remediũ ꝺ noxias/ſicut facimus regulariter ꝺ hyemẽ puidendo de calefactõe ⁊ domibꝫ/⁊ ꝺ calores eſta

tis ꝓuidendo de refrigeratiõibus. ⁊ ita de pestilentijs. diluuijs. bellis. ⁊ silibus. Tradunt itaq; vere ⁊ bene iudicia astronomie tenere medium inter necessarium ⁊ impossibile. quia. s. sunt de cõtingentib; ⁊ possibilib; aliter se habere. Sed etiaz q; humana rõ dñek stellis incognitis nec trahak in vicium ꝓbak ex libertate arbitrij. ⁊ ex adiutorio dei libero/ qõ dak timentib; eũ/ ⁊ ex libero angelorz ministerio. qõ adiutoriũ dei ⁊ angelorz impetrãt sup oẽz dispositionem stellarz fides spes ⁊ charitas/ quib; derelictis euenit frequẽter vt volẽtes infortunia vitare/ in eaipa se trudãt ⁊ inuoluãt/ vt cõphẽdank sapiẽtes in astutia sua.

¶ Propositio. xxvi. Humanam rõnẽ indignam esse ꝓ vanitates ⁊ insanias falsas aut saltẽ incertissimas in sua actõe se captiuare/ ⁊ melancolijs quotidianis anxijs et periculosis agitari. ¶ Cõmentũ Concedunt ħ expti ⁊ inter alios Tullius in fi. li. de diuinatõne. Et ħ dicebat dñs Petrus cardinalis Cameracẽñ. cũ obseruationes hmõi reprobaret. Addens se timere regis adolescẽtie/ ne talibus imbuerek/ ⁊ post abeis nõ posset auelli.

¶ Propositio. xxvij. Humanã rõnẽ debere ꝓ psultatões ꝓbatorz ⁊ expertorz virorum ꝓ leges insup morales ⁊ diuinas/ se in suis actionib; maxime in gubernatõne rei publice/ spretis superstitõib; fallacibus regulare. ¶ Cõmentũ. Concedũt istam q; attendũt q; nõ frustra dedit nobis deus rõnem liberã/ plus q; brutis. Dedit insup leges diuinas naturales ⁊ politicas prudentiã q; z ꝓ expientias multas generataz. Q, ergo hũana rõ libertas ⁊ prudentia centuz vel mille hominũ. imo vnius regni dereli quank ad insequendum opinionem vl' delyrationẽ vnius vel duorz aut paucissimorum fingentium se scire mirabilia ex astris vel aliunde (nescio quõ) ꝓ fantasia capitis sui/ sup euentib; ⁊ agẽdis in republica/ vt q; nõ est bellãdum vsq; ad tres menses vel vnũ annũ cũ hostib; q; tñ destruunt oia/ ⁊ ita de silijs absq; nũero. Q, inq; ppt paucos tales. derelinquak humana rõ ⁊ prudẽtia/ idignissimũ est/ fatuũ/ ⁊ delyz. imo merito dei iudicio puniendum/ ⁊ in stultũ finem ꝑcipitandum.

¶ Propositio. xviij. Hũanã rõnẽ ꝓpter hoies viles ⁊ ignotos/ ⁊ ꝺ corruptela iudicũ ml'tipl'r suspectos. pessimeq; vt in plurimũ fortũatos/ ⁊ sine fide/ q̃les i tenebris susurrãt indignissimũ captiuari vl' dimitti. ¶ Cõmẽtũ. Cõcedũt istã q; ꝑcedentez attẽdũt/ ⁊ ex termis suis se verã esse demõstrat. ꝓsuppositis his q; ponit/ q; tñ sunt p expientias q̃tidianas manifesta.

¶ Propositio. xix. Humanã rõnẽ ppt sui ꝯ causatõez liberã/ nõ posse vel debere p q̃lescũq; expiẽtias cuiuscunq; tpis sub necessarijs euentuũ regulis vel arte ꝯcludi. H

¶ Cõmentũ. Cõcedũt istã q; rez ꝯnexiones attendũt/ ⁊ hi q; didicerũt ex logica. q; ois ꝓpositio copulatiua cõposita ex pluribus necessarijs kathegoricis vel hypothetis reddik ꝯtingẽs/ si ꝯtineat vnicã ꝓpositionẽ ꝯtingentẽ. Sic pinde sumik efficax argumentũ ꝺ regulas astrologie sumptas ex q̃tiscũq; expimẽtis/ si libez arbitriũ ꝯcurrebat/ vt cã ꝯiuncta ad effectũ req̃sita. Potuit eñ sp dici de effectu tali q; indifferens erat ad sic fieri vl' nõ fieri. nec inde ligari alterius arbitrijũ potuisse.

¶ Propositio. xx. Humanã rõnem ad deũ gloriosissimũ q; nutu libero cũcta temperat/ ⁊ ad finẽ supnaturalez hoiuz genus ꝓcipue ordinat/ debere sedulo cõuerti/ ꝓ fidem spem ⁊ charitatẽ. Per adiutoriũ insup angelorz ⁊ sctorz q̃s liberaliter et libere vult deus agere/ ⁊ ad eos recursum hẽre. q; tinus ordine hierarchico infima reducantur ad supiora ꝓ media. ¶ Cõmentum. Concedũt istã oẽs veri/ ⁊ nõ solũ nomine xpiani/ reputãtes talẽ ꝓuidentiã dei ⁊ ita liberã q̃lẽ insinuauit xps dicẽs/ q; nec foliuz arboris/ nec passer vnus cadat in terrã/ sine ꝑre deo. dũ rursus ait Petite ⁊ accipietz Et si habueritis fidẽ sicẽ gnum synapis ⁊c. Immo ⁊ tota veteris testamẽti series/ legalis ⁊ hystorica atq; ꝓphalis/ ꝑcipue i psalmis ⁊ oꝛonib; sctorz sctarũq; vir aliud nobis ĩculcare vel pfiteri videnk. Uñ Jacta in dño curã tuã/ ⁊ ipe te enutriet. Nõ dicit iacta curaz tuã in celo. Qm̃ in me sperauit liberabo eũ. nõ dicit in celo. Btus vir cuius est nomẽ dñi spes eius. nõ dicit in celo imo vetuit cũ addit. Et nõ respexit ĩ vanitates ⁊ ĩsanias falsas loquẽs de curiosis q; defecerũt scrutãtes scrutinio. Et superaddit de miraculis taz noue q; veteris legis. Multa fecisti tu dñe deus meus mirabilia opa tua. ¶ Deniq; si Paulus opponak dicens inuisibilia dei p ea q; facta sunt cognosci. Rñdendũ est q; bec scala creaturarz

nō est amplius necessaria fidelibꝫ tenētibꝫ dei soliū nr̄m in lumiosa spe. tandē in apta visiōe. ¶Si ponamus illud qō rarissime pōt inueniri tpibꝫ istis. Ponamus q̄ plures sciētifici in astrologica disciplina ꝓueniāt/q̄ sunt ḡues viri in moribꝫ ⁊ honestate vite ⁊ tales q̄ mlta sint expti in iudicijs astronomie traditis ſm verā pḥiaz ⁊ in naturali rōne fundatis. nunq̄d erāt tales ꝓtēnendi nec audiēdi ab vno ꝑncipe coz̄ suo ꝓsilio: Rñdet plane q̄ audiēdi erūt/ſz non ita penitus insequēdi/q̄n ex aduerso vdut in eq̄libra ponant rōnes hūane prudentie sumpte p expiētias/⁊ circūstantias hūani regimīs iferioris/quēadmodū etiā si ꝓueniret ex vna pte astrologi/⁊ ex altera pte medici sup curatōe alicui⁹ egroti. Dicant igit exēplī gr̄a prudētes astronomi ꝓcordit dū fiat q̄stio de bello ineundo ꝯ hostes regni. Ecce ꝓstellatio talis noria est. phibēs/nō tm̄ ex necessitate/iniri bellū p francos ꝯ anglicos. dicāt ex altera pte prudētes capitanei ⁊ milites expti/q̄ necesse est vel expedit frācos inire bellū ꝯ anglicos/pensatis circūstantijs hinc ⁊ inde ꝓuenientibꝫ/ex inferioz dispositiōe vel radice. Tūc oibꝫ his in eq̄libra positis/debebit assumi cōclusio q̄ pars ꝑponderabit ⁊ exequēda erit. Nō em̄ oportet vt oē ꝓsus iudiciū ex radice supiori celi sumptū ꝓtēnat. Sz nec expedit vt plus pōderet q̄ oportet/vbi/⁊ qñ/⁊ p q̄s seu ꝓpter q̄s nō oportet.

Epilogus premissorum.

Epilogātes tāgam⁹. xij. radices ab astronomoz iudicioz curiositate arcētes. ¶Pria ē dei gl'iosi libera ꝑmeuitas ī agēdo. ¶Secūda āgeloz tā bonoz q̄ maloz sub ꝺo libertas ī exeq̄ndo. ¶Tercia radix ē celestiū luminariuz sola generalitas in influendo. ¶Quarta ē celestiū ꝓbationū ⁊ situū incō phēsibil' varietas in ꝓcurrēdo. ¶Quīta radix mediozꝫ diuersitas in radiādo. ¶Sexta seminaliū rōnū pticularis diuersitas in cōꝑncipiādo. ¶Septia libtas hoīuz q̄ cōiūcta q̄tlibet cauſ necessarijs/ꝓtigētiā reddit ī effectu suo. ¶Octauo legal' ⁊ pphetal' seueritas/talia iudicia phibēs ⁊ irridēs. sacroz ī sup vetez ⁊ nouoz doctoz diligens taliū reꝓbatio/maxīe ppt̄ fomitis corruptōes sciētiū q̄ ad hereses idolatrias ⁊ superstitiōes ē hūana incliatio ꝓna. ¶Nona. raritas studētiū ⁊ pitoz in vera astrologie disciplina/cuz tñ in iudicijs dādis ml'tiplex sup modū ꝓsideratio req̄rat vel obſuatio. ¶Decia. Mysterij a seculis absc̄diti reparatōis videlz nr̄e recogitatio/q̄ nihil hz in celis q̄d reuerizans autoz libri de vetula dixerit ⁊ false ascꝛipserit Ouidio. ¶Undecima. Hoīs ad finē supnaturalē ordiatio. et ideo medioz supnaturaliū puisio/vt supnatural' spes habeat in deo alie q̄s bobus aut brutis ꝓueniat/aut hominibꝫ sine deo. ¶Duodecima. Miraculoz q̄ legē cōez nesciūt crebra ⁊ pene q̄tidiana p illos ⁊ ppt̄ illos/qui ad finem supernaturalem electi sunt ostensio.

Liciunt sex doctrine notātes moraliter q̄d expedit obſuare iudicijs/astrologie noie coloratis. ¶Pria doctria. Expediens ē xp̄iano cuilibet/imo necessariū ad salutē/q̄ ñ adhibeat fidē supstitiōnibꝫ ⁊ sortilegijs merito suspectis ꝺ opatōe demoniū vl' iuocatōe aut de pacto cū eis secreto vel exꝑsso/sunt leges ⁊ decreta ⁊ biblia ꝑ hac doctria locis innūeris. ¶Scꝺa doctrina

Expediēs ē cuilibet catholico diligēter cogscere ꝓus si effectus q̄ ꝓmittit vl' expectat fieri p aliq̄s obseruatōes/hēat aliquā cāz naturalē vel miraculosam. Quia si nō/tūc vehemēs ē suspitio q̄ talis effectus ꝓuenit ex opatōe demoniū fallaciū ⁊ ex pacto cū eis latēte vel apto. ⁊ ℔ ꝓmittente diuino iudicio/in deceptōez ꝓsulētiū vl' ꝓfidētiū in talibꝫ ppt̄ curiositatē noriā aliq̄d hñdi vel sciēdi. ¶Tercia doctria. Expediens ē nō adhibere fidē hoibꝫ ꝓmittētibꝫ q̄ faciāt effectus magnos ⁊ mirabiles/nisi ꝓus ꝓstiterit q̄ sint xp̄iani/⁊ bonoz morum. ⁊ q̄ velint ⁊ offerāt dicta sua vel artez deducere ad examē iudiciū pitoz in pḥia naturali ⁊ in medicina iuribꝫ ⁊ theologia. alioq̄n haberi debēt merito suspecti de fallacia/vel ignorātia/vl' hereticā pūitate. nā sicut lucem veritas amat. sic odit falsitas. ¶Quarta doctrina. Expediēs ē ꝑ ꝑncipibꝫ maxime/⁊ p sua republica/q̄ nec ipe nec sui familiares intimi ⁊ secreti/dēt fidez quibuscūq̄ iudicijs etiā sub noie astrologie vel alterius scie palliatis. nisi ꝓus hītū fuerit ꝓsiliū. vel examinatio ꝑ viros multos/⁊ graues viros in regimīe reipublice/

vbi prudētia maxīe locū hz q̄ initiū psiliis ex dictamīe rōis t experiētia mlta collect ñ ex supstitiosis obfuatiōibz q̄ deuxerūt sp in malū finē pncipes pfidētes ī eis sic nro etiā tpe satis t nimis exptū ē. ¶Quīta doctrina. Expedit illos q̄ se dicunt futura cognscere/vl mirabilia secreta facere p astrologiā/pus examīari diligent de cognitiōe ipoz/t de libris q̄les sunt/t q̄liē biti/t vñ cōpositi.qz nō credēdū ē cuilibet dicenti se astrologū.sz pbādi sunt t in pblico audiēdi.sic fit de medicis t artificib alijs. Alio q̄n si tales nō audeāt in pblicum offerre dicta sua.debēt haberi merito suspecti de superstitiōe/vel fallacia/vel heretica puitate/ aut q nō q̄rūt nisi pecunias/vel honores/ sic introductores vel fautores eozundē faciūt/put millesies exptū est in curijs pncipū.t adhuc pchdoloz dī inueniri. ¶Secta doctrina. Expediēs est amatoribz pncipū t totius reipblice/ materiā istā astrologicoz declarare vl declarari facere freq̄nter/tā septis q̄s sermonibz pblicis t domesticis. Alioq̄n negligētia scientiū t scire debentiū nocet hostilit psonis pncipū t eaz saluti/tā tpali q̄s et̄ne. Nocet regnis t policijs publicis. Nocet deniq̄ ipis negligētibz vel impeditoribz ad discrimen dānationis ppetue a qua nos eripiat dñs Jesus xp̄s. Amen.

Quīt ārat questio

Occernēs oia q̄ dicta sūt in trilogio astrologie theologizate.si libri cōpositi p astrologos p̄ftim infideles t idolatras/sint a catholicis tolerādi vel penitus extirpādi. ¶Pro cui⁹ dissolutōe t pcedentiū elucidatiōe/notent ppositiōes que sequunt.

Propositio prima

Libri astrologici in q̄bz plura vera t vtilia ptinent/q̄s iutilia supstitiosa t falsa/pūt tolerari seu tolerabiliē relegi/seruādo illud apl̄i. Omia pbate/ qđ bonū ē tenete. Tales ār vt plimū sunt libri.q̄ de motibz t mēsuris t pūctiōibus corpoz celestiū sunt editi/t ex geometricis demonstrationibz cū expientia fundati/sicut est gl̄iosus Almagesti.

¶Propositio.ij. Libri astrologici in q̄bus plura inutilia t supstitiosa t falsa imo īpia t sacrilega ptinent q̄s vera t vtilia debent a xp̄ianis omnib euitari dānari t penitus aboleri. Tales aūt erāt libri de q̄bz scriptū est Actuū.xix.vbi dī. Multi aūt ex eis q̄ fuerūt curiosa sectati.ptulerūt libros t cōbusserūt oēs coram oib/t computatis pcijs illoz inueuerūt pecuniam denarioz quinq̄ginta miliū/ita fortiter crescebat verbum dei t pfirmabat.

¶Propositio.iij. Libros astrologie ml tū expedit discernere/q̄tin⁹ appeat q̄ sūt et q̄ nō sūt tolerādi. Cōposuit sup hac re magn⁹ albert⁹ opusculū qđ appellat speculuz albti. narrās quō tpibz suis voluerūt aliq̄ destruere libros albumazar.t q̄sdā libros alios. Videt āt saluo tāti doctoris honore/q̄ sic in exponēdis libris pbicis p̄ftim peripatheticoz nimiā curā apposuit maioz ē q̄s xp̄ianū doctorē expediebat nihil ad ijciēdo de pietate fidei. Ita t in approbationē q̄rūdā librozz astrologie.p̄ftim d imagibz.de natiuitatibz.d sculpturis lapidū.de characteribz. de interrogatōibz nimis ad pte supstitionū rōe carētiū dcm̄iauit. Sāctus āt Tho. in suis opib min⁹ attribuit hmōi supstitiōibz imaginū.characteq̄.iterrogationū.imo ex itētōe cū efficacia rōnū

¶Propositio.iiij Libros (reprobauit R astrologicos q̄ tolerant t legūt apd xp̄ianos/sic ptolomei.albumazar.t hali.nō iō optet ī autoritatē talē adducere vt credendū vl tenēdū sit q̄cq̄d ex eis vl deducit vl allegat. Fallūt i h pl̄es astronomoz t simpliciū xp̄ianoz vl alioz nō ibutoz l̄ris sacris/q̄ ptin⁹ vt legūt vl audiūt aliq̄ d libris taliū credūt t assentiūt/cū tñ repiāt illic errores p̄ij fidei. Nec miq̄ cuz etiā in libris Aristo.auicēne/auerrois. t alioz q̄ q̄tidie legunt sil̄e iueniat. Sz cautissima religio sitate puisuz ē in p̄clara artiū facultate Parisien. vniuersitatis/tā p articl̄os Parisien. q̄s p statutū iureiurādo firmatū p quēlibz q̄ licētiat ī artib. vbi sniāliter sic habet. Jurabitis q̄ dū ptigit vos dcm̄iare q̄stionē aliquā de phia/illā sp p pte fidei dcm̄inabitis.t rōnes phi in oppositū factas dissoluetis. Quātomagis h esset obfuādū in libris astronomicis q̄ de iudicijs compositi sunt p infideles/t idolatras vbi ml̄ta posita sūt ex supstitiōibz idoloz t cultib demonū/t fallacib rūsis coz.ex q̄bz pcessit modus compositōis idoloz/q̄s deos appellabāt loq̄ntes t pphetātes t mirabilia opātes/put loq̄t hermes trimegistus.t refert

Aug⁹. Uñ ⁊ mł̃ta tradunt in dictis libris q̃ nullã penit⁹ iducũt rõnẽ/ nisi p modum narratõis q̃ in tali ꝯstellatõe sic eueniet/ et in altera alit̃. Et tñ astrologi supstitiosi pl⁹ inuenire se dicũt ꝟitatis ⁊ certi euentus ex talib⁹ regul̃/ q̃ ex illis q̃ naturali rõne fundant̃ sic̃ de vẽtis ⁊ pluuijs ⁊ alijs impssionib⁹ metheorologicis. ¶ Cũ aũt pauci sunt astrologi. imo nulli/ ꝯmittentes se de iudicijs astronomicis/ q̃ nõ insequant̃ tã q̃ p fundamentalib⁹ regulis p̃dictos libros astronomicos ⁊ sil̃es. Concludit̃ ħ p doctrina xp̃iana q̃ salubrius tutius ⁊ deo acceptius est ꝯtẽnere talia iudicia cũ suis autorib⁹/ q̃ dimissis alijs vtilioribꝫ studijs/ suã talib⁹ cogñscendis ⁊ p̃ticãdis curã dare. Rursus addit̃ ⁊ altera doctrina q̃ salubrius tutius ⁊ deo accepti⁹ est/ nõ req̃rere imo nec pmittere fieri iudicia pblica super euẽtib⁹ hũanoꝝ actuũ quẽadmodũ dicũt̃ alıq̃ in italia ⁊ studijs vł̃ib⁹ attẽptare. Rõ/ q̃ miscẽt mł̃ta falsa ⁊ supstitiosa/ ⁊ ꝫ expiẽtias in seq̃ntib⁹ mãifestas. ⁊ t̃rẽt ide reges ⁊ regna/ p̃ncipes ⁊ p̃ncipat⁹/ ⁊ hoies de oĩ statu/ ⁊ p vanos tiores vel stultas pmissiones maloꝝ vel bonoꝝ euẽtuũ/ eos alit̃ agere q̃ vera ⁊ recta rõ moral̃ dictaret/ iducũt

¶ Porro magnũ faceret obsequiũ xp̃ianitati collegiuz aliquod theologoꝝ. si libris astronomicis diligẽter ĩspectis/ notarent singillatim passus suspectos/ aut palã erroneos ⁊ hereticales ꝯtẽtos in eisdẽ/ quẽadmodũ factũ repit̃ nedũ ꝺ libris aristo. auicẽ. ⁊ auerrois. ſz etiã de q̃busdam libris catholicoꝝ sic̃ notati sũt passus vł̃ articł̃i in q̃b⁹ mgr̃ cõit̃ nõ tenet̃. ¶ Postremo si libri magicoꝝ ⁊ supstitiosoꝝ alioꝝ sub velamie astronomie vel phie se palliantiũ q̃ iã inuenit̃ fuisse dãnati cũ autoribꝫ custodirent̃ alicubi sine piculo mãifestatõis vł̃ abusus videret̃ expedier̃. q̃tin⁹ resurgẽtib⁹ vł̃ occurrẽtib⁹ materijs sil̃ib⁹/ ꝯfesti haberet̃ dãnatiõis facte modus. Sic̃ euenit Parisius de libris Johis de barro magici supstitiosi cõbusti/ q̃les repiunt̃ adhuc in Hyspania sub titulo semmaforas. Sic̃ insuper notatus ẽ rotulus q̃dã magus quẽ ĩgerebat clãdestie q̃dã in vesprilionẽ se noĩans. Et in phemio articuloꝝ Parisien. alıq̃ tales notati dãnatiq̃ sũt. ¶ Supaddam⁹ illos nedũ fatuos esse ſz puerſos xp̃ianos q̃ solẽt q̃si iocando dicere. Qual̃ mihi cura est q̃s me sanet. q̃s victoriã. q̃s honorẽ. q̃s diuitias det. q̃s deniq̃ adiuuet. ſit deus. ſit diabolus dũmõ pueniat mihi illud qõ opto.

¶ Dũ g̃ dr̃ alicui ex p̃ncipib⁹. Ecce dñe tales hoies p suã artẽ sciũt mł̃ta facere magr̃ ⁊ mirabilia/ ⁊ futura p̃dicere. ⁊ victoriã de hostib⁹ pmittere/ si credat̃ eis ⁊ si fiãt ea q̃ iusserint. Rñdeat p̃nceps plena fide ⁊ inq̃rat. Sũt ne tales hoies scti dei q̃ ex reuelatione ⁊ gr̃a sibi diuinitus cõcessa ħ pmittũt. Et si tales sunt credi potit̃ eis dũ pbabũt ⁊ dũ nihil videbũt nisi sctm̃ ⁊ diuia lege cautũ/ maxie si fuerit dictis eoꝝ vita cõcors ⁊ pbata/ nedũ vulgari rumore ſz iudicio sapientũ q̃ freneticas illusiões a veris sciũt reuelatõib⁹ separe. Si ꝟo tales hoies mira pmittũt se facere p phicas disciplinas vt p medicinã vł̃ pspectiuã vł̃ geometriã. Rñdeat p̃nceps q̃ studẽtes de vniuersitatib⁹ pblicis magis in tali re sũt credẽdi/ si rõ ꝯsonet naturalis. Demũ si tales pmissores mirabiliũ/ neq̃ miracul̃ neq̃ rõe naturali se fundãt. illos hẽo suspectos. supstitiosos. repellendos. Auertat dñs a me xp̃iano seruo suo vt veli abnegare fidẽ suã/ vel in ei⁹ legẽ quõlibet peccare. p q̃cũq̃ cõmodo tpali ꝯseq̃ndo/ siue sit sanitas corpis siue victoria in bell̃. siue opulẽtia ĩ diuitijs. Hõ eĩm nego talia q̃ñq̃ deo pmittẽte, puenire mist̃erio demonũ ⁊ hoĩuz eis deditoꝝ sicut magi pharaonis mł̃ta fecerũt sil̃r ad Moysen. Sz nõ ẽ bonũ mihi relinq̃re baptisma meũ. fidẽ meã. legẽ meam. etiã vsq̃ ad mortẽ ppic⁹ sit mihi ds. Ame. Finit

Sequit tractatus

eiusdẽ ꝺ supstitiosam diez ob fuatõez p̃sertim Innocẽtũ sil̃r Lugduni cõpilatus.

Ulpat apl̃s eos qui dies obseruabãt ⁊ annos. q̃les multi sunt q̃ dies egyptios putãt infaustos. imo ⁊ diẽ innocẽtum p totũ anni circulũ pestiferum esse credũt. Cõtra q̃s fit talis argumentatio. Si dies innocentum dr̃ infortunatus vel infaustus ad aliquod inchoandum. ⁊ alĩ dies ꝯsequenter p totũ annum sil̃r situati. oportet dare cãz radicalẽ huius infortunij/ qz nullus effectus ẽ sine cã faciente. Sumet̃ g̃ cã altero modoꝝ seq̃ntiuz sufficiẽti diuisiõe. Prio vel ex dispositõe syderum fm astrologiã. Scõo vł̃ ex dispositione corpoꝝ inferioꝝ fm medicinã. Tercio vł̃ a formali ꝺitõe seu a tota spẽ fm natu

ralē phiaz. Quarto vl' ex dispositōne moz
fm moralē disciplinā. Quito vl' ex diuina
ordinatōe fm theologiā. Sexto vl' ex de/
monū actōe fm artē magicā. Septio vel
ex sctōz innocētū merito seu opatōe fm re
ligionē xpianā. Octauo vel ex obseruātiū
fantasia vel imaginatōe q allegat expiētiā
¶Sz nulla causaz istaz sufficiēs ē aut rōa
bilis. vt hec ponaf obseruatio nec oēs sil'.
Talis ergo obseruatio vana ē z reprobanda. ¶Et pmo de q̄nq̄ poribz causis argui
tur p indirectū z p locū ab autozitate q̄ da
rī nō possint. Uñ si deꝯ causa p astrologiā
Interrogādi sunt astrologi. z inueniꝯ hoc
esse ꝛiū suis reglis atq̄ pncipijs. quoniā
astrologi variāt sua iudicia fm varietatez
horoscopi. i. positiōis sydez. ita q̄ nō pos/
sit ofici almanach vniforme perpetuum.
Quia dies lune (exempli gra) q̄ mō ē indis/
posita vel infausta fm regulas coz. si etiaz
erūt vere erit in hebdomada sequēti dispo/
sitōis alterius. Ettēto maxie q̄ in eis q̄ cō
cernūt arbitrij libtatē/ astra nō ponūt ne/
cessitatē iuxta dictū ptolomei/ q̄ sapiēs do
minabiꝯ astris. ¶Et hec rō fieri solet effica
ciꝯ signatōez q̄ repiꝯ in kalēdarijs de die
bus egyptiacis seu piculosis. Lōsequēt p
locū ab autozitate sic argueꝛet de medicis
sic de phis naturalibz. sic de phis mozali/
bus. sic de theologis. nā cuilibet expto in
sua arte vl' scia magis credēdū ē q̄ idiotis
z īscijs. Nec optet satagere ad repatōz sub
tilē p pncipia p dictaz sciaz ꝯ tales inexp
tos/ q nec itelligerēt nec assentirēt. Si āt
credere nolūt edoctis gtis errāt z vltro se
U seducunt. ¶Supest igiꝯ discurrere p alias
tres cās. z pmo de actōe demonū. Si alle
geꝯ q̄ causant ifortuniū ꝟ māifeste ꝟgit in
ydolatriā. Si q̄ranꝯ placari p nihil agen/
dū tāq̄ plus in ꝟ timeanꝯ q̄ deus ipe z sā
cti sui. ¶Rursus q nō in his tm̄ diebz/ sed
assidue. sic dicūt petr⁹ z paulus. aduersari
us nr̄ dyabolus /circūit q̄rēs quē deuoꝛet
cui resistēdū ē fortiꝯ in fide nō in vana sup
stitiōe. ¶Preꝛea deducūt sacri doctores p/
cipue Aug⁹. tales agere illicite z ꝯ baptis/
malē sctitatē. ita q̄ cuenit iā baptizatis per
tales obseruatōes illud de euāgelio. dū im
mūdus spūs exierit ab hoīe. s. in baptismo
sequiꝯ q̄ reuertēs adducit septē spūs neq̄/
oꝛes se/ z fiūt nouissima hoīs illius q̄ eos
recipit peioꝛa poribz. Melius ē enī ignoꝛā
tē nō agscere q̄ post agnitiōez puerse viuere
eāq̄ factꝫ aut ꝟbis abnegare. ¶Rursus at
tendaf ꝟ nullā diē esse q̄ nō plēa sit infoꝛtu
nijs/ nūc istoꝛ/ nūc alioꝛ. p q̄bz tñ nō ē di/
es q̄libet euitādus aut timēdus. sz hoīum
infelicitas vel miserada ē/ vel culpāda q̄z
opationes male faciunt (iuxta ꝟbū Aug⁹.)
malos dies. Deniq̄ nihil est fallacius stul
ti vulgi traditionibus quiꝟ sepius faciūt
de nō causa causam. Exempli gratia. pci/
pitabiꝯ aliq̄s ab equo effreni z indomito/
in via lubrica. vel in flumine submergetur
pfestim vulgares vt audierint/ assignabūt
hmōi īfoꝛtunij causas diuersi diuersimo/
de/ q̄ tñ nullatenus cause sunt huiꝰ casus.
Dicet vnus q̄ in exitu domus obuiū ha/
buerat vnū cattū vel lepoꝛē. vel q̄ in egres/
su hospitij offenderat pedē. vel q̄ mane ca
misiā auersam īduerat. aut calcius dexꝯ p
sinistro acceptus fuerat qō signū ceſar au/
gustus sibi reputabat īfaustissimū. Dicet
aliꝰ. Ego sic somniauerā. Crocitabat coꝛ/
uus sup tectū/ aut bubo cū stridoꝛe supuo
litauerat. vl' gallꝰ pter hoꝛā vocē dederat.
Dicet aliꝰ. Ecce mala dies erat z īfoꝛtuna
ta vl' egra. Dicet aliꝰ. Luna q̄rta erat vl' se/
ptima. aut sol in oꝛtu nubibz obuolutꝰ pal/
luerat. aut stella decidēs p aerē micauerat.
Uel sicut apud comicum legiꝯ. Introijt ī
edes alter alienus cattus anguis p impluꝛ
uiū decidit. De tegulis gallina cecinit. In
terdixit ariolus aruspex (supple vel astrolo
gus) vetuit ante brumam noui negocij ali
quid incipe. Alij ꝟo traducent ad moꝛes
dicētes homini tali nō poterat bñ ꝓtinge/
re q̄ sic z sic egerat. vel rapiendo bona vici
noꝛ vel fraudādo vel blasphemando aut
q̄m ex iniustis aut reprobis parētibz trahe
rat oꝛiginē. Lōgū esset oīa pseq̄. q̄bz fallū/
tur z fallūt hoīes inducentes p se experien
tiā q̄si certā z fundāt pfictōes inanes z fal
sas. ¶Si aūt allegeꝯ altera causa q̄ ppter
rōnem occisionis innocētum ꝟcenit istō
infoꝛtunium in tali die/ nedum in ppzio et
solo festo/ sed consequenter p totum annū.
Istud caret ratiōe. alioquin theologi z vi/
ri religiosi atq̄ deuoti deberēt istam obser/
uantiam magis cognoscere z custodire/ cu
ius oppositū inueniꝯ/ q̄ dissuadent illā re
probāt z irridēt. Dicūt pterea q̄ ꝟ agere ñ
cedit in honoꝛē dei/ vel sctōz innocentum
vel ad salutem coꝛpalem aut spūalem/ sed
vergit ad ꝓtumeliā dei z sanctoꝛ innocen
tum z pniciē coꝛpoꝛ z aiaꝛ. Rursus talis

honor magis deberet si eet rõnabilis dño nr̃o iesu xp̃o/ꝛ gl̃iosissime mr̃i sue in suis ꝛ p̃ suis festiuitatib9 q̃s in festis innocentuz. ¶Relinquit g̃ p causa octaua ꝛ vltia q̃ tal' obfuatio ꝓfingit/vl' tenet vel exercet ex sola hoiuz fantasiatõe ꝛ melãcolica imaginatiõe. ¶Et hec fantasiatio supsticiosa ꝛ corrupta ꝓuenit in hac materia sic ꝛ in mille. imo in mille milib9 aliis silib9/ex varijs seductõib9 seu corruptela multiplici ꝑtutis fantastice in hoib9/tã ex lesiõe intrinseca cerebri/sic testant medici q̃ infinite sunt spẽs melãcolie/sic ĩ somniãtib9 ita frequẽter in vigilãtib9 ꝛ semidormiẽtib9 ꝛ manifeste in multis egritudib9. ¶Prouenit rursus hec lesio ab intrinseco (iusto dei iudicio pmittẽte) p̃ dyabolicas illusiões/sic p̃ autoritates et y historias posset introduci. ¶Sunt p̃terea cause pticulares aliq̃ tã p se q̃s p accidẽs q̃ tales fantasias ꝛ supstitõnes ꝛ put vulgo dr̃ sorcerias/causant aut nutriũt/ q̃ oẽs ad duas radices p̃missas pñt trahi. ¶Prouenit em̃ hmõi false credulitates ꝛ ꝓficte obseruatiões q̃ñq̃ ¶Prio ex demonũ suggestiõe ꝛ illusiõe ad aiaz damnatõez/ꝛ fidei x̃piane subuersionẽ. ꝛ scrõz infamationez. ¶Uel scdo ex gẽtiliũ ꝛ paganoz ꝛ alioz infideliũ derelicta in p̃ncipio quersionis ad fidẽ x̃pi supstitõe. ¶Ul' tercio ex poetaz cõfictõe. ¶Uel q̃rto ex magicoz maligna traditõe. ¶Uel q̃nto ex fomitis original' corruptione/sicut in vi ꝓcupiscibili.ita ꝛ in rõnali. ¶Uel sexto ex fantasie vel imaginatiue ꝑtutis debilitatiõe. Cuius signũ est q̃ vetule pueri puelle ꝛ idiote pniores sũt ad tales supstitões credẽdas vel obseruãdas Uñ ortũ habuit illud de vetulis epitherõ Uetule sortilege gallice vielles sorciers.in xta q̃ vnus p̃dicãs aliq̃ñ corã rege ꝛ nobilib9 dixit. Solebat inq̃t appropriate dici/vielles sorciers.videãt dñi nobiles nec trahãt ad se vt dicant gallice nobiles sorciers nobiles sortilegi. Et q̃ vidit testimoniũ p̃hibuit. Attẽdẽ dũ illud psalmiste ad dñm. In manib9 tuis sortes mee. Qui dat per hꝫ itelligi nõ ĩ supstitõib9 ꝛ sortilegijs hmõi fictis ꝛ plerũq̃ noxijs esse ꝓfidenduz. Retrahũt em̃ spem a deo.suspitionibus occupant.in moribus inq̃etant/obsunt aliq̃ñ reipublice/ꝛ viã ad hereses aperiũt. ¶Uel septimo ꝓuenit hec corruptio iudicij rationis ex p̃mcua a puero p stultas matres ꝛ nutrices enatratõe. Delectant em̃ dicere fabulas ãmirabiles/ꝛ pueril' etas ĩbuta talibus vit repellit.q̃ qõ noua testa capit iueterata sapit. ¶Ul' octauo ex hũano tiore ꝛ diffidẽtia diuini auxilij/ꝛ curiosa sciẽdi futura libidie sic̃ patuit in saul/ꝛ in alijs sine nũero. ¶Ul' nono ex supba p̃sumptõe hominũ q̃ volũt reputari scire mirabilia ꝛ despiciũt eruditos in sciẽtijs/ꝛ iducũt p autoritate q̃cq̃d imaginant. ꝛ marie si fuerit in terris lõginq̃s ꝛ audierit stulticias aliarũ sectaz aut hoiuz sibi silij. ¶Uel decio ex certa ꝛ excogitata ꝓfictõe ad fallẽdũ alios ꝛ irridendũ/quẽadmodũ fit apud aliquos pueros scholasticos vl' alios trufatores. ¶Ul' vndecio ex lectõe q̃rũdam romãcioz.i. libroz cõpositoz in gallico/q̃si poeticoz de gestis militarib9 in q̃b9 matia ps fabulosa ẽ/ magis ad ingerendũ q̃s daz nouitatẽ ꝛ ãmiratõez q̃s veritatis cognitionẽ. ¶Uel duodecio ex inobediẽtia ad diuinã legẽ/ꝛ ex modica eius reuerẽtia vl' cognitiõe. Cuius signũ ẽ q̃ tales supstitiosi citius crederẽt ꝑbis vel septis vl' narrationib9 fabulosis q̃stũlibet inapparentib9 q̃s diuine autoritati ꝛ suis doctoribus.imo ꝛ facili? iducunt difficilia valde opari/vt ĩ iuniũs ꝛ certis oionib9 ꝛ certis votis/.put dicũt vota sctẽ Katherie/q̃s possent iduci seruare legis x̃piane facilia/sic sũt ieiunia p ecclias instituta.q̃lia oia citius frãgerẽt q̃s dimitterẽt suas supstitões lõge difficiliores/q̃ nec vtiles sunt.ꝫ in dãnatõez aiaz ꝛ sepe corpoz vergũt.q̃ p̃terea faciũt ꝛ accersiũt infortuniũ.sic̃ dr̃ q̃ imaginatio fac̃ casum. ¶Prorsus vnũ p̃ talib9 est salubre remediũ/credere pitioribus ꝛ eis q̃ in lege dei recte viuũt ꝛ docẽt/alioq̃n talib9(put sup̃ tãgebat) fiũt incassuz rõcinatões.ꝛ portabũt iudiciũ suũ. Sz vtinã soli q̃ñ voluntarie se seducũt/ꝛ alios secũ trahũt/prout vnus p̃ncipum tempe nr̃o duz induceret vt q̃reret ꝓsiliũ a sapientib9/q̃s sciebat esse tales ꝛ sibi benuolos.vtz licite essent supstitões q̃s exercebat ꝛ credebat. Respõdit Cur inq̃rerẽ a talib9. Ego em̃ scio q̃ diuisiõ sulerẽt mihi/ego tñ sic agerez sic credere penitus disposui/nec omittã. Et in hac infelicitate positus ꝛ p̃uctus morte repentina destitit.vellet/nollet. Hũc agnoscens q̃ñ odit dñs obfuantes vanitates supuacue. Et ecõtra. Btus vir cui? ẽ nomẽ dñi spes ei?/ꝛ nõ respi.in vani.ꝛ isanias falsas.

Finit.

Item ab eodẽ cancellario. viij. Decembris. M.cccc.xxviij. Lugduni aduerſus doctrinam cuiuſdam medici delati in Montepeſſulano/ſculpẽtis in numiſmate figuram leonis cum certis characteribus/p curationem renũ ꝛc. aliud opuſculum.

A Vius eſt imago hec ꝛ ſupſcriptio. Conformit ad caſũ ꝓpoſitũ de leõis imagie p curatõe renũ dicũt xij. ꝓpoſitões cũ additis q̃ ſequunt.

Prima propoſitio

¶ Imaginũ q̃ aſtrologice noiant fabricatio ꝛ vſus. ſuſpect⁹ ẽ pl'imũ de ſupſtitiõe ꝛ idolatria ſeu magica obſuatõe. patebit ex ſequentibus.

¶ Scda ꝓpoſitio. Imaginum hmõi fabricatio ꝛ vſus rõnabiliter ꝓhibitus ẽ per ſacros doctores ꝛ eccleſiam.

¶ Tercia ꝓpoſitio. Imaginũ hmõi fabricatores pñt ꝛ debẽt p ſuos ſupiores p/hiberi/ũqri ꝛ culpari. ꝛ ſi parere noluerit ꝓdẽnari. nõ obſtãtib⁹ palliatꝯ allegatiõib⁹ ſuis ſub titulo aſtrologie. maxĩe q̃n nõ ſũt hui⁹ ſcie ml'tũ piti ſm termios a verꝯ aſtrologis nõ idolatris ꝓſtitutoſ. ¶ Ponunt ad iſtaꝝ ꝓpoſitionũ declaratõez q̃dã regule fundamẽtales. Et ẽ q̃rta ꝓpoſitio in ordine ¶ Quis obſuatio cui⁹ effect⁹ expectat aliter q̃ p rõnẽ naturalẽ aut p diuinũ miraculum dꝫ rõnabilit reꝓbari. ꝛ de pacto demonũ expſſo vl' occulto vehemẽter haberi ſuſpecta. Sic determinauit tẽpe nr̃o ſacra theologie facultas Pariſien. vniuerſitatꝯ. ¶ Propoſitio q̃nta. Quis obſuatio q̃ tũ cũq̃ ſcã ꝛ ſalubris videat/in decẽ aut vigĩti aut centũ pticul' ſi hẽat vnicã pticulã de idolatria vl' de hereſi. vl' de apoſtaſia ſuſpectã aut ifectã dꝫ tota ſuſpecta ꝛ ifecta reputari. niſi fiat mãifeſta ſepatio p̃cioſi a vili. ¶ Propoſitio ſexta Quis obſuatio pticularꝯ ſup effectib⁹ mirabilib⁹ ꝛ extraneis ſub titulo veraꝝ artiũ palliata. dꝫ examiari ex circũſtãtiis libroꝝ ꝛ autoꝝ q̃ obſuationẽ hmõi pticularẽ tradiderũt. ¶ Ponunt ꝓſequẽter ꝓpoſitões ſeu regule ad declaratiõz ꝓmiſſoꝝ. ꝛ ad pticularem applicatõez ſup imagine leõis ꝺ q̃ fit inq̃ſitio. Et eſt ꝑma. ſeptĩa in ordine. Characteres ſeu figure vl' lr̃e nõ hñt vl' ſortiunt ex cã pure naturali ꝛ corꝑali efficaciã ſic nec entia mathematica cuiuſmõi ſunt figure ꝛ characteres ſũt de potẽtiis actiuis. ꝛ in eis ſm ꝑm nõ ẽ bonum neq̃ finis.

¶ Propoſitio octaua. Characteres ſeu figure vl' lr̃e nõ hñt de rõe ſua q̃ ordinent ad aliq̃s effect⁹ niſi mediãte rõnali vl' itellectuali ſuba. Significare em̃ ẽ rẽi itellectu

¶ Propoſitio nona. Chara (ꝓſtituere cteres hmõi ſi habeãt vl' hñe credant effaciã/optet q̃ h̃ ſit a cã ſpũali/nõ a pure naturali ꝛ corꝑali/q̃lis cã ẽ celũ cũ ſuis ifluẽtiis ĩ corꝑa. ¶ Accipiat ex ꝑcedẽtib⁹ regul' ꝓſiliũ q̃d agẽdũ ſit in materia pñti ꝺ imagine leonis cũ circũſtãtiis. Et ſit hec ꝓpoſitio ꝑma decĩa in ordie. ¶ Lõſtat in ꝑmis B ex iſpectõe q̃ ibi ſũt characteres. lr̃e/figure ꝛ dictões q̃ nullũ effectũ hñt naturalẽ pure corꝑalẽ ad curatõez morbi renũ ꝛ ſil'ium ſm ꝓpoſitiõez ſeptimã ꝑcedẽtẽ. Juxta q̃ notet in ſpãli. ſ. Tho. q̃ tribuit aſtrologie/q̃tũ rõnabilit dari põt/ad exẽplar alberti magni mgr̃i ſui ꝓſone tñ ad fidẽ catholicã. Notet inq̃ ĩ. ij. ꝛ iij. ℥ gẽtiles ĩ ml'tis capitul'. a. cxiij. ꝛ ſpãlit in. cxvij. ꝛ. cxviij.

¶ Propoſitio vndecima. Lõſtat q̃ tal' obſuatio nõ ẽ poſita ab eccl'ia ꝛ ſacris doctoribꝫ tãq̃ eueniat effect⁹ ſperat⁹ p miraculũ diuinũ. imo nec p ſctos ãgelos dei q̃ ſunt adminiſtratoriꝯ ſpũs ꝓpt electos dei ad vitã eternã magis q̃ ad curã corꝑalẽ. ꝛ medic⁹ ꝛ aſtrologus verus nõ hñt ſe multum intromittere de actõib⁹ ſctoꝝ angeloꝝ circa hoies. patet ex imediate ꝑcedẽti cũ iſpectionib⁹ iuriũ. ꝛ rõ ſatis ẽ manifeſta.

¶ Propoſitio duodecĩa. Lõſtat q̃ ſi tal' obſeruatio nitatur ꝛ expectet effectũ a malis angelis ſeu demonibus. illa eſt manifeſte penitus reꝓbanda/etiam ſi videatur finis bonus/vtilis vel honeſt⁹. q̃tomagis ſi eẽt mal⁹ vl' ſuſpect⁹/ſic ẽ int' alios. finis q̃ſtus p ſimulatõez aſtrologie aut mirabiliũ effectuũ. ſup q̃bus admirant homies pauce religiõis aut fidei. Uerũtñ circũſtãtie ꝑdicte magis apparebũt iuxta ꝑticam ꝑmaꝝ ꝓpoſitionũ ſi repiat ꝓiũctio iſtius obſeruatõis de imagie leonis cũ alĩs obſuatõib⁹ ꝺtẽtis in autoꝝ vel libris tradẽtib⁹ hmõi figurationem. Et h̃ ideo dicit/q̃m tẽpibus noſtris inuentus eſt liber magnus/ꝓtinẽs tales obſeruationes. quarum alique videbant pie ꝛ vtiles. alie ꝓ

manifestissime erãt ꝓdẽnãde/ꝛ supstitiose ꝛ idolatrice ꝛ de hereſi ſuſpecte vehemẽt. ꝛ vt tales fuerũt etiaz igni tradite pio zelo. Tales multe ſunt obſeruatões apud Hyſpanos in libro ſenafozas. Tales apud iudeos innũere. tales apꝺ xpianos ſupstitiosos ſiẽ de neſcio q̃ ſydrac. Tales deniqz p̃cticari q̃runt neduz p vetulas ſozcerias/ſz p mltos arma seq̃ntes ꝓtinuẽt. ¶ Poſtrẽo totiens occurrit iſta materia/q̃ ſi p q̃libet caſu ſcribendũ eſſet. ſcribẽdi nullus eſſet finis. Poterit int̃ alia videri tractatulus de aſtrologia theologizata/ſpãliter circa finez. L ¶ Cõcludit tãdẽ ex oĩbꝫ p̃ctica ſup ꝟ caſu pticulari/poſtq̃z facta fuerint q̃ dicta ſunt ſummarie ꝛ de planoſine inuolutõe pceſſuum/maxime ſi delatus reddiderit ſe obedire paratum/ſine pterua defenſione/phibeat ei de futuro q̃ nõ amplius vtat. ſz antidotis medicine cuius dr̃ pfeſſor. De p̃teritis autem ſufficiat ſine quauis infamia delati/q̃ honor iudicũ fidei cuz p̃lato ꝛ officiarꝫs ſuis maneat ſtabilitus. Et ita in catholica ꝛ fraterna charitate ꝓſulendũ eſt q̃ delatus taliter obediat ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij ꝛ p iudicẽ ita fiat. Si ãt inueniat̃ pterua defenſio. nõ pterule rigoꝛ ſz iuſticie vigoꝛ fiat. ¶ Particularis modus reparãdi poterit eſſe tal̃. poſtq̃z melius ꝛ plenius informatus ſum de fabricatõe ꝛ vſu taliũ imaginũ q̃ nõ ſunt fm catholicã traditionem p̃mitto bõa fide/q̃ deinceps neq̃z vtar illis. Aut ſi mitius iudex velit agere/dicat̃ ꝟ p aliũ in tercia p̃ſona poſtq̃z talis delatus ꝛẽ. fuit meli⁹ informatus ꝛẽ. p̃mittit ꝛẽ. Iudex finaliter poterit declarare ſnias excõicatiõis ꝟ oẽs tales ꝛẽ. Proĩde nõ valet allegatio q̃rundã exhiſtoria ſcholaſtica. q̃ Moyſes fecit imagines vnaz p obliuionẽ. alterã p mẽoria. Et Salomon exoꝛciſmos/q̃ viris ſctis ꝓcurrebat miraculũ. vel ſi Salomõ iam erat puerſus ad idolatriã p vxoꝛes/potuit dar̃ in reprobũ ſenſum excogitare magicos ritus/ſicut de Nectanabo legit̃ ꝛ Zoroaſte/q̃ naſcẽs riſit ꝛ poſtea magicas artes exercuit. Deniqz Auicenna ꝛ ſĩles de actiuitate aie rõnalis in materiã exteriorẽ/ꝛ faſcinatõne nõ ſunt audiẽdi in mõ ponendi.

¶ Finit Lugduni. viij. decẽbris. M.cccc xxviij. p Joh̃ez cãcellariũ Pariſien.

Sequit tractatus

ꝟ mgr̃m Jacobũ angeli medicũ ſtudij inſignis ville Mõtiſpeſſulani de obſeruatiõe diez q̃ſtũ ad opa. ¶ Prima ꝓcluſio.

Mne opus dei D

o ſanctũ ẽ ꝛ laudabile. Probat̃ rõne ꝛ auctoꝛitate. Rõne ſic/ q̃ a bono ꝛ optimo nõ exit aut ꝓcedit niſi bonum. deus altiſſimus oĩum creator ẽ ſummũ ꝛ optimũ bonũ. ergo oĩa ei⁹ opa bona ſunt. Auctoꝛitate p̃bat̃ ꝓcluſio p illꝫ ſacre ſcripture Ben̄. i. ca. Vidit deus cũcta q̃ fecerat ꝛ erãt valde bona ꝛẽ.

¶ Scõa ꝓcluſio. Oẽs dies ãni ſũt opa dei altiſſimi. deducit̃ ꝓcluſio ex textu ſacre ſcripture Ben̄. i. vbi p totũ capl̃m deſcribũtur opa ſex diez. Et q̃lit̃ p̃ma dei opa fuerũt dies ꝛ ãni. Primũ ãt bonũ a bono ĩcepit opari. ꝟ idẽ teſtat̃ regi⁹ pp ꝟa dauid ita pſallẽs dño. Tu⁹ eſt dies ꝛ tua ẽ noc. tu fabricat⁹ es auroꝛã ꝛ ſolẽ. Quocirca canit ecclesia. Ut ne rex ꝓditoꝛ noctẽ diẽz q̃ regis ꝛ tpoꝛas tpa/vt alleues faſtidiũ.

¶ Tercia ꝓcluſio. Oẽs dies anni boni ſunt. Iſta ꝓcluſio clare apparet ꝛ ſequit̃ ex duabꝫ p̃oribꝫ/q̃ dies ꝛ anni ſunt opa ſingularia ſumme ꝛ infinite boitatis. optimi ãũt eſt optia adducere. Dicere g̃ aliquẽ diẽ eſſe natura ſua malũ ẽ iniuriari deo/q̃ artifex eſt diez ꝛ annoꝛ. Opus nãz malũ malicia arguit opificis ꝛ artificis.

¶ Quarta ꝓcluſio. Oĩ anno/oĩ die/ꝛ hora dici/ bonũ ꝛ laudabile ẽ opa q̃libet ſctã licita ꝛ honeſta ĩchoare/facere/opari ꝛ pficere. Ptz ꝓcluſio/ q̃ ſiẽ dies ꝛ ãni/ꝛ etiam hoꝛe dici a deo creatoꝛe ꝓdeũt ꝛ ducuntur Sic ꝛ oẽ opus ſctm̃ licitũ ꝛ hõeſtũ q̃ oĩ die ꝛ hoꝛa ĩchoat̃ ꝛ pficit̃ a dño dirigit̃/ inchoat̃ ꝛ pficit̃. dicẽte xp̃o. Sine me nihil poteſtis facere. Et rurſus euãgeliſta ioh̃es ait. Oĩa p ipm facta ſũt ꝛ ſine ipo factũ eſt nihil. Intellige ꝓcluſionẽ niſi p̃cepto dei vel eccl̃e illud op⁹ inhibeat̃/ſiẽ in dieb⁹ feſtiuis aliq̃ opa laborioſa phibent̃ alꝫ bona niſi phiberent̃ opari feſto⁹ die.

¶ Quinta ꝓcluſio. Supſtitioſa ꝛ vana E religio ac merito redarguẽda eſt/nõ incho are opari vel perficere certis anni diebus opus bonũ vel ſanctũ ab eccl̃ia nõ phibitũ. Iſtud eſt exp̃ſſe de mente apl̃i ad Gal̃. iiij. ca. vbi arguit ꝛ reprehendit illos de galacia ita dicẽs. Obſeruatis dies ꝛ mẽſes ꝛ tpa ꝛ annos. Sequit̃. Timeo ãũt vos ne

forte sine cā laborauerim in vob. ¶ Itē si timet aliq̄s vel recusat bonū aliq̄d op⁹ agere vel inchoare certo die. vel ℔ ē ppt reverentiā ⁊ sctitatē diei. q̄z vult diē illū sctificare. ⁊ si sic multo magis deberet abstinere ab inchoatōe alic⁹ op⁹ is diebꝫ solēnibꝫ vt sūt festa sctissima Natiuitatis xpi/resurrectōis dñice/Ascēsiōis ⁊ aduētus spūssancti. qđ nō faciūt obseruatores diez⁹ ⁊ ānoz⁹. Uel talis obseruātia fit ppt devotiōez ad sctos/q̄z dies agit vel q̄z celebritas tali die colebat. ⁊ talis devotio nullū hz fundamētū/nullaz hz rōnē/nisi solā volūtatē obseruātis tales dies. Q⁹ si dicāt se tales dies obseruare ppt euētus ⁊ picula q̄ p⁹ueuerūt euenire his q̄ inchoāt aliq̄d opus vel iter aliq̄d/℔ vanū est ⁊ supsticiosum ac sine aliq̄ rōne. Quoli bet em̄ die anno ⁊ hora diei ⁊ bona ⁊ mala ꝓtingunt. Sic ergo piculū diceret/q̄libet die aliq̄d inchoare. Uel dicat rō a talibꝫ q̄ hec obseruāt/quā nec phi/nec medici/immo nec astrologi docēt tales obseruātias de festo Innocentum vel alijs festis. Uoluntaria igitur est ⁊ absq̄ apparentia rationis alicuius talis obseruantia.

¶ Sexta ꝓclusio. Sicut vera ⁊ xpiana fides mirabilia opat in bñ credētibꝫ. sic ⁊ falsa ⁊ mala credulitas deo pmittēte euentus malos interdū opat/vel potius deme ret. Prima ptē ad longuz deducit p exempla q̄plurima Alp⁹ ad Hebreos. xi. Sz ⁊ de virtute fidei ipa euangelia multa loquunt. ¶ Reliqua ps ꝓclusionis experit quotidie in male credulis quos ita deus punit ppter malam fidem. imo dū cognoscit dñs nimiū adherere aliq̄bꝫ vanis obseruātijs pmittit aliq̄s euētus ꝓtingere/⁊ ita cos plus ꝓsequēter firmari in tali opinione vt maior fiat cecitas coz. ⁊ in laqueum cadāt quē sibi fecerūt. Preterea dū imaginatio talit obfuātiū dies ⁊ ānos/actuat vltra nimis circa tales dies. q̄q̄d mali eueniat tali die iputāt malicie diei. nec aspiciūt ad ea q̄ bñ aut pspere successerūt tali die a deo. ⁊ occupat vis imagiatiua circa aliq̄s euētus minus bonos q̄ nō pōt ꝓuerti ad alia bona q̄ illo die ꝓtingūt. Quare piculū est firmare fidē vel credulitatē q̄ tollit omne iudiciū ⁊ oēz rōnem ad oppositū. Unde merito permittit deus tales decipi/⁊ in laq̄os sue credulitatis vane incidere. Reiect ergo fides catholica ac iudiciū exptorum seu viroz litteratoz⁹ tales vanitates ⁊ supsticiosas obseruantias.

¶ Septima ꝓclusio. Victoria belli nō diei ſz soli deo attribuēda ē. patet/q̄ attribuere tantū op⁹ vt ē victoria diei/ē tollere honorē deo debitū cuius ē vincere. Q⁹ āt victoria sit solius dei habet in mltis locis scpture sacre. In libris Regū. Paralipo. ⁊ Machabeo. Hoc testat ⁊ rex sapientissimus salomō Prouer. xxi. sic dicēs. Equ⁹ parat ad diē belli/dñs autē salutē tribuet. Propterea dauid rex devotissimus q̄tiens cū q̄ pugnaturus erat auxiliū dei ⁊ ꝓsiliū quesisse ⁊ invocasse legit. Inde ē puerbiū vulgare. Les hōmes font la guerre et dieu la victorie.

Incipit tractatus

magri Johis de Gerson de errorib⁹ circa artē magicā/⁊ articulis reprobatis. f

Ollaudāti mi/

c bi nup vt mos hz venerabiles licētiatos in medicina oblata est occasio. vt ꝫ supstitiosas obseruatōes nīa pchnefas tēpestate ⁊ minus ⁊ nimis ꝓualescētes aliq̄ dissererez. Ea nūc seorsum ad vtilitatē aliq̄z separe curauim⁹/ne pmixta alijs min⁹ placerēt/⁊ min⁹ cōmode p dirēt in publicū. Sūpto itaq̄z ℔ puerbio p theorica. Medice cura teipm. Circa hanc inter reliq̄s medicū decere retuli/vt cēt ornatus ad deū p filialē subiectōez/ne q̄cq̄z impiuz vel supstitiosum/aut diuinis legibꝫ aduersum/sanitatis adipiscēde causa/suis egris suaderet. rememorez q̄z iugiter illius decretalis. Cum corpalis infirmitas ⁊c. Incidit vt ꝓquererer de superstitionibꝫ pestiferis magicoz⁹/⁊ stulticijs vetularum sortilegarum/q̄ se p q̄sdam ritus maledictos mederi patientibꝫ pollicent. at ego data occasiōe facilius in ℔ diverticulū lapsus suz q̄ vtilius ⁊ q̄ in ꝓcinū huius corruptele q̄dam adducere nitunt in crimē medicinā. Hōne inq̄unt apud solēnes q̄sdam medicoz⁹ tales supsticiose obseruatōes inducūtur/q̄s etiam scriptis suis inserere curauerūt. Et ꝓsistunt in ligaturis/in characteribus/in figuris. Oñq̄z in ꝑbis pegrinis ⁊ incognitis. Quāuis āt ab ipis/nulla p talibꝫ rō adducat naturalis hūt nihilomin⁹ efficaciam in curādo. Alioq̄n vane immo stulte locuti fuissent de eis medicoz⁹ sapientes ⁊ scptis inseruissent. Uñ refert Isido.

iiij. ethimol. q appollo quē deū fecit anti/
quas p methodica q̄dā. i. p carmia ⁊ incā/
tatões. Esculapi⁹ ifup ⁊ fili⁹ ei⁹ p emperi/
ca. i. p expimēta sanauerūt hoies q̄ngētis
annis añ hypocratē/q̄ rōcinatiuā medici/
nā q̄ vtimur adiuenit. Deinde vox publi/
ca ꝓtutib⁹ hmōi carminatōnū ⁊ ligatura
rū ⁊ empericoꝝ attestat/ quā ex toto falsaz
dicere videt inciuile. Hec deessent argumē
ta ad ꝟ/ex dictis poetaꝝ/virgilij/ouidij/lu
cani/⁊ alioꝝ. ex varijs q̄z gētiliū celebrib⁹
histoꝛijs. Cur nō licebit inq̄unt istis vti/p
ftim cū de⁹ omps virtutes suas indiderit
(vt vulg⁹ loquit) herbis gēmis ⁊ verbis?
Hāc dubitatōnem ego tūc trib⁹ dictis seu
ꝯsideratōib⁹ breuiter absolui.

Primum dictum.

B Robabile i pͫia naturali et fm ꝟi
p tatē fidei/certū ē esse demões. Pri
mā ptē tenuerūt elegātissimi pho/
rū/hermes termegestes/plato ⁊ oēs doct/
ne sue sectatoꝛes. apulei⁹ poꝛphiri⁹/ ⁊ cete
ri. Hoc libꝛi ab eis editi. ꝟ libꝛi de ciuitate
dei ab Augus. palā docēt. Hīc ē illa famo
sa inf eos distinctio de cacademonib⁹ ⁊ ka
lodemonib⁹ malf. s. et bonis spiritib⁹. Hec
est positio de exīstētia demonū apd philo/
sophātes faciliꝛi ratōe q̄z opposita defēdi
tur/saluādo effectus q̄sdā mirabiles/q̄les
referūt histoꝛie fidedigne in q̄libet gēte ob
tigisse. q̄s oēs negare ptinacit̄ pteruire est.
⁊ ciuilitatē hūanā societatēq̄z politicā dissi
pare. quā mutua fides ⁊ credulitas vnius
ad alteꝝ ꝯsonat/ꝯiūgit agglutinatq̄z. Poꝛ
ro negare demões ee. negare eos pᵖimoꝛū
effectuū opatoꝛes exīstere/damnaf apd xpi
anos vt erroneū ⁊ impiū/⁊ sacris lr̄is ad/
uersū. Qua in re ridēdi sunt/imo dure coꝛ
rigendi q̄ theologos deridēt moꝝ vt fmo/
nē de demonib⁹ faciūt. moꝝ vt eis effectus
q̄sdā attribuūt/q̄si fabulosa sit eoꝝ respon
sio. Prouenit erroꝛ iste apud q̄sdaz lr̄atos
tū ex defectu fidei /tū ex debilitate ⁊ infecti
one ratōis. Berūt ꝓpe aīam sic occupataz
circa coꝛpus/circa res sensibiles /ac earuz
sollicitas curas. vel ita in causaꝝ pticlariū
⁊ visibiliū pscrutatōe ꝯsistūt/q̄ de vniuer
salib⁹ ⁊ pmis entib⁹ ac spiritib⁹ nihil crede
re vel sape/nihil tenuiter et eleuate cogita
re pñt. Hoc Plato dixit maximū esse ipe/
dimentū veritatis. referre. s. oīa ad sensus.
⁊ nō auerti ab eis. Hoc idē Tull⁹. ꝟ Au/
gustinus in de vera religiōe. ꝟ Albertus. ⁊
Buil. pisien. imo et expientia docuerf. Ta
les erāt apud iudeos saducei /q̄ referēte io
sepho ⁊ hiero. negabāt spūs esse. tales ini/
mici pͫi q̄dā (vt tullius loquit) tales epicu
rei et alij vitā pecudū eligentes/q̄ nihil esse
ꝯcipiūt aliud a coꝛpalib⁹ et extēsis. In q̄/
rum psona loquit eccl'iastes ⁊ sapiēs Sa
piētie. ij. Ita q̄si sint incātati ⁊ dementes
nullā sibi ineſſe ratōem/nullū spm̄. nullos
effectus spūales atq̄z iuisibiles iudicare vi
denf. nō miꝰ errātes a nabuchodonoſoꝛ
q̄ credebat se bouē esse. ⁊ ab alijs maniacſ.
quoꝝ aliq̄ se gallos. aliq̄ murilegos opina
ti sunt. De grege taliū erat insipiēs ille qui
dixit in coꝛde suo/nō est deus. qz si ē deus
vtiq̄z est spūs. ⁊ si null⁹ est spūs null⁹ ē de⁹
Neq̄z enī ego negauero q̄sdam plerūq̄z ni/
mis leuif ea demōib⁹ ascribere q̄ fieri a cau
sis materialib⁹ /naturalib⁹ rōnabili⁹ dice/
renf. nā multas ⁊ miras in reb⁹ sensibilib⁹
efficacias/multas ꝟtutes exīstere q̄s nega
uerit/ex q̄z cōbinatōne alteratōne ⁊ ꝯfigu
ratōe fiūt effectus mirabiles. sicut ex appli
catōe varia speculoꝝ. sicut ex celeri motu ⁊
iactatōe quarūdam reꝝ. sicut ex immutatō
ne diuersa imaginatiue potētie in homīb⁹.
sicut ex alijs q̄dam docuerūt ⁊ opati sunt.
q̄z opationū noticia dici pōt magica natu
ralis. de q̄ inuestigare q̄s suis sepe curiosum
essz et maioꝛis boni impeditiuū. imo et ad
erroꝛes pnū/non tñ est fidei nr̄e ꝟriū. dum
modo pͫia suis ꝯtēta limitib⁹ nihil ipiū/
nihil mēdosum nefariū ve miscuerit

Secundū dictū.

Bfuatio ad faciendū aliquē effe/ D
o ctū q̄ rōnabilit̄ expectari ñ pt a do
miraculose opante. nec a cauf na
turalib⁹ debz apud christianos hr̄i superſti
tiosa et suspecta de secreto pacto iplicito vl'
explicito cū demonib⁹. Ista ē doctrina sā
ctoꝛū doctoꝛū /nominatim Aug. in locis
pluribus/q̄b⁹ has obfuatiōes valide ꝯdem
nauit. v. de ciui. dei. iiij. pfef. ij. de doct. xpi
ana. Et recitanf multa in decretis. xxvi. q.
v. et. q. vij. pluribus ca. Hanc ꝯsideratōz no
tauit vtiq̄z facultas theologie in multſ ar
ticulis q̄s ad elucidatōem hui⁹ materie cen
suit ꝯdēnādos. ¶Articul⁹ tercius ē taf q̄
ire pactū cū demonib⁹ tacitū vel exp̄ssum
nō sit idolatria vel idolatrie species ⁊ apo/
stasie. erroꝛ. Et intendim⁹ cē pactū iplicitū

in omni obſuatione ſupſtitioſa .cuius effectus nō debz a deo vl' a natura rōnabiliter expectari. ¶Porro ad ſciendū q̄d vocam⁹ pactū implicitū vl' explicituz cū demōib⁹. z cur iſtud vl' nō fiat narrabim⁹ verā fidei nr̄e traditionē.et h̄ q̄dē breuiſſime /qm̄ latior pſcrutatio aliā facultatē exigit aliū locū et actū. ¶Tradit vera fides q⁹ demones nequā ſunt ſpūs hūane nature hoſtes acerrimi /ſeuiſſimi/aſtutiſſimi. quoz violētiaz improbiſſimāq⁹ tyrannidē/ſi nō ꝓpeſceret z frenaret diuīa bonitas/de hoīb⁹ actū eēt q⁹ ipi funditus depirent. Job.xli. Non eſt ptās ſup terrā que cōpare ei.attū ſu⁹ conatus oīno van⁹ ē niſi p q̄nto pmiſerit de⁹ ¶Sed cur pmittat /obſtupeſcūt inſipientes coz de. Pōt tū hoc pmitti ob alterā q̄tuor cauſarū vel obſtinatoz dānationē. vl' ad peccantiū purgatiōem z punitōem. vel ad fideliū pbatōem z exercitatōem/ vel ad gl'ie dei manifeſtatōem. ¶De obſtinatoruz dānatōe ſcriptū eſt in p̄s. Immiſit in cos indignatōes ſuas.indignatōem et irā per angelos malos.z h̄ ꝓpendit in dānatis.

¶De peccantiū purgatōe z punitōe patuit ī magdalēa q̄ ſubiecta erat ſeptē demonijs q⁹ carnalib⁹ vacabat vicijs ſm glo. Preterea dabanť excōicati ab initio eccl'ie ipi ſathane corpaliter verandi vt ſpūs ſalu⁹ fieret. Unus ex ſctis p̄ib⁹ magna p̄ce obtinuit a dño/vt torq̄reť a demone q̄tinus careret elatōe. ¶Ceterū de fideliū pbatōne et exercitatōne patuit in Job z Anthonio z paulo ſm quoſdā.cui dat⁹ eſt angel⁹ ſathane. Sicut enī neceſſe ē ſm euudē apl'm hereſes fieri/vt q̄ pbati ſint manifeſti fiāt.ita fiūt ad hoc illuſiōes ſil'es miraculis .quē admodū p̄ſpicue poſitū eſt Deutero. xiij. Temptat inq̄t vos dñs ſi ex toto corde diligatis eū. Nec cā nr̄is tēpibus magnum locū habz. ¶Deniq⁹ manifeſtatio gl'ie dei p̄t eſſe cauſa tal' vexatōis ſicut in ceco nato de quo eſt hodiernū euāgeliū. patuit Joh. ix.et in legione demonū q̄ porcos intrauit et ſubmerſit.nō ad porcoꝝ punitiōem ſed ad potētie xp̄i manifeſtatōem. ¶Amplius ꝙo neq⁹ ſpūs dū ſcire ꝓmittit ſeuit nō ſolum aptis viribꝫ ſed freq̄nter aſtutis doliſ z fraudib⁹.nō tam ad pdēdū corpa /q⁹ ad ſeducendū aīas.eas in idolatrie z apoſtaſie z inferni foueā dādo p̄cipites. Quāobrem excogitauit vt ſupbus vt fallax z dolosus.quo pacto vſurparet ſibi ab hoīb⁹ honorē diuinū/et a vera religiōe abducere/reperit quoſdā ex hoīb⁹ falli magis idoneos. quales ſunt oēs q̄ deo reiecto nil aliud curant.ad nihil aliud ſtudent q⁹ p fas aut nefas ſua deſideria peſſima ꝓpleri. Quoruz alij ad diuitias inopes.alij ad honores vanos.alij ad infames ꝓcubit⁹.alij ad curioſitatē libidinoſam faciēdi futuros rex effectus aut alia nature ſecreta dānabiliť aſpirant. Tales cū aſpexerit demon itēdit nūc occulte nūc apte ad obſuādū q̄dā inſtituta ſua q̄b⁹ mediātib⁹ fidē habeāt optata cō ſequi. Suadet itaq⁹ has obſuatiōes fieri nō q⁹ a ſeipſis habeāt efficaciā aliquā .aut q⁹ p eas ipi neceſſitenť. iuxta determinatōz facultatis theologie nup factā.ſz ob alterā quattuor cauſaz. Primo vt dei lex p̄uaricetur. Scōo vt ipe demon diuino cultu z ritu veneret. Tercō vt ſpes ō deo minor aut nulla habeat. Quarto vt fraus ſua minus videat. ¶De lege dei,phibente talia hz expreſſe textus Leui.xix.et.xx. z Deut.xviij. z in ſanctoruū opuſcul'. In legib⁹ quoq⁹ naturalib⁹ m'ta p omnē modū. q⁹ leges trāſgredi q̄ talib⁹ opam p̄ſtiterit. Uñ Exod. xxij. Maleficos nō patier⁹ viuere. Colitur p̄terea demon p oratōes ſacrificia z thuri/ficatōes iuſſas fieri ī artib⁹ magicis. Manet ſiq̄dem ipe nequā ſpūs in pozi fantaſia ſup biſſima qua q̄ſiuit eſſe ſil'is altiſſimo īmo z extolli vult ſup oīne quod ōr de⁹ ſm apl'm. Et ita verū eſt q⁹ bi ritus tāto plus habēt de ſacrilega idolatria z min⁹ excuſatur q̄nto ſanctiora ſunt que in eis ad honorē demonioz impendūť. ¶Rurſus ſcit ipe ſerpens antiqu⁹ q⁹ btūs vir cui⁹ ē nomen dñi ſpes eius .z nō reſpexit in vanitates z inſanias falſas .z econtra maledicti ſunt z odio habenť obſuantes vanitates ſupuacue. Quid igiť mirādū ſi talib⁹ q̄rit ipſicare hoīes adinuentiōib⁹ z Poſtrēo q⁹ demō ſp dare q⁹ pmittit neq⁹ vult neq⁹ pmittit adīuenit quō cultores ſui deputarent illoſ defectus nō demoni .nō ſue arti.ſz p̄pe vel negligentie vl' impitie/ atq⁹ dicerēt /ſe non oīa atq⁹ taliter obſuaſſe qualia z qualiť iubebanť. Cōſtat quoq⁹ falli citi⁹ hoīes ſub quadā boni ſpecie. et in h̄ mira z p̄ſuſ miſerabil' eſt hūane cecitatſ inſania. qm̄ ī hac re decē aut crebra mendacia p vnā caſualiter ſi obtigerit veritatē excuſat. vbi mille ī alia materia ꝓbitates p vnico mendacio cō pto deſpiceret. ¶Deniq⁹ tāta ad credendū

phibita noxia ꝛ vanã libidinẽ in tã modica fide credendoꝝ/quis nõ mirabit? Hic ẽ origo/hic finis artiũ magicaꝝ/dãnabiliũ ꝙ superstitionũ ac nefandoꝝ rituũ.

Tercium dictũ.

℟ Philosophica aut medicinal' consideratio/nullaten⁹ admittere debet traditões illas superstitiosas q̃ dicũtur methodica vel emperica. quaꝝ. s. nulla ꝑt ratio natural' assignari. itaꝙ scribentes ea magis insecuti sunt errorẽ vulgi aut magorũ ritus impios q̃s medicine ratões. Et mirandũ quõ dudũ a libris medicine non iussa sunt abradi. exq̃ enĩ de rõne naturali nihil habent illa vl' innitunt' opatõi diuie ꝛ supnaturali. ꝛ ß nihil ad medicũ vt medicus est sed est theologice speculatõi remittendũ. aut innitunt' opatõi dmonis ꝛ hoc similit' nihil ad medicũ sed ad idolatre cultum. si vero dicant' fieri ꝑ imutatõe ꝟtutis imaginatiue ĩ egroto/ q̃tinus fortificet' in eo spes sanatõis. aut vt cogitatio sua alioꝝ sum diuertat' esset hic fateor aliq̃ ratio naturalis. qm̃ vim imagitiuã plurimũ tũ cõferre/tũ obesse regimini sanitatis quis nesciat? Hinc est illud vulgatũ. Imaginatõ facit casum. verũ caueat obsecro medicus ne volẽdo sanare corpus alienũ seipm̃ desipiens inficiat. Quo pacto inficiet'? Animirũ ꝑ mẽdacia/dũ suis patiẽtiby asserit tales obſuatões efficaces esse ꝑ sanitatis obtentu. quas oĩno imptinentes aut fabulosas aut fortassis illicitas eẽ cognoscit q̃nto rectiori fide spem in deo figendaꝝ esse doceret qui vite habet ꝛ mortis imperiũ. Nam inculpat' ipe rex asa. ij. Paral'. xvi. q⁹ in ifirmitate nõ q̃siuit dom̃ sed magis ĩ medicorũ arte cõfisus est. Quis nõ videat maioris crimis esse si q̃s in talib⁹ superstitio⁹ spẽ apponat? Q3 si hec emperica ꝛ methodica superstitiosa reperiant' esse ꝟtutis alicui⁹ tãto pniciosioꝝ sunt ꝟm Aug. q̃nto sunt ad seducendũ validioꝝ. Ille siq̃dem effect⁹ cũ neq̃ a miraculo vero neq̃ a causa naturali fieri cogñscat. vt a seductoribꝫ demonũs ꝓueniat ꝓseqũns est. A seductoribꝫ aũt fallacib⁹. a pre mendacij/ab hoste crudelissimo q̃d boni/quid veri/q̃d ꝓmodi speres/ tu videris. Profecto demones ꝛ si sanarẽt corpora illa sanarẽt deo irato. Quõ deo irato? quia certe necarẽt animas. ꝛ deteri⁹ tãdez varijs incõmodis suos cultores ꝛ inuocatores afficerẽt. Deniq̃ odienda esset ꝓsus corporalis valitudo/que aĩe ꝑcio et morte venderet'. ¶ Hec pauca si q̃s religiosa fide ℒ diligent' aduertit. nõ eũ turbabũt obiectiones ille (opinor) quib⁹ imperiti a spũ maligno turgidi obstrepere solẽt ꝺ fidei pietatẽ que has oẽs superstitiones ipias dãnat execraq̃. ¶ Dicũt aliq̃ nõ vanã esse aut falsaz taliũ noticiã/qm̃ sua ꝟitas ꝓbat' ꝑ effectũ. quasi videlicz negare cõtendam⁹ nihil a dmonꝫ ꝛ suis cultoribꝫ posse fieri dño permittente. Absit. Nos itaq̃ ꝛ magos pharaonis/ꝛ phitonissam saulis/ꝛ symonem magũ/et phitonissam ĩ actib⁹ apl'oꝝ/ꝛ exorcistas iudeorũ et ydola gentiũ. et futura antixp̃i portẽta nõ solũ nõ negamus ſz ea negãtes reprobamus. Sicut em̃ vera fides mereret' dotari miraculis dũ opus est ad edificatõez. Ita falsa fides portẽtis ꝛ figmẽtis in sui dãnatõez. vel alioꝝ ꝓbatiõez demeret' illudi. ¶ Dicũt alij multã in obseruationib⁹ hmõi ſctitatẽ inesse. tũ in orõnibus ad deũ devotissimis. tũ in ieiunꝫ/in castitate ꝛ vigilijs. in thurificatõib⁹. in eucharistie etiã sumptõe. in ceteris deniq̃ religiosis obsequꝫ. Si plane ꝟ mentit' iniquitas sibi/q̃si videlz rex optimaꝝ sctissimarũq̃ nõ esse possit abusus/q̃z neqoꝝ ille est ꝛ flagitiosioꝝ q̃s aliaꝝ/q̃si ꝑterea demõ talia q̃reret ad sctificationẽ. q̃ spurcissim⁹ ẽ ꝛ nõ potius ad sui adoratõnez/ad malicie sue regimẽ/ꝛ ad sacrificiũ sacrilegũ. alioq̃n nunq̃ deus/nunq̃ scti viri q̃ deo inspirãte locuti sũt. hec fieri tanta seueritate vetuissent. Nunq̃ insup theologia talib⁹ essz aduersata. cui tũ in hac re et suis pfessoribus credi debz. nõ indoctis m'ierul'. nõ ipijs idolatris. nõ hoib⁹ datis in reprobũ sensũ Quilibet enĩ ĩ sua arte sapiẽs est ꝛ ei credi debz. iuxta maximã topicã. ¶ Dicũt se rursum ꝑ hec oĩa intendere obsequiũ dei ꝛ nõ diaboli Certe ita idolatre ita ide necatores apl'oꝝ arbitrabãt' se obsequiũ ꝑstare do. n⁹ pinde saluant'. Quãta q̃so est illa cecitas! discere se fuire deo suis maxime ꝟiãdo preceptis. Ceterũ q̃sq̃s relegerit has obſuationes nefandas videbit eas eque ad malos sic ad bonos effectus introductas. Propter qõ potissime teste Aug⁹. de ciui. dei. circa mediũ/ magici in oi secta plectunt'. Illic videre ẽ impietatẽ. illic ꝟtutis ipugnationẽ/ĩ docẽdo furta ꝛ stupra fieri. in volẽdo scire tpa ꝛ momenta q̃ pat' posuit in sua

ptãte. Deniq; ꝓfigit ibi terminus operãdi
ipi diuĩe oĩpotẽtie. ꝓstituit modus q̃ qi cõ
pellat opari ipi diuie sapie/statuit etiaz fi
nis ipi diuie bonitati ⁊ clemẽtie. Nã q̃d ali
ud sonãt iste traditões. scribat ħ in perga
meno ꝟginco. ponẽt in figura triangulari
cũ characteribꝫ incognitis ⁊ thurificet. sus
pendat ad collũ. fiãt ista certis horis tũc in
fra triduũ aut q̃triduũ. pueniet absq; vlla
dubitatõe effectus ille quẽ q̃rimus. imo ħ
sub piculo capitis asserit. siq̃ dẽ reuelauerit
deus eis/ipi viderit. nos scimus qm̃ reue
latões diuie nõ tales sunt nec ꝓhibet deus
D credere illud qõ dignat reuelare. ¶ Arguũt
itez ⁊ nos in sil'ez causam trahere satagũt.
Nõne inq̃t talia sil'r fiũt aut tolerant ab ec
clesia/in peregrinatõibꝫ certis in cultu ima
ginũ. in cereis aut ceris aut aq̃s bñdictis/
⁊ in exorcismis. Nõne dicit q̃tidie si nouẽ
diebꝫ ꝑdurat in hac eccl'a. si exaq̃ illa ꝓfun
dat. aut si tali se vouea t imagini. aut si ali
quid taliũ faciat. ipe mox sanabit vel opta
to potiet. Fateor abnegare nõ possumus.
multa int̃ xp̃ianos simplices sub specie re
ligiõis ĩtroducta esse/q̃z sanctior eẽt omis
sio Tolerant tñ qz nequeũt funditus erui.
⁊ qz fides simpliciũ q̃q̃ minus in aliq̃bꝫ
bñ sapiat. regulat tñ ⁊ q̃dammõ rectificat
saluaturq; ĩ fide maiorꝫ. quã fidez generali
ſltẽ intentõe in oĩbꝫ suis obseruatiõibꝫ ꝓ
supponũt si pie ⁊ humiliter ħ est x̃piane sapi
unt. ⁊ si ad oñsam veritatis normã obedi
re pati sunt. Hec aũt est intẽtio. vt talia sus
cipiant aut fiãt nõ tanq̃ necessario effica
cia. aut tanq̃ spes ꝓncipalis in talibꝫ posi
ta sit deo postposito. sz q̃ pietas fidei p ista
nutrit ⁊ auget ⁊ exaudiri meret. Sec⁹ vbi
fides ledit ⁊ diuĩa lex violat. Vane igit et
pterue sumit in hac re vel exemplũ vel ar
gumentũ. ex his q̃ vulgus indoctũ ñ q̃ ce
tus theologorꝫ ⁊ sapiẽtũ docet obꝟuatq;.
Quid mirũ si theologia et fides corrupto
res quosdã patiat vt hereticos ⁊ supstitio
sos vt temerarios assertores. qñ ⁊ medici
na ⁊ ꝓphia et astrologia vera/et oĩs deniq;
ars ⁊ sciẽtia pati aliq̃d tale cognoscat/sed
A fundamentũ stabile stat. ¶ Tandẽ oppositi
onẽ suam ꝓuertũt alĩ in q̃relam dicẽtes.
Ecce talis infirm⁹ est in grandẽ et luctuo
sam totius gentz vnius ꝑditõez. ipe desper
at a medicis. Cur nõ inq̃unt ꝑ supstitio
sa curabit p̃ctim si ꝑ supstitiosa ꝓsumit in
egritudine teneri ⁊ ꝑ similia ꝓmittit libera
ri? Nonne vana vanis/sicut clauũ clauo li
cet repellere? Nonne sanitas et auxiliũ vn
decunq; q̃ri possunt/sicut ab herbis ita a
ꝟbis ⁊ a virtute spirituũ. sicut a virtute la
pidũ vel corporꝫ? Cur postremo ꝓhibebit
aliq̃s cogere demonẽ ad obsequendũ sibi
ĩ bonis/qñ sanctorũ plimos vt anthidiuz
archiep̃m bisontinũ/⁊ exorcistas alios ita
fecisse ꝓmendant historie? Rñdebim⁹ ad ħ
dicentes ꝓmo ad vltimũ q̃ demões p̃nt ⁊
licite possunt ꝑ deũ et scẽtos eius ad hoc ĩ
spiratos et electos cogi ad p̃standũ huma
na q̃dam obseq̃a. Ita enĩ recta fides tenet
fecisse christũ et moysen et raphaelẽ ange
lũ/⁊ dauid ĩspectu saulis/⁊ sctõs q̃si ĩnũe
ros demoniacorꝫ. imo ⁊ Salomonẽ
⁊ quosdã exorcistas iudeorꝫ. sic egisse vide
tur sesisse Joseph⁹/ q̃q̃ de salomõe q̃ p⁹/
modũ idolatra fuit magz dubia sit snĩa/an
videlz de peccato in peccatũ. de errore ido
latrie in errorẽ magicarꝫ artiũ delapsus ex
titerit. an deo reuelãte dũ bonus erat talia
cognouerit. Et tuero si coactio demõis alit
expectet q̃ꝫ ꝑ miraculũ ꝺo specialit coope
rante. istud false credit et piculose queritur
False q̃dem ꝓpter libertatẽ demoniby insi
tam. que nec ab istis corpalibꝫ q̃bus perfe
ctior est. nec a carminibꝫ cogit. Istud aũt
piculose querit. quia hostz est dolosissim⁹.
⁊ nunc fingit se cõpelli ꝑ tales ritus ĩpios
quib⁹ honorari querit ⁊ aĩas ꝑdere. Nũc
pplexis rñsis inuoluit sentẽtias vt Tulli⁹
loquit ⁊ historie testant/nunc semitas tor
tuosas sue fraudis mille modis tegit. Ho
bis ꝓpter hoc interdicta est societas sua ne
queramus ab eo veritatẽ q̃ mendax est. sic
christus et apl's eius paul⁹/ipm etiã vera
loquentẽ obmutescere p̃cep erũt. Non spe
remus insup ꝑspitatem ab eo q̃ hostis est.
nec pactũ ineamus cũ eo q̃ infidus est. nec
ꝓsortiũ cũ excõmunicato. nec fidez ꝑdito
ri pfido adhibeam⁹. Fefellit reuera oñs ⁊
fallet/quos sibi aut institutis suis deditos
inuenerit. Historias hec docẽtes qz innũe
re sunt nõ numeram⁹/de Juliano aposta
ta. de zoroaste ꝓmo inuẽtore magice artis.
de nectanabo ⁊ ceterz absq; numero. ¶ Elf/ D
firmamus ꝓseq̃nter cũ apl'o q̃ nõ sũt faci
enda mala vt bona eueniãt. Nõ igit sunt
maleficia maleficijs repellẽda. Aliter sape
est ꝓtra fidem delipe. Superest igit in omi
nña necessitate sentire cũ Josaphat rege et
deo dicere. Cũ ignoram⁹ q̃d agere dẽam⁹

hoc solū habemus residui vt oc'los nr̄os dirigamus ad te. Tēptet̄ via natural' rōis z prudentie et artis q̄ntū sciuerim⁹. Hoc vocat̄ facere qđ in se ē ne videat̄ tēptari deus. qua via naturali deficiēte solū restat in dei mīficordia refugiū. Nec aūt misericordia nō superstitiosis obſuatiōib⁹ sz pūs obſecratōib⁹. nō demonū inuocatōib⁹ sz vite emēdatōe. nō p hoies reprobos sz ꝓbatos ꝓparat̄. Si demū volum⁹ mutare sententiā suā/nr̄am in meli⁹ mutem⁹ vitā ¶ Cetum si pmittēte iusto dei iudicio licz occulto. fiant in aliquo vexatōnes z īmissiōes p angelos malos mediātib⁹ pact̄ quorūdā sacrilegor̄ cū demōib⁹/vt p inuultuatōes/p fascinatiōes aut carminatōes. q̄q̄ de se prius ad hec inefficaces. Dicit vnus doctor talia si repiant̄ posse destrui. qb⁹ amotis z dissipat̄ neq̄ spūs dissipare poterit a vexatōe ad ꝟ vt pactū suū ſuare z artē suam ꝓfirmare videatur. aut q: bōa fides destruentiū opa hec diaboli sic merek exaudiri. Ita egit philippus quondā rex frācorū de imagine quadā cerea quā dicebāt baptizatā z execratā talit' noīe suo q̄ ea ōstructa ipe rex morerek. Et videbim⁹ inq̄t pi⁹ rex fide plenus/si potētior erit demon ad pdendū me q̄q̄ de⁹ ad saluādū. z hec dicēs cerā piecit in ignē. Ita ꝓcipe eos arbitror q̄ dicūt vana vanis ee refellēda. z q̄ ñ male ficijs ꝓtra maleficia liceat abuti. sz hūanā rursus impatiētiā adire video:. ¶ Obsecramus inq̄t deū nec exaudit. ieiunauimus pegrinatōes mlt̄as fecim⁹ z pcessiōes. nec attendit. sic murmur resonat/sic q̄rimonia quasi gens q̄ fecerit iust̄iciā. et q̄si ppl'us q̄ nō auersus fuerit a deo suo. sic erecta cerui ce deū suis petitōib⁹ oīb⁹ volūt esse obnoxiū. cū tñ verissime sint ppl'i q̄ labijs suis deū honorat (vtinā z ꝟ inueniret̄. nec ver⁹ diceret̄ ꝟ blasphemat) cor autē eor̄ lōge ē a deo. Lōticescat hec obstinatio diabolica frendēs z tabescēs ꝯ diuinā puidentiā/q̄n potius patiēter expectem⁹ nō pfigētes terminū diuine misc̄die/iuxta ꝓsiliū sc̄ē Judith. Nos in deū toties deliq̄mus z ī oēz iust̄iciā/imo ī omnē creaturā suā/cur non tolerabimus flagella pūs pr̄is Nos filij ne quā dū p filios cliētes etiā reprobos placuerit nos punire/durū sane ē ꝯ stimulum z talē stimulū dei calcitrare p impatiētiam q: duplici cuspide mortis ī aīa et corpe recalcitrātes feriunt̄. ¶ Nec interim de tota collatōe p medicis añdicta libuit excerpē.

¶ Placuit insup determinatōem sacre facl'tatis theologie/cuius mētio facta est huic opusculo ꝓnectere q: ad dictor̄ firmitatē etiā nō mediocrit̄ vtilē iudicaui. ¶ Datum p copiam sub signo z subscriptōne mei notarij publici subscripti.

Nuersis ortho-

v doxe fidei zelatoribꝫ cācellari⁹ eccl'e pis̄. z facultas theologie ī alma vniuersitate parisieñ. mr̄e nr̄a/ cū integro diuini cultus honore spem habere in dño/ac ī vanitates z insanias falsas ñ respicere. Ex antiqs latebris emergēs nouiter erroris feda colluuio/recogitare ꝓmonuit q̄ plerunq̄ ꝟitas catholica apud studiosos in sacr̄s lr̄is aptissima ē/que ceteros latet. nimiruz cū hoc ppriū habet oīs ars manifestā esse exercitatis in ea. sic q̄ exīde ꝓsurget illa maxima. Cuilibz in sua arte pito credendū est Hic ē Oratianū illud qđ Hiero. ad paulinū scribēs assumit. Quod medicor̄ est p⁹ mittūt medici tractant fabrilia fabri. Accedit ad hec in sacris lr̄is aliud speciale/qđ nec expientia nec sensu ꝓstāt vt alie artes. nec pñt oculis circūuolutis nube vicior̄ facile deꝑhēdi. excecauit eī eos malicia eorū. Alit siq̄dē apl's q̄ ppt̄ auariciā mlt̄i errauerūt a fide. pterea ñ irrationabilit̄ idolor̄ fuitus ab eodē noīat̄. Alij ꝓpter ingētitudinē/qui cū cognouissent deū nō sic deuz gl'ificauerūt/in omnē idolatrie impietatez sicut idem ꝓmemorat/corruerūt. Porro salomonē ad idola/et didonē ad magicas artes ptraxit effrena voluptas. Alios ad ꝟ ipm intorsit supba curiositas/inuestigādo rūq̄ occultor̄ dira cupido. Alios postremo misera timiditas. tota ex crastino pendens/in obseruatōes superstitiosissimas impiasq̄ depulit. quēadmodū apō Lucanū de filio Pōpei magni/z apud historicos ō pluribꝫ notatū est. ita fit vt recedens pct̄or a deo/declinet in vanitates z insanias falsas. z ad eū qui pater ē mēdacij. tandē imprudēter palā apostasiādo se ꝓuertat. Sic saul a dño derelictus phytonissaz cui pus aduersabat̄ ꝓsuluit. sic Ochozyas deo isr̄l' spreto/misit ad ꝓsulendū deū acharon. sic deniq̄ oēs eos/q̄ fide vel ope absq̄ deo vero sunt/vt a deo falso ludificenk necesse est. ¶ Hāc igit̄ nepharia pestiferā mōstriferā/q̄ insaniaz falsaz cū suis hereslb⁹ abomi-

natõem pl⁹ solito nostra etate cernẽtes in/ualuisse/ne forsã christianissimũ regnum qđ olim caruit mõstro /ꝛ deo ꝓtegente ca/rebit/inficere valeat tã horrẽde impietatis ꝛ pnicios̃issime cõtagionis monstrũ. cupi entes totis conatib⁹ obuiare. Demorꝛes ĩ sup nostre ꝓfessiõis pioꝙ legis zelo succẽ/si paucos ad hãc rem articl⁹os dãnatõnis cauterio. ne deinceps fallãt incogniti/nota re decreuimus. Rememorãtes int' cetera ĩ numera dictũ illđ sapiẽtissimi doctorꝭ Au gustini de supstitiosꝭ obſuatõib⁹/qꝫ ꝙ tali/bus credũt/aut ad eorũ domũ eũtes /aut suis domib⁹ introducũt/aut interrogãt sci ant se fidem christianã ꝛ baptismũ ꝓuari/casse. et paganũ ꝛ apostatã. i. retro abeũtẽ. ꝛ dei inimicũ et irã dei ḡuiter in eternũ in/curriſſe. nisi ꝙs ecclˈiastica penitẽtia emen datus deo recõciliet. hec ille. ¶ Hecꝙ tñ in/tentio nr̃a est in aliquo derogare ꝙbuscũꝙ licitis ꝛ veris traditõib⁹/scientijs ꝛ artib⁹. sed insanos errorꝛes ꝛ sacrilegos ĩsipientiũ ꝛ ritus ferales ꝓ quanto fidẽ orthodoxaꝫ ꝛ religionẽ christianã ledũt/ꝓtaminãt infi ciũt/radicitus ꝯtũ fas nobis est extirpa/re satagim⁹ ꝛ honorẽ suũ sincere relinque/re veritatis.

Est aũt primus articulus. Q, ꝓ artes magicas ꝛ maleficia et ĩ uocatiões nefarias ãrere familiaritates et amicicias ꝛ auxilia demonũ nõ sit idolatra Error. qm̃ demon aduersarius ꝛ ptinax ꝛ implacabilis dei et hoĩs iudicat. Hec ẽ ho norꝛis vel dominꝫ cuiuscũꝙ vere seu ptici patiue vel aptitudinal'ꝛ susceptiu⁹. vt alie creature rõnales nõ damnate. nec ĩ signo ad placitũ institutio/vt sint imagines ꝛ tẽ/pla ĩ ipis honorat. Articul⁹. ij ¶ Q, da re vl' offerre vel ꝓmittere demonib⁹ q̃lẽcun qꝫ rem. vt adumpleat desideriũ hoĩs. aut ĩ honorẽ eorũ aliqđ osculari vl' portare/non sit idolatria. Error Articulus. iij. ¶ Q, inire pactũ cũ demonib⁹ tacitũ vel exꝑssuꝫ nõ sit idolatria vel species idolatrie ꝛ apo stasie. Error. Et intendim⁹ pactũ esse ipli/citũ in oñi obseruatõe supstitiosa. cui⁹ effe ctus nõ debet a deo vl' natura rationabilit' expectari. Articul⁹. iiij. ¶ Q, p artes ma gicas demones in lapidib⁹. anul' speculis aut imaginib⁹ noĩe eorũ ꝓsecratis vel pori us execratis includere cogere vel arrare. vl' eas velle viuificare ñ sit idolatria. Error

Articulus. v. ¶ Q, licitũ sit magicꝭ ar/tibus vl' alĩs ꝙbuscunꝙ supstitiõib⁹ a deo aut ab eccl'ia ꝓhibitis aliq̃ facere ꝓ q̃cũꝙ bono fine. Error. qꝛ ꝑm apl'm. Hõ sunt fa ciẽda mala vt bona eueniãt Articul⁹. vi ¶ Q, licitũ sit etiã ꝓmittẽdũ maleficia ma/leficijs repellere. Error. Articulus. vij. ¶ Q, aliꝭ cum aliq̃ possit dispensare in q̃ cunꝙ casu. vt licite talib⁹ vtat Error.

Articulus viij. ¶ Q, artes magice et si/miles supstitiões et eaꝝ obſuatões sint ab eccl'ia irrõnabilit' ꝓhibite. Error. Arti. ix. ¶ Q, deus ꝓ artes magicas et maleficia inducat demones ꝓpellere suis inuocato/ribꝫ obedire. Error. Arti. x. ¶ Q, thuri ficatões et suffumigatões q̃ fiunt ĩ taliũ ar tiũ et maleficioꝝ exercitio sunt ad honorꝛ dei et ei placeant Errorꝛ et blasphemia. qm̃ de⁹ al's non ꝓhiberet vl' puniret. Articu lus xi. ¶ Q, talibus et taliter vti nõ est sa crificiũ seu ĩmolare demonib⁹ /et ex ꝓseqũn ti damnabiliter idolatrare. Errorꝛ. Arti/culus xij. ¶ Q, verba sancta et orõnes q̃dã deuote et ieiunia et balneatiões/ꝛ ꝓtinẽtia corꝛpalis in pueris ꝛ alĩs/ꝛ missaꝝ celebra tio et alia opa de genere bonorũ que fiunt ꝓ exercendo hmõi artes excusent eos a ma lo et nõ potius accusent. Errorꝛ. Hã per ta lia sacre res. ĩmo ipe deus ĩ eucharistia de monib⁹ tẽptat' ĩmolari. ꝛ ꝑ ꝓcurat demon. quia vult ĩ ꝑ ho norꝛari sil' altissimo. vl' ad fraudes suas occultãdas. vel vt simplices illaqueat facili⁹ et damnabili⁹ ꝓdat. Ar ticulus xiij. ¶ Q, sancti ꝓphete et alij ꝓ ta les artes habuerũt suas ꝓphetias ꝛ mira cula fecerint aut demones expulerint. Er/rorꝛ ꝛ blasphemia Articulus xiiij. ¶ Q, possibile est ꝙ tales artes cogere liberũ ho minis arbitriũ ad voluntatẽ siue õsideriũ alterius Errorꝛ. et conari facere est impiuꝫ ꝛ nepharium. Articulus xv. ¶ Q, iõ ar tes ꝓfate bone sunt et a deo qꝫ licet eas obſ uare. quia ꝙ eas quãdoꝙ vel sepe euenit si cut vtẽtes eis querũt vel ꝓdicũt vel qꝛ bo nũ qñꝙ ꝓuenit ex eis. Errorꝛ. Articul⁹ xvi. ¶ Q, ꝙ tales artes demões veraciter cogunt et compellunt et non potius ita se cogi fingunt ad seducẽdos hoĩes. Errorꝛ.

Articulus xvij. Q, ꝙ tales artes et ri tus impios. ꝓ sortilegia. ꝓ carminatõnes ꝙ inuocatões demonũ. ꝙ q̃sdam inuultua tões. et alia maleficia. nullus vnꝙ effect⁹ ministerio demonũ subseqũtur. Error. Hã

talia qñq; ꝓmittit deus cõtingere vt patuit in magꝭ pharaõis ꝛ alibi pluries /vl' ad ꝓbationem fideliũ /sicut habet Deut. xiij. vel in quozũdã hominũ digna flagellatione. vel qz abutẽtes seu ꝓsulentes ꝓpter malã fidẽ aut alia pctã nefaria dati sũt in reprobum sensum. ꝛ demerẽt sic illudi Articulus xvij. ¶Q3 boni angeli includant in lapidibꝫ et consecrẽt imagies vel vestimẽta. aut alia faciãt q̃ in istis artibꝫ continẽt. Error et blasphemia. Articulus. xix. ¶Q3 sanguis vpupe vel hedi vel alterius aialis vel pgamenũ virgineũ aut coriũ leonis et similia. habeant efficaciã ad cogendos vel repellẽdos demones mĩsterio huiusmodi artium. Error Articulus. xx. ¶Q3 imagines de ere vel de plũbo vel auro vel de cera alba vel rubea vl' de alia materia baptizate ꝛ exorcizate/ꝓsecrate sed potius execrate ꝑm p̃dictas artes et sub diebus certis habeãt ꝓtutes mirabiles q̃ in libris taliũ artiũ recitant. Error in fide. in phĩa naturali/et astrologia vera Articulus xxi. ¶Q3 vti talibꝫ et fidem dare nõ sit idolatria ꝛ infidelitas. Error. Articulus xxij. Q3 aliq demones boni sũt. ali q benigni. alij oĩa sciẽtes. alij nec saluati nec dãnati. Error. Articulꝰ xxiij. ¶Q3 fumigatiões que fiunt in hmõi opatõnibꝫ ꝓuertunt in spũs. aut q̃ sint debite eis. Error. Articulus xxiiij. ¶Q3 vnus demõ sit rex orientis/et p̃ncipium suo merito. aliꝰ occidẽtꝭ. aliꝰ septẽtriõis. aliꝰ meridiei. Error Articulꝰ xxv. ¶Q3 intelligẽtia motrix celi influit in aiam rõnalẽ sicut corpus celi in corpus hũanũ. Error Articulꝰ xxvi ¶Q3 cogitatõnes nr̃e intellectuales et volitiones interiores ĩmediate causent a celo ꝛ q̃ p aliquã traditõem magicã/ tales p̃nt sciri. et p illam deeis certitudinaliꝫ iudicare sit licitũ. Error Articulꝰ xxvij. ¶Q3 p quascunq; artes magicas possum9 ꝺue nire ad visionẽ diuine essentie vel sanctorum spirituum. Error. ¶Acta sunt hec ꝛ post maturã crebramq; inter nos ꝛ deputatos nostros examinationẽ cõclusa in nostra cõgregatõne generali Parisius apud sanctũ maturinũ de mane sup hoc specialiter requisitos. Anno dñi. M.cccc.xviij. die. xix mensis septẽbris. In cuius rei testimoniũ sigillũ dicte facultatꝭ p̃sentibꝫ lr̃is duxim9 apponendum.

¶Finit

Incipiũt propositiones venerabilis cancellarij parisien. Johãnis ꝺ gersõ sup assertõibꝫ fr̃is Matthei grabon ordinis p̃dicatorũ in cõcilio Constantien. in causa fidei de vera religiõe ꝛ p̃fectiõe. Quibꝫ ꝓpositõibꝫ tredecim doctores maiores/q̃s ptunc mũdus habuit in theologia de diuersis vniuersitatibꝫ ꝺ p̃dictas assertões adheserũt.

Suerendissimo in christo patri ac dño p̃stantissimo dño Antonio cardinali veronensi Johannes cancellariꝰ parisien. hũiliter obedire. Reuerẽdissime p̃sup scedula per reuerẽdissimã p̃nitatem vr̃am ex ꝓmissione domini nr̃i mihi trãsmissa rñdeo ꝓfor miter ad rñsionẽ reuerẽdissimi p̃ris ac dñi mei ac p̃ceptorꝭ p̃cipui dñi cardinal' cameracen. quam rñsionẽ in scriptis ego vidi. ꝛ huic adhereo/patus si opꝰ fuerit ad declaratõem nõ veriorẽ sed forte latiorẽ. Scriptũ Lõstãtie ꝑ manu die tercia aprilis Anni millesimi q̃dringẽtesimi octimi octaui

Delucidatõem

a veritatis ꝛ ad obediẽtie meritũ sex ꝓpositões seq̃ntes cũ totidẽ corollarijs offerunt vobis reuerẽdissimo patri dño cardinali veronen. iudici in hac pte p me Johãnem cancellariũ Parisien.

Prima propositio

¶Sola religio christiana est p̃fecte vere ꝛ anthonomatice dicẽda religio /quã christus obfuauit pfectissimo et sũmo modo. Patet p̃ma pars. qz extra religionẽ xp̃ianã nõ est salus. Scõam pt̃ nullus p̃t negare xp̃ianus. quia sicut eã christꝰ docuit ĩ euangelio sic ꝛ fecit. qz cepit facere et docere.

¶Propositio secũda Religio christiana nõ obligat ad obseruantiã consiliorũ neq; cum voto neq; sine voto. patet quia iã non essent consilia sed p̃cepta.

¶Propositio tercia. Religio xp̃iana p̃t absq; voto obligãte ad ꝓfilia pfecte/imo pfectissime obfuari. Patet de xp̃o q̃ nõ legit̃ vouisse ꝓfilia. qui fuit tñ sue legis pfectissimus obseruator. Patet insup de apostolis ꝛ discipulis ꝛ christianis in p̃mitiua ecclesia quorũ multi erãt vxorati/multi possessiones habuerũt. quidã in cõmuni. quidã ĩ ꝑrio. multi subij ciebant̃ solis platis suis

epis ⁊ curatis. Constat itaq; q̄ nō erāt de religionib⁹ Basilij vel Augustini. q⁹ nōdū fuerant institute. vel p ecclīam approbate. nec talib⁹ regulis subdebant.

¶ Propositio. iiij. Religio xp̄iana nō requirit ad pfectionē sui obseruatōez/tā in p̄ceptis/q̄ in p̄silijs. q̄ supaddatur alia religio. q̄les dicunt observationes institute p sanctos Basilium ⁊ Augustinum ⁊c. ⁊ q̄les Anselmus vocat religiones facticias/ patet ex precedentibus.

¶ Propositio. v. Religiones hmōi facticie satis improp̄e ⁊ abusiue ⁊ forsan arrogāter dicte sūt status pfectiōis. patet/quia stat hoies impfectissimos tales religiones pfiteri. sic̄ notat Aug⁹. q̄ nō peiores reperit q̄s eos q̄ in hmōi religionib⁹ defecerūt. Sz aliūde declarat hec abusio vel vsurpatio nois. q⁹ fm illos q̄ nouiter post sāctos doctores vsi sunt tali vocabl'o stat⁹ pfectionis. ille status nō dicit apud religiosos pfectionē habitā vel acq̄sitā. sicut est de statu p̄lator̄/sz tm̄mō dicit pfectōnez acq̄rendam. Constat aūt q̄ pfectio acq̄rēda non est iam acq̄sita. Et ideo melius nominarēt vie q̄dam vel instr̄a seu dispositōes ad pfectionē acq̄rendā. q̄s dicerēt status pfectionis. imo ⁊ sicut hmōi status sic dictus/dirigit ⁊ iuuat q̄sdā ad pfectionē obs̄uatōem vere religiōis xp̄iane. sic ⁊ ml'tos impedit at q̄s p̄cipitat q̄s tuti⁹ fuerat i secl'o remānisse. q⁹ displicet deo stulta ⁊ infidel' p̄missio. q̄. s. vel indiscrete sumīt. vel nō obseruat.

¶ Propositio. vi. Religio xp̄iana pfectius pōt ⁊ dz obs̄uari a papa cardinalib⁹ et p̄latis/etiaz si nullo voto sint astricti vltra legē dei. q̄s simplices religionū factitiaz̄ p fessores. patet/quia sunt in statu perfectionis exercende.

¶ Primū corollariuz.

Equit̄ p̄mo q⁹ acceptio religionis sicut frat̄ matthe⁹ iacobita describit in scōa acceptōne vbi vult declarare q̄d est p̄pe ⁊ antonomatice religio. ē nedū stulta ⁊ insana. sed ⁊ hereticalis blasphema qñ dicit sic. Alio mō intḡt accipit̄ h̄ nomē religio fm q⁹ a religādo dicit̄. put hō obligat se ad ea q̄ pertinent essentialit̄ ad statū pfectōis. ⁊ illo mō dicit̄ anthonomatice tm̄ de illis/q̄ sunt in aliq̄ de approbatis regulis p̄pe dictis p fessi/cuiusmōi sūt Augustini Basilij/Bñdicti/Frācisci ⁊c. Patet corollariū ex p̄cedentib⁹ deducendo ad hoc incōueniēs q⁹ xp̄s et papa et p̄lati nō obs̄uauerūt vel obseruāt eēntialiter statū pfectōis. q⁹. s. nō p fessi sunt regulas p̄dictas. imo nec deberēt dici de vera religione nisi improp̄rie ⁊ analogice. p̄mā p̄positōez q̄ solide fundata est Nec ē credibile q⁹ Aug. et sctūs Tho. hoc somniauerūt. Un̄ ⁊ si possint i religiōe xp̄iana assignari duo modi viuēdi/secl'ariuz videlicz ⁊ illoz̄ q̄ p̄fitent religiōes facticias q̄s cōis vsus r̄ligiosos appellat. Nō tm̄ ita distinguūt isti modi q̄s ml'ta q̄ p̄ueniunt talib⁹ r̄ligios⁹ p̄ueniūt ⁊ p̄ueire possint vere ⁊ meritorie ml'tis secl'aribus imo ⁊ pfectius /sic̄ patz de p̄lat̄s q̄ sunt i statu pfectōis exercēde tā maiores q̄s minores sic̄ sunt curati. put multi tenent p̄ sctm̄ Tho.

¶ Secundū corollariū Sequit̄ scōo q⁹ extra religiōes facticias p̄ōt aliq⁹ cū voto simplici vl' sine voto xp̄ianā religiōem i suis p̄ceptis ⁊ p̄silijs pfecte obs̄uare. Et dicere q⁹ tale votū simplex si fieret essz nullum ⁊ p nō voto deberet p̄putari. ē aptissim⁹ error ⁊ insanus. sic tm̄ iste frater ponit circa finem. ⁊ in fine sui scripti vltimi.

¶ Corollariū terciū Sequit̄ tercio q⁹ tota doctrina fratris isti⁹ innitit̄ stulte ⁊ insane fantasie/imo et blasphemie. Propt̄ea ñ est mirādū si h̄ incōuenienti dato ml'ta posuerit ⁊ deducere conatus ē. vt q⁹ implicet p̄dictōem aliquē de secl'o seruare p̄siliū pauptatis vl' castitatis ⁊ obediētie/imo q⁹ hoc esset mortale peccatū extra religiōes facticias. quas solus vocat veras religiōes. et q⁹ papa nō possz dispēsare q⁹ aliq⁹ in seculo sic obs̄uaret cōsiliū pauptatis ⁊c. Et q⁹ dicens oppositū est hereticus. nec valet rō sua q⁹ si secl'arz̄ voueret pauptatē ageret cōtra illud p̄ceptū Non occides. qm̄ multis modis possz secl'arz̄ sic̄ et r̄ligiosus viuere decēter ⁊ sufficiēt i cōi sine p̄p̄o. imo et nihil bñdo nisi labores manuū suaz̄ Pōt etiam aliq⁹ de secl'o sicut p̄fitet ⁊ verū est vouere solēniter castitatē. ptz in sacerdotibus Cur nō silz vouere possz obediētiam p̄lato suo secl'ari ⁊ cū secularib⁹ viuere in p̄mūi

¶ Corollariū q̄rtū. Sequit̄ q̄rto q⁹ fautores ⁊ defensores isti⁹ fratris sunt arcēdi seu repellēdi. et nisi desistere voluerint gui⁹ puniēdi. ita tm̄ q⁹ ñ laxet nimia licentia ad defensionē begardoz̄ et beguttarū si repiantur effrenes et discholi/⁊ scādalosi i suis

obſtuatõibus p̃sertim in contẽptũ p̃latoꝝ suoꝝ secularĩũ ꝛ curatoꝝ/iuxta mentem decretaliũ/contra tales editarũ

¶ Corollariũ q̃ntũ Seq̃tur q̃nto q̃ dominus nr̃ papa q̃ secularis est ꝛ sil'r sui cardinales ꝛ p̃lati tã maiores q̃z minores ꝺ seculo debent celeriꝝ et vehemẽter opam dare q̃ talis doctrina pestifera ac blasphema atq̃z iniuriosa eis extirpeꝝ iudicialiꝝ ꝛ publice/ne serpat in maiorẽ pniciem.

¶ Corollariũ sextũ Sequiꝝ sexto q̃ si autor talis doctrine cũ suis fautoribꝫ iuenia tur ptinax ꝛ arrogãs/et a lõgo tpe tam ꝺ̃ p̃latum suũ q̃z mgr̃os ꝛ doctores.tã in verbis q̃z in scriptis debet sic attestari q̃ ñ habeat facultatẽ reddendi ꝛ deteriora ppetrãdi.sicut iam dicꝝ hoc pluries feciſſe fr̃edẽdo.ſ.a p̃lato suo ꝛ iudice/et ꝺseq̃nter seᵓ ab hoc cõcilio. Alia sunt de validis medicãtibus/et de actõne cõtra iura canonica 'que dimitto.

Sequitur tenor responsionis dñi cardinal' cameracen. de qua supra.

y Euerẽdiſſime p̃ꝝ et dñe Sup scedula papyrea sigillo vestro sigillata mihi ad instigatoris instãtiã in q̃dã causa fidei respondeo deliberatõnez meã istã esse p̃ p̃senti. Q̃ coꝝã reuerẽdiſſima paternitate vestra ꝺuocenꝝ theologi q̃ sunt in ℔ sacro cõcilio /quibꝫ ꝺponaꝝ materia/vt ꝺmũicatis inuicẽ ꝺmũi deliberationesine ꝺtẽtõe dicat tandẽ vnuſq̃sq̃z ĩ publico id q̃ sibi videbiꝝ ꝺformiꝝ ad sacram scripturã. Et illic ego in fauorẽ fidei volo libenter intereſſe. Non enĩ ꝺz talis materia in tenebris vl' pticl'ariꝝ terminari.sed cõiꝝ ꝛ in luce/vt q̃libet qui intererit possit vl' docere vel doceri dum se mutuo q̃libꝫ intelliget. Et talẽ modũ ſuari in hoc concilio in causis fidei mihi ꝺmissis.ꝛ nihilomin⁹ qz nescio si occurrerit occasio q̃ non possem ĩteresse in conuocatõe p̃missa/dico q̃ mihi occurrit vt sequiꝝ. ¶ Proposit̃oes siue conclusiones sup q̃bꝫ fit inq̃sitio habẽt fũdamentũ p̃me conclusiõis principale q̃ ẽ erroneũ.repugnãs nedũ rõni theologice ꝛ morali ſz etiã obſtuatõi p̃mitiue eccl'ie que scribiꝝ Actuũ. iiij. .vbi sic in forma dicitur Multitudis aũt credentiũ erat coꝝ vnũ ꝛ aĩa vna.nec q̃sq̃z eoꝝ q̃ possidebat aliq̃d suum esse dicebat.sed nec q̃sq̃z egens erat ĩter illos ꝛc̃. Constat itaq̃z q̃ in illa ꝺgregatõe p̃mitiua fuerũt m'lti vꝺorati. ꝛ alij diuersarũ ꝺditionũ secl'ares.q̃.ſ.nõ erãt astricti p votũ ad tria ꝺſilia euãgelica castitatiſ obedientie ꝛ pauptatis.quẽadmodũ sunt ꝺfessi religionũ p btm̃ Basiliũ B̃ndictũ et Aug.ac sil'es introductaꝝ.q̃s iſte ponens hmõi ꝺclusiões appellat veras religiones tanq̃z extra illas nõ sit vera religio.qꝺ falsũ ẽ. ĩmo hereticũ si sic p p̃cisionẽ intelligatur. Q̃m x̃piana vera est religio etiã apud secl'ares.vt Jacobꝫ ĩ canonica sua notãter exp̃ssit. Sũt p̃terea ĩ dictis ꝺpositõibꝫ ml'te clausule apposite vltra p̃dictũ p̃ncipalẽ fundamentalẽ errorẽ. Q̃ secl'ares nõ p̃nt viuere sine pp̃o/q̃ ꝺtinet magnã temeritatem scãdalũ atq̃z pteruiã.et q̃ possent singillatim reꝓbari.vt q̃ dicere oppositum illiꝰ qꝺ aliq̃ ꝺclusiões sue ꝺtinent sit hereticũ.q̃ sit implicãs ꝺdictõem. q̃ sit peccatũ mortale q̃ oñis faciẽs ꝓtra iura canonica peccat mortal'.et ita de sil'ibꝫ. Est igiꝝ deliberatio mea q̃ ꝺꝑꝝ ista ꝛ sil'ia q̃ tractatus vel libellus a q̃ sunt extracte conclusiones seu positões antedicte ꝺtinet dãnãdus est vt erroneꝰ ꝛ temerarius ꝛ scãdalosus .ꝛ vt dogma falsum sacre scꝑture ꝺtrariũ. ꝛ p conseq̃ns q̃ tractatus est heretical' ꝛ igni tradendus. Ceterũ ꝺ ꝺpositore tractatus deliberẽt dñi iuriſte /istis attentis q̃d agẽdũ. In testimoniũ p̃missoꝝ pp̃a manu subscripſi vester totꝰ Petrꝰ cardinal' cameracen.

¶ Finit

Sequunt ꝺclusiões fris Matthei grabon ordis p̃dicatoꝝ/in sacro concilio Constañ. oblate ad examinandũ/ꝺ quas cancellariꝰ parisien.ꝺpositiones scripſit supra

b Catiſſime pater exponiꝝ sctitati vr̃e ex pte vr̃i ꝺuoti oratoris fr̃is matthei grabon cõuẽtꝰ wysmarien.ꝺuicie saxonie ordis p̃dicatoꝝ/ac merseburgen.ꝺyoc̃. Qꝺ cũ lector ipe exñs ĩ conuẽtu groningen.ꝺioc̃.traiecẽt.dicte ꝺuicie ꝛ ordis videret q̃z plures p̃sonas sexꝰ vtriuſq̃z noue religiõis habitũ assumẽtes ꝛ cõuẽticl'a faciẽtes.nullũ habitũ approbatuz pfitẽtes.statuẽteſq̃z sibiꝫ̃pis supiores p libitu volũtatis.et sub simulata deuotõne populũ attrahentes.et multa ꝓtra ꝺuitatẽ sacre

scripture ac sacros canones attẽptãtes. et de elemosynis christifideliũ domos sũptuosas ad modũ monasteriorũ regulariũ edificãtes. ꝛ seinuicẽ in eis ĩcludẽtes cũ obseruatõe q̃rũdã rituũ mĩme ꝑ eccl'iam approbatorũ. Lepit sup ꝟ apud semetipm ardenter cogitare. ꝛ an ꝟ stantib⁹ regul' fidei ꝛ sacris canõib⁹ eccl'ia dissimulare deberꝫ. Reuoluẽsq; diligenti⁹ sacre scẽpture sctõrũq; doctorũ libros et sacros canões q̃sdã conclusiões reprobãtes illorũ modũ viuẽdi extraxit ꝛ scripture cõmendauit. Quaꝝ vna pꝛincipalis est ex qua alie deducũt excepti paucis. ¶ Nullus põt licite ꝛ meritorie /ĩmo nec ꝓfaciter obediẽtie pauptatis et castitatis vniuersalia ꝓsilia ꝓiũctim extra veras religiones manẽdo adimplere. Ex q̃ seqũtur ĩmediate formali ꝓsequentia /articulus seu cõclusio nona in ordine/ q⁹ null⁹ põt põdictũ pauptatis consiliũ meritorie/ĩmo nec veraciter obſuare nisi fuerit ĩ statu spũalis ꝑfectõis siue vere ꝛligiõis. Et dico notanter de istis trib⁹ consilijs simplicit' seu vniuersaliter sumptis. Scõm q̃d ꝓ⁹ et in aliq̃ casu põt laudabilit' et meritorie extra religiones obſuari. Qñ enĩ alĩqs secularis dat elemosynã in casu aliq̃ qñ eam de necessitate ꝓcepti nõ tenet implet illud cõsilium pauptatis in illo casu tm̃. Et qñ cõtinet se ab vxori⁹ amplexib⁹ tpe illo quãdo illõ facere nõ tenet implet consiliũ ꝓtinentie ĩ illo casu/ ꝛfm q̃d tm̃. Quãdo etiã obedit alicui suo ꝓlato curato vel episcopo ĩ casu qñ hoc de necessitate ꝓcepti nõ tenet obseruat illud obediẽtie ꝓsiliũ in illo casu. et ista põt extra religiões viuentes voto vel sine voto deo offerre. Unde dicit sctũs Tho. secũda scde q⁹ in secl'o viuentes aliq̃d deo dant et aliq̃d sibi reſuant. et fm hoc ꝓlatis ecclesie subdunt. Regulares autẽ optz totũ do qõ habent tanẽꝫ holocaustũ offerre. et hoc fit ꝛ fieri põt tm̃ ꝑ tria consilia vniuersalia põdicta. Et iõ dicit ibidẽ q⁹ ad secl'ares ptinet tm̃ particl'aria vota offerre. ad rgl'ares aũt vniuersalia vota. Unõ particl'aria vota dicunt sacrificia more veterũ. de cuius ratõe fuit de offertorio deo oblato partem dare. ꝛ partẽ retinere. Uniuersalia vero vota holocaustũ dicunt. de cuius ratõe fuit totum deo offerre et nihil retinere/ quod ptinet ad solos religiosos se et sua ĩ modũ cuiusdam holocausti deo dedicãtes. ¶ Ex quib⁹ seq̃t vndecima q⁹ abdicare quẽꝫ oĩa ꝓpt xpm extra põdictas religiões manẽdo seu nisi veram aliquam religionem ingrediatur/ est sibi ꝛ suis quoꝝ cura sibi incũbit vitã subtrahere. quod est homicidiũ tot hominuꝫ ꝓmittere quot eius cure subdunt. Hec est de mente sctĩ Tho. scda scde. q. xxxiij. ar. ꝛ Ex quib⁹ sequit q⁹ nullus põt abdicationẽ omniũ ꝓpter christũ facere extra verã religionẽ manendo sine pctõ mortali. q⁹ subtraheret sibi vitã. ¶ Ex q̃bus seq̃tur q⁹ oẽs peccãt q̃ bona sua simpl'r in elemosynã largiunt extra religionẽ verã manẽdo. que est tercia ꝓclusio ĩ ordine. ¶ Et etiã q⁹ peccent q̃ sua ꝓꝑa resignant nõ intrãtes religiones aliquã approbatã q̃ ẽ decimaoctaua in ordine coincidẽs cũ tercia ĩmediate põcedẽti. ¶ Ex q̃b⁹ seq̃tur decima q⁹ reputãtes se bñ facere assumẽdo põdictũ ꝓsiliũ pauptat⁹ remanendo in statu seculari mortal'r peccãt. Rõ q⁹ talis nõ est assumptio ipius nisi fantastica puersa et nõ vera. vt docet dñs Johãnes. xxij. in q̃dã extrauagãte Bl'iosaꝫ eccleſiã ꝛẽ. ꝛ rõ idẽ ꝓuicit. ¶ Ex q̃b⁹ seq̃tur q⁹ secl'ares credentes se mereri tali abdicatõe (in secl'o. s. manẽdo) vitã etnã. credũt se posse mereri vitã eternam mortalit' peccãdo. ¶ Ex q̃b⁹ sequit q⁹ aliq̃s sit volũtarie pauper ꝓpt christũ in secl'o manẽs oĩno nihil habẽdo/ nec etiã ipaꝝ volũtatẽ hñdi ꝓpã ĩcludit oĩ tpe põdictõꝝ ꝛẽ. q⁹ icludit q⁹ secl'aris sit religiosus ꝛ ecõtra. qõ ẽ oĩ tpe ꝓtradictio. ¶ Ex q̃b⁹ seq̃t q⁹ nõ effundi omnes opes sil' ab his q̃ volũt in statu secl'ari fmanere. reducit q̃si ĩmediate ad illud ꝓceptuꝫ decalogi/ nõ occides. vno casu tm̃ dempto fm expositõem sctĩ Tho. q. xxxiij. allegãtꝫ ad confirmatõem dicti sui Ambrosiũ dicẽtem in ꝓmo de officijs. De⁹ nõ vult sil' oẽs opes effundi. nisi forte vt helise⁹ qui mactauit boues suos/ ꝛpauit pauperes ex eo qõ habuit vt nulla cura teneret domestica. sed vt se daret ĩ ꝓphetica disciplinã. qõ ꝟbũ. s. nisi forte vt helise⁹ expõit sã. tho. nisi q⁹ velit statũ suũ. s. secl'arẽ mutare ꝑ religiõis ĩgressum. aut ꝓncipẽ de extrema necessitate liberare ꝛẽ. Et Johes in sũma ꝓfess. sub alijs verbis nisi q⁹ velit ex toto seculũ relinq̃re. Et mgr̃ sũme sũmaꝝ titulo de elemosyna dicit idem et loquit ibi Ambrosi⁹ de effusione seu abdicatõe actu habitoꝝ ex q̃b⁹ posit hõ ꝓuenire vitã trãsigere fm ꝓditõꝫ status ꝛ psone. ¶ Ex q̃bus sequit q⁹ dicẽs pertinaciter oĩa eẽ meritorie abiciẽda ꝓpt xpm

in seculo manēti hereticus ē dicēdus. excepto vno solo casu de liberādo ꝓncipē ō necessitate extrēa ꝑ quē ꝛc. ¶ Ex qbꝫ sequit᷑ q ꝓpetas tpaliū rex ē statui seculari essentialit᷑ ānexa. Et ꝑ ꝓsequēs dñs papa salua autoritate sua nō pōt dispensare cū secularibꝫ vt omibꝫ in singulari careāt seu nihil in singulari habeāt. ¶ Ex quibꝫ sequit᷑ sextus articulus reddēs ꝓcedētis ānti articuli rōnē Si em̄ dñs papa posset ħ alicui ꝓcedere seculari videlz/posset ei ꝓcedere, ꝓpe vite subtractōez ꝛc. Posset etiā qō ꝑ omni tpe ꝺictionē implicat qō deus f̄m sanctos facere nō pōt. ¶ Sequit᷑ etiā q religiosus sine pctō mortali nō pōt abdicare voluntatem habēdi cōia/etiā qñ actu talia nō hz. Quia em̄ illud qō nullus facere pōt sine peccato mortali. nullus pōt illud velle facere. ꝛ religiosus nō pōt abdicare cōmunia. qz sine illis viuere nō posset/cū ꝑ suā ꝓfessionem renūciauerit omnibꝫ ꝛ singulis ꝓpr̄ijs singularibꝫ. Sequit᷑ ergo q religiosus ꝛc. Quia etiam testante sancto Thoma scḋa scḋe. q. xxxiij. articulo ꝛc. nullus debet incōuenienter viuere tribꝫ casibꝫ exceptis. Sequit᷑ q male faciāt ꝛ peccant illud abijcientes. de quo f̄m statum suum ꝛ cōditionem ꝓsone possint cōueniēter viuere/dictis tribꝫ casibus exceptis ꝛc. ¶ Nullus etiā corpore validus extra verā vtilitatem ꝛ verā necessitatem existens pōt sine pctō xp̄i fidelium elemosynas tollere. ¶ Ex quibꝫ sequit᷑ q p̄dicta tria saluatoris ꝓsilia sint ita ꝓcathenata vt vbi paupertas veraciter seu meritorie inuenit᷑. oportet q necessario obedientia ꝛ castitas veraciter seu meritorie inueniantur. Probat᷑ ista. qz papa sic arguit in decretali Cū de quibusdā. Qui nō renūciāt ꝓpr̄ijs nō sunt religiosi. ergo ꝓpr̄ijs renunciātes sunt religiosi. Et omnis religiosus ē necessario simul cum paupertate ad alia duo cōsilia veraciter obligatus ꝛc.

Ordo ꝛ numerus

articuloꝝ ꝛ ꝓclusionū p̄dictoꝝ. i Propr̄ietas tpaliū rerū statui seculari essenti aliter est annexa. ij Nullus sine peccato potest illō abijcere q̄ retēto pōt ꝓuenienter viuere f̄m statū suū. iij Oēs peccant q̄ bona sua simpliciter i elemosynā largiunt᷑ ꝓpter christū. iiij. Abdicatōez omniū ꝓpter christū nullus facere pōt extra veras religiōes manēdo sine pctō mortali. et dico veras religiōes ꝑ sedem aplicā approbatas. v Papa nō potest dispēsare cū secularibꝫ vt omnibꝫ i singl̄ari careant. vi. Si papa posset alicui ꝓcedere ħ tūc posset ei ꝓcedere ꝓpr̄ie vite subtractionē/qō est ꝺ ꝓceptū decalogi Non occides. vij. Religiosus nō pōt sine pctō mortali abdicare voluntatē hñdi cōia. qñ actu talia non habet. viij Qz aliqs sit volūtarie paup ꝓpter xp̄m in seculo manēs olno nihil hñdo in singulari. nec etiā ipaz voluntatē hñdi ꝓpr̄ia includit omni tpe ꝺictōez. ix. Nullus pōt pauptatis cōsiliū meritorie obseruare nisi fuerit in statu spūalis ꝓfectionis siue vere religionis. dico aūt verā religionē scḋo mō dictā religionem. x. Reputātes se hñ facere assumendo pauptatē que est saluatoris ꝓsiliū/remanēdo in statu seculari peccāt mortaliter xi. Abdicare oia etiā ꝑter christuz nisi verā et approbatā religionē ingrediāt᷑ est sibi et suis quoꝝ cura sibi incūbit vitaz subtrahere qō est homicidiū ꝓmittere tot hominū q̄t etiā eius cure subdunt᷑. xij Credentes se mereri vitā eternā tali abdicatione credūt se posse mereri vitā eternaz mortaliter peccādo. xiij Effundi oēs opes simul ab his qui volūt in secl'o manere/reducit᷑ quasi imediate ad illud p̄ceptū Non occides. xiiij Dicens omia meritorie esse abijciēda ꝓpter christū remanēti in seculo est hereticus iudicādus. xv Nullus pōt meritorie et f̄m deū obediētie pauptatis et castitatis cōsilia extra veras ꝛ approbatas religiones manēdo adimplere. xvi Tria saluatoris ꝓsilia sūt sic cō cathenata vt vbi pauptas meritoria inq̄ntum est saluatoris ꝓsiliuz inueniat᷑. optet vt necessario alia duo. scz castitas et obediētia inueniant᷑ quea pauptate separari ñ possunt. xvij Matrone seu mlieres ꝓmunem vitā ducētes insimul cōmorantes/begutte vulgariter nūcupate/quoscūq; errores nō tenētes aut p̄dicantes/seu al's ō erroribꝫ vel heretica prauitate nō suspecte ex ne damnatōis sunt filie. ꝛ caꝛ status est ꝓhibitus et dānatus. xviij. Peccant q̄ ꝓpr̄ia sua resignāt nō intrātes religionem approbatā Ratio est f̄m eū. quia religiosorum est carere ꝓpr̄io. sicut secl'aribꝫ est necessariū retinere ꝓpr̄iū xix Nō licz ꝓsbiteris ꝛ clericis cōem vitā ducere/nisi i religiōe approbata sub pēa pctī mortal'. xx

¶ Peccāt oēs q̄ fouēt ꝓsilio ꝛ auxilio cō/
munē vitā ducētes extra religionē approbatā. xxi. Excōicati sunt oēs ꝓmunē
vitā ducētes extra religionē approbatā
xxij. Oz silꝛ excōicati sunt illi q̄ vitā cō
munem extra religiōem approbatā ducen
tib⁹ p̄bent elemosynas. Et q̄ tales fouent
ꝓsilio ꝛ auxilio vel defensiōe silꝛ stant ꝛ sūt
in statu ꝓpetue dānatōis. ꝛ nisi ꝺ hmōi eo
rum excessib⁹ magna ꝓnitōne penituerint
ad vitam eternā nō p̄nt puenire neq̄ sal/
ui ꝑmanere. xxiij. Omnes vitā cōem
ducentes extra religionē approbatā sūt illi
a q̄b⁹ saluator nr̄ p̄cipit esse abstinenduz ꝛ
tāq̄ a falsis ꝓphetis attendendū. xxiiij

Quilibet faciens ꝯ iura canonica pec/
cat mortaliter xxv Nullus corpe vali
dus absq̄ ꝓmuni vtilitate ꝛ necessitate p̄t
extra veras religiones sine peccato elemo/
synas christifideliū tollere ꝛc.

Reuocatio et abiu

ratio p̄dictorū articulorū ꝛ ꝯclusionū

Eo frater matthe⁹ grabon ordi/
e nis fratrū p̄dicatorū ꝓfessus quē/
tus wysmarien. Merſburgen. di
oceſis ꝑuincie saxonie. cognoscēs verā ca
tholicā et aplicā sedē anathematizo ꝛ abiu
ro omnē heresim. omnēq̄ falsam ꝛ errone
am doctrinā/in quodā meo opusculo tra/
ctatulo seu libello icipiēte. Suppono me
p̄mo q̄ nō intendo infrascripta neq̄ quōli
bet alia ptinacit̄ defendere ꝛc. ꝛ sic finiēte.
ꝛ aliā specificat Joh. an. cuius inuētrices
seu assumptrices ꝓscientiā pctīm reputabāt
(vt inuenit̄ in glo. vtriusq̄ sup dictuz ca.
Et p hec patet rñsio ad decimū) maxīe ad
decem ꝛ septē ꝯclusiōes quersas siue asser/
tiones. quaꝝ alie sunt heretice. alie erronee.
ꝛ alie scādalose/ac piaꝝ auriū offensiue. p
me editas ꝛ manutētas i dicto querso opu
sculo siue tractatulo aut libello ꝓtentas/de
q̄ hactenus infamatus cōuictus ꝛ senten/
tialiter ꝓdemnat⁹ sū. Cōsentio sctē roma
ne eccl̄ie ꝛ apl̄ice sedi. Ac corde ꝛ ore puris
pfiteor eandē fidem et doctrinā me tenere
ꝛ credere quā sctā mr̄ eccl̄ia tradidit ꝛ fir/
mauit. Jurās p sctām trinitatē/ꝛ p hec sa/
crosancta xp̄i euāgelia/eos q̄ ꝓtra hanc fi/
dem orthodoxā venīūt cū dogmatib⁹ suis
eterno anathemate dignos esse. Promitto
etiā q̄ si ego ip̄e aliq̄n cōtra hec aliq̄d senti
re docere aut p̄dicare p̄sūpsero. canonū se/
ueritati me submitto. Presēti abiuratiōi p̄
me lecte ꝛ plecte manu ꝓpria me subscp̄si.
hāc q̄ meā ꝓfessiōem ꝛ abiuratōez corā ve
stra reuerēdissima p̄nitate dñe cardinalis
aq̄legen. iudex ꝛ ꝓmissarie/reuerēdisq̄ p̄ri/
b⁹ dñis p̄lat⁹ doctorib⁹ et mgr̄is h̄ p̄ntib⁹
ad h̄ spālꝛ vocat⁹ ꝛ req̄sit⁹ feci ꝛ approbaui
ad futurā rei mēoriā i testioniū p̄missorū.

Tractatus eiusdez

cancellarij parisien. ꝯ sectā flagellantiuz se
rē. sub aliq̄b⁹ considerātōib⁹

Ex christi ꝺz lex amoris/q̄z A
q̄z dñs sicut dicit Aug. volu
l it paucissimis sacris esse ꝓtē
tā. Et ide culpat eos q̄ fusti
bus ea p̄mūt oneribus/ꝓfoꝛmi
ter ad illꝺ p̄mi pastoris petri Actuuz. xv.
Quid tēptatis deū ip̄onere iugū sup cerui
cē discipulorū/qꝺ neq̄ nos neq̄ pres nr̄i
portare potuim⁹. ſz p gr̄az dñi nr̄i iesu x̄p̄i
credim⁹ saluari. quēadmodū ꝛ illi. O piū
ꝟbū. certe verbū oī acceptōe dignissimuz.
¶ Lex x̄p̄i nō minus ꝺz in cultu suo vita/
re sup stitiōes gētiliū ꝛ idolatraꝝ. p̄fti cru/
deles ꝛ horrēdas q̄s antiq̄ lex. in q̄ tñ ꝓhi/
bitio fit p exp̄ssū Deut. xiij. vbi ꝺz. Filij e/
stote dñi dei vr̄i. ñ vos icidet⁹. glo. ñ ꝺbet⁹
i aliq̄ idolatr⁹ assimilari. Et i hebreo habe
tur. Nō vos lacerabit⁹. B aūt faciebāt ido
latre. sic h̄. iiij. Reg. xviij. vbi ꝺz. q̄ icide/
bāt se iuxta ritū suū cultr⁹ ꝛ lācieol' don⁹ p
funderēt sanguīe. Cōptū siq̄dē ē ꝛ traditū
homicidas illos ꝛ apostatas demōes esse
cupidos effusiōis sāguis p̄fti hūani ¶ Lex
aliq̄ q̄sto ē iniq̄or ꝛ ꝺmonūs obseq̄ntior tā
to sp iuenit̄ crudelior ꝛ amarior Ptz i illꝰ q̄
filios suos ꝛ filias imolabant demonūs.
Vic dñs ait p ꝓphaz. Seruiet⁹ dūs aliēis
q̄ n̄ dabūt vob req̄z. x̄ps aūt ex gr̄a sua/sic
notat̄ i dicto petri pꝰ allegato voluit nos
mirificordit̄ saluare p sanguinē suū sel' effu/
sū/p quē factus ē nobis a deo sapia/iusti/ B
cia sctificatio ꝛ redēptio. ¶ Lex x̄p̄i maxi/
mā sortit̄ virtutē ex mirificordia ꝛ gr̄a sua.
cuiꝰ gr̄e vasa sūt sacra noue legis ex vtute ope
ris operati. ꝛ iō q̄cūq̄ auertit a sacris suscipi
endis p̄fti a sacro ꝓfessiōis ꝺz reiici fidelit
Cōstat aūt p experientiā q̄ talit̄ se flagellan
tes nō curāt de sacro ꝓfessiōis vel pnie sa/
cramental' dicētes q̄ hec flagellatio potior
est ad delendū pctā q̄s q̄cunq̄ ꝓfessio. imo
eā eq̄pant nōnulli vl' ꝓponūt martyrio. q̄/

nia facim⁹ inquiũt vltro fundendo sangui nez ꝓpriũ/quod ab alijs martyres pati co gebant. Formidandũ tamẽ istic ẽ ne apd ꝑsonas clericales ⁊in locis sacris causet h pollutio sanguinis vel excõmũicatõez vel irregularitatẽ vel cõtaminatõem et ꝓphanationẽ in eisdem locis sacris. ¶Lex christi ꝓhibet sollicite penitẽtias publicas dãdas esse clericis sacerdotib⁹ et ꝓlatis ꝓpter reuerentiã status clericalis. q̃nto min⁹ debent tales ꝑsone suscipe penitentias hmõi publicas/sicut sunt (vt ferk) multi de nũero se flagellantiũ. q̃ licz videank celare se. tñ satis cognoscunt. Silr diceret de ꝑsonis ĩ signib⁹ in vtroq; sexu. de fuanda insup verecũdia iuuenculaꝝ et iuuenũ illic se denudantiũ. ⁊ de nõ infrigenda grauitate virorũ/vel autoritate minuẽda parentũ. ¶Lex xpi si videak flagella indulgere/iuxta illud Ecce ego in flagella patus sum. nihilominus circũstantie debẽt apponi q̃b⁹ ratõnabile fiat obsequiũ nostrum. Una q; hmõi flagellatio fiat iudicio supioris imponẽtis talẽ penitẽtiã. et q; ab altero fiat/⁊ moderate ⁊ sine scãdalo ⁊ ostẽtatõe ac sine sanguine. iuxta traditiõem. B. parisk. quẽadmodũ fit hmõi flagellatio in religiõib⁹ approbatis. ⁊ ab aliq̃b⁹ deuotis ꝑsonis/sz aliꝫ lõge videmus in illis q̃ reprobamus flagellis obseruari. ¶Lex christi declarata p eccl'iam/ cuius autoritas maior ẽ in sua ꝓsuetudine dicente. s. tho. q̃z sit autoritas vni⁹ doctoz sic̃ hiero. vel aug. sp sectam flagellantiũ se reprobauit postq̃z insurgere videbak in diuersis mũdi partib⁹. ⁊ h de memoria plurium hominũ viuentiũ. tam in lothoringia q̃z in almania ⁊ in francia pl'ib⁹ in locis iuxta narratões hoim et chronicas frãcie/ac scripturas fidedignas. ¶Lex christi freq̃nter ꝓhibuit multas obsuatões begardoz et begardaz/que in prima sui introductõe ꝓtendebãt speciẽ magne religiõis. ac m'ti fructus spũalis in aiabus/et exẽpla salutis atq; austeritatis. Prohibuit inq̃z ꝓpter seq̃las malas et multas q̃ sub hoc ꝓtextu fieri sunt inuente. Non ei est malũ quod subsistere possz si nõ aliquã spẽz haberet ise boni. ꝓpterea fallit hec argumẽtatio. Proueniunt ex hac secta flagellatorũ multa bona nõ igit tollenda vel reprobãda. ¶Lex christi ne dũ ordinat hominẽ ad deũ/sed etiam ad primũ/et ad ꝓncipem seu ꝓlatũ suum. ꝓpterea nõ debet qualiscũq; ritus introduci per populos/qui possit causare seditionem vel partialitatem vel superstitõnem. sed debent oĩa regulare fieri ⁊ ordinate/de mandato et ordinatõe supioris. vt nullatenus ordo hierarchicus cõfundak. quod fieret si q̃libet ad arbitriũ suũ posset instituere vl' fouere nouum ritũ sine duce. sine lege stabili/sine ordine. vbi sunt iuuenes ⁊ ỹgines/senes cũ iunioribus sil' in vnuz diues et paup. et illorũ turba magna. de q̃b⁹ ait Ecclesiastes. Stultorũ infinitus ẽ numerus ¶Lex christi sufficiẽter data est in ꝓceptis D decalogi quoz obsuatio facta cũ bona simplicitate'/et vt ita dicak grossa fide/satz est ad salutẽ ꝑsertim laicorũ ⁊ populariũ absq; noua grauissimorũ onerũ impositõe/iuxta illud christi. Si vis ad vitã ingredi ꝛua mandata. ¶Hec valet si dicak q; populares suscipiũt volũtarie tales flagellatões sine ꝓcepto alio/dũ inuenik q; ipi diuĩa ꝓcepta liberius ĩ multis inde ꝓtemnũt. Est ei ꝓtumax hũana natura/que postq̃z destituta est ab originalis iusticie statu. cupidus ferk in illa q̃ sunt adinuentõis suc/q̃z q̃ sũt diuine iussiõis. et hic est vnus supbie gd⁹ quẽ apud religiosos loquik Bern. inueniri dũ plus gaudent in abstinentia vl' orõne ꝓticulari spontanee sumpta q̃z in tota regulari disciplina. ¶Lex christi sufficienter ab apostolis ⁊ sacris doctoribus explicata/nõ ĩuenik tales nouitates flagellãtiũ se ꝓstituis se pdicando vel aliter/sed potius reprobat se tanq̃z suspectissimas ⁊ piculosissimas ⁊ que vergere possunt in scandalũ xpianoz apud iudeos saracenos et paganos/tanq̃z lex christi sit austera crudelis ⁊ in sanguinibus nõ in miseratõibus enutrita ¶Lex xpi docet ex ꝓmissis et similib⁹ multis ꝓlatos ecclesie pastores et doctores/ĩmo et ꝓncipes q; sectã hmõi cruentã ⁊ sanguinolentã (gallice sanglate) studeant ⁊ laborẽt destruere seu ꝓpescere tã bonis pdicatiõib⁹ ⁊ bonis suasionib⁹/q̃z cẽsurz nedũ eccl'iastic; sz etiã tpalib⁹ more pdecessoz/attẽto q; sub h velamine ac ꝓtextu pnie fiũt innũera mala sicut expti testank. Insurgũt hereses/vilipendunt ꝓpriũ sacerdotes/ꝓtẽnunt ꝓfessiones ⁊ pnie sacrales. extorq̃nt dolos modis pecunie/ocia que pigros occidunt nutriũk. Silem⁹ de furtz de stupris et adulterijs. de picul' q̃ sunt in falz fratrib⁹ ⁊ fraudulentis sollicitatõnib⁹ ad oẽ facinus atq; flagiciũ/itavt bonis ⁊ mal' bicinde statera

iusta vel equa lance pensatis /mala multo plura q̄z bona parturire cognoscat hec secta se flagellantiū p̄dem et pluries iā damnata. Prop̄ hoc duz repullulat vel excrescit toto studio fundit⁹ euellēda pterendaq̄z cē
E setur. ¶ Uerū qm̄ optet in ꝺ malo iam radicato ꝛ qđ latissime serpit pcedere pedetē tim ꝛ caute dū querū eradicari zizania flagellatorū hmōi/sil' euellat ꝛ triticū p̄us seminatū boni salubriscq̄z ꝟbi dei. Notet igitur cautela quadruplex infrascpta. ¶ Fiat in p̄mis exhortatio vehemēs ꝛ crebra ꝺ ꝛ sup̄ autoritate sacri ꝯcilij .dū illud ē. Sil' de autoritate pape ꝛ eccl'ie romane/ q̄tin⁹ q̄libet habeat ꝓmptitudinē animi /parere vl' obedire mandatis vel institutōnib⁹ seu ꝯsilijs p̄dictorū. quēadmodū facit egregius ꝛ fervid⁹ p̄dicator mgr Uincenti⁹. sic patet ex lr̄is ꝓpria manu subscriptis nouissime missis Cōstantiā. In q̄tidianis inq̄t recōmendatōib⁹ sacri ꝛ vniuersal' ꝯcilij cōstantien. q̄s facio post ꝼmonē docui et doceo oēs fideles/submittere oīa facta ꝛ verba/ac etiā scripta determinatōi ac etiā correctōi eiusdē sacri cōcilij Subdēdo. Et sic facio in oīb⁹ factis ꝛ dictis/ac etiā scriptis meis. Nec ibidē q̄ manifestāt discretā hūilitatē ꝛ hūilem discretōez tāti viri/ q̄ discretio posita est a sctis patrib⁹ ductrix auriga q̄z virtutū. dū instar ꝺuoti bernardi pl⁹ alieno q̄z ꝓprio credit iudicio. ¶ Porro nō est formidādū retractatiōis (q̄ forsitan opponet) opprobriū. Sit in exēplo b. aug. cui⁹ retractatio nec inhonorauit eū/nec autoritatis dictorū suorū robur euertit. Nihil ei (vt q̄dam ait) efficacius ad docendū q̄z verbum verax simplex et hūile. nihil habēs fictōnis vl' supbe p̄sumptōis admixtū. q̄niā deus est qui cū simplicib⁹ g̃dit. dans eis g̃tiam ꝛ virtutē vberib⁹ suis/sine q̄ laborat ī vanuz lingua loquentis. ¶ Fiat oñsio quē admodū fuerūt q̄nq̄z inchoata pia deuotione que pcessu tp̄is inueniūt deteriores exitus accipe. vel ꝓpter scandalū pusillorum. vel ꝓpter scientie defectū. sicut loquit de q̄busdam ap'lus .Testimoniū inq̄t phibeo eis. quia zelū dei habent sed non ꝼm scientiam. Fiat itaq̄z sic docendo. sic p̄dicando/ q̄ non ita reprobabunt p̄sone singule que p̄sentib⁹ tēporib⁹ flagellauerūt se/ q̄ videāt nunc damnāde vel penit⁹ execrāde. dummodo deinde obediant monitōni salutari inculcādo/ quēadmodū melior est obedientia q̄z victime. Et q̄ iussione diuina in omni sacrificio tuo sal offeres. ¶ Fiat exF hortatio diligens et vehemēs super laudibus patientie/que perfectū opus habet. p̄ ferendo eam talibus vltro acceptis flagellationib⁹. iuxta quod loquit Augustin⁹ cōformiter ad Senecā. q̄ aduersitates seculi huius non tam infligende sunt q̄z duz eueneriunt patienter tolerāde/ faciēdo per patientiā de necessitate virtutē. Non sum tam demens (inquit Seneca) vt egrotare veliz sed si egrotandū est patienter tolerabo. Debebūt p̄roinde numerari diligēter atq̄z singillatim tribulatōnes varie. nunc tēporales. nūc spirituales/que assidue nobis dāt et ingerunt velimus nolim⁹ patientie materiam. cuiusmodi sunt infirmitates/ paupt̄ates/ vexationes /angarie. mortes parētum atq̄z filiorū. bella /rapine. incendia. detractiones. contumelie. labores manuum in agricolis et mechanicis. temptationes rursum variorū peccatorū quādo int⁹ pugne et foris timores. Et quis cūctas huiusmodi tribulatōes dinumeret? que tot ꝛ tales sunt q̄ nō oporteat nouas supinducere. quoniā satis essz tolerātia fortis tribulationū hmōi quotidianaz p purgatōne magn̄ peccatorū/ p̄sertim adiuncta contritione et humili confessiōe in re vel p̄posito/ tempore et loco. Juxta quod rogabat q̄dam. Fiat pars purgatōnis mee purgatorium meum/ labor quo hic p singulos dies exerceor. Et profecto sic est. pl⁹ aliquā/ do valet pia flagellorū dei sub eius manu tolerātia sine murmure. sine rep̄hensiōe diuinorū iudiciorū. sine rancore vel odio cōtra superiores suos/ vel alios affligentes se iuste vel iniuste. q̄z si manens iracundus ꝛ impatiens nedū flagellaret seip̄m ad sanguinez. sed laceraret ꝛ decerperet membratim ad mortē ¶ Immo sicut nō licet homi
nem seipsum p̄pria auctoritate mutilare vel castrare nisi p̄ sanitate totius corporis cōsequenda. sic nec licet vt videt q̄ a seipso quis sanguinē violenter eiciat /nisi causa medicine corporalis. Alioquin sil' ratōne posset se hō cauterizare per ferrū ignitum. quod adhuc nemo posuit vel concessit. ni si forsitan idolatre vel falsi christiani/ quales reperiunt in india/ qui se putāt baptizari
debere p ignē. ¶ Fiat in speciali velut in q̄ B
dam radice prouisio sollers et exacta circa societatē illā multū numerosaz a qua videt

inchoata vel saltē multum continuata et obfirmata flagellatio talis. Vñ cū dicant se sub obediētia esse/p̄mitus impandū est q̄ desistāt z desistere suadeāt alios sub moderatōe q̄ dicta ē videlz nisi vel q̄usq̄ sacr̄ ꝯcilīū vel eccl̄ia romana mādauerit vel tolerauerit hec fieri. allegādo regulā moralē q̄ vbi dubitatio surgit de aliq̄ actu an possit licite fieri vel omitti. tutius ē omittere q̄z facere. Preserti vbi factio generare cernit scādalum alior̄. vñ est illud apl̄i. Si esca scādalizet frēm meū nō māducabo carnes in eternū. Uideret ꝑinde nūcius talis cohortādus z sollicite purgandus ne sub eor̄ multitudīe etiā bonor̄/mali z reprobi delitescāt. Deniq̄ ppl̄s qñ erigit ad nouitates ille sunt illis ingerēde. in q̄b ē tuta salubris q̄ deuotio sicut de misericordia sctōr̄ z recursu ad eos/vel ad angelū ppr̄iū custodē ad sanctū cuius nomē p̄sona gerit. ad illaz matrē dei z virginalē sp̄ōsum suū Joseph numerādo p̄rogatiuas eor̄ ¶ Proinde si p̄dicandū fuerit de finali iudicio vel ātix̄po fiat ꝟ in generali ꝯcludēdo q̄ in morte q̄libet hz suū iudiciū p̄rimū z incertuz. Q̄z si quis inducere voluerit miracula noua sup antix̄pi aduētu p̄rimo. Notet q̄ mūdus senescens patit fantasias falsor̄ miraculor̄. sicut hō senex fantasiat in somno. ꝓpterea sunt nūc hūda miracula valde suspecta nisi facta p̄us examinatiōe diligēti. ¶ Obseruandū p̄terea summope videt apud tales de societate q̄ nullo mō viuāt dānose si laborare possint vt sint ad monitōez z exemplar laborantiū. vt p̄terea nihil agāt p̄tētio se z velut ex vitupio z ꝓēptu p̄lator̄ maiorum z minor̄ vel aliquor̄ generaliter cleri cor̄/neq̄ in p̄dicatōib⁹ faciēdis. neq̄ i cōfessiōib⁹ audiēdis. Propterea debēt in oīmi loco quo p̄mo veniūt p̄mitt̄ habere collocutōem z bñplacitū cum eccl̄iasticis vl̄ eorū capitib⁹/ ne scisma forsan fiat laicor̄ ad clericos vel ecōtra ¶ Tandē si forte senserit doctor insignis magr̄ Uincentius nō posse conueniēter sup p̄missis salubriter z efficaciter puidere. videt consultius vt ad tēpus segregaret p̄sentiā suā/effugiēs tantaz societatē/qō si posset visitando sacrū concilīū. vel altera occasiōe sibi sumpta. ¶ Nec interim notata sunt velut ī quodā trāscursu/magis ad remēorādū q̄z docendū. xvij Julij Anno dñi. M.cccc.xvij. Constañ. tempore concilij.

Sequitur epistola

missa mgr̄o Uincentio ordis p̄dicatorus dei seminerbio feruētissimo /corā se flagellantes/p magistr̄ Johem de gerson.

D Ominatissimo doctori z p̄dicatori zelāti salutē aiaz mgr̄o vincētio de ordie fratr̄ p̄dicatorū p̄ri meo ī x̄pi charitate dilectissimo Joh̄. de gerson. Tāta de ꝟtutib⁹ tuis doctor egregie fama referēte crebr̄ accepi tāta spāl̄r ī collocutōe familiari cū reuerēdo p̄re dño generali tui ordinis p̄dicatorū agnoui vt mihi videar̄ recte figurat⁹ ꝟm nomē tuū. p illō apocal̄. q̄ speculator totius eccl̄iastici decursus Johes ait. Uidi z ecce equus z q̄ sedebat sup illū habebat arcū z data est ei corona z exiit vincēs vt vinceret. Existi q̄dem vt vinceres o vincēti gloriose. sed quales tu vinceres. q̄ rōne quib⁹ armis. quo apparatu bellico. quali arcu tu tandem ipe coronatus triumphares? Respondet ille cuius es imitator Paulus dicens. Arma militie nr̄a nō esse carnalia/cū reliquis similib⁹ qualia melius ipe nosti. ¶ Suppetūt hoc loco plurima cordi meo J que lib̄entius z forsitā vtilius verbo ore ad os q̄z calamo muto referarez tue sapie/ nisi q̄ alior̄suz me trahūt occupatiōes alie. Et quia te grauib⁹ assidue laborib⁹ intentū p̄trahere lōga sc̄ptorū serie ñ visū ē sat̄ equū vl̄ modestū. ꝟ vnū q̄d ī vot̄ ned̄ū meis/ſz q̄z plūmor̄ ꝟsat aperiā. ¶ Reddūt tue caritati tuoq̄ zelo pac̄ eccl̄iastice testioniū ꝟ i signe ꝟ celebrimū p̄coniū. tū m̄ti/tū noīati/ p̄fatus mgr̄ ac dñs general̄/ q̄ īclito arrogonū regno nūq̄z fuisset ꝓcordata pac̄ capitula. nūq̄z subtractio/q̄ tā virilit̄ z legitime facta est ab illo nimis ꝓchdolor erga mr̄em eccl̄iā obdurato Pe. d̄ luna/fuisz attēptata /si nō auct̄ tue pōd⁹ z ꝓsilij robur addidisses. cui⁹ fauor̄ tā egregij nosip̄i sacro generali ꝯcilio p̄ntes d̄sideratissime pac̄ ānis iā fere. xl. mirabilit̄ extulat̄ /fructuz z reditū p̄rimū expectam⁹. ¶ Et o te felicē R o te ter q̄terq̄ btm̄ si p̄ntial̄ adesses. si non auditu solo sz ppr̄ijs ocul̄ corā cernere voluer̄ ppinquā velut ī ianuis sūmi p̄tifex electōz. si vicz efficaci celeritate sepositz interim turbis iocūdā tue p̄sentie faciē huic eidē sacro concilio conspiciendā attuleris fructū nisi fallor amplioꝛē/et te tuisq̄ moribus digniorē afferres /q̄z si ꝟ neglecto p/

mãseris in inceptis. Demineris btī pauli ad Gal. scribentis. Deinde ait pⁿ annos xiiij. ascẽdi hierosolymã cũ barnaba ⁊ tyto ⁊ ꝓtuli cũ illis euangeliũ qđ ꝑdico in gentibus. Seorsum autẽ his q̃ videbant aliq̃d esse /ne forte inuanũ currerẽ aut cucurrissẽ hoc satis ꝑ tua re tibi dictũ puto. Est siq̃dem apud nos altera velut hierosolyma. sẽ apostoloꝝ successores reuerẽdissimi ⁊ deo amabiles ꝓlati. Sunt legis doctores cuz quib⁹ tuam ipam ꝑdicatõez ꝓferre tã salubriter q̃s hũiliter poteris /vt interim sileaz de alio ꝓfectu multiplici sperato si venerȝ. Crede mihi doctor emerite m'ti multa loquunt sup ꝑdicatõib⁹ tuis. ⁊ maxime sup illa secta se ẏberantiũ /qualẽ cõstat preteritȝ tpibus fuisse pluries et in locis varijs reprobatã. quã nec approbas /vt testant noti tui. sed nec efficacit reprobas. Jactant i de varij rumores ꝑ populos ⁊ apud nos q̃ꝛũ multa et si neq̃ vera neq̃ credẽda censeant/ab illis q̃ te(sicut persius loquit)int⁹ ⁊ in cute norũt. nihilomin⁹ exemplo pauli q̃ ꝑ reuelationẽ certissim⁹ erat ꝑdicatiõem suã esse ẏm deũ/voluit ꝓpter ꝓdescensiõez ad infirmos. ꝓpter autoꝛizatõem isup pleniorẽ ꝑ apl'os descẽdere in hierusalẽ ⁊ collationẽ habere cũ apl'is. ¶Sic agere placeat noiatissime mgr̃ ac dñe ac interim bñ vale/beniuol⁹ susceptor hui⁹ litterule quaz in pcinctu scripsi. die qua solẽnitatẽ ipsius quem ꝓnoiaui barnabe btissimi pauli consortȝ pueniẽdo recẽsebã. ix. Junij i vigilia sacrosancti sacramẽti. ¶Porro qꝛ nescio si forte nõ exaudiat hanc exhortatõnem zeli mei tua prudẽs discretio. nolẽs huc accedere de pñti. Judicaui tecũ agere sicut mihi in ẏitate ꝓscius sum q̃ in simili vellẽ erga paruitatẽ meã similit ⁊ sinceriter agi. Mittim⁹ reuerẽd⁹ pr̃ ꝓnomiat⁹ et ego q̃re las aliq̃ꝛ que in manus nostras nedũ verbis sed scriptis deuenerũt. ⁊ id agimus ñ ad damnatõem tuã. nõ ad inculpatõnem. nõ ad irritatõem/nouit de⁹ /sed cautelã super his oñib⁹ ampliorẽ. Scio millies expertus q̃s varia sepe/q̃s falsa de ꝑdicantib⁹ referunt/partim ex arrogãti quorũdã malicia /cõtemptu vel inuidia. Scio deniq̃ qui ait. Da sapienti occasionẽ et festinabit accipere. Interim bene vale in domino/q̃ tuã in bono viã dirigat custodiat ⁊ confirmet Amen.

¶Finit

Reuerẽde magister ⁊

et pr̃ charissime familiaria colloq̃a q̃ tecuz in Janua ⁊ badua/⁊ qñq̃ alibi me habuisse recolo. ẏmõesq̃ tui salutares q̃s audiui/de te oñe bonũ/ꝑcipue q̃ hũilitatẽ. que ẏtutũ oim fundamẽtũ ꝑsumere agũt. Jõ cũ dilecto fratre ⁊ socio meo cãcellario parisiẽsi. ad pmissa te charitatiue exhortari p suasus sũ. ¶Tuus ꝑ oĩa. p. cardinal' camerarẽ. ¶Post scꝑturã ⁊ datã lr̃aꝝ istarum/fuerũt die veneris vltimo ꝑterita/ vniti sacro ꝓcilio dñi castellani/q̃ sil'z ad alios fecerunt ⁊ publicarũt subtractõem a pe.ꝺ luna. Digneris ad pacẽ regni /imo et regnorũ laborare. ⁊ bñ vale. Scriptũ. xxi. Junij Cõstantie ¶Vale in dño/q̃ tuã i bono viã dirigat custodiat ⁊ ꝓfirmet Amen. ¶Tu⁹ ad te deuotus Johes cãcellari⁹ pisiẽñ.

¶Finit epl'a mgr̃i Johis de Gerson ad sãctũ Vincentiũ ordinis ꝑdicatorũ missa. i q̃ hortat vt ꝓciliũ ꝓstañ. sua ꝑsonali pñtia accedere dignet/sectãq̃ se flagellantiuz vt ad tpus deserat modestissime ꝑsuadet

Incipit tractatus

ꝺ ꝓprietarios regule Augu. q̃ ascribit cancellario parisiẽñ. cuius su⁹ nõ esse verisimilius sit. qꝛ neq̃ in stilo neq̃ i doctrina scriptis suis ꝓsus concordat.

D Elus dom⁹ tue Aug. pr̃ami coꝛ sal⁹ obsequiũ debitũ. sinceraq̃ dilectio aduersus ꝑpetarios regule tue ꝑfessores ⁊ ꝑpetatis defẽsores amicicia
3 iũctos suadet fraternus amoꝛ tricuspide ferrũ iacere/ñ vt ledat sȝ suadeat tutioꝛẽ vitaz ẏitatis. ¶Impugnabit g̃ ꝑpetas ꝑmo loco ꝑ ipaz regulã Aug⁹. solito voto ꝓmissã. Scꝺo ꝑ auctez scꝑture sacre cãonũ. Tercio dissoluẽdo ꝓ viribꝫ illoꝝ rõnes q̃tinus veprib⁹ ꝑpetatis excussis radicit⁹ vos amici q̃ꝛ occasiõe ħ tracto/iuxta vocatõz viaz ⁊ regulã. sicut in vnũ estis ꝓgregati/vnanimes habitetis in domo dei. ⁊ sit vobis coꝛ vnũ ⁊ aĩa vna. ⁊ oĩa cõia. nec sint scismata inter vos/q̃ ꝑpter meum ⁊ tuum oriuntur Charitas em(dicit regula vestra)nõ querit que sua sunt. sed cõia ꝓprijs añponit. non ꝓpria cõibus. Et q̃to amplius rem cõem q̃s ꝓpriã curaueritis. tãto vos amplius ꝑficere noscatis. Ut in omnibus quib⁹ vtik

trāsitoria necessitas/supemineat et pmane
at charitas. Quoniā innocētes (dicit pater
Augustin⁹) nō est⁊ si tacendo fratrē perire
sinitis. fraternū enī vulnus crudelit dissi-
mulat/nec sine anīe periclo misericorditer
indicat. ¶Propriū siq̄dem habere ꝓhibet
Aug⁹ alūnis suis in regule exordio. q̄ ma-
gis charitatē et pacē oūderet finē eē religi
nis inter fratres/cū dicit. Jn vnū est⁊ con-
gregati vt vnanimes habitetis ī domo. et
A sit vobis cor vnū et anīa vna ī dño. ¶Se
quit. Et non dicatis aliq̄d ꝓpriū. grauⁱ⁹
autē peccatū est facere q̄ dicere. cū exteriꝰ
opus malicia supaddat interiori. vt furari
occidere et mechari grauⁱ⁹ q̄ dicere aut p
ponere in mēte. ergo si ꝓhibet exp̄sse ꝟbuz
ꝓprietatis. a fortiori et factū. Nam dictuz
neq̄cia nō habet aut bonitatē nisi sit signū
rei cuius est dictuz. g̃ si ꝓhibet dicere q̄ q̄
ꝓpriū/magis ꝓhibet habere illō. ¶Secū
do mox seq̄tur in textu regule quā vouist⁊.
Et sint vobis oīa cmūia. O mē aūt fm
logicos est vniuersale signū qđ distribuit
p vniuersis rebus generaliter q̄ sub posses
sione cadūt. cuiuscūq̄ nature sint. siue sint
localia. siue pecunia vel aliud. Ergo falsi
ficat vniuersal' ista regula in voti vestri pe
riculū p qđcūq̄ particl'are ꝓpriū. q̄ pro-
priū et cōmune opponunt. ¶Tercio cōse-
quenter in textu regule subiūgit. Et distri/
buat vnicuiq̄ vestrum a p̄posito vestro vi
ctus et tegumētū/nō eq̄liter oib⁹/q̄ nō eq̄
liter valetis oēs/sed sicut cuiq̄ opus fue
rit. Non dicit. xx. libras aut scuta/sed tegu
mentū paratū/quod lōge pauciorīs est oc
cupamenti q̄ p̄ciū eius. Hec cformius vi
te apostolorū a qua regularis vita originē
cepit. Nam sequit in regule textu. Sic enī
legit in actib⁹ ap'lorū q̄ erāt illis oīa cō
munia. et distribuebat vnicuiq̄ ꝓut cuiq̄
opus erat. Nō aut̄ distribuebat apostolis
⁊ eorū sequacib⁹ pecunia/sed vict⁹ et vesti-
tus. g̃ ꝓpositū cōfirmat. Nā pecuniale ve
stiariū equalitatē quā intēdit Aug. corrū-
pit. Patet si ꝓtingat senem fratrē ⁊ debilez
cui opus est ampliⁿ vestimēti q̄ sano/p
digū fore sui vestiarij/et liberaliter sup mo
dum in comesatōib⁹ exponere qđ in tegu-
mento ꝓuertēdū est. talis senex infirm⁹ ma
lē vestietur/et iuuenis fort⁊ nō ꝓdigus me
lius ipo induet cōtra intentōem Augusti
O ni. ¶Quarto arguit p topicā regulā. Si
qđ minus videt ineſſe iest/et illud qđ ma
gis. ꝓpriuz ergo habere tolerabili⁹ esset in
nouicijs ordinis q̄ senioribꝫ propt impfe
ctionē corū. ꝫ illis ꝓhibet regula q̄q̄ re-
tinere de secl'o dicens. Qui aliq̄d habēt in
seculo/q̄n ingressi sunt monasteriū libent
illud velint esse cōmune. qui nō habēt non
q̄rent in monasterio. ergo si qđ de secl'o af
fert in monasterio esse cōmūe optet. a forti
ori illud qđ de monasterio est/simīlit ⁊ de
redditibus cōmūib⁹. Demū si in cōmune
reponere habēt et ꝓpriū vitare nouiter in
gressi. a fortiori etiā seniores illis/quoz de
bet esse status et vita pfectior. Et in signū
huius eis reuerētia exhibet a minoribꝫ or-
dinis. Retinere ergo nō licz ꝓpriū his qui
habuerūt in secl'o. neq̄ nō habentib⁹ in se-
culo/in monasterio q̄rere pmittit Aug. er-
go omnib⁹ iubet ꝓpriū nō habere. q̄ oēs
qui ingressi sunt aut habuerūt aut nō. Si
primū relinquendū est. si secundū nō est q̄
rendū. ergo nullo mō retinendū. q̄tin⁹ hac
arte et modestia diuites humilient⁊/⁊ pau
peres non inflent⁊. ¶Quinto edocet Aug. P
quantū sibi cordi fuerit cōe charitatis īter
fratres/et abomīabile ꝓpriū dissensiōis ⁊
brige fomes/quia de h̄ primo loco tracta-
re incipit in regula/vsq̄ ad locū de oratōe
Nō nescius quō ꝓprietas scismata facit.
vnanimitati aduersat⁊ et paci/q̄bus opus
est oratōibus. teste Aug. in expositiōe regu
le. Non pdest inq̄t vna domus si separat
diuersa voluntas. quoniā lōge maior vni-
tas animi q̄ loci. habitus ⁊ cōuictus cor-
dis q̄ corpis. Charitas autē est que habi
tare facit vnanimes in domo. ⁊ pacē verā
tribuit. Oratōem quoq̄ exaudibilez facit.
nec que sua sunt querit sed q̄ iesu x̄pi. Vnde
etiā fratres monet ibidē ne sapientes sint
in oculis suis/opiniōis ꝓprie defensores
aut ocordie turbatores. Si g̃ cōcordie ad
uersat⁊ ꝓpria voluntas. ergo etiā ꝓpria ci-
sta aut bursa nō cōuenit cōmuni charitati.
quia illa cmunia ꝓpr̄ijs anteponit. ¶Se Q
xto vbi de oratōe iciunio ⁊ lectura prādū
mentionē fecit Aug⁹ in regula/ꝓsequenter
de cibo infirmorū specialiori loquēs q̄ sa
norū inq̄t. Et si eis qui ex moribꝫ delicati-
oribꝫ venerint ad monasteriū/aliq̄d vesti-
mētorū aut alimētoz datur qđ nō fortio-
ribꝫ ⁊c. Frustra nēpe dari diceret nisi hos
nihil habere vnde hec ꝓparant intenderet.
¶Septimo idē facit sed implicite. cū pro-
hibet non figi oculos in visa muliere. Nec

dicat⁹ inquit vos aīos habere pudicos si oculos habetis impudicos. ergo cuz pari voto pmittit⁹ pauptas sicut castitas. abij/ciēda est a manu oīs pp̄etaria possessio. sicut ab oculo oīs femie dilectio carnalis qz ocul⁹ et manus ī istis se habēt cōformiter. z vtrūq; est reuerti ad vomitū. Dic in visibilib⁹ carnis. illic in opibus seculi coraz iusto iudice. Et sequit⁹ in regula. Hoc inq̄t quod dixi de oculo nō figendo/etiā ī ceteris phibēdis obfuerit cū dilectōne hominū et odio viciorū. Cōuictus autē si recusauerit ferre vīdictā p̄uerit⁹ a p̄sortio fratz. Confirmat⁹ qz plus est rē illicitā tangere. q̄z videre tm̄. z adhuc ampli⁹ possidere/et ad nutū habere volūtatis q̄z tāgere aut velle. ergo si in voto castitat⁹ phibet⁹ oculꝰ figi in feminā/q̄re ñ ī voto pauptatis phibetur etiā pp̄ria possessio? Non enī minꝰ scādalizat apostasia seu tergiuersatio secundi q̄z primi in cōspectu hominū. ¶Octauo ñ aliter sapit venerabil' Hug. in expositōne. Et non dicatis aliq̄d pp̄riū. Non dicimꝰ inquit q̄cq̄z meū aut tuuz/sed nostz. vt dicatur cappa nr̄a. vestis nr̄a. grafiū nostrū. sicut domus eccl'ia et claustrū. omnia ī cōmuni habēda sūt. Carnales sunt ffes qui cōmunia diuidūt. spūales qui diuisum in p̄muni reponunt. ergo si volumꝰ hereditate possidere dn̄m/nihil habeamꝰ ait p̄eter ip̄m. Quoniā si aurū/argentū vl' quid aliud cū christo querit⁹(dicit Hieronymꝰ) cū istis z similib⁹ pp̄r̄is pars fieri dedig̃tur deus. Ap'li imitemur sentētiā ad Thimotheū. vi. Habētes alimēta z q̄bus tegamur z̄. Quippe tribus leui nō habuit p̄tem in terra. ¶Nono in expositōne regule. Et distribuat⁹ vnicuiq; put opꝰ fuerit. dominus ordinauit eccl'iam vt plerisq; spūalib⁹ ceteri autē tpalib⁹ vacarēt. Prepositorū officia sunt subditis corpalia mīstrare. Subditorū vero spūalib⁹ insistere/oratōnib⁹ vicz p̄teplationi et lectōni. ergo p̄funditur religio cū quisq; puisor efficit⁹ necessitatis. z cōmunis magister vestiariꝰ tollit⁹. ¶Decimo qz vestiariū equaliter distributū contrariat⁹ regule dicēti. q̄ nō equaliter ē omnib⁹ tribuēdū. qz nō eq̄liter valēt oēs Pluribꝰ enī indiget eger q̄z sanus/et senex q̄z iuuenis. Ita ei seruāda est nature necessitas vt nō intereat corpus sed seruiat z nō supbiat. ¶Undecimo p eundē venerabilē Hugonē in expositōe huius passus. Et q̄ aliq̄d habebāt in seculo libēter illud velint esse cōmune. Duo inq̄t sunt que relinq̄ oportet p̄pter deum. facultas. s. possidēdi z voluntas habēdi/iuxta dn̄i sententiam Luce xiij. Nisi q̄s renūciauerit oīmib⁹ que possidet/nō potest meus esse discipul⁹. Non enim sufficit exteriorē relinq̄re substantiā nisi interiorē rescindam⁹ cōcupiscentiā. al's esset renūciatio vocalis tm̄ z hypocrisis. dissimulatio facta coram hoīb⁹ nō coram deo/qui nouit abscōdita cordis. ¶Duodecimo hugo exponēdo hūc passum/vnanimit⁹ viuite/sic inquit. Pauptas et hūilitas generāt caritatē inter fratres. Caritas p̄o nutrit et fouet vnanimitatē concordē z pacē. ergo p locū ab oppositꝰ possessio et supbia discordiam et iurgiū. vt cū vnus est altero ditior cōseq̄nter supbior z infestior. Despectores em̄ sunt et iniuriatores diuites. vt dic̄ Aristo. iiij. eth. z se dignificātes sup alios. quo deperit cōfestim fraternitatis vnitas. et p cōseq̄ns charitas deuotio et religio. ¶Tredecimo inter occasiōes alias pp̄rietatē inducētes potissimū arbitror fuisse hūanuz timorē deficiēdi in necessarijs tēpore egritudinis z senectutis. qm̄ tūc opus ē multo pluribꝰ q̄z cū valem⁹. Nunq̄d autē tāta forsitan p̄uisio foret in regula circa ifirmos z debiles nisi hanc sollicitudinē a cordibꝰ fratrū intēderet Augustinꝰ euellere. vnde sanos ne molestē ferāt lautius egros pasci ostendit feliciores esse dicēs. Melius minus egere q̄z plus habere. ¶Decimoq̄rto S pp̄riū religiosorū regulariū impugnat⁹ per illud Aug. in regula. Quicunq; in tantuz malū pgressus fuerit vt occulte ab aliquo l'ras aut munus accipiat/si ℞ vltro offert/parcat⁹ illi et orēt⁹ p̄o eo. Si autē deph̄ēdi tur aut conuincit⁹ guius emendet⁹. vbi Hugo aliq̄d occultare inquit est ordinē infringere/et sanctū ppositū pauptatis. Qui abscondit inq̄z moraliter peccat velut alter giezi factus sacrilegus. Nobis ait p̄uenit bene viuere z bonū exemplū dare/z malā tollere suspitōem. Nō est malū qz mun⁹ cū vt sic ex amore p̄cedit. neq; qz cultell⁹ aut hmōi. ergo quia pp̄riū. conseq̄ntia pbat⁹. quia ei q̄ nō fecisset votū pauptatis/vtputa seculari nō esset peccatū accipe et seruare sicut regulari. Nisi g̃ piculosum esset pp̄rium saluti/nō vocaret illō Aug⁹ grāde malum graviterq; puniendū. etiaz si ex dono vl' munere p̄cedat de pp̄r̄is bonis seculi.

q̄nto magis g̃ si ex impia volũtate seruet ꝺ bonis cõmunib⁹. ¶Decimo q̄nto ipugnat ꝓprietas ꝓ regulã bti Aug⁹. vbi dicit. Vestes vr̃as sub vno custode habeant vl̃ pluribus ne a tinea ledant. Custodiri iubet vestes dicit Hugo ibidẽ ꝓpter duo. Primo ne ꝓ incuriã a tinea ledant. Scõo ne frat q̃spiã illã quã habz vestẽ ꝓpriã credat si ĩ ꝓprio loco seruaret. puta in camera vel in cista eius. Ad exterminandã enĩ omnẽ pp etatẽ cõsequenter dicit Aug⁹ in regl̃a. Nõ ad vos ptineat qꝺ vobis indumentũ ꝓ tẽ porũ ꝰgruentia pferat. vtrũ illud qꝺ ꝺpo fuerat an aliꝺ recipiat/dũ tamẽ vnicuiq; p ut opus est nõ negẽt. Neq; conquerat deterius se accepisse q̃ posuerat. sed magis p bate inq̃t q̃tũ vobis desit in sancto interiori habitu cordis qui ꝓ habitu corꝓis li
T tigatis. ¶Decimosexto ꝓfirmat extermiatio ꝓprietatis expositiõe Hugonis ĩ regule passu. Discamus inq̃t fratres superflua resecare. vt dum qꝺ opus est nõ negat vltra q̃ opus sit a nemine req̃rat. Superflua q̃dem est secũda tunica. pfectioni religiõis euãgelice ꝓtraria. Matth. x. et Lu. ix. Neq; duas tunicas habeatis Et intelligẽ ꝓ tunicã vnam quãtũ sufficit de vestitu ꝓ tegumento necessario vni⁹. Supfluum est etiã hmõi anhelare ad quod nõ possũt puenire cũ salute. Nam in voto pauptat⁹ sibi velle abstulit z posse. Ad semel ꝺo abiuratũ velle anhelare nõ minus ridicl'osuz est/q̃ si quis de monacho studeret nõ esse monachus/aut de sterili plificus. ¶Decimoseptimo ꝓ idem vicĩũ ꝓprietatis ꝓdẽnat Aug⁹ ĩ regula dicẽs. Et sicut pascimĩ ex vno cellario /sic induamĩ ex vno vestiario. Vnũ z ml'ta opponunt. iiij. metaph. Cũ ergo iubeat vnũ et ꝰmunẽ vestiarium sequit ꝓ locũ ab oppositis q̃ ꝓhibet ꝓpriũm z singulare multũ. Videte g̃ si votum seruatis regule cũ totiens infringitis z taz exp̃sse nõ semel sed q̃tidie. Judicate si ex vno vestiario iduimini/eo modo quo pasciminĩ ex vno cellario. et si que seruatis ĩ vestris cameris vel cistis sub ꝰmuni sint custodia/sicut vinũ in penu aut bladũ ĩ horreo. Q, si dixeritis pfecto diẽ negatis z experientiã oppositã. et ꝓtradictoria sil' vera conceditis. Cõtra quos nil ampli⁹ disputandũ dicit Arist. nisi tales aut ĩ ignẽ ꝓiicere/aut excecare. Quia idẽ est p̃iicere z ñ p̃iicere illis. excecare et nõ excecare. Nega re ergo nõ potestis q̃n ꝓmissam pauptat⁹ fidem violetis. z ad vomitũ reuertimĩ pos sessiõis derelicte. ¶Decimooctauo Augu. necdũ cõtentus est ꝰmune esse vestiarium aut dona seu munera parentũ et amicorũ. sed etiã vult esse ꝰmunia opa singulorum qꝺ est maius/dicẽs Nullus aliq̃d sibi opetur sed omnia opa vr̃a in vnũ fiant /maiori alacritate z studio q̃ si vobĩ sip̃is facere tis. Charitas enĩ postponit ꝓpria ꝰmunibus. ĩmo ꝓpria nescit. Et q̃nto ampli⁹ rez cõmunẽ q̃ ꝓpriam curaueritis /tãto amplius vos noueritis in religione pficere. q̃ niã ꝰmunia curare charitatis est meritorie. sua autẽ ꝓpria nature reciꝓroce. ¶Deci U
monono ꝓbat hoc idẽ p illꝺ qꝺ sequit in regula. Congruũ est enĩ vt q̃ filĩ⁹ suis ĩ monasterio cõstitutis aliquã ꝰmlerint vestez siue quodlibet aliud inter necessaria deputandũ/illud nõ accipiat occulte. sed sit ĩ potestate p̃positi. vt in rem cõmunẽ redactũ/ cui necessariũ fuerit p̃beat. Maioz autẽ rõ ꝰmunitatis videt eẽ de bonis eccl'ie ꝰmunib⁹/q̃ de ip̃orũ parentũ donarĩ⁹ q̃ ex ꝓprio ꝓcesserunt eorũ. Ergo si ꝓpriũ ꝓhibz in secũdis seq̃tur etiã q in p̃mis. ¶Ulcesimo ostendit hoc ip̃m per Hugonẽ exponẽtem hũc passum. In cõmuni oĩm vita inquit cuiusmodi ẽ religiõis ꝰuersatio nihil licet recipi /nihil occulte retineri. Al's iam nõ esset coz vnũ et aĩa vna si nõ essent omnia cõmunia. vbi autẽ oĩa cõmunia nl'a sunt ꝓpria. Dic mihi queso nõne regulam Aug. vouisti/nõne vitã regularẽ ꝑm eã tenere pmisisti. nonne oĩa p̃dicta dicit eẽ cõmunia z Ergo necessario aut illã pmissaz nõ tenes votifragus. aut nihil penes te ꝓpriũ habes. al's regularis nõ es sed magis irregularis. Cũ enĩ nihil retinet/diẽ Hugo ꝓpriũ. auaricia restrigit. inuidia religatur. et omne fomentũ discoꝛdie supfluum resecat. charitas vnanimis ꝰnutrit. z pauptas deuota custodit. Et dũ nõ licet terrena retinere cogit amplius celestia cogitare tractare diligere. tãto minus enĩ supna diligit quis q̃nto magis in infimis delectat ¶Ulcesimoꝓmo ꝓprietas repellit Hugonis auctoꝛitate. Sũt inquit q̃ guiter turbantur inter fratres cũ nõ licet donaria retinere parentũ amãtes seruare munuscula suoꝛũ et in ꝓprio delectant. Ideo enĩ sepe inardescũt vilib⁹ et paruis istis oblectamẽtis vt eoꝛ occasionib⁹ soleant turbare ꝓcoꝛ

diam fratruz/ qđ psuasione diabolica fieri dubiū nō est qui in eo tēptat in q̄ magis se ꝑualere cognoscit. Propterea diligēter oīa terrena calcanda sunt que charitatē frater nam turbare possunt. vt sit laqꝰ ꝓtritus ⁊ nos liberati simꝰ. ¶ Uicesimosecūdo supaddit Hugo supdictis q̄ frater q̄ munꝰ acceptū celauerit/furti iudicio cōdemnet. Parū dixi/ īmo certe sacrilegio qđ peius est. quasi iudesilis factus ꝑditoꝛi. Prodit enī cōuentū totū/cū rē eius cōmunē eccle sie de sinu charitatis subtrahit ī ꝓpriū vsū Uerius dixerim. prodit seipm cū retrospi cit ad abiectū seculū. et regulam violat et votū. Ergo si furtū ꝓmittis fm Hugonē quando seculare donariū /nunq̄d erit sacri legus q̄ de cōmuni sacro ꝓpriū suuz facit? In cōmūi dederūt fundatoꝛes. et nisi ī cō muni retinere potes cū salute. ¶ Uicesimo tercio lauacrū coꝛporis infirmi ⁊ lotionez vestiū curiosam ꝓhibet Augusti. in regla fieri fm ꝓpriū arbitriū fratrū /sed magꝫ ꝑ positi /vt etiā si nolit frater faciat iubēte ꝑ posito qđ illi expedit ꝓ salute coꝛpis. Et si velit negante illo nō faciat vt non obediat sue cupiditati. Cum g̃ btūs pater Augus. cum regula /vota /ꝓmissa maximus ⁊ pri mus sit ꝑpositus post deū/regularib⁹ filijs suis canonicꝫ ꝑcipiens in tot locꝫ et passi bus oīa habere cōmunia et in ꝓprio nihil. sequit q̄ illi parēdū est ⁊ nō ꝓprie lasciuie. quoniā Hugone teste/nō oꝛnat nitoꝛ coꝛ poris aut vestiū sed morū. et spūalis ma gis q̄renda est mūdicia q̄ coꝛpalis. Si g̃ ꝓpria libido ꝓhibeꝫ in lotōne vestis aut coꝛpis ratōe obedientie ꝓmisse que ꝓꝓ am abiecit voluntatē/ quare etiā nō ꝓhi beret ꝓprietas pecunie et iocaliū repugns voto pauꝑtatis charitatiq̄ fraterne. mlto minus rōnabile videt in foꝛēsibus ⁊ alie nis ꝓpriū licere. cuiusmodi sūt foꝛtune. bo na in cista aut in camera ꝓuata q̄ in ꝓpria coꝛpis sanitate longe magis necessaria. sed in ista secūda ꝓꝓa volūtas ꝓhibeꝫ ⁊ au ferꝫ vt dictū ē. ergo simlit ⁊ in ꝑma. ¶ Ui cesimoquarto arguit ꝑ illud in regula Au gustini de egꝛotantiū cura laboꝛātiū ⁊ de biliū vel senū /que alicui est fratrū iniūgen da vt petat de cellario quod cuiq̄ opꝰ esse ꝑspexerit. Quādoq̄dez ergo necessitate pe tende sunt de cōmuni cellario. ergo si nō sit ꝑpus ꝓprio ꝓ necessitate infirmitatꝫ. mlto minus tpe sanitatis. ¶ Uicesimoquīto arguit ꝑ eundē Augusti. ibidē. Siue inq̄t q̄ cellario/siue q̄ vestibus. siue qui codici bus scribēdis ꝑponunt/sine murmure ser uiāt fratribus suis. Propriū ergo vestiari um tolerare aut ꝑpeti est regulā interimere ꝓmissaz/q̄ cōez statuit mgr̄m vestiarij per exꝑssum. Cōmunis aūt tollit cū q̄sq̄ ꝑ se curā gerit. et ꝑ cōsequns regula coꝛrūpit et frāgitur videntib⁹ sciētib⁹ et volentib⁹ vo bis singulis in graue discrimē salutis ani marū vestrarū. Regula ponit vnū ꝓmunē vos autē ꝓpos omnes. Dicite g̃ si regu lam ꝓmissam seruatꝫ. ¶ Uicesimosexto cō firmat hoc ipm ꝑ illud quod mox sequit regula. Uestimēta (inq̄t Augꝰ) et calciamēta quādo fuerint indigentib⁹ necessaria dare nō differāt sub q̄rū sunt custodia que po scunt. Ubi Hugo. Ministrare debz frat deputatus ꝓmūi vestiario sine murmure. Laueant ergo fratres ne nimis petāt ꝑ ꝓz tune aut superflue. nam q̄cq̄d superfluum est moꝛtiferū est illis. Nam vnde paupes eri mus si penuriam nō habemus? Attēdāt q̄ oblatōnes fideliū sunt que vestiūt ⁊ co medūt/vt foꝛmident ppli peccata poꝛtare Usq̄z ergo ad puisionē calciamentoꝝ Au gustinus nō descēderet si quicq̄z fratribus ꝓpriū cōcessisset. ¶ Uicesimoseptimo ꝓfir matur ꝑ illud Augus. in regula. Lites aūt nullas habeatꝫ inter vos ⁊c. Maximū au tem fomentū litiū est ꝓpriū/ que secank in ter volūtates teste Seneca. Felicē inq̄t di xerim humanam vitā si hec duo ꝓnoīa possessiua meū et tuuz tollerenk de medio. Et in epla. xiij. Si vis viuere in pace aut pauper sis aut paupi silis. Rixa autem est inter cōpetitoꝛes. Et etħ. v. Brige et disse siones sunt institute. Et Boeti⁹ in tercio. vnde foꝛēses q̄rimonie nisi q̄ vi vel fraude a volentib⁹ pecunie repetūtur cupite. Tol le ꝓpriū de claustro ⁊ lāpades extinxisti iuidie. luxurie. rixe. auaricie. ceteroꝝq̄z de fectuū ¶ Uicesimooctauo arguit ꝑ illō de regula ꝓpe finē. Ut aūt cūcta ista seruēt dicit Augꝰ. et si q̄d minus seruatuz fuerit non negligenter ptereak/ sed emendanduz coꝛrigēdūq̄z curek ab eo q̄ ꝑest vobis. Ip se enī q̄nto loco supioꝛe tanto in piculo ma ioꝛi versat nisi coꝛrigat vsus manifestos ⁊ defectus patentes q̄bus regula coꝛrūpit ⁊ lacerat̄ in periculū salutis animaꝝ. quo niā illius est reddere ratiōnē ꝓ quib⁹. Uo uit abbas vitā fm regulā Augustini. ⁊ silꝫ

fratres. Illa totiens clamat oīa esse communia vnū cor et animā. nihil habere proprīū/ꝫ mune vestiariū. ⁊ tñ cōtrariū agitur quotidie. Et quod deteri⁹ est vsq; adeo infecit hoc virus cūctos vt neminē conscīa remordeat. nēo ex abusib⁹ vetustate doleat/aut peniteat. quod indiciū est obstinatōis et irremissiōis piculū. q̄niam q̄ cōscientiā remordentē nō hab⁊/mīme penitet. si nō penitet fecisse nō dolet. si nō dolet nō conterit. quod nō conterit nō confitet/nec absoluit vsq; in finē vite. Discrimen ħ cōmune est. sed tamē primo capitis. ⁊ cōse q̄nter mēbrorū. capitis quia regulā ꝓmissam nec seruat nec seruare cogit iuxta vocationis officiū. cuius est ꝑm Augu. corripe inquietos. cōsolari pusillanimes. infirmos suscipe. et patientē ad oīes esse. Mēbrorum autē quia nō tenuerūt ꝓmissam regulam/pudet dicere sed veritas vrget ne ī fermentū phariseorū descendat. verēdū ē hodie de quo Matth. xxiij. scribit. Ue vobis ⁊c. qui decimatis mentā. anetū. ciminum. ⁊ reliq̄stis que grauiora sunt legis iudiciū misericordiā et fidem. Si breuis ꝓducit et longa corripiat. si in notula cantus. si ī lectura vocabulo titubat. si rūpitur leuiter silentiū. si cerimonie reuerentiales nō seruantur. si vestes indecenter compte. si ceteriq; minimis defectus modic⁹ cōmittat/corrigitur diligēter. Que aūt maiora sunt et in corpe regule ꝓmisse expssa tā freq̄nter votaq; tria cōcernentia. cuiusmodi sunt superbia rancor. ꝓmeditatiōes. luxurie. ꝓpetas. auaricia. ꝑciose vestes. vasa argentea in camera/ceteraq; curiositates. pch dolor negligūtur. Tales increpās christ⁹ platos vbi supra. cecos cecorūq; duces appellat/deB glutientes camelū et culicē excolātes ¶ Uicesimonono ꝯcludit p regule calcē in q̄ dic̄ Augst. Ut autē in hoc libello tanq; ī speculo possitis suspicere/ne p oblīuionē aliquid negligatis semel in septimana vobis legatur. Et vbi vos inueneritis q̄ scripta sunt facientes. agite gratias deo bonor⁊ omniū largitori. Ubi autē sibi q̄cunq; vestrū videt aliq̄d deesse/doleat de ꝑterito/caueat de futuro. orās vt ei debitū dimittat. et in temptationē non inducat amen. Ideo autē legit dicit venerabil⁹ Aug. et legi ꝑcipitur ab Aug. septimanatim vt memorie teneat ⁊ obseruet diligenter. Exq̄ igit regula beati patris Aug. vobis speculū est o regulares/tam frequēter vobis cor̄ facie ꝓposita/quō trabem in oculo vestro nō videtis qui festucā videtis in alieno. Trabes enī vt dicit Chrisō. sup Matth. est peccatum cleri. festuca aūt secularīū. Ut cuncta seruent dicit Aug. que in regula sunt regl'a legatur/et minus obseruatū nō ꝑtereatur sz corrigat. Quo animo ergo tāto tēpore dissimulatis ꝑterire cōmune vestiariū vt īduamini ex vno vestiario/sicut vescimini ex vno cellario. Negare nō potestis q̄n ħ voto ꝓmiseritis solēni qō in regula legit⁊ q̄tidie tot in passibus et locis. Ante votū (dicit Augu.) liberū erat reddere. sz necessariū saluti post votū. Uoto nāq; cōsilia vobis facta sunt ꝑcepta et libera necessaria. Aliquādo ergo dolendū est de ꝑterito ꝓmisso et futuro cauendū. vt sitis factores verbi ⁊ nō auditores tm̄ Jaco. i. Quoniā si q̄s auditor est et nō factor compabit viro cōsideranti vultū natiuitatis sue in speculo. Consideraūit ei se ⁊ abīt ⁊ statim oblitus ē sui/ip'sius. Sic est audire quotidie in regl'a legi (si tamen legat) q̄ vocati estis ⁊ congregati vt vnanimes habitetis ī dōmo/q̄ cor vnū et anima vna ⁊ oīa sint generaliter ⁊ vniuersaliter cōmunia. et nō dicat aliq̄d ꝓpriū. Q3 etiā donariū aut paternū munus vel littera nō seruet sed ꝓhibeat in cōmuni. q̄ vestes sub vno cōmuni custode habeant. q̄ induamī ex vno vestiario sicut vescimini ex vno cellario. q̄ nullus sibi aliquid operet/sed oīa opera in vnū fiant. quia q̄nto plus cōmune q̄z ꝓpriū curatur/tanto amplius in religiōe ꝓficitur. Q3 charitas que sua sunt non querit sed postponit ꝓpria cōmunib⁹. Audire in quā hec sed nō facere audire pax est aut scire regulam/nisi facere sequat. Seruare denīq; obedientiam ⁊ castitatez nō sufficit si paupertatez ⁊ abiectionē pauptatis neglexeris. q̄m apostolo Jacobo testante. Qui in vno offendit/factus est omnium reus. Quinimo/q̄to crebrius ⁊ sepius auditis ⁊ non impletis/tanto culpabiliores estis. Quoniam .ij. Petri. iij. dicit. Melius erat viam iustīcie nō cognoscere/q̄z post agnitā retrorsum conuerti. Legitis ergo in ruinā vestram/nisi vos ꝓparetis ad emēdationem/neq; regulares vocari meremini. aut habitum cor̄ gerere. seu de cor̄ bonis necessaria vite sumere iuxta intentionem fundator̄/nisi regulam obseruetis p viribus

amodo in futuꝝ.de ꝑteritis penitentiã agẽtes. Donet autem dñs vt verbis vtar Augusti. vt obseruetis hec omnia.ppriũ abñcientes vt vouistis.quicũqꝫ regulares estꝫ tanqꝫ cõcordie ꝛ pacis aduersariũ. ¶Vos quoqꝫ qui pestis p dei misericordia cogitate animo.deuia reducere et obliq̃ in directũ .neqꝫ dissimuletis vlterius Nõ est enim grandis differẽtia vtꝫ letuꝫ inferas vel admittas ait Symachus papa ꝛ Innocentius. Errorꝫ cui nõ resistit approbat ꝛ veritas si non defendit opprimit. Ezechielis xxxiiij. Sanguinez eius de manu tua requram. ¶Hec de ꝑma parte sufficiãt in qua pprietas regule beati Augustini visa est repugnare. In scda pte videndũ est qualiter pprietas impugnat p sacrã scripturã ꝛ canones tã autoritatiby qꝫ exemplis.

Incipit secunda

pars huius tractatus.

Religiosoꝝ status dicit sanctus Tho.scda scde.q.clxxxiij.est pfectoꝝ sicut ꝛ epoꝝ. Probat autoritate saluatoris Matth.xix. Si vis pfectus esse vende omnia ꝛc. Et Luc. x. Maria optimã partẽ elegit .Ad vitam eternã ingredi volentiby necessaria sunt ꝑcepta.ad pfectionẽ consilia.Hoc idem dicit Dionysius in.v.ꝛ.vi.capitulis celestis hierarchie.monachos vl theopẽtas.i.deo famulãtes pfectos vocans. Conformiter etiã Paulus ad Col. iij. Sup omnia charitatem habete/que est vinculũ pfectionis. Unũquodqꝫ em̃ pfectum est/cũ suo ꝓiungit fini/qꝫtũ possibile est.hoc aũt est p charitatem.i. Joh.iiij. Qui manet in charitate in deo manet ꝛ deus in eo. Et Dionysius de diuinis nominiby. Extasim est faciens diuinus amoꝝ trãsponens totaliter amantem in amatum.sane tñ intelligenduꝫ.Totum em̃ ꝛ pfectum totalitate diligibilis nõ diligit nisi a seipo deꝰ totalitate diligentis anime nisi a beatis.hoc ẽ toto affectu.semp in deum tẽdere/sed bene totalitate viatoris qui in affectu nihil habet nõ solum repugnans charitati/quod ẽ peccatũ. quoniam hoc etiam incipiẽtibus ꝛ pficientiby cõuenit .sed etiaꝫ impeditiuum eius vt sunt sollicitudo.cura temporaliũ .possessiones diuitie.ppria voluntas coniugiuꝫ ꝛ hmõi que abñciunt religionis voto. Nam teste Augustino.venenum charitatis ẽ cupiditas. Hinc in collationiby patrũ inquit abbas Moyses. Jeiunia.vigilie.meditatio scripturarum/nuditas ꝛ ꝓuatio facultatũ.nõ pfectio sed pfectiõis instrumẽta sunt. nec in ipis ꝓsistit disciplinefinis/ꝫ p illa deuenit ad finem.qꝛ nõ omnis religiosus pfectus est/sed tñ pfectũ habet statum. ¶Precepta remouent q̃ charitati sunt cõtraria.cõsilia aũt impedimẽta actus eius. Dicit Augustinus i enchiridiõ. Quecunqꝫ mãdat deꝰ quorũ vnũ est/nõ mechaberis.et quecũqꝫ nõ iubet sed ammonet potiꝰ cõsilio .quoꝝ vnũ est.bonũ homini mulierẽ nõ tangere. tũc recte fiunt cũ ad charitatẽ ordinantur quia moꝝ vnit quis deo.i.ad Thimo.vj. Finis precepti charitas Precepta (vt ait Hieron. ad Demetriadẽ virginẽ)et phibitiones de necessitate sunt salutis.vt colere deũ et sabbatũ.nõ occidere. nõ mechari ꝛc.quia mala phibent et ꝑcipiũtur bona p illa. Sed consilia de cõcessis sunt et licitis.vt est libertas volũtatis. vsus carnis in cõiugio .possessiones ꝛ diuitie.i. Chorin.vij. De virginiby dñi preceptũ nõ habeo/consiliũ autẽ do. Ab horũ abstinentia voto se astringit religiõis pfectio.quo pfectius vacet deo ad augmentũ meritoꝝ/victoriã temptationũ.et maiorẽ vnionẽ cum deo. Hinc Isido.de sũmo bono. Recedere inquit bonũ est corpore/sed lõge melius voluntate. Et Anſ. in libro de similitudiniby ponit de homie vlceriby et arenulis pleno. qui se ligari facit vt secet ꝛ sanet. Et Greg. sup Ezechielẽ. Sicut holocaustũ est pfectius legis sacrificiũ.quia totũ incẽdit .sic qui nihil reseruant sed sensum linguã atqꝫ substantiã omnipotẽti imolant solẽni voto vt deo totaliter se mãcipent pfectiorẽ habent statũ cuiusmodi est religio. Finis sidem religionis pfectio charitatis .cuius sunt impedimẽta tria q̃ abñciũt voto .libtas sui.possessiones et diuitie. ꝛ carnis voluptates/licite secularib et phibite religiosis.quatinus p abstinentiã horũ ꝓmissaꝫ operã dent charitati pfecte. Cõfirmat idipm a sancto Tho. vbi supꝛ .Status inqt religionis est quoddã exercitiũ ꝛ disciplina qua ad pfectũ itur charitatis. Ad ꝟ autem necessariũ est ab amore mundialium affectũ diuertere. vt patet p Augus. li.x. cõfessionũ. Minus te amat(inqt) dñe deus qcunqꝫ ꝑter te aliqd amat. Et Matth. vi. Nõ potestꝫ deo fuire et mãmone. Et Jo.

bannes in canonica. Fratres nolite dilige re mundū ⁊c. Quoniā qui diligit mūdu non est charitas dei in eo. Et Greg. i ome. Tanto inquit quisq; minus supius dili/ gitꝫ quanto magis inferius delectat. Amor ē siue concupiscētia carnis et oculorū et sup bia vite ꝓpediunt pfectionē charitatis dei et ꝓximi trahuntq; hoiem inferius. Sed ꝑ oppositum pauptatis votū castitatꝫ q; et obedientie tendit sursuz in deū. veluti ni E hil inferius habens quod delectet. ¶ Pau/ ptatem cōmendauit christus caput eccle/ sie nascendo. Luce. v. quoniā a pauꝑe ma tre virgine nascit in stabulo. pannis inuol uitur et inclinat in ꝓsepio. In omni deni/ q; vita sua relucet pauptas. Nihil posside re in ꝓprio cōmendat vetus testamentum Nume. xviij. dixit dñs ad aaron. In terra eorū nihil possidebitis. nec habebitꝫ ptem inter eos. Ego pars et hereditas tua ī me dio filiorū israel. Nimis auarꝰ est (dic Au/ gustinꝰ) cui non sufficit deꝰ. Et Hieron. Dñs cum istis infimis pars fieri dedigt. Et Ambro. Hi apti sunt ad regnū celorū qui nullis cupiditatib; occupāt/ sed ad fu tura festināt ꝓmissa vite celestis. Et Bre. Illic cupit animus assistere vbi se sperat si ne fine gaudere. Et ad magna premia pue niri non potest nisi ꝑ magnos laboꝛes. Si ꝓpter te dñs sue renunciat matri cū dicit. que est mater mea et q; sunt fratres mei: cur tu dño tuo cupis anteferri: Unde iuueni ḡrenti quo pacto vitā haberet eternā. Re/ spondit veritas. Si vis inqt ad vitam in gredi serua mandata. Rursus dicēte iuue ne. Hec omnia feci a iuuētute/ adiecit. Si vis pfectus esse vade et vende omnia que habes ⁊ da paupibus. et seq̄re me. Hoc sū mope claustralib; notandū. Non enim ait dñs. manduca. quiesce. dormi. fruere deli/ cijs et honorib; mūdi. thesauros habeto. vasa argentea. iocalia ⁊c. sz dicit. vēde oīa. ñon partem sicut Ananias et Saphira. sed oīa tua supple que habes iusto titu/ lo. Nec ait. da ꝓximis sed paupibus. Nec attendendū dicit Aug. quib; monasteriꝭs aut īdigentib; hoc feceris quoniā omniū christianorū res vna publica est. Audiāt pauꝑes et letent̄ que sit pars hereditatꝭ eo rum. Beati (inquit christus) pauꝑes q̄niā ipsorū est regnū celorū. Econtra Paulꝰ. i. ad Thimo. vi. Radix inquit oīm malorū ē cupiditas. Hac cupiditate plus habēdi q̄ opus est ſm glosam magistri et diabolꝰ cecidit de celo in infernū. et parentes no/ stri ꝓimi de paradiso in exiliū. In greco au tem habet radix omniū malorū philargi/ ria. i. amor pecunie. Scribit etiam Eccli x. Auaro nihil est sceleſtius. Et apl's vbi su pra. Quam q̄daz inqt appetētes errauerūt omnino a fide christū deserentes. quia in duob; locis non pōt affectꝰ noster partiri desideriū suum. Breuiter diuersis in locꝭ sacra scriptura laudat et approbat volūta riam pauptatē Jn religiōe ergo que est do mus dei abjiciēda est omnis negociatio et ꝓprietatis possessio. Non sit (inqt Hiero nymus) in domo oratōis negociatio. non possessionū amor. nō cupiditas ne ingredi atur iesus iratus speluncaz latronū et mē sas subuertet vendentium in hora nouissi/ ma mortis. Multi (inquit Orige.) sunt in domo dei q̄ est eccl'ia nō spūaliter vt ꝓmi/ serunt viuētes/ sed carnaliter magis. vēdē tes et emētes q̄ rarius oratōi debite vacāt secularib; intenti et diditi negocijs

Actenus ꝓprietas collisa lapidi/ F
b bus sacre scripture. supest eam per canones sacros impugnare. extol lendo voluntariā pauptatez. ¶ Clemēs q̄r tus. xij. q. i. dulcissimis ⁊c. sic dicit. Cōmu nis vita oīb; necessaria est fratres. maxime his q̄ deo irrepḥēsibiliter cupiūt militare. ⁊ vitam apl'orum imitari. Cōmunis enim vsus omniū que in mūdo sunt oīb; esse debuit. sed ꝑ iniquitatē alius dixit hoc esse suū. alius istud. et sic inter mortales orta ē dissensio. Deniq; grecoꝝ q̄dam sapientissi mus omnia cōmunia esse amicorum dixit Et sicut aer ait aut lux solis diuidi nō pōt aut mediari. ita nec cetera quecūq; cōmūia que data sunt omnib; ex natura. Propt'q; dñs ait ꝑ ꝓphetam. Ecce q̄ bonum et q̄ iocūdum habitare fratres in vnū. Et apo stoli cōmunem in vnū duxerūt vitaz. Qm̄ vt in eorū actibus dicit. multitudis credē tium erat cor vnum et anīa vna. nec q̄s q̄ aliq̄d dicebat suum. nec erat egens int' eos Omnes qui domos vel agros possidebāt venditis illis offerebant p̄cium ante pedes apl'orum. sicut q̄dam vestꝫ cognouerūt ⁊ vi derunt nobiscū. Ananias autē vir austerꝰ et Saphira vxor eius q; mentiti sunt no bis p̄sentib; corruerūt. Sequit. Quapro/ pter vobis cauēda mādamꝰ ⁊ vobis obe/ dire p̄cipimus doctrinis apostolorū ⁊ ex/

emplis. vt ab apostolicis regulis nõ discedatis/sed cõmunẽ vitã ducentes adimplere satagatis. ¶Ibidem statim allegat post Hieronymũ ad Nepocianũ. Clericus interpretẽ vocabulum suũ/t esse nitat qõ dicitur. cleros grece sors est latine. quia dñs pars eius/t de sorte dñi sunt. Talis ergo esse debet vt possideat a dño t possideat ipe dominũ. Q3 si quippiaz pter dñm possideat pars eius nõ erit dñs. Verbi gra. si aur/si suppellectile/cũ istis ñ dignat dñs fieri pars eius. Hinc levita nõ accepit ptẽ in terra sic cetere triby. ¶Ambro. ꝓsequẽter de fuga seculi hoc in loco inducit. Cui ait portio est deus nihil curare dz nisi deũ. ne alteri⁹ necessitate t solicitudine impediat. ¶Augustinus in eodem loco. Holo tẽ. Dueres in vobis pollere debẽt. ꝓscia. s. t fama. Cõscientia ẽ necessaria tibi. fama pximo tuo. Seqtur paulo post. Nulli lz in societate nra aliquid habere ppriũ. Et si q habuerint faciunt qõ nõ lz. Sequit. Qui hñt ppriuz vel habere volũt aut de ppio viuere ꝺ ꝓceptũ nõ mecũ manebunt in socialẽ vitã. Malo B habere claudos q̃s plãgere mortuos. ¶Ex cilio Lateraneñ. extra. c. ij. de sta. mona. Monachi nõ pcio recipiant in mõasterio nec pmittant habere peculiũ. Peculiũ habere vt dicit magr Berardus magnus in tractatu de ppietate monachoz. nõ est habere pncipale dñiũ in re ipa/lz vt seru⁹ sub dño/sub pfe filius/sub abbate monachus ex licẽtia ipoz sub qby sunt. Et tñ ħ nunq̃ monachis ꝓcedit ſm glo. Inno. q ẽ lucerna iuris nisi p adiũcta administratiõe. vt si fuerit vestiarius/elemosynarius/vl thesaurarius. vl hmõi cõe hñs officiũ. deseruiẽs vtilitati cõi eccl'ie. vt fidel' sit t prudẽs dispensator nõ querens que sua sunt/lz q̃ omniũ. Qui aũt peculiũ habuerit nisi ab abbate fuerit ei p iniũcta administratiõe permissum a cõione pued altaris. Et q in extremis cum peculio fuerit inuentus t digne nõ penituerit/nec oblatio pro eo fiat nec inter fratres habeat sepulturã. Quod de vniuersis religiosis pcipimus obseruari. Abbas aũt qui diligẽter ista nõ cauerit/officij sui iacturã nouerit se incursuz. ¶Cõsequẽter Clemẽs. iij. paulo post sup quodã canonico regulari q in articulo mortis agẽs lz a pore suo monitus /ppriũm qõ contra regulam latẽter habuerat noluit resignare/t sic diẽ clausit/t fuit iter fratres traditus sepulture. Et infra. Inquisitõi tue respondemus q ille canonicus nõ tm fuerat xpiana sepultura ꝑuandus. verum etiã si sine maximo scandalo fieri potuit de ipa pduci dignus est ecclesia. ¶Item ibidem Inno. iij D abbati t ꝓuentui Sublateñ. Luz ad monasteriũm tẽ. firmiter inhibemus ne quis de cetero monachoz lineis camisijs vtat. Prohibemus districte sub attestatõe diuini iudicij ne qs monachoz ppriũ aliquid possideat. sed si quis aliq̃d ppriũ habet totum incontinẽti resignet Et infra. Si propietas tẽ. apud quenq̃ inuenta fuerit in morte ipa cũ eo in signum pditionis extra monasteriũ i sterq̃linio subterret. ſm q beatus Brego. in dyal. se narrat fecisse. Unde si quicq̃ alicui fuerit destinatũ/nõ presumat illud accipe. sed abbati aut pori aut cellerario assigneẽ. Sequit i fine. Hec estimet abbas q sup ppietate posset cũ aliq̃ monacho dispensare. quia abdicatio ppietatis sicut et custodia castitatis adeo sunt annexa regule mõachali vt circa eã nec sũm⁹ pontifex possit licentiã indulgere. ¶Q3 autẽ votũ solẽne religiõis indispẽsabile sit patet Leuit. vlti. vbi dicit. Qõ semel sctifi catũ est dño nõ potest in alios vsus ꝓmutari. Nec facere põt ꝑlatus q̃n deo ꝓsecra⁹ p votũ religiõis obliget ad hoc qõ vouit. ¶Idem sentit Bernñ. in li. de ꝓcept. t dispẽ J satõe. quicq̃d ait in spũalib⁹ in regula ẽ traditũ in manu nõ relinq̃tur abbatis. Et paulo post. Necq enĩ abbas sup regulã est cui semel etiã ipe spontanea pfessiõe se subiecit t devouit. ¶Votum etiã pauptatis indispensabile ostẽdit sctus Tho. secda secde. q. lxxxix. Brauius enĩ ait est q̃s pluriũ votuz fractũ. ex eo q deo soli votũ fit et pmittit. Juramentũ autẽ deo et homib⁹. Secundo quia votũ obligat ex fidelitate reddẽdi deo pmissum. Juramentũ vero ex reuerentia veritatis que est ipe. Brauioz est autẽ infidelitas q̃s irreuerẽtia. ergo tẽ. Et ꝓfirmatur p eundem in eodẽ libro in materia de voto/vbi dicit. q si votũ fiat solẽne etiã ꝺ impossibilib⁹. verbi gratia. pegrinatio egrotis. elemosyna paupib⁹/et hmõi. nihilominus debet semp haberi pmptitudo voluntatis/quotiens occurrit memorie. et facere quod in se est. ¶In his etiã que p se mala sunt et bene fieri nequeũt/dispensatio non cadit ſm Bernñ. in epla ad adã monachũ. t in lib. de ꝓcepto et dispensatõe. cuiusmo

di est habere ꝓpriū monacho/qui ad nō habendū se astrinxit per votuz religionis. ℞ꝓpriū inquit possidere homini seculari licitū est.monacho autē purū malū. ℞am vbi ꝓprietas ibi singularitas.vt dic̄ Bern. ad carthus.vbi singularitas ibi angulus. vbi angulus ibi sordes.vbi sordes ibi rubigo et diuisio.¶Benedictus.xij.℞Illis inquit quib⁹ incūbit onus de vestiarijs calciamentis et alijs corpis necessarijs puidendi statuimus vt hoc decēter faciāt tpe congruo iuxta suppetentiā facultatū ⁊ cōditōem regionis.Et seq̄tur modus.Et illud quod erit dandū singulis canonic⁹ p vestiario taxetur in annuali.℞on est intelligenda hmōi taxa in pecunijs dādis cuilibet singillatim/sed magis ꝑm lr̄am regule magistro vestiarij q̄ debz ista puidere in ꝯmuni p oīb⁹ illis inq̄b⁹ quib⁹ incumbit onus de vestiarijs et calciamētis ⁊c.℞am distributa cuilibet portione pecunie vt isti falso opinant/seq̄tur q⁹ nulli incūbit onus ista puidendi in cōmuni p singulis.Est ℔ de anathemate hiericho aliq̄d cū achor refert.Achor.i.puertens ꝓmissum votū.tria de anathemate ꝓhibito cōtra deū furatur regulā aureā/palliū coccineū et trecētos argenteos.i.ꝓpriā voluntatē.carnis voluptatem et diuitias seculi.Tot enī modis religionis frangit sacramentū sed non ē tanta pena punitio huic sceleri iflicta.℞ox ei derelicti sunt filij israel a dño et ꝓstrati ab hostib⁹ vrbis hay.i.a vicijs cūctis deducti in ꝯcipitiū mortū.Cum autē fleret Josue stragem istā.ait dñs illi.Peccauit popul⁹ israel et ꝑuaricatus est pactū meū.tulerūt q̄ de anathemate et furati sunt et mētiti/⁊ abscōderūt inter vasa sua.nec poterit stare ante hostes suos q⁊ pollutus est.Et ñ ero vltra vobiscū donec conteratis virū q̄ hunus sceleris reus ē.In quo innuit q⁹ domi ꝓprietariū/vt dicit autor sūme viciorū.ꝓpterea ꝓsequendus ē talis ne ꝓpter vnum ceteri patiant⁹ omnes.Quoniā vt ait ap'l⁹ ad℞oma.i.Qui talia agunt scelera supplicijs enūerata digni sunt morte.nō soluz q̄ faciunt sed qui cōsentiūt facientib⁹.lxxvij. di.dicit Symachus papa in decret⁹.℞ō est grandis differētia an letū inferas vl'admittas.Et Inno.ibiđ Error cui ñ resistit approbat.℞i⁹ etiā papa.Quid ꝓdest suo errore nō pollui qui ꝓsensum pstat erranti

Et Ambro.in li.de patiētia inq̄t.Qui a socio si potest iniuriā nō repellit tantus ī vicio est quantus ille q̄ facit.O formidāda sentētia religiosis q̄ sequit Josue.vij.Enathema.i.ꝓprietas in medio israel ē.id ē cōtemplatiuorū.℞on poteris stare cor̄a hostib⁹ tuis donec ꝓterak q̄ contaminat⁹ ē ℔ scelere ⁊c.Sequit in fine capituli.Et lapidauit achor omnis multitudo filiorū isr'l ⁊ cuncta q̄ contulerat de anathemate igne ꝓsūpta sunt.℞otius ꝓprietari⁹ in seculo conterak lapidib⁹ correctōis ⁊ cremek facibus charitatis et zeli dei q̄b⁹ post mortē supplicijs dissimulādo deputek etnis.¶Scribitur ad ꝓpositū.ij.℞acha.xij.q⁹ cuz corpora que ceciderāt in bello contra gorgiā ydumeū post diē septimū iudas paret sepelire inuenit sub tunicis occisor̄ de denarijs idolorū qui apud Janiā ceperāt ꝓtra legē.et eos cōperit corruisse ob hāc causā. Si ergo iudeis viris popularib⁹ tam grauis vltio cōtigit ꝑ acceptis semel et retētis ꝓtra legem cor̄ denarijs.q̄d pfectis viris fiet trāsgressione votor̄ solēniū.nec semel sed p totam vitā corū.¶Apostasia q̄dam ē (dicit autor sūme viciorū) propetas mōachorū maior q̄b⁹ relinquere habitū aut exire metas eccl'ie ꝑter ꝑlati licentiā.q⁊ paupertas voluntaria magis est de substātia religionis q̄b⁹ habit⁹.Religio enī ordinat⁹ ad pfectōem charitatis q̄ est amor dei vsq⁹ ad ꝓtemptū sui.℞abere ℔ ꝓpriū vt dicit sāctus Tho.scōa scōe.q.clxxxvi.ar.vij.repugnat pfectioni religiōis.Uolūtaria paupertas pacis ē fundamētū.vt dic̄ Aug.in lib. xix.ď ciui.dei.Inter frēs inq̄t ꝓcors ⁊ amica ꝯsonātia charitatis fratne/cū nihil habet vn⁹ q⁹ nō oēs.Ecōtrario inq̄t ꝓpetari os rixe q̄tidiane.inuidie.susurratio.detractio.nulla pax.nulla charitas.nulla salus. opiniōes ⁊ brige.adeo vt q̄cq̄d placz vni displicz alteri.Hinc scissure ⁊ discordie.in eq̄litates ī habitu ⁊ victu.hic abiecte.℔ curiose induit.hic vt dñs/ille vt ser⁹.hic vt paup/ille vt diues īcedit.hic esurit ille ebrius est.hic aurū cōtra votū possidet.ille debitis multis obligat⁹.et oīa dilapidat ⁊ expendit.Et sic fraudat⁹ intentio fundatorū. ꝓtenit⁹ eccl'ie institutio.vilipendit⁹ euāgelica instructio.negligit⁹ ꝓpa salus.⁊ lumen pfecte religionis quondā in eccl'ia radiās p maiori ꝑte modernis tpib⁹ pchdolor obscurat⁹ ne dicam extinguitur.Et hec de se-

cundo membro dicta sunt.

Incipit tercia pars huius tractatus

D Excussis vtcunq; telis duoby ex e pharetra incultius q; exposceret ordo et dignitas materie. supest accedere ad terciũ quo pro viribꝫ refellende sunt ꝓprietariorꝫ obiectiones. ¶Primo siq̃dem loco quoddã pallia mento fallere videnť/dicentes vestiariũ ñ esse ꝓpriũ sed magis ꝑcuratio. qđ abusio est nois. Nam ꝑcurare ẽ curare ꝑ alĩs,ꝓpetarius autem ꝑ se solo curat. Itẽ procurator vestiarij ꝑ regulã dicť esse cõmunis ꝑ oĩbꝫ.isti aũt ꝑ se tm̃. In q̃ ꝺriank regule necnõ et voto pauptatis. In Deut. xxiij. ca. scribitur. Cum votũ voueris dño deo nõ tardabis reddere.qr requiret illũ dominus deus tuus. Si moratus fuerꝭ reddere imputabiť tibi in peccatũ. Et paulo pꝰ. Quod semel egressuz est de labĩs tuis obseruabis et facies sicut ꝓmisisti dño ꝛc̃. Et Malachie.i. Ad vos o sacerdotes q̃ ꝺspicitis ꝛc̃. Et infra. Et offertis sup altare meum panem pollutũ. Et paulopost. Non ẽ mihi volũtas in vobis/dicit dñs exercituum.ꝛ munus nõ suscipiã de manu vestra. Sequiť in fine Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculũ et votũ faciẽs ĩmolabit debile animal. Masculuz vouit dño regularis cũ pauptatẽ ꝺesponsauit.ſz debile reddit q̃ adhuc seruat ꝓpriũ. ¶Irridere ne est Augustinũ pr̃em dicentẽ in exordio regule. Hec sunt q̃ vt obseruetis ꝑcipimus ꝛc̃. Et sequiť. Et non dicatꝭ aliq̃d A ꝓpriũ. ¶Secũdo obĵciũt ꝓsuetudinẽ tãto tẽpore/et a ꝓsonis tã discretis et eruditꝭ et in tot mõasterĳs obſuatã. Quibꝫ respõdet regula iuris dicẽs. q; possessor malefidei nullo tpe ꝓscribit. Et Aug⁹. in enchiri. lxxxvi. Patris ait tẽporibꝫ multa mala ita inaptam consuetudinẽ deuenerũt vt aut parua aut nulla esse credanť/que magna atq; horrenda sunt. vsq; adeo vt non solũ nõ occultanda. verũetiã ꝓdicanda ꝛ diffamanda videanť. Item idem sup illud ad Galať. Timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis.exclamare inquit ꝓpulsus suz. Ue peccatis hominũ. quia sola iniusta exhorrescimus. Usitata vero ꝑ q̃bus abluẽdis filĳ dei sanguis effusus ẽ. q̃uis tã magna sint vt oĩno claudi contra se regnũ dei faciant/sepe videndo oĩno tolerare ꝛ sepe tolerando etiã facere cogimur. ¶Itẽ in ſmone quarte dñice aduentus Nolite inq̃t peccata cõtemnere in quibꝫ forte iã consuetudinem feciſtis. Omne enĩ peccatũ consuetudine vilescit. et fit homini quasi nullum Ilico vt obduruit iã dolorẽ ꝑdidit et putre est nec amplꝰ dolet. quod autẽ nõ dolz non ꝑ sano habendũ est sed magis ꝑ mortuo cõputandũ. Cum vlcus pungiť ꝛ dolet/aut sanũ est aut adhuc spem habz sanitatis. Cum aũt pungiť ꝛ nõ dolet ꝑ mortuo habendũ est. et de corpe pscindendum. Dicant igiť ꝓpetatis defensores q̃ voueŕt pauptatem an cõsuetudo ista eos excuset. ¶Sed dicent forte q; papa vel eccl'ia cum eis sup hoc dispensauit. Audiant papam Innocentiũ exp̃sse dicentẽ. Abdicatio inquit ꝓpietatis sicut et custodia castitatis adeo est annexa regule mõachali vt nec sũmus põtifex possit circa eã dispẽsare. ergo a fortiori nec generale capitulũ ordis/ nec abbas potest indulgere licentiã. cum papalis potestas excedat omnẽ potestatẽ inferiorũ post christũ. vt habeť. xcĳ. di. cypan⁹ ꝛ. xĳ. non decet. ¶Oz autẽ votũ hoc nõ ser P uet m'tis ĩ locꝭ a p'ibꝫ ãnis etiã magnis viris nõ excusat ſz magis aggũat. Inoleuit aũt ꝑ negligẽtia ꝓlatorꝫ ĩ salutꝭ eoꝝ picũlũ. Nihil magꝭ dissonũ rõi q̃ habitũ ordis gerere extr⁹ ĩ ocul'hoim ꝛ statũ ꝓfectõnis simulare. ĩterꝰ aũt vota saluti necessaria ĩfrigere Rõnabil'ẽ cõis ꝓsuetudo q̃ a iure ꝓbať dic̃ Jo. i sũ. ꝓfeſ. li. ij. ti. vi. Et quã romana eccl'ia ſuat aut ꝑcipit ſuãdã. Irrõnabil'autẽ vl'iniq̃ nõ ꝓscribit. Inno. dic̃. q; ratõnabil'illa dicť q̃ nõ obuiat canonicꝭ ĩstitutꝭ. aut quã ius sustinet. Irrõnabil' aũt q̃ ꝺ canonũ ĩstituta ꝛ a iure ĩprobať. cui usmodi ẽ ꝓpetas inť rligiosos. Alit ei Hrecuidã epo. Si ꝓsuetudinẽ opponis tibi ẽ aduertẽdũ q; dñs ĩ euã. Jo. xviij. Ego sũ ſritas/nõ ait. Ego sũ ꝓsuetudo. Qm̃ cypani martyris sntia ẽ q; qlibet ꝓsuetudo q̃tauis vetustate vulgata sp ẽ ſritati postponẽda. ꝛ vsus oĩs ſritati ꝺr⁹ abolendus ẽ. Cõsuetudo q̃z sine ſritate vetustas ẽ detestabilis erroꝝ. Frustra g̃ cũ hic abusus ꝓpietatis cuãgelioꝝ. canonũ. ꝛ sctoꝝ patꝝ auctoritatibꝫ reꝓbať ꝓsuetudo dr̃. ſz magis vsitata culpa ꝺz vocari/q̃ obligat mentẽ ponde re suo. vt ait Greg. ĩ iij. moza. vt neq̃q̃ etiã surgere possit cũ velit. ꝛ q̃t vicibꝫ frequẽta/

tionis prave astringit/quasi tot vincul' in mente sua colligat. ¶Scribit quoq; Hieronym⁹ ad Celantiã. Asperã inquit ⁊ insuauem fecit nobis virtutũ viã longa cõsuetudo peccãdi. Isidor⁹ etiam in lib. solilo. c. i. Prauus inquit vitevsus aboleri difficulter potest /et assidua cõsuetudine vicium in naturã cõuertit. Animo⁹ scelerib⁹ irretitus vix diuelli põt/dicit Beda in li. de templo salomõis. Non est paruus labor a ꝯsuetudine sese pestifera reuocare. Inanis ꝫ est hec excusatio in peccatis .et friuola q̃ ꝓtendit ꝓpter cõsuetudinẽ malã. quasi dicerẽt. q̃ abolita sunt p̃cepta legis q̃ iam a maioribꝫ et maiori pte hominũ nõ fuerit. ⁊ quia nõ seruare ea a longe est consuetum

D ¶Tercio obiciũt pp̃etaris defensores q̃ĩ capitulis eorũ de hmõi pprietatis vsu dispensatũ est vsq; adeo q̃ amplius nõ fit timidum (pace salua dicentiũ) vt dictũ est sup̃. ⁊ allegatũ p̃ decretalẽ Inno. iij. extra de sta. mo. cum ad monasteriũ. q̃ votũ pauptat⁊ adeo annexum est regule monachali vt nõ estimet abbas q̃ sup̃ habẽda p̃petate possit cum aliq̃ dispensare. ĩmo nec summ⁹ põtifex. Idem dicit sctũs Tho. in scõa secũ de. q. lxxxviij. de voto solẽni q̃ est indispẽsabile. Conformiter ad decretalẽ/ quoniaz minus est cõmutare votũ q̃ absoluere vel dispensare. Sed anĩal deo votũ cõmutari nõ põt. Leuiti. xxvij. Sanctũ erit (inq̃t littera) et cõmutari nõ poterit ꝓpter melius aut peius. Causam assignat doctor sctũs. Quoniã mox vbi vouebat deo sanctũ reputabatur/quasi diuio cultui mancipatũ Sicut nec mõ calix aut alia res ꝯsecrata deo posset cõmutari in melius aut peius. Si ergo nõ põt summ⁹ pontifex sctificati onẽ rei inanimate tollere. vt lapidis altar⁊ calicis. aut vestimentorũ. ergo multomin⁹ ab hoĩe deo sctificato p votũ solẽne religionis. Ideo facere nõ potest papa q̃ q̃ religionis pfessione sanctificatus ẽ deo /nõ tenetur tribus essentialibꝫ votis q̃ diu stat in religione. ¶Rursus quia votũ est pmissio deo facta dicit sctũs Tho. et ñ reddere do votuz species quedã infidelitatis est /que sub dispensatiõe nõ cadit. ¶Et sicut nõ põt abbas p̃cipe malũ suo monacho /vt dicit idem sanctus Thomas scõa scõe in materia de voto/ita bonũ deo debitũ nõ potest phibere. Et in manifestis malis dispensatio nõ excusat a culpa. Hinc sctũs Berñ. inlib. de p̃cep⁹. et dispensatiõe dicit. In p se malis nõ cadit dispensatio et que bñ fieri nõ possũt. cuiusmodi est habere proprium ei qui oĩa abiecit in voto pauptatis. Hoc inquit Berñ. ad Adam monachũ seculari pprium possidere licitũ est/monacho vo purum malũ. ¶Denicq; si dispensatũ est iure aut facto/nõ deberet hoc votũ exigi a profitentibꝫ nec pmitti in regula. Dicit quoq; Berñ. in lib. de p̃cepto et dispensatõe q̃ hc quid in regula tradit in manu nõ relinquitur abbatis. Necq; abbas supra regulaz est cui semel ipe sese spontanea pfessiõe subicit. ¶Quarto obiciũt et dicunt q̃ traditõ R illa clauiũ excusat/ que fieri solet quolibet anno in manu superioris. Istud repugnat obiectioni p̃cedenti. Nam si dispensatũ est de hoc pprietatis voto vt obiectio p̃cedẽs ꝓtendit. frustra est clauis tradẽda abbati ĩ signũ consensus. Est etiã contra decretalẽ sepius allegatã. que votũ indispẽsabile ponit pauptatis sicut et castitatis .ergo sicut abbas nõ posset dispensare de fornicatiõe ita neq; de possessione in pprio /nisi dũtaxat in cõmuni ratione alicui⁹ ammĩstrationis vel officij /et non p vestiario vel necessitate singulari. teste decretali ex cõcil'. lateranẽ. extra de sta. mo. que ait. Monachi precio non recipiantur nec peculiũ habere pmittantur Peculiũ longe minus est q̃ pprium. quia fm iura. qui res habent in peculio nõ habent plenũ aut principale dominiũ sibi. sed suo superiori. vt seruus sub domino/filius sub parentibꝫ/⁊ monach⁹ sub abbate. sed ex eorũ sub quibus sunt licẽtia pro tẽpore cõmutandi vẽdendi ⁊c. Et hec potentia non est libera sed limitata et subiecta/et tamẽ ꝯciliũ laterañ. ꝑ phibet monachis. a fortiori ergo proprium. Obiectio ergo predicta abusus est et irridere deuz. qui tamẽ non irridet/vt ait ap'lus ad Gal'. vi. Solum ergo licitũ est illis et pmissuz claues abbati vel superiori referre qui habẽt ad ministrationẽ. vt magister vestiariꝰ/thesaurarius/cellerarius aut elemosynarius. in signum subiectiõis et ammĩstratõis ¶Dẽdosa quoq; est et delusoria veritatis ꝓtense clauem abbati referre. quia clauẽ referũt sed retinent ope et affectu que sunt sub clue recluſa. Duo sunt (inquit Hugo ꝺ sancto victore) q̃ relinquere optet ꝓpter deum Facultas retinendi quicq; ꝓpriũ ⁊ voluntas habẽdi. Et tamẽ tradẽdo clauẽ neutꝝ

relinq̃tur hoꝝ. Dic queso defensoꝛ ꝓprietatis /quod seruas in cista tuũ est an nonꝫ Tuũ dicere vetat regula in p̃cipio. Nemo inquiens dicat aliq̃d ꝓpriũ.ḡ tuum nõ est ſz omniũ.nec tibi seruare debes aut in vsum accipe quod tuũ nõ est. Quid ergo cũstodis nõ tuũ. Repone repone in cõmuni quod tuũ nõ est ſz omniũ in ꝓmũi. neq̃ clauẽ deferas qui clauẽ habere nõ debes ¶Quinto obj̃ciũt defensoꝛes ꝓprietatis dicẽtes nõ esse ꝓpriũ ꝓ hoc q̃ ad nutum manet abbatis q̃tiens volet revocare Contra hos iam in pte resp̃sum est sup̃. Primo q̃ neq̃ religiosus retinere põt peculiũ aut ſuare nisi ꝑ ammĩstratõe officij nec abbas ꝑt dispẽsare Secũdo quia nec abbas est supra regulã q̃ hoc ꝓhibet ſz regule obligatus et subditꝰ vt dicit Berñ.in li.de p̃cept.ꝛ dispẽ. Fallit ergo et q̃ retinet peculiũ et ꝑlatus q̃ cõsensit.nisi ꝑ administratõe.fera seuioꝛ est leone propetas. maxime si hypocrisi cõmiscat. Simulata eĩ eq̃tas duplex est iniq̃tas/dicit Aug. super psal.lxvi. Duplici ḡditur via dicit Greg. quia corpus exterꝰ/ sed ꝑ amorẽ gl'ie mũdo viuit. Et cõtra prohibitionẽ moysi induit veste cõtexta ex lino ꝛ lana .Deutero. xxij. Per lanã simplicitas .p linũ subtilitas subdola intelligit. Linũ celat interius lanam exterius ostẽtat. Nulla res(inquit Chrysosto.sup Matth.)sic exterminat sic simulatio. Nam malũ sub specie boni celatũ nõ cauet dũ non cognoscit. Vmõi ẽ ꝓprietarius qui ꝓpriũ excusat ꝛ palliat per abbatis licentiã. Non habeo inq̃t/nõ possideo.sed abbas meus /et tamẽ ꝓtra abbatis voluntatẽ si forsan ꝑ ꝓmuni necessitate fratrũ sciret abbatẽ recepturũ que possidet abscõderet.aut si bono modo nõ posset inutiliter exponeret.¶Sexto obj̃ciũt dicentes ꝓpriũm nõ esse aliq̃d custodire pro necessitatib9 secretis/et potissime infirmitatꝫ Quos btũs Augꝰ cõfundit in eo q̃ talib9 puidere nõ neglexit in regula cũ dic̃ Egrotantiũ cura siue post egritudinẽ reficiendo rũ/siue imbecillitate laboꝛãtiũ aliq̃ aut febribus vni alicui debz iniungi vt de cellario petat q̃d cuiq̃ opus esse ꝓspexerit. Sive autẽ q̃ cellario siue q̃ vestib9 aut codicibus ꝓponunt sine murmure seruiãt fratribus suis. Incidis ḡ in alterũ laqueoꝛ /qꝛ vel patrẽ Augu.corrigis/ q̃si nõ sufficiẽter puiderit necessitatib9 singuloꝛ/aut de fidelitate diffidis fratrũ/dubitãs ne circa egrotantes faciãt debitũ suũ. vel q̃ verisimiliꝰ de te solũ cogitas /cui parũ aut nihil cure ẽ de ceteris dũmodo tuipe ꝓsus es.¶Audeo dicere q̃ obiectio p̃dicta officit ea parte vnde sanare putat. Quoniã si pauptatis obſuarek vorũ inter fratres lõge feruidioꝛ arderet caritas fraterna /et cura atq̃ sollicitudo maioꝛ essz infirmoꝝ/pietas intimioꝛ ꝛ visitatio cordialioꝛ.quoniã tũc vno infirmante omnes infirmarẽt. iuxta illud.ij.ad Chorin.xj. Si patiꝫ vnũ membꝝ ꝓpatiũtur ꝛc̃. Si ꝓpa nulla essent/nemo aliũm expectaret ad iuuandũ et succurrẽdũ fratri infirmãti. Nemo diceret.hic q̃ infirmatur satis habz vnde medicos habeat ꝛ custodes. Tũc quisq̃ succurrẽdo fratri exẽpluz daret quõ vellet sibi in simili casu succurri. ¶Septimo obj̃ciũt antedicti defensoꝛes ꝓprietatis dicentes necessariũ ꝓpriũ ꝑ festiuãdis et suscipiẽdis amicis. Rñdetur eis q̃ ad hoc est in ordine Augu.hospitalitas instituta.et puidus frater eloq̃ns ꝛ discretus est eligendꝰ q̃ sciat amicos et bñfactoꝛes eccl'ie benigne suscipe ꝫm facultatũ possibilitatẽ.iuxta doctrinã pauli ad Hebꝛ.xiij. Charitas fraternitatꝫ inquit maneat in vobis. ꝛ hospitalitatꝫ nolite obliuisci.quia ꝑ hanc quidã placuerunt ꝛc̃. Nec multũ vtilis religiosis cõuersatio frequẽs amicoꝝ carnaliũ qui reliq̃runt mundum Propter q̃d ait Augꝰ filijs suis in regula circa finẽ. Non carnalis sed spiritualꝫ sit inter vos dilectio.Quapropter vero religioso cui mũdus crucifixus ẽ non multũ affectanda est carnalium ꝓpinquoꝝ visitatio. Nam qui de terra est de terra loquit̃. Tractantq̃ fabrilia fabri. Que omnia veris religiosis sunt fugiẽda/imo verius abominanda. Qui nõ relinquit(inquit christꝰ)patrem ꝛ matrẽ ꝛc̃.nõ potest meus esse discipulus.¶Octauo obj̃ciũt q̃ pauciꝭ/bus expẽsis eccl'e,puidet de vestiario dãdo cuilibet portiõem pecunie q̃z in cõmuni.ℏ nõ est verꝫ.esto tñ q̃ ita sit/tñ ꝓpter ℏ tpale cõmodum paruũ nõ est frangendũ votũ .qꝛ nõ sunt faciẽda mala vt veniãt bona. Rom. xij. Preposterꝰ ordo vota postponere paruo lucro.solẽ ꝫmiꝫ nocte lucentiꝫ.auruꝫ ꝛ gẽmas carbonib9. Aũponere diuitias ꝛ tpalia bona bonis aie absurdũ est et ordinem puertere. ergo ꝛc̃. ¶Nono obj̃ciunt dicentes mínoꝛem occupatiõez fratrũ esse

dare vnicuicꝫ summã pecunie pro vestiario. Cum reuerentia dicentiũ nõ est ita/immo pauciorũ est occupatio vnius aut duorũ ꝙ omniũ in officio vestiarij. Hoc etiaz consonat dicto philosophi. Frustra fieri per plura quod ꝑt per pauciora. In vnitate sĩ ꝺem eqlitas est charitas. par cõcordia. et qõ sup omne bonũ ẽ deus. In pluralitate aũt singularitas. diuisio. inuidia. rixa. superbia. ꝛ ois mali fomentũ. Et ꝓcesso adhuc ꝙꝙ ita nõ est ꝙ occupatio maior adessz in cõmuni vestiario puiso p vnuz aut duos ꝙ p omnes singillatim in ꝓprio. nihilominus tñ minus malũ est occupatio ꝙ voti trãsgressio et regule/ cuiusmodi est ꝓprietas. Itẽ nõ minus abiurata est ꝓprietas in vestiario ꝙ in cellerario/ p regulã. ergo si ꝓ cellerario vnus solus impedit q̃re etiã vnus an duo ꝓ vestiario nõ sufficiũt/ vt obſuet regula que ꝫ toties iubet fieri. nã negari nõ potest quin occupatio vni⁹ aut duoꝝ minor sit ꝙ omniũ fratrũ. Et sic ꝛtorq̃tur obiectio in ꝓfusionẽ obiciẽtiũ. ¶Decimo et vltimo subdunt obiectões ꝓtra voluntariam pauptatẽ q̃s ponit sctũs Tho. in. iij. ꝫ gentiles. ¶Hanc siq̃dem inuadit ꝑmo vigilantius heretic⁹ ꝛ q̃dam seq̃ces sui non intelligẽtes de q̃b⁹ loquũtur neq; q̃ affirmãt Naturale est inq̃unt cuilibet aniali vt sibi necessaria vite puideat. vnde nõ q̃libz pecunia apta est frugib⁹ ꝛ puisiõi ipoꝝ. Faciunt ꝫ estate formice ꝛ apes vt ꝓgregẽt vnde hyeme viuant. Sed hõ multis indiget que nõ semp inueniri possunt. ergo op⁹ est illi puisione. ¶Scõo qz p subam diuitiarũ esse hois ꝓfirmat. q̃ pauptas est ꝫ legez nature. Naturalit eni diligit vnũquodq; ꝑmanere et id quod necessariũ est ad illud. ¶Tercio est homo naturalit animal sociale ciuile. vt in lib. politicoꝝ Aristote. dicit. Societas aie est in mutuo iuuamine ꝛ subsidio amicicie q̃ pauptas implere nõ põt. ergo ꝛc. Nam p diuitias et facultates libe ramus amicos a malis. ergo bone sunt. ¶Quarto pauptas ẽ mala p se. ergo ꝛc. añcedens ꝓbatur qz est occasio furti. adulationis. periurij. et malorũ multoꝝ. ¶Quinto nam liberalitas est virtus que danda tribuit et retinet retinenda. Uiciũ illi oppositum in maius ẽ ꝓdigalitas/ que omnia largitur. viciũ aũt in minus est illiberalitas/ que retinet q̃ dãda sunt/ ꝛ dat q̃ retinenda. Est ergo pauptas volũtaria viciũ in minus/ qz omnia sua largit/ ꝛ nihil retinet p se

¶Pro solutõe dictoꝝ dicit idẽ sctũs Thomas ꝙ meliora ꝛ maxia bona homis sunt scie ꝛ ꝫtutes. minima sunt bõa fortune extrinseca. media sunt bona corpis. Intãtũ ergo sunt diuitie bone inq̃tũ ꝓficiunt ad ꝫtutis vsum. qz q̃ ad finem sunt/ modũ accipiũt ſm exigentiã finis. Si ꝯo p vsum diuitiaꝝ impedit ꝫtutis vsus/ nõ amplius bona dicẽda sunt sz mala. Propter qõ dicit ꝙ bonũ est habere diuitias ei quivtitur ad ꝫtutes. ꝛ malũ qui p eas retrahit a virtute/ nimia sollicitudine vel amore aut elatione. Hinc dicit ꝙ cõtemplatiua vita pfectior est ꝙ actiua/ quia pauciorib⁹ indiget diuitijs/ actiua vero pluribus. ¶Occupat autẽ humana sollicitudo circa tria. Primo circa se. Secũdo circa psonas sibi cõiunctas ꝛ familiã domũq;. Tercio circa res procurandas q̃bus homo indiget ad vite sustentationẽ. Pauptatis ergo voto abiicit sollicitudo rei exteriozis/ ꝯsilio diuine legis. Matth. xix. Si vis pfectus esse ꝛc. Voto autẽ continẽtie abiicit sollicitudo rei familiaris/ ꝯsilio scripture sancte. i. ad Thoꝝ vij. Qui sine vxore est cogitat que dñi sũt. Voto aũt obediẽtie abiicit sollicitudo sui curã eius cõmittẽdo superiori. Hebre. xiij. Obedite ꝓpositis vestris et subiacete eis. ipsi enĩ puigilant q̃si rationẽ reddituri p aiabus vestris. Est ergo inq̃t sanctus Tho. ibidez pauptas laudabilis/ quia liberat a vicijs quib⁹ hoies p diuitias implicant. vt mẽte deo liberi⁹ vacent. et quãto magis hõ p pauptatem liberat ab impedimẽtis vacandi spiritualib⁹. tãto est laudabilior. Nõ dicit tanto melior q̃nto maior. sed quanto liberior est ab impedimẽtis seculi ꝓpedientibus vacare deo. ¶Ad primã obiectõem vigilantij heretici et suoꝝ sequaciũ dicendum est ꝙ naturale sit ꝯgregare necessaria ad vitam. nõ tamẽ oportet oĩes circa hoc opus intẽdere. quia sicut apes nõ omnes eidẽ operi vacãt. sed quedã mella conficiunt/ quedã construũt edes. reges autẽ non vacant istis. Ita hominib⁹ multa sunt necessaria que ab vno fieri nõ possunt/ sed a multis et diuersis ſm distributõez diuine sapientie. Uita nostra indiget viris spiritualib⁹ a tẽporalib⁹ curis alienis/ qui pro actiuis intendant diuinis sacrificijs ꝛ cõtemplatõib⁹ ad supplendũ defectũ secularium ꝓtẽplatiuoꝝ sustentationi insistentiũ.

1001522

Sic oculus videt p ceteris mẽbris/ manus defendit oculũ et laborat p sustentatione aliorũ mẽbrorũ.et sic de aliis .qm̃ multa vnũ corpus dicit ap'lus .i. ad Chorin. xij. ¶Ad secundũ dicendũ q monachi relinquendo tẽporalia nõ subtrahũt sibi necessaria vite.sed remanent eis in cõmũi vita. ¶Ad terciũ dicendum q nec relinq̃ntes omnia faciũt cõtra charitatẽ hũane societatis/vt satis experiẽtia docet. ¶Ad q̃rtuz dicendũ q diuitie nõ sunt p se bonũ .sz vt ordinank ad bonũ ratõis. Unde nihil prohibet pauptatẽ meliorẽ fore si ad id bonuz rationis ordinat pfectius q̃ diuitie.q exteriora bona nõ sunt nisi vt ad interiora ordinank. Et sicut viciũ ex pauptate orik male ordinata ad rationẽ.sic ex diuitijs similiter. ¶Ad quintũ dicendũ q pauptas nõ ꝺriak virtuti.nec est pdigalitas abijcere oĩa ppter xp̃m /cũ hoc facit religiosus debito sententie ratiõis z charitatis. Hã plus est se morti exponere p virtutẽ fortitudinis q̃ vouere pauptatẽ ppter liberi? vacandum deo. Et cũ arguik de pauptate q suadet z cogit furari zc. verũ est de coacta/ nõ autez de volũtaria. ¶Sileat ergo vigilãtius hereticus cũ suis cõplicib? z fautorib?. Sileant q̃q amõ pprietarij/corũq̃ defensores z fautores/ꝺuertanturq̃ ab errore vie sue/z soluãt vota q̃ distinxerũt labia sua.vt tandẽ audire mereank. Uos q̃ reliq̃stis oĩa zc. cẽtuplũ accipietis z vitã eternã possidebitis. Quã nobis cõcedat q̃ pmisit Amẽ.

¶Prima pars operũ magistri Johãnis de Gerson sacrarũ litterarũ doctoris resolutissimi christianissimiq̃/ꝺplectens tractatus fidem ac ptãtem eccl'iasticaz cõcernẽtes/ finit feliciter Anno dñice natiuitatis. M.cccc.xciij. Idib? decẽbris

colorchecker DIGITAL SG
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
calibrite
X-rite ColorCheckerSG S/N:151021-1259 Data 15.10.21 Item No.:MX-7181
mm
0
1
2
3
4
5
6